PROPERTY OF THE Shelf No.
5510.1
V. 13
Public Library of the City of Boston
SICUT PATRIBUS SIT DEUS NOBIS
BOSTONIA CONDITA A.D. 1630.
CIVITATIS REGIMINE DONATA A.D. 1822.
From the Bates Fund.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Boston Public Library

http://www.archive.org/details/conciliamagnaebr03wilk

CONCILIA
MAGNAE BRITANNIAE
ET
HIBERNIAE,
AB
ANNO MCCCL.
AD
ANNUM MDXLV.
VOLUMEN TERTIUM.

*5510.1 v.3

LONDINI,

Sumptibus R. GOSLING, in vico, dicto Fleetſtreet.
F. GYLES, in vico, dicto Holborn.
T. WOODWARD, inter duas Templi portas, Fleetſtreet; et
C. DAVIS, in vico, dicto Pater-noſter-Row.

MDCCXXXVII.

Библіотека Гидрогр. Депо
№
Волюма | Сочиненія
29. | 5

46469

PUBLIC LIBRARY
of THE
CITY of BOSTON

INDEX

TITULORUM VOLUMINIS TERTII.

☞ Quae uno aſteriſco notata ſunt, ex clar. Spelmanni, quae duobus, ex dom. archiepiſcopi Cantuar. quae tribus, ex noſtris collectaneis deſumpſimus.

ARCHIEPISCOPI Cantuar. mandatum ad compellend. capellanos ad deſerviend. eccleſiis, etc. pag. 1. **

Ejuſdem mandatum aliud pro dioec. Cant. de ſalariis capellanorum, 2. **

Breve regium archiepiſcopo Cant. ad exorandum pro rege, ibid. **

Mandatum archiepiſcopi Cant. de eodem, 3. **

Factum univerſitatis Oxon. contra epiſcopum Lincoln. etc. ibid. **

Commiſſio ab archiepiſcopo Cant. data ad examinand. negotium electionis illius, 4. **

Procuratorium univ. Oxon. ſuper electione cancellarii, ibid. **

Archiepiſcopi Cant. confirmatio electionis cancellarii univ. Oxon. 5. **

Ejuſdem confirmatio cancellarii, ibid. **

Alia litera de confirmatione cancellarii univ. Oxon. ibid. **

Appellatio epiſcopi Lincoln. ad curiam Romanam ſuper confirmatione cancellarii, etc. 6. **

Citatio epiſcopi Lincoln. pro contemptu, 7. **

Injunctio epiſcopo Lincoln. 8. **

Literae archiepiſcopi Cant. continentes querelam coetus regentium univ. Oxon. ibid. **

Literae archiep. Cant. pro expenſis nuncii apoſtolici colligendis, 9. **

Aliae literae arch. Cant. epiſcopo Lincoln. de expenſis nunciorum, ibid. **

Conſtitutiones ſynodales Sodorenſes, 10. ***

Arch. Cant. mandatum epiſcopo Bath. et Well. ſuper injuriis illatis epiſcopo Sarum, 12. **

Synodus Maideſtan. 13. **

Bulla papae Clementis ſexti, etc. ibid. **

Literae archiepiſcopi Cant. pro clericis incarceratis, ibid. * ** ***

Arch. Cant. mandatum ad compellend. presbyteros annualia celebrantes, ut deſerviant eccleſiis, 15. **

Ordinatio Sim. Iſlip, arch. Cant. demonſtrans jura ſeparata ſpectantia ad officium regiſtrarii, etc. ibid. *

Arch. Cant. mandatum directum epiſcopo London. ſuper convocatione cleri, pag. 16. **

Arch. Cant. ordinatio facta ſuper ſolutione decimae conceſſae regi per clerum Cant. prov. 17. **

Concilium provinciale Ebor. ibid. ***

Conſtitutiones Joh. de S. Paulo, archiepiſcopi Dublin. 18. ***

Mandatum archiep. Cant. epiſcopo Lincoln. pro expenſis nuncii apoſtolici, 20. **

Proceſſus factus ſuper ſubſidio arch. Cant. conceſſo, 21. **

Articuli conceſſi clero, 23. **

Mandatum arch. Cant. pro expenſis nuncii apoſtolici, 25. **

Mandatum arch. Cant. contra non decimantes, ibid. **

Commiſſio ad recipiend. denarios arch. Cant. per ſuffragan. et clerum ſuae prov. conceſſos, 26. **

Arch. Cant. mandatum epiſcopo Winton. pro ſubſidio ſibi praeſtando, ibid. **

Indulgentia conceſſa ab arch. Cant. orantibus pro felici expeditione ducis Lancaſtriae, 27. **

Mandatum arch. Cant. ad exorandum pro pace, 28. **

Articulus cleri poſitus in ſuſpenſo, ibid. **

Bulla Innoc. VI. *continens retractationem privilegii epiſcopi Lincoln.* 29. **

Arch. Cant. ordinatio ſuper honeſtate clericorum in apparatu, et etiam ſuper ſalario ſacerdotum, ibid. **

Compoſitio inter arch. Cant. et arch. Ebor. ſuper bajulatione crucis per Innoc. VI. *confirmata,* 31. **

Bulla Innoc. VI. *Rom. pontif. pro obſervando feſto S. Auguſtini,* 33. **

Convocatio cleri prov. Cant. ibid. ***

Litera regis pro ſcholaribus Oxon. ibid. **

Breve regium ad deprecandum pro rege 34. **

Mandatum archiep. Cant. de exorando pro rege, ibid. **

Bulla Innoc. VI. *archiep. ad viſitand.* 35. **

Convocatio cleri prov. Ebor. 36. ***

Litera

670
3

Litera regis epiſcopo Exon. de captione regis Franciae, pag. 36. **
Mandatum epiſcopi Exon. pro precibus pro rege faciendis, 37. **
Concilium provinciale Cantuar. 38. ** et * * *
Concilium provinciale Ebor. 39. * * *
Certificatorium regi de collectore decimarum dom. regi conceſſarum, ibid. **
Literae obligatoriae per epiſcopos Scotiae datae pro liberatione regis David. 40. **
Convocatio cleri prov. Cantuar. ad ſupplicationem regis, 41. **
Synodus provincialis Ebor. ibid. * * *
Breve regium de exorando pro eo, 42. **
Mandatum archiep. Cant. de exorando pro rege et de obſervando dies dominicos, ibid. **
Epiſcopi Exon. litera ad interceſſiones pro rege faciendas, 44. **
Arch. Cant. mandatum pro convocatione epiſcoporum, cum brevi regio, ibid. **
Monitio coadjutori epiſcopi Hereford. facta ab arch. Cant. 45. **
Concilium prov. Ebor. 46. * * *
Forma conceſſionis decimae, ibid. **
Mandatum arch. Cant. de tenendo feſtum Edwardi regis, 47. **
Commiſſio arch. Cant. data a papa pro convocatione, ibid. **
Arch. Cant. mandatum ad levand. decimas papae conceſſas, 48. **
Mandatum Radulphi de Salopia epiſc. Bath. et Well. 49. **
Mandatum arch. Cant. contra violatores libertatis eccl. Cant. ibid. **
Conſtitutio venerabilis D. Sim. Iſlip, Cant. archiep. 50. **
Mandatum arch. Cant. continens querelam conventus S. Frideſwidae Oxon. 51. **
Ejuſdem mandatum de viſitatione conventus S. Frideſwidae, 52. **
Conſtitutiones ſive ſtatuta aulae Cantuar. ibid. **
Bulla Urbani papae V. *pro archiep. Ardmachano*, 58. * * *
Convocatio provinc. Cantuar. 59. * * *
Acta ſynodi a Simone Langham, epiſc. Elienſi, habitae, ibid. * * *
Conſtitutio domini Urbani papae V. *contra pluralitates*, 62. **
Regis Edwardi III. *literae ad archiep. Dublin.* 64. * * *
Mandatum arch. Cant. contra fratres Mendicantes, ibid. **
Aliud ejuſdem contra Joh. Balle, ibid. **
Breve regium archiep. Cant. pro penſione clerico ſuo ſolvenda, 65. **
Bulla Urbani V. pro revocatione beneficiorum appropriatorum, ibid. **
Mandatum archiep. Cant. ſingulis epiſcopis, 66. **
Mandatum archiep. Cant. de laudibus Deo fundendis, ibid. **
Archiep. Cant. commiſſio de inquirendo ſuper oblationibus, 67. **
Ordinatio archiep. Cant. de modo decimandi. 68. * * *
Conſtitutiones Joh. Thoresby, arch. Ebor. ibid. * et * * *
Archiep. Cant. monitio de non tenendo mercatu, pag. 73. **
Archiep. Cant. litera de orando pro ceſſatione peſtilentiae, 74. **
Procuratorium archiep. Cant. et commiſſio de congregando clerum, ibid. **
Mandatum dom. Sim. Langham, archiep. Cant. de publicando damn. certor. articulor. 75. * et **
Bulla Urbani V. *papae ſuper privilegiis univerſit. Oxon. ibid.* **
Confirmatio hymnorum in honore S. Catharinae, 77. * et **
Certificatio S. Sudbury, epiſc. London. de ſtatu decanatus Paulini, 78. * * *
Arch. Cant. monitio contra non ſolventes ſubſid. charitativum, ibid. **
Mandatum archiep. Cant. ad exorandum pro rege, 79. **
Ejuſdem mandatum epiſcopo London. pro hominibus armatis, ibid. **
Urbani V. *bulla contra falſarios literarum domini papae*, 80. **
Bulla Innocentii VI. *ibid.* **
Mandatum archiepiſcopi ad concilium dioeceſanum Cantuar. 81. **
Litera regia pro jure archiepiſcopi, ſede vacante in quolibet epiſcopatu ſuae prov. ibid. **
Convocatio provinc. Cantuar. 82. ** et * * *
Urbani V. *papae bulla contra quaeſtores hoſpital. Jeruſalem in Anglia*, 84. **
Bulla ejuſdem executoria commiſſario Cant. generali, 85. **
Arch. Cant. commiſſio pro abſolutione cujuſdam defuncti, ibid. **
Synodus provincialis Ebor. ibid. * * *
Arch. Cant. commiſſio ad recipiendam pecuniam ipſius, ſede Norwic. vacante, 86. **
Excommunicatio ab arch. Cant. lata contra auferentes bona a ſolo eccleſiaſtico, ibid. **
Licentia a papa Urbano V. *conceſſa epiſcopo Elienſi*, 87. **
Commiſſio regia ad petendam certam collectam, ibid. **
Archiep. Cant. conſtitutio de presbyteris benedicentibus ſecundas nuptias, 88. **
Urbani V. *papae bulla intimatoria pro cardinalibus deſtinandis in Anglia, ibid.* **
Epiſcopi Winton. mandatum pro ſubſidio regio colligendo, 89. * * *
Procuratorium arch. Cant. in parliamento regis, ibid. **
Statutum regium pro ſolutione ſylvae caeduae, 90. **
Bulla Gregorii papae XI. *quod patriarchae, primates, et archiepiſcopi non faciant crucem deferri, ibid.* **
Executio contra non ſolventes decimam triennalem juſſu epiſc. Winton. ibid. * * *
Concilium cleri Cant. provinciae, 91. **
Archiepiſcopi Cant. procuratorium ad viſitandum limina apoſtolorum, ibid. **
Synodus provincialis Ebor. ibid. * * *
Breve regium ſive commiſſio pro arrajator. clericorum ad arma, ibid. ** et * * *
Breve de orando pro dom. rege et ſtatu regni, 92. * * *

Mandatum

Mandatum pro convocatione praelator. et cleri prov. Cant. pag. 93. ***
Regis breve et mandatum archiep. Cant. de orando pro rege, ibid. **
Synodus epiſcoporum, 94. **
Commiſſio archiep. Cant. contra falſarios, ibid. **
Articuli quibus incurritur excommunicatio ipſo facto, 95. **
Convocatio epiſcoporum, 96. ***
Concilium provinciale Ebor. ibid. ***
Tractatus apud Burges inter papam et regem, 97. ***
Synodus cleri provinciae Cant. ibid. ***
Gregorii XI. *bulla tranſlationis pro archiepiſcopo Cant. ibid.* **
Commiſſio nuncii papalis pro procurationibus, 98. **
Archiep. Cant. commiſſio ad orandum pro ceſſatione peſtilentiae, 100. **
Archiep. Cant. commiſſio epiſcopo Winton. pro ſubſidio papali, 101. **.
Conſtitutio vicarii generalis epiſcopi Sarum, 102. **
Commiſſio vicarii generalis pro exercitio juriſdictionis, ibid. **
Archiep. Cant. vicarii generalis commiſſio ad abſolvendum, 103. **
Concilia provinciae Cantuar. 104. ***
Petitiones praelatorum et cleri prov. Cant. ibid. **
Archiep. Cant. commiſſio ad convocandum clerum. 105. **
Executio commiſſionis, ibid. **
Mandatum archiep. Cant. epiſcopo Hereford. ibid. **
Mandatum archiep. Cant. de tenendo feſtum S. Auguſtini, 106. **
Breve regium pro magiſtro, bacalariis, Oxon. 107. ***
Breve regium contra bullas papae, ibid. **
Aliud breve de eiſdem, 108. **
Reſponſum dom. archiepiſcopi, ibid. **
Breve regium pro archiep. Eborum de ſupervidendo Quenehall Oxon. ibid. ***
Mandatum pro viſitatione dioeceſ. Cantuar. 109. **
Acta viſitationis dioec. Cantuar. ab archiep. factae, 110. **
Continuatio viſitationis dioec. Cantuar. ibid. **
Mandatum archiepiſcopi Cant. pro viſitatione dioec. Cant. 111. **
Continuatio viſitationis dioec. Cant. 112. **
Continuatio viſitationis dioec. Cant. ibid. **
Mandatum arch. Cant. de exceſſibus parochiae de Cherryng. 113. **
Arch. Cant. monitio pro ſolutione ſylvae caeduae, ibid. **
Gratia regis facta in anno jubilaeo, 114. **
Concilium provinciale Ebor. ibid. ***
Breve regium ſuper cuſtodia epiſcopatus Menevenſis, 115. ***
Literae Gregorii XI. *—ad procedendum contra Joh. Wycliff,* 116. **
Aliae literae apoſtolicae ad citandum eum, 117. **
Aliae literae apoſtolicae pro eodem, 118. **
Interdictum villae Lynne Norw. dioeceſ. ibid. **
Breve regium arch. Cant. de intereſſendo coronationi regis, pag. 119. **
Breve regium et mandatum arch. Cant. pro clero arraiando, ibid. **
Arch. Cant. monitio contra rectores non reſidentes, 120. **
Arch. Cant. mandatum epiſc. London. ad orandum pro rege, 121. **
Concilium cleri prov. Cant. 122. ***
Arch. Cant. litera comminatoria epiſc. Aſſaven. ibid. **
Executio excommunicationis contra interfectores, ibid. **
Concluſiones mag. Johannis Wycliff, 123. **
Mandatum auctoritate apoſtolica pro informatione mag. Joh. Wycliff concluſionum, ibid. **
Breve regium pro epiſcopo Dunelmenſi, 124. ***
Synodus provinc. Ebor. 125. ***
Litera regis Richardi abbati de Selby, 126. ***
Urbani VI. *bulla priori et capitulo Cant. ibid.* ***
Bulla ſuper creatione Urbani VI. *papae,* 127. ** ***
Literae cardinalium contra eundem, 128. **
Bulla Urbani VI. *qualiter prior Cant. poteſt. abſolvere,* 130. ***
Bulla ejuſdem regi conceſſa de providendo perſonis idoneis, ibid. **
Arch. Cant. literae contra quaeſtores, 131. **
Arch. Cant. mandatum ad denunciand. interfectores in eccleſ. Weſtmon. excommunicatos, 132. **
Viſitatio facta in libera capella de Wyndeſore. ibid. **
Confirmatio ſtatus et gradus minorum canonicorum S. P. London. 134. **
Statutum ſuper ſalariis presbyterorum, 135. * **
Mandatum archiep. Cant. de charitativa ſubventione pro fabrica eccleſiae Cant. 136. **
Breve regium univerſitati Oxon. 137. ***
Proceſſus factus contra cardinales papae rebelles, 138. **
Concilium cleri provinciae Cantuar. 141. ** ***
Concilium cleri prov. Cant. 142. ***
Archiep. Cantuar. diſpenſatio cum abbate de Malmesbury, ibid. **
Licentia conceſſa archiep. Cant. a papa Urb. VI. *ad exercend. juriſdic. in Caleſia,* 144. **
Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. 145. ***
Urbani papae VI. *literae apoſtolicae contra falſarios, ibid.* **
Publicatio facta per arch. Cant. ad tenend. vigiliam nativ. B. Mariae virg. ibid. **
Mandatum ejuſdem directum epiſc. London. pro dictae bullae publicatione, 146. **
Arch. Cant. literae ad exorandum pro rege, ibid. **
Mandatum epiſc. Exon. contra fratres mendicantes, 147. **
Proceſſus arch. Cant. contra archidiac. Cant. 148. **
Mandatum epiſcopi Exon. contra non reſidentes, 149. **
Concilium cleri provinciae Cantuar. 150. ***
Concilium provinciale Ebor. ibid. ***
Bulla papae Urbani VI. *pro eccleſia Sarum,* 151. **

Denunciatio contra Joh. Balle ab arch. Cant. facta, pag. 152. **
Prioris et capit. Cant. mandatum de denunciando excommunicatos, 153. **
Commiſſio officiali curiae Cant. ab arch. facta, 154. **
Commiſſio ejuſdem decano de arcubus Lond. ibid. **
Convocatio prov. Ebor. ibid. ***
Forma juramenti arch. Cant. in receptione pallii, ibid. **
Arch. Cant. mandatum epiſc. London. ad orandum pro ſalvatione populi Anglicani, 155. **
Poteſtas regia conceſſa archiep. et aliis epiſcopis, 156. **
Proceſſus contra haereticos factus, 157. **
Arch. Cant. mandatum epiſcopo London. directum contra haereticos, 158. **
Apoſtoli dati ad quand. frivolam appellationem, 165. **
Mandatum ad denunciand. M. Nic. Hereford. excommunicatos, ibid. **
Mandatum cancellario univ. Oxon. directum pro eodem, 166. **
Breve regium cancellar. et procurat. univ. Oxon. ibid. **
Breve regium cancellar. et procurat. univ. Oxon. 167. **
Arch. Cant. mandatum epiſc. London. ad denunciandum excommunicatos, ibid. **
Certificatorium canc. Oxon. archiepiſcopo Cant. 168. **
Reſtitutio Laur. Bedeman, ibid. **
Arch. Cant. literae epiſc. Linc. directae contra J. Wycliff, ibid. **
Reſtitutio Ph. Reppingdon, 169. **
Reſtitutio M. Jo. Aſhton. ibid. **
Proceſſus contra haereticos, 170. * ** ***
Epiſtola XII. *judicum univ. Oxon. ad ſynodum Cantuar.* 171. **
Convocatio praelator. et cleri Cantuar. prov. 172. ** ***
Urbani VI. *papae bulla arch. Cant. pro doctoribus et bacalariis promovendis,* 173. **
Bulla ad inquirend. de vita et moribus fr. Tho. Hale, 174. **
Arch. Cant. commiſſio ad cognoſcendum in negotio eodem, 175. **
Convocatio praelator. et cleri prov. Ebor. 176. ***
Arch. Cant. mandatum ad orand. pro epiſcopo Norwycen. ibid. **
Arch. Cant. litera ſuffraganeis directa pro epiſc. Norwycen. 177. **
Ejuſdem literae directae ſubditis Cantuar. dioec. pro epiſc. Norwyc. 178. **
Mandatum W. arch. Cant. ad celebrand. feſtivitatem B. Annae, ibid. **
Convocatio praelator. et cleri Cant. prov. 179. ***
Diverſae facultates gratioſae dom. W. Cant. arch. factae per Urb. papam VI. *ibid.* **
Arch. Cant. monitio ne quis praedicet articulos ab eccleſia damnatos, 183. **
Monitio arch. Cant. pro viſitatione metropolit. epiſcopatus Exon. ibid. **
Commiſſio dom. Joh. Barnet ab arch. Cant. data, 184. **
Convocatio praelatorum et cleri Cantuar. prov. pag. 185. **
Litera excuſatoria arch. Cant. directa dom. regi, ibid. **
Litera cancellarii et theſaurarii Angliae pro convocatione in ſuſpenſo ponenda, 186. **
Arch. Cant. litera epiſcopo Landaven. de eadem materia, ibid. **
Diſſolutio convocationis, 187. **
Mandatum epiſcopi Exon. ne religioſi adminiſtrent ſacramentum euchariſtiae, ibid. **
Arch. Cant. mandatum epiſcopo London. pro incommodo cleri evitando, 188. **
Arch. Cant. literae papae Urbano VI. *ibid.* **
Concordia finalis inter archiep. Cantuar. et epiſc. Exon. 189. **
Inſtrumentum ſuper examinatione fr. W. Buxton, 191. **
Proteſtatio facta per arch. Cant. in pleno parliam. pro eccleſia, 193. **
Convocatio cleri prov. Cantuar. ibid. ***
Litera ab arch. Cant. conceſſa ut canonici utantur caligis loco botorum, ibid. **
Convocatio praelat. et cleri Cant. provinciae, ibid. ***
Literae Rob. epiſc. London. contra ementes et vendentes in eccl. S. P. L. 194. ***
Concilium provinciale Ebor. 195. ***
Arch. Cant. mandatum epiſc. London. ad orandum, ibid. **
Proteſtatio facta per arch. Cant. de privilegiis Cant. eccleſiae, ibid. **
Monitio R. epiſc. London. pro feſtis B. Pauli apoſt. et Erkenwaldi, 196. ***
Urbani VI. *bulla arch. Cant. miſſa ad viſitandam provinciam,* 197. **
Ejuſdem bulla ad conferenda beneficia devoluta ad ſedem apoſtolicam, 198. **
Mandatum epiſc. London. directum ad orandum, ibid. **
Mandatum epiſc. Exon. ne capellani conductitii celebrent ante miſſam paroch. 199. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 200. ** ***
Privilegia conceſſa priori eccleſiae Wigorn. 201. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 202. ***
Mandatum epiſcopi Wigorn. ne Lollardi praedicent. ibid. **
Proteſtatio facta per dom. arch. Cantuar. 203. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 204. ***
Mandatum regium pro libris haereſin continentibus coram concilio deferendis, ibid. *
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 205. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. ibid. ***
Mandatum arch. Cant. de modo ſolvendi decimas, ibid. **
Prohibitio regia contra impoſitiones papales, 207. **
Proteſtatio facta per arch. Cant. et Ebor. in parliamento, 208. **
Proceſſus contra Lollardos, ibid. **
Mandatum ad denunciandos Lollardos excommunicatos, 210. **
Archiep. Cantuar. mandatum ad arreſtandum aliquos haereticorum, ibid. **

Renunciatio Lollardorum, pag. 211. **
Ordinatio Will. Courtney, arch. Cant. de forma juramenti curiae Cantuar. 212. *
Convocatio praelat. et cleri Cant. provinciae, ibid. **
Innovatio ſtatuti contra presbyteros ſtipendiarios, 213. * ** ⁂
Arch. Cant. inhibitio ne aliquis praeſumat audire praedicationes Will. Skynderby, 215. **
Arch. Cant. litera miſſa contra Choppechurches, ibid. * **
Ordinatio W. Courtney, arch. Cantuar. ſuper augmentationem feodorum regiſtr. curiae Cant. 217. *
Convocatio cleri provinciae Ebor. 218. ⁂
Monitio Roberti epiſc. Lond. contra alutarios, ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 219. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Decretum W. Courtn. arch. Cant. contra male decimantes, ibid. * **
Convocatio cleri prov. Ebor. 220. ⁂
Concluſiones Lollardorum 221. * ⁂
Convocatio praelat. et cleri Cantuar. provinciae, 223. ** ⁂
Synodus cleri prov. Ebor. 224. ⁂
Synodus Oxonienſis, ibid. ⁂
Bulla papae Bonifac. IX. *archiepiſcopis directa, ibid.* ⁂
Juramentum Lollardis impoſitum, 225. *
Mandatum epiſcopi dec. Exon. ad orandum pro arch. Cant. 226. **
Capituli Eboracen. epiſtola clericis archidiac. Richmondiae, ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri Cant. provinciae, 227. **
Archiep. Cant. monitio contra non offerentes, 230. **
Archiep. Cant. monitio civibus Londonienſibus directa, 231. **
Literae regiae ad epiſcopum Romanum adverſus Tho. Arundel, 232. ⁂
Ordinatio Thomae Arundel, arch. Cant. limitans jura regiſtrar. princip. curiae Cant. 233. *
Alia ordinatio Thomae Arundel, arch. Cant. deſcribens jura regiſtrarii princip. ibid. *
Convocatio praelator. et cleri prov. Cantuar. 234. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Literae arch. Cantuar. pro celebratione feſtorum S. David, Ceddae, Wenefridae et S. Thomae, ibid. ** ⁂
Convocatio praelator. et cleri Cant. provinciae, 236. ⁂
Regis modificatio ſtatuti contra Proviſores editi. ibid. **
Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. 237. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 238. ** ⁂
Bonifacii IX. *bulla nullitatis tranſlationis dom. Tho. Arundel,* 246. **
Mandatum archiep. Cant. pro veneratione ſanctae Dei genitricis, ibid. ⁂
Revocatio Lollardi ſuper opinionibus erroneis, 247. **
Converſio Lollardi a ſuis malis opinionibus, pag. 248. **
Conteſtatio litis inter epiſc. Exon. et arch. Cant. de probatione teſtamentorum, 249. **
Haec ſunt feſta ab omnibus operibus tenenda per conſtitut. Tho. Arundel, Cant. arch. 252. *
Modus procedendi contra haereticos in parl. ſtabilitus, ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 254. ** ⁂
Ordinatio Tho. Arundel, arch. Cant. ne extranei, ſed ſolummodo advocati et procurat. Cant. admittantur, 263. *
Archiep. Cant. litera collegio Merton Oxon. 264. **
Ejuſdem commiſſio ad inquirendum ſuper Lollardia, 265. **
Archiep. Cant. mandatum pro proceſſione ſolenni habenda, ibid. **
Ejuſdem monitio ne mercimonia teneantur in coemeterio diebus feſtivis, 266. **
Ejuſdem commiſſio ad monendum rectores quoſcunque reſidere in eccleſiis, 267. **
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Notatio pro jure Cantuar. eccleſiae in oblationibus percipiendis, ibid. **
Archiep. Cant. mandatum epiſcopo London. 268. **
Ejuſdem literae ad citandos quoſdam praedicantes opiniones haereticas, 270. **
Epiſcopi Wigorn. commiſſio ad praeſidend. in ſynodo dioeceſana, ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. ibid. ** ⁂
Synodus Londinenſis, 272. ⁂
Synodus cleri prov. Ebor. 273. ⁂
Ordinatio Thomae Arundel, arch. Cant. ibid. *
Mandatum epiſcopi Exon. ne beneficia eccleſiaſtica tradantur ad firmam, 274. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. ibid. ⁂
Sequeſtratio generalis in dioeceſi Cantuar. 275. **
Breve regium pro univerſitatibus Oxon. et Cantebrig. ibid. ⁂
Archiepiſc. Cant. monitio pro reparationibus eccleſiarum, 276. **
Mandatum epiſcopi Exon. ne conjugati exerceant juriſdictionem eccleſ. 277. **
Literae Rich. Clifford, Wigorn. epiſc. ad orandum pro anima defunctorum, 278. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 279. ** ⁂
Relaxatio ſequeſtri pro non comparitione in convocatione, 280. **
Litera Cantuar. arch. dom. regi de negato in convoc. ſubſidio, ibid. ⁂
Monitio lecta per Joh. Hemmyngburgh priorem, 281. ⁂
Synodus cleri provinciae Ebor. ibid. ⁂
Convocatio cleri provinciae Cantuar. 282. ⁂
Arch. Cant. commiſſio ad celebrand. exequias pro epiſc. London. ibid. **
Inſtrumentum ſuper converſione cujuſdam haeretici per epiſc. Norwicen. ibid. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 284. ** ⁂
Bulla Gregorii XII. *ad archiep. Cantuar. ibid.* **

Forma

Forma electionis Gregorii XII. *papae, pag.* 286. **
Literae dom. cardinalium contin. literas Gregorio XII. *per antipapam,* 288. **
Benedicti literae archiepiſcopo Cantuar. 290. **
Cardinalium epiſtola regi Henrico IV. *ibid.* **
Cardinalium literae archiep. Cantuar. 291. **
Card. Oſtienſis literae regi Henrico IV. *ibid.* **
Univerſitatis Pariſienſis epiſtola archiep. Cantuar. ibid. **
Literae concilii eccleſiae Gallicanae archiep. Cant. 292. **
De ſchiſmate papali tollendo, 296. **
Literae teſtimoniales univerſitatis Oxon. in favorem doctrinae et vitae Joh. Wycliff, 302. ***
Querela arch. Cant. ad Gregorium papam de ſchiſmate papali, ibid. **
Convocatio cleri provinciae Ebor. 303 ***
Arch. Cant. commiſſio ad inquirendum de quibuſdam praedicantibus, 304. **
Ejuſdem litera pro proceſſionibus faciendis, ibid. **
Ejuſdem commiſſio pro exequiis habendis pro epiſcopo defuncto, 305. **
Convocatio praelator. et cleri prov. Cant. 306. ***
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ***
Synodus Oxonienſis, ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ***
Alia convocatio hoc anno, 311. ** ***
Aliud procuratorium in eodem negotio, 313. **
Conſtitutiones dom. Thomae Arundel, Cant. arch. 314. ** ***
Convocatio cleri prov. Ebor. 319. ***
Commiſſio epiſcopo London. ad publicand. conſtitutiones, 320. **
Mandatum epiſcopo London. pro levatione ſubſidii, ibid. **
Breve regium et mandat. arch. Cant. pro recognitione Alex. V. *papae,* 321. **
Mandatum arch. Cant. contra tenentes concluſiones damnatas, 322. **
Monitio generalis ut obſerventur conſtitutiones arch. 323. **
Pro executione novellarum conſtitutionum citatio, ibid. **
Arch. Cant. declaratio provincialis conſtitutionis, 324. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ***
Synodus dioeceſana Ebor. 329. ***
Citatio viis et modis pro executione conſtitutionum archiep. novellarum, ibid. **
Relaxatio interdicti eccleſiae de Coulyng. 330. **
Bulla papae Alex. V. *pro ſubſidio conventui S. Joh. Jeroſolymit. praeſtando,* 331. **
Citatio ab arch. Cant. facta contra improperatores concilii gener. Piſani, 332. **
Arch. Cant. mandatum pro obſervanda vigilia feſti S. Matthiae, 333. **
Concilium provinciale Ebor. ibid. ***
Convocatio praelatorum et cleri prov. Cant. 334. ** ***
Mandatum de exorando pro expeditione dom. regis, 337. **
Convocatio cleri prov. Ebor. 338. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. pag. 338. ** ***
Univer. Oxon. litera archiep. Cantuar. de haereſibus et erroribus Joh. Wycliff, 339. ***
Epiſtola Thomae arch. Cant. et ſuffragan. Johanni papae. XXIII. *ſuper peſtifera doctrina Wycliff,* 350. ***
Convocatio cleri prov. Ebor. 351. ***
Fragmentum convocationis Cant. prov. 351. ** ***
Acta convocationis prov. Cantuar. 353. ** ***
Epiſcopi Exon. mandatum ad publicand. breve regis contra Lollardos, 357. ** ***
Concilium provinciale Ebor. 358. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. ibid. ** ***
Breve regium de eſſendo coram arch. Cant. ibid. ***
Statutum regium contra Lollardos, ibid. **
Articuli concernentes reformationem univerſalis eccleſiae, 358. ***
Bulla papae Joh. XXIII. *cum certificatorio arch. Cant.* 366. **
Indulgentia pro ſubſidio dom. papae Joh. XXIII. 367. **
Archiep. Cant declaratio pro barbitonſoribus. 368. **
Archiep. Cant. procuratorium ad comparend. pro eo in concil. Conſtant. 369. **
Conſtitutio provincialis de clericis conjugatis, ibid. ** ***
Concilium provinciale Ebor. 370. ***
Commiſſio facta auctoritate concilii gener. dom. arch. Cant. 371. **
Acta contra Joh. Claydon in cauſa haereſeos, ibid. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 375. ** ***
Litera directa epiſcopo London. publicandi feſta, 376. **
Convocatio cleri provinciae Ebor. 377. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Conſtitutio dom. H. Chicheley, Cant. arch. ſuper approbatione teſtamentorum, ibid. *
Conſtitutio ejuſdem contra haereticos, 378. *
Arch. Cant. commiſſio priori Cant. ad exercend. vicariatus officium, 379. **
Statutum dom. H. Chicheley pro feſto S. Johannis Beverlaci, ibid. *
Convocatio cleri prov. Ebor. 380. ***
Concilium generale Scoticanum, ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 381. ***
Ordinatio dom. Henr. Chicheley, arch. Cant. pro promotione graduatorum, ibid. **
Supplicatio facta ad univerſitates Oxon. et Cantabrig. 382. **
Reſponſio per univerſit. Oxon. ad ordinationem pro ſtudentibus praeſcriptam, 383. **
Arch. Cant. literae de violatione eccleſiae S. Dunſtani, 385. **
Arch. Cant. ſententia contra interficientes presbyteros in coemeterio S. P. L. 388. **
Licentia conceſſa Will. Lyndewode ab arch. Cant. ad praedicandum, 389. **
Concilium prov. Ebor. ibid. ***
Epiſcopi Lincoln. commiſſarii monitio contra celebrantes Gloton meſſe, ibid. ***

Martini

Martini V. *papae bulla revocationis poteſtatis minorum poenitentiariorum, pag.* 390. **
Martini V. *bulla arch. Cant. quod inchoata viſitatione poſſit ſe divertere, ibid.* **
Concordata et conceſſa per ſanct. dom. noſtrum Martinum papam V. 391. **
Mandatum archiep. Cant. ad orand. et proceſſiones faciend. 392. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 393. ** ⁂
Monitio Philippi, epiſcopi Lincoln. contra non venerantes proceſſiones, 396. ** ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Submiſſio Willelmi James ſuper crimine haereſis et Lollardiae, 397. **
Acta ſynodi provincialis apud Perth. ibid. ⁂
Archiep. Cant. commiſſio epiſcopum Dromorenſem conſtituens ſuffrag. 398. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 399. ** ⁂
Ordinatio per Hen. Chicheley pro promotione graduatorum, 401. *
Conſtitutio ejuſd. dom. Cant. archiep. contra exceſſiva ſtipendia capellanorum, 402. *
Martini V. *bulla archiep. Cantuar.* 403. **
Concilium provinciale Ebor. ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 404. ** ⁂
Proceſſus contra mag. Will. Tailour, ibid. ** ⁂
Capitulum provinciale nigrorum monachorum. 413. * ⁂
Modificatio articulorum domini regis, 417. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. 419. ⁂
Acta capituli generalis nigror. monach. ibid. ⁂
Ordinatio Henr. arch. Cant. pro decenti regimine curiae Cant. 427. *
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 428. ** ⁂
Epiſtola regis Henr. VI. *ad Martinum* V. *papam,* 432. ⁂
Epiſtola Henrici, arch. Cant. ad eundem, ibid. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 433. ** ⁂
Proceſſus contra fratr. Willielmum Ruſſell, 438. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri Cant. provinciae, 459. ** ⁂
Acta capitularia in provinciali capitulo nigrorum monachorum, 462. ⁂
Epiſtolae et inſtrumenta de lite inter Martinum V. *papam et Henricum Chicheley,* 471. ⁂
Concilium provinciale Ebor. 487. ** ⁂
Bulla papae Mart. V. *pro ſupplicationibus pro revocatione haereticorum,* 491. ** ⁂
Concilium praelat. et cleri prov. Cant. 493. ** ⁂
Conſtitutiones Will. Heyworth, Coven. et Lich. epiſcopi, 504. ⁂
Compoſitio facta inter Will. Heyworth, et decanum Lich. 508. ⁂
Bulla Martini V. *de extirpandis haereticis,* 511. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. 514. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. pag. 515. ** ⁂
Conſtitutio facta per dom. arch. Cant. pro abolitione ponderis le Auncell Weight, 516. *
Convocatio cleri prov. Ebor. 518. ⁂
Summonitio arch. Cant. et ſuffraganeorum ad concilium Baſileenſ. ibid. ** ⁂
Commiſſio pro precibus fiendis pro converſione Bohemorum, 519. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 520, ** ⁂
Convocatio cleri provinciae Ebor. 521. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ⁂
Convocatio cleri prov. Cantuar. 523. ⁂
Convocatio cleri prov. Cant. 524. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Concilium generale cleri Scoticani apud Perthum. ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ⁂
Recommendatio M. Will. Lyndewode ad eccleſ. Herefordenſem, 532. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. 533. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ** ⁂
Conſtitutio dom. Henrici, Cantuar. archiep. 535. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. 536. ⁂
Convocatio provinciae Ebor. ibid. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ⁂
Mandatum archiep. Cant. ad publicand. indulgentias eccleſ. de Eton. ibid. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. 537. ⁂
Inſtitutio feſti S. Raphaelis in eccleſia Exon. ibid. ** ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 539. ** ⁂
Negotium ſubſidii pro papa contra Saracenos, 541. ** ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. 544. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ⁂
Acta concilii generalis apud Edinburgh. ibid. ⁂
Commiſſio ex parte praelat. Angliae de decima, 547. **
Litera papae Eugenii IV. *aperta de decima, ibid.* **
Ejuſdem litera clauſa de decima, 548. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 549. ** ⁂
Eugenii IV. *literae Henrico* VI. *de roſa aurea,* 551. *
Literae regis Henr. VI. *de negotio coram papa expediendo,* 552. **
Literae arch. Cant. procuratori in eccl. Romana de collectione ſubſidii, ibid. **
Literae arch. Cant. ad papam ſuper excuſatione collectionis, ibid. **
Chartae de monetariis arch. Cant. confirmatae per regem Henr. VI. *ibid.* **
Convocatio provinciae Cantuar. 554. ⁂
Bulla Nicolai V. *papae de electione ſua, ibid.* ** ⁂
The clergies petition concerning the Statute of Praemunire, 555. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 556. ⁂

Conſtitutio pro quaeſtoribus et procurator. de Acon, pag. 557. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Breve regium de pardonatione pro Thoma, nuper epiſc. Herefordenſi, 558. ***
Convocatio provinciae Ebor. 559. ***
Archiep. Cantuar. commiſſio epiſcopo London. pro proceſſionibus, 560. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 562. ** ***
Synodus provinc. Eboracenſis, 563. ***
Archiep. Cantuar. mandatum pro proceſſionibus, ibid. **
Concilium dioeceſanum Ebor. 564. ***
Concilium provinciale Caſhelenſe Limerici celebratum, 566. ***
Conſtitutiones Reginaldi Butler, Coventr. et Lichfelden. epiſcopi, 571. ***
Archiep. Cant. litera pro proceſſionibus, 572. **
Commiſſio ab archiep. Cant. data ad reformand. crimina, et exceſſus clericorum, 573. **
Archiep. Cant. monitio per edictum publicum de matrimoniis et teſtamentis, 574. **
Revocatio opinionum haereticarum Reginaldi Peacock, 576. ** ***
Concilium generale cleri Scoticani apud Perthum, ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 577. ** ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. 580. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Convocatio cleri prov. Ebor. ibid. ***
Conceſſio ſubſidii charitativi archiep. Cant. et epiſcop. Exon. ibid. ** ***
Statutum regni Scotiae de beneficiorum praeſentatione, ſedibus epiſcopal. vacantibus, 582. ***
Charta regis Edwardi IV. de libertatibus clericorum, 583. *
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 585. ** ***
Conſtitutiones in concilio Londinenſi editae, ibid. **
Concilium provinciale Ebor. 587. ***
Indulgentia Pii II. pugnantibus contra Turcos conceſſa, ibid. ** ***
Literae dom. regis pro ſubſidio habendo, 594. **
The inſtructions of divers motions and conſiderations about the ſubſidy for the pope, 595. **
Mandatum Thomae, epiſc. Bath. et Well. ad inquirend. de miraculis fontis S. Johannis, 596. ***
Archiep. Cant. literae epiſcopo London. de mandato regio, 597. **
Literae miſſae epiſcopo London. pro VI. denar. de libra, ibid. **
Concilium dioeceſ. Cant. 598. ***
Synodus dioeceſana Eboracenſis, ibid. ***
Concilium provinciale Eboracenſ. 599. * ***
Conſtitutio Pauli II. de rebus eccleſiae non alienandis, 605. *
Convocatio prov. Cantuar. 606. ***
Convocatio prov. Cantuar. ibid. ***
De primis archiepiſcopis Scotiae, ibid. * ***
Convocatio prov. Cantuar. 607. ***
Convocatio prov. Cantuar. ibid. ***
Convocatio prov. Ebor. ibid. ***
Synodus prov. Eboracenſis, pag. 608. ***
Synodus praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Supplicationes cleri factae praelatis in convocatione, ibid. ***
Bulla Sixti IV. pro libertate clericorum, 609. ***
Proceſſio epiſcopi Winton. in honorem reliquiar. S. Swythini, 610. * **
Literae regis pro archiepiſcopo Dublinenſi, 611. ***
Regis literae de poteſtate commiſſa archiep. Armachanenſ. ibid. ***
Convocatio Ebor. provinciae, 612. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ***
Concilium provinciale Eboracenſe, 614. ***
Convocatio Cantuar. provinciae, ibid. ***
Supplicatio facta domino regi per clerum, ibid. ** ***
Bulla Sixti IV. archiep. Cant. diſpenſans ut celebrare poſſit poſt meridiem, 615. **
Sixti IV. bulla, ut certi rectores archiep. Cant. almutia uti poſſint, ibid. **
Confirmatio libertatum eccleſiae, 616. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. ibid. ***
Literae Innoc. VIII. Henrico VII. pro libertate clericorum, 617. ***
K. Henry VII. letter to the dean and chapter of Litchfield, ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 618. ** ***
Joh. Morton, archiep. Cantuar. epiſtola continens ſtatuta de vita et moribus clericorum, 619. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Ebor. 621. ***
Concilium generale S. Andreanum in Scotia, ibid. ***
Bulla Innoc. VIII. ut ad ſanctuarium recurrentes poſſint extrahi, ibid. **
Innoc. VIII. bulla contra Hibernicos praelatos, 622. ***
Innoc. VIII. bulla contra rebelles domini regis, 623. **
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 625. ***
Innoc. VIII. indulgentia pro contribuentibus ad bellum contra infideles, 626. **
Concilium provinc. Eboracenſe, 630. ***
Innoc. VIII. bulla pro reformatione monaſteriorum, ibid. **
Archiep. Cant. monitio abbati S. Albani directa, 632. **
Convocatio provinciae Cantuar. 634. ***
Reſcriptum Innocentii papae VIII. abbatibus et cancellar. eccleſ. Glaſguenſis, ibid. ***
Synodus Ebor. 635. ***
Supplicatio facta dom. papae, ut oſſa Hen. VI. transferantur ad Weſtmon. ibid. *
Ordo canonizationis ſanctorum, 636. *
Alex. VI. papae commiſſio ad inquirend. de vita, moribus, et miraculis Henr. VI. 640. **
Alex. VI. papae bulla ſuper canonizatione B. Anſelmi archiep. 641. *
Alex. VI. papae confirmatio et nova conceſſio praerogativae eccleſ. Cantuar. ibid. **
Alia conſtituens executores prioris bullae, 642. **
Alex. VI. bulla pro eccleſ. Cantuar. et capitulo, 643. **
Convocatio Cantuar. provinciae, 644. ***
Convocatio Cantuar. provinciae, ibid. ***

Alex. VI. *bulla indulgentiae pro capella regia apud Windeſor. pag.* 644. *⁎*
Bulla papae Alex. VI. *pro praelatis Hiberniae convocandis, ibid.* *⁎*
Alia ejuſdem de indulgentia regia capellae Windeſor. conceſſa, 645. *⁎*
Convocatio Cantuar. provinciae, ibid. *⁎*
Concilium provinciale Eboracenſe, 646. *⁎*
Convocatio Cantuar. provinciae, ibid. *⁎*
De concilio et ſubſidio a clero contra Turcas conceſſo, ibid. *⁎*
Concilium provinciale Ebor. 647. *⁎*
Synodus praelat. et cleri prov. Cant. ibid. *⁎*
Forma juramenti dom. Warham, archiep. Cant. papae Julio II. *ibid.* **
Forma juramenti ejus in receptione pallii, ibid. **
Julii papae pro capella regia Weſtmonaſt. bulla confirmationis, 648. *⁎*
Convocatio cleri prov. Ebor. 649. *⁎*
Statuta et ordinationes Will. Warham, arch. Cant. 650. *
Concilium provinciale Eboracenſe, 651. *⁎*
Mandatum archiep. Cant. pro convocatione. ibid. *⁎*
De roſa aurea benedicta regi Henr. VIII. *per ſummum pontificem miſſa,* 652. *
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. *⁎*
Synodus Limericenſis, ibid. *⁎*
Summa litis motae in convocatione de approbatione teſtamentorum, 653. ** *⁎*
Convocatio cleri provinciae Ebor. 657. *⁎*
Synodus provincialis epiſcoporum et cleri Scotiae Edinburgi habita, ibid. *⁎*
Convocatio Cantuar. provinciae, 658. *⁎*
Concilium Ebor. provinciae, ibid. *⁎*
Statuta in concilio provinciali Caſhellenſi edita, ibid. *⁎*
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. **
Convocatio cleri prov. Ebor. 659. *⁎*
Magdalenenſis collegii apud Oxoniam epiſtola card. Wolſaeo, ibid. *⁎*
Conſtitutiones provinciales per Guil. Rokeby, archiep. Dublin. 660. *
Literae Tho. Wolſeii legati miſſae Guil. Warham, Cant. archiep. ibid. **
Literae Tho. Wolſeii legati miſſae Carolo Booth, epiſc. Hereford. 661. **
Prorogatio concilii epiſcoporum per legatum, ibid. **
Conſtitutiones Eboracenſis provinciae, 662. *⁎*
Caroli, epiſcopi Hereford. commiſſio ad monend. clerum ad ſynodum dioeceſ. Hereford. 681. **
Declaratio jejunii vigiliae S. Johannis, 683. *
Ordinationes et Statuta per Tho. Wolſeium card. ibid. *⁎*
Bulla Leonis X. card. Eborum de poteſtatibus ſuper lectione librorum M. Lutheri, 689. *⁎*
Mandatum card. Wolſeii epiſcopo Hereford. de exquirendis libris M. Lutheri, 690. *⁎*
Acta ſynodi dioeceſanae Elienſis, 693. *
Leonis X. *bulla Henrico* VIII. *pro titulo Defenſoris fidei, ibid.* *⁎*
Ejus bulla de gratiis pro libro per regem contra Lutherum ſcripto, 695. *⁎*
A proclamation of king Henry VIII. *againſt the marriage of the clergy,* 696. *⁎*
An account of the proceedings in convocation about the marriage of the clergy, pag. 697. *⁎*
Oxonienſis academiae epiſtola regi Henrico VIII. *gratiarum actoria, ibid.* *⁎*
The king's letter for the aid of John Longland, biſhop of Lincoln, againſt hereticks, 698. *⁎*
Convocatio cleri provinciae Ebor. ibid. *⁎*
Convocatio praelatorum et cleri prov. Cant. 699. ** *⁎*
Citatio concilii legatini ex ipſo mandato ad Joh. Longland, epiſc. Lincoln. 700. **
Ordinatio Cuthberti, epiſcopi London. ſuper die dedicationum eccleſiarum, 701. *⁎*
Bullae de tit. Defenſoris fidei confirmatio Clementis VII. *auro bullata,* 702. *⁎*
Clementis VII. *bulla cardinali Eborum de juriſdictione ad viſitand. et reformand. loca religioſa,* 703. *⁎*
Breve regium pro ſuppreſſione monaſteriorum, 705. *⁎*
Mandatum ad inquirend. de libris N. T. in lingua vulgari editis, 706. ** *⁎*
Bulla Clement. VII. *regi Henrico* VIII. *de ſecundis nuptiis contrahendis,* 707. *⁎*
Rich. Fox, Winton. epiſcopi, literae card. Wolſejo de reformatione cleri, 708. *⁎*
Univerſitatis Oxon. literae card. Wolſejo, merita et beneficia ejus extollentes, 709. *⁎*
Ordinatio W. Warham, arch. Cant. de numero procuratorum curiae Cant. 710. *
Licentia conceſſa dom. Tho. More legendi et retinendi libros, Lutheranam haereſim continentes, 711. *⁎*
Synodus Elienſis, 712. *
Clementis VII. *papae bulla card. Eborum facultatem concedens degradare clericos,* 713. *⁎*
Henrici VIII. *de repudianda domina Catharina oratio,* 714. *⁎*
Clem. VII. *bulla pro monaſteriis ſupprimendis,* 715. *⁎*
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 717. *⁎*
Statuta et ordinationes praelat. in concilio provinc. edita, ibid. *⁎*
Convocatio epiſcopor. et cleri prov. Cant. 724. *⁎*
Acta Oxonii circa divortium regis Henrici VIII. 726. *⁎*
A publick inſtrument—containing divers heretical and erroneous opinions, 727. *
A proclamation for reſiſting and withſtanding of hereſies, 737. *⁎*
Grievances of the houſe of Commons againſt the clergy of England, 739. *⁎*
A proclamation againſt erroneous books, and againſt tranſlating the Bible, 740. *⁎*
Conceſſio facta in ſynodo provinciali pro domino rege, 742. *⁎*
Concilium cleri provinciae Ebor. 744. *⁎*
Cuthberti Tunſtall, epiſc. Dunelm. proteſtatio contra titulum Henr. VIII. 745. *⁎*
Proteſtatio arch. Cant. de non conſentiendo ad ſtatutum in praejudicium eccl. libertatis, 746. **
Convocatio epiſcoporum et cleri prov. Cant. ibid. *⁎*
Querela exhibita Synodo provinc. contra pecuniam et convivia exacta a canonicis, 747. **
Convocatio praelatorum et cleri prov. Ebor. 748. *⁎*

Convocatio

Convocatio praelatorum et cleri prov. Cant. pag. 748. ***
The anſwer of the ordinaries to the ſupplication of the Commons in parl. 750. ***
Biſhop Gardiner's letter of excuſe in relation to this reply, 752. ***
A reply made by the clergy to the ſupplication of the Commons, ibid. ***
A declaration of the clergy in convocation preſented to the king, 753. ***
Inſtrumentum ſuper ſubmiſſione cleri coram dom. rege, 754. **
The king's proclamation that nothing ſhall be hereafter purchaſed from Rome, 755. ***
The oath of the clergy to the king, ibid. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 756. ***
Thomae, arch. Cant. proteſtatio contra juriſdictionem papae Rom. 757. ***
Determinationis praelat. et cleri prov. Cant.—— inſtrumentum publicum, ibid. ***
Sententia divortii matrimonii inter Henr. VIII. *et Catharinam.* 759. ***
An inhibition made to maſter Hugh Latymer, 760. ***
An addreſs from the convocation to the king to take away Annates, ibid. ***
Letter of king Henry VIII. *to the clergy of York touching his title,* 762. ***
Praelatorum et cleri prov. Ebor. in convocatione de matrimonio regis Henr. VIII. *inſtrumentum,* 765. ***
Anglici matrimonii ſententia diffinitiva lata per Clement. VII. 769. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. ibid. ***
The ſubmiſſion of the clergy and reſtraint of appeals, 770. **
Academiae Cantabrig. determinatio adverſus ſuprematum papae, 771. ***
The king's proclamation for the aboliſhing of the uſurped power of the pope, 772. ***
Submiſſio decani et cap. London. Henrico VIII. *regi facta,* 774. ***
Proteſtatio univ. Oxon. quod Romanus epiſcopus non habet majorem juriſdict. ſibi a Deo collatam in regno Angliae, quam alius externus epiſcopus, 775. ***
Petitio ſynodi Cantuar. de libris ſuſpectis exhibendis, 776. ***
The king's proclamation to bring in ſeditious books, ibid. ***
A proclamation concerning hereſies, 779. ***
Literae regis Henr. VIII. *pro obſervatione LL. eccleſiaſticarum reformatarum, ibid.* ***
The oath of Stephen Gardiner, biſhop of Wincheſter, to the king, 780. ***
The oath of Dr. Edmund Bonner, when he was biſhop of London, againſt the pope, 781. ***
Sponſio Rolandi Lee, epiſc. Covent. et Litchf. Henrico octavo regi facta, ibid. ***
Synodus provinc. Eboracenſis, 782. **
The king's commiſſion for rating of the firſt fruits and tenths, 783. **
The order for a form of bidding prayers ſet out by the king's authority, ibid. ***
An act of parliament for a general provincial council to be held in Scotland, 784. ***
Regis commiſſio conſtituens Tho. Crumwell vicarium generalem in rebus eccleſiaſticis, pag. 784. ***
Inſtructions for the general viſitation of the monaſteries, 786. ***
General injunctions to be given to all monaſteries, 789. ***
Damnatio et excommunicatio regis Henr. VIII. *a papa Paulo* III. *facta,* 792. ***
Inhibitio pro viſitatione regia 797. ** ***
Commiſſio dom. epiſcopo Hereford. a rege data, ibid. **
The king's inſtructions to ſend in the true value of the poſſeſſions of the church, 799. ** ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cantuar. 802. ***
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 803. ***
Sententia diffinitiva nullitatis matrimonii inter Henr. VIII. *et Annam Bolenam, ibid.* ***
Erroneous opinions complained of in convocation, 804. ***
Literae dom. regis archiepiſcopo Cantuar. contra concionatores, 807. ***
The judgment of the convocation concerning general councils, 808. ***
Commiſſio epiſc. Hereford. pro viſitatione ſua ordinanda, 810. **
The king's proclamation for uniformity in religion, ibid. ***
Academiae Oxon. epiſtola regi Henrico VIII. 811. ***
The opinion of the clergy of the North parts, in convocation, upon X. articles, 812. ***
The king's injunctions, 813. **
Injunctions by Thomas lord Crumwell, 815. **
Articles about religion ſet out by the convocation, 817. ***
A copy of the act made for the abrogation of certain holydays, 823. ***
The king's letter againſt too many holydays, 824. ** ***
A letter written by the king to his biſhips, directing them how to inſtruct the people, 825. ***
Mandatum archiep. Cant. de feſto D. Marci celebrando, 826. ***
Mandatum ejuſdem de non celebrandis feſtis diebus, etc. 827. ***
Mandatum arch. Ebor. contra auctoritatem papae, 828. ***
Archiep. Cant. epiſtola ad regem pro ſuffraganeo Dovor. ibid. ***
Archiep. Cant. litera commiſſionalis ad Richard. ſuffragan. Dovor. ibid. ***
Mandatum epiſcopi Lincoln. ut beneficiati quater in anno praedicent, 829. **
Commiſſio regia epiſcopo ſuffrag. Dovor. ad viſitand. domos monaſter. 829. **
The convocation's preface to their book, The inſtitution of a Chriſtian man, 830. ***
Injunctions by Hugh Latymer, biſhop of Worceſter. 832. ***
A declaration made of the functions and divine inſtitutions of biſhops and prieſts, 832. ***
Commiſſio regia Richardo, ſuffrag. Dovor. ad viſitand. conventus, 835. **
Proceſs againſt Thomas Becket, ibid. ***

Commiſſio regia archiep. Cant. et aliis contra Anabaptiſtas, pag. 836. **
Archiep. Cant. mandatum pro publicatione injunctionum dom. Crumwell. 837. **
Acad. Cantabrig. literae de abolito papae ſuprematu. ibid. ⁂
Acad. Oxon. literae de eadem materia. 839. ⁂
Judgment of ſome biſhops concerning the king's ſupremacy, ibid. ⁂
Commiſſion for taking down St. Richard's ſhrine at Chicheſter, 840. ⁂
Suſpenſio et executio bullae Pauli III. *contra Henric.* VIII. *ibid.* ⁂
Proclamation concerning rites and ceremonies to be uſed in the church, 842. ⁂
Injunctions given by the archb. Cant. to the dioceſe of Hereford, 843. ⁂
Injunctions given by the biſhop of Exeter, 844. ** ⁂
Synodus provinc. Cantuar. 845. ⁂
The biſhop of Exeter's admonition againſt the ſuperſtitious obſervance of days, 846. **
Mandatum regium de Bibliis in vulgari edendis, ibid. ⁂
Certain injunctions by the king againſt Engliſh books and ſects, 847. ⁂
The king's draught of an act of the Six articles, 848. ⁂
Convocatio cleri prov. Ebor. 850. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. ibid. ⁂
Proceſſus nullitatis matrimonii inter Hen. VIII. *et Annam Clivenſem.* 851. ⁂
Epiſcopi London. monitio ne quis praedicet abſque licentia ordinarii, 855. ⁂
The oath of a biſhop at his conſecration, ibid. **
Proclamation for the Bible in the largeſt volume to be had in every church, 856. ⁂
Breve regis et mandat. archiep. de nominibus beneficiatorum et beneficior. pag. 857. **
The king's letter for taking away ſhrines and images, ibid. **
Statutum de numero procuratorum curiae Cant. 858. ⁂
A decree for obſerving the feaſts of St. Luke, Mark, and Mary Magdalene, 859. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 860. ⁂
Convocatio prov. Ebor. 862. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 863. ⁂
An admonition and advertiſement given by the biſhop of London, ibid. ⁂
Injunctions given by the biſhop of London to his clergy, 864. ** ⁂
Proclamation concerning eating white meats, 867. ⁂
Convocatio praelat. et cleri prov. Cant. 868. ⁂
Literae regis—pro orationibus pro ceſſatione pluviae, ibid. **
Synodus provinc. Cant. 869. ** ⁂
Literae regiae pro publicatione regiarum injunctionum, ibid. **
The archb. of York's oath at his conſecration, 870. **
Convocatio cleri prov. Ebor. 871. ⁂
Convocatio cleri prov. Cant. ibid. ** ⁂
The king's oration in the Parl. houſe, ibid. ** ⁂
A preface made by the king to his Primer. 873. ⁂
The king's injunctions to authorize the uſe of his Primer, 875. ⁂
Injunctions for a viſitation of chauntries, ibid. ⁂
Concilium provinciale Eboracenſe, 877. ⁂
Concilium generale Edinburgenſe, ibid. ⁂

CONCILIA MAGNAE BRITANNIAE, ET HIBERNIAE.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clementis VI. 8.	Sim. Islip. 1.	1350.	Edward. III. 24.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum ad compellend. capellanos ad deſerviend. eccleſiis curatis, et recipiend. moderata ſalaria. Ex reg. Iſlip. fol. 19. b.

SIMON permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus; venerabili fratri noſtro domino Radulpho Dei gratia epiſcopo London. ſalutem & fraternam in Domino charitatem. Effraenata generis humani cupiditas, cujus conatus, niſi juſtitia ſua virtute reprimeret, ita ex ſibi malitia innata excreſceret, quod charitas extra mundi terminos exularet. Sane communis ad nos querela perduxit, et magiſtra rerum efficax experientia manifeſtat, quod ſacerdotes, qui jam ſuperſunt, non conſiderantes, quod ad executionem miniſterii ſibi commiſſi propter populum Dei et utilitatem publicam, non propter ſua merita, diſpoſitione divina, a periculis peſtilentiae praeteritae praeſervantur, nec erubeſcentes quod eorum inſatiabilis avaritia ab aliis operariis etiam laicis nequiter et perniciose trahitur in exemplum; de animarum cura, quae caeteris curis, a miniſtris praeſertim eccleſiaſticis eſt merito praeferenda, non curant; ad quam cum quis invitus aſſumitur, ſi humiliter pareat, de majori poterit merito gloriari: ſed curas animarum gerere negligunt, et onera curatorum charitate mutua ſupportare; quinimmo eis penitus derelictis, ad celebrand. annualia, et ad alia peculiaria ſe conferunt obſequia, ut ſic antiquas poſſint inſolentias liberius renovare; ſtipendiis competent. et ſolitis non contenti, ſed pro eorum ſervitiis ſtipendia exigunt exceſſiva, ſic quod ſub nomine ſimplici et labore debili majora ſibi lucra vindicant, quam curati. Unde eveniet, niſi eorum irrationabilis appetitus ad aequitatis regulam reducatur, tum propter hujuſmodi frequentationem annualium, tum propter ſtipendiorum ſuorum quantitatem, nullo libramine moderatam, plures, immo plurimae tam noſtrae quam veſtrae dioec. et totius noſtrae provinciae eccleſiae, praebendae, et capellae remanebunt ſacerdotum obſequiis penitus deſtitutae; et, quod dolores nobis accumulat, curati faciliter propter ſimile commodum ad obſequia ſimilia ſe convertent, derelictis penitus ſuis curis. Volentes igitur hujuſmodi ſacerdotum inſatiabile deſiderium, propter praedicta pericula et alia diſpendia gravia, quae ulterior conniventia adjiceret, remediis, quibus convenit, refraenare; fraternitatem veſtram requirimus, et hortamur in viſceribus Jeſu Chriſti, quatenus attentis animarum periculis et cauſis praedictis ante omnia, de cura cujuſlibet eccleſiae parochial. praebendae, et capellae, cui cura imminet animarum, ſecundum earum indigentiam, de melioribus et idoneoribus capellanis in cujuſcunque alterius quam curati reperiantur ſervitio, ſalubriter ordinetis, et non parentes, ac eorum fautores ſeu ipſos contra noſtram ordinationem in ſuis ſervitiis retinentes, ſinguloſque noſtram ordinationem hujuſmodi temere infringentes; ac etiam ipſos capellanos, et quoſcunque alios, qualitercunque, et ubicunque in veſtra dioec. celebrantes, ut moderato ſalario ſint contenti, per quaſcunque cenſuras eccleſiaſticas canonice compeſcatis. Et ſi quis vobis rebellis ad noſtram, vel alterius confratris noſtrae dioec. duxerit propter ea ſe transferre, volumus et mandamus, quod nomen et cognomen nobis, ſeu illi de confratribus, ad cujus dioec. transfieret, et toto proceſſu inde habito, curetis veſtris, ſeu curent ſuis literis intimare. Volumus enim contra illos, qui ſic ad noſtram venerint dioec.

juxta veſtros vel alterius confratris noſtri proceſſus, procedere, et cenſuras in eos latas exequi juxta vires: haec ſimiliter per confratres noſtros ſingulos in ſuis dioec. in omnibus fieri et exequi requirimus et mandamus; et ut vobis de quantitate ſalarii fiat intentio noſtra certa, volumus in dicta noſtra dioec. quod capellanus eccleſiae, praebendae, vel capellae curatae, de una marca argenti, ultra id, quod in eadem curia ſacerdoti miniſtranti ſolebat alias miniſtrari, pro ſuo ſalario contentetur; ſalarium vero alterius ſacerdotis ſtipendiarii ad communem taxationem temporibus praeteritis uſitatam volumus coarctari. Vobis inſuper injungimus et mandamus, ut nos de facto veſtro, et ejus circumſtantiis univerſis in ſingulis praedictis articulis citra feſtum nativitatis beatae Mariae virginis, reddatis diſtincte et aperte per veſtras literas certiores; ſcituri, quod poſt lapſum feſti praedicti ad querelam cujuſcunque nobis de veſtra ſeu aliorum confratrum et ſuffraganeorum negligentia, querelantis, intendimus juxta negotii qualitatem, et juris exigentiam, quod noſtro in ea parte incumbit officio, exercere. Praeſens vero noſtrum mandatum ſingulis confratribus et ſuffraganeis noſtris per vos volumus intimari, et per vos eiſdem injungi, ut ipſi de hiis, quae fecerint in praemiſſis, nos citra feſtum praedictum ſuis literis certificent, habentibus harum formam. Dat. apud Maghfeld. 5 calend. Junii, anno Domini 1350, et conſecrationis noſtrae primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 8.	SIM. ISLIP. I.	1350.	EDWARD. III. 24.

Ejuſdem mandatum aliud pro dioec. Cantuar. de ſalariis capellanorum. Ibid. fol. 20.a.

SIMON etc. dilecto filio commiſſar. noſtro Cant. generali, ſalutem, gratiam et benedictionem; effraenata generis humani cupiditas etc. "ut ſupra uſq; ibi, refraenare." Et tunc ſic, volumus et mandamus, quod capellanus eccleſiae, praebendae, vel capellae curatae de una marca argenti, ultra id quod in eadem cura capellano miniſtranti ſolebat alias miniſtrari, pro ſuo ſalario contentetur: ſalarium vero alterius capellani ſtipendiarii ad communem taxationem, temporibus praeteritis uſitatam coarctari volumus et reſtringi. Quocirca vobis injungimus et mandamus, quatenus praemiſſa omnia & ſingula in eccleſia noſtra Cant. per vos et in aliis eccleſiis noſtrarum civitatis, dioec. et juriſdictionum praedictarum, diebus dominicis et feſtivis per alios faciatis publice et ſolemniter publicari, et capellanis tam curatis, ut praemittitur, quam ſtipendiariis, ut praetaxatis ſalariis contententur, cunctiſq; nobis ſubditis tam clericis quamlaicis, viris et mulieribus, generaliter praecipi et injungi, quod ipſa omnia obſervent, et eiſdem pareant, ut tenentur: ipſis etiam ſubditis inhiberi, ne quis praemiſſa praeſumat quovis quaeſito colore infringere, clam vel palam, ſub poena excommunicationis majoris, quam in contravenientes intendimus canonice promulgare. De nominibus etiam omnium et ſingulorum capellanorum hujuſmodi annualia celebrantium, ſeu peculiar. obſequiis, aut alias quam curatis officiis intendentium, ſtipendia etiam exceſſiva et inſolita exigentium, ipſoſq; in ſuis ſervitiis retinentium, ſeu praemiſſis non parentium, ac eorum fautorum, ſeu noſtram voluntatem hujuſmodi illicite infringentium, inquiri volumus et mandamus. Et quid feceritis et inveneritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Petri ad vincula prox. futur. certificetis diſtincte, per literas veſtras patentes harum ſeriem continentes. Dat. apud Maghfeld. 4 calend. Junii anno Domini 1350, et conſecrationis noſtrae primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 9.	SIM. ISLIP. I.	1350.	EDWARD. III. 24.

Breve regium archiepiſcopo Cantuar. ad exorandum pro rege et exercitu ſuo. Ex reg. Iſlip. fol. 23. a.

EDWARDUS Dei gratia rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto Patri S. eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Licet cum cunctis Chriſti fidelibus concordiae et pacis uniri vinculo cupiamus, antiqui tamen hoſtis nequitia, quae chriſticolarum tranquillitati invidet et quieti, ut pacis unitatem reſcindat, ſubtili commento fidelium corda ad guerras et diſſidia commovet, et inimicis noſtris inimicos aggregare non deſinit hiis diebus. Notitiam quippe veſtram latere non credimus, qualiter Hiſpani, cum quibus foedus inter ipſorum reges et anteceſſores noſtros dudum initum, conjugali prolis noſtrae copula renovaſſe decrevimus, in arcum pravam jam converſi, cum complicibus ſuis, gentes noſtras, mercatores viz. et alios per mare cum vinis, lanis ac aliis mercimoniis et bonis ſuis navigantes, quam plures hoſtiliter invaſerunt, et bonis ſuis hujuſmodi depraedarunt, ac immaniter trucidarunt, et interfecerunt, partemq; non modicam navigii noſtri deſtruxerunt, ac alia mala innumera perpetrarunt, et in dies

perpe-

perpetrare non deſiſtunt; jamq; in tantam erecti ſunt ſuperbiam, quod immenſa claſſe in partibus Flandriae per ipſos congregata, et gentibus armatis vallata, nedum ſe navigium noſtrum in totum velle deſtruere, et mari Anglicano dominari, jactare praeſumunt, ſed regnum noſtrum invadere, populumq; nobis ſubditum exterminio ſubdere velle expreſſe comminantur. Cum igitur ſub divinae miſerationis fiducia, ex cujus nutu, non ex humana potentia victoria dependet, ad obviandum hoſtibus noſtris hujuſmodi, pro eccleſiae ſanctae tuitione, et regni noſtri ſuccurſu, proponamus celerrime proficiſci, vos attente rogamus, quatenus pro nobis et exercitu noſtro nobiſcum profecturo, proceſſiones ſolicitas congregari, orationes devotas offerri, miſſas celebrari, eleemoſynas elargiri, et alia divinae laudis officia, per quae Deum complacare creditis, per vos et clerum, ac populum veſtrae civitatis et dioec. ac per ſuffraganeos veſtros, et religioſos viros, et alios in provincia veſtra, ubi expedire videritis, fieri faciatis, ut Deus omnipotens, qui nos clementia ſua a tot et tantis periculis eripuit, ſuper nos et exercitum noſtrum dextram ſuae protectionis extendens, hoſtium noſtrorum ſuperbiam elidat, nobiſq; et plebi ſuae victoriae triumphum ad laudem ſui nominis concedat, et pacis dulcedine perfrui tribuat et quiete. Teſte meipſo apud Rotherhith x. die Aug. anno regni noſtri Angliae xxiv. regni vero Franciae xi.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clementis VI. 9.	Sim. Iſlip. 1.	1350.	Edward. III. 24.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. de eodem. Ex reg. Iſlip. fol. 23. b.

Simon, &c. venerabili fratri noſtro domino Radulpho Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Rex ſummus, in cujus manu ſunt omnium poteſtates, juſtorum deprecationibus aſſiduis ad aſſiſtendum ſuis fidelibus, et reſiſtendum contra tribulantium inſidias deſiderat provocari. Cum igitur excellentiſſimus et chriſtianiſſimus princeps rex noſter ad elidendum Hiſpanorum nequitiam, ſibi contra foedus, dudum inter anteceſſores ſuos et ipſorum reges initum, adverſantium, jam de novo, et in ſubverſionem machinantium navigii Anglicani, pro tuitione ſanctae eccleſiae, et ſuccurſu regni ſui de conſilio procerum ſuorum cum exercitu ſuo profectur. de ſupernae virtutis aſſiſtentia, plus quam de terrena poteſtate confidens, ad offerendum per nos, ſuffraganeos, ac alios nobis ſubditos, ſalvatori noſtro, qui quos vult ſubjicere ſubjicit, et quibus ſibi placet, victoriam impertitur, devota orationum ſuffragia, et alia pietatis opera pro ſe et ſuo exercitu praelibato, nos ſuis literis excitavit, quarum tenor ſequitur in haec verba: Edwardus, &c. Nos ipſius domini noſtri regis precibus inclinati, veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis fratribus noſtris et coepiſcopis eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeis, cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, ut ipſi in eccleſiis ſuis, et aliis ſuarum civitatum et dioec. ſubditos ſuos, clericos et laicos efficaciter moneant et inducant, et faciant induci, quod pro dicto domino noſtro rege et exercitu ſuo, altiſſimo humiles fundant preces, tam in miſſis, quam in proceſſionibus conſuetis, et etiam eleemoſynas ſtudeant impertiri: vos autem praemiſſa in veſtris civitate et dioec. faciatis. Et ut fidelium mentes ad devotiones hujuſmodi propenſius excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, et ſanctiſſimae virginis matris ſuae, B. Thomae martyris glorioſi, ac omnium ſanctorum meritis, et precibus confidentes, ipſis fidelibus per noſtram provinciam conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, et confeſſis, ut praemittitur, facientibus ſupradicta, xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes, et a vobis caeteriſq; noſtris ſuffraganeis ſimiles petimus elargiri. De die vero receptionis praeſentium, et quid inde feceritis, nos citra feſtum omnium ſanctorum reddatis literis veſtris patentibus, hunc tenorem habentibus, certiores; noſtris fratribus antedictis ſimiliter injungatis, quod ipſi nos modo ſimili certificent, quid fecerint in praemiſſis. Dat. apud Maghfeld. xiii. cal. Septemb. A. D. ſupradicto, et conſecrationis noſtrae primo.

Factum univerſit. Oxon. contra epiſcopum Lincoln. ſuper electione cancellarii. Ibid. fol. 27. a.

In Dei nomine amen. Cum nuper coetus magiſtrorum regentium univerſitatis Oxon. Lincoln. dioec. de negligentia reverendi patris domini Johannis, Dei gratia Lincoln. epiſcopi, non curantis ſive recuſantis electionem venerabilis viri magiſtri Willelmi de Polmorna, ſacrae paginae profeſſoris, in cancellarium ipſius univerſitatis, juxta morem praeteriti temporis rite et legitime electi, confirmare ſive etiam approbare, vener. in Chriſto patri domino Simoni Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato querelam depoſuiſſet, fuiſſetq; ſcriptum in ea parte ab eodem vener. patre impetratum, continens inter caetera, quod idem epiſcopus Lincoln. infra certum peremptorium terminum competentem, jam effluxum, parti dictae univerſitatis faceret juſtitiae complementum, et eidem venerab. patri

tri Lincoln. epiſcopo traditum et liberatum loco et tempore competent. et petitum ſufficienter, et cum inſtantia ab eodem, quatenus conſiderans pericula, quae propter vacationem officii praedicti dictae univerſitati contingere veriſimiliter formidantur, et propter utilitatem publicam, quae ex celeri expeditione ejuſdem evenire ſine dubio ſperatur, electionem hujuſmodi in formà conſueta, et hactenus uſitata, abſq; difficultate qualibet confirmaret, et caetera perageret, quae ſibi in hoc caſu incumbebant. Idem tamen vener. pater Lincoln. epiſcopus praemiſſa facere non curavit, ſed per nonnulla tempora abſq; cauſa rationabili plus debito diſtulit, et finaliter recuſavit expreſſe, propter quae vener. pater dominus Simon archiepiſcopus praedictus, facta ſibi ſufficienti fide de praemiſſis, in termino dictis partibus ad hoc ſtatuto, legitime procedens, praefatum dominum epiſcopum publice praeconizatum, nullo modo coram eo in termino ſibi dato comparere curantem, ſed expreſſe recuſantem, pronunciavit, prout erat manifeſtum, contumacem, et in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi manifeſtae, eundem epiſcopum in praemiſſis fuiſſe negligentem, et negotium confirmationis hujuſmodi cum omnibus ejus appendic. ad audientiam ſuam, propter negligentiam dicti domini epiſcopi, fore legitime devolutum. Et nobis Johanni de Carleton legum doctori et canonico London. totum confirmationis hujuſmodi negotium, ſic ad ſuam audientiam legitime devolutum, commiſit ſpecialiter terminand. Nos igitur Johannes commiſſionem praedictam cum reverentia, qua decuit, acceptantes, recepta primitus informatione certa, tam per inſtrumenta publica, quam per alias probationes legitimas, quod dictus Lincoln. epiſcopus proteſtabatur ſe nolle coram dicto domino archiepiſcopo in dicto negotio aliqualiter comparere, nec ſuis mandatis dictum negotium in aliquo concernentibus obedire, immo expreſſe eum ſuam juriſdictionem velle in omnibus declinare, ipſum, quantum ad totum hujuſmodi confirmationis negotium, pronunciamus, propter contumaciam ſuam hujuſmodi notoriam, quin verius rebellionem et inobedientiam manifeſtam, merito contumacem, et in poenam contumaciae, quia in certis non eſt locus conjecturae, ejus abſentia per Dei praeſentiam repleta cum parte univerſitatis praedictae fore ulterius, in toto negotio decernimus procedend. Receptiſq; poſtmodum per nos commiſſar. praedictum quibuſdam inſtrumentis, et aliis munimentis ex parte dictae univerſitatis coram nobis exhibitis, et probationibus ac evidentiis aliis nobis datis, quibus in forma juris poſtmodum publicatis, et nihil dicto contra ea, quia per exhibita et producta hujuſmodi nobis evidenter conſtitit juxta morem in ſimilibus electionibus fieri conſuetum, electionem de dicto magiſtro Willelmo de Polmorna in cancellarium univerſitatis praedictae, juxta morem praeteriti temporis rite et legitime factam, confirmamus in hiis ſcriptis, et eundem ad dictum officium virtute electionis praedictae, juxta morem alias fieri conſuetum, auctoritate nobis in hac parte commiſſa admittimus, juriſdictionem quamcunq; virtute confirmationis et admiſſionis hujuſmodi, juxta conſuetudinem antiquam cancellar. debitam, eidem mag. Willelmo ſpecialiter committentes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clementis VI. 9.	Sim. Islip. 1.	1350.	Edward. III. 24.

Commiſſio ab archiep. Cant. data ad examinand. negotium electionis hujus. Ibid. fol. 27. b.

Simon permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, diſcreto viro mag. Johanni de Carleton LL. doctori, canonico eccleſiae London. ſalutem, gratiam et benedictionem. Ad cognoſcend. et procedendum in negotio, quod occaſione non confirmationis ſeu approbationis electionis vener. viri magiſtri Will. de Polmorna, ſacrae paginae profeſſoris, in cancellarium univerſitatis Oxon. Lincoln. dioec. juxta morem praeteriti temporis rite et legitime electi, quod coram nobis vertitur, ſeu verti ſperatur, inter venerab. fratrem noſtrum dom. Johannem Dei gratia Lincoln. epiſcopum ex parte una, et vener. coetum magiſtrorum regentium univerſitatis praedictae ex altera, in qua pro juriſdictione noſtra et devolutione negotii in hac parte pronunciavimus, hujuſmodiq; negotia cum omnibus ſuis dependentibus, emergentibus, incidentibus, et connexis, ſine conſueto et debito terminand. et decidend. ac omnia et ſingula facienda, expedienda, et exercenda, quae in dicto negotio, et circa ipſum requiruntur de ſtatuto, conſuetudine, ſeu de jure, vobis, de cujus circumſpectione, fidelitate, ſcientia et conſcientiae puritate plenam fiduciam obtinemus, committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. Dat. apud Maghfeld. xii. Cal. Aug. A. D. 1350. et conſecr. noſt. primo.

Procuratorium univ. Oxon. ſuper electione cancellarii. Ibid. fol. 27. b.

Reverendo patri ſuo in Chriſto, et domino, dom. Simoni Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, univerſitatis Oxon. coetus humilis magiſtrorum ſalutem et obedientiam debitam ac devotam. Noverit paternitas veſtra, quam in ſingulorum noſtrorum negotiorum promotione ſemper gratioſam recepimus et benevolam,

nevolam, quod nos dilectos nobis in Chriſto commagiſtros et amicos magiſtrum Willelmum Bonum, juris civilis profeſſorem, ac magiſtrum Rogerum de Aſwardby, officium procuratoris noſtrae gerentem univerſitatis, noſtros veros et legitimos conſtituimus et facimus procuratores, vel nuncios ſpeciales per praeſentes, ad petend. et recipiend. confirmationem et admiſſionem more ſolito a veſtra paternitate reverenda electi noſtri in cancellarium. Ratum habituri et gratum quicquid dicti procuratores, vel nuncii noſtri, vel quilibet eorum in praemiſſis duxerint vel duxerit faciend. In cujus rei teſtimonium ſigillum commune univerſitatis noſtrae praeſentibus duximus apponend. Dat. Oxon. xviii. die menſis Julii. A. D. 1350.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 9.	SIM. ISLIP. I.	1350.	EDWARD. III. 24.

Archiepiſcopi Cant. confirmatio electionis cancellarii univerſitatis Oxon. Ibid. fol. 28. a.

SIMON, etc. Dilecto filio mag. Willelmo de Polmorna, cancellar. univ. Oxon. negotio confirmationis electionis de te factae, juxta morem praeteriti temporis, ad nos legitime devoluto, auctoritate noſtra in forma uſitata hactenus confirmato, ſalutem, gratiam et benedictionem. Ad exercendam omnem et omnimodam jurisdictionem cancellarii univerſitatis praedictae, virtute commiſſionis domini Lincoln. epiſcopi poſt confirmationem electionis ipſius cancellarii auctoritate ordinaria factam, ſibi fieri conſuetae quomodolibet competentem, tibi tenore praeſentium concedimus plenariam facultatem, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. apud Maghfeld. xii. cal. Aug. A. D. 1350. et conſecr. noſtr. primo.

Ejuſdem confirmatio cancellarii. Ibid. fol. 28. a.

SIMON, etc. Dilectis filiis vener. coetui magiſtrorum univerſitatis Oxon. regentium; nec non reverendis et diſcretis viris magiſtris, doctoribus, bacallariis, ſcholaribus, bedellis, miniſtris et aliis privilegio univerſitatis praedictae gaudere volentibus, Oxon. commorantibus, ſalutem, gratiam et benedictionem. Cum negotium confirmationis electionis reverendi viri mag. Willelmi de Polmorna, ſacrae paginae profeſſoris, in cancellarium univerſitatis praedictae, juxta morem praeteriti temporis rite et legitime factae, propter negligentiam vener. fratris noſtri domini Johannis Dei gratia Lincoln. epiſcopi, ipſam electionem confirmare, ac caetera quae ſuo incumbebant officio in ea parte peragere non curantis, fuiſſet et ſit cum ſuis appendiciis ad nos legitime devolutum, noſterq; commiſſarius in hujuſmodi negotio, juxta juris exigentiam et conſuetudinem antiquam procedens, concurrentibus omnibus, quae in hujuſmodi negotio, quomodolibet requirebantur, electionem ipſam de magiſtro Willelmo praedicto in cancellarium memoratum, rite et legitime factam auctoritate noſtra et jure nobis in ea parte legitime devoluto confirmaverit, et ipſum mag. Willelmum ad officium cancellarii admiſerit, et juriſdictionem quamcunq; virtute confirmationis et admiſſionis hujuſmodi, juxta conſuetudinem antiquam cancellario debitam, eidem mag. Willelmo cancellario ſpecialiter duxerit committend. juſtitia ſuadente, vobis et cuilibet veſtrum praecipimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus dictum mag. Willelmum in veſtrum cancellarium admittentes, ipſi, ſicut tenemini, humiliter pareatis, et etiam intendatis, voſq; magiſtri et procuratores univerſitatis praedictae faciatis praemiſſa omnia et ſingula ſolemniter publicari; contradictores vero et rebelles in hac parte cenſuris eccleſiaſticis quibuſcunq; per vos magiſtros, doctores regentes, et non regentes, et veſtrum quemlibet volumus coerceri. Ad quod faciendum vobis committimus vices noſtras. Dat. ut ſupra.

Alia litera de confirmatione cancellarii univ. Oxon. Ibid. fol. 28. a.

SIMON, etc. Dilectis filiis . . . . cuſtodi aulae de Merton in univ. Oxon. magiſtris Philippo de Codeford. LL. doctori . . . . rectori eccleſiae de Corf. Sarum. dioec. Ricardo de Medmenham, bacallario in legibus, et Roberto Poinit, rectori eccleſiae de Aldyngton noſtrae Cant. dioec. ſalutem, gratiam et benedictionem. Cum negotium confirmationis electionis, &c. "ſicut in prox.——uſq;——juſtitia ſuadente." Ad cognoſcendum igitur et procedendum ſuper hactenus attemptatis, et de caetero attemptandis, in praejudicium univerſitatis, ſeu alicujus perſonarum ipſius, et juriſdictionis noſtrae in hac parte, omniaq; et ſingula, quae ſic attemptata inveneritis, revocand. caſſand. irritand. viribuſq; carere debere pronunciand. ac etiam inhibend. palam et expreſſe, ne quis quicquam in eluſionem juriſdictionis noſtrae contra praemiſſa in aliqua ſui parte, clam vel palam, venire praeſumat, ſub poena ſententiae excommunicationis majoris, quam in contravenientes hujuſmodi, canonica monitione praemiſſa, per

vos ferri volumus et mandamus. Et ſi quos vobis in hac parte rebelles, ſeu aliquid in praejudicium juriſdictionis noſtrae coetuſve regentium, ſeu alicujus de perſonis univerſitatis praedictae attemptantes inveneritis, citand. ſeu citari faciend. eoſdem peremptorie, quod compareant coram nobis, ubicunq; tunc in noſtris civitate, dioec. ſeu provincia Cantuar. fuerimus, viceſimo die poſt citationem eis factam, ſi juridicus ſit, alioquin prox. die juridico tunc ſequente, quibuſdam interrogatoriis, occaſione exceſſuum hujuſmodi eiſdem ex officio noſtro objiciend. reſponſuri, et de veritate dicenda ad eadem perſonaliter juraturi, et juri in omnibus parituri, vobis conjunctim, et cuilibet veſtrum diviſim committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. De nominibus vero et cognominibus temere attemptantium hujuſmodi, et venientium contra praemiſſa, dieq; citationis eiſdem facienda, modo, et forma ejuſdem, nec non toto proceſſu habito in hac parte, cum, quotiens, et quando vobis viſum fuerit expedire, ſeu per partem univerſitatis praedictae ſuper hoc vobis requiri contigerit, diſtincte et aperte certificetis per veſtras, ſeu certificet ille veſtrum per ſuas patentes literas, harum ſeriem continentes, qui praeſentem commiſſionem noſtram fuerit executus, ſigillo aliquo autentico ſeu ſigno et ſubſcriptione alicujus notarii publici conſignatas. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. apud Maghfeld xii. cal. Auguſti. A. D. 1350. et conſecr. noſtr. anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 9.	SIM. ISLIP. 1.	1350.	EDWARD. III. 24.

Appellatio epiſcopi Lincoln. ad curiam Romanam ſuper confirmatione electi cancellarii univ. Oxon. Ibid. fol. 28. b.

IN Dei nomine amen. Cum ex parte vener. fratris noſtri domini Johannis Dei gratia Lincoln. epiſcopi fuiſſent a nobis Simone permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, apoſtoli petiti, occaſione cujuſdam appellationis, ex parte ſua, ut dicebatur, interpoſitae, cujus tenor ſequitur in haec verba: In Dei nomine amen. Licet ad venerabiles patres epiſcopos Lincoln. qui pro tempore fuerint, ac ad dominum Johannem, nunc Lincoln. epiſcopum, pro tempore ſuo, tam de jure, quam de conſuetudine laudabili in univerſitate Oxon. Lincoln. dioec. canonice introducta, et pacifice obſervata, etiam a tempore et per tempus, cujus contrarii memoria hominum non exiſtit, diſcuſſio cujuſcunq; negotii electionis, et cujuſlibet perſonae electae ſive nominatae ad officium ſive ſtatum cancellarii in univerſitate Oxon. praedicta habit. ſive fact. et ipſius electi ſive nominati confirmatio, admiſſio, ſive probatio, quaecunq; etiam juriſdictiones eccleſiaſticae per cancellarium dictae univerſitatis quovis modo exercendae, ad libitum, ſeu voluntatem liberam dicti patris Lincoln. epiſcopi revocand. Lincoln. eccleſiae nomine pertinuiſſent, et habeant, ac debeant pertinere, et nullatenus ad dominum Cant. archiepiſcopum, cauſis appellationum et querelarum in defectum juſtitiae et negligentiae dicti domini Lincoln. epiſcopi, qui eſt pro tempore, duntaxat exceptis; praefatiq; epiſcopi Lincoln. temporibus ſuis, ac praefatus dominus Johannes tempore ſuo ipſorum eccleſiae ſuae praedictae nomine praemiſſa exercuerunt, et fecerunt per ſe et ſuos, de jure et de conſuetudine praedictis pacifice et quiete, ſcientibus ac tolerantibus capitulo, et eccleſiae canonicis Lincoln. ac omnibus aliis, quorum intereſt in hac parte, et praemiſſa approbantibus, tam tacite quam expreſſe per totum tempus ſupradictum, fuiſſetq; et ſic dictus vener. pater dominus Johannes, epiſcopus Lincoln. toto tempore ſuo juxta juris exigentiam omnibus et ſingulis ſubditis ſuis et ſubjectis juſtitiae complementum impendere, facere et exhibere diligens et paratus. Venerabilis tamen pater dominus Simon Dei gratia Cantuar. archiepiſcopus, praetendens quendam magiſtrum Willelmum de Polmorna, ut dicitur, ſacrae paginae doctorem in cancellarium univerſitatis praedictae fuiſſe rite electum, cum non eſſet hujuſmodi electionis negotium, et ipſius diſcuſſionem ac confirmationem extra caſum et cauſas appellationis et negligentiae cujuſcunq; dicti venerab. patris Lincoln. epiſcopi abſq; cauſa rationabili quacunq; et in caſu, quo nulla fuit eidem poteſtas attributa, ad ipſum fore devoluta, contra juſtitiam reputans perperam et inique, dictamq; electionem contra ſanctiones canonicas per mag. Johannem de Carleton, ſuum in ea parte commiſſarium, nulla cauſae cognitione praemiſſa, juris ordine, qui in ea parte requirebatur, in omnibus praetermiſſo, dicto domino meo Lincoln. epiſcopo, ad hoc non vocato aliqualiter, vel praemunito, ſed abſente, non per contumaciam, confirmare et eundem mag. Willelmum de Polmorna in cancellarium dictae univerſitatis praefici fecit et mandavit, ac juriſdictionem ſpiritualem in dicta univerſitate exercendam eidem committi; quae omnia et ſingula per praedictum ſuum commiſſarium, ut praefertur, facta, idem dominus archiepiſcopus literis ſuis et aliis, quatenus in eo fuerat, approbavit minus juſte, in ipſius domini Johannis epiſcopi Lincoln. et eccleſiae ſuae Lincoln. praejudicium non modicum et gravamen. Unde ego Willelmus de Spaldewyk, clericus, procurator dicti venerabilis patris domini Johannis Dei gratia Lincoln. epiſcopi, ſentiens dictum dominum meum, et me ejus nomine et eccleſiae Lincoln. praedictae ex praemiſſis gravaminibus, et eorum quolibet, ac propter ea, et ipſorum ſingula indebite

debite praegravari, ad ſacroſanctam ſedem apoſtolicam in hiis ſcriptis appello, et apoſtolos primo, ſecundo, tertio, inſtanter, inſtantius et inſtantiſſime peto, cum effectu mihi dari, ſubjiciens dictum dominum meum, et me ejus nomine, et omnes et ſingulos eidem domino meo adhaerentes, ſeu adhaerere volentes in hoc caſu, protectioni et defenſioni dictae ſedis. Proteſtor inſuper nomine dicti domini mei, quod liceat dicto domino meo hanc appellationem meam corrigere et emendare, eidemq; addere et detrahere, eamq; in competentiorem formam redigere, pro loco et tempore opportunis. Et praefigo partibus tam dictorum domini archiepiſcopi, quam dicti commiſſarii ac mag. Willelmi praedicti et eorum cuilibet, viceſimum diem menſis Novembris prox. futur. ſi dies juridicus fuerit, alioquin proximum diem juridicum tunc ſequentem, ad comparendum in ſacroſancta Romana curia, coram domino noſtro papa, vel auditore certo per eum deputando, cum omnibus actis, juribus, et munimentis dictum negotium tangentibus, in cauſa praefatae appellationis, et negotii principalis proceſſuri, facturiq; et recepturi in omnibus quod juſtitia ſuadebit. Et juro in animam dicti domini mei ad haec ſancta Dei evangelia, corporaliter per me tacta, quod die ſabbati, viz. ultimo die menſis Julii ultimo praeterito, dicto domino meo, et mihi ejus nomine de dictis gravaminibus et eorum quolibet prius conſtabat, et non ante, nec conſtitit alicui noſtrum ante diem praedictum.

Nos Simon archiepiſcopus praedictus, habita deliberatione de et ſuper appellatione praedicta, reſpondemus et dicimus, quod eadem appellatio eſt manifeſte frivola, et ex cauſis inſuper fruſtratoriis, non legitimis, confictis, atq; minus veris inepte concepta, cui non deferimus, ſicut nec eſt deferendum eidem, ſed eandem refutamus, ſicut eſt merito refutanda, et pro apoſtolis et loco apoſtolorum a nobis. ut praemittitur, petitorum, libellum et apoſtolos refutatorios parti dicti vener. patris domini Lincoln. epiſcopi damus et concedimus in hiis ſcriptis:

Simon permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis filiis magiſtris Ricardo Vaghan, archidiac. Surriae, et Johanni de Wymbourn, commiſſario noſtro Cant. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad tradend. et liberand. nomine noſtro vener. fratri noſtro domino Johanni Dei gratia Linc. epiſcopo, ſeu procuratori ſuo in hac parte legitime conſtituto, in eccleſia Chriſti Cant. proximo die poſt feſtum S. Aegidii abbatis, proxime nunc futurum apoſtolos ſive libellos dimiſſorios, ex parte ejuſdem fratris noſtri in notificatione cujuſdam appellationis ſeptimo die menſis Auguſti ultimo praeterito, in capella manerii noſtri de Maghfeld. a nobis petitos, quos in ſcriptis vobis mittimus, noſtro ſigillo etiam ſigillatos, vobis conjunctim et utriq; veſtrum diviſim committimus vices noſtras. Dat. apud Maghfeld. vi. cal. Sept. A. D. 1350. et conſecr. noſt. primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VI. 9.	Sim. Islip. 1.	1350.	Edward. III. 24.

Citatio epiſcopi Lincoln. pro contemptu. Ibid. fol. 31. a.

Simon, etc. venerabili fratri noſtro domino Johanni Dei gratia Lincoln. epiſcopo, noſtro et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Nuper ad querelam coetus regentium univerſitatis Oxon. veſtrae dioec. nobis expoſitam, pro eo, quod electionem factam de venerabili viro mag. Willelmo de Polmorna, ſacrae paginae profeſſore, juxta morem praeteriti temporis confirmare denegaſtis injuſte, ſeu plus debite diſtuliſtis; per certi tenoris literas vobis mandavimus, quod in dicto electionis negotio parti univerſitatis praedictae nobis de veſtra negligentia querelantis faceretis infra certum terminum competentem, vobis in dictis literis limitatum, juſtitiae complementum; alioquin certis die et loco, poſt lapſum dicti termini compareretis coram nobis ad inſtantiam univerſitatis praedictae in dicto querelae negotio, prout juſtum fuerit, proceſſuri. Et licet dictae noſtrae literae, quibus humiliter parere tenebamini, vobis fuiſſent congruis loco et tempore traditae, et recepiſſetis eaſdem; vos tamen non ſolum eidem magiſtro Willelmo munus confirmationis impendere, et officii veſtri in hac parte debitum exercere, literiſve noſtris hujuſmodi parere, ut tenebamini, penitus neglexiſtis, verum etiam contra nos, et eccleſiam noſtram Cantuar. cujus eſtis notorie ſuffraganeus et ſubditus, cui inſuper juramentum obedientiae ex certa ſcientia et deliberatione provida publice praeſtitiſtis, ſub colore privilegii, quod aſſeritis vos habere, ejus limitibus non contenti, ſed fines ſuos et terminos nimis leviter tranſeuntes, ea occaſione et praetextu cervices degeneres vobis erigere ſtatuiſtis, reſpondentes contemptibiliter, et dicentes palam et expreſſe, quod nec dictis literis noſtris, nec contentis in eiſdem in aliquo parere volebatis, nec nobis, nec mandatis noſtris aliquibus quomodolibet obedire; adjicientes vos non eſſe obedientiarium, aut ſubditum noſtrum, nec eccleſiae noſtrae Cantuar. neq; ad obedientiam aliquam, neq; ad parendum nobis, aut mandatis noſtris in aliquo vos teneri, quod ſalva fraterna reverentia juſtae veritatis ſententia non juvatur: ſic ſub colore et praetextu privilegii ſic praetenſi, etiam per abuſum libertatis non conceſſae, audaciori fronte contra nos et eccleſiam noſtram, cujus eſtis membrum honorabile, temere rebellando in noſtrum et juriſdictionis noſtrae, ac eccleſiae noſtrae Cantuar. manifeſtum contemptum. Super quibus omnibus ad effectum vocationis veſtrae ex abundanti nobis eſt ſufficiens facta fides. Quare tenore praeſentium

tium peremptorie vos citamus, quod compareatis coram nobis, vel noſtro in ea parte commiſſario, ſecundo die juridico poſt feſtum tranſlationis S. Edwardi regis prox. futurum, in eccleſia noſtra Cant. ſuper contemptu et inobedientia praedictis reſponſuri, et ſuper interrogatoriis contemptum praedictum duntaxat concernentibus, in ea parte faciendis per vos vel procuratorem legitimum in praemiſſis ſufficienter informatum, de veritate dicenda, quatenus de jure et conſuetudine in hac parte notoria tenemini, juraturi, probationeſq; inde nobis offerendas, ſi neceſſe fuerit, viſuri, ulteriuſq; facturi et recepturi, quod juris ſeu conſuetudinis fuerit et rationis. Denunciantes vobis, quod ſi in termino praedicto per vos vel alium reſponſalem idoneum non curaveritis comparere, contumaciam veſtram, quin potius contemptum contemptui cumulatum, viis et modis, quibus de jure poſſumus, compeſcere curabimus et punire. Et quid facere duxeritis in praemiſſis, nos dictis die et loco certificetis per literas veſtras patentes harum ſeriem continentes. Dat. apud Maghfeld. non. Septembris, A. D. ſupradicto, et conſecr. noſt. primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 9.	SIM. ISLIP. 1.	1350.	EDWARD. III. 24.

Injunctio epiſcopo Lincoln. Ibid. fol. 31. a.

SIMON permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Johanni, Dei gratia Lincoln. epiſcopo, noſtro et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Mandata noſtra canonica nuper per venerab. fratrem noſtrum dominum London. epiſcopum vobis miſimus, et injungi fecimus per eadem, ut de cura cujuſlibet eccleſiae parochialis, praebendae, et capellae, cui cura imminet animarum, ſecundum earum indigentiam, de melioribus et idoneoribus capellanis in cujuſcunq; alterius quam curati reperirentur ſervitio, ordinaretis ſeu faceretis ſalubriter ordinari, et non parentes et eorum fautores ſeu ipſos contra veſtram ordinationem in ſuis ſervitiis retinentes, ſinguloſque veſtram hujuſmodi ordinationem temere infringentes, ac etiam ipſos capellanos, et quoſcunq; alios qualitercunque et ubicunque in veſtra dioeceſi celebrantes divina, ut moderato ſalario forent contenti, compeſceretis canonice eccleſiaſticas per cenſuras, ac quod proceſſiones et alia charitatis opera pro ſtatu terrae, ac domino noſtro rege in dioec. veſtra fieri faceretis, et nos certificaretis de hiis, quae in praemiſſis facere duxeritis certis terminis jam effluxis. Sed vos, ſpretis mandatis, et injunctionibus noſtris hujuſmodi vobis traditis, et per vos receptis, nobis in praemiſſis ſeu eorum aliquo parere, ſeu nos de hiis, quae in ea parte duxeritis facere, certificare non curaſtis, ſed contemptibiliter omiſiſtis. Et licet vos ſuper contemptibus hujuſmodi punire poſſemus ſecundum canonicas ſanctiones, volentes tamen vobiſcum mitius agere, et vobis parcere iſta vice, fraternitati veſtrae in virtute obedientiae, qua nobis et eccleſiae noſtrae Cantuar. tenemini, diſtrictius injungendo mandamus, quatenus praemiſſa caeteraque omnia et ſingula in prioribus mandatis noſtris vobis injuncta, facere et exequi cum diligentia ſtudeatis, certificantes nos, quid in hac parte facere duxeritis in eccleſia parochiali de Tenham, noſtrae dioec. prox. die juridico poſt feſtum apoſtolorum Simonis et Judae prox. futurum, per literas veſtras patentes, harum et priorum mandatorum noſtrorum praedictorum ſeries continentes. Dat. apud Maghfeld vi. idus Septemb. A. D. ſupradicto, et conſecrationis noſtrae primo.

Literae archiep. Cantuar. continentes querelam coetus regentium univerſitatis Oxon. Ex reg. Iſlip. fol. 20. a.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino J. Dei gratia Lincoln. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Querelam ex parte coetus regentium univerſitatis Oxon. veſtrae dioec. nobis expoſitam gravem recepimus, continentem, quod idem coetus ad officium cancellar. univerſitatis praedictae tunc vacans reverendum virum mag. Willelmum de Polmorna, ſacrae paginae doctorem, in cancellarium univerſitatis ejuſdem ſibi, canonice juxta morem et conſuetudinem in dicta univerſitate uſitatum, et obſervatum, a tempore et per tempus, cujus initii hominum non exiſtit memoria, elegerunt, concurrentibus quae de jure ſeu conſuetudine requirebantur in praemiſſis, electionemque hujuſmodi vobis, ut decuit, praeſentarunt, et eam poſt conſenſum dicti electi praefatae de ſe factae electioni praeſtitum, cum ea, qua decuit, reverentia, confirmari juxta morem praeteriti temporis humiliter petiverunt, et peti fecerunt, ſaepius et inſtanter veſtrum officium, quatenus oportuit, implorando. Sed vos, cui ſufficienter de meritis negotii electionis hujuſmodi et electi, et ipſorum circumſtantiis notorie ac ſufficienter juxta morem et conſuetudinem in electionum cancellar. univerſitatis praedictae et confirmationum earundem negotiis uſitat. et obſervat. per totum tempus

tempus praedictum pacifice et quiete innotuit, quibus nihil obviabat, aut obviat de canonicis inſtitutis, quo minus confirmari deberent, confirmare, ac caetera, quae veſtro incumbebant et incumbunt officio, peragere abſq; cauſa quacunque rationabili recuſaſtis, ſeu plus debito diſtuliſtis, et adhuc differtis injuſte, in coetus et univerſitatis praedict. damnum et praejudicium manifeſtum. Super quibus ſibi per nos de remedio pars coetus et univerſitatis hujuſmodi provideri petiit opportuno. Nolentes igitur eis in ſua deeſſe juſtitia, ſicuti nec debemus, vobis injungimus et mandamus, quatenus infra ſex dies a tempore receptionis praeſentium parti querelanti praedictae faciatis in hac parte juſtitiae complementum. Alioquin tenore praeſentium peremptorie vos citamus, quod compareatis coram nobis vel noſtris in hac parte commiſſar. in eccleſia parochiali de Maghfeld quinto die poſt lapſum dictorum ſex dierum, ſi juridicus fuerit, alioquin die juridico tunc ſequente, in hujuſmodi querelae negotio proceſſur. ulteriuſq; factur. et receptur. quod hujuſmodi negotii qualitas exigit et requirit. De die vero receptionis praeſentium, et quid in praemiſſis duxeritis faciend. nos vel noſtr. commiſſar. dictis die et loco certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. London. iv. cal. Julii. A. D. 1350. et conſecra. noſtrae primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 9.	SIM. ISLIP. 1.	1350.	EDWARD. III. 24.

Literae archiepiſcopi Cantuar. pro expenſis nuncii apoſtolici colligendis. Ex reg. Iſlip. fol. 21. b.

SIMON permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia London. epiſcopo, noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Praeſentatas nobis nuper literas apoſtolicas recepimus, tenorem qui ſequitur continentes: Clemens, etc.— Cumq; dictus dominus Bernardus certam et tantam pecuniae quantitatem nomine expenſarum, ac propter alia onera ipſum nuncium concernentia, pro tempore, quo in noſtra Cantuar. provincia negotia per dictam ſedem ſibi commiſſa proſequens moram fecit, a nobis et vobis caeteriſq; noſtris confratribus et ſuffraganeis, ac clero totius noſtrae Cantuar. provinciae levandam per nos ſeu alios auctoritate apoſtolica fore decreverit, ſub poenis gravibus et cenſuris, quod ad dictam pecuniae ſummam ſinguli quadrantes de ſingulis libris omnium beneficiorum et bonorum eccleſiaſticorum quorumcunq; civitatum et dioeceſium noſtrae Cantuar. provinciae, prout taxantur ad decimam, requiruntur; fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus eiſdem confratribus noſtris, et ſuffraganeis omnibus et ſingulis, Winton. Norwicen. Roffen. pro quibus et vobis ante receſſum ipſius nuncii ab Anglia in hac parte ſatisfactum fuerit, ut intelleximus, duntaxat exceptis, auctoritate literarum apoſtolicarum injungatis, ut eorum quilibet quatenus ſe, ſuaſq; civitatem et dioec. concernit, de ſingulis libris omnium beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunq; tam exemptorum quam non exemptorum, ſingulos quadrantes, ut praemittitur, citra feſtum ſanctae Fidis virginis prox. futurum exigi, colligi faciat fideliter, et levari; quam quidem pecuniam ſic collectam et levatam una cum portione ipſum ſuffraganeum noſtrum quemcunq; concernente, dilecto filio magiſtro Alano Hothum canonico London. receptori in hac parte per nos deputato, London. in hoſpitio, quod ibidem inhabitat, citra feſtum S. Lucae evangeliſtae prox. futurum perſolvi integre faciat, et ſatisfieri de eadem. Ad quae omnia et ſingula facienda, vobis et eis, quatenus veſtrum quemlibet concernunt, vices noſtras committimus cum coercionis canonicae poteſtate, eiſdem etiam noſtris confratribus, ut quid et quantum in ſuis civitatibus et dioeceſibus contigerit et debuerit colligi et levari, nos citra dictum feſtum S. Lucae, ubicunq; tunc in noſtris civitate, dioec. ſeu provincia Cantuar. fuerimus, diſtincte per eorum literas patentes harum ſeriem, ac ſolventium et non ſolventium nomina continentes, certificent, injungatis. Quid autem facere duxeritis in praemiſſis, nos citra inſtans feſtum nativitatis B. Mariae virginis reddatis certiores per veſtras patentes literas, habentes harum formam. Dat. Dovorr. vii. cal. Aug. A. D. 1350. et conſecrationis noſtrae primo.

Aliae literae archiepiſcopi Cantuar. epiſcopo Lincoln. de expenſis nunciorum apoſtolicorum. Ibid. fol. 35. b.

SIMON permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Johanni, eadem permiſſione Lincoln. epiſcopo noſtro, et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Literis noſtris vobis nuper per venerabilem fratrem noſtrum dominum London. epiſcopum auctoritate apoſtolica injungi fecimus et mandari, ut de ſingulis libris beneficiorum et

bonorum eccleſiaſticorum veſtrorum et aliorum quorumcunq; tam exemptorum quam non exemptorum, ſingulos quadrantes nomine expenſarum domini Bernardi de Caulaſon archidiaconi Elicen. ſedis apoſtolicae nuncii, pro ſibi commiſſis per ſedem eandem negotiis, ac propter alia onera ipſum nuncium concernentia, pro tempore, quo in noſtra Cantuar. provincia negotia hujuſmodi proſequens moram fecerit, in veſtris civitate et dioec. prout taxantur ad decimam, citra feſtum ſanctae Fidis virginis prox. jam elapſum exigi, colligi fideliter, et levari, ipſamq; pecuniam ſic collectam, et levatam, una cum portione vos concernente, magiſtro Alano de Hothum canonico London. receptori in hac parte per nos deputato, London. in hoſpitio, quod ibidem inhabitat, citra feſtum S. Lucae evangeliſtae prox. etiam jam elapſum perſolvi integre, et de eadem ſatisfieri faceretis, ac nos quid, et quantum in veſtris civitate et dioec. contigerit et debuerit colligi et levari, certo termino jam effluxo certificaretis per literas veſtras patentes, ipſarum literarum ſeriem, ac ſolventium et non ſolventium nomina continentes. Sed vos ſpretis hujuſmodi mandatis et injunctionibus noſtris, immo verius apoſtolicis vobis traditis, et per vos receptis, nobis in praemiſſis ſeu eorum aliquo parere, ſeu nos de hiis, quae in ea parte duxeritis facere, certificare non curaſtis, ſed contemptibiliter omiſiſtis. Et licet vos ſuper contemptibus hujuſmodi punire poſſemus ſecundum canonicas ſanctiones; volentes tamen vobiſcum mitius agere, et vobis parcere iſta vice, fraternitati veſtrae in virtute obedientiae, qua nobis et eccleſiae Cantuar. ac ſedi apoſtolicae tenemini, firmiter injungendo mandamus, quatenus quadrantes hujuſmodi de ſingulis libris praedictis, citra inſtans feſtum Epiphaniae Domini exigi, colligi faciatis fideliter, et levari, ac ipſos ſic collectos et levatos, una cum portione vos concernente, dilecto filio magiſtro Alano de Hothum, canonico London. praedicto, in domo ſua praedicta, citra feſtum S. Hilarii prox. jam futurum, perſolvi integre faciatis et ſatisfieri de eiſdem, ac alia proſequi per omnia ſtudeatis, vobis in prioribus literis demandata, ſub poenis et cenſuris in ipſis literis apoſtolicis, ac proceſſibus ſuper eis factis, et habitis plenius expreſſatis, quas vos, niſi praemiſſis et eorum cuilibet parueritis, dolo, culpa, et mora veſtris in hac parte praecedentibus canonica monitione praemiſſa, quam vobis per praeſentes facimus, fraternali reverentiae deferentes, quatenus poſſumus incurrere volumus ipſo facto. De die vero receptionis praeſentium, et quid facere duxeritis in praemiſſis, nos in feſto S. Hilarii praedicto certificare curetis per literas veſtras patentes, harum et priorum literarum praedictarum ſeries continentes. Dat. apud Maidenſtan. iv. cal. Decemb. [a] A. D. ſupradicto, et conſecrat. noſtrae primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 9.	SIM. ISLIP. I.	1350.	EDWARD. III. 24.

Conſtitutiones ſynodales Sodorenſes. Ex MS. penes rev. epiſcop. Aſſaven. Conf. Monaſt. Anglic. vol I. fol. 716. ſeq.

HAE ſunt conſtitutiones additae per venerabilem patrem dom. Willielmum Ruſſell Sodorenſem epiſcopum una cum toto clero Manniae, A. D. MCCCL. in eccleſia S. Michaelis archangeli ſeptimo cal. Martii.

CAP. I. *De ſepultura.*

Ad paſtorale ſpectat officium circa ſtatum eccleſiarum, et animarum ſalutem paſtori provido commiſſarum curam impendere pervigilem, ut de grege ſibi commiſſo rationem redditurus de talento ſibi credito lucrum reportare valeat indeficiens. Inde eſt, quod ex his quae ab antiquis patribus prius ſtatuta ſunt quaedam ad praeſens ad memoriam revocamus, pauca de novo adhuc adjicientes, ne regimen commiſſum ſub diſſimulatione (quod abſit) negligere videamur. Cum regimen animarum ſit ars artium, et ſancta et ſalubris eſt operatio pro defunctis exorare; inprimis, deliberato cleri noſtri conſilio, duximus ſtatuendum, ut quotieſcunq; aliquis rector, vicarius vel capellanus eccleſiae noſtrae Manniae, vel aliqua alia honeſta perſona, orationum noſtrarum ſuffragiis commendata, et ad ſimilia ſuffragia commendata, et nobis obligata, ab hoc ſeculo migrare contigerit, ad locum et diem ſepulturae ejus omnes alii ſuperſtites, abſq; quocunq; figmento vel colore conveniant, et defuncto corpori condignum honorem impendant: et ſi poterint ſinguli miſſas celebrare, faciant cum aliis ſuffragiis ad hoc conſuetis. Et ab ipſo die ſepulturae ejus quilibet praedictorum triginta miſſas ſine morae diſpendio per ſe, ſeu per alium faciat celebrari, et triginta diebus proxime ſequentibus officium defunctorum cum ix lect. et conſuetis pſalmis, ſine dierum interruptione, per quemlibet ſuperſtitem continue decantetur, cum decente devotione: injungentibus noſtris officialibus et decanis, ut de dicta noſtra ordinatione diligenter inquirant, ne quis inveniatur negligens, vel remiſſus in praemiſſis. Et de qualibet dictarum noſtrarum ordinatione infra ſexaginta dierum ſpatium a die ſepulturae non perſolvente, poena dimidiae marcae levetur,abſq; perſonarum exceptione per dictos officiales noſtros, et de ipſa pecunia tot miſſas vel plures, ſi epiſcopus abſens fuerit, in ſuarum animarum periculum faciant celebrari, reſponſuri epiſcopo, cum ad partes venerit, de ſingulis praemiſſorum.

CAP. II. *De capellanis quod tenentur fidem catholicam plebi exponere.*

Statuimus etiam, quod omnes rectores, vicarii ſeu capellani in eccleſiaſticis officiis conſtituti, populo ſuo omnibus dominicis diebus

a Forſitan Septembris.

et feſtivis verbum Dei, et fidem catholicam et apoſtolorum firmiter et indeſinenter exponant, et ſuos ſubditos in articulis fidei diligenter inſtruant, et ad informandum in lingua materna ſymbolum apoſtolorum moneant ipſos et adinducant, et ſuis liberis eandem fidem exponant, et articulos doceant.

Item ſtatuimus, quod eccleſiaſtica ſacra de debita reverentia celebrentur ſub certa forma a ſanctis patribus in ſcriptis tradita, quam formam catholica fide approbatam nullus audeat in aliquas novitates commutare. Et ſummopere praecaventes ne vinum cum quo celebratur, ſit corruptum, vel in acetum commutatum, et quod potius ſit rubrum, quam album. In albo tamen bene conficitur ſacrum, et non de aceto, cum in aceto mutantur omnes ſubſtantiales vires, et vinum vim amiſit. Et aqua in tam modica quantitate apponatur, ut non vinum ab aqua, ſed aqua a vino abſorbeatur. Hoſtia de frumento ſit rotunda et integra, et ſine macula, quia agnus extitit ſine macula, et os non fuit comminutum ex eo. Unde verſus:

Candida, triticea, tenuis, non magna, rotunda,
Expers fermenti, non miſta ſit hoſtia Chriſti,
Inſcribatur aqua, non cocta ſed igne ſit aſſa.

Renovetur hoſtia infirmis danda ſingulis diebus dominicis, et ponatur in loco honeſto, ſcil. in pixide ad hoc deputata, corporali cooperta, et nuſquam ſine corporali recondatur. Aliis autem diebus ex neceſſitate poterit renovari. Et quando conficiuntur plures hoſtiae, habeat conficiens intentionem ad omnes et non ad unam ſolam. Et ipſis ſacerdotibus firmiter injungimus, ut ad ſacroſanctum conficiend. damnabiliter non ſe ingerant, quamdiu ſentiant ſe in quacunq; macula mortali irretitos.

CAP. III. *De reparatione cancelli et navis eccleſiae.*

Item ſtatuimus, ut eccleſiae parochiales et coemeteria earundem, pro modo facultatum parochianorum, per ipſos parochianos, et cancelli per rectorem in omnibus neceſſariis honeſte conſtruantur; et altaria de ornamentis, libris, et lumine, calice argenteo vel aureo, non ligneo nec vitreo, nec aereo, ſed de ſolo argento vel auro, vel, neceſſitate urgente, de puro ſtanno, et aliis ornamentis diſpoſita ornentur, et poſtea per epiſcopum conſecrentur. Eccleſia vero et omnia ornamenta illius, tam in libris quam in veſtibus, et aliis neceſſariis munda et honeſta, una cum fonte chriſmatorio, et loco in quo conditur ſacramentum altaris, per vicarium eccleſiae propriis ſumptibus diligenter cuſtodiantur. Qui quidem vicarius, de omnibus, quae geruntur in eccleſia et ejus ambitu, domino epiſcopo et ejus ordinariis eſt rationem redditurus; et de lumine purificationis B. Mariae, ubi rectores non reſident, de quo lumine volumus, quod miniſtrentur eccleſiis honeſte in miſſis celebrandis. Et fiant duo cerei ad elevationem ſacramenti altaris, et cereus paſchalis, quos nihilominus volumus ſufficere in quacunq; eccleſia noſtrae dioeceſis, ad illud in feſtivis diebus. Et ſi illud ad hoc non ſit ſufficiens, rector apponat, ut in ſtatutis praedeceſſorum noſtrorum continetur. Item ſtatuimus, quod nulla eccleſia ſive oratorium ſine conſenſu noſtro in noſtra dioeceſi conſtituatur, vel in conſtruct. ſine noſtra auctoritate divina (ex) aliqua temeritate celebrentur, quia potius ſecundum canones prophanantur.

CAP. IV. *De aedificio in ſolo eccleſiae.*

Item quod quilibet miniſter parochialis eccleſiae habeat manſionem prope ſe honeſte conſtructam, in qua epiſcopus, archidiaconus, et eorum ordinarii recipi valeant et procurari; et maxime in eccleſiis, domibus exemptis appropriatis, juriſdictione ordinariorum infra annum debere fieri a die publicationis praeſentium, tam in expenſis rectorum, quam vicariorum ſolventium procurationes, pro rata ſuarum portionum. Et ad hoc ipſi rectores et vicarii compellantur per ſequeſtrationes fructuum beneficiorum ſuorum, tempore praefixo revoluto.

CAP. V. *De clericis extraneis et aliunde venientibus.*

Firmiter praecipiendo inhibemus ſub interminatione anathematis, ut nullus ſacerdos ex aliena dioeceſi ad noſtram veniens, inibi reſidentiam praeſumat facere, vel cuiquam ad celebrandum pro vivis vel defunctis ibidem ſe obligare, niſi prius nobis vel noſtris ordinariis in noſtra abſentia honeſte et rite pervenerit, oſtendens nobis vel noſtris deputatis inſtrumenta publica vel teſtes idoneos de veritate ſuae ordinationis et converſationis. Et quia nolumus poena iſtius ſtatuti ligari ignorantes, decrevimus vicarios ſacerdotes, ad quos tales declinaverint, eis oſtendere praeſens ſtatutum, et certificare debere, ne de praemiſſis ſe ignorantia excuſent. Hoc idem ſtatuimus de quaeſtoribus aliunde venientibus, ut non admittantur ſine noſtris literis ſpecialibus, et commendatitiis in quacunq; parte noſtrae dioeceſis, ſub poena x. ſol. ſterlingorum. Et ſi noſtri vicarii negligentes inveniantur in oſtenſione noſtri praeſentis ſtatuti facienda praemiſſis perſonis, infra octo dies poſtquam ad eos pervenerint, ſuſpendantur a divinis, quouſq; congrue ſatisfaciant de negligentia et violatione noſtri mandati. Hiis adjicientes, ut clerici maxime in ſacris ordinibus conſtituti, niſi cauſa peregrinationis, vel alia urgente neceſſitate, in tabernis non comedant, aut ultra unam vicem ſtantes bibant; ſed non interſint publicis morando potationibus aut ſocietatibus vel aliis joculationibus utendis locis publicis. Quod ſi fecerint, ab ingreſſu eccleſiae et divinis extunc ſe noverint, virtute iſtius conſtitutionis, fore ſuſpenſos per tres menſes ſequentes, niſi nobis vel ordinariis noſtris de tali tranſgreſſione reatum ſuum infra dictum tempus oſtenderint, et congruam poenitentiam inde peregerint.

CAP. VI. *Poena abſentium ab eccleſiis diebus dominicis.*

Item ſtatuimus, ut in qualibet parochiali eccleſia denuncietur parochianis, ut de qualibet domo vir vel mulier, vel uterq; eorum qualibet die dominica veniant ad eccleſiam audituri divina et praecepta eccleſiae, niſi rationabiliter ſint

ſint excuſandi: quam excuſationem non requiſiti oſtendant rectori, vel ejus vices gerenti, in primo ſuo adventu ad eandem, ſicuti catholicam evitare voluerit ultionem; et nihilominus pro qualibet tranſgreſſione levetur poena iii. ſol. et iv. den. de quolibet, qui (ex) conſuetudine ſic ſe abſentando ſubtraxerit a proprio ovili, ut inter exiſtentes ibi adhibeatur omnis humanitas, prout tangitur in concilio Lugdun. de divinitate eccleſiarum, cap. "Domum tuam decet ſanctitudo": libro ſexto.

Expliciunt additiones Willielmi Ruſſell.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENTIS VI. 9.	SIM. ISLIP. 2.	1351.	EDWARD. III. 25.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo Bath. et Well. ſuper injuriis illatis epiſcopo Sarum. Ex reg. Iſlip. fol. 45. a.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia Bathon. et Wellen. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Etſi clericis omnibus viris eccleſiaſticis exhibere juſtitiam teneamur, et eos ab injuriis et moleſtiis, perſonas, dignitates, ſeu beneficia eccleſiaſtica eorum concernentibus, pro viribus defenſare; ſpectabiles tamen et reverendos patres pontifices praeſervare magis convenit, et tueri, quorum injuria tanto cenſeri debet atrocior, et a cunctis abominabilior ſervis Dei, quanto in gradu dignitatis Domino noſtro Jeſu Chriſto vero pontifici proximius conjunguntur. Quis enim locus regiminis in eccleſia Dei poterit eſſe tutus? quis rector vel clericus ſecuritate gauderet, ſi pontifices ſuarum dioec. capita vel magiſtri dominorum ſecularium vel aliorum inferiorum contumeliis premerentur? quem enim ſanctae eccleſiae filium de ſacrati pontificis injuria non frangeret, et confuſio aſpera non moveret? porro, ſi filius gratus eſſet, graviſſime plangeret et doleret, ſi fidelis chriſticola factum tam ſacrilegum acerbiſſime vindicaret. Dudum ſane fama publica ad nos pervenit, quod quidam iniquitatis filii, quorum perſonae et nomina penitus ignorantur, eccleſiaſticam libertatem infringere, quin verius ipſam eccleſiam auſu ſacrilego hoſtiliter impugnare, et majeſtatem divinam offendere non verentes, per ſecularis poteſtatis abuſum venerabilem fratrem noſtrum Robertum Dei gratia Sarum. epiſcopum ad ordines tam ſacros quam alios ſuis ſubditis exhibendos, nec non poenitentes quoſcunq; pro ſuis confeſſionibus audiendis, et aliis quae pontificale requirunt officium, in maneriis ſuis eccleſiaſticis de Cherdeſtok et Sherbourne ſuae dioec. praeparatum, ac ſi inimicus reipublicae extitiſſet, cum nec haec, aut cauſa alia legitima ſubfuiſſet, obſidione valida, per gentes armatas, in multitudine horribili undiq; circumdabant, adeo quod nullum parochianum ejuſdem ad eum ex aliqua cauſa praemiſſa declinantem, venire ſinebant, ſed clericos in poſſeſſione clericatus notorie conſtitutos, qui eum pro ordinibus hujuſmodi petere decreverunt, nec non laicos alios ſuae dioec. pro ſuis confeſſionibus faciend. ad ſuam praeſentiam declinantes, atrociter verberarunt, et verbis ac verberibus, minis ac injuriis, miſerabiliter afflictos, retrocedere compulerunt, aliquos reſiſtentes, ſeu ſaltem eis non parentes hoſtiliter capientes, et ſub areſta ſua nequiter conſervantes, ſicq; juriſdictionem ſuam eccleſiaſticam, et officii pontificalis executionem, quod damnabilius eſt in hoc tempore ſacratiſſimo, contra pacem regni notoriam et utilitatem animarum publicam, auſu ſacrilego et niſu nefandiſſimo impediverunt, et impedire nequiter procurarunt. Iidem inſuper malefactores hujuſmodi injuriis non contenti, tam ſuis ſubditis et tenentibus, quam aliis prohibuerunt expreſſe, ne eidem fratri noſtro aut familiae ſuae victualia venderent, aut obſequia aliqua exhiberent, ſibi et familiae ſuae alia etiam diverſa et importabilia gravamina ac notoria impietate ſaeviſſima inferentes, quos omnes et ſingulos, ac eos, qui in praedictis ſceleribus opem, auxilium, vel conſilium ipſis malefactoribus praeſtiterant, aut ea fieri procuraverant, aut mandaverant, excommunicationis majoris ſententias, a canonibus et ſanctis patribus rite latas, non eſt dubium, incurriſſe, in ipſorum grave periculum animarum, et grave ſcandalum animarum. Quocirca fraternitati veſtrae in virtute ſanctae obedientiae, qua nobis et eccleſiae noſtrae tenemini, firmiter injungendo committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos malefactores hujuſmodi, cum ſuis fautoribus et complicibus, dictis excommunicationum ſententiis fuiſſe et eſſe ligatos, in eccleſia veſtra cathedrali, ac aliis eccleſiis veſtrae dioec. ubi expedire videritis, diebus dominicis et feſtivis, intra miſſarum ſolennia, cum major ibi affuerit populi multitudo, cruce erecta, pulſatis campanis, candelis accenſis et extinctis, et in eorum vituperium in terram projectis, per vos, alium ſeu alios publice, ſolenniter, et in genere nuncietis, a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, quouſq; aliud a nobis inde receperitis in mandatis. Inquirentes nihilominus diligenter de nominibus et cognominibus malefactorum hujuſmodi, et quos reos vel culpabiles inveneritis in hac parte, ipſos citetis ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis ſecundo die juridico poſt feſtum S. Johannis ante portam Latinam, ubicunq; tunc, etc. ſuper quibuſdam articulis praemiſſa ſalutem et correctionem animarum ſuarum tangentibus, eis et eorum cuilibet ex noſtro officio faciend. reſponſur. & ſuper praemiſſis de veritate dicenda perſonaliter juraturi; facturiq; ulterius et recepturi, quod juſtitia et ipſius negotii qualitas ſuadebunt. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, nos dictis die et loco plene et diſtincte certificare curetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem & citatorum nomina et cognomina continentes. Dat apud la Forde vii. id. Aprilis, A. D. 1351. et conſecr. noſt. ſecundo.

Synodus

Synodus Maideſtan.

Mandatum ad citand. abbates, etc. archid. Cant. ad tractand. una cum archiepiſcopo Cant. ſuper contentis in literis apoſtolicis. Ex reg. Iſlip. fol. 50. a.

SIMON, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali ſalutem, gratiam et benedictionem. Quia ſuper quibuſdam negotiis nobis per ſedem apoſtolicam tranſmiſſis, cum dilectis nobis in Chriſto filiis abbatibus, prioribus, archidiacono noſtro Cant. capitulis, conventibus, collegiis et clero noſtrarum civitat. et dioec. Cant. exemptis et non exemptis, deliberationem habere intendimus et tractatum; vobis committimus et mandamus, quatenus citetis ſeu citari faciatis peremptorie abbates, priores, archidiaconum noſtrum Cant. capitula, conventus, collegia et clerum civitat. dioec. praedictarum, exemptos et non exemptos, quod compareant coram nobis, vel noſtris commiſſariis in eccleſia parochiali de Maideſtan. die Jovis prox. poſt feſtum ſancti Laurentii; dicti videlicet abbates, priores et archidiaconus perſonaliter, et quodlibet capitulorum, conventuum, collegiorum, clerus etiam noſtrarum civitat et dioec. praedictarum, per unum procuratorem ſufficientem, et idoneum, ſuper contentis in dictis literis apoſtolicis, ac aliis ipſas literas contingentibus, una nobiſcum ſeu cum commiſſariis noſtris, ſi impediti fuerimus, tractatur. ſuumq; ſuper hiis, quae ibidem ordinari contigerit, conſenſum praebituri pariter et aſſenſum, facturiq; ulterius et recepturi quod hujuſmodi negotiorum qualitas exigit et natura. Et quid feceritis in praemiſſis, nos vel noſtr. commiſſar. dictis die et loco certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem et citatorum nomina in ſchedula literis veſtris certificatoriis annectenda plenarie continentes. Dat. apud Maghfeld. vi. idus Julii, anno Domini 1351. et conſecrationis noſtrae ſecundo.

Bulla papae Clementis ſexti direct. domino Cant. archiepiſcopo pro ſubſidio a clero ſuae Cant. dioec. petend. Ibid. fol. 54. b.

CLEMENS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Simoni electo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Exigit tuae devotionis affectus, quo nos et Romanam eccleſiam revereris, ut petitiones tuas, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Cum itaq; ſicut exhibita nobis tua petitio continebat, pro negotiis eccleſiae tuae Cant. et aliis incumbentibus tibi negotiis multa te ſubire oporteat onera expenſarum; nos attendentes, quod diviſa in partes onera levius perferuntur, et aequum reputantes et congruum, ut perſonae eccleſiaſticae tuarum civitat. et dioec. Cant. tecum hujuſmodi onera partiantur, tuis ſupplicationibus inclinati, ut ab hujuſmodi perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus, non exemptis, beneficia eccleſiaſtica, pro quibus decima perſolvitur in eiſdem civitat. et dioec. obtinentibus, juxta ipſorum beneficiorum exigentiam facultatum petere ac recipere, auctoritate noſtra, ſemel duntaxat, libere valeas charitativum ſubſidium moderatum, pro hujuſmodi oneribus facilius ſupportand. non obſtantibus conſtitut. f. r. Bened. papae duodecimi, praedeceſſoris noſtri, et quibuſcunq; ſtatutis et conſuetudinibus contrariis, ac privilegiis, et indulgentiis, ac literis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcunq; tenorum exiſtant, eis vel eorum aliquibus communiter vel diviſim, ſub quacunq; forma vel expreſſione verborum conceſſis, per quae praeſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de quibus quorumq; totis tenoribus de verbo ad verbum habend. ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, tenore praeſentium tibi de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Avinion. ii. idus Decembris, pontificatus noſtri anno octavo.

Literae archiepiſc pi Cant. pro clericis incarceratis, ad aſperam poenam ponendis *. Ex reg. Iſlip. fol. 54. a. collat. cum MS. colleg. B. M. Magdal. Oxon. n. 185.

[a]SIMON permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerab. fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Nuper in parliamento regio London. habito, nobis inſtantibus, pro debita reformatione quarundam injuriarum Deo, et ſanctae eccleſiae illatarum, quas conniventibus oculis nequivimus pertranſire, pro [b] et ex eo, videlicet, quod judices ſeculares nitentes plus ſolito in meſſem divinam mittere falcem ſuam, clericos paſſim, etiamſi ſacerdotes fuerint, et inſuper regulares [c] in poſſeſſione clericatus, et ſacerdo-

* MS. Oxon. hunc habet titulum: "Forma ad liberandum incarceratos clericos de carceribus epiſcoporum. Et eſt domini Simonis Cantuar. archiepiſcopi.".

[a] Simon.——charitatem. deſunt Oxon. [b] eo. [c] religioſos.

 cerdo-

cerdotii notorie conſtitutos; et pro talibus, tam per ipſos, quam per alios, publice et communiter reputatos, de, et ſuper variis criminibus, flagitiis, ſeu ſceleribus, coram ipſis irretitos, ſeu etiam indictatos [d] judiciariae poteſtatis ſuae fines notorie excedentes, et in chriſtos Domini ſibi in cauſis criminalibus hujuſmodi nullo jure ſubjectos, poteſtatem indebitam uſurpantes, ipſos clericos, et ſacerdotes, contra ſacros canones, et eccleſiaſticas libertates, morti turpiſſime et inſolite condempnare, addicere, et effectualiter tradere non verentur, in Dei et ſanctae eccleſiae irreverentiam, contemptum, et ſcandalum manifeſtum, animarumq; ſuarum periculum nimis grave, tam per ipſum regem, et proceres regni ſui, quam per communitates, alias adunatas ibidem objectum fuerat, et ſub reſponſionis coloribus graviter replicatum, quod clerici praetextu ſui privilegii audaciam capiunt fortiorem ſcelera perpetrandi; cumq; ipſi in ſceleribus hujuſmodi capti, ſeu ſaltem veraciter indictati, et de hoc, ſecundum morem regni convicti coram judice ſeculari, per praelatos, ordinarioſve eorum competentes, ſeu eorum commiſſarios debite requiſiti, Deo, ſanctae eccleſiae, et eis ſic petentibus, fuerint cum reverentia liberati, ita [e] ſegniter, quin potius favorabiliter cuſtodiae et carceri [f] committuntur, et in hujuſmodi cuſtodia, ſic in cibis et potibus lautius procurantur, quod carcer pro eorum flagitiis eis non cedit ad poenam, ſed magis ad ſolatium et refocillantiam ſuorum corporum delicatam; et propterea cum quies ſine labore, tantis adjutoribus [g] ſuffulta, perſaepe vitia ſubminiſtrat, plures multociens per tantam ediam ingraſſati, et in ſuis nequiſſimis cogitationibus dilatati, ab hujuſmodi cuſtodia quaſi eis fuiſſet inimica [h], ingratiſſime fugiunt et recedunt: nonnulli etiam flagitioſi, notorii et famoſi, de quibus nulla ſuppetit veritas excuſandi, ad purgationes ſuas, procuratas et ſuſpectas, adeo faciliter admittuntur, quod cuilibet ſic liberato, ut plurimum, ſpes firma tribuitur, uno modo vel alio ad vitam [i] priſtinam redeundi; unde ſaepe contingit, quod nedum faciliter ſic pravati [k] efficiuntur plus ſolito nequiores, ſed etiam aliis clericis innocentibus, propter facilitates et incurias, et negligentias hujuſmodi nimias, incentivum tribuitur delinquendi, ex quo pax regni graviſſime violatur; unde nos praemiſſa et circumſtantias alias in hac parte ſolicite ponderantes, timentes inſuper ne abuſus poteſtatis eccleſiaſticae, praeſertim qui in regni pertubationem univerſaliter redundat, in praejudicium et dampnum cedere valeat privilegii clericalis, de conſilio et conſenſu fratrum noſtrorum in dicto parliamento praeſentium, et procuratorum abſentium, de cuſtodia clericorum hujuſmodi taliter duximus ordinandum; videlicet, quod tam fratres noſtri, quam alii locorum ordinarii, eccleſiaſtici judices noſtrae provinciae Cantuarienſis, ad quos de conſuetudine pertinet hujuſmodi receptio et cuſtodia clericorum, clericos ſic eis, ut praemittitur, ad carceralem cuſtodiam ob praemiſſa, juxta libertates eccleſiaſticas liberatos, et de caetero liberandos, cum bona, ſtricta, et celeri [l] diligentia, ſecundum qualitatem perſonarum, et ſcelerum gravitatem [m] ſtudeant facere cuſtodiri, ut ſic poenaliter cuſtoditi in ſcandalum eccleſiae ad vitam priſtinam [n] non redeant; et ſiqui clerici taliter liberati, malefactores notorii fuerint et famoſi, confeſſive, ſeu ſuper feloniis, criminibus, ſceleribus, et flagitiis hujuſmodi adeo publice diffamati, quod ſua per eos commiſſa ſcelera inficiari nequeant, ſeu quod eorum a carcere liberatio, eccleſiae ipſiuſq; libertati tranquillitative regni ſit evidenter ſcandalum allatura, tunc in quarta et ſexta feriis, et in ſabbatis de pane doloris et aqua anguſtiae ſemel in die; caeteriſq; diebus pane et debili cerviſia; die vero dominica propter honorem ipſius diei et excellentiam, de pane, cerviſia et legumine, eiſdem tantummodo miniſtretur, quibus ex eleemoſynarum vel conjunctorum, ſeu amicorum quorumcunq; largitione, ſeu quovis alio [o] quaeſito colore, vel ratione quacunq; nihil amplius tribuatur, nec ipſis aliqua purgatio quomodolibet concedatur.

Si vero aliqui carcerati clerici hujuſmodi innocentes fuerint, vel de maleficiis ſeu [p] flagitiis ſibi impoſitis aut aliis [q] non ſuſpecti notorii ſeu confeſſi, vel, ut praemittitur, publice diffamati, talem volumus adhibere cautelam, ut antequam ad eorum purgationem judicialiter procedatur [r], praemittatur ſolers inquiſitio, per ipſorum ordinarios eccleſiaſticos in ea parte competentes judices, de ipſorum vita, fama, geſtu et converſatione in loco criminis, de quo indictati, ſeu pro quo incarcerati fuerint, & originis eorundem, ſuis notis et amicis de inquiſitione hujuſmodi minime praemunitis. Et ſi locus criminis vel originis clericorum incarceratorum hujuſmodi, in dioeceſi ordinarii eccleſiaſtici judicis, cui fuerint liberati, non fuerit, de vita, fama, geſtu, et converſatione dictorum clericorum ad ſignificationem ordinarii judicis praemiſſi, in cujus carcere detenti fuerint, judex eccleſiaſticus ordinarius loci, criminis praetenſi, et originis inquirere in ea parte, et certificare ſibi [s] mittentem et ſignificantem, ut praefertur, ſuis literis teneatur [t]: vobis igitur mandamus, firmiter injungentes, quatenus praemiſſa omnia et ſingula, quatenus ad vos attinet, obſervetis; et ut ſinguli coepiſcopi et ſuffraganei noſtri ea obſervent, veſtris literis harum ſeriem continentibus vice et auctoritate noſtra efficaciter injungatis; mandantes quatenus ipſi confratres citra feſtum nativitatis ſancti Johannis Baptiſtae nos certificent, quid in praemiſſis duxerint faciendum; vos etiam citra feſtum praedictum nos reddatis certiores quid feceritis, et facere duxeritis in hac parte. Dat. apud Lambeth xii cal. Mart. A. D. MCCCLI. et [v] conſ. noſtrae tertio [w].

[d] Judicatos. [e] "quod" addit. Ox. [f] cuſtodiae tenere. [g] adjutoriis. [h] injuncta. [i] malam Ox. addit. [k] purgati. [l] ſolerti. [m] qualitatem. [n] miſerabilem. [o] modo Ox. addit. [p] vel pro ſeu. [q] pro aut aliis, Ox. legit vehementer. [r] procedant. [s] Ox. addit ordinarium. [t] vobis——hac parte. Deſunt Ox. [v] et—tertio deſunt. [w] "ſecundo" rectius.

Archiepi-

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum ad compellend. presbyteros annualia celebrantes, ut deſerviant eccleſiis curatis. Ex reg. Iſlip. fol. 53. a.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Dudum propter inſatiabilem capellanorum avaritiam, non curantium animarum curas gerere, ſeu curis hujuſmodi deſervire, pecuniarum lucris plus quam animarum ſaluti inhiantium, ut capellanos hujuſmodi ad deſerviend. animarum curis compellend. et alios annualia celebrantes, et non curatorum obſequiis inſiſtentes, certo ſtatuto ſalario contentos, ſub certa forma compeſceretis, per noſtri certi tenoris literas, per eos caeteris ſuffraganeis noſtris dirigend. vobis meminimus injunxiſſe; quae nec in veſtris civitate et dioec. in quibus viget maxima copia ſacerdotum, aliquorum, ut dicitur, in ſuis partibus excommunicatorum, ſuſpenſorum, interdictorum, infamatorum, et diverſis criminibus irretitorum, ac idoneorum ad eaſdem ſe transferentium, ut ſuas inſolentias ſub populi multitudine inibi liberius valeant exercere; qui non ſolum animarum curis etiam requiſiti renuunt deſervire, ſed contra ordinationem noſtram ad celebrand. annualia, et deſerviend. aliis quam curatis pecuniarum ſummas capiunt nimium exceſſivas, nec in aliis dioec. et civitat. noſtrae provinciae extiterant executioni debitae demandatae, ſicut clamor validus noſtris auribus patefecit: verum quia mali non amore juſtitiae, ſed poenae formidine, a ſuis exceſſibus retrahuntur; veſtram fraternitatem requirimus et hortamur, quatenus capellanos omnes, et ſingulos in veſtris civitat. et dioec. divina celebrantes, ac ordinationem in hac parte factam temere infringentes, ſeu venientes nequiter contra eam, per ſuſpenſionem a divinis aliamve poenam majorem canonicam, juxta veſtram diſcretionem eis infligend. propter ſua hujuſmodi demerita compeſcatis; et ut ſinguli confratres et ſuffraganei noſtri in ſuis civitate et dioec. ſi oporteat, ſimili modo faciant, veſtris literis demandetis; delinquentes vero in hac parte in noſtris civitate et dioec. et juriſdiction. exempt. poena conſimili vel majori acriter puniemus. Et quid feceritis et fecerint confratres noſtri in praemiſſis, nos citra feſtum nativitatis ſancti Johannis Baptiſtae prox. futur. certificetis et certificent, ſuis literis patentibus habentibus hunc tenorem. Dat. apud Maghfeld. xii. calend. Martii, anno Domini ſupradicto, et conſecrationis noſtrae ſecundo.

Ordinatio Simonis Iſlip archiepiſcopi Cantuarienſis, demonſtrans jura ſeparata ſpectantia ad officium regiſtrarii principalis, et actorum ſcribae curiae Cantuar. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton. citante clar. Spelmanno.

SIMON permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, diſcreto viro magiſtro Johanni de Leich officiali curiae noſtrae Cantuarienſis, ſalutem, gratiam et benedictionem. Licet recolendae memoriae dominus Johannes Dei gratia Cantuarienſis archiepiſcopus praedeceſſor noſter, Robertum de Aneburie clericum, cuſtodem regiſtrorum dictae curiae, et omnium munimentorum, ac aliorum quorumcunq; ad hujuſmodi regiſtrorum cuſtodiam pertinentium, praefeciſſet, conſtituiſſet, ac etiam deputaſſet, ſibiq; officium hujuſmodi cuſtodiae commiſiſſet, et etiam contuliſſet ſibi perpetuo poſſidendum, prout in literis ejuſdem praedeceſſoris noſtri ipſius ſigillo auctentico munitis, ſuper his dicto Roberto factis vidimus contineri: quae quidem regiſtra, et ipſorum regiſtrorum omnium cuſtodiam, nos tunc in officio officialitatis dictae curiae conſtituti, de mandato dicti praedeceſſoris noſtri, juxta effectum dictarum literarum eidem Roberto fecimus integre liberari: magiſter tamen Henricus de Bagworth clericus, in dicta curia actorum ſcriba, quaedam regiſtra dictae curiae, viz. actorum, cauſarum, et negotiorum per diffinitivas ſententias, finaleſq; pronunciationes deciſarum et deciſorum, ac etiam ipſas diffinitivas ſententias; regiſtrum inſuper cauſarum et negotiorum indeciſorum et indeciſarum in dicta curia pendentium, pro tempore, quo dicta curia minime ſedere, dictumq; magiſtrum Henricum a civitate London abſentare contigerit (quorum regiſtrorum ac ſententiarum diffinitivarum cuſtodia ad eundem Robertum, virtute officii ſui praedicti, dignoſcitur pertinere) dicto Roberto liberare, ſeu facere liberari per ipſum congrue requiſitus (ut accepimus) non curavit, nec etiam curat in praeſenti. Quocirca vobis injungimus et mandamus, quatenus dictum magiſtrum Henricum moneatis et injungatis eidem, quod hujuſmodi regiſtra, viz. actorum, cauſarum, et negotiorum, per diffinitivas ſententias et pronunciationes finales deciſarum et deciſorum; ipſaſque diffinitivas ſententias penes ipſum exiſtentes, immediate dicto Roberto liberet, ſeu faciat liberari; regiſtrumq; cauſarum et negotiorum indeciſarum et indeciſorum in dicta curia pendentium, pro tempore, quo dicta curia minime ſedere, et dictum magiſtrum Henricum abſentare contigerit, ſingulis hujuſmodi diebus de caetero in cuſtodia dicti Roberti duntaxat per ipſum Robertum praefato magiſtro Henrico in reditu ſuo ad civitatem London, quatenus oportebit pro hujuſmodi cauſis pendentibus et proſecutis ſine difficultate qualibet retradendis. Ad haec injungimus et mandamus, quod quoties ſuper atteſtationibus teſtium in dicta curia productorum et producendorum, reſponſionibuſq; partium ad poſitiones et interrogatoria publica inſtrumenta fieri opus erit,

clerici

clerici examinatorum dictae curiae in officiis ſuis notarii publici et ſcribae jurati, qui atteſtationes et reſponſiones hujuſmodi coram eis factas ſcripſerunt, inſtrumenta ſuper hiis conficiant, et propriis ſuis ſignis conſignent, prout in ſtatuto per praedeceſſorem noſtrum praedictum in hac parte edito, quod incipit: "Statuimus etiam quod clerici ipſorum examinatorum qui reſponſiones partium, etc. ſcripſerint:" et ſi dicti clerici ab officiis ſuis ex cauſa rationabili amoti fuerint, vel alias impediti, quominus per ipſos, ut primo fieri poterint publica inſtrumenta; tunc cuſtos regiſtri dictae curiae, qui pro tempore fuerit, ad quem hujuſmodi atteſtationum et reſponſionum cuſtodia ratione officii ſui dignoſcitur pertinere, et qui ipſas atteſtationes ab examinatore dictae curiae ſigillat. [a]...... ſuo perpetuo cuſtodiendas: ſuper his modo, quo poterit, meliori, quotiens fuerit opportunum, publica conficiat inſtrumenta: cupientes etiam ſubditos noſtrae provinciae, publica inſtrumenta ſuper actis hujuſmodi in cauſis et negotiis in dicta curia ventilatis et ventilandis, ac ſuper libellis, juſtificationibus, exceptionibus, et caeteris propoſitis inſtrumentis et actis, quae per procuratores dictae curiae in hujuſmodi cauſis, et negotiis judicialiter proponuntur, vel etiam exhibentur, habere volentes, ab expenſis et laboribus in ea parte, quantum rationabiliter poſſumus, relevare, ſtatutiſq; dictae curiae per dictum praedeceſſorem noſtrum in hac parte editis; quorum unum incipit: "De ſtatu procuratorum dictae curiae" etc. et aliud incipit: "Item ſtatuimus quod clerici dicti regiſtri" etc. Ad quorum obſervationem praefati cuſtos regiſtri, et actorum ſcriba aſtringuntur vinculo juramenti, cum infraſcripta declaratione firmiter facere obſervari; inter ipſoſq; cuſtodem regiſtri et actorum ſcribam, quod ſuum eſt cuiq; tribuendo aequalitatem ſervare: vobis injungimus et mandamus, quatenus moneatis eoſdem, quod cum proceſſus ad curiam Romanam, vel ad alia loca ſub manu publica ſunt ſuper actis dictae curiae ac propoſitis, et exhibitis, ut primum in eadem de caetero non fuerit faciendus, proceſſum hujuſmodi juxta regiſtrum dictae curiae pro juſto et conſueto ſalario ab ipſorum quolibet, quatenus officium cujuſlibet ipſorum concernit, videlicet a cuſtode regiſtri pro quantitate propoſitorum et exhibitorum; et ab actorum ſcriba pro quantitate actorum proportionabiliter capiendo conſcribant, ſeu faciant per alium fideliter, ut eſt moris, conſcribi, ne pars volens ſub manu publica talem habere proceſſum, copias ejuſdem prius redimere, ac deinde juxta illas proceſſus hujuſmodi in formam publicam redigi procurare; ſicque per circuitum laboribus et expenſis ſe vexare inutiliter compellatur, ſicut aliquotiens, ut accepimus, fieri conſuevit: et ut praemiſſa a dictis cuſtode regiſtri, et actorum ſcriba, inviolabiliter futuris temporibus obſerventur, volumus et mandamus, quod coram vobis quilibet ipſorum corporale praeſtet ad ſancta Dei evangelia juramentum, quod praemiſſa omnia et ſingula quatenus ad ipſum attinent fideliter obſervabit, et etiam obſervari faciet et permittet. Dat. apud Lambeth vii cal. Mart. A. D. MCCCLI. et conſecr. noſtrae ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 2.	1351.	EDWARD. III. 25.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum direct. epiſcopo London. ſuper convocatione cleri cum brevi regio. Ex reg. Iſlip. fol. 42. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia London epiſcopo ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Cum a primordio noſtrae promotionis ad dignitatem, cui, quamvis immeriti, praeſidemus, jugiter noſtro inſidebat deſiderio, pro aliquibus ad pacem, tranquillitatem et utilitatem eccleſiae Anglicanae tendentibus ſalubriter ſtatuend. confratres noſtros, alioſq; praelatos et clerum noſtrae provinciae convocaſſe, ex aliquibus tamen cauſis nos moventibus hujuſmodi convocationem facere hucuſq; diſtulimus; nunc autem, tam ad inſtantiam domini noſtri regis nobis ea occaſione ſcribentis, quam propter utilitatem cleri et eccleſiae, de conſilio et aſſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, in ultimo parliamento noſtro praeſentium, confratres, praelatos, et clerum dictae noſtrae Cantuar. provinciae ad diem et locum infraſcriptos duximus convocand. Tenor vero literarum dicti domini noſtri regis talis eſt: Edwardus Dei gratia rex Angliae, Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Simoni eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati, ſalutem. Qualiter negotia tam nos et ſtatum regni noſtri, quam neceſſariam defenſionem ejuſdem contingentia, ac onera nobis propter hoc incumbentia, vobis et aliis in praeſenti parliamento noſtro expoſuimus, vos non latet; ad quorum onerum ſupportationem abſq; adjutorio fidelium noſtrorum non ſufficimus, ſicut ſcitis, et proinde aliquod ſubſidium congruum in ſupportationem tantorum onerum a vobis et aliis de clero dioec. et provinciae veſtrarum in dicto parliamento tunc praeſentibus, nobis concedi petivimus, ſicut urgens neceſſitas et evidens utilitas id expoſcunt; nos ut dicta negotia, quae ſalvationem tam ſanctae eccleſiae, quam regni noſtri Angliae maturiori deliberatione valeant expedire, vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quatenus attentis tam arduitate negotiorum praedictorum, quam periculis, quae per defectum defenſionis hujuſmodi veriſimiliter evenire poſſent, dictos ſuffraganeos veſtros, etc. ad comparendum coram vobis in aliquo loco congruo, ubi expedire videritis, ad breviorem diem, quam poteritis, more ſolito convocare faciatis; et expoſitis eis dictis

[a] Deeſt aliquid in MS. ſorte "tradat clerico."

negotiis

I

negotiis ibidem, ipſos ad aliquod competens ſubſidium nobis in auxilium ſupportationis dictorum onerum concedend. cum efficacia inducatis, et partes veſtras ad hoc effectualiter apponatis; nos de qualitate ſubſidii illius, ac de terminis ſolutionis ejuſdem certificantes: et hoc ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem, et defenſionem dicti regni et eccleſiae ſanctae diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtm. primo die Martii, anno regni noſtri Angliae 25. regni vero noſtri Franciae duodecimo. Quocirca veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus venerabiles fratres noſtros epiſcopos, etc. citetis peremptorie, quod compareant coram nobis, vel noſtr. commiſſar. in eccleſia ſancti Pauli London. die Lunae prox. poſt dominicam qua cantatur officium "miſericordia Domini." —Dat. apud Lambeth. vii. idus Martii, A. D. ſupradicto, et conſecr. noſtrae ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 2.	1351.	EDWARD. III. 25.

Archiepiſcopi Cantuar. ordinatio facta ſuper ſolutione decimae conceſſae regi per clerum Cantuar. provinciae. Ibid. fol. 49. a.

MEMORAND. quod in convocatione cleri facta in eccleſia ſancti Pauli London. die Lunae prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "miſericordia Domini" ultimo praeterito, videlicet ſecundo die menſis Maii, per venerabilem patrem dominum Simonem Dei gratia Cantuar. archiepiſcopum, totius Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, propoſitis per eundem periculis imminentibus eccleſiae Anglicanae et regno Angliae, et expoſitis ſumptibus et expenſis ad defenſionem dictae eccleſiae, et regni praedicti neceſſariis, dominiq; regis indigentiis, ac aliis in ea parte moventibus circumſtantiis; tam idem archiepiſcopus pro ſe, quam ſui ſuffraganei, et alii praelati, ac etiam clerus ſuae Cant. provinciae decimam de ſuis beneficiis et bonis eccleſiaſticis, pro anno prox. ſolvend. in feſtis ſancti Andreae prox. jam futur. et nativitatis ſancti Johannis Baptiſtae dictum feſtum ſancti Andreae prox. tunc ſequent. per portiones aequales, ſub infraſcriptis modo, forma, et conditionibus unanimiter conceſſerunt, videlicet de beneficiis inſufficientibus ſeu non valentibus beneficiorum ſuorum onera ſupportare, nihil omnino ad ſolutionem decimae hujuſmodi exigatur, nec ipſa beneficia, quaecunq; fuerint, et cujuſcunq; ſpeciei, etiamſi dignitates fuerint, ſub eadem conceſſione minime concludantur; ita quod de hujuſmodi beneficiorum inſufficientia et impotentia ſtetur omnino ordinariorum locorum certificatoriis, et adhibeatur eis, ſicut convenit, plena fides, nec rex, aut miniſtri ſui aliam recipere informationem, aut ſequi valeant quoviſmodo; praeſertim cum omnibus praelatis ſpecialiter ſit injunctum, ut in virtute ſanctae obedientiae, qua Cantuar. eccleſiae tenentur, et ſub debito ligeantiae ſuae domino regi praeſtitae, ne circa conceſſionem praedictam in ſuis certificatoriis fraudem committant aliquam, aut favoribus indebitis conceſſionem hujuſmodi minuant, aut retardent. Et quia conſideratis regni neceſſitatibus, nimis exilis dicta annualis conceſſio videbatur, humiliter rogavit idem clerus dominum noſtrum regem, quatenus, ſi ſibi de praeſenti non vacaret, petitiones cleri alias et tunc propoſitas, audire, diſcutere, et gravamina in eis contenta rationabiliter reformare, quod majeſtati ſuae regiae citra ultimum terminum ſolutionis praedictae per ſe, vel ſuos habentes ad hoc poteſtatem, placeret propter reverentiam Dei et ſanctae eccleſiae debite reformare, et in eventu quo ſic fieri fecerit literas ſuas patentes inde teſtimoniales faciens, ut eſt moris, idem clerus abſq; nova vocatione unam aliam decimam pro anno tunc immediate ſequenti, videlicet in feſtis purificat. beatae virginis, et ſancti Johannis Baptiſtae per aequales portiones ſolvendam; dummodo alia decima ex conceſſione papae, vel aliter non concurrat de beneficiis, ut praemittitur, ad hoc cum aliis oneribus ſufficientibus, et non de aliis conceſſit liberaliter atq; pure. Si vero, quod abſit, contingeret dictum dominum regem hujuſmodi gravamina, quae rationabiliter reparanda fuerint, citra dictum terminum minime reparare; noluit tunc idem clerus conceſſionem hujuſmodi ſecundi anni obtinere robur aliquod firmitatis, ſed viribus et effectu omnino carere, nec eorum ordinarii poſſint, aut debeant eos ad hoc compellere, vel executionem hujuſmodi ſuper ea facere quoviſmodo. Voluit etiam idem clerus, quod ſuper hiis omnibus literae patentes regiae fierent, in teſtimonium plenius eorundem.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Zouch. Ebor. fol. 250.

ARCHIEPISCOPUS Ebor. in mandato ſuo officiali Ebor. directo, dat. apud Cawode 29 menſis Martii, A. D. 1351. pontificatus 9. recitat breve regium, quod ex Rot. Clauſ. 25. Edw. III. m. 28. dorſo deſcriptum hujus eſt tenoris: rex venerabili in Chriſto patri W. eadem gratia archiepiſcopo Ebor. Angliae primati, ſalutem. Quia cum adverſario noſtro Franciae pacem vel treugas habere nequivimus, ſed ipſe terras noſtras in partibus exteris indies deſtruere non deſinit, et totam armatam potentiam, quam colligere poterit, ad fines regni noſtri Angliae, et aliarum terrarum noſtrarum invadend. et ad idem regnum noſtrum et populum eorundem regni et terrarum deſtruend. congregare facit, ſicut certitudinaliter ſumus informati; propter quod magnum poſſe hominum ad arma, et armatorum ad neceſſariam defen-

ſionem ipſorum regni et terrarum, contra tantam malitiam machinatam congregare, et ad hoc expenſas importabiles apponere nos oportet, et eo praetextu venerabilis pater S. archiepiſcopus Cantuar. in quindena Paſchae prox. jam futur. ad rogatum noſtrum fecit convocari, pro competenti ſubſidio nobis in hac parte concedendo. Vos in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogamus, quatenus attentis neceſſitate noſtra hujuſmodi et periculis, quae pro defectu defenſionis hujuſmodi veriſimiliter evenire poſſent, ſuffraganeos veſtros, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates, priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, nec non archidiaconos, capitula, conventus et collegia, totumq; clerum veſtrarum dioec. et provinciae ad comparendum coram vobis, in aliquo certo loco, per vos ipſis ad hoc ſtatuendo, ad aliquem certum diem, circiter menſem Paſch. prox. futur. more ſolito, convocari faciatis, et expoſitis eis dictis negotiis ibidem, ipſos ad aliquod competens ſubſidium, nobis in alleviationem tanti oneris concedend. cum efficacia inducatis, et partes veſtras ad hoc effectualiter apponatis: nos de qualitate ſubſidii illius, ac de terminis ſolutionis ejuſdem certificantes. Et hoc ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem, et defenſionem dicti regni, ac aliarum terrarum noſtrarum, et eccleſiae ſanctae diligitis nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtm. primo die Martii.

Huic mandato archiepiſcopali breviq; regio archiepiſcopus Ebor. addit literas citatorias epiſcopis Dunelm. et Carliol. et decano ac capitulo Ebor. requirentes praeſentiam eorum et cleri ſui in eccleſia B. Petri Ebor. die Mercurii prox. ante feſtum S. Dunſtani prox. futur. Et altero die ſynodus haec domino regi unam decimam biennalem omnium bonorum ſuorum ſpiritualium et temporalium conceſſit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 2.	1351.	EDWARD. III. 25.

Hic incipiunt conſtitutiones domini Johannis de ſancto Paulo archiepiſcopi Dublin. in concilio provinciali in eccleſia S. trinitatis Dublin. A. C. 1351. *editae.* Ex MS. penes rev. epiſcopum Clogherenſem.

QUONIAM ſanctorum patrum decreta pro moribus reformandis et exceſſibus corrigendis quantumcunq; hactenus ſalubriter ordinata, effectum, pro quo ordinantur, tamen plenum ſortiri non poſſint, eo praeſertim, quod humana natura ad malum faciliter inclinans, contra juris remedia ob animarum ſalutem feliciter inſtituta per ſuas nodoſas et inextricabiles machinationes novas adinventiones quotidie nititur producere.

Nos Johannes permiſſione divina Dublin. archiepiſcopus, una cum ſuffraganeis noſtris in concilio noſtro provinciali in eccleſia noſtra ſanctae trinitatis Dublin. die Mercurii proximo poſt feſtum ſancti Patricii anno Domini 1351. celebrato, ad laudem Dei, ac glorioſae virginis et Dei genitricis Mariae, omniumq; ſanctorum, et ſanctae matris eccleſiae venuſtatem pro moribus ſubditorum ſolidandis, et vitiis extirpandis, conſtitutiones infra ſcriptas breves et utiles pro tempore jam inſtanti, cum conſenſu et aſſenſu ſuffraganeorum noſtrorum praedictorum, ac noſtrorum et eorund. ſuffraganeorum, capitulorum, nec non aliorum omnium, quorum conſenſus requiritur in hac parte, duximus promulgandas; decernentes eas a quibuſcunq; ſubditis noſtrarum civitatis, dioeceſis et provinciae fore futuris temporibus firmiter obſervandas. Stella mundi Maria mater noſtri ſalvatoris radiis ſplendidiſſimis ſuae magnificae pietatis totam machinam illuminans orbis terrarum, ab omnibus chriſtianae fidei cultoribus inter omnes ſanctos Dei eſt praecipue veneranda; et ſi in eccleſia militanti non poterit venerari, ut eſt digna, congruit tamen, ut ipſam devotis laudum praeconiis, quibus poſſumus, laudemus in terris, quae filium ſuum interpellat pro nobis jugiter in caelis.

De feſto conceptionis beatae Mariae.

Statuimus igitur, hoc ſacro approbante concilio, quod feſtum conceptionis ipſius glorioſae virginis Mariae per totam noſtram provinciam perpetuis temporibus duplici feſto ſolenniter celebretur; ſubditis ejuſdem provinciae firmiter injungentes, quod in eodem feſto in eccleſiis ſuis parochialibus conveniant, et divinis interſint officiis, et praecipue in miſſa, et pro ſuorum remiſſione peccatorum, Deum, et dictam glorioſam virginem ſinceris mentibus ſtudeant exorare, ab omni onere ſervili, rurali et manuali prorſus abſtinendo, ſicut in feſto nativitatis ejuſdem virginis a Chriſti fidelibus obſervatur; et ſervitium de conceptione fiat eodem modo, quo in nativitate; hoc mutato, quod ubi dicitur "nativitas" in feſto nativitatis, dicatur "conceptio" in feſto conceptionis.

De feſto S. Annae matris B. Mariae, et aliorum ſanctorum.

In eccleſiaſticis ſiquidem legitur hiſtoriis, ſicut ſanctorum patrum inſtituta teſtantur, glorioſum Deum voluiſſe honorem, reverentiam et obſequia parentibus foecunditatis exhiberi a ſobole procreata, ut per haec et alia ſibi invicem exhibita ſtirpis in propagines honoris praerogativa clarius eluceſcat: quum igitur veneranda memoria beatae Annae, quae ſanctiſſimam Mariam Dei genitricem, et ſalvatoris noſtri matrem ſuis geſtabat viſceribus, in utero ſanctificata divinaq; opitulante gratia ipſam genuit et feliciter produxit in lucem; nos igitur Johannes archiepiſcopus ſupradictus ipſam beatam Annam, cujus memoriam ob vitae ejus ſanctitatem et puritatem, ſuis glorioſis meritis exigentibus, digne duxit ſancta mater eccleſia excolendam a ſubditis

ditis noſtrarum dioeceſis et provinciae Dublinii devotius venerari ſinceris mentibus cupientes, praeſentis concilii auctoritate ſtatuimus et ordinamus; quod feſtum ſanctae Annae memoratae in feria proxima poſt feſtum S. Jacobi apoſtoli, nec non et tranſlationis S. Thomae martyris, qui poſt multas et varias perſecutiones, quas ſuſtinuit pro defenſione eccleſiaſticae libertatis, martyrii gladio feliciter occubuit, ac feſtum beatae Catharinae virginis, et martyris glorioſae in ſingulis eccleſiis noſtrarum dioeceſ. et provinciae praedictarum ſub duplici feſto ſingulis annis diebus ſuis ſolenniter celebrentur; et quod ſubditi praedicti in honorem ipſorum ſanctorum Deum devote in eccleſiis ſuis parochialibus contemplantes, ab hujuſmodi ſervili, rurali et manuali operibus ſe in feſtis abſtineant antedictis, ut divinis officiis vacent devotius et intendant; ſingulis curatis eccleſiarum praedictarum ſub poena majoris excommunicationis diſtricte praecipientes, quod proprium ſervitium de dictis ſanctis in ſingulis ſuis eccleſiis ſcriptum, et eiſdem eccleſiis appropriatum, ubi propria hiſtoria de eiſdem ſanctis in eccleſiis non habetur, habeant infra ſex menſes a tempore publicationis praeſentium continue numerandos, et quod ſervitium beatae Annae ſic in feſto beatae Mariae Magdalenae cantetur, mutatis mutandis, interim celebretur; qui quidem curati ſingularium dioeceſium, qui hiſtorias hujuſmodi jam non habent, eas in eccleſiis cathedral. dictarum dioeceſium inveniant tranſcribendas.

Contra violatores ſequeſtri eccleſiaſtici.

Quorundam ſubditorum noſtrae Dublinii provinciae malitia taliter inolevit, quod praecepta licita et diſcreta, ſacrorum canonum ac ſuorum ordinariorum contemnere non verentur, eccleſiaſtica reverentia minime formidata, dum ipſorum ordinariorum ſequeſtra ex cauſis juſtis et veris in bonis eccleſiaſticis, et aliis licite interpoſita in contemptum clavium eccleſiae praeſumant nequiter violare. Ut igitur dicti praeſumptores a ſuis malitiis arceantur, praeſentis deliberatione concilii ſtatuimus, quod violatores ſequeſtrorum per nos vel ſuffraganeos noſtros, aut noſtra ſeu ipſorum ſuffraganeorum auctoritate interpoſitorum, dicta noſtra provincia poſt et contra publicationem eorundem ſequeſtrorum palam factam locis, in quibus bona ſic ſequeſtrata conſiſtunt, majoris excommunicationis ſententiam incurrant ipſo facto.

De clandeſtina deſponſatione.

Licet clandeſtina matrimonia ſint per ſanctos canones interdicta, verum tamen nonnulli ſubditi noſtrae Dublinii provinciae ad vetita faciliter inclinantes, matrimonia clandeſtina contrahere conſueverunt, bannis in facie eccleſiae, juxta ipſos ſacros canones non praemiſſis, et multoties in gradibus conſanguinitatis vel affinitatis prohibitis in jure, uno contrahentium vel utroq; in lecto aegritudinis tunc jacente, vel adhibita ibidem tertia ſolennitate per capellanos ſtultos, et indoctos, taliter contrahentes temporibus ſuis fiant [a] ad invicem copulati, ac ſi bannis legitimis praecedentibus hujuſmodi matrimonia fuiſſent in facie eccleſiae legitime celebrata, ſicq; liberi illegitimi, adulterini et inceſtuoſi procreantur, et animarum pericula damnabilia oriuntur. Nos igitur huic abuſioni peſtiferae occurrere cupientes, hoc ſacro approbante concilio, inhibemus, ne ſubditi noſtrae provinciae matrimonia clandeſtina ſolemnizare ſub modo praedicto, aut ſolemnizari facere in lectis vel alibi extra eccleſiam quovis modo, ſeu in eccleſiis niſi bannis publice trinis edictis per tres dies feſtivos inter miſſarum ſolennia, juxta formam canonum praedictorum, praecedentibus praeſumant, ſub poena majoris excommunicationis, quam tam contra taliter contrahentes quam presbyteros hujuſmodi matrimonia ſolemnizantes incurrere volumus ipſo facto. Quia ſaepe contingit matrimonia rite et legitime contracta per falſas et fictas cauſas, teſteſq; corruptos et ſubornatos, damnabiliter divortiari in graviſſimum periculum animarum, praeſentis auctoritate concilii excommunicamus omnes illos, qui ſcienter falſum perhibent teſtimonium, vel perhibere procurant, et qui tales teſtes ſcienter producunt in cauſa matrimoniali illicita, et maxime ubi agitur contra matrimonium, nec non judices qui ſcienter illicite conjungendos copulant, vel ſeparant licite jam conjunctos.

De immunitate eccleſiae.

Item in ſtatuto bonae memoriae domini Alexandri noſtri praedeceſſoris immediati in concilio provinciali edito novimus ordinatum, quod impedientes fugientibus ad eccleſiam alimenta miniſtrari, et qui ipſos fugientes ab eccleſiis vel e coemeteriis earum, aut aliis locis immunitatem eccleſiaſticam obtinentibus extrahere, vel extractos occidere praeſumpſerint, ſententiam majoris excommunicationis incurrant; huic ſtatuto ſalubri auctoritate praeſentis concilii adjiciendo ſtatuimus, quod nullus in praedictis locis immunitatem eccleſiaſticam ſic habentibus, etiam laicus in laicum manus injiciat temere violentas, aut res alienas in locis praedictis cauſa cuſtodiae pro ſalvatione eorundem depoſitas aſportare vel facere aſportari praeſumat, unde libertas eccleſiae aliqualiter violetur, vel talia praeſumentibus auxilium, conſilium, conſenſum, vel favorem praebeat publice vel occulte; alioquin contravenientes vinculo excommunicationis conſimili innodamus, caeteris poenis contra in ſtatuto dicti praedeceſſoris noſtri, et ſacris canonibus promulgatis, in ſuo robore duraturis.

De jejunio paſſionis.

Dominus noſter Jeſus Chriſtus deſcendens a Patre luminum ad terram miſeriae tenebroſam de beatiſſima glorioſa virgine Maria incarnari, et in mundo Deus, et homo inter homines voluit converſari, die viz. ſanctificato paraſceves, horis viz. matutinalibus a Judaeis captus, prima coram Pontio Pilato judice ductus, tertia illuſus, corona ſpinea coronatus, ſexta cruci ab ipſis Judaeis perfidis conclavatus, nona in cruce pen-

[a] In MS. "ſciant."

dens;

dens, mortuus veſpertina de ipſa cruce depoſitus, et completoria extitit traditus ſepulturae, ſicq; circa ejus flagellationes, paſſionem, et ipſius ſanctiſſimi corporis myſterium erat tota expedita dies ipſa; dignum eſt ergo, quod dies illa a chriſticolis per ipſius Domini noſtri acerbiſſimam mortem ab infernalibus ſuppliciis ad gaudia aeterna redemptis feſtivius veneretur, eo die ad laudem et gloriam ejus nominis jejuniis, orationibus et obſequiis Deo placabilibus inſiſtatur. Et licet ipſa dies ſic ſanctificata, qua per univerſum mundum ab obſequiis ſecularibus reſervetur et debeat reſervari; quidam tamen de praemiſſis in iſtis partibus immemores opera ruralia et ſecularia eodem die non metuunt exercere.

Nos igitur hoc ſacro concilio approbante ex abundanti ſtatuimus et decernimus ipſa ſanctificata die, ut praemittitur, ab hujuſmodi ruralibus et ſecularibus operibus fore in noſtris dioeceſi et provincia de caetero penitus abſtinendum, ita quod praetermiſſis hujuſmodi ſecularibus occupationibus liberius de obſequiis vacare valeat populus chriſtianus.

De adorando nomine Jeſu.

Cumq; dicatur per apoſtolum ut in nomine Domini Jeſu Chriſti omne genu flectatur caeleſtium, terreſtrium et infernorum, quum pium et fructuoſum eſſe cenſemus, quod Chriſti fideles cum ipſum ſanctum nomen ipſorum auribus inſonuerit, Deo inclinent devotius cor et caput, conſentiente eodem concilio, monemus et hortamur in Domino ſubditos noſtrae provinciae Dublin. quod omnibus et ſingulis eccleſiis per noſtras dioeceſin et provinciam divina officia quotieſcunq; celebrantes et audientes, tam clerici cujuſcunq; ſtatus quam laici, tam in choro quam alibi in eccleſia, audito eo ſanctiſſimo nomine Jeſu, mentem, caput, et corpus devotiſſime inclinent, et humillime Deo flectant, et ut eo ferventius et perſeverantius in iſto ſacro propoſito perſeverent, qui ſunt mercedem ſpiritualem a Domino accepturi, ſingulis ſubditis dioeceſis et provinciae praedict. vere de peccatis ſuis confeſſis et contritis, in dictis choris et eccleſiis cum ipſum ſanctiſſimum et dulciſſimum nomen Jeſu inter miſſarum et aliorum divinorum officiorum ſolennia audierint, humiliter ſic inclinantibus, decem dies indulgentiae, viz. qualibet die dominica, et aliis feſtis per circulum anni duplicibus de omnipotentis Dei miſericordia confidentes miſericorditer elargimur.

De veneratione facienda cum recitatur "gloria Patri".

Inſuper univerſis et ſingulis viris eccleſiaſticis tam religioſis non exemptis, quam aliis, tam in eccleſiis cathedralibus, quam parochialibus, et aliis locis, ubi divina officia licite celebrantur, eadem celebrantibus officia et eiſdem intereſſentibus firmiter injungentes, quod ipſi ad honorem et exaltationem nominis ſanctiſſimae et individuae trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, quotieſcunq; dicitur "gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto," ad eadem verba Deo humiliter ſe inclinent, unde viventes a Deo in terra gratiam, et morientes caeli gloriam merito reportabunt.

Quod cenſurae eccleſiaſticae debent in parochialibus eccleſiis publicari.

Cum cenſurae eccleſiaſticae eo magis timeantur, quo ſolennius divulgantur ad poenam delinquentium et terrorem, decernimus et ordinamus, quod excommunicationum ſententiae tam in noſtri, quam in praedeceſſoris noſtri conſtitutionibus ſuperius promulgatae, ter per annum, viz. prima dominica in adventu Domini, dominica in Septuageſima, et dominica proxima ante feſtum beati Petri ad vincula inter miſſarum ſolennia, cum major aderit populi multitudo, candelis accenſis, campanis pulſatis, in ſingulis eccleſiis parochialibus noſtrarum dioeceſis et provinciae per locorum presbyteros, albis indutis, ſolenniter publicentur, et in lingua materna maxime ad laicorum intelligentiam exponantur.

Ut autem dictarum conſtitutionum recens in futurum habeatur memoria, mandamus coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris univerſis, quod ipſas in ſuis dioeceſibus per ſe et alios faciant ſolenniter publicari, et firmiter obſervari, ac in ſuis ſynodis epiſcopalibus ſingulis annis publice recitari, ut per eos perverſorum refraenetur audacia, libertateſq; et jura eccleſiaſtica conſerventur illaeſa ad utilitatem communem, laudem et gloriam nominis Jeſu Chriſti, qui pacem et tranquillitatem eccleſiae et terrae Hybernicanae foveat et confirmet. Amen.

Copia vera extracta ex libro rubro antiquiſſimo dioeceſis Oſſorienſis regiſtro ſeu recordo.

Per Rich. Connell notar. publ. { Regiſtrum Oſſorien. principal.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 3.	1352.	EDWARD. III. 26.

Mandatum archiepiſcopi Cant. epiſcopo Lincoln. pro expenſis nuncii apoſtolici. Ex reg. Iſlip. fol. 53. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Johanni, Dei gratia Lincoln. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem, ac mandatis noſtris immo verius apoſtolicis firmiter obedire. Cum dudum auctoritate apoſtolica per noſtras certi tenoris literas vobis exhibitas, traditas et liberatas ad levand. exigend. et colligend. de ſingulis libris omnium bonorum et beneficiorum eccleſiaſticorum veſtrarum civitatis et dioec. pro expenſis domini Bernardi de Caulaſone, et de ſingulis xl. ſolidis bonorum et beneficiorum hujuſmodi, ſecundum taxationem eorundem

rundem, ſingulos quadrantes pro expenſis magiſtri Reymundi Pelegrini ſedis apoſtolicae nunciorum, ad partes Angliae ſucceſſive miſſorum, pro tempore morae ipſorum in provincia noſtra Cant. circa proſecutionem negotiorum, a ſede apoſtolica eis commiſſorum fact. vobis dederimus in mandatis, et ad comparendum non parentes in ea parte, vobis cum coercionis canonicae poteſtate, ſub poenis gravibus et cenſuris commiſimus vices noſtras: quae quidem literae hucuſq; non extiterant executioni debitae, prout convenit, demandatae. Recepimus inſuper apoſtolicas literas, non eſt diu, tenoris ſequentis: Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cant. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dudum per alias noſtras literas venerabiles fratres noſtros patriarchas, epiſcopos, et dilectos filios electos, abbates, priores, decanos, praepoſitos, archipreſbyteros, plebanos, officiales, rectores, et alios eccleſiarum praelatos, et eorum vices gerentes, ac perſonas eccleſiaſticas, ſeculares et regulares, ac eccleſiarum et monaſteriorum capitula et conventus, exemptos et non exemptos, Ciſtercien. Cluniacen. Cartuſien. Praemonſtraten. ſanctorum Benedicti et Auguſtini et aliorum ordinum, nec non magiſtros, priores, et praeceptores domorum S. Johannis Jeruſalem, et B. Mariae Theutonicorum et Calatraven. ad quos praeſentes literae pervenirent, rogavimus et hortati fuimus attente, ut ipſi dilecto filio Bertrando de Arragone, ſervienti noſtrorum armorum, quem tunc pro quibuſdam arduis negotiis, per nos ſibi commiſſis, ad regna Franciae et Angliae mittebamus, cum ipſe per eorum partes tranſitum faceret, quamdiu in hujuſmodi negotiorum proſecutione foret, diebus ſingulis in duobus florenis auri pro expenſis ſuis neceſſariis et pro ſecuro conductu, nec non de eventionibus opportunis, ſi ſuae forſan in via decederent aut deficerent, aut forent alias impeditae, cum ſuper praemiſſis per eundem Bertrandum, vel ejus nuncium forent requiſiti, eis tamen quam primum commode fieri poſſit, reſtituendis, in eundo, morando et redeundo liberaliter providere curarent; prout in eiſdem literis plenius continetur. Cum autem ſicut ex ipſius Bertrandi gravi conqueſtione percepimus, nonnulli tui ſuffraganei, ac alii praelati, et perſonae ſeculares et regulares, capitula quoq; et conventus eccleſiarum ac monaſteriorum, exempti et non exempti, civitatis, dioec. et provinciae Cant. ſuper hoc debite requiſiti, dicto Bertrando providere, juxta literarum ipſarum tenorem, indebite recuſarunt; fraternitati tuae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ab ipſis ſuffraganeis, praelatis, perſonis, capitulis et conventibus dictarum civitatis, dioec. et provinciae, per quorum partes dominus Bertrandus pro hujuſmodi negotiorum proſecutione tranſivit, quiq; eidem Bertrando juxta dictarum literarum continentiam providere, ut praefertur, indebite recuſarunt, ſibi facias debite provideri; contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Non obſtantibus, ſi ſuffraganeis, praelatis, aut aliis ſupradictis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Dat. Avinion. viii. cal. Februar. pontific. noſtr. anno ix.

Vobis auctoritate apoſtolica praedicta, et in virtute obedientiae, qua dictae ſedi tenemini, firmiter injungendo mandamus, quatenus ſingulos quadrantes de ſingulis libris, pro expenſis dicti Bernardi, et ſingulos quadrantes de ſingulis xl. ſolidis pro expenſis dicti magiſtri Reymundi de ſingulis perſonis eccleſiaſticis, tam exemptis quam non exemptis, veſtrarum civitatis et dioec. praedictarum, qui hujuſmodi quadrantes hactenus non ſolverunt; et ſimiliter ſingulos quadrantes de ſingulis xl. ſolidis bonorum et beneficiorum eccleſiaſticorum hujuſmodi pro expenſis dicti Bertrandi de Arragone juxta vim, formam, et effectum priorum literarum noſtrarum et literarum apoſtolicarum praeſentibus inſertarum, levari et colligi faciatis, et pecuniam inde levatam . . . . Rectori eccleſiae S. Gregorii London. noſtro receptori in hac parte deputato, in eccleſia ſua citra feſtum S. Jacobi prox. futurum perſolvi fideliter faciatis; ad quae omnia et ſingula vobis committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. Et quid feceritis in praemiſſis, et de toto proceſſu veſtro, contra non ſolventes habito in hac parte, contra quos ad aggravationem cenſurarum procedi volumus et mandamus, una cum nominibus eorundem, nos citra feſtum S. Laurentii certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Si quid vero ultra expenſ. dictorum nunciorum ſuperfuerit, in ſupportationem conſimilium onerum futurorum, ſalvo cuſtodiri fideliter faciemus. Dat. apud Maghfeld. id. April. A. D. 1352. et conſecrat. noſt. tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 3.	1352.	EDWARD. III. 26.

Proceſſus factus ſuper ſubſidio conceſſ. domino archiepiſcopo per clerum ſuae dioec. contra non ſolventes. Ex reg. Iſlip. fol. 56. a.

ROBERTUS permiſſione divina prior eccleſiae Roffen. executor ad infraſcripta, una cum venerabilibus in Chriſto patribus et dominis, dominis Dei gratia epiſcopo London. et priore eccleſiae Cant. collegis noſtris, cum illa clauſula, "quatenus vos vel duo, aut unus veſtrum a ſede apoſtolica ſpecialiter deputatus;" univerſis abbatibus, prioribus, praepoſitis, archidiaconis, collegiis et conventibus, caeteriſq; viris religioſis, rectoribus etiam, et perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus, omnibus et ſingulis, eccleſias ſeu beneficia eccleſiaſtica, reverendo in Chriſto patri ac domino domino Simoni Dei gratia Cant. archiepiſcopo, totius

Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, pleno jure ſubdita et ſubjecta, pro quibus decima ſolvitur in civitat. et dioec. Cant. obtinentibus, tenentibus et occupantibus, ac omnibus aliis, et ſingulis, quorum intereſt, vel intererit, et quos infraſcriptum tangit negotium, vel tangere poterit quomodolibet in futurum, quocunq; nomine cenſeantur, ſalutem et mandatis noſtris, immo verius apoſtolicis firmiter obedire. Nuper abbates, priores, archidiaconi, collegia et conventus, ac clerus civitatis et dioec. Cant. praedictarum ad certos diem et locum competentes ſpecialiter convocati, lectis coram eis literis apoſtolicis, quarum una gratioſa cum filo ſerico, ſic incipit: "Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Simoni electo Cant. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Exigit tuae devotionis affectus, quo nos et Romanam eccleſiam revereris, ut petitiones tuas, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus; cumq; itaq;" etc. Et ſic terminatur: "ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Avinion. ii. idus Decembris, pontificatus noſtri anno octavo." Et alia executoria cum filo canapis, ſic incipit: "Clemens epiſcopus ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri epiſcopo London. et dilectis filiis Cant. et Roffen. eccleſiarum prioribus, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Exigit dilecti filii Simonis electi Cant. devotionis affectus, quo nos et Romanam eccleſiam reveretur, ut petitiones ſuas, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam," etc. Et ſic terminatur: "contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Dat. Avinion. ii. idus Decembris, pontificatus noſtri anno octavo." Deinde expoſitis ex parte ipſius domini Cant. archiepiſcopi et pro eo expenſarum oneribus, quae pro negotiis eccleſiae ſuae Cant. incumbentibus, hactenus ſubiit, et in futurum ſubire neceſſario continget, et per ipſos abbates, priores, collegia et conventus, rectores, et perſonas eccleſiaſticas praedictas plenius intellectis et diſcuſſis, demum iidem religioſi et clerus dictarum civitat. et dioec. ad partem ſe trahentes, attentis et conſideratis oneribus et indigentiis declaratis, informatione ſuper eiſdem primitus ſufficienti recepta, deliberatione matura, et de conſenſu eorum unanimi, decimam annualem et unicam, de ſingulis ſuis beneficiis eccleſiaſticis, infra ipſas civitat. et dioec. Cant. conſtitutis, prout eſt pro eis ad decimam ſolvere conſuetum, pro charitativo ſubſidio in dictis literis comprehenſo, et ipſius nomine, eidem domino archiepiſcopo ſolvere, et ſibi inde ſatisfacere concorditer promiſerunt, et charitativum ſubſidium hujuſmodi dicto venerabili patri praemiſſis de cauſis impendend. juxta ſuorum beneficiorum exigentiam facultatum, ad dictam decimam, tractatu praemiſſo diligenti, ex certa ſcientia et conſenſu unanimi taxarunt, moderarunt, et etiam limitarunt, et ad ſolutionem hujuſmodi decimae in duobus terminis, videlicet in feſto ſancti Martini ultimo jam tranſacto, et in feſto beatae Mariae Magdalen. prox. futur. juxta vim et effectum dictarum literarum apoſtolicarum, ſe efficaciter aſtrinxerunt. Poſt quae omnia, quia nonnulli tam ſeculares quam religioſi, praeſertim eccleſias eidem domino archiepiſcopo, et ejus eccleſiae Cant. pleno jure ſubditas et ſubjectas, infra dictas civitat. et dioec. Cant. obtinentes, tenentes, et occupantes, charitativum ſubſidium hujuſmodi, ſic moderate taxatum, et unanimiter conceſſum, ſolvere, et de eodem ſatisfacere non curarunt; pro parte ejuſdem domini archiepiſcopi nobis fuit ſupplicatum, ut ad executionem dictarum literarum apoſtolicarum, ſeu gratiae hujuſmodi procedere curaremus, juxta traditam a ſede apoſtolica nobis formam; nos vero prior et executor praedictus, volentes mandatum apoſtolicum nobis in hac parte direct. reverenter exequi, ut tenemur, praemiſſis literis diligenter inſpectis, et tam ſuper onere expenſarum praedictarum, quam ſuper taxatione, moderatione, limitatione, et conceſſione decimae ſupraſcriptae pro charitativo ſubſidio hujuſmodi et ejus nomine, informatione certa, et ſufficienti per nos recepta, taxationem, moderationem, limitationem, et conceſſionem praedictas, auctoritate nobis in hac parte commiſſa, praedictorum religioſorum et cleri conſenſum unanimem ſequentes, ex certa ſcientia acceptavimus, et acceptamus; et eas congruas et moderatas, prout et ipſi reputarunt, reputavimus et reputamus; ipſumq; charitativum ſubſidium ad dictam decimam taxamus, limitamus, et etiam moderati ſumus, juſtitia ſuadente: quapropter nos prior, et executor praedictus ipſas literas apoſtolicas, et univerſa et ſingula in eis contenta, caeteraq; ſupra et infra ſcripta et hunc noſtrum proceſſum, vobis omnibus et ſingulis communiter et diviſim inſinuamus, notificamus, et ad veſtram notitiam deducimus, per praeſentes; voſq; omnes et ſingulos praenominatos praedicto venerabili fratri ſubditos, et alios qui eccleſias ſeu eccleſiaſtica beneficia, ipſi domino archiepiſcopo ſeu eccleſiae Cant. pleno jure ſubdita et ſubjecta, taxata ad decimam in civit. et dioec. Cant. obtinetis, tenetis, et occupatis, requirimus et monemus in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poenis infraſcriptis, auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus infra xxx dies a notificatione praeſentium vobis et cuilibet veſtrum numerand. quorum decem pro primo, decem pro ſecundo, et reliquos decem pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica vobis omnibus et ſingulis praefigimus et aſſignamus; de medietate hujuſmodi decimae, nomine ſubſidii praedicti, pro termino feſti ſancti Martini jam elapſi, non ſoluta, ut dicitur, ac de alia medietate hujuſmodi decimae in feſto beatae Mariae Magdalen. praedicto, vel ſaltem infra xx dies proximos dictum feſtum ſequentes, de omnibus et ſingulis beneficiis praedictis, eidem domino archiepiſcopo, ſeu eccleſiae ſuae Cantuar. pleno jure ſubditis et ſubjectis, ſecundum quae, et de quibus decima perſolvitur, quae in civit. et dioec. Cant. obtinetis, tenetis et occupatis, ipſi domino archiepiſcopo ſeu alteri vel aliis, ab ipſo vel a nobis deputando ſeu deputandis, pro dicto ſubſidio

ſubſidio petendo, recipiendo, et colligendo, ſolvatis, et reddatis, et de eodem ſatisfaciatis integraliter et ad plenum; alioquin in vos omnes et ſingulos ſupradict. dicto domino archiepiſcopo plene ſubditos, quos praeſens noſter proceſſus tangit, vel tangere poteſt, ac in quoſlibet alios contradictores et rebelles, aut impedientes dictum dominum archiepiſcopum, ſeu gentes aut nuncios ſuos, ſeu impedientibus dantes conſilium, auxilium vel favorem, publice vel occulte, quominus praedict. archiepiſcopus praedict. ſummam pro dicto ſubſidio juxta moderationem, taxationem, et limitationem dictis terminis exigere et recipere integraliter valeat et habere, exnunc prout extunc, in ſcriptis, dicta canonica monitione praemiſſa, pro defectu ſolutionis cujuſlibet, dictorum terminorum ſingulorum, in ſingulos excommunicationis, in capitula vero veſtra, collegia et conventus, ſi citra haec rebellia et inobedientia fuerint, ac in eccleſias veſtras, et beneficia, de quibus hujuſmodi charitativum ſubſidium, juxta taxationem noſtram praedict. et ſolutionem decimae, ut praemittitur, eſt ſolvendum, eccleſias et beneficia eccleſiaſtica aliorum quorumcunq; quorum tamen dicto domino archiepiſcopo plene ſubſunt ipſae eccleſiae et beneficia, et infra dictas ſuas civitat. et dioec. ſituantur, ſuſpenſionis ac interdicti ſententias promulgamus. Caeterum, cum ad executionem ulteriorem praeſentis negotii non poſſumus ad praeſens intendere, communibus et arduis eccleſiae noſtrae negotiis praepediti, diſcretis viris officiali domini archiepiſcopi Cant. necnon omnibus aliis et ſingulis rectoribus et vicariis, per dictas civitat. et dioec. conſtitutis, et eorum cuilibet ſuper ulteriori executione mandati apoſtolici atq; noſtri tenore praeſentium committimus vices noſtras, quouſq; eas ad nos duxerimus revocandas; quos omnes et ſingulos requirimus et monemus, primo, ſecundo, et tertio, peremptorie, communiter, et diviſim, eiſq; nihilominus et eorum cuilibet in ſolidum, in virtute ſanctae obedientiae, et ſub excommunicationis poena, quam in ipſos et eorum quemlibet, qui illa, quae eis committimus in hac parte infra xii dies a tempore requiſitionis eis ſuper hoc, ut ſubjicitur, faciendae, continue numerandos, quem terminum eis et eorum cuilibet pro omnibus dilationibus et monitione canonica aſſignamus, contempſerint vel contempſerit, neglexerint ſeu neglexerit, contumaciter adimplere, dicta monitione canonica ferimus in hiis ſcriptis, et diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus illi vel eorum quilibet, qui ſuper hoc requiſitus fuerit per partem dicti domini archiepiſcopi, ad eccleſias et beneficia eccleſiaſtica, caeteraq; loca, ad quae requiſiti ſeu requiſitus fuerint et fuerit, et perſonas quaſcunq; perſonaliter accedant et accedat, et praefatas literas apoſtolicas, et hunc noſtrum proceſſum, et omnia et ſingula in eis contenta, vobis et veſtrum cuilibet, communiter et diviſim, ubicunq; et quando expediens fuerit; ac omnibus aliis et ſingulis, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, publicent, legant et inſinuent, et publicari procurent, ac in omnibus et ſingulis pertinentibus ad executionem hujuſmodi libere procedant et procedat vice noſtra: ita tamen quod in praejudicium dicti domini archiepiſcopi nihil valeant ſeu valeat attemptare, ſeu de proceſſibus noſtris hujuſmodi mutare; et ſi contingat nos ulterius ſuper praemiſſis procedere, non intendimus commiſſionem noſtram hujuſmodi in aliquo revocare, niſi de revocatione hujuſmodi plena et expreſſa mentio habeatur. Per hujuſmodi proceſſum noſtrum nolumus nec intendimus praefatis collegis noſtris quomodolibet praejudicare, quominus ipſi vel eorum alter poſſint, aut poſſit in hujuſmodi negotio, ſervato tamen proceſſu noſtro praeſenti, procedere, prout et quando eis et eorum alteri videbitur expedire. Abſolutionem vero omnium et ſingulorum, qui praefatas noſtras ſententias vel earum aliquam incurrerit, nobis vel ſuppriori noſtro duntaxat ſpecialiter reſervamus. In quorum omnium teſtimonium praeſentes literas, ſeu praeſentem noſtrum proceſſum, per Robertum de Gaumburgh, clericum, notarium publicum infraſcriptum, ſcribi et publicari mandavimus, et noſtri ſigilli fecimus appenſione muniri. Dat. et act. in mon. eccleſiae noſtrae cath. Roffen. duodecimo die menſis Maii, anno Domini 1352, indictione quinta, pontificatus ſanctiſſimi patris in Chriſto et domini noſtri domini Clementis divina providentia papae ſexti anno decimo. Praeſentibus magiſtris Willelmo Gradele canonico eccleſiae London. Roberto de Gourum, clerico, apoſtolica auctoritate notario publico, et aliis teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.——— Et ego Robertus de Gaumburgh, clericus Dunelm. dioec. publicus apoſtolica auctoritate notarius praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic agerentur et fierent ſub anno, indictione, pontificatu, die, menſe, et loco praedictis, una cum dictis teſtibus praeſens interfui, eaq; ut praemittitur, fieri vidi et audivi, ſcripſi etiam et in hanc publicam formam redegi, ſignumq; meum praeſentibus conſuetum appoſui, rogatus, in fidem et teſtimonium praemiſſorum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 11.	SIM. ISLIP. 3.	1352.	EDWARD. III. 26.

Articuli conceſſi clero. Ex reg. Iſlip. fol. 58. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Dominus noſter rex noſtris ac veſtris, caeterorumq; confratrum noſtrorum noſtrae Cantuar. provinciae ſuffraganeorum, ob reverentiam Dei, et eccleſiae ſuae ſanctae inſtantibus precibus annuens, infraſcriptos voluit et conceſſit articulos, et ſuas inde nobis patentes binas fecit fieri literas; quos quidem articulos et literas,

quatenus

quatenus clerum veſtrum concernunt, et vobis videbitur expedire, diebus et locis congruis publicari, et ad ipſorum ſuffraganeorum notitiam per vos deduci volumus, ipſiſq; noſtris ſuffraganeis et confratribus noſtra auctoritate injungi, quod ipſorum ſinguli, quatenus ſuos concernunt clericos, et eis etiam videbitur expedire, diebus ſimiliter et locis per eos ſtatuend. publicari volumus et mandamus; quarum literarum primarum tenor talis eſt. ——— Notre ſeigneur le roy veues et examinez par bone deliberation les petitions et articles a lui baillez, en ſon parlement, tenuz a Weſtmonſtier, en la feſte de ſeint Hiller, l'an de ſon regne d'Angleterre xxv et de France xii, par l'onourable piere en Dieu, Simon ercevesq; de Canterbirs, et autres eveques de ſa province, ſur et pour certeines grevances, queux ils diſoient etre faites a ſeinte egliſe et a la clergie, encontre les privileges de ſeinte egliſe, et donk ils prierent que covenable remedy ent fuiſt ordeigne, al reverence de Dieu et de ſeinte egliſe, de l'aſſent de ſon dit parlement, pour lui et ſes heirs, voet et graunte, les pointz ſoucheſcriptz: primerement, que touz le franchiſes et privileges grauntez par devant a la dite clergie, ſoient confirmez, et tenuz en touz pointz: et quant as preſentementz a faire par notre dit ſeigneur le roy, ou nul de ſes heirs as benefices de ſeinte egliſe en autri droit, par auncien title, notre ſeigneur le roy, al honeur de Dieu et de ſeinte egliſe voet et grante de meiſme le aſſent ſon dit parlement, que deſore il, ne nul de ſes heirs, ne prendra title de preſenter a nul benefice en autri droit, de nul temps de ſes progenitours, ne que nul prelat de ſon roialme ſoit tenuz de receivre tiel preſentement affaire, ne ent faire execution, ne nul juſtice del une place, ne de l'autre, puiſſe ne deive ſur tiel preſentement affaire plee tenir, ou jugement doner, mes que le dit roi, et ſes heirs ſoient de touz tiels preſentementz forbarrez a touz jours; ſauvant au dit roi et a ſes heirs tous tiels preſentementz en autri droit de tout ſon temps, et de temps avenir. Et pource que en le parlement tenuz a Weſtmon. l'an du regne notre ſeigneur le roy xiv. entre autres choſes adonques grauntez as prelatz et ſeinte egliſe, eſtoit ordine, que le roi ne prendret title de preſenter a nul benefice en autri droit, forſq; de vacations que aviendreient de tiels benefices, deinz trois ans proſcheins devant ſon preſentement, quelle choſe ſemblaſt trop prejudiciele au roi, et a ſes heirs, acorde fuit en ceſt parlement, que la dite ordinance, quant a ce point, ſoit tenue pour nul, mes que tous les autres articles contenuz en meſme l'ordinance et graunte adonques faites a ſeinte egliſe eſtoiſent en lour force. Auxint come notre ſeigneur le roy eit avant ces heures pris title de preſenter a ſuggeſtion des pluſieurs clercs la ou le title n'ad eſte verrei, et permy tiels preſentementz et jugementz ſur ce renduz, les clercs ont eſte receuz par ordinaires des lieux, contre Dieu et bone foi, et en depreſſion de ceux qu'avoient bon et verrei title es ditz benefices, ſi voet le roi et grante, que a quelle heure quil ferra collation ou preſentement deſore a nul benefice enſy en autri droit, que le title ſur quel il ſe ſoundra ſoit bien examine, quil ſoit verroi et a quele heure, que avant le jugement rendu le title ſoit troue par bone information nient verroi, ne juſt, ſoit la collation ou preſentement ent fait repelle, et eit le patron ou le poſſeſſour, que monſtra et provera le faux title ſur ce briefs de la chancellerie quamq; a lui ſerront buſoignables. Item come les ditz prelatz eient grevouſement pleint enpriant ent remedy, de ce que clercs ſeculers, auxibien chapeleins com autres, moignes, et autres gentz de religion, eient eſte treinez, et penduz par agard des juſtices ſeculers en prejudice des franchiſes, et depreſſion de juriſdiction de ſeinte egliſe, ſi eſt acorde et graunte par le roy, en ſon dit parlement, que touz maners des clercs, auxibien ſeculers come religious, que ſerront deſore convictz devant les juſtices ſeculers pour quecunq; felonies ou treſons, touchantz autres perſones que le roi meſme ou ſa roiale majeſte, eient et enjoient franchement deſore privileges de ſeinte egliſe, et ſoient ſanz nul empeſchement ou delay liverez as ordinaires eux demandantz: et pour ce graunt le dit ercevesq; promiſt au roy, que ſur le puniſſement et ſalve garde des tiels clercs meffeſours, que ſerroient ency as ordinairs liverez, il enferreit ordinance concuable, par la quele tiels clercs enſerreient ſalvement gardez, et duement puniz, enſy que nul clerc enprendret mes bandure de enſy meffaire par defaut de chaſtinement. Item coment que clercs arenez de felonie devant juſtices ſeculers, que chalengeient lour clergie et furent demandez par le ordinarie del lieu, eient eſte ſovent avant ces heures remandez a la gaole par les ditz juſtices, ſurmettant a eux que hom. ad autre choſe a dire devers eux, nient meins pour ce commune ley eſt, que clerc en tiel cas ne doit eſtre remande a la gaole, mes doit meintenant etre arenee de tut ou autrement delivres al ordinaire, acorde eſt, que ce point ſoit garde par touz maners des juſtices et jugges ſeculers, par tout notre roialme. Item pour ce que les temporaltez des ercevesques et eveſques ont eſte ſovent foitz pris en la main le roi pour contempt fait a lui ſur le briefs, "quare non admiſit," et enſement par pluſieurs autres cauſes, dont les ditz prelats ont priez au roi, que nul tiel priſe ſe face deſore, de ſi come ils ſont "pieres de la terre," ſi voet le roy et graunte, en meiſme cet dit parlement, que tous les juſtices, que rendront deſore les juggementz contre nul prelat de la terre, et tien cas, ou ſemblable, qu'ils en tiel cas puiſſent franchement receivre, et deſore receivant pour le contempt enſy ajugge, fine reſonable de la partie enſy condemne, ſolonc la graunte du treſpas, et ſolonc la qualite de contempt meintenant au temps de juggement, ſi la partie l'offre ou autrement apres le juggerent a quele heure, que la partie le voet offrer, et ſil buſoigne le chaunceller et treſorer ſoient a la receite de dite fin appellez. Item pource que pluſieurs preſentementz as divers benefices de ſeinte egliſe, ſibien de patronage de lay gentz, come de gentz de ſeinte egliſe, qu'eſtoient voides par ſys mois, dont lour collations de tielx benefices par laps de temps eſtoient devolutz, et de droit

droit apartenantz a les ordinairs des lieux, eſtoient recoverez par le roi, par juggement ent rendu, de l'aſſent des ditz patrons, en deceit de les collations enſy faites reſonablement par les ditz ordinairs, en queux plees a eux defendre et contrepleder le droit le roi enſy clamee, les ordinairs ne lour clercs as queux ils donoient tielx benefices neſtoient receuz a monſtrer, ou defendre lour droit en celle partie, la quelle choſe neſtoit my reſonable. Par quoy le roy d'aſſent de ſon parlement voet et graunte pour luy et pour ces heirs, que quant ercevesq; evesq; ou autre ordinaire, ad donne une benefice de droit a lui devolut par laps de temps, apres le roi preſente, et preigne ſa ſuyte devers l'un patronn, qui par cas voet ſoeffrer, que le roy recoure ſans action trier, en deceit del ordinaire, ou le poſſeſſour des ditz benefices, que en tiel cas, et en toutz autres cas ſemblables, ou le droit le roi n'eſt pas trie, l'ercevesq; evesq; ordinaire ou le poſſeſſour ſoient receuz, a contrepleder le title pris pour le roy, et doner ſon repons, et a monſtrer et defender ſon droit ſur la matire, tut ſoit il quil riens claime el patronage en cas ſuſdit. Item come les ditz prelatz eient monſtrez et priez remedy ſur ce que les juſtices ſeculers attrochent a eux coniſſaunce de voidance des benefices de droit, quelle coniſſaunce et diſcuſſion attient a juge de ſeinte Egliſe, et nient a ley juge; ſi voet le roy et graunte, que les ditz juſtices deſore receivent tiels chalenges faites, ou affaire, par quecunques prelatz de ſeinte Egliſe en celle partie, et outre ent facent droit et reſon. Item pour ce que les juſtices le roi prenent enditementz des ordinairs, et de lour miniſtres, de extorſions et oppreſſions et les empeſchent, ſanz ce quils mettent en certein en quei, ou de qui, ou en quele manere, ils ont faite extorſion; ſi voet le roy, que les juſtices le roi n'empeſchent deſore les ordinairs ne lour miniſtres, par cas de tielx enditementz des generals extorſions, ou oppreſſions, ſils ne mettent, ou dient en certein, en quelle choſe, et de qui, et en quelle manere, les ditz ordinairs ou leur miniſtres ont fait extorſion ou oppreſſion.—— Tenor vero ſecundarum, de quibus ſupra fit mentio, ſequitur in haec verba: Edwardus, etc.——Et quid facere duxeritis, nos citra feſtum ſancti Michaelis certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes; et caeteris coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris ſimiliter injungatis, ut ſinguli ſingillatim in dicto feſto, vel citra, nos modo debito certificent, quod in praemiſſis facere duxerint, literis ſuis patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. apud Maidenſtan. vi. calend. Julii, anno Domini 1352. et conſecrationis noſtrae tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. 11.	SIM. ISLIP. 3.	1352.	EDWARD. III. 26.

Mandatum archiepiſcopi Cant. pro expenſis nuncii apoſtolici. Ex reg. Iſlip. fol. 53. a.

SIMON, etc. dilecto nobis filio in Chriſto domino Roberto rectori eccleſiae S. Gregorii London. ſalutem, gratiam et benedictionem. Deſtinatis nuper ad partes Angliae et Franciae ſucceſſive dominis Bernardo de Caulaſon, et Reymundo Pelegrini, ac Bertrando de Arragone, apoſtolicae ſedis nuntiis, injunxiſſe meminimus ſingulis noſtrae Cant. provinciae ſuffraganeis, ut ad uſus ipſius domini Bernardi ſingulos quadrantes de ſingulis libris bonorum et beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de ſingulis xl. ſolidis bonorum et beneficiorum hujuſmodi quadrantes ſingulos, eidem domino Reymundo applicandos, de ſingulis viris eccleſiaſticis ſuarum dioec. exemptis et non exemptis, qui quadrantes hujuſmodi non ſolverunt hactenus, nec non et ſingulos quadrantes de ſingulis xl. ſolidis bonorum et beneficiorum hujuſmodi, ad uſum Bertrandi de Arragone praedicti, pro expenſis in Anglia factis, et aliis ſuis neceſſariis, virtute quarundam literarum apoſtolicarum levarent et colligerent, ac levatos et collectos vobis receptori noſtro ad hoc ſpecialiter deputato, in eccleſia veſtra perſolvi facerent citra feſtum S. Jacobi prox. nunc futurum. Ad recipiendum igitur per vos vel alium, a vobis veſtro periculo ſubrogandum, totam pecuniam occaſione praemiſſa qualitercunq; in futurum levand. et acquietantias de ſolutionibus faciend. vos tenore praeſentium deputamus. Et quid, ac quantum receperitis in hac parte, nos cum fueritis ſuper hoc praemuniti, congrue ex parte noſtra certificetis, et pecuniam hujuſmodi per vos receptam, uni de noſtris, quem vobis viva voce vel literis duximus nominandum, perſolvi integre faciatis. Dat. apud Maghfeld. iii. cal. Julii, A. D. ſupradicto, et conſecrat. noſt. tertio.

Mandatum archiepiſcopi Cant. contra non decimantes. Ibid. fol. 57. a.

SIMON, etc. domino . . . . vicario eccleſiae ſeu capellae parochialis de Wadherſt noſtrae juriſdictionis immediatae ſalutem, etc. Audivimus diſplicenter, quod nonnulli ipſius eccleſiae parochiani oberrantes per devia, decimas veras frugum ſuarum Deo et eccleſiae contradicunt ſolvere integre, ut tenentur; et antequam id faciunt, eorum quidam ſuarum frugum garbam decimam, retentis ſibi caeteris, plus valentem et inter eas decimando minime computatam, dant et dare ſolent metentibus pro labore, reſidui duntaxat decimam perſolventes eccleſiis, per metentes hujuſmodi de garbis, quas pro ſtipendiis recipiunt, decima nulla data, ſicque ſuarum frugum undecimam duntaxat pro decima hactenus perſolverunt. Nos ſiquidem errorem hujuſmodi extirpare volentes, tibi firmiter injungendo mandamus, quatenus in eccleſia tua praedicta, dum miſſarum ſolennia celebrantur in ea, ac locis aliis publicis coram populi multitudine, vice et auctoritate noſtris, inhibeas publice in vulgari, et facias per alios inhiberi,

inhiberi, ſub poena excommunicationis majoris, ne in ſolutione decimarum majorum fiat defalcatio aliqualis; et antequam bladae decimentur, nulla garba per eos pro ſervitio metentium, vel alia quavis cauſa, in fraudem decimae cuiquam exſolvatur. Et ſi quos monitionibus hujuſmodi per inquiſitionem ſeu alias informationem legitimam inveneris non parere, ipſos cites, ſeu citari facias peremptorie, quod compareant coram nobis, certis die et loco per te praefigend. eiſdem ſuper praemiſſis exceſſibus nobis ex officio reſponſuri, ac ſuper quibuſdam articulis praemiſſa animarum ſuarum ſalutem et forum eccleſiaſticum concernentibus, eis et eorum cuilibet ex officio noſtro objiciend. de veritate dicenda perſonaliter juraturi. De quorum exceſſibus et eorum nominibus, ac quid feceris in praemiſſis, nos die et loco hujuſmodi certifices, etc. Dat. apud Maghfeld. xiii. cal. Auguſti, A. D. ſupradicto, et conſecrat. noſt. tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. II.	SIM. ISLIP. 3.	1352.	EDWARD. III. 26.

Commiſſio ad recipiend. denar. nomine ſubſidii archiepiſcopo per ſuffrag. et clerum ſuae provinciae conceſſos. Ex reg. Iſlip. fol. 61. b.

SIMON, etc. dilecto filio domino Roberto rectori eccleſiae ſancti Gregorii London. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum nuper ſanctiſſimus in Chriſto pater et dominus, dominus Clemens divina providentia papa ſextus, conſiderans qualiter eccleſia noſtra Cantuar. adeo magnis debitorum oneribus exiſtit importabiliter praegravata, quod ſine auxilio aliunde quam de noſtris facultatibus miniſtrato, eadem ſolvere non valebimus, forſan toto tempore vitae noſtrae, petendi et exigendi ab omnibus et ſingulis perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus, non exemptis, noſtrarum civit. dioec. et provinciae Cantuar. beneficia eccleſiaſtica, pro quibus decima ſolvitur in eiſdem, ſemel duntaxat, charitativum ſubſidium, moderatum per ſuas certi tenoris literas apoſtolicas nobis directas conceſſerit poteſtatem; certis ſuper hoc executoribus ſimiliter nobis datis; noſque hujuſmodi ſubſidium ad ſex denar. ſterlingor. de ſingulis marcis beneficiorum hujuſmodi, ſecundum taxationem eorum per executorem noſtrum taxatum ad ſupplicationem ſuffraganeorum noſtrorum, ſub certis modo et forma, ad quatuor denar. de marc. duxerimus moderand. praefatiſque confratribus noſtris mandaverimus, quatenus collectoribus ſubſidii hujuſmodi ab ipſis in ſuis ſingulis civitate et dioec. deputand. praeciperent, quod infra certum eis terminum limitatum vobis, receptori pecuniarum hujuſmodi deputato, allocatis per vos ipſis collectoribus juſtis et moderatis expenſis, hujuſmodi pecuniam ſic per eos collectam deferant et perſolvant; prout in literis noſtris eiſdem ſuffraganeis inde directis plenius poterit apparere; ad recipiend. quamcunq; pecuniam per collectores hujuſmodi levand. et percipiend. ipſiſque juſtis et moderatis expenſis allocand. et acquietantias de perceptis nomine noſtro faciend. vobis, de cujus fidelitate et conſcientiae puritate gerimus plenam fidem, committimus vices noſtras; teque receptorem noſtrum in hac parte tenore praeſentium deputamus. Dat. apud Maideſtan viii. id. Sept. anno Dom. 1352. et conſecrat. noſtrae tertio.

Archiepiſcopi Cant. mandatum epiſcopo Wynton. pro ſubſidio ſibi praeſtando. Ibid. fol. 59. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo Dei gratia Wynton. epiſcopo, noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Nuper ſuffraganeis noſtris et confratribus ad conſilium domini noſtri domini Edwardi Dei gratia regis Angliae illuſtris, poſt feſtum aſſumptionis beatae Mariae virginis ultimo praeteritum London. congregatis; vobis et aliis noſtris confratribus antedictis, tunc nobiſcum praeſentibus ac abſentium procuratoribus ibidem comparentibus, intimari et exhiberi fecimus veraciter, prout noſtis: quod ſanctiſſimus in Chriſto pater et dominus, dominus Clemens divina providentia ſacroſanctae Romanae eccleſiae papa ſextus, expoſito ſibi pro parte noſtra, ſicut rei veritas manifeſtat, qualiter eccleſia noſtra Cant. adeo magnis debitorum oneribus, quibus cauſam vel occaſionem non dedimus, praegravata importabiliter exiſtit, quod de illis abſque auxilio nobis extrinſecus, et aliunde, quam de noſtris propriis facultatibus ſeu proventibus miniſtrato, ſeu impenſo, ſatisfacere infra temporis magni ſpatium non valemus, et vix forſan toto tempore vitae noſtrae, nobis aliis incumbentibus oneribus ſupportatis; conſiderans, quod diviſa in partes onera levius perferuntur, ac aequum reputans et congruum, ut perſonae eccleſiaſticae noſtrarum civitat. et dioec. ac provinciae Cant. hujuſmodi nobiſcum onera partiantur; ut ab omnibus perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus non exemptis, beneficia eccleſiaſtica, pro quibus decima ſolvitur in eiſdem civitate dioec. et provincia obtinentibus, petere ac exigere auctoritate apoſtolica, ſemel duntaxat, libere valeamus charitativum ſubſidium, moderatum, pro hujuſmodi debitis facilius exſolvend. cum non obſtantiis in ea parte requiſitis, certis ſuper hoc executoribus ſpecialiter indulſit proceſſibus more ſolito inde factis. Et licet per proceſſus in ea parte factos et habitos, ſubſidium hujuſmodi nobis per dictum dominum papam in noſtri, et eccleſiae noſtrae Cant. relevationem conceſſum, penſatis beneficiorum eccleſiaſticorum praedictorum facultatibus, tam ſpiritualibus quam temporalibus, necnon oneribus et

neceſſitatibus,

neceſſitatibus, quae nos et noſtram premunt inceſſanter Cant. eccleſiam, et quas patimur indefeſſe, debite ponderatis, praehabita cauſae cognitione, ac informatione, ſufficientibus in ea parte requiſitis, ad ſex denar. ſterlingor. de marca, juxta taxam, ſeu tallas quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum, tam ſecularium quam regularium, non exempt. ſive beneficia hujuſmodi in ſpiritualibus vel temporalibus conſiſtant, quibuſcunque nominibus cenſeantur, de ſeu pro quibus decima ſolvi conſuevit, in civitate, dioec. et provincia praedictis exiſtentibus, a perſonis beneficia praemiſſa tenentibus, habent. et poſſident. nobis vel noſtro procuratori certis terminis ſolvendor. taxatum et limitatum fuerit, concurrentibus, quae de jure requirebantur in praemiſſis; nos tamen vobiſcum, et caeteris noſtris ſuffraganeis et confratribus, abſentiumq; in dicto conſilio procuratoribus, tunc praeſent. habita deliberatione ſolicita, longeque pretioſius, et nobis cordialius fore cenſentes, quod ex ſincera libertate arbitrii, quam quod ex impoſitionis cogente neceſſitate cum tacito forſan murmure praeſtaretur, veſtris ac caeterorum noſtrorum ſuffraganeorum et confratrum, tunc praeſentium, et procuratorum abſentium ſuaſionibus inclinantes, et non noſtris parcentes neceſſitatibus, ſed veſtris et caeterorum praemiſſorum deſideriis totaliter inhaerentes, praedictum auxilium ad ſex denar. ſterlingorum de marca, juxta taxationem beneficiorum eccleſiaſticorum praedictorum, prout ſolvi conſuevit ad decimam, pro eiſdem nobis exſolvend. auctoritate ſeu vigore indulgentiae ac proceſſuum praedictorum, ſic in eiſdem limitatum et taxatum, ut noſtrorum ſuffraganeorum praedict. et beneficia eccleſiaſtica praemiſſa obtinentium uberiorem in praemiſſis captemus benevolentiam, ſic liberaliter duximus reſtringend. ſeu etiam moderand. quod de ſolutione quatuor denarior. ſterlingor. de marca, juxta taxam ſeu taxas quorumcunq; beneficiorum eccleſiaſticorum, de quibus in dictis proceſſibus et ſuperius plenior ſit mentio, unico termino ſolvendor. volumus contentari; quamvis de ſumma hujuſmodi auxilii veraciter ad plenam nequeat noſtra ingens neceſſitas relevari; quod et vos noſtrique confratres et procuratores praedicti gratum habuiſtis pariter et acceptum. Quocirca veſtram fraternitatem rogamus ex corde, voſq; hortamur in Domino, quatenus viros eccleſiaſticos veſtrae dioec. non exemptos, ſeculares et regulares, beneficia eccleſiaſtica, de quibus in dictis proceſſibus et ſuperius ſit mentio, tenentes, poſſidentes, et habentes, moneatis et inducatis, ſeu moneri et induci efficaciter faciatis, quatenus nobis de ſubſidio quatuor denar. ſterlingor. de marca, ſic per nos de communi conſenſu debite moderato, de et pro ſingulis ſuis praenominatis eccleſiaſticis beneficiis, juxta taxam ſeu taxas ſuperius annotatas, infra ſexaginta dierum ſpatium a tempore monitionis veſtrae continue numerand. alicui per vos deputando collectori fideli ſolvant et ſatisfaciant, in veſtra dioec. competenter, ſicut poenas et cenſuras in proceſſibus factis alias in hac parte promulgatas voluerint evitare; a quorum proceſſuum et gratiae praedictae arctatione et vigore, quoad viros eccleſiaſticos non ſolventes nobis ſubſidium quatuor denar. praedictorum veſtriſque monitionibus in hac parte canonice faciend. eiſdem inobedienter non parentes, recedere non intendimus quoviſmodo. Praecipiatis inſuper collectori per vos deputando hujuſmodi, ac compellatis eundem, ut pecuniam totam collectam in hac parte infra menſem poſt lapſum dicti termini rectori eccleſiae ſancti Gregorii London. receptori noſtro hujuſmodi pecuniarum deputato London. in hoſpitio, quod idem rector inhabitat ibidem, moderatis et juſtis dicto veſtro collectori allocatis expenſis, in ea parte deferat et perſolvat. Et quid in praemiſſis facere duxeritis, nos aut officialem curiae noſtrae Cant. citra feſtum ſancti Martini London. curetis reddere certiores literis veſtris patentibus, harum ſeriem, et eorum, quos ad praemiſſa monueritis ſeu moneri feceritis, et quem collector. in ea parte deputare duxeritis, nomina necnon formam monitionis fiendae hujuſmodi, quomodo videlicet eam feceritis per vos vel alium continent. caeterum ne a viris eccleſiaſticis beneficia eccleſiaſtica, de quibus praedicitur obtinent. vobis ſubdit. excuſationem quaerere, ac contradictionem facere, praetendendo nobis indultum, ut praemittitur, aut factos proceſſus hujuſmodi non exiſtere affectantibus, praemiſſa revocentur in dubium, indulgentiae, necnon proceſſuum in hac parte factorum veram copiam ſigno et ſubſcriptione notarii publici ſignatam, et conſcriptam, oſtendend. quibus et quotiens videbitur vobis expediens deſtinamus, de originalibus, quae penes nos retinemus ex cauſa plenam fidem facturi, quibus, et quotiens opus fuerit. Dat. apud Maidenſtan iv. id. Septemb. anno Dom. 1352. et conſecrationis noſtrae tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VI. II.	SIM. ISLIP. 4.	1352.	EDWARD. III. 27.

Indulgentia conceſſa ab archiepiſcopo Cant. orantibus pro felici expeditione ducis Lancaſtriae. Ex reg. Iſlip. fol. 61. b.

SIMON, etc. dilecto filio .... commiſſario noſtro Cantuar. generali, ſalutem, gratiam et benedictionem. Superni providentia judicis ſua poteſtate mirifica animos roborans, manuſque docens et digitos electorum ad bellum variis eventibus, quos vult ſubjicere, ſubjicit, et quibus vult, victoriam impertitur. Sane nobilis et excellens vir dominus dux Lancaſtriae, Deo et ſanctae eccleſiae, tanquam ejus et noſter devotus filius, humiliter ſe commendans, cui falſa et minus veracia nec non deteſtanda et honori ſuo contraria contra Deum et ejus juſtitiam imponuntur, in defenſionem ſanctae veritatis divino judicio ſe commiſit, ſuſcipiendo in ſe duellum in regno ſibi et nobis omnibus periculoſo nimium et ſuſpecto. Advertentes igitur turbationem regni non modicam,

ſi

ſi duci aliquid contingeret contra honorem Dei, contrarium ſeu nimis durum, ad implorandam altiſſimi virtutis potentiam, cujus ſolius eſt conterere ſuperbiam bellatorum, cenſuimus humiliter convertend. et eundem dominum ducem devotis orationum ſuffragiis ſinceriter commendare. Unde vobis committimus et firmiter injungendo mandamus, quatenus ubique in eccleſiis noſtrarum civitatis et dioec. Cantuar. diebus ſolennibus et feſtivis ſubditos noſtros regulares et ſeculares, tam clericos quam laicos efficaciter moneatis, et etiam inducatis, monerive faciatis pariter et induci, ut pro pace et tranquillitate Deo reverenter, nec non ſalute et felici expeditione ipſius domini ducis cum omni cordis humilitate, tam in miſſis quam in aliis orationibus devotis apud altiſſimum humiles preces fundant, ut Deus et Dominus noſter eorum precibus complacatus dictum regnum in pace dirigat, ducemque praedictum et ſecum aſſiſtentes a cunctis inimicorum inſidiis protegat et defendat; et cum honoris gaudio ad propria faciat remeare. Ut autem ad taliter ſupplicandum mentes fidelium excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, et ſanctiſſimae matris ſuae, S. Thomae martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſis fidelibus de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, ut praemittitur, facientibus ſupradicta, xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Et quid feceritis in praemiſſis nos congruis loco et tempore certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Maidenſtan. viii. id. Novemb. A. D. ſupradicto, et conſecr. noſt. tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. I.	SIM. ISLIP. 4.	1352.	EDWARD. III. 27.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. ad exorandum pro pace. Ex reg. Iſlip. fol. 76. a.

SIMON, etc. venerab. fratri noſtro domino Radulpho, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Inclytum regnum Angliae, quod pacis pulchritudine gaudere conſuevit, ad tantam turbationis et diſſenſionis miſeriam jam pacis aemulo procurante, modernis temporibus eſt deductum, quod pacis quidem quietudine prorſus exulata, ut videtur, regnum ipſum inimicis undique inſidiantibus, periculis talibus eſt ſubjectum, quod ipſius deſolatio terribilis veriſimiliter obventura a pluribus formidatur, niſi miſericordiae Dominus populo ſuo compatiens Anglicano, manus ſuas adjutrices ab excelſo dignetur apponere, et viam aliquam pacis inter regna praeſertim Angliae et Franciae, quae diuturnis temporibus in diſcordia et diſſenſione flebiliter perſtiterunt, et de praeſenti perſiſtunt, miſericorditer inſpirare. Quod ſana mente et fervida advertens inclytus dominus noſter rex Angliae illuſtris, intervenientibus quibuſdam dominis, et amicis communibus, et aliis zelatoribus pro tractatu pacis habendo, inter regna praedicta, tempore et loco competentibus, de communi conſenſu et aſſenſu dictarum partium primitus aſſignatis, maturo et diligenti praehabito conſilio ordinavit. Quocirca vobis committimus et mandamus, quatenus praeeminentiam dictarum perſonarum, cauſam propter quam mittuntur, ac pericula maris et terrae, quibus pro ſalute regni ſe ſupponunt, debite contemplantes, in eccleſia veſtra cathedr. nec non ſingulis aliis eccleſiis civitatis et dioec. veſtrarum, cum omni celeritate, qua commode fieri poterit, eccleſiarum praelatis, rectoribus, et vicariis, ac capellanis debite injungatis, ac per eos diebus dominicis et feſtivis harum receptionem ſubſequentibus, intra miſſarum ſolennia, cum major aderit populi multitudo, parochianis ſeu ſubditis ſuis, in ſuorum remiſſionem peccaminum, injungi arctius faciatis, quod in proceſſionibus, quas quarta et ſexta feria ſingulis ſeptimanis cum letaniis et debitis miſſarum ſolennitatibus per clerum faciendis ſe perſonaliter repraeſentent, et ipſas proceſſiones cum devotione, qua convenit, uſque ad finem proſequantur, pro pace et tranquillitate eccleſiae atque regni humilibus precibus apud Deum inſiſtentes, ut dictus tractatus pacis ad laudem Dei, et ipſorum regnorum utilitatem adeo gratioſe procedat, adeo concorditer finiatur, ut regnorum hujuſmodi curſus ſuo ordine pacifice dirigatur, et eccleſia tranquilla devotione laetetur. Praecipientes inſuper rectoribus, vicariis, et capellanis veſtrarum civitatis et dioec. quod in ſingulis miſſis ſuis ſpecialem collectam dicant pro pace; ſingulis etiam confratribus et ſuffraganeis noſtris ſimiliter injungatis, ut ipſi in eccleſiis ſuis et aliis ſuarum civitatis et dioec. per clericos et laicos ſibi ſubditos conſimiliter faciant obſervari. Et ut fidelium mentes ad devotiones hujuſmodi propenſius excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, ſanctiſſimae Mariae virginis matris ſuae, B. Thomae martyris glorioſi, ac omnium ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſis fidelibus per noſtram Cantuar. provinciam conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, ut praemittitur, facientibus ſupradicta xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes; et a vobis caeteriſque ſuffraganeis noſtris ſimiles indulgentias petimus elargiri. Et quid inde feceritis, nos tempore opportuno reddatis veſtris literis patentibus, hunc tenorem habentibus, certiores. Noſtris fratribus antedictis ſimiliter injungatis, quod ipſi nos modo ſimili certificent, quid fecerint in praemiſſis. Dat. apud Lambeth. xiv. cal. Martii. A. D. &c. ut ſupra.

Articulus cleri poſitus in ſuſpenſo. Ibid. fol. 59. a.

EDWARD par la grace de Dieu roy d' Engleterre et de Fraunce, et ſeigneur d' Irlande, as touz cieux, as queux ceſtes lettres vendront, ſaluz. Come en notre derrein parlement tenuz a Weſtmon. en la feſte de ſeinte Hiller derrein paſſe, entre autres petitions et articles, miſes avant

avant en meſme le parlement, par l'onerable piere en Dieu Simon ercevesq; de Canterbirs, pour luy et ſes confreres eveques de ſa province des certeines grevances, quels ils diſoient etre faites a ſeinte egliſe, encontre les privileges d'icelle, fut challenge depart la dite clergie, que quecunques clercs convictz de ce qu'ils avoient fauxe ou contrefait notre monoie ou notre grant ou prive ſeal, diuſſent enjoier privilege de ſeinte egliſe, et que l'egliſe avoit eſte en poſſeſſion de tieux; nous par cauſe que nous ne poons mie pour autres groſſes buſoignes entendre a la diſcuſſion de ce point, veulliantz auxibien ſauver l'eſtat de ſeinte egliſe, come le notre, volons et grantons que cet article ſoit mis en ſuſpens tanq; a notre proſchein parlement, en le quel ce point purra plus pleinement etre diſcuſſe, et la verite ent trie, et que ſi en le meen temps nul clerc ſoit convictz, quil eit fauxe ou contrefait la monoie de la terre, ou aſcun de noz ſeals avauntditz, qu'il ne ſoit pour le temps mis a la mort par agarde de juge ſeculer, mes remis au priſone a y demorer en ſauve garde, ſanz nul liveraunce faire al ordinair, tanq; autrement en ſoit ordine. En teſmoignance de quele choſe nous avons fait fair ceſtes nos lettres patentes. Don. a Weſtm. le xx. jour de Fevrier l'an de notre regne d'Engleterre xxvi. et de Fraunce xiii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae.
INNOCENT. VI. 1.	SIM. ISLIP. 5.	1353.	EDWARD. III. 27.

Bulla Innocentii ſexti papae continens retractationem privilegii epiſcopi Lincoln. Ex reg. Iſlip. fol 84. b.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Rationi congruit et convenit honeſtati, ut quae pro ſalubri quiete fidelium de Romani pontificis providentia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu ſuper illis literae apoſtolicae minime ſint confectae, ſuum conſequantur effectum. Olim ſiquidem ad audientiam felicis recordationis Clementis papae ſexti praedeceſſoris noſtri perducto, quod in literis ſuis ſuper indulto ſubſcripto, per eum dudum, viz. cal. Auguſti pontificatus ſui anno vii. conceſſo, venerabili fratri noſtro Johanni epiſcopo Lincoln. confectis aliqua plura, et aliquid minus per inadvertentiam poſita fuerunt, quam ſuae intentionis exiſteret, et facta per eundem praedeceſſorem ſuper hoc ad ſupplicationem ipſius epiſcopi reſponſio contineret. Idem praedeceſſor ad evitandum lites et ſcandala, quae ob hoc poterant veriſimiliter evenire, errorem hujuſmodi corrigendo declaravit xiii. cal. Julii pontific. ſui anno x. ſuae intentionis fuiſſe, prout etiam in eadem reſponſione ſua ad ejus ſupplicationem facta extiterat, quod literae ſuae ſuper eodem indulto in forma ſubſcripta duntaxat, et non aliter confici debuiſſent, ipſaſque literas et indultum in eadem forma ſubſcripta duntaxat, voluit roboris vim habere, praefatas alias literas per inadvertentiam, ut praemittitur, jam confectas, quoad ea, quae in ipſis erant magis appoſita, quam forma ipſa infraſcripta continebat, carere viribus, et quae in eis de ipſa forma deficerent pro additis et ſuppletis haberi et intelligi auctoritate apoſtolica decernendo. Tenor autem et forma literarum hujuſmodi, quas voluit vim habere ſupra ex reg. Iſlip. fol. 5. a. ad annum 1349. exhibentur. Clemens epiſcopus, ſervus ſervorum Dei venerab. patri Johanni epiſcopo Lincoln. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Perſonam tuam nobis et apoſtolicae ſedi devotam tuis claris exigentibus meritis, paterna benevolentia proſequentes, etc. Verum quia ſuper declaratione, decreto, ac tenore praedictis ipſius praedeceſſoris literae, ejus ſuperveniente obitu, bullatae minime extiterunt; nos, ne propter hoc ipſius praedeceſſoris intentio et declaratio ſupradictae ſuo fruſtrentur effectu, volumus et apoſtolica auctoritate decernimus, quod declaratio, ac tenor praedicti proinde valeant, et ſortiantur effectum, ac ſi ſuper eis ipſius praedeceſſoris literae confectae fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque praeſentes literae ad probandum plene declarationem et decretum, ac tenorem praedicta ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae voluntatis et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. apud Villam novam Avinion. dioec. iii. non. Junii, pontificatus noſtri anno primo.

Archiepiſcopi Cant. ordinatio ſuper honeſtate clericorum in apparatu et etiam ſuper ſalario ſacerdotum. Ibid. fol. 71. a.

SIMON, etc. diſcretis viris commiſſario noſtro Cant. generali, officiali archidiaconi noſtri Cant. ac omnibus decanis peculiarium juriſdictionum, ſalutem, gratiam et benedictionem. Dudum in provinciali concilio per bonae memoriae dominum Johannem praedeceſſorem noſtrum, London. celebrato, contra clericos tam beneficiatos quam non beneficiatos, breves veſtes et exceſſive longas manicas in ſuis ſupertunicis obtinentes, ac quaedam alia illicite committentes, ordinatum fuiſſe ſalubriter meminimus ſub hac forma: exterior habitus, etc.——Verum quia humana fragilitas ſemper ad vetita libentius ſe inclinat, et ea damnabiliter committere audaciori fronte praeſumit, quo ſub pernitioſae diſſimulationis velamine tranſivit diutius incorrecta; eapropter dictam

dictam conſtitutionem ad ſubditorum noſtrorum memoriam revocare, et eam plene exequi, eidemq; quaſdam declarationes et adjectiones facere propter quaſdam adinventiones inhoneſtas, valde noviter exortas, quantum nobis immediate ſubditos concernere poterit, ſub forma decrevimus infraſcripta; ipſam namque conſtitutionem honeſtam nimium et ſalubrem ſpecialiter approbantes, ipſam in qualibet ſui parte volumus vim habere, et ſubditos noſtros praedictos efficaciter coarctare. Et quia de ſacerdotibus non beneficiatis, diaconis aut ſubdiaconis non eſt in eadem conſtitutione expreſſa mentio, licet ſub clericorum non beneficiatorum nomine poſſint in genere comprehendi; nec eoſdem ſacerdotes, diaconos, et ſubdiaconos, propter gradum eminentiorem, quem obtinent cum clericis aliis inferioris gradus, quorum non eſt concors confeſſio, neque ſtatus, ſi contra contenta in eadem conſtitutione deliquerint, ſimili poena convenit cohiberi, dictam conſtitutionem declarando, et eidem adjiciendo ſalubriter de conſilio peritorum nobis aſſiſtentium, ordinamus, volumus et ſtatuimus; quod ſinguli ſacerdotes non beneficiati, diaconi etiam et ſubdiaconi, in noſtra dioec. ſeu juriſdictionibus noſtris immediatis, etiamſi extra dioec. noſtram fuerint ubilibet exiſtentes, contra praemiſſorum aliquod, poſt monitionem infraſcript. exnunc quomodolibet delinquentes, niſi infra tres menſes ſe correxerint, ipſo facto ab ingreſſu eccleſiae ſint ſuſpenſi, nec ab ipſa ſuſpenſione abſolvi valeant, quouſque unam marcam in pios uſus, ſecundum noſtrum arbitrium convertendam, rectori vel vicar. eccleſiae, in qua celebraverint, ſive degunt, perſolvant; rectores autem et vicarii hujuſmodi poenam recipientes infra xii. dies infra dioec. noſtram, alias ſi extra dioec. noſtram, et cum infra provinciam noſtram fuerimus, nos infra menſem, de nominibus delinquentium et culparum circumſtantiis, quantum ad eorum notitiam pervenerit, necnon de quantitate hujuſmodi poenae ſic per eos receptae, a die receptionis hujuſmodi numerand. teneantur reddere certiores, ut ſic diſponere valeamus, in quos uſus ſumma hujuſmodi utilius convertatur. In clericis vero aliis inferioris gradus teneat praedicta conſtitutio robur ſuum. Et quanquam dicta conſtitutio clericis omnibus cujuſcunque gradus itinerantibus indiſtincte brevibus uti veſtibus toleret et permittat; ordinamus tamen et declaramus, et volumus, quod veſtes hujuſmodi non ſint nimis ſtrictae, nec etiam per medium botonatae; ſed ſint clauſae deſuper et inferius ſimiliter, vel ſaltem abſque botonis ſciſſae ſeu apertae, prout placuerit facienti, et ſicut olim fuerant, et ſtatui convenit ſacerdotis: alioquin quiſcunque clericus in ſacris ordinibus conſtitutus utens publice veſte hujuſmodi botonata per medium, in toto vel in parte, duplum ejus, quod pro eo ſolverit rectori vel vicario ſuo poſt monitionem hujuſmodi, et lapſum trium menſium immediate ſequentium, in pios uſus, ſecundum diſcretionem noſtram ſimiliter erogand. ſolvere teneatur; quod ſi infra menſem, a tempore, quo hujuſmodi veſte botonata publice uſus fuerit, dictam pecuniam ſolvere non curaverit, ab ingreſſu eccleſiae vigore praeſentium noverit ſe ſuſpenſum. Et quoniam dudum ſuper ſalario ſacerdotum ordinationem quandam fecimus, quae hactenus tamen propter ſacerdotum avaritiam tam propter cariſtiam et temporis malitiam, nullatenus ſervabatur; tamen jam per Dei gratiam tempora in melius commutantur, et bladorum, ac aliorum victualium major abundantia ſuperveniet, ut ſperatur: propterea dictam ordinationem exequi plenius cupientes, volumus et ordinamus, quod omnes et ſinguli ſacerdotes ſtipendiarii, qualitercunq; et ubicunq; infra noſtram dioec. ſeu aliquam juriſdictionem noſtram immediatam celebrantes pro anno jam praeſenti, in quo ſperatur ubertas amplior, et ſic deinceps de ſalario ſuo per modum, qui ſequitur, conveniant, ordinent et diſponant, ulterius ab aliquo ſub colore quocunque nullatenus recepturi. ſacerdos enim animarum curae praepoſitus, et intendens, ultra ſeptem marcas nullo modo conveniat ſeu percipiat quoviſmodo; niſi alicujus parochiae tanta fuerit amplitudo, quod ejus labor de tanta ſumma non poſſit rationabiliter compenſari, et ſuper exceſſu noſtra praevenerit licentia ſpecialis; ſed dicta ſumma, vel minori, juxta medietatem parochiae contentetur. Stipendiarius vero alius quilibet quinque marcis ad plus pro ſuo ſalario ſit contentus, ordinatione noſtra praedicta in caeteris partibus in ſuo robore permanſura. Contra vero eam ſeu hanc noſtram declarationem in aliquo venientes ipſo facto ab ingreſſu eccleſiae auctoritate praeſentium ſint ſuſpenſi, et nos contra eoſdem, cum nobis delati fuerint, ſi in aliquo contemptores fuerint, aut rebelles, rigidius procedere intendimus; ut avaritia eorum illicita refraenetur, et vos offic. et decani juriſdictionum noſtrarum immediatarum ſimiliter in capitulis veſtris de hoc ſpecialiter inquirentes, et delinquentes hujuſmodi, ſecundum delicti quantitatem ulterius, ſi res exegerit, punire efficaciter non tardetis. Quocirca vobis in virtute obedientiae et ſub poena excommunicationis majoris, quam ſi in executione mandati praeſentis negligentes fueritis vel remiſſi, trina monitione noſtra canonica praecedente, in perſonas veſtras proferimus, diſtrictius injungimus et mandamus, quatenus conſtitutionem et ordinationem praedict. una cum dictis noſtris declarationibus et adjectionibus in ſingulis eccleſiis, tam noſtrae dioec. quam juriſdictionum noſtrarum praedictarum vobis ſubditarum, tribus diebus dominicis, ſeu alias feſtivis, necnon trina vice in tribus capitulis, per vos, offic. vel decanos praedictos in quolibet decanatu extunc circa inſtans feſtum natalis Domini celebrand. publicetis palam, publice, et diſtincte; cuilibet rectori ac vicario dictam conſtitutionem non habenti veram ejuſdem conſtitutionis noſtrarumque ordinationis praedictae et praeſentis declarationis copiam facientes infra ſex dies, a die requiſitionis vobis faciendae continue numerand. Moneatis inſuper trina vice in ſingulis capitulis et eccleſiis praedictis, ut ſinguli tam beneficiati, quam non beneficiati omnibus et ſingulis, tam in dicta conſtitutione, quam in praeſenti declaratione noſtra expreſſis, quantum eos concernit, humiliter pareant, et ea devote adimpleant infra terminos eis in hac parte limitatos, ſub poenis et cenſuris

in

in eiſdem conſtitutione, ordinatione, et declaratione plenius deſignatis; monitionem autem veſtram, cum modo, quo praemittitur, publice et generaliter facta fuerit, ſingulos nobis ſubditos ſic efficaciter arctare volumus, ac ſi facta foret ipſorum cuilibet nominatim. Et quid feceritis in praemiſſis, nos infra quindenam a tempore publicationis hujuſmodi, una cum praeſenti mandato curetis diſtincte et aperte reddere certiores. Dat. apud Maydenſtan. iii. calend. Nov. anno 1353. et conſecrat. noſt. [a] quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 3.	SIM. ISLIP. 5.	1354.	EDWARD. III. 28.

Compoſitio inter archiep. Cant. et Ebor. ſuper bajulatione crucis per Innocentium vi. *papam confirmata.* Ex reg. Iſlip. fol. 99. a.

INNOCENTUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In ſupremae dignitatis ſolio licet immeriti, diſponente Deo, conſtituti, de univerſarum orbis eccleſiarum, quarum cura nobis imminet generalis, ſtatu pacifico, quantum nobis ex alto permittitur, ſolicite cogitamus, ac eis quae ut inter ipſarum eccleſiarum antiſtites pacis tranquillitas vigeat, et concordiae unitas invaleſcat, provide facta ſunt, ut illibata perſiſtant, libenter adjicimus apoſtolici muniminis firmitatem. Sane petitio venerabilium fratrum noſtrorum Simonis Cantuar. et Johannis Ebor. archiepiſcoporum nobis nuper exhibita continebat, quod orta dudum tam inter praedeceſſores ipſorum Cant. et Ebor. archiepiſcoporum, qui fuerunt pro tempore, quam etiam inter eos, ſuper eo quod Simon Cantuar. et ejus praedeceſſores ſe per totam Ebor. et Johannes Ebor. et ipſius praedeceſſores praedicti ſe per totam Cant. provincias, crucem erectam ante ſe deferri facere, tam ex indultis ſedis apoſtolicae, quam etiam de antiqua et approbata conſuetudine poſſe dicebant, materia quaeſtionis. Tandem poſt multas et diuturnas controverſias et lites inter ipſos et eorum praedeceſſores praedictos ſuper hiis habitas, dicti Simon et Johannes archiepiſcopi controverſiis et litibus hujuſmodi finem imponere, ac ſcandalis et periculis, quae exinde veriſimiliter provenire poterant, obviare ſalubriter intentis deſideriis affectantes, quandam ſuper praemiſſis inter ſe, pro ipſorum et eccleſiarum ſuarum ſtatu concordi et pacifico, compoſitionem fecerunt, prout in inſtrumento publico inde confecto ipſorum Simonis et Johannis archiepiſcoporum ſigillis munito, cujus tenorem de verbo ad verbum praeſentibus inſeri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte eorundem Simonis et Johannis archiepiſcoporum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut compoſitionem hujuſmodi, non obſtante quod in ea conſenſus venerabilium fratrum noſtrorum ſuffraganeorum eorundem Simonis et Johannis archiepiſcoporum ac dilectorum filiorum .... praelatorum eccleſiaſticorum in eiſdem provinciis conſiſtentium, et Cantuar. et Ebor. eccleſiarum, capitulorum, et clericorum aliorum provinciarum praedictarum conſenſus minime intervenerit, ex certa ſcientia confirmare, omnemque alium defectum, ſi quis in ea intervenerit, ſupplere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque praedictorum Simonis et Johannis archiepiſcoporum ſupplicationibus inclinati, compoſitionem hujuſmodi ratam et gratam habentes, illam, non obſtante, quod in ea eorundem ſuffraganeorum, praelatorum, capitulorum et clericorum conſenſus, ut praefertur, minime intervenerit, ex certa ſcientia confirmamus, et praeſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnem alium defectum, ſi quis forſan intervenerit in eadem.

Tenor vero dicti inſtrumenti talis eſt: In Dei nomine, Amen. Anno a nativitate ejuſdem 1353. menſis Aprilis die viceſimo, indictione vi. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris domini Innocentii papae vi. anno primo, in palatio regio apud Weſtm. London. dioec. in mei Willelmi notarii publici infraſcripti, et diſcretorum virorum magiſtrorum Johannis de Locch, decretorum doctoris, Walteri de Merſton juriſperiti, ac Adae de Hilton clerici apoſtolica auctoritate, notarii publici teſtium, ad haec vocatorum et rogatorum praeſentia conſtituti perſonaliter, reverendi patres domini, Simon Cant. et Johannes Ebor. archiepiſcopi quandam compoſitionem ſuper bajulatione crucium ſuarum inierunt, et ipſam in ſcriptis in forma ſequenti redigi, et ſuis ſigillis fecerunt unanimiter communiri.

Univerſis pateat praeſentes literas inſpecturis, quod cum propter impedimenta delationum crucium reverendorum patrum dominorum Cant. et Ebor. archiepiſcoporum in ſuis provinciis indifferenter per eorum utrumq; ubiq; libere faciendarum, varia poſſent in futurum ſcandala provenire, mediante illuſtriſſimo principe domino rege Angliae, ac in ejus praeſentia, pro bono pacis et concordiae pro ſe ſuiſque ſucceſſoribus praedictorum locorum archiepiſcopis futuris, inter reverendos in Chriſto patres dominos, Simonem Dei gratia Cant. archiepiſcopum, totius Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, ac Johannem eadem gratia Ebor. archiepiſcopum, Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, amicabiliter ſic convenit. Inprimis, quod idem reverendus pater dominus Simon Cant. archiepiſcopus ſupradictus et ſucceſſores ejuſdem archiepiſcopi Cant. crucem ſuam in civitate, dioec. et tota provincia Ebor. et per eas ante ſe deferri libere facient, ubicunque quandocunque et quotieſcunq; ſibi placuerit, abſq; turbatione et impedimento domini Johannis Ebor. archiepiſcopi ſupradicti, et cujuſlibet ſucceſſorum ejuſdem, ſeu alterius cujuſcunque ipſorum nomine,

[a] Rectius quinto.

nomine, vel mandato, clam vel palam, publice vel occulte. Item, inter eos convenit, quod idem reverendus pater dominus Johannes Ebor. archiepiſcopus ſupradictus, et ſucceſſores ejuſdem ibidem archiepiſcopi crucem ſuam in civitate, dioec. et tota provincia Cant. et per eas ante ſe ubique deferri libere facient, quandocunque et quotieſcunque ſibi placuerit, abſque turbatione et impedimento ejuſdem reverendi patris domini Simonis archiepiſcopi Cant. praedicti, et cujuſlibet ſucceſſorum ejuſdem, ſeu alterius cujuſcunq; nomine vel mandato ſuis, clam vel palam, publice vel occulte. Sed idem dominus Johannes Ebor. archiepiſcopus praedictus, infra duos menſes poſt datum praeſentium proxime ſequentes, ac quivis ejus ſucceſſor Ebor. archiepiſcopus infra ſimiles duos menſes, a tempore, quo primo Cant. provinciam poſt conſecrationem ſuam de caetero ingreſſus fuerit, pro delatione pacifica crucis ſuae in civitate, dioec. et tota provincia Cant. abſque impedimento dicti reverendi patris domini Simonis Cant. archiepiſcopi, et cujuſlibet ſucceſſoris ſui futuri in poſterum faciend. eidem domino Ebor. archiepiſcopo, et ſucceſſoribus ſuis, per dictum dominum archiepiſcopum Cant. conceſſa, et per eum et ſucceſſores ſuos libere permittend. unum nuncium ſolennem, viz. officialem ſuum, cancellar. auditorem cauſarum, vel unum doctorem legum, ſeu unum militem ad eccleſiam cathedr. Cant. cum una imagine aurea valoris quadraginta librarum ſterlingorum ſculpta, ad ſimilitudinem archiepiſcopi crucem in manu ſua deferentis, vel jocali altero notabili aureo ejuſdem valoris, viz. quadraginta librarum; quem quidem valorem idem dominus rex, in cujus voluntate et arbitrio iidem domini Cant. et Ebor. archiepiſcopi, quantum ad hoc ſe ſubmiſerunt, ſpecialiter declaravit, efficaciter mittere. Et quilibet nuncius ſic mittendus, ſtatim poſtquam ſic deſtinatus et ordinatus fuerit, pro delatione imaginis vel jocalis praedict. iter effectualiter arripere, et greſſus ſuos abſque dolo et fraude verſus dictam Cant. eccleſiam continuare, et infra dictos duos menſes conſummare fideliter teneatur. Et cum hujuſmodi nuncius ad eccleſiam ipſam Cant. ſic venerit, dict. imaginem, vel jocale ad feretrum glorioſi martyris beati Thomae dudum Cant. archiepiſcopi in honorem et reverentiam Dei, ac ipſius martyris, praemunito ante ingreſſum coemeterii dictae eccleſiae domino priori, vel ſubpriori, ſeu praecentori ipſius eccleſiae, ſi praeſentes fuerint, aut ſaltem monacho cuſtodi feretri ipſius, effectualiter, palam et publice offerret et devote. Si vero contingat dominum Ebor. archiepiſcopum aliquem, poſtquam ingreſſus fuerit provinciam Cant. et delationem crucis ſuae per tres dies fecerit in eadem, ante finem duorum menſium, oblatione praedicta feretro beati Thomae, ut praemittitur, non facta, decedere, ſucceſſor ejuſdem proximus quicunque ipſam oblationem pro dicta delatione crucis ſuae per praedeceſſorem ſuum facta, realiter facere teneatur. In parliamentis autem, tractatibus, et conſiliis regiis, quando Cant. et Ebor. archiepiſcopi ſimul praeſentes fuerint, quicunque Cant. archiepiſcopus, quia eccleſia Cant. antiquior, et praeeminentior fore dignoſcitur, ad domini regis dextram aſſidebit, et praefatus Ebor. archiepiſcopus exiſtens pro tempore ad ſiniſtram; crux etiam Cant. archiepiſcopi ex parte dextra lecti regii ſeu alterius loci, in quo regem ſedere continget; et crux Ebor. ex ſiniſtra parte ſi Cant. praeſens fuerit, reponentur. In conciliis vero, convocationibus, ſeu locis aliis quibuſcunque, in quibus Cant. et Ebor. archiepiſcopos convenire continget, dominus Cant. archiepiſcopus pro tempore exiſtens, primum locum ſeu ſedem eminentiorem; Ebor. vero alium locum ſecundum eminentiorem obtinere debebunt. Cruciferarii vero dominorum archiepiſcoporum praedictorum, cum in via lata et ampla, ubi cruces eorum ſimul potuerint deferri convenerint, cruces ipſas deferentes ſimul incedere debent; ſed in introitu oſtiorum vel in aliis locis ſtrictis, quibus cruces ſimul deferri nequeunt, crux ejuſdem domini Cant. archiepiſcopi praecedet, et crux Ebor. archiepiſcopi ſubſequenter. In quorum omnium teſtimonium et fidem nos Simon Cant. et Johannes Ebor. archiepiſcopi ſigilla noſtra fecimus hiis apponi. Dat. in palatio regio apud Weſtmon. xx. die menſis Aprilis, anno Dom. 1353. Et ego Willelmus Bradle, Winton. dioec. clericus, publicus apoſtolica auctoritate notarius, praemiſſis omnibus et ſingulis, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, ſic, ut praemittitur, actis, geſtis, et habitis, una cum dictis teſtibus praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, et audivi, ſcripſi, et in hanc publicam formam redegi, meoque ſigno conſueto ſignavi rogatus in fidem et teſtimonium praemiſſorum. Et ego Adam de Hilton, clericus Lichfeld. dioec. publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, agerentur et fierent, una cum magiſtro Willelmo notario publico, et teſtibus ſupraſcriptis, ſub anno, indictione, pontificatu, die, menſe, et loco ſupradictis praeſens interfui, eaque ſic fieri vidi, et audivi, ac huic publico inſtrumento me ſubſcripſi, et ſignum meum appoſui conſuetum in teſtimonium praemiſſorum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae confirmationis, communitionis, et ſuppletionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Avinion. v. cal. Martii, pontificatus noſtri anno tertio.

Bulla

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 3.	SIM. ISLIP. 6.	1354.	EDWARD. III. 28.

*Bulla Innocentii ſexti Rom. pontificis, pro obſervando feſto S. Auguſtini in Anglia**. Ex reg. Iſlip. fol. 114. a.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuarienſi, et Eborum archiepiſcopis ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Decet cunctos Chriſti fideles illos in terris ſummae devotionis ſtudio venerari, quos omnipotens Dominus perpetuae corona gloriae in caelo magnificat, et ibi praecipue ipſorum laudes attollere, ubi per glorioſum laborum ſuorum fructum majora coruſcant inſignia meritorum; haec itaque attenta conſideratione penſantes, decens et congruum reputamus, ut glorioſus confeſſor beatus Auguſtinus, qui olim miſſus per ſedem apoſtolicam ad gentes Anglorum, nondum tunc baptiſmatis unda renatas, eas de infidelitatis tenebris ad lucem catholicae fidei per praedicationis miniſterium evocavit, primuſque in Anglia erexit eccleſiam, ſpecialiter in illis partibus honoretur. Ex hoc namque ibidem populorum creſcet devotio, ac ille, qui glorificatur in ſanctorum concilio, benignius preces reſpiciet devotorum. Ut igitur ipſius confeſſoris feſtivitas in dictis partibus, quae, ſicut accepimus, vix aut minus in regno Angliae celebriter colitur, ſolennius et devotius veneretur; fraternitati veſtrae, de qua ſpecialem in Domino fiduciam gerimus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus feſtivitatem confeſſoris ejuſdem in omnibus eccleſiis dicti regni, exemptis et non exemptis, faciatis auctoritate noſtra perpetuis futuris temporibus ſub duplici officio ſolenniter celebrari; et nihilominus in dicta feſtivitate ceſſari a mechanicis et aliis operibus interdictis in feſtis duplicibus, de more, conſuetudine, ſeu obſervantia eccleſiarum partium earundem. Datae Avinioni vii. idus Feb. pontif. noſt. anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae.
INNOCENT. VI. 3.	SIM. ISLIP. 6.	1355.	EDWARD. III. 29.

Convocatio cleri provinciae Cantuar.

QUOD clerus provinciae Cantuar. ad diem Lunae poſt feſtum S. Martini in convocatione congregandus fuerit breve Regium in rot. clauſ. 29. E. 3. m. 8. dorſ. teſtatur.

Litera regis pro ſcholaribus Oxon. Ex reg. Iſlip. fol. 85. b.

EDWARDUS Dei gratia rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Simoni eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati ſalutem. Penſantes qualiter per clericorum ſapientiam fides catholica potiſſime roboratur, et per eorum prudentiam reſpublica ut communiter gubernatur, ardenter in votis gerimus, ut praeſertim in regno noſtro Angliae clerus numero, moribus, et ſcientia augeatur. Sane cum in villa Oxon. ubi fons et profectus ſcientiae clericalis eminentius viguerunt, inter ſcholares univerſitatis et homines dictae villae gravis et dolenda nimis turbationis materia ſit exorta, et homicidia, depraedationes, et incendia perpetrata, ſicque tam alienigenae, quam indigenae ſcholares ſtudentes ibidem, propter illatas eis injurias et ſaevitias dictum locum deſerentes, in diſperſionem abierunt; et ſic univerſitas illa, quae tanquam vinea foecundiſſima multos in eccleſia Dei produxit palmites fructuoſos, jam, deficientibus ipſius cultoribus, ſterilis efficitur, et velut ficus fatua ſine fructu. Nos de dictae turbationis reformatione, et ipſius univerſitatis redintegratione ſoliciti, certos juſtitiarios noſtros illuc miſimus, ad audiend. et terminand. quae ſic ibidem fuerant perpetrata. Et quia tam cancellarius et ſcholares ipſius univerſitatis, quam major et communitas dictae villae ſuper omnibus, ſic tunc ibidem mutuo perpetratis, diſpoſitioni noſtrae ſe, et ſua bona, juriſdictiones, libertates, et privilegia eis per nos, et progenitores noſtros conceſſa, vel per eos aliquo tempore uſitata, ſimpliciter ſubmiſerunt, nobis humiliter ſupplicantes, ut dictam ſubmiſſionem admittere, et prout nobis placeret ſuper hiis ordinare miſericorditer dignaremur. Nos eorum ſupplicationibus inclinati dictas ſubmiſſiones admiſimus, et primo juxta ſubmiſſiones ipſas coepimus in manum noſtram totum debatum praedictum, et omnes juriſdictiones, libertates, et privilegia tam cancellario, magiſtris, et ſcholaribus dictae univerſitatis, quam majori et hominibus dictae villae per nos, et progenitores noſtros conceſſa; volentes et praecipientes ſub gravi foriſfactura noſtra, ut ceſſetur ibidem hinc inde ab omnibus invaſionibus, contumeliis, atque brigis; et quod omnes volentes ibidem ſtudere vel proficere tam illi, qui abhinc ratione turbationis praedictae receſſerunt, quam alii, illuc ſecure poſſint accedere et morari: quos omnes et ſingulos in noſtras protectionem et defenſionem ſuſcepimus ſpeciales; et ut dictis ſcholaribus et eorum ſervientibus ad dictam univerſitatem ſecurior pateat aditus et regreſſus, de noſtra gratia ſpeciali, et ex mero motu noſtro, ac pro bono publico pardonavimus omnibus et ſingulis magiſtris, ſcholaribus, et eorum ſervientibus, omnimodas fe-

* Repetitur eadem haec bulla a papa Gregorio xi. infra ad A. C. 1376.

lonias, roberias, incendia, et tranſgreſſiones, per ipſos, vel eorum aliquem, in turbatione praedicta perpetrata, et firmam pacem noſtram eis inde concedimus. Nolentes, quod ipſi magiſtri, ſcholares, aut eorum ſervientes ad ſectam noſtram, vel aliorum pro feloniis, roberiis, incendiis, aut tranſgreſſionibus praedictis occaſionentur, impetantur, moleſtentur in aliquo, ſeu graventur. Reſtituimus etiam dictis cancellario, magiſtris, et ſcholaribus omnimoda juriſdictiones, libertates, et privilegia ſic in manum noſtram capta, ita quod eis utantur et gaudeant, prout eis ante turbationem et captionem praedictas uſi ſunt et gaviſi. Et quia ad ordinand. ſuper refuſione damnorum eis per laicos illatorum, ac ſuper elargatione privilegiorum, nec non ſuper ligis et ſecuritate, pro conſervatione pacis inter ſcholares et homines dictae villae perpetuis temporibus per Dei gratiam firmand. ſolidius et augend. ad praeſens, praeſertim propter abſentiam peritorum de conſilio noſtro exiſtentium, nobis intendere non vacabat, ſed illud facere diſpoſuimus modis omnibus infra breve; vobis mandamus, quatenus omnia et ſingula praemiſſa in dioec. veſtra in locis, ubi expedire videritis, publicari faciatis; animantes ſcholares dictae veſtrae dioec. ut ad dictam univerſitatem ſub protectione noſtra accedant, et redeant intrepidi et ſecuri, quorum quieti et indemnitati ſatisfaciemus proſpicere, Deo dante. Teſte meipſo apud Weſtm. xx. die Maii, anno regni noſtri Angliae xxix. regni vero noſt. Franciae xvi.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 3.	SIM. ISLIP. 6.	1355.	EDWARD. III. 29.

Breve regium ad deprecandum pro rege. Ex reg. Exon. Grandiſon B. fol. 186.

EDWARDUS Dei gratia rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae vener. in Chriſto patri J. eadem gratia Exon. epiſcopo ſalutem. Recogitantes in amaritudine ſpiritus tribulationes multas et malas, ac onera gravia, quae per guerras varias et earum diſcrimina, quibus fuimus hactenus involuti, ſubditus nobis populus pro nobis ſubiit tam gratanter. Graves nimirum ex hoc in corde gerimus punctiones; et ideo, ut eorum conſuleremus commodis et quieti, et effuſionem vitaremus ſanguinis chriſtiani, quantum decuit, pacem inquiſivimus, et plures vias pacis pluries obtulimus, etiam cum detrimento non modico juris noſtri. Et demum cum in tractatu prope "Cales" inter noſtros et adverſarii noſtri Franciae nuncios, ad hoc ſpecialem poteſtatem habentes, pridem habito, fuiſſet ſub certa forma de pace finaliter concordatum, et propter hoc, juxta formam dictae concordiae, fide media mutuo roboratae, miſiſſemus bona fide ad praeſentiam domini ſummi pontificis, pro confirmatione dictae concordiae ſolennes nuncios, paratos, quantum ad nos attinet, facere quae ſic fuerant concordata; pars adverſa vulpina calliditate unum agens, et aliud ſimulans, ad faciendam nobis guerram pro viribus ſe paravit, mittens in dolo nuncios ad dominum D. ſummum pontificem, ut ſic videretur parere condictis, qui nuncios noſtros illuc inaniter aliquamdiu retrahentes, et nos ſumptibus gravibus exponentes, demum in elatione ſpiritus cum violatione fidei dictam habere concordiam recuſarunt. Nos itaque dictis nunciis noſtris ad nos redeuntibus vacuis et deluſis, videntes malitiam per partem adverſam in noſtri et noſtrorum confuſionem ſubdolam conſpiratam et imminentem in foribus, niſi Deus advertat, et nos citius et potentius occurramus; ac ſperantes de dulcedine divinae clementiae, quae deceptis compatitur, et reſiſtit decipientibus, et ſuperbis, guerram reſumere noſtram compellimur ad defenſam. Verum cum triumphus non ſit ex homine, ſed ex Deo, qui, quos vult, deprimit, et quibus vult, victoriam impertitur, ſic auxilio ejus confidendum, ne auxilium hujuſmodi plerumque peccata praepediant; ſed orationes fidelium, et alia piae devotionis opera illud excitent et feſtinent, velitis, petimus, pro nobis et felici expeditione noſtra devotis orationibus et aliis pietatis officiis jugiter intendere, ac propter hoc praedicationes et proceſſiones devotas fieri facere; et quibus praeſidetis clerum et populum ſalutaribus mandatis, et monitis inducatis, et induci efficaciter faciatis, ut ipſi per veram poenitentiam, et vitae munditiam Domino complacentes ad ipſum pro nobis et noſtris intercedant, et orent, et alia opera miſericordiae humiliter exerceant, ut ſic, quod noſtris meritis non debetur, veſtris et eorum, ac aliorum Chriſti fidelium nobis interceſſione donetur. Teſte meipſo apud Weſtm. xix. Junii anno regni noſtri Angliae xxix. regni vero noſtri Franciae xvi.

Mandatum archiepiſcopi Cant. de exorando pro rege. Ex reg. Iſlip. fol. 86. b.

SIMON, etc. dilectis in Chriſto filiis, priori et capitulo eccleſiae noſtrae Cantuar. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ex aeterna providentia omnis poteſtas a Domino Deo eſt, ſub cujus imperio reges regnant, et principes dominantur. Ipſe quidem eſt exercituum Dominus, acies inſtituens, roborans animos, docens manus ad praelium, et juſtificationes ſuas potenti virtute mirificans, quos vult ſubjicere, ſubjicit, et quibus vult, victoriam impertitur. Advertens itaque princeps inclitiſſimus dominus rex noſter, quod plus eſt de ſupernae virtutis aſſiſtentia, quam de terrena potentia confidend. porrecturus in proximo manus ſuas ad fortia pro tuitione regni juriumque ſuorum; a nobis poſtulavit humiliter et devote, ut pro ipſius expeditione felici preces aſſiduas Domino funderemus, et a noſtris effundi ſubditis faceremus. Nos igitur ad tantam tamque excellentiſſimi principis humilitatem, et ad ea quae praemiſimus noſtrae

noſtrae mentis aciem debite convertentes, devotioni veſtrae injungimus et mandamus, quatenus praefatum dominum noſtrum regem, ac fideles ſuos proceres et alios, tam cum eo quam pro eo ſeorſum, favente Domino, profecturos, apud altiſſimum, in cujus ditione cuncta ſunt poſita, devotis orationum ſuffragiis et ſalutaribus hoſtiis ſtudeatis ſedulo commendare; ac vos ſemel per medium civitatis noſtrae Cant. cum opportunius videritis, una cum religioſis, clero et populo ejuſdem nobis commiſſis, ad hoc ſpecialiter convocatis, nec non in eccleſia noſtra et clauſtro ſingulis ſeptimanis, quarta et ſexta feriis, dum ipſi extra regnum abſentes fuerint, cum omni cordis humilitate proceſſiones ſolennes devotiſſime celebrare, pſalmoſque conſuetos pro pace regni et felici expeditione dicti regis cum orationibus congruentibus omni die in aliqua miſſarum veſtrarum cum nota pſallendarum, interim genibus humiliter flexis, devotiſſime et ſpecialiter edicatis; ut Deus et Dominus noſter Jeſus Chriſtus veſtris et eorum precibus complacatus, ſic ipſum dominum regem et ſibi aſſiſtentes, ſuoſque fideles alios alibi proficiſcentes[a], in aſſumpto negotio hujuſmodi pro tuitione regni, ut praemittitur, per ſuorum dirigat ſemitam mandatorum, et ſtatus ejuſdem regni ad tranquillitatem et pacem, quae nimis diu ab eodem exulatae fuerunt, cum gratia reducatur ad decus et honorem eccleſiae Dei ſanctae, et catholicae fidei incrementum, pacemque et quietem perpetuam populi chriſtiani. Et ut vos, ac alios de quibus praefertur ex cauſa praemiſſa convenientes, ad ea cum ferventiori devotione implenda promptius excitemus, de omnipotentis miſericordia Dei confidentes, quibuſcunque ſubditis noſtris de peccatis ſuis contritis et confeſſis, qui proceſſionibus praedictis praeſentes affuerint, et devotis orationibus inſtiterint, ſacerdotibuſque, clero et populo, qui in miſſarum hujuſmodi celebratione, expeditionem, de qua praefertur, devote Deo commendaverint, pro ſingulis proceſſionibus, quibus ſic interfuerint, et miſſarum celebratione, quibus ipſi ſacerdotes ſic commendaverint, ſeu alias propterea praeſentes fuerint, xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Caeterum has literas noſtras, et contenta in eiſdem, volumus et mandamus per vos in publicis proceſſionibus veſtris hujuſmodi diſtincte et ſolenniter publicari, ut ſic civibus ejuſdem, et aliis ad civitatem ipſam confluentibus plenius innoteſcat, ac ipſi copioſius ad proceſſiones hujuſmodi conveniant, ut praefertur. Dat. apud Saltewode x. cal. Julii, A. D. 1355. et noſtrae conſecrationis ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 3.	SIM. ISLIP. 6.	1355.	EDWARD. III. 29.

Bulla Innocentii ſexti archiepiſcopo ad viſitand. civitatem et dioeceſ. Cantuar. Ex reg. Iſlip. fol. 135. a.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. et dilectis filiis, vicario ejus in ſpiritualibus, ac offic. Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Licet univerſis archiepiſcopis et epiſcopis indicat ſacrorum auctoritas canonum inter caetera viſitationis officium, ut ſubditos eis clerum et populum reficiant pabulo verbi Dei, et in eis corrigenda corrigant, indirecta dirigant, reformanda reforment, et reſervata eis miniſtrent indigentibus eccleſiaſtica ſacramenta: quia tamen propter dierum malitiam et pericula temporum, quae peccatis exigentibus invaleſcunt, nonnulli ex archiepiſcopis et epiſcopis ipſis pro eccleſiarum commiſſarum eis tuitione vel recuperatione jurium ab eccleſiis ipſis abeſſe compulſi ſunt, et compelluntur inviti; quidam vero in propriis eccleſiis reſidentes, propter guerras, quibus ipſorum aut vicinae dioec. agitantur, eorum civitates exire formidarunt etiam et formidant, et alii juſtis impedimentis diverſis aliis, quae parit hujuſmodi malitia dierum et temporum, praepediti, in aliis neceſſario eccleſiarum ſuarum negotiis occupantur; hujuſmodi viſitationis officium, ſicut moleſte recepimus, fere ubique diu ſiluit atque ſilet: quod nos anxie cogitantes, ac dictum et congruum arbitrantes, ut dicti archiepiſcopi, et epiſcopi onera incumbentia eis, quae ſoli portare nequeunt, mandata caeleſtia exequendo cum aliis partientes, hujuſmodi viſitationis officium viris timoratis et potentibus opere, ac ſermone committant ſalubriter exequendum; ac ex debito apoſtolicae ſervitutis, quae indicit nobis omnium generaliter curam, cupientes ſic te, frater archiepiſcope, tuis et eccleſiae tuae imminere negotiis aliis, quod populos tuae curae commiſſos deſtitui proinde auxilio ſpiritualis alimoniae non contingat, diſcretioni veſtrae de fratrum noſtrorum, ac archiepiſcoporum et epiſcoporum aliorumque praelatorum apud apoſtolicam ſedem praeſentium conſilio, diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus per aliquam vel aliquas, perſonam ſeu perſonas, zelum Dei ejuſque timorem habentes, per te, praedicte archiepiſcope, vel te a civitate et dioec. tuis abſente, per vos filii, vicarie et officialis, ſeu alterum veſtrum, ad id auctoritate apoſtolica ſpecialiter deputandam ſeu etiam deputandas, eccleſias et monaſteria aliaque loca eccleſiaſtica, nec non capitula, collegia, conventus, et perſonas eorum ſeculares et regulares civitatis et dioec. Cant. non exempta, in quibus tibi, archiepiſcope praedicte, competit viſitationis officium de conſuetudine vel de jure, ſemel tantum, ſtatim receptis praeſentibus, vel ſequenti imminente proximo anno, ſi hoc anno tu, praedicte archiepiſcope, viſitaveris forſitan viſitantes, corrigenda corrigatis, reformanda reformetis, indirecta dirigatis, et quaecunque emendationis ſarculo indigere cognoveritis, ſolicite expurgetis;

a In MS. *proficientes.* Nos *proficiſcentes* poſuimus.

ac

ac omnia exequamini, quae ad viſitationes dignoſcuntur officium pertinere, ab eccleſiis, monaſteriis, locis, capitulis, collegiis, conventibus et perſonis eiſdem taliter viſitatis, procurationes viſitanti perſonaliter archiepiſcopo exhiberi ſolitas, juxta formam conſtitutionis per felicis recordationis Benedictum papam xii. praedeceſſorem noſtrum ſuper hoc editae, in pecunia numerata ratione viſitationis hujuſmodi recepturi. Ut autem viſitatio hujuſmodi abſque mora longioris temporis compleatur, eiſdem perſonis unum, duo, tria, vel plura eccleſias, monaſteria et loca, capitula, conventus, et collegia una et eadem die viſitandi, et a ſingulis eorum recipiendi procurationes exhiberi ſolitas, ut praemittitur, archiepiſcopo perſonaliter viſitanti; nihil tamen de hiis quae circa hujuſmodi viſitationis officium debent fieri, omittendo, plenam concedimus tenore praeſentium poteſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus a felicis recordationis Gregorio x. et Innocentio iv. ac eodem Benedicto, et quibuſlibet aliis Romanis pontificibus praedeceſſoribus noſtris in contrarium editis, ac privilegiis et indulgentiis apoſtolicis quibuſcunque generalibus vel ſpecialibus, de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in noſtris literis ſpecialem fieri oporteat mentionem, et per quae ipſis noſtris literis non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri; ſeu ſi eiſdem capitulis, collegiis, conventibus, ac perſonis, aut quibuſvis aliis communiter vel diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Sic igitur fideles, diligentes et ſedulos exhibeatis vos in praemiſſis, quod ex operationibus veſtris uberes fructus proveniant, ut ſperamus, voſque praeter mercedis aeternae praemium et apoſtolici favoris gratiam laudabilis famae attolli praeconiis valeatis. Noſtrae tamen intentionis exiſtit, quod hii quorum facultates ad integram ſolutionem hujuſmodi procurationis ſupportatis aliis oneribus conſuetis, non ſuppetunt, ultra quam hujuſmodi juxta ſuarum facultatum exigentiam commode poſſunt; illi vero, qui de dicta procuratione nihil ſolvere poſſunt, ſuper hujuſmodi eorum impotentia veſtras conſcientias oneramus, ad ſolvendum aliquid praetextu mandati hujuſmodi nullatenus compellantur. Dat. apud Villam novam Avinion. dioec. x. cal. Septemb. pontificatus noſtri anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VI. 3.	Sim. Islip. 6.	1355.	Edward. III. 29.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

Per breve regium clerum provinciae Ebor. die Lunae in craſtino S. Nicolai in eccleſia B. Petri Ebor. convocatum fuiſſe conſtat ex rotulis parliam. hujus anni.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VI. 4.	Sim. Islip. 7.	1356.	Edward. III. 30.

Litera regis epiſcopo Exon. de captione regis Franciae. Ex reg. Exon. Grandiſon B. fol. 199, 200.

Edwardus Dei gratia rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae venerabili in Chriſto patri J. eadem gratia epiſcopo Exon. ſalutem. Juſtus et mirabilis in operibus ſuis Deus, imperſcrutabili ſapientia cuncta diſponens vota ſuorum, quae praeveniendo aſpirat, gratis plerumque proſequitur ſucceſſibus et eventibus glorioſis, quod nobiſcum humiliter recognoſcimus pluries fore factum. Nam regno Franciae dudum ad nos jure ſucceſſorio devoluto, illud ſub timore Dei, ſicut nobis fuiſſe credimus inſpiratum, agnovimus jus nobis ſic delatum proſequi diſponentes; et quia per tractatus pacificos, quibus pluries conſenſimus, proſpicere nequivimus, guerram juſtam, ſicut oportuit, propter denegatam nobis juſtitiam aſſumpſimus ſub ſpe caeleſtis auxilii, de cauſae noſtrae juſtitia confidentes; in cujus proſecutione variis nos praevenit gloriis et victoriis dominantium Dominus Jeſus Chriſtus, qui gloriam ſuam erga nos in primogenito noſtro Edwardo principe Walliae ſuper expeditione dictae guerrae noſtrae in dicto regno Franciae jam agente ex abundantia bonitatis ſuae continuans miſericordiam ſuam glorioſe mirificavit cum eo. Nam cum certas partes dicti regni more guerrino luſtraret, variis et proſperis per Dei gratiam gaudens ſucceſſibus xix. die menſis Septembris prox. praeteriti occurrit ei prope civitatem Pictaviae Johannes de Valeſio, ipſius regni occupator injuſtus, cum exercitu grandi valde, et ibidem congreſſi ſunt exercitus partis utriuſque, et commiſſum eſt bellum forte. Sed proſpiciens de caelo juſtitia, et non permittens injuriam praevalere juſtitiae, dictum Johannem in manu dicti filii noſtri concluſit, et captus eſt ibidem, et multi alii nobiles et potentes cum eo, facta eſt ſtrages non modica aliorum nobilium armatorum et popularium cum laeſione gentis noſtrae modica reſpective. Et licet in mortalitate hominum non laetemur, contemplantes tamen effuſam circa nos et dictum filium noſtrum et ejus exercitum miſerationis divinae clementiam, ac ſperantes ex hoc melioris et celerioris optatae pacis gratiam invenire, gaudemus in Domino, ſibi pro tot et tantis gratiarum muneribus nobis et noſtris divinitus exhibitis ſacrificium devotae laudis humiliter offerentes;

rentes; quae vobis ad veſtri recreationem et publicam fidelium noſtrorum laetitiam nunciamus, corditer vos rogantes, quatenus oſtenſam et impenſam nobis et dicto principi conſolationis, et ſucceſſus dulcedinem, devotis velitis attollere et proſequi actionibus gratiarum, orationibus, et aliis pietatis operibus pro nobis et eodem principe, ac aliis noſtris fidelibus expeditioni dictae guerrae noſtrae vacantibus: jugiter ſi placuerit inſiſtentes, et id a ſubditis vobis, clero, et populo fieri facientes, ut, ipſo favente, qui temporalis et aeternae felicitatis eſt largitor, ſpem bonam, quam plenus aptis ſucceſſibus hujus proſecutionis promiſit aggreſſus, et quam fortunatus adauxit progreſſus, continuata proſperitas ad felicem et optatum perducat effectum; utque nobis concedat omnipotens ſic regnum temporale regere, ſicque incumbentia noſtrae ſolicitudini negotia per ſuae obventionis gratiam dirigere, quod ad laudem ſui nominis, et ad noſtrum regnique noſtri commodum cedere valeat et quietem; et poſt hujus vitae tranſitum brabeum mereamus conſequi ſempiternum. Teſte meipſo apud Weſtm. x. die Octobris, anno regni noſtri Angliae xxx. regni vero noſtri Franc. xvii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 4.	SIM. ISLIP. 7.	1356.	EDWARD. III. 30.

Mandatum epiſcopi Exon. pro precibus pro rege faciendis. Ex reg. Exon. Grandiſon B. fol. 200.

JOHANNES miſeratione divina Exon. epiſcopus dilectis in Chriſto filiis officiali noſtro principali, ſingulis archidiaconis in eccleſia noſtra Exon. eorumque officialibus ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quia omnipotens Deus, in cujus manu ſunt omnia jura regnorum, qui humilia reſpicit, et alta a longe cognoſcit, ſuperbis reſiſtit, et humilibus dat gratiam, reſpiciens ad humilem devotionem, et devotam humilitatem, et manſuetudinem famuli ſui domini noſtri filii, et amici in Chriſto praeclariſſimi, et praechariſſimi, illuſtriſſimi domini Edwardi, principis Walliae, ducis Cornubiae, et comitis Ceſtriae, qui pro jure paterno in remotis agens, ad inſtantiſſimam dominorum cardinalium petitionem, ob ſummae trinitatis fideique catholicae devotionem, et beatae Dei genetricis ſemper virginis Mariae honorem, ſediſque apoſtolicae reverentiam inducias, ſeu treugas petitas humiliter conceſſit, et in manu ejus Johannem de Valeys, ipſius regni occupatorem injuſtum, et quam plures principes tradidit, reliquoſque in ore gladii percuſſit, vel in fugam convertit; unde non immerito gens Anglorum, quae, ſi in eam tanta ſtrage perpetrata, parti adverſae contigiſſet victoria, graviter attenuata fuiſſet, et perpetuo deſolata, votivo affectu aſſurgere tenetur ad exſolvendum altiſſimo gratiarum humiles actiones; vobis injungimus et mandamus, et in Domino exhortamur, quatenus ſanctae et individuae trinitatis clementiam pro conceſſa caelitus victoria devotis laudibus, et idipſum a ſubditis noſtris fieri, prout et quantum ad vos attinet, faciatis. Vos etiam officialis noſter principalis in conſiſtorio noſtro, vos vero archidiaconi, veſtrive officiales in ſingulis capitulis per vos prox. celebrandis, praeſens mandatum noſtrum, et omnia in eo contenta adeo ſolenniter publicetis, quod ad ſubditorum noſtrorum poſſint indubitatam notitiam devenire. Vos inſuper archidiaconi veſtrive officiales ſingulariter ſinguli abbatibus, prioribus, rectoribus, vicariis, et caeteris eccleſiarum curatis infra fines ſui archidiaconatus conſtitutis, efficaciter ſuadeatis, et auctoritate praeſentium injungatis, ut ipſorum quilibet die dominica prox. poſtquam ſuper praemiſſis legitime fuerit praemunitus, proceſſionem ſolennem cum reſponſorio "ſummae trinitati," et reſponſ. "felix namque in redeundo" faciat; et deinde altam miſſam, ſicut in die S. trinitatis ſolenniter cum ſequenti celebrare, ipſam ſalvatoris clementiam implorando, ut ſignum, quod miſericorditer nobiſcum fecit in bonum, ad ſui nominis laudem, populique ſui commodum et quietem incrementis faciat felicibus foecundare. Et ut mentes Chriſti fidelium ad praemiſſa propenſius excitemus, de Dei omnipotentis gratia, ejuſque immenſa miſericordia, ac beatae et glorioſae ſemperque virginis Mariae genetricis ſuae, nec non beatorum apoſtolorum Petri et Pauli patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus parochianis noſtris, et aliis quorum dioec. hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint pariter et acceptam, de peccatis ſuis vere poenitentibus, et confeſſis, qui, quantum in eis eſt, praemiſſa devote curaverint adimplere, xl. dies de injunctis ſibi poenitentiis, praeter indulgentias, quas omnibus in ſtatu gratiae exiſtentibus, et pro ſalubri expeditione dicti domini principis quotieſcunque pia mente orantibus alias conceſſimus, auctore Domino per praeſentes miſericorditer relaxamus. De die vero receptionis praeſentium et quid feceritis in praemiſſis nos citra feſtum S. Andreae apoſtoli certificetis, et quilibet veſtrum certificet modo debito per veſtras ſuaſve patentes literas, harum ſeriem, ac modum, et formam executionis earundem dilucide continentes. Proviſo, quod quis veſtrum mandatum noſtrum primo receperit, retenta inde ſibi copia, id celeriter tranſmittat alteri non habenti. Dat. in manerio noſtro de Chuddelegh xxviii. die menſis Octob. A. D. 1356. et noſtrae conſecrat. triceſimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliea
INNOCENT. VI. 4.	SIM. ISLIP. 7.	1356.	EDWARD. III. 30.

Concilium provinciale Cantuar. Ex reg. Iſlip. fol. 3.

SIMON permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus venerabili fratri noſtro domino Michaeli Dei gratia London. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Sacrorum canonum traditiones, arduaque negotia manifeſtam eccleſiae neceſſitatem concernentia, de quibus fraternitati veſtrae, caeteriſque confratribus, et ſuffraganeis noſtris, pro parliamento nuper apud Weſtm. ultimo convenientibus, innoteſcit ad plenum, nos vehementer excitant et compellunt, ut abſque morae diſpendio, quantum congrue poterimus, de Dei miſericordia, ope, et gratia confiſi, provinciale concilium celebremus; quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus citetis, ſeu citari faciatis peremptorie venerabiles fratres coepiſcopos et ſuffraganeos noſtros provinciae noſtrae Cant. univerſos; et per eos abbates, priores, electivos, etiam exemptos, ſaltem quorum monaſtica eccleſiaſtica beneficia in ipſa noſtra provincia habuerint non exempta; decanos, praepoſitos, cathedrales et collegiales eccleſiarum, et archidiaconos ſuarum dioec. quod perſonaliter, collegia vero ſive conventus locorum hujuſmodi ſinguli per ſingulos et clerus cujuſlibet dioeceſ. per duos ſufficientes et idoneos procuratores, ut xvi. die menſis Maii jam futuro, proximo viz. die juridico, poſt completam tertiam hebdomadam Paſchae ſolennitatis proxime jam ſequentis, cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium, quatenus opus fuerit in hac parte, coram nobis in eccleſia S. Pauli London. compareant, et ſint praeſentes; concilium tunc ibidem nobiſcum juxta ſacrorum exigentiam canonum celebraturi, ac ſuper hiis, quae communem eccleſiae, nec non eorum neceſſitatem et utilitatem concernunt, tunc exponendis coram eis conſilium ſuum providum impenſuri, facturi et recepturi, quod ipſum ſacrum concilium, divina aſſiſtente providentia, duxerit ordinandum: intimantes eiſdem, quod contra abſentes in forma canonica procedemus; nullius ſic abſentis excuſationem penitus admiſſuri, niſi quatenus ad hoc nos arctarunt canonicae ſanctiones; praeſertim cum ad idem concilium de communi conſenſu noſtrum omnium ſic, ut praemittitur, convenientium, diligenti tractatu ſuper hoc inter nos praehabito, deliberatoque conſilio viſum fuerit procedendum: denunciantes, et denunciari facientes in genere caeteris omnibus, qui ſe gravatos ſenſerint, quod in caſibus illis, quorum correctio, ſeu reformatio ad concilium hujuſmodi pertinere dignoſcitur, audientia efficax per divinam clementiam eis in forma debita concedetur, et fiet in omnibus juſtitiae complementum. Vos etiam praeſens mandatum, quatenus ad vos, et decanum atque capitulum veſtrum, nec non religioſos ſeu alios ſuperius nominatos, ac archidiaconos et clerum veſtrae dioeceſ. attinet, curetis in omnibus, prout convenit, adimplere; de die vero receptionis, etc. Dat. apud Otteford. xviii. calend. Februarii, 1355. et noſtrae conſecrationis vii.

Craſtino die celebrationis hujus concilii provincialis, viz. die Martis xvii. menſis Maii, comparuerunt nobiles viri domini Radulphus comes Staffordiae, Walterus de Manny, Willielmus de Sharſhull, et Henricus Greve juſtit. domini regis, cum dominis Johanne de Grey, ſeneſcallo domus regis, Thoma de Holland, et domino Johanne de Wynwicks, theſaurar. eccleſiae Ebor. cuſtode privati ſigilli domini regis; et facta per dominum Williel. de Sharſhull intimatione, "ne quid per concilium hujuſmodi fieret in praejudicium domini regis, jurisve regni ſui;" tandem dictus dominus Walterus de Manny, expoſitis per eum diffuſe negotiis regis, et periculis regni, petiit nomine regis, quod praelati et clerus provinciae concederent regi decimam ſexcennalem, et quod ſolveretur infra triennium.

Cui petitioni, poſt varias concilii continuationes, propoſitaſque et diſcuſſas cleri petitiones, die Lunae xxii. menſis Maii, hanc reſponſionem dedit clerus provinciae Cantuar.

Vobis reverendis in Chriſto patribus, dominis Dei gratia archiepiſcopo Cant. veſtriſque ſuffraganeis, ad celebrandum concilium provinciale juxta ſacra inſtituta canonum congregatis, ſupplicat humiliter et devote clerus Cant. provinciae, quatenus pio ſibi compatientes affectu, rationes ſuas et motiva infraſcript. clementer auſcultare dignemini, et eis in examine circumſpectae diſcretionis veſtrae diligentius ponderatis, petitiones ejuſdem cleri admittere gratioſe.

In primis: Cum in ultima convocatione praelatorum et cleri ejuſdem provinciae, certa enormia gravamina dicto clero illata, propoſita fuerunt, et oſtenſa, ſuper quibus petitum fuit a domino noſtro rege remedium; et ſub certis modo, et conditionibus adjectis et non impletis, et inter caetera quod in proximo extunc parliamento reformatio fieret eorundem; idem clerus conceſſit dicto domino regi decimas biennales; ſed interim in praedicto, et aliis parliamentis, quae extunc citra fuerunt, licet dicta decima ſit ſoluta, nullum omnino extitit remedium ordinatum.

Item, Cum reverendi patres duo cardinales, ſedis apoſtolicae legati, ad regna Franciae et Angliae in brevi, ut dicitur, ſint venturi; pro quibus, et etiam pro venerabili viro domino Simone de Sudburia, nuncio dictae ſedis, indubitanter procuratio exigetur.

Item, Cum beneficia eccleſiaſtica dictae provinciae, et eorum fructus vix ad medietatem ejus, quod valere ſolebant, hiis temporibus ſe extendant.

Item,

Item, Cum cuſtuma lanarum domino noſtro regi in ultimo parliamento per communitatem laicorum pro ſex annis conceſſa, de facto magis tendat, licet de jure tendere non debeat, ad grave onus cleri, qui a dicto parliamento non per contumaciam abſens erat, quam laicorum, a quibus conceſſum fuerat, quod in dictis ſex annis ab eis peti non debeat aliqua quintadecima, ſeu collecta; placeat benignitati veſtrae abſque ulteriori onere hac vice eccleſiae imponendo, ipſum clerum, qui dicto domino regi ſemper devotus extitit, et ipſum juvit in quantum potuit, ne deterioris conditionis exiſtat, quam communitas laicorum habere, ſi libeat, excuſatum; et praemiſſa pro plena et finali reſponſione cleri admittere, ipſique clero aſſiſtere, et ipſum erga dominum noſtrum regem in hac parte excuſare.

Factaque ſuaſione per dominum archiepiſcopum, et alios epiſcopos dicto clero, quod conſideratis expoſitis ei pro parte regis, ſuper meliori reſponſione deliberarent, uſque diem Martis tunc craſtinum idem dominus archiepiſcopus concilium hujuſmodi, et expedienda cum praeſentibus in eodem continuavit in ſtatu, quo tunc fuerat, et abſentes decrevit fore expectandos ad diem praedictum Martis. Quo die Martis, viz. xxiv. die dicti menſis Maii, dictis dominis archiepiſcopo, London. Wynton. Elien. Lincoln. Aſſaven. et Roffen. epiſcopis, una cum aliis praelatis, et clero dictae provinciae loco praedicto conſtitutis, clerus ejuſdem provinciae ad petitionem regis in ſcriptis, prout ſequitur, finaliter reſpondebat.

Licet reſponſiones cleri praedictae datae ſint verae, et valide rationabiles atque juſtae, nihilominus ob reverentiam domini noſtri regis, et ſincerae devotionis affectum, quem habent, ut ſemper hactenus habuerunt, ad captandam ipſius benevolentiam, gratiam, et favorem, requiſitionemque praelatorum in praeſenti ſacro concilio praeſentium; idem clerus concedit dicto domino noſtro regi ſub forma, quae ſequitur, decimam tamen unam, viz. quod ſub ſpe reformationis infraſcriptorum gravaminum efficacis, medietas ejuſdem decimae ſolvatur ad feſtum S. Andreae proxime jam futurum; et quod antequam alia medietas exigatur quomodolibet, vel ſolvatur, dictus dominus noſter rex etiam per ſuum ſanum et providens conſilium, gravamina eccleſiae, praelatorum, et cleri, in dicto ſacro concilio expoſita, et ex quibus, et per quae, cenſurae eccleſiaſticae, et claves eccleſiae contemnuntur, quinimmo fides periclitatur catholica, et maximum incurritur periculum animarum, mandet et faciat effectualiter reformari; ac libertates, et jura, ac juriſdictiones ſanctae matris eccleſiae, more chriſtianorum principum anteceſſorum ſuorum, ſubductis et revocatis novis gravaminibus, in ſtatu ſuo antiquo et debito conſervari: quo facto efficaciter et impleto, alia medietas dictae decimae ad feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae proximum poſt feſtum S. Andreae praedict. et non aliter perſolvetur. Non intendit tamen dictus clerus, nec vult, quod pauperes, qui dictam decimam propter evidentem inopiam ſolvere non valebunt, ad praeſtandum eandem aliqualiter teneantur; ſuper qua inopia nudae relationi ſeu certificationi epiſcoporum ſingulorum in ſuis dioeceſibus, abſque probatione quacunque alia fides detur.

Qua quidem reſponſione data, idem dominus archiepiſcopus omnes citatos ad dictum concilium, qui illo die non comparuerunt, ut tenebantur, pronunciavit contumaces; poena ſibi reſervata.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 4.	SIM. ISLIP. 7.	1356.	EDWARD. III. 30.

Concilium provinciale Ebor.

ARCHIEPISCOPUS Ebor. qui etiam papae legatus fuit, ſuo nomine concilium provinciale convocat ad comparendum apud Ebor. tertio die menſis Junii 1356. et tranſlationis ſuae iv. In hoc concilio clerus domino regi decimam concedit ſub ſpe emendationis et reformationis gravaminum, ſub certis quoque conditionibus; teſt. reg. Thoresby Ebor.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 5.	SIM. ISLIP. 8.	1357.	EDWARD. III. 31.

Certificatorium regi de collectore decimarum domino regi conceſſarum. Ex reg. Iſlip. fol. 132. b.

EXCELLENTISSIMO principi et domino ſuo, domino Edwardo Dei gratia regi Angliae, et Franciae illuſtri, ac domino Hiberniae Simon ejuſdem permiſſione Cant. archiepiſcopus, etc. ſalutem in eo, qui regibus dat regnare. Nuper nos, et confratres noſtri, noſtrae Cant. provinciae ſuffraganei, clerusque ejuſdem provinciae veſtrae celſitudini de noſtris, et ſuis beneficiis eccleſiaſticis, unam decimam conceſſit ad duos extunc ſequent. terminos, ut ſubſequitur, perſolvendam; videlicet ad feſtum S. Andreae apoſtoli prox. praeteritum, pro prima medietate, pure et ſimpliciter; ad feſtum ſancti Johannis Baptiſtae prox. jam futur. pro ſecunda medietate, ſub conditionibus certis, licitis et honeſtis: ſubſequenter vero nos cum praefatis confratribus et clero feria quarta poſt dominicam qua cantari ſolet in eccleſiis "miſericordia Domini" in eccleſia ſanctae Brigidae London. juxta convocationem auctoritate noſtra inde legitime factam ad invicem convenientes, ac de ſalute eccleſiae et regni, ac relaxatione conditionum praedictarum tractantes; tandem ipſas conditiones relaxavimus, conſentientes ut dicta ſecunda

cunda ipſius decimae medietas termino ad hoc, ut praefertur, aſſignato, ſolvatur, locis et perſonis eccleſiaſticis et exilibus, et inopiae ſubjacentibus, expreſſe exceptis et deductis, a quibus juxta limitationem conceſſionis, nihil exigi poterit aut debebit. Immo in ipſa conceſſione adjectum fuit, quod ſuper inopia hujuſmodi relationi et teſtificationi praelatorum majorum per literas ſuas cancellario vel theſaur. veſtris dirigend. abſque probatione alia fides pleniſſima tribuatur; nos quoque volentes ipſam conceſſionem, quantum in nobis fuerit, executioni debitae demandare, religioſos viros, abbatem et conventum de Favreſham, noſtrae Cant. dioec. ad levand. et colligend. dictam ſecundam medietatem, termino ad hoc, ut praemittitur, aſſignato, pro noſtrae dioec. hujuſmodi ſpecialiter deputavimus, ac vices noſtras commiſimus cum coercionis canonicae poteſtate; mandantes eiſdem, ut de univerſa pecunia, ſic per eos colligenda, veſtrae excellentiae in ſcaccario veſtro reſpondeant et ſatiſfaciant competenter. In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. apud Lambeth iii. idus Maii, anno Dom. ſupradicto, et noſtrae conſecrationis octavo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 5.	SIM. ISLIP. 8.	1357.	EDWARD. III. 31.

Literae obligatoriae per epiſcopos Scotiae datae pro liberatione regis David. Ex autographo apud Rymer. Foeder. vol. 6. p. 41.

NOVERINT univerſi, quod nos Willielmus Glaſguenſis, Johannes Dunkeldenſis, Alexander Aberdonenſis, Johannes Moravienſis, Alexander Roſſenſis, —— Dumblanenſis, et Martinus Orcadienſis Dei gratia epiſcopi liberationem domini noſtri domini David, regis noſtri Scotiae, a carcere domini Edwardi, regis Angliae illuſtris, plurimum affectantes, de communi conſenſu et aſſenſu omnium capitulorum noſtrorum, et totius cleri regni Scotiae, facimus, conſtituimus, et ordinamus per praeſentes noſtros et capitulorum noſtrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiae, veros procuratores, negotiorum geſtores, et nuncios ſpeciales, reverendos in Chriſto patres dominos Willielmum Sancti Andreae, Thomam Catanenſem, et Patricium Brechinenſem, cancellarium Scotiae, Dei gratia epiſcopos; dantes eiſdem et eorum duobus plenam et liberam poteſtatem et ſpeciale mandatum, ad finaliter concordandum cum concilio praefati domini regis Angliae, ſuper liberatione dicti domini noſtri regis David ſupradicti. Et ad admittendum, firmandum atque approbandum, nomine noſtro et capitulorum noſtrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiae omnes et ſingulos tractatus et concordias factos, habitos, faciendos vel habendos inter dictum concilium domini regis Angliae, et praelatos, ac alios nobiles dicti regni Scotiae, et quoſcunque etiam articulos in eiſdem contentos, qui liberationem dicti domini regis David tangunt, ſeu tangere poterunt quoviſmodo. Et ad confitendum et recognoſcendum nos et capitula noſtra, ac totum clerum dicti regni Scotiae, et ſucceſſores noſtros, ac quemlibet noſtrum et eorum principaliter et in ſolidum obligari, et teneri praefato domino regi Angliae, haeredibus, et ſucceſſoribus ſuis, occaſione redemptionis praefati domini noſtri regis Scotiae, in centum millibus marcarum ſterlingorum ſolvendis eidem domino regi Angliae, vel ejus procuratoribus, in locis et terminis in dictis tractatibus et concordiis ſtatutis ſeu ſtatuendis. Et ulterius ad faciendum nomine noſtro et capitulorum noſtrorum, ac totius cleri dicti regni Scotiae et cujuſlibet noſtrum, pactiones, obligationes, ſecuritates, promiſſiones, literas et juramenta quaſcunque et quaecunque, quae ad firmitatem et approbationem praemiſſorum fuerint quomodolibet facienda. Et ad obligandum et ſubmittendum nos et capitula noſtra, ac totum clerum dicti regni Scotiae, et quemlibet noſtrum in ſolidum, ac omnia et ſingula bona noſtra mobilia et immobilia, praeſentia et futura, ubicunque conſtituta fuerint et inventa, compulſioni et coercioni curiae camerae domini noſtri papae, ejuſque auditoris vel vice auditoris, ſeu loca tenentes. Et ad conſtituendum in eadem curia procuratores nomine noſtro, et cujuſlibet noſtrum, et quarumcunque etiam curiarum eccleſiaſticarum, vel ſecularium illorum locorum, in quibus dicta bona conſtituta fuerint et inventa, et eorum judicum, et miniſtrorum, et cujuſlibet ipſarum, quouſque de totali ſumma centum millium marcarum, et cujuſlibet ejus partis, ac de omnibus aliis capitulis, in dictis tractatibus et concordiis contentis, una cum damnis, expenſis et intereſſe, ſi quae vel quas ipſum dictum regnum Angliae in exigendo, proſequendo, ſeu recuperando dictam ſummam pecuniae, aut propter retardationem ſolutionis ejuſdem, vel alicujus ejus partis (quod abſit) incurrere, ſeu ſuſtinere in judicio, vel extra contigerit quoviſmodo, praefato domino regi Angliae, vel ejus in hac parte procuratoribus ſpecialiter deputatis, fuerit plenarie et integre ſatisfactum. Et ad praeſtandum in animas noſtras et cujuſlibet noſtrum, ac ſuas quodcunque genus liciti ſacramenti, quod a nobis in hac parte exigi poterit ſeu requiri; et ad renunciandum nomine noſtro, et cujuſlibet noſtrum, ac totius cleri dicti regni Scotiae omnibus et ſingulis juribus, remediis, auxiliis, et cautelis tam juris canonici, quam civilis, et omnibus brevibus apoſtolicis, impetratis, ſeu impetrandis, per quae vel quas, contra praedicta defendere nos poſſemus quomodolibet, vel tueri; necnon et omnia alia et ſingula faciendum et expediendum, quae in praemiſſis et circa praemiſſa neceſſaria fuerint et opportuna, quantumcunque mandatum exigant ſpeciale. Inſuper ad cautelam, et majoris roboris firmitatem omnium praemiſſorum, viſis ſacroſanctis Dei evangeliis, juravimus et quilibet noſtrum juravit, ac quilibet noſtrum ſponte jurat, quod omnia et ſingula,

liberationem

liberationem dicti domini noſtri regis Scotiae qualitercunque concernentia, quae per concilium dicti domini regis Angliae, et praefatos praelatos et alios nobiles dicti regni Scotiae, ac procuratores noſtros ſupradictos, vel eorum duos, tractata, ordinata, concordata, ſubmiſſa, jurata, renunciata et facta fuerint in praemiſſis, et in quolibet praemiſſorum rata, grata habemus atque firma; et eis in omnibus adquieſcemus, et contra in aliquo non faciemus, nec veniemus, de jure, vel de facto, tacite vel expreſſe; ſed ipſa exnunc prout extunc ratificamus et approbamus per praeſentes. In quorum omnium teſtimonium ſigilla noſtra una cum ſigillis communibus dictorum capitulorum noſtrorum, nomine noſtro, et totius cleri dicti regni Scotiae praeſentibus ſunt appenſa, apud Edinburgh xxvi. die menſis Septembris, anno Domini milleſimo trecenteſimo quinquageſimo ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 5.	SIM. ISLIP. 8.	1357.	EDWARD. III. 31.

Convocatio cleri provinciae Cant. ad ſupplicationem regis per mandatum archiepiſcopi. Ex reg. Iſlip. fol. 131. a.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Michaeli, Dei gratia London. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Benedictos principes laudibus extollere condecet, quorum manus Deus ad praelium docuit, et digitos ad bellum inſtruxit, ut militaribus actibus intenti, de divino ſperantes auxilio ſuis laboribus ſuos protegerent ſubditos, et ab inimicorum injuriis conſervarent illaeſos, eccleſiamque ſub tam felici munimine conſtitutam eo liberius pro eis pias Deo preces effundere, et conſilium atque opem ſibi convenientia pro viribus impendere convenit, quo eorum tuti protectione laudabili guerrarum ignorare diſcrimina, et quietius poterunt cum hiis, quos parturiunt, eccleſiae filios, regi regum, et dominorum Domino famulari. Cum igitur nedum regnum Angliae, ſed et ſancta eccleſia per idem regnum late diffuſa, ſub defenſione et tuitione ſereniſſimi principis, inclyti regis noſtri, quem ſuccedentium bellorum proſperitas reddit magnificum et excelſum, in magna pacis tranquillitate hactenus fuerant, et ejus laboribus bellicis ab intentatis violentiis hoſtium, Deo ſit gloria, praeſerventur indemnes; non ſentientes aliorum regnorum incommoda, quae, proh dolor! adverſantium invaſionibus ſubjacent hiis diebus: idemque rex noſter illuſtris, ut finem ſudoribus bellicis faciat, Deo gratum, eccleſiae ſanctae acceptum, ſibi glorioſum, ſuiſque ſubditis expediens et jocundum conſilium eccleſiae, ſicut et caeterorum procerum ſuorum, ſibi ſentiens opportunum, ſuis literis nos rogavit, quatenus ad brevem diem poſt inſtans feſtum Paſchae clerum noſtrae provinciae coram nobis faceremus ſpecialiter evocare; ut ſic cum eis ſuper arduis articulis finem praedictum, ejus honorem, et utilitatem publicam, tam eccleſiae quam regni concernentibus, tractare, deliberare, et conſulere valeat; caeteraque facere, quae ad haec viſa fuerint expedire. Noſque ſupplicationem hujuſmodi rationabilem reputantes et volentes ideo, quantum cum Deo poterimus, annuere votis ſuis, tanto promptius ad convocationem cleri noſtri ſuper praemiſſa loco et termino infraſcript. faciend. proceſſimus, quanto in eiſdem nobis promittitur grata reſponſio ad petitiones et ſupplicationes noſtras tam ex parte prealatorum quam ex parte cleri communiter porrigenda, ut ſic quod omnes communiter tangit cum ſententia unanimi roboretur. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus venerabiles fratres noſtros coepiſcopos, etc. quod compareant coram nobis vel noſtris commiſſariis die Mercurii prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "Miſericordia Domini," in eccleſia ſanctae Brigidae, London. etc. Dat. apud Maghfeld vi. calend. Martii, anno Domini 1357. et noſtrae conſecrationis octavo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 6.	SIM. ISLIP. 8.	1357.	EDWARD. III. 31.

Synodus provincialis Ebor. Ex reg. Thoresby Ebor. fol. antepenult. et reg. Weſton Carliol. fol. 32.

VIRTUTE brevis regii archiepiſcopus ſummonebat epiſcopum Dunelmenſem ad provinciale concilium, apud Ebor. celebrandum die Veneris prox. poſt feſtum aſcenſionis Domini, viz. xix. die menſis Maii. Mandatum archiepiſcopi ſcriptum fuit apud Cawode ultimo die menſis Martii, A. D. 1357. et tranſlationis v. Epiſcopo Dunelm. autem exiſtente in dioeceſi London. archiepiſcopus in aliis literis eodem cum mandato conſcriptis tempore epiſcopum Londinenſem rogabat, ut in juris ſubſidium et mutuae viciſſitudinis obtentu citaret epiſcopum Dunelm. ad comparendum in concilio tempore antea limitato. Ejuſd. tenoris mandata ab archiepiſcopo emanabant ad epiſcopum Carliol. decanum et capit. Ebor. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VI. 7.	Sim. islip. 10.	1359.	Edward. III. 33.

Breve regium de exorando pro rege. Ex reg. Iſlip. fol. 151. a.

Edwardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerab. in Chriſto patri Simoni, eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati ſalutem. Poſt conceptum pridem pacis et tranquillitatis ſpiritum, quem adverſarii noſtri Franciae victorioſa captio abundantius ſolito cogitationibus noſtris infuderat, etiam ob divinae majeſtatis reverentiam, ac populi chriſtiani quietem; quanquam praeteritorum geſtorum conjectura probabilis, utpote qui in proſecutione pacis hujuſmodi damnoſae nimium, quod nulla poſteritatis delebit oblivio, totiens praeter culpam noſtram quamlibet, novit Deus, deluſi fuimus inaniter et vexati, ut de caeteris partis adverſae jam notis calliditatibus cum regulis honeſtatis decentia taceamus, pacis tractatum diſſuaderet amplecti; ad ipſius tamen proſecutionem reſumpſimus animum, vires, et ſtudia convertimus, et circa fructuoſum ejuſdem exitum, prolixo ſatis tempore, ſicut veſtra novit providentia, intendimus diligenter, ut qui adverſario noſtro praedicto in ſuae dominationis gloria conſtituto petitam per nos pacem hactenus habere nequivimus, ordine rei divina potentia tranſmutato, eam non videremur refugere cum inſtantia jam oblatam. Et deinde ſub mediatione et aſſiſtentia papalium nunciorum, ac directione provida conſiliariorum noſtrorum, quorum circumſpectionem et induſtriam utriuſque partis maturitas praeelegit pacis tractatum confidenter ingreſſi, in eodem eouſque proceſſimus, quod redactis in ſcriptis et ſigillatis articulis hinc et inde ſolum reſtabat condictorum conſummatio, quam idem noſter adverſarius certo ad hoc praefixo tempore nobis erat pollicitus in verbo regio, quatenus poſſibile fuerat perfeciſſe. Et licet diu idem terminus ſit effluxus, praefatus tamen adverſarius condictis et promiſſis ſuis hujuſmodi ſatisfacere, ſicut evidentiis claris concepimus, voluntarie praetermittens, novas a nobis ſubdole impetrare ſtudebat inducias, quibus ſe finxit ſingulos ejuſdem tractatus articulos debere legaliter obſervare; ut ſic cum dilationibus et protractionibus tempus eluderet, et ſub pacifici tractatus velamine, aut noſtrum propoſitum ingenioſe ſuſpenderet, aut interim contra nos per ſuos alligatos et complices ad actus bellicos commodius ſe pararet. Unde nos, quos praeteritorum ratio docuit pernoſcere futura, conſiderantes praemiſſa multis fore ſiniſtris ſuſpicionibus circumplexa, necnon tractatum ipſum per ejuſdem adverſarii noſtri culpam notabilem et defectum fore penitus diſſolutum, aliud nobis ſupereſſe remedium non videntes, cum nullam omnino nobis ſpem tribuerit ad futura, qui nos totiens in praeteritis et notabiliter ſic deluſit, guerram noſtram compulſi reſumpſimus, et circa proſecutionem ipſius intendere continuatis greſſibus e veſtigio nos paramus. Verum, quia dubia ſunt fata bellorum, et triumphus non ex homine provenit ſed ex Deo, a quo omnis victoria omniſque triumphus, non in loricatae gentis copia, virtute exercitus, aut humani brachii robore, ſed in ſolius Dei ſubſidio, qui cauſae noſtrae juſtitiam miſericorditer proſecutus eſt hactenus, totam in hiis repoſuimus fiduciam mentis noſtrae. Hinc eſt, ut tenemus indubie, quod idem Deus in proſecutione noſtra hujuſmodi eo nobis erit amplius favorabilis et propitius, quo fidelis populus apud eum devotius et cordialius propterea intercedebat, veſtra aliorumque ſubditorum noſtrorum devota precamina nobis ſunt in hiis admodum opportuna, velitis, quaeſumus pro nobis et felici expeditione noſtra devotis intercesſionibus, aliiſque pietatis officiis apud ipſum et glorioſam virginem matrem ſuam aſſidue intendere, propter haec proceſſiones, praedicationes, aliaſque Deo placabiles hoſtias fieri facientes, ſuffraganeos veſtros, ac clerum et populum totius veſtrae provinciae, veſtris ad hoc ſalutiferis mandatis et exhortationibus effectualiter inducendo. Et ſic demum veſtrae et ipſorum orationes in affectum cordis tranſeant, ut, quod noſtris meritis non valemus, veſtris et ipſorum patrociniis aſſequamur. Teſte meipſo apud Weſtmonaſt. xxii. die Auguſti, anno regni noſtri Angliae xxxiii. regni vero noſtri Franciae xx.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. de exorando pro rege, et de obſervando dies dominicos. Ibid. fol. 150. b.

Simon, etc. venerabili fratri noſtro domino Michaeli, Dei gratia epiſcopo Londonenſi ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Praeceptis ſalutaribus divina inſtitutione fulcitis, jubentur catholici pro invicem et unanimiter exorare, ut ſic pariter omnes ſalvi fiant, tanto in aeterna retributione felicius accepturi, quanto major fuerit orationis inſtantia, et ipſam non ſola orantis neceſſitas, ſed utilitas commendaverit publica charitaſque fraterna. Sane cum excellentiſſimus princeps dominus noſter rex Angliae illuſtris, pro ſuo jure recuperando, ſit ad partes exteras cum exercitu ſuo in proximo profecturus, dubiis bellorum eventibus, quorum exitus in ſola Dei manu ſunt, militariter ſe exponens; nos, qui ſub defenſionis ſuae clypeo hactenus reſpiravimus, divina gratia dulciter arridente, ne, ſi nos invaſerit fortuna, quod abſit, contraria cum majori ignominia triſtior humiliet confuſio, ad ſanctae orationis praeſi-

praeſidium, per cujus virtutem creditur frequens nobis invaluiſſe victoria, tam pro ſalute cujuſque noſtrum ſingulari, quam pro utilitate publica ſpeciali devotione confugere commonemur. Verum etſi legitimis atque canonicis ſanctionibus caveatur, omnes dies dominicos cum omni veneratione debere a veſpera in veſperam obſervari; adeo quod nec mercata, nec aliae negotiationes, nec judicia publica ſeu privata, eccleſiaſtica ſeu ſecularia, aut alia opera ruralia fieri valeant in eiſdem; ut ſic fidelis quiſque ſuae creationis recognoſcens principium, ipſis diebus ſaltem, ad eccleſiam ſuam parochialem concurreret, reverenter de commiſſis ſuis veniam petiturus, et quod per hebdomodam illicite commiſerit, ſeu negligenter omiſerit, jugi contemplationis inſtantia ſuppleturus, ſancta quoque Dei myſteria jugiter honoraret, mandata eccleſiae ibidem exponenda humiliter addiſceret et ſervaret; atque in ipſis eccleſiis tanquam locis orationi divinitus conſecratis, non ſolum pro ſeipſis, verum et pro omni gradu, tam eccleſiaſticae, quam ſecularis militiae, circa preces Deo devote fundendas operam daret ſolicitam, omnimoda ſeculari cura poſtpoſita et ceſſante.

Ex multorum tamen relatione fide digna, licet cum intenſo dolore, accepimus ſatis clare, quod in nonnullis noſtrae provinciae partibus, perverſa deteſtatio, imo certe damnabilis inolevit, quod viz. diebus dominicis paſſim et indiſtincte, Dei honore contempto, mercata ſeu fora rerum venalium, in quibus nedum victualia comparantur, ſed aliae diverſae negotiationes, quae communiter abſque fraudis et deceptionis periculo non pertractantur; conventiculae necnon et congregationes illicitae fiunt hominum, ſuis eccleſiis derelictis, aliaeque turbae communes variae, et malorum occaſiones plurimae perpetrantur, commeſſationes et ebrietates miſcentur; et multa alia inhoneſta, contra diei reverentiam, et in ejus injuriam turpiter committuntur: per quae plerumque ad rixas et contumelias, minas ac verbera, et quandoque homicidia proceditur; unde et contingit ſaepius, quod ad mercata ſeu fora hujuſmodi, in quibus potentia creſcit diabolica, confluit tota populi multitudo, et in ſacroſanctis eccleſiis, in quibus Deus pacis pacificae quaeritur, ejus ira facilius mitigatur, et orationi locus ſpecialiter indicitur, ut eſt dictum, propter abſentiam fidelium ceſſat Dei et ſanctorum reverentia; ſacra myſteria nequaquam. ut condecet, in debita veneratione habentur, et orantium mutua ſupportatio nimium ſubtrahitur et tepeſcit, in Dei et ſanctae eccleſiae irreverentiam, animarum grave periculum, et praeceptorum divinorum, imo religionis chriſtianae contemptum, et ſcandalum manifeſtum. Quocirca veſtrae fraternitati in virtute obedientiae firmiter injungimus et mandamus, quatenus ſubditos veſtros, ſi quos in praemiſſis culpabiles inveneritis, abſque morae diſpendio canonice moneatis, et efficaciter inducatis, monerive et induci conſimiliter faciatis, ut a mercatis et foris, caeteriſque illicitis ſuperius deſcriptis de caetero diebus dominicis abſtineant, penituſque deſiſtant; atque in ipſis diebus quicunque diſcretionis annos attigerint, ad eccleſias ſuas parochiales confluant et accedant, facturi, audituri, et recepturi, quae ſecundum praemiſſa ejuſdem diei ſacra reverentia exigit et requirit; contravenientes, et vobis in hac parte rebelles quoſcunque per cenſuras eccleſiaſticas, tam in genere, quam in ſpecie, ſi neceſſe fuerit, canonice compeſcentes.

Injungatis inſuper, et injungi faciatis gregi vobis ſubdito, quatenus dictis diebus in ſuis eccleſiis et aliis, cum eis melius videbitur, inter orationum ſuarum ſuffragia, praefatum dominum noſtrum regem, regni proceres, caeteroſque quoſcunque cum eo, in ſuo, ut praefertur, exercitu profecturos, proſperam ipſorum ſalutem, et felicem ſuae profectionis expeditionem altiſſimo Domino, regi regum omnium, ex devotiſſimis praecordiorum intimis recommendent, proceſſioneſque binas qualibet hebdomada, pro eis, et pace regni circa eccleſias ſuas et coemeteria faciant conſuetas. Vobis inſuper mandamus, quatenus mandatum noſtrum hujuſmodi, ſingulis fratribus noſtris coepiſcopis, et ſuffraganeis per noſtram Cantuarienſem provinciam conſtitutis cum celeritate poſſibili intimetis, ut ipſi quoad ſubditos ſuos faciant, prout ſuperius recitatur. Et ut fidelium mentes ad praemiſſa facienda propenſius excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, ſanctiſſimae Mariae virginis matris ſuae, beati Thomae martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, cunctis chriſticolis, per noſtram Cantuarienſem provinciam conſtitutis, de ſuis peccatis vere poenitentibus et confeſſis, ſic, ut praemittitur, orantibus, et ab illicitis ſuperius expreſſatis ſe abſtinentibus, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes; voſque et coepiſcopos noſtros praedictos in Domino hortamur, ut de theſauro eccleſiae vobis credito praemiſſa facientibus et obſervantibus, ut praefertur, indulgentias aliquas concedatis. De die vero receptionis praeſentium, modoque et forma executionis veſtrae, nos citra feſtum omnium Sanctorum proximo nunc futurum certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes; dictiſque fratribus noſtris ſpecialiter injungatis, ut et ipſi ſingulariter modo conſimili de facto ſuo nos curent reddere certiores. Dat. apud Otteford xix. cal. Sept. anno Dom. 1359, et noſtrae conſecrationis decimo.

Epiſcopi

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VI. 7.	Sim. Islip. 10.	1359.	Edward. III. 33.

Epiſcopi Exon. litera ad interceſſiones pro rege faciendas. Ex reg. Exon. Grandiſon B. fol. 203.

Johannes, etc. dilectis in Chriſto filiis, decano et capitulo eccleſiae noſtrae cathedralis Exon. et ſingulis archidiaconis in eadem eccleſia noſtra ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum dominus noſter rex Angliae illuſtris, qui adverſariis ſuis de Francia vias pacis rationabiles frequenter obtulit, ſicut ſcitis; conſpiciens dictos adverſarios ſuos nolle eas recipere, nec tenere, de ſupernae virtutis aſſiſtentia potiſſime confidendo, pro defenſione regni ſui terrarum, jurium, et ſubditorum ſuorum paſſagium ſuum ad partes exteras una cum inclyto viro domino noſtro et filio in Chriſto chariſſimo, domino Edwardo primogenito ſuo, principe Walliae, duce Cornubiae, comite Ceſtirae, ac nobili viro domino Henrico duce Lancaſtriae, aliiſque regni proceribus ordinaverit, quatenus coadunatis viribus ſaevitia adverſariorum ſub divinae miſerationis fiducia compeſcatur, ut eorundem dominorum noſtrorum regis et principis, ac ſuorum eo felicior ſit progreſſus, quo piis apud Deum ſuffulti fuerint placationum officiis; vobis et veſtrum ſingulis injungimus et mandamus, et obſecramus per viſcera miſericordiae Jeſu Chriſti, quatenus apud eum, ſine quo nihil eſt validum, devotis hymnis et orationibus inſiſtatis, et veſtrum quilibet clerum et populum, tam exemptum quam non exemptum, infra ſuae juriſdictionis limites conſtitutos, ad ſimilia et proceſſiones devotas temporibus ad hoc magis congruis faciend. inducat, ut rex regum, et Dominus dominantium dictis regi et principi dominis noſtris, ac ſibi aſſiſtentibus caeleſtis auxilii gratiam conferat et juvamen. Ut autem Chriſti fideles ad praemiſſa allectivis indulgentiarum muneribus propenſius excitemus, de Dei omnipotentis gratia, ejuſque immenſa miſericordia, ac beatae et glorioſae ſemper virginis Mariae genitricis ſuae, nec non beatorum apoſtolorum Petri et Pauli patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus parochianis noſtris et aliis, quorum dioec. hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint pariter et acceptam, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, qui praemiſſa, vel aliquod praemiſſorum cum debita devotione curaverint obſervare, xl. dies de injuncta ſibi poenitentia, auctore Domino, miſericorditer tenore praeſentium relaxamus. Ratificantes nihilominus, et, quantum in nobis eſt, confirmantes omnes alias indulgentias hujus rei gratia hactenus rite conceſſas, et in poſterum concedendas. Diem vero receptionis praeſentium et executionis earum formam, nobis citra inſtans celebre feſtum omnium Sanctorum debite intimetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Proviſo quod vos decanus et capitulum, cum praeſens mandatum receperitis, id alicui archidiaconorum praedictorum celeriter, vobis retenta copia, tranſmittatis; et quis ex vobis archidiaconis ipſum mandatum primo receperit, id alii, retenta ſibi copia, tranſmittat celeriter non habenti. Dat. in manerio noſtro de Chuddeleigh xxv. die menſis Sept. A. D. 1359. et conſecrat. noſt. xxxii.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum pro convocatione epiſcoporum et cleri provinciae Cant. cum brevi regio. Ex reg. Iſlip. fol. 155. a.

Simon, etc. venerab. fratri noſtro domino Michaeli, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Quamvis a tempore, quo Cantuar. eccleſiae, Domino diſponente, praefuimus, licet immeriti et indigni, corditer optaſſemus praelatos et clerum dictae noſtrae provinciae a laborioſis et ſumptuoſis convocationibus et vexationibus praeſervare; ipſoſque in quiete fovere, ut altiſſimo regi regum poſſint liberius deſervire; urgentia tamen et grandia pericula, qui timeri poterunt regno Angliae, et ejus ſanctae eccleſiae in abſentia regis noſtri et majorum, ac procerum ſuorum veriſimiliter provenire, niſi feſtivo et ſalubriori remedio tam cleri, quam populi in regno remanentis conſultius ſuccurratur; multipliciter licet anxios nos compellant praelatos et clerum noſtrae Cantuar. provinciae, quorum tam communiter quam ſingulariter in hac parte intereſſe vertitur, propterea ſpecialiter convocare. Ad hoc etiam literas regias recepimus in haec verba: Edwardus Dei gratia, rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae venerabili in Chriſto patri, Simoni eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati ſalutem. Conſiderantes gravia pericula, quae tam per invaſiones Scotorum, quam aliorum inimicorum noſtrorum nobis extra regnum Angliae exiſtentibus, tam ſanctae eccleſiae, quam dicto regno noſtro evenire veriſimiliter formidantur; ac volentes hujuſmodi periculis, in quantum poterimus, praecavere; vos rogamus, quod, attentis periculis hujuſmodi, epiſcopos et clerum veſtrae provinciae, tam exemptos, quam non exemptos ad citius, quo poteritis, in loco competenti convocari, et inter vos et ipſos de aliquo ſalubri remedio pro conſervatione et defenſione eccleſiae et regni praedictorum contra pericula praedicta ordinare curetis, ut ex hoc tam vobis, quam dicto clero in veſtris agendis teneamur ſpecialius in futur. Et hoc ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem et defenſionem eccleſiae, et regni praedictorum diligitis, nullatenus

latenus omittatis; nolumus enim quod id, quod ſic ad rogatum noſtrum feceritis, cedat vobis aut dicto clero in praejudicium, aut libertatis eccleſiaſticae laeſionem, vel trahatur in conſequentiam in futur. Teſte Thoma filio noſtro chariſſimo, cuſtode Angliae, apud Wodeſtoke xxii. die Novembris, anno regni noſtri Angliae xxxiii. regni vero noſtri Franciae xx. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungentes, quatenus venerabiles fratres noſtros epiſcopos omnes et ſingulos dictae noſtrae provinciae ſuffraganeos, etc. quod compareant coram nobis, aut noſtris in hac parte locum tenentibus, ſeu commiſſar. ſi nos tunc (quod abſit) impediri contigerit, in eccleſia ſancti Pauli London. die Lunae prox. poſt feſtum purificationis beatae Mariae virginis prox. futur. ad tractandum nobiſcum, etc. Dat. apud Otteford vii. cal. Decemb. A. D. 1359. et noſtrae conſecrationis decimo.

De hac convocatione in antiquitate Britannicae eccleſiae in vit. Sim. Iſlippe fol. 369. ita loquitur Matth. Parkerus: "Durante parliamento, cleri ſynodus habita Londini, in qua clerus nullam ſuam opem aut operam in bellicis negotiis regi defuturam promiſit. Sed in parliamento illius injuriae, quam ab Elienſis epiſcopi verbis acceperat, memor, illum de injuria poſtulavit. Elienſis verba, quae rex recenſuit, negavit: rex teſtes produxit, quibus teſtimonium ſecundum regem ferentibus, Elienſis attonitus obſtupuit. Cantuarienſis archiepiſcopus, caeterique ſuffraganei, cum, Elienſem temeritate magis quam propoſito in regem deliquiſſe animadverterent, flexibus genibus et gemitibus obſecrabant. At rex, cum exorari noluit, epiſcoporum coetu egreſſus." H. I.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 7.	SIM. ISLIP. 10.	1359.	EDWARD. III. 33.

Monitio coadjutori epiſcopi Hereford. facta ab archiepiſcopo Cantuar. Ex reg. Iſlip. fol. 155. a.

SIMON, etc. dilecto filio magiſtro Thomae de Tilleke, decano eccleſiae cathedralis Hereforden. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Epiſcopalis auctoritas, licet magno honore fulgeat, ad regimen tamen ſanctae eccleſiae patribus ſanctis ſufficere minime videbatur, niſi archiepiſcopalem et metropoliticam ſuperadderent dignitatem, quae ſuper epiſcopos et ejus ſuffraganeos intenderet, defectus et exceſſus eorum ſupplens, corrigens, et reformans. Cum ergo ſicut ex petitione venerabilis capituli eccleſiae cathedr. Hereforden. et multorum relatione fide digna accepimus cum cordis dolore et amaritudine valde gravi, quod dudum venerabilis frater noſter, dominus Johannes, Dei gratia Hereforden. epiſcopus, eccleſiae noſtrae ſuffraganeus, quem Dominus variis virtutum odoribus inſignivit, arreptus adverſa valetudine, ſicut Deo placuit, quin potius ſic oppreſſus, quod nec ſeipſum, ſicut deceret pontificem, juvare, nec officium paſtorale ſuis incumbens humeris commodiſere poterat exercere; idemque frater mentis ſuae compos, ſentiens per aegritudinis excreſcentiam ſe fore in dies ſuos ſemper fortius impeditum, volens ſibi et dignitati ſuae proſpicere, deliberatione provida et ſuo conſilio ac aſſenſu totius capituli ſui, vos germanum ſuum, et tunc dictae eccleſiae ſuae membrum poſt eum principalius, ſc. decanum eccleſiae ſuae praedictae, de veſtra circumſpectione, fidelitate, ac fraterna dilectione confiſus, in ſupportationem oneris ſui, tam quoad regimen ſpiritualium, quam temporalium, pure, ſimpliciter, ac ſponte ſua, juxta ſacrorum canonum exigentiam, ſibi in coadjutorem legitime aſſumpſit: voſque juxta votum ſuum, et fratrum veſtrorum capituli praedicti ſic legitime aſſumpt. officium coadjutoris hujuſmodi acceptaſtis, et quae ad idem officium pertinebant, per aliqua tempora exercuiſtis bene et laudabiliter, ſicut decuit tantum virum; ſed poſtea, aut nunc, idem officium, ſicut prius, impedimento praedicto non ceſſante, nulla cauſa rationabili ſuffulti peragere, ſicut tenemini, penitus omiſiſtis, quin potius non curaſtis, per ipſum capitulum ſaepius ſuper hoc cum inſtantia debita requiſiti. Unde nonnulli falcem ſuam in meſſem per vos colligendam mittentes, nonnulla bona dicti fratris noſtri, etiam quorum diſtractio a jure prohibetur, nimis voluntarie diſtrahunt, occupant, dilapidant, et conſumunt, et alia damna inferunt et incommoda, quae nimium de ſcandalo patiuntur; tantuſque praelatus et germanus veſter decenter non regitur, nec ejus cura ſalubriter expeditur, prout ſuper hiis, quoad ſequentia, eſt nobis ſufficiens facta fides. Nos igitur, qui dicti ſuffraganei noſtri et veſtri ſui coadjutoris legitimi ſumus immediatus ordinarius, ſuperior, atque judex, ac canonis neceſſarius executor, volentes periculis hujuſmodi de caetero praecavere; vos monemus primo, ſecundo, tertio in hiis ſcriptis, vobis nihilominus in virtute ſanctae obedientiae, ac ſub poena ſententiae excommunicationis majoris injungimus et mandamus, quatenus negligentiam veſtram (corrigatis) inducti non ſolum Dei timore et charitate fraternali, ſed etiam metu poenae, quam intendimus vobis infligere, ſi de caetero a veſtris manibus exuentes officium coadjutoris hujuſmodi, ac omnia, quae ad illud attinent, juxta vobis traditam poteſtatem reſumere diligenter et effectualiter exequi ſtudeatis, prout ſuper hoc in proximo concilio cleri noſtrae Cantuar. provinciae generali, quod erit die Lunae poſt feſtum converſionis S. Pauli proxime nunc futurum, in eccleſia S. Pauli London. nobis volueritis veſtro periculo reſpondere. Mandantes inſuper, quatenus omnes praeſumptores praedictos, et alios quoſcunque vobis in executione officii veſtri hujuſmodi rebelles, per cenſuras eccleſiaſticas canonice

canonice compeſcatis, bona necnon ipſius epiſcopi, et ad ſuam dignitatem ſpectantia, in cujuſcunque manibus reperta fuerint, ſi non cum promptitudine debita vobis fuerint reſtituta, auctoritate noſtra legitime ſequeſtretis, et ſub arcto faciatis cuſtodiri ſequeſtro, quouſque vobis plene reſponſum fuerit ſeu ſatisfactum de eiſdem. Ad quae omnia et ſingula facienda, et legitime expedienda, vobis vices noſtras committimus per praeſentes, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. Et quid feceritis in praemiſſis, ac de nominibus et cognominibus vobis reſiſtentium ſeu rebellium praedictorum, ſi qui fuerint, nos in concilio memorato certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Otteford iii. cal. Decemb. A. D. 1359. et noſtrae conſecr. x.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 8.	SIM. ISLIP. 10.	1359.	EDWARD. III. 33.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Thoresby Ebor. fol. penult. et Weſton Carliol. fol. 63.

ARCHIEPISCOPUS epiſcopos Dunelm. et Carliol. etc. ſummonet ad concilium ad comparendum in eccleſia Ebor. die Mercurii xii. Februarii. Mandatum archiepiſcopi dat. xxii. Decembris 1359. et tranſlationis viii. Breve regium autem ejuſdem eſt tenoris cum illo archiepiſcopo Cantuar. miſſo. In regiſtro Thomae Hatfield, epiſcopi Dunelm. fol. 39. a. mandatum hujus epiſcopi officiali Dunelm. directum mentionem facit brevis regii ſummonentis praelatos et clerum provinciae Ebor. ad intereſſendum concilio provinciali die Lunae prox. poſt feſtum converſionis S. Pauli, viz. xxvii. die Januarii. An autem aliud breve regium poſt emanationem hujus miſſum fuerit praelatis provinc. Ebor. an vero tempus male expreſſum ſit in mandato Dunelmenſi, definire haud audeo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 9.	SIM. ISLIP. 11.	1360.	EDWARD. III. 34.

Forma conceſſionis decimae a clero provinciae Cantuar. conceſſae domino regi Angliae. Ex reg. Iſlip. fol. 150. b.

EXCELLENTISSIMO principi et domino ſuo, domino Edwardo, Dei gratia regi Angliae, et Franciae illuſtri Simon permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. ſalutem in eo, qui regibus dat regnare. Breve veſtrum nuper nobis directum, vobis ad cancellariam veſtram remittimus praeſentibus intercluſum; et veſtrae celſitudini regiae, non virtute dicti brevis, ſed quia ſemper convenit teſtimonium perhibere veritati, tenore praeſentium ſignificamus, quod clerus noſtrae Cantuar. provinciae, in ultima convocatione ejuſdem cleri in eccleſia ſancti Pauli London. coram nobis facta, unam decimam ſuorum beneficiorum eccleſiaſticorum vobis conceſſit ſub modo et forma infraſcriptis: clerus noſtrae Cantuar. provinciae ſpecialiter convocatus iſto die Lunae poſt purificationem beatae Mariae virginis jam praeterit. concedit domino regi propter labores ſuos indefeſſos, et expenſas ſuas nimis graves, ad ſupplicationem dominae reginae; unam decimam ſolvend. in duobus terminis, videlicet in feſtis ſancti Johannis Baptiſtae, et purificationis beatae Mariae prox. ſequentibus, per aequales portiones ſub conditionibus infraſcriptis, et non aliter, nec alio modo; ſic videlicet, quod nec clerus ipſe, nec ſingulares perſonae ejuſdem ſeculares vel religioſae, aliquo alio onere, impoſitione, vel quota aliqua, vel hominibus ad arma, pro defenſione regni interim onerentur ſeu tallientur ad commodum regis, ſive regni, nec bona eorum infra maneria ſua, vel extra, nec animalia, ſeu vecturae ſuae, ubicunque gradientia per miniſtros regios, vel dominae reginae, aut alicujus filii eorum, ipſis dominis invitis, capiantur, arreſtentur, ſeu alias in eis quoquo modo graventur. Item quod juriſdictio eccleſiaſtica poſſit interim libere exerceri, et non fiant inquiſitiones, nec recipiantur indictationes occaſione exercitii juriſdictionis hujuſmodi, nec cogantur judices eccleſiaſtici per vexationes hujuſmodi, et indictationes, aut fines, dimittere juriſdictionem ſuam eccleſiaſticam, vel propterea ceſſare. Item quod nihil exigatur de exilibus beneficiis eccleſiaſticis, quorum proventus vix, vel nullo modo ſufficient ad miniſtrorum ſuſtentationem, ſuper quorum inſufficientia omnino et ſimpliciter abſque contradictione aliqua credatur, tam in cancellaria, quam in ſcaccario domini regis, literis dioeceſanorum ſuper hoc perhibentium teſtimonium, abſque aliqua vexatione ulteriori. Item clerus Cantuar. dioec. nullo modo voluit concedere, nec ſe poſſe ad hoc compelli quovis modo, quod prima medietas hujuſmodi decimae, aut aliqua pars ejuſdem ſolveretur ab eis in primo termino de Roſa videlicet ultra ad mare per totam Kantiam, tam in longitudine, quam in latitudine, propter onera et damna, quae ſuſtinuerunt per exercitum regium eodem anno. Item clerus hanc conceſſionem jam fecit bona et ſpontanea voluntate in abſentia domini regis, ut eo citius inclinetur, et moveatur clementia regia, propter honorem Dei et ſanctae eccleſiae, et ſalutem animae ſuae, gravamina cleri et ſanctae eccleſiae illata revocare juxta ſupplicationes et reqiſitiones ſibi ſaepius repetitas et adhuc humiliter faciendas; ſi vero

conditiones praedictae, aut aliqua ipſarum eidem clero non ſervetur [a] .... tunc clerus expreſſe voluit et praedixit, quod dicta conceſſio in nullo habeat roboris firmitatem, et exhibuit praelatis omnibus ne [a] .... in eo eventu exigerent ſeu levarent in hac parte; rogavit inſuper idem clerus Cantuar. archiepiſcopum, quod nec ipſe [a] .... nec aliis levand. mandaret in eventu praedicto decimam ipſam, aut aliquam partem ejuſdem, quodque ipſe per literas omnibus praelatis, tam abſentibus ſimili modo inhiberet, quam praeſentibus, ſub poena excommunicationis latae, ne quivis eorum quicquam contra conceſſionem ſuam et declarationem praedict. in ejuſdem praejudicium, aut mutationem aliqualiter attemptaret. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. apud caſtrum noſtrum de Saltwode xi. calend. Maii. A. D. 1360. et noſtrae conſecrationis undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 9.	SIM. ISLIP. 12.	1360.	EDWARD. III. 35.

Mandatum domini archiepiſcopi Cantuar. de tenendo feſtum ſancti Edwardi regis. Ex reg. Iſlip. fol. 169. a.

SIMON, etc. venerabilibus in Chriſto fratribus et coepiſcopis noſtris, univerſiſque abbatibus, prioribus, archidiaconis, decanis et aliis eccleſiarum praelatis, ac caeteris chriſticolis per noſtras civitatem, dioeceſim, et Cantuarienſem provinciam conſtitutis, ſalutem in Domino ſempiternam. Literas felicis recordationis domini Innocentii dudum papae quarti, ex parte dilectorum in Chriſto filiorum abbatis et conventus Weſtmonaſterii prope London. nobis praeſentatas, nos cum reverentia, qua decuit, recepiſſe, et diligenter inſpexiſſe, noveritis, tenorem, qui ſequitur, continentes.

Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei venerabilibus fratribus, archiepiſcopis, et epiſcopis, et dilectis filiis abbatibus, prioribus, archidiaconis, decanis, et aliis eccleſiarum praelatis, tam exemptis, quam non exemptis, per regnum Angliae conſtitutis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Mirabilis Deus in ſanctis ſuis apparet quotidie, ac ultra quam dici valeat glorioſus, cum in eis mira prodigia et ſigna magna in univerſis mundi partibus operatur, ipſoſque utpote ſuae divinitatis participes faciat coruſcare miraculis, et divinis laudibus inſigniri; quibus cum interceſſores grati animum judicis placare, ac inclinare ſoleant, tanto potius honor et reverentia eſt ab univerſis et ſingulis exhibenda, quanto ipſi tanquam propinquiores, et magis ac magis accepti poſſunt, pro nobis jugiter intercedere apud Deum. Cum igitur ſanctus Edwardus rex glorioſiſſimus Chriſti confeſſor, prae multitudine miraculorum, quae ſuis meritis divina potentia operatur, haberi debeat ab omnibus Chriſti fidelibus in magna reverentia et honore; nos ipſum habere patronum et pugilem cupientes, ejus feſtum, quod ſingulis annis cum devotione et ſolennitate celebrare proponimus, kalendario eccleſiae Romanae fecimus annotari. Quia vero in partibus Angliae debet eo celebrari ſolennius, quo tota illa terra ejus praeſentia illuſtratur, univerſitatem veſtram rogamus, monemus et hortamur attente, per apoſtolica vobis ſcripta firmiter praecipiendo mandante, quatenus idem feſtum annuatim, cum venerit, ob reverentiam ejuſdem ſancti, celebretis ſolenniter et devote, ac faciatis a veſtris ſubditis celebrari. Dat. Lugduni vii. idus Januarii, pontificatus noſtri anno ſexto.

Quas quidem literas ſic, ut praefertur, receptas et inſpectas, publicavimus, et in hanc formam auctenticam redigi fecimus, univerſitati veſtrae pro plena fide literarum hujuſmodi intimandam; exhortantes in Domino, et, quantum nobis eſt attributa poteſtas, mandantes, ut contentis in praedictis literis apoſtolicis, devote et efficaciter pareatis; et ut mentes veſtras aliorumque fidelium ad celebrationem feſti in literis ipſis deſcripti, ſolennius et votivius exequendam, per allectiva ſpiritualium praemiorum munera ferventius excitemus, omnibus chriſticolis, per noſtram Cantuarienſem provinciam conſtitutis, et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint pariter et acceptam, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, qui celebrationi feſti praedicti, cum acciderit, quotienſcunque futuris annorum curriculis cum devotione et reverentia debitis praeſentialiter interfuerint, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. apud Lambeth viii. calend. Martii, anno Domini 1360. et noſtrae tranſlationis duodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 12.	1361.	EDWARD. III. 35.

Commiſſio Cantuar. archiepiſcopo a papa data pro convocatione praelatorum Cant. provinciae. Ibid. fol. 170. a.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Michaeli, Dei gratia London. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris, et domini noſtri, domini Innocentii, divina providentia papae ſexti, nos noveritis recepiſſe; virtute

[a] Regiſtrum in hac parte laceratum eſt.

quarum

quarum nobis eſt efficaciter demandatum, ut confratres noſtros eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeos, abſque morae diffugio convocemus; quatenus omnes et ſinguli nobiſcum conveniant, literas conſimiles ipſis ſingulis in hac parte directas humiliter recepturi, et circa executionem et expeditionem earundem deliberaturi, et ſanum ipſorum conſilium ſecretius impenſuri. Quocirca veſtrae fraternitati injungimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos confratres noſtros praedictos per literas veſtras clauſas moneatis, et efficaciter inducatis, peremptorie citantes eoſdem, ut ipſi in craſtino diei aſcenſionis dominicae prox. nunc futur. in eccleſia conventuali beatae Mariae de Southwerk Wynton. dioec. perſonaliter nobiſcum conveniant; voſque conſimiliter conveniatis recepturi, facturi, et expedituri cum obedientia debita, quod communis deliberatio circa praemiſſa ſalubriter dictaverit proſequendum, et finaliter peragend. Neminem vero dictorum fratrum excuſatum habere poterimus propter dicti negotii qualitatem, nobis et illis ex electa ſpeciali induſtria demandat. niſi gravi infirmitate vel debilitate corporis excuſetur; quo caſu aliquem de confratribus ſuis loco ſuo conſtituere teneatur. Et quid feceritis in praemiſſis, nos die et loco hujuſmodi, una cum nominibus confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum per vos citatorum, in quadam ſchedula literis veſtris certificator. annectend. deſcriptis certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Maghfeld ii. calend. Aprilis, anno Dom. 1361. et noſtrae conſecrationis duodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 13.	1362.	EDWARD. III. 36.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum, ad levand. decimas domino papae conceſſas, directum domino epiſcopo Wynton. Ex reg. Iſlip. fol. 170.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia Wynton. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Dudum nobis et reverendis fratribus et ſuffraganeis noſtris, necnon et reverendo in Chriſto patre domino Johanni Dei gratia Ebor. archiepiſcopo, Angliae primate, cum ſuis ſuffraganeis, pro negotiis regni communibus apud Weſtm. congregatis, ipſiſque expeditis negotiis, ſeorſim convenientibus ac tractantibus de ſubſidio per ſanctiſſimum in Chriſto patrem et dominum noſtrum, dominum Innocentium, divina providentia papam ſextum, certis de cauſis et urgentibus, ex parte ſanctitatis ſuae nobis, et ipſorum ſingulis iteratis vicibus plenius expoſitis, a nobis et clero regni cum praemiſſa efficaci gratiarum viciſſitudine, licet adjuncta executione rigoris juſtitiae poſtulante, ac de imminente importabilis ſummae, nomine ſubſidii, hujuſmodi exactione, eo quod votis ſuis condeſcend. diſtulimus, nobis et clero praedicto ex neceſſitate irremediabili imponenda, prout hoc per quoſdam amicos in curia degentes, veros utique utilitatis noſtrae communis zelatores, nobis ſignificatum extitit; quorum relationem evidens rei eventus paulo poſtea declaravit. Conſiderantes igitur inſidioſas tyrannorum patrimonium eccleſiae ratione almae matris noſtrae pro magna parte occupantium rebelliones, et ejuſdem eccleſiae theſaurum, per nonnullorum ejuſdem patrimonii locorum ſic occupatorum recuperationem funditus quaſi exhauſtum, prout ex ſcriptis apoſtolicis didicimus, ac volentes obnixius poteſtatis cenſuram cum civilitate praevenire debita, quam per eam incaute praeveniri; et de minori ſumma gratis offerenda gratias reportare praemiſſas, quam ad effuſionem ſummae nimis exceſſivae per executionis rigorem abſque gratiarum diſpendio coerceri, ſummam florenorum condecent. camerae ſanctitatis praefati domini noſtri, ad terminos infraſcriptos pro nobis et clero praedicto aſſignavimus, et ſic aſſignatam per conſtitutum ad hoc ſpecialem nuncium ſanctitati ſuae fecimus intimari. Quae quidem ſumma ſic gratis oblata, cum gratiarum cumulo acceptata extitit, et exactio ſummae amplioris penitus intermiſſa; cumque ſumma ſic oblata ad unam decimam, prout ex beneficiis eccleſiaſticis dicti regni decima ſolvi conſuevit, juxta communem noſtram, et noſtrorum confratrum dictorum aeſtimationem ſe in valore extendat: decimam ipſam de beneficiis hujuſmodi citra terminos feſtorum ſancti Johannis Baptiſtae, et purificationis beatae Mariae virginis prox. futur. pro aequalibus portionibus exigend. eſſe decrevimus et levandam. Quocirca vobis auctoritate apoſtolica, qua in hac parte fungimur, et in virtute obedientiae, qua ſedi apoſtolicae tenemini, vobis committimus et mandamus per vos ad quem executio praeſentis mandati, eccleſia London. epiſcopo carente, hac vice pertinere dignoſcitur; caeteris confratribus ac ſuffraganeis noſtris committi volumus et mandari, quatenus primam dictae decimae medietatem citra feſtum praedictum ſancti Johannis, et reliquam medietatem citra feſtum purificationis beatae Mariae ſupradictum exigatis, colligatis, et levetis de beneficiis eccleſiaſticis, videlicet vobis ſubditis, et ſinguli confratres hujuſmodi de beneficiis ſubditis eiſdem conſimiliter exigant, colligant, et levent, exigi, colligi, ſeu levari faciatis et faciant eidem ſurſum decimae, ut praefertur; ita quod utraque medietas terminis ſuis praedictis receptori noſtro communi, et ad hoc per nos ſpecialiter deputato, videlicet domino Roberto rectori eccleſiae ſancti Gregorii London. in ipſa eccleſia, una cum portionibus vos et ipſos confratres noſtros contingentibus, integre ſit ſoluta. Contradictores vero et rebelles ad praemiſſa explenda per quaſcunque cenſuras eccleſiaſticas auctoritate praedicta canonice compellatis; ad quod perficiend. vobis etiam committimus vices noſtras per praeſentes. Nos vero praemiſſa, quatenus nos et noſtros ſubditos concernunt, perficiemus in omnibus, ſicut decet; et quid feceritis in praemiſſis, et duxeritis faciend.

ciend. nos citra dictum feſtum ſancti Johannis certificetis per veſtras, ac dictis confratribus, et ſuffraganeis noſtris nomine noſtro injungatis, quod ipſorum ſinguli, modo conſimili, nos certificent, quid in hac parte duxerint faciend. per ſuas patentes literas, harum ſeriem continentes. Dat. apud Maghfeld viii. idus Aprilis, A.D. 1362 et noſtrae conſecr. decimo tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VI. 10.	SIM. ISLIP. 13.	1362.	EDWARD. III. 36.

Mandatum Radulphi de Salopia epiſcopi Bath. et Well. contra officium epiſcopale exercentes. Ex Reg. Well.

RADULPHUS epiſcopus Bath. et Well. archidiacono noſtro Well. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Abuſionibus quorundam epiſcopos ſe dicentium—qui licet non miſſi officium epiſcopale in noſtra dioec. viz. primam tonſuram et minores ordines conferendo, calices et ſuperaltaria conſecrando, veſtimenta eccleſiaſtica benedicendo,—ut lucrum extorqueant temporale, in noſtrum opprobrium et contemptum, et aliorum perniciosum exemplum, abſque auctoritate ſeu licentia aliqua exercere praeſumunt, occurrere cupientes, vobis—ſub poena excommunicationis—mandamus, quatenus nullum epiſcopum, praeterquam fratrem Johannem de Langebrugge Buduen. epiſcopum, ſuffraganeum noſtrum ad hujuſmodi ſpeciale officium exercend. ſine noſtris literis vobis oſtenſis—admittatis. Inhibeatis inſuper —omnibus rectoribus, vicariis, et capellanis— ne tales epiſcopos recipiant—Citetis inſuper, ſeu citari faciatis peremptorie quemcunque hujuſmodi epiſcopum praetenſum, quod compareat coram nobis vel noſtro commiſſario receptur. quod juſtitia ſuadebit. Dat. xvi. Jul. 1362.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
	SIM. ISLIP. 13.	1362.	EDWARD. III. 36.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. contra violatores libertatis eccleſiae Cant. Ex reg. Iſlip. fol. 188. a.

SIMON permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali, et officiali archidiaconi noſtri Cant. ſalutem, etc. Glorioſiſſimus martyr ſanctus Thomas, dudum Cant. archiepiſcopus, praedeceſſor noſter ſic ipſius eccleſiae charas habuit libertates, quod pro illis et aliis univerſis eccleſiae Anglicanae libertatibus mortem ſubiit temporalem; quique ante ipſius mortem dictam eccleſiam cum omnibus ſuis juribus, pertinentiis, et libertatibus ſub Dei et ipſius protectione ſubjecit, et ſub gravibus cenſuris eccleſiaſticis diſtricte prohibuit, ne quis libertates et jura eccleſiae Cant. antedictae occaſione quacunque infringere praeſumeret ſive violare; contrarium vero facientes, et eis dantes in hiis ſcienter conſilium, auxilium, vel favorem uſque ad ſatiſfactionem condignam anathemate perpetuo condemnavit: aliique ſancti patres omnes illos, qui eccleſias ſuis juribus et libertatibus privare, ſeu ea et eas violare, vel quicquam de domibus, maneriis, grangiis, aut locis aliis ad archiepiſcopos, et epiſcopos, vel alias perſonas eccleſiaſticas pertinentibus, praeter et contra voluntatem aut permiſſionem dominorum vel aliorum, qui hujuſmodi rerum cuſtodiis fuerint deputati, abſtrahere, conſumere, vel indebite contrectare praeſumunt, abſtrahive, conſumi, ſeu contrectari faciunt, vel hujuſmodi abſtractionem, conſumptionem, aut contrectationem ſuo nomine, vel a familiaribus ſuis factam ratam habuerint pariter et acceptam, majoris excommunicationis ſententia legitime innodarunt. Sane non ſine cordis amaritudine, fama publica referente, ad noſtrum pervenit auditum, quod nonnulli ſubditi noſtri tenentes eccleſiae noſtrae, ſicut dicitur, velut ingratiſſimi filii et degeneres, cum ſuis complicibus et fautoribus, quorum nomina et perſonas pariter ignoramus, contra nos et jura ac libertates dictae eccleſiae noſtrae ad invicem illicite conſpirantes, parcum noſtrum et eccleſiae noſtrae Cant. de Cruddyſwode noſtrae dioec. praedictae auſu temerario et noctanter invaſerunt, et ad cuſtodes ejuſdem in noſtro parco exiſtentes, ipſos de medio extinguere cupientes, ſagittarunt, et demum parcum noſtrum praedictum et ejus clauſuram nequiter et temere fregerunt, et ſic intrantes illum domos ibidem ſituatas aſcenderunt, et diripuerunt violenter, necnon quam plura bona tam noſtra quam aliena inibi cauſa cuſtodiae exiſtentia, et repoſita, praeter et contra voluntatem ſeu permiſſionem dominorum hujuſmodi bonorum, et cujuſcunque ad cuſtodiam eorum deputati, illicite abſtraxerunt, alienarunt, et injuſte contrectarunt, ſicque et alias jura et libertates eccleſiaſticas praecipue dictae eccleſiae noſtrae ſcienter et multipliciter violarunt et doloſe; hujuſmodi majoris excommunicationis ſententias a ſanctis patribus contra hujuſmodi malefactores in hac parte provide latas ipſo facto damnabiliter incurrendo. Ne igitur hujuſmodi factum deteſtabile in ſanctae matris eccleſiae contemptum redundans manifeſte, quod vos veriſimiliter non latet, ſicuti nec latere poterit, cum ſit notorium atque verum, noſtris oculis conniventibus, impunitum relinquatur; vobis conjunctim et cuilibet veſtrum diviſim committimus et mandamus, et ſub poena excommunicationis majoris, quam merito formidare poteritis, ſi in executione praeſentis mandati noſtri negligentes fueritis vel remiſſi; quatenus in ſingulis eccleſiis noſtrarum civitatis et dioec. exemptis et non exemptis, regularibus et non regularibus, ſingulis diebus dominicis

et feſtivis intra miſſarum ſolennia, cum major affuerit populi multitudo in eiſdem, necnon in ſingulis capitulis generalibus et cleri convocationibus in ipſis noſtris civitate et dioec. celebrandis, pulſatis campanis, candelis accenſis et extinctis in vituperium eorundem in terram projectis, ac cruce in manibus erecta cum omni ſolennitate, qua decet, dictos malefactores omnes et ſingulos, et eorum complices, fautores, et conſiliarios, et quoſcunque hujuſmodi culpabiles in hac parte in genere praemiſſorum occaſione, tam auctoritate beatiſſimi Thomae martyris praedeceſſoris noſtri, quam aliorum ſanctorum patrum conſtitutionum contra hujuſmodi malefactores ſalubriter editarum in hac parte, excommunicatos fuiſſe et eſſe, ut praefertur, nuncietis, et faciatis per alios nunciari; a nunciatione hujuſmodi non ceſſantes, quouſque a nobis aliud expreſſe receperitis in mandatis. Inquirentes nihilominus diligenter de nominibus et cognominibus omnium et ſingulorum malefactorum hujuſmodi, et quos reos vel culpabiles inveneritis, ipſos citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis xx. die poſt citationem per vos eiſdem factam, ſi juridicus ſit, alioquin proximo die juridico tunc ſequente, ubicunque tunc, etc. certis articulis et interrogatoriis correctionem et ſalutem animarum ſuarum concernentibus, et ad noſtram cognitionem ſpectantibus praemiſſorum occaſione eiſdem et eorum cuilibet ex noſtro officio objiciend. reſponſur. ac de veritate dicenda ſuper hiis pariter juratur. facturique ulterius et recepturi, quod juſtitia ſuadebit. Et quid feceritis in praemiſſis, ac de nominibus et cognominibus illorum, ſi quos culpabiles in hac parte inveneritis, et citaveritis, ac de modo et forma executionis veſtrae in hac parte nos die et loco hujuſmodi certificetis per veſtras, ſeu certificet ille veſtrum, qui praeſens mandatum receperit exequendum, per ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Cherryng viii. cal. Octob. A. D. 1362. et noſtrae conſecrat. xiii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 1.	SIM. ISLIP. 13.	1362.	EDWARD. III. 36.

Conſtitutio venerabilis domini Simonis Iſlip, Cantuar. archiepiſcopi edita apud Lambethe A. D. 1362. Ex MS. Cott. Otho A. 15. fol. 135. a

De presbyteris annualia celebrantibus, et aliis non curatis deſolatis ad ſerviendum curis hujuſmodi compellendis.

SIMON permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, et apoſtolicae ſedis legatus, etc. Effraenata generis humani cupiditas, cujus conatus, niſi juſtitia ſua virtute reprimeret, ita ex ſibi innata malitia excreſceret, quod charitas extra mundi terminos exularet. Sane communis ad nos querela perduxit, et magiſtra rerum experientia manifeſtat, quod moderni temporis ſacerdotes adeo jam cupiditatis et accidiae vitia infecerunt, quod ſtipendiis rationabilibus non contenti, pro labore ſalaria vendicant, et recipiunt exceſſiva; ſalutariumque laborum ſpretis exercitiis, adeo delicatis ſtudent voluptatibus, quod eccleſiis, vel capellis parochialibus, etiam curis animarum deſervire ſeu intendere, tanquam parochiales presbyteri, etiam oblatis ſibi congruis ſalariis, recuſant penitus, et contemnunt, annualia pro vivis et defunctis peculiari quodam otio celebrantes; ſicque parochiales eccleſiae, et capellae plures noſtrae provinciae inofficiatae remanent capellanis parochialibus, immo curatis propriis, non abſque gravi animarum periculo deſtitutae: ſacerdoteſque praedicti ſic delicati et cupidi ſalariis exceſſivis hujuſmodi farcinati evomunt, indomiti delirant et deficiunt, et poſt ventris ingluviem, et varias carnis illecebras, ſpumant in libidinem; et tandem, in malorum voraginem penitus demerguntur in virorum eccleſiaſticorum deteſtabile ſcandalum, et exemplum pernicioſum laicorum. Huic igitur morbo peſtifero mederi ſalubriter et celeriter cupientes, de fratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu, ſtatuimus et ordinamus, quod capellani quicunque non beneficiati praeſertim idonei curis animarum, et eccleſiis, ſeu capellis parochialibus, moderatis ſibi conſtitutis ſalariis, inferius plenius deſcribendis, poſtpoſitis privatis, ſeu peculiaribus obſequiis quorumcunque, ante omnia officiari, et intendere teneantur; cum per loci dioeceſanum, ſeu ordinarium, judicem in hac parte competentem fuerint requiſiti ſub poena ſuſpenſionis ab officio; quam, ſi ſic requiſiti, ut praemittitur, infra viginti dierum ſpatium, ceſſante impedimento legitimo, non paruerint cum effectu, eo ipſo ſe noverint incurſuros.

Statuimus etiam, et ordinamus, quod capellani annualia celebrantes, et caeteri curis animarum non intendentes, quinque marcis; eccleſiis vero, ſeu capellis parochialibus, et curae eiſdem imminenti officiantes, ſex marcis pro ſuis ſtipendiis annuis, debeant contentari, niſi locorum dioeceſani, propter amplioris parochiae ſolicitudinem, vel aliam cauſam legitimam, aliter, pro ſuo arbitrio, duxerint ordinandum. Si quis vero ſacerdotum hujuſmodi noſtrae provinciae ampliorem ſummam, quam ut praefertur, quovis exquiſito colore, pro anno integro, ſeu rata temporis ejuſdem receperit, niſi infra menſem fabricae eccleſiae, in qua divina celebraverit, ſummam ipſam excedentem reſtituerit, ſententiam ſuſpenſionis ab officio ſuo incurrat ipſo facto; et ſolvens, ſi perſona eccleſiaſtica fuerit, puniatur in duplum ſic exceſſive ſolutum, in pios uſus, juxta arbitrium loci dioeceſani, convertendum. Et ut amplius ſacerdotibus evagandi materia ſubtrahatur, ipſorumque mores, et vita certius cognoſcantur; volumus et ordinamus, ne quis ſacerdos de una dioeceſi ad aliam ſe transferens, ad divina admittatur ibidem, niſi dioeceſano loci, ad quem ſe tranſtulit, literas commendatitias oſtendat epiſcopi, in

in cujus dioeceſi antea proximo morabatur. Abſolutionem vero ipſorum, qui praefatas ſuſpenſionum ſententias incurrerint, nobis, et confratribus noſtris ocorum dioeceſanis ſpecialiter reſervamus, quas demum poſt publicationem debitam praemiſſorum juxta canonum exigentiam, ligare, propter juris ignaros, et ſimplices, tenore praeſentium, declaramus. Fraternitati igitur veſtrae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praemiſſa omnia et ſingula in dioeceſi veſtra celeriter publicetis, et executioni debitae demandetis. Et quid feceritis in hac parte, nos, citra feſtum purificationis beatae Mariae virginis, proximo nunc futurum, certificare curetis, per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamhethe, xvi. kalend. Decembr. anno Domini 1362. et conſec. noſtrae anno tertio decimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 1.	SIM. ISLIP. 13.	1362.	EDWARD. III. 36.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. querelam conventus S. Frideſwidae Oxon. continens contra priorem. Ex reg. Iſlip. fol. 189. b.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri, ac domino ſuo, dom. Simoni Dei gratia Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato ſuus humilis et devotus ... officialis, Lincoln. ſede vacante, per vos legitime deputatus, reverentiam et honorem debit. tanto patri. Mandatum veſtrum recepi xii. cal. Januar. A. D. infraſcripto. Simon, etc. diſcreto viro officiali noſtro, Lincoln. ſede epiſcopali ibidem jam vacante, per nos legitime deputato, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Querelam religioſorum virorum ſubprioris, et conventus prioratus ſanctae Frideſwidae Oxon. dictae, Lincoln. dioec. gravem recepimus; continentem, quod quidam frater Nicolaus de Hungerford priorem dicti prioratus ſe praetendens, bona ejuſdem prioratus adeo graviter dilapidavit et conſumpſit continue, ac de diebus in dies dilapidat et conſumit, quod niſi celeriter adhibeatur remedium, idem prioratus per ipſum fratrem Nicolaum, priorem praetenſum ejuſdem, ad irreparabilis diſſolutionis opprobrium in proximo deduceretur: qui non ſolum rerum, ut praemittitur, verum etiam famae ſuae prodigus, et propriae ſalutis immemor exiſtens, vitam duxit diutius enormiter diſſolutam, et adhuc ducere non deſiſtit; occaſioneque praemiſſorum et alias fuerunt et ſunt quam plurima tam in capite, ut praemittitur, quam aliunde in prioratu praedicto corrigenda, ac debite reformanda; praeſertim cum ibidem periclitetur religio, regularis diminuatur devotio, bonaque et reditus, unde canonici dicti prioratus ſuſtentari, et caetera onera ejuſdem ſupportari deberent, temere diſſipentur; quodque pars religioſorum virorum praedictorum coram vobis congruis loco et tempore ſufficienter comparens, et praemiſſa vobis ſeriatim exponens, a vobis, ſibi et prioratui praedicto, juxta negotii qualitatem et naturam, prout ex officii veſtri debito tenebamini, de remedio congruo provideri, plenamque juſtitiam in praemiſſis fieri cum inſtantia debita poſtulavit. Vos tamen partem ipſam ſic effectualiter petentem exaudire non curaſtis, ſed plus debito diſtuliſtis minus juſte; unde pars eorundem religioſorum virorum ad nos competenter accedens, ſibi ſuper hoc de remedio provideri petiit opportuno. Nolentes igitur ſibi in ſua deeſſe juſtitia, ſicuti nec debemus, vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus, ſi eſt ita, parti ipſorum religioſorum virorum infra xv. dierum ſpatium a tempore receptionis praeſentium continue numerand. faciatis in praemiſſis juſtitiae complementum; alioquin citetis, ſeu citari faciatis peremptorie praefatum fratrem Nicolaum, priorem ſupradictum, quod compareat coram nobis ſeu noſtro commiſſario, octavo die juridico poſt lapſum dictorum xv. dierum, ubicunque in noſtris civitate, dioec. ſeu provincia tunc fuerimus, in dictae querelae negotio proceſſuri, facturique ulterius et recepturi, juxta ipſius negotii qualitatem et naturam, quod juſtitia ſuadebit. De die vero receptionis praeſentium, et quid in praemiſſis feceritis, nos vel noſtrum commiſſarium, dictis die et loco certificetis per veſtras literas patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Maghfeld xviii. cal Januar. A. D. 1362. et noſtrae conſecrat. xiii. Poſt cujus mandati receptionem fueram ex parte religioſorum ſubprioris et conventus cum inſtantia requiſitus, quod partes meas interponerem, juſtitiamque facerem in praemiſſis, juxta vim, formam, et effectum ejuſdem mandati veſtri, ac qualitatem negotii et naturam. Verum quia arduis negotiis aliis praepeditus huic negotio intendere non valeo quoviſmodo, praedictum fratrem Nicolaum citari feci, quod compareat coram vobis vel veſtro commiſſario, octavo die juridico poſt lapſum dictorum xv. dierum, ubicunque in veſtris civitate et dioec. ſeu provincia tunc fueritis, in dictae querelae negotio proceſſuri, facturique in omnibus et recepturi, quod tenor ejuſdem mandati veſtri exigit et requirit; volens et conſentiens, quod vos per vos, alium ſeu alios negotium praedictum tam ad inſtantiam, quam ex officio audiatis, diſcutiatis, et fine debito terminetis cum omnibus ſuis emergentibus, contingentibus, et connexis, juxta juris exigentiam, ipſiuſque negotii qualitatem et naturam in omnibus et per omnia prout ego poſſem ſeu deberem. Dat. Lincoln. xi. cal. Januar. A. D. ſupradicto.

Ejuſdem

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. I.	SIM. ISLIP. 14.	1362.	EDWARD. III. 36.

Ejuſdem mandatum de viſitatione conventus S. Frideſwidae. Ex reg. Iſlip. fol. 189. b.

SIMON, etc. venerabilibus viris magiſtris Johanni Renham, cancellario univerſitatis Oxon. Lincoln. dioec. Willelmo Duramitas, cuſtodi aulae ſeu collegii de Merton in eadem, et officiali archidiaconi Oxon. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum frater Nicolaus de Hungerford, prior prioratus monaſterii ſive eccleſiae ſanctae Frideſwidae Oxon. Lincoln. dioec. ſede epiſcopali ibidem jam vacante, fuerit et ſit tam ſuper dilapidatione bonorum dictae eccleſiae, per ipſum, ut dicitur, nequiter conſumptorum, quam aliis ſuis gravibus exceſſibus et enormibus in ſuum, et ſui ordinis ſcandalum, et dictae eccleſiae, ſive prioratus praedicti diſſolutionem et detrimentum manifeſtum, ut aſſeritur, commiſſis per eundem, penes nos graviter diffamatus; quorum occaſione et alias fuerunt et ſunt quam plurima tam in capite, ut praemittitur, quam in membris, et aliunde in ipſo prioratu corrigenda notorie, et debite reformanda; praeſertim cum ibidem periclitetur religio, regularis diminuatur devotio, bonaque et reditus prioratus antedicti, unde idem prioratus et canonici ejuſdem ſuſtentari, et onera ejuſdem incumbentia, ſupportari deberent, temere, ut accepimus, diſſipentur. Nos, ad quem reformatio dicti prioratus tam in capite, quam in membris, ut praefertur, et correctio praemiſſorum cum ſuis emergentibus, dependentibus, et connexis pertinent, et pertinere noſcuntur iſta vice, plenaque poteſtas atque juriſdictio in hac parte fuerunt, et ſunt legitime devolutae dictum prioratum tam in capite, quam in membris debite viſitari, plenamque veritatem inquiri de praemiſſis debere, tam ex noſtro officio, quam de parte dicti prioris, ſubprioris, et conventus prioratus antedicti expreſſo conſenſu decrevimus, juſtitia exigente. Vobis igitur communiter et cuilibet veſtrum diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praefatos priorem, ſubpriorem, et conventum, ſingulareſque perſonas ejuſdem praemuniatis ſeu citetis, praemuniri ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis ſeu noſtris in hac parte commiſſariis, ſecundo die juridico poſt feſtum S. Hilarii prox. futurum, cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium, in domo capitulari dicti prioratus, quodque eiſdem die et loco perſonaliter interſint, viſitationem noſtram hujuſmodi, per nos ſeu commiſſarios noſtros faciendam, juxta juris exigentiam ſubituri, inquiſitionemque in hac parte capiendam viſuri, facturique ulterius et recepturi in toto hujuſmodi viſitationis negotio, quod juſtum fuerit, et canonicis convenit inſtitutis, qualitaſque et natura ipſius negotii exigit et requirit. Et quid in praemiſſis feceritis, nos ſeu dictos noſtros commiſſarios dictis die et loco certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem nominaque et cognomina omnium et ſingulorum canonicorum dicti prioratus, in hac parte citatorum, ſerioſius continentes; ſeu certificet ille veſtrum per ſuas, qui praeſens noſtrum mandatum fuerit executus, ſigillo auctentico vel ſigno alicujus notarii publici conſignat. Dat. apud Maghfeld iii. non. Januar. A. D. 1362. et noſtrae conſecrat. xiv.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. I.	SIM. ISLIP. 14.	1362.	EDWARD. III. 37.

Conſtitutiones ſive ſtatuta aulae Cantuar. in univerſitate Oxon. Ibid. fol. 213. b.

SIMON permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus dilectiſſimis in Chriſto filiis, et confratribus noſtris, priori, et capitulo eccleſiae noſtrae Cantuar. ſalutem cum felicibus gratiarum incrementis, et benedictione dexterae ſalvatoris. Tolerante divina clementia, quandam aulam collegiatam ſtudentium in univerſitate Oxon. noſtrae Cant. provinciae fundavimus, certis ſtatutis et ordinibus per nos editis, quibus iidem ſtudentes regi debeant et arctari; quorum tenores praeſentibus literis noſtris duximus per ordinem inſerendos, poſtulantes attentius ea inter vos debite publicari, veſtrumque conſenſum et aſſenſum communem eiſdem, prout vobis expediens videbitur, accommodari; literas necnon veſtras ſuper conſenſu et aſſenſu ſic adhibitis, nobis remitti patentes, ſigilli veſtri communis appenſione praeſentium tenorem habentes, prout decuerit, communitas.

Sapientia Dei patris per uterum beatae virginis volens prodire in publicum, ſicut aetate proficere voluit, ſic gratiae et ſapientiae ſuae munera paulatim aliis proficiendo ſecundum proceſſum aetatis ſuae magis ac magis realiter oſtendebat; ut alii, qui ab ejus plenitudine fuerant gratiam et ſapientiam recepturi, prius humiliter addiſcerent et proficiendo creſcerent in doctrina, poſteaque, quod ſic didiſcerent, aliis ſalubriter revelarent. Quia igitur per ſapientiam ſic non abſque ſudore et laboribus adquiſitam, reguntur regna, et in juſtitia confoventur, eccleſia militans germinat, et ſua diffundit tentoria. Nos ad haec ſaepius revolventes intima cordis noſtri, ac conſiderantes viros in omni ſcientia doctos et expertes in epidimiis praeteritis plurimum defeciſſe, pauciſſimoſque proper defectum exhibitionis ad praeſens inſiſtere ſtudio literarum; de magnificae trinitatis gratia, et meritis beati Thomae martyris

martyris patroni noſtri firmiter confidentes, de bonis nobis a Deo collatis, aulam quandam ſcholarium in univerſitate Oxon. et noſtra provincia de conſenſu et licentia ſereniſſimi principis domini Edwardi, regis Angliae illuſtris, in loco, quem ad hoc noſtris ſumptibus comparavimus, conſtituimus, et fundavimus, et eam ſub forma, quae ſequitur, duximus ordinandam.

Inprimis aula praedicta vocabitur "Aula Cantuarienſis", et habebit ſuperiorem, qui nominabitur cuſtos. Ejuſdem aulae cuſtos debet eſſe vir provectae aetatis, maturus, ſobrius, et honeſtus, expertus et approbatus, et ſcientia merito commendatus, in ſpiritualibus potiſſime, et in temporalibus plurimum circumſpectus, et caeteris quantum ad curam dictae aulae merito praeferendus. Et debet ipſe praefici tali modo, viz. ſenior domus, quam cito commode poterit, poſtquam cuſtodis officium fuerit vacuum, omnes ſocios pro viribus congregabit; qui ſic congregati, dilatione quacunque poſtpoſita, juxta formam traditam inferius, ſc. de ſociis admittendis, eligent de toto collegio tres perſonas habiliores et meliores in agibilibus et ſcientia ad dictam curam, et eos in ſcriptura communi domino archiepiſcopo nominabunt. Quorum unum ex illis ſic nominatum, quem voluerit archiepiſcopus, praeficiet in cuſtodem, curam, et adminiſtrationem tam ſpiritualium, quam temporalium ad ipſam aulam pertinent. ſibi plenius committendo. Habebit inſuper dictus cuſtos undecim ſocios actualiter conſtudentes, et ultra illos unum capellanum, qui niſi rationabili cauſa praepediatur de ſociis dictae aulae, cum capellam habuerint ad hoc ordinatam, quotidie celebrabit; et ſic erunt xii. ſocii in univerſo praeter capellanum ſumptibus aulae praedictae, qui omnes dicto cuſtodi ſuo, quem praeeſſe et praeeminere eis et caeteris miniſtris inferioribus et exterioribus dictae aulae volumus, in omnibus, quae ad dictam aulam et ordinationem ejuſdem concernent, humiliter obediant, verbo et facto pareant et intendant. Si tamen caſu quocunque fortuito contingat dictae domus proventus xii. ſociis cum capellano non poſſe ſufficere, tunc ſubrogatio decedentis ſive decedentium deferri poterit, quouſque Deus fortunam dederit ampliorem; cumque proventus domus ejuſdem aucti fuerint titulo qualicnnque, numerum ſociorum augeri volumus juxta ſufficientiam facultatum.

Inprimis ſtatuimus et ordinamus, quod nullus in ſocium dictae aulae quomodolibet admittatur, niſi ſit caſtus, in quantum conſtare poterit, honeſtus, pacificus, humilis, indigens, non habens de proprio unde ſibi ſufficienter poterit exhiberi; aptus etiam ad ſtudium, et volens proficere, et quod non habeat in facie notabilem maculam, ut quod ſit vel erit ſtaturae competentis: aſſumendus inſuper ad collegium erit magiſter artium ſtudens, in theologia, vel ſaltem regens in artibus, et theologias in proximo auditurus, ſi talis poterit inveniri; alioquin bacalarius in artibus ad proficiendum aptior, et maturior ad incipiendum. Quibus vero deficientibus, ſeu non inventis, bacalarius in jure civili ingenioſus et habilis, cujus fama in doctrina famam aliorum praecellit, ſi alius in domo non fuerit, vel alius ſophiſta generalis proficere volens et valens eligatur. Proviſo tamen, quod numerus juriſtarum binarium non excedat, ſed in omni caſu, quod minor aptus ſeniore minus apto, bacalarius excellentior magiſtro minus ſufficiente, et ſophiſta magis diſpoſitus bacalario minus diſerto in electione hujuſmodi praeferatur: qui ſic admiſſus per unum annum vel duos, arbitrio cuſtodis et ſociorum ſuorum, in collegio ſtabit quaſi novitius probationis cauſa; qui, ſi per dictum tempus honeſte ſe habuerit, et profecerit, tunc per collegium finaliter admittatur, et incorporetur, tanquam ſocius, juxta gradum ſuum, niſi citius hoc fieri decrevit collegium juxta merita ſic recepti de gratia ſpeciali. Ad electionem vero ſociorum ſub hac forma ſemper procedatur; ut viz. cum locus alicujus vacaverit qualitercunque per mortem, ceſſionem, reſignationem, expulſionem, aliamve cauſam infraſcriptam, ſtatim incontinenti infra duos vel tres dies cuſtos, ſi praeſens ſit, in villa, vel poſtquam ad villam venerit, debet omnes ſocios congregare, et diligenter cum eis tractare, et conferre de varietate et ſufficientia perſonarum eligendarum; et primo omnes in genere monere, ne quis eorum ſub debito juramenti ſui in admiſſione ſua aliquem finaliter nominet ſive eligat, niſi quem credit veriſimiliter talem eſſe, de quo ſuperius eſt expreſſum. Et ſi inter eos plures in diſcordia nominentur, nec in unum poterunt conſentire; tunc ille praeferatur, in quem major et ſanior pars cenſeatur. Si contingat ad electionem artiſtae procedere, quem major pars artiſtarum cum cuſtode vel alio ſeniore duxerit eligendum. Si vero ad electionem juriſtae, ſeu canoniſtae procedi debeat, tunc major pars magiſtrorum et bacalariorum cum cuſtode ſeu altero ſeniore pro majore et ſaniore parte habeatur. In aliis vero caſibus major pars cenſeatur, quae in numero excedit, dum tamen ex eadem parte ſunt duo ad minus magiſtri ſeu bacalarii cum cuſtode, ſi plures habeantur. Si vero contingat alicujus locum vacare in vacatione magnae univerſitatis, tunc electio ſive ſubrogatio recedentis uſque ad reſumptionem magiſtrorum deferri poteſt, quia parva materia tunc erit in villa de merito eligendis.

Omnes vero ſocii in admiſſione ſua coram cuſtode in praeſentia caeterorum ſociorum jurabunt, quod nunquam erunt contra dictam aulam conſulendo vel auxiliando, clam vel palam; ſed eam, et jura ſua ac ſtatuta pro viribus defendent, et quod ea, quantum poſſunt, viriliter obſervabunt, et facient ſimiliter ab aliis obſervari, quamdiu in ſuo robore duraverint, nec ea contigerit immutari; et quod nullo tempore venient contra ea per ſe nec per alium ex cauſa aliqua ſeipſos aut alium concernente, et praeſertim ſi ex aliqua cauſa inferius deſcripta, aliquis ipſorum a praedicta aula amotus fuerit, renunciet omni regrediendi remedio, ut inferius erit cautum. Cuſtos etiam cum pri-

mo venerit ad collegium coram tota ſocietate conſimile juramentum praeſtabit, et ideo coram archiepiſcopo non jurabit niſi ſolam obedientiam, ſicut ad curam animarum alius admittendus; ſed ad ſocietatem mittatur per literas ſuas facientes mentionem, quod ipſi ejus juramentum recipiant in forma ordinata.

Omnes inſuper ſocii in aula ſimul comedant, et in eadem menſa communi, niſi infirmitas alicujus temporalis, vel alia cauſa rationabilis judicio cuſtodis et ſociorum approbanda, aliud ſuaſerit probabiliter faciendum. Socio vero in camera ſic prandenti miniſtrabitur ſecundum exigentiam communarum. Cum vero alicui ſociorum aegritudo diutina, et judicio humano incurabilis ſupervenerit; volumus, quod a domo totaliter recedat, ne ſtudentes propter curam infirmi, et frequentem ejus viſitationem, a ſtudio diſtrahantur. Si tamen talis infirmus ſit adeo pauper, et amicis deſtitutus, quod non poterit ſibi ipſi proſpicere; volumus, quod quouſque melior fortuna aliunde ſibi arriſerit, quamdiu vixerit, ſingulis annis percipiat de communi quinque marcas, et reſiduum portionis in utilitatem communem convertatur; et interim ceſſet ſubrogatio alterius ſocii loco ſuo, qui ſi per gratiam divinam convaluerit, ad domum libere redeat, et etiam quamdiu ſanus vixerit, teneat locum ſuum. Item, ſi quis ipſorum religionem aliquam intraverit, ſeu ad aliquod obſequium domini temporalis ſeu eccleſiaſtici ſe tranſtulerit, vel ſi ab ipſa domo animo ſtudium deſerendi ſponte receſſerit, ſeu in ipſa domo ſtudere et proficere neglexerit, vel ſi rixoſus aut contumelioſus, aut alias inpacificus, nolens ſe corrigere, aut alias intolerabilis, aut contra cuſtodem, ſive ſocios jurgiorum et contumeliarum frequens ſuſcitator fuerit, ſicut inferius deſcribitur, a domo protinus expellatur, et proviſione dictae domus extunc careat omni modo. In menſa vero habeant ſocii lectionem aliquam de ſacra ſcriptura, cui epulantes ſub ſilentio diligenter intendant; et recipiatur inter eoſdem aliquis pauper clericus et juvenis, qui lectionem hujuſmodi eis manducantibus diſtincte legat. Et poſtea de eleemoſyna capiat victum ſuum. Et quoniam abſtinentia cibi et potus ad apprehendendum culmen ſcientia eſt ſumme neceſſaria, quod in Daniele, qui propter concupiſcentias internae cognitionis voce angelica vir deſiderior dicitur, patuit manifeſte, dum in aula nutritus regia, nihil ex cibis delectabilibus contingere voluit, ſed lautis ac melioribus cibaria praetulit duriora, ut tanto avidius guſtum ſapientiae intus acciperet, quantum corporis ſui laſciviam per cibi ſubtractionem amplius edomaret. Idcirco ſcholaribus aulae noſtrae ſingulis abſtinentiam non ſtrictam, ſed moderatam et honeſtam, quae ſocietati congruit, ſpecialiter commendamus, ventris ingluviem, quae potius ſpuit in libidinem, penitus deteſtantes Quamobrem licet communas cujuſlibet ſocii per hebdomadam ad duos ſolidos taxaverimus, et volumus fideliter cuſtodiri, ut cum cariſtia tanta ſupervenerit, quod de minori ſumma non poterit, ſocietati ſecundum ejus honeſtam decentiam provideri tunc paratam ſummam inveniat, et ſic ejus neceſſitatibus promptius caveatur. Veruntamen dum annorum durat fertilitas, et commodius de minori eis poterit miniſtrari, volumus et ſtatuendo decernimus, quod communa hebdomadalis cujuſlibet ſocii xviii. denar. ſi fieri commode poterit, vel ad plus xx. denar. non excedat. Exceptis feſtis natalis Domini, Paſchae, et Pentecoſtes, in quorum ſeptimanis propter feſtivitatum reverentiam iv. vel v. denar. adjiciantur cum denariis ſummae memoratae, quod vero de communiis ſingulorum in fine anni ſuperfuerit, in uſus communes alios fideliter convertatur. Cuſtos autem in toto de domo recipiet pro ſuis expenſis x. lib. annuatim, quouſque facultates ejuſdem fuerint augmentatae.

Cuſtos autem cum ſcholaribus ultra communas ſuas robas annuatim percipiet de communi, et ſecta eadem veſtientur magiſtri; viz. et bacalarii cum collobiis ſeu tabbardiis talaribus; ſophiſtae vero cum brevibus collobiis, juxta ſtatus cujuſque decentiam inſimul cum furris; magiſtri quoque furruras de minuto vario pro capuciis et bugeto pro ſupertunicis; bacalarii vero de bugeto pro utriſque, et ſophiſtae agn. pro ſupertunicis ſolis percipient, ita tamen quod pretium robae magiſtrorum et furri xxx. ſolid. bacalariorum vero xxiv. ſolid. ſophiſtarum quoque xviii. ſolid. non excedat, niſi de minori ſumma poſſit hujuſmodi proviſio fieri competenter; ad quod burſarius ſive alius veſtrum hujuſmodi comparator, quantum poterit, ſtudeat et laboret. Burſarius vero, qui pro tempore fuerit, aſſumpto ſecum, ſi neceſſe fuerit, prudentiori, quem communitas ad hoc elegerit, tam robas, quam furruras, tempore ad hoc congruo, ſecundum dictum pretium fideliter comparabit, et diſtribuet inter ſocios, prout juxta praemiſſa unicuique ſecundum quantitatem ſuam fuerit opportunum. Reſiduum vero, quod finito anno ſuperfuerit, fideliter cuſtodiatur ad alios uſus dictae ſocietati neceſſarios et communes; inhibemus vero dictis ſcholaribus, ne clochis aut qunnis, aliiſve veſtibus quibuſcunque, niſi tabbardis ſuis deſuper, in univerſitate, ſaltem in congregatione publica ſcholarium utantur, niſi cum tempus pluvioſum advenerit, pro quo tempore clochas ſuas habeant, ut ſic collobia ſua honeſtius conſerventur. Item, cum poſt veſperas communiter ſcholares ſpatiari, et aerem capere pauliſper conſueverant, volumus, quod ſocii, qui ſpatiari volunt, adinvicem ſe conferant et ambulent, bini et bini de doctrina vel de honeſtis ſolatiis conferendo, et ſic ſimul redeant tempeſtive. Nullus vero ſcholarium a ſtudio voluntarie, vel aliquo quaeſito colore, ſe abſentet; quod ſi fecerit, nihil pro tempore abſentiae ſuae percipiet de communi. Et ſi per dimidium annum, quod abſit, ſe abſentet, niſi per collegium ſuper hoc fuerit ſpecialiter diſpenſatum, quod niſi ex juſta cauſa et rationabili concedi ſeu fieri prohibemus, perdet dimidium illius, quod ultra communas ſuas fuerat recepturus, et ſic proportionabiliter pro tempore ampliori. Semper tamen, ſi animo deſerendi ſtudium receſſerit, et hoc conſtiterit,

ſte

ſtet proviſio ſupradicta. Si autem honeſtum vel expediens viſum fuerit ſaniori parti collegii cum cuſtode, ipſum vel unum de ſociis ſe transferre ad tempus ad aliquod de ſtudiis tranſmarinis, liceat cum unico duntaxat, pro biennio diſpenſare, in quo xx. marcas de domo percipiet, ſtante tamen poena ulteriori abſentiae, ſicut prius. Si vero pro utilitate collegii aliquis ſocius mittatur ad extra, tunc convenienter ſecundum facultates collegii, et exigentiam perſonae ſibi tempore abſentiae ſuae miniſtrabitur in expenſis, et ultra habebit communas, quas domi reciperet, pro tempore, quod in negotiis domus laborat continue in recompenſatione amiſſionis temporis et laboris.

Omnes ſocii in menſa et alibi infra domum, Latinum communiter loquantur, ut ſic linguam promptam habeant in Latino; quilibet etiam alteri deferet in loquendo, nec ſimul ſicut ante vel picae invicem garrulabunt, ſed unus alterum cum bono moderamine expectet, ut ſic diſcant qualiter cum extraneis modum loquendi habeant ordinatum; quilibet etiam alteri cum reverentia loquetur, ſemper exiſtimans ſe ipſi quemlibet alium praevalere. Caveat unuſquiſque ſocius ne extraneos conjunctos proximos alios ſuperducat in onus ſocietatis. Nullus inſuper recipiatur ad morandum in ipſa ſocietate, niſi ſtudens fuerit in aliqua facultatum, de quibus praefertur, et proficiens in doctrina et moribus decoratus.

Cuſtos vero in menſa et aliis ſeſſionibus teneat primum locum, ſecundum vero doctor in theologia, vel alius in decretis, et alii ulterius prout judicio cuſtodis videbitur expedire.

Quicunque de dicta domo in quacunque facultate inceperit, in aula ejuſdem domus, et non alibi teneatur convivium ſuum, nec plures invitet, quam in dicta aula recipi commode poterunt et honeſte; ſed de tanta comitiva vel minori, ſi voluerit, contentetur. Nullus tamen de ſociis propter determinationem vel inceptionem in artibus, nec bacalarius in alia quacunque ſcientia etiam ſuperiori, feſtum aliquod faciet, ſed, ſi velit et commode poterit, et alia pitantia brevi et non ſumptuoſa inter ſocios ſuos diſtribuenda penitus ſit contentus.

Cuſtos autem, ſi pacem inter ſocios diſcordes trina vice facere neglexerit, aut ipſemet eam notabiliter totiens turbaverit, ſeu in correctionibus faciendis tot vicibus negligens fuerit aut remiſſus, vel perſonarum nimis favorabiliter acceptor; tunc infra menſem ter ad minus interpoſitis competentibus temporis interſtitiis, per ſeniorem ſocium, de conſenſu caeterorum ſociorum moneatur, ut ſe corrigat, et defectus ſuos ſuppleat; quod ſi non fecerit, ſignificetur per ſocios domino archiepiſcopo, ut ipſe eum corrigat et emendet; vel ſi incorrigibilis ſit, ſimpliciter amoveat a dicta aula, et alium ſubroget loco ſui. Item ſi aliqua turpitudinis nota quemquam de ſociis involverit, vel aliquod grave ſcandalum de aliquo per aliquos de ſociis vel extraneis ſuſcitatum fuerit, vel eorum aliquis ſtudio neglexerit proficere, aut ſcholas et actus ſcholaſticos frequentare contempſerit, vel quocunque alio notabili vitio irretitus fuerit; ſtatim cuſtos in praeſentia ſociorum facti veritatem inquirat, tam per juramentum committentis, quam caeterorum, qui inde melius ſcire poterunt veritatem; et ſi delictum leve fuerit, puta levis et verbalis inobedientia contra cuſtodem, aut jurgium cum ſocio ſuo moroſum, ſeu levis provocatio ad iracundiam, vel alia levis offenſa, quae arbitrio cuſtodis et ſaniorum partis ſociorum declarabitur; tunc illum cuſtos corriget et puniet ſecundum exceſſus hujuſmodi quantitatem, et ſi correctus alias, nulla excuſatione probabili ſubſiſtente, in conſimile crimen inciderit, interim gravius arguatur; et ſi tertio, a domo protinus et ſimpliciter expellatur; et idem ſi correctionem praedictam humiliter recipere non curaverit, ſed cum deliberatione contradixerit, vel poenitentiam ſibi injunctam contempſerit adimplere. Si autem gravis culpa fuerit, ut ſi de perjurio voluntario, et ex propoſito, et potiſſime circa obſervationem ſtatutorum praeſentium, furto, ſacrilegio, homicidio, ſeu rapina, adulterio, vel alio lapſu carnis gravi, percuſſione ſocii cum baculo, enſe, vel cultello, modo praedicto vel alias per teſtes idoneos et non ſuſpectos convictus fuerit; hoc ſolum ſufficiat, ut a domo penitus expellatur. Si autem de hujuſmodi crimine gravi ſola exorta fuerit contra eum et probata ſuſpicio, vel aliunde alia veritas liquere poterit; tunc propter infamiam, quae forte ſine alicujus rei veritate, ſed non ſine aliqua ſui occaſione, ortum habuit, aliquantulum graviter corripiatur, et ſibi diſtrictius injungatur, ut omnino caveat, ne a modo quicquam faciat, ſeu occaſionem praebeat, per quod ſcandalum hujuſmodi ſuſcitetur; cui ſi praeſtiterit ſcienter occaſionem notabilem, ex poſt facto, ſi etiam facti veritas non probetur, extunc a dicta domo finaliter expellatur. Si autem aliqua verbalis diſſenſio ſeu contentio inter ſocios orta fuerit, ſtatim per cuſtodem pacificetur, et rixantes ad bonam concordiam reducantur. Et qui noluerit (arbitrio) vel judicio cuſtodis ſuper hoc ſtare, coram tota congregatione ſuper hoc publice arguatur, et bona poenitentia pro commiſſa hujuſmodi rebellione ſibi per commune judicium majoris ſeu ſanioris partis imponatur, cui ſi moroſe contradixerit, vel eam humiliter acceptare non curaverit, tanquam ſuperiori ſuo inobediens et rebellis a domo, ut praemittitur, expellatur. Item ſi beneficium aliquod curatum, eccleſiaſticum, vel temporale, par vel uberius domus beneficio aliquis ſociorum recipiat; volumus, quod per unum annum nihilominus ultra in domo ſtare valeat, ut ſic ex tanti beneficii largitate domui ad pinguiorem compenſationem efficacius obligetur, poſt annum ceſſet ſibi proviſio antedicta. Ejectis vero et a domo expulſis omne beneficium dictae domus, et ejus proviſio penitus denegentur; nec eis occaſione ejectionis ſeu amotionis ſuae, contra cuſtodem aut ſocios dictae domus ſeu alios quoſcunque ulla competat actio vel regreſſus, ſive augendo, ſive appellando, ſive querimoniam deponendo. Nullum inſuper remedium juris communis ſeu ſpiritualis ſive integrae reſtitutionis, aut literarum cujuſcunque curiae, etiam Romanae, aut alterius eccleſiaſticae, vel ſecularis, etiamſi regalis

galis fuerit, ſibi proſit, nec valeat ſibi hujuſmodi literarum impetratio, nec literis pro eis impetratis vel impetrandis, ſeu per quoſcunque alios obtentis utantur, in judicio, vel extra, quantumcunque ſibi vitae et probitatis merita alias ſuffragentur. Quibus omnibus in ipſius incorporatione renunciet ex abundanti palam, publice, et expreſſe.

Praefati vero ſocii, qui fuerint ſacerdotes, cum capella fabricata fuerit, in eadem celebrent, ita quod ſingulis diebus una miſſa de trinitate, et alia de beata virgine, ſi commode fieri poterit, habeantur, dum tamen miſſa de die pro miſſis praedictis non omittatur, correſpondentia matutinis, tam de non prius celebratis miſſis ferialibus, quam feſtivis. In dominicis et feſtivis una miſſa cum nota fiat in eadem, cui teneantur omnes ſocii intereſſe; in majoribus vero duplicibus matutinae et veſperae ac miſſa cum nota ſolenniter habeantur, quibus omnes ſocii in ſuperpelliciis albis induti ſuam exhibeant praeſentiam corporalem. Omnes ſocii ſacerdotes, cum eos continget celebrare, niſi in majoribus feſtis, dicent pro nobis et praedeceſſoribus noſtris in miſſis ſuis: "Deus qui inter apoſtolicos ſacerdotes," cum "Secreto," et poſt communi eidem orationi congruentibus. Omnes vero ſocii non celebrantes dicent pro nobis, ſemel in die vel nocte quinquageſies "Ave Maria, cum "Pater noſter" et "Credo," ut moris eſt; quod ſi per occupationem vel aliquam levem negligentiam contigerit hoc aliquem omittere, die tunc ſequente vel ſaltem nocte ſuppleatur.

Cuſtos vero habebit cameram principalem, quam ipſe duxerit eligendam; ſcholares vero ſtudentes habeant cameras ſecundum gradum, et ſtatum, ac meritum cujuſlibet perſonae, quas cuſtos eis duxerit aſſignandas. Semper tamen juvenes cum ſenioribus et provectioribus miſceantur, ut ſic melius ab inſolentiis et laſciviis arceantur, et ad doctrinam promptius excitentur; qui omnes in ſuis cameris honeſte ſe habeant, et abſque ſtrepitu et aliorum impedimento ſtudio ſuo vigilent et intendant.

Item volumus et ordinamus, quod unus de ſociis fidelis, ad hoc aptior, in communi eligatur, qui habebit cuſtodiam librorum et veſtimentorum, quos donavimus dicto collegio, quae inferius deſcribentur, quos volumus omnes in una camera, quam ad hoc ordinabimus, fideliter cuſtodiri. In qua etiam camera ſemper erit papyrum, in quo ſcribetur quo die et cui perſonae de ſociis fieret liberatio alicujus libri, libro ſpecialiter deſignato, nec ante ſcripturam factam fiat ejuſdem liberatio nec receptio quoquo modo, et eodem modo ſcribatur in libro ſic liberato; cum vero reſtitutus fuerit, fiat cancellatio dictae ſcripturae, et loco ejuſdem ſcribetur in papyro reſtitutio facta tali die; et volumus, quod in principio vel in fine cujuſlibet libri ſcribatur ſic de groſſa litera: "Hic liber eſt ſcholarium aulae Cantuarienſis." Inhibemus inſuper ſub anathematis vinculo, ne aliquis dictorum librorum extra domum noſtram alicui accommodetur, niſi alicui de ſcholaribus aulae noſtrae de Merton, et tunc cum ſcriptura privata. Sed ſi quis alius inſpectionem alicujus librorum deſideret, in camera ſupradicta vel alia ſaltem ejuſdem aulae videat et tranſcribat, ſi ſibi placet quod videtur, et ſtatim reponatur. Libri vero domus ſecundum iſtum ordinem ſint partiti. Cuſtos primo de omnibus libris, qui ad ejus uſum ſufficiunt, recipiat moderate, deinde ſenior ſocius unum de reſiduis, et poſt graduatim omnes reliqui, ac iterum electionem ſimilem replicando, quouſque omnes libri ſociis neceſſarii ſint electi; notata tamen diligentius per cuſtodem, quod nullus eligat librum quemquam, qui ejus facultati vel ſtatui ſit incongruus quoviſmodo. Volumus inſuper, quod cuſtos penes ſe librum habeat, in quo ſcribantur diviſim et particulatim omnia veſtimenta vel jocalia, omnes libri vel reditus domus noſtrae; et omnia mobilia ſemel in anno examinet diligenter, ne aliquis illorum perdatur vel alienetur; quod ſi acciderit, quod abſit, inquirat cujus culpa, et compellat culpabilem ad ſatisfaciendum de conſimili competenti per ſubtractionem beneficii dictae aulae, uſque ad aeſtimationem dicti boni, niſi aliunde caverit competenter. Item volumus, quod ſcholares noſtri ſigillum commune habeant, quod in theca parva duabus ſerruris firmata fideliter conſervetur, quarum unam clavem teneat cuſtos, et alteram perſona magis notabilis dictae domus; quae quidem ciſta ſit firmata in alia majore, in qua pecunia communis et alia jocalia dictae domus conſervabuntur, ſecure reponetur.

Nullas tamen alienationes immobilium, aut obligationes aliquas faciet collegium, aut factas dicto ſigillo conſignabit; niſi prius domino archiepiſcopo et ſuper hoc conſulto, et ſuum expreſſe praebente aſſenſum per literas ſuas, ſicut decet, quas in archivis publicis volumus fideliter conſervari.

Habebit tota communitas unum ſacerdotem honeſtum et diſcretum, ſicut praedicitur, qui capellam cuſtodiet, et de libris, veſtimentis, et aliis ornamentis ejuſdem, quae pro diebus communibus ſufficere debeant, ſibi per indenturam liberandis fideliter reſpondebit; quos poſt dictum officium faciet recludi in una alia ciſta ad hoc propterea ordinata; obſervato tamen, quod ſociis celebrare volentibus, de libris et aliis neceſſariis debite miniſtretur. Et dictus quidem ſacerdos quotidie, niſi caſu rationabili praepeditus, miſſam in dicto oratorio de mane, priuſquam ſcholares ſcholas adeant, celebrabit, qui ſcholaribus in menſa deſerviet, et poſt menſam primam cum miniſtris in ſecunda menſa prandebit, et jurabit cuſtodi obedientiam et fidelitatem toti collegio. Quod ſi nullus capellanus ſic ſubtilis poterit inveniri, liceat ſibi in prima menſa prandere cum ſociis, ſtante obligatione ad reliquum miniſterium, ſicut prius. Habebit inſuper tres communes ſervientes; unum, pincernam, qui emptiones quotidianas faciet per viſum cujuſdam ſocii, videlicet burſarii ad hoc electi, et alias ſacerdotis, ſi ſocietas ad hoc eum cenſuerit aptiorem; habebit alium coquum, et tertium in adjutore ad aperiendum lectiſternia et cameras ſtudentium, et portand. libros ſuos ad ſcholas et reportandum, et ad plantandum herbas in gardino, et illud reparandum, et pro caeteris expediendis neceſſariis operibus,

ribus, et miniſteriis quae occurrent. Sacerdos autem veſtietur de ſecta ſociorum. Item pro roba recipiet ſicut ſophiſta: ſi tamen bacalarius fuerit, vel ſtatum bacalarii receperit exiſtens miniſter domus, recipiat pro roba ut bacalarius; et poſtquam locus aliquis ſociorum vacaverit, eligatur talis capellanus bacalarius in ſocium domus prae aliis, quandocunque hoc videbitur electoribus expediens et honeſtum, et ultra recipiet xx. ſed alii miniſtri de ſecta alia eis congruente pretium cujuſlibet robae x. ſolid. ſi pro minori non poterit comparari; et ultra pincerna, qui magis laborabit, percipiet xx. ſolidos, et uterque aliorum unam marcam; et jurabit quilibet eorum coram cuſtode et ſociis ſuis, de fideliter adminiſtrando uſque ad finem anni vel termini pro quo eis contigerit convenire, et de dando computum eorum. Pro communis vero ſacerdotis, ſi in ſecunda menſa commederit, et aliorum trium miniſtrorum iv. ſol. de communi per hebdomadam exſolventur.

Item ordinamus et volumus, cum et quoties ad aulam praedictam pecunia communis venerit, per burſarium, qui ſingulis annis infra x. dies poſt feſtum S. Michaelis ad hoc communiter eligetur, in praeſentia cuſtodis, ſi ſibi vacaverit, vel alterius, quem idem cuſtos elegerit, et unius de ſociis, in quem major pars comitivae conſenſerit, recipiatur et fideliter computetur, ſcriptura facta inter eundem burſarium recipientem et miniſtrum liberantem, de die et loco receptionis, et praeſentiae perſonarum, et quantitate ſummae receptae plenam et expreſſam mentionem faciente; quam ſummam in ſcriptura hujuſmodi in ciſtam publicam inferri faciat abſque mora, et firmabitur illa ciſta duabus ſerruris, quarum unam clavem habeat cuſtos, et aliam aptior ſocius, qui clavem non habuerit alterius thecae pro ſigillo ordinatam; de qua pecunia, ſic in ciſta communi remanente, idem burſarius in principio cujuſlibet hebdomadae prae manibus recipiet communas ſingulorum ſociorum, quantum pro hebdomada expendere debeant, et etiam communas miniſtrorum; et eas diſtribuet communi ſervitori, qui ad emptiones faciendas per collegium ordinabitur, et ſupervidebit quantum poterit, emptiones ſingulas et expenſas; licet capellanus ad ſupervidendum expenſas ſpecialiter deputetur; ut ſic in fine cujuſlibet hebdomadae idem ſerviens, vocato ad hoc dicto burſario, in praeſentia cuſtodis et ſociorum intereſſe volentium ratio et computatio plena et diſtincta habeatur. Item burſarius recipiet prae manibus pecuniam pro focalibus, piſcibus, et aliis neceſſariis comparandis, et ipſam ad illum uſum pincernae tribuet tempore competente; burſarius vero pro labore unam marcam ultra communas et robam recipiet annuatim.

In qualibet ſeptimana de pleno termino praeterquam in quadrageſima binae fiant diſputationes artium in aula, poſt horam coenae, quibus interſint omnes ſocii, artiſtae et theologi, qui non oppoſuerint, niſi ex rationabili cuſtodis licentia excuſentur. Fiant autem in feſto . . . . . uſque ad xlam cum lumine candelae, et reſiduo temporum de die fiant eaedem diſputationes feria quarta vel aliis feriis magis aptis, et diſputent . . . . magiſtri autem regentes fuerint, diſputationibus artium aſtringantur, ſed ſolum magiſtri diſputationibus ſicut . . . reſpondebunt. Si autem aliquis ſic in domo habeat primam diſputationem a feſto reſumptionis in hyeme uſque ad . . . . quae vel quam propoſuerit in quadrageſima diſputatione, et poſt arguitionem ſuam reddat propria argumenta, ſicut in vico[a] ſcholarum fieri conſuevit. Si autem diſputatores artium fuerint quatuor, de unica diſputatione in hebdomada ſint contenti. Theologi vero, ſi ſub quaterno fuerint vel excedant, in theologia ſexta feria vel alia, quam elegerint, in qualibet ſeptimana de pleno termino diſputabunt; cui diſputationi interſint omnes theologi, nec aliunde rationabiliter excuſentur, commorantes autem habiles, graduati, poſſunt cum ſociis in utraque diſputatione opponere et reſpondere ſuis curſibus ex licentia collegii ſpeciali; opponentem vero et reſpondentem, nec non modum ac materiam diſputandi limitet cuſtos et regulet, vel ſocius aliquis ad illud officium ſpecialiter deputatus; et poſt factam diſputationem cantabitur communiter antiphona de B. virgine vel S. Thoma, et dicetur oratio antiphonae per cuſtodem vel alium de majoribus tunc praeſentibus.

Cuſtos vero de conſenſu majoris et ſanioris partis collegii cum uno vel duobus artiſtis ad plus, ſi evidens utilitas ad hoc ſuaſerit, poſtquam in artibus rexerunt, ſi alium juriſtam non habeant, diſpenſare poterit, ut jura civilia audiant, et poſt etiam jura canonica, ſi ad hoc magis diſpoſiti et habiles habeantur; qui ſi juri civili per aliqua tempora vacaverint, ſicut bacalarii publice legant, et ut doctores incipiant infra tempus hujuſmodi magiſtris et doctoribus limitatum; ad quae facienda per cuſtodem ſub poena amiſſionis beneficii dictae aulae efficaciter compellantur, et idem de hiis, qui juri canonico vacaverint, ut per proceſſum temporis legant et incipiant in eodem.

Item volumus et ordinamus, quod ſingulis annis coram cuſtode vel tribus vel quatuor ſociis ad hoc per communitatem ſociorum ſpecialiter electis, videatur ſtatus dictae domus, quantum in expenſis conſumptum fuerit in illo anno, et quantum remanſerit; et ibidem diligenter tractetur, ſi burſarius anni praeteriti utilis fuerit et circumſpectus, ut ſic pro anno futuro ſtare poterit, vel alias removeri et alius [b] contemptior ſubrogari; ad quem terminum miniſtri ſui exteriores, qui fuerint de adminiſtratione ſua calculum reddituri, facta praemunitione congrua, evocentur, ut ſic redditis eorum rationibus de mora vel receſſu eorum valeat competenter ordinari.

Item quia plurimum accidit jactura gravis, et expenſae fiunt graviores propter negligentiam praeſidentium ſeu miniſtrorum defectus, cum contigerit, reparare ſegniter differentium; idcirco volumus et ordinamus, et firmiter injun-

[a] MS. ſic.

[b] Pro aptior.

gendo praecipimus, ut cum aliquis defectus patuerit in domibus aulae noſtrae, qui ſi correctus non fuerit, attrahere poterit graviorem, abſque morae diſpendio per cuſtodem protinus corrigatur, emendetur, et taliter reparetur, quia ex hoc damnum majus noſtrae domui non contingat; et hoc idem conſervetur in locis exterioribus, quae ad dictam domum noſtram contigerit pertinere.

Item quia aulam praedictam de bonis archiepiſcopatus et noſtris totaliter fundavimus, nolentes eam aliter, quam praediximus, per aliquem extraneum nobis inferiorem, nec in perſonis nec in bonis ſuis aliqualiter regulari, nec alienae juriſdictioni praeterquam noſtrae et ſucceſſorum noſtrorum qualitercunque ſubjici vel ſubeſſe; in ipſius fundationis origine declaramus et volumus, ſicut in re noſtra juſtus moderator et arbiter, eam ab omni et omnimoda juriſdictione inferiori cujuſcunque ſtatus, praeeminentiae, ſeu dignitatis fuerit, ordinariae ſeu delegatae, tam in rebus ſuis praeſentibus et futuris, quam in perſonis omnino fore liberam et immunem; et nobis ac ſucceſſoribus noſtris archiepiſcopis, tanquam patronis et fundatoribus dictae aulae ſolum et in ſolidum ſubjectam fore, et penitus intendentem; nobiſque et ſucceſſoribus noſtris ſolummodo liceat, per ſe, vel alios dictam aulam noſtram, tam in capite, quam in membris, et in bonis ejuſdem viſitare, et exceſſus perſonarum et miniſtrorum ſuorum corrigere et punire; ſtatutaque noſtra praedicta, cum et quotiens opus fuerit, declarare, corrigere, adjicere, et mutare. Salva cancellario qui fuerit dictae univerſitatis, quantum actus concernit ſcholaſticos, et querelas partium, vel alias ſuum officium tangit qualitercunque, cognitione et juriſdictione ſuis debitis et conſuetis. Si autem contingat locum univerſitatis de Oxon. tranſmutari, liceat dictis ſcholaribus ubilibet alibi ex conſenſu archiepiſcopi gaudere ſub forma, qua prius, cunctis bonis, quae domui contigerit pertinere.

Nullum vero dicti collegii in poena cujuſcunque ſtatutorum praedictorum, ſeu perjurii reatum incidere cenſemus, qui ex inadvertentia vel ignorantia probabili; ſed qui ex contemptu, deliberatione ſeu propoſito ſtatuta hujuſmodi voluntarie praeſumpſerit violare.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 1.	SIM. ISLIP. 15.	1363.	EDWARD. III. 37.

Bulla Urbani papae quinti pro archiepiſcopo Ardmachano confirmando. Ex Foeder. Rymer vol. 6. p. 424.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei chariſſimo in Chriſto filio Edwardo, illuſtri regi Angliae ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. In diſpenſatione miniſtrorum eccleſiae Dei, ſecundum tempus, cauſam et locum ſunt interdum pro rebus emergentibus nova conſilia capienda; et prout temporis varietas et cauſae depoſcit utilitas, nunc per aſſumptionem, nunc per tranſlationem providam, locorum ſolicitudines ſunt imponendae, perſonis et locis perſonarum miniſteria providenda, ut ex perſonarum induſtria locorum creſcat utilitas, et ex opportunitate locorum fructuoſa reddantur ſtudia perſonarum. Sane Ardmachana eccleſia paſtoris ſolatio deſtituta, dilecti filii .... decanus et capitulum ejuſdem eccleſiae, die ad electionem praefixa, vocatis omnibus, qui debebant, volebant, et commode poterant intereſſe, et Spiritus Sancti gratia invocata, venerabilem fratrem noſtrum P. archiepiſcopum Ardmachanum, primatem Hiberniae, tunc epiſcopum Rathbottenſem, virum utique (juxta teſtimonia fide dignorum apud nos et fratres noſtros non tam credibilia, quam certa) literarum ſcientia praeditum, conſilii maturitate praeclarum, et morum honeſtate venuſtum, ac tam in temporalibus, quam in ſpiritualibus circumſpectum, in Ardmachanum archiepiſcopum unanimiter et concorditer poſtularunt; dilecti filii archidiaconi Ardmachani (qui tempore poſtulationis hujuſmodi in remotis agebat) ad id accedente conſenſu, nobis ipſius poſtulationis tranſmiſſo decreto, humiliter ſupplicarunt, ut eandem poſtulationem admittere dignaremur. Cum igitur, ſicut intelleximus, eccleſia ſupradicta induſtriam dicti P. per exigentiam hujuſmodi circumſtantiarum expoſcat, et in eodem P. copioſiorem ſeminis ſui fructum ibi loci habilitas repromittat, nos poſtulationem ipſam de fratrum praedictorum conſilio, duximus admittendam; abſolventes ipſum a vinculo, quo Rathbottenſi eccleſiae tenebatur, eumque ad ipſam Ardmachanam eccleſiam transferentes. Quocirca regiam celſitudinem rogamus, et hortamur attente, quatenus dictum archiepiſcopum cum eccleſia ſibi commiſſa, propenſius habeas, pro divina et noſtra reverentia, commendatum; ſibique vel procuratori ſuo ejus nomine, regalia ſine difficultate qualibet concedendo. Ita quod ipſe per auxilium gratiae tuae, in cura paſtoralis regiminis poſſit efficacius operari, et tu inde divinam miſericordiam, et gratiam apoſtolicae ſedis et noſtram valeas promereri. Dat. Viterbii non. Novembris, pontificatus noſtri anno primo.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 2.	Sim. Islip. 15.	1363.	Edward. III. 37.

Convocatio provincialis Cantuar.

Convocatio provinciae Cantuar. Londini celebrata fuit ſecundo die Decembris; quid autem actum fuerit in ea, regiſtra Roberti Stretton, epiſcopi Coventr. quibus titulum hujus convocationis debemus, haud meminerunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 2.	Sim. Islip. 16.	1364.	Edward. III. 38.

Acta ſynodi a Simone Langham, epiſcopo Elienſi habitae. Ex codice MS. collegii S. Petri Cantabrig. Collat. cum MS. regio ii. B. x. tract. 3.

Debentes de vobis rationem reddere; quae ratio ſecundum Auguſtinum eſt dicere non tacere flere cum dicimus et non audimur, ſub ſilentio tranſire non poſſumus quae vobis ſcire et obſervare neceſſarium credimus. Quia igitur ſine decalogi obſervatione ſalus animarum non conſiſtit, exhortamur in Domino firmiter injungentes, ut unuſquiſque paſtor animarum, et quilibet ſacerdos parochialis ſciat decalogum, i. e. decem mandata legis Moſaicae, eademque populo ſibi ſubjecto frequenter praedicet, et exponat. Sciat quoque quae ſint ſeptem criminalia peccata, eademque ſimiliter populo praedicet fugienda. Sciat inſuper ſaltem ſimpliciter ſeptem eccleſiaſtica ſacramenta. Et hi, qui ſunt ſacerdotes, maxime ſciant, quae exiguntur ad verae confeſſionis et poenitentiae ſacramentum, formamque baptizandi doceant frequentur laicos in idiomate communi. Habeat quoque quiſque eorum ſaltem ſimplicem intellectum fidei, ſicut continetur in ſymbolo tam majori, quam minori, et in tractatu, qui dicitur: "quicunque vult:" qui quotidie ad primam in eccleſia pſallitur. Euchariſtia autem, quae ſacramentum eſt dominici corporis in loco ſingulari, mundo, et ſignato ſemper honorifice collocata, devote ac fideliter conſervetur. Sacerdos vero quilibet frequenter doceat plebem ſuam, ut cum in celebratione miſſarum elevatur hoſtia ſalutaris, ſe reverenter inclinent, idemque faciant cum eam portat presbyter ad infirmum, quam in decenti habitu ſuperpoſito mundo velamine ferat et referat manifeſte et honorifice ante pectus cum reverentia et timore, ſemper lumine praecedente, cum ſit candor lucis aeternae; ut ex hoc apud omnes fides et devotio augeatur, quemadmodum in generali concilio ſcribitur. Tintinnabulum quoque ſimul cum lumine venerandam corporis Chriſti hoſtiam ſemper praecedat, ut ejus ſonitu excitetur fidelium devotio ad tanti ſacramenti debitam venerationem. Obſervent etiam ſacerdotes cum omni diligentia, ne ſacra euchariſtia per vaſis vitium aut diutinam conſervationem contraxerit humiditatem ſeu mucorem; unde reddatur vel turpis aſpectu vel guſtui abominabilis. Sacerdotes etiam promptiſſimi ſint et paratiſſimi non ſolum diebus ſed et noctibus, ut aegrotantes, cum requiruntur, viſitent, ne eorum negligentia, quod abſit, moriatur infirmus ſine confeſſione, aut dominici corporis communione, aut unctione extrema. Superaltaria quoque ſint honeſta, et congruentis magnitudinis, firmiterque fixa in circumdante ligno, ut non moveantur ab ipſo. Neque uſurpentur ad alios uſus, quam ad divinorum celebrationem, ut videlicet non molantur ſuper ea colores, aliaque fiant in eis conſimilia. Panni item chriſmales in uſus ſeculares non convertantur. In eccleſia quoque divinum officium integre fiat et devote, ut viz. lectiones, hymni, pſalmi, et alia, quae in Dei laudem recitantur in eccleſia, integram habeant verborum prolationem, mentiſque ad ſenſus verborum devotam attentionem; ne, quod abſit, pro hoſtia viva et integra offeratur hoſtia mutilata vel mortua. Omnes quoque paſtores animarum et ſacerdotes parochiales, finitis in eccleſia divinis officiis, orationi et lectioni S. ſcripturae diligenteri ntendant; ut per ſcripturae intelligentiam, ſicut ad eorum pertinet officium, parati ſint ad ſatiſfactionem omni poſcenti rationem de ſpe et fide. Sintque ſemper intenti in doctrina et operatione ſcripturae, tanquam vectes in annulis arcae, ut aſſidua lectione veluti quotidiano cibo alatur et pingueſcat oratio. Provideant etiam attentius eccleſiarum rectores et ſacerdotes parochiales, ut pueri parochiarum ſuarum diligenter doceantur, et ſciant orationem dominicam, et ſymbolum, et ſalutationem beatae Mariae virginis, et crucis ſignaculo ſe recte conſignare. Et quia, ut audivimus, etiam quidam adulti haec ignorant, praecipimus, ut, cum laici ad confeſſionem accedunt, diligenter examinentur, utrum ſciant praedicta, et ſecundum quod expedit eis a ſacerdotibus inſtruantur. Et quia mundi debent eſſe, ſicut ait Eſaias, qui ferunt vaſa Domini, pollutumque non tangere; exhortantes praecipimus, ut omnes beneficiati et infra ſacros ordines conſtituti, vitium luxuriae, omnemque voluntariam carnis immunditiam fugiant, continentiae ſervantes puritatem; nulluſque eorum uxorem ducat, et ſi quis antequam eſſet in ſacris ordinibus conſtitutus, uxorem duxerit, beneficium eccleſiaſticum non teneat, neque in ſacris ordinibus, ſi eos poſtea accepit, miniſtrare praeſumat. Cumque non ſolum a malo, ſed ab omni ſpecie mali abſtinendum ſit, inhibemus firmiter, ne clerici ſine rationabili et manifeſta cauſa frequentent ſanctimonialium monaſteria,

ſteria, et ne quiſquam ſacerdos retineat foeminam in domo ſua, ſive cognatam, ſive aliam, unde poſſit rationabiliter mala de ipſo oriri ſuſpicio. Et quia in Levitico dicit Dominus ad Aaron :" Vinum et omne quod inebriare poteſt, non bibas tu et filii tui, quum intrabis in tabernaculum teſtimonii,ne moriamini:" cum Aaron et filii ſui ſacerdotes veteris legis gerant typum ſacerdotum hujus temporis, vinum quoque et caetera inebriantia ſumere non debent ſacerdotes, qui die et nocte debent myſtice in tabernaculo manere, obſervantes cuſtodias domus Domini, ne moriantur, ſicut in eodem libro ſcriptum. Et firmiter inhibemus, ne quiquam beneficiati vel in ſacris ordinibus conſtituti, ſint ebrioſi ſeu guloſi, aut tabernas exercentes, ne morte aeterna ſecundum legis comminationem moriantur; ſed actu abſtinentiae et ſobrietatis ſeipſos reddant habiles,ut ſecundum doctrinam Dei [a] habeant ſcientiam diſcernendi inter ſanctum et prophanum, inter pollutum et mundum; doceantque populum omnia legitima Domini, quae locutus eſt ad eos per manum Moyſis. Quia vero de Levitis dictum eſt, quod non habebunt partem haereditatis inter filios Iſraelis, per quod abſcinditur a miniſtris eccleſiae omnis fomes cupiditatis et turpis lucri; exhortantes firmiter praecipimus, ne beneficiati aut ſacris ordinibus ordinati, negotiationes exerceant, aut aliquid accommodent ad uſuram, ſed, ſicut praecipit doctrina evangelica, mutuum dent, nihil inde ſperantes, neque dent aut recipiant eccleſias aut eccleſiaſtica beneficia ad firmam, niſi in caſibus conceſſis a concilio aut permiſſis. Ad damnandam quoque omnem cupiditatis ſpeciem inhibemus firmiter non ſolum ordinaria, ſed etiam ſpeciali auctoritate apoſtolica, ne beneficiati vel ad ſacros ordines promoti, ſint vicecomites vel juſtitiarii ſeculares, aut ballivas teneant, unde laicis poteſtatibus obligentur ad ratiocinia de eiſdem ballivis reddenda. Inhibemus quoque diſtrictius, ne aliquis rector eccleſiae faciat hujuſmodi pactum cum ſuo ſacerdote, viz. quod ipſe ſacerdos praeter certa ſtipendia poterit recipere annualia et tricennalia; quia hujuſmodi pactio manifeſtum eſt indicium, quia ſacerdos eo ipſo recipit exilius ſtipendium, neceſſe quoque eſt, ut aut non perficiat ſuſcepta annualia et tricennalia, aut in eccleſia parochiali non rite perficiat divina obſequia. Ipſis autem ſacerdotibus ſufficiens et honeſta tribuatur ſuſtentatio ab eccleſiarum rectoribus, ne propter diminutam ſuſtentationem oporteat eccleſias divinis obſequiis carere, aut ipſos ſacerdotes lucris turpibus vacare, ſeu victum mendicare. Inhibemus etiam firmiter, ne laicis quibuſque committantur ad firmam liberae terrae de dominicis eccleſiarum, niſi forte iidem laici fuerint earundem eccleſiarum ſervi; et tunc hoc fiat de licentia dioeceſani; et ne rectores vel vicarii de bonis eccleſiae aedificent in laico feodo extra fundum eccleſiae; et ſimiliter ne decimae in laico feodo reponantur, ſed in fundo ipſius eccleſiae. Praecipimus etiam ut reditus aſſignati per devotionem laicorum ad luminaria, vel ad alios uſus honeſtos in ipſis eccleſiis, non convertantur per ipſos rectores vel vicarios in uſus et emolumenta eorundem. Prohibemus quoque firmiter, ne die ſancti Paſchae recipiantur oblationes laicorum poſt miſſam quum communicant, quia hoc eſt cupiditatis manifeſtum indicium, et devotionis communicantium evidens detrimentum. Hortamur etiam praecipientes, ne mimis, hiſtrionibus, joculatoribus ſacerdotes ſeu beneficiati intendant; neque ad aleas ſeu taxillos ludant, aut ludentibus aſſideant, quia licet haec quibuſdam videantur levia, non tamen ſunt, ſed ſecundum SS. patrum doctrinas, qui talia faciunt, daemonibus praeſtant ſacrificia. Et quia in clero nil debet ſplendere, niſi Jeſu Chriſti humilitas, et evangelica perfectio, quae conſulit: " Quod ſi quis te percuſſerit in dextram maxillam, praebeas illi et alteram": monemus praecipientes, ne clerici arma portent, ſed coronam et tonſuram habeant ordini congruentem, et habitum convenientem tam ſibi, quam ſuis equitaturis, ſecundum quod determinant ſancta concilia. Praecipimus etiam non ſolum noſtra, ſed etiam ſpeciali auctoritate apoſtolica, ne aliqui retineant plures curas animarum, cum quibus per ſedem apoſtolicam non eſt ſuper hoc diſpenſatum. Similiter quod filii proximo miniſtrantium eccleſias, in quibus immediate ſucceſſerunt patribus, penitus reſignent; et patroni idoneos ad eaſdem eccleſias praeſentent. Audivimus etiam, unde non mediocriter dolemus; quod quidam ſacerdotes extorquent pecuniam a laicis pro poenitentia, ſeu aliis ſacramentis miniſtrandis; et quod quidam turpis lucri cauſa tales injungunt poenitentias, videlicet, quod mulier cognita a viro poſt partum ante ſuam purificationem deportet deinceps oblationem ad altare, cum qualibet muliere purificanda in eadem parochia; et quod homicida vel qui alterius mortem procuravit, offerat pro quolibet mortuo in eadem parochia. Haec igitur et hujuſmodi, quae cupiditate ſunt plena, penitus inhibemus; et ne quiſquam ſacerdos injungat annualia vel tricennalia ex conſimili cupiditate, ut ipſe viz. inde conſequatur emolumentum. Audivimus quoque, quod quidam ſacerdotes faciant ſuos diaconos audire parochianorum ſuorum confeſſiones; quod quia abſurdum ſit, non eſt opus commonere; cum evidenter verum ſit, quod diaconis non eſt tradita poteſtas ligandi atque ſolvendi; ipſique ſacerdotes ex hoc non quaerant, niſi otium aut ſpatium intendendi negotiis ſecularibus. Propterea firmiter inhibemus, ne diaconi confeſſiones audiant, aut poenitentias injungant, nec alia ſacramenta miniſtrent, quae conceſſa ſunt ſolis ſacerdotibus miniſtrare. Volumus quoque et praecipimus, ut ſinguli beneficiati promoveantur ad ordines, quos cura, quam ſuſceperunt, exigit. Adhaec auctoritate ſpeciali apoſtolica commonemus et praecipimus, ut omnes rectores eccleſiarum et vicarii reſidentiam faciant in eccleſiis ſuis, conversan-

[a] Cod. Cantabr. *hanc* pro *habeant*.

verſantes in eiſdem laudabiliter et honeſte, niſi fuerit ob cauſam rationabilem, ut in eccleſiis ſuis non reſideant, cum eis diſpenſatum. In ſingulis quoque eccleſiis, quarum facultates ad hoc ſufficiunt, ſint unus diaconus et unus ſubdiaconus, in eiſdem, ut decet, miniſtrantes. In aliis vero eccleſiis ſaltem ſit clericus unus idoneus et honeſtus, qui ſacerdoti cum habitu convenienti in divinis miniſtret officiis. Praecipimus etiam firmiter auctoritate evangelica, et etiam de ſpeciali indulgentia apoſtolica, ne in locis ſacris habeantur mercata, cum Dominus ementes et vendentes de templo ejecit, ne domus orationis fieret ſpelunca latronum. Adjicientes adhaec, ut coemeteria ſint bene clauſa, et tam eccleſiae, quam domus ad eas pertinentes, competenter ſecundum eccleſiarum facultates aedificatae; ipſae quoque eccleſiae decenter ornatae tam in libris quam in vaſis ſacris et veſtimentis, et quod ornamenta et vaſa ſacra ſint de noctibus ſub tuta et honeſta cuſtodia; nec reponantur in domibus laicorum, neque ſub eorum cuſtodia, niſi rationabilis et evidens ad hoc compulerit neceſſitas. Execrabilem etiam conſuetudinem, quae conſuevit in quibuſdam eccleſiis conſervari, de faciendo feſto ſtultorum ſpeciali auctoritate reſcripti apoſtolici penitus inhibemus, ne de domo orationis fiat domus ludibrii; et acerbitas circumciſionis Domini Jeſu Chriſti jocis et voluptatibus ſubſannetur. Inhibemus quoque, ne aliqui ſacerdotes celebrent de aceto. Et quia quiſque artifex arti ſuae pluſquam alienae debet intendere, praecipimus, ut rectores animarum arti regiminis animarum vigilanter intendant, cum ars artium ſit, teſte B. Gregorio, regimen animarum; ut ab hoc non avertantur, diſtrictius inhibemus, ne quiſquam eorum audiat in ſcholis, vel doceat leges ſeculares. Praecipimus quoque, ut in qualibet eccleſia canon miſſae ſit rite correctus. Praecipimus etiam, ut in ſingulis eccleſiis denuncietur ſolenniter, ne quiſquam levet arietes ſuper rotas, vel alios ludos ſtatuat, in quibus decertetur pro bravio, nec his ludis quiſquam interſit. Prohibeantur ſimiliter compotationes, quae vulgo dicuntur "Scothales." Omnes quoque ludi et placita ſecularia a locis ſacris omnino arceantur. Frequenti quoque praedicatione commoneantur, ne matres vel nutrices parvulos ſuos in lectis ſuis juxta ſe collocent. Clandeſtina quoque matrimonia diſtrictius inhibeantur. Nec permittant rectores eccleſiarum et ſacerdotes, quod parochiani in annua viſitatione matricis eccleſiae decertent cum vexillis ſuis praeire, quia inde ſolet tam pugna, quam mors provenire. Praecipimus etiam diſtrictius, ut in ſingulis eccleſiis ſolenniter denuncietur, ne quiſqam ſcienter et prudenter concubinas clericorum, niſi forte tranſitum facientes, hoſpitio ſuſcipiat; tunc cautius providentes, ne in eodem hoſpitio clericus fornicator hoſpitetur. Adhaec adjicimus, ne laici ſtent vel ſedeant inter clericos in cancello, dum divina ibidem celebrantur, niſi forte ob reverentiam, vel aliam rationabilem et manifeſtam cauſam; ſed hoc ſolis patronis permittatur. Et quia in multis eccleſiis, ut credimus, non eſt ſcriptum Oxonienſe concilium, principium ipſius de excommunicationibus in eodem concilio factis ad terrorem malitioſorum, et malitiae eorum refraenationem, duximus hic adjungendum eiſdem verbis, quibus in eodem concilio ſcriptum eſt; praecipientes, ut dictae excommunicationes ſingulis annis in ſingulis innoventur eccleſiis; quarum principii tenor eſt talis. Ex auctoritate Dei Patris, et beatae virginis, et omnium ſanctorum, et praeſentis concilii excommunicamus omnes illos, qui eccleſias malitioſe ſuo jure privare praeſumunt, aut per malitiam earundem libertates infringere, vel perturbare contendunt. Item omnes illos excommunicationis ſententia innodamus, qui pacem et tranquillitatem domini regis et regni injurioſe perturbare praeſumunt; et qui jura domini regis injuſte detinere contendunt. Adjicimus omnes illos ſimili ſententia involutos, qui ſcientes et prudentes falſum perhibent teſtimonium, vel perhibere procurant; ut etiam qui tales teſtes ſcienter producunt vel ſubornant in cauſa matrimoniali, ubi ſc. agitur contra matrimonium, vel ad alicujus exhaeredationem. Advocatos quoque omnes excommunicamus, qui in cauſis matrimonialibus malitioſe exceptiones apponunt, vel apponere procurant, ne matrimonia vera debitum ſortiantur effectum, vel ut contra juſtitiam proceſſus cauſae diutius ſuſpendatur. Item excommunicamus omnes illos, qui gratia lucri, vel odii, vel favoris, vel aliqua quacunque de cauſa alicui malitioſe crimen imponunt, cum infamatus non ſit apud bonos et graves; ut ſic ſaltem ei purgatio indicatur, vel alio modo gravetur. Praeterea omnes illos excommunicationis ſententia innodamus, qui, vacante eccleſia, malitioſe opponunt, vel procurant opponi patronatus quaeſtionem, ut ſic verum patronum illius eccleſiae collatione ſaltem illa vice defraudent. Excommunicamus etiam omnes illos, qui gratia lucri, vel odii, aut aliter contemnunt exequi mandatum domini regis contra excommunicatos editum, claves eccleſiae contemnentes. Haec igitur volumus et praecipimus, ſicut canonice ſtatuta ſunt, a vobis reverenter et firmiter obſervari. Sciantque contemptores et tranſgreſſores horum, ſi rite ſuper contemptu aut tranſgreſſione convicti ſeu confeſſi fuerint, nos eos pro poſſe noſtro, adjuvante Domino noſtro Jeſu Chriſto, canonice punituros.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 3.	SIM. ISLIP. 17.	1365.	EDWARD. III. 39.

Conſtitutio domini Urbani papae V. *contra pluralitates in beneficiis in Romana curia edita per edictum* v. *Maii, A. D.* 1365. Ex reg. archiep. Langham, fol. 3. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Conſueta ſolicitudo apoſtolicae ſedis animarum ſalutem, et cunctorum profectus in ſuis actibus ſemper quaerens, illa ſtudet ordinare celeriter, quae ad eorundem ſalutem et profectus noverit redundare. Dudum ſiquidem ad audientiam noſtram, fama publica referente, producto, quod quorundam virorum eccleſiaſticorum tam ſecularium, quam regularium partium diverſarum caeca ambitio ſic excreverat, quod nonnulli eorum, quanquam etiam minus digni, plura prioratus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, eccleſias, canonicatus, et praebendas, praeſtimonia et alia beneficia eccleſiaſtica cum cura vel ſine cura, quanquam cum diſpenſatione, ubi exigebatur, et quanquam etiam ſine illa retinere praeſumebant in numero deteſtabiliter exceſſivo. Ex quo hujuſmodi beneficiatis nequeuntibus in diverſis beneficiis reſidere, diminutio divini cultus, hoſpitalitatis defectus, eccleſiaſticae libertatis, et jurium perditio, ac rerum lapſus, praediorum deſtructio, aedificiorum et ipſarum eccleſiarum ruina, vitiorum pullulatio, animarum pericula, et nonnullorum populorum carentium propriorum rectorum regimine murmur et ſcandalum veniebant: nos tantorum multiplicitati malorum, quae abſque gravi remorſu conſcientiae noſtrae non poterimus ulterius tolerare, opportunis remediis, prout ad noſtrum ſpectabat officium, occurrere cupientes; nonnullis archiepiſcopis, et eorum ſuffraganeis partium diverſarum per apoſtolica ſcripta mandamus, ut infracer tum terminum competentem per nos eis praefixum, per ſe vel ſuos vicarios in ſpiritualibus generaliter in ſuis eccleſiis cathedralibus generali ſynodo congregatis, univerſos et ſingulos clericos, et perſonas eccleſiaſticas tam ſeculares, quam regulares, partium praedictarum eis ſubjectos prioratus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, eccleſias, canonicatus, praebendas, praeſtimonia, et alia quaecunque beneficia cum cura vel ſine cura, et officia perpetua eccleſiaſtica, et alia ſuarum et aliarum curarum eccleſiaſticarum quocunque nomine nuncuparentur obtinentes, vel auctoritate apoſtolica expectantes; necnon habentes capellanias, commenſales, ſeu alia officia Romanae curiae, cum beneficio ſeu beneficiis, aut officiis eccleſiaſticis, ſeu [a] curarum eccleſiaſticarum perpetuis, cujuſcunque ſtatus, ordinis, ſeu conditionis extiterint, peremptorie monere curarent, eis diſtricte mandantes, quatenus infra unum menſem a monitione computandum hujuſmodi eorum prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, eccleſiarum, canonicatuum, praebendarum, praeſtimoniorum, et beneficiorum, ac officiorum nomina; nec non qualitates et taxationes, ſi ad decimam forent taxata, ſeu quantum pro eis ſolvi pro decima conſuevit: alioquin eorum veros et communes ſine fraude valores, expectationes quoque et capellanias; et officia perpetua ſupradicta, una cum beneficiis eiſdem, ordinariis locorum in quibus moram trahunt in ſcriptis clare, particulariter et diſtincte exhibere procurent; alioquin omnes et ſinguli, qui praefatis monitioni et mandato, rationabili cauſa ceſſante, quam infra dictum terminum coram ipſis, et eorum ordinariis, vel eorum vicariis prout eis ſuberant, allegare deberent, effectualiter non parerent, hujuſmodi eorum prioratibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, eccleſiis, canonicatibus, praebendis, praeſtimoniis, beneficiis, officiis, et expectationibus, gratiis, capellaniis, et officiis perpetuis extunc ipſo facto perpetuo eſſent privati; ipſorum prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, eccleſiarum, canonicatuum, praebendarum, praeſtimoniorum, beneficiorum, et officiorum diſpoſitione nobis ſpecialiter reſervata: ad hoc autem illos, qui haberent unicum beneficium ſine dicta cura, vel alio officio perpetuo, aut e contra; ſeu expectationem unicam, ac profeſſos militarium ordinum volumus non teneri. Mandamus etiam, quod ipſi ſinguli ſuffraganei, elapſo dicto menſe, hujuſmodi prioratus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, eccleſias, canonicatus, praebendas, praeſtimonia, et alia beneficia, officia, et expectationes ab obtinentibus ea in ſcriptis exhibita, ut praefertur, in regiſtra ordinate redacta, ſub eorum ſigillis clauſis, ſuis metropolitanis infra unius menſis ſpatium aſſignarent; et quod quilibet eorum metropolitanus, tam hujuſmodi beneficia et officia per ſubditos ſibi clericos, ſeu in ſuis civitatibus et dioeceſibus commorantes in ſcriptis exhibita ſimiliter in regiſtra redacta, quam regiſtra dictorum ſuffraganeorum infra certos menſes, quos eorum cuilibet duximus aſſignandos, extunc proximo ſubſecutos nobis deſtinare curarent; alioquin omnes et ſingulos eorum, qui deficerent in praemiſſis, ceſſante legitimo impedimento, excommunicationis et ſuſpenſionis ab adminiſtratione ſpiritualium et temporalium ſententiis decrevimus ſubjacere, prout in diverſis literis noſtris ſuper hiis confectis plenius continetur.

Cum autem ad aures noſtras multorum fide dignorum relatione pervenerit, quod in regno Angliae nonnulli clerici plures dignitates,

[a] Curiarum regiſtrum legit.

praebendas,

praebendas, et beneficia alia, et officia eccleſiaſtica in numero exceſſivo, et ſacris canonibus [a] inhibito obtinere praeſumunt; ex quo ſupradicta et alia mala plura, graviaque ſcandala proveniſſe hactenus et aſſidue provenire noſcuntur, et alia majora ventura veriſimiliter formidantur. Nos nequeuntes talia abſque laeſione noſtrae conſcientiae oculis conniventibus pertranſire; et propterea volentes, ut tenemur, in hac parte de opportuno remedio providere, univerſos et ſingulos clericos et eccleſiaſticas perſonas tam ſeculares, quam regulares dicti regni Angliae prioratus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, canonicatus, praebendas, praeſtimonia, et alia quaecunque beneficia cum cura vel ſine cura, et officia eccleſiaſtica perpetua ſuarum et aliarum curarum eccleſiaſticarum, quocunque nomine nuncupentur, obtinentes, aut auctoritate apoſtolica expectantes, cujuſcunque ſtatus, ordinis ſeu conditionis exiſtant, per hoc publicae monitionis edictum, cujuſmodi monendi modum ex certis et rationabilibus cauſis elegimus, praeſentium tenore monemus; hiis diſtricte mandantes, quatenus infra ſex menſes a data praeſentium computandos, hujuſmodi eorum prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, eccleſiarum, canonicatuum, praebendarum, praeſtimoniorum, ac beneficiorum, et officiorum nomina; necnon qualitates et taxationes, ſi ad decimam ſint taxata, ſeu quantum pro eis ſolvi pro decima conſuevit; alioquin eorum veros et communes ſine fraude valores, expectationes quoque, necnon et officia eccleſiaſticarum curarum perpetua ſupradicta, una cum beneficiis eiſdem ordinariis locorum, in quibus moram trahunt, in ſcriptis clare, particulariter, et diſtincte exhibere procurent; alioquin omnes et ſinguli, qui praefatis noſtris monitioni et mandato, rationabili cauſa ceſſante, quam infra dictum terminum coram nobis vel ordinariis eiſdem allegare, per ſe vel alios teneantur, non pareant cum effectu, hujuſmodi eorum prioratibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, eccleſiis, canonicatibus, praebendis, beneficiis, et officiis, et expectationum gratiis, quae ultra duo ipſorum [b] compatibilia, tum quae coram ipſorum duorum beneficiorum ordinario ſeu ordinariis infra dictum menſem duxerint eligenda, praeſumpſerint retinere, elapſis dictis ſex menſibus, perpetuo ſint privati; ipſorum prioratuum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, canonicatuum, praebendarum, eccleſiarum, [c] praeſtimoniorum, beneficiorum, et officiorum diſpoſitione nobis reſervata. Quod ſi tales hujuſmodi prioratus, dignitates, adminiſtrationes, perſonatus, eccleſiae, canonicatus, praebendae, praeſtimonia, beneficia, et officia, quibus, ut praemittitur, erunt privati, ultra dictum terminum per menſem retinere praeſumunt, extunc ipſo facto aliis duobus beneficiis compatibilibus, [d] quae per eos, ut praemittitur, permittimus retineri, noverint privatos; ipſorum collatione et diſpoſitione nobis ſimiliter reſervata: ac nihilominus ſententiam excommunicationis incurrant, a qua niſi per Romanum pontificem, praeterquam in mortis articulo, non poſſint abſolutionis beneficia obtinere; et nihilominus perpetuo ſint inhabiles ad ea et quaelibet alia beneficia eccleſiaſtica obtinenda.

Ad hoc autem illos, qui haberent unicum beneficium ſine alio officio perpetuo, aut e contra; ſeu expectationem unicam, et profeſſos militarium ordinum, volumus non teneri. Mandantes inſuper, quod ſinguli epiſcopi dicti regni, elapſis dictis ſex menſibus, hujuſmodi prioratus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, eccleſias, officia, canonicatus, praebendas, et praeſtimonia, et alia beneficia eccleſiaſtica, ac capellanias, officia, et expectationes ab obtinentibus ea ipſis in ſcriptis exhibita, ut praefertur, in regiſtro ordinata, ſub eorum ſigillis clauſis, ſuis metropolitanis infra unius menſis ſpatium ſtudeant aſſignare; et quilibet eorum metropolitanus, tam hujuſmodi beneficia et officia per ſubjectos ſibi clericos, vel in civitatibus vel dioeceſibus commorantes, ſimiliter in regiſtro redacta, quam dictorum epiſcoporum infra quatuor menſes dictum menſem immediate ſequentes nobis deſtinare procurent; alioquin omnes et ſingulos epiſcopos et archiepiſcopos ſeu metropolitanos, qui defecerint in praemiſſis, ceſſante legitimo impedimento, excommunicationis ſuſpenſione ab adminiſtratione ſpiritualium et temporalium ſententiis decernimus ſubjacere. Caeterum volumus, et auctoritate apoſtolica decernimus, quod monitionis mandata hujuſmodi perinde valeant, et robur obtineant firmitatis; ac eoſdem clericos et eccleſiaſticas perſonas, necnon archiepiſcopos et epiſcopos omnino arctent, ac ſi iis inſinuata et intimata praeſentialiter extitiſſent, conſtitutione quacunque contraria non obſtante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae monitionis, mandati, privata reſervatione inhabilitatis, conſtitutionis, et voluntatis infringere, vel ei temerarie contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ſe noverit incurſurum. Dat. Avinioni v. nonas Maii, pontificatus noſtri anno quarto.

[a] Inimico reg. [b] Compaſſibilia reg. [c] Deeſt reg. hic et alibi. [d] Compaſſibilibus reg.

Regis

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 3.	SIM. ISLIP. 17.	1365.	EDWARD. III. 39.

Regis Edwardi III. *literae ad archiepiſcopum Dublinenſem de cruce bajulanda.* Ex Foeder. Rymer. vol. 6. p. 467.

REX venerabili in Chriſto patri, Th. eadem gratia archiepiſcopo Dublinenſi ſalutem. Inter caetera cordis noſtri deſiderabilia id potius inſidet noſtrae menti, ut amicitiae ſolidae et pacis durabilis amoenitas ubique inter populos noſtrae ditioni ſubjectos ſemper vigeat et accreſcat. Cum igitur ſuper bajulatione crucis veſtrae in provincia venerabilis patris archiepiſcopi Ardmachanenſis, et crucis ſuae in veſtra provincia, inter vos controverſia vertatur, ut accepimus, et debata, quae inter veſtros et ſuos provinciales damna irreparabilia et diſcrimina magna (quod abſit) de levi veriſimiliter afferent et inducent, niſi tantae temeritati et inſolentiae cautius obvietur. Nos praemiſſa corditer ponderantes, et reformationem pacis et mutuae concordiae celeriter fieri affectantes, hinc et inde, vos attente rogamus, vobis nihilominus in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungendo, quatenus vos et dictus archiepiſcopus adinvicem convenientes, et expoſitis ibidem negotiis et juribus hujuſmodi bajulationum crucis, ſuppreſſiſque et ſedatis cunctis rancoribus et diſcordiis, tractatum inde amicabilem inter vos ineatis, et talem concordiam finaliter ſtatuatis, ut vos in ſua, ipſeque in veſtra, provinciis, abſque impedimento ſeu reſiſtentia faciendis, cruces veſtras ante vos bajulare, et cum veſtris familiaribus tranſire amicabiliter valeatis, ne populus noſter turbetur, aut contentio ſeu murmur in populo (quod abſit) ex contrario oriatur; exemplum debita conſideratione ſumentes, quod ſuper hujuſmodi debata inter archiepiſcopos Cantuariae et Eborum pridem in caſu conſimili ſuſcitata, ad rogatum et impoſitionem partis noſtrae eſt perpetua concordia, favente divina clementia, reformata. Et ſi forte impedimentum aliquod intervenerit, quare hoc facere non poteritis tunc, vos ipſi ſitis, coram nobis, in quindena ſancti Michaelis proximo futura, ubicunque tunc fuerimus in Anglia, ad informandum nos ſuper impedimento praedicto, et ad faciendum et recipiendum, quod per nos et concilium noſtrum ſuper hoc duxerimus ordinandum. Et hoc, ſicut nos, et honorem noſtrum, ac veſtrum diligitis, et gravem indignationem noſtram evitare volueritis, nullo modo omittatis. Teſte rege apud Weſtmonaſterium nono die Junii. Per ipſum regem.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 4.	SIM. LANGHAM. 1.	1366.	EDWARD. III. 40.

Mandatum archiepiſcopi Cant. contra fratres mendicantes. Ex Reg. Langham. fol. 51. a.

SIMON, etc. decano de Bockyng, &c. Multorum ad nos gravis querela deduxit, quod quidam minorum et praedicatorum, et aliorum ordinum mendicantium fratres in ſuis praedicationibus coram clero et populo infra civitatem, dioec. et juriſdictionem noſtras exemptas nobis immediate ſubjectas, temerarie palam dicunt, eis de jure communi licere in quibuſlibet parochialibus eccleſiis nobis ordinario jure ſubjectis, noſtra ac rectorum et ſacerdotum parochialium quorumcunque eccleſiarum ipſarum non petita licentia nec obtenta, in ipſis eccleſiis libere proponere verbum Dei, et parochianorum quorumlibet dictarum eccleſiarum confeſſiones audire, poenitentias injungere pro commiſſis, et abſolvere ſic confeſſos eiſdem, etiam in caſibus nobis a jure ſpecialiter reſervatis, ex quibus ſcandala gravia, et animarum multarum pericula oriuntur. Quocirca tibi committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus in ſingulis eccleſiis decanatus tui, ubi videris expedire, et prout fueris congrue requiſitus, palam et publice proponas, vel proponi facias coram clero et populo in vulgari, praemiſſa dictis fratribus non licere de jure, niſi ſuper hiis ſpeciali privilegio ſedis apoſtolicae ſint muniti. Inhibeas, et facias dictis fratribus, ſi forſitan ad praemiſſa ſe ingerant, inhiberi, quod a praedictis, utpote reprobatis a jure, ſe cohibeant in futurum, niſi tibi, ac rectoribus, et ſacerdotibus ſupradictis ſuper hiis dictae ſedis exhibeant privilegium ſpeciale, vel noſtras literas patentes oſtendant, quod per nos ad praemiſſa fuerint in forma juris admiſſi, quas cuilibet ſic admiſſo abſque difficultate quacunque fieri faciemus. Et quid feceris in praemiſſis, nos cum congrue requiſitus fueris, diſtincte certifices et aperte per tuas literas patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth, etc. A. D. 1366.

Aliud ejuſdem contra Jo. Balle, et ſibi adhaerentes ad comparendum. Ibid. fol. 52. a.

SIMON, etc. decano de Bockyng noſtrae juriſdictionis immediatae, omnibuſque aliis et ſingulis rectoribus, vicariis, et capellanis parochialibus dicti decanatus ſalutem, etc. Ad noſtrum pervenit auditum, fama publica referente, quod quidam Johannes Balle perſbyterum ſe praetendens, infra juriſdictionem noſtram praedictam multiplices errores et ſcandala praedicet

dicet, tam in animae ſuae et ipſius in hac parte fautorum animarum ſalutis diſpendium, quam univerſalis eccleſiae ſcandalum manifeſtum. Nos vero hujuſmodi abſque noſtrae conſcientiae laeſione tolerare ſalubriter non valentes, vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnes et ſingulos dicti decanatus noſtrae juriſdictionis ſubjectos in forma juris efficaciter moneatis, et veſtrum quilibet, quatenus ad ipſum attinet, moneat cum effectu; eis peremptorie inhibendo, ne quis eorum praedicationibus dicti Johannis intereſſe praeſumat, ſub poena excommunicationis majoris in omnes hujuſmodi monitionibus canonice non parentes, mora et culpa eorum praecedentibus, incurrere volumus ipſo facto. Reclamantes vero ſeu delinquentes, ſi quos inveneritis, vel veſtrum aliquis invenerit in hac parte, citetis eoſdem ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis aliquo certo die juridico, quem eis videritis praefigendum, ubicunque in noſtris civitate, dioec. aut provincia Cant. tunc fuerimus, etc. Citetis inſuper, ſeu citari faciatis peremptorie dictum Johannem Balle, quod compareat perſonaliter coram nobis aliquo certo die juridico, quem ſibi videritis praefigendum, ſuper certis articulis et interrogatoriis correctionem et ſalutem animae ſuae tangentibus, ex officio noſtro eidem objiciendis, reſponſurum, et de veritate dicenda, ſi oporteat, perſonaliter juraturum, et juri in omnibus pariturum. Et quid feceritis in praemiſſis, certificetis nobis dictis die et loco per literas veſtras patentes, vel certificet ille veſtrum per ſuas, harum ſeriem et citatorum hujuſmodi nomina et cognomina continentes. Dat. ut ſupra.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 5.	Sim. Langham 1.	1366.	Edward. III. 40.

Breve regium archiepiſcopo Cant. pro penſione clerico ſuo ſolvenda. Ex reg. Langham. fol. 141. a.

Edwardus, Dei gratia rex Angliae, dominus Hiberniae, et Aquitan. venerabili in Chriſto patri Simoni, eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati ſalutem. Cum vos ratione novae creationis veſtrae in archiepiſcopum teneamini uni de clericis noſtris, quem vobis duxerimus nominandum, in quadam penſione de vobis ſingulis annis percipienda, quouſque ſibi per vos proviſum fuerit de beneficio eccleſiaſtico competenti; ac nos promotionem dilecti nobis Walteri, filii Walteri Whythors clerici corditer affectantes, ipſum ad vos ad hujuſmodi penſionem de vobis obtinendam duxerimus nominandum; vobis mandamus, rogantes, quatenus eidem Waltero, filio Walteri talem penſionem de vobis ſingulis annis percipiendam concedatis, quae dantem deceat, recipientemque vobis reddere debeat fortius obligatum; literas veſtras patentes ſigillo veſtro ſignatas ſibi ſuper hoc fieri facientes, et de eo, quod ad hunc rogatum noſtrum facere volueritis, nobis reſcribatis per praeſentium portitorem. Teſte meipſo apud Weſtm. vi. die Novem. anno regni noſtri quadrageſimo.

Urbani V. *bulla pro revocatione beneficiorum appropriatorum.* Ibid fol. 26. a.

Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Intenta ſalutis operibus apoſtolicae ſedis circumſpecta benignitas, indulta ſibi deſuper poteſtatis plenitudine, ſicut in Deo expedire conſpicit, provide utens, aliqua interdum ſtatuit et diſponit, quandoque vero, ſuadente utilitate, melius reformat, prout animarum ſaluti, et pro cultu divini nominis ampliando ſalubre et utile fore credit. Cum itaque, ſicut nobis innotuit, quampluribus hactenus de diverſis prioratibus, dignitatibus, officiis parochialibus, eccleſiis, et aliis beneficiis eccleſiaſticis factae fuerint uniones, propter quas, ſi conſequerentur effectum, animarum cura in illis, quibus imminet, negligeretur, cultus ſic minueretur divinus, et multis ſic poſſet praejudicium generari. Ex hiis et aliis certis cauſis, quae ad hoc rationabiliter nos inducunt, ſuper praemiſſis providere volentes, praeſentis conſtitutionis edicto omnes uniones, annexiones, incorporationes de prioratibus et conventibus, dignitatibus, perſonatibus, officiis, portionibus, praeſtimoniis, eccleſiis parochialibus et ruralibus, et aliis beneficiis eccleſiaſticis, ſecularibus, et regularibus quibuſcunque, cum cura vel ſine cura, exemptis et non exemptis, quocunque nomine cenſeantur invicem, ſeu eccleſiis cathedralibus, monaſteriis, manſis pontificalibus, abbatiis, vel aliis quibuſcunque eccleſiaſticis beneficiis, apoſtolica, vel ordinaria, ſeu quavis alia auctoritate, vel quibuſvis colore, modo, forma, vel expreſſione verborum; quos quidem prioratus, dignitates, perſonatus, officia, portiones, praeſtimonia, eccleſias parochiales, et alia beneficia ſupradicta perſonae ipſae obtinentes per ceſſum vel deceſſum, aut alias adhuc non dimiſerint factas ſeu alias uniones hujuſmodi ſortitae non fuerint effectum, necnon quaſcunque praeſtationes, facultates, et mandata de hujuſmodi unionibus, annexionibus, et incorporationibus faciendis, apoſtolica, vel alia quacunque auctoritate data, vel conceſſa, penitus revocamus, caſſamus, annullamus, et nullius fore volumus firmitatis; diſtrictius inhibentes locorum ordinariis, et aliis quibuſcunque, ne ſimiles uniones, annexiones, et incorporationes ex quacunque cauſa uſque ad x. annos a dato praeſentium computandos faciant, ſeu fieri faciant vel attemptari. Nos enim irritum et inane decernimus, etc. Nulli ergo, etc. Dat. Romae cal. Decem. pontificatus noſtri anno v.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 5.	SIM. LANGHAM I.	1366.	EDWARD. III. 40.

Mandatum archiepiſcopi Cant. directum ſingulis epiſcopis de periculis eccleſiae et regno Angliae imminentibus depellendis. Ex reg. Langham. fol. 53. a.

SIMON etc. venerabili fratri noſtro J. eadem gratia Lincoln. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum in ultimo concilio domini noſtri regis Angliae illuſtris apud Weſtm. jam tarde celebrato, nos et nonnulli proceres et praelati regni Angliae varia domini noſtri regis et regni negotia tractaverimus, ut decebat, rumor validus et recens, tam per literas celeriter miſſas, quam aliorum intervenientium, quorum fida reputatur aſſertio, intervenit, quod nonnulli diverſarum nationum et partium regis et regni Angliae inimici et aemuli ad invadendum ſubito et hoſtiliter dictum regnum in diverſis ejus partibus, et ipſum regnum depopulandum, cum maxima multitudine bellatorum ſe indies praeparant, dictum regnum pro viribus vaſtaturi, niſi celerius promptum bellatorum praeparetur obſtaculum; propter quod dictus dominus noſter rex illuſtris, et alii dicti regni proceres ſuper hiis arctiſſima revolutione tractantes, a nobis et quibuſdam aliis noſtris ſuffraganeis ibidem tunc praeſentibus affectuoſe poſtulabant et inſtanter, ut in tam evidenti periculo nos et caeteri praelati et clerus regni Angliae ſupradictae, quibus ſicut caeteris regni incolis dicitur neceſſitas in hac parte imminere, conſilium opportunum, et efficax praeſidium impendere curaremus. Cumque ſubſequenter nos et quidam alii ſuffraganei noſtri tunc praeſentes ſuper juſta et neceſſaria defenſione eccleſiae et regni Angliae contra inimicorum ſuorum hujuſmodi incurſus, qui dictum regnum Angliae in diverſis ejus partibus ſubito invadere, et illud devaſtare et depopulari moliuntur et intendunt, ſicuti a fide dignis et expertis eſt relatum, ſolicite et diligenter tractaverimus; attendentes tandem et conſiderantes, quod niſi inimicorum dicti regni hujuſmodi audacia licitis defenſionibus reprimatur, et eidem, favente Domino, competentibus remediis, prout convenit, citius occurratur; nos et eccleſiam Anglicanam, clerum, et populum dicti regni ad deſolationis irrecuperabilis detrimentum, quod abſit, perduci poſſe violenter. Et ne flagitioſis et repentinis hoſtium incurſionibus opprimamur, noſtrique et eccleſiae, cleri ac regni praedictorum ſubverſionem vel exterminium minus provide patiamur; et praecipue, ne ad id per ſecularem poteſtatem, nobis praelatis, et clero dicti regni invitis, et coactis, coerceamur in eventu, pro ſaniori et tutiori communis et neceſſariae defenſionis hujuſmodi auxilio, in quo proprium cujuſlibet dicti regni, tam clericorum, quam laicorum verſatur intereſſe, de ſpontaneo et communicato noſtro conſilio et aſſenſu ordinavimus, quod nos aliique epiſcopi et ſuffraganei noſtri, et caeteri praelati, et viri eccleſiaſtici noſtrae Cant. provinciae ſinguli, tam exempti, quam non exempti, juxta ſtatus noſtrorum et ſuorum condecentiam, poſſeſſioneſque, reditus, et facultates noſtros et ſuos, tam de hominibus ad arma, ſive armatis, ſagittariis, et aliis viris bellicoſis, nobis et ſibi cum omni celeritate poſſibili provideamus, et provideant, et eos paratos habeant pro defenſione univerſalis eccleſiae Anglicanae, et regni ſupradicti, ut ſic hoſtium et inimicorum praedictorum potentia facilius reprimatur. Nos igitur, ne tantae neceſſitatis negotium moroſa diſſimulatione ulterius prorogetur, veſtram fraternitatem, ſicut et caeteros confratres et ſuffraganeos noſtros requirimus, et hortamur, quatenus praelatis, et viris eccleſiaſticis univerſis veſtrarum civitatis et dioec. tam exempt. quam non exempt. certis diebus et locis, quae ad hoc opportuna videritis, celeriter convocatis, praemiſſa omnia et ſingula pericula, et etiam quae ad remedia ſuper hiis duximus ordinandum, praelatis et clero ſupradictis plenius exponatis, ſeu exponi faciatis luculenter, voluntateſque et devotiones praelatorum et caeterorum virorum eccleſiaſticorum veſtrae dioec. ad conſentiendum hiis, quae in hac parte, ut praemittitur, duximus ordinanda; et ea, quatenus ad unumquemque eorum attinet, faciend. et complend. per ſalubres exhortationes et diligenti conamine ac laudabili excitetis, et induci faciatis cum effectu, ut exinde fructuoſus, divina operante clementia, ſperetur effectus; eccleſiaeque Anglicanae, regnique et populi Anglicani cedere valeat ad incomparabile commodum, et vobis cumulum meritorum. Dat. apud Lamheth viii. calend. Martii. et noſtrae tranſlationis primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 5.	SIM. LANGHAM. I.	1367.	EDWARD. III. 41.

Mandatum archiep. Cant. de laudibus Deo fundendis. Ibid. fol. 55. a.

SIMON, etc. venerabili in Chriſto patri, epiſcopo London. ſalutem, etc. Ex aeterna Dei providentia procedit, quod non eſt potentia niſi a Deo, ſub cujus protectione reges regnant, et principes dominantur; ipſe quidem exercituum Dominus acies inſtituens, roborans animos, docens manus ad praelium, quos vult ſubjicere ſubjicit, et quibus vult victoriam impertitur. Notitiam quippe veſtram credimus non latere, qualiter nobilis princeps dominus Petrus, rex Hiſpaniae a regni ſui ſolio per quoſdam ſuos aemulos, abſque omni proceſſu legitimo contra ipſum in ea parte inſtituto, ſeu obſervato, inhumaniter eſt ejectus;

et

et quidam dominus Henricus, dictus Baſtardus de Hiſpania, in regem ipſius regni, ut dicitur, minus legitime coronatus. Unde dominus noſter, dominus Edwardus, rex Angliae illuſtris, et ſereniſſimus princeps dominus Edwardus, filius ſuus primogenitus, Aquitan. et Walliae princeps, de praemiſſis plenius informati, dicto domino Petro pio compatientes affectu, ad reſtituendum eundem ad regni ſui ſolium et ſtatum ſuum priſtinum, quem in dicto regno primitus obtinebat, in Dei adjutorio confidentes pro viribus conabantur. Et tandem dictus princeps de aſſenſu dicti patris ſui, domini noſtri regis Angliae in auxilium praefati domini Petri, regis Hiſpaniae cum ſuo exercitu et multitudine copioſa armatorum contra dictum Henricum Baſtardum, et alios dicti domini Petri proditores ad partes Hiſpaniae proficiſcens, ipſum Henricum Baſtardum, et exercitum ſuum iii. die Aprilis ultimo praeterito, de Dei omnipotentis clementia, et non humana potentia, per conflictum fortem divinitus ſuperavit, facta ſtrage magna inimicorum dicti domini Petri, ad numerum viz. vi. millium armatorum vel circiter; captis etiam proceribus, nobilibus, et viris valentibus hoſtium praedictorum, ad numerum duorum millium, abſque laeſione gentis praefati domini principis aliqua reſpective, prout per praefatum dominum noſtrum regem literatorie ſumus redditi certiores. Haec quidem idem dominus noſter rex conſiderans et advertens, plus de ſuperna providentia et virtute, quam humana potentia proceſſiſſe, caeleſtem gratiam devotiſſime contemplans, nobis humiliter et attentius per dictas ſuas literas ſupplicavit, quatenus ipſi Deo omnipotenti pro tanti triumphi victoria dicto filio ſuo, et ejus exercitui, ac pro innumerabilibus beneficiis et victoriis ſibi domino noſtro regi, et toti regno ſuo, caelitus attributis, per noſtras civitatem, dioec. et provinciam Cant. orationes devotas offerri, miſſas celebrari, eleemoſynas elargiri, et alia divinae laudis officia, per quae Deo complacere creditur, necnon proceſſiones ſolitas congregari, fieri facere dignaremur. Nos igitur advertentes praemiſſa omnia non ex humana virtute, ſed ipſius omnipotentis Dei ineffabili potentia fuiſſe facta, petitionemque praefati domini noſtri regis ex devotione maxima proceſſiſſe, gaudemus in Domino, ſicut et omnes gentes Anglicanae merito applaudere et gaudere debeant de praemiſſis; veſtrae fraternitati committimus et mandamus firmiter injungendo, quatenus ea omnia et ſingula ad publicam coepiſcoporum et ſuffraganeorum noſtrorum noſtrae provinciae Cant. praelatorum cleri et populi veſtrarum civitatis et dioec. notitiam cum omni celeritate poſſibili deducatis, et eorundem devotionem ſalubriter excitetis, ut pro dicto domino noſtro rege, dominaque noſtra regina, et domino Edwardo, filio ſuo primogenito, ac caeteris liberis ſuis, et felici expeditione eorundem, ac pro ſtatu, pace, et tranquillitate univerſalis eccleſiae, et regni Angliae, in miſſarum devotis orationibus, eleemoſynarum largitionibus, et in proceſſionibus conſuetis, quarta et ſexta feriis, ſingulis hebdomadibus, in ſingulis eccleſiis cathedralibus, monaſteriis, et aliis eccleſiis collegiatis, et parochialibus, ſecularibus, et religioſis, exemptis et non exemptis, noſtrae provinciae propter hoc ſpecialiter congregatis; et circa eas faciend. omnipotentem Deum et Dominum noſtrum, in cujus manu corda regum penitus includuntur, devote cum vii. pſalmis poenitentialibus et letaniis, et jugiter interpellant ad laudem et exaltationem ipſius ſancti nominis, qui per ſuam miſericordiam tot et talia beneficia genti Anglicanae largiri mirabiliter eſt dignatus. De die vero receptionis praeſentium, et quid inde feceritis, nos citra feſtum S. Petri, quod dicitur ad vincula, prox. futurum reddatis certiores veſtris literis patentibus, habentibus hunc tenorem. Et noſtris fratribus antedictis ſimiliter injungatis, quod ipſi nos ſimili modo certificent, quid fecerint in praemiſſis. Dat. apud Croydon ii. cal. Maii, A. D. ſupra dicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 5.	SIM. LANGHAM I.	1367.	EDWARD. III. 41.

Archiepiſcopi Cant. commiſſio de inquirendo ſuper oblationibus. Ex reg. Langham. fol. 58. b.

SIMON, etc. et Simon eadem permiſſione London. epiſcopus dilectis in Chriſto filiis curiae noſtrae Cant. et London. officialibus, ac diſcreto viro Roberto de Wykford, legum doctori, archidiacono Wintonien. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Frequens et gravis querela quorundam ad nos perduxit, quod quaedam diſcordia inter dilectos filios rectores et vicarios eccleſiarum parochialium civitatis London. ex una, et cives ac habitatores ejuſdem, tanquam parochianos eccleſiarum ipſarum ex parte alia, eſt ſuborta, praetendentibus ipſis rectoribus et vicariis, quod ex laudabili et rationabili conſuetudine per totam civitatem London. antiquitus obſervata, legitimeque praeſcripta, pro quolibet hoſpitio ſeu domicilio dictae civitatis pro x. ſolidis ſterlingorum per annum conducto quadrantem; et ſi pro viginti ſolidis hujuſmodi hoſpitium ſive domus per annum conducatur, obolum; et pro hoſpitio, vel domicilio pro quadraginta ſolidis ſterlingorum per annum conducto, denarium: et ſi hoſpitium vel domicilium hujuſmodi pro majori ſumma per annum conductum fuerit, plus juxta ſummam ſeu portionem praedictam inhabitantes, et conducentes domos, hoſpitia, vel etiam domicilia hujuſmodi, qualibet die dominica per annum, et ſingulis etiam feſtis ſolennibus, et praecipue apoſtolorum, quorum vigiliae per annum jejunantur, Deo et eccleſiae, in cujus parochia domus, hoſpitia, vel etiam domicilia hujuſmodi ſituantur, offerre debeant et tenentur; et

cívibus

civibus ac habitatoribus civitatis praedictae conſuetudinem omnino negantibus antedictam, et expreſſe aſſerentibus eos ad oblationes praetenſas hujuſmodi non teneri: nos animarum ſubditorum noſtrorum ſaluti proſpicere cupientes, et animorum quietem inter eoſdem, ſedata hujuſmodi diſcordia, confovere, de veſtra quoque fidelitate ac circumſpectionis induſtria fiduciam plenam gerentes, ad petitionem inſtantem ipſarum partium, volentium veritatem erui modo ſupradicto, ad inquirendum et recipiendum teſtes, et inſtrumenta, ſeu ſcripturas, et omnimodas informationes legitimas, quae, et quas partes praedictae coram vobis producere voluerint, ſuper praetenſa conſuetudine memorata, et omnia alia et ſingula facienda, quae circa praemiſſa neceſſaria fuerint, ſeu etiam opportuna. Vocatis primitus coram nobis partibus antedictis, nobiſque ſuper hiis, quae per inquiſitionem hujuſmodi faciendam inveneritis, in praemiſſis fideliter et plenarie referend. vobis conjunctim vices noſtras committimus per praeſentes, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate, donec eas ad nos duxerimus revocand. Dat. London. ſub ſigillorum noſtrorum teſtimonio XXV. die menſis Octobr. A. D. 1367.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 5.	SIM. LANGHAM 1.	1367.	EDWARD. III. 41.

Ordinatio archiep. Cant. de modo decimandi. Ex M. Parker Antiq. Brit. p. 374.

EODEM anno archiepiſcopus Cant. provinciam ſuam viſitaturus in eccleſia et dioeceſi propria Cantuarienſi exorſus eſt; in qua vix aliquid geſſit memorabile, praeterquam quod Londini clerum et populum, de decimis diſſentientes, magnaque altercatione contendentes, hoc decimandi modo ſtatuto, ut de ſingulis reditibus decem ſolidos valentibus, denarii quadrans parocho ſolvatur, praeter oblationes atque decimas perſonales.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 6.	SIM. LANGHAM 2.	1367.	EDWARD. III. 41.

Conſtitutiones Johannis Thoresby, archiepiſcopi Eboracenſis editae anno Dom. 1367. Ex MS. Cott. Vitellius D. 5. fol. 152. b. et ex MS. penes epiſc. Aſſaven.

JOHANNES, permiſſione divina Eboracenſis archiepiſcopus, Angliae primas, etc. Officii noſtri debitum exequimur, dum ea, quae decus eccleſiae provehunt, et ſalutem reſpiciunt animarum, necnon exceſſus et abuſus ſubditorum reſtringunt et reprimunt, ſalubriter ordinamus. Volentes itaque quibuſdam erroribus et abuſibus, quos in eccleſia invaleſcere cernimus, pro viribus obviare:

Ne in locis ſacris feſtivis diebus mercata, placita, vel ſpectacula teneantur.

Inprimis, exemplo Chriſti, qui ſanctam eccleſiam, domum ſuam peculiarem, non negotiationis, ſed orationis domum voluit nominari; nolens negotiationes, in quibus quilibet nititur, ut communiter dicitur, proximum ſuum decipere, ibidem exerceri; vendentes et ementes ejecit de templo, ne domum ſuam facerent domum fraudis, et ſpeluncam latronum; firmiter inhibemus, ne quis in eccleſiis, aut earum porticis, ſeu coemeteriis, vel aliis locis ſacris noſtrae dioeceſis diebus dominicis, et feſtivis forum rerum venalium teneat, vel mercatum, nec ullam in eis negotiationem exerceri praeſumat, nec etiam placita ſecularia teneantur in eiſdem, nec in ipſis fiant luctationes, ſagittationes, vel ludi, qui cauſam, vel occaſionem praeſtare poterunt peccati, diſſenſionis, odii, ſive pugnae; ſed quilibet catholicus illuc reverenter accedat ad orandum, et peccatorum veniam humiliter implorandum.

De ludis inhoneſtis in vigiliis ſanctorum, et exequiis defunctorum prohibitis.

Et quia ſaepe contingit, quod quidam in ſanctorum vigiliis conveniunt in eccleſiis, qui divinis ibidem deberent vacare obſequiis, vel in exequiis defunctorum pro animabus defunctorum hujuſmodi oraturi, qui verſi in ſenſum reprobum ludis noxiis, et vanitatibus, et quandoque pejoribus frequenter intendunt, Deum et ſanctos (quos ſe venerari ſimulant) graviter offendentes, et in defunctorum exequiis, de domo luctus et orationis, domum riſus faciunt et exceſſus, in animarum ſuarum periculum perquam grave; diſtrictius inhibemus, ne aliqui venientes ad hujuſmodi vigilias, et exequias, praeſertim in eccleſiis hujuſmodi ludos aut turpitudines, vel alia in errorem, vel peccatum ducentia faciant, vel exerceant quovis modo; ſed ſtudeat quilibet ſic veniens humiliter et devote facere, propter quod hujuſmodi vigiliae et exequiae fuerant ordinatae: omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, et aliis quibuſcunque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, firmiter injungentes, quatenus inſolentias et exceſſus hujuſmodi in ſuis eccleſiis, coemeteriis, et locis Deo dedicatis, per ſuſpenſionis et excommunicationis ſententias fieri et exerceri canonice inhibeant et compeſcant, ſub poena viginti ſolidorum, quos ab ipſis rectoribus, vicariis et beneficiatis, quoties et quando, circa executionem hujuſmodi conſtitutionis, in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum, ipſos conſtiterit negligentiam commiſiſſe, fabricae eccleſiae noſtrae cathedralis volumus applicari; ac perpetratoribus dictorum exceſſuum ingreſſus eccleſiae, cujus honeſtatem polluere nitebantur, ſit eo ipſo penitus interdictus; et ipſis ad audiendum divina officia, et ſacramenta eccleſiaſtica percipiendum aditus non pateat in eadem, quouſque ſatisfacerent de commiſſis.

Inno-

Innovatio conſtitutionum ſynodalium.

Item, quia in caſibus, quibus per jura prius edita ſufficienter providetur, promulgatione novarum conſtitutionum ſeu jurium non eſt opus; nos ſtatuta ſynodalia, temporibus praedeceſſorum noſtrorum promulgata, intimius recenſentes, invenimus in eiſdem per conſtitutionem, quae ſic incipit: "Item, ſtipendia presbyterorum unius anni taxanda, quinque marcarum; in ditioribus tamen eccleſiis, juxta ipſarum facultates, ſibi volumus uberius provideri." Et, per conſtitutionem (bonae memoriae) Willielmi de la Zouche, immediate praedeceſſoris noſtri, de presbyterorum ſtipendiariorum ſalariis, et de capellanis ad ſerviendum curae animarum, de aliis miniſtris aſſumendis bene et rationabiliter provideri, ipſas ordinationes, ſeu conſtitutiones ex abundanti innovamus; diſtricte praecipientes, quod ſecundum vim, formam, et effectum earundem inviolabiliter obſerventur, et ut conſtitutiones ſynodales verae habeantur in futurum, quarum tenores tales ſunt.

De ſalario capellanorum parochialium et aliorum.

Willielmus, permiſſione divina, etc. paſtoralis officii tunc debitum credimus exercere, dum ſubditorum noſtrorum utilitati vigilanti ſtudio proſpicimus pariter et quieti. Sane conſiderantes nuper et diligentius attendentes difficultates et exceſſus, quos capellani ſtipendiarii, ſuper conventione et perceptione ſtipendiorum ſuorum annualium, propter defectum et raritatem capellanorum hujuſmodi, et exiſtentium hiis diebus, impediverunt hactenus et fecerunt, ac impediunt et faciunt in praeſenti; volenteſque et diligentius affectantes difficultates et exceſſus hujuſmodi refraenare, ac etiam moderari, quantum cum Deo poterimus, in hoc caſu, ut ſic utilitati ſubditorum noſtrorum, capellanos hujuſmodi ſtipendiarios conducere volentium, valeat provideri, ac exceſſus et difficultates hujuſmodi, quatenus nobis poſſibile fuerit, extirpentur: de juriſperitorum conſilio nobis aſſiſtentium, ac deliberatione praehabita pleniori, ordinandum duximus, et etiam ſtatuendum, quod omnes et ſinguli capellani tam retroactis temporibus ordinati, quam etiam in poſterum ordinandi, infraſcriptis ſtipendiis, ſub poena annotata inferius, ſint contenti; viz. quod quilibet capellanus, etiamſi parochialis eſſe debeat, ultra ſummam ſex marcarum in pecunia numerata, vel valore ejuſdem in aliis rebus, pro ſtipendio ſuo annuali a quoquam non percipiat quovis modo; quae quidem ſtipendia, conſideratis conſiderandis, praeſertim raritate capellanorum ſic durante, ſufficientia exiſtere dignoſcuntur. Inhibemus univerſis et ſingulis capellanis hujuſmodi, ordinatis et ordinandis, ne quiſquam eorum, ſub poena ſuſpenſionis a celebratione divinorum per unum annum, ultra ſummam ſex marcarum praetaxatam, pro ſuo annuali ſtipendio percipere praeſumat aliqualiter in pecunia, vel valore; quod ſi fecerit, dictam ſuſpenſionem ipſum ſic percipientem incurrere decernimus ipſo facto.

Univerſis inſuper rectoribus, et ſingulis eccleſiarum praelatis, vicariis, et aliis quibuſcunque perſonis eccleſiae, capellas, cantarias, oratoria, hoſpitalia, ſeu beneficia eccleſiaſtica quaecunque infra noſtram dioeceſim obtinentibus, in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena quadraginta ſolidorum eleemoſynae noſtrae applicandorum, ſimiliter inhibemus, ne in eccleſiis, capellis, cantariis, hoſpitalibus, ſeu aliis beneficiis ſuis hujuſmodi, quemquam capellanum ſtipendiarium divina celebrare permittant, niſi nomine ſtipendii ſui annualis de ſumma ſex marcarum hujuſmodi contentaret; quibus etiam omnibus et ſingulis in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena conſimili inhibemus, ne quemquam capellanum hujuſmodi ſtipendiarium de caetero ad celebrandum miſſas anniverſarias, ſeu peculiares in eccleſiis, capellis, cantariis, oratoriis, hoſpitalibus, aut locis eccleſiaſticis quibuſcunque dictae noſtrae dioeceſis aliqualiter admittant, ſeu celebrare permittant, priuſquam eccleſiis parochialibus locorum hujuſmodi, de capellanis parochialibus, pro ſtipendiis praetaxatis, primitus ſit proviſum. Et, ne ordinationes, inhibitiones, et ſtatuta noſtra hujuſmodi, per non-uſum, ſeu abuſum effectu careant et vigore; volumus et ordinamus in hiis ſcriptis, quod in ſingulis ſynodis Paſchae, et S. Michaelis, in eccleſia noſtra Eboracenſi celebrandis, ac aliis temporibus opportunis, annis ſingulis inquiſitio fiat et habeatur diligens et exacta; ad effectum, ut praemiſſa non obſervantes, poenis ſupraſcriptis, et aliis, prout expedire videbitur, canonice puniantur. Per praeſentes tamen ordinationes et ſtatuta noſtra, quae, propter inſtantem raritatem capellanorum, emittimus, et facimus publicari, conſtitutione ſynodali, ſuper perceptione ſtipendiorum capellanorum hujuſmodi conductitiorum, pridem editae at promulgatae, non intendimus, nec volumus derogare.

De matribus et nutricibus parvulorum, et cautela earundem.

Item, cum ex eo, quod matres, et nutrices parvulorum, quos enutriunt, in lectis ſuis incaute juxta ſe collocant, provenit frequens et dolenda nimis oppreſſio, ſeu ſuffocatio hujuſmodi parvulorum, et ſic inde procedit mortis occaſio, unde vitae conſolatio ſperabatur; inhibemus, ne patres, vel matres, nutrices, aut alii quicunque cuſtodiam parvulorum habentes, ipſos ſecum in lectis ponant, vel cubiculis ſuis; ſed ſeorſum in cunabulis, vel aliis locis ſecuris, ubi timor ſuffocationis hujuſmodi non ſupererit, illos collocent, vel faciant collocari, ſeu lac ipſis parvulis miniſtrando, ſomnum ſuper ipſorum cunabula arripiant quoquo modo.

De decimis libere percipiendis, cariandis, et abducendis.

Item, licet Deus et Dominus, cujus eſt terra et plenitudo ejus, gratioſa diſpenſatione univerſa diſponens, plebi ſuae terram colendam conceſſerit et regendam, reſervando decimas frugum et operum ſuorum fideles pro ſacerdotibus et Levitis, ad miniſtrandum in eccleſiis, in ſortem Domini praeelectis; virtute

cujus divinae reſervationis, rectores eccleſiarum, et perſonae eccleſiaſticae decimas garbarum, et rerum aliarum infra commiſſas ſibi parochias exiſtentium, libere percipiunt, et eas per eadem loca, de quibus et per quae domini praediales novem partes hujuſmodi garbarum cariant, libere et licite cariarunt, et per alios cariari fecerunt, et in poſſeſſione, vel quaſi libertatis hujuſmodi, fuerunt dicti rectores et perſonae eccleſiaſticae per tempus, cujus contrarii memoria non exiſtit, continue, pacifice, et quiete. Quidam tamen ſanctae matris eccleſiae filii degeneres, et ingrati, factam eis caeleſtem gratiam de novem partibus minus debite ponderantes, per exquiſitas malitias et impedimenta illicita nituntur perſonas eccleſiaſticas, Chriſti miniſtros, in libera perceptione decimae partis diverſimode impedire; quidam enim ipſas decimas libere percipere, et eas per vias et itinera, per quae cariari conſueverant, abduci, et per longos circuitus et nocivos eos malitioſe cariari compellunt; quidam etiam garbas expoſitas et ſignatas pro decima non permittunt a ſuis terris cariari, quamdiu in illis quicquam de bladis remanet eorundem, ſed ipſas decimas a ſuis et aliorum beſtiis ſcienter et frauduloſe conteri tolerant et conſumi; ac ipſos rectores ad ordinandum de hujuſmodi decimis non permittunt, in divinae majeſtatis offenſam, violationem notoriam eccleſiaſticae libertatis, ac dictorum rectorum et perſonarum eccleſiaſticarum damnum non modicum, et gravamen, ac aliorum pernicioſum exemplum. Cupientes igitur, prout ex officii noſtri debito aſtringimur, contra malitias et injurias hujuſmodi, in Dei et eccleſiae ſuae contemptum nequiter irrogatas, ſalubriter providere; praeſentis conſtitutionis oraculo firmiter inhibemus, ne quis, cujuſcunque fuerit ſtatus, conditionis, aut gradus, eccleſiarum rectores, ſeu alias perſonas eccleſiaſticas, eorumve ſervientes, et miniſtros, quo minus decimas garbarum, foeni, et aliarum rerum quarumcunque ſibi et eccleſiis ſuis pertinentes, ubicunque et quandocunque obvenientes, abſque conſumptione animalium, et alia quacunque diminutione earundem voluntaria et damnoſa, integraliter et libere poſſunt percipere, apprehendere; et per omnia loca, per quae novem partes cariantur, et conſueverant cariari, et vehiculis commodius cariari, abducere, et de illis, pro ſuae voluntatis arbitrio, diſponere impediant vel perturbent, nec impedire vel purturbare faciant, vel procurent, ſub poena excommunicationis majoris, contra omnes et ſingulos contravenientes, quam ipſos incurrere volumus ipſo facto.

De alienationibus fraudulentis damnatis.

Item, corruptela peſſima, per quorundam verſutias et calliditates adinventa, in noſtris dioeceſibus et provincia inolevit, quod quidam viri eccleſiaſtici, praelati, et alii, quos ordo clericalis includit, et nonnulli laici, dum mortis periculum approximare recogitant, univerſa bona ſua, ſeu quotam eorum tam immenſam inter vivos donare, ſeu aliquo modo alienare praeſumunt, quod nedum eccleſiae, ſed rex, et alii creditores, quibus hujuſmodi alienantes, dum vixerint, fuerint ex variis cauſis aſtricti, et efficaciter obligati, ſuis actionibus et proſecutionibus ſunt excluſi, uxores et liberi de portione bonorum, de conſuetudine ſeu jure eis debitis irremediabiliter defraudantur. Nonnulli etiam talibus aegrotantibus in extremis aſſiſtentes, hujuſmodi alienationes fieri malitioſe ſuadent, et temere inducunt, eoſque a libera voluntate teſtandi verſuta ſapientia nequiter et callide avertunt, ex quibus ſolita et legitima teſtamenti factio tranſiit ut plurimum in abuſum eccleſiarum, juribus et proſecutionibus aliorum praedictorum indebite ſeu malitioſe derogatur. Unde provida deliberatione provincialis concilii, in domo capitulari eccleſiae noſtrae Eboracenſis celebrati, prohibitum extitit ſub praecepto, ne hujuſmodi alienationes ſeu donationes quocunque colore vel ingenio fierent in futurum.

Et quia, ut docet experientia, generalis prohibitio legis malitiae deditos a mali propoſiti executione non revocat, niſi ſpecialis poenae formidine propenſius compeſcantur; nos praeſentis auctoritate ſynodi omnes et ſingulos hujuſmodi donationibus, ſeu alienationibus conſilium praebentes, auxilium, vel favorem in noſtra dioeceſi ingreſſum eccleſiae interdicimus ipſo facto. Donantes inſuper et ſua bona in noſtra dioeceſi praedicta taliter alienantes propter ſui gravitatem exceſſus eccleſiaſtica careant ſepultura, pactum autem fraudis ſeu malitiae in hoc caſu ipſo facto probatur interveniſſe conventum, quoties aliqui omnia bona ſua, quocunque titulo, ut praemittitur, alienant inter vivos; vel in tam immenſa quantitate, quod eccleſiis, regi, creditoribus, uxori, et liberis ſatisfieri non poterit de reſiduo, ſicut juris ratio exigeret, et conſuetudo, ſi hujuſmodi alienatio facta taliter non fuiſſet.

De habitu, geſtu, et honeſtate clericorum.

Item, cum omnis jactantia laſciviae corporalis a ſacro ordine fieri debeat penitus aliena, a ſacris canonibus et ſacris patribus provide prohibetur ſub poenis gravibus et cenſuris, ne viri eccleſiaſtici in ſacris ordinibus conſtituti, potiſſime ſacerdotes, quorum geſtus laicis, quibus eſſe debent exemplum et forma vivendi, facile trahitur in exemplum, veſtes deferant nimia brevitate ridiculoſas vel notandas; nec in calciamentis quaerant gloriam, vel decorem, ſed in ſtatu mentis, et habitu corporis Deo et hominibus ſtudeant complacere, ut per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtas intrinſeca valeat oſtendi; dum tamen nihil in eis pateat, quod oculos vel aſpectum intuentium offendat: nam ſecundum ſcripturas, incompoſitio corporis qualitatem indicat mentis, et ex habitu forte indecenti, hiis qui geſtat, vilis apparet; ac corda videntium pro facilitate judicii ſcandalizat. Nonnulli tamen, ut facti et famae evidentia manifeſtat, et clerici in ſacris ordinibus et ſacerdotio conſtituti, propriae dignitatis immemores, et officii, ac ordinis clericalis honorem temere proſequentes, contra ſacras conſtitutiones et poenas in eiſdem ordinatas, veſtes publice deferre praeſumpſerint deformiter decurtatas,

tatas, mediam tibiarum ſuarum, ſeu genua nullatenus attingentes, ac contra decentiam, et clericalis ſuae ſacerdotalis ordinis honeſtatem, ad jactantiam, et ſuorum corporum oſtentationem, et morum diſſolutionem, abſque rationabili cauſa et honeſta ſic deferre, et eis uti publice, et communiter indies non deſiſtunt, in animarum ſuarum periculum, ordinis clericalis et eccleſiae Dei grave ſcandalum, aliorumque Chriſti fidelium exemplum pernicioſum. Volens igitur hoc ſacrum provinciale concilium inſolentiis hujuſmodi, et animarum periculis obviare, poenas quaſcunque ſive cenſuras in hujuſmodi conſtitutionibus, canonibus, et ſtatutis quomodolibet ordinatas, contra hujuſmodi delinquentes decrevit et ſtatuit quomodolibet exequendas, etc.

Ut cauſae matrimoniales et divortii committantur peritis, et publice tractentur, et decidantur.

Item, quia nonnulli archidiaconi, decani, abbates, et alii viri eccleſiaſtici juriſdictionem eccleſiaſticam et cognitionem cauſarum matrimonialium ſe habere praetendentes, cauſas matrimoniales, quae inter caeteras cauſas per diſcretos judices diligentius tractari deberent, et maturius terminari, perſonis ſimplicibus et imperitis examinandas et diffiniendas, modernis temporibus indiſtincte, contra canonicas ſanctiones, et ſanctorum patrum inſtituta, committere non verentur; hujuſmodique perſonas inſufficientes, et quandoque laicos, in officiales, commiſſarios, ſeu cuſtodes, cum poteſtate, de hujuſmodi cauſis matrimonialibus cognoſcendis, praeficere praeſumunt, in animarum ſuarum grave periculum, et reipublicae praejudicium pernicioſius, deputare; ipſique officiales ſeu cuſtodes, ut praemittitur, deputati, perſonis aliis inſufficientibus et imperitis, etiam interveniente nonnunquam notabili pecuniae quantitate, ad cognoſcendum inter certas perſonas de cauſis matrimonialibus hujuſmodi, et eaſdem terminandis, committunt indebite vices ſuas, ut ſic tam officiales, quam cuſtodes praedicti, per ſe et ſuos inſufficientes commiſſarios, ut praefertur, in et de cauſis matrimonialibus, et divortii, nedum cognoſcere, ſed etiam injuſtas ſententias, et multipliciter indiſcretas, quas diffinitivas aſſerunt, proferre praeſumunt, et periculoſius promulgare; ex quibus nedum gravia ſcandala, ſed etiam plurima indies provenire pericula animarum comperimus. Nos Johannes archiepiſcopus, de conſilio ſuffraganeorum noſtrorum, et cleri noſtri, in concilio noſtro provinciali congregatorum, volentes hujuſmodi ſcandalis viam praecludere, et, in quantum cum Deo poſſumus, periculis obviare, ſanctorum patrum veſtigiis, et ſacris canonibus inhaerentes, univerſis et ſingulis archidiaconis, decanis, abbatibus, praepoſitis, et aliis viris eccleſiaſticis quibuſcunque noſtrarum civitatum, dioeceſis, et provinciae Eboracenſis juriſdictionem eccleſiaſticam obtinentibus, et eorum officialibus, et ſpiritualitatum hujuſmodi cuſtodibus deputatis, ſeu deputandis, interdicimus, et firmiter inhibemus; ne videlicet ipſi archidiaconi, decani, abbates, praepoſiti, ſeu alii ſupradicti aliquos in officiales, ſeu cuſtodes hujuſmodi, cum poteſtate de cauſis matrimonialibus, vel divortii, quoad foedus cognoſcendi, praeficere vel deputare, ſeu eis vices ſuas in hac parte committere praeſumant; vel ipſi officiales, ſeu cuſtodes ad cognoſcendum in vel de cauſis hujuſmodi, aliquibus, vel alicui, aliis, ſeu alii, quam viris idoneis, providis, et fide dignis, habentibus juris peritiam, vel ſaltem competens exercitium de cauſis hujuſmodi judicandis, committant, ſeu aliquis eorum committat quomodolibet vices ſuas, ſeu per ſe ipſos alibi, quam in capitulis per eoſdem celebrandis, hujuſmodi cauſas diffiniant vel decidant; ſed publice in eiſdem capitulis pronuncient, quae duxerint ſtatuenda, vel ſub poena, quoad ipſos archidiaconos, decanos, abbates, praepoſitos, et alios viros eccleſiaſticos, quocunque nomine cenſeantur, juriſdictionem ſeu poteſtatem ſibi vendicantes, hujuſmodi officiales, ſive cuſtodes deputandi, ſuſpenſionis ab officio; et quoad hujuſmodi officiales vices ſuas in praemiſſis aliis inſufficientibus committentes, et quoad hujuſmodi commiſſarios inſufficientes, et eos inſufficienter et ſcienter admittentes, et de cauſis hujuſmodi cognoſcentes, majoris excommunicationis ſententiam; quas quidem poenas praeſenti conſtitutione, ut praemittitur, promulgatas, omnes et ſingulos, qui praeſenti conſtitutioni, vel ſtatuto ſcienter, vel ignorantia affectata, et craſſa vel ſupina, contraire praeſumpſerint, et eam cum effectu non obſervaverint, prout ſuperius diſtinguitur, et plenius declaratur, incurrere volumus ipſo facto.

De matrimoniis clandeſtine contractis.

Item, quamvis matrimonia clandeſtina, ex quibus animarum et corporum pericula ſolent ſaepiſſime provenire, ſacri canones, utpote ſic contrahentibus et reipublicae damnoſa, prohibeant, et ea fieri ſub poenis gravibus interdicant; nonnulli tamen illicita pluries matrimonia occulte contrahere callide machinantes, ut non arguantur eorum opera mala, lucem fugiunt, tenebras affectantes, abſque editione bannorum rite et licite, praemiſſa matrimonia per capellanos, Dei timorem, et legum prohibitionem temere contemnentes, ſolemnizare facere, non abſque gravi eccleſiae ſcandalo, et periculis animarum, procurant damnabiliter indies et praeſumunt, poenas contra hujuſmodi matrimonia contrahentes, celebrantes, et eiſdem intereſſentes latas et promulgatas, minime formidantes. Nos igitur archiepiſcopus praelibatus, de conſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, et cleri noſtri praedictorum, hujuſmodi capellanorum ac perſonarum ſic contrahentium, et aliorum ſolemnizantium hujuſmodi, indebite procurantium temeritatem et audaciam, poenarum aggeratione reprimere cupientes; prohibemus ſub poena excommunicationis majoris, ſuperius annotata, quam omnes noſtrarum civitatum, dioeceſis, et provinciae praedictarum, qui huic noſtrae conſtitutioni contraire praeſumpſerint, incurrere volumus ipſo facto: et ne quis presbyter ſecularis vel regularis, cujuſcunque conditionis extiterit, matrimonium clandeſtine

deſtine celebrare, vel eidem intereſſe praeſumat; ſed quotieſcunque matrimonium ſolemnizandum fuerit inter aliquas perſonas in eccleſiis, ſeu capellis parochianorum ipſorum contrahentium, fiat editio bannorum, et publice proponatur edictum per tres dies ſolennes, competenti termino praefinito, ut infra illum terminum, qui voluerit et valuerit, impedimentum opponat; et presbyter nihilominus inveſtiget, utrum aliquod impedimentum obſiſtat, aut quiſquam appareat reclamans in hac parte, ſeu quomodolibet contradicens: quod ſi apparuerit contra copulam contrahendam contradictio, vel probabilis conjectura contractus, nullatenus celebretur, ſed interdicatur expreſſe, donec quid fieri debeat ſuper eo, per judicem in hac parte competentem legitime fuerit declaratum, vel alias de ſuperioris ordinarii licentia, cum contrahere volentibus, quoad temporum interſtitia, et bannorum editionem fuerit diſpenſatum; quorum omnium abſolutionem, quos in poenas hujuſmodi, vel earum aliquam incidere contigerit, praeterquam in mortis articulo, quoad impedimentum hujuſmodi nobis in noſtris civitatibus, dioeceſibus, et perſonis earundem, et noſtris ſuffraganeis in ſuis civitatibus, et dioeceſibus, vel ſuperioribus noſtris ſpecialiter reſervamus. Sententias vero, ſeu pronunciationes, in cauſis quibuſcunque matrimonialibus, vel divortii, contra praeſentis conſtitutionis tenorem quomodolibet promulgatas, decernimus irritas et inanes; eaſque omnino ſuis viribus vacuamus, ut nulla ſententia, ab hujuſmodi perſonis prolata, nomen habeat ſententiae vel effectum. Salvis ſemper conſtitutionibus (bonae memoriae) Ottonis, apoſtolicae ſedis dudum in Anglia legati, de hujuſmodi cauſarum cognitione provide promulgatis, et aliis quibuſcunque conſtitutionibus, canonibus, et ſtatutis ſuper praemiſſis editis, quibus non intendimus in aliquo derogare, ſed ea volumus et cupimus obſervari.

Ut conſtitutiones praeſentes publicentur.

Et, ne ordinationes, conſtitutiones, et inhibitiones noſtrae ſuper omnibus praemiſſis, per non-uſum, ſeu abuſum, effectu (quod abſit) careant et vigore; volumus, ordinamus, et omnibus ſubditis noſtris, ſub poena praedicta, mandamus in hiis ſcriptis, quod in ſingulis capitulis in ſingulis decanatibus celebrandis, in civitatibus, et aliis locis, et temporibus opportunis, praemiſſa omnia et ſingula legantur, et ſolenniter publicentur per decanos; et quod annis ſingulis ſuper praemiſſis inquiſitio fiat ac habeatur diligens et exacta; ad effectum, ut praemiſſa non obſervantes, poenis ſupraſcriptis, et aliis, prout videbitur expedire, canonice puniantur.

Ut rectores et vicarii habeant copiam earundem.

Et, ne rectores, vicarii, et alii ſubditi noſtri de clero et populo, praemiſſorum ignorantiam praetendere valeant in futurum; injungimus omnibus et ſingulis rectoribus et vicariis, in virtute obedientiae, et ſub poenis praedictis, quod ipſi, et eorum ſinguli veras copias de omnibus praemiſſis, infra duos menſes a tempore primae publicationis earundem eis factae, habeant et recipiant; et ea omnia et ſingula in omnibus et ſingulis articulis obſervent, ac parochianis et ſubditis ſuis ſingulis diebus dominicis publice intiment et exponant, ſicut poenam ultionis canonicae voluerint evitare. In quorum omnium praemiſſorum teſtimonium, ſigillum noſtrum hiis fecimus apponi. Dat. apud Thorp juxta Eboracum, quoad conſignationem, penultimo die menſis Septembris, anno Domini M.CCLXVII. et conſecrationis noſtrae XV. [a]

Statutum modificatum in concilio provinciali.

Sciendum eſt, quod illud ſtatutum poſtea in uno alio concilio provinciali fuit modificatum, et reſtrictum, ut non incurratur excommunicatio, niſi in certis caſibus; viz. quod contrahentes, ſcientes legitimum impedimentum, etiamſi in bannorum editione nihil objiciatur, ſunt excommunicati. Item, contrahentes abſque editione bannorum, matrimonium ſolemnizari facientes, ſunt excommunicati, ac etiam presbyter ſolemnizans. Item, ubi contrahentes faciunt ſolemnizari matrimonium, ubi objectum eſt impedimentum in editione bannorum, ipſo impedimento prius non diſcuſſo, ſunt excommunicati. Item, compellentes capellanum per metum ſolemnizare matrimonium clandeſtinum. Item, capellanus, non edens banna per tres dies ſolennes, et matrimonium ſolemnizans, vel poſtea apparet impedimentum. Item, contrahentes contra interdictum eccleſiae, in iſtis caſibus ſunt excommunicati ipſo facto, et non in aliis.

Caſus reſervati archiepiſcopo Eboracenſi.

Et quia tam rectores, quam vicarii, quam presbyteri parochianos ſuos ad confitendum paſſim admittere perpendimus, inter crimina, et crimina, quae ſint enormia, et quae levia, non diſtinguentes; cum tamen in nonnullis caſibus incurratur irregularitas, in aliis vero licet irregularitas non contrahatur, abſolutio tamen ſedi apoſtolicae ſpecialiter reſervatur, et nonnunquam nobis permittitur, ſeu conceditur abſolutio in eiſdem. Majora crimina, quae nobis et poenitentiario noſtro retinemus, faciemus in brevi, Deo dante, dilucide apparere, ut in caſibus, in quibus abſolutio pertinet ad nos, confitentes abſolvimus; in aliis vero ad ſedem apoſtolicam tranſmittimus eoſdem, pro abſolutione, ſicut convenit, obtinenda.

Primus caſus eſt cum eo, qui peccat contra fidem. Secundus eſt in eo, qui peccat contra naturam; et maxime cum brutis. Tertius caſus in eo, qui peccat homicidium committendo. Quartus eſt in eo, qui peccat contra Deum, vel aliquem ſanctorum, publice blaſphemando. Quintus eſt in eo, qui peccat contra eccleſiam, violenter frangendo, aut eccleſiaſticas immunitates, ſeu libertates violando. Sextus eſt inceſtum committendo. Septimus eſt adulterium notorium committendo. Octavus eſt falſum

[a] Hucuſque codex rev. epiſc. Aſſaven.

teſtimonium perhibendo, et ſic perjurium committendo. Nonus eſt in committendo ſimoniam. Decimus eſt in committendo ſortilegium. Undecimus eſt in illis, qui faciunt conjurationes et conſpirationes contra praelatos ſuos. Duodecimus eſt incendium perpetrando. Decimus tertius eſt, contra votum licitum et honeſtum veniendo. Decimus quartus eſt in parentibus, qui liberos ſuos opprimunt. Decimus quintus eſt in hiis, qui ſanctimoniales corrumpunt. Decimus ſextus eſt in eo, qui in clericum, vel perſonam religioſam quamcunque manus injecit violentas, vel cum poteſt, eos a violenta manuum injectione non defendit; vel qui clericum inimicum detinet, licet manum non injiciat, ut forte ponendo eum cuſtodiae, vel infra domum aliquam includens. Decimus ſeptimus eſt in eo, qui per ſe, vel per alium literas alicujus domini falſaverit, ſeu, hujuſmodi falſarios foverit, ſeu eos defenderit. Decimus octavus eſt in eo, qui hujuſmodi literas ab alio falſatas habuerit, et ſcienter talibus uſus fuerit. Decimus nonus eſt in archidiaconis, decanis, plebanis, praepoſitis, cantoribus, et aliis clericis perſonatus habentibus, necnon presbyteris legem vel phyſicam audientibus, niſi infra duorum menſium ſpatium deſtiterint omnino. Viceſimus eſt in eo, qui participat in crimine, propter crimen ſuum, cum excommunicato. Viceſimus primus eſt, qui ſponte, et ſcienter participat cum excommunicato a domino papa in divinis officiis. Viceſimus ſecundus eſt in illis, qui eccleſiis, ſacerdotibus, et eorum poſſeſſionibus exactiones, ſeu onera indebita imponunt, niſi moniti deſtiterint. Viceſimus tertius in uſurariis publicis, et in hiis, qui ab eis oblationes recipiunt, vel eos ad eccleſiaſticam ſepulturam admittunt. Viceſimus quartus eſt in illo, qui celebrat, vel alias in ordine ſuo officiat, excommunicatus majori excommunicatione, vel ſuſpenſus, aut interdictus ab homine. Viceſimus quintus in clerico, qui accedit ad judicium principis ſeculare, contempto judice eccleſiaſtico. Viceſimus ſextus in clerico, qui bigamiam contraxit. Viceſimus ſeptimus in clerico non ordinato miniſtrante. Viceſimus octavus in clerico per ſaltum ad ordines promoto. Viceſimus nonus in eo, qui ordinem furtive ſuſcepit. Triceſimus eſt, ſi ſe fecerit quis in eodem ordine iterum ordinari. Triceſimus primus eſt in eo, qui fecerit iterum baptizari. Triceſimus ſecundus, ſi ad ſubverſionem fidei adhaeſerit haereticis, et in contemptum eccleſiae ſe ab eis fecerit baptizari, vel ordinari. Triceſimus tertius eſt in ordinato extra quatuor tempora, vel alias illicite, et ante diſpenſationem obtentam miniſtrante. Triceſimus quartus caſus eſt in illo, qui ſuſpenſus eſt a divinis officiis a canone, et ſic ſuſpenſo divina celebrante. In caſu, in quo ſummus pontifex ſibi diſpenſationem reſervat; in caſu illius canonis, qui incipit: "De ſeu:" et 2. videlicet libro vi. "Cum etenim." Et in caſu canonis, qui incipit ſic: "Cum medicinalis:" quorum uterque eſt concilii Lugdunenſis. Triceſimus quintus eſt in eo, qui in ſententia excommunicationis ordines ſuſcepit. Triceſimus ſextus eſt in illis, qui de domibus, maneriis, ſeu grangiis, vel locis aliis archiepiſcoporum, epiſcoporum, vel aliarum perſonarum eccleſiaſticarum, contra ipſarum voluntatem, vel cuſtodem rerum earundem aliquid auferunt, vel conſumunt, vel injurioſe contrectant. Triceſimus ſeptimus eſt, et ultimus in hiis, qui publice perpetraverint delicta enormia, unde tota civitas, urbs, villa, vel patria commovetur, pro quibus publica poenitentia fuerit injungenda. In hiis igitur exceſſibus, et aliis, qui majoribus annumerantur, nobis, vel noſtro poenitentiario, praeterquam in mortis articulo mitti volumus delinquentem. Literas autem gratis concedi praecipimus poenitenti, et, ut liqueat, qualis poenitentia fuerit, et pro quo crimine ſit injuncta, poenitens literas a poenitentiario referat ad mittentem, qui poenitentiam a poenitentiario injunctam non remittat; ſed nec in poenam pecuniariam, ſi forſan corporalis injuncta fuerit, ſed nec alias quoquo modo commutare praeſumat ſub poena ſuſpenſionis ab officio, quam ipſo facto incurrat, ſi ſecus egerit, donec noſtram meruerit gratiam obtinere.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 6.	SIM. LANGHAM 2.	1368.	EDWARD. III. 42.

Archiepiſcopi Cant. monitio de non tenendo mercatu diebus dominicis in inſula Schapeya. Ex reg. Langham fol. 63. b.

SIMON, etc. commiſſario noſtro Cant. generali, et .... officiali archidiaconi noſtri Cant. ſalutem, etc. Quanquam ſacris canonibus caveatur, quod omnes dies dominici a veſpera in veſperam cum omni veneratione debeant obſervari, adeo ut nec mercata vel aliae negotiationes exercere valeant in eiſdem; gentes tamen inſulae de Schapeya noſtrae dioec. et populus circumvicinus eidem, ſingulis diebus dominicis per annum, ſicut intelleximus, mercatum ſeu forum rerum venalium contra hujuſmodi ſacros canones in villa de Schapeya faciunt antedicta, in loco etiam adeo vicino eccleſiae dictae villae, quod propter tumultum populi, miſſarum ſolennia, et alia in ipſa eccleſia obſequia impediuntur divina; et populus in mercatis ſeu foris hujuſmodi occupatus a dictis abeſt officiis, quibus intereſſe debent, ſicque rudis populus hujuſmodi oberrans per devia ſui paſtoris vocem informationis debitae, quae diebus dominicis, dum divina celebrantur officia in eccleſiis, fieri conſuevit et debet, non curat audire; alii eo ſuas parochiales dimittunt eccleſias, et alibi frequenter nuſquam divinis interſunt; propter quod multa animarum pericula, niſi praemiſſis celeri remedio occurratur, evenire veriſimiliter formidantur, ſicut hactenus provenire in caſibus hujuſmodi eſt compertum. Quocirca vobis

 conjunctim

conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus receptis praeſentibus in praefata eccleſia de Schapeya, et ſingulis eccleſiis inſulae praedictae, ac aliis vicinis, aliiſque locis publice et eorum cleri et populi multitudine, ac etiam in mercatis, ſi quae ibidem fiant, vice et auctoritate noſtra publice inhibeatis; ne quis ſub poena excommunicationis majoris mercatum ſeu forum in dicta villa de Schapeya diebus dominicis de caetero exercere, aut in ipſis res emere vel vendere, victualibus duntaxat exceptis, et hoc ſine ſtrepitu, vel in mercatis ſeu foris ibidem illicite intereſſe praeſumant. Praecipientes auctoritate noſtra prioriſſae de Schapeya, ipſius eccleſiae rector. ne mercata hujuſmodi diebus dominicis ibidem fieri, ſub poena conſimili, quatenus ad eam attinet, non permittat; inquirentes etiam de nominibus culpabilium, rebellium, vel non parentium in hac parte. Et quod, ſi tales inveneritis, citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis, vel noſtro in hac parte commiſſario xx. die poſt lapſum citationis hujuſmodi, ſi juridicus fuerit, alioquin proximo die juridico tunc ſequente, ubicunque in noſtris, etc. ſuper contemptu et inobedientia nobis ex officio reſponſuri, jurique in omnibus prituri. Et quid feceritis in praemiſſis, nos diſtincte et aperte dictis die et loco per literas veſtras certificetis; vel certificet ille veſtrum, qui praeſens mandatum fuerit executus per ſuas patentes, harum ſeriem continentes, una cum citatorum hujuſmodi nominibus, ut eſt moris. Dat. apud Maghfeld 4. non. Julii, anno Domini M.CCC.LXVIII. et noſtrae tranſlat. ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 6.	SIM. LANGHAM 2.	1368.	EDWARD. III. 42.

Archiepiſcopi Cant. litera de orando pro ceſſatione peſtilentiae. Ex reg. Langham fol. 64. a.

SIMON, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis filiis priori et capitulo eccleſiae noſtrae Cant. ſalutem, etc. Sub potenti manu percutientis humiliati, ultionem et vindictam effugiunt percuſſoris, dicente apoſtolo: "Humiliamini ſub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore tribulationis." Noſque conſiderantes inter chriſtianos propter eorum peccata et multiplicatos exceſſus, ut timemus, peſtilentias et alias tribulationes plus ſolito noſtris temporibus inolere, doloris ſtimulo lethaliter transfodimur, pro tam inſperata et tam ſubita ſubtractione populi chriſtiani; ſperamus tamen, quod per fidelium orationes humiles ac devotas velit ipſe, qui eſt omnium vera ſalus, avertere iram ſuam, et miſericorditer parcere plebi ſuae. Veſtram igitur devotionem requirimus in Domino, et hortamur, vobiſque nihilominus injungimus et mandamus, quatenus pro peſtilentiae jam urgentis ceſſatione, infirmorumque convaleſcentia, ac eccleſiae et regni pace proſpere confovenda, cum omni cordis humilitate proceſſiones ſingulis quartis et ſextis feriis, in eccleſia noſtra praedicta ſolennes, cum decantatione ſolita letaniae fieri faciatis; alia vero devota ſuffragia ſuperaddenda veſtrae relinquimus ſanctitati, prouti vobis fuerit divinitus inſpiratum. Singulis autem noſtris ſubditis vere confeſſis et contritis, qui in proceſſionibus hujuſmodi interfuerint, et quinquies orationem dominicam cum ſalutatione angelica dixerint mente pia, xl. dies indulgentiae, de omnipotentis Dei miſericordia beatiſſimae Mariae virginis, matris ſuae, et ſancti Thomae martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, concedimus per praeſentes. Dat. apud Slyndon 10. calend. Auguſti, anno Domini M.CCC.LXVIII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 6.	SIM. LANGHAM 3.	1368.	EDWARD. III. 42.

Procuratorium archiepiſcopi Cant. et commiſſio de congregando clerum. Ibid. fol. 70. a.

SIMON, etc. dilectis filiis magiſtris Richardo de Warmyngton, rectori eccleſiae paroch. de Aldyngton noſtrorum patronatus et dioec. et Roberto Doure, commiſſario noſtro Cant. generali ſalutem, etc. Ad intereſſend. vice et nomine noſtris convocationi ſive congregationi praelatorum, et cleri noſtrarum civitatis et dioec. in capella palatii noſtri Cant. in craſtino ſancti Edmundi regis et martyris prox. nunc futur. cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium, per Dei gratiam faciendae et praeſidend. in eadem, negotiaque eccleſiae noſtrae et noſtra quaecunque in ipſa convocatione ſive congregatione explicanda, plenius exponend. et ſuper hiis una cum dictis praelatis et clero, ſi oporteat, tractand. deliberationemque ipſorum praelatorum et cleri ſuper negotiis hujuſmodi audiend. admittend. et recipiend. prout expedire videritis; necnon omnia alia et ſingula faciend. exercend. et expediend. cum ſuis emergentibus, dependentibus et connexis, quae in congregatione hujuſmodi facere poſſemus, ſeu deberemus, ſi praeſentes perſonaliter intereſſemus, etiamſi mandatum exigant magis ſpeciale, vobis, de quorum fidelitate, circumſpectione, et induſtria plenam in Domino fiduciam obtinemus, committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. In cujus, etc. Dat. apud Lambeth 2. non. Novembris, anno Domini M.CCC.LXVIII.

Bulla

Bulla Urbani V. papae ſuper privilegiis univerſitatis Oxon. Ex reg. Wittleſey. fol. 11. a.

Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis univerſis doctoribus, magiſtris et ſcholaribus ſtudii Oxon. Lincoln. dioec. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Indeſinentes curae veluti totius dominici gregis paſtor ſolicitudine premimur, et aſſiduae meditationis excitamur inſtantia, ut ſtudia literarum, et ſtudentes ibidem proſpere et ſalubriter dirigantur, ac a gravaminibus releventur; et ad id, quantum cum Deo poſſumus, partes noſtrae ſolicitudinis adhibemus. Sane nuper ad noſtrum pervenit auditum, quod ſecundum ſtatuta et conſuetudines veſtri ſtudii Oxon. Lincoln. dioec. cancellarius univerſitatis ejuſdem ſtudii, qui ipſius univerſitatis caput et rector fore dignoſcitur, per doctores et magiſtros in eadem univerſitate regentes, quolibet biennio eligi et aſſumi debet; quodque epiſcopus Lincoln. pro tempore exiſtens, hujuſmodi electionis confirmationem ex quadam conſuetudine ſibi nititur vendicare; quodque doctores et magiſtri, qui ad ipſum epiſcopum pro confirmatione electionis hujuſmodi obtinenda tranſmittuntur, quique magnis fatigantur laboribus et expenſis, et ad remotas partes quandoque inſequuntur eundem; propter quod vobis damna et detrimenta gravia inferuntur, ac propter juriſdictionis ſuſpenſionem pravi..... petant, et tota veſtra univerſitas fluctuat rectore et capite deſtituta. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere ſuper praemiſſis de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, quod eo ipſo quo aliquis in cancellarium dictae univerſitatis per dictos doctores ac magiſtros regentes legitime erit electus, cenſeatur confirmatus, et alia confirmatione non egeat; vobis tenore praeſentium de gratia concedimus ſpeciali. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum, 6 idus Novemb. pontificatus noſtri anno vi.

Mandatum domini Simonis Langham, archiepiſcopi Cant. de publicando damnationem certorum articulorum, v. *idus Novembris, A. D.* M.CCC.LXVIII. Ex reg. Langham. fol. 70.

Simon, etc. dilecto nobis in Chriſto filio... cancellario univerſitatis Oxonii ſalutem, gratiam, et benedictionem. Secundum ſententiam ſalvatoris, "publicus humani generis inimicus in agro dominico zizania ſeminare non ceſſat:" ſed quanto magis, ne fructificet, ſemen ejus cuſtodes invigilant expurgare, tanto latentius agrum invadit, ut immiſſum granum inficiat, et materiam adulterini ſeminis multiplicet et infundat. Sane licet tanti hoſtis verſutiam praecaventes, ne ſubintraret agrum noſtrae provinciae, cui, diſponente Domino, praeſidemus; tamen ex relatu plurimorum et querulofis vocibus ſubditorum noſtris auribus intimatur, quod pedem ſuum peſtiferum appoſuit agro noſtro, ad deſtructionem veri ſeminis Jeſu Chriſti, quod et patres noſtri praecipui ſapienter rigaverunt, et ſacratis ſcripturarum teſtimoniis firmaverunt: nolentes igitur malum ſemen in altum ſuccreſcere, nec radices ejus ſine debita deciſione a ſegete extirpare, tam doctorum ſacrae paginae, quam aliorum utriuſque juriſperitorum multitudinem fecimus congregari, ut Dei ſperſo [a] ſemine inquinato per ſolertem diſputationem granum ventilaretur a paleis, et inexpugnabilibus adductis ſanctorum evidentiis in cunctis ſubſequentibus articulis doctrina pateſieret veritatis; qualia vero erant ſemina venenata, quae inimicus homo in agro dominico propoſuit radicaſſe, in ſubſequentibus articulis plenarie continentur.

1. Quilibet viator tam adultus, quam non adultus, Sarazenus, Judaeus, et Paganus, etiam in utero materno defunctus, habebit claram viſionem Dei ante mortem ſuam; qua viſione manente, habebit electionem liberam convertendi ſe ad Deum, vel divertendi ſe ab eo: et ſi pro tunc elegerit converti ad Deum, ſalvabitur; ſin autem, damnabitur; "error."

2. Peccatum commiſſum in hujuſmodi clara viſione per malam electionem non eſt remediabile nec remiſſibile, et ſic pro illo paſſio Chriſti non poteſt ſatisfacere, quantum ad efficientiam, ſi intelligatur de clara viſione viatoris, ſicut primus articulus; "error."

3. Stat aliquem adultum ſine actu vel habitu fidei Chriſti in ſe, de lege communi ſalvari, ſi intelligatur de viatore adulto, ſicut primus articulus; "error."

4. Sacramentum baptiſmi non eſt de lege Dei alicui parvulo decedenti requiſitum ad ſalutem aeternam, ſi intelligatur univerſaliter, quod nullum ſacramentum, etc. "error."

[a] in regiſtro "de ſperſo."

5. De

5. De quolibet parvulo in utero materno decedente, ac aliis parvulis decedentibus ſine ſacramento baptiſmi, eſt a quolibet catholico dubitandum an damnetur, an ſalvetur; "error."

6. De quolibet parvulo baptizato decedente, an ſalvabitur, ſeu damnabitur, eſt a quolibet catholico dubitandum; "error."

7. Sarazenos, Judaeos, ac Paganos adultos et diſcretos, qui nunquam habuerunt, habent, vel habebunt actum ſeu habitum fidei chriſtianae, poſſibile eſt de communi lege ſalvari; intelligendo in ſenſu compoſito, et de quolibet tali decedente, an ſalvabitur, eſt a quolibet catholico dubitandum; "error."

8. Non eſt poſſibile de lege communi aliquem pro ſolo originali peccato damnari, ſi intelligatur pro ſolo originali ſine actuali, ut proximus articulus ſequens; "error."

9. Impoſſibile eſt de lege communi aliquem damnari ſine peccato actuali ab ipſo commiſſo; "error."

10. Gratia juxta communiter ponentes eſt truffa, eo quod non eſt poſſibile aliquem talem eſſe. Iſte articulus eſt erroneus, quia male ſonat.

11. Aliquis poteſt ex puris naturalibus mereri vitam aeternam: "error."

12. Eſt medium ſufficiens in natura ad attingendum finem hominis naturalem, ſi intelligit per finem hominis naturalem beatitudinem ultimam et aeternam; "error."

13. Pro quolibet peccato commiſſo in ſtatu fidei, eſt remedium ſufficiens in natura, per quod redire poteſt viator ad gradum deperditum per peccatum; "error."

14. Pro nullo peccato commiſſo citra claram viſionem Dei eſt aliquis juſte privandus haereditate caeleſti, ſicut nec puer peccans ex ignorantia eſt haereditate privandus; "error."

15. Nihil eſt nec eſſe poteſt malum ſolum, quia prohibitum; "error."

16. Pomum vetitum, quod primus parens comedit, non ſolum fuit malum ſibi, quia prohibitum; ſed ſibi prohibitum, quia malum; "error."

17. Quocunque effectu ſignato oportet quod ſit aliqua cauſa, quare Deus vult illum effectum, ſi intelligatur univerſaliter de omni effectu, quod oportet ponere aliquam cauſam ex parte effectus; "error."

18. Pater in divinis eſt finitus, Filius in divinis eſt finitus, et ſolus Spiritus Sanctus eſt infinitus; "error."

19. Solus Pater efficit, ſolus Filius format, et ſolus Spiritus Sanctus finit quamlibet creaturam; "error."

20. Deus non poteſt aliquid adnihillare: "error."

21. Deus non poteſt aliquem immediate punire, eo quod non poteſt eſſe tortor; "error."

22. Nullus poteſt peccare appropriate contra Patrem in divinis, eo quod nullus poteſt peccare ex impotentia, niſi peccet ex ignorantia vel malitia; "error."

23. Quam neceſſario homo eſt animal tam neceſſario homo eſt mortalis, ſi intelligatur univerſaliter pro omni ſtatu hominis, non obſtante gratia competente; "error."

24. Quod Chriſti beata mater Maria, et omnes homines beati adhuc veraciter ſunt mortales, ſi intelligatur de lege ordinata; "error," quia contrariatur dictis apoſtoli et ſanctorum.

25. Quod virgo beata eſt adhuc peccabilis et damnabilis pro peccato, ſi intelligatur[a] quod ipſa beata virgo non ſit facta impeccabilis, et etiam indamnabilis per ejuſdem gratiam confirmationis finalis beatitudinis ordinate; "error."

26. Quod omnes beati tam angeli, quam homines, excepto Chriſto, ſunt peccabiles et damnabiles, ſi intelligatur ut proximus praecedens; "error."

27. Quod omnes homines damnati in inferno ſunt reparabiles et beatificabiles, ſi intelligatur, quod ſunt reparabiles et beatificabiles, non obſtante eorundem finali reprobatione, quorum ignis eſt inextinguibilis ſecundum evangelium; "error."

28. Quod omnes daemones ſunt et ſemper erunt reparabiles ad beatitudinem conſequendam, ſi intelligatur ut praecedens; "error."

29. Quod Deus de poteſtate ſua abſoluta non poſſet facere creaturam rationabilem impeccabilem, ſi intelligatur ſimpliciter, ſicut verba ſonant, quod non poſſet creaturam rationabilem impeccabilem facere, per naturam nec per gratiam confirmationis; "error."

30. Quod beati ſunt mortales, et immortales; "error" ſecundum intellectum xxiv[ti] articuli.

Iſtos igitur praemiſſos triginta articulos de congregato concilio tam doctorum ſacrae paginae, quam aliorum prudentium virorum, prout quidam expreſſe ponuntur, et alii modificantur, damnamus et reprobamus, et tanquam erroneos judicamus. Et ſi quis in futurum ſententiam praemiſſorum articulorum vel doctrinam in hac parte defendere vel approbare praeſumpſerit in ſcholis vel alibi, publice vel occulte, tanquam falſarum opinionum, et novarum ſuperſtitionum ſectator, ab omnibus evitetur; et praecipimus tam in actibus ſcholaſticis, quam in aliis eoſdem articulos ab omnibus evitari, ſub interminatione anathematis, quod poterunt formidare non immerito ex certa ſcientia contrarium facientes. Vobis igitur committimus et mandamus, quatenus praemiſſa omnia et ſingula ſic per nos fuiſſe acta et geſta in univerſitate praedicta, modo debito publicetis, inhibentes palam et publice omnibus et ſingulis, quibus videritis inhibend. ne quis articulorum praedictorum ſententiam vel doctrinam defendere vel approbare praeſumat in ſcholis aut alibi, publice vel occulte, ſub poena excommunicationis majoris in contravenientes, mora, dolo, et culpa eorum in ea parte praecedentibus, trina et canonica monitione praemiſſa, per vos canonice fulminandae. Dat. apud Lamheth quinto idus Novembris, anno Domini M.CCC.LXVIII. et noſtrae tranſlationis tertio.

[a] in regiſtro "intelligat."

Confirmatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 7.	SIM. LANGHAM 3.	1368.	EDWARD. III. 42.

Confirmatio hymnorum, in honore ſanctae Catherinae conditorum, per Simonem Langham, archiep. Cant. 13 *cal. Dec A. D.* M.CCC.LXVIII. Ex reg. Langham fol. 72. b.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus praeſentes literas inſpecturis, Simon, etc. ſalutem in ſinceris amplexibus ſalvatoris. Totiens pium et gratum Deo obſequium impendere opinamur, quotiens fidelium mentes ad piae devotionis opera excitamus. Sane merita beatiſſimae virginis Catherinae devotiſſime attendentes, ac plurimum devotorum ſupplicationibus excitati, ut hymnos ſubſcriptos in honore ſanctiſſimae virginis et martyris Catherinae conditos confirmare ex noſtra auctoritate metropolitica dignaremur.

Dulcis Jeſus Catherinam ſponſam volens ſumere,
Ornat eam ut reginam miro morum genere,
Et conſortem hanc divinam thori facit foedere.

PatresHebraeorum gregis haec cingit virtutibus,
Magnis chriſtianae legis par eſt in magnalibus;
Ita digne regum regis fruitur amplexibus.

Ipſa Noae comparatur ſpei confidentia,
Abrahae aequiparatur fidei conſtantia;
Ac Joſepho aſſimulatur charitatis copia.

Moyſi connumeratur ſuavi mititia,
Job cognata demonſtratur firma patientia;
Regem David imitatur in miſericordia.

Salomoni coaequatur regali proſapia,
Cum eodem venuſtatur grande ſapientia;
Qua ut eum comitatur rerum affluentia.

Ut Helias exardeſcit zeli rectitudine,
Inſtar Finees clareſcit aequitatis culmine;
Cum Suſanna reſplendeſcit plena pulchritudine.

Gloria et honor trinae deitati unice,
Qui tot dona Catherinae contulit magnifice;
Nos concedat ſine fine vivere pacifice. Amen.

Glorioſa vere digna ſanctis data caeteris,
In te ſimul, o benigna, veris nitent literis;
Inde plena laude digna Catherina coleris.

Vitae Petri ſociaris cum relinquis omnia,
Morti Pauli copularis lactis effluentia;
Nicholaum conſectaris olei manencia.

Haec patenter cumBaptiſta principem redarguit,
Virgo ut evangeliſta Johannes emicuit;
Velut prothomartyr iſta fidem probis aſtruit.
(mio,
Dum ſe Chriſti monſtrat ei Marci gaudet prae-
Turbas angelorum Dei videt cum Vincentio,
Per quos clare lux diei noctis fulget medio.

Ut Mariae ſibi datur eſca de caeleſtibus,
Poſt deceſſum honoratur Clementis inſignibus,
Ejus tumba dum paratur angelorum manibus.

Hanc qui colunt cum ſalvantur Margaretae bravium,
Ejus plagae dum curantur Agathae praeconium;
Sic ſanctorum qui laudantur laudes habet plurium.

Gloria et honor tibi ſit Chriſte per ſecula,
Bona tanta qui das ſcribi in puella unica;
Nobis dones jungi ſibi manſione caelica.

Chriſtiana plebs congaude ſponſae Chriſti floribus,
Corde, voce, manu plaude, pſalmis, hymnis, cantibus;
Et in Catherinae laude pſalle totis viribus.

Haec puella coronatur virginali aurea,
Martyr alma comprobatur decollata framea;
Pro doctrina decoratur doctorali laurea.

Per hanc credunt populares magna multitudine,
Convertuntur militares verbi ſui ſemine;
Rhetoreſque ſingulares ſacro ſalvat famine.

Angelorum jugis cura circa ſanctos geritur,
Praebent grata, pellent dura, dum in mundo vivitur;
Magdalenae caro pura hiis in altum vehitur.

Hanc defunctam veneratur eorum collegium,
Corpus ejus tranſportatur per horum obſequium,
Sibi jure reſervatur iſtud privilegium.

Eya domina dotata tot et tantis gratiis,
Celſo gradu ſublimata cum beatis aliis,
Clemens aſſis advocata pro noſtris miſeriis.

Gloria et honor grandis Chriſto ſit ab omnibus,
Sponſam ſuam qui mirandis exaltat valoribus;
Haec pro nobis conſervandis piis inſtet precibus.
Amen.

Nos igitur hujus ſanctiſſimae virginis honorificentiam affectantes, et ſupplicantium hujuſmodi devotionem in Domino commendantes, hymnos praeſcriptos, tanquam catholicos, ex certa ſcientia tenore praeſentium confirmamus, cunctis chriſticolis per noſtras civitatem, dioeceſim, et provinciam Cantuarienſem conſtitutis, praedictos hymnos in ſanctiſſimae virginis et martyris Catherinae praefatae feſtivitatibus dicere volentibus, ut ipſos in eorum libris ſcribere, ac libere eis uti poſſint, licentiam, concedentes. In quarum confirmationis et licentiae conceſſionis teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. apud Otteford 13 cal. Decembris, A. D. M.CCC.LXVIII. et noſtrae tranſlationis tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 7.	SIM. LANGHAM 3.	1368.	EDWARD. III. 43.

Certificatio Simonis Sudbury, epiſcopi Londonienſis, de ſtatu decanatus Paulini, et de conſuetudine eccleſiae Paulinae in capitulis obſervanda.
Ex Hen. Wharton Hiſtor. epiſc. et decan. Lond. et Aſſav. p. 284.

SIMON, permiſſione divina Londonienſis epiſcopus, et eccleſiae Londonienſis capitulum, univerſis ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes noſtrae literae pervenerint, ſalutem in omnium ſalvatore, et praeſentibus dare fidem. Noverit univerſitas veſtra, quod licet decanatus eccleſiae noſtrae Londonienſis praedictae ſit magni nominis; exilis tamen eſt in valore, caretque idem decanatus praebenda eidem annexa. Quodque de ſtatutis ejuſdem eccleſiae et conſuetudine approbata, et hactenus pacifice obſervata a tempore, et per tempus, cujus viventium memoria hominum non exiſtit, decanus, qui pro tempore fuerit, non debet in electione epiſcopi pro tempore celebranda, nec in domo capitulari inter canonicos dictae eccleſiae tractatibus capitularibus intereſſe, nec eos audire; ſed ſolum habet capitulum convocare et recedere, pendente tractatu hujuſmodi, niſi decanus canonicus praebendatus dictae eccleſiae fuerit, et reſidentiam tanquam canonicus fecerit in eadem. Obtinet tamen M. Johannes de Appelby, L. L. D. decanus modernus, ex cauſa permutationis, canonicatum in eccleſia noſtra Londonienſi praedicta, et praebendam de Chamberleyneſwode in eadem, quae taxatur ad L. ſolidos ſterling. In cujus teſtimonium praeſentes literas noſtras, ſeu praeſens publicum inſtrumentum per notarium publicum infraſcriptum, ſcribi et publicari mandavimus; ſubque ſigno et ſubſcriptione una cum appenſione ſigillorum noſtrorum fecimus communiri. Dat. in domo capitulari dictae eccleſiae noſtrae Londonienſis 22. die menſis Novembris, anno Domini M.CCC.LXVIII. indictione 7. praeſentibus venerabilibus et diſcretis viris, etc. et ego Willelmus de Sutton ſuper Trentam, clericus dioeceſis, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 7.	GUIL. WITTLESEY 1.	1368.	EDWARD. III. 43.

Archiepiſcopi Cant. monitio contra non ſolventes ſubſid. charitat. domino Cant. conceſſ. in dioec. Cant. Ex reg. Wittleſey fol. 4. a.

WILLELMUS, etc. dilecto filio priori ſancti Gregorii Cant. ſalutem, etc. Quamvis univerſus clerus praelatorum et aliorum virorum eccleſiaſticorum in ſeu de civitate et dioec. Cant. ac etiam aliorum quorumcunque immediatae juriſdictioni eccleſiae noſtrae Cant. ſubjectorum, penſatis variis et graviſſimis oneribus, quibus reverendiſſimus in Chriſto pater dominus Cant. ſacroſanctae Romanae eccleſiae cardinal. praedeceſſor noſter, pro ſe et ſua premebatur eccleſia, quoddam ſubſidium charitativum, videlicet de ſingulorum beneficiorum ſuorum bonis et proventibus eccleſiaſticis ſex denar. de marc. juxta taxationem decimae, unumquodque beneficium hujuſmodi contingentem unanimiter conceſſiſſet, aſſignato per eundem clerum certo et competenti termino jam effluxo ad ſolvend. ſubſidium ipſum, vobis ad hoc collectori et receptori ſufficienter et legitime deputato; nonnulli tamen de ipſo clero, ut accepimus, ſubſidium praedict. quatenus unumquemque ipſorum concernit, hactenus ſolvere non curarunt, ſed plus debito diſtulerunt, et adhuc differunt minus juſte: quocirca vobis tenore praeſentium committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos non ſolventes hujuſmodi auctoritate noſtra moneatis, et efficaciter inducatis, moneri ve et induci faciatis, quatenus infra triginta dierum ſpatium a tempore monitionis veſtrae hujuſmodi continue numerand. quorum primos decem dies pro primo termino, ſecundos decem pro ſecundo, et reſiduos decem pro tertio et peremptorio termino aſſignamus eiſdem, ſubſidium ipſum, ſic per eum debitum et dilatum, integre vobis ſolvant, ſub poenis ſuſpenſionis et excommunicationis, quas in perſonas ipſorum, et interdicti, quod in beneficia eorundem, ſi monitionibus veſtris, ſeu potius noſtris praedictis cum effectu non paruerint, mora ſeu culpa eorundem praecedentibus, ferimus in hiis ſcriptis: mandantes, quatenus, effluxo triginta dierum ſpatio, praefatas poenas et cenſuras contra non ſolventes ſeu ſolvere ulterius indebite differentes, eorumque beneficia efficaciter exequamini, et eas mandetis diſtrictius aliis exequendas, ab executione hujuſmodi non ceſſantes, donec rebelles hujuſmodi ſatisfecerint, ut tenentur. Ad quae omnia et ſingula facienda, exercenda, et expedienda, vobis vices noſtras committimus cum coercionis cujuſlibet canonicae poteſtate. Et quid in praemiſſis feceritis, nos pro opportunis loco et tempore curetis reddere certiores. Dat. apud Heggeſton 6. idus Martii, A. D. M.CCC.LXVIII. et noſtrae tranſlationis primo.

Mandatum

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 7.	Guil. Wittlesey 1.	1368.	Edward. III. 43.

Mandatum archiepiſcopi Cant. ad exorandum pro rege, et filio ſuo primogenito. Ex reg. Wittleſey fol. 8. b.

Willelmus, etc. venerabili fratri noſtro domino Simoni, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Unigenitus Dei filius cum tranſiturus eſſet ex hoc mundo ad patrem, pacem diſcipulis ſuis reliquit humanam, quam viz. inter ſe fraterna dilectione ſervarent; pacem vero ſuam, qua ſoli fruuntur electi, in caeleſti regnantes beatitudine, dedit eis, ut ſic per obſervantiam pacis temporalis dono gratiae ſuae pertingerent ad aeternam. Quod utique ſatis advertens humani generis antiquus hoſtis, hujuſmodi pacis felicitatem ad momentum expertus, pacem illam humanam, pacis aeternae praeparatoriam turbare ſemper et violare ſua indefeſſa verſutia machinatur. Dudum ſiquidem, procurante ipſo pacis aemulo, diſcordia quam gravis inter excellentiſſimum principem dominum noſtrum regem, ſuoſque adverſarios ſucceſſivos pro regibus Franciae ſe gerentes, exorta fuerat et tempore diuturno protracta; ſed tandem, divina miſerante clementia, inita fuerant inter partes ipſas glorioſa pacis foedera, quae tamen finem nondum ſunt ſortita diſpoſitum, ſed cum gravi diſpendio grandique periculo dilationem ſumpſerunt non modicam, adeo quod veriſimiliter de ipſius diſſipatione totali timetur, quanquam praefatus dominus noſter rex ad ejus perfectionem efficaciter obtulerit ſe paratum. Caeterum conſiderans idem princeps chriſtianiſſimus, quod actus etiam meritorios incaſſum aggreditur humana prudentia, niſi divinae miſerationis virtus aſſiſtat; hanc intentionem ſuam ſupremo pacis auctori, prout confidit, placabilem, ac utriuſque dictorum regnorum ſubjectis perutilem, ſummo opere juvare deſiderat precibus devotorum. Quapropter majeſtatem ſuam humiliter inclinans, nobis attentius ſupplicavit, ut pacem ipſam in miſſarum ſolenniis, ſermonibus, et proceſſionibus publicis ſpecialiter et devote recommendatam habere, et hoc idem noſtrarum dioec. et provinciae ſubditis demandare ſolicite curaremus. Veſtrae ſiquidem fraternitati committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis fratribus noſtris et coepiſcopis eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, ut ipſi in eccleſiis ſuis, et aliis ſuarum civitatum et dioeceſium ſubditos ſuos clericos et laicos efficaciter moneant, et inducant, et faciant induci, quod pro praefato domino noſtro rege, filioque ipſius primogenito, domino principe Aquitaniae et Walliae, cunctis etiam pro defenſione, ac tuitione jurium ſuorum eis aſſiſtentibus, altiſſimo regi in miſſarum ſolenniis, ſermonibus publicis, et proceſſionibus conſuetis humiles fundant preces, pacem et tranquillitatem regni devote recommendatas habentes; voſque haec eadem in veſtris civitate et dioeceſi proſequi cum effectu curetis ad ſupremi pacis auctoris laudem, gloriam, et honorem. Et ut fidelium mentes ad devotiones hujuſmodi propenſius excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, et beatiſſimae virginis matris ſuae, B. Thomae martyris glorioſi, ac omnium ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſis fidelibus per noſtram provinciam conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, ut praemittitur, facientibus ſupradicta, xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes, et a vobis caeteriſque noſtris ſuffraganeis ſimiles petimus elargiri. De die vero receptionis praeſentium, et quid inde feceritis, nos citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae prox. futurum, reddatis literis veſtris patentibus, hunc tenorem habentibus, certiores; noſtris fratribus antedictis ſimiliter injungatis, quod ipſi nos modo conſimili certificent, quid fecerint in praemiſſis. Dat. apud Lamheth 4. cal. Maii, A. D. ſupradicto, et noſtrae tranſlat. primo.

Ejuſdem mandatum epiſcopo London. pro hominibus armatis. Ibid. fol. 9. a.

Willelmus, etc. venerabili fratri noſtro domino Simoni, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. In regiſtro reverendiſſimi in Chriſto patris domini Simonis, Dei gratia tunc Cantuar. archiepiſcopi, praedeceſſoris noſtri, nunc vero ſacroſanctae Romanae eccleſiae presbyteri cardinalis, comperimus ipſum literas ſuas vobis caeteriſque ſuffraganeis ſuis direxiſſe, formam, quae ſequitur, continentes: Simon, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. venerab. fratri noſtro domino Simoni, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum in ultimo concilio domini noſtri regis, etc. ut ſupra pag. 66. in reg. Sim. Langham, fol. 53. a. b. Dat. apud Lamheth 8. cal. Martii, A. D. M. CCC. LXVI. et noſtrae tranſlat. primo.

Verum quia, ut accepimus, dictae literae nondum ſunt ſuum debitum ſortitae effectum, jamque neceſſitas ſe exhibeat manifeſta, ut quilibet etiam in clero conſtitutus, cujuſcunque ſtatus aut conditionis exiſtat, pro defenſione patriae et perſonarum ſuarum cum armis defenſivis et offenſivis ad reſiſtend. adverſariis noſtris quaſi ad januas inſultantibus, ſe praeparet, periculumque non modicum ſit in mora; veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus in continenti poſt receptionem praeſentium, abſque cujuſcunque morae diffugio, totaliter dictas literas, et contenta in eiſdem, quantum ad vos ac veſtras civitatem et dioec. attinet, cum omni celeritate poſſibili effectui debito demandetis. Et hoc idem auctoritate noſtra omnibus et ſingulis confratribus noſtris, et coepi- ſcopis

ſcopis eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis cum omni celeritate, qua poteritis, injungatis, et ad id faciend. ſi oporteat, canonice compellatis. De die vero receptionis praeſentium, et quid inde feceritis, nos citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae reddatis literis veſtris patentibus, hunc tenorem habentibus, certiores; noſtris fratribus antedictis ſimiliter injungatis, quod ipſi nos modo ſimili certificent, quid fecerint in praemiſſis. Dat. apud Lamheth 3 cal. Maii, A. D. M.ccc.lxviii. et noſtrae tranſlat. primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 7.	Guil. Wittlesey. 1.	1368.	Edward. III. 43.

Urbani V. *bulla contra falſarios literarum domini papae.* Ex reg. Wittleſey fol. 22. a.

Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram pervenit, quod Willelmus Braym, presbyter Lincoln. dioec. ac nonnulli mercatores de comitiva ſtapulae lanarum Angliae nuncupata, in loco de Caleſio Morinen. dioec. commorantes, quibuſdam literis ſub nomine felicis recordationis Innocentii papae vi. praedeceſſoris noſtri, falſo modo, praeſumptione damnabili fabricatis, et in favorem ipſorum confectis, quarum tenorem de verbo ad verbum ſub bulla noſtra tibi mittimus interclusum, in dicto loco de Caleſio plures fuerunt uſi, et eis uti continue non verentur, in animarum ſuarum periculum, ac ſcandalum plurimorum. Nos igitur attendentes, quod literae praedictae, ſi cum dicto tenore, quem in cancellaria noſtra inſpici et examinari fecimus, diligenter concordant, falſae ſunt et manifeſtam continent falſitatem; fraternitati tuae, de qua in hiis et aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus literas ipſas tibi facias exhiberi, et ſi eas cum praedicto tenore concordare repereris, ipſas auctoritate noſtra nuncies fore falſas, ac irritum quicquid eſt illarum praetectu praeſumptum, et tam illos, quos ipſas literas falſo modo fabricaſſe, quam alios, quos praedictis literis ſcienter uſos fuiſſe ſummarie repereris, capi facias, et carcerali cuſtodiae mancipari, et nihilominus ſuper praemiſſis et earum circumſtantiis univerſis tam contra eoſdem presbyterum et mercatores, quam alios quoſcunque, qui fuerint exceſſuum hujuſmodi patratores, ſeu alias culpabiles in praemiſſis, auctoritate praedicta inquiras diligentius veritatem, et illos, quos ſuper eis per inquiſitionem hujuſmodi tibi conſtiterit fore culpabiles, eadem auctoritate punias, prout tanti exceſſus enormitas exigit, juxta canonicas ſanctiones, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis: contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii papae viii. praedeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne judices a ſede apoſtolica deputati extra civitatem et dioec. in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, vel aliquos ultra unam diaetam a fine dictae dioec. eorundem trahere praeſumat, et de duabus diaetis in concilio generali; et quibuſcunque aliis conſtitutionibus apoſtolicis contrariis, quae tuae poſſent in hac parte juriſdictioni, aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a ſede praedicta ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, et quibuſlibet aliis indulgentiis ſeu privilegiis dictae ſedis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quae praeſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat vel differri; et de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Dat. apud Montem Flaſconem 16. calend. Julii, pontificat. noſtri anno 7.

Bulla Innocentii VI. *cujus ſit mentio in bulla priori.* Ibid. fol. 22. a.

Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis mercatoribus de comitiva et ſtapula lanarum Angliae, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Cum ſtatio veſtra ſit mobilis, nec linguas diverſorum intelligitis citra mare nunc degentes, per curatos veſtros, ut aſſeritis, in foro conſcientiae vobis non providetur ſalubriter, ut deceret. Unde a nobis humiliter poſtulaſtis, cum presbyterum de lingua veſtra ſumptibus veſtris retinetis, ut pro ſalute animarum veſtrarum per dictum presbyterum, cum ſit idoneus, de opportuno remedio provideremus; petitioni veſtrae devotius inclinati, miſericorditer concedimus et ordinamus, quatenus presbyter veſter idoneus de lingua veſtra exiſtens, qui nunc eſt, et pro tempore erit, vos et ſucceſſores veſtros, ubicunque citra mare eſſe contigeritis, ad confeſſionem valeat admittere, et vos a peccatis veſtris omnibus, niſi talia ſint, propter quae ſedes apoſtolica merito fuerit conſulenda, abſolvere, ac vobis eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare, cujuſcunque licentia minime requiſita; non obſtantibus quibuſcunque conſtitutionibus, ordinationibus, ſeu ſtatutis contrariis. Et quia nolumus dictum veſtrum presbyterum per ordinarios, ſeu judices, aut quoſvis alios quomodolibet moleſtari; ipſum in ſedis apoſtolicae capellanum honoris gratioſe recipimus, ac noſtrorum et ipſius ſedis capellanorum conſortio favorabiliter aggregamus: intendentes per hoc, ut capellanus noſter honoris omnibus virtutibus erit praeclarior, ac unuſquiſque veſtrum matrici ſuae eccleſiae in omnibus humilior; ſic igitur de bono in melius ſemper ſtudiis virtutum intendatis

tendatis, piam confoventes matrem eccleſiam, ut filii liberi ſub gratia conſtituti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis, ordinationis, exemptionis, aut voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Avinion. 14. die menſis Decem. pontificatus noſtri anno 9.

Receptae fuerunt dictae bullae per dominum in camera ſua majori de Lamheth 7. die menſis Febr. anno Domini M.CCC.LXIX. indict. 8. pontificat. domini Urbani papae V. anno 8.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. V. 7.	Guil. Wittlesey 1.	1368.	Edward. III. 43.

Mandatum archiepiſcopi ad concilium dioeceſanum Cantuarienſe poſt feſtum S. Jacobi. Ex reg. Wittleſey fol. 14. a.

Willelmus dilecto filio officiali archidiaconi noſtri Cant. ſalutem. In parliamento nuper apud Weſtm. convocato ex parte domini noſtri regis, coram nobis et noſtris confratribus, aliiſque praelatis et proceribus regni Angliae expoſita fuerunt grandia pericula tam eccleſiae Anglicanae, quam populi dicti regni notorie imminentia, oneraque quam plurima et exceſſive gravia propterea eidem domino noſtro regi plus ſolito incumbentia, quae abſque ſubſidio tam cleri, quam populi dicti ſui regni, prout liquet evidenter, non poterit ſupportare. Propter quod ex parte ejuſdem domini noſtri regis nobis attentius extitit ſupplicatum, ut de decima triennali in tribus annis ſequ. ad feſta, viz. Purificat. B. Mariae et Nativ. S. Jo. Bapt. ſolvend. per nos et confratres noſtros praedictos, tam pro nobis, quam pro clero uniuſcujuſque noſtrum providere, et provideri facere curaremus. Nos vero, intellectis neceſſitatibus et oneribus ejuſdem domini noſtri regis ſibi evidenter importabilibus, attentaque devotione, quam idem dominus noſter rex corditer gerit, et ſemper geſſit erga eccleſiam Anglicanam, tandem poſt magnam et diutinam deliberationem, et altercationem ſuper praemiſſis inter nos habitam, ſupplicationi ſuae, quantum in nobis potuerat, duximus annuendum; promittentes eidem, quod ſinguli noſtrum ſubditos ſuos hac de cauſa, quam cito fieri poſſet, convocari faceremus, et ad concedendum pro ſe dictam decimam induceremus, quatenus ad uniuſcujuſque noſtrum attinet facultatem. Quocirca nos volentes, quatenus ad nos et noſtros ſubditos pertinet, praemiſſa convenienter effectui debito mancipare, vobis committimus, et in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus abbates, priores, praepoſitos, et praelatos, conventus, capitula, et collegia, ac viros eccleſiaſticos quoſcunque, exemptos et non exemptos, ſingulorum decanatuum archidiaconatus Cant. beneficia et bona eccleſiaſtica in noſtra civitate, ſeu in hujuſmodi decanatibus habentia, clerumque ſingulorum hujuſmodi decanatuum, ad certos locum et terminum competentes in ſingulis hujuſmodi decanatibus, per vos in hac parte ſtatuendis, noſtra auctoritate convocetis, ſeu convocari facere peremptorie coram nobis; et ibidem in ſingulis, viz. decanatibus praedictis, ſingulis diebus et locis per vos ſibi in hac parte ſtatuendis, praeſentes literas noſtras, ſeu praeſens noſtrum mandatum, coram ipſis abbatibus, prioribus, praepoſitis, et praelatis, ac viris eccleſiaſticis, et clero ſingulorum decanatuum praedictorum publicetis, et eas, ſeu ipſum noſtrum mandatum plenius exponetis ad effectum, ut interim plene deliberare valeant ſuper contentis in eodem. Citetis inſuper, ſeu citari faciatis abbates, etc. ut compareant coram nobis ſeu noſtris aut noſtro in hac parte commiſſariis ſeu commiſſario in eccleſia noſtra Chriſti Cant. die Lunae prox. poſt feſtum S. Jacobi prox. fut. cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium et locorum, etc. Dat. apud Cherrynges 5. calend. Julii, anno Domini ſupradicto.

Litera regia pro jure archiepiſcopi, ſede vacante, in quolibet epiſcopatu ſuae provinciae. Ibid. fol. 134. a.

Edwardus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, dominus Hiberniae, dilecto nobis in Chriſto capitulo eccleſiae Exon. jam per mortem Johannis bonae memoriae nuper ibidem epiſcopi vacantis, ſalutem. Ad nos relatum eſt, quod quanquam juriſdictio epiſcopalis cum omnibus ad eandem pertinentibus tam dictae eccleſiae et epiſcopi Exon. quam aliarum eccleſiarum cathedralium, et epiſcoporum, infra provinciam eccleſiae metropoliticae Cantuar. tempore vacationis dictarum eccleſiarum cathedralium et epiſcoporum, ad dictam eccleſiam Cantuar. et archiepiſcopum ejuſdem, qui pro tempore fuerit, pertineat, et de jure pertinere debeat, quam juriſdictionem epiſcopalem cum omnibus ſuis pertinentiis dictus archiepiſcopus et praedeceſſores ejuſdem archiepiſcopi Cantuar. habuerunt et exercuerunt a tempore, cujus contrarii memoria non extat, quemadmodum omnibus notorie liquet; vos tamen, vacante jam per mortem dicti nuper epiſcopi Exonien. eccleſia et epiſcopatu Exonien. praedict. temere et injuſte juriſdictionem ibidem uſurpaſtis, in grave praejudicium dicti archiepiſcopi ſtatuſque ſui, ac ad exhaeredationem eccleſiae ſuae Cantuar. antedictae; id quod nobis mirum eſt viſum, et vehementer diſplicuit. Nos igitur volentes, ut omnibus modis illuſtria et auguſta privilegia

illius eccleſiae Cantuar. quae eſt totius regni noſtri eccleſia primaria, noſtris temporibus inviolata conſerventur, quemadmodum temporibus progenitorum noſtrorum ſunt conſervata, maxime ab eo tempore, quo primum coronationes noſtrorum progenitorum per dictos archiepiſcopos Cantuar. celebrari coeperunt, ut et ſucceſſorum noſtrorum inpoſterum celebrari debent; vobis praecipimus, et firmiter injungendo mandamus, ut deinceps omittentes quicquam innovare, attemptare, aut quacunque ratione facere in praejudicium dicti archiepiſcopi, aut ad exhaeredationem eccleſiae ſuae praedictae, permittatis dictum archiepiſcopum habere et exercere per ſeipſum et miniſtros ſuos pacifice et quiete, abſque impedimento veſtro quocunque juris eccleſiae ſuae praedictae, jurisdictionem epiſcopalem cum omnibus ab eadem dependentibus infra dictam eccleſiam et epiſcopatum Exon. durante tempore praeſentis vacationis ejuſdem, in tam amplis modo, et forma, quam dictus archiepiſcopus eandem habere et exercere debeat, et ille et ſui praedeceſſores archiepiſcopi Cant. eandem habere et exercere ſolebant, ut ſupra dictum eſt; et quod vos attemptaſtis contra dictum archiepiſcopum, et ſuam eccleſiam Cantuar. praedictam, id quam primum detis operam, ut corrigatur, ne ea de re ulteriorem querelam audiamus. Et hoc facere ne negligatis. Dat. ſub privato noſtro ſigillo Weſtm. quinto Auguſti.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 7.	GUIL. WITTLESEY I.	1369.	EDWARD. III. 43.

Convocatio provinc. Cantuar. die Lunae prox. poſt feſtum SS. Sebaſtiani et Fabiani martyrum. Ex reg. Wittleſey fol. 17. b.

W——— ven. fratri noſtro Simoni, D. g. London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Ingens et indiſſimulata negotiorum neceſſitas arduorum nedum Anglicanae concernentium utilitatem eccleſiae, ſed etiam dom. noſtri regis, et regni ſui ſtatum, tranquillitatiſque et quietis ejuſdem et bonum publicum, ut ſperamus, multipliciter nos urget, licet cum faſtidio, praelatos et clerum noſtrae Cant. provinciae convocare; et ad hoc etiam faciendum cum frequenti et aſſidua ipſius regis noſtri inſtantia, breve ſuum recepimus ſub his verbis:

Edwardus D. g. rex Angl. et Franc. et dominus Hybern. ven. in Chriſto patri W. eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati, ſalutem. Qualiter negotia tam nos et ſtatum noſtri regni, quam neceſſariam defenſionem ejuſdem contingentia, ac onera nobis propter hoc incumbentia, vobis et aliis in ultimo parliamento noſtro exiſtent. plenius expoſuimus, vos non latet; ad quorum omnium ſupportationem abſque adjutorio fidelium noſtrorum non ſufficimus, ſicut ſcitis; per quod aliquod ſubſidium congruum in ſupportationem tantorum onerum a vobis et aliis de clero dioec. et provinciae veſtrarum, in dicto parliamento tunc praeſentibus, nobis concedi petivimus, ſicut urgens neceſſitas, et evidens utilitas id expoſcant. Nos, ut dicta negotia, quae ſalvationem tam S. eccleſiae, quam regni noſtri Angliae concernunt, maturiori deliberatione valeant expediri, vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quatenus attentis tam arduitate negotiorum praedictorum, quam periculis, quae per defectum defenſionis hujuſmodi veriſimiliter evenire poſſent, ſuffraganeos veſtros, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates, et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum cujuſlibet dioeceſeos dictae veſtrae provinciae, ad comparend. coram vobis in eccleſia S. Pauli London. vel alibi, prout expedire videritis, ad breviorem diem, quam poteritis, more ſolito convocari faciatis; et expoſitis eis dictis negotiis, ibidem ipſos ad aliquod competens ſubſidium nobis in auxilium ſupportationis dictorum onerum concedendum cum efficacia inducatis, et partes veſtras ad hoc effectualiter apponatis: nos de qualitate ſubſidii illius, ac de termino ſolutionis ejuſdem certificantes. Et hoc ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem et defenſionem regni et eccleſiae diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtm. 11. die Octob. anno regni noſtri Angliae 43. regni vero noſtri Franciae 20.

Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus,——quatenus——compareant—— in eccleſia S. Pauli London. die Lunae prox. poſt feſtum SS. Fabiani et Sebaſtiani martyrum prox.——Dat. apud Cherryng. 8. id. Nov. A. D. M.CCC.LXIX.

Primo hujus concilii die, viz. 21. menſis Januarii, in domo capitulari comparuerunt venerabiles viri dominus Rob. de Thorpe, Jo. Knyvet, et Tho. de Luddelow, juſtitiarii dom. regis, et ibidem coram patribus et clero Cant. provinciae expoſuerunt negotia regis, et cauſam ſui adventus fuiſſe ob neceſſitatem dom. regis Angliae, et regni Anglicani ſerioſius expoſitam per dictum dom. Tho. de Luddelow viva voce; qui quidem dom. Thomas petiit nomine regis, ut dominus archiepiſcopus et confratres ſui, una cum clero Cant. provinciae ſe diſponerent ad defenſionem regis et regni Angliae, prout melius eſſet diſponendum pro ſalvatione et defenſione regni Angliae memorati. Cui quidem regno per inimicos Francos quam plurima imminent pericula, et inſidiae, ut dixit, excogitantur, et attemptantur in deſtructionem regni Angliae memorati.

Sequenti die dominus archiepiſcopus confratribus ſuffraganeis ſuis nonnullis, cleroque ac religioſis dictae provinciae Cant. comparentibus coram eo expoſuit eiſdem magis plane et ſpecialiter negotia dom. regis et regni Angliae, et ejus pericula jam imminentia per regem Franciae, et ejus conſilium et auxilium inferenda. Quapropter petiit a dictis confratribus ſuis religioſis,

gioſis, et clero dioeceſeos et provinciae ſuae praedictae pro ſublevatione regis, regni, et totius reipubl. decimam triennalem eidem domino regi concedi, et effectualiter ſolvi infra dictum terminum; viz. quolibet anno dicti triennii unam decimam, ad duos anni terminos, per aequales portiones: et ſuper petitione praedicta rogavit dictos religioſos, quod ſe inſimul traherent ad aliquam partem eccleſiae praedictae; et clerum ſuae dioeceſeos et provinciae, quod ad aliam partem ejuſdem eccleſiae ſe traherent, tractarent et deliberarent de petitione praedicta, quid et quantum concedere velint; et deliberatione habita per eoſdem ſibi referre et intimare de voluntate eorundem in dicta domo capitulari, ſuper praemiſſis die craſt. tunc prox. ſequenti. Et inſuper omnes tam religioſos, quam ſeculares, qui in iſta convocatione tenentur et arctantur comparere, licite citatos et non comparentes pronunciavit contumaces, poena eiſdem pro hujuſmodi contumacia injungenda, ſibi reſervata.

Poſtmodum 10 cal. Febr. A. D. ſupradicto coram dicto domino archiepiſcopo in praefata capella B. Mariae S. Pauli una cum ſupra ſcriptis confratribus ſuis perſonaliter exiſtentibus, procuratores cleri, dioeceſeos, et provinciae Cant. (excepto procuratore cleri dioeceſ. Cant.) qui tunc unam decimam conceſſit ſolvendam, attentis periculis regni Angliae, indigentiaque et amore dom. regis Angliae et regni conceſſerunt eidem domino regi decimam biennalem ſolvendam eidem dom. regi infra biennium, a tempore dictae conceſſionis numerandum; viz. quod medietas unius et primae decimae annualis in feſto S. Johann. Bapt. prox. futur. et alia medietas ejuſdem decimae annualis primae in feſto S. Andreae apoſtoli, tunc ſequent. altera vero medietas ſecundae decimae annualis in feſto nativitatis S. Jo. Bapt. dict. feſtum S. Andreae apoſtoli prox. ſeq. et alia medietas ejuſdem ſecundae decimae in feſto S. Andreae apoſtoli, dict. feſt. nativ. S. Jo. Bapt. immediate ſeq. ſolverentur ab iſtis, cum conditionibus adjectis et additis per dictum clerum; viz. quod dictus dominus rex injurias ac violentias, ac alia gravamina viris eccleſiaſticis in enervationem libertatis eccleſiaſticae per miniſtros regios multipliciter attemptata, et per ipſum clerum in ſcriptis redigenda, et dicto dom. archiepiſcopo et per ipſum dom. regi porrigenda, corrigat et reformet. Et etiam quod beneficia exilia et depauperata ad ſolutionem dictae decimae nullatenus obligentur; quodque ſuper exilitate dictorum beneficiorum teſtimonialibus literis ordinariorum, in quorum dioeceſibus dicta beneficia ſituantur, ſine probatione alia credatur. Et incontinenter praeter haec religioſi dioeceſeos et provinciae Cant. attentis et conſideratis praemiſſis, per eoſdem decimam biennalem dicto dom. regi de ſuis ſpiritualibus, annis et terminis ſupra dictis ſolvend. ſub conditionibus et adjectionibus ſuperius per clerum expreſſatis.

Et tunc dictus dom. archiepiſcopus voluit, quod clerus et religioſi praedicti petitiones ſuas ſuper dictis injuriis, violentiis, et gravaminibus in ſcriptis redigerent, et ſibi porrigerent die Veneris tunc proxime ſequent. in capella praedicta, hora circiter prima; ita quod ſuper eis cum ſuis confratribus poterit conſulere et deliberare, et eas, habita deliberatione hujuſmodi, una cum conceſſione decimae biennalis praedictae, dicto dom. regi intimare. Et aſſignavit dictis clero et religioſis diem Sabbati prox. ſequent. ad comparendum coram eo in dicta capella, hora prima, voluntatem regiam ſuper dictis petitionibus et etiam grates regias ſuper dicta conceſſione, quas reportabit, audituri.

Die Martis viz. quarto cal. Febr. A. D. ſupradicto, dictus dominus archiepiſcopus una cum London. Elienſ. Wigorn. Lincol. Sarum. Ciceſtr. Aſſav. Bangor. et Landav. epiſcopis, in praefata domo capitulari perſonaliter ſedens, expoſuit procuratoribus cleri et religioſorum Cant. provinciae ſupradict. ibidem comparentibus coram eo, qualiter dicta biennalis decima alias per clerum dom. regi conceſſa, ad onera et pericula dicto regi et ejus regno jam imminentia minime ſufficiebat; et credidit, ut aſſeruit, quod clerus et religioſi dictae provinciae ad relevamen regis et regni praedictorum, ſicut alias per eum petitum extitit, ratione potiſſime juris naturalis decimam triennalem conceſſiſſent, ſicut alii praelati regni (prout dictus dominus archiepiſcopus tunc retulit eidem domino regi) jure naturali moti decimam triennalem de ſuis propriis in relevamen onerum praedictorum conceſſerunt. Et tunc injunxit procuratoribus cleri et religioſorum, hoc modo exhortando eoſdem, quod ſe ad partes in dicta eccleſia transferrent, et concordarent pro dicta decima triennali concedenda. Qui ad loca in dicta eccleſia ſe transferentes, et de conceſſione dictae decimae triennalis tractantes, tandem ad dictum dom. archiepiſcopum et confratres ſuos ſupradictos in dicta domo capitulari ſunt reverſi. Qui quidem procuratores cleri et religioſorum Cant. provinciae decimam biennalem terminis ſuprascriptis ſolvendam; primam, viz. ſimpliciter; ſecundam vero cum conditionibus et adjectionibus, quod dom. rex petitiones cleri ſuper injuriis et gravaminibus eccleſiaſticae libertati illatis concipiendas reformaret, et debite corrigeret, ut ſuperius eſt expreſſum. Sed religioſi praedicti et procuratores eorum dictam decimam biennalem tam de temporalibus, quam de ſpiritualibus more ſolito ſolvendam, conceſſerant; praefatique procuratores cleri et religioſi hujuſmodi a tertia decima ſolvenda ſe omnino excuſarunt; aſſerentes, quod eam concedere minime poterunt propter diverſa onera eccleſiae hactenus importata, et viris eccleſiaſticis, et peſtilentiam animalium, quae jam viget in partibus Angliae. Offerentes, quod, ſi neceſſitas urgeat inpoſterum, pro dicta tertia decima concedenda, parati erunt, lapſo biennio, eis more ſolito convocatis, eam concedere in ſubſidium regium, et terrae ſuae praedictae.

Et dicti religioſi in ſcriptis porrexerunt quaſdem petitiones per dictum dominum regem reformandas, quas et clerus Cant. provinciae, quatenus pro eo facere potuerunt, porrexit etiam alias petitiones in ſcriptis. Poſt quarum petitionum traditionem, dictus dominus archiepiſcopus, habito prius cum dictis confratribus ſuis tractatu

tractatu aliquali, praefixit dictis procuratoribus diem Jovis prox. tunc futurum, ad comparendum coram eo in dicta domo capitulari, beneplacitum regium et ejus voluntatem ſuper conceſſione dictae decimae biennalis, ac grates ab eo impendendas pro conceſſione hujuſmodi, et reſponſiones ſuas ad petitiones praedictas audituri.

Tandem calendis Februarii in praefata domo capitulari, archiepiſcopo, epiſcopis, et tota ſynodo ibidem praeſente, commiſſarii regii ad ſynodum veniunt; exponunt neceſſitates regias, et qualiter decima biennalis ante conceſſa ad eas ſublevandas haud ſufficeret. Hinc orant, ut, quemadmodum epiſcopi feciſſent, ipſi ad decimam triennalem conſentirent; pro cujus celeriori expeditione hortatur archiepiſcopus, ut quilibet epiſcopus cum procuratoribus ſuae dioeceſeos ſeorſim ageret, et de conceſſione hujuſmodi inter ſe tractarent. Procuratores poſtmodum cleri et religioſ. de conceſſione hujuſmodi aliquamdiu tractantes, et tandem ad patres redeuntes, procuratoribus aliquibus cleri et religioſ. tunc abſentibus, per dictum dominum archiepiſcopum contumacibus reputatis, et pro abſentibus habitis per eundem; procuratores cleri et relig. Cant. provinciae ſuper proteſtatione conceſſionis triennalis praedictae ſe excuſarunt, hac viz. de cauſa, quia neſcierunt de conceſſione (ejuſdem) dom. regi facta per dictos praelatos: [cujus ſtatim jam exemplum ſecuti ſunt] rogando dom. regem et ſupplicando, quatenus gravamina clero praedicto illata contra eccleſiaſticam libertatem ſecundum petitiones, per dictum clerum alias propoſitas, reformaret. Et tunc dictus dom. archiepiſcopus dictis procuratoribus licentiam recedendi conceſſit, et praefatum concilium ſive convocationem diſſolvebat.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 1.	1369.	EDWARD. III. 43.

Urbani V. papae bulla contra quaeſtores hoſpital. Jeruſalem in Anglia. Ex reg. Wittleſey fol. 25. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cant. ejuſque ſuffraganeis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Nuper dilectis filiis Johanne ſancti Dunſtani Weſt. Ricardo B. Mariae Wolnoth, rectoribus, et Philippo de Braunton, ac Willelmo de Eya, perpetuis vicariis parochialibus eccleſiarum London. Exon. et Norwicen. dioec. ac nonnullis aliis rectoribus, et perpetuis vicariis aliarum parochialium eccleſiarum, civitatis, et dioec. ac provinciae Cantuar. nobis referentibus percepimus, quod quaeſtores priorum, praeceptorum, et confratrum domorum hoſpitalis S. Johannis Jeruſalemitani in Anglia, de voluntate, conniventia, ratihabitione, ſeu mandato dictorum priorum, praeceptorum, et confratrum, in pluribus contra juris et rationis metas impudenter excedunt. Licet enim in jure tantum exiſtat, quod quaeſtores, ſeu quaeſtuarii negotiorum expoſitores praelatis ſeu curatis eccleſiarum parochialium, vel ſedis apoſtolicae, vel ordinariis locorum literas, ſi petantur, debeant exhibere, alias niſi exhibuerint, nullatenus admittantur; nonnulli tamen quaeſtores priorum, et confratrum praedictorum, gratia quaeſtus hujuſmodi, et praecipue propter quaeſtum confratriae ſeu confraternitatis eorum confratriae dicti hoſpitalis vulgariter nuncupatae, ad rectorum et vicariorum hujuſmodi eccleſias accedentes, et ſe ad praedicandum ſeu exponendum populo hujuſmodi negotia quaeſtuaria offerentes, licet congrue et legitime requiſiti, literas ſedis apoſtolicae vel dioeceſani loci eiſdem rectoribus ſeu vicariis ſic requirentibus, oſtendere ſeu exhibere penitus non curarunt, neque curant; quin verius de voluntate, conniventia, ſeu mandato, de quibus praedicitur, denegarunt expreſſe contra conſtitutiones canonicas, et, ut timetur, denegare ſatagent in futurum: praetendentes ipſos priores et fratres pro ſe et eorum quaeſtoribus in ea parte fore notorie privilegiatos, licet hoc neque notorium fuerit, neque verum; et ut quadam aſtutia colorata ipſos rectores et vicarios exhibitionem literarum hujuſmodi ſic petentes, acrius fatigent laboribus et expenſis, ipſos, eo quod exhibitionem literarum hujuſmodi ſic depoſcebant et depoſcunt, tanquam injuriatores contra eorum privilegia manifeſtos, et quaeſtuum ſuorum impeditores proclamarunt et proclamant, ipſoſque ea occaſione coram eorum conſervatoribus ſeu ſubconſervatoribus ad loca diverſa, et quandoque valde remota fecerunt et faciunt ad judicium evocari, et per conſervatores ſive ſubconſervatores hujuſmodi contra eoſdem proceſſus indebitos fieri, eoſque nonnunquam excommunicari, aggravari, et denunciari licet de facto, ac alia eis gravamina quamplura inferri procurarunt et procurant, in ipſorum rectorum et vicariorum grave praejudicium et ſcandalum plurimorum: et inſuper quaeſtores praedicti frequenter et potiſſime, quando ſatagunt alicui rectori ſeu vicario nocere, ad ipſius rectoris ſeu vicarii eccleſiam in aliquo die feſto, praecipue quando populus ſolitus eſt offerre, accedunt, et ibidem quaeſtuare, ſeu nomina fratriae ſeu fraternitatis ſuae legere incipiunt et continuant uſque ad talem illius diei feſti horam, qua miſſa ibidem pro illo die convenienter non poteſt celebrari; ſicque rectores et vicarios hujuſmodi ſuis faciunt oblationibus, quae eis in miſſis hujuſmodi obveniunt, nequiter defraudari. Inſuper in eccleſiis et locis ad eos ſeu dictum hoſpitale nullatenus pertinentibus, licet publice interdictis ſeu pollutis, divina faciant etiam publice celebrari, et in eis pro eorum libito per ſe et alios ſepeliunt corpora defunctorum; officium quoque ſeu negotium quaeſtuandi perſonis ſimplicibus, et quaſi illiteratis committunt,

tunt, qui ſimplices aliis ſimplicibus erroneum praeſtantes ducatum, generaliter, ut de ſpiritualibus taceamus, in populo diffundunt errores. Quare pro parte dictorum rectorum et vicariorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere in praemiſſis de benignitate apoſtolica dignaremur; noſque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, et quilibet veſtrum in veſtris civitatibus et dioec. praefatis prioribus et praeceptoribus auctoritate apoſtolica certum terminum peremptorium competentem, infra quem praedicta eorum privilegia, quorum praetextu praemiſſa peraguntur, apud ſedem apoſtolicam coram nobis, ſeu deputandis a nobis exhibeant, praefigatis, et interim praefata privilegia auctoritate praedicta ſuſpendatis. Volumus autem,quod ſi praefati priores et praeceptores hujuſmodi privilegia infra dictum terminum non exhibuerint, privilegia ipſa ſint caſſa, et irrita eo facto. Dat. Romae apud S. Petrum 13. cal. Decembris, pontificat. noſtri anno 8.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 1.	1369.	EDWARD. III. 43.

Bulla ejuſdem executoria commiſſario Cant. generali. Ex reg. Wittleſey fol. 26. b.

WILLELMUS, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cantuar. generali, et offic. archidiaconi noſtri Cantuar. ſalutem, etc. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae V. recepimus, ſub hac forma verborum: Urbanus, etc. ſicut in praecedenti inſtrumento. Quarum literarum apoſtolicarum auctoritate vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus dictis prioribus, praeceptoribus, et confratribus domorum hoſpitalis S. Johannis Jeruſalem in Anglia ſupradict. infra noſtram dioec. conſtitutis, primum diem menſis Octobris prox. futur. praefigatis, infra quem coram dicto domino noſtro papa, ſeu deputand. ab eodem praedicta eorum privilegia, praetextu quorum ſupradicta peraguntur, pro termino peremptorio exhibeant. Noſque interim praefata eorum privilegia auctoritate apoſtolica praedicta ſuſpendimus, et ea in eccleſia noſtra Cantuar. necnon in omnibus et ſingulis eccleſiis noſtrarum civitatis et dioec. ſic per nos fuiſſe et eſſe ſuſpenſa publice denuncietis, et per alios denunciari faciatis; dictis inſuper prioribus, praeceptoribus, et confratribus praedicentes, quod ſi infra dictum terminum, coram praefato domino noſtro papa, ſeu deputand. ab eo minime comparuerint, eorum privilegia, ut praemittitur, exhibituri, dicta, eorum privilegia ſint caſſa, et irrita eo ipſo. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum aſcenſionis Domini prox. nunc futurum, de omni facto veſtro habito in hac parte certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Otteford 10. cal. Decemb. A. D. ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 2.	1369.	EDWARD. III. 43.

Archiep. Cant. commiſſio pro abſolutione corporis cujuſdam defuncti Ib. fol. 22. a.

WILLELMUS, etc. venerabilibus et diſcretis viris monaſterii de Combermer, et de Valle regali, ordinis Ciſtercien. Lichfeld. dioec. abbatibus ſalutem, etc. Cum nuper Ricardus Donne, de parochia de Utkynton dictae dioec. jam defunctus propter raptum dominae de Beche per ipſum una cum aliis complicibus ſuis, ut accepimus, factum, majoris excommunicationis ſententia, auctoritate bonae memoriae domini Johannis de Stratford, dudum Cantuar. archiepiſcopi, praedeceſſoris noſtri extitit innodatus; in qua quidem excommunicatione idem Ricardus morte praeventus deceſſit, minime abſolutus: ad abſolvendum igitur in forma juris corpus ipſius Ricardi defuncti, ſi de ipſius viventis poenitentia per evidentia ſigna vobis conſtiterit, ac omnia alia facienda, quae circa praemiſſa neceſſaria fuerint vel opportuna, vobis conjunctim et diviſim tenore praeſentium plenam concedimus poteſtatem. Dat. apud Lamheth 8. idus Februar. A. D. ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 2.	1369.	EDWARD. III. 44.

Synodus provincialis Ebor.
Ex reg. Hatfield Dunelm. fol 48. et Appleby Carliol. fol. 205.

VIRTUTE brevis regii archiepiſcopus Ebor. ſummonet epiſcopos et clerum provinciae ſuae ad intereſſendum ſynodo provinciali in eccleſia cathedr. Ebor. die Lunae prox. poſt feſtum purificationis B. Mariae virginis, ad tractandum de ſubſidio domino regi concedendo. Mandatum dat. eſt apud Thorp 10. Decemb. M.CCC.LXIX.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 2.	1370.	EDWARD III. 44.

Archiepiſcopi Cantuar. commiſſio ad recipiendam pecuniam ipſius, ſede Norwic. vacante. Ex reg. Wittleſey fol. 27. a.

WILLELMUS, etc. dilecto filio magiſtro Ricardo Wodelond, rectori eccleſiae de Lambeth, Wynton. dioec. ſalutem, etc. Ad colligendum et recipiendum nomine noſtro quaſcunque pecuniarum ſummas a quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis civitatis et dioec. Norwicen. jam vacant. et in manibus noſtris, quoad ſpiritualia earundem exiſtentium, ipſarum vacatione durante, nobis debitas pro primis fructibus beneficiorum ſuorum tempore vacationis hujuſmodi vacantium, et ad nos notorie pertinentium; de quibus quidem pecuniarum ſummis per quaedam ſcripta obligatoria in hac parte nobis confecta liquere poterit, ac cum dictis perſonis omnibus et ſingulis de ſummis ab eiſdem et ſingulis eorundem per eorum ſcripta obligatoria nobis debitis componend. paciſcend. et tranſigend. eiſque partem pecuniae a ſingulis ipſorum nobis debitae, ſecundum quod tibi viſum fuerit expedire, remittend. et eiſdem acquietantias de receptis noſtro nomine faciend. ac omnia alia et ſingula exercend. et expediend. quae in praemiſſis quomodolibet requiruntur, etiamſi mandatum exigant ſpeciale, tibi, de cujus fidelitate plenam fiduciam in Domino obtinemus, committimus vices noſtras, et plenam poteſtatem. Dat. apud Otteford 2. idus Maii, A. D. ſupradicto.

Excommunicatio ab archiepiſcopo Cant. lata, contra auferentes bona a ſolo eccleſiaſtico. Ibid. fol. 27. b.

WILLELMUS, etc. dilectis filiis commiſſario noſtro Cant. generali, archidiaconi noſtri Cantuar. officiali, necnon omnibus et ſingulis decanis, rectoribus, vicariis, capellanis parochialibus, et aliis perſonis eccleſiaſticis per noſtram civitatem et dioec. Cantuar. ac juriſdictionem noſtram immediatam conſtitutis, ſalutem, etc. Cum omnes et ſinguli, qui de domibus, maneriis, grangiis, ſeu locis aliis ad archiepiſcopos, epiſcopos, rectores, ſeu alias perſonas eccleſiaſticas pertinentibus quicquam praeter et contra voluntatem aut permiſſionem dominorum, vel eorum, qui ſunt hujuſmodi rerum cuſtodiis deputati, abſtrahere, conſumere, vel contrectare praeſumpſerint, abſtrahive, conſumi, ſeu contrectari fecerint, ſeu dictas abſtractionem, conſumptionem, aut contrectationem ſuo nomine, vel a familiaribus ſuis factas, ratas habuerint ſeu acceptas, ſint majoris excommunicationis ſententia a ſanctis patribus in hac parte promulgata, etiam tanquam violatores libertatis et immunitatis eccleſiaſticae ipſo facto damnabiliter involuti; tamen fide dignorum aſſertio ad aures noſtras deduxit, quod nonnulli perditionis filii, quorum nomina ignorantur, pariter et perſonae, praemiſſorum neſcii, ac Deum et ſanctam eccleſiam prae oculis non habentes, ſed ut filii degeneres, et ingrati, in eam auſu ſacrilego irruentes, blada, et bona alia diverſa in domibus, maneriis, grangiis, et locis aliis rectorum, vicariorum, et aliarum perſonarum eccleſiaſticarum dictarum civitatis et dioec. noſtrae Cantuar. et juriſdictionum noſtrarum immediatarum depoſita, et exiſtentia, praeter et contra voluntatem dominorum rerum hujuſmodi, aut cuſtodum in eiſdem deputatorum, abſtraxerunt, conſumpſerunt, et contrectarunt, ac de illis diſpoſuerunt, abſtrahunt, conſumunt, contrectant, et diſponunt etiam in praeſenti, ſeu hujuſmodi abſtractionem, conſumptionem, contrectationem, et diſpoſitionem nomine ſuo et a familiaribus ſuis factas, ratas habuerunt et habent pariter et acceptas, hujuſmodi excommunicationis majoris ſententiam, ſi ſit ita, ipſo facto damnabiliter incurrendo. Quocirca vobis conjunctim et diviſim in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena ſententiae excommunicationis majoris, quam, ſi in executione praeſentis mandati noſtri negligentes fueritis vel remiſſi, dolo, mora, et culpa veſtris praecedentibus, noſtraque canonica monitione praemiſſa, in vos et quemlibet veſtrum, exnunc prout extunc, ferimus in his ſcriptis, firmiter committimus et mandamus, quatenus in ſingulis eccleſiis civitatis, dioec. et juriſdictionum noſtrarum hujuſmodi, ſingulis diebus dominicis et feſtivis intra miſſarum ſolennia, cum major in eiſdem cleri et populi convenerit multitudo, cum cruce erecta, campanis pulſatis, candelis accenſis et extinctis, hujuſmodi malefactores omnes et ſingulos ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe, publice et ſolenniter in genere nuncietis; a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, donec malefactores hujuſmodi a praemiſſis exceſſibus deſtiterint, et eccleſiis, quas laeſerant, ſatisfecerint competenter. Dat. apud Otteford 16 cal. Junii, A. D. ſupradicto.

Licentia

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 2.	1370.	EDWARD. III. 44.

Licentia a papa Urbano V. conceſſa epiſcopo Elienſi, de alienatione manerii de Streetlee. Ex reg. Wittleſey fol. 28. b.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro Elien. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Urbani, div. prov. papae V. cum ea, qua decuit, reverentia nuper recepimus in haec verba: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Hiis, per quae divini cultus nominis poſſet augeri, benevolum impartimur aſſenſum, illaque libenter favore proſequimur opportuno. Sane petitio pro parte venerab. fratris noſtri Simonis, epiſcopi London. et dilecti filii nobilis viri Walteri de Manne, militis, Norwicen. dioec. nobis nuper exhibita continebat, quod dudum in partibus Anglicanis invaleſcente mortalitatis peſte, quidam locus deſertus extra civitatem London. conſiſtens pro ſepultura defunctorum, ne eorum corpora vivos inficerent, auctoritate bonae memoriae Michaelis, epiſcopi London. dedicatus et deputatus fuit, in quo viginti millia corporum hujuſmodi defunctorum et ultra ſunt ſepulta; et quod poſtmodum idem miles praedicti Michaelis epiſcopi auctoritate in praedicto loco quandam capellam ſuis propriis ſumptibus et expenſis conſtruxit, et ibidem certi capellani, ut pro animabus defunctorum celebrarent, eadem auctoritate fuerunt inſtituti; quodque iidem miles et Michael epiſcopus, charitatis et devotionis inſtinctu accenſi, quandam domum, in qua monachi Carthuſien. ordinis immorentur, cum paucae domus dicti ordinis in Anglia fore noſcantur, in praefato loco, qui ad hoſpitale pauperum S. Bartholomaei London. pertinet, fundare, conſtruere, et cum omnipotentis Dei adjutorio dotare diſpoſuerunt. Et ad hoc dictus miles multa praeparavit, et praefatus Michael epiſcopus certas pecunias aſſignavit; et quod etiam dictus miles manerium ſuum de Stretelee Elien. dioec. de conſenſu illorum, quorum conſenſus in hac parte requiritur, dicto hoſpitali pro loco ſupraſcripto et pertinentiis ejuſdem ad uſum et commodum hujuſmodi Carthuſien. dare diſpoſuit, et quod manerium ipſum venerab. fratri noſtro epiſcopo Elien. et ejus Elien. eccleſiae certa ſervitia praeſtare tenetur. Quare pro parte dicti Simonis epiſcopi, de cujus perſona, dicto Michaele epiſcopo vita functo, London. eccleſiae auctoritate apoſtolica fuit proviſum, ac militis praedictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut cum praefatus Elien. epiſcopus, hujuſmodi donationi dicti manerii ad uſum praefatum propter juramentum per eum de non alienandis bonis menſae ſuae epiſcopalis Elien. Romano pontifice inconſulto, praeſtitum conſentire non poſſit, ipſique Simon epiſcopus et miles praedicto Elien. epiſcopo pro dictis ſervitiis ſufficientem recompenſationem facere ſint parati, eidem epiſcopo Elien. conſentiendi donationi praedictae licentiam concedere dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuae, de cujus circumſpectionis induſtria in hiis et aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus ſi, facta recompenſatione ſufficienti juxta diſcretionem tuam pro ſervitiis ſupradictis epiſcopo Elien. et menſae ſuae epiſcopali praedictis, tibi videatur, quod hujuſmodi ſit licentia concedenda, ſuper quibus tuam conſcientiam oneramus, eidem epiſcopo conſentiendi donationi dicti manerii ad uſum praefatum, non obſtante juramento praedicto, auctoritate apoſtolica licentiam largiaris. Dat. apud Montem Flaſconem 2. idus Maii, pontificat. noſtri anno 8. Quarum auctoritate literarum nos ſuper petitione in praefatis literis apoſtolicis inſerta, et contentis in eadem, meritiſque et veritate eorundem ad finem concedendi licentiam in eiſdem literis petitam ſufficienter ac debite informati, invenimus recompenſationem pro ſervitiis in dictis literis deſcriptis, inter vos praedictum venerab. fratrem noſtrum Elien. epiſcopum, et epiſcopum London. ac nobilem memoratos, concorditer fuiſſe factam pariter et formatam, quam juxta diſcretionem noſtram ſufficientem reputamus; vobis vener. fratri noſtro praedicto Elien. epiſcopo, ad conſentiendum alienationi dicti manerii de Streetlee, ut in dictis literis apoſtolicis exprimitur, faciendae, veſtro juramento praedicto non obſtante, licentiam concedimus per praeſentes. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. apud Otteford 6. cal. Julii, A. D. M.CCC.LXX. et noſtrae tranſlat. ſecundo.

Commiſſio regia ad petendam certam collectam nomine mutui ad uſum domini regis. Ibid. fol. 29. a.

EDWARD, par la grace de Dieu roy d'Engleterre et de France, et ſeigneur d'Irland, a l'onourable piere en Dieu l'erceveſque de Canterbirs, primat de toute Engleterre, et a notre cher et foial Johan ſire de Cobham, ſalutz. Pource que a cauſe de noz treſgroſſes et treſchargeants buſoignes, touchantes la neceſſarie defenſe, ſibien de ſeinte egliſe come de notre roialme d'Engleterre, et auſſi noz guerrez pardela pour le recoverir de notre droit, et la ſalvation del eſtat de nouz et de notre dit roialme, les queles buſoignes demandent treſgrande et haſtive effuſion de deſpenſes, les queles ne purront etre levees des iſſues et revennues de notre dit

dit roialme ſi haſtivement, come il buſoigneroit, ſi ſumes mys en ſi grande neceſſitee de deniers, que par entre cy et la feſte de la tranſlation ſeint Thomas proſchein venant, il nous covient eſtre chevir de une certeine graunde ſomme, ou autrement encurrer tiel diſhoneur, et ſi graunt damage a nous et a tout notre dit roialme, que Dieu defende, que ſe ſerroit ſanz recoverir; ſi eſt ordenez par avys de notre conſeil pour le mieultz en diſcharge de nos povres communes de meſme notre roialme, que nous ſoions cheviz haſtivement de meme la ſomme d'apreſt ſibien des gentz de ſeinte egliſe, come d'autres perſones ſeculers et lays, de notre dit roialme puiſſantz, de nous eider en ſe cas; pour quoi nous volons et vous prions cherement en chargeant ſur la foi que vous nous devez, que tantoſt veues ceſtes facer venir devant vous aucuns des plus ſages gentz du contee de Kent, qui ont plus de coniſance del eſtat de cheſcun parcelle dycelle, et vous aviſez par eux et enformez ſibien des hommes de ſeinte egliſe, regulers et ſeculers, come des autres perſones lays du contee avandit, eliſantz de eux douſze hommes de ſeinte egliſe, regulers et ſeculers, et douſze autre perſones, les plus riches et plus ſuffiſantz, et oveſque cheſcun de meſmes les vint et quatre veullez treter de notre part ſur la dite matire, feſant tant que nous ſoions cheviz de eux d'apreſt de douſze centz marcs; ceſt aſſavoir, de cheſcun de les ditz vint et quatre cynquant marcs, ou au meins mettant an a plus et un autre a meins, et adjouſtant, ſi meſtre eſt; outre le dit nombre de vint et quatre autres perſones ſuffiſantz du dit contee, d'une condition et d'autre a la contribution de les douſze centz marcs avantdites, ſelonc vos diſcretions; ſique nous ſoions cheviz d'ycelles, et les eons entierement a Weſtmonſter le vendredy proſchein avant la dit tranſlation, ſanz nulle defaute par la cauſe ſuſdite; nous certifiant deſouz vouz ſealx, en l'office de notre prive ſeale, deins les dys jours proſcheins, apres la reception de ceſtes nouz lettres, des noms de touz ceux de queux vous nous ferrez tiel chevance, et combien de ſomme cheſcun de eux nous appreſtera: la quele certification par nous eue ſi ferrons a toute haſte envoier des nouz pour receivre a notre oeps les douſze centz marcs avantdites, et deliverer a cheſcun une taille de ſon aſſignement, ou lettre patente deſouz notre graunt ſeal de receivre de nouz ſon paiement, a certein jour covenable de la ſomme enſi par lur a nouz appreſtee, ſanz nulle defaute, et lui ſaverons par tant molt eſpecialment bon gree; et ce en nulle maniere ne leſſez, come vous deſirez notre honeur et eſtat garder, et la ſalvation de notre roialme avantdit. Don. ſouz notre prive ſeal a Weſtm. le 17 jour de Juyn, l'an de notre regne d'Engleterre 44. et de France 31. Et memorand. quod virtute iſtius commiſſionis regiae dominus fecit attachiari certas perſonas eccleſiaſticas, videlicet rectores et vicar. ad numerum 32. quae calend. Julii, anno Domini M.CCC.LXX. in domo cap. eccleſiae Roffen. coram domino perſonaliter comparuerunt, et deliberatione inter eos habita a praeſtatione dictae ſummae, propter impotentiam, finaliter ſe excuſarunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 8.	GUIL. WITTLESEY 3.	1370.	EDWARD. III. 44.

Archiepiſcopi Cant. conſtitutio de presbyteris benedicentibus ſecundas nuptias: Ex reg. Wittleſey fol. 34. b.

SANCTAE matris eccleſiae filiis univerſis Willelmus, etc. ſalutem in Domino ſempiternam. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus per praeſentes, quod dudum per felicis recordationis dominum Benedictum papam xii. edita fuit et promulgata quaedam conſtitutio, tenorem continens ſubſequentem: Concertationi antiquae finem imponere cupientes, praeſenti declaramus edicto, quod ſcilicet vir et mulier ad ſecundas nuptias benedici non debeat, cum fuerit alter eorum benedictus; quod ſi forſan alter eorum vel ambo eſſent ad ſecundas nuptias tranſeuntes, et in primis benedicti non fuerint, danda eſt eis benedictio in ſecundis. Sane volentes antiquum temperare rigorem, concedimus, ut presbyteri, qui ſecundas nuptias benedixerint ſcienter, ad ſedem apoſtolicam ex hoc venire minime teneantur, ſed a poena ſuſpenſionis hoc caſu a jure indicta, per ſuos poſſunt dioeceſanos abſolvi; ſi qui vero juxta opinionem quorundam hactenus ex hoc ſe reputantes ſuſpenſos, ordines quoſlibet ſeu quaevis beneficia receperint, dioeceſani eorum a poena ſuſpenſionis praedictae ipſos abſolvere, ac ſuper executione ordinum et retentione beneficiorum hujuſmodi cum eis valeant licite diſpenſare. In cujus rei, etc. Dat. apud Lamheth 10. cal. Novemb. anno praedicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. V. 9.	GUIL. WITTLESEY 3.	1370.	EDWARD. III. 44.

Urbani V. papae bulla intimatoria pro cardinalibus deſtinandis in Anglia. Ibid. fol. 37. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Willelmo, archiepiſcopo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Edwardo, regi Angliae illuſtri, pro pace inter ipſum et chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Carolum, regem Francorum illuſtrem, auctore Domino, reformanda, ut ad hoc ſuum habilitet animum, diſponat

3

diſponat et mentem, literas noſtras dirigimus, et pro hujuſmodi pacis tractatu cum Dei adjutorio reformandae, duos ex dilectis filiis noſtris S. Romanae eccleſiae cardinalibus, viz. Simonem titulo ſancti Sixti, ac Johannem titulo ſanctorum quatuor Coronatorum, presbyteros cardinales ad eoſdem reges providimus deſtinandos; ad cujus tam ſalutaris negotii proſecutionem et conſummationem, invocantes efficacis et utilis miniſterii tui partes, fraternitatem tuam rogandam duximus attentius, et hortandam; tibi nihilominus tuae ſalutis intuitu expreſſius injungentes, ac per apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus provida moderatione conſiderans, quod quanto guerra major eſſe dignoſcitur, tanto remediationis ſtudio opus eſt ampliori; et quod quanto magis eſt opus arduum, tanto potius enitet virtus, et tanto gloria major eſt operantis; praefatis cardinalibus, cum ad partes illas acceſſerint, in praemiſſis ſperatus cooperator exiſtens, apud eundem regem Angliae opportune, ſi ſufficiat, et importune, ſi expediat, quod noſtris in hac parte precibus annuat, pro noſtra et apoſtolicae ſedis reverentia, publicae utilitatis intuitu, ac tuae ſalutis obtentu favorabiliter et ſolerter inſiſtas; ita quod ſi mala praeterita revocari nequeunt, futura ſaltem proviſionis noſtrae ſtudio, Deo propitio, evitentur. Dat. Avinion. 3. cal. Novemb. pontificatus noſtri anno 8.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 1.	GUIL. WITTLESEY 3.	1370.	EDWARD. III. 45.

Epiſcopi Winton. mandatum pro ſubſidio regio colligendo et ſolvendo. Ex reg. Winton Wickham 3. part. fol. 44.

WILLELMUS, permiſſione divina Winton. epiſcopus, dilecto filio archidiacono noſtro Surr. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Breve domini noſtri regis recepimus in haec verba: Edwardus, Dei gratia, etc. "ut inter alia brevia regia plene continetur." Nos igitur volentes dictum breve, et omnia in eo contenta, executioni debitae demandare, vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes in virtute obedientiae nobis per vos debitae, quatenus cum omni celeritate commodifera, qua fieri poterit, omnes et ſingulas denariorum ſummas ſupraſcriptas de bonis beneficiorum praedictorum exigatis, colligatis, levetis, et levari faciatis, et ipſas ſummas conſervetis ad opus domini noſtri regis perſolvendum, niſi debitores praedicti monſtrare valeant, ſe dicto abbati de Waverle prius inde ſatisfeciſſe; et ſi acquietantias de praemiſſis vobis exhibuerint, praefigatis eis diem et locum, in dicto brevi contentos, ad recipiend. ſuper illis acquietantiis, quod juſtitia ſuadebit. Et ad omnia et ſingula ſupradicta plene et fideliter exequenda vobis vices noſtras committimus, cum cujuſlibet ſequeſtrationis, et quarumcunque cenſurarum eccleſiaſticarum, ac coercionis canonicae poteſtate; mandantes, quatenus nos de toto proceſſu veſtro ſuper hiis habendo, una cum ſummis per vos in hac parte levatis et collectis, et cum nominibus et cognominibus omnium perſonarum, contra quas proceſſeritis, et qualiter contra illas proceſſeritis, et de omnibus illis, quae feceritis in hac parte, citra dominicam in ramis Palmarum prox. futur. clare, plenarie, et diſtincte certificetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem, ſigillo auctentico conſignat. vel ſigno et ſubſcriptione alicujus notarii publ. apoſtolici communit. Dat. apud Suthwerk 24. die menſis Januar. A. D. M.CCC.LXX. et noſtrae conſecr. anno quarto.

Procuratorium archiepiſcopi Cant. in parliamento regis. Ex reg. Wittleſey fol. 40. b.

EXCELLENTISSIMO principi et domino ſuo, domino Edwardo, Dei gratia regi Angliae et Franciae illuſtri, ac domino Hyberniae, Willelmus, etc. ſalutem in eo, qui regibus dat regnare. Quia jam in inſtanti parliamento veſtro apud Weſtm. pro negotiis vos et ſtatum regni veſtri Angl. tangentibus, inchoato et pendenti indeciſo, propter gravem corporis noſtri infirmitatem, quam veraciter patimur in praeſenti, non valemus ulterius intereſſe, nec noſtram perſonalem praeſentiam exhibere; dilectos nobis in Chriſto venerabiles confratres noſtros, dominos London. Wigorn. et Meneven. epiſcopos et ſuffraganeos noſtros ponimus loco noſtri, ad noſtram praeſentiam legitime excuſand. et tractand. una vobiſcum, et cum praelatis, magnatibus, et proceribus regni veſtri ſuper negotiis antedictis; necnon ad conſentiendum hiis, quae ibidem de communi conſilio et conſenſu dictorum praelatorum, magnatum, et procerum ad honorem Dei, utilitatemque eccleſiae et reipublicae Anglicanae, divina inſpirante gratia, contigerit ordinari: ratum et gratum habituri, quicquid dicti confratres noſtri, vel duo eorum noſtro nomine fecerint in praemiſſis; dum tamen nulli actui, qui in laeſionem vel diminutionem veſtrae coronae, veſtramve exhaeredationem, aut juris, conſuetudinis, vel libertatis eccleſiae praejudicium vel gravamen tendere vel cedere valeat, conſentiant qualitercunque; ſuper quibus et eorum quolibet, ipſis et eorum cuilibet omnem et omnimodam adimimus poteſtatem. In cujus rei, etc. Dat. apud Lambeth 16. die Martii, anno Domini ſupradicto, et noſtrae tranſlationis tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 1.	GUIL. WITTLESEY 3.	1371.	EDWARD. III. 45.

Statutum regium ſuper ſolutione ſilvae ceduae. Ex reg. Wittleſey fol. 51. a.

AU parlement tenuz a Weſtminſtre Lundy en le primer ſemaigne de Quareſime, l'an du regne le roy Edward tierce puis le conqueſt quarant quint, entre autres choſes eſtoit ordeyne et eſtably, que la graunt chartre, et la chartre de la foreſte ſoient tenuz, et gardez en touz pointz.

Item, a la parlement des ditz grandes et communes, monſtrants per lour petition, que come ils vendont lour groſſe bois d'age de vint ans, quarant ans ove de greindre age as marchantz, au profit de eux meſmes, et en eide du roi en ſa guerre; perſones et vikers de ſeinte eſgliſe les ditz merchants enpledent, et travaillent en court criſtiene, pur les diſmes de dit bois, en noun de ceſt parole ſilve cedue, per quoi ils ne poient vendre lour bois au verroi pris, a graunt damage de eux et de royalme; eſt ordeigne et eſtably, que prohibition en ce cas ſoit graunte, et ſur ce attacheament come ad eſte uſe avant ces heures.

Bulla Gregorii PP. XI. quod patriarchae, primates, et archiepiſcopi non faciant crucem deferri coram eis in praeſentia cardinalium. Ibid. fol. 48. a.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanus pontifex, beati Petri caeleſtis clavigeri ſucceſſor, vicarius Jeſu Chriſti, cuncta orbis climata, omniumque nationum in illis degentium, et praeſertim eccleſiaſticarum perſonarum qualitates et conditiones paterna conſideratione diſcutit et examinat diligenter; et ex officio debito circa earum ſtatum et honores, ſuadentibus rationabilibus cauſis, perpenſa deliberatione ſalubriter ordinat et diſponit, quae grata in conſpectu divinae majeſtatis fore conſiderat atque credit. Sane nuper ad noſtrum pervenit auditum, quod nonnulli patriarchae, primates, et archiepiſcopi in praeſentia venerabilium fratrum noſtrorum, ſanctae Romanae eccleſiae cardinalium, apoſtolicae ſedis legatorum et nunciorum, ſeu aliquorum ex eis, crucem deferri faciunt; propter quod ipſorum cardinalium honori, qui perſonam noſtram repraeſentant, derogatur. Nos igitur attendentes, quod cardinales ipſi nobiſcum indefeſſis laboribus univerſalis eccleſiae onera ſortiuntur, ac in praemiſſis de opportuno remedio providere volentes, univerſis et ſingulis patriarchis, primatibus, et archiepiſcopis, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium, diſtrictius inhibemus, ne in praeſentia aliquorum ſeu alicujus ex noſtris fratribus, dictae ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, praedictae ſedis legatis vel nunciis, ante ſe crucem deferri faciant vel permittant; privilegiis, indulgentiis, et gratiis, ac literis apoſtolicis, ipſis vel eorum eccleſiis, ſub quacunque forma vel expreſſione verborum a ſede apoſtolica conceſſis, vel in poſterum concedendis, etiamſi de illis plena et expreſſa mentio, ac de verbo ad verbum habenda eſſet de praeſentibus, quae quoad hoc alicui in nullo volumus ſuffragari, et aliis contrariis non obſtantibus quibuſcunque: nos enim eiſdem legatis et nunciis compeſcendum per cenſuram eccleſiaſticam patriarchas, primates, et archiepiſcopos quoſcunque, ſi contra inhibitionem hujuſmodi fecerint, plenam et liberam, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium, concedimus poteſtatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae voluntatis et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Avinioni 7. calendarum Aprilis, pontificatus noſtri anno primo.

Executio contra non ſolventes decimam triennalem juſſu epiſcopi Winton. facta. Ex reg. Winton Wickh. fol. 49.

WILLELMUS, permiſſione divina Winton. epiſcopus, dilecto filio abbati monaſterii de Waverle, ordinis Ciſtercienſ. noſtrae dioec. collectori decimae triennalis domino noſtro regi a clero conceſſae in archidiaconatu Surriae deputato, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Nuper ex parte veſtra per dilectum filium fratrem Henr. de Soureſeye, commonachum veſtrum, querela gravis ad noſtram audientiam eſt prolata, quod nonnulli viri eccleſiaſtici, regulares et ſeculares, bona et beneficia eccleſiaſtica in archidiaconatu praedicto obtinentes, decimas regias hujuſmodi contradicunt ſolvere, et recuſant minus juſte; et ob hoc ſuſpenſionis et excommunicationis majoris ſunt per vos, auctoritate noſtra, ſententiis innodati, et pro ſic ſuſpenſis et excommunicatis palam et publice in noſtra dioeceſi nunciati: ipſi tamen ſic ſuſpenſi et excommunicati, claves ſanctae matris eccleſiae contemnentes, poſt ſuſpenſionem et excommunicationem hujuſmodi ſolenniter et debite publicatas, et ad eorum notitiam certam et indubitatam productas, divinis officiis, ſicut prius, ſe ingerunt ac temere intrudunt, miſſas publice celebrando, et divinis ſe adimmiſcendo, notam irregularitatis, ſi eſt, ita damnabiliter incurrentes.

tes.

I

tes. Vobis igitur committimus et mandamus, quatenus contra praedictos contemptores et rebelles omnibus viis et modis canonicis, licitis, et honeſtis, et a jure permiſſis, uſque ad perſolutionem decimarum praedictarum, auctoritate noſtra, legitime procedatis; et contemptores, contradictores, et rebelles in hac parte, auctoritate praedicta, per quaſcunque cenſuras eccleſiaſticas compeſcatis, et canonice puniatis, exequentes contra eos poenas et cenſuras per vos in hac parte prolatas, et de caetero proferendas: ad quae omnia et ſingula exequenda et plenarie exercenda, vobis tenore praeſentium committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis et executionis canonicae poteſtate, prima commiſſione per nos vobis ſuper hoc facta nihilominus in ſuo robore duratura. Dat. apud Suthwerk 18. die menſis April. A. D. M. CCC. LXXI. et noſtrae conſecrat. anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. I.	GUIL. WITTLESEY 3.	1371.	EDWARD. III. 45.

Concilium cleri Cant. provinciae 24. die Aprilis in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Wittleſey fol. 40. ſeq.

PRIMO hujus concilii die, poſt peracta ſacra, comparuerunt nonnulli nobiles viri, domini regis legati, qui, expoſitis publice neceſſitate regia et regni Anglicani, ac periculis eidem quaſi undique imminentibus, ſubſidium quoddam competens in ſublevationem praedictorum et expeditionem faciliorem petierunt. Petitionem hanc 28. die dicti menſis in eodem concilii loco confirmabant iidem domini regis legati, cum aliis proceribus regni comitantibus eos, dicentes, "quod oportebat praelatos et clerum neceſſario ſubvenire regi pro dictis neceſſitatibus ad ſummam quinquaginta millium librarum;" et addentes, "quod fuit voluntatis regiae, quod praelati et religioſi tam de temporalibus ſuis, quam ſpiritualibus, et rectores, vicarii, et aliae perſonae eccleſiaſticae quaecunque de dicto regno, privilegiatae et non privilegiatae, quarum beneficia taxantur, vel non, ad ſubventionem hujuſmodi contribuerent." Tandem, cunctantibus praelatis ac clero, ac per prorogationem in manerio domini ducis Lancaſtriae, "Savoy" vulgariter nuncupato, in ſuburbio London. conſtituto, congregatis, illuſtris Walliae princeps Edwardus, cum quibuſdam comitibus et magnatibus regni eandem ſummam ab iiſdem primo inſtanter ſupplicavit, et demum requiſivit; quam clerus domino regi conceſſit, et tertio die Maii in domo capitulari comparens, ad recedendun licentiatus eſt per decretum.

Archiepiſcopi Cant. procuratorium ad viſitandum limina apoſtolorum. Ibid. fol. 47. a.

PATEAT univerſis per praeſentes, quod nos Willelmus, etc. dilectos nobis in Chriſto magiſtros, Hugonem de Arlam, Ricardum Brayton, et Robertum Bradegare, clericos, juriſperitos, noſtros veros et legitimos procuratores et nuncios ſpeciales, conjunctim et diviſim, et eorum quemlibet per ſe et in ſolidum ordinamus, facimus, et conſtituimus per praeſentes, ad viſitandum, nomine noſtro, et pro nobis, limina apoſtolorum Petri et Pauli, juxta formam et ſeriem juramenti per nos in tranſlatione noſtra dudum praeſtiti, ſtatumque noſtrum et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſanctiſſimo in Chriſto patri ac domino, dom. Gregorio, divina providentia papae xi. exponend. et recommendand. omniaque et ſingula facienda, quae in viſitatione hujuſmodi requiruntur, et juxta formam literarum apoſtolicarum inde confectarum, nobis incumbunt de jure ſeu conſuetudine dictae curiae facienda, et quae nos ratione viſitationis hujuſmodi facere deberemus, ſi ibidem eſſemus. Promittens nos ratum et gratum habituros, quicquid iidem procuratores noſtri, ſeu aliquis eorundem, in praemiſſis duxerint, ſeu duxerit faciendum. Dat. loco, die, et anno Domini proxime ſupradictis.

Synodus provincialis Ebor. Ex reg. Thoresby Ebor. fol. 105. et Appleby Carliol. fol. 240.

ARCHIEPISCOPUS virtute brevis regii convocat praelatos et clerum provinciae ſuae ad intereſſendum ſynodo provinciali die Jovis decimo Julii, et ad concedendum domino regi ſubſidium. Hoc ut recte colligeretur in dioeceſibus Dunelm. et Carliol. archiepiſcopus commiſſionem dat abbati B. Mariae Ebor. ultimo die Decembris, M. CCC. LXXI. ſignatam.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 2.	GUIL. WITTLESEY 4.	1372.	EDWARD. III. 46.

Breve regium ſive commiſſio pro arrajator. clericorum ad arma. Ex reg. Wittleſey fol. 162. a. et ex reg. Exon. Brentingham A. fol. 22.

THOMAS, etc. dilectis filiis magiſtro Radulpho Trejagn, Jacobo Trenerbyn, et domino Johanni Nanſcunel, eccleſiarum ſancti Stephani in Branell Ludewany, et ſancti Maugani, noſtrae dioec. rectoribus, ſalutem, etc. Breve regium recepimus, tenorem verborum continens

continens infraſcriptum: Edwardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hyberniae, vener. in Chriſto patri T. eadem gratia Exon. epiſcopo, ſalutem. Quia pro certo jam noviter didicimus, quod Gallici inimici noſtri, et alii ſibi adhaerentes, magnam, claſſem navium, cum magna multitudine bellatorum et armatorum in diverſis partibus ſuper coſteris maritimis congregarunt, et feſtinant ſe parari ad citius, quo poterunt, ad invadendum infra breve regnum noſtrum Angliae, et nos, ac idem regnum, ac populum noſtrum debellandum, et pro viribus deſtruendum, ac dominum noſtrum et eccleſiam Anglicanam ſubvertendum; nos volentes ſalvationi et defenſioni eccleſiae, et regni praedictorum modis omnibus cum toto poſſe noſtro, prout convenit, providere; advertenteſque, quod vos, et alii praelati, ac totus clerus dicti regni, una cum aliis fidelibus noſtris ad reſiſtendum dictis inimicis noſtris pro ſalvatione ſanctae eccleſiae et ejuſdem regni manus tenemini apponere adjutrices, vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungimus et mandamus, quatenus, conſideratis gravibus damnis et periculis imminentibus per aggreſſus inimicorum noſtrorum praedictorum, omnes abbates, priores, religioſos, et alias perſonas eccleſiaſticas quaſcunque dioec. veſtrae, omni excuſatione poſtpoſita, armari et arrajari, et armis competentibus, viz. quemlibet eorum inter aetates ſexaginta et ſexdecim annorum exiſtent. juxta ſtatum et facultates ſuas muniri, et eos in millenis, centenis, et vicenis poni faciatis, ita quod prompti ſint et parati ad proficiſcendum una cum aliis fidelibus noſtris contra dictos inimicos noſtros infra regnum noſtrum Angliae, ad ipſos cum Dei adjutorio debellandum, et deſtruendum, et ad malitiam et proterviam eorum propulſandum et conterend. Et hoc, ſicut nos, et honorem noſtrum, ac veſtrum, et ſalvationem ſanctae eccleſiae, et dicti regni noſtri diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtm. 16. die Junii, anno regni noſtri Angliae xlvi. regni vero noſtri Franciae xxxiii. Vobis igitur, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 2.	GUIL. WITTLESEY 4.	1372.	EDWARD. III. 46.

Breve de orando pro domino rege et ſtatu regni. Ex reg. Exon. Brentingham D. fol. 11.

EDWARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hyberniae, venerabili in Chriſto patri Thomae, eadem gratia Exon. epiſcopo, ſalutem. Quantis, occaſione recuperandi haereditarii juris noſtri, quod ad coronam et regnum Franciae notorie obtinemus, nos, ac regnum noſtrum, et eccleſia ſancta Dei, totuſque noſter populus Anglicanus, quaſi ex omni latere, terra marique, damnis et injuriis jactabamur hactenus, et indies et continue laceramur, inficiari certe praeſens aetas non poterit, nec futura poſteritas oblíviſci. Sane ſolius Dei, cujus ſemper gratiae plenitudo et inenarrabilis bonitas nos praevenit, aſcribimus et deputamus benignitati et miniſterio, quod nos, regnumque noſtrum praedictum, quadam ſpeciali virtute caelitus nobis data, ſubſiſtimus, et non penitus ſub tantis et tam duris adverſitatibus et oneribus vacillamus. Unde, cum nuper idem altiſſimus Dominus, a quo omnis procedit victoria, omniſque triumphus, Johannem tunc regem Franciae ſe dicentem, noſtrum adverſarium principalem, nonnullos quoque magnates alios ejuſdem regni ex eventu bellico noſtrae cuſtodiae mancipariti; deinde ob ipſius majeſtatis et eccleſiae ſuae ſanctae reverentiam, et ut humani ſanguinis effuſio a populi chriſtiani terris remotius exularet, cum eodem Johanne, ac cum filio ſuo Carolo tales firmavimus pacem et concordiam, quales pura conſcientia Deo placabiles, ſanctae eccleſiae ſuae gratas, ac nobis, totique regno et populo Anglicanis acceptabiles et fructuoſas ſperabamus aeternis temporibus perduratur. ecce quod, eventu rei, prout placet altiſſimo, praeter quamlibet culpam noſtram, in contrarium ſuccedente, idem Carolus ad bonum pacis hujus non advertens, ſed eam contra fidei ſuae religionem voluntarie nimis infringens, coadunatis ſibi Hiſpanorum, aliorumque plurium praepotentium viribus, adeo fortiter regnum noſtrum molitur invadere, quod, impellente nos neceſſitate notorie, cogimur contra ipſorum violentiam et aggreſſus arma defenſiva reſumere, et adverſus eos procedere manu forti. Et niſi in proceſſu noſtro hujuſmodi virtute dominica, quae ſemper hactenus nobis favit, validius ſupportemur, ſatis erit nobis arduum, quin verius noſtris humeris importabilis ſarcina, ut eiſdem inimicis noſtris, eorumque tam grandi potentiae reſiſtere valeamus. Verum propter imperfectionem noſtram oculi noſtri intente conſiderantes de ipſius Dei foecunda benignitate, devotorumque precaminum veſtrorum et aliorum ſubditorum, vobis, populorum inſtantia multiplicata, confiſi, proceſſum praedictum, et potiſſime ad tuitionem et defenſionem eccleſiae, regni, juriſque noſtrorum recuperationem conſtanter arripimus, et in eo veſtigio progredi nos diſponimus cum eo, quo habemus effortio de praeſenti. Paternitatem ergo veſtram inclinato cordis noſtri habitaculo humilius, quo poſſumus, obſecramus, eam per miſericordiam Jeſu Chriſti obnixius excitantes, quatenus pro dicti regni, totiuſque eccleſiae Anglicanae, filiorum noſtrorum, ac aliorum omnium in praeſenti noſtro viagio nobiſcum profecturorum, aut alias cauſae noſtrae juſtitiam ubicunque proſequentium, ſtatu proſpero et felici apud altiſſimum, cujus nutu univerſa ſubſiſtunt, cum miſſarum celebrationibus, verbi Dei prolationibus, devotiſque proceſſionibus, jejuniis, vigiliis, eleemoſynarum largitionibus,

tionibus, et aliis orationibus, et precationibus publicis, et ſecretis, veſtris et ipſorum omnium inſtare velitis frequentius, quo poſſitis, ut ipſe Dominus pro miſericordia ſua iter et actus noſtros in ſuo beneplacito dirigat et diſponat, et ad ſui nominis honorem et gloriam nobis et ipſis ſalubrem efficaciam aſſumpti per nos et ipſos propoſiti tribuat et impendat; ac tam per praelatos totumque clerum et populum veſtrarum civitatis et dioec. per coetus religioſorum virorum et mulierum, caeterorumque in eiſdem degentium, per indulgentiarum munera allectiva fructuoſaque praelatorum, ſubditorum veſtrorum, et aliorum exempla ad idem fieri quantocyus procuretis, ab agend. hujuſmodi, quaeſumus, non ceſſantes, donec nobis proceſſibuſque noſtris praedictis placatum per proſperitatis evidentiam perceperitis ipſum Deum. Teſte meipſo apud Weſtmon. 11. die Auguſti, anno regni noſtri Angliae xlvi. regni vero noſtri Franciae xxxiii.

Papae Rem.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 3.	GUIL. WITTLESEY 5.	1373.	EDWARD. III. 47.

Mandatum pro convocat. praelator. et cleri provinc. Cant. Ex reg. Wittleſey fol 59.b.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro domino Simoni, eadem gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos propter ardua quaedam, nuper coram nobis London. vobis etiam et nonnullis aliis confratribus et ſuffraganeis noſtris, ac praelatis noſtrae Cant. provinciae, tunc ibidem inſimul congregatis, et praeſentibus, expoſita et tractata negotia, ſtatum, neceſſitatem, et utilitatem totius Anglicanae eccleſiae, ſingularumque perſonarum, et praeſertim eccleſiaſticarum ejuſdem concernentia, ſummamque celeritatem et celerem expeditionem requirentia, de communi conſilio, et aſſenſu veſtrum et ipſorum ſic congregatorum, et praeſentium, univerſos confratres et ſuffraganeos noſtros, omneſque alios praelatos, et viros eccleſiaſticos dictae noſtrae provinciae tam exempt. quam non exempt. praeſertim bona et beneficia eccleſiaſtica non exempta in noſtra Cant. provincia praedicta obtinentes, ac clerum noſtrarum civitatis, dioec. et provinciae hujuſmodi ſuper negotiis praedictis una nobiſcum tractaturos, ad diem et locum infraſcriptos coram nobis evocandos fore decrevimus, ſtatu, neceſſitate, et utilitate urgentibus ſupraſcriptis; fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus citetis ſeu citari faciatis peremptorie venerabiles fratres coepiſcopos, etc. ut compareant coram nobis penultimo die menſis Maii in eccleſia ſancti Pauli London. cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium.— Dat. apud Lambeth ſecundo die menſis Maii ſupradicti, anno Domini ſupradicto, et noſtr. tranſlationis quinto.

Regis breve, et mandatum archiepiſcopi Cant. de orando pro rege et pro felici expeditione Joh. regis Caſtellae, contra Gallos. Ibid. fol. 61. a.

WILLELMUS, etc. venerab. fratri noſtro domino Simoni, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas excellentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, dom. Edwardi, Dei gratia regis Angliae et Franciae illuſtris, ac domini Hiberniae recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Edwardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Willelmo eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Quia de divina potentia, ac noſtra juſtitia confiſi, chariſſimum filium noſtrum Johannem, regem Caſtellae et Legionis, ducem Lancaſtriae, ac alios magnates, proceres, et fideles regni noſtri Angliae, tam pro defenſione eccleſiae ſanctae, et regni noſtri Angliae, ac aliarum terrarum noſtrarum, quam pro recuperatione jurium noſtrorum in partibus Franciae, quae Carolus adverſarius noſter Franciae, et ſibi adherentes, nobis detinent minus juſte, ultra et ſupra mare providimus deſtinare; nos ſperantes orationum ſuffragia, et alia pietatis opera nobis, et dictis fidelibus noſtris in agendis praedictis fore plurimum opportuna, vos attente rogamus, quatenus pro nobis, et ſtatu regni noſtri, ac felici expeditione ipſorum fidelium noſtrorum preces devotas fundere velitis, ut poſſimus adverſariis noſtris in veſtrarum erectione manuum praevalere. Et ut ad multiplicationem precum gratia caeleſtis exuberet, faciatis petimus per veſtras civitatem, dioec. et provinciam, miſſas celebrari, praedicationes, et proceſſiones fieri, et alia piae placationis officia exerceri, ut Deus omnipotens, juſtus judex, inter nos, et dictos adverſarios noſtros dijudicet, et nobis de juſtitia praevalere concedat; ita quod ad ſuae cedat laudis praeconium, nobis ad meritum, et Chriſti fidelibus commodum et quietem. Dat. apud Weſtm. 16 die Junii, anno regni noſtri Angliae xlvii. regni vero noſtri Franciae xxxiv. Cum ergo apoſtolica ſententia nos orare pro invicem exhortatur, et praecipit, ob ſalutem communem plenius impetrandum, ut promptius nobis arrideat gratia, quae a plurimis et multiplicatis interceſſoribus poſtulatur; nec ſolum ſic orare cenſemur, cum pro nobiſmetipſis mutuo intercedimus, verum etiam cum hiis orationes ad Deum fundimus, qui pro noſtris ſalute, proſperitate, et pace labores et agones ſubeunt corporales. Nemo enim, juxta ſalvatoris ſententiam, praevenire nos poſſet dilectione majore, quam qui ſuas animas pro nobis exhibent, et exponunt. Novit ſiquidem

veſtra fraternitas, quod excellentiſſimus princeps, et dominus noſter, dominus Edwardus, rex Angliae et Franciae illuſtriſſimus ſupradictus, attente conſiderans regnum ſuum Angliae in pluribus ſuis finibus periculis ſubjacere graviſſimis, juraque ſua in tranſmarinis partibus variis opprimi machinationibus et inſidiis, et niſi maturius hujuſmodi occurratur inſidiatoribus, graviora mala ſanctae eccleſiae Anglicanae, regno Angliae, ſibique et ſuis in proximo obventura, filium ſuum praechariſſimum, nobilem et inclytum dominum Johannem, regem Caſtellae et Legionis, ac ducem Lancaſtriae, ad partes tranſmarinas pro occurrendis et evitandis diſpendiis praedictis, cum magno exercitu duxit et conſuluit deſtinandum. Hicque magnificus dominus, tanquam filius, non ſolum naturae, ſed etiam obedientiae, votis paternis devotione filiali adquieſcens, onus ſibi injunctum cum omni feſtinatione poſſibili humiliter eſt aggreſſus, et jam verſus partes praedictas arripuit iter ſuum. Cumque non ſuperſit nobis merces temporalis, qua poſſit eidem domino magnifico, et ſuis adhaerentibus tanta tamque incomparabilis affectio compenſari, neceſſe eſt, ut ad ſpiritualis retributionis compendia, orationis viz. ſuffragia recurramus, quae ſiquidem oratio ad ſummae perfectionis gradum aſcendit cum eleemoſynarum et jejuniorum beneficiis adjuvatur, etc. "ut ſupra". Dat. apud Otteford 5 cal. Julii, A. D. ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 3.	GUIL. WITTLESEY 5.	1373.	EDWARD. III. 47.

Synodus epiſcoporum provinc. Cantuar. octavo die poſt feſtum S. Michaelis. Ex reg. Wittleſey fol. 62. b.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro domino Simoni, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas domini noſtri regis recepimus, inter alia continentes; quod de ſubſidio dudum eidem domino noſtro regi per clerum regni ſui conceſſo, fuerit et ſit a retro ſumma octo millium ducent. viginti unius marcarum, quatuor ſolid. et quinque denar. per clerum noſtrae Cantuar. provinciae perſolvend. computatis in eadem ſumma tam arrerag. quadraginta millium librarum, per nos de eadem provincia agnitarum, quam ſumma, quae nondum eſt ſoluta per Eboracen. provinciam, videlicet de decem millibus librarum; quam quidem ſummam per clerum ejuſdem Ebor. provinciae aeſtimavimus, certis de cauſis ad hoc nos rationabiliter moventibus, integre perſolvend. Ad fundandam hanc intentionem ſuam deducit idem dominus noſter rex, quod Eborac. provincia ad contributionem dicti ſubſidii ultra novam taxam beneficiorum ejuſdem provinciae non debuit onerari, prout nec in ſolutione decimarum eidem conceſſarum onerari hactenus conſuevit; ac etiam quod nos de dicta provincia Cantuar. adeo exceſſivas ſummas ultra portiones noſtras dioec. contingentes, a clero noſtro recepimus, quod dicta ſumma octo millium, ccxxi. marcarum iiii. s. et v. d. de exceſſibus hujuſmodi in manibus noſtris remanentibus, perſolvi valeat, prout dicit. Unde nobis praecipit, ex cauſis praedictis et aliis onera guerrarum ſuarum concernentibus, quod inter nos et confratres noſtros de ſolvenda dicta arreragiorum ſumma totali, ſub comminatione temporalium noſtrorum ad manus ſuas capiendorum, cum omni feſtinatione poſſibili adinvicem ordinemus, dilationibus et excuſationibus ceſſantibus quibuſcunque, prout haec et alia multa in dictis literis nobis, et conſimilibus etiam vobis, et unicuique fratrum et ſuffraganeorum noſtrorum, ut veriſimiliter credimus, directis, plenius continentur. Quocirca veſtrae fraternitati injungimus et mandamus, quatenus pro neceſſitate noſtra communi et periculis aliis evitandis, caeteros confratres noſtros moneatis et efficaciter inducatis, monerive et induci faciatis, ut octavo die poſt feſtum ſancti Michaelis archangeli prox. futur. in eccleſia ſancti Pauli London. nobiſcum conveniant, et vos etiam conveniatis; ſuper praemiſſis tractaturi, ac periculis hujuſmodi proſpecturi, ulteriuſque facturi et recepturi in praemiſſis, et ea concernentibus, quod qualitas negotii exigit et requirit. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, nos dictis die et loco certificare curetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Otteford 7. idus Auguſti, A. D. ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 3.	GUIL. WITTLESEY 6.	1373.	EDWARD. III. 47.

Commiſſio archiepiſcopi Cantuar. contra falſarios. Ibid. fol. 41.

WILLELMUS, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino T. Dei gratia Exon. epiſcopo, mag. Joh. Wyhoc, cancellario eccleſiae Exon. et Will. Cyde L. L. doctori, ſalutem in omnium ſalvatore. Ex parte dilecti nobis in Chriſto filii dom. Walteri de Aldebury, rectoris eccleſiae paroch. S. Columbae majoris in Cornubia Exon. dioec. nobis extitit graviter intimatum, quod nonnulli iniquitatis filii dictae Exon. dioec. quorum nomina ignorantur penitus et perſonae, literas domini noſtri papae, domini noſtri regis Angliae, praelatorum, ac aliorum magnatum, et procerum regni,

regni, eorumque ſigilla praeſumptione damnabili falſificarunt, et falſo fabricarunt, eiſque uti impune non formidarunt aut formidant, et in praeſenti in ſuarum grave periculum animarum et exemplum pernicioſum plurimorum. Ad inquirendum igitur in forma juris ſuper et de quibuſcunque falſariis literarum et ſigillorum hujuſmodi, in civitate et dioec. Exon. ac circumſtantiis et qualitatibus falſitatum hujuſmodi, necnon ad cognoſcendum et procedendum contra eoſdem falſarios in debita juris forma, eoſque et eorum debita juxta canonicas ſanctiones corrigend. et puniend. invocato ad hec, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; vobis, de quorum fidelitate et induſtria plenam fiduciam in Domino gerimus, conjunctim et cuilibet veſtrum diviſim committimus vices noſtras, cum cujuſlibet cenſurae eccleſiaſticae poteſtate, quouſque eas ad nos duximus revocand. Dat. apud. Lambeth idus Octob. A. D. M.CCC.LXXIII. et noſtrae tranſlat. 6.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 3.	GUIL. WITTLESEY 6.	1373.	EDWARD. III. 47.

Articuli, pro quibus incurritur ſententia excommunicat. ipſo facto. Ex reg. Exon. Brentingh. D. fol. 36. a.

THOMAS, miſeratione, etc. dilecto filio archidiacono noſtro Totton. vel ejus officiali, ſalutem. Inter caeteras paſtoralis curae, quae nobis incumbit, ſolicitudines tam adventus noſtri redemptoris, qui non tantum pro juſtis, ſed et pro omnibus, qui perierant, venerat, officii noſtri debitum inceſſanter excitat, et invitat animarum ſaluti diligenter invigilare, oveſque gregis nobis commiſſi ſanas ſalubriter confovere, et errratice lapſas ad viam veritatis et ſalutis cum Dei adjutorio reducere, ne, quod abſit, nobis diſſimulantibus, pereant, et nos pro eis ex noſtra negligentia divino judicio puniamur. Sane cum quidam parochiani noſtri ſacram ſcripturam maxime, ſtatuta canonum, et traditiones ſanctorum patrum ſua ſimplicitate ignorantes, in excommunicationis ſententias a dictis ſanctis patribus a diebus antiquis latas, quod dolenter referimus, frequenter eiſque licere illicite credant indiſcrete; ut talium ſententiarum laqueus prudenter evitetur, et ignorantiae caecitas excludatur, vobis mandamus in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena canonica firmiter injungentes, quatenus ſubſcriptos articulos, propter quos excommunicationis ſententia incurritur ipſo facto, in ſingulis collegiis et parochialibus eccleſiis veſtri archidiaconatus, diebus dominicis et ſolennibus, ad minus quater in anno, per ſacerdotes parochiales publice incidentes in eaſdem ſententias excommunicationis denunciari faciatis, auctoritate noſtra ſingulis hujuſmodi eccleſiarum rectoribus, vicariis, et ſacerdotibus parochialibus injungentes, ut ſinguli eorum articulos hujuſmodi in ſuis eccleſiis, ſub poena arbitrio ordinarii taxand. habeant infra menſem in loco eminenti patenter affixos. Articuli autem hujuſmodi ſcribuntur inferius, et ſunt tales: Omnes illi, qui eccleſias ſuo jure malitioſe privare praeſumunt, aut per malitiam libertates earundem infringere, ſeu perturbare contendunt; vel qui literas impetrant a quacunque curia laicali ad impediendum eccleſiaſticorum judicum proceſſum in cauſis et negotiis, quae per ſacros canones ad forum eccleſiaſticum noſcuntur pertinere; qui etiam falſae exceptionis titulo epiſcopalem ſeu archiepiſcopalem proceſſum impediunt, aut ſubterfugiunt diſciplinam. Item, omnes illi, qui tranquillum pacis domini noſtri regis, et regni Angliae ſtatum injurioſe perturbare praeſumunt: inter quos intelligimus latrones publicos omnes pariter et praedones. Item, omnes illi, qui falſum perhibent teſtimonium, vel perhiberi procurant, et qui tales teſtes ſcienter producunt vel ſubornant in cauſa matrimoniali, ubi agitur contra matrimonium, vel ubi agitur ad alicujus exhaeredationem. Item, omnes illi, qui in cauſis matrimonialibus malitioſe aliquid opponunt, vel opponi procurant, ne vera matrimonia debitum ſortiantur effectum. Item, omnes illi, qui libertates et liberas conſuetudines, quae in magna charta de Foreſta continentur, quacunque arte vel ingenio violaverint, infregerint, diminuerint, ſeu mutaverint facto, verbo, vel conſilio. In qua quidem charta de Foreſta inter articulos continetur, quod Scotall. alias Anglice "Bedales" vocati, facientes garbas, ſeu alias collectas quaſcunque colligentes ſeu recipientes, prout in dicta charta de Foreſta effectualiter continetur, juxta declarationem bonae memoriae Bonifacii, quondam Cantuar. archiepiſcopi, termino de Scotall. contra prohibitionem. Item, illi, qui cauſa refugii ad eccleſiam, coemeterium, vel clauſtrum fugientes, inde violenter abſtraxerint, vel eorum victus miniſtrari prohibuerint, aut res depoſitas in eiſdem malitioſe aſportaverint, vel aſportari fecerint, aut factam aſportationem ratam habuerint, ſeu aſportantibus auxilium, conſilium, vel conſenſum praebuerint. Item, omnes violenti in caſu a jure non permiſſo in clericos manuum invectores. Item, omnes eccleſiarum incendiarii, et ipſarum confractores. Item, omnes agrorum depopulatores. Item, omnes illi, qui de domibus, maneriis, grangiis, parcis, boſcis, warennis, vinariis, aut aliis locis quibuſcunque ad archiepiſcopos, epiſcopos, vel alias perſonas eccleſiaſticas pertinentibus, quicquam praeter dominorum voluntatem ſeu cuſtodum eorundem conſumere, contrectare praeſumpſerint, aut auferre. Item, omnes illi, qui clericos publice ac notorie pro clericis habitos et reputatos, de crimine non confeſſos, nec convictos, nec canonice inducatos, malitioſe proſcribunt, banniunt, capiunt, vel arreſtant, et detinent invitos, aut aliter banniri, proſcribi, arreſtari, vel capi, aut detineri procurant; aut qui voluerint abire libere non permittunt, aut illos ex odii fomite vel ratione vindictae accu-

ſant ſeu accuſari procurant. Item, omnes ſequeſtratores epiſcop. et offic. ejuſdem violatores, ac juriſdictionem ordinariam perturbantes. Item, omnes illi, qui gratia lucri, ſive odii, vel favoris aliquem malitioſe diffamaverint de crimine, de quo prius non erat diffamatus, ut ſic ſaltem eidem purgatio indicatur, vel alio modo gravetur. Item, omnes illi, qui impediunt, ſeu impediri procurant ultimas voluntates defunctorum, praeſertim in hiis, quae de jure, ſtatuto, vel conſuetudine legari poſſint. Item, omnes illi, qui in loco ſuppoſito interdicto quaequam coegerint divina officia celebrari. Item, omnes ſuſpenſi, vel nominatim excommunicati denunciati, et a celebrantibus miſſam, ut exeant, moniti, ibidem praeſumpſerint remanere. Item, omnes illi, qui in gradibus conſanguinitatis et affinitatis contra interdictum eccleſiae, aut cum monialibus ſcienter de facto matrimonium contraxerint. Item, omnes uſurarii manifeſti: et tales non debent abſolvi, niſi prius de uſuris receptis ſatisfecerint competenter juxta facultates ſuas, nec ad ſepulturam chriſtianam debent admitti. Item, omnes extorquentes per vim et potentiam abſolutionis beneficium a ſententia excommunicationis. Item, omnes communicantes cum excommunicato in crimine, propter quod excommunicatus exiſtebat poſt indictionem. Item, omnes compellentes clericos ſolide praedagia vel ſuydagia, ſeu alias examinationes quaſcunque pro rebus ſuis, quas cauſa negotiandi tranſmittunt. Item, omnes illi, qui, vacante eccleſia, malitioſe opponunt, vel opponi procurant quoddam de jure patronatus, ut ſic verum patronum a collatione illius eccleſiae ſaltem impediant illa vice. Item, omnes illi, qui malitioſe contemnunt exequi mandatum regis de excommunicatis capiendis, vel eorum impediunt captionem, ſeu procurant eorum injuſtam liberationem, contra decretum eccleſiaſticae diſciplinae. Item, omnes illi, qui habent temporale dominium, et ſubditis interdicunt, ne perſonis eccleſiaſticis quaecunque vendant, aut aliquid emant ab eiſdem, ne ipſis bladum violent, et panem cogant, aut alia obſequia quaecunque eis exhibere praeſumant. Item, omnes illi, qui poſſunt defendere clericum vel perſonam religioſam ab alio, ne percutiatur, nec eum defendunt; viz. qui ratione poteſtatis, quam habent in illo, qui percutit, quoniam, niſi eum prohibeant, cum effectu videntur conſentire. Item, omnes auferentes oblationes quaſcunque in eccleſiis, capellis, porticibus, vel coemeteriis, aut alio quocunque loco dominico factas intuitu vel faciendas, ſeu de eiſdem aliqualiter diſponentes, niſi de conſenſu eccleſiaſticarum perſonarum, ad quas oblationes hujuſmodi dignoſcuntur notorie pertinere. Quorum omnium et ſingulorum abſolutiones, prout ad nos de jure pertinere dignoſcuntur, ex abundanti tenore praeſentium nobis ſpecialiter reſervamus. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, certificetis nos citra feſtum purific. B. Mariae virginis prox. futurum, literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Cryditon 5. cal. Decemb. A. D. M.CCC.LXXIII. et conſecr. noſt. 3.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 3.	GUIL. WITTLESEY 6.	1373.	EDWARD III. 47.

Convocatio epiſcoporum et cleri provinciae Cantuar. primo die menſis Decembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Wittleſey fol. 59. ſeq.

IN hoc concilio exhibitis brevi regio, mandato archiepiſcopi Cantuar. ac certificatorio epiſcopi London. et procuratoriis diverſis pro praelatis et clero in forma conſueta conceptis, quidam proceres regni ſubſidium congruum in relevationem neceſſitatis regiae et regni petierunt. Quorum petitis clerus aſſurgens unam decimam per duas medietates domino regi ſolvendam conceſſit.

Concilium provinciale Ebor.

Ex reg. Appleby Carliol. et ex rot. clauſ. 47. Edw. III. m. 9. dorſo, et Rymeri Foeder. vol. 7. p. 30.

SEDE archiepiſcopali Ebor. vacante, decanoque Ebor. in remotis agente, capitulum Ebor. mandatum ad epiſcopos Dunelm. et Carliol. clerumque prov. Ebor. emittit, ad comparendum in eccleſia cathedr. Ebor. die Lunae prox. poſt feſtum purificationis B. Mariae virginis, dat. Decemb. 10. M.CCC.LXXIII. Breve regium autem de clero per capitulum eccleſiae S. Petri Ebor. convocando, et ſubſidio ad ſalvationem eccleſiae concedendo, ita ſe habet:

Rex dilecto ſibi in Chriſto capitulo beati Petri Eborum (decano ejuſdem eccleſiae in remotis agente) ſalutem. Qualiter nos, de aviſamento bonae memoriae Johannis, ultimi archiepiſcopi eccleſiae praedictae, ac aliorum praelatorum, magnatum, et aliorum de concilio noſtro, tam pro expeditione guerrae noſtrae, ac jurium noſtrorum, et coronae noſtrae in partibus tranſmarinis conſervatione, quam propter neceſſariam defenſionem regni noſtri Angliae, et eccleſiae Anglicanae, quamplures dominos et alios fideles et ligeos noſtros tam ultra mare ad partes

tes tranſmarinas quam ſupra mare deſtinavimus, vos non credimus ignorare: ad quorum onerum ſupportationem abſque adjutorio fidelium noſtrorum non ſufficimus, ſicut ſcitis. Nos, ut dicta negotia, quae ſalvationem tam ſanctae eccleſiae, quam regni noſtri praedicti veraciter concernunt, maturioride liberatione valeant expediri, vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quatenus attentis tam arduitate negotiorum praedictorum, quam periculis, quae pro defectu defenſionis hujuſmodi veriſimiliter evenire poſſent, epiſcopos, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum dictae dioeceſis, provinciae Eborum, ad comparendum coram vobis in eccleſia beati Petri Eborum, vel alibi, prout expedire videritis, ad breviorem diem, quem poteritis, more ſolito convocari faciatis; et, expoſitis eis dictis negotiis ibidem, ipſos ad aliquod competens ſubſidium, nobis in auxilium ſupportationis dictorum onerum concedendum, cum efficacia inducatis, et partes veſtras ad hoc effectualiter apponatis; nos in cancellaria noſtra de quantitate ſubſidii illius, ac de terminis ſolutionis ejuſdem, certificantes. Et hoc, ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem, et defenſionem regni et eccleſiae praedictorum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtmonaſterium decimo die Novembris.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 4.	GUIL. WITTLESEY 6.	1374.	EDWARD. III. 48.

Tractatus apud Burges inter papam et regem de reſervationibus beneficiorum. Ex annal. Tho. Walſingham, et Chron. W. Thorn. col. 2187. l. 58.

CIRCA principium menſis Auguſti fuit tractatus apud Burges, ſuper diverſis articulis inter papam et regem Anglorum pendentibus, qui videlicet tractatus duravit fere duobus annis; tandem concordatum eſt inter eos, quod papa de caetero reſervationibus beneficiorum minime uteretur, et quod rex beneficia per literas "Quare impedit" non conferret; ſed de electionibus tactis ſuperius, pro quibus ambaſſiatores anno praeterito fuerunt miſſi ad curiam Romanam, in iſto tractatu nihil penitus erat tractatum. Et hoc aſcribitur aliquibus, qui ſciebant ſe potius per curiam Romanam, quam per electiones ad dignitates epiſcopales, quas ambiunt, promoveri.

Synodus cleri provinciae Cant. in eccleſia Paulina. Ex M. Parker Antiq p. 380.

SEXTO tranſlationis ſuae anno archiep. Cant. rege id procurante, ſynodum in eccleſia Paulina convocavit. Ipſe ſuggeſtum aſcendens de hoc themate, "Veritas liberavit nos," Latine praedicavit. Cumque peroraviſſet, valetudinis infirmitate ſynodo diſcedere, et vices ſuas Londinenſi epiſcopo committere coactus eſt. In hac ſynodo iterum a clero, regis nomine, petitum ſubſidium fuit. Clerus ſe jam paucis annis regiis ſumptibus exhauſtum penitus et enervatum conqueritur, eoque magis, quod non minus a rege, quam a papa ſingulis pene annis interpellarentur; cujus intolerabile jugum ſi a ſuis cervicibus depelli poſſit, ſubvenire ſe poſſe commodius regiis neceſſitatibus. Eaque tandem lege annalis decima conceſſa regi fuit. Sed Gulielmus Courtney, Herefordenſis tunc epiſcopus, nobilitate et genere ſuo fretus, erat enim comitis Devoniae filius, media ſynodo ſe animoſe extulit, altaque voce edixit, nec ſe, neque ſuae dioeceſis clerum quicquam daturos, antequam rex his calamitatibus, quas clerus tam diu paſſus eſt, remedium adhibuerit. Hac tranſacta ſynodo, miſſi ſunt ad papam a rege nuncii, ut cum eo agerent, ne deinceps beneficiorum vacantium reſervationes, et proviſiones faceret, et ut electi ad cathedrales vel conventuales eccleſias ſuis electionibus pleno jure gauderent, et a metropolitanis ex veteri more et inſtituto firmarentur, aliaque exponerent papae, in quibus rex, populuſque, atque clerus Angliae ſe nimis diu jam gravari ſenſerat. Quibus papa reſponſa in ſcriptis concluſa dedit, ad quae rex ex praeſulum, procerumque ſuorum ſententia reſcribere vellet, papam de regiis poſtulatis determinaturum. Hoc accepto reſponſo, in parliamento decretum eſt, ut cathedrales eccleſiae ſuis libere electionibus fruerentur, eaſque rex nec ſua potentia nec interceſſione ad papam impediret, ſed ope et auctoritate juvaret.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIMON SUDBURY 1.	1375.	EDWARD. III. 49.

Gregorii XI. *bulla tranſlationis pro archiepiſcopo Cant.* Ex reg. Sudbury fol. 1. a.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Simoni, epiſcopo olim London. in archiepiſcopum Cantuar. electo, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Romani pontificis, quem paſtor ille caeleſtis et epiſcopus animarum, poteſtatis ſibi plenitudine tradita, eccleſiis praetulit univerſis, plena vigiliis ſolicitudo requirit, ut circa cujuſlibet ſtatum eccleſiae ſic vigilanter excogitet, ſicque proſpiciat diligenter, quod per ejus providentiam circumſpectam,

circumſpectam, nunc per ſimplicis proviſionis officium, quandoque vero per miniſterium tranſlationis accommode, prout perſonarum, locorum, et temporum qualitas exigit, et eccleſiarum utilitas perſuadet, eccleſiis ſingulis paſtor accedat idoneus, et rector providus deputetur, qui populum ſibi commiſſum per ſuam circumſpectionem providam et providentiam circumſpectam ſalubriter dirigat, et informet, ac bona eccleſiae ſibi commiſſa non ſolum gubernet utiliter, ſed etiam multimodis efferat incrementis. Dudum ſiquidem bonae memoriae Willelmo, archiepiſcopo Cantuar. regimini Cant. eccleſiae ordinis S. Benedicti praeſidente, nos cupientes eidem eccleſiae cum vacaret, per apoſtolicae ſedis providentiam utilem et idoneam praeſidere perſonam, proviſionem ipſius eccleſiae ordinationi et diſpoſitioni noſtrae ea vice duximus ſpecialiter reſervandam ; decernentes extunc irritum et inane, ſi ſecus ſuper hiis per quoſcunque quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari. Poſtmodum vero praefata eccleſia per obitum ejuſdem Willelmi, qui extra Romanam curiam diem clauſit extremum, paſtoris ſolatio deſtituta, nos, vacatione hujuſmodi fide dignis relatibus intellecta, ad proviſionem ipſius eccleſiae celerem et felicem, de qua nullus praeter nos hac vice ſe intromittere potuit, neque poteſt, reſervatione et decreto obſiſtentibus ſupradictis, ne ipſa eccleſia longae vacationis exponeretur incommodis, paternis et ſolicitis ſtudiis intendentes, poſt deliberationem, quam de praeficiendo eidem eccleſiae perſonam utilem, et etiam fructuoſam, quae ſciret, vellet, et poſſet eam praeſervare a noxiis, et adverſis, ac in ſuis manutenere juribus, et etiam adaugere, cum fratribus noſtris habuimus diligentem. Demum ad te, epiſcope London. conſideratis grandium virtutum tuarum meritis, et muneribus gratiarum, quibus perſonam tuam, ſicut fide dignorum teſtimonio accepimus, Dominus earum largitor multipliciter inſignivit, et quod tu regimini London. eccleſiae hactenus laudabiliter praefuiſti, direximus oculos noſtrae mentis. Intendentes igitur tam eidem Cantuar. eccleſiae, quam ejus gregi dominico ſalubriter et utiliter providere, te a vinculo, quo eidem London. eccleſiae, cui tunc praeeras, tenebaris, de praedictorum fratrum conſilio et apoſtolicae poteſtatis plenitudine abſolventes, te ad eandem Cantuar. eccleſiam, auctoritate apoſtolica, tranſferimus, teque illi praeficimus in archiepiſcopum, et paſtorem, curam et adminiſtrationem ipſius Cantuar. eccleſiae tibi in ſpiritualibus et temporalibus plenarie committendo, liberamque tibi dando licentiam ad dictam Cantuar. eccleſiam tranſeundi, firma ſpe fiduciaque conceptis, quod praefata Cantuar. eccleſia per tuae circumſpectionis et induſtriae ſtudium fructuoſum, gratia tibi aſſiſtente divina, regetur utiliter, et proſpere dirigetur, grataque in eiſdem ſpiritualibus et temporalibus ſuſcipiet incrementa. Quocirca fraternitati tuae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum tibi onus a Domino regiminis ejuſdem eccleſiae Cant. devote ſuſcipiens, curam et adminiſtrationem praedictas ſic geras ſolicite, fideliter, et prudenter, gregem dominicum in illa tibi commiſſum doctrina verbi et operis informando, quod ipſa Cant. eccleſia gubernatori circumſpecto et fructuoſo adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, ac bonae famae tuae odor ex laudabilibus tuis actibus latius diffundatur, tuque praeter aeternae retributionis praemium, noſtrae benevolentiae gratiam uberius valeas promereri. Dat. Avinion. 4. non. Maii, pontific. noſtri anno v.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIM. SUDBURY. 1.	1375.	EDWARD. III. 49.

Commiſſio nuncii papalis pro procurationibus, etc. Ex reg. Sudbury fol. 4. a.

GUILLERMUS, miſeratione divina epiſcopus Carpentoraten. ſedis apoſtolicae nuncius, reverendo in Chriſto patri, domino S. Dei gratia archiepiſcopo Cantuar. ejuſque vicar. official. receptor. theſaurar. proviſor. ſigillifer. et eorum vices gerentibus, quibuſcunque nominibus nuncupentur, ſalutem in Domino, et mandatis noſtris, immo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Sanctiſſimus in Chriſto pater, ac dominus noſter D. Gregorius, divina providentia papa XI. ad Franciae et Angliae regna pro magnis et arduis negotiis nos deſtinans, ſuas nobis conceſſit apoſtolicas literas ſub hac forma :

Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiſcopis, et epiſcopis, et dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus, decanis, praepoſitis, archidiaconis, archipresbyteris, plebanis, rectoribus, et aliis eccleſiarum et monaſteriorum praelatis, ipſorumque vices gerentibus, capitulis quoque et conventibus eccleſiarum, et monaſteriorum ipſorum, caeteriſque perſonis eccleſiaſticis ſecularibus et regularibus, exemptis et non exemptis, Ciſtercien. Cluniacen. Praemonſtraten. Camaldulen. ſanctorum Benedicti et Auguſtini, et aliorum ordinum, et domorum hoſpitalis S. Johannis Jeruſalemitani, et S. Mariae Theothonicorum, Calatraven. et Humiliatorum magiſtris, prioribus, et praeceptoribus, ad quos praeſentes literae pervenerint, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Cum venerab. fratrem noſtrum Guill. epiſcopum Carpentorat. apoſtolicae ſedis nuncium ad Franciae et Angliae regna pro quibuſdam arduis negotiis per nos ei commiſſis deſtinemus, univerſitatem veſtram rogamus et hortamur attente, vobis per apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus eundem nuncium, cum per partes veſtras tranſitum fecerit, ob reverentiam apoſtolicae ſedis, et noſtram benigne recipientes, et honorifice pertractantes, ſibi, hujuſmodi negotiorum proſecutione durante, diebus ſingulis in xii. floren. auri de camera, pro expenſis ſuis neceſſariis, et de ſecuro conductu, necnon de evectionibus opportunis, ſi

ſuae

ſunt forſan in via deceſſerint aut defecerint, vel alias fuerint impeditae, cum ſuper praemiſſis per eum vel ejus nuncium fueritis requiſiti, vobis tamen quamprimum fieri commode poterit, evectionibus reſtituendis eiſdem, eundo, morando, et redeundo liberaliter providere curetis. Et ſi eundem epiſcopum in aliquibus terris ſive locis veſtris ex aliqua juſta cauſa moram trahere forte contigerit, volumus, quod non ſolum vos praelati, et perſonae eccleſiaſticae terrarum et locorum ipſorum, ſed etiam vos archiepiſcopi, epiſcopi, electi, abbates, priores, decani, praepoſiti, archidiaconi, archipresbyteri, plebani, rectores, et alii eccleſiarum et monaſteriorum praelati, ſeu veſtri viceſgerentes, ac perſonae eccleſiaſticae religioſae et ſeculares, ac eccleſiarum et monaſteriorum capitula et conventus, exempti et non exempti, Ciſtercien. Cluniacen. Carthuſien. Praemonſtraten. ſanctorum Benedicti et Auguſtini, et aliorum ordinum quorumcunque, necnon S. Johannis Jeruſal. et beatae Mariae Teutonicorum hoſpitalium magiſtri, priores, et praeceptores vicinarum, et aliarum civitatum et dioec. circumpoſitarum, ſicut idem epiſcopus pro hujuſmodi dividend. et facilius ſupportandis oneribus expedire viderit, in proviſionibus et ſubventionibus contribuere teneamini antefatis. Sic igitur mandatum noſtrum hujuſmodi efficaciter adimplere curetis, quod devotionem veſtram exinde commendare merito valeamus. Alioquin ſententiam, quam idem Guillermus epiſcopus per ſe, vel alium, ſeu alios rite tulerit in rebelles, ſuper quo ſibi plenam, tenore praeſentium, auctoritate apoſtolica concedimus poteſtatem, ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari. Non obſtante, ſi vobis vel veſtrum alicui, aut aliquibus, vel quibuſvis aliis, ſeu locis ordinibus veſtris communiter vel diviſim a praedicta ſit ſede indultum, quod nunciis ipſius ſedis procurationem aliquam exhibere, vel in ea contribuere, niſi ad vos declinaverint, minime teneamini, et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſitis, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem; et quibuſlibet privilegiis et indulgentiis, ac literis apoſtolicis quibuſcunque locis, perſonis, vel ordinibus, ſub quacunque forma et expreſſione verborum ab eadem ſede conceſſis, de quibus quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum, in noſtris literis mentio ſit habenda, et per quae ipſius mandati noſtri effectus valeat quomodolibet impediri. Caeterum cupientes veſtris indebitis ſuper hiis gravaminibus obviare, volumus, quod idem nuncius, ſi, quod non credimus, a vobis ſeu aliquo veſtrum pro praemiſſis receperit ultra, quam ſuperius ſit expreſſum, illud eis, a quibus id receperit, infra duos menſes poſt receptionem hujuſmodi cum integritate reſtituat. Quod ſi neglexerit adimplere hujuſmodi indebite receptum reſtituere, ut praefertur, illud, a quibus id receperit, ac eis tantundem de ſuo ſolvere teneatur, et nihilominus incurrat excommunicationis ſententiam ipſo facto, a qua, niſi prius hujuſmodi reſtitutione et ſolutione factis, ſine remiſſione quacunque non poſſit, praeterquam in mortis articulo, abſolutionis beneficium obtinere. Et inſuper volumus et mandamus, quod poſtquam praefatus nuncius ceſſaverit vacare negotiis praelibatis, ſinguli veſtrum, fratres archiepiſcopi, quicquid vos pro menſis et ſubditis veſtris, et ſuffraganei veſtri pro menſis et ſubditis eorundem, pro ſtipendiis praefatis ſolveritis, de quibus ſufficienter vos informare curetis, quam cito commode poteritis, ſaltem infra quatuor menſium ſpatium, curetis nobis per literas veſtras, ſeu inſtrumenta publica referare. Et quia ſaepe ad nos de diverſis partibus ſunt perlatae querelae, quod nonnulli locorum ordinarii pro procurationibus legatorum, et hujuſmodi ſtipendiis nunciorum dictae ſedis, et aliis oneribus, quae interdum per ſedem ipſam ex cauſis rationabilibus et neceſſariis perſonis eccleſiaſticis imponuntur, non ſolum portiones de praedictis eoſdem ordinarios contingent. non ſolvunt, ſed ab eiſdem perſonis plus exigunt, quam illi pro hiis ſolvere teneantur; nos etiam hanc iniquitatem extirpare volentes, vobis tenore praeſentium diſtricte praecipiendo mandamus, ſicut etiam conſuetum eſt mandari in literis apoſtolicis ſuper ſimilibus caſibus confectis, quod hujuſmodi portiones vos contingentes integre perſolvatis, nec a quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis veſtrarum civitatum et dioec. pro praedictis recipiatis ultra, quam ipſae perſonae ſecundum antiquam, ſeu alias rationabilem ratam, ſeu taxationem ſuorum proventuum eccleſiaſticorum ſolvere debeant pro praemiſſis. Alioquin veſtrum ſingulos contrarium praeſumentes ſimilis excommunicationis ſententia tenore praeſentium innodamus, a qua, praeterquam in mortis articulo, nequeatis abſolvi, niſi ea, quae ſic indebite receperitis, infra unum menſem a receptione ipſa computandum reſtitueritis integre cum effectu; quod ſi non feceritis ad reſtituendum hujuſmodi recepta indebite, et tantundem de veſtro, ut in alio caſu continetur ſuperius, illis, a quibus ea receperitis, volumus vos teneri. Dat. Sallon. Arelaten. dioec. 4. non. Junii, pontificatus noſtri anno iv. Idcirco nos, qui hujuſmodi negotiorum nob isab eadem apoſtolica ſede, ut praedicitur, commiſſorum, proſecutioni inſiſtimus, quique a magnis temporibus circa, vobis, domine archiepiſcope, ac caeteris dominis praelatis, et clero, ac perſonis eccleſiaſticis regni Angliae, quantum commode tolerare potuimus, deferentes, nihil a clero et perſonis eccleſiaſticis hujuſmodi recipi mandavimus pro ſtipendiis noſtris ſupradictis; nunc vos omnes, et ſingulos ſupradictos, quibus praeſens proceſſus noſter dirigitur in hac parte, et veſtrum quemlibet communiter vel diviſim, auctoritate apoſtolica nobis in hac parte, ut praemittitur, conceſſa, requirimus et monemus primo, ſecundo, et tertio; vobiſque nihilominus et cuilibet veſtrum in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poenis infraſcriptis diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus Brugis in Flandria Tornacen. dioec. nobis, vel in noſtri abſentia illis de ſocietate Albertanorum antiquorum de Florentia Brugis commorantibus ſuper hiis a nobis deputatis,

tis, mille et ducentos florenos auri, de camera Romana, proviſionis ſtipendiorum noſtrorum hujuſmodi pro centum diebus, necnon notario noſtro decem francos pro ſuo ſalario ſcripturarum hujuſmodi exſolvendos, per vos, domine archiepiſcope, dominumque archiepiſcopum Eboracen. veſtros quoque et ſuos ſuffraganeos, prout veſtrum et eorum menſam rationabiliter contigerit, ac per veſtrarum et dicti domini archiepiſcopi, ac veſtrorum et ſuorum hujuſmodi ſuffraganeorum, civitatum, et dioec. clerum, et perſonas eccleſiaſticas, et religioſas, ſicuti clerus et perſonae ipſae ad id pro rata ſuorum proventuum eccleſiaſticorum, et ſecundum conſuetudinem ac tenorem praeſcriptarum apoſtolicarum literarum tenebuntur, infra lvii. dies poſt inſinuationem aut notificationem praeſentium vobis aut aliquibus veſtrum communiter vel diviſim factam, immediate ſequentes, quorum lvii. dierum terminum pro primo, ſecundo, et tertio, ac omnibus dilationibus et terminis, ac canonica monitione vobis univerſis et ſingulis aſſignamus, per vos vel alium ſeu alios ſolvatis et aſſignetis, veſtris etiam ſumptibus et expenſis. Alioquin in vos dominum archiepiſcopum Cant. cui ob pontificalis dignitatis reverentiam deferimus in hac parte, ſi in praemiſſis defeceritis, interdicti ab ingreſſu eccleſiae; et ſi per tres dies praedictos lvii. immediate ſequentes, ſuſpenſionis ab officio; et ſi, quod abſit, per alios tres dies praefatos ſexaginta immediate ſequentes, ſententias praedictas animo ſuſtinueritis indurato, ac etiam in praefatos vicar. offic. receptor. theſaurar. proviſor. ſigillifer. et viceſgerentes in hiis ſcriptis, dicta canonica monitione praemiſſa, excommunicationis ſententias ferimus, et etiam promulgamus, abſolutionem earum ſuperiori noſtro vel nobis tantummodo reſervantes. Caeterum vobis, domine archiepiſcope Cantuar. tenore praeſentium committimus, et eadem apoſtolica auctoritate concedimus poteſtatem, ut praedictas ſummas a dicto domino Eboracen. archiepiſcopo, veſtriſque et ſuis ſuffraganeis, ac perſonis hujuſmodi, per vos, vel alium ſeu alios petere, exigere, et recipere; ac ipſos dominos archiepiſcopum et ſuffraganeos veſtros, ſuos quoque, ac perſonas hujuſmodi religioſas, et ſeculares, atque clerum praedictum, etiamſi perſonae hujuſmodi, aut earum aliquae, aut dictus dominus archiepiſcopus, ſeu praedicti ſuffraganei ſint exempti, ad id, ut ſupra ſcribitur, per cenſuram eccleſiaſticam compellere, et a veſtris poſt ſatisfactionem condignam ſententiis abſolvere valeatis. Dat. Brugis Tornacen. dioec. ſub ſigillo noſtro die 28. Maii, A. D. M.CCC.LXXV. et pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Gregorii, div. prov. papae XI. ſupradicti anno v.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIMON SUDBURY I.	1375.	EDWARD. III. 49.

Archiepiſcopi Cant. commiſſio ad orandum pro ceſſatione peſtilentiae. Ex reg. Sudbury fol. 6. a.

SIMON, permiſſione divina Cant. etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Si ſubtili ingenio, diſcreto judicio, profundoque ſtudio mortalitatem, peſtilentiam, ſive epidemiam in regno Angliae jam regnantem, ac bella hiis temporibus plus ſolito contingentia, hii, qui ſe ſimulant pacis zelatores, animadvertent, profecto ſine intermiſſione pro peſtilentiae ſive epidemiae hujuſmodi ceſſatione, et pacis tranquillitate preces altiſſimo fundere, ipſiuſque miſericordiam flagitare, humili corde flecterentur. Oratio enim eſt inſtans praeſidium, adverſario incendium, angelis ſolatium, et Deo gratum ſacrificium, multum enim valet deprecatio juſti aſſidua; nam Moyſe in caelum manibus extenſis orante, legimus ſuum viciſſe populum; Ninive civitatem a ſubverſione precibus liberatam, ac prophetam impetraſſe prolongari vitae ſuae terminum diffinitum. Sane, proh dolor! modernis noſtris temporibus ipſius ſummi regis, ad quem a nobis oratio eſt dirigenda, per immanitatem peccaminum, et populi indevotionem, iram ita haeſitamur extendi, quod peſtilentiae ſive epidemiae, ac guerrarum horrores, aeris intemperies, fructuum raritas, omniumque mobilium extenuatio miſerabiliter nos ambiunt, et detinent plus ſolito confuſos et depreſſos; adeo quod nec nos noſtris libere gaudere poterimus, ſed exquiſitis coloribus diripiunt alieni, noſtras poſſeſſiones et homines noſtros multipliciter invadunt, ac alia incommoda quotidie invaleſcunt, quae oculis recte judicantium poterunt evidentius apparere. Ut igitur populus chriſtianus, quem ipſe Chriſtus nolens mortem peccatoris, ſed ut magis convertatur et vivat, ſua immenſa miſericordia diſpoſuit, ut creditur, flagellari, ad agnitionem divini nominis, et frugem vitae melioris ſalubriter coaptetur, ac ira Domini et deſolationis, quae ex ea imminent, cito ceſſent, ipſo Chriſto devotione et precibus complacito ſui populi chriſtiani; vobis committimus et mandamus firmiter injungentes, quatenus priori, et capitulo eccleſiae noſtrae Cant. necnon abbatibus, prioribus, prioriſſis nobis ſubditis, rectoribuſque, vicariis, capellanis parochialibus, et aliis viris eccleſiaſticis omnibus et ſingulis, per noſtras civitatem et dioec. Cant. ac juriſdictiones noſtras immediatas conſtitutis, denuncietis, et diſtrictius injungatis, denunciarive et injungi faciatis, ut dicti religioſi viri infra ſepta monaſteriorum ſuorum, cum ſuis fratribus, et eorum familiaribus, caeteraeque perſonae eccleſiaſticae in eccleſiis et coemeteriis ſuis, una cum parochianis ſuis, ſingulis hebdomadis, diebus ſcilicet Mercurii et Veneris, pro dictae peſtilentiae, ſive epidemiae, ac guerrarum ceſſatione, et aeris temperie, necnon negotiis domini noſtri regis Angliae, regnique ſui Angliae, ad laudem Dei, et eorundem regis et regni commodum et honorem, ac populi tranquillitatem et pacem proſpere dirigendis, proceſſiones faciant ſolennes, et devotas, cum letaniae decantatione, et aliarum precum et orationum continua effuſione.

ſione. Et ut clerus et populus hujuſmodi ad praemiſſa facienda devotiſſime excitentur, de Dei omnipotentis miſericordia, et beatiſſimae Mariae virginis matris ſuae, S. Thomae, martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, cunctis ſubditis noſtris dictarum noſtrarum civitatis et dioec. ac juriſdictionum immediatarum hujuſmodi praemiſſa humili corde facientibus, aut in praedictis proceſſionibus cauſa orationis praemiſſorum occaſione Deo fundendae, intereſſentibus, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, totiens quotiens praemiſſa fecerint, et fecerit quilibet, praedictorum 40. dies indulgentiae concedimus per praeſentes, ſigillo noſtro, quo utimur in praeſenti, conſignatas. Dat. apud Lamheth idus Julii, A. D. M.CCC.LXXV. et noſtrae tranſlat. primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIMON. SUDBURY I.	1375.	EDWARD. III. 49.

Archiepiſcopi Cant. commiſſio epiſcopo Winton. pro ſubſidio papali. Ex reg. Sudbury fol. 2. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia epiſcopo Winton. noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeo, ſalutem in Domino, et mandatis apoſtolicis firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris, ac domini noſtri D. Gregorii, divina providentia papae xi. cum filo canapis ipſius vera bulla plumbea, more Romanae curiae, bullatas, ſanas, et integras, ſexto die menſis Septembris ultimo praeterito, cum ea, qua decuit, reverentia nos noveritis recepiſſe, tenorem, qui ſequitur, continentis: Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, etc. "ut patet ſupra p. 98. ſeq." Nos itaque Simon, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus ſupradictus, dictas literas apoſtolicas volentes reverenter exequi, ut tenemur, dictam ſummam lx. millium florenor. a praefato domino papa a clero regni Angliae petitam, et eidem impoſitam, ad medietatem unius decimae ad minus, prout de praeſenti ſumus informati, exiſtimamus extendi. Fraternitati igitur veſtrae, auctoritate apoſtolica, qua fungimur in hac parte, committimus et rogamus attente, quatenus univerſis et ſingulis confratribus et ſuffraganeis noſtris, ac cuſtodibus, ſive official. et vicar. ſpiritualitatis, civitatum et dioec. London. Wigorn. et Sarum, ſedibus epiſcopalibus ibidem jam vacantibus, veſtris literis, tenorem literarum apoſtolicarum praedict. et noſtrarum continentibus, apoſtolica ſupradicta injungatis, ut eorum quilibet a quibuſcunque eccleſiaſticis utriuſque ſexus, exemptis et non exemptis, bona et beneficia eccleſiaſtica in eorundem civitatibus, et dioec. qualitercunque obtinentibus, praeterquam a S. Romanae eccleſiae cardinalibus, ratione bonorum et beneficiorum eccleſiaſticorum hujuſmodi, prout taxantur ad decimam, medietatem unius decimae hujuſmodi, cujus quidem medietatis partem dimidiam citra celebritatem Omnium Sanctorum prox. futuram, ſi fieri poterit, alioquin citra feſtum Natalis Domini, tunc prox. ſequens, et alteram partem dimidiam medietatis decimae hujuſmodi citra feſtum Nativitatis S. Johannis Baptiſtae, tunc ſequens, colligi, levari, ex exigi faciat, ac quoſcunque ipſius debitores, exemptos et non exemptos, ad ſolutionem hujuſmodi faciendam, per quaſcunque cenſuras eccleſiaſticas, et etiam per ſequeſtrationem proventuum ſuorum eccleſiaſticorum compellat, et compelli faciat auctoritate apoſtolica ſupradicta; quodque ſinguli epiſcoporum, confratrum, et ſuffraganeorum noſtrorum vicar. et cuſtodum hujuſmodi, pro bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis, quatenus ipſos concernit, de medietate decimae hujuſmodi in terminis praedictis ſolvant, et ſatisfaciant debite, ut tenentur. Vos etiam medietatem decimae praedictae, a quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis bona et beneficia eccleſiaſtica, exempta et non exempta, in veſtris civitate et dioec. obtinentibus, juxta praedictarum literarum apoſtolicarum exigentiam et tenorem, citra terminos ſupraſcripos aequaliter colligi et levari faciatis, ſub poenis et cenſuris eccleſiaſticis, per vos auctoritate apoſtolica in rebelles canonice fulminandis; voſque pro bonis et beneficiis veſtris eccleſiaſticis ad eandem debite contribuatis, omnemque pecuniam in hac parte colligendam, et levandam, dominis Roberto, S. Gregorii London. et Radulpho, ſancti Botholph. extra Alderſgate, London. eccleſiarum parochialium rectoribus, receptoribus noſtris in hac parte deputatis, in terminis praedictis perſolvi faciant, et faciatis debite ſine mora. Voſque, et caeteros confratres, et ſuffraganeos noſtros, cuſtodeſque, offic. et vicarios ſpiritualitatis hujuſmodi, ac alias omnes et ſingulas perſonas eccleſiaſticas, exemptas et non exemptas, ad praemiſſa faciend. tenore praeſentium auctoritate apoſtolica ſupradicta monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie. Alioquin in vos et dictos ſuffraganeos noſtros, quibus ob reverentiam pontificalis dignitatis deferimus in hac parte, ſi in praemiſſis defeceritis et defecerint, infra tres dies, terminos praedictos immediate ſequentes, ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiae; quod ſi per alios tres dies, praefatos tres immediate ſequentes, ſuſpenſionis ab officio; et ſi, quod abſit, per alios tres dies, dictos ſex dies immediate ſequentes, praedictas ſententias animo ſuſtinueritis et ſuſtinuerint indurato, in vos, ac in eos, necnon cuſtodes, officiales hujuſmodi, ac vicarios, necnon omnes alios et ſingulos ad medietatem dictae decimae quoviſmodo contribuere debentes, dicta noſtra canonica monitione praemiſſa, excommunicationis ſententiam, auctoritate apoſtolica ſupradicta, proferimus in hiis ſcriptis. Dictis inſuper noſtris ſuffraganeis, vicariis, et official. injungatis, quod ſinguli ipſorum de factis ſuis habitis in praemiſſis, ac de nominibus ſolventium et non ſolventium medietatem decimae hujuſmodi, prout ſuperius deman-

datur, citra terminos memoratos, et eorum quemlibet, certificent diſtincte et aperte, per literas eorum patentes, harum ſeriem continentes; quod vos, quatenus vos, civitatem et dioec. veſtras concernit, conſimiliter faciatis. In cujus, etc. Dat. apud. Lamhethe 3. cal. Octobr. A. D. M. CCC. LXXV. et conſecrat. noſtrae anno primo.

Fraternitatem veſtram rogamus attente, quatenus dictas literas apoſtolicas propter varia et diverſa impedimenta, quibus circa negotia domini noſtri regis Angliae ſtatum regni Angliae concernentia detinemur in praeſenti, hac vice velitis exequi cum effectu; jure eccleſiae noſtrae Cantuar. et veſtrae Wynton. in omnibus ſemper ſalvo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIMON SUDBURY 1.	1375.	EDWARD. III. 49.

Conſtitutio vicarii generalis epiſcopi Sarum. Ex reg. Sudbury fol. 22. a.

NOVERINT univerſi praeſentes literas inſpecturi, quod nos Radulphus, Dei et apoſtolicae ſedis gratia electus, confirmatus Sareſburienſis, de induſtria, legalitate, et circumſpectione providi vener. et diſcreti viri magiſtri Johannis Cor. canonici noſtrae eccleſiae Sarum, gerentes in Domino fiduciam pleniorem, ipſum abſentem tanquam praeſentem in dicta eccleſia et dioec. noſtra Sarum conſtituimus in ſpiritualibus vicarium generalem, dantes et concedentes plenariam poteſtatem exercendi juriſdictionem noſtram epiſcopalem in ſpiritualibus, ac omnia alia et ſingula, quae ad officium hujuſmodi pertinent, prout ad nos de jure vel conſuetudine exercitium ad praeſens ſine alterius praejudicio dignoſcitur pertinere; praeſentibus ante liberationem ſpiritualitatis, auctoritate domini archiepiſcopi et ſedis Cant. metropolis noſtrae nobis fiendam minime valituris, et tamdiu duraturis, prout nobis placuerit, quamdiu ab eccleſia et dioec. Sarum praedictis pro hac vice contigerit nos abeſſe. In cujus rei teſtimonium praeſentes literas ſigneti noſtri, quo utimur de praeſenti, appenſione munitas, ad majoris roboris firmitatem per notarium publicum infraſcriptum, in publicam fecimus redigi formam. Dat. et act. Brugis Tornacen. dioec. die 24. menſis Novembris, A. D. M. CCC. LXXV. praeſentibus diſcretis viris Will. de Lewenthorpt, clerico Ebor. dioec. et Gundiſſabio Fernandi, domicello Sogobien. dioec. teſtibus ad praemiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Johannes Guterrii, clericus Couchen. publica apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, qui conſtitutioni dicti vicarii, ſigneti appoſitioni, et aliis ſupraſcriptis, dum, ut praemittitur, per dictum dominum electum agerentur, dicerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus, praeſens fui, praeſentibus literis ſignum meum appoſui conſuetum in teſtimonium veritatis.

Commiſſio vicarii generalis pro exercitio juriſdictionis archiepiſcopi Cant. in dioeceſi Aſſav. ſede vacante. Ibid. fol. 21. b.

VENERABILIS patris domini Simonis, Dei gratia Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, extra provinciam in remotis agentis, vicarius in ſpiritualibus generalis, dilectis nobis in Chriſto mag. Johanni Wodhouſe, eccleſiae collegiatae ſanctae Johannis Ceſtriae decano, Rogero de Davenport, domini archidiaconi Ceſtriae officiali, et Johanni de Wettfeld, eccleſiae parochialis de Bebyngton rectori, Coventr. et Lichfeld. dioec. ſalutem in amplexibus ſalvatoris. Cum omnis et omnimoda juriſdictio ſpiritualis ad epiſcopum Aſſaven. Cant. eccleſiae ſuffraganeum, qui pro tempore fuerit, ſede Aſſaven. plena, de jure ſeu conſuetudine ſpectans aut pertinens quoviſmodo, ad dictum venerabilem patrem archiepiſcopum et eccleſiam ſuam Cant. dicta ſede vacante, notorie pertinuerit, et pertineat, in praeſentique fuerat dicta eccleſia Cant. ac venerabilis pater archiepiſcopus praedictus et praedeceſſores ſui ſuis temporibus in poſſeſſione juris, ſeu quaſi, hujuſmodi juriſdictionem exercendi a tempore, cujus contrarii memoria non exiſtit; vacetque in praeſenti dicta eccleſia Aſſaven. per mortem bonae memoriae Lewellini, ultimi epiſcopi dicti loci, ſic quod ad dictum vener. patrem archiepiſcopum omnis et omnimoda juriſdictio praedicta dignoſcitur pertinere. Nos volentes animarum ſubditorum et parochianorum civitatis et dioec. praedictarum ſaluti et indemnitati eccleſiae Cant. praedictae in hac parte ſalubriter provideri, de veſtris fidelitate, circumſpectione, et induſtria confidentes, vos et quemlibet veſtrum ſeparatim vicarios et vicarium in ſpiritualibus generales et generalem, ac cuſtodes et cuſtodem ſpiritualitatis in dictis civitate et dioec. Aſſaven. ſede epiſcopali ibidem nunc vacante, facimus, conſtituimus, et praeficimus per praeſentes; et ad exercendum per vos conjunctim et diviſim, alium vel alios, omnem et omnimodam juriſdictionem eccleſiaſticam ſpiritualem et epiſcopalem in ipſis civitate et dioec. tam in foro, quam alias, qualitercunque epiſcopo Aſſaven. qui pro tempore fuerit, ſeu dicto venerabili patri archiepiſcopo, ſede ibidem vacante, competentem, vel ad dictum venerab. patrem Cant. archiepiſcopum pertinentem quoquo modo, in quibuſcunque viris et perſonis laicis et eccleſiaſticis, tam regularibus, quam ſecularibus, eccleſiamve Aſſaven. et quaſcunque eccleſias alias, ac quaecunque beneficia eccleſiaſtica, monaſteria, et loca religioſa dict. civitatis et dioec. tam in capite, quam in membris, clerumque et populum earundem, prout ad epiſcopum

epiſcopum Aſſaven. ſede plena, et dictum venerab. patrem pro tempore vacationis hujuſmodi dignoſcitur pertinere, viſitandi, crimina et defectus quaecunque et quoſcunque ſubditorum dictarum civitatis et dioec. et aliorum ibidem delinquentium puniendi, corrigendi, et reformandi; ac etiam ad recipiendum, exigendum, et levandum fructus et proventus quoſcunque, et emolumenta quaecunque, ſpirituales et ſpiritualia ad epiſcopum Aſſaven. ſede plena, et dictum vener. patrem pro tempore vacationis hujuſmodi in civitate et dioec. praedictis, de jure et conſuetudine pertinentes et pertinentia quoviſmodo; et etiam ad auctorizandum permutationes beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque, dictarum civitatis et dioec. inter quaſcunque perſonas faciend. beneficiis eccleſiaſticis ad collationem ſeu proviſionem epiſcopi Aſſaven. qui ibidem fuerit, vel ad dictum vener. patrem aut eccleſiam ſuam Cant. pro tempore vacationis praedictae, quavis de cauſa pertinentibus, duntaxat exceptis; necnon ad exercend. faciend. et expediend. omnia et ſingula, et quaecunque, quae epiſcopus Aſſaven. ſede ibidem plena, ratione juris ſive juriſdictionis ſpiritualis hujuſmodi, in ipſis civitate et dioec. ubicunque et qualitercunque facere, exercere, vel expedire poſſet vel debeat, vel dictus venerab. pater archiepiſcopus pro vacatione praedicta facere poteſt, aut poſſet, ſeu expediret, vobis conjunctim et diviſim vices noſtras committimus et plenam poteſtatem; et ſi mandatum exigant ſpeciale, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. Collationes vero beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque ad collationem ſeu proviſionem epiſcopi Aſſaven. qui pro tempore fuerit, vel ad venerab. patrem archiepiſcopum Cantuar. praedictum, ratione vacationis hujuſmodi qualitercunque pertinentium; et ipſorum beneficiorum omnium et ſingulorum proviſionem et diſpoſitionem, cum vacaverint, executioneſque et inductiones quaſcunque ratione beneficiorum hujuſmodi, vacatione hujuſmodi durante, faciendas, collationi, proviſioni, et diſpoſitioni dicti venerab. patris archiepiſcopi tenore praeſentium ſpecialiter reſervamus; expreſſe vobis et cuilibet veſtrum inhibentes, ut de beneficiis hujuſmodi aut eorum collationibus, proviſionibus, ſeu executionibus, vel inductionibus in hac parte faciendis, per vos, aut quemlibet veſtrum, alium, vel alios nullatenus diſponatis, vel intromittatis quoviſmodo, quouſque aliud in mandatis receperitis. Dat. London. penultimo die Novemb. A. D. M.CCC.LXXV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 5.	SIMON SUDBURY 1.	1375.	EDWARD. III. 50.

Archiep. Cant. vicarii generalis commiſſio ad abſolvend. perſonas eccleſiaſticas dioec. Exon. pro non ſolutione ſubſidii papae. Ex reg. Sudbury fol. 23. b.

REVERENDISSIMI in Chriſto patris et domini, dom. Simonis, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, in remotis extra provinciam ipſius agentis, vicarius in ſpiritualibus generalis venerabili in Chriſto patri domino Thomae, Dei gratia Exon. epiſcopo, reverentias et honores tanto patri debit. Nuper per certificatorias literas veſtras dicto reverendiſſimo patri ſuper ſolutione primae partis ſubſidii lx. millia florenorum, domino noſtro papae per clerum regni Angliae ſolvendi directas, plenius intelleximus, quod pro portione vos et ſingulares perſonas eccleſiaſticas veſtrarum civitatis et dioec. occaſione dictae partis ſubſidii contingente, receptoribus ejuſdem ſubſidii per praedictum reverendiſſimum patrem archiepiſcopum deputatis, ſatisfacere curaviſtis. Verum, quia nonnullae perſonae hujuſmodi eccleſiaſticae civit. et dioec. veſtrarum, occaſione non ſolutionis dictae partis ſubſidii ipſas ſingulariter contingentes, cenſuras eccleſiaſticas contra non ſolventes hujuſmodi in proceſſibus per praefatum rever. patrem archiepiſcopum, et de ipſius mandato inde facto, ut aſſeritur, incurrerunt, fuit ex parte veſtra paterna compaſſione provide ſupplicatum, quatenus pro ſtatu perſonarum hujuſmodi, quae ſic, ut praemittitur, cenſuras eccleſiaſticas incurrerunt, providere vellemus de remedio opportuno. Ad abſolvendum igitur perſonas ſingulares praedictas quaſcunque veſtrarum civitatis et dioec. occaſione non ſolutionis memoratae, dictis cenſuris eccleſiaſticis involutas, ab eiſdem cenſuris in forma juris debita ſatisfactione ſuper memorata ſolutione earundem perſonarum praemiſſa, necnon ad diſpenſand. cum eiſdem perſonis ſuper irregularitate, ſi quam forſan ſic ligatae ſententiis celebrando divina vel immiſcendo ſe eiſdem, non tamen in contemptum clavium contraxerunt, eis ad tempus, prout viſum fuerit expedire, a ſuorum ordinum executione ſuſpenſis per vos, vel alium, ſeu alios, vobis dicti rever. patris archiepiſcopi, quin verius ſedis apoſtolicae auctoritate committimus vices noſtras, et plenam poteſtatem. Proviſo, quod nullum poſt ſatisfactionem debitam in praedictis pro abſolutionis beneficio ſeu diſpenſationis gratia hujuſmodi obtinendis, extra ſuam civitatem et dioec. oporteat laborare. Dat. London. 3. die Januarii, A. D. M.CCC.LXXV. ſub ſigilli noſtri officii teſtimonio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON. SUDBURY I.	1376.	EDWARD. III. 50.

Concilia provinciae Cantuar. Ex reg. Sudbury fol. 26.

DUO hoc anno concilia cleri Cant. provinciae per brevia regia ac mandata archiepiſcopi Cantuar. verbis uſitatis concepta, celebrata ſunt. Primum die Lunae prox. poſt feſtum Pentecoſtes per breve regium 23. die Aprilis et mandatum archiepiſcopi Cantuar. quinto non. Maii ſignata convocabatur. In quo nihil actum, praeter hoc quod in reg. Sudbury fol 26. a. notatur.

" Quod 9. cal. Julii, A. D. M. CCC. LXXVI. in domo capitulari eccleſiae S. P. London. dominus in convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. ibidem per eum tenta, ad ſupplicationem domini Norwicenſis epiſcopi revocavit mandatum circa adminiſtrationem teſtamenti, quae ad cur. archiepiſcopi ſpectabat, et relaxavit, ſalvo jure eccleſiae ſuae Cant. in conſimilibus."

Secundum die Martis in craſtino purificationis B. Mariae per breve regium de die 16 Decembris, et mandatum archiepiſcopi Cantuar. de die 17. Decembris coadunabatur; in quo praeter petitiones praelatorum, et cleri certis in articulis propoſitas et examinatas, ſubſidium trium groſſorum regi conceſſum eſt.

Petitiones praelatorum et cleri provinciae Cant. Et reſponſiones factae ad eas per concilium regis in parliamento tento apud Weſtm. etc. Ibid.

A VOTRE tres excellent real mageſtee, ſuppliont, humblement, et devoutement voz aſſidueles oratours, et devoutz praelatz, et toute la clergie de provincie du Caunterbirs, qu'al honour de Dieu, et la benoicte virgine Marie, et leſgliſe, et la clergie, les petitiouns deſouz eſcriptes, a les leies de ſeinte eſgliſe acordauntz, et as voz almes ſalvables, veulle votre hauteſſe et real mageſtee gracious ement ottroier.

1. En primer, meſque les diſmes de bois appelles " Sylvae caeduae" de divine droit, et de ſeinte eſgliſe, a Dieu et a ſeinte eſgliſe ſoient paieres, nientmains la on des tiels maneres des diſmes devant juges de ſeinte eſgliſe proceſs peut prohibitions roialmez as juges et parties ſont directes, et conſultations dues, et as loies de ſeinte eſgliſe accordantz come en les articlez et petitions ſubſequentz plus pleinement eſt contenuz, ne ſont grantez, dont ſuppliont les ditz prelatz et clergie qu'en la cauſe des diſmes des tielx maneres de " Sylvae caeduae" conſultations duez ſoient grantez, ſans difficultee quecumque.

" Reſpounce," Soit la loie ent uſee come avaunt cez hures enad' eſte reſonablement.

2. Item, que cheſcun matiere d'attachment, moleſtation, et inquietation, ceſſe en courte ſeculer, apres la primier conſultation eue, et bien liſe a cheſcun juge de ſeinte eſgliſe apres meſmez la conſultation, nient obſtante prohibicion roiale en apres appurchacer, et ſaunz attendre autre conſultation quecumque, outre ſur meſme la matiere, ſaunz damage en offenſe de roial mageſtee, fraunchement proceder.

" Reſpounce," Bien liſe a cheſcun juge de ſeinte eſgliſe apres une conſultatioun graunte proceder avant en la cauſe nient contre eſteaunt autres prohibitioun, ſi la matiere ne ſe chaunge, ou ſoit enlargir, pur ce que tiel brief ne doit iſſier ſi la courte fuiſt ent enformer.

3. Item, quant cauſe peut devant juge de ſeinte eſgliſe de penſioun due d'une eſgliſe a autre eſgliſe, ou d'une benefice de ſeinte eſgliſe a autre benefice de ſeinte eſgliſe, que ceſſe tout outrement prohibition roiale, que la prohibition, en cas qu'el paſſe, ſoit conſultatioun en ce cas franchement grantez, et la coniſſaunce et deciſion de celle cauſe ſoient a juges de ſeinte eſgliſe, et ne le ſeculer.

" Reſpounce," Le roi ferra ſercher lez recordz et evidences en ſoun commune baunk, treſorie, et aillours, touchauntz tielx penſions, et selonk ce que ſerra trove droit, et reſoun, ent ſerra fait.

4. Item, que ſi aucun conſultatioun conditionele ou modale en cauſe regardant a court de ſeinte eſgliſe ſoit grante per ycelles paroles, " Si ſit ita," " vel dum tamen," ou autrez paroles ſemblables qu' adounques le juge de ſeinte eſgliſe, devant qui la cauſe peut purra conuſtre de la verite del dit conditioun, ou manere al affect —— du purification dicelle et outre ce proceder en meſme la cauſe ſaunz deſturbaunce de juge ſeculer.

" Reſpounce," Le roi ne peot mie departir de ſoun droit, que ne face la loie a touz ſes ſubgiz en lour petitioun.

5. Item, que ſoit eſtabli, que nul clerk, ou perſone de ſeinte eſgliſe, nomement taunt come il entend as divines ſervicez en leſgliſes, cimiters, ou autres lieux a Dieu dediez, par autorite reale, ou autres ſeigneurs temporales ſoit pris ou areſtuz, ſi que par celle encheſoun divines ſervices ne ſoient deſturbes, ne ycelle comences par cas entre leſſer; et que meſme ce ſoit eſtabli des preſtres les corps notre Seigneur Jeſu Criſt as maladez portantz, et ſemblament de leur clers, ſi oveſque eux aucunz eueyent.

" Reſpounce," Le roi n'entende mye que nul criſtien le verroit faire iſſint, que ne ſoit fait par fraude ou colluſioun.

6. Item, quant al eveſque de Wynceſtre, que les choſez deſouz eſcriptz encountre lui attemptez purrount duement eſtre reformez. En primer que les temporaltez de ſa eſgliſe ſans ſuſficaunt conſente, et aſſente, de ceux, as quex il attient en ce partie, et des queux laſſent appurtenoit, ſont pris en mayns du roi, et nientmeins ſur ceo coment quil navoit dount ſon ceſt en les manoirs de ſa eſgliſe temporaler peot decliner

decliner defendur lui feuſt come de par notre ſeigneur le roi leu lui diſoit ſa demure es pluſour monſtrez, prioriez, et autres lieux de ſa diociſe, fundation, et patronage; par queles cauſes le dit eveſque ſuffre grauntz greefs, et la juriſdiction de ſeynte eſgliſe enblemys, et ſoun office paſturel en maint manere deſtourbez

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON SUDBURY 1.	1376.	EDWARD. III. 50.

Archiepiſcopi Cant. commiſſio ad convocandum et excitandum clerum dioec. Cant. ad ſubveniendum domino archiepiſcopo. Ex reg. Sudbury fol. 13. b.

SIMON, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. dilecto filio magiſtro Roberto de Bourne, commiſſar. noſtro Cantuar. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quia clerum noſtrarum civitatis et dioec. ac juriſdictionum nobis immediatarum, propter graves et urgentes neceſſitates ſtatum noſtrum et eccleſiae noſtrae Cant. concernentes, per vos exponendas eidem, ad certos diem et locum nos oporteat convocare; vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus clerum hujuſmodi certis die et loco congruis per vos limitandis, prout vobis melius expediens viſum fuerit, coram vobis convocari faciatis; eidemque neceſſitates noſtras hujuſmodi et eccleſiae noſtrae praedictae publice vice noſtra exponatis, ac clerum praedictum ad exhibendum nobis competens ſubſidium de bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis, pro dictarum neceſſitatum relevamine charitative excitetis, et etiam inducatis, certis loco et tempore, veſtro arbitrio ſtatuend. ſi ab eodem concedi, Deo dante, contigerit, perſolvend. necnon ad omnia et ſingula facienda et expedienda, quae in praemiſſis et circa ea fuerint neceſſaria, vel opportuna. Vobis, de cujus fidelitate et diſcretione plenam fiduciam in Domino obtinemus, committimus vices noſtras cum coercionis canonicae poteſtate. Et quid feceritis, et dictus clerus faciendum duxerit in praemiſſis, congruis loco et tempore certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth 13. cal. Maii, A. D. M. CCC. LXXVI. et noſtrae tranſlat. anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON SUDBURY 2.	1376.	EDWARD. III. 50.

Executio commiſſionis. Ibid. fol. 25. a.

REVERENDO in Chriſto patri ac domino, D. Simoni, Dei gratia Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, veſter humilis et devotus Robertus de Bourne, commiſſarius veſter Cantuar. generalis, obedientiam, et reverentiam tanto patri debitas cum honore. Veſtrae paternitatis reverendae mandatum nuper recepi, tenorem continens ſubſequentem: Simon permiſſione divina, etc. "prouti continetur in inſtrumento proxime praecedenti." Hujus ſiquidem mandati veſtri reverendi auctoritate clerum hujuſmodi certis die et loco congruis, per me ipſi limitatis, coram me feci evocari; eidemque clero neceſſitates et onera varia eccleſiae veſtrae Cant. et vobis incumbentia, publice expoſui vice veſtra, ac clerum praedictum ad expediendum vobis competens ſubſidium aliquod de bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis, pro dictarum neceſſitatum relevamine, rationibus et motivis de jure approbatis, charitative excitavi, et etiam induxi; ſed idem clerus, deliberatione aliquali habita ſuper praemiſſis, duxit ſe excuſare, allegans inſtanter, quod propter oppreſſiones et onera diverſa ipſi et eorum beneficiis incumbentia, et interpoſita in praeſenti, et alia, ut creditur, veriſimiliter in brevi impoſitura, ſe non poſſe ſubſidium aliquod hujuſmodi offerre, vel concedere ad praeſens quoviſmodo. Volens tamen, ut aſſeruit, ceſſantibus oppreſſionibus et oneribus hujuſmodi, in poſterum ſubvenire vobis et eccleſiae praedictae in ea parte juxta poſſe; nonnullos etiam dicti cleri legitime citatos, praeconizatos, diutiuſque expectatos, et minime comparentes, reputavi contumaces, poenamque pro ipſorum contumacia paternitati veſtrae reſervando. Et ſic mandatum veſtrum reverendum cum diligentia, quatenus potui, in omnibus ſum executus reverenter, prout decet. Dat. cal. Junii, A. D. ſupradicto.

Mandatum archiepiſcopi Cant. epiſcopo Hereford. pro collectione ſubſidii papalis. Ibid. fol. 24. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro, fratri Johanni, Dei gratia epiſcopo Hereforden. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem, ac mandatis apoſtolicis firmiter obedire. Nuper vener. fratri noſtro, domino Willelmo, Dei gratia nunc epiſcopo London. tempore, quo eccleſiae veſtrae Hereforden. praefuerat, auctoritate apoſtolica dedimus noſtris literis in mandatis, ut ipſe medietatem unius decimae, nomine cujuſdam ſubſidii lx. millia florenorum nobis, vobis, ac caeteris praelatis et clero regni Angliae a ſanctiſſimo in Chriſto patre et domino noſtro, D. Gregorio, div. prov. papa xi. nuper impoſiti, ad duos terminos, citra viz. feſtum natalis Domini prox. elapſum, et citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae prox. nunc futur. aequis portionibus, a perſonis et viris eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus,

regularibus, exemptis et non exemptis, bona et beneficia eccleſiaſtica in veſtris civitate et dioec. obtinentibus, ſub poenis et cenſuris eccleſiaſticis, in dictis literis apoſtolicis contentis, contra non ſolventes promulgatis, levaret, levarique faceret, quodque ipſe pro bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis propriis, quatenus ipſum in ea parte concernebat, contribueret, ſub poenis et cenſuris antedictis. Verum quia idem vener. frater noſter ab eccleſia praedicta Hereforden. ad eccleſiam London. per ſedem apoſtolicam tranſlatus extitit, pars dimidia medietatis decimae praedictae, quae citra feſtum natalis Domini prox. elapſum ſolvi et levari debuerat, a perſonis et viris eccleſiaſticis veſtrarum civitatis et dioec. pro bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis levata non extitit, etiam nec ſoluta. Fraternitati igitur veſtrae auctoritate apoſtolica ſupradicta committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus partem dimidiam medietatis decimae praedictae, quae, ut praemittitur, a perſonis et viris eccleſiaſticis veſtrarum civitatis et dioec. de bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis citra feſtum natalis Domini prox. elapſum, nomine dicti ſubſidii, ſolvi debuerat et levari, necnon aliam partem dimidiam ejuſdem medietatis decimae citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae prox. nunc futur. exigi, colligi, et levari faciatis. Necnon procurationes dominorum Ravenn. et Rothomagen. archiepiſcoporum, et Pampilon. et Senogalien. epiſcoporum, et magiſtri AEgidii Mimionis, praepoſiti Valentinen. nuper ſedis apoſtolicae nunciorum, a retro in veſtris civitate et dioec. exiſtentes, a viris et perſonis eccleſiaſticis praedictis levari faciatis. Voſque ad praemiſſa contribuatis pro rata portione vos concernente, citra feſtum memoratum, ſub poena ſententiae excommunicationis majoris, quam in omnes et ſingulos ſubditos veſtros praemiſſis infra tempus praedictum non parentes cum effectu, mora, dolo, negligentia, ſeu culpa ipſorum in hac parte praecedentibus, noſtraque canonica monitione praemiſſa, exnunc prout extunc, auctoritate apoſtolica ſupradicta ferimus in hiis ſcriptis; quos etiam omnes et ſingulos praemiſſis non parentes, citra feſtum nativitatis S. Joh. Baptiſtae praedictum cum effectu, in dictam majoris excommunicationis ſententiam incidiſſe occaſione praemiſſa, et ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe poſt terminum praedictum in eccleſiis eorum propriis, et alibi, ubi expediens fuerit, diebus et horis ad hoc congruis et opportunis, publice et ſolenniter denunciari faciatis; portiones etiam ipſorum quemlibet ratione bonorum et beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum occaſione praemiſſa concernentes, per fructuum et proventuum beneficiorum ſuorum hujuſmodi ſequeſtrationem, et alia juris remedia levari faciatis. Omnem inſuper pecuniam in hac parte collectam vel colligendam, domino Roberto, rectori eccleſiae S. Gregorii London. receptori per nos in hac parte deputato London. perſolvi faciatis. Abſolutionem vero omnium et ſingulorum ſubditorum veſtrorum, qui praefatam ſententiam incurrerint, poſt debitam ſatisfactionem et ſolutionem ſuper praemiſſis, vobis committimus per praeſentes. Et quid feceritis in praemiſſis, nos congruis loco et tempore certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth 3. non. Maii, A. D. M.CCC.LXXVI. et tranſlat. noſtrae anno 2.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON SUDBURY 2.	1376.	EDWARD. III. 50.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. de tenendo feſtum ſancti Auguſtini ſub duplici feſto. Ex reg. Sudbury fol. 18. b.

UNIVERSIS et ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, epiſcopis provinciae noſtrae Cantuarienſis, ac dilectis filiis abbatibus, prioribus, archidiaconis, archipresbyteris, officialibus, decanis, rectoribus, vicariis, et capellanis parochialibus, per noſtras civitatem, dioeceſim, et provinciam Cantuarienſem praedictam conſtitutis, ſalutem in Domino, et mandatis noſtris, quin verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Gregorii, divina providentia papae undecimi, ipſius vera bulla plumbea cum filis canapis bullatas, non cancellatas, non abolitas, nec aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, ex parte venerabilium et religioſorum virorum abbatis et conventus monaſterii ſancti Auguſtini Cantuarienſis praeſentatas, nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes:

Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuar. et Eboracen. archiepiſcopis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Decet cunctos Chriſti fideles illos in terris ſummae devotionis ſtudio venerari, quos omnipotens Deus perpetuae corona gloriae in caelo magnificavit, etc. "uti in bulla Innocentii ſexti ad A. C. M.CCC.LIV. ex reg. Iſlip ſupra pag. 33. habetur." Dat. Avinioni pridie idus Novembris, pontificatûs noſtri anno quinto.

Poſt quarum quidem literarum praeſentationem et receptionem, ex parte religioſorum virorum praedictorum fuimus cum inſtantia requiſiti, ut executionem dictarum literarum apoſtolicarum debite faceremus; vobis igitur venerabilibus fratribus noſtris praedictis, ac caeteris perſonis ſuperius deſignatis, omnibus et ſingulis auctoritate apoſtolica ſupradicta committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praedictas literas apoſtolicas in ſingulis eccleſiis vobis ſubditis executioni debitae demandantes, feſtivitatem dicti glorioſi confeſſoris faciatis ſingulis annis, futuris temporibus, ſub duplici officio ſolenniter celebrari: et nihilominus in feſto hujuſmodi a mechanicis et aliis operibus interdictis in feſtis duplicibus omnino ceſſari, juxta tenorem mandati apoſtolici ſupradicti. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. apud Lamheth 3. nonas Maii, A. D. M.CCC.LXXVI. et tranſlationis noſtrae anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſt.	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON SUDBURY 2.	1376.	EDWARD III. 50.

Breve regium epiſcopis pro magiſtro, bacalariis, et ſcholaribus juris canonici et civilis Oxoniae de pacificando. Ex rot. pat 50. E. 3. p. 1. m. 14. d. apud Foeder. Rymer. vol. vii p. 112.

REX venerabilibus patribus W. Londonienſi, Thomae Elienſi, A. Menevenſi, R. Sarum, et W. Ciceſtrenſi epiſcopis, ſalutem. Nuper audivimus de quibuſdam diſſenſionibus, rixis inſolitis, et retroactis temporibus inauditis, inter magiſtros et doctores theologiae, juris canonici et civilis, et facultatis artium, earumque ſcientiarum bacalarios et ſcholares noviter jam exortis, occaſione quorundam ſtatutorum formam, et reſponſiones bacalariorum juris civilis et canonici ad quaeſtiones per doctores decretorum et legum diſputandas, concernentium, noviter editorum; quorum occaſione bannitiones, convictiones, et alia gravamina varia contra certas perſonas plurima ſunt ſecuta; quae diſſenſiones, rixae, et alia gravamina praenotata in praejudicium non modicum, et enervationem quodammodo praedictae univerſitatis tenderent, niſi per nos manus eſſent appoſitae, pro repellendis praemiſſis inconvenientibus adjutrices; nos volentes praedictam univerſitatem ſuſtinere in ſuis uſibus, privilegiis, et conſuetudinibus univerſis, prout eam ab initio privilegiis dotavimus, et eadem privilegia ſaepius augmentavimus, per temporum curricula diverſorum, pro pace dictae univerſitatis pariter et quiete; in cauſis et negotiis praemiſſorum et omnium aliorum incidentium, emergentium, et ea qualitercunque contingentium, vobis committimus plenarie vices noſtras, dantes vobis quatuor, vel tribus veſtrum, tenore praeſentium, auctoritatem, poteſtatem, ac mandatum ſpeciale, negotium praedictum cum omnibus et ſingulis praemiſſis, vel ea quoquo modo contingentibus, vel dependentibus ab eiſdem, vice noſtra audiendi, et in eiſdem (amputatis quibuſcunque dilationibus et allegationibus frivolis) alterius etiam partis praeſentia nullatenus expectata, plenarie cognoſcendi, ac ea reformandi, et debito fine terminandi, bannitiones, convictiones, ſtatutaque praedicta in parte vel in toto revocandi, et ſubducendi, prout vobis quatuor, vel tribus veſtrum videbitur expedire; bannitoſque et convictos praedictos in univerſitatem praedictam reconciliandi, prout vobis quatuor, vel tribus veſtrum videbitur opportunum; cancellarioque, procuratoribus, magiſtris, doctoribus, ſcholaribus, et aliis quibuſcunque univerſitatis praedictae inhibendi, ne contra ordinationes veſtras quatuor, vel trium veſtrum, neque de caetero ſtatuta injuſta ſeu irrationabilia contra facultates juris canonici vel civilis edant, ſeu faciant quoviſmodo, ſub poena foriſfacturae omnium bonorum ſuorum temporalium, et revocationis privilegiorum omnium, a nobis vel praedeceſſoribus noſtris univerſitati praedictae, magiſtris, doctoribus, vel ſcholaribus ejuſdem primitus conceſſorum. Et ea, quae ſic per vos quatuor, vel tres veſtrum terminata vel ordinata fuerint, vallandi et affirmandi; et omnia alia faciendi et exequendi, quae pro reformatione praemiſſorum, juxta diſcretiones veſtras quatuor, vel trium veſtrum neceſſaria fuerint, vel etiam opportuna. Et ideo vobis mandamus, quod ad certos dies et loca, quos vos quatuor, vel tres veſtrum ad hoc provideritis, circa praemiſſa ſolerter cum efficacia intendatis, et ea faciatis et exequamini, prout a parte juſtitiae, et pro pace, quiete, et tranquillitate praedictae univerſitatis vobis quatuor, vel tribus veſtrum videbitur expedire. Damus autem unicuique partium praedictarum et omnibus aliis, quorum intereſt, tenore praeſentium, firmiter in mandatis, quod vobis quatuor, vel tribus veſtrum in praemiſſis, et praemiſſorum quolibet faciendis et exequendis, obediant et pareant, pariter et intendant. In cujus, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſterium viceſimo die Junii.

Breve regium contra bullas papae, et alia ſcripta praejudicialia illata in regnum, etc. Ex reg. Sudbury fol. 142. a.

EDWARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri S. eadem gratia archiepiſc. Cant. totius Angliae primati, ſalutem. Quia datum eſt nobis intelligi, diverſas literas, bullas, et alia ſcripta quam plura nobis et regno noſtro Angliae, ac ſubditis noſtris ejuſdem praejudicialia continentia, vobis a partibus exteris in regnum et poteſtatem noſtra executioni demandand. fore tranſmittend. quod, ſi permitteretur, in noſtri et coronae noſtrae praejudicium, et exhaeredationem, et dictorum noſtrorum ſubditorum oppreſſionem, cederet manifeſte, ut dicitur; et volentes damnis et periculis, quae ex hiis et conſimilibus nobis et regno noſtro ac ſubditis noſtris praedictis evenire poſſent, praecavere; vobis mandamus, quod literas, bullas, et ſcripta quaecunque nobis, ac regno et ſubditis noſtris, ut praedictum eſt, praejudicialia, ſi quae vobis deferri contigerit, ſtatim cum ea receperitis, nobis et conſilio noſtro ſalvo et ſecure mittatis; dantes univerſis et ſingulis perſonis eccleſiaſticis in quacunque dignitate vel officio in dioec. veſtra conſtitutis, ex parte noſtra in mandatis, quod omnia literas et ſcripta nobis et ſubditis noſtris, ut praedicitur, praejudicialia, ſi quae ſibi, ſeu eorum alicui aliquo colore deferri contigerit, nobis et conſilio noſtro ſimiliter ſalvo

et

et ſecure mittant; ut nos, viſis et examinatis coram dicto conſilio noſtro hujuſmodi literis et ſcriptis, ulterius inde fieri faciamus, quod juſtum fuerit et rationis publicationi omnium literarum, et aliorum ſcriptorum hujuſmodi, ac executioni inde per vos, ſeu ipſas perſonas eccleſiaſticas in dioec. veſtra faciendae, quouſque aliud a nobis et ipſo concilio noſtro inde habueritis in mandatis, ſuperſedeatis, et ſuperſederi demandetis ſub periculo, quod incumbit. Teſte meipſo apud Weſtm. 21. die Auguſti, anno regni noſtri Angliae L. regni vero noſtri Franciae XXXVII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Gregor. XI. 6.	Simon Sudbury 2.	1376.	Edward. III. 50.

Aliud breve de eiſdem. Ex reg. Sudbury fol. 142. a.

Reverent piere en Dieu, nous vous envoions par noſtre lige Simon de Tomton, portour des ceſtes, une noſtre brief deſlouz noſtre grant ſeal, vous donantz en mandement par meſme noſtre brief, que lettres et autres eſcritz queconques prejudicielz a nous et a noz roialme et ſugiz, ſi acunes vouz ſoient per cas apportez, envoiez ſi toſt, que vous les averez receu, a nous et a notre conſeil; et que vous commandez de notre part a toutez perſones de ſeint egliſe en votre dioc. de Canterbirs, que tous cieux lettres et eſcrits prejudiciels come deſus, ſi acunes leur ſoient apportez, ils envoient auſſi a nous et a noſtre conſeil avantdit, et que vous ſurſees et facez ſurſeoir de la publication et execution des dites lettres et eſcritz tanque de nous eveiez autre mandement. Si vous mandons et chargeons, que de notre dite brief facez due execution en touz pointz ſanz rien attempter en faire a lencontre, ſur le peril, que y appent. Nos certifiaunt en noſtre chauncellerie par vos lettres, et par le dit portour, de jour et lieu, quant et ou vous averez receu noſtre brief avantdit. Et ce ne leſſez. Don. ſouz noſtre prive ſeal a noſtre manoir de Havering le primer jour de Septembr.

Reſponſum domini archiepiſcopi. Ibid. fol. 142. b.

Excellentissimo in Chriſto principi et domino ſuo, domino Edwardo, Dei gratia regi Angliae et Franciae illuſtri, ac domino Hiberniae, Simon, permiſſione divina, etc. ſalutem in eo, qui dat regibus regnare. Excellentiae veſtrae regiae tenore praeſentium intimamus, quod quinto die menſis Septembris, A. D. infraſcripto apud le Forde literas excellentiae veſtrae privatas, ſigillo veſtro privato ſigillatas, ac breve veſtrum ſub magno ſigillo veſtro incluſum recepimus, quibus nobis mandaſtis, quod ſi quae literae, bullae, et alia ſcripta nobis a partibus exteris tranſmitterentur, executioni per nos demandanda, vobis, regno, ac ſubditis veſtris praejudicialia, nos ea ſtatim cum ea receperimus, vobis et veſtro conſilio ſalvo et ſecure mitteremus, dantes ſingulis perſonis eccleſiaſticis, in quacunque dignitate vel officio conſtitutis, ex parte veſtra in mandatis, quod hujuſmodi literas et ſcripta, ut praedicitur, praejudicialia, ſi quae eis deferri contigerit, quod ea vobis et veſtro conſilio ſalvo et ſecure ſimiliter mittant; ut vos, viſis et examinatis coram dicto conſilio veſtro hujuſmodi literis et ſcriptis, ulterius inde fieri faciatis, quod ſit juſtum, quodque publicationi omnium literarum et ſcriptorum hujuſmodi, ac executioni eorundem per nos, aut ipſas perſonas eccleſiaſticas in dicta noſtra dioec. faciendae, quouſque aliud a vobis et ipſo conſilio inde habuerimus in mandatis, ſuperſederemus et ſuperſedere faceremus. Nos itaque Simon, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus ſupradictus, tam dictis veſtris literis privatis, quam brevi praedicto et contentis in eiſdem parebimus reverenter in omnibus, prout decet. Quae omnia et ſingula veſtrae excellentiae in cancellaria veſtra tenore praeſentium intimamus, quam diu et feliciter in proſperis conſervet ſucceſſibus clementia ſalvatoris. Dat. apud le Forde praedict. die praefato, A. D. M.CCC.LXXVI. et tranſlat. noſtrae anno ſecundo.

Breve regium pro archiepiſcopo Eborum, de ſupervidendo collegium vocatum la Quenehall in Oxonia. Ex rot. clauſ. 50. E. iii. p. 2. m. 9.

Rex dilectis ſibi praepoſito et ſcholaribus collegii vocati la Quenehall noſtri patronatus in Oxonia, ſalutem. Cum in ſtatutis et ordinationibus collegii praedicti coram nobis et conſilio noſtro, per vos (praefate praepoſite) de mandato noſtro nuper exhibitis (ad quorum inviolabilem obſervationem aſtricti eſtis, et tenemini ſinguli vinculo juramenti) inter caetera contineatur, quod archiepiſcopus Eborum pro tempore exiſtens, ſtatum collegii praedicti ſupervidere, ac praepoſitum ejuſdem, cum electus fuerit, confirmare, et in quibuſdam caſibus deponere, diſcordiaſque, et contentiones omnimodas ibidem habitas vel habendas, quae per praepoſitum et ſcholares collegii praedicti commode ſedari non poterunt, cenſere debet et terminare. Ac jam venerabilis pater Alexander, archiepiſcopus Eborum, perpendens enormes defectus in collegio praedicto patenter imminere, ac quaſdam lites, diſcordias, altercationes, injurias, et debata inter vos habita, et ſuborta fuiſſe, et adhuc exiſtere non correcta, quoſdam ſufficientes clericos, commiſſarios ſuos, ad vices et officium ſuum in omnibus, quae collegium illud concernunt vel concernere poterunt, juxta ſtatuta et ordinationes praedicta, debite

debite faciendum et exercendum deputaverit, et aſſignaverit, ſicut idem archiepiſcopus nobis eſt teſtificatus. Nos, qui dicta ſtatuta et ordinationes abſque violatione firmiter obſervari, et vos, licet invitos, in unum, tanquam ſocios et confratres, annectere volumus et unire; vobis diſtrictius, quo poterimus, injungendo mandamus, quod eadem ſtatuta, et ordinationes, ſingulaque contenta in eiſdem obſervetis, et faciatis fideliter obſervari; et eidem archiepiſcopo, ac commiſſariis ſuis in praemiſſis omnibus, ac licitis, et canonicis mandatis ſuis pareatis, intendatis, et obediatis juxta ſacramenta veſtra, ac vim, formam, et effectum ſtatutorum et ordinationum praedictorum, ab eorum cognitione vel ſententia contra ſacramenta, ſtatuta, et ordinationes illa frivole vel indebite non provocantes, vel appellantes quoviſmodo; et provocationes, ſi quae per vos, vel aliquem veſtrum in hac parte factae fuerint, ſine dilatione revocari et adnullari faciatis: ſcientes pro certo, quod ſi in vobis rebellio vel defectus in hac parte reperiatur, vos quaſi regii mandati contemptores et rebelles noſtros taliter puniri faciemus, quod punitio veſtra aliis omnibus cedet perenniter in terrorem conſimilis poſtmodum praeſumendi. Teſte rege apud Weſtmonaſterium 18. die Novembris.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 6.	SIMON SUDBURY 2.	1376.	EDWARD. III. 51.

Mandatum pro viſitatione dioec. Cantuar. Ex reg. Sudbury fol. 31. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. officiali noſtri archidiaconi Cantuar. ſalutem, etc. Suſcepti cura regiminis nos compellit, ut vitia extirpando, et plantando virtutes, quantum cum Deo poterimus, clerum et populum noſtrarum civitatis et dioec. Cantuar. ſervato juris ordine, pro locis et temporibus opportunis actualiter viſitemus. Tibi igitur in virtute obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus cites, ſeu citari facias peremptorie archidiaconum noſtrum Cantuar. ac omnes et ſingulos noſtros ſubditos decanatus Cantuar. quod ſufficienter coram nobis vel noſtris commiſſariis in eccleſia noſtra Cantuar. 10 die menſis Januar. prox. futuro, compareant; illi viz. qui in dicto decanatu eccleſias, ſeu eccleſiarum portiones, tanquam eis appropriatas, tenent; ac illi, qui in alienis eccleſiis aut parochiis decanatus ejuſdem penſiones vel portiones aliquas percipiunt decimarum. Hii etiam, qui capellas ſeu oratoria infra fines ſeu limites alicujus parochiae decanatus praedicti habere noſcuntur, in quibus divina faciunt celebrari; et illi, qui plura beneficia eccleſiaſtica, aut dignitates eccleſiaſticas in dicto decanatu ſimul tenent, quae et quas abſque diſpenſatione canonica nequeunt adinvicem retinere; et qui in eodem decanatu parochiali obtinent eccleſias, quibus cura imminet animarum, et infra annum a tempore aſſecutionum ſuarum de eccleſiis antedictis, et pacificae poſſeſſionis de eiſdem adeptae, in presbyteros, legitimo impedimento ceſſante, juxta juris exigentiam non fuerint ordinati, jus ſpeciale; ac diſpenſationes canonicas, ſi quod et quas habeant in hac parte; necnon univerſi rectores, et vicarii eccleſiarum, et omnes alii qualeſcunque beneficium eccleſiaſticum in eodem decanatu habentes, qui noſtrae viſitationis officium ſubire tenentur, titulos ſuos, quibus mediantibus, eccleſias et beneficia hujuſmodi fuerint aſſecuti, et vicarii ordinationes vicariarum ſuarum, ipſi quoque rectores et ſeculares beneficiati et vicarii, ac omnes ſacerdotes ſeculares in dicto decanatu divina officia celebrantes, literas ordinum ſuorum, ac etiam commendatitias, ſi de dioeceſibus fuerint alienis, pro termino peremptorio propoſituri, exhibituri, oſtenſuri, et de praemiſſis plenam fidem facturi, ac noſtrae viſitationis officium, prout ad eos et eorum quemlibet pertinet, canonice ſubituri, facturique ulterius et recepturi, juxta naturam et qualitatem praemiſſorum, quod juſtitia ſuadebit. Denuncies inſuper ſeu denunciari facias omnibus et ſingulis ſupradictis, quod ſive dictis die et loco venerint, ſive non, procedetur in hiis, prout de jure fuerit procedendum. Cites inſuper ſeu citari facias peremptorie ſex vel quatuor parochianos, juxta amplitudinem et latitudinem parochiarum, fide dignos cujuſlibet eccleſiae per nos, ut praemittitur, viſitandae, quod die et loco ſupra aſſignatis compareant coram nobis perſonaliter, vel noſtris commiſſariis, ſuper requirendis ab eis hujuſmodi viſitationem noſtram, correctionemque, et ſalutem contingentibus animarum, dicturique, quam noverint, veritatem. Hunc autem terminum peremptorium abbreviand. ſic duximus, propter evidens periculum animarum, quod evenire poſſe formidamus ex dilatione diutina praemiſſorum. Tibi etiam tenore praeſentium inhibemus, et per te dictarum noſtrarum civitatis et dioec. ſubditis et miniſtris inhiberi volumus et mandamus, ne in praejudicium hujuſmodi viſitationis noſtrae faciendae quicquam attemptes vel attemptent, facias aut faciant aliqualiter attemptari. Qualiter autem dictum mandatum noſtrum fueris executus, et qui, et ex qua cauſa, ut praemittitur, fuerint evocati, nos dictis die et loco, una cum nominibus et cognominibus eorundem, certifices literis tuis patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. Cantuar. cal. Januar. A. D. ſupradicto, et tranſlat. noſtrae anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Gregor. XI. 7.	Simon Sudbury 2.	1376.	Edward. III. 51.

Acta viſitationis dioec. Cantuar. ab archiep. factae. Ex reg. Sudbury fol. 31. b.

Die Mercurii prox. poſt feſtum Epiphaniae Domini, viz. 7. idus Januar. A. D. ſupradicto, dominus ad prioratum S. Gregorii Cantuar. cauſa viſitationis inibi faciendae perſonaliter acceſſit; et conſtitutis coram eo in domo capitulari dicti prioratus fratre Willelmo, ejuſdem priore, et octo canonicis ejuſdem prioratus, quidam frater Thomas Rauf. dicti prioratus canonicus, propoſuit verbum Dei, aſſumpto ſibi pro themate: "Fili, praepara animam tuam." Quo finito, exhibitum fuit ibidem certificatorium prioris et conventus dicti loci, continens ipſos et omnes alios, qui dictae viſitationi tenentur intereſſe de conſuetudine vel de jure, fuiſſe juxta tenorem mandati domini peremptorie citatos ad ſubeundum hujuſmodi viſitationis officium; quos omnes, praeter fratrem Willelmum Wykham, qui tunc abſens erat de licentia domini, idem dominus monebat in virtute obedientiae, et ſub poena ſententiae excommunicationis, quod corrigenda in dicto prioratu per viſitationem ſuam hujuſmodi, abſque omni odio et favore ſibi revelarent; quibus omnibus et ſingulis per eum examinatis, inter caetera detectum extitit, quod, ubi dudum in viſitatione bonae memoriae Simonis de Iſlip ordinatum extitit, quod quilibet canonicus infirmus caperet in infirmaria quotidie ultra alia neceſſaria communia unum denar. pro pitantia, jam dictus denarius infirmis ſubtrahitur. Item, domus infirmariae et camerae ejuſdem ſunt ruinoſae. Item, quod prior et conventus non poſſunt expendere annuatim ultra cccvi. marcas, praeter officium camerariae, quod valet annuatim circiter xx. libras; et prioratus eſt in debito circiter xl. libr. In prioratu de Bentele non erit canonicus ſine ſocio, qui valet per annum xxv. marc. Item, epiſtola in miſſa capitulari legitur quotidie per unum canonicum indutum ſuperpellicio, nudo capite ſine amita, ita quod colaria legentium, quae aliquando ſunt fracta, turpia et inhoneſta apparent laicis, in dehoneſtatem ordinis. Quoad hoc ultimum, dominus voluit, quod legentes utantur amitis uſque ad proximum reditum ſuum. Quoad denarium ſubtractum infirmis, voluit, ſtatuit, et ordinavit, quod unus denarius cuilibet infirmo canonico, durante infirmitate ſua, de caetero in dicto prioratu quotidie detur: et ad hoc faciendum monuit dictos priorem et conventum in virtute obedientiae, et ſub poena excommunicationis; noluit tamen antiquos canonicos, viz. ſtagiarios, ſub dicta ordinatione comprehendi. Voluit etiam conſulendo, quod prior aſſignaret certum reditum annuum ad reparationem dictae infirmariae, et camerarum ejuſdem. Et ſic receſſit a loco. Sed prior ſolvit domino procurationem ſuam, et dominus eam retradidit ex liberalitate.

Continuatio viſitationis dioec. Cantuar. Ibid. fol. 32. a.

Visitatio eccleſiae Cantuar. facta per dominum ſecundo die menſis Januar. A. D. ſupradicto. Exhibito coram eo certificatorio prioris et capituli Cantuar. quod eſt tale: Reverendiſſimo in Chriſto patri, ac domino, dom. Simoni, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, etc. veſtri humiles et devoti, et filii, prior et capitulum eccleſiae Chriſti Cantuar. obedientiam, reverentiam, et honorem. Mandatum paternitatis veſtrae reverendae nuper recepimus ſub eo, qui ſequitur, tenore: Simon, etc. "prout continetur in inſtrumento prox. praecedenti." Cui quidem mandato veſtro reverendo, quatenus nos concernit, ſecundum vim, formam, et effectum ejuſdem parebimus, ut convenit, reverenter. Nomina vero et cognomina citatorum omnium, qui viſitationi veſtrae praedictae intereſſe tenentur, praeter fratres Thomam Wykyng, Will. Stone, Will. Gillyngham, Will. Chart, et Joh. Bertram, noſtros commonachos, de licentia veſtra in ſcholis Oxon. exiſtentes, in ſchedula hiis annexa ſerioſius continentur. Dat. in capitulo noſtro Cantuar. primo die menſis Januar. A. D. ſupradicto. Propoſito per dominum in domo capitulari eccleſiae praedictae primitus verbo Dei, et ſibi pro themate aſſumpto: "Simon, amas me? paſce oves meas." Quo completo, et certificatorio praedicto coram eo perlecto, monuit dictos priorem et capitulum, ac ſingulares monachos ejuſdem ibidem exiſtentes, qui fuerunt in numero xlvi. in virtute obedientiae, et ſub poena ſententiae excommunicationis majoris, quod illa, quae per viſitationem hujuſmodi ſunt corrigenda, ſibi revelent, poſtpoſitis omnimodis odio, timore, et favore; et tunc eodem die et nonnullis diebus ſequentibus dictos priorem et monachos ſingillatim et ſecrete, aſſumpto ſecum in hujuſmodi excommunicatione, in domo capitulari, praedicto magiſtro Johanne de Barton, notario ſuo, examinavit; et poſt completam hujuſmodi examinationem 2. idus Januar. A. D. praedicto, dictis priori et monachis in praefata domo capitulari congregatis, ſubſcriptos articulos, utilitatem et honeſtatem dicti prioratus concernentes, recitavit, monendo dictos priorem et monachos in virtute obedientiae praedictae, et ſub poena, qua potuit, injungendo eiſdem: Inprimis, quod prior, et illi, qui ſe intromittunt de hoc, quod numerus monachorum augmentetur, et quod habiles et ſcientes tantum recipiantur, et quod monachi miſſas ſuas celebrent, niſi fuerint legitime impediti. Item, quod clauſtrales, et alii laborantes in eccleſia, habeant recreationes ſolitas, ſecundum laborem eorum. Item, quod ſilentium melius ſervetur, et quod magis utantur loqui

loqui Latinum. Item, quod octab. ſanctorum Stephani, Johannis, et Innocentii fiant cum "Placebo" et "Dirige;" ut fieri antiquitus ſolebat. Ordinavit hoc dominus et voluit. Item ſtatuit et ordinavit, quod feſtum Epiphaniae ſit de caetero in eccleſia feſtum principale. Ad hoc conſenſerunt prior et capitulum. Item, quod officiarii veniant ad matutinas, et quod hiſtoriae melius praevideantur. Item ſtatuit et ordinavit, quod infirmaria reparetur; et quod quilibet infirmus habeat in die ultra communia neceſſaria unum groſſum, et quod infirmi habeant cuſtodem; et quod provideatur eiſdem de medicinis et curis. Item oneravit priorem, ut melius provideatur conventui in officio camerarii. Item, quod provideatur de officiis bercenarii, et garwentarii, quod fraus antiqua menſurarum tollatur in eiſdem. Item oneravit priorem, quod camerae noviter inventae tollantur. Item, quod celerarius diligentius ordinet per ſe et ſuos ſervientes de victualibus conventui. Item oneravit illum, ad quem pertinet, ne mulieres veniant ad coquinam, et alia officia pro liberatis quaerendis. Item, quod provideatur, ne ſubtrahatur liberata monachi mortui debita, per annum poſt ejus mortem. Item, quod monachi non habeant equos proprios. Item, quod tractetur de maneriis melius inſtaurandis. Item, quod ſigillum commune melius cuſtodiatur, et quod munimenta ardua, quae tranſeunt ſub illo ſigillo, regiſtrentur. Item, quod non ſaepius mutentur cuſtodes feretri S. Thomae. Item, quod oblationes debitae monachis per oſtiarios non ſubtrahantur. Item quod melior cuſtodia provideatur pro imagine beatae Mariae ſubtus le Croft. Item, quod nullus monachus faciat fieri veſtimenta ſua in villa, nec comedat in ea; et cum parentes monachorum viſitent eos, honeſte recipiantur in monaſterio. Item, quod praecentor faciat libros reparari, prout ad eum pertinet. Item oneravit priorem, quod faciat reparari coquinam et dormitorium. Item, quod monachi non utantur furruris pretioſis, maxime ad oſtenſionem. Item conſuluit, quod prior et conventus tractarent inter ſe, quod poſſent vivere de poſſeſſionibus et reditibus ſuis, et quod oblationes factae in eccleſia dividantur ad debita ſolvenda, quae ſunt MD libr. et in parte ad refectionem eccleſiae. Item injunxit eiſdem, quod abſtineant ſe a litibus et detractionibus; et quod potius affectent bonum commune, quam ſingulare. Item, quod affectent plus prodeſſe, quam praeeſſe. Quibus articulis ſic factis, recitatis, conſultis, et injunctis per dominum, reſervavit ſibi non expedita per dictam ſuam viſitationem uſque ad proximum reditum ſuum Cantuar. Et ſic benedixit monachis, et receſſit a domo capitulari praedicta.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Mandatum archiepiſcopi Cant. pro viſitatione dioec. Cant.
Ex reg. Sudbury fol. 35. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. officiali archidiaconi noſtri Cantuar. ſalutem, etc. Tibi tenore praeſentium intimamus, quod nos clerum et populum decanatuum infraſcriptorum noſtrae dioec. prout nobis deſuper miniſtratum fuerit, diebus et locis inferius deſignatis, intendimus viſitare. Quocirca volumus, et tibi in virtute obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus hoc noſtris ſubditis intimes, ſeu intimari facias, praemunientes eoſdem, quod ſe praeparent ad ſubeundum viſitationem hujuſmodi ſecundum canonicas ſanctiones. Cites etiam ſeu citari facias peremptorie archidiaconum noſtrum Cant. ac omnes et ſingulos, exemptos et non exemptos, dictorum decanatuum, de quibus cavetur inferius, nobis ſubditos, quod illi de decanatu de Cherryng, die Lunae prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "Miſericordia Domini," prox. nunc futur. in eccleſia parochiali de Eſcheteford; ac illi de decanatu de Lymene, die Martis prox. poſt dictam dominicam in eccleſia de Smethe; illique de decanatu de Elham, die Mercurii tunc prox. ſequenti, in eccleſia parochiali de Elham; quodque illi de decanatu Dovor, die Jovis, dictum diem Mercurii immediate ſequent. in eccleſia parochiali S. Martini Dovor; ac illi de decanatu Sandwyci, die Veneris tunc prox. ſequenti, in eccleſia parochiali de Northbourne; necnon ipſi de decanatu de Bregge, die Sabbati dictum diem Veneris proxime ſequente, in eccleſia parochiali de Wy; ipſique de decanatu de Weſtbeere, die Lunae prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "Jubilate," in eccleſia parochiali de Chiſtelet; ac ipſi de decanatu de Oſprenge, die Martis prox. tunc ſequente, in eccleſia parochiali de Oſprenge; ipſique de decanatu de Sydyngbourne, die Mercurii dictum diem Martis immediate ſequente, in eccleſia parochiali de Sydyngbourne; necnon ipſi de decanatu de Suttone noſtrae dioec. coram nobis vel noſtris commiſſariis compareant. Dicti, viz. rectores et vicarii, ac alii beneficium eccleſiaſticum qualecunque in dictis decanatibus habentes, titulos ſuos, quibus mediantibus, eccleſias et beneficia hujuſmodi fuerint aſſecuti, et qui in ipſis decanatibus eccleſias, ſeu eccleſiarum portiones, tanquam eis appropriatas, tenent, aut in alienis eccleſiis ſeu parochiis penſiones vel portiones aliquas percipiunt decimarum. Hii etiam, qui capellas vel oratoria inibi habere noſcuntur, in quibus divina faciunt celebrari; quique parochiales ibidem obtinent eccleſias, quibus cura imminet animarum, et infra annum a tempore aſſecutionum ipſarum, et pacificae poſſeſſionis de ipſis adeptae, in presbyteros, legitimo impedimento ceſſante, juxta juris exigentiam non fuerint ordinati, defectumque patientes natalium eccleſiaſtica beneficia adepti, et qui eorum de quovis beneficio eccleſiaſtico migraverant ad aliud,

aliud, jus ſpeciale, licentias, aut diſpenſationes canonicas, ſi quod ſeu quas habeant in hac parte; eccleſiaſtica etiam beneficia in uſus proprios obtinentes, ac beneficiati alii, in quorum beneficiis vicarii ſunt perpetui inſtituti, et eorum vicarii ordinationes vicariarum ſuarum, ipſique rectores et ſeculares beneficiati, ac vicarii, ſacerdoteſque ſeculares, in dictis decanatibus divina celebrantes officia, literas ordinum ſuorum, ac etiam commendatitias, ſi de dioeceſibus fuerint alienis, pro termino peremptorio, et ſub poena juris exhibituri, oſtenſuri, et de eiſdem plenam fidem facturi, noſtraeque viſitationis officium, prout ad eos et eorum quemlibet pertinet, canonice ſubituri, et juri in omnibus murituri. Cites etiam ſeu citari facias peremptorie tres vel quatuor, juxta amplitudinem ſingularum parochiarum, fide digniores cujuſlibet eccleſiae decanatuum hujuſmodi parochianos, quod diebus et locis, ut praedicitur, aſſignatis compareant perſonaliter coram nobis, vel noſtris commiſſariis, ſuper requirendis ab eis viſitationem noſtram hujuſmodi, correctionem, et ſalutem tangentibus animarum, dicturi eam, quam noverint, veritatem. Tibi etiam tenore praeſentium inhibemus, et per te dictorum decanatuum ſingulis ſubditis et miniſtris inhiberi volumus et mandamus, ne in praejudicium hujuſmodi noſtrae viſitationis faciendae quicquam attemptes vel attemptent, facias aut faciant aliqualiter attemptari. De die vero receptionis praeſentium, et qualiter praeſens mandatum noſtrum executus fueris, et qui, et ex qua cauſa evocati fuerint, in rotulis ſeu membranis pro quolibet ipſorum decanatuum ſeparatis, tuis certificatoriis literis annectendis, nos citra dictum diem Lunae poſt dominicam, qua cantatur officium "Miſericordia Domini," certifices per tuas patentes literas, harum ſeriem continentes. Hunc autem terminum peremptorium abbreviandum ſic duximus, propter evidens periculum animarum, quod evenire poſſe formidamus ex dilatione diutina praemiſſorum. Dat. Cantuar. 6. cal. Aprilis, A. D. M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Continuatio viſitationis dioeceſ. Cant. Ex reg. Sudbury fol. 35. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilectis filiis magiſtris Willelmo Plankepayne, ſacrae paginae profeſſori, rectori eccleſiae de Ceſece London. dioec. et Roberto de Bradegare, juris civilis bacalario, ac commiſſario noſtro Cant. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quia nos clerum et populum decanatuum de Cherryng, Lymene, Elham, Dovor, Sandwyc. Bregge, Weſtbere, Oſprenge, Sydyngbourne, et Sutton noſtrae dioec. Deo propitio, intendimus viſitare, clerum et populum hujuſmodi ad comparendum coram nobis, vel noſtris in hac parte commiſſariis, certis locis et temporibus noſtram viſitationem praedictam ſubituri, per officialem archidiaconi noſtri Cant. citari fecimus, noſque ad viſitandum clerum et populum praedictum, locis et temporibus praefatis, noſtram praeſentiam corporalem propter certa et legitima impedimenta exhibere non valemus. Ad viſitandum clerum et populum hujuſmodi noſtro nomine et pro nobis, necnon ad inquirendum ſuper quibuſcunque criminibus, exceſſibus, et delictis forum eccleſiaſticum et noſtram cognitionem tangentibus, in dictis decanatibus, ſeu alibi in dicta noſtra dioec. commiſſis, ac etiam ad faciendum omnia alia et ſingula, quae in hujuſmodi viſitationis officio requiruntur, vobis, de quorum conſcientiae puritate plenam fiduciam in Domino obtinemus, conjunctim et diviſim committimus vices noſtras et plenam poteſtatem. Vobis inſuper, Roberte, commiſſarie praedicte, ad citandum citarive faciendum quaſcunque perſonas dictorum decanatuum, et etiam decanatus Cantuar. ad comparendum coram vobis, certis locis et terminis per vos veſtro, arbitrio praefigendis et limitandis eiſdem, ſuper compertis et detectis in viſitatione hujuſmodi perſonaliter reſponſuri, et etiam, ſi oportuerit, juraturi; exceſſuſque, crimina, et delicta quaecunque in viſitatione praedicta comperta et detecta, noſtro nomine corrigendum, et canonice puniendum, committimus vices noſtras, cum cujuſlibet cenſurae eccleſiaſticae poteſtate, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Dat. apud Cherryng 8. idus Aprilis, A. D. ſupradicto.

Continuatio viſitationis dioeceſ. Cant. Ibid. fol. 36. a.

SIMON, etc. dilecto filio magiſtro Roberto de Bradegare, commiſſario noſtro Cantuar. generali, ſalutem, etc. Nos de veſtris diſcretione et induſtria confidentes, ad corrigendum et canonice puniendum exceſſus, crimina, ſeu delicta quorumcunque ſubditorum noſtrorum civitatis et dioec. Cantuar. in viſitatione noſtra, nuper in eiſdem per noſtros in hac parte commiſſarios actualiter exercita, comperta, et detecta; ſubditoſque hujuſmodi pro ſuis exceſſibus, criminibus, et delictis, et etiam religioſos beneficia eccleſiaſtica in dictis noſtris civitate et dioec. penſiones aut portiones aliquas obtinentes, ſuper exhibitione juris eorundem ab officio noſtro dimittendum, et cum dictis perſonis ſuper compertis et detectis hujuſmodi duntaxat vice noſtra diſpenſand. necnon ad exercendum et faciendum omnia et ſingula, quae in praemiſſis quomodolibet requiruntur, vobis tenore praeſentium committimus vices noſtras, cum cujuſlibet cenſurae eccleſiaſticae poteſtate, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Dat. apud Cherryng, 8. cal. Maii. A. D. praedicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Mandatum archiep. Cantuar. de inquirendis exceſſibus parochiae de Cherryng. Ex reg. Sudbury fol. 36. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilecto filio magiſtro Rogero de Sutton, rectori eccleſiae parochialis de Cherryng, et capellae de Egertone, eidem annexae, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad inquirendum, corrigendum, et puniendum quorumcunque exceſſus parochianorum veſtrorum dictarum eccleſiae et capellae, et aliorum ibidem delinquentium, juriſdictionemque aliam eccleſiaſticam nobis minime reſervatam, exercendum ibidem; necnon omnia alia et ſingula faciendum et expediendum, quae in ea parte neceſſaria vel opportuna fuerint, etiamſi mandatum exigant ſpeciale, vobis tenore praeſentium committimus vices noſtras, cum cujuſlibet cenſurae eccleſiaſticae poteſtate, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Dat. apud Cherryng 5. cal. Maii, anno Domini M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno ſecundo.

Archiepiſcopi Cantuar. monitio pro ſolutione ſylvae caeduae. Ibid. fol. 32. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilecto filio, commiſſario noſtro Cantuar. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Tenebroſae obfuſcationis nebula, ſatore malorum operum procurante, et perverſa laicorum opinio noſtrae dioec. animos excaecavit, quod ipſi de ſylvis ſuis caeduis decimas eccleſiis parochialibus dictae noſtrae dioec. infra quarum exiſtant limites, et in quarum etiam poſſeſſione eccleſiae hujuſmodi et earum rectores, ac nos nomine etiam eccleſiae parochialis de Cranebroke, menſae noſtrae archiepiſcopali appropriatae canonice et unitae, et praedeceſſores noſtri fuerunt et fuimus, ſolvere nequiter contradicunt; ad eum, a quo bona cuncta procedunt, reſpectum debitum non habentes, nec etiam advertentes, quod canone praecipitur, de cunctis omnino proventibus decimas fore praeſtandas; quodque pro decimis, quae parvae ſunt, injuſte detentis ipſi laici multoties poſſeſſionum ubertatem et fructuum abundantiam juſto Dei judicio merentur perdere cum moerore; et quod nequius eſt, ratione non ſolutionis decimae ſylvae caeduae hujuſmodi, majoris excommunicationis ſententia in conſtitutionibus provincialibus per bonae memoriae dominum Johannem de Stratford, dudum Cantuar. archiepiſcopum, praedeceſſorem noſtrum, provide latis in hac parte, detentores praedicti, et decimam ſylvae caeduae hujuſmodi non ſolventes, dignoſcuntur fuiſſe et eſſe ipſo facto damnabiliter involuti. Nos ſiquidem volentes animarum periculis, et eccleſiarum diſpendiis in ea parte occurrere, et ſubditorum noſtrorum animos ab errore hujuſmodi deteſtabili, quatenus cum Deo poſſumus, revocare; vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus in eccleſia noſtra de Cranebroke praedicta, necnon in ſingulis eccleſiis noſtrarum civitatis, dioec. ac juriſdictionum nobis immediate ſubjectarum, et locis aliis earundem, in quibus expedire videritis, diebus et horis ad hoc competentibus et opportunis, moneatis et efficaciter inducatis, monerive et induci faciatis, publice et in genere, omnes et ſingulos ſubditos noſtros dictarum noſtrarum civitatis, dioec. et juriſdictionum immediatarum, in eiſdem aut earum parte aliqua ſylvam caeduam obtinentes, quod decimam hujuſmodi ſylvae caeduae per eoſdem ſeu eorum aliquem in dictis noſtris dioec. et juriſdictionibus immediatis exciſae, rectoribus ſeu curatis eccleſiarum, infra quarum fines et limites hujuſmodi ſylva caedua exciſa fuerat aut fuerit, infra 15. dierum ſpatium a tempore monitionis hujuſmodi continue numerandum, ſolvant et liberent cum effectu, et de ſubtract. hactenus componant debite cum eiſdem: quod ſi monitionibus veſtris hujuſmodi infra tempus praedictum parere contempſerint, ipſos omnes et ſingulos in dictam majoris excommunicationis ſententiam occaſione praemiſſa incidiſſe, poſt lapſum dicti termini, pronuncietis et pronunciari faciatis; et ipſos in ſingulis eorum eccleſiis parochialibus et alibi, ubi expedire videritis, ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe cum omni ſolennitate in hac parte debita et conſueta, publice et in genere, diebus et horis ad hoc aptis, denuncietis, et faciatis per alios nunciari; a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, donec praedicti iniquitatis filii de praemiſſis ſuis exceſſibus ſatisfecerint competenter, et abſolutionis beneficium meruerint obtinere. De nominibus inſuper et cognominibus detentorum ſylvae caeduae decimae ejuſdem, et eam non ſolventium, diligenter inquiratis et inquiri faciatis; et ſi quos reos ſeu culpabiles inveneritis in hac parte, citetis eoſdem ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis 15. die juridico, poſt citationem eis factam, ubicunque tunc in noſtris civitate, dioec. vel provincia Cant. fuerimus, dicturi, propoſituri, et allegaturi cauſam rationabilem, ſi quam habeant, quare nominatim et in ſpecie ratione detentionis, et non ſolutionis decimae ſylvae caeduae hujuſmodi excommunicati non debeant denunciari; facturique ulterius et recepturi in hac parte, quod juſtitia ſuadebit. Et quid feceritis, et inveneritis in praemiſſis, nos una cum nominibus et cognominibus citatorum hujuſmodi, congruis loco et tempore, certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth 5. idus Februar. A. D. M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno ii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON. SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Gratia regis facta in anno jubilaeo de non conferendis beneficiis eccleſiaſticis vacantibus ante 15. diem Februarii. Ex reg. Sudbury fol. 59. b.

REX omnibus, ad quos, etc. ſalutem. Ad futuram rei memoriam. Etſi cuncti, qui chriſtiana profeſſione cenſentur, diſcordias, diſſenſiones, et lites vitare debeant, utpote charitati contraria, et chriſtiano nomini inimica; reges tamen et principes, qui ad laudem bonorum et vindictam malorum a Domino receperunt gladii poteſtatem, adhuc nedum quoad ſeipſos, ſed ad inferiores ſibi ſubditos ex duplici vinculo, honoris viz. praerogativa, et oneris incumbentia, arctius obligantur. Quod in regalis examinis judicio revolventes, ac profunda meditatione penſantes, diſſenſiones et lites, quae occaſione collationum, praſentationum, ſeu donationum dignitatum, perſonatuum, officiorum, canonicatuum, et praebendarum, ac eccleſiarum parochialium in regalia noſtra, ratione temporalium archiepiſcopatuum, epiſcopatuum, abbatiarum, prioratuum, et aliorum monaſteriorum vacantium in manu noſtra exiſtentium, vacaſſe nuperrime praetenſorum, et per nos jure ipſius regaliae, et per nonnulla tempora poſt vacationem hujuſmodi aliquoties collatorum, in clero regni noſtri Angliae hactenus ſunt exortae, ad Dei laudem et gloriam, eccleſiaeque Anglicanae tranquillitatem et pacem, inter alias remiſſiones et gratias, quas in anno regni Angliae quinquageſimo ſubditis noſtris ipſius regni, ex regia pietate et clementia fecimus, dedimus, et conceſſimus, de collationibus, praeſentationibus, ſeu donationibus beneficiorum hujuſmodi, de quibus adhuc realiter non providimus, ſic duximus ordinandum; viz. quod de nullo beneficio, cujus vacatio ante 15. diem menſis Februarii, anno regni noſtri Angliae quinquageſimo, in regalia praedicta, ratione temporalium archiepiſcopatuum, epiſcopatuum, abbatiarum, prioratuum, ſeu aliorum monaſteriorum vacantium in manu noſtra exiſtentium, quomodolibet contingebat, de caetero providebimus, ſeu cuicunque perſonae collationem, praeſentationem, ſeu donationem de beneficiis hujuſmodi, quocunque colore vel titulo faciemus; quin potius nos et haeredes noſtros a collatione, praeſentatione, ſeu donatione beneficiorum hujuſmodi, quae ante tempus praenotatum, ut praemittitur, vacaverunt, perpetuo abſtinere volumus, et ex hac noſtra gratioſa conceſſione reſtringi: nolentes, quod praemiſſa, quae ex mera gratia noſtra, et ſpontanea liberalitate ob Dei honorem, eccleſiae tranquillitatem, et ſubditorum quietem in praeſenti noſtro jubilaeo concedimus, temporibus futuris trahantur ad conſequentiam, ſeu in vim pacti, conventionis, obligationis, legis, ſeu conſtitutionis a quibuſvis perſonis eccleſiaſticis, vel mundanis, quomodolibet deducantur. In quorum omnium teſtimonium atque fidem ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. infra palatium noſtrum Weſtmon. 15. die Februar. anno regni quinquageſimo primo.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Hatfield Dunelm. fol. 88.

ARCHIEPISCOPUS virtute brevis regii concilium provinciale celebraturus, mandatum epiſcopis cleroque provinciae ſuae mittit ad comparendum die Lunae prox. poſt feſtum S. Jacobi apoſtoli, viz. 28. Julii, in eccleſia cathedr. Ebor. Quia autem epiſcopus Dunelm. ob privilegia quaedam a ſede apoſtolica ſibi indulta, mandatum archiepiſcopale cum proteſtatione quadam recepit, aliud mandatum vicario ſuo generali direxit, ut nomine ſuo concilio huic intereſſet.

Thomas etc. dilecto filio mag. Willelmo de F. vicario noſtro generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Percipientes, quod ex plena deliberatione inſtantis parliamenti convocatio cleri provinciae Cant. nuper facta eſt in eccleſia cathedrali London. pro diverſis cauſis, contentis in quodam brevi regio, directo venerabili patri archiepiſcopo Ebor. prout ex literis ſuis, quas clauſas recepimus, liquet evidenter; cujus tenor ſequitur in haec verba: Edwardus, Dei gratia, etc. Quocirca cupientes ea, quae defenſionem et utilitatem regis et regni concernunt, promovere pro viribus, ut tenemur, licet ex privilegio ſedis apoſtolicae nobis indulto ab obedientia et ſubjectione omnimodis domini archiepiſcopi Ebor. et ſucceſſor. et eccleſiae Ebor. fuerimus exempti, et totaliter abſoluti; vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus auctoritate noſtra citetis, ſeu citari faciatis, priorem eccleſiae noſtrae Dunelm. et capitulum ejuſdem, ac univerſos abbates, et priores, et alios electivos, tam exemptos, quam non exemptos, necnon decanos, archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, clerumque totius dioec. noſtrae, ac civitatis Dunelm. quatenus dicti abbates, priores, decani, archidiaconi perſonaliter, more ſolito, niſi de legitimo impedimento conſtare poſſit eorundem; capitula vero et collegia ſingula per procuratores ſingulos, clerusque per duos procuratores idoneos ſufficienter inſtructos, plenam et ſufficientem poteſtatem ab ipſis conventibus, capitulis, collegiis, et clero obtinen. quod ſint in eccleſia cathedrali et metropolitana Ebor. die Lunae prox. poſt feſtum S. Jacobi apoſtoli, viz. 28. die Julii prox. futur. cum continuatione et prorogatione dierum ſequent. quatenus opus fuerit, tractaturi, conſilium ſanum et providum impenſuri ſuper praemiſſis, et ea concernentibus; facturique ulterius et recepturi, quod ibidem pro utilitate eccleſiae, regni, et cleri unanimiter et concorditer, diſponente Domino, contigerit ordinari;

dinari; voſque pro illo die, ſi legitimum impedimentum habuerimus, quo minus ibidem die praedict. poſſimus perſonaliter intereſſe, ſupplere volumus vices noſtras, quas vobis committimus in ea parte, ne, quod abſit, dilatio expeditionis regis, aut regni negligentiae noſtrae aut veſtrae valeat imputari. Et ſpecialiter vos conſtituimus organum vocis noſtrae, ad proteſtandum pro nobis, ſeu nomine noſtro, quod non intendimus per comparitionem noſtram ibidem, aut veſtram, ſeu alicujus alterius nomine noſtro comparituri ibidem, nec per aliqua per nos, ſeu noſtro nomine dicend. proponend. ibidem, ſeu quoviſmodo exercend. privilegio et exemptioni noſtris quomodolibet praejudicare; ſed ſi quae per nos, aut noſtro nomine dici, fieri, aut aliqualiter proponi contigerit, quae in laeſionem privilegii et exemptionis praedict. tendere poterint, volumus, quod ipſa pro non dictis, factis, et non propoſitis habeantur omnino. De die vero receptionis praeſentium, et qualiter hoc mandatum noſtrum fueritis executi; necnon de nominibus abbatum, priorum, archidiaconorum, decanorum, et procurator. convent. capitulorum, colleg. clerique praedictorum per vos in hac parte citatorum, nos cum omni celeritate, qua poteritis, ante diem Lunae certificetis diſtincte et aperte per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, niſi aliud a nobis interim habueritis in mandatis. Valete. Dat. London. 17. die menſis Junii, anno Domini M.CCC.LXXVII. et conſecrationis noſtrae 31.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Gregor. XI. 7.	Simon Sudbury 2.	1377.	Edward. III. 51.

Breve regium ſuper cuſtodia epiſcopatus Menevenſis tempore vacationum. Ex Rot. Pat. 51. E. iii. m. 17. apud Rymer. Foed. Vol. vii. p. 144.

Rex omnibus, ad quos, etc. ſalutem. Sciatis, quod nos ad grata et laudabilia obſequia nobis per venerabilem patrem Adam, epiſcopum Menevenſem, cancellarium noſtrum, multipliciter impenſa conſideratione habentes, ac volentes eo praetextu, ut idem epiſcopatus et temporalia ejuſdem, in ſingulis vacationibus ejuſdem, abſque diſtractione bonorum, et vaſto inde faciendo, temporibus futuris, praeſerventur, ad requiſitionem ipſius epiſcopi gratioſe providere, de aſſenſu praelatorum, ducum, comitum, baronum, et aliorum magnatum regni noſtri Angliae nobis aſſiſtentium, conceſſimus pro nobis, et haeredibus noſtris dilectis nobis in Chriſto praecentori et capitulo eccleſiae Menevenſis, quod in ſingulis vacationibus epiſcopatus Menevenſis, quotiens epiſcopatum illum exnunc vacare contigerit per mortem, ceſſionem, reſignationem, vel quovis alio modo, iidem praecentor, et capitulum, et eorum ſucceſſores habeant et teneant cuſtodiam epiſcopatus illius, et omnium temporalium ejuſdem, cum omnibus rebus ad epiſcopatum illum qualitercunque ſpectantibus, adeo plene et integre, ſicut aliquis epiſcopus ejuſdem epiſcopatus, epiſcopatum illum et temporalia ejuſdem, cum omnibus rebus et bonis ad eadem pertinentibus, ſede plena, aliquibus retroactis temporibus habere, et tenere conſueverunt, vel nos, aut haeredes noſtri cuſtodiam illam, cum omnibus rebus et bonis praedictis, temporibus vacationum illarum habere poſſemus, vel deberemus, ſi in manu noſtra, vel haeredum noſtrorum retenta fuiſſent; ita quod praedicti praecentor et capitulum de temporalibus bonis et rebus praedictis plenam et liberam adminiſtrationem habeant, et omnimoda emolumenta inde percipiant, ac inde diſponere et ordinare poſſint, prout eis melius et utilius videbitur faciendum, et prout epiſcopi loci illius inde poſſent facere, ordinare, et diſponere, ſede plena, aut nos, vel haeredes noſtri inde facere poſſemus temporibus vacationum praedictarum: ſalvis nobis & haeredibus noſtris feodis militum, quae tenentur de epiſcopatu praedicto, et advocationibus eccleſiarum, cum acciderent temporibus vacationum praedictarum, ita quod omnes reditus et ſervitia annua de feodis praedictis, in vacationibus illis provenientia, praefatis praecentori et capitulo remaneant. Salvis etiam nobis et haeredibus noſtris eſchaetis, quas accidere contigerit temporibus praedictis; ita tamen, quod omnes reditus et ſervitia annua de praedictis eſchaetis in vacationibus illis provenientia, praefatis praecentori et capitulo ſimiliter remaneant; quae quidem eſchaetae, ſingulis vacationibus finitis, videlicet poſt fidelitatem ipſius, quem ibidem eligi, confirmari, ſeu praefici contigerit in epiſcopum ejuſdem loci, nobis et haeredibus noſtris factam, liberentur, et remaneant eidem epiſcopo, et ſucceſſoribus ſuis epiſcopis loci illius in perpetuum, ſine occaſione vel impedimento noſtri, vel haeredum noſtrorum quorumcunque, reddendo inde nobis et haeredibus noſtris, pro qualibet vacatione epiſcopatus illius, ſi per unum annum integrum duraverit, centum quater viginti et decem libras, ſeptem ſolidos, ſex denarios, unum obolum, et unum quadrantem; et ſi vacatio ejuſdem epiſcopatus minori tempore, quam per unum annum duraverit, tunc iidem praecentor et capitulum, et eorum ſucceſſores, pro rata temporis, quo vacatio illa per minus tempus ſic duraverit, de dictis centum quater viginti et decem libris, ſeptem ſolidis, ſex denariis, uno obolo, et uno quadrante, minus ſolvant. Et ſi majori tempore, quam per unum annum duraverit eadem vacatio, tunc pro rata temporis, quo magis ſic duraverit de praedictis centum quater viginti et decem libris, ſeptem ſolidis, ſex denariis, uno obolo, et uno quadrante, magis ſolvant. Conceſſimus etiam pro nobis et haeredibus noſtris, quod praedicti praecentor et capitulum, et eorum ſucceſſores in perpetuum habeant et teneant cuſtodiam epiſcopatus praedicti ſingulis temporibus vacationum ejuſdem, in forma praedicta, per quantumcunque

que tempus duraverint vacationes ejuſdem eccleſiae; ita quod nullus eſchaetor, vicecomes, aut alii ballivi, vel miniſtri noſtri quicunque, aut haeredum noſtrorum, de cuſtodia epiſcopatus praedicti, maneriorum, aut aliarum rerum, ſeu bonorum quorumcunque ad dictum epiſcopatum ſpectantium quoquo modo, ratione vacationis illius, ſe in aliquo intromittant: hoc tamen excepto, quod eſchaetor, aut alius miniſter noſter, ſeu haeredum noſtrorum, qui pro tempore fuerit, infra palatium ipſius epiſcopi apud civitatem Meneveſem in principio cujuſlibet vacationis ejuſdem epiſcopatus, quandam ſimplicem ſeiſinam nomine noſtri regii dominii capiat, et ea ſic capta ſtatim exinde recedat, abſque fidelitate ſeu cognitione ab aliquo tenente dicti epiſcopatus, vel aliquo alio inde capiendo, ſeu etiam aſportando; ita quod ultra unum diem, occaſione ſeiſinae praedictae, moram ibi non faciat, nec aliquem ibi ſubſtituat loco ſui; ſalva etiam nobis et haeredibus noſtris, pro temporibus earundem vacationum, cuſtodia terrarum et tenementorum, ſeu redituum, ſi quae epiſcopi ejuſdem loci in feodo exnunc acquiſierint; et etiam cuſtodia terrarum et tenementorum, quae ad manus eorundem epiſcoporum per eſchaetam, vel alio modo, devenire contigerit, per eſchaetores, ſeu alios miniſtros noſtros, durantibus eiſdem vacationibus, retinenda; ita tamen, quod reditus, et ſervitia annua terrarum et tenementorum, quae ad manus dictorum epiſcoporum per eſchaetam ſic devenire contingent, pro temporibus earundem vacationum, eiſdem praecentori et capitulo, et eorum ſucceſſoribus remaneant; et quod (ratione cuſtodiae terrarum et tenementorum, ſeu redituum hujuſmodi) eſchaetores, ſeu alii miniſtri noſtri, vel haeredum noſtrorum, dictum epiſcopatum nullatenus ingrediantur, nec de eodem epiſcopatu, ſeu aliquibus ad eum nunc pertinentibus, ſe intromittant aliter, quam in forma ſupradicta. In cujus, &c. Teſte rege apud Weſtmonaſterium primo die Maii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Literae Gregorii papae XI. *directae archiepiſcopo Cantuarienſi, et epiſcopo Londonenſi, ad procedendum contra magiſtrum Johannem Wycliff, ratione concluſionum erronearum per eum tentarum.* Ex reg. Sudbury fol. 45. b.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuarienſi, et epiſcopo Londonenſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Regnum Angliae glorioſum nempe potentia et abundantia facultatum, ſed glorioſius pietate fidei, et ſacrae paginae claritate coruſcum, conſuevit viros producere divinarum ſcripturarum recta ſcientia praeditos, maturitate graves, devotione praeclaros, et pugiles fidei orthodoxae, qui non ſolum proprios, ſed alienos populos documentis inſtruebant veriſſimis, et in mandatorum Domini ſemitam dirigebant; et ſicut ex effectu contingentium temporis antiqui colligitur, dicti regni praeſules in ſpecula ſolicitudinis poſiti, proprias excubias exercentes ſolicite, non permittebant aliquod oriri erroneum, quod poſſet inficere oves ſuas; ſed ſi oriretur zizania ex inimici hominis ſparſione, illam protinus evellebant; creſcebatque aſſidue purum triticum in dominicum horreum inferendum. Sed proh dolor! nunc apparet, quod in ipſo regno, officio vigiles, negligentia vero deſides, non circueunt civitatem, dum hoſtes ingrediuntur in eam, animarum theſaurum pretioſiſſimum praedaturi, quorum latentes ingreſſus et patentes aggreſſus prius ſentiuntur in Roma, intercapedine longa remota, quam eis in Anglia reſiſtatur. Sane plurium fide dignorum ſignificatione admodum dolenter audivimus, quod Johannes Wycliff, rector eccleſiae de Lutterworth Lincolnien. dioec. ſacrae paginae profeſſor, utinam non magiſter errorum, in illam deteſtabilem veſaniam dicitur temere prorupiſſe, quod nonnullas propoſitiones et concluſiones erroneas et falſas, in fide male ſonantes, quae ſtatum totius eccleſiae ſubvertere et enervare conantur, quarumque aliquae, licet aliquibus mutatis terminis, ſentire videntur perverſas opiniones et doctrinam indoctam damnatae memoriae Marſilii de Padua, et Johannis de Ganduno, quorum liber per felicis recordationis Johannem, papam xxii. praedeceſſorem noſtrum, reprobatus extitit et damnatus; non veretur in praefato regno aſſerere, dogmatizare, et publice praedicare, nonnullos Chriſti fideles eis maligne inficiens, ac a fide catholica, ſine qua non eſt ſalus, faciens deviare: de quibus ſic ſubortis et non extirpatis, ſeu ſaltem eis nulla facta reſiſtentia, quam ſciamus, ſed tranſactis ſeu toleratis conniventibus oculis, vos aliquique praeſules Angliae, cum debeatis eſſe columnae eccleſiae, dictaeque fidei defenſores attenti, ſub quadam conniventia tam negligenter tranſeundo, non immerito debetis rubore perfundi, verecundari, et in propriis conſcientiis remorderi. Quare cum tam pernicioſum malum, quod non praeciſum, ſeu radicitus extirpatum, ſerpere poſſet in plurimos in animabus eorum, quod abſit, lethali contagione necandos, nolumus, ſicut nec debemus ſub diſſimulatione tranſire; fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus, receptis praeſentibus, vos vel alter veſtrum de dictarum propoſitionum et concluſionum aſſertione, quarum copiam vobis mittimus ſub bulla noſtra incluſam, vos ſecrete informantes, ſi inveniretis ita eſſe, praefatum Johannem faciatis auctoritate noſtra capi, et carceribus mancipari, ejuſque confeſſionem ſuper eiſdem propoſitionibus ſeu concluſionibus recipere ſtudeatis; ac ipſam confeſſionem, et quaecunque dictus Johannes dixerit, ſeu ſcripſerit ſuper earundem propoſitionum et concluſionum inductione ac probatione; et quicquid feceritis in

in praemiſſis, ſub ſigillis veſtris clauſa et nemini revelata, nobis per fidelem nuncium transmiſſuri; eundemque Johannem ſub fida cuſtodia teneatis in vinculis, donec a nobis ſuper hoc aliud receperitis in mandatis; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis: non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii papae viii. praedeceſſoris noſtri, in quibus cavetur, ne aliquis extra ſuam civitatem vel dioeceſim, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam diaetam a fine ſuae dioeceſis ad judicium evocetur; ſeu ne judices a ſede apoſtolica deputati, aliquos ultra unam diaetam a fine ſuae dioeceſis evocare praeſumant; ac de duabus diaetis in concilio generali, ac exemptionis, et aliis privilegiis, conſtitutionibus, et literis apoſtolicis praedicatorum minorum, heremitarum, ſancti Auguſtini, et ſanctae Mariae de monte Carmeli, et aliis quibuſcunque mendicantium, vel aliis ordinibus et locis, aut ſpecialibus perſonis, ſeu capitulis et conventibus ipſorum generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant: necnon ſtatutis et conſuetudinibus eorundem ordinum et locorum contrariis, per quae effectus praeſentium impediri valeat quomodolibet, vel deferri, etiamſi de eis eorumque totis tenoribus, ac de verbo ad verbum plena et expreſſa mentio in noſtris literis ſit habenda; ſeu ſi Johanni praedicto vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim, a dicta ſit ſede indultum, quod perſonaliter capi, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Dat. Romae apud ſanctam Mariam majorem II. cal. Junii, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Aliae literae apoſtolicae ad citandum eum ad comparendum coram domino papa.
Ex reg. Sudbury fol. 45. b.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuarienſi, et epiſcopo Londonenſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Nuper nos non ſine gravi cordis turbatione, ex plurium fide dignorum ſignificatione percepto, quod Johannes Wycliff, rector eccleſiae de Lutterworth Lincolnienſis dioeceſis, ſacrae paginae profeſſor, utinam non magiſter errorum, in eam deteſtabilem veſaniam temere proruperat, quod nonnullas propoſitiones et concluſiones erroneas ac falſas, et male in fide ſonantes, quae ſtatum totius eccleſiae ſubvertere et enervare nituntur, quarumque aliquae, licet quibuſdam mutatis terminis, imitari videbantur perverſas opiniones, et doctrinam indoctam damnatae memoriae Marſilii de Padua, et Johannis de Ganduna, quorum liber per felicis recordationis Johannem papam xxii. praedeceſſorem noſtrum, reprobatus extitit et damnatus, non verebatur in regno Angliae aſſerere, dogmatizare, et publice praedicare, illis nonnullos Chriſti fideles maligne inficiens, ac a fide catholica, ſine qua non eſt ſalus, faciens deviare. Nos attendentes, quod tam pernicioſum malum, quod in plurimos ſerpere poterat, eorum animas lethali contagione necando, non debebamus, prout nec debemus, ſub diſſimulatione tranſire; vobis per alias noſtras literas commiſimus et mandavimus, ut vos, vel alter veſtrum de dictarum propoſitionum et concluſionum aſſertione, quarum copiam ſub bulla noſtra miſimus intercluſam, vos ſecreto informantes, ſi ita eſſe inveneritis, praedictum Johannem auctoritate noſtra capi, et carceribus mancipari faceretis, eumque ſub bona cuſtodia teneretis in vinculis, donec a nobis ſuper hoc receperitis aliud in mandatis, prout in dictis literis plenius continetur. Conſiderantes itaque, quod praefatus Johannes hujuſmodi captionem et carcerationem forte praeſentiens, poſſet (quod abſit) per fugae, latitationis praeſidia dictum noſtrum mandatum in graviſſimum fidei detrimentum eludere; nos, ne tam damnabiles propoſitiones et concluſiones indiſcuſſae, et earum temerarius aſſertor impunitus remaneant, in detrimentum graviſſimum fidei praelibatae, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos, vel alter veſtrum, per vos vel alium, ſeu alios, praefatum Johannem, ſi per vos capi et carcerari non poſſit, per edictum publicum proponendum in ſtudio Oxonienſi dictae dioeceſis, et aliis locis publicis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad dicti Johannis notitiam pervenire valeat, et de quibus vobis expedire videatur, ex parte noſtra peremptorie monere et citare curetis, quod infra trium menſium ſpatium a die citationis hujuſmodi in antea computandum, ubicunque tunc nos eſſe contigerit, compareat perſonaliter coram nobis, ſuper propoſitionibus et concluſionibus hujuſmodi reſponſurus ac dicturus, et facturus quicquid ſuper eis duxerimus ordinandum, et ordo dictaverit rationis; praedicendo in hujuſmodi citationis edicto, quod, ſive idem Johannes in hujuſmodi termino comparuerit, ſive non comparuerit, nos ſuper praemiſſis, et contra eum, uſque ad debitam condemnationem ipſius incluſive procedemus, prout ejus demerita exigent, ac nobis ſecundum Deum et conſervationem dictae fidei videbitur expedire. Volumus autem, et praeſentium tenore ſtatuimus, quod praedicta citatio ſic facta, perinde praefatum Johannem arctet, ac ſi ſibi perſonaliter inſinuata et intimata fuiſſet; conſtitutione quacunque contraria non obſtante. Diem vero citationis et formam, et quicquid feceritis in praedictis, nobis per veſtras literas, veſtris ſigillis munitas, harum ſeriem continentes, fideliter et quam citius poteritis, intimare curetis. Dat. Romae apud ſanctam Mariam majorem II. cal. Junii, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep: Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 2.	1377.	EDWARD. III. 51.

Aliae literae apoſtolicae pro eodem. Ex reg. Sudbury fol. 46. a.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuarienſi archiepiſcopo, et epiſcopo Londonenſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Super periculoſis admodum erroribus quarundam deteſtabilium propoſitionum et concluſionum ad enervationem totius eccleſiaſtici ſtatus tendentium, quas ſcriptas in ſchedula incluſa praeſentibus, Johannes Wycliff, rector eccleſiae de Lutterworth Lincolnienſis dioeceſis, dictus theologiae profeſſor, aſſeritur tam impie, quam temere ſuſcitaſſe, plenius vobis ſcribimus per alias noſtras patentes literas, quas cum praeſentibus deſtinamus. Volumus igitur, et fraternitati veſtrae mandamus, quatenus chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Edwardum, regem Angliae illuſtrem, et dilectos filios nobiles viros et natos dicti regis, ac dilectam in Chriſto filiam nobilem mulierem principiſſam Acquitaniae et Walliae, aliosque magnates de Anglia, et conſiliarios regis, per vos et alios magiſtros et peritos in ſacra pagina non maculatos hujuſmodi erroribus, ſed in fide ſinceros et fervidos ſtudeatis facere plenarie informari, ac eis oſtendi, quanta verecundia devoto regno Angliae oriatur exinde; et quod non ſolum ſunt ipſae concluſiones erroneae in fide, ſed, ſi bene advertatur, innuunt omnem deſtruere politiam; et requiratis eos ſtrictiſſime, quod ad extirpationem tantorum errorum, pro reverentia Dei et apoſtolicae ſedis, et noſtra, ipſorumque, merito apud Deum, et honore in ſeculo, tanquam catholici principes, et pugiles dictae fidei, omni, qua poterint, efficacia tribuant auxilium et favorem. Dat. Romae apud ſanctam Mariam majorem, 11. cal. Junii, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Interdictum villae Lynne Norwicen. dioeceſ. ab archiepiſcopo Cant. factum. Ibid. fol. 38. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilectis filiis archidiacono Norwycen. et officiali Lenn. Norwycen. dioec. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Horrendi et deteſtabilis ſceleris flagitium in dioec. Norwycen. jam tarde perpetratum,ex quorundam fidedignorum inſinuatione clamoſa noſtris inſonuit auribus, ſuper quo turbamur non immerito per intima cordis noſtri. Percuſſam enim eccleſiam Norwycen. ſuffraganeam noſtram, audivimus cum cordis anxietate non modica, gravi plaga et invaſione crudeli, ac in ea latus noſtrae Cantuar. eccleſiae ſenſimus graviter vulneratum. Intellecto namque per nos, quod quidam maledictionis alumni, perditionis nefariae filii communitatis villae Lynn dictae Norwycen. dioec. quorum nomina ignorantur penitus et perſonae, qui utique, tanquam filii dictae Norwycen. eccleſiae, ejus jura prae caeteris defendere deberent pro viribus, et tueri; ſed ut ſatanae ſatellites, in profundum malorum perducti, in contrarium laborantes, et ſanctae pontificali dignitati minime deferentes, in venerabilem fratrem noſtrum dominum Henricum, Dei gratia epiſcopum Norwycen. ſuffraganeum noſtrum, et patrem ſpiritualem eorundem, ac villae praedictae dominum temporalem, manus ſacrilegas temere injecerunt, praecluſis ſibi et ſuis villae ſuae praedictae portis, per quas ad manerium ſuum de Geywode ſe pacifice egredi diſpoſuerat; voce ſuribunda cum diverſo armorum genere in ipſum et clericos ſuos, ac familiam ſecum pro tunc comitantes, hoſtiliter irruerunt, et ipſos percuſſerunt crudeliter, et etiam ſagittarunt, ipſumque et clericos ſuos, ac familiares quamplures vulneraverunt, et atrociter compreſſerunt, ac ipſum et ſuos per dictae villae medium retrocedere arctarunt, et in ejuſdem villae prioratum redire armata potentia compulerunt. Haec profecto doloris amaritudo ſupra menſuram doloris extenditur, cum res mali exempli extiterit, et noſtris temporibus in noſtra ſaltem provincia penitus inaudita. Communem namque non poſſumus diſſimulare jacturam, aut moerorem ſupprimere, ubi gemunt clerus et populus, ac etiam nobilitas anxiatur, quorum merito ſpiritus in afflictione tanti paſtoris turbationis et triſtitiae vehementius colliduntur. Cum itaque omnes, qui pontificem injurioſe vel temere percuſſerint, vel hoc fieri mandaverint, aut facta ab aliis rata habuerint, vel ſocii fuerint facientium, aut conſilium in hiis dederunt ſeu favorem, ſcienterve defenſaverint eoſdem, ſint ipſo facto per ſacrorum canonum inſtituta anathematis mucrone percuſſi, a quo nequeunt, niſi per ſummum pontificem, praeterquam in articulo mortis, abſolvi; feuda quoque locationis, officia, et beneficia ſpiritualia et temporalia, quae ab eccleſia, cui ſic offenſus praeeſt epiſcopus, iidem malefactores tenuerunt, aut tenent, cadant hoc ipſo, et ad eandem eccleſiam libere revertantur; eorundemque filii per maſculinam lineam deſcendentes, uſque generationem ſecundam, omni ſpe diſpenſationis adempta, redduntur ipſo facto inhabiles ad eccleſiaſtica beneficia in civitate et dioec. Norwycen. obtinenda. Habitatio inſuper eorum, qui praemiſſa, vel eorum aliquod in epiſcopum commiſerint, donec ſatisfecerint, eccleſiaſtico ſubjacet interdicto. Vobis igitur, et veſtrum utrique, ſub excommunicationis majoris poena firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et ſingulos malefactores praedictos utriuſque ſexus, qui in praemiſſis injectione manuum violentarum in epiſcopum et dominum ſuum praedictum culpabiles exiſtunt, in dictam majoris excommunicationis ſententiam, praeter alias poenas praemiſſas, occaſione praemiſſa, incidiſſe,

incidiſſe, et ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe, cum cruce erecta, campanis pulſatis, et candelis accenſis, ac demum in deteſtationem criminis malefactorum hujuſmodi in terram projectis et extinctis, ſingulis diebus dominicis et feſtivis in eccleſiis, et locis aliis inſignibus, in quibus videritis expedire, et per partem dicti Norwycen. epiſcopi fueritis ſuper hoc requiſiti, publice et ſolenniter denuncietis, et faciatis per alios taliter nunciari; a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, quouſque aliud a nobis in hac parte habueritis in mandatis. Villam quoque praedictam, eo quod communitas ipſam inhabitans, in praelatum, pontificem, et dominum ſuum praedictum manus extenderat ſacrilegas, et eundem verberaverat temere, ut praefertur, denuncietis et denunciari faciatis interdicto eccleſiaſtico ſimiliter ſubjacere; intimantes ad haec omnibus et ſingulis viris eccleſiaſticis, tam exemptis, quam non exemptis villae praedictae, cujuſcunque ordinis aut conditionis exiſtant, ut quamdiu matricem eccleſiam ipſum interdictum in villa ipſa obſervare contigerit, iidem viri eccleſiaſtici, non obſtantibus quibuſcunque appellationibus, ſeu objectis, abſque dolo et fraude, cum moderamine tamen, decreta almae matris inviolabiliter obſervent; alioquin non obſervantes excommunicationis majoris ſententiae a canone latae eo ipſo ſubjacebunt. Et ſi quos hujuſmodi exemptos, vel non exemptos, dictum interdictum minime obſervare inveneritis, poſtquam dicta matrix eccleſia ipſum, ut praemittiur, obſervare incepit; ipſos citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis viceſimo die juridico poſt citationem eis factam, ubicunque, etc. cauſam rationabilem, ſi quam habeant, pro termino peremptorio dicturi, allegaturi, et propoſituri, quare pro non obſervatione dicti interdicti excommunicati non debeant publice nunciari; facturique ulterius et recepturi in hac parte, quod juris fuerit et conſonum rationi. Et quid in praemiſſis feceritis, nos, cum per partem dicti venerab. fratris noſtri requiſiti fueritis, una cum nominibus et cognominibus per vos citatorum, hujuſmodi congruis et loco et tempore certificetis diſtincte et aperte per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth 14. cal. Julii, A. D. ſupradicto, et tranſlat. noſtrae anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Breve regium domino archiepiſcopo de intereſſendo coronationi regis. Ex reg. Sudbury fol. 143. b.

RICHARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Simoni, eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Quia firmiter credimus et ſperamus, quod, accepto coronationis et conſecrationis munere, ſummi regis potentia virtuoſa in regimine populi regni noſtri de bono ſemper in melius diriget actus noſtros, ac nos die Jovis in craſtino tranſlationis ſancti Swythini prox. futur. apud Weſtm. proponimus, auctore Domino, coronari; vobis mandamus, firmiter injungentes, quod hujuſmodi coronationis noſtrae ſolenniis, dictis die et loco celebrandis, perſonaliter interſitis. Et hoc, ſicut nos, et honorem noſtrum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Kenyngton 26. die Junii, anno regni noſtri primo.

Breve regium, et mandatum archiep. Cantuar. pro clero arraiando. Ibid. fol. 40. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilectis filiis commiſſario noſtro Cantuar. generali, et offic. noſtri archidiaconi Cantuar. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Breve regium quinto die Auguſti, A. D. ſupraſcripto, in caſtro noſtro de Saltwode recepimus in haec verba: Richardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Simoni, eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Satis informati eſtis, qualiter inimici noſtri Franciae, et alii ſibi adhaerentes, facinora ſua erga nos et ligeos noſtros, licet indirecte, de die in diem circumquaque oſtendentes, cum magna claſſe navium, cum maxima multitudine armatorum et bellatorum ſupra mare congregati, diverſas villas ſuper coſteris regni noſtri Angliae invaſerunt, et eas per arſuras et homicidia ligeorum noſtrorum deſtruxerunt, et ultra hoc nos et regnum noſtrum praedict. ac populum noſtrum per terram, et per mare deſtruere, et eccleſiam Anglicanam ſubvertere, cum omnibus viribus conantur; per quod volentes ſalvationi dicti regni et populi noſtrorum, ac eccleſiae ſanctae contra malitiam ipſorum inimicorum noſtrorum, operante altiſſimo, providere; per diverſas commiſſiones aſſignavimus certos fideles noſtros, in ſingulis comitatibus regni noſtri praedicti ad arraiandum, et arraiari faciendum omnes homines defenſabiles, inter aetates ſexaginta et ſexdecim annorum exiſtentes, viz. quemlibet eorum juxta ſtatum et facultates ſuas, et eos arraiatos, armatos, et munitos in arraiatione hujuſmodi teneri faciendum; ſic quod ſemper prompti ſint et parati ad proficiſcendum in defenſionem regni noſtri praedicti, ubi, ac quotiens, et quando ex hoſtium incurſibus periculum immineat, aut neceſſe fuerit aliquale. Advertentes vero, quod vos et caeteri praelati, ac totus clerus dicti regni, una cum aliis fidelibus noſtris, ad reſiſtendum dictis inimicis pro ſalvatione ſanctae eccleſiae, et ejuſdem regni, manus tenemini apponere adjutrices; vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, firmiter injungimus

jungimus et mandamus, quatenus, conſideratis gravibus damnis et periculis imminentibus, per aggreſſus inimicorum noſtrorum praedictorum, omnes abbates, priores, religioſos, et alias perſonas eccleſiaſticas quaſcunque veſtrae dioec. quacunque dilatione poſtpoſita, armari, et arraiari, et armis competentibus, viz. quemlibet eorum inter aetates praedictas juxta ſtatum, poſſeſſiones, et facultates ſuas muniri, et eos in millenis, centenis, vintenis poni faciatis; ita quod prompti ſint et parati ad proficiſcendum ad mandatum veſtrum una cum aliis fidelibus noſtris contra dictos inimicos noſtros infra dictum regnum noſtrum, ad ipſos cum Dei adjutorio debellandum, expugnandum, et deſtruendum, et ad eorum malitiam et proterviam propulſand. et conterend. Et hoc, ſicut nos, et honorem noſtrum, ac veſtrum, et ſalvationem ſanctae eccleſiae et regni noſtri diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtm. 25. die Julii, anno regni noſtri primo. Nos itaque Simon, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus ſupradictus, volentes pro ſalvatione regni Angliae, et univerſalis eccleſiae Anglicanae, et maxime pro defenſione comitatus Kantiae, omnes et ſingulos abbates, priores, et perſonas eccleſiaſticas quaſcunque noſtrarum civitatis, dioec. ac juriſdictionum immediatarum, cum omni feſtinatione poſſibili, juxta dicti brevis effectum, volentes eſſe armatos, et arraiatos; vobis conjunctim, et utrique veſtrum diviſim, in virtute ſanctae obedientiae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus cum omni diligentia et expeditione, quibus poteritis, moneatis et efficaciter inducatis, monerive et induci faciatis, et etiam praemuniri, omnes et ſingulas perſonas eccleſiaſticas ſupradictas, ut unuſquiſque eorum juxta ſtatum, poſſeſſiones, et facultates ſuas, ac aliarum literarum noſtrarum vobis nuper hac occaſione directarum, dictique brevis vim, formam, et effectum, armari et arraiari faciatis; ita quod prompti ſint et parati ad proficiſcendum cum aliis fidelibus dicti regni contra inimicos hujuſmodi infra dictum regnum, cum Dei adjutorio debelland. et deſtruend. cum neceſſitas fuerit et opportunum. Ad haec moneatis et efficaciter inducatis fratres mendicantes quoſcunque civitatis noſtrae Cant. ne extra loca ſua exempta in dicta civitate, excluſis ſecularibus clericis, ſicuti, ut accepimus, facere proponunt, proceſſionem aliquam faciant generalem; ſed in caſu, quo illam facere voluerint, ipſam cum dictis clericis ob honorem ſummi Dei, pro pace et tranquillitate dicti regni, et pro felici expeditione gentis ejuſdem faciant, et in proceſſione hujuſmodi facienda, dictos ſeculares praecedant humiliter, prout antiquitus fieri eſt ſolitum et conſuetum. Alioquin ipſam proceſſionem minime faciant, nec in ea procedant, ſub poenis et cenſuris eccleſiaſticis in eos, ſi contravenirent, per vos canonicis inferendis. Ad quae omnia et ſingula facienda et expedienda, vobis conjunctim et diviſim committimus vices noſtras et plenam poteſtatem. Dat. die et loco praedictis, A. D.M.CCC.LXXVII. et tranſlationis noſtrae anno iii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Archiepiſc. Cant. monitio contra rectores non reſidentes. Ex reg. Sudbury fol. 40. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Sacris canonibus novimus eſſe cautum, quod hii, qui ad regimen eccleſiarum parochial. aſſumuntur, ut gregis ſibi crediti diligentius curam gerere poſſint, in eiſdem tenentur perſonaliter reſidere. Fide dignorum itaque inſinuatione ad noſtrum pervenit auditum, quod nonnulli rectores noſtrae dioec. et juriſdictionum nobis immediate ſubjectarum, in eccleſiis ſuis debitam facere reſidentiam aſpernantur, et ad loca longinqua et forte inhoneſta, ſine noſtra licentia, ſe transferunt moraturos, ac ipſorum eccleſias perſonis minus idoneis ad firmam dimittunt, in quorum rectoriis perſonae aliquando laicae cum eorum uxoribus et liberis commorantur, tabernas, et alia turpia ac inhoneſta in eiſdem multipliciter exercentes, canonum inſtituta contemnendo, et grave animarum periculum eo ipſo notorie incurrendo; aliquique rectorum hujuſmodi abſentium fructus eccleſiarum ſuarum cum integritate percipiunt et proventus, propter quod, ut querelis frequenter accepimus, eccleſiae hujuſmodi debitis defraudantur obſequiis, et, quod dolendum eſt, animarum cura negligitur in eiſdem. Nos igitur volentes, ut, ſicut iidem rectores ipſarum eccleſiarum ſtipendiis ſuſtentantur, ita earundem curam gerant, et onera eiſdem incumbentia ſubeant, ut tenentur; vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnes et ſingulos rectores noſtrarum dioec. et juriſdictionum hujuſmodi, ſine noſtra licentia ab earum eccleſiis ſe, ut praemittitur, abſentantes, moneatis et efficaciter inducatis, monerive et induci faciatis perſonaliter, ſi valeant inveniri, alioquin ipſorum procuratores, ſi quos in eccleſiis ſuis, dimiſerint, ſeu publicae monitionis edicto in eccleſiis ſuis coram parochianis notis et amicis ſuis propoſito, adeo quod hujuſmodi monitio ad eorum notitiam veriſimiliter poterit pervenire, quod infra unius menſis ſpatium a tempore monitionis veſtrae hujuſmodi continue numerandum, ad eccleſias ſuas accedant, et, ſub poena juris, prout ipſarum eccleſiarum cura requirit, perſonaliter reſideant in eiſdem, quoad curam, hoſpitalitatem, et caetera, quae eis incumbunt, onera in ſuis eccleſiis verbo proficiant pariter et exemplo. Fructus inſuper, reditus, et proventus quoſcunque eccleſiarum rectorum hujuſmodi, qui, ut praefertur, ſine noſtra licentia ſe abſentant, qualitercunque provenientes, et proventuros, noſtra auctoritate ſequeſtretis, quos etiam tenore praeſentium ſequeſtramus, et ſub arcto et ſalvo faciatis cuſtodiri ſequeſtro; non permittentes aliquos ſine auctoritate ſufficienti

ad

ad eos manus ſuas apponere quouſque in ea parte aliud a nobis receperitis in mandatis. Et quid in praemiſſis feceritis, et dicti rectores fecerint, ac de die receptionis praeſentium, et monitionis veſtrae, modoque et forma ejuſdem, nos citra feſtum ſanctae Katharinae virginis prox. nunc futurum, una cum nominibus et cognominibus rectorum per vos praemunitorum, clare et diſtincte certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in caſtro noſtro de Saltwode non. Septembris, A. D. M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno iii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Archiepiſcopi Cant. mandatum epiſcopo London. ad orandum pro rege.
Ex reg. Sudbury fol. 41. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Sancta et apoſtolica ſententia nos proinvicem orare exhortatur et praecipit, ob ſalutem communem plenius impetrandam, ut promptius nobis arrideat gratia, quae a plurimis et multiplicatis interceſſoribus poſtulatur; nec ſolum ſic orare cenſemur, cum pro nobiſmet mutuo intercedimus, verum etiam, cum pro hiis orationes ad Deum fundimus, qui pro noſtris ſalute, proſperitate, et pace labores et agones ſubeunt temporales. Nemo enim, juxta ſalvatoris ſententiam, praevenire nos poſſet dilectione majori, quam qui ſuas animas pro nobis exhibent, et exponunt. Et quia inimici noſtri regni Franciae, et alii quamplurimi eis adhaerentes, inclytum regnum Angliae, quod pacis tranquillitate plus caeteris regnis ex divina miſeratione et gratia ſpeciali gaudere ſolebat, in primordiis excellentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri dom. Richardi, Dei gratia regis Angliae et Franciae illuſtris, in pluribus et diverſis ejuſdem regni Angliae locis hoſtiliter invaſerunt, et mala intolerabilia perpetrarunt in eodem; ac inſuper, praeter haec, ipſum regnum Angliae, ac univerſalem ejus eccleſiam, et populum de die in diem totis ſe parant viribus auſu temerario et ſacrilego deſtruere; idem dominus noſter rex de conſenſu ſui conſilii certos magnates, et alios dicti regni ſui fideles, pro malitia et protervia hoſtium et inimicorum praedictorum cum Dei adjutorio propulſand. ac pro regno Angliae, ejuſque eccleſia ſancta, et populo, divina favente gratia, protegend. et ſalvand. ſuper mare in navibus, et ad partes alias ordinavit deſtinari. Conſiderans praeterea et perpendens dominus noſter rex praedictus oculo interiori mentis ſuae vires ſuas, ad onus regiminis dicti regni Angliae ſupportandum, ipſumque regnum ac ſanctam ejus eccleſiam et populum contra inimicos et adverſa protegend. abſque humilium et devotorum ſuffragiis et precibus penitus impotentes, ac ſperans indubie, quod quanto in magnis et arduis negotiis peragendis divinum praeſidium inſtantius et devotius a Chriſti fidelibus imploratur, tanto exinde ſucceſſus felicior proveniet et ſequetur. Nos igitur affectuoſis et humilibus precibus ſuis literis inſtantiſſime rogavit, ut ſuffraganeos noſtros, ac clerum, et populum noſtrarum civitatis, dioec. et provinciae Cantuar. ad rogandum pro ipſo domino noſtro rege, regnoque ſuo Angliae, et populo ejuſdem, et ſpecialiter pro dictis magnatibus et fidelibus deſtinatis induceremus, et per alios induci faceremus. Cum itaque actus etiam meritorios incaſſum aggreditur humana prudentia, niſi divinae miſerationis et propitiationis virtus aſſiſtat; hanc domini noſtri regis praedicti intentionem ſupremo pacis auctori ſperamus placabilem, et regni ſui Angliae ſubditis perutilem, ac eam propterea deſideramus juvari precibus fidelium devotorum. Cumque nobis non ſuperſit merces temporalis, qua poſſet eis, qui pro tranquillitate pacis adquirenda ſe transferunt, parati pro juſtitia agonizare, et ſe ſubjicere periculis hoſtium, tanta tamque incomparabilis affectio compenſari, neceſſe eſt, ut ad ſpiritualis retributionis compendia, orationis viz. ſuffragia recurramus; quae ſiquidem oratio ad ſummae perfectionis gradum aſcendit, cum eleemoſynarum et jejuniorum beneficiis adjuvatur, dicente angelo ad Tobiam: "Bona eſt oratio cum jejunio et eleemoſyna:" unde et hiis duabus alis, ſecundum Auguſtinum, volat ad Dominum majeſtatis. Ut tamen in oratione votum mentis magis, quam ſonus oris, in jejunio mortificatio vitiorum magis, quam abſtinentia ciborum, et in eleemoſyna affectus magis, quam cenſus a ſanctae devotionis cultoribus attendantur; veſtrae fraternitati reverendae in virtute ſanctae obedientiae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnibus et ſingulis confratribus noſtris, et coepiſcopis noſtris, et eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis, cum omni celeritate, qua poteritis, veſtris literis, harum ſeriem continentibus, injungatis, ut ipſorum ſinguli in eccleſiis ſuis cathedralibus, et aliis ſuarum civitatis et dioec. ſuos ſubditos quoſcunque clericos, tam religioſos, quam ſeculares, et etiam laicos efficaciter moneant et inducant, monerive faciant et induci, ut ipſi pacem maxime hujus regni Angliae in miſſarum ſolenniis, ſermonibus, et proceſſionibus publicis, ſingulis quartis et ſextis feriis ea de cauſa faciendis, ſpecialiter et devote recommendatam habeant; Deumque omnipotentem, ac matrem ſuam glorioſam virginem Mariam, omnes ſanctos et ſanctas Dei, corde puro et mente devota in eorum orationibus, pro pace eadem celeriter et feliciter obtinenda, ac pro ſalubri ſtatu dicti domini noſtri regis, et votiva ac proſpera regni ſui gubernatione et eccleſiae Anglicanae; necnon pro felici expeditione dictorum magnatum et cum eis comitantium, cunctorum quoque fidelium regni praedicti devotiſſime exorent, et preces effundant multiplices pacis auctori, ad ejus gloriam et honorem; voſque veſtros ſubditos ad praemiſſa facienda viis et modis, quibus poteritis, efficaciter inducatis,

catis, et per alios induci inſuper faciatis. Et ut mentes Chriſti fidelium ad devotiones et orationes hujuſmodi faciendas propenſius excitentur, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, beatiſſimae Mariae virginis matris ſuae, S. Thomae martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſis fidelibus per noſtram Cantuar. provinciam conſtitutis, et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint et acceptam, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, praemiſſa devote facientibus, totiens quotiens 40. dies indulgentiae concedimus per praeſentes, et a vobis, caeteriſque confratribus et ſuffraganeis noſtris petimus ſpecialiter elargiri. Dat. apud Lamheth 4. non. Octob. A. D. M. CCC. LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno iii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Concilium cleri prov. Cantuar. nono die menſis Novembris in eccleſia S. P. London. Ex reg. Sudbury fol. 41. et ſeq.

IN hoc concilio petitiones quaedam, ex parte praelatorum et cleri conceptae, lectae fuerunt, continentes "gravamina eiſdem illata conſilio domini regis Angliae porrigenda, et per illud reformanda." Deinde poſt varios tractatus de ſubſidio competenti domino regi concedendo, duas decimas primo die menſis Martii prox. ſolvere promiſerunt.

Archiepiſcopi Cant. litera comminatoria epiſcopo Aſſav. ad dedicandum eccleſias in ſua civitate et dioeceſi. Ibid. fol. 43. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia epiſcopo Aſſaven. noſtro et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Multorum fide dignorum querelis ad noſtrum pervenit auditum, quod nonnullae et quamplures eccleſiae veſtrarum civitatis et dioec. in quibus ipſe Deus quotidie immolatur et ſumitur, contra ſacrorum canonum inſtituta, et ſanctorum patrum conſtitutiones, minime dedicatae exiſtunt, nec etiam conſecratae, aut ſi forte pollutae fuerint, nullatenus ſint reconciliatae, in ipſius Dei contumeliam, et animarum parochianorum dictarum eccleſiarum periculum non modicum et jacturam. Nos itaque volentes, prout ad nos attinet, remedium in hac parte apponere opportunum, vobis committimus, et in virtute obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus eccleſias quaſcunque in dictis veſtris civitate et dioec. dedicatione, conſecratione, ſeu reconciliatione indigentes, ſtudeatis quam citius dedicare, conſecrare, et reconciliare, ſeu per alios dedicari, conſecrari, et reconciliari faciatis. Alioquin ob veſtram harum occaſione negligentiam eas conſecrari, dedicari, et reconciliari, ut convenit, faciemus; et nihilominus contra vos hac occaſione procedemus, prout de jure fuerit procedendum. Dat. apud Lamheth idus Novemb. A. D. M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtrae anno iii.

Executio excommunicationis contra interfectores quorundam in eccleſia de Patruſchurch, Hereford. dioeceſ. Ibid. fol. 43. a.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Simon, permiſſione divina, etc. Willelmus London. Will. Wynton. Tho. Elien. Joh. Lincoln. Tho. Exon. Radulphus Sarum. Joh. Bathon. et Wellen. Henr. Wygorn. Will. Ciceſtren. et Tho. Roffen. eadem permiſſione epiſcopi, ſalutem in eo, qui auctor pacis eſt et amator. Cum ſacroſanctam Dei eccleſiam, quae divinis dedicatur obſequiis, et ad tutelam ſpiritualis, ac etiam temporalis refugii deputatur, non deceat aliquibus auſibus temerariis profanari; tantaeque immunitatis praerogativa gaudeat et libertatis exiſtat, quod ſi quis fugienti ad eam violentiam aliquam ſive damnum attulerit, aut violentiam aut damnum hujuſmodi inferentibus conſilium, auxilium praebuerit, vel aſſenſum, publice vel occulte, majoris excommunicationis ſententiae, per conſtitutiones ſanctorum patrum in hac parte editas, latae, ipſo facto eſt vinculo innodatus, a quo nullatenus abſolvi poterit, niſi prius eccleſiae, cui tantam inferebat injuriam, ſatisfaceret competenter; ac tam ex querela dilectae filiae Margeriae Paynet, relictae Hugonis Martin, quam fide dignorum relatu et fama publica intellexerimus jam de novo, quod nonnulli iniquitatis et perditionis filii, realiter et actu miniſtri ſathanae, quorum nomina et perſonae ad praeſens penitus ignorantur, ſanctum Dei irrumpentes templum, nuper eccleſiam de Patruſchurch, in valle de Stradhull, Hereforden. dioec. irreverenter et ſacrilege, furore diabolico, invaſerunt, et quoſdam dominum Walterum Gamage, eccleſiae memoratae vicarium, et Thomam Martyn capellanum, filium dictae Margeriae, necnon praefatum Hugonem Martyn, patrem ipſius domini Thomae, ad dictam eccleſiam pro immunitate eccleſiaſtica ibidem habenda confugientes, in eccleſia eadem, Dei et ſanctae eccleſiae praedictae reverentia, amore, et timore penitus praetermiſſis, ſeu potius contemptis et neglectis, crudeliter et inhumaniter occiderunt, dictam majoris excommunicationis ſententiam, ſi ſit ita, ipſo facto damnabiliter incurrendo. Nos

igitur

igitur cupientes, ut eccleſia ſancta Dei, quae ex tam gravi et enormi perpetrato facinore circa ſuam immunitatem nimiam, quod dolemus, paſſa erat injuriam, tranquilla pace gaudeat in futurum, atque in ſuis libertatibus ab inimicorum inſidiis praeſervetur illaeſa; quodque iniquitatis et maledictionis filii praedicti, occaſione facinoris praefati, ut praefertur, excommunicati, dum a communione fidelium excluduntur, rubore ſuffuſi ad humilitatis et reconciliationis gratiam, ac ſatisfactionis affectum facilius inclinentur, et eorum poenalitas in caſu conſimili delinquendi materiam caeteris interdicat inpoſterum; omnes et ſingulos hujuſmodi malefactores, ſacrilegos, et invaſores, cum eorum in praemiſſis fautoribus, auctoribus, et complicibus quibuſcunque in dictam excommunicationis ſententiam, occaſione praemiſſa, ipſo facto, ut praemittitur, incidiſſe, univerſitati veſtrae tenore praeſentium nunciamus, et per quoſcunque ſubditos noſtros volumus in genere nunciari. Nos itaque Simon, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus ſupradictus, venerabilibus fratribus noſtris Meneven. et Hereforden. epiſcopis, confratribus et ſuffraganeis noſtris, earundem literarum noſtrarum tenore et vigore mandamus, quatenus literas ipſas et contenta in eis, in locis inſignioribus ſuarum dioeceſium, in quibus hujuſmodi tranſgreſſores, ut dicitur, moram trahunt, faciant ſubjecto ſibi populo uſque ad ſatiſfactionem condignam ſolenniter publicari. In quorum teſtimonium et fidem ſigilla noſtra praeſentibus ſunt appenſa. Dat. London. 18. cal. Decemb. A. D. ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Concluſiones magiſtri Johannis Wycliff. Ex reg. Sudbury fol. 46.

1. TOTUM genus hominum concurrentium citra Chriſtum non habet poteſtatem ſimpliciter ordinandi, ut Petrus et omne genus ſuum dominetur politice ſuper mundum.

2. Deus non poteſt dare homini pro ſe et haeredibus ſuis in perpetuum civile dominium.

3. Chartae humanitus adinventae de haereditate olim perpetua ſunt impoſſibiles.

4. Quilibet exiſtens in gratia * "gratifice et fideliter," nedum habet jus, ſed in re habet omnia Dei.

5. Homo poteſt ſolum miniſtratorie dare tam naturali filio, quam imitationis in ſchola Chriſti, tam temporale dominium, quam aeternum.

6. Si Deus eſt, domini temporales poſſunt legitime ac meritorie auferre bona fortunae ab eccleſia delinquente.

7. Nunquid eccleſia eſt in tali ſtatu vel non, non eſt meum diſcutere, ſed dominorum temporalium examinare; et poſito caſu confidenter agere, et in poena damnationis aeternae ejus temporalia auferre.

8. Scimus, quod non eſt poſſibile, quod vicarius Chriſti pure ex bullis ſuis, vel ex illis, cum voluntate et conſenſu ſuo, et ſui collegii, quemquam habilitet vel inhabilitet.

9. Non eſt poſſibile hominem excommunicari, niſi prius et principaliter excommunicaretur a ſeipſo.

10. Nemo ad ſui deteriorationem excommunicatur, ſuſpenditur, vel aliis cenſuris cruciatur, niſi in cauſa Dei.

11. Maledictio vel excommunicatio non ligat ſimpliciter, niſi quantum fertur in adverſarium legis Chriſti.

12. Non eſt exemplificata poteſtas a Chriſto, vel ſuis diſcipulis excommunicandi ſubditos, praecipue, propter negationem temporalium, ſed e contra.

13. Diſcipuli Chriſti non habent poteſtatem coacte exigere temporalia per cenſuras.

14. Non eſt poſſibile de potentia Dei abſoluta, quod, ſi papa vel alius praetendat ſe quoviſmodo ſolvere vel ligare, eo ipſo ſolvit vel ligat.

15. Credere debemus, quod ſolum tunc ſolvit vel ligat, quando ſe conformat legi Chriſti.

16. Hoc debet catholice credi; quilibet ſacerdos rite ordinatus habet poteſtatem ſufficienter ſacramenta quaelibet conferendi, et per conſequens quemlibet contritum a peccato quolibet abſolvendi.

17. Licet regibus auferre temporalia a viris eccleſiaſticis ipſis abutentibus habitualiter.

18. Sive domini temporales, ſive ſancti papae, ſive ſancti, ſive caput eccleſiae, qui eſt Chriſtus, dotaverint eccleſiam bonis fortunae vel gratiae, et excommunicaverint ejus temporalia auferentes, licet tamen propter conditionem implicitam delicto proportionabili eam temporalibus ſpoliare.

19. Eccleſiaſticus, imo et Romanus pontifex poteſt legitime a ſubditis et laicis corripi, et etiam accuſari.

Mandatum auctoritate apoſtolica pro informatione magiſtri Johannis Wycliff concluſionum, et ad citandum eundem. Ibid. fol. 46.

SIMON, permiſſione divina, etc. et Willelmus, eadem permiſſione Londonenſis epiſcopus, delegati a ſede apoſtolica, cum illa clauſula, "Quatenus vos duo, aut unus veſtrum, ad infraſcripta ſpecialiter deputati", dilecto filio, venerabilique viro cancellario univerſitatis Oxoniae, Lincolnienſis dioeceſis, ejuſve locum tenenti, ſalutem in Domino, et mandatis noſtris, imo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Gregorii, divina providentia papae XI. ſuper eo, quod Johannes Wycliff, ſacrae

* F. gratificante finaliter.

crae paginae profeſſor, rectorque de Lutterworth dictae Lincolnienſis dioeceſis, in deteſtabilem veſaniam temere prorumpens, nonnullas propoſitiones et concluſiones erroneas, ac falſas, et male in fide ſonantes, quae ſtatum totius eccleſiae ſubvertere et enervare nituntur, non verebatur aſſerere, dogmatizare, et publice praedicare; illis nonnullos Chriſti fideles maligne inficiens, ac a fide catholica, ſine qua non eſt ſalus, faciens deviare, ut in dictis literis apoſtolicis plenius eſt expreſſum, nos noveritis cum ea, qua decuit, reverentia recepiſſe. Volentes igitur mandatis apoſtolicis parere pro viribus, ut tenemur, vobis in virtute obedientiae, qua dictae ſedi tenemini, committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus receptis per vos praeſentibus, evocatis ad hoc etiam per vos ſacrae paginae profeſſoribus expertis, rectius et ſanctius in fide catholica ſentientibus, verbis ſophiſticalibus ſive terminorum curioſa implicatione penitus praetermiſſis, de dictarum propoſitionum et concluſionum aſſertione, quarum copia inferius inſeritur, vos ſecrete informantes, de omni eo, quod in praemiſſis inveniretis et ſentiretis, literis veſtris clauſis et ſigillo veſtro ſigillatis, clare, diſtincte, et aperte in omnibus et per omnia nos reddatis, ut convenit, certiores. Citetis inſuper, ſeu citari faciatis peremptorie dictum Johannem, quod triceſimo die juridico poſt citationem ſibi factam, in eccleſia ſancti Pauli London. compareat perſonaliter coram nobis, ſeu aliis ſubdelegatis noſtris ſive commiſſariis in hac parte, ſuper concluſionibus et propoſitionibus hujuſmodi reſponſurus ac auditurus, ulteriuſque facturus, quicquid auctoritate apoſtolica fieri debeat in hac parte, et ordo dictaverit rationis; praedicentes eidem, quod, ſive comparuerit in termino praedicto, ſive non, ulterius contra eum procedetur, prout literae apoſtolicae in ſe exigunt et requirunt. Vobis inſuper injungimus auctoritate praedicta, quatenus literas apoſtolicas, inpraeſentiarum per nos vobis tranſmiſſas, ſub poenis in eiſdem literis plenius expreſſatis, in omnibus et per omnia diligenter et fideliter exequamini juxta vim, formam, et effectum earundem; certificantes nos, aut dictos commiſſarios noſtros ſeu ſubdelegatos celerius, quo fieri poterit, quid feceritis in praemiſſis, per literas veſtras patentes, harum et facti veſtri ſeriem plenius continentes. Dat. apud Otteford 5. cal. Januarii, A. D. M.CCC.LXXVII. et tranſlat. noſtri Simonis, Cantuar. archiepiſcopi ſupradicti, anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 7.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Breve regium pro epiſcopo Dunelmenſi contra attemptata per archiepiſcopum Eborum. Ex rot. clauſ. 1. R. ii. m. 19. dorſ. apud Rymeri Foed. Vol. vii. p. 182.

REX venerabili in Chriſto patri A. eadem gratia archiepiſcopo Eborum, Angliae primati, ſalutem. Cum nuper, dato intelligi domino E. nuper regi Angliae, avo noſtro, vos perſonam venerabilis patris Thomae, epiſcopi Dunelmenſis, ac clerum et populum Dunelmenſis dioeceſis viſitare, et procurationes ab eodem clero et diverſas pecuniarum ſummas a populo praedicto extorquere, et alia inaudita et inſolita ibidem perpetrare intendiſſe, aliter quam a tempore, cujus contrarii memoria non extitit, fieri fuerat conſuetum; idem avus noſter per breve ſuum vobis praeceperit, quod aliqua, quae in enervationem privilegiorum aut libertatum glorioſo confeſſori ſancto Cuthberto, eccleſiaeque Dunelmenſi conceſſorum, ſeu turbationem populi, vel audaciam ſeu ſolamen inimicorum noſtrorum Scotiae cederent, non attemptaretis; prout in dicto brevi latius continetur; ſicut per inſpectionem rotulorum cancellariae ejuſdem avi noſtri nobis conſtat. Nos, attendentes invaſiones, homicidia, depraedationes, explorationes, et incendia nonnulla burgorum, et villarum infra regnum et dominia noſtra per ipſos inimicos hoſtiliter et fraudulenter, poſtquam gubernacula regni noſtri ſuſceperimus, facta; ac proinde et ex aliis cauſis altioribus, coram nobis et concilio noſtro propoſitis, et cordi noſtro ſumme inſidentibus, pacem, tranquillitatem, et unitatem ubique in regno noſtro confovere; ac infringentes vel infringi conantes eaſdem, ſeu ad id aſſenſum, conſenſum, cauſam, vel excitationem dantes, clam vel palam, caſtigare, et dictum breve, maxime cum de matura deliberatione et aviſamento peritorum concilii ipſius avi noſtri emanaverit, vim et effectum, in omnibus et ſingulis articulis et particulis in eo contentis, exnunc prout extunc, firmiter retinere volentes; vobis diſtrictius, quo ſciverimus vel poterimus, firmiter injungendo mandamus, quod aliqua, quae in enervationem, derogationem, ſeu violationem effectus brevis praedicti, ſeu alicujus articuli, vel particulae in eo contenti, ſeu libertatum et privilegiorum eorundem, aut turbationem populi, vel audaciam ſeu ſolamen inimicorum praedictorum cedere valeant quoquo modo, colore quaeſito, vel mandato nullatenus attemptetis, ſeu quantum in vobis eſt attemptari, procurari, vel fieri permittatis, ſicut de periculo, quod inde nobis et toti regno noſtro formidatur evenire, volueritis reſpondere; et ſi quid attemptatum, procuratum, vel factum fuerit in praemiſſis, id ſine dilatione qualibet omnino revocari faciatis: ſciatis indubie, quod ſi quid in contrarium effectus brevis praedicti, ſeu alicujus articuli, vel particulae in eo contenti, feceritis, prout nec per vos, nec alium quemcunque quavis auctoritate fieri contentamur, vobis, tanquam hujuſmodi turbationis et audaciae occaſionatori ac contemptori mandatorum, et violatori pacis noſtrorum, reſiſtere volumus, et regerere vices veſtras. Teſte rege apud Kenyngton viceſimo ſeptimo die Decembris.

Synodus

1

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XI. 8.	SIMON SUDBURY 3.	1377.	RICHARD. II. 1.

Synodus provincialis Ebor. Ex reg. Appleby Carliol. fol. 293.

BREVE regium archiepiſcopo Ebor. ad ſynodum provincialem cogendam directum, dat. 16. die Decemb. 50. Edw. iii. epiſcopos, clerumque hujus provinciae, virtute mandati archiepiſcopalis, ad 15 Aprilis in eccleſia Ebor. convocavit, uti patet ex mandato dat. 2. die Martii, anno M. CCC. LXXVI.

Mortuo rege Edwardo, Richardus concilium provinciale Ebor. convocari jubet ad obtinendum ſubſidium, quod cum praelati et clerus concedere differrent, archiepiſcopus concilium ad quartum diem Januarii continuavit: in quo poſt varios tractatus decimam biennalem domino regi ſolvere annuerunt. Quia autem pericula regno imminentia celeriorem ſubſidii ſolutionem poſtulabant, archiepiſcopus ſynodum provinc. congregavit 22. die menſis Martii, in qua terminus ſolutionis mutabatur. Totam hujus et illius concilii hiſtoriam ac res geſtas ex regiſtro Alex. Nevile, archiep. Ebor. fol. 2. hic apponemus.

Sereniſſimo principi et domino, dom. Richardo, Dei gratia, etc. Alexander, etc. ſalutem. Breve veſtrum regium nuper recepimus in haec verba: Richardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, dominus Hyberniae, venerabili in Chriſto patri, etc. ſalutem. Cum inimici noſtri inter ſe alligati et undique hoſtiliter congregati, regnum noſtrum Angliae in pluribus locis per terram, et per mare ſaepius invaſerunt, mala quamplurima et intolerabilia nobis et ligeis noſtris perpetrando; et non ſolum de hoc contenti, dictum regnum noſtrum, et eccleſiam ſanctam, noſque ac populum noſtrum Angliae de die in diem ſe parent totis viribus ſubvertere et deſtruere, niſi eorum malitia, adjuvante Deo, fortius reſiſtatur. Unde in ſalvationem ſtatus eccleſiae ſanctae, et regni, ac populi praedictorum neceſſariam defenſionem, ſumptus ac cenſus, et expenſas inaeſtimabiles, et aliquo tempore praeterito, magis ſolito, grandiores effundere nos oportet. Verum quia de copia theſauri, vel bonorum, in primordiis noſtri regiminis, nec mirum, penitus alieni, ad ipſorum onerum ac ſumptuum ſupportationem abſque juvamine fidelium noſtrorum non ſufficimus, ſicut ſcitis; vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quatenus conſideratis tam arduitate negotiorum praedictorum, quam grandibus periculis, quae eccleſiae et regno praedictis oculata fide imminere conſpicitis, attentis et debite conſideratis, ſuffraganeos veſtros, etc. ad comparendum coram vobis in eccleſia ſancti Petri Ebor. vel alibi, prout expedire videritis, ad breviorem diem, quem poteritis, more ſolito convocari faciatis; et eis dictis negotiis et periculis ibidem plenius expoſitis et declaratis, ipſos ad ſubſidium in hac parte competens et neceſſarium, in ſupportationem dictorum onerum et ſumptuum, nobis concedendum eo ſpecialius, et cum efficacia, qua magis ſciveritis, vel poteritis, tanta neceſſitate cauſante, inducatis, et partes veſtras ad hoc effectualiter apponatis; nos in cancellaria noſtra de quantitate ſubſidii illius, ac de terminis ſolutionis ejuſdem certificantes. Et hoc ſicut nos, et honorem noſtrum, ac ſalvationem et defenſionem eccleſiae, et regni praedictorum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtmonaſterium 29. die Septembris, anno regni noſtri primo. Cujus brevis vigore praelatos et clerum noſtrarum civitatis, dioec. et provinciae ad diem Martis, videlicet primum diem menſis Decembris ultimo praeteritum, in eccleſia noſtra Ebor. nobis tunc London. ex cauſa parliamenti veſtri exiſtentibus, convocari, et per certos noſtros commiſſarios ibidem hujuſmodi convocationem celebrari fecimus ſolenniter et teneri. Qui quidem praelati et clerus aliquod ſubſidium notabile tunc concedere diſtulerunt, licet ad hoc dicti commiſſarii noſtri ipſos viis et modis, quibus poterant, inducere laborarunt. Et propterea iidem commiſſarii noſtri praefatam convocationem ad diem Lunae, videlicet quartum diem Januarii extunc proxime ſequentem, continuaverunt. Quibus die et loco perſonaliter interfuimus, ac dictis praelatis et clero inibi convocatis, omnia et ſingula in dicto brevi veſtro contenta, et alia, quae dictos praelatos et clerum ad conceſſionem ſubſidii allicere debuerant, expoſuimus diligenter. Super quibus ſic expoſitis, habita deliberatione, tam dicto die Lunae, quam diebus ſequentibus pleniori, dicti praelati et clerus allegarunt, ſe variis quidem importabilibus oneribus, plus ſolito, incumbentibus gravatos multipliciter et depreſſos, praeſertim propter hoſtiles invaſiones Scotorum, quos veriſimiliter formidabant, quaſi indies in foribus imminere. Demum tamen poſt longos tractatus per nos cum eiſdem habitos, dicti praelati et clerus decimam biennalem de bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis, et temporalibus ſpiritualibus annexis, primam videlicet decimam integre ſolvendam in feſto inventionis S. Crucis prox. futur. et alteram in feſtis ſancti Andreae apoſtoli, et Annunciationis beatae Mariae virginis extunc prox. ſequent. per aequales portiones, ſecundum novam taxam, gratuito conceſſerunt. Poſtmodum vero 26. die menſis Februarii recepimus literas veſtras, ſub privato ſigillo veſtro nobis directas, per quas nos rogaſtis et firmiter oneraſtis, quod ratione viagii dom. ducis Lancaſtriae, et aliorum nobilium, in ultimo parliamento condicti et concordati, accelerationem ſolutionis dictae biennalis decimae procuraremus, et interponeremus ad hoc cum effectu diligentiae noſtrae partes; ac propterea de novo convocari dictos praelatos, et clerum noſtrae provinciae faceremus. Nos vero ſemper votis veſtris complacere cupientes, convocationem noſtram die Lunae, videlicet 22. menſis Martii, celebari fecimus et teneri. Quo die congre-

congregatis praelatis, et clero dictarum noſtrarum civitatis, dioeceſeos, et provinciae, veſtris literis prius eiſdem, et nobis ſub ſigillo privato directis, publice lectis, diverſa pericula, quae iſti regno, niſi Deus avertat, imminent in praeſenti, ac alia, quae eos rationabiliter movere deberent, ad conformandum ſe conceſſionibus praelatorum et cleri provinciae Cantuarienſis expoſuimus, et exponi fecimus multum. Conſiderantes tandem neceſſariam defenſionem eccleſiae, regni, et populi praedictorum, ac volentes votis veſtris in primordiis veſtris complacere, quantum poſſint, ſolutionem dictae biennalis decimae de bonis et beneficiis ſuis eccleſiaſticis et temporalibus, ſpiritualibus annexis, faciendae, ad feſta apoſtolorum Philippi et Jacobi, et B. Margaretae virginis prox. futur. per aequales portiones, ſecundum novam taxam, liberaliter annuerunt, etc. Ad regimen populi vobis commiſſi conſervet vos altiſſimus per tempora longiora. Dat. apud Cawode 24. menſis Martii A.D. M.CCC.LXXVII. et noſtrae conſecrationis quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Gregor. XI. 8.	Simon Sudbury 3.	1377.	Richard. II. 1.

Litera regis Richardi abbati de Selby de ſubſidio ſibi a clero concedendo. Ex Ms. Cotton. Cleopatr. D. 3. fol. 187.

Trescher en Dieu; il eſt bien cognuz au reverent pere en Dieu l'arceveſque d'Everwik, et a vous auxi, a ce que nos penſons, coment en notre parlement eſtient monſtres pluſors graundes cauſes, pour quoy convenoit neceſſairement, que les diſmes et quinziemes a nous grauntes au dit parlement, per le clergie et per les layqe de notre royaume, pur la defenſe de notre dit royaume, et pur reſiſter a la graunde ordenance, faite per noz ennemis encontre nous, et notre dit royaume, feuſſent haſtivement paiez, et oyſt bien le dit arceveſque la grande inſtance et requeſte ſur ceo fait en notre dit parlement, tant per les grants come per les communs, conſideranz et diſanz expreſſement, que ſil y euſt aucun delay en le payement des ditz diſmes et quintiſmes, le voyage ordenez a eſtre fait per notre uncle d'Eſpaign, duc de Lancaſtre, et les autres graundes de notre dit royaume, en defenſe et ſauvacion de l'eſtat de meſme noſtre royaume, ne purreyt eſtre accomplez, einz demoreroit le dit voiage non fait, et notre dit royaume en tres graunde peril. En pour ceo l' arceveſque de Canterbire, et les autres prelas et clergie de ſa province veianz les choſes deſſudets, graunterent a paier les ditz diſmes le primer jour de Marcz proſchein venant, et en ceu diſmes nous et notre counſeil, que le dit arceveſque d'Everwike, et les autres prelas de ſa province, que y eſtoyent, graunterent, et accorderent ſemblablement. Si avous entenduz que aſcuns de clergie de la province d'Everwike nyent conſideranz la graunde neceſſite et peril, apparanz a preſent a noſtre dit royaume, volroient delaier plus longement le paiement des ditz diſmes, encontre ce que feuſt accordez a notre dit parlement, dont nous avons tres grande merveille et deſpleſer. Et ſur ceo eſcrivens au dit arceveſque d'Everwike en priant et requirant, que conſideres les choſes ſuſdites, et coment la province d'Everwike, a condiz acuſtomez, en le temps de notre treſcher ſire et aiel le roy, que Dieux aſſoil, affere ſemblablement, at auxi bien com ont fait ceux de la province de Canterbire, il veulle enſi faire, et acorder entre li et le clergie de ſa dit province, que les ditz diſmes en ſa dit province d'Everwike ſoient paiez le dit primer jour de Marcz, ou a tent la haſte, quils purront eſtre levez, apres le dit jour; toutz excuſations ceſſantz. Sur quoy treſch. en Dieu, nous vous prions, et requirons en chargeantz le plus fermement, que nous poions, ſur la foy et legeance, que vous nous devez, que en ceſtes choſes vous vous aiez per tiel maner que nous vous en doions ſavoir greci, et que nous puiſſons apperceuoir, que vous aviez a coeur noſtre honour, et eſtat, et l'eſtat de notre royaume, ſique nous ne notre dit royaume ne doions reputer a vous quel meſchier que amegne, ſi l'avant dit viage ſoit en brief defaut deſtombez du delaiez, ſi come vous en volez reſponder en temps avenir devant nous en notre parlement en ce caas. Donne ſouz notre prive ſeal a Weſtm. le 10. jour de Fevrier.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 1.	Simon Sudbury 3.	1378.	Richard. II. 1.

Urbani VI. *Bulla, ut prior et capitulum Cant. non teneatur ad capitulum generale ire aut mittere.* Ex reg. eccl. Cant. A. fol. 27. a. et reg. Sudbury fol. 58. b.

Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Exigit ſpecialis devotionis affectus, quem dilecti filii, prior et capitulum eccleſiae Chriſti Cantuarien. ordinis S. Benedicti, ad nos et Romanam gerunt eccleſiam, ut ipſos ſpecialibus favoribus et gratiis proſequamur. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris noſtri Simonis, archiepiſcopi Cantuar. ac prioris et capituli praedictorum, petitio continebat, quod licet ad priorem dictae eccleſiae pro tempore exiſtentem, qui majorem dignitatem poſt pontificalem in eadem eccleſia obtinet, praedicta eccleſia paſtore carente, omnimoda juriſdictio etiam metropolitica et provincialis ac legationis apoſtolicae ſedis ad archiepiſcopum Cantuarien. quae eſt pro tempore pertinens, tam in praelatos et abbates monaſteriorum dicti ordinis, quam etiam in quoſlibet alios in et de provincia Cantuarien. exiſtentes, de antiqua, et approbata, et hactenus pacifice obſervata conſuetudine pertinere noſcatur, dictique prior et capitulum juriſdictioni et poteſtati ſedis apoſtolicae, et archiepiſcopi praedicti, pro tempore exiſtentis duntaxat ſubjecti exiſtant; tamen

men praeſidentes capitulo generali monachorum nigrorum in regno Angliae conſiſtentium, vigore quarundam conſtitutionum felicis recordationis Benedicti papae XII. praedeceſſoris noſtri, ac declarationum per piae memoriae Innocentium papam VI. praedeceſſorem noſtrum, ſuper hujuſmodi conſtitutionibus factarum, praedictos priorem et capitulum eccleſiae Cantuar. contra ipſorum libertates et privilegia compellere ad eundum ad hujuſmodi eorum capitulum generale dictorum monachorum nigrorum, et alias ipſos gravare nitantur, in eorum domini prioris et capituli eccleſiae Cantuar. praejudicium non modicum et gravamen. Quare pro parte praedictorum archiepiſcopi, prioris, et capituli eccleſiae Cantuar. fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut providere ipſis ſuper praemiſſis de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur volentes praefatos priorem et capitulum Cantuar. favore proſequi gratioſo, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati volumus, et eis auctoritate apoſtolica tenore praeſentium concedimus, quod ab hac praeſenti die in antea prior, qui eſt, et erit pro tempore, et capitulum dictae eccleſiae ad hujuſmodi generale capitulum ire, aut mittere nullatenus teneantur, ſed, durante hujuſmodi capitulo, ab hujuſmodi onere eundi ſeu mittendi ad praedictum capitulum generale, necnon ab omni juriſdictione dictorum praeſidentium ſint prorſus liberi et immunes; non obſtantibus praedictis et quibuſcunque aliis apoſtolicis conſtitutionibus, et declarationibus, ac ſtatutis et conſuetudinibus ordinis ſupradicti. Ita tamen quod praefatus archiepiſcopus, qui eſt, et pro tempore fuerit, durantibus hujuſmodi praemiſſis, omnia, quae ſalubriter ordinabuntur per ſedem apoſtolicam, in praefato provinciali capitulo faciat auctoritate apoſtolica per dictos priorem et capitulum eccleſiae Cantuar. firmiter obſervari. Et inſuper praedicto archiepiſcopo abſolvendi in forma eccleſiae conſueta priorem et capitulum eccleſiae Cantuar. ac ſingulares perſonas ex eodem capitulo, a quibuſcunque excommunicationum et ſuſpenſionum ſententiis, ſi quae hactenus praemiſſorum occaſione latae fuerint contra eos, et diſpenſandi cum illis, ex eis, qui forſan ſic ligati, celebrando divina vel immiſcendo ſe illis irregularitatis maculam contraxiſſent, eis tamen prius a ſuorum ordinum executione ſuſpenſis ad tempus, de quo ſibi videbitur, plenam et liberam tenore praeſentium concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae voluntatis et conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctam Mariam in Tranſtiberin. 8. cal. April. pontificatus noſtri anno primo.

Bullae huic praemittuntur in regiſtro Cantuar. ſequentia.

"Iſta bulla fuit impetrata et conceſſa a domino Urbano papa vi. A. D. M. CCC. LXXVIII. et tempore regis Richardi ſecundi anno ii. expenſis prioris et capituli eccleſiae Chriſti Cant. tempore domini Simonis de Sudbury, archiepiſcopi Cantuar. et legum doctoris, ac venerabilis fratris domini Johannis Vynche de Wynchelſe, prioris dictae eccleſiae, et fratris Thomae Chillingdene, monachi dictae eccleſiae et bacalarii in decretis, procuratoris dictae eccleſiae Cant. in Romana curia tunc exiſtentis."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 1.	Simon Sudbury 3.	1378.	Richard. II. 1.

Bulla ſuper creatione Urbani VI. *papae, et de orando pro eo.* Et reg. eccl. Cant. A. fol. 27. a. Et reg. Sudbury fol. 50. b.

Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cant. ejuſque ſuffraganeis, ac dilectis filiis univerſis, abbatibus, prioribus, praepoſitis, decanis, ac archidiaconis, aliiſque eccleſiarum ac monaſteriorum praelatis in Cant. provincia conſtitutis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Is, qui aeterna potentia ſumma regens etiam extrema non deſerit, ſed cum ſit illi cura de omnibus, caelum terramque gubernans, ſubter omnes caelos conſiderat, et omnes terrae terminos lumine ſuae claritatis illuſtrat, ſuam ſponſam ſanctam, viz. eccleſiam militantem, quae non ſaxorum molibus, ſed ut civitas aedificatur miris virtutibus ſingulariter et mirabiliter, nec minus miſericorditer de ſuo reſpicit habitaculo praeparato. Hanc enim petram Chriſtus Dei filius admirabili et ineffabili diſpoſitione ſtabiliens, et ſuper ſeipſum aedificans, ſe vivum conſtituit angularis lapidem fundamenti, et ad evidentioris roboris firmitatem, in ſanctis patribus catholicae doctrinae virtutibus alia eidem fundamenta ſubſtituens; ut in montibus fundata ſanctiſſimis, etſi experiretur interdum concuſſionum impetus, nullius tamen vereretur ruinae diſpendium; ſed nec adverſus eam portae inferi praevalerent, quinimo virtutum elevata culminibus, nequaquam lateret ſub modio, ſed illarum clara evidentia cunctis pateat in exemplum. Ipſe namque Dei filius eidem eccleſiae in apoſtolorum principe, cui cujuſque ſucceſſoribus commiſit ipſius Chriſti vicariatum, eundem vicariatum ſic eſſe voluit viciſſitudinariae ſucceſſionis continuatione perpetuum; ut quandoque ipſius vicarii ex humanae fragilitatis conditione legi mortis addicti, praeſentis vitae occaſum incurrerent, hujuſmodi tamen vicariatus officium immortale perpetuo remaneret. Proinde praedicta mater eccleſia utili deſponſata pontifici, nuptialibus ornata monilibus, ſub ſponſi ſui ducatu laeta deducitur, et interdum paſtoris ſubtracta carentia viduitatis amictu circumdata, oculis reſolutis in lachrymas ejus ſibi queritur adempta ſolatia, de illius ſubtractione lamenta multiplicat, et anxia pro ſubſtitutione alterius elaborat. Nuper ſiquidem felicis recordationis Gregorio papa xi. praedeceſſore

ceſſore noſtro, in urbe, ubi tunc cum ſua curia reſidebat, ſicut Domino placuit, ab hac luce ſubtracto, poſt exhibita eidem in ſolennibus obſequiis debita humanitatis obſequia; omnes venerabiles fratres noſtri, S. Romanae eccleſiae cardinales, tunc in dicta urbe exiſtentes, in palatio apoſtolico apud baſilicam dicti apoſtolorum principis ſito, in quo idem praedeceſſor, dum viveret, habitabat, et curſum praeſentis vitae conſumpſerat, convenientes in unum pro electione ſubſtituendi pontificis juxta neceſſitatis inſtantiam celebranda, per eos prius, ut eſt moris, Spiritus S. gratia ſuppliciter invocata, ejuſdem Spiritus, ut pia et devota ſupponit credulitas, aſſiſtente clementia, prima die, qua ad hoc invicem convenerant, de ipſorum fratrum concordi voto, parique concordia, eodem afflante Spiritu, proceſſit de nobis tunc archiepiſcopo Baren. ad Petri cathedram canonica, communis, et concors electio. In hiis igitur ſtupemus non immerito pariter et terremur. Nonne ſtupor, nonne terror, quod nos, qui tutioris ſemper putavimus eſſe conſilii, ſecure in domo Domini ſubjici, quam periculoſe ſuper aliorum curam et regimen elevari, ſic ſubito et inſperate in maris altitudinem venimus, et ad injuncti operis ſarcinam, inſufficientes humeros et vires impares tanto oneri compererimus, non indigne timebamus hujuſmodi oneris molem ſuſcipere; ſed hoc efficaciter ſuggerebat, ut in vocatione, qua Dominus nos vocaverat, maneremus, ne debilitas hujuſmodi onus refugeret, et opus inſufficientia noſtra vitaret. Verum quia merces laboribus commenſuratur et redditur, ac proinde doctor egregius, non de fructu ſe gloriari, ſed veraciter ſuos labores atteſtans, non, ait, plus omnibus profeci vel profui, ſed plus omnibus laboravi; licet deterreret onus et labor, tamen ad ſubeundum jugum apoſtolicae ſervitutis, et in ea pro viribus laborandum, nos merces retributionis aeternae commenſuranda laboribus invitavit, ſub illius fiducia, qui lapſo virtutem tribuit, cujuſque ſolius ſufficientiae plenitudo noſtros poteſt ſupplere defectus, debiles humeros tanto ſubjecimus oneri, nec expavimus pro Chriſti fidelium animarum ſalute manus exponere immenſitati laboris. Caeterum quia ſupra vires noſtras eſſe conſpicimus ſuſceptum officium, illudque ſoli portare nequivimus, orationum veſtrarum ſuffragia humiliter imploranda, et vos in partem ſolicitudinis evocatos, ut collaborando nobiſcum diligentius exequamini commiſſa vobis officia, decrevimus exhortandos. Ideoque univerſitatem veſtram monemus et hortamur in Domino, vos nihilominus rogantes inſtanter, quatenus preces humiles, devotas, ac fideles frequenter fundatis ad Dominum, ut ſua pietate noſtram inſufficientiam ſuppleat, debilitatem roboret, nobiſque quod eſt oneroſum leviget, obſcurum ſuae claritatis luce revelet, et aſpera convertat in plana; ſicque vota noſtra praeveniendo clementer aſpiret, et miſericorditer adjuvando benignius proſequatur, quod zelus noſter ſemper in ipſius beneplacitis ferveat, nec unquam in illorum executione torpeſcat: vos quoque de gregibus diligentiae veſtrae commiſſis, quos paſtoralis officii cura ſolicitat, ſic diligenter, ac fideliter illud ſtudeatis implere, quod cum diſcuſſio venerit, et exacti fueritis pro illis reddere rationem, non ſolum illam cum ſecuritate reddatis, ſed et gratiam exigere merito valeatis; et interim in veſtris, veſtrarumque eccleſiarum negotiis, ſuper quibus poteſtis ad nos cum ſecuritate recurrere, noſtrum et apoſtolicae ſedis propitium ſentire favorem. Dat. Romae apud ſanctum Petrum 13. cal. Maji, pontificat. noſtri, anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 1.	SIMON. SUDBURY 3.	1378.	RICHARD. II. 1.

Literae Cardinalium contra eundem. Ex reg. Sudbury fol. 50. b.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus, miſeratione divina, Johannes epiſcopus Peneſtrin. Gulielmus tit. ſancti Stephani in Coelio Monte, Bertrandus tit. ſanctae Caeciliae, Robertus Baſilicae 12. apoſtolorum, Hugo tit. ſanctorum quatuor Coronatorum, Guido tit. ſanctae Crucis in Jeruſalem, Johannes tit. ſancti Marcelli, Petrus tit. ſancti Laurentii in Lucina, Geraldus tit. ſancti Clementis presbyteri, Petrus ſancti Euſtacii, Gulielmus ſancti Angeli, Petrus beatae Mariae in Villa Lata, et Petrus ſanctae Mariae in Coſmedin. diaconi, ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, facientes ultra duas partes omnium cardinalium, in urbe exiſtentium tempore obitus ſanctae memoriae domini Gregorii papae XI. et eo tempore, quo ſui ſucceſſoris debuit in eadem urbe electio celebrari, Anagniae pronunc, quem locum ad omnia infraſcripta peragenda, tanquam idoneum, elegimus, prout nobis fuit licitum, exiſtentes, abſentibus reverendiſſimis in Chriſtio patribus, dominis Petro epiſcopo Portuen. Franciſco tit. ſanctae Sabinae, Simone tit. ſanctorum Johannis et Pauli preſbyteris, Jacobo tit. ſancti Georgii ad velum aureum diacono, eadem miſeratione ejuſdem ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, tamen pro noſtra parte, ut propter infraſcripta vellent hic convenire una nobiſcum literatorie requiſitis, apoſtolica ſede vacante, ſalutem et in Domino vinculum charitatis. Exigit ſanctae et catholicae fidei puritas; exigit et catholici ac chriſtiani populi devotio ſalutaris; exigit totius eccleſiaſtici ſtatus clara profeſſio, ac ſalus animarum Chriſti fidelium ſingulorum, ut ea, quae diſſimulata in fide maculam, ſubverſionem in chriſticola populo, ſtatus eccleſiaſtici enervationem, ac evidentia animarum inducerent pericula, palam notificentur omnibus, annuncientur in populis, et juxta doctrinam evangelicam ſuper tecta praedicentur, ne indiſcretum ſilentium in errorem derelinquat, qui poterant erudiri, ac hii, ad quos ex officio pertinet, ſubjaceant reprehenſioni Dei per prophetam dicentis: "Prophetae tui videbant tibi falſa" et ſtulta,

ta, nec aperiebant iniquitatem tuam, ut te ad poenitentiam provocarent. Cum igitur nuper, apoſtolica ſede vacante per obitum piae ac ſanctae recordationis domini Gregorii papae XI. qui de menſe Martii proxime praeterito in urbe Romae diem ſuum clauſit extremum, nos pro electione futuri pontificis, ut juris et moris eſt, celebranda in conclave in apoſtolico palatio, in quo idem ſanctae memoriae dominus Gregorius obierat, deputato, una cum praefatis dominis abſentibus conveniſſemus, officiales urbis cum magna multitudine populi pro magna parte armati, etiam ad campanarum pulſationem factam propter hoc congregati, hoſtili more totum circumdantes ab extra, et ab intus fere implentes palatium, et terrori tam vehementi minas etiam ſuperaddentes, quod niſi eligeremus et ſine mora Romanum vel Italicum, ſtatim interficeremur; etiam congruo ſpatio temporis, in quo ſaltem de perſona deliberare poſſemus, penitus nobis ſubtracto, contra voluntatem et propoſitum noſtrum ad eligendum Italicum, ſubito et ex abrupto per violentiam et metum mortis coegerunt invitos; propter quod, ad evitandum mortis duntaxat periculum, quod in rumore populi tam furentis nobis procul dubio imminebat, alias non facturi, ut etiam tunc palam inter nos diximus, Bartholomaeum, tunc Baren. archiepiſcopum, in papam duximus eligendum, exiſtimantes ipſum, cui tam nefaria intruſio, ſicuti et pene toti clero et populo nota erat, talis eſſe conſcientiae, quod eam nullatenus acceptaret. Aſt ipſe propriae ſalutis immemor, omni pura conſcientia procul pulſa, ambitionis alias inauditae ardore maximo inflammatus, praeſentatione electionis hujuſmodi ab illis ex nobis, qui in urbe remanſerant, etiam per officialium et populi diverſas minas, et ſuas importunas requiſitiones extorta, contra canonicas ſanctiones, in ſcandalum maximum cleri et populi chriſtiani, ac exempli perniciem, electioni hujuſmodi, licet nullae et invalidae ipſo jure, conſenſit; necnon metu et ipſius metus cauſa adhuc procul dubio perdurantibus in urbe ipſa, inthronizatus et coronatus de facto, ſe papam et apoſtolicum nominavit, qui a ſanctis patribus et jure communi apoſtolicus anathematizatus antichriſtus, et totius chriſtianitatis illuſor et deſtructor potius et merito nominatur. Nempe cum iſta ſua tam nefaria intruſio in papatu jam ſic ſit divulgata per orbem, veluti tam notoria, quod jam alicui celari non poteſt, cum eo tempore ſc. modicum ante Paſcha facta fuit, quando de diverſis partibus chriſtianitatis major adeſt in urbe populi multitudo; quod errores quamplurimi pullulare incipiunt, et fidelium chriſtianorum conſcientiae illaqueari, ipſeque diutius expectatus, ac in ſecreto charitate admonitus, immemor ſalutis propriae, ſecum in praecipitium cupiens trahere clerum et populum univerſum, ad cor redire non curet; ſic inanem et tranſitoriam mundi gloriam ſaluti animae propriae et cunctorum Chriſti fidelium anteponens animo obſtinato, ſatagit totam chriſtianitatem ſcandalizando ipſum papatum tyrannice occupare, qui per oſtium non intravit. Nos non volentes praemiſſa amplius ſub diſſimulatione tranſire, ad veſtrum omnium Chriſti fidelium notitiam praemiſſa omnia, licet ipſa tam ſibi, quam pene toti clero et populo exiſtant notoria, deducentes; ipſum anathematizatum, et tanquam intruſum in papatum, nulla electione canonica praecedente, totius chriſtianitatis invaſorem, qui caput ipſius ſanctae chriſtianitatis invadere non formidat, deſtructoremque, qui ut ſub ſua occupatione tyrannica efficere ſatagit, ut fere ſacramenta deficiant, et ut chriſticola populus vero paſtore carens, per abrupta ducatur in devium, publicamus et denunciamus; vos et veſtrum ſingulos nihilominus ſolenniter et publice, ſerie praeſentium, exhortantes et obſecrantes per viſcera miſericordiae Jeſu Chriſti, ut de caetero eidem ſceleſto viro, qui Dei eccleſiam et ſponſam non erubuit invadere, nolitis aliqualiter adhaerere, nec ejus mandatis, monitionibus, factis, atque dictis, quae omni ſunt falſa ſimulatione imbuta, aliquatenus obedire: cum jam eundem per noſtras alias patentes literas etiam per praeſentes exhortemur et obſecremus ſolenniter et publice, etiam per eadem viſcera, ut de fine cogitans, ad quem jam ipſum trahit plenitudo dierum, ad Deum et puram conſcientiam dirigat aciem mentis ſuae, ipſamque beati Petri ſedem ſanctiſſimam, quam ſine canonico titulo occupat, liberam et vacuam omnino dimittat, inſignia deponat papalia, ac ab adminiſtratione ſpiritualium et temporalium papatus et Romanae eccleſiae abſtineat indilate, et alias Deo et eccleſiae ſanctae ſuae per fructus verae poenitentiae ſatisfacere ſtudeat juxta poſſe. Quod ſi fecerit, gratiam Dei, gloriam mundi, et laudes cleri et populi univerſi, ac acerbarum poenarum per jura communia ſibi impoſitarum et imponendarum remiſſionem, cum miſericordioſa indulgentia merebitur obtinere; alias indignationem Dei omnipotentis, et beatiſſimorum apoſtolorum Petri et Pauli, ſanctorumque omnium non immerito incurſurus; noſque divinum et humanum auxilium, cum Chriſti ſponſa, et omnium chriſtianorum communis mater per eum proculdubio violetur, invocabimus, aliiſque utemur remediis per canonicas ſanctiones conceſſis, abinde inantea nullam ſpem de miſericordia habiturum. Datum Anagniae rectoratus provinciarum Campaniae et Martinae, quem locum, propter probitatem et fidelitatem conſtantiſſimam magnifici viri honorati Gaytani, comitis Fundorum, et dictarum provinciarum rectoris, et ſingularem devotionem, quam ad Romanam eccleſiam, et fidem catholicam, ac ad nos gerere comprobatur, tanquam magis ſecurum et idoneum nobis, ut ſupra, ad praemiſſa omnia peragenda duximus eligendum, anno a nativitate Domini M.CCC.LXXVIII. die nono menſis Auguſti, proximae indictionis, ſub propriis ſigillis noſtris pendentibus, dicta apoſtolica ſede vacante.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. I.	SIMON SUDBURY 3.	1378.	RICHARD. II. I.

Bulla Urbani VI. *qualiter prior Cantuar. poteſt abſolvere fratres irregulares et cum eis diſpenſare.* Ex reg. Eccleſ. Cant. A. fol. 26. b.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis priori et conventui eccleſiae Chriſti Cantuar. ordinis ſancti Benedicti, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Quia ex apoſtolici cura tenemur officii circa religionis augmentum attenti et vigiles inveniri, ſuper hiis veſtris votis annuimus, in quibus honorem veſtri ordinis, et animarum profectum ineſſe ſentimus. Hinc eſt, quod nos veſtrae precibus devotionis inducti, auctoritate vobis praeſentium indulgemus; ut profeſſis in veſtro monaſterio, ac etiam non profeſſis volentibus veſtro aggregari collegio, qui ſuſpenſionis aut interdicti vel excommunicationis ſententiis fuerint ligati, tu, fili prior, abſolutionis beneficium poſſis juxta formam eccleſiae impertiri, et cum eiſdem ſuper irregularitate, ſi quam ſe miſcendo divinis exinde contraxerint, diſpenſare, dummodo iidem non profeſſi infra unum menſem, poſt abſolutionem hujuſmodi in dicta eccleſia regularem profeſſionem emittant; alioquin hujuſmodi abſolutio et diſpenſatio, quoad non profeſſos ipſos, nullius penitus ſit valoris. Ita tamen, quod ſi aliqui ex eis et aliis praedictis propter debitum ſeu alias pro jure alterius fuerint ſententiis praedictis aſtricti, ſuper hiis ſatisfaciant, ut tenentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Viterbii 3. non. Maii, pontificat. noſtri anno primo.

Bulla ejuſdem regi conceſſa de providendo perſonis idoneis de canonicat. praebendis, &c. Ex. reg. Sudbury fol. 52. b.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerab. fratribus archiepiſcopo Cantuar. et epiſcopo Lincoln. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Clara devotionis ſinceritas, quam chariſſimus in Chriſto filius noſter Richardus, rex Angliae illuſtris, ad nos et Romanam gerit eccleſiam, ſublimis quoque ejus magnificentia promeretur, ut non ſolum ipſum, ſed etiam illos, qui ei ſtudio devotionis adhaerent, ſpecialibus favoribus et condignis gratiarum proviſionibus honoremus. Volentes itaque praemiſſorum intuitu, ejuſdem regni honorare perſonam, et per honorem ſibi exhibitum etiam aliis provideri, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos vel alter veſtrum, auctoritate noſtra, hac vice duntaxat, in ſingulis tam cathedralibus et metropolitanis, quam collegiatis eccleſiis ſecularibus regni ſui Angliae, Hiberniae, et principatus Walliae, duabus perſonis idoneis, quas idem rex duxerit nominandas, ſingulis viz. ex perſonis eiſdem ſingulos canonicatus eccleſiarum ipſarum cum plenitudine juris canonici conferatis, et provideatis etiam de eiſdem, facientes ſingulas perſonas hujuſmodi de dictis eccleſiis, auctoritate praedicta, in canonicos recipi et in fratres, ſtallo eis in choro, et loco in capitulo ipſarum eccleſiarum cum dicti juris plenitudine aſſignatis; ac nihilominus duas praebendas et duas dignitates, ſeu duos perſonatus, vel duo officia cum cura vel ſine cura, etiamſi hujuſmodi dignitates in eiſdem cathedralibus majores poſt pontificales, et in collegiatis eccleſiis principales exiſtant, et ad eas conſueverint quidam per electionem aſſumi in eiſdem ſingulis eccleſiis, ſi qui, ſi quae, vel ſi qua vacant ad praeſens, vel cum vacaverint, quas, quos, ſeu quae praefatae perſonae per ſe vel procuratores ſuos, ad hoc legitime conſtitutos, infra unius menſis ſpatium, poſtquam eis vel procuratoribus ſupradictis de ipſarum praebendarum ac dignitatum, perſonatuum, vel officiorum vacatione conſtiterit, duxerint acceptandas, vel acceptandos, ſeu acceptanda, conferendas, vel conferendos, ſeu conferenda, viz. ſingulas, ſingulos, vel ſingula eiſdem ſingulis perſonis, poſt acceptationem praedictam, cum omnibus juribus, et pertinentiis ſuis, donationi veſtrae reſervetis; diſtrictius inhibendo locorum ordinariis, et dilectis filiis, capitulis ipſarum eccleſiarum, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos in dictis eccleſiis praebendarum ac dignitatum, perſonatuum, vel officiorum collatio, proviſio, praeſentatio, electio, ſeu quaevis alia diſpoſitio pertinet, communiter vel diviſim, ne de praebendis ac dignitatibus, perſonatibus, vel officiis hujuſmodi interim, etiam ante acceptationem praedictam, niſi poſtquam eis conſtiterit, quod perſonae aut procuratores praedicti illas, vel illos, ſeu illa noluerint acceptare, diſponere quoquo modo praeſumant; ac hujuſmodi praebendas ac dignitates, perſonatus, ſeu officia, poſt acceptationem praedictam, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis eorundem ſingulas, viz. ſingulos, vel ſingula ſingulis perſonis ipſis conferatis, et etiam aſſignetis; inducentes per vos, vel alium, ſeu alios perſonas ipſas, vel ipſarum procuratores in praebendarum ac dignitatum, ſeu perſonatuum vel officiorum, ac jurium, et pertinentium ipſorum corporalem poſſeſſionem, et defendentes inductas, ac facientes ipſas, vel dictos procuratores pro eis ad hujuſmodi dignitates, perſonatus, ſeu officia, ut eſt moris, admitti, eiſque de ipſorum canonicatuum et praebendarum, ac dignitatum, perſo-

perſonatuum, vel officiorum fructibus, reditibus, proventibus, juribus, et obventionibus univerſis integre reſponderi. Contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus de certo canonicorum numero, et aliis quibuſcunque ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum contrariis juramento, confirmatione apoſtolica, vel quacunque firmitate alia roboratis; aut ſi aliqui apoſtolica, vel alia quavis auctoritate in eiſdem eccleſiis, in canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur, inſiſtant; ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis de canonicatibus, et praebendis, ac dignitatibus, ſeu perſonatibus, vel officiis in dictis eccleſiis ſpeciales, vel de beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus generales dictae ſedis vel legatorum ejus literas impretrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, et decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum: quibus omnibus praeterquam auctoritate noſtra in eccleſiis ipſis recept. vel praebendas, ac dignitates, perſonatus, vel officia expectantibus in eiſdem, dictas perſonas in aſſecutione praebendarum, ac dignitatum, vel perſonatuum, ſeu officiorum hujuſmodi volumus anteferri; ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem praebendarum, ac dignitatum, vel perſonatuum, ſeu officiorum, vel beneficiorum aliorum praejudicium generari. Aut ſi eiſdem ordinariis et capitulis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim a praefata ſit ſede indultum, quod ad receptionem, vel proviſionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint; quodque de canonicatibus, et praebendis, ac dignitatibus, perſonatibus, vel officiis ipſarum eccleſiarum, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, praeſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, et qualibet alia dictae ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam praeſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri; et de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, aut ſi dictae perſonae praeſentes non fuerint ad praeſtandum de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum ſolitum juramentum, dummodo ipſae in earum abſentia per procuratores idoneos, et cum ad eccleſias ipſas acceſſerint, corporaliter illud praeſtent, ſeu ſi quaelibet dictarum perſonarum unum, duo, aut tria beneficium ſeu beneficia, eccleſiaſticum ſeu eccleſiaſtica, etiamſi ipſum unum, aut ipſorum duorum, vel trium aliquod curatum, aut dignitas, vel perſonatus ſeu officium fuerit, obtinere noſcatur. Volumus autem, quod perſonae praefatae, quae hujuſmodi curata beneficia, aut dignitates, vel perſonatus obtinebant, quamprimum vigore praeſentium dignitates vel perſonatus, ſeu curata officia fuerint pacifice aſſecutae, alia beneficia curata, aut dignitates, vel perſonatus, quae tunc obtinebant, ut praefertur, quaeque extunc vacare decernimus, omnino dimittere teneantur. Noſtrae autem intentionis exiſtit, quod ſi hodie alii vel aliis de canonicatibus ipſarum eccleſiarum cum reſervationibus praebendarum, ac dignitatum, perſonatuum, ſeu officiorum providimus, aut mandavimus provideri, praefatae perſonae, ut praemittitur, nominandae, illis, quibus hodie providimus, ſeu provideri mandavimus, ut praefertur, in aſſecutione praebendarum, ac dignitatum, perſonatuum, vel officiorum hujuſmodi praeferantur. Et inſuper exnunc perinde irritum decernimus et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, acſi perſonae praedictae die dat. praeſentium per ipſum regem nominatae fuiſſent. Dat. Romae apud ſanctum Petrum 5. idus Maii, pontificatus noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. VI. 1.	Simon Sudbury 3.	1378.	Richard. II. 1.

Archiepiſcopi Cantuar. litera contra quaeſtores. Ex reg. Sudbury fol. 49. a.

Simon, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali, ſalutem, etc. Ad noſtram audientiam eſt perlatum, quod, licet eleemoſynarum quaeſtores, niſi apoſtolicas vel dioeceſani epiſcopi literas exhibuerint, admitti non debeant, vel permitti indulgentias ſibi conceſſas inſinuare, et populo praedicare; nonnulli tamen quaeſtores, qui non ſine multa temeritatis audacia, et deceptione multiplici animarum, ac eluſione populi chriſtiani indulgentias, remiſſioneſque falſas et frivolas, et alia erronea in noſtris civitate, dioec. et juriſdictionibus nobis immediate ſubditis, praedicant abuſive tam per vos, quam per official. archidiaconi noſtri Cantuar. de diebus in dies indifferenter illicite admittuntur. Nos abuſus hujuſmodi omnimode aboleri volentes, vobis tenore praeſentium in virtute ſanctae obedientiae diſtrictius inhibemus, et per vos dicto officiali, ac omnibus aliis nobis ſubditis, ſine morae diffugio inhiberi volumus et mandamus, ne quaeſtores hujuſmodi abſque noſtris literis ſufficientibus in hac parte, ac vobis et ipſis liquere poſſit literas apoſtolicas quaeſtorum hujuſmodi, ſi quas habent, per nos examinatas primitus extitiſſe, admittatis ibidem de caetero vel admittant. Et ſi quos quaeſtorum hujuſmodi ibidem inveneritis aliter facientes, aut in quaeſtibus delinquentes, ipſos citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, quod certis die et loco, per vos ſtatuendis eiſdem, compareant coram nobis, ubicunque, etc. ſuper abuſibus hujuſmodi et exceſſibus perſonaliter reſponſuri, et juri in omnibus parituri, quicquid ad uſum quaeſtorum hujuſmodi quorumcunque collectum fuerit, quod ad manus nondum pervenerit eorundem, ſequeſtrari in manibus quorumcunque

rumcunque auctoritate noſtra legitime facientes, ut nobis inde reſpondere potueritis, cum fueritis requiſiti; et praeſens mandatum noſtrum in ſingulis eccleſiis noſtrarum civitatis, dioec. et juriſdictionum hujuſmodi faciatis ſolenniter publicari. Et quid feceritis et inveneritis in praemiſſis, nos ſingulis quarteriis anni ſemel cum harum ſerie et nominibus quaeſtorum citatorum per dictas civitatem et dioec. incedentium, diſtincte et aperte modo debito certificare per literas veſtras curetis. Dat. ut ſupra.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
Urban. VI. 1.	Simon Sudbury 4.	1378.	Richard. II. 2.

Archiepiſcopi Cant. mandatum ad denunciandum interfectores in eccleſia Weſtmonaſt. excommunicatos. Ex reg. Sudbury fol. 49. b.

Simon, permiſſione divina, etc. dilectis filiis officiali curiae noſtrae Cantuar. et decano noſtro eccleſiae B. Mariae de arcubus London. noſtrae juriſdictionis immediatae, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum omnes et ſinguli libertates et immunitates eccleſiaſticas infringentes, majoris excommunicationis ſententia tam a canone, quam a ſanctis patribus promulgata, fuerint, et ſint damnabiliter innodati; ſanctaque mater eccleſia Anglicana hac gaudeat praecipue libertate, quod omnes confugientes ad eam pro immunitate eccleſiaſtica obtinenda, a quibuſcunque violentiis, dum in ipſis morantur eccleſiis, defendi debeant et tueri, quod in regno Angliae hactenus extitit inviolabiliter obſervatum; moeſtitiae tamen rumor notorius, in quo pallida facta eſt ſanctae matris eccleſiae facies prae dolore, noſtram nimirum mentem et aliorum audientium provocat in ſtuporem; qualiter nonnulli maledictionis filii virus nequitiae imbuti, et ſpiritu furoris concitati, ſuae ſalutis immemores, Deo, aut ſanctae matri eccleſiae, ſeu libertati eccleſiaſticae minime deferentes, quorum nomina ignorantur et perſonae, die Mercur. prox. poſt feſtum S. Laurentii prox. nunc elapſum, eccleſiam conventualem Weſtmon. multis et magnis privilegiis ſummorum pontificum regumque Angliae decoratam pariter et munitam, manu armata et ſpiritu ſacrilego intrarunt, ac in quoſdam confugas in eccleſia praedicta, cauſa immunitatis eccleſiaſticae obtinendae, inibi tunc exiſtentes, hoſtiliter irruerunt, et unum ex eis, una cum alio ejuſdem eccleſiae miniſtro, crudeliſſime in ea interfecerunt; alium vero confugam a dicta eccleſia invitum omnino et reclamantem extraxerunt, et quo volebant temere abduxerunt; quos omnes et ſingulos ſcelera hujuſmodi malefica tam crudeliter committentes, ac eiſdem praebentes in praemiſſis opem, conſilium, vel favorem, publice vel occulte, varias majoris excommunicationis ſententias a ſanctis patribus rite latas, non ambigitur ipſo facto damnabiliter incurriſſe. Cumque praemiſſa ſint adeo notoria atque famoſa, quod nulla poterunt tergiverſatione celari; nos quoque conſiderantes illud abominabile flagitium in totius univerſalis eccleſiae libertatis diſpendium multipliciter redundare, ac volentes propterea illud, ſicut ad nos attinet, ſpirituali gladio vindicare; vobis et utrique veſtrum in ſolidum committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnes et ſingulos dictorum ſcelerum patratores et ſacrilegos, et eis in hiis auxilium vel conſilium praeſtantes aliqualiter, publice vel occulte, in dictas majoris excommunicationis ſententias ipſo facto incidiſſe occaſione praemiſſa; et ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe in ſingulis eccleſiis noſtri decanatus de arcubus, ſtatim receptis praeſentibus, ſingulis diebus dominicis et feſtivis intra miſſarum ſolennia, cum major in eiſdem convenerit cleri et populi multitudo, cum cruce erecta, pulſatis campanis, candelis accenſis et extinctis, publice et ſolenniter ac in genere, nuncietis, et faciatis per alios taliter nunciari; a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, donec aliud a nobis ſuper hiis habueritis in mandatis. Dat. apud Maghfeld 19. cal. Septemb. A. D. ſupradicto.

Viſitatio facta in libera capella de Wyndeſore juſſu regis per epiſcopum Meneveuſem. Ex rot. pat. ii. R. 2. p. 1. m. 15.

Omnibus, ad quos praeſentes literae pervenerint, Adam, permiſſione divina Menevenſis epiſcopus, et cancellarius Angliae, ſalutem, et ſubſcriptis fidem credulam adhibere. Richardus, Dei gratia rex Angliae ſecundus illuſtris, ex donatione ſibi divinitus inſpirata, cupiens ſuam regiam collegiatam capellam de Wyndeſore in atrio nobilis caſtri ſui ibidem ſituatam, ut domum Domini ad latus ſuum magnifice fundatam ad Dei laudem et honorem, ac debitis ſtatu et ſanctitate cuſtodiri; nobis Adae, Menevenſi epiſcopo ſupradicto, et cancellario Angliae, praedictae capellae tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus gubernatori, et ſub domino noſtro rege praedicto immediato cuſtodi, ne in dicta capella ſua quicquam indecens vel inhoneſtum relinqueretur incorrectum; vivae vocis oraculo praecepit et nobis injunxit, quod ſtatum dictae capellae tam in perſonis, quam in rebus, regimenque et adminiſtrationem bonorum ejuſdem plene et diligenter examinaremus, et corrigenda comperta in eodem examine, juxta diſcretionem nobis a Deo datam, reformaremus tramite juſtitiae, et ſecundum canonicas ſanctiones. Unde nos Adam epiſcopus, et cancellarius ſupradictus, tam ex praecepto domini noſtri regis praedicti, quam ex officio cancellarii Angliae (quod immerito gerimus) decimo ſeptimo die Septembris in domo capitulari capellae praedictae, vocatis coram nobis, et perſonaliter

ſonaliter intereſſentibus ibidem decano, canonicis, et vicariis ejuſdem capellae, tunc reſidentibus in eadem; necnon certis militibus ſenibus, veteranis, et in annis multum confractis, ad dictum collegium, pro ſuſtentatione ſua honeſta, ne in vituperium ordinis militaris turpiter egerent, ex fundatione primaeva capellae praedictae aſſumptis, et collegialiter in certo habitu honeſto, in eadem ad tunc perſonaliter exiſtentibus; quorum examinatione in formis juris coram nobis juratorum comperimus articulos infraſcriptos in dicta capella reformandos, et debita correctione indigentes. Inprimis compertum eſt, quod decanus ejuſdem loci mulctas impoſitas dictis militibus, quia non interſunt horis canonicis in dicta capella, juxta ſtatuta et ordinationes ejuſdem, imburſat, et, prout ſibi placuerit, de eiſdem diſponit; unde volumus et ordinamus, quod dictae mulctae hujuſmodi tam perceptae, quam percipiendae, comitibus devotis et in officiis divinis in dicta capella debite perſonaliter intereſſentibus, prout tenentur, integraliter ſolvantur, et aequaliter diſtribuantur inter eoſdem. Item, quod dictus decanus omnes donationes dominorum, et magnatum, et diverſas liberalitates factas capellae et collegio praedictis, percepit continue ab antiquo, et de eiſdem diſpoſuit pro ſuae libito voluntatis, et ad ſuſtentationem dictorum militum nullo modo ſubvenit de eiſdem. Unde ordinamus (quouſque per dominum noſtrum regem et concilium ſuum aliter ordinetur) quod milites tunc exiſtentes in dicto collegio, propter honorem ſtatus eorundem et ordinis militaris, aequaliter percipiant de dictis donationibus et liberalitatibus praedictis, cum canonicis ejuſdem capellae. Item compertum eſt, quod domini Thomas Tawne, et Johannes Breton, milites ſenes ejuſdem capellae, conjugati, tenent mulierculas in adulterinis amplexibus, ad magnum ſcandalum collegii praedicti; ideo volumus et ordinamus, quod decanus dicti loci, pro honeſtate et honore ejuſdem, praedictos milites, et alios in dicto collegio in futurum graviter committentes ſeu delinquentes, primo moderate corrigat, et perſeverantes in criminibus hujuſmodi gravius corripiat et corrigat, et tertio ſic incorrigibiles repertos, de conſilio concilii domini noſtri regis, a dicto collegio penitus amoveat. Item compertum eſt, quod Johannes Breton, miles praedictus, inſolentiis ſuis nimis deditus, tarde accedit et nimis delicate ad horas canonicas in dicta capella, et cum reclinaverit ſe ad orandum in eadem, ſtatim dormit, ita quod vix poterit ad ſacramentum altaris vigilare, unde per regem et ſuum concilium apponatur remedium. Item compertum eſt, quod dominus Edmundus Clove, canonicus dictae capellae, fuit ab antiquo diffamatus de diverſis mulieribus, et eſt laſcivus, et jocundus, et diſcurrens inter laicos tempore miſſae et aliarum horarum ſcandaloſe; unde nos injungimus decano dicti loci, et utile eſt, quod dominus noſter rex per unum valentem de ſuis diſtricte praecipiat decano ejuſdem loci, quod hujuſmodi inſolentias communes canonicorum et vicariorum ejuſdem loci debite corrigat ſine mora, ſub poena, quae incumbit. Item compertum eſt, quod eccleſia de Tokkeſhire, praedicto collegio appropriata, traditur ad firmam Thomae Tappeleye laico, ultra quinquennium, et, ut dicitur, ad vitam ſuam, qui Thomas cum uxore, liberis, et familia manet in manſo ejuſdem rectoriae, contra canonicas ſanctiones, et honeſtatem eccleſiae; unde oportet, quod dominus noſter rex praecipiat, propter potentiam partis, auctoritate regia remedium adhiberi. Item compertum eſt, quod Johannes Loryng, canonicus dictae capellae, non celebrat in dicta capella, prout deberet, ſed eſt venator et aucupator, et fuit ab antiquo; unde volumus et ordinamus, quod dictus dominus Johannes moneatur per decanum, quod miſſas ſuas debitis temporibus in dicta capella celebret, et ab hujuſmodi diſcurſibus illicitis omnino deſiſtat; et ſi hujuſmodi monitionibus non pareat, ſed in hiis contumax et incorrigibilis exiſtat, ad denunciationem decani ejuſdem loci factam cancellario Angliae, probata veritate praemiſſorum, a beneficio ſuo ibidem per dictum cancellarium amoveatur, ſine ſpe redeundi ad idem. Item detectum eſt, quod decanus ejuſdem loci eſt nimis remiſſus, ſimplex, et negligens in correctione vicariorum, adeo, quod elati et protervi canonicis ejuſdem capellae debitam non exhibent reverentiam; unde praedictum decanum monemus ſub poena gravis mulctae, quod debitum officii ſui in dicto collegio ſolerter impendat in futurum. Praeterea compertum eſt, quod privilegia, chartae, et literae ſtatum et fundationem dicti collegii, et capellae concernentia, nimis remiſſe et negligenter cuſtodiuntur; unde volumus et ordinamus, quod de caetero praedicta munimenta, privilegia, chartae, et literae in una ciſta ſeu cofra ſine mora in theſauraria dictae capellae reponantur ſub tribus vel duabus ſeruris; quarum clavium decanus ejuſdem loci gerat unam, et alias alii, quos dominus noſter rex per ſuum concilium velit ordinare. Item detectum eſt, quod decanus ſalaria vicariorum nimis diu tenet in manus ſuas, in magnum praejudicium officii divini in dicta capella, contra conſtitutiones et ordinationes eorumque collegii et capellae; unde volumus et ordinamus, quod dictus decanus ſalaria dictorum vicariorum, qui in dicta capella gerunt pondus diei et aeſtus, temporibus debitis ſolvat, vel de eiſdem ſatisfaciat competenter; alioquin, ſi, cauſa legitima ceſſante, in praemiſſis contumax fuerit vel remiſſus, ab officio ſuo ipſo facto ſit ſuſpenſus. Item compertum eſt etiam, quod pecunia ſtallorum dictorum vicariorum vacantium, per dictum decanum recipitur et imburſatur ad uſus ſuos proprios, ut creditur, contra canonica inſtituta; unde volumus et ordinamus, quod pecunia ordinata pro vicario dicti ſtalli vacantis, tam pro tempore praeterito, quam futuro, caeteris vicariis, vicem hujus ſtalli vacantis in officiis divinis debite ſupplentibus, totaliter applicetur. Item compertum eſt, quod canonici dictae capellae non celebrant in dicta capella, ut deberent, ſed accedunt ad unam horam in eadem, et percepto ſtipendio illius diei diurno, ſtatim recedunt, quia de hiis nihil fuit ſtatutum in ſtatutis et ordinationibus antiquitus; ideo id

relinquimus ordinationi et diſpoſitioni domini noſtri regis et concilii ſui. Item compertum eſt, quod Johannes Chiceſtre, vicarius, diffamatur de uxore Thomae Swyft (cujus mulieris nomen ignoratur) quod relinquimus correctioni decani. Item ordinamus propter obloquia in dicto collegio, quod omnes donationes factae per magnates vel alios in dicto collegio in genere, aequaliter diſtribuantur inter decanum, canonicos, et milites collegiatos ibidem, ſecundum capita eorundem; et conſimiliter de ſignis,* et pullis eorundem, per dominum Oliverum de Bordeaux dicto collegio dudum collatis. Item non detur oblivioni, qualiter bonae memoriae dominus Willielmus de Hedyngton, Wyntonienſis epiſcopus, et cancellarius Angliae, ducentas libras dedit et ſolvit dicto collegio, ut eſſet confrater, et ad augmentum cultus divini in eodem; ad quas manus devenit, et in quos uſus expenditur dicta pecunia, ignoratur. Ideo oneretur decanus dicti loci, qui dictam pecuniam recepit, ut dicitur, et compellatur ad computum. Item, praecipimus decano praedicto, quod clauſtrum ſatis honorificum dicti collegii, intrinſecus urticis et aliis herbis nocivis, non delectabilibus in viſu, turpiter dehoneſtatum, celeriter mundari, et, ſicut decet clauſtrum capellae regiae, honeſte faciat praeparari, ſub poena, quae incumbit. Haec vero praemiſſa, quatenus locus et tempus patiebantur, ad emendationem ſtatus et regiminis dictorum collegii et capellae ad praeſens compoſuimus; proteſtantes nos velle ea corrigere, interpretari, et emendare, quotiens opus fuerit; eaque omnia et ſingula ſupponimus correctioni et emendationi cancellarii Angliae cujuſcunque, ſucceſſoris noſtri, quotiens et quando ei videbitur expedire. In cujus rei teſtimonium ſigillum cancellarii Angliae, quod ex officio noſtro gerimus, praeſentibus apponi fecimus. Dat. in palatio regio apud Weſtm. octavo die Octobris, anno Domini M.ccc.lxxviii. et regni domini noſtri regis ſupradicti ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 1.	Simon Sudbury 4.	1378.	Richard. II. 2.

Confirmatio ſtatus et gradus minorum canonicorum S. Pauli London. a papa Urbano VI. *et ab archiepiſcopo Cantuar. facta.* Ex reg. Sudbury fol. 68. a.

Nos Simon, permiſſione divina, etc. notum facimus univerſis, quod inſpectis per nos quibuſdam literis apoſtolicis confirmatoriis ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Urbani, div. provid. papae vi. moderni, ſuper quibuſdam literis noſtris canonicis minoribus eccleſiae cathedralis S. Pauli London. in viſitatione noſtra actualiter per nos, dum eidem eccleſiae London. praefuimus, exercita, confectis, ad perpetuam rei memoriam in noſtro regiſtro redigi fecimus et inſeri tenores earundem, quae ſequuntur, continentes: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Hiis quae pro eccleſiarum utilitatibus et divini cultus augmento provide facta ſunt, ut illibata conſiſtant, libenter adjicimus apoſtolici muniminis firmitatem. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Martini Elis, Johannis Chriſtemaſſe, Nicolai Haddeleye, et Thomae Croxton, et aliorum canonicorum, minorum canonicorum nuncupatorum eccleſiae London. nobis nuper exhibita continebat, quod a longis retroactis temporibus in eadem eccleſia canonice ſtatutum extitit et etiam ordinatum, quod inibi eſſent, prout ſunt, tres gradus perſonarum ibidem Deo famulantium; et quod perſonae primi gradus canonici majores, et perſonae ſecundi gradus, canonici minores, et perſonae tertii gradus hujuſmodi vicarii perpetui nuncuparentur, et eſſent; et quod ſingulis gradibus et perſonis hujuſmodi certa fuerunt annua ſtipendia deputata, prout in quibuſdam literis auctenticis inde confectis, quarum tenorem de verbo ad verbum praeſentibus inſeri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte dictorum minorum canonicorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſtatutum et ordinationem hujuſmodi apoſtolico munimine roborare de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſtatutum et ordinationem hujuſmodi rata et grata habentes, illa auctoritate apoſtolica ex certa ſcientia confirmamus, et praeſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenor vero dictarum literarum talis eſt: Univerſis ſanctae matris eccleſiae filiis praeſentes literas inſpecturis, Simon, permiſſione divina London. epiſcopus, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra, quod cum pridie A. D. M.ccc.lx. ſeptimo die menſis Martii, eccleſiam noſtram cathedralem ex debito paſtoralis officii viſitaſſemus, in qua a tempore, cujus non eſt memoria, et a tempore fundationis ipſius eccleſiae, tres principales gradus de bonis eccleſiae communibus dotatis ſunt inſtituti et fundati; primus eſt canonicorum majorum, quorum numerus eſt triginta, et totidem praebendae diſtinctae eis aſſignatae; ſecundus eſt minorum canonicorum, quorum numerus eſt duodecim; et tertius eſt vicariorum, quorum numerus deberet eſſe triginta; invenimus per diligentem inquiſitionem, quod praedicti xii. minores canonici debent eſſe ſacerdotes, et horis canonicis, tam diuturnis, quam nocturnis, intereſſe, ac per electionem ſic aſſumuntur, ut uno eorum mortuo, vel alias a gradu et praebenda ſua minori excluſo, reliqui xi. ſtatim hoc intimare debent decano et capitulo ipſius eccleſiae, ac licentiam petere alium ſufficientem et idoneum eligendi in ejus locum; licentiaque obtenta, et habito tractatu et deliberatione inter ſe, nominabunt dictis decano et capitulo duos ad hoc idoneos et ſufficientes, et quem de ipſis ipſi elegerint, praeficietur in loco et praebenda ipſius minoris canonici defuncti, vel alias a loco ſuo excluſi. Ipſi autem minores canonici in choro et in eccleſia portent ſuperpellicea alba, almitia de variis minutis internis et de calabro nigro externis, ac capas nigras

apertas

* Cygnis. F.

apertas cum capuciis nigris magnis furratis de ſindone, vel taffata. Et licet unicuique eorum aſſignatum ſit per decanum et capitulum eccleſiae noſtrae praedictae hoſpitium ſeparatum prope ipſam eccleſiam ad inhabitandum; habent tamen aulam communem cum coquina et aliis neceſſariis honorabilem et ſufficientem, in qua ſimul quotidie comedere poſſunt et ſolent, pro majori honeſtate et charitate inter eos ſervanda, ad magnum honorem eccleſiae, ac omnium miniſtrantium in eadem. Praebenda vero minoris canonici conſiſtit in eo, quod quilibet eorum percipit de camera eccleſiae praedictae ſeptimanatim quinque denarios ſterlingorum, et in quolibet duplici feſto anni unum denarium. Item, de communi piſtrino ipſius eccleſiae qualibet ſeptimana ſeptem panes albos et ponderatos; quilibet panis octo marcas ſterlingorum in paſtu, et de eodem piſtrino ſeptimanatim tres panes nigros, vocatos "Trenchurbred," vel pro illis unum denarium ſterlingorum. Item, de communi cellario xii. bollas melioris cerviſiae, vel xii. denarios ſterlingorum; et tres bollas debilioris cerviſiae vocat. "Wilkyn," vel pro eis unum denarium qualibet ſeptimana. De iſtis autem minoribus canonicis ſunt duo deputati ab antiquo, qui cardinales vocantur, et ſunt perpetui; qui etiam privatorum funerum et anniverſariorum recipiunt proventus, et miſſas celebrant capitulares, ac aegrotantibus miniſtrant eccleſiaſtica ſacramenta; et quilibet ipſorum duorum duplum percipit omnium, quae ſuperius uni minori canonico aſſignatur, tam in pecunia, quam in pane et in cerviſia. Et nos Simon, permiſſione divina London. epiſcopus antedictus, quia invenimus tam per teſtes juratos et informationes, quam per ſtatuta et conſuetudines noſtrae London. eccleſiae, ac alia legitima documenta coram nobis producta et exhibita, ſupradicta, prout ſuperius recitantur, in dicta noſtra eccleſia, a tempore, cujus contrarii memoria hominum non exiſtit, fuiſſe obſervata, et in praeſenti uſitata; ad inſtantem dictae eccleſiae miniſtrorum petitionem, omnes et ſingulos gradus ſupradictos, habitum et numerum ſuperius deſcriptum, ſtatumque hujuſmodi duorum cardinalium, necnon omnia et ſingula ſuperius expreſſata, auctoritate noſtra pontificali noſtrae viſitationis diffinitione, quantum in nobis eſt, approbamus, ratificamus, et confirmamus per praeſentes ſigillo noſtro munitas. Dat. London. 11. die menſis Maii A. D. M.CCC.LXXIV. et noſtrae conſecrationis 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud S. Mariam Transtiberin. 11. cal. Novemb. pontific. noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 1.	SIMON SUDBURY 4.	1378.	RICHARD. II. 2.

Statutum ſuper ſalariis presbyterorum factum per Simonem Sudbury Cantuar. archiep. 6. cal. Dec. anno Domini M.CCC.LXXVIII. Ex reg. Sudbury fol. 51. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Willielmo, Dei gratia epiſcopo Londinenſi, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Effraenata generis humani cupiditas, cujus conatus, niſi juſtitia ſua virtute reprimeret, ita ex ſibi innata malitia excreſceret, quod charitas extra mundi terminos exularet. Sane communis ad nos querela perduxit, et magiſtra rerum experientia manifeſtat, quod moderni temporis ſacerdotes noſtrarum civitatis, dioec. ac provinciae Cantuarienſis adeo jam cupiditatis vitia infecerunt, quod ſtipendiis rationabilibus non contenti pro labore ſalaria vendicant et recipiunt plurimum exceſſiva; ſacerdoteſque praedicti ſic cupidi et delicati ſalariis exceſſivis hujuſmodi farcinati, evomunt, indomiti delirant, et deficiunt, ac eorum nonnulli poſt ventris ingluviem, et varias carnis illecebras ſpumant in libidinem, et tandem in malorum voraginem funditus demerguntur, in virorum eccleſiaſticorum deteſtabile ſcandalum, et exemplum pernicioſiſſimum laicorum. Et quanquam bonae memoriae dominus Simon de Iſlip, dudum Cantuarienſis archiepiſcopus, praedeceſſor noſter, dum in humanis agebat, de fratrum ſuorum conſilio et aſſenſu ſtatuit et ordinavit, quod capellani annualia celebrantes, et caeteri animarum curae non intendentes, quinque marcis; eccleſiis vero ſeu capellis parochialibus et curae eiſdem imminenti officiantes, ſex marcis pro ſuis ſtipendiis annuis deberent contentari; in ſacerdotes non parentes ſtatuto hujuſmodi poenam ſuſpenſionis ab officio ipſo facto imponendo; nos tamen, temporum qualitate attenta, de fratrum et ſuffraganeorum noſtrorum 16. die menſis Novembris, anno Domini infraſcripto, in quadam camera infra ſepta monaſterii apoſtolorum Petri et Pauli Glouceſtriae, Wigornienſis dioeceſis, propter hoc inſimul congregatorum, conſilio et aſſenſu ſuper ſalariis ſacerdotum parochialium, et annualium, in dictis noſtris civitate, dioeceſi, et provincia Cantuarienſi de caetero percipiendis, ordinamus et ſtatuimus ſub forma inferius annotata.

In Dei nomine, Amen. Nos Simon, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, de conſilio fratrum et ſuffraganeorum noſtrorum ſtatuimus, ut quicunque in noſtra civitate, dioeceſi, ſeu provincia Cantuarienſi, pro animabus defunctorum annualia celebraturi, ſeptem marcis, aut cibariis et tribus marcis; alii autem, qui curae animarum deſervient, octo marcis, aut cibariis et quatuor marcis ſterlingorum annuatim contententur; nullatenus ex pacto ultra id percepturi, niſi aliter loci dioeceſanus cum hiis, qui curae animarum deſervient, primitus decreverit fore faciendum. Si quis autem

autem clericus contra hanc noſtram conſtitutionem dando ſeu recipiendo venire praeſumpſerit, excommunicationis ſententiam incurrat ipſo facto; a qua, niſi per dioeceſanum loci, in quo deliquerit, non poterit abſolvi. Sententias vero in dicto ſtatuto noſtro contentas, poſt publicationem ejuſdem juxta canonum exigentiam, contrafacientes eidem, ligare volumus et involvi. Fraternitati igitur veſtrae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praemiſſa omnia et ſingula in civitate, et dioeceſi veſtris celeriter publicetis, et executioni debitae demandetis; ipſaque omnibus et ſingulis ſuffraganeis noſtris et confratribus in ſuis civitatibus et dioec. publicanda, et executioni debitae demandanda quantocyus tranſmittatis. De die vero receptionis praeſentium, executioniſque veſtrae, ac modo et forma ejuſdem, et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum Paſchae proximo nunc futurum, certificetis per literas veſtras; injungentes eiſdem ſuffraganeis noſtris, ut eorum quilibet, de facto ſuo in hac parte habito, nos citra feſtum praedictum certificet per literas ſuas, harum ſeriem continentes. Dat. apud Lamheth, quoad conſignationem praeſentium, 6. cal. Decembris A. D. M.CCC.LXXVIII. et tranſlationis noſtrae anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 1.	SIMON SUDBURY 4.	1378.	RICHARD. II. 2.

Mandatum archiepiſcopi Cant. de charitativa ſubventione pro fabrica eccleſiae. Ex reg. Sudbury fol. 52. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, commiſſario noſtro Cant. generali, archidiaconi noſtri Cant. officiali, decanis, rectoribus, vicariis, capellanis parochialibus, ac aliis perſonis eccleſiaſticis quibuſcunque per noſtras civitatem, dioec. ac juriſdictiones immediatas conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quam digne, quamque meritorie laudandus eſt locus ille celeberrimus eccleſiae noſtrae, viz. Cant. metropolitica, omnium eccleſiarum regni Angliae caput, et praecipua, ad ipſius veri Dei, aeterni, incomprehenſibilis, omnipotentis trinitatis, Patris ſcil. Filii et Spiritus Sancti gloriam et honorem conſtructus, et ſanguine ſanctiſſimi Thomae martyris, dudum Cantuar. archiepiſcopi, patroni noſtri in eo nuper martyrizati, dedicatus; in quo etiam ipſius martyris, necnon ſanctorum Dunſtani et Elphegi, quondam Cant. archiepiſcoporum, et aliorum ſanctorum quamplurium corpora et reliquiae tumulata exiſtunt, ipſorumque in eadem pie recolitur memoria; et propterea ſummae devotionis affectu a terrigenis colendus eſt locus ille, et etiam venerandus. Sane cum navis dictae eccleſiae noſtrae Cant. metropoliticae, propter ipſius notoriam et evidentem ruinam, de novo oporteat totaliter conſtrui, et etiam reparari; ſitque jam notorie ipſa navis in conſtruendo, ad cujus operis conſummationem ipſius eccleſiae ſine Chriſti fidelium ſubventione et auxilio propriae non ſuppetunt facultates: quapropter veſtram in Domino requirimus charitatem, et ſub divini obteſtatione judicii vobis in virtute ſanctae obedientiae praecipiendo mandamus, quatenus tam pium, tamque meritorium negotium et indulgentiarum munera, ſubvenientibus operi fabricae dictae ſanctae Cant. eccleſiae conceſſa benevole, ſubditis veſtris, locis et temporibus opportunis, exponere curetis; ſingulos inſuper ſubditos et parochianos veſtros inducatis, in ſuorum remiſſionem peccaminum ſuadentes, quod dictae fabricae ſuae matris eccleſiae per pias eleemoſynarum largitiones et alias ſubveniant; inſuper convenientem ad hujuſmodi fabricam in ſuis teſtamentis relinquant portionem. Ad haec volumus, quod de qualibet parochia duo fide digni, vel ſaltem unus parochianus per rectoris ſeu curati illius loci ordinationem ad excitationem collectae, ad dictum opus procurandae, charitatis intuitu, ſint intendentes, quorum teſtimonio credi poſſit; ita quod de ipſorum nominibus, una cum quantitatibus collectis, cuſtos operis praedicti, ſeu ejus certus nuncius per locorum rectores ſeu curatos tempore congruo plenarie certificetur. Injungimus inſuper, et ſub divinae ultionis interminatione mandamus, quatenus omnium aliorum praeterquam auctoritate apoſtolica quaeſtuum expoſitiones conquieſcant in eccleſiis veſtris, a Septuageſima uſque ad Pentecoſten, infra quod tempus ipſius operis indigentiae valeat de charitativa ſubventione fidelium procurari. Collecta vero ad dictam fabricam inter Septuageſimam et feſtum Paſchae dicto cuſtodi, vel ejus certo nuncio, ad feſtum Paſchae, et reſidui temporis incrementa ad feſtum Pentecoſtes fideliter et integre perſolvantur. Caeterum ut animarum profectui uberius in hac parte ſubveniamus, praedeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhaerentes, vos rogamus et requirimus per viſcera miſericordiae Dei noſtri ſolicitius excitantes, quatenus orationes ſpeciales intra miſſarum ſolennia coram clero et populo qualibet die dominica, pro benefactoribus operis et fabricae ſanctae eccleſiae Cantuar. antedictae, et ad fraternitatem ejuſdem ſe aſſociantibus, in ſingulis eccleſiis et capellis dictarum noſtrarum civitatis, dioec. et juriſdictionum immediatarum devote faciatis; ſingulos ſacerdotes diligenter etiam excitantes, quod ſingulis diebus pro omnibus dictae fabricae benefactoribus unam orationem dicant ſpecialem. Et ut fidelium eleemoſynae ad ipſius fabricae profectum collectae, in uſus cedant ejuſdem, praefataeque ſanctae trinitatis baſilica celerius praeparetur; ſub divini obteſtatione judicii, ac excomunicationis poena diſtrictius inhibemus, ne quis bona quaecunque ad ipſam fabricam aſſignata, ſeu collecta, in alios uſus clam vel palam convertere, minuere, vel impedire praeſumat, quominus ad ipſam fabricam perveniant, per manus cuſtodis operis ejuſdem fideliter et plenarie,

prout

prout incumbit, in ipſius fabricae ſubſidium convertenda. Ordinamus inſuper, ut hujuſmodi mandati noſtri tenorem, una cum ſententiis indulgentiarum ſubvenientibus dictae eccleſiae, et ejuſdem operi hactenus conceſſarum, et quae in futurum, auctore Domino, concedentur, in patenti tabula appenſa publice in ſingulis eccleſiis, vel ſaltem in miſſali cujuſlibet eccleſiae, competenti litera ad perpetuam rei memoriam tranſcribi, ſumptibus in hac parte factis de pecunia collecta, ante omnia, ſi volueritis, per dictum cuſtodem vobis allocand. Ut autem per allectiva indulgentiarum munera mentes fidelium ad dictae fabricae ſubventionem ferventius excitemus, nos de conſenſu et voluntate prioris et capituli dictae noſtrae Cant. eccleſiae concedimus, quod omnes praedicti auxiliantes, et bonum ad fabricam dictae noſtrae eccleſiae procurantes, participes ſint inperpetuum tam in vita, quam poſt mortem, omnium miſſarum, orationum, vigiliarum, poenitentiarum, eleemoſynarum, quae die et nocte fiunt in dicta eccleſia Cant. ac omnium indulgentiarum tam a ſummis pontificibus, quam ab aliis praelatis, quae ad maximum numerum annorum ſe extendunt, dictae eccleſiae, et omnibus ejus benefactoribus conceſſarum; ac etiam ſpecialiter nos, de Dei omnipotentis miſericordia, beatiſſimae Mariae virginis, matris ſuae, S. Thomae martyris glorioſi, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus noſtris ſubditis, et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint, de peccatis ſuis contritis et confeſſis, qui ad ſuſtentationem operis, vel ad fabricam dictae eccleſiae noſtrae de bonis ſuis in vita contulerint, aut in teſtamentis ſuis legaverint, vel alias aſſignaverint grata ſubſidia charitatis, et qui alios ad ſubveniendum induxerint mente pia, totiens, quotiens praemiſſa, aut eorum aliquod fecerint, 40. dies indulgentiae concedimus per praeſentes; ratificantes inſuper omnes indulgentias a ſanctis patribus in hac parte conceſſas, et inpoſterum rite concedendas. Et, ut dictae fabricae ſubvenientes dono ſpecialis gratiae proſpiciamus ampliori, pietate paterna concedimus, quod ſi quis in epiſcopatu noſtro Cantuar. aut in juriſdictionibus noſtris immediatis praedictis, morte repentina, quod abſit, fuerit praeventus, niſi in mortali crimine notorie deceſſerit, vel ſuſpenſus, excommunicatus, aut interdictus fuerit nominatim, eccleſiaſticae ſepulturae tradatur, et ſuffragia devota publice fiant pro eodem. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. apud Otteford 17. die menſis Dec. A. D. M. CCC. LXXVIII. et tranſlat. noſtrae anno IV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 1.	SIMON SUDBURY 4.	1378.	RICHARD. II. 2.

Breve regium univerſitati Oxoniae, ad reſpondendum coram rege ſuper exceſſibus perpetratis. Ex rot. clauſ. 1. R. ii. m. 4. apud Rymeri Foed. vol. vii. pag. 188.

REX cancellario univerſitatis Oxoniae, ac procuratoribus ejuſdem univerſitatis ſalutem. Cum temporibus progenitorum noſtrorum in univerſitate noſtra praedicta tempore quadrageſimali, plus, quam aliquo alio tempore anni, inſtigante pacis aemulo, ſolebat pax periculoſe turbari; nos (cupientes pacem et tranquillitatem ejuſdem univerſitatis conſervari plenius et foveri) miſerimus, de familia et latere noſtris, quoſdam viros ad vos fide dignos et pacificos, pro conſervatione pacis, commodo, et honore univerſitatis praedictae; vos tamen, ſpreto modeſtiae fraeno, praedictos nuncios noſtros affabiliter vos alloquentes, iraſcibili vultu et protervo recepiſtis irreverenter, et a vobis omni reſponſione bona vacuos dimiſiſtis et inanes; dictique nuncii noſtri diverſis contumeliis et injuriis laceſſiti, ad nos redierunt ſine honore, non ſine noſtro contemptu, et vituperio non modico, et coronae noſtrae laeſione manifeſta; vobis ſub foriſfactura omnium, quae nobis foriſfacere poteritis, mandamus, firmiter injungentes, quod in propriis perſonis veſtris, una cum tribus monachis (videlicet) quodam monacho de Glouceſtria, quodam monacho eccleſiae Chriſti Cantuariae, et quodam monacho de Norwyco, in univerſitate praedicta commorantibus, qui ad malefacta praedicta facienda adjutores fuerunt, ut dicitur, ac quibuſcunque chartis, et aliis munimentis, libertates et privilegia eidem univerſitati per quoſcunque progenitores noſtros, conceſſa, qualitercunque tangentibus, ſitis coram nobis et concilio noſtro apud Weſtmonaſterium die Lunae proximo futuro, ad reſpondendum ibidem ſuper hiis et aliis vobis ex parte noſtra tunc objiciendis; vobis inſuper diſtrictius, quo poterimus, prohibemus, ne aliqua libertates ſeu privilegia vobis ante haec tempora a progenitoribus noſtris, ut praedictum eſt, conceſſa, quouſque aliud inde duxerimus ordinandum, uti, vel exercere quoviſmodo praeſumatis, ſub foriſfactura antedicta. Teſte rege apud Weſtmonaſterium viceſimo ſecundo die Martii.

Proceſſus factus contra cardinales papae rebelles. Ex reg. Sudbury fol. 53. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro, domino Willelmo, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem, ac mandatis noſtris, immo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae VI. cum cordula canapis ipſius, vera bulla plumbea, more Romanae curiae bullatas, ſanas et integras nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, vener. fratribus archiepiſcopo Cant. ejuſque ſuffraganeis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Nuper cum vinea Domini Sabaoth, ſancta viz. Romana eccleſia, ventrem ſuum doleret, et amaritatis viſceribus gravia emittere ſuſpiria cogeretur, ex eo quia filios uteri ſui, quos enutriverat, et de infimis erigens ad culmina dignitatum extulerat, viz. iniquitatis et perditionis alumnos, Robertum olim Baſilicae xii. apoſtolorum, vulgariter dictum Gebennen. Johannem olim tit. ſancti Marcelli, vulgariter dictum Ambianen. Geraldum olim tit. ſancti Clementis, vulgariter dictum majoris monaſterii, presbyteros, et Petrum olim ſancti Euſtacii diaconum, cardinales, conſpiciebat matris ubera ſpernere, et a rectitudinis tramite deviare, et non ſolum leges et monita materna deſpicere, ſed eorum matris uterum, quantum in eis erat, viperinis conatibus laniare; et quod ipſi inconſutilem Domini tunicam ſcindere ſatagentes, ſcandalorum et ſchiſmatum ſeminaria praeparabant, ac famae ſuae prodigi, et honoris proprii perſecutores effecti, non tantum ſeipſos nexibus peccatorum involvere, ſed in reprobum ſenſum dati, alios ſecum ad praecipitium trahere conabantur; nos, qui, divina diſponente clementia, praedictae vineae ſolicitudinem et curam gerebamus, prout gerimus, adverſus hujuſmodi praetergredientes veritatis et rectae fidei ſemitam, et praevaricationem addentes, ut eandem vineam demoliri valerent, in virtute altiſſimi de fratrum noſtrorum conſilio decrevimus exſurgendum, et contra ipſos, ac nonnullos alios eis adhaerentes ac faventes, inferius nominatos, per infraſcriptum modum, mediante juſtitia, duximus procedendum. Siquidem cum praedicti nequam viri, neſcientes in ſemitis juſtitiae dirigere greſſus ſuos, et timorem Dei prae oculis non habentes, contra nos conſpirationes, colligationes, machinationes diverſas facere, et in eccleſia Dei ſchiſma, et diviſionem ponere, ac civitatem noſtram Anagniam, et caſtrum ſancti Angeli de urbe, et nonnulla alia caſtra, terras, et loca nobis et dictae eccleſiae ſubjecta, occupare, et occupata facere, ſeu illa occupantibus auxilium, conſilium, et favorem praebere praeſumpſiſſent, ac praeſumerent; et inſuper, ut dictam civitatem, et alias terras provinciae noſtrae Campaniae facilius occupare, et occupata detinere, ac alios ad conſentiendum eorum iniquis voluntatibus et operibus violenter attrahere poſſent, magnam multitudinem gentium armigerarum, quae Britones et Vaſcones nuncupantur, ad dictas civitatem et provinciam venire feciſſent, et exinde quamplura homicidia, ſacrilegia, rapinae, depopulationes, et alia mala ac damna, et ſcelera fuiſſent ſecuta; nos, qui ſalutem zelabamur illorum, ſperantes ipſos ad cor reverſuros, et viam juſtitiae repetituros, eos per venerabilem fratrem Petrum, epiſcopum Portuen. et dilectos filios noſtros Simonem, tit. ſanctorum Johannis et Pauli presbyterum, et Jacobum, ſancti Georgii ad velum aureum diaconum, cardinales pluries, et per diverſos alios probos praelatos, et alios magnae auctoritatis viros, ac etiam per literas noſtras iteratis vicibus, ut ad viam veritatis et juſtitiae redirent, et ab hujuſmodi erroribus reſipiſcere vellent, duximus exhortandos, ac etiam requirendos. Sed praefati nequam viri in ſua pertinacia et ſuperbia obſtinati, poſt monitiones et exhortationes hujuſmodi, contra nos antea in urbe per ipſos et alios, ad quos ſpectabat, in papam electos, ac debitis et conſuetis ſolennitatibus obſervatis, inthronizatos, ac publice coronatos, quos, tanquam papam et ſummum pontificem, in miſſarum ſolenniis et conſiſtoriis publicis et privatis conſulendo et ordinando de ſtatu Romanae eccleſiae, ac ea publice per plures menſes tractaverant, recipiendo a nobis eccleſiaſtica ſacramenta ac dignitates, et beneficia eccleſiaſtica, pro ſe et aliis a nobis impetrando, diverſos libellos diffamatorios fecerunt, et ad diverſos praelatos et mundi principes tranſmiſerunt, per quos afferebant nos non verum papam fore, et multa alia mala et enormia de nobis dicere praeſumpſerunt. Et tandem in profundum deſcendentes malorum, et cupientes ſanctae matris eccleſiae ſcindere unitatem, in civitate Fundan. cum quibuſdam aliis, quos cum eorum machinationibus et diabolicis ſuggeſtionibus ad eorum impium propoſitum attraxerunt, congregati, in domo iniquitatis filii Honorati Gaiatani, olim comitis Fundor. cum ipſius Honorati auxilio et favore, praefatum Robertum temere eligendo, antipapam fecerunt, ipſumque auſu ſacrilego papam nominare praeſumebant et praeſumunt; ipſeque Robertus ſe papam nominare auſu temerario non paveſcebat nec paveſcit. Praeterea, cum etiam iniquitatis alumnus, Petrus, olim archiepiſcopus Arelaten. et camerarius noſter, dudum diabolico ſpiritu inſtigatus, de urbe praedicta, ubi nobiſcum erat, abſque licentia noſtra quaſi furtive receſſiſſet, ac de camera noſtra quamplura jocalia, et alia, res, et bona magni valoris et pretioſa ad nos et Romanam eccleſiam pertinentia, ſecum aſportaſſet; et quod dictam civitatem Anagniam ſe conferens cum praefatis ſceleratis viris Roberto, Johanne, Geraldo, et Petro, olim cardinalibus, diverſas colligationes, et contra nos conſpirationes

tiones

1

tiones ordinare ac facere, et ad conducendum dictas gentes armigeras ad dictam civitatem Anagnium conſilium, auxilium, et favorem praebere, et tam ipſe, quam perditionis filii Jacobus, olim patriarcha Conſtantinopolitanus, Nicolaus olim archiepiſcopus Cuſentin. Petrus olim Urbinetan. Guillelmus olim Urbinas, Petrus olim Montiflaſcon. Johannes olim Gebennen. et Franciſcus olim Gaiatien. epiſcopi, ac Bertrandus Ruffini olim clericus camerae apoſtolicae, et Maſellus Caſilli olim rector eccleſiae ſanctae Mariae Pediſcrupe, prope Neapolin, ac etiam iniquitatis filii Honoratus Gaiatani olim comes Fundor. Anthonius olim comes Caſertan. Franciſcus de Vico olim praefectus urbis, Johannes de Maleſtret, Nicolaus Spinellus de Juvenacio, alias dictus de Neapoli, Silveſter Rude, Bernardus de la Sale, Petrus de la Saga, olim milites, et Guilhonetus de la Sale domicellus, in reprobum ſenſum dati, praefato Roberto antipapae adhaerere ac favere, et eorum linguis tranſeuntibus ſuper terram, os in caelum ponere praeſumentes, non fuiſſent veriti, nec verentur publice aſſerere, et per alios aſſeri et praedicari facere nos non eſſe papam et Romanum pontificem, et eorum falſis et confictis mendaciis quamplura enormia mala de nobis dicere, et ſe ab unitate Romanae eccleſiae ſeparare, et ſchiſma ac diviſionem, quantum in eis erat, in Dei eccleſia ponere; ac Franciſcus de Vico civitatem noſtram Viterbien. et Johannes de Maleſtret, Silveſter, Bernardus, Petrus de la Saga, et Guilhonetus praedicti, cum nonnullis eorum complicibus, dictam civitatem Anagniam, ac etiam nonnullas alias terras noſtras, et Romanae eccleſiae occupare; et tam ipſi, quam etiam alii ſuperius nominati, nonnullas alias terras et dictae eccleſiae occupantibus et invadentibus, auxilium, conſilium, et favorem praebere praeſumpſiſſent ac praeſumerent, crimen haereſis, ſchiſmatis, laeſae majeſtatis, et apocriſiae damnabiliter incurrendo; et hujuſmodi exceſſus et ſcelera tunc eſſent, prout ſunt, adeo notoria, quod nulla poterant, prout nec poſſunt tergiverſatione celari, quod nos abſque alia informatione juſte potuiſſemus animadvertere in eoſdem ſceleratos viros; nos tamen ad cautelam et majorem certitudinem praemiſſorum dilecto filio noſtro Johanni tit. ſanctae Sabinae, et bonae memoriae Guillelmo tit. ſancti Euſebii, presbyteris cardinalibus diviſim aut ſucceſſive commiſimus, ut ſe de praemiſſis informarent, et quae per informationem hujuſmodi reperirent, nobis referre curarent; et tandem hujuſmodi informatione recepta, cum ipſi nobis in conſiſtorio retuliſſent, ſe reperiſſe praemiſſa omnia et ſingula fuiſſe et eſſe notoria; nos nequeuntes abſque gravi offenſa Chriſti, et remorſu conſcientiae, tot et tantos exceſſus et ſcelera amplius tolerare, adverſus praefatos ſceleratos viros in virtute altiſſimi de dictorum fratrum conſilio, ut praemittitur, duximus exſurgendum; et contra ipſos ſuper praemiſſis procedendum, ac eis ad hoc legitime citatis, et aliis debitis juris ſolennitatibus obſervatis, per noſtram diffinitivam ſententiam pronunciavimus et declaravimus praefatos Robertum, Johannem, Geraldum, et Petrum, olim cardinales, necnon Jacobum olim patriarcham, Petrum olim Arelaten. Nicolaum olim Cuſentin. archiepiſcopos, Petrum olim Urbinetan. Guil. olim Urbinat. Petrum olim Montiflaſcon. Johannem olim Gebennen. et Franciſcum olim Gaiatien. epiſcopos, ac Bertrand. et Maſellum, necnon Honoratum et Anthonium, olim comites, Franciſcum de Vico olim praefectum, Johannem de Maleſtret, Nicolaum Spinellum, Silveſtrum, Bernardum, Petrum de la Saga, et Guilhonetum, fuiſſe, et eſſe ſchiſmaticos, et apoſtatas, et contra nos conſpiratores et blaſphemos, et tanquam haereticos puniendos, et reos criminis laeſae majeſtatis; ipſoſque propter praemiſſa fore excommunicatos, et anathematizatos, ac eos excommunicavimus et anathematizavimus; ac ipſos incidiſſe in poenas et ſententias, tam a jure, quam ab homine in talia perpetrantes, inflictas et promulgatas, ac etiam in poenas et ſententias contentas in proceſſibus felicis recordationis Johannis XXII. et Clementis VI. Romanorum pontificum praedeceſſorum noſtrorum, contra occupatores, invaſores, et turbatores terrarum Romanae eccleſiae factis; ac etiam declaravimus dictos Robertum, Johannem, Geraldum, et Petrum, olim cardinales, fuiſſe et eſſe depoſitos, et ipſos depoſuimus a cardinalatibus dictae Romanae eccleſiae, et ab omni cardinalatus, commodo, et honore; ipſoſque omnibus honoribus, dignitatibus, praelaturis, perſonatibus, et officiis ac beneficiis eccleſiaſticis quibuſcunque fuiſſe et eſſe privatos, et fore ad illa inhabiles, et inhabilitavimus etiam ad habendum; ac etiam declaravimus praedictos olim patriarcham, archiepiſcopos, et epiſcopos fore depoſitos, et ipſos depoſuimus ab omnibus dignitatibus etiam pontificalibus; et tam ipſos, quam etiam Bertrandum et Maſellum praefatos ab omnibus officiis et beneficiis eccleſiaſticis, et praelaturis quibuſlibet, necnon praedictos Honoratum et Anthonium, olim comites, Franciſcum de Vico, Johannem Maleſtret, Nicolaum, Spinellum, Silveſtrum, Bernardum, Petrum de la Saga, et Guilhonetum, a quibuſcunque dignitatibus, et honoribus, et gradu militiae, et cingulo militari privatos et depoſitos fuiſſe et eſſe; ipſoſque privavimus et depoſuimus, ac etiam declaravimus, tam praedictorum olim cardinalium, quam etiam aliorum omnium proxime nominatorum et damnatorum, bona mobilia et immobilia, ac jura et juriſdictiones fuiſſe et eſſe confiſcata, et confiſcavimus; et perſonas eorum deteſtabiles et infames fuiſſe et eſſe exponendas, et expoſuimus a Chriſti fidelibus capiendas; et ſic capta, ſi abſque eorum fuga et evaſionis periculo fieri poſſet, nobis indilate tranſmitterentur; alioquin in arctis carceribus deſcenderent, et ſub fida cuſtodia detinerentur, donec aliud ſuper hoc mandaremus: credentes praeterea, receptatores, defenſores, et fautores eorum excommunicationis ſententia innodavimus, abſolutionem ipſorum, praeterquam in mortis articulo, Romano pontifici reſervando. Et inſuper decrevimus, quod quicunque aliquem praedictorum ſcienter praeſumerent eccleſiaſticae tradere ſepulturae, excommunicationis

tionis ſententiae ſubjacerent, a qua abſolvi non poſſent, niſi prius propriis manibus extumularent, et procul ejicerent ab eccleſiaſtica ſepultura corpora eorundem. Et ſubſequenter diſtrictius inhibuimus omnibus et ſingulis Chriſti fidelibus utriuſque ſexus, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, vel praeeminentiae exiſterent, etiamſi regia, reginali, imperiali, vel pontificali, ſeu quavis alia dignitate fulgerent, etiamſi eſſent ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, ne in civitatibus, caſtris, villis, vel locis ſuis aliquem praedictorum damnatorum ſcienter reciperet, ſeu illis ad illa aditum praeberet, vel ad illa, in quibus praedicti damnati, vel aliquis eorum habitarent, vel moram traherent, blada, vinum, carnes, pannum, ligna, victualia, pecunias, merces, res, vel quaecunque bona alia ad eorum uſum utilia portare, mittere, vel deferre, ſeu portari, mitti, vel deferri facere praeſumerent, nec per alios quoquomodo, ſi haec prohibere poſſent, mitti, deferri, ſeu portari permitterent, prohibuimus. Inſuper, ne quis aliquod impedimentum praeſtare auderet per ſe, vel per alium, ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, quominus dicti Robertus, Johannes, Geraldus, et Petrus, et alii damnati ſuperius nominati caperentur, detinerentur, et ad nos tranſmitterentur; quinimo omnibus Chriſti fidelibus diſtricte praecepimus, quod ipſi, vel eorum quilibet praeſtarent eis, qui eoſdem capere ſeu captos detinere, et ad nos tranſmittere vellent, opportunum auxilium, conſilium, et favorem, qui non contra praemiſſa, vel aliquod praemiſſorum facerent, ſeu qui praefatum Robertum, qui ſe Clementem papam nominat, ſcienter papam nominarent, tenerent, crederent ſeu praedicarent, ſi perſonae ſingulares, excommunicationis, ſi vero communitas ſeu univerſitas forent, interdicti ſententias incurrerent eo ipſo, ac civitates et terrae ipſorum aliorum carerent commercio civitatum, terrarum, atque locorum, ac civitates ipſae pontificali dignitate ſe noſcerent fore privandos. Et volumus, quod ab hujuſmodi excommunicationis ſententia nullus ab alio, quam a Romano pontifice, praeterquam in mortis articulo, poſſet abſolvi, nec interdictum hujuſmodi per alium, quam per eundem Romanum pontificem, relaxari valerent. Omnes inſuper, qui a praefato Roberto, tanquam a Romano pontifice, quaſcunque gratias, indulgentias, devotiones, privilegia, diſpenſationes, ſeu praelaturas, dignitates, perſonatus ſeu quaevis alia beneficia, vel officia eccleſiaſtica vel mundana, per ſe, aut per interpoſitam perſonam peterent, ſeu etiam proprio motu oblata, donata, ſeu conceſſa acceptarent ſeu reciperent, decrevimus fore inhabiles, et eos inhabilitavimus ad praemiſſa, et alia quaevis beneficia eccleſiaſtica obtinenda, et privavimus jam obtentis. Et nihilominus, ſi perſona foret ſingularis, excommunicationis, ſi vero communitas vel quaevis univerſitas, interdicti incurrerent ſententias ipſo facto; a qua quidem excommunicationis ſententia aliquis abſolvi, vel interdictum hujuſmodi ab alio, quam a Romano pontifice, relaxari non poſſet: decrevimus quoque fore abſolutos a debito fidelitatis, homagii, ſeu ligei, et alterius cujuſcunque obſequii omnes et ſingulos, qui eiſdem damnatis ſuperius nominatis juramento, obligatione, promiſſione, ſubmiſſione, vel pacto quacunque firmitate vallato antea fuiſſent aſtricti; alias etiam poenas eiſdem damnatis infliximus, et a jure inflictas decrevimus in ſuo robore duraturas. Volumus inſuper, quod omnes et ſinguli Chriſti fideles, qui, crucis aſſumpto charactere, ad praefatorum ſchiſmaticorum et damnatorum exterminium ſe accingerent, et eos pro poſſe perſequerentur, illa gauderent indulgentia, illoque privilegio eſſent muniti, quae accedentibus in terrae ſanctae ſubſidium conceduntur. Volentes igitur, quod praemiſſa ad communem notitiam omnium Chriſti fidelium deducantur, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus quilibet veſtrum, ad quos praeſentes literae, vel earum tranſumptum, tuo, frater archiepiſcope, ſigillatum ſigillo, pervenerint, ſub poena excommunicationis, quam quemlibet veſtrum, qui mandato noſtro hujuſmodi non paruerit cum effectu, incurrere volumus ipſo facto, in eccleſiis veſtris, verbo Dei primitus per vos, vel alios ad hoc idoneos coram populo ſolenniter ac publice propoſito, ſaltem ſemel, ac etiam per religioſos praedicatorum minorum, heremitarum, ſancti Auguſtini et S. Mariae de monte Carmelo; quos quidem religioſos, ſi monitionibus et mandatis noſtris in hac parte non paruerint, excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto, in veſtris cathedralibus, et ipſorum religioſorum eccleſiis et locis aliis, de quibus vobis videbitur, dum miſſarum celebrabuntur ſolennia, vel alias cum ibidem major populi aderit multitudo; ac etiam in veſtris et dictorum religioſorum praedicationibus publicis, ſingulis diebus dominicis omnia et ſingula ſupradicta publicetis et exponatis, ſeu publicari et exponi alta voce et intelligibiliter in vulgari faciatis, ac praeſentium literarum copias portis dictarum veſtrarum cathedr. et dictarum religioſ. eccleſiarum publice faciatis affigi, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus quibuſcunque exemptionibus, et aliis privilegiis eiſdem ordinibus, eorumque perſonis, et locis, vel quibuſvis aliis ab apoſtolica ſede conceſſis, ſeu, ſi praefatis religioſ. vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim a praefata ſede indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, eorumque ordinibus, locis, et nominibus propriis mentionem. Verum ſi praeſentes literae nequirent forſan propter viarum diſcrimina, vel alias veſtrum ſingulis commodo praeſentari; volumus quod per te, frater archiepiſcope, vobis ſuffraganeis, et aliis praelatis civitatis et dioec. Cantuar. et per vos ſuffraganeis veſtris ſubditis dictarum literarum tranſumptum manu publica confectum, et illius ex vobis, qui hujuſmodi tranſumptum tranſmittet ſigillo ſigillatum, tranſmittatur, cui adhiberi volumus, velut originalibus, plenam fidem. Dat. Romae apud ſanctam Mariam Tranſtiberin. 8. idus Novemb. pontificatus noſtri anno primo.

Nos

Nos itaque Simon, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus ſupradictus, volentes dictas literas apoſtolicas, et contenta in eis, ad veſtram ac aliorum ſuffraganeorum noſtrorum, omniumque Chriſti fidelium noſtrae Cant. provinciae notitiam deducere, et deduci facere, fraternitati veſtrae reverendae auctoritate apoſtolica committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus dictas literas apoſtolicas, ac omnia et ſingula in eis contenta, in praedicationibus publicis per vos et alios faciendis, ad notitiam Chriſti fidelium veſtrarum civitatis et dioec. deducatis ac publicetis, ac per vener. fratres et ſuffraganeos noſtros in ſingulis eorum civitatibus et dioec. quibus omnibus et ſingulis dictarum literarum apoſtolicarum tranſumpta, ſub forma praedicta, ſcribi volumus et mandamus, ac alias vobis et eis ſubditos; necnon per religioſos viros quoſcunque etiam exemptos, juxta dictarum literarum apoſtolicarum continentiam et tenorem, publicari pariter et exponi, earumque literarum tranſumptum ſive copias portis eccleſiarum cathedral. et religioſ. praedict. evidenter affigi, ipſaque tranſumpta ſingulis ſuffraganeis noſtris praedictis per vos ſeu alios nomine veſtro liberari. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium atque fidem praeſentes literas per notarium ſubſcriptum ſcribi et publicari mandavimus, et ſigilli noſtri appenſione fecimus communiri. Dat. et act. in palatio noſtro Cantuar. penultimo die menſis Martii, A. D. ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. CCC. LXXIX. indict. ii. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Urbani, divina providentia papae vi. ſupradicti, anno primo. Praeſentibus diſcretis viris mag. Roberto de Bradegare, canonico eccleſiae London. et domino Henrico de Middleton, rectore eccleſiae de Knellworth Lincoln. dioec. teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis. Et ego Johannes de Barton juxta Humbr. Lincoln. dioec. clericus, publicus apoſtolica auctoritate notarius, dictas literas apoſtolicas de mandato rever. in Chriſto patris Simonis, Dei gratia Cant. archiepiſcopi ſupradicti, ut ſuperius recitatur, ſcripſi, et copiam cum literis apoſtolicis originalibus praedictis ac collationem feci; necnon omnibus aliis et ſingulis per eundem rever. patrem actis, geſtis, et habitis, anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, una cum praenominatis teſtibus praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, et audivi, et de mandato dicti patris hic me ſubſcripſi, ſignumque meum appoſui praeſentibus conſuetum, rogatus, in fidem et teſtimonium praemiſſorum. [Conſtat mihi notario praedicto de verbo "notitiam" ſupra 54. lineam iſtius inſtrumenti a capite computando interlineáliter ſcripto, quod ſcripſi manu propria et approbo; et de raſura verborum forma praedicta in 55. linea a capite computando facta approbo.]

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 1.	SIMON SUDBURY 4.	1379.	RICHARD. II. 2.

Concilium cleri provinciae Cant. nono die menſis Maii in eccleſia S. Pauli London: Ex reg. Sudbury fol. 53.

HUJUS convocationis duplicem cauſam aſſignavit dominus archiepiſcopus Cantuar. unam, "ad reformandum attemptata contra juriſdictionem et libertatem eccleſiae Anglicanae"; ſecundam, "ad ſubveniendum regi et regno pro ejuſdem regni neceſſaria defenſione." In prima nihil actum fuiſſe regiſtrum Sudburianum teſtatur: ad expediendam ſecundam, ſubſidium ſc. regi dandum, unanimiter conſenſerunt praelati et clerus ſub hac forma illud regi concedere.

Forma ſubſidii conceſſi a clero.

Monſeigneur lerceveſque de Canterbirs — x marc.

Les eveſque, abbes mitrees, abbeſſes, et priours, de graunt eſtat, quex ſont pieres du roialme, et priours des egliſes cathedralx. Cheſcun a — vi marc.

Item, touz autres abbes, abbeſſes, priours, et prioreſſes, deans, chapitres les eſgliſes cathedralx, et collegiales, franches chapelles du roy, archideakenes, chantours, chancellers, treſoreres, et autres dignites, provoſtes, gardeynes, rectours des eſgliſes conventueles et collegials, priours alienes, procuratours, et bailliefs, provenderes, et curates, et autres perſones queconques eſteantz benefices, ou offices a la value de C. marc par an et outre. Cheſcun a — lx s.

Item, touz abbes, abbeſſes, et touz autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices a la value de CC. l. et outre tanque a C. marc. Cheſcun a - - - xl s.

Item, touz abbes, abbeſſes, et toutes autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices a la value de C. l. et outre tanque a CC. l. Cheſcun a - - xxx s.

Item, touz autres abbes, abbeſſes, et touz autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices a la value de C. marc, et outre tanque a C. l. Cheſcun a - - xx s.

Item, touz autres abbes, abbeſſes, et touz autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices de xl. l. per an et outre tanque a C. marc. Cheſcun a - - un marc.

Item, touz autres abbes, abbeſſes, et touz autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices a la value de xx. l. et outre tanque a xl. l. Cheſcun a - - x s.

Item, touz autres abbes, abbeſſes, priours, et autres perſones de ſeinte eſgliſe, come deſuz, qu'ont benefices a la value de x. l. per an et outre tanque a xx. l. Cheſcun a — v s.

Item,

Item, touz autres curates et beneficiers, chapellenys parochialx, annuellers, et autres chapelleyns queconques, ſi bien ceux que ſont en ſervices des ſeigneurs et des autres gentz quelconques, come ceux que ſont en eſgliſes cathedralx, collegiales et conventueles. Cheſcun a ii s.

Item, moignes, chanonx, noneynes, et autres hommes et femmes de religioun queconque, que ſonnt des maiſons, quex ſonnt de la value de ccc. marc per ann. et outre. Cheſcun a - - - xl d.

Item, moignes, chanonx, nonenx, et autres hommes et femmes de religioun queconque, quex ſonnt des maiſons de la value de C. marc per ann. et outre tanque a ccc. marc. Cheſcun a - - xx d.

Item, moignes, chanonx, nonenx, et autres hommes et femmes de religioun queconque, quex ſont des maiſons de la value de xl. l. per ann. et outre tanque a C. marc. Cheſcun a - - - - xii d.

Item, touz autres hommes et femmes de religioun queconque, que ſonnt des maiſons dedeinz la value de xl. l. per ann. et touz clercz nient avanſez ne benefices, de quele ordre ou eſtat quils ſoient, forpris ceux quex ſont de deins l'age de ſeſzee anns, et clercz mendicaunz. Cheſcun a - - - iiii d.

Item, touz advoketes, procuratours, et notaries, nient avanſez, ne mariez - - - xl. d.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 2.	SIMON SUDBURY 4.	1379.	RICHARD. II. 2.

Concilium cleri provinciae Cant. die Sabbati prox. poſt feſtum purificationis beatae Mariae in eccleſia ſancti Pauli London. Ex reg. Wickham Winton.

In hoc concilio per varias prorogationes de ſubſidio regi in ſupportationem onerum concedendo tractatum, ac tandem inter praelatos et clerum de ſingulis marcis quorumcunque beneficiorum eccleſiaſticorum ſexdecim denarios regi ſolvere concordatum fuit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 2.	SIMON SUDBURY 5.	1379.	RICHARD. II. 3.

Archiepiſcopi Cant. diſpenſatio virtute bullae papae Urbani VI. *cum abbate de Malmesbury de utendo mitra.* Ex reg. Sudbury fol. 57. b.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Simon de Sudburia, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. executor ad infra ſcripta a ſede apoſtolica ſpecialiter deputatus, ſalutem in Domino, et fidem indubiam praeſentibus adhibere. Noverit univerſitas veſtra, quod in manerio noſtro de Lamheth prope London. nobis tunc perſonaliter exiſtentibus, religioſus vir frater Johannes Welles, monachus monaſterii de Malmeſbury, ordinis ſancti Benedicti, Sarum dioec. ſedi apoſtolicae immediate ſubjecti, procurator abbatis et conventus dicti monaſterii de Malmesbury, nomine procuratorio dictorum abbatis et conventus, coram nobis perſonaliter comparuit, ac quaſdam literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Urbani, div. prov. papae vi. cum filo canapis vera bulla plumbea ipſius domini noſtri papae, more Romanae curiae bullatas, non abolitas, nec in aliqua earum parte ſuſpectas, ſed omni vitio et ſuſpicione ſiniſtra carentes, nobis praeſentavit, quarum quidem literarum apoſtolicarum verus tenor talis eſt: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Specialis devotionis affectus, quem dilecti filii abbas et conventus monaſterii de Malmesbury, Romanae eccleſiae immediate ſubjecti, ordinis S. Benedicti, Sarum dioec. ad nos et eandem gerunt eccleſiam, non indigne meretur, ut ipſos ſpecialibus gratiis et favoribus proſequamur. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dictorum abbatis et conventus petitio continebat, quod licet generaliter omnes abbates aliorum monaſteriorum exemptorum praedicti ordinis in regno Angliae, in quo praefatum monaſterium conſiſtit, conſiſtentium, ex indulto privilegiorum apoſtolicorum, mitra, annulo, et ſandaliis, et aliis pontificalibus inſigniis utantur, et in ſuis monaſteriis, et aliis locis eis ſubjectis, benedictionem ſolennem poſt miſſarum, veſperorum, et matutinorum ſolennia elargiri, et primam tonſuram conferre poſſint et conſueverint; tamen abbates, qui in praefato monaſterio de Malmesbury, quod dudum per quendam regem Angliae fundatum extitit, pro tempore praefuerunt, propter eorum negligentiam hujuſmodi pontificalibus inſigniis non fuerunt uſi, nec benedictionem elargiri, aut tonſuram conferre conſueverunt, neque ſuper hiis aliquod privilegium a ſede apoſtolica obtinuerunt. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, exinde ſtatus praefati monaſterii, cujus fructus, reditus, et proventus ad ſex millia florenorum auri, ut aſſeritur, aſcendant annuatim, non modicum vilipendatur, et in minore reverentia ac honore habeatur; pro parte dictorum abbatis et conventus fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut praedicto abbati ejuſdem monaſterii,

naſterii, qui nunc eſt, et ſucceſſoribus ſuis ejuſdem monaſterii abbatibus, qui erunt pro tempore, quod hujuſmodi inſigniis uti, et benedictionem elargiri, et primam tonſuram conferre poſſint, indulgere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur de praemiſſis certam notitiam non habentes, ac volentes, quod praefatum monaſterium de Malmesbury, prout alia ejuſdem ordinis monaſteria in dicto regno conſiſtentia, et praedictae Romanae eccleſiae immediate ſubjecta, privilegio gaudeat ſpeciali; fraternitati tuae, de qua ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus, ſi per inſpectionem privilegiorum praedictorum aliorum monaſteriorum dicti ordinis exemptorum in dicto regno conſiſtentium, vel alias tibi conſtiterit, quod abbates ipſorum monaſteriorum gaudeant hujuſmodi privilegio utendi praedictis pontificalibus inſigniis, ac elargiendi ſolennem benedictionem, et conferendi primam tonſuram, ut praefertur; praedicto abbati monaſterii de Malmesbury, qui nunc eſt, et ſucceſſoribus ſuis abbatibus ejuſdem monaſterii, qui erunt pro tempore, ut hujuſmodi pontificalibus inſigniis uti, et benedictionem elargiri, ac primam tonſuram conferre in eodem monaſterio, et aliis locis eis ſubjectis valeant, prout alii abbates praedicti in ſuis monaſteriis, et aliis locis eis ſubjectis facere poſſunt, ſeu etiam conſueverunt, dummodo in benedictione hujuſmodi aliquis antiſtes vel ſedis apoſtolicae legatus praeſens non fuerit, felicis recordationis Alexandri papae iv. praedeceſſoris noſtri, et quibuſcunque aliis apoſtolicis conſtitutionibus contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate apoſtolica concedas. Nos enim tibi auctoritate praedicta compellendi per cenſuram eccleſiaſticam praefatos alios abbates, necnon dilectos filios conventus praedictorum aliorum monaſteriorum, ad exhibendum tibi hujuſmodi privilegia ſeu literas apoſtolicas eis ſuper praemiſſis conceſſa, per te inſpiciend. illis tamen poſt inſpectionem per te reſtituend. eiſdem, non obſtantibus quibuſcunque exemptionibus, privilegiis, indulgentiis, et literis apoſtolicis, ſpecialibus vel generalibus, eiſdem abbatibus vel conventibus a ſede apoſtolica conceſſis, quorumcunque tenorum exiſtant, quae quoad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari; ſeu ſi eiſdem abbatibus, vel conventibus, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſeu ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem, plenam et liberam concedimus tenore praeſentium facultatem. Dat. Romae apud ſanctam Mariam in Tranſtiberin. 15. cal. Martii, pontific. noſtri anno primo. Quibus quidem literis apoſtolicis per nos cum reverentia debita receptis et inſpectis, idem frater Johannes procurator, nomine procuratorio dictorum abbatis et conventus nobis humiliter ſupplicavit, ut eaſdem literas apoſtolicas, et contenta in eiſdem, juxta earum continentiam et tenorem, exequi debite dignaremur. Nos igitur Simon, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, et executor praefatus, volentes eaſdem literas apoſtolicas, et contenta in eis debitae executioni demandare, porrecto judicialiter coram nobis per dictum fratrem Johannem Welles, procuratorem nomine dictorum abbatis et conventus de Malmesbury, in ſcriptis quodam articulo ſummario continente, quod abbates monaſteriorum Weſtmonaſt. S. Albani, S. Edmundi de Bury, de Eveſham, et S. Auguſtini Cantuar. dicti ordinis, ac ſedi apoſtolicae immediate ſubjecti, qui fuerunt pro tempore, gaudebant et gaudent, ex privilegiis ſedis apoſtolicae eis indultis, uſu mitrae, annuli, chirothecarum, tunicae Dalmaticae, ſandaliorum, et aliorum inſignium pontifical. necnon benedicendi ſolenniter poſt miſſarum ſolennia, ac matutinas et veſperas, ac in menſa, in monaſteriis, et locis ſuis, ac alibi ubique, dummodo aliquis antiſtes vel ſedis apoſtolicae legatus praeſens non fuerit; ac nonnullis inſtrumentis publicis et teſtibus ad probandum dictum articulum productis et exhibitis, eiſdemque teſtibus rite admiſſis, juratis, et examinatis, ac eorum depoſitionibus in ſcriptis redactis; quibus quidem inſtrumentis, ac teſtium praedictorum depoſitionibus per nos cum debita diligentia viſis, et contentis in eis ponderatis, ac habita per nos de et ſuper eiſdem, ac ſuggeſtis in literis apoſtolicis praedictis deliberatione matura, concurrentibus etiam omnibus et ſingulis, quae de jure in hac parte requiruntur, Chriſti nomine primitus invocato, in negotio per dictas literas apoſtolicas nobis commiſſo, ſecundo die menſis Septembris, A. D. ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M.CCC LXXIX. indictione ſecunda, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Urbani, papae vi. ſupradicti, anno ii. in dicto manerio noſtro de Lamheth, proceſſimus in hunc modum: In Dei nomine, Amen. Nos Simon, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. et executor praedictus, auctoritate domini noſtri papae praedicti nobis commiſſa, quia per exhibita et alias probationes nobis conſtat, abbatem et conventum monaſterii de Malmesbury, Sarum. dioec. exemptos et immediate ſedi apoſtolicae ſubjectos, ſuggeſta in literis apoſtolicis ſupradictis, quoad ſubſcripta ſufficienter probaſſe; idcirco auctoritate apoſtolica ſupradicta vobis, fratri Waltero, abbati monaſterii de Malmeſbury praedicti, qui nunc eſtis, et ſucceſſoribus veſtris, qui erunt pro tempore, ejuſdem monaſterii abbatibus, concedimus facultatem, ut mitra, annulo, chirothecis, ſandaliis, tunica Dalmatica, et aliis pontificalibus inſigniis in diebus dominicis et aliis praecipuis ſolennitatibus, infra miſſarum et divinorum officiorum ſolennia, et in proceſſionibus ipſius monaſterii, atque conciliis Romanorum pontificum et epiſcoporum, ſi vos aut eos eis contigerit intereſſe, libere uti poſſitis; ac inſuper, ut in veſtro monaſterio praedicto, et aliis locis vobis ſubjectis, benedictionem ſolennem poſt miſſarum, veſperorum, et matutinorum ſolennia, ac in menſa, dum tamen archiepiſcopus, epiſcopus, vel legatus dictae ſedis apoſtolicae praeſens non fuerit, largiri valeatis, prout alii abbates ſupradicti ejuſdem

ejuſdem ordinis exempti, uti in praemiſſis conſueverunt. Reſervamus inſuper nobis poteſtatem ad plenius deliberandum et ordinandum, quoad alia in literis apoſtolicis contenta memoratis; quae omnia et ſingula ad veſtram et ſingulorum veſtrorum notitiam deducimus per praeſentes. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium et fidem praeſentes literas per notarium publicum infraſcriptum, et ſcribam noſtrum, ſcribi et publicari mandavimus, ac ſigilli noſtri appenſione fecimus communiri. Dat. et act. in dicto manerio noſtro de Lamheth dicto die ii. menſis Septembris, A. D. indictione et pontificatus praedictis. Praeſentibus in actu conceſſionis noſtrae facultatis praedictae auctoritate apoſtolica diſcretis viris, magiſtro Roberto de Bradegare, canonico eccleſiae London. domino Will. Schirebourne, rectore eccleſiae parochialis de Fulham, London. dioec. ac mag. Richardo Yaneworthe, clerico Wigorn. dioec. teſtibus vocatis ad praemiſſa ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Barton. juxta Humbr. Lincoln. dioec. clericus, publicus auctoritate apoſtolica notarius, et dicti reverendi in Chriſto patris, domini Cant. archiepiſcopi et executoris ſcriba, praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, per eundem reverend. patrem et executorem, die, menſe, anno, indictione, pontificatus, et loco praedictis agerentur et fierent, una cum praenominatis teſtibus praeſens interfui; eaque ſic fieri vidi et audivi, et aliunde occupatus praeſens inſtrumentum per alium ſcribi feci, et de mandato dicti rever. in Chriſto patris et executoris hic me ſubſcripſi, et ſignum meum appoſui praeſentibus conſuetum, rogatus, in fidem et teſtimonium praemiſſorum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 2.	SIMON SUDBURY 5.	1379.	RICHARD. II. 3.

Licentia conceſſa archiepiſcopo Cantuar. a papa Urbano VI. *ad exercendam juriſdictionem in villa Caleſiae.* Ex reg. Sudbury fol. 61. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Intenti paſtoris ſolicitudo requirit, ut gregem ſibi creditum vigili et ſolicita diligentia a luporum invaſionibus, et perverſorum conatibus ſtudeat praeſervare, et ne praetextu malignantium et ſchiſmaticorum in receptione ſpiritualium ſacramentorum detrimenta aliquatenus patiatur, diligenti ſtudio praecavere. Nuper ſiquidem pro parte dilectorum filiorum univerſorum curatorum, ac rectorum parochialium eccleſiarum, ac aliorum presbyterorum et clericorum, necnon univerſitatum terrae Caleſii, et aliarum villarum et terrarum dictae terrae Caleſii vicinarum, et in Picardia, et ſub dominio et protectione chariſſimi in Chriſto filii noſtri Richardi, regis Angliae illuſtris, conſiſtentium, Morinen. dioec. nobis extitit intimatum; quod ipſi tam propter capitales inimicitias, et guerras, quae diutius viguerunt, prout vigent, inter reges Angliae et Franciae, qui fuerunt pro tempore, et eorum ſubjectos, quam etiam propter multos ſchiſmaticos, qui in civitate Morinen. exiſtunt, et iniquitatis alumno Roberto, olim Baſilicae xii. apoſtolorum presbytero cardinali, nunc antipapae, publice adhaerere et favere praeſumunt, nequeunt pro ſacramentis eccleſiaſticis, et aliis tam in foro conſcientiae, quam etiam in contentioſo neceſſariis, ad eorum ordinarium ſeu dioeceſanum habere recurſum. Quare pro parte regis et curatorum, ac rectorum, et univerſitatum praedictorum fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut providere eis in praemiſſis de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur, ne praetextu guerrarum, aut ſchiſmatis praedictorum, praefatae univerſitates et ſingulares perſonae ex eis in ſpiritualibus et temporalibus detrimenta ſeu damna patiantur, cupientes ſalubriter providere, ac de tuae circumſpectionis induſtria ſpecialem in Domino fiduciam obtinentes, fraternitati tuae exercendi per te vel alium, ſeu alios ad hoc idoneos auctoritate apoſtolica, uſque ad noſtrum beneplacitum, in omnibus et ſingulis praefatis terris et villis, omnia, quae ſpectant ad forum eccleſiaſticum, tam in hiis, quae ſunt juriſdictionis, quam etiam in hiis, quae ſunt ordinis epiſcopalis, et generaliter omnia faciendi, quae ad epiſcopum Morinen. qui eſt pro tempore, et ejus metropolitan. in terris et villis praedictis pertinent de conſuetudine vel de jure, contradictores auctoritate noſtra per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus quibuſcunque privilegiis, indulgentiis, et literis apoſtolicis, ſpecialibus vel generalibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quae praeſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, tuae juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri; et de quibus, quorumque totis tenoribus eſſet etiam de verbo ad verbum in praeſentibus ſpecialis et expreſſa mentio facienda, plenam et liberam concedimus, tenore praeſentium, facultatem. Volumus autem, quod de quibuſcunque emolumentis, quae ratione hujuſmodi juriſdictionis obvenient, detractis exinde neceſſariis expenſis, et debitis oneribus ſupportatis, gentibus camerae apoſtolicae ratio et fidele computum reddantur, et illa, quae exinde ſupereſſe contigerit, eidem camerae fideliter aſſignentur. Dat. Romae apud ſanctum Petrum 10. cal. Januar. pontific. noſtri anno ſecundo.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
URBAN. VI. 2.	SIMON SUDBURY 5.	1379.	RICHARD. II. 3.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Nevile Ebor. fol. 7. et Appleby Carliol. fol. 307, 308.

SECUNDO regni ſui anno xvi. die Martii Richardus rex breve direxit archiepiſcopo Ebor. ad convocandum clerum provinciae ſuae; qui viceſimo nono die Aprilis in eccleſia Ebor. conveniens, de ſubſidio domino regi concedendo tractavit. Quia autem neceſſitates regis ac pericula regni liberales cleri requirebant manus, in ſynodo conſenſum fuit, ut ſecundum valorem beneficiorum, quaſi per capitis cenſum, quilibet ſemetipſum taxaret; ut ſc. archiepiſcopus ſubſidii nomine decem marcas; caeterique epiſcopi et abbates mitris decorati, necnon abbates et priores, pares regni, et eccleſiarum cathedralium priores, quilibet ſex marcas; et ſic alii inferioris dignitatis perſonae ac beneficiati clerici, quilibet juxta valorem bonorum, et beneficiorum eccleſiaſticorum largirentur ſubſidium. Hujus taxationis certificatorium archiepiſcopus domino regi tranſmiſit de Cawode 20. Junii M. CCC. LXXIX.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 2.	SIMON SUDBURY 5.	1380.	RICHARD. II. 3.

Urbani papae VI. *literae apoſtolicae contra falſarios.* Ex reg. Sudbury fol. 64. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Cum nuper propoſitum fuit in conſiſtorio coram nobis, quod olim nonnullae perſonae tam eccleſiaſticae, quam ſeculares de regno Angliae oriundae, diverſas literas praeter et contra conſcientiam noſtram ſub nomine noſtro, et ſub bulla noſtra, per iniquitatis alumnum Stephanum de Cuſentici, ſe falſo praetendentem ſecretarium noſtrum, tam ſuper diſpenſationibus matrimonialibus, et ſuper defectu natalium, quam etiam ſuper indulgentiis eccleſiarum, et unionibus beneficiorum eccleſiaſticorum, et aliis diverſis gratiis, falſo modo fabricatas, ad partes illas de Romana curia reportarunt, et illis utuntur, in animarum ſuarum periculum et ſcandalum plurimorum; nos cupientes ſuper hoc de opportuno remedio, prout eſt poſſibile, providere, fraternitati tuae, de qua gerimus in Domino fiduciam ſpecialem, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos habentes in quacunque parte dicti regni aliquas literas ſub noſtro nomine, et bulla praedicta, et praeſertim ſuper gratiis beneficialibus expectationum, cum taxationibus beneficiorum exceſſivis, et non conſuetis concedi, vel etiam ſuper unionibus beneficiorum eccleſiaſticorum, aut ſuper diſpenſationibus matrimonialibus, vel etiam ſuper defectu natalium, quas non ſit veriſimile nos conceſſiſſe, ſeu alias confectas, quae ſint veriſimiliter de falſitate ſuſpectae, ad exhibendum tibi hujuſmodi literas, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, et alias, prout expediens fuerit, appellatione remota, compellas, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis: et omnes hujuſmodi literas, de quibus poſtquam illas diligenter inſpexeris, tibi videbitur, quod ſint de falſitate ſuſpectae, apud te facias regiſtrari, et eas poſtquam regiſtrari feceris, ad nos, quam cito commode poteris, tranſmittere non poſtponas, et impetratoribus literarum ipſarum ex parte noſtra certum terminum peremptorium, de quo tibi videbitur, praefigas, infra quem noſtro ſe conſpectui repraeſentent; contradictores auctoritate praedicta, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus, ſi aliquibus communiter vel diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Dat. Romae apud S. Petrum 15. cal. Aprilis pontific. noſtri anno ii.

Publicatio facta per archiepiſcopum Cant. auctoritate apoſtolica ad tenend. vigiliam nativitatis beatae Mariae virginis. Ex reg. Sudbury fol. 61. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. dilecto filio commiſſario noſtro Cant. generali, et archidiaconatus noſtri Cantuar. officiali, ſalutem in domino, et mandatis noſtris, quin verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae ſexti, ipſius vera bulla plumbea, more Romanae curiae, bullatas, nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cant. et Ebor. archiepiſcopis, eorumque ſuffraganeis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Dudum piae memoriae Gregorius papa undecimus, praedeceſſor noſter, adglorioſam virginem Dei genitricem Mariam gerens eximiae devotionis affectum, et proinde advertens, quod ſicut nativitas beati Johannis baptiſtae, Domini praecurſoris, cum debita jejunii obſervantia celebratur, ita etiam dignum et debitum reputans, ut dictae beatae Mariae virginis nativitas cum ſimili obſervatione a cunctis Chriſti fidelibus devotius veneraretur; ad omnipo

omnipotentis Dei gloriam, et jubilationem, et catholicae fidei exaltationem, et ad exhortationem devotionis Chriſti fidelium, auctoritate apoſtolica ſtatuit, et etiam ordinavit, ultra vigiliam aſſumptionis praedictae glorioſae ſemper virginis Mariae hactenus inſtitutam, praedictam nativitatem ipſius glorioſae virginis de caetero habere vigiliam; eandemque vigiliam cum debita jejunii obſervantia, ab eiſdem Chriſti fidelibus, perpetuis futuris temporibus, devotione, qua convenit, venerari, prout in ejuſdem praedeceſſoris inde confectis literis plenius continetur. Nos igitur, qui etiam ad eandem beatam virginem devotione afficimur ſingulari, cupientes, quod hujuſmodi ſtatutum et ordinatio dicti praedeceſſoris a cunctis fidelibus inviolabiliter obſervetur; fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos, et veſtrum ſinguli in veſtris civitat. et dioec. per vos vel alios ſtatutum et ordinationem hujuſmodi publicetis, et per veſtros ſubditos mandetis, et faciatis firmiter obſervari. Dat. Romae apud ſanctum Petrum undecimo calend. Decembris, pontificatus noſtri anno ſecundo. Quarum quidem literarum apoſtolicarum auctoritate et vigore vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus nativitatem dictae beatiſſimae virginis Mariae, matris Dei, de caetero habere debere vigiliam per noſtras civit. et dioec. Cant. ac juriſdictiones noſtras quaſcunque immediatas, prout ad vos convenit, auctoritate apoſtolica ſupradicta publice nuncietis, et faciatis per noſtros ſubditos taliter nunciari diebus, locis, et horis ad hoc congruis et opportunis; eandemque vigiliam cum debita jejunii obſervantia a quibuſcunque ſubditis noſtris dictarum noſtrarum civitat. dioec. et juriſdictionum quarumcunque immediatarum, perpetuis futuris temporibus devotione, qua convenit, venerari; dictumque ſtatutum et ordinationem per ſingulas eccleſias, et loca alia et ſingula dictarum noſtrarum civitatis, dioec. et juriſdictionum immediat. publicetis, et per noſtros ſubditos temporibus opportunis faciatis debite publicari. Dat. Cantuar. ſexto calend. Aprilis, anno Dom. M. CCC. LXXX. et tranſlationis noſtrae anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 2.	SIMON SUDBURY 5.	1380.	RICHARD. II. 3.

Mandatum ejuſdem direct. epiſcopo London. pro dictae bullae publicatione per provinciam Cant. Ex reg. Sudbury fol. 61. b.

SIMON, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia epiſcopo London. ejuſve vicario in ſpiritualibus generali, ſalutem in Domino, ac mandatis noſtris, quin verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas etc. (" ut ſupra in litera prox. praecedenti cum tenore bullae") Quarum quidem literarum apoſtolicarum auctoritate et vigore vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus nativitatem dictae beatiſſimae virginis Mariae, matris Dei, de caetero debere habere vigiliam per veſtras civit. et dioec. London. prout ad vos convenit, auctoritate apoſtolica ſupradicta nuncietis, et faciatis per veſtros ſubditos taliter nunciari diebus, locis, et horis ad hoc congruis et opportunis; eandemque vigiliam cum debita jejunii obſervantia a quibuſcunque ſubditis veſtris dictarum civitat. et dioec. perpetuis futuris temporibus devotione, qua convenit, venerari; dictumque ſtatutum et ordinationem per ſingulas eccleſias, et loca alia inſignia dictarum veſtrarum civitat. et dioec. publicetis, et per veſtros ſubditos temporibus opportunis faciatis debite publicari. Singulis inſuper ſuffraganeis noſtris noſtrae Cant. provinciae epiſcopis et confratribus per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, auctoritate apoſtolica ſupradicta firmiter injungatis, ut ipſorum ſinguli per ſuas civitat. et dioec. in ſingulis eccleſiis, et locis aliis inſignibus ſuarum civitat. et dioec. dict. ſtatutum et ordinationem, prout ad ipſos attinet, publicent, et per ſuos ſubditos faciant debite publicari, nativitatemque dictae beatae virginis Mariae inpoſterum debere habere vigiliam per ſuas civitat. et dioec. prout ipſorum quemlibet concernit, nuncient, et faciant per ipſorum ſubditos diebus, horis, et locis ad hoc opportunis publice nunciari; eandemque vigiliam cum debita jejunii obſervantia a quibuſcunque incolis dictarum ſuarum civitat. et dioec. perpetuis futuris temporibus cum debita devotione venerari. Dat. apud Lamheth 3. non. Aprilis, anno Domini ſupradict.

Archiepiſcopi Cantuar. literae ad orandum pro rege. Ibid. fol. 62. a.

SIMON, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia London. epiſcopo, ejuſve vicario in ſpiritualibus generali, ſeu locum tenenti, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Superni providentia judicis mirabili poteſtate acies cunctarum dirigens nationum, roborans animos, docens manus ad praelium, et digitos electorum ad bellum, ſuam omnipotentiam manifeſtans, quos vult ſubjicere ſubjicit, et quibus vult victoriam impertitur. Haec ſiquidem conſiderantes, et quod plus eſt de ſupernae virtutis aſſiſtentia, quam de terrena potentia confidendum; ac ponderantes etiam, quod dominus noſter rex Angliae illuſtris pro conſervatione, tuitione, et defenſione regni et eccleſiae Anglicanae, ac juris ſui regii, quae Gallicorum, Scotorum, et aliorum adverſariorum et inimicorum ſuorum protervia contra juſtitiam hoſtiliter nititur impugnare, et ad partes Scotiae, Hiberniae, et Franciae nonnullos proceres, magnates, ac gentes regni ſui Angliae direxit, et in brevi diriget profe-

profecturos, ut apud altiſſimum exercituum Dominum, cujus imperio principes dominantur, et cuncta quaeque gubernantur, ipſos proceres, magnates, et gentes in hiis juſtitiam dicti domini noſtri regis proſequentes, devotis orationum ſuffragiis ſpecialiter commendemus. Veſtrae igitur fraternitati committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis noſtris fratribus, et coepiſcopis noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeis, vice et auctoritate noſtra, cum ea celeritate, qua poteritis, veſtris literis, harum ſeriem continentibus, injungatis, quod ipſorum ſinguli in eccleſiis ſuis, et aliis eccleſiis, et locis inſignibus ſuarum civitatum et dioec. diebus ſolennibus et feſtivis ſubditos ſuos clericos et laicos efficaciter moneant et inducant, monerive et induci faciant, quod pro ſalubri ſtatu dicti domini noſtri regis in tenera aetate jam conſtituti, et ipſius felici, ac regni ſui et eccleſiae Anglicanae gubernatione, et ipſorum procerum, magnatum, et aliorum fidelium dicti regni Angliae proſequentium ſupradicta gratioſa expeditione, ac pro tranquillitate, et pace eccleſiae regis et regni Angliae praedictorum, cum omni cordis humilitate proceſſiones ſolennes, ſingulis hebdomadis, in quartis et ſextis ad minus feriis, facere non omittant; ac apud altiſſimum humiles preces fundant aſſidue, ut Deus et Dominus noſter eorum precibus complacatus, ipſum dominum noſtrum regem, ac proceres, magnates, ac quoſcunque regni ſui fideles proſpere dirigat in agendis, et ipſos, ac inclytum regnum Angliae, et eccleſiam Anglicanam a cunctorum inimicorum inſidiis et impugnationibus protegat et defendat, et pacem ſuam concedat a Chriſti fidelibus diutiſſime affectatam. Vos autem, frater chariſſime, praemiſſa in veſtris civitate et dioec. faciatis per veſtros ſubditos efficaciter et humiliter obſervari. Et ut ad taliter ſupplicandum mentes fidelium propenſius excitentur, de omnipotentis Dei miſericordia, etc. confidentes, ipſis fidelibus de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, ſupradicta, ut praemittitur, devote facientibus totiens, quotiens xl. dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Dat. apud Lamheth 2. idus Aprilis. A. D. M.CCC.LXXX. et tranſlat. noſtrae anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 3.	SIMON SUDBURY 6.	1380.	RICHARD. II. 4.

Mandatum epiſcopi Exon. contra fratres mendicantes, ne admittantur ad confeſſiones audiendas. Ex reg. Exon. Brentingham A. fol. 83.

THOMAS, etc. dilectis in Chriſto filiis omnibus et ſingulis archidiaconis in eccleſia noſtra Exon, et eorum official. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quorundam inſinuatio querula ad noſtrum multotiens deduxit auditum, quod nonnulli habitu religioſi noſtrae dioec. mendicantes, obtentu quaeſtus pecuniarii, a ſubditis nobis et noſtro regimini commiſſis colligend. ſe fore noſtros poenitentiarios aſſerentes, vel ſaltem ſecundum formam Clementinam, "Dudum de ſepulturis," per nos admiſſos dictos ſubditos noſtros a quibuſdam peccatis, etiam in caſibus quibuſlibet, nobis ſpecialiter reſervatis, in gravem deceptionem animarum ſibi confitentium, indifferenter abſolvunt; quibus vices noſtras aut poteſtatem aliquam nos in ea parte non meminimus commiſiſſe, nec eos ad hujuſmodi confeſſiones audiendas, ut praemittitur, admiſiſſe. Cum igitur ex injuncta nobis cura regiminis paſtoralis, quae, ſicut pia vota religioſorum ſummo favore proſequitur, ſic ſuperſtitioſos conatus inſolentium hujuſmodi deteſtatur, diſſimulare nequeamus, quin contra tam grandia animarum pericula provideamus, quantum poſſumus, de remediis opportunis; vobis injungimus firmiter et mandamus, quatenus praeſens mandatum noſtrum in ſingulis capitulis per vos citra feſtum S. Michaelis prox. nunc futurum celebrandis, ſolenniter publicantes, inhibeatis ſubditis noſtris omnibus et ſingulis, prout nobis ſubſunt, et faciatis per locorum curatos, ſecundum quod vobis ſubſunt, ipſorum parochianis modo ſimili inhibere, ne alicui religioſo mendicanti ſe poenitentiarium noſtrum, ut praemittitur, vel ad audiendum confeſſiones noſtrorum hujuſmodi ſubditorum per nos admiſſum aſſerenti, in futurum communicent, vel fidem in ea parte adhibeant aliqualem, niſi quatenus per literas noſtras patentes, ſigillo noſtro, una cum impreſſione annuli noſtri in dorſo ejuſdem ſignatas, de commiſſione vel admiſſione hujuſmodi doceant evidenter. Inſuper auctoritate noſtra ordinaria tenore praeſentium declaramus et decernimus numerum quaternarium de ordine minorum, et tantum numerum de ordine praedicatorum mendicantium in ſingulis videl. archidiaconatibus praedictis, unum de ordine minorum, et alium de ordine praedicatorum, una cum aliis curatis ſecularibus ibidem poſſe ſufficere et ſufficere debere, ad hujuſmodi confeſſiones audiendas, et ſalutares poenitentias confitentibus imponendas; et ipſum numerum tantum et non ultra ad haec fore aſſumptum vel aſſumendum, pro tota noſtra dioec. attenta diligenter ipſius cleri et populi paucitate, cum ſcimus noſtram dioec. majori numero, quam praemittitur, in hac parte nullatenus indigere. De die vero receptionis praeſentium, et quomodo praeſens mandatum noſtrum fueritis executi, nos citra feſtum S. Michaelis praedict. certificetis, et quilibet veſtrum certificet literis veſtris ſuiſve patentibus, habentibus hunc tenorem. Proviſo, quod quis veſtrum praeſens mandatum noſtrum primo receperit, retenta inde ſibi copia, id alteri tranſmittat celeriter exequendum. Dat. London. quarto die menſis Julii, A. D. et conſecrat. ſupradictis.

Proceſſus

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urban. VI. 3.	Simon Sudbury 6.	1380.	Richard. II. 4.

Proceſſus archiepiſcopi Cant. contra archidiaconum Cant. pro non reſidendo.
Ex reg. Sudbury fol. 69. a.

Simon, permiſſione divina, etc. executor unicus ad infraſcripta a ſede apoſtolica ſpecialiter deputatus, dilectis filiis priori et capitulo eccleſiae noſtrae Cant. ac vener. et diſcretis viris officiali curiae noſtrae Cant. et decano eccleſiae B. Mariae de arcubus London. necnon commiſſario noſtro Cant. generali, ac officiali archidiaconatus Cantuar. necnon omnibus et ſingulis, quos infraſcriptum tangit negotium, ſeu tangere poterit quomodolibet in futuro, ſalutem in Domino, et mandatis noſtris, immo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Dudum per literas ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini, dom. Urbani, div. prov. papae vi. ejus vera bulla plumbea cum cordula canapis, more Romanae curiae, bullatas, omni carentes vitio, nobis praeſentatas recepimus in mandatis, inter caetera continentes; quod diſcretus vir dominus Audemarus de Ruppe, archidiaconus Cant. qui archidiaconatum eccleſiae Cant. ordinis S. Benedicti conſuetum clericis ſecularibus aſſignari, qui in eadem eccleſia dignitas extitit, et curam habeat animarum annexam, obtinebat, curam hujuſmodi non exercebat, nec unquam in eodem archidiaconatu ullam fecit reſidentiam perſonalem, quinimmo maneria, domus, et aedificia ad dictum archidiaconatum ſpectantia, collabi, ac jura ejuſdem archidiaconatus multipliciter deperire permittebat; quodque ipſe, qui de terris Aquitaniae oriundus exiſtit, inimicis excellentiſſimi domini noſtri Richardi, regis Angliae illuſtris, ſe conjunxit, et etiam converſatur; ipſum dominum Audemarum, archidiaconum ſupradictum, ut ad eundem archidiaconatum perſonaliter accederet, et in ipſo, prout tenebatur, reſidentiam faceret perſonalem, per edictum publicum in dicta eccleſia Cant. et in loco de Bruges, Tornacen. dioec. affigend. infra certum peremptorium terminum competentem, per nos ei praefigendum, numeremus; et ſi monitioni noſtrae hujuſmodi non paruerit cum effectu, ipſum Audemarum archidiaconatu praedicto auctoritate apoſtolica ſententialiter privaremus, et amoveremus ab eodem, prout per literas apoſtolicas, et proceſſus inde ſecutos, ad quas et quos vos referrimus, plenius poterit apparere. Nos vero hujuſmodi literas apoſtolicas et contenta in eiſdem pro viribus exequi volentes, publico citationis edicto in eccleſia noſtra Cant. et in villa de Bruges, Tornacen. dioec. propoſito, dictum Audemarum ad certum peremptorium et competentem terminum citari fecimus et praemuniri, ut infra hujuſmodi terminum ad dictum archidiaconatum ſuum accederet, et reſidentiam in eo faceret perſonalem; quo termino lapſo, dictus dominus Audemarus nec infra, nec citra ad dictum archidiaconatum accedere, aut reſidentiam in eodem facere curavit; idcirco dictum dominum Audemarum monitionibus noſtris hujuſmodi, immo verius apoſtolicis, non parentem, dicto archidiaconatu, auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, privari et amoveri fecimus ab eodem ſententialiter, et diffinitive, juſtitia exigente; ac etiam privatum et amotum denunciamus. Poſtmodum vero die, loco, et anno infraſcriptis, quaſdam alias literas ejuſdem ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Urbani, div. prov. papae vi. ejus vera bulla plumbea cum cordula canapis, more Romanae curiae, bullatas, ſanas, et integras, non vitiatas, non raſas, non abolitas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni vitio et ſuſpicione carentes, nobis per diſcretum virum dominum Johannem Fordham, canonicum Lincoln. praeſentatas, nos cum ea, qua decuit, reverentia recepiſſe noveritis, quarum tenor talis eſt: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Dignum arbitramur et congruum, ut illis ſe reddat ſedes apoſtolica gratioſam, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter ſuffragantur. Hodie ſiquidem ad audientiam noſtram perducto, quod dilectus Filius Audemarus de Ruppe, archidiaconus Cant. qui archidiaconatum eccleſiae Cant. ordinis S. Benedicti conſuetum clericis ſecularibus aſſignari, qui in eadem eccleſia dignitas exiſtebat, et curam habet animarum annexam, obtinebat, nec unquam in eodem archidiaconatu ullam fecerat reſidentiam perſonalem, quinimmo maneria, domus, et aedificia collabi, et jura ipſius archidiaconatus multipliciter deperire permittebat; quodque ipſe, qui de terris Aquitaniae oriundus exiſtebat, inimicis chariſſimi in Chriſto filii noſtri Richardi, regis Angliae illuſtris, ſe conjunxerat, et etiam converſabatur; nos tibi per alias noſtras literas commiſimus et mandavimus, ut eundem Audemarum per edictum publicum in eadem eccleſia, et in loco de Brugis, Tornacen. dioec. affigend. auctoritate noſtra moneres, ut infra certum peremptorium terminum competentem, quem ei ad hoc duxeris praefigendum, ad dictum archidiaconatum perſonaliter accederet, facturus in eodem archidiaconatu, prout tenebatur, perſonalem reſidentiam; alioquin ſi monitioni hujuſmodi non pareret, eundem Audemarum archidiaconatu praedicto eadem auctoritate ſententialiter privares, et amoveres ab eodem, prout in dictis literis plenius continetur. Nos igitur volentes dilectum filium Johannem de Fordham, canonicum Lincoln. apud nos de vitae ac morum honeſtate, aliiſque probitatis et virtutum meritis multipliciter commendatum, horum intuitu, necnon conſideratione dicti regis pro ipſo Johanne dilecto clerico, et conſiliario ſuo ſpeciali, ac ipſius regis ſigilli ſecreti cuſtode, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis favore proſequi gratioſo; fraternitati tuae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſi dictum archidiaconatum per privationem hujuſmodi vacare contigerit, et per diligentem examinatio-

nem

nem ipſum Johannem bene legere, bene conſtruere, et bene cantare, ac congrue loqui Latinis verbis, et alias idoneum ad dictum archidiaconatum obtinendum eſſe repereris, vel etiam ſi bene non cantaret, dummodo in tuis manibus juret ad ſancta Dei evangelia, quod infra annum a tempore examinationis hujuſmodi computand. bene cantare addiſcet, ſuper quibus tuam conſcientiam oneramus, archidiaconatum praedictum, ad quem non conſuevit quis per electionem aſſumi, cujuſque fructus, reditus, et proventus DC. marcarum ſterlingorum, ſecundum communem exiſtimationem, valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum ipſum per privationem hujuſmodi vacare contigerit, ut praefertur, eidem Johanni cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis, auctoritate noſtra conferas et aſſignes, inducens ipſum vel dictum procuratorem pro eo ad dictum archidiaconatum, ut eſt moris, admitti, ſibique de ipſius archidiaconatus fructibus, reditibus, proventibus, juribus, et obventionibus univerſis integre reſponderi, contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis et conſuetudinibus ipſius eccleſiae contrariis, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quacunque firmitate alia roboratis. Seu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de dignitatibus, perſonatibus, vel officiis in ipſa eccleſia ſpeciales, vel de beneficiis eccleſiaſticis, in illis partibus generales dictae ſedis vel legatorum ejus literas impetrarunt, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, et decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quibus omnibus in aſſecutione dicti archidiaconatus praefatum Johannem volumus anteferri, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem dignitatum, perſonatuum, vel officiorum, et beneficiorum aliorum praejudicium generari. Seu ſi archiepiſcopo, qui eſt pro tempore, et dilectis filiis capitulo Cantuar. vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim a dicta ſit ſede indultum, quod ad receptionem vel proviſionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint; quodque de dignitatibus, perſonatibus, vel officiis ipſius eccleſiae, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis, ad eorum collationem, proviſionem, praeſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem conjunctim vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem; et qualibet alia dictae ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam praeſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, aut dictus Johannes praeſens non fuerit ad praeſtandum de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſius eccleſiae ſolitum juramentum, dummodo in abſentia ſua per procuratorem idoneum, et cum ad eccleſiam ipſam acceſſerit, corporaliter illud praeſtet; ſeu quod dictus Johannes, cum quo dudum, ut dignitatem vel perſonatum cum cura vel ſine cura, aut curatum officium, et ſeu ad illam, illum, ſeu illud conſueviſſet quis per electionem aſſumi, et etiamſi hujuſmodi dignitas major poſt pontificalem in cathedrali vel metropolitana eccleſia foret, ſi ſibi conferretur, vel ad illam, illum, ſeu illud aſſumeretur canonice, libere recipere, et una cum de Ayſtarche Eboracen. dioec. quam idem Johannes obtinebat, prout obtinet, vel alia parochiali eccleſia, ſi eam canonice aſſequeretur, licite retinere poſſet, auctoritate apoſtolica diſpenſavimus praedictam eccleſiam de Ayſtarche, ac Lincoln. Ciceſtr. Meneven. Lich. et Aſſaven eccleſiarum canonicatus et praebendas, quorum omnium fructus, reditus, et proventus quingentarum marcarum ſterlingorum, ſecundum communem exiſtimationem, valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, noſcitur obtinere. Nos inſuper, ſi dictus Johannes ad hoc repertus fuerit idoneus, ut praefertur, exnunc perinde irritum decernimus et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, ac ſi die datae praeſentium eidem Johanni ad hoc reperto idoneo de archidiaconatu praedicto, cum, ut praefertur, vacaret, cum interpoſitione decreti mandaviſſemus ſpecialiter provideri. Dat. Romae apud ſanctam Mariam Tranſtiberin. 7. Cal. Decemb. pontificatus noſtri anno primo.

Poſt quarum quidem literarum apoſtolicarum praeſentationem per dictum dominum Johannem fuimus cum inſtantia requiſiti, ut ad executionem earundem procedere curaremus. Nos igitur Simon, archiepiſcopus et executor praefatus, volentes mandatum apoſtolicum nobis in hac parte directum reverenter exequi, ut tenemur, auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa de habilitate et idoneitate ipſius domini Johannis Fordham, et aliis in dictis literis apoſtolicis contentis, inquiſivimus diligentur. Et quia ex fide dignorum teſtium coram nobis productorum, juramentorum per nos receptorum, et examinatorum teſtimonio reperimus, et nobis conſtitit et conſtat legitime, dictum dominum Johannem eſſe vitae laudabilis et honeſtae converſationis, ipſumque per examinationem diligentem, quam fecimus auctoritate dictarum literarum apoſtolicarum juxta ipſarum .[a]

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 3.	Simon Sudbury 6.	1380.	Richard. II. 4.

Mandatum epiſcopi Exon. contra non reſidentes. Ex reg. Exon. Brentingham A. fol. 86.

Thomas, etc. dilecto nobis in Chriſto filio, officiali noſtrae juriſdictionis peculiaris in Devon. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Nobis ſubditorum et praecipue curatorum periculoſas negligentias, quas ulterius tolerare non poſſumus, ne ipſorum ſanguis de noſtris mani-

[a] Deſunt nonnulla in regiſtro Sudbury p. 69. b.

bus requiratur, ex officii noſtri debito cogimur increpare. Sane tacti dolore cordis intrinſecus, fide dignorum relatione intelleximus, quod nonnulli rectores et vicarii perpetui eccleſiarum parochialium noſtrarum civitatis et dioec. aliis ab eis deputatis, pro quibus Domino tenentur reddere rationem, mercenarios, quibus non eſt cura de ovibus, cum animarum lucra non quaerant, potius oſtendentes, a ſuis eccleſiis abſque noſtra licentia, ſeu aliqua cauſa rationabili, ſe abſentant, et abſentarunt per tempora diuturna, eccleſiarum hujuſmodi et parochianorum ſuorum regimen temere deſerendo; ex quo in populo vitia pullulant, divinus cultus diminuitur, hoſpitalitas retrahitur, aedificia collabuntur, et gravia ſcandala ſuſcitantur, ac proh dolor! animae, ad quarum ſalutem ſpirituales medici deputantur, evidentibus periculis exponuntur. Nos igitur tot et tantis malis et periculis opportunis obviare remediis affectantes, vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnes et ſingulos rectores, et vicarios perpetuos tam in noſtra civitate praedicta, quam in Exon. Totton. et Barum archidiaconatibus noſtrae dioec. ubilibet conſtitutos, qui a curis ſuis hujuſmodi abſque noſtra licentia ſe abſentant, ſi perſonaliter inveniri valeant; alioquin in eccleſiis ſuis et domibus rectoriarum et vicariarum ſuarum, necnon denunciationibus factis procuratoribus ipſorum, ſi quos dimiſerint, moneatis, et efficaciter inducatis eoſdem, ut infra menſem a tempore monitionis hujuſmodi eis ſingillatim per vos faciend. ad eccleſias et vicarias ſuas, quatenus ad eorum ſingulos attinet, effectualiter redeant, facturi in eis, ut tenentur, ſub poena juris, extunc reſidentiam perſonalem. Si vero hujuſmodi monitionibus canonicis parere contempſerint, fructus, reditus, et proventus beneficiorum ſuorum hujuſmodi ſequeſtretis, et ſub ſalvo cuſtodiri faciatis ſequeſtro, praeter portiones congruas pro divinis inibi fieri faciendis. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, nos certificetis, quam cito commode poteritis, per literas veſtras, etc. una cum nominibus hujuſmodi ſe abſentantium in ſchedula ſeparata, veſtro hujus certificatorio annectenda. Dat. apud Northampton 6. die menſis Novembris, A. D. M.CCC.LXXX. et conſecrationis noſtrae undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 3.	SIMON SUDBURY 6.	1380.	RICHARD. II. 4.

Concilium cleri provinciae Cantuar. primo die menſis Decembris in eccleſia Omnium Sanctorum Northampton, virtute brevis regii et mandati archiepiſcopi Cantuar. inchoatum, et ad domum fratrum minorum iſtius villae, propter concurſum laicorum ad dictam eccleſiam confluentium, ac loci arctitudinem, continuatum.
Ex reg. Sudbury fol. 68 et 70. et reg. Lincoln. Bokingham.

IN hac convocatione de ſubſidio regi concedendo actum fuit et concluſum, ut "ſinguli praelati etiam regulares, cujuſcunque gradus, ſtatus, ordinis, ſexus vel conditionis extiterint, ac clerici quomodocunque promoti, etiamſi exempti, privilegiati qualitercunque fuerint, omneſque preſbyteri non promoti, tam regulares, quam ſeculares, ac etiam moniales, et ſinguli advocati, procuratores, examinatores, regiſtratores, et notarii publici, viginti groſſos; ſinguli autem diaconi, ſubdiaconi, accoliti et alii inferiores, aetatis ſexdecim annorum et ultra in gradu et habitu clericali quomodolibet exiſtentes, qui mendicantes notorie non fuerint, tres groſſos regi ſolverent."

Concilium provinciale Ebor. Ex. reg. Hatfield Dunelm. fol. 171.

EXPOSITIS periculis eccleſiae et regni, ſumptuumque neceſſitatibus in brevi regio, dat. 2. Decembris M.CCC.LXXIX. rex epiſcopos ac clerum provinciae Ebor. ad ſuccurrendum utriſque convocari vult. Huic mandato regio aſſurgens archiepiſcopus, literas epiſcopo Dunelm. mittit, dat. I. die menſis Martii M.CCC.LXXIX. ut citaret priorem eccleſiae Dunelm. et capitulum ejuſdem, et omnes ac ſingulos abbates, priores electivos, abbates proprios non habentes, tam exemptos, quam non exemptos, necnon decanos et praepoſitos eccleſiarum collegiatar. et archidiaconos ſuae dioec. quoſcunque, totumque clerum ejuſd. dioec. tam promot. quam non promot. infra ſacros ordines conſtitut. necnon advocatos, procuratores, notarioſque publicos non conjugatos, ad comparendum quarto die menſis Aprilis, in eccleſia beati Petri Ebor. Has literas archiepiſcopi epiſcopus Dunelm. cum proteſtatione debita et conſueta receptas, mandato ſuo commiſſariis inſeruit directo, dat. 6. die menſis Martii, A. D. M.CCC.LXXIX. In hoc concilio ſubſidium domino regi conceſſum fuit, ad quod taxandum commiſſio epiſcopi Dunelm. emanavit 8. die Aprilis, M.CCC.LXXX.

Eodem anno rex aliud breve direxit archiepiſcopo Ebor. dat. 28. die Septembris, anno regni iv. ad convocationem habendam et ſubſidium aliquod ſibi concedendum. Hoc archiepiſcopus ſuo addidit mandato, ſynodum ad diem Jovis prox. poſt feſtum Epiphaniae convocans. Geſta deinde in ea, ſubſidiique conceſſionem domino regi in certificatorio ſuo ſignificavit. Mandatum archiepiſcopale datum fuit in manerio de Beverlac. 24. die Februar. A. D. M.CCC.LXXX.

Bulla

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 3.	SIMON SUDBURY 6.	1380.	RICHARD. II. 4.

Bulla papae Urbani VI. *cum archiepiſcopi Cant. literis conſervantiae pro eccleſia Sarum.* Ex reg. Sudbury fol. 74. b.

SIMON, permiſſione divina, etc. reverendis et diſcretis, ac religioſis viris priori eccleſiae Bathon. ordinis S. Benedicti, necnon de Hyda juxta Wintoniam, et de Mothelneye ordinis S. Benedicti, ac de Tychefeld et Wanerle, necnon de Lyttele ordinis Ciſtercien. Winton. et Wellen. dioec. monaſteriorum abbatibus, necnon praecentori eccleſiae cathedralis Exon. archidiacono Tottoniae in eadem, et cancellario eccleſiae Wellenſis, ſalutem in Domino, et mandatis apoſtolicis firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, D. Urbani, div. prov. papae vi. ipſius vera bulla plumbea, bullatas, cum filis canapis ſigillatas, non raſas, non cancellatas, non abolitas, ſed omni vitio et ſuſpicione ſiniſtra carentes, per partem dilectorum nobis in Chriſto decani et capituli eccleſiae cathedr. Sarum, nobis praeſentatis, nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuar. et epiſcopo London. ac dilecto filio abbati monaſterii Weſtm. London. dioec. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Militanti eccleſiae, licet immeriti, diſponente Domino, praeſidentes, circa curam eccleſiarum et monaſteriorum omnium ſolertia reddimur indefeſſa ſoliciti, ut juxta debitum paſtoralis officii, eorum occurramus diſpendiis, et profectibus, divina cooperante clementia, ſalubriter intendamus. Sane dilectorum filiorum decani et capituli eccleſiae Sareſburien. conqueſtione percepimus, quod nonnulli archiepiſcopi, epiſcopi, caeterique eccleſiarum praelati, et clerici ac eccleſiaſticae perſonae, tam religioſae, quam ſeculares, necnon duces, marchiones, comites, barones, milites, nobiles, et laici, communia civitatum, univerſitatis, oppidorum, caſtrorum, villarum, et aliorum locorum, et aliae ſingulares perſonae civitatum et dioec. et aliarum partium diverſarum occuparunt, et occupari fecerunt caſtra, villas, et alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, jura, et juriſdictiones, necnon fructus, cenſus, reditus, et proventus dictae eccleſiae, et nonnulla alia bona mobilia et immobilia, ſpiritualia et temporalia ad decanum et capitulum, ac eccleſiam praedicta ſpectantia, et ea detinent indebite occupata, ſeu ea detinentibus praeſtant auxilium, conſilium, vel favorem. Nonnulli etiam civitatum et dioec. ac partium praedictarum qui nomen domini —— recipere non formidant, eiſdem decano et capitulo ſuper praedictis caſtris, villis, et locis aliis, terris et domibus, poſſeſſionibus, juribus, et juriſdictionibus, fructibus, cenſibus, reditibus et proventibus eorundem, et quibuſcunque aliis bonis mobilibus et immobilibus, ſpiritualibus et temporalibus, ac aliis rebus ad eoſdem decanum et capitulum, ac eccleſiam ſpectantibus, multiplices moleſtias, ac injurias inferunt et jacturas. Quare dicti decanus et capitulum nobis humiliter ſupplicarunt, ut, cum eiſdem valde reddatur difficile pro ſingulis querelis ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere ipſis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur adverſus occupatores, detentores, praeſumptores, moleſtatores, et injuriatores hujuſmodi, illo volentes eiſdem decano et capitulo remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, et aliis aditus committendi ſimilia praecludatur; diſcretioni veſtrae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus deputati eſtis, conſervatores et judices praefatis decano et capitulo efficacis defenſionis praeſidio aſſiſtentes, non permittatis eoſdem ſuper hiis, et quibuſlibet aliis bonis et juribus ad decanum et capitulum, ac eccleſiam praedicta ſpectantibus, ab eiſdem, vel quibuſvis aliis indebite moleſtari, vel eis gravamina, ſeu damna, vel injurias erogari, factum dictis decano et capitulo, cum ab eis, vel procuratoribus ſuis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti; de praedictis, et aliis perſonis quibuſcunque ſuper reſtitutione hujuſmodi caſtrorum, villarum, terrarum, et aliorum locorum, juriſdictionum, jurium, et bonorum mobilium et immobilium, redituum quoque et proventuum, et aliorum quorumcunque bonorum, necnon de quibuſlibet moleſtiis, injuriis, atque damnis praeſentibus et futuris, in illis viz. quae judicialem requirunt indaginem ſummarie, et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii; in aliis vero, prout qualitas eorum exigit, juſtitiae complementum, occupatores, ſeu detentores, praeſumptores ſeu moleſtatores, et injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet et rebelles, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quandocunque et quotienſcunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione remota, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii papae viii. praedeceſſoris noſtri, in quibus cavetur, ne quis extra ſuam civitatem et dioec. niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam diaetam a fine ſuae dioec. ad judicium evocetur, ſeu ne judices et conſervatores a ſede deputati praedicta, extra civitatem et dioec. in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, ſive alii vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam diaetam a fine dioec. eorundem trahere praeſumant, dummodo ultra duas diaetas aliquis auctoritate praeſentium non trahatur; ſeu quod de aliis, quam de manifeſtis injuriis et violentiis, et aliis, quae judicialem exigunt indaginem, poenis in eos, ſi ſecus egerint, et in id procurantes adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant; quam aliis quibuſcunque

conſtitutionibns

conſtitutionibus a praedeceſſoribus noſtris, Romanis pontificibus, tam de judicibus delegatis et conſervatoribus, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut aliis editis, quae noſtrae poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a praefata ſit ſede indultum, quod excommunicari, ſuſpendi, vel interdici, ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, et eorum perſonis, et locis, ordinibus, et nominibus propriis mentionem; et qualibet alia dictae ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam praeſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, noſtrae juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua, cujuſque toto tenore de verbo ad verbum in noſtris literis habenda ſit mentio ſpecialis. Caeterum volumus et auctoritate apoſtolica decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans fuerit impedimento canonico praepeditus; quodque a data praeſentium ſit vobis et unicuique veſtrum in praemiſſis omnibus, et eorum ſingulis coeptis et non coeptis, praeſentibus et futuris, perpetuata poteſtas et juriſdictio attributa, ut eo vigore eaque firmitate poſſitis in praemiſſis omnibus coeptis et non coeptis, praeſentibus et futuris, et pro praedictis procedere, acſi praedicta omnia et ſingula coram vobis coepta fuiſſent, et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum in praedictis omnibus et ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legitimum extitiſſet; conſtitutione praedicta ſuper conſervatoribus, et alia qualibet in contrarium edita, non obſtante; praeſentibus poſt triennium minime valituris. Dat. Romae apud S. Petrum 13. Calend. Novembr. pontific. noſtri anno iii.

Quarum auctoritate literarum ad procedendum contra quoſcunque ſuper quibuſcunque injuriis, moleſtationibus, et gravaminibus, eiſdem decano et capitulo Saresburien. illatis, et ſuper eis cognoſcendum et faciendum partibus juſtitiae complementum, juxta vim, formam, et effectum literarum apoſtolicarum praedictarum nobis in hac parte directarum, vobis conjunctim, et cuilibet veſtrum diviſim cum coercionis canonicae poteſtate committimus vices noſtras, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Dat. apud Lamheth 22. die menſis Martii, A. D. M.CCC.LXXX. et tranſlat. noſtrae anno vi.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 4.	SIMON SUDBURY 6.	1381.	RICHARD. II. 4.

Denunciatio contra Joh. Balle ab archiepiſcopo Cantuar. facta. Ex reg. Sudbury fol. 75. b.

SIMON, etc. dilectis filiis commiſſario noſtro Cantuar. generali ac archidiaconi noſtri Cant. officiali, necnon omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, et eorum loca tenentibus, ac capellanis curatis et non curatis, per noſtras civitatem dioec. et juriſdictiones noſtras immediatas ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cura gregis dominici nobis, Domino permittente, commiſſi nos angit potiſſime, ut idem grex fraudis venena neſciens, provide gubernetur, ne aliquorum pſeudoprophetarum erroris devio circumventus, fallaciter ruat in praeceps, et ſanguis ejus a noſtris manibus requiratur. Sane, quod dolenter referimus, ad noſtrum pervenit auditum, quod quidam ſchiſmaticus dominus Johannes Balle, presbyterum ſe praetendens, cum doctorum et praedicatorum ordo ſit quaſi praecipuus, in eccleſia ſibi praedicationis officium uſurpare non veretur, contra doctrinam apoſtoli dicentis: "Quomodo praedicabunt, niſi mittantur?" cum revera juxta canonicas ſanctiones omnes, qui prohibiti vel non miſſi, praeter auctoritatem ab apoſtolica ſede, vel epiſcopo loci dioeceſano ſuſceptam, publice vel privatim praedicationis officium uſurpare praeſumpſerint, excommunicationis ſunt vinculo innodandi, et, niſi quam citius reſipuerint, alia competenti poena plectentur. Harum ſiquidem ſanctionum auctoritate praedeceſſor noſter recolendae memoriae, dominus Simon Iſlip, dudum archiepiſcopus Cant. praedictum vagabundum Johannem Balle, propter errores et ſchiſmata per eum ſeminata, publice excommunicatum fecit denunciari, nonnullique alii noſtri ſuffraganei in ſuis dioec. et nos etiam, dum London. eccleſiae praeeramus, excommunicarunt et excommunicavimus, a quibus quidem excommunicationum ſententiis beneficium abſolutionis nunquam obtinuit, ſeu obtinere curavit; jamque more vulpino inſidias fugiens venatorum, ad noſtram dioec. ſe divertit, ibique aliquando in eccleſiis et coemeteriis, praeter et contra ipſarum eccleſiarum praeſidentium voluntatem, aliquando ad macellas in publicis mercatis, et aliis locis profanis aures mulcendo laicorum opprobriis, et ſcandala tam de perſona noſtra, quam aliorum praelatorum et virorum eccleſiaſticorum, et, quod nequius eſt, os in caelum ponendo, de ipſo ſummo pontifice ſiniſtra et piis auribus deteſtanda nonnullaque errores et ſchiſmata, et talia, quae haereticam ſonant pravitatem, et alia enormia, quae ex cauſa ſilentio duximus praetermittenda, praedicare et dogmatizare nullatenus pertimeſcit. Nolentes igitur vitia occulte ſub virtutis ſpecie ſubintrare, ac hujuſmodi praeſumptorem a ſuis nefandis auſibus refraenare volentes; vobis et cuilibet veſtrum committimus et mandamus, in virtute obedientiae firmiter injungentes, quatenus dictum Johannem Balle, quem non presbyterum, ſed potius ſchiſmaticum et apoſtaticum reputamus, publice et ſolenniter in eccleſiis veſtris et aliis locis, ubi videritis dictum Johannem plus poſſe confundi, excommunicatum denuncietis;

quem

quem nos etiam excommunicatum tenore praeſentium denunciamus. Inhibentes omnibus et ſingulis noſtris ſubditis, ne eorum aliquis dicto Johanni Balle audientiam ſeu adaciam * de caetero dare, nec ſibi conſilio, auxilio, vel favore praeſumat aſſiſtere, ſub poena excommunicationis majoris, quam in contravenientes et rebelles, canonica monitione praemiſſa, ferimus in hiis ſcriptis. Abſolutionem vero omnium et ſingulorum, qui praefatis noſtris ſententiis incurrerint quoquomodo, nobis tantummodo reſervantes. Volumus inſuper, quod quilibet veſtrum, recepto noſtro praeſenti mandato, factaque executione ejuſdem, retenta ſecum copia, illud alteri tranſmittat exequendum. Dat. apud Lameth 26. die menſis Aprilis. A. D. M. CCC. LXXXI. et tranſlation. noſtrae anno vi.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 4.	GUILEL. COURTNEY I.	1381.	RICHARD. II. 5.

Prioris et capituli Cantuar. mandatum de denunciando excommunicatos eos, qui interfecerunt archiepiſcopum Cant. Ex reg. Exon. Brentingham. A. 92, 93.

REVERENDO in Chriſto patri, ac domino, dom. Thomae, Dei gratia Exon. epiſcopo, Willielmus ejuſdem permiſſione London. epiſcopus, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas vener. et religioſorum virorum Johannis, Dei gratia prioris eccleſiae Chriſti Cant. et ejuſdem loci capituli, ſede archiepiſcopali vacante, nuper recepimus in haec verba: Ven. in Chriſto patri, ac domino, dom. Willielmo, Dei gratia London. epiſcopo, Joh. permiſſione divina prior eccleſiae Chriſti Cant. et ejuſdem loci capitulum, ſede vacante, omnimodam reverentiam cum honore. Paternitatis veſtrae notitiam latere non credimus, cum factum notorium exiſtat, quod dolentiſſime referimus, quo pallida facta eſt ſanctae matris eccleſiae facies prae dolore, qualiter quidam maledictionis alumni virus imbuti nequitiae, et furoris ſpiritu concitati, Deo, nec eccleſiae, aut ſanctae archiepiſcopatus dignitati, qua fides orthodoxa cultu latiori diſtenditur, aliqualiter deferentes, palatium archiepiſcopale Cant. ac nonnulla maneria archiepiſcopatus Cant. et ad archiepiſcopum Cant. qui eſt pro tempore, notorie ſpectantia, praeter et contra voluntatem bonae memoriae Simonis de Sudbur. ultimi archiepiſc. Cant. dum vixit, jam defuncti, et miniſtrorum ſuorum in eiſdem exiſtentium, ac deputatorum ad cuſtodiam eorundem violenter intrarunt, ac vinum dicti archiepiſcopi in doliis, in praefatis palatio et maneriis exiſtent. conſumpſerunt, et nequiter effuderunt, bonaque nonnulla ejuſdem archiepiſcopi in eiſdem tunc exiſtentia rapuerunt et abſtulerunt, ac nonnulla mala et damna eiſdem palatio et maneriis multipliciter intulerunt, carceremq; archiepiſcopalem in villa de Maideſtone Cant. dioeceſ. ſituat. fregerunt, et incarceratos in eodem ceperunt, et abire compulerunt, necnon chaceam archiepiſcopi Cant. vulgariter nuncupat. "le Bruyll" Ciceſtren. dioec. et parcos ejuſdem archiepiſcopi adjacentes eidem fregerunt, et feras beſtias in eiſdem exiſtentes, ceperunt, fugarunt, et penitus quaſi interfecerunt. Et hiis maleficiis non contenti, ſed eorum damnationi reprobe dediti, in ipſum rever. in Chriſto patrem dom. Sim. de Sudbur. Dei gratia tunc archiepiſcopum, honorabile membrum eccleſiae et columnam, ac patrem eorum ſpiritualem, et pugilem crucifixi, in turri London. tunc perſonaliter exiſtentem, manu hoſtili irruerunt, ac ipſum inhumaniter pertractarunt, verberarunt, vulnerarunt, ac proditorem regni Angliae ipſum fuiſſe et eſſe publice voce furibunda et infamiſſima dixerunt, et demum eum extra dictam turrim duxerunt, ac prope ipſam turrim eundem crudeliſſime decapitarunt; caput quoque ejuſdem ſuper unam haſtam per vicos et plateas civitatis London. publice deferendo et clamando: "Hoc eſt caput proditoris:" ac capellum epiſcopale cum uno clavo, quod horribile eſt dictu, eidem capiti per cerebri medium affixerunt, et demum caput honorabile in ſignum proditionis ſupra pontem London. damnabiliter poſuerunt. Quos omnes et ſingulos ſceleſta hujuſmodi maleficia, aut eorum aliquod tam crudeliter committentes, ac eiſdem praebentes in praemiſſis, aut ipſorum aliquo, conſilium, auxilium, vel favorem, publice vel occulte, varias majorum excommunicationum ſententias, a S. S. patribus rite latas, non ambigitur ipſo facto damnabiliter incurriſſe. Cumque praemiſſa adeo ſunt notoria, publica, et famoſa, quod nulla poterunt tergiverſatione celari, et debita executio ſuper tanta acerbitate delicti jamdiu commiſſi, quatenus forum concernit eccleſiaſticum, per nos appoſita non exiſtit, ut deberet; ac conſiderantes illud abominabile flagitium in totius cleri, et univerſalis eccleſiae libertatis diſpendium redundare, volenteſque praemiſſa, ſicut ad nos notorie pertinet, vindicare gladio ſpirituali; paternitati veſtrae rever. committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae, qua vos noſtrae Cant. eccleſiae praefatae obſtricti tenemini, firmiter injungentes, quatenus ſine morae diffugio omnes et ſingulos malefactores hujuſmodi in eccleſia veſtra cathedr. et in omnibus et ſingulis eccleſiis veſtrarum civitatis et dioec. per vos et miniſtros veſtros, diebus dominicis et feſtivis, cum major in ipſis eccleſiis fuerit populi multitudo, cruce erecta, campanis pulſatis, et candelis accenſis, et extinctis, ac in terram projectis, occaſione praemiſſa, dictis excommunicationum majorum ſententiis innodatos, ipſoſque ſic, ut praemittitur, excommunicatos fuiſſe, et eſſe, publice et ſolenniter nuncietis, et per alios faciatis nunciari; a denunciatione hujuſmodi non ceſſantes, donec de tam damnatis exceſſibus ſatisfaciendo, mandatis eccleſiae humiliter paruerint, et abſolutionis beneficium meruerint obtinere. Omnibus inſuper et ſingulis ſuffraganeis eccleſiae noſtrae Cant. veſtris literis, harum ſeriem continentibus, noſtra auctoritate injungatis, ut ſinguli

* MS. ſic.

guli eorum in ſuis eccleſiis cathedralibus, ac omnibus et ſingulis eccleſiis ſuarum civitatis et dioec. omnia et ſingula contenta in literis noſtris ſupradictis, prout ad unumquemque eorum attinet, modo praemiſſo debite exequantur, et per ſuos miniſtros faciant exequi cum effectu. Dat. Cantuar. ſub ſigillo noſtro communi cal. Sept. A. D. M.CCC.LXXXI. Quarum auctoritate literarum vobis injungimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos hujuſmodi malefactores, in veſtra cathedr. et omnibus ac ſingulis eccleſiis veſtrarum civit. et dioec. ſic excommunicatos fuiſſe et eſſe, publice et ſolenniter, ſecundum formam dictarum literarum faciatis denunciari, ab hujuſmodi excommunicatione non ceſſantes, quouſque beneficium abſolutionis in hac parte meruerint obtinere. Dat. London. 16. die menſis Sept. A. D. ſupradicto, et noſtrae tranſlat. anno VI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 4.	GUILEL. COURTNEY I.	1381.	RICHARD. II. 5.

Commiſſio officiali curiae Cantuar. ab archiepiſcopo facta. Ex reg. Courtney fol. 4. a.

WILLELMUS, etc. venerabili et diſcreto viro magiſtro Johanni Barnett, licentiato in legibus, ſalutem, etc. De veſtris fidelitate et peritia plenam in Domino fiduciam obtinentes, vos officialem noſtrum curiae noſtrae Cantuar. praeficimus per praeſentes, vobiſque ad reſcribend. in forma juris ad quaſcunque appellationes, ſive directe, ſive tuitorie, ad ipſam curiam noſtram interpoſitas et interponend. et ad quorumcunque querelas eidem curiae legitime faciend. necnon ad cognoſcend. et procedend. in hujuſmodi appellationum et querelarum negotiis quibuſcunque, et in cauſis et negotiis omnibus et ſingulis in ipſa curia noſtra qualitercunque indeciſis et pendentibus, ſeu tractand. in eadem, partibuſque quibuſvis ſuper hiis plenam juſtitiam exhibend. ac etiam ad reſcribend. in forma juris ad quaſcunque appellationes a decano noſtro eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. ad veſtram audientiam interpoſitas, et interponend. et ad audiend. cauſas appellationum hujuſmodi, eaſque, et ea omnia et ſingula decidend. et fine debito terminand. prout de jure et conſuetudine dictae curiae noſtrae fuerit faciend. omniaque et ſingula exercend. et expediend. quae ad hujuſmodi officialitatis officium de jure vel conſuetudine pertinere dignoſcuntur, et quae neceſſaria vel opportuna fuerint in praemiſſis, et circa ea, etiamſi mandatum exigant ſpeciale, vices noſtras committimus, cum poteſtate quacunque cenſuras eccleſiaſticas fulminandi. Dat. in manerio noſtro de Lambeth ſub ſigillo noſtro, quo utebamur in dioec. London. nono die menſis Januarii, anno Domini M.CCC.LXXXI. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Commiſſio ejuſdem decano de arcubus London. Ibid. fol. 8. b.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. diſcreto viro magiſtro Thomae Baketon, legum doctori, archidiacono London. ſalutem, gratiam, et benedictionem. De veſtris fidelitate et peritia plenam fiduciam obtinentes, vos in decanum noſtrum eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. praeficimus per praeſentes; vobiſque ad audiend. et fine debito terminand. omnia cauſas et negotia in curia noſtra Cant. tractand. prout de jure et conſuetudine dictae curiae fuerit faciend. necnon ad expediend. et exercend. omnia et ſingula, tam in praefata noſtra Cantuar. curia, quam extra, quae in praemiſſis et circa ea neceſſaria fuerint vel etiam opportuna, committimus vices noſtras cum coercionis canonicae poteſtate. Per hanc autem commiſſionem, commiſſiones perſonis aliis antea per nos factas non intendimus revocare, ſed ea volumus in ſuo robore permanere. Dat. ſub ſigillo noſtro privato, viceſimo quarto die menſis Februarii, anno Domini ſupradicto, et noſtrae tranſlationis primo.

Convocatio provinciae Ebor.

HOC anno breve regium archiepiſcopo Ebor. directum, dat. 14. Januarii, ſynodum provincialem Ebor. cogere jubet, uti conſtat ex rot. parliam.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY I.	1382.	RICHARD. II. 5.

Forma juramenti archiepiſcopi Cantuarienſis in receptione pallii. Ibid. fol. 10.

EGO Willelmus, epiſcopus olim Londonienſis, in archiepiſcopum Cantuarienſem electus, promitto et juro, quod ab hac hora inantea, quamdiu vixero, fidelis et obediens ero beato Petro, ſanctaeque apoſtolicae Romanae eccleſiae, et domino meo Urbano, divina providentia papae ſexto, ſuiſque ſucceſſoribus canonice intrantibus: non ero in conſilio, conſenſu, vel facto, ut vitam perdant aut membrum, aut capiantur mala captione; conſilium vero, quod mihi credituri ſunt per ſe, aut per nuncios, ſive per literas, nulli manifeſtabo ad eorum damnum, me ſciente; papatum Romanum, et regalia ſancti Petri adjutor

tor ero ad retinendum, defendendum, et recuperandum, ſalvo ordine meo, contra omnem hominem, ac honorem et ſtatum ipſorum, quantum in me fuerit, conſervabo, ipſiſque adhaerebo, et pro poſſe favebo ; legatos et nuncios ſedis apoſtolicae benigne in terris meis archiepiſcopatus ſuſcipiam, et dirigam, et defendam, ſecurumque ducatum praeſtabo eiſdem, ac in eundo et redeundo honorifice tractabo, et in ſuis neceſſitatibus adjuvabo, nec, in quantum in me fuerit, permittam eis aliquam injuriam fieri vel inferri, et quibuſcunque, qui contra praemiſſa vel eorum aliquod conarentur aliquid attemptare, quantum potero me opponam, eoſque pro poſſe impediam; offenſiones et damna praedicti domini noſtri papae, et dictae Romanae eccleſiae, quantum potero, evitabo, nec ero in conſilio, vel in facto, ſeu tractatu, in quibus contra ipſum, vel eandem Romanam eccleſiam aliqua ſiniſtra vel praejudicialia machinentur; et ſi talia a quibuſvis procurari novero vel tractari, impediam hoc pro poſſe; et, quanto citius potero, commode ſignificabo alteri, per quem poſſit ad eorum notitiam pervenire. Vocatus ex quacunque cauſa ad ſynodum, ſeu ad eos accedam, niſi praepeditus fuero canonica praepeditione, eiſque obedientiam et reverentiam debitas exhibebo et praeſtabo. Apoſtolorum limina, Romana curia exiſtente citra vel ultra montes, ſingulis trienniis viſitabo, aut per me, aut per nuncium meum, niſi apoſtolica licentia remaneam. Poſſeſſiones ad menſam mei archiepiſcopatus pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, inconſulto Romano pontifice. Item, Roberto, olim Baſilicae duodecim apoſtolorum dicto Gebennenſi, nunc antipapae, qui ſe Clementem ſeptimum nominat, Johanni olim tit. ſancti Marcelli dicto Ambiavenſi, Geraldo, olim tit. ſancti Clementis dicto majoris monaſterii preſbyteris, dictae eccleſiae cardinalibus, perditionis filiis, juſto Dei judicio, auctoritate apoſtolica condemnatis, et eorum ſequacibus, ac dantibus eis vel eorum alteri auxilium, conſilium, vel favorem, cujuſcunque fuerint praeeminentiae, ordinis, religionis, conditionis, ſeu ſtatus, etiamſi pontificali, regali, vel reginali, vel quavis alia praefulgeant dignitate; etiamſi fuerint Romanae eccleſiae cardinales, ſeu aliis quibuſcunque per eccleſiam denotatis, vel inpoſterum denotandis, quamdiu extra gratiam et communionem ſedis praedictae permanebunt, non dabo quoviſmodo, per me vel alium, directe vel indirecte, publice vel occulte, auxilium, conſilium, vel favorem, nec ab aliis, quantum in me fuerit, et impedire potero, dari permittam, ſed eos ſecundum poſſe meum, donec convertantur, juxta proceſſus apoſtolicos, et prout juſtum fuerit, perſequar. Sic me Deus adjuvet, et haec ſancta Dei evangelia

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBAN. VI. 5.	GUILEL. COURTNEY I.	1382.	RICHARD. II. 6.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo Londinenſi directum, ad orandum pro ſalvatione populi Anglicani, et aeris temperie. Ex reg. Courtney fol. 11. b.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia epiſcopo Londinenſi, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem, Terribilis ſuper filios hominum Deus, cujus nutibus ſubduntur omnia ſuae voluntatis imperio, quos diligit, arguit, et caſtigat, variiſque flagitiorum et tempeſtatum generibus quandoque punit temporaliter, ut eos aeternaliter non condemnet. Hoc ſiquidem regnum Angliae guerrarum diſcriminibus, quae ipſius divitiarum ſubſtantiam exhauriunt, et conſumunt, et aliis multis miſeriis, propter ſuperbias et abuſiones incolarum invaleſcentes plus ſolito, ac peccata eorum innumera multis temporibus turbatum extitit et afflictum, et per peſtilentias, ac diverſarum genera tempeſtatum, quae jamdiu in aliis regnis dolenter, efferbuerant, dubitatur deprimi, niſi miſericors Dominus ad fidelium preces converſus, iram contineat, et miſericordiae recordetur; unde excellentiſſimus princeps et dominus noſter, dominus Richardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae illuſtris, praemiſſa intenta meditatione conſiderans, nobis in pleno ſuo parliamento, una cum proceribus et communitate regni ſui tunc praeſentibus, inſtantius ſupplicavit, ut pro pace ſanctae eccleſiae, ac regni ſui, et aeris temperie, quodcunque regnum ſuum Angliae ab hujuſmodi miſeriis, peſtilentiis, tempeſtatibus, et ſubitanea morte ipſe Deus omnipotens ſua magna miſericordia ſalvet et cuſtodiat, preces devotas fundi per totam noſtram provinciam faceremus: veſtrae igitur fraternitati injungimus et mandamus, quatenus cum celeritate poſſibili omnibus et ſingulis noſtris confratribus et coepiſcopis noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeis, abſentiumque eorundem, ſi qui fuerint, vicariis generalibus, et eorum loca tenentibus, necnon cuſtodi ſpiritualitatis dioeceſis Aſſavenſis, ſede ibidem vacante, vice et auctoritate noſtris firmiter injungatis, quod ipſi ſinguli ſuos ſubditos inducant et moneant, inducive faciant et moneri, ut praemiſſis piis orationibus altiſſimum interpellent, ipſique noſtri ſuffraganei, et caeteri in ſacerdotali ordine conſtituti, miſſas celebrent, in quibus orationes ſubſcriptas ſpecialiter dicant; praedicationes etiam diebus et locis competentibus, et proceſſiones ſingulis quartis et ſextis feriis faciant, ſeu procurent fieri, aliaque piae placationis officia exerceant humiliter et devote, ut Deus noſter omnipotens eorum precibus complacatus, populum Anglicanum de tribulationibus hujuſmodi eripiat, ſuaeque gratiae ſibi praeſtet auxilium, atque a tempeſtatum periculis et ſubitanea morte praeſervet ſua ineffabili pietate. Et ut mentes fidelium noſtrae provinciae ad praemiſſa propenſius excitentur, omnibus chriſticoli

ſticolis per dictam noſtram provinciam conſtitutis, de peccatis ſuis vere contritis, pro praemiſſis miſſas celebrantibus, praedicationes, vel proceſſiones facientibus, aut ipſis devote intereſſentibus et orantibus; necnon illis, qui propter locorum diſtantiam aut alias impediti, dictis quartis et ſextis feriis proceſſionibus hujuſmodi intereſſe non poterunt, quinquies "Pater noſter," et "Ave Maria" devote dicentibus pro praedictis, quadraginta dies de injunctis ſibi poenitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Vos autem praemiſſa omnia in veſtris civitate et dioeceſi Londinenſi faciatis efficaciter obſervari.

Orationes, de quibus praemiſimus, in haec verba ſequuntur.

Deus, qui imminentem Ninivitis interitum ſola miſericordia removiſti, quibus ut miſericors exiſteres, converſionis poenitentiam praeſtitiſti; reſpice, quaeſumus, populum tuum ante conſpectum miſericordiae tuae proſtratum, ut, quos unigeniti tui ſanguine redemiſti, non patiaris propter miſericordiam tuam ſubitaneae mortis interire ſupplicio, per eundem, etc. "Secreta:" Eccleſiae tuae quaeſumus, omnipotens Deus, munus placatum intende, et miſericordia nos potius, quam ira praeveniat, quia, ſi iniquitates noſtras obſervare volueris, nulla poterit creatura ſubſiſtere; ſed admirabili pietate, qua nos feciſti, opera manuum tuarum non ſinas interire, per Dominum noſtrum, etc. Poſt communionem: Omnipotens et miſericors Deus, reſpice populum tuum majeſtati tuae ſubjectum, ut ne nos furor ſaevientis mortis inveniat, ſacramentorum tuorum perceptio ſancta proficiat, per Dominum noſtrum, etc. Datum in manerio noſtro de Lambeth ſub ſigillo noſtro privato, octavo die menſis Junii, anno Domini M.CCC.LXXXII. et noſtrae tranſlationis primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY I.	1382.	RICHARD. II. 6.

Poteſtas regia conceſſa archiepiſcopo et aliis epiſcopis ad arreſtandum quoſcunque praedicantes haereſin, ſeu ſuſtinentes concluſiones damnatas.
Ex autogr. in reg. epiſc. Elienſis.

RICHARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, omnibus, ad quos praeſentes literae pervenerint, ſalutem. Significante nobis venerabili patre Willielmo, archiepiſcopo Cantuarienſi, totius Angliae primate, per petitionem ſuam nobis exhibitam, pleno concepimus intellectu, quod quamplures concluſiones ſanae doctrinae obviantes, et in fidei catholicae, eccleſiae ſanctae, ac ſuae provinciae ſubverſionem notorie redundantes, in locis diverſis infra provinciam praedictam fuerunt palam et publice, licet damnabiliter, praedicatae; quarum quidem concluſionum quaedam ut haereſes, caeterae vero ut errores per eccleſiam damnatae, habita inde prius bona et matura deliberatione, de communi conſilio ipſius archiepiſcopi, ſuffraganeorum ſuorum, quamplurium in theologia doctorum, aliorumque clericorum in ſacris ſcripturis peritorum, fuerunt ſententialiter et ſalubriter declaratae. Super quo, ſupplicato nobis per ipſum archiepiſcopum, ut pro coercione, debitaque caſtigatione illorum, qui concluſiones praedictas extunc praedicare, ſeu manutenere vellent animo obſtinato, dignaremur opponere brachium regiae poteſtatis. Nos zelo fidei catholicae, cujus ſumus et eſſe volumus defenſores, in omnibus, ut tenemur, commoti, nolenteſque ſuſtinere hujuſmodi haereſes aut errores infra terminos noſtrae poteſtatis aliqualiter pullulari, praefato archiepiſcopo, ejuſque ſuffraganeis, ad omnes et ſingulos, qui dictas concluſiones ſic damnatas praedicare, ſeu manutenere vellent, clam vel palam, ubicunque inveniri poſſent, arreſtandos, et priſonis ſuis propriis, ſeu aliorum pro eorum beneplacito committendos, in eiſdem detinendos, quouſque ab errorum et haereſium pravitatibus reſipiſcant, vel de hujuſmodi arreſtatis, per nos vel concilium noſtrum aliter foret proviſum, auctoritatem et licentiam, tenore praeſentium, concedimus et committimus ſpeciales. Mandantes inſuper et injungentes univerſis et ſingulis ligeis miniſtris, et ſubditis noſtris, cujuſcunque ſtatus ſeu conditionis fuerint, in fide et ligiancia, quibus nobis tenentur, ne ipſi manutentoribus ſive praedicatoribus dictarum concluſionum, ſic condemnatarum, aut eorum fautoribus faveant, conſulant, aut auxilientur ullo modo, ſub forisfactura omnium, quae nobis forisfacere poterint in eventu; ſed potius praefato archiepiſcopo, ejuſque ſuffraganeis, ac miniſtris ſuis in executione praeſentium pareant, obediant humiliter, et intendant: ſic quod debita et aperta publicatio adverſus concluſiones praedictas, et earum manutentores, abſque perturbatione fieri valeat, prout pro defenſione et conſervatione fidei catholicae fuerit ſalubrius faciendum. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes. Teſte meipſo apud Weſtm. 12. die Julii, anno regni noſtri ſexto.

Proceſſus

Proceſſus contra haereticos factus in prioratu fratrum praedicatorum London. per Will. Courtney, archiep. Cantuar. et epiſcopos provinciae Cant. A. D. M. CCC. LXXXII. Ex reg. Courtney fol. 25. a. ſeq.

MEMORANDUM, quod tam inter magnates, quam populares regni Angliae fuiſſet fama divulgata, nonnullas concluſiones haereticas, et erroneas, ac determinationibus eccleſiae repugnantes, quae ſtatum totius eccleſiae, noſtraeque Cantuarienſis provinciae, et tranquillitatem regni nituntur ſubvertere, in diverſis locis dictae noſtrae provinciae generaliter, et communiter, ac publice praedicatas. Nos Willelmus, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuarienſis, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſuper hiis certiorati, officiique noſtri debitum exercere volentes, quoſdam venerabiles confratres ſuffraganeos noſtros et alios, ac quamplures ſacrae paginae, juris canonici et civilis doctores, et bacalarios, quos famoſiores et peritiores de regno credidimus, et ſanctius in fide catholica ſentientes, quorum nomina inferius continentur, convocavimus; et 17. die menſis Maii, anno Domini M.CCC.LXXXII. in quadam camera infra ſepta prioratus fratrum praedicatorum London. coram nobis, et dictis confratribus noſtris convocatis, tunc perſonaliter praeſentibus, dictis concluſionibus, quarum tenores inferius continentur, publice propoſitis, et lectis diſtincte et clare, praefatos confratres noſtros, doctores, et bacalarios oneravimus in fide, qua tenebantur Domino noſtro Jeſu Chriſto, et ſicut voluerint coram ſummo judice in die judicii reſpondere, nobis ſuper dictis concluſionibus dicerent, et eorum quilibet diceret ſuum ſentire. Et tandem habita deliberatione ſuper praemiſſis 21. die ejuſdem menſis, convenientibus coram nobis in dicta camera confratribus noſtris, doctoribus, et bacalariis praedictis, dictis concluſionibus iterata vice lectis, et clare expoſitis, de noſtro, eorumque omnium communicato conſilio extitit declaratum, dictarum concluſionum aliquas eſſe haereticas, et aliquas erroneas, et determinationi eccleſiae contrarias, prout infra plenius liquet. Et quia per ſufficientem informationem invenimus dictas concluſiones in multis locis dictae noſtrae provinciae fuiſſe, ut praemittitur, praedicatas, et certas perſonas aliquas illarum tenuiſſe et docuiſſe, et de haereſi vehementer et notorie fore ſuſpectas, proceſſus fecimus tam in genere, quam in ſpecie infraſcriptos.

Sequuntur concluſiones haereticae, et determinationi eccleſiae repugnantes.

1. QUOD ſubſtantia panis materialis et vini maneat poſt conſecrationem in ſacramento altaris.

2. Item, quod accidentia non maneant ſine ſubjecto poſt conſecrationem in eodem ſacramento.

3. Item, quod Chriſtus non ſit in ſacramento altaris ydemptice, vere, et realiter in propria praeſentia corporali.

4. Item, quod ſi epiſcopus vel ſacerdos exiſtat in peccato mortali, non ordinat, conſecrat, nec baptizat.

5. Item, quod ſi homo fuerit debite contritus, omnis confeſſio exterior eſt ſibi ſuperflua vel inutilis.

6. Item, pertinaciter aſſerere non eſſe fundatum in evangelio, quod Chriſtus miſſam ordinaverit.

7. Item, quod Deus debet obedire diabolo.

8. Item, quod ſi papa ſit praeſtitus * et malus homo, ac per conſequens membrum diaboli, non habet poteſtatem ſupra fideles Chriſti ab aliquo ſibi datam, niſi forte a Caeſare.

9. Item, quod poſt Urbanum ſextum non eſt aliquis recipiendus in papam, ſed vivendum eſt, more Graecorum, ſub legibus propriis.

10. Item, aſſerere, quod eſt contra ſacram ſcripturam, quod viri eccleſiaſtici habeant poſſeſſiones temporales.

Sequuntur concluſiones erroneae, et determinationi eccleſiae repugnantes.

11. QUOD nullus praelatus debet aliquem excommunicare, niſi prius ipſum ſciat eſſe excommunicatum a Deo.

12. Item, quod ſic excommunicans ex hoc ſit haereticus vel excommunicatus.

13. Item, quod praelatus excommunicans clericum, qui appellavit ad regem et concilium regni, eo ipſo traditor Dei eſt, regis, et regni.

14. Item, quod illi, qui dimittunt praedicare, ſeu audire verbum Dei, vel evangelium praedicatum, propter excommunicationem hominum, ſunt excommunicati, et in die judicii traditores Dei habebuntur.

15. Item, aſſerere, quod liceat alicui etiam diacono vel presbytero praedicare verbum Dei, abſque auctoritate ſedis apoſtolicae, vel epiſcopi catholici, ſeu alia, de qua ſufficienter conſtet.

16. Item, aſſerere, quod nullus eſt dominus civilis, nullus eſt epiſcopus, nullus eſt praelatus, dum eſt in peccato mortali.

17. Item, quod domini temporales poſſint ad arbitrium eorum auferre bona temporalia ab eccleſiaſticis habitualiter delinquentibus, vel quod populares poſſint ad eorum arbitrium dominos delinquentes corrigere.

* F. *Perditus* vel *praeſcitus*, i. e. in Dei praeſcientia reprobus.

18. Item, quod decimae ſunt purae eleemoſynae, et quod parochiani poſſint propter peccata ſuorum curatorum eas detinere, et ad libitum aliis conferre.

19. Item, quod ſpeciales orationes applicatae uni perſonae per praelatos vel religioſos, non plus proſunt eidem perſonae, quam orationes generales, caeteris paribus, eidem.

20. Item, quod eo ipſo, quod aliquis ingreditur religionem privatam quamcunque, redditur ineptior et inhabilior ad obſervantiam mandatorum Dei.

21. Item, quod ſancti inſtituentes religiones privatas quaſcunque, tam poſſeſſionatorum, quam mendicantium, in ſic inſtituendo peccaverunt.

22. Item, quod religioſi viventes in religionibus privatis, non ſint de religione chriſtiana. Error pernicioſus.

23. Item, quod fratres teneantur per laborem manuum, et non per mendicationem, victum ſuum adquirere. Damnatus ab Alexandro quarto.

24. Item, quod conferens eleemoſynam fratribus vel fratri praedicanti eſt excommunicatus, et recipiens.

Sequuntur nomina confratrum,

Willielmus archiepiſcopus Cantuarienſis. Willielmus Wintonienſis. Johannes Dunelmenſis. Thomas Exonienſis. Johannes Herefordenſis. Radulphus Sarum. Thomas Roffenſis. Frater Willielmus Bottleſham, epiſcopus Nanaten. * magiſter in theologia.	Provinciae Cantuarienſis et aliorum praeſentatorum.

Nomina doctorum tam juris canonici, quam civilis.

Magiſter Johannes Appelby, decanus eccleſiae cathedralis ſancti Pauli London.

Magiſter Johannes Waltham, canonicus eccleſiae cathedralis Eboracenſis.

Magiſter Thomas Baketon, archidiaconus London.

Magiſter Nicholaus Chaddeſdene.

Magiſter Radulphus Gregriſyow.

Magiſter Thomas Stowe.

Magiſter Johannes Blawnchard.

Magiſter Willielmus Rocoumbe.

Magiſter Johannes Lydeford.

Magiſter Johannes Welbourne.

Magiſter Willielmus Flaynburgh.

Magiſter Adam de Mottrum, licentiatus in decretis.

Magiſter Thomas Braundon.

Magiſter Johannes Prophet, rector eccleſiae parochialis de Adeſham, Cantuarienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius.

Sequuntur nomina magiſtrorum in theologia,

Frater Willielmus Syward, prior. Frater Johannes Parys. Frater Johannes Langley.	De ordine fratrum praedicatorum Lond.
Frater Willielmus Folvyle. Frater Hugo Karlel. Frater Rogerus Fryſeby, Frater Thomas Bernwell.	De ordine minorum.
Frater Thomas Ayſhbourne. Frater Johannes Bankyn. Frater Robertus Waldeby. Frater Joh. Horninton.	De ordine Auguſtinenſium.
Frater Robertus Glannvile. Frater Willielmus Dys. Frater Johannes Lovey. Frater Joh. Kyningham.	De ordine Carmelitarum.

Dompnus Johannes Welles, monachus de Rameſy, magiſter in theologia

Magiſter Johannes Bloxham, cuſtos aulae de Merton Oxonii, licentiatus in theologia.

Nomina bacalariorum in theologia,

Frater Robertus Humbleton. Frater Will. Pickwech. Frater Joh. Lyndlowe.	De ordine praedicatorum.
Frater Radulphus Wych.	De ordine minorum.
Frater Joh. Chiſeldene. Frater Johannes Toniſton.	De ordine Carmelitarum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 1.	1382.	RICHARD. II. 6.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo London. direct. contra haereticos. Ex reg. Courtney fol. 25. b.

WILLELMUS, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Eccleſiarum praelati circa gregis dominici ſibi commiſſi cuſtodiam eo vigilantius intendere debent, quo lupos intrinſecus ovium veſtimentis indutos, ad rapiendum et diſpergendum oves noverint fraudulentius circuire. Sane frequenti clamore et divulgata fama, quod dolentes referimus, ad noſtrum pervenit auditum, quod, licet ſecundum canonicas ſanctiones nemo prohibitus, vel non miſſus, abſque ſedis apoſtolicae vel epiſcopi loci auctoritate, ſibi praedicationis officium uſurpare debeat publice vel occulte; quidam tamen aeternae damnationis filii, in inſaniam mentis producti, ſub magnae ſanctitatis velamine auctoritatem ſibi vendicant praedicandi, ac nonnullas propoſitiones et concluſiones infraſcriptas haereticas, erroneas, atque falſas, ab eccleſia Dei damnatas, et determinationibus

* Reg. ſic Forte *Landaven.*

nationibus ſanctae eccleſ. repugnantes, quae ſtatum totius eccleſiae, noſtraeque provinciae Cant. et tranquillitatem regni ſubvertere, et enervare nituntur, tam in eccleſiis, quam plateis, et quampluribus aliis locis prophanis dictae noſtrae provinciae non verentur aſſerere, dogmatizare, ac generaliter et communiter publice praedicare; illis nonnullos Chriſti fideles inficientes, et a fide catholica, ſine qua non eſt ſalus, facientes flebiliter deviare. Nos itaque attendentes, quod tam perniciosum malum, quod in plurimos ſerpere poterit, eorum animas lethali contagione necando, non debeamus, ſicuti nec debemus, ſub diſſimulatione tranſire, ne ſanguis eorum de noſtris manibus requiratur, ſed illud, quantum nobis ex alto permittitur, extirpare volentes; de quamplurium fratrum et ſuffraganeorum noſtrorum conſilio et aſſenſu, convocavimus plures ſacrae theologiae doctores, ac juris canonici et civilis profeſſores, et alios clericos, quos famoſiores et peritiores de regno credidimus, et ſanctius in fide catholica ſentientes, ut ſuper dictis concluſionibus vota ſua dicerent et ſentire. Verum quia praemiſſis concluſionibus et aſſertionibus in noſtra, ac eorund. confratrum noſtr. praeſentia patenter expoſitis, et diligenter examinatis, finaliter eſt compertum, noſtroque, et eorum omnium communicato conſilio declaratum, quaſdam concluſionum illarum haereticas eſſe, quaſdam vero erroneas, atque determinationibus eccleſiae repugnantes, prout inferius deſcribuntur; fraternitati veſtrae committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungentes, quatenus omnibus et ſingulis fratribus noſtris, coepiſcopis eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeis, cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, prout eis, et eorum ſingulis, et vobis injungimus; ut ipſorum ſinguli in eccleſiis ſuis et aliis ſuarum civitatis et dioec. voſque in veſtra et caeteris veſtrae civitatis et dioec. eccleſiis, moneant et inhibeant, moneatis et inhibeatis, prout vos praeſentium tenore monemus, primo, ſecundo, et tertio, ac diſtrictius inhibemus, pro prima monitione unum diem, pro ſecunda alium diem, et pro tertia monitione canonica ac peremptoria unum alium diem aſſignando; ne quis de caetero, cujuſcunque ſtatus, aut conditionis exiſtat, haereſes ſeu errores praedict. vel eorum aliquem teneat, doceat, praedicet, ſeu defendat; aut aliquem prohibitum, non miſſum, vel alium, de cujus poteſtate non conſtiterit, ad praedicandum admittat, aut haereſes ſeu errores hujuſmodi, vel eorum aliquem praedicantem audiat vel auſcultet, ſeu ei faveat, vel adhaereat publice vel occulte; ſed ſtatim, tanquam ſerpentem venenum peſtiferum emittentem, fugiat et evitet, ſub poena excommunicationis majoris, quam in omnes et ſingulos in hac parte rebelles, et noſtris monitionibus non parentes, lapſis ipſis tribus diebus, pro monitione canonica aſſignatis, mora, culpa, et offenſa ſuis praecedentibus, et id fieri merito exigentibus, exnunc prout extunc, ferimus in hiis ſcriptis; et per ſingulos confratres et ſuffraganeos noſtros in ſuis civitat. et dioec. ac per vos in veſtris civitate et dioec. quatenus ad eos, et ad vos pertinet, ex abundanti praecipimus fulminari. Dictos inſuper confratres noſtros omnes et ſingulos noſtra ex parte per vos hortari volumus et mandamus per aſperſionem ſanguinis Jeſu Chriſti, et ſimiliter vos hortamur, quod cum juxta ſacrorum canonum inſtituta, quilibet eorundem in ſuis civitat. et dioec. haereticae pravitatis inquiſitor exiſtat, ac vos in veſtris ſimiliter exiſtatis, de hujuſmodi praeſumptoribus ſolicite et diligenter inquirant, et inquiratis, ac contra eos juxta officii ſui debitum cum effectu procedant, et ſimiliter procedatis, ad laudem et honorem nominis crucifixi, et ſalvationem fidei orthodoxae. Dat. in manerio noſtro de Otteford penultimo die Maii, anno Domini M.CCC.LXXXII. et noſtrae tranſlationis primo.

Item, duodecimo die menſis Junii, anno Domini ſupradicto, in camera fratrum praedicatorum memorat. magiſter Robertus Rygge, cancellarius univerſitatis Oxon. et Thomas Brightwell, ſacrae paginae profeſſores, habentes eoſdem diem et locum ex praefixione dicti reverendiſſimi patris, domini Cantuar. archiepiſcopi, comparuerunt perſonaliter coram eo, praeſentibus reverendo in Chriſto patre, domino Willelmo, Dei gratia Wynton. epiſcopo, ac quampluribus doctoribus et bacalariis theologiae, juris canonici et civilis, quorum nomina inferius continentur. Et primo dictus cancellarius per dictum dominum Cantuar. archiepiſcopum examinatus, quid ſuper concluſionibus memoratis ſentiret, aſſeruit publice, et declaravit quaſdam concluſionum illarum haereticas, et quaſdam earum erroneas eſſe; prout alii doctores et clerici, ut praemittitur, declararunt; ac ſubſequenter praefatus Thomas Brightwell, qui ſuper aliquibus concluſionum illarum primitus et protunc aliquantulum titubabat, ſuper eiſdem concluſionibus, per dictum dominum archiepiſcopum diligenter examinatus, finaliter affirmabat et reputabat eas haereticas et erroneas eſſe, prout praefatus cancellarius declaravit. Quidam bacalarius nomine - - - ſuper aliquibus concluſionum illarum titubans, finaliter aſſeruit ſe ſentire ſuper concluſionibus antedictis, ſicut dicti cancellarius et Thomas ſentiunt, et prout ſuperius declararunt. Unde idem dominus Cant. volens hujuſmodi haereſium et errorum periculis obviare, literas ſuas patentes tunc ibidem publice lectas, praedicto cancellario tradidit exequendas, quarum tenor ſequitur in haec verba:

Willelmus, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilecto in Chriſto filio cancellario univerſitatis Oxon. Lincoln. dioec. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Eccleſiarum praelati circa gregis dominici ſibi commiſſi cuſtodiam, etc. ut ſupra in litera praecedenti uſque ad, "prout inferius deſcribuntur." Vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus in eccleſia beatae Mariae Oxon. diebus, in quibus ſolet ibidem praedicari de conſuetudine, et in ſcholis dictae univerſitatis diebus legibilibus, ipſas concluſiones haereticas, et erroneas, et determinationi eccleſiae repugnantes, ſic, ut praemittitur, damnatas fuiſſe et eſſe; quas ex abundanti ſic damnatas eſſe declaramus, clare,

clare, plane, et abſque terminorum curioſa explicatione, tam in lingua vulgari, quam lingua Latina, clero et populo publicetis, et faciatis per alios publicari. Inhibeatis inſuper et canonice moneatis, ac inhiberi et moneri faciatis, prout nos, tenore praeſentium, inhibemus et monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie; quod nullus de caetero haereſes vel errores praedict. aut eorum aliquem teneat, doceat, praedicet, vel defendat, in ſcholis vel extra; etiam innitendo ſophiſticae cavillationi; aut Johan. Wycliff, Nicolaum Hereford, Philippum Rappyngdon, canonicum regularem, ſeu Johannem Aſſhton, vel Laurentium Bedeman, qui de haereſi vehementer et notorie ſunt ſuſpecti, vel quemcunque alium, ſic ſuſpectum vel defamatum, ad praedicand. admittat, audiat, vel auſcultet, aut eis faveat publice vel occulte, ſed ſtatim, tanquam ſerpentem venenum peſtiferum emittentem, fugiat et evitet. Et praeterea dictos ſuſpectos ab omni actu ſcholaſtico, donec ſuam in ea parte innocentiam coram nobis purgaverint, ſuſpendimus, et ſic per nos ſuſpenſos fuiſſe et eſſe, publice denuncient; ac de eorum fautoribus per omnes aulas univerſitatis praedictae faciatis fideliter et diligenter inquiri; et cum de eorum nominibus et perſonis conſtiterit vobis, eos omnes et ſingulos ad abjurand. ſuos exceſſus hujuſmodi per quaſcunque cenſuras eccleſiaſticas, et alias poenas canonicas compellatis, ſub poena excommunicationis majoris, quam in omnes et ſingulos in hac parte rebelles, et noſtris monitionibus non parentes, culpa, dolo, ſeu offenſa ſuis in hac parte exigentibus, tertia monitione praemiſſa, quam in hac parte canonicam reputamus, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, ferimus in hiis ſcriptis; abſolutionem omnium et ſingulorum, qui hujuſmodi ſententiam per nos latam, quod abſit, incurrerint, nobis ſpecialiter reſervantes. Voſque, cancellarie, per aſperſionem ſanguinis Jeſu Chriſti hortamur, quod ſic pro viribus laboretis inpoſterum, ut clerus et populus vobis ſubjecti, ſi qui ſint a fide catholica deviantes, ab errore hujuſmodi reducantur, ad laudem et honorem nominis crucifixi, et ſalvationem fidei orthodoxae. Et quid in praemiſſis feceritis, ac de modo et forma proceſſus veſtri in hac parte habendi, nos, cum pro parte noſtra fueritis requiſiti, clare et diſtincte certificetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem.

Dat. in manerio noſtro de Lamheth, ſub ſigillo noſtro privato, duodecimo die Junii, anno Domini M.CCC.LXXXII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Poſtmodum eiſdem die et loco, dictus dominus Cant. archiepiſcopus cancellarium ſupradictum monuit, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

In Dei nomine, Amen. Cum nos Willielmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, de conſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, nonnullos clericos ſeculares et regulares univerſitatis ſtudii generalis Oxon, noſtrae provinciae Cant. ac alios ſanctius in fide catholica ſentientes, ad informand. nos de et ſuper quibuſdam concluſionibus haereticis et erroneis, in variis locis noſtrae provinciae, in ſubverſionem ſtatus totius eccleſiae, et dictae noſtrae provinciae generaliter et communiter praedicatis, ac etiam publicatis, fecerimus convocari; habitaque ſuper ipſis deliberatione plenaria, de noſtro, ſuffraganeorum, et convocatorum eorum communicato conſilio declaratum fuerit, quaſdam ipſarum concluſionum haereticas, quaſdam vero erroneas, et determinationibus eccleſiae notorie repugnantes, et ab eccleſia damnatas fuiſſe et eſſe, quas etiam ex abundanti ſic damnatas eſſe declaramus; ac intellexerimus ex fide dignorum teſtimonio ac experientia facti, quod tu magiſter Robertus Rygge, cancellarius univerſitatis praedictae, praemiſſis concluſionibus ſic damnatis aliqualiter inclinaſti etiam et inclinas, et quem in hac parte ſuſpectum habemus, intendis hujuſmodi clericos ſic convocatos, et alios nobis in ea parte adhaerentes vel faventes, ſicut ipſos ſic adhaerere et favere oportuit, eo praetextu, per doloſas imaginationes tuas multipliciter de facto gravare; te magiſtrum Robertum, cancellarium praedict. monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, quod praefatos clericos ſeculares vel regulares, aut eis in praemiſſis faventes in actibus ſcholaſticis, ſeu alias qualitercunque ea occaſione non graves, impedias, vel moleſtes, judicialiter vel extrajudicialiter, publice vel occulte, ſeu gravari, impediri, vel moleſtari facias aut procures, directe vel indirecte, per te vel alium, vel, quantum in te eſt, permittas ipſos ſic gravari; quodque nullum permittas de caetero in univerſitate praedicta haereſes, ſeu errores praedictos, aut eorum aliquem tenere, docere, praedicare, vel defendere, in ſcholis aut extra; nec etiam Johannem Wycliff, Nicolaum Hereford, Philippum Rappyngdon, canonicum regularem, Johannem Aſſhton, vel Laurentium Bedeman, qui de haereſi vehementer et notorie ſunt ſuſpecti, vel quemcunque alium ſic ſuſpectum vel defamatum, ad praedicand. admittas, ſed eos, quos ab omni actu ſcholaſtico, donec ſuam in hac parte purgaverint innocentiam coram nobis, ſuſpendimus, ſic per nos fuiſſe ſuſpenſos denuncies, ſub poena excommunicationis majoris, quam in perſonam tuam, ſi monitionibus noſtris hujuſmodi non parueris cum effectu, culpa, dolo, ſeu offenſa tuis in hac parte exigentibus, dicta monitione praemiſſa, quam in hac parte canonicam reputamus, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, ferimus in hiis ſcriptis; abſolutionem vero hujuſmodi ſententiae excommunicationis, ſi quam te contigerit incurrere, quod abſit, nobis ſpecialiter reſervantes.

Decimo octavo die menſis, et anni praedictorum, in camera fratrum praedicatorum praedict. coram dicto domino Cant. archiepiſcopo, praeſentibus quamplurimis doctoribus et bacalariis ſacrae theologiae, juris canonici et civilis, quorum nomina inferius continentur, comparuerunt magiſter Nicolaus Hereford, et Philippus Rappyngdon, canonicus regularis, ſacrae paginae profeſſores, et Johannes Aſſhton, bacalarius in theologia; et praeſtito per eoſdem corporali juramento, tacto libro de dicendo ſentire ſuum, ſuper concluſionibus antedictis, iidem

iidem Nicolaus et Philippus per dictum dominum archiepiſcopum, inquiſitorem haereticae pravitatis, per totam ſuam provinciam in ea parte examinati, ſingillatim petierunt diem ad deliberand. ſuper concluſionibus antedictis, et ad reſpondend. eiſdem in ſcriptis, ac ſibi copiam concluſionum hujuſmodi miniſtrari; quam copiam iidem Nicolaus et Philippus tunc ibidem lectam publice receperunt. Dictus etiam magiſter Johannes Aſhton ſimiliter examinatus erat, et judicialiter monitus per dictum dominum Cant. virtute juramenti praeſtiti per eundem Johannem, quod ſuper eiſdem concluſionibus, ſubductis quibuſcunque verbis et diſputationibus ſophiſticalibus, plene et plane diceret votum ſuum et ſentire. Interrogatus inſuper per eundem dominum Cant. an vellet habere diem ad plenius deliberand. ſuper ſuis reſponſionibus faciend. ſicut praefati Nicolaus et Philippus, ut praemittitur, habuerunt; dixit expreſſe, quod non; ſed ſtatim hujuſmodi concluſionibus reſponderet. Dixit itaque pro finali reſponſo ad omnes concluſiones hujuſmodi, ſub unico contextu, quod ſentire ſuum eſt in ea parte ſubticere. Unde praefatus dominus Cant. reputans eundem Johannem in ea parte ſuſpectum, eum monuit ſub hac forma verborum: Te Johannem Aſhton, quem ſuper haereſi defamatum reputamus vehementer ſuſpectum, monemus primo, ſecundo, et tertio, quod infra, provinciam noſtram Cant. in futur. non praedices publice, vel occulte, abſque noſtra licentia ſpeciali, ſub poena excommunicationis majoris, quam in perſonam tuam, ſi monitionibus noſtris hujuſmodi non parueris, exnunc prout extunc, ferimus in hiis ſcriptis. Et ſubſequenter, quia idem Johannes interrogatus a dicto domino Cant. fatebatur ſe audiviſſe de publicatione mandati domini Cant. in quo inhibitum erat, ne quis prohibitus, vel non miſſus, de caetero praedicaret; idem dominus Cant. praefixit ſibi diem Veneris prox. futur. videlicet 20. diem dicti menſis, poſt prandium, ad comparend. coram eo apud Lamheth, vel in eodem loco, ad proponend. quare non debeat pronunciari, incidiſſe in ſententiam excommunicationis, per eum ea occaſione in contravenientes latam; eo quod ipſe poſt, et contra inhibitionem hujuſmodi praedicavit; et ulterius ad proponend. quare non debeat pronunciari haereticus, et pro tali per totam dict. provinciam denunciari. Praefixit etiam idem dominus Cant. praefatis Nicolao et Philippo eoſdem diem et locum ad reſpondend. peremptorie, et dicend. plene et plane ſentire ſuum ſuper concluſionibus memoratis, ſubductis verbis ſophiſticalibus et diſputationibus, ut praefertur. Nomina vero magiſtrorum et aliorum praemiſſorum praemiſſis intereſſentium, de quibus ſupra ſit mentio, ſunt haec:

Frater Thomas Bernewell; frater Willielmus Suyard, Willielmus Pyelkorth, bacal. theologiae; frater Thomas Whateleye ſententiarius; frater Laurentius Grenham, lector ſententiarum; frater Johannes Leigh ſententiarius, frater Johannes Haket ſententiarius; de ordine praedicator. London. frater Walterus Dyſhe; frater Johannes Kynygham; de ordine Carmel; frater Johannes Loveye; frater Thomas Ayſhebourne, Auguſt. doctor.

Poſtea dicta 20. die menſis Junii, anno et loco praedictis, coram dicto domino Cantuarienſi pro tribunali ſedente, praeſentibus quampluribus doctoribus ſacrae theologiae, juris canonici, et civilis, quorum nomina inferius continentur; magiſtri Nicolaus Hereford et Philippus Reppyngdon, canonicus regularis, ſacrae paginae profeſſores, et Johannes Aſhton, magiſter in artibus, et in ſacra theologia ſcholaris, perſonaliter comparuerunt; et praefati Nicolaus et Philippus per dictum dominum Cantuarienſem juſſi ad reſpondendum et dicendum plene et plane ſentire ſuum, ſuper concluſionibus memoratis, juxta quod idem dominus Cant. ipſis Nicolao et Philippo eundem terminum praefixit, ac etiam aſſignavit, quaſdam reſponſiones per modum indenturae in ſcriptis redactas, quarum tenor continetur inferius, dicto domino Cant. tunc ibidem judicialiter tradiderunt, et juxta formam eandem ad concluſiones hujuſmodi reſponderunt. Tenor vero hujuſmodi indenturae, concluſiones praedictas et reſponſiones ad eaſdem continentis, de qua ſuperius memoratur, ſequitur in haec verba:

Proteſtamur ut alias, publice in hiis ſcriptis, quod intendimus eſſe humiles et fideles filii eccleſiae, et ſcripturae ſacrae, ac determinationibus eccleſiae in omnibus obedire; et ſi in aliquo contra iſtam intentionem verbo vel opere, quod abſit, contigerit nos errare, ſubmittimus nos humiliter correctioni reverendi patris et domini, domini archiepiſcopi Cantaur. et totius Angliae primatis, et omnium aliorum, quorum intereſt corrigere ſic errantes; iſta proteſtatione praemiſſa, ad concluſiones infraſcriptas taliter reſpondemus.

Quod ſubſtantia panis materialis et vini manet in ſacramento altaris poſt conſecrationem; ad ſenſum contrarium illi decretali, "Firmiter credimus;" concedimus quod eſt haereſis.

Quod accidentia non manent ſine ſubjecto poſt conſecrationem in eodem ſacramento; ad ſenſum contrarium illi decretali, "Cum Marthe;" concedimus quod eſt haereſis.

Quod Chriſtus non ſit in eodem ſacramento idemptice, vere, et realiter in propria praeſentia corporali, licet iſta concluſio ſit ad verba incompoſita, et vix intelligibilia; tamen ad ſenſum contrarium illi decretali in Clem. "Si Dominum"; concedimus, quod eſt haereſis. Et breviter, quantum ad totam iſtam materiam de ſacramento altaris vel quacunque alia, profitemur, quod volumus tam ad verba, quam ad ſenſum ſentire cum ſcriptura ſacra, cum determinatione eccleſiae, et dictis ſanctorum doctorum.

Quod ſi epiſcopus vel ſacerdos exiſtat in peccato mortali, non ordinat, conficit, nec baptizat; concedimus quod eſt haereſis.

Pertinaciter aſſerere non eſſe fundatum in evangelio, quod Chriſtus miſſam ordinaverit; concedimus quod eſt haereſis.

Quod Deus debet obedire diabolo, ad hunc ſenſum, quod Deus in propria perſona vel eſſentia debet obedire diabolo obedientia neceſſitatis; concedimus quod eſt haereſis.

Quod ſi homo fuerit debite contritus, omnis confeſſio exterior eſt ſibi ſuperflua et inutilis; concedimus quod eſt haereſis.

Quod ſi papa ſit praeſtitus et malus homo, ac per conſequens membrum diaboli, non habet poteſtatem ſupra fideles Chriſti ab aliquo ſibi datam, niſi forte a Caeſare; concedimus quod eſt haereſis.

Quod poſt Urbanum ſextum non eſt aliquis recipiendus in papam, ſed vivendum eſt more Graecorum ſub legibus propriis; concedimus quod eſt haereſis.

Aſſerere quod eſt contra ſcripturam ſacram, quod viri eccleſiaſtici habeant poſſeſſiones temporales, adjuncta pertinacia; concedimus quod eſt haereticum.

Quod nullus praelatus debet aliquem excommunicare, niſi prius ſciat ipſum eſſe excommunicatum a Deo; concedimus quod eſt error, intelligendo de ſcientia experimentali, ut ſic cum iſto ſalvetur decretum eccleſiaſticum xi[um]. q. iii[a]. "Nemo epiſcoporum."

Quod ſic excommunicans ex hoc ſit haereticus vel excommunicatus, ad ſenſum conformem priori ſenſui; concedimus quod eſt error.

Quod praelatus excommunicans clericum, qui appellavit ad regem et concilium regni, eo ipſo traditor Dei eſt, regis, et regni; concedimus quod eſt error.

Quod illi, qui dimittunt praedicare ſeu audire verbum Dei, vel evangelium praedicatum propter excommunicationem hominum, ſunt excommunicati, et in die judicii traditores Dei habebuntur; intelligendo concluſionem univerſaliter, ut ſcriptura et jura intelligunt hujuſmodi indiffinitas; concedimus quod eſt error.

Aſſerere quod liceat alicui, etiam diacono vel presbytero praedicare verbum Dei abſque auctoritate ſedis apoſtolicae, vel epiſcopi catholici, ſeu alia, de qua ſufficienter conſtet; concedimus quod eſt error.

Aſſerere quod nullus eſt dominus civilis, nullus eſt epiſcopus, nullus eſt praelatus, dum eſt in peccato mortali; concedimus quod eſt error.

Quod domini temporales poſſunt ad arbitrium eorum auferre bona temporalia ab eccleſiaſticis habitualiter delinquentibus; concedimus quod eſt error ad hunc ſenſum, quod poſſunt legitime ſic auferre bona temporalia eccleſiaſticorum extra caſus limitatos in legibus eccleſiae et regnorum.

Quod populares poſſunt ad eorum arbitrium dominos delinquentes corrigere; intelligendo per poſſe, "poſſe juris;" concedimus quod eſt error, quia populares non habent poteſtatem coactivam ſuper ſuos dominos, ſed e contra.

Quod decimae ſint purae eleemoſynae, et quod parochiani poſſint propter peccata ſuorum curatorum eas detinere, et ad libitum aliis conferre; intelligendo per poſſe, ut prius, poſſe juridicum; concedimus quod eſt error.

Quod ſpeciales orationes applicatae uni perſonae per praelatos vel religioſos non plus proſunt eidem perſonae, quam generales orationes, eidem, caeteris paribus; intelligendo concluſionem univerſaliter negative, et per ſpeciales orationes, orationes factas ex ſpeciali charitate, et generales, ex generali; tunc ad hunc ſenſum, quod nullae tales ſpeciales orationes applicatae uni perſonae per privatos oratores ſpecialius proſunt eidem perſonae, quam generales orationes factae pro eadem et ab eiſdem; concedimus quod eſt error.

Conferens eleemoſynam fratribus vel fratri praedicanti eſt excommunicatus et recipiens; intelligendo iſtam univerſaliter vel conditionaliter, ut praedictum eſt; concedimus quod eſt error.

Quod eo ipſo quod aliquis ingreditur religionem privatam quamcunque, redditur ineptior et inhabilior ad obſervantiam mandatorum Dei; concedimus quod eſt error.

Quod ſancti inſtituentes religiones privatas quaſcunque, tam poſſeſſionatorum, quam mendicantium, in ſic inſtituendo peccaverunt; intelligendo iſtam reduplicative vel univerſaliter; concedimus quod eſt error, ad hunc ſenſum, quod quicunque ſancti inſtituentes religiones privatas, et caeteri ex hoc vel ſub ratione, qua hujuſmodi inſtituebant, peccaverunt.

Quod religioſi viventes in religionibus privatis non ſunt de religione chriſtiana; intelligendo iſtam univerſaliter, ut praedictum eſt; concedimus quod eſt error.

Quod fratres teneantur per laborem manuum, et non per mendicationem victum ſuum acquirere; intelligendo amiſtam univerſaliter, ſicut prius; concedimus quod eſt error.

Haec, pater reverende et domine, humiliter ſunt dicta, cum ſupportatione veſtra gratioſa et correctione benigna, quantum pro noſtro modulo et exilitate ingenii ſufficimus pro praeſenti; honore divino, veritate fidei, conſcientia recta in omnibus ſemper ſalvis; humilius quo ſufficimus ſupplicantes, quod ſi aliud vel aliter veſtrae diſcretioni et excellentiae videatur dicendum, dignetur veſtra gratioſa paternitas per ſcripturam ſacram, per determinationes eccleſiae, aut dicta ſanctorum doctorum nos, ut filios, informare. Et revera veſtrae ſalubriori doctrinae animo promptiſſimo et obedientiſſimo volumus conſentire. Placeat igitur veſtrae paternitati reverendae haec dicta ſolito benignitatis more favorabiliter acceptare, cum concluſiones ſupradictae nunquam erant noſtrae, aut in ſcholis a nobis aſſertae, vel in ſermonibus publice praedicatae.

Quibus reſponſionibus dicto domino Cant. datis, iidem Nicolaus et Philippus, eo quod ad ſenſum et verba primae concluſionis non reſponderunt expreſſe, ſed ad contrarium ſenſum illi decretali, "Firmiter credimus;" interrogati tunc ibidem judicialiter, quis eſſet ille ſenſus, noluerunt illum exprimere. Quaeſitum igitur ab eis, juxta ſenſum ejuſdem concluſionis, ex parte dicti domini Cantuarienſis declaratum; an idem panis materialis in numero, qui ante conſecrationem ponitur in altari, remaneat ſecundum propriam ſubſtantiam vel naturam poſt conſecrationem in ſacramento altaris, et de vino ſimiliter. Ad hunc vero ſenſum illi Nicolaus et Philippus dixerunt, ſe neſcire protunc melius reſpondere, quia reſpondebant, ut praefertur, in ſcriptis.

Et

Et quia ad ſenſum et verba ſecundae concluſionis non reſponderunt plene et expreſſe, ſed ad contrarium ſenſum illi decretali, "Cum Marthe;" interrogati quis eſſet ille ſenſus, noluerunt illum exprimere. Quaeſitum ergo erat ab eis, juxta ſenſum ejuſdem concluſionis, ex parte dicti domini declaratum, an illa accidentia corporalia, quae ante conſecrationem formaliter inhaerebant ſubſtantiae panis aut vini, poſt conſecrationem eidem pani aut vino inhaereant, vel etiam in aliqua ſubſtantia alia ſubjectentur. Ad hunc vero ſenſum dixerunt, ſe neſcire protunc melius reſpondere, quam, ut praemittitur, reſpondebant in ſcriptis.

Ad ſenſum etiam et verba tertiae concluſionis, quia non reſponderunt plene et expreſſe, ſed ad contrarium ſenſum illi decretali in Clementinis, "Si Dominum;" interrogati quis eſſet ille ſenſus, noluerunt illum exprimere. Erat igitur quaeſitum ab eis, juxta ſenſum concluſionis ejuſdem, ex parte dicti domini declaratum, an idem corpus Chriſti numero, quod fuit aſſumptum de virgine, ſit in ſacramento altaris ſecundum ſeipſum realiter, ſecundum veritatem ſuae carnalis ſubſtantiae, et ſecundum propriam eſſentiam et naturam. Ad hunc ſenſum dixerunt, ſe neſcire protunc melius reſpondere, quam reſponderunt, ut praefertur, in ſcriptis.

Ad ſenſum inſuper et textum ſextae concluſionis, quia non reſponderunt plene et expreſſe, interrogati, an Deus debeat aliquem modum obedientiae diabolo, dixerunt quod ſic; ſcilicet obedientiam charitatis, quia diligit eum, et punit eum, ut debet. Et ad probandum, quod Deus debet taliter obedire diabolo, obtulit ſe ſub poena incendii ad quemcunque.

Ad undecimam concluſionem, quia non reſponderunt expreſſe, interrogati, an praelatus poſſit excommunicare aliquem exiſtentem in gratia, dixerunt quod ſic.

Ad viceſimam concluſionem, quia non reſponderunt plene, ſimpliciter, et expreſſe, interrogati, an plus proſint ſpeciales, quam generales orationes, noluerunt dicere, niſi quod ſpecialius.

Ad ultimam concluſionem, quia non reſponderunt ſimpliciter, nec expreſſe, interrogati de particulari, an aliquis frater teneatur de ſuo labore manuali victum ſuum acquirere, ita quod non liceat vivere de mendicatione, noluerunt penitus reſpondere.

Subſequenter praefatus dominus Cantuarienſis interrogavit omnes doctores praedictos, quid ſibi videretur de reſponſionibus datis, quoad omnes et ſingulas concluſiones hujuſmodi: qui quidem doctores omnes et ſinguli ſingillatim dixerunt, quod ſingulae reſponſiones ad primam, ſecundam, tertiam, et ſextam concluſiones, ut praemittitur, datae, inſufficientes fuerunt, haereticae, et doloſae; quodque ſingulae reſponſiones, praecipue ad decimam nonam, et ultimam concluſiones, ut praemittitur, factae, inſufficientes erant, erroneae, et perverſae. Unde idem dominus Cantuarienſis reputans illas reſponſiones inſufficientes, haereticas, et doloſas, erroneas, et perverſas, prout dicti doctores, ut praemittitur, reputarunt; praedictos Nicolaum et Philippum ex abundanti monuit ſub hac forma verborum:

Chriſti nomine invocato, nos Willielmus, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ac per totam noſtram provinciam Cant. inquiſitor haereticae pravitatis; vos Nicolaum Hereford et Philippum Reppyngdon, ſacrae paginae profeſſores, habentes hos diem et locum de conſenſu veſtro expreſſo ex praefixione noſtra ad peremptorie reſpondend. et dicend. plene et plane ſentire veſtrum ſuper concluſionibus iſtis, ad quas nos referimus, ſubductis verbis ſubtilibus, et ſophiſticalibus, aut logicis, et ad id juratos, monitos, atque juſſos, quia abſque cauſa rationabili ſeu legitima quacunque noluiſtis, nec vultis, immo recuſaſtis et recuſatis, ad concluſiones aliquas illarum coram nobis judicialiter, juxta noſtras monitionem et juſſionem praedictas, contemptibiliter reſpondere; verum ad nonnullas illarum haeretice, et ad nonnullas erronee, et minus plene reſpondiſtis; ex abundanti monemus, primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, quod vos plene et plane, ſubductis quibuſcunque verbis ſubtilibus, ſophiſticalibus, aut logicis, reſpondeatis, et quilibet veſtrum reſpondeat ad concluſiones eaſdem, et ad ſenſus per nos limitatos, ſub poena, quod alias hujuſmodi concluſiones habeantur per vos pro confeſſatis, et vos ſuper eiſdem concluſionibus haberi debeatis pro convictis.

Qua monitione facta, eo quod praefati Nicolaus et Philippus noluerunt aliter reſpondere, dictus dominus Cantuar. in eodem negotio concludebat, ac praefixit et aſſignavit praefatis Nicolao et Philippo diem eundem ad 8. dies, videlicet 27. diem dicti menſis, quod compareant coram eodem domino Cantuar. ubicunque infra ſuam provinciam Cantuar. ipſum tunc eſſe contigerit, ad audiendum ſuum in ea parte decretum; ac ſubſequenter dictus dominus Cant. praefatum dominum Johannem Aſſhton ex abundanti monuit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

Chriſti nomine invocato, nos Willelmus, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ac per totam noſtram provinciam Cantuar. inquiſitor haereticae pravitatis; te Johannem Aſſhton, magiſtrum in artibus, in ſacra theologia ſcholarem, alias coram nobis judicialiter comparentem, et ad dicend. plenam veritatem ſuper concluſionibus iſtis, ad quas nos referimus, quas tibi fecimus liberari, tacto libro, juratum ac alias per nos in hac parte legitime monitum atque juſſum, et habentem hos diem et locum ex praefixione noſtra pro termino peremptor. ad proponend. cauſam rationabilem, ſi quem habes, quare non debeas pronunciari haereticus; et ex abundanti monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, quod tu plene et plane, ſubductis quibuſcunque verbis ſubtilibus, ſophiſticalibus, aut logicis, reſpondeas ad concluſiones eaſdem, ſub poena; quod alias hujuſmodi concluſiones habeantur per te pro confeſſatis, et tu ſuper eiſdem concluſionibus haberi debeas pro convicto.

Qua

Qua quidem monitione praemiſſa, idem dominus Cantuar. primam dictarum concluſionum legit, et ab eodem Johanne inquiſivit, quid ſentiret de illa, ac ſuper hac diceret votum ſuum, juxta monitionem praedictam; dictus tamen Johannes Aſſhton requiſitus frequenter per dictum dominum Cantuar. quod in lingua Latina ad interrogata propter aſtantes laicos reſponderet, in lingua materna, clamando verba frivola, opprobrioſa, et contumelioſa valde, et ad commovend. et excitand. populum contra eundem dominum Cantuar. ut videbatur, ſonantia protulit; nec ad primam concluſionem, nec ad quamcunque aliarum concluſionum hujuſmodi effectualiter vel pertinenter, immo per ſubterfugia reſpondebat; dicens frequentius et expreſſe, ſicut laicus, quod ſufficiebat ſibi credere, ſicut etiam ſancta credit eccleſia. Interrogatus etiam ab eodem domino Cantuar. ſuper prima concluſione, tangente ſacramentum altaris, an poſt conſecrationem remaneat panis materialis, particularis, vel univerſalis; dixit, quod illa materia tranſcendit intellectum ſuum, et pro tanto ſub illa forma, et non aliter voluit reſpondere; ſed inter caetera dixit quodammodo deridendo dominum Cantuar. Illud verbum "materialis", ponas in burſa tua ſi quam habes: unde praedictus dominus Cantuar. reputans reſponſionem illam ineptam, ſicut alii doctores, de quibus ſupra fit mentio, reputarunt, cum ſit clericus graduatus in ſcholis, contra eundem Johannem Aſſhton ulterius ſic proceſſit: Et quia tu Johannes Aſſhton per nos, ut praemittitur, monitus atque juſſus, poſt hujuſmodi juramentum praeſtitum, abſque cauſa rationabili ſeu legitima quacunque noluiſti, nec vis, ſed recuſaſti et recuſas ad concluſiones hujuſmodi coram nobis judicialiter, juxta noſtras monitionem et juſſionem praedict. contemptibiliter reſpondere; hujuſmodi concluſiones per te pro confeſſatis habemus, et te dominum Johannem antedictum, quoad omnes et ſingulas concluſiones ſupradictas, habemus pro convicto in conluſionibus ſupradictis. Et propterea te Johannem Aſſhton, quantum ad concluſiones illas, quae per nos cum deliberatione nonnullorum praelatorum, ſuffraganeorum noſtrorum, necnon ſacrae paginae profeſſorum, ac aliorum juriſperitorum, juxta canonicas ſanctiones pro haereſim ſapientibus et haereticis ſunt damnatae, ac etiam declaratae, haereticum fuiſſe et eſſe; quantum vero ad concluſiones alias per nos erroneas antea reputatas, et pro erroneis damnatas, te erraſſe et errare pronunciamus, et declaramus ſententialiter in hiis ſcriptis.

Dicto etiam viceſimo die menſis Junii, anno et loco praedictis, praefatus dominus Cantuar. volens, ut aſſeruit, informari per magiſtrum Thomam Hilman, in theologia bacalarium, tunc praeſentem, et aliqualiter dictum magiſt. Johannem Aſſhton faventem, de ſentire ſuo ſuper concluſionibus antedictis; eidem Thomae protunc deliberationem et diem ad reſpondend. petenti, praefixit et aſſignavit dictum diem octavum, videlicet 27. diem dicti menſis, quod compareat coram eodem domino Cantuar. ubicunque infra ſuam provinciam Cantuar. ipſum tunc eſſe contigerit, ad dicendum plene et plane ſuum ſentire ſuper concluſionibus memoratis.

Nomina doctorum praemiſſis intereſſentium, de quibus ſupra fit mentio, inferius deſcribuntur.

Magiſtri in theologia.	Epiſcopus Nanetenſis Frater Johannes Langley Frater Willelmus Syward	Ordinis praedicatorum.
	Frater Johannes Kynyngham Frater Johannes Lovey Frater Petrus Stokes Frater Walterus Dys	Ordinis Carmelitarum.
	Frater Thomas Ayſhbourne Frater Bankinus de London Frater Robertus Waldeby	Ordinis Auguſtinenuſim.

Magiſter Johannes Barnet Magiſter Thomas Baketon Magiſter Johannes Blaunchard Magiſter Johannes Shillyngford Magiſter Johannes Lydeford Magiſter Thomas Southam	Doctores juris civilis.

Subſequenter die Veneris, dicto videlicet viceſimo ſeptimo die menſis Junii, coram dicto reverendo patre domino Cantuar. archiepiſcopo, in capella manerii ſui de Otteford, Cantuar. dioec. pro tribunali ſedente, comparuerunt praedicti magiſter Nicolaus, et Philippus, et Thomas Hilman; quibus idem dominus Cantuar. eo quod pro tunc ſacrae paginae ac juris canonici et civilis doctorum praeſentiam et aſſiſtentiam non habebat, dictum negotium tangens, eoſdem Nicolaum, Philippum, et Thomam in eodem ſtatu, quo nunc fuerat, uſque in diem Martis prox. extunc ſequent. videlicet primum diem menſis Julii, anno Domini ſupradicto, continuavit; praefixitque dictis Nicolao, et Philippo, ac Thomae Hilman eundem diem, quod compareant coram eo, ubicunque infra ſuam provinciam Cant. ipſum tunc eſſe contigerit, ad idem faciend. quod praedicto viceſimo ſeptimo die facturi fuiſſent, communiter vel diviſim. — Quo die Martis adveniente, praefatus dominus Cantuar. in domo capitulari eccleſiae ſuae Cantuar. ante horam nonam ejuſdem diei pro tribunali ſedens, praeſentibus tunc ibidem, et ſibi aſſiſtentibus, nonnullis ſacrae theologiae doctoribus quorum nomina inferius continentur, et aliis clericis in multitudine copioſa, praedictos Nicolaum, Philippum, et Thomam praeconizatos, diutius expectatos, ac nullo modo comparentes, uſque ad ſecundam horam poſt prandium ejuſdem diei de gratia expectavit, et negotia ſupradicta in ſtatu ſuo priſtino, uſque ad horam et locum praedictos continuavit.— Qua quidem hora praedictus Cantuar. aſſiſtentibus ſibi doctoribus, et clericis ſupradictis, inquiſivit a praedicto magiſtro Hilman, tunc ibidem judicialiter comparente, quid de concluſionibus ſupradictis ſentiret? Qui ſuper eis et earum ſenſibus aliquantulum titubans, finaliter ad omnes et ſingulas concluſiones eaſdem ſibi tunc lectas, et expoſitas, ſic reſpondit: "Omnes et ſingulas concluſiones iſtas, per dominum meum Cant.

Cant. modernum, una cum conſilio cleri ſui nuper damnatas haereticas et erroneas reputo; prout idem dominus meus Cant. ac alii doctores theologiae, ac juris canonici et civilis de communicato conſilio reputarunt, et eas pro haereſibus et erroribus, ut praefertur, damnatas, quantum in me eſt, damno, proteſtans me contrarium illarum concluſionum velle tenere et affirmare, et in illa fide vivere, atque mori." Dictos vero magiſtros Nicolaum, et Philippum, praeconizatos, diutius expectatos, et nullo modo comparentes, idem dominus Cant. tunc ibidem pro tribunali ſedens pronunciavit contumaces, et in poenam hujuſmodi contumaciae ipſos excommunicavit in ſcriptis, ſub hac forma verborum:

Nos Willelmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ac per totam noſtram provinciam Cant. inquiſitor haereticae pravitatis, magiſtros Nicolaum Hereford, et Philippum Reppyngdon, ſacrae paginae profeſſores, habentes hos diem et locum ex praefixione noſtra, ad audiend. decretum noſtrum in negotio haereticae pravitatis, praeconizatos, diutius expectatos, et nullo modo comparentes, pronunciamus contumaces; et in poenam ſuae hujuſmodi contumaciae, ipſos, et eorum utrumque excommunicamus in hiis ſcriptis.——Nomina doctorum, de quibus ſupra fit mentio, inferius deſcribuntur.

Nomina	
Magiſter Willelmus Blankpayne, Magiſter Willelmus Berton, ſeculares, Frater Robertus Yvori, prior provinciae Carmel. Frater Philippus Kynyngham, Frater Philippus Loveye, Carmelit. Frater Willelmus Barnewell, Frater Johannes Riddene, Minores, Frater Willelmus Bruſcumbe, ordinis praedicat. Frater Johannes Courte, ordinis Auguſt.	Magiſtri in theologia.
Frater Stephanus Patington, Frater Johannes Tompſton, Frater Johannes Reppys, lector, Carmelitae.	Bacalarii in theologia.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY I.	1382.	RICHARD. II. 6.

Apoſtoli dati ad quandam frivolam appellationem per magiſtros Nicolaum Hereford, et Philippum de Reppyngdon, canonicum regularem monaſterii beatae Mariae de pratis Leyceſtr. ſacrae paginae profeſſores ſe dicentes, interpoſitam.

IN Dei nomine, Amen. Nos Willelmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, quandam appellationem praetenſam, cujus tenor inferius continetur, per magiſtros Nicolaum Hereford, et Philippum de Reppyngdon, canonicum regularem monaſterii beatae Mariae de pratis Leyceſtr. Lincoln. dioec. profeſſores ſacrae paginae ſe dicentes, et eorum quilibet, et nonnullis gravaminibus praetenſis per nos eis et eorum cuilibet, ut aſſerunt, et aſſerit eorum quilibet, licet minus veraciter, illatis; ad ſedem apoſtolicam et dominum noſtrum papam interpoſitam, ad quam nos referimus et pro hic inſerta habere volumus, in valvis eccleſiae cathedralis London. necnon eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. publice appoſitam, et affixam, infra tempus juris ad dand. apoſtolos, notorie exiſtentem frivolam, et ex frivolis falſiſque ac falſo fabricatis et confictis, malitioſe conceptam, necnon errorem juris in ſe manifeſtum continentem, reputamus, et eam ideo refutamus, et eidem non deferimus, et hanc reſponſionem praedictis magiſtris Nicolao et Philippo, et eorum cuilibet damus loco apoſtolorum in valvis dictarum eccleſiarum et locis aliis publice affigendam. In cujus dationis apoſtolorum teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponend. Dat. London. duodecimo die menſis Julii, anno Domini M.CCC.LXXXII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Mandatum ad denunciand. magiſtros Nic. Hereford, et Philip. Reppyngdon excommunicatos.

WILLELMUS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilecto in Chriſto filio cuicunque verbum Dei apud crucem ſancti Pauli London. hac inſtante die dominica praedicaturo, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum nos magiſtris Nicolao Hereford, et Philippo Reppyngdon, canonico regulari monaſt. beatae Mariae Leyceſtr. ſacrae theologiae doctoribus, de haeretica pravitate vehementer ſuſpectis, poſt quaſdam reſponſiones minus plene et impertinenter, haeretice et erronee, per eoſdem factas, ad nonnullas concluſiones haereticas et erroneas in quampluribus locis dictae noſtrae provinciae communiter et generaliter, ac publice praedicatas et doctas, coram nobis judicialiter comparentibus, praefixerimus certos competentes diem et locum, ad faciend. et recipiend. peremptorie in ea parte, quod ipſius negotii qualitas ſuaderet; ipſoſque propter ipſorum contumaciam, in non comparendo coram nobis eiſdem die et loco judicialiter contractam, excommunicaverimus, juſtitia exigente; vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praefatos Nicolaum, et Philippum, eadem die dominica, cum major populi multitudo ad ſermonem veſtrum

ſtrum loco praedicto convenerit, cruce erecta, candelis accenſis, ac in terram projectis, ſic excommunicatos per nos fuiſſe, et eſſe, publice et ſolenniter denuncietis. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decimo tertio die menſis Julii, anno Domini M. CCC. LXXXII. et noſtrae tranſlationis primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY I.	1382.	RICHARD. II. 6.

Mandatum cancellar. univerſ. Oxon. direct. pro eodem. Ex reg. Courtney fol. 30. b.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. dilecto filio, magiſtro Roberto Rygge, cancellario univerſitatis Oxon. ſalutem, etc. Cum nos magiſtros Nicolaum Hereford, etc. "ut ſupra uſque exigente." Vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praefatos Nicolaum, et Philippum, ſic per nos fuiſſe et eſſe excommunicatos in eccleſia beatae Mariae et ſcholis univerſitatis Oxon. publice et ſolenniter denuncietis. Citetis inſuper ſeu citari faciatis peremptorie praefatos Nicolaum, et Philippum, quod compareant, et eorum quilibet compareat coram nobis decimo quinto die a tempore citationis hujuſmodi, ubicunque nos infra provinciam noſtram Cant. tunc eſſe continget; ad vidend. et audiend. per nos procedi contra eoſdem, et eorum quemlibet, ſuper dictis concluſionibus haereticis, et erroneis juxta formam retroactorum in hac parte habitorum, et negotii qualitatem. De die vero receptionis praeſentium, ac citationis veſtrae modo et forma ejuſdem; et ſi dictos Nicolaum, et Philippum, vel eorum alterum perſonali citatione fuerint apprehenſi, vel ſi latitaverint, quominus perſonali citatione apprehendi poterunt, aut eorum alter ſic latitaverit, et de omni eo, quod in hac parte duxeritis faciend. nos citra feſtum ſancti Laurentii clare certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in manerio noſtro de Lamheth decimo tertio die menſis Julii, anno M. CCC. LXXXII. et noſtrae tranſlationis primo.

Breve regium cancellar. et procurat. univerſ. Oxon. direct. ad inquirend. de ſuſpectis haereſium vel errorum, et ipſos banniend. etc. Ibid. fol. 31. a.

REX cancellario et procuratoribus univerſitatis Oxon. qui nunc ſunt, vel pro tempore fuerint, ſalutem. Zelo fidei chriſtianae, cujus ſumus et ſemper eſſe volumus defenſores, moti ſalubriter et inducti, volentes ſummo deſiderio impugnatores dictae fidei, qui ſuas pravas et perverſas doctrinas infra regnum noſtrum Angliae ſeminare, et damnatas concluſiones, eidem fidei notorie obviantes, tenere et praedicare jam noviter peſſime praeſumpſerunt et conantur, in perverſionem populi noſtri, ut accepimus, antequam ulterius in ſuis procedant erroribus et malitiis, vel alios inficiant, reprimere et condigna caſtigatione coercere; aſſignavimus vos ad inquiſitionem generalem, aſſiſtentibus vobis omnibus theologis univerſitatis praedictae regentibus, faciend. ab omnibus et ſingulis graduatis, theologis, et juriſtis univerſitatis ejuſdem, ſi quos de juriſdictione univerſitatis illius agnoverint, qui ſint eis probabiliter ſuſpecti de favore, credentia, vel defenſione alicujus haereſis vel erroris, et maxime quarundam concluſionum per venerabilem patrem Willelmum, archiepiſcopum Cantuar. de conſilio ſui cleri publice damnatarum, vel etiam alicujus concluſionis alicui earundem conſimilis in ſententia vel in verbis: et ſi aliquos de caetero inveneritis, qui quicquam praedict. haereſium vel errorum, vel quemcunque conſimilem crediderint, foverint, ſeu defenderint, vel qui magiſtros Johannem Wycliff, Nicolaum Hereford, Philippum Repyngdon, vel Johannem Aſſhton, vel aliquem alium de aliquo praedict. haereſium vel errorum, ſeu alio ſimili in verbis vel ſententia probabili ſuſpicione notatum, in domo et hoſpitio auſi fuerint receptare, ſeu cum eorum aliquo communicare, vel ſibi defenſionem aut favorem praebere praeſumpſerint aliqualem; ad hujuſmodi fautores, receptores, communicantes, et defenſores infra ſeptem dies, poſtquam praemiſſa vobis conſtiterint ab univerſitate et villa Oxon. banniend. et expellend. donec coram archiepiſcopo Cantuar. pro tempore exiſtente, ſuam innocentiam manifeſta purgatione monſtraverint; ita tamen ut ſe purgare cogantur, ipſos tales eſſe, nobis et eidem archiepiſcopo de tempore in tempus infra menſem ſub ſigillis veſtris certificetis: mandantes inſuper, quod per univerſas aulas univerſitatis praedictae diligenter inquiri, et ſcrutari faciatis indilate, ſi quis aliquem librum ſive tractatum de editione vel compilatione praedictorum magiſtrorum Johannis Wycliff, vel Nicolai habuerit, et quod librum illum ſive tractatum, ubicunque contigerit inveniri, arreſtari, capi, et praefato archiepiſcopo infra menſem, abſque correctione, corruptione, ſeu mutatione quacunque, quod ad ejus ſententiam vel verba, praeſentari faciatis. Et ideo vobis in fide et ligeantia, quibus nobis tenemini, et ſub foriſfactura omnium et ſingulorum libertatum et privilegiorum univerſitatis praedictae, et omnium aliorum, quae nobis foriſfacere poteritis, injungimus et mandamus, quod circa praemiſſa bene et fideliter exequenda diligenter intendatis, et ea faciatis; et exequamini in forma praedicta; et quod praefato archiepiſcopo, et ejus mandatis licitis et honeſtis, vobis in hac parte dirigendis, pareatis, prout decet. Damus vic. et majori Oxon. pro tempore exiſtent. ac univerſis et ſingulis vicecomitibus, majoribus,

et

et ballivis, et ſubditis noſtris tenore praeſentium in mandatis, quod vobis in executione praemiſſorum auxilientur, pareant, et intendant. In cujus rei, etc. Teſte rege apud Weſtm. decimo tertio die Julii, anno ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 1.	1382.	RICHARD. II. 6.

Breve regium cancellario et procuratoribus univerſitatis Oxon. directum ad reſtituend. fr. Hen. Crompe ad actus ſcholaſticos. Ex reg. Courtney fol. 31. b.

REX cancellar. et procuratoribus univerſitatis Oxon. ſalutem. Cum nuper facta nobis per fratrem Henricum Crompe, monachum regentem in ſacra theologia in univerſitate praedict. gravi querimonia, qualiter conſiſtente ipſo venerabili patre archiepiſcopo Cant. et aliis magiſtris in theologia, in civit. London. in condemnatione diverſarum concluſionum erronearum et haereticarum, vos ad ſuggeſtionem quorundam ſibi adverſantium, praetendentiumque pacem univerſitatis praedictae per ipſum Henricum, in ultima lectura ſua in ſcholis facta violatam fuiſſe, eundem fratrem Henricum ad reſpondend. coram vobis inde evocatum, pro eo quod coram vobis non comparuit, ſicuti non potuit, pronunciaſtis contumacem, et de pacis perturbatione convictum; per quod ipſum Henricum ab actibus ſcholaſticis et lectura ſuſpendiſtis; dederimus vobis diem, jam elapſum, per breve noſtrum, eſſendi coram concilio noſtro apud Weſtm. ad reſpondend. ſuper praemiſſis, et ad quaedam alia facienda, quae in brevi praedicto expreſſius continentur, ſuper quae materia praedicta et ſuis circumſtantiis coram dicto concilio noſtro, praeſentibus vobis, examinatis, rimatis, et plenarie intellectis, per idem concilium noſtrum decretum et ſententialiter definitum extitit, totum proceſſum verſus praefatum fratrem Henricum, occaſionibus praemiſſis habitum atque factum, cum omni eo, quod exinde eſt ſecutum, eſſe nullum, invalidum, irritum, et inanem, ipſumque Henricum ad actus ſcholaſticos, et conſuetam lecturam et ſtatum priſtinum reſtituend. et pariter admittend. prout ad plenum vobis conſtat. Volentes igitur decretum et definitionem praedict. debite fore executa, et obtinere firmitatem, vobis diſtrictius, quo poſſumus, praecipimus et mandamus, quod omnem proceſſum verſus ipſum fratrem Henricum, in univerſitate praedicta, ut praemittitur, habitum, ſive factum, et quicquid exinde fuerit ſubſecutum, celeriter et penitus revocantes, eundem fratrem Henricum ad actus ſcholaſticos, conſuetam lecturam, et ſtatum priſtinum admittatis, et reſtitui faciatis indilate, juxta formam decreti et definitionis praedictorum; injungentes inſuper vobis, ac veſtris commiſſariis ſive deputatis, ſucceſſoribuſque veſtris, et quibuſcunque magiſtris, regentibus et non regentibus, et aliis praeſidentibus, officiariis, miniſtris, et ſcholaribus univerſitatis praedictae, in fide et ligeantia, quibus nobis tenemini, quod ipſum fratrem Henricum ex cauſis praemiſſis, aut fratrem Petrum Stokes, Carmelitam, occaſione abſentiae ſuae ab univerſitate praedicta, aut fratrem Stephanum Patington, Carmelitam, vel aliquem alium religioſum, aut ſecularem eis faventem, occaſione alicujus dicti vel facti doctrinam magiſtrorum Johannis Wycliff, Nicolai Hereford, vel Philippi Reppyngdon, ſeu reprobationem et condemnationem praedict. haereſium et errorum, aut corruptionem fautorum ſuorum qualitercunque concernentis, non impediatis, moleſtetis, ſeu gravetis, aut impediri, moleſtari, ſeu gravari, clam vel palam, ullo modo permittatis; ſed ea potius, quae pacis ſunt, unitatis, et quietis, in univerſitate praedicta, et maxime inter religioſos et ſeculares procuretis, et cum omni diligentia faveatis, ac totis viribus praeſervetis; et haec ſub foriſfactura omnium et ſingulorum libertatum, et privilegiorum univerſitatis praedictae, et omnium aliorum, quae nobis foriſfacere poteritis, nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtm. decimo quarto die Julii, anno ſexto. Per concilium.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo London. ad denunciand. magiſtros N. Hereford, et Philipp. Reppyngdon, excommunicatos per provinciam Cant. Ibid. fol. 32. a.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia epiſcopo London. ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos magiſtris Nicolao Hereford, et Philippo Reppyngdon, etc. "prout ſuperius continetur uſque juſtitia exigente." Vobis committimus et mandamus, quatenus praefatum Nicolaum, et Philippum, ſic per nos fuiſſe et eſſe excommunicatos, in eccleſiis et locis inſignibus veſtrarum civitat. et dioec. cum populi multitudo convenerit, denunciari publice faciatis. Citantes eoſdem, citarive facientes peremptorie, ſi valeant apprehendi, quod compareant coram nobis aliquo competenti termino, per vos aut veſtros auditores praefigendo eiſdem, ubicunque nos infra provinciam noſtram Cant. tunc eſſe continget; ad vidend. et audiend. per nos procedi contra eoſdem, et eorum quemlibet, ſuper dictis concluſionibus haereticis et erroneis, juxta formam retroactorum in hac parte habitorum, et negotii qualitatem. Injungatis inſuper auctoritate noſtra omnibus et ſingulis ſuffraganeis noſtris, noſtrae Cant. provinciae epiſcopis, et confratribus, per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, quod ipſorum ſinguli eoſdem Nicolaum, et Philippum, per ſuas civitates et dioec. faciant modo ſimili denunciari; quodque citent

I

citent eoſdem, ſeu citari faciant peremptorie, ſi poterunt apprehendi, quod compareant coram nobis aliquo termino competenti, eis per dictos confratres noſtros, vel eorum aliquem praefigendo, ubicunque fuerimus infra provinciam noſtram praedict. ad faciendum, quod ſuperius eſt expreſſum; et quod nos certificent, ſeu ille eorum certificet, qui ipſos, vel eorum aliquem citaverit, aut citari fecerit, citra terminum hujuſmodi, literis ſuis patentibus, habentibus hunc tenorem. Voſque de toto proceſſu veſtro in hac parte habendo, nos citra feſtum exaltationis ſanctae crucis prox. futur. certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in manerio noſtro de Otteford penultimo die menſis Julii, anno Domini M. CCC. LXXXII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 1.	1382.	RICHARD. II. 6.

Certificatorium cancellarii Oxon. archiepiſcopo Cant. factum ſuper denunciat. magiſtrum Nicolaum Hereford, et Philip. Reppyngdon. Ex reg. Court. fol 32. a.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri ac domino, domino Willelmo, permiſſione divina Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, ſuus humilis et devotus Robertus Rygge, ſacrae paginae profeſſor, cancellarius univerſitatis Oxon. reverent. et obedientiam tanto patri debitas cum honore. Literas veſtras mihi directas menſis Junii die decimo quarto, anno Domini infraſcripto, reverenter recepi in haec verba: Willelmus permiſſione divina, etc. "(prout in ſecundo folio praecedenti plenius continetur.") Quarum quidem literarum auctoritate, magiſtros Nicolaum, et Philippum praedict. excommunicatos fuiſſe et eſſe juxta vim, formam, et effectum earundem literarum, publice et ſolenniter, in eccleſia beatae Mariae, et in ſcholis univerſitatis praedictae, denunciavi, et per alios denunciari feci; praefatos vero magiſtros Nicolaum, et Philippum, ad apprehend. eos perſonali citatione et ad citand. eos, ut mandaſtis, diligenter quaeſivi; ſed eos ad citand. eoſdem, ut mandaſtis, invenire non potui. Super vero latitatione magiſtrorum Nicolai, et Philippi praedictorum, per diligentem inquiſitionem per me factam, mihi non liquebat eoſdem latitaſſe, nec latitant, quod ſcitur, in praeſenti. Quae paternitati veſtrae ſignifico per praeſentes, ſigillo officii mei conſignat. Dat. Oxon. menſis Julii die viceſimo quinto, anno Domini praedicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Reſtitituo Laur. Bedeman ad priſtinum ſtatum per archiep. Cantuar. facta. Ibid.

WILLELMUS, etc. dilectis in Chriſto filiis, cancellario, et magiſtris regentibus et non regentibus univerſitatis Oxon. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Veſtrae univerſitati volumus eſſe notum, quod nos magiſtrum Laurentium Stephyn, alias dict. Bedeman, ab omni actu ſcholaſtico per nos, juſtitia exigente, ſuſpenſum, ex cauſis nos juſte moventibus, ad actus ſcholaſticos et ad priſtinum ſtatum reſtituimus per praeſentes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponend. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decimo octavo die menſis Octobris, anno Domini M. CCC. LXXXII. et noſtrae tranſlationis ſecundo.

Archiepiſcopi Cantuar. literae epiſcopo Lincoln. direct. contra magiſtrum Joh. Wycliff. Ex reg. Courtney, fol. 22. a. *et* 32. b.

VENERABILIS frater et amice chariſſime. Zelus, fervidus, et intenſus affectus, quem circa ea, quae ſtatum eccleſiae reſpiciunt, ut praecipue contra eum inſultantibus obvietur, maxime in felici executione negotii illum antichriſtum, de quo ſcribitis, pro poſſe fidei ſubverſorem, tangentis, in veſtra ſinceritate vigere conſpicimus, et quotidianis experimur indiciis; adeo quod ſuorum fremitus ſectatorum, vos ab eadem executione retrahere, aut terrere non poterant, ad conſolationis magnae ſolatium nobis ceſſit; nec vacuus exinde receſſit, quin obtinuit inde ſibi a nobis referri laudis praeconium, et plenitudinem gratiarum. Ut itaque tam laudabile principium fine placabili concludatur; ſic teneatis nos ipſum negotium velle cordi ſuſcipere, quod in ejus promotione nullatenus nos velle dormire putetis, ſed ſolicite vigilare. Quantum vero ad controverſiam noſtro et veſtro conſilio communi ſedandam, non minus quam veſtra fraternitas pacis quietudinem affectantes, ſcire vos volumus; quod, quamvis ad partes occiduas receſſuri ſimus in proximo, ſi tamen noſtrum concilium in tam brevi temporis ſpatio commode convocari poterimus, pro bono fine, quem cupitis ſtatuendo concilium noſtrum deſtinabimus una cum veſtro conſilio tractatur. Quemadmodum ad requiſitionem veſtram recolimus nos feciſſe frequentius, per conſilii veſtri affectatam abſentiam in ea parte diſpendioſe fruſtratos. Sicut etenim, ſi vos jura eccleſiae ſponſae veſtrae ſtudioſe nitimini proſequendo illibata ſervare, benevolentiam noſtram attenuari non convenit, nec debebit; ita quamvis et ſi nos ad tuendas noſtrae ſponſae Cantuar. eccleſiae libertates et jura, pro quorum conſervatione ſanctiſſimi praedeceſſores noſtri, quibus licet immeriti miſerrimi

et indigni ſuccedimus, aeſtuarunt, eorum inhaerentes veſtigiis defendendo perſeverare conabimur, veſtra mirari nolit dilectio vel turbari. In Chriſto cum gaudio floreat vobis tranquillitas atque ſalus. Script. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Reſtitutio dom. Ph. Reppyngdon, canonici Leyceſtr. ad actus ſcholaſticos, per Archiep. Cant. facta. Ex Reg. Courtney fol. 32. b.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Willelmus, permiſſione divina archiepiſcopus Cant. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in Domino ſempiternam. Nuper contra nonnullos in diverſis locis noſtrae provinciae de haeretica pravitate ſuſpectos, legitime procedentes, inter caeteros quendam dominum Philippum Reppyngdon, canonicum regularem domus Leyceſtr. dictae noſtrae provinciae, ſimili modo ſuſpectum, ab omni actu ſcholaſtico, donec innocentiam ſuam in ea parte purgaverit, duximus ſuſpendendum. Ac poſtmodum propter ſuam manifeſtam contumaciam in non comparendo coram nobis certis die et loco, ad quos legitime extitit evocatus, contractam, eundem excommunicavimus, juſtitia exigente. Verum quia praefatum Philippum coram nobis in quorundam confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum, ac ſacrae theologiae, juris canonici, et civilis doctorum praeſentia judicialiter comparentem, ſuper ſibi impoſitis ſuam innocentiam allegantem; quaſdam etiam concluſiones haereticas et erroneas alias per nos, ac quamplures confratres et ſuffraganeos noſtros, necnon ſacrae theologiae, juris canonici, et civilis doctores, alioſque clericos ſanctius in fide catholica ſentientes, utpote determinationibus eccleſiae repugnantes, damnatas, damnaſſe finaliter, et ſuper eiſdem concluſionibus una nobiſcum determinaſſe reperimus; eundem Philippum de pravitate haeretica non convictum, nec etiam condemnatum, ad actus ſcholaſticos, et ad priſtinum ſtatum reſtituimus, et a dicta ſententia excommunicationis abſolvimus in debita forma juris. Quae omnia ad veſtrae univerſitatis notitiam deducimus per praeſentes, ſigilli noſtri appenſione munitas. Dat. in domo fratrum praedicatorum, convent. London. viceſimo tertio die menſis Octobris, anno Domini M. CCC. LXXXII. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Reſtitutio magiſtri Jo. Aſſhton ad actus ſcholaſticos, facta per archiepiſc. Cant. Ibid.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Willelmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in Domino ſempiternam. Licet nuper magiſter Johannes de Aſſhton, magiſter in artibus, et in ſacra theologia ſcholaris, de haeretica pravitate vehementer ſuſpectus, per nos fungentes officio inquiſitoris haereticae pravitatis, fuiſſet ab omni actu ſcholaſtico, juſtitia exigente, rite ſuſpenſus, et propter ſuam manifeſtam contumaciam pariter et offenſam coram nobis judicialiter contractas, eo quod certis concluſionibus quibuſdam haereticis, quibuſdam vero erroneis, per ſacrorum canonum inſtituta, et nos de quamplurium ſuffraganeorum noſtrorum, ac aliorum ſacrae theologiae, juris canonici, et civilis doctorum, juriſqueperitorum conſilio et aſſenſu damnatis, de quibus extitit graviter defamatus, reſpondere per nos monitus atque juſſus, id facere noluit, ſed contemptibiliter recuſavit, pro haeretico et errante, ac ut haereticus atque errans legitime condemnatus; quia tamen idem Johannes ad cor reverſus coram nobis in concilio praelatorum et cleri noſtrae Cant. provinciae, per nos Oxon. nuperrime celebrato, perſonaliter comparens omnem haereſim, et praecipue concluſiones praedictas publice anathematizavit, et etiam abjuravit, promiſitque, tactis corporaliter ſacroſanctis, praeſtito juramento, quod nunquam concluſiones illas, ſeu earum aliquam pro veris aut vera defenderet vel teneret; ſed ſtaret per omnia in ea parte determinationi eccleſiae catholicae, atque noſtrae; quodque ſi aliquando contra praemiſſa aliquid ſentire, vel praedicare praeſumpſerit, ſeveritati canonum ſubjaceret, prout in forma abjurationis hujuſmodi plenius continetur; ac a ſententia excommunicationis, quam occaſione praemiſſa incurrerat, a nobis petiit humiliter ſe abſolvi, ſuoque ſtatui priſtino reſtitui, atque famae. Nos attendentes, quod ſancta mater eccleſia nulli claudit gremium redeunti, ipſum a dicta ſententia abſolvimus in forma juris, eumque ad actus ſcholaſticos ſtatumque priſtinum reduximus atque famam; ac ad obſtruend. ora loquentium iniqua, has literas teſtimoniales ſibi conceſſimus, ſigilli noſtri munitione corroboratas. Dat. Oxon. viceſimo ſeptimo die menſis Novembris, anno Domini M.CCC.LXXXII. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Proceſſus contra haereticos. Ex MS. Cot. Cleop. E. ii. fol. 149. Collat. cum reg. Sudbury fol. 76. b.

Sententia Willelmi, cancellarii univerſitatis Oxon. contra Wyckliff, reſidentem in cathedra.

WILLELMUS de Berton, cancellarius univerſitatis Oxon. omnibus dictae univerſitatis filiis, ad quod praeſens noſtrum mandatum pervenerit, ſalutem, et mandatis noſtris firmiter obedire. Ad noſtrum non ſine grandi diſplicentia pervenit auditum, quod cum omnes haereſium inventores, defenſores, ſeu fautores, cum eorum pernitioſis dogmatibus ſint per ſacros canones ſententia majoris excommunicationis damnabiliter involuti, et ſic a cunctis catholicis rationabiliter evitandi; nonnulli tamen maligni ſpiritus repleti conſilio, in inſaniam mentis producti, molienteſque tunicam Domini, ſcilicet ſanctae matris eccleſiae ſcindere unitatem, quaſdam haereſes olim ab eccleſia ſolenniter condemnatas, hiis diebus, proh dolor! innovant, et tam in iſta univerſitate, quam extra, publice dogmatizant; duo inter alia documenta peſtifera aſſerentes: Primo, in ſacramento altaris ſubſtantia panis materialis et vini, quae prius fuerunt ante conſecrationem, poſt conſecrationem realiter remanere. Secundo, quod execrabilius eſt auditu, in illo venerabili ſacramento non eſſe corpus Chriſti et ſanguinem eſſentialiter nec ſubſtantialiter, nec etiam corporaliter, ſed figurative ſeu tropice, ſic quod Chriſtus non ſit ibi veraciter in ſua propria praeſentia corporali. Ex quibus documentis fides catholica periclitatur, devotio populi minoratur, et haec univerſitas mater noſtra non mediocriter defamatur. Nos igitur advertentes, quod aſſertiones hujuſmodi per tempus ſe deteriores haberent, ſi diutius in hac univerſitate ſic conniventibus oculis tollerentur; convocavimus plures ſacrae theologiae doctores, et juris canonici profeſſores, quos peritiores credidimus; et praemiſſis aſſertionibus in eorum praeſentia patenter expoſitis, ac diligenter diſcuſſis, tandem finaliter eſt compertum, et eorum judicio declaratum, ipſas eſſe erroneas, atque determinationibus eccleſiae repugnantes, contradictoriaſque earundem eſſe veritates catholicas, et ex dictis ſanctorum et determinationibus eccleſiae manifeſte ſequentes. Videlicet quod per verba ſacramentalia a ſacerdote rite prolata, panis et vinum in altari in verum corpus Chriſti et ſanguinem tranſubſtantiantur, ſeu ſubſtantialiter convertuntur; ſic quod poſt conſecrationem non remanent in venerabili ſacramento panis materialis et vinum, quae prius, ſecundum ſuas ſubſtantias ſeu naturas, ſed ſolum ſpecies eorundem. Sub quibus ſpeciebus verum corpus Chriſti et ſanguis realiter continentur, non ſolum figurative ſeu tropice, ſed eſſentialiter, ſubſtantialiter, ac corporaliter, ſic quod Chriſtus eſt ibi veraciter in ſua propria praeſentia corporali; hoc credendum, hoc docendum, hoc contra omnes contradicentes viriliter defendendum. Hortamur igitur in Domino, et auctoritate noſtra monemus primo, ſecundo, et tertio, ac diſtrictius inhibemus, pro prima monitione aſſignando unum diem, pro ſecunda alium diem, et pro tertia monitione canonica ac peremptoria unum alium diem. Ne quis de caetero, cujuſcunque gradus, ſtatus, aut conditionis exiſtat, praemiſſas duas aſſertiones erroneas, aut earum alteram in ſcholis aut extra ſcholas in hac univerſitate publice teneat, doceat, ſeu defendat, ſub poena incarcerationis et ſuſpenſionis ab omni actu ſcholaſtico, ac etiam ſub poena excommunicationis majoris, quam in omnes et ſingulos in hac parte rebelles, et noſtris monitionibus non parentes, lapſis ipſis tribus diebus pro monitione canonica aſſignatis, mora, culpa, et offenſa praecedentibus, et id fieri merito exigentibus, ferimus in his ſcriptis; quorum omnium abſolutionem et abſolvendi poteſtatem, praeterquam in mortis articulo, nobis et ſucceſſoribus noſtris ſpecialiter reſervamus. Inſuper, ut homines quamvis non propter timorem latae ſententiae ſaltem propter defectum audientiae, a talibus doctrinis illicitis retrahantur, et eorum opiniones erroneae ſopiantur, eadem auctoritate, qua prius, monemus primo, ſecundo, et tertio, ac diſtrictius inhibemus, ne quis de caetero aliquem publice docentem, tenentem, ſeu defendentem praemiſſas duas aſſertiones erroneas, aut earum alteram in ſcholis vel extra ſcholas in hac univerſitate quoviſmodo audiat, vel auſcultet; ſed ſtatim ſic docentem, tanquam ſerpentem venenum peſtiferum emittentem, fugiat et abſcedat, ſub poena excommunicationis majoris in omnes et ſingulos contravenientes non immerito fulminandae, et ſub poenis aliis ſuperius annotatis.

Nomina autem doctorum, qui praeſenti decreto ſpecialiter affuerunt, et eidem unanimiter conſenſerunt, ſunt haec:

Magiſter Johannes Lawndryne, ſacrae paginae profeſſor et ſecularis.
Magiſter Henricus Crompe, albus monacus.
Magiſter Johannes Chelſham de ordine praedicatorum.
Magiſter Willelmus Bruſtoumbe de eodem ordine.
Magiſter Johannes Shipton de ordine Auguſtinen.
Magiſter Johannes Tiſſington de ordine Minorum.
Magiſter Johannes Lovey de ordine Carmelitarum.
Magiſter Johannes Welles, monachus de Rameſey.
Magiſter Johannes Wolverton de ordine praedicatorum.

Magiſter

3

Magiſter Robertus Rygge, ſacra paginae profeſſor et ſecularis.
Magiſter Johannes Mowbray, doctor in utroque jure.
Magiſter Johannes Gaſcoigne, doctor in decretis.

Convocatis igitur praefatis doctoribus, ut eſt dictum, et plena deliberatione habita de praemiſſis, ex omnium noſtrorum unanimi conſilio et aſſenſu praeſens mandatum emanare decrevimus. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium, ſigillum officii noſtri fecimus apponi.

Iſta praedicta condemnatio promulgata eſt publice in ſcholis Auguſtinenſium, ipſo Johanne ſedente in cathedra, et determinante contrarium. Sed confuſus eſt, iſta audita condemnatione. Sed tamen dixit, quod nec cancellarius, nec aliquis de ſuis complicibus poterat ſuam ſententiam infringere, ſe in hoc oſtendens haereticum pertinacem. Sed poſt ad ſuae haereſis majorem manifeſtationem, et ſuae pertinaciae oſtenſionem, alias publice a condemnatione cancellarii, et judicio praedicto appellavit, non ad papam, vel epiſcopum, vel ordinarium eccleſiaſticum, ſed haereticus adhaerens ſeculari poteſtati in defenſionem ſui erroris et haereſis, appellavit ad regem Richardum, volens per hoc ſe protegere regali poteſtate, quod non puniretur, vel emendaretur eccleſiaſtica poteſtate. Et poſt appellationem advenit nobilis dominus dux egregius et miles ſtrenuus, ſapienſque conſiliarius, dux Lancaſtriae, ſacrae eccleſiae filius fidelis, prohibens magiſtro praedicto Johanni, quod de caetero non loqueretur de iſta materia. Sed nec ipſe obtemperans ſuo ordinario, cancellario, nec etiam ſtrenuo domino, incepit confeſſionem quandam facere, in qua continebatur omnis error priſtinus, ſed ſecretius ſub velamine vario verborum, in qua dixit ſuum conceptum, et niſus eſt ſuam ſententiam probare. Sed velut haereticus pertinax refutavit omnes doctores de ſecundo millenario in materia de ſacramento altaris, et dixit omnes illos erraſſe praeter Berengarium, cujus opinio damnatur "De conſecratione diſt. 2. Ego Berengarius :" et ipſum et ſuos complices dixit palam ſathanam ſolutum et poteſtatem habere in Magiſtro Sententiarum, et in omnibus, qui fidem catholicam praedicaverunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Epiſtola xii. *judicum univerſitatis Oxon. ad ſynodum cleri Cantuarienſis in S. Paulo ſuper libris Johannis Wycliff.* Ex reg. Sudbury fol. 76.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri ac domino, domino ſuo ſpeciali, domino Willelmo, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et ſedis apoſtolicae legato, aliiſque venerabilibus patribus et praelatis provinciae Cantuar. univerſitas ſtudii generalis Oxon. reverentias et honores debitos et devotos tam venerando caetui praelatorum, et ad defenſionem percelebrem catholicae fidei firmiter et feliciter adunari. Praeſtantiſſime pater et domine. Ab exordio naſcentis eccleſiae Dei vineae Sabaoth, quam caeleſtis agricola, Chriſtus, Dei filius, ſuique ſucceſſores apoſtoli in ſacro ſuo ſanguine plantaverat, haeretici, qui ſub ſpecie pietatis, virtutis, et gratiae ſpiritu praeſumptionis inflati, mature ſuam eccleſiam Dei ſponſam ſuffodere ſatagebant. Tales enim doctores doctiſſimos in honore praecellere contendentes, metaphorica ſcripturarum eloquia inſanis ſuis ſenſibus pertinaciter attrahere cupiunt, innitentes, ut plurimum nudo ſenſui literali; et ſic poſtpoſitis, imo ſpretis myſticis ſanctorum patrum dogmatibus, tanquam filii degeneres et perverſa viperarum genimina materna ſua viſcera degenerando corrodunt, et erumpunt. Tales enim, cum in ſuis aſtutis ingeniis plene ſuperare non valeant, temporale ſecum brachium callide provocant, et pronis ad credendum illicita, quae delectant, contra ſtatum et praelatos eccleſiae vetita quaſi licita praedicant, ut ſublatis aut concuſſis hoſtiliter fidei chriſtianae columnis, ſuos errores et haereſes facilius introducant. Legimus de Arrio haereſiarcha, ut de caeteris taceamus, quod ipſi ſuadente conſilio omnes praelati catholici regiminis in exilium miſſi ſunt, vix tribus exceptis, qui, divino providente conſilio, Arrianae perverſitatis erroribus viriliter obviaverunt. Unde et de eo teſtatur Hieronymus, Arrius in Alexandria modica ſcintilla fuit, quia ſtatim extinctus non fuerat, totum fere terrarum orbem ipſius flamma conſumpſit. Sed praetermiſſis extraneis, qui faciliter numerari non poſſunt, ut vicinius accedamus ad proprios: doctor quidam novellus, dictus Johannes Wycliff, non electus, ſed infectus agricola vitis Chriſti, jam infra paucos annos pulcherrimum agrum veſtrae Cantuar. provinciae tot variis ſeminavit zizaniis, totque peſtiferis plantavit erroribus, tot denique ſuae ſectae procreavit haeredes, quod, ſicuti probabiliter credimus, abſque mordacibus ſarculis et cenſuris aſperrimis explantari vix poterunt aut evelli. Ad quantum enim haec ſecta novella nobiſcum jam nuper invaluit, a veſtra, ſicut credimus, paternali memoria non receſſit; nos tamen iſta mala cura vigili ponderantes, veſtrae prudentiſſimae paternitatis auctoritate ſuffulti, veſtriſque ſalutaribus et votivis ſuadelis et monitis pro viribus obſequentes, per 12. electiſſimos noſtros magiſtros et doctores, multos libros et libellos, alioſque tractatus et opuſcula multa praelibati Johannis longa deliberatione perſpeximus, ut multas concluſiones in eis, et quae nobis videntur, ſignavimus, ſignatas excerpſimus, excerptas moroſe digeſſimus, et digeſtas cenſuimus ſacrae doctrinae contrarias, et per conſequens reas igne. Sed cum apud plurimos noſtra ſatis parva ſentiatur auctoritas, eaſdem concluſiones ſimul et

in

in unum redactas, veſtro, pater inclyte, veſtrorumque confratrum maturiori examini denuo recenſendas offerimus; et per vos, ſi placeat, ulterius beatiſſimo patri noſtro ſummo pontifici has iterum cupimus intimari. Scriptum eſt enim, quod funis triplex de difficili rumpitur; quod congruenter adducitur, ſi forte commiſſa nobis auctoritas pro funiculo computetur. Alias autem concluſiones erroneas non paucas, imo fere totidem quot ſequuntur, de libello praefati Johannis extraximus, quas, cum non ſint ejuſdem aut multum cognatae ſententiae cum his ſcriptis, illas tanquam ſuperfluas decrevimus hic omitti. Eſt enim tam auditori, quam lectori faſtidium, et opus inutile eandem ſaepe ſententiam pueriliter inculcare, et praeterea multas alias concluſiones in procedendo collegimus in ſterili pugna verborum ſuſtinere ſophiſtice; illas ideo praecepimus extremae condemnationis ſententia fulminari. Rationes autem et cauſas damnationis concluſionum ſequentium inpraeſentiarum omiſimus, eo quod ipſarum falſitatem hiis, qui ſane ſapiunt cum antiquis doctoribus planam eſſe convicimus, nec vexare vos duximus pro inſanis. Et nihilominus cum plurimae ſint et longe ipſarum improbatio prolixior faſtidium forte gignet inſpectori.

Nomina xii. *judicum Oxonienſis congregationis in ſuperiori epiſtola praetactorum.*

1. Magiſter Willelmus Ufford, regens in clauſtro Carmelitarum.	Doctores in theologia.
2. Mag. Thomas Claxton, regens in clauſtro praedicatorum.	
3. Mag. Johannes Wytenham de Novo Collegio.	
4. Mag. Joh. Langedon, monachus eccl. Chriſti Cant. poſtea epiſc. Roffenſis.	
5. Mag. Rob. Gilbert.	Bacalarei in theologia.
6. Mag. Joh. Luk.	
7. Mag. Rich. Cartiſdale.	
8. Mag. Ric. Suediſham.	
9. Mag. Ric. Flemyng, poſt epiſc. Lincoln.	Stude tes in theologia.
10. Mag. Thom. Redbourne, poſt epiſc. Meneven.	
11. Mag. Rob. Rowdbery.	
12. Mag. Richardus Graſdale.	

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Convocatio praelatorum et cleri Cantuar. provinciae in eccleſia conventuali ſanctae Frideſwydae Oxon. ad diem 18. *menſis Novembris facta.* Ex reg. Courtney fol. 33. ſeq.

QUO die poſt miſſam et alia ſacra, certificatorium domini epiſc. London. legebatur, ac RRmus cauſas convocationis praedictae exponebat; videl. "quod pro quibuſdam haereticis, qui nuper in regno pullularunt, penitus extirpandis, pro delictis et exceſſibus corrigendis, ac injuriis eccleſiae ſanctae illatis reformandis, necnon pro aliquo competenti ſubſidio concedendo, ad vitanda et repellenda pericula, quae eccleſiae, regi, et regno Angliae notorie imminebant, ipſam convocationem ibidem fieri tunc decrevit."

Dein poſt varias continuationes xxiv. die menſis Novembris, dominus Philippus Reppyngdon, canonicus regularis domus Leyceſtr. abjuravit omnes concluſiones haereticas ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

"In Dei nomine, Amen. Ego Philippus Reppyngdon, canonicus eccleſiae beatae Mariae de Pratis Leyceſtr. Lincoln. dioec. cognoſcens veram, catholicam, et apoſtolicam fidem, anathematizo etiam et abjuro omnem haereſim, et praecipue ſubſcriptas haereſes, et errores, per ſacrorum canonum inſtituta, et per vos, pater reverendiſſime, damnatas et damnatos, reprobatas et reprobatos, de quibus hactenus diffamatus ſum; eaſque et eos, ac ipſarum et ipſorum auctores damno et reprobo, et confiteor eſſe catholicae damnatas et damnatos. Et juro ad haec ſancta Dei evangelia, quae in manibus meis teneo, ac promitto, me nunquam quorumlibet perſuaſionibus, vel alio modo quocunque concluſiones ſubſcriptas, vel earum aliquam pro veris aut vera defendere vel tenere, ſed determinationi ſanctae eccleſiae catholicae, atque veſtrae in hac parte per omnia velle ſtare, ſto, et ſtabo; adhaereo, et de caetero adhaerebo: inſuper et eos, qui contra hanc fidem veniunt, cum dogmatibus et ſectatoribus ſuis, aeterno anathemate dignos eſſe pronuncio; quodſi ego ipſe aliquando contra praemiſſa aliquid ſentire, aut praedicare praeſumpſero, canonum ſeveritati ſubjaceam. Ego Philippus Reppyngdon praedictus confeſſioni, et profeſſioni meis praedictis propria manu mea ſponte ſubſcribo." In eadem forma verborum magiſter Johannes de Aſſhton, preſbyter Wygorn. dioec. de haereſi convictus, adjuravit concluſiones praedictas. Alio die frater Petrus Stokes, ordinis Carmelit. et alius frater, de ordine Minorum, haereſeos accuſati, concluſiones contra eos propoſitas, ſe exercitii et doctrinae cauſa tenuiſſe, non aſſeruiſſe aiebant. Deinde Henricus Crompe, ordinis Ciſtercien. concluſionem contra eum propoſitam, ſi et quatenus per Urbanum papam quintum erat damnata, ſe nolle tenere ad ſancta Dei evangelia juravit.

Poſtea convocatio haec ab eccleſia conventuali Frideſwydae Oxon. ad domum capitularem fratrum praedicatorum London. ex auctoritate archiepiſcopi, "Etiam de conſenſu confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum tunc ibidem praeſentium, ex certis et legitimis cauſis nos et dictos confratres noſtros moventibus," prorogobatur. Ibi die ſancti Hilarii per mandatum epiſc. London. et Winton. archiepiſcopi commiſſari-

miſſariorum primum convenerunt, ac aliud ſubſidium addiderunt illi in priori ſeſſione conceſſae, ſcil. medietatem decimae de beneficiis eccleſiaſticis Cant. provinciae ad decimam taxatis, de quo reverendiſſimus domino regi per certificatorium ſignificavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Urbani VI. *papae bulla archiepiſcopo Cantuar. pro doctoribus et bacalariis ad dignitates in eccleſiis cathedralibus promovendis.* Ex reg. Courtney fol. 185. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Willelmo, archiepiſcopo Cantuar. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Perſonam tuam nobis et apoſtolicae ſedi devotam tuis exigentibus meritis paterna benevolentia proſequentes, illam tibi gratiam libenter impendimus, per quam te poſſis aliis reddere gratioſum. Tuis itaque in hac parte ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuae, reſervandi, hac vice duntaxat, donationi tuae, auctoritate noſtra, in novem eccleſiis cathedralibus tuae provinciae Cantuar. in ſingulis, videlicet, earum unam dignitatem, aut unum perſonatum, ſeu unum officium cum cura vel ſine cura, pro novem perſonis idoneis quas ad hoc duxeris eligendas, et quarum ſex ſacrae theologiae, aut juris canonici, vel civilis doctores, reliquae vero tres in eiſdem facultatibus bacalarii exiſtant; etiamſi quaelibet perſonarum ipſarum unum vel duo, aliud ſeu alia beneficium ſeu beneficia eccleſiaſticum ſeu eccleſiaſtica, cum cura vel ſine cura, canonice obtineat, et etiamſi ad hujuſmodi dignitates, pro dictis ſex doctoribus duntaxat per te reſervandas conſueverunt aliqui per electionem aſſumi, et etiamſi dignitates ipſae majores poſt epiſcopales dignitates in eiſdem eccleſiis exiſtant, quas vel quos, ſeu quae dictae perſonae per ſe vel procuratores ſuos, ad hoc legitime conſtitutos, infra unius menſis ſpatium, poſtquam eis vel dictis procuratoribus de hujuſmodi dignitatum, vel perſonatuum, ſeu officiorum vacatione conſtiterit, acceptandas, acceptandos, vel acceptanda, conferendas, conferendos, vel conferenda, ſingulas, ſingulos, ſeu ſingula; videlicet, illarum ſeu illorum ſingulis perſonis idoneis eiſdem poſt acceptationes hujuſmodi, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis; inhibendi quoque venerabilibus fratribus noſtris epiſcopis, ſuffraganeis tuis, et dilectis filiis, capitulis dictarum eccleſiarum, ac illi vel illis, ad quem, vel ad quos, in dictis eccleſiis hujuſmodi dignitatum, vel perſonatuum ſeu officiorum collatio, proviſio, praeſentatio, electio, ſeu quaevis alia diſpoſitio, pertinet, communiter vel diviſim, ne de hujuſmodi dignitatibus, perſonatibus, ſeu officiis interim, etiam ante acceptationes praedictas, niſi poſtquam eis conſtiterit, quod praefatae perſonae vel procuratores eorum illos, illas, vel illa noluerint acceptare, diſponere quoquomodo praeſumant; conferendi quoque auctoritate praedicta hujuſmodi dignitates vel perſonatus ſeu officia, ſingulos, ſingulas, vel ſingula, videlicet, ipſarum vel ipſorum ſingulis perſonis eiſdem poſt acceptationes hujuſmodi, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis, et de illis etiam providendi, et inducendi per te, alium, vel alios, praefatas perſonas, vel procuratores earum pro eis, in corporalem poſſeſſionem dignitatum vel perſonatuum, ſeu officiorum hujuſmodi, ac jurium et pertinentium praedictorum, et defendendi inductas, ac faciendi perſonas eaſdem vel ipſarum procuratores pro eis ad hujuſmodi dignitates vel perſonatus, ſeu officia, ut eſt moris, admitti, ac perſonis eiſdem de dignitatum vel perſonatuum, ſeu officiorum hujuſmodi fructibus, reditibus, proventibus, juribus et obventionibus univerſis integre reſponderi; contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis et conſuetudinibus eccleſiarum praedictarum contrariis, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quacunque firmitate alia roboratis; ſeu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis, de dignitatibus, perſonatibus, vel officiis in dictis eccleſiis, ſpeciales, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus, generales, dictae ſedis vel legatorum ejus literas impetrarunt, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, et decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum; quibus omnibus, praeterquam auctoritate noſtra hujuſmodi dignitates, vel perſonatus, ſeu officia expectantibus, dictas perſonas in aſſecutione dignitatum, vel perſonatuum, ſeu officiorum hujuſmodi volumus anteferri, ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem dignitatum, perſonatuum, vel officiorum, aut beneficiorum aliorum praejudicium generari, ſeu ſi eiſdem epiſcopis et capitulis vel quibuſvis aliis communiter et diviſim, ab eadem ſit ſede indultum, quod ad receptionem vel proviſionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint; quodque de dignitatibus, perſonatibus, vel officiis ipſarum eccleſiarum, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, praeſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem, et qualibet alia, dictae ſedis indulgentia generali, vel ſpeciali cujuſcunque honoris exiſtat, per quam praeſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis; aut ſi praedictae perſonae praeſentes non fuerint ad praeſtanda de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum ſolita juramenta, dummodo in abſentia ſua per procuratorem idoneum, et cum ad ipſas eccleſias acceſſerint, corporaliter illa praeſtent, plenam et liberam concedimus tenore praeſentium facultatem

cultatem. Volumus autem quod illae ex perſonis praedictis, quae curata beneficia vel alias incompatibilia cum dignitatibus vel perſonatibus, ſeu officiis, quae ipſis per te conferri contigerit, obtinebunt, quamprimum poſſeſſionem pacificam hujuſmodi dignitatum vel perſonatuum, ſeu officiorum per te ipſis conferendorum, fuerint aſſecutae, hujuſmodi curata vel alias incompatibilia beneficia prius obtenta per eos, quae extunc vacare decernimus, omnino dimittere teneantur. Et inſuper exnunc irritum decernimus et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari. Volumus etiam quod de nominibus perſonarum ipſarum, quibus hujuſmodi dignitates, perſonatus, vel officia conferes, et de diebus collationum hujuſmodi, cameram apoſtolicam, ſeu collectorem fructuum et proventuum eidem camerae debitorum, in illis partibus deputatum, certificare procures. Datum apud ſanctum Petrum decimo calendarum Decembris, pontificatus noſtri anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Bulla ad inquirendum de vita et miraculis fr. Thomae de Hale, quondam monachi monaſterii Dovor. Ex reg. Courtney fol. 50. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerab. fratribus archiepiſcopo Cant. et London. ac Roffen. epiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Grandis nobis adeſt laetitia miraque noſtra praecordia gaudiorum ſuavitate replentur, et a nobis magna gratiarum actionum et laudum Deo debentur impendia, dum caeleſtis rex, ſub cujus ditione cuncta ſubſiſtunt, ſanctos ſuos per exemplaris vitae doctrinam, ac ſanctitatis merita venerandos, de praeſentis vitae carcere, ad aeternam beatitudinem evocatos, crebris coruſcare facit miraculis, per quae ſuos fideles in fide conſtantius perſeverantes efficiat, et ad ſanctorum ipſorum ſectanda veſtigia, lucidaſque ſemitas incedend. invitet apertius, quos de multitudine miſerationum ſuarum ad eorum vult conſortium pervenire. Sane pro parte chariſſimi in Chriſto filii noſtri Richardi, regis Angliae illuſtris, et dilectae in Chriſto filiae nobilis mulieris Johannae, principiſſae Walliae, dicti regis matris, ac dilectorum filiorum nonnullorum nobilium regni Angliae, in conſiſtorio publico fuit propoſitum coram nobis, quod recolendae memoriae Thomas de Hale, monachus monaſterii Dovor. ordinis S. Benedicti Cant. dioec. in exemplari vita, in hujuſmodi peregrinatione ſeculi, ejus abjectis voluptatibus, carniſque illecebris procul pulſis, per virtutum placitos actus Domino gratum famulatum impendere, et per ejuſdem vitae merita ſibiipſi et aliis proficere ſtuduit per exemplum, quodque vitae ſuae terminum conſummando pro monaſterii ipſius juribus defendendis, ac etiam conſervandis, martyrii laurea meruit coronari, et quod omnipotens Dominus per ipſius Thomae merita, in loco, ubi corpus requieſcit ejuſdem, et alibi, plura miracula dignatus eſt operari, honorans in terris, quem, ut pie creditur, martyrio laureatum coronavit in caelis. Quare fuit nobis pro parte regis et principiſſae praedictorum humiliter ſupplicatum, ut cum de praemiſſis, quae in partibus illis manifeſta fore dicuntur, poſſit fieri per fide dignas et ſolennes perſonas, ac factorum evidentiam plena fides, ſuper eis per aliquos probos viros mandaremus inquiri, ut veritate comperta et certitudine habita praemiſſorum, cum non deceat apud homines ſine veneratione relinqui, quem merita et miracula ſanctum demonſtrant, ipſum aſcribere ſanctorum catalogo dignaremur. Nos igitur, quos in dubiis lectos [a] convenit reperiri, de praedictis notitiam non habentes, ſuper hiis pluries propulſati hujuſmodi ſupplicibus inclinati, fraternitati veſtrae de fratrum noſtrorum conſilio per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus de vita et meritis dicti Thomae, ac ejus miraculis, et caeteris circumſtantiis, juxta interrogatoria, quae vobis ſub bulla noſtra tranſmittimus intercluſa, veritatem diligentius inquiratis, et ea quae ſuper hiis inveneritis, per veſtras literas publica manu ſcriptas, veſtriſque ſigillis munitas, harum ſeriem continentes, nobis fideliter intimare curetis. Teſtes autem, qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio, vel timore ſubtraxerint, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione ceſſante, compellatis veritati teſtimonium perhibere; quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum ea nihilominus exequantur. Dat. Romae apud S. Petrum 13. cal. Januar. pontificat. noſtri anno iii. [b]

[a] MS. ſic: forte *certos*.

[b] Regiſtri Courtneyani ordinem ſequentes, hanc bullam ante archiepiſcopi Cantuar. commiſſionem eadem de materia tractantem, quae in ſequenti apparet pagina, locavimus, licet ante biennium fere conſcripta fuiſſet.

Archiepi-

Archiepiſcopi Cant. commiſſio ad cognoſcendum in negotio hujuſmodi et inquirendum ſuper contentis in dicta bulla. Ex reg. Courtney fol. 50. b.

WILLELMUS, etc. et Robertus, eadem gratia London. epiſcopus, executores ad infra ſcripta, una cum reverendo in Chriſto patre et domino dom. eadem gratia Roffen. epiſcopo, in hac parte collega noſtro, cum illa clauſula "quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum," etc. a ſede apoſtolica ſpecialiter deputati, religioſis et honeſtis viris dominis eccleſiae Cant. et S. Gregorii ibidem prioribus, necnon venerabil. et circumſpectis viris, magiſtris Thomae Southam, archidiacono Oxon. in eccleſia Lincoln. Roberto Bradgar, canonico London. et Roberto Bourne, rectori parochialis eccleſiae de Southflete, inceptori legum, Roffen. dioec. ſalutem in amplexibus ſalvatoris, et mandatis noſtris, immo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Urbani, div. prov. papae vi. ejus vera bulla plumbea cum cordula canapis, more Romanae curiae, bullatas, non vitiatas, non cancellatas. non abolitas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, nobis per religioſum virum fratrem Johannem Whitefeld monachum prioratus Dovor. procuratorem religioſorum virorum prioris et conventus ejuſdem loci Cant. dioec. praeſentatas, nos cum ea, qua decuit, reverentia recepiſſe noveritis, tenorem, qui ſequitur, continentes: Urbanus epiſcopus, etc. "ut ſupra." Verum quia aliis variis et arduis negotiis nos et eccleſias noſtras ac civitatem et dioec. tangentibus ſumus licite praepediti, quod in hujuſmodi negotio juxta exigentiam et tenorem dictarum literarum apoſtolicarum nobis directarum ad requiſitionem praedictorum prioris et conventus commode procedere non valemus; de veſtrorum fidelitate, circumſpectione, et induſtria in Domino in praemiſſis plenarie confidentes, ad procedendum in hujuſmodi negotio, ac de et ſuper omnibus et ſingulis in praedictis literis apoſtolicis contentis, cum omnibus emergentibus, dependentibus, et incidentibus ex eiſdem inquirend. omniaque alia et ſingula, quae nobis per praedictas literas apoſtolicas committuntur facienda, exercenda, et expedienda, vobis committimus vices noſtras, donec eas ad nos duxerimus revocandas, cum cujuſlibet canonicae coercionis poteſtate. Ita tamen, quod ſi non omnes hiis exequendis poteritis aut volueritis intereſſe, duo veſtrum ea nihilominus fideliter exequantur. In quorum omnium et ſingulorum praemiſſorum fidem et teſtimonium praeſentes noſtrae commiſſionis literas, ſive praeſens publicum inſtrumentum, ipſam noſtram commiſſionem in ſe continentes, ſive continens, per Walterum Coman de Aerde, notarium publicum infra ſcriptum, ſcribi et publicari mandavimus, et noſtrorum ſigillorum appenſione fecimus communiri. Dat. et act. in palatio regali apud Weſtm. London. dioec. A. D. M.CCC.LXXXII. Indict. 5. die 28. menſis Octobris, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Urbani div. prov. papae vi. praedicti anno v. Praeſentibus rev. in Chriſto patre et domino, dom. Thoma Elien. epiſcopo, et nobili viro domino Johanne Cobham, milite, et domino de Cobham, ac domino Johanne Prophet, rectore parochialis eccleſiae de Adeſham, notario publico, et noſtri archiepiſcopi praedicti ſcriba Cantuar. et Roffen. dioec. et quampluribus aliis fide dignis teſtibus, ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis. Et ego Walterus Comam de Aerde, clericus Trajecten. dioec. publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, praemiſſis omnibus et ſingulis, dum, prout ſupra ſcribuntur, per praefatos reverendos in Chriſto patres et dominos agerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi. Ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum manu mea propria ſcriptum de mandato et auctoritate dictorum rever. patrum exinde confeci et publicavi, ſignoque meo ſolito et conſueto, una cum appenſione ſigillorum reverend. patrum dominorum archiepiſcopi et epiſcopi praedictorum ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum.

Forma, juxta quam teſtes examinabitis ſuper miraculis recolendae memoriae Thomae de Hale, monachi monaſterii de Dovor. ordinis S. Benedicti Cantuar. dioec. teſtes legitimos, quos ſuper miraculis dicti Thomae debetis recipere, prius ab eis praeſtito juramento, diligenter examinare curetis, et de omnibus, quae dixerint, interrogetis eos, quomodo ſciunt, quo tempore, quo menſe, qua die, quibus praeſentibus, quo loco, ad cujus invocationem, et quibus verbis interpoſitis, et de nominibus illorum circa quos miracula facta dicuntur. Et ſi eos antea cognoſcebant, et quot diebus ante viderunt eos infirmos, et quanto tempore fuerunt infirmi, et quanto tempore viſi ſunt ſani, et de quo loco ſunt oriundi; et interrogentur de omnibus circumſtantiis diligenter, et ad ſingula capitula, ut expedit, fiant quaeſtiones praedictae, ac ſeries teſtimonii et verba teſtium quorumlibet ſingillatim et explicite redigantur in ſcriptis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1382.	RICHARD. II. 6.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Nevil. Ebor. fol. 12.

Breve regium dat. 14. *Septembris, archiepiſcopum Ebor. ad convocationem cleri provinciae Ebor. in eccleſia B. Petri Ebor. celebrandam hortatur. Archiepiſcopus eum convocat* 15. *Decembris, deque una medietate decimae ibidem domino regi conceſſa certificatorium regi mittit de Cawode* 6. *die Martii,* M.CCC.LXXXII. *Aliam hoc anno ſynodum convocatam fuiſſe conſtat ex brevi regio dat.* 28. *die Januarii, quod ex Rot. Clauſ.* 6. *R.* ii. *p.* 1. *m.* 3. *hujus eſt tenoris.*

REX ... vener. in Chriſto patri A. eadem gratia archiepiſcopo Eborum, Angliae primati, ſalutem. Clara memoria recordantes, qualiter viceſimo quarto die Septembris ultimo praeterito exponentes vobis per breve regium mala quamplurima et intolerabilia nobis et ligeis noſtris per hoſtium noſtrorum invaſionem ſaepius illata, qui nos, regnum noſtrum Angliae, ac eccleſiam Anglicanam omnino deſtruere abſque intermiſſione ſolicite machinantur; unde nos in ſalvationem ſtatus eccleſiae praedictae ac regni et populi noſtrorum defenſionem neceſſariam, ac propter reſiſtentiam hoſtium noſtrorum praedictorum, cenſus et expenſas inaeſtimabiles effundere oporteret; quas quidem expenſas perficere abſque fidelium noſtrorum juvamine non valemus; vobis rogando mandavimus, quod convocatis praelatis et clero veſtrae provinciae, et negotiis praedictis eis expoſitis et declaratis, ipſos ad ſubſidium competens in hoc caſu, nobis in ſupportationem expenſarum praedictarum concedend. induceretis, et ad hoc efficaciter apponeretis partes veſtras; vobis jam ſignificamus, quod venerabilis pater Willielmus, archiepiſcopus Cantuar. cui pro hujuſmodi convocatione in provincia ſua facienda per breve noſtrum ſimiliter mandavimus, aliique praelati ac clerus dictae provinciae ſuae unam decimam de eorum beneficiis eccleſiaſticis ejuſdem Cant. provinciae nobis certis terminis ſolvendam, ad captandam noſtram regiam benevolentiam gratuite conceſſerunt: vobis, de quibus ſumme confidimus, in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, iterum rogando mandantes, quatenus gravibus periculis, quae eccleſiae et regno praedictis patulo intuitu conſpicitis, attentis debiteq; propenſis, ac facta ſine dilatione convocatione praelatorum et cleri veſtrae provinciae in eccleſia B. Petri Ebor. ut eſt moris, eiſque tam dictis negotiis et periculis, quam conceſſione nobis per clerum dictae Cantuar. provinciae, de una decima, ut praemittitur, facta declaratis; ipſos ad hujuſmodi decimam, ſeu aliud ſubſidium competens et aequivalens, in ſupportationem expenſarum praedictarum, et defenſionem eccleſiae, et regni praedictorum, nobis concedend. et ad feſtum Paſchae, ſeu alium diem brevem et propinquum, cum omni ſolicitudine, qua poteritis, et eo ſpecialius, quo maxima habetur neceſſitas, inducatis et procuretis; et circa hoc corditer et fideliter laboretis; pro quo vobis, caeteriſque praelatis et clero dictae provinciae veſtrae, magis teneri volumus in futurum; nos de quantitate dicti ſubſidii, cum conceſſum fuerit, ac de termino ſeu terminis ſolutionis ejuſdem, certificantes indilate. Et hoc, ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem et defenſionem eccleſiae, et regni praedictorum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtm. 28. die Januarii. Per regem ipſum et concilium.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1383.	RICHARD. II. 6.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum ad orand. pro epiſcopo Norwicen. contra haereticos proficiſcenti. Ex reg. Courtney fol. 36. a.

WILLELMUS permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis augmentum. Rex pacificus Chriſtus Jeſus de hoc mundo tranſiturus ad patrem, diſcipulo ſuo Petro, ſuiſque ſucceſſoribus, oves ſuas paſcend. commiſit, ac omnibus electis ſuis pacem et unitatem praecipue commendavit, ut per obſervantiam pacis temporalis in unitatem fidei occurrerent in virum perfectum, et ad pacem pertingerent ſempiternam. Quod utique ſatis advertens humani generis hoſtis antiquus, qui ſua diſſenſione pacem et univerſam concordiam nationum ſemper ſatagit violare; quaſi univerſa mundi regna ſua verſutia ad guerras et diſcordias ſuſcitavit, et tandem nonnullas eccleſiae columnas, Robertum, videlicet, olim Baſilicae 12. apoſtolorum, vulgariter dictum Gebennen. Johannem olim tit. ſancti Marcelli, vulgariter dictum Ambianen. Gerald. olim tituli ſancti Clementis, vulgariter dict. majoris monaſterii preſbyteros, et damnatae memoriae Petrum olim ſancti Euſtachii diaconum cardinales, infra materna viſcera poſitos, in ſenſum reprobum et tortuoſum laqueum, ad ſcindend. inconſutilem tunicam Domini et ſanctae matris eccleſiae unitatem ſua fallaci calliditate ſubvertit, in tantum, quod poſt multa enormia per dictos Robertum, et alios olim cardinales, contra Romanam eccleſiam, et vicarium Chriſti dominum noſtrum papam Urbanum ſextum notorie perpetrata, deſcendentes in profundum malorum

praedicti

praedicti Johannes, Geraldus, et Petrus olim, ut praemittitur cardinales praefatum Robertum temere eligendo, antipapam, immo verius, antichriſtum fecerunt, et ipſum papam nominare auſu ſacrilego praeſumpſerunt, ipſeque Robertus ſe papam nominare auſu temerario non erubuit, nec erubeſcit. Et licet dominus noſter papa Urbanus praedictus apud eos primo precibus et paternis monitis, deinde gravibus proceſſibus ſpiritualis gladii, tam contra eos, quam eorum complices, factis inſtiterit pro ipſorum reductione et reconciliatione ſalubri, iidem tamen Pharaonis imitantes duritiam, obturantes more aſpidis aures ſuas, elata obſtinatione, preces et monita, ac proceſſus hujuſmodi deſpexerunt; unde idem dominus noſter papa non valens abſque gravi offenſa Chriſti, cujus vicem gerit in terris, tantum ſchiſma, tantaſque iniquitates amplius tolerare, contra eos et eorum complices, in exterminium tam gravis ſchiſmatis cogitur, urgente eum conſcientiâ, martialis gladii erigere poteſtatem, ut belli peſtis interimat, quos delinquentes ad rectitudinis viam eccleſiaſtica non revocat diſciplina. Et quia bellum geritur, ut pax adquiratur, dictus dominus noſter papa venerab. fratri noſtro domino Henrico, Dei gratia Norwicen. epiſcopo, contra dictos ſchiſmaticos, et eorum fautores quandam cruciatam commiſit per apoſtolica ſcripta, diſtricte praecipiendo, quod idem venerabilis frater noſter fidei loricam induens, et gladium ſpiritus, quod eſt verbum Dei, aſſumens, contra dictos ſchiſmaticos, et Dei, et ejus ſanctae eccleſiae inimicos, et eis faventes et adhaerentes, vehementer inſurgat, gratioſe concedens, quod omnes et ſinguli Chriſti fideles, qui, crucis aſſumpto charactere, ad praefatorum ſchiſmaticorum exterminium ſe accingerent, et eos pro poſſe proſequerentur in perſonis et ſumptibus propriis, necnon hii, qui in perſonis propriis, alienis tamen expenſis, pro viribus expugnabunt per unum annum eccleſiae ſequendo vexillum; illi inſuper, qui ad hoc juxta facultates ſuas ſufficientia ſtipendia miniſtrabunt, eandem habeant indulgentiam, quae per ſedem apoſtolicam proficiſcentibus in terrae ſanctae ſubſidium conſuevit concedi. Cum itaque praefatus frater noſter, ut obedientiae filius, onus ſibi injunctum ex debito devotionis praecipue contra Francigenas, ipſorum ſchiſmaticorum principales fautores, et domini noſtri regis, et regni Angl. capitales inimicos, pro pace eccleſiae acquirenda, necnon pro ſalute et defenſione regni, ex affectu vinculi naturalis ſuſcepit exequend. prudenter advertens, quod neque pax eccleſiae ſine regno, neque regno ſalus poterit niſi per eccleſiam provenire, quam etiam meritorium ſit pugnare pro fide, quamque decorum dimicare pro Domino; attendens nihilominus, quod actus etiam meritorios incaſſum aggreditur humana prudentia, niſi divinae propitiationis virtus aſſiſtat; nobis ſupplicavit humiliter et devote, ut apud altiſſimum, in cujus manu omnis poteſtas eſt, et quibus vult, victoriam impertitur, fideles populos pro ipſius et ſuorum felici expeditione jugiter exorare facere curaremus; nos igitur ipſius venerabilis fratris noſtri in hac parte laudabile propoſitum, et ſincerae devotionis affectum in Domino commendantes, cupientes intenſe ipſius et exercitus ſui in tam arduo et neceſſario univerſalis eccleſiae et regni negotio progreſſum felicem, victorioſum aggreſſum, honorabilemque regreſſum, veſtrae venerabili fraternitati injungimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis fratribus et coepiſcopis noſtris et eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis, cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, ut ipſorum ſinguli in eccleſiis ſuis et aliis ſuarum civitat. et dioec. expoſitis publice ipſius negotii meritis, ſuos ſubditos, clericos et laicos, efficaciter moneant et inducant, monerive faciant et induci, ut ipſi dictum venerabilem fratrem noſtrum et ejus exercitum, omneſque ſibi in praemiſſis adhaerentes, vel auxilium exhibentes, ac pacem eccleſiae et regni in miſſarum ſolenniis, ſermonibus, et proceſſionibus publicis ea de cauſa frequentius, et praecipue ſingulis quartis et ſextis feriis ſaltem, in ſingulis eccleſiis, niſi rationabile impedimentum ſupervenerit, faciend. habeant ſpecialiter commendatos; humiles et aſſiduas preces apud Dominum pro ipſorum felici expeditione fundentes, veſtroſque ſubditos ad praemiſſa faciend. viis et modis, quibus poteritis, inducatis, et per alios faciatis induci. Et ut mentes fidelium ad tantae pietatis opera propenſius excitentur, omnibus fidelibus per noſtram Cantuar. provinciam conſtitutis, vere poenitentibus et confeſſis, devote praemiſſa facientibus, vel aliquod praemiſſorum, totiens quotiens, quadraginta dies de injunctis ſibi poenitentiis miſericorditer in Domino relaxamus; et a vobis ac caeteris confratribus noſtris conſimiles indulgentias petimus elargiri. Dat. in manerio noſtro de Otteford decimo die menſis Aprilis, A. D. M.CCC.LXXXIII. et noſtrae tranſlationis ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1383.	RICHARD. II. 6.

Archiep. Cant. litera ſuffraganeis directa pro epiſcopo Norwicen. et ejus exercitu.
Ex reg. Courtney fol. 44. a.

WILLELMUS, etc. venerabilibus fratribus et ſuffraganeis noſtris, omnibus et ſingulis noſtrae Cantuar. provinciae epiſcopis, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Nuper venerabilis confrater noſter dominus Henricus, Dei gratia Norwicen. epiſcopus, zelo legis Dei, et eccleſiae, ac regni Angliae fervore ſuccenſus, de mandato apoſtolico, ut obedientiae filius contra inimicos eccleſiae, et regis et regni praedicti, periculoſis bellorum eventibus ſtrenue ſe exponens, et aſſiſtenti ſibi divini favoris clementia, in initio ſui progreſſus in diverſis locis de inimicis laudabiliter triumphavit. Et quia tantus exercitus hominum abſque ſubornatione victu-

victualium et vadiorum diu non poterit ſuſtentari, nonnullique collectores eleemoſynarum et ſubſidii pro expeditione dicti negotii deputati, pecunias, jocalia, et alia bona, et catalla diverſa ad opus praedictum, devotione fidelium aſſignata, et data, et per eos recepta, ſibi detinent ſeu ſubtrahunt et concelant, in grave praejudicium dicti fratris noſtri et exercitus ſui, et, ut timend. eſt, in grave detrimentum eccleſiae catholicae, et regni Anglorum; vobis praedictum fratrem noſtrum, et ejus exercitum ſuis dignis humanitatis operibus commendatum, in quantum poſſumus, commendamus; rogantes vos, et hortantes in Domino, quatenus moneatis, et via meliori, qua poteritis, inducatis, omnes et ſingulos in veſtris dioec. dicti ſubſidii, ſeu eleemoſynarum collectores, quod cum omni celeritate recept. per eos ſolvant magiſtro Waltero Douell, et Philippo Maſcall, domicello, nunciis et receptoribus praecipuis per dictum fratrem noſtrum conſtitutis, vel de receptis ſatisfaciant, prout in proceſſibus inde factis plenius continetur, ſibique in hiis et aliis ſuis agendis exiſtere velitis ad Dei honorem et eccleſiae benevoli adjutores. Dat. in manerio noſtro de Otteford die, etc. anno, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 5.	GUILEL. COURTNEY 2.	1383.	RICHARD. II. 6.

Ejuſdem literae direct. ſubditis Cantuar. dioec. pro epiſcopo Norwicen. etc. Ex reg. Courtney fol. 44. a.

WILLELMUS permiſſione divina, etc. univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, et capellanis parochialibus, per noſtras civitat. dioec. et juriſdictiones immediatas, conſtitutis, ſalutem, etc. Etſi cunctis Chriſti fidelibus ſubvenire ex pietatis officio tenemur; illis tamen, qui pro noſtris ſalute, proſperitate, et pace, labores et agones ſubeunt corporales, ad majoris et pronioris exhibitionem ſubſidii ex charitatis vinculo ſumus aſtricti. Nemo enim, juxta ſalvatoris ſententiam praevenire nos poterit dilectioni majori, quam qui animas ſuas pro nobis exhibent et exponunt. Cum itaque venerabilis frater noſter Henricus, Dei gratia Norwicen. epiſcopus, pro univerſalis eccleſiae, ac jure domini noſtri regis et regni Angliae periculoſis bellorum eventibus ſe et ſua exponat viriliter inter acies inimicorum; vos rogamus et hortamur in viſceribus Jeſu Chriſti, ut pro ipſo et ejus exercitu, eum qui non ſecundum armorum potentiam, ſed prout ſibi placet, dat dignis victoriam, ſine intermiſſione devote orantes, diſcretos viros fratrem Thomam Ranf, priorem ſancti Gregorii Cantuar. magiſtrum Johannem Pecham, offic. archidiaconi noſtri Cantuar. et fratrem Simonem Hetham canonicum de Walſyngham, dicti fratris noſtri procuratores, ac ſuorum in ea parte negotiorum geſtores, cum ad vos et eccleſias veſtras acceſſerint, devota dona fidelium pro expeditione tanti negotii recéptur. vos eos et eorum quemlibet benigne et favorabiliter admittatis: eis in promotione negotiorum hujuſmodi penes veſtros parochianos, quantum poteritis, aſſiſtentes, ut praeter temporale commodum reportetis inde praemium apud Deum, noſque omnibus jure metropolitico ſubjectis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, et confeſſis pro ipſius expeditione felici devotione orantibus, ſeu de bonis ſibi a Deo datis conferentibus, necnon auxilium eidem praeſtantibus, quadraginta dies de injunctis ſibi poenitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. In cujus rei, etc. Dat. etc. die, et anno, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 2.	1383.	RICHARD. II. 6.

Mandatum Willelmi, Cantuar. archiepiſcopi, epiſcopo London. directum ad celebrandum feſtivitatem beatae Annae. Ibid. fol. 38. a.

WILLELMUS permiſſione divina, etc. vener. fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia epiſc. London. ſalutem, et mandatis noſtris, imo verius apoſtolicis firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae ſexti recepimus in hac verba.

Urbanus epiſcopus ſervus ſervorum Dei, venerab. fratribus univerſis archiep. et epiſc. in regno Angliae conſtitutis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Splendor paternae gloriae, qui ſua ineffabili mundum illuminat claritate, pia fidelium vota de ipſius clementiſſima majeſtate ſperantium benigno tunc praecipue favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas ſanctorum precibus et meritis adjuvatur. Cum itaque nuper pro parte nonnullorum Chriſti fidelium in regno Angliae degentium, fuerit ex oſitum coram nobis, quod populus praedicti regni ad beatam Annam genetricem glorioſae virginis Mariae matris Dei, etiam ob reverentiam ejuſdem beatae Mariae virginis, ſingularem gerunt devotionis affectum, et pro parte ipſorum Chriſti fidelium nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſius beatae Annae feſtivitatem in dicto regno ſolenniter et devote celebrari a praelatis et aliis Chriſti fidelibus in ipſo regno commorantibus mandaremus: nos hujuſmodi piam voluntatem et devotionis affectum praedictorum populorum plurimum in Domino commendantes, et cupientes ipſos Chriſti fideles Domino reddere acceptabiles, et bonorum operum ſectatores, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati; fraternitati veſtrae praeſentium tenore diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus praedictam feſtivitatem beatae Annae, annis ſingulis perpetuis futuris temporibus devote, et ſolenniter celebretis, et in veſtris civitatibus et dioe-

ceſibus mandetis et faciatis per veſtros ſubditos celebrari. Dat. Romae apud ſanctum Petrum, 11. cal. Julii, pontificatus noſtri anno quarto.

Quarum quidem literarum auctoritate et vigore, vobis committimus et mandamus firmiter injungentes, quatenus feſtivitatem dictae beatae Annae genetricis glorioſae virginis Mariae matris Dei, annis ſingulis perpetuis futuris temporibus devote et ſolenniter celebretis, et in veſtris civitat. et dioec. London. mandetis per veſtros ſubditos celebrari. Singulis inſuper ſuffraganeis noſtris noſtrae Cantuarienſis provinciae epiſcopis et confratribus, per literas veſtras patentes harum ſeriem continentes, auctoritate apoſtolica ſupradicta, firmiter injungatis, ut ipſorum ſinguli praedictam feſtivitatem, prout ipſorum quemlibet concernit, ut praemittitur, celebrent, et in ſuis civitatibus et dioeceſibus per ipſorum ſubditos faciant celebrari; eandemque feſtivitatem diebus, locis, et horis ad hoc congruis et opportunis devotione, qua convenit, venerari. Dat. in manerio noſtro de Otteford 18. die menſis Maii, anno Domini M.CCC.LXXXIII. et noſtr. tranſlat. anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 3.	1383.	RICHARD. II. 7.

Convocatio praelatorum et cleri Cantuar. provinciae, virtute brevis regii et mandati archiepiſcopi, ſecundo die Decembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Courtney fol. 78. ſeq. et 329. et reg. Braybrook, London.

PERACTIS precibus, archiepiſcopus ſermonem ad convocationem habuit in capella S. Mariae. Tertio hujus concilii die bulla deprecatoria ex parte domini papae praelatis cleroque porrigebatur pro quodam ſubſidio ei concedendo. Super qua, et petitione domini regis diligenti habito tractatu, tale reſponſum exhibuerunt domino archiepiſcopo Cantuar.

"Reverendiſſimi in Chriſto patres et domini, clerus provinciae veſtrae Cantuar. concedit hac vice domino noſtro regi unam duntaxat medietatem decimae de beneficiis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis, pro magis neceſſaria defenſione regni et eccleſiae Anglicanae ſolvendam primo die menſis Martii proxime futuro. Item dictus clerus concedit aliam medietatem decimae de beneficiis ſupradictis ſolvendam primo die menſis Julii prox. futuro ſub iſtis conditionibus; viz. quod ſi pax vel treuga inter regna Angliae et Franciae citra feſtum S. Trinitatis proxime futurum non capiatur. Si vero pax vel treuga interim capiatur, non eſt intentionis ſeu voluntatis eorum dictam ſecundam medietatem decimae vel aliquam partem ejuſdem aliquo modo concedere, nec concedunt. Et quod ſuper hujuſmodi conceſſione et conditionibus appoſitis fiant indenturae juxta diſcretionem veſtram, domini epiſcopi ſupradicti."

Diverſae facultates gratioſae reverendiſſimo in Chriſto patri ac domino, domino Willelmo Courtney Cant. archiepiſcopo, etc. factae per dominum Urbanum papam VI. Ex reg. Courtney fol. 183.

PROVINCIANUS pro perſonis in cathedralibus et collegiatis eccleſiis nominatus Willelmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino —— Dei gratia epiſcopo, ac venerabilibus viris, decano et capitulo eccleſiae Landavenſis praeſentibus et futuris, ac illi vel illis, ad quem, vel ad quos in eadem eccleſia canonicatuum et praebendarum collatio, proviſio, praeſentatio, ſive quaevis alia diſpoſitio et canonicorum receptio et admiſſio pertinent et pertinebunt, communiter vel diviſim, ac officiali curiae noſtrae Cant. aliiſque dictae curiae praeſidentibus et miniſtris quibuſcunque, qui ſunt et erunt pro tempore, necnon omnibus aliis et ſingulis, quos infraſcriptum tangit negotium, ſeu tangere poterit quomodolibet in futurum, quocunque nomine cenſeantur, ſalutem in Domino, et mandatis noſtris infraſcriptis, immo verius apoſtolicis, firmiter obedire. Literas apoſtolicas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae ſexti, ejus vera bulla plumbea cum cordulis canapis, more Romanae curiae bullatas, ſanas et integras, omni vitio et ſiniſtra ſuſpicione carentes, nobis a ſede apoſtolica gratioſe conceſſas, nos cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, quarum tenor ſequitur in haec verba:

Urbanus epiſcopus ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri noſtro Willielmo, archiepiſcopo Cant. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Perſonam tuam nobis et apoſtolicae ſedi devotam, tuis exigentibus meritis, paterna benevolentia proſequentes, illam tibi gratiam libenter impendimus, per quam te poſſis aliis reddere gratioſum. Tuis itaque in hac parte ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuae providendi, hac vice duntaxat, auctoritate noſtra in ſingulis tam cathedralibus quam collegiatis eccleſiis tuarum civitatis et dioeceſis, ac provinciae Cantuarienſis ſingulis perſonis idoneis, quas ad hoc duxeris eligendas, etiamſi quaelibet perſonarum ipſarum unum vel duo beneficium ſeu beneficia eccleſiaſticum ſeu eccleſiaſtica, cum cura vel ſine cura, canonice obtineat, de canonicatu earundem eccleſiarum, cum plenitudine juris canonici, ac perſonas ipſas vel procuratores earum, ipſarum nominibus in eiſdem eccleſiis auctoritate praedicta recipi faciend. in canonicos et in fratres, ſtallo eis in choro, et loco in capitulo earundem eccleſiarum cum dicti juris plenitudine aſſignatis, ac eadem auctoritate reſervandi donationi tuae ſingulis eccleſiis praedictis

dictis unam praebendam, ſi quae in ipſis eccleſiis vacant ad praeſens, vel cum vacaverint; quas dictae perſonae per ſe vel procuratores ſuos ad hoc legitime conſtitutos, infra unius menſis ſpatium, poſtquam eis vel dictis procuratoribus de ipſarum praebendarum vacatione conſtiterit, duxerint acceptandas, conferendas videlicet, ſingulas praebendas hujuſmodi ſingulis perſonis eiſdem poſt acceptationes hujuſmodi, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis; inhibendi quoque ſucceſſoribus tuis archiepiſcopis Cantuarienſibus, ac ſuffraganeis tuis, qui erunt pro tempore, et dilectis filiis capitulis dictarum eccleſiarum, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos, in eiſdem eccleſiis praebendarum collatio, proviſio, praeſentatio, ſeu quaevis alia diſpoſitio pertinet, communiter vel diviſim; ne de hujuſmodi praebendis interim, etiam ante acceptationes praedictas, niſi poſtquam eis conſtiterit, quod praefatae perſonae vel procuratores earum, illas noluerint acceptare, diſponere quoquomodo praeſumant: et inſuper conferendi auctoritate praedicta ſingulas praebendas hujuſmodi ſingulis perſonis eiſdem, poſt acceptationes praedictas, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis, et de illis etiam providendi, inducendi quoque per te, vel alium, ſeu alios, praefatas perſonas vel procuratores earum pro eis in corporalem poſſeſſionem praebendarum juriumque et pertinentium praedictorum, eadem auctoritate, et defendendi inductos, ac faciendi perſonis eiſdem de ipſorum canonicatuum et praebendarum fructibus, reditibus, et proventibus, juribus et obventionibus univerſis integre reſponderi; contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtante de certo canonicorum numero, et quibuſcunque aliis ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum contrariis, juramento, confirmatione apoſtolica vel quacunque firmitate alia roboratis; aut ſi aliqui apoſtolica vel alia quavis auctoritate in eiſdem eccleſiis in canonicos ſint recepti, vel, ut recipiantur, inſiſtant, ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis de canonicatibus et praebendis in dictis eccleſiis ſpeciales, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus generales dictae ſedis vel legatorum ejus literas impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, et decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum: quibus omnibus praeterquam auctoritate noſtra in eccleſiis ipſis receptis, vel praebendas expectantibus in eiſdem, perſonas praedictas in aſſecutione praebendarum hujuſmodi volumus anteferri, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem canonicatuum et praebendarum aut beneficiorum aliorum praejudicium generari, ſeu ſi eiſdem ſucceſſoribus et ſuffraganeis ac capitulis vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit ſede indultum, quod ad receptionem vel proviſionem alicujus minime teneantur et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint; quodque de canonicatibus et praebendis ipſarum eccleſiarum aut aliis beneficiis eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, praeſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem conjunctim vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem, et qualibet alia dictae ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat; per quam praeſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, effectus earum impediri, valeat quomodolibet, vel differri; et de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, aut ſi praefatae perſonae praeſentes non fuerint ad praeſtanda de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum ſolita juramenta, dummodo in abſentia ſua per procuratores idoneos, et cum ad eccleſias ipſas acceſſerint, corporaliter illa praeſtent, plenam et liberam concedimus, tenore praeſentium, facultatem. Et, inſuper exnunc irritum decernimus et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari; volumus etiam, quod de nominibus perſonarum, quibus de hujuſmodi canonicatibus providebis, et praebendas praedictas conferes, ut praefertur, et de diebus proviſionum et collationum hujuſmodi cameram apoſtolicam ſeu collectorem fructuum et proventuum dictae camerae debitorum in illis partibus deputatum certificare procures. Dat. Romae apud ſanctum Petrum decimo calend. Decembris, pontificatus noſtri anno quinto. Quarum auctoritate literarum dilectum filium magiſtrum Rogerum Hoore, bacalarium in legibus, unum duntaxat beneficium eccleſiaſticum, eccleſiam videlicet parochialem de Stokeditch, Hereford. dioec. obtinentem, quem literarum ſcientia, vitae ac morum honeſtate, aliiſque probitatis et virtutum meritis novimus inſignitum, ad obtinendum canonicatum dictae eccleſiae Landaven. et praebendam in eadem quamcunque vigore dictae gratiae idoneum pronunciamus, et ad obtinendum hujuſmodi canonicatum dictae eccleſiae Landav. cum plenitudine juris canonici, et praebendam in praefata eccleſia Landaven. vacantem vel vacaturam, quam infra unius menſis ſpatium, poſtquam ſibi procuratori ſuo ad hoc legitime conſtituto de ipſius praebendae vacatione conſtiterit, duxerit acceptandam, conferendam ſibi poſt acceptationem praedictam, cum omnibus juribus et pertinentiis, dictarum literarum apoſtolicarum vigore eligimus, ſicut alias eundem elegimus, ac canonicatum dictae eccleſiae Landavenſis eidem conferimus, et ſibi de eodem cum plenitudine juris canonici hac vice providemus.

Praebendam vero, ſi qua in dicta eccleſia vacat ad praeſens, vel cum vacaverit, quam idem magiſter Rogerus per ſe, vel procuratorem ſuum, ad hoc legitime conſtitutum, infra unius menſis ſpatium, poſtquam ſibi vel eidem procuratori ſuo de ipſius praebendae vacatione conſtiterit, duxerit acceptandam, conferendam eidem magiſtro Roberto poſt acceptationem praedictam, cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis, donationi noſtrae et cujuſlibet commiſſariorum noſtrorum infraſcriptorum ſpecialiter reſervamus; inhibemus etiam et interdicimus

cimus expreſſe vobis, et veſtrum cuilibet, ne de praebenda hujuſmodi, per nos in dicta eccleſia Landavenſi, ut praemittitur, reſervata, ſi tempore hujuſmodi reſervationis vacabat ibidem, vel poſtea vacabit, aut vacat ad praeſens, vel cum vacaverit, quam idem magiſter Rogerus per ſe vel procuratorem ſuum, modo et forma praemiſſis duxerit acceptandam, interim etiam ante acceptationem hujuſmodi, niſi poſtquam vobis plene conſtiterit, quod idem magiſter Rogerus, vel ejus procurator pro eo, illam noluerit acceptare, vel donec unius menſis ſpatium, poſtquam ſibi vel dicto procuratori ſuo vacatio hujuſmodi praebendae innotuerit, ſit elapſum, ordinare vel diſponere, aut praebendam hujuſmodi, ut praemittitur, reſervatam, alicui alteri, quam dicto magiſtro Rogero conferre, vel ad ipſam aliquem alium praeſentare vel admittere, vel aliquid in dicti magiſtri Rogeri praejudicium, contra reſervationis praedictae et hujuſmodi inhibitionis noſtrae tenorem, agere quomodolibet praeſumatis, etiamſi dictus magiſter Rogerus praeſens non fuerit, ad praeſtandum de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſius eccleſiae Landavenſis ſolitum juramentum, dummodo in abſentia ſua per procuratorem idoneum, et cum ad eccleſias ipſas acceſſerit, corporaliter illud praeſtet; decernimus etiam exnunc irritum et inane, prout eſt per dictum dominum noſtrum papam decretum, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attemptatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attemptari; non obſtantibus quibuſcunque clauſulis et obſtant. in dictis literis apoſtolicis, ad quas nos referimus, et pro hic inſertis haberi volumus, ac quod idem magiſter Rogerus dictam eccleſiam parochialem noſcitur obtinere. Vos igitur dominos epiſcopum, decanum, et capitulum, ſinguloſque canonicos, et perſonas eccleſiae Landavenſis praedictae, ac omnes et ſingulos ſupradictos, quibus praeſens noſter proceſſus dirigitur, auctoritate apoſtolica, qua fungimur in hac parte, tenore praeſentium requirimus, et monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, communiter et diviſim, vobiſque nihilominus, et veſtrum cuilibet in virtute ſanctae obedientiae, qua ſedi apoſtolicae tenemini, et ſub poenis infraſcriptis diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus infra ſex dies poſt praeſentationem ſeu notificationem praeſentium, vobis vel alicui veſtrum factam immediate ſequentes, quorum ſex dierum duos pro primo, duos pro ſecundo, et reliquos duos dies pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica aſſignamus, eundem magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum ejus nomine, in dicta eccleſia Landavenſi recipiatis in canonicum, et in fratrem, ſibique vel procuratori ſuo ejus nomine, ſtallum in choro, et locum in capitulo ipſius eccleſiae Landavenſis cum plenitudine juris canonici aſſignantes; vobiſque, et veſtrum cuilibet in virtute ſanctae obedientiae, qua ſedi apoſtolicae tenemini, et ſub poenis infraſcriptis diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus infra ſex dies, poſtquam dictum magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum pro eo, praebendam, ut praefertur, reſervatam acceptaſſe, ſibique per nos vel aliquem ſubdelegatorum aut ſubexecutorum noſtrorum, praedictarum literarum apoſtolicarum vigore collatam ac aſſignatam fuiſſe, et eſſe noveritis immediate ſequentes, quem terminum vobis et veſtrum cuilibet pro omnibus dilationibus ac monitione canonica aſſignamus, eundem magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum ejus nomine, ad hujuſmodi praebendam ac corporalem poſſeſſionem ejuſdem, juriumque et pertinentium ſuorum univerſorum ſine difficultate qualibet recipiatis, et etiam admittatis, ſibique de ipſorum canonicatus et praebendae fructibus, reditibus, proventibus, juribus, et obventionibus univerſis reſpondeatis integre, et faciatis ab aliis, prout ad vos et veſtrum quemlibet pertinet, plenarie reſponderi. Vobis inſuper domino epiſcopo, decano, et capitulo eccleſiae Landavenſis praedictae, ac veſtris vicariis, officialibus, cancellariis, commiſſariis generaliter et ſpecialiter, ac miniſtris quibuſcunque, necnon omnibus aliis et ſingulis, quos praeſens tangit negotium, ſeu tangere poterit quomodolibet in futurum, necnon dilectis in Chriſto filiis, officiali curiae noſtrae Cantuar. decano ejuſdem curiae, praeſidentibus, et eorum commiſſariis, necnon advocatis, regiſtratoribus, procuratoribus, et notariis publicis, apparitoribus, et caeteris dictae curiae miniſtris, omnibuſque aliis et ſingulis, quibus jus exigit inhiberi, auctoritate apoſtolica inhibemus et interdicimus expreſſe, ne vos, vel aliquis veſtrum monendo, inhibendo, citando, ſequeſtrando, ſuſpendendo, interdicendo, excommunicando, ſententias quaſcunque ferendo, tuitioniſve beneficium concedendo, ſeu alio quoviſmodo in judicio vel extra judicium procedendo, ſeu quicquam aliud in praejudicium praefati magiſtri Rogeri et juris ſui, ſeu monitionum noſtrarum, immo verius apoſtolicarum, attemptetis, vel ab aliis faciatis ſeu permittatis aliqualiter attemptari; et ne ipſum magiſtrum Rogerum ſuper praemiſſis in aliquo impediatis, vel ipſum impedientibus detis auxilium, conſilium, vel favorem, publice vel occulte; ſi vero in contrarium feceritis, aut forte in praejudicium dicti magiſtri Rogeri attemptaveritis vel ordinaveritis, totum illud infra dictum terminum revocetis, quod nos etiam tenore praeſentium revocamus, ac decernimus, prout eſt, irritum et inane. Quodſi forte praemiſſa omnia et ſingula non adimpleveritis, ſed diſtuleritis contumaciter adimplere, et mandatis ac inhibitionibus noſtris, immo verius apoſtolicis, non parueritis cum effectu, in vos decanum et capitulum, ſinguloſque canonicos, et perſonas dictae eccleſiae Landavenſis, ac omnes alios et ſingulos ſupradictos, qui culpabiles fueritis in praemiſſis, et tam in dantes alteri, quam recipientes praebendam hujuſmodi, vel aliquod jus ad eam pertinens, aut de ipſa in praejudicium dicti magiſtri Rogeri quomodolibet diſponentes vel ordinantes, necnon in vicarios, officiales, miniſtros, cancellarios, commiſſarios, et curiae noſtrae Cantuarienſis officiales, praeſidentes,

ſidentes, loca tenentes, advocatos, regiſtratores, ac notarios antedictos, qui contra praemiſſa fecerint, et generaliter in contradictores quoſlibet et rebelles, ac impedientes ipſum magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum, ſuper praemiſſis vel in aliquo praemiſſorum, et ipſum impedientibus dantes auxilium, conſilium, et favorem, publice vel occulte, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel condicionis exiſtant, vobis domino epiſcopo Landavenſi duntaxat excepto, exnunc prout extunc, ſingulariter in ſingulos, praedicta canonica monitione praemiſſa, excommunicationis, in capitulum vero praedictae eccleſiae Landavenſis ſuſpenſionis, et in eandem eccleſiam interdicti ſententias, in hiis ſcriptis ferimus, et etiam promulgamus. Vobis vero venerabili fratri noſtro domino epiſcopo praedicto, cui ob reverentiam pontificialis dignitatis deferre volumus in hac parte, ſi contra praemiſſa, vel aliquod praemiſſorum feceritis per vos vel ſubmiſſam perſonam, praedictarum ſex dierum monitione canonica praemiſſa, ingreſſum eccleſiae interdicimus in hiis ſcriptis; et ſi hujuſmodi interdictum per alios ſex dies, praefatos ſex dies immediate ſequentes, ſuſtinueritis, vos in hiis ſcriptis, praedicta canonica monitione praemiſſa, ſuſpendimus a divinis; verum ſi praefatas interdicti et ſuſpenſionis ſententias per alios ſex dies, praefatos duodecim dies immediate ſequentes, animo, quod abſit, ſuſtinueritis indurato, vos exnunc, prout extunc, praedicta canonica monitione praemiſſa, in hiis ſcriptis excommunicationis ſententia innodamus. Caeterum cum ad executionem praemiſſorum ulterius faciendam nequeamus perſonaliter intereſſe, pluribus aliis negotiis occupati, univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, praepoſitis, decanis, archidiaconis, cantoribus, et tam cathedralium, quam collegiatarum eccleſiarum canonicis, eccleſiarum parochialium rectoribus, vicariis perpetuis, capellanis curatis et non curatis, ac notariis publicis, per civitatem et dioeceſim Landavenſem, provinciamque noſtram Cantuarienſem, et alibi ubilibet conſtitutis, et eorum cuilibet in ſolidum ſuper ulteriori executione mandati apoſtolici atque noſtra facienda, tenore praeſentium plenarie committimus vices noſtras, donec eas ad nos duxerimus revocandas; quos, et eorum quemlibet requirimus et monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, communiter et diviſim, eiſque nihilominus et eorum cuilibet in virtute ſanctae obedientiae, et ſub excommunicationis poena, quam in ipſos, et eorum quemlibet, niſi infra ſex dies, poſtquam per dictum magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ipſius fuerint requiſiti, ſeu fuerit aliquis eorum requiſitus, quem terminum eis et eorum cuilibet pro omnibus dilationibus ac monitione canonica aſſignamus, fecerint, quae eis in hac parte committimus et mandamus, praedicta canonica monitione praemiſſa, ferimus in hiis ſcriptis, diſtricte praecipiendo mandantes, quatenus ipſi, et eorum quilibet, qui ſuper hoc fuerint requiſiti, ſeu fuerit requiſitus, ad vos dominum epiſcopum Landavenſem, ac alias perſonas atque loca, de quibus fuerit expediens, perſonaliter accedant, ſeu accedat, et praefatas literas apoſtolicas, et hunc noſtrum proceſſum, ac omnia et ſingula in eis contenta, legant, intiment, et fideliter publicare procurent, ac ipſum magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum ejus nomine, in dicta eccleſia cathedrali Landavenſi recipi auctoritate apoſtolica in canonicum, et in fratrem, ſtallo ſibi in choro, et loco in capitulo ipſius eccleſiae cathedralis Landavenſis, cum plenitudine juris canonici, aſſignatis, et praebendam per nos in dicta eccleſia Landaven. reſervatam, ſi tempore hujuſmodi reſervationis vacabat ibidem, vel poſtea vacavit, aut vacat ad praeſens, vel cum vacaverit, quam idem magiſter Rogerus per ſe, vel procuratorem ſuum modo et forma praemiſſis duxerit acceptandam, eidem magiſtro Rogero poſt acceptationem hujuſmodi cum omnibus et ſingulis pertinentiis ſuis eadem auctoritate conferant, et aſſignent; inducentes ipſum magiſtrum Rogerum, vel procuratorem ſuum, ejus nomine, in corporalem poſſeſſionem ejuſdem praebendae, juriumque et pertinentium ſuorum praedictorum eadem auctoritate, et defendendi inductum, ac facientes eum, vel procuratorem ſuum ejus nomine ad hujuſmodi praebendam, ut eſt moris, admitti, ſibique de ipſorum canonicatus et praebendae fructibus, reditibus, proventibus, juribus, et obventionibus univerſis integre reſponderi, et generaliter omnia alia et ſingula faciendi, exercendi, juxta traditam ſeu directam a ſede apoſtolica nobis formam; ita tamen quod ipſi ſubdelegati noſtri, aut aliquis alius nihil in praejudicium dicti magiſtri Rogeri valeant attemptare, nec circa ſupraſcriptas vel infraſcriptas ſententias per nos latas aliquid mutare. Et ſi contingat nos ſuper praemiſſis in aliquo procedere, de quo nobis poteſtatem omnimodam reſervamus, non intendimus propter hoc commiſſionem noſtram praedictam in aliquo revocare; niſi de revocatione ipſa ſpecialem et expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi in revocatione fecerimus mentionem. Praefatas quoque literas apoſtolicas, et hunc noſtrum proceſſum volumus penes eundem magiſtrum Rogerum, vel ejus procuratorem remanere, et non per vos, vel aliquem veſtrum ſeu quemquam alium, contra ipſius magiſtri Rogeri vel ejus procuratoris voluntatem quomodolibet detineri; contrarium vero facientes praefatis noſtris ſententiis, prout in ſcriptis latae ſunt, ipſo facto volumus ſubjacere. Mandamus tamen vobis copiam fieri de praemiſſis, ſi eam petieritis, et habere volueritis, veſtris tamen ſumptibus et expenſis. Abſolutionem autem omnium et ſingulorum, qui praefatas noſtras ſententias, aut earum aliquam quoquomodo incurrerint, nobis vel ſuperiori noſtro tantummodo reſervamus. In quorum omnium et ſingulorum praemiſſorum teſtimonium praeſentes literas noſtras, ſive praeſens publicum inſtrumentum, per notarium publicum infraſcriptum ſubſcribi et publicari mandavimus, noſtrique ſigilli fecimus appenſione muniri. Dat. et actum in capella manerii noſtri de Lambeth, Wintonienſis dioeceſis, ſexta die

die menſis Decembris, anno ab incarnatione Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae M.CCC LXXXIII. indictione ſeptima, pontificatus dicti domini noſtri papae anno ſexto, praeſentibus diſcretis viris magiſtris Johanne Prophete, Nicolao Haddeley, et Johanne Broun, notariis publicis, Meneven. Miden. et Exonien. dioeceſium, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 3.	1383.	RICHARD. II. 7.

Archiepiſcopi Cantuar. monitio, ne quis praedicet articulos ab eccleſia damnatos. Ex reg. Courtney fol. 58. b.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Willelmus, etc. ſalutem. Noverit univerſitas veſtra, nos de fratrum noſtrorum, ac aliorum doctorum in ſacra theologia, juris canonici, et civilis, caeterorumque juriſperitorum quamplurium conſilio et aſſenſu articulos ſubſequentes, in forma, quae ſequitur, condemnaſſe: Quod etc. Ne ergo zizania de agro dominico falce noſtrae condemnationis, ut credimus, amputata, per inimicum hominem et ejus fautores ſeminata, reviviſcant, omnes et ſingulos noſtrae Cantuarienſis provinciae ſubditos monemus et exhortamur in Domino, et eiſdem in virtute ſacrae obedientiae inhibemus, et ſub poena excommunicationis, quam in contravenientes ſtatim poſt lapſum ſex dierum a tempore publicationis et notitiae praeſentium, quorum ſex dierum, duos pro primo, duos pro ſecundo, et reliquos duos pro tertio et peremptorio termino, ac monitione canonica, ipſis et eorum ſingulis aſſignamus, ferimus in hiis ſcriptis, et firmiter inhibemus, ne quis eorum praedictos articulos vel aliquem eorundem publice praedicet, ſeu doceat, vel ad partem, nec auxilium, conſilium, vel favorem praebeat praedicantibus, ſeu docentibus aliquem praemiſſorum. In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum praſentibus eſt appoſitum. Datum, etc.

Monitio archiepiſcopi Cant. pro viſitatione metropolitica epiſcopatus Exon. cum bulla papae Urbani. Ex reg. Exon. Brentingham A. fol. 115.

Item, apud Chuddelegh penultimo die menſis Januarii dominus recepit mandatum rever. in Chriſto patris ac domini, dom. Willelmi, etc. ſibi directum pro viſitatione ejuſdem domini archiepiſcopi, exercenda, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

WILLELMUS, permiſſione divina archiepiſcopus Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Thomae, Dei gratia Exon. epiſcopo, ſuffraganeo noſtro, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Pridem ſanctiſſimus in Chriſto pater et dominus noſter Urbanus, div. prov. papa ſextus, pro celeriori expeditione viſitationis noſtrae Cantuar. provinciae ſuas nobis literas apoſtolicas ſub hac forma conceſſit: Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Willelmo, archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Devotionis tuae ſinceritas, quam ad nos et Romanam geris eccleſiam, promeretur, ut petitionibus tuis, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Hinc eſt, ut nos tuis ſupplicationibus inclinati, ut quotienſcunque uſque ad biennium a dato praeſentium computand. tuam provinciam volueris viſitare, poſſis, eccleſiae tuae capitulo, ac civitate, et dioec. Cantuar. prius minime viſitatis, alias civitates et dioec. ac eccleſias, monaſteria, et alia loca eccleſiaſtica provinciae Cantuar. quae malueris viſitare, et quod quotienſcunque te de quacunque civitate vel dioec. dictae provinciae, quam civitatem vel dioec. coeperis viſitare, exire contigerit, viſitationis officio integraliter completo, vel etiam non completo, poſſis ad civitatem et dioec. hujus viſitationis cauſa libere redire, priuſquam aliae civitates et dioeceſes dictae provinciae, vel tua denuo in toto vel in parte per te fuerint viſitatae; quodque poſtquam dictam provinciam in toto vel in parte viſitaveris, ut praefertur, tibi liceat viſitationem praedictam per eandem iterare provinciam, ſuffraganeorum tuorum conſilio minime requiſito, nec diffinitione tua ſuper hoc aliqua praecedente. Et ut procurationes debitas ab eccleſiis, monaſteriis, locis, perſonis taliter viſitatis provide integre poſſis percipere, acſi in viſitatione hujuſmodi debitum ordinem obſervaſſes; felicis recordationis Innocentii papae IV. praedeceſſoris noſtri, et aliis conſtitutionibus contrariis nequaquam obſtantibus; fraternitati tuae, ſi evidens utilitas aut neceſſitas id expoſcat, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, auctoritate praeſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud S. Petrum 10. cal. Dec. pontific. noſtri anno quinto.

Volentes ſiquidem noſtri metropolitici officii debitum, prout ad id de jure aſtringimur, efficacius, quo poterimus, ipſarum viribus literarum

rum ſuffulti, exequi, ſicut decet, attendenteſque utile fore, ut a veſtris eccleſia, civitate, et dioec. Exon. viſitationem noſtram hujuſmodi metropoliticam inchoemus; fraternitati veſtrae tenore praeſentium intimamus, quod nos perſonam veſtram et eccleſiam veſtram Exon. ipſiuſque decanum et capitulum, clerum et populum veſtrae dioec. jure metropolitico, favente Domino, per nos, ſeu commiſſarios noſtros, ſi fuerimus perſonaliter impediti, proponimus viſitare. Quocirca volumus, et vobis in virtute obedientiae, qua eccleſiae Cantuar. eſtis aſtricti, firmiter injungendo mandamus, quatenus hoc veſtris ſubditis intimantes, ſeu intimari facientes, praemuniatis, ſeu praemuniri faciatis eoſdem, quod ſe praeparare ſtudeant ad viſitationem noſtram hujuſmodi ſecundum ſanctiones canonicas ſubeundam. Denunciari autem faciatis omnibus, qui in dicta civitate et dioec. eccleſias ſeu eccleſiarum portiones, tanquam appropriatas detinent, quive in alienis eccleſiis aut parochiis penſiones, vel portiones aliquas percipiunt decimarum, capellaſve ſeu oratoria infra limites alicujus parochiae, vel alias qualitercunque ſe habere praetendentibus, in quibus divina faciunt celebrari; necnon univerſis rectoribus, vicariis, et quibuſcunque aliis beneficia eccleſiaſtica obtinentibus qualiacunque, quod tam eccleſias, portiones eccleſiarum, ſeu etiam decimarum hujuſmodi tenentes et percipientes, necnon capellas et oratoria hujuſmodi ſe habere dicentes jus, ſi quod habeant ſuper illis, quam rectores, vicarii, ac alii beneficiati titulos ſuos, quibus mediantibus eccleſias aut beneficia hujuſmodi fuerint aſſecuti, ſi fortaſſis plurales extiterint, diſpenſatione, ſi quam habeant in ea parte, canonica, cum cauſa viſitationis hujuſmodi exercendae per nos vel commiſſarios noſtros fiet tranſitus per eoſdem, diebus et locis per alias literas noſtras deſignand. pro termino peremptorio, et ſub poena juris, coram nobis aut commiſſariis noſtris exhibeant, detegant et oſtendant. Et quia ad cathedr. eccleſiam veſtram Exon. praedictam viſitand. die Lunae ſecundae hebdomadae xlmae, videlicet 7. die menſis Martii prox. futuro, intendimus declinare, circa perſonam veſtram, et dilectos filios, decanum et capitulum veſtrae eccleſiae antedictae, ac caeteras perſonas ejuſdem, quae viſitationi noſtrae intereſſe tenentur de conſuetudine vel de jure, cum continuatione dierum ſequentium noſtrae viſitationis officium impenſuri, tenore praeſentium peremptorie vos citamus, et per vos decanum et capitulum praedictos, et perſonas alias hujuſmodi citari peremptorie volumus et mandamus, quatenus vos dicto die Lunae, praefati vero decanus, et capitulum, et aliae perſonae ejuſdem eccleſiae, die Martis prox. tunc ſequente, de mane, ut convenit, in domo veſtra capitulari perſonaliter compareatis et compareant, noſtram viſitationem hujuſmodi per nos ſeu commiſſarios noſtros, ſi nos perſonaliter impediti id facere nequeamus, canonice faciendam, prout jus exigit, admiſſuri, facturi, et recepturi, quod juxta morem viſitationis hujuſmodi juſtitia ſuadebit. Vobis inſuper inhibemus, et per vos eiſdem decano, et capitulo, ac caeteris ſubditis veſtris inhiberi volumus, et mandamus, ne in praejudicium noſtrae viſitationis hujuſmodi faciendae quicquam attemptetis vel attemptent, ſeu faciatis aut faciant aliqualiter attemptari. De die vero receptionis praeſentium, et quid in praemiſſis duxeritis faciendum, et qualiter praeſens mandatum noſtrum fueritis executi, die Lunae et loco praedictis de mane cum nominibus citatorum in ſeparata ſchedula veſtro certificatorio annectenda conſcript. nos, vel noſtros commiſſarios certificare curetis, per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in manerio noſtro de Otteford 8. die menſis Januar. A. D. M.CCC.LXXXIII. et noſtrae tranſlat. anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 3.	1383.	RICHARD. II. 7.

Commiſſio dom. Joh. Barnet, ab archiepiſcopo in remotis agente, data. Ex reg. Courtney fol. 340. a.

WILLELMUS, permiſſione divina archiepiſc. Cantuar. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, diſcreto viro magiſtro Johanni Barnet, officiali curiae noſtrae Cantuar. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum ex quibuſdam cauſis legitimis a dioec. noſtra Cant. aliquamdiu oporteat nos abeſſe, de veſtrae diſcretionis induſtria plenam fiduciam obtinentes, vos ſpiritualitatis dictae Cantuar. dioec. et omnium juriſdictionum, nobis immediate ſubjectarum, nobis ſic abſentibus, facimus et conſtituimus noſtrum vicarium generalem, vobiſque ad facienda et exercenda omnia et ſingula, quae ad hujuſcemodi officium de jure vel conſuetudine pertinere noſcuntur; exceptis admiſſionibus et inſtitutionibus clericorum per abbatem et conventum monaſterii ſancti Auguſtini Cant. ad quaecunque beneficia eccleſiaſtica praeſentatorum communiter vel diviſim, ſeu etiam praeſentandorum; vices noſtras committimus, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in manerio noſtro de Lambeth vigeſimo ſecundo die menſis Februarii, A. D. M.CCC.LXXXIII. et noſtrae tranſlationis tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 3.	1384.	RICHARD. II. 7.

Convocatio praelatorum et cleri Cantuar. provinciae in eccleſia B. Mariae Nov. Sarum craſtino Aſcenſionis. Ex reg. Courtney fol. 82. ſeq.

In hac convocatione de ſubſidio regi dando tractabatur, et tandem die Veneris ante feſtum Pentecoſtes medietas decimae concedebatur his verbis: "Patres reverendiſſimi. Attentis neceſſitatibus domini noſtri regis et regni, ad captandam ipſius domini noſtri regis benevolentiam, et ut clerus conſervetur in libertate ſua, pro defenſione eccleſiae Anglicanae et regni, nos procuratores cleri concedimus, nomine cleri veſtri, medietatem decimae pure, quae alias fuit conditionaliter conceſſa; ſolvendam ad feſtum Omnium Sanctorum prox. futurum, quae citius ſolvi non poteſt, attenta cleri paupertate."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 3.	1384.	RICHARD. II. 8.

Alia convocatio ejuſdem anni in eccleſia S. Pauli London. primo die Decembris.

PETITIO ſubſidii regii fuit cauſa convocationis hujus, ſuper qua tractatu aliquali, inter praelatos ac clerum habito, tandem 19. die menſis Decemb. illud conceſſerunt, prout hic de verbo ad verbum plenius continetur: "Reverendiſſimi patres et domini. Quia dominus noſter rex ad debellandum hoſtes, ut aſſeritur, ſe diſpoſuit firmiter cum ſuo exercitu ſe transferre ad exteras nationes, clerus veſter totius Cant. provinciae, ſi ſic tranſeat, unam decimam integram concedit eidem infraſcriptis terminis perſolvendam; videlicet unam medietatem dictae decimae in quindena Paſchae, aliam medietatem ejuſdem decimae in quindena feſti B. Johannis Baptiſtae proxime tunc futuri. Si vero eidem domino noſtro regi et ſuo concilio expedientius videatur, infra regnum ſuum Angliae commorari, et alios cum exercitu ad partes hujuſmodi exteras deſtinare, vel ſine exercitu hujuſmodi, per alios de pace, de treugis tractare; tunc idem clerus medietatem unius decimae duntaxat concedit eidem, in quindena Paſchae eidem ſolvendam. Et haec conceſſio videtur dicto veſtro clero plurimum oneroſa, penſata medietate decimae conceſſa ultimo apud Sarum, quae non eſt plenarie hactenus perſoluta; necnon conſiderata inopia cleri praedicti, vobis reverendis patribus manifeſta. Eſt etiam intentio dicti cleri, quod interim a quocunque alio onere et impoſitione alia quacunque penitus releventur, ac etiam excuſentur. Inſuper ſupplicat idem clerus, quatenus dignemini erga dominum noſtrum regem inſtare affectuoſis precibus cum effectu, ut dignetur ſua regia celſitudo reverendo in Chriſto patri domino Norwicen. epiſcopo temporalia epiſcopatus Norwicen. in honorem Dei et eccleſiae reſtituere gratioſe."

Alia convocatio hoc anno per breve regium in eccleſia ſancti Pauli London. craſtino inventionis ſanct. crucis, ad concedendum aliquod ſubſidium regi, celebranda proponebatur; ſed dominus archiep. Cant. recepto brevi regio, ſequens dedit reſponſum.

Litera excuſatoria archiepiſcopi Cantuar. directa domino noſtro regi, quod dicta convocatio non poteſt fieri citra tempus in dicto brevi limitatum. Ibid.

TRES excellent et tres redoute ſeigneur. Je me recomman ka votre tres noble ſeigneurie, come votre aſſiduel chapelain, humblement ſignifiaunt a votre benignitee, que je receu votre honourable briefe, lendemayn de la Purification notre dame, en la quiel votre hauteſſe ma'd prie et commaunde de faire une novelle convocation des prelatz et le clergie de ma province, entre cy et la dymange en demye quareſme: donnt meſmes les prelatz et clergie pourroient reſonablement merveiller, ſi je le feiſſe comentque ils eſtoient ſi tard enſemblez en le temps de votre darrein parlement, et lors ils ſafforcerent de vous grauntier, pour la defenſe de votre roialme, et de ſeint egliſe quauntque ils poient, et ſi avaunt, que ſi toute la ſumme grauntee pour votre viage ſereit levee deinz ceſt an, as terms aſſigneez, apein le buſoigne ſe ferra ſaunz tres graunde diſeaſe de eux, quy pour lour graund povert' a meſme lour congregation refuſent de grauntier un petit ſubſidie en eide, ſocour, et defenſe de notre tres ſeint piere le pape, et de toute ſeinte egliſe; pour quiel il lour maunda ſe lettres bulleez ove graundez priers, et requeſtz, as queux ils uſſent obeiez de bone volontee, ſi ne fuſſe graund charge, qu'ils avoient touchant la defenſe du votre roialme, et de ſeinte egliſe, come deſus eſt dit. Auxi come mes freres et autres prelatz le ſavount bien. Iſint que ſi je diuſſe faire execution de votre briefe ſuſdit, ejaunt regarde al effects et noveltee d'ycele, il tournereit al plus grevous et importable domage de clergie avant dit, et areriſſement de ſeinte egliſe, et de ſes libertees, que unques ne lour aviendroient en le temps de voz nobles progenitours. Et parceque jeſpoir que vous, mon tres redoute ſeigneur, a nulle information ne mettrez ſeinte egliſe en plus greindre ſervage, que vos nobles progenitours ne ount fait en lour temps, mes que vous ſerez, ſi Dieu pleſt, en apres menteignour et defendour de franchiſes et libertees de meſme egliſe, ſi come vous avez eſte tout foiz devant ces heures, auxi come beneit et chriſtien roy duſt eſtre, de tres humble

humble cuer. Mon tres honourable ſeigneur, je vous requer, que ejaunt regard al povert' del clergie, et la bone voluntee, quil porte envers votre excellence, pour lamour de Dieu, et en eoure de charitee, vous luy vuillez a ceſt foiz, avoir pour excuſe, et eſtre content del ſumme a vous grauntee ove lour priers. Entendaunt, ſil vous pleſt, que puis que vous eſtez en votre honourable viage pour la defenſe de votre roialme, ſi come vous biez ove leide de Dieu, vous troverez meſmes les prelatz et clergie ſi bien veillauntz, et naturels de vous ſocourer, ſolonc lour poiar, come aſcun clergie de mounde poureit eſtre a lour ſeigneur lige. Et endroit ſi vous vous affiez dentier cuer en lour ſeintz priers, et de votre poeure people, jeſpoir a luy tutpuiſſant, quil vous deignera et troier bone et honorable exploit en votre dit viage. Et tres redoute ſeigneur, ſi aſkun convocation ſerreit faite pour la cauſe avant dite, me ſemble s'il plerreit a votre hauteſſe, que depuis les termes du graunt de la darrein diſme, ſount a les quinſzimes de Paſkes, et de ſeint John proſchein avenir, il ne ſereit mye affaire denſembler le clergie deinz les termes, quar toutz les cauſes, perils, et meſchiefs, qui ſount compriſz en le dit brief, et plus autres, queux moi, et mes freres ſavoiemis penſer ou deviſer, furent declareez al darein convocation auxi pleniement, come ils pourroient eſtre declaree an preſent, et l'effects de quilez ce que ſereit graunte, ſi nul y ſereit ne pourreit eſtre leve, tanque mes les termes furent paſſeez et adonques tout le clergie ſerreit en greindre voluntee de performer vos deſires, que an preſent.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 6.	Guilel. Courtney 3.	1384.	Richard. II. 8.

Litera cancellarii et theſaurar. Angliae directa pro dicta convocatione in ſuſpenſo ponenda. Ex reg. Courtney fol. 82.

Honorablez ſires et ſtables amys, nous vous ſaluons ſouvent. Vous feſſaunt a entendre, que l'endemeyn de la Purification notre dame nous recevoms un breif de notre tres redoute ſeigneur le roy, par le quiel il nous ad prie et comaunde de faire une novelle convocation des prelatz et clergie de notre province, entrecy et la dymange en demye quareſme. Dount meſmes les prelatz et clergie pourroient reſonablement marveiller, comentque ils eſtoient ſi tard enſemblez en le temps del darrein parlement, et lors ils s'afforcerent de grauntier pour la defenſe de roialme et ſeinte egliſe quaunt quils poient, et ſi avaunt, que ſi tout la ſumme grauntee pour la viage de notre dit ſeigneur ſereit levee deins ceſt an, as termes aſſignees, apein le buſoigne ſe ferra ſaunz tres graund diſeaſe de eux. Per quey ſi aſcun convocation ſerreit faite la cauſe ſuſdite, il nous ſemble, que depuis les termes en graunt del dareine diſme ſount a les quinſziemes du Paſch. et de ſeint John proſchein avenir, il ne ſerreit mye affaire d'enſſembler le clergie deinz les termes, quar toutz les cauſes, perils, et meſchiefs, quy ſount contenuz en le dit briefes, et toutz autres queux nous et nos freres ſavoiems penſier ou deviſer, furent declareez al darrein convocation auxi pleniement, come ils pourroient eſtre declareez a ceſt foiz, et leffect de quiller ce que ſerreit grauntee, ſi nul y ſerreit ne pourreit eſtre levee, tanque meſmes les termes furent paſſeez, et adonquez, et puiſque noſtre tres redout ſeigneur ſerra en ſon honourable viage, pour la defenſe de ſon roialme, tout le clergie ſerreit en greindre voluntee de perfourmer ſes deſires que an preſent, auxi come nous luy avons eſcript plus a plein. Sur quey honourablez ſires, nous vous prioms tres cherement de cuer, que vous pleſe eider par votre bon mediation, que ceſt buſoigne ſoit mys en ſuſpenſe, et ſur ceo nous vuillez envoier par vos letres votre bone et ſage counſeill et avys, ſi come vous deſirrez l'onneur et ſalvation de ſeinte egliſe, et le profit de notre dit ſeigneur le roy, et de ſon roialme. Honourables ſires et ſtables amys le toutpuiſſant vous eit toutdys en ſa ſeintiſme garde. Eſcript a Exmunſt. le 3. jour de Fevrier.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Urbani VI. 6.	Guilel. Courtney 4.	1384.	Richard. II. 8.

Archiepiſcopi Cant. litera epiſcopo Landaven. domini noſtri regis confeſſori, directa de eadem materia. Ibidem.

Venerabilis frater, et amice chariſſime. Dilectio veſtra ſciat, quod in craſtino Purificationis B. Mariae recepimus breve regium, per quod dominus noſter rex rogat mandando, quod praelatos et clerum noſtrae provinciae citra dominicam mediae Quadrageſimae faceremus, pro novo concedendo ſubſidio, convocari. Super quo eidem domino noſtro reſcribimus, dilationem petendo, prout ex copia literarum, quas ſibi tranſmittimus, hiis incluſa poteritis informari; veſtram igitur fraternitatem, de qua ſumme confidimus, toto corde rogamus, quatenus ſi contingat materiam in praeſentia veſtra tractari, pro veſtra et totius cleri utilitate, et praecipue, pro conſervatione libertatum eccleſiae Anglicanae interponere dignemini partes veſtras, et juxta materiam vobis ex hujuſmodi literarum ſerie miniſtratam, veſtrum nobis exinde ſanum conſilium deliberate tranſmittere, qualiter, viz. confratres noſtri, praelati, et clerus ab exactione hujuſmodi comminata liberi eſſe poſſint, etiamſi proinde indigna-

dignationem regiam debeamus incurrere, et confiſcationem bonorum noſtrorum temporalium ſuſtinere. Neſcimus enim, ſi hujuſmodi brevi minime pareamus hac vice, an contemptus regius contrahatur necne; credimus tamen, quod cum clerus convocari non valeat, niſi ſcripſerimus pro eodem; ſi convocatio nulla fiat, clerus in tranquillitate perſiſteret, et nos tantummodo patiemur anguſtiam, cujus eventui nos hilariter exponemus. Augeat vobis altiſſimus dierum longitudinem et ſalutem. Script. apud Exem. 5. die Februarii.

Item poſtea ſcriptum fuit epiſcopo London. pro convocatione facienda, de qua breve praedictum exigit; et dominus Cant. commiſit vices ſuas dominis London. et Winton. epiſcopis. In qua convocatione nihil fuit conceſſum. Et iidem epiſcopi continuarunt eandem convocationem uſque in diem Lunae prox. poſt feſtum corporis Chriſti. Et dominus archiepiſcopus miſit ad diſſolvendam eandem ſub forma, quae ſequitur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
URBANI VI. 6.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Diſſolutio Convocationis.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. vener. fratribus noſtris dominis Roberto, Dei gratia London. et Williel. eadem gratia Winton. epiſcopo, ſalutem, etc. Quia, ut intelleximus, procuratores cleri noſtrae Cant. provinciae jam in ultima convocatione ejuſdem cleri in eccleſia S. Pauli London. facta, et per vos auctoritate noſtra uſque ad diem Lunae prox. poſt inſtans feſtum corporis Chriſti continuata, ex communi deliberato conſilio, coram vobis, ac aliis praelatis dictae noſtrae provinciae reſponderunt, quod propter ſufficientes et rationabiles cauſas non poſſunt hac vice domino noſtro regi de aliquo ſubvenire ſubſidio. Nolentes, quod idem clerus noſter amplius iſta vice vexetur, volumus et mandamus, quatenus convocationem eandem auctoritate praedicta diſſolvatis omnino, et clerum praedictum ab omni exactione liberum penitus dimittatis. Dat. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 7.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Mandatum epiſcopi Exon. ne religioſi adminiſtrent ſacramentum euchariſtiae. Ex reg. Exon. Brentingham A. fol. 123.

THOMAS, etc. dilectis filiis decano chriſtianitatis Exon. necnon domino Nicolao, rectori eccleſiae parochialis S. Mariae majoris noſtrae civitatis Exon. ac Johanni Lucas, clerico, ſalutem, etc. Cum ſecundum ſacrorum canonum inſtituta omnes et ſinguli religioſi, qui clericis aut laicis ſacramentum unctionis extremae, vel euchariſtiae, matrimoniave ſolemnizare, non habita ſuper hiis parochialis presbyteri licentia ſpeciali, praeſumpſerint, ſunt ſententia excommunicationis majoris ipſo facto damnabiliter involuti, duntaxat per ſedem apoſtolicam abſolvendi, ac per locorum ordinarios, poſtquam de hoc eis conſtiterit, ſint excommunicati publice nunciandi; quidam tamen frater Johannes ----- religioſus de ordine fratrum praedicatorum in eodem ordine expreſſe profeſſus, ſacramentum euchariſtiae Johanni Brey, civi dictae civitatis Exon. infra parochiam eccleſiae S. Georgii ejuſdem civitatis Exon. parochiano in hoc ſacro et celebri feſto Paſch. prox. praeterito, prout ex fide dignorum teſtimonio, et fama publica referente, accepimus, non habita ſuper hoc noſtra, aut rectoris ejuſdem eccleſiae vel presbyteri paroch. licentia aliquali, ſed praeter et contra voluntatem eorundem et ipſorum cujuſlibet temere miniſtravit, dictam majoris excommunicationis ſententiam ipſo facto publice damnabiliter incurrendo, ac citra miſſas celebravit, agens in officio, ut prius, notam irregularitatis miſerabiliter contrahendo. Quae omnia et ſingula ſunt adeo publica, manifeſta, et notoria, quod nulla tergiverſatione poſſit celari. Volentes tamen ſuper praemiſſis plenius informari, vobis communiter et diviſim, firmiter injungentes, committimus et mandamus, quatenus citetis, ſeu citari faciatis peremptorie praefatum fratrem Johannem —— religioſum praedictum, quod compareat coram officiali noſtro principali, aut in ejus abſentia coram praeſidente conſ. noſtri Exon. die Mercurii prox. poſt feſtum apoſtolorum Philippi et Jacobi prox. futurum, probationes quaſcunque ſuper praemiſſis tunc ibidem producendas miniſtrand. et legitime faciend. viſuri, et audituri, facturique ulterius et recepturi, quod canonicae in hac parte dictaverint ſanctiones. De die vero receptionis praeſentium, ac citationis veſtrae, modoque et forma ejuſdem, et ſi dictum fratrem Johannem perſonaliter citaveritis, necnon quid feceritis in praemiſſis, praefatum officialem ſeu praeſidentem dictis die et loco certificetis per veſtras, ſeu certificet ille veſtrum, qui, etc. Dat. in manerio noſtro de Clyſt. 23. die Aprilis, annis Domini et conſecrat. ſupradictis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 7.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo London. pro incommodo cleri evitando, cum brevi regio de colligenda medietate decimae. Ex reg. Courtney fol. 83.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. vener. fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Breve regium 24. die Junii, A. D. infraſcripto recepimus in haec verba: Richardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Willelmo, eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati, ſalutem. Cum vos, caeterique confratres coepiſcopi et ſuffraganei veſtri, ac alii praelati, et clerus veſtrae Cantuar. provinciae in convocatione praelatorum et cleri hujuſmodi in eccleſia cathedr. S. Pauli London. 19. die Decembris ultimo praeterito, per vos facta, ad captandam noſtram regiam benevolentiam, pro defenſione regni noſtri Angliae, et eccleſiae Anglicanae, medietatem unius decimae de beneficiis eccleſiaſticis dictae provinciae taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis, nobis conceſſeritis in quindena Paſchae prox. praeterita perſolvendam; de qua quidem medietate unius decimae nobis eſt reſponſum ad ſcaccarium noſtrum, ut accepimus; ac vos, caeterique confratres, et ſuffraganei veſtri, ac alii praelati, et clerus dictae veſtrae provinciae in dicta convocatione eodem 19. die Decembris nobis conceſſeritis quandam aliam medietatem, in quindena S. Johannis Baptiſtae prox. futura perſolvendam, in caſu, quo nos in propria perſona noſtra cum exercitu noſtro verſus partes exteras contingeret proficiſci: nos pro eo, quod de aſſenſu et deliberato conſilio procerum et magnatum dicti regni noſtri ad proficiſcendum in propria perſona noſtra verſus partes Scotiae, contra aggreſſus inimicorum noſtrorum cum omni feſtinatione poſſibili ordinamus, volentes de dicta ultima medietate decimae praedictae, juxta conceſſionem praedictam, reſponderi; vobis mandamus, quod aliquos viros fide dignos de clero dictae veſtrae dioec. pro quibus reſpondere volueritis, ad dictam ultimam medietatem in dioec. veſtra praedicta levandam et colligendam, prout moris eſt, deputari et aſſignari faciatis. Ita quod nobis de tota pecunia ejuſdem ultimae medietatis decimae praedictae, in feſto S. Mariae Magdalenae prox. futuro reſpondeatur; theſaur. et barones de ſcaccario noſtro de nominibus illorum, quos ad hoc deputaveritis, citra octabas S. Johannis Baptiſtae prox. futuras, ad ultimum diſtincte et aperte certificantes. Et hoc, ſicut nos, et honorem noſtrum, ac ſalvationem, defenſionemque eccleſiae et regni praedictorum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte meipſo apud Weſtm. 12. die Junii, anno regni noſtri viii.

Cum itaque terminus ſolutionis dictae medietatis decimae non ſolutae per nos, ac caeteros praelatos, et clerum dictae noſtrae provinciae, ut praemittitur, limitatus, adeo ſit vicinus, quod nec citra eundem terminum, nec diu poſt, conditio in eadem conceſſione, ut praefertur, appoſita veriſimiliter poterit adimpleri; non immerito admirari poterimus, quod abſque nova conceſſione in ea parte breve hujuſmodi emanavit, niſi conceſſio illa conditionalis, eo quod, ſicut ex dicti brevis ſerie colligi poterit, ſine definitione temporis facta erat, ad tempus quodcunque futurum, pro voto petentium, referri debeat vel extendi; quod intentioni concedentium omnino credimus obviare. Nos igitur pro ipſorum incommodo evitando, de intentione ſua in hac parte plenius certiorari volentes, vobis virtute obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus eiſdem ſuffraganeis noſtris veſtras proinde literas dirigentes, de ipſorum et cleri ſui intentione in praemiſſis celerius, quo fieri poterit, diligenter et fideliter inquiratis. Et quid per inquiſitionem eandem inveneritis, ac de veſtra intentione circa praemiſſa, nos eodem expedito negotio, omni mora poſtpoſita, clare et diſtincte reddatis per veſtras literas certiores. Dat. in palatio noſtro Cant. dicto 24. die Junii, A. D. M. CCC. LXXXIV. et noſtrae tranſlationis iv.

Archiepiſcopi Cantuar. literae directae papae Urbano VI. *pro defenſione privilegiorum eccleſiae Cantuarienſis contra epiſcopos Exon. et alios.* Ibid. fol. 112. a.

BEATISSIME pater. Licet veſtra Cantuarienſis eccleſia, omnium eccleſiarum hujus inſulae prima mater, in qua olim per revelationem Jeſu Chriſti orthodoxa fides, radix nobiliſſima, expulſis antiqui hoſtis inſidiis, in eadem inſula primum excrevit, ex cujus ſegete omnes inſulani fructum uberrimum collegerunt, a ſanctis Romanis pontificibus, praedeceſſoribus veſtris, variis libertatum et privilegiorum inſigniis munita fuerit et dotata, et eam, ut propriam et primam hujus regionis ſobolem, ob ſanctorum Auguſtini, Thomae, et aliorum ejuſdem eccleſiae reverentiam patronorum, ſub tuitione ſpeciali manuum ſuarum tenuerint, ac eam volentes in pacis tranquillitate conſiſtere, ipſius libertates, dignitates, et jura ſub poenis gravibus et cenſuris inviolata ſervari mandaverint, prout in apoſtolicae ſedis apicibus, et antiquorum ſcriniorum abditis, ac praedeceſſorum meorum geſtis et vita narrationes continetur; tamen venerabilis frater meus Exonienſis epiſcopus, et quidam alii mei, et eccleſiae meae ſuffraganei, qui ipſius li-

bertates, privilegia, et jura ſervare, et pro poſſe tueri corporali juramento firmiter ſunt aſtricti, contra eandem eccleſiam, matrem ſuam, velut ingrati filii, et hujuſcemodi immemores juramenti, non ut mihi ſuffragantes, ſed potius reſiſtentes, privilegia, libertates, et jura hujuſmodi veriſimiliter eis nota, nimis voluntarie impugnare, quin verius omnino deſtruere et enervare nituntur; immo dictus epiſcopus, dum juxta officii mei debitum veſtrae ſanctitatis indulto munitus eccleſiam Exonienſem, tam in capite, quam in membris, jure metropolitico viſitabam, ut correctionis limam effugeret, certis mandatariis meis ad citandum eundem legitime deputatis, per familiares ſuos in impedimentum juriſdictionis meae tantae malignitatis inſidias praeparari, talemque eis violentiam, ac literis meis contumeliam procuravit inferri, qualem temporibus praedeceſſorum meorum alicui non recolitur fore factam. Nonnulli etiam eorundem ſuffraganeorum, qui plus caeteris in curae paſtoralis excubiis ſuffragiis metropoliticis indigere noſcuntur, cupientes hujuſmodi carere praeſidiis, et cui ſubeſſe tenentur obedientiae nexibus liberari, ut pro ſe et ſubditis ſuis perſonalis exemptionis titulo inſigniri valerent, apoſtolicatus veſtri beatitudinem, ut accepi, inſtantius interpellent, quod utique cum debita veſtrae ſanctitatis reverentia ſcribam, nedum veſtram Cantuarienſem mutilaret eccleſiam, quae tanto diſcrimini non conſueverat ſubjacere, ſed in periculoſum vergeret diſpendium ſubditorum. De veſtra igitur, pater ſanctiſſime, providentia manſueta, et manſuetudine providendi confiſus, ſine qua onus humeris meis impoſitum non potero ſupportare, ad pedes veſtrae beatitudinis provolutus, has effundo humiles preces meas, quatenus veſtram dictam peculiarem eccleſiam in ſinu veſtrae protectionis ſpecialiter collocantes, et tam ſpecialem filiam, nomine Chriſti fundatam, et ſummae Trinitatis radiis decoratam, atque glorioſi Thomae martyris rutilanti ſanguine pro jure et libertate ejuſdem aſperſam, atque etiam rubricatam, ab impugnationibus adverſus eam ambitis honoribus cervicem erigentium, benignitate ſolita, defenſare; et ſicuti in partem paſtoralis ſolicitudinis, licet indignum miniſtrum ipſius eccleſiae, motu proprio eadem veſtra ſanctitas me creavit, ita ut ea, quae ad tantum miniſterium mihi commiſſum pertinent, peragere valeam, dignetur ſanctitas ipſa ſub ſuae protectionis clypeo gubernare; et ſicut ejuſdem ſanctitatis auribus quodque ſiniſtrum de me, aut meis proceſſibus inſtillari contigerit, praedeceſſorum veſtrorum inhaerendo veſtigiis, illud veſtrae ſpeciali audientiae reſervare dignemini, occultis ſuſurris de facili non credentes, ſed poſtquam veſtrae ſanctitatis clementia de ſuggeſtorum qualitate plene fuerit informata, amputatis, ſi libeat, diſpendioſis litigiorum amfractibus, talem finem imponere, qui veſtrae magis complaceat ſanctitati, cujus beneplacitis hilariter acquieſcam. Abſit veruntamen, pater ſancte, quod eccleſia ipſa, quae ante me extitit domina, nunc per me miſerum vel tempore meo, ex meo, quod abſit, incauto ſilentio efficeretur ancilla; pro cujus defenſione, ſi ſperarem exinde majorem fructum afferre, in propria perſona veſtrae ſanctitatis praeſentiam adire diſponerem, nullum timens genus anguſtiae ſuſtinere. Caeterum ut devotionis affectus, qui erga veſtram paternam clementiam viget in filio ſupplicante, clareſcat, per dilectum clericum meum dominum Johannem Cateby exhibitorem praeſentium, eidem veſtrae clementiae ſatis notum...... flor. de camera veſtrae ſanctitatis aerario duxi affectuoſe deſtinandos, amplioris ſummae cumulum ſummo deſiderio vobis mittere mallens, ſi rerum affluentia cordis intimis arrideret. Placeat igitur beatudini veſtrae illud exiguum placida voluntate recipere, ſinceritatem devotionis mittentis, adverſi temporis fortuna, variis tribulationibus, et attritionibus tam afflicti, ſi libeat, attendentes, ac dictum clericum meum, ac ſingula mea, per eum promovenda negotia, ſolitae benignitatis affectu habentes in paternae pietatis viſceribus commendata; hoc etenim, pie pater, attento, qualiter inferiores ex una, videlicet, populares non famulari, ſed dominari volentes, in bonae memoriae domini Simonis praedeceſſoris mei ultimi necem crudelem nefarie conſpirantes, lucernam tanti luminis extinguebant; et jam ex altera parte, ſuperiores eorum ſcilicet, eccleſiarum praelati, caput ſuum, velut ingratitudinis membra dedignantes agnoſcere, contra ipſum impudenti arrogantia reluctantur; non video quin id cedet in perpetuum detrimentum eccleſiae, niſi ad praeſidentes in ea ſumma veſtrae ſanctitatis providentia ſic dextram ſuae poteſtatis extendat, quod in timore et reverentia plus ſolito habeantur. Sanctiſſimam perſonam veſtram altiſſimus conſervet incolumem ad utilitatem eccleſiae ſuae ſanctae. Scriptum apud Exmynſtr. ultimo die Junii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 7.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Concordia finalis inter dominum archiepiſcopum et epiſcopum Exonienſem.
Ex reg. Courtney fol. 113. b.

SECUNDO die menſis Julii, anno Domini M.CCC.LXXXIV. indictione ſeptima, pontificatus Urbani papae ſexti anno ſeptimo, in domo capitulari eccleſiae Exonienſis, coram reverendo in Chriſto patre ac domino, domino Willelmo, Dei gratia Cantuarienſi archiepiſcopo, pro tribunali ſedente, venerabilis frater dominus Thomas, Dei gratia Exonienſis epiſcopus, quandam ſchedulam per unum clericum de ſuis publice legi fecit, et ſuam in ea parte voluntatem exprimens; ſchedulam ipſam perlectam porrexit dicto domino Cantuarienſi; volens et revocans, ac ſupplicans, et dixit, prout in eadem ſchedula plenius continetur. Et ſubſequenter

ſequenter idem dominus Cantuarienſis ſchedulam ſic porrectam recepit, et eam ac contenta in ea, ſalvo jure eccleſiae ſuae Cantuarienſis, admiſit, cujus tenor talis eſt: Reverendiſſime pater. Poenitet me, quod in aliquo videtur vobis, quod diſplicui paternitati veſtrae, cui pro viribus ſemper propoſui, ſalvo ſtatu meo et eccleſiae meae, in omnibus complacere. Et ſcire dignemini, pater, quod ante haec tempora nunquam intelligere potui, quam praerogativam ſeu conſuetudinem habuiſtis, ſicut praetendiſtis vos habere, nec quae, nec qualia praeterquam in jure communi expreſſa exercuerunt praedeceſſores et praeceſſores veſtri in viſitationibus ſuis metropoliticis, retroactis temporibus ſucceſſivis; et praecipue de quorumcunque ſubditorum criminibus et exceſſibus inquirere, et ea corrigere, et reformare, ac cauſas et negotia quaecunque in viſitatione metropolitica emergentia, per ſe et ſuos audire, et fine debito terminare; ordines factos et non factos conferre, perſonas ad beneficia quaecunque, et qualitercunque vacanda ad metropolitanum praeſentatas admittere, inſtituere, et inducere, ſeu facere induci, et beneficia hujuſmodi, etiamſi canonicatus, praebendae, dignitates, aut perſonatus, vel officia etiam in eccleſiis cathedralibus fuerint, ſi per privationem, ſeu amotionem, vel declarationem privationis ipſo jure per metropolitanum factam vacent, jure ſuo conferre, permutationes beneficiorum auctorizare, et reſignationes admittere; abbates, abbatiſſas, et priores electos confirmare, et confirmatos benedicendos benedicere, ſi ad metropolitanum recurrant, priores ex cauſis licitis amovere, et alios praeficere loco eorum; teſtamenta etiam beneficiatorum, et nobilium perſonarum inſinuare, examinare, et approbare, ac bonorum ſuorum adminiſtrationes, etiamſi ab inteſtato deceſſerint, committere, fructus, reditus, et proventus quorumcunque beneficiorum vacantium provenientes, percipere, et diſponere de eiſdem. Verum quia, reverendiſſime pater, per inſpectionem munimentorum ac regiſtrorum praeceſſorum et praedeceſſorum veſtrorum pro relevamine conſcientiae meae ſum informatus, quod praeceſſores et praedeceſſores veſtri interpellatis vicibus praemiſſa, permutationum auctorizationibus et fructuum beneficiorum vacantium perceptionibus duntaxat exceptis, in diverſis dioeceſibus veſtrae provinciae exercuerunt; et aliunde informationem accepi, quod praeceſſores et praedeceſſores mei ſimili modo, quoad perſonas ad eos, durante viſitatione metropolitica hujuſmodi, recurrentes ſuo jure diverſis temporibus exercuerunt; volo, pater benigniſſime, pro bono pacis, ut vos ſimili modo in dioeceſi mea exerceatis, abſque tamen praejudicio meo, et ſucceſſorum meorum, modo, quo praedicitur; videlicet, quod praeventiones in praemiſſis effectum hinc et inde habeant ſine fraude, praeterquam in correctionibus, et reformationibus criminum, exceſſuum et defectuum ex officio mero, et probationibus teſtamentorum quorumcunque, habentium beneficia ſeu bona in diverſis dioeceſibus provinciae veſtrae Cantuarienſis, et in collationibus beneficiorum et inſtitutionibus praeſentatorum ad beneficia, et praefectione priorum et aliorum ad prioratus et officia, quae per privationem, amotionem, ſeu declarationem privationis per metropolitanum factas vacare continget, quae metropolitanus libere poterit exercere. Volo etiam, cum ſuper praemiſſis auctorizationibus permutationum, et perceptione fructuum beneficiorum vacantium ſimili modo fuero informatus, quod in illis, ſicut et caeteris ſupradictis conſimilis praeventio habeatur et exerceatur hinc et inde. Inſuper, reverendiſſime pater, quia alias emanavit mandatum meum, in quo cavebatur, quod ego ac praeceſſores et praedeceſſores mei ſolum et in ſolidum praemiſſa exercuerunt, durante viſitatione metropolitica, correctione criminum et exceſſuum notoriorum in viſitatione hujuſmodi compertorum duntaxat excepta, et credo per informationem antedictam in verbis illis, ſolum et in ſolidum, me erraſſe; ideo errorem meum hujuſmodi, quatenus de facto proceſſit, revoco; ſupplicans reverendiſſimae paternitati veſtrae, quatenus omnia, quae per ſiniſtram ſuſpicionem de me concepiſtis, remittere dignemini gratioſe, praeſentibus tunc ibidem magiſtris Willelmo Byde, Ada de Mottrum, Nicolao Hadley, Willelmo Piers, Johanne Prophet, et Willelmo Hornby, et aliis..... Quo facto, vocatis canonicis ipſius eccleſiae, et ibidem capitulariter congregatis, dictus reverendus pater dominus Cantuarienſis a magiſtris Nicolao de Braybroke, Johanne Cheyne, et domino Hugone de Bridham, canonicis ipſius eccleſiae, inquiſivit, an vellent aliquid proponere tunc ibidem, quare firmis eorum, quas habent in eadem eccleſia, privati non debeant pronunciari, eo quod in terminis ſolutionis de ſtatuto eccleſiae limitatis, non ſatisfecerint: ad quod idem Nicolaus, Johannes, et Hugo aſſeruerunt ſe et quoſcunque alios firmarios ipſius eccleſiae, praeter dominum Willelmum Dowbrugg, die proxima praecedente in manus praeſidentis et capituli reſignaſſe; et pro eo, quod dominus Cantuarienſis impoſuit eis, quod hoc fecerant in fraudem et excluſionem officii ſui, ipſas firmas omnes iidem firmarii tunc ibidem denuo reſignarunt in manus praeſidentis et capituli, ut praefertur, et ad eorum ſupplicationem idem dominus Cantuarienſis reſignationes ipſas admiſit. Et tandem, quia erat magna altercatio inter ipſos canonicos de certitudine ſtatutorum ipſius eccleſiae; de conſenſu omnium voluit, quod eſſent quatuor canonici, videlicet, praecentor, et cancellarius, ac magiſter Willelmus Trevelles, et dominus Willelmus Colmpton, ad informandum dominum ex parte capituli ſuper dubiis ſtatutorum ſuorum, ad finem quod ipſa poſſet declarare, et eadem ſtatuta pro perpetuo ſtabilire.

Inſtrumentum

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 7.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Inſtrumentum ſuper examinatione fratris Willelmi Buxton, ſchiſmatici, coram rege et aliis facta ab archiepiſcopo Cantuar. Ex reg. Courtney fol. 80. b.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, quod anno ab incarnatione Domini, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. CCC. LXXXIV. indictione octava, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae ſexti, anno ſeptimo, menſis Novembris die decimo nono, coram illuſtriſſimo principe et domino, domino Richardo, Dei gratia rege Angliae, ac dominis duce Lancaſtr. comite Bukyngham, domino Johanne de Monte Acuto milite, ſeneſcallo hoſpitii ejuſdem domini noſtri regis, et domino Radulpho, filio comitis Stafford. domini Thomae de Monte Acuto legum inceptoris, ac Thomae Crocer, rectoris eccleſiae de Bockyng, et Johanne Beauchamp, ſcutiferi regis, teſtium ad hoc vocatorum praeſentia, in quodam clauſo ſive ſcupa infra cameram dicti regis apud Weſtm. reverendus pater dominus Willelmus, Cant. archiepiſcopus, quendam fratrem Willelmum Buxton, Anglicum, epiſcopum Maragaen. ordinis fratrum praedicatorum ſe dicentem, tunc ibidem perſonaliter conſtitutum, et de mandato regis captum, tanquam ſchiſmaticum, ſtatum domini noſtri Urbani praedicti, ut dicebatur, in locis quamplurimis defamantem; et ſtatum Roberti Gebenen. dicti Clementis antipapae promoventem; tunc ibidem ſuper eo publice impetebat, et interrogavit eundem ſaepius et inſtanter, quid ſentiit de dicto domino noſtro Urbano, et an eum teneat verum papam, vel dictum Robertum Gebenen. et an hoc praedicaverat hic in regno? Cui interrogationi praefatus Willelmus Buxton vultu conſtanti et audaci reſpondens, ac praemittens inter caetera hujuſmodi verba; "Deum timete, regem honorificate, fraternitatem diligite," dixit expreſſe, quod hoc non praedicavit publice; ſed jam tarde venit in Angliam pro ſalute animae ſuae, maxime ed evitand. mortale peccatum, et pro honore regis et ſalute regni ſui, ut ipſum ac clerum et populum ſuper hiis, quae in hac parte didicit, informaret; factis ſiquidem tam per dictum reverend. patrem dominum Cant. archiepiſcopum primo, quam per regem ac ducem Lancaſtr. et alios tunc ibidem praeſentes ſingillatim nonnullis rationibus coloratis, et fortibus argumentis, contra dicta ipſius fratris Willelmi, ad fundand. ſtatum dicti domini noſtri Urbani et reprobandum ſtatum praefati Gebenen. et habitis ſuper eo altercationibus hinc et inde, tandem praefatus frater Willelmus, ut plene ac plane et abſque cavillationibus ſeu ſubterfugiis quibuſcunque, non coactus, ſed libere diceret vota ſua, quaſi per omnes et ſingulos requiſitus; finaliter dixit et affirmavit expreſſe, quod receptis informationibus per eum primo tam in Anglia, quam in Flandria ex dictis archiepiſcopi Caſſelen. et aliorum amicorum ejuſdem domini Urbani, et etiam ex ſcriptura Johannis de Liniano, doctoris, et ſubſequenter in Francia ex dictis Anglici, epiſcopum Albanen. ſanctae Romanae eccleſiae cardinalem ſe dicentis, et aliorum cardinalium praetenſorum antipapae adhaerentium, ac etiam ex confeſſionibus aliorum cardinalium defunctorum ante obitum eorundem factis et publicatis in ſcriptis; videbatur ſibi, quod dictus Clemens fuerat et eſt verus papa, et hoc idem aſſeruit conſtanter ſe velle tenere et advocare coram clero et populo ubicunque, prout in literis dicti Anglici cardinalis praetenſi, quarum copiam infraſcript. tunc ibidem exhibuit, plenius continetur; ſi ſuper electione facta per cardinales de perſona dicti domini Urbani, et metu, quem in eadem electione ſe habuiſſe dicebant, eiſdem cardinalibus eligentibus fides et credentia debeat adhiberi, licet totus mundus affirmaret contrarium: ex adverſo dixit etiam et promiſit, quod ſi per clericos in jure peritos poterit informari, quod ipſis cardinalibus, qui ſoli interfuerunt electioni hujuſmodi, non ſit de jure credendum, praedictum Urbanum, tanquam verum papam, tenebit et profitebitur ſimpliciter et expreſſe. Et quia pro parte dicti domini Urbani per dictum dominum Cant. erat praedicto Willelmo objectum, quod dicti cardinales praetenſi, poſtquam elegerant dictum dominum Urbanum, et fuerant in libertate ſua extra Romam, ad eundem Urbanum libere redierunt, ac pro ſe et ſuis ab ipſo domino Urbano, tanquam papa, gratias impetrarunt, et habuerunt; praedictus Willelmus Buxton dixit deliberate, ut apparuit, quod ſi poſſet probari, quod hoc erat verum, poſtquam cardinales ipſi fuerunt in libertate ſua, extra territorium Romanorum, ſine ampliori diſputatione vel probatione alia voluit haberi et reputari in omnibus aliis ſibi impoſitis pro convicto. Tandem ſupervenientibus dominis comite Arundel, et Michaele atte Poole, cancellario Angliae, et cum dicto fratre Willelmo ſuper praemiſſis diſputantibus, idem frater Willelmus dixit et aſſeruit, et ſe ſubjecit per omnia ſicut prius. Caterum quia reclamante praefato domino archiepiſcopo, dictus frater Willelmus non poterat admitti, ut voluit, ad diſputand. publice coram clero ſuper praetactis, ne ea, quae pro ſtatu dicti domini Urbani in parliamento apud Glouc. celebrato, de conſenſu regis, praelatorum, et cleri, ac procerum regni erant per viam ſtatuti firmata, ponerentur in dubio; ad petitionem ipſius fratris Willelmi, quoſcunque praelatos et clericos Urbaniſtas pro ſuis informatoribus, vel judicibus recuſantis expreſſe, et alterius cujuſcunque clerici informationi et judicio ſe velle ſubjicere aſſerentis; inter alios praelatos de regno ſibi nominatos, ibidem finaliter de expreſſo ipſius fratris Willelmi

Willelmi conſenſu domini Elien. Sarum. et Roffen. epiſcopi ad audiendum eundem in ea parte per dominum regem, ducem, et comites, et alios praedictos dominos fuerant aſſignati; praedicto domino archiepiſcopo ſuiipſius recuſationem penſante, atque judicis et diſputantis officium penitus declinante. Unde praedictus frater Willelmus gratanter, ut apparuit, ipſorum epiſcoporum judicio ſe ſubmiſit; dum tamen ex praemiſſis confeſſatis vel impoſterum confeſſandis, per eum poterit coram eiſdem epiſcopis per aliquem clericum diſputantem cum eo convinci. Quibus omnibus ſic dictis et habitis tunc ibidem, ad petitionem dicti domini Cant. dominus noſter rex voluit et praecepit, quod dictus frater Willelmus ad priorem ordinis praedicatorum London. mitteretur, ſalvo cuſtodiend. in carcere, donec ſedes apoſtolica ſuper eo aliud duxerit ordinand.

Tenor literarum, de quibus ſupra fit mentio, ſequitur in haec verba: * — Univerſis Chriſti fidelibus praeſentes literas inſpecturis, Anglicus, miſeratione divina epiſcopus Alban. ſanctae Romanae eccleſiae cardinalis, ſalutem, ac in unitate eccleſiae indiſſolubili charitate inſeri verae viti. Quam periculoſa res eſt gregem dominicum aggredi per abrupta, in latrones incidere, et vero paſtore dimiſſo, mercenarium imitari, vetus hiſtoria ſcripturae ſanctae declarat. Sic tempore Moiſis vitulus pro Deo colitur, populus ſeditioſus conſumitur, et ab inimicis ſuis rebelles et increduli devincuntur. Quam etiam gratum ſit Deo verum paſtorem et unicum ſuum populum imitari aperto miraculo, dum Aaronis virga floruit, ſermone prophetico, dum Oſee propheta aſſeruit, "congregabuntur filii Iſrael, et ponent ſibi caput unum"; ac praecepto dominico dum ipſemet Chriſtus Jeſus mandat, "fiet unum ovile et unus paſtor," lucide edocemur. Quamobrem ferali peſte ſchiſmatis noſtris, proh dolor! vigente temporibus, in eccleſia ſancta Dei flebiliter concutitur plebs fidelis; dum nonnulli filii Belial tunicam Domini inconſutilem, et unicam matrem noſtram, ſanctam videlicet univerſalem eccleſiam, ſponſam Chriſti dividere, ſcindere, ac morſibus caninis lacerare nituntur. Sane reverend. in Chriſto frater, Willelmus, Anglicus natione, epiſcopus Maragaen. ordinis fratrum praedicatorum profeſſor, per nos tempore felicis recordationis domini Gregorii papae undecimi, pontificatus ſui anno quarto, de ipſius mandato in epiſcopum conſecratus, ad nos ſuos maturavit acceſſus, petens a nobis humiliter, ſaepius et inſtanter, vero corde et ſincero animo informari, quem credimus verum papam, cujus devotioni reſponſum dedimus in hac forma: fatemur in noſtra conſcientia, et ſic volumus pro nobis et nobis commiſſis coram ſummo judice in extremo examine reſpondere, de ſuaque ineffabili miſericordia pro meritis finaliter praemiari, ſemoto quocunque conſcientiae ſcrupulo, firmaque fide credimus, et ſimpliciter confitemur, ſanctiſſimum dominum, noſtrum dominum Clementem, papam ſeptimum, natum de ſolo imper. et de domo comitatus Gebenn. vocatum ante promotionem ſuam ad ſummi pontificatus apicem, Robertum de Gebennis, ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbyterum cardinal. tituli Baſilicae 12. apoſtolorum aſſenſu unanimi reverendiſſimorum patrum dominorum cardinalium ſanctae Romanae eccleſiae, divinaque providente miſericordia electum in ſummum pontificem, Chriſti vicarium in terris, ac unicum univerſalis eccleſiae militantis patrem praecipuum et paſtorem. Caeterum domini cardinales, qui poſt ipſius domini noſtri electionem canonicam deceſſerunt, in extremis dierum ſuorum, ubi nullius, niſi ſolius Dei omnipotentis timorem habebant, hoc idem tabellionum ac teſtium venerabilium epiſcoporum et aliorum multitudine aſſiſtente, et ad hoc ſpecialiter vocata, in animarum ſuarum periculo tenuerunt firmiter et ſimpliciter, abſque cujuſcunque haeſitationis ſcrupulo, palam et publice profeſſi fuerunt, ſuper quo fecerunt per tabelliones ipſos publica confici inſtrumenta; ut exinde cunctis in facto hujuſmodi tam arduo haeſitantibus, velut lucerna ſuper candelabrum poſita, veritas eluceret, erroris umbraculis penitus confutatis. Omnes etiam domini cardinales ſuperſtites in animarum ſuarum periculum, una et viva voce fatentur et continue, firmiter et ſimpliciter tenuerunt et tenent, quod praedict. ſanctiſſimum patrem, et dominum noſtrum, dominum Clementem, et nullum alium poſt obitum dicti domini Gregorii libere et legitime elegerunt. Cum ergo praedictis dominis cardinalibus duntaxat de electione legitima ſummi pontificis ſimpliciter et firmiter ſit credendum, et ſub poena peccati mortalis in religione chriſtiana tenend. eſſe in terris Chriſti vicarium, ac univerſalis eccleſiae paſtorem unicum, quem iidem cardinales mere, libere, et unanimiter eſſe aſſerunt verum papam; charitatem veſtram ſinceris affectibus in Domino exhortamur, et obſecramus per viſcera miſericordiae Jeſu Chriſti, quatenus pro ſalute animarum veſtrarum, Dei timorem, cujus cauſa agitur, quibuſcunque mundanis favoribus praeponentes, ad credend. vel tenend. in facto hujuſmodi aliter, quam praemittitur, nullatenus inclinetur cor veſtrum; ſi demum cupiatis vitam aeternae beatitudinis ingredi, nuptialique veſte indui, et in extremo die judicii annumerari ovibus Jeſu Chriſti: et ita praefato epiſcopo ſuaſimus et ſuademus in pura conſcientia atque fide. In quorum teſtimonium praeſentes literas fieri fecimus, noſtrique ſigilli appenſione muniri. Dat. Avinion. die viceſimo tertio menſis Junii, anno a nativitate Domini M. CCC. LXXXIV. pontificatus dicti domini Clementis, divina providentia papae ſeptimi, anno ſexto. Praemiſſa omnia aſſerimus et fatemur eſſe vera. In cujus rei teſtimonium manu noſtra propria in iſta virgula nos ſcribimus; ita eſt A. epiſcopus, et cardinalis Alban.——Acta ſunt haec anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, praeſentibus tunc ibidem teſtibus ſupraſcriptis, ut praemittitur, ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

* Tit. Declaratio conſcientiae domini Anglici Alban. epiſcop. ſuper electione domini Clementis, antipapae.

4 *Proteſtatio*

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 7.	GUILEL. COURTNEY 4.	1384.	RICHARD. II. 8.

Proteſtatio facta per dominum archiepiſcopum Cant. in pleno parliamento pro eccleſia in ſua libertate conſervanda. Ex reg. Courtney fol. 81. b.

MEMORAND. quod decimo ſeptimo die menſis Decembris, anno Domini M. CCC. LXXXIV. et regni regis Richardi ſecundi poſt conqueſtum octavo, in pleno parliamento ejuſdem domini regis die et anno ſupradictis tent. apud Weſtm. audito per reverendiſſimum in Chriſto patrem dominum Willelmum, Dei gratia Cant. archiepiſcopum, totius Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, quod milites comitatuum, cives civitatum, et burgenſes regni Angliae, tunc ibidem pro dicto parliamento convocati, dicto domino noſtro regi quoddam ſubſidium in ſupportationem oneris eidem domino noſtro regi, et regno ſuo incumbentis, duas quintaſdecimas, a populo regni ſui levandas, ſub certa conditione eidem domino noſtro regi ſolvendas conceſſerunt; videlicet quod praelati et clerus dicti regni praefato domino noſtro regi duas decimas de beneficiis ſuis eccleſiaſticis ad decimam ſolvere conſuetis ſimili modo concederent, prout in quadam ſchedula indentata, conceſſionem et conditionem hujuſmodi continent. per eos porrecta, plenius apparebat. Et ſtatim praefatus dominus Cant. archiepiſcopus, aſſiſtentibus ſibi aliis confratribus et ſuffraganeis ſuis tunc praeſentibus, coram dicto domino rege, epiſcopis, et aliis praelatis, comitibus, baronibus, et populo in pleno parliamento inibi congregatis, dixit expreſſe et publice proteſtabatur: "Quod cum ſancta mater eccleſia tam toto tempore dicti domini regis, quam progenitorum ſuorum, in plena ſua libertate perſtiterit; non potuit, de jure, nec debuit, ad conditionem hujuſmodi obſervandam arctari. Dixit inſuper publice idem archiepiſcopus, quod nunquam de caetero cum clero ſuo ſuper aliquo ſubſidio regi concedendo tractaret, nec convocationem faceret hac de cauſa, donec dicta conditio rejecta fuerit et deleta." Qua proteſtatione facta, praefatus dominus noſter rex, volens, ut aſſeruit, eccleſiam ſua priſtina libertate gaudere, hujuſmodi conditionem de ſchedula memorata extrahi, ſive abradi omnino praecepit, et fecit publice tunc ibidem.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

PER breve regium archiepiſcopo Ebor. directum, dat. 12. die menſis Aprilis, convocatio ſummonetur in eccleſia B. Petri Ebor. in craſtino tranſlationis S. Thomae martyris, uti patet ex rot. parliam.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 8.	GUILEL. COURTNEY 5.	1385.	RICHARD. II. 9.

Licentia ab archiepiſcopo Cant. conceſſa, ut canonici utantur caligis loco botorum. Ex reg. Courtney fol. 62. a.

WILLELMUS, etc. dilectis in Chriſto filiis, abbati et conventui monaſterii ſancti Auguſtini Briſtol. Wigornienſis dioeceſis, ſalutem. Licet in domo Domini ſacra, videlicet religione, decor praecipue honeſtatis interius Deo gratae, et exterius inſpicientibus placidae, requiratur; in viſitatione tamen noſtra metropolitica, quam nuper in veſtro exercuimus monaſterio, compertum extitit coram nobis, quod canonici ejuſdem monaſterii, quorum habitus candidus eſt, botis altis de corio nigro pro calceamentis utuntur; ex quorum immunditia et pinguedine habitus eorum, ac veſtimenta altaris adeo immunda, inhoneſta, et ſordida efficiuntur, quod exinde oculis intuentium ſcandalum oritur, habituumque et ſacrorum veſtimentorum conſumptio provenit valde gravis. Nos igitur honeſtati veſtrae, ut decet, et utilitati, ut expedit, proſpicere cupientes, ut infra ſepta monaſterii veſtri caligis de panno nigri vel bruni coloris, ita quod pretium virgae viginti denar. non excedat, loco botorum hujuſmodi uti poſſitis, licentiam vobis, tenore praeſentium, indulgemus; et ne ex indulgentia noſtra levitatis aut voluptatis vobis occaſio praebeatur, volumus, quod cum aliquem veſtrum extra monaſterium proficiſci contigerit, non caligis, ut praemiſimus, niſi ex cauſa rationabili et de licentia abbatis, ſed botis utatur. Datum apud Maghfeld ultimo die menſis Septembris, anno Domini ſupradicto, et noſtrae tranſlationis quinto.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae quinto die menſis Novembris in eccleſia S. P. London. Ex reg. Courtn. fol. 83. ſeq. et reg. Wakefield Wigorn.

IN hoc concilio 18. die menſis praedicti "clerus conceſſit decimam puram et dimidium decimae ſub conditione et ſub forma, quae ſequitur: Reverendiſſimi in Chriſto patres et domini. Clerus Cant. provinciae de domini noſtri regis benevolentia erga eos per veſtras paternitates reverend. plenius informati, concedunt dicto domino noſtro regi unam decimam infraſcriptis

terminis perſolvendam; viz. unam medietatem dictae decimae in feſto annunciationis B. Mariae, et aliam medietatem ejuſdem in octab. Trinitatis prox. futuris, pro defenſione regni, et eccleſiae Anglicanae, de beneficiis ad ſolutionem decimae juxta taxationem decimae ſolvere conſuetis. Et ſi dominus noſter rex perſonaliter cum exercitu ſuo exeat regnum ſuum ultra mare, citra feſtum S. Michaelis proxime futurum, ad debellandum adverſarium ſuum Franc. in partibus Gallicanis; idem clerus concedit domino noſtro regi medietatem unius decimae, ſibi in dicto feſto S. Michaelis perſolvend. ſi vero idem dominus noſter rex citra dictum feſtum regnum ſuum non exeat, ut praefertur, dicta medietas decimae ultimo et tantum ſub praemiſſa conditione conceſſa, nullatenus exigatur; ſed pro non conceſſa penitus habeatur."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
URBANI VI. 8.	GUILEL. COURTNEY 5.	1385.	RICHARD. II. 9.

Literae Roberti, epiſcopi London. contra ementes et vendentes in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Braybrook London. fol. 330.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Robertus, permiſſione divina Londonien. epiſcopus, ſalutem in omnium ſalvatore. Dominus Jeſus, ſalvator noſter, cum intraret templum, ſubſequentem eccleſiam praefigurans, videns in eo populum Judaicum emptionibus et venditionibus magis quam orationibus intendere, et vacare, aliaſque abominationes, quae in eo factae fuerant, facto flagello de funiculis, ementes et vendentes ejecit, et menſas numulariorum ſubvertit, et ne domum ſuam, quam domum orationis vocari voluit, ſpeluncam latronum facerent, eis diſtrictius prohibebat. Non enim per totum textum evangelii meminimus nos legiſſe, quod Dominus legis tranſgreſſores tanta ſeveritate corripuit ſeu punivit, quia non ſolum ſuo ſacro eloquio ipſos ementes et vendentes redarguit, ſed eos verberans de templo eliminavit acriter et ejecit. Sane clamoſa inſinuatione plurium fide digna crebris relatibus nobis extitit intimatum, quod in noſtra cathedrali eccleſia tam viri, quam mulieres, ad eorum mercimonia, res, et bona vendend. quaſi diebus ſingulis, et praecipue diebus ſolennibus et feſtivis confluunt, ut illud, quod ad honorem Dei extitit ordinatum, nequitia populi excreſcente, vertatur poſtea in abuſum, ibique in ſuis ſtationibus, acſi in foro eſſent publico ſeu mercato, ſua mercimonia, res, et bona venalitati exponere et vendere non verentur; quodque etiam hiis non contenti, ſed tanquam filii degeneres et ingrati, ſuae matris reverentia non attenta, naturae ſuae pondera foetida et horrenda juxta oſtia et ſuper valvas dictae eccleſiae noſtrae, ac in coemeteriis deponunt et dimittunt; quae, nec mirum, populo dictam eccleſiam noſtram cauſa devotionis frequentanti abominationem et taedium pariunt, non ſolum ex viſu, ſed etiam ex foetore. Sunt etiam quidam alii inſolentiis et otio nimium vacantes, maligno ſpiritu inſtigati, plus nocere quam proficere ſatagentes, lapides, ſagittas, et jacula diverſa ad corvos, columbas, et alias aves in parietibus et foraminibus dictae eccleſiae nidificantes, et ſedentes, projiciunt et emittunt, necnon ad pilam infra et extra ipſam eccleſiam ludunt, et alios ludos inhoneſtos ibidem exercent, feneſtras vitreas et imagines lapideas ejuſdem eccleſiae ſummo et ſumptuoſo compoſitas artificio, intuentium aſpectibus blandientes, quae totius eccleſiae praedictae decorant fabricam et culturam, rumpendo enormiter et frangendo, non ſine magna Dei offenſa, dictaeque eccleſiae noſtrae et noſtri praejudicio atque damno, ac etiam eorum animarum periculo valde gravi. Volentes igitur hujuſmodi factis nefariis, malitiis, atque damnis, in quantum poſſumus, obviare, ne per noſtram tolerantiam eorum facta tam nefanda approbare videamur, ſeu impunita permittere, aut conniventibus oculis pertranſire, cum error, cui pro poſſe non reſiſtitur, quodammodo comprobatur; omnes et ſingulos malefactores hujuſmodi, de quibus praemittitur, tenore praeſentium primo, ſecundo, et tertio requirimus et monemus, quatenus ipſi infra decem dies a tempore publicationis praeſentium continue numerandos, quorum dierum tres pro primo, et tres pro ſecundo, ac alios quatuor dies pro tertio et peremptorio termino, ac monitione canonica eis, et eorum ſingulis aſſignamus, ob Dei reverentiam, et eccleſiae ſuae ſanctae, quam ſuam ſponſam vocari voluit atque juſſit, ab hujuſmodi factis nefariis deſiſtant, ſeque abſtineant ac ceſſent, ſub poena majoris excommunicationis ſententiae, quam in perſonas eorum ſic delinquentium ſcienter et perpetrantium ipſorum mora, dolo, culpa, contumacia, rebellione, et offenſa, ac praeſenti noſtra monitione praemiſſa praecedent. extunc prout exnunc, et exnunc prout extunc, ferimus in hiis ſcriptis: mandantes in virtute ſanctae obedientiae univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, ac preſbyteris, curatis et non curatis, per noſtram civitatem London. conſtitutis, eiſque diſtrictius injungentes, quatenus ipſi, et eorum quilibet hujuſmodi malefactores, quos conſtare poterit in praemiſſis poſt monitionem noſtram hujuſmodi deliquiſſe, excommunicatos fuiſſe et eſſe, pulſatis campanis, candelis accenſis, ac cruce in manibus erecta, publice et ſolenniter nuncient, et nunciet diebus, horis, et locis, quibus magis viderint expedire. Dat. in palatio noſtro London. die 9. menſis Novembris, anno Domini M.CCC.LXXXV. et noſtrae conſecrat. anno quarto.

Concilium

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 8.	GUILEL. COURTNEY 5.	1385.	RICHARD. II. 9.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. 2. dec. et capit. Ebor. part 2. fol. 60. a.

ARCHIEPISCOPUS Ebor. ſuffraganeos clerumque provinciae ſuae in eccleſia S. Petri Ebor. in craſtino S. Hilarii, ad ſubſidium domino regi concedendum convocat.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 8.	GUILEL. COURTNEY 5.	1386.	RICHARD. II. 9.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo Londinenſi directum ad orandum pro comite Arundel, admirallo Angliae. Ex reg. Courtney fol. 69. b.

WILLELMUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, etc. Cum inimici noſtri Franciae, et alii adhaerentes eiſdem, niſi ſint ſaepius regnum Angliae invadere, et pro poſſe intendant regnum ipſum, ac totam linguam deſtruere Anglicanam, et quamplura alia mala tam in mari, quam in partibus maritimis contra dominum noſtrum regem, et ligeos ſuos, de diebus in dies committere non deſiſtant; idem dominus noſter rex ipſorum malitiis pro poſſe cupiens obviare, dilectum conſanguineum ſuum, dominum Richardum, comitem Arundel, admirallum ſuum Angliae, ad proficiſcendum ſupra mare cum nonnullis magnatibus et aliis fidelibus ſuis, ad malitiam et proterviam praedictorum hoſtium, divina mediante gratia, propulſandam, et eccleſiam et regnum Angliae protegendum atque ſalvandum, de aſſenſu ſui concilii ordinavit ſuis literis, nos rogando, quatenus pro ſuo, et totius regni et eccleſiae Anglicanae ſtatu, ac felici expeditione ipſius admiralli et aliorum ſecum comitantium, ſuffraganeos noſtros, et caeteros tam religioſos, quam alios noſtrae provinciae univerſos, ad effundendum apud altiſſimum preces devotas, tanta neceſſitate cauſante, pro viribus induceremus: nos igitur ipſius domini noſtri regis devotionem laudabilem in Domino commendantes, ac attendentes, quod fortitudo et victoria belli ab eo eſt, qui docet manus ad praelium, et brachia ponit aerea contra hoſtes; veſtrae venerabili fraternitati injungimus, quatenus omnibus et ſingulis fratribus et coepiſcopis noſtris, et eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeis cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, quod ipſi in ſuis cathedralibus et aliis ſuarum civitatum et dioec. eccleſiis, praemiſſis publice expoſitis, ſuos ſubditos, clericos et laicos efficaciter moneant et inducant, monerive faciant et induci, ut pro ſtatu eccleſiae ac domini noſtri regis et regni, necnon pro proſperitate et felici expeditione praedictorum comitis et magnatum, ac aliorum eis fideliter aſſiſtentium, qui ſeipſos tantis periculis pro tuitione eccleſiae et regni exponunt, in miſſarum ſolenniis, ſermonibus, et proceſſionibus publicis, ea de cauſa ſingulis quartis et ſextis feriis, ſaltem in ſingulis eccleſiis, niſi rationabile impedimentum ſupervenerit, faciendum, humiles apud Deum et aſſiduas preces effundant: voſque, frater chariſſime, praemiſſa in veſtris civitate et dioec. faciatis efficaciter obſervari. Et ut mentes fidelium ad tantae pietatis opus propenſius excitemus, de omnipotentis Dei miſericordia, et ſanctiſſimae matris ſuae Mariae, ac beatorum apoſtolorum Petri et Pauli, et ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, cunctis Chriſti fidelibus, per noſtram Cantuar. provinciam conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, pro praemiſſis devote orantibus, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes, et a vobis, ac caeteris confratribus et ſuffraganeis noſtris ſimiles rogamus indulgentias elargiri. Dat. in manerio noſtro de Lambeth vigeſimo quinto die Martii, A.D. M.CCC.LXXXVI. et noſtrae tranſlationis ſexto.

Proteſtatio facta per dominum Cant. archiepiſcopum de privilegiis Cant. eccleſiae. Ibidem.

IN Dei nomine, Amen. Ego Willelmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, proteſtor palam et publice in hiis ſcriptis, prout inferius continetur. Inprimis, quod cum omnes et ſinguli Cant. archiepiſcopi, eorum temporibus ſucceſſivis etiam a tempore, et per tempus, cujus contrarii memoria hominum non exiſtit, fuerunt, et ego pro tempore meo fui ac ſum, ex praerogativa Cant. eccleſiae ſpeciali liberi et immunes, liber pariter et immunis a praeſtatione cujuſlibet juramenti, ex occaſione quod dicti praedeceſſores mei interfuerunt, conſueverunt, aut vendicarunt, interfui aut vendicavi, et vendico in parliamentis aut conciliis regiis generalibus vel ſpecialibus aut ſecretis, intereſſe, praeſtandi; adeo quod a nullo domino noſtro ſummo pontifice ſedeque apoſtolica inferiore, ad praeſtand. occaſione praemiſſa ſeu intereſſentiae hujuſmodi, aliquod juramentum potuerunt aut debuerunt, potui aut debui, poſſum aut debeo, potero vel debebo cogi, conſtringi aliqualiter, vel

vel arctari; proteſtor quod juramentum, quod a me jam exigitur, ob reverentiam domini noſtri regis, et rogatum procerum et magnatum, ac dominorum, necnon communitatis regni hic praeſentium, ſic duntaxat praeſtabo; quod dicti praeſtatio juramenti iſta vice, per me facienda, in dictae praerogativae, ſeu alterius cujuſcunque praerogativae Cant. eccleſiae ſupradictae praejudicium non redundet, ſeu eidem deroget quovismodo, ſed mihi et meis ſucceſſoribus Cant. archiepiſcopis, qui erunt pro tempore, in perpetuum eadem praerogativa et quaecunque alia remaneant nihilominus illibata penitus et illaeſa; uſque adeo, quod finito termino in commiſſione regia in praeſenti parliamento facta, aliis dominis et perſonis, ac mihi, ad quam me refero, ſpecialiter limitat. liceat mihi, ac ſucceſſoribus meis, Cant. archiepiſcopis, qui erunt pro tempore, in parliamentis, ac conciliis regiis tam generalibus, quam ſpecialibus et ſecretis quibuſcunque inpoſterum celebrandis, vel tenendis, ex praefata dictae Cantuar. eccleſiae praerogativa, abſque praeſtatione qualibet juramenti libere, ut praemittitur, intereſſe; juramento per me praeſtando, cum praeſtitum fuerit, penitus non obſta nte.Item proteſtor, quod praeſtabo hujuſmodi juramentum, dicta et quacunque alia praerogativa, juribuſque et libertatibus eccleſiae Cantuar. praedictae, ac ſacroſanctae Romanae, necnon totius eccleſiae Anglicanae, dignitate quoque mea metropolitica, meiſque ſtatu, ordine, et conſcientia in omnibus ſemper ſalvis; et non aliter, nec alio quoviſmodo, niſi proteſtationibus hiis praemiſſis, praeſto juramentum hujuſmodi atque juro.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 5.	1386.	RICHARD. II. 9.

Monitio Roberti, epiſcopi London. pro feſtis beatorum Pauli apoſtoli, et Erkenwaldi confeſſoris, una cum indulgentia 40. *dierum.* Ex reg. Braybrook London. fol. 331.

ROBERTUS, permiſſione divina London. epiſcopus, dilecto in Chriſto filio archidiacono noſtro London. vel ejus officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Gravi cordis turbatione concutimur, ac curis anxiis multipliciter commovemur, dum feſtivitates eximii doctoris gentium beati Pauli apoſtoli, qui ſua praedicatione admirabili, tanquam ſidus lucidum orbis, ambitum illuſtravit, in cujus nominis titulo et honore noſtra Londonien. dedicatur eccleſia; necnon etiam beatiſſimi Chriſti confeſſoris, ſancti videlicet Erkenwaldi, dudum Londonien. epiſcopi, cujus merita glorioſa in eadem eccleſia miraculoſe coruſcant, quae cum ſumma veneratione per noſtrarum civitatis et dioeceſis cunctas eccleſias ſolebant antiquitus obſervari, dies converti conſpicimus in profeſtos, ac ubique per noſtras civitatem et dioec. quaſi ab omnibus prophanari. Noſque propterea veriſimiliter pertimeſcimus, quod ex negligentiae vitio a Deo omnium conditore, quem in ſanctis ſuis venerari debemus, merito arguemur; ac volentes igitur dictorum ſanctorum feſta ſingula, prout contingunt annuatim, cum veneratione debita obſervari, praeſertim cum aliae eccleſiae cathedrales et collegiatae, necnon etiam parochiales, ac populi ſubjecti eiſdem, feſta ſanctorum, in quorum honore eccleſiae ipſae dedicantur, per totum regnum Angliae hoc idem obſervare noſcantur; de conſilio et aſſenſu decani et capituli dictae noſtrae cathedral. eccleſiae, feſta converſionis et commemorationis ipſius apoſtoli; necnon etiam dies depoſitionis et tranſlationis ſancti Erkenwaldi ſupradicti, cum veneratione et ſolennitate debitis, ſicut ſacrum diem dominicum, ab univerſis chriſticolis noſtrarum civitatis et dioec. decrevimus de caetero celebrand. Quocirca vobis in virtute obedientiae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnibus et ſingulis eccleſiarum paroch. rectoribus, et vicariis, ac curatis per veſtrum archidiaconatum conſtitutis, auctoritate noſtra injungatis, quibus nos etiam tenore praeſentium injungimus et mandamus, quatenus ipſi feſta converſionis et commemorationis ſancti Pauli praedict. cum ſervitio divino in eorum libris pro ipſis feſtis antiquitus ordinato; necnon etiam diem depoſitionis ſancti Erkenwaldi ſupradicti, videlicet die ultimo menſis Aprilis jam inſtantis, ac diem tranſlationis ejuſdem, videlicet 18. cal. Decemb. cum ſervitio de communi unius confeſſoris et pontificis tam ad matutinas, quam ad miſſas cum orationibus in ipſis miſſis dicendis, quae ſerioſius ſubſcribuntur, videlicet orat. "Omnipotens ſempiterne Deus, apud quem ſemper eſt continua ſanctorum feſtivitas tuorum et praeſentia, quaeſumus, ut qui ſolennitatem beati Erkenwaldi pontificis agimus, ab hoſtium noſtrorum eruamur nequitia, et ad aeternorum nos provehi concedas beneficia praemiorum per Dominum," etc. Secret. "Haec ſancta, Domine, quae indignis manibus tractamus, interceſſione beati Erkenwaldi praeſulis, tuae ſint majeſtati accepta, ut ab omni nos muniant inimicorum moleſtia, et ad dona perducant caeleſtia, per, etc." Poſt Co. "Sacri corporis Domini noſtri repleti libamine, et pretioſo ſanguine debriati, quaeſumus, Domine Deus noſter, ut per interceſſionem ſancti praeſulis Erkenwaldi tribuas nobis noſtrorum abſolutionem peccaminum, et aeternae beatitudinis praemium ſempiternum per eundem, etc." futuris temporibus celebrent ſolenniter et feſtive. Ac quod ipſi parochianos ſuos ac ſubditam eis plebem in dominica ipſorum feſtorum quodlibet prox. praecedente, ſalutaribus monitis ſolicite moneant et hortentur, ut ipſi dictorum ſanctorum Pauli et Erkenwaldi feſta ſupradicta, ſicut ſacrum diem dominicum obſervent, et debito venerentur honore; ac quod ipſi diebus eiſdem ad eorum parochiales eccleſias concurrant, miſſas et alia divina

3 offi.ia

oſficia audituri, ac ipſorum ſanctorum auxilia imploraturi, ut apud Deum eorum mediatores et interceſſores exiſtant, ut ſuorum delictorum veniam conſequantur. Nos etiam Chriſti fideles ad colendum ipſa feſta donis ſpiritualibus animare volentes, de omnipotentis Dei miſericordia ac beatiſſimae Mariae virginis matris ſuae, necnon beatorum Petri et Pauli apoſtolorum, ſancti inſuper Erkenwaldi ſupradicti, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus parochianis noſtris vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, qui praedicta feſta duxerint, ut praemittitur, celebranda, quadraginta dies indulgentiae miſericorditer elargimur. Et quid in praemiſſis duxeritis faciendum, nos citra octab. Paſchae prox. futur. reddatis debite certiores literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. London. in palatio noſtro 20. die menſis Aprilis, A. D. M.CCC.LXXXVI. et noſtrae conſecrationis anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 5.	1386.	RICHARD. II. 9.

Urbani VI. *papae bulla archiep. Cantuar. miſſa ad viſitandam provinciam.* Ex reg. Courtney fol. 185. b.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Willelmo, archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Exigit magnae tuae devotionis affectus, quo nos et Romanam eccleſiam revereris, ut petitionibus tuis, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Dudum ſiquidem per noſtras literas, ut quotieſcunque, uſque ad biennium a data ipſarum literarum computandum, tuam provinciam Cantuarienſem viſitare voles, poſſes, eccleſiae tuae capitulo, ac civitate et dioec. Cantuar. prius minime viſitatis, alias civitates et dioec. ac eccleſias et monaſteria, et alia loca eccleſiaſtica dictae provinciae, quae malles, viſitare; et quod quotieſcunque te de quacunque civitate vel dioec. ipſius provinciae, quam civitatem et dioeceſim incepiſſes viſitare, exire contingeret, viſitationis officio integraliter completo, vel etiam non completo, poſſes ad civitatem et dioeceſim hujuſmodi provinciae, viſitationis cauſa, libere redire, priuſquam aliae civitates et dioec. hujuſmodi provinciae, vel tua denuo in toto vel in parte, ut praemittitur, per te viſitatae fuiſſent; quodque poſtquam dictam provinciam in toto vel in parte, ut praemittitur, viſitaſſes, liceret tibi viſitationem praedictam per eandem provinciam iterare, ſuffraganeorum tuorum conſilio minime requiſito, nec diffinitione tua ſuper hoc aliqua praecedente; et procurationes debitas ab eccleſiis, monaſteriis, locis, et perſonis taliter viſitatis, perinde integre percipere valeres, acſi in viſitatione hujuſmodi debitum ordinem obſervaſſes, duximus auctoritate apoſtolica indulgendum; prout in dictis literis plenius continetur. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, antequam ad te hujuſmodi literae perveniſſent, unus annus et ultra de dicto biennio lapſus fuerit, a tempore dictae datae; tuque propterea ultra tres duntaxat civitates et dioeceſes dictae provinciae, in qua decem et octo civitates et dioeceſes fore noſcuntur, viſitare nequiveras, antequam ipſae literae expirarent, quindecim aliis civitatibus et dioeceſibus ejuſdem provinciae, et nonnullis eccleſiis, monaſteriis, et piis locis praedictarum trium civitatum et dioeceſium remanentibus inviſitatis; tibique evidenter appareat, quod multus fructus cleri et locorum viſitatorum, ac magnum augmentum ſalutis animarum ex viſitatione hujuſcemodi provenirent, ſi viſitationem praedictam eadem auctoritate, prout coeperas, perficere te contingat; pro parte tua fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut tibi perficiendi auctoritate praedicta viſitationem hujuſmodi licentiam concedere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuae perficiendi auctoritate praedict. tam in eccleſiis, monaſteriis, et piis locis dictarum trium civitatum et dioeceſium, quin etiam in quindecim civitatibus et dioeceſibus inviſitatis praedictis, viſitationem hujuſmodi incipiendam hac vice, ubi eandem viſitationem dimiſeras, et recipiendam tibi procurationem ratione viſitationis hujuſmodi debitam, prout alias de jure poſſes a locis et perſonis tantummodo viſitatis, ita quod ante completam viſitationem in una dioeceſi poſſis ad aliam, prout tibi expedire videbitur, te transferre, et iterum ad loca hujuſmodi civitatum et dioeceſium dimiſſa redire; non obſtantibus conſtitutionibus apoſtolicis, ac ſtatutis et conſuetudinibus contrariis quibuſcunque, de uberioris dono gratiae tenore praeſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, ſe noverit, incurſurum. Dat. Januae nono cal. Maii, pontificatus noſtri anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 5.	1386.	RICHARD. II. 9.

Ejuſdem bulla ad conferenda beneficia devoluta ad ſedem apoſtolicam. Ex Reg. Courtney fol. 186. a.

URBANUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Willelmo, archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Perſonam tuam nobis et apoſtolicae ſedi devotam paterna benevolentia proſequentes, illam tibi gratiam libenter impendimus, per quam te poſſis aliis reddere gratioſum. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, in tuis civitate et dioec. ac provincia Cantuarienſi nonnulla beneficia eccleſiaſtica, ſecularia et regularia, vacent ad praeſens, et tanto tempore vacaverunt, quod eorum collatio eſt ad ſedem apoſtolicam juxta ſtatuta Lateranenſis concilii legitime devoluta; nos tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuae conferendi in hac vice auctoritate apoſtolica quaecunque beneficia hujuſcemodi, etiamſi beneficia hujuſmodi vel eorum aliqua, dignitates curatae, et in tua metropolitana, vel aliis dictae provinciae cathedralibus majores poſt pontificiales, aut in collegiatis eccleſiis praepoſiturae, ſeu prioratus aut perſonatus, vel adminiſtrationes, ſeu officia fuerint, et antea conſueverint aliqui per electionem aſſumi, dummodo beneficia hujuſmodi generaliter vel ſpecialiter diſpoſitioni apoſtolicae non fuerint reſervata; ſingula videlicet eorum cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis ſingulis perſonis idoneis, quas ad hoc duxeris eligendas, ac etiam eis providendi de illis, ac inducendi per ſe, vel alium, ſeu alios, perſonas eaſdem vel procuratores ſuos, earum nomine, in corporalem poſſeſſionem beneficiorum, ac jurium et pertinentium praedictorum, ac defendendi inductas, amotis quibuſlibet detentoribus ab eiſdem, ac faciendi perſonas eaſdem, vel procuratores, earum nomine, ad beneficia hujuſmodi, ut eſt moris, admitti; eiſque de dictorum beneficiorum fructibus, reditibus, proventibus, juribus, et obventionibus univerſis integre reſponderi; contradictores etiam auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, et conſuetudinibus eccleſiarum, in quibus ipſa beneficia forſitan fuerint, contrariis, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quacunque alia firmitate roboratis; aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis, de hujuſmodi vel aliis beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales vel generales dictae ſedis vel legatorum ejus literas impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem et decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum; quibus omnibus dictas perſonas in aſſecutione beneficiorum hujuſmodi volumus anteferri; ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum praejudicium generari, aut ſi ſucceſſoribus tuis archiepiſcopis Cantuarienſibus, qui pro tempore fuerint, venerabilibus fratribus noſtris ſuffraganeis tuis, ac dilectis filiis capitulis dictarum eccleſiarum, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim a dicta ſede indultum exiſtat, quod ad receptionem vel proviſionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſunt, quodque de hujuſmodi vel aliis beneficiis eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, praeſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri per literas apoſtolicas, non facientes plenam, et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem; et qualibet alia dictae ſedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam praeſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel deferri; et de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, aut ſi praedictae perſonae praeſentes non fuerint, ad praeſtanda de obſervandis ſtatutis et conſuetudinibus ipſarum eccleſiarum, in quibus ipſa beneficia forſan fuerint, ſolita juramenta, dummodo in abſentia ſua per procuratores idoneos ipſarum eccleſiarum, et perſonarum, et cum ad eccleſias ipſas acceſſerint, corporaliter illa praeſtent, plenam et liberam concedimus tenore praeſentium facultatem. Et inſuper exnunc irritum decernimus et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari. Volumus etiam quod nominibus et cognominibus beneficiorum hujuſmodi, quae per te vigore praeſentium conferri contigerit, et perſonarum, quibus illa conferes, ac de diebus collationum ipſorum, cameram noſtram ſeu collectorem fructuum et proventuum eidem camerae apoſtolicae debitorum in illis partibus deputatum, certificare procures. Dat. Januae 9. cal. Maii, pontificatus noſtri anno nono.

Mandatum epiſcopo Londinenſi directum ad orandum pro duce Lancaſtrenſi et exercitu ſuo. Ibid. fol. 64. a.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, etc. Superni providentia judicis mirabili poteſtate acies cunctarum dirigens nationum, ſuamque omnipotentiam manifeſtans, quos vult ſubjicere ſubjicit, et quibus vult victoriam impertitur. Haec ſiquidem nobilis princeps dominus Johannes, Dei gratia rex Caſtel. et Legion. conſiderans et advertens, quod plus eſt de ſupernae charitatis aſſiſtentia, quam

quam de terrena potentia confidendum, nobis cum inſtantia ſupplicavit, ut cum ipſe pro conſervatione et tuitione regni, et eccleſiae Anglicanae, ad acquiſitionem juris ſui regii in Hiſpaniam ad partes illas, de communi et unanimi conſenſu domini noſtri regis Angliae, et procerum regni, cum exercitu direxerit greſſus ſuos, apud altiſſimum exercituum Dominum, cujus imperio principes imperantur, et dominantur, ipſum, et hiis ſuam juſtitiam proſequentes, devotis orationum ſuffragiis commendemus, clerumque et populum noſtrae provinciae pro eo et ſecum comitantibus faceremus fundere preces. Nos igitur tam zelo juſtitiae, quam ex ſtudio pietatis paternae ipſius precibus annuentes, fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis noſtris fratribus et coepiſcopis noſtrae Cantuarienſis eccleſiae ſuffraganeis, vice et auctoritate noſtra, cum ea celeritate, qua poteritis, injungatis, quod ipſi in eccleſiis ſuis, et aliis ſuarum civitatum et dioeceſium diebus ſolennibus et feſtivis, ſubditos ſuos clericos et laicos efficaciter moneant, et inducant, ſeu moneri faciant et induci, quod tam pro ſalubri ſtatu, proſperitate et pace excellentiſſimi principis domini noſtri regis Angliae, ac regni et eccleſiae Anglicanae, quam pro felici expeditione praefati nobilis principis regis Caſtellii et Legionis, et ſecum comitantium, cum omni cordis humilitate proceſſiones ſolennes ſingulis ſextis feriis, ſi non ſubſit legitimum impedimentum, facere non omittant, ac apud altiſſimum in miſſis et aliis orationum ſuffragiis humiles preces fundant, ut pacis auctor, eorum precibus complacatus, ipſos proſpere dirigat, a cunctis inimicorum inſidiis et impugnationibus protegat, defendat, eiſque gratiam conferat ad pacem regnis et eccleſiae conferendam. Vos autem, frater chariſſime, praemiſſa in veſtris civitate et dioeceſi faciatis efficaciter obſervari; et ut ad taliter ſupplicandum mentes fidelium propenſius excitentur, de omnipotentis Dei miſericordia, et ſanctiſſimae matris ſuae, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum, et ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſis fidelibus de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, facientibus, ut praemittitur, ſupradicta, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes; et a vobis caeteriſque noſtris ſuffraganeis ſimiles petimus indulgentias elargiri. Dat. apud Otteford ſecundo die Maii, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 5.	1386.	RICHARD. II. 10.

Mandatum epiſcopi Exon. ne capellani conductitii diebus dominicis et feſtis celebrent ante decantationem miſſae paroch. Ex reg. Exon. Brentingh. A. fol. 160. b.

THOMAS, etc. dilectis in Chriſto filiis decano de Plympton, et domino Johanni Mareys, rectori eccleſiae parochialis de Cornwood, necnon curatis capellarum paroch. S. Mariae, et Thomae de Plympton, ac capellarum paroch. de Wymbury, Plympſtocke, Bryxton et Schagh, ab eccleſia matrice apoſtolorum Petri et Pauli Plympton dependentium, ſalutem, etc. Frequens et aſſidua nos querela circumſtrepit, quod licet in conſtitutionibus ſynodalibus noſtrarum civitatis et dioec. expreſſius ſit inhibitum, ne aliqui capellani conductitii diebus dominicis et aliis ſolennitatibus prius publice celebrent, donec miſſa paroch. fuerit celebrata; nonnulli tamen capellani conductitii annualia celebrantes, ac caeteri quorundam privatis et peculiaribus obſequiis intendentes, in praefatis capellis parochialibus, diebus dominicis et aliis feſtivis ſolennibus, praeter et contra voluntatem curatorum locorum praedictorum, mane ante miſſae parochialis decantationem, miſſas privatas celebrare, per nonnulla tempora, prout ex fide dignorum teſtimonio informamur, temere praeſumpſerunt, indies et praeſumunt, in divinae majeſtatis manifeſtam offenſam; quorum occaſione parochiani dictarum capellarum poſt hujuſmodi privatas miſſas decantatas ab auditione miſſae parochialis, ac informatione et ſalute animarum ſuarum per dictos curatos intra miſſarum ſolennia eis facienda, et fieri conſueta, ſe ſubtrahunt manifeſte, comeſſationibus, ebrietatibus et caeteris voluptatibus ſe nequiter immiſcentes; et ſi eos ad magnam miſſam paroch. redire contigerit, per eoſdem tantus tumultus fieri conſuevit, quod curati hujuſmodi ad celebrand. miſſas parochiales diſpoſiti, ſaepius impediuntur, et nequiter perturbantur. Nos igitur hujuſmodi praeſumptionibus in diminutionem cultus divini, ac animarum pericula, ac proprietariorum praefatarum capellarum praejudicium notorium tendentibus, opportunis remediis, prout ex paſtoralis officii noſtri debito tenemur, occurrere totis deſideriis cupientes; vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus capellanos conductitios hujuſmodi omnes et ſingulos primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie legitime moneatis, et efficaciter inducatis; quos nos tenore praeſentium ſic monemus, quod a celebrationibus hujuſmodi miſſarum privatarum ante miſſam parochialem decantatam in capellis praedictis de caetero faciendis, niſi curati locorum praedictorum ex cauſa legitima aliud eis duxerint concedendum, ſe abſtineant, ac ceſſent penitus, et deſiſtant, ſub poena ſuſpenſionis a celebratione divinorum in eoſdem et eorum quemlibet, ſi hujuſmodi monitionibus noſtris et veſtris non paruerint cum effectu, ſed eiſdem monitionibus contravenerint in hac parte, per nos ſeu commiſſarium noſtrum merito fulminandae. Et ſiquos in hac parte rebelles, ſeu inobedientes repereritis, citetis ſeu citari faciatis peremptorie eoſdem, quod compareant coram nobis, aut officiali noſtro principali, ſeu alio commiſſario noſtro quocunque, in eccleſia noſtra cathedr. Exon. decimo die juridico poſt hujuſmodi citationem,

tionem, de ipſis factam immediate ſequente, cauſam ſeu cauſas rationabilem ſeu rationabiles, ſi quam ſeu quas pro ſe habeant ſeu habeat aliquis eorundem, quare pro hujuſmodi rebellione, contemptu, et inobedientia a celebratione divinorum ſuſpendi non debeant, in debita juris forma propoſituri et legitime probaturi, facturique ulterius et recepturi, quod in hac parte canoincae dictaverint ſanctiones. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, nos, ſeu offic. aut commiſſar. praedictum citra feſtum S. Michaelis prox. nunc futurum, certificetis per veſtras, ſeu certificet ille veſtrum, qui praeſens mandatum fuerit executus, per ſuas patentes literas, harum ſeriem, modumque et formam executionis earundem, una cum nominibus et cognominibus in hac parte citatorum dilucide continente, ſigillo auctentico conſignatas. Dat. in manerio noſtro de Tanton epiſcopi 20. die menſis Auguſti, A. D. M.CCC.LXXXVI. et conſecrat. noſtrae ſeptimo decimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 6.	1386.	RICHARD. II. 10.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. quinto die Novembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Courtney fol. 84. ſeq.

Ex parte domini regis ſubſidium in hac convocatione petebatur, quod, poſt varias prorogationes uſque in tertium diem Decembris, tandem conceſſum eſt ſub hac forma et conditione:

" Reverendiſſimi patres et domini. Prout ſcitis a clero veſtro per dominum noſtrum regem ob defenſionem ſui regni neceſſariam, ut praetendit, ſubſidium poſtulatur; ſed non immerito ipſe clerus in conceſſione petiti ſubſidii difficilem ſe praetendit, eo quod ſubſidia ob cauſam hujuſmodi praeconceſſa in uſus prorſus alios, ut experientia docuit, ſunt converſa; ex eo inſuper, quia ſubſidia hujuſmodi progenitorum domini noſtri regis temporibus, quae ſolebant perquam raro currere, quando magis fervida et horrida ſit guerra, annua modo currunt; adeo quod per ea alia onera crebrius ſolito contingentia epidemias hominum animaliumque morbos, caſus quoque alios et adverſos, necnon propter graves ſumptus in emptionibus equorum, et diverſi generis armorum aliarumque munitionum pro hoſtilibus incurſibus propellendis, et armamentis aliis hac de cauſa factis, iſto anno praecipue erogatorum, idem clerus ad tantam devenit inopiam, quod perſonae quamplurimae dicti cleri ſe abſque mendicitatis opprobrio et creditorum gravi [a] domigerio congrue ſuſtentare, et alia eis incumbentia onera ſupportare nequeunt hiis diebus. Nihilominus tamen penſato, quod, ut vos reverendi patres aſſeritis, defenſionis regni neceſſitas tanta ſubeſt, quod ad eam res exigit, ut de bonis ſuis conferat idem clerus; conſiderato etiam, quod dominus noſter rex cum maturitate ſui nobilis concilii in parliamento ultimo jam elapſo, ad inſtantiam communitatis regni Angliae, per eundem dominum noſtrum regem, pro ſuo et regni ſui regimine meliori ſpecialiter deputati, ſummam ſibi nomine ſubſidii concedendam, in uſus pro defenſione regni et eccleſiae Anglicanae magis neceſſarios et utiles converti faciat et expendi; concedit idem clerus ob reverentiam dicti domini noſtri regis, ſub fiducia et ſpe firma, quod praefatus dominus noſter rex, prout ſui gratia fuit et eſt, ſic erit inpoſterum clero et eccleſiae praedictae gratioſus dominus et protector, unam medietatem decimae de beneficiis ad decimam duntaxat taxatis, et aliis beneficiis ad decimam ſolvere conſuetis, in quindena Paſchae prox. jam futura ſolvendam. Concedit etiam idem clerus aliam medietatem decimae de beneficiis, ut ſupra, ſub modis et conditionibus duntaxat infraſcriptis, in feſto Omnium Sanctorum prox. tunc ſequente, ſolvendam domino noſtro regi; ut et ſi praefatus dominus noſter rex protegat et conſervet dictum clerum et eccleſiam Anglicanam in ſuis libertatibus quibuſcunque, prout ſui progenitores, reges Angliae, ſuis ſucceſſivis temporibus conſervarunt. Et domini ſpirituales et temporales ad concilium dicti domini regis et gubernationem regni electi et aſſumpti, ac, ut praemittitur, deputati, in officio regiminis hujuſmodi ſteterint, et per tempus in hac parte limitatum; et ſi eis conceſſio dictae ultimae medietatis decimae, pro defenſione regni et eccleſiae Anglicanae, videatur omnino neceſſaria, et non poterit regi et regno hujuſmodi defenſione faciend. aliunde ſuccurri ſeu provideri; et ſi per dictos dominos ſic electos hujuſmodi medietas decimae in uſus neceſſariae defenſionis hujuſmodi poſſit diſponi, etiam et converti, ac realiter convertatur: alioquin conceſſio utriuſque medietatis decimae nulla ſit, et pro nulla penitus habeatur; cum clerus praefatus, ut praefertur, adeo eſt oppreſſus, quod nec onera graviora, aut alia ſubſidia quomodolibet valeat ſupportare. Item ſi dictus dominus noſter rex treugas habeat, ſive pacem cum adverſario ſuo Franciae, citra terminum ſolutionis dictae ultimae medietatis, ſub conditione, ut praefertur, conceſſae, quod tunc ceſſet omnis conceſſio et levatio ejuſdem.

[a] Forte pro *damno*.

Privilegia

Privilegia conceſſa priori eccleſiae Wigorn. per ſedem apoſtolicam. Ex reg. Courtney fol. 69. b.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Willelmus, etc. ſalutem in Domino ſempiternam, et fidem credulam praeſentibus adhibere. Noverit univerſitas veſtra, quod pro parte dilecti filii prioris eccleſiae Wigornienſis, ordinis ſancti Benedicti, quaedam literae apoſtolicae, una videlicet felicis recordationis domini Clementis papae ſexti, alia vero domini Urbani papae quinti, cum filis ſericis more Romanae curiae bullatae, ſanae et integrae, non vitiatae, non corruptae, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione ſiniſtra carentes, coram nobis pro tribunali tunc ſedentibus, extiterant praeſentatae, quarum tenores ſeriatim de verbo ad verbum ſequuntur, et ſunt tales: Clemens epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Johanni de Eveſham, priori eccleſiae Wigornienſis, ordinis ſancti Benedicti, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dum clara merita religionis, et vitae, ac virtutum inſignia, de quibus apud nos fide dignorum teſtimonia te commendant, debita conſideratione penſamus, dignum ducimus, ut illa te praerogativa proſequamur honoris, per quam eccleſiae Wigornienſis, cujus prior exiſtis, honor accreſcat, et ſucceſſores tui, priores ipſius eccleſiae honorentur. Hinc eſt quod nos tuis ſupplicationibus inclinati, auctoritate tibi et eiſdem ſucceſſoribus tuis apoſtolica, tenore praeſentium indulgemus, ut tu et iidem ſucceſſores tui, mitra, annulo, baculo, tunica, et Dalmatica paſtoralibus uti, ac benedictionem ſolennem in miſſa et menſa dare libere valeatis, dummodo in benedictionis datione hujuſmodi legatus ſedis apoſtolicae, vel antiſtes aliquis non ſit praeſens. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Avignione ſexto idus Januarii, pontificatus noſtri anno nono.— Urbanus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Johanni de Eveſham, priori eccleſiae Wigorn. ordinis ſancti Benedicti, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sincerae devotionis affectus, quem ad nos et Romanam geris eccleſiam, promeretur, ut petitiones tuas, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Olim ſiquidem felicis recordationis Clemens papa ſextus, praedeceſſor noſter, tibi et ſucceſſoribus tuis prioribus eccleſiae Wigorn. ordinis ſancti Benedicti, apoſtolica auctoritate, ſuas literas indulſit, ut tu et iidem ſucceſſores tui, mitra, annulo, baculo, tunica, et Dalmatica paſtoralibus uti, et benedictionem ſolennem in miſſa et menſa dare libere valeretis, dummodo in benedictionis datione hujuſmodi legatus ſedis apoſtolicae, vel antiſtes aliquis praeſens non eſſet, prout in eiſdem literis plenius continetur. Et licet, ſicut exhibita nobis pro parte tua petitio continebat, multi abbates et priores in regno Angliae exiſtentes, etiam non exempti, quibus a ſede apoſtolica conceſſum erat, ut mitra uti poſſent tam in epiſcoporum ſuorum praeſentia, quam eorum abſentia, mitris uti ſolerent laminis argenteis et gemmis precioſis ornatis; tamen poſtmodum pro parte bonae memoriae Reginaldi, epiſc. Wigornienſis, extitit ſuggeſtum felicis recordationis Innocentio papae ſexto, ipſius Clementis immediato ſucceſſori, praedeceſſori noſtro, qui, eodem Clemente defuncto, ad apicem fuerat ſummi apoſtolatus aſſumptus, quod ſi tu et ſucceſſores tui vigore indulti hujuſmodi mitra, et baculo, aureas vel argenteas laminas ſeu gemmas precioſas habentibus, et aliis ornamentis praedictis in ejus praeſentia uteremini, non modicum in populo ſcandalum generaretur, et pontificali dignitati quamplurimum derogaretur; quodque multi priores cathedralium eccleſiarum dicti regni Angliae ornamentis talibus non utebantur, ne pares eorum epiſcopis viderentur; praefatus Innocentius praedeceſſor, ipſius Reginaldi ſupplicationibus inclinatus, auctoritate apoſtolica voluit, decrevit, et declaravit, quod tu et ſucceſſores praedicti hujuſmodi indulti vigore, mitra, et aliis ornamentis praedictis in praeſentia praefati Reginaldi epiſcopi, et ſucceſſorum ſuorum epiſcoporum Wigornienſium, qui eſſent pro tempore, nullatenus, in eorum vero abſentia, mitra alba, et etiam aurificata, ſine lapidibus tamen et gemmis precioſis, et alio precioſo ornamento, tantummodo uti poſſetis, prout in literis ejuſdem Innocentii praedeceſſoris ſuper hoc confectis plenius continetur. Nos igitur volentes te favore proſequi gratioſo, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, et eiſdem ſucceſſoribus tuis, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium, indulgemus, ut tu et iidem ſucceſſores tui in epiſcopi Wigornienſis, pro tempore exiſtentis, praeſentia, mitra aurificata gemmarum et perlarum ornamenta non habente, necnon annullo; in ejuſdem vero epiſcopi abſentia, mitra etiam perlarum et gemmarum ornatum habente, annulo, tunica, Dalmatica, ſandaliis, et chirothecis epiſcopalibus, ac bordono argenteo, botonum argenteum habente in capite, abſque alio ornatu, uti, et benedictionem ſolennem in miſſa et menſa dare libere valeatis, dummodo in benedictionis datione hujuſmodi legatus ſedis apoſtolicae vel antiſtes aliquis non ſit praeſens. Volumus autem, quod hujuſmodi bordonus, quo tu et ſucceſſores tui utemini, ad modum paſtoralis baculi non ſit factus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae voluntatis, et conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſiquis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Avinione decimo ſexto cal. Martii, pontificatus noſtri anno tertio. Sane prout nobis extitit pro parte dicti prioris ea vice ſuggeſtum, quod ipſas literas originales ſuperius recitatas, pro diverſis ſuis expediendis negotiis ad partes longinquas et remotas deſtinare et exhibere plurimum expediret; conſiderat nihilominus, quod ſemper propter viarum diſcrimina, malignantium incurſus, ac alia diverſa pericula, quae plerumque ſolent imminere, ipſas literas originales ad loca tam diſtantia deferre, vel tranſmittere periculoſum ſibi exiſteret, pariter et damnoſum; fuit nobis ipſius nomine cum inſtantia humiliter ſupplicatum, quatenus hiis et aliis juſtis cauſis per nos pie conſideratis, et diligenter attentis, ipſas literas originales inſpicere, et de eiſdem copiam veram extrahi, tranſcribi, et exemplari facere, noſtrumque decretum et auctoritatem eiſdem literis exemplatis interponere, et praeſtare charitatis intuitu dignaremur. Nos vero archiepiſcopus, primas, et legatus praedictus, attendentes pium et meritorium exiſtere veritati teſtimonium perhibere, dictamque petitionem juſtam fore et conſonam rationi, praefatas literas apoſtolicas primaevas et ſigilla earundem, ac omnia alia, quae in hac parte neceſſaria exiſtant, diligenter perſpeximus, ipſaſque poſt inveſtigationem ſolitam per nos factam, in ſcriptis, ſigillis, et caeteris in hac parte neceſſariis veras, et omni ſuſpicione carentes cognovimus et reputavimus, ac per magiſtrum Walterum Gybbes, clericum Exonienſis dioec. notarium publicum, ſcribamque noſtrum infraſcriptum, ſubſcribi, et de verbo ad verbum exemplari, publicari, ac in formam publicam redigi mandavimus, noſtrique ſigilli appenſione juſſimus communiri in teſtimonium veritatis omnium praemiſſorum; volentes ac decernentes, et declarantes, quod huic tranſumpto ſive tranſcripto deinceps in omnibus et per omnia, quantum in nobis eſt, plena fides adhibeatur tam in judiciis, quam extra, ſicut originalibus literis antedictis, a quibus in nullo penitus invenimus diſcrepare, praeſenſque tranſumptum plenariam fidem faciat, in agendis; quibus omnibus et ſingulis noſtram auctoritatem interponimus, pariter et decretum. Datum et actum in capella manerii noſtri de Lambeth, Winton. dioec. decimo die Januarii, anno ab incarnatione Domini, ſecundum curſum, etc. M. CCC. LXXXVI. indictione decima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Urbani, divina providentia papae ſexti, anno nono; praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris, magiſtris Ada Mottrum, licentiato in decretis, cancellario noſtro, domino Ph. Roggeres, rectore eccleſiae de Sevenok, noſtrae juriſdictionis immediatae, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis. Et ego Walterus Gybbes, clericus Exonienſis dioeceſeos, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 9.	GUILEL. COURTNEY 6.	1386.	RICHARD. II. 10.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor.

TRIA brevia regia hoc anno emanarunt ad ſynodos praelatorum et cleri provinciae Ebor. convocandas. Primum die 17. menſis Aprilis ſcriptum eos die Lunae prox. ante feſtum S. Georgii congregavit. Secundum vigiliam apoſtolorum Simonis et Judae. Et tertium feſtum tranſlationis S. Edwardi Confeſſoris, ſynodorum dies iis aſſignavit, uti patet ex rotulis parliamenti hujus anni.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 10.	GUILEL. COURTNEY 6.	1387.	RICHARD. II. 10.

Mandatum epiſcopi Wigorn. ne Lollardi praedicent infra ſuam dioeceſin. Ex reg. Wakefield Wigorn. fol. 128. b.

HENRICUS, miſeratione divina Wigorn. epiſcopus, dilectis filiis Wigorn. et Gloceſt. archidiaconis noſtris, ac omnibus et ſingulis abbatibus, prioribus, decanis, eccleſiarum rectoribus, et vicariis, eorumque locum tenentibus, preſbyteriſque parochialibus, curatis et non curatis, ac parochianis noſtris quibuſcunque per noſtram civitatem et dioec. ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Frequenti clamore ad aeternum damnati filii Antichriſti diſcipuli et Machumetae ſequaces inſtigatione diabolica conſpirati in collegio illicito, et a jure reprobato, nomine ſeu ritu Lollardorum confoederati, magiſtri Nic. Hereford, Johan. Aſſhton, duo, Joh. Perney, Joh. Parker, et Rob. Swinderly, inſania mentis perducti, ac ſuae ſalutis immemores, ſub magnae ſanctitatis velamine venenum ſub labiis in ore mellifluo habentes, zizaniam pro frumento in agro dominico ſeminantes, devotiones Chriſti fidelium, eccleſiae Dei, et ejus miniſtris ſolitas conferri ab eiſdem ſubtrahere, et ipſis cupiditate deditis, et avaritia obcaecatis, eorumque diſpoſitionibus et ordinationibus ſubtrahere et appropriare nituntur, ac nonnullas propoſitiones et concluſiones haereticas, erroneas, atque falſas ab eccleſia Dei damnatas, et determinationibus ſanctae eccleſiae et SS. patrum repugnantes, quae ſtatum totius eccleſiae Dei, noſtraeque dioec. et tranquillitatem regni ſubvertere, et, quantum in eis eſt, enervare nituntur, tam in eccleſiis et earum coemeteriis, quam in plateis et plurimis locis profanis dictae noſtrae dioec. non verentur aſſerere, dogmatizare, et publice praedicare, et ſecrete in aulis, cameris, hortis, et gardinis Chriſti fideles utriuſque ſexus auriculari, et ipſos, prout facti notorietas ad nos deduxerit, ſua hujuſmodi perverſa doctrina inficientes, et tanquam diaboli

membra

membra a fide catholica, ſine qua non eſt ſalus, facientes flebiliter deviare. Nos ipſorum perniciosis auſibus occurrere, ac praedicto morbo peſtifero medelam apponere cupientes, prout noſtro in hac parte incumbit officio paſtorali; attendenteſque quod tam pernicioſum exemplum atque malum in plurimos ſerpere poterit, eorum animas lethali contagio necando, non poſſumus, ſicuti nec debemus ſub diſſimulatione tranſire, et velatis oculis tolerare, ne ſanguis eorum de noſtris manibus requiratur; ſed illud, in quantum nobis ex alto permittitur, tanquam tribulos et ſpinas de agro dominico radicitus extirpare volentes. Et praeſertim cum in conciliis provincialibus, per ven. patrem et dominum, dominum Will. Cant. archiepiſcopum, Oxon. et London. nuper celebratis, de conſenſu fratrum noſtrorum epiſcoporum, conſilio et aſſenſu, ſacraeque theologiae doctorum, et juris canonici et civilis profeſſorum, et aliorum clericorum, qui famoſiores et peritiores de regno judicantur, dictae concluſiones et propoſitiones quaedam haereticae, quaedam erroneae atque falſae ab eccleſia Dei reprobatae fuerunt et damnatae. Vobis igitur omnibus et ſingulis tenore praeſentium monemus, etc. vel defendat, ac dictos magiſtros N. Hereford, et J. Aſſhton, duos, J. Perney. J. Parker, R. Swinderly, aut aliquem alium de eorum ſecta prohibitum per dioeceſanum non miſſum, vel de cujus poteſtate non conſtiterit, ad praedicandum in veſtris eccleſiis, vel earundem coemeteriis, aut dictarum parochiarum locis profanis quibuſcunque admittat, aut eorum aliquem praedicantem audiat, aut auſcultet, ſed ſtatim tanquam ſerpentem, etc. "ut ſupra, pag. 159." et promulgamus. Et ſi extunc, quod abſit, praedictas cenſuras non curantes, et contra praemiſſa feceritis, aut aliquem eorundem ſuſtineretis animo indurato; eccleſias et coemeteria, in quibus, aut ſi in locis profanis quibuſcunque dictarum parochiarum noſtrae dioeceſeos admittantur, praedicent, aut audiantur contra noſtras inhibitiones ſuperius praenotatas, ſuſpendimus a divinis. Inhibentes omnibus et ſingulis curatis et preſbyteris quibuſcunque, ne in eiſdem aut earum aliqua, ſub irregularitatis poena, ante ſuſpenſionis hujus relaxationem divina celebrare praeſumant. Dat. in manerio noſtro de Hinley Saltmarſh 10 die Aug. A. D. M. CCC. LXXXVII. et noſtrae conſecrationis xii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 10.	GUILEL. COURTNEY 7.	1387.	RICHARD. II. 11.

Proteſtatio facta per dominum archiepiſcopum Cantuar. in parliamento pro ſe et ſuffraganeis ſuis. Ex reg. Courtney fol. 174. a.

Memorand. quod quinto die menſis Februarii, anno Domini M. CCC. LXXXVII. *indictione undecima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Urbani, divina providentia papae ſexti, anno decimo, in camera dicta Alba Camera, videlicet viciniori aulae Weſtm. London. dioec. reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus, dominus Willelmus, Dei gratia Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, excellentiſſimo in Chriſto principe et domino, domino Richardo, Dei gratia rege Angliae et Franciae illuſtri, ac domino Hiberniae, in pleno ſuo parliamento in loco praedicto celebrato, una cum dicto reverendo patre domino archiepiſcopo antedicto, ac Roberto London. Willelmo Winton. Thoma Elien. Radulpho Sarum, Thoma Exon. Johanne Hereford. Waltero Bathon. et Wellen. Richardo Covent. et Lichf. epiſcopis, ejuſdem archiepiſcopi ſuffraganeis; necnon nobilibus viris dominis Edmundo Ebor. et Thoma Glouceſtr. ducibus; ac Derbiae, Arundel, et Warwici, Sarum. Devon. et Notingham, comitibus; et caeteris dominis et proceribus regni pluribus praeſentibus et ſedentibus, ſinguli videlicet in ſuis locis ad parliament. congregatis et convocatis, proteſtabatur in ſcriptis; ipſam proteſtationem palam et publice legi fecit, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:*

IN Dei nomine, Amen. Cum de jure et conſuetudine regni Angliae, ad archiepiſcopum Cantuar. qui pro tempore fuerit, necnon caeteros ſuos ſuffraganeos, confratres et coepiſcopos, abbateſque et priores, alioſque praelatos quoſcunque per baroniam de domino noſtro rege tenentes, pertineat in parliamentis regiis quibuſcunque, ut pares regni praedicti, perſonaliter intereſſe, ibidemque de regni negotiis et aliis ibidem tractari conſuetis, cum caeteris dicti regni paribus et aliis ibidem jus intereſſendi habentibus, conſulere et tractare, ordinare, ſtatuere, et definire, ac caetera facere, quae parliamenti tempore ibidem imminenti facienda, in quibus omnibus et ſingulis nos Willelmus, Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, pro nobis noſtriſque ſuffraganeis, coepiſcopis et confratribus, necnon abbatibus, prioribus, ac praelatis omnibus ſupradictis proteſtamur, et eorum quilibet proteſtatur, qui per ſe vel procuratorem hic fuerit modo praeſens, publice et expreſſe, quod intendimus et intendit, volumus ac vult quilibet eorum in hoc praeſenti parliamento et aliis, ut pares regni praedicti, more ſolito intereſſe, conſulere, tractare, ordinare, ſtatuere, et definire, ac caetera exercere, cum caeteris jus intereſſendi habentibus in eiſdem; ſtatu et ordine noſtris, et eorum cujuſlibet in omnibus ſemper ſalvis. Verum quia in praeſenti parliamento agitur de nonnullis materiis, in quibus non licet nobis aut alicui eorum, juxta ſacrorum canonum inſtituta quomodolibet perſonaliter intereſſe; eapropter pro nobis et eorum quolibet proteſtamur, et eorum quilibet hic praeſens etiam proteſtatur, quod non intendimus nec volumus, ſicuti de jure non poſſumus, nec debemus, intendit nec vult aliquis eorundem in praeſenti parliamento, dum de hujuſmodi materiis agitur vel agetur, quomodolibet

dolibet intereſſe; ſed nos et eorum quemlibet in ea parte penitus abſentare; jure paritatis et cujuſlibet eorundem intereſſendi in dicto parliamento, quoad omnia et ſingula inibi exercenda, noſtris et eorum cujuſlibet ſtatui et ordini congruentia, in omnibus ſemper ſalvo. Adhaec inſuper proteſtamur, et eorum quilibet proteſtatur, quod propter hujuſmodi abſentiam non intendimus, nec volumus, nec eorum aliquis intendit, vel vult, quod proceſſus habiti et habendi in praeſenti parliamento ſuper materiis antedictis, in quibus non poſſumus, nec debemus, ut praemittitur, intereſſe, quantum ad nos et eorum quemlibet attinet, futuris temporibus quomodolibet impugnentur, infirmentur, ſeu etiam infringantur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 10.	GUILEL. COURTNEY 7.	1387.	RICHARD. II. 11.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 26 die menſis Februarii, virtute brevis regii dat. 12. Januar. in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Courtney fol. 73. ſeq. et reg. Wakefield Wigorn.

NEGOTIUM hujus concilii fuit ſubſidium regi concedendum a praelatis et clero Cantuar. provinciae. Poſt diverſas prorogationes ſchedulam papyream domino archiepiſcopo tradebant 13. die menſis Martii, et illam medietatem decimae, in proxima praecedenti convocatione domino regi ſub certis conditionibus alias conceſſam, jam concedebant.

Mandatum regium pro libris haereſin continentibus, coram concilio deferendis. Ex rot. Pat. ii. R. II.

REX dilectis et fidelibus ſuis Radulpho de Crombewell chivaler, et Johanni Leke chivaler, ac dilectis ſibi majori, et ballivis villae Notinghamiae, necnon vicecomit. Notingham. ſalutem. Quia ex inſinuatione credibili certitudinaliter informamur, quod magiſter Nicolaus Hereford, et magiſter Johannes Wycliff, dum vixit, quoſdam libros, libellos, ſchedulas, et quaternos, diverſas haereſes et errores manifeſtos, in fidei catholicae laeſionem, et ſacrae doctrinae derogationem palam, notorie, et expreſſe redundantes, continentes, per ſe et fautores ſuos frequentius ſcribi, compilari, communicari, et publicari fecerunt, ac exinde pravas et nefarias opiniones et concluſiones ſanae doctrinae ſimiliter contrariantes tenuerunt, et docuerunt damnabiliter, et inique, in fidei orthodoxae enervationem, et ex conſequenti (quod abſit) quamplurium incredulitatem et ſubverſionem evidentem; nos zelo fidei catholicae, cujus ſumus et eſſe volumus defenſores, moti et ſalubriter inducti, nolentes hujuſmodi haereſes aut errores, infra terminos noſtrae poteſtatis, quatenus poterimus, oriri ſeu quomodolibet pullulare; aſſignavimus vos conjunctim et diviſim, ad omnes et ſingulos libros et libellos, ſchedulas et quaternos praedictos, ubicunque, et in quorumcunque manibus ſeu poſſeſſione inveniri poterunt, infra libertates vel extra, ſine dilatione inveſtigandos, capiendos, et arreſtandos, et penes concilium noſtrum cum omni celeritate poſſibili deferri faciendos, ut tunc ibidem de eiſdem ordinare valeamus, prout de aviſamento concilii noſtri praedicti magis ſalubrius fore videmus faciendum: ac ulterius ad proclamandum, et ex parte noſtra firmiter inhibendum, ne quis, cujuſcunque ſtatus, gradus, ſeu conditionis fuerit, ſub poena impriſonamenti et foriſfactura omnium, quae nobis foriſfacere poterit, aliquos hujuſmodi libros, libellos, ſchedulas, et quaternos de caetero emere vel vendere, ſeu aliquas hujuſmodi pravas et nefarias opiniones manutenere et docere praeſumat quoviſmodo; et ad omnes illos, quos poſt proclamationem et inhibitionem praedictas inveniretis in contrarium facientes ſimiliter arreſtandos, et priſonis noſtris mancipandos, in eiſdem detinendos, quouſque pro eorum deliberatione aliter duxerimus ordinandum. Et ideo vobis mandamus, quod circa praemiſſa diligenter et efficaciter intendatis, et ea faciatis et exequamini in forma praedicta. Damus autem tam univerſis et ſingulis viris eccleſiaſticis, quam vicecomitibus, majoribus, ballivis, miniſtris, et aliis fidelibus et ſubditis noſtris tam infra libertates, quam extra, tenore praeſentium firmiter in mandatis, quod vobis et cuilibet veſtrum in praemiſſis faciendis intendentes ſint et conſulentes, et auxiliantes, prout decet. In cujus, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſterium 30 die Martii, anno xi.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor.

EPISCOPI et clerus provinciae Ebor. per breve regium decimo die Februarii convocantur: uti patet ex rotulis parliam. hujus anni.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
URBANI VI. 11.	GUILEL. COURTNEY 8.	1388.	RICHARD. II. 12.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. Ex reg. Courtney. fol. 85, 73, 74.

IN brevi regio dat. Julii 28. archiepiſcopus convocationem ſummonere jubetur "coram vobis in eccleſia B. Mariae Cantabr. vel alibi, ubi expedire videritis, die Lunae prox. poſt feſtum nativitatis B. Mariae more ſolito." In hac ſynodo, rege procurante, in eccleſia B. Mariae Cantabrig. celebrata, regi a clero hac conditione conceſſa decima eſt, ſi ipſe ante calendas Octobris proxime cum exercitu in Gallos mare trajiceret. Quia autem haec conditio a rege non obſervabatur, alia convocatio ſummonebatur in eccleſia S. P. London. Octob. 7. Ibi de diebus in dies prorogata fuit uſque ad 20. menſis ejuſdem. Quo die archiepiſcopus et epiſcopi convenientes, ſacra peragebant, lectiſque certificatorio epiſcopi London. et procuratoriis, poſtero die ſubſidium regi concedebatur.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Arundel Ebor. fol. 8. et reg. Dunelm. in ann.

SEDE archiepiſcopali Ebor. vacante, breve regium emanavit cuſtodibus ſpiritualitatis decano et capitulo Ebor. dat. 18. die Julii, pro convocatione praelatorum et cleri provinciae Ebor. die Lunae poſt feſtum nativitatis B. Mariae virginis habenda. Aliud deinde breve regium dat. 18. die Decembris Tho. archiepiſcopo Ebor. fuit directum, cujus auctoritate ſynodum 24. die Januarii convocavit, per mandatum emiſſum penultimo die menſis Decembris, ubi inter alia haec habentur: "Venerabili viro archidiacono Richmond. etc. Cum dudum praefatus venerabilis pater et dominus noſter, dominus archiepiſcopus per ſuas literas nobis intimavit, quod praelati et clerus provinciae Cantuar. ſtatim poſt parliamentum Cantabrigiae celebratum, de ſuis beneficiis eccleſiaſticis et etiam temporalibus ſpiritualibus annexis, illuſtriſſimo principi et domino noſtro regi ad ſui meram ſupportationem ſibi et regno ſuo multipliciter incumbentium, unam decimam libere conceſſerunt, quod ſuper hujus conceſſione decimae in ſua provincia concedendae clamoribus turbatur quotidianis, attendens qualiter dictus clerus Cantuar. in ſolutione medietatis unius decimae provinciae Ebor. proceſſerunt, quae nedum in provincia praedicta adhuc quoviſmodo eſt conceſſa, ne hujus decimae concedendae dicto domino noſtro regi retardationis protervitas in dicti venerabilis patris culpam ſeu injuriam, quod abſit, redundare poterit in futurum; nos, qui ejus vices, licet immerito, gerimus, ſpecialiter ordinaverit ad convocand. praelatos et clerum dictae provinciae, ſuper hujuſmodi conceſſione faciend. in aequipollentia gratitudinis provincial. et praecipue in dicti venerabilis patris primordiis ipſi domino noſtro regi plenarie recompenſari cenſeatur: nos volentes mandatis dicti venerabilis patris, in quantum poſſimus, obtemperare, vobiſcum una cum aliis praelatis archidiaconatus veſtri ſuper praemiſſis conſulere et tractare duximus providend. Quocirca vobis injungimus et mandamus, etc."

Sede Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
vacante.	GUILEL. COURTNEY 8.	1389.	RICHARD. II. 12.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. de modo ſolvendi decimas in civitate et dioeceſi Cantuarienſi. Ex. reg. I. Arundel. fol. 149. a.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. dilectis nobis in Chriſto filiis fratri Thomae Chyllynden, monacho eccleſiae noſtrae Cantuar. decretorum doctori, et Johanni Cranbourne, clerico dictae noſtrae dioeceſeos, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum propter varium et diverſum modum ſolvendi decimas et faciendi oblationes inter nonnullos ejuſdem noſtrae dioeceſeos rectores et vicarios ex parte una, ac earundem eccleſiarum parochianos ex parte altera, diſſentionis materia fuiſſet exorta, tandem parochiani certis diebus et locis, aliqui coram nobis, et reliqui coram certis noſtris in ea parte commiſſariis comparentes, ſe omnimodas decimas eiſdem eccleſiis ab eis debitas, ſecundum juris communis et conſtitutionum provincialium Cantuarienſium exigentiam, rectoribus ipſarum eccleſiarum fideliter ſolutur. juramento corporali, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, aſtrinxerunt. Nos cupientes inter quoſcunque noſtros ſubditos, prout ad nos pertinet, pacis et charitatis dulcedinem enutrire, et ne praedicti parochiani in ſolutione decimarum et oblationum faciendarum, ſub nube ignorantiae juris et conſtitutionum hujuſmodi frivole ſe excuſent; ad intimandum et exponendum, ſeu intimari, et exponi faciendum in vulgari effectum juris et conſtitutionum hujuſcemodi omnibus et ſingulis parochianis noſtrarum civitatum et dioeceſeos modum et formam exigendi, petendi, et ſolvendi decimas hujuſcemodi, vobis, de quorum circumſpectionis et fidelitatis induſtria confidimus, plenam tenore praeſentium committimus poteſtatem. Inprimis,

mis videlicet, quicunque cujuſque eccleſiae parochialis dictarum noſtrarum civitatis et dioeceſeos parochiani perpetuis futuris temporibus, quoties et quando non pro decima garba, ſed alias ſuis ſumptibus et expenſis metere faciunt infra ſuas parochias fruges, de eiſdem frugibus decimam integram ſine diminutione aliqua ſolvere teneantur; quando vero, et quoties fruges ſuas pro decima garba metunt, tunc nonam garbam omnino nomine decimae ſolvere teneantur. Item, quod de ſylva caedua quacunque infra fines et limites eccleſiarum ſuarum, ſeu loca decimabilia earundem, decimae fideliter et integre ſine diminutione debite perſolvantur; et illam eſſe ſylvam caeduam declaramus, quae cujuſcunque exiſtens generis arborum, in hoc habetur ut caederetur; quae etiam ſucciſa rurſus renaſcitur, et hoc, ubicunque creſcant, ſive in nemoribus, ſylvis, ſaepibus, grovis, foſſis, ſeu ſuboſcis; de quibus poſſeſſores earum ad praeſtationem decimarum ipſarum arborum et lignorum ipſorum exciſorum in eis, ſicut foeni et bladi, per quamcunque cenſuram eccleſiaſticam canonice compellantur, ad quemcunque uſum ipſas arbores ſive ligna ſuccidi contingat. Si autem ex arboribus ſucciſis vel lignis exciſis in eiſdem fiant de caetero per parochianos eccleſiarum praedictarum, aut alia ligna, "Tallwood" ſive "Billet," integre, et non deductis expenſis, ſicut de foeno, decimam eccleſiis, in quarum parochiis ipſas ſuccidi contigerit, fideliter perſolvant. Conſimiliter ſi de ramis arborum amputatis fiant "Fagotts," nomine decimae "Fagott," decimus "Fagott" rectori loci eccleſiae perſolvatur; ſi autem de ramis "Fagotts" non fiant, tunc rector ibidem ramo decimo congruo, nomine decimae, contentetur, ſicut in conſtitutione domini Johannis Stratford, praedeceſſoris noſtri declaratur expreſſe, et per dominum Simonem de Sudburia, praedeceſſorem noſtrum, in parochia de Cranbrok, nuper ſententiatum fuerat, juxta canonicas ſanctiones. Item, quod de nutrimentis animalium ſimiliter, de vitulis, ſi ſint ſex vituli, ſolvantur rectori ſex denarii pro decima, et ſeptimus vitulus, octavus et nonus et decimus ſemper detur pro decima; ita quod rector, qui ſeptimum vitulum receperit, det parochiano, a quo ſeptimum vitulum recepit, tres denarios; qui octavum receperit, det duos denarios; qui nonum, det unum denarium, vel expectet rector, ſi velit, uſque ad proximum annum, donec plenam decimam, et unum vitulum decimum poſſit habere; et qui ita expectaverit, ſemper exigat ſecundum vitulum meliorem, vel tertium ad minus. Ad hoc idem obſervetur de agnis et porcellis, excepto quod ubi ſupradatur denarius, hic detur obolus, ſicut clarius exprimebat dominus Stephanus, praedeceſſor noſter; proviſo tamen quodſi vituli, agni, ſive porcelli ſub matre per eorum poſſeſſores vendantur, tum decima pretii eccleſiae detur. Quod autem de vitulis ſuperius duximus obſervandum, hoc idem de pullis ſive pullinis eſt a ſingulis dictis parochianis fideliter obſervandum et parochiis. Item, quod parochiani ſinguli vitulum, pullum, agnum, porcellum, aucam, et caetera animalia decimabilia, quouſque ſe nutrire poſſint, et ſciverint, et a matre commode ablactari poterint, ſicut matris eſt ſervare, alere, et nutrire, ut ſuos de caeteris teneant. De ovibus etiam ſolvatur decima lanae integre, et ſine diminutione omni; et ſi oves alibi in aeſtate, alibi in hyeme nutriantur, decima eſt inter rectores eccleſiarum aequaliter dividenda; ſiquis vero medio tempore emerit vel vendiderit, et certum ſit, a qua parochia oves venerint, decima eſt inter rectores modo conſimili dividenda; ſi autem incertum ſit, illa eccleſia habeat totam decimam, infra cujus limites oves inveniantur tempore tonſionis. De lacte vero decima inde ſolvatur quolibet tempore anni dum durat; et etiam de caſeo tempore ſuo, ſive fiat caſeus ad uſum proprium parochianorum, ſive ad vendendum; ſi tamen tempore autumnali vel hyemali parochiani dictarum eccleſiarum velint componere cum rectore pro decima lactis illis temporibus contingentibus; hoc nolumus prohibere, ſed quod ſtet conventio inter rectorem et parochianos inita, vel quod dent rectori pro toto anno pro qualibet vacca tres denarios pro decima, ſicut a majori parte parochianorum eccleſiarum praedictarum hactenus obſervatum fuerat, et obtentum. De paſturis autem et paſcuis tam communibus, quam non communibus ſtatuimus et ordinamus, quod decimae fideliter ſolvantur ſub forma, quae ſequitur: videlicet, ſi in illis paſcantur animalia non foetoſa, ſicut equi, pulli, vel boviculi, tunc pro qualibet acra ſolvatur decima in pecunia, ſecundum aeſtimationem veri valoris; ſi autem animalia ſint foetoſa, ſicut vaccae et equae, vel etiam oves non foetoſae in paſcuis et paſturis ibidem nutriantur, in caſu iſto cum decima de foetu, lana, caſeo, lacte vel tres denarii, ut praefertur, pro qualibet vacca eccleſiae ſolvantur, et nihil ultra exigatur, nomine decimae, pro paſcuis et paſturis. De proventibus quorundam molendinorum ſtatuimus, quod decimae exigantur, et fideliter integre ſolvantur; de piſcariis, ſtagnis, apibus, ſicut de omnibus aliis bonis juſte adquiſitis, ſimiliter ſtatuimus, quod decimae exigantur, et debito modo integre ſolvantur. Decimae etiam perſonales exigantur de artificibus, ſive fuerint ſutores, ſive pelliparii, de carnificibus, carpentariis, fabris, textoribus, pandoxatoribus, et omnibus aliis ſtipendiariis, et operariis, quocunque nomine cenſeantur, quod de ſtipendiis ſuis decima perſolvatur fideliter. De omnibus praemiſſis, et de omnibus aliis bonis juſte adquiſitis, quae renovantur per annum, volumus et ſtatuimus, quod decimae perſolvantur; et de omnibus illis bonis, quae humus gignit, vel aqua nutrit, ſolvatur decima integre et non deductis expenſis. In omnibus decimis perſonalibus, ut ſuperius dicitur, deduci poſſunt expenſae in fine anni, dummodo fraudem, ut minus ſolvant pro decima, quam tenentur, non adhibuerint parochiani praedicti. Et quia multi parochiani eccleſiarum ſupradictarum ſolent eſſe nolentes, difficiles, et remiſſi, ſive tardi ad ſolvendum decimas Deoet eccleſiae debitas et conſuetas; ſtatuimus, quod omnes parochiani dictarum eccleſiarum

cleſiarum noſtrarum civitat. et dioec. pro loco et tempore opportunis, primo, ſecundo, et tertio, ut decimas Deo et eccleſiae debito tempore perſolvant, arctius moneantur; quodſi ſic moniti, non emandaverint, primo ab ingreſſu eccleſiae ſuſpendantur, ac creſcente eorum contumacia et rebellione, ad ſolutionem decimarum per cenſuram eccleſiaſticam, ſi oporteat, mitius aut rigidius compellantur. Sed cum dictam ſuſpenſionem, relaxationem, vel abſolutionem petierint, ad nos archiepiſcopum, vel ſucceſſorem noſtrum mittantur perſolvendi, et modo debito puniendi. Rectores vero eccleſiarum praedictarum, qui pro tempore fuerint, ſive capellani parochiales, qui dictas eccleſias praedicto modo, propter formidinem hominum vel favorem, Dei timore poſtpoſito, cum effectu non petierint, ne hoc praetextu dictis eccleſiis et rectoribus earundem, pro tempore, in hujuſcemodi decimis praejudicium generetur, ſuſpenſionis vinculo non immerito innodentur, ſicut in conſtitutionibus domini Stephani, praedeceſſoris noſtri, plenius continetur. Excommunicati ſunt omnes maledictionis filii, qui in nubentium ſolenniis, mulierum purificationibus, mortuorum exequiis, et in aliis divinis officiis, ad unius denarii vel alterius modicae quantitatis, oblationum populi devotionem reſtringere ſunt moliti.

Item excommunicati ſunt omnes, qui malitioſe impediunt, impedirive faciunt et procurant viros eccleſiaſticos, ad quos ſpectat perceptio decimarum, eorumve ſervitores, quominus liberum ingreſſum et egreſſum in praedia et a praediis, de quibus decimae hujuſcemodi proveniunt, habere poſſunt, pro ipſis decimis colligendis, cuſtodiendis, et quo voluerint, abducendis; reſervata loci dioeceſano abſolutione eorum, praeterquam in mortis articulo, quouſque, ipſorum miniſterio in contrarium laborante, eccleſiae fuerit popularis devotio efficaciter reſtituta, ac viris eccleſiaſticis ſic laeſis de hujuſmodi exceſſibus plenarie ſatisfactum: ſicut in conſtitutione Johannis Stratford, praedeceſſoris noſtri, apertius continetur. Et in praemiſſorum omnium et ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in manerio noſtro de Croydon undecimo die menſis Julii, anno Domini M.CCC.LXXXIX. et noſtrae tranſlationis octavo.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. GUILEL. COURTNEY 8.	Anno Chriſti 1389.	Reg. Angliae RICHARD. II. 13.

Prohibitio regia contra impoſitiones papales. Ex reg. Courtney fol. 331. b.

RICHARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri, Willelmo, eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Licet nos non lateat, qualiter ad conſervationem jurium et conſuetudinum regni noſtri Angliae, ac indemnitatis et rectae gubernationis populi noſtri ejuſdem vinculo juramenti ſumus aſtricti, ac de jure et conſuetudine praedictis, impoſitio aliqua eidem populo noſtro, abſque communi conſilio et aſſenſu ejuſdem regni, fieri ſeu levari non debeat ab eodem quoviſmodo; ſupplicante inſuper nobis in parliamento noſtro apud Weſtm. nuper tento, communitate ejuſdem regni contra hujuſmodi impoſitiones clero regni noſtri praedicti, per ſummum pontificem eo tempore publicatas et exactas, remedium apponere; et quod qui extunc ligeorum noſtrorum, vel alius, aliquas bullas papales pro hujuſmodi impoſitionibus levand. aut aliis novitatibus faciend. per antea minime uſitatas, quae in noſtri vel regni noſtri damnum cedere poſſent, deferret; vel ſi quis de hujuſmodi impoſitione vel novitate, publicationem ſeu hujuſmodi impoſitionem vel novitatem, ſine aſſenſu noſtro et regni noſtri praedicti, colligi vel levari, ſeu ſolvi fecerit, tanquam proditor nobis et regno noſtro praedicto adjudicaretur, et executionem haberet: de aſſenſu ejuſdem parliamenti, per nos conceſſum fuiſſet ibidem, quod nihil foret levatum vel ſolutum, quod in onerationem vel damnum regni noſtri praedicti, vel ligeorum noſtrorum ejuſdem cedere poſſet; nihilominus jam de novo, ut accepimus, quaedam impoſitio clero ejuſdem regni noſtri ad quoddam ſubſidium denariorum eidem ſummo pontifici ad impoſitionem ſuam ſolvendum, et auctoritate veſtra, ſive ſuffraganeorum veſtrorum, ad mandatum veſtrum levand. abſque hujuſmodi communi conſilio et aſſenſu regni noſtri praedicti, facta exiſtit, contra conſuetudinem et conceſſionem praedict. de quo miramur; maxime cum aliquo tempore tranſacto in regno noſtro praedicto nova talia viſa non fuerunt nec audita; et nos nova hujuſmodi in regno noſtro praedicto fieri temporibus noſtris pati non debeamus, ſicuti non poſſumus, ſalvo juramento praedicto: vobis in fide, qua nobis tenemini, et ſub forisfactura omnium, quae nobis forisfacere poteritis, injungimus et mandamus, quod ab hujuſmodi novis impoſitionibus et exactionibus clero noſtro praedicto faciend. omnino deſiſtentes, ea omnia et ſingula, per vos ſeu ad mandatum veſtrum pro levatione et exactione hujuſmodi ſubſidii ſive impoſitionis facta, vel attemptata, ſine dilatione et difficultate quacunque revocetis, et revocari, ac ſummas denariorum quaſcunque, ſi quae per vos ſeu ad mandatum veſtrum in hac parte exactae et levatae fuerint, perſonis, a quibus levatae fuerint, integre et ſine dilatione reſtitui et reſolvi faciatis. Vobis inſuper ex abundanti injungentes et mandantes, ne hujuſmodi ſubſidio ſive impoſitioni contribuatis, aut ſummam aliquam ex hac cauſa quomodolibet ſolvere praeſumatis, ſub fide et forisfactura antedictis. Teſte meipſo apud Weſtmon. decimo die Octobris, anno regni noſtri decimo tertio.

Proteſtatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. I.	GUILEL. COURTNEY 8.	1389.	RICHARD. II. 13.

Proteſtatio facta per archiepiſcopum Cantuar. et Ebor. in parliamento. Ex reg. Courtney fol. 332. a.

MEMORAND. quod die Veneris ultimo die menſis Februarii, anno Domini M. CCC. LXXXIX. indictione xiii. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Bonifacii, divina providentia papae noni, anno primo, in camera domini Richardi regis Angliae, apud Weſtmon. ubi parliamentum conſuetum eſt teneri, prout ibidem tunc fiebat; dominus una cum archiepiſcopo Ebor. pro ſe, ſuiſque ſuffraganeis & clero, in pleno parliamento coram dicto domino rege, et in praeſentia venerabilium patrum dominorum Roberti London. Willelmi Winton. cancellarii Angliae; Walteri Dunelm. Johannis Lincoln. Henrici Norwicen. Radulphi Bathon. et Wellen. Johan. Sarum. Johan. Menevén. et Johannis Hereford. Dei gratia epiſcoporum; necnon dominorum ducum Aquitan. et Lanc. ac Ebor. et Glouceſtr. ac comitum Derbiae, Roteland, Huntyngdon. et Northumbr. aliorumque dominorum ſpiritualium et temporalium, ac communitatis ibidem in multitudine copioſa congregat. proteſtabatur palam et expreſſe, juxta formam cujuſdam ſchedulae, quam fecit per clericum parliamenti publice legi tunc ibidem, et inſeri petiit cum inſtantia in record. et rotulis parliamenti in teſtimonium veritatis; cujus quidem ſchedulae tenor ſequitur ſub hac forma: —— In Dei nomine, Amen. Nos Willelmus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, et nos Thomas, eadem permiſſione Ebor. archiepiſcopus, Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, proteſtamur publice et expreſſe pro nobis et ſuffraganeis noſtris, ac toto clero noſtrarum Cant. et Ebor. provinciarum, quod nolumus nec intendimus, alicui ſtatuto in praeſenti parliamento nunc noviter edito, nec antiquo praetenſo innovato, quatenus ſtatuta hujuſmodi, ſeu eorum aliquod in reſtrictionem poteſtatis apoſtolicae, aut in ſubverſionem, enervationem, ſeu derogationem eccleſiaſticae libertatis tendere dignoſcuntur, quomodolibet conſentire; ſed eiſdem diſſentire, reclamare, et contradicere ac diſſentimus, reclamamus, et contradicimus, in hiis ſcriptis, prout ſemper diſſenſimus, reclamavimus, et contradiximus temporibus retroactis; et petimus, quod hii noſtri diſſenſus, proteſtatio, reclamatio, et contradictio per clericum parliamenti irrotulentur in fidem et teſtimonium eorum.

Hallum ———— interfuit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. I.	GUILEL. COURTNEY 9.	1389.	RICHARD. II. 13.

Proceſſus contra Lollardos. Ex reg. Courtney fol. 139. a.

IN quo quidem monaſterio praefato, ultimo die dicti menſis Octobris, coram eodem domino archiepiſcopo in ſua viſitatione praedicta per probiores viros, tam eccleſiaſticos, quam laicos, villae Leyceſtrenſis detectum exſtitit et delatum, quod quidam Rogerus Dexter, Nicolaus Tailor, dominus Richardus Waytſtach, capellanus, Michael Scryvener, Willelmus Smith, Johannes Harry, Willelmus Parchmener, et Rogerus Goldſmyth eandem villam inhabitantes, aliter de ſacramento corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, peccatorum confeſſione, et aliis ſacramentis eccleſiaſticis ſentiunt et docent, quam ſancta Romana eccleſia praedicat et obſervat; quod iidem Rogerus, Nicolaus, Richardus, Michael, Willelmus, Johannes, Willelmus, et Rogerus, et quamplures alii, quorum nomina ignorantur, et perſonae, ſubſequentes haereſes et errores ab eccleſia damnatos; videlicet,

Quod in ſacramento altaris poſt verba conſecrationis remanet ſimul corpus Chriſti, cum pane materiali.

Item, quod decimae non debent ſolvi rectoribus vel vicariis, quamdiu ſunt in mortali peccato.

Item, quod imagines non debent aliquo modo venerari, nec luminaria coram eis apponi.

Item, quod nulla crux eſt veneranda.

Item, quod miſſae et matutinae non debent cum nota ſeu alta voce in eccleſia dici.

Item, quod curatus, vel alius preſbyter aliquo crimine irretitus, non poteſt conſecrare, vel confeſſiones audire, nec aliqua ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrare.

Item, quod papa et praelati eccleſiae non poſſunt aliquem excommunicationis ſententiae ligare, niſi prius ſciant eum excommunicatum a Deo.

Item, quod nullus eccleſiae praelatus poteſt indulgentias impertiri.

Item, quod quilibet laicus poteſt ſancta evangelia ubique praedicare et docere.

Item, quod eſt peccatum aliquid fratribus Praedicatoribus, Minoribus, Auguſtinenſibus, aut Carmelitenſibus charitative conferre.

Item, quod oblationes non ſunt faciendae in obſequiis mortuorum.

Item, quod peccatorum confeſſio facienda ſacerdoti non eſt neceſſaria; et quod quilibet bonus homo, licet literaturam neſciat, eſt ſacerdos:

In praefata villa Leyceſtrenſi, et aliis locis circumvicinis publice et notorie docuerunt, affirmarunt, et tenuerunt, ac tenent et fovent in praeſenti, in ſubverſionem fidei catholicae, et

ſtatus eccleſiae manifeſtam. Unde dominus archiepiſcopus ſupradictus, cupiens oves errantes ad viam reducere veritatis, praedictos Rogerum, Nicolaum, Richardum, et caeteros cum eis ſuperius nominatos, mandavit ſuper praemiſſis in eodem monaſterio die proximo tunc ſequenti perſonaliter reſponſuros per ſuos certos curſores, vivae vocis oraculo evocari; attamen praefati Rogerus, Nicolaus, Richardus, Michael, Willelmus, et caeteri cum eiſdem ſuperius ſpecificati, cupientes potius in tenebris ambulare, quam luce, ſe, quominus poterant perſonali citatione apprehendi, latitabant, prout inde coram domino archiepiſcopo legitime extitit facta fides. Deinde vero primo die menſis Novembris, videlicet in feſto Omnium Sanctorum, celebrante domino ſummam miſſam ad magnum altare ejuſdem monaſterii, idem dominus archiepiſcopus in pontificalibus, cum caeteris ſibi miniſtrantibus ad altare ſtolis indutis, omnes illos et ſingulos, qui dictas haereſes, et errores, ac concluſiones damnatas publice docuerunt, tenuerunt, aut fovebant, vel affirmarunt, ac eis praeſtantes auxilium, conſilium, et favorem, excommunicatos fuiſſe et eſſe, pulſatis campanis, candelis accenſis, et extinctis, ac in terram projectis, cruce etiam in manibus erecta, publice et ſolenniter in genere denunciavit. Poſtea vero ſecundo die menſis praedicti, videlicet in feſto commemorationis Animarum, mane, et ante horam primam ejuſdem diei, praedictus dominus archiepiſcopus omnes et ſingulos eccleſiaſticos, curatos et laicos, fide digniores communitatis villae praedictae, ad comparendum coram eo in eodem monaſterio incontinenti poſt ſummam miſſam inibi celebrandam, ſuper requirendam ab eis omnem, quam in ea parte noverint, veritatem dicturis, vivae vocis oraculo per certos nuncios ad hoc deputatos mandavit, et fecit peremptorie evocari; quibus ſic citatis, et praetextu vocationis hujuſmodi coram eodem domino archiepiſcopo, in dicto monaſterio ſedente pro tribunali, judicialiter et humiliter comparentibus, idem dominus archiepiſcopus ipſos, videlicet dominos Thomam Holand, Omnium Sanctorum, Alexandrum ſanctae Margaretae, Robertum beatae Mariae, dictae villae Leyceſtrenſis, parochialium eccleſiarum vicarios, et dominos Willelmum Soxton, ac Willelmum Torſyngton, preſbyteros, necnon Galfridum Clerk, Rogerum Belgrave, et Richardum Burgh, burgenſes fide dignos ipſius villae, ad dicendum omnem in hac parte, quam noverint, veritatem, ad ſancta Dei evangelia juratos, pro ſua informatione et veritatis declaratione in praemiſſis judicialiter admiſit. Quibus juratis, et ſingulatim ac diligenter examinatis, eorumque dictis et depoſitionibus in ſcriptis redactis, et debite publicatis, probata etiam per ipſos teſtes fama publica et notorietate in eadem villa Leyceſter, et aliis locis circumvicinis, contra dictos Rogerum, Nicolaum, Richardum, Michaelem, Willelmum, caeteroſque Lollardos cum eis ſuperius ſpecificatos, ſuper praemiſſis adeo notorie laborantes, quod nulla poterant tergiverſatione celari; praedictus dominus archiepiſcopus, de conſilio juriſperitorum ſecum aſſiſtentium, Chriſti nomine primitus invocato, tum propter notorietatem facti, quum propter probata coram eo, ipſos Rogerum Dexter, Nicolaum Taylor, dominum Richardum Waytſtach capellanum, omnes etiam et ſingulos cum eiſdem ſuperius recitatos, excommunicatos fuiſſe et eſſe, occaſione pernicioſae doctrinae, et praedicationis haereſium, et errorum praedictorum, per ipſos et eorum quemlibet in ſubverſionem populi Chriſti, ac fidei et ſtatus ſanctae matris eccleſiae notorie factam, pronunciavit et declaravit in ſcriptis; ipſoſque ſic excommunicatos nominatim et in ſpecie publice denunciavit, et per alios ejuſdem villae Leyceſter curatos mandavit et fecit publice nunciari. Et ut iidem Lollardi vulgariter nuncupati, rubore confuſi ad reconciliationis gratiam facilius ſe inclinent, dictus dominus archiepiſcopus praefatam villam Leyceſter, ac ſingulas eccleſias ejuſdem, dum ipſi Lollardi in ipſis vel earum aliqua exiſtant, eccleſiaſtico ſuppoſuit interdicto, donec ab eiſdem haereſibus et erroribus reſipiſcant, ac abſolutionis beneficium a dictae excommunicationis ſententia meruerint obtinere. Et demum peractis praemiſſis, coram eodem domino archiepiſcopo detectum extitit et delatum, quod quaedam mulier Matildis anachorita, in quodam incluſorio infra coemeterium eccleſiae parochialis ſancti Petri dictae villae Leyceſter recluſa, ex iniqua et peſtifera doctrina praedictorum Lollardorum infecta fuerat; propter quae idem dominus archiepiſcopus ad eandem Matildem ſic recluſam miſit, et ipſam ſuper concluſionibus, haereſibus, et erroribus praedictis diligenter examinavit; et quia non plene ad interrogata, ſed potius ſophiſtice reſpondebat, memoratus dominus archiepiſcopus eidem Matildi ad comparendum coram eo in monaſterio ſancti Jacobi Northampton, ſuper articulis et interrogatoriis, praedictas haereſes et errores concernentibus, ſibi ad animae ſuae correctionem & ſalutem objiciendis, plenius perſonaliter reſponſurae, certum diem peremptorie, videlicet ſextum diem dicti menſis Novembris praefixit, et etiam aſſignavit; injungens abbati monaſterii de Pratis praedicti, quod oſtium recluſorum, in quo ipſa Matildis recluſa fuerit, aperiri, et uſque ad ejus reditum honeſte et ſecure faceret cuſtodiri. Deinde emanavit mandatum contra Lollardos ſub hac forma.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 1.	GUILEL. COURTNEY 9.	1389.	RICHARD. II. 13.

Mandatum ad denunciandos Lollardos excommunicatos. Ex reg. Courtney fol. 142 a.

WILLELMUS, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis, decano chriſtianitatis, ac omnibus et ſingulis eccleſiarum villae Leyceſter, Lincoln. dioec. rectoribus, vicariis, et capellanis parochialibus ſalutem, etc. Quia nos Rogerum Dexter, Nicolaum Taylor, dominum Richardum Waytſtach, capellanum ſe praetendentem, Michael Scriviner, Willelmum Smith, Willelmum Parchemener, Johannem Harry, et Rogerum Goldſmith, propter haereſes, quas tenent, manifeſtas, et publice docent, et praedicant, prout ex notorietate facti diutius contracti, et etiam permanentis, ita quod nulla poteſt tergiverſatione celari, coram nobis in viſitatione noſtra metropolitica dictae Lincolnienſis dioec. claris probationibus, facta eſt fides, excommunicatos publice, prout ſunt, exigente juſtitia, denunciavimus; et in deteſtationem tanti criminis tam notorii, omnes et ſingulas eccleſias et capellas dictae villae et circumvicinas monaſteriorum et collegiorum, quamdiu praefati excommunicati haeretici, aut eorum aliquis, in eis praeſentes aut praeſens fuerint, aut fuerit, eccleſiaſtico ſuppoſuimus interdicto, ut ſic ſaltem rubore confuſi, ad ſanctae matris eccleſiae redeant unitatem; vobis conjunctim et diviſim committimus, et in virtute obedientiae diſtrictius injungentes mandamus, quatenus ipſos haereticos omnes et ſingulos in ſingulis eccleſiis veſtris ſic excommunicatos cum cruce erecta, pulſatis campanis, candelis accenſis, et extinctis, ac in terram projectis, dictaſque eccleſias et capellas, dum in eis praedicti haeretici praeſentes fuerint, vel eorum aliquis praeſens fuerit, ut praemittitur, interdictas intra miſſarum ſolennia publice et ſolenniter nuncietis; ab hujuſmodi denunciatione non ceſſantes, donec aliud a nobis receperitis in mandatis. Citetis etiam, ſeu citari faciatis peremptorie eoſdem haereticos omnes et ſingulos perſonaliter, ſi perſonali citatione poterunt apprehendi; alioquin publicae citationis edicto ad domos, ubi morantur, morarive conſueverunt, coram ipſorum familiaribus, notis, et amicis, et nihilominus in eccleſiis eorum parochialibus publice propoſito, ita quod ad eorum et cujuſlibet eorum notitiam citatio hujuſcemodi poterit veriſimiliter pervenire, quod compareant coram nobis, vel noſtris in hac parte commiſſariis, decimo die poſt citationem eis factam, ſi juridicus fuerit, alioquin etc. ubicunque in noſtris civitate, dioec. vel provincia Cantuarienſi tunc fuerimus, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeant, quare dictae excommunicationis ſententia contra eos aggravari non debeat, propoſituri, ac certis articulis, et interrogatoriis, ad meram animarum ipſorum ſalutem praemiſſa concernentibus, eis per nos objiciendis et miniſtrandis reſponſuri, et de veritate in ea parte dicenda, perſonaliter juraturi, ulteriuſque, etc. Dat. etc. apud Towceſtrum ſeptimo die Novembris, A. D. M. CCC. LXXXIX. et noſtrae tranſlationis nono.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum ad arreſtandum aliquos haereticorum praedictorum. Ibidem fol. 142. b.

WILLELMUS, permiſſione divina etc. dilectis in Chriſto filiis . . . majori et ballivis villae Leyceſt. Lincolnienſis dioeceſeos, etc. ſalutem, etc. Literas regias nobis pro defenſione fidei catholicae gratioſe conceſſas nuper recepimus in haec verba: Richardus, Dei gratia rex Anglicae, et Franciae, etc. "prout in Proceſſu facto contra haereticos in alio loco praecedenti praeſentis regiſtri inter caetera continetur." Verum quia quidam Richardus Waytſtach, alias dictus Richardus Lynnkeley, capellanum ſe praetendens, Willelmus Smyth, et Rogerus Dexter in dicta villa Leyceſter moram facientes, concluſiones hujuſcemodi, ut praemittitur, damnatas praedicant, tenent, manutenent et docent, in ſubverſionem fidei catholicae, et eccleſiae ſanctae Dei, prout nobis in noſtra viſitatione metropolitica dioeceſ. Lincoln. facta notorietas manifeſtat, ac ipſos haereticos, et ea occaſione excommunicatos declarat; vos ex parte ſanctae matris eccleſiae, auctoritate regia praedicta, requirimus, quatenus dictos Richardum, Willelmum, et Rogerum, ne ſua pernicioſa doctrina populum Dei inficiant, juxta dictarum literarum regiarum exigentiam, et noſtram requiſitionem, arreſtari faciatis, et nobis deſtinari, pro ſuis demeritis poenitentiam recepturos. Dat. ſub ſigillo noſtro, etc.

Reconciliatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 1.	GUILEL. COURTNEY 9.	1389.	RICHARD. II. 13.

Reconciliatio Lollardorum. Ex reg. Courtney fol. 144. a.

WILLELMUS, permiſſione divina, etc. dilectis in Chriſto filiis decano eccleſiae collegiatae beatae Mariae novi operis Leyceſtr. necnon decano chriſtianitatis, ac ſingulis rectoribus et vicariis villae Leyceſtr. Lincoln. dioec. ſalutem, etc. Perfidus hoſtis generis humani, inventor omnium malorum, qui per mille maeandros oves dominicas dudum effuſione pretioſi cruoris, agni incontaminati, Verbi Dei, quod Deus ipſe genuit ante ſecula, a ſuis laqueis interitus, et ultionis aeternae in ara crucis redemptas, errare ſemper procurat, ut eas ſaevitia ſuae hoſtilitatis et ſeditionis antiquae interemptas, ante oculos noſtri redemptoris reas ſtatuat et offenſas. Dudum ſiquidem lupus ille rapax et rugiens corda quorundam, quos in fide flexibiles eſſe novit, ad ſeminandam zizaniam inter Chriſti fideles, concluſiones videlicet haereſium et errorum, determinationi et inſtitutioni eccleſiae ſanctae Dei repugnantes, dudum in noſtro provinciali concilio expreſſe damnatas, in diverſis partibus noſtrae provinciae Cantuarienſis tenendas, dogmatizandas, et publice praedicandas inſtigavit; ex quorum praedicationibus, quin verius praevaricationibus, et doctrinis indies late pullulantibus, quamplures dictae noſtrae provinciae ſubditi, quod dolenter referimus, infecti, nonnullas falſas opiniones, et ſectas noſtrae fidei, ſine qua ſalvari non poſſumus, adverſantes, et abhorrendas cuilibet chriſtiano, mutuo inter ſe habuerunt et tenuerunt, ac de eiſdem in eorum libris ſcripturae commendatis alios pernicioſe informarunt, in multarum grave periculum animarum. Et dum nos exercitio viſitationis noſtrae metropoliticae Lincolnienſis dioeceſ. actualiter intendebamus, illam in villa Leyceſtr. ejuſdem dioeceſeos exercentes, quoſdam Willelmum Smyth, Rogerum Dexter, et Aliciam Dexter, ipſius uxorem, ibidem commorantes, inter caeteros per deteſtabilem facti notorietatem, et atteſtationes fide dignorum, proborum virorum dictae villae, quos in hac parte examinavimus, coram nobis judicialiter emiſſas, hujuſmodi falſas et damnatas concluſiones tenuiſſe, aſſeruiſſe, et dogmatizaſſe reperimus evidenter; unde nos ad evellendum radicitus hujuſmodi falſas damnatas haereſes, et errores a grege nobis credito, ne ſua contagione ſanas morboſas efficiant; et ut eas, quas hoſtis ille ſua fraude ſeduxit, ſalubri meditatione a ſuis nexibus venenoſis liberemus, ne eorum ſanguis per noſtri deſidiam in extremo judicio de noſtris manibus requiratur, animoſe invigilare volentes, contra eoſdem Willelmum, Rogerum, et Aliciam, ac eorum complices et fautores, tunc latentes, quominus perſonali citatione poterant apprehendi, eoſdem tanquam haereticos publicos, et de haereſibus et erroribus per viam notoriam convictos, excommunicatos denunciavimus, a Chriſti fidelibus evitandos. Subſequenter vero praefati Willelmus, Rogerus, et Alicia reatus ſuos reſpicientes intrinſece et verentes, ſe noſtro conſpectui praeſentarunt, et coram nobis pro tribunali ſedentibus, certis diebus et locis jam elapſis, ſe hujuſmodi haereſes et errores tenuiſſe, aſſeruiſſe, et dogmatizaviſſe, publice fatebantur; ſubmittentes ipſos in omnibus noſtro judicio, pro commiſſis miſericordiam implorando. Nos vero attendentes, quod ſancta mater eccleſia nulli poenitenti, ad ipſius unitatem redire volenti, gremium claudit, ſed aperit affluenter, eoſdem Willelmum, Rogerum, et Aliciam ad gratiam recepimus, et praedictas opiniones haereſium et errorum omnes et ſingulas fecimus abjurare, ac eiſdem tunc abſolutionis beneficium a ſententia excommunicationis, qua praemiſſorum occaſione extiterant involuti, devote poſtulantibus impendimus, injuncta eis primitus, pro modo culpae, juxta ſubſcriptam formam, poenitentia ſalutari; videlicet, quod eorum quilibet proxima die dominica poſt reditum ſuum ad propria, ante proceſſionem eccleſiae collegiatae beatae Mariae novi operis praedicti, ipſi Willelmus, et Rogerus camiſiis et braccis, ipſa vero Alicia ſola camiſia induti, nudis pedibus et capitibus, dictus Willelmus cum imagine ſanctae Catharinae, praefati vero Rogerus ac Alicia cum imaginibus crucifixi in dextris, et ſinguli eorum cum ſingulis cereis, ponderis dimidiae librae in ſiniſtris procedent, eaſdem imagines trina vice, in principio proceſſionis hujuſmodi, in medio, et in fine, ad laudem crucifixi, et memoriam paſſionis ſuae, ipſiuſque virginis honorem genuflectendo, devote oſculabuntur, et eandem eccleſiam cum proceſſione ſic ingreſſi, coram imagine crucifixi, dum alta miſſa inibi decantatur, cum imaginibus et cereis praedictis in eorum manibus ſtabunt, ut praefertur; et poſt finitam miſſam ejuſdem diei, praefati Willelmus, Rogerus, et Alicia offerent miſſam hujuſmodi celebranti, et deinde die ſabbati proxime ſecutura in pleno et publico foro ſive mercato dictae villae Leyceſtr. praefati Willelmus, Rogerus, et Alicia taliter camiſiis induti abſque pluri, et imagines praedictas in eorum dexteris, ut praefertur, quas ter genuflectendo, in principio, in medio, et in fine dicti mercati deoſculabuntur genuflectentes; ipſe Willelmus, pro eo quod aliquali literatura eſt inſtructus, unam antiphonam cum collecta de ſancta Catharina; praefati vero Rogerus, et Alicia illiterati orationem dominicam cum ſalutatione angelica dicent mente devota; et die dominica extunc immediate ſequenti, in eccleſia eorum parochiali dictae villae ſtabunt et facient ſimili modo, ſicut in praecedenti dominica in eccleſia collegiata praedicta fecerunt in omnibus: cereos quos geſtabunt in manibus, in fine miſſae, vicario vel capellano ipſam celebranti offerre debent humiliter et devote. Et quia propter nimium frigus aeris et temperiei jam inſtantis, praedicti poenitentes ſi tanto tempore nudi ſtarent, corporaliter laedi poſſent et gravari, rigorem manſuetudine obtemperare volentes, ut

poſt

poſt eorum ingreſſum in eccleſias memoratas, dum fuerint in audiendo miſſas praedictas, veſtibus neceſſariis indui valeant, ita quod nudi pedes et capita, licentiam impertimur. Vobis igitur communiter et diviſim committimus et mandamus, quatenus eoſdem Willelmum, Rogerum, et Aliciam ſic abſolutos, et unitati ſanctae matris eccleſiae reſtitutos fuiſſe et eſſe denuncietis, et eos ad poenitentiam hujuſmodi, modo et forma praemiſſis peragendis, faciatis fideliter evocari. Datum apud Dorkeceſtr. decimo ſeptimo die menſis Novembris, anno Domini M.CCC.LXXXIX. et noſtrae tranſlationis nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
BONIFAC. IX. I.	GUILEL. COURTNEY 9.	1390.	RICHARD. II. 14.

Ordinatio Willelmi Courtney, archiepiſcopi Cantuarienſis, de forma juramenti ab omnibus curiae Cantuarienſis miniſtris praeſtanda. Ex vet. exempl. in bibl. Cotton. citante clar. Spelmanno.

WILLELMUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis, officiali curiae noſtrae, et decano eccleſiae beatae Mariae de Arcubus London, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum non liceat a capite membra diſcedere, ſed deceat aſſiſtere et firmiter inhaerere; cumque eccleſia noſtra Cantuarienſis, inter caeteras ſui gemmas, ſua Cantuarienſi curia decoretur, conſilioque miniſtrorum ejuſdem praefulgeat multum claro, ut per ipſam curiam et miniſtros ejuſdem dictae eccleſiae, jura et libertates fortius et uberius conſerventur illaeſa: pro ipſius enim eccleſiae nomine laudabili et honoribus conſervandis, ex injuncto nobis officii debito tenemur impendere partes noſtras, ne noſtris temporibus dicta eccleſia ſponſa noſtra ſcandali patiatur injuriam, aut antiquae ſuae laudis eclipſim ſubeat aliqualem; verentes illud ſapientiae dictum, "Inimici hominis domeſtici ejus," attendentes eos, in quos libertas eſt collata, tunc ingratitudinis vitio laborare, cum beneficii ſui immemores antidoti obligationem corrumpunt; vobis igitur conjunctim et diviſim committimus et mandamus, quatenus univerſos et ſingulos dictae curiae noſtrae examinatores, advocatos, procuratores, regiſtratores, et clericos juratos, ac alios dictae curiae noſtrae miniſtros quoſcunque, quocunque nomine cenſeantur, moneatis legitime et peremptorie (quos nos etiam tenore praeſentium ſic monemus) quod infra triduum poſt monitionem veſtram vel alterius veſtrum coram vobis juramentum ad ſancta Dei evangelia praeſtent, et quilibet eorum praeſtet corporale, juxta formam inferius deſcriptam. Futuros inſuper examinatores, advocatos, procuratores, regiſtrarios, ſcribas, notarios, caeteroſque miniſtros noſtrae curiae ſupradictae ad praeſtandum hujuſmodi juramentum tempore praefectionis, admiſſionis, et receptionis eorum arctari, ac formam dicti juramenti in libro ſtatutorum volumus comprehendi. Nos vero omnes et ſingulos monitionibus veſtris, quin verius noſtris hujuſmodi non parentes, ſuis mora et culpa in hac parte praecedentibus, ab eorum officiis hujuſmodi exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, ſuſpendimus in his ſcriptis; ipſoſque ſic ſuſpenſos per vos denunciari, et a dictae curiae cujuſcunque officii exercitio amoveri volumus et mandamus. Forma vero juramenti, de quo ſupra fit mentio, ſequitur in haec verba:

In Dei nomine, Amen. Ego (N) juro ad haec ſancta Dei evangelia, quod nunquam ad diminutionem, impugnationem, vel laeſionem juris, libertatis, vel privilegii Cantuarienſis eccleſiae poſtulabo; nec jus, libertatem, vel privilegium ejuſdem eccleſiae quoquo modo impugnabo, impugnarive procurabo, aut impugnanti vel hujuſmodi impugnationem procuranti praeſtabo auxilium, conſilium, vel favorem; ſed omnia jura et privilegia, et omnes libertates ipſius eccleſiae ſemper manutenebo, pro poſſe meo. Sic me Deus adjuvet et haec ſancta Dei evangelia. Dat. in manerio noſtro de Croydon 23. die Junii, anno Domini M.CCC.XC. et noſtrae tranſlationis nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 2.	GUILEL. COURTNEY 10.	1391.	RICHARD. II. 14.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae 17. die menſis Aprilis in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Courtney fol. 71. ſeq.

HAEC ſynodus abſque brevi regio coacta per varias prorogationes deliberavit quomodo indigentiae ſummi pontificis de ipſorum eccleſiaſticis beneficiis poſſet ſubvenire. Tandem 21. die menſis Aprilis clerus ex deliberatione matura praedicto domino noſtro papae quoddam ſubſidium, ſub certis conditionibus, conceſſerunt, prout in quadam ſchedula papyri, quam ibidem publice legi et exhiberi fecerunt, plenius continebatur; tenor cujus ſchedulae ſequitur in haec verba:

Deliberatio cleri Cant. provinciae in praeſenti convocatione haec eſt, viz. propter urgentem neceſſitatem ſanctiſſimi in Chriſto patris domini noſtri, dom. Bonifacii, ſummi pontificis, in iſta congregatione expoſitam, relevandam, et ob reverentiam reverendiſſimi patris domini noſtri, dom. Will. Cant. archiepiſcopi, et ſuffraganeorum

neorum ſuorum benevolentiam captandam, ſub conditionibus infraſcriptis, eidem ſummo pontifici eſt ſubveniendum, prout inferius continetur.

Inprimis, viz. Quod non ſcribatur pro levatione ſubſidii hujuſmodi, nec colligatur quouſque de conſenſu et beneplacito domini noſtri regis, et dominorum magni concilii ſui per literas patentes regias conſtiterit evidenter.

Item, Quod hujuſmodi ſubſidium, licet conſenſus regius, ut praemittitur, intervenerit, citra feſtum natalis Domini prox. futurum, per compulſionem non levetur.

Item, Quod hujuſmodi ſubſidium levetur de beneficiis, portionibus, et penſionibus eccleſiaſticis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis duntaxat.

Item, Quod hujuſmodi ſubſidium de monialibus et aliis beneficiatis, quae et qui ſunt notabiliter pauperes, non exigatur; et ſuper illa notabili paupertate declaranda, literis cujuſcunque epiſcopi in ſua dioeceſi fides adhibeatur.

Item, Quod hujuſmodi ſubſidium in uſus defenſionis dicti ſummi pontificis tantummodo convertatur.

Praemiſſis conditionibus et modis fideliter obſervatis, clerus praedictus concedit de ſingulis libris taxae beneficiorum, portionum, et penſionum eccleſiaſticorum et eccleſiaſticarum hujuſmodi quatuor denarios ſterlingorum pro hujuſmodi urgenti neceſſitate relevanda; ſi vero aliqua conditio vel modus de ſupraſcriptis modis vel conditionibus non ſervetur, ſeu non impleatur, clerus praedictus hujuſmodi ſubſidium non concedit, ſed vult, quod pro non conceſſo penitus habeatur.

Tandem vero dominus conſiderans, quod licet uniuſcujuſque dioeceſeos provinciae Cant. quamplures abbates et priores, exempti et non exempti, et alii praelati, quidam perſonaliter, et quidam per ipſorum procuratores in dicta convocatione ſufficienter comparuerint, ſicut decet. Quidam tamen clerici et abbates, ac priores exempti diverſarum dioeceſ. dictae provinciae, et alii non exempti, licet pauci, in eadem convocatione comparere contumaciter diſtulerunt; unde dominus contra eos ſub hac forma proceſſit.

[*Abſentes reputantur contumaces.*]

Nos Willelmus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, clerum Exonien. et Lincoln. dioeceſium necnon archidiaconatuum Wigorn. Suthfolc. et Sudbur. ac omnes et ſingulos abbates, priores exemptos, decanos, praepoſitos, archidiaconos, et alias perſonas eccleſiaſticas noſtrae provinciae Cantuar. ad praeſens concilium noſtrum legitime et peremptorie citatos, praeconizatos, et diutius expectatos, et non comparentes, reputamus et pronunciamus contumaces. Et in poenam contumaciarum ſuarum hujuſmodi decernimus, declaramus, et pronunciamus omnia et ſingula in praeſenti concilio habita atque facta, ſuum debitum ſortiri debere effectum, ipſorum contumaciis in aliquo non obſtantibus in hac parte; poenam aliam canonicam eis et eorum ſingulis infligendam a nobis ſeu commiſſario noſtro, quem ad id duxerimus deputandum, nihilominus ſpecialiter reſervantes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 2.	GUILEL. COURTNEY 10.	1391.	RICHARD. II. 14.

Innovatio ſtatuti alias facti per felicis recordationis dominum Robertum Winchelſey in concilio provinciali contra presbyteros ſtipendiarios *. Ex reg. Courtney fol. 76. b. collat. cum MS. Elien. n. 235. et cum MS. Baliol. coll. Oxon. R. 14.

WILLELMUS, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, etc. Cum ſecundum legem divinam, ex qua ſanctorum patrum emanarunt poſtmodum inſtituta, non liceat alicui terminos tranſgredi alienos, nec in alterius meſſem mittere falcem ſuam, gravem profecto cenſentur committere culpam viri eccleſiaſtici, et praeſertim in ſacerdotali [a] ordine conſtituti, qui (Chriſti [b]) fidelium oblationes, caetera quoque emolumenta et commoda ad rectores ſeu [c] vicarios eccleſiarum, in quibus ad divinorum celebrationem de ipſorum licentia ſunt admiſſi, ſpectantia, abſque eorundem conniventia auferre, et in uſus proprios convertere non verentur; non attendentes, quod in rebus hujuſmodi nedum furti ſed et ſacrilegii crimen contrahitur, ac Judae proditori, qui loculorum dominicorum fur [d] extiterit, ſubtractores ſeu invaſores rerum eccleſiaſticarum merito comparantur [e]. Quapropter felicis recordationis dominus Robertus Wynchelſeye, quondam archiepiſcopus Cantuarienſis, praedeceſſor noſter, hanc avaritiae peſtem omni volens, qua potuit, vigilantia extirpare, in concilio ſuo provinciali deliberatione provida ſtatuit et matura, ne preſbyteri ſtipendiarii aut alii ſacerdotes propriis ſumptibus, ſeu alias [f], ſuſtentati, in provincia noſtra Cantuarienſi divina officia celebrantes, oblationes, portiones, obventiones, denarios, perquiſita [g], tricenalia, ſeu aliquam certam quotam [h] praeſertim oblationum pro corporibus mortuorum praeſentibus, a rectoribus vel vicariis eccleſiarum, in quibus celebra-

* Titulus hujus ſtatuti talis in MS. Baliol. Oxon. "Wilhelmi Courtenay, archiepiſcopi Cantuar. de oblationibus et emolumentis non recipiendis per presbyteros anniverſarios ſine licentia rectorum ſive vicariorum.

[a] ſacerdotio E. [b] deeſt E. [c] et E. [d] cuſtos O. [e] comperiantur O.
[f] aut aliis E. O. [g] perquiſitos O. [h] partem a praefatis oblationibus E. et O.

verint [i], non obtenta licentia, acciperent ullo modo; nec in praejudicium rectorum vel vicariorum praedictorum, aut eorum vicem gerentium quomodolibet aſportarent; quodque preſbyteri hujuſmodi aliquo die dominico, vel alio feſtivali, poſtquam ad celebrationem divinorum per eos, ad quos pertinet, fuerint ſic admiſſi, coram rectoribus, ſeu eorum vicem gerentibus, ſi vicarii ibi deſint, alioquin coram ipſis vicariis et locorum parochianis, intra miſſarum ſolennia ſacroſanctis Dei evangeliis inſpectis [k], praeſtent publice juramentum, quod eccleſiis parochialibus vel capellis, in quibus divina celebrantur, eorumque rectoribus ſeu vicariis aut ipſorum loca tenentibus, ſeu aliis, quorum intereſt, circa oblationes, portiones, obventiones, denarios, perquiſita [l], tricenalia, vel alia jura, quocunque nomine cenſeantur, nullum inferrent [m] praejudicium ſeu jacturam; immo quatenus ad ipſos attinet, eccleſias et [n] perſonas praefatas in praemiſſis ſingulis indemnes (penitus [o]) conſervabunt; quodque odia, ſcandala, rixas, et contentiones inter rectores et parochianos nullatenus ſuſcitabunt, nec fovebunt aliqualiter ſuſcitata, ſed concordiam et amorem nutrient, quatenus attinet ad eoſdem. Prohibuit inſuper dictus noſter praedeceſſor, et prohiberi voluit, ac etiam interdici, ne preſbyteri ſupradicti divina praeſumerent in eccleſiis hujuſmodi celebrare, priuſquam praeſtiterint ſub forma hujuſmodi juramentum; ſi rectores (ſeu [p]) vicarii, aut caeteri ſupradicti voluerint et petierint ſic jurari. Et ſi dicti capellani coram judice competente ſuper violatione juramenti praemiſſi per probationes legitimas, ſeu [q] quia diffamati, et ſuper hoc legitime vocati ad judicium canonice nequiverint ſe purgare, [r] fuerint convicti; ſtatuit quod inde penitus ſint amoti, nec ad divinorum celebrationem alicubi [s] admittantur in provincia antedicta, quouſque ſuper crimine perjurii ſic commiſſi, cum eiſdem fuerit canonice diſpenſatum. Item, quod non audiant confeſſiones (aliquorum [t]) parochianorum, eccleſiarum (vel capellarum [u]) in quibus divina celebraverint [x], niſi in caſu licito et permiſſo; quodque matutinis, magnis miſſis, veſperis, et aliis divinis officiis debitis horis induti ſuperpelliciis, de quibus ſibi expenſis propriis providebunt, cum caeteris [y] earundem eccleſiarum clericis et miniſtris, in divini cultus adjutorium et augmentum in ipſis debeant eccleſiis intereſſe, nec eis in navi eccleſiae, in qua admiſſi fuerint, ut praefertur, ſeu in coemeterio aut (aliter [z]) in campo liceat tunc vagari: et ſi ſuper hiis per eos, quos eccleſiis tunc praeeſſe contigerit, commoniti [a] fuerint et [b] correpti, cervices ſuas contra ipſos propterea non erigant, nec tumidos ſe oſtendant [c], quodque correptiones hujuſmodi occaſione contra rectores, vicarios, ſeu [d] vices gerentes hujuſmodi [e], qui in inſolentiis ſuis eis aſſiſtant, ipſoſque foveant, nullatenus commovebunt, ſed hiis omnibus ſupradictis ſe exhibebunt humiles, reverentiam [f] debitam quoque impendant. Dicti vero preſbyteri dictis dominicis diebus et feſtivis, vel ſi corpus alicujus defuncti affuerit, demum poſt lectum majoris miſſae evangelium, miſſas ſuas incipiant, et non prius, niſi de licentia rectoris, vel vicarii, aut alterius vices gerentis ſpecialiter praeobtenta. Preſbyteri quoque praefati rectoribus vel vicariis eccleſiarum vel capellarum, ubi celebraverint, non detrahant, ſed diſcant cum pſalmiſta ponere cuſtodiam ori ſuo. Item, quod tabernas, ſpectacula, aut alia loca inhoneſta, ſeu ludos noxios et illicitos non frequentent, ſed more ſacerdotali in habitu ſe habeant, et in geſtu, ne ipſorum miniſterium, quod abſit, vituperio, ſcandalo, ſeu deſpectui habeatur; rectores quidem et vicarii, ſeu loca [g] gerentes praedicti, cum benignitate debita praefatum recipiant juramentum, ac praeſentium [h] retineant copiam ſibiipſis.

Nos vero attendentes ſtatutum praedictum, quamvis provide, ſancte, et ſalubriter editum, per rectorum et vicariorum incuriam et deſidiam in deſuetudinem abiiſſe, veluti antiquatum; ſtatutum hujuſmodi, quantum ad omnia et ſingula praemiſſa in eodem contenta, de conſilio ſuffraganeorum noſtrorum ac cleri noſtrae provinciae Cantuarienſis, pariter et aſſenſu [i], in concilio noſtro provinciali nuper London. celebrato, ex certa noſtra ſcientia innovamus, ipſumque inviolabiliter futuris temporibus volumus, et in virtute obedientiae praecipimus obſervari. Et ne quis ignorantiam praetendere valeat praemiſſorum [k], dictum ſtatutum in ſingulis dioeceſibus noſtrae Cantuarienſis provinciae per locorum dioeceſanos, ſeu ipſorum auctoritate et mandato, annis ſingulis ſaltem ſemel volumus publicari. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus praemiſſa omnia et ſingula, per dictum praedeceſſorem noſtrum in concilio ſuo provinciali pie ſtatuta, ac per nos in noſtro provinciali concilio, ut praemittitur, innovata, in veſtris civitate et dioeceſi publicetis, ipſaque per ſingulos noſtros ſuffraganeos et confratres debite publicanda auctoritate noſtra etiam demandetis; voſque veſtros, ſingulique ſuffraganei noſtri et confratres praedicti ſuos ſubditos quoſcunque ad obſervationem omnium et ſingulorum praemiſſorum compellatis canonice et compellant. Ad quae facienda, vobis et dictis ſuffraganeis et confratribus noſtris ſingulis tenore praeſentium committimus vices noſtras, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. De diebus vero receptionis et executionis praeſentium cum clauſula certificandi citra feſtum purificationis beatae Mariae, [l] etc. Dat. in manerio noſtro de Croydon 28. die menſis Aprilis, anno Domini M. CCC. XCI. et noſtrae tranſlationis anno decimo.

[i] celebrant. E. et O. [k] tactis evangeliis, praeſtent E. tactis ſacris, etc. O. [l] perquiſitos O. [m] inferent E. et O. [n] vel E. et O. [o] deeſt E. et O. [p] deeſt E. et O. [q] fuerint E. pro, ſeu quia. [r] fuerintque ſic E. et O. [s] aliquatenus E. et O. [t] deeſt E. et O. [u] deeſt E. et O. [x] celebrant E. et O. [y] caeteris eccleſiarum miniſtris, divino cultui, pro ipſius ſupplemento, in ipſis eccleſiis debent intereſſe E. et O. [z] deeſt E. et O. [a] convicti E. et O. [b] ſeu E. et O. [c] extendant O. [d] eorum addunt E. et O. [e] alios addunt E. et O. [f] reverentiamque debitam impendant E. et O. [g] vices eorum E. [h] praeſentem copiam recipiant E. omittit hoc O. [i] conſenſu E. et O. [k] praedictorum E. [l] cum clauſula --- Mariae, etc. adduntur in marg. regiſt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 2.	GUILEL. COURTNEY 10.	1391.	RICHARD. II. 14.

Archiepiſcopi Cantuar. inhibitio, ne aliquis praeſumat audire praedicationes Willelmi Skynderbye, etc. Ex. reg. Courtney fol. 338. a.

WILLELMUS, etc. dilectis in Chriſto filiis, omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis, curatis et non curatis, per civitatem et dioeceſin Meneven. et Landaven. necnon provinciam noſtram Cantuarienſem ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Licet alias aeternae maledictionis alumnus Willelmus Skynderbye, preſbyterum ſe praetendens, ſuper nonnullis concluſionibus et articulis haereticis et erroneis per eum in dioeceſi Lincolnienſi publice praedicatis, fuerit et ſit coram venerabili fratre noſtro domino Johanne, Dei gratia Lincolnienſi epiſcopo, judicialiter convictus, ipſoſque articulos abjuraverit in debita forma juris, prout per literas patentes ipſius venerabilis fratris noſtri, proceſſum contra dictum Willelmum in ea parte habitum continentes, coram nobis exhibitas et oſtenſas ſumus plenarie informati; idem tamen Willelmus, ſuae ſalutis immemor, de malo in pejus prolapſus, tam concluſiones hujuſcemodi, quam nonnullas alias fidei catholicae et determinationi ſanctae matris eccleſiae repugnantes, in pleriſque locis dictae noſtrae provinciae poſtea docere, dogmatizare, et publice praedicare praeſumpſit, in ſubverſionem ſtatus univerſalis eccleſiae, ac ſimplicium animarum periculum manifeſtum; prout nuper coram nobis in viſitatione noſtra metropolitica praefatae Lincolnienſis dioeceſis ex plurimorum fide dignorum atteſtatione, ac alias fama publica et facti notorietate, quae nulla poterant tergiverſatione celari, referente, informationem accepimus evidentem. Nos igitur ex debito commiſſi nobis officii hujuſmodi vepres et errores perverſae doctrinae, ne propagentur ulterius, et per eos corda fidelium ſubditorum noſtrorum damnabiliter corrumpantur, extirpare ab eccleſia catholica cupientes, ne ipſorum ſanguis in extremo judicio, quod abſit, de noſtris manibus requiratur; vobis communiter et diviſim committimus, & in virtute ſanctae obedientiae, qua nobis tenemini, diſtricte injungendo mandamus, quatenus inhibeatis, prout nos ex abundanti, tenore praeſentium, inhibemus, quibuſcunque ſubditis dictae civitatis et dioeceſeos noſtraeque provinciae antedictae, ne quis vel qui praefatum Willelmum de haeretica et erronea pravitate, ſicut praemittitur, convictum, ne fidelium animas ſua profana doctrina et praedicatione decipiat, ad praedicandum admittat, vel admittant, ſeu praedicationes ſuas audire praeſumat, vel praeſumant, ipſumve ad praedicandum foveant vel manuteneant quoviſmodo, ſub poena majoris excommunicationis in ſingulares perſonas, et interdicti in quaecunque collegia, conventus, et communitates, quas in contravenientes in hac parte poſt notificationem et intimationem praeſentium eis debitam et legitime factam, mora, culpa, et offenſa eorum praecedentibus, ac canonica monitione praemiſſa, exnunc prout extunc, ferimus in hiis ſcriptis. Dat. in manerio noſtro de Maghfeld decimo quarto die menſis Maii, anno Domini M. CCC. XCI. et noſtrae tranſlationis decimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 3.	GUILEL. COURTNEY II.	1391.	RICHARD. II. 15.

Archiepiſcopi Cant. litera miſſa omnibus epiſcopis ſuffraganeis contra Choppechurches. Ex reg. Morton fol. 225. b.

WILLELMUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Grandi nimirum doloris acerbitate turbamur, cum quis de grege nobis credito, altiſſimum nefariis actibus provocat, et ſeipſum ferire damnabili ſententia non paveſcit, propriam non vitando perniciem, in quam ſe praecipitari mentis temeritate permittit. Inter alia vero, quae velut deteſtabiliter abhorrenda ſupernae diſplicent majeſtati, ſcelus nequam avaritiae, quae eſt idolorum ſervitus, et ſimoniacae ambitionis damnandae, humana jura et ſtatuta canonum deteſtantur; ſed proh dolor! hiis diebus reperiuntur nonnulli, tenebris obſcuratum intellectum habentes, quorum mens male fuſa exterius, ſic in rebus corporeis ſperſa eſt [a], ut neque ad ſemetipſos intus redeat, nec eum, qui eſt inviſibilis, cogitare ſufficiat, dum in praeſenti vita ſuperbiunt, dum inflantur honoribus, dum etiam, quod non habent, appetunt, vias Dei in ſua cogitatione contemnunt.

Alii negotiatione muneris gratiam Sancti Spiritus mercari non timent, cum ut ad eccleſias et eccleſiaſtica beneficia, quibus non niſi gratis et libere frui licet, praeſententur, pretia donent, contractus ſimoniacos occulte ineant, obliti verborum Petri, qui dixit ad Simonem: " Pecunia tua tecum ſit in perditione, quia exiſtimaſti donum Dei pecunia poſſidere." Alii vero quorundam ſatorum zizaniae, ſubverſorum juſtitiae, et inauditae abuſionis inventorum, ut illis verbis utamur " Choppechurches," communiter appellati, mediatione doloſa interveniente, execrabili ardore avaritiae, quandoque in ſubdolis permutationibus hos nimia inaequalitate beneficiorum, ac illos quandoque obtentis beneficiis, fucatis coloribus, totaliter deſtituunt et defraudant; in tantum, quod exinde de opulentibus effecti miſeri, et fodere non

[a] Ita reg. Lege f. " immerſa."

non valentes, aliquando inordinata concepta doloris anxietate depereunt, et ſaepius in cleri et eccleſiae ſcandalum nimia egeſtatis penuria, mendicare miſerabiliter compelluntur: alii etiam, licet ſecundum apoſtolum, "Qui altari deſervit, vivere debeat de altari; et qui ad onus eligitur, repelli non debeat a mercede;" quaſdam perſonas ad eccleſias curatas, et eccleſiaſtica beneficia prece et pretio praeſentari procurant, et inſtitui in eiſdem prius nefarie juratas et aſtrictas vinculo juramenti, quod quamdiu beneficia hujuſmodi obtinent, nullum exinde commodum vendicabunt, nec de ipſis quoviſmodo diſponent, ſed ea ad nutum et commodum eorum obtentu permutationis, vel ſimpliciter ab eis requiſitae dimittent; unde ubi una eccleſia unius ſacerdotis eſſe debeat, et nullus diverſas dignitates eccleſiaſticas, vel plures eccleſias parochiales reciperet, contra ſacrorum canonum inſtituta; unus, qui unicum quamvis modicum vix officium implere ſufficeret, plurimorum ſibi quaerit ſubdole beneficiorum ſtipendia, quae multis literatis viris vitae puritate ac teſtimonio bonae famae pollentibus, qui neceſſitatem patiuntur, poſſent abunde ſufficere, aequa diſtributione collata, cultus divinus minuitur, hoſpitalitas debita in ipſis beneficiis non ſervatur, populi exinde contra eccleſiam et eccleſiaſticas perſonas non immerito creſcit indevotio, et cura negligitur animarum. Hii ſiquidem viri carnales, juſſa ſpiritualia contemnentes, bona temporalia poſtulant, aeterna vero praemia non requirunt; ſed utinam proinde ſaltem metu poenae ad eorum correctionem conſiderare vellent, qualiter redemptor humani generis omnes ementes et vendentes de templo ejiciens, cathedras vendentium columbas evertit, nummulariorum effudit aes, praecepti ſui auctoritatem denuncians et dicens: "Nolite facere domum patris mei domum negotiationis." Illud quoque in eodem facto ſolicite attendere debent, quod per totum textum evangelii nuſquam reperitur dominum in tanta ſeveritate, tam diſtricta cenſura juſtitiae peccantes corripuiſſe, cum non ſolum eloquio increpans, verum etiam facto flagello de funiculis verberans eos eliminavit de templo; aperte demonſtrans, quod tales negotiatores, non ſicut caeteri peccatores corripiendi, ſed ab eccleſia Dei ſunt longius repellendi.

Nonnulli praeterea, quod dolendum eſt, eccleſiarum non rectores, ſed raptores, non boni paſtores gregem ſuum cognoſcentes, ſed velut mercenarii, ad quos non pertinet de ovibus; qui, ſicut veriſimiliter eſt timendum, Dei omnipotentis indignationem et iram in die irae et furoris Domini cumulantes, cura ſua et debita hoſpitalitate neglectis, in cleri opprobrium, ut de aliis eorum inſolentiis taceamus, abſque cauſa neceſſitatis et rationabili, impudenter Londoni commorantur, patrimonium Jeſu Chriſti devorantes, ac bona pauperum, eſurientium panem, nudorum veſtimenta, redemptionem miſerorum, ad eorum interitum, miſerabilibus uſibus conſumentes; qui ſunt iſtis injuſtiores, aut tam avari, qui ducatum aliis praebere tenentur, et eos bene vivendo per exempla rectae operationis praeire, multorum alimenta, non ſuum uſum, ſed abundantiam et delicias faciunt, nec loqui audeant cum verbis prophetae "Dominus pars haereditatis meae;" ſed potius "Scientiam viarum nolumus." Cum igitur nobis ſit curae potiſſimum de animarum ſalute curare, quarum exactiſſima ratio nobis in examine terribili requiretur, praemiſſa in ſcandalum cleri eccleſiae Anglicanae, ac plurimarum periculum animarum, et pernicioſum exemplum, ſub conniventia ulterius, multorum etiam ad hoc conqueſtione pulſati, tolerare nolentes; veſtrae fraternitati committimus, et in virtute obedientiae mandamus, et per vos caeteris noſtris ſuffraganeis, et coepiſcopis noſtrae Cantuarienſis provinciae injungi volumus et mandamus, quatenus a quibuſcunque perſonis, vobis et ipſis ad beneficia eccleſiaſtica, in veſtra et eorum dioeceſibus vacantia et vacatura, de caetero praeſentandis recipiatis, et recipiant corporalia juramenta, quod propter earum praeſentationem non dederunt nec promiſerunt, directe vel indirecte, per ſe vel ſubmiſſas perſonas, aliquid praeſentantibus, vel aliis perſonis quibuſcunque; quodque obligati non ſunt, nec eorum amici pro ſe juratoria aut pecuniaria cautione, de ipſis beneficiis reſignandis, vel permutandis; nec aliquem illicitum in ea parte contractum, factum, vel promiſſum, de ipſorum voluntate et ſcientia ſunt ſortiti: necnon in permutationibus faciendis de caetero procuratoria, licet ſub ſigno notarii redacta fuerint in publicam notionem, niſi partes, quas principaliter tangit negotium, hiis perſonaliter interfuerint, non admittatis, nec admittant de facili abſque examinatione provida aequalitatum et valorum beneficiorum permutandorum; interpoſitis hinc et inde juramentis, quod nulla in hujuſmodi permutatione, ſimoniaca pravitas, aut fraus, vel dolus interveniat publice vel occulte.

Non reſidentes inſuper in veſtra et eorum dioeceſibus, niſi ſubſit evidens, utilis, et rationabilis cauſa ad reſidentiam perſonalem, et officium, propter quod datur beneficium impendendum, revocetis et revocent cum effectu, ne ipſorum ſanguis de veſtris aut eorum (quod abſit) manibus requiratur; quoſque in beneficiis eccleſiaſticis ſimoniace, vel fraude praedicta intitulatos, quin verius intruſos, inveneritis, debitae animadverſionis ſtimulo percellatis et percellant, cum ubi tales intruſores [a] ad locum regiminis adducantur, quorum radix gravi peſte infecta eſt, major locis illis metuenda eſt calamitas, quam placatio Dei, cujus iracundiam exinde contra eos temere provocarunt: necnon praedictos iniquitatis alumnos, clerum et eccleſiam blaſphemantes maledictos Giezei et Simonis conſortes in crimine "Choppechurches" vulgariter appellatos, in civitate veſtra Londonenſi pro majori parte degentes, ut dicitur, publice et in genere moneri faciatis, quod ab eorum morboſa contagione, et damnoſa procuratione permutationum et deceptionum hujuſmodi, per ipſorum conventicula et ſeditiones ſimoniacas de caetero fiend. deſiſtant et deſiſtat eorum

[a] Regiſtr. legit "interceſſores."

eorum quilibet cum effectu, ac obligationes, et conventiones, et pact. in ea parte hactenus ipſorum ſubdola inſtigatione confecta, quibuſcunque fuerint firmitatibus juramentorum, quae ipſo facto nulla penitus ſunt cenſenda, vallat. quatenus in eis fuerint, diſrumpant, caſſent, et relaxent, talia de caetero non factur. ac dolos, fraudes, et damnabiles contractus ſimoniac. hactenus eorum procuratione vel aſſenſu fact. et commiſſ. quos dirimere in ipſorum poteſtate non cadit, nobis, aut vobis, ſeu ordinariis locorum, in quorum dioeceſibus hujuſmodi beneficia, circa quae praedictae deceptiones factae fuerint, conſiſtunt, abſque colore vel palliatione quacunque, poenitentiam condignam juxta eorum demerita humiliter recepturos, infra quindecim dierum ſpatium a tempore monitionis praedictae continue numerand. quorum quindecim dierum quinque pro primo, quinque pro ſecundo, et reliquos quinque dies pro tertio et peremptorio termino eis et eorum cuilibet aſſignamus, detegant et revelent ſub poena excommunicationis majoris, in ipſos et eorum quemlibet, qui hujuſmodi monitionibus non paruerit cum effectu, poſt lapſum dictorum quindecim dierum, mora, culpa, et offenſa eorum praecedentibus, ac praedicta canonica monitione praemiſſa, exnunc prout extunc ferimus in his ſcriptis: vobis diſtrictius injungentes, et per vos praefatis coepiſcopis et confratribus ſimili modo injungi mandantes, quatenus praedictos haereditatis Domini peſſimos mercatores, plures eccleſias et dignitates ſic fraudulenter, ut praefertur, in veſtra et eorum dioeceſibus obtinentes, ac eoſdem perverſitatis [a] alumnos "Choppechurches" communiter dictos, et maxime in ſacris ordinibus conſtitutos, quorum abuſiones et nefas damnat clerus, abominatur populus, et utriuſque ſexus conſortium deteſtatur, eccleſiaſticae animadverſionis mucrone feriatis, et feriant, ut metus poenae meta ipſorum avaritiae et praeſumptionis exiſtat, et alios praeſumptores ab illicitis coerceat per exemplum; ne ipſorum, quod abſit, continuata nequitia per repetitos clamores aliorum, ob veſtri et eorum deſidiam noſtro conſpectui iterato veniat propalatum; et nos ex veſtra hujuſmodi negligentia et torpore manus noſtras ad ſuccidendos infructuoſos palmites, nocivos, et peſtiferos, quos perduxit ficus fatua, extendamus. Et quid in praemiſſis feceritis, nos citra feſtum ſancti Michaelis archangeli nunc proximo futurum, certificare velitis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Slyndon quinto die menſis Martii, anno Domini milleſimo trecenteſimo nonageſimo primo, et noſtrae tranſlationis undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 3.	GUILEL. COURTNEY II.	1391.	RICHARD. II. 15.

Ordinatio Willielmi Courtney, archiepiſcopi Cantuarienſis, ſuper augmentationem feodorum regiſtrarii curiae Cantuarienſis, pro ſcriptura atteſtationum, teſtium, et exhibitorum in eadem curia. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton, citante clar. Spelm.

WILLIELMUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis officiali noſtrae curiae Cantuarienſis, et decano eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. ejus commiſſario generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quia ſaepius in futurorum eventibus adeo humani decipitur incertitudo judicii, ut quod probabili conjectura profuturum credidit, ſubſequens experientia nocivum oſtendit, non debeat reprehenſibile judicari, ſi quod ſancitum fuit olim, ex ſanioris inſpectione judicii conſultius ordinetur. Sane licet in quodam fel. rec. Roberti, quondam Cantuarienſis archiepiſcopi, praedeceſſoris noſtri, dudum edito ſtatuto veraciter cognoſcamus inter caetera contineri, quod pro duodecim originalium atteſtationum, in dicta curia teſtium productorum ſcribendis lineis, decem pollicum longitudinem habituris, et caeterorum in ipſa curia exhibitorum, ſive proceſſuum copiis, pro viginti quatuor lineis ejuſdem longitudinis unum liceat denarium tantum capi; ex gravi tamen dilecti filii magiſtri Johannis Lynton, dictae noſtrae curiae regiſtrarii principalis, querela, et aliorum quamplurium fide dignorum teſtimoniis liquido informamur, quod ipſe idem regiſtrarius, onera ſiquidem quamplurima et grandia, praefatas viz. lineas, ut praemittitur, conſcribendo, et regiſtra dictae curiae ſalva ſub tutela cuſtodiendo, et reparando, ac certos clericos tam victu, quam veſtitu inveniendo et ſuſtentando, ſibi dicti officii ſui prætextu antiquitus impoſita, ad quae ſupportanda nulli praeterquam denarii pro praefatarum linearum ſcriptura, ut praefertur, ſunt aſſignati proventus, tum propter hoſpitii ad praemiſſa neceſſaria conducendi reditum, et etiam membranas temporibus modernis plus ſolito cariores, tum propter cauſarum, et negotiorum multo minus quam pridem ventilationes, nimio abſque diſpendio nequit ulterius ſubire, niſi cum ipſo regiſtrario aliquid favoris et gratiae celerius impertiamur. Quare praemiſſis per nos debite conſideratis, et quod tantus in dictorum exhibitorum ſive proceſſuum, quantus in praefatarum originalium atteſtationum ſcriptura labor exercetur; volentes praeterea aequitatem in omnibus obſervari, et praefato diſpendio congruum remedium adhiberi, praeſertim cum novis morbis nova conveniunt antidota praeparari, et ſecundum varietatem temporum ſtatuta expedit variari; praefato regiſtrario, ut etiam pro quibuſlibet hujuſmodi exhibitorum, ſive proceſſuum, duodecim lineis, decem pollices in longitudine, ut praefertur, continentibus, unum denarium licite capere valeat, praefato dicti praedeceſſoris noſtri non obſtante ſtatuto, prout poſſumus, contra id diſpenſando plenam concedimus et tribuimus facultatem. Quae omnia per vos in dicta curia noſtra debite publicari volumus et mandamus praeſentium cum tenore, ipſa etiam inter alia ejuſdem

[a] *adverſitatis* reg.

ejuſdem curiae ſtatuta fideliter conſcribi facientes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in manerio noſtro de Slyndon 12. die menſis Martii, anno Domini M. CCC. XCI. et noſtrae tranſlationis undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 3.	GUILEL. COURTNEY II.	1391.	RICHARD. II. 15.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Arundel Ebor. fol. 33.

CONVOCATIO haec celebrabatur apud Ebor. die Lunae poſt feſtum S. Clementis papae prox. futurum, per breve regium dat. apud Weſtm. 7. Octobr. anno regni XV. Mandatum archiepiſcopi officiali ſuo directum, ſcriptum erat in hoſpitio noſtro juxta Weſtm. 19. Octobr. A. D. M. CCC. XCI. In certificatoriis literis ſuis officialis archiepiſcopo narrabat ea, quae in ſynodo geſta erant: viz. Placet clero provinciae Ebor. quod dictus rex habeat medietatem unius decimae levandam de dicta provincia, ſecundum novam taxam beneficiorum ejuſdem provinciae, exceptis monaſteriis, etc. quae in ultima invaſione Scotorum in illis partibus totaliter fuerunt deſtructa. Addit praeterea, quanta cum difficultate ſubſidium hoc conceſſerint; quia praelati et clerus allegarunt ſe infelicitate fructuum, et inimicorum invaſionibus, et aliis quamplurIbus quaſi importabilibus oneribus, plus ſolito incumbentibus, gravatos multipliciter et oppreſſos. Certificatorium hoc dat. eſt apud Ebor. 14. die menſis Martii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 3.	GUILEL. COURTNEY II.	1392.	RICHARD. II. 15.

Monitio Roberti epiſcopi London. contra allutarios, quod abſtineant ab artificio ſuo diebus dominicis. Ex reg. London. Braybrook fol. 342.

ROBERTUS, etc. univerſis eccleſiae praelatis, rectoribus, vicariis, et curatis quibuſcunque juriſdictionis noſtrae, per civitatem noſtram London. et alibi ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Sacris canonibus ſalubriter novimus eſſe cautum, quod cuncti Chriſti fideles dies dominicos ac feſta principalia Domini noſtri Jeſu Chriſti, glorioſiſſimaeque, matris ſuae virginis intemeratae, ac apoſtolorum et ſanctorum martyrum, quorum vigiliae juxta ordinationem et obſervantiam eccleſiae Anglicanae jejunantur, venerari, et ab eorum ſervitiis et officiis abſtinere, miſſaſque et divina officia in ipſorum parochialibus eccleſiis audire, et Deo jugiter famulari tenentur efficaciter, et arctantur. Inſinuatione tamen clamoſa proborum quamplurium nuper ad noſtrum pervenit auditum, quod nonnulli parochiani noſtri, ſubditi civitatis praedictae, et locorum aliorum dictae civitati convicinorum, et potiſſime allutarii, calceamenta nova conficientes, et alii ejuſdem artis ſive artificii gradus inferioris calciamenta emendantes antiqua, et reparantes, dies dominicos et feſta principalia hujuſmodi obſervare, prout legalis ſanxit auctoritas, et divinis officiis intendere minime curarunt, neque curant; ſed ſuis hujuſmodi diebus praedictis continue intendunt artificiis, et opellas eorum diebus praedictis, prout et aliis diebus non feriatis, cunctis venientibus tenent, et praebent, apertas pecunias pro ipſorum artificio publice percipiendo, in animarum ſuarum grave periculum, aliorumque artificum dictae civitatis exemplum pernicioſum, et almae matris eccleſiae contemptum manifeſtum. Noſque praemiſſis obviare volentes, ſicuti ex debito paſtorali tenemur officio, vobis omnibus et veſtrum cuilibet committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus allutarios hujuſmodi quoſcunque graduum praedictorum dictae civitatis, et per tria milliaria undequaque circa civitatem praedictam degentes, noſtros ſubditos, ipſorumque apprintitios, ſervitores, et miniſtros quoſcunque moneatis et efficaciter inducatis, quos etiam tenore praeſentium monemus, et hoc ſub poena excommunicationis majoris, quam, ſi monitionibus veſtris hujuſmodi, quin verius noſtris, parere contempſerint, mora, dolo, et culpa ipſorum praecedentibus et id exigentibus, canonica tamen in ea parte monitione praemiſſa, ipſos incurrere volumus ipſo facto; quod diebus dominicis et feſtivis hujuſmodi in ipſorum paroch. eccleſiis miſſas et divina officia, prout caeteri Chriſti fideles artificiorum aliorum civitatis praedictae facere conſueverant et faciunt, devote audiant, et Deo jugiter famulentur, et ab eorum artificiis dictis diebus penitus ſe abſtineant, et ipſorum opellis clauſis a lucris, quibus ex avaritiae caecitate avidius inclinantur, conquieſcant penitus et deſiſtant; reclamantes aut contradictores ſeu rebelles, ſi quos inveneritis in hac parte, citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis, aut noſtro offic. in eccleſia cathedr. S. Pauli London. aliquo certo die juridico competent. eis per vos limitando, cauſam reclamationis ſuae hujuſmodi, ſi quam habeant, in forma juris propoſituri, ulteriuſque facturi et recepturi in praemiſſis, quod juſtitia ſuadebit. De die vero receptionis praeſentium, necnon de omni eo, quod feceritis in praemiſſis, nos dictis die et loco congrue certificetis literis veſtris patentibus, harum ſeriem continentibus, ſigillo auctentico conſignat. ſeu ſic certificet ille veſtrum per ſuas, qui praeſens mandatum noſtrum duxerit exequend. Dat. London. in palatio noſtro 11. die menſis Aprilis, A. D. M. CCC. XCII. et noſtrae conſecrat. anno XI.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 4.	GUILEL. COURTNEY 12.	1392.	RICHARD. II. 16.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. per breve regium ad craſt. Purificat. in eccleſia S. Swithini Winton. vel alibi celebranda, per mandatum archiepiſcopi ad 24. menſis Februarii in eccleſia S. Pauli London. ſummonebatur; teſtantibus regiſtris Braybrook London. et reg. Wakefield Wigorn.

Breve regium de hac convocatione. Ex rot. clauſ. 16 Rich. II. m. 23. dorſo.

REX venerabili in Chriſto patri W. eadem gratia archiepiſcopo Cantuar. totius Angliae primati, ſalutem. Quia, ſicut ſatis clare ſcitis, ad ſubeundum et ſupportandum ſumptuoſa et immenſa onera, quae nos pro defenſione et ſalvatione regni noſtri, ac eccleſiae ſanctae, poſt praeſentes treugas et guerrarum abſtinentias inter nos et adverſarios noſtros nuperrime initas et firmatas, facere oportebit, de bonis noſtris, abſque fidelium ligeorum noſtrorum adminiculo non ſufficimus nec valemus; vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quatenus praemiſſis debito intuitu attentis et ponderatis, ſuffraganeos veſtros, decanos et priores eccleſiarum cathedralium, abbates, et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum cujuſlibet dioeceſis veſtrae provinciae, ad comparendum coram vobis in eccleſia S. Swithini Winton. vel alibi, prout expedire videritis, in craſtino Purificationis B. Mariae prox. futuro, more ſolito, convocari faciatis; et ipſos in hac parte ex cauſa praedicta ad ſubſidium in hoc caſu competens et neceſſarium, in ſupportationem dictorum onerum nobis concedend. eo ſpecialius et efficacius, quo magis ſciveritis et poteritis, ſolicite inducatis, et partes veſtras ad hoc diligenter et effectualiter apponatis; nos in cancellaria noſtra de quantitate ſubſidii illius, et de terminis ſolutionis ejuſdem ſub ſigillo veſtro diſtincte et aperte certificantes. Et hoc, ſicut nos et honorem noſtrum, ac ſalvationem et defenſionem eccleſiae catholicae, ac regni noſtri praedicti diligitis, nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtm. 21. die Decembris.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Arundel Ebor. fol. 37.

HOC anno rex breve emiſit pro convocatione habenda apud Ebor. die Lunae prox. ante feſtum S. Petri in cathedra prox. futur. dat. apud Weſt. 21. Decembris, anno regni XVI. in quo archiepiſcopus ſummonere jubetur clerum ſuae provinciae, ad ſubſidium competens et neceſſarium in ſupportationem dictorum onerum regi concedendum. Annuunt igitur regi medietatem decimae de beneficiis taxatis, et ad taxam ſolvere conſuetis, ſimpliciter, et duas alias medietates ſub certis conditionibus; viz. ſi tranſiret perſonaliter in Scotiam, vel Hiberniam cum exercitu modo guerrino, ſecundam medietatem; et ſi contingat eum tranſire in Franciam, tertiam. Sed ſi rex non tranſiret ad partes Scotiae, nec Hiberniae, nec Franciae, tunc ultimae duae medietates nullo modo levarentur, ſed pro non conceſſis penitus haberentur. Ut patet ex inſtrumento certificatorio de hujuſmodi ſubſidio conceſſo dat. 23. Martii, A. D. M. CCC. XCII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 4.	GUILEL. COURTNEY 13.	1393.	RICHARD. II. 17.

Decretum Willielmi Courtney, Cantuarienſis archiepiſcopi, contra male decimantes. Ex reg. Courtney, et reg. Morton fol. 194. a.

WILLIELMUS, Dei gratia Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, etc. ſalutem. Humana conditio quaſi continua inſtabilitate colliſa, a tempore praevaricationis primorum parentum, ſemper, quod iniquum eſt, appetit, inſequitur, quod eſt vetitum, et quod propriae ſaluti detrimentum infert, inſtigante ſatore zizaniae, damnabiliter operatur. Sane plurimorum rectorum et vicariorum noſtrae dioec. in praeſenti viſitatione noſtra ordinaria nos conqueſtio circumſtrepit, quod in multis locis ipſius dioeceſeos quaedam corruptela execrabilis inolevit, cui nulla dierum effluxio, nullaque revolutio annorum vel temporum, nec alicujus praetenſae conſuetudinis continuatio, cum ſit juri et rationi abſona, poterit ſuffragari; viz. ubi decimae, quae ſunt tributa egentium animarum, et cibus eſſe debeant in domo Domini, ac eas Dominus Deus noſter, qui dignatus eſt totam dare decimam, a nobis dignatus eſt recipere, non ſibi ſed nobis ſine dubio profutur. ſolvi habeant fideliter abſque fraude; nonnulli parochiani et ſubditi ejuſdem noſtrae dioeceſeos, vitulos quatuor vel quinque, porcellas duas, vel tres ab ortu ſeptimanas habentes, agnos ante Quadrageſimam vel in ea, necnon anſeres ſive anſerulos quidam ad feſtum Paſchae, quidam vero ad feſtum Pentecoſtes decimantes, qui ſic ab uberibus et alis maternis ante tempus congruum ſeparati,

parati, ſaepius abſque ipſorum rectorum et vicariorum utilitatis fructu et commodo moriuntur. Quidam vero decimas foeni, ſylvae caeduae, anſerum, porcellorum, vitulorum, agnorum, lini, canapis, pomorum, et aliarum rerum decimabilium, rectoribus et vicariis locorum inconſultis, licentia nec petita ab eis, uſibus ſuis illicite applicant, et in quadrageſimali tempore, quantum ſibi placet, pro eis ſolvunt, et quandoque decimae ipſae nunc per negligentiam, nunc per malitiam, nunc vero per mortem et caſus alios fortuitos, in omni parte damnabiliter ſubticentur, in Dei, et eccleſiae, ac eccleſiaſticarum perſonarum praejudicium valde grave. Nos igitur praemiſſis opportuno remedio occurrere cupientes, decernendo ſtatuimus, et ſtatuendo declaramus, quod vituli decimabiles, necnon aucae, porcelli, agni, ſive agniculi non dentur ad decimam, antequam ablactati fuerint et ſeparati a matribus, et ſufficienter poterunt vivere per ſeipſos. Et quia non ſolum decimarum detentio eſt peccatum, verum etiam ipſa mora ſolvendi decimas redundat in offenſam et contumeliam creatoris, cum dicat Dominus in Exodo, "Decimas tuas et primitias non tardabis offerre mihi," praedictas ſic detinentibus decimas uſque ad Quadrageſimam ex conſuetudine, quam omnino reprobamus, ſub excommunicationis poena injungimus, quod decimas hujuſmodi, temporibus debitis et conſuetis apud alios Chriſti fideles, rectoribus et vicariis locorum, niſi aliud conveniatur inter eos, perſolvant, abſque ulteriori diffugio dilationis.

Pro aqua benedicta aſpergenda in domibus.

Aliud eſt, de quo monemur, quod cum in religione chriſtiana unus ritus in populo aequali bonos mores ſectando eſſe debeat, quidam parochiani novem vel decem eccleſiarum, quae conſiſtunt propius, ſub alis noſtris ſingulariter viventes, tanquam ſegregati ab ovibus, juncti hoedis, aquam benedictam, quae eſt chriſtianorum armatura ad daemonum et immundorum ſpirituum fraudes et verſutias effugandum, et de conſuetudine laudabili legitime praeſcripta, et hactenus pacifice uſitata, quaſi ubique per totum regnum Angliae per clericos aquaebajulos, ex donatione rectorum et vicariorum locorum parochianorum ſumptibus ſuſtentandos deferri conſuevit; quae etiam tantae virtutis exiſtat, quod per ejus aſperſionem reperitur Dominum peccata venialia remiſiſſe, et alia miracula innumerabilia ſuis fidelibus oſtendiſſe; inter ſe per aquaebajulum delatam non habent, ſed velut ethnici et publicani penitus habere recuſant: quorum malitiae obviare volentes, praedictis parochianis univerſaliter ſingulis, et ſingulariter univerſis injungimus et mandamus, quatenus de aquaebajulis competentibus et honeſtis, per rectores et vicarios locorum, ut convenit, approbandis, qui aquam benedictam inter eos deferant et aſpergant, ipſorum parochianorum ſumptibus, ut moris eſt in locis aliis, ſuſtentandis provideant infra ſex ſeptimanas a tempore requiſitionis eorum, ſeu publicationis et notificationis praeſentium debite eis factae, ſub poena excommunicationis majoris [a] in ſingulares perſonas, necnon interdicti in communitat. quae hujuſmodi noſtrae ordinationi ſive injunctioni non paruerit, ſeu non paruerint cum effectu infra dictas ſex ſeptimanas, quarum duas pro primo, duas pro ſecundo, et reliquas duas ſeptimanas pro tertio et peremptorio termino, eis et eorum cuilibet aſſignamus, mora, culpa, et offenſa eorum praecedentibus, ac praedicta canonica monitione praemiſſa, exnunc prout extunc, ferimus in hiis ſcriptis; et nihilominus ad majorem ruborem et confuſionem earundem, eccleſias, in quarum parochiis praedicti rebelles lares fovent, ſi ultra tempus praedictum in rebellione ſua perſeveraverint, eccleſiaſtico ſupponimus interdicto. Per hoc autem non intendimus exonerare rectores et vicarios locorum, qui clericos, de conſuetudine hactenus pacifice uſitata in eorum eccleſiis, ſuis propriis ſumptibus in divinis miniſtrantes inveniunt, quin conſuetudo ipſa, ſicut prius, abſque ipſius impugnatione vel derogatione, occaſione praemiſſorum, remaneant illibata. Dat. etc. anno Domini milleſimo trecenteſimo nonageſimo tertio, et noſtrae tranſlationis anno decimo tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 5.	GUILEL. COURTNEY 13.	1393.	RICHARD. II. 17.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex rot. Clauſ. 17. R. ii.

CLERUS provinciae Ebor. per breve regium dat. 20. die Decembris, ad ſynodum in eccleſia S. Petri Ebor. die primo Martii habendam convocatur.

[a] minoris. reg.

Concluſiones

3

Concluſiones Lollardorum in quodam libello porrectae pleno parliamento regis Angliae, regnante illuſtriſſimo principe Richardo ſecundo, anno ejus circiter decimo octavo. Ex MS. Cotton. Cleopatra, E. 2. fol. 210. a.

PRIMA concluſio eſt, quod quando eccleſia Angliae incepit delirare in temporalitate, ſecundum novercam ſuam magnam eccleſiam Romanam, et eccleſiae fuerunt auctorizatae per appropriationem, diverſis locis fides, ſpes, charitas inceperunt fugere de eccleſia noſtra; quia ſuperbia cum ſua doloroſa genealogia mortalium peccatorum vendicabat hoc titulo veritatis. Iſta concluſio eſt generalis, et probata per experientiam, conſuetudinem, ac manerium five modum, ſicut poſtea audietis.

Secunda concluſio, quod noſtrum uſuale ſacerdotium, quod incepit in Roma, fictum poteſtate angelis altiori non eſt iſtud ſacerdotium, quod Chriſtus ordinavit ſuis apoſtolis. Concluſio iſta probatur, quia ſacerdotium Romanum factum eſt cum ſignis, ritibus, et pontificalibus benedictionibus modicae virtutis, nullibi exemplatis in ſacra ſcriptura; quia ordinale epiſcopi et Novum Teſtamentum modicum concordant; et nos neſcimus videre, quod Spiritus Sanctus propter aliqua talia ſigna confert aliquod donum, quia ipſe et omnia nobilia dona ſua non poſſunt ſtare cum mortali peccato in nulla perſona. Corollarium hujuſmodi concluſionis eſt, quod eſt doloroſum interludium hominibus ſapientibus, videre epiſcopos ludere cum Spiritu Sancto in collatione ſuorum ordinum; quia ipſi dant coronas in characteribus loco alborum cervorum, et haec liberata eſt antichriſti introducta in ſanctam eccleſiam ad colorandum otioſitatem.

Tertia concluſio, quod lex continentiae injuncta ſacerdotio, quae in praejudicium mulierum prius fuit ordinata, inducit ſodomiam in totam ſanctam eccleſiam; ſed nos excuſamus nos per Bibliam, quia ſuſpectum decretum dicit, quod non nominabimus iſtud. Ratio et experientia probant iſtam concluſionem; ratio, quia delicata cibaria virorum eccleſiaſticorum volunt habere naturalem purgationem vel pejorem; experientia, quia ſecreta probatio talium hominum eſt, quod delectantur in mulieribus, et cum tu probaveris talem hominem, nota eum bene; quia ipſe unus ex illis eſt. Corollarium iſtius eſt, privatae religiones et inceptores ſive origo iſtius peccati eſſent maxime dignae adnullari, ſed Deus de potentia ſua ſuper peccatum occultum in eccleſia ſua immittit apertam vindictam.

Quarta concluſio, quod fictum miraculum ſacramenti panis inducit omnes homines, niſi ſunt pauci, in idololatriam; quia ipſi putant, quod corpus Chriſti, quod nunquam eſt extra caelum, virtute verborum ſacerdotis, includeretur eſſentialiter in parvo pane, quem ipſi oſtendunt populo; ſed vellet Deus, quod ipſi vellent credere, quod doctor evangelicus dicit in ſuo trialogo, quod panis altaris eſt habitualiter corpus Chriſti, quia nos ſupponimus, quod per iſtum modum poteſt quilibet fidelis homo et mulier in Dei lege facere ſacramentum iſtius panis, ſine aliquo tali miraculo. Corollarium concludens eſt, quod licet corpus Chriſti ſit dotatum ſempiterno gaudio, ſervitium de corpore Chriſti factum per fratrem Thomam non verum eſt, ſed pictum, plenum falſis miraculis, nec eſt mirum, quia frater Thomas illo tempore tenens cum papa, voluiſſet feciſſe miraculum de ovo gallinae; et nos cognoſcimus bene, quod quodlibet mendacium aperte praedicatum, vertit ad dedecus illius, qui ſemper verax eſt et ſine aliquo defectu.

Quinta concluſio, quod exorciſmi et benedictiones factae ſuper vinum, panem, aquam, et oleum, ſal, ceram, et incenſum, lapides altaris, et eccleſiae muros, ſuper veſtimentum, mitram, crucem, et baculos peregrinorum, ſunt vera practica necromantiae potius quam ſacrae theologiae. Iſta concluſio probatur ſic; quia per tales exorciſmos creaturae honorantur eſſe altioris virtutis, quam ſunt in natura ſua propria; et nos non videmus aliquid mutationis in aliqua creatura, quae eſt ſic exorciſata, niſi per falſam fidem, quod eſt principale artis diabolicae. Corollarium, quod ſi liber exorciſandi aquam benedictam lectus in eccleſia eſſet totus fidelis; nos cogitamus veraciter, quod aqua benedicta uſitata in ſacra eccleſia, foret optima medicina pro omnimodis languoribus, videlicet "Sorys", cujus contrarium indies experimur.

Sexta concluſio, quod rex et epiſcopus in una perſona; praelatus et judex in temporalibus cauſis; curatus et officialis in mundiali officio facit quodlibet regnum extra bonam regionem. Iſta concluſio aperte oſtenditur; quia temporale et ſpirituale ſunt duae partes totius eccleſiae ſanctae, et ideo iſte, qui poſuit ſe ad unum, non intromittat ſe de alio; et "Nemo poteſt duobus dominis ſervire," etc. Videtur quod hermaphroditus vel ambidexter eſſent bona nomina pro talibus hominibus duplicis ſtatus. Corollarium eſt, quod ideo nos procuratores Dei in iſta cauſa proſequimur erga parliamentum, quod omnimodi curati, tam ſuperiores, quam inferiores, ſunt plene excuſati, et occupent ſe cum cura ſua et nulla alia.

Septima concluſio, quod ſpirituales orationes pro animabus mortuorum factae in eccleſia noſtra, praeferentes unum per nomen magis quam alium, eſt falſum fundamentum eleemoſynae, ſuper quod omnes domus eleemoſynarum Angliae nequiter ſunt fundatae. Iſta concluſio probatur per duas rationes; una eſt, quod oratio meritoria et alicujus valoris deberet eſſe opus

procedens ab alta charitate; et perfecta charitas excipit nullam perſonam, quia "Diliges proximum tuum ſicut teipſum." Quapropter apparet nobis, quod donum boni temporalis collatum ſacerdotibus, et eleemoſynarum domibus, eſt principale conſilium ſpiritualis orationis, quae non eſt longe a ſimonia. Alia enim ratio eſt, quia ſpiritualis oratio facta pro hominibus damnatis ad ſempiternam poenam, eſt Deo multum diſplicens; et quamvis ſit dubium, veriſimile eſt fideli populo chriſtiano, quod fundatores eleemoſynarum domus, propter ſuam venenoſam dotationem ſunt pro majori parte pertranſiti latam viam. Corollarium eſt, oratio valoris procedens ex charitate perfecta, amplexaret in generali omnes, quos Deus vellet habere ſalvatos, et dimitteret illam uſitatam mercandiſam pro ſpiritualibus orationibus factam mendicantibus poſſeſſionatis, et aliis ſacerdotibus conductitiis, qui ſunt populo magni operis toti regno manutenti in otioſitate; quia fuit probatum in uno libro, quem rex habuit, quod centum domus eleemoſynarum ſufficiunt toti regno; et ex hoc proveniret majus incrementum poſſibile temporali parti.

Octava concluſio, quod peregrinationes, orationes, et oblationes factae caecis crucibus ſive "Rodys" et ſurdis imaginibus de ligno et lapide, ſunt prope conſanguineae ad idololatriam, et longe ab eleemoſyna; et quamvis iſta inhibita et imaginaria ſint, liber erroris populo laicali adhuc imago uſualis de Trinitate eſt maxime abominabilis. Iſtam concluſionem Deus aperte oſtendit, praecipiens eleemoſynam fieri homini indigenti; quia ipſi ſunt imago Dei in majori ſimilitudine, quam lignum vel lapis; quia Deus non dixit: Faciamus lignum vel lapidem ad imaginem et ſimilitudinem noſtram, ſed hominem; quia ſupremus honor, quem clerici nominant "Latriam," pertinet ad Deitatem ſolum; et inferior honor, quem clerici vocant "Duliam," pertinet ad hominem, ad angelum, et ad nullam aliam inferiorem creaturam. Corollarium eſt, quod ſervitium de cruce factum bis quolibet anno in noſtra eccleſia, eſt plenum idololatria; quia ſi illi clavi et lancea deberent ita alte honorari, tunc eſſent labia Judae, ſiquis poſſet habere, valde bonae reliquiae. Sed rogamus te peregrinum ad narrandum nobis, quando tu offers oſſibus ſanctorum in ſcrinio poſitis in aliquo loco, utrum tu relevas ſanctum, qui eſt in gaudio, vel illud pauperum eleemoſynae domicilium, quod eſt ita bene dotatum, ob quod homines ſunt canonizati? Deus ſcit quomodo, et ad loquendum magis plane, fidelis chriſtianus ſupponit, quod puncta illius nobilis hominis, quem homines vocant ſanctum Thomam, non fuerunt cauſa martyrii.

Nona concluſio, quod auricularis confeſſio, quae dicitur tam neceſſaria ad ſalvationem hominis, cum ficta poteſtate abſolutionis, exaltat ſuperbiam ſacerdotum, et dat illis opportunitatem ſecretarum ſermocinationum, quas nos nolumus dicere; quia domini et dominae atteſtantur, quod pro timore confeſſorum ſuorum non audent dicere veritatem, et in tempore confeſſionis eſt opportunum tempus procationis, id eſt, "of Wowyng" et aliarum ſecretarum conventionum ad peccata mortalia. Ipſi dicunt, quod ſunt commiſſarii Dei ad judicandum de omni peccato; perdonandum et mundandum quemcunque eis placuerint. Dicunt, quod habent claves caeli et inferni, et poſſunt excommunicare et benedicere, ligare et ſolvere ad voluntatem eorum, in tantum, quod pro buſſello vel 12. denariis volunt vendere benedictionem caeli per chartam, et clauſulam de warrantia ſigillata ſigillo communi. Iſta concluſio ſic eſt in uſu, quod non indiget probatione aliqua. Corollarium eſt, quod papa Romanus, qui fingitur altus theſaurizarius totius eccleſiae, habens illud dignum jocale paſſionis Chriſti in cuſtodia, cum meritis omnium ſanctorum in caelo, per quod dat fictam indulgentiam a poena et culpa, eſt corollarius ſcriptus; maxime extra charitatem ex quo poteſt liberare omnes priſonarios exiſtentes in inferno, ad voluntatem ſuam, et ipſos facere nunquam venire ibidem. Sed ſic quilibet fidelis chriſtianus poteſt bene videre, quod multa ſecreta falſitas abſcondita eſt in eccleſia noſtra.

Decima concluſio, quod homicidium per bellum vel praetenſam legem juſtitiae pro temporali cauſa ſine ſpirituali revelatione, eſt expreſſe contrarium Novo Teſtamento, quod quidem eſt lex gratiae et plena miſericordiarum. Iſta concluſio eſt aperte probata per exempla praedicationis Chriſti hic in terra, qui maxime docuit hominem ad diligendum inimicos, et ad miſerandum eis, et non ad occidendum eos. Ratio eſt haec, quod pro majori parte, ubi homines pugnant, poſt primum ictum charitas rumpitur; et quiſquis moritur extra charitatem, vadit rectam viam ad infernum. Et ultra hoc nos bene cognoſcimus, quod nullus clericus ſcit liberare per ſcripturam, vel per rationem legitimam, punitionem mortis pro uno peccato mortali, et non pro alio; ſed lex miſericordiae, quae eſt Novum Teſtamentum, inhibet omnimodum homicidium; nam in evangelio dictum eſt antiquis "Non occides." Corollarium eſt, quod ſane eſt expoliatio pauperis populi, quando domini adquirunt indulgentias a poena et culpa illis, qui juvant exercitum eorum ad interficiendum populum chriſtianum in longinquis terris, pro temporali lucro, ſicut et nos vidimus milites, qui currunt ad ethnicos, id eſt, in toto "Hethenes" ad quaerendum eis nomen in occiſione hominum, multo magis malas merentur grates de rege pacis, quia per humilitatem et patientiam noſtram fides fuit multiplicata, et pugnatores ac interfectores Chriſtus Jeſus odit ac minatur, dicens: "Qui gladio percutit, gladio peribit."

Undecima concluſio, quod votum continentiae factum in noſtra eccleſia per mulieres, quae ſunt fragiles et imperfectae in natura, eſt cauſa inductionis maximorum horribilium peccatorum poſſibilium humanae naturae; quia licet interfectio puerorum, antequam baptizentur, et abortivorum, et deſtructio naturae per medicinam, ſint turpia peccata, adhuc commixtio cum ſeipſis vel irrationabilibus beſtiis, vel creatura non habente vitam, tali tranſcendit indignitate, ut puniantur poenis inferni. Corollarium eſt,

quod

quod viduae et tales, quae accipiunt mantellum et annulum delicate paſtae, vellemus quod eſſent deſponſatae, quia neſcimus eas excuſare a privatis peccatis.

Duodecima concluſio, quod multitudo artium non neceſſariarum uſitatarum in noſtro regno nutrit multum peccatum in "Waſte" curioſitate et inter "Diſguiſing." Illud oſtendit ex parte experientia et ratio, quia natura cum paucis artibus ſufficit ad neceſſitatem hominis. Corollarium eſt, quod ex quo ſanctus Paulus dicit, "Habentes victum et veſtitum, hiis contenti ſimus:" videtur nobis, quod aurifabri, et armatores, et omnimodae artes non neceſſariae homini ſecundum apoſtolum deſtruentur pro incremento virtutis; quia licet iſtae duae artes nominatae erant multum neceſſariae in antiqua lege, Novum Teſtamentum evacuat iſtas et multas alias. Haec eſt noſtra ambaſſiata, quam Chriſtus praecepit nobis proſequi iſto tempore maxime acceptabili pro multis cauſis. Et quamvis iſtae materiae ſint his breviter notatae; ſunt tamen largius declaratae in alio libro, et multae aliae plures totaliter in noſtro proprio langagio, quas vellemus ut eſſent communes toti populo chriſtiano. Rogamus Deum de maxima ſua bonitate, quod reformet noſtram eccleſiam totaliter extra juncturam ad perfectionem ſui primi initii.

Verſus ſequentes praedictas concluſiones:

Plangunt Anglorum gentes crimen ſodomorum,
Paulus fert horum ſunt idola cauſa malorum,
Surgunt ingrati Giezitae Simone nati;
Nomine praelati hoc defenſare parati.
Qui reges eſtis, populis quicunque praeeſtis,
Qualiter his geſtis gladios prohibere poteſtis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 5.	GUILEL. COURTNEY 13.	1394.	RICHARD. II. 17.

Convocatio praelatorum et cleri Cantuar. provinciae quinto die menſis Februarii in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Courtney IV. fol. 195. ſeq.

IN hac ſynodo decimam domino regi de beneficiis eccleſiaſticis, et obolum de libra de iiſdem domino papae conceſſit clerus. Acta 17. et ſequentis diei menſis Februarii accipe ex regiſtro Courtneyano iv. fol. 195. ſeq. Quo die (ſc. 17. menſis Februarii) adveniente, clerus provinciae Cant. conceſſit domino noſtro regi unam decimam de beneficiis eccleſiaſticis, ac quandam ſchedulam, modum et formam conceſſionis hujuſmodi continentem, dicto domino archiepiſcopo per venerabilem virum mag. Johannem Barnet, officialem curiae Cantuar. ad hoc ſpecialiter electum, legi, porrigi, et liberari fecit, cujus tenor ſequitur in haec verba.

Conceſſio cleri.

"Reverendiſſime in Chriſto pater et domine. Clerus veſtrae Cant. provinciae ſua pura, ſpontanea, et libera voluntate, ob ſinceram affectionem, quam idem clerus gerit erga perſonam ſereniſſimi principis domini noſtri regis, eo quod idem dominus rex cleri et eccleſiae Anglicanae ſemper fuit et eſt gratioſus dominus et protector, et praecipue contra ſectam Lollardorum, et in confuſionem eorundem, concedit eidem unam decimam de beneficiis taxatis, ultra ſummam vi. marcarum, per aequales portiones ſolvendam terminis infra ſcriptis; videl. unam medietatem dictae decimae in feſto tranſlat. S. Thomae martyris, et aliam medietatem in feſto S. Andreae apoſtoli proxime nunc futuro; ſic tamen, quod nulla brevia regia emanent ad levandam primam medietatem dictae decimae citra feſtum Pentecoſtes prox. futurum; aut ſecundam medietatem ejuſdem decimae citra feſtum S. Michaelis archangeli prox. nunc futurum. Vult etiam idem clerus, pauperes moniales et religioſas mulieres cujuſcunque ordinis, exemptas et non exemptas, in conceſſione dictae decimae non includi; quodque locorum dioeceſani in ſuis literis ſuper deputationibus collectorum, de dictis pauperibus teneantur facere mentionem; quibus literis fides adhibeatur in ſcaccario domini regis ad exonerationem pauperum praedictarum.——Ac ſimul cum hujuſmodi conceſſione, quandam ſupplicationem ex parte dicti cleri conceptam praefato domino archiepiſcopo et archiepiſcopo Eborac. pronunc cancellario Angliae, ibidem etiam praeſenti tradidit. Cujus ſupplicationis tenor ſequitur, et eſt talis.

Supplicatio cleri.

Reverendiſſimis in Chriſto patribus et dominis, Cantuar. archiepiſcopo, et Eboracen. archiepiſcopo, cancellario Angliae, clerus Cantuar. provinciae ſupplicat humiliter et devote; quatenus dignemini in ſuſtentationem fidei catholicae, et expugnationem haereticae pravitatis in regno Angliae per ſectam perfidam Lollardorum nimium dilatatae, informare efficaciter dominum noſtrum regem, ut in ipſorum perfidorum confuſionem dignetur extendere cum effectu brachium ſuae regiae majeſtatis, ne, quod abſit, longae taciturnitatis ſilentio invaleſcant; et eorum forſitan tanta creſcat multitudo, cui proceſſu temporis difficilius reſiſtetur. Et ſubſequenter dominus continuavit hujuſmodi convocationem uſque ad prox. diem tunc ſequentem. Quo craſtino (18. ſc. die menſis Februarii) adveniente, in domo capitulari praedicta, coram domino, ſuffraganeis, praelatiſque et clero ibidem exiſtentibus, exhibitae fuerunt literae apoſtolicae, hunc tenorem habentes:

Bonifacius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus, patriarchis, archiepiſcopis, et epiſcopis; ac dilectis filiis electis abbatibus, prioribus, praepoſitis, decanis, archidiaconis, archipreſbyteris, plebanis, et aliis eccleſiarum et monaſteriorum praelatis, eorumque viceſgerentibus; ac perſonis eccleſiaſticis, tam regularibus, quam ſecularibus quibuſcunque, ac eorundem eccleſiarum et monaſteriorum capitulis et conventibus, exemptis et non exemptis, Ciſtercien. Cluniacen. Praemonſtraten.

Praemonſtraten. Calatraven. Grandimonten. Carthuſien. Vallis umbroſae, Camaldulen. Humiliator. Cruciferor. S. Benedicti, et S. Auguſtini, et aliorum quorumcunque ordinum; necnon S. Johan. Jeroſolymitani, et B. Mariae Theutonicorum, hoſpitalium et domorum magiſtris, prioribus, praeceptoribus, et fratribus aliiſque perſonis eccleſiaſticis in regno Angliae conſtitutis, ad quos praeſentes literae perveniant, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum dilectum filium Bartholomaeum de Navaria U. J. doctorem, conſiſtorii apoſtolici advocatum, et apoſtolicae ſedis nuncium, ad regnum Angliae pro magnis et arduis noſtris, et Romanae eccleſiae negotiis praeſentialiter deſtinemus; univerſitatem veſtram requirimus, rogamus, et hortamur attente, per apoſtolica vobis ſcripta mandantes, quatenus eundem nuncium ob reverentiam dictae ſedis et noſtram benigne recipientes, ac debita honorificentia pertractantes, ſibi pro ſuis et familiae ſuae neceſſariis de alicujus ſubventionis auxilio provideatis, prout devotioni veſtrae videbitur faciend. Taliter, ut confidimus, facientes, quod nos proinde devotionem commendare merito valeamus. Dat. Romae apud S. Petrum 4. non. Auguſt. pontificatus noſtri anno v.

Poſt quarum quidem literarum publicationem et lecturam praelati et clerus Cant. provinciae nuncio ſedis apoſtolicae in dictis literis apoſtolicis ſpecificato, ſive ejus mora ſit longior ſive brevior, obolum de libra protunc de quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis dictae provinciae, taxatis et non taxatis, exemptis et non exemptis, benevole conceſſerunt citra feſtum Pentecoſtes prox. futurum, plenario perſolvendum. Quibus, ut praemittitur, peractis, dominus dictam convocationem ſuam, regratiando praelatis et clero praedictis, diſſolvit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 6.	GUILEL. COURTNEY 14.	1394.	RICHARD. II. 18.

Synodus cleri provinciae Ebor. Ex reg. Arundel Ebor. fol. 49.

BREVE regium archiepiſcopo Ebor. directum, ſynodum provincialem coegit die Jovis prox. poſt feſtum Purificationis B. M. virginis, in qua ſubſidum gratuitum domino regi conceditur ſub hac forma verborum: Praelati et clerus provinciae Ebor, etc. dimidiae decimae per ipſos domino noſtro regi de menſe Decemb. ultimo praeterit. celebrat. conceſſae, et primo die menſis Maii prox. futur. ſolvend. adjiciunt et concedunt unam aliam dimidiam decimam, eidem domino noſtro regi perſolvend. 9. die menſis Decembris prox. futur. Certificatorium hoc vicarii generalis archiepiſcopo Ebor. Londini degenti, miſſum, dat. eſt apud Ebor. 7. die menſis Martii, A. D. M. ccc. xciv.

In regiſtri decani et capit. Dunelm. ſecundi parte ii. fol. 125. a. tres aliae convocationes Ebor. hujus anni memorantur; una primo die Junii, ſecunda viceſimo Julii, tertia primo Octobris.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 6.	GUILEL. COURTNEY 14.	1395.	RICHARD. II. 19.

Synodus Oxonienſis de negotio duorum paparum. Ex Chron. Hen. Knyghton in anno.

REX Franciae fecit convocationem de clero Franciae ad inveſtigandum poteſtatem duorum paparum, quis eorum plenius jus haberet in cathedra Petri, nam ſchiſma duorum paparum adhuc perſeverat. Clerus vero ſcripſit pro Clemente papa ſuo Avinoniae, et ſcriptum munierunt ſigillo Pariſienſis univerſitatis. Quod quidem ſcriptum rex Franciae Carolus tranſmiſit Richardo regi Angliae, ut in hiis dubiis deliberaret cum conſilio cleri ſui. Igitur rex Richardus fecit convocationem Oxoniae de peritioribus theologis, tam regentibus, quam non regentibus, totius regni; qui ſcripſerunt pro Urbano papa ſuo Romano, et ſcriptum ſignaculo univerſitatis Oxonienſis fortificaverunt regiſque Richardi, et tranſmiſerunt Pariſios regi Franciae.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 7.	GUILEL. COURTNEY 15.	1396.	RICHARD. II. 20.

Bulla papae Bonifacii IX. *archiepiſcopis directa, diſpenſans gradum affinitatis inter regem Richardum et Iſabellam.* Ex autogr. in MS. Cott. Cleop. E. 2. fol. 218.

BONIFACIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuarien. Eboracen. et Dublinen. archiepiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Romanus pontifex, beati Petri caeleſtis regni clavigeri ſucceſſor, et vicarius Jeſu Chriſti cuncta mundi climata, omniumque nationum in illis degentium qualitates paterna conſideratione diſcutit et examinat diligenter, ac ex officii debito ſalutem et pacem quaerens et appetens ſingulorum, ſuperna fultus poteſtate, illa, ſuadentibus rationabilibus cauſis, perpenſa deliberatione ſalubriter ordinat, et vigori canonum praeſertim circa dignitatis atque regalis proſapiae praerogativa fulgentes, dum pro locorum et temporum qualitate id expediens fore conſpicit, diſpenſatoriam manſuetudinem anteponit. Sane oblatae nobis pro parte chariſſimi in Chriſto filii noſtri Richardi, regis

Angliae illuſtris, et dilectae in Chriſto filiae nobilis mulieris Iſabellae, chariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli regis Franciae illuſtris natae, petitionis ſeries continebat, quod ipſi Richardus et Iſabella pro ſtabilienda conſtantius inter eoſdem reges et eorum regna et dominia pace, concordia, et dilectione unanimi, non ignorantes ſe fore tertio vel quarto conſanguinitatis gradu invicem conjunctos, ſperantes in benignitate ſedis apoſtolicae ab eadem ſede diſpenſationem ſuper hoc obtinere, matrimonium inter ſe per verba alias legitime de praeſenti, non tamen in contemptum clavium, nulla diſpenſatione ejuſdem ſedis ſuper hoc obtenta, contraxerunt, carnali tamen copula minime ſubſecuta. Quapropter pro parte ipſorum Richardi regis, et Iſabellae, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere eis ſuper hoc de abſolutionis beneficio et de opportunae diſpenſationis gratia, de benignitate apoſtolica, dignaremur. Nos igitur, qui cunctorum Chriſti fidelium pacem et tranquillitatem, ac animarum ſalutem libenter appetimus, et ad ea favorem benevolum impertimur, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus veſtrum, eoſdem Richardum regem, et Iſabellam ab hujuſmodi excommunicationis et aliis ſententiis et poenis, quas propter praemiſſa, aut ex eo quia forſan ipſa Iſabella damnatae memoriae Roberto, olim Baſilicae duodecim apoſtolorum preſbytero cardinali, antipapae, aut ſuis ſequacibus, vel fautoribus, ſeu eidem adhaerentibus adhaeſit, et credidit, quoviſmodo incurrerunt, ſi hoc humiliter petierint; praeſtito tamen prius per ipſam Iſabellam de ſtando noſtris et Romanae eccleſiae mandatis, et quod ipſa Iſabella nobis et eidem eccleſiae, ac ſucceſſoribus noſtris, Romanis pontificibus, canonice intrantibus, fidelis et obediens erit, in veſtris ſeu alicujus veſtrum manibus juramento, auctoritate noſtra ac vice duntaxat abſolvatis, in forma eccleſiae conſueta; injunctis inde ſibi pro modo culpae poenitentia ſalutari, et aliis, quae de jure fuerint injungenda; omnemque inhabilitatis et infamiae maculam ſive notam per eos ſeu eorum aliquem, praemiſſorum occaſione contractum penitus aboleatis, eoſque in ſtatum priſtinum, et alias in integrum reſtituatis; ac cum eiſdem Richardo rege et Iſabella, ut dicto impedimento conſanguinitatis etiamſi ulteriori conſanguinitatis, vel affinitatis gradu invicem conjuncti fuerint, ac praedictis, et conſtitutionibus ac proceſſibus apoſtolicis, et aliis in contrarium editis, non obſtantibus quibuſcunque, in eodem matrimonio licite remanere valeant, eadem auctoritate diſpenſetis; prolem ex hujuſmodi matrimonio ſuſcipiendam legitimam decernentes. Dat. Romae apud ſanctum Petrum 6. cal. Auguſti, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 7.	GUILEL. COURTNEY 15.	1396.	RICHARD. II. 20.

Juramentum Lollardis impoſitum. Ex Rot. Clauſ. 19. R. ii.

MEMORANDUM, quod primo die Septembr. anno regni regis Richardi ſecundi XIX. Willielmus Dynot, Nicol. Tayllеur, Richardus Poucher, et Willielmus Stoyour de Notingham, in cancellaria ipſius regis perſonaliter conſtituti, ſacramenta diviſim praeſtiterunt ſub eo, qui ſequitur, tenore: "I William Dynot, before yow worſhipfull fader and lord archbiſhop of Yhork, and your clergie, with my fre will and and full avyſed, ſwere to God and to all his ſeyntes upon this holy goſpell; that fro this day forthward, I ſhall worſhip ymages, with praying and offeryng unto them in the worſchop of the ſaintes, that they be made after: and alſo I ſhall never more deſpiſe pylgremage, ne ſtates of holy chyrche in no degre. And alſo I ſhall be buxum to the lawes of holy chirche, and to yhowe, as to myn archbiſhop, and to myn other ordinaries and curates, and kepe ye lawes upon my power, and meyntein them: and alſo I ſhall never more meyntein, ne techen, ne defend errours, concluſions, no teching of the Lollards, ne ſwych concluſions and techings, that men clopith Lollards doctrin. Ne I ſhall her books ne ſwych books, ne hem, or ony ſuſpect or diffamed of Lollardery reſceyve or company withall wittynglye, or defend in tho maters: and if I knowe ony ſwich, I ſhall withall the haſte that I may do, yhowe or els your ner officers to wyten and of ther bokes. And alſo I ſhall excyte and ſtirre all tho to good doctrine that I have hindred with myn doctryne up my power: and alſo I ſhall ſtand to your declaration which is hereſy or errour, and do therafter; and alſo what penance ye woll for that I have don for mayntenyng of this fals doctryne enjoyne me, I ſhall fulfill it, and I ſubmitt me therto up my power: and alſo I ſhall make no other gloſe of this myn oth but as the words ſtonde. And if it be ſo that I com again or do agayn this othe, or ony party therof, I yelde me here cowpable as an heretike, and to be punyſhed by the lawe as an heretike, and to forfeit al my godes to the kings will, withouten any other proceſſe of lawe: and therto I require the notarie to make of all this the which is my will an inſtrument againſt me."

Et ex abundanti idem Willielmus Dynot eodem die voluit et recognovit, quod omnia bona et catalla ſua mobilia nobis ſint foriſfacta, in caſu quo ipſe juramentum praedictum, ſeu aliqua in eodem juramento contenta, de caetero contravenerit ullo modo.

Papae Rom.	Sede. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
BONIFAC. IX. 7.	vacante.	1396.	RICHARD. II. 20.

Mandatum epiſcopi decano Exon. ad orandum pro archiepiſcopo Cantuar. defunƈto. Ex reg. Exon. Stafford B. fol. 211.

EDMUNDUS, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dileƈto in Chriſto filio magiſtro Radulpho Tregriſeob, decano eccleſiae noſtrae Exon. noſtro vicario in ſpiritualibus generali, ſalutem, gratiam, et benediƈtionem. Licet pium ſit et meritorium pro defunƈtis exorare altiſſimum; illorum tamen nobilium ſpecialius eſt habenda memoria ſuffragiis devotorum, quorum vita laudabilis et aƈtus virtuoſi, dum in rebus agebant humanis, ad mala cavenda et bona imitanda, velut luminare majus lucidiſſime coruſcarunt, et chriſticolis viam ſanitatis et ſemitam juſtitiae et honeſtatis praebuerunt, morum etiam et virtutum. Sane cum bonae memoriae reverendiſſimus in chriſto pater et dominus, dom. Willelmus, Dei gratia, dum vixit, archiepiſcopus Cant. viam univerſae carnis, quod non ſine cordis moeſtitia et doloris amaritudine referimus, jampridem ſit ingreſſus, qui, quanto magis in dignitatis excellentiae ſublimitate exciterat conſtitutus, tanto magis velut arbor in domo Domini fruƈtificans, ac ſeƈtator omnium bonorum operum aliis relinquens exemplum, conquerentibus videlicet aures benigniſſimas et humiles exhibendo, de corde multipliciter tribulatos aſſidue confortando, errores et haereſes in provincia Cant. inimico humani generis procurante, pullulantes ſagaciter extirpando, charitatem et amorem inter regni Angliae proceres, caeteraſque oves ſibi regendas commiſſas velut bonus paſtor reformando, ac in neceſſitatibus quibuſlibet conſtitutis verbo et faƈto miſericorditer ſubveniendo, devotiſſime Domino ſtuduit pro viribus ſuis complacere; et non ſolum ad ſingulares perſonas, verum etiam ad totum regnum Angliae ſua ſumma humilitas atque generoſa bonitas largiſſime extendebat; nos ex cauſis praemiſſis, et aliis ſpecialibus, Chriſti fideles ſuis orationum ſuffragiis ipſius memoriam ſpecialiter retinere devotius duximus excitandos. Vobis igitur in virtute obedientiae committimus et mandamus, quod capitulum eccleſiae noſtrae Exon. praediƈtae, ac omnes et ſingulos abbates et priores, caeteroſque religioſos et mendicantes, necnon eccleſiarum parochialium noſtrarum civitatis et dioec. reƈtores, et vicarios, ac preſbyteros, curatos et non curatos, clerumque et populum ejuſdem univerſum in Domino exhortantes moneatis, et efficaciter inducatis, quatenus praefati reverendiſſimi patris exequias, quam citius fieri commode poterit, faciant in eorum eccleſiis ſolenniter celebrari, ac ejus memoriam in eorum miſſis, et aliis orationibus ſuis, in publicis proceſſionibus, et aliis locis privatim faƈt. devote commendent, et pro ipſius anima apud altiſſimum preces effundant humiles et devotas. Et ut mentes fidelium ad taliter exorandum propenſius excitemus, de ipſius altiſſimi omnipotentis Dei immenſa miſericordia et glorioſiſſimae virginis Mariae genitricis ejuſdem, necnon beatorum apoſtolorum Petri et Pauli, patronorum noſtrorum, omniumque ſanƈtorum meritis et precibus confidentes, omnibus ſubditis noſtris et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint pariter et acceptam, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, praemiſſa devote facientibus, 40. dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Dat. in hoſpitio noſtro London. 3. die menſis Auguſti, A. D. M. ccc. xcvi. et noſtrae conſecr. anno ii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL I.	1396.	RICHARD. II. 20.

Capituli Eboracenſis epiſtola clericis archidiaconatus Richmondiae de indulgentiarum muneribus fabricae eccleſiae Ebor. impendendis. Ex MS. Cott. Galba E. 10. in regiſtro capit. Ebor. ſub hoc anno fol. 32.

CAPITULUM eccleſiae beati Petri Ebor. decano ejuſdem in remotis agente, ac ſede archiepiſcopali vacante, dileƈto nobis in Chriſto domino archidiacono Richmondiae et ejus official. ac univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, praepoſitis, decanis, reƈtoribus, vicariis, et capellanis parochialibus per archidiaconatum praediƈtum ubilibet conſtitutis, ſalutem in Domino ſempiternam. Inter alia charitatis munera id in conſpeƈtu altiſſimi gratum fore credimus et acceptum, quod ad laudem Dei et decus eccleſiae, necnon ad excitandum erga ſanƈtam eccleſiam devotiones fidelium pie contulerit ordinata liberalitas devotorum. Cum itaque ſacroſanƈti Romani pontifices et alii ſanƈti patres cupientes eccleſiam Eborum congruis frequentari honoribus, et per alleƈtiva indulgentiarum munera mentes fidelium ad charitativae devotionis opera propenſius excitari, omnibus ejuſdem eccleſiae benefaƈtoribus vere poenitentibus et confeſſis undecim annos ac centum et viginti dies indulgentiarum conceſſerunt perpetuis temporibus duratur. Et quia diƈtas indulgentias, quae tam vivis, quam mortuis prodeſſe poterunt multipliciter ad ſalutem, eas in veram et publicam deduci notitiam affeƈtamus, dileƈtum nobis in Chriſto dominum Johannem de Dernyngton, perſonam in eccleſia noſtra praediƈta, de cujus fidelitate et induſtria plenam in Domino fiduciam obtinemus, ad inſinuandum et exponendum

diƈtas

dictas indulgentias et alias per alios praelatos in hac parte conceſſas, praecipue clero et populo archidiaconatus praedicti, ac ad petendum et recipiendum ſubſidium gratuitum, quod cujuſlibet eorum placuerit charitati duximus, deſtinandum. Et ideo vobis mandamus, quatenus quotienſcunque praedictus procurator noſter et nuncius, ſeu aliquis alius ejus nomine ad vos acceſſerit, ex hac cauſa ipſum cum praerogativa favoris et gratiae prae omnibus aliis negotiis et indulgentiis quibuſcunque, prout tenemini, benignius admittatis; ipſoſque tenorem et intellectum dictarum indulgentiarum et aliarum ad id conceſſarum, ac etiam negotia dictae fabricae in ſingulis eccleſiis collegiatis, conventualibus, et parochialibus, ac capitulis archidiaconatus praedicti, necnon aliis fidelium congregationibus, quotiens et ubi expedire videbitur, dicere et exponere libere permittatis, vobis et clero archidiaconatus praedicti, et veſtrum ſingulis in virtute ſanctae obedientiae injungimus et mandamus, ac vos in Domino devotius exhortamur, quatenus vos omnes et ſinguli, prout ex debito gratitudinis filialis tenemini, negotium praefatae fabricae penes parochianos veſtros prae omnibu saliis quaeſtoribus ſtudeatis diligenter et effectualiter promovere, ac populum vobis et veſtrum cuilibet cum debita diligentia in remiſſione peccaminum efficaciter inducere, ut ſicut lex gratitudinis id exigit, et ſanctio canonis hoc injungit, ſinguli eorum ad laborandum potentiores dictamque eccleſiam cathedralem matrem ſpiritualem, ſicut decet filios catholicos et humiles, perſonaliter viſitent et honorent, vel ſaltem, ſi id facere commode non poterunt in perſonis, de bonis ſibi a Deo creditis tam pro praefatis indulgentiis gratioſis ad ſuorum expiationem delictorum miſericorditer conſequendam, quam ad memoratam fabricam per Dei gratiam conſummandam, grata conferant ſubſidia charitatis, ut ſic defectum viſitationis corporalis eorum ſuppleat munificentia liberalis; et in hoc, cum honor matris ſit honor et ſolatium filiorum, proſequi poterunt honorem proprium, et eorum augere non mediocriter meritorum cumulum apud Deum. Vobis inſuper omnibus et ſingulis in virtute ſanctae obedientiae et ſub poena excommunicationis firmiter injungimus et mandamus, ut quicquid ad opus dictae fabricae inter vos collectum fuerit, praefato procuratori ſive nuncio ſine difficultate quacunque perſolvi et liberari integre faciatis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus appoſuimus. Dat. Eborum 17. die menſis Februar. anno Domini M. ccc. XCVI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL I.	1396.	RICHARD. II. 20.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae 19. *die menſis Februarii in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Arundel I. fol. 44. ſeq.

IN hoc concilio provinciali medietas decimae domino regi conceſſa eſt; et 20. die menſis praedicti coram domino archiepiſcopo caeteriſque epiſcopis et praelatis comparuerunt perſonaliter quamplures juris canonici et civilis doctores univerſitatis Oxon. et ibidem ipſorum et aliorum ejuſdem univerſitatis et facultatis bacalariorum, ac ſcholarium procurator legitime, ut aſſeruit, conſtitutus, quaedam gravamina praefatis doctoribus, per cancellarium praedictae univerſitatis, ut ſuggerebatur, illata, ipſi cancellario tunc ibidem propoſuit, et inde ſibi per dom. petiit de opportuno remedio provideri. Quae quidem gravamina in haec verba ſequuntur.

Articuli dati pro univerſitate Oxon. contra cancellarium ejuſdem.

In Dei nomine, Amen. Infraſcripta gravamina, exceſſus, et defectus proponit et exponit procurator diſcretorum virorum doctorum, baccalar. et ſcholarium facultatis juris canonici, et civilis, univerſitatis Oxon. Cantuar. provinciae, et eccleſiae Cant. metropoliticae immediate ſubjectae, et procuratorio nomine pro eiſdem in quodam negotio reformationis, declarationis, interpretationis quorundam dictae univerſitatis ſtatutorum et conſuetudinum praetenſorum, et aliorum gravaminum inferius deductorum, quod coram honorabiliſſimo in Chriſto patre et domino noſtro, domino Thoma, Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, dictae univerſitatis ordinario ſuperiori immediato, vertitur et verti ſperatur. Quae quidem gravamina et exceſſus per dictae univerſitatis cancellarium, procuratores, et alios eorundem cancellarii et procuratorum nomine modernis temporibus plus ſolito diverſis ipſius facultatis perſonis, doctoribus, bacalariis, et ſcholaribus, occaſione et praetextu ſtatutorum et conſuetudinum praetenſ. ante dict. ſunt illata injuſte et facta; ac etiam de et ſuper eiſdem gravaminibus, idem procurator articulos infraſcriptos dat, facit, ponit, et proponit conjunctim et diviſim; reſervat eidem facultati, quod eidem liceat ad eoſdem addere, ipſoſque interpretari et declarare, alios inſuper articulos, ſi oporteat, de novo dare, et praeſentes reformare.

Inprimis exponit et proponit idem procurator et procuratorio nomine, quo ſupra, quod jam tarde et in ultimis diebus diſcretus et religioſus vir, frater Nicol. Faux, monachus monaſterii Glaſton. ordinis S. Benedicti, Bathon. et Wellen. dioeceſ. S. T. D. ac honorabilis in Chriſto viri et magiſtri, mag. Tho. Hendyman, S. etiam theol. doct. univerſitatis antedictae cancellarii commiſſarium ſe praetendens, quandam ſchedulam privatam in manibus ſuis tenens, nullatenus bulla apoſtolica, ſigillove auctentico, aut cujuſcunque notarii publici ſigno, ſubſcriptioneve munitam, aut aliunde de exemptione praetenſ. infraſcript. fide qualitercunque facta in domo

domo congregationis dictae univerſitatis, coram multitudine magiſtrorum regentium inibi congregatorum, ipſam univerſitatem, cancellariumque doctores, magiſtros, et ſcholares hujuſmodi ejuſdem, ab omni juriſdictione, dominio, et poteſtate quorumcunque archiepiſcoporum, etiam apoſtolicae ſedis legatorum, epiſcoporum, et aliorum ordinariorum quorumcunque inferiorum, auctoritate quarundam literarum apoſtolicarum praetenſ. quarum tenor in ſchedula ipſa, ut aſſeruit, continebatur, fuiſſe et eſſe exemptos, et ſedi apoſtolicae immediate ſubjectos, omiſſo juris ordine in ea parte requiſito, pronunciavit per decretum et declaravit, in juriſdictionis praefati domini noſtri archiepiſcopi et dictae univerſitatis, ſuperioris ordinariorum, ut praefertur, immediatae, quatenus in eodem fratre Nicolao commiſſario praetenſo fuit, enervationem manifeſtam.

Item. Cum in ipſa univerſitate agitur aut tangitur de renunciatione literarum apoſtolicarum praetenſarum, quarum vigore pronunciatio et declaratio, de quibus praefertur, per ipſum fratrem Nicolaum monachum extiterant in hac parte quomodolibet vel faciend. nihilominus cancellarius et procuratores moderni, ac caeteri eis in hac parte adhaerentes firmiter, cum non ſit verum, aſſerunt, quod non renunciatio hujuſmodi eis aut dictae univerſitati immediate eſt in aliquo praejudicativa, pro eo et ex eo, quod ipſa univerſitas ante literarum ipſarum praetenſarum impetrationem, cancellarius, magiſtrique et ſcholares ejuſdem, de conſuetudine, ut praefertur, praeſcripta juxta modum pronunciationis et declarationis antedictarum, fuerunt exempti totaliter, et, ut praefertur, ſubjecti. In qua quidem exemptione, vigore et virtute conſuetudinis hujuſmodi adhuc, ut ſatagunt, perſiſtunt, non obſtante, quod inter caetera per ipſum expedita et habita, bonae memoriae ven. in Chriſto pater et dominus, dom. Willelmus, quondam Cant. archiepiſcopus, dum in rebus ageret humanis, ipſam univerſitatem tam in capite, quam in membris, per ſe et ſuos, quamplura gravamina ibidem revocando, crimina corrigendo, diverſos exceſſus reformando, nonnullaſque perſonas dictae univerſitatis ab actibus ſcholaſticis diverſimode ſuſpendendo, ſua auctoritate metropolitica actualiter viſitavit; adeo, quod ad domini noſtri archiepiſcopi dictae univerſiatis ordinarii ſuperioris immediati audientiam vel curiam ſuam Cant. a certis gravaminibus ſpiritualibus, per cancellarium modernum, et aliis diverſis ipſarum facultatum perſonis oppreſſis illat. appellare volentibus, occaſione et praetextu conſuetudinis praetenſae, praefatus idem cancellarius diverſimode impedit injuſte; in ipſarum perſonarum ſic oppreſſarum praejudicium et gravamen.

Item tertio. Inter caetera dictae univerſitatis ſtatuta cavetur, quod nullus ad lecturam extraordinariam decretalium in ipſa univerſitate debeat admitti, niſi jura civilia per triennium, inter caetera juramenta per ipſum admittend. praeſtand. ſe juret audiviſſe, cum viri religioſi, et qui in ordine ſacerdotum ſunt conſtituti, adeo exiſtunt multipliciter impediti, quod ad lecturam ipſam, etiam etſi aliunde omni habilitate in ea parte requiſita, laudabiliter vigeant, immediate valeant admitti.

Item quarto. Inter dictae univerſitatis etiam ſtatuta continetur, quod licentiatus ad lecturam, de qua praefertur, nullus admittatur, niſi decretales ſe juret "complete" audiviſſe, etc. Nunquid iſte terminus "complete" debet ita ſtricte intelligi, ſc. pro quolibet verbo cujuſque capituli libri decretalium, prout ipſe cancellarius, et caeteri dictae univerſitatis magiſtri regentes in artibus intelligunt, vel in quantum humana fragilitas patitur, ſufficiat audientia libri hujuſmodi, quod placeat dominationi veſtrae paſtorali interpretari, declarare, vel aliunde in hac parte ſtatuere et providere, prout eidem videbitur expedire.

Item quinto. Cum aliquis in quacunque facultate ſit graduandus, ipſe pro tempore aſſumptionis gradus hujuſmodi, de obſervando ſtatuta, privilegia, et conſuetudines ipſius univerſitatis, corporali aſtringitur juramento; tamen ipſa ſtatuta, privilegia, conſuetudines, et libertates, ſeu eorundem tenor, nullatenus in publicam notitiam deducuntur, ſeu quadantenus publicantur, aut programmatizantur, ſed penes certas perſonas, libros ipſorum ſtatutorum, privilegiorum, conſuetudinum, et libertatum clanculo conſervantes, et penes quos libros diverſitas, quin etiam adverſitas et contrarietas in tenore et ſerie dictorum librorum reperiuntur; adeo quod ipſis ſit juratis ardua eo praetextu intricatio; et eiſdem perjuria ignota, pro libito voluntatis libros ipſos conſervantium dietim imponuntur, in dictae univerſitatis quamplurime perturbationem manifeſtam.

Item ſexto. Inter caetera dictae univerſitatis ſtatuta praetenſa, expreſſe continetur, quod LL. doctores ad cancellariatus officium nullatenus aſſumi valeant, etc. De inferioribus gradibus ſcholaſticis, viz. doctoribus medicinae, magiſtris in artibus, et grammatica in nullo in ea parte facta eſt mentio, quod non obſtantibus hujuſmodi ſtatutis, doctor LL. qui pro tempore fuerit, ad officium hujuſmodi aſſumi valeat, dum tamen rite eligatur.

Item ſeptimo. Quod doctores legum, qui pro tempore fuerint, ad locum et ſedile in ſuperiore loco et ſummitate cujuſdam formulae, a retro, et immediate cathedrae, ubi cancellarius dictae univerſitatis, qui pro tempore fuerit, in ſermonibus infraſcriptis ſedere ſolet, collocatum pariter et ſituatum, eorundemque loci et ſedilis poſſeſſionem juris, et quaſi, quae ante diem dominicam primam Adventus Domini prox. praeteritam in temporibus, dum ſermo Dei in eccleſia B. Mariae virg. ipſius univerſitatis proponitur, jure et nomine gradus doctoralis hujuſmodi pacifice ab antiquo obtinuerunt, effectualiter reſtituantur, et cancellarius modernus dicto die dominico, tempore propoſitionis verbi Dei hujuſmodi, ac dum ſacra myſteria ibidem agebantur, coram cleri dictae univerſitatis congregatione, quendam providum virum LL. doctorem in ipſis loco et ſedili incumbentem et ſedentem, in habituque et tonſura clericalibus et doctoralibus notorie ibidem incedentem,

tem, ac aliunde juxta juris formam juri parere volentem per veſtes inhumaniter protrahendo, et ipſas dilacerando, abſque aliquo juris ordine in ea parte praehabito, a loco et ſedili hujuſmodi violenter expulit, ſicque ipſum doctorem in praemiſſis ſacrilege ſpoliavit, et adhuc detinet ſpoliatum injuſte, in gradus doctoralis antedicti praejudicium et gravamen.

Quare probatis in hac parte de jure probandis, petit idem procurator nomine, quo ſupra, pronunciationem et declarationem per ipſum fratrem Nicolaum, commiſſarium praetenſum, temere factas, malas, invalidas, et inefficaces, viribuſque et effectu carere, carereque debere, ac pro juriſdictione veſtra metropolitica, et exercitio ejuſdem pronunciari finaliter et diffinitive et declarari; ac per declarationis et interpretationis veſtrarum remedium, quoad difficultatem et impoſſibilitatem obſervationis ſtatutorum et conſuetudinum, de quibus praefertur, providere; ipſumque doctorem ad locum et ſedile, de quibus, ut praefertur, ſpoliatus extitit, poſſeſſioni juris et quaſi reſtituendum pariter et reducendum fore, ac ſic realiter reſtitui effectualiter et reduci. Ulterius in praemiſſis et ea concernentibus, et praeſertim, in quantum peccatum inducunt, et ſcandalum generare noſcuntur, per paternitatem veſtram fieri, ſtatui, et decerni, quod juris ordo dictaverit, ipſiuſque qualitas in ſe exigit et natura: veſtrum officium paſtorale in praemiſſis humiliter implorando ad aliquam probationem ſuperfluam nullatenus ſe aſtringens, juris beneficio in omnibus ſemper ſalvo.

Super quibus quidem gravaminibus dominus conſuluit cum praefatis rever. patribus epiſcopis, et praelatis ac clero, et aliis doctoribus ibidem praeſentibus, ac demum dixit ſe velle, finito primitus provinciali concilio, et habita deliberatione matura ſuper eiſdem gravaminibus, de debito remedio providere. Poſtea vero quia quidam magiſtri et bacalarii in artibus univerſitatis praedictae, quoddam abſurdum exemptionis privilegium, nomine totius dictae univerſitatis, ne delinquentium in ipſa per aliquem ordinarium vel metropolitanum crimina corrigantur, aut debite puniantur exceſſus, a Romana curia jam tarde ſubdole impetrarunt; praefati doctores, ac bacalarii juris canonici et civilis praefatae univerſitatis, in multitudine copioſa, in dicta domo capitulari coram domino pro tribunali ſedente, et ſuis coepiſcopis ac praelatis hujuſmodi perſonaliter pro ſeipſis comparentes, et ven. vir mag. Michael Cergeaux, U. J. doctor, omnium juris canonici et civilis doctorum, bacalariorum, et ſcholarium praedictae univerſitatis, ad infraſcripta, inter caetera, ut aſſeruit, procurator legitime conſtitutus, et nomine procuratorio eorundem, praefatae exemptionis privilegio renunciavit oraculo vivae vocis. Quam renunciationem dominus admiſit publice tunc ibidem, cancellario dictae univerſitatis inibi tunc praeſente. Et quia idem cancellarius nitebatur, ut apparuit, dictae exemptionis privilegio communiri, officio ſui cancellariatus cum ſtrepitu coram domino, epiſcopis, et praelatis praedictis ex abrupto renunciavit, et a praefato concilio cum verbis contumelioſis receſſit. Unde dominus eum ad diem craſtinum mandavit per ſuum juratum nuncium ad eandem domum capitularem, ſuper praemiſſis articulis tractaturum, ad judicium perſonaliter evocari.

No. de concluſionibus damnatae memoriae Johannis Wycliff.

Subſequenter vero denunciatum extitit domino a nonnullis doctoribus, bacalariis, et ſcholaribus univerſitatis praedictae, quod quidam theologi et magiſtri ac bacalarii in artibus ejuſdem univerſitatis, qui plures opiniones haereticas et erroneas ſcriptas in quibuſdam libris ſive libellis triologiis et ſupplemento eorum, quos libros ſive libellos ac ſupplementum quidam magiſter Jo. Wycliff, ut timeo in mala hora natus, dudum, ut dicitur, compilavit, tenent, dogmatizant, ac publice et expreſſe praedicant et affirmant. Quae quidem opiniones ex libris ſive libellis ac ſupplemento ejuſdem extractae ſequuntur in haec verba.

Inprimis, quod manet panis ſubſtantia poſt ejus conſecrationem in altari, et non deſinit eſſe panis. Haereſis (eſt) loquendo de pane naturali.

2. Item, quod ſicut Johannes fuit figuraliter Helias, et non perſonaliter; ſic panis eſt figuraliter corpus Chriſti, et non naturaliter corpus Chriſti. Et quod abſque omni ambiguitate haec eſt figurativa locutio, "Hoc eſt corpus meum," ſicut illa in verbis Chriſti, "Johannes ipſe eſt Helias." Haereſis eſt.

3. Item, quod in capitulo, "Ego Berengarius," curia Romana determinavit, quod ſacramentum euchariſtiae eſt naturaliter verus panis. Error eſt conſimiliter loquendo de pane.

4. Item, quod definient parvulos fidelium ſine baptiſmo ſacramentali decedentes, non fore ſalvandos, ſunt in hoc praeſumptuoſi et ſtolidi. Error eſt.

5. Item, quod collatio ſacramenti confirmationis non eſt epiſcopis reſervata. Error eſt.

6. Item, quod tempore Pauli ſufficiebant eccleſiae duo ordines clericorum, ſacerdos et diaconus; nec fuit tempore apoſtolorum diſtinctio papae, patriarcharum, archiepiſcoporum, et epiſcoporum; ſed ſufficit, quod ſint preſbyteri et diacones, ſecundum fidem ſcripturae; quia certum videtur, quod ſuperbia Caeſarea alios gradus adinvenit. Error eſt.

7. Item, quod antiqui, qui ex cupiditate temporalium, ex ſpe mutuorum juvaminum, aut ex cauſa excuſandae libidinis, licet deſperent de prole, copulantur adinvicem, non vere matrimonialiter copulantur. Haereſis eſt.

8. Item, quod cauſae divortii ratione conſanguinitatis vel affinitatis ſunt infundabiliter humanitus ordinatae. Haereſis eſt contra S. ſcripturam.

9. Item, quod haec verba, "Accipiam te in uxorem," eligibiliora ſunt pro contractu matrimonii, quam haec verba, "Ego accipio te in uxorem;" et quod contrahendo cum una

una per haec verba de futuro, " Accipiam te in uxorem;" et poſt cum alia per haec verba de praeſenti, " Accipio te in uxorem, " non debent fruſtrari verba prima propter verba ſecundaria de praeſenti. Error eſt.

10. Item, quod iſti duodecim ſunt procuratores antichriſti, et diſcipuli antichriſti, papae, cardinales, patriarchae, archipraeſules, epiſcopi, archidiaconi, officiales, et decani, monachi, et canonici bifurcati, pſeudofratres introducti jam ultimo et quaeſtores. Haereſis eſt.

11. Item, quod Numer. xviii. Deuteron. xviii. Ezech. xliv. praecipitur ſimpliciter negative, quod nec ſacerdotes Aaronici, nec Levitae habeant partem haereditatis cum tribubus aliis, ſed quod pure vivant de decimis et oblationibus. Haereſis contra S. ſcripturam.

12. Item, quod non eſt major haereticus vel antichriſtus, quam ille clericus, qui docet, quod licitum eſt ſacerdotibus et Levitis legis gratiae dotari in poſſeſſionibus temporalibus; et ſi aliqui ex praevaricatione in lege Dei ſunt haeretici, apoſtatae, vel blaſphemi, ſunt illi clerici, qui hoc docent. Error eſt.

13. Item, quod non ſolum poſſunt domini temporales auferre bona fortunae ab eccleſia habitualiter delinquente, non ſolum hoc eis licet, ſed debent hoc facere ſub poena damnationis aeternae. Haereſis eſt, ſi univerſaliter intelligatur.

14. Item, ſi corporalis unctio foret ſacramentum, ut modo fingitur, Chriſtus et ejus apoſtoli promulgationem ejus non tacuiſſent. Haereſis eſt.

15. Item, quod quicunque eſt humilior eccleſiae ſervus [a] et in amore Chriſti quoad ſuam eccleſiam amabilior [b], ille eſt in eccleſia militante major, et proximus Chriſti vicarius. Error eſt ſapiens haereſin.

16. Item, quod ad verum ſeculare dominium requiritur juſtitia dominantis; ſic quod nullus in peccato mortali eſt dominus alicujus rei. Haereſis contra S. ſcripturam.

17. Item, quod omnia, quae eveniunt abſolute, neceſſario eveniunt. Haereſis eſt.

18. Item, quod quicquid papa vel cardinales ſui ſciunt ex S. ſcriptura deducere clare, illud duntaxat eſt credendum, vel ad ſua monita faciendum; et quicquid ultra praeſumpſerint, ſit tanquam haereticum contemnendum. Haereſis eſt.

Super quibus opinionibus iidem doctores, bacalarii, et ſcholares juris canonici et civilis, in multitudine copioſa inibi congregati, per provinciale concilium, in ſuſtentationem fidei catholicae certam declarationem fieri petiverunt et ſupplicarunt humiliter, de optimo chriſtianae fidei defenſionis praeſidio ſubveniri. Unde memoratus dominus archiepiſcopus, habito tractatu cum dictis confratribus, coepiſcopis ſuis, ſuper praedictis concluſionibus ſive opinionibus, demum continuavit convocationem ſuam uſque ad diem craſtinum tunc ſequentem.

Caetera in regiſtro deſunt, ſpatio ad ſcribendum relicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL I.	1397.	RICHARD. II. 20.

Archiepiſcopi Cant. monitio contra non offerentes et impedientes oblationes. Ex reg. Arundel I. fol. 9. b.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis commiſſario noſtro Cantuarienſi generali, et archidiaconi noſtri officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Clamoſa inſinuatione quorundam rectorum et vicariorum eccleſiarum noſtrae civitatis ad aures noſtras pervenit, quod licet ex antiqua et rationabili conſuetudine tam in noſtra civitate, quam alibi per totam civitatem London. antiquitus obſervata, et legitime praeſcripta, etiam in contradictorio judicio aliquoties obtenta, pro quolibet hoſpitio ſeu domicilio dictae noſtrae civitatis, pro decem ſolidis ſterlingorum per unum annum conducto, quadrantem; et ſi pro viginti ſolidis hujuſmodi hoſpitium ſeu domus per annum conducatur, obolum; et pro hoſpitio pro quadraginta ſolidis per annum conducto, denarium; et ſi hoſpitium hujuſmodi pro majori ſumma per annum conductum fuerit, plus, juxta ſummam ſeu portionem praedictam inhabitantes, et conducentes domos, et hoſpitia hujuſcemodi, qualibet die dominica per annum, et ſingulis etiam feſtis ſolennibus, et praecipue apoſtolorum, quorum etiam vigiliae per annum jejunantur; Deo et eccleſiae, in cujus parochia domus ſeu aedificia hujuſmodi ſituantur, offerre debeant et tenentur. Sunt tamen nonnulli dictae noſtrae civitatis, qui tam oblationes ſuas hujuſmodi eccleſiis eorum parochialibus, ac rectoribus et vicariis earundem, vigore dictae conſuetudinis notorie debitas, quam decimas eorum perſonales de lucro negotiationum ſuarum provenientes, et eccleſiis, quarum ſunt parochiani debitas, injuſte ſubtrahunt, et ſubtrahere moliuntur, ac decimas hujuſmodi ſolvere contradicunt; objicientes contra rectores et vicarios hujuſmodi decimas petentes, conſuetudinem non ſolvendi decimas ſupradictam, quam canones vocant corruptelam, et plerumque, quod deterius eſt, confoederatis et coadunatis pluribus conditionis ſimilis per illicitas conventiculas, contra decimas hujuſcemodi exigentes ex praecogitata malitia gratis inſurgunt, et quatenus in eis eſt, rectores et vicarios ſic petentes injuſte opprimunt, et jurium eccleſiaſticorum ſubtractiones diverſis modis adaugent contra canonicas ſanctiones, in animarum ſuarum grave periculum, et libertatis eccleſiaſticae laeſionem manifeſtam: nos igitur animabus

[a] regiſtrum legit " ſervilinior."

[b] regiſtrum legit " amatinor."

bus ſubditorum noſtrorum proſpicere, et morbo hujuſcemodi peſtifero, quantum a canone eſt permiſſum, mederi cupientes, vobis conjunctim et utrique veſtrum diviſim committimus et mandamus, firmiter injungendo, quatenus in ſingulis eccleſiis dictae noſtrae civitatis omnes et ſingulos decimas et oblationes hujuſmodi injuſte ſubtrahentes, et eas debite non ſolventes, diebus dominicis et feſtivis intra miſſarum ſolennia, quum major affuerit populi multitudo, auctoritate noſtra peremptorie moneatis et efficaciter inducatis, quod de eorum decimis ſeu oblationibus ſubtractis eccleſiis, quibus ſunt parochiani, infra unius menſis ſpatium a tempore monitionis veſtrae continue numerandum, ſatisfaciant competenter; et quod de caetero ſubtrahentes hujuſmodi ſuas decimas et oblationes, quatenus ad eos attinet, fideliter perſolvant, ut tenentur, ſub poena excommunicationis majoris, quam in contravenientes et monitionibus veſtris non parentes in hac parte, mora et culpa eorum in ea parte praecedentibus, per vos volumus canonice fulminari, et ſic excommunicatos publice nunciari. De nominibus vero hujuſcemodi ſubtrahentium cum omni diligentia et cautela plenius inquiratis, ſeu inquiri faciatis in ſingulis parochiis eccleſiarum dictae noſtrae civitatis, in quibus per ipſarum eccleſiarum rectores et vicarios fueritis congrue requiſiti. De die vero receptionis praeſentium, monitioniſque et executionis veſtrarum in hac parte factarum modo et forma, ac de nominibus ſubtrahentium hujuſmodi, necnon de omni eo, quod feceritis et inveneritis in hac parte, nos, cum per partem rectorum et vicariorum fueritis congrue requiſiti, certificetis per veſtras literas patentes, ſeu certificet alter veſtrum, qui praeſens mandatum fuerit executus, per ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in palatio noſtro Cantuarienſi nono die menſis Aprilis, anno Domini M. CCC. XCVII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL I.	1397.	RICHARD. II. 20.

Archiepiſcopi Cantuar. monitio civibus Londonienſibus directa, et omnibus inhabitantibus in dicta civitate, quod offerant ſecundum antiquam conſuetudinem ipſorum habitationum. Ex reg. Arundel I. fol. 1. a.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, civitatem et dioeceſim Londonienſem noſtrae Cantuariae provinciae jure noſtro metropolitico actualiter viſitantes, dilectis filiis, majori, vicecomitibus, et aldermannis civitatis Londonienſis, omnibuſque et ſingulis civibus, ſeu inhabitantibus in eadem, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Omnipotens Dominus, cujus eſt terra, et plenitudo ejus, et univerſi, qui habitant in ea, decimas in ſignum univerſalis dominii ſibi reddi praecepit, oblationes voluit, ut in miniſtrorum ſuorum perſonis oblationum libamine ſpiritualiter honorari ſoleret; quod provide attendens recolendae memoriae Rogerus Niger, dudum epiſcopus Londonienſis, quandam conſtitutionem, ut in noſtra reperimus viſitatione, de et ſuper oblationibus diebus dominicis et ſolennibus, ac feſtis duplicibus, et praeſertim apoſtolorum, quorum vigiliae jejunantur, per inhabitantes domos, hoſpitia, ſive ſhoppas quomodolibet occupantes, infra civitatem praedictam, faciendis matura deliberatione edidit; videlicet, quod omnes et ſinguli inhabitantes et occupantes hujuſmodi domos, hoſpitia, ſive ſhoppas, pro domo, hoſpitio, ſive ſhoppa, cujus penſio ad decem ſolidos ſterlingorum annue ſe extendit, quadrantem; ſo ad viginti ſolidos per annum, obolum; ſi ad quadraginta ſolidos per annum, denarium; et ſic aſcenſive pro rata penſionis ultra dictam ſummam quadraginta ſolidorum, ad quantamcunque ſummam penſio hujuſcemodi annua ſe extendit, offerre teneantur; prout etiam hactenus longis et retroactis temporibus, et tempore perſcriptibili per parochianos eccleſiarum civitatis praedictae offerri extitit conſuetum: quam quidem conſtitutionem nonnulli praedeceſſores noſtri archiepiſcopi eccleſiae Cantuarienſis, utpote laudabilem expreſſe confirmarunt; quidam tamen parochiani eccleſiarum civitatis praedictae propriae ſalutis immemores, ſuae aſtutiae nimis innitentes, ſuo perverſo ſenſu conſtitutionem eandem, et ſanum intellectum ejuſdem ſubvertere moliuntur; aſſerentes, quod ſi penſio annua hoſpitiorum, domorum, et ſhopparum hujuſmodi quadraginta ſolidos excedat, nihil loco oblationis aut decimarum Deo et eccleſiae praeter unum ſolum denarium, ut praefertur, offerri ſeu dari debere diebus dominicis et feſtivis ſuperius expreſſatis. Nos igitur Thomas archiepiſcopus praedictus, animarum ſaluti, et eccleſiarum juribus ac indemnitati diligentia, qua poſſumus, ex officii noſtri debito, proſpicere cupientes, conſtitutionem praedictam, ex certa noſtra ſcientia confirmamus et approbamus per praeſentes; ac ad tollendam et ſopiendam dubitationis et omnis altercationis materiam inter rectores et curatos eccleſiarum civitatis praedictae et parochianos earundem, de et ſuper interpretatione ſiniſtra conſtitutionis praedictae ſupradicta exortam, pro perpetua quiete eorundem, volumus et decernimus per praeſentes; quod ſi penſio annua domorum, hoſpitiorum, et ſhopparum hujuſmodi ultra quadraginta ſolidos ſterlingorum excedat, et ſummam quinquaginta ſolidorum attingat, tunc denarium et quadrantem; ſi vero ultra quadraginta ſolidos ad ſexaginta ſolidos attingat, denarium et obolum; ſi autem ad ſeptuaginta ſolidos attingat, denarium, obolum, et quadrantem; et ſi ad octuaginta ſolidos attingat, tunc duos denarios; et ſic ſemper pro decem ſolidis aſcendendo, pro

pro rata penſionis hujuſcemodi inhabitantes domos, hoſpitia, ſive ſhoppas hujuſcemodi, rectoribus ſeu curatis eccleſiarum, in quarum parochiis domus, hoſpitia, ſive ſhoppae hujuſmodi ſituantur, offerre teneantur. Quocirca vos omnes et ſingulos cives dictae civitatis London. in viſceribus Jeſu Chriſti requirimus et rogamus, ac primo, ſecundo, et tertio ac peremptorie, et ſub poena excommunicationis majoris, et interminatione maledictionis aeternae tenore praeſentium monemus, quatenus conſtitutionem praedictam et declarationem noſtram ejuſdem de caetero abſque ſenſu perverſo, ſeu torta expoſitione inviolabiliter obſervetis, et faciatis, quantum in vobis eſt, ſic in futurum ab aliis obſervari; alioquin tanquam rebelles et non parentes conſtitutioni praedictae, et ejus noſtrae declarationi, ſi qui veſtrum in praeſenti ſunt, aut in futurum erunt, ſententiae excommunicationis majoris ipſo facto, exnunc prout extunc, decernimus ſubjacere. Et ne ignorantia conſtitutionis praedictae et declarationis noſtrae ejuſdem ab ipſius obſervantia quemquam poſſet avertere, ſeu quomodolibet excuſare, praecipimus univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, et curatis civitatis London. praedictae, ac in virtute ſanctae obedientiae mandamus eiſdem, ut praedictam conſtitutionem et declarationem noſtram ejuſdem ſub poena ſuperius promulgata in ſcriptis habeant, et eam ſingulis annis in eccleſiis ſuis quater in anno palam et publice intra miſſarum ſolennia ſuis parochianis perlegi faciant de verbo ad verbum, et exponant. Ac volumus per praeſentes et ordinamus, quod quilibet rector ſeu vicarius dictae civitatis London. habeat plenam poteſtatem in ſua propria parochia ſuos parochianos hujuſcemodi conſtitutioni et noſtrae declarationi ejuſdem rebelles et contradictores citare, ſine aliquo alio mandato ad comparendum legitime coram nobis ſeu officiali noſtro curiae noſtrae Cantuarienſis, qui pro tempore fuerit, reſponſuros et recepturos pro eorum in hac parte demeritis, quod juris fuerit ac etiam rationis: cui quidem officiali pro tempore exiſtenti committimus vices noſtras per praeſentes, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. In quorum omnium teſtimonium et perpetuam fidem ſigillum noſtrum praeſentibus appoſuimus. Dat. in manerio noſtro de Lambeth ſexto die menſis Auguſti, anno Domini M. ccc. xcvii. et noſtrae tranſlationis primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Bonifac. IX. 8.	Tho. Arundel i.	1397.	Richard. II. 20.

Literae regiae ad epiſcopum Romanum adverſus Thomam Arundel.
M. Parker. Antiq. Britan. p. 407.

Thomas, proditionis non expers, noſtrae regiae majeſtati inſidias fabricavit; pro cujus demeritis, immo potius inexplicabilibus maleficiis, aeternum ſolum eſt paſſus exilium, qui pati potius debuit et merito proditoris ſupplicium; unde Dei reverentia fuit propitia noſtra majeſtas regia; de quo dolet eadem regia celſitudo, dolent etiam et mirantur omnes et ſinguli regni noſtri. Cum jam intelleximus eundem Thomam ad veſtrae ſanctitatis praeſentiam evocatum, et talibus conſolatoriis ſermonibus ipſum, ut dicitur, animaſtis; quod ad eadem beneficia, vel majora infra noſtrum regnum, vel ſaltem in partibus noſtrae ditioni ſubditis, ſe credit veriſimiliter promoveri, et in his et in aliis ſede apoſtolica communiri. Quod quam directe et immediate contra ſtatum noſtrum et regni noſtri pacificam gubernationem, ac manifeſtum periculum, quod ſilentio praeterimus, tenderet, vita noſtra comite, nullatenus tolerabimus, etſi totus mundus ad hoc quomodolibet conſentiret. Novimus etiam hunc hominem ad medullas; novimus ejus animum, impatientem quidem pacis cujuſlibet; qui ad inveteratas imaginationes nobis ſuſpectiſſimus totam intentionis ſuae congeriem, etſi non publice, tamen per fuſcata velamina, ſi liberum ad partes noſtras poterit habere recurſum, inter noſtros ligeos derivabit. Praevideat igitur ſancti apoſtolatus veſtri diſcretio, ne hac in parte tale praejudicium contra mentem praeſertim noſtram et conſcientiam, nobis, quod tum vix credere poſſumus, inferatur; per quod inter ſacerdotium et regnum ſcandalorum materia valeat exoriri; quae forſan tam leviter ſopiri non poterit, ſicut ex cauſa inhoneſta inconſultius generari. Ut enim plano, non ficto ſermone loquamur, amicus autem nobis benevolus eſſe non poterit, qui notoriis inimicis dextras exhibet ſive confert. Alibi namque, ſi vobis placuerit, ſatis ſibi providere poteris; dum tamen noſtro manum non intinxerit in catino. Quod enim in partibus a nobis diſtantibus et remotis ſibi, prout vobis placuerit, provideatis, regia majeſtas aequanimiter poterit tolerare. Hanc quaeſumus materiam cordi teneriter commendetis; prout volueritis, quod regia devotio ad veſtrae voluntatis beneplacita vehementius accendatur[a].

[a] Haec ex continuatione Polychronic. circa annum Domini M.ccc.xcvii.

Ordinatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL 1.	1397.	RICHARD. II. 21.

Ordinatio Thomae Arundel, archiepiſcopi Cantuarienſis, limitans jura ad officium regiſtrarii principalis curiae Cantuarienſis ſpectantia. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton. citante clar. Spelmanno.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, diſcreto viro magiſtro Johanni Barnet, officiali noſtrae curiae Cantuarienſis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum dilectus in Chriſto filius magiſter Johannes Lynton, clericus regiſtrorum dictae curiae noſtrae, ac omnium munimentorum et aliorum quorumcunque ad hujuſmodi regiſtrorum cuſtodiam pertinentium cuſtos, dictaeque curiae regiſtrarius principalis praefectus ſit et conſtitutus, et more ſolito deputatus; cumque cuſtodia omnium regiſtrorum, exhibitorum, ſententiarum, et aliorum quorumcunque actorum, cauſarum, et negotiorum in dicta curia ventilatorum, ad eundem cuſtodem et principalem regiſtrarium pertineat, de antiqua ipſius curiae conſuetudine pertinuit et debet pertinere; quidam tamen magiſter Johannes Slokie, in dicta curia actorum ſcriba, nonnulla regiſtra dictae curiae, viz. actorum, cauſarum, et negotiorum per diffinitivas ſententias, pronunciationeſque finales deciſorum, ac etiam ipſas diffinitivas ſententias, regiſtrum inſuper cauſarum et negotiorum indeciſorum in dicta curia pendentium pro tempore, quo dicta curia minime ſedere, dictumque magiſtrum Johannem Slokie a civitate London. abſentari contigerit (quorum regiſtrorum, ac etiam ſententiarum diffinitivarum cuſtodia, ad eundem Johannem cuſtodem et regiſtrarium principalem, vigore officii ſui praedicti, dignoſcitur pertinere) dicto magiſtro Johanni Lynton, cuſtodi et regiſtrario, liberare, ſeu facere liberari per ipſum congrue requiſitus, ut accepimus, non curavit nec curat etiam in praeſenti: quocirca vobis injungimus et mandamus, quatenus ipſum magiſtrum Johannem Slokie moneatis, et efficaciter inducatis et injungatis eidem, quod hujuſmodi regiſtra, viz. actorum, cauſarum, et negotiorum per diffinitivas ſententias, ſeu pronunciationes finales deciſorum, ipſaſque diffinitivas ſententias penes ipſum exiſtentes, indilate dicto magiſtro Johanni Lynton, cuſtodi, et regiſtrario principali praedicto, liberet ſeu faciat liberari; regiſtrumque cauſarum, et negotiorum indeciſorum in dicta curia pendentium pro tempore, quo dicta curia minime ſedere, et dictum magiſtrum Johannem Slokie abſentari contigerit, ſingulis hujuſmodi vicibus de caetero in cuſtodia dicti magiſtri Johannis Lynton, cuſtodis et regiſtrarii praedicti, dimittat, per ipſum magiſtrum Johannem Lynton praefato magiſtro Johanni Slokie in reditu ſuo ad civitatem London. quatenus oportebit, pro hujuſmodi cauſis pendentibus et proſequendis ſine difficultate qualibet retradendum; quae omnia per vos in dicta curia noſtra debite publicari volumus et mandamus praeſentium cum tenore; ipſa tamen inter alia ejuſdem curiae ſtatuta fideliter conſcribi facientes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in manerio noſtro de Lambeth 19. calendarum Septembris, anno Domini M. CCC. XCVII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 8.	THO. ARUNDEL 2.	1397.	RICHARD. II. 21.

Alia ordinatio Thomae Arundel, archiepiſcopi Cantuarienſis, deſcribens jura regiſtrarii principalis curiae Cantuarienſis, ſeparata ab officio actorum ſcribae dictae curiae. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilecto filio magiſtro Johanni Barnet, curiae noſtrae Cantuarienſis officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Pridem ſufficienter informati cognovimus et ſcivimus fore verum, quod in dicta noſtra curia de ipſius laudabili conſuetudine duo regiſtrarii fuerunt antiquitus, et ſunt in praeſenti; quorum unus regiſtrarius principalis ac quorumcunque regiſtrorum ejuſdem cuſtos, aliuſque actorum ſcriba et regiſtrarius vocari conſueverunt, et hodie vocantur; quodque de ipſius curiae ſtatutis et conſuetudine ab olim uſitatis et legitime praeſcriptis, ad dicti principalis regiſtrarii officium certificatoria, procuratoria, libellos, exceptiones, juſtificationes, replicationes, duplicationes, dicta, et atteſtationes teſtium, inſtrumenta, literas, et alia propoſita, et munimenta quaecunque in praefata curia exhibita, necnon poſtquam cauſae et negotia in ipſa curia terminantur, acta in uno libro magno membrano ſimul in mundum conſcripta, ac diffinitivas ſententias latas cuſtodire; ipſaque tranſumere et exemplari, quoties fuerit opportunum, ac copias eorundem partibus hoc petentibus tradere et liberare ſolum et in ſolidum, ac ad praefatum actorum ſcribam, acta judicialia ſingulis diebus in una ſchedula, prout factum conceperit, in prothocollum in ſcriptis redigi; et in craſtino acta hujuſmodi partibus libere intuenda oſtendere, ac pendentibus cauſis et negotiis hujuſmodi in dicta curia indeciſis, ipſorum actorum copias partibus ipſas petentibus

tibus facere dignoſcitur notorie pertinere. Quidam tamen magiſter Johannes Slokie, jam dictae curiae actorum ſcriba nuper deputatus, praemiſſorum veriſimiliter non ignarus, ad quod ſibi ex officio ſuo hujuſmodi non competit, nimium praeſumptuoſe uſurpare ſatagens, eo ex colore duntaxat, quod nondum diu propter multitudinem actorum in eo uno et eodem die fiendorum viſum fuerit obſervari; quod hujuſmodi principalis regiſtrarius ex liberalitate duntaxat, et non ex debito, quaedam certificatoria, procuratoria, ut praefertur, exhibita, ipſum ſcribam ſecum habere permiſit, ut per ipſorum inſpectionem partium nomina et cognomina, ac cauſarum et negotiorum deſcriptiones in actis hujuſmodi clarius et quietius caperet et conficeret, eidem principali regiſtrario eodem die, vel ſaltem in craſtino, in principio ſeſſionis dictae curiae abſque dilatione ulteriori fideliter et integraliter retradendum, nonnulla procuratoria et certificatoria hujuſmodi, quae penes ſe, ut praefertur, habuit, nedum per dictum tempus ex liberalitate, ut praedicitur, permiſſum, ſed aliquando per tres, aliquando per quatuor, quinque, aut ſex dies, et aliquando per menſem, ac aliquando per annum et annos contra voluntatem expreſſam dicti principalis regiſtrarii ſecum detinuit et occultavit; ut ſic de medio tempore copias eorundem partibus ipſis indigentibus facere, et ſalarium exinde ſibi applicare valeat, ſicuti ante haec tempora ſaepius fecit, et temere praeſumpſit, in ipſius principalis regiſtrarii praejudicium valde grave. Volentes igitur hujuſmodi facto pernicioſo ſic temere praeſumpto, prout officio noſtro incumbit, reſiſtere, et ne id ulterius perpetretur, in quantum poſſumus, apponere manus noſtras; vobis committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus, viſis praeſentibus, indilate dicto magiſtro Johanni Slokie, actorum ſcribae, auctoritate noſtra inhibeatis, cui etiam tenore praeſentium et nos inhibemus, ne ipſe unquam de caetero certificatorium vel procuratorium aliquod, quod ex liberalitate hujuſmodi principalis regiſtrarii penes ſe, ut praefertur, contingat habere, ultra tempus primae ſeſſionis dictae curiae habitionem hujuſmodi proximo et immediate ſequenti, penes eum, aut in ejus cuſtodia quoviſmodo detineat aut occultet, nec interim ipſorum copias alicui ſcribat, vel ſcribi faciat, aut tradat, ſed ipſa modo et tempore, de quibus praedicitur, dicto principali regiſtrario indilate et integre fideliter liberet et retradat. Volumus inſuper et mandamus praeſentes literas noſtras, inter alia ſtatuta hujuſmodi ad perpetuam rei memoriam, fideliter conſcribi. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in manerio noſtro Lambeth ſecundo idus Octobris, anno Domini M.CCC.XCVII. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 9.	THO. ARUNDEL 2.	1397.	RICHARD. II. 21.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar.

CONVOCATIO haec virtute brevis regii et mandati archiepiſcopi Cant. ſummonita fuit ad Octobris diem octavum, ſed nunquam ſedit, uti patet ex reg. Fordham Eli. ex reg. Braybr. London. et ex reg. Winchecombe Wigorn.

Alia hujus anni convocatio coacta fuit 2. die Martii (ut reg. Metford Sarum habet) potius ultimo die Februarii, uti patet ex procuratorio Stafford. epiſcopi Exon. in regiſtro ejus. In iſta convocatione decima et medietas decimae domino regi conceſſa, et ſubſidium nuncio papae traditum fuit, uti conſtat ex reg. Bokingh. Lincoln. et reg. Stafford. Exon.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. dec. et cap. Dunel. ii. part. 2. fol. 127.

EX regiſtro decani et capituli Dunelmenſis conſtat clerum provinciae Ebor. diebus quinto et decimo Octobris in eccleſia B. Petri Eborum conveniſſe ad ſubſidium domino regi concedendum. Hoc anno breve regium dat. 17. die Januar. emanavit pro convocatione Ebor. die Lunae in tertia ſeptimana Quadrageſimae habenda.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 9.	ROGER WALDEN I.	1398.	RICHARD. II. 21.

Literae archiep. Cantuar. pro celebratione feſtorum S. David, Ceddae, Wenefridae, et ſancti Thomae martyris. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 16. et ex MS. Bodlei. ſuper D. I. Art. 43.

ROBERTUS, permiſſione divina Londonenſis epiſcopus, dilecto in Chriſto filio archidiacono noſtro London. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Literas reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Rogeri, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, nuper recepimus, tenorem qui ſequitur verborum continentes:

Rogerus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia. London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Splendor paternae gloriae, qui ſua ineffabili mundum illuminat claritate, pia fidelium vota de ipſius clementiſſima majeſtate ſperantium benigno tunc

favore

favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas ſanctorum meritis et precibus adjuvatur. Nos cupientes ipſos Chriſti fideles praecipue infra noſtram provinciam commorantes Domino reddere acceptabiles, et bonorum operum ſatores, in ultima convocatione cleri provinciae noſtrae Cant. ſecundo die menſis Martii, in eccleſia veſtra cathedr. S. P. London. celebrata, de conſenſu veſtro, aliorumque confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum, ac cleri praedicti, feſtivitates ſubſcriptas, viz. S. David epiſcopi et confeſſoris, cal. Martii, cujus corpus et reliquiae in Meneven. ac S. Ceddae epiſcopi et confeſſoris, 6. non. Martii, cujus corpus et reliquiae in Lich. eccleſiis, necnon S. Wenefridae virginis, in non. Novemb. cujus corpus et reliquiae in eccleſia conventuali monaſterii S. Thomae mart. extra muros villae Salopiae Cov. et Lich. dioec. ac provinciae noſtrae Cant. reconduntur, et etiam continentur, per univerſas eccleſias noſtrae Cant. provinciae, quamlibet viz. dictarum feſtivitatum, cum 9. lectionibus, et caeteris omnibus ad officium ſanctorum, de quibus praemittitur, ſingulariter pertinentibus, de communi in locis, ubi proprium ſervitium de ſanctis hujuſmodi non habetur, ordinavimus et ſtatuimus, annis ſingulis, perpetuis futuris temporibus, a clero dictae noſtrae provinciae devotius celebrari, diebuſque praenotatis, ut praefertur, debito devotionis obſequio dicend. de eiſdem, ac feſta ſanctorum hujuſmodi, ſub diebus et menſibus praenotatis, in aliquo cujuſlibet eccleſiae dictae noſtrae Cant. provinciae calendario intitulari pariter et ſignari. Et licet univerſos et ſingulos in regnis caeleſtibus conſtitutos, ſtudiis honorare ſolicitis, et ſonoris efferre praeconiis debeamus; glorioſiſſimum tamen epiſcopum et martyrem S. Thomam, noſtrum et eccleſiae noſtrae, quae omnium eccleſiarum dictae noſtrae provinciae caput exiſtit et magiſtra, patronum, qui pro eccleſiaſtica libertate ſanguinem ſuum pretioſum fudiſſe dignoſcitur, cujus meritis et paſſione tota provincia noſtra Cant. illuſtratur, ac univerſalis decoratur eccleſia, ſummis attollere vocibus, laudibus perſonare praecipuis, et ſpiritualibus congruit honoribus venerari. Hacque conſideratione praehabita, nos in convocatione praedicta, veſtro et aliorum, de quibus praefertur, concurrente conſilio pariter et aſſenſu, commemorationem praefati glorioſi martyris S. Thomae, ubique infra noſtram provinciam ſemel qualibet hebdomada, viz. die Martis, ſi convenienter id fieri poterit, alioquin alia die hebdomadae, qua convenientius poterit, ſub regula commemorationis feſti loci ordinavimus etiam et ſtatuimus debere perpetuis futuris temporibus, ad eccleſiae noſtrae et dicti martyris honorem et gloriam, laudabiliter obſervari. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praemiſſa omnia et ſingula in civitate et dioec. veſtris publicetis, et executioni debitae demandetis; ipſaque omnibus et ſingulis ſuffraganeis noſtris et confratribus in ſuis civitatibus et dioec. publicanda, et executioni debitae demandanda quantocyus tranſmittatis.

Caeterum omnium in convocatione praedicta a nobis, noſtriſque confratribus et ſuffraganeis, ac clero noſtrae provinciae Cantuar. praedictae ob ſedis apoſtolicae, et ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Bonifacii, divina providentia papae ix. reverentiam pariter et honorem, ad ipſiuſque domini noſtri papae requiſitionem et exhortationem ſuis literis bullatis, et in dicta convocatione publice exhibitis, et praelectis, de congruae ſubventionis auxilio, venerabili et religioſo viro domino Nicolao, abbati monaſterii ſancti Sylveſtri de Nonantula, ordinis ſancti Benedicti Mictiv. dioeceſeos, ipſius domini noſtri papae referendario, ejuſque et dictae ſedis nuncio ad regnum Angliae, pro magnis et arduis Romanae eccleſiae negotiis provincialiter deſtinato, pro ſuis et familiae ſuae neceſſariis liberaliter impendendis gratioſe conceſſum extiterat, quod de univerſis beneficiis eccleſiaſticis dictae noſtrae provinciae Cantuar. taxatis ad decimam, et ad decimam ſolvere conſuetis, ſibi de ſingulis libris ſinguli denarii ſolverentur, in ſuarum expenſarum et erogationum, quas in proſequendo ſupradictae ſedis negotia eccleſiae Anglicanae, ac univerſalis eccleſiae utilitatem notorie concernentia, gratantius effundebat, aliqualem recompenſationem. Veſtrae igitur fraternitati committimus et mandamus, quatenus eiſdem confratribus noſtris et ſuffraganeis omnibus et ſingulis auctoritate noſtra in hac parte injungatis, ut eorum quilibet, quatenus ſe ſuaſque civitatem et dioeceſin concernit, de ſingulis libris omnium beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque, tam exemptorum, quam non exemptorum, ſingulos denarios, ut praemittitur, citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae proxime futurum, colligi fideliter faciat et levari; quam quidem pecuniam ſic receptam et levatam, una cum portione ipſum ſuffraganeum noſtrum quemcunque concernente, dilectis in Chriſto filiis, magiſtris Johanni Lynton, curiae noſtrae Cantuar. regiſtrario, ac domino Richardo Depedene, rectori eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. noſtrae immediatae juriſdictionis receptoribus in hac parte per nos deputatis London. in hoſpitio dictae curiae noſtri regiſtrarii, quod ibidem inhabitat, citra feſtum tranſlationis ſancti Thomae martyris proxime futurum, perſolvi integre faciat et ſatisfieri de eadem, voſque pro veſtris civitate et dioeceſi conſimiliter faciatis, ut praefertur. Ad quae omnia et ſingula facienda vobis et eis, quatenus quemlibet veſtrum concernit, vices noſtras committimus, cum coercionis canonicae poteſtate; vobiſque injungimus eiſdemque noſtris confratribus, ut quid et quantum in veſtris ſuis civitatibus et dioeceſi contigerit et debuerit colligi et levari, nos citra dictum feſtum tranſlationis ſancti Thomae, ubicunque in noſtris civitate et dioeceſi vel provincia Cantuar. tunc fuerimus, diſtincte per veſtras et eorum literas patentes, harum ſeriem ac ſolventium et non ſolventium nomina continentes, certificetis, et certificent, injungatis; et quid facere duxeritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Georgii martyris proxime futurum reddatis certiores per veſtras patentes literas, harum ſeriem continentes. Datum in manerio noſtro

noſtro de Croydon 8. die dicti menſis Martii, A. D. M. CCC. XCVII. et noſtrae conſecrationis anno primo.

Quarum quidem literarum auctoritate et vigore tibi firmiter injungentes committimus et mandamus, quatenus praemiſſa omnia et ſingula ſanctorum David et Ceddae epiſcoporum et confeſſorum, et ſanctae Wenefridae virginis praedictorum feſtivitates, ut praefertur, celebrandas, necnon feſta ſanctorum hujuſmodi calendario intitulanda et ſignanda, dictique glorioſiſſimi epiſcopi et martyris ſancti Thomae commemorationem obſervandam concernentia, et in eiſdem literis plenius expreſſata, in archidiaconatu London. praedicto, ſecundum vim, formam, tenorem, et effectum earundem literarum publices, et executioni debitae demandes plenarie vice noſtra. Praemiſſa quoque et alia omnia et ſingula in praefatis literis contenta, tibi literarum ſerie intimamus; tibi ipſarum auctoritate mandantes, ut tu, quatenus archidiaconatum praedictum concernit, de ſingulis libris omnium beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque, tam exemptorum, quam non exemptorum, ſingulos denarios, ut praemittitur, citra feſtum nativitatis S. Johannis Baptiſtae proxime futurum, colligi fideliter facias et levari; quam quidem pecuniam, ſic receptam et levatam, domino Johanni Wykes, rectori eccleſiae parochialis de Orſete, noſtrarum collationis et dioeceſeos receptori in hac parte, ac commiſſario noſtro per nos ſpecialiter deputato, in eccleſia noſtra cathedrali London. citra diem penultimum menſis Junii proxime nunc futurum, perſolvi integre facias et ſatisfieri de eadem. Tibi inſuper auctoritate, qua ſupra, mandamus, ut quid et quantum in dicto archidiaconatu London. contigerit et debuerit colligi et levari, nos ſeu dictum noſtrum commiſſarium citra dictam penultimam diem dicti menſis Junii in dicta eccleſia cathedrali diſtincte et aperte certifices per literas tuas patentes, harum ſeriem ac ſolventium et non ſolventium nomina continentes. Ad quae omnia et ſingula facienda, exercenda, et expedienda, tibi vices noſtras committimus, cum cujuſlibet coercionis canonicae poteſtate. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Datum in manerio noſtro de Stebbenhythe die 15. menſis Aprilis, A. D. M.CCC.XCVIII. et noſtrae conſecrationis anno XVII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 9.	ROGER WALDEN I.	1398.	RICHARD. II. 22.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae.

CONVOCATIO praelatorum et cleri Cant. provinciae per breve regium Oxonii ad diem Lunae poſt Converſionem S. Pauli ſummonebatur; uti patet ex MS. Cott. Cleopat. E. 2. fol. 224. Alia eodem anno Londini craſtino Aſcenſionis per breve regium in Gallico conſcriptum idiomate, communis tamen formae congregabatur; quod recitatur in reg. Exon. Stafford A. fol. 18.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 9.	ROGER. WALDEN 2.	1398.	RICHARD. II. 22.

Regis modificatio ſtatuti contra Proviſores editi. Ex reg. Exon. Stafford. A. fol. 18.

ROGERUS, perm. div. Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Roberto, Dei gr. London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Breve regium una cum quadam ſchedula in eodem intercluſa nuper recepimus in haec verba: Richardus, Dei gr. rex Angliae et Franciae, et dom. Hiberniae, vener. in Chriſto patri R. eadem gratia archiep. Cant. t. A. primati, ſalutem. Licet nuper quoddam ſtatutum in parliamento noſtro apud Weſtm. anno regni noſtri tertiodecimo tento contra Proviſores editum, ob honorem Dei et ſanctae Romanae eccleſiae, ac propter praecipuam affectionem, quam erga dominum ſummum pontificem modernum obtinemus, contemplatione etiam vener. patris P. Aquen. epiſcopi apoſtolicae ſedis nuncii, quem eo quod noſter eſt ligeus, et magis nobis acceptus ultra omnes alios, pro hac materia, in antea proſequentes uberius proſperari affectamus, aliqualiter moderari, ac moderationem illam, ſtatuto praedicto aut aliis in contrarium ordinatis non obſtantibus, fieri et tolerari a feſto conceptionis B. Mariae ult. praeterito, uſque ad prox. parliamentum noſtrum, locum tenere, et effectum ſortiri gerere volentes, formam et tenorem moderationis et tolerantiae praedictarum vobis inſerimus, brevi noſtro vobis inſuper nuper directo intercluſos; mandantes quod pro inviolabili et inconcuſſa obſervatione moderationis hujuſmodi per tanti temporis ſpatium tolerandae, partes veſtras, quatenus ad officium veſtrum attinet paſtorale, adhiberetis ſolicitas et diſcretas, et ulterius caeteris confratribus, coepiſcopis, et ſuffraganeis veſtris Cant. provinciae moderationem praedictam per literas veſtras, praemiſſorum ſeriem continentes, in hac parte debite conficiendas, cum omni celeritate, qua commode potuiſſetis, intimaretis et notificaretis, ac teneri et obſervari demandaretis; quibuſdam tamen certis de cauſis, coram nobis per praefatum epiſcopum Aquen. expoſitis, et declaratis, nos intime moventibus, moderationem et tolerationem hujuſmodi ſtatuti uſque ad feſtum Paſch. prox. futur. et abinde uſque ad feſtum tunc prox. ſequens locum tenere, et in omnibus effectum ſortiri et gerere volumus. Et ideo vobis mandamus, quod pro debita obſervatione moderationis hujuſmodi uſque dictum poſterius feſtum Paſchae tolerandae, partes veſtras, quatenus ad officium veſtrum paſtorale noveritis pertinere, adhibeatis ſolicitas et diſcretas. Et ulterius caeteris confratribus, coepiſcopis, et ſuffraganeis veſtris Cant. provinciae moderationem praedictam, cujus tenorem vobis mittimus praeſentibus

tibus

tibus interclusum, per literas veſtras, praemiſſorum ſeriem continentes, in hac parte debite conficiend. cum omni celeritate, qua commode poteritis, intimetis et notificetis, ac teneri et obſervari demandetis; injungentes eiſdem ex parte noſtra, quod ſinguli eorum hujuſmodi moderationem per literas ſuas ſub forma, qua decet, ſimiliter conficiend. aliis praelatis et clero ſuarum dioec. publice intimari, et notificari, ac teneri et obſervari faciant, ſub periculo quod incumbit, priore mandato noſtro praedicto non obſtante. T. meipſo apud Coventre 16. die Januar. anno regni noſtri XXII.

Tenor vero ſchedulae, de qua praefertur, ſequitur in haec verba:

Quantum ad moderationem contentorum ſub ſtatuto, talis, prout ſequitur, eſt noſtri regis intentio, quod ob honorem Dei et ſanctae Romanae eccleſiae, ac propter praecipuam affectionem, quam obtinet penes dominum noſtrum ſummum pontificem modernum; contemplatione etiam reverendi patris domini Petri, Dei gr. Aquen. epiſcopi, apoſtolicae ſedis nuncii, quem eo quod ſuus et ligeus et magis ſibi acceptus affectat ultra omnes alios pro hac materia in ante proſequentes uberius proſperari, non obſtante ſtatuto, vel aliis in contrarium ordinatis, tolerabitur uſque ad prox. parliamentum, prout inferius eſt deſcriptum.

Inprimis, viz. quantum ad dignitates epiſcopales, cum vacaverint, expectato congruo tempore pro electionum in curia repraeſentatione, ſummus pontifex provideat electo, ſi rex pro eo ſcripſerit, vel alteri domini noſtri regis ligeo ſibi grato et accepto.

Item, quantum ad proviſionem in cathedralibus et collegiatis eccleſiis, providebit ſummus pontifex cardinalibus, vel aliis Anglicis de tribus beneficiis de caetero vacaturis, in ſingulis eccleſiis ſupradictis, ſub hac forma; quod poſt proviſionem unam auctoritate papali habeat ordinarius ſecundam, et ſic viciſſim, quouſque per ſedem apoſtolicam facta ſit in tribus proviſio, in reliquis autem vacaturis penes ordinarium remanebit collatio. Sed tamen dominis cardinalibus non providebitur de dignitatibus electivis quibuſcunque, nec principalibus, in collegiatis vel aliquibus beneficiis curatis, ſeu reſidentiam vel perſonale adminiſtrationis exercitium de jure vel conſuetudine requirentibus; aliquibus tamen alienigenis, niſi cardinalibus, infra regnum nullatenus providebitur.

Item, quantum ad proviſiones de collationibus ordinariorum vel aliorum ſpiritualium patronorum extra eccleſias metropoliticas, cathedrales, et collegiatas, ſummus pontifex de beneficiis de caetero vacaturis habeat proviſiones de primo vacaturo, et ordinarius vel patronus ſpiritualis de ſecundo vacaturo, et ſic ſiet viciſſim uſque ad feſtum Paſch. prox. futur. et inde uſque ad idem feſtum tunc prox. ſequens. Iſta tamen tolerantia, quantum ad proviſiones per ſedem apoſtolicam faciendas, in beneficiis poſt dat. praeſentium vacaturis tantummodo locum obtinebit; titulis et poſſeſſione antea obtinentium in omnibus ſemper ſalvis. Quocirca vobis (epiſcopo London.) committimus et mandamus, quatenus praemiſſa omnia et ſingula in dictis brevi et ſchedula contenta, in veſtris civitate et dioeceſi literis veſtris intimetis et notificetis, ac moderationem in dicta ſchedula expreſſatam in perſona veſtra teneatis et obſervetis. Vobis etiam ex parte regia injungentes, quod moderationem hujuſmodi a praelatis et clero dictarum veſtrarum civitatis et dioec. teneri faciatis, et etiam obſervari, ſeriemque et tenorem brevis et ſchedulae praedictorum, de et ſuper moderatione hujuſmodi, de qua praefertur, univerſis et ſingulis confratribus, coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris noſtrae Cantuar. provinciae per literas veſtras patentes, praemiſſorum ſeriem continentes, in hac parte conficiend. cum omni celeritate, qua commode poteritis, etiam intimetis et notificetis, ac teneri et obſervari demandetis. Injungentes eiſdem ex parte regia, quod ſinguli eorum hujuſmodi moderationem per literas ſuas ſub forma, qua decet, ſimiliter conficiend. aliis praelatis et clero ſuarum civitatum et dioeceſium publice intimari et notificari, ac teneri et obſervari faciant, prout et ſecundum quod tenores et effectus brevis et ſchedulae praedictorum in ſe exigunt et requirunt. Dat. in manerio noſtro de Otteford die 14. menſis Febr. A. D. M. CCC. XCVIII. et noſtrae conſecrat. anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 9.	ROGER WALDEN 2.	1398.	RICHARD. II. 22.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor.
Ex reg. dec. et cap. Dunelm. ii. part. 2. fol. 139.

CONVOCATIO provinciae Ebor. ad 20. diem menſis Junii in eccleſia S. Petri Ebor. celebranda fuerat, uti patet ex procuratorio Johannis, prioris Dunelm. in regiſtro decani et capituli Dunelm. ſecundo, parte ſecunda fol. 139. a. Quia autem non certe conſtabat, an archiepiſcopus ultimo mortuus (Robertus Waldby) ſubſidium aliquod a clero obtinuerit aut collegerit, rex breve dirigit archiepiſcopo moderno (Richardo Scroope) ut negotium illud inquireret, convocationemque congregaret cleri provinciae ſuae die primo Septembris. Breve dat. primo Auguſti ex rot. clauſ. 22. Rich. ii. p. 1. m. 30. dorſo, ita ſe habet:

Rex venerabili in Chriſto patri R. eadem gratia archiepiſcopo Eborum, Angliae primati, ſalutem. Cum nuper pro ſumptuoſis et immenſis oneribus, quae nos pro defenſione et ſalvatione regni noſtri, ac marchiarum ejuſdem, necnon eccleſiae ſanctae facere oporteret, ſubeundis et ſupportandis, venerabili patri Roberto, nuper archiepiſcopo loci praedicti, rogando mandaverimus, quatenus ſuffraganeos ſuos, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates,

bates, et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum cujuſlibet dioec. ſuae provinciae ad comparend. coram eo in eccleſia cathedrali beati Petri Eborum, vel alibi, prout expedire videret, ad certum diem jam praeteritum, convocari faceret; et ipſos in hac parte ex cauſa praedicta, ad ſubſidium competens et neceſſarium, in ſupportationem dictorum onerum, nobis concedend. eo ſpecialius et efficacius, quo magis ſciret aut poſſet, ſolicite induceret; et partes ſuas ad hoc diligenter et effectualiter apponeret; et nos in cancellaria noſtra de quantitate ſubſidii illius, et de termino ſolutionis ejuſdem, ſub ſigillo ſuo certificaret. Et quia nobis in cancellaria noſtra praedicta, utrum idem nuper archiepiſcopus hujuſmodi convocationem praetextu rogatus noſtri praedict. fecerat necne, nondum eſt certificatum; vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, quod ſi dicta convocatio in vita ipſius nuper archiepiſcopi facta fuerit, ut eſt moris, tunc nos inde, ac de quantitate ſubſidii nobis in convocatione illa conceſſi, ſi quod fuerit, et de termino ſolutionis ejuſdem, ſub ſigillo veſtro reddatis certiores; et ſi forte nulla convocatio ad dictum rogatum noſtrum tunc facta extitiſſet, tunc praemiſſis debito intuitu attentis et ponderatis, ſuffraganeos veſtros, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates, et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, necnon archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum cujuſlibet dioec. veſtrae provinciae ad comparend. coram vobis in praedicta eccleſia beati Petri, vel alibi, prout expedire videritis, primo die Septembris prox. futuro, more ſolito convocari faciatis; et ipſos in hac parte, ex cauſa praedicta, ad ſubſidium in hoc caſu competens et neceſſarium, in ſupportationem dictorum onerum, nobis concedend. eo ſpecialius et efficacius, quo magis ſciveritis aut poteritis ſolicite inducatis; et partes veſtras ad hoc diligenter et effectualiter apponatis; et nos in cancellaria noſtra praedicta de quantitate ſubſidii illius, et de terminis ſolutionis ejuſdem, ſub ſigillo veſtro diſtincte et aperte certificetis. Et hoc ſicut nos, et honorem noſtrum, ac ſalvationem, et defenſionem eccleſiae et regni praedictorum diligitis, nullatenus omittatis. Teſte rege apud Weſtm. primo die Auguſti. Alia hoc anno ſynodus provincialis apud Beverlacum undecimo die menſis Martii convocabatur virtute brevis regii, quod extat in rot. clauſ. 22. R. ii. p. 1. m. 1. dorſo.

Rex venerabili in Chriſto patri R. eadem gratia archiepiſcopo Eborum, Angliae primati, ſalutem. Cum venerabilis pater Rogerus archiepiſcopus, caeterique confratres coepiſcopi, ac ſuffraganei ſui, et alii praelati, et clerus Cantuar. provinciae in ultima convocatione praelatorum et cleri in eccleſia ſancti Pauli London. 2. die Martii proximo praeterito, per ipſum archiepiſcopum facta, pro defenſione regni noſtri, ac eccleſiae Anglicanae, nobis unam decimam et medietatem unius decimae, de beneficiis eccleſiaſticis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis, beneficiis pauperum monialium, religioſorum, collegiorum, et hoſpitalium duntaxat exceptis, conceſſerint; unam videlicet medietatem inde in feſto S. Martini epiſcopi tunc proximo futuro, alteram medietatem in feſto nativitatis S. Johannis Baptiſtae tunc proximo ſequend. et tertiam medietatem in feſto S. Martini extunc prox. ſequend. fideliter perſolvend. Et quia ſatis clare ſcitis ad ſubeund. et ſupportand. ſumptuoſa et immenſa onera, quae nos pro ſalvatione et defenſione dicti regni noſtri, ac marchiarum ejuſdem, necnon eccleſiae ſanctae facere oportebit de bonis noſtris abſque fidelium ligeorum noſtrorum adminiculo non ſufficimus nec valemus; vobis in fide et dilectione, quibus nobis tenemini, rogando mandamus, ſicut pluries mandavimus, quatenus praemiſſis debito intuitu attentis et ponderatis, ſuffraganeos veſtros, decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, abbates, et priores, et alios electivos, exemptos et non exemptos, archidiaconos, capitula, conventus, et collegia, totumque clerum cujuſlibet dioec. veſtrae provinciae ad comparendum coram vobis in eccleſia beati Petri Eborum, vel alibi, prout expedire videritis, die Lunae in tertia ſeptimana Quadrageſimae prox. futur. more ſolito convocari faciatis, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſt. 22. die Januarii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 10.	THO. ARUNDEL 4.	1399.	HENRIC. IV. 1.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 6. die menſis Octobris in eccleſia S. P. London. poſt reſtitutionem Thomae Arundel, archiep. Cantuar. Ex reg. Arundel I. fol. 51.

POST peracta ſacra et poſt lectionem certificatorii epiſcopi London. quia dominus comes Weſtmorlandiae, et dominus Thomas Herpyngham fuerunt dicto domino comiti Northumbriae aſſociati ex parte dicti domini regis, de et ſuper certa materia, dicto domino archiepiſcopo Cantuar. caeteriſque praelatis et clero dictae ſuae provinciae Cantuar. exponenda, dictus dominus archiepiſcopus una cum ſuffraganeis, necnon aliis praelatis et clero ſuis, per nonnulla tempora adventum eorum expectabant; et tandem dicti domini comes Weſtmorlandiae, et Thomas Herpyngham ſic diutius expectati, in capellam praedictam venerunt. Et ſtatim comes Northumbriae voluntatem dicti domini regis et cauſam adventus eorum dictis domino archiepiſcopo, necnon ſuffraganeis et aliis praelatis et clero praedictae provinciae exponebat; dicens, quod ipſe et ſocii ſui praedicti, non miſſi fuerint ad illum finem, ſicut caeteri nuncii a progenitoribus et praeceſſoribus dicti domini regis ante haec tempora dictis domino et clero mittebantur, videlicet pro exactione pecuniarum; ſed ex parte regis expreſſe

expreſſe dixit, non fuit intentionis neque voluntatis dicti domini regis de caetero aliquam exactionem pecuniarum in regno ſuo facere, nec eiſdem imponere, niſi magna neceſſitate guerrarum, et inevitabili neceſſitate ingruente; ſed ſupplicavit eiſdem dominis et clero affectione, qua potuit, quatenus dictum dominum noſtrum regem in orationibus ſuis de caetero, necnon in eventum guerrarum et hujuſmodi, quod abſit, habere dignentur, ſpecialius recommendatum; certificans eiſdem dominis praelatis et clero, quod ipſe dominus noſter rex omnes libertates eccleſiae ſuſtineret, necnon haereſes, errores, et haereticos deſtrueret juxta poſſe. Quibus ſic per dictum dominum comitem Northumbriae dictis et expoſitis, dictus dominus archiepiſcopus ex parte praelatorum et totius cleri, domino noſtro regi pro ſua magna benevolentia gratiarum actiones reddebat multiformes; et ſtatim et incontinenti his expeditis, dictus dominus archiepiſcopus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque in craſtinum, inter octavam horam et nonam, viz. octavum diem ejuſdem menſis in domo capitulari ejuſdem eccleſiae. Et medio tempore mandavit alia certificatoria et procuratoria praelatorum et cleri antedicti recipi per cancellarium ſuum et cauſarum ſuarum auditorem.

Qua hora dicti diei craſtini adveniente, coram domino in domo capitulari praedicta comparuerunt perſonaliter reverendi in Chriſto patres et domini, domini London. Winton. Lincoln. Norwic. Elien. Exon. Sareſburien. Hereford Landaven. Wigorn. Lich. Aſſaven. Roffen. Bangor. Ciceſtr. Menev. epiſcopi, et dominus prior eccleſiae Cantuar. abbas Glaſton. abbas Glouceſtr. et alii abbates quamplures, necnon aliorum abſentium, viz. epiſcopi Bathon. et praelatorum ac cleri provinciae antedictae procuratores. Et expoſita ibidem per dominum cauſa convocationis hujuſmodi, tractabant ipſe dominus, et reverendi patres, epiſcopi antedicti, per ſe de negotiis omnibus eccleſiae; aliis praelatis et procuratoribus cleri ſeorſim ſeparatis. Et quia videbatur praefato domino archiepiſcopo, et aliis epiſcopis dictae ſuae Cantuar. provinciae ſatis difficile omnes praelatos et procuratores cleri in unum congregare, ad concipiendum articulos ex parte cleri proponendos, propter hoc deputavit quinque perſonas, viz. magiſtrum Thomam Stowe, archidiaconum London. magiſtros Thomam Southam, Johannem Helmere, Johannem Maydenheth, et Will. Stukle ad concipiend. articulos ex parte praelatorum et cleri, ſuper quibus praetendunt eccleſiam et ſe gravatos. Et tandem dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque ad diem Sabbati, viz. diem undecimum ejuſdem menſis, inter horam octavam et horam nonam.

Quibus die et hora venientibus rever. domino et dictis epiſcopis, necnon aliis praelatis et procuratoribus dicti cleri ad dictam domum capitularem; et quia tunc videbatur domino quod articuli, de et ſuper quibus ipſimet inter ſe eſſent tractaturi, non poſſent commode inter aedes publicari, ideo dictis praelatis et procuratoribus, in eadem domo capitulari dimiſſis, dictus dominus una cum ſuffraganeis ſuis acceſſit ad capellam B. Mariae ejuſdem eccleſiae, ubi et in quo loco mag. Joh. Where, decanus eccleſiae Hereforden. dictos articulos, de mandato dicti domini archiepiſcopi, palam et aperte perlegebat. Quibus ſic perlectis et plenius intellectis, et quia in dictis articulis continebantur certa gravamina, per ſedem apoſtolicam merito reformanda; viſum fuit ſatis honeſtum et expediens dictis domino archiepiſcopo et ſuffraganeis provinciae ſuae Cantuar. praedictae mittere pro collectore domini noſtri papae, tunc in civitate exiſtente, ad conſulendum cum eo de et ſuper praemiſſis in dictis articulis contentis, et ita de facto miſerunt. Quo veniente, et plenius de propoſito dictorum dominorum conſulto, ipſe ex parte domini papae, necnon ex parte ſuiipſius, dictis dominis archiepiſcopo et epiſcopis pro eorum benevolentia gratiarum reddebat actiones; dicens expreſſe, quod fuiſſet et eſt ſatis honeſtum et expediens eccleſiae Anglicanae, quod dominus noſter rex, una cum dictis domino archiepiſcopo et epiſcopis, ſcriberet domino noſtro papae pro reformatione eorundem; et ipſemet fideliter promiſit ſe velle ſcribere domino noſtro papae, necnon laborare pro reformatione praemiſſorum in omnibus juxta poſſe. Et ſtatim poſtea dictus dominus archiepiſcopus miſit pro caeteris praelatis et procuratoribus cleri dictae ſuae Cantuar. provinciae, quod venirent de dicta domo capitulari ad dictam capellam B. Mariae coram eo, et dictis ſuffraganeis ſuis, gravamina, ſi quae haberent, de et ſuper quibus praetendebant ſe gravatos, ac reformanda, ſi quae ſcirent in provincia Cantuar. propoſituri.

Quibus ad dictam capellam venientibus, ſurrexit quidam venerabilis vir magiſter Joh. Maydenheth, et nomine cleri provinciae antedictae certos articulos ex parte cleri provinciae antedictae conceptos, et quamplura gravamina continentes, publice perlegebat, prout in eiſdem articulis plenius continebatur; ſuper quibus ſupplicavit humiliter et devote ex parte cleri praedicti, dictis dominis archiepiſcopo et epiſcopis de remedio ſibi per eoſdem in hac parte provideri opportuno. Et quia dicti domini archiepiſcopus et epiſcopi deberent circa ardua negotia, et praecipue circa coronationem dicti domini noſtri regis fiendam 13. die ejuſdem menſis, multipliciter praepediri, dictus dominus archiepiſcopus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque ad diem Veneris, viz. 16. diem ejuſdem menſis, in domo capitulari praedicta. Et quia articuli neque ex parte praelatorum, neque ex parte cleri fuerunt omnes pleni ſeu deliberati, mandavit idem reverend. pater, quod interim procuratores cleri deliberarent, et articulos plenos illo termino, ſi voluerint, proponerent. Adveniente vero dicto die, idem mag. Joh. Maydenheth alios articulos quamplures ex parte cleri praedicti eiſdem archiepiſcopo et epiſcopis publice exponebat; quorum vero omnium et ſingulorum articulorum

articulorum praedictorum tenores ſequuntur, et ſunt tales.

Articuli porrecti in convocatione.

Inprimis conqueruntur praelati, et clerus provinciae Cantuar. antedictae, quod cum per procuratoria et alia inſtrumenta ſub nominibus confictis et fabricatis concepta, ſoleant permutationes, divortia, et alii actus judiciales de facto expediri; quatenus ordinetur, quod concipientes et concipi facientes procuratoria et inſtrumenta hujuſmodi, nomen unius alteri imponentes, ſeu ſibi aſſumentes ſcienter et doloſe, ſint ipſo facto majoris excommunicationis ſententia innodati; et nihilominus, ſi beneficiati fuerint, ſuis priventur beneficiis. Et notarii praemiſſorum conſcii, officio tabellionatus perpetuo priventur. Et quod nullus tabellio vel utens ſigillo auctentico ſignet aut ſigillet aliquod procuratorium ſeu inſtrumentum nomine alicujus, niſi conſtituentis ſeu inſtrumentum confici requirentis; nominiſque et cognominis ejuſdem in procuratorio ſeu inſtrumento expreſſator. certam et indubitatam habeat notitiam; et quod facientes in contrarium poenam incurrant antedictam.

2. Item, quod conſtitutiones editae contra capellanos parochiales et ſtipendiarios ſuper eorum ſalariis percipiendis, et juramento fidelitatis rectoribus et vicariis praeſtando, cum poenae adjectione moneantur, ac executioni debitae ubique infra provinciam demandentur.

3. Item, quod locorum ordinarii, et alii praelati, ac eorum miniſtri, pro ſuis literis et ſigillis in inſtitutionibus, inquiſitionibus, inductionibus, et commiſſionibus, et permutationibus expediendis, teſtamentorum inſinuationibus, et literis dimiſſoriis, et ordinum barbitonſoribus, et aliis ad eorum officium pertinentibus, feoda percipiant moderata, et quod taxetur ſumma in premiſſis, quam excedere non debeant, aut valeant quoviſmodo.

4. Item, quod cum religioſi et alii eccleſiarum patroni in praeſentationibus ad beneficia ſui patronatus, pro ſigillo et aliis feodis a praeſentatis pecuniam exceſſive, quandoque ad ſummam IV. vel V. marcarum, ac juramenta illicita praeſertim a vicariis ſuper portione ſua minime augmentand. vel penſione indebita omnino ſolvenda extorqueant ab eiſdem; quatenus ordinetur, quod praeſentantes hujuſmodi jure careant praeſentandi ea vice, juſque ipſorum ad loci dioeceſanum ipſo facto devolvatur, ac praeſentati praedicti inhabiles fiant ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum obtinendum, prout de jure communi exiſtunt.

5. Item, quod religioſi etiam exempti, et quicunque alii, habentes eccleſias appropriatas, penſiones, et portiones, teneantur comparere per ſe aut procuratores ſufficientes conſtitutos, coram eccleſiarum hujuſmodi ordinariis, per ipſos licite vocatos, et mandata ipſorum canonica, et alia onera quaecunque, ratione eccleſiaſticarum portionum et penſionum ſuarum hujuſmodi, ut alii rectores ſeculares ſubire. Et quod ad hoc compelli valeant et arctari per ſequeſtrationem fructuum, eccleſiaſticarum portionum et penſionum praedictarum.

6. Item declaretur de denario B. Petri, pane benedicto, et oblationibus pentecoſtalibus, an debeant ſolvi ab occupatoribus terrarum ad tenementa quondam aedificata et nunc collapſa, vel etiam non inhabitata pertinentium, praeſertim cum ſingulae parochiae ad certam quotam antiquitus ſint taxatae, et de ſic tenentibus conſueverant levari.

7. Item, quod miniſtri epiſcoporum ſeu archidiaconorum non onerent ſubditos eorundem, praeterquam in viſitationibus ordinariis eorundem ſemel in anno, capitula eorum ſecundum communem curſum celebranda tenendis.

8. Item, quod pro adulterio recidivo, publico et notorio, ſeu alio crimine graviore notorio poena corporalis publica omnino ab eiſdem ſit facta.

9. Item, quod domini noſtri epiſcopi diſpenſent abſque difficultate cum rectoribus eccleſiarum ſuarum dioec. habilibus, docilibus, et proficere volentibus, et licentiam concedant tranſeundi ad ſtudium generale, ad aliquod tempus rationabile.

10. Item, quod curati quicunque in ſtudio generali proficere non valentes, et alii non reſidentes, ad ipſorum curas per dominos epiſcopos revocentur; nec de caetero cum eiſdem ſeu aliis in futuro de non reſidendo diſpenſetur, niſi ex cauſis veris et legitime probatis.

11. Item, quod domini noſtri epiſcopi cauſas beneficiales et matrimoniales non committant, niſi perſonis juriſperitis et diſcretis, et ſibi notis.

12. Item, quod domini noſtri epiſcopi perſonas ignotas ad beneficia curata vacantia praeſentatas, per procuratores non admittant; ſed perſonae hujuſmodi perſonaliter ad epiſcopos ſuos accedant, examen pro beneficiis hujuſmodi, ſi ea velint ſuſcipere, ſubituri ab iiſdem.

13. Item, quod domini noſtri epiſcopi in ſuis ſynodis epiſcopalibus dominorum Ottonis et Ottoboni contra concubinarios et violatores libertatis eccleſiae, ac bonae memoriae domini Joh. Stratford contra ultimarum voluntatum ac juris eccleſiaſtici exercitii impeditores conſtitutiones factas, diſtincte faciant perlegi et exponi in vulgari.

14. Item, quod propter fictiones et fraudes varias in permutationibus beneficiorum exercitas, nullatenus expediantur, niſi inſtitutiones duorum beneficiorum permutandorum realiter tunc exhibeant. Et ſi partes permutare volentes hinc inde ſub poena pecuniaria vel juramento, ea occaſione, obligaverint, nullo modo expediantur.

15. Item, quod dicti domini noſtri epiſcopi ſeu archidiaconi juriſdictionem aliquam ſpiritualem non dimittant ad firmam, nec in correctionibus aut juriſdictionibus aliis ſpiritualibus faciend. ſuorum ſubditorum clericum conjugatum, vel religioſum, ſeu bigamum ſubſtituant, aut ſcribam deputent quoviſmodo.

16. Item,

16. Item, quod fiat ſtatutum poenale et provinciale, quod quicunque beneficiorum eccleſiaſticorum patroni ſive eccleſiaſtici, ſive ſeculares, de caetero primas vel ſecundas vacantias, ſub colore alienationis juris patronatus, non concedant; ſed quod conceſſiones hujuſmodi factas caute ſtudeant revocare.

17. Item, quod domini noſtri epiſcopi bullas quaeſtorum diligenter examinent, antequam literas ſuas pro ipſorum receptione concedant; et quod capellanos non beneficiatos ad praedicandum non admittant.

18. Item, quod domini noſtri epiſcopi abbatibus et prioribus, et aliis religioſis quibuſcunque ſibi ſubditis, inhibeant ſub poenis et cenſuris, ne pro penſionibus eccleſiaſticis eis debitis, clericos trahant ad forum ſeculare per breve "De detentione annui reditus;" ſed pro penſionibus hujuſmodi, jus ſuum in foro eccleſiaſtico proſequantur, ſub poena amiſſionis penſionis antedictae, vel alia condigna.

19. Item, quod domini noſtri epiſcopi notarios publicos et tabelliones titulum creationis faciant eis exhibere, quorum nomina in qualibet dioeceſi regiſtrentur, et non exhibentes ab officio notarii ſuſpendant et denuncient.

20. Item, quod cum commiſſarii epiſcoporum dictae provinciae ad probanda teſtamenta defunctorum deputati, nullis ex bonis hujuſmodi defunctorum confectis inventariis per eos viſis, aut fideli computo exinde reddito, coram eis executoribus teſtamentorum hujuſmodi, ex pacto expreſſe inito, pro certa ſumma, et multoties nimium exceſſiva, de bonis ipſorum defunctorum, quae in pios uſus pro ſalute animarum ſuarum converti deberent, praefatis commiſſariis ſoluta, concedant acquietancias generales de et ſuper hujuſmodi executorum adminiſtrationibus in ea parte; qui quidem abuſus eiſdem executoribus audaciam praebet de bonis propriis hujuſmodi teſtatorum eorum animas nequiter defraudare. Quod acquietanciae hujuſmodi ante computum redditum non concedantur, et contrafacientes juramento ipſorum acquietanciam recipientium ſuper hoc convicti, quod ea occaſione receperunt, reſtituant partibus hoc ſolventibus, et tantundem ordinario immediate ſuperiori ſolvere inſuper teneantur.

21. Item, quod cum adminiſtratio bonorum ab inteſtato decedentium de conſuetudine eccleſiae Anglicanae ad epiſcopos ſeu alios ordinarios pertinere dignoſcatur, committant dicti epiſcopi, ſeu alii ordinarii adminiſtrationem bonorum hujuſmodi conſanguineis proximioribus dicti defuncti, ſi ad hoc habiles inveniantur. Alioquin aliis perſonis idoneis ſine difficultate quacunque, ut in pios uſus pro animabus dictorum defunctorum bona hujuſmodi expendantur, et non convertantur in uſus dictorum ordinariorum, ut antea fieri conſuevit, reſervata dictis ordinariis audiend. computum ſuper adminiſtratione hujuſmodi poteſtate, congruis loco et tempore tantummodo.

22. Item, quod ipſi domini epiſcopi apoſtatas per dictam provinciam regulari habitu temere dimiſſo ſecularibus veſtibus indutos, per mundum vagantes, quorum aliqui ſunt officiales archidiaconorum, aliqui capellani in eccleſiis parochialibus divina celebrantes, per quorum praeterea excommunicatorum praeſentiam inficiuntur populi chriſtiani, negligunt ad ſtatutum debitum revocare, et facere pro commiſſis canonice puniri. Quare ſupplicatur, quod hujuſmodi apoſtatae ad clauſtra ſua quantocyus revocentur; et ſi in ſeculo vagati fuerint, ſupplicetur domino regi, ut quiſquis dioeceſanus in ſua dioeceſi poteſtatem habeat hujuſmodi apoſtatas capiendi, et carceribus mancipandi.

23. Item, quod capellani religioſi cujuſcunque ordinis in habitu ordinis ſui incedere de caetero compellantur; et ſi in ſeculari habitu inventi fuerint, a celebratione divinorum ipſo facto ſint ſuſpenſi.

24. Item, quod de caetero non admittantur preſbyteri ſtipendiarii tranſeuntes ab una dioeceſi ad aliam, ſine literis commendatitiis; et quod nullus ordinarius de caetero aliquem admittat ſine praedictis literis.

25. Item, quod in quampluribus locis dictae provinciae rectores et alii beneficiati non permittuntur ſuas decimas, ad ipſorum eccleſias debitas, abducere et aſportare de locis, de quibus proveniunt, niſi omnibus diebus dominicis et feſtivis ballivos, praepoſitos, carectarios, et alios miniſtros dominicos, et alios parochianos locorum hujuſmodi toto tempore autumnali paſcant et convivant; chirothecas, pecunias, et alia donaria eis donant, contra eccleſiaſticam libertatem.

26. Item, quod bona hoſpitalium dictae provinciae non in uſus pauperum et lepra infectorum, ad quorum et etiam capellanorum ibidem miſſas et alia divina celebraturorum ſuſtentationes, ac aedificiorum hoſpitalium hujuſmodi reparationes erant antiquitus pie fundata, ſed in aliis voluptatibus et comeſſationibus, ut vulgo, proh dolor! ſcitur, indebite expenduntur; adeoque nedum hujuſmodi capellanis et pauperibus nimia infligatur miſeria, ſed ipſorum numerus ex dictorum hoſpitalium fundationibus ſuſtentandus, multipliciter minoratur. Supplicatur quatenus Clementina "Quia "contingit ſuper hiis" de caetero obſervetur.

27. Item, quod feſtum ſancti Georgii martyris, qui totius militiae Anglicanae ſpiritualis eſt patronus, et penes quem in artibus armorum prae caeteris ſanctis habetur devotius et confidentius memoria, inſtauretur per totam Angliam feſtive ac ſolenniter ferianda, et colenda, ſicut caeterae nationes ſuorum patronorum feſta colunt.

28. Item, paternitati veſtrae reverendiſſimae humillime ſupplicant oratores veſtri devotiſſimi veſtrarum univerſitatum ſcholarum Oxon. et Cantebrig. provinciae veſtrae Cantuar. magiſtri regentes et non regentes, ac caeteri ſcholares, quod cum dictae univerſitates ex illuſtrium regum ac procerum, aliorumque nobilium fidelium regni Angliae piis eleemoſynis erant antiquitus fundatae, ut in eiſdem debite inſiſtentes divinae legi, ac eccleſiaſticae aliiſque ſcientiis liberalibus, per quas tota militans hic etiam regi militia gubernari, et virtutes ad hujuſmodi

regni ſtabilitatem introduci queant et exerceri, ad dignitates tam electivas, quam alias, aliaque beneficia eccleſiaſtica dicti regni una cum ſuis clero atque populo proinde gubernanda promoverentur ſufficienti doctrina eruditi, quas quidem promotiones ex proviſionibus apoſtolicae ſedis, retroactis temporibus, prae aliis indiſciplinat. gratioſe fuerunt aſſecuti, dictaque gratia ſolito praefatis ſcholaribus copioſe conceſſa per quoddam ſtatutum tempore domini regis Edwardi III. apud Carlile anno regni ſui XXIV. et apud Weſtmonaſt. anno XIII. regni regis Richardi ſecundi nuper in parliamento Anglicano editum contra Proviſores, fuerat penitus adempta, quamvis jam antea ipſum ſtatutum fore noſcitur aliquatenus mitigatum, propter quod praefatarum univerſitatum ſcholarium numerus, nunc ad ſecularia redeuntium, multipliciter minoratur, et ipſas univerſitates non ambigitur penitus deſtruendas infra breve, niſi celerius congruum in hac parte remedium apponatur; quatenus penes excellentiſſimum et chriſtianiſſimum principem dominum noſtrum, dominum Henricum, Dei gratia regem Angliae quartum, qui ad ſacroſanctae eccleſiae libertates conſervandas, et catholicae fidei exaltationem devotiſſimum et ſpecialiſſimum, ut ſperatur, gerit zelum, condignis precibus et exhortationibus taliter inſtare velitis, charitatis ac praemiſſorum intuitu, ut dicti ſcholares modernis, ſicut antiquis domini Henrici III. quondam regis Angliae, aliiſque elapſis temporibus ſatis notis, dignitates et beneficia praelibata, ex indulto eis dictae apoſtolicae ſedis privilegio ſupradicto, non obſtante ſtatuto, licite valeant aſſequi, et eis gaudere, aut alterius remedii opportuno ſuffragio per veſtram diſcretiſſimam paternitatem benignius apponend. ad Dei laudem et ſalutis animarum continuum incrementum.

29. Item, cum clericis laici oppido ſunt infeſti, ipſiſque laicis quam religioſis diſponendi de rebus eccleſiae nulla ſit attributa poteſtas, quibus obſequend. manet neceſſitas non auctoritas imperandi, ſuis finibus non contenti, nitantur (ut aſſeritur) in vetitum ad illicita ſua fraena relaxare, et per Lollardos (ut dicitur) informati intendant contra praelatos et alios viros eccleſiaſticos in praeſenti parliamento novas conſtitutiones ſeu ſtatuta facere, edere, et introducere, contra eccleſiae libertatem, quae non conſtitutiones ſed potius diſtractiones, imo deſtructiones merito dici poſſunt. Quare ſupplicat clerus provinciae antedictae humillime vobis reverendiſſimo in Chriſto patri, ac domino ſuo, dom. Thomae, Dei gratia archiepiſcopo Cantuar. antedicto, veſtriſque ſuffraganeis praedictis, quatenus velitis in praemiſſis ſic reſiſtere, ut eccleſia Anglicana ſua libertate ſolita in praemiſſis et aliis antiquitus obſervatis, pacifice gaudere valeat in futurum.

30. Item, non concedantur commiſſiones ad inquirendum, ubi rex praeſentat ad eccleſiam plenam, quouſque titulus regius per breve de "Quare impedit" ſit diſcuſſus, et patroni titulus enervatus; et ſi committi debeat, committatur in pleno conſiſtorio epiſcopi ad inquirend. vocati ad hoc incumbente licite, vel archiepiſcopi in curia de arcubus, ſi per appellationem ad eum cauſa hujuſmodi devolvatur, ut ſic proceſſus incumbentis pateat, et aliter proceſſus factus ſit ipſo jure nullus.

31. Item, ſupplicat clerus antedictus, quod cum locorum ordinarii, qui cauſas beneficiales et alias certis commiſſariis, ut creditur, ignorantibus, ſubornatis, ſuſpectis, et corruptis committunt decidendas; qui commiſſarii recepta commiſſione hujuſmodi, aſſumptis ſibi uno ordinario notario et duobus falſis teſtibus, praetendentes partem ad hoc vocatam, cum non ſit, cauſas hujuſmodi, abſente parte et non vocata, in locis latebroſis vel coemeteriis eccleſiarum et aliis privatis conſimilibus et horis ſuſpectis ſoli per ſe ſedentes, decidunt et terminant, ac ſuas ferunt ſententias, aliquando privationis, excommunicationis, vel interdicti alias poenas imponunt, juris ordine in aliquibus minime obſervato. Et quod proceſſus hujuſmodi, ipſo jure, ſit nullus. Et ſi commiſſarius preſbyter ſit vel beneficiatus, a celebratione divinorum et perceptione fructuum beneficii, ſi quod obtineat, ipſo facto ſit ſuſpenſus. Et ſi clericus, non preſbyter, nec beneficiatus exiſtit, per idem tempus inhabilis ſit ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum obtinendum. Et notarius, in praemiſſis actorum ſcriba ſit perpetuo privatus.

32. Item, quod compellantur abbates, et priores, et perſonae aliae religioſae ad exhibend. et inveniend. decanos rurales, et ſolvend. et contribuend. procuratoribus cleri in ipſius cleri convocationibus provincialibus et ſynodalibus, et aliis cleri oneribus pro eccleſiis ſibi impropriatis in decanatibus illis, in quibus conſiſtunt hujuſmodi eccleſiae eis appropriatae, una cum clero ipſo; maxime cum ab eiſdem eccleſiis ante appropriationem earundem onera hujuſmodi debebantur, et fieri conſueverunt. Quae onera ſic ſubire de facto differunt et recuſant religioſi ipſi, in cleri ipſius praejudicium non modicum et gravamen. Quodque recuſantium et differentium onera hujuſmodi ſic ſubire, fructus, reditus, et proventus eccleſiarum hujuſmodi, pro quibus ipſa onera ſubire noluerunt, ipſo facto per unum annum maneant ſequeſtrati, ac locorum epiſcopo ordinario, et clero ipſi de eiſdem fructibus pro oneribus ipſis anno ipſo ſupportand. diſponendi libera ſit facultas, niſi ubi vicarii in beneficiis hujuſmodi intitulati ex compoſitione vel conſuetudine ad praefata onera conſueverunt eligi et compelli.

33. Item ſupplicant paternitati veſtrae rever. praelati et clerus veſtrae Cantuar. provinciae, quatenus ſubſcripta gravamina eis per curias veſtras Cantuar. illata et inferri conſueta, reformare et emendare velitis intuitu charitatis.

34. Inprimis, quum aliquis in eorum curiis praetendit ſe, licet falſo, gravatum, ſtatim accedit ad curiam de arcubus, aſſerens ſe a praetenſo gravamine appellaſſe, et, licet nulla appellatione oſtenſa, obtinet inhibitionem ſaepiſſime, cauſa fruſtrandi judicium, et impediendi inter partes juſtitiam miniſtrari.

35. Item, cum agitur ſuper contemptu, licet ad ſatis ſiniſtram ſuggeſtionem contra aliquem qualecunque genus probationis producitur

citur contra ſic ſuper contemptu accuſatum, ſive ſit inſtrumentum, ſive quodcunque aliud probationis adminiculum in quantumcunque reprobabile, quamvis contra quam, etc. petat terminum ad dicendum contra, ſecundum juris exigentiam, hoc tamen praetextu conſtitutionum curiae non habebit (auctoritatem.)

36. Item, cum producitur contra aliquem aliquod munimentum, idem producens calumnioſe procurat illud productum ſtatim copiari; et in regiſtrario recuperat originale pro pecunia, quia ſaepius fabricatum et confictum, ne ille, contra quem producitur, poſſit illud praedictum per juridicam examinationem in aliquo reprobare.

37. Item, cum aliquis citatur ad dictam curiam ſuper praetenſo contemptu, non habebit ibidem advocatum, procuratorem, vel aliquem conſiliarium de juratis curiae.

38. Item, cum quis litigat in eadem curia in tuitorio, et ſentit ſe gravatum aliquo gravamine, advocatus nec procurator audebit appellare in quantumcunque gravamen ſit notorium.

39. Item, cum emanat inhibitio ab eadem curia ad partes cujuſcunque, licet ille, cui inhibetur, petit a mandatariis copiam hujuſmodi inhibitionis, vel legi tenorem mandati hoc facere ſaepiſſime recuſant, ſed tantum oſtendunt ſigilla, litera tamen clauſa praetenſa inhibitionis; et hoc maxime ad fruſtrandum judicium et impediendam juſtitiam inter partes.

40. Item, hujuſmodi mandatarii ſaepiſſime inhibent abſque aliqua citatione, ut ſic per calumniam proteletur negotium.

41. Item, quum aliquis citatur ſuper praetenſo contemptu, quamvis ad remotiorem partem provinciae Cantuar. et propter timorem contemptus comparet die et loco in citatorio aſſignato, et hoc non ſine magnis laboribus et expenſis; tamen ſic citare procurans, licet temere, ſive non comparuerit ſive comparuerit, et defecerit in probationibus, non condemnabitur in expenſis; et ſic contra juris aequitatem poena temere litigantium nullatenus habet locum.

42. Item, quum per aliquem ſuffraganeum ejuſdem provinciae vel ejus auctoritate proceditur contra aliquem "ex officio" ad correctionem animae, ubi inhibitio non deberet quoviſmodo concedi, idem ſic corrigend. aſſerens, cauſam contra ſe ad inſtantiam partis agitari, licet omnino conficte, impetrat inhibitionem, quod ſive ſit, ut ſuggeſtum eſt, ſive alias, non procedatur in cauſa ad fovendum materiam delinquend. et, ut experientia docet, etiam permanend. damnantur in peccatis.

43. Item, quanquam obtenta dimiſſione ad eandem curiam ut procedatur in cauſa, non obſtante inhibitione alias emanata, iterum inhibetur per eandem antiquam inhibitionem, mutatis tamen anno, menſe, et die per raſuram, et oportet, ut dicitur, obedire.

44. Inprimis, ſupplicant humiliter et devote praelati et clerus praedicti, quatenus omnia privilegia, libertates, et jura, et ſpecialiter in Magna Charta, et in ſtatuto "Circumſpecte agatis" contenta, ipſis praelatis et clero, ac praeceſſoribus, et praedeceſſoribus, eccleſiiſque et beneficiis eccleſiaſticis eorundem, necnon univerſitatibus clericorum per nobiles progenitores domini regis dudum conceſſa et confirmata, dignetur idem dominus rex pro ſe et haeredibus ſuis gratioſe et ſufficienter ratificare et confirmare; ac ſuper ratificatione et confirmatione hujuſmodi literas ſuas libere et ſine fine concedere, et fieri facere cum effectu.

45. Item ſupplicant iidem praelati et clerus domino regi praedicto, quatenus literas patentes domini Edwardi, regis Angliae a conqueſtu ſecundi, apud Eboracum 23. die menſis Novemb. anno regni ſui x. praelatis et clero dicti regni conceſſas, in quibus articuli praelatorum et cleri praedict. ſuper gravaminibus eis illatis, ac caeterae reſponſiones ad eoſdem articulos per eundem regem et concilium ſuum datae, plenius continentur, prout in rotulis cancellariae reperiri poterit de recordo, ratificare, approbare, et confirmare dignetur de ſua gratia ſpeciali.

46. Item, cum temporalia alicujus praelati ſeiſita fuerint in manum regis, aut iidem praelati per bona et catalla ſua diſtringi debeant ex aliqua cauſa de mandato regis, vigore brevis ſui, miniſtri regis decimas et alia emolumenta eccleſiarum menſae epiſcopali appropriatarum in hac parte nequiter violando, ſumunt; unde regiae benignitati complaceat gratioſe concedere, quod miniſtri ſui de dictis ſpiritual. de caetero ſe nullatenus intromittant.

47. Item, cum viri eccleſiaſtici beneficiati per proceſſum in curia regis fuerint, aut per bona et catalla ſua debeant ex quacunque cauſa aſtringi, miniſtri regis in utroque caſu decimas et oblationes, et alia emolumenta quaecunque, ad beneficia eorum ſpectantia, quanquam in ſolo eccleſiaſtico, et quanquam de manibus ſacerdotum, utpote bona et catalla temporalia, capere et diſtringere non verentur, libertatem eccleſiaſticam in hac (parte damnabiliter) infringendo. Supplicant igitur dicti praelati et clerus, quod rex dignetur concedere, quod miniſtri ſui de caetero libertatem ſuam hujuſmodi non attemptent (deſtruere).

48. Item in cauſis perjurii et defamationis, quum in foro eccleſiaſtico agitur duntaxat ad poenam canonicam imponend. ſi generalis prohibitio regia judici porrigitur, quamvis judex ille conſtare faciat ſub ſigillo ſuo in cancellaria regis de hujuſmodi cauſa, et quod procedatur tantummodo ad poenam canonicam ea occaſione infligendam, conſultatio regia denegatur. Unde perjurium incurrentibus et defamantibus grave imminet periculum morum, cum perjurium et defamatio hujuſmodi ſic perpetuo maneant impunita. Quare ſupplicant iidem praelati et clerus, ut rex dignetur gratioſe concedere, quod in hiis caſibus poterit conſultatio emanare.

49. Item, nonnulli timentes ſibi, ſeu etiam conjecturantes, quod in foro eccleſiaſtico ad inſtantiam partium, vel ex officio debeant conveniri, antequam ad judicium evocentur, impetrant prohibitiones regias in genere, quas judicibus porrigunt, ut eoſdem metu contemptus a futuris eorum proceſſibus faciant abſtinere, unde conſultationes reportare non poterunt, pro eo, quod in ea parte oſtendere nequeunt articulum, vel libellum. Cum autem prohibitionis hujuſmodi cauſa judices eccleſiaſtici

ſtici in cauſis ad forum eccleſiaſticum ſpectantibus, ad inſtantiam partium deinde criminoſi et in ſuarum animarum interitum remanent incorrecti; quare regiae benignitati complaceat gratioſe concedere, quod ſi regia prohibitio ſic emanet, poſſit judex eccleſiaſticus impetrantem hujuſmodi tam ad inſtantiam partis, quam ex officio, coram eo facere conveniri. Et poſtquam judex ſub ſigillo ſuo conſtare fecerit in cancellaria de hujuſmodi citatione, et quod contineat materiam ad forum eccleſiaſticum duntaxat ſpectantem, extunc vel regia conſultatio concedatur, aut poſſit idem judex in ea parte procedere, prohibitione hujuſmodi non obſtante.

50. Item contra judicem eccleſiaſticum in cauſa mere ſpirituali ad inſtantiam partium procedentem, breve regium, "Attachias" nuncupat. aliquoties impetratur, et demandatur executioni, antequam emanet prohibitio regia ſuperinde; unde ſupplicant dicti praelati et clerus dictus domino noſtro regi, quatenus concedere gratioſe dignetur, ut ante impetrationem prohibitionis regiae dictum breve de "Attachias" nullatenus concedatur.

51. Item, ſi fructus et proventus eccleſiarum alienigenis appropriatarum, pro eo, quod eccleſiis ipſis non faciunt debite deſerviri, per ordinarios locorum ſequeſtrari contigerit, prohibitio regia contra ordinarios illos emanat, ſed conſultatio omnino denegatur eiſdem. Et ſic impediuntur, quominus in ea parte valeant de aliquo remedio providere, ſicque eccleſiae memoratae debitis defraudentur obſequiis, in grave periculum animarum. Placeat igitur domino noſtro regi concedere, quod in illo caſu conſultatio regia concedatur.

52. Item, ſi perpetui vicarii eccleſiarum parochialium, de patronatu regis ratione prioratuum alienigenarum in manu ſua exiſtentium, pro augmentatione portionum ſuarum exilium in foro eccleſiaſtico proſequuntur, ſtatim prohibitiones regiae ad impediend. proſecutiones hujuſmodi porriguntur; et exinde conſultationes vicariis ſic proſequentibus denegantur omnino. Cujus praetextu hujuſmodi vicariae propter exilitatem earum quam ſaepius deſeruntur, et ſic eccleſiae illae divinis officiis penitus defraudantur. Unde ſupplicant dicti praelati et clerus, quatenus regiae benignitati complaceat gratioſe concedere, quod in ea parte conſultatio regia valeat emanare.

53. Item, quod cum quamplures cantariae infra regnum fundatae et dotatae fuerint in teſtamentis, et etiam inter vivos, necnon certi reditus ad inventionem luminarium, vel alium pium uſum eccleſiae, vel pauperum, quae praetextu non capacitatis nova ſubtilitate adinventa ſunt deſtructae, ac ſic veriſimiliter plures deſtrui continget in futurum; quod cantariae ipſae et reditus hujuſmodi, juxta pias voluntates defunctorum, ac alias ordinationes fundatorum in ea parte factas, reſtaurentur, et debite conſerventur, defectibus praedictis non obſtantibus. Illis tamen cantariis, terris, et tenementis, reditibus, et ſervitiis, ac advocationibus eccleſiarum praedictarum cantariis in dictis teſtamentis legatis, quae reges Angliae clarae memoriae Edwardus I. Edwardus II. et Edwardus III. ſeu aliquis eorum ſeiſierunt ſeu ſeiſivit in manus ſuas, per miniſtros ſuos, tanquam ſibi foris facta, virtute cujuſdam ſtatuti "De terris et tenementis ad manum mortuam non ponendis" editi, et quae praedicti reges ſeu aliquis eorum per chartas ſuas dederunt ſive dederit aliquibus domibus religioſis, de fundatione dictorum regum ſeu alicujus ipſorum in perpetuam eleemoſynam, ſive eccleſiis cathedr. ſive collegiatis duntaxat exceptis. Ita quod dictae cantariae per dictos reges ſeu aliquem ipſorum, ſic, ut praemittitur, dat. et conceſſae dictis religioſis domibus, ſive eccleſiis cathedr. ſeu collegiatis, juxta tenorem dictarum chartarum regiarum firmae et ſalvae ſemper permaneant in perpetuum, quacunque ordinatione in contrarium edita non obſtante.

54. Item, pro eo, quod prioratus alienigenae, et alia beneficia eccleſiaſtica, per alienigenas inimicos ab olim poſſeſſa, per laicos occupantur et traduntur eis ad firmam; religioſis excluſis in prioratibus illis, et eccleſiis eis appropriatis cultus divinus ſubtrahitur, et domus prioratuum eorundem, ac eccleſiae illae minantur ruinam; quare videtur expediens, quod prioratibus illis et aliis beneficiis eccleſiaſticis per locorum ordinarios ad praeſentationem regis ſeu patronorum de religioſis viris ejuſdem ordinis Anglicis provideatur, et aliis clericis ſecularibus reſervata regi portione ſive apporto ſuperioribus domibus extra regnum ſolvi antiquitus conſueto: ita quod ſolitus numerum religioſorum et ſecularium clericorum, qui in prioratibus illis altiſſimo famulari, ac alia onera eis incumbentia ſupportare valeant, inpoſterum habeatur.

55. Item, quamvis de conſuetudine regni Angliae clerici in omnibus caſibus, praeterquam in caſu proditionis, ſi fuerint indictati, et in curia ſeculari convicti, gaudere debeant privilegio clericali, et epiſcopali carceri mancipari; contingit tamen interdum, quod clerici ac etiam preſbyteri pro depopulatione agrorum et inſidiatione viarum malitioſe, etiamſi inde penitus immunes fuerint, indictantur; et cum ſuperinde in judicio ſeculari convicti fuerint, non epiſcopali carceri committuntur, ut privilegium clericale depoſcit, ſed ut laici ſuſpenduntur, contra conſuetudinem regni et eccleſiaſticam libertatem. Placeat igitur domino noſtro regi gratioſe concedere, quod dictum privilegium et conſuetudo regni praedicta inpoſterum obſervetur.

56. Item domini temporales et eorum officiales inhibent tenentibus ſuis ſub gravibus poenis pecuniariis, quod ad citationes ordinariorum in aliqua cauſa, etiam correctionis animae extra locum dominii ſui non veniant, aut compareant coram ordinariis antedictis. Unde regiae celſitudini ſupplicatur, quatenus per brevia ſua dominis temporalibus diſtricte prohibeatur, ne quicquam contra libertatem hujuſmodi attemptare praeſumant.

57. Item abbates et priores, exempti et non exempti, impetrant a rege per literas patentes exemptiones, quod non ſint deputati collectores decimarum, domino regi per clerum Angliae

 conceſſarum

conceſſarum, in praejudicium domini regis, ac tam ordinariorum, quam aliorum Angliae praelatorum: placeat igitur eidem domino noſtro regi concedere, quod tales exemptiones revocentur, et quod de caetero non concedantur.

58. Item conqueruntur praelati et clerus praedicti, quod viri eccleſiaſtici beneficiati et alii tam in eccleſiis cathedr. quam aliis quibuſcunque, ac in earum coemeteriis, etiam dum ſacris et divinis officiis intendunt, necnon indifferenter in locis aliis, dum ſacramentum euchariſtiae ad infirmos deferunt, praeſertim ſub colore cujuſdam validi clamoris "Houtheſe" vulgariter nuncupat. ſuper et contra eos malitioſe facti, arreſtantur, et ab ipſis eccleſiis ſeu coemeteriis et locis extrahuntur, et vinculati ducuntur in carcerem, contra eccleſiaſticam libertatem. Quare placeat domino regi concedere, quod in caſibus praedictis viri eccleſiaſtici nullo modo arreſtentur, ſeu capiantur.

59. Item ſpecialiter conqueruntur dicti praelati et clerus, quod viri eccleſiaſtici ad ſimplicem ſuggeſtionem cujuſcunque etiam falſiſſimam per miniſtros, mareſcallos domini regis, totiens quotiens ſic ſuggeritur, rapiuntur, et ſingulis vicibus, quibus ſic capti fuerint, nomine feodi dimidiam marcam ſolvere compelluntur, ubi laici unum groſſum in caſu hujuſmodi tantum ſolvunt, quodque ſic viri eccleſiaſtici non plus ſolvere compellantur, quam laici.

60. Item conqueruntur praelati et clerus memorati, quod vicecomites et eſchaetores regii ad monaſteria etiam ex pura et perpetua eleemoſyna per reges et regni proceres fundata etiam cum ſuis uxoribus in numero hominum et equorum nimium exceſſive annuatim venientes, ipſa monaſteria et beneficiatos in ſumptibus et alias nimis onerant et gravant, et nihilominus magnas pecuniarum ſummas indebite exigunt et extorquent. Placeat igitur domino noſtro regi per ſua brevia prohibere, et facere proclamari, quod ab hujuſmodi gravaminibus inpoſterum deſiſtant, ſub poena per dominum regem, et ſuum concilium limitanda.

61. Item conqueruntur ſaepedicti praelati et clerus, quod proviſores et emptores pro domo domini regis et aliorum procerum et magnatum, ut dicitur, deputati, beneficia et loca eccleſiaſtica, contra voluntatem eorum, ad quos pertinent, ſeu loca tenentia eorundem, ingrediuntur et occupant, habitanteſque ibidem et inventos arcent et expellunt, ac bona quaecunque inibi inventa capiunt, diſſipant, et abducunt carigia et bona aliorum virorum eccleſiaſticorum, in praejudicium et eccleſiaſticae libertatis laeſionem. Placeat domino regi prohibere, et facere proclamari, quod a praemiſſis abſtineant in futurum, ſub poena per ipſum regem et ſuum concilium limitanda.

62. Item petunt praelati et clerus praefati, quod ubi de penſione ab una eccleſia ſeu beneficio eccleſiaſtico alteri eccleſiae ſeu beneficio hujuſmodi debita cauſa coram judice eccleſiaſtico ventilatur, regia prohibitio minime concedatur; et ſi emanaverit, conſultatio regia plenarie concedatur, ac de hujuſmodi cauſa penſionis cognoſcat, et eam terminet judex eccleſiaſticus, et minime ſecularis, praeſertim cum ſic debeat et conſueverit fieri etiam ab antiquo.

63. Item cum cauſae ad forum et cognitionem eccleſiaſticam ſpectantes, ad forum ſeculare trahuntur, ac cognitio judicum eccleſiaſticorum in cauſis hujuſmodi per prohibitiones regias illicite impediatur, ſicque juriſdictionem eccleſiaſticam impedient; ſint majoris excommunicationis ſententia, ipſo facto damnati, involuti; quod obtenta conſultatione regia in cauſis memoratis, libere valeant judices eccleſiaſtici taliter delinquentes publice excommunicatos denunciare, ac alias pro hujuſmodi commiſſo canonice punire; et contra praemiſſa, breve "Attachias" nuncupat. nullatenus concedatur.

[De hac convocatione praelatorum et cleri provinciae Cantuar. quam Harpsfeld Hiſt. eccl. Angl. ſec. xv. c. ix. p. 618. ſynodum Cantuarienſem vocat, ita loquitur:]

"Quam ſynodum prior et capitulum, ut appellant, Cantuarienſe, abſente in exilio Thoma, indixerat: ad quam Henricus rex comites Northumbriae et Weſtmerlandiae miſit, non ut pecuniam aliquam a clero, ſed ut preces pro ipſius et regni ſalute poſtularet; qui profitebantur, nolle regem in pecuniis tribuendis eos premere, niſi ſumma reipubl. neceſſitas eas extorqueret; a quibus tamen poſtea ſolvendis nunquam ceſſatum eſt, ſive id propter cauſam commemoratam, ſive propter regis avaritiam acciderit.

Conteſtabantur vero commemorati comites, nolle regem cleri privilegia atque immunitam, imminuere, et diligentem poſiturum operates quo haereſes, quae jam in immenſum ſuccreverant, exſcinderentur. Eadem et in comitiis regni, quae tum habebantur, promiſit. In quibus regem Arundellius obteſtatus eſt, ut proviſiones abrogaret, per quas fiebat, ut docti et pii viri in academiis rerum victuſque inopia premerentur, ſtudiaque deferere cogerentur, cum opima interim beneficia indoctis et ambitioſis accreſcerent. Pollicitus eſt rex ſe eam rem ad curam ſuam revocaturum. Queſtus eſt in hac ſynodo clerus, quod valde premeretur tum a miniſtris regiis, tum a Romano pontifice. Et quaeſtor quidem pontificius venit ad ſynodum eam ob cauſam, voluitque ut clerus ea de re literas ad ſummum pontificem mitteret. Poſtulatum eſt inter alia, ut dies divo Georgio martyri ſacer, celebris et feſtus per totam Angliam ageretur, utque cautio diligentior haberetur, ne bona pauperum hoſpitiorum temere atque inconſulte in pauperum fraudem profunderentur; ne epiſcopi cauſas, quae ſacerdotium et matrimonium reſpicerent, cuiquam niſi doctis et juriſperitis crederent, ne iis, qui in adulterium reciderent, quive gravius aliquod peccatum, quodque publice notum eſſet, pecuniaria aliqua, ſed corporea ſolum poena coerceretur." Haec ille.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Bonifac. IX. 10.	Tho. Arundel 4.	1399.	Henric. IV. 1.

Bonifacii IX. bulla nullitatis tranſlationis dom. Thomae Arundel, archiepiſcopi Cantuar. ad eccleſiam S. Andreae. Ex reg. Arundel I. fol. 51. a.

Bonifacius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam. Dudum eccleſia S. Andreae tunc vacante, nos ven. fratrem noſtrum Tho. archiep. Cant. a vinculo, quo Cant. eccleſiae, cui tunc praeerat, tenebatur, de fratrum noſtrorum conſilio et apoſtolicae poteſtatis plenitudine abſolventes, ipſum ad dictam eccleſiam S. Andreae auctoritate apoſtolica duximus transferendum; et deinde de perſona ven. fratris noſtri Rogeri epiſcopi, tunc decani eccleſiae Ebor. eidem Cant. eccleſiae dicta auctoritate providimus, ipſumque illi praefecimus in archiepiſcopum et paſtorem. Verum quia poſtmodum pro parte ipſius Thomae archiep. qui tempore abſolutionis et tranſlationis hujuſmodi a Romana curia abſens erat, nobis extitit intimatum, quod ipſe ex certis rationabilibus cauſis hujuſmodi tranſlationi de ſe, ut praefertur, factae non conſenſerat, nec conſentire aliquatenus intendebat, prout nec intendit, ſed praediligebat et praediligit in eadem Cant. eccleſia remanere; nos ſuper praemiſſis providere volentes, praedicta auctoritate tenore praeſentium declaramus noſtrae intentionis non fuiſſe nec eſſe dom. Thomam transferre invitum; ac volumus, et eadem auctoritate decernimus, quod hujuſmodi abſolutio et tranſlatio nullius exiſtant roboris et momenti; quodque idem Thomas archiep. praefatam Cantuar. eccleſiam perinde regat et gubernet, acſi abſolutio et tranſlatio praedictae factae minime extitiſſent; necnon irritum et inane, quicquid occaſione praemiſſorum contra tenorem praeſentium a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel inpoſterum contigerit attentari. Nulli igitur omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae declarationis, voluntatis, et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et BB. Petri et Pauli, apoſt. ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud S. Petrum 14. cal. Novembr. pontificatus noſtri anno x.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Bonifac. IX. 11.	Tho. Arundel 4.	1399.	Henric. IV. 1.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. pro veneratione ſanctae Dei genitricis ad pulſationem in aurora ſicut ad pulſationem ignitegii. Ex reg. Braybrook London. fol. 255.

Thomas, permiſſione divina Cantuarien. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonien. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Dum levamus oculos in circuitu, et intentae perſpicacitatis acie contemplamur, qualiter verbum ſupernum, quod erat in principio apud Deum, elegit ſibi ſanctam et immaculatam ex clara ſtirpe regia virginem, in cujus utero, myſtico ſpiramine, veram carnem ſuſcipiens, ut damnationis ſententiam, quam per creatum hominem generis humani poſteritas incurriſſe videbatur, clemens filii increati bonitas aboleret; inter cultores vineae Domini Sabaoth Deo ſalutari noſtro pſallimus, profuſis in eo gaudiis ſolicite cogitantes, quod licet cuncti religionis chriſtianae populi tantam virginem, unde ſuſcepimus noſtrae redemptionis initia, unde primo dies ſanctificatus illuxit, qui nobis ſpem tribuit de ſalute, laudum extollerent vocibus, et ad ejus reverentiam traherentur, quae Dei filium, caeli regem, redemptorem et ſalvatorem gentium, beata virgo concepit, miniſtrans lucem populis ſub mortis caligine miſerabiliter obvolutis; nos quidem, veluti propriae ſuae haereditatis ſervuli, ac peculiaris dotis aſcriptitii, utpote communi comprobamur eloquio, vigilantius prae caeteris ipſius laudibus noſtrae decet devotionis molimina exhibere, quae nobis et noſtratibus hactenus ingenti pietate propitia fortitudinis noſtrae nationis potentiam, quaſi ubique diffuſam, per mundi climata victorioſo brachio terrere voluit caeteras nationes, et ſic ſuae protectionis clypeo noſtra undique munita poteſtas ſibi votiva ſubjectione, propinquas remotaſque provincias ſignis victricibus inclinabat, ſicque noſtra felicitas praeteritis aucta temporibus ſolummodo attribuitur ſuae mediationis auxilio, cui noviſſime temporibus iſtis merito etiam aſcribere poſſumus felicem liberationem noſtram, ſub manu potenti chriſtianiſſimi regis noſtri a luporum morſibus et faucibus beſtiarum, quae ſuper dorſum noſtrum ferculum felle mixtum praeparaverant et odio iniquo nos oderant, nobis pro dilectione noſtra ſtatuentes inſidias in obſcuro. Unde ut ipſa excelſa reſidens ante thronum divini culminis noſtrum omnium defenſatrix, ſingulorum magnificata laudibus, affluentis verba gratiae filiis adoptionis uberius exhibeat in agendis; ad ipſius domini noſtri regis ſpecialem rogatum fraternitati veſtrae firmiter injungendo mandamus, quatenus veſtrarum civitatis et dioeceſ. ac caeterorum ſuffraganeorum noſtrorum ſubditos dominam noſtram Dei genitricem Mariam, noſtramque patronam et ſemper protectricem in adverſis cauſis conſimili orationis et precis inſtinctu, ac conſuetae pulſationis forma, quibus ad ignitegii

tegii pulſationem devotio Chriſti fidelium venerari conſuevit, eandem, quae ante diem in aurora pulſatur, procuretis pari orationis et pulſationis modo, per vos et praefatos ſuffraganeos noſtros, ac veſtros, et eorum ſubditos, tam religioſos quam ſeculares, in veſtris et eorum monaſteriis, ac eccleſiis collegiatis et parochialibus ubique devotius honorare, ut patris aeterni clementiam ſic orando ſuppliciter dextera caeleſtis pietatis adveniat in protectionis et defenſionis ſubſidium ejuſdem domini noſtri regis, qui pro quietis optatae remedio, ac noſtro ſuccurſu a fluctuationibus tempeſtatum paratus eſt manus ad operas et plenis ſtudiis oculos ad vigilias deputare. Nos igitur ad tantae devotionis exercitium mentes fidelium cupientes propenſius excitare, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae Mariae virginis ſuae matris, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus Chriſti fidelibus per noſtras civitatem, dioec. et provinciam Cantuarien. ubilibet conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, et confeſſis, qui orationem dominicam, et quinquies ſalutationes angelicas in pulſatione matutinali dixerint mente pia, totiens quotiens, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Lambeth 10. die menſis Februarii, anno Domini M.CCC.XCIX. et noſtrae tranſlationis anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. II.	THO. ARUNDEL 4.	1400.	HENRIC. IV. I.

Revocatio Lollardi ſuper opinionibus erroneis. Ex reg. Arundel I. fol. 407. b.

THOMAS, etc. univerſis Chriſti fidelibus, ad quos praeſentes pervenerint literae, ſalutem, cum miſericordia, benedictione, et gratia ſalvatoris. Eccleſia militans divina diſpoſitione ſubſerviens ope vicaria triumphanti, odibiles Deo cum ſuis fautoribus et ſequacibus damnavit haereticos, facies habentes diverſas, ſeu caudas adinvicem colligatas, dum de vanitate conveniunt ad idipſum, qui velut colubri venefici [a], ac ſparſo peſtiferi ſemine gravis in agro dominico ſuccreſcit ex illo fructus amaritudinis, de flatu ſathanae incolis curae noſtrae, quae dolenter referimus, periculoſus anguſtiis et variis diſcriminibus turbativus; quia dum eorum craſſa temeritas non perpendit, quod ſicut nemo Spiritum Sanctum niſi intra eccleſiam accipit, ita Spiritus ipſe nil extra eccleſiam operatur, ut ſe cunctis evidenter oſtendat non habitare in cordibus eorum, qui ſuperbiae ſingularitatem ſecuti, a corporis Chriſti compage ſemetipſos abrumpunt, et per damnatas haereſes, et de novo confictos errores, velut hoſtes profanos nominis chriſtiani, et dignae excommunicationis ſententia involutos execrabiliter ſe dividunt a communi Chriſti fidelium, et univerſalis eccleſiae unitate, porterviter contemnentes claves, et ſacram illius ac inconſutilem tunicam Domini diffuere ſatagentes, alios in ſenſum reprobum et aeternae damnationis interitum ſecum trahunt. Quorum doloſitatis verſutia circumventus dilectus filius Johannes Beket, de parochia de Padeſwik, Londonienſis dioeceſeos, in eorum deteſtabiles [b] ſignacitatis haereſes et errores ſub culpandae caecitatis ignorantia prolapſus eos didicit, ac alios infective inſtruendo ipſos pertinaciter defenſavit, majoris excommunicationis ſententiam in ea parte proinde latam incurrens damnabiliter ipſo facto; ſed poſtea illo inſpirante, ſicut pie creditur, qui neminem vult perire, ad cor reverſus, et de propria ſalute recogitans, nonnullas concluſiones ſive aſſertiones haereticas et erroneas determinationi ſanctae matris eccleſiae repugnantes, per eum prius tentas, doctas, et de ſua ſcientia dogmatizatas, et publice praedicatas, quas ad majorem deteſtationem et notitiam earundem in ſchedula, praeſentibus annexa, pro magna parte ad ipſius petitionis inſtantiam deſcribi fecimus, coram nobis extitit ſpontanee, et lachrymabiliter confeſſatus, veniam et condignam poenitentiam petens devote et humiliter pro commiſſis, necnon abſolutionis beneficium ſibi impendi ab excommunicationis ſententia praelibata. Nos igitur more pii paſtoris vigilanti ſolertia cogitantes, quod magis ſuper uno peccatore agere volente poenitentiae dignos fructus, quam ſuper nonaginta novem, qui poenitentia non indigent, ſalvatoris ſententia, eſt gaudendum; ſic contritum et compunctum corde non refutavimus, ſed ad gratiam et miſericordiam recepimus poenitentem, ac ipſum a ſententia excommunicationis hujuſcemodi praedictis et aliis concluſionibus et aſſertionibus haereticis et erroneis, necnon perfidiam ſapientibus uſquequaque prius abrenunciatis, judicialiter coram nobis ipſum abſolvimus, in debita forma juris, et ſublata infamiae nota, ſi qua proinde reſperſus extitit, ipſum reſtituimus bonae famae, acſi ſuper hiis non fuiſſet infamatus, ſeu aliqualiter irretitus, quae veſtrae, et omnium, quorum intereſt, notitiae, deduci volumus per praeſentes ſigilli noſtri appenſione ſignatas. Dat. in manerio noſtro de Slyndon die decimo menſis Junii, etc.

[a] In Regiſtro hic aliquid deeſſe videtur.

[b] MS. ſic forte pro *ſupra citatas*.

Concluſiones

Concluſiones ſubſcriptas, et aſſertiones confeſſatas, ut praemittitur, reprobamus.

ASSERERE, quod preſbyter exiſtens in mortali peccato non conficit conſecrationem, nec baptizat.

Item aſſerere, quod regibus et ſecularibus poteſtatibus vel quibuſcunque, coercionem ſpiritualem vel temporalem habentibus, dum ſunt in mortali peccato, a ſubditis et ſubjectis nullatenus obediendum vel obtemperandum exiſtit.

Item aſſerere, quod actus carnalis ſive coitus extra matrimonium, ſecundum formam et obſervantiam eccleſiae contractum, eſt licitus et permiſſivus, ac jure divino fieri poteſt ſine periculo animae et peccato.

Item aſſerere, duliam et reverentiam cruci et ſanctorum imaginibus a Chriſti fidelibus nullatenus exhiberi.

Item aſſerere, quod chriſmatio et confirmatio puerorum aequaliter committitur ſimplici ſacerdoti, ſicut conſtituto in epiſcopali et pontificali dignitate.

Item aſſerere, quod preſbyteri et conſtituti in ſacris jure divino nubere poſſunt ſine periculo et peccato.

Item aſſerere, quod licitum eſt et etiam meritorium religioſis perſonis, utriuſque ſexus, et in quacunque religione approbata eorum libero arbitrio egredi religionem, et redire ad ſeculum, et ducere uxores; et e converſo, praeter et contra ordinationem eccleſiae, ac ſacrorum canonum inſtitutiones.

Item, informare et inſtruere pueros carnes comedere in die Sabbati, aſſerendo, hoc ſanum eſſe, ſine aliquo peccato et offenſa.

Item aſſerere, quod doctrina eorum et praedicatio magis eſt aedificatura et Deo placabilis, quam doctrina totius eccleſiae docta vel praedicata primitus a quocunque.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. II.	THO. ARUNDEL 4.	1400.	HENRIC. IV. I.

Converſio Lollardi a ſuis malis opinionibus. Ex reg. Arundel I. fol. 411. a.

THOMAS, permiſſione, etc. dilectis in Chriſto filiis, etc. ac omnibus et ſingulis rectoribus, etc. Eccleſia militans, quae notoria et manifeſta dijudicat, ſciſſuram patitur, ſi inconſutilem tunicam Domini haeretica et ſerpentina deceptio divideret, ſeu calliditate nociva deciperet innocentes; unde vigilantius ſolicitudo paſtoralis debet intendere, ut colubres, qui columbas decipiunt, a finibus juſtorum pie vivere volentium, ne lege juſtificata ſua communio infectiva reddatur, [perdat] funditus et expellat: et dum peſtiferos invadentes gregem noſtrum proſequebamur aculeis ſtricti juris, in humiliato et compuncto corde, ſicut nobis aſſeruit, ad noſtram inter caeteros acceſſit praeſentiam portitor iſtarum, Johannes dictus Seynonus, de parochia de Dounton, Lincoln. dioeceſeos; et diverſas haereſes et damnabiles errores ſe tenuiſſe, ſcripſiſſe, et dogmatizaſſe, coram nobis extitit humiliter confeſſatus; volens, ſicut dixit, plangere mala commiſſa, et iterum non committere ſic plangenda; quos haereſes et errores hujuſcemodi pro parte ſpecificatos in ſchedula hiis annexa, quibus primitus fuerat irretitus, necnon omnem haereſim et errorem in die ſancti Alphegi glorioſi martyris, patroni noſtri, intra miſſarum ſolennia, quae in eccleſia noſtra Cantuarienſi ob Dei et ipſius honorem, ſicut decuit, agebamus, coram clero et populo tunc ibidem in copioſa multitudine congregatis, ſub forma, quae ſequitur, fecimus abjurare:

In nomine ſanctae et individuae Trinitatis, Patris, Filii, et Spiritus Sancti. Ego Johannes Seynonus, de parochia de Dounton, Lincoln. dioeceſ. in diverſas et damnatas ac reprobatas haereſes et errores multa temeritate prolapſus, nonnullas haereſes et errores, et praecipue hic ſcriptos, fidei orthodoxae repugnantes, diabolico inſtinctu tenui, communicavi, ſcripſi, dogmatizavi, et publice defenſavi, quas ac omnem haereſim et errorem ex certa ſcientia et ſpontanea voluntate damno, revoco, abjuro, et anathematizo, ac pro damnatis, revocatis, abjuratis, et anathematizatis habere volo. Juro inſuper coram vobis, reverendiſſime pater, domino Thoma, qui permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus eſtis, ad haec ſancta Dei evangelia, quod nunquam, me ſciente, haereſim vel errorem, aut articulum, concluſionem, vel opinionem, orthodoxae fidei aut determinationi ſanctae matris eccleſiae repugnantes, tenebo, docebo, communicabo, ſcribam, dogmatizabo, vel defenſabo publice vel occulte; aut talia tenentes, docentes, praedicantes, vel communicantes occultabo, fovebo, nec directe aut indirecte in aliquo defenſabo, ſeu eis aut eorum doctrinis et opinionibus adhaerebo, ſed eos et eorum quemlibet ad eorum correctionem ſeu damnationem proſequar juxta poſſe; et ſi, quod abſit, in aliquam haereſim aut errorem damnatum vel opinionem ſeu articulum hujuſcemodi contra determinationem eccleſiae et praeſens juramentum meum relapſus fuero, volo et peto me tanquam haereticum manifeſtum et notorium ſine quacunque ſpe veniae condemnari, et ſuper hoc excuſationi, ac foro et privilegio quibuſcunque, mihi forſitan competentibus ſeu competituris expreſſe renuncio in hiis ſcriptis, etc. Et in confirmationem praemiſſorum, ne relinqueretur locus fraudi, ipſum in fine miſſae praedictae prius confeſſum propriis manibus communicavimus, hoc petentem devotius et inſtantius; eidem pro modo culpae ad tempus talem poenitentiam injungendo, quod abjurationem hujuſcemodi, ubi et quoties opus fuerit, bona fide procuraret et faceret publicari,

cari, ac haereſes et errores in ſchedula hic deſcriptas, ubi eas praedicavit primitus, docuit vel tenebat, revocaret penitus cum effectu, et ſe abſtineret de caetero ab omni labe et communione mortifera Lollardorum; vobis firmiter injungentes, quatenus ipſum recipiatis et vocetis vice noſtra ad hujuſmodi poenitentiam peragendam, et ipſum, ſic agentem, velut reſtitutum integritati ſtatus et famae tractetis benigne, et foveatis humiliter poenitentem.

Iſti ſunt articuli haereſes et errores continentes, ac contra fidem ſanctae matris eccleſiae et ejus determinationem per Johannem Seynonum, Lincoln. dioec. nuper tenti et dogmatizati, et jam reprobati et abjurati.

Inprimis praedictus Johannes dixit et aſſeruit, quod officium ſanctae crucis ordinatum per totam eccleſiam celebratum continet idololatriam.

Item dixit et aſſeruit, quod omnes, qui ſignaculum ſanctae crucis venerantur et adorant, idololatriam committunt, et idololatrae reputantur.

Item dixit aſſeruitque, non veram carnem et ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti in ſacramento altaris, poſt verba ſacramentalia rite prolata, exiſtere.

Item dixit et aſſeruit, ſacramentum altaris panem ſacramentalem exiſtere non habentem vitam, ſed tantum ad memoriam paſſionis Chriſti inſtitutum.

Item dixit et aſſeruit, quod corpus Chriſti, quod ſumitur de altari, eſt figura corporis Chriſti tantum, dum panis et vinum extra videntur.

Item dixit et aſſeruit, quod decretum noſtrum ac praelatorum, et cleri provinciae noſtrae Cantuarienſis in ultima convocatione noſtra, una cum conſenſu domini noſtri regis, ac procerum, et nobilium ultimi parliamenti contra haereticum in civitate Londonienſi nuper combuſtum, fuit inſufficiens ad mutandum propoſitum ipſius Johannis, quin ſubſtantia panis materialis exiſtit in ſacramento altaris, ſicut et ante, nulla mutatione facta in natura panis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. II.	THO. ARUNDEL 4.	1400.	HENRIC. IV. 2.

Conteſtatio litis inter epiſcopum Exon. et archiepiſcopum Cant. de probatione teſtamentorum. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 40.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, quod anno ab incarnatione Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae milleſimo quadringenteſimo, indictione octava, pontific. ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Bonifacii, div. prov. papae ix. anno undecimo, menſis Junii die 9. in manerio reverendi in Chriſto patris et domini, dom. Edmundi, Dei gratia Exon. epiſcopi, "Criditon" vulgariter nuncupato, in mei notarii et teſtium ſubſcriptorum praeſentia perſonaliter conſtitutus, idem reverendus in Chriſto pater et dominus, dom. Edmundus, Dei gratia Exon. epiſcopus, dilectos ſibi in Chriſto Willelmum Wykes, et Johannem Caſtell, clericos Ebor. Coven. et Lich. dioec. conjunctim et diviſim, ac quemlibet eorum in ſolidum, ita quod non ſit melior conditio occupantis, ſive quod unus eorum inceperit, alter et alius proſequi valeat, mediare, finire, ſuos veros legitimos procuratores, negotiorum geſtores, et nuncios ſpeciales citra revocationem aliorum procuratorum ſuorum, per ipſum antea conſtitutorum, ordinavit, fecit, et conſtituit tunc ibidem, deditque et conceſſit eiſdem procuratoribus ſuis et eorum cuilibet pro ſe diviſim et in ſolidum, poteſtatem generalem et mandatum ſpeciale pro ſe et nomine ſuo, ac eccleſiae, civitatis, et dioec. Exon. clerique et populi earundem, in quibuſcunque cauſis et negotiis ipſum dominum epiſcopum, ac dignitatem, aut juriſdictionem ſuam epiſcopalem, ſeu eccleſiam ſuam Exon. qualitercunque tangentibus, motis, ſeu movendis, provocandi et appellandi, provocationes et appellationes intimandi, et notificandi appellatos, petendi et recipiendi, ac quodlibet genus liciti ſacramenti in cauſam ſuam praeſtandi, alium vel alios procuratorem, vel procuratores, loco eorum et ipſorum cuilibet ſubſtituendi, ſubſtitutum ſeu ſubſtituendum revocandi, procuratoriſque officium reaſſumendi, quotiens et quando ſibi, vel eorum alicui videbitur expedire; omniaque alia et ſingula faciendi, exercendi, et expediendi, quae in praemiſſis vel eorum aliquo neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, etiamſi in ſe mandatum magis exigant ſpeciale: pro eiſdem vero procuratoribus ſuis, et eorum quolibet ſubſtituto, et ſubſtituendo ab eiſdem, vel eorum aliquo, idem dominus epiſcopus mihi notario publico nomine et vice omnium, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, ſolenniter ſtipulanti et recipienti, ratum et gratum et firmum perpetuo habitur. quicquid dicti procuratores ſui fecerint, ſive eorum aliquis fecerit in praemiſſis, vel in aliquo praemiſſorum, ſub hypotheca et obligatione omnium bonorum ſuorum: et expoſuit cautionem. Acta ſunt haec, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatus, menſe, die, et loco praedictis, praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris, magiſtris Richardo Hales, in legibus licentiato, Willelmo Langeton, et domino Richardo Aldryngton, canonicis eccleſiae collegiatae ſanctae crucis Criditon, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter, et rogatis. Et ego Richardus Tytteſbury, clericus Exon. dioec. publicus auctoritate apoſtolica notarius, praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, agerentur et fierent, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, una cum praenominatis teſtibus praeſens perſonaliter interſui, eaque ſic fieri vidi,

vidi, et audivi, et aliunde occupatus per alium ſcribi feci, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis conſuetis ſignavi rogatus, et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium praemiſſorum; et ſubſequenter eodem die in eccleſia collegiata ſanctae crucis Criditon in mei notarii publici, et teſtium ſubſcriptorum praeſentia perſonaliter conſtitutus Johannes Caſtell, procurator dicti reverendi patris Edmundi, Exon. epiſcopi, quandam appellationem in ſcriptis redactam, nomine procuratoris dicti reverendi patris fecit, legit, et interpoſuit, ac tactis ſacroſanctis evangeliis proteſtabatur et juravit ſub hac forma verborum:

In Dei nomine, Amen. Coram vobis auctentica perſona, notario publico, et teſtibus fide dignis, hic praeſentibus, ego Johannes Caſtell, procurator et procuratorio nomine venerabilis in Chriſto patris et domini, dom. Edmundi, Dei gratia Exon. epiſcopi, dico, allego, et in hiis ſcripts propono, quod idem venerabilis pater dominus Edmundus, Exon. epiſcopus, fuit, et eſt dictum epiſcopatum Exon. cum omnibus ſuis juribus et pertinentiis univerſis canonice aſſecutus, ipſumque ſic aſſecutum per non modica tempora poſſedit pacifice et quiete; quodque tam de jure communi, quam etiam de conſuetudine antiqua laudabili in civitate et dioec. Exon. uſitata, obſervata, et legitime in hac parte praeſcripta, examinatio et inſinuatio teſtamentorum ſeu ultimarum voluntatum quorumcunque beneficiatorum et nobilium perſonarum, dictarum civitatis et dioec. viſitatione Exon. epiſcopi ordinaria, quotienſcunque et quandocunque exercita ibidem pendente inexpleta in eiſdem civitate et dioec. ſeu earum altera decedentium, etiamſi iidem beneficiati vel nobiles perſonae aut alii ſubditi ſupradicti bona in diverſis dioeceſibus Cant. provinciae, de quibus teſtari poterant tempore mortis ſuae, obtineant, ipſorumque teſtamentorum approbatio et ultimarum voluntatum ſuarum tuitio, necnon earundem beneficiatorum et nobilium perſonarum et aliorum ſupradictorum intra civitatem et dioec. Exon. aut extra ubicunque in Cantuar. provincia decedentium executoribus, quos in ſuis ultimis deputaverint eulogiis, adminiſtrationis bonorum ſuorum omnium mobilium in civitate vel dioec. Exon. memorat. ubicunque exiſtentium commiſſio, aut ſi ab inteſtato beneficiati nobiles perſonae, aut alii ſupranominati temporibus praelibatis, diem ſuum clauſerint extremum, bonorum ſuorum mobilium hujuſmodi, quae ipſos tempore mortis eorum in civitate et dioec. memoratis obtinere contigerit, diſpoſitio ſive adminiſtratio, ſeu adminiſtrationis hujuſmodi, quibus de jure vel conſuetudine id agendum, ipſorumque animarum ſaluti plus eſſe expediens proſpexerit, commiſſio calculi quoque, computi, ſeu rationum ipſorum executorum aut bonorum adminiſtratorum, ab officio dicti venerabilis patris receptis hujuſmodi calculis etiam reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Cant. archiepiſcopi, qui pro tempore fuerit, licentia, voluntate, niſu, aut placentia quibuſcunque minime expectatis, dimiſſio et totalis ac finalis liberatio, ad expedienda et exercenda inſuper omnia ſupradicta in civitate et dioec. memoratis officialium et commiſſariorum generalium poſitio, conſtitutio, et praefectio ad Exon. epiſcopum, qui pro tempore fuerit, ſolum et in ſolidum, dum cum ipſius negligentia in hac parte merito notari non poſſit, et nullatenus ad reverendiſſimum in Chriſto patrem Cantuar. archiepiſcopum, ſalva ipſius reverentia, aut quemvis alium, auctoritate ſedis apoſtolicae duntaxat excepta, pertinuerunt, pertinet, et pertinere debent, pertinuit, pertinet, et pertinere debet, quodlibet eorum ſimiliter in futurum, fuerunt quoque praeceſſores et praedeceſſores ejuſdem venerabilis patris domini Edmundi, Exon. epiſcopi, omnes et ſinguli, qui pro tempore extiterant, a tempore et per tempus, cujus contrarii memoria hominum non exiſtit; ac dictus dominus Edmundus Exon. epiſcopus, dominus meus, toto tempore ſuo extitit et permanſit in poſſeſſione, ſeu quaſi, juris exercendi, faciendi, et expediendi omnia et ſingula praemiſſa, modo, et tempore, quibus praefertur; praemiſſaque omnia et ſingula exercuerunt et fecerunt, exercuit et fecit, exercereque et facere exerceri per alios conſueverunt et conſuevit eorum quilibet, per tempora praelibata, ſcientibus etiam et tolerantibus Cantuar. archiepiſcopis omnibus et ſingulis, qui hactenus fuerunt, et etiam reverendiſſimo patre et domino, dom. Thoma, nunc Cantuar. archiepiſcopo, pro tempore ſuo uſque ad tempus gravaminum ſubſcriptorum, reverendis in Chriſto patribus Cantuar. archiepiſcopis, qui fuerint, ac ipſo domino Thoma, qui nunc eſt, archiepiſcopo pro eorum temporibus ſucceſſive, juxta omnem poſſeſſionem, ſeu quaſi, omnium praemiſſorum, exiſtentibus toto tempore ſupradicto. Quae omnia et ſingula fuerunt a tempore, et per tempus, cujus contrarii memoria hominum non exiſtit, et ſunt in praeſenti adeo publica, manifeſta, et notoria, quod nulla poſſunt tergiverſatione celari, in civitate et dioec. praelibatis. Reverendus in Chriſto pater et dominus, dom. Thomas, permiſſione divina nunc Cantuar. archiepiſcopus, aſſerens tamen minus veraciter, ſalva reverentia tanti patris, examinationem, inſinuationem, approbationem teſtamentorum quorumcunque teſtatorum defunctorum, habentium a tempore mortis ſuae bona, de quibus teſtari poterunt in diverſis dioec. ſuae Cantuar. provinciae, commiſſionem quoque adminiſtrationis bonorum hujuſmodi teſtamenta concernentium, ac calculi, computi, ſive rationum adminiſtrationis hujuſmodi auditionem, et finalem liberationem ab eadem, necnon diſpoſitionem, ſive adminiſtrationis commiſſionem bonorum quorumcunque in dicta provincia Cantuar. ab inteſtato decedentium, bona in diverſis dioeceſibus, ut praemittitur, obtinentium, ad ipſum ſolum et in ſolidum, et non ad alium ſibi inferiorem judicem praeſertim, neque ad ipſum dominum Exon. epiſcopum, quotiens ſibi placuerit, quamvis idem dominus meus Exon. epiſcopus, in praemiſſis exequendis, nullatenus

3 negligens

negligens extiterit quomodolibet vel remiſſus, ad ipſum archiepiſcopum Cant. pertinere, cum non pertineant; atque ea occaſione attendens idem reverendus pater dominus Thomas archiepiſcopus Cantuar. ut aſſerit, quod nonnulli bona hujuſmodi, ut praemittitur, obtinentes, ab hac luce indies ſubtrahuntur, ad admittendum et recipiendum probationes teſtamentorum perſonarum hujuſmodi infra civitatem ſeu dioec. Exon praedictas decedentium, hujuſmodique teſtamenta inſinuand. et approband. ac adminiſtrationem omnium bonorum hujuſmodi teſtantium, ſeu aliorum ab inteſtato decedentium, ubicunque in provincia ſua Cantuar. exiſtentium, executoribus in teſtamentis hujuſmodi nominatis, ſeu aliis juxta juris exigentiam praetenſ. committend. et bona praedicta auctoritate ſua ſequeſtrand. et ſequeſtrari demandand. calculum quoque ſive computum adminiſtratorum bonorum hujuſmodi audiend. ac de et ſuper adminiſtratione ſua hujuſmodi eis acquietantias concedend. cum nec ipſa, nec eorum aliqua ad ipſum, ſed ad Exon. epiſcopum pertineant, ut praefertur, cuidam magiſtro Johanni Cheyne, canonicum eccleſiae Exon. ſe dicenti, vices ſuas praetenſas commiſit, et mandavit, ac ipſum commiſſarium ſuum et officialem generalem in praemiſſis, in dictis civitate et dioec. Exon. conſtituit perperam et injuſte, ac gravamina gravaminibus accumulando, per literas ſuas injurioſas quibuſcunque judicibus inferioribus eo ſibi, etiamſi pontificali fulgerent dignitate, nec quicquam contra praemiſſa, per eum ex abrupto et voluntarie, ut praefertur, commiſſa et demandata attemptarent, aut facerent aliqualiter attemptari, per praefatum magiſtrum Johannem, miniſtrum ſuum et commiſſarium praetenſum inhiberi praecepit, et mandavit injuſte; ſicque et alias eundem venerabilem patrem dominum meum Edmundum, Exon. epiſcopum, in praemiſſis ſuis juribus omnibus et ſingulis, et circa ea moleſtavit, inquietavit, et perturbavit, moleſtat, inquietat, et perturbat, ac moleſtari, inquietari, et perturbari mandavit, et fecit, ac alias multipliciter impedivit, impedit, fecit, et facit, quominus idem dominus meus, Exon. epiſcopus, pacifica poſſeſſione ſua hujuſmodi, vel quaſi, in praemiſſis libere poſſit gaudere, ut deberet, in ejuſdem venerabilis patris domini Edmundi, Exon. epiſcopi, et eccleſiae ſuae Exon. praejudicium non modicum et gravamen. Unde ego procurator praedictus, ſentiens, dictum venerabilem patrem dominum meum Exon. epiſcopum, et me ipſius nomine ex praemiſſis gravaminibus omnibus et ſingulis, et eorum quolibet indebite praegravari, ab eiſdem gravaminibus omnibus et ſingulis ac propterea et eorum quodlibet, et quae ex hiis colligi poſſunt, ad ſacroſanctam ſedem apoſtolicam, et dominum noſtrum papam directe nomine procuratorio, pro eodem venerabili patre domino meo Exon. epiſcopo, et ſibi adhaerentibus, et adhaerere volentibus quomodolibet in futurum, palam et publice in hiis ſcriptis provoco, et apoſtolos peto primo, ſecundo, et tertio, inſtanter, inſtantius, et inſtantiſſime in nomine, quo ſupra, dari, fieri, et liberari cum effectu, ſubjiciens eundem venerabilem patrem dominum meum praedictum, et me ipſius nomine, necnon ſuae ſtatum eccleſiae, civitatis, et dioec. ſuarum praedictarum, clerique et populi earundem, omneſque eidem vener. patri domino meo praedicto adhaerentes adhaerereque volentes in futurum, protectioni, tuitioni, et defenſioni domini noſtri papae, et ſedis apoſtolicae ſupradictae. Et juro ad haec ſancta Dei evangelia, per me corporaliter tacta, quod infra novem dies prox. praeteritos de gravaminibus antedictis et eorum quolibet eidem domino meo et mihi ipſius nomine primo certitudinaliter innotuit, et non ante, et quod idem dominus meus neſcit, nec ego ſcio, ubi dictus dominus meus poteſt, vel ego poſſum habere copiam ipſius reverendi patris domini Thomae Cantuar. archiepiſcopi, a quo vel ad quem eſt, ut praemittitur, appellatum ad tute et ſecure notificandum ſibi, vel eorum alteri praeſentem appellationem, vel ad petendum apoſtolos ab eodem reverendo patre Cantuar. archiepiſcopo, infra terminum juris ad hoc limitatum; quamvis idem dominus meus et ego diligentias noſtras in hac parte de jure requiſitas adhiberemus. Sic Deus me adjuvet, et haec ſancta Dei evangelia. Ac propterea hanc appellationem coram vobis, auctentica perſona, notario publico, et teſtibus fide dignis, interpono, et apoſtolos peto, ut ſupra; ipſam quoque et omnia in hujuſmodi appellatione contenta intimo et notifico, necnon ad veſtram et quorumcunque aliorum, quorum incurrerit notitiam, in quantum poſſum, deduco; proteſtans palam et expreſſe, nomine dicti domini mei, me velle hanc appellationem corrigere, et emendare, eidemque addere et detrahere ab eadem, pro loco et tempore opportunis, prout mihi et dicto domino meo melius videbitur expedire, juxta juris conſilium peritorum, juris beneficio in omnibus ſemper ſalvo.

Et ego Richardus Tytteſbury, clericus Exon. dioec. publicus auctoritate apoſtolica notarius, dictae appellationis facturae, lecturaeque, ac interpoſitioni ejuſdem, necnon apoſtolorum petitionibus, juramenti quoque procuratoris praedicti proteſtationi, ac caeteris omnibus et ſingulis ſupraſcriptis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis agerentur, et fierent, una cum teſtibus praenominatis praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi, ac aliis occupatus negotiis per alium ſcribi feci, hicque me propria manu ſubſcripſi, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, nec non praeſens publicum inſtrumentum ſigno meo conſueto ſignavi, in fidem et teſtimonium praemiſſorum, per praefatum procuratorem, ad hoc ſpecialiter requiſitus.

Haec

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 11.	THO. ARUNDEL 4.	1400.	HENRIC. IV. 2.

Haec ſunt feſta ab omnibus operibus tenenda per conſtitutionem Thomae Arundel Cantuarienſis archiepiſcopi. Ex MS. Cott. Claudius A. 2. fol. 152. b.

¶ IN menſe Januarii. Circumciſio Domini. Epiphania Domini.

Item, feſtum illius ſancti, in cujus honore eccleſia dedicatur. Feſtum dedicationis eccleſiae.

¶ Menſe Februario. Purificatio beatae Mariae. Feſtum S. Matthiae apoſtoli.

¶ Menſe Martii. Annunciatio beatae Mariae. Paſcha, cum tribus diebus ſequentibus.

¶ Menſe Aprilis. S. Marci evangeliſtae.

¶ Menſe Maii. Apoſtolorum Philippi et Jacobi. Inventio S. crucis. S. Auguſtini primi Anglorum apoſtoli. Aſcenſio Domini. Dies Pentecoſtes, cum tribus diebus ſequentibus.

¶ Menſe Junii. S. Winefridae. Nativitas S. Johannis Baptiſtae. Apoſtolorum Petri et Pauli.

¶ Menſe Julii. Tranſlatio S. Thomae martyris. S. Mariae Magdalenae. S. Jacobi apoſtoli. Sanctae Annae matris Mariae.

¶ Menſe Auguſti. S. Laurentii martyris. Aſſumptio beatae Mariae. S. Bartholomaei apoſtoli.

¶ Menſe Septembris. Nativitas beatae Mariae. Exaltatio S. crucis. S. Matthaei apoſtoli. S. Michaelis archangeli.

¶ Menſe Octobris. S. Lucae evangeliſtae. Apoſtolorum Simonis et Judae.

¶ Menſe Novembris. Feſtum Omnium Sanctorum. Commemoratio Animarum. S. Katharinae virginis. S. Andraei apoſtoli.

¶ Menſe Decembris. S. Nicolai. Conceptio beatae Mariae. S. Thomae apoſtoli. Nativitas Domini. S. Stephani martyris. S. Johannis apoſtoli et evangeliſtae. Sanctorum innocentium. S. Thomae martyris. S. Ceddae epiſcopi. S. Gregorii martyris.

Modus procedendi contra haereticos in parliamento ſtabilitus. Ex rot. parl. de anno 2. Henr. IV. n. 48.

Petitio cleri contra haereticos.

EXCELLENTISSIMO ac gratioſiſſimo principi domino noſtro regi. Supplicatur ex parte veſtrorum humilium oratorum praelatorum et cleri regni veſtri Angliae, quod cum fides catholica ſuper Chriſtum fundata, et per apoſtolos ſuos et eccleſiam ſacroſanctam ſufficienter determinata, declarata, et approbata, per bonos ac ſanctos et nobiliſſimos progenitores et anteceſſores veſtros in dicto regno inter omnia regna mundi hactenus extiterit devotius obſervata, et eccleſia Anglicana per praedictos inclytiſſimos progenitores et anteceſſores veſtros ad honorem Dei et totius regni praedicti laudabiliter dotata, et in ſuis juribus et libertatibus ſuſtentata, abſque hoc, quod dicta fides ſeu dicta eccleſia per aliquas doctrinas perverſas vel opiniones iniquas, haereticas, vel erroneas laeſa fuerat, vel graviter oppreſſa, ſeu etiam perturbata; nihilominus diverſi perfidi et perverſi cujuſdam novae ſectae de dicta fide, ſacramentis eccleſiae, et auctoritate ejuſdem damnabiliter ſentientes, et contra legem divinam et eccleſiaſticam praedicationis officium temere uſurpantes, diverſas novas doctrinas et opiniones iniquas, haereticas, et erroneas, eidem fidei ac ſanctis determinationibus eccleſiae ſacroſanctae contrarias, perverſe et malitioſe, infra dictum regnum, in diverſis locis, ſub ſimulatae ſanctitatis colore, praedicant et docent hiis diebus, publice et occulte, ac de hujuſmodi ſecta, nefandiſque doctrinis et opinionibus conventiculas et confoederationes illicitas faciunt, ſcholas tenent et exercent, libros conficiunt atque ſcribunt, populum nequiter inſtruunt et informant, et ad ſeditionem ſeu inſurrectionem excitant, quantum poſſunt, et magnas diſſenſiones et diviſiones in populo faciunt, et alia diverſa enormia, auditui horrenda, indies perpetrant et committunt, in dictae fidei catholicae et doctrinae eccleſiae ſacroſanctae ſubverſionem, divinique cultus diminutionem, ac etiam in deſtructionem ſtatus, jurium, et libertatum dictae eccleſiae Anglicanae; per quas quidem ſectam, falſaſque et nefandas praedicationes, doctrinas, et opiniones dictorum perfidorum et perverſorum, nedum maximum periculum animarum, verum etiam quamplura alia damna, ſcandala, et pericula eidem regno, quod abſit, poterunt evenire, niſi in hac parte per regiam majeſtatem uberius et celerius ſuccurratur, praeſertim cum dioeceſani dicti regni per ſuam juriſdictionem ſpiritualem dictos perfidos et perverſos abſque auxilio dictae veſtrae regiae majeſtatis ſufficienter corrigere nequeant, nec ipſorum malitiam refraenare, pro eo quod dicti perfidi et perverſi de dioeceſi in dioeceſim ſe transferunt, et coram dictis dioeceſanis comparere diffugiunt, ipſoſque dioeceſanos et ſuam juriſdictionem ſpiritualem, ac claves eccleſiae et cenſuras eccleſiaſticas deſpiciunt penitus et contemnunt, et ſic ſuas nefandas praedicationes et doctrinas indies continuant et exercent, ad omnem juris et rationis ordinem atque regimen penitus deſtruend. Quatenus praemiſſa ac dictorum inclytiſſimorum progenitorum et anteceſſorum veſtrorum laudabilia veſtigia gratioſe conſiderantes, dignetur veſtra regia celſitudo, pro conſervatione dictae fidei catholicae, et ſuſtentatione dicti cultus divini, ac etiam pro ſalvatione ſtatus, jurium, et libertatum dictae

eccleſiae

eccleſiae Anglicanae, ad Dei laudem, veſtrique meritum, et totius regni praedicti proſperitatem et honorem, et pro hujuſmodi diſſenſionibus, diviſionibus, damnis, ſcandalis, et periculis evitandis, ſuper novitatibus et exceſſibus praedictis in praeſenti parliamento veſtro providere de remedio opportuno, ita ſi placeat, quod nullus de caetero infra dictum regnum ſeu alia dominia veſtrae regiae majeſtati ſubjecta, ſub gravi poena, per dictam regiam majeſtatem, ex aſſenſu magnatum, et aliorum procerum, in dicto parliamento exiſtentium, ordinanda, praedicare praeſumat, publice vel occulte, abſque licentia dioeceſani petita primitus et obtenta, curatis in ſuis propriis eccleſiis et perſonis hactenus privilegiatis, ac aliis a jure canonico conceſſis duntaxat exceptis; nec quod aliquis de caetero ſub certa poena in dicto parliamento ſimiliter ordinanda, aliquid praedicet, doceat, teneat, vel informet, clam vel palam, aut aliquem librum conficiat ſeu ſcribat contrarium fidei catholicae ſeu determinationi eccleſiae ſacroſanctae, nec de hujuſmodi ſecta, nefandiſque doctrinis et opinionibus conventiculas aliquas faciat, vel ſcholas teneat vel exerceat quoviſmodo; ac etiam quod nullus inpoſterum ſub certa poena ſimiliter in praeſenti parliamento ordinanda, alicui ſic praedicanti, aut tales vel conſimiles conventiculas facienti, ſeu ſcholas tenenti vel exercenti, aut talem librum facienti ſeu ſcribenti, vel populum ſic docenti, informanti, vel excitanti, quomodolibet faveat, nec ipſorum aliquem manuteneat aliqualiter vel ſuſtentet. Et ſi quae perſonae, cujuſcunque ſexus, ſtatus, vel conditionis exiſtant, poſt ordinationem veſtram hujuſmodi in dicto parliamento veſtro factam, contra ipſam in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum fecerit vel attemptaverit, fecerint vel attemptaverint, tunc loci dioeceſanus in ſua dioeceſi ipſam perſonam in hac parte diffamatam, vel evidenter ſuſpectam, ſeu ipſas perſonas ſic diffamatas vel ſuſpectas, et ipſarum quamlibet, poſſit auctoritate dictae ordinationis veſtrae in praeſenti parliamento ſic faciendae, facere arreſtari, et ſub ſalva cuſtodia in ſuis carceribus detineri, quouſque de articulis eis impoſitis in hac parte canonice ſe purgaverit vel purgaverint, vel hujuſmodi nefandas ſectam, praedicationes, doctrinas, et opiniones haereticas et erroneas abjuraverit vel abjuraverint, prout jura eccleſiaſtica exigunt et requirunt. Ita quod dictus dioeceſanus per ſe vel per commiſſarios ſuos, contra hujuſmodi perſonas ſic arreſtatas, et ſub cuſtodia remanentes, ad omnem juris effectum, publice et judicialiter procedat, et negotium hujuſmodi infra tres menſes poſt dictam arreſtationem, impedimento legitimo ceſſante, terminet juxta canonicas ſanctiones. Et ſi quis, vel quae ſuper dictis criminibus et exceſſibus, vel aliquo eorundem diffamatus ſeu diffamata, inde ſententialiter convictus fuerit ſeu convicta, et hujuſmodi nefandas doctrinas, opiniones, ſcholas, et informationes haereticas vel erroneas abjurare recuſaverit, aut per loci dioeceſanum ſeu commiſſarios ſuos, poſt abjurationem per ipſum ſeu per ipſam factam pronunciatus ſeu pronunciata fuerit, relapſus ſeu relapſa, tunc miniſtri veſtri in comitatu illo, per vos in ordinatione veſtra praedicta ad hoc ſpecialiter aſſignandi, in ſententiis dicti dioeceſani vel dictorum commiſſariorum contra hujuſmodi perſonas in hac parte proferend. perſonaliter ſint praeſentes, cum ſuper hoc per dictum dioeceſanum vel dictos commiſſarios fuerint requiſiti, et dictas perſonas poſt hujuſmodi ſententias prolatas recipiant, et ulterius agant quod eis incumbit in ea parte, ne hujuſmodi nefandae doctrinae et opiniones haereticae et erroneae, vel ipſarum auctores et fautores in dicto regno, contra fidem catholicam, religionem chriſtianam, et determinationem eccleſiae ſacroſanctae, quod abſit, ſuſtententur, ſeu quomodolibet tolerentur.

Item, quod omnes et ſinguli, aliquos libros ſeu aliquas ſcripturas de hujuſmodi nefandis doctrinis et opinionibus habentes, omnes hujuſmodi libros et ſcripturas loci dioeceſano infra certum terminum, et ſub certa poena per regiam majeſtatem in dicto parliamento ordinanda, liberent cum effectu.

RESPONS. Quas quidem petitiones praelatorum et cleri ſuperius expreſſatas dominus noſter rex, de conſenſu magnatum et aliorum procerum regni ſui, in praeſenti parliamento exiſtentium, conceſſit, et in omnibus et ſingulis juxta formam et effectum earundem ordinavit et ſtatuit de caetero firmiter obſervari; adjiciens ulterius in hac parte, quodſi in aliquo caſu in dictis petitionibus expreſſatis * aliqua perſona contra ordinationem et ſtatutum ſuum hujuſmodi attemptaverit, et inde coram loci dioeceſano ſeu commiſſariis ſuis canonice convicta fuerit, tunc idem dioeceſanus dictam perſonam ſic convictam pro modo culpae, et ſecundum quantitatem delicti poſſit in ſuis carceribus facere cuſtodiri, prout et quamdiu diſcretioni ſuae videbitur expedire. Ac ulterius eandem perſonam, praeterquam in caſibus, quibus ſecundum canonicas ſanctiones relinqui debeat curiae ſeculari, ad finem pecuniarium domino regi ſolvendum ponere, prout hujuſmodi finis eidem dioeceſano pro modo culpae et qualitate delicti competens videatur. In quo caſu idem dioeceſanus per literas ſuas patentes, ipſius ſigillo ſigillatas, de hujuſmodi fine ipſum regem in ſcaccario ſuo certiorare tenebitur, ad effectum quod hujuſmodi finis de bonis ejuſdem perſonae ſic convictae, auctoritate regis, ad opus ſuum exigi poterit et levari. Et quoad libros et ſcripturas, in quibus hujuſmodi haereſes aut errores continentur, ordinatum eſt, quod infra quadraginta dies a tempore proclamationis, ordinationis, et ſtatuti praedictorum, omnes perſonae, quae hujuſmodi libros et ſcripturas habent, loci dioeceſano illos liberent ſeu liberari faciant realiter cum effectu; quodſi non fecerint, et ſuper hoc coram loci dioeceſano aut commiſſariis ſuis convincantur, tunc contra eos ad poenam carceris et finem etiam pecuniarium dicto domino regi ſolvendum in forma ſuperius expreſſata, per dictum loci dioeceſanum,

* *F. expreſſato.*

3

num, ſimiliter procedatur; adjiciens inſuper, quodſi aliqua perſona infra dicta regnum et dominia, ſuper dictis nefandis praedicationibus, doctrinis, opinionibus, ſcholis, et informationibus haereticis et erroneis, vel aliqua eorundem, ſententialiter coram loci dioeceſano vel commiſſariis ſuis convicta fuerit, et hujuſmodi nefandas praedicationes, doctrinas, opiniones, ſcholas, et informationes abjurare recuſaverit, aut per loci dioeceſanum, vel commiſſarios ſuos, poſt abjurationem per eandem perſonam factam, pronunciata fuerit relapſa, ita quod ſecundum canonicas ſanctiones relinqui debeat curiae ſeculari, ſuper quo credatur loci dioeceſano ſeu commiſſariis ſuis in hac parte, tunc vicecomes comitatus illius loci, et major et vicecomites, ſeu vicecomes aut major et ballivi civitatis, villae vel burgi ejuſdem comitatus dicto dioeceſano magis propinqui, in ſententiis per dictum dioeceſanum aut commiſſarios ſuos contra perſonas hujuſmodi et ipſarum quamlibet proferend. cum ad hoc per dictum dioeceſanum vel commiſſarios ejuſdem fuerint requiſiti, perſonaliter ſint praeſentes, et perſonas illas, et quamlibet earundem poſt hujuſmodi ſententias prolatas recipiant, et eaſdem coram populo in eminenti loco comburi faciant, ut hujuſmodi punitio metum incutiat mentibus aliorum. In quibus omnibus et ſingulis praemiſſis vicecomites, majores, et ballivi dictorum comitatuum, civitatum, villarum, et burgorum praedictorum dicto dioeceſano et commiſſariis ſuis ſint intendentes, auxiliantes etiam, et faventes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 5.	1400.	HENRIC. IV. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. in craſtino Converſionis S. Pauli, viz. 26 die menſis Januarii, in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Arundel. II. fol. 178. ſeq.

PERLECTO mandato domini archiepiſcopi Cantuar. et certificatorio domini epiſcopi Londinenſis, ac examinatis procuratoriis, comparuerunt 29. die menſis Januarii in domo capitulari S. Pauli coram dicto rever. patre domino Thoma, Cantuar. archiepiſcopo, reverendi patres London. Lincoln. Elien. Hereforden. Exon. Sarum, Meneven. Aſſaven. Bangor. Roffen. et Landaven. epiſcopi, ac abſentium epiſcoporum procuratores, nonnullique decani et priores eccleſiarum cathedr. archidiaconi etiam, abbates, et priores, ac alii praelati, exempti et non exempti, ac procuratores capitulorum eccleſiarum cathedr. et cleri provinciae antedictae ad hoc vocat. quibus omnibus et ſingulis in eadem domo capitulari tunc praeſentibus, dictus reverendiſſimus pater cauſas et negotia celebrationis ſui concilii provincialis (convocationis cleri vulgariter nuncupat.) viz. pro defectibus ejuſdem provinciae tam in clero, quam in populo juxta juris exigentiam canonice reformandis, et praeſertim ad inquirendum de et ſuper erroribus et haereſibus nonnullorum preſbyterorum, clericorum, et laicorum, qui ſuas privatas conventiculas et congregationes in locis privatis et abſconditis infra dictam provinciam Cantuar. prout aſſerebatur, faciunt; ac inibi ſuas praedicationes et diſputationes, ſapientes haereſes et errores, etiam ſuper ſacramento altaris faciunt et diſceptant, in periculum animarum ſuarum, ac aliorum chriſtianorum pernicioſum ac perverſum exemplum, et fidei orthodoxae praejudicium non modicum et gravamen: ſub quorum praetextu corda ſimplicium poterunt de facili haeſitare de fide, immo damnabiliter cadere in errorem, ac fidei chriſtianae fundamentum in eorum mentibus vacillare, taliter intimavit, et pro parte, ut dixit, expoſuit tunc ibidem. Et facta hujuſmodi negotiorum expoſitione incontinenti eiſdem die et loco, coram dicto rever. patre, et concilio ſuo provinciali praedicto, honorabiles viri dominus Henricus Percy, comes Northumbriae, et Thomas Herpyngham, camerarius excellentiſſimi principis domini Henrici IV. regis Angliae et Franciae, et Thomas Northbury, domicellus ex parte dicti regis, ac nonnullorum procerum et nobilium regni Angliae, in parliamento ipſius regis apud Weſtmon. tunc ſpecialiter miſſi, praeſentiam ſuam de licentia dicti rever. patris exhibuerunt, et perſonaliter ſteterunt et intimarunt eidem rever. patri, et confratribus ſuis, ac toti congregationi praelatorum et cleri hujuſmodi tunc praeſentium, inter caetera, de haereſibus et erroribus ſic modo generali, in dicto regno Angliae in fidei catholicae deſtructionem et chriſtianorum confuſionem non modicam, niſi citius ſuccurratur, per nonnullos tam clericos, ut dixerunt, quam laicos doctis, praedicatis, et tentis, ac conventiculis privatis in ea parte factis; ſupplicantes quatenus ad deſtructionem hujuſmodi errorum et haereſium, ſic pullulantium, ne deterius inde contingat, per dictum dom. archiepiſcopum, ac alios praelatos et clerum remedium congruum juxta juris exigentiam apponeretur; et delinquentes hujuſmodi ſecundum ipſorum demerita canonice et publice puniantur; et promiſerunt in ea parte, ſi neceſſe fuerit, regiam protectionem et defenſionem in omnibus favorabiliter inclinat. Commendaverunt etiam ipſum dominum regem et ſtatum ſuum ipſorum praelatorum et cleri piis orationum ſuffragiis, ac defenſionem et ſalvationem regni ſui ipſorum neceſſario in dicta convocatione concedendo ſubſidio opportune ſupportandas. Ac deinde dictus rever. pater dom. archiepiſcopus ſupradictus, habito aliquali tractatu cum confratribus ſuis, praefatis nunciis ſuis miſſis reſpondebat, dicens: Ego et confratres mei, ac totus clerus hic prae-

ſens,

ſens regraciamus domino noſtro regi, de bono zelo, quem erga nos in ſingulis eccleſiae Anglicanae utilitatem et honeſtatem concernentibus, et praeſertim circa fidei orthodoxae defenſionem hucuſque exhibuit, et etiam exhibebit, ut ſperamus, in futurum; et quantum ad praemiſſa, nobis ex parte ipſius domini noſtri regis intimata, habito inde conſilio noſtro in communi ſuper eiſdem et aliis, annuente altiſſimo, remedium debitum, quatenus in nobis eſt, apponere curabimus et apponemus cum effectu. Ac ſubſequenter quaſi incontinenti, dictus rever. pater dominus archiepiſcopus, quia ipſum et confratres ſuos, ut dixit, circa parliamentum praedictum neceſſario impediri contingeret, hujuſmodi concilium provinciale et convocationem cleri cum ſingulis emergentibus et dependentibus uſque in diem Sabbati prox. poſt feſtum S. Scholaſticae virginis prox. futurum, continuavit tunc ibidem.

Adveniente vero dicto die Sabbati, viz. 12. die menſis Februarii, dictus rever. pater dominus archiepiſcopus Cant. in praeſentia concilii ſui provincialis, in dicta domo capitulari congregati, contra quendam dominum Will. Sawtre, alias dict. Chatrys, capellanum praetenſum, perſonaliter tunc ibidem de mandato domini comparentem objecit, quod idem dominus Will. nonnullas concluſiones haereticas et erroneas coram vener. patre domino Henrico, Dei grat. Norwicen. epiſcopo, quondam renunciavit et abjuravit, ac poſt et citra abjurationem hujuſmodi eaſdem concluſiones ſeu etiam conſimiles fidei orthodoxae repugnantes tenuit, docuit, et praedicavit publice et occulte, in animae ſuae grave periculum, et aliorum exemplum perniciosum; ac deinde hujuſmodi concluſiones per ipſum dominum Willelmum citra renunciationem praedictam tentas et praedicatas, ut dicebatur, tunc ibidem in quadam ſchedula deſcriptas, eidem domino Willelmo veraciter de verbo ad verbum per mag. Robertum Hallum, dicti reverendiſſimi patris cancellarium, perlegi fecit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum.

Articuli objecti Willelmo Sawtre.

Dominus Will. Chatrys, alias dictus Sawtre, capellanus parochialis ſanctae Sythe virginis London. tenet concluſiones ſubſcriptas publice et occulte.

1. Inprimis, quod non vult adorare crucem, in qua Chriſtus paſſus eſt, ſed ſolum Chriſtum paſſum in cruce.

2. Item, quod magis vellet adorare regem temporalem, quam crucem ligneam praedictam.

3. Item, quod vult magis honorare corpora ſanctorum, quam veram crucem Chriſti, in qua Chriſtus pependit; hoc dato, quod vera crux eſſet coram eo.

4. Item, quod vult potius adorare hominem vere confeſſum et contritum, quam crucem Chriſti.

5. Item, quod tenetur magis adorare hominem, quem ſcit praedeſtinatum, quam aliquem angelum Dei.

6. Item, quod ſi aliquis voverit viſitare limina apoſtolorum Petri et Pauli, vel peregre proficiſci ad tumbam S. Thomae vel alibi, pro beneficio temporali obtinendo, non tenetur votum hujuſmodi implere, ſed poteſt expenſas voti diſtribuere in eleemoſynas pauperum.

7. Item, quod quilibet preſbyter et etiam diaconus magis tenetur praedicare verbum Dei, quam dicere horas canonicas.

8. Item, quod poſt prolationem verborum ſacramentalium corporis Chriſti, remanet panis ejuſdem naturae ſicut ante, nec deſinit eſſe panis.

Quibus quidem concluſionibus ſive articulis ſic perlectis, dictus rever. pater petiit per dictum dominum Willelmum reſponderi. Idem vero Will. petiit copiam hujuſmodi articulorum ſive concluſionum, et terminum competentem ad reſpondendum eiſdem. Et tunc praefatus dominus archiepiſcopus copiam hujuſmodi articulorum ſive concluſionum eidem domino Willelmo tradi mandavit, et liberari fecit tunc ibidem, ac diem Jovis prox. futurum ad deliberand. et reſpondendum eidem aſſignavit.

Quo quidem die Jovis adveniente, mag. Nicolaus Riſheton, cauſarum et negotiorum audientiae praefati rever. patris domini archiepiſcopi auditor, praedictam convocationem cum ſuis emergentibus, dependentibus, et connexis, uſque in diem craſtinum ad horam octavam, ante prandium, de mandato ipſius rever. patris in parliamento Weſtmon. tunc exiſtentis, continuavit. Adveniente vero die craſtina, viz. die Veneris in domo capitulari praedicta, praefatus dominus Will. Sawtre coram praedicto rever. patre et concilio ſuo provinciali, tunc ibidem congregato, perſonaliter comparens, quandam ſchedulam, reſponſiones ad certos articulos ſive concluſiones, alias ſibi, ut praemittitur, per ipſum rever. patrem objectos et liberatos, in ſe continentem, exhibuit; et eidem domino archiepiſcopo pro reſponſione ſua in ea parte, ut dixit, tradidit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum.

Reſponſ. W. Sawtre ad articulos.

Ego Willelmus Sawtre, preſbyter indignus, dico et reſpondeo, quod non volo nec intendo crucem, in qua Chriſtus paſſus eſt, adorare, ſed ſolum Chriſtum paſſum in cruce; ſic intelligendo, quod nolo crucem materialem, propter groſſam materiam corporalem adorare; volo tamen ipſam adorare, tanquam ſignum recordativum et memoriale paſſionis Chriſti, adoratione vicaria. Et volo magis adorare regem temporalem, quam crucem ligneam praedictam, quantum ad materiam in ſe. Volo etiam magis honorare corpora ſanctorum, quam veram crucem Chriſti, in qua Chriſtus pependit, hoc dato, quod vera crux eſſet coram me, quantum ad materiam in ſe. Item, volo potius adorare hominem vere confeſſum et contritum, quam crucem, in qua Chriſtus pependit, quantum ad materiam corporalem. Et etiam teneor et volo magis adorare hominem, quem ſcio praedeſtinatum, vere confeſſum et contritum, quam angelum

angelum Dei; quantum ad hoc, quod homo eſt ejuſdem naturae cum humanitate Chriſti, non ſic angelus beatus; volo tamen adorare utrumque conformiter voluntati divinae. Item, quod ſi aliquis vovit viſitare limina apoſtolorum Petri et Pauli, vel peregre proficiſci ad tumbam S. Thomae, vel alibi, pro beneficio temporali obtinendo; non tenetur votum hujuſmodi implere ſimpliciter, de neceſſitate ſalutis aeternae; ſed poteſt expenſas diſtribuere in eleemoſynas pauperum, ex conſilio ſui ſuperioris prudenti, ut ſuppono. Item, dico, quod diaconus et quilibet preſbyter magis tenetur praedicare verbum Dei, quam dicere horas canonicas, ſecundum primam ordinationem eccleſiae. Item de ſacramento altaris interrogatus, dico, quod poſt prolationem verborum ſacramentalium corporis Chriſti remanet panis, quem frangimus, et panis cum corpore Chriſti; nec definit eſſe panis ſimpliciter, ſed remanet ſanctus, verus, et panis vitae; et credo illud eſſe verum corpus Chriſti poſt prolationem verborum ſacramentalium.

Quibus reſponſionibus per vener. virum mag. Robertum Hallum, cancellarium domini tunc ibidem perlectis, dictus rever. pater dom. Thomas, Cant. archiepiſcopus, quaeſivit a dicto domino Willelmo, utrum ipſe praefatos haereſes et errores ſibi, ut praemittitur, objectos alias coram reverendo patre domino Henrico, epiſcopo Norwicenſi abjuraſſet, ſeu tales concluſiones ſive articulos revocaſſet, vel renunciaſſet eiſdem? qui dixit et affirmavit quod non. Et conſequenter immediate omiſſis omnibus aliis articulis, concluſionibus, et reſponſionibus ſupraſcriptis, dictus rever. pater dom. archiepiſcopus interrogavit eundem dominum Will. Sawtre ſpecialiter ſuper ſacramento altaris: primo, viz. utrum in ſacramento altaris, poſt prolationem verborum ſacramentalium remanet verus panis materialis, vel non? Ad quam quidem interrogationem idem dominus Will. quaſi vacillando, reſpondit dicens, ſe illud neſcire; dixit tamen quod ibi eſt verus panis, quia panis vitae, qui de caelo deſcendit. Deinde dominus interrogavit ipſum Willelmum, utrum in ſacramento altaris poſt verba ſacramentalia a preſbytero rite prolata, remanet idem panis, qui ante, vel non? Et ad ipſam quaeſtionem praedictus Willelmus quaſi conſimiliter reſpondebat, ſicut prius, dicens, quod ibidem fuit panis ſanctus, panis verus, et panis vitae, qui etc. Poſtea vero dictus rever. pater quaeſivit ab eodem, utrum ille panis materialis ante conſecrationem poſt verba ſacramentalia a preſbytero rite prolata, tranſmutatur a natura panis in verum corpus Chriſti? Ad quam quaeſtionem dictus dominus Will. dixit, ſe hanc materiam neſcire. Et tunc idem rev. pater dom. archiepiſcopus aſſignavit eidem domino Willelmo terminum ad deliberand. et plenius reſpondendum in craſtino; et convocationem hujuſmodi in craſtinum etiam continuavit tunc ibidem.

Quo quidem craſtino, viz. 19. die menſis Februar. adveniente, praefatus rever. pater dominus archiep. Cant. in dicta domo capitulari S. Pauli London. coram concilio ſuo provinciali tunc ibidem congregato, praefatum dominum Will. Sawtre pariter tunc praeſentem, de et ſuper ſacramento altaris ſpecialiter, ſicut ante, interrogavit, et examinavit; idemque dominus Will. quaſi conſimiliter, ſicut prius, reſpondebat. Et deinde inter caetera dictus rev. pater petiit ab eodem Will. ſi ille panis materialis ſuper altari poſt verba ſacramentalia a preſbytero rite prolata, tranſubſtantiatur in verum corpus Chriſti? Et idem dixit, ſe hoc non intelligere. Poſtea dominus interrogavit, numquid ille panis materialis, albus, et rotundus ad ſacramentum corporis Chriſti ſuper altare aptus et diſpoſitus, concurrentibus omnibus et ſingulis, quae requiruntur, virtute verborum ſacramentalium a preſbytero rite prolatorum, tranſubſtantiatur in verum corpus Chriſti, et definit eſſe panis ſimpliciter? Dictus vero dominus Willelmus ad hujuſmodi interrogationem, quaſi deridendo, reſpondit dicens, ſe hoc neſcire. Ac conſequenter dominus interrogavit ipſum Willelmum, utrum vellet ſtare determinationi eccleſiae, quae ponit, quod in ſacramento altaris poſt conſecrationem a preſbytero rite factam, non remanet idem panis in natura, qui ante, ſed definit eſſe panis ſimpliciter?

Ad ipſam interrogationem dictus dom. Willelmus dixit, quod vellet ſtare determinationi eccleſiae, ubi talis determinatio non eſſet divinae voluntati contraria. Et tunc interrogatus finaliter, quid ſentiret de et ſuper ſacramento altaris, dixit et aſſeruit; quod poſt conſecrationem a preſbytero rite factam, remanet verus panis, et idem panis, qui ante. Et iſta examinatio ſuper ſacramento altaris duravit ab hora octava ipſius diei, uſque ad horam xi. vel circiter, adeo quod interim praefatus Will. aliter noluit reſpondere, nec ſuper ſacramento altaris informationem catholicam recipere, juxta inſtitutionem eccleſiae et fidei chriſtianae. Unde praefatus rever. pater dom. Thomas Cant. archiepiſcopus, de conſilio et aſſenſu totius concilii ſui tunc praeſentis, ſententiam ſuam in ſcriptis per honorabilem virum mag. Rob. Hallum, organum vocis ſuae, contra eundem dom. Will. Sawtre praeſentem perſonaliter, et errores ſuos et haereſes revocare recuſantem, ſed eoſdem pertinaciter defendentem, tulit et promulgavit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum.

Pronunciatio dom. Will. Sawtre pro haeretico.

In Dei nomine, Amen. Nos Thomas, perm. div. Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, auctoritate Dei omnipotentis, et beatorum Petri et Pauli, ac eccleſiae ſacroſanctae et noſtra, pro tribunali ſedentes, et habentes prae oculis ſolum Deum, de confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum in praeſenti concilio provinciali nobis aſſiſtentium, et totius cleri conſilio et aſſenſu per hanc noſtram ſententiam definitivam te Willelmum Sawtre, alias Chatrys, capellanum praetenſum, coram nobis perſonaliter comparentem,

tem, in et ſuper crimine haereſis judicialiter et legitime convictum haereticum, et tanquam haereticum puniendum, pronunciamus, decernimus, et declaramus in hiis ſcriptis. Qua quidem ſententia ſic lecta, praefatus rever. pater dom. archiepiſcopus Cantuar. continuavit hujuſmodi provinciale concilium uſque in diem Mercurii tunc proxime futurum.

Ipſo vero die Mercurii, viz. 23. die dicti menſis Februar. adveniente, ven. pater dominus Henricus, epiſc. Norwicen. juxta mandatum ejuſdem domini archiepiſcopi Cant. quendam proceſſum ipſius ſigillo ſigillatum et clauſum, per quendam familiarem ſuum in concilio hujuſmodi praeſentem, praedicto domino Will. Sawtre praeſentavit, et fidem hujuſmodi ſigillo per teſtes fide dignos impoſuit. Cujus tenor ſequitur, et eſt talis:

Memorandum, quod die ultima menſis Aprilis, A. D. M. CCC. XCIX. indict. vii. pontificatus domini Bonifacii papae IX. anno x. in quadam camera infra manerium reverendi patris et domini, dom. Henrici, Dei gratia Norwicenſis epiſcopi, apud Southelmham, ubi cuſtoditur regiſtrum dicti patris, ante horam nonam dicti diei, et poſt horam nonam ejuſdem diei, in quadam capella infra dictum manerium ſituata, ac primo die menſis Maii extunc proxime ſequent. in praefata camera dominus Willelmus Chatrys, capellanus parochialis eccleſiae S. Margaretae villae Lenum et Tylney, comparuit coram reverendo patre Henr. epiſcopo Norwicenſi, praeſentibus magiſtris Joh. de Derlyngton, archidiacono Norwic. decretorum doctore, fratre Waltero Dyſſe, et Joh. Rykynghale, ſacrae paginae profeſſoribus, ac Willelmo Carleton, U. J. doctore, necnon Will. Fryſeby, et Hugone Brydham, notariis publicis, et publice aſſeruit, et tenuit concluſiones infraſcriptas.

1. Inprimis dicit, quod non vult crucem, in qua Chriſtus paſſus eſt, adorare; ſed Chriſtum ſolum paſſum in cruce.

2. Item dicit, quod vult magis adorare regem temporalem, quam crucem ligneam praedictam.

3. Item dicit, quod vult magis honorare corpora ſanctorum, quam veram crucem Chriſti, in qua Chriſtus pependit; hoc dato, quod vera crux eſſet coram eo.

4. Item dicit, quod diaconus, et quilibet preſbyter, magis tenetur praedicare verbum Dei, quam dicere matutinas, et alias horas canonicas.

5. Item dicit, ſe multis diebus omiſiſſe matutinas, et alias horas canonicas, exiſtentem in ſanitate, propter diverſas occupationes, viz. audiendo confeſſiones, et inſiſtendo aliis precibus, ac propter ſtudium, et illis diebus miſſas celebraſſe; et dicit ulterius, quod preſbyter taliter occupatus in confeſſionibus, orationibus, ſeu ſtudio non tenetur dicere matutinas, et alias horas canonicas.

6. Item dicit, quodſi aliquis vovit peregre proficiſci ad tumbam S. Thomae Cantuar. vel alibi pro aliquo beneficio temporali obtinendo, utputa pro liberatione infirmitatis, vel ſalvatione bonorum temporalium, vel hujuſmodi; non tenetur implere illud votum, ſed expenſas voti diſtribuere in eleemoſynas pauperum.

7. Item dicit, quod ſaepius mutavit talia vota auctoritate ſacerdotali ſine auctoritate dioeceſani.

8. Item dicit, quod poſt prolationem verborum ſacramentalium corporis Chriſti remanet panis ejuſdem naturae, quae fuit prius, cum corpore Chriſti, nec deſinit eſſe panis.

9. Item dicit, quod vult potius adorare hominem vere confeſſum et contritum, quam crucem, in qua Chriſtus pependit.

10. Item dicit, quod vult et tenetur magis adorare hominem vere confeſſum et contritum, quam aliquem angelum Dei. Praemiſſa omnia et ſingula dicit praefatus Willelmus, ut aſſerit, cum matura deliberatione.

Poſtmodum vero die 30. menſis Maii, A. D. indictione, et pontificatus praedictis, in praefata capella infra manerium dicti rever. patris Henrici, Norwicen. epiſcopi, ſituat. apud Southelmham, ſupradictus dom. Willelmus revocavit dictas concluſiones omnes et ſingulas, et renunciavit eiſdem; errores ſuos et haereſes hujuſmodi corrigendo, et abjuravit, tactis ſacroſanctis evangeliis coram praefato rever. patre Henrico, Norwic. epiſcopo, dictas concluſiones omnes et ſingulas, et ulterius juravit, quod de caetero concluſiones praedictas nunquam praedicaret, aſſereret, ſeu teneret, palam vel occulte; et quod pronunciaret juxta aſſignationem dicti rever. patris concluſiones praedictas fore erroneas et haereſes, etc. ut infra declaratur in eccleſiis parochialibus de Lenum et Tylney, et in aliis locis, ad arbitrium dicti patris; et juravit etiam quod ſtaret ordinationi dicti patris in praemiſſis, praeſentibus diſcretis viris mag. Nicolao Riſſheton, auditore palatii apoſtolici in curia Romana, fratre Will. Dyſſe, et Joh. Rykynghale, doctoribus in theologia, Will. Carleton, U. J. doctore, Will. Fryſeby, Hugone Brydham, et Gregorio Strode, notariis publicis, et aliis quampluribus.

Reſponſio ad praemiſſa.

1. Inprimis, quantum ad primam concluſionem, quod non vult adorare crucem, etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

2. Item quantum ad ſecundum articulum, quod vult magis adorare regem temporalem, etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

3. Item quantum ad iii. articulum, quod vult magis honorare corpora ſanctorum etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

4. Item quantum ad iv. articulum, quod diaconus et quilibet preſbyter etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

5. Item quantum ad v. articulum, quod dicit ſe omiſiſſe matutinas etc. fatetur ſe erraſſe et deliquiſſe, et ſubmittit ſe.

6. Item quantum ad vi. articulum, quodſi aliquis peregre proficiſci etc. dicit, quod quis magis

magis tenetur implere votum; et fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

7. Item quantum ad vii. articulum, quod ſaepius mutavit vota etc. fatetur ſe erraſſe, et ſubmittit ſe.

8. Item quantum ad viii. articulum, quod poſt prolationem verborum ſacramental. etc. fatetur quod haereſis eſt; et dicit, quod ille panis tranſubſtantiatur in corpus Chriſti poſt prolationem verborum ſacramentalium, et deſinit eſſe panis ejuſdem naturae.

9. Item quantum ad ix. articulum, quod vult potius adorare hominem etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, ac ſubmittit ſe.

10. Item quantum ad x. articulum, quod vult potius adorare hominem, quam angelum Dei etc. fatetur ſe erraſſe, et articulum fore erroneum, et ſubmittit ſe.

Subſequente vero die 25. menſis Maii, anno ſupradicto, in coemeterio capellae S. Jacobi, infra villam Lenum, praedictus Willelmus, coram praefato rev. patre, ac clero et populo dictae villae Lenum circumſtantibus, publice declaravit in lingua materna concluſiones ſupradictas fore erroneas, et haereſes, prout in quadam ſchedula continebatur. Et poſtmodum die 26. menſis Maii, A. D. ſupradicto, in eccleſia hoſpitalis S. Johannis dictae villae Lenum, ſupradictus dom. Willelmus, coram dicto rever. patre pro tribunali ſedente, juravit tactis ſacroſanctis evangeliis, quod nunquam de caetero praedicaret, palam vel publice, concluſiones ſupradictas, nec confeſſiones aliquorum ſubditorum ſuorum dictae Norwic. dioeceſ. audiret infra dictam dioec. ſine licentia ſpeciali dicti rever. patris, etc. Praeſentibus rev. in Chriſto patre, fratre Johanne, Smernien. archiepiſcopo, ac magiſtris Joh. Rykynghale, ſacrae paginae profeſſore, Will. Carleton, utriuſque juris doctore, ac Thoma Bulton, official. libertatis villae Lenum ſupradictae, et aliis quamplurimis, etc.

Tenor ſchedulae ſupradictae.

1. I ſey that this article is fals and erroneye, and by fals information y held it, the whiche y renounſe and aſke foryevenes ther of, and ſey that it is a precious relyke, and that I ſchall holde it, whyle that y live: and that I ſwere here.

2. I ſey that this article is fals and erroneye, and by fals information y held it, the whiche I renounſe and aſke foryevenes ther of, and ſey that it is a precious relyke, and that I ſchall holde it, whyle that y live: and that I ſwere here.

3. I ſey that this article is fals and erroneye, and by fals information y held it, the whiche I renounſe and aſke foryeveneſs ther of, and ſey that it is a precious relyke, and that I ſchall holde it, whyle that y live: and that I ſwere here.

4. I know welle that I erred wronfullyche by fals information, for I wote welle, that a deken or a preſte is more holde to ſeye his matynes and his oures, than to preche for ther to he is bounden by ryght; wher for y ſubmitte me, "ut ſupra."

5. Tochant that article I knowe welle, that y erred by fals information, wher for I aſke foryevenes.

6. I ſey that that opinion is fals and erroneye, and by fals information y helde it, for a man is holden to holde his avowe.

7. To this article y ſey that y dyd it by autorite of preſtehode, wher thorowe y knoweleche welle, that y have gylt and treſpaſſed; wher for y ſubmitte me to God, and to holy chyrche, and to zowe fader, ſweryng that y ſchalle never halde it more.

8. I ſey that I held it by fals and wrong information, but now I knowe welle, that it is ereſye, and that brede as none that the word of the ſacrament is ſeyde, it is no longer brede materiall, but that it is turned in to verry Cryſtes body: and that y ſwere here.

9. I ſey, that it is fals and erroneye etc. ut ſupra.

10. I ſey as I ſeyde, ut ſupra.

Et ſubſequenter dicto 23. die menſis Febr. A. D. M. cccc. in domo capitulari S. Pauli London. antedicta, praefatus reverendiſſimus pater dom. Thomas, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopus, in convocatione ſua praelatorum et cleri et concilio hujuſmodi tunc praeſentium, ſupraſcriptum proceſſum dom. Norwicen. epiſcopi palam et publice coram dicto dom. Will. Sawtre, alias Chatrys, perlegi fecit; ac deinde interrogavit eundem dom. Will. utrum ipſe plene intellexerit et noverit hujuſmodi proceſſum, et contenta in eodem; et dixit, quod ſcit. Ac inſuper interrogatus, ſi quid vellet aut ſciret dicere, vel opponere contra proceſſum; et reſpondit, quod non. Et poſtea incontinenti dictus rever. pater Thomas, archiep. Cant. interrogavit eundem dom. Will. ac eidem impoſuit, prout ab aliis pluribus etiam fuit impoſitum, quod poſtquam ipſe diverſos errores et haereſes coram ven. patre epiſcopo Norwicenſi judicialiter revocaſſet et abjuraſſet, tunc inter caeteros errores et haereſes per ipſum doctos, tentos, et praedicatos, tenuit et publice praedicavit; quod in ſacramento altaris, poſt conſecrationem a preſbytero rite factam, remanet verus panis materialis; quam haereſim, prout alias haereſes et errores, etiam coram praefato dom. epiſcopo Norwic. abjuravit. Ad quae praefatus Willelmus reſpondit, et quaſi ridendo ſive deridendo praemiſſa negavit, et ignoravit, ut dixit; publice tamen aſſeruit, quod praedictam tenuit et docuit poſt datam dicti proceſſus facti per epiſcopum Norwic. prout tenebat etiam in eodem concilio. Et finaliter fuit petitum ab eodem domino Willelmo, quare non debuit pronunciari relapſus; nec aliquam cauſam allegavit. Unde praefatus dom. archiepiſcopus Cantuar. de conſilio et aſſenſu totius concilii, praeſertim cum conſilio et aſſenſu venerab. patrum dominorum epiſcoporum, necnon priorum, decanorum, et archidiaconorum, ac aliorum vener. doctorum, et clericorum protunc ibidem praeſentium in concilio, ſupradictum dom. Will. Sawtre, alias dictum Chatrys, preſbyterum, in haereſin relapſum, ac

propter ipſius incorrigibilitatem ad ejus degradationem et actualem depoſitionem procedendum fore duxit per ſententiam ſuam definitivam in ſcriptis latam, cujus tenor ſequitur in haec verba:

Chriſti nomine invocato, nos Thomas, Dei gratia archiepiſcopus Cantuar. legatus ſedis apoſtolicae, ac primas totius Angliae, te Will. Sawtre, alias dictum Chatrys, preſbyterum, ſuper haereſi per nos de conſilio et aſſenſu omnium et ſingulorum confratrum noſtrorum et totius cleri per noſtram ſententiam definitivam in ſcriptis latam, convictum et condemnatum fuiſſe et eſſe in haereſim relapſum, ac ad depoſitionem et degradationem juxta canonicas ſanctiones procedendum fore decernimus et declaramus in hiis ſcriptis.

Et dicto die Mercurii ad ulteriora in eodem provinciali concilio non fuit proceſſum, ſed fuit continuatum cum omnibus dependentibus uſque in diem Veneris prox. tunc futurum.

Quo die Veneris adveniente, mag. Nicol. Riſſheton de mandato domini tunc in parliamento occupati, ut dixit, concilium ſive convocationem hujuſmodi cum ſuis incidentibus, emergent. dependent. et connex. uſque in craſtinum, viz. diem Sabbati tunc prox. ſequentem continuavit. Ipſa vero die Sabbati, viz. 24. die dicti menſis Februar. praefatus rever. pater dominus Thomas, Cant. archiepiſcopus, in ſede epiſcopali praefatae eccleſiae S. Pauli London. conſtitutus, et pontificalibus ſolenniter indutus, aſcitis et ſibi in hac parte aſſiſtentibus, vener. patribus dominis London. Lincoln. Hereforden. Exon. Meneven. et Roffen. epiſcopis ſupradictis, praefatum dom. Will. Sawtre veſtimentis ſacerdotalibus indutum, coram ſe in eadem ſede praeſentari et comparere in conſpectu populi mandavit et fecit. Ac deinde quaſi totum proceſſum factum contra eundem dominum Will. in lingua materna Anglicana toti clero et populo in multitudine copioſa coram ipſo congregato expoſuit, et publice declaravit. Quibus ſic factis, antedictam ſententiam de relapſu alias contra ipſum dominum Will. ut praemittur, latam ex abundanti recitavit, et perlegit tunc ibidem. Et quia ipſum Will. in ea parte adhuc conteri vel poenitere non videbat, ad ipſius degradationem et actualem depoſitionem proceſſit ſub forma, quae ſequitur:

In nomine Patris, Filii, et Spiritus Sancti, Amen. Nos Thomas, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, te Willelm. Sawtre, alias Chatrys, capellanum praetenſum, in habitu et apparatu ſacerdotali indutum, haereticum, et in haereſin relapſum, per noſtram ſententiam definitivam condemnatum de conſilio, aſſenſu, et auctoritate, ac concluſione etiam omnium confratrum noſtrorum coepiſcoporum, et praelatorum, ac totius cleri concilii noſtri provincialis, ab ordine ſacerdotali degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis ab ordine ſacerdotali propter incorrigibilitatem tuam, tibi patenam et calicem auferimus, ac omni poteſtate miſſam celebrandi te privamus; necnon te caſula exuimus, veſtemque ſacerdotalem tibi auferimus, ac te omni et omnimodo honore ſacerdotali privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum antedictum, diaconum praetenſum, in habitu et apparatu diaconali indutum, librum evangeliorum habentem in manibus, haereticum et relapſum per ſententiam, ut praefertur, condemnatum, ab ordine diaconali degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, librum evangeliorum et ſtolam tibi auferimus, ac te poteſtate legendi evangelium, ac omni et omnimodo honore diaconali privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus praedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Will. praefatum, ſubdiaconum praetenſum, in habitu et veſtimento ſubdiaconali indutum, haereticum et relapſum per ſententiam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine ſubdiaconali degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis, tibi albam et manipulum auferimus, ac te omni et omnimodo honore ſubdiaconali privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Will. praedictum, acolitum praetenſum, in habitu acolitatus indutum, haereticum et relapſum per ſententiam noſtram, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine acolitatus degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis, tibi ceroferarium et urceolum auferimus, ac te omni et omnimodo honore acolitatus privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus praedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Will. praedictum, exorciſtam praetenſum, in habitu exorciſtae indutum, haereticum et relapſum per noſtram ſententiam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine exorciſtae degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, tibi librum exorciſmorum auferimus, ac te omni et omnimodo honore exorciſtae privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus praedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Will. antedictum, lectorem praetenſum, in habitu lectoris indutum, haereticum et relapſum per noſtram ſententiam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine lectoris degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, tibi codicem divinarum lectionum auferimus, ac te omni et omnimodo honore lectoris privamus.

Item, nos Thomas archiepiſcopus praedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Will. Sawtre antedictum, oſtiarium praetenſum, in habitu oſtiarii et ſuperpelliceo indutum, haereticum et relapſum per noſtram ſententiam definitivam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine oſtiarii degradamus et deponimus: et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, ex cauſis praemiſſis tibi claves eccleſiae et ſuperpelliceum auferimus, ac omni et omnimodo honore et commodo oſtiarii te privamus; necnon te Will. Sawtre, alias dictum Chatrys, auctoritate Dei omnipotentis Patris, et Filii,

Filii, et Spiritus S. ac noſtra et auctoritate, conſilio, et aſſenſu totius concilii noſtri provincialis ſupraſcripti, ab ordinibus, beneficiis, et privilegiis, et habitu et foro eccleſiaſticis propter tuam pertinaciam et incorrigibilitatem, curia ſeculari conſtabularii et mareſcalli regni Angliae coram nobis hic perſonaliter praeſente, degradamus et deponimus, ac omnibus et ſingulis honoribus et inſigniis clericalibus quibuſcunque exuimus et privamus in hiis ſcriptis. Necnon in ſignum degradationis et depoſitionis actualium, coronam et tonſuram clericalem in noſtra praeſentia fecimus abradi, et ad inſtar laici ſecularis penitus deleri, ac capiti ejuſdem Willelmi, tanquam laici ſecularis, capitium ſtragulatum apponi; rogantes eandem curiam, quatenus favorabiliter ipſum Willelmum velit habere recommiſſum.

Qua quidem degradatione et depoſitionis ſolennitate per dictum rever. patrem, ut praemittitur, peracta, continuatum fuit concilium provinciale ſupradictum uſque in diem Lunae tunc proxime futurum. Et ipſo die Lunae, viz. ultimo die ejuſdem menſis Febr. in domo capitulari antedicta, comparuit perſonaliter coram dicto reverendiſſimo patre dom. Joh. Purney, capellanus, ut aſſeruit, Lincoln. dioec. de et ſupra diverſis haereſibus et erroribus infamatus, et accuſatus. Cui idem rever. pater in praeſentia concilii ſui, quoſdam articulos inferius deſcriptos, errores, et haereſes in ſe continentes, objecit; et de credentia, manutenentia, et doctrina eorundem haereſium et errorum, fidei catholicae et determinationi eccleſiae repugnantium, impoſuit, et ſuper eiſdem ipſum interrogavit, et diligenter examinavit. Et quia ipſum rever. patrem circa ardua et urgentia negotia, nedum ſtatum et utilitatem eccleſiae et etiam totius regni Angliae, in parliamento, ad tempus neceſſarium occupari contingeret, ut dixit; ad audiendum eundem dominum Johannem ac articulos hujuſmodi, et omnes haereſes et errores per ipſum ſcriptos, tentos, doctos, vel qualitercunque praedicatos, examinand. et cum conſilio ſacrae theologiae profeſſorum, et decretorum doctorum, et aliorum juriſperitorum ipſius convocationis, diſcutiend. et plene determinand. vener. patres dominos Ricardum Bangor, et Joh. Roffen. epiſcopos aſſignavit, et loco ſuo ſubſtituit, ac eiſdem vices ſuas commiſit in ea parte tunc ibidem; ac inſuper hujuſmodi concilium ſive convocationem uſque in craſtinum continuavit, et ſic de diebus in dies uſque in diem Sabbati, et deinde etiam in omnem eventum uſque ad diem Lunae prox. tunc futurum. Ipſo ſiquidem die Sabbati ſupradicto, viz. 5. die menſis Martii, A. D. M. cccc. in domo capitulari praedicta, coram praefatis vener. patribus dominis Bangor. et Roffen. epiſcopis; magiſtris Joh. Barnet, Roberto Hallum, Nicol. Riſſheton, et aliis doctoribus et clericis quampluribus, dictus dominus Joh. Purney, capellanus, recognovit errores ſuos et haereſes, quos antea ſcripſit, tenuit, et docuit, ut dixit, et ipſos omnes et ſingulos ac alios univerſos anathematizavit in perpetuum et abjuravit; ac correctioni, arbitrio, et informationi dicti domini archiepiſcopi, cum ſuo concilio ſe humiliter et ſponte ſubmiſit; necnon tactis ſacroſanctis Dei evangeliis juravit et pronunciavit, prout in quadam papyri ſchedula, tunc ibidem exhibita, expreſſe continebatur. Et conſequenter die craſtina, viz. die dominica prox. ſequenti, apud crucem S. Pauli London. idem dominus Johannes Purney, in praeſentia dominorum London epiſcopi, et comitis Warwici, ac dictorum magiſtrorum Rob. Hallum, Nic. Riſſheton, Joh. Barnet, et aliorum doctorum et clericorum nonnullorum, ac totius populi ibidem propter ſermonem congregat. eandem ſchedulam, et contenta ejuſdem, de mandato et arbitrio dicti rever. patris domini archiep. Cant. cum concilio ſuo, publice et aperte in lingua materna Anglicana expoſuit, et veraciter declaravit, ac ſuos haereſes et errores priſtinos abjuravit, anathematizavit, et ad ſancta Dei evangelia juravit, promiſit, et ſe obligavit juxta formam et effectum hujus ſchedulae; cujus tenor de verbo ad verbum, cum ſigno et ſubſcriptione ipſius Johannis, ſequitur, et eſt talis:

In Dei nomine, Amen. Ego Joh. Purney, presſbyter indignus, Lincoln dioec. nuper ſuſpectus, infamatus, accuſatus, et manifeſte convictus, coram rev. in Chriſto patre ac domino, dom. Thoma, div. prov. Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, praeſente ſuo provinciali concilio, ſuper credentia, doctrina, et manutenentia quorundam errorum et haereſium, repugnantium orthodoxae fidei, ac determinationi ſacroſanctae Romanae eccleſiae; in quibus humiliter, non vi nec metu inductus, ſed pure, ſponte, et libere me ſubmiſi, et in praeſenti ſubmitto correctioni et arbitrio et informationi rever. patris et domini ſupradicti, cum ſuo concilio, modo veritatem fidei catholicae, ac meos haereſes et errores priſtinos recognoſcens, hic perſonaliter conſtitutus, omnem penitus haereſin, et praecipue de qua ſum infamatus hactenus, vel convictus, anathematizo in perpetuum, et abjuro, et veritatem catholicam dictis haereſibus et erroribus repugnantem corde firmiter credo, et ore fideliter confiteor per ordinem, qui ſequitur, in hiis ſcriptis.

Prima haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta: Quod in ſacramento altaris poſt ſui conſecrationem non eſt nec eſſe poteſt accidens aliquod ſine ſubjecto; ſed ibi remanet veraciter eadem ſubſtantia, et natura panis, viſibilis et corruptibilis, et idem vinum ſimiliter, quae ante conſecrationem in altari ponuntur, ſacerdotis miniſterio conſecranda. Sicut cum paganus vel infidelis aliquis baptizatur, convertitur ſpiritualiter in membrum Chriſti per gratiam, et adhuc remanet idem homo, qui prius, in propria ſubſtantia et natura. Contra quam haereſin credo et fateor iſtam eſſe catholicam veritatem: Quod in eodem vener. ſacramento altaris, poſt ejus conſecrationem, non remanet eadem ſubſtantia vel natura panis, aut vini, quae antea ponitur in altari; ſed tota ſubſtantia et natura panis ejuſdem in totam ſubſtantiam corporis Chriſti, et totum

3 illud

illud vinum in ſanguinem ejus, non figurative, ſed veraciter convertuntur: ita quod ſola forma ſenſibilis et ſimilitudo eorundem panis et vini remanet ibidem in eorum accidentibus, abſque ſubjecto aliquo eorundem, et in illa forma panis et vini eſt verum corpus Chriſti et ſanguis, ita realiter atque veraciter in ſua propria ſubſtantia et natura, ſicut fuit in utero virginis, et pependit in cruce, jacuit in ſepulchro, et reſidet nunc in caelo.

Secunda haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta; quod vocalis confeſſio ſeu privata poenitentia eſt quaedam auriculatio deſtruens evangelii libertatem, noviter introducta per papam et clerum, ad intricand. hominum conſcientias in peccato, ad detrahendum eorum animas in infernum. Contra quam haereſin credo et fateor, iſtam eſſe catholicam veritatem; quod vocalis confeſſio non deſtruit, ſed promovet evangelii libertatem, nec introducta eſt ad intricandum, ſed potius ad deliberandum hominum conſcientias a peccato.

Tertia haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta; quod omnis homo ſanctus et praedeſtinatus ad vitam aeternam, etiamſi ſit laicus, eſt verus preſbyter et ſacerdos, ordinatus a Deo ad miniſtrandum omnia ſacramenta neceſſaria hominibus ad ſalutem, licet nullus alius epiſcopus unquam ei manus imponat, ſicut et primogeniti ſub lege naturae facti ſunt ſacerdotes a Deo, et ſicut Moyſes ipſe fuit ſacerdos, priuſquam Aaron, perficiens ceremonias legis antiquae, ſacerdotio fungeretur. Omnis vero ſanctus preſbyter vel ſacerdos Dei veraciter eſt epiſcopus, et praelatus, atque curatus fidelium. Et quicunque eſt magis humilis, et melius implet officium ſacerdotis, ille verus eſt papa ſecundum ordinationem divinam, licet quis ille ſit, mundo penitus ignoretur. Contra quam haereſin credo et fateor, iſtam eſſe catholicam veritatem; quod nemo, quantumcunque praedeſtinatus vel ſanctus, ordinatur papa, epiſcopus, vel ſacerdos a Deo ad miniſtrandum eccleſiae ſacramenta, niſi per miniſterium conſecrationis, electionis, vel inſtitutionis humanae, cooperante divina virtute, canonice fuerit ordinatus.

Quarta haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta; quod quia praelati quidam ſeu clerici male vivunt contra doctrinam et exemplum Chriſti, et apoſtolorum ipſius, ideo illi, qui ſic vivunt, non habent claves regni caelorum, ſed claves inferni, nec aliquis chriſtianus plus appreciari debet eorum cenſuras, quam ſibilum ſerpentinum. Imo ſi papa forſitan interdiceret noſtrum regnum, non poteſt nobis nocere, ſed magis prodeſſe, cum per hoc alleviati eſſemus ab ejus legibus obſervandis, et a divinis officiis juxta morem eccleſiae celebrandis. Contra quam haereſin credo et fateor, iſtam eſſe catholicam veritatem; quod praelati eccleſiae quantumlibet male vivant, dum ab eccleſia tolerantur, habent nihilominus veram caeleſtium clavium poteſtatem, adverſus quam portae non praevalent infernales, eorumque cenſurae licet quoque ſint forſitan irrationabiles aut injuſtae, cum reverentia tamen ſunt humiliter metuendae, ne ſuis contemptoribus inferant nocumentum.

Quinta haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta; quod quicunque recipit officium ſacerdotis, etiamſi curam non habuerit animarum ſibi per morem eccleſiae delegatam, nedum poteſt, immo debet evangelium populo Dei libere praedicare; alias enim eſt latro excommunicatus a Deo, et ab eccleſia ſacroſancta. Contra quam haereſin credo et fateor iſtam eſſe catholicam veritatem; quod non licet alicui ſacerdoti, quantumcunque ſcienti vel ſancto, praedicare verbum evangelii populo, niſi ad hoc miſſus fuerit a praelato, vel ab eccleſia militante, vel evidenti miraculo ſe a Deo miſſum docuerit, vel ab eccleſia triumphante.

Sexta haereſis, quam tenui, docui, et ſcripſi, fuit iſta; quod ſi quis juramentum vel votum emiſerit ad ſervandam perpetuam caſtitatem, vel aliud quicquam pro domino faciendum, ad quod forte Deus non acceptat eum, dando ei gratiam perficiendi ſuum propoſitum, illud votum ſeu juramentum eſt irrationabile, ac etiam indiſcretum, nec aliquis praelatus eum poteſt compellere ad illud ſervandum, niſi contraveniat ordinationi divinae, ſed debet eum committere Spiritui Sancto et propriae conſcientiae gubernandum, quia talis, qui non implebit votum ſeu juramentum ſuum, de facto non poteſt finaliter adimplere. Contra quam haereſin credo et fateor, iſtam eſſe catholicam veritatem; quod licet quis juramentum ſeu votum emiſerit ad aliquod bonum opus pro Domino faciendum, et illud forte poſtea non habuerit gratiam adimplendi ſibi datam a Deo, ſi tamen aliud non obſiſtat, hujuſmodi votum ſeu juramentum eſt rationabile et acceptum a Deo, pro tempore quo per ipſum emittitur, et ipſe poteſt illud ſervare per gratiam, quam habere poteſt a Deo, ſi velit ſeipſum ad eam recipiendam diſponere congruenter, et ſic poteſt a praelato compelli ad illud ſervandum per gratiam Dei cum aliis mediis opportunis.

Septima haereſis, quam tenui, ſcripſi, et docui, fuit iſta; quod Innocentius papa tertius et ſexcenti epiſcopi cum aliis mille praelatis et toto reſiduo cleri, qui cum eodem papa determinaverunt concorditer in concilio generali Lugdun. quod in ſacramento altaris poſt converſionem panis et vini in Chriſti corpus et ſanguinem, accidentia eorundem panis et vini remanent ibi, ſine aliquo ſubjecto proprio eorundem; et qui ſtatuerunt ibidem, quod omnes Chriſti fideles deberent ſemel in anno confiteri omnia peccata ſua proprio ſacerdoti, et recipere hoc venerabile ſacramentum altaris in Paſchate; et qui multas alias leges condiderunt ibidem, omnes illi fuerunt in hoc ſtulti et fatui, haeretici et blaſphemi, ac ſeductores populi chriſtiani. Quare nec eſt credendum determinationibus eorundem, vel ſucceſſorum ſuorum, nec eſt obediendum eorum legibus, aut ſtatutis, niſi fundentur expreſſe in ſacra ſcriptura, vel in ratione, cui non poterit obviari; et quia hoc defuit in eorum decretis et decretalibus, et aliis libris juris eorum, ideo deberent omnes, ut libri haereticorumpro ſuis erroribus con-

concremari. Contra quam haereſin credo et fateor, iſtam eſſe catholicam veritatem; quod omnes Chriſti fideles debent fideliter credere et humiliter obedire praedictis determinationibus, et conſtitutionibus, et aliis univerſis ejuſdem Innocentii III. cum praedicto concilio generali caeterorumque ſucceſſorum ſuorum per conſilium Romanae eccleſiae cum clero eidem ſubjecto, communiter approbatis; et libros hujuſmodi juris canonici, tanquam eccleſiaſticam diſciplinam, et doctrinam catholicam continentes, in congrua reverentia conſervare. In omnibus igitur ſupradictis articulis hic ad ſancta Dei evangelia juro, per ſanctam Trinitatem, Patrem, et Filium, et Spiritum Sanctum, unum Deum, vivum, et verum; quod ego Johannes Purney praedictus, hanc eandem fidem veraciter credo ac teneo, quam ſuperius ex traditione dicti reverendi patris et domini mei, dom. archiepiſcopi Cantuar. et ſui provincialis concilii, ore proprio ſum confeſſus; omneſque praedictos errores et haereſes, quos hactenus tenui, ſcripſi, vel docui, et alios univerſos, non vi nec metu inductus, ſed pure, ſponte, ac libere tam corde, quam ore diffiteor inperpetuum et abjuro. Necnon omnes illos et ſingulos, qui praemiſſos errores et haereſes, vel aliquem eorundem animo pertinaci tenent, vel docent, ſive defendunt, velut haereticos aeterno anathemate dignos pronuncio, et niſi reſipiſcant, igne perpetuo pro ſua perfidia merito conflagrandos; meipſum quoque, ſi unquam (quod abſit) inpoſterum aliquid contra meam confeſſionem praeſentem corde vel ore, clam vel palam, tenere vel docere praeſumpſero, ex nunc, prout extunc, me ſponte ſubmitto et obligo legibus et praelatis eccleſiae, condigno ſupplicio rigide puniendum. Et ego Johannes ſupradictus, in veritatem et teſtimonium praemiſſorum, manu mea propria hic me ſubſcribo, et ſignum crucis appono ✠.

Adveniente vero die Lunae ſupraſcripto, in dicta domo capitulari praefatus rever. pater dom. Thomas, Cant. archiepiſcopus, habito primitus quodam tractatu cum ſuis confratribus, praelatis, et clero ſuper diverſis negotiis, utilitatem eccleſiae et regni Angliae concernentibus, convocationem ſuam ſive concilium provinciale hujuſmodi uſque in craſtinum continuavit. Quo quidem craſtino, viz. 8. die menſis Martii, A. D. ſupradicto, coram eodem rever. patre dom. Thoma, Cant. archiepiſcopo, Roberto London. Joh. Hereforden. Ric. Bangor. et Joh. Roffen. epiſcopis, ac aliis praelatis, et clero dicti concilii in dicta domo capitulari, de et ſuper diverſis negotiis tractantibus dom. Rob. Bowelond, preſbyter, ac rector eccleſiae S. Antonini London, de inceſtu et gravi incontinentia cum quadam domina Alicia Wodelowe, ſanctimoniali prioratus de Nunneton, Coventr. et Lich. dioec. expreſſe profeſſa, alias in viſitatione metropolitica dicti rever. patris in ipſo prioratu exercita, detectus et delatus, perſonaliter comparuit, ac culpam ſuam et reatum de crimine antedicto ſibi impoſito humiliter et ſponte recognoſcens, ſubmiſit ſe gratiae, correctioni, punitioni, et reformationi dicti rever. patris; et juravit de ſtando mandatis eccleſiae, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis; ac etiam omnem errorem et haereſin tacitam vel expreſſam, pure, ſponte, et libere, non vi, nec metu inductus, abjuravit, anathematizavit, et eiſdem corde et animo abrenunciavit inperpetuum tunc ibidem. Et ſubſequenter die dominica proxime tunc futura ad crucem S. Pauli London. coram omni populo ad ſermonem ibidem congregato, quandam ſchedulam papyri, formam et effectum confeſſionis et ſubmiſſionis hujuſmodi in ſcriptis plenius continentem, per ipſum rever. patrem cum concilio ſuo eidem Roberto traditam, publice et aperte in lingua materna expoſuit, declaravit, et propalavit, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

Venerabiles domini. Intelligetis, quod tempore nondum diu elapſo, in eccleſia B. Mariae de arcubus London. rever. in Chriſto pater et dominus, dom. Thomas, Dei gr. archiepiſcopus Cantuar. primas totius Angliae, et legatus apoſtolicae ſedis, pro tribunali ſedens, publice in praeſentia quamplurimorum et diverſorum venerabilium virorum impoſuit mihi Rob. Bowelond, preſbytero, licet indigno, ac rectori eccleſiae parochialis S. Antonini London. qui jam hic ſum praeſens coram vobis, quod inter caetera fuit publice detectum et delatum eidem domino archiepiſcopo in viſitatione ſua metropolitica, quam nuper exercuit in civit. et dioec. Coventr. et Lich. apud quendam prioratum monialium ejuſdem dioec. vulgariter nuncupat. "Nunneton," quod ego idem Robertus Bowelond, infra dictum prioratum quondam per vices diverſas faciens moram, quandam ſanctimonialem ejuſdem prioratus, expreſſe profeſſam, vocatam domina Alicia Wodelowe, ſub quadam ſpecie fictae ſanctitatis, inſtinctu diabolico, nequiter ad actum carnalem ſolicitavi, et tandem eandem ſanctimonialem ſaepius carnaliter cognovi, et impraegnavi eandem: quod quidem crimen, ſic, ut praedicitur, mihi impoſitum, tunc magna cum inſtantia negavi, ad hoc inſtigatus per conſilium certarum perſonarum, quas non exprimo ad praeſens, de quo jam graviter me poenitet. Quare dictus rever. pater dom. archiepiſcopus Cantuar. volens ad convincend. me de crimine antedicto producere certas probationes, ad promotionem venerabilis viri mag. Rob. Hallum, ſui cancellarii, aſſignavit certum terminum competentem ad comparendum in dicto prioratu, ad videndum probationes hujuſmodi produci; et poſtea, veniente ipſo termino, coram ven. et religioſo viro patre Philippo Reppyngdon, abbate monaſterii Leyceſtr. quem in hac materia elegi in judicem meum, et coram commiſſario praefati dom. archiepiſcopi, per eum legitime deputato, quamplures et diverſi teſtes, et aliae evidentiae ſufficientes erant producti. Quibus quidem teſtibus per eundem abbatem, in praeſentia notarii, et aliorum teſtium fide dignorum debite admiſſis, juratis, et examinatis in forma juris, ac ſubſequenter ipſorum teſtium dictis et depoſitionibus, aliiſque evidentiis ſupradictis publicatis, ac per quamplures et diverſos dominos epiſcopos, doctores, et clericos alios ad hoc deputatos,

tos, per dominum archiepiſcopum antedictum viſis, intellectis, et ſufficienter rimatis, atque diſcuſſis, manifeſte compertum erat, nedum dictum crimen, ſed etiam aliud pejus et magis horribile, quam exprimo ad praeſens, in materia antedicta, contra me fuiſſe et eſſe ſufficienter probatum. Unde ego idem Robertus Bowelond ſuperius nominatus, pure, et ſponte, abſque metu quocunque, recognoſcens me reum, et culpabilem, prout in rei veritate fui, et ſum, de crimine antedicto, coram dicto dom. archiepiſcopo in praeſentia ſuorum venerab. confratrum dominorum epiſcoporum London. Hereford. Roffen. et Bangor. ac aliorum quamplurium, et diverſorum magiſtrorum S. theologiae doctorum, atque legum aliorumque clericorum confeſſus fui, et convictus de crimine mentionato, ſubmiſi me gratiae ejuſdem domini archiepiſcopi, humiliter et devote ſupplicans ejus dominationi, ut dignaretur habere de me miſero peccatore miſericordiam et pietatem in hoc caſu. Et ideo vobis omnibus vener. dominis hic praeſentibus, ego Robertus Bowelond ſuperius ſaepe recitatus, de mea propria, bona, et libera voluntate notifico, et publico, quod praedictus rever. pater dominus archiepiſcopus Cant. nunquam impoſuit mihi crimen antedictum ex malitia aliquali, nec ullo falſo modo, ſed ex veritate et bono zelo, ad canonicam correctionem animae meae, et debitam caſtigationem corporis mei, ut nunc ſatis intelligo et ſentio in effectu; quibus quidem correctioni et caſtigationi fui et ſum paratus, et offero me paratum obedire, prout mereor, et teneor per legem Dei, et ejus ſanctae eccleſiae.

Et ſupraſcripto die 8. Martii in dicta domo capitulari, idem rever. pater dominus archiepiſcopus antedictus praefatum concilium, et negotia ejuſdem non expedita, uſque in craſtinum, et ipſo craſtino uſque in diem Veneris proxime tunc futurum, in loco hujuſmodi continuavit.

Adveniente vero eodem die Veneris, viz. 11. die menſis Martii praedicti, in praefata domo capitulari, dictus rever. pater, et confratres ſui, ac alii praelati et clerus Cant. provinciae conceſſerunt domino regi unam decimam, et medietatem unius decimae, juxta formam cujuſdam ſchedulae in ea parte factae, cujus tenor ſequitur in haec verba:

Conceſſio cleri.

Clerus Cantuar. provinciae concedit domino noſtro regi unam decimam cum dimidia ſolvend. tribus terminis per aequales portiones; viz. unam medietatem in feſto S. Trinitatis, et ſecundam medietatem in feſto S. Andreae apoſtoli prox. futuro, tertiam vero medietatem in feſto nativitatis S. Joh. Baptiſtae, tunc prox. ſequente perſolvend. de beneficiis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis (exceptis hoſpitalariis, et pauperibus monialibus, ac eorum beneficiis; et ſuper hoc ſtetur diſcretioni et certificatorio ordinarii, infra cujus dioeceſin loca praedicta ſita exiſtunt) ita quod non oneretur clerus interim impoſitione, ſubſidio, vel onere aliunde, et quod ad levandam dictam primam medietatem citra feſtum Paſchae non ſcribatur, nec exerceant collectores cenſuras ante lapſum dictorum terminorum, nec utantur in locis non exemptis circa levationem praedictam regia poteſtate, excepto brevi de "Significavit," ſicut hactenus extitit uſitatum.

Qua ſchedula coram eodem reverendiſſimo patre et ſuis ſuffraganeis in dicta domo capitulari tunc ibidem praeſentibus et conſedentibus, ex parte dicti cleri perlecta; idem rever. pater archiepiſcopus ſupradictus eiſdem die et loco ſuam convocationem hujuſmodi laudabiliter conſummavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 5.	1401.	HENRIC. IV. 2.

Ordinatio Thomae Arundel, archiepiſcopi Cantuarienſis, ne extranei, ſed ſolummodo advocati et procuratores Cantuar. admittantur ad poſtulandum ſeu procurandum in eadem curia, et ut nullus hujus curiae miniſter alteri inferiori mancipetur. Ex vet. exempl. in bibl. Cotton. citante clar. Spelman.

THOMAS, miſeratione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis officiali curiae noſtrae Cantuarienſis, ac decano eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. caeteriſque dictae curiae noſtrae miniſtris, commiſſariis noſtris deputatis, et inpoſterum deputandis quibuſcunque, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Exigit officii noſtri debitum, ut inter miniſtros in locis noſtrae juriſdictionis degentes, ſcandali ſubmovere materiam ſolicite ſtudeamus, praeſertim in illis, ubi pro juſtitia habenda cunctis noſtrae provinciae Cantuarienſis ſubditis, quotiens fuerit opportunum, ſolebat communis recurſus haberi, ne ibidem propter maculas aut defectus aliquarum perſonarum turbationis et diſcordiae occaſio tribui videatur. Sane nuper frequentibus ex querelis ad noſtrum pervenit auditum, quod licet dictae curiae noſtrae Cantuarienſis advocati et procuratores tantis et talibus antiquitus fuiſſent et hodie ſunt fulciti privilegiis, et praerogativae honore, quod propter ipſos nullus alius extraneus admitti debeat, vel permitti ad poſtulandum ſeu procurandum, in aliquibus cauſis aut negotiis in ipſa curia quoviſmodo ventilatis; nec vos officialis antedictus de praefatae curiae ſtatutis, ad partium ſuggeſtiones reſcribere deberetis, niſi ad illas duntaxat, quae conceptae fuerint et formatae, ac vobis traditae vel tranſmiſſae, per aliquem dictae curiae advocatum, ſeu procuratorem, vel ſaltem in ipſorum abſentia

tia ejuſdem curiae miniſtrum alium juratum ad haec habilem et idoneum; quod olim intelligimus emanaſſe et proceſſiſſe, ut per hujuſmodi miniſtrorum induſtrias, qui prae aliis extraneis dictae curiae ſtatuta et conſuetudines, prout ad hoc juramenti vinculo aſtringuntur, melius ſunt experti, et gnari eorundem partes ibi litigantes, a damnis et injuriis, quae et quas per extraneorum praemiſſorum, ſufficientem ſcientiam non habentium, hactenus proh dolor ſentiebant cautius conſerventur; vos tamen modernis temporibus in cauſis et negotiis, per nos vobis ſpecialiter commiſſis, quas et quae abhinc de caetero et inperpetuum, ad inſtar cauſarum et negotiorum dictae curiae delatorum infra eandem curiam, et non alibi tractari volumus et mandamus, prout ſemper fuit noſtrae intentionis, quoſcunque extraneos praemiſſa exercere volentes indifferenter admittere; ac vos antedicti officialis, et decanus ad partium ſuggeſtiones per alios quam ipſius curiae miniſtros, perſonas utique aliquando valde ſuſpectas et prodigas famae ſuae conceptas, formatas, vobiſque traditas vel tranſmiſſas reſcribere ſaepius praeſumpſiſtis, contra dictae curiae noſtrae honorem, ac miniſtrorum ejuſdem commodum temere et injuſte: nos igitur in hac parte, prout noſtro incumbit officio, remedium adhibere volentes, vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus nunquam de caetero a tempore praeſentationis vel notificationis praeſentium vobis fact. in aliquibus cauſis vel negotiis, quae vobis conjunctim ſeu diviſim hactenus commiſimus, vel inpoſterum duxerimus committend. aliquos extraneos, ſed ſolummodo dictae curiae miniſtros, prout ſuperius exprimitur, ad praemiſſa, vel eorum aliqua admittatis. Nec vos officialis ad aliquas partium ſuggeſtiones reſcribatis, niſi duntaxat ad illas, quae per eoſdem miniſtros modo, quo praedicitur, conceptae fuerint et formatae, ac vobis traditae ſeu tranſmiſſae. Caeterum, quia juxta ſapientis dictum, "Nulli, quantumlibet exercitatae perſonae, uno tempore duarum rerum ſunt committenda officia;" nam ſicut varietas membrorum per diverſa officia et robur corporis ſervat, et pulchritudinem repraeſentat; ita varietas perſonarum per diverſa nihilominus conſtituta officia, fortitudinem locorum et venuſtatem ſanctae Dei eccleſiae manifeſtat; decens ac debitum eſſe conſpicimus et honeſtum, ut nullus dictae curiae noſtrae miniſter, eidem curiae et alteri eidem inferiori, ſimul et ſemel alicujus officii exercitio ſpeciali titulo, pactove, aut juramenti vinculo mancipetur, ne per eoſdem ejuſdem curiae noſtrae arcana judicibus inferioribus, praeſertim illis, a quorum factis ad ipſam noſtram curiam querelatum fuerit ſeu appellatum, prout veriſimiliter praeſumi valeat, contingat revelari. Vobis domino officiali ſaepefato committimus et mandamus firmiter injungendo, quatenus omnes et ſingulos dictae curiae noſtrae miniſtros, cuicunque alteri inferiori curiae, ut praedictum eſt, mancipatos, noſtra auctoritate legitime moneatis, quod officia ſua quaecunque, quibus uſi ſunt in eiſdem curiis inferioribus, infra octo dierum ſpatium a tempore notificationis praeſentium eis factae, proximo et immediate ſequentium, re et verbo penitus dimittant, ipſis nunquam ulterius, quamdiu ſteterint in aliquo officio dictae curiae noſtrae, uſuri, ſub poena perpetuae amotionis ipſorum a ſuis officiis, quae habent in ipſa curia noſtra; qua poena, lapſis dictis octo diebus, percelli ipſo facto volumus et mandamus quoſlibet rebelles in hoc caſu. Quae omnia et ſingula ordinamus et ſtatuimus perpetuis temporibus inviolabiliter obſervari; et ea inter alia dictae curiae noſtrae ſtatuta, ad perpetuam rei memoriam, ſcribi et fideliter annotari. Dat. in manerio noſtro de Lambeth ſub ſigillo noſtro 4. calendas Julii, anno Domini M.CCCC.I, et noſtrae tranſlationis anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 6.	1401.	HENRIC. IV. 3.

Archiepiſcopi Cant. litera collegio Merton. Oxon. quod ſocii ejuſdem ſe faciant promoveri ad ordines infra certum tempus, etc. Ex reg. Arundel I. fol. 415. b.

THOMAS, permiſſione divina, etc. dilectis in Chriſto filiis, cuſtodi et ſociis collegii ſive aulae Merton. univerſitatis Oxon. Lincoln. dioeceſeos, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Inſpeximus literas recolendae memoriae domini Willelmi, Dei gratia praedeceſſoris noſtri immediati, tenorem, qui ſequitur, continentes: Willelmus, permiſſione divina, etc. patronus collegii ſive aulae Mertonienſis, univerſitatis Oxonienſis, Lincolnienſis dioeceſeos, dilectis in Chriſto filiis gardiano, et ſociis ejuſdem collegii, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Licet idem collegium, ut ſocii ad ipſum aſſumpti indulgerent ſtudiis literarum, ut fructum afferrent in eccleſia Dei ſuo tempore opportunum, fuerit inſtitutum; nonnulli tamen, prout accepimus, dicti collegii ſocii, poſtquam per multos annos fuerint de bonis ipſius collegii ſuſtentati, et ſcientiis liberalibus multum imbuti, retroſpicientes, vitamque laicalem eligentes, uxores ducunt; alii per triginta annos ibi ſtantes, non aſcendunt ad eccleſiaſticum gradum, ſicque non afferunt fructum ſperatum, ſed aliis praebent deſidiae et torporis exemplum. Nos igitur cupientes mores in dicto collegio reformare, et ad divini nominis honorem cultum augeri divinum, ordinamus et ſtatuimus, quod omnes nunc ſocii ipſius collegii, ſi magiſtri non regentes, [ante] feſtum Paſchae proxime futurum, niſi ſint ſubdiaconi, et alii, qui de caetero erunt ſocii ibidem, poſtquam in artibus per triennium rexerint, et non regentes fuerint, infra medietatem unius anni a tempore ceſſationis regiminis computandam, ad ſubdiaconatus ordinem, ac deinde antequam in theologia opponant, ad ordinem diaconatus ſe faciant promoveri,

veri, ſub poena expulſionis a dicto collegio; quam contravenientes, ſeu praemiſſa, ordinationem, et ſtatuta noſtra non implentes, incurrere volumus ipſo facto. Et nequis ignorantiam praetendere valeat in hac parte, volumus, quod praedictae ordinationes ſive ſtatuta noſtra infra triduum poſt eorum receptionem in dicto collegio coram ſociis ejuſdem publicentur, et etiam in libro ſtatutorum ipſius collegii inſerantur. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decima quarta die menſis Februarii, anno Domini M.CCC.XCIV. et noſtrae tranſlationis anno decimo quarto. Unde nos pio conſiderantes intuitu, quam rationabiliter et honeſte praemiſſa per ipſum praedeceſſorem noſtrum edita fuerunt ſtatuta, ac ea volentes futuris temporibus inviolabiliter obſervari, vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus dictas literas et contenta in eis executioni debitae effectualiter demandetis. Dat. in palatio noſtro Cantuarienſi decimo ſeptimo die menſis Octobris, anno Domini M.CCCC.I. et noſtrae tranſlationis anno ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 6.	1401.	HENRIC. IV. 3.

Ejuſdem commiſſio ad inquirendum ſuper Lollardia. Ex reg. Arundel I. fol. 125. a.

THOMAS, etc. dilecto in Chriſto filio magiſtro Willelmo Miltonenſi, canonico Sarum, clerico noſtro familiari, ſalutem, etc. Fama publica referente ad noſtrum pervenit auditum, quod certae perſonae villae Briſtolliae, et partium vicinarum, contra ſacrorum canonum inſtituta, quaedam notoria et enormia in praejudicium juriſdictionis et eccleſiaſticae libertatis, non ſine ipſorum interitu animarum nequiter perpetraverunt, et eorum nefaria uſurpatione ad vetita et illicita contra normam legis divinae et humanae damnabiliter manus laxant, prout in articulis informatoriis, quas tibi tradi et liberari fecimus, plenius continetur. Ad inquirendum igitur de et ſuper veritate praemiſſorum, necnon de ſtatu, fundatione, numero perſonarum, ac reditibus et — regiae hoſpitalis ſancti Johannis Briſtollenſis, ac de nominibus et cognominibus quorumcunque ſuſpectorum de Lollardia, ſive haeretica pravitate, necnon de articulis, opinionibus, et concluſionibus, quos et quas hactenus tenuerunt, praedicarunt, publicarunt, ſeu dogmatizarunt quoviſmodo, et nobis de praemiſſis omnibus fidelem et plenariam relationem faciendam, una cum circumſtantiis requiſitis, tibi, de cujus, etc.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum pro proceſſione ſolenni habenda, etc. pro ſtatu regis et ſerenitate aeris. Ibid. fol. 413. a.

THOMAS, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Rex pacificus, qui cum humani generis plaſma primum, quod condiderat, praecepti ſui praevaricatione diſperditum, et ob hoc a paradiſi dejectum amoenitatibus, amplexaretur, et amore tam tenero tamque charo, quod ut ipſum genus ipſiuſque generis poſteros obedientiae ſuae filios ab inferni faucibus liberaret, eis pro meritis perennis vitae commoda largiturus, a throni ſui celſitudine ad terram deſcendens, homo factus, dirae mortis amaritudinem deguſtavit, nimirum ſuae altitudinis providentia oberrantibus nimium in via mandatorum ſuorum, dum reſipiſcere non deſinunt, provocatus flagella ſuae iracundiae digna mittit, ut ſicut ſaltem redempti ſui, quos licet devios duci nollet ad interitum, a ſuis inquinamentis ad viam veritatis reſiliant, et memores gratitudinis dicti regis pro eiſdem ſic paſſi, ipſum puris mentibus et devotorum operum exercitio excolant, et exquirant. Nempe modernis, proh dolor! temporibus, quia ira ejuſdem regis redemptoris noſtri per immanitatem peccaminum, et indevotionem populi ſit accenſa, guerrarum horrores, et aeris intemperies, ac alia incommoda, quae recte judicantium patent oculis, imminent, et oſtendunt. Ut igitur populus chriſtianus, quem ipſe Chriſtus, nolens mortem peccatoris, ſed ut magis convertatur et vivat, ſua miſericordia diſpoſuit, ut creditur, flagellari ad agnitionem divini numinis, et frugem vitae melioris ſalubriter coaptetur, et ira Domini ac deſolationes, quae ex ea imminent, cito ceſſent, ipſo Chriſto devotione ejuſdem ſui populi complacato; fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris, per noſtram Cantuarienſem provinciam conſtitutis, vice et auctoritate noſtra, cum omni celeritate, qua poteritis, veſtris literis, harum ſeriem continentibus, denuncietis, et eiſdem diſtrictius injungatis, ut eorum ſinguli in eccleſiis ſuis cathedralibus, et aliis eccleſiis conventualibus et collegiatis, tam regularibus, quam ſecularibus, necnon parochialibus eccleſiis ſuarum civitatis et dioeceſeos, diebus dominicis et feſtivis, ſuos ſubditos, clericos et laicos efficaciter moveant et inducant, ſeu moveri et induci faciant, quod pro aeris ſerenitate, necnon negotiis domini noſtri regis regnique ſui Angliae, ad laudem Dei et ejuſdem regis et regni commodum et honorem, ac populi tranquillitatem et pacem proſpere dirigendam, proceſſiones ſolennes ſingulis quartis et ſextis feriis, cum pulſatione campanarum, et decantatione letaniae, ſolita miſſa ſolenni poſtea ſubſecuta, faciant, ſeu fieri procurent, aliaque piae devotionis opera exerceant humiliter et devote; ita quod interea verbi Dei pabulum publice proponatur, et pericula, quae praemittuntur, et alia, quae ad remedia ſuper hiis imploranda ſe indicant, exponantur, ut clerus et populus ad

expiationem exceſſuum et devotionem congruam per orationes, jejunia, eleemoſynas, et alia charitatis opera excitentur, et ira Dei per humana demerita, ut timetur, accenſa hujuſcemodi placabilibus hoſtiis mitigetur, tantaque ceſſare pericula ſua clementia faciat ſummus judex. Mandamus etiam, quod praemiſſa in veſtra eccleſia cathedrali, ac aliis conventualibus, collegiatis, et parochialibus eccleſiis veſtrarum civitatis et dioeceſeos, modo, quo praedicitur, fieri damandetis: omnibus vero catholicis ad vitam ſalutis idoneae praeparatis dictas proceſſiones ſequentibus et aliis, et illis quibuſcunque vicibus orationem dominicam cum ſalutatione virginis glorioſae, pro ſtatu proſpero regis et regni Angliae, ac aeris ſerenitate dicentibus, quadraginta dies indulgentiae de Dei pietate, et ſuae matris virginis glorioſae, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis confidentes, concedimus gratioſe; veſtram fraternitatem exhortantes, ut indulgentiam, ad devotionem populi excitandam favorabiliter concedatis, et caeteros noſtros coepiſcopos harum auctoritate exhortemini, ut et ipſi ſimiliter in hac parte impartiantur indulgentiarum munera allectiva, prout eis divinitus fuerit inſpiratum. Vobis etiam mandamus, et per vos eiſdem coepiſcopis et confratribus noſtris auctoritate noſtra mandari volumus et injungi, quod ab hujuſcemodi proceſſionibus, ut praemittitur, fiendis minime ceſſari permittatis, aut permittant, donec aliud a nobis in hac parte habueritis, aut habuerint in mandatis. De die vero receptionis praeſentium, et qualiter mandatum noſtrum fueritis executi, nos certificare curetis tempore competenti; et ut alii confratres noſtri de ſuo facto in praemiſſis ſimiliter nos certificent, inducatis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes. Dat. in manerio noſtro de Cherryng decimo die Januarii, anno Domini M.cccc.I. et noſtrae tranſlationis anno VI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 6.	1401.	HENRIC. IV. 3.

Ejuſdem monitio ne mercimonia teneantur in coemeterio diebus feſtivis.
Ex reg. Arundel I. fol. 413. b. ſeq.

THOMAS, permiſſione divina, etc. dilectis filiis rectori ac vicario perpetuo eccleſiae parochialis de * Harouonhull, noſtrae juriſdictionis immediatae, ſalutem, etc. Sane ſcripturae ſacrae teſtatur eloquium, ipſum Deum conditorem omnium ſeptimo die ceſſaſſe ab omni opere, quod patrarat; in quo poſteris relinquens exemplum, ſabbata et praeſertim diem dominicum ſanctificari et ab omni opere ſervili abſtineri, ac ſolum orationibus et devotionibus dicto die inſiſti a ſuis fidelibus voluit et praecepit. Sed, proh dolor! laſciviente nimium humana fragilitate, et in deteriora labente, quod ad honorem Dei et popularis devotionis parabatur augmentum, commiſſum eſt in ſenſum reprobum et diſſolutionis cumulum hiis diebus, dum in diebus dominicis colitur taberna potius quam eccleſia, comeſſationes, ebrietates, et negotiationes abundant, et frequentantur, uberius quam lachrymae vel orationes, aut alia opera pietatis. Sane diſplicenter audivimus, non ſolum fama publica divulgante, immo clara viſione oculorum perſpeximus, quod in villa de Harouonhull, in qua ſituatur eccleſia parochialis antedicta, uſus malus irrepſit, et conſuetudo, quin verius corruptela nequiter inolevit; videlicet, quod nonnulli Chriſti et eccleſiae filii degeneres, diebus feſtivis et praeſertim dominicis, qui utriuſque juris ſanctione in laudem Dei et creatoris omnium ſolenni devotione ad peccatorum expiationem orationum ſuffragiis a Chriſti fidelibus ſunt explendi, procurante omnium bonorum inimico, ad coemeterium dictae eccleſiae ſingulis diebus etiam dominicis accedunt, pergulas, apothecas, ſeu ſelidas in eodem coemeterio erigunt, et diverſa mercimonia venditioni exponunt publice, et mercata rerum venalium, ut praemittitur, tenent, et exercent quoque diverſos contractus illicitos, contumelias, et jurgia, et alia inhoneſta quamplurima inibi ineunt, et committunt, in divinae majeſtatis offenſam, divinorum obſequiorum impedimentum, devotionis popularis ſubtractionem, animarum delinquentium hujuſcemodi grave periculum, aliorumque Chriſti fidelium exemplum pernicioſum. Nos igitur tantis ſuperſtitionibus, abuſibus, et deteſtabilibus erroribus, quantum cum Deo poſſumus, occurrere cupientes, vobis et cuilibet veſtrum in virtute, etc. quatenus in dicta eccleſia et aliis convicinis moneatis legitime, et efficaciter inducatis omnes et ſingulos parochianos veſtros in hac parte, quod, ceſſante legitimo impedimento, diebus feſtivis et praeſertim dominicis per totum annum occurrentibus, ad eccleſiam ſuam parochialem conveniant, et divinis obſequiis in eadem faciendis et ſaltem miſſae parochiali interſint, et ibidem faciant et audiant, quae filiis eccleſiae conveniunt catholicis, et ſalutem reſpiciunt animarum ſuarum. Inſuper omnibus et ſingulis ſubditis veſtris in ea parte inhibeatis et publice interdicatis, ac ipſos ex parte Dei omnipotentis et noſtra moneatis, ne quis, cujuſcunque conditionis aut ſtatus exiſtat, de caetero apothecas, pergulas, ſeu ſeldas in dicto coemeterio erigat, ſeu mercimonia venditioni exponat, emptiones aut venditiones exerceat ſub poena excommunicationis majoris, quam in contravenientes per vos, ſervato proceſſu legitimo, qui requiritur in hoc caſu, in eventum volumus fulminari (tempore meſſium autumnali, juxta conſuetudinem patriae, occurrente et durante, ſolummodo excepto) quod hujuſmodi parochiani veſtri, ac agricultores libere et licite diebus feſtivis et dominicis mercatum

a Q. d. Harow on the Hill.

catum et forum rerum venalium, extra tamen coemeterium ejuſdem eccleſiae veſtrae, valeant exercere, ac contractus emptionis et venditionis inſimul inire, dum tamen miſſam unam in hujuſmodi die feſtivo ſeu dominico, quamvis abſque nota, curent audire, cum reliquis diebus hebdomadae habeant agriculturae inſervire, necnon fructus percipere et importare quoque eiſdem diebus, mercato rerum venalium commode non poterunt intendere, ne commoditas fructuum terrae ad ſuſtentationem generis humani caeleſti proviſione conceſſa depereat. Ad quae omnia et ſingula facienda, exercenda, et expedienda, vobis communiter et diviſim committimus vices noſtras, et nos de omni eo, quod feceritis, una cum nominibus de caetero culpabilium in hac parte opportuno tempore diſtincte et aperte certificetis, etc. Dat. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 12.	THO. ARUNDEL 6.	1401.	HENRIC. IV. 3.

Ejuſdem commiſſio ad monendum rectores quoſcunque reſidere in eccleſiis ſuis ſub poena juris. Ex. reg. Arundel I. fol. 414. b.

THOMAS, permiſſione divina, etc. dilectis in Chriſto filiis officiali archidiaconi noſtri Cantuariae, Thomae Wilton, apparitori noſtro generali, et Johanni Turtorp, apparitori noſtro jurato, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Fide digna relatio ad noſtrum perduxit auditum, quod nonnulli rectores et vicarii noſtrae dioeceſeos in ſuis eccleſiis debitam non faciunt reſidentiam, quamvis eccleſiarum ipſarum fructus cum integritate percipiant et proventus, inſtituta canonum contemnendo, propter quod eaedem ſuae eccleſiae debitis defraudantur obſequiis, et, quod dolendum eſt, animarum cura negligitur in eiſdem. Volentes itaque, ut, ſicut iidem rectores et vicarii ipſarum eccleſiarum ſtipendiis ſuſtentantur, ita earundem curam gerant, et onera incumbentia ſubeant, ut tenentur; quocirca vobis communiter et diviſim firmiter injungentes committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos hujuſcemodi rectores et vicarios, ſi perſonaliter valeant inveniri, alioquin per procuratores ſuos, ſi quos dimiſerunt in ſuis eccleſiis, publicae monitionis edicto in eiſdem ſuis eccleſiis, coram notis et parochianis ſuis propoſito moneatis et efficaciter inducatis, quod infra unius menſis ſpatium a tempore monitionis veſtrae continue numerandum, ad eccleſias ſuas accedant ſub poena juris, et prout ipſarum eccleſiarum cura requirit, perſonaliter reſideant in eiſdem, denunciantes eiſdem, quod ſi monitionibus hujuſcemodi veſtris, quin verius noſtris, legitimo impedimento ceſſante, non paruerint cum effectu, extunc, concedente Domino, eiſdem eccleſiis providebimus, prout ſecundum Deum et juſtitiam videbitur expedire. Et quid in praemiſſis duxeritis faciendum, nos citra feſtum aſſumptionis beatae Mariae proxime futurum literis veſtris patentibus, una cum nominibus rectorum et vicariorum in eccleſiis ſuis non reſidentium, in quadam ſchedula eiſdem literis annectenda, deſcriptionem habentibus hunc tenorem curetis reddere certiores. Dat. in caſtro noſtro de Saltwode, etc. anno Domini, etc. et noſtrae tranſlationis anno ſexto.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Scroope Ebor. fol. 119.

BREVE regis clerum provinciae Ebor. convocabat apud Ebor. ad diem Lunae prox. poſt feſtum Corporis Chriſti. In qua ſynodo decima domino regi concedebatur; cujus conceſſionis archiepiſcopus eum certiorem reddit in certificatorio dat. apud Cawode 7. Auguſti M. CCCC. I.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 13.	THO. ARUNDEL 7.	1402.	HENRIC. IV. 3.

Notatio pro jure Cantuarienſis eccleſiae in oblationibus percipiendis in eccleſiis ſuffraganeis. Ex reg. I. Arundel f. 376. b.

MEMORANDUM, quod reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus Thomas, permiſſione, etc. die Veneris in feſto purificationis beatae Mariae virginis, videlicet ſecundo die menſis Februarii, anno Domini M. CCCC. II. miſſam ſolennem ipſius diei, pontificalibus indutus, ad ſummum altare eccleſiae cathedralis Wintonienſis celebravit, et oblationes quaſcunque ad manus ſuas in dicta miſſa oblatas, ſibi et eccleſiae ſuae Cantuarienſi de jure et praerogativa ejuſdem Cantuarienſis eccleſiae uſitatis hactenus et antiquitus obſervatis, recepit, retinuit, et reſervavit, ac ſecum tulit; ſed adveniente die dominica, tum proxime ſequente, oblationes hujuſmodi in ſuccurſum et utilitatem ac augmentationem divinorum dictae Wintonienſis eccleſiae ex ſua mera liberalitate et gratia ſpeciali redonavit, et per magiſtrum Willelmum Milton, regiſtratorem ſuum, ipſas oblationes ſacriſtae ejuſdem Wintonienſis eccleſiae remiſit, et tradidit; reſervando ſibi et eccleſiae ſuae Cantuarienſi unum denarium in ſignum poſſeſſionis adeptae oblationum praedictarum. Praeſentibus tunc ibidem in traditione et reſervatione hujuſcemodi, videlicet in ſacriſtaria dictae eccleſiae Wintonienſis die dominica, menſe, et anno Domini ſupra dictis, Johanne Bathe, canonico Wellenſi, Johanne Steveneys, auctoritate

auctoritate apoſtolica notario publico, et Johanne Hert, literato, teſtibus etc. Quinto die menſis et anno Domini ſupradictis in eccleſia cathedrali Wintonienſi praedicta, obtulit domina Johanna duciſſa Britanniae illuſtriſſimo principi domino Henrico, Dei gratia regi Angliae et Franciae quarto, nubenda, ad manus praedicti reverendiſſimi patris Cantuarienſis archiepiſcopi viginti ſolidos, quos ſic oblatos de jure ſuae Cantuarienſis eccleſiae ſibi tulit et reſervavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 13.	THO. ARUNDEL 7.	1402.	HENRIC. IV. 4.

Archiepiſcopi Cant. mandatum epiſcopo London. ad exequendas literas apoſtolicas contra notarios publicos. Ex reg. I. Arundel fol. 416. a.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri et domino, Thomae, Dei gratia Cantuarienſi archiepiſcopo, etc. aut veſtro cancellario, aut cauſarum et negotiorum auditori, ſeu commiſſariis veſtris quibuſcunque, Robertus, permiſſione divina Londonienſis epiſcopus, obedientiam, et reverentiam tanto patri debitas cum honore. Literas veſtras reverendiſſimas nobis directas die viceſima menſis Februarii ultimo praeterito cum ea, qua decuit, recepimus reverentia, in haec verba: Thomas, permiſſione divina etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Bonifacii, divina providentia papae noni, ipſius vera bulla plumbea ſub filo canapis, more Romanae curiae bullatas, non abolitas, non cancellatas, aut vitiatas, ſed ſanas et integras, ac omni prorſus vitio et ſuſpicione, ut prima facie apparuit, carentes, cum omni reverentia nos noveritis recepiſſe, tenorem, qui ſequitur, continentes: Bonifacius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuarienſi et Eboracenſi archiepiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram pervenit, quod nonnulli notarii publici in regno Angliae conſtituti, etiam quibus tabellionatus officium apoſtolica eſt auctoritate conceſſum, ſuae ſalutis immemores, ac proprii detractores honoris, hujuſmodi officium indebite exercentes, inſtrumenta publica contra facti ſubſtantiam quandocunque ſuſcipiunt falſitate expreſſa, et tacita veritate in eiſdem; et quanquam iſta ſunt manifeſta ſeu notoria, ordinarii tamen locorum in correctione et punitione praemiſſorum nimium ſunt remiſſi, in non modicum praejudicium plurimorum et ſcandalum aliorum fidelium notariorum. Nos igitur attendentes, quod noſtra intereſt ſuper hiis de opportuno remedio providere; fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos vel alter veſtrum, per vos vel alium ſeu alios, vocatis, qui fuerint vocandi, ſuper praemiſſis, etiam ex mero officio inquiratis auctoritate noſtra diligentius veritatem, et ſi quos per inquiſitionem hujuſcemodi ex notariis ipſis in dicto regno conſtitutis repereritis in hujuſmodi inſtrumentis facti ſubſtantiam contra partium voluntatem immutaſſe, ipſos ab exercitio tabellionatus officii hujuſcemodi eadem auctoritate ad tempus ſuſpendatis, vel officio ipſo perpetuo privetis, prout delicti qualitas exegerit, ac de jure fuerit faciendum; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii papae octavi, praedeceſſoris noſtri, ac de una et duabus dietis in concilio generali, quam aliis conſtitutionibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a ſede apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra rata loca ad judicium evocari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſcemodi mentionem. Dat. Romae apud ſanctum Petrum octavo idus Junii, pontificatus noſtri anno ſeptimo. Nos vero mediis in literis antedictis deductis et expreſſatis non immerito excitamur ad occurrendum periculis in hac parte, et ſcandala removenda, literas praedictas et contenta in eis cum omni efficacia poſſibili executioni debitae demandare. Ac primitus lamentabili cordis ſuſpirio ad animum revocantes, quomodo regnum Angliae inclytum et famoſum, quod in adverſis ſtrenuum, in tribulatione fixum, et in veritatis tramitibus ultra omnes comprovinciales in nudo teſte ſolet eſſe firmiter ſtabilitum, ut ſine cujuſcunque boni et juſti ſcandalo et opinionis denigratione ſequentia referamus, modo miſerorum ac falſorum fictorum notariorum prava exaſperans atque damnata progenies; quorum quidam ſe notarios eſſe praetendunt, cum rei veritate notarii non ſunt; quidam contractus fingunt et fabricant, qui nunquam cogitati fuerunt; alii notariorum praetenſorum nomina cum talium fabricatis ſignis et ſcripturis inſtrumentis praetenſis apponunt, quorum auctores praetenſi in rerum natura minime reperiuntur; nonnulli vero ſubſtantiam contractus, in quo in teſtimonium requiſiti, quandoque ex ſimplicitate et ſcientiae defectu, nonnunquam ex certa ſcientia et interveniente corrupto quaeſtu pecuniae, variant et immutant, in noſtrorum ſubjectorum non modicum praejudicium, gravamen, et jacturam, ac pericula animarum: ſicque regnum antedictum cum ſuis glorioſis incolis ſcandalizatur, proh dolor! in remotis; unde ingenti deſiderio deſideramus ab hujuſcemodi malis hominibus noſtram purgare provinciam, ſcandaliſque et damnis antedictis, ac periculis, quae veriſimiliter imminere providenti poſſibilitate celeriter obviare, hanc ſolam viam, quae ſequitur, cum magna digeſtione conſilii reputantes in propoſito opportunam, ut per eam lolium a tritico,

oves

oves ab haedis, et mali et ſcandaloſi a bonis et juſtis, diſcreto mediante ſcrutinio, ſeparentur, et ad veritatis cognitionem proinde valeat in praemiſſis facilius perveniri; omnes et ſingulos notarios noſtrae Cantuarienſis provinciae, ſeu qui tabellionatus officium exercere ſe praetendunt in eadem, et praecipue in civitate et dioec. veſtra Londonienſi degentes, ad exhibendum auctoritatem et literas creationis ſuae cum proceſſibus, ſi quos habent, inde ſecutos, ac de fideli exercitio et geſtura ſua in officio tabellionatus hujuſcemodi ſub ſufficienti et experto teſtimonio ſuae converſationis docendum, et cautiones debitas exponendum, necnon ad ſubeundum examinationem de et ſuper eorundem ſcientia, diſcretione, circumſpectione, et induſtria, quae idem concernunt officium, et ad intereſſendum et inquiri videndum, de ſuis vita, moribus, fama, et converſatione, ad effectum videlicet, ut quos idoneos reputaverimus, tanquam in libro vitae conſcriptos, in noſtro regiſtro matriculari faciamus in ſerie nominatim, ac nomina ſingularum dioeceſium, prout ipſas ſingulariter concernunt, ad noſtros ſingulos ſuffraganeos ſub noſtri ſigilli munimine tranſmittamus, ad noſtram praeſentiam decreverimus perſonaliter evocandos. Quocirca vobis, venerabilis frater, committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus perſonaliter, ſi apprehendi poſſunt, alioquin publicae citationis edicto apud crucem ſancti Pauli diebus dominicis, quando multitudo ibidem ad verbum Dei audiendum convenerit, et alias in valvis eccleſiae veſtrae cathedralis publice propoſito, ita quod ad ipſorum notitiam valeat veriſimiliter pervenire, citetis, ſeu per veſtros officiales et miniſtros citari faciatis peremptorie omnes et ſingulos notarios publicos, ſeu qui ſe in civitate et dioeceſi veſtris hujuſcemodi officium tabellionatus exercere praetendunt, quod compareant, et ipſorum quilibet perſonaliter compareat coram nobis, aut noſtro cancellario, aut cauſarum et negotiorum auditore, ſeu commiſſariis quibuſcunque, infra viginti dies a tempore citationis hujuſcemodi ſibi factae continue numerando; quem quidem terminum peremptorium ſic moderandum et abbreviandum duximus, propter hujuſcemodi ſcandala, et animarum pericula, quae veriſimiliter imminent in hac parte; ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, vel provincia Cantuarienſi tunc fuerimus, cum omnibus ſuis munimentis, juribus, literis, inſtrumentis, ſeu aliis quibuſcunque probationibus, quibus in praemiſſis uti voluerint, ſeu, quibus mediantibus, tabellionatus officium exercere ſe praetendunt; et quae in praemiſſis et circa ea ſibi putaverint opportuna, examinationem, inquiſitionem, et alia praemiſſa ſubituri, viſuri, et audituri, ulteriuſque facturi, et recepturi, quod juſtitia ſuadebit. Nullum hujuſcemodi notariorum poſt lapſum ipſorum viginti dierum, ad exercitium officii tabellionatus aliqualiter admittentes, aut permittentes admitti, ſeu inſtrumentis ab eiſdem confectis in aliquo detis fidem, ſicuti nec ab aliis in judiciis vel extra tanquam notariis ſuſpectis, et auctoritate apoſtolica ab executione dicti tabellionatus officii merito ſuſpendendos extunc decernimus adhiberi; niſi quorum nomina in noſtro regiſtro matriculata, et ad vos et veſtram eccleſiam ſub noſtri ſigilli teſtimonio tranſmittantur. De diebus vero receptionis praeſentium, modoque et forma executionis veſtrae, ac de nominibus omnium citatorum, et quos malae famae et denigratae opinionis reputaveritis, ſeriatim et in ſpecie, necnon quid feceritis in praemiſſis, nos citra hujuſcemodi vigeſimum diem reddatis debite certiores. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Lambeth decimo octavo de menſis Februarii, anno Domini M.cccc.I, et noſtrae tranſlationis anno ſexto. Cujus auctoritate mandati veſtri praedicti omnes et ſingulos notarios publicos nominatim, et in ſpecie, quorum nomina et cognomina in ſchedula praeſentibus annexa plenius deſcribuntur, per noſtros in hac parte officiales, et miniſtros perſonaliter apprehenſos, ipſos etiam et alios quoſcunque in genere, qui ſe in civitate et dioeceſi noſtris hujuſcemodi officium tabellionatus exercere praetendunt, per eoſdem noſtros officiales et miniſtros citationis edicto apud crucem ſancti Pauli diebus dominicis, quando populi multitudo ibidem ad verbum Dei audiendum convenerat, etiam et in valvis eccleſiae noſtrae cathedralis publice propoſito, ita quod ad ipſorum notitiam citatio hujuſcemodi valeat veriſimiliter pervenire, diebus etiam in ſchedula praeſentibus annexa deſcriptis, citari fecimus peremptorie, quod compareant, et ipſorum quilibet compareat perſonaliter coram vobis, aut veſtro cancellario, ac cauſarum et negotiorum auditore, ſeu commiſſariis veſtris quibuſcunque, infra viginti dies a tempore citationis hujuſcemodi ſibi factae continue numerandos, ubicunque in veſtris civitate, dioeceſi, ſeu provincia Cantuarienſi tunc fueritis, cum omnibus ſuis juribus, munimentis, literis, inſtrumentis, ſeu aliis quibuſcunque probationibus, quibus in praemiſſis uti voluerint, ſeu quibus mediantibus, tabellionatus officium exercere ſe praetendunt; et quae in praemiſſis, et circa ea ſibi putaverint opportuna, examinationem, inquiſitionem et alia praemiſſa ſubituri, viſuri, et audituri, ulteriuſque facturi, et recepturi, quod tenor et effectus dictarum veſtrarum literarum de ſe exigunt et requirunt; nullumque hujuſcemodi notariorum poſt lapſum dictorum viginti dierum ad exercitium officii tabellionatus aliqualiter admittemus, aut permittemus, quatenus in nobis eſt, admitti, vel inſtrumentis ab eiſdem confectis in aliquo dabimus fidem, niſi quorum nomina in veſtro regiſtro matriculata, ad nos et noſtram eccleſiam ſub veſtri ſigilli teſtimonio tranſmittantur. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus duximus apponendum. Dat. in palatio noſtro London. quod ad ſigilli noſtri appenſionem, die decima quarta menſis Aprilis, anno Domini M.cccc.II, et noſtrae conſecrationis vigeſimo primo.

Ejuſdem literae ad citandos quoſdam praedicantes opiniones haereticas et erroneas. Ex reg. Arundel I. fol. 432.

THOMAS, permiſſione divina, etc. dilecto in Chriſto filio, rectori eccleſiae parochialis de Wygeſton, Lincolnienſis dioeceſos, noſtrae provinciae Cantuarienſis, ſalutem, etc. Fama verae loquacitatis ad noſtrum perduxit auditum, quod quaedam perſonae ſeculares et eccleſiaſticae, perditionis alumni, nonnullas opiniones ſive concluſiones haereticas et erroneas determinationi ſanctae matris eccleſiae repugnantes, infra dictam noſtram provinciam aſſeruerunt, dogmatizarunt, et publice praedicarunt, ac ipſas damnatas et reprobatas opiniones, quatenus in eis eſt, pertinaciter tenent, praedicant, et defendunt in creatoris contumeliam, ac ipſorum et aliorum ſubditorum noſtrorum animarum interitum, et plurimorum pernicioſum exemplum. Nos praemiſſis, ne ipſorum damnabilis communio Chriſti fidelibus gregis noſtri infectiva reddatur, cum celeritate poſſibili occurrere cupientes, ad citandum, ſeu citari faciendum omnes perſonas hujuſcemodi, infra noſtram dictam provinciam commorantes, ad comparendum coram nobis, aut noſtrae audientiae cauſarum et negotiorum auditore, ad aliquem terminum peremptorium, quem ad hoc eis duxeritis praefigendum, ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, ſeu provincia Cantuarienſi tunc fuerimus; ſuper certis articulis, haereticam et erroneam pravitatem ſapientibus, eis et eorum cuilibet exponendis perſonaliter reſponſuris, ulteriuſque facturis et recepturis, quod in hac parte juſtitia ſuadebit, vobis tenore praeſentium committimus poteſtatem. Et quid in praemiſſis feceritis, nos, etc. Dat. in manerio noſtro de Ottefordio primo die menſis, etc. et noſtrae tranſlationis anno ſeptimo.

Epiſcopi Wigorn. commiſſio ad praeſidendum in ſynodo dioeceſ. Wigorn. Ex. reg. Clifford Wigorn. fol. 8.

RICHARDUS, perm. div. Wigor. epiſcopus, dilectis nobis in Chriſto religioſo viro domino Johanni, eccleſiae noſtrae cathedralis Wigor. priori, ac magiſtris Gilberto de Stone, vicario noſtro in ſpiritualibus generali, Willelmo Forſter, noſtro commiſſario generali, Ric. Wych, et Tho. Wybbe, eccleſ. cathedr. Sarum et Wellenſ. canonicis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum nos praelatos et clerum noſtrae civitatis et archidiaconatus Wigorn. tam regulares quam ſeculares nobis ſubditos in eccleſia noſtra cathedr. Wigorn. die Lunae prox. poſt feſtum S. Johannis Baptiſtae proxime futurum cum continuatione et prorogatione dierum et locorum tunc ſequentium, urgente neceſſitate, ac evidenti utilitate, aliiſque certis cauſis et legitimis, nos in hac parte moventibus, ad tractandum nobiſcum ſuper quibuſdam arduis negotiis, nos et eccleſiam noſtram praedictam concernentibus, eiſdem praelatis et clero tunc ibidem plenius exponendis, coram nobis ſub certa forma in aliis noſtris literis plenius expreſſa, fecerimus convocari: noſque variis et arduis domini noſtri regis et regni negotiis praepediti, dictis die et loco commode nequeamus perſonaliter intereſſe, ad tractandum cum eiſdem praelatis et clero ſuper negotiis memoratis; ac etiam urgentem neceſſitatem evidentemque utilitatem et cauſas, de quibus praemittitur, dictis praelatis et clero plenius exponend. necnon aliquod competens charitativum ſubſidium, vice et nomine noſtris, ab eiſdem petendum et exigendum, memoratumque ſubſidium, ſi quod ex benigna liberalitate eorundem concedi nobis contigerit, tunc ibidem colligendi et levandi, colligive ſeu levari faciend. terminumque ſuperius limitatum continuandi et prorogandi, necnon abſentium contumacias in hac parte, ſi oporteat, canonice puniendi, caeteraque omnia et ſingula faciendi, exercendi, et expediendi, quae in praemiſſis, et circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, etiamſi mandatum de ſe magis exigant ſpeciale, vobis conjunctim et cuilibet veſtrum diviſim, quos noſtros in hac parte locumtenentes, et commiſſarios ad ſupraſcripta ſpecialiter deputamus, et de quorum circumſpectionis induſtria fiduciam in Domino gerimus ſpecialem, tenore praeſentium comittimus vices noſtras, cum coercionis cujuſlibet canonicae ſanctione. In quorum teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus his apponi. Dat. apud Yepeſwich 5. die menſis Junii, A. D. M.CCCC.II. et noſtrae tranſlat. primo.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae. Cant. 21. die menſis Octobris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Arundel II. fol. 54. ſeq.

POST lectionem mandati domini archiepiſcopi Cantuar. et certificatorii domini epiſcopi London. commiſſarii domini regis ſubſidium quoddam ad reprimendas guerrarum concuſſiones petierunt; cujus deliberationem dominus archiepiſcopus examini Lollardorum nonnullorum poſtpoſuit; die enim Veneris 27. menſis Octobris reverendiſſimus pater ad domum capitularem in eccleſia S. Pauli London. una cum ſuffraganeis ſuis accedens, et ſedem capiens more ſolito, dictis ſuffraganeis ſibi aſſiſtentibus ex utroque latere, et deinde circumquaque ſedentibus

dentibus aliis pluribus dictae provinciae praelatis, et clero circumſtantibus, Richardum Herbert, Johannem Seygno, et Emmotam Wylly, de civitate London. ſuper crimine haereticae pravitatis diu ante hoc, officio ejuſdem rever. patris archiepiſcopi detectos et delatos, fecit coram ſe, ſuffraganeis ſuis, praelatis, et clero productis, publice tunc adduci. Quibus tunc ibidem ſuper certis articulis eiſdem expoſitis, errores et haereſes concernentibus, per dictum reverendiſſimum patrem Cantuar. archiepiſcopum ſingillatim et publice examinatis, praefatus Richardus Herbert omnes articulos dicti criminis ſibi impoſitos penitus diffitebatur et abnegavit, ac abjuravit omnem pravitatem haereticam, errores, et haereſes, ac conventicula et dogmatizationes omnium haereticorum de caetero ſub poena juris. Praedictus quoque Johan. Seygno, non obſtante, quod dudum in eccleſia Cantuar. coram eodem rever. patre ſuper certis articulis, errores et haereſes concernentibus, detectus extiterat et convictus, ac inſuper juratus, quod nunquam ſe hujuſmodi privatis opinionibus damnabilibus, haereſibus, pravitatibus, conventiculis ſeu dogmatibus haereticorum damnabilium de caetero immiſceret, tenuit tamen expreſſe tunc ibidem, quod Sabbatum eſſet obſervandum, ſecundum quod obſervabatur in Veteri Teſtamento; et dixit, quod hujuſmodi Sabbatum in veteri lege deſcriptum obſervare vellet; viz. ſecundum conſuetudinem et ritum Judaeorum, donec et quouſque aliqua ratione ſenſibili ſibi doctum fuiſſet de contrario. Tenuit inſuper, quod carnes porcinae non eſſent comedendae propter earum immunditiam, pro eo quod hujuſmodi animal porcinum ſemper in ſordibus delectabatur et nutritur. Et allegavit——ubi dixit "immundum non comedam": et pro tanto dixit, quod carnes porcinas noluit comedere. Unde incontinenti idem dom. archiepiſcopus tradidit ipſum dom. epiſcopo London, dioeceſano ſuo, ſuis carceribus mancipandum, quouſque aliud de eo juxta conſilium et diſcretionem ſuffraganeorum ſuorum duceret faciendum. Et praefata Emmota Wylly negavit omnes hujuſmodi articulos ſibi objectos; fatebatur tamen et dixit, quod hujuſmodi articulos inter quoſdam, quorum nomina et perſonas penitus ignoravit, communicatos, ante haec tempora ſaepius audivit. Et deinde abjuravit opiniones, ac dogmata, et conventicula haereticorum hujuſmodi, et eorum haereſes damnabiles abinde infuturum, ſub poena juris, et ſic receſſit. Et quia propter lapſum temporis et diei quidam——capellanum ſe praetendens de carceribus dicti rever. patris infra manerium ſuum de Lambeth, illuc deductus, qui diu ante hoc fuit confeſſus coram eodem rever. patre et clericis ſuis, quod a viginti quinque annis elapſis, et citra hucuſque, in ordinis preſbyterialis diſſolutione cum una muliere, tanquam vir cum uxore, de facto cohabitavit et permanſit; ac diverſa laboris exercitia, nunc officium apparitoris, nunc ballivi, nunc quaeſtoris, et quoque preſbyteri miſſas matutinas, et alia divina officia ſaepius celebrando, communicando, et corpus Chriſti conficiendo in diverſis partibus Angliae interim frequentavit; pro tunc ulterius examinari non potuit, per ipſum rever. patrem praedictum, carceribus iterum eſt remiſſus. Poſt diverſas deinde ſynodi prorogationes praelati et clerus provinciae Cant. die 27. menſis Novembris unam decimam et medietatem decimae regi conceſſerunt. Et his peractis, petitio quaedam porrecta fuit regi in parliamento tunc tento apud Weſtmon. ex parte dicti reverendiſſimi patris, ac caeterorum praelatorum, et cleri dictae ſuae Cantuarienſis provinciae, et fuit reſponſio data eidem petitioni, quarum petitionis et reſponſionis tenores ſequuntur in haec verba.

Petitio praelatorum et cleri regi porrecta in parliamento.

Supplicant veſtri humiles oratores, Thomas Cantuar. archiepiſcopus, ac alii epiſcopi, praelati, ac clerus regni veſtri; quod cum in parliamento domini Edwardi, nuper regis Angliae, avi veſtri nobiliſſimi, apud Weſtm. anno regni ſui xxv. tento, ad honorem Dei et eccleſiae ſanctae, ſic inter caetera concordatum, et clero regni praedicto per eundem avum veſtrum, de aſſenſu parliamenti ſui praedicti, conceſſum, quod quicunque clerici, tam ſeculares quam religioſi, qui extunc coram juſtitiar. ſecularibus, pro quibuſcunque proditionibus ſeu feloniis, aliam perſonam, quam regem et ſuam regiam majeſtatem concernentibus, forent convicti, privilegium ſanctae eccleſiae libere habeant, et ea gaudeant, ac abſque alio impedimento vel dilatione aliqua ordinariis ipſos petentibus liberentur. Nihilominus diverſi clerici et religioſi nuper indictati, arreſtati, ſive impetiti aliqui, viz. de proditionibus et feloniis, quae perſonam regiam aut ſuam regiam majeſtatem minime concernebant; et aliqui, quod ipſi communes latrones, depopulatores agrorum, ſive inſidiatores viarum extiterunt, et inde coram juſtitiariis ſecularibus allocati, quanquam iidem clerici et religioſi privilegium clericorum vendicaverunt, et locorum ordinarii eoſdem clericos et religioſos recipere voluiſſent, per eoſdem juſtitiarios ſeculares morti adjudicati, ac diverſimode interfecti fuerunt jam de novo, in non modicam Dei offenſam et notoriam libertatis eccleſiaſticae violationem manifeſtam, ac contra vim, formam, et effectum concordiae et conceſſionis praedictarum. Placeat igitur veſtrae regiae majeſtati proſperos et felices ſucceſſus progenitorum veſtrorum, quondam regum Angliae illuſtrium, qui libertates eccleſiaſticas ſuis temporibus inviolabiliter obſervarunt, quantaque ſtatuta et ordinationes pro hujuſmodi libertatibus eccleſiaſticis perpetuis temporibus inviolabiliter obſervand. ediderunt, benigne conſiderare, et tam pro praedictis enormibus attemptamentis in univerſo clero regni veſtri, et eccleſiae ſanctae opprobrium redundantibus, quam pro aliis diverſis attemptamentis contra dictas libertates eccleſiaſticas, alio modo diverſimode in regno veſtro ad praeſens plus ſolito pullulantibus, remedium in praeſenti parliamento, de communi aſſenſu ejuſdem parliamenti,

menti providere, ordinare, et ſtatuere opportunum; adjectis talibus poenis contra eorundem concordiae, et conceſſionis, ac aliarum eccleſiaſticarum libertatum violatores, ut ipſi metu poenae de hujuſmodi violatione omnino ſe abſtineant infuturum. Ita quod hujuſmodi nova attemptamenta, et alia conſimilia a modo ceſſent penitus et tollantur, et quod ea, quae per dictum avum veſtrum in dicto parliamento ſuo, ex communi aſſenſu ejuſdem concordata ſalubriter et conceſſa exiſtunt, ut ſuperius continetur, de caetero firmiter teneantur et inviolabiliter obſerventur tam in caſibus talium indictamentorum noviter inductorum, et aliorum conſimilium inducendorum, quam in aliis caſibus et indictamentis ſeu feloniis ſeu proditionibus, non concernentibus regiam perſonam, aut ipſius regiam majeſtatem; et inſuper in praeſenti parliamento de aſſenſu ejuſdem ſtatuere, ordinare, quod omnia et ſingula alia ſtatuta, ordinationes, et articuli temporibus inclytorum progenitorum et praedeceſſorum veſtrorum, quondam regum Angliae, pro conſervatione libertatum praedictarum et immunitatis eccleſiaſticae ſimiliter edita et conceſſa, de caetero inviolabiliter teneantur et obſerventur.

Reſponſio regis ad petitionem praedictam.

Le roy noſtre ſouvereign conſiderant les ſuiſditz paroles et termes, ceſt aſſavoir, " Inſidiatores viarum et depopulatores agrorum " n'ont eſte communement uſez en enditementz, arretementz, n'en autres empeſchmentz en temps de l'avant dit E. aiel de noſtre dit ſeigneur le roy, ne'en temps de ſes autres nobles progenitors; et veullantz ouſter tiels novelleres pour la grande quiete et ſeurte de ſon poeple, del' aſſent de ſeigneurs et communes de ceſt preſent parlement, voet et graunt, que les ſuiſditz paroles et termes ne ſoient deſore en avant uſez en enditementz, arretementz, appelles, n'en autres empeſchmentz quelxconques: ne que per force de nul tiel parole ne terme aſcun clerc ſeculer ou religious, ne aſcun autre perſon liege noſtre ſeigneur le roy ne ſoit deſore en avant arretez, appellez, empeſchez, ne moleſtez devant aſcun jugge ſeculer, mes voet bien noſtre dit ſeigneur le roy, que les juſtices prendre et recevre purront devant eulx enditementz et appellez et arretementz de felonies en ſoy portant l'effect de ſuiſditz paroles et termes, s'aucuns de tielles felonies ſeront deſores enditz, arretez, ou appellez; et per cas en temps avenir aſcuns clerks ſeculiers, ou religious ſoient, ou ſerront enditz, arrettez, ou appellez, et les enditementz, arretementz, ou appellez portont l'effect des ſuiſditz paroles, ceſt aſſavoir " Inſidiatores viarum et depopulatores agrorum," ou autre effect ſemblable, nientmeins eient tielx clercs et enjoient le privilege de ſeinte egliſe, et ſoient livres as ordinaries eux demandantz, ou a lour deputez. Item de meſme l'aſſent voet et graunte noſtre dit ſeigneur le roy, que toutes les eſtatutz, ordinaunces, et grantz per ſes nobles progenitours ou praedeceſſours, roys d'Engleterre, faitz ou grantez al clergie pour la conſervacion de leurs libertees et privileges, et pour la conſervacion de les libertees et immunitees de ſeinte egliſe nient revoqes, ſoient fermement tenuz, obſervez, gardez, et mys en execucion, ſolonc lour forme et effect. Et ſur ceo le ſuſdit erceveſque de Canterbirs pour luy meſme et pour toutz autres eveſques de ſa province ad praemys a noſtre dit ſeigneur le roy, qe ſi deſore en avant aſcun clerc ſeculer, ou religious, qui ſoit convict de treſon, qe ne touche le roy meſme, ne ſa royale mageſte, ou qui ſoit commune laron, et per tiel notoirement tenuz et reputez; et pur celle cauſe come clerc convict ſera deſore en avant delivrez a aſcun ordinaire, qi luy gardera ſauvement et ſeurement, et ſolonc l'effect d'un conſtitution provinciale affaire per les ſuiſdit erceveſque et autres eveſques, ſur la contenue, forme, et effet de les lettres de Simon jadis erceveſque de Canterbirs, portanz la date de 12. cal. de Mars, l'an de grace M.CCC.LI. en ordinanz et mettantz en icelle conſtitution certeins peines per eux a limiter, ſolonc lour diſcrecion, et qe nul tiel clerc convict de tiel treſon, ou qil ſoit commune laron come deſus, apres qil ſera livrez al' ordinaire, unques ne ferra purgacion contre le purport de la ſuiſdit conſtitution, la quelle conſtitution ſera demonſtree a noſtre dit ſeigneur le roy, devant ſon prochein parlement, au fyn qe ſil ſemble a ſa haute diſcretion qe la ſuiſdit conſtitution ne ſera remede convenable en ce cas, que lors il poet eſtre tretez et purveuz d'autre remede per manere come appertient.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 13.	THO. ARUNDEL 7.	1402.	HENRIC. IV. 4.

Synodus Londinenſis. Ex Harpsfeld Hiſt. eccl. Angl. ſec xv. c. ix. p. 619.

CONFLUXIT biennio poſt alia ſynodus Londini, et poſt alterum deinde biennium et alia. In utraque, pecunia ob graves regis ſumptus in ſeditioſis bello reprimendis contributa eſt. Ad quam priore ſynodo poſtulandam, venere ad patres regis nomine comes Somerſeti, et dominus Roſſe, qui erat a theſauris. Vetus hoc tempore cleri praerogativa ad ejus poſtulationem per regem renovata eſt, ne clerus apud regni tribunal raperetur, neve pro commeatu regiae familiae res ſuas vendere cogeretur. In poſteriore mandato Thomae de indicenda ſynodo perfunctus eſt Henricus Lincolnienſis epiſcopus, quaſi Cantuarienſis eccleſiae cancellarius, quod Londinenſis ſedes, cujus epiſcopus ejuſdem eccleſiae eſt decanus, et Wintonienſis, cujus epiſcopus in eadem eccleſia ſubdecanus cenſetur, vacarent. In qua ſynodo cautum eſt, ut defuncto aliquo epiſcopo, exequiae ejus per omnes cathedrales eccleſias celebrentur; quae paulo poſt mortuo Rogerio Londinenſi pro eo celebratae ſunt.

Sequens annus ſuam etiam ſynodum habuit, quae pecuniarum etiam contributionem ſecum trahebat, ut et biennium, quod inſecutum eſt. Atque in iſta poſteriore ſynodo Thomas Carlioleniis epiſcopus ex illis verbis: "Magiſter adeſt, et vocat te," eccleſiaſten egit. Hanc ſynodum Henricus Bewforde, Wintonienſis epiſcopus, cui, ſe abſente, rerum ſummam Arundellius crediderat, Arundellio in regis legatione occupato, indixerat. Poſt biennium duplex in eundem annum ſynodus incurrebat, ut diximus. In priore Johannes, coenobii D. Auguſtini Cantuariae monachus, in illud thema: "Faciat unuſquiſque opus ſuum;" in poſteriore Joannes Botelius, Franciſcanorum generalis in illud: "Vos vocati eſtis in uno corpore," ſcite peroravit. Atque hae ſynodi, in deliberatione de ſchiſmate opprimendo, potiſſimum conſumptae: qua de re antea diximus. Atque haec quidem ſynodus, ut caeterae fere omnes, per ſolius archiepiſcopi literas et mandatum congregata eſt. Nonnunquam vero rogatus a rege, et propter illius literas et publica regni negotia clerum ad ſynodum evocavit; ut triennio poſt, in qua Johannes Langdon, Cantuarienſis monachus, ex illo themate: "Stellae dederunt lumen", concionem habuit, ut et alius proxima proximi anni ſynodo ejuſdem coenobii monachus, Johannes Godmerſhamus, ſuper illa verba: "Diligite lumen ſapientiae omnes qui praeeſtis." In priore tributum a clero poſtulatum eſt, ſed nihil praeſtitum, quod clerus nimis ſe emunctum et continuis contributionibus exhauſtum quereretur; ſed in poſteriore, decima a clero ad regis uſus abraſa eſt, qui varias in hac ſynodo querimonias propoſuit ob eccleſiae libertates, atque praerogativas indies labefactatas.

Poſtulatum eſt, ne, cum quiſquam ex clero proſcribatur aliquam ob cauſam, decimae, oblationes, et bona eccleſiae ideo regis uſibus cederent. Petitum, ne, cum vicarii propter vicariae tenuitatem atque exilitatem, acceſſionem et incrementum, ubi rex eccleſiarum aliquarum eſſet patronus, apud eccleſiaſticum tribunal poſtularent, cognitio illa reſcripto, ut fiebat, regio interpellaretur. Poſtulatum, ne, cum fructus eccleſiarum, quarum patronus erat rex, ſequeſtrarentur, quod curae parochiali idonee non proſpiceretur; regis reſcriptum ad eccleſiaſticorum cognitionem perturbandam decerneretur. Poſtulatum, ne coenobia, ex quibus exteri quaſi regni hoſtes ejecti eſſent, laici uſurparent, ſed alii monachi ex Anglis ſufficerentur. Pecuniam interim dependit clerus, ſed eorum poſtulationi ſatisfactum non reperio, ſive id mors regis, quae hoc anno inſecuta eſt, ſive alia aliunde objecta impedierint. H. I.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Bonifac. IX. 14.	Tho. Arundel 7.	1402.	Henric. IV. 4.

Synodus cleri provinciae Ebor. Ex reg. Dec. et Cap. Dunelm. III. fol. 4. et 5.

Tres hoc anno ſynodos cleri provinciae Ebor. coactas fuiſſe teſtatur regiſtrum capituli Dunelm. primam die Jovis prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "Miſericordiae Domini;" ſecundam die Martis prox. ante feſtum nativitatis B. Mariae virginis, quinto ſc. die Septembris; tertiam decimo quinto die Januarii; ad quam per breve regium dat. 12. Decemb. clerus ſummonitus fuit.

Ordinatio Thomae Arundel, archiepiſcopi Cantuarienſis, ut procuratores non aſſumant nec proſequantur cauſas inconſultis advocatis; deque habitu procuratorum geſtando. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton. Citante Spelm.

Thomas, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilecto in Chriſto filio magiſtro Johanni Barnet, officiali noſtrae curiae Cantuarienſis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad noſtrum jampridem pervenit auditum, quod licet in quodam jurato ſtatuto curiae noſtrae Cantuarienſis, inter caetera caveatur expreſſe, quod in ipſa curia praelibata procuratores admiſſi nullas cauſas, nec ulla negotia ipſi curiae delata recipiant quoquomodo, nec ipſa ſine alicujus advocati conſilio aliquatenus inibi proſequantur; nonnulli tamen procuratores in dicta noſtra curia perſiſtentes, negotia varia atque cauſas accipiunt, ipſaque frequenter citra alicujus advocati ſuffragium, ac etiam aliquando inconſultis partium advocatis, quadam colluſionis induſtria, uſque ad ſententiae calculum per ſeipſos clanculo proſequantur: unde cauſae multorum ibidem in deſperatione ſaepe decidunt et labuntur, quod curiae noſtrae famae, quae dudum multa celebritate fulgebat, detrahit plurimum et honori, ac procuratoribus antedictis perjurium irrogat manifeſtum. Penſantes igitur haec praemiſſa, vobis praecipimus, ac firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et ſingulos procuratores hujuſmodi publice moneatis, ac etiam inducatis, quod ſub poena perpetuae amotionis a curia, cum nota infamiae, talia de caetero committere non praeſumant, ſed juxta exigentiam et effectum ſtatuti praedicti, ſuo, viz. procurandi officio ſolummodo ſint contenti. Profecto ridiculoſum ac perniciosum exemplum videtur exiſtere ſtatutum hujuſmodi, tam rationabili et conſulta maturitate digeſtum, tantae temeritatis audacia parvipendi et negligi, imo potius violari. Compendioſa igitur narratione concludimus, quod in cauſis agitatis ad praeſens, ſeu etiam agitandis in curia, ſine alicujus advocati publica petitione aliquod judiciale decretum, prout ſtatutum praedictum deſiderat et expoſcit, de caetero nullatenus

nullatenus interponatis; revera niſi ſtatuta ſumma vigilantia condita tueantur, ab aliquo ipſa condere et creare fruſtratorium exiſteret et vanum. Veſtra igitur diſcretionis induſtria circa iſta, et circa procuratorum habitus reſumendos, qui a multis eorum frequenter in curia exulant his diebus, ac pro ſopienda quotidiana commotione rixarum in publico factarum per eos; necnon circa alia ipſius noſtrae curiae exequenda ſtatuta ulterius in aliquo non dormiret, ſed ipſa, quae male ſunt hactenus uſitata, de quibus ad praeſens volumus ſubticere, ſtudeatis viribus, quibus poteſtis, in melius reformare. Deceret ſiquidem judicantem, a quo nihil praeter juſtitiam pullularet, ac miniſtros ſingulos circa eum, ut in ſuis actibus obſervarent puritatem omnimodam, et ab his abſtinere propenſius, per quae poſſit aliis exempli pernicies generari: ſtudeant igitur et inſudent miniſtri praedicti, qui ſtatuta noſtra contemnunt pariter et illudunt, a ſuis geſtibus abuſivis ſe taliter coercere de caetero, ut cum venerimus curiam viſitare praedictam, pro exceſſibus eorum praeteritis circa eos perpendant et ſentiant mitius nos acturos. Dat. in manerio noſtro de Lambeth quinto die menſis Martii, anno Domini M.CCCC. II. et noſtrae tranſlationis anno ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 14.	THO. ARUNDEL 8.	1403.	HENRIC. IV. 4.

Mandatum epiſcopi Exon. ne beneficia eccleſiaſtica tradantur laicis ad firmam. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 67.

EDMUNDUS, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis, decano de Plympton, ac dominis Symoni Elys, rectori eccleſiae parochialis de Herford, et Johanni Stybbe, capellano, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Frondeſcit ſemper in vetitum humana natura, et, diabolo per invidiam inſtigante, tanto frequentius concupiſcit, quanto ſub poenis et cenſuris gravioribus fuerint interdicta. Fide dignorum ſiquidem inſinuatione ad noſtrum pervenit auditum, quod licet SS. patrum ſediſque apoſtolicae in Anglia legatorum conſtitutionibus ſalubriter editis, et provide promulgatis, fuerit diffinitum, quod beneficia eccleſiaſtica ſive alia ſpiritualia quaecunque laicis nunquam nec clericis abſque licentia ſpeciali epiſcopi dioeceſani ad firmam tradantur, aut recipiantur, praeſertim per laicos quoquomodo, ſub poenis gravibus et cenſuris in dictis conſtitutionibus, et praecipue in conſtitutione ſynodali noſtrae Exon. dioec. in hac parte laudabiliter edita, publice promulgatis; quidam tamen Thomas Codemore, laicus noſtrae dioec. ſuae immemor ſalutis, ſpretis pariter et contemptis conſtitutionibus hujuſmodi, firmarium eccleſiae paroch. de Cornwood, ejuſdem noſtrae dioec. ſe aſſerens et confingens, cum veraciter firmarius ejuſdem eccleſiae non ſit, nec eſſe valeat, de jure refragantibus ſibi conſtitutionibus praelibatis, praeter etiam et contra voluntatem domini Willelmi Pygeſlegh, rectoris ejuſdem eccleſiae, decimas, et caetera emolumenta ſpiritualia ad eandem eccleſiam ſpectantia, firmario nomine, ficto quaeſito colore, damnabiliter vendit, et conſumit, parochianis dictae eccleſiae de Cornwood, ne pro decimis hujuſmodi dicto Willelmo rectori praelibato ſatisfaciant quoquomodo, temere inhibendo, in animae ſuae grande periculum, et dicti domini Willelmi et eccleſiae ſuae praedictae praejudicium non modicum et gravamen. Nos igitur facta hujuſmodi et figmenta damnata, ex quibus poſſent eccleſiis damnoſa diſpendia et ſubditorum noſtrorum animabus pericula pervenire, tollere cupientes, vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus inhibeatis, ſeu inhiberi faciatis publice et expreſſe praefato Thomae Codemore, laico praelibato, ne parochianos dictae eccleſiae de Cornwood de caetero impediat, quominus de et pro decimis et obventionibus hujuſmodi domino Willelmo, rectori de Cornwood praelibato, ſatisfaciant, ut tenentur, ſub poenis et cenſuris praenominatis; injungentes inſuper auctoritate noſtra parochianis eccleſiae memoratae omnibus et ſingulis, quod ipſi de decimis et obventionibus ſpiritualibus quibuſcunque, ad dictam eccleſiam de Cornwood ſpectantibus, praefato domino Willelmo rectori memorato, eccleſiae ſuae hujuſmodi nomine, reſpondeant et ſatisfaciant, prout canonicae ſanctiones in hac parte editae exigunt et requirunt. Dat. in manerio noſtro de Clyſt 6. die menſis Julii, A. D. M. CCCC. III. et noſtrae conſecrat. anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 14.	THO. ARUNDEL. 8.	1403.	HENRIC. IV. 5.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 7. die menſis Octobris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Wickh. Winton. et reg. Stafford Exon.

IN hac ſynodo per breve regium congregata, medietas decimae in ſubſidium regi a praelatis et clero eſt conceſſa.

Sequeſtratio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 15.	THO. ARUNDEL 8.	1403.	HENRIC. IV. 5.

Sequeſtratio generalis in dioeceſi Cantuarienſi propter non reſidentiam facta per mandatum archiepiſcopi. Ex reg. Arundel I. fol. 386. b.

THOMAS, etc. dilectis in Chriſto filiis magiſtris Rogero Baſſet, commiſſario noſtro Cantuarienſi generali, Adae Body, conſiſtorii noſtri Cantuarienſis regiſtrario, et Thomae Wilton, apparitori noſtro generali, et jurato, ſalutem, etc. Cum nos alias rite et legitime in ea parte procedentes omnes et ſingulos fructus, reditus, et proventus eccleſiarum parochialium de Crundale, Byſſhopiſbourne, Kyngeſton, Charryng, Haukehurſt, Sandhurſt, Botton, Malherbe, veteri Romeney, Hope, Demechurche, Eſtbrugg, Suave, Snergate, Orgariſwyk, Lymynge, Saltwode, Blakemanſton, Sutton, Valence, et Elmele, ac perpetuae vicariae de Lydde noſtrae dioeceſeos, propter varias et multiplicatas contumacias rectorum et vicarii eorundem beneficiorum non reſidentium, hoſpitalitatemque ſecundum canonum ſtatuta non obſervantium, ad hoc tamen ſaepius et legitime praemunitorum, ac debitis interſtitiis expectatorum, parereque inhumaniter nolentium, ſequeſtrari decreverimus per decretum, prout tenore praeſentium ſequeſtramus; vobis communiter et diviſim committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus ſequeſtrorum noſtrorum actum hujuſcemodi in locis beneficiorum praedictorum publice et ſolenniter denuncietis, ſeu faciatis per alios ſic publice nunciari, omneſque et ſingulos fructus, reditus, et proventus hujuſcemodi ipſarum eccleſiarum et vicariae debitis ſupportatis oneribus, ſub ſalvo cuſtodiatis ſeu faciatis cuſtodiri ſequeſtro, ſicut pro eiſdem reſpondere volueritis; donec aliud, et quid inde facere debebitis, a nobis habueritis in mandatis. Citetis inſuper nihilominus, ſeu citari faciatis eoſdem rectores et vicarium, ac eorum ſingulos, perſonaliter, ſi apprehendi poterint, alioquin eorum procuratores, ſi quos dimiſerunt, ſin autem, in eorum eccleſiis et beneficiis citationis edicto publice propoſito; quod compareant, et ipſorum quilibet compareat legitime coram nobis proximo die juridico, poſt feſtum ſancti Hillarii proxime futurum, ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, vel provincia Cantuarienſi tunc fuerimus, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeant, aut ipſorum aliquis habeat, quare ad amotionem eorundem ab eiſdem beneficiis ſecundum juris ordinem procedere minime debeamus, in forma juris propoſituri, ulteriuſque facturi, et recepturi, quod juſtitia ſuadebit. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Hillarii praedicti diſtincte et aperte certificetis literis veſtris patentibus, hunc tenorem habentibus, ſigillo auctentico conſignatis. Dat. in manerio noſtro de Maydenſton decimo ſexto die menſis Novembris, anno Domini M.CCCC.III. et noſtrae tranſlationis anno octavo.

Breve regium pro univerſitatibus Oxonii et Cantebrigiae. Ex Rot. Pat. 5 H. IV. p. 1. m. 50. apud Rymer Foeder. vol. 8. p. 339.

REX omnibus, ad quos, etc. ſalutem. Sciatis, quod nos ad honorem omnipotentis Dei (in cujus clementi bonitate, et non in alio ſpem ſemper poſuimus et habemus) necnon charitatis intuitu, ac in cleri ac virtutis augmentum, ut in vinea Domini tales cultores ponantur inpoſterum, quorum induſtria, ſcientia, doctrina, et converſatione fructus ſalutis animarum abundantius valeant accreſcere, et tempore meſſis ad horreum Domini ultra granum centeſimum augmentari; ex regia benignitate, et gratia noſtra ſpeciali, necnon ad ſupplicationem chariſſimae conſortis noſtrae, Johannae, reginae Angliae, conceſſimus, et licentiam dedimus, pro nobis et haeredibus noſtris, quantum in nobis eſt, dilectis nobis, cancellariis, doctoribus, et magiſtris, necnon bacalariis, et aliis quibuſcunque graduatis et graduandis perſonis, in univerſitatibus noſtris Oxonii et Cantebrigiae; quod ipſi futuris temporibus, inperpetuum (videlicet) doctores, magiſtri, ac licentiati in ſacra theologia, jure canonico, et civili, ſinguli eorum in metropolitanis, ac cathedralibus, collegiatis, et conventualibus eccleſiis regni noſtri Angliae, ac partium Walliae, et terrae noſtrae Hiberniae, ad dignitates electivas (etiam majores poſt pontificales) ac adminiſtrationes, perſonatus, et officia, necnon canonicatus et praebendas, ac ipſi et alii bacalarii et graduati praedicti ſinguli eorum, qui dignitates in eccleſiis metropolitanis et cathedralibus praedictis, vigore hujuſmodi noſtrae licentiae prius non ſunt realiter conſecuti, ad quaecunque beneficia et officia eccleſiaſtica, curata et non curata, conſueta clericis ſecularibus aſſignari, ad collationem, praeſentationem, nominationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem archiepiſcoporum, epiſcoporum, decanorum, priorum et capitulorum, necnon abbatum, priorum, et aliorum quorumcunque procuratorum eccleſiaſticorum, a domino ſummo pontifice, gratias expectativas, ſeu proviſorias in praemiſſis eis, et eorum cuilibet neceſſarias impetrare, ac vigore hujuſmodi gratiarum, dignitates, perſonatus, et officia, necnon canonicatus et praebendas, ac alia beneficia et officia, curata et non curata, ſub gratiis hujuſmodi cadentes et cadentia, ac jam occupatas ſeu occupata, ſeu de caetero vacaturas et vacatura, de facto cum vacaverint, per ſe et ſuos procuratores acceptare, ac collationes et inveſtituras de jure vel conſuetudine requiſitas, eis ſeu eorum pro-

curatoribus

curatoribus nomine ſuo per executores, ſubexecutores, et notarios quoſcunque in ea parte deputandos, ſeu requirendos, fieri et ſubire; necnon realem et expeditam poſſeſſionem dignitatum, perſonatuum, et officiorum, ac canonicatuum, praebendarum, et beneficiorum hujuſmodi capere, adipiſci, et nanciſci libere valeant, ac poſſeſſionem ſic captam, et adeptam, ſecundum exigentiam juris canonici, publice continuare et defendere, ac eam tenere et habere ſecundum vim, formam, et effectum gratiarum praedictarum, ac proceſſuum in hac parte fiendorum, quos facere et effectualiter exequi, ac contra attemptantes in contrarium, et impedientes eorum executionem debitam, in quacunque curia chriſtianitatis eis placuerit, libere proſequi, et ibidem agere, quicquid concernit gratias, ac cauſas, et materias exinde ſubortas, vel quae exoriri poſſent, abſque occaſione vel impedimento noſtri ac haeredum noſtrorum ſeu miniſtrorum noſtrorum quorumcunque; ſtatuto de proviſionibus anno regni domini R. nuper regis Angliae ſecundi poſt conqueſtum, praedeceſſoris noſtri tertiodecimo edito, ſeu aliquo alio ſtatuto et ordinationibus quibuſcunque in contrarium editis, non obſtantibus. Nolentes quod praedicti doctores, magiſtri, et bacalarii, procuratores, executores, vel ſubexecutores aut notarii, ſeu alii de conſilio eorundem propter executionem et expeditionem gratiarum hujuſmodi, ac proceſſuum eorundem, ut praefertur, per nos vel haeredes noſtros juſtitiarios, eſcaetores, vicecomites, aut alios ballivos, ſeu miniſtros noſtros, vel haeredum noſtrorum quoſcunque, inquietentur, moleſtentur in aliquo, ſeu graventur; proviſo ſemper, quod, quam citius cancellarii, doctores, et magiſtri, necnon bacalarii, ſeu quicunque alii ſupradicti, vigore praeſentium aliquorum beneficiorum eccleſiaſticorum incompatibilium, canonicam, et pacificam poſſeſſionem adepti fuerint, aut quivis eorundem alicujus beneficii eccleſiaſtici incompatibilis canonicam et pacificam poſſeſſionem fuerit adeptus, beneficia incompatibilia, ſeu beneficium incompatibile, per ipſos ſeu eorum aliquem occupata et acceptata, ſive occupatum et acceptatum omnino dimittant, et quilibet eorum penitus dimittat, ita quod cancellarii, doctores, et magiſtri, necnon bacalarii, ſeu quicunque alii praedicti, ſeu eorum aliquis, duo beneficia eccleſiaſtica incompatibilia, poſt hujuſmodi poſſeſſionem, vigore praeſentium, ſic adeptam, ſimul et ſemel ultra unum menſem, nullatenus obtineant ſeu obtineat, nec eorum aliquis aliquam proviſionem aliquorum beneficiorum eccleſiaſticorum, niſi in una eccleſia cathedrali, aut de una collatione duntaxat, prout inſeruntur in rotulis univerſitatum praedictarum, et per eoſdem rotulos, et non particulariter neque alio modo, in curia Romana per ſe, vel per alios proſequatur, aut hujuſmodi proviſionis gratiam acceptet, ſeu executionem demandare praeſumat; nec aliquos ſeu aliquem ſuper jure, titulo, ſeu poſſeſſione, aliquorum beneficiorum, ſeu alicujus beneficii per ipſos occupatorum ſive occupati, nec alicui collatorum ſeu collati, nec aliquibus beneficiis, ſeu aliquo beneficio religioſis ſive aliis vel alii appropriatorum, unitorum, ſive annexorum appropriati, uniti, vel annexi qualitercunque in praeſenti, colore hujus licentiae noſtrae, aut proviſionum vigore ejuſdem licentiae ſic faciendarum, aut praetextu revocationis, adnullationis, irritationis, ſive caſſationis hujuſmodi appropriationum, unionum, ſive annexionum, in dicta curia Romana nuper, ut dicitur, factarum, vexet, impediat, ſive inquietet; nec aliquam proviſionem ſeu alicujus hujuſmodi proviſionis executionem, de aliquibus beneficiis, ſive beneficio hujuſmodi, ad praeſens ſic appropriatis, unitis, vel annexis, appropriato, unito, vel annexo per ſe, aut per alios faciat, ſeu facere praeſumat, aut hujuſmodi beneficia ſive beneficium acceptet quoviſmodo in praeſenti, colore praeſentium, aut proviſionum vigore earundem, ſic faciendarum, vexet, impediat, ſive inquietet quoviſmodo. In cujus, etc. teſte rege apud Weſtmonaſterium 25. die Novembris.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
BONIFAC. IX. 15.	THO. ARUNDEL. 8.	1403.	HENRIC. IV. 5.

Archiepiſcopi Cant. monitio pro reparationibus eccleſiarum et domorum eccleſiaſticarum. Ex reg. Arundel I. fol. 386. a.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis, etc. dilectis in Chriſto filiis, magiſtro Rogero Baſſet, commiſſario noſtro Cantuarienſi generali, Adae Body, regiſtrario, et Thomae Wilton, apparitori noſtro generali, ſalutem, etc. Sarta tecta a perceptoribus fructuum reparari non ſolum juris civilis et canonici dictat auctoritas, ſed et ſacri eloquii pagina inſtruit, ac conſtitutiones noſtrae provinciales poenali quadam adjectione diſponunt; cenſura videlicet tali adhibita, ut quaecunque pecuniarum ſummae nomine reparationis per viam compoſitionis receptae ſive judicii in ipſam reparationem infra certum tempus ordinario arbitrio convertantur, defectus quoque notabiles in manſis beneficiatorum, ſive cancellis eccleſiarum reperti, ſi infra duos menſes a tempore monitionis ipſius ordinarii non fuerint congrue reparati, idem ordinarius tantum recipi faciat de fructibus ipſius beneficii, unde eoſdem defectus faciat debite reparari. Nonnulli tamen rectores et vicarii noſtrae Cantuarienſis dioeceſeos, rectorias et vicarias ſuas in cancellis, domibus, et clauſuris ad eorum reparationem ſeu refectionem pertinentibus, in tantis patiuntur deformari ruinis, ut ea occaſione, proh dolor! divina officia alicubi non impleantur, ſubtrahatur hoſpitalitas, mortuo incumbente, brigae et diſcordiae ſuſcitentur, ac noſtra negligentia clamoſis inſinuationibus irretiatur. Ne igitur tanta proviſio cum ſubjectis periculis, noſtris conniventibus oculis, pereat ſine fructu, vobis communiter

et diviſim committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et ſingulos rectores et vicarios per noſtram dioeceſim ubilibet conſtitutos, noſtra auctoritate moneatis et efficaciter inducatis, quos etiam nos tenore praeſentium ſic monemus, ut omnes et ſingulas pecuniarum ſummas, nomine beneficiorum ſuorum hujuſcemodi per viam compoſitionis ſive judicii per eoſdem receptas, in reparationem et refectionem eorundem beneficiorum indilate convertant, atque cancellos, domos, grangias, et clauſuras ad eadem beneficia et ipſorum beneficiatorum reparationem ſeu refectionem pertinentes, infra duos menſes a tempore monitionis hujuſcemodi eiſdem in hac parte factae ſeu notificatae congrue faciant reparari, ſeu defectus refici eorundem; denuncietis inſuper per expreſſum, quod ſi quis vel qui, quovis quaeſito colore, mandata noſtra hujuſcemodi temere neglexerit adimplere, nos eorundem defectus et negligentias ſecundum omnem vim, formam, et effectum conſtitutionum noſtrarum provincialium, de quarum tenore ſuperius fit mentio, ſupplere curabimus, in eventum. Et quid feceritis in praemiſſis, nos, lapſo termino hujuſcemodi monitionis, diſtincte et clare curetis reddere certiores. Dat. in manerio noſtro de Maydeſton vigeſimo ſexto die menſis Novembris, anno Domini M. CCCC. III. et noſtrae tranſlationis anno octavo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 15.	THO. ARUNDEL 8.	1403.	HENRIC. IV. 5.

Mandatum epiſc. Exon. ne conjugati exerceant aliquam juriſdictionem eccleſiaſticam. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 70.

EDMUNDUS, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dilecto in Chriſto filio, magiſtro Benedicto Canterbyry, officiali noſtrae peculiaris juriſdictionis Cornubiae, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Fama publica referente ad noſtrum pervenit auditum, quod quanquam poteſtas clavis juriſdictionis eccleſiaſticae et ſpiritualis, quae in ſcientia diſcernendi et poteſtate ſolvendi et ligandi, inquirendi, corrigendi, et puniendi crimina et exceſſus ſubditorum, in hiis, quae ad forum eccleſiaſticum pertinent, excommunicandi quoque majori excommunicatione et ſuſpendi, ac caetera, quae ad cenſuram eccleſiaſticam in foro pertinent contentioſo exercendi, in jure conſiſtere dignoſcatur, et per quam judex eccleſiaſticus dignos recipere, et indignos excludere debet ab eccleſia militante, in laicos tamen cadere ſeu transferri nequeat, nec debeat, etiamſi clerici fuerint conjugati cum unicis et virginibus contrahentes, quos jura, privilegia, et immunitates clericorum, ſtante matrimonio, minime retinere conſtat, praeterquam in paucis exceptis caſibus, inter quos poteſtas praemiſſa eis a jure minime reſervata, immo per conſequens interdicta reperitur; quidam tamen Willelmus Kelwe, laicus noſtrae dioec. clericum conjugatum ſe appellans, et aemulus Chriſti et eccleſiae ejuſdem ſanctae inſidiator manifeſtus, officialem archid. Cornubiae dictae noſtrae dioec. ac commiſſarium generalem ejuſdem ſe praetendens, juriſdictionem ſpiritualem et eccleſiaſticam praemiſſam, hujuſmodi praetextu officii, inter noſtros ſubditos, et in eoſdem nedum laicos, ſed etiam clericos et preſbyteros dicti archidiaconatus nulla auctoritate ſufficienti fulcitus, de facto publice exercere, quin verius uſurpare indies non veretur, in ſuae ſalutis et multarum diſpendium animarum, cum clavis hujuſmodi executio ad eum non pertineat nec pertinere poterit de jure, et ſic per ipſum hoedum, animae, quod dolenter referimus, damnabiliter ſunt deceptae. Ad ſuae tamen perverſitatis aſtutiam palliandam, * excuſand. excuſationes in peccatis, quoddam apoſtolicae ſedis indultum, quo continetur, ut aſſeruit, ut omnibus privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, et libertatibus, ac officio judicandi, quibus alii clerici ſeculares in minoribus ordinibus conſtituti, in perſonis et literis eorum, tam de jure, quam de conſuetudine ubilibet gaudent et utuntur, ſeu gaudere et uti poſſunt, ipſe gaudere et uti poſſit, ſe accepiſſe affirmat, et gloriatur, quod utique indultum licet ſurreptitium a nonnullis praedicetur actum, et ſi veritate fulciatur, tamen in praemiſſis mere ſpiritualibus, et caeteris negotiis ad forum eccleſiaſticum ſpectantibus, quae per talem generalem conceſſionem praetenſam de jure nequaquam tranſeunt, niſi ſpecialiter demandentur, ſibi in praemiſſis nullatenus capaci ſuffragari non poſſe notiſſimi juris eſt. Nos igitur animarum ſaluti et ſubditorum noſtrorum diſpendiis occurrere cupientes, vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praemiſſa omnia et ſingula clero et populo dicti archidiaconatus Cornub. diebus et locis magis opportunis publicetis, et publicari faciatis, interdicentes et interdici facientes publice omnibus ſubditis noſtris ibidem, tam clericis quam laicis, ne quis eorum praefato Willelmo Kelwe, ſtante ſuo matrimonio, in praemiſſis mere ſpiritualibus, ac negotiis ad forum eccleſiaſticum, ut praefertur, ſpectantibus, ut judici, cum in hac parte nullam obtinet legitimam poteſtatem, pareant, aut intendant, ſeu cenſuras eccleſiaſticas ejus praetenſas, praetextu officii ſui memorati latas, aut ferendas, quas irritas fore et inanes non ambigimus, ſuſcipiant, timeant, aut obſervent quoquomodo. Praemunientes inſuper dilectum filium noſtrum archidiac. Cornubiae ejuſve locumtenentem quemcunque, quod ipſe aliquem in ſuum officialem ſeu commiſſarium generalem deinceps ſtudeat conſtituere, qui juriſdictionis ſpiritualis et eccleſiaſticae praelibatae, quantum ad juriſdictionem ſpectat archidiaconalem, capax ſit et judex competens dici debeat et mereatur, et nullatenus ſeductor maleficus

* Mallem legere *et ad ſuggerend.*

maleficus animarum. Et quid in praemiſſis feceritis, et an dictus archidiaconus ejuſve locumtenens praefatum Willelmum Kelwe ab officio officialitatis hujuſmodi amoverit, nos citra feſtum Aſcenſionis Domini prox. futurum debite certificetis auctentico ſub ſigillo. Dat. in manerio noſtro de Clyſt 13. die menſis Martii, A. D. M.CCCC.III. et noſtrae conſecrat. anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
BONIFAC. IX. 15.	THO. ARUNDEL 8.	1404.	HENRIC. IV. 5.

Literae Richardi (Clifford) Wigornienſis epiſcopi, abbati monaſt. S. Auguſtini Briſtol. ad orandum pro animabus defunctorum. Ex MS. Colleg. Corporis Chriſti Oxon. num. *72. 7.*

RICHARDUS, permiſſione divina Wigorn. epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis, abbati et conventui monaſterii ſancti Auguſtini Briſtol. noſtrae dioeceſeos, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Dudum, ſicut certius informamur, Cantuar. provinciae pontifices inſimul congregati, foedus amicitiae ſpiritualis ad animarum ſalutem efficacius inire volentes, aſſenſu unanimi inter ſe taliter ordinarunt, quod eorum aliquo viam univerſae carnis ingreſſo, reſidui ſuperſtites, quilibet videlicet in ſua dioeceſi pro anima ipſius decedentis in ſpecie, necnon animabus omnium fidelium defunctorum, cum omni celeritate poſſibili, certas miſſas, prout in obſequiis noviter defunctorum fieri moris eſt, faciant celebrari. Nos vero ordinationem hujuſcemodi laudabilem et devotam, quae a ſpiritu pietatis immenſae et compactionis benignae ortum infallibiliter habuerat et radicem, in Domino plurimum commendantes, illud, quod tam ſalubriter ordinatum extiterat, obſervare, ſumme meritorium indubie credimus, et honeſtum, et potiſſime in tanto collegio inter tot et tantos viros perfectionis apoſtolicae, quos unit, ut ſperatur, vera fraternalis affectio et indiſſolubile vinculum perfectiſſimae charitatis. Non enim ſtant ſimul, virum ſanae memoriae fratrem ſuum viventem veraciter dilexiſſe, et ſtatim, tanquam immemorem morientis, quando verae dilectionis memoriali ſuffragio plus creditur indigere, ſuum antea perdilectum in tanta neceſſitate poſitum ſub oblivionis umbraculo praeterire, et medelam languentis animae ſic differre, ſeu diutius elongare. Quamobrem non immemores dilectiſſimi noſtrae recolendae memoriae domini Johannis Trevenant, nuper Hereford. epiſcopi, viri ſanctae converſationis et vitae, quem nulli parcens mors, ipſa quorumlibet mortalium corruptela, pridie de medio ſuſtulit, quod non ſine magna memoriae amaritudine nimirum referimus, tanto lamentabilius ſuſpirantes, quanto virum illum tam amabilem toto mentis affectu tenerrime diliximus, dum adhuc ageret in humanis; nos dilectionis praeambulae tanquam ingrati leviter obliviſci, quod abſit, nec poterimus nec debemus, quin verius ſolicite procurabimus toto poſſe eidem ad hunc finem Chriſti fidelium devotiſſimo deprecatu celerius ſubveniri, ut ſi forſan exceſſuum quorumlibet ex humana fragilitate contractotum quaevis reliquiae hactenus ignis purgatorii fervoribus remanſerint expiandae, extunc contemplatione deprecantium illa divinae potentiae pietas ſumme clemens et propitia, quae fornacis Babylonicae calores exceſſivos, ne flammarum violentia perderet innocentes, in ventum tranſtulit roris flantem, ipſamet pietas ineffabilis urentis flammae ardores purgatorios etiam ineffabiles et duriſſimos in ſuavis refrigerii transferat lenitatem, moxque mitigata cujuſlibet languoris anguſtia ipſius reverendi patris animam in ſinu Abrahae, videlicet in amoenitate quietis aeternae ſuaviter faciat collocari. Devotionem itaque ex toto corde noſtro etiam omnium quam plus poſſumus affectionem rogamus, quatenus, viſis praeſentibus, animam memorati defuncti ſpecialiter recommendatum habentes, in monaſterio veſtro praedicto ſuas exequias funerales cum vigiliis et miſſa in craſtino tunc ſequente ſemel in communi, pietatis intuitu etiam et harum precum veſtrarum devotiſſimo interventu faciatis, ſi placet, ſolenniter celebrari, et a quolibet canonico ejuſdem monaſterii veſtri preſbytero, ac aliis quibuſcunque preſbyteris inibi communiter celebrantibus unam miſſam de "Requiem", infra breve, imo et quidem quantum citius commode poteritis, hoc fiat celeriter ſine mora, ne forſan procraſtinato diutius fructuoſo devotorum ſupplici deprecatu, doloris remedium et ſperata ſalus dolentis animae differatur, et in poenae prolixioris cruciatu poenalis aſperitas amplius ſe extendat. Scribitur quidem, chariſſimi, ſicut ſcitis, quod pium eſt valde pro defunctis orare, ut a peccatis ſolvantur. Et alibi: Qui pro aliis orat, pro ſe laborat. Qui enim pro animabus fidelium defunctorum amplioris ſolicitudinis labores meritorios in hac vita diligentius interponunt, illis proculdubio, cum ab hac luce migraverint, orationes univerſalis eccleſiae non immerito majus proſunt. Nos vero de Dei omnium potentis gratia, ejuſque immenſa miſericordia ac glorioſiſſimae virginis Mariae matris ſuae, necnon beatorum confeſſorum Oſwaldi et Wulſtani, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, quibuſcunque parochianis noſtris et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerunt et acceptam, pro anima dicti defuncti celebrantibus, ſeu alias devote deprecantibus, de peccatis ſuis vere poenitentibus et confeſſis, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes, quas ſigillo noſtro fecimus communiri. Dat. in manerio noſtro de Hyllingdon ſeptimo die menſis Aprilis, A. D. M. CCCC. IV. et noſtrae tranſlationis tertio.

Convocatio

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 21. *die Aprilis in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Arundel I. fol. 57.

IN hac ſynodo commiſſarii regii ſubſidium aliquod petunt a clero; quorum ad promotionem petitionis, et excitationem cleri, dominus archiepiſcopus de conſilio et aviſamento praelatorum ſibi aſſidentium, "omnes, qui ad comparendum in dicta convocatione per loci ordinarios, prout in eorum liquet certificatoriis, citati fuerunt, et non comparentes, pronunciavit contumaces, et in poenam contumaciae eorum hujuſmodi ſequeſtravit fructus, et proventus omnium monaſteriorum, prioratuum, et aliorum locorum hujuſmodi, et praeſertim exemptorum, et decrevit exinde fieri publicationem in partibus." Et poſt aliquot dies poſtea idem rever. pater archiepiſcopus ſcripſit ſuffraganeis ſuis pro intimatione hujus ſequeſtri, et pro eodem ſequeſtro cuſtodiendo.

Certificatorium dom. Winton. epiſcopi ſuper mandato de ſequeſtratione fructuum non comparentium in conavoctione alias emanato.

Reverendiſſimo in Chriſto patri ac dom. dom. Thomae, etc. ſuus humilis et devotus Wilhelmus, perm. div. Winton. epiſcopus, obedientiam, reverentiam, et honorem debit. tanto patri. Literas veſtras nuper recepimus tenorem, qui ſequitur, continentes: Thomas, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Wilhelmo, Dei gratia Winton epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos alias legitime procedentes, omnes et ſingulos abbates, priores, et archidiaconos, quorum nomina in ſchedula hiis annexa continentur, ex certis cauſis, veris et licitis, ſtatum et utilitatem eccleſiae, et regni Angliae concernent. ad comparendum perſonaliter coram nobis in eccleſia S. Pauli London. 21. die menſis Aprilis ultim. praeterito, de et ſuper praemiſſis, una nobiſcum et aliis praelatis, ac clero noſtrae Cantuar. provinciae tractaturi, ulteriuſque facturi et recepturi, quod juſtitia ſuaderet, fecerimus debite convocari; atque propter ſuas in non comparendo coram nobis dictis die et loco contumacias, omnes et ſingulos fructus, reditus, et proventus, praeſentes et futuros, monaſteriorum, prioratuum, archidiaconatuum, et aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, quae in veſtra dioeceſi iidem contumaces noſcuntur obtinere, auctoritate noſtra (necnon eo magis quod per confratres noſtros ac caeteros de clero, protunc ibi exiſtentes, excitati fuerimus) duxerimus ſequeſtrand. prout actualiter ſequeſtravimus, juſtitia id poſcente; vobis committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos fructus, reditus, et proventus praedict. ſic per nos fuiſſe, et eſſe ſequeſtratos in eccleſia veſtra cathedr. ac locis monaſteriorum, prioratuum, et archidiaconatuum praedictorum, palam et publice nuncietis, ſeu faciatis per alios ſic publice nunciari; ipſoſque fructus, reditus, et proventus ſub ſalvo cuſtodiri faciatis ſequeſtratos, ſicut nobis de eiſdem reſpondere volueritis, donec aliud inde a nobis receperitis in mandatis. Et quid in praemiſſis duxeritis faciend. nos citra feſtum nativ. S. Joh. Baptiſtae, ſeu ad ultimum ante feſtum S. Petri, quod dicitur Ad Vincula, proxime futurum, reddere curetis debite certiores. Dat. in manerio noſtro de Maydeſton 20. die menſis Maii, A. D. M.CCCC.IV. et noſtrae tranſlat. anno viii. Quas quidem literas veſtras reverend. juxta omnem vim, formam, et effectum earundem executioni debitae demandavimus, et executi fuimus, ut mandatur in omnibus juxta poſſe. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. in manerio noſtro de Southwaltham 17. die menſis Julii, A. D. ſupradicto, et noſtrae conſecrat. anno XXVII.

Archidiaconus Winton.

Abbas de Certeſey.
Abbas de Maverle.
Abbas de bello loco regis.
Abbas de Lottele.
Abbas de Quarrea.

Prior eccleſiae Chriſti de Thynnam.
Prior B. Mariae de Overee in Southwerk.
Prior de Novo Loco nuper Ryppele.
Prior de Taurigg.
Prior de Reygate.

Epiſcopi ſuffraganei Cantuar. provinciae conſimiliter certificarunt; et emanarunt poſtmodum relaxationes ſequeſtrorum hujuſmodi pro abbatibus de Eveſham, de ſancto Albano, et aliis abbatibus, exemptis et non exemptis, prioribus, archidiaconis, ac aliis praelatis dictae Cantuar. provinciae, ſub forma, quae ſequitur; mutatis mutandis.

Relaxatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VII. 1.	THO. ARUNDEL 8.	1404.	HENRIC. IV. 5.

Relaxatio ſequeſtri alias emanati pro non comparitione in convocatione.

THOMAS, etc. venerabili fratri noſtro domino Henrico, Dei gratia Lincoln. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Licet nos alias fructus, reditus, et proventus monaſterii, S. Albani veſtrae dioeceſeos propter contumaciam abbatis ejuſdem, in non comparendo coram nobis 21. menſis Aprilis ultimo praeteriti, in convocatione praelatorum et cleri noſtrae Cantuar. provinciae in eccleſia cathedr. S. Pauli London. celebrata, ad quam fuerat legitime evocatus, ſuper arduis et urgentibus negotiis, ſtatum et utilitatem eccleſiae et regni Anglican. concernentibus, nobiſcum una cum aliis praelatis et clero provinciae noſtrae Cantuar. tractaturi, contractam ad excitationem et promotionem dictorum ſuffraganeorum noſtrorum, ac caeterorum praelatorum, et cleri tunc ibidem praeſentium, et hoc magna inſtantia petentium, ſequeſtravimus, juſtitia id poſcente, ac ipſum ſequeſtrum noſtrum per vos publicari mandaverimus, et dictos fructus, reditus, et proventus ſub arcto et ſalvo cuſtodiri ſequeſtro; ipſius tamen abbatis piis ſupplicationibus favorabiliter annuentes, praedictum ſequeſtrum noſtrum duximus relaxandum, prout tenore praeſentium relaxamus, ac praefato abbati, ut de hujuſmodi fructibus, reditibus, et proventibus, cum integritate ſolita libere diſponere valeat, licentiam impertimur, ſequeſtro noſtro praedicto non obſtante; quod ad veſtram notitiam deducimus, et deduci volumus per praeſentes, ſigillo noſtro ſignatas. Dat. etc.

In hac convocatione praelati et clerus unum ſubſidium et unam decimam domino regi concedunt.

Eodem hoc anno alia ſynodus praelatorum et cleri provinciae Cant. 24. die menſis Novembris in eccleſia S. Pauli London. coacta eſt, in qua unam decimam et dimidiam ſolvere domino regi conveniunt. Uti teſtantur reg. Arundel I. fol. 62. reg. Beaufort Lincoln. et reg. Wickham Winton.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VII. 1.	THO. ARUNDEL 8.	1404.	HENRIC. IV. 6.

Literae Cantuar. archiepiſcopi domino Henrico regi de negato in convocatione ſubſidio. Ex M.S. Cott. Cleop. E. 2. f. 252.

Chriſtianiſſime princeps et metuendiſſime domine.

EXCELLENTIAE veſtrae literas jampridem recepi, inter caetera continentes, nihil fuiſſe in ultima praelatorum et cleri convoc. effectualiter factum de ſubſidio concedendo per capellanos ſtipendiarios prov. Cant. Veruntamen, teſtante veritate in Deo, qui eſt ſumma veritas, ſcrutator cordium, et cognitor ſecretorum, feci omnem diligentiam meam in praemiſſis. Teſtibus inſuper ven. fratre meo epiſcopo Lincoln. ac honorabili viro comite . . . . . . qui procuratores cleri, ad quos pertinebat conceſſio, fuerant mediis, quibus potuerunt, allocuti, necnon et clerico rotulorum, qui cum eiſdem procuratoribus primo, ſecundo, et tertio allocutis interfuit. Iidem procuratores, non obſtantibus mediis antedictis, et diligentia mea qualicunque, quotiens fuit petitum, unanimiter contradixerunt penitus et expreſſe. Unde nulla via mihi aut confratribus meis ſupereſſe videbatur, prout nec adhuc videtur, ſaltem per viam convocationis, qua mediante materia ipſius ſubſidii poterit expediri, praeſertim quia de modo convocandi hujuſmodi capellanos, nullam viam invenio hactenus practizatam. Sane, metuendiſſime princeps, conſideratis praemiſſis, poſſet veſtrae ſerenitatis voluntas una cum motivis ad hoc allectivis locorum dioeceſanis exprimi et tranſmitti; ſic videlicet, quod ipſi dioeceſani eoſdem capellanos ad ſubſidium hujuſmodi inducerent viis et mediis opportunis. Et, ſereniſſime princeps, ſi ipſa via vobis et concilio veſtro videatur expediens, ad omnia facienda, quae ad me et dioeceſ. Cant. pertinere noſcuntur, receptis ad hoc mandatis veſtris, habebitis me paratum in omnibus, ſicut teneor juxta votum. Inſuper, excellentiſſime princeps, quia omnia cor meum moventia ſcripti ſerie de facili non poterunt explicari, magiſtrum Willelmum Milton, unum de clericis meis ſerenitati veſtrae ſatis notum, cui in hac parte fidem, ſi libeat, adhibere velitis, tranſmitto poſſibiliter informatum. Celſitudinem veſtram regiam ad eccleſiae, et regni felix regimen et tutamen diu et feliciter conſervet altiſſimus, et dirigat in agendis. Script. in manerio noſtro de Maydeſton 7. die Dec.

Humilis veſtrae celſitudinis capellanus et orator, T. Cant. archiepiſcopus.

Monitio

Monitio lecta per dom. Joh. Hemmyngburgh, priorem in capitulo A. D. M.CCCC.IV. Ex MS. Dunelm. B. IV. 26. fol. 202.

CUM abdicatio proprietatis ſit de ſubſtantia monachatus, monachique peculium habentes, niſi a ſuo abbate, ſive priore, pro injuncta ſibi adminiſtratione eis permiſſum fuerit, non ſolum communione altaris, in extremiſque oblatione, ac inter fratres ſepultura privabuntur et carebunt; verum etiam etſi lectione moniti aliqua bona, directe aut indirecte, per ſe vel per ſubmiſſam perſonam, quoviſque quaeſito colore ſibi poſſidere, vel praeter aut contra ſcientiam, licentiam, vel permiſſionem expreſſam ſui prioris ſive abbatis detinere, ſive occultare praeſumpſerint, et ab hujuſmodi praeſumptione omnino deſtiterint, infra terminum eis aſſignatum, majoris excommunicationis ſententia, auctoritate conſtitutionis in capitulo generali apud Northampton celebrato editae, poſitaeque ſub titulo de gravibus culpis, innodari poterunt et involvi, quouſque digne poenituerint; nos Johannes de H. prior, etc. omnes et ſingulos ejuſdem eccleſiae confratres, et commonachos noſtros, tam in officiis quibuſcunque conſtitutos, ſeu adminiſtrationem qualemcunque habentes, quam alios quoſcunque, qui quidem in officiis conſtituti ultra ſummam quinque marcarum, alii vero ultra ſummam xl. ſolidorum pecunias apud ſe vel alios ubicunque exiſtentes, poſſident ſive habent, vel quae per alium ſeu alios ſuo nomine poſſidentur, aut habentur, quibuſcunque cauſa, titulo, vel colore, directe vel indirecte, etiamſi hujuſmodi pecunias de noſtris ſcientia, licentia, aut permiſſione, aliaſve prius habuerint aut poſſederint, quas licentiam et permiſſionem in hiis ſcriptis revocamus, et in praeſenti revocatas manere volumus, quouſque aliud ſuper hoc ad eccleſiae noſtrae utilitatem duxerimus ordinandum; monemus primo, ſecundo, et tertio, ac peremptorie, quatenus infra xii. dierum ſpatium, a tempore monitionis noſtrae hujuſmodi ſibi factae continue numerandorum, quorum dierum quatuor pro prima, quatuor pro ſecunda, et reliquos quatuor dies pro tertia et peremptoria ac monitione canonica eis aſſignamus, quatenus quaſcunque hujuſmodi pecuniarum ſummas, et ubi fuerint, plene et fideliter ſine dolo, fraude, malitia, et diminutione quibuſcunque nobis notas faciant et revelent, et nos certos reddant de eiſdem, eaſque realiter pro ſuo poſſe nobis exhibeant cum effectu; noſque de ipſis pecuniis ad communem utilitatem noſtram et eccleſiae noſtrae libere et debite diſponere permittant, et non impediant, aut impediri procurent quoviſmodo, ſub poena excommunicationis majoris, quam in perſonas ſingulas omnium et ſingulorum, ſic per nos, ut praefertur, monitorum et monitionibus noſtris hujuſmodi non parentium, mora, culpa, et offenſa ſuis id exigentibus, canonica monitione praemiſſa exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc ferimus in hiis ſcriptis.

Synodus cleri provinciae Ebor. Ex reg. Scroope Ebor. fol. 130. et 131.

ARCHIEPISCOPUS Ebor. breve reg. dat. 6. die Maii, recepit pro convocatione celebranda, quam ad diem Lunae prox. poſt feſtum Corporis Chriſti conveniſſe, ac decimam conceſſiſſe indicat in certificatorio domino regi directo, apud Cawode 5 Octob. M. CCCC. IV.

Aliam hoc anno ſynodum Ebor. coactam fuiſſe auctoritate brevis regii dati apud Coventr. ſecundo die Novembr. patet ex reg. Ebor. fol. 131. ubi haec habentur. "Convocatio 11. die Decemb. M. CCCC. IV. habita, et uſque in 17. diem ejuſdem menſis de die in diem per nos (archiep. Ebor.) perſonaliter continuata, et ſubſequenter in 14. diem Januarii prorogata — Unam decimam conceſſimus et conceſſerunt; volentes nihilominus, quod decima prius conceſſa, cum qua ad gravem ipſorum ſarcinam onerati exiſtunt, viz. pro prima medietate in Octab. S. Hillarii jam inſtant. et pro altera medietate in feſto Omnium Sanctorum prox. futuro ſolvend. in ſuis viribus perſeveret. Et, ut praeſens decimae conceſſio pro majori veſtra complacentia ad uberiorem onerum praemiſſorum ſupportationem ſe extendat, nos ac praelati et clerus praedict. praemiſſorum conſideratione praebendas, eccleſias, hoſpitales, capellas, portiones, penſiones, et caetera ſua beneficia eccleſiaſtica, ad decem libras, et infra taxat. quae in aliis cleri convocationibus, propter ipſorum exilitatem, excipi conſueverant, hac vice tamen ad integram ſolutionem praedictae decimae oneramus et onerarunt; ita quod forma conceſſionis hujuſmodi in exemplum alias non trahatur". Haec ex certificatorio archiepiſcopi domino regi directo dat. apud Cawode ultimo Januar. A. D. M. CCCC. IV.

Convocatio cleri provinciae Cantuar. Ex continuat. MS. Eulogium in bibl. Cotton.

PRO colligendo ſubſidio convocationem hoc anno celebratam fuiſſe meminit continuator MS. "Eulogium" his verbis: "Hoc anno factum eſt parliamentum poſt dominicam primam Quadrageſimae, et duravit uſque ad nativ. Domini. Clerus autem in convocatione conceſſit regi unam decimam, et ſex ſolidos, octo denarios, a quolibet annuario ſacerdote. Sed laici nihil ſolvere volebant, niſi eis daretur computus de receptis, ſicut prius ordinatum fuit, et per regem promiſſum. Rex breviter reſpondebat, quod reges non ſolebant computum dare."

Archiepiſcopi Cant. commiſſio ad celebrandas exequias et miſſam pro epiſcopo London. defuncto. Ex reg. Arundel I. fol. 148.

THOMAS, etc. dilecto in Chriſto filio, priori eccleſiae noſtrae ſanctae Cantuarienſis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Inter curas, quae noſtro cohaerent officio, illa praecipue nos excitat, viſceribus noſtri cordis infixa profundius, atque ſolidius radicata, noſtrum inceſſanter movens animum ſuarum aculeis punctionum, ut noſtrae proviſionis remedio contra malignorum ſpirituum inſultus, qui ad ſupercaeleſtium civium inclyta gaudia tranſeunt, in quantum poterunt, veſtigia impediunt tota die, ipſorum ſic tranſeuntium animorum quieti ſuccurramus uberius et ſaluti. Cum etenim in convocatione noſtra provinciali in eccleſia ſancti Pauli Londonii nuper celebrata, inter caetera fuerit ordinatum, quod cum aliquem noſtrorum ſuffraganeorum migrare contigerit ab hac luce, quod extunc quilibet praeſidens cujuſque eccleſiae catholicae provinciae noſtrae Cantuarienſis, infra decem dies, cum ad ipſius devenerit notitiam, exequias in nocte, et in craſtino immediate ſequente, miſſam de "Requiem" pro ipſius ſic defuncti animae ſalute, et pro animabus omnium fidelium defunctorum celebrare una cum confratribus ſuis, ob honeſtatem pontificalem in hac parte conſervandam, effectualiter teneatur; quodque venerabilis frater noſter dominus Rogerus Walden, dum ageret in humanis, antiſtes, quod cum non modica cordis moeſtitia referimus, viam univerſae carnis noviter ſit ingreſſus, ac juxta aeſtimationem humanam inter ſupernos cives fore creditur collocatus. Erat quippe idem reverendus frater noſter, dum praeſentis ageret vitae curſum, miniſterio ſacerdotali devotus, in proſperis non elatus, vitae honeſtae, ſemper tolerans in adverſis. Volentes inſuper ordinationem antedictam illibatam fore, et ut ipſius anima ſanctorum praeconiis ad ſupercaeleſtium civium agmina citius extollatur, et a ſpirituum malignorum hujuſcemodi liberetur inſidiis, volumus et exhortamur in Domino, quatenus, quam citius commode poteritis, juxta ordinationem antedictam, exequias et miſſam, ut praefertur, celebrare ſolicite curetis, ſtudeatiſque. Dat. in manerio noſtro de Maideſton undecimo die menſis Januarii, anno Domini M.cccc.v. et noſtrae tranſlationis anno decimo.

Inſtrumentum ſuper converſione cujuſdam haeretici per epiſcopum Norwicenſem. Ibid. fol. 390. a.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, quod anno ab incarnatione Domini, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M.cccc.v. indictione decima tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri Innocentii, divina providentia papae ſeptimi, anno primo, die dominica in Ramis Palmarum, menſis Aprilis die duodecimo, poſt horam nonam illius diei, in quodam horto magno vocato "Le Greneyerd" ex parte boreali eccleſiae cathedralis ſanctae Trinitatis Norwicii contiguo, ſive continue exiſtente, ubi ſermones ſive praedicationes ſingulis diebus dominicis Quadrageſimae pro tota civitate Norwicenſi fieri conſueverunt, et dici ſolent annuatim, coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Henrico, Dei gratia Norwicenſi epiſcopo, ac priore eccleſiae cathedralis ſupradictae, nobilique viro domino Thoma de Erpyngham, milite, necnon majore, et vicecomitibus civitatis praedictae, aliiſque proceribus, magnatibus, ac clero et populo in multitudine non modica civitatis praedictae, et proxime adjacentis, audiendi cauſa verbi Dei tunc ibidem per venerabilem et circumſpectum virum, magiſtrum Johannem de Derlyngton, decretorum doctorem, archidiaconum Norwicenſem, ad id proferendum, edocendum, ſive praedicandum congregatis, incontinenti poſt hujuſcemodi ſermonem ſive praedicationem per ipſum magiſtrum archidiaconum Johannem, ſicut praefertur, publice dictum et publicatum, ante receſſum dominorum ac cleri et populi ibidem congregatorum, expectantium, et auſcultantium, quidam dominus Johannes Edwardus de Bryngton, Lincolnienſis dioeceſeos capellanus, ut aſſeruit, qui ſuper diverſis haereſibus, erroribus, concluſionibus,

ſionibus, et opinionibus ſacrae ſcripturae, ſacroſanctaeque eccleſiae, et determinationi ejuſdem expreſſe repugnantibus et obviantibus, quos in partibus diverſis Norwicenſis dioeceſeos populo et plebi praedicavit, et docuit palam et publice, abſque auctoritate aliqua, in ea parte ſufficienti, coram reverendo patre domino Henrico, epiſcopo Norwicenſi praedicto, alias fuerat ad judicium evocatus et judicialiter impetitus, ſuper quoddam ſcamnum ſeu ſcabellum ad hoc ſibi deputatum in medio totius cleri et populi in praefato horto, ut praemittitur, inſimul congregatorum, altius aliis ſtans in aperto, hujuſcemodi haereſes, opiniones, et errores a jure damnatos et reprobatos, omnes et ſingulos, ac contenta in eiſdem et eorum ſingulis palam, publice, alta voce, et ſeriatim per magiſtrum Johannem Fermer, clericum, notarium publicum, canonicum in eccleſia Lichfeldenſi, venerabilis in Chriſto patris domini Henrici Norwicenſis epiſcopi ſupradicti regiſtrarium ex oppoſito, et a longe ante praefatum dominum Johannem Edwardum ſtantem, et ad eundem converſum, dictas haereſes, concluſiones, opiniones, et errores in ſcriptis redactos, primo in Latino, et deinde in materna lingua de mandato et auctoritate ipſius reverendiſſimi patris perlectos, publicatos, et expoſitos, et de mandato ipſius patris dicto Johanni Edwardo objectos, palam, publice, et expreſſe, in materna lingua recuſavit, revocavit ſingillatim; ac eiſdem omnibus ac ſingulis particulis eorundem ceſſit et renunciavit, et ab eiſdem pure, ſponte, ſimpliciter, et abſolute, non vi coactus, nec metu ductus, prout ipſe palam et publice tunc aſſeruit, penitus receſſit, ac etiam ibi ſponte confeſſus eſt coram omnibus, ſe hujuſcemodi haereſes, opiniones, et errores per falſam informationem, prout a ſapientioribus ſuis in ea parte, ut tunc aſſeruit, didicit, et fuerat informatus, male et perverſe tenuiſſe, docuiſſe, et praedicaſſe; ideoque idem dominus Johannes Edwardus alta et intelligibili voce coram cunctis ibidem ad ſancta Dei evangelia, per ipſum tunc temporis poſt reſponſiones ſuas ad ſingulas particulas ſive articulos per praefatum magiſtrum Johannem Fermer, publice perlectos, publicatos, et objectos, factas, publice tacta, gratis, ut apparuit, juravit, quod ipſe hujuſcemodi haereſes, opiniones, et concluſiones erroneas de caetero nunquam docebit, tenebit, praedicabit, ſeu dogmatizabit quoviſmodo: quarum quidem haereſium, opinionum, concluſionum, et errorum in articulis ſeriatim et ſingulatim conſcriptorum et contentorum, una cum reſponſionibus et abjurationibus per dictum Johannem Edward. ad eoſdem publice per eum, ut praefertur, factis, et in ſcriptis perlectis, tenores ſequuntur, et ſunt tales: Inprimis, quod quilibet laicus poteſt ſancta Dei evangelia ubique praedicare et docere, auctoritate propria, ſine licentia ordinarii....I ſay this article is falſe and erronee, and by fals information I held it; the whiche I beying beter informed at thys time by clerkes that cunnyn more the lawe, and the holy doctrine of God, thanne I, renounce and aſke forgeveneſſe thereof, and ſwore to theſe holi evangelies by me bodili touched, that from this time forward I ſhall it never prechin, techin, ne holdyn, priveliche ne in apert. Item, quod eſt peccatum aliquid fratribus praedicatoribus, minoribus, Auguſtinenſibus, aut Carmelitis charitative conferre. I ſey that this article is falſe, as I ſayd bifore, etc. Item, quod oblationes non ſunt faciendae in obſequiis mortuorum, etc. I ſey that this article is falſe, as I ſaid bifore. Item, quod peccatorum confeſſio facienda ſacerdoti non eſt neceſſaria. I ſey that this article is falſe and erronee, as I ſayd before, etc. Item, quod quilibet bonus homo, licet literaturam neſciat, eſt ſacerdos. I ſeye that this article is falſe, as I ſaid before, etc. Item, quod licet infantulus moriatur ſine baptiſmo, eſt in via ſalvandorum. I ſey that this article is falſe and erronee, as I ſaid before, etc. Item, quod papa nec aliquis praelatus neque ordinarius poteſt aliquem compellere ad jurandum per aliquam creaturam Dei, nec ad ſancta Dei evangelia. I ſey that this article is falſe and erronee, as I ſeyde before, etc. Item, quod aequalis ſunt potentiae ſpiritualis epiſcopus, ſimplex ſacerdos, et laicus, dum tamen aeque bene vivant. I ſeye that this article is fals and erronee, as I ſeyde before, etc. Item, quod quis non tenetur facere reverentiam corporalem alicui praelato. I ſey that this article is fals and erronee, as I ſeyde before, etc. Et ideo ad ſtatum ibidem coram reverendo patre, dominis, clero, et populo ſupradictis idem dominus Johannes Edward. propter praemiſſa per eum tenta, docta, praedicata, et dogmatizata, temere et nequiter, ut praefertur, gratiae et correctioni reverendi patris domini Henrici, Norwicenſis epiſcopi ſupradicti, in omnibus et per omnia de facto ſe ſubmiſit, et in ſcriptis ſub hac forma ſequente verborum: In Dei nomine, Amen. Coram vobis reverendiſſimo in Chriſto patre ac domino meo, domino Henrico, Dei gratia Norwicenſi epiſcopo, ac omnibus aliis et ſingulis perſonis ſpiritualibus et temporalibus hic praeſentibus, ego Johannes Edward. preſbyter, Lincolnienſis dioeceſeos, non vi nec metu coactus, aut compulſus, ſed mea pura, libera et ſpontanea voluntate, publice dico et confiteor, quod dudum ille lupus rapax et rugiens, cor meum, quod in fide flexibile eſſe novit, ad ſeminandam zizaniam inter Chriſti fideles, concluſiones ſupradictas videlicet haereſium et errorum, determinationi et inſtitutioni eccleſiae ſanctae Dei repugnantes, et de jure divino damnatas in diverſis partibus provinciae Cantuarienſis tenendo, dogmatizando, fovendo, et conſulendo inſtigavit; quas quidem falſas, damnatas concluſiones haereſium et errorum in multis, in nonnullis locis dictae provinciae Cantuarienſis, quod dolenter refero, palam et publice tenui, dogmatizavi, et conſului, in ſubverſionem fidei catholicae, et ſtatus eccleſiae manifeſtam, in animae meae grave periculum, aliorumque perniciosum exemplum, et ſcandalum plurimorum; quas de praeſenti et ipſarum auctores et fautores damno, et reprobo, et confiteor eſſe catholice damnatas. Anathematizo etiam et abjuro omnem haereſim, et praeſertim

tim ſupraſcriptas haereſes et errores per ſacrorum canonum inſtituta, et per vos, pater reverendiſſime, et alios praelatos, et clerum Angliae damnatas et reprobatas, de quibus hactenus diffamatus ſum; et juro ad haec ſancta Dei evangelia, quae in manibus meis teneo, ac promitto, me nunquam quorumlibet perſuaſionibus vel alio modo quocunque concluſiones ſupradictas vel earum aliquam aut aliquas, determinationi ſanctae matris eccleſiae alias repugnantes, pro veris aut vera defendere, praedicare, tenere, dogmatizare, vel tueri, ſed determinationi ſanctae eccleſiae catholicae atque veſtrae in hac parte per omnia velle ſtare, ſto et ſtabo, adhaereo et de caetero adhaerebo; inſuper et eos, qui contra hanc fidem veniunt cum dogmatibus et ſectatoribus ſuis, aeterno anathemate dignos eſſe pronuncio; quodque abſque mandato et ſpeciali licentia locorum dioeceſanorum, ſive ordinariorum, vel curatorum primitus obtenta, clero aut populo de caetero non praedicabo publice, ſeu dogmatizabo. Et quia ſancta mater eccleſia nulli poenitenti, ad ipſius unitatem redire volenti, gremium claudit, ſed aperit affluenter; veſtram igitur paternitatem reverendiſſimam humiliter imploro, quatenus me ſic poenitentem ad gratiam et miſericordiam recipere, et pro commiſſis poenitentiam condignam injungere dignemini intuitu charitatis; humiliter me ſubmittens in omnibus et per omnia judicio et ordinationi paternitatis veſtrae ſupradictae. Acta ſunt haec, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco ſuperius recitatis, praeſentibus reverendo in Chriſto patre domino Henrico, epiſcopo Norwicenſi, magiſtro Johanne de Derlyngton, archidiacono Norwicenſi, ac domino Thoma de Erpyngham, milite, Willelmo Appelyerd, majore, Johanne Skye et Johanne Sampſon, vicecomitibus civitatis Norwicenſis, magiſtris Johanne Bury, Johanne Wade, Hugone Brydham, et Roberto Aylmere, notariis publicis, ac aliis pluribus egregiis perſonis cleroque et populo in multitudine copioſa teſtibus in praemiſſis——

Et ego Willelmus Friſeby, clericus Lincolnienſis dioeceſeos, publicus auctoritate apoſtolica notarius, praemiſſis omnibus et ſingulis, dum, ſic ut praemittitur, dicta die dominica in Ramis Palmarum per praefatum dominum Johannem Edward. agebantur et fiebant, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, et loco praedictis, una cum teſtibus praenominatis, praeſens interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi, aliundeque multipliciter occupatus per alium fideliter ſcribi feci, et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis conſuetis ſignavi requiſitus, in fidem et teſtimonium praemiſſorum, etc.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. THO. ARUNDEL 10.	Anno Chriſti 1406.	Reg. Angliae HENRIC. IV. 7.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 26. die menſis Aprilis in eccleſia S. P. London. Ex reg. Arund. Vol. I. fol. 65. et reg. Beaufort. Winton.

SEDE epiſcopali Londinenſi vacante, mandatum archiepiſcopi ad convocandum concilium provinciale 26. die menſis Aprilis dirigebatur epiſcopo Winton; poſt cujus mandati executionem archiepiſcopus convocationem ad 10. diem Maii prorogabat, per literas ad epiſcopum Lincoln. datas April. 5. "Ex certis cauſis opportunis de conſenſu fratrum noſtrorum ipſam convocationem —— prorogavimus, prout tenore praeſentium prorogamus. Licet inſuper vobis ſeu alii Lincoln. epiſcopo, qui pro tempore fuerit, ſede London. ſive Winton. plena, ſcribi non ſolebat; quia tamen ſedes epiſcopalis London. —— vacat ad praeſens, ac ven. frater noſter Winton. extra noſtram Cant. prov. et in partibus tranſmarinis exiſtit, nec ſcimus ſi quem dimiſit vicarium, cui noſtras literas dirigere poterimus; in hoc caſu veſtrae fraternitati committimus et mandamus —"

Decimo die menſis Maii in domo capitulari convenerunt archiepiſcopus et ſui ſuffraganei, procuratoribus cleri ſeorſum ſeparatis, et convenientibus in baſſo ſub domo capitulari more ſolito, et ſupervenientibus deinde nonnullis a rege et a parliamento miſſis legatis, tandem poſt varias prorogationes et habitos diverſos tractatus inter reverendiſſimum et ſuffraganeos, ac procuratores praedictos tunc ibidem circumſtantes, ſubſidium et decima domino regi concedebatur ad ſublevandam paupertatem regni, et ad amovenda pericula et calamitates eidem imminentia.

Papae Rom. GREGOR. XII. 1.	Archiep. Cant. THO. ARUNDEL 10.	Anno Chriſti 1406.	Reg. Angliae HENRIC. IV. 8.

Bulla * *Gregorii* XII. *ad archiepiſcopum Cantuar. ſuper electione ſua pro continuatione pacis inter eccleſiam Romanam et Anglicanam.* Ex reg. Arundel I. fol. 36. a.

GREGORIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Thomae, archiepiſcopo Cantuarienſi, et ejus ſuffraganeis, et dilectis filiis electis, abbatibus, ac eccleſiarum et monaſteriorum praelatis, capitulis, et conventibus, exemptis et non exemptis, per Cantuarienſem

* In negotio electionis papae Gregorii XII. ſeriem dierum et menſium haud obſervavimus, ſed bullam ac literas eo, quo in regiſtro Arundeliano inſerta ſunt ordine, exhibemus.

tuarienſem provinciam conſtitutis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Eo celerius, venerabilesfratres et dilecti filii, literas noſtras ad univerſitatem veſtram ſcribere properavimus, quo majorem laetitiam ex eiſdem literis, cum ſtudia et deſideria noſtra circa pacem et reintegrationem chriſtianorum cognoveritis, vos credimus ſuſcepturos. Etenim felicis recordationis Innocentio papae ſeptimo, praedeceſſore noſtro, octavo idus Novembris ab hujus ſeculi mortalitate ſublato, cum poſt exequias, ut moris eſt, ſolenniter celebratas, venerabiles fratres noſtri ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, de quorum numero tunc eramus, invocata Sancti Spiritus gratia, in palatio apoſtolico, apud ſanctum Petrum, pro electione futuri Romani pontificis conclave intraviſſent, multis ac variis tractatibus per plures dies habitis, tandem in nos, titulo ſancti Marci preſbyterum cardinalem, unanimiter oculos direxerunt, nos in Romanum pontificem concorditer eligentes. Nos vero, quanquam pro imbecillitate noſtra tantum onus ſubire formidabamus, tamen in eo, qui mirabilia facit, ſpe concepta, ſumpſimus humeros non de noſtra virtute, ſed de ſummi Dei, cujus proculdubio res agitur, benignitate confiſi; cura igitur paſtoralis officii non pro nobis, ſed pro Dei honore & publicae utilitatis commodo ſuſcepta, ad illud ante omnia convertimus animum, ut cum effectu hanc peſtiferam et exitialem ſciſſuram, quae per tot annorum curricula populum chriſtianum pervaſit, et ad reintegrationem ac unitatem reducamus, ſuper quo tantam gratiam ſperamus nobis ex alto praeſtari, ut jam vobis ſuaſerimus brevi temporis ſpatio hoc, quod cupimus, ad effectum deducere: atque, ut omnibus notum ſit animi noſtri propoſitum, decrevimus, non juri noſtro, quod veriſſimum eſt, innitentes, tollere omnem affectum, et effectum tam juris, quam facti, quantum in nobis rationabiliter eſſe poterit, quo impediri valeat gratiſſima chriſtianorum unio, ne tantis calamitatibus ſubjiciatur ſancta eccleſia, ſed quo validiora, firmiora, et certiora ſunt jura noſtra; et quanto magis de illis nullatenus dubitamus, tanto laudabilius eſſe ducimus pro pace chriſtianorum illa deponere: non enim ſemper juri inhaerendum eſt, ſaepe utilitatis et temporis habenda eſt ratio; itaque, omni contentione ſepoſita, ad adverſarium noſtrum jam ſcripſimus, ipſum ad pacem et unionem benigne invitantes, atque offerentes nos paratos ad juris noſtri ceſſionem, et ad papatus renunciationem efficaciter per nos faciendam, ſi et quando ipſe adverſarius, vel ejus ſucceſſor quicunque, hoc idem faciat, renuncians ſcilicet praetenſo juri et papatui ſuo, vel decedat, dummodo illi, qui apud dictum adverſarium pro cardinalibus ſe gerunt, ſic convenire et concordare cum ipſis fratribus noſtris velint cum effectu, ut exinde canonica unici Romani pontificis ſequatur electio, necnon offerimus omnem aliam viam rationabilem, per quam ſchiſma tollatur, et unionis ſequatur integritas; quam oblationem, ut ſtrictiori vinculo fieret, juravimus, vovimus, et promiſimus ante electionem noſtram eodem vinculo efficaciter implendam, cum ſingulis ex ipſis fratribus, in caſu quo aliquis noſtrum ad apicem ſummi apoſtolatus eſſet aſſumptus, poſt ipſam aſſumptionem id ipſum ad firmiorem conſtantiam denuo jurantes, voventes, promittentes, atque ratificantes; oratores etiam noſtros celeriter miſſuri ſumus, qui de loco idoneo et decenti cum eiſdem diſponant ad hujuſcemodi unionem faciendam. Hiis igitur cognitis, de pace atque unitate eccleſiae bonam ſpem ſuſcipere univerſitas veſtra debet; nam profecto confidimus tempus adveniſſe, in quo anxia chriſtianorum, circa quod piis veſtris orationibus feratis opem, implebuntur vota; in caeteris autem rebus, quae ad univerſitatem veſtram attinent, gratiam et benignitatem noſtram promptiſſime offerentes. Tenor autem literarum noſtrarum, quas circa praemiſſa dirigimus praefato noſtro adverſario, ſequitur, et eſt talis:

"Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Petro de Luna, quem nonnullae gentes in hoc miſerabili ſchiſmate Benedictum decimum tertium appellant, pacis et unionis affectum. "Qui ſe humiliat," inquit veritas, "exaltabitur; et qui ſe exaltat, humiliabitur": cujus ſaluberrimam monitionem, quanto nobis ex alto permittitur, obedienter ſecuti, decrevimus per literas noſtras, omni contentione ſepoſita, benigne te affari, et ad reintegrationem eccleſiae cohortari, immo te invitare ad id conſilium capeſſendum, quod noſipſi pro pace chriſtianorum accepimus. Vides quanta mala, quanta pericula, quanta incommoda, quanta denique chriſtianae religionis infamia jam per triginta annos ex hac peſtilenti et nefaria ſeditione in populo Dei provenerint, quantaque, niſi provideatur, ſunt quotidie proventura. Horum omnium malorum qui cauſa ab initio fuerunt, certum videtur, quibus rigor juſtitiae non ceſſit, nec forſan aequitas perſuaſit; nihilominus tamen graves moleſtias chriſtianam religionem perpeſſam non dubitatur. Si ergo nunc eodem modo fiat, dubius eſt remedii locus, quominus eccleſia in ſolitis remaneat anguſtiis, in qua re tu de teipſo ac de conſcientia tua videns, nos mentem atque intentionem noſtram apertiſſime profitebimur, non eſt conſilii noſtri, tempus aliquo modo terere; ſed quo validiora, certiora, et meliora, firmioraque ſunt jura noſtra, tanto laudabilius ducimus ea pro pace et reintegratione chriſtianorum relinquere: non cum ſemper de ſummo jure diſputandum eſt, ſaepe rigor ipſe et utilitati et tempori cedit; nam ſi mulier illa et juri ſuo renunciare, et proprio filio ſpoliare ſe voluit, ne ſectionem unius praevideret; quanto magis nos, ſi malitia operante ad optatam unionem venire non poſſumus, per juſtitiae vias pie cedendum videtur. Quare exſurgamus ambo, in unum unionis affectum concurramus, feramus ſalutem eccleſiae jam hoc diuturno morbo afflictae; ad hoc te hortamur; ad hoc te invitamus; paratique ſumus, et offerimus noſtro veriſſimo juri et papatui cedere, et renunciare, et efficaciter faciemus, ſi et quando tu renunciabis et cedes praetenſis juri et papatui tuo, vel quicunque ſucceſſor tuus renunciabit et cedet praetenſis

I

juri et papatui ſuo vel decedet; dummodo illi, qui apud partem tuam pro cardinalibus ſe gerunt, ſic convenire et concordare cum venerabilibus fratribus noſtris ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus velint cum effectu, ut exinde canonica unici Romani pontificis ſequatur electio. Ita ut praedicta expeditiorem conſequantur effectum, celeriter mittemus oratores noſtros, qui tecum de loco habili et decenti ad hujus rei confectionem diſponant; et inſuper, pendente hujuſmodi unionis tractatu, non faciemus neque creabimus aliquem cardinalem, forte cauſa adaequandi numerum fratrum noſtrorum cum numero illorum, qui apud te pro cardinalibus ſe gerunt, ut ſic pares ex utraque parte ad ſolennem et canonicam electionem unici Romani pontificis deveniri poſſit: extra hunc autem exaequationis caſum nullum, ut dictum eſt, creare decrevimus, niſi ex defectu tuo vel partis tuae ſteterit, quominus unionis praefatae concluſio infra annum et tres menſes, a die inthronizationis noſtrae computandos, fuerit ſubſecuta. Hoc tamen quod de non creandis cardinalibus, tractatu hujuſcemodi pendente, diximus, ita locum habere intendimus, ſi tu quoque idem obſervabis; hanc vero oblationem et inſinuationem de cardinalibus non fiendis, ac ſuperiorem oblationem renunciationis modo praedicto, ut ſtrictiori vinculo fierent, juravimus, vovimus, et promiſimus ante electionem noſtram eodem vinculo effectualiter implendas, cum ſingulis ex noſtris fratribus antedictis, in caſu quo aliquis noſtrum ad apicem apoſtolatus eſſet aſſumptus; poſt ipſam aſſumptionem, id ipſum ad firmiorem conſtantiam denuo jurantes, voventes, promittentes, atque ratificantes. De hoc autem, quod bulla ſine impreſſione noſtri nominis eſt appenſa praeſentibus, nullus debeat admirari; nam ante noſtrae coronationis ſolennia, uſus perfectae bullae cum hujuſmodi impreſſione nominis non habetur. Dat. Romae apud ſanctum Petrum duodecimo die ab aſſumptione noſtra, undecimo vero Decembris, anno a nativitate Domini M.CCCC.VI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Gregor. XII. 1.	Thō. Arundel 10.	1406.	Henric. IV. 8.

Forma electionis Gregorii duodecimi papae. Ex reg. Arundel I. fol. 81. 8. a.

In nomine ſanctae et individuae Trinitatis, anno a nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti M.CCCC.VI. indictione 14. die Martis vigeſima tertia menſis Novembris, in die ſancti Clementis, apoſtolica ſede vacante, per obitum felicis recordationis domini Innocentii papae ſeptimi, congregati, et adinvicem collegialiter coadunati pro futura electione ſummi pontificis celebranda, infraſcripti reverendiſſimi in Chriſto patres et domini, domini Angelus Oſtienſis dictus Florentinus, Henricus Tuſculanus dictus Neapolitanus, Antonius Paeneſtrienſis dictus Aquileienſis, epiſcopi, Angelus titulo ſanctae Potentianae dictus Landenſis, Conradus titulo ſancti Griſogoni dictus Militenſis, Angelus titulo ſancti Marci dictus Conſtantinopolitanus, Jordanus titulo ſancti Martini in montibus dictus de Urſinis, Johannes titulo ſanctae Crucis in Jeruſalem Ravennatenſis, Antonius titulo ſanctae Praxedis dictus Tudertinus, preſbyteri, Reynaldus ſancti Viti in Marcello dictus de Brancaſiis, Landulphus titulo ſancti Nicholai in carcere Tulliano dictus Barenſis, Odo ſancti Georgii ad velum aureum dictus de Columna, Petrus ſancti Angeli dictus ſancti Angeli, et Johannes ſanctorum Coſmae et Damiani dictus Leodicenſis, diaconi ſacroſanctae Romanae eccleſiae cardinales, in communi capella ſancti Nicholai ſacri palatii apoſtolici Romae apud ſanctum Petrum intra conclave conſuetum, quam pro loco ad infraſcripta idoneo elegerunt, et etiam deputarunt, in praeſentia mei Stephani de Prato, ſacri collegii clerici, et aliorum notariorum et teſtium infraſcriptorum. Conſiderantes chriſtianae religionis infamiam, detrimenta, et graves fidelium moleſtias et pericula, quae hactenus emerſerunt, et emergere veriſimiliter eſt cenſendum, niſi ſalubriori remedio ac in tempore, divina favente clementia, cujus res agitur, occurratur ex peſtifero, et damnabili ſchiſmate, quod tantis, proh dolor! temporibus in ſciſſuram chriſtianae fidelitatis graviſſime perduravit et durat, nec piam proviſionem alias pro ejuſdem ſchiſmatis remotione per eos factam effectum aliquem produxiſſe; ac intendentes ad remedia fortiora, non quid juris pro parte eorum juſtitia ſuadeat, quod jus veriſſimum eſt et plena veritate fulcitum, ſed quid pro integratione et unitate chriſtianorum ex malitia temporis de facto, etſi non de jure expediat, eligentes, et in ſpeculum eorum conſiderationes extollentes, quanti poſſet eſſe diſcriminis, ſi dilatio in electione ſummi futuri pontificis fieret, temporum malignitate penſata, univerſaliter ſinguli, et ſingulariter univerſi, unanimiter et concorditer, nemine diſcrepante, ex certa ſcientia convenerunt, voverunt Deo, et ejus matri virgini glorioſae, ac ſanctis apoſtolis Petro et Paulo, totique caeleſti curiae juraverunt, et adinvicem unus alteri et e converſo ſe obligando ſolenniter promiſerunt, quod ſi quis eorum aſſumptus fuerit ad apicem ſummi apoſtolatus, pro integritate unitatis chriſtianorum renunciabit effectualiter juri ſuo et papatui pure, libere, et ſimpliciter, ſi et quando antipapa, qui eſt, et qui pro tempore fuerit, conſimiliter renunciabit, et cedet, praetenſis ſui juris, juri ſuo, et papatui, ſive decedat, dummodo anticardinales effectualiter velint cum eiſdem dominis de ſacro collegio ſic convenire ac concordare, quod ex hoc collegio ſacro et ex ipſis ſequatur juſte canonica electio unici ſummi pontificis, ac etiam promittentes ſe facturos et curaturos, omni dolo, fraude, ac malitia, aut maligna interpretatione ceſſantibus pro poſſe. Quodſi

quis

quis ex dominis abſentibus vel de extra collegium per eos aſſumatur in papam, eandem faciet obligationem, ac quod infra menſem, a die ſuae inthronizationis numerandum, per ſuas extenſas apoſtolicas literas, regi Romanorum, antipapae, et ejus praetenſo collegio, regi Franciae, et omnibus aliis regibus illuſtribus, principibus, praelatis, univerſitatibus, et communitatibus chriſtianitatis, ſecundum videre praefatorum dominorum de collegio, praemiſſa omnia indicabit, et ea ſe offeret impleturum, et paratum ad ceſſionem modo praedicto, et ad omnem aliam viam rationabilem, per quam dictum ſchiſma tollatur, et unionis ſequatur integritas in eccleſia chriſtianorum; et quod ſuper omnibus ſupradictis ultra praemiſſa ſuos ſolennes deſtinabit oratores, infra tres menſes, a die inthronizationis praedictae computandos, illis, quibus de conſilio praefatorum dominorum ſacri collegii ſui videbitur, et ipſis ambaſſatoribus cum effectu imponet cum conſilio eorundem dominorum de locis decentibus eligendis ab utraque parte, eiſque poteſtatem plenariam dabit de loco conveniendo habili et decenti, ac etiam promittet ſimiliter, ut praemittitur, quod pendente tractatu unionis hujuſcemodi effectualiter et realiter ex utraque parte, non creabit nec faciet aliquem cardinalem, niſi coaequando numerum ſui ſacri collegii cum numero praetenſi collegii anticardinalium praedictorum, niſi ex defectu ſteterit adverſae partis, quod unionis praefatae concluſio infra annum, a fine dictorum trium menſium computandum, non fuerint ſubſecuti; quo caſu eidem liceat cardinales eligere et creare, prout pro ſtatu ſanctae matris eccleſiae eidem videbitur convenire, et hoc de non creando cardinales, niſi modo praedicto, in forma congrua inſinuabit antipapae et praetenſo collegio ſupradictis, ut ipſi ſimiliter ſic faciant; necnon quod praemiſſa omnia et ſingula inchoata et inchoanda mediabit, proſequetur, et fine debito terminabit; nihil de contingentibus neceſſariis et utilibus vel quomodolibet opportunis omittendo, quantum in eo fuerit; quodque ſtatim poſt ejus electionem, et ante ipſius publicationem, omnia et ſingula ſupradicta confirmabit, approbabit auctentico modo, et de novo ſimilem promiſſionem faciet in omnibus, et per omnia, coram dictis dominis de collegio teſtibus et notariis, et ſubſcriptionem faciet manu propria in inſtrumentis, prout infra de cardinalibus continetur; et conſimiliter hujuſcemodi ratificationem, approbationem, votum, et promiſſionem effectualiter faciet in primo conſiſtorio publico vel generali, quod poſt coronationem ſuam ad hoc commodo, conſueto, et congruo tempore celebrabit. Inſuper praefati domini cardinales voverunt, juraverunt, et adinvicem promiſerunt, quod per literas ſuas infra menſem a die inthronizationis praedictae collegialiter intimabunt de electione facta, necnon de voluntate et promiſſione quoad unionem proſequendam, et omnia ſupradicta omnibus praefatis dominis, prout et ſicut facere tenetur, qui erat electus; ac etiam inchoata mediabunt, proſequentur, et finient, quantum in eis erit, nihil de contingentibus neceſſariis vel opportunis quomodolibet ſeu utilibus omittendo. Quae omnia et ſingula promiſerunt inter ſe adinvicem et viciſſim, ut ſupra, attendere, obſervare, facere, exequi, et effectualiter adimplere bona, pura, et ſincera fide, omni dolo et fraude ceſſantibus; et ſic quilibet eorum juraverunt corporaliter, manu tactis ſacroſanctis evangeliis, coram eis praeſentialiter poſitis, obſervare, adimplere, ac exequi, prout ſuperius continetur. Quodque a praedictis promiſſione, voto, et obligatione, ac juramenti praeſtatione, et ejus obſervatione, ac omnibus et ſingulis ſupradictis nullus eorum abſolutionem petet ſeu impetrabit, per ſe vel per alios, et impetratis aut impetrandis utetur, et ſibi conceſſam nullatenus acceptabit, nec data poteſtate per ipſum alteri faciet ſe abſolvi, ſeu etiam ſecum in aliquo diſpenſari, ſed volet perpetuo dicto vinculo remanere obligatus. Et nihilominus ad majorem certitudinem et firmitatem praemiſſorum, quilibet ex dominis de collegio ſupradicto teneatur ſe ſubſcribere manu propria omnibus et ſingulis inſtrumentis conficiendis exinde, quorum inſtrumentorum quilibet ex ipſis dominis de collegio unum vel plura habere valeat, pro ejus arbitrio voluntario. Actum in capella praefata, praeſentibus ibidem venerabilibus et circumſpectis viris dominis Franciſco de Duce, camerae apoſtolicae clerico; Jacobo de Calvis; et Petro de Saceo, canonico Baſilicae principis apoſtolorum de urbe; Johannillo Caratulo, literarum apoſtolicarum ſcriptore; Nicolao Blaſii, canonico Narmenſi; Antonello Siorarchi, Johannello Caraſulo, literarum ſacrae poenitentiariae ſcriptoribus; Laurentio Turenbaſce ſanctae Mariae in Tranſtiberino; Nicolao de Leonibus Sanctorium Coſmae Damianique de urbe, Johanne Piento juniori, ſanctae crucis Leodicenſium eccleſiarum canonicis; Andrea de Cavaleriis de Sicilia; Gallerico de Riteſolis de Florentia; Loyſio domini Gobaſii de Mormillis de Neapoli, domicellis; preſbytero Paulo Petri Frammi de Roma, materno Georgii clerico Uraruneniſis dioeceſeos; Franciſco Pauluccii, clerico Peruſino; Petro Surmour, clerico Trajectenſi; et Salvato belli Petri Blanchi cive Romano, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis. Et ego Stephanus Gerii Bovi de Prato, literarum apoſtolicarum ſcriptor, dicti ſacri collegii clericus, et publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, quia praemiſſis et ſingulis, dum, ſicut praemittitur, per praefatos reverendiſſimos dominos cardinales agerentur et fierent, una cum ſupraſcriptis teſtibus et infraſcriptis notariis praeſens fui; ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum confeci, publicavi, auctenticavi, et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum.

Et ego Barontus Philippi de Piſtorio, literarum apoſtolicarum ſcriptor et abbreviator, ac publicus apoſtolica auctoritate notarius, praeſens interfui omnibus et ſingulis ſupraſcriptis, cum aliis notariis rogatus, tradidi et confeci inſtrumentum, et me propria manu ſubſcripſi.

Et

Et ego Clemens de Bogoariis, clericus Cumanus, literarum apoſtolicarum ſcriptor, publicus imperiali auctoritate notarius, praeſens interfui omnibus et ſingulis ſupraſcriptis, cum aliis notariis rogatus, tradidi et confeci publicum inſtrumentum, et me ſubſcripſi propria manu.

Et ego Gerlacus Buck de Eſch, clericus Colonienſis dioeceſeos, literarum apoſtolicarum ſcriptor, ac publicus apoſtolica auctoritate notarius, praeſens interfui omnibus et ſingulis praemiſſis, cum aliis notariis rogatus, tradidi et confeci publicum inſtrumentum, ac me manu propria ſubſcripſi.

Et ego Franco dictus Hoffleget de Buſcoduc Leodicenſis dioec. apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, praeſens fui praemiſſis, cum aliis notariis rogatus, tradidi et confeci inſtrumentum, quod ſigno meo ſignavi, me hic propria manu ſubſcribens.

Et ego Johannellus Bramiricus, canonicus baſilicae principis apoſtolorum de urbe, clericus capellae domini papae, publicus auctoritate apoſtolica notarius, interfui omnibus et ſingulis ſupradictis, cum aliis notariis rogatus, tradidi et confeci inſtrumentum, et me propria manu ſubſcripſi.

Nomina cardinalium.

Ego Angelus, epiſcopus Oſtienſis cardinalis Florentinus, ſic ut praemittitur, vovi, promiſi, et juravi, et in teſtimonium praemiſſorum me propria manu ſubſcripſi.

Et ego Henricus, epiſcopus Tuſculanus cardinalis Neapolitanus, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Antonius, epiſcopus Peneſtrenſis, cardinalis Aquilejenſis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Angelus, titulo ſanctae Potentianae presbyter cardinalis Landenſis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Conradus, titulo ſancti Griſogoni presbyter cardinalis Militenſis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Angelus, ſancti Marci preſbyter cardinalis Conſtantinopolitanus, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Jordanus, titulo ſancti Martini in montibus preſbyter cardinalis de Urſinis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Johannes, titulo ſanctae crucis in Jeruſalem preſbyter cardinalis Ravennatenſis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Antonius, titulo ſanctae Praxedis presbyter cardinalis Tudertinus, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Et ego Reynaldus, ſancti Viti in Marcello diaconus cardinalis de Brancaſiis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Et ego Landulphus, titulo ſancti Nicholai in carcere Tulliano diaconus cardinalis Barenſis, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Odo, ſancti Georgii ad velum aureum diaconus cardinalis de Columna, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Petrus, ſancti Angeli in foro piſcium diaconus cardinalis ſancti Angeli, ſic ut praemittitur, vovi, etc.

Ego Johannes, ſanctorum Coſmae et Damiani diaconus cardinalis Leodicenſis, ſic ut praemittitur, promiſi, vovi, etc.

Ego Gregorius, duodecimus hodie ultima die Novembris aſſumptus in Romanum pontificem omnia ſupradicta, ſic, ut praemittitur, juro, voveo, promitto, ac confirmo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
GREGOR. XII. 1.	THO. ARUNDEL 10.	1406.	HENRIC. IV. 8.

Literae dominorum cardinalium, continentes copiam literarum domino Gregorio, papae moderno, per antipapam tranſmiſſarum. Ex reg. Arundel I. fol. 83. a.

BENEDICTUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, univerſis, qui in hoc pernicioſo ſchiſmate Angelo Corario, qui ſe Gregorium appellat, tanquam cardinales adhaerent, pacis et verae unionis affectum pariter et effectum. Nuper, die videlicet decimo quinto menſis hujus Januarii, dicti Angeli veſtraſque recepimus literas, vota, juramenta, promiſſa, et conventa, ac concepta per vos circa tractatum unionis eccleſiae ſanctae Dei per nos hactenus multifarie multiſque modis et viis temptatum, ſed ad finem a nobis et cunctis fidelibus praeſtolatum, proh dolor! non deductum effectualiter, continentes; quarum tenore intellecto per ſingula, ac jocunditatis et exultationis in Domino materia, multaque nobis ſuccrevit aſſumpta illi gratias agimus, de cujus charitatis irriguo quarumlibet gratiarum chariſmata derivantur, qui corda noſtra ſic muneris ſui ſplendore illuſtrare dignatus eſt, ſicut veſtra pollicitationis indicia proteſtantur, quod nobiſcum in affectu unionis proſequendae et obtinendae deliberaſtis concurrere. Ad hoc enim noſter ſemper aſpiravit affectus; ad hoc noſtra deſideria tendunt; ad hoc nos promptos offerimus, ut optata a cunctis fidelibus unio in Dei eccleſia ſubſequatur. Et ut dicto Angelo nobiſcum a cunctis fidelibus intentionis noſtrae propoſitum clarius innoteſcat, deliberatione praehabita cum venerabilibus fratribus noſtris ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, dicto Angelo literas noſtras reſponſivas dirigimus in haec verba: "Benedictus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Angelo dicto Corario, quem nonnulli ſibi in hoc pernicioſo ſchiſmate adhaerentes Gregorium nominant, pacis et verae unionis affectum pariter et effectum. Per quendam converſum ordinis praedicatorum tuas decima quinta die hujus menſis Januarii literas recepimus, nonnulla per te concepta circa tractatum unionis eccleſiae ſanctae Dei frequenti hactenus per nos repetitione temptatum, ad finem pacis effectualiter non deductum, ſummarie continentes; quarum tenore perſpecto, illi gratias agimus, qui ſua ineffabili clementia, quando venit temporis plenitudo, noſtrae humanitatis indumento contectus, in ſuae nativitatis exordio diverſos in ſe parietes copulare jam coepit, et nunc virum nobis et noſtrae promotionis

motionis ad apicem ſummi apoſtolatus initio pacem et unionem totis deſideriis quaerentibus, talem invenire conceſſit, qui nobiſcum, ut tuae literae proteſtantur, in hoc ſalutari propoſito, Deo ut poſtulamur accepto, ſaluti animarum ac commodo mundo neceſſario, utili, et votivo noſtris affectibus, ſincera, ſicut optavimus et optamus, intentione concurrit. Multo etenim hactenus, ſicut te noſſe non ambigimus, apud duos praedeceſſores tuos immediatos in ſtatu, quem aſſumpſiſti per nos et noſtros labore ſudatum eſt, ut tam exitiale malum de medio chriſtianitatis evulſum, radicitus a militantis eccleſiae finibus pelleretur; non enim ſunt nobis incognita damna, proh dolor! chriſtiani populi, quae jamdudum execranda haec diſſenſio protulit; horum autem malorum qui cauſam dederint ab initio, qui ſchiſma prorogaverint, et continuis ſucceſſibus, neglecta juſtitia et veritate ſuppreſſa foverint, certum videtur, hiis praeſertim, qui rei geſtae veritatem noverunt, et qui praeceſſerunt, in negotio, de quo agitur, recto liberamine ponderant; ſed quod referimus diſplicenter, hiis noſtris laboribus, malitia operante, deductum a tuis antedictis praedeceſſoribus, quibus vias juſtitiae et alias rationabiles aperiri fecimus, et aperiendas recipere, proſequi obtulimus nos paratos; nec reſponſum congruum reportavimus, nec verbum aliquod effectivum. O te felicem! ſi ad haec te Dominus reſervavit, ſi facultatem ad ea, quae tibi videtur, cum omni diligentia efficaciter proſequeris, nobis in effectu unionis ſe reddendo conformem, prout ſpopondiſti te contingentibus nil omittas. Ad hoc enim te piis exhortatibus invitamus; ad hoc nos promptos reperies; hoc videre ſummopere cupimus; ad hoc noſtra ſemper aſpiravit et aſpirat intentio noſtra, attendit et intendit effectus; ut Deo dirigente, qui novit, et praeſtante, qui poteſt, pro noſtrae humilitatis miniſterio, unio in Dei eccleſia deſiderata ſequatur; ſed permittit nos diſſimulare ſilentio, immo in ſtuporem vehementis admirationis adducit, quod tua ſcriptura interprete videris innuere, quod per juſtitiae vias ad optatam unionem perveniri non poteſt, ut nobis quodammodo videatur impingi, quod viae diſſenſionis, veritatis, et juſtitiae per nos recuſatae fuerint, vel in aliquo impeditae. Abſit hoc a nobis; nam, teſte Deo, nunquam in hac materia viam juſtitiae et diſcuſſionis veritatis recuſavimus aut impedivimus, immo, ut verum profiteamur, eam obtulimus, optavimus, et optamus, et erga praedictos praedeceſſores tuos, te teſte, qui, ut percepimus aliquando interfuiſti, et erga alios, quos negotium tangebat, cum debita ſolicitudine quaeſivimus et proſecuti fuimus, nec per nos unquam ſtetit, ſtat, aut ſtabit, quominus juſtitia et veritas hujus rei, quantum ad nos pertinet, videatur et agnoſcatur, ſicut ſatis ex oblatis per nos tuis praedeceſſoribus anteſatis poteſt liquide apparere; tamen de jure noſtro per facti ſcientiam et juris evidentiam ſumus certi. Ut igitur te de intentione noſtra, quam habuimus et habemus circa hujus deflendi ſchiſmatis extirpationem, et unionis aſſecutionem, certiorem reddamus, tibi praeſentium tenore ſignificamus, et offerimus, quod ut tam praeoptatum unionis negotium celerius et ſecurius valeat executioni mandari, parati ſumus, una cum collegio venerabilium cardinalium fratrum noſtrorum ſanctae Romanae eccleſiae, in loco ſecuro, decenti, et idoneo tecum, et quocunque ſucceſſore tuo, ac praetenſo collegio tuo, vel tui ſucceſſoris, aut te vel decedenti ſucceſſori tuo decedentibus, cum praedictis, qui apud partem tuam pro cardinalibus ſe gerunt, vel gerent, perſonaliter convenire pro unione eccleſiae tractandae, et favente Domino obtinenda, ibique proviſo et ordinato de hiis pro ſecuritate et ad tolerationem unionis praedictae erunt opportuna ac neceſſario diſponenda, parati ſumus pro parte ac ſalute animarum, ac unione et reintegratione chriſtianorum in dicta conventione perſonaliter noſtro veriſſimo juri et papatui, pure, libere, et ſimpliciter cedere et renunciare, et effectualiter faciemus, ſi tu ibidem conſimiliter renunciabis et cedes praetenſis juri tuo et papatui, vel decedes, vel quicunque ſucceſſor tuus ſimiliter renunciabit et cedet praetenſis juri ſuo et papatui vel decedet; dummodo tu, et quicunque ſucceſſor tuus, et illi, qui apud partem tuam pro cardinalibus ſe gerunt, aut gerent, ſicut praefertur, volueritis et voluerint cum effectu convenire et concordare nobiſcum, et cum praedictis venerabilibus fratribus noſtris, quod exinde canonica unici Romani pontificis ſequatur electio et unio eccleſiae ſanctae Dei. Oratores autem tuos, quos, ut aſſeris, intendis ad noſtram praeſentiam celeriter deſtinare, libenter videbimus, benigne audiemus, et charitative tractabimus, eiſque jam ſalvum conductum per dictum converſum deſtinavimus; quod etiam de abſtinendo a creatione cardinalium, niſi in certis caſibus intimaſti, volumus et intendimus obſervare. Feſtina itaque, tolle moras, concurre nobiſcum, et conſiderans humani temporis brevitatem, tantum bonum non ultra differendo procraſtines, ſed celeriter viam ſalutis et pacis amplecteris, ut tandem extremo judicio cum numeroſa multitudine eorum, qui nos in hanc, quam praeſtolamur, unionem ſequentur, quam ad illius ovile, praeſtante Domino, reducemus, ille paſtor bonus, qui pro ſuis ovibus animam ſuam poſuit, nos, ut de ejus miſericordia ſperamus, in dilecta ſua tabernacula introducat. Amen. Dat. Maſſiliae apud ſanctum Victorem undecimo calendas Februarii, pontificatus noſtri anno decimo tertio. Unde vos requirimus et hortamur per viſcera miſericordiae Jeſu Chriſti, quatenus in hujuſcemodi propoſito firmiter perſiſtentes, quae de labiis veſtris proceſſerunt, in irritum non veniant, ſed opem ferentes ad actum, ſicque velitis partes veſtras apponere efficaces, nihil, prout ſpopondiſtis, de contingentibus omittendo, quod praeoptatum unionis negotium ulterioris dilationis detrimenta non ſentiat, ſed Deo praeſtante, cujus cauſa tractatur, ad finem deſideratum valeat breviter et feliciter pervenire. Nam quantum ad nos ſpectare dignoſcitur ad ejus accelerationem, volumus et optamus reſumpta omni diligentia

procedere; cum nobis poſt aeternam ſalutem nihil ſit aut fuerit deſiderabilius in hac vita. Dat. Maſſiliae apud ſanctum Victorem undecimo calend. Februarii, pontificatus noſtri anno decimo tertio.

Benedicti literae archiep. Cantuar.

Reverende pater, amice noſter chariſſime, ſalutem.

SCRIBIMUS ſereniſſimo principi et domino excelſo, domino regi Angliae, per noſtras literas ad effectum ſanctiſſimae unionis eccleſiae reſpicientes, ut videbitis per earum copiam intercluſam: cum igitur ad reverentiam veſtram non modicum ſpectet pro effectu eccleſiae unitatis, quantum eſt poſſible operari, favereque, et auxiliari; vos hortamur et affectuoſiſſime deprecamur, ut apud ſereniſſimum dominum regem praefatum, alioſque, ut oportere videbitur, ipſius unionis negotia placeat promovere, ac pro ea charitate, qua paternitas veſtra tenetur, inſiſtere. Sicuti agetis, in dubia ſpe tenemus, nam a Deo meritum et a cunctis catholicis magna commendatio reportatur, libenter ad placita veſtra parati. Dat. Liburnii ſub trium noſtrorum priorum ſigillis die vigeſima ſexta Junii, indictione prima.

Reverendo in Chriſto patri dom. Thomae, archiepiſcopo Cantuarienſi, totius Angliae primati, etc. amico noſtro chariſſimo.

Cardinalium epiſtola regi Henrico IV. *Miſeratione divina epiſcopi, preſbyteri, et diaconi ſanctae Romanae eccleſiae cardinales.*

SERENISSIME princeps, etc. Solet veritas, niſi defendatur, aliquando ad tempus offendi; ideo ad illam lucidandam, defendendamque in re, qua nulla juſtior, ſanctior nulla eſſe poſſet, has noſtras ſcriptiones ſerenitati veſtrae dirigimus. Percepimus quoſdam domini Gregorii ſuggeſtione forſan aliquo ipſorum commodo privato corruptos, nonnulla ad diſcordiam ſacratiſſimae unionis eccleſiae adjuncta veſtrae ſerenitati temere intimaſſe; aiunt enim nos cum collegio partis alterius quendam Gallicum in generalem vicarium eccleſiae invicem elegiſſe, quod, quantum alia per eos intimata vera ſint, clariſſime oſtendit; cum omnibus evidentiſſime id conſtet eſſe falſiſſimum, ad hoc ſolum per alias noſtras literas veritatem puram continentes, primum, deinde per venerabilem virum magiſtrum Richardum Derham, cancellarium univerſitatis ſtudii Cantabrigiae, ſerenitatis veſtrae clericum, et dudum in Romana curia oratorem, ſatis aliis fictis objectionibus eorum, qui coloratis fictionibus et verſutiis ſolum incedunt, reſponſum ſit; et quia ipſe dominus Gregorius, ut omnia uniformiter correſpondeant acta ejus, eundem magiſtrum Richardum, quia avidum vidit, eccleſiae unionis omnibus beneficiis ſuis privavit, ut in inimicitiarum magnarum diſcrimine ponat eundem, illa certis potentibus regni veſtri contuliſſe audivimus; ſed omnino confidimus ipſi magiſtro Richardo venerabili et bono viro tantam injuriam veſtra inclyta ſerenitas non patietur inferri, ſed ſub ejus juſtitiae clypeo tutus erit, et ita celſitudinem veſtram totis affectibus deprecamur. Si igitur relatores hujuſcemodi veſtrae ſunt ditionis, rei correctione non parva videntur, tantum eorum dominum in tam ſancta re decipere attemptantes; ſed certi ſumus cum oculatiſſimo hunc agere principe, qui juſtiſſime diſponet, et ſecundum veritatem ſe geret; nos enim, ut alias, teſtati ſumus volentes exonerationi conſcientiarum noſtrarum providere, periculis noſtris perſonis evidenter imminentibus obviare, et ſacratiſſimae unioni praefatae conſulere, omnibus aliis viis obſervatis a domino Gregorio diſceſſimus, quem quotidie clarius palpamus, juramenta et vota ſua parvi pendentem, et tanquam obſervatum penitus ſchiſma foventem, nihilque aliud quaerimus, quam unitatem eccleſiaſticam, quam nullis laboribus, incommodis, et periculis, etiam mortem ipſam prae ſe ferentibus cedendo conſtantiſſimi proſecuturi ſumus, quouſque viis debitis, canonicis, et neceſſariis, omni errore et ſchiſmate extirpato, ad optatum exitum deducatur. Et ut noſcat veſtra ſerenitas bene inchoata ſuccedere, heri hic in Liburnio omnes cum ſex de dominis de collegio partis alterius ab aliquibus aliis certis impedimentis remanentibus, plenarium habentibus poteſtatem, maxima cum charitate convenimus, ſumuſque unanimes praefatis viis ſinceriſſime ad ipſius unionis conſummationem intendere, quam qui poteſt nobis et catholicis cunctis daturi omnino ſperamus; ſerenitatem veſtram hortantes et affectuoſiſſime deprecantes, ut placeat nobiſcum una tam ſanctam tamque neceſſariam eccleſiae cauſam, ut tantum chriſtianiſſimum principem decet, accipere, eique auxiliari, et favere auxiliis et conſiliis opportunis, et ſi ipſi domino Gregorio omnem obedientiam univerſaliter veſtra ſerenitas ſubtrahet, et alios principes, praelatos, et dominos ad ſimiliter faciendum hortabitur, opportunum pro effectu unionis ejuſdem fore putamus, ut qui Dei metu ſua vota, juramenta, et promiſſiones non adimplet, ad illa adimplenda coarctatione corporali hujuſcemodi appellatur invitus. Nam adeo cupiditate et mala ambitione cum ſuis momentanearum rerum negligendo caeleſtia, trahuntur, quod nunquam obedientia ſibi durante, quantum in eo eſt, de unione ipſa poteſt aliqua ſpes haberi. Tandem ut cunctos falſa referentes

una

una concluſione refellamus; nonne inter nos eſt reverendiſſimus pater et dominus ſingulariſſimus, dominus F. cardinalis Burdegalenſis, celſitudini veſtrae maxima charitate et affectione conjunctus, et erga ſtatum honoremque veſtrum ſolertiſſimus, qui ſi forte aliquid attemptari vel fieri cognoſceret, quod inclytae veſtrae ſerenitatis honorem et dignitatem non ſaperet, ſuperinde eam abunde et opportune informatam feciſſet, et cum honeſtate more ſuo laudabili obſtitiſſet? ſed abſit, quod quidquam per nos fieret, quod non ad veſtram ſerenitatem regiam, et ipſius decus reſpiceret; ipſe enim ad veſtri regni Angliae partes, veſtramque praeſentiam in brevi venturus eſt, cujus gravitatem, fidem, magnaſque ſcientias, et rerum agibilium experientiam longam noviſtis. Relatibus ergo ſuis veraciſſimis, ut recte poteſt et debet, et non aliis, circa occurſa et occurrentia credere ſerenitas veſtra dignetur, cum juſtitiam et veritatem ſit ſolummodo et ſimpliciter relaturus. Semper libentiſſimis animis ad ejuſdem veſtrae celſitudinis placita ac grata parati,—vigeſimo quarto die menſis Junii, etc.

Cardinalium literae archiepiſcopo Cantuar.

Reverende in Chriſto pater, amice chariſſime, ſalute praemiſſa.

CUM quantis fidei fervore, charitatis devotione, et zelo unitatis dominus Gregorius ad obſervationem ſuarum promiſſionum, juramenti, et voti proceſſerit, veſtrae paternitati, quod et univerſo populo chriſtiano patet, recoluimus per alias noſtras literas ſuccincte ſcripſiſſe; illaque credimus ad regalis culminis veſtraeque paternitatis catholicae fidei zelatorum, non abſque ingenti animi admiratione notitiam perveniſſe; et ut quae cordi ipſius Gregorii per annum et ultra latitarant, non eccleſiae unionem, ſed inveterati ſchiſmatis duplicationem in eccleſia Dei ſeminandam detexit, noſque cauſam unionis hujuſcemodi, prout tenemur, exequentes uſque ad captionem et excidium perſonale idem Gregorius fuit pro poſſe damnabiliter proſecutus, et cum non valuerit ejus deteſtabile propoſitum adimplere, inter zelatores ſacratiſſimae unionis non veretur ſcandala ſeminare. Hinc eſt, pater reverendiſſime, quod cum venerabilis magiſter Richardus Derham, ſacrae paginae profeſſor, ac univerſitatis ſtudii Cantabrigiae cancellarius, in Romana curia orator, et procurator regius, ut zelator fidei orthodoxae et unitatis hujuſcemodi unionis cauſam fuerit virtuoſe proſecutus; propterea idem Gregorius procuravit per amotionem ipſius beneficia ſua aliquibus potentibus in partibus conferre; quare ne veritas et virtus apud regiam celſitudinem, veſtramque paternitatem opprimantur, per aſtutiam dicti Gregorii cupientis de ejus iniquo propoſito ſe jactare per eandem, omni, qua poſſumus, affectione rogamus, quatenus apud ſerenitatem regiam praefatam, cui etiam ſuper hiis ſcribimus, opportune placeat cum effectu partes veſtras interponere, quod ipſe magiſter Richardus in pacifica ſuorum beneficiorum poſſeſſione conſervet, proviſionem quamlibet de ipſis factam, tanquam nullam et iniquam repellendam, ſcandala et haereſim in regno Angliae proculdubio ſuſcitant. Dat. Liburnii vigeſimo primo Julii.

Cardinalis Oſtienſis literae regi Henrico IV.

SERENISSIME princeps et domine, debita recommendatione praemiſſa. Credimus majeſtati veſtrae fore notam migrationem bonae memoriae domini noſtri Innocentii ſeptimi, qui obiit die ſexta menſis Novembris, decima quarta indictione; poſt cujus obitum reverendiſſimi domini mei cardinales pro meliori conclave intraverunt, ubi elegerunt reverendiſſimum dominum meum cardinalem Conſtantinopolitanum, in ſummum pontificem, Gregorium duodecimum nuncupatum, qui una cum collegio eſt bene ſancteque diſpoſitus ad unionem, et ad ſchiſma tollendum etiam, uſque ad renunciationem incluſive; copiam autem obligationis per collectorem regni veſtri Angliae, cui ſcribimus, habere poteritis. Haec autem ſerenitati veſtrae feſtinanter intimare curavimus. Inthronizatus iſte mane primo Decembris, paratus ad mandata veſtra. Scriptum Romae primo Decembris decima quarta indictione.

Angelus, epiſcopus Oſtienſis, cardinalis Florentinus, domino Henrico, regi Angliae, etc.

Univerſitatis Pariſienſis epiſtola archiepiſcopo Cantuar.

Reverendiſſimo in Chriſto patri domino, domino archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati, et legato nato.

RECTOR et univerſitas ſtudii Pariſienſis, rem eccleſiaſticam fidei pietate gerere, et ſub ſplendore deſideratiſſimae pacis in Deo gloriari. Tamdiu, reverendiſſime pater, adverſus ſchiſma peſtiferum bellatum eſſe proſpicitis: totiens haec immaniſſima bellua victa videbatur, ſed adhuc nullus de ipſa triumphavit; quotiens percuſſa cecidit, totiens aſtutior contumaciorque reſurrexit; habuit praeterea hypocritas, perjuros, foedifragos ſatellites et miniſtros ſuarum turpitudinum, omnium fraudes ſibi corrogavit, ut duo contendentes ſuis ſedibus ambitioſiſſimis perpetuo fruerentur; hi calamitates eccleſiae, et animarum naufragia, fidei perditionem, et ſacramentorum contemptum pro nihilo duxerunt, omnibus ſuam cupiditatem

et

et ambitionem pertinaciter praetulerunt. Nunc vero bonis omnibus ſpes injecta eſt non modica hanc infauſtam luem poſſe extirpari, ſi eccleſiarum praelati conjunctis viribus adnitantur: unde omnium regnicolarum Franciae animi ſunt adeo erecti, ut pacem exiſtiment in limine conſiſtere; omnia in hoc regno ad pacem ſunt paratiſſima; jam ad hoc concilium generale per ſacrum collegium cardinalium utriuſque partis congregandum ſe diſponunt; hoc illud reſtare videtur, ut regnum veſtrum, relictis contendentibus, ad hanc ſe viam pacis diſponat; adeſt hoc unicum pacis habendae medium breviſſimum, in quo, Deo ducente, vobiſque adjumenta valida praebentibus, duorum de papatu contendentium confutabitur ambitio, et ſchiſmatica pravitas eradicabitur. Agite ergo, reverendiſſime pater, ſanctiſſime, hoc propoſitum gentis veſtrae cordibus inducite, principibus, praelatis, ac omnibus regnicolis hanc viam perſuadere; hoc eximium decus habituri, ut eccleſiaſticam pacem quaſi propriis manibus Angliae toti videamini deportaſſe. Nec erit, reverendiſſime pater, quin vobis illuc convenientibus, caetera regna conſenſum praebeant, et res eccleſiaſticae tandem certa firmitate conſiſtant. Quare vos hortamur, immo per viſcera miſericordiae Dei noſtri vos obteſtamur, ut et neutralitatem ſuſcipiatis, et quod ad rem attinere maxime videtur, corporali praeſentia futurum hoc generale concilium cum aliis celebrare dignemini. Scriptum Pariſiis in congregatione noſtra generali, ſuper hoc apud ſanctum Maturinum ſpecialiter celebrata, die vigeſimo tertio menſis Octobris, etc. anni M.CCCC.VI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL 10.	1406.	HENRIC. IV. 8.

Literae concilii eccleſiae Gallicanae archiepiſcopo Cantuar. de ſchiſmate papali tollendo. Ex reg. I. Arundel. fol. 85. a.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri domino archiepiſcopo Cantuarienſi, totius Angliae primati, ſedis apoſtolicae legato nato, patriarcha Alexandrinus, archiepiſcopi, epiſcopi, abbates, deputati univerſitatum et capitulorum magiſtri, et doctores, et alii viri ſolennes electi, nunc in concilio eccleſiae Gallicanae Pariſiis congregati, ſalutem, et unitatem Spiritus in vinculo pacis. Attendat, quaeſumus, veſtra ſolicitudo paſtoralis, qualiter hujuſmodi peſtiferi ſchiſmatis vulnus, livor, et plaga tumens non fuerit jam a triginta annis citra circumligata nec curata medicamine, ſed ſicut de Arrio narrat Hieronymus, qui in Alexandrina eccleſia una ſcintilla fuit, et quia cito oppreſſa non extitit, ejus flamma fere totum orbem vaſtavit, jam diebus noſtris cernimus in Dei eccleſia accidiſſe; ſic quod, illo inſtigante, qui mille habet modos nocendi, et qui a principio ruinae ſuae conatur unitatem eccleſiae ſcindere, charitatem vulnerare, et bonorum operum dulcedinem invidiae felle inficere, et, Domino permittente, videmus in Dei eccleſia omne caput languidum et omne cor moerens, taliter, quod, niſi Deus avertat, a planta pedis uſque ad verticem non eſt in ea ſanitas; immo regiones ejus, ſicut Iſaias praedixerat, coram nobis alieni devorant, et deſolatur, ſicut in vaſtitate hoſtili; ſed ille, qui pro Petro rogavit ut non deficeret fides, et qui jam praedixerat pſeudo-prophetas et pſeudo chriſtos inſurgere, et multos ſeducere, et fideles ſuos in mundo multas habituros preſſuras; et qui ad cunctorum ſolatium ſubjunxiſſe legitur, quod portae inferi non praevalerent, jam inclytam ſponſam ſuam ſuccedentibus turbationum fluctibus agitatam oculo clementiori ex alto reſpiciens, qui poſt nubilum dat ſerenum, oculos principum eccleſiae aperire incipit, et nimia deſidia et torpore depreſſos evigilat, ut excitati ſaltem exquirant, quod per tot annos preſſi deſidia diſtulerunt; nunc enim ſaltem illorum, qui ad regimen eccleſiae ſucceſſorum Petri ſunt coadjutores, oculi nube erroris obducti, ſupernae illuſtrationis lumine fiunt ſereni, et ſicut tempore apoſtolorum non Petrus ſolus, ſed ſeniores eccleſiae concilium convocaſſe leguntur, ad generale concilium nos vocant, in quo iſti duo, qui de papatu contendunt, partes erunt, non judices, quia quocunque jure legitur fore prohibitum, ne quis in cauſa ſua jus ſibi dicat, ſicut de omnibus ad plenum per reverendiſſimum patrem dominum cardinalem Burdegalenſem vos fore informatum indubitanter tenemus. Nos vero, qui jam laeti percepimus, quod aquilo faciem caeli pro parte tranquillam reddit, quam per tot annos auſtralis aura turbavit, et quod nunc ſchiſmaticae tempeſtatis procella declinat, et portum ſecuriorem naviculae Petri promittit aura clementior, emenſo pelago ſtringentes, et, duce Chriſto, littus aſpicientes, portui Piſano die praefixo applicare concluſimus, ut una vobiſcum Chriſti militum cohors candida perſecutionis urgentis ferociam turbulentam ſtabili congreſſione frangamus, et iſtorum duorum, qui ſic damnabiliter inter nos de primatu contendunt, canonice dirumpamus vincula, et projiciamus a nobis juga ipſorum; et tunc Deus cito nobis tempus placidum dabit, et quaſi poſt noctis tenebras floridum lumen aſpiciemus, et poſt glaciem et nivem hyemis tranſeuntis, aurea nobis tempora et ſerena ſuccedent. Et quia non omnes convocati poſſent tempore congruo ad locum praefixum, juſte impediti, accedere, de qualibet provincia archiepiſcopum et epiſcopos, abbates, doctores, et magiſtros univerſitatum, et capitulorum viros electos in ſatis magno numero mittere diſpoſuimus, cum poteſtate omnium aliorum ſufficienti. Haec autem, pater bone, ad veſtram tenore praeſentium fraternaliter deducimus notitiam, cujus praeſentiam, attentis perſonae veſtrae virtutibus, in hoc ſacro concilio valde et merito imploramus, ut veſtrae prudentiae praeconio etiam ad aliorum notitiam, ſi placeat,

placeat, ſalubriter deducantur; vos affectuoſe rogantes, quatenus propter Deum ad hoc opus ſuum ſic virtuoſe laborare velitis, quod ſic, ut bonum eſt et jucundum, ſicut fratres habitare valeamus in unum. Novit enim charitas veſtra, quod legis canonicae praecepto vos et nos aſtringimur, ut ad ſolum Deum et ſalutem populi oculum habentes, omni tepiditate ſemota, ad pacem firmiter tenendam mutuum nobis auxilium et conſilium praebeamus, et quod per diſcordias principum eccleſia Dei diviſionis damna pati non debet, ſed pacem, quam praedicamus, invicem et in omnibus ſtudioſe ſervare tenemur; quae ſignanter majores noſtros hactenus ſemper obſervaſſe legimus, ſi referantur annales. Deus omnipotens, qui ſuos facit in domo unanimes habitare, vos et nos ad pacem eccleſiae inquirendam et proſequendam unanimiter procedere faciat, et ipſe, qui pax noſtra eſt, in viam pacis faciat Franciam et Angliam utraque unum. Amen.

Reverendiſſimo in Chriſto patri domino archiepiſcopo Cantuarienſi, totius Angliae primati, et ſedis apoſtolicae legato nato, fratri noſtro chariſſimo, fratres veſtri in Chriſto, qui ſuis fidelibus dixiſſe legitur, "Vos omnes fratres eſtis," patriarcha Alexandrinus, Bituricenſis, Turnencis, Tholoſanus, Senonenſis, Biſuntinenſis, et Viennenſis, archiepiſcopi, epiſcopi, abbates, doctores, et magiſtri, et alii viri electi nunc in concilio eccleſiae Pariſiis congregati.

In Chriſti nomine, Amen. Anno a nativitate ejuſdem M.CCCC.VIII. indictione prima, die dominico decimo tertio die menſis Maii, hora tertia vel quaſi, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Gregorii, divina providentia papae duodecimi, anno ſecundo, in civitate Piſarum in archiepiſcopali palatio, videlicet in camera, in qua infraſcriptus reverendiſſimus dominus Antonius, epiſcopus Peneſtrienſis principaliter reſidebat, praeſentibus ibidem magnifico et egregio Johanne quondam domini Franciſci de Urſinis; Laurentio Aniballi de Stephaneſtis; Valeriano de Fregia panibus, de urbe regionis Tranſtiberinae; domino Bartholomaeo, Johanne de Monteguarico; domino Angelo de Fuſtis, canonico Lateranenſi; et Lopo Gunſalm, canonico Lanciaſenſi; et aliis quampluribus teſtibus ad hoc ſpecialiter convocatis et rogatis:

Notum ſit quod pridie, videlicet die Veneris quarta menſis praeſentis Maii, hora tertia, vel quaſi, praefatus ſanctiſſimus dominus noſter, dominus Gregorius papa duodecimus infraſcriptus, et, aliis reverendiſſimis dominis cardinalibus ſanctae Romanae eccleſiae tunc reſidentibus in civitate Lucana, certa mandata fecerit, de quibus infra fit mentio, ipſique infraſcripti domini cardinales quamvis praedicta mandata crederent, reputarent, immo tenerent fuiſſe et eſſe nulla et omnino invalida de jure, et ab eis, inquantum ferent aliqua quod non credunt, vellent et cuperent appellare, et contra ea appellationis remedio ſe tueri, quod ad ſublevationem gravatorum, et oppreſſorum dignoſcitur inſtitutum; quia tamen eis facultas appellandi non affuit propter juſtiſſimum metum, qui cadere poterat in conſtantem virum, et ſerioſius infra patet; idcirco praelibati domini cardinales, quorum, ut praefertur, nomina deſcribuntur inferius, nunc conſiſtentes in civitate Piſana, et loco eis tuto, ac in quo omnis metus ceſſare dignoſcitur, quamprimum potuerunt opportunitate captata ad praeſervationem juris ſui, cum copiam perſonalem praelibatam domini noſtri papae non haberent, nec et hic perſonaliter exiſtentes coram venerabilibus in Chriſto patribus dominis Thoma epiſcopo Carliolenſi; Bartholomaeo epiſcopo Arlanenſi; Bernardo ſancti Michaelis de Podie Bonti, ordinis ſancti Benedicti Florentinae dioeceſeos; Guilermo Weſtmonaſterii ejuſdem ordinis Londonienſis, et Baldaſſaro ſancti Michaelis de Paſſignario ordinis vallis umbroſae Feſulanenſis dioeceſeos, monaſteriorum abbatibus, tanquam coram venerabilibus et honeſtis perſonis in dicto loco perſonaliter exiſtentibus, et ſedentibus, infraſcriptam appellationem legi fecerunt, ipſam interpoſuerunt, et interponunt, ac apoſtolos petierunt, et petunt omni via et forma, quibus melius et efficacius de jure poſſunt et debent; cujus quidem appellationis de verbo ab verbum tenor ſequitur, et eſt talis: Coram ſanctitate veſtra, ſanctiſſime pater, cum omni debita reverentia in hiis ſcriptis appellando proponunt humiles ſervitores veſtri Angelus Oſtienſis, Antonius Peneſtrinus, epiſcopi; Conradus titulo ſancti Griſogoni; Jordanus titulo ſancti Mercurii in montibus, preſbyteri; et Raynaldus ſancti Viti in Marcello, Oddo ſancti Georgii ad velum aureum, et Johannes ſanctorum Coſmae et Damiani diaconi, ſanctae Romanae eccleſiae cardinales; quod ad notitiam ſuam pervenit, quod eadem veſtra ſanctitas, nuper nondum decem diebus elapſis, dum in civitate Lucana moram traherent, minus bene informata, eiſdem aliqua praecepta fecit, quae de jure ſunt nulla, et quantum eſſent aliqua, cum omni ſemper reverentia loquendo, ſunt iniqua et injuſta. Primi mandati tenor talis eſt: Praecipimus omnibus et ſingulis cardinalibus exiſtentibus in Romana curia, ſub poena privationis cardinalatus, et omnium beneficiorum, quam quilibet eorum incurrat ipſo facto, ne ab iſta die, quarta videlicet Maii, inantea aliquis eorum exeat de Luca, ſine ſpeciali et expreſſa licentia noſtra, per nos oretenus facta ſibi. Cujus mandati nullitas et iniquitas manifeſte patet; primo, quia non poterant ibi morari cum ſecuritate perſonarum ſuarum ſine metu carceris, et mortis, et aliis, quae cadere poſſent in conſtantem virum; maxime quia die Veneris quarto Maii, cum irent ad palatium, invenerunt domum habitationis veſtrae etiam intrinſecis conclavibus plenam viris et ſatellitibus armatis, ultra ſolitum modum cuſtodiae, et in locis inſolitis, et ultra armaturam ſolitam, et dictum fuit eis a fide dignis et veridicis perſonis, quod aliqui ex dominis cardinalibus debebant interfici, quod poſtea declaravit eventus. Nam cum dominus cardinalis Leodienſis de Luca receſſiſſet, fuerunt, ut notorie patuit, nonnulli ex dictis armatis deſtinati, quibus etiam mandatum extitit, ut eum caperent, et ſi ipſum capere et deducere

deducere non poſſent, eundem dominum cardinalem deberent occidere, qui etiam inſequentes poſt reditum eorum per dominum Lucanum capti fuerunt, et in carcere detruſi. Item, quia domus praefati domini cardinalis poſtea per gentes ſanctitatis veſtrae ultra omnem modeſtiam poſita fuit ad Saccamannum in Luca, et familiares ejus capti et torti, et reliqui omnes dictorum cardinalium carcerati, et hoc abſque aliqua cauſa juſta, ſed tantum, quia ſolicitabant cauſam unionis ſanctae matris eccleſiae, prout de jure ex voto et juramento tenentur; et quia non conſentiebant creationi novorum cardinalium, prout de jure non poterant, nec debebant, quia nec vos, ſancte pater, de jure creare poteſtis, nec debetis, obſtante obligatione facta in conclavi, et per vos ratificata et iterata poſt aſſumptionem veſtram ad apicem ſummi apoſtolatus. Item, quia in domo veſtra, nocte praecedente, fuerunt fabricati cippi et compedes pro carcerandis et detinendis dictis cardinalibus. Item, quia non conſuevit, nec de jure debet, aut poteſt, tam gravis poena pro tam levi culpa talibus viris et talis conditionis imponi, cum ex graviſſimis tandem culpis, et tam magna ſolennitate, quae in tali praecepto ſervata non fuit, poſſint ſeu debent cardinales privari cardinalatu, et non aliter. Item, quia ſecundum obligationem factam in conclavi, et votum ac juramentum ipſorum oportet eos convenire cum alio praetenſo collegio in loco idoneo; cum autem civitas Lucana fuit jam per aliam partem recuſata, tanquam locus non idoneus, neceſſe erat ipſos exire civitate Lucana pro proſequendo negotio unionis, et ſervando juramento ſuo. Item, quia cum per vos, ſancte pater, et per ipſos cardinales de voluntate veſtra fuit oblatum de eundo ad civitatem Piſarum, ſi altera pars veniret ad Liburnium, quae oblatio per aliam partem certo modo fuit acceptata, neceſſe erat ſe conferre Piſas, ut ſervarent fidem et oblationem ſuam; quare dictum mandatum fuit omnino nullum et injuſtum. Item, per hujuſcemodi mandatum contra jus et juſtitiam eis indicebatur carcer, et cum nihil diſtet quem carceribus mancipari, vel inter parietes murorum coarctari. Et ſic incipiebatur ab executione et a carceribus contra viros in tanta dignitate conſtitutos, quod omnia jura deteſtantur. Aliud mandatum, quod fecit ſanctitas veſtra eiſdem cardinalibus fuit tale: Item, quod ſub poena perjurii, quam incurrant ipſo facto, praecipimus et mandamus eiſdem, ne ulterius congregentur in aliquo loco, ſine expreſſo mandato noſtro. Cujus quidem praecepti nullitas et injuſtitia manifeſte patet; primo, quia mandatum hoc eſt contra jus collegii, quod habent cardinales de jure et antiqua conſuetudine a tanto tempore, cujus initii memoria non exiſtit; quod jus collegii principaliter conſiſtit in conveniendo ſimul ad tractanda negotia ad ipſum collegium pertinentia, quod jus et facultas ab eis ſine cauſa auferri non debuit. Item, quia cardinales de jure tenentur collegialiter inter ſe tractare et conferre de cauſis fidei, haereſium, et ſchiſmatum, et in conclavi ſe etiam obligaverint ſolenniter per votum et juramentum, ac mutuam fidem tractare univerſaliter et ſingulariter de uniendo eccleſiam, quod fieri non poteſt, niſi collegialiter congregentur. Hanc igitur facultatem eis interdicere, eſt, non ſolum nolle per ſe attendere ad unionem eccleſiae, ſed etiam prohibere ipſis, ne ad ipſam attendant; quod omnino eſt iniquum et abominabile. Item, quod nunquam juratum fuit per ipſos cardinales, vel per aliquem ipſorum, quod ſe non congregabunt, et juramentum fidelitatis vel obedientiae, ſicut praeſtiterunt, non extendatur ad hoc, quod de jure facere poſſunt; incongrua omnino, et inconveniens, atque injuſta fuit poena perjurii tranſgreſſioni talis mandati ſeu praecepti. Tertium mandatum, quod fecit ipſis cardinalibus veſtra ſanctitas, fuit tale: Item, ſub eadem poena perjurii, quam incurrant ipſo facto, praecipimus et mandamus eiſdem, ne aliquis eorum participet cum oratoribus Petri de Luna, neque cum oratoribus Gallicis, ſive per ſe ſive per interpoſitam perſonam. Cujus quidem praecepti nullitas et iniquitas manifeſte patet; primo, quia cum ex juramento et voto ſint aſtricti nihil omittere de contingentibus neceſſariis, vel quomodolibet opportunis, ſeu utilibus ad ſanctam unionem, quae obtineri et perfici non poteſt, niſi habendo tractatus et colloquia cum altera parte, et cum internunciis ad hoc miſſis, maxime cum per vos, beatiſſime pater, ad hoc tractandum fuerint acceptati; et praeceptum manifeſte eſt contra dictam obligationem, juramentum, et votum; et per conſequens nullum eſt atque injuſtum. Item, quia praeceptum hoc eſt contra charitatem, in qua qui non manet, in Deo non manet; et quia quilibet fidelis chriſtianus tenetur, quantum poteſt, errantes ab errorum ſemita revocare, quod utique fieri non poteſt abſque participatione et colloquio. Non ergo debuit prohiberi maxime talibus viris, quorum officium eſſe debet, revocare chriſtianos ab haereſibus et ſciſſuris. Quare, beatiſſime pater, praefati ſanctae Romanae eccleſiae cardinales et ſervitores veſtri cum omni reverentia et humilitate exponunt et dicunt talia praecepta eſſe nulla, et de jure nullatenus eos aſtringi ad obſervantiam ipſorum; in quantum autem forte forent aliqua ſeu alicujus roboris vel momenti, dicunt ipſa fuiſſe et eſſe iniqua et injuſta, et ſe ex dictis praeceptis fuiſſe et eſſe gravatos contra omnem juſtitiam et debitum juris; et ab ipſis praeceptis, ac omnibus aliis gravaminibus poſt praedicta forte ſecutis, et ſi qua ſequentur inpoſterum, praefati cardinales, quantum eis licet, et quantum poſſunt, provocant, et in hiis ſcriptis appellant: et primo, quia ratio appetitu noſcitur eſſe ſuperior, et intellectus dominari ſenſibus, a vobis, pater beatiſſime, irrationabiliter, et ſecundum non rectam informationem decernentem, ad voſmet ſecundum rectam rationem et melius informatam. Item, ſi perſonarum diſtinctio requiritur a vobis, pater ſancte, ejus vicario, ad dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui judicaturus eſt vivos et mortuos, et ſeculum per ignem. Item, ad generale concilium, a quo et in quo ſolent geſta ſummorum pontificum quaecunque judicari, poſſunt decerni et judicari. Item, ad papam et pontificem futurum, cujus eſt geſta

inordinata

inordinata ſui praedeceſſoris in melius reformare. Super qua appellatione cardinales antedicti apoſtolos inſtanter, inſtantius, et inſtantiſſime petunt ſibi tradi et exhiberi debere; proteſtantes, quod, hac eorum appellatione pendente, nihil contra ipſos et in eorum praejudicium debeat quomodolibet attemptari; et quia in civitate Lucana eis non licebat ſine maximo et eminenti perſonarum ſuarum periculo talem appellationem interponere et intimare, ideo ex tali juſto metu diſtulerunt, donec ad locum tutum devenirent: quare proteſtantur, ne ex lapſu temporis praejudicium eis fiat. Quam quidem appellationem praedicti domini epiſcopi et abbates coram quibus, ut praefertur, interpoſita fuit, omni modo, via, et forma, quibus melius de jure potuerunt et poſſunt, admiſerunt pariter et admittunt; ſuper quibus omnibus et ſingulis praelibatis domini cardinales petierunt a nobis notariis infraſcriptis ſibi fieri unum vel plura publica inſtrumenta, ad dictamen, ſi expedierit, ſapientis. Actum in civitate Piſarum, anno, menſe, ac indictione, pontificatu, et loco, quibus ſupra, ac praeſentibus teſtibus ſupraſcriptis.

Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Thomae archiepiſcopo Cantuarienſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Docet apoſtolus, quod in noviſſimis diebus inſtabunt tempora periculoſa, et erunt homines ſeipſos amantes; qualia tempora et homines nos in praeſenti periculoſa ſeipſos amantes inceſſanter experimur et patimur. Nam cum pia integratione unionis chriſtianorum renunciationis viam juxta formam datam ingreſſi fideliter et pure pro concluſione laboraverimus, et hujuſmodi viae natura exigat, ut charitative, et provide, ac libere per eandem viam incedatur, quod ſumme deſideravimus, et deſideramus ab intimis, quodque, ſi ab utraque parte fuiſſet obſervatum, propere ad finem deventum fuiſſet optatum; ſed mixtis hinc inde non puris affectibus, nondum effectualiter inceptum eſt, proh dolor! pro charitate odia, pro providentia injuſtitia, pro veritate falſitas, pro cautela calumnia, pro obedientia protervitas, pro maturitate levitas, pro defenſione oppugnatio, pro confortatione impulſio, et, ut de caeteris taceamus, pro ordine ſervando ingeſta confuſio, pro directione ſuſpicio adverſus nos a noſtris fere continuo appoſita fuere; et dum ſub ſpecie unionis noſtra depoſitio appetitur, moleſtia ac periculoſa diviſio loco unionis in parte noſtra ſubſecuta eſt; ex qua diviſione conſpirationes, machinationes, colluſiones contra ſinceritatem noſtram ſuſpici poſſunt, in neglectu poſito omnium eo quod noſtrae obedientiae et confuſionis, deſolationis, ruinae, ac diviſionis contingeret, dummodo hoc unum habeatur, videlicet noſtra directio. Nam dum fideliter tractaviſſemus convenire cum Petro de Luna, qui ſe facit Benedictum nominari, de uno loco, in quo nos cum noſtris cardinalibus, et ipſe cum ſuis praetenſis conveniremus perſonaliter, et praeparatoria et omnia neceſſaria pro integratione unionis chriſtianorum tractarentur, et finirentur, et concluſio optata haberetur unionis, nec unquam cum eodem Petro proficere potuerimus, ipſo nos trahere ad quaedam caſtruncula maritima, periculoſa, inhabilia, et omnino fugienda cupiente, nos vero inter alia loca nominaveramus locum Piſarum, tanquam magis idoneum pro conventione utriuſque perſonali, quo loco per ipſum declinato, condeſcenſive tractabamus, quod ipſe Liburnium ſaltem deveniret, et nos Piſas; primo habitis a dilectis filiis Florentinis, quae pro nobis videbantur neceſſaria pro libera executione negotii unionis; de quibus duobus locis, pendente tractatu inter nos et praefatos ambaſſiatores Petri, graviſſima et noviſſima contigerunt; ex quibus adeo tractatus ipſe obſcuratus eſt et obtenebratus, et ſic immutata conditio, ut apertis oculis circumdari videamur undique laqueis et inſidiis. Nam ipſe Petrus de Luna cum ſubſidio gubernatoris Januae graviter innovavit in ſubverſionem ſtatus et honoris noſtri, nitens praecedente occulto tractatu ſibi ſubjicere Romanam urbem; pro qua obtinenda dictus gubernator cum galeis, et nepotibus, et majoribus praefati Petri de Luna, et aliis propriis galeis, quas ſub ficto colore occultabat, eſſe ordinatas ad occupationem urbis, vigeſima quinta die menſis Aprilis cum copioſa et forti armatura exivit, procedens verſus Romam, quem acceſſum ſecrete diſpoſuit, omnes verſus iſta loca, in quibus cum noſtra reſidemus curia, venientes obſeſſis itineribus, per quoſdam dies capi et detineri faciens, et inter alios quoſdam ad nos venientes, quibus diebus ſub ſpe conventionis nos tenebat intentos; nam et ſequenti die de mane, ſcilicet vigeſima ſexta dicti menſis, ambaſſiatores Petri praefati nobiſcum tractantes in publico obtulerunt, praefatum Petrum ad Liburnium venturum infra breve ſpatium, ſi nos Piſas accederemus; quod ex cauſa praedicta per ipſum veriſimiliter fieri non poſſe ſciebat, nec per nos impleri poſſe cernebat; quoniam tractatus per nos capitulandi cum Florentinis ſuper praedictis neceſſariis pro nobis non poſſe finiri rationabiliter, tam breviter videbantur; et cum hujuſcemodi exercitus, vento contrario, retro tranſmiſſus, et per dies retentus, attente tamen eſſet compoſitus ad proſequendum iter verſus Romam infra praefatos dies, ſcilicet viginti octo; dicti ambaſſiatores iterum idem in ſcriptis dederunt nos ludificantes; quae res nos et multos merito conturbavit, et ab inceptis retraxit, concurrentibus periculis, et immutatis conditionibus veriſimiliter, Florentini et civitatis Piſarum ex traditione urbis per dilectos filios Romanos chariſſimo in Chriſto filio Ladizlao, regi Siciliae illuſtri facta, ſuſpicionibus quampluribus involuta materia a detectis fraudibus, et machinationibus, et conſpirationibus quorundam noſtrorum, ut ipſi effectus ſubſecuti aperte indicant; nam cum merito ex tam gravibus inter * exortis deberemus mature proſpicere, quid eſſemus facturi, et tam periculoſis immutationibus ſupercreſcentibus, et indies magis luceſcentibus, uti ſaniori conſilio et provido auxilio, ne res male intenta ſub ſpecie unionis in praecipitium daretur, res in aperto deducitur; cum quidam de noſtris cardinalibus contra mandata noſtra a nobis deceſſerint,

* MS. ſic: forte *caſibus interea exortis.*

ceſſerint, Piſas accedentes, et permanentes, conſpirantes in unum adverſus nos, et ſibi uſurpantes poteſtatem contra ordinem datum ab altiſſimo, volentes nos trahere ſub ſua uſurpata poteſtate, et nobis legem imponere corruptis affectibus ſub pallio unionis, de quo loco Piſarum decenti ex parte adverſa tractatum ſub fictis coloribus deductum, nunquam concluſimus, et concludere, ut apparet, ſperare tunc non habebamus; nunc vero innovatis praemiſſis colluſiones incipiunt in lucem prodire, quibus attentis cogimur ad Dominum exclamare, ut liberet nos et eccleſiam a laqueis, quos periculoſe paraverunt pedibus noſtris: nos enim cum pure et efficaciter incederemus per viam renunciationis ad unionem, in has involutas conditiones innocenter, inſidias, et moleſtias eorum incidimus, qui abuſi ſunt manſuetudine, humilitate, gratia, et clementia noſtris, qui fere continuo intendentes nos opprimere, foverunt et exaltaverunt partem adverſam ſuis non rectis tractatibus, tendentibus ad praecipitium noſtrae obedientiae; nos calumniantes per ſe et ſuos miniſtros, per orbem falſa contra nos diſſeminantes, et nunc id ipſum fortius procurantes, colorantes eorum intentionem ex caſibus, qui nos interceperunt. Sed ſolet Deus eripere et defenſare innocentem, veritatem illuſtrare, et pervertere conatus reprobos, et pravas et vanas cogitationes hominum ac conſilia non recta diſſipare, in quo confidimus juxta gratiam nobis conceſſam, quae ideo fraternitati tuae intimare decrevimus, ut adverſum calumniam rerum ſeriem ac puritatem veriſſimam ſentiatis; tenens indubie, quod quantum in nobis fuerit, et ex alto conceſſerit divinae omnipotentia majeſtatis, cujus res agitur, et in quam noſtros jactavimus cogitatus, inveterato nimium et lugubri ſchiſmate ſublato de medio, viis ſalutaribus, rationabilibus, congruentibus, atque juſtis, chriſtianitati pacem et eccleſiae dabimus deſiderabilem unitatem, ad quem ſuprema deſideria noſtra tendunt, et cum hiis amfractibus circumcinctos nos dignoſceremus exiſtere. Ad hoc ut ſalubrius praemiſſa poſſemus, Deo auctore, complere, quatuor venerabiles fratres noſtros in partem apoſtolicae ſolicitudinis ad perferenda dictae eccleſiae onera noſtris humeris incumbentia, et promovendum hujuſcemodi negotium unionis, in praefatae eccleſiae aſſumpſimus cardinales. Dat. Lucae duodecimo calendas Junii, pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL 10.	1406.	HENRIC. IV. 8.

De ſchiſmate papali tollendo. Ex reg. Arundel I. fol. 88. a.

VENERABILES et egregii viri amici noſtri chariſſimi, poſt ſalutem. Scimus vos veritatis et fidei chriſtianae flagrantes cultores et ſtatus et honoris ſanctae matris eccleſiae zelatores; ideo congrue viſum eſt, quae in eadem eccleſia occurrerunt et occurrunt etiam de praeſenti, charitati veſtrae ſpecialiter intimare, vobis, aliiſque fidem et eccleſiam praelibatas colentibus, una nobiſcum auxiliantibus et faventibus, ut ſacratiſſima et ſaluberrima et neceſſaria unio, ad quam et nil aliud intendimus, in eadem eccleſia, Spiritus Sancti cooperante gratia, peroptatum exitum ſortiatur, ut penitus de veſtra charitate ſperamus. Experientia ſiquidem nunc teſte probamus, quod ſcribitur nihil certi poſſe in humanis actibus polliceri, cujus utinam in re praeſenti eſſemus expertes, novit charitas veſtra, novit etiam fere orbis. Cum, Deo ita volente, ſanctae memoriae dudum dominus Innocentius, papa ſeptimus, eſſet ſublatus de medio, moti ut tenebamur, una cum aliis reverendiſſimis dominis ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus compaſſione tamdiu ſciſſae et laceratae eccleſiae, et cupientes pro pace et animarum ſalute gregis dominici, ut ſciſſura tam peſtilens et jam inveterata in Dei eccleſia ſanctiſſime uniretur, juramentis, votis, et promiſſionibus, quanquam de juſtitia et veritate partis noſtrae dubitari non poſſet, neque poſſit, noſipſos, inter quos erat dominus noſter dominus Gregorius, papa duodecimus, tunc confrater noſter, quanto arctius cognovimus, obligavimus; cum quibus promiſſionibus, juramentis, et votis ipſe dominus noſter Gregorius fuit ad apicem ſummi apoſtolatus aſſumptus, et ad quae prius, ante, et poſt aſſumptionem praeſtitam immediate in inthronizatione, et deinde in conſiſtorio publico illa ratificans, ac ſe obligans, iterum ea promiſit, juravit, et vovit, quod inſtrumentis publicis, et manus propriae ſcripturis, ac ſuis propriis bullis ad chriſtianorum principes, dominos, et communitates directis luce clarius eſt, et concrederemus, ſicuti ipſe aiens poſt conventum Saonae locum, ſe aut navicula ſola, aut pedes ſolo baculo comitatum, ſi aliter requiret, ad illum profecturum omnino; verbis tamen ſuis effectu carentibus penitus, pluries teſtabatur, ut tam ſanctum unionis opus, tamque pium et deſideratum, ad quod aſſumptus erat, perficeret, nunc uno nunc alio dilationum variarum quaeſito et ſumpto colore uſque in hodiernum diſtulit, non curans prout ſe jurejurando ac voto, ut praefertur, non ſemel, ſed ſaepe, ſed pluries ligaverat uſque nunc, in non modicum chriſtianae religionis et ipſius eccleſiae detrimentum, vota et praemiſſam rem conſummare. Et quanquam nos cum majori parte, immo tota quaſi curia Romana, quorſum incederet, perpenderemus; tamen ut ſine motu nocuo vel ſcandalo res ipſa pollicita perficeretur, omnibus modis, et viis honeſtiſſimis, gravibus, et maturis cum ſanctitate ſua inceſſimus, ut tandem vellet eam ad ſalubrem et votivum deducere exitum. Verum quantum ſecum proficeremus, jam non ſine admiratione et ſtupore charitas veſtra percipiet. O bone Deus! quam difficile eſt cujuſquam intentionem, niſi experientia longa, quae vix etiam ſufficiens eſt ad hominem oſtendendum, cognoſcere. Quis enim, qui verba ejus audiviſſet, tunc ad credendum potuiſſet

potuiſſet impelli, ut talem ſe poſtea effectibus oſtendiſſet; elapſo jam tanto tempore, quod ipſe per inania verba conſumpſit, ad creationem novorum cardinalium, quantum fuit in eo, qua penitus juramento, voto, et promiſſione ſuis ac noſtris obſiſtentibus prohibeatur, incipit velle prorumpere, cui cum devotis ſupplicationibus et efficacibus rationibus reſiſteremus, pro debito et exoneratione conſcientiarum noſtrarum, intuentes conſenſum noſtrum nec debere nec adhibere poſſe, paucis in hiis decurſis diebus, die Veneris quarta menſis inſtantis, nobis ad palatium congregatis, niſi ſibi, ut comperimus, facta reſiſtentia extitiſſet, fretus quorundam pravis, venenoſis, et deteſtandis conſiliis, nos pro parte violenter in tetros carceres poſuiſſet, et pro parte crudeli nece vita privaſſet; ut multi auctoritatis non parvae exiſtimant, et nos ſumus multifariam informati. Manifeſta ſiquidem, vera, et comperta loquimur, nunc ſatellitum et armatorum non modicus numerus per omnes apoſtolici palatii partes ad ſecretiores uſque conſpecti ſunt, et nonnullorum pallida ora maximi ſceleris patrandi ſigna non dubia, effugimus Dei omnipotentis de miſericordia tam grande perſonale periculum; ſed, ut qualis erat animo, talem ſe effectu oſtenderet, ſub gravibus nobis mandavit poenis, ne aliquis cardinalium, in Romana curia exiſtentium, de civitate Lucana, ubi curia reſidebat praefata, exiret, ne congregaremus adinvicem, et ne per nos vel interpoſitam perſonam cum oratoribus Petri de Luna, et Gallicis, qui ex parte ſereniſſimi regis Francorum, et univerſitatis Pariſienſis, pro tractanda unione dictae eccleſiae venerant, pro qua ſolertiſſime laborabant, participaremus, quae omnem ſpem et tractatum unionis praeſtare totaliter extirpabant. Quibus cum obediremus mandatis, ſi potuiſſet quodammodo patientia noſtra flecti, licet ad illorum obſervationem minime teneamur, nec parere aliquo modo deberemus, ipſo illa minime * mandatis valente, cum unionis honore, et ſtatus eccleſiae Dei eſſet penitus deſtructiva, non valuimus, quod aegre admodum ferebamus, invicem congregari, pro tractandis ordinandiſque ad unionem eandem opportunis, et quae ad conſolationem chriſtiani populi, et etiam veſtrae charitatis pertinebant, ut vobis et aliis Chriſti fidelibus cooperantibus, praefata unio veniret in lucem, et attentis praeteritis et duritia ac moribus hominis, nil aliud poteramus animis volvere, niſi tanquam ad immolandum victimas reſervatas; nec hiis acquieſcens, die Mercurii ſequenti nono menſis ejuſdem, vota, promiſſiones, et juramenta ſua parvipendens, ſine noſtra praeſentia, ſed nobis per prius expreſſe contradicentibus, ut jure tenebamur, ad pronunciationem, quam nullatenus poterat, quatuor in cardinales devenit, quod nunquam a rerum initio fuit in eccleſia Dei auditum, et nos ad conſenſum praeſtandum non ſine ſupercilio in immane periculum evaſuro compellere intendebat. Sed Deus ſuae eccleſiae, de cujus unione merito jam deſperari poterat, miſertus eſt; nos enim videntes ita Petri naviculam quaſſam, et quaſi naufragantem, pro exoneratione conſcientiarum noſtrarum, per quae univerſalis eccleſia et Chriſti fidelium pace cum omnes alias vias conſpiceremus penitus obſeratas, die undecimo hujus menſis, circa horam vigeſimam ſecundam de praefata civitate Lucana, ut confuſionem eccleſiae et tot pericula vitaremus, ac conſummationem praefatae unionis conſuleremus, divinitus et quaſi miraculoſe nobis occaſione praeſtita, cum deliberatione diſceſſimus, et ad hanc civitatem Piſarum magno cum honore recepti devenimus; unde, illo favente, cujus res agitur, ſaepe dictae eccleſiae ſtatum, honorem, et unionem, quam ad exitum uſque proſequi omni via nobis poſſibili, ſecundum vota et juramenta noſtra, intendimus, tandem emanaturos ſperamus; et ut cuncta invicem correſpondeant acta ejus, dicta die undecima reverendiſſimo patre domino, domino F. cardinale Leodienſi, qui inter nos eſt, clam, cum aliter non poſſet, ut qua ſupradiximus obviaret, primitus deſcendente ad domum ejus, illico per nonnullos armatos tumultuoſe diſcurſum eſt, ut res ejus in praedam conceſſae, et alii poſt eum miſſi uſque in Burgum oppidi libere factae territorii ſuppoſiti Florentinorum, ubi, ſicuti commiſſum eis extiterat, ipſum trucidare tentarunt, qui oppidanorum auxilio vix evaſit. Quantum equidem boni paſtoris hii mores ſint, qui animam pro ovibus ſuis ponit, et quantam mereant ſibi obedientiam exhiberi, clare intueri poteſt, niſi fortaſſe, Deo inſpirante, ſe ſolitis modis exueret, quae cum maxima mentis amaritudine promimus. Sed jam neceſſitate coacti ultima tacere non poſſumus: ſumus denique hic, ut praedicitur, pro ſtatu, honore, et unione praedictis diſpoſiti et parati libentiſſimis animis ad cuncta nobis poſſibilia, veſtrae charitatis conſolationem concernentia, eam hortantes et affectuoſiſſime rogantes per illam charitatem, qua religioni fidei chriſtianae eſtis obnoxii, ut tam juſtam, tamque honeſtam, et neceſſariam cauſam eccleſiae, ſicuti ſperamus, pro tanto bono nobiſcum una capeſſatis, quae animabus veſtris ſalutis, et ſolertiae veſtrae decus claritatis et famae maximum eſt indubie allatura. Dat. Piſis ſub noſtrorum ſecretorum ſigillo anno Domini M. CCCC. VIII. die octava menſis Maii, indictione prima.

Venerabilibus egregiiſque viris clero et toti populo regni Angliae amicis noſtris chariſſimis,

A. Oſtien. Florentinus. }
A. Peneſtrinus Aquilegien. } epiſcopi,
C. Militen. }
F. Burdegal. } preſbyteri,
J. de Urſinis }
R. de Brancaciis, }
P. Sancti Angeli, }
O. de Columna, } diaconi,
J. Leodien, }

ſanctae Romanae eccleſiae cardinales.

* Sic MS. legit: forte *mandare valente*.

Miſeratione divina epiſcopi, preſbyteri, et diaconi ſacroſanctae Romanae eccleſiae cardinales, nunc in loco Liburni, Piſanae dioeceſeos, commorantes, una cum collegio reverendiſſimorum in Chriſto patrum et dominorum in parte alia cardinalium, pro nobis et aliis reverendiſſimis in Chriſto patribus, dominis cardinalibus, pronunc abſentibus, adhaerentibus et adhaerere volentibus, in hac parte, reverendis in Chriſto patribus dominis archiepiſcopo Cantuarienſi, et ejus ſuffraganeis, eorumque capitulis, necnon venerabilibus et circumſpectis viris abbatibus, prioribus, et aliis praelatis provinciae Cantuarienſis, exemptis et non exemptis, ſecularibus et regularibus, cujuſcunque religionis exiſtant, ſalutem et promptum habere effectum, ad pacem et unitatem procurandam eccleſiae. Quanta ſolicitudinis cura ſalvator noſter Jeſus Chriſtus unitatem apoſtolis commendaverit, quantoque nitore pulchritudinis unita reſplenderet ſancta mater eccleſia, ſacra docent eloquia; ex quibus poſtea ſanctae emanarunt ſanctiones; quanquam enim poſt reſurrectionem apoſtolis omnibus parem tribuerit poteſtatem, dicens: "Sicut miſit me Pater, et ego mitto vos, accipite Spiritum Sanctum:" tamen, ut unitatem manifeſtaret, unitatis ejus originem ab uno incipiente, ſua auctoritate diſpoſuit; hoc erant utique caeteri apoſtoli, quod Petrus fuit, pari conſortio praediti honoris et poteſtatis, ſed exordium ab unitate proficiſcitur; ut eccleſia Chriſti una eſſe monſtretur, quam unitatem ut diſcipulis ſuis ſuaderet et pacem, inquit: "Si duo ex vobis convenerint in terra, de omni re, quaecunque petieritis, continget vobis a Patre meo qui in caelis eſt; ubicunque enim duo fuerint aut tres collecti in nomine meo, ego ſum cum eis:" quam unam in Canticis praedicat Spiritus Sanctus ex perſona Chriſti dicens: "Una eſt columba mea perfecta, una eſt matris ſuae electa genitricis:" quoddam unitatis ſacramentum etiam docet apoſtolus, dicens: "Unum corpus, et unus ſpiritus, una ſpes vocationis noſtrae, unus Dominus, una fides, unum baptiſma, unus Deus." Hunc ſancti patres alienum, profanum, hoſtem, patrem Deum non habentem, judicant, qui univerſalis eccleſiae non tenet unitatem; et fidem erga Deum manifeſtant non habere, qui veluti quoſdam artus divini et membra lacerari patiuntur eccleſiae; cum enim propter eccleſiam Chriſtus paſſus ſit, et Chriſti corpus ſit eccleſia, non videtur ab hiis fides exhiberi Chriſto, a quibus evacuatur paſſio ejus atque diſtrahitur: epiſcopatus ergo ſummus unus eſſe debet, et eccleſia una, quae in multitudine latius incremento foecunditas extenditur; et quo modo de fonte uno rivuli multi defluunt, et radii multi, ſed lumen unum, et rami arboris multi, ſed robur unum radice tenaci fundatum; ſic eccleſia Domini luce perfuſa per univerſum ſuos radios porrigit, unum tamen eſt, quod ubicunque diffunditur, nec unitas corporis ſeparatur, ramos per univerſum orbem copia ubertatis extendit, profluentes largitur rivos, unum tamen caput, una origo, una mater eccleſia, una ſponſa Chriſti incorrupta et pudica, unam domum noſſe debet, unius cubiculi ſanctitatem caſto pudore cuſtodire decet. Sane, quod dolenter et ab intimis cordis contriti referimus, quod et vobis non arbitramur incognitum, eccleſia jam triginta annorum ſpatio crudelem patitur et paſſa eſt ſciſſuram; diviſa eſt tunica Chriſti, quam, ut non ſcinderetur, etiam Judaei in Chriſti paſſione ſunt ſortiti; heu proh dolor! obſcuratum eſt aurum, ſol obtenebratus eſt, mutatus eſt color optimus, fons exſiccatus, rivuli arefacti ſunt, diſperſi ſunt lapides ſanctuarii in capite platearum, in fabulam, et ſibilum, verſus eſt amictus varietatis ejus, odor unguentorum ejus in famae pudorem, ſuavitas ejus in crudelem horrorem. At quid amplius immoramur? calamitates eccleſiae atque diſpendia, poſtquam maledictum hoc viguit ſchiſma, manus non ſufficerent ad ſcribendum, ſigna ad proferendum, aut memoria quaecunque tenax ad retinendum. Nos autem charitatis fervore officii noſtri debito, ut contra hanc peſtem remedio provideremus opportuno, cum dicto Gregorio tunc nobiſcum in minoribus exiſtente, poſt obitum felicis recordationis Innocentii papae ſeptimi, et alii tunc domini cardinales in conclavi exiſtentes, invicem promiſſionibus, juramentis, et votis nos aſtrinximus pro ſchiſmatis extirpatione, principaliter quinque continentibus; primum, quod ſiquis noſtrum ad apicem ſummi apoſtolatus aſſumi contingeret, pro reintegratione unionis chriſtianorum renunciaret ſummi apoſtolatus dignitati et juri ſuo; ſecundum, quod poſt aſſumptionem ſuam approbaret publice votum et juramentum, et confirmaret domino Petro, qui ex altera parte ſe Benedictum appellat, regibus et principibus, ac aliis univerſitatibus, patentibus literis intimando, et offerendo ſe illud impleturum et paratum ad cedendum; tertium, quod de fratrum conſilio deſtinaret ambaſſiatores ad eum, qui pro papa ex altera parte ſe gerit ad praedicta intimanda, et locum eligendum; quartum, quod, tractatu pendente, nullum crearet cardinalem, niſi cauſa coaequandi numerum cum numero alterius partis, niſi ex defectu alterius partis ſteterit, quod unionis praefatae concluſio non ſequatur infra annum a certo termino inchoando; quintum, quod omnia praemiſſa inchoata et inchoanda mediaremus et proſequeremur, nihil de contingentibus, neceſſariis, utilibus, aut quomodolibet opportunis omittendo. Poſt quae dominus Gregorius praefatus ad apicem ſummi apoſtolatus aſſumptus, in quem noſtra omnium repoſita erat fides propter praeteritam ejus apparentem vitam, quod praedicta abſque mora et efficaciter adimpleret poſt ſui aſſumptionem, pluribus aſtantibus, omnia et ſingula praedicta approbavit, publice confirmavit, atque ſubſcripſit, deſtinavitque ad eum, qui pro altera parte ſe pro papa gerit, et ad reges, principes, civitates quamplures, et univerſitates, utriuſque obedientiae literas patentes, tam noſtras, quam ſuas, in quibus praedicta notificans, ea eſſe profitebatur impleturum; et ſic ad quamplures reges, et principes deſtinavit ambaſſiatores, ad eum haec omnia viva voce confirmantes, et eum impleturum offerentes.

offerentes. Tandem deſtinatis ambaſſiatoribus, et facta concluſione de loco, civitate Saone, a qua, poſtquam illam ſuis literis approbavit pro loco decenti, captatis occaſionibus, receſſit, et aſſumpta hinc et inde ab utraque parte ſuperflua diſceptatione locorum, circa illa multipliciter variando, tempus et plus inaniter eſt conſumptum, et cum multis varietatibus et ambagibus, quas narrare longum eſſet, nunquam ad loci concordiam eſt deventum, quanquam loca in medio fuerunt oblata decentia, et habilia, et cum ſecuritatibus debitis, quae modo ab uno, modo ab alio contendentium fuerunt de papatu occaſionibus frivolis reprobata a nobis contradicentibus, et omnibus ambaſſiatoribus, et aliis pro hoc negotio degentibus in curia, et repugnante communi hominum opinione. Poſtea a domino Gregorio civitate Piſana multipliciter pro loco habili commendata, ac loco praedicto a nobis de ejus voluntate poſtulato, et deſtinatis ambaſſiatoribus ad dominum Petrum, pro alia parte, Benedictum nuncupatum, eo ſe Liburnio, qui locus eſt propinquus civitati Piſanae praedictae, ac ejuſdem dioeceſeos, accedere promittente, paratis Florentinis ad locum Piſanum civitati utrique concedendo, praefatus dominus Gregorius nunquam tempus determinare voluit, infra quod accedere vellet, nec etiam, cum diceret plures ſibi neceſſarias ſecuritates, eas exprimere voluit; cum tamen ambaſſiatores Florentinorum una nobiſcum, et cum ambaſſiatoribus Venetorum, ac ambaſſiatoribus Petri de Luna, ex altera parte, Benedicti nuncupati, ſuper hoc inſtarent ipſis ambaſſiatoribus Florentinis, ſed ad ea, quae concernerent Florentinos, circa ſecuritates et alia implere paratis offerentibus; et tandem dominus Gregorius, quod dolenter referimus, per eum captatis occaſionibus a tractatu ſatis ignominioſe receſſit, ex quibus ejus in praedictis non ſincera neque bona voluntas manifeſtiſſime propalata extitit et offenſa oſtenſa. Et ſic tractati ſumus per inania verba ſpatio anni et ultra ſub velamine difficultatum loci, qui nec ad cedendum erat de ſubſtantia requiſitus, nec ex forma juramenti ad hunc actum deſtinatus, cum ubilibet cedere potuiſſet uterque per procuratorem idoneum, aut in manibus collegii, nobis et dominis cardinalibus ex altera parte paratis ad omnia loca, tam conventa, quam oblata, convenire pro hiis, quae incumbebant, implendis. Et tandem, ut nihil omitteret, ad praecludendas vias unionis ſanctae, et claudendos aditus implementi, juramenti, et voti, ne quod boni agere volebat aliis via pararetur, nobis fecit tria mandata poenalia evidenter injuſta; primum, ne ſub poena perjurii collocutionem aliquam haberemus per nos vel per interpoſitam perſonam cum ambaſſiatoribus domini Benedicti, nec cum ambaſſiatoribus ſereniſſimi principis domini regis Franciae; qui pro nulla alia cauſa, quam unionis proſequendae, degebant in curia; ſecundum, ne ſub eadem poena congregaremur inſimul abſque ejus licentia, cum tamen in factis eccleſiae et fidei conventiones et collocutiones hujuſcemodi approbentur, nec verbum Dei, ut unionis et pacis eſt, ſecundum apoſtolum, ſic debuerit aut potuerit alligari; tertium, ne ſub poena privationis cardinalatus et beneficiorum, de Lucana civitate, in qua cum eo degebamus, exiremus; et haec omnia ut clauderentur viae proſecutionis unionis et pacis, nec aliquid de ea quoquomodo valeret attemptari. Et demum clariſſimis verbis voluntatem ſuam propalando apparavit, quam ante palliaverat, quod ſuae intentionis non erat amplius viam inſequi ceſſionis, quam pluries in publico multis aſtantibus reprobavit, ut diabolicam, quae tamen ante ab ipſo extiterat approbata, jurata, atque promiſſa, et a toto mundo recepta, ut grata, ſancta, et juſta, et per quam ſolam facilius poterat hujus peſtiferi ſchiſmatis finis haberi; cum tamen ſe ab hoc retrahere non debuiſſet, exemplo Chriſti, qui de caelo in humana membra deſcendit, ut ſalutem generi humano daret et pacem. Noviſſime contra votum et juramentum, antequam ab altera parte a tractatu foret receſſum, nobis renitentibus prius, poſtea abſentibus, in confuſionem unionis quatuor de facto creavit cardinales, in propoſito non cedendi ſibi applaudentes, et eum in hoc multipliciter confirmantes, ex quibus a populo Chriſti cum ejus graviſſimo ſcandalo de unione funditus extitit deſperatum. Nos autem per manus praefati domini Gregorii, et alterius, qui ſe Benedictum appellat, ſaluti et unitati populi chriſtiani plus provideri non ſperantes, cum et inter eos de colluſione permaxime ſuſpicaretur; et conſiderantes ſuper hoc nihil in praeſentia domini Gregorii agi poſſe, tum quia reprobaverat ceſſionis viam, tum propter dicta atque praecepta, tum propter notorias perſecutiones ipſius Gregorii et ſuorum proſequentium; omnes nedum inſequentes, ſed et quoquomodo perſuadentes unionem via jurata, et, ut clarius loquamur, ut mortis et carcerationis injuſtae periculum evidens evitaremus, prout in aliis noſtris expreſſimus literis, ut cum libertate in talibus debita, quam in civitate Lucana habere non valebamus, negotium praefatae unionis, ut multipliciter eramus aſtricti, proſequeremur, et circa illud, cum quibus expediebat de opportuno remedio provideremus, ſecundum Deum et canonica inſtituta, plus Deo, quam homini parere volentes, diſceſſimus a civitate Lucana, in qua protunc cum praefato domino Gregorio degebamus, et Piſas acceſſimus, deinde Liburnium, ut cum dominis cardinalibus ex altera parte tractaremus de modis et viis, quibus populo Chriſti pax daretur et unio; et habitis et conſideratis maturis conſiliis univerſitatum, magiſtrorum ſtudii Pariſienſis, et Bononienſis, inclinabant in has concluſiones, quarum plurimae ad ſcripturam publicam et auctenticis ſigillis roboratam ſunt redactae: videlicet, primo quod uterque, et dominus Gregorius, et qui ſe ex altera parte pro papa gerit, ex debito officii paſtoralis veri vel praetenſi, jure communi circumſcripto quolibet juramento et voto, ſtante ſchiſmate tam inveterato, cum tanti populi ſcandalo, tenentur et debent cedere, ex quo, propter dubia facti et juris ſuper papatu, aliter commode dari non poteſt unio et pax in eccleſia Dei, ne plus temporalem dignitatem quam

quam populi ſalutem et unitatem, ac aeternam vitam appetere videantur; et quia finis paſtoralis officii eſt providere unitati gregis, paci, et ſaluti animarum populi Chriſti; ſecundo, quod longe fortius ad hoc aſtringuntur concurrentibus tam ſolennibus vinculis, ut promiſſionis, voti, et juramenti; tertio, quod papa, ſtante tali ſchiſmate, pertinaciter reſiſtendo in implendo, quod vovit et juravit, ad quod etiam abſque voto et juramento tenetur, incurrit crimen notorium, propter quod proviſioni ſubjicitur, et ultra hoc concluditur ſchiſmatis nutritor et fautor, cujus vetuſtate et obſtinatione deſcenditur in haereſim, et fides laeditur Deo et eccleſiae debita, cujus etiam proviſio ſpectat ad concilium; quarto etiam, quod ſtante dubio, an hoc nutrimentum ſchiſmatis tranſeat in haereſim, vel an tale ſit delictum, ex quo proviſio ſpectet ad concilium, hoc cognoſcere in dubio ad idem pertinet; quinto, ſtante dubio papatus inextricabili propter dubium facti et juris, ne in ſubverſionem fidei eccleſia ſic maneat diviſa perpetuo, cum tanto ſcandalo, et animarum perditione, proviſio ſpectat ad concilium et eccleſiam univerſalem, ut utrumque, eis non cedentibus, poſſit a papatu ejicere; ſexto, quod ſtantibus terminis ut ſtant, et ambobus detrectantibus implere, quod jurarunt et voverunt, cum ex hoc nutriant ſchiſma manifeſtum, ſubditi poſſunt et debent ab eorum obedientia recedere, et etiam tenentur, cum ex eorum obedientia palpabiliter videant utrumque in ſuo malo nutriri propoſito; et etiam peccant, ſi non ſubtrahunt tanquam principaliter ſchiſma facientes, vel ſaltem indirecte auxilium praebentes nutritoribus ſchiſmatis antiquati, nec ſententiis contendentium de papatu aliquatenus propter hoc valent alligari; ultimo, ex factis et dictis, quae ſupra ponuntur, quae univerſo mundo notoria ſunt, ſatis notorie patet, utrumque detrectare implere, quod debeat, et ad quod tenetur ex debito officii, et juramenti, cum ſaltem potuerit, cedere per procuratores idoneos, vel uterque in manibus collegii ſui, et ſic dare pacem populo Chriſti, maxime cum uterque de jure et forma juramenti arctetur ad nihil de utilibus, neceſſariis, aut quomodolibet opportunis omittendo, cum etiam ab utriuſque pendeat poteſtate ſolvere perplexitates conditionum juramenti, qua ſubſit; et ſi quae circa hoc excuſationes allegentur, frivolae ſunt, et earum cognitio eſt concilii. Quibus viſis et pluribus habitis inter nos conſiliis, firmavimus nos unire cum dominis alterius collegii, et Liburnium accedentibus nobis, qui locus eſt prope Piſanam civitatem ejuſdem dioec. ac eiſdem dominis cardinalibus ex altera parte in ſufficienti numero nobiſcum congregatis in unum, nos univimus propoſitum, ut modis omnibus juſtis et ſanctis, ſecundum canonicas ſanctiones, populo Chriſti de pace et unione provideremus; et conſiderantes, quod ipſi de papatu contendentes contra ſe concilium integrum minime congregarent, ut praeteritorum experientia docuit et docet, et etiam praeterita negligentia; et maxime quia dominus Gregorius negavit ceſſionis viam, et eam ut diabolicam reprobavit, ad quam tractandam etiam concilium denegaſſe videtur: attendentes etiam, quod uterque permaxime eſt de convocando concilio ſuſpectus, ut aut nolit, aut nimium dilatet, aut etiam minus fideliter congreget, cum verbis et factis viam impediant ad ſchiſma tollendum, ad cujus finem concilium congregatur, cum perpendat uterque ſe congregato concilio veriſimiliter excludi, et uterque multifarie declaraverit ſe anhelare, ut in papatu etiam cum diviſione remaneat: item propter probabiles dubitationes de papatu, tam ex facto et facti antiquitate, quam ex jure deſcendentes, et propter obedientias ſeparatas, neuter quoad totam congregationem utriuſque obedientiae, quae tali caſu tota neceſſario eſt congreganda, poteſt ſe oſtendere papam indubitatum, nec in ſolida poſſeſſione pacifica papatus exiſtit, ſicut eo modo, quo oportet, valeat concilium totum congregare; nec uterque de facili ad hoc poteſt induci, ut congregent ſimul, tum propter eorum indiſpoſitionem ad hoc, quae perpenditur ex retrofactis et dictis, tum propter nimiam inter eos diſtantiam in re, tantam celeritatem deſiderante, tum quia ſaltem caſualiter canones inferioribus concilii congregationem permittunt, nullus autem proportionabilior caſus iſto, tum quia ad congregationem concilii requiruntur per nos, et per concilium requirentur, ut conſentiant, et ſi conſentiant, bene quidem alias concilium procedere poterit; cum ab eorum poteſtate pendere non debeat, an de criminibus ſuis inquiratur, de quibus poteſt per concilium inquiri, nec, ut perpetuo eccleſia ſic lacerata remanere debeat, cum etiam neutrales ſeu ſubtracti de facili ad eorum convocationem non venirent, et ſequerentur alia pericula evidentia in detrimentum in impedimentum deſideratae unionis: et attendentes, quod ſi diffugia et dilationes contendentium ulterius attenderentur, qui ſic ſe abinvicem ſeparant et diſpergunt, maxima quaſi ex propoſito locorum diſtantia, ut de eorum conventione in unum de caetero nulla ſpes habeatur, errores ſuccreſcunt, cum ſchiſma mater erroris exiſtat, et inveteratum tranſit in haereſim, juxta divinas et canonicas ſanctiones, et ſic eccleſiae ad irreparabilis deſolationis deducentur opprobrium, in evidens et irrecuperabile periculum animarum; habita inter nos duo collegia deliberatione matura, et etiam cum multis praelatis notabilibus et magnis literatis in theologia, canonica, et civili facultate, ſequentes exempla et geſta ſanctorum, alias virtuoſe in eccleſia Romana deliberavimus, quod per nos in parte et obedientia noſtra concilium ſeu eccleſia convocetur in certo loco et termino, et idem fiat per collegium, ſeu dominos cardinales ex altera parte, in eodem termino, et eodem loco, cum auxilio et benigno ſuffragio regum, et principum utriuſque obedientiae, quibus nunc Romana, et univerſalis eccleſia permaxime noſcitur indigere, et qui ut Deo devoti dexteras ſuas eccleſiae et nobis praebebunt adjutrices, et defenſionis ac protectionis praebebunt auxilia, ut devotiſſimos principes decet, et eorum convenit honeſtati; ad finem quod in dictis loco et tempore

pore convenientibus domino Gregorio, et domino Petro de Luna ex altera parte, Benedicto nominato, quibus dicta deliberatio intimatur, et requiruntur, ut dictae congregationi opem ferant et aſſenſum, et in eis conveniant, finiſque imponatur ſchiſmati per viam mutuae ceſſionis, ut jurarunt, et electio fiat per utrumque collegium in unum convenientes unici et indubitati paſtoris; quod ſi venerint, et non renunciaverint cum effectu, vel alter renunciaverit cum effectu, et alter non renunciaverit, vel ambo non venerint; provideatur per eccleſiam congregatam attendendo promiſſis, juratis, et voto firmatis, alias fere a cunctis fidelibus approbatis decernatur et declaretur, ut in praemiſſis fuerit neceſſarium et opportunum, taliter circa factum duorum contendentium et neceſſitatem eccleſiae imminentem, ut ipſorum vel alterius abſentia ſeu pertinacia et contradictione non obſtantibus, ſchiſma extirpetur, et per electionem unici indubitati paſtoris canonica unio perfecta in Dei eccleſia habeatur, ad Dei ſervitium, gloriam, et honorem, fidei robur, ſalutem omnium fidelium, et eccleſiae debitam reformationem: quocirca praedictam deliberationem neceſſariam fidei et eccleſiae ſic deliberatae digeſtam, vobis et veſtrum ſingulis intimamus et notificamus, precamurque et ſub debito juramenti et fidelitatis, quo eccleſiae Romanae tenemini, requirimus, quatenus in quantum Deo placere cupitis, et defenſioni fidei aſſiſtere, et unitatis vinculo procurando eccleſiae, eccleſiae Romanae tenemini; velitis in feſto Annunciationis beatae Mariae virginis proxime futuro, per quem terminum ad hoc congruum eligimus, ad quem terminum domini cardinales alterius partis praelatos et alios obedientiae ſuae convocant, ad civitatem Piſanam praedictam, et in ipſa cum domino Gregorio, ſi venire voluerit, nobiſcum, qui in dictis loco et termino perſonaliter, Deo auxiliante, erimus, ac praelatis aliis obedientiae noſtrae et partis, quos pari modo ſpecialiter ad hoc convocamus, ac cum deputatis regum et principum, quorum regum et principum benignum auxilium huic Dei negotio fidei et eccleſiae neceſſarium, et quamplurimum opportunum imploramus, convenire et comparere, ad fines et effectus praedictos, ſpirante gratia Sancti Spiritus, proſequentes et feliciter conſummandos. Quodſi qui ex vobis impedimentis cauſantibus nequiveritis perſonaliter intereſſe ad dictos locum et terminum pro Dei et eccleſiae reverentia et fidei neceſſitate, aliquos veſtri nomine Deum timentes, ſcientia et experientia illuſtratos deſtinare velitis, ſuffultos ſpeciali et ſufficienti poteſtate ad effectus praemiſſos conſequendos, taliter in praemiſſis vos habentes, quod de promptitudine ſervitii, et defenſione fidei, et ſubventione eccleſiae apud Deum meritum conſequamini, et apud homines laudem et gloriam ſempiternam; nec in hoc parte et materia tam neceſſaria aliquem dubitetis, aut cujuſcunque terrore concutiamini; quia, cum vos et nos cauſam fidei et extirpationem ſchiſmatis proſequamur, ſub protectione Dei et eccleſiae, de cujus congregatione agitur, et ad quam etiam dominum Gregorium per alias literas ſpecialiter provocamus, intimari fecimus, ut concilio interſit, manebimus ab omni laeſione proceſſuum ſecuri; quodſi aliqui proceſſus contra nos et vos fierent occaſione praedicta, nulli forent, et evidenter ſubjecti vitio nullitatis, tanquam impeditivi ſacratiſſimae unionis. Eſt enim noſtra et dominorum de collegio alterius partis intentio, et irrevocabile propoſitum, quod cum hiis, qui venerint ad dictum locum et terminum, provideatur et fidei et eccleſiae juxta effectus praedictos, aliorum, qui non venerint, abſentia non obſtante; prout alias factum fuit in generalibus conciliis, in quibus fuerunt per modum praedictum errores extirpati, fides exaltata, eccleſia reformata, ut in vinculo pacis et unionis, extincto errore ſchiſmaticae pravitatis. Quia vero fidelibus non eſt tam de ſolicita inventione quacunque fidendum, quam de inſtantia orationis humilis et devotae ſperandum; veſtras charitates precamur, ac per viſcera miſericordiae Domini noſtri Jeſu Chriſti exhortamur, quatenus per vos et hoc idem fieri procuretis per fideles veſtrae ſolicitudini commiſſos, humiles preces fundantur ad Dominum, et devotis orationibus inſiſtatur, ut ipſe, qui concordiam operatur in ſublimibus, ſuis dignetur efficere, quod debita per hanc deliberationem ſequatur proviſio celer, concors, et canonica, ut animarum ſalus, et neceſſitas exigit, et totius orbis utilitas deſiderat et expoſcit. Dat. in caſtro ſeu loco Liburnii praedicti, dictae Piſanae dioeceſeos, ſub trium priorum noſtrorum ſigillorum appenſione, die vigeſima quarta menſis Junii, indictione prima, anno a nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti M.CCCC.VIII. Poſtquam autem haec noſtra deliberatio ad notitiam tranſivit utriuſque de papatu contendentium, factae ſunt ab eis ordinationes de convocandis obedientiis ſuis ſeparatim, videlicet a domino Gregorio apud provinciam Ravennatam vel Aquilegenſem, in die Pentecoſtes, et a domino, qui ſe Benedictum dicit, apud Perpignianum in Arragonia ad feſtum Omnium Sanctorum. Et ſecundo per dominum Gregorium alia bulla emanavit ad omnes Chriſti fideles ſub quarto idus Julii, in qua declarat, quod ſuae fuit voluntatis, eſt, et, ut in Deo ſperat, erit pure et fideliter ſervare formam et intentionem ſuorum juramentorum, voti, et promiſſionum in conclavi factorum; atque nos convocat ſecum cum cardinalibus praetenſis, quos de facto creavit ad tractandum ſuper negotio unionis; quae tam convocationes, quam literae domini Gregorii, qualiter ad finem tendant unionis, literarum ſeries patenter oſtendit; tamen quia ex convocationibus ſeparatis, et ad loca diverſa et remotiſſima, et diverſo tempore congregandis nullatenus ſequi valet unio, aliquid concludi, cum talia ex utriuſque pendeant pacto; et quia, ut detur unio, convocatio exigitur utriuſque obedientiae ſimul, et conventio totius univerſalis eccleſiae, ſecundum canonicas ſanctiones, ſanctorum patrum inſtituta, et conſuetudinem hactenus in talibus obſervatam; noſtra autem convocatio univerſalis eſt, et de utraque obedientia, ex qua ſequi poteſt unio; et ſi ambo de papatu contendentes bonae forent

voluntatis, ut aſſerunt, noſtrae potius conſentirent congregationi, ut requirentur de tota eccleſia, quam novas et particulares facerent ſic ſeparatas; ex quibus nihil aliud ſequi poteſt, quam ſchiſmatis confirmatio, et ex hoc etiam detegitur fraus ſecundae bullae domini Gregorii; tamen enim nihil reſtet noviter tractari, ſed ſolum reſtet executio voti et juramenti, quam agiliter poteſt expedire, procuratorem conſtituendo, et ad renunciandum; ipſe enim conatur illam ad novos reducere tractatus, et amfractus, ad primordialia reducendo principia, quaſi materia non ſit ſatis trita et notoria, et quaſi ſatis per ipſum varietatibus et vacillationibus retro non fuerit intricata; tum quia ex ſuis tractatibus, altera parte ſic in remotis partibus agente, nihil niſi ſchiſmatis confirmatio ſequi poteſt; tum quia, quantum nos ad ſe convocat, hoc non agit propter aliud, niſi ut nos ſegreget a collegio alterius partis, ut ſic convocatio univerſalis eccleſiae, et utriuſque obedientiae, ex qua ſola, rebus ſic ſtantibus, dari poteſt unio, de noſtris manibus auferatur, et ſic ſchiſma perpetuetur. Ex quibus et ſupranarratis ſatis patet, qualiter retro fuerit bonae intentionis, cum expreſſe viam renunciationis reprobaverit, qualiter etiam de praeſenti ſit, et veriſimiliter in futurum erit. Nolite ergo talia velut inania attendere, quae emanant in confuſionem unionis; ſed ad congregationem noſtram iter praeparate, ex qua cum adjutorio Jeſu Chriſti pax et unitas dabitur in eccleſia ſua.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL 10.	1406.	HENRIC. IV. 8.

Literae teſtimoniales univerſitatis Oxon. in favorem doctrinae et vitae Johannis Wycliff. Ex MS. Cott. Fauſt. C. 7.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, cancellarius univerſitatis Oxon. coetuſque magiſtrorum unanimis ſalutem in Domino ſempiternam. Quia ſtrenuorum facta, proborum laudes et merita perpetuo non condecet ſilentio praetermitti, ſed ut ipſa relatione continua in ſui teſtimonium et alienum exemplum fama veriloqua praedicet in remotis; quia etiam ſagax humanae naturae diſcretio (hominum crudelitate penſata) contra blaſphemantes inſultus alternos hunc modum referendi et hunc clypeum defenſionis inſtituit, ut, cum vocale teſtimonium ubique adeſſe non poteſt, ſuppleat calamus per ſcripturam; hinc eſt quod ſpecialis benevolentiae animum ac teneritatis curam ſuper univerſitatis noſtrae quondam filio, Johanne Wycliff, ſacrae theologiae profeſſore, ſecundum morum ſuorum exigentiam poſſidentes, corde, voce, et ſcriptura ſuas conditiones in vita laudabiles fuiſſe atteſtamur. Cujus morum honeſtatem, ſententiarum profunditatem, et redolentis famae ſuavitatem ad communem fidelium notitiam eo frequentius cupimus pervenire, qua ſuae converſationis maturitas, ac librorum aſſiduitas ad Dei laudem, proximorum ſalutem, eccleſiae profectum evidentius tendere dignoſcatur. Vobis igitur patefacimus per praeſentes, quod ejus converſatio ab annis teneris in tempus ſui obitus continuata, hic praeclara extitit et honeſta, ut nunquam de ipſo irritatio vel ſuſpicionis ſiniſtrae ac infamiae nota reſperſa fuerit; ſed in reſpondendo, legendo, praedicando, determinando laudabiliter ſe habuit velut fidei fortis athleta, ſingulos mendicitate ſpontanea Chriſti religionem blaſphemantes, ſacrae ſcripturae ſententiis catholice expugnavit. Nec fuerat praedictus doctor pro haeretica pravitate convictus, aut per noſtros praelatos poſt ejus humationem traditus incendiis. Abſit enim, quod noſtri praelati tantae probitatis virum pro haeretico condemnaſſent, qui in logicalibus, philoſophicis, et theologicis, ac moralibus, et ſpeculativis inter omnes noſtrae univerſitatis (ut credimus) ſcripſerat ſine pari. Quae omnium et ſingulorum notitiae, ad quorum manus praeſentes literae pervenerint (ut dicti doctoris fama habeatur crebrior) perducere delectamur. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras teſtimoniales ſigillo noſtro communi fecimus conſignari. Datum Oxonii in domo noſtrae congregationis quinto die menſis Octobris, anno Domini M.CCCC. VI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL II.	1406.	HENRIC. IV. 8.

Querela archiepiſcopi Cantuarienſis ad Gregorium papam de ſchiſmate papali. Ex reg. Arundel I. fol. 36. a.

SANCTISSIMO in Chriſto patri, et domino, domino Gregorio, divina providentia ſacrae et univerſalis eccleſiae ſummo pontifici, devotus orator et humilis creatura Thomas, Cantuarienſis eccleſiae ſub Dei protectione et veſtra humilis miniſter, obedientiam et reverentiam, ac ſeipſum totum, pedumque oſcula beatorum. Sedentis in ſanguinibus filiae Sion vox ululatus et ploratus a millibus millium audita eſt, clamantis altiſſimo et dicentis: Tempus faciendi, Domine, diſſipaverunt legem tuam: en gloria domus tuae omni die quaſi corruit in plateis, refrigeſcit charitas, pietas exulat, proditiones et ſcandala pullulant, regni adverſus regnum aggravantur bella, civitates et caſtra ſunt ſeditionibus plena, cleri et populi vita cernitur infoecunda et ſterilis, impunitas nutrit damnabilem gloriam de peccatis, promovetur in eccleſia

ſcientia

ſcientia multum fatui, et bonae converſationis omnino inexperti! Sed proh dolor! ex hiis populi et plebis creſcit indevotio, ac clerus modo inſueto vilipendi videtur a multis, atque habetur communiter in deriſum, in totoque corpore eccleſiae militantis et populi chriſtiani vix reperitur membrum in omnibus bene ſanum; quae omnia creduntur a multis ex turbatione provenire. Caput enim languet ſciſſum, et caetera membra dolent, ſubintrat cum hiis omnibus carmen, et vae, praemiſſa ac alia infinita mala cauſans, dum unicae columbae uni electae Dei ſancti matri eccleſiae tanquam monſtrum in natura additur ſecundum caput, et tunica Domini inconſutilis damnabili quadam praeſumptione antipapiſtarum ſciſſuram diuturnam et lamentabilem patitur, quae ſecundum veriſimile, niſi ipſe Rex caeleſtis virgam tetenderit pro ſigno clementiae, et manum potentem apponeret conſultricem, faceret infra breve naviculam ſancti Petri et ipſam fidem catholicam naufragari. Quae, quaeſo, auris haec et alia noviter occurrentia audiens tinnitum evitat? quiſve pius oculus hoc intuens, lachrymas continebit? Sed pie ſperandum eſt, quod juſtus et miſericors Deus, qui apud ſuum conſilium juſte ponderat univerſa, ut ſic vaſa figuli probet fornax, et tribulatio congrua afferat intellectum, juſto judicio has plagas immiſit, ut celerius convertantur ad eum, qui non claudit gremium redeunti, ſed ſubmiſſis humeris ovem deperditam miſericordiſſime revocare dignatur; conſideranſque gratioſe, quod gravis infirmitas ſobriam facit animam, ad dictum clamorem excitatus ſurrexit, januaſque aperuit, et hortum ſuum rore ſuae miſericordiſſimae pietatis abundanter rigavit, ſponſam ſuam et populum chriſtianum ſpirituali quadam jucunditate beando, dum virum ſanctum, prudentem, ſcientem voluntatem Patris caeleſtis, pium, juſtum in moribus, et aetate maturum, quaerentem quae Chriſti ſunt potius, quam quae ſuae, veſtram videlicet ſanctitatem nobis chriſticolis dedit in caput et paſtorem; ſicque abſtulit rubiginem de argento, et egreſſum eſt vas puriſſimum; laeto laetior effectus gaudeo plane, et, ut credo, totus mundus exultat, et laetatur hierarchia caeleſtis ex eo potiſſime, quod communiter aſſeritur veſtram ſanctitatem ad unitatem eccleſiae, ex cujus incolumitate ſalus univerſorum dependet, velle effectualiter laborare. O ſi viderent oculi mei diem illum, ut caput Dagon juxta arcam foederis jaceret proſtratum, aſtraque omnia a vero ſole verum lumen acciperent, charitatem accenderent, ſcandala vitarent, pacem nutriant, peccata vitent, vigeat virtus in clero, ac ſubditi ſic illuminati ſuis praepoſitis ducerent obedire, quorum omnium ſanctae matris eccleſiae unitas, ut ſpero, veſtris temporibus perficienda eſſet ſolidum fundamentum! Rachel ergo plorans jam ceſſa conqueri, gaudeque et exulta ſatis filia Sion, jam pluribus laeſa temporibus, invento tali pugili; quia ſua melliflua medicina conſolidabit viriliter univerſa, ut unici gregis dominici unum ſit ovile, et unus paſtor! ex hoc enim timebunt omnes gentes nomen tuum, et omnes reges deſiderabunt videre gloriam tuam, et beatum te dicent omnes generationes, beatiſſime pater; et ſi in corpore a veſtrae ſanctitatis praeſentia longinquus exiſtam, in ſpiritu tamen et orationibus ſemper aſto aſſidue orando, et orari faciendo, ut hoc bonum, ſanctum, et laudabile propoſitum veſtrum divina miſericordia clementer coadjuvet, principium dirigat, medium continuet, et ad optatum finem perducat in laudem et gloriam totius corporis eccleſiae militantis. Sanctiſſime pater, ſi quid ſit, quod mea imbecillitas poterit, de quo dignetur eadem veſtra ſanctitas me humilem creaturam veſtram pro libito onerare, mandatum erit mihi gratiſſimum, et illud juxta omnem poſſibilitatem, prout teneor, fideliter adimplebo. Veſtram ſanctitatem in augmentum fidei, unitatem eccleſiae, et gloriam totius corporis eccleſiae militantis, diu conſervet in proſperis, qui univeſa colliſa reſtaurat. Scriptum in manerio noſtro de Lambeth duodecimo die menſis Februarii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL II.	1406.	HENRIC. IV. 8.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 271, 272.

SEDE archiepiſcopali vacante, convocatio ſummonebatur per cuſtodes ſpiritualitatis apud Ebor. duodecimo die Julii virtute brevis regii archiepiſcopo Ebor. adhuc in vivis, dati 19. die Martii, A. D. M.CCCC.V. In ea clerus domino regi unam decimam, ac etiam ſubſidium aliquod conceſſit; quod conſtat ex certificatorio dat. 18. die menſis Auguſti. In commiſſione capituli Ebor. vicario generali epiſcopatus Dunelm. (ipſo epiſcopo in remotis agente) directa pro colligendo ſubſidio, haec leguntur: "Praelati et clerus civitatis, dioeceſis, et provinciae Ebor. in ultima convocatione in eccleſia cathedrali Ebor. celebrata, unam decimam, ac etiam aliud ſubſidium" "Nobiliam," prout in praeſentibus annexis plene et totaliter continetur, gratanter duxerunt concedendum. Vobis igitur praecipimus et mandamus, quatenus decimam hujuſmodi et "Nobiliam" praedictam in forma conceſſionis praedictae levetis, colligatis, etc.

Archiepiſcopi

Archiepiſcopi Cant. commiſſio ad inquirendum de quibuſdam praedicantibus contra pacem regis et regni. Ex reg. Arundel I. fol. 147. b.

THOMAS, etc. ad quem omnis et omnimoda juriſdictio ſpiritualis et eccleſiaſtica Aſſaven. et Bangorien. dioec. ad praeſens dignoſcitur notorie pertinere, dilecto in Chriſto filio, magiſtro Willelmo Nenhagh, archidiacono Ceſtriae, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ex parte nonnullorum fidelium excellentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Henrici, Dei gratia regis Angliae, et Franciae, nobis extitit intimatum graviter cum querela; quod nonnulli abbates, priores, decani eccleſiarum cathedralium, archidiaconi, et alii eccleſiarum cathedralium canonici, rectores, vicarii, aliique beneficiati et capellani, ſuae ſalutis immemores, contra pacem ejuſdem domini noſtri regis rebellantes, et Wallenſibus rebellibus adhaerentes, intantum ſe et alios rebelles ad effundendum Anglicanum ſanguinem, bona eorum depraedanda, ac domos et eccleſias ipſorum comburendas nequiter excitarunt, ut in eventum, quo Anglicum vel Anglicos occiderent, ſeu ipſorum aliquis occideret, poſuerunt animas ſuas inter ipſos occiſores et Deum, quod poenam exinde non ſentirent, ſed meritum coram Deo, et hoc tam in confeſſionibus, quam praedicationibus, et alias in vulgari populum informarunt, praedicarunt, et aſſeruerunt falſo, nequiter, et malitioſe, ac mala malis antedictis cumulantes, armati, more hoſtili cum ipſis rebellibus equitarunt, quamplureſque Anglicos occiderunt, et ad diverſa voluntaria homicidia, ſicut praemittitur, et alias facta, dederunt auxilium, conſilium, et favorem, et ipſa homicidia ſuo nomine facta, rata habuerunt pariter et accepta, pacem et tranquillitatem regis et regni Angliae enormiter violantes, et damnabiliter perturbantes in omnibus minus juſte, unde non eſt dubium in ſententiam majoris excommunicationis in conſtitutione noſtra provinciali, quae incipit, "Ex auctoritate," ipſos miſerabiliter incurriſſe; in qua perſeverantes, tanquam filii prodigi et infelices, immiſcebant ſe divinis, ac miſſas et alia officia divina celebrarunt, irregularitatem ex hoc notorie incurrendo, pluresque eorundem ad reſidendum in ſuis beneficiis, prout jura exigunt, legitime vocati, infra tempus limitatum venire et reſidere non curarunt, neque curant, in animae ſuae periculum, et eccleſiae ac populi ſibi ſubditi praejudicium non modicum et gravamen; ad inquirendum, examinandum, diſcutiendum, et plenarie certificandum ea, quae in praemiſſis neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, tibi tenore praeſentium committimus vices noſtras, et plenam in Domino poteſtatem. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decimo octavo die menſis Aprilis, anno Domini M. CCCC. VII. et noſtrae tranſlationis anno undecimo.

Ejuſdem litera pro proceſſionibus faciendis. Ibid. fol. 447. b.

THOMAS, etc. venerabili fratri noſtro domino Nicolao, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. Rex pacificus omnis opifex creaturae, ingratitudinis officio ſeu vitio quandoque rationabilis facturae, quam ad ſimilitudinem ſuam formaverat, exigente, immiſſiones multas et malas, ac tribulationes varias et diverſas, ſchiſma in eccleſia ſua, ac ſtragem, peſtilentiam, et hypidimeam, ac mortem quaſi ſubitam, quae nulli parcit ſeu miſeretur in hac valle miſeriae, ex aeris temperie, propter immanitatem peccaminum et populi indevotionem plus ſolito tranſmittit in orbem, ut ſui memoriam habeant creatoris ſuorum beneficiorum immemores, quos ſibi conſtituit fore gratos, humiles, obſequioſos, et devotos; quamobrem, exigentibus populi demeritis, ſaeva diſſenſionis materia, turbationes graves, et ſtrages peſtilentiae, et ſchiſmata diverſa mundi regna lamentabiliter perluſtrarunt, indieſque multipliciter perluſtrant et involvunt, ac praeſertim regnum Angliae inclytum, quod pacis pulchritudine gaudere conſuevit, ad tantam turbationis et diſſenſionis miſeriam, pacis aemulo procurante, modernis temporibus deducitur, quod pacis quidem tranquillitate prorſus exulata, ut videtur, ipſum regnum inimicis undique inſidiantibus, periculis talibus eſſe ſubjectum, quod ipſius deſolatio terribilis veriſimiliter obventura a pluribus formidatur, niſi miſericordiae Dominus populo ſuo compatiens, manus ſuas adjutrices ab excelſo dignetur apponere, et viam pacis in regno Angliae miſericorditer inſpirare. Nos enim attendentes, quod devotae preces fidelium furorem mitigant redemptoris, et miſericordiam provocant ſalvatoris, proceſſiones ſolennes per noſtram provinciam Cantuarienſem, pro pace et tranquillitate univerſalis eccleſiae, regis, et regni Angliae, ordinavimus et decrevimus devotius faciendas: quocirca fraternitati veſtrae tenore praeſentium committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis noſtris fratribus coepiſcopis, noſtrae Cantuarienſis provinciae praedictae ſuffraganeis, vice et auctoritate noſtris, cum omni celeritate poſſibili, qua poteritis, veſtris literis, harum ſeriem continentibus, injungatis, quod ipſorum ſinguli in eccleſiis ſuis cathedralibus, et aliis eccleſiis conventualibus, et collegiatis, tam regularibus quam ſecularibus, necnon parochialibus eccleſiis ſuarum civitatum et dioeceſium, diebus dominicis et feſtivis ſuos ſubditos, clericos et laicos, efficaciter moveant et inducant, ſeu moveri faciant et

induci,

induci, ut Chriſtus redemptor omnium, plaſmator humani generis, pro ſua magna pietate, quae, ſua immenſa miſericordia mediante, excellit omnia opera ejus, ſuam manum dexteram extendat ſuper nos, a plebeque ſua iram retrahat et vindictam, ac peſtilentiam, ſtragem, ſeu mortem de ſua abundantia gratiae mitiget et refraenet, pro pace regis et regni Angliae tranquillitate, et unitate eccleſiae, cum omni cordis humilitate proceſſiones ſolennes, ſingulis quartis et ſextis feriis, cum decantatione letaniae miſſae, ſi fieri poterit, vel etiam ſpecialis collectae pro pace, tranquillitate, et hypidemia, in eorum eccleſiis, vel circa eas faciant, ut eſt moris. Vos autem, frater chariſſime, praemiſſa in eccleſia veſtra cathedrali ac aliis conventualibus, collegiatis, et parochialibus eccleſiis veſtrarum civitatis et dioeceſeos modo ſimili faciatis, et demandetis efficaciter fieri obſervarique. Et ut fidelium mentes ad devotiones hujuſcemodi propenſius excitemus, de Dei igitur omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae virginis Mariae matris ejuſdem, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, quibuſcunque Chriſti fidelibus, de peccatis ſuis vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, qui in proceſſionibus praedictis praeſentes fuerint, et devotis orationibus inſteterint, ſacerdotibuſque et clero ac populo, qui miſſarum hujuſcemodi celebrationibus expeditionem, de qua praefertur, devote Deo commendaverint, pro ſingulis proceſſionibus, quibus ſic interfuerint, quadraginta dies indulgentiae concedimus per praeſentes; vos et alios confratres et ſuffraganeos noſtros praedictos, ut indulgentias ad devotionem populi excitandam favorabiliter, prout vobis et eis divinitus fuerit inſpiratum, concedatis, et concedant, ſimiliter exhortantes, ab hujucemodi proceſſionibus et miſſis non ceſſantes, quouſque aliud a nobis habueritis in mandatis. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Hegeſton vigeſimo die menſis Julii, A. D. M. CCCC. VII. et noſtrae tranſlationis anno undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. I.	THO. ARUNDEL II.	1407.	HENRIC. IV. 8.

Ejuſdem commiſſio pro exequiis habendis pro epiſcopo defuncto. Ex reg. Arundel I. fol. 449. b.

THOMAS, etc. venerabili fratri noſtro domino Henrico, Dei gratia Wintonienſi epiſcopo, ad quem tanquam ſacroſanctae noſtrae Cantuarienſis eccleſiae, vacante Londonienſi eccleſia, quae ipſius eccleſiae noſtrae ſanctae Cantuarienſis decanatus decoratur titulo et honore, mandata noſtra et ipſius eccleſiae noſtrae ex debito officii veſtri recipere et exequi tenemini cum effectu, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Aquam gratiae ſalutaris, quae vivos purgat a peccatis, et roborat in ſalute, defunctos a tormentis ſolvit et ſolidat, in quiete, de Chriſto, fonte vivo, eo abundantius credimus emanare, quo pro ea obtinenda Chriſti fideles piis precibus intercedunt. Cum itaque venerabilem fratrem dominum Guydonem, Dei gratia nuper Meneven. epiſcopum e medio, quod dolenter referimus, noviter ſubtraxerit mors amara, cupientes ut anima ipſius venerabilis fratris noſtri devotorum precibus et ſuffragiis in pace quieſcat, ac a tormentis et anguſtiis, ſi quae propter ipſius in terris commiſſa in purgatorio patiatur, citius relevetur, et ex aqua ſupradicta, quae eſt miſericordia Domini noſtri Jeſu Chriſti, ex qua cum quis biberit, non ſitiet in aeternum, perpetuum refrigerium capiat et ſolamen: attento inſuper, quod in quadam convocatione noſtra provinciali praelatorum et cleri provinciae noſtrae Cantuarienſis, in eccleſia ſancti Pauli Londonienſis vigeſimo primo die menſis Aprilis, anno Domini M. CCCC. IV. celebrata, de ſalute animarum, et praeſertim pontificali dignitate excogitantes ordinaverimus inter caetera, quod in ſingulis cathedralibus, conventualibus, collegiatis, et parochialibus eccleſiis ejuſdem provinciae, pro ſingulis epiſcopis et ſuffraganeis noſtris hujuſcemodi, cum ab hac luce migraverint, exequiae mortuorum cum miſſa ſolenni in craſtino, ſi fieri poſſet, exſolverentur; volentes ulterius in hac parte exequi, quod eſt noſtrum, vobis committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis fratribus noſtris coepiſcopis noſtrae Cantuarienſis provinciae ſuffraganeis, vice et auctoritate noſtris, cum omni celeritate, qua poteritis, literis veſtris patentibus, harum ſeriem continentibus, injungatis; quod ipſorum omnes et ſinguli in eccleſiis ſuis cathedralibus, abbates, priores, abbatiſſae, prioriſſae, conventuales, magiſtri, praepoſiti collegiorum, rectores, vicarii, capellani, curati et non curati, exequias mortuorum, et unam miſſam in eccleſiis ſuis pro anima ejuſdem venerabilis fratris noſtri defuncti, quam citius poterint, et unam collectam ſpecialem, in miſſis capitulorum ſingulorum, in ſingulis ipſorum eccleſiis ſupradictis exſolvant et celebrent, ſeu celebrari faciant ſpecialiter et devote. Vos autem, frater chariſſime, praemiſſa in veſtris etiam civitate et dioeceſi ſimili modo faciatis, et per veſtros ſubditos efficaciter et humiliter obſervari, etc. Dat. in manerio noſtro de Maydenſton duodecimo die menſis Septembris, anno Domini M. CCCC. VII. et noſtrae tranſlationis anno undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 1.	THO. ARUNDEL. 11.	1407.	HENRIC. IV. 9.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar.

HAEC convocatio per mandatum archiepiſcopi 28. die menſis Novembris in eccleſia convent. S. Fridiſwidae Oxon. celebranda ſummonebatur; uti teſtantur reg. Clifford London. et reg. Repingdon Lincoln.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 2.	THO. ARUNDEL 12.	1408.	HENRIC. IV. 9.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

EX brevi regio dato ſpiritualitatis Ebor. cuſtodibus, (ſede archiepiſcopali vacante) die 18. menſis Februarii, conſtat clerum provinciae Ebor. citra feſtum Annunciationis B. Mariae in eccleſia B. Petri Ebor. ſummonitum fuiſſe. Rotul. parl. in annum.

Synodus Oxonienſis. Ex continuat. MS. "Eulogium" in Bibl. Cotton.

HOc anno in praeſentia regis Henrici ſynodus Oxonii celebrabatur, de qua in continuatore MS. "Eulogium" ſequentia recitantur:

Anno M.CCCC.VIII. archiepiſcopus Cant. convocavit clerum, exemptum et non exemptum, exceptis mendicantibus, ad Oxon. In qua convocatione fuit rex, ubi clauſerunt manus ſuas, viz. papales, ut non poſſent aliquod beneficium dare in Anglia, nec aliquod ab Anglia recipere; ordinantes inſuper, quod omnia, quae ſunt debita camerae papae, ſervabuntur in Anglia, quouſque fuerit unum tantummodo caput in eccleſia Dei. Poſt paucos vero dies cardinalis venit in Angliam, Franciſcus, archiepiſcopus Burdigalenſis, pro pace tractatur. Clerus hoc anno ibidem ſtatuit, quod nullus curatus admitteret aliquem ſecularem ſacerdotem vel religioſum ad praedicandum in eccleſia ſua, ſub poena excommunicationis et privationis, niſi oſtenderet literas licentiales epiſcopi ejuſdem dioeceſis, etc.

Concilium legatinum Londinenſe. Ibidem.

De eo ita ait continuator MS. "Eulogium:" "Poſt paucos vero dies" (ſc. poſt adventum ejus Londini, et poſt ſynodum Oxonienſem) "archiepiſcopus Burdigalenſis tanquam legatus convocavit concilium epiſcoporum Angliae, Scotiae, et Hiberniae, et cleri, in praeſentia regis faciens collationem, accepit pro themate, "Verbum ad te, O princeps," et notabiliter cauſam eccleſiae peroravit. Cui concluſionaliter reſponſum eſt, quod Anglici promiſerunt ſuam aſſiſtentiam eccleſiae Romanae ad ejus unionem," etc.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 23. *die Julii, in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Arundel I. fol. 71.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar.

THOMAS, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Vox in excelſo audita eſt lamentationis, fletus, et luctus, Rachel, i.e. ſanctae matris eccleſiae plorantis filios ſuos, chriſtiani nominis athletas; ſed lachrymae ſuae diuturnae fletu ſiccantur in maxillis, quia non eſt, qui conſoletur eam, ex omnibus charis ejus. Luget namque mortem millium, dum unicae columbae Dei militantis eccleſiae ſecundum caput monſtruoſe appoſitum, membra quoque alteri parti adhaerentia, et ſi in ſe ſalva aſperſione ſanguinis monſtruoſi bona et utilia tanquam infructuoſa ſuſpendit, tanquam mala abſcindit, et putrida; ac tanquam maledica excommunicationis cenſura percellit; interdicit regna ſibi adverſantia, eccleſiarum ſuſpendit organa; reges et praelatos diſcernit privatos officio, clerum, populum, et vulgum excommunicationis mucrone condemnat, ſic ut vix ſciat ovis erronea, ubi veri paſtoris caulas inveniet. Cujus quaeſo muſica, hiis ſolide ponderatis, non vertetur in luctum. Sed vae, vae! proh dolor! lachrymae viduae aſcendunt in excelſum, ſed Dominus exauditor non delectatur in illis, quae ſunt eccleſiae, cum lachrymis poenitentiae locum, ſed jam per XXX. annos et ultra clamans, non invenit eum, ſchiſmate perdurato; ſpeſque pulcherrima de et ſuper unione ſanctae matris eccleſiae, per dominum noſtrum papam et ſuos cardinales in ſua creatione promiſſa, juramentiſque ac votis eorundem firmata, jam redit ad fruſtra, poſteriorque peſtis ſupervenit priori deterior. Nam etſi omnes aquae, dominus ſcilicet noſter papa et cardinales, congregatae ſint in locum unum, civitatem Lucanam, terra tamen apparet arida; eo quod os putei aquas recipientis lapide grandi, utinam non vanae gloriae cupidine, ſtat obtruſum, nec ſupervenit Jacob, aut alius quiſquam caeleſti dono imbutus, qui lapidem amoveat ab ore putei, ut fluminis

fluminis impetus laetificet civitatem Dei. Scribunt namque cardinales domino noſtro regi, ac nobis, et caeteris confratribus noſtris ſuffraganeis, quod dominus noſter papa contra formam in voto, juramento, ac diverſis tractatibus expreſſam, et ipſis cardinalibus inconſultis, quin verius expreſſe reclamantibus, novos creavit cardinales; ipſiſque antiquis cardinalibus mandata et injunctiones tam importabilia indixit, ut ipſi omnes et ſinguli ab eiſdem mandatis et injunctionibus ab ipſoque papa irrationabiliter, et ſecundum non rectam informationem decernente ad ipſummet ſecundum rectam rationem et melius informatam decreturum; item ab ipſo papa, vicario Chriſti in terris, ad Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui judicaturus eſt vivos et mortuos, et ſeculum per ignem; item ad generale concilium, a quo et in quo ſolent geſta ſummorum pontificum, quaecunque judicari poſſunt, decerni et judicari; item ad papam et pontificem futurum, cujus eſt geſta inordinata ſui praedeceſſoris in melius reformare, appellarunt; ac metu majoris mali quidam eorum pedeſtres et rebus omnibus ſpoliati; quidam vero equeſtres, novem viz. in numero, de civitate Lucana, et a praeſentia domini noſtri papae, uſque in civitatem Piſanam receſſerunt, de unitate eccleſiae, niſi aut divinitus aut ſagacitate humana gratioſius provideatur, omnino diffiſi. Supplicant igitur iidem cardinales, collegium viz. antiquum, tam domino noſtro regi, quam nobis et ſuffraganeis noſtris, bona aſſiſtentia in facto unionis, quia ipſi, collegium cardinalium, ad hoc effectualiter laborarunt juxta vires, dominuſque noſter rex per nos aditus et conſultus, tanquam chriſtianiſſimus pugil et athleta eccleſiae, ſuum ad hoc auxilium, conſilium, et favorem in omnibus pollicetur animo ſatis prompto, et ultra quam dicendum eſt, ad praeſens praeparato. Nos igitur conſiderantes, quod hoc maledicum ſchiſma ultra omnia anteriora diutius noſcitur perduraſſe, quodque mala infinita et notoria, quae hic cauſa brevitatis recitare non expedit, exinde provenerint, nos de regno Angliae, quod tamen dolenter referimus, modicum hucuſque circa unionem laborare curavimus, cujus praetextu Anglicani nominis fama noſcitur diminuta. Volentes igitur, quod ſegnius egimus, provida emendatione corrigere, et ut eo ſagacius fiat, quo plurimorum firmetur diſcreto conſilio, ob hanc cauſam tantum et non aliam, praelatos et clerum noſtrae Cantuar. provinciae ad certos diem et locum infraſcriptos duximus convocandos, de et ſuper hac ſancta et ſalubri materia unionis ſanctae matris eccleſiae tractatur. ſuaque ſana conſilia et aſſenſum impenſur. ulteriuſque factur. quod ipſius materiae arduitas exigit, et requirit. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos dictae noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeos, infra dictam noſtram Cantuar. provinciam conſtitutos, et abſentium epiſcoporum hujuſmodi, ſi qui fuerint, vicarios in ſpiritualibus generales, citetis peremptorie, et per eos decanos, et priores eccleſiarum cathedr. ac ſingula capitula earundem, archidiaconos, abbates, et priores, conventus ſub ſe habentes, et alios eccleſiarum praelatos, exemptos et non exemptos, necnon caeteros magnae literaturae viros, providos pariter et maturos, uniuſcujuſque dioeceſ. quos ipſi ſuffraganei noſtri in eorum dioeceſibus ad intereſſendum tractatui materiae unionis antedictae, ſenſerint neceſſarios, clerumque cujuſlibet dioeceſ. provinciae antedictae, quod compareant coram nobis aut noſtris in hac parte locum tenentibus, vel commiſſariis, ſi nos (quod abſit) tunc impediri contigerit, in eccleſia S. Pauli London. 23. die menſis Julii prox. futuro, cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium, et locorum; omnes viz. venerabiles fratres noſtri epiſcopi ſuffraganei, caeterique praelati perſonaliter, et meliori quo poterint ſuffulti conſilio, ſicut ſuper hiis Deo in die extremi judicii, nobiſque et regi ac regno Angliae in eventum voluerint reſpondere; capitula vero eccleſiarum cathedr. per unum ad minus fide dignum, ſufficienter literatum, providum, et diſcretum; cleruſque cujuſlibet dioeceſ. per duos conſimiles pariter et potentes, qui ſuis ſumptibus et expenſis, abſque pauperis cleri diſpendio poterint intereſſe, ad tractandum ſuper materia unionis eccleſiae ſupradictae, ipſis tunc ibidem plenius exponenda; ſuaque conſilia et auxilia ſuper ea impenſuri, et ad conſentiendum hiis, quae ibidem ex deliberatione communi, ad honorem Dei et eccleſiae contigerit concorditer ordinari; facturique ulterius et recepturi, quod juſtum fuerit, et praedicti negotii qualitas exigit et requirit. Denunciantes eiſdem venerabilibus fratribus noſtris, ac caeteris praelatis, viriſque literatis ſupradictis, atque procuratoribus pro capitulis cathedr. eccleſiarum, aut pro clero in forma ſupradicta electis, quod ipſos, aut ipſorum aliquem iſta vice nullo modo habebimus excuſatos vel excuſatum. Imo in caſu, quo non comparuerint, modo ſupradicto, acriori modo, quo poterimus, puniemus abſentes, et eo gravius et ferventius, quo nos et Deum, cujus cauſa agetur ibidem, in non veniendo duxerint contemnendos. Tenore etiam praeſentium peremptorie vos citamus, quod eiſdem die et loco coram nobis, vel locum noſtrum tenentibus, aut commiſſariis perſonaliter compareatis ſuper dicto negotio una cum aliis ſuffraganeis noſtris, ut praemittitur, tractaturi, facturi et recepturi, quatenus ad vos attinet, prout ſuperius continetur; praeſenſque mandatum noſtrum, quatenus veſtras civit. et dioeceſ. concernit, exequi per omnia faciatis. Praelatis quoque eccleſiarum exemptarum non mendicantibus, veſtrae et aliorum venerab. fratrum noſtrorum coepiſcoporum dictae provinciae dioeceſis, cujuſcunque fuerint ordinis, per vos et confratres veſtros, prout vos et unumquemque veſtrum concernit, volumus intimari, ut praefatis die et loco, abſque praejudicio privilegiorum ſuorum in hac parte, quibus per hoc derogari nolumus, nobiſcum interſint, facturi et recepturi in praemiſſis, et ea contingentibus, quod ſuperius eſt expreſſum. Vobis etiam, ut ſupra, injungimus et mandamus, quod omnibus et ſingulis venerab. fratribus noſtris, coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris antedictis, et vicariis

riis hujuſmodi injungatis, ſeu faciatis injungi, quod ſinguli eorum ſingillatim de facto ſuo, quatenus pertinet ad eoſdem, nos, ſeu locum noſtrum tenentes, vel commiſſarios dictis die et loco per ſuas literas patentes, citatorum nomina continentes, diſtincte certificent et aperte. Voſque pari forma nos vel noſtros commiſſarios, quatenus ad vos attinet, eiſdem die et loco, more ſolito, debite certificetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Inſuper, quia non modicum immo permaximum, et ex ipſis rerum argumentis probatiſſimum ſolet ſortiri effectum deprecatio juſti aſſidua, ac difficile immo verius impoſſibile ſit, ut non impetretur, quod multorum unanimi et aſſidua petitione, non ad cujuſquam commodum temporale, ſed ad Dei laudem et praeſervationem ſuae militantis eccleſiae juſte poſtulatur, dicente Domino in evangelio: "Quicquid orantes petitis, credite, et fiet vobis;" fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris antedictis, vice et auctoritate noſtris, cum omni celeritate, qua poteritis, veſtris literis, harum ſeriem continentibus, denuncietis, et eiſdem diſtrictius injungatis, ut eorum ſinguli in eccleſiis ſuis cathedr. et aliis eccleſiis conventualibus et collegiatis, tam regularibus quam ſecularibus, necnon parochialibus eccleſiis ſuarum civitatum et dioeceſ. diebus dominicis et feſtivis ſuos ſubditos, clericos et laicos, efficaciter moneant et inducant, ſeu moneri faciant et induci; quod ipſi univerſi et ſinguli omnipotenti Deo, in cujus manu ſunt corda regum, ut chriſtianiſſimum regem noſtrum zelo unionis eccleſiaſticae, ut praemittitur, beatiſſime accenſum, in eo firmiſſime ſtabilire, ipſumque ſic ſtabilitum ad tam ſanctum, tamque ſalubre propoſitum exequendum dirigere et confirmare dignetur, ac nobis et clero noſtro antedicto ad ſui nominis gloriam congregand. medius exiſtere, noſtriſque ſenſibus ſcientiae ſuae lumen, in eccleſiae ſuae cauſa ſumme neceſſarium, infundere, ſicque dona gratiae ſuae nobis et unicuique noſtrum dividere, ut ea, quae ſic placita ſunt, et ad enervationem praefati horrendi ſchiſmatis, tam diu, proh dolor! continuati, tendere valeant, decernere pariter et ordinare poſſimus; in miſſarum ſolenniis, ſermonibus publicis, et proceſſionibus conſuetis, quas propterea ſingulis quartis et ſextis feriis eo ferventius et ſolertius, quo poterit, fieri volumus et mandamus, orationes devotas jejuniis, eleemoſynis, et aliis charitatis operibus vallatas et ornatas effundant, et faciant a ſuis ſubditis et parochianis effundi. Vos autem vener. frater, praemiſſa in eccleſia veſtra cathedr. ac aliis conventualibus, collegiatis, et parochialibus eccleſiis veſtrarum civitatis et dioeceſ. modo ſimili faciatis et demandetis efficaciter obſervari. Et ut fidelium mentes ad hujuſmodi devotionis opera propenſius excitemus, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae virginis matris ejuſdem, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, necnon SS. Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, ipſiſque fidelibus quibuſcunque per noſtram provinciam antedictam ubilibet conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, praemiſſa (ut praedicitur) facientibus, 40. dies indulgentiae concedimus per praeſentes. Et a vobis caeteriſque confratribus et ſuffraganeis noſtris ſimiles indulgentias petimus elargiri. Dat. in manerio noſtro de Lamhith 25. die menſis Junii, A. D. M.CCCC.VIII. et noſtrae tranſlat. anno xii.

Lecto hoc mandato ac certificatorio epiſcopi London. et aliorum epiſcoporum, exhibitiſque procuratoriis, cauſa convocationis ejuſdem per praefatum reverend. patrem Cant. archiepiſcopum eleganter et ſerioſe exponebatur, quae in tenore mandati ſupraſcripti London. epiſcopo, pro convocando clero praedicto directi, ſufficienter eſt expreſſa. Clero vero inferiori a praefatis majoribus praelatis ſeorſim ſeparato, et in ſcholis theologiae ſub domo capitulari praefata, juxta aſſignationem praefati domini archiepiſcopi convenient. more ſolito, iidem vener. patres, archiepiſcopus Cant. epiſcopi, abbates, et priores ſupradicti, tunc ibidem perſonaliter praeſentes, poſt varios tractatus et media communicata, quibus ſchiſma maledicum, quod per xxx. annos et ultra in eccleſia militante perduravit, prout in mandato convocationis ſupraſcripto plenius eſt expreſſum, ſedari poſſet, et in exilium mitti, ac ipſius eccleſiae unio diutius expectata reſtitui; tandem unanimi aſſenſu ſex epiſcopos, ac xii. abbates et priores ex ſeipſis ibidem praeſentibus decreverunt fore eligendos, prout tunc incontinenti ibidem electi fuerant et nominati, ad videndum, diſputandum, et inveniendum vias et media ad finem ſuperius expreſſum, ipſaque vias et media per ipſos ſic inventa et bene digeſta, aliis praelatis ſupradictis in communi ſerioſius exponend. et referend. Nomina vero dictorum electorum ſunt illa:

Reverendiſſimus pater Thomas Cantuar.

Ric. London.
Henr. Winton.
Edm. Exon.
Philip. Lincoln. et
Rob. Sarum. } epiſcopi.

Abbas S. Albani.
Abbas S. Auguſtini Cant.
Abbas de Peterburgh.
Abbas de Bury.
Abbas Salop.

Prior de Merton.
Prior S. Barthol. extra muros London.

Abbas de Wobourne.
Abbas de Querry.
Abbas de Newſome, et
Abbas de Berlinges.

Electi ut ſupra.

Similique modo clerus inferior in loco ſibi, ut praemittitur, deputato conſtituti, poſt nonnullos et varios tractatus de et ſuper materia, ſive cauſa convocationis ſuperius deſcripta, decrevit ex ſe eligendos 24. perſonas probiores, et peritiores, prout ſtatim elegerunt, ad conſimiliter pro parte cleri ejuſdem inferioris faciend. ſicut praefati praelati, ut praemittitur, electi facere aſſignantur. Quarum 24. perſonarum electionem factam idem inferior clerus incontinenti praefatis archiepiſcopo et praelatis in domo capitulari ſupradicta (ut decuit) retulit ſeu fecit referri. Quibus omnibus et ſingulis ſupraſcriptis ſic, ut praemittitur, peractis, praefatus rever. pater continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque in craſtinum, viz. diem Mercurii 25. diem dicti menſis Julii, ad horam octavam et eundem locum. Quo die Mercurii adveniente, praefatus rever. pater. dominus Cantuar. cum ſuis ſuffraganeis praedictis, abbates, et priores, ac clerus hora eis praefixa in locis ſuis ſupradictis convenientes, ſuper materia unionis praedicta, uſque ad horam 12. ejuſdem diei invicem tractarunt, communicarunt, et diſputarunt; a qua hora praedictus vener. pater dominus Cant. convocationem ipſam continuavit uſque in craſtinum, viz. diem Jovis diem 26. menſis ſupradicti, ad horam octavam et eundem locum. Quibus die et hora advenientibus, poſt convent. et tractat. diligentes a praefatis praelatis, et clero ſuper materia convocationis ſaepedicta, in locis, ut praefertur, ſibi ad hoc deputatis habitam; ac convocationem ipſam ad octavam horam craſtinae diei extunc ſequentis, viz. diei Veneris ad eundem locum continuatam, dictus rever. pater Cant. archiepiſcopus praedictos vener. patres, epiſcopos, abbates, priores, cancellarios univerſitatum Oxon. et Cantabrig. ſacrae theologiae, canonum, et legum doctores, cathedralium eccleſiarum decanos, archidiaconos, alioſque viros venerabiles in omni literarum ſcientia peritos, in maxima, nec de facili numerabili multitudine, in omni epularum abundantia, in manerio ſuo de Lamheth lautiſſime conviviavit. Sequentibus vero diebus Veneris et Sabbati, diebus ſcilicet 27. et 28. dicti menſis Julii, poſt ſimiles tractatus, horis et locis, prout praefertur, conſuetis a praedictis praelatis et clero habitos ſuper materia convocationis, praedicta hora octava diei dominici, extunc proxime ſequentis, ad quem dicto die Sabbati prox. praecedenti fuerat eadem continuata, ſupradicti praelati majores per ſe, clerus etiam inferior per ſe in loca ſua ſaepedicta invicem convenerunt, et poſtea media et vias varia per perſonas praedictas, ad hoc electas, utrique ſocietati in locis ſuis expoſit. et detect. ad finem ſupradictum tendent. tam praefati majores praelati, quam etiam ipſi de clero inferiori, quamvis loco diſtantes, Deo tamen inſpirante, opinione concordes, hanc, quae ſequitur inferius, viam elegerunt, quam ſic in clero inferiori recitari, et electam ipſi de clero eodem, nomine et vice ſuis, per vener. virum mag. Henr. Ware, officialem curiae Cantuar. in legibus licentiatum, praefatis majoribus praelatis, in dicta domo capitulari conſtitutis, referri et exponi voluerunt quod et factum eſt. Quae via ſic per dictum vener. virum mag. Ware, dicto venerab. coetui majorum praelatorum expoſita, et relata, ab eiſdem laudata extiterat, confirmata, et approbata, tanquam eorum mentibus conſona, et per eos primitus inter ſe eſt communicata, diſputata, electa, atque definita. Eſt autem via electa talis. Quod quia nos de regno Angliae, et praeſertim praelati, et clerus ejuſdem, ad quos magis pertinuit ad redintegrationem et unionem inconſutilis tunicae Chriſti, catholicae et apoſtolicae militantis eccleſiae, per tot et tanta tempora, ut praemittitur, ad quamplurium, ut ſatis conſtat, interitum corporis, ac etiam, ut veriſimiliter timeatur, animarum, et aliorum quaſi infinitorum propagationem malorum lamentabiliter ſciſſae, modicum vel nihil dicimur laboraſſe, ex quo ſequitur diminutio famae conſpicuae regni Anglicani; decrevimus idcirco et volumus, prout tenemur, et debemus, pigritiam et torporem hujuſmodi culpabiles, omnibus viis et modis poſſibilibus corrigere, et exactiſſima manuum adjutricum appoſitione cum effectu ſupplere, non incipiendo a ſubtractione obedientiae ab ipſo domino noſtro papa Gregorio XII. prout quidem intimetur (quae tamen ſubtractio obedientiae, conſideratis et inſpectis perduratione periculoſiſſima praefati nefandiſſimi ſchiſmatis, votis et juramentis per ipſum dominum noſtrum Gregorium, tam ante creationem ſuam, quam in ipſa et poſt, de cedendo papatui, ad effectum redintegrationis eccleſiae ſolenniter emiſſis; quodque per ceſſionem hujuſmodi unio eccleſiaſtica poſſet reformari, ac quod contra vota et juramenta praedicta, quantum ad ea perimplenda, inſtanter et debite requiſitus tergiverſetur et reſiſtat, pro evitatione hujuſmodi ceſſionis faciendo ſimulatam difficultatem de ſecuro loco, in quem ipſe, et Petrus de Luna, ad ceſſionem hujuſmodi faciendam convenire poſſent; cum tamen locus hujuſmodi non ſit de ſubſtantia ceſſionis, cum ubilibet cedere poſſint, a pleriſque non modicae literaturae viris aſſeritur, eſſe via propinquiſſima, neceſſaria, et ſancta) ſed volumus ipſi domino papae, ut decet, et debemus, in licitis et canonicis obedire, ac reverentiam debitam exhibere. Sed pro eo, quod prodiga et effuſa miniſtratio pecuniarum, a regno Angliae hucuſque facta, camerae apoſtolicae ex informatione fide digna collegii cardinalium ſupradicti, pro unitate eccleſiae laborantium indefeſſe, et aliorum ad curiam venient. dicitur dicto domino noſtro papae incentivum, ſic ambiendi cathedram et ceſſionem praemiſſam recuſandi tribuiſſe, et tribuere in praeſenti; ſicque per conſequens ſacram unionem eccleſiae ex ceſſione ipſa inevitabiliter ſecuturam, impedire: ſanum idcirco et ſanctum eſſe ligna foco ſubtrahere, pecunias viz. ſupradictas, ſive ratione primorum fructuum epiſcopatuum, aliorumve beneficiorum in curia vacantium, ſive per modum annui cenſus, vel aliunde camerae apoſtolicae debitas ſolitaſque perſolvi; non intendendo per hoc fructus eoſdem ſeu pecunias ipſi camerae apoſtolicae ſubtrahere

ſubtrahere, vel auferre, ſed per aliquam fidam et providam perſonam de clero praedicto ad hoc deputandam, ipſos debere exigi et colligi, ac cum ſic collectae fuerint, ab eodem tute in regno Angliae cuſtodiri, nec debere ab eodem collectore dictae camerae liberari vel tranſmitti, donec vel unio eccleſiae deſiderata reformetur, vel per ambaſſiatores ſolennes, quos ex parte regis atque cleri et populi regni Angliae ad dominum papam fore tranſmittendos, ad ipſum requirend. ut effectum aliter impleat, eaque ut praedicitur, vovit, promiſit, et juravit, conſtiterit ipſum dominum noſtrum papam laborare, et laborare proponere, pro viribus atque poſſe ſuis, ad finem unionis antedictum; quorum utroque caſu bene volunt iidem praelati et clerus, dictas pecunias eidem camerae liberari. Quam ſententiam ſive viam, illuſtriſſimo principi domino Henrico, Dei gratia, etc. ad eandem domum capitularem ſupradictam ad ſpeciale rogatum dictorum rever. patris Cantuar. archiepiſcopi, praelatorum, et cleri venienti, et in ea ſedenti, per dictum rever. patrem Cantuar. archiepiſcopum aperte et diſtincte expoſitam et relatam; idem ſereniſſimus princeps laudavit, approbavit, ratificavit, et, quatenus in ipſo erat, confirmavit; et eidem palam et publice conſenſit, ac tanquam chriſtianiſſimus et fideliſſimus athleta eccleſiae ſuperaddidit, ſe velle omnibus viribus et modis poſſibilibus per clerum praedictum ſibi exponend. ad finem dicto ſceleratiſſimo ſchiſmati imponend. ac ſacram unionem eccleſiae reſtituendam operari et laborare in tantum, quod ſi per mortem ſuam foret poſſibile, dictam unionem reformari, libentiſſimo et toto cordis affectu pateretur incontinenti ſeipſum et perſonam ſuam in fruſta lacerari, ſive comminui: dictumque ipſius convocationis decretum ſive ſententiam ſic ſibi, ut praedicitur, expoſitum, apud crucem in coemeterio dictae eccleſiae S. Pauli ante ſermonem eodem die dominico ad crucem ipſam dicendum per dictum rever. patrem Cantuar. archiepiſcopum, tanquam ab ipſo domino rege roborat. et approbat. publicari juſſit, et mandavit, prout ſtatim publicat. fuerat et promulgat. Nomina vero dictorum ambaſſiatorum electorum ex parte dictorum regis, cleri, atque populi regni Angliae dicto domino papae tranſmittendorum, pro requiſitione ſupradicta facienda, ſunt haec:

Henricus Winton. epiſcopus.
Abbas monaſterii Salop.
Henricus de la Scrope miles et baro.
Cancellarii univerſitatum Oxon. et Cantabrigiae.

Pro quorum ſumptibus eundo, redeundo, et permanendo pro requiſitione hujuſmodi facienda conceſſerunt praefati praelati et clerus, per viam ſubſidii denarium et obolum de unaquaque libra taxae bonorum et beneficiorum eccleſiaſticorum ad decimam taxatorum, et ſolvere conſuetorum, prout in litera domino Ric. epiſcopo London. ſuper hoc confecta, plenius continetur; cujus tenor ſequitur, et eſt talis:

Thomas, etc. venerabili fratri noſtro dom. Richardo, eadem gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. Terribilis in conſiliis ſuper filiis hominum Dominus noſter Jeſus Chriſtus, Rex regum, et Dominus dominantium, qui aufert ſpiritum principum, qui reſpicit terram, et facit eam tremere, ac caetera quaeque firmiora flatu oris ſui ad inſtar pulveris, quem prout ventus a facie terrae a ſua ſtabilita diſpoſitione elidit, aſcenſurus ad patrem unum, vivum, perfectum, electum, ex nubibus vices ſuas geſtur. in terris habentem poteſtatem, animas hominum ligandi atque ſolvendi in terris et in caelo, benigna quadam indulgentia tanquam vicarium limitavit inter homines per ſecula, quodam ſucceſſorio jure remanſurum, quem profecto virum eſſe perfectum, unicum, juſtum, et electum, intereſt cujuſlibet chriſtiani; et ſi quemlibet chriſtianum in nos, id eſt, nobis ſcientibus, peccantem juxta veritatem evangelicam corripere teneamur; multo magis ipſum dominum noſtrum papam, ex cujus diſciplina, doctrina, et exemplo ſalus univerſorum dependet, a via morum errantem, tam humilitate, reverentia, atque charitate tenemur, prout nobis poſſibile fuerit, revocare. Sane, quod dolenter referimus, ſchiſma praeſens, quod inter dictum dominum noſtrum papam, et adverſarium ſuum, qui loco ſecundi capitis in unico corpore militantis eccleſiae, per viam monſtri, ſe adjungit, tam ratione diuturnitatis temporis, quam fortitudinis partium ſibi adhaerentium, aliorumque periculorum innumerabilium circa id emergentium, quae omnia ad praeſens recitare non expedit, nec poſſent de facili ſcripti ſerie comprehendi, tantas inconvenientias continuare videtur, ad dilationem ulteriorem capere non poterit neque debet. Scitur namque a pluribus, et quaſi reperitur notorium, quod dominus noſter papa modernus ante electionem ſuam in ipſa ſua aſſumptione, et poſt, promiſit, juravit, et vovit Deo, et toti mundo, quod unionem in eccleſia Dei, quam cito poſſet, per viam tunc expreſſam perficeret juxta vires; prout ſuper hiis bullas ſuas direxit totius mundi principibus. Jam tamen, ut ſcribunt cardinales, aſſeruntque nonnulli, ab ipſa via deſiſtit, nolens perficere, quod promiſit. Nos igitur timentes, ne cum dictus Rex terribilis cultores vineae viſitabit, ut quiſque, prout geſſit, reddat rationem, ſi nos in talento nobis credito reperiat ſegniter laboraſſe, acrius reprehendat; volenteſque de pedibus noſtris negligentiae pulverem prudenter excutere, de conſilio et aſſenſu domini noſtri regis, pro remedio meliori in materia antedicta habendo, confratres noſtros ſuffraganeos epiſcopos, ac caeteros praelatos, etiam exemptos, et clerum noſtrae Cantuar. provinciae, ad certos diem et locum jam effluxos, fecimus convocari, ac ibidem deliberatione communi decrevimus, adhibito prius conſenſu domini noſtri regis, quod idem dominus noſter rex nomine ſuo, ac omnium praelatorum, et procerum, ac cleri, et communitatis regni ſui, tranſmittat ambaſſiatores ſolennes ad requirendum dominum noſtrum papam humiliter, filialiter,

filialiter, reverentialiter, et charitative, de adimplendo viam unionis eccleſiae per ipſum aſſumptam pariter et electam, cum aliquali charitativa comminatione receſſus obedientiae ab eodem in caſu, quo praemiſſa non curaverit adimplere; quodque omnia, quae creduntur continuationis ejuſdem ſchiſmatis incentiva, interim ſuſpendantur, unicae eccleſiae paſtori, prout ratio exigit, celeriter reſtituend. Et quia nemo tenetur ſuis ſumptibus militare, conſimili deliberatione conſenſum eſt, et conceſſum per praelatos, et clerum, ut praedicti ambaſſiatores habeant a praelatis, et clero ſupradictis congruos ſumptus ſuos, et expenſas, prout coram praelatis, clero, et populo ad crucem S. Pauli in vulgari publicavimus. Et ad hunc finem conceſſimus, et concedunt iidem praelati, et clerus per viam ſubſidii, de quibuſcunque bonis et beneficiis eccleſiaſticis, ad decimam taxatis, et ſolvere conſuetis, de qualibet libra taxae unum denarium cum obolo, ad uſum praedictum celeriter colligend. Vobis igitur committimus et mandamus, quatenus praemiſſa primitus publicantes, praedictum denarium et obolum, de bonis et beneficiis eccleſiaſticis hujuſmodi, infra dioeceſim veſtram London. exiſtentibus, pecuniam inde collectam citra feſtum Michaelis proxime futurum, levare faciatis, et mag. Ric. Brynkley, decano noſtrae eccleſiae B. Mariae de arcubus London, ſive mag. Johanni Perch, curiae noſtrae Cant. regiſtrario, communiter et diviſim Londonii, omni dilatione poſtpoſita, perſolvend. ac omnibus et ſingulis vener. fratribus, ſuffraganeis noſtris, per noſtram provinciam Cantuar. ubilibet conſtitutis, praemiſſa intimetis ſeu intimari faciatis; eiſdem ex parte noſtra mandantes, quibus nos etiam tenore praeſentium ſic mandamus, ut contenta in literis noſtris ſupradictis, per ſingulas ſuas dioeceſes publicari faciant, et dictos denarios et obolum de libra quorumcunque beneficiorum et bonorum eccleſiaſticorum hujuſmodi, in ſingulis ſuis dioeceſibus exiſtentium, levari conſimiliter faciant, juxta conceſſionem praedictam, citra dictum feſtum S. Michaelis prox. futurum, praefatis mag. Ric. Brynkley, ſive mag. Joh. Perch fideliter perſolvend. Dat. in manerio noſtro de Lamhith 10. die Auguſti, A. D. M.CCCC.VIII. et noſtrae tranſlat. anno XII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 3.	THO. ARUNDEL 13.	1408.	HENRIC. IV. 9.

Alia convocatio hoc anno in craſtino S. Hilarii, viz. 14. *die menſis Januarii in eccleſia S. P. London. ſummonetur ad tractandum de ſchiſmate eccleſiae Romanae.* Ex reg. Arundel II. fol. 7.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar.

THOMAS, perm. div. Cantuar. archiepiſcopus, etc. venerabili fratri noſtro dom. Richardo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Naturalis diſpoſitio quaeque tantum ad unitatem dignoſcitur inclinata, ut ab ipſa recedens vix in natura aliquid reperiatur eſſe perfectum: quod et apes, unum de minimis animalium, recognoſcit, dum ſub uno principe ſeu praepoſito avolans et revolans, naturae ſuae utilia praediſponit. Multo ergo magis una electa Dei S. mater eccleſia, quae non ſolum naturalibus praeceptis, ſed ab uno Deo, uno Domino, ac unico ſummo paſtore, ſub una fide, uno baptiſmate, una ſpe, et uno ſpiritu, aliiſque diverſis, ſupernaturali ratione, verbo et opere ad ipſam unionem multipliciter eſt inſtructa, ipſius unitatis vincula amplexabitur indefeſſe, et ſub uno capite, vicario Chriſti in terris, ſua gubernacula omnia ſolidabit; quae tamen, quod dolenter referimus, diuturno jam tempore ſub diviſo capite, ſed praetenſo, lamentabiliter fuiſſe dignoſcitur lacerata. Ad cujus reformationem aciem mentis noſtrae jampridem, prout nobis poſſibile fuit, convertentes, ex certis cauſis rationabilibus, tunc expreſſis, pro viis et modis ad unionem eccleſiae directivis, bona ac diligenti induſtria reperiend. praelatos, et clerum noſtrae Cant. provinciae ad 23. diem menſis Julii ult. praeteritum, in eccleſia cathedr. S. Pauli London. fecimus convocari. In qua convocatione laudetur ipſe, qui cujuſque unitatis et perfectionis caput eſt et finis, ſub uno ſpiritu ab ipſo Deo, ut ſperamus, divinitus inſpirato, praehabitoque domini noſtri regis benigno et favorabili conſenſu et favore, de nonnullis ad ipſam unionem praeparatoriis, honeſtis et inductivis communiter diſpoſuimus, quae ad praeſens, eo quod pluribus nota ſunt, non expedit recitare. Veruntamen adveniente poſtmodum in regnum Angliae reverendiſſimo in Chriſto patre ac domino, dom. cardinali Burdegalenſi, tam per fide dignos relatus ejuſdem coram domino noſtro rege, ac nobis et pluribus confratribus noſtris ſuffraganeis, aliiſque praelatis regni, et proceribus, ſolenni propoſitione emiſſos, quam per literas collegii cardinalium, quarum quaedam domino noſtro regi, quaedam nobis, et quaedam aliis confratribus noſtris tranſmiſſae ſunt, liquet clara luce, quod collegia cardinalium utriuſque partis ſint unita, et ad unionem eccleſiae Dei omnino diſpoſita. Et ad hunc finem in civitate Piſarum, ad feſtum Annunciationis B. Mariae prox. futurum, generale concilium, de obedientia utriuſque partis, ex conſenſu regum, et principum, atque communitatum, celebrare intendunt; ac unionem eccleſiae infallibiliter, ut ſperatur, ibidem reformare. In quo concilio nos et confratres noſtros, ſuffraganeos, eccleſiarum cathedr. capitula, et caeteros praelatos noſtrae Cant. provinciae, exemptos et non exemptos, perſonaliter ſi poterunt, alioquin ipſorum procuratores, ſufficienter inſtructos,

ſtructos,

ſtructos, tractatur. factur. et receptur. necnon et ſuum conſenſum et auctoritatem, in hiis, quae ibidem agentur, praebitur. volunt intereſſe; et ex eadem cauſa nos convocant, prout in literis inde confectis, et in praelatorum atque cleri inferius deſcripta convocatione, realiter exhibendis, omni volenti inſpicere manifeſte liquebit. Quod utique ſanctum et ſalubre propoſitum ob negligentiam cujuſquam non convenit retardari; ſed viis et modis poſſibilibus cum omni diligentia et ferventiſſimo ſtudio, ſemota quacunque vecordia, expediri. Nos igitur conſiderantes, quod tantum factum et inſolitum, ſumptuoſumque abſque praelatorum, et cleri noſtrae Cantuar. provinciae deliberatione communi, mutuoque tractatu ad honorem Dei, et eccleſiae ſuae, regnique Angliae ſpecialem, non poſſet diſponi, ſeu ad finem debitum et honorabilem deduci cum effectu; de conſenſu domini noſtri regis et confratrum noſtrorum tunc praeſentium conſilio, ex cauſa praemiſſa praelatos et clerum noſtrae Cantuar. provinciae ad 14. diem menſis Januarii prox. futurum duximus convocandos; ad effectum, ut conſilium et auxilium in conſolationem dominae gentium S. matris eccleſiae adiu deſolatae, facilius inveniamus, dum a pluribus illa quaerimus; nec erit cuiquam grato filio oneroſum onus pro matre modice ſupportatum. Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos dictae noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeos, infra dictam noſtram Cantuar. provinciam conſtitutos, et abſentium epiſcoporum hujuſmodi, ſi qui fuerint, vicarios in ſpiritualibus generales, citetis peremptorie, etc. ut compareant in eccleſia S. Pauli London. 14. die menſis Januarii prox. futur. cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium et locorum, etc. Dat. in manerio noſtro de Lamheth ultimo die menſis Novemb. A. D. M. CCCC. VIII. et noſtrae tranſlat. anno XIII.

Poſt lectionem mandati hujus et certificatorii epiſcopi London. praelati et clerus de et ſuper materia unionis praedictae ac circumſtantiis ejuſdem, necnon ſuper electione procuratorum tranſmittendorum pro Anglicana eccleſia ad generale concilium, ſic, ut praemittitur, in civitate Piſana decretum ad effectum unionis praedictae, et de expenſis eorundem procuratorum eundo, ſtando, redeundo ſic ſeparatim in locis praedictis diligenter tractaverunt.

Tandem procuratoribus et oratoribus electis, praelati et clerus ſubſidium unum, viz. quatuor denarios de libra bonorum et beneficiorum taxatorum et non taxatorum aſſignabant, duoque procuratoria concedebant ſub hac forma: Univerſis S. matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenire contingat, ſeu quos infraſcriptum tangit negotium, Thomas perm. div. Cantuar. archiepiſcopus, etc. univerſique et ſinguli epiſcopi, abbates, priores eccleſiarum cathedr. decani, archidiaconi, caeterique praelati totius Cantuar. provinciae, ſalutem in Domino ſempiternam, et fidem indubiam praeſentibus adhibere. Univerſitati veſtrae deducimus per praeſentes, quod de noſtrorum communicato et deliberato conſenſu et aſſenſu, pro nobis, et quolibet noſtrum, ac toto clero provinciae antedictae, ipſius cleri conſilio interveniente, reverendos in Chriſto patres et dominos, dom. Robertum Sariſbur. et Henricum Meneven. ejuſdem provinciae epiſcopos, ac vener. et religioſum virum fratrem Thomam, priorem eccleſiae Chriſti Cantuar. una nobiſcum perſonaliter exiſtentes, et onus procuratorii juxta formam hic expreſſam admittentes, noſtros veros et legitimos procuratores, actores, factores, negotiorum geſtores, et nuncios ſpeciales ordinamus, facimus, et conſtituimus, ac ordinat, facit, et conſtituit quilibet noſtrum; dantes et concedentes, ac damus et concedimus, dat et concedit noſtrum quilibet, pro nobis ac nominibus noſtris nomineque totius cleri dictae provinciae, praefatis procuratoribus noſtris poteſtatem generalem, et mandatum ſpeciale intereſſendi et comparendi pro nobis, et noſtrum quolibet in concilio generali in civitate Piſana in feſto Annunciationis B. Mariae virginis prox. futuro, ut dicitur, celebrando, aliiſve locis et temporibus ad hoc aptis, ordinand. et diſponend. et hiis, quae inibi, quod abſit, in coronae regni Angliae, ſive regaliae domini noſtri regis praejudicium fuerint tractata, aut ordinata, ſive ſtatuta, diſſentiend. et contradicend. ac cauſas diſſenſus, et contradictionis hujuſmodi, ſi et quatenus opus fuerit, proponend. ac de veritate ipſarum cauſarum jurand. ac quodlibet aliud licitum juramentum in animas noſtras, quoties opus fuerit, praeſtand. Necnon, ſi quae hactenus quoviſmodo attemptata fuerint contra ſtatum, coronam, et regaliam dicti domini noſtri regis, ipſarum revocationem et reformationem petend. et obtinend. omniaque alia et ſingula faciend. exercend. et expediend. quae in praemiſſis, et circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, et quae facere poſſimus et deberemus, ſeu aliquis noſtrum facere poſſet et deberet, ſi perſonaliter intereſſemus, vel intereſſet, etiamſi mandatum exigant magis ſpeciale; dictoſque procuratores noſtros adinvicem pro locis et temporibus opportunis, et unum vel plures ex ſe pro aliis ad praemiſſa ſubſtituend. ac ſubſtitutionem ſeu ſubſtitutiones hujuſmodi revocand. et procuratoris officium in ſe reaſſumend. quoties et quando eiſdem procuratoribus noſtris melius videbitur expedire. Et in caſu quo contingat dictorum procuratorum noſtrorum aliquem ſeu aliquos, morte praevenire aliaſve impediri, quominus in dictis locis et temporibus poterit ſeu poterint praemiſſis intereſſe, omnimodam poteſtatem ſupradictam penes alios vel alium procuratorem ſeu procuratores hujuſmodi intereſſentes vel intereſſentem volumus, et quilibet noſtrum vult in ſolidum remanere. Et pro dictis procuratoribus noſtris, ac eorum quolibet notario infraſcripto, tanquam publicae perſonae vice et nomine omnium et ſingulorum, quorum intereſt, vel intereſſe poterit in hac parte, ſolenniter ſtipulanti et recipienti, promiſimus et promittimus nos ratum et firmum perpetuo habituros totum illud, et quicquid quod per dictos procuratores noſtros nominibus noſtris factum, geſtum

geſtum, ſeu procuratum fuerit in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum ſub hypotheca et obligatione omnium bonorum noſtrorum, et exponimus realiter cautiones. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium praeſentes literas aut praeſens publicum inſtrumentum exinde fieri, ac per mag. Joh. Perche, notarium et regiſtrarium infraſcriptum ſubſcribi et publicari, ejuſque ſigni conſueti appoſitione, ac nos Thomas archiepiſcopus, primas et legatus antedictus, noſtri privati ſigilli aurei, ad perſonales et ſpeciales rogatus omnium dictorum epiſcoporum ſuffraganeorum noſtrorum, ac de expreſſis conſenſu et aſſenſu totius cleri dictae provinciae appenſione mandavimus, et fecimus fideliter communiri. Dat. et act. in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. in concilio noſtro provinciali inibi celebrato, penultimo die menſis Januar. A. D. ab incarnatione ejuſdem, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M.CCCC.VIII. Indictione ii. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Gregorii, divina providentia papae xii. anno iii. Praeſentibus venerabilibus et diſcretis viris magiſtris Henrico Ware, in legibus licentiato, curiae Cant. officiali, Richardo Brynkley, U. J. bacalario, decano eccleſiae B. Mariae de arcubus London. Joh. Bathe, canonico Sarum. ac aliis quampluribus et diverſis viris providis et diſcretis, in magna multitudine inibi congregatis, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 3.	THO. ARUNDEL 13.	1408.	HENRIC. IV. 9.

Aliud procuratorium ad intereſſend. concilio Piſano.

UNIVERSIS S. matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literas pervenire contingat, ſeu quos infraſcriptum tangit negotium, Thomas, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, univerſique et ſinguli epiſcopi, abbates, priores, eccleſiarum cathedr. decani, archidiaconi, caeterique praelati totius Cantuar. provinciae, ſalutem, et unionem S. matris eccleſiae firmiter inhaerere. Sciſſura lamentabili tunicae Domini inconſutilis, ac matris noſtrae univerſalis eccleſiae, lupinis invaſionibus diutius laceratae, pio et filiali compatientes affectu; conſiderantes inſuper hoc maledictum ſchiſma inter dominum noſtrum papam et adverſarium ſuum, contendentes de papatu, ultra omnia praeterita diutius continuatum, periculaque non modica occaſione ejuſdem hucuſque contigiſſe, et veriſimiliter graviora imminent infuturum, ac jam inceptive apparent, invaſo per tyrannidem patrimonio S. Petri; quodque poſt multos labores de et ſuper unione habitos, remedium quaſi ultimatum in poſtrema vacatione papatus ſancte et religioſe inventum, determinatum, et per dominum noſtrum papam ante aſſumptionem ſuam et poſt, ac cardinales ſuos, approbatum fuerat, votum, et juratum; et demum adverſarii contendentes de papatu et cardinalium ſuorum conſenſu, roboratum et juramento firmatum; civitas quoque Piſarum, pro expeditione ipſius unionis, cum ſuis circumſtantiis, tanquam locus apertus et indifferens, per eundem dominum noſtrum multipliciter commendata; et finaliter collegia cardinalium tam domini noſtri, quam adverſarii ſui contendentis de papatu ad finem unionis et proſecutionis remedii memorati, et concilium generale pro eodem finaliter habend. ſunt ibidem ad praeſens amicabiliter congregata, et ipſa civitas ad hoc per dominos ejuſdem cum omni ſecuritate conceſſa, ac major pars, ut dicitur, utriuſque adhaerentiae concordavit in idipſum, et ſic unitis membris, et diverſis praeparatoriis expeditis, via ad unionem, Dei gratia mediante, in capite paratior eſt et promptior, quam fuit, vel forte futura erit, per plures annos, ſi (quod abſit) hoc remedium inchoatum foret diſſolutum. Ex charitate igitur moti, et zelo Dei accenſi, propoſito dictorum cardinalium ad honorem Dei et eccleſiae unitatem tendenti, de conſilio et aſſenſu noſtrorum omnium, ac totius cleri dictae Cantuar. provinciae, in hoc provinciali concilio deliberate adhibito, cenſemus firmiter inhaerendum, atque viis et modis quibuſcunque juſtis et honeſtis conſentiend. collaborand. et effectualiter adjuvand. omnibuſque aliis ipſius unionis impeditivis et diſturbativis ſive delativis in omnibus reſiſtend. caeteraque omnia et ſingula ad continuationem ipſius maledicti et antiquati ſchiſmatis incentiva ſive inductiva, viis et modis poſſibilibus reſtringend. Et propterea nos Thomas, Cant. archiepiſcopus, primas, et legatus antedictus, univerſique et ſinguli epiſcopi, abbates, priores, eccleſiarum cathedr. decani, archidiaconi, caeterique praelati totius Cantuar. provinciae praedictae, de noſtrorum communicato et deliberato conſenſu et aſſenſu, pro nobis et quolibet noſtrum, ac toto clero provinciae antedictae, ipſius cleri conſilio interveniente, reverendos in Chriſto patres et dominos, dom. Rob. Sarum. et Henr. Meneven. ejuſdem provinciae epiſcopos, ac venerabilem et religioſum virum fratrem Thomam, priorem eccleſiae Chriſti Cantuar. inibi etiam perſonaliter exiſtentes, ac onus procuratorii juxta formam hic expreſſam admittentes, noſtros veros et legitimos procuratores, actores, factores, negotiorum geſtores, et nuncios ſpeciales ordinamus, facimus, et conſtituimus, ac ordinat, facit, et conſtituit, quilibet noſtrum; dantes et concedentes, ac damus et concedimus, datque et concedit noſtrum quilibet, pro nobis et nominibus noſtris, nomineque totius cleri dictae provinciae, praefatis procuratoribus noſtris poteſtatem generalem et mandatum ſpeciale intereſſendi et comparendi pro nobis, et noſtrum quolibet, in concilio generali in dicta civitate Piſarum ad feſtum annunciationis B. Mariae virginis prox. futurum, ut dicitur, celebrando, aliiſve locis et temporibus ad hoc aptis, ordinandis,

nandis et diſponendis, noſtrumque omnium et ſingulorum in ea parte non comparentium, et quorum intererit comparere abſentium, excuſand. et cauſas abſentiae hujuſmodi, ſi et quatenus oporteat, allegand. et de veritate earundem in animas noſtras jurand. requirendumque conſulend. tractand. ordinand. ſtatuend. conſentiend. expreſſend. examinand. decernend. diſcutiend. et finaliter terminand. prout ad nos et quemlibet noſtrum attinet, cum omnibus, quorum intereſt, et quos ipſum tangit negotium, in dicto concilio generali et extra de et ſuper omnibus et ſingulis negotium unionis et extirpationis ſchiſmatis eccleſiae Dei duntaxat, et non alias, neque ultra concernentibus, necnon et hiis, quae in dicto concilio, locisve aut temporibus alias ad honorem Dei et eccleſiae ſuae ad finem unionis praedictae duntaxat, et non alias, requiri, conſuli, tractari, ordinari, ſtatui, decerni, aut conſentiri, contingat conſentiend. Et hiis, quae contra ipſam unionem quomodocunque ſonuerint, effectualiter contradicend. et ſi neceſſarium fuerit pro nobis omnibus et ſingulis agend. et defendend. ac crimina et defamationes opponend. et objectis reſpondend. ſtatuſque noſtri ac cujuſlibet noſtrum, ac in integrum reſtitutionem, beneficiumque abſolutionis a quibuſcunque ſuſpenſionii, excommunicationis, et interdicti ſententiis, ac relaxationem cujuſcunque ſequeſtri in bonis noſtris ſeu alicujus noſtrum, interpoſiti, quod abſit, ſeu interponend. petend. et obtinend. provocand. et appelland. Provocationes et appellationes notificand. et intimand. ac apoſtolos ſuper ipſis petend. et recipiend. earumque cauſas proſequend. necnon juramenta de calumnia et de veritate dicenda, et aliud quodcunque genus liciti ſacramenti in animas noſtras, et cujuſlibet noſtrum, quotiens opus fuerit, praeſtand. et jurand. omniaque alia et ſingula facienda, exercenda, et expedienda, quae ad effectum et finem unionis praedictae fiendae neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna; et quae (quoad hoc duntaxat, et non ultra) facere poſſemus et deberemus, ſeu aliquis noſtrum facere poſſet ſeu deberet, etc. "ut in procuratorio proxime praecedenti."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 3.	THO. ARUNDEL 13.	1408.	HENRIC. IV. 10.

Conſtitutiones domini Thomae Arundel, Cantuarienſis archiepiſcopi, factae in convocatione praelatorum et cleri Cantuarienſis provinciae, in eccleſia cathedrali S. Pauli London. incepta 14. die menſis Januarii, A. D. M.CCCC.VIII. *et tranſlationis ſuae an. xiii. contra haereticos* *. Ex reg. Arundel II. fol. 10. et MS. Eli. 235. et MS. Lamb. 17.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, univerſis et ſingulis venerabilibus fratribus coepiſcopis, et ſuffraganeis noſtris, abbatibus, et prioribus, eccleſiarum cathedralium decanis, archidiaconis, praepoſitis, et canonicis, eccleſiarum parochialium rectoribus, vicariis, et capellanis, ac clericis et laicis quibuſcunque per noſtram Cantuarienſem provinciam ubilibet conſtitutis, ſalutem, et doctrinae ([a] ſanctae matris) eccleſiae firmiter inhaerere. Reverendiſſimae ſynodo injuriam feciſſe dignoſcitur, qui ſemel ibidem diſcuſſa atque diffinita revolvit; et cum quis de principali terreno judicio diſputare praeſumens, ſacrilegii poenae ſubjicitur, prout civilis ſapientiae et legis humanae manifeſte tradit auctoritas; multo magis qui praecepta legum et canonum ab aeternae vitae et mortis clavigero, vicem non puri hominis, ſed veri Dei gerente in terris, et cui ipſe Deus caeleſtis imperii jura commiſit, rite edita, canonice promulgata, ac etiam a ſanctis patribus praedeceſſoribus noſtris, uſque ad glorioſam ſanguinis effuſionem, et cerebri voluntariam ſparſionem firmiter obſervata, ſuae innitentes prudentiae, temerarie violare praeſumunt, ac eiſdem doctrinis variis contraveniunt, ipſaque verbis et factis contemnunt, ſunt poena graviori plectendi, ac tanquam membra putrida a corpore militantis eccleſiae celeriter abſcindendi. Conſiderare enim deberent, quod in Antiquo traditur Teſtamento, Moyſes et Aaron in ſacerdotibus ejus, id eſt, primi inter eos fuerunt; ac in Novo inter apoſtolos diſcretio quaedam fuit, et licet omnes eſſent apoſtoli, Petro tamen a Domino conceſſum eſt, et ipſi apoſtoli inter ſe voluerunt idipſum, ut reliquis omnibus praeeſſet apoſtolis, et dictus Cephas, id eſt, caput, principatum apoſtolorum teneret, cui dictum eſt, "Tu aliquando converſus, confirma fratres tuos"; quaſi diceret, ſi dubium inter eoſdem emerſerit, ipſorumve aliquis in via fidei, juſtitiae, morum, aut ([b] rectae) converſationis erraverit, tu ipſum confirmes in bono; quod profecto non dixiſſet Dominus, ſi alios ſibi minime decreverit obedire.

Scimus tamen, et, quod dolenter referimus, indies experimur, quod antiquus ſophiſta chriſtiani nominis inimicus, praeſcius quod ſana doctrina eccleſiae [c], a ſanctis patribus antiquitus terminata, ſuis malitiis obviaret, ſi populum Dei in unitate fidei ſub uno capite ([d] et eccleſia) praeſervet, ipſam doctrinam mediis excogitatis nititur extirpare; vitia mentitur eſſe virtutes, et ſic per mentita ſuffragia inter populum catholicum emittit diſcordias, ad effectum, ut aliis ſic aliiſque ſic abeuntibus, eccleſiam malignantium [e] ſibi conſtituere poterit ab univerſali ſancta

* MS. Eli. ad A. C. M.CCCC.VII. concilium hoc remittit. Conſtitutiones hae in provinciali concilio Oxonii habito editae, et deinde repetita promulgatione in concilio hoc Londinenſi ſancitae fuerunt.

[a] deeſt E. [b] deeſt L. [c] *eccleſiis* E. [d] deeſt L. [e] *ſic* L.

matre eccleſia nequiter diſcrepantem; in qua ipſe Sathanas in angelum lucis ſe transformans, praetenſam ſtateram geſtans in manu, ſummam aequitatem praetendit, dum ſanctae matris eccleſiae doctrinam priſtinam, obſervantiaſque ejuſdem a ſanctis patribus terminatas et traditas, ſub certis fictitiis ſuadeat fore perverſas, et alia nova docenda, quae ſecundum mendaciorum ſuorum fictitias magis inducant bonum, licet ipſe in veritate bonum non velit, aut cogitet, ſed ut ſchiſma ſeminet, et opinionibus variis atque contrariis in eccleſia ſuſcitatis, fides minuatur hinc inde, ac Paganis, Judaeis, et aliis incredulis et perverſis, ex hujuſmodi verborum certamine profanentur ([f] veneranda) divina myſteria; ſicque verificatur illa figura Apocal. "Sedens in equo nigro ſtateram geſtat in manu": per quam intelliguntur haeretici, qui primo ad inſtar ſtaterae aequa et juſta proponunt, ut audientium corda ad ſe alliciant; ſed poſtea apparet equus niger, intentio videlicet in qua reſident maledicta; [g] ipſi namque ſub diverſa facie et effigie juſtae ſtaterae cum cauda equi nigri, haereſes et [h] errores ſpargentes, repercutiunt venenoſi, atque ſub ſpecie boni infinita ſcandala ſuſcitant, et per electas ad malum perſonas ipſa in populo nequiter publicantes, tanquam mellis dulcedinem veneno (ut ſumatur libentius) immiſcentes, per ſubtilitates obliquas cauſant, ut error, veritas; nequitia, ſanctitas et Chriſti voluntas ſimulentur. Sed et ipſae, proh dolor! perſonae ſic electae ante praedicant, quam mittantur, et ante ſeminare praeſumunt, quam ipſum ſemen a palea diſcreto examine ſeparetur; prohibitiones et decreta canonum contra hujuſmodi peſtilentes ſeminatores provide promulgata minime ponderantes, victimam, ut ita [i] loquamur, diabolicam ſanctae militantis eccleſiae obedientiae anteponunt.

Nos igitur conſiderantes, quod error, cui non reſiſtitur, approbari videtur, et nimis late pandit ſinum, qui viperae ibidem venenum conantis effundere non reſiſtit; volenteſque de pedibus noſtris excutere pulverem, ac ſanctae matris eccleſiae honori proſpicere, unamque ſanctam doctrinam in eccleſia Dei, et praeſertim in noſtra Cantuarienſi provincia, quatenus nobis cum Deo poſſibile fuerit, ſeminari debere, ad [k] augmentum fidei et cultus divini, eradicatis primitus zizaniis, ac malis, et ſcandalis, quae ratione perverſae praedicationis et doctrinae inſanae hucuſque orta ſunt, et plus veriſimiliter oriri poterunt infuturum, via convenienti atque poſſibili obviare, et animarum periculis, quae praemiſſorum praetextu novimus [l] proveniſſe, providere celeriter, necnon et omnia removere obſtacula, per quae haec noſtra proviſio poterit impediri; de conſilio et [m] aſſenſu omnium ſuffraganeorum noſtrorum, et aliorum praelatorum in hac cleri convocatione praeſentium, et procuratorum abſentium, atque ad inſtantem petitionem procuratorum totius cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae, in uberiorem [n] fortificationem juris communis in hac parte editi, poenas adjicientes condignas et infraſcriptas, ſtatuimus, decernimus, et ordinamus.

I. *Conſtitutio. Quod nullus praedicet abſque licentia, niſi perſona fuerit in jure privilegiata* [o].

Quod nullus ſecularis ([p] aut regularis) ad praedicandum verbum Dei a jure ſcripto minime auctorizatus, privilegiove ſpeciali munitus, officium ſive exercitium praedicationis ejuſdem verbi Dei in ſe aſſumat, populove aut clero quoviſmodo praedicet, in Latino ſermone, ſeu vulgari, in eccleſia, aut extra, niſi primo dioeceſano illius loci, in quo [q] ſic praedicare nititur, ſe praeſentet, et examinationem ſubeat; ſicque deinde tam moribus, quam ſcientia repertus idoneus, per ipſum dioeceſanum ad praedicandum mittatur ad aliquam certam parochiam, vel ad plures, prout eidem ordinario ſecundum qualitatem perſonae videatur expediens; nec etiam aliquis praemiſſorum praedicare praeſumat, niſi de [r] miſſione ſeu auctorizatione ſua primo fiat fides in forma competenti; ita videlicet, quod ille, qui de jure ſcripto auctorizatus eſt, veniat in forma limitata in eo; et qui de privilegio ſpeciali venire ſe [ſ] aſſerunt, privilegium ipſum rectori, aut vicario loci, ubi praedicant, realiter exhibeant; qui vero per locorum dioeceſanos ſe miſſos fore praetendunt, ipſius dioeceſani literas, ſub ſigillo ſuo magno ad hoc ſibi confectas, ſimiliter oſtendant: curatum vero perpetuum miſſum intelligimus a jure ad locum et populum curae ſuae. Si tamen praemiſſorum quiſquam propter errores aut haereſes, quos ante forſan praedicaſſe, aſſeruiſſe, aut docuiſſe praetenditur, per loci dioeceſanum aliumve ſuperiorem a praedicatione hujuſmodi ſuſpenſus fuerit, ſive prohibitus, extunc de praedicando alicui in noſtra provincia antedicta ſe nullatenus intromittat, donec ad ipſius ſuſpendentis ſive prohibentis juſtum arbitrium defectum ſuum purgaverit, et ad praedicandum legitime fuerit reſtitutus; ſuper quo, literas teſtimoniales ipſius reſtituentis ad locum quemcunque, in quo poſtea praedicabit, ſecum deferre, et modo ſupradicto exhibere realiter teneatur. Sacerdotes vero parochiales, ſive vicarii temporales, et non perpetui, in forma ſupradicta non miſſi, in eccleſiis illis, in quibus officia hujuſmodi gerunt, illa ſola ſimpliciter praedicent, una cum precibus conſuetis, quae in conſtitutione provinciali a bonae memoriae Johanne, praedeceſſore noſtro, bene et ſancte in ſuppletionem ignorantiae ſacerdotum edita, quae incipit, "Ignorantia ſacerdotum", continentur expreſſe; quam in ſingulis eccleſiis parochialibus noſtrae Cantuarienſis provinciae, infra tres menſes poſt publicationem praeſentium fieri volumus, et prout ipſa poſtulat, annis et temporibus ſingulis per ipſos ſacerdotes effectualiter declarari. Et ne hoc ſalubre ſtatutum ratione exactionis pecuniae, difficultatiſve alterius tendere videatur ad noxam; volumus et ordinamus,

[f] Deeſt L. [g] *ipſa* E. [h] *ſpargentis* E. R. [i] *diacamus* E. [l] *perveniſſe* E.
[m] *conſenſu* L. [n] *certificationem* E. [o] Titulus deeſt R. et L. habet E. [p] deeſt E.
[q] deeſt E. [r] *dimiſſione* et E. [ſ] *aſſerat* L.

mus,

mus, quod examinatio perſonarum, de qua ſuperius fit mentio, ac literae dioeceſani faciendae eiſdem ſine aliquali exactione pecuniae, per ipſos, quorum intereſt, et ad quos ſpectare et pertinere dignoſcitur, celeriter expediantur, et gratis, difficultate quacunque ſemota. Si quis autem hoc noſtrum antiqui juris executivum ſtatutum poſt publicationem ejuſdem ſcienter violare praeſumpſerit, contra formam in eodem deſcriptam, ſua temeritate propria praedicando, ſententiam excommunicationis majoris incurrat ipſo facto, cujus abſolutionem nobis et ſucceſſoribus noſtris tenore praeſentium ſpecialiter reſervamus. Quodſi hujuſmodi praedicator, hoc ſalubri ſtatuto contempto, ipſamque majoris excommunicationis ſententiam minime ponderans, ſe ſecundo ingeſſerit, praedicando, docendo, aſſerendo, pertinaciterve verbo aut facto innuendo, non poſſe per eccleſiam in [t] perſonis praelatorum ejuſdem ſic ſtatui, ſententia excommunicationis praedicta per ſuperiores locorum aggravetur debite contra eos, et inhibeatur [u] eiſdem [w] omnis communio Chriſti fidelium, ac ſuper hoc legitime convicti, niſi reſipiſcant et abjuraverint in forma eccleſiae conſueta, per loci ordinarium pro haereticis declarentur, et extunc pro haereticis et ſchiſmaticis ab omnibus reputentur, ad omnem juris effectum, haereſiſque et ſchiſmatis poenas in jure expreſſas incurrant ipſo facto; et praeſertim ut bona eorundem ipſo jure cenſeantur confiſcata, et ab illis, quorum intereſt, occupentur; ipſorumque fautores, receptatores, et defenſores, ſi per ſuperiores ſuos in hac parte legitime moniti, non deſtiterint, infra menſem ſuper hoc convicti, ſimili in omnibus poena percellantur.

II. *Conſtitutio. De poena admittentium praedicare abſque literis* [x].

Praeterea nullus clericus aut populus cujuſcunque parochiae aut loci noſtrae Cantuarienſis provinciae, aliquem in eccleſiis, coemeteriis, aut locis aliis quibuſcunque ad praedicandum admittat, niſi prius de auctorizatione, privilegio, aut miſſione ejuſdem, juxta formam ſupradictam fuerit facta fides; alioquin eccleſia, coemeterium, ſeu locus quiſcunque, in quo ſic praedicatum fuerit, ipſo facto eccleſiaſtico ſubjaceat interdicto, ſicque maneat interdictus, quouſque ipſi ſic admittentes ſeu praedicare permittentes, ſe congrue emendaverint, et per loci dioeceſanum ([y] ſeualium ſuperiorem) ipſum interdictum obtineant, in debita juris forma relaxari.

III. *Conſtitutio. Quod praedicator conformet ſe auditorio, aliter puniatur* [z].

Inſuper, ſicut bonus paterfamilias triticum ſpargit in terram ad hoc diſpoſitam, ut fructum plus afferat; volumus et mandamus, ut praedicator verbi Dei veniens juxta formam ſuperius annotatam, in praedicando clero ſive populo, ſecundum materiam ſubjectam ſe honeſte habeat, ſpargendo ſemen ſecundum convenientiam ſubjecti auditorii; clero praeſertim praedicans de vitiis pullulantibus inter eos, et laicis de peccatis inter eos communiter uſitatis, et non e contra; alioquin ſic praedicans ſecundum qualitatem delicti, per loci ordinarium canonice et acriter puniatur.

IV. *Conſtitutio. De poena temere diſputantium de ſacramento altaris, et aliis ſacramentis, contra determinationem eccleſiae* [a].

Item, quia turpis eſt pars, quae non convenit ſuo toti, decernimus et ordinamus, ut nullus hujuſmodi praedicator, aut alia quaevis perſona de ſacramento altaris, matrimonio, peccatorum confeſſione, aliove quocunque ſacramento eccleſiae, ſeu fidei articulo aliter doceat, praedicet, aut obſervet, quam quod per ſanctam matrem eccleſiam reperitur diſcuſſum, nec vertat in dubium, quod per eccleſiam [b] terminatum fuerit aut deciſum, nec verba ſcandaloſa circa eadem ſcienter proferat publice vel occulte, neque ſectam aut ſpeciem haereſis quamcunque praedicet, doceat, vel obſervet, contra ſanam eccleſiae doctrinam. Qui autem contrarium poſt publicationem praeſentium ſcienter et pertinaciter attemptare praeſumpſerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat; a qua, excepto mortis articulo, minime abſolvatur, niſi abjuratione praemiſſa de haereſi generaliter vel ſimpliciter in forma eccleſiae conſueta, ad arbitrium ordinarii, in cujus territorio convincitur deliquiſſe, ſe correxerit, et de ac pro commiſſis poenitentiam recipiat ſalutarem. Quodſi ſecundo ſe ingeſſerit, recidivaverit, ſeu relapſus fuerit, convictus legitime, pro haeretico et relapſo ſententialiter declaretur, et ipſius bona pro confiſcatis habeantur, et ab illis, quorum intereſt, occupentur. Poenitentiam vero, de qua ſuperius fit mentio, volumus eſſe talem, quodſi quis contrarium determinatis per eccleſiam, videlicet in decretis, decretalibus, ſeu conſtitutionibus noſtris provincialibus, quamcunque vel haereſis ſpeciem ſive ſectam publice vel occulte docuerit, praedicaverit, ſive aſſeruerit, in eccleſia parochiali ipſius loci, in quo ſic praedicaverit, aſſeruerit, ſive docuerit, uno die dominico aut alio ſolenni, pluribuſve, ad ipſius ordinarii arbitrium, prout magis aut minus convincitur deliquiſſe, ipſa ſic praedicata, docta, ſive affirmata revocabit expreſſe infra miſſarum ſolennia, cum major populi affuerit multitudo, et ipſa determinata per eccleſiam, praedicabit, docebit, et recitabit effectualiter ſine fraude, ulteriuſque punietur juxta ſui demeriti qualitatem, quatenus diſcretioni ordinarii videbitur expedire.

V. *Conſtitutio.*

[t] *Perſonas* E. L. [u] *contra eos* L. [w] *omnino* E. [x] Tit. in MS. Lamb. ita: Ne quiſquam admittatur ad praedicand. in eccleſiis, coemeteriis, vel aliis locis quibuſcunque, niſi auctorizatus, vel alio modo de jure admiſſus, de cujus admiſſione fiat fides in forma ſupradicta. [y] deeſt E.
[z] Tit. in MS. Lamb. ita: Quod admiſſi ad praedicandum in forma praeſcripta, auditorio debeant ſe conformare in materia praedicta. [a] Tit. in MS. Lamb. ita: Ne aliqui praetendant de ſacramento altaris, vel matrimonii, quocunquove ſacramento eccleſiae aliter praedicare, quam per matrem eccleſiam deciſum reperitur. [b] *determinatum* E.

V. *Conſtitutio. Ne magiſtri in artibus vel grammatica intromittant ſe de ſacramentis pueros ſuos inſtruendo* [c].

Similiter, quia id quod capit nova teſta inveterata ſapit, ſtatuimus et ordinamus, quod magiſtri ſive quicunque docentes in artibus, aut grammatica, pueros, ſeu alios quoſcunque in primitivis ſcientiis inſtruentes, de fide catholica, ſacramento altaris, ſeu aliis ſacramentis eccleſiae, aut materia aliqua theologica, contra determinata per eccleſiam, ſe nullatenus intromittant inſtruendo eoſdem; nec de expoſitione ſacrae ſcripturae, niſi in exponendo textum, prout antiquitus fieri conſuevit; nec permittant ſcholares ſuos ſive diſcipulos de fide catholica, ſeu ſacramentis eccleſiae publice diſputare etiam vel occulte: contrarium autem faciens, ut fautor [d] errorum, et ſchiſmatum, per loci ordinarium graviter puniatur.

VI. *Conſtitutio. Ne quis librum, vel tractatum aliquem Jo. Wycliff legat, antequam examinetur* [e].

Quia inſuper nova via frequentius ſeducit, quam antiqua, volumus et mandamus, quod nullus libellus ſive tractatus per [f] Johannem Wycliff, aut alium quemcunque tempore ſuo, aut citra noviter compoſitus, ſive inpoſterum componendus, amodo legatur in ſcholis, aulis, hoſpitiis, ſeu aliis locis quibuſcunque infra noſtram provinciam antedictam, ſive ſecundum ipſum doceatur, niſi per univerſitatem Oxonii aut Cantabrigiae, ſeu ſaltem duodecim perſonas ex eiſdem, quas eaedem univerſitates aut altera earundem, ſub noſtra, ſucceſſorumve noſtrorum diſcretione laudabili duxerint eligendas, primitus examinetur, et examinatus unanimiter per eoſdem, deinde per nos ſeu ſucceſſores noſtros expreſſe approbetur, et univerſitatis nomine ac auctoritate ſtationariis tradatur, ut copietur; et facta collatione fideli, petentibus vendatur juſto pretio ſive detur, originali in ciſta aliqua univerſitatis extunc perpetuo remanente. Quod ſiquis libellum vel tractatum hujuſmodi in ſcholis vel alibi, ut ſupra, legerit, ſive ſecundum ipſum docuerit, contra formam ſupradictam, ut ſeminator ſchiſmatis atque fautor haereſis puniatur, prout delicti qualitas flagitabit.

VII. *Conſtitutio. Ne quis texta S. ſcripturae tranſferat in linguam Anglicanam* [g].

Periculoſa quoque res eſt, teſtante beato Jeronymo, textum ſacrae ſcripturae de uno in aliud idioma transferre, eo quod in ipſis tranſlationibus non de facili idem in omnibus ſenſus retinetur, prout idem beatus Jeronymus, etſi inſpiratus fuiſſet, ſe in hoc ſaepius fatetur erraſſe; ſtatuimus igitur et ordinamus, ut nemo deinceps aliquem textum ſacrae ſcripturae auctoritate ſua in linguam Anglicanam, vel aliam tranſferat, per viam libri, libelli, aut tractatus, nec legatur aliquis hujuſmodi liber, libellus, aut tractatus jam noviter tempore dicti Johannis Wycliff, ſive citra, compoſitus, aut inpoſterum componendus, in parte vel in toto, publice, vel occulte, ſub majoris excommunicationis poena, quouſque per loci dioeceſanum, ſeu, ſi res exegerit, per concilium provinciale [h] ipſa tranſlatio fuerit approbata: qui contra fecerit, ut fautor haereſis et erroris [i] ſimiliter puniatur.

VIII. *Conſtitutio. Quod ne quis concluſiones, propoſitiones, bonis moribus adverſantes, aſſerat* [k].

Praeterea, cum terminis philoſophicis ſive [l] alias humanitus adinventis concludi non poterit omnium terminator, beatuſque Auguſtinus veras concluſiones, [m] quia religioſorum aurium fuerant offenſivae, ſaepius revocavit; ſtatuimus, et ſub obteſtatione divini judicii ſpecialiſſime inhibemus, ne quis, vel qui, cujuſcunque gradus, ſtatus, aut conditionis exiſtat, concluſiones aut propoſitiones in fide catholica ſeu bonis moribus adverſe ſonantes, praeter neceſſariam doctrinam facultatis ſuae, in ſcholis, aut extra, diſputando aut communicando, proteſtatione praemiſſa vel non praemiſſa, aſſerat vel proponat, etiamſi quadam verborum aut terminorum curioſitate defendi poſſint: nam teſte [n] beato Hugone, de ſacramentis, "Saepius quod bene dicitur, non bene intelligitur." Siquis autem poſt publicationem praeſentium hujuſmodi concluſiones aut propoſitiones convictus fuerit ſcienter propoſuiſſe ſive aſſeruiſſe, niſi monitus ſe correxerit infra menſem, auctoritate praeſentis conſtitutionis, ſententiam majoris excommunicationis incurrat ipſo facto, et pro [o] excommunicato publice nuncietur, donec in loco, ubi ſic propoſuit, aut aſſeruit, ſuum delictum publice fateatur, et verum catholicum intellectum ejuſdem concluſionis ſive propoſitionis, ad arbitrium ordinarii publice praedicaverit in una eccleſia aut diverſis, prout ipſi ordinario expedire videbitur.

IX. *Concluſio. Ut nullus diſputet de articulis per eccleſiam determinatis, niſi ad verum intellectum habendum* [p].

Nullus quoque de articulis terminatis per eccleſiam, prout in decretis, decretalibus, et conſtitutionibus noſtris provincialibus, ſive locorum ſynodalibus continetur, niſi ad habendum verum intellectum eorundem, et hoc ex-

[c] MS. Lamb. ita tit. habet: Quod informatores quicunque non permittant ſuos ſcholares in primitivis ſcientiis ſtudentes, de fide catholica diſputare. [d] *haereſis, erroris* E. [e] Tit. in MS. Lamb. ita: Ne libellus aliquis ſive tractatus compoſitus per mag. Jo. Wycliff legatur vel doceatur de caetero in locis quibuſcunque, niſi penitus fuerit approbatus in forma ſupraſcripta. [f] *magiſtrum* E. [g] Tit. in MS. Lamb. ita: Ne textus aliquis S. ſcripturae in linguam Anglicanam de caetero transferatur per viam libri aut tractatus. [h] *dicta* E. [i] *graviter* E. [k] Ne quis, cujuſcunque gradus ſive ſtatus fuerit, concluſiones ſive propoſitiones aliquas contra ſanam doctrinam eccleſiae pertinaciter in ſcholis teneat aut defendat. Ita MS. Lamb. [l] *aliter* E. [m] *quae* E. [n] *ſancto* L. [o] *excommunicatus* E. [p] Tit. in MS. Lamb. ita: Ut nullus diſputare audeat de articulis per eccleſiam terminatis, niſi prout in decretis, decretalibus, et conſtitutionibus ſynodalibus continetur.

preſſo, publice aut occulte diſputare praeſumat, aut auctoritatem eorundem decretorum, decretalium, aut conſtitutionum, poteſtatemve condentis eadem in dubium revocet, ſive contra determinationem eorundem doceat, et praeſertim circa adorationem crucis glorioſae, imaginum, ſanctorum venerationes, ſeu peregrinationes ad loca, aut reliquias eorundem, aut contra juramenta in utroque foro, eccleſiaſtico videlicet et temporali, in caſibus conſuetis et more ſolito praeſtanda; ſed ab omnibus deinceps communiter doceatur atque praedicetur, crucem et imaginem crucifixi, caeteraſque imagines ſanctorum, in ipſorum honorem et memoriam, quos figurant, ac ipſorum loca et reliquias, proceſſionibus, genuflexionibus, inclinationibus, thurificationibus, deoſculationibus, oblationibus, luminarium accenſionibus, et peregrinationibus, necnon aliis quibuſcunque modis et formis, quibus noſtris et praedeceſſorum noſtrorum temporibus fieri conſuevit, venerari debere; atque juramenta tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, et ſuper ipſis in caſibus, in jure expreſſis, et in utroque foro uſitatis, ab omnibus, quorum intereſt, legitime fore praeſtanda: contrarium autem aſſerens, docens, praedicans, aut pertinaciter innuens, niſi reſipiſcat ſub modo et forma praedictis, et abjuret, ut ſupradictum eſt, poenas haereſis et relapſi in [q] eventum incurrat, et pro tali ad omnem juris effectum ſententialiter declaretur.

X. *Concluſio. Quod nullus capellanus celebret in provincia Cant. abſque literis teſtimonialibus* [r].

Statuimus etiam et decernimus, ut nullus capellanus admittatur ad celebrandum in aliqua dioeceſi noſtrae Cantuarienſis provinciae, in qua ordinandus ſive ordinatus non fuerit, niſi deferat ſecum literas ordinum ſuorum, atque literas commendatitias dioeceſani ſui, et nihilominus aliorum epiſcoporum, in quorum dioeceſi interim per magnum tempus converſatus fuerit; in quibus expreſſe caveri volumus et mandamus, de moribus et converſatione ejuſdem, et an ſit diffamatus de, et ſuper aliquibus novis opinionibus, in fide catholica aut bonis moribus male ſapientibus, vel ſit de eiſdem omnino immunis; alioquin tam ipſe celebrans, quam ipſum ſic celebrare [s] permittentes, ad arbitrium ordinarii acriter puniantur.

XI. *Concluſio. Quod in univerſitate Oxon. fiat inquiſitio quolibet menſe, per principales* [t].

Finaliter, quia ipſa, quae de novo et inſolite emergunt, novo et maturo indigent auxilio; et ubi majus eſt periculum, ibi cautius eſt providendum, et fortius reſiſtendum, nec injuſte minus nobile diſcrete [u] abſcinditur, ut quod nobilius eſt perfectius nutriatur: conſiderantes igitur, ſed dolenter referentes, quomodo alma [w] univerſitas Oxon. quae, ſicut vitis abundans ſuos palmites fructuoſos, ad honorem Dei, multiplicemque profectum, et [x] protectionem eccleſiae ſuae conſuevit extendere, jam partim verſa in labruſcas, uvas acerbas gignit, quibus indiſcrete comeſtis a patribus, in lege videlicet Dei reputantibus ſe peritos, dentes obſtupeſcunt filiorum, noſtraque provincia variis et infructuoſis doctrinis inficitur, ac novo et damnabili Lollardiae nomine maculatur, in ipſius univerſitatis ſcandalum non modicum, ad partes exteras et remotas extenſum, et [y] proficiſcentium in eadem permaximum taedium, necnon et eccleſiae Anglicanae, quae per virtuoſam doctrinam ejuſdem, tanquam muro inexpugnabili defendi ſolebat, jam ſciſſis et diviſis lapidibus, niſi celerius occurratur, ſecundum veriſimile, irrecuperabile damnum. Ad ſupplicationem igitur procuratorum totius cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae, conſenſuque et aſſenſu omnium confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum, ac aliorum praelatorum in hac convocatione praeſentium, et procuratorum inſuper abſentium, ne purgato rivulo maneat fons infectus, et aquam ab eo currentem non ſinat eſſe claram; volentes honori et utilitati ſanctae matris eccleſiae, et univerſitatis praedictae ſalubriter providere, ſtatuimus et ordinamus, quod quilibet gardianus, praepoſitus, ſive cuſtos collegii, aut principalis aulae, vel introitus cujuſcunque univerſitatis praefatae, ſemel ſingulis menſibus ad minus inquirat diligenter in collegio, aula, ſive introitu, cui praeeſt, an aliquis ſcholaris, ſive inhabitans in collegio, aula, ſive introitu hujuſmodi, aliquam concluſionem, ſive propoſitionem, aut opinionem in fide catholica, aut bonis moribus male ſonantem, aut contra determinationem eccleſiae, praeter neceſſariam doctrinam facultatis ſuae, aſſeruerit, tenuerit, defenſaverit, ſeu aliquo modo propoſuerit; et ſi aliquem ſuper hoc ſuſpectum aut diffamatum reperiat, ipſum moneat effectualiter, ut deſiſtat: et ſi poſt ac contra monitionem hujuſmodi, iterato eadem vel conſimilia reaſſumat, praeter poenas ſupradictas, majoris excommunicationis ſententiam incurrat ipſo facto; et nihilominus ſi ſcholaris fuerit, qui ſic reaſſumit, quicquid extunc in eadem univerſitate fecerit, non ſtet ſibi pro forma; et ſi doctor, ([z] magiſter) aut bacalarius fuerit, eo ipſo ab omni actu ſcholaſtico ſit ſuſpenſus; et in utroque caſu jus, quod habet in eodem collegio, aula, ſive introitu, amittat ipſo facto; et per ipſos gardianos, cuſtodes, praepoſitos, principales, ſeu alios, ad quos hoc ſpectat, realiter expellatur, et ſtatim via legitima ſubſtituatur catholicus loco ſuo; et ſi ipſi gardiani, praepoſiti, ſeu cuſtodes collegiorum, aut principales aularum ſive introituum, in quibus degunt hujuſmodi perſonae ſuſpectae, detectae, aut diffamatae, negligentes fuerint circa inquiſitiones aut executiones praedictas, per decem dies continuos, a tempore notitiae verae vel praeſumptae publicationis praeſentium, eo ipſo ſententiam majoris excommunicationis

[q] Forte *errorem*. [r] Tit. in MS. Lamb. ita: Nullus capellanus admittatur ad celebrandum in aliqua eccleſ. Cant. prov. abſque literis dioeceſani . . . . ubi fuerit oriundus. [s] *admittens* E. [t] Tit in MS. Lamb. ita: Gardiani et praepoſiti et principales univerſitatis Oxon. ſemel ſingulis menſibus inquirant de moribus ſuorum ſcholarium. [u] *reſcinditur* E. [w] *mater* E. addit. [x] *perfectionem* E. [y] *proficientium* MSS. [z] deeſt E.

incurrant, et nihilominus omni jure, quod in ipſis collegiis, aulis, ſive introitibus ſe habere praetendunt ipſo facto ſint privati, et ipſa collegia, aulae, vel introitus effectualiter vacent; et facta ſuper hoc legitima declaratione per ipſos, quorum intereſt, novi ſubſtituantur gardiani, cuſtodes, praepoſiti, ſive principales, prout ſecundum antiquum morem univerſitatis praedictae, vacantibus collegiis, aulis, ſive introitibus, fieri conſuevit. Quodſi ipſi cuſtodes, praepoſiti, gardiani, ſive principales praedicti, de et ſuper hujuſmodi concluſionibus aut propoſitionibus diffamati, ſuſpecti fuerint, aut detecti, ſeu defenſores, protectores, aut fautores eorundem; ſi per nos vel auctoritate noſtra, per ordinariumve loci aut auctoritate ſua moniti non deſiſtant, extunc omni privilegio ſcholaſtico univerſitatis praedictae, et jure, quod ſibi competebat in hujuſmodi collegio, aula, ſive introitu, praeter alias poenas, de quibus ſupradictum eſt, ipſo jure priventur, et ſententiam inſuper majoris excommunicationis praedictam incurrant.

XII. *Conſtitutio. De poena contra facientium, et infringentium ſtatuta praemiſſa* [a].

Quodſi quis in aliquo caſu praeſentis ultimae conſtitutionis aliove quocunque ſuperius expreſſato, ſtatuta noſtra hujuſmodi in aliqua ſui parte, etiamſi poena alia expreſſe ibidem limitetur, temere et pertinaciter violare praeſumpſerit, eo ipſo, ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum in noſtra Cantuarienſi provincia obtinendum, per triennium extunc abſque ſpe veniae reddatur inhabilis, et omnino indignus; et nihilominus juxta ſingula ſua demerita et qualitatem exceſſus, ſecundum ſui ſuperioris diſcretionem canonice puniatur.

XIII. *Conſtitutio. De modo procedendi in caſibus praenotatis, et articulis memoratis* [b].

Adhaec, ne in modo procedendi circa praemiſſa vagari videatur ſub incerto, advertentes, quod, licet inter crimen haereſis et laeſae majeſtatis in legibus diverſis quaedam paritas reputetur, eſt tamen diſſimilis culpa, poenamque exigit graviorem, divinam quam humanam offendere majeſtatem. Cum ergo reum laeſae majeſtatis propter pericula, quae ex dilatione poterint imminere, ſufficiat convincere per judicia, procedique poterit contra eum ſummarie et de plano, ac citatione praemiſſa per nuncium, per literas, ſive per edictum, et lite non conteſtata, ad teſtium receptionem et diffinitivam ſententiam; volumus, ordinamus, et declaramus, ob faciliorem punitionem delinquentium in praemiſſis, et reformationem ſciſſurae eccleſiae ex hoc laeſae, quod diffamati, detecti, ſive denunciati, ſive vehementer ſuſpecti in aliquo caſuum praedictorum, ſive alio articulo quocunque in fide catholica aut bonis moribus male ſonante, auctoritate loci ordinarii, alteriuſve ſuperioris citentur perſonaliter, ſi apprehendi poterunt, per literas ſive per nuncium publicum juratum; ſin autem per edictum, ad locum habitationis ipſius delinquentis, ubi morari communiter conſuevit, et in eccleſia ſua parochiali, ſi certum habuerit domicilium, publice propoſitum; alioquin in eccleſia cathedrali loci originis ſuae, et in eccleſia parochiali ipſius loci, in quo ſic praedicavit, et docuit; ac recepto certificatorio legitimo de citatione hujuſmodi executa, contra ſic citatum etiam abſentem et comparere negligentem, in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi ſummarie et de plano, abſque ſtrepitu et figura judicii, ac lite non conteſtata, ad teſtium receptionem, et alias probationes canonicas procedatur; habita quoque informatione legitima, idem ordinarius, omni dilatione ſemota, ſententiet et declaret, puniatque ſecundum qualitatem delicti, modo et forma ſuperius expreſſatis, ulteriuſque faciat quod eſt juſtum, ipſius contumacis abſentia non obſtante. Datae Oxonii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 3.	THO. ARUNDEL 13.	1408.	HENRIC. IV. 10.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 288.

CERTIFICATORIUM archiepiſcopi domino regi directum (dat. 10. die Decemb. A. D. M.CCCC.VIII. et tranſlationis ſecundo) indicat, quod virtute brevis regii (dat. 8. die menſis Maii, anno regni IX.) convocationem celebrari juſſerit apud Ebor. die 28. menſis Junii, et conſtituerit commiſſarios nomine ſuo ſynodo praeſidendi: quod clerus illo tempore nullo modo flecti potuiſſet ad concedendum ipſi aliquod ſubſidium, cauſas excuſationis rationabiles, prout prima facie apparuit, allegantes. Quod idc rco commiſſarii ſynodum continuaverint uſque ad 10. diem menſis Decembris, cui archiepiſcopus ipſe interfuit, ac tandem multis rationibus clerum induxerit ad decimam domino regi concedendum, ſub conditionibus nonnullis.

Regiſtrum Tho. Langley, epiſcopi Dunelm. fol. 22. ſynodum apud Ebor. 20. die Auguſti coactam fuiſſe narrat ſuper ſchiſmate papali; confirmat hoc reg. decani et capit. Ebor. III. fol. 28. quod 4. die Maii, 28. die Junii, 30 Julii, et 20. Auguſti hujus anni clerum provinciae Ebor. convocatum fuiſſe refert fol. 26, 27, et 28. regiſtri.

[a] Tit. in MS. Lamb. ita: Poena violantium pertinaciter in aliquo hanc ultimam conſtitutionem, ſeu conſtitutiones praeſcriptas in aliqua ſui parte, praeter poenas in eiſdem poſitas.

[b] Tit. in MS. Lamb. ita: Ut contra infamatum ſuper crimin. haereſeos procedi poterit ſummarie et de plano, ipſo citato in forma ſubſcripta.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
GREGOR. XII. 3.	THO. ARUNDEL 13.	1409.	HENRIC. IV. 10.

Commiſſio epiſcopo London. ad publicandum conſtitutiones praedictas in concilio Londinenſi factas. Ex reg. Arundel II. fol. 12. b.

THOMAS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, T. A. primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum in noſtro provinciali concilio, nuper Oxonii celebrato, de conſilio et aſſenſu veſtris, et aliorum venerabilium confratrum et ſuffraganeorum noſtrorum, ad inſtantem petitionem totius cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae, certas conſtitutiones provinciales contra detractores evangelicos, conantes ſeminare zizania in agro dominico, ſacroſancta videlicet militante eccleſia, ediderimus, ipſaſque poſtmodum in ultima convocatione noſtra celebrata in eccleſia ſancti Pauli London. coram vobis ac praefatis venerabilibus confratribus noſtris et clero, repetita promulgatione recenſitas debite publicaverimus, ut vos latere non credimus: nos proinde attendentes quod fruſtra jura vel leges conduntur, niſi debitae executioni mandentur, conſtitutiones ipſas ſub ſigillo noſtro clauſas praeſentibus annexas, ne quiſquam ignorantiam praetendere poterit, vobis tranſmittimus publicandas; volentes, et fraternitati veſtrae firmiter injungendo mandantes, quatenus copias conſtitutionum ipſarum ſub ſigillo et literis veſtris, harum ſeriem continentibus, ſingulis venerabilibus confratribus et ſuffraganeis noſtris dictae noſtrae provinciae tranſmittentes, auctoritate noſtra injungatis eiſdem, quibus nos etiam tenore praeſentium injungimus; quod eorum ſinguli in ſingulis civitatibus et dioeceſibus eorundem, prout ad eorum unumquemque attinet, praefatas conſtitutiones in ſynodis eorum et capitulis, juxta canonicas et provinciales conſtitutiones, in ea parte editas, canonice publicent, ſeu ſic faciant debite publicari; voſque venerabilis frater noſter executionem praemiſſorum in veſtris civitat. et dioec. prout ad vos attinet, conſimiliter faciatis. De die vero receptionis praeſentium, modoque et forma executionis veſtrae, necnon et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Johannis Baptiſtae proximo futurum debite certificetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem; eiſdem venerabilibus fratribus noſtris, auctoritate noſtra firmiter injungentes, quod eorum ſinguli citra praefatum feſtum conſimiliter nos certificent debite et diſtincte. Dat. in caſtro noſtro de Quenburgh 13. die menſis Aprilis, anno Domini M.cccc.ix. et noſtrae tranſlationis anno tertiodecimo.

Mandatum epiſcopo London. pro levatione ſubſidii conceſſi ad concil. generale proficiſcentibus. Ibid.

THOMAS, etc. Venerabili fratri noſtro dom. Richardo, Dei gratia London epiſcopo, ſalutem, etc. De conceſſione ſubſidii in ultima convocatione noſtra, et forma ejuſdem, pro procuratoribus eccleſiae Anglicanae tranſeuntibus ad generale concilium, et de miſſione literarum noſtrarum vobis, et per vos, auctoritate noſtra, ſingulis ſuffraganeis noſtris, pro levatione ejuſdem ſubſidii vos novimus non latere. De negligentia vero ipſorum ſuffraganeorum noſtrorum et eorum deſidia circa collectionem ipſius ſubſidii, ipſamet veritas et factum in ſe abſque dubio conteſtantur; cum quaſi duo menſes jam fluxerunt, ex quo terminus plenae ſolutionis ejuſdem eſt tranſactus, et vix ſeptimus denarius eſt ſolutus; de quo non modicum eſt mirandum, ut vobis apparet, quod tam leviter ponderant cauſam Dei. Volentes idcirco ipſorum deſidiam excitare, veſtram fraternitatem hortamur in Domino, et firmiter injungendo mandamus, quatenus infra 10. dierum ſpatium, a tempore receptionis praeſentium, veſtras literas, harum ſeriem continentes, ſingulis ſuffraganeis noſtris dirigentes, auctoritate noſtra injungatis eiſdem, quatenus eorum negligentiam et deſidiam corripientes, ad cauſam Dei diligentius manus apponant, tales conſtituentes collectores ad dictum ſubſidium, unuſquiſque in ſua dioeceſi, qui de dicto ſubſidio, prout ad eorum unumquemque attinet, citra dominicam prox. poſt feſtum Aſcenſionis Domini prox. futurum dilectis in Chriſto filiis mag. Ric. Brynkley, eccleſiae B. Mariae de arcubus London. decano, et Joh. Perche, curiae noſtrae Cantuar. regiſtrario, conjunctim et diviſim receptoribus ejuſdem ſubſidii London. ſub poena inobedientiae et contemptus reſpondeant. Quibus collectoribus plenam coercionis poteſtatem committant, prout ex ſuperabundante eis plenam auctoritatem committimus, ad procedendum, auctoritate noſtra, per quamcunque viam juris legitimam, contra quoſcunque in hac parte contradictores et rebelles, exempti ſi fuerint vel non exempti, ac contra ipſos et eorum loca, prout neceſſitas vel negotii qualitas in ſe requirit, ſuſpenſionis, interdicti, et excommunicationis ſententias fulminand. et exequend. ſeu ipſos, ſi oportuerit, et eis magis videatur expediens, peremptorie citand. et citari faciend. quod compareant legitime coram nobis, ſeu noſtrae audientiae cauſarum et negotiorum auditore 15. die poſt, etc. ubicunque in noſtris civitat. etc. cauſas rebellionis et contradictionis eorum hujuſmodi in forma juris propoſituri.

Et

Et iidem collectores nos vel dictum auditorem noſtrum de eorum citatione hujuſmodi debite certificent et diſtincte. Voſque vener. frater noſter in civitate et dioeceſi veſtris, conſimiliter in omnibus, prout ad vos attinet, fieri faciatis. Mandantes auctoritate dictis ſuffraganeis noſtris, quod citra praefatam dominicam, etc. diſtincte et aperte nos certificare non differant, quid fecerint in praemiſſis; voſque conſimiliter, et de die receptionis praeſentium debite certificetis, literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Lamheth 20. die menſis Aprilis, A. D. M.CCCC.IX. et noſtrae tranſlat. anno XIII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 13.	1409.	HENRIC. IV. 11.

Breve regium et mandatum archiepiſcopi Cant. pro recognitione electionis Alexandri papae V. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 91.

EDMUNDUS, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis decano eccleſiae noſtrae cathedr. Exon. etc. Literas reverendi in Chriſto patris et domini Richardi, Dei gratia London. epiſcopi recepimus in haec verba. Reverendo in Chriſto patri et dom. dom. Edmundo, Dei gratia Exon. epiſcopo, Richardus, permiſſione divina London. epiſcopus, ſalutem, et ſincerae dilectionis continuum incrementum. Literas reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Thomae, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, breve regium in ſe continentes, 25. die menſis Octobris prox. praeterita reverenter recepimus in haec verba: Thomas permiſſione, etc. Venerabili fratri, etc. London. epiſcopo, ſalutem et fraternae dilectionis continuum incrementum. Illuſtriſſimus in Chriſto princeps et dominus noſter, dominus Henricus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae illuſtris, decretum ſacroſanctae et univerſalis ſynodi factum in eccleſia Piſana ſuper extirpatione deteſtandi ſchiſmatis diu regnantis in eccleſia Dei, ac unione et redintegratione gregis dominici, necnon electionem noſtri veri et indubitati ſummi pontificis, velut chriſtianiſſimus Chriſti miles, gaudenter acceptans, volens iſtam et ſuam voluntatem exhortatoriam in ea parte ad exultationem et jocunditatem chriſticolarum regni ſui ipſorum univerſorum auribus inculcari, breve ſuum ſuper hoc nobis direxit, eo, qui ſequitur, ſub tenore verborum: Henricus, Dei gratia rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae, venerabili in Chriſto patri Thomae, eadem gratia archiepiſcopo Cant. totius Angliae primati, ſalutem. Cum pro deteſtandi et inveterati ſchiſmatis extirpatione vigentis in eccleſia ſancta Dei, et unione ac redintegratione ejuſdem, ſancta et univerſalis ſynodus univerſalem eccleſiam repraeſentans, Sancti Spiritus gratia, in majori eccleſia Piſana canonice congregata, Petrum de Luna, Benedictum xiii. et Angelum Corario, Gregorium xii. alias appellatos, de papatu temere contendentes, et eorum utrumque fuiſſe et eſſe notorios ſchiſmaticos, et antiquati ſchiſmatis nutritores, defenſores, fautores, approbatores, et manutentores pertinaces, ac notorios haereticos, et a fide devios, notoriis criminibus, enormibus perjurii ac violatione voti irretitos, jam dictam univerſalem eccleſiam notorie ſcandalizantes, cum incorrigibilitate et contumacia evidenter manifeſtis, ac ex hiis et aliis ſe reddidiſſe omni honore et dignitate etiam papali indignos, ipſoſque utrumque ipſorum propter praemiſſa iniquitatis crimina et exceſſus, ne regnent, aut imperent, ſive praeſint, a Deo et ſacris canonibus ipſo facto fore prorſus abjectos etiam et privatos, et ab eccleſia memorata praeſciſſos, eccleſiamque vacare Romanam, quae mater eſt omnium eccleſiarum, per diffinitivam ſententiam pronunciaverit et declaraverit, juſtitia ſuadente. Ac tandem reverendiſſimus in Chriſto pater dominus Petrus de Candia, tunc Baſilicae xii. apoſtolorum preſbyter cardinalis, in ſacra theologia doctor egregius, propter virtutum ſuarum merita, ac vitae ſuae ſanctitatem, quibus ipſum altiſſimus inſignivit, inſpirante Spiritus Sancti gratia, de concordi et unanimi conſenſu reverendorum in Chriſto patrum dominorum ſanctae Romanae eccleſiae cardinalium, fuerit ad apicem ſummi apoſtolatus electus, etiam de conſenſu ſacri generalis concilii, quod pro majori firmitate conſenſus hujuſmodi ſuper hoc auctoritatem ſuam in electores contulit et tranſfudit, prout per ambaſſiatorum noſtrorum ad dictam ſynodum deſtinatorum epiſtolas, et alia legitima documenta ſuperinde nobis exhibita, ſumus plenius informati. Nos in illo plene confiſi, qui pacis eſt auctor, quod per electionem hujuſmodi dicta Romana, quinimo univerſalis eccleſia, tranquillae pacis dulcedine perfruetur, inpoſterum zizaniae ſeminatoris invidia, Domino concedente, nullatenus adimenda, praefatum electum Alexandrum quintum nuncupatum, in papam noſtrum, ac in terris Jeſu Chriſti vicarium, quatenus ad nos attinet, admiſimus congaudenter; vobis mandamus, quod per provinciam veſtram in locis, ubi vobis magis expedire videbitur, omnia et ſingula praemiſſa coram clero et populo faciatis publicari, exhortantes eoſdem clerum et populum, ut pro tam ſalutaris ac tam optatae redintegrationis munere miſericordi et miſeratori noſtro Deo gratiarum actiones exſolvant, ipſumque Alexandrum in Romanum pontificem, ac Jeſu Chriſti vicarium hic in terris acceptent reverenter, et teneant, atque ſtatum ejuſdem devotis eorum orationibus abſque intermiſſione ſuſcipiant ſpecialiſſime recommiſſum. T. meipſo apud Weſtmon. 17. die Octobris, anno regni noſtri undecimo. Quocirca veſtrae fraternitati firmiter injungimus et mandamus, et per vos ſingulis coepiſcopis et ſuffraganeis noſtrae Cantuar. provinciae, et abſentium epiſcoporum hujuſmodi, ſi qui fuerint, vicariis in ſpiritualibus generalibus,

generalibus, ſic auctoritate noſtra injungi volumus et mandamus, quatenus vos in majori eccleſia veſtra ac aliis eccleſiis et locis inſignibus, clerique convocationibus, praedicationibus, ſynodis, ac capitulis, inquiſitionibus generalibus, et aliis cleri ſeu populi congregationibus, ubique in civitate et dioec. noſtris per inferiores ordinarios et miniſtros veſtros, et ipſi coepiſcopi et ſuffraganei, ac vicarii in ſpiritualibus conſimiliter in eccleſiis eorum majoribus, ac civitatibus et dioec. eorundem omnia et ſingula praemiſſa in dicto brevi contenta, una cum exhortationibus expreſſis in eodem, juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem publicetis et publicent, et ſic faciatis et faciant debite publicari. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Lamhith 24. die menſis Octobris M. cccc. ix. et noſtrae tranſlationis anno quintodecimo *.

Quarum auctoritate literarum vobis reverendo patri cum ea, qua decet, reverentia tenore praeſentium firmiter injungimus et mandamus, quatenus vos in majori eccleſia veſtra, ac aliis eccleſiis et locis inſignibus clerique convocationibus, praedicationibus, ſynodis ac capitulis, inquiſitionibus generalibus, et aliis cleri ſeu populi congregationibus, ubique in civitate et dioec. veſtris per inferiores ordinarios et miniſtros veſtros omnia et ſingula praemiſſa in dicto brevi contenta, una cum exhortationibus expreſſis in eodem, juxta ipſarum literarum et brevis praedicti omnem vim, formam, et effectum publicetis, et ſic faciatis debite publicari. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Hadham 28. die menſis Octobris, A. D. ſupradicto, et noſtrae tranſlat. anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
Alexand. V. i.	Tho. Arundel 13.	1409.	Henric. IV. ii.

Mandatum archiepiſcopi Cant. contra tenentes concluſiones damnatas per xii. *perſonas.* Ex reg. Arund. II. in ann.

Thomas, etc. Dilectis in Chriſto filiis, cancellario ejuſve commiſſario, vel locumtenenti, procuratoribus ac regentibus univerſitatis Oxon. necnon caeteris clericis, et literatis quibuſcunque per dioeceſin Lincoln. ubilibet conſtitutis, ſalutem, etc. Meminimus nos nuper in ultima convocatione noſtra celebrata London. de conſilio ſuffraganeorum noſtrorum inibi exiſtentium, ſtatuiſſe xii. perſonas induſtrias, per dictam univerſitatem veſtram eligendos fore, quae libros quondam Johannis Wycliff diligenter rimarent, et ſi quas concluſiones in eiſdem ſapientes errores vel haereſes invenirent, ipſas dicti auctoritate concilii cum coercione contradicentium et rebellium canonice condemnarent. Audivimus inſuper jam pridem, non ſine gravi cordis noſtri aculeo, quod nonnullis concluſionibus in praefatis libris repertis, quae errores et haereſes ſapientes, noſtrae fidei firmitatem et determinationem S. matris eccleſiae diſſolvere ſatagebant, per praefatas xii. perſonas ſic electas, ſeu majorem partem earundem, praefati auctoritate concilii, legitime condemnatis, certae perſonae dictae univerſitatis, quibus digna non eſſet cathedra, attamen graduatae, quae et puerilia rudimenta non tranſcendunt, vix adhuc ab adoleſcentiae cunabulis exeuntes, quarum una, ut aſſeritur, eſt Richardus, cognomento Flemmyng, quae etiam velut elingues pueri, quorum nondum barbas caeſaries decoravit, prius legentes quam ſyllabicent, ponentes os in caelum, tanta ambitione tumeſcunt, quod certas dictarum concluſionum damnatarum publice aſſerere, et velut concluſionabiliter in ſcholis tenere et defendere damnabiliter non verentur; immo et dum ſuper hiis ad judicium fuerant evocatae, fugerunt correctionis lumina ad appellationis frivolae tenebras hiis, ad quos in hac parte appellari non poterat, cum non niſi ad committentem appellatio fieret, confugerunt, ut lucem fugerent, et ut ſic eorum errores et haereſes ſuae juventutis temeritas, apta adhuc ferulae, tueretur liberius et foveret. Nos igitur volentes noſtram provinciam, et praeſertim dictam univerſitatem, ut tenemur, purgare malis hominibus, et ſcintillam iſtam diſſenſionis extinguere, antequam accendatur in flammam; vos hortamur in Domino ac exhortantes firmiter injungendo mandamus, ſub poena inobedientiae et contemptus, quatenus praefato Richardo, et caeteris perſonis ſupradictis, et eis adhaerentibus, noſtra et dicti auctoritate concilii intimetis, quod non intendimus ponere Jeruſalem in pomorum cuſtodiam, nec nos invenient arundinem flammis agitatam, quin ſi exurgat adverſum nos praelium, in ea parte ſperabimus in hoc ipſum; immo et ſi accedat ad cor altum, adhuc exaltabitur Deus, etiamſi cervices indomitas contra Deum et ſuam eccleſiam erexerint; pertinaciter inſolentes dicuntur, qui prius volare moliuntur, quam humo curſitent: ſi taliter noſtrum officium exaſperare nitantur, ſciant eorum pertinaciam, annuente altiſſimo, per nos in virga et ferula caſtigandam. Inhibeatis inſuper eiſdem, ac hiis nobis, et dicto concilio inferioribus, ad quos appellarunt vel appellant aliquis eorundem, omnibuſque aliis et ſingulis, quibus de jure inhibere videritis, quibus nos etiam noſtra et dicti concilii auctoritate, tenore praeſentium expreſſe inhibemus, ne quicquam in ipſa cauſa Dei, ſeu eam aliquo modo concernentibus occaſione hujuſmodi frivolae appellationis interpoſitae vel interponendae, in noſtri, quin potius Dei ſeu dicti concilii praejudicium, vel contemptum attemptent, ſeu faciant quomodolibet attemptari. Quodque eaedem perſonae concluſiones praefatas de caetero non teneant, praedicent, vel defendant, ſub poena juris; correctionem pro hiis, quae fecerunt, tanta humilitate ſubituri, quae ipſorum pertinaciae et inobedientiae maculam condigne poterit expiare. Quodſi infra decem dies poſt legitimam monitionem,

* Rectius "decimo tertio."

tionem, noſtra et dicti concilii auctoritate eis factam, tanquam incorrigibiles ſe canonice non correxerint, ipſos ac eis adhaerentes et faventes quoſcunque, et praeſertim praefatum Richardum, ſi ſic incorrigibilis permanſerit, citetis ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareant coram nobis prox. die juridico poſt feſtum S. Hilarii prox. futuro, ubicunque, etc. de et ſuper praemiſſis et ea concernentibus, ac ſuper contemptu et inobedientia de juſtitia perſonaliter reſponſur. Et quid, etc. Dat. apud Forde menſe Decemb. A.D. M.CCCC.IX. et tranſlat. noſtrae anno ſupradicto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 13.	1409.	HENRIC. IV. 11.

Monitio generalis ut obſerventur conſtitutiones domini archiep. Ex. reg. Arundel II. in ann.

THOMAS, etc. Dilectis in Chriſto filiis, cancellario univerſitatis Oxon. ejuſve commiſſario vel locumtenenti, ac xii. perſonis, noſtra et noſtrae provinciae concilii auctoritate ad diſcuſſionem et damnationem errorum et haereſium in dicta univerſitate electis, ſeu ſaltem majori et ſaniori parti earundem, ſalutem, etc. Licet in noſtris conſtitutionibus provincialibus, noſtra et noſtri concilii provinciae auctoritate, contra errores et haereſes, ac tentores et defenſores earundem canonice editis, et per dictam univerſitatem, necnon et per provinciam noſtram Cantuar. debite publicatis, inter caetera contineatur expreſſe; "quod magiſtri," etc. "quodque" etc. prout in quinta et ſexta diviſione illarum conſtitutionum plenius continetur; nonnulli tamen dictae univerſitatis, quos notorie hortari noſcuntur conſtitutiones praefatae, qui tanquam generatio prava et exaſperans, gaudent ſuper iniquitate et contradictione in civitate; praefatis conſtitutionibus, ſaltem in praemiſſis, contravenire praeſumunt, et velut infideles filii merito irritandi in gente ſtulta, ad non modicam contradictionem et ſcandalum in univerſitate praedicta ipſas conſtitutiones obſervare negligunt et contemnunt. Volentes igitur dictas noſtras conſtitutiones, ac ſingula contenta in eiſdem, exequi, ut tenemur, vobis committimus et mandamus firmiter, etc. quatenus moneatis, etc. publice et in genere praefatos degeneres et ingratos filios, omnes et ſingulos, ac eis cohaerentes et faventes, quos nos etiam tenore, etc. quod praefatas conſtitutiones noſtras et ſingula contenta in eiſdem, ſub poena excommunicationis majoris obſervent, et ſic in omnibus obſervare ſtudeant, ut deberent. Et ſi quos tanta agitaverit cervicoſa praeſumptio, quod hujuſmodi veſtris, quin verius noſtris, monitionibus parere contempſerint, ipſos citetis ſeu, etc. quod compareant, etc. ubicunque, cauſas rationabiles, ſi quas pro ſe habeant, quare nominatim et in ſpecie excommunicari, et nihilominus juxta formam ipſarum conſtitutionum puniri non debeant in forma juris propoſituri, ulteriuſque facturi, recepturi et ſubituri, quod in hac parte, etc. Dat. apud Forde menſe Decemb. Domini, et tranſlat. noſtrae annis ſupradictis.

Pro executione novellarum conſtitutionum citatio. Ibidem.

THOMAS, etc. Dilectis in Chriſto filiis, cancellario univerſitatis Exon. ejuſve locumtenenti, ſive commiſſario; necnon magiſtris Richardo Courtenay, et Richardo Talbot, aliiſque univerſis et ſingulis zelatoribus fidei Chrſtianae per univerſitatem Oxon. ac noſtram provinciam Cantuar. ubilibet conſtitutis, ſalutem, etc. Fide digna relatione, ſed non ſine gravi admiratione et diſplicentia pridem audivimus, quod quidam Johannes Keyby, Johannes Luk, Rowlandus Bwys, et Robertus Burton, magiſtri artium, quin potius errorum diſcipuli, quodammodo converſi in arcum pravum, intenderunt rem amaram contra noſtras provinciales conſtitutiones ad deteſtationem errorum et haereſium, et pro firmitate S. matris eccleſiae et determinatione ejuſdem nuper editas, exacuentes ut gladium linguas ſuas, ipſis conſtitutionibus noſtris provincialibus, immo et in pluribus determinationi S. matris eccleſiae, tam publice quam occulte contraveniunt, et velut de conventu malignantium exeuntes alios ad conſimile praecipitium ſecum trahunt, ac eis contra conſtitutiones praefatas agentibus, favent publice et adhaerent. Volentes idcirco dictas noſtras conſtitutiones exequi, ut tenemur, et ipſorum delinquentium temeritatem debita coercione punire, vobis communiter et diviſim committimus, etc. quatenus citetis ſeu, etc. praefatos, etc. quod compareant, etc. 15. die, etc. ubicunque de et ſuper praemiſſis et ea concernentibus contra fidem noſtram catholicam, et noſtras conſtitutiones praefatas per eoſdem attemtatis, et contra eoſdem objiciend. et probandis de juſtitia perſonaliter reſponſuri, facturique ulterius, etc. quod juſtitia ſuadebit. Et quid feceritis in praemiſſis, etc. Dat. ut ſupra.

Archiepiſcopi Cantuar. declaratio provincialis conſtitutionis editae. Ex reg. Arundel II. fol. 119. a.

THOMAS, permiſſione divina, etc. Univerſis et ſingulis venerabilibus fratribus noſtris provinciae Cantuarienſis ſuffraganeis, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem, ac omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, et aliis, quorum intereſt, quibuſcunque, per noſtram Cantuarienſem provinciam ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ex fideli relatione in praeſenti praelatorum et cleri convocatione nobis facta concepimus, quod ſunt nonnulli noſtrae Cantuarienſis provinciae ſubditi et ſubjecti, qui conſtitutionem noſtram provincialem, juris communis executivam, contra officium praedicandi temere uſurpantes nuper editam, ſiniſtre interpretari nituntur, ac ipſius praetextu fratres quatuor ordinum mendicantium; niſi quatenus literas ordinariorum ſecum deferant, ab eodem praedicandi officio omnino excludere praetendunt, et contra mentem ipſius ſtatuti manifeſtam. Nos igitur ipſis excluſionibus via juris et juſtitiae obviare volentes, vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, quatenus univerſos et ſingulos fratres dictorum quatuor ordinum, videlicet, Praedicatorum, Minorum, Carmelitarum, et Auguſtinenſium, cum ad loca veſtra venerint, verbum Dei praedicaturi, more ſolito et antiquo admittatis, dicta conſtitutione noſtra, cum eos non prohibeat, prout nec debuit, in aliquo non obſtante. Dat. Londonii decimo die menſis Martii, annis ſupradictis.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 17. *die Februarii in eccl. S. P. London.* Ex reg. Arundel I. fol. 15. ſeq.

LECTIS brevi regio, mandato archiepiſcopi, et certificatorio epiſcopi London. exhibitiſque procuratoriis, coram reverendiſſimo patre et ſuffraganeis ejus, una cum Henr. Ebor. archiepiſcopo et Thoma Dunelm. epiſcopo, etc. in domo capitulari conſidentibus, comparuerunt legati domini regis ſubſidium a clero petentes. His abeuntibus, fratres ordinis praedicatorum dictis domino archiepiſcopo et praelatis ſe praeſentabant, exhibentes "Billam accuſatoriam contra quendam mag. Joh. Whitheyd, ſacrae paginae profeſſorem", ſuper quibuſdam articulis erroneis in dicta billa contentis, et per ipſum mag. Johannem, ut dicebatur, publice doctis; quibus articulis idem mag. Johannes, die Lunae extunc prox. ſequenti, viz. 24. die menſis Februarii ſupradicti, eidem ad hoc aſſignato (ad quem diem idem RRmus pater convocationem praedictam continuavit) reſpondebat; quorum articulorum et reſponſionum copiae ſequuntur ſub hac forma.

Qui dicitur eſſe damnatus in reſcripto apoſtolico per falſas ſuggeſtiones quorundam noviter impetrato, dicitur eſſe talis. Confeſſus fratri admiſſo in forma capituli dudum tenetur eadem peccata numero iterum curato confiteri. In cujus articuli memoria innitendo ſemper, ut alias proteſtationi, quae in ſcholis theologiae fieri ſolet communiter, dixi, quod ille articulus fuit damnatus de facto a domino Johanne papa xxii; et ideo ob reverentiam ſedis apoſtolicae, non debet ille articulus ad ſenſum, quo juſte fuit damnatus de facto, ab aliquo catholico ſuſtineri, aut pertinaciter defenſari; et qui vel quales fuerint tales ſenſus, latius declaravi, prout plenius continetur in mea ſcriptura, quam tradidi in manus domini officialis curiae de arcubus, de mandato RRmi patris et domini mei, dom. Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati. In qua ſcriptura inſuper declaravi, per varias rationes mihi tunc et modo inſolubiliter concludentes, ut ille ſenſus, ad quem articulus juſte damnatur, non eſt ſenſus quem verba articuli communiter de vi vocis praetendunt; quia ille ſenſus, ut ibi ſuaſi, eſt multis caſibus ſatis verus; et ideo a nullo rationabiliter eſt damnandus; et ſi aliquis fratrum ſciverit et voluerit per ſcripturam ſacram, aut ſacros canones, aut per rationem inſolubiliter concludentem, oſtendere mihi contrarium; proteſtor me velle poſtea in hoc articulo perpetuum tenere ſilentium. Concluſiones Johannis de Politico damnatae per Johannem XXII. ſunt ſatis verae, et a quocunque ſufficienter literato poſſunt teneri. Hic reſpondeo, quod nunquam fuit, nec eſt intentionis meae illum articulum ponere aut tenere, quia hujuſmodi concluſiones tres fuerunt in numero, quarum duae poſteriores ſunt expreſſe erroneae in ſententia, et in verbis, et prima, ut praemittitur, erronea eſt ad ſenſum, quo damnatur; et ad ſenſum, quem praefatus magiſter veriſimiliter habuit in eodem; qui quidem ſenſus probabiliter poterit colligi ex duabus concluſionibus poſterioribus poſitis ab eodem.

Statutum Johannis XXII. editum "Vas electionis," eſt irritum et inane, quia cum illud fecit, haereticus erat, et per conſequens quicquid praedictus Johannes fecit ſive mendicantibus ſive aliis, ante revocationem, inane fuit. — Reſpondeo plane; quod illum articulum nunquam poſui, aut tenui; quia ſi illum poſuiſſem, fuiſſem a parte contrarius mihi ipſi, eo quod poſui duas poſteriores concluſiones praefati capituli eſſe erroneas manifeſte, et per conſequens merito fuiſſe damnatas. — Stante ſtatuto "Omnis utriuſque ſexus" nec Deus, nec papa de poteſtate

poteſtate ſua, quin confeſſus fratri mendicanti admiſſo, iterum teneatur confiteri peccata ſua ſuo proprio curato; plane reſpondeo, quod illum nunquam poſui, aut tenui; immo dico, quod continet expreſſum errorem. Confeſſio facta fratribus admiſſis eſt dubitabilis et incerta; quapropter omnes tenentur dimittere incertum, et ſic ſolum confiteri ſuis ſacerdotibus, curam animarum habentibus, ſub poena peccati mortalis. Ad quem plane reſpondeo, quod nunquam illum poſui ſive aſſerui; ſed contrarium illius ſpecialiter, quoad ultimam ejus partem, ſic poteſt colligi ſatis expreſſe ex mea ſcriptura praedicta, in qua aſſerui, quod utile et meritorium eſt virtuoſis et diſcretis fratribus confiteri, ſic quod cum hoc praeceptum eccleſiae impleatur.

Quamvis fratres admiſſi habeant auctoritatem audiendi confeſſiones, tamen populus ſubjectus non habent poteſtatem accedendi ad fratres admiſſos, ſine licentia proprii ſacerdotis. Plane reſpondeo, quod non ſic dixi; ſed dixi, quod licet fratres habeant licentiam audiendi confeſſiones quorumlibet volentium confiteri eiſdem; non tamen ſequitur, quod ſinguli volentes eis confiteri habent licentiam accedendi ad eos; ſed patet de fratribus praedicatoribus, qui non habent talem licentiam confitendi minoribus, nec e contra; et ſic de monialibus et aliis religioſis diverſis; et contra dixi, quod non magis concludit argumentum de forma in aliis chriſtianis, quam in religioſis privatis. Et ſi quis fratrum ſciverit probare contrarium, ero paratus acquieſcere rationi. Fratres petentes privilegia pro confeſſionibus audiendis, et ſepulturis habendis, ſunt in mortali peccato; et Romani pontifices talia privilegia concedentes mendicantibus, aut eadem confirmantes, ſunt in mortali peccato, et excommunicati. Hic plane reſpondeo, quod nunquam praedicavi aut poſui hunc articulum; et ſi quis velit contrarium probare canonice quoad ea, quae concernunt perſonas ſummorum pontificum, offero me gratis ad carceres, vel ad quamcunque poenam mihi a quocunque competente judice infligendam. —— Fratres non ſunt aut fuerunt paſtores, ſed fures, lupi, et latrones. Ad quem plane reſpondeo, quod nunquam illum ſub praedicta verborum ſerie poſui; ſed in quodam ſermone, quem praedicavi Dubliniae, dominica, qua legitur illud evangelium Joh. x. "Ego ſum paſtor bonus," etc. dixi, quatenus occurrit, quod multi ſunt, qui hiis diebus conantur ſubtrahere oves Chriſti ab obedientia, et ſequela paſtorum ſuorum; quales, ut tunc dixi, mihi videntur illi, qui dicunt ſubditos non teneri confiteri eorum curatis; cujus oppoſitum mihi videtur ſatis fundari in evangelio ſupradicto, cum dicitur, quod "Paſtor proprias oves vocat nominatim," etc. eorum ſcilicet confeſſiones audiendo ſecundum expoſitionem Lincoln. et hoc ſecundum eundem doctorem pertinet ad officium curati. Unde dixi, quod ſi vocarem tales, qui ſubtrahunt ſubditos ab obedientia curatorum, mercenarios, aeſtimavi, quod illo nomine non forent contenti. Cum ergo tales non ſunt paſtores, non vidi, quid reſtabat aliud nomen in illo evangelio expreſſatum, talibus congrue imponendum, quatenus mihi adtunc occurrit, ut dixi, niſi eſſent lupi, aut fures, et latrones; proteſtando tamen, quod non intendo pertinaciter aut praeſumptuoſe impingere in factum domini noſtri papae, vellem hic libenter addiſcere ab hiis, qui iſtud novum reſcriptum impetraſſe dicuntur, quomodo ſeu quare praefatus VIII. articulus de virtute ſermonis poſſit dici erroneus, cum ſecundum doctrinam Chriſti ibidem non ſit erroneum; ſed verum ſic particulariter dicere de curatis.

Sacerdos curatus dans licentiam mendicantibus audiendi confeſſiones, magis diſpenſat cum ſtatuto "Omnis utriuſque ſexus," quam papa, dans licentiam, juxta formam decretalium "Dudum." Ad quem reſpondeo, quod patet expreſſe ex ſcriptura mea praefata, quod illum non poſui tunc in ſcholis, nec in ſententia, nec in verbis; quare plane nego me illum unquam alicubi poſuiſſe. —— Cum igitur, patres et domini reverendi, occaſione praedictorum articulorum in eccleſia Dei ſcandalum grave ſit ortum, ſi poſſit probari canonice, quod per me ſcandalum illud venit; ecce ante tribunal paratus aſſiſto, juxta veſtrum arbitrium puniendus; ſin autem luce clarius videre poteſtis, quod nedum in deſtructionem meae perſonae, ſed quod incorporabiliter intolerabilius eſt, in ſubverſionem ordinis eccleſiaſtici, et juſtitiae curatorum, malitioſe et ſubdole citatus fui; contra quod malum, ut providere poſſitis, opportunum remedium inſpiret altiſſimus corda veſtra.

Et fuit dicta convocatio continuata per dictum rever. patrem archiepiſcopum uſque in craſtinum, viz. diem Martis; et ab illo craſtino uſque in diem Mercurii. In quo die poſt prandium ejuſdem fuit eccleſia S. Pauli ſanguinis effuſione polluta. Et fuit dicta convocatio continuata de die in diem uſque ad diem Sabbati, viz. primum diem menſis Martii. Et poſt prandium ejuſdem diei, in quadam domo ſive aula infra manſionem fratrum praedicatorum London. in clauſtro exteriori, facta fuit ſequens examinatio cujuſdam Johannis Badby, ſciſſoris, laici, ſuper crimine haereticae pravitatis, et articulis determinationi S. matris eccleſiae repugnantibus irretiti, coram rever. in Chriſto patre et domino, domino Thoma, perm. div. Cantuar. archiepiſcopo ſupradicto, praeſentibus tunc ibidem venerabilibus patribus archiepiſcopo Ebor. London. Winton. Exon. Sarum. Norwicen. Bathon. Bangor. et Meneven. epiſcopis; necnon Edmundo, duce Ebor. Thoma Beauford, Angliae cancellario; domino de Roos, clerico rotulorum, et aliis dominis ſpiritualibus et temporalibus in multitudine copioſa; lectiſque articulis haereſin ſapientibus per mag. Phil. Morgan, prout continetur in inſtrumento per ipſum lecto. Cujus quidem inſtrumenti tenor ſequitur, et eſt talis:

In Dei nomine Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, quod anno ab incarnatione Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. CCCC. VIII. indict. II. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Gregorii, divina providentia papae XII. anno III. menſis Januar. die 2. in capella carnariae S. Thomae martyris,

juxta eccleſiam Wigorn. Wigorn. dioeceſ. ſituata, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum praeſentia, perſonaliter conſtitutus Joh. Badby, laicus, dictae Wigorn. dioeceſ. coram reverendo in Chriſto patre ac domino, dom. Thoma, Dei gra. Wigorn. epiſcopo, in dicta capella pro tribunali ſedente, a diverſis Chriſti fidelibus impetitus pariter et detectus de et ſuper crimine haereſis per ipſum habito, docto, et publice manutento; viz. "quod ſacramentum corporis Chriſti in altari per preſbyterum conſecratum, non eſt verum corpus Chriſti, virtute verborum ſacramentalium; ſed quod poſt verba ſacramentalia ad conficiendum hujuſmodi corpus Chriſti per eum prolata, remanet panis materialis in altari, ut prius, nec tranſubſtantiatur in verum corpus Chriſti, virtute verborum ſacramentalium prolatorum". Qui quidem Johannes Badby, tunc ibidem a dicto reverendo patre ſuper praemiſſis examinatus, diligentiuſque interrogatus, concluſionaliter reſpondebat, quod impoſſibile eſſet aliquem preſbyterum corpus Chriſti quoviſmodo conficere; et quod credidit firmiter, nullum preſbyterum conficere poſſe corpus Chriſti verbis ſacramentalibus in facto hujuſmodi ad conficiendum corpus Chriſti prolatis. Et dixit expreſſe, quod nunquam crederet in vita ſua, aliquem preſbyterum corpus Chriſti conficere poſſe ſacramentaliter, niſi primitus occulta fide hujuſmodi corpus Chriſti in manibus ſacerdotis in altari tractari viſibiliter in forma corporali videret; ulteriuſque dixit, quod Johannes Rakyer de Briſtol habet tantam poteſtatem, et tantam auctoritatem hujuſmodi corpus Chriſti conficere, ſicut preſbyter qualiſcunque. Dixit etiam, quod cum Chriſtus cum diſcipulis ſuis ſederet in coena, in vanum eſſet ſibi corpus ſuum ibidem eiſdem diſcipulis ſuis diſtribuere; et dixit expreſſe, quod hoc non fecit; ac alia quamplurima verba, dictam haereſim tangentia et fortificantia, gravia et enormia, ac auribus audientium horribilia, contra fidem catholicam ſonantia, protulit tunc ibidem. Unde idem rever. pater dictum Joh. Badby ſaepius charitative, inſtanter, et inſtantius monuit et requiſivit, quatenus vellet hujuſmodi crimen haereſis ac opinionis contra ſacramentum hujuſmodi per ipſum tentae, doctae, et ſuſtentatae dimittere, et eis renunciare, ac eaſdem penitus abjurare, et alia credere, quae S. mater eccleſia credit, ac ipſum Johannem in hac parte benigniter atque laudabiliter etiam informavit. Idem tamen Joh. Badby per dictum rev. patrem ſic monitus, et requiſitus, licet ſaepius et inſtanter, dixit et reſpondebat expreſſe, ſe nolle aliter credere, quam ſuperius dixit, ſentiit, et reſpondebat. Unde praefatus rev. pater epiſcopus Wigorn. videns, intelligens, et percipiens ipſum Johannem ad manutenend. et fortificand. dictam haereſin obſtinatum, et in obſtinacia ſua hujuſmodi incorrigibiliter perſeverantem; eundem Johannem de hujuſmodi haereſi legitime convictum haereticum fuiſſe et eſſe pronunciavit, et declaravit ſententialiter in haec verba: In Dei nomine Amen. Nos Thomas, Wigorn. epiſcopus, te, Johannem Badby, noſtrae dioeceſ. laicum, de et ſuper crimine haereticae pravitatis, coram nobis, pro tribunali ſedente, ſaepius confeſſatum et legitime convictum, de eo et ſuper eo, quod docuiſti et publice aſſeruiſti, prout adhuc continue doces, et pertinaciter aſſeris et defendis, "quod ſacramentum corporis Chriſti in altari per preſbyterum conſecratum, non eſt verum corpus Chriſti, virtute verborum ſacramentalium; ſed quod poſt verba ſacramentalia ad conficiendum hujuſmodi corpus Chriſti per eum prolata, remanet panis materialis in altari, ut prius, nec tranſubſtantiatur in verum corpus Chriſti, virtute verborum ſacramentalium prolatorum;" in crimen haereſis incidiſſe, teque haereticum fuiſſe et eſſe pronunciamus, et declaramus definitive ac ſententialiter in hiis ſcriptis. Acta ſunt haec, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco ſupradictis; praeſentibus tunc ibidem vener. et diſcretis viris Johanne Malverne, priore eccleſiae cathedr. Wigorn. magiſtris Joh. Dudeley, monacho et ſubpriore ejuſdem eccleſiae, Joh. Hawley, Tho. Pentyngs de ordine Carmelitarum; Tho. Fekenham de ordine praedicatorum, Will. Pomfret de ordine minorum, in S. theologia profeſſoribus; magiſtris Will. Hayles, Waltero London, Joh. Swyppeden, notariis publicis; ac nobilibus viris dominis Will. Beauchamp, et Tho. Gerbryg, militibus; mag. Ric. Wyche de Tredyngton, Tho. Wybbe de Hembury, Joh. Weſton de Yweley, eccleſiarum rectoribus; ac Tho. Baldyng, praeceptore S. Wolſtani Wigorn. necnon Henr. Haggeley, Joh. Peverell, Tho. Throgmorton, ac Will. Waſſeborne, armigeris, Wigorn. et Norwicen. dioeceſium; et aliis quampluribus vener. et honeſtis viris in multitudine copioſa teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes Chew, clericus Bathon. et Wellen. dioeceſ. publicus auctoritate apoſtolica notarius, dicti reverendi patris examinationi, interrogationi, monitioni, ac ipſius Joh. Badby reſponſioni et obſtinaciae hujuſmodi, ſententiae prolationi contra eundem, caeteriſque omnibus et ſingulis praemiſſis, quae ſic, ut praemittitur, per eundem rev. patrem et coram eo agebantur, et fiebant, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, una cum praenominatis teſtibus perſonaliter interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi; ac aliis negotiis occupatus per alium ſcribi feci, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, manu propria me ſubſcribendo, et ſignum meum conſuetum hic apponendo, in fidem et teſtimonium praemiſſorum. Conſtat mihi notario ſubſcripto de iſtis dictionibus examinatis, atque inter ſeptimam et octavam lineas a capite praeſentis inſtrumenti computando interlineatis, quas approbo ego notarius antedictus.

Et ego Walterus London, clericus Wigorn. dioec. ac publicus auctoritate apoſtolica notarius, ſupradictis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut per ſupraſcriptum notarium recitatur, ſub anno, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, agerentur et fierent, una cum ſupranominatis teſtibus, praeſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi; ac praeſens inſtrumentum ſigno et nomine meis conſuetis

conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium praemiſſorum——Ipſiſque articulis in ſupradicto inſtrumento contentis per dictum RRm. in Chriſto patrem archiepiſcopum Cant. in vulgari publice expoſitis, quos quidem articulos ſeriatim perlectos, et in lingua materna per dominum Cantuar. ſupradictum expoſitos, publice fatebatur, et aſſeruit ſe dixiſſe et aſſeruiſſe eoſdem. Ac idem RRmus in Chriſto pater ad ipſius Joh. Badby malitiam convincendam, dictos articulos legi fecerat iterato, ipſum frequentius dogmatizando, verbis et exemplis informando, et exhortando, ut citius ad orthodoxum fidei chriſtianae [a] aptius revocaret. Et ultra haec idem RRmus in Chriſto pater eidem Johanni aſſeruit, et dixit publice tunc ibidem, quod ſi ſecundum doctrinam Chriſti vivere voluerit, animam ſuam in die extremi judicii ponere voluit pro eodem. Et deinceps eoſdem articulos in dicto inſtrumento expreſſatos, legi fecit per mag. Phil. Morgan ſupradictum. Et ipſemet RRmus pater eoſdem in Anglicis expoſuit, ſicut prius.

Et quantum ad primum articulum concernentem corpus Chriſti, dicit expreſſe, quod poſt conſecrationem in altari remanet panis materialis; et ille panis, qui ante fuit, ſignum tamen eſt Dei vivi. Item expoſito ſibi ſecundo articulo, quod impoſſibile eſt, aliquem ſacerdotem, etc. Ad illum articulum reſpondet et dicit, quod non poteſt invenire in mente ſua ſecundum quod articulatur, niſi quod crederet incarnationem eſſe falſam. Examinatus ſuper tertio articulo concernente Joh. Rayker, etc. dicit quod ſi Johannes fuerit bonae vitae, et diligat Deum perfecte, quod habet tantam poteſtatem ſicut preſbyter; et dicit, prout audivit alias a ſacrae paginae profeſſoribus, quod ſi hujuſmodi panem ſic conſecratum reciperet, eſſet eo facto condemnandus, et in facto condemnatus. Dicit ultra, quod vellet credere omnipotenti Deo in Trinitate; et dicit, quod ſi eſſet ita, quod quaelibet hoſtia in altari conſecrata eſſet corpus dominicum, quod tunc ſunt 20. millia Deorum in Anglia; ipſe tamen credit in unum Deum omnipotentem, quod non contradicit praefatus RRmus pater archiepiſcopus Cantuar. Expoſita alia concluſione, quod Chriſtus ſedens cum diſcipulis ſuis in coena, etc. Ad hanc dicit, quod eſſet ſibi mirum, quod ſi quis haberet unum panem, et ipſum frangeret, et daret diſcipulis unum buccellum, quod idem panis poſtmodum integer remaneret.

Quibus ſic geſtis, ipſis concluſionibus in vulgari perlectis, praefatus RRmus pater interrogavit eum, an vellet renunciare opinionibus, haereſibus, ſive concluſionibus hujuſmodi, et adhaerere doctrinae Chriſti, et fidei catholicae. Dicit, quod ſecundum quod ſuperius dixit, dictis ſuis hujuſmodi, et prout ſuperius reſpondebat, ſi eidem rever. patri placeret, adhaerere vellet. Deinde dominus Cantuar. praedictus eundem Johannem in viſceribus Jeſu Chriſti frequentius requiſivit, ut opiniones et concluſiones hujuſmodi dimitteret, et de caetero adhaereret fidei chriſtianae; quod facere auditu omnium dominorum et aliorum tunc praeſentium expreſſe recuſavit. Quibus ſic geſtis, habito conſilio inter praefatum RRm. patrem et London. epiſcopum; ubi idem Joh. Badby, uſque ad diem Mercurii tunc prox. ſalvo cuſtodiendus poneretur: et concluſum fuerat, quod in quadam camera ſive domo ſecura infra manſionem dictorum fratrum praedicatorum; et ita factum eſt. Clavemque ipſius domus idem RRmus Cantuar. archiepiſcopus ſe dixerit interim portaturum.

Advenienteque praefato die Mercurii, viz. dicti menſis Martii die 5. congregatis praefato RRmo patre Cantuar. cum praedictis confratribus et ſuffraganeis ſuis in eccleſia S. Pauli London. idem RRs pater Cantuar. ſedem epiſcopalem ibidem aſcendens, aſſumpſit ſibi archiepiſcopum Eborac. Ric. London. Henr. Winton. Rob. Ciceſtren. Alex. Norwicen. nobilemque principem Edm. ducem Eborac. Joh. comitem Weſtmerland. dominum Tho. Beauford militem, cancellarium Angliae, et dominum de Beaumond; aſtantibus et conſedentibus dominis nobilibus, tam temporalibus, quam ſpiritualibus, ac proceribus hujus regni, quos ſcripturae ſerie grave foret recitare; praefatum Joh. Badby ſuper praemiſſis articulis in inſtrumento praedicto contentis perſonaliter reſponſurum fecit conveniri. Quo comparente perſonaliter coram eodem RRmo patre, Cantuar. archiepiſcopo, lecti fuerunt articuli memorati per officialem curiae Cantuar. et per praefatum Cantuar. in vulgari eidem Joh. Badby publice expoſiti, palam, publice, et expreſſe, articulos hujuſmodi, prout ſupra dixit et depoſuit, eoſdem tenuit, defendebat, et dixit ſe vita ſibi comite non receſſurum ab eiſdem. Et inter caetera dixit ſpecialius, quod dominus dux Eborac. ut praefertur, perſonaliter tunc praeſens, et quilibet homo, qui eſt, vel fuit, per tempus Adam, eſt majoris pretii et reputationis, quam ſacramentum altaris per preſbyterum in forma debita conſecratum. Et dum ſic fuerat in examinando, venenum aſpidum apparuit juxta labia ſua, viz. aranea quaſi maxima in conſpectu omnium diſcurrens per os ſuum, nemine vidente introitum, inſperato et quaſi ſubito videbatur; perpendenſque idem RRmus pater Spiritum Sanctum in ipſo non eſſe, ſed prorſus et omnino ipſius Spiritus S. gratia ipſum carere; videns per ipſum fronte indomita cor habentem animo indurato, ut apparuit, Pharaonis. Ac conſiderans idem RRmus pater per exhortationes, rationes, et argumenta ad fidem catholicam inductiva, ſuae non fuerat poteſtatis ipſum Joh. Badby ab hujuſmodi haereſibus et erroribus revocare, exequendo et faciendo, quae ſuo incumbebant officio in hac parte, ſententiam per venerabilem fratrem ſuum dominum Ric. Wigorn. epiſcopum contra ipſum Joh. Badby alias latam confirmando et ratificando, ipſum pro haeretico publice declaravit, ac ipſum, manus ſuas liberando, brachio tradidit ſeculari; ipſiſque dominis temporalibus, tunc ibidem praeſentibus, attentius ſupplicavit, quatenus ipſum Johannem Badby mortis aculeo non puniant occaſione praemiſſa, aut liberent puniendum, praeſentibus tunc ibidem dominis quibus ſupra.

[a] MS. ſic: forte *articulum* vel *ſenſum*.

3

ſupra. Dictoque die, immediate poſt prandium ex decreto regio, apud Smythfield praefatus Joh. Badby in ſua obſtinacia perſeverans, uſque ad mortem, catenis ferreis ſtipiti ligatus, ac quodam vaſe concavo circumplectus, injectis faſciculis et appoſitis ignibus, incineratus extitit et conſumptus. Et interim a dicto die Lunae uſque in diem Martis, et deinde de die in diem uſque in diem Lunae 10. diem ejuſdem menſis Martii in domo capitulari, qua ſupra, continuata fuit convocatio.

Quo die adveniente, exhibitum fuit quoddam ſtatutum regium coram praefatis RRmo patre archiepiſcopo, ac confratribus, et clero ſuae Cant. provinciae pro tuitione, punitione, et deſtructione perfidorum et perverſorum, diverſas novas doctrinas, et opiniones iniquas, haereticas, et erroneas, fidei catholicae et S. matris eccleſiae determinationi contrarias, tenere, docere, et ſub ſimulatae ſanctitatis colore praedicare in ſe uſurpantium temere et injuſte.

Cujus quidem ſtatuti tenor ſequitur, et eſt talis:

Item, cum domino noſtro regi ex parte praelatorum et cleri regni ſui Angliae in praeſenti parliamento ſit oſtenſum, quod licet fides catholica ſuper Chriſtum fundata, et per apoſtolos ſuos et eccleſiam ſacroſanctam ſufficienter determinata, declarata, et approbata hactenus per bonos, et ſanctos, ac nobiliſſimos progenitores, et anteceſſores dicti domini regis in dicto regno inter omnia regna mundi extiterit devotius obſervata; et eccleſiae Anglicanae per praedictos inclytiſſimos progenitores et anteceſſores ſuos, ad honorem Dei et totius regni praedicti, laudabiliter dotata, et in ſuis juribus et libertatibus ſuſtentata, abſque hoc, quod ipſa fides ſeu dicta eccleſia per aliquas doctrinas perverſas, vel opiniones iniquas, haereticas, vel erroneas laeſa fuerat, ſeu graviter oppreſſa, vel etiam perturbata; nihilominus tamen diverſi perfidi et perverſi cujuſdam novae ſectae de dicta fide, ſacramentis eccleſiae, et auctoritate ejuſdem damnabiliter ſentientes, et contra legem divinam et eccleſiaſticam praedicationis officium temere uſurpantes, diverſas novas doctrinas et opiniones iniquas, erroneas, et haereticas, eidem fidei, ac ſanctis determinationibus eccleſiae ſacroſanctae contrarias, perverſe et malitioſe infra dictum regnum in diverſis locis, ſub ſimulatae ſanctitatis colore, praedicant et docent hiis diebus, publice et occulte; ac de hujuſmodi ſecta, nefandiſque doctrinis et opinionibus conventiculas et confoederationes illicitas faciunt, ſcholas tenent et exercent, libros conficiunt atque ſcribunt, populum nequiter inſtruunt et informant, et ad ſeditionem ſeu inſurrectionem excitant, quantum poſſunt; et magnas diſſenſiones et diviſiones in populo faciunt, ac alia diverſa enormia, auditui horrenda, indies perpetrant et committunt, in dictae fidei catholicae et doctrinae eccleſiae ſacroſanctae ſubverſionem, divinique cultus diminutionem, ac etiam in deſtructionem ſtatus jurium et libertatum dictae eccleſiae Anglicanae. Per quas quidem ſectam, falſaſque et nefandas praedicationes, doctrinas, et opiniones dictorum perfidorum et perverſorum, nedum maximum periculum animarum, verum etiam quamplura alia damna, ſcandala, et pericula eidem regno, quod abſit, poterunt evenire, niſi in hac parte per regiam majeſtatem uberius et celerius ſuccurratur, praeſertim cum dioeceſani dicti regni per ſuam juriſdictionem ſpiritualem dictos perfidos et perverſos abſque auxilio dictae regiae majeſtatis ſufficienter corrigere nequeant, nec ipſorum malitiam refraenare, pro eo quod dicti perfidi et perverſi de dioeceſi in dioeceſim ſe transferunt, et coram dictis dioeceſanis comparere diffugiunt; ipſoſque dioeceſanos et ſuam juriſdictionem ſpiritualem, ac claves eccleſiae et cenſuras eccleſiaſticas deſpiciunt penitus, et contemnunt. Et ſic ſuas nefandas praedicationes et doctrinas indies continuant et exercent, ad omnem juris et rationis ordinem atque regimen penitus deſtruend. Super quibus quidem novitatibus et exceſſibus, ſuperius recitatis, praelati et clerus ſupradicti, ac etiam communitates dicti regni, in eodem parliamento exiſtentes, dicto domino regi ſupplicarunt, ut ſua dignaretur regia celſitudo in dicto parliamento providere de remedio opportuno. Qui quidem dominus rex praemiſſa, ac etiam dictorum inclytiſſimorum progenitorum, et anteceſſorum ſuorum laudabilia veſtigia gratioſe conſiderans; pro conſervatione dictae fidei catholicae, et ſuſtentatione dicti cultus divini, ac etiam pro ſalvatione ſtatus, jurium, et libertatum dictae eccleſiae Anglicanae, ad Dei laudem, ipſiuſque domini regis meritum, ac totius regni ſui praedicti proſperitatem et honorem, et pro hujuſmodi diſſenſionibus, diviſionibus, damnis, ſcandalis, et periculis in poſterum evitandis, et ut hujuſmodi nefandae ſectae praedicationes, doctrinae, et opiniones ceſſent de caetero, et penitus deſtruantur, ex aſſenſu magnatum et aliorum procerum ejuſdem regni in dicto parliamento exiſtentium, conceſſit, ordinavit, et ſtatuit de caetero firmiter obſervari, quod nullus infra dictum regnum ſeu alia dominia ſuae regiae majeſtati ſubjecta, praedicare praeſumat publice vel occulte, abſque licentia loci dioeceſani petita primitus et obtenta; curatis in ſuis propriis eccleſiis, et perſonis hactenus privilegiatis, ac aliis a jure canonico conceſſis, duntaxat exceptis. Nec quod aliquis de caetero aliquid praedicet, teneat, doceat, vel informet, clam vel palam, aut aliquem librum conficiat ſeu ſcribat, contrarium fidei catholicae ſeu determinationi eccleſiae ſacroſanctae; nec de hujuſmodi ſecta, nefandiſque doctrinis et opinionibus conventiculas aliquas faciat, vel ſcholas teneat, vel exerceat quoviſmodo. Ac etiam quod nullus in poſterum ſic praedicanti, aut tales vel conſimiles conventiculas facienti, ſeu ſcholas tenenti, vel exercenti, aut talem librum facienti ſeu ſcribenti, vel populum ſic docenti, informanti, vel excitanti quomodolibet faveat; nec ipſorum aliquem manuteneat aliqualiter vel ſuſtentet. Et quod omnes et ſinguli aliquos libros ſeu aliquas ſcripturas de hujuſmodi nefandis doctrinis et opinionibus habentes, omnes hujuſmodi libros et ſcripturas, loci dioeceſano infra 40. dies a tempore proclamationis iſtius ordinationis et ſtatuti liberent, ſeu liberari faciant realiter cum effectu.

Et

Et ſi quae perſona vel perſonae, cujuſcunque ſexus, ſtatus, vel conditionis exiſtat vel exiſtant, de caetero contra iſtam ordinationem regiam, et ſtatutum praedictum in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum fecerit vel attemptaverit, fecerint vel attemptaverint; tunc loci dioeceſanus in ſua dioeceſi ipſam perſonam in hac parte defamatam, vel evidenter ſuſpectam, ſeu ipſas perſonas defamatas, vel ſuſpectas, vel ipſarum quamlibet, poſſit auctoritate dictorum ordinationis et ſtatuti facere arreſtari, et ſub ſalva cuſtodia in ſuis carceribus detineri, quouſque de articulis ei vel eis impoſitis in hac parte canonice ſe purgaverit ſeu purgaverint; vel hujuſmodi nefandas ſectam, praedicationes, doctrinas, et opiniones haereticas et erroneas abjuraverit vel abjuraverint, prout jura eccleſiaſtica exigunt et requirunt. Ita quod dictus dioeceſanus per ſe vel commiſſarios ſuos contra hujuſmodi perſonas ſic arreſtatas, et ſub ſalva cuſtodia remanentes, ad omnem juris effectum publice et judicialiter procedat, et negotium hujuſmodi infra tres menſes poſt dictam arreſtationem, impedimento ceſſante legitimo, terminet juxta canonicas ſanctiones. Et ſi aliqua perſona in aliquo caſu ſuperius expreſſato, coram loci dioeceſano, ſeu commiſſariis ſuis canonice fuerit convicta, tunc idem dioeceſanus dictam perſonam ſic convictam, pro modo culpae, et ſecundum qualitatem delicti, poſſit in ſuis carceribus facere cuſtodiri, prout et quamdiu diſcretioni ſuae videbitur expedire. Ac ulterius eandem perſonam, praeterquam in caſibus, quibus ſecundum canonicas ſanctiones relinqui debeat curiae ſeculari, ad finem pecuniarum domino regi ſolvend. ponere, prout hujuſmodi finis eidem dioeceſano pro modo et qualitate delicti competens videatur. In quo caſu idem dioeceſanus per literas ſuas patentes, ipſius ſigillo ſigillatas, de hujuſmodi fine ipſum regem in ſcaccario ſuo certiorare tenebitur, ad effectum quod hujuſmodi finis de bonis ejuſdem perſonae ſic convictae, auctoritate regis, ad opus ſuum exigi poterit et levari. Et ſi aliqua perſona infra dicta regnum et dominia ſuper dictis nefandis praedicationibus, doctrinis, opinionibus, ſcholis, et informationibus haereticis et erroneis, vel aliqua eorundem ſententialiter coram loci dioeceſano vel commiſſariis ſuis convicta fuerit, et hujuſmodi nefandas ſectam, praedicationes, doctrinas, opiniones, ſcholas, et informationes debite abjurare recuſaverit, aut per loci dioeceſanum vel commiſſarios ſuos, poſt abjurationem per eandem perſonam factam, pronunciata fuerit relapſa, ita quod ſecundum canonicas ſanctiones relinqui debeat curiae ſeculari, ſuper quo credatur dioeceſano ſeu commiſſariis ſuis in hac parte; tunc vicecomes comitatus illius loci, et majores, et vicecomites, ſeu vicecomes et major, aut ballivi civitatis, villae, vel burgi ejuſdem comitatus dicto dioeceſano ſeu dictis commiſſariis magis propinqui, in ſententiis per dictum dioeceſanum aut commiſſarios ſuos contra perſonas hujuſmodi, et ipſarum quamlibet conferend. cum ad hoc per dictum dioeceſanum aut commiſſarios ejuſdem fuerint requiſiti, perſonaliter ſint praeſentes, et perſonas illas et quamlibet earundem poſt hujuſmodi ſententias prolatas recipiant, et eaſdem coram populo in eminenti loco comburi faciant, ut hujuſmodi punitio metum incutiat mentibus aliarum, ne hujuſmodi nefandae doctrinae et opiniones haereticae et erroneae, vel ipſarum auctores et fautores in dictis regno et dominiis, contra fidem catholicam, religionem chriſtianam, et determinationem eccleſiae (quod abſit) ſuſtententur ſeu quomodolibet tolerentur. In quibus omnibus et ſingulis praemiſſis, dict. ordinationem et ſtatutum concernentibus, vicecomites, majores, et ballivi dictorum comitatuum, civitatum, villarum, et burgorum dictis dioeceſanis et eorum commiſſariis ſint intendentes, auxiliantes etiam, et faventes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 14.	1409.	HENRIC. IV. II.

Synodus dioeceſana Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 294.

ARCHIEPISCOPUS Ebor. in viſitatione occupatus tres conſtituit commiſſarios ad habendam et praeſidendum dioeceſanae ſynodo; commiſſio data eſt apud Hundmanby in viſitationis noſtrae progreſſu ultimo die Septembris, A. D. M. CCCC. IX. et tranſlat. ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 14.	1410.	HENRIC. IV. II.

*Citatio viis et modis pro executione conſtitut. archiep. novellarum.** Ex reg. Arundel II. in ann.

THOMAS, etc. dilecto in Chriſto filio decano decanatus Roffen. ſalutem, etc. Licet nuper in noſtro provinciali concilio celebrato Oxon. de conſilio et aſſenſu praelatorum et cleri totius noſtrae Cantuar. provinciae, certas conſtitutiones provinciales contra haereticos, ac novam ſectam perfidioſiſſimorum Lollardorum, inimicorum Jeſu Chriſti, ediderimus, et illas per ſingula loca noſtrae provinciae per noſtros ſuffraganeos promulgari fecerimus et publicari; or-

* In cod. MS. Cotton. bibl. Fauſtina C. v. p. 122. titulus talis huic mandato praefigitur: "Mandatum archiepiſcopi Cantuar. priori et clero Roffenſi contra Lollardos, et inprimis contra Johannem, capellanum."

dinavimuſque in eiſdem conſtitutionibus inter caetera, quod nullus capellanus in aliqua eccleſia ſeu loco noſtrae provinciae praedicare praeſumeret, niſi prius a nobis aut dioeceſano loci hujuſmodi approbatus, literas noſtras ſeu ipſius dioeceſani ſuper licentia in ea parte ſibi conceſſa curato eccleſiae ſeu loci hujuſmodi praelato oſtenderet inſpiciendas; et ſi ſecus ageret, tam ipſe ſic praedicans, quam curatus eccleſiae vel praelatus loci hujuſmodi ipſum admittens, ſeu ſcienter tolerans, ex eiſdem conſtitutionibus noſtris cenſuras eccleſiaſticas incurrerent, et poenas graves; ac eccleſia ſive locus ipſe ſubjaceret ipſo facto eccleſiaſtico interdicto; quidam tamen dominus Johannes, capellanum ſe praetendens, moram trahens in dioeceſi Roffen. dictae noſtrae provinciae, cum domino Joh. Oldcaſtle, milite, bonum obedientiae poſtponere eligens proprio arbitrio, contra noſtras conſtitutiones praedictas, noſtra aut loci dioeceſani non petita, immo potius ſpreta et contempta licentia, in eccleſiis B. Mariae et ſanctae Werburgae in Hoo, ac Halſto, et Coulyng, dictae Roffen. dioec. nuper propria temeritate praedicare, quin verius decreta evangelica et ſanctiones orthodoxorum patrum blaſphemare et ſubſannari non metuit; lollium et zizania, ac haereſes, et errores determinationi S. matris eccleſiae repugnantes, in oppreſſionem veri ſeminis Jeſu Chriſti, et praeſertim in dicta eccleſia de Coulyng, damnabiliter ſeminando. Nos igitur volentes in hac parte dictas noſtras conſtitutiones exequi, ut tenemur, vobis in virtute S. obedientiae, et ſub poena contemptus committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praefatas eccleſias, ſic ut praemittitur, fuiſſe et eſſe interdictas omnibus, quorum intereſt, vel intereſſe poterit in hac parte, debite intimetis; inhibentes omnibus et ſingulis eorundem, quibus nos tenore praeſentium conſimiliter inhibemus, ne quis vel qui ipſorum inibi celebrare praeſumant ſub poena, quae incumbit, quouſque interdictum hujuſmodi per nos debite relaxetur. Et quia praefatus dominus Johannes capellanus latitat, ut aſſeritur, quominus perſonali citatione apprehendi poterit, nec ad eum tutus pateat acceſſus, propter metum mortis, ſeu corporis cruciatum; vobis, ut ſupra, mandamus, quatenus ipſum dominum Johannem capellanum, ſi perſonaliter tute valeat apprehendi, alioquin in eccleſiis antedictis ac eccleſiis et locis convicinis, coram notis, vicinis, ſeu amicis ſuis, ita quod hujuſmodi citatio ad ipſius notitiam veriſimiliter poterit pervenire, publicae citationis edicto propoſito, ac copia praeſentium in valvis eccleſiarum et locorum hujuſmodi ad majorem notitiam, et ipſius potius convincendam malitiam, patenter affixa, citetis ſeu citari faciatis peremptorie, quod compareat coram nobis noſtraeve, etc. 12. die poſt, etc. cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat, quare pro praemiſſis, juxta formam noſtrarum conſtitutionum praedictarum et canonicas ſanctiones, canonice puniri non debeat in forma juris, perſonaliter propoſitur. et allegatur. ac de veritate dicenda in ſingulis praemiſſa concernentibus juratur. factur. etc. intimantes eidem, quod ſive in dicto termino venerit, ſive non, contra ipſum, juxta formam dictarum noſtrarum conſtitutionum et canonicarum ſanctionum, realiter procedetur; ipſius abſentia ſive contumacia in aliquo non obſtante. Et quid in praemiſſis, etc. Dat. apud Dertford 3. die menſis Aprilis, A. D. M.cccc.x. et noſtrae tranſlat. anno XIV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 14.	1410.	HENRIC. IV. II.

Relaxatio interdicti eccleſiae de Coulyng ad triduum. Ex reg. Arundel II. in ann.

THOMAS, etc. dilecto in Chriſto filio rectori eccleſiae parochialis de Coulyng, Roffen. dioeceſ. vel ejus viceſgerenti, ſalutem, etc. Licet nuper vigore conſtitutionum noſtrarum provincialium, in ultimo noſtro provinciali concilio celebrato Oxon. editarum, inter caeteras eccleſias Roffen. dioec. eccleſiam tuam praedictam, pro eo, quod quidam dominus Johannes, capellanus, cum domino Johanne Oldcaſtle, milite, in dicta dioec. Roffenſi moram trahens, ſpreto bono obedientiae contra formam earundem conſtitutionum, nulla noſtri ſeu dioeceſani petita licentia, ſed propria temeritate praedicare, et non ſolum praedicare, ſed decreta evangelica et ſanctiones catholicorum patrum ſubſannari et profanari praeſumpſit damnabiliter in eadem, eccleſiaſtico ſubjacere declaraverimus interdicto; quia tamen matrimonium inter filium et haeredem domini Thomae Broke, militis, ac filiam et haeredem dominae de Cobeham, ut aſſeritur, legitime contractum, in praefata eccleſia tua jam infra triduum ſolemnizari debuit, ut informamur; nos ob reverentiam nobilitatis utriuſque perſonae, et praeſertim propter bonum matrimonii inter eoſdem ſubſequendum, interdictum ejuſdem eccleſiae tuae pro dictis nuptiarum ſolenniis interim inibi celebrand. uſque ad triduum relaxamus; volentes ipſam eccleſiam, lapſo triduo, eccleſiaſtico interdicto, ut prius ſubjacuit, ſubjacere. Quod tibi innoteſcimus, ac per te volumus omnibus et ſingulis, quorum intereſt, vel intereſſe poterit in hac parte, tenore praeſentium innoteſci. Dat. in hoſpit. noſtro London. 5. die menſis Aprilis, A. D. M.cccc.x. et noſtrae tranſlat. anno ſupradicto.

Relaxatio interdicti praedicti tota et integra.

Thomas, etc. dilecto, etc. rectori eccleſiae parochialis de Coulyng, Roffen. dioeceſ. ſalutem, etc. Licet alias eccleſiam tuam praedictam, pro eo, quod quidam dominus Johannes, capellanum ſe praetendens, non miſſus, per te tamen et parochianos tuos admiſſus, ſive permiſſus, propria temeritate in eadem praedicare praeſumpſit, juxta formam conſtitutionis noſtrae novellae Oxon. editae, ſubjacere declaraverimus eccleſiaſtico

aſtico interdicto; ob reverentiam tamen nobilis dominae, dom. de Cobeham, dominae ibidem, ac praedilecti filii noſtri nobilis viri domini Thomae Broke, militis, nobis propter hoc preces aſſiduas porrigentis, illud interdictum, quod ob bonum matrimonii inter liberos eorundem alias ex parte et ad tempus fecimus, jam ex toto et integre relaxamus. Dum tamen cum certis parochianorum tuorum ex parte totius parochiae, cum nos prox. ad partes declinare contigerit, te coram nobis exhibeas, tu et illi, propter admiſſionem ſive permiſſionem praedictam, correctionem, quam cum rigore, quem poſſemus, exercere non intendimus, dummodo vos obedientes invenerimus, humiliter receptur. Dat. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. V. I.	THO. ARUNDEL 14.	1410.	HENRIC. IV. II.

Bulla papae Alexandri V. *pro ſubſidio conventui S. Joh. Jeroſolymit. praeſtando.* Ex reg. Arundel II. fol. 119. b.

THOMAS, etc. venerabilibus fratribus noſtris, univerſis et ſingulis eccleſiae noſtrae ſanctae Cantuarienſis ſuffraganeis, ſalutem et fraternam in Domino charitatem, ac literis noſtris, immo verius apoſtolicis, infraſcriptis firmiter obedire. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Alexandri, divina providentia papae quinti, ejus vera bulla plumbea filis ſericis ſecundum modum Romanae curiae bullatas, non abraſas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione ſiniſtra carentes, cum omni, qua decuit, reverentia nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, per omnia continentes: Alexander epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, univerſis Chriſti fidelibus praeſentes literas inſpecturis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Quia, ut ait apoſtolus, "omnes ſtabimus ante tribunal Chriſti, recepturi prout in corpore geſſimus, ſive bonum fuerit, ſive malum"; oportet nos diem meſſionis extremae, miſericordiae operibus praevenire, ac aeternorum intuitu id ſeminare in terris, quod reddente Domino cum multiplicato fructu recolligere valeamus in caelis; ſummam ſpem fiduciamque tenentes, quoniam qui parce ſeminat, parce metet, et qui ſeminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet vitam aeternam. Cum itaque, ſicut accepimus, dilecti filii, magiſter et fratres conventus et hoſpitalis ſancti Johannis Jeroſolymitani, tam propter peſtiferum ſchiſma, quod diu, proh dolor! viguit in eccleſia ſancta Dei, guerras, mortalitates, tempeſtates, continuamque guerrarum anguſtiam, quam ſemper habuerunt et habent cum Turcis et blaſphemis nominis crucifixi, et habere noſcuntur etiam inceſſanter, quam propter captionem, conſtructionem, et aedificationem caſtri ſancti Petri, quod dicti hoſpitalis fratres vi armorum, non ſine magna ſtrage et effuſione ſanguinis hominum in terra dicta Turcarum, a duobus annis citra, contra ipſos Turcas coeperunt, ad quod de hoſtium manibus fugientes Chriſti pauperes refugium ſaluberrimum habere noſcuntur, indeque hoſtes ipſi permaxime impugnantur, ac etiam reprimuntur, ipſumque ſuis repararunt, conſtruxerunt, et aedificarunt ſumptibus, et expenſis, et ad ejus fortificationem, conſtructionem, ac defenſam, praeter et ultra perſonas neci ibi expoſitas, conſumpſerunt uſque ad ſummam ſeptuaginta millium florenorum, ac exponunt aſſidue, ſintque quamplurimum praegravati, ac in ſuis reditibus et proventibus adeo diminuti, quod de caetero contra hoſtes catholicae fidei, et ad hoſpitalitatem ſervandam ibidem, et ad caetera charitatis et eleemoſynarum opera eroganda, niſi de celeri provideatur remedio, in grave catholicae fidei, chriſtiani populi, pauperum Chriſti, et ipſorum magiſtri, fratrum, et hoſpitalis praejudicium et gravamen eorum, non ſuppetant facultates. Nos itaque in vinea Domini Sabaoth, ſancta videlicet univerſali eccleſia cultores atque cuſtodes, quanquam immeriti, inſcrutabilis diſpoſitione concilii deputati, tot jacturis et calamitatibus fidelium pio et paterno compatientes affectu, et cupientes in praemiſſis de aliquali ſubventionis auxilio, et ne ſingularis fera de ſylva, impiiſſima ſcilicet gens Turcorum, vineam ipſam immaniter depaſcatur, quantum nobis ex alto conceditur, eandem ut ab impetu beſtiarum, illam demoliri et extirpare ſatagentium, praeſervetur illaeſa, ſpiritualium largitione munerum providere; univerſitatem veſtram rogamus, monemus, et per viſcera miſericordiae, ac vivifici et ſacratiſſimi aſperſionem ſanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti exhortamur in eo, qui eſt omnium vera ſalus, in remiſſionem vobis peccaminum injungentes, quatenus de bonis a Deo vobis collatis in ſuccurſum, et favorem, et defenſionem praefatae catholicae fidei, et ad ſuſtinendos magiſtrum, fratres, hoſpitale, et caſtrum ipſa, contra hujuſcemodi fidei inimicos, pias eleemoſynas, et grata charitatis ſubſidia, juxta facultates veſtras a Deo vobis collatas, erogetis, ut per ſubventionem veſtram hujuſcemodi, fidei, hoſpitalis, caſtri, ac pauperum defenſio, et ſuſtentatio, hoſtiumque praefatorum confuſio ſubſequatur, ac vos per haec et alia bona opera, quae, inſpirante Domino, feceritis, poſſitis ad aeternae beatitudinis gaudia pervenire. Nos enim praemiſſorum intuitu omnibus et ſingulis, qui ad defenſionem fidei, fortificationem et cuſtodiam caſtri, pauperum, magiſtri, fratrum, et hoſpitalis, ac hoſpitalitatis ſuſtentationem, et confuſionem hoſtium hujuſcemodi, eiſdem magiſtro, fratribus, et hoſpitali praedictis, vel illi ſeu illis, qui ad percipiendam ſubventionem ipſam per magiſtrum et fratres praedictos fuerint deputati, manus porrexeritis adjutrices, ſecundum facultates, ut praefertur, a Deo vobis collatas, ut confeſſor, quem quilibet veſtrum duxerit eligendum, omnium peccato-

rum

rum ſuorum, de quibus corde contriti et ore confeſſi fueritis, ſemel tantum in mortis articulo plenam remiſſionem vobis in ſinceritate fidei, unitate ſanctae Romanae eccleſiae, ac obedientia et devotione noſtra vel ſucceſſorum noſtrorum, Romanorum pontificum, canonice intrantium perſiſtentibus, auctoritate apoſtolica concedere valeat, tenore praeſentium indulgemus; ſic tamen quod idem confeſſor de hiis, de quibus fuerit alteri ſatiſfactio impendenda, eam nobis per vos, ſi ſupervixeritis, vel per haeredes veſtros, ſi tunc forte tranſieritis, faciendam injungat, quam vos vel ille facere teneamini, ut praefertur. Et ne, quod abſit, propter hujuſcemodi gratiam reddamini procliviores ad illicita inpoſterum committenda; volumus, quod ſi aliqua vel aliquis ex vobis, propter confidentiam remiſſionis hujuſcemodi, aliqua forte committerent vel committeret, quod illa remiſſio hujuſcemodi illi vel illis ea committentibus nullatenus ſuffragetur. Inſuper fratres, caeteroſque utriuſque ſexus, qui ad hujuſcemodi percipiendas eleemoſynas per magiſtrum ac fratres fuerint deputati, et praetextu ſeu colore praemiſſorum, vel alio quoviſmodo aliquid extorſerint, vel pecunias inde receptas, ad proprios vel alios uſus, praeterquam ad uſus defenſionis fidei catholicae, ſuſtentationis religionis, et hoſpitalis, caſtri, magiſtri, ac fratrum praedictorum, et hoſpitalitatis ſervandae, convertere, ſeu alias applicare praeſumpſerint, excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto, a qua, praeterquam in mortis articulo, factaque reſtitutione reali, vel quam poterunt, nequeant ab alio quam a Romano pontifice abſolutionis beneficium obtinere; praeſentibus, quas per collectores, qui, ut ſupra exprimitur, ſuper hoc fuerint deputati, mitti poſſe concedimus, poſt quinquennium a datione praeſentium computandum, minime valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Piſis tertio calend. Auguſti, pontificatus noſtri anno primo. Quarum literarum apoſtolicarum auctoritate veſtram univerſitatem rogamus et exhortamur in Domino, quatenus cum procuratores ſeu veri nuncii magiſtri et fratrum conventus, ſive hoſpitalis ſancti Johannis Jeroſolymitani, per continuas guerrarum anguſtias, jacturaſque et calamitates Turcorum, et blaſphemorum nominis crucifixi, ut praefertur, multipliciter praegravati, ad vos, civitates, dioeceſes, ſeu loca veſtra in ſuccurſum et favorem fidei catholicae, defenſionem, fortificationem, et cuſtodiam caſtri, pauperum, magiſtri, fratrum, conventus, et hoſpitalis praedictorum, ac hoſpitalitatem ſuam ſervandam, necnon hoſtium ſuorum hujuſcemodi confuſionem acceſſerint, fidelium eleemoſynas pie petituri, ipſos ad hoc cum favore, literis veſtris indulgentialibus eiſdem ad promotionem negotiorum hujuſcemodi, prius rite conceſſis, prae caeteris benigniter admittatis; inhibentes univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis, curatis, et non curatis, per veſtras civitates et dioeceſes ubilibet conſtitutis, ne dictos procuratores, ſeu nuncios in officio ſuo hujuſcemodi exequendo, ſequeſtrando, citando, ſeu impediendo, minus juſte gravent, moleſtent, aut quoviſmodo faciant perturbari; immo ipſum pium negotium, per procuratores ſeu nuncios hujuſcemodi clero et populo ſibi commiſſo, plenarie exponendum diebus dominicis et feſtivis intra miſſarum ſuarum ſolennia, lociſque et temporibus aliis, ubi et quoties major affuerit fidelium multitudo, effectualiter expediant, promoveantque verbo pariter et exemplo; et quod ex pia devotione fidelium in hac parte collectum ſeu legatum fuerit, id dictis procuratoribus ſive nunciis faciant celeriter liberari. Et nos Thomas, Cantuarienſis archiepiſcopus ſupradictus, ut mentes ſuas et aliorum Chriſti fidelium ad praemiſſa allectivis indulgentiarum muneribus propenſius excitemus, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae Mariae virginis matris ejuſdem, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, cunctis chriſticolis per noſtram provinciam Cantuarienſem ubilibet conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, qui ad opus charitativum praedictum aliqua de bonis a Deo ſibi collatis grata contulerint, legaverint, ſeu quoviſmodo aſſignaverint ſubſidia charitatis, quadraginta dies indulgentiae toties quoties concedimus per praeſentes, per quinquennium a datione praeſentium continue numerandum tantummodo duraturis. In cujus rei, etc. ſigillum noſtrum una cum, etc. praeſentibus duximus apponendum. Dat. apud Forde octavo die menſis Junii, A. D. M.cccc.x. et noſtrae tranſlat. xiv.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. I.	THO. ARUNDEL 14.	1410.	HENRIC. IV. II.

Citatio ab archiepiſcopo Cant. facta contra improperatores concilii generalis Piſani. Ex reg. Arundel II. fol. 123. a.

THOMAS, etc. dilectis, etc. magiſtro Thomae Barton, vicario de Cropridy, Nicolao Wynder, notario publico, et Johanni Eſſex, literato; necnon univerſis, etc. ſalutem, etc. Ad noſtrum fida relatione jampridem pervenit auditum, quod quidam vulpeculus, nomine Willelmus Swone, alias Swanne, nuper inſurgens in noſtra provincia, agnos curae noſtrae commiſſos ſcandalo et blaſphemiis nititur jugulare, et injuriam faciens reverendiſſimae ſynodo, ſacroſanctum generale concilium Piſis ultimo celebratum, concionabulum deriſorie vocat, immo omnia inibi divinitus ordinata, aſſumptionemque domini noſtri Alexandri defuncti,

functi, et poſtremam aſſumptionem domini noſtri ſummi pontificis moderni, et omnia inde ſecuta, in quantum in ipſo eſt, publice et continue reprobat et condemnat, et non ſine praeſumptione damnabili ipſum dominum noſtrum modernum, eidem imponendo enormia, tam publice quam occulte non metuit nec deſinit ſubſannari. Nos igitur, in quantum poterimus, volentes noſtram purgare provinciam a malis hominibus, et hujuſcemodi ora loquentium iniqua debitis coercionibus et punitione canonica obturare, vobis conjunctim et diviſim, etc. quatenus citetis ſeu, etc. fuerimus, de et ſuper praemiſſis et ea concernentibus perſonaliter reſponſurus, et pro eiſdem, ſi et quatenus jura id exigant, correctionem et punitionem canonicam ſubiturus, facturuſque, etc. Et quid, etc. Dat. apud Forde ſub ſigillo noſtro 23. die menſis Julii, anno Domini M. CCCC. X. et noſtrae tranſlationis decimo quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. I.	THO. ARUNDEL 15.	1410.	HENRIC. IV. 12.

Archiepiſcopi Cant. mandatum pro obſervanda vigilia feſti S. Matthiae. Ex reg. Arundel II. fol. 128. b.

THOMAS, etc. venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, etc. Quia, ut intelleximus, tanta nonnullorum noſtrae provinciae ſubditorum inolevit improbitas, ac voracitatis ingluvies venenavit eoſdem, quod vigiliam ſancti Matthiae apoſtoli, juxta indictam ab eccleſia formam, ſicut et aliorum apoſtolorum debitis jejuniis celebrandam, praeſertim ſi in die Lunae vel Martis ante diem Cinerum evenire contigerit, voluptatis intuitu, in eſu carnium in dictis jejuniis non obſervant, ſed in ejuſmodi comeſtione carnium damnabiliter violant et profanant, in eorum animarum grave periculum, ac aliorum plurimorum pernicioſum exemplum. Nos igitur volentes noſtram provinciam, in quantum poterimus, a malis purgare, et de hujuſcemodi abuſionis labe peſtifera expiare, veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus receptis praeſentibus, citius, quo poteritis, eo quod temporis brevitas ulteriores inducias non admittit, ad crucem ſancti Pauli London. ac in ſynodis, capitulis, populique et cleri convocationibus, et congregationibus aliis ubique per veſtras civitatem et dioeceſin inhibitiones ſolennes fieri faciatis tam noſtra auctoritate, quam veſtra, univerſis et ſingulis ſubditis earundem civitatis et dioeceſeos, ne in dicta vigilia, quae in die Lunae proxime ante dictum diem Cinerum exnunc continget, ſeu extunc, quandocunque et in quacunque feria annuatim evenire contigerit, carnes vel carnea quoquomodo praeſumant ſumere, ſed debite ſe abſtineant, ipſam vigiliam ſecundum indictam ab eccleſia formam ſolenni jejunio obſervantes; et quos inveneritis huic inhibitioni contemptibiliter refragare, cum illis, qui aliorum apoſtolorum jejunia notorie ſolvunt, etiam pro contemptu faciatis ultione debita caſtigari: vobis inſuper, ut ſupra, mandamus, quatenus univerſis et ſingulis ſuffraganeis noſtris dictae noſtrae provinciae, noſtra auctoritate ſub literis veſtris, harum ſeriem continentibus, injungatis, quatenus conſimiles inhibitiones in ſuis civitatibus et dioeceſibus univerſis ſubditis eorundem fieri faciant abſque mora, delinquentes in ea parte conſimiliter puniendo. Et quid feceritis in praemiſſis, et fecerint dicti ſuffraganei noſtri, nos citra dominicam mediam Quadrageſimae debite certificetis, et certificent literis veſtris et ſuis patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. apud Forde 20. die menſis Januarii, anno Domini M. CCCC. X. et noſtrae tranſlationis XV.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 296. et ex reg. III. dec. et cap. Ebor. fol. 32, 33.

BREVE regium datum 3. die Januarii anni praecedentis clerum provinciae Ebor. convocavit apud Beverlacum die 15. Februarii ejuſdem anni. Concilium autem illud prorogabatur in diem Veneris prox. poſt dominicam, qua cantatur officium "Miſericordia Domini," in eccleſia parochiali de Thorp prope Ebor. vulgariter dicta "Biſhopthorp," uti apparet ex mandato archiepiſcopi archidiacono Eboracenſi directo 27. die menſis Martii, A. D. M. CCCC. X. et tranſlat. III. Ulterius ex ejuſdem archiepiſcopi reſponſo regi directo, dat. 14. die menſis Junii, M. CCCC. X. patet, quod, cum clerus apud Beverlacum conveniens nullis argumentis ad ſubſidium concedendum flecti poſſet; commiſſarii archiepiſcopi concilium prorogaverint ad undecimum diem Aprilis in eccleſia conventuali monialium de Clementhorp juxta Ebor. In quo loco archiepiſcopus praeſens, cum clerum fruſtra ad ſubſidii conceſſionem incitare tentaſſet, concilium ad 23. diem Maii continuavit. Quo tempore clerus unius decimae conceſſionem "noſtris precibus et inſtantia cumulatis devicti," veſtrae majeſtati regiae fecerunt; exceptis eccleſia Eboracenſi, et diverſis religioſis domibus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
Johan. XXIII. 2.	Tho. Arundel 15.	1411.	Henric. IV. 13.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. primo die Decembris in eccleſia S. Pauli London. Ex. reg. Arundel II. fol. 22.

Post lectionem brevis regii, mandati archiepiſcopi Cantuar. et certificatorii epiſcopi London. et aliorum epiſcoporum ac procuratoriorum, ſecundo die menſis Decembris dicto domino archiepiſcopo ſtante, et expectante in domo capitulari eccleſiae praedictae, cum certis confratribus ſuis, aliorum adventum confratrum, qui nondum venerant; intrarunt nobiles domini, dom. Ewardus, dux Eboraci, ac domini Thomas Beaufort, cancellarius, et Henricus le Scroop, theſaurarius Angliae, ac dom. Ric. dominus le Grey, domini noſtri regis camerarius, miſſi illuc ex parte regis, quorum nuncium ſive adventus cauſam domino archiepiſcopo, et dictis confratribus ſuis praeſentibus, cum ſilentio patienter advertentibus, dictus cancellarius Angliae, cui caeteri dictorum dominorum ſecum ingredientium, urbanae curialitatis obtentu, nuncii ſui relationem commiſerunt, prout ſequitur, decenter declaravit; viz. quod primo dictus excellentiſſimus in Chriſto princeps, dominus noſter rex, principaliter et tota cordis ſui intentione intime ſupplicavit, quatenus ipſi domini epiſcopi et clerus ſtatum ſuum regium, et proſperitatem regni Angliae habere dignarentur ſuis devotis precibus recommendatos, ac pro tranquillitate et ſalubri regni ſui gubernaculo devotius apud altiſſimum exorare; adjiciendo ſubſequenter dictis ſuis, quod rex propoſuit arripere in breve viagium cum magno exercitu verſus Franciam, adverſarium ſuum et regni Angliae, Francorum regem, in manu et potentia regiis aggreſſurus, et laborare pro jure ſuo regio, et regni utilitate, per dimidium annum vel circiter; ad cujus cum exercitu ſuo egreſſum, progreſſum, et regreſſum, ut aſſeruit, juxta aeſtimationem regis et concilii ſui ſuper hoc conſulti, vix ſufficerent ſibi centum millia librarum: ſuper quibus ex parte ſua et expeditionis dicti viagii, dictis dominis epiſcopis adtunc ingreſſis, extitit per dictum dominum referendarium ſupplicatum devotius, quatenus benevolentias ſuas, quas ſemper, et praeſertim, exigente neceſſitate et republica, regiis deſideriis ſentiit opportunitas regia inclinatas de caetero continuare, ac proſperam expeditionem dicti viagii, quod ſine notabilibus juvamine et expenſis aggredi nequeat, velint habere recommiſſum; necnon pro dicti negotii in ea parte bono meliori apud altiſſimum, qui docet manus ad praelia et digitos ad bellum, devotius exorare, et preces adjutorias fundere pro eodem; regratiando precibus ſuis retroactis, quibus ſe et regnum ſuum ab initio ſuſcepti gubernaculi ſentiit relevatum.

Quibus ſic dictis, et patienter auditis, dicto domino referendario et dominis temporalibus, qui intrarunt, ſe paululum retrahentibus, praefatus dominus archiepiſcopus habuit breve conſilium cum dictis confratribus ſuis, pro reſponſo reportando hiis narratis. Et ſubſequenter vocatis et accedentibus dictis dominis temporalibus, qui intrarunt, praefatus dominus archiepiſcopus nobiliter, eleganter, ac diſtincte de conſilio fratrum ſuorum reſpondit, prout ſequitur: Quantum ad primum, quod ipſe pro parte ſua, ſingulique confratres ſui, et tota eccleſia Anglicana tenebantur, et ſemper tenerentur cum omni devotione ſpecialius et devotiſſime habere recommiſſum proſperum ſtatum domini regis, tanquam pugilis, athletae, et praecipui defenſoris fidei orthodoxae; qui maxime ad extirpandum errores et haereſes, ac herbas venenoſas, et plantulas infectivas, jam nimis diu per regni latitudinem ſuccreſcentes, novitatis ſeu Lollardicae pravitatis animadverſionem ſuae regiae majeſtatis, tanquam rex catholicus, cum omni aſſiſtentia praebuit gratioſam. Sed quantum ad aliud membrum nuncii antedicti praefatus dominus archiepiſcopus, ex parte confratrum ſuorum ſuper hoc conſultorum, allegavit egeſtatem et inopiam; ipſoſque et eccleſias ſuas nimia et quam crebra ſubſidiorum exactione praegravari in immenſum: adjiciens, quod voluerunt tamen inter ſe deliberari, captata maturitate diutiori, ſi in aliquo juvare poſſent, et in quo ac quibus mediis dictum propoſitum regium, regni utilitatem, et viagium, de quo praefertur, ad regiam complacentiam valeant promovere. Quo facto, nobiles domini praedicti, reverenter ſalutata primitus dominorum et cleri convocatione, cum iſto reſponſo receſſerunt.

Et ſubſequenter producti ſunt duo falſarii; unus, viz. epiſcopum in partibus Hiberniae ſe praetendens, qui in veritate, ut aſſerebatur, fuit monachus de ſeint Edmund Bury, et exiit monaſterium ſuum in apoſtaſia, cum uno alio vocato Joh. Wollpit, alio nomine Hugone Penbrace, laico; quibus objectum fuit ibidem, quod eſſent falſarii, et quod ſigillum plumbeum domini noſtri papae, et ſigilla aliorum archiepiſcoporum, epiſcoporum, dominorumque et ſpiritualium, et temporalium fabricari procuraviſſent; quin verius ipſi duo praeſertim, et alii complices ſui nefandiſſima temeritate fabricaſſent et feciſſent. Quod uterque eorundem diffitendo negavit; litigarunt tamen inter ſe, et unus alium in verbis accuſavit, quorum neuter adhuc convictus extitit de praemiſſis. Sed dominus epiſcopus Sarum de communi aſſenſu ipſos recepit cuſtodia ſua ſervandos, ut ad partem de tam nefandis conjecturis ipſos examinaret, et quouſque veritas et origo tantae falſitatis, quae quaſi toti latitudini provinciae Anglicanae extitit infectiva, erueretur in hac parte.

Quibus ſic geſtis, praefatus dominus archiepiſcopus mandavit procuratoribus cleri, quatenus ſi aliqua eſſent gravamina ex parte eorum,

reformatione indigentia, quod vellent et debe-rent citra diem Veneris, extunc proxime fu-turum, coram convocatione dominorum in dicta domo capitulari ſerioſius intimare. Et conſequenter dominus archiepiſcopus aſſerens ſe cum confratribus ſuis in craſtino, viz. die Jovis in parliamento tunc tento apud Weſtm. et ibidem celebrato, intereſſe debere, continu-avit convocationem ſuam ad locum et diem, ut praefertur.

Quo die adveniente, viz. quarta menſis Decemb. coram praefato domino archiepiſco-po et aliis confratribus ſuis, in domo capitulari praedicta congregatis, comparuerunt procura-tores cleri, qui plura referebant gravamina; allegantes, quod de tot et tantis ſe ſentiit clerus malis praegravatum, quod niſi in ſcriptis conti-neantur, non poſſent de facili recenſeri. Quo facto, dictis procuratoribus ſe retrahentibus ad extra dictam domum capitularem, domino archiepiſcopo et confratribus ſuis praedictis ſuper gravaminum hujuſmodi reformatione in-ter ſe mutuo conferentibus; reintrarunt circa horam undecimam ipſius diei dicti procurato-res, quibus per dom. archiepiſcopum adtunc mandabatur, quod citra proximum diem con-vocationis exhibeant, et declarent articulatim gravamina ſua, in ſcriptis redacta; et inconti-nenti dom. archiepiſcopus continuavit convoca-tionem ſuam ad horam octavam diei Lunae 7. praedicti menſis Decembris ad eundem locum. Qua hora veniente, praefato domino archie-piſcopo cum confratribus ſuis, in domo capitu-lari praedicta congregatis, vener. viri mag. Hen. Ware, curiae Cant. officialis, et Phil. Morgan, U. J. doctor, nonnulla inconvenientias et gra-vamina pro et ex parte cleri, cujus gerebant organa vocis, expoſuerunt; quae in ſcriptis re-dacta exhibuerunt ſubſequenter tunc ibidem, quorum tenores ſequuntur, et ſunt tales:

1. Inprimis ſupplicatur, quod ubi rector vel vicarius vendit fructus ſuos autumnales alicui laico, laicus ille non compellatur ſolvere quin-tamdecimam regis, ſecundum valorem eorun-dem, non obſtante ſolutione ad decimam pro eiſdem ante hujuſmodi venditionem factam.

2. Item, quod rectores et vicarii non arcten-tur per ſervientes et officiarios confiſcatorum et eſchaetorum probare, an gleba eccleſiae ſeu eccleſiarum, quibus praeſint, ſit mortificata hu-juſmodi eccleſiis ſuis, de licentia regis, coram confiſcatore, ſive eſchaetore illius comitatus, et quod non faciant fines ex hiis cauſis.

3. Item, quod non arreſtentur per eoſdem bona ſive catalla dictorum rectorum, aut vica-riorum, pro hujuſmodi finibus.

4. Item, quod nativi dominorum tempora-lium non impediantur per dominos ſuos aut eorum ſervientes condere ſua teſtamenta, in praejudicium ordinariorum; et quod ordinarii non indictentur, ſecundum quod fieri ſolet, ſi intromittantur pro intereſſe ſuo in hac parte.

5. Item, quod ſacerdotes et viri eccleſiaſtici defamati ſuper crimine adulterii vel fornicatio-nis, non ſint indictati de rapa coram juſtitiariis regis, ſicut latrones, ordinariis locorum incon-ſultis.

6. Item, quod non imputentur rectoribus, aut perſonis eccleſiaſticis per vicecomites comi-tatuum, quod ſunt indictati, cum in rei verita-te non ſit ita; cujus occaſione multoties incar-cerantur, niſi faciant fines.

7. Item, ubi aliquis eſt utlagatus in extraneo comitatu, et alius eſchaetor regis ex colluſione inquirit, an ſit nomen conſimile in ſuo comitatu, ſupplicatur, quod non confiſcentur bona iſtius innocentis, habentis nomen conſimile, ſecun-dum quod ſolet fieri, niſi faciat finem.

8. Item, quod ordinarii et correctores ani-marum non procurentur indictari, nec indicten-tur, ſi corrigant in foro eccleſiaſtico adulteria, inceſtus, et alia crimina, maxime potentium ballivorum, et aliorum juratorum, qui non au-dent debitam ſuam correctionem exercere ex cauſa praemiſſa.

9. Item, quod viri eccleſiaſtici, rectores, et vicarii, adquirentes de bonis ſuis terras et tene-menta temporalia, non arctentur facere fines pro eiſdem per eſchaetores, qui, facta generali inquiſitione, ſolent hujuſmodi terras et tene-menta confiſcari, aſſerentes, quod adquirantur ad commodum eccleſiarum ſine licentia regis.

10. Item, ſupplicatur, quod ſi concedatur ſubſidium domino regi, excipiantur pauperes religioſi et religioſae, et potiſſime rectores, qui habent eccleſias ad exceſſivam ſummam taxatas, ubi verus valor vix ſufficit ad inventionem uni-us capellani, de quibus ſtabitur certificatorio loci dioeceſani; et excipiantur praedict. cum adhuc reſtet una medietas decimae perſolvenda, regi conceſſa in convocatione prox. ante dicta.

11. Item petitur, ut ſupra, remedium con-tra laicos, qui in ſolutione quintaedecimae im-ponunt firmariis praelatorum et clericorum be-neficiatorum, pro firmis hujuſmodi, quod ſol-vant quintamdecimam pro firmis eccleſiaſticis, non obſtante quod dicti praelati et clerici ſol-vant decimam pro eiſdem.

12. Item, licet capellani, ſtipendiarii, et an-nualarii ad deſerviend. eccleſiis parochialibus et earum curis poſſint et debeant per ordinarios compelli, juxta effectum conſtitutionis pro-vincialis domini Simonis, etc. epiſcopi tamen et eorum officiales hujuſmodi capellanos ad de-ſerviendum curis compellere, licet requiſiti, re-cuſant; niſi forte tales ſint capellani, qui per conventionem ad ſerviendum aliis per-ſonis minime ſunt aſtricti; aſſerentes, quod ſi hujuſmodi capellanos, ſtipendiarios, et an-nualarios, in ſervitio aliorum detentos, ad ſer-viend. curis, etc. compellerent, dictorum ca-pellanorum magiſtri et conductores, ipſos per brevia regia, et alias in curia ſeculari proſe-querentur. Et ſic duplici modo dicti capellani vexarentur, quod nolunt epiſcopi; ut dicunt. Et hoc ſaepius procedit ex frivola excuſatione dictorum capellanorum, qui dicunt ſe eſſe im-placitatos et proſecutos, ubi non ſunt; vel forte procurant implacitari ad evitandam hujuſmodi compulſionem; qui malunt in civitatibus et magnis villis potibus, otiis, et aliis inſolentiis vacare, quam eccleſiis vel capellis, quibus ani-marum cura incumbit, deſervire. Remedium, ut apparet, poſſet eſſe; quod nullus preſbyter con-

conveniret cum aliquo ad ſerviendum ſibi vel annuale celebrandum, niſi ſub conditione; viz. quod quocunque tempore eſſet requiſitus ad deſerviendum curae alicujus eccleſiae, quod dimitteret ſervitium ſuum, et ad hujuſmodi curam accederet, non obſtante conventione praemiſſa, et hoc ſub poena ſuſpenſionis, vel alia poena providenda.

13. Item petitur per clerum, quod cum mater virtutum ſit humilitas, et, teſtante ſacra ſcriptura, "melior eſt obedientia, quam victimae"; viceque verſa, inobedientia a Deo ſubtrahens honorem, ab eccleſia reverentiam, ac quamlibet conata pervertere politiam, ſit praecipuus fomes peccati, haereſium, errorum, et ſchiſmatum prima radix; non mirum, quod omni genere haereticae pravitatis, diſſenſionis, et ſchiſmatis modernis temporibus noſtra turbatur eccleſia, cum pene ab ejus finibus praelatorum reverentia ac obedientia debita proſcribuntur. Revera tam intolerabile malum nunc plus ſolito invaleſcit, eo quod univerſitas Oxon. quondam mater virtutum, lucerna ſcientiae, fidei catholicae fulcimentum, ac obedientiae ſpeculum ſingulare, jam filios parit degeneres et abortivos, qui utinam ut ſpuria vitulamina non darent radices altas in ipſa univerſitate et alibi, lollium ſeminantes tam verbis, quam factis; inobedientiam praedicant et ſuadent, per quos univerſitatis fama plurimum denigratur, perfectae ſcientiae lumen minuitur, impugnatur fides catholica, ac inobedientiae et rebellionis toti populo Anglicano praebentur exempla. Hii ſiquidem ingratiſſimi eccleſiae filii cunctis eccleſiaſticis dignitatibus blaſphemando detrahunt, privatis religionibus a Deo et homine approbatis damna et ſcandala deriſorie inferunt, ac claves et cenſuras eccleſiae deſpiciunt et contemnunt. Inter quos gerentes officia, dum leve obedientiae jugum a collo dejiciunt, per multiplices injurias innocentes opprimere non formidant; imo quaerentes remedium per viam appellationis etiam ad ſedem apoſtolicam incarcerare, ac variis modis, contra omnem juris formam inquietare et moleſtare praeſumant; tales etiam perſonas laudabiles in eadem graduatione per exactiones intolerabiles nimis gravant; ac bona praedictae univerſitatis pro libito circa brigas et diſſenſiones inutiliter dilapidant et devaſtant. Quaſdam etiam literas falſitatis, teſtimonium perhibentes in defenſionem brigarum, haereſium, et errorum, ſigillo communi univerſitatis, inconſultis magiſtris et doctoribus, clam ſigillant, ad regna et loca extranea tranſmittunt, in totius regni Angliae, et praecipue noſtrae matris eccleſiae ſcandalum et gravamen. Imo hii inobedientiae filii praetextu cujuſdam praetenſae exemptionis, ad tantum ſuperbia intumeſcunt, ut mandata regia et jura epiſcopalia contemnentes, nec Deum timeant, nec hominem vereantur. Vos igitur, O reverendiſſime pater, et paſtor Cantuar. eccleſiae, in ſanguine Jeſu Chriſti humillime requirimus et rogamus, quatenus ad univerſitatem veſtram Oxon. dignemini feſtinanter accedere, ipſamque ordinarie viſitare, et ea ibi exercere et facere ad Dei honorem, eccleſiae vobis commiſſae tranquillitatem et pacem, quae veſtro in hac parte incumbunt officio paſtorali. A vobis etiam, reverendi domini Cantuar. provinciae epiſcopi et praelati, inſtantiſſime deſideramus et petimus, quatenus praefato reverendiſſimo domino noſtro Cantuar. in Dei et eccleſiae cauſa pro viribus aſſiſtatis; ipſum exhortantes in Domino ad tam ſanctum et utile negotium celerius exequend. ut dicta univerſitas, cujus fama per quoſdam novellos errorum et ſchiſmatum defenſores patitur detrimentum, vitiis et erroribus extirpatis, et fide et moribus reformatis, honore priſtino refloreſcat, et fiat denuo, ſicut olim, cunctis catholicis virtutis exemplar et perfectae obedientiae ſpeculum ſpeciale.

Omnes iſti ſupraſcripti articuli, quorum reformatio deliberationis et dierum exegit inducias, de conſilio et aſſenſu expreſſis dominorum in convocatione praeſentium poſiti fuerunt adhuc in ſuſpenſo. Quo facto, et dictis gravaminibus publice perlectis, productus fuit quidam frater ordinis praedicatorum, epiſcopum ſe praetendens, qui in provincia Cantuar. per diverſa dioeceſes et loca citra dioeceſanorum locorum notitiam, inſignia exercuit pontificalia, ut aſſerebatur. Interrogatus tamen de ſuae conſecrationis in epiſcopum bullis, ſatis ſufficienter non docuit de eiſdem, niſi ſub quodam inſtrumento publico praetenſo, quod ibidem exhibebat. Et confitente dicto epiſcopo praetenſo, quod hujuſmodi pontificalia inſignia, ut praefertur, exercuiſſet, praefatus dom. archiepiſcopus auctoritate ſua, et ſuae convocationis provincialis, et ex ipſius decreto, expreſſe inhibuit, ne de caetero in provincia ſua Cantuar. inſignia pontificalia quoquomodo praeſumeret exercere, quouſque de bullis ſuae conſecrationis ſufficientius et uberius docuiſſet. Poſt quam quidem inhibitionem circa undecimam horam ejuſdem diei factam, propter ſolennitatem feſti Conceptionis B. Mariae in craſtino contingentis, et concluſionem parliamenti apud Weſtm. ut praefertur, celebrati; ubi eundem dominum archiepiſcopum cum ſuis praedictis confratribus die Mercurii extunc prox. ſequenti intereſſe potuit, idem dom. archiepiſcopus dictam convocationem ſuam hujuſmodi continuavit uſque diem Jovis extunc prox. ſequentem, viz. 10. diem menſis Decembr. ſupradicti ad eundem locum. Demum 11. die menſis Decembris coram reverendiſſimo, et confratribus ſuis in domo capitulari congregatis, "producti fuerunt infraſcripti epiſcopus praetenſus, et Johannes Wollpit, de et ſuper fabricatione bullarum et ſigillorum, ut praefertur, impetiti, una cum mag. Joh. Biſhop, in legibus bacalario, Richardo Staunford et Joh. Norton, literatis civitatis London. quibus objectum fuit crimen fabricationis ſigillorum et bullarum ſupradict. qui ſucceſſive unus poſt alium de praemiſſis examinati ſunt ibidem." Qua examinatione facta, poſt deliberationem et mutuum tractatum ſuper remedio contra dictos falſarios et ſuas falſitates, propter appropinquans feſtum natalis Domini archiepiſcopus et praelati eoſdem carceribus dictis "le Counter" London. et

et alii cuſtodiae de “ Newgate” ejuſdem civitatis commiſerunt, quouſque de eorum emendatione veriſimili et manifeſta conſtaret. Tandem 21. die Decembris praelati et clerus poſt diverſos tractatus ſuper una dimidia decima in ſubſidium regis et regni concedenda concluſerunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
JOHAN. XXIII. 2.	THO. ARUNDEL 15.	1411.	HENRIC. IV. 13.

Mandatum de exorando pro expeditione domini regis et ducis Clarentiae, etc.
Ex reg. Arundel II. fol. 132. a.

THOMAS, etc. venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia Londonienſi epiſcopo, ſalutem, etc. Excellentiſſimus in Chriſto princeps dominus noſter, dominus Henricus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae illuſtriſſimus, cum duce Jonatha pie confidens, quod a Domino Deo eſt omnis victoria, quodque omnis pax, tranquillitas, et proſperitas regni ab eo dependet ; nos nuper in ſpiritu humilitatis rogavit, quatenus cum ſummo ſacerdote Eliachim populum commemorante, qualiter Moiſes confidentem in virtute ſua Amalech, non ferro pugnando, ſed precibus ſanctis orando devicit, clerum et populum noſtrae provinciae taliter commemorando excitaremus, ut pro pace, tranquillitate, et proſperitate ipſius domini noſtri regis et regni, egreſſuque, progreſſu, expeditione, et regreſſu felicibus nobilis principis domini Thomae, ipſius domini noſtri regis ſecundo geniti ducis Clarentiae, ac ejuſdem domini noſtri regis exercitus cum eo ſub Dei adjutorio tranſfretantis, pro recuperando ducatu Aquitaniae, domino noſtro regi jure haereditario pertinente, piis et devotis mentibus penes ipſum Dominum Deum altiſſimum exorarent. Nos vero, qui, licet immeriti, “ ex hominibus aſſumpti pro hominibus conſtituimur”, juxta apoſtolum, “ in hiis, quae ſunt ad Deum, ut offeramus dona et ſacrificia pro peccatis”, ipſius domini noſtri regis humilitatem cum rege David, et confidentiam in orationibus cum rege Ezechia laudantes, dum oculis interioribus cordis noſtri circumquaque conſpicimus, nunquam a diebus juventutis noſtrae uſque ad ſenectutem et ſenium magis fuiſſe orandi cenſuimus, quam ſit modo, quia aut mundum plus poſitum in maligno, aut magis quaſi omnes ad ſuperbiam et abuſionem deditos, ſeu plus peccatis oppreſſos, non invenit, ut credimus, retro aetas, in quo ultionem ex divinae animadverſionis ſententia, bella quaſi continua, ſeditiones, mortalitates, peſtilentiae, murmurationes, ac diſſenſiones inſurgunt et odia, necnon lollium, zizania, et haereſes jam a diu, dolendum eſt, Chriſti eccleſiam oppugnantes : iſta vero inter noſtras ſecretiores lachrymas ponderantes, ad mentem reducimus, qualiter in orationibus Moiſis plagae Aegyptiorum quamvis malorum amovebantur, multoties divinae ultionis ſententia a Ninivitis averſa eſt : Nichanor per Judam Machabaeum in orationibus devincebatur in praelio, per viduam Holophernes in gladio ; quam totienſque populus Dei electus contra ſuos adverſarios in precibus triumpharunt, aliud non videmus remedium contra tot inimici jacula, et pro mitiganda ſeveritate altiſſimi, et ipſius miſericordia impetranda, niſi ut veri poenitentes ad orationes, jejunia, et lachrymas cum filiis Iſrael convolemus. Et ut iſta exemplo ſummi ſacerdotis Eliachim commemoremus clero et populo noſtrae provinciae, veſtrae fraternitati mandamus, quatenus vos in eccleſia veſtra cathedrali, et per civitatem veſtram Londonii, in ſinguliſque eccleſiis collegiatis, conventualibus, parochialibus, et aliis locis conſuetis infra ambitum veſtrae dioeceſeos, has literas noſtras publicari, ac clerum et populum ejuſdem veſtrae dioeceſeos exhortari faciatis, prout eoſdem nos exhortamur in Domino, ut ſingulis quartis et ſextis feriis proceſſiones faciant ſolennes et conſuetas cum ſeptem pſalmis poenitentialibus, et litania, ac orationibus, jejuniis, et lachrymis ſaltem intrinſecis pro pace, tranquillitate, ac proſperitate dicti domini noſtri regis et regni, egreſſuque, progreſſu, expeditione, et regreſſu felicibus praefatorum domini ducis Clarentiae, et regis exercitus ; et ut altiſſimus iram ſuae indignationis a nobis avertat, bellaque, ſeditiones, mortalitates, peſtilentias, murmurationes, ac diſſenſiones amoveat et odia, necnon lollium, zizania, et haereſes, a Chriſti eccleſia, ſuperbiamque, abuſiones, et peccata, quibus opprimimur, ac ſuae manſuetudinis et miſericordiae ſerenum dignetur inducere, poſt tales et tantas hujus vallis miſeriae turbines et procellas ; veſtrae fraternitati inſuper, ut ſupra, mandamus, quatenus has literas noſtras univerſis confratribus et coepiſcopis noſtrae provinciae debite publicantes, mandetis eiſdem auctoritate noſtra, ut ſinguli ipſorum per clerum et populum eorundem conſimiliter fieri faciant, in ſuis dioeceſibus, ut vos in veſtra, quod per vos et eos fieri, et ut videatis et videant, quod ab hujuſcemodi proceſſionibus nullatenus deſiſtatur inpoſterum a clero et populo veſtrae et eorum dioeceſium, ſicut hactenus negligenter, ut audivimus, omiſſum fuerit, uſque aliud habueritis, et habeant in mandatis, in virtute ſanctae obedientiae praecipimus et mandamus. Et quia tempus meſſium et vindemiarum jam inſtat, propter quod commode populus ad hujuſcemodi proceſſiones congregari non poterit ; volumus et mandamus, quod ſingulis diebus dominicis, dicto tempore durante, hujuſcemodi proceſſiones fiant, et praemiſſa in publico per locorum curatos exponantur, et fiant orationes in eccleſiis pro praemiſſis neceſſitatibus ſpeciales, et lapſo tempore praedicto, fiant proceſſiones hujuſcemodi et alia, juxta formam ſuperius limitatam. Et ut clerum et populum ad praemiſſa propenſius excitemus, de Dei omnipotentis, etc. confidentes, cunctis Chriſti fidelibus, in via ſalvandorum exiſtentibus, qui hujuſcemodi proceſſionibus interfuerint, et pro praemiſſis pie et devote

oraverint, jejuniiſve ſeu lachrymis circa divinam miſericordiam implorandam intenti fuerint, quadraginta dies indulgentiae totiens quotiens, etc. et conſimiles indulgentias eiſdem per vos, venerabilis frater Londonienſis, in veſtra, et alios noſtrae provinciae coepiſcopos univerſos in ſuis dioeceſibus, veſtris, et eorum ſubditis elargiri petimus, et in Domino exhortamur. Et quomodo praemiſſa executi fueritis, et executi fuerint, nos debite, etc. Dat. in palatio noſtro Cantuarienſi, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 2.	THO. ARUNDEL 16.	1411.	HENRIC. IV. 13.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 307. et ex reg. III dec. et capit. Ebor. fol. 35. b.

BREVE regium in rot. parl. extans, clerum Ebor. ad diem Martis prox. poſt feſtum S. Martini apud Ebor. convocabat. Aliud breve regium datum apud Weſtm. 22. die Decembris clerum ſummonuit ad diem 18 Januarii apud Ebor. In ejus diei ſynodo multum de paupertate ſua conquerentes, ab archiepiſcopo induci non poterant ad conceſſionem ſubſidii; prorogati tamen ad 20. ejuſdem menſis, poſt magnam altercationem et varias excuſationes, tandem unam medietatem decimae aegre concedebant. Archiepiſcopus regem eo de negotio certum facit in literis dat. penultimo die menſis Aprilis, A. D. M.CCCC.XII. et tranſlat. v. Conceſſioni ſubſidii clerus has ſubjunxit conditiones: "Ita quod dicti praelati et clerus in eorum poſſeſſionibus per conceſſionem, in ultimo parliamento domino noſtro regi per dominos et communitatem regni factam, nullatenus taxentur, graventur, et moleſtentur; proviſo etiam, quod iidem praelati et clerus ſeu eorum firmarii ad ſolutionem quintae decimae cum perſonis ſecularibus nullo modo compellantur, et quod dicti praelati et clerus Ebor. provinciae infra terminum praeſcriptum taxationibus, ſubſidiis, ſeu aliis oneribus ſimilibus, vel diſſimilibus non vexentur, ſeu in aliquo moleſtentur."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 3.	THO. ARUNDEL 17.	1412.	HENRIC. IV. 14.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. virtute brevis regii et mandati archiepiſcopalis 6. die Martii in eccleſ. S. P. London. Ex reg. Arundel II. fol. 4.

POST examinationem procuratoriorum et certificatoriorum, magiſtro Willelmo Milton, regiſtrario principali domini archiepiſcopi, relatum fuit, quod fuit unus capellanus in eccleſia illa praeſens, ſuſpectus multum de haeretica pravitate, et cum eo duo alii viri ignoti. Miſit igitur idem mag. Willelmus pro eo; et ipſo veniente et ſtante coram eo, interrogavit eum, unde eſſet, et ubi communiter celebraret, et quod nomen haberet, et de qua dioeceſi oriundus erat? qui reſpondit, quod fuit de partibus Nottinghamiae, et celebravit communiter in eccleſia B. Mariae de Nottingham; nomen ejus Johannes Lay, oriundus in dioeceſi Lincoln. Interrogatus inſuper, quamdiu ſtetit in civitate, et ubi celebravit illo die, et qui fuerunt illi duo viri, qui cum eo erant in eccleſia? dixit, quod ſtetit in civitate per duos dies, et illo die celebravit coram domino de Cobham, et unum virorum cognovit, non tamen nomen alicujus eorum, nec ubi morantur. Petivit deinde idem mag. Willelmus, ubi eſſent literae ordinum ſuorum, et literae ſuae commendatitiae ſuper converſatione? Qui reſpondit, quod tales non habuit ad manus. Aſſignavit igitur mag. Willelmus diem Sabbati extunc proxime futurum coram dicto reverendiſſimo patre archiepiſcopo, vel ejus locumtenente in eodem loco, ad exhibend. literas hujuſmodi, et ad intimand. nomina dictorum virorum, et ubi morantur, ſi poſſet, ſub poena majoris excommunicationis; vel dicendum cauſam quare non. Et ad hoc faciend. tactis ſacroſanctis evangeliis juravit. Adveniente vero dicto die Sabbati, idem reverendiſſimus in Chriſto pater, dominus archiepiſcopus, propter ingruentia negotia parliamenti continuavit de die in diem convocationem ſuam hujuſmodi, ac omnia alia inibi, dicto die pendentia, uſque ad diem Mercurii 6. diem Junii a praedicta domo capitulari uſque ad eccleſiam parochialem de Lamhyth. Quibus die et loco damnati fuerunt per praelatos et clerum certi tractatus, continentes concluſiones certas haereticas et erroneas, praefato reverendiſſimo patri archiepiſcopo ſententiam damnationis hujuſmodi legente. Quorum tractatuum nomina ac concluſionum ſaltem pejorum de trecentis et ultra ſequuntur tenores.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 3.	THO. ARUNDEL 17.	1412.	HENRIC. IV. 14.

Univerſitatis Oxonienſis litera archiepiſcopo Cantuar. et epiſcopis provinciae illius, cum haereſibus et erroribus Joh. Wycliff miſſae *. Ex MS. Cott. Fauſtina C 7.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri et domino, domino ſuo ſpeciali, domino Thomae, Dei gratia Cantuarien. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, aliiſque venerabilibus patribus et praelatis provinciae Cantuar. univerſitas ſtudii generalis Oxon. reverentiae et honores devot. et debit. tam venerando coetui praelatorum, et ad defenſionem percelebrem catholicae fidei firmiter et feliciter adunari. Praeſtantiſſime pater, et domine. Ab exordio naſcentis eccleſiae vineae Dei Sabaoth, quam caeleſtis agricola Chriſtus Dei filius, ſuique ſucceſſores apoſtoli in ſacro ſuo ſanguine plantaverunt, continuo per varias mundi provincias varii pullularunt haeretici, qui ſub ſpecie pietatis, virtutis, et gratiae ſpiritu praeſumptionis inflammati, matrem ſuam eccleſiam Dei ſponſam ſuffodere ſatagebant. Tales etenim doctores devotiſſimos in honore praecellere contendentes, metaphorica ſcripturarum eloquia inſanis ſuis ſenſibus pertinaciter attrahere cupiunt, innitentes utplurimum nudo ſenſui literali. Et ſic poſtpoſitis, imo ſpretis myſticis ſanctorum patrum dogmatibus, tanquam filii degeneres, et perverſa viperarum genimina, materna ſua viſcera degenerando corrodunt, concutiunt, et erumpunt. Tales itaque cum in ſuis aſtutis ingeniis plene ſuperare non valeant, temporale ſecum brachium callide provocant, et pronis ad credendum illicita, quae delectant, contra ſtatum et praelatos eccleſiae, vetita quaſi licita praedicant, ut concuſſis aut ſublatis hoſtiliter fidei chriſtianae columnis, ſuos errores et haereſes facilius introducant. Legimus de Arrio haereſiarcha, ut de caeteris taceamus, quod ipſius ſuadente conſilio, omnes praelati catholici regionis ipſius in exilium miſſi ſunt, vix tribus exceptis, qui, divino providente conſilio, Arrianae perverſitatis erroribus viriliter obviarunt. Unde et de eo, qui ſic teſtatur Jeronymus, Arrius in Alexandria modica ſcintilla fuit; qui, quia ſtatim extinctus non fuerat, totum fere terrarum orbem ipſius flamma conſumpſit. Sed praetermiſſis extraneis, qui faciliter numerari non poſſunt, ut vicinius accedamus ad proprios; doctor quidam novellus dictus Johannes Wycliff, non electus, ſed infectus, agricola vitis Chriſti jam infra paucos annos pulcherrimum agrum veſtrum Cant. provinciae tot variis ſeminavit zizaniis, totque peſtiferis plantavit erroribus, tot denique ſuae ſectae procreavit haeredes, quod, ſicut probabiliter credimus, abſque mordacibus ſarculis et cenſuris aſperrimis explantari vix poterunt, aut avelli. Ad quantum enim haec ficta novella vobiſcum jam nuper invaluit, a veſtra, ſicut credimus, paternali memoria non receſſit; nos tamen iſta mala cura vigili ponderantes, veſtrae prudentiſſimae paternitatis auctoritate ſuffulti, veſtriſque ſalutaribus et votivis ſuadelis et monitis pro viribus obſequentes, per duodecim electiſſimos viros magiſtros et doctores, multos libros et libellos, alioſque tractatus, et opuſcula multa praelibati Johannis longa deliberatione perſpeximus, et multas concluſiones in eis, et quae nobis videntur erroneae et haereticae, et ſanctorum patrum determinationi contrariae, ſtudioſe ſignavimus, ſignatas excerpſimus, excerptas moroſe digeſſimus, et digeſtas cenſuimus ſacrae doctrinae contrarias, et omnes reas igne. Sed cum apud plurimos noſtra ſatis parva cenſeatur auctoritas, eaſdem concluſiones ſimul et in unum redactas, veſtro, pater inclyte, veſtrorumque confratrum maturiori examini denuo recenſendas offerimus: et quia per vos, ſi placet, ulterius beatiſſimo patri noſtro ſummo pontifici has iterum cupimus intimari; ſcriptum eſt enim, quia funis triplex de difficili rumpitur; quod tamen hic congruenter adducitur, ſi forte commiſſa nobis auctoritas pro funiculo computatur. Alias autem concluſiones erroneas, non paucas, imo fere totidem, quot ſequuntur, de libellis praefati Johannis extraximus; quas tamen, cum ſint ejuſdem aut multum cognatae ſententiae cum hiis ſcriptis, illas tanquam ſuperfluas decrevimus hic omitti. Eſt enim tam auditori; quam lectori faſtidium, et opus inutile eandem ſaepe ſententiam pueriliter inculcare. Et praeterea multas alias concluſiones in procedendo collegimus, quae ita male ſonant, et ſapiunt, ſicut iſtae. Quia tamen poſſent in ſterili pugna verborum ſuſtineri ſophiſtice, in illas ideo pepercimus extremae damnationis ſententiam fulminare. Rationes et cauſas damnationis concluſionum ſequentium inpraeſentiarum omittimus, eo quod earum falſitatem his, qui ſane ſapiunt, cum antiquis doctoribus planam eſſe conjicimus, nec vexare nos duximus pro inſanis. Et nihilominus cum plurimae ſint et longae, ipſarum improbatio prolixior faſtidium forte gigneret inſpectori. Concluſiones autem, quas damnavimus, jam continuo ſubſequuntur.

1. Papa non diſpenſat cum ſimonia, vel voto temerario, cum ipſe ſit capitalis ſimoniacus, vovens temerarie ſervare ſtatum ſumme damnabilem hic in via. Et loquitur hic et in concluſionibus ſequentibus de ſtatu papali, lib. 2. cap. 38.

2. Papa eſt haereſiarcha fundans et auctorizans novos ordines contra Chriſtum; et mirum foret, quod Deus cooperaretur cum talibus in diſpenſationibus frivolis, quas intendit, lib. 2. cap. 38.

3. Papa,

* Annus literarum harum non eſt expreſſus in MS. Cotton. quia autem multa in regiſtro Arundeliano omittuntur, quae hac in convocatione geſta ſunt, tractatuſque etiam et concluſiones haereticorum librorum hic ſequi deberent, locum iis hic concedere aequum duximus.

3. Papa, qui ſe falſe nominat ſervum ſervorum Dei, ſub nullo gradu eſt in opere evangelii, ſed mundano; et ſi ſit in ordine aliquo, eſt in ordine daemonum Deo plus culpabiliter ſervientium, lib. 1. cap. 6.

4. Papa eſt ille antichriſtus, qui in ſacra ſcriptura exprimitur, cum ſit ſpecialis procurator diaboli, procurans per mendacia perditionem animae contra Chriſtum, et ſic eſt patulus antichriſtus, lib. 3. cap. 29.

5. Papa eſt patulus antichriſtus, non ſolum illa ſimplex perſona, ſed multitudo paparum a tempore dotationis eccleſiae cardinalium, epiſcoporum, et ſuorum complicum aliorum eſt antichriſti perſona compoſita monſtruoſa; non tamen repugno, quin Gregorius et alii papae, qui in vita ſua fecerunt multa bona de genere, fructuoſe finaliter poenitebant, ibidem.

6. Genus humanum ſpecialiter in Europa profundatur in iſta haereſi nimis caeca, quod oportet totam militantem eccleſiam duci per regimen antichriſti, lib. 3. cap. 38.

7. Si fuit expediens eccleſiae militanti, quod careret corporali praeſentia capitis Jeſu Chriſti, ſicut contigit, quando crevit eccleſia poſt aſcenſionem Domini, ſecundum illud Joh. "Expedit vobis, ut ego vadam;" quanto magis prodeſſet eccleſiae, quod careret papa capitaneo, qui non aequiparatur in virtutibus Jeſu Chriſti? Tunc enim deſcenderet gratia perpendiculariter in homines, ut ſunt digni, lib. 3. cap. 29.

8. Papa eſt abominatio deſolationis in abſtracto, cum ex ſua antiquata malitia ſit in perverſitatem diaboli induratus, lib. 3. cap. 26.

9. Papa immediatus vicarius principis hujus mundi ruinam celerem ex ſua fallacia neceſſario patietur, ſecundum illud, inimici vero Dei mox ut honorificati, etc. lib. 5. cap. 6.

10. Ex iſto textu "Expedit vobis, ut ego vadam" etc. eliciunt fideles, quod Chriſtus, qui promiſit fidelibus, quod maneret cum ipſis uſque ad conſummationem ſeculi, velut perpetuo ſine tali vicario in caeleſtibus reſideret, ut converſatione atque affectione aſpirando ad caeleſtia colligant ſuam affectionem in Domino Jeſu Chriſto, lib. 3. cap. 71.

11. Petrus et Clemens cum caeteris adjutoribus in fide non fuerant papae, ſed Dei adjutores ad aedificandum Domini noſtri Jeſu Chriſti, ibid.

12. Papa et cardinales fuerant non ordinati a Domino, ſed per diabolum introducti, in cujus ſignum nomen papae vel cardinalium non inſeritur in ſcriptura, ſed, ut chronicantes referunt, quando venenum effuſum eſt, in eccleſia inventum eſt, ibid.

13. Rationi conſonat et ſcripturae, quod non exiſtente papa aliquo, vel cardinali, vel perſona aliqua de quatuor ſectis, non minus, ſed probabiliter magis ſtaret eccleſia militans in fide et virtutibus, quam ſtat modo. Et intelligit utrobique per quatuor ſectas praelatos Caeſareos, monachos, et bifurcatos canonicos atque fratres, ibid.

14. Electiones cardinalium cum caeteris humanis traditionibus non ſunt dignae memoria, cum non ſit major color, quod Deus ipſos perficit, quam ſequitur, quod ex ſua veſania Deus papam ſtatuit ſocium Jeſu Chriſto, lib. 3. cap. 29.

15. Licet papa praecipiat in bullis, quod nulli hominum liceat paginam illam infringere, ſed eo ipſo quod praeſumunt, incurrant, etc. fideles tamen audaciter exponant igni bullas tales, tanquam haereticas contra fidem; et loquitur univerſaliter de bullis papalibus, lib. 2. cap. 38.

16. Eſt contra aeternum judicium ſancti ſanctorum, quod talis inhabilis refuga, i. e. papa populo taliter praefigatur ſecundum illud, "Quod ſi ſal evanuerit" etc. et multo minus valent tales bullae haereticae, quas aſportant dyſcholi de mundo illo, ibid.

17. Conſulendum eſt fidelibus, quod non petant curiam Romanam vel Avinonam ad papales indulgentias vel abſolutiones a poena et a culpa ſibi, vel aliis impetrandas; quia Dominus totius mundi non vult in tali brevi loco vel angulo coarctari, ſed in caelo exiſtens perpendiculariter cuilibet vigilanti eſt paratus ad lumen ſuae gratiae influendum, lib. 3. cap. 44.

18. Deficit audax doctorum ſententia publicans hypocriſin iſtam eccleſiae, ne ſeductus populus pedibus talis hypocritae appropuinquaret. Si enim petitio ſua ſit rationabilis, Deus [a] Dominus imo infra conſcientiam hanc concedit. Si autem petitio ſua ſit irrationabilis, foret ſumma dementia credere, quod talis refuga hanc concedit, lib. 2. cap. 38.

19. Non eſt alius color, quare Roma ſit locus aptus, ut papa ibi reſideat, niſi ex altera infami iſtarum cauſarum; primo, quia papa ibi infideliter perdidit vitas animarum, ſicut Caeſar prius infideliter perdidit ibi vitas corporum martyrum Jeſu Chriſti; ſecundo, quia Caeſar reſedit in illa villa, qui dotavit papam contra legem, quam Chriſtus ſuis apoſtolis ordinavit, lib. 3. cap. 28.

20. Poteſtates, quae finguntur a papa et aliis quatuor novis ſectis, ſunt fictae, et ad ſeducendum ſubditos diabolice introductae, ut praelatorum Caeſareorum excommunicatio, citatio, incarceratio, et reditus pecuniaris vendicatio, lib. 1. cap. 28.

21. Superiores iſtarum ſectarum fingunt ſe habere poteſtatem a Domino ad ſubditos taliter puniendos, ut papa fingit ſe habere poteſtatem ad excommunicandum; quam tamen poteſtatem non plus habent, quam diaboli ad maledicendum populo chriſtiano, ibid.

22. Videtur fidelibus, quod talis ficta poteſtas praelatorum ſimul crevit cum haereſi de hoſtia conſecrata, nam moderni praelati ſunt de numero illorum, de quibus dicitur per prophetam, "Maledicam benedictionibus veſtris."

23. Multi ſacerdotes ſimplices ſuperant praelatos in hujuſmodi poteſtate, imo videtur fidelibus, quod magnitudo ſpiritualis poteſtatis plus conſequitur filium imitatorium Chriſti in moribus, quam praelatum, qui per cardinales et tales apoſtatas eſt electus, lib. 1. cap. 28.

24. Intendat fidelis rationi et fidei ſcripturae, et non credat talibus extravagantibus fabulis, infundabilibus, de poteſtate praelatorum, quia benedictio eorum eſt ſimilis benedictioni, qua benedicunt hoſtiae, et maledictio ſua e contrario in

[a] MS. *Domi* legit.

3

in benedictionem Domini eſt converſa, lib. 1. cap. 29.

25. Privilegia vel libertates, quas papa concedit hominibus, ſunt deliramenta a fidelibus deridenda, in cujus ſignum populus, cui iſti maledicunt, benedicitur a Deo communiter, et e contra, lib. 1. cap. 28.

26. Papa nec angelus de caelo habet poteſtatem difficultandi media, quae Chriſtus inſtituit viatoribus ad beatitudinem promerendam, lib. 3. cap. 42.

27. Ex diſſenſione pontificum de papatu magnum bonum provenit, quia jam viſa debilitate antichriſti, confortantur fideles publicare ſententias multas evangelicas, quas, ſtante ipſo in ſuo robore, differere non auderent; et ſi placeret Domino jam movere brachium ſeculare, ut tempore hujus debilitationis antichriſti nitatur efficaciter reducere eccleſiam ad ordinationem Domini noſtri Jeſu Chriſti, fructus valde notabilis proveniret ex diviſione hujus capitis antichriſti, lib. 3. cap. 54.

28. Si fideles unquam cordati fuerint, neceſſe eſt, quod in brevi temporis articulo ſint viriles, quorum conſolatio ad viriliter agendum eſt minoratio potentiae antichriſti, qui in papis dividitur, et ſui ſatellites ſunt ſpiſſim contrarii ſibiipſis, lib. 3. cap. 9.

29. Papa et ſui complices ſunt Scribae et Phariſaei claudentes regnum caelorum, et nec ipſi introeunt, nec alios intrare permittunt, et principalis ratio hujus eſt nequitia traditionum, quas edidit antichriſtus, lib. 3. cap. 9.

30. Si non iſto textu evangelico, "Nemo accendit lucernam," etc. non reperi, ubi anachoritae incluſi in lapidibus, vel clauſtrales in lege Domini fundarentur; et cum hic non fundatur iſta religio, ſed patenter ejus oppoſitum patet, quod non eſt Chriſti religio, quam deſcribit Jacobus, ſed religio diabolica, vel hypocritica, quae ab ipſo vana religio nuncupatur, lib. 3. cap. 37.

31. Cum non tantum profint iſtae religiones ſanctae matri eccleſiae indirectae, quantum prodeſt caſus diaboli, ſicut diabolus non deberet taliter peccare, ſed a peccato hujuſmodi continere; ſic ordines iſti privati, qui non ſunt auctorizati a Domino, non ſe debent introducere in eccleſiam militantem.

32. Sicut quaecunque diſcraſiae in humano corpore proſunt ſanctae matri eccleſiae, ſic et iſtae quatuor ſectae per diabolum introductae.

33. Cum major malitia in ſectis, quam perſonis ſingularibus radicatur, videtur ſequendo Chriſtum, quod ſectae illae ſunt plus, quam perſonae ſimplices reprobandae, et ideo reprobationes ſectales acute debent exerceri.

34. Si per impoſſibile doceri poſſet, quod aliquae illarum quatuor ſectarum a Deo ſumpſerunt originem, tunc de tanto foret color fidelibus illas ſectas de conditione laudabili approbare; cum autem non ſic ſumpſerunt a Domino originem, chriſtianis licet ipſas redarguere, quia "Qui non intrat per oſtium, fur eſt et latro."

35. Omnes religioſi moderni ſeipſos neceſſitant, ut hypocriſi maculentur; ad hoc enim ſonat ſua profeſſio, ut ſic jejunent, et ſic ſe induant, et ut ſic faciant quicquid differenter ab aliis obſervant.

36. Cum fidelis debeat ex mandato Domini honorare corpus ſanctae matris eccleſiae, et iſtae quatuor ſectae tanquam quatuor humores infecti inficiunt et mortificant ipſam eccleſiam, omnes fideles debent niti ipſam ab iſtis humoribus expurgare.

37. Cauſa totius mali in eccleſia militante eſt perverſa introductio iſtorum novorum ordinum contra Chriſtum.

38. Hypocriſis eſt fundamentum iſtis quatuor ſectis, et ideo ſic loquitur Eſaias: "Et erunt, qui beatificant, et qui beatificantur praecipitati, et diſperdet Deus ab Iſrael caudam cum capite;" intelligendo per caput Romanum pontificem, et per caudam ſectas fratrum.

39. Cum fratres ſint alieni a ſecta Chriſti, probabile eſt, quod ſua merita non plus valeant, quam opera paganorum.

40. Globus fratrum ſicut non habet fundationem a Domino, ſed ejus oppoſitum, ſic trahit fratres ad peccatum ſequens non modicum.

41. Sectae fratrum non fundantur ex lege Domini, ſed aſcendunt aliunde, tanquam fures et latrones.

42. Diabolus non ſolum defraudat ſimplices per hos fratres, ſed per ſectas alias infundabiliter introductas, ut ſunt monachi, et canonici, cum clero Caeſareo, qui auferunt dominia, quae haberent domini ſeculares.

43. Introducentes et ſibi perpetuo diſpenſantes novas ſectas nimis ingrate recuſant ſectam liberam Jeſu Chriſti, innuentes, quod ipſa ex imperfectione ſui auctoris fuerat incompleta.

44. Intrantes novas ſectas de hoc non poenitent, ſed laetantur uſque ad mortem cum male fecerint; et haec (eſt) ratio, quare tam ſaepe inveximus contra eos, ut de ſua haereſi reſipiſcant, et ad meliorem ſectam redeant Jeſu Chriſti.

45. Damnabilis eſſe videtur conſecratio iſtarum quatuor ſectarum, qua pervertuntur fideles de ſimplici ſecta Chriſti ad ſectam frivolam antichriſti.

46. Saraceni ſunt graviter increpandi ex hoc, quod non tollunt jugum Chriſti ſuper ſe, ſed ambulant per ſectas alias ad infernum; ſed ſectae iſtae quatuor infra chriſtianiſmum ſunt amplius increpandae.

47. Nemo haberet conſcientiam omnes illas frivolas ſectas relinquere; imo infidelitatis ſignum foret licentiam papae vel alterius de hoc petere, quia in hoc videretur quis peteret de illo licentiam ab antichriſto, quod generaliter conceditur diſcipulis Jeſu Chriſti.

48. Religioſi fideles debent ex verbis Chriſti colligere, quod conſtanter exeant ſuos privatos ordines, cum Paulus exierit ordinem Phariſaicum, et cum Deus ex ſua communi gratia concedit fidelibus ſuis, ut potiora eligant, et renuant minus bona.

49. Domini temporales debent ſubtrahere a viris eccleſiaſticis ſeculare dominium, ad damnum ſuae animae contra fidem ſcripturae ſtolide occupatum.

50. Sepulchra mortuorum ſunt tripliciter illuſionis objecta; lapides enim politi ſunt objectum primum, aurum et argentum commaſſata ſuper ſuprema iſtorum lapidum ſunt ſecundum, et lapides pretioſi cum aliis jocalibus ſunt tertium illuſionis objectum; ut patet de ſepulchris noviter canonizatorum a Romana eccleſia.

51. Ratio neceſſitat, quod fideles credant plus vivis operibus ſanctorum ſpirituum, quam mortuis illuſionibus, quae fiunt communiter per diabolum in praeſentia talium ſepulchrorum; et damnatur iſta concluſio propter venenum multiplicatum in cauda.

52. Religioſi noſtri, praeter ordinationem Domini introducti, habent obſervantias hypocriticas; ut cantum in mediis noctibus, et jejunium in electis temporibus, et alia talia, quae non ſonant in religionem Domini noſtri Jeſu Chriſti.

53. Confeſſio vocalis facta ſacerdoti, introducta per Innocentium tertium, non eſt tam neceſſaria homini, ut diffinit, quia ſi quis ſolum cogitatu, verbo, vel opere offenderet fratrem ſuum, ſolum cogitatu, verbo, vel opere ſufficit poenitere, lib. I. cap. 39. de confeſſione.

54. Papa Latinus erubeſcere debet, quod iſta moderna poenitentia ſine fundatione poſita, cum non liceat mortalibus, etiam apoſtolis difficultare legem Domini ultra hoc, quod ipſemet limitavit.

55. Divina ſapientia Hebraeorum et Graecorum deridet iſtam ſtultitiam Latinorum.

56. Grave eſt et infundabile preſbyterum audire confeſſiones populi modo, quo Latini utuntur.

57. Sicut Chriſtus injunxit adulterae, quod nolit amplius peccare; ita videtur confeſſores debere injungere poenitentiam confitenti, quia nulla eſt ars poenitentiaria, a qua capi poteſt certior poenitentia injungenda.

58. Quia tam gratioſus eſt Deus, et allegationem aſtringentem homines tantum odiens, ſicut fuit in primitiva eccleſia; ideo dicunt fideles noſtris ſatrapis: "Dirumpamus vincula eorum, et projiciamus a nobis jugum ipſorum."

59. In hiis verbis "Vos mundi eſtis, ſed non omnes," poſuit diabolus pedicam infidelem, in qua pedem caperet chriſtiani; introduxit enim confeſſionem privatam et infundabilem, et poſtquam confeſſori nota fuit, ut legem ſtatuit, quod non prodatur populo malitia ſic confeſſi, lib. 4. de confeſs. cap. 6.

60. Chriſtus in baptiſmo ſuo non chriſma hujuſmodi, ſed aquam ſimplicem requiſivit, et ſic difficultatur eccleſia infideliter propter ſolennizationem talis conſuetudinis introductae.

61. Experimento cognoſcimus, quod mortuo papa vel depoſito, cum ſuis cardinalibus et praelatis Caeſareis, non minus, ſed amplius proſperatur eccleſia. Nam quantum ad ſacramentum confirmationis, cum ſacramento ordinis, et benedictione chriſmatis, cum eccleſiis dedicandis, quae appropriantur epiſcopis, videtur quod Chriſtus perpendiculariter reſidens in caelis ſuper juſtos preſbyteros daret illis poteſtatem talia faciendi.

62. Cum mendacium haereticum de hoſtia conſecrata inter haereſes ſingulas teneat principatum, ut ipſa ab eccleſia extirpetur, ſecure de nuncio modernis haereticis, quod non poſſunt declarare nec intelligere actus ſine ſubjecto, et ideo omnes iſtae ſectae haereticae ſunt in capitulo ignorantium, Joh. IV. "Nos adoramus, quod ſcimus," etc.

63. Moveret fideles principes atque regna, quod dum talia capita ſunt haeretica, vel ex errore proprio vel conſenſu in materia, de hoſtia conſecrata non ſunt actualiter membra eccleſiae Jeſu Chriſti.

64. Non dubium eſt, quin Chriſtus ſuffragabitur fidelibus praelaborantibus in iſta materia, cum non fuerat materia martyrii plus laudanda.

65. Fratres iſti, qui ex defectu ſuae fundationis a fidelibus recitandi non eſſent, ſunt recentes haeretici plus ſtulti quam mures, cum dicunt, quod ipſi comedunt accidens ſine ſubjecto.

66. Quidam prognoſticant probabiliter, quod regna non erunt in pace ſine perturbatione notabili, dum iſta haereſis venenoſa taliter fuerit dominata.

67. Audacter prognoſtico omnibus iſtis ſectis, et ſuis complicibus, quod non defendent fidelibus, quod ſacramentum ſit accidens ſine ſubjecto, antequam Chriſtus et tota triumphans eccleſia venerit equitans in finali judicio ſuper flatum angeli Gabrielis.

68. Quando fidelis communicandus panem poſtulat, moderni haeretici ſecundum ſuam falſam fictionem ei porrigunt pejus quam lapidem, quia accidens ſine ſubjecto.

69. A principio millenarii diaboli uſque hodie regnavit haereſis de hoſtia conſecrata, ut patet legenti epiſtolas decretales, cum ſuis gloſſatoribus, et ſectis pertinaciter conſentientibus huic haereſi, poſtquam ipſam diabolus introduxit.

70. Sicut Chriſtus eſt ſimul Deus et homo, ſic hoſtia conſecrata eſt ſimul corpus Chriſti et verus panis; quia eſt corpus Domini ad minimum in figura, et verus panis in natura. Vel, quod idem ſonat, eſt verus panis naturaliter, et corpus Chriſti figuraliter.

71. Praetermiſſa praedicatione materiali et formali, oportet catholicum praedicationes habitudinales concedere in ſcripturis; ut Geneſ. XLIV. "Septem boves ſeptem anni ſunt;" et ad Corinthios, "Petra autem erat Chriſtus." Et Matth. XI. "Si vis ſcire, ipſe ſcilicet Baptiſta eſt Helias:" ſic dicit catholicus, quod panis ſacramentalis eſt corpus Domini, et vinum in calice ejus ſanguis.

72. Cum plus credi debeat operibus, quam atramento, vel chartis epiſcopi, magis eſt operibus preſbyteri attendendum, quam ſcripto epiſcopi ordinantis; et nonnullae tales literae teſtimoniales non darent fidem fidelibus, quod quis foret ſacerdos, ſive epiſcopus, ſed vita evangelica hoc probaret.

73. Non ex teſtificatione hominis ordinantis, ſed ex juſtificatione operis capienda eſt probabilis evidentia talis ſtatus; Deus enim poteſt ſine tali inſtrumento digno vel indigno perſonam

aliam

aliam in tali ſtatu conſtituere, nec eſt probabilior evidentia, quam ex vita; ideo habita vita ſancta, et doctrina catholica ſatis eſt eccleſiae militanti.

74. Dubitare habent fideles, ſi moderni haeretici conficiunt, vel rite ordinant, vel miniſtrant alia ſacramenta; quia non eſt evidentia, quod Chriſtus aſſiſtit tali pontifici, propter hoc quod tam hianter ſuper illam hoſtiam ſic mentitur, et in ſua converſatione dicit contrarium vitae Chriſti.

Expliciunt haereſes et errores Johannis, abſtracti de libro ſuo intitulato "De ſermone Domini in monte;" et continet liber iſte 4. libros particulares, quorum tertius eſt "De antichriſto," i. e. de papa ſecundum gloſſam.

75. Domini temporales poſſunt licite auferre temporalia ab eccleſia delinquente, nec oportet in iſtis expectare decretum Romani pontificis. Ideo abſit, quod fallacia antichriſti ſeducat mundi principes, et claudat tela araneae manus ſuas, ne ex defectu ſui juvaminis vadant praecipites ad infernum.

76. Ex proprietate viventes ut fratres, ſunt haeretici, qui in ſuis praedicationibus, exhortationibus, vel confeſſionibus in praedictae concluſionis materia obmuteſcunt.

77. Domini ſeculares ſunt haereſiarchae, qui in iſta materia tacent contra juramentum factum eccleſiae, atque ſuum officium limitatum a Deo.

78. Omnia bona iſtorum haereticorum poſſeſſionatorum mobilia confiſcarentur principibus, qui haereſin ipſorum deſtruerent; et omnia bona eorum immobilia, reditus, et praedia, quibus dotati ſunt, redirent ad manus ſecularium, ſicut primo.

79. Licet progenitores ſuperſtitum privaverint ſe vero dominio talium praediorum, et redituum, quoad Deum tamen poſteri contriti de ſui et progenitorum ſuorum ſtultitia adquirerent corrigendo errores titulum juſtitiae, quoad Deum et quoad homines, qui quidem titulus foret longe juſtior, quam titulus gladii ex conqueſtu.

80. Stante dotatione eccleſiae, quae eſt mater et fotrix haereſis ſimoniacae, miraculum foret inſolitum, quod haereſis ſimoniaca foret extincta.

81. Intoxicata et excommunicata ſunt regna per praelatos haereticos in omni genere ſacerdotum affectare, namque copioſam adjacentiam temporalium, ut largius miniſtretur egentibus, eſt ſtudioſe appetere officium laicale.

82. Populus conduceret tales praelatos, ne benedicant vel miniſtrent eccleſiae ſacramenta, quia eorum benedictiones maledictiones ſunt, ſecundum illud, Maledicam, etc.

83. Everſa eſt cleri religio a chriſtiana in Caeſaream, et dimiſſo titulo recipiendi a populo aedificato eleemoſynas gratis datas, ſtatuuntur quaedam leges antichriſtianae ad pecunias extorquendas.

84. Sive clericus vadat ſive mittat etiam in rotulis ſtudiorum ad papam pro beneficiis eccleſiaſticis, ut ſic ſeipſum ad Dei miniſterium indiſponit.

85. Periculoſum eſt quemcunque dominum patronatum eccleſiae occupare, quia niſi praeficiat plus habilem, vel prudenter illud intenderit, damnabiliter cadit a dominio patronatus.

86. Apoſtoli laborabant quandoque manibus, ac parce ſuſceperunt eleemoſynas a populo, praeciſe, quantum fuerat eis neceſſarium et utile, populo ad ſpirituale miniſterium rependendum; unde videtur mihi indubie, quod quicunque clericus intentione alia vel menſura a populo benedictionem receperit, ſimoniacus eſt cenſendus.

87. Leges multae papales ſunt haereticae, ut patet de lege Bonifacii octavi, in ſexto titulo de reſcriptis capitulo "Si duobus," et aliis hujuſmodi.

88. Quantum ad leges ſingulas de raptoribus et ſpoliatoribus eccleſiarum editas, credo quod Spiritus Sanctus intelligit per has leges, quod illi, qui ſpoliant eccleſiam, quae eſt homines, excellentia ſtatus et virtutum per dotationes caecas inſtinctu diaboli exortas, ſunt ſacrilegi, et a triumphante eccleſia maledicti.

89. Deficit humana regula de eligendo praepoſitos, apoſtoli enim deficiente revelatione elegerunt Matthiam per ſortem; ſed factum eorum deberet in iſto eſſe exemplar evidentius quandoque ſequens dictum vel factum Romani pontificis, quare adhuc debet eccleſia intendere huic formae.

90. Implicans ſe in electionibus ſecundum traditiones humanas, ubi poſſet ſecundum legem Dei ſuperſedere, peccat graviter, et ſic videtur mihi, quod omnes adinventiones hominum praeter fidem ſcripturae ſunt ſecundum plus vel minus culpabiles.

91. Status, ſtatuta, et ritus adjecti ſecundum traditiones humanas omnes inſeparabiliter ſapiunt peccatum.

92. Quantum ad conſecrationes locorum, dicitur quod epiſcopi conſecrantes capiunt communiter quinque marcas; ſed longe minus malum foret celebrare ſub divo, quam in loco taliter benedicto. Lepra enim ſpiritualis inficit parietes, et loca diſtantia, cum Deus pro leviori peccato ſubverterit Sodomam et Gomorram.

93. Talis conſecratio epiſcopi non eſt vera conſecratio, ſed execratio et maledictio retardans fideles a miniſterio debito Deo ſuo.

94. Non occurrit ex ſacra ſcriptura, quare ſanctus laicus vel quilibet ſacerdos non poſſit taliter benedicere et ſacrare.

95. Subtrahat populus decimas, et oblationes, et alias privatas eleemoſynas ab indignis antichriſti diſcipulis, cum hoc facere debeant de lege Dei; nec eſt timenda, ſed gaudenter acceptanda maledictio, vel cenſura, quam inferunt diſcipuli antichriſti.

96. Ex principiis fidei eſt per ſe notum, quod homo in mortali peccato fecerit, peccat mortaliter.

97. Deficientibus praelatis ut cifris, Chriſtus ordinat quemcunque, quomodocunque, et quandocunque voluerit. Sequatur igitur Chriſtum in moribus, et ſecure poteſt de ipſo confidere, quod deficiente praelato Caeſareo, ſit a Chriſto tunc ordinatus.

98. Dominus

98. Dominus papa, epiſcopi, omnes religioſi, vel puri clerici, titulo perpetuae poſſeſſionis dotati, debent renunciare illis in manus brachii ſecularis. Quod ſi pertinaciter noluerint, per ſeculares dominos debent cogi.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem abſtracti de libro intitulato "De ſimonia."

99. Religio privata eſt religio praeter religionem Domini expreſſam in evangelio adinventa, et illa privatur omni fundatione laudabili.

100. Omnis privata religio ſapit, ut ſic, imperfectionem et peccatum, quo homo indiſponitur ad Deo libere ſerviendum.

101. Cuncti patroni iſtorum ordinum, ut ſic, peccaverant, licet iſti ordines occaſionaliter faciant multa bona.

102. Quis excuſare poſſet iſtas ſectas fratrum, quin dimiſſo Chriſti ordine blaſpheme eligant minus bonum, imo tota ſua religio blaſphemia eſt permixta.

103. Inter omnia monſtra, quae unquam intraverunt eccleſiam, monſtrum horum fratrum eſt ſeductivius, infundabilius, et a veritate ac a charitate diſtantius.

104. Ritus ſenſibilis, ad quem religioſi privati ex ſuo ordine obligantur, eſt traditionum ſuarum obſervantia, ultra mandata decalogi, et conſilia Domini Jeſu Chriſti; et traditio iſta neceſſitat ipſos eſſe hypocritas, et infringere mandatum Domini.

105. Si ſecundum prophetiam Ezechielis peccatum Sodomae quadruplex fuit iniquitas, quanto patentius aggregatio ex hiis privatis traditionibus ac privilegiis eſt colligatio impietatis, quae jubetur diſſolvi?

106. Cum Dominus dicit per prophetam: "Diſſolve colligationes impietatis, ſolve faſciculos deprimentes, dimitte eos, qui confracti ſunt, liberos, et omne onus dirumpe;" videtur tales privatos ordines praecipiendo diſſolvere.

107. Si ceremoniae legis veteris propter ſuam gravedinem et multitudinem ceſſare debuerant in lege gratiae: et quanto magis tales traditiones hominum, quae ſunt infundabiliter fictae, iſto tempore legis gratiae debent ſolvi?

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem in libello ſuo "De perfectione ſtatuum."

108. Conjectura probabilis eſt, quod talis, qui rite vivit, eſt diaconus vel ſacerdos; ſicut enim conjicio, quod iſte eſt Johannes, ſic probabili conjectura cognoſco, quod iſte ſic vivendo conſtitutus eſt a Deo in tali officio ſive ſtatu.

109. Videtur ſanctis doctoribus, quod ſuperfluit in ſacramento ordinis ponere plures quam duos gradus, ſcil. diaconos, et Levitas, vel preſbyteros ſive epiſcopos: nam illi duo gradus ſuffecerant in lege veteri, ubi multiplicius fuit miniſterium cleri Dei.

110. Ad quid oportet ponere alios tres gradus, ſcil. clericum primae tonſurae, accolitum, et ſubdiaconum, cum nec ſit ratio miniſterii, nec auctoritas faciat evidentiam, quod in ſtatu cleri iſti tres gradus clerici ſint diſtincti?

111. Videtur irrationabile et infundabile, quod eccleſia militans ſit cum iſtis tribus ordinibus onerata.

112. Monſtruoſa videtur ordinis novi conglobatio, per hoc, quod diabolus ditat et onerat vocatum falſe clerum Domini, cum talis globatio non ſit honoris, ſed oneris, non inſtitutioni Chriſti conſona, ſed contraria.

113. Sicut non ſequitur, Petrus fuit vocatus a Chriſto ſingulariter Sathanas, ergo Petrus cunctis fuit abjectior; ita non ſequitur, Petrus habuit ſingulariter haec privilegia, ut ſibi diceretur: "Tibi dabo," etc. "Duc in altum," etc. "Rogavi pro te," etc. ergo Petrus debuit poſt aſcenſionem eſſe papa, et ſic caput eccleſiae militantis.

114. Certum videtur ex chronicis, quod non a Chriſto, ſed a Caeſare Conſtantino Romanus epiſcopus accepit, vel uſurpavit poteſtatem.

115. Quod ex fide evangelii iſta papalis poenitentia cepit ortum, eſt aeque falſum, ſicut quod ex prima veritate error quilibet eſt exortus.

116. Ex iſto textu "Si non abiero" elicitur, quod fuit expediens Chriſtum aſcendere, et non perpetuo cum ſua eccleſia converſari; ſed multo magis repugnat legi et ordinationi Chriſti, quod ſit unus talis fictus vicarius illicite in eccleſiam introductus. Et vocat generaliter papam "fictum vicarium."

117. Nullus poteſt fundare, quod talis vicarius intravit in eccleſiam per oſtium, ſed quod ſeculariter ex cautela diaboli aſcenderat aliunde.

118. Videtur, quod nullus chriſtianus debet obedire tali vicario ſive praepoſito, niſi obedientia reſiſtiva.

119. Si praelatus praecipiat, quod lex Dei non praecipit, obediendum eſt mandatis iſtius praepoſiti reſiſtendo.

120. Circumciſio et ceremoniae legis veteris non ſunt a fidelibus obſervanda, et multo magis hodiernae ceremoniae praeter novam et veterem introductae.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem Johannis extracti de libello ſuo "De ordine chriſtiano."

121. Subſtantia panis manet in altari poſt conſecrationem, et non deſinit eſſe panis. Haec eſt damnata, loquendo de pane materiali.

122. Sicut Johannes fuit figuraliter Helias, et non perſonaliter; ſic panis in altari figuraliter eſt corpus Chriſti; et abſque omni ambiguitate haec eſt figurativa locutio, "Hoc eſt corpus meum," ſicut iſta, "Johannes ipſe eſt Helias."

123. In ca. "Ego Berengarius" Romana curia determinavit, quod ſacramentum euchariſtiae eſt naturaliter verus panis, loquendo de pane materiali, albo, et rotundo.

124. Diffinientes parvulos fidelium ſine ſacramentali baptiſmo decedentes non fore ſalvandos, ſunt in hoc ſtolidi et praeſumptuoſi.

125. Quantum ad oleum, quo epiſcopi ungunt puerorum peplum lineum, quod complexum eſt capiti, videtur quod ſit ritus levis infundabilis ex ſcriptura, et quod iſta confirmatio introducta ſuper apoſtolos blaſphemat in Deum.

126. Levis

126. Levis et brevis confirmatio epiſcoporum cum adjectis haereſibus tantum ſolemnizatis eſt ex motione diaboli introducta, ut populus in fide eccleſiae illudatur, et epiſcoporum ſolennitas aut neceſſitas plus credatur.

127. In tempore Pauli ſufficiebant eccleſiae duo ordines clericorum, ſacerdos et diaconus, quia certum videtur, quod ſuperbia Caeſarea gradus alios adinvenit.

128. Collatio ſacramenti confirmationis non eſt epiſcopis reſervata.

129. Antiqui, qui ex cupiditate temporalium, ex ſpe mutuorum juvaminum, aut ex cauſa excuſandae libidinis, licet deſperent de prole, copulantur adinvicem, non vere matrimonialiter copulantur.

130. Cauſae divortii ratione affinitatis vel conſanguinitatis ſunt infundabiliter humanitus ordinatae.

131. Haec verba "accipiam te in uxorem" eligibiliora ſunt in contractu matrimoniali, quam iſta "ego te accipio in uxorem"; et quod contrahendo cum una per haec verba de futuro, et poſt cum alia per haec verba de praeſenti, non debent fruſtrari verba prima per verba ſecundaria de praeſenti.

132. Duodecim ſunt procuratores, et diſcipuli antichriſti, papa, cardinales, patriarchae, archiepiſcopi, epiſcopi, archidiaconi, officiales, diaconi, monachi bifurcati, canonici, pſeudofratres introducti jam ultimo, et quaeſtores.

133. Praecipitur ſimpliciter negative, quod nec ſacerdotes Aaronici, nec Levitae haberent partem haereditatis cum aliis tribubus, ſed quod pure vivant de decimis et oblationibus.

134. Non eſt major haereticus vel antichriſtus, quam ille clericus, qui docet, quod licitum eſt ſacerdotibus et Levitis legis gratiae dotari in poſſeſſionibus temporalibus; et ſi ſint aliqui haeretici vel blaſphemi, ſunt illi clerici, qui hoc docent.

135. Non ſolum poſſunt domini temporales auferre bona fortunae ab eccleſia habitualiter delinquente; nec ſolum hoc eis licet, ſed debent hoc facere ſub poena damnationis aeternae.

136. Si corporalis unctio foret ſacramentum, ut modo fingitur, Chriſtus et ejus apoſtoli ejus promulgationem non tacuiſſent.

137. Quicunque eſt humilior eccleſiae ſervitivior, et in amore Chriſti quoad ſuam eccleſiam amativior, ille eſt in eccleſia militante major, et proximus Chriſti vicarius.

138. Ad verum ſeculare dominium requiritur juſtitia dominantis, ſic quod nullus exiſtens in peccato mortali eſt dominus alicujus rei.

139. Omnia, quae evenient abſolute, neceſſario evenient.

140. Quicquid papa vel ſui cardinales ſciunt ex ſacra ſcriptura deducere, iſtud duntaxat eſt credendum, vel ad ſua monita faciendum. Et quicquid ultra praeſumpſerint, ſit tanquam haereticum contemnendum.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem Johannis "De Trialogo," et continet iſte liber libros 4 particulares.

141. Cum clerus non debeat ſeculariter dominari, ſed eſſe pauper, ſimilis ſtatui innocentiae inſtar Chriſti, ut patet ex capitulo praecedente, manifeſtum videtur, quod clerus, qui tam pertinaciter in temporali dominio obviat legi Dei, eſt haereticus maledictus.

142. Patet ex facto, quod Romana curia dogmatizans in opere tam pertinaciter et falſe dictae ſententiae contrarium, eſt haeretica manifeſte; et eo patentius, quo publicat haereſin de cleri dominio per eccleſiam militantem.

143. Non eſt potior antichriſtus, quam qui huic fidei de praedicta pauperie cleri chriſtiani eſt contrarius tam opere, quam ſermone; nec ſolum iſti praelati antichriſtiani, ſed mundani domini conſentientes iſti facinori, ſunt capitales inimici Domini Jeſu Chriſti.

144. Curia Romana eſt minus diſpoſita ad communicandum aliquos ſuper haeretica pravitate, id tamen praeſumit temere, quia ad ſenſum myſticum eſt caſtellum, quod eſt contra Chriſti apoſtolos.

145. Quantum ad chartas et conceſſiones ſecularium dominorum, patet, quod clerus erubeſceret inniti tam culpabili fundamento, quia in nullo valet humana conceſſio, niſi praehabita licentia a domino capitali. Et cum non poſſunt docere, quod domini ad hoc habeant licentiam a Chriſto, patet, quod tam lege humana, quam divina eſt talis ſtulta donatio ſentienda, et ita illicita, et a catholicis reſpuenda.

146. Quantum ad leges et bullas papales, patet, quod ſunt confirmatio communis, quia cum non ſic in Chriſto eſt, patet quod impoſſibile eſt ratione vel ſcriptura traditiones iſtas papales vel leges hominum in hac materia de dotatione eccleſiae ſtabilire.

147. Quae major infidelitas, quam approbare electiones cardinalium, qui [a] ſine dubio ſunt diaboli incarnati; haec autem haereſis loco ſortis apoſtolorum, qua elegerunt, per diabolum introducta, ponit zizania ad catholicos in fide catholica diſcordandum; medicina ergo foret, tales electiones, cum non ſint apoſtolicae, refutare.

148. Si fiat objectio contra impugnantes dotationem eccleſiae de beato Benedicto, Gregorio, et Bernardo, qui pauca temporalia in pauperie poſſidebant, dicitur, quod de illa finaliter poenitebant. Si iterum objicias, quod fingo iſtos ſanctos de iſta declinatione a lege Domini finaliter poenitere, doce tu, quod ſunt ſancti, et ego docebo, quod finaliter poenitebant.

149. Sicut ſub divo influentia caeleſtis liberius eſt recepta, ſic religionis oratio penetrat liberius caelum ſub divo, quam venit ad aures Domini in clauſtris.

150. Quantum ad indulgentias, privilegia, et regulationem eccleſiae in lege nova, patet, quod foret expediens toti eccleſiae, quod omnes novitates hujuſmodi ſint ſopitae; omnia enim talia videntur eſſe phantaſmata, nec fundata rationibus, nec ſcriptura.

[a] MS. Cott. loco *ſine* legit *ex nobis*.

151. Omnes operationes concernentes ſacerdotes Caeſareos, in quantum tales non proficiunt directe ad beatitudinem, ſed impediunt vel retardant; et ita eſt de tribus dignitatibus vel officiis, quae epiſcopus ſibi reſervat; quae ſunt juvenum confirmatio, clericorum ordinatio, et locorum conſecratio.

152. Cum Chriſtus non ordinavit iſtas univerſitates, ſive collegia, manifeſtum videtur, quod ſicut graduationes in illis ſunt vana gentilitas introducta, ſic dicta et objecta contra ſecularia dominia clericorum et appropriationes eccleſiarum ſtant vivaciter contra ipſos.

153. Paulus quondam Phariſaeus propter meliorem ſectam Chriſti ex ejus licentia ſectam illam dereliquit, et haec eſt ratio, quare clauſtrales, cujuſcunque ſectae fuerint vel obligationis, aut quocunque juramento ſtulto aſtricti, debent libere ex mandato Chriſti exire iſta vincula, et induere liberam ſectam Chriſti.

154. Omnes cenſurae antichriſti non ſunt niſi falſae umbrae a via Domini timidos exterrentes: et loquitur de cenſuris eccleſiae.

155. Unum ſolatium eſt fideli, quod excommunicatio, ſuſpenſio, et omnes tales cenſurae mendaciter fictae non ſunt in Chriſto, et lege ſua fundatae, ſed ab antichriſto callide machinatae.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de ſuo Dialogo.

156. Quaelibet eſſentia, ſive corporea ſive incorporea, eſt communis tribus ſuppoſitis, et omnibus illis inſunt communiter proprietates, accidentia, et operationes.

157. Contradictionem includit aliquam eſſentiam creatam excedere, vel deficere a ternario ſuppoſitorum parium quoad omnia, in quibus communicant.

158. Deus non eſt alicujus potentiae intenſivae.

159. Deus nihil poteſt adnihilare, nec mundum majorare vel minorare, ſed animas uſque ad certum numerum creare, et non ultra.

160. Nullum accidens poteſt eſſe aliquid per ſe exiſtens.

161. Si albedo poſſet per ſe exiſtere, tunc ipſius unio ad ſubjectum foret accidens, quo ſubjectum foret accidentatum [a] immediate formaliter, et non illa albedo; et talis unio eſſet vere qualitas, et non albedo data.

162. Nihil agit proprie, niſi eſſentia abſoluta, cujuſmodi eſt ſubſtantia habens propriam inclinationem naturalem, a qua procedit actio extrinſeca, quod alienum eſt a quocunque accidente.

163. Quaelibet eſſentia habet unum ſuppoſitum, ſecundum quod producit aliud ſuppoſitum, par priori; et iſta eſt actio immanens, perfectiſſima, poſſibilis naturae.

164. Impoſſibile eſt multa puncta vel ſubſtantias punctales eſſe ſimul in eodem ſitu indiviſibili, ponendo ſitum et puncta mathematica; error eſt.

165. Non eſt poſſibile duo corpora coextendi.

166. Omnis pars mundi corporea continuatur cum alia, cum mundus ſit maxima creatura poſſibilis, mole magna, conſtans ex omni poſſibili materia, ſubjecta ſitui, tempori, et aliis accidentibus.

167. Impoſſibile eſt duas ſubſtantias corporeas coextendi, unam continue quieſcentem localiter, et aliam corpus quieſcens continue penetrantem.

168. Imaginandum eſt unam eſſentiam corpoream in principio productam eſſe ex indiviſibilibus compoſitam, et occupare omnem locum potentialem.

169. In euchariſtia manet vinum, corpus ſubjectans, accidentia panis, quod voco corpus mathematicum et abſtractum: ſicut enim ſubſtantia panis prius natura eſt corpus, quam panis; ſic idem eſſe, quod prius eſt panis, manet corpus ſub illo gradu quidditatis generalis.

170. Altaris ſacramentum ſenſibile eſt accidens, ſicut quaelibet creatura, ſed eſt ſubſtantia, quae per ſe illis accidentibus, quae videmus, eſt ſubjecta.

171. Ubique omne ens eſt, cum omne ens ſit Deus.

172. Solum Deus cognoſcit ſeipſum, et tamen cognoſcit omnia, quia non cognoſcit ens, quod non eſt ipſe.

173. Impoſſibile eſt Deum multiplicare corpus per diverſa loca.

174. Quamvis nec tempus nec accidens aliquod poſſit agere, poteſt tamen facere multa bona.

175. Linea aliqua mathematica componitur ex duobus, tribus, vel quatuor punctis [b] immediatis, aut ſolum ex punctis ſimpliciter finitis, vel tempus eſt, fuit, vel erit compoſitum ex partibus [c] immediatis. Et damnatur iſta concluſio ſimpliciter, ut error in philoſophia.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de tractatu ſuo 3. "De arte ſophiſtica."

176. Nos non debemus praeſtare aut donare aliquid peccatori, dum cognoſcimus ipſum eſſe talem, quia ſic foveremus proditorem Dei noſtri.

177. Peccator ſicut nec meretur protunc beatitudinem, ſic nec meretur protunc, ut alius mereatur ſibi gratiam, nec bonum aliquod temporale.

178. Nec teſtium depoſitio, nec judicis ſententiatio, nec corporalis poſſeſſio, ſicut nec deſcenſus haereditarius, nec humana commutatio ſive donatio confert homini ſine gratia dominium, vel jus ad aliquid, vel omnia iſta ſimul.

179. Si Deus det homini bonum quodcunque, ſtatim dum ipſo abutitur, deficit ſibi juſta vendicatio ex titulo donationis Dei. Et revera, ſi titulus ille deficiat, neſcio quis valebit.

180. Omnis injuſtus occupans quodcunque bonum Dei, capit rapina, furto, vel latrocinio aliena.

181. Succeſſio haereditaria eſt impertinens ad civile dominium, niſi forte pater meruerit filio gratiam ſequendi eum in moribus.

182. Virtus

[a] In MS. Cott. mme^te hic inſeritur.

[b] [c] Duabus his lacunis inſeritur vox abbreviata mme^te.

182. Virtus ſuperexcellens in rege eſt praecipua cauſa regnandi civiliter; ipſa enim per ſe ſufficit ad regnandum evangelice, et eſt ſufficiens cum approbatione populi ad regnandum civiliter.

183. Non eſt poſſibile ordinare, quod ſi quis ex ſervo civili proceſſerit, tunc ſit ſervus civilis.

184. Si dominus civilis tractet ſervum ſuum non eadem menſura, qua debet ſibi velle metiri in caſu conſimili, excidit a charitate, et per conſequens a civili dominio, et ex conſequenti ſervus excidit reſpectu illius a ſervitute civili.

185. Titulus ſucceſſionis haereditariae non ſufficit ad fundandum verum dominium, ſed per ſe titulus charitatis.

186. Deus non poteſt dare homini pro ſe et ſuis haeredibus inperpetuum civile dominium.

187. Niſi aſſit lex charitatis intrinſecus, nemo propter chartas vel bullas habet habilitatem vel juſtitiam, plus vel minus.

188. Quacunque communitate vel perſona eccleſiaſtica habitualiter abutente divitiis, domini temporales poſſunt legitime et valde meritorie ipſas auferre, etiam quantumcunque traditionibus humanis eis fuerint confirmatae.

189. Si ſcripturae ſacrae et rationi debemus credere, patet, quod diſcipuli Chriſti non habent poteſtatem coacte exigendi temporalia, per cenſuras; ſed haec tentantes ſunt filii Heley, filii Belial.

190. Credere debet catholicus, quod nec imperator, nec univerſalis eccleſia, nec Deus de potentia abſoluta ordinare poteſt, quod eo quo quis ſuccedit poſt Petrum vocatus in facie eccleſiae Romanus epiſcopus, vel papa, eo ipſo ſit caput vel pars eccleſiae, cui obediendum eſt.

191. Omnes humanae traditiones, quas lex evangelica non docet facere, ſunt ſuperfluae et iniquae.

192. Solam legem Chriſti licet practizare, diſcere, vel docere. Et quicunque practizaverit legem aliquam, quae non dirigit directe ad beatitudinem, ex praxi facit ſeipſum damnabilem.

193. Non permiſit Deus, quod quicunque in officio paſtorali Petro Romae ſucceſſerit, gaudebit dignitate, ut ſit caput eccleſiae.

194. Non licet chriſtiano poſt plenam publicationem legis Chriſti extraneas ſibi leges condere ad regimen Chriſti eccleſiae.

195. Nimis abuſive ac Phariſaice vocantur temporalia eccleſiaſticis appropriata, vel mortificata, ut ſic de Domino conſecrata.

196. Ex doctrina Chriſti, qui praecipit ſuis diſcipulis habere omnia communia, poſſunt ſeculares conjicere, quomodo bona poſſeſſionatorum non timendo vocatum ſacrilegium poſſunt meritorie pauperibus miniſtrare.

197. In adulterio, haereſi, et quolibet tali crimine poſſunt judices ſeculares ſine confuſione juriſdictionum cognoſcere.

198. Sicut rex, princeps, vel dominus tempore, quo eſt in mortali peccato, non ſortitur nomen illius officii, niſi nominetenus, et ſatis aequivoce; ſic nec papa, epiſcopus, vel ſacerdos, dum lapſus fuerit in mortale.

199. Omnis habituatus in peccato mortali caret quocunque vero dominio, et uſu licito operis etiam boni de genere.

200. Cum Chriſtus legem evangelicam non tradidit diminute, videtur quod de ſenſu Chriſti ſit, nullum diſcipulum ſuum pro aliquo bono fortunae debere contendere.

201. Non licet chriſtiano exercere judicium, niſi in cauſa eccleſiae, quia omnis cauſa extrinſeca eſt profana.

202. Adveniente depopulatione patriae etiam per barbaros via ſecurior foret injurias pati humiliter, quam reſiſtere et debellare viriliter.

203. Deus non approbat quemquam dominari civiliter, vel civiliter judicare.

204. Omnes puri clerici debent eſſe pauperes evangelici, in ſpecie altiſſimae puritatis, quia debent renunciare omni proprietati civili pro ſuo perpetuo.

205. Omnes chriſtiani ſacerdotes tenentur imitari Chriſtum in ſpecie altiſſimae paupertatis, et per conſequens omnem dominationem pro ſuo perpetuo abdicare.

206. Chartae clericis poſſeſſionatis ſuperfluunt, cum chartae charitatis per ſe ſufficiunt; chartae enim humanae ſunt ſemina litium, et faciunt homines praeſumere, quod titulus humanus ſufficit ſine titulo charitatis.

207. Videtur mihi impoſſibile ſecundum leges humanas vel divinas dotationem cleri in temporalibus quoad civilitatem perpetuam, vel inſtantaneam ſtabiliri, ut patet tum primo ex incapacitate civilitatis in clericis, tum ſecundo quia cadendo a gratia non obſtantibus omnibus munimentis poſſibilibus cadit a poſſeſſione et dominio.

208. Nec in proprio nec in communi debent clerici civiliter dominari.

209. Quando clericus repetit in foro contentioſo, vel facit quicquam aliud contra Chriſti conſilia ex certa ſcientia, peccat mortaliter.

210. Loqui verbum otioſum ex certa ſcientia eſt peccatum mortale.

211. Ira quantumlibet levis, ex paſſione animi non pia intentione colendi Deum, et aedificandi proximum, eſt mortale peccatum.

212. Sciamus orationem dominicam, decalogum, et ſymbolum, cum mediis facilitantibus ad eorum notitiam, et quaecunque alia notitia viantium nedum eſt ſuperflua, ſed nociva.

213. Baptiſmus delet omne peccatum originale vel actuale, mortale aut veniale, quod invenit, ſed de veniali omiſſionis non oportet.

214. Inutile eſt ut plurimum condere teſtamentum.

215. Omnes exiſtentes in purgatorio communicative participant merita eccleſiae militantis, proportionabiliter ſecundum ſuam capacitatem; ſic quod qui deceſſit in majori gratia, magis participat, et citius liberabitur. Et ideo divites mundi errant, putantes habere de bonis ab executoribus ſuis diſtributis a proprietate ſuffragium. Contingit enim pauperes quantumlibet illis incognitos plus illis participare, ex quo apud Deum fuerint domini veriores.

216. Praelato

216. Praelato, quem ſubditi improbum judicant probabiliter ex vita ſua, nec debent retribuere honores mundanos ſolitos, nec temporalia tanquam debita, nec tanquam reditus, aut proventus, ſed debent talia ſibi ſubtrahere, ne offendant in Chriſtum.

217. Converſatio mala praelati ſubtrahit acceptionem ordinum et aliorum ſacramentorum à ſubditis, qui tamen neceſſitate urgente poſſunt haec ab eis capere ſupponendo pie, quod Deus ſupplet per miniſtros ſuos diabolos opus, vel finem officii, ad quod juvant.

218. A tempore quo curia Romana declinavit a Chriſti ſequela eſt demonſtrabile, quod curia Romana ex nuda auctoritate ſua hoc aſſerit; ergo hoc eſt falſum.

219. Qui peccator eſt aliqua ſorde maculatus, non poteſt de Chriſti eccleſia appellari.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de libro ſuo "De dominio civili," et continet 3. libros particulares.

220. Larvati diaboli ex nova ſimulata religione domeſticari non poſſunt in filios lucis, cum neceſſario ſint filii diaboli.

221. Quatuor ordines mendicantium ſunt diſpoſiti arraliter, ut incurrant ingratitudinem maximam ſeu peccatum.

222. Iſtae ſectae volunt adverſari voluntati Dei, quia nolunt de ſecta Chriſti et ſua regula contentari, ſed unam, novam, frivolam, et legi Chriſti contrariam machinantur.

223. Non ſequitur, quaelibet creatura eſt Deus; ergo Deus eſt aliqua creatura.

224. Quidlibet eſt Deus. Et damnatur iſta concluſio in ſenſu, quem termini communiter praetendunt.

Explicit tractatus ejuſdem "De diabolo et membris ejus," i. e. de papa et fratribus, ſecundum gloſſam ſuam.

225. Papa fingit mendaciter, quod eſt ſummus vicarius Jeſu Chriſti in terris. Sed benedictus Deus, qui iſtud caput eccleſiae in parte contrivit, et diviſit in partes contrarias caput hujuſmodi maledictum.

226. Patet luce clarius, quod quicunque eſt humilior eccleſiae ſervitivior, et in amore Chriſti quoad ſuam eccleſiam amativior, eſt in eccleſia militanti major, et proximus Chriſti vicarius reputandus.

227. Debemus credere, quod nullus papa Caeſareus eſt per ordinationem Chriſti, ſed per cautelam diaboli in eccleſiam introductus.

228. Principes et potentatus debent potenter juvare, quod non ſit talis papa Caeſareus, et ullo modo expenſis vel laboribus fovere talem diabolum, vel juvare.

229. Quid aliud, quam obedientiam faciendam huic diabolo, ſonat illa lex ipſius "Omnis utriuſque ſexus" et ſic de multis legibus luciferinis ei ſimilibus.

230. In mendicitatem inciderent ſacerdotes, antequam pro temporalibus placitarent.

231. Religioſi et clerici poſſeſſionati ex dotatione, quam contra Chriſti legem ſuſcipiunt et defendunt, ſunt meridianum daemonum, et ad damnum eccleſiae diaboli indurati.

232. Religio ſine regula privata ſapit praeſumptionem, blaſphemiam, et arrogantiam ſupra Deum, et religioſi talium ordinum per hypocriſin defenſionis ſuae religionis praeſumunt ſe ſupra apoſtolos exaltare.

233. In orationibus ſuis longis non ſtat perfectus eccleſiae plus, quam in ethnicis.

234. Non ſonat in perfectionem religioſorum, quod incaſtrantur vel incarcerantur in clauſtris ſuis materialibus, vel quod habeant priores, qui debent ipſos regere et docere, nec hoc conſonat rationi.

235. Chriſtus in ſcriptura non docet aliquam ſpeciem ordinis de capitulo antichriſti; et ideo non eſt de ſuo beneplacito, quod ſint tales. Capitulum autem iſtud in iſtis ſpeciebus duodecim continetur, quae ſunt papa, cardinales, patriarchae, archiepiſcopi, epiſcopi, archidiaconi, officiales, decani, monachi, canonici, fratres cum quatuor ordinibus, et quaeſtores.

236. Eccleſia Chriſti ſtare debet in limitibus legis, ſic quod quicquid papa vel ſui cardinales ſciverint ex ſcriptura clare deducere, illud duntaxat eſt credendum, vel ad ſua monita faciendum; et quicquid ultra praeſumpſerint, eſt tanquam haereticum contemnendum.

237. Non propter electionem cardinalium eſt quis Chriſti vicarius, vel membrum eccleſiae plus, quam propter garritum avium, vel ſignum quantumcunque impertinens, quod contingit; et idem eſt judicium de quibuſcunque electionibus hodie celebratis.

238. Deus non ſinens apoſtema illud, ſc. papam, in eccleſia ſua amplius perdurare, ſolvebat illam putredinem in nido iſto diabolico congregatam, et diviſit in duo capita, ut melius pateat ſanies, et virulentia antichriſti.

Explicit liber ejuſdem J. "De dotatione Caeſarea."

239. Hoſtia conſecrata eſt naturaliter verus panis, et ſacramentaliter corpus Chriſti.

240. Cum via ponens panem manere ſit plus conſona ſcripturae, rationi, et ſenſui, quam via fingens, accidens manere ſine ſubjecto: Deus verax non eſt auctor hujus operis ſomniati.

241. Quod papa ſit ſummus pontifex, eſt ridiculum, et Chriſtus nec in Petro, nec in alio talem approbat dignitatem.

242. Ex fide et operibus quatuor ſectarum, quae ſunt clerus Caeſareus varius, monachus varius, canonicus, atque fratres, evidenter elicio, quod nulla perſona iſtarum eſt membrum Chriſti in ſanctorum catalogo, niſi in ſine dierum deſeruerit acceptam tam ſtolide ſectam ſuam.

243. Auguſtinus et Jeronymus cum caeteris deſeruerunt ſectas iſtas, et ſic religioſi noſtri poſſent religionem ſuam merdoſam deſerere, et Chriſti religionem, relicta ſua apoſtaſia, ſapienter accipere.

244. Sufficit laicis, quod dent quandoque clericis quandoque foeminis decimas ſuorum proventuum,

proventuum, et cum iſtis paribus ſemper dant eccleſiae, licet non ſemper clero Caeſareo a papa vel ſuis ſubditis aſſignato.

245. A probabili creditur, quod vocata beneficia ab epiſcopis et vocatis rectoribus forent omnino ſuſpenſa, et gratis evangelizantes haberent ſtricte vitae neceſſaria, ſuſpenſis omnibus traditionibus antichriſti.

246. Purae et perpetuae eleemoſynae ſunt praeſumptiones ſtolidae per artem diaboli uſurpatae, imo nomen purae et perpetuae eleemoſynae eſt ex ſophiſmate diaboli adinventum.

247. Papa non habet poteſtatem condendi hanc legem "Omnes utriuſque ſexus," etc.

248. Panis ille, qui eſt corpus Chriſti, et vinum illud, quod eſt ſanguis Domini, quandoque fit mucidus et acidum.

249. Papa, praelati, et quicunque ſe nominant chriſtianos contrarii dictae de quiditate hoſtiae conſecratae, dum pertinaciter illud defenderint, ſunt haeretici manifeſti.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de libro ſuo reſponſorio ad argumenta monachi de Salley.

250. Sicut Deus neceſſitat futurationem partium, ſic neceſſitat ad omnes eventus, qui in illis partibus ſunt futuri.

251. Infans praeſcitus et baptizatus neceſſario vivet diutius, et peccabit in Spiritum Sanctum, ratione cujus merebitur, ut perpetuo condemnetur, et ita nullus ignis poteſt ipſum comburere pro hoc tempore vel [a] parti.

252. Aliquod eſt mortale peccatum ſimpliciter, quod infert mortem ſecundam; et ſic nullus praedeſtinatus poteſt peccare mortaliter.

253. Ut fidem aſſero, quod omnia, quae evenient, de neceſſitate evenient; et ſic Paulus praeſcitus non poteſt vere poenitere, hoc eſt, contritione peccatum finalis impoenitentiae delere, vel ipſum non habere.

254. Utile foret eccleſiae poni in priſtina libertate, et ſic ceſſarent miſſarum ſuperadditarum ſolennia, et orationes cum horis canonicis adinventae; licet enim iſtae tres adinventiones humanae per accidens proſunt eccleſiae, non tamen tantum, quantum peccatum diaboli.

255. Neſcio excuſare peccata ſanctorum, qui traditiones illas invenerant, cum melius occuparetur eccleſia, et devotius Deum coleret, libere ſervando conſuetudines apoſtolicas, licet non fuerint cum humanis ritibus deſponſatae.

256. Multa ſunt licita et meritoria, quorum diſpenſatio et obligationis profundatio eſt peccatum, ſicut eſt de iſtis traditionibus hominum adinventis; et ſic eſt ſentiendum de jejuniis per eccleſiam inſtitutis.

257. Evidentius foret ad utilitatem eccleſiae, quod baſilicarum ſumptuoſarum ſtructurae, et ſectae novorum ordinum, ſicut in die judicii, jam ceſſarent.

258. Utile eſt eccleſiae, quod non foret papa, vel praelatus Caeſareus, et decens foret ac utile, ſicut erit poſt diem judicii, quod eccleſia foret ab eorum traditionibus expurgata.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de libro ſuo reſponſorio ad argumenta Strodae.

259. Corpus Chriſti non eſt ſubſtantialiter in ſacramento altaris, attendendo ad corpus Chriſti ſecundum naturam ſuam, ſed eſt ibi ſubſtantialiter, corporaliter, et demencionaliter, attendendo ad modum hoſtiae ſecundum naturam ſuam.

260. Corpus Chriſti in ſacramento altaris eſt quantumcunque varie quantificatum ibi, cum ſit quaelibet pars quantitativa hoſtiae conſecratae.

261. Sacramentum altaris eſt naturaliter panis et vinum, et ſacramentaliter corpus Chriſti, quamvis alii fingant ipſum eſſe accidens ſine ſubſtantia ſubjecti.

262. Oportet deponere infundabilem blaſphemiam de fictis miraculis accidentis.

263. Fructus iſtius dementiae, qua fingitur accidens ſine ſubjecto, foret blaſphemare in Deum, ſcandalizare ſanctos, et illudere eccleſiae per mendacia accidentis.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. de libello ſuo "De confeſſione" extracti.

264. Cum pertinet ad imperatorem et alios reges, qui contra legem Domini eccleſiam ſtulte dotaverant, ſibi ſatiſfacere videtur, quod ad illos pertinet bona data poteſtative reſtituere brachio ſeculari, cum propter hanc cauſam gladium ſuum portet.

265. Videtur, quod quiſcunque papa vel praelatus eccleſiae iſti reſtitutioni diſſenſerit, eſt manifeſtus haereticus, legi Chriſti contrarius, et per conſequens tanquam perturbator pacis eccleſiae a fidelibus removendus.

266. Non videtur magna prudentia eleemoſynanter dare eleemoſynam diuturniorem, quam ſit tempus, quod Deus ei donaverat ad merendum.

267. Cum Deus aeternus limitet ad panem cotidianum dandum, hodie non debet quis ſecundum rationem eleemoſynae perpetuae recipere quicquam ab homine.

Expliciunt haereſes et errores ejuſdem J. abſtracti de ſuo libello intitulato "De verſutiis pſeudocleri."

[a] MS. ſic.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 3.	THO. ARUNDEL 17.	1412.	HENRIC. IV. 13.

Epiſtola Thomae archiepiſcopi Cantuar. et ſuffraganeorum provinciae Johanni papae XXIII. *tranſmiſſa ſuper peſtifera doctrina Wycliffii.* Ex MS. Cott. Fauſt. C. 7. fol. 216. b. ſeq.

SANCTISSIMO in Chriſto patri ac domino, domino Johanni, divina providentia ſacroſanctae Romanae et univerſalis eccleſiae ſummo pontifici, Thomas, Dei et apoſtolicae ſedis gratia Cantuarien. eccleſiae miniſter, caeterique Cantuarien. provinciae ſuffraganei, poſt ſuorum et eccleſiae Anglicanae recommendationem, humillimam pedum oſcula beatorum. Miſerator et miſericors Dominus, cujus miſericordiae non eſt numerus, pro explenda utilitate omnium de ſecreto noſtro ad publicum noſtrum progrediens, ad ſimilitudinem et repraeſentationem eccleſiae triumphantis in caelo, cui paſtor eſt pater ſempiternus, cui ſanctorum miniſtrant agmina, et laudis gloriam angelorum chori decantant, eccleſiam in terris conſtituunt militantem ſibi per ſacratiſſimi cruoris effuſionem ineffabili commercio copulatam; in qua idem unigenitus Dei filius a patre progrediens per illuſtrationem Paracleti procedentis pariter ab utroque, noſtrae ſtabilitatis gaudium ſupra petram fidei mox naſcentis erexit, dum apoſtolorum principi, vitae aeternae clavigero, terreni ſimul et caeleſtis imperii jura commiſit. In cujus perſona, ut aeterni templi aedificatio mirabili munere gratia Dei firma ſoliditate conſiſteret, eccleſiam ipſam, ut nec eam humana temeritas poſſet impetere, ne portae inferi adverſus eam praevalerent, ſed ſemper in fide ſuſcepta ſine defectione perſiſteret, profuſis ad Patrem precibus firmiſſime ſtabilivit. Hujus ſiquidem muneris et fidei ſacramentum ita Chriſtus ipſe Dominus et ſalvator ad omnium apoſtolorum officium pertinere diſpoſuit, ut illud tantum in beatiſſimo Petro apoſtolorum ſummo ejuſque ſucceſſoribus principaliter collocaret, a cujus ſede tanquam a capite dona ſua velut in corpus omne diffunderet, et extorrem ſe myſterii intelligeret[a] aſſiduum, qui hujus petrae ſacratiſſimam firmitatem ipſo Deo aedificante conſtructam nimis impia voluntatis praeſumptione ſatagit violare. Haec namque eſt ſedes illa beatiſſima, quae Dei omnipotentis gratiam a tramite apoſtolicae traditionis nunquam erraſſe probatur, nec haereticis novitatibus depravata ſuccubuit, ſed ad quam, velut omnium eccleſiarum aliarum dominam et magiſtram, majores eccleſiae cauſas, praeſertim fidei articulos contingentes, pro terminatione et declaratione habendis, referri ſanctorum patrum excellens auctoritas ordinavit. Cumque, pater beatiſſime, adverſus hanc ſanctae matris eccleſiae auctoritatem et doctrinam multos pſeudoprophetas in fine temporum veritas ipſa praedixerat ſurrecturos, et ſucceſſive poſt fidei orthodoxae primaeva cunabula, variis ex mundi provinciis nonnulli ſurrexerunt haeretici, qui vineam Domini Sabaoth, tanquam vulpes in ſpecubus aqua gratiae carentibus inhabitantes, exterminare pro viribus ſunt conati. Ac uſque ad hodiernum diem Jebuſaei in medio noſtri commorantes, miniſteriorum percepta notitia, et fidei noſtrae ſecretioribus perſcrutatis, perverſi ſenſus obvolucro nos impugnare non metuunt, ſed contradictionibus perfidis fidelium corda dirumpunt, conculcantes verbi Domini margaritas, et ornamenta fidei maculantes. Noviſſime tamen, heu et proh dolor! et quod non ſine cordis amaritudine deplangimus, in horto ſpecioſiſſimo glorioſae univerſitatis Oxon. quae dudum inter caetera orbis ſtudia prolis foecunditate conſpicua filios in omni eruditione et doctrina fideles, veluti novellas olivarum in circuitu menſae Domini vernantes, producere conſuevit, jam herbae venenoſae et infectionis planta coaluit, cujus emiſſiones, dum in horto praedicto nimium matureſcere ſunt permiſſae, ſui ſeminis virus, agitante vento praeſumptionis et ſuperbiae, in agrum regni Angliae amoeniſſimum jam adeo diſperſerant, quod ob ſuae nocivae multiplicationis plantulas ſuccreſcentes, paucis dum tamen exceptis, verae ſalutis gramina colligendi peritia vix remanſit. Hic enim eſt ille peſtilens et damnandae memoriae miſerrimus Johannes Wycliff, ſerpentis antiqui filius, imo et ipſius antichriſti praevius et alumnus, qui, dum vixerat, in vanitate ſenſus ambulans, neſciens in ſemitis juſtitiae dirigere greſſus ſuos, non ſolum canones ſacros, et monita paterna deſpicere, ſed piae matris uterum, quantum in ipſo fuerat, viperinis elegit conatibus laniare. Ex cujus denique plantae nequiſſimae radice nefaria, quia ſerpentini generis poſteritas, nedum hortum, ſed agrum particulariter occupans, antedictam ſtatus eccleſiaſtici dignitatem, et miniſteriorum ejuſdem famam et opinionem pro viribus ſugillare, quinimo et ipſam eccleſiae ſacroſanctae fidem et doctrinam ſanctiſſimam totis conatibus impugnare ſtuduit, novae ad ſuae malitiae complementum ſcripturarum in linguam maternam tranſlationis practica adinventa; nos, qui Dei et apoſtolicae ſedis gratia hac ſumus in eccleſia poſiti, et in partem veſtrae ſanctiſſimae ac ſupremae ſolicitudinis evocati, ut de agro dominico, prout nobis poſſibile fuerit, ſeminaria peſtifera propenſius evellamus, ſcripta, tractatus, et opuſcula diverſa memorati Johannis per XII. viros dictae univerſitatis Oxon. magiſtros et doctores in fide catholica electiſſimos, auctoritate concilii provincialis, et de ipſius decreto cum ſumma diligentia fecimus recenſeri, ex quibus concluſiones aliquas, quarum tenores una cum intitulationibus librorum et tractatuum, de quibus elicitae ſunt, inferius deſcribuntur, per viros praedictos ſtudioſa maturitate collectas et excerptas, ac demum per

[a] MS. *eſſeduum.*

per univerſitatem ipſam pro erroneis et haereticis, et ſanctorum patrum determinationi contrariis habitas et damnatas, de provincialis etiam concilii decreto et aſſenſu damnavimus; veſtrae ſanctiſſimae ſedis auctoritate, ad quam declaratio et terminatio concluſionum hujuſmodi pertinere dignoſcitur, in omnibus ſemper ſalva. Has igitur, beatiſſime pater, concluſiones et opiniones erroneas contra ſanctae Dei eccleſiae et apoſtolicae doctrinae regulam adinventas, veſtrae beatitudinis notitiae intimamus, apoſtolicam ſedem et veſtram ſanctitatem ſemper, ut nobis in voto fuit, et eſt, ut convenit, honorantes, quam etiam tota mentis intentione, et cum omni humilitate ſpiritus aſſidue deprecamur, quatenus concluſiones ipſas, una cum libris, tractatibus, et opuſculis, ex quibus eliciuntur, necnon et auctorem nequiſſimum eorundem, ejuſque diſcipulos et ſequaces opinionibus praedictis voluntarie adhaerentes, poſt ipſarum ex parte ſanctitatis veſtrae inveſtigationem et examinationem maturiorem, ad eccleſiae ſanctae Dei utilitatem, et maxime eccleſiae Anglicanae ſtatum conſervandum, fideique catholicae fortificationem ampliorem, auctoritate apoſtolica damnare et reprobare; ac ne aliquis, cujuſcunque praeeminentiae, ſtatus, dignitatis, ordinis fuerit aut honoris, eaſdem ſeu earum aliquam ſic damnatas de caetero clam vel palam, publice vel occulte, in ſcholis vel extra, tenere, approbare, defendere, praedicare, diſcere, ſeu docere praeſumat, ſub poenis et cenſuris graviſſimis, ac ſub poena haereticae pravitatis inhibere; et nihilominus in tam damnati auctoris et ſuorum ſequacium opprobrium, oſſa ipſius haereſiarchae exhumari, et in ſterquilinium a cunctis chriſticolis profananda, contemptibiliter projici ſeu comburi praecipere et mandare dignetur ejuſdem apoſtolicae beatitudinis ſanctiſſima celſitudo; quam ad eccleſiae univerſalis felix regimen et munimen in omni proſperitate diutiſſime conſervare dignetur ipſius eccleſiae ſacroſanctae auctor praecipuus et protector.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
JOHAN. XXIII. 3.	THO. ARUNDEL 18.	1412.	HENRIC. IV. 14.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

BREVE regium datum 19. die Januarii, clerum Ebor. in eccleſia beati Petri Ebor. citra Octabas purificationis B. Mariae virginis convocavit, uti conſtat ex rotul. parl. hujus anni.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 4.	THO. ARUNDEL 18.	1413.	HENRIC. V. 1.

Fragmentum convoc. Cantuar. prov. Ex reg. Arundel II. fol. 26. b.

DICTI vero tractatus combuſti fuerunt apud crucem in coemeterio S. Pauli London. praefato domino archiepiſcopo recitante populo cauſas combuſtionis eorundem. Et fuit dicta convocatio continuata uſque in diem Lunae prox. poſt feſtum Corporis Chriſti extunc prox. ſequens per praefatum archiepiſcopum. Et idem dominus archiepiſcopus commiſit interim vices ſuas domino epiſcopo London. per literas ſub ſigillo ſuo ad praeſidendum in dicta convocatione, ordinandumque, tractandum, et concludendum in eadem, ac, cum videretur expediens, finiendum et abſolvendum eandem. Quo die Lunae, et certis diebus ſequentibus, in domo capitulari praedicta, dicto domino London. praeſidente, et tractante cum praelatis et clero provinciae ſuper quibuſdam ordinandis ad honorem Dei et eccleſiae, tandem certa propoſita fuerunt pro parte cleri, ſuper quibus ordinationes fieri jubebantur, et quae clerus in ſcriptis redegit, quorum tenores ſequuntur in haec verba: Supplicatur paternitatibus veſtris per amicos juris et juſtitiae, quatenus vos, qui canonum executores eſſe deberetis, et non ſolum pro veſtris, ſed omnium ſubditorum veſtrorum peccatis, coram ſummo judice reddituri eritis rationes, ut arbor pallens foliis, populus viz. Anglicanus, reparata radice vireſcat; ut ſtomacho, ſc. clero, bene diſpoſito, materia ſubminiſtrata, viz. doctrina ejuſdem, in dulcedinem tranſeat nutrimenti, ut ora obloquentium, juſte licet, non rite murmurantium, celerius obturentur; canones et conſtitutiones provinciales ob animarum ſalutem ſancte et religioſe edita ad honorem Dei et eccleſiae ſanctae dignitatem, ut tenemini, executioni debitae demandare, praeſertim in caſibus infraſcriptis. Inprimis de profeſſionibus veſtris, quod legantur coram vobis ad minus bis in anno conſtitutiones Ottoboni; "Quid ad venerabiles." "De viſitationibus archiepiſcoporum, epiſcoporum, archidiac. et aliorum, ad quos pertinet viſitatio. x. q. 1. Decrevimus: cum cap. Se, de offic. archid. cap. 1. junctis notis notat. de cenſ. c. Romana. c. Exigit. c. Felicis." Cum conſtitutionibus Ottonis "De archidiaconis." Octoboni, "Naturales." Oxon. "Prohibemus." Cum concordantiis inde tractantibus.

De reſidentia et regimine epiſcoporum conſtitut. Otto. "Quid ad venerabiles." Octoboni: "Paſtor bonus." Oxon. "Statuimus;" cum ſimilibus.

De regimine, geſtu, et veſtitu familiarium veſtrorum et totius cleri natura titulorum, de vita et honeſtate clericorum conſtitut. Otto. "Quoniam de habitu." Octoboni: "Cum S. Evangelii." Oxon. "Et clerical." Peckham: "Quamvis." Stratford: "Exerc. habitus," etc.

De pecuniis non recipiendis pro ſpiritualibus, niſi quatenus jura permittunt.

De reſidentia cleri in beneficiis ſuis, natura tituli, "De cler. non veſt." conſtitut. Otto. "Cum

" Cum ſit ars artium." De reſidentia Octob. " Chriſtiana § Volentes." junctis Jo. Aton.

De praedicatione curatorum conſtitut. edit. apud Lambyth " Ignorant. ſacerdotum." Oxon. " Preſbyterorum." junct. nova conſtitut. Oxon.

De publicandis articulis generalis ſententiae quater in anno. conſtitut. Peckham " Iiſdem temporibus."

De poenitentia imponenda pro notorio crimine conſtitut. Oto. " De archidiaconis." Octob. " Deus omnipotens."

De debita impenſione offic. circa executiones ultimarum voluntatum.

De legendis et obſervandis conſtitut. provincialib. conſtitut. Oto. " Miſericors Deus."

De mercatis non fiendis in eccleſiis conſtitut. Octo. " Omnipotens Deus."

De mercatis non fiendis diebus dominicis. De feri. c. I. junctis ſuis comm.

De pactionibus cum patronis circa praeſentationes conſtitut. Octob. " Plerumque junctis et jure communi."

De tractatibus et obligationibus et juramentis permutare volentium de jure patro.

De hoſpitalariis quod arctentur ad computum de re Do. quae continget in cle. mot. I. notat. et conc.

De perjuriis in affiſis et aliter. De abſtrahentibus fugientes ad eccleſias conſtit. Oto. " Ad tutelam." Bonifacii : " Porro."

De effractoribus eccleſiarum. De incendiariis eccleſiarum.

De uxoratis, quod nullam exerceant juriſdictionem aut correctionem eccleſiaſticam.

De judic. " Decernimus."

De praedicantibus ſine licentia contra jus commune et conſtitut. ult. edit. quod non ſolum ipſi praedicant, ſed et omnes ſibi adhaerentes, conſulentes, auctores, fautores, defenſores, et procuratores incurrant ſententiam majoris excommunicationis ipſo facto.

Item quia circa illam clauſulam, quae ponitur in ultima conſtitutione Oxon. edit. viz. " Quod eccleſia, coemeterium, ſive locus, in quo praedicatum eſt contra conſtitutionem eandem, ſit interdictum," repertum eſt fraudem factam in diverſis locis, et ideo declaretur et ſtatuatur, ſive praedicatum ſit in eccleſia, coemeterio, ſive loco alio quocunque intra fines et limites cujuſcunque parochiae, eccleſiam et coemeterium ejuſdem, ac tota illa parochia incurrat ſententiam interdicti ipſo facto.

De juriſdictione non tradenda ad firmam quoviſmodo conſtit. Oto. " Eccleſias." Octob. " Indignum," ac ſimilibus.

De barbitonſoribus, quod non utantur officio diebus dominicis per totam provinciam.

De feſto S. Georgii, quod ſit duplex feſtum, et abſtineatur ab omni opere ſervili, ferietur.

De feſto S. Dunſtani, quod duplex feſtum ſit. Omnia iſta ſunt promiſſa, ſtatuta, et conceſſa ; et fiet executio per quemlibet, ad quem pertinet, prout reſpondebit coram Deo et proximo concilio provinciali. Et deinde fuit decretum et ordinatum pro executione eorundem propoſitorum, et ipſa convocatio diſſoluta.

Et fuit infra dictam convocationem una integra decima conceſſa domino regi.

Dictorum vero tractatuum, ſic, ut praeſcribitur, combuſtorum, unus fuit in quaternis non ligatis, continentes plures modicoſ tractatus periculoſiſſimos, ad ſubverſionem fidei noſtrae, et eccleſiae ; et qui fuit domini Joh. Oldcaſtell, militis, domini de Cobham, captus prius et repertus cum uno Lymnore, in " Pater-noſter Rowe," London, ad eluminand. Qui eluminator in ipſa captione dixit, cujus fuit liber. Alius vero fuit ligatus, et venit de Coventreia, plenus toxico et veneno contra eccleſiam Dei. In die vero, quo dicti tractatus fuerunt damnati et adjudicati igni cum combuſtione eorundem, certae de majoribus et periculoſioribus concluſionibus, tractatus dicti domini Joh. Oldcaſtell fuerunt lectae coram rege, ac fere univerſis praelatis et proceribus Angliae, in interiori camera ipſius domini noſtri regis apud Kenyngton, praeſente et audiente praefato domino Joh. Oldcaſtell ſignanter ad hoc vocato. Ipſe vero dominus noſter rex maxime abhorruit concluſiones illas, ut peſſimas contra fidem et eccleſiam, quas unquam audivit. Et inquiſitus a rege dictus dominus Joh. Oldcaſtell, an putaret dictum tractatum fore juſte et merito damnatum ; dixit, quod ſic. Interrogatus quare uteretur vel haberet tractatum hujuſmodi ; dixit, quod nunquam uſus eſt eo, nec legit in eodem ultra duo folia.

Et memorandum, quod in dicta convocatione praefatus dominus Joh. Oldcaſtell fuit detectus per totum clerum provinciae Cantuar. ſuper infamia ſua in erroribus et haeretica pravitate ; et qualiter in pluribus dioeceſ. tenuiſſet, aſſeruiſſet, et defendiſſet concluſiones erroneas et haereticas ; ac quod capellanos in hujuſmodi erroribus et haereſibus ſuſpectos, et etiam prius convictos, ad domum ſuam recepiſſet, faviſſet, recreaſſet, defendiſſet, et eos ad diverſa loca provinciae ad praedicand. et ſeminandum hujuſmodi ſemen malum in ſubverſionem fidei et ſtatus eccleſiae tranſmiſiſſet ; fuitque ſupplicatum ex parte ejuſdem cleri domino archiepiſcopo et praelatis, ut vocaretur dictus dom. Joh. Oldcaſtell coram eiſdem, ſuper hiis perſonaliter reſponſurus. Et quia videbatur domino archiepiſcopo et praelatis, dominum noſtrum regem prius conſulend. ſuper iſto, eo quod familiaris ejus extiterat ; acceſſerunt ad dictum dominum regem apud Kenyngton praedict. et eum in reverentia debita conſuluerunt ſuper iſto. Et dominus rex regratiabatur benevolentiis eorundem, et eis ſupplicavit, quatenus ob reverentiam ſuam, eo quod familiaris ejus extiterat, et etiam ob reverentiam ordinis militaris, deferrent proceſſum, et executionem omnimodam fiendam contra eum ; promittens eis, quod ipſe vellet laborare circa eum ad ipſum reducendum in omni manſuetudine, et lenitate, ab invio erroris ſui ad rectam ſemitam veritatis. Et quodſi hoc non poſſet facere, traderet eum eis juxta ſanctiones canonicas puniendum, et ad hoc eis aſſiſteret in omni auxilio et brachio ſeculari. Et dicti domini archiepiſcopus et praelati, non abſque murmure cleri, deſideriis regiis quieverunt. Tranſcurſo deinde aliquanto temporis, cum dominus noſter rex circa dictum militem ad

ad ovile Chriſti reducendum diu et variis modis laboraſſet, et nullum laboris ſui fructum reportaſſet, ſed ſemper ipſe miles in deterius fuiſſet prolapſus, tandem idem dominus noſter rex in ſequenti menſe Auguſti exiſtens apud Wyndeſore, omiſſa lenitate, praefatum dominum Johannem ſuper pertinacia ſua acriter increpabat. Et idem dominus Johannes, plenus diabolo hujuſmodi increpationem non ferens, illicentiatus receſſit ad caſtellum ſuum de Cowlyng de Cantia; et ibi ſe incaſtellavit, prout haec omnia publice dicebantur. Miſit deinde idem dominus noſter rex pro domino archiepiſcopo ſupraſcripto, tunc Ciceſtriae in ſolenniis Aſſumptionis B. virginis exiſtente; cui ad dominum regem apud manerium ſuum in parco de Wyndeſore accedenti, injunxit idem dominus rex, poſt recitationem laboris ſui praemiſſi, et requiſivit ex parte Dei et eccleſiae, quatenus contra dictum dominum Joh. Oldcaſtell, occaſione praemiſſorum, omni celeritate, qua poſſet, procederet juxta canonicas ſanctiones; et deinde idem dominus archiepiſcopus ordinavit pro proceſſu contra eum ſecundum juris exigentiam faciend. Et dominus rex miſit interim domino archiepiſcopo certas literas, quae ſcriptae ſunt ad mandatum ejuſdem domini archiepiſcopi in proxima convocatione ſequente. Proceſſit vero idem dominus archiepiſcopus contra praefatum dom. Johannem, juxta canonicas ſanctiones; cujus proceſſus ſumma ſequitur in haec verba:

In Dei nomine Amen. Cum nuper coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, dom. Thoma, Dei auctoritate Cant. archiepiſcopo, etc. in convocatione praelatorum et cleri ſuae Cantuar. provinciae in eccleſia S. Pauli London. ult. celebrata, de et ſuper unione et reformatione eccleſiae Anglicanae, cum eiſdem praelatis et clero tractante, inter caetera per eoſdem concluſum fuerat, quaſi pro impoſſibili ſciſſuram tunicae Domini inconſutilis reformare, niſi prius certi magnates regni, auctores, fautores, protectores, defenſores, et receptores horum haereticorum, qui dicuntur Lollardi, eſſent rigide reprehenſi; ac, ſi opus fuerit, per cenſuras eccleſiae, una cum invocatione brachii ſecularis, a ſuis deviis revocati: ac facta ſubſequenter in eadem convocatione inter procuratores cleri et alios, qui de ſingulis dioeceſ. ejuſdem Cantuar. provinciae ibidem in magno numero interfuerunt, inquiſitione diligenti, repertum fuit inter eoſdem, ac eidem reverendiſſimo in Chriſto patri detectum et delatum fuit, quod dom. Johannes Oldcaſtell, miles, fuerat et eſt principalis receptator, et fautor, protector, et defenſor eorundem; ac quod praeſertim in dioeceſ. London. Roffen. et Hereforden. ipſos Lollardos ab ordinariis ſive dioeceſanis locorum, minime licentiatos, contra conſtitutionem provincialem——Caetera deſunt in regiſtro.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 4.	THO. ARUNDEL 18.	1413.	HENRIC. V. 1.

Acta Convocationis prov. Cantuar. Ex reg. Arundel II. fol. 142. b.

THOMAS, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro dom. Richardo, Dei gr. London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Nuper coram nobis in convocatione praelatorum et cleri noſtrae Cantuar. provinciae in eccleſia veſtra S. Pauli London. ult. celebrata, cum eiſdem praelatis et clero ſuper unione et reformatione eccleſiae Anglicanae tractantibus, inter caetera per nos ac eoſdem praelatos et clerum concluſum extitit, quaſi pro impoſſibili ſciſſuram tunicae Domini inconſutilis reformare, niſi prius certi magnates regni, auctores, fautores, defenſores, et receptores horum haereticorum, qui dicuntur Lollardi, eſſent rigide reprehenſi; ac, ſi opus fuerit, per cenſuras eccleſiae, una cum invocatione brachii ſecularis, a ſuis deviis revocati: et facta ſubſequenter in eadem convocatione inter procuratores cleri et alios, qui de ſingulis dioeceſibus ejuſdem noſtrae provinciae ibidem in magno numero interfuerunt, inquiſitione diligenti, repertum fuit inter eoſdem, ac nobis detectum et delatum, quod dominus Joh. Oldcaſtell, miles, fuerat et eſt principalis receptator, fautor, protector, et defenſor eorundem; ac quod praeſertim in dioeceſ. London. Roffen. et Hereforden. ipſos Lollardos ab ordinariis ſive dioeceſanis locorum minime licentiatos, contra conſtitutionem provincialem inde factam, ad praedicand. tranſmiſit; ac eorum praedicationibus nefariis interfuit, et contradictores, ſi quos repererat, minis et terroribus, ac gladii ſecularis potentia compeſcuit; aſſerens et affirmans inter caetera, quod nos et confratres noſtri, ſuffraganei noſtrae provinciae, non habuimus, nec habemus poteſtatem aliquam hujuſmodi conſtitutionem faciendi; aliterque ſentiit et ſentit, ac dogmatizat et docet de ſacramento altaris et poenitentiae, peregrinationibus, et adorationibus imaginum, ac clavibus, quam Romana et univerſalis eccleſia docet et affirmat. Quare pro parte eorundem praelatorum et cleri tunc fuimus requiſiti, ut de et ſuper praemiſſis contra eundem dominum Joh. Oldcaſtell procedere dignaremur. Nos tamen ob reverentiam domini noſtri regis, cujus adtunc idem dominus Joh. familiaris extiterat, ac ob honorem nihilominus ordinis militaris, una cum omnibus confratribus et ſuffraganeis noſtris dictae noſtrae provinciae tunc praeſentibus, et magna parte cleri ejuſdem noſtrae provinciae ad praeſentiam dicti domini noſtri regis, tunc in manerio ſuo de Kenyngton exiſtentis, perſonaliter accedentes, contraque eundem dom. Johannem querelam deponentes, defectus ejuſdem domini Joh. partim recitavimus; ſed ad rogatum ipſius domini noſtri regis, ipſum dom. Joh. ſine dedecore ad unitatem eccleſiae reducere cupientes, omnem executionem praemiſſo-

rum ad tempus magnum diſtulimus. Sed demum, quia praefatus dominus noſter rex circa reductionem ejuſdem poſt magnos labores non profecit, prout idem dom. noſter rex nobis tam in verbo, quam in ſcriptis referre dignabatur; nos ſubſequenter eundem dominum Johannem, de et ſuper praemiſſis perſonaliter reſponſurum, coram nobis ad certum terminum jam effluxum decrevimus evocandum, ac nuncium noſtrum cum literis noſtris citatoriis ad dictum dom. Johannem tranſmiſimus, tunc in caſtro ſuo de Cowlyng degentem. Cui nuncio noſtro dedimus in mandatis, ut caſtrum dicti dom. Johannis nullo modo ingrederetur, niſi licentiatus, ſed per medium cujuſdam Johannis Boteler, oſtiarii camerae dicti domini noſtri regis, ipſum dom. Johannem requireret, quatenus aut daret dicto nuncio noſtro licentiam ingrediendi, aut citaret eundem, ſeu ſaltem extra caſtrum ſuum praedictum faceret ſui copiam, ut ſic citatione poſſet apprehendi. Qui tamen dominus Joh. dicto Johanni Boteler, ex parte dicti domini regis ſibi praemiſſa exponenti, publice reſpondit, quod nullo modo citari voluit, nec citationem ipſius aliqualiter tolerare. Noſque propterea de praemiſſis nobis facta fide, ulterius legitime procedentes; facta nobis primitus fideli relatione, quod idem dom. Johannes perſonali citatione apprehendi non potuit, decrevimus eundem citandum per edictum in valvis eccleſ. cathedr. Roffen. ſibi vicinae, et non niſi modicum ultra tria milliaria Anglicana a dicto caſtro de Cowlyng diſtantis, publice affigendum; prout eum ſic citari fecimus, et hujuſmodi edictum noſtrum in valvis dictae eccleſiae publice et patenter affigi; ad comparendum coram nobis 11. die menſis Septembris jam praeteriti, de et ſuper praemiſſis, atque nihilominus certis aliis haereticam pravitatem concernentibus, perſonaliter reſponſurum. Quo die adveniente, nobis in capella majori infra caſtrum de Ledys, noſtrae dioeceſ. quod tunc inhabitabamus, et ubi tunc reſidebamus cum curia noſtra, pro tribunali ſedentibus, facta fide, quae requiritur in praemiſſis, ac audita per nos et recepta relatione, juxta aſſertionem, et prout communiter praedicatur in partibus, ubi dictus dom. Johannes moratur, ut praemittitur, quod idem dom. Johannes ſe incaſtellat, et fortificat in caſtro ſuo praedicto, ac opiniones ſuas defendit, claves eccleſiae ac poteſtatem archiepiſcopalem multipliciter contemnendo. Nos eundem dom. Johannem, ſic, ut praemittitur, citatum publice et alta voce praeconizari fecimus, ac ſic praeconizatum, diutius expectatum, et nullo modo comparentem, reputavimus, prout erat merito, contumacem; et in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi ipſum in ſcriptis excommunicavimus tunc ibidem. Et quia ex ſerie praemiſſorum et aliis perſpicuis indiciis et ſcriptorum evidentiis concepimus, quod idem dominus Joh. in defenſionem hujuſmodi erroris ſui contra claves eccleſiae ſe fortificat, et incaſtellat, ut praemittitur, quorum praetextu vehemens ſuſpicio haereſis atque ſchiſmatis inſurgit contra eundem; decrevimus ipſum Johannem iterato, perſonaliter, ſi apprehendi poterit, alioquin per edictum, ut praemittitur, citandum, quod compareat coram nobis die Sabbati prox. poſt feſtum S. Matthaei, apoſtoli et evangeliſtae, prox. futurum, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat, quare contra eundem ad graviora procedi non debeat, tanquam contra publicum haereticum, ſchiſmaticum, ac hoſtem, et adverſarium univerſalis eccleſiae, quare etiam pro tali pronunciari non debeat, et auxilium brachii ſecularis contra eundem ſolenniter invocari, perſonaliter propoſitur. ulteriuſque reſponſur. factur. et receptur. circa omnia et ſingula praemiſſa, quod juſtitia ſuadebit.

Quo termino, viz. die Sabbati prox. poſt feſtum S. Matthaei praedictum 23. die dicti menſis Septembris adveniente, coram nobis in domo capitulari eccleſiae S. Pauli London. pro tribunali ſedentibus, aſſidentibus nobis venerab. confratribus noſtris dominis Ric. London. et Henr. Winton. Dei gratia epiſcopis, comparuit perſonaliter dominus Rob. Morley, miles, cuſtos turris London. ſecumque praefatum dom. Joh. Oldcaſtell, militem, adduxit, et coram nobis collocavit. Cui quidem domino Joh. Oldcaſtell ſic perſonaliter praeſenti, nos totam ſeriem facti, prout in actis diei praecedentis continetur, bonis et modeſtis terminis, ac modo multum ſuavi recitavimus; viz. quomodo idem dom. Johannes, de et ſuper articulis recitatis in convocatione praelatorum et cleri dictae noſtrae provinciae, ut praemittitur, detectus et delatus extiterat, quomodoque citatus, et propter ſuam contumaciam excommunicatus. Et poſtquam ad hoc deventum fuerat, nos obtulimus paratos ad abſolvendum eundem. Ipſe tamen Johannes ad hujuſmodi oblationem non advertens, petere abſolutionem omnino diſtulit, ſicque ad alia divertens dixit, quod libenter recitaret coram nobis et dictis confratribus noſtris fidem ſuam, quam tenet, et affirmat. Sicque licentia petita et obtenta, extraxit de ſinu ſuo quandam ſchedulam indentatam, ac contenta in eadem publice ibidem perlegit; eandemque ſchedulam indentatam nobis realiter tradidit, et articulorum, ſuper quibus extitit examinatus, tenor ſequitur, et eſt talis:

I Johan Oldcaſtell, knyght, lord of Cobham, wole, that all criſtyn men wyte, and underſtond, that I olepe allmyghty God in to wytneſs, that it hath ben, now ys, and ever wyth the help of God ſhall ben myn entent, and my wylle, to beleve feythfully and fully all the ſacramentis, that evyr God ordeyned to be do in holy churche; and more over for to declare me in theſe foure peyntes: I beleve, that the moſt worſchipfull ſacrament of the auter is Criſtes body in forme of bred, the ſame body that was born of the blyſſyd virgyne, our lady ſeint Marye, don on the croſs, deed and buryed, the thrydde day ros fro deth to lyf, the wych body is now glorified in hevene. Alſo as for the ſacrament of penance, I beleve, that it is nedfull to every man, that ſhall be ſaved, to forſake ſynne, and do due penance for ſynne bifore doon, wyth trewe confeſſion, very contrition and duhe ſatisfaction, as Goddes lawe lymiteth

lymiteth and techeth, and ellys may not be ſaved. Whych penaunce I deſir all men to do. And of as ymages I undirſtonde, that thei be not of bileve, but that they were ordeyned ſyth the bileve was zewe of Criſt be ſufferaunce of the churche, to be kalenders to lewed men, to repreſent and brynge to mynde the paſſion of our lord Jheſu Criſt, and martirdom, and good lyvying of other ſeyntes, and that who ſo it be that doth the worſchipe to dede ymages, that is duhe to God, or putteth ſeych hope or truſt in help of them, as he ſhuld do to God, or hath affeccion in on more than in an other, he doth in that the grete ſynne of mawmentrie. Alſo I ſuppoſe this fully, that every man in this erthe is a pilgrime towarde blyſs, or toward peyne, and that he that knoweth not, ne wole not knowe, ne kepe the holy comandementes of God in his lyvyng here, al be it, that he be goo on pylgrimage to all the world, and he dy ſo, he ſhall be dampned; and he that knowyth the holy comandementys of God, and kepeth hem hys end, he ſhall be ſaved, tho' he nevir in hys lyve go on pilgrymage, as men uſe now to Cantirbury, or to Rome, or to any othir place.

Qua ſchedula cum iſtis articulis contentis in eadem, ut praefertur, per dictum dom. Johannem perlecta, nos cum confratribus noſtris praedictis, aliiſque pluribus doctoribus et peritis ſuper hiis communicavimus; ac demum de conſilio et aſſenſu eorundem, praefato domino Joh. Oldcaſtell diximus tunc ibidem: Ecce domine Johannes, in hac ſchedula plura bona continentur, et ſatis catholica; ſed vos habetis terminum iſtum ad reſpondendum ſuper aliis, errores et haereſes ſapientibus, quibus per contenta in hac ſchedula non eſt plene reſponſum. Et propterea vos oportet ad eadem, et fidem veſtram, atque aſſertiones in eadem ſchedula expreſſas, circa eadem plenius declarare, viz. an teneatis, credatis, et affirmetis, quod in ſacramento altaris poſt conſecrationem rite factam remanet panis materialis, vel non? Item, an teneatis, credatis, et affirmetis, quod in ſacramento poenitentiae neceſſarium fuerit, quod habens copiam ſacerdotis confiteatur de peccatis ſuis preſbytero per eccleſiam ordinato? Quibus ſic dictis, inter multa et varia per dictum dom. Johannem Oldcaſtell, reſpondit expreſſe, ſe nolle praedicta aliter declarare, nec aliter, quam in dicta ſchedula ſua continetur, aliqualiter ad eadem reſpondere. Unde nos ipſi domino Johanni compatientes, benigno et affabili modo diximus tunc ibidem: Caveatis, domine Johannes, quia ſi ad haec vobis objecta clare non reſpondeatis in termino proximo vobis jam dato, juſſi per judicem poterimus vos pronunciare et declarare haereticum. Ipſe tamen dom. Johannes ſe tenuit ut prius, et noluit aliter reſpondere. Conſequenter tamen nos cum dictis confratribus noſtris, et aliis de conſilio noſtro conſuluimus, ac de communicato conſilio eorundem declaravimus eidem dom. Johanni Oldcaſtell, quid ſancta Romana et univerſalis eccleſia, in hac materia ſequens dictamina beatorum Auguſtini, Jeronymi, et Ambroſii, ac aliorum ſanctorum, determinavit; quas determinationes oportet quoſcunque catholicos obſervare. Ad quae idem dom. Johannes reſpondit, quod bene voluit eas credere et obſervare; ſed quod dominus noſter papa, cardinales, archiepiſcopi, et epiſcopi, caeterique praelati eccleſiae haberent poteſtatem talia terminandi, noluit ad tunc aliqualiter affirmare. Unde nos adhuc ſibi compatientes ſub ſpe melioris deliberationis, promiſimus eidem dom. Johanni, quod certas determinationes in materia antedicta, ac ſuper quibus idem dom. Johannes debuit clarius reſpondere, ſibi ederemus in ſcriptis terminis Latinis pro leviori intellectu ejuſdem, in Anglicum tranſlatis, ſuper quibus jubebamus eundem, ac cordialiter rogavimus, ut in die Lunae prox. tunc ſequenti plene et clare daret reſponſum. Quas quidem determinationes eodem die transferri fecimus, ac eidem die dominica prox. ſequente, realiter liberari; quarum determinationum tenor ſequitur, et eſt talis:

The fayth and the determination of holy churche touchyng the bliſſfull ſacrament of the auter, is this: that after the ſacramentall wordes ben ſayde by a preſt in hys maſſe, the material bred, that was bifore, is turned into Criſtis verray body; and the material wyn, that was before, is turned into Cryſtes verray blode, and ſo ther leweth in the auter no material brede, ne material wyn, the wych wer ther byfore the ſeying of the ſacramental wordes: how lyve ye this article? Holy churche hath determyned, that every criſten man lyvyng here bodilich in erthe, oughte to be ſchryve to a preſt ordeyned be the church, if he may come to hym: how fele ye this article? Criſt ordeyned ſeint Petir the apoſtell, to ben his vicarie here in erthe; whos ſee ys the church of Rome? ordeynying and grauntyng the ſame power that he gaf to Petir, ſhuld ſuccede to all Petirs ſucceſſours; the wych we callyn now popes of Rome, by whos power in churches perticuler ſpecial ben ordeyned prelates, as archbyſhoppes, byſſhopes, curates, and other degrees, to whom criſten men oughte to obey after the lawes of the church of Rome. This is determination of holy church: how fele ye this articull? Holy church hath determined, that it is nedefull to a criſtyn man to goo a pylgrymach to holy places, and there ſpecially to worſhip holy reliqes of ſeyntes, apoſtelys, martyrs, confeſſours, and all ſeyntes approved be church of Rome. This is determination of holy church: how fele ye this articule?

Quo die Lunae, viz. 20. die menſis Septembris, coram nobis ac confratribus noſtris, adjunctoque ven. fratre noſtro domino Benedicto, Bangoren. epiſcopo, juſſuque et mandato noſtris, conſiliarii et miniſtri noſtri, viz. mag. Henricus Ware, curiae noſtrae Cantuar. offic. Phil. Morgan, utriuſque juris, Howelus Kyffyn, decretorum, Johannes Kemp et Will. Carleton LL. doctores, ac Joh. Wyttnam, Thomas Palmere, Rob. Wombwelle, Joh. Whytheed, Rob. Chamberlayn, Richardus Dodyngton, et Tho. Walden, ſacrae paginae profeſſores; necnon

non Jacobus Cole, et Joh. Stevens, notarii noſtri in hac parte aſſumpti, jurati erant omnes et ſinguli ad ſancta Dei evangelia, corporaliter tacto libro, quod de et ſuper materia praedicta, ac in tota cauſa hujuſmodi ſuum fidele conſilium et miniſterium praeberent, abſque odio, timore, amore, aut favore, ſicut coram Deo reſponderent, atque toto mundo. Conſequenterque comparuit dictus dom. Rob. de Morley, miles, cuſtos turris London. ac praefatum dom. Joh. Oldcaſtell ſecum adduxit, et coram nobis ſtatuit. Cui nos affabiliter et ſuaviter recitavimus acta prioris diei, ac ut prius ſibi recitavimus, quomodo excommunicatus fuerat, et eſt idem dom. Johannes; ac rogavimus et requiſivimus eundem, quatenus peteret ac admitteret in forma debita eccleſiae abſolutionem. Cui idem dominus Joh. expreſſe reſpondit tunc ibidem, quod nullam abſolutionem in hac parte peteret a nobis, ſed a ſolo Deo. Conſequenter nos modeſto modo rogavimus et requiſivimus eundem dom. Johannem, quatenus de et ſuper contentis in dicta ſchedula determinationem eccleſiae eidem tranſmiſſam, ac ſuper certis articulis ſibi oppoſitis ſuum daret reſponſum. Et primo circa ſacramentum euchariſtiae: ad quem articulum inter caetera dixit et reſpondit, quod ſicut Chriſtus hic in terra degens, habuit in ſe divinitatem et humanitatem, divinitatem tamen velatam et inviſibilem ſub humanitate, quae in eo aperta et viſibilis fuerat; ſic in ſacramento altaris eſt verum corpus et verus panis; viz. quem videmus, et corpus Chriſti ſub eodem velatum, quod non videmus. Ac fidem circa ſacramentum hujuſmodi in ſchedula praedicta, ſibi per nos tranſmiſſa, per S. Romanam eccleſiam et doctores ſanctos determinatam, expreſſe negavit determinationem eccleſiae fore, aut eſſe. Sed ſi eſt determinatio eccleſiae, dixit, quod eſt facta contra S. Scripturam, et poſtquam etiam fuit dotata, et venenum effuſum in eccleſia, et non ante. Quo-etiam-ad ſacramentum poenitentiae et confeſſionis, dixit et aſſeruit expreſſe tunc ibidem, quod ſi quis eſſet in aliquo gravi peccato conſtitutus, a quo ipſe ſurgere neſciret, expediret et bonum eſſet ſibi adire aliquem ſanctum et diſcretum ſacerdotem, pro conſilio ab eo habendo. Sed quod confiteretur peccatum ſuum proprio curato vel preſbytero, etiamſi haberet copiam ejuſdem, non eſt neceſſarium ad ſalutem; quia ſola contritione peccatum hujuſmodi deleri poſſet, et ipſe peccator purgari. Circa adorationem S. cruis etiam dixit et aſſeruit tunc ibidem, quod ſolum corpus Chriſti, quod pendebat in cruce, debuit adorari, quia illud corpus ſolum fuit, et eſt crux adoranda. Et interrogatus, quem honorem faceret imagini ipſius crucis? reſpondit verbis expreſſis, quod illum ſolum honorem faceret ſibi, quod bene mundaret eam, et poneret in bona cuſtodia. Quoad poteſtatem clavium, dominum noſtrum papam, archiepiſcopos, epiſcopos, et alios praelatos, dixit, quod papa eſt verus antichriſtus, hoc eſt, caput ejuſdem; archiepiſcopi, epiſcopi, necnon alii praelati membra; et fratres, cauda ejuſdem. Quibus papae, archiepiſcopis, et praelatis non eſt obediendum, niſi quatenus fuerint imitatores Chriſti, et Petri, in vita, moribus; et converſatione; et quod ipſe eſt ſucceſſor Petri, qui eſt vita melior, et moribus purior, et nullus alius. Ulterius dixit idem Johannes alta voce, manibus expanſis alloquendo circumſtantes: Iſti, qui judicant et volunt damnare me, ſeducent vos et ſeipſos, et vos ducent ad infernum; ideo caveatis ab eis. Quibus ſic per eum dictis, nos iterum ac ſaepius flebili vultu dictum dom. Johannem alloquebamur, eundem verbis, quibus potuimus, exhortando, ut ad unitatem eccleſiae rediret, crederet, et teneret, quod eccleſia Romana credit et tenet. Qui reſpondebat expreſſe, ſe aliter non credere nec tenere, quam ſuperius expreſſit. Videntes ergo, quod in eo, prout apparuit, proficere non potuimus, tandem cum cordis amaritudine proceſſimus ad ſententiae definitivae prolationem in hunc modum:

In Dei nomine Amen. Nos Thomas, permiſſione divina S. Cant. eccleſiae archiepiſcopus, et miniſter humilis, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus. In quadam cauſa ſive negotio haereticae pravitatis de et ſuper diverſis articulis, ſuper quibus dominus Joh. Oldcaſtell, miles, dominus de Cobham, coram nobis in ultima convocatione cleri noſtrae Cantuar. provinciae in eccleſia S. Pauli London. celebrata, poſt inquiſitionem diligentem ibidem inde captam, detectus et delatus extiterat, ac per noſtram Cant. provinciam notorie et publice defamatus, ad denunciationem et requiſitionem totius cleri praedicti in eadem convocatione praedicta inde nobis factas, favore poſſibili, Deo teſte, quo potuimus, legitime procedentes contra eundem; ac Chriſti veſtigiis inhaerendo, qui "non vult mortem peccatoris, ſed ut magis convertatur et vivat", nitebamur eundem corrigere, ac viis et modis, quibus potuimus atque ſcivimus, reducere ad eccleſiae unitatem, declarantes eidem, quod in hac parte S. Romana et univerſalis eccleſia docet, tenet, determinavit, et praedicat. Et quamvis eundem in fide catholica demum invenerimus adeo durae cervicis, quod errorem ſuum noluerit confiteri, aut ſe purgare de eodem, nec etiam deteſtari; eidem paterno nihilominus compatientes affectu, ac ipſius ſalutem cordialiter affectantes, praefiximus eidem certum terminum competentem ad deliberand. et ſi voluiſſet, poenitend. et reformand. ſeipſum; ac demum eo quod eundem conſideravimus incorrigibilem, ſervatis primitus, quae in hac parte de jure requiruntur, cum dolore et amaritudine cordis ad definitivae ſententiae prolationem procedimus in hunc modum: Chriſti nomine invocato, ipſumque ſolum habentes prae oculis, quia per acta et inactitata, producta, exhibita, ſigna, evidentias, et indicia, diverſa inſuper probationum genera reperimus eundem dom. Johannem, militem, fore et eſſe haereticum, haereticiſque credentem, ac in fide et obſervantiis ſacroſanctae Romanae et univerſalis eccleſiae errantem, et praeſertim circa ſacramenta euchariſtiae et poenitentiae; quodque, tanquam iniquitatis et tenebrarum filius, in tantum obduravit cor ſuum,

3 ut

ut non intelligat vocem paſtoris ſui, nec velit monitionibus allici, nec reduci blanditiis; inveſtigatis primitus, rimatis, et diligenter penſatis meritis cauſae antedictae, ipſiuſque domini Johannis demeritis atque culpis, per ipſius damnabilem pertinaciam aggravatis; nolentes quod is, qui nequam eſt, fiat nequior, et alios inficiat ſua labe, de conſilio et aſſenſu magnae diſcretionis et ſapientiae virorum, venerab. fratrum noſtrorum Richardi London. Henr. Winton. et Benedicti Bangoren. epiſcoporum, ac aliorum nonnullorum in S. theologia, decretis, et jure civili doctorum, aliarumque religioſarum et peritarum perſonarum nobis aſſiſtentium, praefatum dom. Johannem Oldcaſtell, militem, dominum de Cobham, de et ſuper hujuſmodi deteſtabili reatu convictum, et ad eccleſiae unitatem perſonaliter redire nolentem, haereticum, ac in hiis, quae tenet, docet, determinavit, et praedicat ſacroſancta Romana et univerſalis eccleſia, ac praeſertim in articulis ſupraſcriptis, errantem judicamus, declaramus, et condemnamus finaliter, et definitive in hiis ſcriptis, relinquentes eundem exnunc, tanquam haereticum, judicio ſeculari; ipſumque nihilominus haereticum, omneſque alios et ſingulos, qui eundem de caetero in ſui favorem erroris receptaverit aut receptaverint, defenſaverit ſeu defenſaverint, ſibi conſilium, auxilium, vel favorem in hac parte praebuerit ſeu praebuerint, tanquam fautores, receptatores, et defenſores haereticorum, excommunicamus, et excommunicatos denunciamus etiam in hiis ſcriptis. Et ut iſta praemiſſa omnibus in Chriſto credentibus innoteſcant, veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus praefatum dom. Johannem Oldcaſtell, ſic, ut praemittitur, per nos fuiſſe et eſſe damnatum haereticum, ſchiſmaticum, in articulis ſupraſcriptis errantem, omneſque alios et ſingulos, qui eundem dom. Johannem de caetero in ſui favorem erroris receptaverit, defenſaverit, receptaverintve ſeu defenſaverint, aut ſibi conſilium, auxilium, vel favorem in hac parte praebuerit vel praebuerint, tanquam fautores, receptatores, et defenſores haereticorum, per dictam noſtram ſententiam definitivam, excommunicatos in eccleſia veſtra, et per veſtras civitatem et dioeceſim, per ſingulos ſubditos veſtros curatos earundem in eccleſiis ſuis, cum major in eiſdem affuerit populi multitudo, alta et intelligibili voce, et in lingua materna, prout ſupra ſerioſius continetur, in hoc proceſſu declarent, publicent, et exponant, ut ſic opiniones erroneae populi, qui aliter concepit forte in hac materia, quam ſe habet rei veritas, hac declaratione publica reſcindantur. Quod idem per vos ſingulis confratribus noſtris noſtrae Cant. provinciae ſuffraganeis de verbo ad verbum reſcribi, et innoteſci volumus et mandamus; ut ipſi omnes et ſinguli per ſuas civitates et dioeceſes modum et formam hujus noſtri proceſſus, dictam etiam per nos latam ſententiam, et caetera omnia et ſingula contenta in eiſdem publicent, intiment, et declarent, et conſimiliter per ſubditos ſuos et curatos faciant publicari. De die vero receptionis praeſentium, et quid feceritis in praemiſſis, et quomodo hoc noſtrum mandatum fueritis et fuerint executi, debite et diſtincte certificetis et certificent, dicto negotio expedito, literis veſtris et ſuis patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Maydeſton 10. die menſis Octobr. A. D. M. CCCC. XIII. et noſtrae tranſlat. anno XVIII.

Quarum auctoritate literarum, vobis, reverende pater, firmiter injungendo mandamus, ut vos praefatum dom. Johannem Oldcaſtell, ſic, ut praefertur, fuiſſe et eſſe damnatum haereticum, ſchiſmaticum, et in articulis ſupraſcriptis errantem, omneſque alios et ſingulos eundem dominum Johannem de caetero in ſui favorem erroris receptantes, defenſantes, aut ſibi conſilium, auxilium, vel favorem in ea parte praebentes, tanquam fautores et defenſores haereticorum, per ſententiam definitivam ſupradictam excommunicatos, prout ſupra in proceſſu praedicto ſerioſius continetur, hujuſmodique proceſſum et ſententiam, ac omnia et ſingula in eiſdem contenta, in eccleſia veſtra declaretis, publicetis, et exponatis, et per veſtras civitatem et dioeceſim per ſingulos ſubditos veſtros curatos earundem in eccleſiis ſuis, cum major in eiſdem affuerit populi multitudo, alta et intelligibili voce, et in lingua materna publicari, intimari, exponi, et declarari conſimiliter faciatis. Certificantes praefatum reverendiſſimum patrem, dicto negotio expedito, debite et diſtincte de omni eo, quod feceritis in praemiſſis. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio de Hadeham 23. die menſis Octobris, A. D. ſupradict. et noſtrae tranſlat. anno VII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 4.	THO. ARUNDEL 18.	1413.	HENRIC. V. 1.

Epiſcopi Exon. mandatum ad publicandum breve regis contra Lollardos. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 182.

EDMUNDUS, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis officiali noſtro principali, ac conſiſtorii noſtri epiſcopalis praeſidenti, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Literas excellentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, dom. Henrici, Dei gratia regis Angliae et Franciae illuſtris, nuper recepimus, quas vobis cum praeſentibus mittimus inſpiciendas. Nos igitur Edmundus epiſcopus praedictus tam ſanctum tamque devotum propoſitum ſupraſcripti domini noſtri regis in hac parte, quantum ad vos et noſtras civitatem et dioec. attinet, plene exequi cupientes, prout tenemur, vinculo etiam aſtricti officii paſtoralis, vobis committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus praefatas literas domini noſtri regis in conſiſtorio noſtro Exon. antedicto, ac locis aliis ad hoc aptis publicetis, ac procla-

mari et publicari debite faciatis. Inhibentes inſuper juxta dictarum literarum exigentiam et tenorem omnibus ſubditis noſtris, per dioeceſim noſtram ubilibet conſtitutis, ne quis eorum hujuſmodi novas et inauditas doctrinas et opiniones falſas, et nefarias, ac fidei catholicae contrarias, publice et occulte doceat, praedicet, ſeu divulget, aut ſcholas inde teneat quoquomodo; inquiratis etiam diligenter poſt proclamationem et inhibitionem hujuſmodi, una cum nominibus et cognominibus omnium et ſingulorum, opiniones hujuſmodi haereticas aut errores docentes, praedicantes, ſeu divulgantes, aut ſcholas inde tenentes, quidque, et qualiter, ac ubi ſic docuerit, aut praedicaverit, ſeu ſcholas tenuerit. Et quid in hac parte duxeritis faciendum, quidque per inquiſitionem hujuſmodi repereritis, de modo quoque et forma, ac locis et temporibus proclamationis et inhibitionis praedict. nos citra feſtum Omnium Sanctorum prox. futurum curetis reddere certiores auctentico ſub ſigillo. Dat. in manerio noſtro de Clyſt 24. die menſis Julii, A.D. M.cccc.xiii. et noſtrae conſecr. anno xix.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 4.	THO. ARUNDEL 18.	1413.	HENRIC. V. 1.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 311. et reg. Langley Dunelm. fol. 65.

BREVE regium pro convocatione celebranda in eccleſia B. Petri Ebor. vel alibi, etc. citra feſtum S. Petri, quod dicitur Ad vincula prox. futur. archiepiſcopo directum, erat datum apud Weſtm. 9. die Junii, anno regni primo. Clerus virtute hujus brevis, et mandati archiepiſcopalis congregabatur 27. die Julii; eo die autem aliquid regiae majeſtati concedere diſtulit. Craſtino autem die, poſt magnam altercationem, ac varias excuſationes, unam integram decimam domino regi conceſſit. Certificatorium archiepiſcopi domino regi miſſum, hujus rei meminit, dat. ultimo die menſis Septembr. A. D. M. cccc. xiii. et tranſlat. 6.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY 1.	1414.	HENRIC. V. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. primo die Octobris in eccleſia S. P. London. Ex reg. Chicheley fol. 126. ſeq.

IN hac ſynodo, praemiſſis praemittendis, regi domino duae decimae, et procuratoribus cleri tranſeuntibus ad generale concilium Conſtantienſe duo denarii de libra de quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis, ſunt conceſſi. Miſit quoque rex mandatum cancellario univerſitatis Cantabrigienſis, ut intereſſet ſynodo huic.

Breve regium de eſſendo coram archiepiſcopo Cantuar. in convocatione ſua. Ex rot. clauſ. 2. Hen. V. m. 14.

REX dilecto ſibi magiſtro Stephano Leſcrope, cancellario univerſitatis noſtrae Cantabr. ſalutem. Cum, ut accepimus, diverſae diſſenſiones, diſcordiae, et debatae inter quoſdam magiſtros, regentes et non regentes, et graduatos ſcholares juris civilis et canonici univerſitatis praedictae, occaſione cujuſdam ſtatuti in eadem univerſitate jam noviter, ut dicitur, editi, motae et ſubortae exiſtant; nos diſſenſiones, diſcordias, et debatas hujuſmodi inter partes praedictas ceſſari et ſopiri volentes, vobis mandamus, quod in propria perſona veſtra ſitis coram venerabili patre Henrico, archiepiſcopo Cantuar. et confratribus ſuis primo die Octobris prox. futuro apud eccleſiam S. Pauli London. in convocatione cleri Cantuarien. provinciae, ibidem tunc celebrand. ad finem, quod de remedio opportuno in hac parte inter partes praedictas in convocatione praedicta ordinari et provideri poterit, pro perpetuo duratur. Vobis inſuper injungentes, quod ordinari fac. quod quatuor perſonae ſufficientes ex una parte, et quatuor perſonae ſufficientes ex altera parte, ſufficientem poteſtatem a partibus praedictis habentes, juxta ſanam diſcretionem veſtram, de aſſenſu partium praedictarum ad hoc eligend. tunc ſint ibidem ex cauſa ſupradicta; et habeatis ibi nomina praedictarum octo perſonarum, et hoc breve. Teſte rege apud Weſtm. 17. die Septembris.

Statutum regium contra Lollardos. Ex reg. Chicheley fol. 306. a.

ITEM pour ceo que grandes rumours, congregations, et inſurrections cy en Engleterre par diverſe lieges le roi, ſibien par eux que furent del ſecte de hereſie, appelle Lollardie, come par autres de lour confederacie, excitation, et abbettement, ſe firent jatard, al entent de adnuller et ſubverter la ſoy chretiene, et leie Dieu dedeins meſme le roialme, auxi a deſtruer noſtre treſſoverayn ſeigneur le roy meſme, et touz maners eſtates dicell. roialme, ſibien eſpirituelx, come temporelx, et auxi toute maniere, policie et les lei es de la terre finalment; meſme notre ſeigneur le roy, al honour de Dieu, et en conſervation et fortification de la foy chretiene,

et

et auxi en ſalvation de ſon eſtat roiale, et de l'eſtat de tout ſon roialme, voillant encontre la malice de cieux hereticks et Lollardes mettere pluis overte remedie, et pluis due puniſſement, que n'ont eſſee euz et uſez en le cas par devant, iſſint que pour poure de meſmes le leie et puniſſement cieux hereſies et Lollardies, pourront le pluis toſt ceſſer, en temps a venir; del advis et aſſent ſuiſditz, et a la prier de ditz communes, ad ordeigne et eſtablie, qo'en primes ſoient les chaunceller, treſorer, juſtices de l'un banc et de l'autre, juſtices d'aſſiſes, juſtices du pees, viſcontz, mairs, et baillifs des citees et villes, et toutz autres officers, eiauntz governaunce du people, quo're ſont et que par le temps ſerront, facent ſerement en priſes de lour charges et occupations, de mettre lour entiere peine et diligente, d'ouſtier, et faire ouſtier, ceſſer, et deſtruir toutz maners hereſiez et errours, appelles vulgairement Lollardies, deinz les lieux, es queux ils exercent lour offices et occupations, de temps en temps, a tout lour poair; et qu'ils aſſiſtent a les ordinairs, et lour commiſſairs, et les favorent, et meinteignent a tantz de foitz, come a ceo faire ils, ou aſcun de eux a ceo ſerra ou ſerront requyſez ou requis par memes les ordinairs, ou lour commiſſaries, iſſint que les ditz officers et miniſtres, quant ils travaillent, ou chivauchent pour arreſte daſcun Lollard, ou faire aſſiſtence, al inſtance et requeſt de ordinaries, ou lour commiſſaries, par vertue di ceſt eſtatut, que meſmes les ordinaries, ou commiſſaries paient pour lour coſtages reſonablement, et que les ſervices du roy, a qui meſmes les officers ſont primierement ſermentz, ſoient preferrez; toutz autres eſtatutz pour la liberte de ſeinte eglise et les miniſtres dicell. et en ſpeciale pour la correction et punicion de hereticks et Lollardes faitz devant ces heures, et nient repellez, eſteantz en lour force. Et auxi que toutz perſons convictez de hereſie, de queconque eſtat, condition, ou degree quils ſoient, par les ditz ordinaries, ou lour commiſſaries, relinquenz a ſeculer main, ſolonc les leies de ſeint eſgliſe, perdent et forfacent toutz lour terres, et tenementz, quex ont en fee ſimple, en manere q'enſint; ceſt aſſavoir, que le roy eit toutz les terres et ten. queux les ditz convictz ount en fee ſimple, et queux ſont tenuz de luy immediate, come forfaitz; et que les autres ſeigneurs des queux les terres et tenementz de cieux convictz ſoient tenuz immediate, apres ceo que le roy ſoit ent ſeiſi, et reſpondu del an, jour, et gaſt, eient liberte hors de main le roy des terres et tenementz avantditz, iſſint de eux tenuz, come ad eſte uſee en cas dattendre de felonies, forſpris les terres et tenementz, queux ſont tenuz des ordinaries, ou lour commiſſaries, devant queux aſcuns tieux empechez de hereſie ſoient convictz, les quieux terres et tenementz entierment remaindrent a roy, come forfaitz, et outre ceo, que toutz les biens et chateux de cieux convictz ſoient forfaitz a notre treſſoverayn ſeigneur le roy; pariſſint que nulle perſone convict. de hereſie, et relinquez a ſeculer main, ſolonc les leies de ſeinte eſgliſe, forface ſes terres avaunt quil ſoit mort. Et ſi aſcun tiel perſon iſſint convict. ſoit enfeoffe, ſoit il par fyn, par fait, ou ſanz fait, en terres et tenementz, rentz ou ſervices, en fee ou autrement, en queconque manere; ou eit aſcuns autres poſſeſſions, ou chateux, par donn ou graunte d'aſcun perſone, ou perſones a autri oeps, que al oeps de tielz convictz, que meſmes les terres, tenementz, rentz, ne ſervices n'autres tieux poſſeſſiones, ne chateux ne ſoient forfaitz a notre tres ſoverayn ſeigneur le roy, en nully manere; et outre ceo, que les juſtices du banc le roy, et juſtices de pees, et juſtices d'aſſiſes prendre, eient pleine poair d'enquerer de toutz yceux que teignent aſcuns errours, ou hereſies come Lollardes, et queux ſont leur maintenours, receitours, fautours, ſuſteignours, communes eſcrivers de tieux livers, ſibien de lour ſermons, come de lour eſcoles, conventicles, congregations, et confederacies, et que ceſt clauſe ſoit mys es commiſſions des juſtices de la pees; et ſi aſcuns perſones ſoient enditez daſcuns des pointz ſuiſditz, eient les ditz juſtices poair de agarder vers eux capias, et ſoit le viſcount tenur d'arreſter la perſone, ou perſones enſy endite, ou enditeez, ſi toſt come il les purra trover par luy, ou par ſes officers. Et pour tant que la coniſance des hereſies, errours, ou Lollardies, apparteignent as juges de ſeinte eſgliſe, et nemye as juges ſeculers, ſoient tieux enditeez, livereez as ordinaries des lieux, ou a lour commiſſaries, par endentures enter eux affairez, dedeinz x. jours apres lour areſt, ou pluis tot, ſi ceo purra eſtre fait, pour ent eſtre acquitez, ou convictez par les leis de ſeinte eſgliſe, en caſe que yceux perſones ne ſoient enditez d'autre choſe, dount la coniſance apperteinent as juges et officers ſeculers; en quell cas, apres ceo quils ſoient acquitez ou deliverez devant juges ſeculers de tiel choſe appartenant as juges ſeculers, ſoient envoiez en ſeure garde, as ditz ordinariez, ou a lour commiſſaries, et a eux liverez par endentures, come deſuis, pour yeſtre acquitez, ou convictz dicell hereſies, errours, ou Lollardies, come avant eſt dit, ſelon les leis de ſeinte eſgliſe, et ceo deinz le terme ſuſdit. Pourveu que les ditz enditements ne ſoient priſez en evidence, ſi non pour information devant les juges eſpirituelx, encontre tieux enditez, mes que les ordinaries commencent lour proces envers tieux enditez, en meſme la manere, come nul enditement y fuiſſe, eiantz null regard a tielx enditementz. Et ſi aſcune ſoite enditee de hereſie, errour, ou Lollardie, et pris par le viſcount ou autre officer de roy, ſoit il leſſe a mainpris deins les ditz dys jours, per bon ſeurtee; pour quell les ditz viſcountz ou autres officers voillent reſponder, iſſint que la dit perſone iſſint enditee ſoit preſt deſtre dilivere as ditz ordinaries, ou a lour commiſſaries, devant le fyn de le diſme jour ſuiſdit, ſil purra, aſcunement pour maladie, et ait cheſcun ordinarie ſuffiſantz commiſſaries, ou commiſſair demeurant en cheſcun countee, en lieu notable, pariſſint que ſi aſcun tiel endite ſoit pris, que les ditz commiſſairs ou commiſſair poet eſtre garny en le lieu notable, ou il eſt demeurant, par le viſcount, ou aſcun de ces officers

officers pour venir a la gaole le roy, en meſme la countee, de la reſceiver meme l'endite par endentures come deſuis; et qu'en les enqueſtes en ceo cas apprendrez, facent les viſcountz et autres officers, as queux il appertient, enpaneler bones et ſuffeceantz perſones, nient ſuſpectez, ne procures, ceſt aſſavoir, tielx, que eient a meyne cheſcun de eux que ſcerra enſi empanelle en tielx enqueſtez deinz le roialme 100 s. de terres, tenementz, ou de rent per ann. ſur peine de perdre, al opes de roy, vint livers; et ceux, que ſerront enpanellez en tielx enqueſtez en Gales eit cheſcun de eux a la valu de 40 s. per ann. Et ſi aſcun tiel perſone ſoit arreſtue, ſoit il par l'ordinaries, ou par les officers, ou miniſtres de roy eſcape, ou debruſe priſone, avant qu'il ſoit acquite devant l'ordinair, ſoient ſes bonns et chateux, quex il avoit le jour de tiel areſt, forfaitz au roy, et ſes terres, et tenementz, queux il avoit meſme le jour, ſeiſez auxi es mains le roy, et eit le roy ent les profitz du dit jour, tanque il ſoi rende a meſme priſon dont il eſchapa. Et que les avantditz juſtices eient pleine poair d'enquerer de toutz tielx eſchapes, et de bruſere des priſones, et auxi de les terres, tenementz, biens, et chateux, de tielx enditez; purveu que ſi aſcun tiel endite ne retourne a dite priſone, et deine nient convict, bien liſe a ſes heires d'entrer, en les terres et tenementz lour aunceſtre, ſans autre pourſuyt fair a roy pour celle cauſe; et que toutz yceux, qu'ont libertees et franchiſes roialx en Engleterre, come le countee de Ceſtre, le countee et libertee de Dureſme, et autres ſemblables, et auxi toutz les ſeigneurs, qu'ont juriſdictions et franchiſes roialx en Gales, ou les briefs du roy ne curront, mye eient ſemblable poair pour executer et mettent en execution en toutz pointz ceſtes articles, par eux, ou par lour officers, per manere come ferront les juſtices et autres officers du roy deſuis declarez.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY 1.	1414.	HENRIC. V. 2.

Articuli concernentes reformationem univerſalis eccleſiae editi per univerſitatem Oxon. Ex MS. coll. corp. Chriſti Oxon. n. 183. collat. cum MS. Cott. Fauſt. C. 7. fol. 218. ſeq.

Praefatio continet literas miſſas Henrico V. *ab eadem univerſitate.*

CHRISTIANISSIMO principi, catholicaeque fidei ſtrenuiſſimo defenſori Henrico, divina magnificentia regi Angliae [[a] ac Franciae,] ac domino Hiberniae, etc. ſui devotiſſimi oratores, regiae majeſtatis literis ad ſubſcriptum negotium nuper Oxoniae convocati, ſubjectionem debitam, et ſuo temporali regimine regni caeleſtis ſolium feliciter promereri. Rex regum et Dominus dominantium de excelſo caelorum throno proſpiciens almae matris eccleſiae tunicam inſutilem veſanis haereticorum latratu et morſibus lacerari, ut plane conſpicimus, ſublimavit cornu Chriſti ſui, et dedit imperium regi ſuo, dum veſtram, ſereniſſime princeps, inclytam dignitatem in regalis eminentiae ſolium ſublimavit. Exſurrexit enim Deus, ut inimici ejus funditus diſſipentur, dum orbi terrarum illuxit feliciſſimus dies ille, quo perennis triumphator imperii regiae majeſtatis gladium, velut redivivo nobili Machabaeo, veſtrae celſitudini caelitus condonavit; in quo nedum ſui populi, ſed et ſummi ſui [b] muniminis adverſarios dejici caeleſti favore conceſſit. Quot putamus hunc diem infeliciter praeveniſſent ſtrages principum, [[c] quot] neces nobilium, quot cum Deo regnantium regum et patrum baſilicae dirutae, quot civitates everſae, niſi nuper aſpirante Paracleto [d] veſtra fortitudo ſatellitum antichriſti proditoriam malitiam chriſtianiſſima victoria caſtigaſſet? Fecit enim magna in [e] nobis, qui potens eſt, ut auris audiens tanti beatificet celebritatem tituli triumphalis. Quod enim in oriente piiſſimi et divinitus ſublimati Conſtantinus, Marcianus, et Theodoſius imperantes, hoc in occidente pari victoria triumphans de complicibus antichriſti, ne totus vergeret occidens in occaſum, veſtra, gratioſiſſime princeps, meruit eminentia chriſtiana. Satis [f] etiam oſtendit religioſiſſimus miles Chriſti, quod auctentica [g] ſcripta clamant, quia pax et tranquillitas reipublicae ab univerſalis eccleſiae pace noſcitur dependere, nec poterit quiſquam recte terrena regere, niſi noverit divina pacificando tractare. Dum igitur, inſigniſſime princeps, in eccleſia pullulantia perverſa deprimitis, totam rempublicam ſublevatis, et de veſtri regni pacifica prolixitate tractatis; hinc ut de regno gemiſcentis eccleſiae ſcandala penitus extirpentur, pulchraque Rachel deſinat ejulare. Sane dignata eſt regia ſublimitas ſacerdotes ſuos humiles convocare, et utinam ſine macula habentes in lege Domini voluntatem. Parentes igitur [[h] regiae] ſanctiſſimae juſſioni graſſantes in eccleſia notabiliores defectus diſtinximus, diſtinctos articulavimus, articulatos vero ſub caſtigato compendio viſendos ſubſcribimus, regiae claritati ſuppliciter deprecantes, quatenus regali [i] prudentia ſuadente, celebranda ſancta ſynodus praelatorum, de vinea Sancti Naboth, ſic ſpinas pullulantes ac tribulos reſecet ſcandalorum, ut Chriſti vineis per ordinem complantatis, unitatis et pacis [k] proſpera ſucceſſio propagetur, quam ſemper veſtro regno diſpenſare dignetur omnipotens, per quem reges regnant, et principes dominantur. Amen.

[a] *deſunt* C. [b] *numinis* C. [c] deeſt C. [d] *ſemper imbuta* C. addit (*fore inclyta.*) [e] *vobis* C. [f] *enim* C. [g] *decem ſcripta* C. [h] deeſt C. [i] *providentia* C. [k] *proſperior* C.

Articulus primus, de jure papae.

Quamvis de pleno jure ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Johannis papae XXIII. non ſit ullatenus diffidendum; ſua tamen ceſſio libera et ultronea, necnon caeterorum contendentium de papatu, foret opus alti meriti et mercedis, ſi per eam veriſimiliter, tanquam membra in uno vero capite, poſſent cuncti chriſticolae reuniri; unde pium videtur dictum dominum noſtrum, et caeteros contendentes ad hoc inducere mediis allectivis.

Secundus, de aſſumptione cardinalium.

Quia in primitiva eccleſia varias ſynodos celebratas legimus, unam de [l] ſubſtitutione Matthiae, aliam de electione VII. diaconorum; valde videtur conſonum, ſummum pontificem non debere quemquam in cardinalem aſſumere, niſi de majoris partis ſuorum fratrum conſilio et aſſenſu; nec alio modo procedere ad proviſionem epiſcopatuum juxta ſtilum, quo utitur, ita ſcribens, De conſilio fratrum [ll] noſtrorum, etc.

Tertius, de reſtitutione patrimonii crucifixi.

Vineam haereditariam ſancti Naboth noluit Deus impune transferri, quanto magis nec patrimonium crucifixi. Scriptum quippe eſt, "Reddite, quae ſunt Caeſaris, Caeſari, et quae ſunt Dei, Deo." Tributum Caeſaris, inquit Ambroſius, non negetur, et quod eccleſiae Dei eſt, Caeſari utique non debetur, quia jus Caeſaris eſſe non poteſt templum Dei. A majori ergo, ut credimus, temporalibus viris tradenda non eſt Chriſti haereditas poſſidenda. Placeat igitur, ut in manus virorum ſeu dominorum temporalium prioratus alienigenarum non tradantur cum eccleſiis Domino conſecratis.

Quartus, de promotione univerſitatis

Quia ſtudii generalis univerſitas in diverſis regnis ſtatui et nutriri debuit, ut ipſorum lampas illuminans, purgans, et proficiens terras et patrias adjacentes, illuminans per doctrinam difficilium dubiorum, purgans a tenebris haereſium et errorum, proficiens exemplis virtutum et morum; ne igitur deficiente oleo, lampadis lux et lumen ſimul deficiant, placeat virtuoſis ſtudentibus providere.

Quintus, de ſimonia.

Quia ſedes apoſtolica antiquitus dicebatur tam ſancta, quod ſanctum recipit vel [[m] ſanctum] efficit, aut cito [mm] dejicit; cujus tamen contrarium quadam arte magica jam molitur inducere conturbator, ſcilicet Simon Magus, cujus haereſim ab eo dictam ſimoniacam tam apoſtolica, quam ſanctorum patrum antiquitas omnium haereſium errorumque Charybdin de eccleſiae finibus effugare ſategit; placeat igitur ad extirpationem hujus haereſeos effectualiter laborare.

Sextus, de indulgentiis,

Sicut alias angelorum manna cibum [n] dulciſſimum Iſraeliticus populus quodam continuo idemptitatis faſtidio in nauſeam et horrorem vertebat; ſic hodie indulgentiarum papalium tam larga [o] tam prodiga, et tam frequens conceſſio a pleriſque venalis creditur, ſicquod populo quaſi contemptibilis jam vileſcit; quoſdam vero procliviores efficit ad peccandum, et ad opera poenitentiae tardiores; et ideo videtur expediens ordinare remedium in praemiſſis.

Septimus, de creatione et tranſlatione epiſcoporum.

Quia nimium exceſſiva feoda, quae in epiſcoporum creationibus et tranſlationibus eorundem ſedes percipit apoſtolica, necnon primorum fructuum reſervationes nullo [p] jure ſcripto fulcitae cedunt in nimis grave ſcandalum dictae ſedis, totiuſque eccleſiae chriſtianae, quoniam electiones et tranſlationes hujuſmodi ſunt diſſimiles, et nimis diſſonae prioribus in tempore apoſtolorum, et longe poſt tempora eorundem; placeat ordinare remedium in praemiſſis, ut demum dormiat avaritia, et ab eccleſia ſponſa Chriſti exulet ſimonia, qua plures eccleſiaſtici hiis diebus flebiliter polluuntur.

Octavus, de exceſſibus feodorum curiae Romanae.

Quia etiam ex mirabili gravitate exceſſuum feodalium, quos pro literis ſuper indulgentiis, abſolutionibus, gratiis, proviſionibus, et ſimilibus percipiunt officiarii dictae ſedis, datur occaſio inferioribus praelatis, clericis, et laicis ſimilia faciendi, ſicque omnia judicantur venalia, et de ſimoniaca pravitate ſuſpecta; placeat ergo felix remedium invenire, et ut hujuſmodi feoda rationabiliter reſtringantur.

Nonus, de indignis praelatis et curatis.

Marcus evangelicus et B. Antonius, ut epiſcopatu et ſacerdotio reputarentur indigni, ſuos pollicem et auriculam reſecabant antiquitus; quibus aliqui jam ſuccedunt tempore, non virtute, moribus, et ſcientia, ſatis indigni, qui ad praefata onera impudenter ſe ingerunt, et admiſſi, caeci, caecos ducunt, et ambo in foveam ſimul cadunt, ſicque laqueus ruinae populi ſacerdotes mali; et ideo videtur expediens pro communi utilitate eccleſiae hiis malorum initiis viriliter obviare.

Decimus, de malis miniſtris praelatorum.

Eſt et malum ſequens ex priore peſſimum inter alia, quae videntur ſub ſole, quod pontifices et caeteri in dignitate poſiti, contra conſilium [q] circumſpecti Jethro tales ſibi provident ac conſtituunt miniſtros et judices ſuper plebem, ante quorum oculos non eſt Dei timor, in quibus

[l] *conſtitutione* C. [ll] *meorum.* [m] deeſt. [mm] *rejicit.* [n] *dulciſluum.* [o] *quam.* [p] *juris* MS. Oxon.
[q] *circumſcripti*; *idcirco*, MS. Oxon.

quibus non eſt veritas, ſed cupiditas, radix omnium vitiorum; imo quamvis lex bona ſit, ſi quis ea legitime utatur, talium tamen miniſtrorum laquei et abuſus illegitimi pene totum a lege Domini illegitimant chriſtianiſmum; placeat ergo remedium invenire.

Undecimus, de commendis epiſcoporum.

Quia [r] contra conſilium Eliſei prophetae, relictis vacuis, vaſa plena inutiliter ſuperimplere videntur, dum epiſcopis conceduntur beneficia alia in commendam, quod tamen univerſalis eccleſiae non videtur cedere ad emendam; placeat hunc morbum curare congrua medicina, etc.

Duodecimus, de carnalitate praelatorum.

Quia caeca carnalitas praelatorum Sion aedificat in ſanguinibus, et commutat Jeruſalem in pomorum cuſtodiam, dum ſuos conſanguineos aut nepotulos et imberbes comatulos ad animarum curam aſſumere non verentur; placeat ergo tales exceſſus reſtringere infuturum.

Tertiuſdecimus, de avaritia eorundem.

Quia a propheta ad ſacerdotem omnes ſtudent avaritiae, protendentes laqueos in capturam pecuniae, in tantum quod plerique praelati quoſdam ſibi familiares promovent, ut de eorum beneficiis certam ſibi detorqueant, et eorum beneficia pro minori aetate in manibus ſuis detineant; placeat, etc.

Quartuſdecimus, de religioſis beneficiatis.

Quia praecordia fatuorum, ſicut rota [s] currus et quaſi axis verſatilis cogitatus eorum, qui in ſcandalum et jacturam totius religionis mittentes manum ad aratrum, et obliquo [t] oculo reſpicientes retro pingues impetrant perſonatus; placeat, etc.

Quintuſdecimus, de promotis armigeris.

Cum cedat ad ſubverſionem et ſcandalum antiqui regiminis eccleſiae matricis, quod juvenis tanquam armigeri inſolentes, qui nec horas dicunt canonicas, nec habitu vel tonſura diſtinguuntur a laicis, praebendas in eccleſia occupant et capellas; igitur ne deteriora contingant, deponant praelati deſidiam, et legis edictum aſpere exerceant contra tales.

Sextuſdecimus, de paſtoribus revocandis ad curam.

Quia [u] conqueritur ſcriptura de paſtoribus paſcentibus ſemetipſos, quales moribus ſe oſtendunt, qui ut mercenarii a curis effugiunt, ut lupi tamen rapaces gregem dilaniant, nec voces, ſed vellera gregis agnoſcunt; diligentia ſtudeat praelatorum tales ſpecialiter ad ſua beneficia revocare curatos, qui extra ſuam curam voluptatibus et marſupiis vacant implendis, in civitatibus, in dominorum curiis et officiis ſoliciti, in compotis et coquinis. Ac pro caeteris placeat ordinare, qui in cathedralibus, univerſitate, et aliis officiis occupari videntur honeſte, ut [w] limitandis temporibus ſub poena taxanda diſpenſatio non excuſet, quin ſuas curas teneantur interim viſitare.

Septimuſdecimus, de pluralitate beneficiorum.

Cum pauci valde curam unicam aut proprias animas vix ſufficiant gubernare, ut poſt tubam ſcietur noviſſimam, mira doctis cenſetur praeſumptio, quod hiis diebus tot inſcii plus anhelantes mundanae cupiditati, quam animarum ſaluti, tot ſibi beneficia ſimul audeant cumulare: quod ſine cauſa praegrandi conſtat non eſſe prohibitum a canonicis inſtitutis; cui quidem praeſumptuoſo periculo vicinam eſſe [x] cenſemus practizatam a quampluribus congeriem pinguium praebendarum. Tantae igitur cupiditatis voragini apponat diſcretio moderamen.

Decimus octavus, de exceſſivis conviviis collegiatorum.

Cum in quibuſdam cathedralibus, collegiatiſve eccleſiis hujus regni tam grandia ſunt ſtatuta, ut quaſi inſanis [y] Jeroboam illa ponantur venalia, quae a benefactoribus fuerant gratis data; ſicque quod pauperiores canonici, ſi ad honorem eccleſiae et cultum divinum ampliandum perſonaliter reſidere voluerint, propter nimiam tamen exactionem pecuniarum expenſarum, et ſumptuum, quos dicta ſtatuta requirunt, effectualiter in [z] dictis eccleſiis reſidere non poſſunt. Unde fit, quod pauci ſtagiarii quarundam eccleſiarum omnes poſſeſſiones et proventus earundem contra juſtam conſcientiam nimis applicant ſibiipſis; ſicque de multis perſonis idoneis eccleſiae ſacroſanctae ſubtrahitur, et divinis obſequiis et [a] fundatoribus multipliciter derogatur. Hiis conveniens appareret remedium, ſi ſine talibus ſumptibus et pompoſis conviviis canonici ad deſerviendum altari, et participandum aeque cum reſidentibus in una ſaltem eccleſia libere forent admiſſi.

Decimus nonus, de mercantia beneficiorum.

Quia ſub ficta veritatis imagine fraus vera coram Deo, uti credimus, proprium decipiens inventorem ſub colore juſtitiae glebas cum jure patronatus, ultra omnes metas juſti pretii ſub [b] ſpe beneficii, in proximo vacaturi, non ſine intentione corrupta mercatur communiter hiis diebus, et quod expreſſius conſcientiae corruptelam oſtendit, viri religioſi pro perpetuo dominis temporalibus ſuas alienant poſſeſſiones, hoc pacto praehabito, ut de appropriando vel appropriato beneficio ſint ſecuri; alii per alias ſimoniae caecas cautelas inferni [c] voragini ſe immergunt per medias mercando perſonas, et alia commercia fraudulenta, acſi cuncta videntem cautelarum

[r] *praeter* C. [s] *carri.* [t] *ſeculo.* [u] *comminatur—vae paſtoribus.* [w] *limitandis ſaltem temporibus ſub taxanda—teneantur perſonaliter.* [x] *ſenſimus* MS. Oxon. [y] *Pharaonis* C. [z] *eiſdem.* [a] *fundatori.* [b] *ſpecie.* [c] *faucibus.*

cautelarum velamine niterentur caecare. Compellantur igitur, ſi placeat, ſine morae diſpendio tales ſimoniaci ſic adepta beneficia reſignare, quia ab illo intoxicationis veneno [d] aliter mundari non poſſunt, et provideatur arctius de futuro pro ſimoniacis celerius caſtigandis, ne promereantur vindictam eccleſiae Anglicanae.

Viceſimus, de appropriatione eccleſiarum.

Quia ab ortu primario ſchiſmatis peſtilentis per ſuggeſtiones varias ſubdolas et ſiniſtras facta eſt multiplex eccleſiarum appropriatio, et praeſertim menſis epiſcopalibus ac etiam monaſteriis, in bonis temporalibus ſufficienter dotatis; unde gravis ſuboritur parochianorum deſolatio, pauperum ſubducitur hoſpitalis recreatio, et, quod hiis deterius eſt, cura negligitur animarum; placeat igitur, habita inquiſitione debita, appropriationes hujuſmodi revocare, et futuris provide obviare.

Viceſimus primus, de exili portione vicariorum.

Quia plures nimis appropriantur eccleſiae, in quibus perpetui non ſubſtituuntur vicarii, ſed ſacerdotes ad nutum remotivi, qui cum curas vix annuales habeant, minus curant; ac ubi inſtituti ſunt vicarii, aſſignatur eis portio tam exilis, quod ſeipſos congrue ſuſtentare nequeunt, neque ſuos recreare pauperes parochianos, ut tenentur; placeat, etc.

Viceſimus ſecundus, de exemptionibus religioſorum.

Quia viri religioſi exemptionum privilegia impetrantes, quod nullos de glorioſa Chriſti familia feciſſe legimus in ſcripturis; delinquunt enim frequenter tanto audacius, quanto a jugo correctionis ordinariae longius retraxere cervices, plurimum videtur expediens, quod exemptiones hujuſmodi cum diſcretione ſemper provida revocentur, eo quod inter religioſos exemptos brigae oriuntur deteſtabiles; quibus horribiliter ſcandalizantur, [e] minuuntur, ac poſſeſſiones et praedia eis collata ut Deo deſerviant, in litibus conſumuntur, prout in ordine Ciſtercienſi et Cluniacenſi per Angliam ſatis patet.

Viceſimus tertius, de punitione exemptorum.

Quia religioſi exempti, ſuadente diabolo, frequenter carnalibus vitiis polluuntur, nec puniuntur a praelatis propriis, ſed peccata continuant impunita; videtur expediens ſtatuere, ut locorum ordinarii ad puniendos et reformandos omnes religioſos [f] plenam habeant poteſtatem et praeſertim [g] pro crimine fornicationis, quod committitur extra clauſtrum, etc.

Viceſimus quartus, de exceſſibus ordinariorum.

Epiſcopi quidam hiis diebus et eorum archidiaconi recipiunt feoda exceſſiva pro inſtitutionibus, permutationibus, confirmationibus electionum, inſtallationibus [h] praelatorum, et literis ordinum, et pro teſtamentorum probationibus ſummas recipiant exceſſivas; acquietando finaliter executores, illorum finali computo non audito; jure tamen ſcripto in oppoſitum non obſtante; ideo videtur expediens, ut ubi ſunt feoda de jure ſolvenda, limitentur ad certum; dum tamen pro literis ordinum, inſtitutionum, inſtallationum, inductionum, et praeſentationum, nihil ſolvatur [[i] penitus] infuturum.

Viceſimus quintus, de viſitationibus epiſcoporum.

Quamvis cunctae viſitationes juridicae ad correctionem criminum ordinentur, et non propter pecunias congregandas; quidam tamen ordinarii hiis diebus non ſolum ut defectus corrigant, ſed ut colligant, ſuas viſitationes exercent, et contra intentionem juris ſcripti equitant cum familia nimis magna, quod et illorum ſubditos gravat, et movet aliquos exemptionum privilegia impetrare; et quidam archidiaconorum recipiunt procurationes a clero, ut viſitationes omittant, quas ex officio exercerent. Videtur ergo expediens in praemiſſis de remedio providere.

Viceſimus ſextus, de mitris abbatum [k].

Quoniam abbates et priores dignitatem pontificii non attingunt, ſed ſtatum obtinent inferiorem, patens illorum praeſumptio demonſtrat, dum praeter ſuorum ordinum inſtituta bullas adquirunt, ut poſſint uti mitra atque ſandaliis, caeteriſque inſigniis epiſcoporum; et ideo, ut unuſquiſque ea vocatione maneat, qua vocatus eſt, et alienentur a religioſis hujuſmodi ſigna ſuperbiae; videtur congruum atque expediens ſtatuere in generali concilio, quod non liceat religioſis, utendo epiſcoporum inſigniis, tranſgredi ſtatum ſuum, ſed ut cum devoto Macario, Euſebio, et Benedicto, ſuiſque ſociis ſanctis patribus, de his, quae pertinent ſtatui ſuo, humiliter ſint contenti. Tales enim mitrati, ut ait Bernardus, ſi nomen eis conferre privilegiorum poſſet auctoritas, multo auro redimerent, ut poſſent pontifices appellari.

Viceſimus ſeptimus, de infidelibus baptizandis.

Plerumque proclamatur a pluribus, quodſi pagani et infideles, ſuae gentilitatis errore depoſito, in ſacri baptiſmatis fonte voluerint expurgari, bona illorum temporalia eccleſiae confiſcantur, quod multos Judaeorum, ut creditur, trahit a baptiſmo. Pium igitur eſſet et meritorium toti concilio, ordinare remedium praemiſſis. Cum enim Philippus baptizavit Eunuchum, currum ſuum ab eo non abſtulit, neque [l] bona, quae ſecum attulit ad baptizandum.

Viceſimus octavus, de juramentis extortis.

Quia non videtur conſonum quempiam juramento conſtringi, ne in cauſa juſta debeat ſui juris remedia poſtulare; cumque patroni varii, pauperes promovendo vicarios de non proſequenda

[d] *videtur quod* C. addit. [e] *favor minuitur* MS. Oxon. [f] *plenariam* C. [g] *propter crimen* C. [h] *praeſentandorum* C. [i] deeſt C. [k] *et priorum* C. addit. [l] *bona ſua quae——ad baptiſmum* C.

quenda augmentatione ſuae portionis quantumlibet irrationabiliter aſſignatae, juramenta ab eis exigunt et extorquent; videtur expediens juramentis hujuſmodi obviare, ac etiam remedium ordinare, ne vicarii vel rectores ad ſolvendas penſiones ignotas juramentis ſimilibus aſtringantur.

Viceſimus nonus, de extraneis beneficiatis.

Cum juxta ſalvatoris ſententiam ſinguli, curam animarum habentes, teneantur paſcere gregem Chriſti pabulo ſalutaris doctrinae, et lupos effugare ab ovibus ſuis, ſanctae praedicationis latratu; quidam tamen quandoque promoventur in regno Angliae ipſius regni idioma penitus ignorantes, quique ad informandum ſubditos indiſponuntur et muti; ideo videtur expediens ordinare, ut nullus ad beneficia eccleſiaſtica promoveatur in aliquo regno, niſi idioma vulgare ejuſdem patriae ſufficienter intelligat et loquatur.

Triceſimus, de literis dominorum.

Quia nimium importunis literis dominorum et precibus, quae pleriſque patronis ſunt ſpecies violenta jubendi, ad beneficia eccleſiae plurimi promoventur indigni, et, quod magis deteſtabile et Deo diſplicens eſt, quamplurimi temporales patroni maledicto quodam commercio praeſentationes eccleſiarum, ac etiam licentias permutandi vendunt damnabiliter pacto publico, vel fraudulentis cautelis; vivax igitur iſtis vitiis remedium opponatur.

Triceſimus primus, de praerogativis eccleſiarum Cantuarienſis et Eboracenſis.

Quoniam praerogativa eccleſiarum Cantuarienſis et Eboracenſis, quae nuſquam determinatur in jure, inferiores epiſcopos, alioſque ordinarios atque ſubditos infeſtando plurimum [m] inquietavit. Ex qua, eo quod plena determinatione non agnoſcitur, multa juri diſſona conſequuntur, et poteſtas ordinariis attributa ab executione debita impeditur, et ſaepius enervatur; utile igitur videtur et expediens toti eccleſiae Anglicanae, quatenus, ad quos, et quot caſus talis praerogativa extendi debeat in generali concilio declaretur.

Triceſimus ſecundus, de confeſſionibus [n] per fratres audiendis.

Cum nulla juris ſanctio ad humani ingenii varietatem ſufficiat, nec ad [o] deciſionem lucidam ſuae nodoſae ambiguitatis attingat, quia vix aliquid adeo certum ſtatuitur, quin ex cauſis emergentibus revocari poſſit in dubium; quia igitur inter ſeculares curatos, et religioſos mendicantes, gravis et continua eſt altercatio, utrum per ſtatutum domini Clementis capitulo "Dudum" vel domini Johannis cap. "Vas electionis", aut aliquid ſimile derogatum ſit, in toto vel in parte illi antiquo ſtatuto concilii generalis "Omnis utriuſque ſexus;" placeat ergo praelatis eccleſiae ambiguitatem tollere in praemiſſis.

Triceſimus tertius, de ſubtractione parvulorum [[p] per eoſdem.]

Quia notabiliter gravioris culpae videtur invita ſubtractio alieni parvuli vel infantis, quam equi vel bovis; cumque religioſi mendicantes pleroſque parvulos abſque conſenſu ſuorum parentum clauſtris vel domibus [q] intrando ſurripiant; fiat ordinatio in generali concilio, qua aetate hujuſmodi juvenes debeant tam ſtricti ordinis aſſumere habitum et tonſuram.

Triceſimus quartus, de confeſſionibus.

Quoniam [[r] frequenter] in vilibus et horrendis peccatis parochiani plurimi nobiles et ignobiles utriuſque ſexus nimio pudore ligati, curato proprio confiteri renuunt, eis datur abſolutio talis, qualis a fratre inſcio et ignaro; expedit praelatis eccleſiae remedium opponere in praemiſſo.

Triceſimus quintus, de praedicationibus eorundem.

Quia verbum Domini, ut venale, contemnitur, dum plerique praedicantium ſine mora et medio poſt ſermonem mendicant; igitur ut vitetur ſcandalum, expedire videtur, ut a mendicatione in eccleſiis fratres abſtineant infuturo.

Triceſimus ſextus, de indigne ordinatis.

Quia regularium quorumcunque, ſicut et ſecularium turba multa inſolens et indocta ad ſacros ordines indies convolare non ceſſat; placeat ordinare, quod eorum ſinguli, cujuſcunque religionis aut conditionis extiterint, a miniſtris epiſcopi ordinantis in receptione ordinum et [ſ] praeſertim ſubdiaconii ſtrictam examinationem ſubeant infuturum.

Triceſimus ſeptimus, de ordinatis in Roma.

Quia quos ad ordinis ſacerdotalis faſtigium eccleſia Anglicana non admittit, ſed tanquam inhabiles et indignos repulit, Romana ſaepe curia, quantumlibet inſcios et ignaros, quaſi idoneos ordinatos remittere conſuevit; fiat ſupplicatio ſummo pontifici, quatenus providere dignetur de remedio, ne tales illiterati, ſimplices, et ignari amodo in ſcandalum curiae et totius eccleſiae ad ſacros ordines promoveantur.

Triceſimus octavus, de ſacerdotibus fornicariis.

Quia carnalis vita et lubrica ſacerdotum univerſam hodie ſcandalizat eccleſiam, et eorum publica fornicatio penitus impunita, niſi forte levi, et latente poena pecuniaria perniciofis caeteris trahitur in exemplum; ſanctum igitur videtur ad expurgationem eccleſiae, quod ſacerdos

[m] *inquietat* C. [n] *de confeſſionibus* C. reliqua deſunt. [o] *defenſionem.* [p] deſunt. [q] *intradendos.* [r] deeſt. [ſ] *ordinis* addit C.

dos, cujuſcunque ordinis extiterit, ſi publicus fornicator exiſtat, a celebratione miſſarum abſtineat per tempus limitatum in jure, et poenas in [t] publico ſubeat corporales.

[u] *Triceſimus nonus, contra falſas praedicationes quaeſtorum.*

Quia inverecundi quaeſtores turpiſſimos ſuos quaeſtus ad firmam emunt cum Simone, indulgentias vendunt cum Gyeſi, et adquiſita conſumunt cum filio prodigo inhoneſte, ſed quod magis eſt deteſtabile, cum non ſint in ſacris ordinibus conſtituti, publice praedicant, ac falſe praetendunt, quod abſolvendi a poena et a culpa tam ſuperſtites, quam defunctos [w] plenam habeant poteſtatem, cum aliis blaſphemiis, quibus populum ſpoliant ac ſeducunt, et veriſimiliter ad tartara ſecum trahunt, praeſtantes ſpem frivolam et audaciam ad peccandum. Abuſus igitur hujuſmodi ſectae peſtiferae ab eccleſiae limitibus deleantur.

Quadrageſimus, de capellanis honoris.

Quia diſpenſatio conſueta cum pleriſque realibus ſed ſuppreſſis apoſtatis, ut nominales fiant capellani honoris, notabilis eſt diſſipatio * religionum; cederet, ut videtur, ad religionis commodum et honorem, ſi levis ſuggeſtio non moveret ſummum pontificem cum religioſis hujuſmodi de caetero diſpenſari.

Quadrageſimus primus, de violatione feſtivalium dierum.

Cum, ut legitur in ſcriptura, tam violatio Sabbati, quam inhonoratio templi ab ipſo Domino graviter ſunt punitae; erat autem vir quidam lapidatus ad mortem, quia ligna collegit in Sabbato, et Chriſtus praecipitanter ejecit vendentes et ementes in templo; ſanctum opus eſſet principibus et praelatis eccleſiae per ſtatuta poenalia et cenſuras eccleſiaſticas [x] refraenare hujuſmodi mala, quae jam abundant in plebe, publicum forum et nundinas diebus dominicis et [y] feſtis exercente etiam plus ſolito et in locis ſacratis. Per haec autem mala vehementer Deus offenditur, devotio contemplationis ſubtrahitur, et fides etiam chriſtiana non modicum vulneratur.

Quadrageſimus ſecundus, de reformatione hoſpitalium.

Quia ad pauperum et debilium ſuſtentationem fundantur hoſpitalia et dotantur, quibus ejectis, magiſtri hoſpitalium et cuſtodes eorum bona convertunt in uſus proprios et conſumunt, et idem malum accidit in non paucis abbatiis, prioratibus, et eccleſiis collegiatis, quibus multae poſſeſſiones et praedia conferuntur, ut ex eis omni anno certa portio diſtribuatur pauperibus et egenis; placeat igitur praelatis eccleſiae in hoc caſu cauſam defendere, ut tenentur.

Quadrageſimus tertius, de extirpatione haereticorum.

Quia chriſtianae religionis fides ſolida radix eſt et baſis, pro ſalute eccleſiae fiat juris executio de epiſcopis; quorum ſi quis ſuper expurgando de ſua dioeceſi haereticae pravitatis fermento negligens fuerit aut remiſſus, cum idem certis indiciis apparuit, mox ab epiſcopali officio deponatur. Quia maxima laus eſt chriſtiani principis Chriſti eccleſiam defendere ab infauſtis, placeat majeſtati regiae, quatenus ſui officiarii publicis deputandi officiis, vicecomites ſcilicet, majores, ballivi, et caeteri, quocunque nomine cenſeantur, in ſuorum officiorum receptione juramentis ſpecialibus aſtringantur, ut capiendo, tenendo, et puniendo haereticos ſeu Lollardos, epiſcopis pro viribus faveant et aſſiſtant.

Quadrageſimus quartus, de Anglicatione librorum.

Quia diverſorum librorum et tractatuum incompetens et inepta tranſlatio ſimplices idiotas doctrinis variis et peregrinis abducit; placeat regiae majeſtati ſtatuere, quod libri et tractatus novelli ab ortu ſchiſmatis Anglicati confiſcari valeant, et eorum poſſeſſoribus ſubtrahi, donec per ſciolos non ſuſpectos ipſorum in linguam maternam tranſlatio approbetur.

Quadrageſimus quintus, de nimio apparatu clericorum.

Quia quidam ſolo nomine clerici, habitu milites, actu neutri, et dum utriuſque ordinis eſſe cupiunt, utrumque deſerunt et confundunt; qui tot mortibus digni ſunt, quot ſuos ſubditos exempla perditionis tranſmittunt; placeat ergo ordinare, quod luxus veſtium ſplendidarum, et ornatus ſuperfluus a viris eccleſiaſticis et eorum vernaculis tam per poenas dictatas, quam actu ſecutas ſit effectualiter interdictus.

Quadrageſimus ſextus, de oppreſſionibus eccleſiaſticorum.

Quoniam vera charitas refrigeſcit, et crudelis iniquitas [[z] nunc] abundat, jura et libertates eccleſiae per ſecularem potentiam impugnantur, decimae retrahuntur, vicarii ſimplices et rectores per vim et violentiam opprimuntur, et de falſis criminibus teſtimonio duodenae conducto per malitiam indictantur, et dum ſanguis condemnatur innoxius, non audet multorum ſimplicitas ſacerdotum legis procurare remedia, dum mortis periculum pertimeſcunt; ſed vel redimunt injuſtas vexationes hujuſmodi cum bonis eccleſiae, aut, ne perdant vitam, cum pecuniis, dimiſſa cura gregis dominici, fugere extra patriam aſtringuntur. Hiis igitur malis crebreſcentibus remedium dignetur apponere regia celſitudo, et quod magna charta de foreſta in defenſione eccleſiae executioni debitae demandetur, cum ſtatutis caeteris opportunis.

 Bulla

[t] *publicas* C. [u] titulus deeſt C. [w] *plenariam.* * *diſpenſatio* Oxon. [x] *reformare* C. [y] *diebus feſtivis.* [z] deeſt C.

Bulla papae Johannis XXIII. *cum archiepiſcopi Cant. certificatorio pro concilio generali Conſtantienſi.* Ex reg. I. Chicheley. fol. 7. a.

Sanctissimo in Chriſto patri ac domino noſtro, domino Johanni, divina providentia ſacroſanctae Romanae eccleſiae univerſalis ſummo pontifici, ſua humilis et devota creatura, Henricus, Dei et apoſtolicae ſedis gratia Cantuarienſis archiepiſcopus, cum omni ſubjectione et obedientia, pedum oſcula beatorum. Literas ſanctitatis veſtrae mihi alias directas cum omni reverentia recepi, tenorem, qui ſequitur, continentes: Johannes epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuarienſi, ejuſque ſuffraganeis, et dilectis filiis Cantuarienſibus, et caeterarum eccleſiarum capitulis, necnon abbatibus provinciae Cantuar. exemptis et non exemptis, ac ordinis cujuſcunque, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad pacem et exaltationem eccleſiae, ac tranquillitatem populi chriſtiani prompto corde et efficaci deſiderio intendentes, ea libenter ordinamus et quaerimus, per quae hujuſcemodi pax, exaltatio, et tranquillitas merito valeat provenire. Dudum ſiquidem felicis recordationis Alexander papa quintus, praedeceſſor noſter, ſacro generali concilio Piſano tunc praeſidens, ex quibuſdam magnis et arduis negotiis ipſum moventibus, ipſo approbante concilio, inter caetera decrevit iterum generale concilium extunc ad triennium per ſe vel ſucceſſorem ſuum in loco, de quo ſibi vel eidem ſucceſſori videretur, fore ſolenniter convocandum; idemque praedeceſſor ea, quae circa reformationem eccleſiae expedienda reſtabant, protunc ſuſpendit, ipſumque concilium uſque ad tempus triennii praefatum continuandum ſtatuit, et prorogavit. Poſtmodum vero ipſo Alexandro praedeceſſore, ſicut Deo placuit, vita functo, nobiſque divina favente clementia ad apicem ſummi apoſtolatus aſſumptis, cum tempus ejuſdem triennii jam adventaret, et nos per veſtigia ejuſdem praedeceſſoris incedere, ac ordinationem praefatam ab eo in concilio factam, ut praefertur, puro corde et recta voluntate adimplere properaremus, quibuſdam rationibus tunc expreſſis, animum noſtrum moventibus, concilium hujuſcemodi in Romana urbe, quae paulo ante de manibus hoſtium recuperata, praeſentiam noſtram pro ejus conſervatione plurimum flagitabat, debito tempore convocavimus. Verum quia, veniente poſtea tempore conſtituto, praelati et caeteri, qui hujuſcemodi concilio intereſſe debebant, nequaquam in tanto numero convenerunt, quantum rerum agendarum pondus et magnitudo requirere videbatur; nos poſt alias prorogationes per nos factas, tandem ipſum concilium ad menſem Decembris nunc praeſentem ſolenniter prorogavimus, et celebrandum ſtatuimus; locum autem infra certum tempus tunc reliquimus declarandum, ut interim ſuper eo maturius conſuleremus. Poſt haec vero infra dictum tempus nondum elapſum per literas chariſſimi in Chriſto filii noſtri Sigiſmundi, electi in regem Romanorum, et Hungariae regis illuſtris, inſtantiſſime requiſiti, ut non properaremus in declaratione hujuſcemodi loci pro concilio facienda, ſed tam in declaratione loci praedicti, quam etiam in tempore dicti concilii celebrandi ſuperſedere vellemus, donec ipſe nuncios ſuos ſuper hoc inſtructos ad noſtram praeſentiam deſtinaret; nos votis ejuſdem regis, quae ex zelo devotionis et puritate fidei manare conſpiciebamus, annuentes, adventum praefatorum nunciorum, de venerabilium fratrum noſtrorum ſanctae Romanae eccleſiae cardinalium et praelatorum, qui Romae in generali conſiſtorio ad hoc vocati fuerunt, voluntate, conſilio, et aſſenſu, duximus expectandum: deinde cum poſt Romanae urbis miſerabilem caſum ad nos tunc apud Florentiam exiſtentes ejuſdem regis nuncii acceſſiſſent, et ex parte ejuſdem regis multa nobis circa materiam ſuggeſſiſſent, eorum auditis relatibus pro pleniori expeditione dilectos filios noſtros Antonium, titulo ſanctae Ceciliae preſbyterum, et Franciſcum, ſanctorum Coſmae et Damiani diaconum, ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, cum plena ſuper hujuſcemodi electione loci et deputatione temporis poteſtate, ac ſimul cum eis dilectum filium nobilem virum Manuelem Theſſoloram, militem Conſtantinopolitanum, ad praeſentiam ejuſdem regis tranſmiſimus; qui ad eum venientes, tandem de ipſius regis conſilio et aſſenſu civitatem Conſtantienſem, provinciae Moguntinenſis, pro loco hujuſcemodi concilii celebrandi concorditer elegerunt, ac tempus ad initiandum hujuſcemodi concilium ſtatuerunt diem primam menſis Novembris proxime venturi: deinde vero nos pro quibuſdam magnis et arduis negotiis cum eodem rege juxta noſtrum et ipſius deſiderium perſonaliter convenientes, certificati ab eo de habilitate, capacitate, et ſecuritate civitatis Conſtantienſis ante dictae, quam ſecuritatem ipſe rex ſe praeſtiturum, et in ipſo concilio perſonaliter affuturum pollicetur; volentes et ab intimis cupientes, ut praefata celebratio concilii ſalubriter impleatur, et optatum conſequatur effectum, hujuſcemodi electionem loci et temporis, ut praemittitur, factam auctoritate apoſtolica de eorundem fratrum conſilio et conſenſu ratificavimus, approbavimus, et confirmavimus, ac apoſtolici roboris adjecimus firmitatem, praefatumque concilium in civitate Conſtantienſi praedicta, prima die menſis Novembris proxime venturi initiandum, et auctore Domino, exinde celebrandum, eadem auctoritate et conſenſu ſtatuimus, pronunciavimus, decrevimus, ac ſolenniter publicavimus; venerabiles fratres noſtros patriarchas, archiepiſcopos, et epiſcopos, ac dilectos filios electos, abbates, et caeteros eccleſiarum et monaſteriorum praelatos requirentes, hortantes, et monentes, in virtute praeſtiti juramenti et ſanctae obedientiae eiſdem mandantes,

mandantes, quatenus perſonaliter, necnon chariſſimos in Chriſto reges, et nobiles viros, principes, duces, marchiones, et alios, qui hujuſcemodi concilio intereſſe debent, vel qui prodeſſe poſſunt quoquomodo, per viſcera charitatis Domini noſtri Jeſu Chriſti invitantes, et exhortantes, quatenus pro pace eccleſiae et omnium chriſtianorum etiam perſonaliter, vel ſi perſonaliter non poſſunt, per ſolennes oratores, congruo tempore, dicto concilio debeant intereſſe, prout in aliis noſtris literis, ſuper hoc confectis, plenius continetur. Quocirca devotionem veſtram requirimus et monemus, vobis et veſtrum ſingulis in virtute praeſtiti juramenti et ſanctae obedientiae injungentes, quatenus, in quantum Deo placere cupitis, pro pace et exaltatione eccleſiae, ac tranquillitate chriſtianorum, praefato concilio in loco et tempore conſtitutis debeatis perſonaliter intereſſe; quodſi aliqui ex vobis juſtis fortaſſe ex cauſis et canonicis impedimentis cauſantibus ad hujuſcemodi locum et tempus concilii perſonaliter adeſſe nequiverint, tunc illi, qui ſic impediti fuerint, aliquos ſuo nomine Deum timentes, ſcientia et rerum experientia praeditos, ac ſufficienti mandato ſuffultos mittere non poſtponant, vices eorum, qui miſerint, in dicto concilio impleturos. Volumus autem et praeſentium tenore mandamus, quod hujuſcemodi noſtra publicatio et convocatio concilii, ac requiſitio praelatorum, et caetera, quae praeſentibus noſtris literis continentur, per te, frater archiepiſcope, venerabilibus fratribus coepiſcopis ſuffraganeis tuis, ac per eoſdem ſuffraganeos ſimiliter capitulis, praelatis, et perſonis ſuarum eccleſiarum, civitatum, et dioeceſium, exemptis et non exemptis, ſimiliter ſolenniter intimentur; quodque per te et ipſos injungatur eiſdem, quatenus pro debito praefati juramenti et Dei complacentia, congruo tempore, ad locum hujuſcemodi concilii juxta ordinationem noſtram debeant ſe conferre, et ibidem perſonaliter intereſſe, ut ſic congregata Chriſti fidelium multitudine copioſa, ea, quae in ipſo concilio agenda incumbunt, Deo auctore et adjutore, feliciter ordinentur. Inſuper volumus, quod de hiis, quae circa hujuſcemodi intimationem et requiſitionem egeritis, per literas veſtras nos certiores reddere curetis. Dat. Laudae undecimo idus Decembris, pontificatus noſtri anno quarto. Cujus auctoritate mandati veſtri beatiſſimi publicationem et convocationem concilii, ac requiſitionem praelatorum, et caetera, quae in dictis veſtrae ſanctitatis literis continentur, venerabilibus fratribus epiſcopis, et ſuffraganeis meis, ac capitulo, praelatis, et perſonis mearum eccleſiae, civitatis, et dioeceſeos intimavi, ac per ipſos ſuffraganeos feci ſimiliter capitulis, praelatis, et perſonis ſuarum eccleſiarum, civitatum, et dioeceſium, exemptis et non exemptis, ſolenniter intimari, per me, et ipſos injungens et injungi faciens eiſdem, quatenus pro debito praeſtiti juramenti, et Dei complacentia, congruo tempore, ad locum hujuſcemodi concilii, juxta ordinationem beatitudinis veſtrae, ſe conferant, et quod ſecundum omnem vim, formam, et effectum mandati praedicti in eodem concilio ſtudeant intereſſe. Et ſic mandatum veſtrum ſanctiſſimum, quatenus ad me attinet, ſum cum omni humilitate et diligentia, qua potui, efficicaciter executus. Dat. etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY I.	1414.	HENRIC. V. 2.

Indulgentia pro ſubſidio domino papae Joh. XXIII. *ad modum cruciatus in terram ſanctam.* Ex reg. Chicheley I. 294. b.

HENRICUS, etc. venerabilibus fratribus noſtris, univerſis et ſingulis eccleſiae noſtrae ſanctae Cantuarienſis ſuffraganeis, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Johannis, divina providentia papae vigeſimi tertii, ejus vera bulla plumbea cum cordula canapis more Romanae eccleſiae et curiae impendente bullatas, ſanas, et integras, non vitiatas, non abraſas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, nobis per reverendum in Chriſto patrem dominum Bartholomaeum, Dei gratia epiſcopum Penſaurienſem, commiſſarium et nuncium apoſtolicum, in eiſdem literis per dictum dominum noſtrum papam ſpecialiter nominatum et deputatum praeſentatas, cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, inter caetera continentes; quod idem ſanctiſſimus in Chriſto pater et dominus noſter omnibus et ſingulis Chriſti fidelibus, vere poenitentibus et confeſſis, qui juxta ſuas facultates ſecundum diſpoſitionem et arbitrium praefati reverendi patris epiſcopi Penſaurienſis, nuncii et commiſſarii ſupradicti, ad protegendum ſtatum eccleſiae Romanae, cunctorum Chriſti fidelium matris et magiſtrae, necnon recuperationem almae urbis Romae, et aliarum partium eccleſiae praedictae per rebelles et hoſtes ipſius eccleſiae hoſtiliter invaſuros et occupaturos, quidquam de bonis ſibi a Deo collatis devote contulerint, illam veram indulgentiam et veniam peccatorum concedit, quae tranſfretantibus in terrae ſanctae ſubſidium concedi tempore generalis paſſagii per ſedem apoſtolicam conſuevit, et in retributionem juſtorum ſalutis aeternae pollicetur augmentum. Quocirca veſtram fraternitatem rogamus et hortamur in Domino, quatenus cum praefatus reverendus in Chriſto pater, dominus Bartholomaeus epiſcopus, et commiſſarius ac nuncius apoſtolicus, ſeu ſui deputati aut deputandi veri nuncii ad ſubventionem et ſubſidium ſanctiſſimo domino noſtro papae, et ſacroſanctae Romanae eccleſiae, pro recuperatione et liberatione urbis, et partium praedictarum, ſic, ut praemittitur, hoſtiliter invaſarum, et occupatarum, per Chriſti fideles fienda, petenda, ac ad indulgentiam hujuſcemodi publicandam et intimandam, ad

ad vos ſeu aliquem veſtrum acceſſerint ſeu acceſſerit, ipſum vel ipſos ad hoc cum favore literis veſtris indulgentialibus, ad promotionem negotiorum hujuſcemodi profuturis, per vos rite concedendis, prae caeteris benigniter admittatis; inhibentes univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis, curatis, et non curatis, ac caeteris quibuſcunque per veſtras civitates et dioeceſes ubilibet conſtitutis, ne dictum reverendum in Chriſto patrem, epiſcopum Penſaurienſem, ſeu ejus veros nuncios deputatos ſeu deputandos, in officio ſuo hujuſcemodi exequendo, ſequeſtrando, citando, ſeu impediendo, minus juſte gravent, moleſtent, aut quoviſmodo faciant perturbari; imo ipſum pium negotium per praefatum reverendum patrem epiſcopum, ſive nuncios ſuos deputatos vel deputandos, hujuſcemodi clero et populo ſibi commiſſo, diebus dominicis et feſtivis infra miſſarum ſolennia exponendum, lociſque et temporibus aliis, ubi et quotiens major affuerit fidelium multitudo, effectualiter expediant, promoveantque verbo pariter et exemplo; et quod ex pia devotione fidelium in hac parte collectum ſeu legatum fuerit, dicto reverendo patri, ſive nunciis ſuis deputatis ſeu deputandis id integre et celeriter faciant liberari. Et nos Henricus, Cantuarienſis epiſcopus ſupradictus, ut mentes veſtras et aliorum Chriſti fidelium ad praemiſſa allectivis indulgentiarum muneribus propenſius excitemus, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae Mariae virginis, matris ejuſdem, ac beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, cunctis chriſticolis per noſtram provinciam Cantuarienſem ubilibet conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, qui ad opus charitativum praedictum aliqua de bonis ſibi a Deo collatis grata contulerint, legaverint, ſeu quoviſmodo aſſignaverint ſubſidia charitatis, quadraginta dies indulgentiae, toties, quoties, concedimus per praeſentes, per unum annum poſt dationem praeſentium continue numerandam tantummodo duraturas. In cujus, etc. Dat. in manerio de Langley Marres, primo die menſis Septembris, annis Domini et tranſlationis, ut ſupra.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY 1.	1414.	HENRIC. V. 2.

Archiepiſcopi Cant. declaratio pro barbitonſoribus, ut non exerceant artem ſuam diebus dominicis. Ex reg. Chicheley I. fol. 295. b.

HENRICUS, etc. dilectis in Chriſto filiis, decano eccleſiae cathedralis ſancti Pauli, vel ejus viceſgerenti, ac ſingulis curatis infra civitatem Londonienſem, et in ſuburbiis ejuſdem civitatis ubilibet conſtitutis, ſalutem, etc. Cum nuper in quodam provinciali concilio Londonii coram beatae memoriae domino Thoma Arundel, nuper Cantuarienſi archiepiſcopo, praedeceſſore noſtro immediato, ac caeteris coepiſcopis, eccleſiae noſtrae ſuffraganeis, aliiſque praelatis, et clero noſtrae Cantuarienſis provinciae celebrato, inter caetera clamore celebri delatum extitit, quod barbitonſores diverſarum civitatum, ſuburbiorum, villarum, et aliorum locorum dictae provinciae, et praeſertim civitatis Londonienſis, et ſuburbiorum ejuſdem, contra legem Dei, ſanctiones eccleſiaſticas, et publicam honeſtatem die dominico, videlicet, die ſeptimo, cui Dominus benedixit, quem ſanctificavit, et in quo poſt opera ſex dierum ab omni opere requievit, a cunctis ſuis fidelibus illum inſtituit ejus exemplo ab omnibus ſervilibus operibus abſtineri, domos et ſhoppas ſuas pro exercitio artis ſuae apertas tenent, nec inſtitutioni divinae, nec diei reverentiae in aliquo deferentes, artem eorum ita publice illo die ac ita ſolicite et ſerviliter per ſe et ſuos in eiſdem domibus et ſhoppis exercent, ſicut in aliquo ſex dierum praecedentium hujuſcemodi operibus inſtituto; ſuper quo de conſilio et aſſenſu dictorum ſuffraganeorum, ac praelatorum et cleri, idem praedeceſſor noſter ordinavit et conſtituit, barbitonſores hujuſcemodi in ſingulis dictorum locorum ab ipſorum temeritate praedictae fore per inhibitiones publicas, ſub poenis et gravibus cenſuris de caetero canonice coercendos; et inſtanter et ſolerter per dilectos in Chriſto filios cuſtodes ſive gardianos dictae artis in civitate Londonienſi praedicta, qui zelum legis habent Dei, ſolicitatus, ordinationem et ſtatutum hujuſcemodi in dicta civitate et ejus ſuburbiis ſub certa forma, una cum caeteris ſtatutis et ordinatis in dicto provinciali concilio, in certis locis dictae provinciae debitae executioni fecit demandari, ſicut ex literis ſuis inde confectis patet evidenter: nos dicti praedeceſſoris noſtri in hac parte veſtigiis inhaerentes, vobis committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungentes, quatenus vos, decane, vel vices ſuas gerens, ad crucem in coemeterio eccleſiae ſancti Pauli praedicti, per quemcunque inibi verbum Dei populo exponentem, ac vos curati ſinguli in ſingulis eccleſiis veſtrae curae commiſſis, diebus dominicis et feſtivis, cum major affuerit populi multitudo in eiſdem, quoties infuturum per partem cuſtodum ſive gardianorum artis praedictae, ſeu alium, quem zelus ad hoc excitat legis divinae, fueritis requiſiti, dicta ſtatutum et ordinationem ſolenniter publicetis, ſeu ſic faciatis ſolenniter publicari; inhibeatiſque ſeu inhiberi faciatis barbitonſoribus dictorum civitatis, et ſuburbiorum quibuſcunque in genere, quibus nos conſimiliter inhibemus, ne quis vel qui eorum de caetero domos vel ſhoppas ſuas pro exercitio artis eorum die dominico apertas teneant vel teneat, arteve ſua utatur vel utantur, ſeu illam per ſe et aut ſuos exerceat aut exerceant, ſub poena excommunicationis majoris; et totiens, quotiens aliquem vel aliquos in futurum inveneritis,

neritis, vel invenerit aliquis veſtrum, qui huic ordinationi, et ſtatuto, aut inhibitioni obviare ſeu contraire praeſumpſerit vel praeſumpſerint, ipſum ſeu ipſos citetis, ſeu citari faciatis peremptorie, aut ſic citari faciat aliquis veſtrum, quod compareat ſeu compareant coram nobis aut noſtrae audientiae cauſarum in negotiorum auditore, decimo quinto die poſt citationem eidem vel eiſdem in hac parte factam, ſi juridicus fuerit, alioquin proximo die juridico extunc ſequente, ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, aut provincia Cantuarienſi tunc fuerimus, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat vel habeant, quare dictae excommunicationis ſententia contra ipſum vel ipſos canonice fulminari non debeat, in forma juris propoſituros, et allegaturos, facturoſque ulterius, et recepturos, quod in hac parte juſtitia ſuadebit. Has vero literas noſtras originales per vos conjunctim et diviſim debite exequendas in qualibet ſui parte, quotiens opus fuerit, et debite fueritis requiſiti, penes cuſtodes ſive gardianos dictae artis interim reſidere volumus, et copias earundem, ubi neceſſe fuerit, debite liberari. Et quid feceritis in praemiſſis, nos vel auditorem noſtrum hujuſcemodi, quotiens opus fuerit, vel quotiens per partem cuſtodum ſive gardianorum hujuſmodi, aut alias qualitercunque debite fueritis requiſiti, certificetis per veſtras, ſeu cerficet ille veſtrum, qui praeſens noſtrum mandatum fuerit executus, per ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes, ſigillo auctentico conſignatas. Dat. apud Lambeth, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY I.	1414.	HENRIC. V. 2.

Archiepiſcopi Cant. procurator. ad comparendum pro eo in concilio Conſtantienſi. Ex reg. Chicheley I. fol. 296. a.

NOVERINT univerſi per praeſentes, quod nos Henricus, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, dilectos in Chriſto nobis magiſtros Willelmum Corf, ſacrae paginae profeſſorem, Robertum Appulton, canonicum Ebor. et Johannem Forſt, canonicum Lincoln. et Johannem Sirman, abſentes, tanquam praeſentes, noſtros tenore praeſentium facimus, conſtituimus, et ordinamus procuratores, actores, factores, negotiorum geſtores, et nuncios ſpeciales ad omnia noſtra et eccleſiae noſtrae negotia in Romana curia, et extra, exercenda et promovenda; dantes eiſdem procuratoribus noſtris, conjunctim, et eorum cuilibet per ſe diviſim et in ſolidum, ita quod non ſit melior conditio occupantis, ſed, quod unus eorum inceperit, alius libere proſequi valeat, mediare pariter, et finire, plenam et liberam poteſtatem procurandi, exercendi, promovendi, agendi, et defendendi, negotia noſtra praedicta, tam in praeſentia domini noſtri ſummi pontificis, quam alibi, prout requirent negotia, et eiſdem procuratoribus noſtris, vel eorum alicui videbitur expedire; literas etiam apoſtolicas et alias tam ſimplices quam legendas, gratiam ſeu communem juſtitiam in ſe continentes, impetrandi, et literis quibuſcunque contra nos impetratis ſeu impetrandis contradicendi, in judices et loca conveniendi et conſentiendi, et ſi opus fuerit diſſentiendi et recuſandi, ac cauſas recuſationis hujuſcemodi proponendi, allegandi, et probandi, provocandi et appellandi, provocationum et appellationum cauſas proſequendi, necnon pro nobis et nomine noſtro in generali concilio in civitate Conſtantienſi, Moguntinenſis provinciae, ad reformationem ſtatus univerſalis eccleſiae, noviter per Dei gratiam celebrando, comparendi, cauſaſque abſentiae noſtrae a concilio hujuſcemodi allegandi, et probandi; hiis quoque, quae ibidem ex deliberatione cummuni et approbatione ejuſdem concilii ad Dei laudem ſtatui vel ordinari contigerit, conſentiendi, limina inſuper apoſtolorum viſitandi, alium vel alios procuratorem vel procuratores loco eorum et cujuſlibet eorundem ſubſtituendi, et revocandi, caeteraque omnia et ſingula faciendi, exercendi, et expediendi, quae in praemiſſis et circa ea de jure vel conſuetudine neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, etiamſi mandatum de ſui natura magis exigant ſpeciale; promittentes nos ratum, gratum, et firmum perpetuo habituros totum et quicquid praefati procuratores noſtri, vel eorum aliquis ſubſtitutive aut ſubſtitutus ab eiſdem, vel aliquo eorundem, fecerint vel fecerit in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum. In cujus, etc. Dat. in manerio de Croydon penultimo die Octobris, anno, etc.

Conſtitutio provincialis de clericis conjugatis, cum epiſcopi Exon. certificatorio de executione ejuſdem. Ex reg. Exon. Stafford A. fol. 205.

REVERENDISSIMO in Chriſto patri ac domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, Edmundus, miſeratione divina Exon. epiſcopus, obedientiam, et reverentiam tanto patri debitas cum honore. Literas vener. patris dom. Richardi, Dei gratia London. epiſcopi, recepimus in haec verba: Reverendo—— Exon. epiſcopo Richardus — London. epiſcopus ſalutem, et ſincerae dilectionis continuum incrementum. Literas —— Henrici, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi — nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Henricus, etc. Richardo —— London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum in concilio noſtro provinciali, nuper in eccleſia cathedr. S. Pauli London. celebrato, quaedam conſtitutio, juriſdictionem eccleſiaſticam concernens, ex-

ex decreto ipſius concilii, ac de voluntate et conſenſu expreſſis praelatorum et cleri in eodem concilio congregatorum, per nos rite edita extitit et debite publicata, quam fraternitati veſtrae praeſentibus annexam tranſmittimus, executioni debitae demandandam; vobis igitur committimus et mandamus, quatenus conſtitutionem ipſam in veſtris civitate et dioec. debite publicantes, ſecundum omnem vim, formam, et effectum ejuſdem, quatenus ad vos attinet, obſervetis eandem, et ab aliis faciatis inviolabiliter obſervari; mandantes auctoritate noſtra omnibus et ſingulis confratribus et ſuffraganeis noſtris, eorumve in ſpiritualibus vicariis generalibus, quibus conſtitutionem ipſam veſtris literis etiam annectendam tranſmitti volumus, quod ipſi per ſuas civitates et dioec. eandem debite publicantes, ipſam, quatenus ipſorum ſingulos concernit, fideliter obſervent, et per alios eorum ſubditos et ſubjectos inviolabiliter faciant obſervari. Et quid feceritis in praemiſſis, ac quomodo praeſens mandatum noſtrum exequi fueritis, nos citra feſtum natalis Domini prox. futurum diſtincte et aperte certificetis per literas veſtras patentes, harum tenorem habentes, ſigillo veſtro conſignatas; intimantes etiam et mandantes dictis confratribus noſtris, vel eorum vicariis generalibus, quod ipſorum ſinguli citra idem tempus de et ſuper executione, quam fecerint in praemiſſis, nos modo conſimili certificare non omittant. Dat. in manerio noſtro de Croydon 23. die menſis Octobris, anno Domini M.CCCC.XIV. et noſtrae tranſlat. anno primo.

Quarum auctoritate literarum vobis reverendo patri mandamus, quatenus conſtitutionem praedictam, quam vobis mittimus praeſentibus annexam, per civitatem et dioec. veſtras debite publicantes, ipſam, quatenus vos concernit, fideliter obſervetis, et per alios ſubditos et ſubjectos veſtros faciatis inviolabiliter obſervari. Et ſuper executione veſtra, quam feceritis in praemiſſis, praefato rever. patri domino Cantuarien. certificare curetis etiam, ut mandatur. Dat. ſub ſigillo noſtro in palatio noſtro London. ſexto die menſis Novembris, A. D. ſupradicto, et noſtrae tranſlat. anno VIII.

Tenor vero conſtitutionis ſequitur in haec verba: Cum eo quod laici et clerici conjugati, necnon bigami juriſdictionem eccleſiaſticam exercere, ac de criminibus et exceſſibus, ad forum et coercionemeccleſiae pertinentibus, interdum ſuo, interdum ſub alieni nominis umbra ſeu velamine inveſtigare et inquirere, eaque punire et corrigere, ac excommunicationum literas et ſuſpenſionum decernere praeſumunt, ac negotiorum correctionum hujuſmodi ſcribae et regiſtrarii et regiſtrorum eorundem cuſtodes exiſtunt, non modicum patiatur eccleſia ſcandalum, ac eccleſiaſtica vileſcat auctoritas pariter et cenſura; nos igitur hujuſmodi ſcandalo occurrere, eccleſiaſticae honeſtati decorique providere volentes, ſacrorum imitando veſtigia canonum, praeſente auctoritate concilii ordinamus et ſtatuimus, quod nullus laicus vel clericus conjugatus, ſive bigamus, quovis exquiſito colore, ſub ſuo vel alieno nomine, infra noſtram Cantuar. provinciam de caetero juriſdictionem ſpiritualem exerceat qualemcunque, nec in cauſis correctionum, ſcilicet cum ad correctionem animae, vel ubi ex judicis proceditur officio, ſcriba ſeu regiſtrarius, aut regiſtri correctionum hujuſmodi cuſtos quomodolibet exiſtat; quodque quicunque ordinarius epiſcopo inferior, ſeu juriſdictionem obtinens eccleſiaſticam, laicum ſeu clericum conjugatum, vel etiam bigamum ad praemiſſa vel eorum aliquod aſſumere, recipere, vel poſt duorum menſium ſpatium, a tempore publicationis hujuſmodi conſtitutum, in officio hujuſmodi tolerare ſcienter, ſeu retinere praeſumpſerit, et admiſſum vel inpoſterum admittendum realiter non amoverit, poenam ſuſpenſionis ab exercitio juriſdictionis hujuſmodi, necnon ab ingreſſu eccleſiae, incurrat ipſo facto. Citationes inſuper, proceſſus, ſententiae, actaque, et geſta quaecunque per eoſdem laicos ſeu clericos conjugatos ſive bigamos habita, ſive facta in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum per modum ſuperius expreſſatum, ſint nulla, caſſa, et irrita ipſo jure; iidemque clerici conjugati ſive bigami, praemiſſis vel alicui eorundem contra praeſentis prohibitionem concilii ſe ingerentes, ſententiam majoris excommunicationis incurrant ipſo facto.

Quarum ſiquidem literarum, imo verius mandati veſtri reverendi auctoritate, conſtitutionem praemiſſam per noſtras civitatem et dioec. debite fecimus publicari, ipſamque, quatenus nos concernit, obſervabimus et faciemus per ſubditos et ſubjectos noſtros firmiter obſervari. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Dat. in manerio noſtro de Clyſt. 10. die menſis Decembris, A. D. ſupradicto, et noſtrae conſecr. anno XX.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY 1.	1414.	HENRIC. V. 2.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 285.

CONCILIUM hoc provinciale ex auctoritate ſedis apoſtolicae et archiepiſcopali, uti apparet ex mandato epiſcopo Dunelmenſi directo. dat. apud Newark 9. die Octobris, M.CCCC.XIV. et tranſlat. 8. ſummonetur in eccleſia cathedrali Ebor. die Lunae prox. poſt feſtum Omnium Sanctorum. Negotium in hoc concilio tractatum ac definitum erat, legatos vel procuratores ad concilium Conſtantienſe mittere, et ſubſidium ad ſumptus ſolvendos colligere, viz. de beneficiis taxatis 4. denarios ad libram, de non taxatis vero quibuſcunque 8. denarios ad marcam, ſecundum verum valorem eorundem beneficiorum non taxatorum, juxta diſcretionem veſtram aeſtimandorum.

Aliud

Aliud hujus anni concilium provinciale virtute brevis regii dat. 9. die menſis Januarii clerum Ebor. die Mercurii prox. poſt feſtum Epiphaniae convocabat apud Ebor. ubi poſt multam altercationem duas integras decimas domino regi pro ſubſidio conceſſit. Certificatorium archiepiſcopi Ebor. datum eſt 20. die menſis Januarii, A. D. M. cccc. xiv.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JOHAN. XXIII. 5.	HENR. CHICHELEY 2.	1415.	HENRIC. V. 3.

Commiſſio facta auctoritate concilii generalis domino archiepiſcopo Cantuarienſi. Ex reg. 1. Chicheley fol. 305. b.

SACROSANCTA ſynodus univerſalem Dei eccleſiam repraeſentans, in Spiritu Sancto legitime congregata, venerabilibus patribus archiepiſcopo Cantuar. Winton. et Lichefelden. epiſcopis, ſalutem, et commiſſorum vigilantiam efficacem. Quanquam hic nos pro votivae et ſaluberrimae unionis obtentu, ac orbis univerſi quiete, ad cujus felicem gloriam et dulcedinem longaeva ac jam pene defeſſa vota fidelium exardeſcunt, cum maximis nempe curis pleniſque laborum vigiliis jugiter inſudemus, ſimuſque circa ea quamplurimum occupati; nihilominus, ut ubique jura camerae Romanae eccleſiae conſerventur, et ea minime fraudentur, aciem oculorum extendimus, et partes noſtrae ſolicitudinis adhibemus, iſto namque praeſertin tempore, quo Petri navicula cernitur rectoris gubernacula permaxime deplorare. De vobis igitur ac veſtrum quolibet gerentes noſtris in cordibus fiduciam firmiter ſpecialem, quaſcunque pecuniarum ſummas, res, jura, ac bona in quibuſcunque conſiſtentia, a quibuſcunque collectoribus et ſubcollectoribus in regno Angliae, per ſedem apoſtolicam ſeu alios poteſtatem habentes, hactenus quomodolibet deputatis, perſonis quoque aliis, tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus vel mundanis regni praedicti, ad dictam cameram quoviſmodo, ſeu quavis occaſione, vel cauſa nunc vel etiam inpoſterum pertinentia, cujuſcunque ſtatus, conditionis, dignitatis, vel praeeminentiae fore noſcantur, et quibuſvis nominibus nuncupatis per vos, vel alios fidos, probos, et alias idoneos a vobis et veſtrum quolibet deputandos, noſtra et dictae camerae nomine petendi, exigendi, recipiendi, ac pariter rationem, computum, et calculum cum ipſis et quolibet ipſorum ponendi et revidendi, et de receptis quitandi, liberandi, et plenarie abſolvendi, atque pactum de ulterius non petendo faciendi, eoſque et quoſlibet aut quemlibet eorundem ad praedicta, et pro eorum executione votiva poenis et mulctis, necnon ſuſpenſionis, interdicti, et excommunicationum ſententiis promulgandis, cenſuris quoque eccleſiaſticis et aliis juris remediis, de quibus videbitur, rebelles et inobedientes quoſlibet compellendi et coercendi, ac etiam cum eiſdem hujuſmodi duntaxat perſonis ſuper hiis, in quibus eſſent eidem camerae debitrices, ſeu teneri praefatae camerae quomodolibet nunc vel inpoſterum dicerentur, pro veſtro et veſtrum cujuſlibet voluntatis arbitrio componendi, et compoſitionem amicabilem, prout viſum fuerit, faciendi; ſuper quo veſtras et veſtrum ſingulorum conſcientias oneramus, vobis et cuilibet veſtrum in ſolidum plenam et liberam, ſacri hujus auctoritate concilii, concedimus tenore praeſentium ex certa ſcientia facultatem; revocantes inſuper exnunc ſimili ſcientia omnes et ſingulos hujuſcemodi collectores et ſubcollectores, ipſoſque et quemlibet eorum ab adminiſtratione et exercitio hujuſcemodi eorum officii ſuſpendentes et penitus amoventes; mandantes praeterea harum ſerie ad firmioris roboris cautelam collectoribus et ſubcollectoribus et perſonis aliis dicti regni Angliae hujuſcemodi antefatis, quatenus vobis et veſtrum ſingulis ejuſdem ſacri auctoritate concilii ſtudeant et debeant in praemiſſis et circa ea efficaciter obedire, inobedientes, ſi qui, quod abſit comperiantur, poenis, et de quibus alias, ut praefertur, juris remediis quilibet veſtrum decreverit, arctius coercendo; ſcituros denique, quod qui obedientiae morem vobis in hiis gerere, ut decuerit, recuſabunt, indignationis noſtrae poenales aculeos, prout ratio juris dictaverit, non vitabunt: rata inſuper atque grata firmiter habituri quaecunque per veſtrum quemlibet juxta caelitus elargitam vobis prudentiam geſta rite fuerint in praedictis. Studeatis igitur, exhortamur in Domino, de ſingulis, quae ſucceſſerint, nos quantocyus et plenius adviſare, ut poſſimus de diligentiae ſtudiis circumſpectionis veſtrae providentiam unanimiter collaudare, et condigna rependere merita gratiarum. Dat. Conſtantiae ſub ſolitis ſigillis quatuor praeſidentium nationum die vigeſimo quarto Maii, M. cccc. xv. indictione octava.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
	HENR. CHICHELEY 2.	1415.	HENRIC. V. 3.

Acta contra Johannem Claydon in cauſa haereſeos. Ibid. fol. 302. b. ſeq.

DECIMO ſeptimo die menſis Auguſti, anno Domini M. cccc. xv. indictione octava, ſede apoſtolica tunc vacante, in domo capitulari eccleſiae cathedr. ſancti Pauli London. coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Henrico, Dei gratia Cantuarienſi archiepiſcopo, etc. tunc ibidem pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus eidem venerabilibus patribus

bus Richardo, London. et Johanne, Coventren. et Lichf. epiſcopis, praeſentibus etiam ibidem Thoma Fauconer, majore civitatis London, et aliis in theologia, jure canonico, et civili doctoribus, clericiſque ac notariis publicis, viris etiam literatis, et laicis in multitudine copioſa, comparuit perſonaliter Johannes Claydon, pellipariꝰ de civitate London. per majorem praedictum pro ſuſpicione haereſis primitus arreſtatus; qui quidem Johannes Claydon, objecto ſibi per dictum reverendum patrem, quod in civitate London. et alibi in provincia Cantuarienſi apud bonos et graves, ac fideles homines adiu fuit, et adtunc erat de et ſuper haeretica pravitate notorie diffamatus, ac de et ſuper haereſi, opinionibus quoque et erroribus fidei catholicae, ac determinationi eccleſiae contrariis etiam notorie et vehementer ſuſpectus; publice et judicialiter fatebatur et confeſſus eſt; quod per viginti annos elapſos et continue citra, in civitate London. et alibi in provincia Cantuar. habebatur et reputabatur in opinione vulgi de et ſuper Lollardia, atque haeretica pravitate, opinionibuſque et erroribus fidei catholicae et determinationi eccleſiae contrariis vehementer ſuſpectus, et de eiſdem toto et omni tempore praedicto notorie diffamatus in tantum quod tempore magiſtri Roberti Braybrook, epiſcopi London. defuncti, propter ſuſpicionem et infamiam praedictam erat per biennium apud caſtrum de Conwey carcerali cuſtodiae mancipatus, et poſtea ob eandem cauſam manſit per triennium in priſona de Fleet, juxta civitatem London. a qua priſona tempore regis Henrici quarti fuit eductus, et coram domino Johanne Searle, tunc dicti regis cancellario, omnem haereſim et errorem abjuravit. Interrogatus idem Johannes Claydon a dicto reverendo patre an coram alio vel aliis unquam abjuravit hujuſcemodi haereſim et errores, de quibus, ut praedicitur, vehementer ſuſpectus et diffamatus extiterat; publice et judicialiter eſt confeſſus, quod ſic; nam circa biennium elapſum in quadam convocatione cleri celebrata in dicta domo capitulari eccleſiae ſancti Pauli coram bonae memoriae domino Thoma Arundel, tunc Cantuarien. archiepiſcopo, jam defuncto, erat propter vehementem ſuſpicionem et infamiam praedictam de nonnullis articulis, ut dicebatur, haereſim et errorem ſapientibus, impetitus, ubi et coram quo iterum omnem haereſim et errorem fidei catholicae et determinationi eccleſiae contrarium publice et ſolenniter abjurabat, et quod de hujuſcemodi opinionibus et materiis, ſuper quibus antea diffamatus et vehementer ſuſpectus extiterat, nullatenus de caetero intromitteret, ſed ſe ab eiſdem et omni communione cum viris de opinionibus hujuſcemodi diffamatis et ſuſpectis prorſus et totaliter abſtineret, nec eis auxilium, conſilium, opemve praeberet quomodolibet, aut favorem. Interrogatus inſuper idem Johannes per dictum reverendiſſimum patrem, an poſt illam abjurationem ſic factam, unquam habuit in ſua domo vel ſua cuſtodia aliquos libros ſcriptos in Anglicis; fatebatur et confeſſus eſt, ſe nolle nec poſſe negare, quin habuit citra illud tempus in domo et cuſtodia ſuis plures libros ſcriptos in Anglicis; nam propter hujuſcemodi libros apud ipſum inventos erat per majorem civitatis London. et ejus miniſtros arreſtatus; qui quidem libri erant, ut credebat, in cuſtodia majoris; unde et major tunc praeſens fatebatur ſe habere hujuſcemodi libros in cuſtodia ſua, qui judicio ſuo erant peſſimi et perverſiſſimi libri, quos unquam legit vel vidit; et unum librum rubro corio coopertum, bene ligatum, et in chartis vitulinis, de bona manu Anglice conſcriptum, et inter caeteros libros cum dicto Johanne Claydon inventum, idem major coram dicto reverendo patre exhibuit: unde idem Johannes Claydon per dictum reverendum patrem interrogatus, an novit librum illum; publice et judicialiter fatebatur, quod bene novit illum librum, qui illum librum ſcribi fecit, et ſumptus ac expenſas pro chartis, ſcriptura, ligatura, et apparatu ejuſdem pro maxima parte de pecuniis propriis miniſtravit, et hoc citra tempus abjurationis praedictae. Interrogatus quis ſcripſit illum librum, reſpondit, quod quidem vocatus Johannes Grime; interrogatus, ubi ille jam erat, reſpondit ſe neſcire. Interrogatus an unquam legit in illo libro, vel audivit ſibi per alium vel alios legi; fatebatur quod neſcivit legere, ſed audivit fere quartam partem illius libri legi per quendam, qui vocabatur Johannes Fuller. Interrogatus an reputabat contenta in illo libro eſſe catholica, et utilia, atque bona et vera; reſpondit, quod plura in eodem libro contenta, quae ipſe audivit, erant ſibi et ſaluti animae ſuae valde utilia, et bona, et, ut dixit, multum affectavit illum librum propter unum ſermonem alias praedicatum apud Hoſfaldowne, qui erat ſcriptus in libro illo. Interrogatus inſuper, an poſt et citra tempus abjurationis praedictae communicavit cum quodam Richardo Baker, de civitate London. praedicta; reſpondit, quod ſic; nam dictus Richardus ſaepius venit ad domum ſuam, cauſa communicationis habendae cum eo. Interrogatus an novit dictum Richardum de haeretica pravitate ſuſpectum vel diffamatum, reſpondit quod bene novit, quod dictus Richardus fuit et eſt de haeretica pravitate diffamatus, et pluribus viris et mulieribus in civitate London. multum ſuſpectus. Quibus quidem confeſſionibus, ſicut praemittitur, per eundem Johannem emiſſis, idem reverendus pater decrevit libros apud dictum Johannem inventos, fore examinandos, unde ipſos fecit tradi magiſtro Roberto Gilbert, ſacrae paginae, Willelmo Lyndewode, utriuſque juris doctoribus, et aliis clericis examinandos, ac interim quoſdam David Berde, Alexandrum Philip, et Balthaſar. Mero, teſtes in hac parte neceſſarios fore examinandos; quorum examinationem commiſit magiſtro Johanni Eſtcourt, curiae Cantuarienſis examinatori generali, faciendam, et continuavit hujuſcemodi negotium uſque in diem Lunae, tunc proxime ſequentem, in eodem loco. Quo die Lunae, videlicet decimo nono die dicti menſis adveniente, coram dicto reverendo patre, et venerabilibus patribus Richardo, London. Johanne Coventren. et Lichf.

3 ac

ac Stephano, Meneven. epiſcopis, aliiſque quampluribus doctoribus, et clericis, et notariis publicis ibidem praeſentibus, lectae et publicatae ſunt atteſtationes infraſcriptae per praefatum magiſtrum Johannem Eſtcourt, coram dicto reverendo patre exhibitae. David Berde, dudum ſerviens et apprenticius, ac familiaris domeſticus et continuus commenſalis Johannis Claydon, pelliparii et civis London. de parochia ſanctae Annae prope "Aldrychgate" civitatis antedictae, moram trahens in praeſenti infra praecinctum libertatis liberae capellae S. Martini magni London. et moram traxit cum dicto Joh. Claydon in parochia antedicta, per unum annum et tres terminos anni uſuales, ultimo jam praeteritos, ut dicit; illiteratus, liberae conditionis, viginti trium annorum aetatis et amplius, ut dicit, admiſſus, juratus, examinatus, et diligenter requiſitus de et ſuper infraſcriptis interrogatoriis, videlicet, an iſte juratus novit vel noſcit quendam libellum ſive tractatum per quoſdam vehementer ſuſpectos de haereſi, vulgariter nuncupata, "The lanterne of light," et coram eodem per dictum examinatorem realiter oſtenſum, et qui ſic incipit in ſecundo folio, "Nullus eſt, qui appareat"; et an ſcivit vel novit, quod praefatus Johannes Claydon, dudum magiſter ſuus, hujuſcemodi librum legit, aut coram eodem legi fecit, aut procuravit, necnon an lecta coram eo et in dicto libello contenta approbavit, tenuit, dogmatizavit, aut pro veris et catholicis dictis et dogmatizationibus habuit, tenuit, et reputavit; ad quae dicit iſte juratus, quod praefatum libellum coram eo realiter ſic oſtenſum et exhibitum bene noſcit et novit a feſto Paſchae ultimo jam elapſo et citra, et dicit, quod dictus libellus in ſe continet decem mandata decalogi, expoſita in vulgari Anglico, una cum aliis, de quibus non recolit in praeſenti, ut dicit. In quo quidem libello iſte juratus, ut dicit, vidit quendam Johannem Fuller, ſervientem praelibati Johannis Claydon, ac de ipſius mandato ſpeciali ſaepius legere in domo habitationis ejuſdem Johannis Claydon ſituata Londonii in quodam vico vulgariter nuncupata "Saint Martin's Lane", ipſo Johanne Claydon praeſente, audiente, et auſcultante lecta et pronunciata per dictum Johannem Fuller; et dicit iſte juratus, quod praefatus Johannes Fuller ſaepius legit in dicto libello, et in praeſentia dicti Johannis Claydon diverſis diebus feſtivalibus contingentibus citra feſtum Paſchae antedictum, ſed quibus certis diebus aut menſibus non recolit iſte juratus, ut dicit. Item dicit iſte juratus, quod praelibatus Johannes Claydon ſic audiens et auſcultans lecturam antedictam, multum delectabatur ad audienda contenta in dicto libello omnia et ſingula ſic legi coram eo, ac multum commendavit ea; et dicit ulterius iſte juratus, quod ſibi apparuit, quod idem Johannes Claydon omnia et ſingula coram eo lecta approbavit, quatenus in eo fuit, ac pro veris, legitimis, et catholicis doctrinis habuit, tenuit, et reputavit, et nunquam, ut dicit, audivit, ſcivit, vel intellexit, quod praefatus Johannes Claydon aliqua contenta in hoc dicto libello lecta coram ipſo reprobavit, aut ſuſpecta de haeretica et erronea pravitate habuit quoviſmodo; et dicit iſte juratus, quod inter caetera bene recolit de primo mandato Domini noſtri Jeſu Chriſti, lecto per dictum Johannem Fuller in praeſentia dicti Johannis Claydon, ac de aliis contentis in dicto libello, ſed quae aut qualia ſunt, clarius quam ſuperius dixit, neſcit deſcribere, ut dicit; et ulterius ſpecialiter interrogatus iſte juratus, dicit, quod ſaepius et communiter tempore lecturae hujuſcemodi libelli fuerunt ibi praeſentes quidam Balthazar Mero et David Philip, ſervientes memorati Johannis Claydon. Saunder Philip, apprenticius, familiaris et domeſticus praefati Johannis Claydon, moram trahens in praeſenti in domo et familia domini majoris civitatis London. ac moram traxit cum praefato Johanne Claydon per duos annos et tres terminos completos ultimo praeteritos, et amplius, illiteratus, liberae conditionis, quindecim annorum aetatis et amplius, ut dicit, admiſſus, juratus, examinatus, et diligenter requiſitus de et ſuper omnibus et ſingulis, ſuper quibus praefatus David, conteſtis ſuus praefatus, praeexaminatus exiſtit, concordat iſte juratus, ſalvis per eum ſuperius dictis, cum praenominato conteſte ſuo; hiis additis ſive mutatis, quod quadam die feſtivali contingente circa medium Quadrageſimae ultimo jam praeteritae, iſte juratus vidit quaternos dicti libelli non ligatos deferri et portari ad et in domum dicti Johannis Claydon antedicti per quendam Johannem Grime, qui eoſdem quaternos, ut aſſeruit, ſcripſit, ſed quo certo die feſtivali, aut quo menſe non recolit iſte juratus, ut dicit; et dicit iſte juratus, quod die dominica extunc proxime ſequenti praefatus Johannes Grime, et dictus Johannes Fuller ab hora octava ante meridiem illius diei dominicae uſque ad et in crepuſculum ſedebant in domo praefati Johannis Claydon antedicti, circa correctionem et lecturam dictorum quaternorum praenominatorum, Johanne Claydon, una cum eis pro majori parte dictae diei dominicae ibidem praeſente, audiente, et auſcultante lecturam et correctionem antedictam; et quod dicit iſte juratus, quod praefatus Johannes Claydon praefato die dominico ac aliis diverſis diebus dixit et aſſeruit in praeſentia iſtius jurati, ac aliorum omnium fidelium chriſtianorum, quod vellet potius ſolvere triplum veri valoris ejuſdem libri, quam eodem libro carere; et quod dicit iſte juratus, quod quidam Richardus Baker, ac quidam cognominatus Montfort, qui de Lollardia tenebantur vehementer ſuſpecti, diverſis diebus anni ultimo jam praeteriti venerunt ad domum praefati Johannis Claydon, ac cum eodem ſuper contentis in dicto libello, ac aliis articulis fidei communicarunt, et ſaepius diſputarunt, quae deponit iſte juratus de viſu, auditu, ſcientia, et notitia ſuis propriis, ut dicit. Balthazar Mero oriundus in civitate London. moram trahens, et traxit in eadem per tres terminos et amplius anni ultimo jam praeteriti in ſervitio et ſtipendio praefati Johannis Claydon, illiteratus, liberae conditionis, aetatis triginta annorum aut circiter, ut dicit, admiſſus, juratus, examinatus, et diligenter requiſitus, ſuper

ſuper omnibus et ſingulis, ſuper quibus praefatus David Berde, primus conteſtis ſuus, praeexaminatus exiſtit, concordat iſte juratus, ſalvis per eum ſuperius dictis, cum dicto David conteſte ſuo, hiis additis ſive mutatis, quod non recolit, quae pars aut quae vel qualis materia dicti libelli lecta fuit in praeſentia praelibati Johannis Claydon; et quod dicit iſte juratus, quod vidit eundem Johannem Claydon ſaepius communicare ſuper articulis ſacrae ſcripturae cum praefatis Richardo Baker, et dicto cognominato Montfort, qui quidem Richardus et Montfort ſunt et fuerunt tenti, habiti, et reputati ſuſpecti de Lollardia, ut dicit; poſt quarum atteſtationum lecturam lecti ſunt diverſi tractatus, in Anglicis ſcripturis in domo et cuſtodia dicti Johannis Claydon inventi, et per doctores ſupraſcriptos, et alios magnae ſcientiae et dignitatis viros, adtunc ibi praeſentes, videlicet fratres Thomam Palmer, Johannem Lameley, de ordine praedicatorum, Richardum Donington, de ordine Auguſtinienſi, Thomam Wynchilſey, de ordine minorum, in theologia magiſtros, diligenter examinati; in quibus multae comprehendebantur haereſes et errores, et ſpecialiter in libro praedicto, quem idem Johannes Claydon fatebatur ſe ſcribi et ligari feciſſe; qui quidem liber intitulatur auctentice, "The lanterne of light", in quo una cum caeteris libris ibidem examinatis, inter caetera continebantur articuli infraſcripti; videlicet, Inprimis ſuper illo textu evangelii, Inimicus homo ſuperſeminavit zizania, ſic dicit: "Peſſimus antichriſtus, ſcilicet papa, ſuperſeminavit legi Chriſti jura papalia putrida et corrupta, quae nullius ſunt auctoritatis, roboris, vel valoris." Secundo, quod archiepiſcopi et epiſcopi indifferenter loquendo ſunt ſedes beſtiae antichriſti, qui in ipſis ſedet et regnat, ſupra alium populum in tetris tenebris haereſium et errorum. Tertio, quod litera epiſcopalis licentians hominem ad praedicandum verbum Dei eſt vere character beſtiae, ſcilicet antichriſti, et ideo ſacerdotes ſimplices et fideles contra prohibitionem epiſcoporum et abſque praedicandi licentia poſſunt praedicare, cum voluerint; conſtitutione provinciali vel ſynodali contrarium praecipiente, non obſtante. Quarto, quod curia Romana eſt caput praecipuum antichriſti, epiſcopi ſunt corpus antichriſti, et in novis ſectis, ſcilicet monachis, canonicis et fratribus, non per Chriſtum, ſed per papam damnabiliter introductis, eſt venenoſa cauda et peſtifera antichriſti. Quinto, quod nullus praeſcitus eſt membrum eccleſiae, ſed ſolum talis, qui finaliter eſt ſalvandus, cum eccleſia non eſt aliud, quam congregatio fidelium animarum, quae ſervant et ſervabunt finaliter fidem et charitatem tam opere quam ſermone. Sexto, quod Chriſtus nunquam plantavit religiones privatas, ſed ipſas ab eccleſia ſua pro ſuae viationis tempore eradicavit; ex quo manifeſte deducitur, quod omnes religiones privatae ſunt in eccleſia rami inutiles et penitus extirpandi. Septimo, quod eccleſiae materiales non ſunt ſumptuoſae cum auro, argento, vel pretioſis lapidibus adornandae, ſed imitatores humiles Jeſu Chriſti debent in domo mediocri, et ſimplici, et non in aedificiis ſumptuoſis, cujuſmodi ſunt eccleſiae hiis diebus, adorare humiliter Deum ſuum. Octavo, quod duo ſunt cauſae potiſſimae et principales perſecutionis chriſtianorum; una eſt illicita retentio bonorum temporalium in manibus ſacerdotum, eo quod ſacerdotes non poſſunt temporales poſſeſſiones ſive dominia licite poſſidere; alia cauſa eſt illicita et infundabilis mendicatio fratrum cum eorum aedificiis nimis altis. Nono, quod eleemoſyna non datur virtuoſe nec licite, niſi detur cum quatuor conditionibus hic annexis; primo, niſi detur ad honorem Dei; ſecundo, niſi detur de bonis juſte adquiſitis; tertio, niſi detur tali perſonae, quam ſciat conferens eſſe veraciter in charitate; et quarto, niſi detur neceſſitatem habenti, omni fictione remota. Decimo, frequens cantus in eccleſia non eſt fundabilis in ſcriptura, et ideo non licet ſacerdotibus occupari in eccleſiis circa cantum, ſed in ſtudio legis Chriſti, et praedicatione ſedula ſui verbi. Undecimo, quod Judas recepit corpus Chriſti in pane, et ſanguinem ejus in vino; in quo palam innuitur, quod facta conſecratione panis et vini, eadem panis et vinum, quae prius fuerant, veraciter remanent in altari. Duodecimo, univerſa ſuffragia eccleſiaſtica proſunt indifferenter omnibus virtuoſis. Tertiodecimo, quod indulgentiae papales atque epiſcoporum ſunt infundabiles, nec ipſis, quibus conceduntur, poſſunt proficere quoviſmodo. Quartodecimo, ſubditi non tenentur nec debent obedire praelatis, quidquid praecipiant, niſi praelati in ſancta converſatione pervigilent pro animabus ſubditorum ſuorum, fidelem reddituri Domino rationem. Quintodecimo, quod imagines non ſunt aliqua peregrinatione quaerendae, nec licet chriſtianis coram imaginibus flectere genua, nec etiam oſculari imagines, nec ipſas quomodolibet venerari.

Unde habita communicatione inter dictum reverendum patrem, et London. Coventr. et Lichf. ac Meneven. epiſcopos, dictoſque in ſacra theologia magiſtros, necnon magiſtros Johannem Onyngham, Willelmum Lyndewode, Johannem Welbourne, Johannem Swayne, in jure canonico et civili doctores, ac magiſtros David Price, Johannem Pedewell, Thomam Stevens, in decretis et legibus licentiatos, necnon dominos Reginaldum Kentwode, London. et Willelmum Milton Bucks. archdiaconos, et alios clericos ibidem in multitudine copioſa praeſentes, de et ſuper materiis contra dictum Johannem Claydon oppoſitis, ac per ipſum, ut praemittitur, confeſſatis, aliiſque tam per teſtes, quam per facta et rei geſtae evidentiam contra eundem legitime probatis, decreto prius per dictum reverendum patrem, omnes libros ibidem examinatos cum dicto Johanne Claydon inventos, tanquam plures haereſes et errores continentes, fore damnatos, et igne comburendos. Quia videbatur eis dictum Johannem Claydon, in haereſim abjuratam fuiſſe et eſſe relapſum, dictus reverendus pater contra eundem Johannem Claydon, coram eo perſonaliter in judicio comparentem, recitatis ſibi prius confeſſatis per eundem, ac probatis, et depoſitis contra eum, ad ſententiam definitivam

tivam in dicto negotio proceſſit in hunc modum: In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in quodam negotio haereticae pravitatis et relapſus in eandem, ſuper quibus Johannes Claydon, laicus noſtrae Cantuarienſis provinciae, detectus, delatus, denunciatuſque, et in noſtra provincia Cantuarienſi publice diffamatus, prout ex fama publica, et notorietate famae, et facti publice denunciatum habuimus, didicimuſque, extiterat, pro tribunali ſedentes, ſervatis primitus, quae in hac parte de jure requiruntur, ad ſententiae diffinitivae prolationem procedimus in hunc modum: Chriſti nomine invocato, ipſumque ſolum prae oculis habentes, quia per acta et inactitata, productaque et exhibita atque confeſſata coram nobis, ſigna quoque, evidentias, et indicia diverſa reperimus, dictum Johannem Claydon fuiſſe et eſſe in haereſim, alias per ipſum abjuratam, publice et notorie relapſum, inveſtigatis primitus per nos diligentius, et rimatis ac penſatis etiam per nos meritis negotii antedicti, nolenteſque quod idem Johannes Claydon alios inficiat ſua labe, de conſilio et aſſenſu venerabilium fratrum noſtrorum, Richardi, London. Johannis, Coventr. et Lichf. ac Stephani, Meneven. epiſcoporum, aliorumque nonnullorum in ſacra theologia, jureque canonico et civili doctorum, ac aliarum perſonarum peritarum nobis in hac parte aſſiſtentium, ipſum Johannem Claydon in haereſim, alias per eum abjuratam, fuiſſe et eſſe relapſum judicamus, pronunciamus, et declaramus ſententialiter et diffinitive in hiis ſcriptis; decernentes ipſum fore judici ſeculari relinquendum, et ſic relinquimus per praeſentes.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. HENR. CHICHELEY 2.	Anno Chriſti 1415.	Reg. Angliae HENRIC. V. 3.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 18. *die Novembris in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley II. fol. 2. ſeq.

EXAMINATIS examinandis, clerus duas decimas domino regi concedit, et archiepiſcopus duas literas domino epiſcopo London. mittit; unam pro collectione arreragiorum IV. denar. de libra alias conceſſa, alteram de feſtis S. Georgii, S. David, S. Ceddae, et S. Wenefredae.

Litera directa epiſcopo London. pro collectione arreragiorum IV. *denar. de libra alias conceſſa.*

Henricus, etc. fratri noſtro Richardo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos nuper in convocatione ultima, in eccleſia S. Pauli London. per nos celebrata, inter caetera tam Anglic. quam univerſalis eccleſiae honorem et utilitatem concernent. una vobiſcum praelatis, et clero noſtrae Cantuar. provinciae, de ſubventione aliqua facienda, venerabilibus fratribus noſtris Bathon. et Sarum epiſcopis, in concilio generali Conſtantienſi, non ſine gravi ſumptuum onere expectantibus, ac pro reformatione ſtatus univerſalis eccleſiae et ejuſdem redintegratione et unitate per Dei gratiam fiend. aſſidue laborantibus, ſaepius adinvicem contulerimus, ſicut ſcitur. Verum quia attentis gravibus oneribus, quibus clerus noſtrae provinciae hiis diebus diverſimode praegravatur, ad alicujus novae impoſitionis ſubſidium idem clerus condeſcendere non volebant; attamen deliberatione communi praevia conſiderantes, quod de ſubſidio IV. denar. de libra quorumcunque beneficiorum, et bonorum eccleſiaſticor. noſtrae provinciae taxatorum, et ad decimam ſolvere conſuetorum, alias tempore bonae memoriae domini Thomae Arundel, ultimi et immediati praedeceſſoris noſtri Cantuar. archiepiſcopi, tranſituris ad concilium Piſanum conceſſo, plures denarii in manibus collectorum ejuſdem, et quorundam non ſolventium ad ſummam notabilem remanſerunt, ſicut adhuc remanent, non ſoluti; qui quidem denarii, ſi fideliter et integraliter eſſent collecti, ad ipſorum relevationem notabilem, abſque novis cleri conceſſionibus juvare poſſent et deberent. De veſtro igitur, et aliorum ſuffraganeorum noſtrorum, praelatorum quoque et cleri antedict. conſenſu communi deliberatione praehabita, ipſius provincialis concilii auctoritate decrevimus et ordinavimus, quod ſinguli epiſcopi et ſuffraganei noſtri, quatenus levatio, collectio, et ſolutio ſubſidii praedicti IV. denariorum de libra ipſorum civitates et dioeceſes concernunt, de denariis ipſis a retro exiſtentibus diligenter inquirerent; collectoreſque, receptores, et eorum executores, ſive bonorum adminiſtratores cum celeritate poſſibili faciant ad ſuam praeſentiam evocari, et de pecuniis hujuſmodi collectis, ſeu alias colligendis, vel perceptis, computum fidelem reciperent, ſeu per alios ſic recipi facerent ab eiſdem. Volentes decretum et ordinationem praedict. executioni debitae pro virilibus demandari, vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus in quantum levatio, collectio, et ſolutio ſubſidii memorati civitates et dioeceſes veſtras concernunt, de denariis ejuſdem ſubſidii a retro exiſten. in quorum manibus fuerint, inquiſitionem fieri faciatis diligentem pariter et fidelem; collectores quoque et receptores ejuſdem ſubſidii, executores eorum, et bonorum adminiſtratores cum celeritate poſſibili ad veſtram praeſentiam faciatis evocari, computum ſive ratiocinium hujuſmodi factur. et exhibitur. ſummamque in manibus ſuis exiſtentem et a retro remanentem, vobis aut deputato veſtro plenarie perſolvere; necnon de beneficiis et bonis non ſolventium recolligere, et vobis de ea reſpondere, quacunque via juris legitima, auctoritate dicti provincialis concilii et noſtra, etiam per cenſuras eccleſiae, ſi oporteat, compellatis, alium vel alios collectorem vel collectores, ſive receptores, dato, quod primi

mi non ſolvendo aut ab hac luce ſubtracti fuerint, deputantes; nobiſque denarios hujuſmodi in veſtris civitate et dioeceſ. a retro exiſtentes, per vos, ut praefertur, ab ipſis collectoribus, receptoribus, executor. ſive bonorum adminiſtratoribus quibuſcunque levandos et recipiendos ad uſum et utilitatem dictorum venerabilium fratrum noſtrorum convertendos, citra feſtum Paſchae prox. futur. per aliquem, de quo confiditis, tranſmittatis. De die etiam receptionis praeſentium, ac quid in praemiſſis feceritis, nos citra feſtum praedictum certificare curetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, ſigillo veſtro conſignat. Dat. in manerio noſtro de Otteford, primo die menſis Januar. A. D. M.cccc.xv. et noſtrae tranſlat. anno ſecundo.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. HENR. CHICHELEY 2.	Anno Chriſti 1415.	Reg. Angliae HENRIC. V. 3.

Litera directa epiſcopo London. publicandi feſtum S. Georgii magis duplex fore tenend. et de feſtis S. David, S. Ceddae, et S. Wenefredae.
Ex reg. Chicheley II. fol. 214. a.

HENRICUS, etc. venerabili fratri noſtro, etc. London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Ineffabilis et imperſcrutabilis potentiae Dominus, cujus altitudo prudentiae nullis incluſa limitibus, nullis terminis comprehenſa, recti cenſura judicii, caeleſtia pariter et terrena gubernat; etſi cunctos ejus miniſtros magnificet, altis decoret honoribus, et caeleſtis efficiat beatitudinis poſſeſſores; nonnullos tamen apud diverſarum chriſtianiſmi regionum incolas laudis et praemiorum uberiori retributione proſequitur, quos ipſarum regionum habitatoribus patronos et interceſſores ſpeciales eſſe diſpoſuit, ut ſic ipſos merito collaudet ingentior devotio populi ſub tanto patrocinio et interceſſoris praeſidio, per Dei clementiam aſſidue ſtabilita. Hujus itaque diſpoſitionis ex clementiſſima et benigniſſima Dei ſalvatoris noſtri miſericordia procedentis conſideratione, nationis Anglicanae plebs fidelis, etſi Deum in ſanctis ſuis omnibus laudare ex debito teneatur, ipſum tamen, ut orbis affatus, ipſaque gratiae deſuper conceſſae experientia, rerum cunctarum interpres optima, atteſtantur, in ſuo martyre glorioſiſſimo, beato Georgio, tanquam patrono et protectore dictae nationis ſpeciali, ſummis tenentur attollere vocibus, laudibus perſonare praecipuis, et ſpecialibus honoribus venerari. Hujus namque, ut indubitanter credimus, interventu, nedum gentis Angligenae armata militia contra incurſus hoſtiles bellorum tempore regitur, ſed et pugna cleri militaris inermis in ſacrae pacis otio ſub tanti patroni ſuffragio celebriter roboratur. Hinc eſt, quod nos, qui Dei laudem in ſanctis ſuis, quibus glorioſus exiſtit, in noſtra provincia cupimus ampliari, regiis et regni incolarum ad hoc hortatibus excitati, confratrumque noſtrorum ac cleri provinciae noſtrae ducti conſiliis, quinimo et noſtri provincialis concilii robore ac decreto ſuffulti, antiquorum patrum pium erga ſanctos Dei devotionis affectum proſequentes, feſtum beati Georgii martyris praedicti, ſub officio duplici, et ad modum duplicis majoris feſti, tam per clerum, quam populum noſtrae Cantuar. provinciae per univerſas eccleſias ejuſdem, de expreſſo conſenſu fratrum noſtrorum et cleri antedicti, volumus, ſtatuimus, et praecipimus annis ſingulis perpetuis futuris temporibus ſolenniter celebrari, et in ipſo feſto ab omni ſervili opere per omnes civitates et loca ipſius provinciae noſtrae, ſicut et prout in feſto natalis Domini praecipimus feriari; quo magis in ipſo feſto plebs fidelis ad eccleſias conveniant, Deum laudent, et ipſius ſancti et omnium beatorum patrocinia devotius implorent, et pro regis et regni ſalute ferventius inſtent, et exorent. Adhaec dicti provincialis concilii auctoritate decernimus, et etiam ſtatuimus per praeſentes, quod feſta SS. David, et Ceddae epiſcoporum, ac Wenefredae virginis, de caetero per totam provinciam noſtram antedictam, ſuis temporibus, viz. ſancti David primo, ſancti Ceddae ſecundo menſis Martii diebus, Wenefredae autem tertio die Novembris cum regimine chori et IX. lectionibus, perpetuis futuris temporibus, etiam celebrentur; vobis venerabili confratri noſtro, tenore praeſentium mandantes, et firmiter injungentes, quatenus feſta praedicta ſingulis annis de caetero, ut praefertur, ſolenniter celebretis, et per veſtras civitatem et dioeceſ. faciatis tam per clericos, quam per laicos modo praemiſſo ſolenniter celebrari. Volumus etiam et mandamus, quatenus venerabilibus fratribus et coepiſcopis noſtris eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeis omnibus et ſingulis per literas veſtras, auctoritate noſtra, ac dicti concilii injungatis, et mandetis, quibus et nos modo conſimili injungimus et mandamus, quod ipſorum ſinguli eadem feſta, ſic ut praefertur, ſingulis annis ſolenniter celebrent, et per ſuas civitates et dioeceſes modo praemiſſo faciant perpetuis temporibus futuris, a clero et populo ſolenniter celebrari. Et quid feceritis in praemiſſis, ac quomodo et ſub qua forma praeſens noſtrum mandatum executi fueritis, nos citra feſtum B. Matthiae apoſtoli prox. futur. diſtincte certificetis per literas veſtras, harum ſeriem habentes, ſigillo veſtro conſignatas. Mandantes etiam ſingulis confratribus noſtris praedictis, quod et ipſi ſingillatim, quatenus praeſens mandatum noſtrum ipſorum civitates et dioeceſin concernit, nos circa feſtum Paſchae prox. futur. per literas ſuas modo conſimili certificare non omittant, ſub poena, quae incumbit tam vobis, quam ipſis, ſi contrafactum fuerit, canonice infligenda. Dat. in manerio noſtro de Otteford 4. die menſis Januar. A. D. M.cccc.xv. et noſtrae tranſlat. anno ſecundo.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. HENR. CHICHELEY 2.	Anno Chriſti 1415.	Reg. Angliae. HENRIC. V. 3.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 317.

CONVOCATIO celebranda apud Ebor. citra Octabas S. Hilarii per breve regium datum 12. die Novembris, anno regni tertio, teſte Johanne, duce Bedfordiae, cuſtode Angliae, conveniebat 16. die Decembris, et ad 16. Januarii continuata conceſſit unam integram decimam. Haec continentur in certificatorio archiepiſcopi dato 26. die Januarii, A. D. M.cccc.xv. et tranſlat. archiep. IX.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. HENR. CHICHELEY 3.	Anno Chriſti 1416.	Reg. Angliae HENRIC. V. 4.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. primo die Aprilis in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Clifford, London. et reg. Repingdon, Lincoln.

NEGOTIUM hujus ſynodi fuit duas decimas domino regi et tranſituris ac exiſtentibus in concilio generali Conſtantienſi ſubſidium duorum denariorum de libra concedere, ac duo ſtatuta, unum de approbatione teſtamentorum, et alterum contra haereticos, edere.

Alia hujus anni convocatio 9. die Novembris celebrabatur; in qua contra preſbyterum aliquem, qui ſe dicebat rectorem de Wortham, Norwicen. dioeceſ. multorumque criminum, furti ſc. rapinae, adulterii, fornicationis, ac aliorum errorum et haereſium reum per viam inquiſitionis procedendum eſſe decretum fuit.

Viceſimo tertio die menſis praedicti magiſter Johannes Barton in ſynodo apparuit, ſeque haereticae pravitatis falſo accuſatum, juramento purgavit. In hoc concilio duae aliae decimae domino regi conceſſae ſunt; ac feſtum S. Johannis Beverlaci per mandatum archiepiſcopi epiſcopo London. directum, ordinatum fuit.

Conſtitutio domini Henrici Chicheley, Cantuarienſis archiepiſcopi, ſuper approbatione teſtamentorum. Ex reg. Chicheley vol. II. fol. 4. b.

HENRICUS, etc. venerabili fratri noſtro R. Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, etc. Quia nos in convocatione ultima in eccleſia ſancti Pauli London. celebrata, attentis et conſideratis clamoribus popularium et vulgi regni Angliae, contra ordinarios et viros eccleſiaſticos, juriſdictionem eccleſiaſticam exercentes, et praeſertim de et ſuper indiſcreta commiſſione adminiſtrationis bonorum, teſtato vel ab inteſtato decedentium, nimiaque et exceſſiva perceptione pecuniarum pro inſinuationibus teſtamentorum hujuſmodi; necnon auditione computi, finalique dimiſſione executorum deputatorum in eiſdem; de veſtro, et aliorum confratrum noſtrorum aſſenſu, ad ſedandum clamores praedictos remedium ſub forma, quae ſequitur, duximus apponendum; viz. quod unuſquiſque, ad quem in quibuſcunque locis noſtrae Cantuarienſis provinciae, juriſdictio in hac parte dignoſcitur pertinere, ſtatim poſt mortem cujuſque defuncti, quam cito commode poterit, bona ejuſdem faciat ſequeſtrari, ac ſub fideli cuſtodia fideliter conſervari, expenſis funeralibus duntaxat exceptis, donec teſtamentum, ſi quod fecerit, exhibeatur, ac per teſtes idoneos, aut aliis legitimis documentis ſufficienter probetur, ita quod non ſtatim committatur adminiſtratio, ſed injungatur executoribus in eodem teſtamento nominatis, ſuper quo primitus ad ſacra Dei evangelia corporale praeſtent juramentum, quatenus infra brevem terminum ordinariorum, ſeu alias juriſdictionem hujuſmodi obtinentium, arbitrio, juxta facti qualitatem, moderandum, de omnibus bonis defuncti, de quibus teſtari potuit, fidele et clarum faciat inventarium; quo exhibito, et per diligens examen reperto idoneo, tunc, et non ante, committatur eiſdem executoribus adminiſtratio omnium bonorum in eodem inventario contentorum, injuncto eiſdem ſub poena excommunicationis majoris, ne de aliis bonis, quam in dicto inventario contentis, ſe adminiſtrando quomodolibet intromittant, quouſque de illis noviter receptis inventarium fecerint, exhibuerint, et adminiſtrationem receperint de eiſdem; quodque iidem executores onerentur, ac ad ſancta Dei evangelia jurent, et, ſi opus fuerit, ſufficienter caveant, quod quam cito commode poterint, et praeſertim infra annum, ſi poſſible fuerit, omnia bona, quorum adminiſtratio eiſdem commiſſa eſt, in fideles et pios uſus, ſecundum voluntatem ejuſdem defuncti, plenarie adminiſtrabunt, ac de adminiſtratione hujuſmodi incontinenti, poſt ipſam adminiſtrationem completam, ſeu ſaltem cum ad hoc moniti fuerint, diſtincte, particulariter, et aperte ipſis, ad quos pertinet, fidelem et plenam reddent rationem, nihil de bonis antedictis tacite vel aperte, praeter id quod eiſdem per ipſos ordinarios allocatum, ſeu in teſtamento rite et legitime relictum titulo emptionis, aut aliter, ſibi quomodolibet retinendo; quodque ordinarii, et juriſdictionem hujuſmodi exercentes, in redditione hujuſmodi computi, et circa illud, ſic ſe et miniſtros ſuos diligenter habere curent, ut abſque dolo et fraude, bona de-

funćtorum fideliter et plenarie, prout eorum animarum ſaluti magis conveniens fuerit, ſine dilatione qualibet, quatenus poſſible fuerit, diſponantur; ac pro inſinuatione inſuper teſtamentorum hujuſmodi, necnon calculi ſive ratiocinii auditione ſive dimiſſione finali executorum eorundem, ultra quinque ſolidos nullatenus exigant, aut quomodolibet recipiant uſque ad unum annum a data praeſentium continue numerand. bona quoque inteſtatorum in ſuo caſu pro animabus ipſorum defunctorum cum celeritate poſſibili diſponi faciant, prout per jura communia, conſtitutioneſque provinciales in ea parte eſt plenius ordinatum. Vobis igitur in virtute obedientiae, et ſicut periculum, quod in hac parte incumbit, evitare volueritis, firmiter injungendo mandamus, quatenus ordinationem hujuſmodi ſecundum omnem vim, formam, et effectum ejuſdem, per veſtras civitatem et dioeceſin debite publicari facientes, illam in omnibus, et per omnia obſervetis, et per alios, ut mandatur, obſervari faciatis; intimantes inſuper omnibus et ſingulis ſuffraganeis noſtris, quod et ipſi omnes et ſinguli eandem per ſuas civitates et dioeceſ. modo praemiſſo publicari facientes illam inviolabiliter obſervent, et faciant per ipſorum ſubditos firmiter obſervari. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Petri Ad vincula proximo futurum debite certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, ſigillo veſtro conſignatas. Dat. in hoſpitio noſtro London. primo die menſis Julii, anno Domini M. CCCC. XVI. et noſtrae tranſlationis anno tertio.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. HENR. CHICHELEY 3.	Anno Chriſti 1416.	Reg. Angliae HENRIC. V. 4.

Conſtitutio dom. Henrici Chicheley, Cantuar. archiepiſcopi, contra haereticos, edita 1. *Julii, A. D.* M CCCC. XVI. Ex reg. Chicheley Vol. II. fol. 5. a.

HENRICUS, etc. venerabili fratri noſtro R. Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, etc. Nuper in convocatione noſtra ultima in eccleſia ſancti Pauli London celebrata, de veſtro, et aliorum confratrum noſtrorum ac cleri noſtrae provinciae aſſenſu, conſtitutionem infraſcriptam nos meminimus edidiſſe. Cum inter caeteras ſolicitudines noſtras illa debet eſſe praecipua, ut haereticos, qui tanquam vulpeculae in vinea Domini latitant, capiamus, ut negligentiae pulvis de noſtris et fratrum noſtrorum pedibus penitus excutiatur, in hac praelatorum et cleri convocatione ſtatuimus, ut ſinguli confratres noſtri ſuffraganei, ſingulique archidiaconi noſtrae Cantuarienſis provinciae, per ſe aut ſuos officiales ſive commiſſarios in ſingulis ſuis juriſdictionibus, in quolibet decanatu rurali, ad minus bis in anno, de perſonis de haereſi ſuſpectis diligenter inquirant, ac in ſingulis decanatibus hujuſmodi, ſinguliſque parochiis, in quibus fama eſt haereticos habitare, tres vel plures boni teſtimonii viros, ad ſacra Dei evangelia jurare faciant, ut ſi quos haereticos ſive occulta conventicula celebrantes, aut a communi converſatione fidelium vita et moribus diſcrepantes, haereſeſve aut errores tenentes, ſive libros ſuſpectos in lingua vulgari Anglicana conſcriptos habentes, aut perſonas de haereſibus ſive erroribus ſuſpectas receptantes, eiſdemve faventes, aut infra loca hujuſmodi habitare, converſari, ſive ad eadem recurſum habere ſciverint, ipſas perſonas cum ſingulis circumſtantiis, de quibus habentur ſuſpectae, eiſdem noſtris ſuffraganeis archidiaconiſve, aut eorundem commiſſariis, quam cito commode poterint in ſcriptis denuncient, et revelent, ipſique archidiaconi, ſingulique commiſſarii ſupradicti nomina hujuſmodi perſonarum denunciata, una cum ſingulis circumſtantiis eorundem dioeceſanis locorum ſub ſuis ſigillis ſecrete tranſmittant; ipſi quoque dioeceſani proceſſus legitimos contra eos faciant cum effectu, ac, prout rei qualitas exigit, effectualiter decernant, definiant atque exequantur; et ſi quas perſonas convictas forſan curiae ſeculari relinquant, ipſas ad carceres perpetuos ſive temporales, prout rei qualitas exegerit, ad minus uſque ad proximam praelatorum et cleri Cantuarienſis provinciae convocationem duratur. realiter committant, et in eiſdem ſecundum juris exigentiam ſervari faciant, ac de omnibus et ſingulis ſupradictis, quomodo videlicet inquiſierunt, reperierunt, ac in proceſſibus ſe habuerunt, perſonaſque hujuſmodi convictas cuſtodiri fecerunt, diligentiis, aut negligentiis archidiaconorum, ſive commiſſariorum praedictorum, aliiſque omnibus et ſingulis circumſtantiis praemiſſa quomodolibet concernentibus, ac praeſertim de abjurationibus, ſi quos interim haereſes abjurare contingat, in proxima praelatorum et cleri convocatione, ſub forma publica, diſtincte et aperte, nos et ſucceſſores noſtros certificare curent, et eoſdem proceſſus officiali curiae noſtrae Cantuarienſis effectualiter liberent, penes eundem, ſeu in regiſtro curiae noſtrae Cantuarienſis remanſuros; ſic videlicet, quod quilibet, cujus intereſt, pro executione ulteriori eorundem proceſſuum, ad eundem officialem recurſum habere poterit cum effectu. Vobis igitur mandamus, quatenus conſtitutionem antedictam per civitatem et dioeceſ. veſtras, locis et temporibus ad hoc aptis publicari facientes, eandem in omnibus et per omnia obſervetis, ac per alios ſic obſervari faciatis; mandantes inſuper omnibus et ſingulis confratribus et ſuffraganeis noſtris, quod et ipſi eandem ſimiliter per ſuas civitates et dioeceſ. publicari faciant et obſervent, et per alios etiam obſervari faciant cum effectu. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum ſancti Petri Ad vincula proximo futurum debite certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, ſigillo veſtro conſignatas. Dat. in hoſpitio noſtro London. primo die Julii, anno Domini M. CCCC. XVI. et noſtrae tranſlationis anno tertio.

Archiepiſcopi

Archiepiſcopi Cant. commiſſio priori Cant. ad exercendum vicariatus officium. Ex reg. II. Chichley fol. 271. a.

HENRICUS, etc. dilecto in Chriſto filio fratri Johanni Wodeneſburgh, priori eccleſiae noſtrae Cantuar. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum nos a civitate, dioec. et provincia noſtris, una cum ſereniſſimo in Chriſto principe domino noſtro rege oporteat abeſſe, et aliquamdiu agere in remotis; volentes ſubditorum noſtrorum parcere laboribus et expenſis, ne nobis ſic, ut praemittitur, abſentibus ad partes exteras pro ſuis nobiſcum expediendis negotiis nos quaerere compellantur; ad facienda, exercenda, et expedienda per dictas civitatem et dioeceſim et provinciam omnia et ſingula, quae ad vicariatus officium pertinere noſcuntur de conſuetudine vel de jure, vobis, de cujus fidelitate et circumſpectionis induſtria bene confidimus et plene, committimus poteſtatem, et vos pro tempore abſentiae noſtrae hujuſcemodi vicarium noſtrum in ſpiritualibus generalem deputamus et praeficimus per praeſentes, ſigillo noſtro ad cauſas conſignatas. Dat. in hoſpitio noſtro Sandwici primo die menſis Septembris, anno Domini M.CCCC. XVI. noſtrae tranſlationis anno tertio.

Statutum domini Henrici Chicheley, Cantuar. Archiepiſcopi, pro feſto S. Johannis Beverlaci celebrando. Ibid. fol. 8. b.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, etc. dilecto in Chriſto filio, venerabilis fratris noſtri domini Richardi, Dei gratia Londonenſis epiſcopi, in remotis agentis, vicario in ſpiritualibus generali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Anglicanae eccleſiae, cujus laudes et praeconia in Dei et ſanctorum ſuorum devota veneratione prae caeterarum regionum et provinciarum eccleſiis orbis attollit univerſus, ſacra promeretur auctoritas, ut ipſorum laudibus eadem eccleſia magis exuberet, jucundaque devotione gaudentius exultet, quorum patrocinio et miraculorum gratia ſe reflorere laetatur; ac quorum piis interceſſionibus, nedum ipſius eccleſiae, ſed et totius regni reſpublica, cum pacis et quietis interiori dulcedine, hoſtiumque ipſam exterius impugnantium optata victoria, per juſtos rectores ſtrenue defenſatur: hujus ſiquidem opitulationis gratiam, etſi Deus eidem eccleſiae ſuae, ipſiuſque regni Angliae incolis per diverſorum ſanctorum merita, quibus undique glorioſa refulget ſaepius oſtendere decreverit; ipſos tamen noviſſimis hiis diebus almifici confeſſoris et pontificis ſui beatiſſimi Johannis de Beverlaco, ut veraciter confidimus, ſuffragio ſpeciali, eccleſiam praedictam, una cum praefatis regni proceribus, incolis, et membris univerſis, miraculoſius dignatus eſt, et evidenter ſpecialius conſolari. Ea nempe conſolatio ineffabilis noſtris praeſertim temporibus, omnique aevo jucunda, ac ſemper memoriae revocanda chriſtianiſſimi videlicet principis Henrici, regis Angliae quinti, et ſui exercitus in bello de Agincourt nuper in partibus Picardiae commiſſo, gratioſa victoria, quae in feſto tranſlationis dicti ſancti, ad laudem divini nominis et regni Angliae honorem, ex immenſa Dei miſericordia Anglicis eſt conceſſa; in quo ſiquidem tranſlationis feſto, dum inter noſtrates et Gallicos conflictus, de quo praemittitur, haberetur, ſicut ad noſtrum ac confratrum noſtrorum auditum, in ultima convocatione noſtra quamplurium, et praeſertim incolarum dictae patriae deduxerat vera fama, de ipſius tumba ſacrum ſtillantibus guttis ad modum ſudoris emanavit oleum, divinae miſerationis erga plebem ſuam, non dubium praefati ſanctiſſimi viri meritis oſtenſivum. Volentes igitur in noſtra provincia divini cultus augmentum, et ſpecialiter ad tanti patroni celebriorem laudis extollentiam dilatare, de fratrum noſtrorum, et cleri in eadem convocatione praeſentium voluntatibus, conſilio, et aſſenſu, et nihilominus ad dicti chriſtianiſſimi principis noſtri inſtantiam ſpecialem, memorati confeſſoris ſanctiſſimi memoriam, ubique per noſtram provinciam praedictam votivis et devotis affectibus duximus exaltandam; ſtatuentes, et de praedictorum fratrum noſtrorum ac cleri conſilio et aſſenſu, pro futuris temporibus perpetuis ordinantes, quod feſtum depoſitionis dicti ſancti Johannis, quod ſeptimo die Maii, videlicet in craſtino ſancti Johannis ante Portam Latinam, contingere dignoſcitur, ad modum feſti unius confeſſoris et pontificis paſchalis temporis, cum regimine chori, ſecundum uſum Sarum eccleſiae, per provinciam noſtram praedictam futuris temporibus perpetuo celebretur. Caeterum, quia in feſto tranſlationis ejuſdem, quod viceſimo quinto die menſis Octobris etiam contingit annuatim, de ſanctis Criſpino et Criſpiniano, ſecundum uſum Sarum eccleſiae conſuevit, quaſi per omnes eccleſias provinciae noſtrae praedictae celebrari, et ſervitium fieri ab antiquo: ne unius feſti introductio alterius diminutio exiſtat, ſed magis ſub una celebritatis laetitia dicti martyres, quorum etiam die et meritis tantae viſitationis gratia gentem Anglicanam Dominus ex alto proſpicere decreverat, una cum praefato confeſſore almifico pariter honorentur, de fratrum noſtrorum et cleri praedictorum conſenſu unanimi, ſtatuimus, decernimus, et ordinamus, quod de caetero ſingulis annis dictus dies viceſimus quintus menſis Octobris, ob tam notabilis rei memoriam, ubique per provinciam noſtram praedictam, cum

cum novem lectionibus celebris habeatur; quarum tres primae erunt de proprietate ſanctorum Criſpini et Criſpiniani, tres mediae de tranſlatione ſancti Johannis praedicti, et tres ultimae de expoſitione evangelii plurimorum martyrum, cum ſervitio ſecundum uſum Sarum in talibus fieri conſueto. Volumus ergo et vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus ſtatutum et ordinationem noſtra praedicta per civitatem et dioeceſin Londonenſem debite publicantes feſta praedicta per eaſdem ſub forma praedicta faciatis annuatim de caetero celebrari; mandantes omnibus et ſingulis confratribus et ſuffraganeis noſtris, quibus et nos tenore praeſentium ſic mandamus, quod et ipſi eadem feſta modo praemiſſo celebrent, et per ſuas civitates et dioeceſ. de caetero etiam conſimiliter faciant celebrari: et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum purificationis beatae Mariae virginis proximo futurum certificare curetis per literas veſtras patentes, harum tenorem habentes, ſigillo officii veſtri conſignatas. Dat. in manerio noſtro de Otteford ſub ſigillo noſtro ad cauſas 17. die menſis Decembris, anno Domini M. CCCC. XVI. et noſtrae tranſlationis anno tertio.

Sede Rom. vacante.	Archiep. Cant. Henr. Chicheley 3.	Anno Chriſti 1416.	Reg. Angliae Henric. V. 4.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex. reg. Bowet Ebor. fol. 319. et reg. Langley Dunelm. fol. 283. et 81.

Convocatio celebranda apud Ebor. citra feſtum Epiphaniae Domini prox. futur. per breve regis datum 13. die Novembris, anno regni IV. conveniebat 5. Januarii, et continuata in 12. ejuſdem menſis, conceſſit unam integram decimam. Certificatorium archiepiſcopi datum 16. die Januarii A. D. M. CCCC. XVI. tranſlat. X. In Regiſtro Tho. Langley, epiſcopi Dunelm. fol. 81. alia ſynodus Eboracenſis celebrata eſſe dicitur ultimo die Aprilis apud Ebor. ſine brevi regio auctoritate mandati archiepiſcopalis, ad ſtabiliendam unionem et promovendam reformationem ſtatus univerſalis eccleſiae.

Concilium generale Scoticanum apud Perthum. Ex Joh. de Fordun Scotichron. edit. Hearnii vol. IV. fol. 1186. ſeqq.

Anno Domini M. CCCC. XVI. miſſus eſt a concilio Conſtantino venerabilis pater dominus abbas de Pontiniaco ad Scotiam, pro reductione eccleſiae Scoticanae ad adhaerendum concilio Conſtantino, et ad ſubtractionem fiendam a domino Benedicto XIII. tunc in Panninſtole ſtante. Cui tunc nulla provincia firmiter adhaeſit, excepta Scotia. Hic abbas magiſter ſolenniſſimus in theologia habebatur. Qui in concilio generali tento apud Perth, legationem ſuam ſermone diſertiſſimo coram domino gubernatore et tribus ſtatibus peroravit. Circa idem tempus Sigiſmundus, Romanorum Auguſtus, Hungariae, Dalmatiae, et Croatiae rex, ſcripſit gubernatori et tribus ſtatibus regni de promptius admittendo proceres ad incorporandum regnum Scotiae, ſicut et alia regna incorporata erant concilio Conſtantienſi. Scripſit interea papa Benedictus, tunc ſic in obedientia ſua nuncupatus, gubernatori et tribus ſtatibus, ut perſeveranter ſtaret ſibi in ſua obedientia. Cui multum gubernator favebat, et quendam fratrem natione Anglicum, Robertum Hardyng, in ſacra pagina magiſtrum, promotorem cauſae eccleſiae ex parte dicti domini Benedicti conſtituebat. Qui multa in diſputationibus et ſermonibus ad partem Benedicti allicientia proponebat, contra quem tota univerſitas ſancti Andreae inſurgebat. Ipſe nihilominus manutenentiam gubernatoris nactus, eiſdem invectiva ſcripta et dicta mittebat et taliones receptabat. Propter quod die 2. vel 3. menſis Octobris, anno quo ſupra, in concilio generali tento apud Perth, pro concluſione obedientiae regni, ſcil. adhaeſionis Benedicto, vel ſubtractionis ejuſdem ad Martinum quintum, paulo ante concorditer et univerſaliter in concilio Conſtantienſi electum praedictus Hardyng, frater de ordine minorum ad retardandum regnum, ne conformaret ſe unitati, ut dicitur, eccleſiae, et caeteris nationibus chriſtianitatis, propoſitionem ſolenniter de manutenentia gubernatoris fecit ad clerum et populum, hoc eſt, tam in lingua materna, quam Latina, cujus thema erat in terminis: "Ante actum conſilium ſtabili". Cum tamen locus, unde allegabat, aliter ſe habeat in litera; viz. "Ante omnem actum praecedat te conſilium ſtabile," Eccleſiaſtici XXXI. Unde non ſolum literam, ſed et ſenſum retorquebat ad placitum ſuum, circumducens materiam ad retardandum populum de convertendo ad unitatem eccleſiae, ut putabatur. Unde rector univerſitatis, magiſter Johannes Elwolde, cum aliis famoſis theologis, elicientes de propoſitione concluſiones ſcandaloſas et ſeditioſas, de haereſi multum ſuſpectas, ſchiſmatis nutritivas, et unionis ſanctae matris eccleſiae non inductivas, ipſas domino apoſtolico miſerunt ad examinandum. Quas damnavit Romana curia, ſicut patet per bullam plumbeam regno Scotiae directam, et per induſtriam et laborem magiſtri Johannis Fogo, monachi de Melros, poſtea abbatis ejuſdem, magiſtri in ſacra pagina digniſſimi executam. H. I.

Convocatio

Convocatio praelatorum & cleri provinciae Cant. 26. die Novembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Chicheley II. fol. 10. ſeq.

IN hac ſynodo juxta formam conſuetam, praemiſſis praemittendis, dum 28. die Novembris reverendiſſimus cauſas convocationis declararet, magiſter Robertus Gilbert, S. theol. doctor, aulae ſive collegii Merton. in univerſitate Oxon. magiſter ſive cuſtos, ſtatum ipſius univerſitatis Oxon. ac in eadem ſtudentium promotionem reverendis patribus et clero in verborum florida venuſtate ſpecialiter commendavit. Dein 3. die Decembris mag. Thomas Kyngton, LL. doctor, ſtatum univerſitatis Cantabrig. et in ea ſtudentium promotionem ſynodo commendavit. Ad cujus negotii promotionem nonnulli epiſcopi, abbates, ac priores a concilio electi ſunt.

Antequam autem res haec debitum ſortiretur effectum, legati domini regis ſubſidium a clero expetunt, cujus nomine unanimi conſenſu duas decimas obtinebant.

Ordinatio domini Henrici Chicheley, Cantuar. archiepiſc. pro promotione graduatorum in academiis Oxon. et Cantabr. Ibid. fol. 13. b.

HENRICUS, etc. Gravi etiam et frequenti querela multorum filiorum noſtrorum in univerſitate Oxon. ac Cantabrigiae, noſtrae Cantuarienſis provinciae, ſtudentium, ac quereloſo clamore nuper ad nos delato percepimus; necnon experimenta praeſentium temporum manifeſte declarant, quomodo univerſitates hujuſmodi almae matres pariter et nutrices quorumcunque ſtudentium in eiſdem, jam a multis retro temporibus plurime ſuccubuerant deſolationis opprobrio, ac vix fuit, qui alicujus eccleſiaſticae promotionis opportuno remedio conſolaretur eaſdem, ex omnibus charis ſuis. Provide igitur attendentes, apoſtoli atteſtante doctrina, laborantem agricolam de fructibus oportere percipere, ne terrae deficiente cultura, ſterilitatis immenſae jactura proveniat, ac ut univerſitates jam dictae ſpe firma concepta de futura promotione condigna juxta filiorum ſuorum exigentiam meritorum gentem multiplicent magnificatione laetitiae, ac multiplici fructu ſcholaſticae diſciplinae pingueſcant; et ne continuata vigilia graduatorum ac graduandorum inpoſterum in eiſdem, in deſperationem aliquam promotionis jam dictae labatur, et diſciplinae religio naufragetur; dignumque, juſtum, ac etiam ſalutare merito reputantes, ut dignis digna rependere valeamus, ac potioribus attollamus beneficiorum inſigniis, quos digniores agnoſcimus, et labor commendat ingentior meritorum; de noſtrorum fratrum ac cleri provinciae noſtrae Cantuarienſis praedictae conſilio et aſſenſu, ad Dei laudem, gloriam, et honorem, ſanctiſſimaeque virginis matris ſuae Mariae, ac omnium ſupernorum civium ordinamus, et praeſentium tenore per decennium duraturum ſtatuimus; quod promoveantur doctores ſacrae theologiae, decretorum, legum, et in medicinis licentiati in eiſdem facultatibus, bacalariique in ſacra theologia, qui formam opponendo et legendo debite compleverunt, ac magiſtri in artibus, qui in univerſitate, in qua inceperint, per unum annum integrum a tempore inceptionis ſuae continue numerandum debite rexerunt in eiſdem; ac etiam bacalarii in decretis, qui unum librum decretalium pro forma in ſcholis publice et non curſorie; bacalarii vero in jure civili, qui libellum inſtitutionum etiam pro forma ſua, ut praemittitur, perlegerint debite et complete. Proviſo ſemper, quod perſonae praedictae gradus ſupradictos per gratias de caetero non attingant, exceptis perſonis infraſcriptis, videlicet religioſis viris, qui, quodam obſtante ſtatuto, univerſitat. praedict. in artibus regere non valebunt, atque ſcholaribus juris canonici, qui abſque, verbo "Complete" de audiendo lecturam decretalium, et triennio in jure civili, qui in ipſo ſtudere non poſſunt, cum quibus univerſitates Oxonii et Cantabrigiae ſupradictae ſuper impedimentis praedictis uſque ad decennium diſpenſabunt. Quodque doctores in facultatibus antedictis promoveantur ad beneficia curata, ad verum valorem annuum, ſecundum communem aeſtimationem, ſexaginta marcarum, vel ſupra; ad beneficia non curata, quadraginta marcarum, vel ſupra. Licentiati vero in facultatibus praedictis, ac bacalarii in theologia ſuperius limitati, ad beneficia curata, quinquaginta marcarum, non curata, triginta marcarum, vel ſupra. Ac magiſtri et bacalarii praedicti ad beneficia curata, quadraginta marcarum, non curata, viginti marcarum, vel ſupra, niſi graduati praedicti de beneficiis minoribus voluerint contentari.

Et volumus ac etiam ordinamus, quod omnes et ſinguli ſpirituales patroni infra noſtram provinciam Cantuarienſem conſtituti, et quilibet eorundem, ad quorum collationem, praeſentationem, nominationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem beneficia hujuſmodi occaſione patronatus eccleſiaſtici pertineant, ſive infra dictam provinciam noſtram, ſive extra, primum beneficium hujuſmodi in prox. vacaturum alicui de perſonis praedictis, quam duxerunt eligend. conferre, aut ad hujuſmodi beneficium aliquam perſonam de ſuperius expreſſatis, ut praemittitur, praeſentare, ſive nominare, uſque ad tempus praedicti decennii de caetero teneantur. Et deinde expedita et executa hujuſmodi primaeva vacatione, patroni praedicti in qualibet tertia vacatura conſimiliter teneantur perſonis antedictis providere de beneficiis ſuperius expreſſatis.

Statuimus inſuper ac etiam ordinamus, quod ſi quibuſvis perſonis ſupradictis beneficia praenominati valoris offerantur, et ipſa beneficia infra tres dies continuos a tempore oblationis eorundem admittere recuſaverint, ipſae perſonae ab omni beneficio hujus ordinationis eo ipſo de caetero ſint excluſae, et bene liceat patronis eorundem, et teneantur aliis perſonis ſuperius nominatis providere, et ſic uſque ad tertiam perſonam; et ſi ipſa tertia perſona beneficium hujuſmodi recuſaverit, infra tempus praedictum bene liceat eiſdem patronis de ipſo beneficio diſponere, pro ſuae libito voluntatis, ordinatione praedicta non obſtante; ſalva ordinatione praedicta, quoad alia beneficia poſtea vacatura; ſalvo etiam eo, quod patroni de fundatione regia exiſtentes, qui ratione vacationum dignitatum, loci, monaſteriorum ſuorum diverſis clericis domini noſtri regis in certis penſionibus annuis ſunt aſtricti, quouſque ipſi aliqua beneficia competentia eiſdem clericis obtulerint, et ipſa acceptaverint, ſeu ipſa recuſaverint, ordinatione praeſenti non arctentur.

Et in eventu, quo penſionarii hujuſmodi beneficia ſic eis oblata admittere recuſaverint, quod ipſi patroni de beneficiis hujuſmodi perſonis praedictis in forma ſupradicta providere teneantur; quodque patroni ſupradicti beneficia quaecunque quibuſvis perſonis offerre minime teneantur, nec de eiſdem providere illis perſonis graduatis, quae ad ſummam praedictam jam promotae ſunt, vel infuturum tempore vacationis beneficiorum hujuſmodi contigerit promoveri; et quod omnes et ſinguli graduati praedicti, antequam ad beneficia hujuſmodi promoveantur, literas teſtimoniales ſub ſigillo univerſitatis, in qua gradus ſuos adepti fuerint, patronis, et ordinariis locorum de gradibus et lecturis ſuis exhibeant realiter, et oſtendant.

Ac inſuper ſtatuimus et ordinamus, ut ordinatio praedicta executioni debitae demandetur, ac de nominibus promotorum publice conſtare poterit, quod omnes et ſinguli, ad quos inſtitutiones beneficiorum pertinere debeant, de nominibus et cognominibus promotorum hujuſmodi, ac beneficiorum, ad quae promoti fuerint, necnon de valore eorundem de convocatione in convocationem, durante tempore ſupradicto, dominum archiepiſcopum Cantuarienſem diſtincte certificent et aperte: proviſo, quod ſi per ſedem apoſtolicam, contra quam nullatenus attemptare intendimus, alias pro promotione dictorum graduatorum infra tempus praedictum proviſiones generales dudum conſuetas fieri contingat, quod extunc omnino ceſſet ordinatio antedicta, nec per eam arctentur, aut quomodolibet obligentur collatores aut patroni ſupradicti.

Poſt quam quidem ordinationem ſic factam, incontinenti oſtenſa erat in publico quaedam ſupplicatio in ſcriptis redacta, ex parte duarum facultatum, theologiae ſcilicet, et juris canonici concepta, remedium et emendationem expoſtulans gravaminum praedictorum; ſuper qua ſupplicatione habita in concilio deliberatione matura, tandem placuit toti concilio, quod hujuſmodi ſupplicatio, una cum copia ordinationis praedictae, tranſmitteretur ad univerſitates praedictas, ad illum finem, quod ſi magiſtri regentes et non regentes, ac illi, quorum in hac parte intereſt, eandem ſupplicationem admitterent, et eidem conſentirent, et ſuper conſenſu ſuo hujuſmodi literis ſub ſigillis dictarum univerſitatum communibus praefato reverendiſſimo patri archiepiſcopo, citra feſtum purificationis beatae Mariae proximo futurum, tranſmitterent, tunc primo, et non ante, ligaret ordinatio praenotata; et tunc etiam primo, et non aliter deberet eadem ordinatio per eundem reverendiſſimum patrem, ut moris eſt, per provinciam ſuam Cantuarienſem, tanquam conſtitutio generalis, auctoritate et aſſenſu unanimi totius provincialis concilii legitime facta et approbata publice promulgari.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg Angliae
MARTIN. V. 1.	HENR. CHICHELEY 4.	1417.	HENRIC. V. 5.

Supplicatio facta ad univerſitates Oxon. et Cantabrig. ad finem quod ordinatio praedicta pro promotione graduatorum facta ſortiretur effectum.

SUPPLICANT venerabili congregationi regentium et non regentium facultates theologiae, et juris canonici, quatenus religioſi viri in dicta facultate ſacrae theologiae ſtudentes, de caetero uſque ad decennium prox. futur. completa forma hactenus uſitata graduari valeant in facultate praedicta; non obſtante, quod primo in artibus non rexerunt, quodque ſcholares juris canonici, qui per ſeptem annos ſtuduerunt in jure canonico, etſi nullum annum habuerint in jure civili, gradum bacalariatus aſſumere etiam valeant. Caeterum ſi tres annos habuerint in jure civili, et in jure canonico; vel ſi minus tempus habuerint in jure civili, videlicet annum vel biennium, tunc annus vel biennium hujuſmodi ſibi cedat, quoad formam ſuam pro tanto tempore in jure canonico, cum hoc quod in tribus formis praedictis nullus graduandus de hoc verbo "Complete" teneatur jurare, ad effectum quod graduari valeant durante termino ſupradicto in facultate praedicta; ſtatutis ac conſuetudinibus univerſitatis antedictae in contrarium editis non obſtantibus quibuſcunque. Pro cujus quidem ſupplicationis expeditione dominus tranſmiſit literas ſuas miſſivas ad univerſitates praedictas ſub forma ſequenti:

In Chriſto filii chariſſimi. Ad univerſorum veſtrorum notitiam praeſentium tenore deducimus, quod nos compatientes quamplurimum doloroſae querelae nuper expoſitae pro parte univerſitatis veſtrae coram nobis et confratribus noſtris, aliiſque praelatis et clero Cantuar. noſtrae provinciae inſimul congregatis in eccleſia S. Pauli London. ſuper eo, quod vix nullus a multis retro temporibus oculo promotionis aſpexit eandem, cupienteſque propterea in hac parte de optimo providere remedio; de voluntate dictorum noſtrorum confratrum, aliorumque

que praelatorum, patronorum eccleſiarum, unde veſtra promotio proveniret, quandam ſupplicationem praeſentibus interclufam concepimus veſtro coetui porrigendam; qua quidem ſupplicatione per vos in eventu conceſſa, de modo promotionis graduatorum, ac etiam graduandorum inpoſterum in univerſitate veſtra praedicta, prout in ſchedula hiis incluſa poteritis clarius intueri, per modum conſtitutionis, de praedictorum confratrum noſtrorum, aliorumque praelatorum et cleri praedicti conſilio et aſſenſu, diligentia vigilanti curavimus providere. Igitur univerſitati veſtrae conſulimus, quatenus ſupplicationem hujuſmodi, quatenus univerſitatem veſtram concernit, difficultate quacunque ſemota, expedire curetis omnino; nobis ſuper expeditione ejuſdem celeritate poſſibili reſcribentes, ad finem, ut conſtitutio ſic, ut praemittitur, ordinata, celerius publicetur. Scriptum, etc.

[Dilectis in Chriſto filiis cancellario, ac regentium et non regentium univerſitatis Oxon. coetui venerando.] Et conſimilis litera miſſa fuit ad univerſitatem Cantabrig. una cum copiis ſupplicationis et ordinationis praedictarum. Quibus quidem literis domini per univerſitatem Cantabrig. nullo modo fuit reſponſum: per univerſitatem vero Oxon. reſponſum extitit in hunc modum:

Reſponſio per univerſit. Oxon. ad ordinationem pro ſtudentibus praeſcriptam. Ex reg. Chicheley II. fol. 13. b.

CLEMENTISSIME in Chriſto pater et domine; obedientiali recommendatione praemiſſa, cum honore debito tanto paſtori. Quoniam noviſſimis hiis diebus ipſa Petri navicula inter Scyllae ſcopulos et Charybdis voraginem pene periclitans, per multorum importunitatem, qui ad ejus regimen impetuoſe ſe ingerunt, nullis dotati meritorum inſigniis, ſed, quod deflenter referimus, nec ſcientes, nec potentes obvia tempeſtate ullis periclitanti naviculae ſubvenire remediis; ex quorum defectu vel ignavia crevit error multiplex in eccleſia ſancta Dei, quae, ut ſcitur, nequit a naufragio efficaciori tueri remedio, quam ſi gubernationi nautarum vigilum, in quibus pari paſſu currunt virtus, voluntas, et ſcientia, committatur. Hinc eſt, quod non noſtrum, ſed univerſalis eccleſiae Anglicanae commodum attendentes, et in exonerationem curae ſummis paſtoribus eccleſiarum impenſae, noſtrorum, quin potius eccleſiae negotiorum geſtores venerabiles viros, doctores et magiſtros, confratres noſtros et nuncios, vobis et honorabili convocationi reverendorum in Chriſto praelatorum ac patrum, ac univerſalis cleri veſtrae Cant. provinciae nuper tranſmiſimus ſpeciales; in qua ſperabamus eccleſiam ex zelo veſtrae devotionis praeſertim, et labore praecipuo praelatorum ab inimicorum manibus finaliter fuiſſe redemptam, ne de caetero, creſcente haereticorum numero, orthodoxae fidelitatis integritas feſtinatis plus ſolito pedibus tenderet ad occaſum. Ex quorum nunciorum referendariae relationis initio laeta quaedam percepimus, qualiter reverendiſſimae paternitatis veſtrae viſceroſa clementia pro promotione quorundam filiorum univerſitatis noſtrae graduatorum ad praeſens, et graduandorum de caetero, ex devotae pietatis affectu, laborioſius inſudavit; ſed ex fine nimis amara guſtavimus, dum non paucas perſonas honorabiles fratres noſtros ab hac proviſione praecludi cognovimus; quod et paulo poſt ex ſchedula infra literas reverendiſſimae paternitatis veſtrae praedictae incluſa, per venerabilem virum, magiſtrum Nicolaum Billeſden, juris civilis doctorem, porrectas, ſtylo conſpeximus clariori. Sane, benigniſſime pater, ex affectione germana proviſioni paternali, una voce congratulantes aſſurgimus, congratulamur, et gratias agimus paternitatis veſtrae clementiae, pro eo quod nuncios noſtros praedictos benigne ſuſcepit, ſuſceptos gratioſe tractavit; quibuſque ſuper promotione propria miniſtravit materiam vigilandi. Sed indifferenti oculo deprecamur et petimus, quatenus ſecundum exigentiam meritorum et graduum teneros noſtrae communitatis alumnos, adhuc in lacte matris ſub ſpe ablactationis veſtri paſtoralis baculi recubantes, oblactare velitis, quemadmodum currente proviſione ad apicem ſedis apoſtolicae noſtrae univerſitatis filii ſolebant antiquitus promoveri, ne liberalium filiorum ſpreta propagine, cogamur a priſcis patrum noſtrorum veſtigiis miſerabiliter oberrare. Quos in philoſophorum cunabulis virtuoſe degentes, inter caeteros ad animarum regimen promovendos, veſtrae dignitati metropoliticae tam ſincero commendamus affectu, quam ad haereticae pravitatis infectivos turbines depellendos, ſacratiſſimae theologiae ſplendidos profeſſores cupimus ampliari. Quia, Gregoriana teſte ſententia, "Arbor, quae radices prius in altum non mittit, citius ventorum impetu ſternitur, ſi ſe ad alta vertice extollit, eoque citius ad ima corruit, quo altius in aere ſine radicibus crevit." Quibus, ni fallamur, de promotionibus inter alios, ſi, quod abſit, non provideat veſtrae ſingulariſſimae paternitatis innata clementia, facultas eorum ſeptifera, ſuper qua non ſine cauſis permaximis praedicta materia noſtra baſatur, ſolitae jucunditatis exuta laetitiis, mendica nedum ſtabit et ſterilis, ſed et, ea languente, divinae legis in proximo vacillabit auctoritas. Qua vacillante, Auguſtino teſte, "Titubat ſtatim fides, quae ſi vacillaverit, charitas ipſa langueſcet." Quocirca, ut prius unanimiter congregati deprecamur et quaeſumus, ut et praeclaros tantae ſcientiae viros a tam fervidae devotionis zelo ingrata non deleat affectionis oblivio; ne vel matrem veſtram, cujus pater jam eſtis, degenerando provocetis ad luctum, vel contemnentes puſillos veſtris filiolis auferatis ſolatium reſpirandi. Quodque bacalariorum ſacrae theologiae non

ſitis

ſitis immemores, ut et ipſi penſatis diuturnis eorum laboribus minoribus ſuis loco debito praeferantur; ne contravenientes conſuetudini matris veſtrae, antiquioribus derelictis, ordine quodam praepoſtero tradatis ad nuptias minores. Nam, teſte Deo, ſperamus ſecuturis reverendiſſimae paternitatis veſtrae temporibus ſine acceptione perſonarum promoveri, et ſub tanto paſtore regimen ſtatutorum noſtrorum antiquitus approbatum, ſub quo patres noſtros ab ineunte florida noſtrae juventutis aetate victitantes invenimus inviolabiliter obſervari. Eſau namque legimus jus ſuae primogeniturae modico lentis edulio commutaſſe; ſicque Ruben agnovimus ſtratum patris foedantem, ab ea, quae ſibi debebatur, dignitate privatum; nec invitum vel immeritum juſte quemque recolimus a primogeniturae juribus extitiſſe ſecluſum. Ideo quia filius eſtis, lamentum matris advertite; quia frater eſtis, nobiſcum noſtrum primogenitum humana compaſſione videte; et quia patris nomen accipere meruiſtis, quae ſe contingit, date primogenito portionem. Et ut verbis prophetae finaliter deprecantes utamur, aut miſericordia moti, mementote populi hujus; aut de libro, quem ſcripſiſtis, noſtrae promotionis memoria deleatur. Clementiſſimam paternitam veſtram ad felix robur et ſingulare ſubſidium ſui gregis per diuturna tempora felicitet Deus ipſe. Script. etc.

Quibus quidem literis per dominum receptis, ipſe adhuc affectans promotionem graduatorum praedictorum, et etiam ut ordinatio praedicta non deberet effectu fruſtrari, infra modicum tempus poſtea ad univerſitatem Oxon. venerabiles viros, magiſtros Thomam Felde, decanum Hereford. cancellarium ſuum, et Thomam Lentwardyn, cancellarium eccleſiae cathedr. S. Pauli London. ad tractandum pro expeditione ſupplicationis praeſcriptae, et ad reportandum finale reſponſum, quid illi de praedicta univerſitate vellent facere in hac parte. Qui revertentes reſponſum finale hujuſmodi in quadam ſchedula indentata inter ipſos venerabiles viros ex parte una, et illos de univerſitate praedicta ex altera, in ſcriptis redactum reportarunt. Cujus ſchedulae tenor ſequitur, et eſt talis:

Honorabiles domini et confratres praechariſſimi. Proteſtamur unanimiter et humillime, quod ſalvis noſtris juramentis intendimus, quantum ſufficimus, ex votivis viſceribus reverendiſſimo noſtro patri et domino in omnibus complacere: gratiam namque proviſam in conſtitutione edita pro quibuſcunque perſonis, quas idem reverendiſſimus duxit acceptandas, negare non poſſumus, ſed regratiamur ex humillimis praecordiis, ſi aliquam perſonam graduatam, quocunque gradus merito cenſeatur, ſua gratioſa paternitas praeferat in favore; ſed ipſam conſtitutionem in ſe ſub praeciſa ſua forma, quae nobis proponitur et offertur, aut admittere, aut approbare vice univerſitatis nec poſſumus nec audemus. Et inter multa, quae nos movent, pauca ad veſtram notitiam adducemus; primo, quia ſtatuta et merita graduum, ac conſuetudo approbatiſſima ſcribendi pro graduatis promovendis hujus almae univerſitatis matris noſtrae, ad quae inviolabiliter obſervanda nos omnes aſtringimur ſub ſolenni vinculo juramenti, admiſſa per nos conſtitutione, manifeſte ſubvertuntur, et nos exinde notam perjurii incurrimus crimînoſam. Secundo, quia bacalarii ſacrae theologiae curis eccleſiaſticis inter caeteros aptiores, qui per diverſas facultatum formas graviſſimos ſuſtinent labores, et longaeva expectant tempora, ultra quam aeſtimantur inexperti et minus retrocedere compelluntur, et incomparabilibus comparantur, juris divini gradu non attento, et rationis ordine non ſervato. Tertio, quoque facultas philoſophica, quae tam univerſitatis, quam theologiae eſt fundamentum, a gratia exulat jam proviſa, et omnibus aſpicientibus traditur in occaſiones ruinae manifeſtae, dum magiſtrorum merita diutius laborantium in nullo attenduntur, et alii minus digni praemiſſa conſtitutione favorabiliter admittuntur. Nec iſtud dicimus, quia diſplicet nobis de ſuis inferioribus incluſis, ſed quod iſti praeter demerita ſecluduntur. Ex quo facto plane ſequitur occaſio atque ſeminarium majoris mali in noſtra univerſitate, quam nobis proficere poſſet qualiſcunque promotio perſonarum. Haec cum aliis, quae nos movent ex legibus maternis et juramento praeſtito, dignemini veſtris memoriis commendare; attendentes, quod nec praecipitanter, nec ex obliquo fomite, ſed ex tenore ſtatutorum et conſuetudinum noſtrae matris, quae tranſgredi nobis non licet, haec proferimus, et reverendiſſimum in Chriſto patrem et dominum pie informare curetis vice noſtra, ut nos non aliter depingat opinio vel ſiniſtra informatio in oculis tanti patris, quam veritas rei ſe exhibet in oculis Conditoris; proteſtando humillime, ut praemiſimus, nos paratos eſſe et fore ſuae reverendiſſimae dominationi, in quibus poſſumus, complacere.

Et ſic finaliter, pro eo quod praedicta ſupplicatio per univerſitates praedictas non erat expedita, praefata ordinatio pro proviſione graduatorum facta nullum ſortiebatur effectum.

Archiepiſcopi

Archiepiſcopi Cantuar. literae de violatione eccleſiae S. Dunſtani London. cum certificatorio ſuper executione earundem. Ex reg. II. Chicheley fol. 324. b.

MEMORANDUM, quod vigeſimo primo die menſis Aprilis, anno Domini M. cccc. xvii. reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Henrico, Dei gratia, etc. in eccleſia parochiali ſancti Magni civitatis London. pro tribunali ſedente, exhibitum fuit coram eodem reverendo patre per venerabilem virum magiſtrum Reginaldum Kentwode, archidiaconum London. certificatorium infraſcriptum: Reverendiſſimo in Chriſto patri ac domino, domino Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, veſtriſve commiſſario aut commiſſariis in hac parte quibuſcunque, veſter humilis obedientiae filius Reginaldus Kentwode, archidiaconus London. obedientiam, cum omnimoda reverentia et honore debitis tanto patri. Literas reverendiſſimae paternitatis veſtrae nuper recepi, tenorem, qui ſequitur, continentes: Henricus, permiſſione divina Cantuar. achiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilecto in Chriſto filio archidiacono London. vel ejus officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Deteſtabilis et execranda perverſorum audacia officium quandoque excitat praeſidentis, ut ad ipſorum ſcelera percellenda eo fortius aſſurgat, quo, ſi taciturnitate ſopirent, aliis conſimilia perpetrandi perniciofius tenderent in exemplum. Sane lamentabili et, heu! lachrymoſa relatione ſuſcepimus, quod licet ſanctiſſimae dominicae Reſurrectionis dies eo amplius apud cunctos Chriſti fideles celebri devotione venerari, devotaque veneratione ſolennis eſſe debeat, et in ipſo a cunctis illicitis eo devotius conveniat abſtineri, quo in ejuſdem dominicae Reſurrectionis feſto fidelis Chriſti prius poenitentiae ſacramento, necnon per quadrageſimalis obſervantiae jejunia praecedentia delibuti, ejuſdem Domini et ſalvatoris noſtri corpus ſacratiſſimum eis ad ſalutem, ſub altaris ſive euchariſtiae ineffabili ſacramento per univerſas chriſtianorum eccleſias miniſtratum recipere ſoleant, in ſuorum peccaminum et vitae perpetuae adipiſcendum remedium et viaticum ſingulare: quo ſiquidem die, ob tanti et metuendiſſimi, tamque imperſcrutabilis potentiae Domini praeſentiam, ſacratiſſimamque receptionem cuncti fideles ipſi per univerſas dictae chriſtianitatis eccleſias totum diem ipſum in divinis laudibus, cum hymnis et canticis, ac verbi Dei praedicatione, caeteriſque ipſi Deo placentibus orationum et libaminum ſacrificiis, abſque rixa, tumultu, ſeu cujuſquam injuria ducere, ut viris chriſtianam religionem ſequentibus et profeſſis ex voto ſuſcepto convenit, devotius aſſueſcunt; nonnulli tamen, quod non ſine cordis amaritudine deplangimus, diabolicae perverſitatis alumni, imo ipſius Leviathan filii perverſiſſimi, ſpiritu nefandiſſimo repleti, quorum nomina ignoramus, et quorum corda ſpiritus malignus plena maledictione repleverat, in die ſacratiſſima feſti Paſchae ultimo jam praeterito, hora quaſi veſperarum, poſt ſolennem verbi Dei praedicationem in eccleſia ſancti Dunſtani in oriente civitatis Londonii, noſtrae juriſdictionis immediatae, populo inibi congregato, factam, eccleſiam ipſam manu violenta et armata intraverunt, nobilemque et honeſtum virum dominum Johannem Truſſel, militem, in eadem eccleſia cauſa orandi, veſperaſque illius diei audiendi, exiſtentem, minime conſiderantes diei ſeu loci reverentiam, ad terram proſtrarunt, ac in ipſum prorſus inermem, nulliuſque fraudis aut doli malefactorum hujuſcemodi conſcium inhumaniter irruerunt, et tam ipſum quam alios, qui ipſum de manibus violentorum hujuſcemodi eriperent, occurrentes cum gladiis extractis mutilarunt, et lethaliter, ut veriſimiliter creditur, nequiter, et atrociſſime vulnerarunt; et, quod fidelium mentibus perniciofius et lamentabilius eſt, quendam dictae eccleſiae ſancti Dunſtani parochianum fidelem, catholicum, et bonae conſcientiae virum, et pro tali, omni judicio, reputatum, Thomam Peltewardyn, non pugnantem, nec in aliquem facto aut verbo inſultum, aut convicia facientem, ſed penitus et prorſus inermem, ac ad parcendum ipſi militi propter honorem et reverentiam loci et diei praedictorum humiliter ſupplicantem, ſine cauſa alia gladio corpus ejus perforantes per medium crudeliſſime peremerunt: quorum occaſione et praetextu nefandorum ſcelerum hujuſcemodi perpetratores, necnon eiſdem opem, operam, conſilium, auxilium, vel favorem impendentes, ſeu factum hujuſcemodi nomine ſuo geſtum, ratum habentes, dubium non eſt tam ſacrilegii, quam excommunicationis majoris poenas, praeter alias ipſis tam de jure humano, quam divino debitas, notorie incurriſſe. Ne igitur tantae malignitatis audacia, quae cum ſit notoria, nullaque valeat tergiverſatione celari, ad noſtrae, quod abſit, animae periculum, oculis conniventibus pertranſeat impunita, vobis communiter et diviſim committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungentes; quatenus et ſingulos tam deteſtandi ſceleris perpetratores, fautores, cooperatores, auxiliumque eis in hac parte dantes, vel illud laeto nomine factum ratum habentes, dicti ſacrilegii, quam excommunicationis majoris poenis innodatos et involutos fuiſſe et eſſe, ipſoſque in eaſdem damnabiliter incidiſſe, diebus dominicis et feſtivis, harum receptionem immediate ſequentibus, in eccleſiis parochialibus omnibus et ſingulis veſtri archidiaconatus, per civitatem Londonienſem et ejus ſuburbia conſtitutis, univerſis ſacerdotibus eccleſiarum hujuſcemodi alba vel ſuper-

ſuperpellicio indutis, ſub una ſtola, ſi fieri poterit, alioquin ſub diverſis, juxta numerum ſacerdotum in eccleſiis praedictis miniſtrantium, cruce erecta, campanis pulſatis, candelis accenſis, et in ipſorum vituperium in terram projectis, intra miſſarum ſolennia, cum major affuerit populi multitudo in eiſdem, publice et in genere denuncietis, ſeu ſic per alios denunciari faciatis, a denunciatione hujuſcemodi non ceſſantes, donec ſuper hoc aliud a nobis habueritis in mandatis. Et quia tam contra perſonas malefactorum hujuſcemodi, quam ad inveſtigandas circumſtantias factum ipſum aggravantes, per nos vel commiſſarios noſtros inquirere intendimus, prout canonice dictaverint ſanctiones; vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, praemuniatis ſeu praemuniri faciatis in genere omnes et ſingulos in hac parte de facto vel de jure intereſſe habentes, quod dictae inquiſitioni interſint fiendae in eccleſia parochiali ſancti Magni Londonii, eidem eccleſiae ſancti Dunſtani convicina, die Mercurii proxime jam futuri, cum continuatione et prorogatione dierum, ſi oporteat, et locorum, ſi ſua putaverint intereſſe, audituri et viſuri quod inibi fieri continget, ulteriuſque facturi et recepturi, quod ipſius negotii qualitas exiget, et quae juſtitia ſuadebit. Et quid feceritis in praemiſſis, nos aut commiſſarios noſtros dictis die et loco debite certificetis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem, ſigillo veſtro conſignatum. Dat. in hoſpitio noſtro Londonii decimo ſexto die menſis Aprilis, anno Domini M.cccc. xvii. et noſtrae tranſlationis anno tertio. Quarum quidem literarum veſtrarum auctoritate, omnes et ſingulos dicti deteſtandi ſceleris perpetratores, fautores, cooperatores, auxiliumque eis in hac parte dantes, vel illud nomine ſuo factum ratum habentes, dicti ſacrilegii et excommunicationis poenis innodatos, et involutos fuiſſe, et eſſe, ipſoſque in eaſdem damnabiliter incidiſſe, die dominica ultimo jam praeterita in eccleſiis parochialibus dicti archidiaconatus London. juxta omnem vim, formam, et effectum dictarum literarum veſtrarum, per rectores, et vicarios, et curatos eccleſiarum hujuſcemodi, quos a tempore receptionis dictarum literarum veſtrarum debite praemunire potui, denunciari feci, et etiam denunciandos fore mandavi, juxta formam mihi in hac parte demandatam; ac per dictos rectores et curatos praemuniri feci in genere praefata die dominica omnes et ſingulos in hac parte de facto vel de jure intereſſe habentes, quod inquiſitioni per vos contra hujuſcemodi malefactores fiendae interſint in dicta eccleſia parochiali ſancti Magni praedicti, die Mercurii proxime jam futuri, cum continuatione et prorogatione dierum, ſi oporteat, et locorum, ſi ſua putaverint intereſſe, audituri, et viſuri, quod inibi fieri continget, ulteriuſque facturi et recepturi, quod ipſius negotii qualitas exigit, et quae juſtitia ſuadebit. Et ſic mandatum veſtrum, reverendiſſime pater, juxta vim, formam, et effectum ejuſdem, quatenus infra tam breve tempus potui, ſum reverenter et obedienter executus. In cujus rei teſtimonium ſigilla archidiaconatus mei praeſentibus appoſui. Dat. Londonii decimo nono die dicti menſis Aprilis, anno Domini ſupradicto. Et memorandum, quod in forma conſimili exhibita fuerunt adtunc coram eodem reverendiſſimo patre alia duo certificatoria ſuper eodem facto; unum ſcilicet decani eccleſiae cathedralis S. P. L. per quod conſtabat malefactores hujuſcemodi fuiſſe in genere denunciatos excommunicatos, juxta formam praeſcripti mandati, in dicta eccleſia ſancti Pauli, et ad altam crucem in coemeterio ejuſdem, et in ſingulis eccleſiis dictae civitatis juriſdictioni decanali ſubjectis; aliud erat commiſſariorum decani de arcubus, per quod conſtabat conſimilem executionem fuiſſe factam in ſingulis eccleſiis decanatus de arcubus, juriſdictionis immediatae ipſius reverendiſſimi patris. Quo facto, comparuerunt perſonaliter coram eodem reverendiſſimo patre diſcreti viri civitatis London. cives, Thomas Mayneld, Willelmus Lynne, Robertus Colbrok, Johannes Dyes, Thomas Cook, Richardus Aſton, Johannes Wocking, Willelmus Sawly, Hermannus Stockfyſch, Johannes Joye, Richardus Stowell, Radulphus Criſnale, Willelmus Preſt, Willelmus Wright, Thomas Aleyn, et Johannes Aſhton, ad diem et locum praedictum citati, per quos tanquam ipſius facti pleniorem notitiam habentes, idem reverendus pater intendebat inquirere de veritate ipſius facti, et ejus circumſtantiis; factaque proclamatione, ſi quis vellet inquiſitioni hujuſcemodi capiendae contradicere, ſeu aliquid pro ipſius intereſſe allegare, nullo hujuſcemodi comparente, idem reverendiſſimus pater admiſit eoſdem ſic citatos, et recepit juramentum a ſingulis eorundem, quod fideliter et vere eum certificarent de facto praedicto, et ejus circumſtantiis quibuſcunque. Qui quidem ſic jurati, aſſignatis eis quibuſdam clericis et notariis publicis, qui fideliter ipſorum dicta conſcriberent; ſubſequenter eodem die in vim juramenti ſui in ſcriptis certificarunt dictum reverendum patrem, quod ſacratiſſimo die Paſchae ultimo praeterito, anno Domini ſupraſcripto, in dicta eccleſia ſancti Dunſtani in oriente civitatis London. circa horam decimam ante horam prandii ejuſdem diei, poſt altam miſſam, in dicta eccleſia celebratam, quampluribus parochianis dictae eccleſiae ibidem ad percipiendum, ut moris eſt, cunctis chriſticolis ſacramentum euchariſtiae genuflectentibus, ac ſacerdote ſacerdotalibus veſtibus ibidem induto, ac ſacramentum hujuſcemodi parochianis miniſtrante, nobilis vir Richardus dominus L'eſtrange, locum ſive ſedile dictum vulgariter "Le Cloſette", in quo audiebat divina officia, egrediebatur, ac verſus nobilem virum dominum Johannem Truſſel, militem, in ipſa eccleſia ſtantem, juxta quandam cathedram, aggrediebatur, et vultu iracundo et protervo, ut dictis inquiſitoribus videbatur, ad et in ipſum dominum Johannem Truſſel conſpiciebat, et conſimiliter idem dominus Johannes Truſſel in ipſum dominum Richardum dominum L'eſtrange reſpexit; cui domino Johanni ſic reſpicienti dominus L'eſtrange dixit, Cur ita reſpicis? Qui dominus Johannes dicto domino

L'eſtrange reſpondebat: Quare tu ita reſpicis? et extunc praefatus dominus L'eſtrange dixit eidem domino Johanni Truſſel iſta eadem verba, "You art a lewyd knyght": ipſo domino Johanne Truſſel ad ea nihil adtunc reſpondente; quibus ſic peractis, dictus dominus L'eſtrange pertranſiens et egrediens ab eodem domino Johanne verſus oſtium dictae eccleſiae per ſex paſſus aut circiter, et deinde iterum ad ipſum dominum Johannem revertens, dixit eidem iſta verba, "A lewed knave thou art," qui dominus Johannes Truſſel adtunc dicto domino L'eſtrange reſpondebat: Tu mentiris in caput tuum; ego ſum miles, ſicut et tu. Quibus ſic dictis, nonnulli parochiani ipſos dominum L'eſtrange et dominum Johannem Truſſel, ne adinvicem tunc inſultum facerent, impediverunt, dictuſque dominus Richardus dominus L'eſtrange dicto domino Johanni dixit, "Thou lewed hegge knight, thou ſhalt a by," ipſiſque abinvicem divertentibus, et ſic uterque eorum ad proprium domicilium acceſſit; et tunc immediate poſt prandium honorabiles viri Willelmus Chicheley, Willelmus Sevenock, et Willelmus Cambrigge, civitatis London. aldermanni, praemiſſa, contentiones, et verba contumelioſa audientes, et de eiſdem certiorati, praefatum dominum L'eſtrange in ejus hoſpitio exiſtentem adiverunt, et cum ipſo de concordia in ea parte tractaruut, et ſecuritatem pacis per ipſum dominum L'eſtrange, et ejus fidem in manibus dictorum trium aldermannorum praeſtitam ceperunt: ſcilicet quod nec ipſe dominus L'eſtrange, nec aliquis de ſuis, neque per ſe aliquam violentiam contra domini noſtri regis pacem contra dictum dominum Johannem Truſſel, aut aliquem de ſuis attemptarent ſeu attemptari facerent quoviſmodo; et deinde conſimilem ſecuritatem a praefato domino Johanne Truſſel ceperunt aldermanni praedicti. Quibus ſic geſtis, dicti aldermanni et praefatus dominus Johannes Truſſel pro veſperis in dicta eccleſia ſancti Dunſtani audiendis, ipſam eccleſiam ſancti Dunſtani adiverunt, ipſeque dominus Johannes Truſſel in quadam capella beatae Mariae virginis in ipſa eccleſia ex parte boreali ejuſdem exiſtente, pro veſperis ibidem audiendis ſuper quendam deſcum ſe collocavit, et tunc cito poſt pulſata primitus ſecunda pulſatione ad veſperas in ipſa eccleſia dicendas, diverſis campanis illius eccleſiae pro veſperis dicendis eorum ſuperpelliciis indutis, praefatus dominus Ricardus dominus L'eſtrange cum Johanne Borne, Laurentio Eſtwyke, Henrico Helbach, Roberto Clerk, Johanne Draper, Johanne Bever, Thoma Fitzwater, Petro de Brereton, Philippo Cook, Johanne de Stable, Rogero de Shalton, et Johanne de Chambure, ſuis ſervientibus, cum gladiis, daggariis, et bucheleris, ac palettis in eorum capitibus, praefatam eccleſiam, ac in dictam capellam, ubi dictus Johannes Truſſel tunc ſedebat, ingrediebantur, ac iterato vultu protervo ut prius in dictum Johannem dominum Truſſel reſpexit, quem dominum Richardum dominum L'eſtrange, et ſuos, ut praefertur, ingreſſos, domina Johanna, uxor ipſius domini L'eſtrange, ducta per quendam Thomam Fitzhug, armigerum dicti domini L'eſtrange ſequebatur, et in praefatam capellam ingrediebatur, ac dictum Johannem Truſſel ibidem aggrediebatur, et ſibi dixit iſta verba, "Herſt thou Truſſel, thou ſhall aby this bargane thou boughteiſt never none ſo dere," et incontinente praefatus Thomas Fitzhug accepit violenter dominum praefatum Johannem Truſſel per guttur ſuum, et ipſum projecit ad terram inter dictum deſcum, ſuper quem ſedebat, et quoddam ſcamnum ex oppoſito ipſius deſci exiſtens; et tunc duo de dictis ſervientibus praefati domini L'eſtrange, quorum duorum nomina dicti inquiſitores ad praeſens ignorant, gladios ſuos extraxerunt; quibus ſic extrahentibus, et extractis, dictus dominus L'eſtrange gladium ſuum extraxit, ac eundem in una manu ſua tenuit, et in altera manu ejus daggarium extractum etiam tenuit, vociferando, et clamando, ac publice dicendo, et dixit iſta verba, "Steke him, Sle him", dictique etiam alii ſervientes ſui ſuos gladios extraxerunt, ac dictum dominum Johannem Truſſel, ſic ad terram projectum in pluribus locis brachii ſui enormiter ac violenter percuſſerunt, vulnerarunt, verberarunt, et mutilarunt. Et quidam de praemiſſis ſervientibus, quorum ſervientium nomina a dictis inquiſitoribus ignorantur, Galfridum, filium dicti domini Johannis Truſſel, patri ſuo ſuccurrere volentem omnino inermem, et tres alios ſervientes dicti domini Johannis cum ſuis gladiis vulnerarunt et percuſſerunt; et ex quorum vulneribus et percuſſionibus, dictis domino Johanni Truſſel, et Galfrido, filio ſuo, ut praefertur, factis, ſanguis multum et aperte affluebat, et magni erat effuſio ſanguinis ex eiſdem publice tunc ibidem, ac etiam adtunc unus de dictis ſervientibus praefati domini L'eſtrange, cujuſdam Thomae Petwardyn, dictae eccleſiae parochiani etiam omnino inermis ad ſedandum hujuſcemodi tumultum et malefactum intenti et volentis, corpus gladio in dicta eccleſia perforavit; qui cito poſt ad domum ſuam ductus, ex vulneratione et perforatione hujuſcemodi expiravit. Quorum dictis ſic receptis, idem reverendiſſimus pater commiſit hujuſcemodi negotium ulterius exequendum venerabili viro magiſtro Willelmo Lyndewode, utriuſque juris doctori, cancellario ſuo, qui vigeſimo ſecundo die praedicti menſis Aprilis in eccleſia ſancti Pauli London. decrevit omnes et ſingulos malefactores hujuſcemodi ſupra ſpecificatos, fore citandos ad comparendum perſonaliter octavo die poſt citationem ſibi factam, coram praefato reverendiſſimo patre, ubicunque fuerit infra provinciam ſuam, propoſituros cauſam rationabilem, ſi quam habeant, quare nominatim et in ſpecie denunciari non debeant incidiſſe in ſententias ſupradictas. Sed ſubſequenter ante executionem citationis hujuſcemodi, praefati dominus L'eſtrange, Johanna uxor ſua, et caeteri ſervientes ſui ſuperius ſpecificati primo die menſis Maii, anno Domini ſupradicto, comparuerunt perſonaliter coram eodem reverendiſſimo patre in eccleſia cathedrali ſancti Pauli London. pro tribunali ſedente, hora circiter octava ante prandium, aſſidentibus eidem reverendiſſimo patri, venerabili

rabili patre domino Stephano, epiſcopo Meneven. et Henrico Barton, majore civitatis Londonienſis, aliiſque tam clericis, quam laicis aſtantibus in multitudine valde magna, et genuflectentes humiliter ſe ſubmiſerunt Deo et eccleſiae, ac gratiae dicti reverendiſſimi patris domini Cantuarienſis archiepiſcopi, ſupplicantes humiliter quatenus eis beneficium abſolutionis pro ſuis offenſis praedictis impendere dignaretur: qua ſubmiſſione ſic facta, receptoque ab eis et eorum ſingulis juramento ad ſancta Dei evangelia, de parendo juri et ſtando mandatis eccleſiae, ac peragendo poenitentiam eis injungendam, praefatus reverendiſſimus pater injunxit praenominatis familiaribus ipſius domini L'eſtrange, quod pro eo quod intendebat ſtatim ante prandium ejuſdem diei reconciliare dictam eccleſiam ſancti Dunſtani, quod idem familiares ſe expoliarent incontinenti veſtibus ſuis, camiſiis et femoralibus duntaxit exceptis, ſicque deferentes ſingulos cereos in manibus publice progrederentur a dicta eccleſia ſancti Pauli London. per viam publicam vocatam "le Chepe," et ſic per alias vias publicas civitatis London. tendentes uſque ad eccleſiam praedicti ſancti Dunſtani, rectore eccleſiae ſancti Dionyſii, dictae civitatis London. juriſdictionis ejuſdem reverendiſſimi patris immediatae, ipſos in ſuperpellicio et ſtola cum virga, eos diſciplinando inſequente. Domino vero L'eſtrange, et Johannae conſorti ſuae injunxit, quod veſtiti, ſicut erant tunc, progrederentur per eandem viam ipſos familiares ſequendo, ſingulos cereos unius librae cerae ferentes in manibus: poſt quos tranſiret magiſter Reginaldus Kentwode, archidiaconus London. in habitu ſuo clericali, mandans et injungens, quod praefati ſe repraeſentarent ad oſtium ipſius eccleſiae ſancti Dunſtani, ubi idem reverendus pater, ſicut aſſeruit, eis omnibus et ſingulis abſolutionis beneficium voluit impertiri. Injunxit etiam ulterius dictis familiaribus, quod poſt abſolutionem hujuſcemodi obtentam, in reconciliatione ipſius eccleſiae miniſtrarent ſibi de aqua ad reconciliationem ejuſdem; praefatae vero dominae L'eſtrange injunxit etiam ulterius, quod ipſa juxta vas aquae propter hoc benedicendae publice ſtans, ſingula vaſa miniſtrantium hujuſcemodi impleret, quodque reconciliatione ipſa finita, offerret ad ornamentum ſummi altaris ejuſdem eccleſiae duos pannos de auro praeter x. libras; et injunxit inſuper ipſi domino L'eſtrange, quod poſt offertorium miſſae ad idem altare ipſo die celebrandae offerret unam cuppam argenteam et deauratam, praeter calices ad cuſtodiendam euchariſtiam ibidem perpetuo remanſuram; quodque tam ipſe dominus L'eſtrange, quam dicta Johanna uxor ſua, caeterique familiares praedicti conſimiliter poſt offertorium hujuſcemodi cereos ſuos ad manus ipſius domini archiepiſcopi miſſam celebraturi devote offerrent. Quae omnia et ſingula modo praemiſſo rite et ſolenniter ſunt peracta.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 1.	HENR. CHICHELEY 4.	1417.	HENRIC. V. 5.

Archiepiſcopi Cant. ſententia contra interficientes preſbyteros in coemeterio ſancti Pauli London. Ex reg. Chicheley II. fol. 329. b.

HENRICUS, etc. dilectis in Chriſto filiis decano et capitulo eccleſiae cathed. ſancti Pauli London. ac ejuſdem cuicunque verbum Dei ad crucem in coemeterio ejuſdem eccleſiae propoſituro, ſalutem, etc. Deteſtandi et horribilis in Dei contemptum et ſcandalum eccleſiae patrati ſceleris acerbitas noſtri cordis intima tam graviter vulneravit, quod illam non poſſumus, ſicuti nec debemus, oculo conniventi permittere quoviſmodo ſub diſſimulationis chlamyde pertranſire, quin ad tantae temeritatis offenſam eccleſiaſticae animadverſionis remedium, in quantum cum Deo poſſumus, ſicut expedit, apponamus; verum fama publica et facti notorietate laborantibus, ac etiam ex queruloſo et lachrymabili relatu cleri provinciae noſtrae Cantuar. publice in concilio noſtro provinciali ad noſtrum nuper pervenit auditum, quod quidam iniquitatis filii, quorum nomina et perſonae penitus ignorantur, Dei et eccleſiaſticae religionis contempta reverentia, tres vel quatuor ſacerdotes, viros honeſtos, et nullius turpitudinis vitio deprehenſos, ſed circa licita et permiſſa verſantes, jam tarde in civitate London. plagis eorum corporibus inflictis diverſimode ex conſpirata et praecogitata proditione veriſimiliter, ut ſperatur, crudeliter perimerunt; quorum ſacerdotum unus, infra ambitum ſanctuarii dictae eccleſiae cathed. ſancti Pauli, ut veraciter accepinus, extitit interemptus. Unde non eſt dubium, quia ſatis exiſtit notorium, hujuſcemodi nefandiſſimi ſceleris perpetratores et ſacrilegos, cum eorum in hac parte complicibus et fautoribus, ſenten. majoris excommunicationis a ſacro canone, "Si quis, ſuadente diabolo," etc. latam, ac cenſuras ſacrilegii ipſo facto damnabiliter incurriſſe. Vobis igitur conjunctim et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungendo, quatenus omnes et ſingulos praefati et deteſtandi ſceleris perpetratores et ſacrilegos, ac quoſcunque eorum in hac parte complices et fautores, eiſque ad id conſilium ipſum dantes, auxilium, vel favorem, in dictam majoris excommunicationis ſententiam incidiſſe, et ea involutos fuiſſe et eſſe, ad dictam crucem in coemeterio ſancti Pauli, cum major ibidem ad ſermonem audiendum affuerit populi multitudo, die dominica proxime futura, pulſatis campanis, candelis accenſis, et in eorum vituperium in terram projectis, et extinctis, publice et ſolenniter denuncietis. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decimo die Decembris, anno Domini M. CCCC. XVII. et noſtrae tranſlationis anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 1.	HENR. CHICHELEY 4.	1417.	HENRIC. V. [illegible]

Licentia conceſſa Willelmo Lyndewode ab archiepiſcopo Cant. ad praedicandum. Ex reg. Chichcley II. fol. 131. b.

HENRICUS, etc. dilecto in Chriſto filio magiſtro Willelmo Lyndewode, utriuſque juris doctori, officiali curiae noſtrae Cantuarienſis de arcubus London. ſalutem, etc. Ut in quibuſcunque locis ad hoc convenientibus et honeſtis infra noſtras civitatem, dioeceſim, et provinciam Cantuar. ubilibet conſtitutis, verbum Dei clero et populo in lingua Latina ſeu vulgari licite proponere et praedicare valeatis, non obſtante conſtitutione provinciali Oxon. nuper per bonae memoriae dominum Thomam Arundel, Cantuarienſem archiepiſcopum, praedeceſſorem noſtrum, edita, et aliis conſtitutionibus noſtris et praedeceſſorum noſtrorum contra praedicantes hujuſcemodi editis, non obſtantibus quibuſcunque, vobis, quem literarum ſcientia, morumque laudabilis vitae meritis, aliiſque virtutum praeconiis ſufficienter [novimus] inſignitum, liberam tenore praeſentium concedimus facultatem. In cujus, etc. Dat. die, menſe, loco, anno, et tranſlatione ſupradictis.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 323.

CONVOCATIO provincialis apud Ebor. celebranda in octabis S. Hilarii prox. futur. per breve regium datum 16. die Decembris, anno regni v. conveniebat 20. die Januarii, et ad 26. ejuſdem menſis continuata, unam integram decimam in ſubſidium conceſſit. Certificatorium de hoc negotio datum 7. die Februarii, A. D. M. CCCC. XVII. et tranſlat. XI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 1.	HENR. CHICHELEY 5.	1418.	HENRIC. V. 6.

Epiſcopi Lincoln. commiſſarii monitio contra celebrantes "Gloton meſſe" in quinque feſtivitatibus B. Mariae infra archidiac. Leiceſtr. Ex libro memorand. Phil. Repingdon, epiſc. Lincoln. fol. 181.

THOMAS BRONUS, utriuſque juris doctor, eccleſiae Lincoln. ſubdecanus reverendi in Chriſto patris ac domini, domini Philippi, Dei gratia Lincoln. epiſcopi, ad viſitand. clerum et populum archidiaconatuum Leiceſter. Bedford. et Huntingdon. una cum magiſtro Radulpho Louth, noſtro in hac parte collega, cum illa clauſula, "conjunctim et diviſim," commiſſarius ſufficienter deputatus, dilecto nobis in Chriſto officiali archidiaconi Leiceſtriae, ſalutem in omnium ſalvatore. Nuper fama publica referente noſtris auribus, quod dolenter referimus, inolevit, quod nonnulli dicti archidiaconatus chriſtianitatis Leiceſter. Lincoln. dioeceſ. ſubditi, quorum Deus venter eſt, quandam conſuetudinem, quam verius dicimus corruptelam, in quinque dierum ſolennium glorioſae genitricis et virginis Mariae feſtivitatibus annuatim contingentium miſſam quandam "Gloton meſſe" vulgariter nuncupat. per ſingulas eccleſias dicti decanatus, ſummo mane quadam etiam mediante ambitione curatorum celebrari procurantes, damnabiliter introduxerunt, ſic quod in ipſis feſtivitatibus, quae totae in laudem Dei et exemplum bonae vitae converterentur, populus vulgaris ſuis exceſſivis et libidinoſis voluptatibus beſtialiter intendentes, omittunt, propter hoc poſtpoſito honore Dei, matutinis et ſummis miſſis dictarum ſolennitatum perſonaliter intereſſe, ac comeſſationes ſectantes et ebrietates, tabernas potius colunt quam eccleſias, Sathanam quam ſuum Creatorem. Nos enim, prout officio dicti reverendi patris paſtorali et noſtro incumbit in hac parte, tam ſuperſtitioſis adinventionibus ſalubriter occurrere, ac hujuſmodi abuſum ſive corruptelam evellere cupientes, vobis in virtute obedientiae, et ſub poena contemptus firmiter injungimus et mandamus, quatenus diebus dominicis ſeu feſtivis receptionem praeſentium ſequen. immediate, omnes et ſingulos dicti decanatus curatos et capellanos quoſcunque divina celebrantes in eodem decanatu, necnon totum populum ejuſdem decanatus, in ſingulis eccleſiis ejuſdem intra miſſarum ſolennia, dum major in eiſdem affuerit populi multitudo, auctoritate noſtra moneatis et effectualiter inducatis, quos nos etiam tenore praeſentium peremptorie monemus, quod curati et capellani hujuſmodi celebratione miſſarum "Gloton meſſe" vulgariter nuncupat. ut praemittitur, de caetero ſe abſtineant ſub poena excommunicationis, quam nos in perſonas eorum omnium et ſingulorum mandatis veſtris, imo verius noſtris, in hac parte non parentium cum effectu, mora, culpa, et dolo ſuis et hujuſmodi monitione veſtra, imo verius noſtra praecedentibus, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, ferimus in his ſcriptis; populuſque hujuſmodi libidinoſae voluptatis conſuetudinem, quin verius corruptelam deteſtandam, penitus omittant, diviniſque officiis matutinis, ſummis miſſis, et veſperis dictarum ſolennitatum devotius intendant ſub poena ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiae, quam ipſos omnes et ſingulos contravenientes incurrere volumus ipſo facto; ne quod ab eccleſia ad Dei laudem

laudem ſtatuitur, a populo per abuſum contemnatur. De nominibus autem et cognominibus omnium et ſingulorum his noſtris literis non parentium debite cum effectu nos pro loco et tempore opportunis auctentice certificare curetis. Dat. apud, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
MARTIN. V. 1.	HENR. CHICHELEY 5.	1418.	HENRIC. V. 6.

Martini V. *bulla revocationis poteſtatis minorum poenitentiariorum.* Ex reg. Chicheley II. fol. 36. b.

MARTINUS, etc. ad futuram rei memoriam. Cupientes, prout ex injuncto nobis deſuper onere paſtoralis officii obnoxii reddimur, concernentia honorem et reformationem ſaluberrimam ſacrae poenitentiariae noſtrae, maxime circa refraenandum numerum minorum poenitentiariorum in diverſis partibus, extra Romanam curiam almamque urbem exiſtentium, qui, ſicut fide dignorum queruloſa inſinuatione plurimorum didicimus, ſuarum facultatum in perniciem ſalutis aeternae multorum Chriſti fidelium, fimbrias dilatare non deſinunt, ſalubriter providere, pro ſalutari reformatione, quae ad hoc dicti officii poenitentiariae, auctoritate apoſtolica, et ex certa ſcientia, tenore praeſentium declarantes, et etiam ſtatuentes revocamus, caſſamus, annullamus, ac viribus evacuamus protinus quaſcunque deputationes, ordinationes, conſtitutiones, electiones, et aſſumptiones, etiam et ſurrogationes quaſlibet hactenus quocunque tempore et ſub quacunque verborum conceptione, vel forma, tam apoſtolica quam legatorum, nunciorum, ſeu vicariorum ſedis apoſtolicae, aut majoris poenitentiarii, ſeu curam dictae poenitentiariae pro tempore gerentis, vel alia quacunque auctoritate ex commiſſione dictae ſedis, ubicunque et quandocunque, uſque in praeſentem diem de hujuſcemodi minoribus poenitentiariis et eorum viceſgerentibus, generaliter vel particulariter factas, etiam per literas apoſtolicas vel alias quoviſmodo, ac praefectiones, receptiones, et inſtitutiones eorum, et cujuſlibet eorundem, et omnia et ſingula in eis contenta, illaque perinde volumus haberi et cenſeri acſi facta non eſſent; inhibentes eiſdem poenitentiariis et viceſgerentibus eorum, et ipſorum cuilibet harum ſerie, ne quis eorundem per ſe, vel alium, ſeu alios, quovis quaeſito colore, poſſint, audeant, vel praeſumant de caetero dictum officium ipſorum minorum poenitentiariorum ſeu exercitium per ſe vel alios alicubi extra curiam ſeu urbem Romanam praedictas quomodolibet exercere ſub poena excommunicationis, in quam quemlibet contrarium facientem incurrere volumus ipſo facto, et a qua, praeterquam in mortis articulo, niſi duntaxat a Romano pontifice, nullus poſſit abſolutionis beneficium obtinere; et nihilominus omnibus aliis gradibus, officiis, beneficiis, tam regularibus quam ſecularibus, ſpiritualibus et temporalibus, ſint ipſo jure privati; conſtitutionibus apoſtolicis, ac poenitentiariae et ordinum quorumcunque etiam conſuetudinibus, necnon deputationibus, ordinationibus, ac receptionibus ipſorum, et aliis contrariis, etiamſi de ipſis eorumque totis tenoribus in noſtris literis, ac de verbo ad verbum ſpecialis et expreſſa mentio habenda foret, non obſtantibus quibuſcunque. Et ad hoc ut praeſens conſtitutio in notitiam deducatur, literas noſtras deſuper confectas valvis eccleſiarum majoris eccleſiae ac conventus beati Franciſci Gebennenſis noſtrae reſidentiae mandamus affigi, quae ſe ſuo quaſi ſonoro praeconio et patulo indicio publicabunt, ut nullus, quod ad ejus notitiam non pervenerit, poſſet excuſationem praetendere, aut ignorantiam allegare, quinimo arctent quemlibet acſi illi perſonaliter inſinuatae et praeſentatae fuiſſent. Nulli ergo, etc. noſtrae declarationis, conſtitutionis, revocationis, caſſationis, annullationis, evacuationis, inhibitionis, voluntatis, et mandati infringere, etc. Dat. Gebennis duodecimo calend. Auguſti, anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg Angliae
MARTIN. V. 2.	HENR. CHICHELEY 5.	1418.	HENRIC. V. 6.

Martini V. *bulla archiepiſcopo Cantuar. quod inchoata viſitatione poſſit ſe divertere ad alia, et continuare viſitationem ſuam per commiſſarium.* Ibid. fol. 37. a.

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, archiepiſcopo Cantuarien. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Dum ad illas fidei conſtantiam devotionis quoque ſinceritatem, quibus erga nos et Romanam eccleſiam ſplendere dignoſceris, condigne dirigimus noſtrae conſiderationis intuitum, inducimur non immerito ut, perſonam tuam ſinceris proſequentes affectibus, petitiones tuas, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam favorabiliter admittamus. Cum itaque, ſicuti exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, tu ſaepe ex legitimis ſeu rationabilibus cauſis, de mandato etiam chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, regis Angliae illuſtris, in cujus concilio primus exiſtis, et aliquando etiam pro tuae Cantuarien. eccleſiae conſervandis juribus, quandoque aliunde plures et arduas occurrentes occupationes te oportet perſonaliter ſubire, adeo

quod

quod frequenter tuarum dioecéſeos et provinciae Cantuarien. inceptum per te viſitationis officium dimittere compellaris, et propterea nonnunquam abſque tuae paſtoralis ſolicitudinis diſpendio, ac aliis diverſis incommodis tuis aſſurgentibus humeris, felicis recordationis Innocentii papae quarti, praedeceſſoris noſtri, conſtitutionem de viſitandis per archiepiſcopos ſuis dioeceſibus et provinciis editam, non potes obſervare; nos ad perſonam tuam praefatam, quam fide et devotione praeclaris, quibus ipſam erga nos et Romanam eccleſiam praefatam comprobari cognovimus, paternos non immerito dirigentes affectus, tuis etiam in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut ſi incepiſti, aut poſtquam inceperis tuas dioeceſim et provinciam viſitare, viſitationem hujuſcemodi, quoties illam continuare nequiveris, eam per praelatum aut magiſtrum in theologia ſeu doctorem, vel cum rigore examinis licentiatum in jure canonico vel civili, qui quidem licentiatus in dignitate eccleſiaſtica conſtitutus exiſtat, continuare et perficere, et procurationes ratione viſitationis hujuſcemodi tibi debitas ab eccleſiis, monaſteriis, locis, et perſonis taliter viſitatis, quoad vixeris, libere et licite valeas recipere moderatas; praefata, necnon Gregorii decimi, et quibuſlibet aliorum Romanorum pontificum praedeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, ſtatutis quoque et conſuetudinibus in contrarium editis, ac privilegiis et indulgentiis apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quibuſcunque, de quibus quorumcunque tenoribus totis de verbo ad verbum in noſtris literis ſpecialem oporteat fieri mentionem, et per quae praeſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus hujuſcemodi gratiae impediri valeat quomodolibet vel differri, nequaquam obſtantibus, fraternitati tuae auctoritate praeſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Mantuae decimo tertio calend. Januarii, pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 2.	HENR. CHICHELEY 6.	1419.	HENRIC. V. 7.

Concordata et conceſſa per ſanctiſſimum dominum noſtrum Martinum papam quintum, pro reformatione eccleſiae Anglicanae, etc. ac terrarum et dominiorum Hiberniae et Walliae, etc. Ex reg. Chicheley II. fol. 332. et 333.

Tranſumptum capitulorum quorundam nationem Anglicam concernentium ex regiſtro conſtitutionum Romanorum pontificum.

UNIVERSIS et ſingulis praeſentes literas inſpecturis, nos Branda, miſeratione divina titulo S. Clementis preſbyter S. R. E. cardinalis, ac cancellariae apoſtolicae pro reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Johanne, eadem miſeratione epiſcopo Oſtienſi dictae Romanae eccleſiae cardinali, ac vicecancellario, in ejus abſentia de mandato ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri Martini, divina providentia papae v. curam gerens, ſalutem in Domino ſempiternam. Si juxta laudabilem antiquorum ſententiam et providum conſilium dignum eſt, ea, quae majorum conſultiſſima prudentia in ſubditorum gratiam et commodum geruntur, ſcripturae teſtimonia redigere; dignum per conſequens eſt, et rationi conſentaneum, ut adeo nota fiat eorum veritas, quod inde nec deſit pacificis opportuna proviſio, nec uſquequaque ſub ignorantia variandi ſupina facultas relinquatur. Cum itaque inter dictum dominum noſtrum et reverendos patres praelatos, necnon egregios et circumſpectos ambaſſiatores, procuratores, doctores, et magiſtros, caeteroſque, venerabilem nationem Anglicanam generaliter in Conſtantienſi concilio repraeſentantes, et facientes, nonnulla capitula concordata, et ab utraque parte ſponte ſuſcepta, necnon de dicti domini noſtri papae mandato in libro dictae cancellariae, in quo Romanorum pontificum conſtitutiones et ordinationes ſolent conſcribi, ad futuram rei certitudinem conſcripta et regiſtrata fuerint; quorum tamen tenorem idem dominus noſter papa de libro ipſo ſumi et ſub dicti vicecancellarii literarum teſtimonio indigentibus voluit concedi. Hinc eſt quod nos, qui cancellariae praedictae curam gerimus, ut praefertur, ad reverendi in Chriſto patris domini Johannis, Lichfeld. et Coventr. epiſcopi, ac ambaſſiatoris ſereniſſimi principis domini Henrici, regis Angliae illuſtriſſimi, per eum ad dictum dominum noſtrum papam miſſi, inſtantiam, capitula et ordinata praedicta ex integro de libro praefato de verbo ad verbum fideliter tranſcribi et praeſentibus fecimus annotari. Quorum tenor ſequitur in haec verba:

1. Inprimis, quod numerus cardinalium ſanctae Romanae eccleſiae adeo ſit moderatus, quod non ſit gravis eccleſiae, nec nimia numeroſitate vileſcat, qui indifferenter de omnibus regnis et provinciis totius chriſtianitatis, ac cum conſenſu et aſſenſu collegii dominorum cardinalium, vel majoris partis eorundem eligantur et aſſumantur.

2. Item, quod cum occaſione diverſarum indulgentiarum, ac literarum, facultatum a ſede apoſtolica conceſſarum, ad abſolvendum quoſcunque viſitantes ſeu offerentes in certis locis, et quaeſtorum quamplurimorum, qui in Anglia plus ſolito nunc abundant, nonnulli peccandi audaciam frequenter aſſumant, ac contemptis ſuis propriis curatis, et eccleſiis ſuis parochialibus dimiſſis, ad ipſa loca ſpe indulgentiarum et confeſſionum accedunt, decimas, oblationes, et debita dictarum eccleſiarum parochialium ſubtrahunt, ſeu ſolvere differunt minus juſte; committatur

committatur dioeceſanis locorum ad inquirendum ſuper qualitate eorum, cum poteſtate ſuſpendendi omnino auctoritate apoſtolica illas, quas invenerint ſcandaloſas, et illas denunciandi papae, ut illas revocet.

3. Item, de caetero nullae fiant appropriationes eccleſiarum parochialium motu proprio, ſed committatur epiſcopis locorum ad inquirendum de veritate ſuggeſtionum, et in eventu, quo per debitam et juridicam inquiſitionem conſtare poterit, quod cauſae appropriationum verae ſint, et legitime procedatur ad appropriationem, prout fuerit juris; illarum autem, quae ſunt ſortitae effectum, nulla fiat revocatio, ſi ex revocatione ſequi poſſit ſcandalum; alias vero committatur ordinariis, quod inquirant, etc. et quas invenerint fieri merito non debuiſſe, vocatis tamen ad hoc vocandis, caſſent, etc.

4. Item, omnes uniones, incorporationes, appropriationes, et conſolidationes vicariarum perpetuarum in eccleſiis parochialibus, ex quibuſcunque cauſis factae, a tempore ſchiſmatis indiſtincte revocentur, et vicarii perpetui in eiſdem per ordinarios locorum hac vice ordinentur et inſtituantur, ac in ſingulis eccleſiis parochialibus ſit unus vicarius perpetuus, qui curae inſiſtat animarum, bene et competenter dotatus, pro hoſpitalitate ibidem tenenda, et oneribus debitis ſupportandis; literis apoſtolicis, et ordinariorum compoſitionibus, ſtatutis, et conſuetudinibus, ac aliis in contrarium factis non obſtantibus quibuſcunque.

5. Item, omnia privilegia citra obitum felicis recordationis Gregorii papae undecimi conceſſa praelatis inferioribus de utendo pontificalibus; ſcilicet mitris, ſandaliis, et hujuſcemodi ad dignitatem pontificalem pertinentibus, revocentur; quae vero ante obitum ipſius Gregorii conceſſa fuerant, in ſuo robore permaneant et effectu.

6. Item, licet pluralitas beneficiorum canonibus exoſa exiſtat, ac ſuper ea diſpenſationes, jure hoc dictante, fieri non debeant, niſi perſonis nobilibus et viris eximie literatis; nunc tamen in curiis dominorum, tam ſpiritualium quam temporalium, tales diſpenſationes irrepſerunt; praemiſſa ſeu eis conſimilia de caetero non fiant, ſed in praemiſſis ſervetur concilium generale; illae tamen, quae ſunt ſortitae effectum, in ſuo robore permaneant, niſi forte aliquae fuerint et ſint ſcandaloſae, de quibus fieri mandamus inquiſitionem et commiſſionem locorum ordinariis, et ordinarii certificent; et revocentur ſcandaloſae.

7. Item, quia modernis temporibus plus ſolito cum diverſis perſonis infra regnum et dominia praedicta, beneficia curata obtinentibus per ſedem apoſtolicam, contra jura communia diſpenſatum exiſtit, ut per tres, quatuor, quandoque ſex, et quandoque ſeptem annos, vel ultra, aut inperpetuum beneficiati praedicti, ipſa beneficia poſſidere et occupare valeant, ſicut ad ordines debitos interim ordinari minime teneantur, in grave ſcandalum eccleſiae, etc. omnes diſpenſationes hujuſcemodi indiſtincte revocentur, quibus et beneficiati hujuſcemodi ordinationi juris communis in hac parte omnino ſubdantur; ſi tamen hujuſcemodi beneficiati ſint alias habiles ad ordines ſuſcipiendos.

8. Item, quia propter diſpenſationes ſedis apoſtolicae nonnullis perſonis infra regnum et dominia praedicta ſuper non reſidentia, necnon archidiaconis ad viſitandum per procuratores factas, non ſolum animarum cura negligitur, ſed etiam poteſtas epiſcopalis per impetrantes diſpenſationes hujuſcemodi contemnitur; nullae diſpenſationes tales deinceps fiant abſque cauſa rationabili et legitima in literis diſpenſationum hujuſcemodi exprimenda; conceſſae autem abſque cauſa rationabili ſive legitima revocentur, de quibus fiat commiſſio ordinariis.

9. Item, omnes literae facultatum conceſſae religioſis quibuſcunque infra regnum et dominia praedicta de obtinendo beneficia eccleſiaſtica, curata vel non curata, quae non ſunt ſortitae effectum, indiſtincte revocentur, et abſtineatur de caetero ab hujuſcemodi literis facultatum concedendis.

10. Item, quod aliqui, qui ſunt de natione Anglicana, dum tamen ſint idonei ad ſingula officia curiae Romanae, aſſumantur una cum aliis de caeteris nationibus indifferenter, etc.

11. Item, ſuper omnibus et ſingulis praemiſſis dominus noſter ſummus pontifex mandet et fieri faciat praedictae nationi Anglicanae unam vel plures, ac tot quot fuerint requiſitae, literas ſuas bullatas, in bona forma, ac gratis de mandato ad perpetuam rei memoriam.

Et ne a quoquam ſuper hoc haeſitari valeat, has praeſentes literas exinde fieri, noſtrique ſigilli juſſimus munimine roborari. Dat. Florentiae in domo habitationis noſtrae ſub anno a nativitate Domini M. CCCC. XIX. indictione XII. die 17. menſis Aprilis, pontificatus ſanctiſſimi domini Martini papae praedicti anno II.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 2.	HENR. CHICHELEY 6.	1419.	HENRIC. V. 7.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. ad orand. et proceſſiones faciend. ſingulis quartis et ſextis feriis pro ſtatu, proſperitate, et felici expeditione domini regis, et ſui exercitus contra necromanticorum operationes, etc. Ex reg. Clyfford, epiſc. London. fol. 92.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarien. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro Richardo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Poſt inchoata per chriſtianiſſimum principem dominum noſtrum regem pro jure ſuo in partibus tranſmarinis praeſentium guerrarum, ultimata, et cauſante adverſantium ſuorum protervia, coacta refugia vobis, et per vos caeteris epiſcopis

epiſcopis et ſuffraganeis noſtris, per literas noſtras mandaſſe meminimus, quatenus vos, et ipſi per ſe, clerumque et populum vobis et eis ſubjectum, ſingulis quartis et ſextis feriis pro ſtatu, proſperitate, et felici expeditione ejuſdem domini noſtri regis, ac ſui exercitus proceſſiones, et litanias apud ſuas eccleſias ſolennes agerent et devotas; quodque ſacerdotes veſtrarum ac ſuarum civitatum et dioec. in ſuis miſſis, necnon aliae perſonae eccleſiaſticae in ſuarum orationum ſuffragiis ipſius principis et ſuorum votivam expeditionem ſinceriter haberent in ſuis praecordiis recommiſſam. Cumque idem ſereniſſimus ac chriſtianiſſimus princeps praedictarum proceſſionum et litaniarum, ac aliarum precum et ſuffragiorum per praelatos, clerum, et populum noſtrae provinciae hucuſque pro praemiſſis, ut mandavimus fact. et exercit. non immemor, ſed ipſorum devotionem in praemiſſis ſatis intelligens, ac in eorum devotis orationibus ſuae expeditionis et ſalutis anchoram et ſpem ponens, nos per ſuas literas nuper rogaverit, quatenus vobis caeteriſque confratribus noſtris, ac ipſis clero et populo pro devota continuatione proceſſionum et orationum hujuſmodi ſcriberemus. Et quod clerus ipſe, et populus pro eo ad Deum ſpecialiter ſuas preces effunderet, quatenus ad ipſorum orationes devotas Pater ipſe miſericordiarum totiuſque bonitatis ac gratiae largitor, excitatus pro ſua maxima miſericordia ipſum ſervare, tueri, et protegere dignetur ab omnibus nefariis, malitioſis, et iniquis propoſitis inimicorum ſuorum, ac ſuperſtitioſis necromanticorum operationibus, talibus praeſertim, quales jam tarde in perniciem et deſtructionem perſonae ſuae per nonnullos, ut refertur, excogitatae fuerant; quarum ſiquidem operationum malarum detectionem, ſuaeque perſonae ab eiſdem praeſervationem ſoli Dei omnipotentis bonitati, necnon cleri et populi antedict. precibus devotiſſimis totaliter aſcribens; nos etiam in eiſdem ſuis literis rogaverit, quatenus ipſis clero et populo occaſione praedict. gratias ex parte ſua ſpecialiter ageremus. Conſiderantes igitur gratiam Spiritus Sancti tam largiflue in pectore tanti principis operantem, volenteſque rogatibus regiis, quos ad praemiſſa agenda pro juſſione recepimus, quantum in nobis eſt, celeriter obedire, vobis ac caeteris confratribus et coepiſcopis noſtris, totique clero ac populo provinciae noſtrae antedictae, pro veſtris, ac ſuis erga eum ejuſque felicem expeditionem devotionibus, ex parte ſua, et de ejus mandato ſpeciali, grates, quas valemus ex animo reddimus cordiales; veſtrae fraternitati mandantes, quatenus omnia et ſingula praedict. clero et populo veſtrarum civitat. et dioec. cum celeritate poſſibili publicantes, ipſis, ut proceſſionibus, litaniis, ac precibus conſuetis ferventer inſiſtant, et in eiſdem vigilando continuent, auctoritate noſtra ſolicite injungatis, et ſic injungi faciatis, quibus etiam et nos tenore praeſentium injungimus illud idem. Volumus quoque et vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus de praemiſſis confratres et coepiſcopos noſtros ſingillatim et ſpecifice, omni procraſtinatione poſtpoſita, per literas veſtras, harum tenorem habentes, certificetis, ipſis auctoritate noſtra injungendo, quatenus ipſorum quilibet praemiſſa omnia et ſingula clero et populo ſuarum civitat. et dioec. inſinuet et publicet, ut praefertur. Et ut mentes perſonarum cleri praedicti, aliorumque Chriſti fidelium ſubditorum noſtrorum, ad praemiſſa faciend. per allectiva indulgentiarum munera propenſius excitemus, de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, necnon beatiſſimae virginis Mariae matris ſuae, apoſtolorum Petri et Pauli, ac beatorum Thomae et Alphegi martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, omnibus chriſticolis per noſtram provinciam Cantuar. ubilibet conſtitutis, de peccatis ſuis vere poenitentibus, contritis, et confeſſis, qui dominum noſtrum regem praedictum in proceſſionibus, litaniis, miſſis, ſuarumque orationum ſuffragiis recommendatum habuerint, et pro ipſius ac ſuorum votiva expeditione et ſalute ad Deum preces ſalutares effuderint, totiens, quotiens hoc fecerint, 40. dies de injunctis eis poenitentiis in Domino relaxamus. Rogantes, quatenus vos ac ſinguli confratrum noſtrorum, ad populi devotionem in hac parte ferventius excitandam, indulgentiam concedere velitis, et velint conſimilem et conformem. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum Omnium Sanctorum prox. futur. clare certificetis per veſtras, et ſic certificent confratres noſtri ſingillatim per ſuas literas, harum tenorem habentes, auctentice ſigillatas. Dat. in manerio noſtro de Otteford 25. die menſis Septembris, anno Domini M. CCCC. XIX. et noſtrae tranſlationis anno ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 2.	HENR. CHICHELEY 6.	1419.	HENRIC. V. 7.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 30. die Octobris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. II. Chicheley fol. 17. ſeq.

PERACTIS iis, quae ſub exordio concilii provincialis peragi ſolebant, tertio die Novembris reverendiſſimus "cauſam convocationis in maturo et deliberato verborum eloquio ſatis floride declaravit, et inter caetera, pro quibus, ut aſſeruit, ipſos convocaverat, tria principaliter enarravit. Unum ſcilicet pro neceſſaria ſubventione domini regis in partibus tranſmarinis in guerris ſuis cum ſumptuoſo exercitu laborantis pro recuperatione, per Dei gratiam, haereditarii juris ſui. Aliud pro ſubſidio alias per clerum tranſeuntibus de regno ad concilium Conſtantienſe conceſſo, et nondum perſoluto, plenarie colligendo. Tertium pro defectibus in clero regnantibus auctoritate illius provincialis concilii reformandis."

Octavo deinde die Novembris coram praefato reverendiſſimo patre, coepiſcopis, ac praelatis,

tis, et clero praedictis, in dicta domo capitulari, ut prius, inſimul congregatis, adductus fuit quidam Richardus Walker, capellanus Wigorn. dioeceſ. quem, ut aſſerebatur, prior eccleſiae cathedr. Wigorn. tanquam ſortilegum et de ſortilegio vehementer ſuſpectum, nuper in viſitatione ſua, auctoritate praefati reverendiſſimi patris archiepiſcopi in civitate et dioeceſ. Wigorn. ſede epiſcopali ibidem vacante, apprehenderat, et illuc tranſmiſerat auctoritate concilii puniendum. Et ſtatim idem reverendiſſimus pater oſtendit tunc ibidem in publico coram omnibus ibidem praeſentibus duos libros, in quibus ſcriptae et depictae fuerunt nonullae conjurationes, et figurae, artem magicam, ut dicebatur, et ſortilegium ſapientes; ac etiam unam pixidem, in qua contenti erant unus lapis de birillo, artificialiter in corio nigro ſuſpenſus, tres parvae ſchedulae, et duae parvae imagines de cera crocea. De quorum omnium notitia idem reverendiſſimus pater praefatum Richardum, de veritate in hac parte dicenda, ad ſancta Dei evangelia, per ipſum tunc ibidem corporaliter tacta, juratum, diligenter et publice examinavit. Qui reſpondendo dixit in virtute juramenti ſui praedicti, ſe omnia ibidem, ut praemittitur, oſtenſa bene noviſſe, praeter unum librum, minorem ſc. duorum librorum praedictorum, quem, ut aſſeruit, per prius non cognoverat. Interrogatus, ſi unquam exercuiſſet hujuſmodi artem magicam in dicto libro majori conſcriptam, fatebatur publice, quod ſic; et hoc per diverſas operationes per ipſum uſitatas; dixit tamen idem Richardus, quod non credidit in eiſdem, quia bene novit, quod falſae fuerunt hujuſmodi operationes, ex eo quod nunquam poſſet perducere ad effectum aliquam rem, circa quam per hanc artem fuerat operatus. Qua confeſſione ſic facta, traditus fuit idem Richardus in cuſtodiam, in qua prius fuit, quouſque deliberari poſſet per juriſperitos, qua poena talis ſortilegus eſſet juxta juris exigentiam puniendus.

Radulphus Owtrede producitur propter haereſim.

Et ſtatim adductus fuit quidam dominus Radulphus Owtrede, capellanus, qui, ut dictum erat, per plures annos propter vehementem ſuſpicionem erroris et haereſis fuerat carcerali cuſtodiae mancipatus, et relata per reverendiſſimum patrem cauſa adductionis adtunc praefati Radulphi, poſt aliqualem communicationem habitam, quid omnino eſſet faciendum, tandem ſub deliberatione in hac parte habenda, traditus fuit cuſtodiae priſtinae carcerali; et tunc auctoritate totius concilii ordinatum fuit, quod Richardus, ſortilegus ſupradictus, perageret poenitentiam ſubſcriptam die Veneris tunc proximo. Et hoc facto, dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque in diem Jovis tunc craſtinum. Quo die Jovis dicto provinciali concilio in loco, quo ſupra, congregato, inſimul tractatum fuit de ſubventione habenda pro domino noſtro rege praedicto, et apertis quibuſdam viis ad ſubventionem hujuſmodi, ut videbatur, utilibus, tandem ſub deliberatione in hac parte habenda, continuata erat convocatio uſque in diem Veneris tunc craſtinum.

Quo die Veneris coram praefatis reverendiſſimis patribus, archiepiſcopo, et confratribus ſuis, caeteriſque praelatis, ac clero et populo in multitudine numeroſa ad altam crucem in coemeterio eccleſiae S. Pauli London. congregatis, venerabilis pater dominus Johannes, Landavenſis epiſcopus, ſolenniter propoſuit verbum Dei, et oſtendit ibidem in publico venerabilis pater coram toto populo praefatum dominum Richardum Walker, capellanum et ſortilegum ſupradictum, tunc ibidem perſonaliter praeſentem, et etiam libros ſuos, ac pixidem, et inſtrumenta ſupradicta, tunc vulgariter expoſuit toti populo cauſam adductionis ejuſdem domini Richardi. Qua quidem cauſa ſic per venerabilem patrem Landaven. epiſcopum expoſita, ſtatim idem dominus Richardus Walker publice coram populo recognovit, et dixit, quod hujuſmodi ars magica et ſortilegium fuerunt et ſunt falſa, et a jure prohibita, et ideo ipſe dominus Richardus, tactis per eum tunc ibidem ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit, quod nunquam ex inantea hujuſmodi artem magicam vel ſortilegium aliquid exerceret, nec conſilium, auxilium, vel favorem alicui ipſam artem exercenti in exercitio ejuſdem impenderet, vel praeberet; et ſic ipſam artem magicam, et ſortilegium, ac exercitium eorundem idem dominus Richardus abjuravit, et ipſa anathematizavit publice tunc ibidem, ut apparuit, re et verbo; et tunc in poenam peccati in exercitio ejuſdem artis ſuperius confeſſatae commiſſi, praefati duo libri ſuſpenſi fuerunt circa collum praedicti domini Richardi, unus ſc. ad pectus, et alter ad ejus dorſum, aperti; ſic quod totus populus ante et retro poſſet inſpicere et videre characteres, et figuras in eiſdem libris factas et depictas. Et in tali apparatu idem Richardus capite diſco operto ſtatim de illo loco receſſit, et perrexit ante totum clerum et populum proceſſionaliter more ſolito incedentes per altum vicum vulgariter dictum "le Chepe;" et cum reverſus eſſet idem dominus Richardus, ante proceſſionem hujuſmodi ad auſtralem partem extra eccleſiam S. Pauli praedict. capti fuerunt ab ipſo duo libri praedicti, et ibidem in uno igne propter hoc ordinato, fuerunt iidem libri, una cum pixide et imaginibus ac inſtrumentis ſupradictis, publice coram toto populo combuſti; et ſic idem dominus Richardus a cuſtodia carcerali extitit liberatus. Et poſt nonam ejuſdem diei Veneris continuata erat convocatio uſque in diem Sabbati tunc craſtinum. Quo die Sabbati concilio in loco, quo ſupra, congregato, poſt varias vias pro ſubventione regia habenda apertas et expoſitas, tandem abſque finali concluſione in hac parte facta, dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque ad et in diem Lunae tunc proximum. Et adveniente eodem die Lunae adhuc communicatum fuit pro ſubventione regia, ut prius; et nulla concluſione facta, dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque in diem Martis tunc craſtinum.

Quo

Quo die Martis, videlicet 20. die dicti menſis Novembris, concilio provinciali, ut prius, in dicta domo capitulari inſimul congregato, coram domino et confratribus ſuis adducti fuerunt praedictus dominus Radulphus Owtrede, ac alii duo capellani, quorum unus vocabatur dominus Willelmus Browne, et alter dominus Richardus Wyche; qui per longum tempus propter vehementem ſuſpicionem errorum et haereſium, ut ibi dictum erat, fuerant incarcerati. Et tunc expoſitis in publico per dominum confratribus ſuis, ac toti clero ibidem congregatis, cauſa, ac modo, et forma captionis, et incarcerationis eorundem, tandem ex deliberatione communi totius concilii videbatur expediens, quod fieret per eos abjuratio errorum et haereſium, et ſi unquam recidivarent, vel eorum aliquis recidivaret inpoſterum, quod tunc tanquam relapſi, vel ſaltem ille, qui ſic recidivaret, tanquam relapſus eſſent, et eſſet, juxta ſanctiones canonicas puniendi, et puniendus. Et hoc facto, dominus recitavit praedicto domino Willelmo Browne modum captionis et accuſationis ſuae; qui quidem dominus Willelmus reſpondit et fatebatur, quod bene novit ipſemet et intellexit, quod erat diffamatus ſuper crimine errorum et haereſium hujuſmodi, et quod erat erga quamplures ſuper eodem crimine vehementer ſuſpectus; et tunc dominus expoſuit eidem domino Willelmo poenam canonicam, qua relapſi in errores et haereſes eſſent puniendi; et petiit ab eodem, ſi vellet ſponte ibidem abjurare omnes errores et haereſes ſub poena hujuſmodi ſibi expoſita: qui reſpondit, quod voluit libenter.

Abjuratio haereſis facta per Will. Browne et Radulph. Owtrede.

Et ſic idem dominus Willelmus Browne, tactis ibidem ſacroſanctis Dei evangeliis ad ea juravit, quod nunquam ab illa hora inantea tenebit, praedicabit, vel docebit errorem aliquem vel haereſim, nec tenenti alicui, praedicanti, vel docenti errorem vel haereſim, auxilium aliquod praebebit, conſilium, vel favorem, publice, vel occulte, omneſque errores et haereſes, concluſiones, et opiniones determinationi ſanctae Romanae, et univerſalis eccleſiae contrarias, idem dominus Willelmus tanquam erroneas abjuravit, et eas anathematizavit re et verbo, ut apparuit, ſub poena relapſus. Et tunc idem vel conſimile juramentum in omnibus et per omnia praeſtitit praefatus dominus Radulphus, ac abjuravit et anathematizavit ſimili modo ſub poena relapſus; expoſita eidem domino Radulpho prius per dominum poena relapſus hujuſmodi. Et tunc iidem domini Willelmus, et Radulphus miſſi fuerunt ad cancellarium Angliae, ad inveniendum ſecuritatem in cancellaria de bono regimine et geſtura ipſorum inpoſterum. Qua ſecuritate inventa, ipſi duo Willelmus, et Radulphus fuerunt a carceribus liberati. Et incontinenti eodem die Lunae dominus expoſuit praefato domino Richardo Wyche cauſam captionis ſuae. Qui reſpondens ſponte fatebatur expreſſe, et dixit, quod bene novit, quod ipſemet diffamatus erat ſuper haeretica pravitate, et vehementer ſuſpectus. Et ſemel, ut dixit idem dominus Richardus, et fatebatur, quod ipſe erat coram domino Waltero Skirlowe, Dunelm. epiſcopo defuncto, et etiam coram magiſtro Richardo Holme, adhuc ſuperſtite, propter haereſim condemnatus, et diu in carceribus in partibus borealibus poſt condemnationem hujuſmodi detentus. Et tandem dixit idem dominus Richardus, quod ipſe fuit per unum breve regium vocatum "Corpus cum cauſa," adductus de partibus borealibus uſque Weſtm. et ibidem in cancellaria a carceribus liberatus. Et iterum propter ſuſpicionem haereſis fuit ipſe apprehenſus, et iterum incarceratus. Qua confeſſione ſic facta, dominus ex conſenſu fratrum ſuorum et communi deliberatione totius concilii remiſit eundem dominum Richardum ad carceres vocat. "le Flete," ubi per prius fuerat incarceratus, ibidem permanſurum, quouſque cum deliberatione matura poſſet, quid cum eodem eſſet faciendum, finaliter ordinari. Et, hoc facto, dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque ad et in horam ſecundam poſt nonam ejuſdem diei Martis. Qua quidem hora ſecunda vel circiter domino cum confratribus ſuis et clero praedictis in dicta domo capitulari praedicta congregatis, tractatum fuit diu de ſubventione praedicta pro domino noſtro rege habenda, et finaliter poſt longam et deliberatam communicationem in hac parte factam, praelati et clerus per venerabilem virum magiſtrum Willelmum Lyndewode, utriuſque juris doctorem, organum procuratorum cleri, ut dicebatur, gerentem, conceſſerunt domino noſtro regi medietatem unius integrae decimae, et de capellanis cantariarum parochialibus et ſtipendiariis Cantuar. provinciae ſex ſolidos et octo denarios, ſicut in quadam ſchedula papiri, quam praefatus magiſter Willelm. Lyndewode in manibus ſuis tenuit, continebatur expreſſe.

Qua conceſſione ſic facta, dominus ad petitionem cleri quandam conſtitutionem provincialem per Robertum Winchelſey, praedeceſſorem ſuum editam, quae ſic incipit: "Capellani ſtipendiarii" etc. cum omnibus ſuis capitulis, verbis, clauſulis, et dictionibus in eadem ad totam provinciam ſuam Cantuar. extendi et omnes arctari debere ex conſenſu fratrum ſuorum et auctoritate totius concilii declaravit et pronunciavit. Et hoc facto, dominus ad petitionem et rogatum confratrum ſuorum, coepiſcoporum, et aliorum praelatorum, et cleri ibidem praeſentium, omnes et ſingulos ad ipſam convocationem vocatos minus legitime, ſeu nullo modo comparentes, pro illa vice duntaxat habuit excuſatos, et ſic convocationem ſuam hujuſmodi ad Dei laudem diſſolvit.

Monitio

Pape Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 2.	HENR. CHICHELEY 6.	1419.	HENRIC. V. 7.

Monitio Philippi, epiſcopi Lincoln. contra non venerantes proceſſiones. Ex lib. Memorand. Phil. Repingdon, fol. 188.

PHILIPPUS, permiſſione divina Lincolnienſis epiſcopus, dilectis filiis officiali archidiaconi noſtri Lincoln. ac decano chriſtianitatis Lincoln. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad redemptionem humani generis Dei filius a ſummis caelorum ad ima deſcendens, mortem pro nobis temporalem paſſurus, et in caelos aſcenſurus, ſui amoris eximii nobis reliquit memoriale magnificum, pretioſum ſui corporis et ſanguinis ſacramentum, ex cujus veneratione devota, dum ejus viſione beatifica fruamur, ad gratiarum et virtutum incrementa proficimus, peccatorum noſtrorum culpas eximimus, ac vitae perennis ſuffragia conſequimur. Quod dilectiſſimi in Chriſto filii noſtri, cives civitatis noſtrae Lincoln. advertentes, conſiderantesque, quod virtute ſacramenti hujuſmodi pretioſiſſimi ex cordis devotione intervenientium merita adaugentur, zelo ferventis devotionis accenſi, ex quadam honeſta conſuetudine et devota introducta facere conſueverunt pie, ſancte, et ſalubriter, quod ipſum ſacramentum pretioſum certis anni temporibus, videlicet die ſacrae ſolennitatis ejuſdem corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, et die dominica prox. tunc ſequente, ſingulis annis ab aliqua eccleſia in Wykford in ſuburbiis dictae noſtrae civitatis uſque ad eccleſiam noſtram cathedralem ibidem cum proceſſione ſolenni, ſufficientique, devoto, et honeſto, ac requiſito ſacerdotum et clericorum miniſterio reverenter deportetur, ut frequente viſione ſacramenti hujuſmodi ſalutaris populi devotio adaugeatur, et peccatorum veniam facilius conſequi mereantur. Sed quod dolenter referimus, ſunt quidam ſacerdotes de dicta civitate, qui nec aliunde ſunt aliquatenus occupati, dum viderint tanta ſolennia circa myſticum noſtrum hujuſmodi viaticum exerceri, ad illud non attendunt, ſed irreverenter negligunt et torpeſcunt, in ſuarum grave periculum animarum, et aliorum pernicioſum exemplum. Nos igitur, quod tam ſancto propoſito extitit introductum, cum ex hac credamus mentes fidelium ad hujuſmodi proceſſionum et devotionis exercitium pronius inclinari, quantum in nobis eſt, augere volentes, et diutius continuare; vobis tam conjunctim, quam diviſim in virtute obedientiae, et in poena contemptus firmiter injungimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos hujuſmodi ſacerdotes, tam curatos quam ſtipendiarios dictae noſtrae civitatis, et potiſſime per vicos medios, inter dictam eccleſiam noſtram et eccleſiam illam conſtitutos, et celebrantes in viſceribus Jeſu Chriſti, et in remiſſione peccaminum ſuorum, auctoritate noſtra hortemini, et ex parte noſtra inducatis eoſdem, quos nos conſimiliter hortamur, et in Domino obſecramus, ut, cum ſolis preſbyteris ipſum ſacramentum conſecrandi ab ipſo Domino noſtro Jeſu Chriſto ſit attributa poteſtas, hujuſmodi proceſſionum ſolenniis proceſſionabiliter aſſiſtant, ſuperpelliciis induti, et circa deportationem ſacramenti hujuſmodi miniſtros ſe exhibeant ſedulos et devotos. Ac ut ipſorum ad praemiſſa ac aliorum ſingulorum Chriſti fidelium mentes ad hujuſmodi proceſſionum exercitium propenſius excitemus, idcirco qui hujuſmodi proceſſionibus interfuerint, et ſuum circa deportationem ſacramenti hujuſmodi miniſterium exhibuerint, ac pro pacifico ſtatu, proſperitate, et tranquillitate eccleſiae, et regni Anglicani, ac metuendiſſimi domini noſtri regis, et ſuorum, ad Dominum altiſſimum patrem miſericordiarum, et Deum totius conſolationis preces devotas et ſedulas fuerint porrigentes, quadraginta dies indulgentiae totiens, quotiens, concedimus per praeſentes. In cujus rei teſtimonium ſigillum etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 3.	HENR. CHICHELEY 6.	1419.	HENRIC. V. 7.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 329. et III. reg. dec. et capit. Dunel. fol. 70.

CONVOCATIO provincialis apud Ebor. celebranda in octabis Epiphaniae prox. futur. per breve regis datum 22. die Novembris, anno regni VII. convenit 13. die Januarii, et continuata in 18. diem ejuſdem menſis, conceſſit unam medietatem decimae in ſubſidium. Certificatorium datum 20. die menſis Januarii, A. D. M. CCCC. XIX. et tranſlat. XIII.

Submiſſio

Submiſſio Willelmi James ſuper crimine haereſis et Lollardiae ſuſpecti, facta dom. archiepiſcopo Cant. Ex reg. Chicheley II. fol. 337. a.

Die dominico in ramis Palmarum, videlicet ultimo die menſis Martii, anno Domini M. cccc. xx. indictione decima tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Martini, divina providentia papae quinti, anno tertio, coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Henrico, Dei gratia Cantuarien. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, comparuit perſonaliter quidam magiſter Willelmus James, in artibus magiſter, de et ſuper crimine Lollardiae et haereſis maxime et vehementiſſime ſuſpectus, qui per plures annos, ut ibidem fatebatur, propter infamiam et ſuſpicionem hujuſcemodi fuerat incarceratus, et obtulit ſe voluntarie coram dicto reverendiſſimo patre omnem errorem et haereſim abjuratur. Et tunc idem reverendiſſimus pater, ſpontaneam voluntatem ipſius magiſtri Willelmi in hac parte ſequendo, juramentum ſuum recepit in forma, quae ſequitur, tunc ibidem; qui quidem Willelmus, tactis incontinenti per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit; quod ab illa hora inantea non tenebit, praedicabit, docebit, manutenebit pertinaciter, vel defendet aliquem errorem, vel haereſim, ſeu opinionem aliquam determinationi ſacroſanctae eccleſiae contrariam, auxilium aliquod, conſilium, vel favorem ſcienter impendet publice vel occulte; omnemque errorem et haereſim abjuravit et anathematizavit, ac ab eis, ut aſſeruit, re et verbo receſſit. Et tunc praefatus reverendiſſimus pater licentiavit eundem magiſtrum Willelmum, quod poſſit libere tranſire et ſpatiari ubicunque infra ſitum manerii dicti reverendiſſimi patris de Maydeſton praedict. et etiam ubilibet infra ſitum collegii de Maydeſton, et communicare cum quibuſcunque ad eum venientibus, et medicinam ab eodem habere volentibus; et quod poſſit recipere pecunias pro labore ſuo, et quod poſſit licite tranſire cum cuſtode ſuo, videlicet cuſtode manerii dicti domini archiepiſcopi, et in ejus praeſentia pro ipſius cuſtodis libito voluntatis, et eſſe cum ipſo loqui et communicare volentibus, ac etiam exercere artem medicinae. Et tunc idem magiſter Willelmus, iterum tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis ad ea ſpontanee juravit, quod ab illa hora inantea ſitum dicti manerii et collegii abſque ſpeciali licentia praefati reverendiſſimi patris, ſeu cuſtodis ſui praedicti, nunquam exibit, publice vel occulte, ſub poena haereſis: praeſentibus in omnibus et ſingulis ſupradictis domino Rogero Heron, magiſtro ſive cuſtode dicti collegii de Maydeſton, Rogero Rye, domicello, domino Richardo Shirbourne, Johanne Pye, Thoma Glouceſter, Richardo Abell, capellanis, et aliis quampluribus in multitudine copioſa.

Acta ſynodi provincialis apud Perth, continentia declarationem pro portione canonica pro confirmatione teſtamentorum. Ex Chartulario epiſcopat. Brechinenſis fol. 62, 63. in Bibl. Jurid. Edinburg.

In Dei nomine, Amen. Noverint univerſi, ad quorum notitiam praeſentes literae pervenerint, quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo viceſimo, indictione decima tertia, menſis Julii die decima ſexta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini, domini Martini, divina providentia papae quinti, anno tertio, congregata fuit apud Perth in eccleſia fratrum praedicatorum ſynodus provincialis et concilium generale cleri regni Scotiae, prout moris eſt; in quo concilio, poſt miſſam et invocationem Sancti Spiritus ad ſermonem ad clerum, concorditer electus fuit in conſervatorem privilegiorum reverendus in Chriſto pater dominus Willielmus, Dei gratia Dumblanenſis epiſcopus, praeſentibus in Chriſto patribus dominis Dei gratia epiſcopis; Henrico videlicet ſancti Andreae, Willielmo Glaſguenſi, Roberto Dunkeldenſi, Gilberto Aberdonenſi, Waltero Brechinenſi; necnon procuratoribus dominorum epiſcoporum Henrici Moravienſis, Thomae Candidae Caſae, Alexandri Cathanenſis, ac Johannis electi confirmati Roſſenſis; praeſentibus etiam venerabilibus patribus, priore ſancti Andreae, et abbatibus monaſteriorum de Camyskynnet, de Lundoris, de Cupro, de Newbotle; ac procuratoribus abbatum de Dunfermlynge, de Colcow, de Melroſs, de Sancta Cruce, de Aberbroith, de Ghedworth, de Driburch, et de Paſlate; necnon quamplurimis decanis, archidiaconis, prioribus monaſteriorum, et majore parte cleri, quae in concilio et ſynodo generali conſuevit congregari: perlectiſque privilegiis et ſtatutis, continuatoque concilio, petiit praefatus dominus conſervator declarari, quae conſuetudo in ſingulis dioeceſibus in confirmatione teſtamentorum retroactis temporibus conſuevit obſervari, et ad declarationem hujuſmodi faciendam per antiquiores de clero de ſingulis dioeceſibus in ſuis conſcientiis per juramentum ad ſancta Dei evangelia oneravit; qui omnes aviſati concorditer declaraverunt, quod epiſcopi, et ordinariam habentes juriſdictionem, conſueverunt a tam longo tempore, de cujus contrario non eſt memoria hominum, confirmare teſtamenta, et codicillos decedentium ſubditorum ſuorum teſtantium, et decedentibus ab inteſtato dare executores. 2. Inſuper ſequeſtrare facere defunctorum bona, quouſque teſtamenta ipſorum forent ordinariis praeſentata, et ab eis ſic legitime

legitime eſſent confirmata. 3. Item conſueverunt petere ab executoribus tam teſtantium, quam decedentium ab inteſtato de fideli juramento facto, vel faciendo juramentum. 4. Inſuper quod fideliter exequentur juxta poſſe rationabilem defuncti voluntatem. 5. Item quod parati erunt reddere ordinario rationem, et illis, quorum intereſt, de commiſſa ſibi adminiſtratione, quando ſuper hoc fuerint moniti ſeu debite requiſiti. Quae praemiſſa aſſerebant notoria et manifeſte obſervata, et de eis erat vox publica et communis fama. Et quia de quota ſolvenda fuit quaeſtio facta, deliberatum fuit, quod de bonis defunctorum mobilibus conſueverunt fieri tres partes; de quibus, ſolutis debitis, ſi fuerint uxor et filii, conſuevit uxor habere unam tertiam bonorum mobilium, filii autem et liberi unam alteram tertiam, et de tertia parte, quae remanebat, conſueverunt executores diſponere pro exequiis et anima defuncti, et legata perſolvere; de qua tertia parte defuncti conſueverunt executores perſolvere ordinariis pro confirmatione teſtamenti, et laboribus ſibi incumbentibus duodecim denarios de libra, vel ſaltem componere pro eadem. Quam conſuetudinem, ut laudabilem, rationabilem, conſuetam, et approbatam, decrevit ipſe conſervator a clero et populo debere obſervari; rogando dictos epiſcopos praeſentes cum congregatione ſynodi, praeſens decretum ſuis ſigillis auctenticis communiri. Acta fuerunt haec in concilio praedicto anno, indictione, menſe, die, et pontificatu ſupradictis: teſtibus praedictis dominis epiſcopis, qui ſua appoſuerunt ſigilla; necnon magiſtris Thoma de Lawadyr, et Johanne Brekbell, notariis publicis, ad praemiſſa rogatis pariter et requiſitis. "Sequitur ſubſcriptio notarii." Et ego Thomas de Lawadyre, magiſter in artibus, vicarius de Erſkyne, Glaſguenſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, declarationi praefatae conſuetudinis, et decreto conſervationis, et approbationis, omnibuſque aliis et ſingulis, dum, ſic ut praemittitur, agerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus dominis epiſcopis, abbatibus, et clero praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, et audivi, et in notam recepi huic praeſenti inſtrumento aliena manu fideliter ſcripto ſignum meum ſolitum et conſuetum appoſui, meaque propria manu ſubſcripſi, in omnium praemiſſorum fidem et teſtimonium. Thomas de Lawdyre.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 4.	HENR. CHICHELEY 7.	1420.	HENRIC. V. 8.

Archiepiſcopo Cant. commiſſio epiſcopum Dromorenſem conſtituens ſuffraganeum ſuum. Ex. reg. Chicheley II. fol. 284. b.

HENRICUS, etc. dilecto confratri noſtro domino Johanni, Dei gratia Dromoren. epiſcopo, ſalutem in Domino ſempiternam. De veſtrae circumſpectionis induſtria plenam in Domino fiduciam obtinentes, ad chriſmandum in fronte pueros ſubditorum noſtrorum quorumcunque ubilibet infra noſtras civitatem et dioeceſim Cantuarien. ac juriſdictiones noſtras immediatas quaſcunque, necnon altaria, calices, veſtimenta, et alia eccleſiae ornamenta quaecunque conſecranda, et benedicenda, locaque profana, ſi quae inveneritis, de quibus vos inquirere volumus, a divinorum celebratione legitime ſuſpendendum; eccleſias etiam et coemeteria ſanguinis vel ſeminis effuſione polluta forſan ſeu polluenda reconciliandum; primamque tonſuram clericalem quibuſcunque ſubditis noſtris, ipſum ordinem a vobis recipere volentibus, et ad hoc habilibus, conferendum; viduaſque votum caſtitatis emittere volentibus, in forma eccleſiae conſueta benedicendum; confeſſiones inſuper quorumcunque ſubditorum noſtrorum, vobis confiteri volentium, audiendum; ipſoſque in caſibus nobis de jure ſpecialiter reſervatis abſolvendum; et poenitentias pro qualitate criminum, prout eorum animarum ſaluti expedire videritis, juxta veſtram diſcretionem injungendi; perjurii in cauſis matrimonialibus, vel in aſſiſis, ubi vertitur cauſa ſanguinis, vel alicujus exhaeredatio, voluntarii homicidii, uſurae manifeſtae, oppreſſionis virginum contra earum voluntates, corruptionis ſanctimonialium, injectionis manuum violentarum in clericos, in ſacris ordinibus conſtitutos, vel in minoribus, ſi laeſio ſit enormis; fractionis et invaſionis parcorum et warrennorum noſtrorum, ac eccleſiae noſtrae Cantuarien. conſpirationis contra nos et eccleſiam noſtram, ac malitioſae violationis jurium et libertatum noſtrorum et eccleſiae noſtrae Cantuarien. caſibus duntaxat exceptis; caeteraque omnia et ſingula, quae ad officium pontificale vel poenitentiarii in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum quoviſmodo pertinent, ſeu pertinere poterunt, faciendum, exercendum, et expediendum, vobis tenore praeſentium committimus vices noſtras, et plenam in Domino poteſtatem, voſque ſuffraganeum noſtrum ordinamus et praeficimus per praeſentes, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Et ut officium veſtrum hujuſcemodi poſſitis in praemiſſis liberius exercere, univerſis et ſingulis decanis, rectoribus, vicariis, capellanis, curatis et non curatis, clericis, et apparitoribus quibuſcunque in virtute ſanctae obedientiae firmiter, tenore praeſentium, injungendo mandamus, quatenus vobis in praemiſſis et ſingulis praemiſſorum ſint obedientes, aſſiſtentes, et intendentes in omnibus, prout decet. In cujus rei, etc. Dat. in manerio noſtro de Lambeth ſeptimo die menſis Decembris, anno Domini M. cccc. xx. et noſtrae tranſlationis anno ſeptimo.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 5. *die menſis Maii in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley II. fol. 23. ſeq.

PRAEMISSIS iis,quae ſub initio concilii peraguntur, ſeptimo die menſis Maii in domo capitulari comparuerunt univerſitatum Oxon. et Cantabrig. cancellarii, magiſtri Johannes Caſtell, et Johannes Rikynghale, ſacrae paginae profeſſores, ſtatum utriuſque univerſitatum reverendiſſimo patri et confratribus ſuis, totique concilio humillime commendantes. Duodecimo die Maii clerus decimam domino regi conceſſit. Poſtea multa in negotio haereſeos Willelmi Taylour acta ſunt, quae ſimul referentur in actis anni M.CCCC.XXII. Dein 26. die menſis praedicti coram concilio adductus fuit Richardus Cooſt, falſarius, qui ſigillum domini ac alia nonnulla ſigilla falſo fabricaverat, quem Richardum dominus poſtea per publicam fuſtigationem per vicum "de Chepe" propter delictum ſuum hujuſmodi punivit. Et demum habita communicatione non modica ſuper materia promotionis praedictae, tandem cum hoc quod mitigatio certorum ſtatutorum univerſitatum hujuſmodi, nimium, ut apparuit, aſtrictorum, haberi poſſet, concordatum in hac parte in forma extitit infraſcripta. De qua forma praefatus mag. Johannes Caſtell, cancellarius Oxon. vice ſua, ac nomine utriuſque univerſitatum praedictarum, ut apparuit, contentatus, nonnullis tam obedientiae, quam reverentiae verbis praefato reverendiſſimo patri archiepiſcopo, ſatis eleganter praemiſſis, ſibi et confratribus ſuis, omnibuſque praelatis et clero humiliter gratiarum reddidit actiones. Et ſuper hoc incontinenti auctoritate concilii extitit concordatum, quod in eventu, quo univerſitates praedictae formam proviſionis hujuſmodi cum mitigatione dictorum ſtatutorum vellent acceptare, et contentari cum eodem, tunc citra feſtum S. Petri Ad Vincula proxime extunc ſequens, praefatum reverendiſſimum patrem archiepiſcopum, de voluntate ſua in hac parte debite certificarent, ſeu ſaltem univerſitas Oxon. ſic certificaret, ad finem quod ipſe reverendiſſimus pater, habita certificatione hujuſmodi, ordinationem ipſam per ſuam provinciam publicari faceret, cum effectu, et quod facta publicatione hujuſmodi, ut praefertur, tunc primo ipſa ordinatio praelatos et patronos beneficiorum ſpirituales quoſcunque ligare et arctare inciperet, et non ante. Quibus ſic factis, continuata erat convocatio uſque in diem Martis tunc craſtinum.

Quo die Martis, viz. 27. die menſis Maii, concilio, ut prius, inſimul congregato, habitaque communicatione non modica circa reformationem certorum defectuum in clero regnantium, tandem de et ſuper perceptione feodorum pro ſigillis epiſcoporum de quibuſcunque perſonis, in beneficiis eccleſiaſticis per ipſos de caetero inſtituendis, ac etiam pro receptione feodorum pro ſigillis archidiaconorum, et aliorum, ad quos in hac parte pertinet, pro ipſarum perſonarum ſic inſtitutarum inductionibus, necnon pro pecuniis, pro collatione ordinum non recipiendis, auctoritate concilii ex communi conceſſione praelatorum et cleri finaliter extitit ordinatum; videlicet, quod tam epiſcopi pro feodis inſtitutionum, quam archidiaconi et alii, ad quos in hac parte pertinet, pro feodis inductionum deberent duntaxat, et quilibet eorum deberet cum duodecim ſolidis contentari, nec ultra id pro feodis ſigillorum ſuorum in hac parte recipient quoviſmodo. Et quod pro collatione ordinum, nec per epiſcopos ordines conferentes, nec per clericos epiſcoporum literas ordinum ſcribentes, ſeu per epiſcoporum barbitonſores, aut alios officiarios quoſcunque aliquid de caetero exigi aut recipi non debebit, ſed hujuſmodi ordines ubique locorum per provinciam Cantuar. de caetero gratis ad Dei laudem abſque exactione pecuniae quacunque recipi debent atque dari. Et poſthaec ad inſtantem petitionem nonnullorum cleri procuratorum, lecta fuit in publico coram domino et confratribus ſuis quaedam conſtitutio provincialis, contra exceſſiva ſtipendia capellanorum, tam parochialium, et curae animarum deſervientium, quam aliorum annualia infra provinciam Cant. celebrantium, ut dicebatur, edita. Quam conſtitutionem ſic perlectam, ad inſtantem petitionem dictorum cleri procuratorum, praefatus reverendiſſimus pater ex conſenſu fratrum ſuorum, habita in hac parte deliberatione matura, auctoritate totius concilii decrevit, citra feſtum S. Michaelis archangeli prox. extunc futurum, fore per provinciam ſuam Cantuar. ſolenniter publicand. et poſt idem feſtum S. Michaelis, facta proclamatione hujuſmodi, decrevit conſtitutionem ipſam, juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem, ligare; et quoſcunque ſubditos provinciae praedictae arctare, ſecundum quod in eadem conſtitutione, cujus effectus in literis venerabili patri London. epiſcopo pro publicatione ejuſdem directis, et inferius deſcriptis, plenius continetur. Quibus omnibus et ſingulis ſic, ut praemittitur, factis, habitis, atque geſtis, praedictus reverendiſſimus pater archiepiſcopus convocationem ſuam hujuſmodi ad Dei laudem et honorem diſſolvit.

Et poſt paucos dies poſtea acceſſit ad dominum in hoſpitio ſuo juxta Weſtm. praedicto praefatus venerabilis vir magiſter Johannes Caſtell, cancellarius Oxon. et quaſdam literas credentiae ſub ſigillo univerſitatis praedictae ſibi cum reverentia debita praeſentavit, quibus quidem literis ſic praeſentatis, et per dominum intellectis, idem cancellarius credentiam ſuam hujuſmodi, de qua in dictis literis fit mentio, domino in ſcriptis propoſuit. Quarum quidem literarum et credentiae tenores ſequuntur, et ſunt tales:

Literae

Literae credentiae ex parte univerſitatis Oxon. miſſae domino de et ſuper acceptatione gratiae eis in concilio provinciali factae, etc.

Reverendiſſimo in Chriſto patri ac domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, ſuo domino ſingulariſſimo, et eccleſiae atque cleri patri praeſtantiſſimo. Reverendiſſime in Chriſto pater et domine. Praemiſſa recommendatione humillima cum devotiſſima obedientia filiali non minus votivis, quam debitis tanto patri. Ad fontem veſtrae paternalis clementiae confidenter ſubſiſtimus pro languida ſiti veſtri cleri Oxon. diutius conſumptiva, gratioſo veſtrae dominationis medicamine conſolabiliter humecta. Spes firmiſſima noſtrae convaleſcentiae eo ſolidius veſtrae inviſceratur paternitati, quo noſtri cancellarii et aliorum fide dignorum relatu concepimus luce clariſſima, veſtram praeſtantiſſimam dominationem in noſtrorum nunciorum receptione fuiſſe placabilem, et benigna in eorum proſecutione inclinabilem, et honorificam, et tandem in finali concluſione effectualiter intrinſecam et gratiſſimam. O quantos honores et vicibus quam replicatis exhibuit veſtra devota affectio veſtrae pauperi univerſitati! humillime condeſcendens pater non dedignabitur ſe univerſitatis filium nominare, cujus ipſa magis erat filia. Magna humilitatis commendatio et quampluribus inaudita, quod filium ſe exhibuit, quem ipſa univerſitas ſuum patrem honoratiſſimum humillime recognoſcit. Et licet ex condigno non ſufficimus, pro viribus tamen unanimiter concurrimus ad gratiarum actiones. Jube, pater, quod poſſimus, et libentiſſimis obediemus praecordiis, quia tantae paternitatis benignitas praedicata, nos ad omne ſervitium poſſibile invitavit. Summe igitur precamur, et petimus veſtrae reverendiſſimae dominationis continuationem felicem cum amore paternali. Et nos veſtri humillimi ac votivi filii perpetuo foedere gratulabimur in Domino, et in domum Domini ambulabimus cum conſenſu. Verum, amantiſſime pater et domine, ſuper articulis petitis noſtram diſpenſationem concernentibus, vel modificationem laxiorem in ſtatutis concordati ſumus unanimiter ad complacentiam regiam et veſtram, ſub modo et forma, per noſtros nuncios veſtrae dominationi jam apertius declarandis. Et cum fratribus alias coram veſtra paternitate nobiſcum contendentibus, elaboravimus concordiam, ut promiſimus, et finem fecimus cum quiete. Haec ſic pacificata et finita, veſtrae dominationis contemplatione jam penes vos obtinent gratiam, quam ſperamus. Et tanti patris apicem paſtoralem conſervet ſummus paſtor feliciſſime ad ſui honorem, et exaltationem eccleſiae, atque cleri. Script. in domo noſtrae congregationis 6. die menſis Julii. Veſtrae reverendiſſimae paternitatis filii obedientes et humillimi, cancellarius coetuſque unanimis magiſtrorum univerſitatis Oxon.

Credentia, de qua fit mentio haec eſt: Contemplatione regiae majeſtatis et veſtrae reverendiſſimae dominationis per ſingulos doctores et magiſtros ex omnibus facultatibus univerſitatis Oxon. eſt unanimiter concordatum ſuper articulis alias motis et petitis ſub forma, quae jam ſequitur:

Inprimis, quod viri religioſi incepturi in facultate S. theologiae, completa eorum forma in eadem facultate, uſque ad doctoratum excluſive in univerſitate praedicta, ſecundum modum antiquitus conſuetum, petant vel peti faciant gratiam de non regendo in artibus; quae ſi negata fuerit in tribus congregationibus, niſi tale negans allegaverit, vel negantes allegaverint, cauſam rationabilem coram concellario et procuratoribus diſcutiendam et approbandam a majore parte congregationis regentium, quod extunc gratia petita pro conceſſa habeatur; ſub hac tamen conditione, quod quilibet frater de ordine mendicantium taliter incepturus, ultra ſermonem examinatorium praedicet duos ſermones ad clerum in eccleſia B. Mariae inter lecturam Summarum, et ſuam inceptionem, ſi ad hoc fuerit legitime requiſitus. Hujus tamen ſtatuti tenore viris religioſis poſſeſſionatis, ſuper petitione, adeptione, vel executione uberioris gratiae, vel quovis alio modo, non intendit univerſitas praedicta in aliquo derogare.

Item concordatum eſt, quod ſacerdotes, qui ad leges tranſire non poſſunt, compleant ſeptem annos in jure canonico, annos vero in jure civili, ſi quos habeant, inter annos praedictos numerando; antiquo vero ſtatuto penes omnes alios in ſuo robore duraturo,

Item, quia in quodam ſtatuto cavetur, quod ſcholares in jure canonico debent audire decretales "Complete;" ne igitur inpoſterum aliquis praetextu hujus termini "Complete" nimis aſtringat ſibi ſenſum, et bellum ſubeat conſcientiae pro omni tali cauterio amputando, univerſitas declaravit, praedictum terminum "Complete" ſic intelligi, ſicut in omnibus aliis facultatibus completio conſimilis farinae ſolet fieri. [Et in fine ſchedulae dictae credentiae ſic erat ſcriptum:] Unde, praeſtantiſſime pater et domine, petimus humillime promulgationem veſtrae conſtitutionis. Petimus etiam in hac cauſa literas dirigendas provinciae Ebor.

Et tunc habita deliberatione ſuper credentia hujuſmodi, dominus proviſionem pro promotione graduatorum ordinatam, ut praemittitur, et concordatam per provinciam ſuam Cantuar. publicandam per literas ſuas tranſmiſit epiſcopo London. tenorem, qui ſequitur, in omnibus continentes:

Ordinatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 4.	HENR. CHICHELEY 8.	1421.	HENRIC. V. 9.

Ordinatio per Henricum, Cantuar. archiepiſcopum, pro promotione graduatorum in academiis antedictis facta 16. *Julii* A. D. M. CCCC. XXI. Ex reg. Chicheley vol. II. fol. 27. a.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos in convocatione praelatorum et cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae, quinto die menſis Maii ultimo praeterito celebrata in eccleſia cathedrali ſancti Pauli London. nonnullis propoſitionibus et querelis pro parte univerſitatum Oxon. et Cantabrig. coram nobis in praeſentia praelatorum et cleri praedicti, ſuper deſolatione univerſitatum praedictarum, occaſione non promotionis graduatorum in eiſdem, factis et expoſitis, pio compatientes affectu, de veſtro ac caeterorum venerabilium confratrum noſtrorum, aliorumque praelatorum et cleri provinciae antedictae conſenſu pariter et aſſenſu, ad laudem Dei omnipotentis, dictarumque univerſitatum exaltationem et incrementum, ac relevationem et promotionem perſonarum praedictarum, quae ante haec tempora in variis facultatibus profecerunt, et, Deo duce, inpoſterum proficient in eiſdem, decreverimus, et ſub modo et forma ſequentibus ordinaverimus providendum; videlicet, quod quiſcunque patronus eccleſiaſticus dictae provinciae, quodcunque beneficium eccleſiaſticum, quod ad ipſius collationem, praeſentationem, nominationem, aliamve diſpoſitionem quamcunque pertinens poſt publicationem ordinationis noſtrae hujuſmodi primo vacare continget, alicui perſonae alterius univerſitatum praedictarum gradum ſcholaſticum habenti; doctori videlicet theologiae, decretorum, legum, vel medicinae, magiſtro artium, licentiatove, aut bacalario in aliqua facultatum praedictarum (dum tamen in artibus bacalarius in facultate ſua antea determinaverit, ſeu alias, in ordine ſacerdotali conſtitutus fuerit) juxta et ſecundum ipſius patroni propriam electionem offerre, et, ſi illud acceptare voluerit, conferre, ſeu alias aliquam ex perſonis graduatorum hujuſmodi ad beneficium eccleſiaſticum, de quo praefertur, cum vacaverit, praeſentare, nominare, aut pro perſona hujuſmodi, juxta beneficii ſic vacaturi, jurisque dicto patrono in eodem competentis qualitatem, diſponere teneatur, dolo, fraude, ſeu malo ingenio quibuſcunque ceſſantibus in ea parte; ſicque extunc collatione, praeſentatione, nominatione, ſeu quavis alia diſpoſitione quorumlibet duorum beneficiorum, ad cujuſcunque talis patroni collationem, nominationem, ſeu aliam diſpoſitionem pertinentium, ſub ejuſdem patroni diſpoſitione libera remanente, tertium quodcunque beneficium eccleſiaſticum, ad ipſius collationem, nominationem, praeſentationem, aliamve diſpoſitionem pertinens, alicui perſonae alterius univerſitatum praedictarum, ſic ut praemittitur, graduatae, conferre, ipſamve ad illud praeſentare ſeu nominare, aut alias pro eadem ad ipſum beneficium diſponere etiam teneatur. Sicque ſucceſſive modus et forma praedicti uſque ad decennium plenarie completum effectualiter obſerventur; quodque interim nullus patronus eccleſiaſticus provinciae praedictae, advocaciam, ſeu jus patronatus, aut jus aliud, quod habet in aliquo beneficiorum hujuſmodi, in fraudem hujus ordinationis in genere vel in ſpecie alienabit perpetuo vel ad tempus; quodque etiam quilibet talis patronus in literis collationis, praeſentationis, nominationis, aut diſpoſitionis ſuae ad beneficium quodcunque ad collationem, praeſentationem, nominationem, aliamve diſpoſitionem ſuam pertinens, quod interim vacare continget, gradum et ordinem perſonae, cui aliquod beneficium conferre, vel ad quod ipſam praeſentare, nominare, vel de quo alias diſponere patronum hujuſmodi contigerit, realiter exprimat.

Proviſo ſemper, quod in promotionibus hujuſmodi eminentia ſtatuum, graduum, et meritorum perſonarum praedictarum realiter attendatur; et quod hii, qui nullo modo, aut conſideratis eorum gradibus et meritis exiliter ſunt promoti, aliis in promotionibus hujuſmodi praeferantur.

Quodque ut proviſionis hujuſmodi certior infuturum habeatur notitia, ſinguli confratres, ſuffraganei noſtri, in ſingulis convocationibus, ſive conciliis provincialibus interim celebrandis, nomina et cognomina omnium et ſingularum perſonarum per eos interim promotarum, et ad aliorum patronorum ſpiritualium praeſentationem, nominationem, vel aliam diſpoſitionem admiſſarum, vel inſtitutarum, una cum nominibus beneficiorum, ad quae promotae fuerint, coram nobis aut ſucceſſoribus noſtris actualiter exhibeant et praeſentent, ac penes noſtrum, et ſucceſſorum noſtrorum regiſtrum realiter dimittant; volentes, et tenore praeſentium declarantes, quod praeſens noſtra ordinatio ad patronos eccleſiaſticos praedictos, tam maſculos quam foeminas dictae provinciae extendatur. Per hanc tamen proviſionem praejudicare non intendimus patronis praedictis, quominus ipſi et eorum ſinguli de beneficiis praedictis, perſonis, quibus in certis penſionibus annuis auctoritate regia onerantur, quouſque de beneficiis eccleſiaſticis per eos congrue ſit proviſum, ſed quod ipſi talibus perſonis ante omnia de beneficiis hujuſmodi providere poſſint; ita quod deinde quoad alia beneficia poſtea vacatura praeſentem ordinationem obſervent in omnibus, ſicut decet. Vobis igitur auctoritate dicti concilii et noſtra in virtute obedientiae firmiter injun-

gendo mandamus, quatenus praemiſſa omnia et ſingula, per veſtras civitatem et dioeceſim publicari, ut convenit, facientes, ordinationem praedictam, quatenus perſonam veſtram concernit, obſervetis, et per veſtros ſubditos faciatis inviolabiliter obſervari.

Auctoritate etiam praedicta omnibus et ſingulis coepiſcopis, confratribus, et ſuffraganeis noſtris per literas veſtras mandantes, quatenus ipſorum ſinguli praemiſſa omnia et ſingula, quatenus perſonas eorundem concernunt, diligenter obſervent, et facta publicatione ordinationis praedictae per ſuas civitates et dioeceſ., ut praefertur, eandem a ſuis ſubditis faciant inviolabiliter obſervari. De die vero receptionis veſtrae praeſentium, modoque et forma executionis veſtrae earundem, nos citra feſtum ſancti Michaelis archangeli proximo futurum ad ultimum debite certificetis per literas veſtras, dictis confratribus noſtris et ſuffraganeis mandantes, quod eorum ſinguli de publicatione ordinationis hujuſmodi, necnon de modo et forma executionis praeſentium literarum noſtrarum, citra feſtum Omnium Sanctorum proximo futurum ad ultimum curent reddere certiores per ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes, auctentice ſigillatas. Dat. in hoſpitio reſidentiae noſtrae juxta Weſtmonaſterium decimo ſexto die menſis Julii, anno Domini M.CCCC.XXI. et noſtrae tranſlationis anno octavo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 4.	HENR. CHICHELEY 8.	1421.	HENRIC. V. 9.

Conſtitutio ejuſdem domini Cantuar. archiepiſcopi contra exceſſiva ſtipendia capellanorum facta 16. *Julii*, A. D. M.CCCC.XXI. Ex reg. Chicheley vol. II. fol. 28. a.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, etc. venerabili fratri noſtro domino Richardo, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Nuper in concilio noſtro provinciali in eccleſia cathedrali ſancti Pauli London. quinto die menſis Maii ultimo praeterito celebrato, coram nobis, vobis, caeteriſque confratribus et coepiſcopis noſtris exhibita fuit per clerum noſtrae provinciae antedictae, quaedam conſtitutio provincialis per bonae memoriae dominum Simonem Sudbury, dudum Cantuarienſem archiepiſcopum, praedeceſſorem noſtrum, de conſilio confratrum, coepiſcoporum, et ſuffraganeorum ſuorum, contra exceſſiva ſtipendia capellanorum, tam parochialium, quam aliorum annualia per provinciam noſtram Cantuarienſem ubilibet celebrantium, edita; tenorem in omnibus continens ſubſequentem:

In Dei nomine, Amen. Nos Simon, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, de conſilio fratrum et ſuffraganeorum noſtrorum ſtatuimus, ut quilibet capellanus in noſtris civitate, dioeceſi, ſeu provincia Cantuarienſi pro animabus defunctorum annualia celebraturus, ſeptem marcis, aut tribus marcis cum cibariis; alii autem, qui curae animarum deſervient, octo marcis, aut cibariis et quatuor marcis ſterlingorum annuatim contententur; nullatenus ex pacto ultra id percepturi, niſi aliter loci dioeceſanus cum hiis, qui curae animarum deſervient, primitus decreverit fore faciendum. Si quis autem clericus contra hanc noſtram conſtitutionem dando ſeu recipiendo venire praeſumpſerit, excommunicationis ſententiam incurrat ipſo facto, a qua niſi per dioeceſanum loci, in quo deliquerit, non poterit abſolvi. Qua quidem conſtitutione ſic, ut praemittitur, coram nobis exhibita et publice perlecta, fuimus per partem cleri dictae provinciae noſtrae inibi congregati, cum inſtantia non modica requiſiti, quatenus conſtitutionem hujuſmodi, juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem, auctoritate dicti concilii de novo publicari, et executioni debitae demandari decernere dignaremur. Nos idcirco petitionibus dicti cleri tanquam juſtis et rationi conſonis favorabiliter inclinati, conſtitutionem ipſam ex conſenſu veſtro, et aliorum confratrum, coepiſcoporum, et ſuffraganeorum noſtrorum adtunc inibi congregatorum, citra feſtum ſancti Michaelis proximo futurum, auctoritate concilii praedicti, per noſtras civitatem, dioeceſim, et provinciam praedictas publicandam fore, et debite promulgandam; necnon lapſo dicto feſto ſancti Michaelis, publicationeque dictae conſtitutionis facta debite, ut praefertur, cenſuras in eadem conſtitutione latas, quoſcunque ſubditos noſtros et ſuffraganeorum noſtrorum, ſi eidem, ut praefertur, contravenire praeſumpſerint, ſub modo et forma in eadem conſtitutione contentis, juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem, arctare decrevimus, prout per praeſentes decernimus, et ligare. Veſtrae igitur fraternitati tenore praeſentium committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae nihilominus injungentes, quatenus has literas noſtras, conſtitutionem antedictam in ſe continentes, ipſamque conſtitutionem per veſtras civitatem et dioeceſim auctoritate noſtra debite publicantes, ſeu publicari facientes, ipſam, inquantum ad vos pertinet, juxta dicti noſtri decreti formam obſervetis, et a quibuſcunque ſubditis veſtris faciatis inviolabiliter obſervari. Auctoritate inſuper noſtra ſingulis coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris per literas veſtras, harum ſeriem continentes, cum omni celeritate poſſibili tranſmittere ſtudeatis; firmiter injungentes, quatenus ipſi conſtitutionem praedictam per ipſorum civitates et dioeceſ. debite publicantes, ipſam, quatenus eos et eorum ſubditos concernit, obſervent, et faciant, ut praemittitur, inviolabiliter obſervari. Mandantes eiſdem, quod eorum

ſinguli nos de publicatione ſua hujuſmodi conſtitutionis citra dictum feſtum ſancti Michaelis ad ultimum debite certificent per ſuas; voſque pari forma per veſtras literas patentes, harum ſeriem continentes, curetis reddere certiores. Dat. in hoſpitio reſidentiae noſtrae juxta Weſtmonaſterium decimo ſexto die menſis Julii, anno Domini M. CCCC. XXI. et noſtrae tranſlationis anno octavo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 4.	HENR. CHICHELEY 8.	1421.	HENRIC. V. 9.

Martini V. *bulla archiepiſcopo Cantuar. ad inquirendum de abſolventibus in caſibus minorum poenitentiariorum.* Ex reg. II. Chicheley fol. 36. a.

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, archiepiſcopo Cantuarien. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Fideli relatione percepimus, quod quidam ſunt in regno Angliae abſolventes in caſibus minorum poenitentiariorum, aſſerentes ſuper hujuſcemodi abſolutione ſe facultatibus apoſtolicis munitos eſſe; quocirca cum Gebennis coreſidentiam facientes omnes deputationes, ordinationes, et conſtitutiones, electiones, et aſſumptiones, et ſubrogationes quaſlibet, quocunque tempore, et ſub quacunque verborum conceptione, vel forma, tam apoſtolica, quam legatorum, nunciorum ſeu vicariorum ſedis apoſtolicae, aut majoris poenitentiarii, ſeu curam dictae poenitentiariae gerentis, vel alia quacunque auctoritate, ex commiſſione dictae ſedis, ubicunque, et quandocunque, uſque in illum diem de hujuſmodi minoribus poenitentiariis, et eorum viceſgerentibus, generaliter vel particulariter factas, revocaverimus, caſſaverimus, et annullaverimus, prout in literis inde confectis plenius continetur, quarum copiam integre, ut tibi innoteſcat, praeſentibus intercludendam eſſe decrevimus; fraternitatem tuam affectuoſe in Domino exhortamur, et requirimus, quatenus per totam tuam provinciam et dioeceſin diligenter inquiri facias, ſi aliqui exiſtant in facultate minime ſuffulti, qui hujuſcemodi abſolutiones faciant, quos per te cohiberi volumus, ſecundum juris exigentiam; ſi vero aliqui forte eſſent, qui talia agerent facultatibus muniti, quod credere minime poſſumus, volumus, ut literas facultatum, quibus nituntur, ad nos mittere non poſtponas, et eos, exemptionibus caeteriſque contrariis minime obſtantibus, auctoritate apoſtolica, quam in hac parte hac vice duntaxat tibi concedimus per praeſentes, ab executione abſolutionis hujuſcemodi penitus ſuſpendendas, donec viſis praefatarum facultatum literis aliud tibi committendum eſſe duxerimus. Dat. Viconari Tiburtini dioeceſeos decimo quarto calendas Septembris, pontificatus noſtri anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 5.	HENR. CHICHELEY 8.	1421.	HENRIC. V. 9.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Bowet Ebor. fol. 335. et reg. Langley Dunelm. fol. 109.

CONVOCATIO apud Ebor. celebranda in craſtino S. Matthaei apoſtoli prox. futur. per breve regis (quod incipit: Henricus, Dei gratia rex Angliae, haeres et regens regni Franciae, dominus Hiberniae, etc.) datum 26. Julii, anno regni IX. conveniebant praelati et clerus ibidem die Lunae prox. poſt feſtum S. Matthaei apoſtoli, viz. 22. die menſis Septembris, et conceſſerunt unam integram decimam. Certificatorium datum 14. Octobris, A. D. M. CCCC. XXI. et tranſlat. XV. In reg. Ebor. fol. 336. convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. dicitur ab archiepiſcopo ſua auctoritate metropolitica fuiſſe celebrata apud Ebor. 22. die menſis Septembris prox. jam praeterit. cum continuatione et prorogatione in 14. Januarii prox. tunc ſequent. In qua quaedam conſtitutiones provinciales factae ſunt ſuper querelas quaſdam academiarum Oxon. et Cantab. pro graduatis in iiſdem ad beneficia promovendis. In procuratorio Thomae Langley, epiſcopi Dunelm. pro convocatione praedicta haec habetur clauſula: "Necnon ad tractandum cum praeſidentibus, et praelatis, et aliis quibuſcunque ibidem vocatis, et comparen. de et ſuper bono ſtatu et felici regimine S. matris eccleſiae, domini noſtri regis, et regni, et aliis articulis quibuſlibet, qui ibidem proponi, et animari, et tractari, vel concludi contigerit, et praeſertim de modo et forma promovendi et beneficiandi clericos graduatos in univerſitat. Oxon. et Cantabrig. ſtudentes, prout in convocatione cleri Cantuar. nuper extitit ordinatum," etc. Mandatum archiepiſcopi ad officialem ejus directum pro publicatione et promulgatione dictarum conſtitutionum datum apud Thorp juxta Ebor. 22. die menſis Januarii, A. D. M. CCCC. XXI. tranſlat. XV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 5.	HENR. CHICHELEY 9.	1422.	HENRIC. V. 10.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. in octabis apoſtolorum Petri et Pauli, viz. 6. die menſis Julii, in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Chicheley II. fol. 30. ſeq.

POST lectionem mandati archiepiſcopi, certificatorii epiſcopi London. ac procuratoriorum, de ſubſidio ambaſſiatoribus et clericis ad concilium generale tranſmittendis deliberatum fuit. Deinde 11. die menſis Julii " domino cum confratribus ſuis praelatiſque et clero in domo capitulari inſimul congregatis, venerabilis in Chriſto pater dominus Johannes, Wigorn. epiſcopus produxit in medio coram toto concilio quendam Henricum Webb de Batheneſton Bathon. et Wellen. dioeceſ. qui, ut aſſerebatur, tunc ibidem miniſtraverat in officio ſacerdotis et capellani parochialis in diverſis locis provinciae Cantuar. per ipſum ſacris ordinibus non ſuſceptis. Qui ſuper hoc interrogatus et examinatus, fatebatur, et recognovit, quod falſo et nequiter populum deceperit in celebrando miſſas, et miniſtrando eis ſacramenta, et ſacramentalia, et ſuper hoc ſe ſubmiſit gratiae praelatorum et correctioni concilii tunc praeſentis. Unde dominus archiepiſcopus, toto approbante concilio, injunxit eidem tres fuſtigationes; unam videlicet ante proceſſionem per civitatem London. aliam ante proceſſionem per civitatem Wigorn. et tertiam per civitatem Bathonien. Quam poenitentiam dominus Henricus perimplere juravit, tactis ſacroſanctis evangeliis, et ſic ſub cuſtodia dicti venerabilis patris Wigorn. epiſcopi, ut prius, idem Henricus receſſit de concilio.

Et incontinenti tunc ibidem praefatus reverendiſſimus pater dominus archiepiſcopus produxit in medium quendam dominum Willelmum Whyte, capellanum, qui contra tenorem conſtitutionis provincialis ſine licentia praedicaverat in eccleſia de Tenterden Cantuar. dioeceſ. quem idem reverendiſſimus pater, ut aſſeruit, tunc ibidem tanquam vehementer ſuſpectum et notorie diffamatum de errore et haereſi apprehenderat, et incarceratum diu tenuerat. Unde ſtatim ſuper hiis idem dominus Willelmus tunc ibidem publice coram toto concilio examinatus, fatebatur, et recognovit, quod praedicaverat in dicta eccleſia de Tenterden contra tenorem conſtitutionis praedictae, et quod ex hac cauſa ſententiam excommunicationis incurrerat, a qua per prius, ut aſſeruit idem Willelmus, extitit abſolutus per reverendiſſimum patrem archiepiſcopum praedictum, quem ſic a ſententia excommunicationis hujuſmodi tunc idem rever. pater dominus archiepiſcopus fatebatur et recognovit abſolviſſe per prius in manerio ſuo de Otteford. Fatebatur ulterius idem dominus Willelmus Whyte, quod ipſemet fuit, et eſt multipliciter diffamatus apud bonos et graves ſuper errore et haereſi, ac crimine Lollardiae; ac ſuper hiis idem Willelmus fatebatur ſe fuiſſe et eſſe apud plurimos vehementer ſuſpectum. Unde habita deliberatione, quid cum eodem Willelmo in hac parte eſſet faciendum; tandem, toto approbante concilio, dominus decrevit ipſum Willelmum facere abjurationem omnium errorum et haereſium in forma juris; et expoſuit ſibi poenam canonicam contra relapſos ordinatam, qua poena per ipſum Willelmum, ut aſſeruit, bene intellecta, ſtatim idem Willelmus, tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea ſponte, ut apparuit, et voluntarie juravit, quod ab illa hora inantea non tenebit, praedicabit, docebit, dogmatizabit, vel aliquo modo pertinaciter defendet, publice vel occulte, directe vel indirecte, aliquam opinionem, errorem vel haereſim ſapientem, et determinationi ſacroſanctae Romanae eccleſiae contrariam; nec alicui hujuſmodi opinionem vel opiniones tenenti, praedicanti, docenti, dogmatizanti, vel aliquo modo pertinaciter defendenti, conſilium aliquod, auxilium, vel favorem, clam vel palam praebebit aliqualiter, vel praeſtabit; omnemque errorem et haereſim abjuravit, et anathematizavit, ſub poena relapſus publice tunc ibidem.

Quibus ſic geſtis, habita communicatione aliquali pro habendo ſubſidio pro ambaſſiatoribus et clericis ad concilium generale tranſmittendis, tandem unanimiter concordatum fuit, tres denarios de ſingulis libris de bonis et beneficiis eccleſiaſticis taxatis, et ad decimam ſolvere conſuetis, iiſdem concedere.

Proceſſus contra magiſtrum Willelmum Tailour in concilio provinciali factus. Ex reg. II. Chicheley fol. 57. ſeq.

DIE Lunae 12. die menſis Februar. A. D. M.cccc.xix. indictione prima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Martini, div. provid. papae V. anno tertio, coram reverendiſſimo in Chriſto patre ac domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, in libraria ſua infra manerium ſuum de Lambhith Winton. dioeceſ. ſituata, pro tribunali ſedente, comparuit perſonaliter magiſter Willelmus Tailour preſbyter, magiſter in artibus, ut dicebatur. Qui quidem mag. Willelmus, poſt multa ex officio dicti reverendiſſimi patris eidem magiſtro Willelmo objecta, meram animae ſuae correctionem concernentia, fatebatur et recognovit expreſſe, quod ipſemet Willelmus adiu fuerat, et protunc erat vehementer ſuſpectus ſuper diverſis errori-

bus, haereſi et Lollardia; et quod pro tali Lollardo apud clerum et populum erat et eſt publice defamatus et reputatus. Fatebatur etiam idem mag. Willelmus, quod ipſe ſuper erroribus diverſis, et haeretica pravitate coram bonae memoriae domino Thoma Arundel, nuper archiepiſcopo Cantuar. fuerat impetitus; et quod propter contumaciam ſuam in non reſpondendo, ſive non comparendo, de et ſuper erroribus, et haeretica pravitate hujuſmodi, ipſe per longum tempus elapſum auctoritate ejuſdem domini Thomae Arundel, nuper Cant. archiepiſcopi defuncti, fuerat excommunicatus, et pro ſic excommunicato denunciatus. In qua quidem excommunicatione fatebatur, ſe per 14. annos vel circiter pertinaciter perſeveraſſe, et in eadem ſententia fuiſſe et adhuc eſſe involutum. Qua quidem confeſſione ſic facta, idem mag. Willelmus Tailour animo, ut apparuit, ſubeundi correctionem canonicam pro delictis et contumacia ſuis hujuſmodi, correctioni et ordinationi praefati reverendiſſimi patris Henrici archiepiſcopi, de et ſuper omnibus et ſingulis praemiſſis, et ea concernentibus in alto et in baſſo, voluntarie et humiliter ſe ſubmiſit. Quam quidem ſubmiſſionem idem reverendiſſimus pater conſiderando, ut aſſeruit, quod ſancta mater eccleſia nulli claudit gremium redeunti, benevole acceptavit, et tunc ulterius habita ſubmiſſione hujuſmodi atque facta, idem mag. Willelmus, tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit de parendo juri, et ſtando mandatis eccleſiae, et de faciendo quamcunque poenitentiam, ſibi per dictum rever. patrem archiepiſcopum in hac parte injungendam. Quo juramento ſic praeſtito, idem rever. pater archiepiſcopus, ſub deliberatione, ut aſſeruit, quam poenitentiam eidem magiſtro Willelmo in hac parte injungeret, aſſignavit ſibi terminum, viz. diem Mercurii prox. extunc ſequent. ad comparendum coram eo in manerio ſuo de Lamehith praedicto, abſolutionem a ſententia excommunicationis praedictae petitur. receptur. et habitur. ulteriuſque receptur. et ſubitur. quod in hac parte juſtum fuerit et conſonum rationi.

Quo die Mercurii, viz. 14. dicti menſis Februarii, coram praefato reverendiſſimo patre Cantuar. archiepiſcopo in capella majori infra manerium ſuum de Lamehith praedict. pro tribunali ſedente, comparuit perſonaliter praedictus mag. Willelmus Tailour, et poſt cauſam, quare ipſe mag. Willelmus tunc ibidem comparuit, ac alia per ipſum mag. Willelmum ſuperius confeſſata, per eundem reverend. patrem archiepiſcopum publice declarata, idem mag. Willelmus flexis genibus, animo, ut apparuit, contrito, humiliter a ſententia excommunicationis praedicta petiit ſe abſolvi; et tunc caputio ejuſdem magiſtri Willelmi, et armilouſa, Anglice dict. "a cloak," qua tunc induebatur, ab eo depoſitis, idem rever. pater archiepiſcopus tenens unam virgam in manu ſua, incipiebat pſalmum "Miſerere mei, Deus" etc. et clerici circumſtantes reſpondendo dixerunt ſecundum verſum ejuſdem pſalmi. Et ſic hujuſmodi pſalmo inter ipſum rever. patrem et clericos ſuos circumſtantes alternatim et totaliter dicto et finito, poſt "orationem dominicam" unam collectam, quae ſic incipit "Deus cui proprium" etc. et caeteras preces ultra dict. magiſtrum Willelmum ibidem ſemper ad pedes ejuſdem rev. patris interim flexis genibus provolutum, dictas et publice factas, tandem idem rever. pater ipſum magiſtrum Willelmum, qui, tactis per eum tunc ibidem ſacroſanctis Dei evangeliis ad ea, ut prius, expreſſe juravit de parendo juri, et ſtando mandato eccleſiae, et faciendo poenitentiam ſibi propter modum et qualitatem delicti ſui hujuſmodi injungendam, a ſententia excommunicationis praedicta abſolvit, et ipſum communioni fidelium et ſacramentis eccleſiae, in quantum idem rever. pater de jure potuit, ut dicebat, reſtituit. Qua quidem abſolutione ſic eidem magiſtro Willelmo facta, idem rever. pater oneravit ſaepedictum magiſtrum Willelmum Tailour, et eidem injunxit in vim juramenti ſui praedicti, ſic, ut praemittitur, praeſtiti, quod ipſe mag. Willelmus in proxima convocatione cleri per ipſum rever. patrem aut ſucceſſorem ſuum Cantuar. archiepiſcopum ubicunque infra provinciam Cantuar. celebrand. ſe perſonaliter, ceſſante impedimento legitimo, praeſentabit, publice poenitentiam coram clero univerſo pro commiſſis receptur. Et ſi ipſum ſic impediri contigerit, quominus perſonaliter poterit comparere in convocatione hujuſmodi, tunc debet ſufficientem tranſmittere procuratorem et excuſatorem, qui ipſum mag. Willelmum a perſonali comparitione poſſit et noverit ſufficienter excuſare; aliaque facere et peragere, quae eidem injuncta fuerint per dominum archiepiſcopum, aut ejus vicemgerentem in hac parte. Quibus omnibus et ſingulis ſic, ut praemittitur, geſtis, ſupradictus mag. Willel. Tailour, tactis iterum per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit, quod ab illa hora inantea non tenebit, praedicabit, docebit, manutenebit, vel pertinaciter defendet aliquem errorem vel haereſim, ſeu opinionem aliquam determinationi ſacroſanctae eccleſiae Romanae contrariam, auxilium aliquod, conſilium, vel favorem ſcienter impendet publice vel occulte praedicanti, docenti, manutenenti, vel pertinaciter defendenti errorem aliquem, vel haereſim, ſeu opinionem aliquam determinationi ſacroſanctae eccleſiae Romanae contrariam; omnemque errorem et haereſim abjuravit et anathematizavit, et ab eis, ut aſſeruit, re et verbo receſſit, praeſentibus dicto die Lunae venerabilibus et diſcretis viris, fratre Johanne Langdon, monacho eccleſiae Cantuar. ſacrae paginae profeſſore; mag. Johanne Stafford, legum doctore, et domino Thoma Fiſheborne, preſbytero; necnon praedicto die Mercurii eiſdem fratre Johanne Langdon, mag. Johanne Stafford, et domino Thoma Fiſheborne, ac domino Rogero Heron, canonico Ciceſtr. Rogero Rie, domicello, et aliis quampluribus praeſentibus, circumſtantibus, et praemiſſa audientibus. Et ſubſequenter in concilio provinciali per rever. patrem et dominum archiepiſcopum praedict. in eccleſia cathedr. S. Pauli London celebrato, die videlicet Lunae

nae 5. die menſis Maii, A. D. M. cccc. xxi. indictione xiii. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, ac domini noſtri, dom. Martini, div. prov. papae V. anno quarto inchoata, et uſque ad et in 27. diem ejuſdem menſis Maii de die in diem continuata; venerabilis in Chriſto pater dominus Philippus, Dei gratia Wigorn. epiſcopus, die viz. Sabbati 24. die menſis Maii praedict. produxit et adduxit coram domino et confratribus ſuis totoque clero in dicto concilio, in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. praedict. inſimul congregato, praefatum magiſtrum Will. Tailour, quem idem dominus epiſcopus Wigorn. habuit adtunc, et adiu habuerat, ut aſſeruit, in cuſtodia carcerali, pro eo et ex eo, ut dixit idem venerabilis pater dom. Wigorn. epiſcopus, quod dictus mag. Willelmus Tailour apud Briſtolliam infra dioeceſim ſuam Wigorn. praedicaverat, ſcripſerat, et tenuerat certos articulos, errorem et haereſim ſapientes. Quos articulos in quadam papyri ſchedula ſcriptos idem venerabilis pater Wigorn. epiſcopus attulit ſecum et oſtendit, ac legit coram domino et confratribus, ac toto clero publice tunc ibidem. Quorum quidem articulorum tenores ſequuntur, et ſunt tales:

Quiſquis ſuſpenderit ad collum ſuum aliquod ſcriptum, ipſo facto tollit honorem ſoli Deo debitum, et praebet diabolo. Item, quod Chriſtus non eſt exorandus ratione humanitatis. Item, quod ſancti in caelo non ſunt exorandi a populo.

Quos quidem articulos ſub modo et forma ſuperius recitatos, dictus mag. Willelmus ſuper eiſdem publice examinatus diffitebatur ſe praedicaſſe, aut tenuiſſe animo defendenti eoſdem; quantum tamen ad ſecundum et tertium articulum, idem mag. Willelmus fatebatur ſe ſcripſiſſe et communicaſſe eoſdem per modum communicationis. Et pro ipſius opinione in hac parte juſtificanda, ut apparuit, ſtatim tunc ibidem ipſe mag. Willelmus extraxit de ſinu ſuo quoſdam articulos, et dicta doctorum in quadam papyri ſchedula ſcripta. Et incontinenti de mandato et conſenſu totius concilii amotus erat ad partem praefatus mag. Willelmus. Et habita tunc aliquali communicatione inter epiſcopos, ac praelatos, et clerum, quid in hac parte eſſet faciendum, et de qualitate poenitentiae per dominum alias tempore abſolutionis dicti Willelmi Tailour, ut praemittitur, reſervata; tandem ex deliberatione communi totius concilii praefati articuli cum dictis et auctoritatibus hujuſmodi traditi fuerunt venerabilibus viris magiſtris Johanni Caſtell, Oxon. et Johanni Rykynghale, Cantabrig. univerſitatum cancellariis, ac fratri Johanni Langdon, monacho eccleſiae Chriſti Cantuar. ſacrae paginae profeſſoribus, tunc ibidem praeſentibus, ad finem quod ipſi tres, una cum aliis clericis et theologis, ſuper articulis hujuſmodi deliberarent; ac cum dicto magiſtro Willelmo ſuper eiſdem communicarent; et die Lunae extunc proxime ſequente, opinioni dicti mag. Willelmi in hac parte concluſionaliter reſponderent.

Quo die Lunae domino cum confratribus ſuis, procuratoribuſque et clero in loco, quo prius, in concilio ſimul congregatis, adductus erat coram eis praefatus mag. Willelmus Tailour, et incontinenti praefatus mag. Johannes Caſtell, cancellarius Oxon. recitavit, quomodo ipſe et conſocii ſui ſupradicti communicaverant cum praefato magiſtro Will. Tailour de et ſuper articulis ſupraſcriptis; et quod iidem articuli fuerunt et ſunt erronei, ac haereſim manifeſtam ſapientes, et a nullo chriſtiano tenendi ſive manutenendi. Et hoc idem ipſe magiſter Will. Tailour coram domino totoque concilio recognovit, et publice fatebatur tunc ibidem. Et tunc ſtatim per dominum praedictis abſolutione et abjuratione praefati mag. Will. Tailour, et forma earundem, necnon reſervatione poenitentiae ipſius mag. Willelmi publice in concilio recitatis, et attento, quod poenitentia ipſius mag. Willelmi reſervata erat uſque ad et in illud idem concilium, ſtatim dominus, habitis ſuper hoc deliberatione et aviſamento cum confratribus ſuis et clero, toto eodem concilio, ut apparuit, approbante, injunxit praefato mag. Willelmo Tailour poenitentiam ſubſequentem, viz. Quod ab illa hora inantea idem mag. Willelmus toto tempore vitae ſuae propter offenſam Dei, et eccleſiae contemptum, in carceribus perpetuis remanebit. Qua injunctione ſic facta, propter ſigna poenitentiae in eodem mag. Willelmo apparentia, dominus ex conſenſu fratrum ſuorum coepiſcoporum, auctoritate ejuſdem concilii provincialis poenitentiam hujuſmodi mitigavit in forma inferius annotata, viz. Quod non obſtante injunctione praedicta, praefato mag. Willelmo, ut praefertur, facta; voluerunt tamen dominus et confratres ſui coepiſcopi, auctoritateque concilii ex gratia conceſſerunt, quod in caſu, quo idem mag. Willelmus inveniret ſufficientem ſecuritatem in cancellaria regia, talem videlicet, de qua cancellarius Angliae contentaretur, ſcilicet quod ab illo tempore inantea idem mag. Willelmus aliquam opinionem determinationi ſacroſanctae Romanae eccleſiae contrariam non tenebit, nec quoviſmodo communicando, praedicando, docendo, ſeu alias qualitercunque manutenendo vel defendendo, de opinionibus hujuſmodi intromittet, quod tunc [a] edoctus de ſecuritate hujuſmodi inventa praefatus venerabilis pater Wigorn. epiſcopus, poteſtatem haberet et habeat, auctoritate concilii praedicti, deliberandi praedictum mag. Willelmum a cuſtodia carcerali. Et ſic idem mag. Willelmus ſub cuſtodia praefati venerabilis partis Wigorn. epiſcopi de concilio recedebat, in carceribus perpetuis remanſurus, niſi ſecuritatem invenire poſſit coram domino cancellario Angliae antedicto.

Et ſubſequenter die Jovis 11. die menſis Februarii, A. D. M. cccc. xxii. indictione prima, pontificatus praefati ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Martini, div. prov. papae V. anno ſexto, coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, dom. Henrico, Dei gratia Cant. archiepiſcopo, in quadam domo

[a] in MS. *docto*

fratrum

fratrum praedicatorum civitatis London. vulgariter vocata "Le Hoſtrye" pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus ſibi reverendiſſimis patribus Johanne London. Benedicto Meneven. Phil. Wigorn. et Thoma Hereford. epiſcopis, necnon venerabilibus viris magiſtro Willelmo Lyndewode, utriuſque juris doctore, curiae Cant. officiali; Thoma Bekynton, legum doctore, decano ejuſdem curiae; Thoma Bronns, archidiacono Stowe in eccleſia Lincoln. utriuſque juris doctore, ac ipſius reverendiſſimi patris archiepiſcopi cancellario; Johanne Eſtcourt, in legibus bacalario, et aliis clericis nonnullis, tam theologis, quam juriſtis, in multitudine copioſa, adductus fuit praefatus mag. Willelmus Tailour, ſub cuſtodia carcerali iterum arreſtatus, propter haereſim, ut dicebatur, per eum tentam, poſt abjurationem ſuam factam, ut praefertur. Quo quidem mag. Willelmo ſic, ut dicitur, adducto, et in judicio ſtante coram praefato reverendiſſimo patre archiepiſcopo; ſtatim idem dominus archiepiſcopus poſt aliqualem recitationem proceſſus praedicti contra dictum mag. Willelmum habiti, et alia cum eodem mag. Willelmo communicata, oſtendit in publico certa folia papyri ſcripta, ſuper qua ſcriptura idem magiſter Willelmus examinatus, judicialiter recognovit, et fatebatur tunc ibidem ſe eandem ſcripturam in dictis foliis contentam, manu ſua propria, poſt abjurationem praedictam, ſcripſiſſe, tenuiſſe, et communicaſſe, ut aſſeruit, cum quodam preſbytero vocato Thoma Smyth, apud Briſtolliam commorante. Cujus ſcripturae tenor de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, Amen. Domine T. Miror valde quod ita ſiniſtre me intelligitis poſt tantam noſtram communicationem in materia, de qua mihi ſcripſiſtis; volens ut mihi ſpecialiter monſtraretur, praecipue cum omnia per vos ex doctoribus allegata faciunt pro concluſione fidei orthodoxae, quam ſuſtineo in hac parte. Videlicet, quod omnis oratio, quae, quantum ad praeſens propoſitum attinet, eſt petitio alicujus doni ſupernaturalis, vel gratuiti, ſoli Deo dirigenda; eo quod omnis talis oratio eſt cultus latriae ſoli Deo debitus, nullo modo ad creaturam a fidelibus transferendus. Unde Dominus in evangelio dicit, "Dominum Deum tuum adorabis et illi ſoli ſervies." Unde Auguſtinus habet in Enchiridion, et frequenter alibi, quod "ſolus Deus eſt orandus." Hinc eſt, quod ſanctus T. ſecundum quod in veſtra ſchedula continetur, ſic loquitur: "Sanctis oratio porrigitur, non tanquam per eos implenda, ſed ut eorum meritis et precibus orationes ſortiantur effectum:" et conſequenter ſubinfert ad propoſitum: "Unde a ſacra Trinitate petimus, ut miſereatur noſtri, ab aliis ſanctis ut orent pro nobis." Ecce quomodo iſte ſanctus, cujus dicta putatis contra me procedere, facit pro concluſione, quam ſic ſuſtineo. Secundum per vos allegatum videtur majorem difficultatem includere, eo quod Bernardus ibi inculcat ſcripturam ſic dicentem: "Miſerere mei," etc. pro quo notandum, quod aliqua ad propoſitum eſt miſeratio, quae eſt gratiae collatio, vel peccati dimiſſio; et iſta pertinet ſolum ad Deum, ſub ratione qua Deus eſt, cum peccati miniſterialis dimiſſio non ſit hic ad propoſitum; ſed alia eſt miſeratio, quae eſt compaſſio de alicujus miſeria. Et talem habuit Chriſtus humanitus, de qua loquitur apoſtolus ad Hebraeos dicens, "Non enim habemus pontificem, qui non poteſt compati," etc. Et Chriſtus ſic loquitur, "Miſereor ſuper turbam" etc. Et taliter miſerentur tam ſancti in caelis, quam fideliter hic viantes. Et de hac ſecunda miſericordia vel miſeratione oportet omnino intelligere dicta hujuſmodi ſancti. Unde ſalva reverentia cum judicio meliori inepte concluditis, quando ſic infertis: Ecce quod non ſolum ad Deum eſt immediate orandum, ſed etiam mediate ſancti omnes ſunt exorandi. Sed bene ſequitur ex praedictis, quod licet ſanctos, ut orent pro miſeris, excitare. Quae quidem excitatio ad ſanctos immediate, et oratio etiam immediate ad Dominum Deum dirigitur. Per haec etiam patet reſponſio ad tertium, quod allegatis ex floribus beati B. patet etiam in eodem dicto B. quomodo miſeratio capitur pro compaſſione, modo quo ſupradicitur. Unde ſic habetur ibidem: Nonne dum hic adhuc viveret ſanctus, miſertus eſt peccatoribus, et oravit pro eis, etc. Et quaſi ſtatim poſt ſequitur, Neque enim, quia impaſſibilis eſt, compaſſionem amiſit, ſed nunc potius induit viſcera miſericordiae, etc. ad propoſitum. Quartum eſt quod allegatis, ut ſupponitur, quod virgo beatiſſima Theophilum gratiae reformavit, etc. hoc tamen non erat gratiam conferendo, quod ſolum competit divinae eſſentiae; ſed hoc fecit gratiam praedicto Theophilo ſuis gratis meritis providendo; et hoc vel quilibet praedeſtinatus, in tempore ſuo, ſecundum modulum ſuum et donum ſibi a Deo gratis datum, meretur omnibus praedeſtinatis aeternam beatitudinem, quod poteſt fundari in articulo fidei, quae eſt ſanctorum communio. Unde apoſtolus dicit, quod "ſupplet in corpore ſuo ea, quae deſunt," etc. "Pro corpore Chriſti; quod eſt eccleſia" Totum enim hoc corpus ſecundum quodlibet membrum ejus patitur in tempore ſuo. Unde oportebat caput iſtius corporis pati, et ſic intrare gloriam ſuam. Et oportet omnia membra ejus per multas tribulationes intrare in regnum caelorum. Eo quod Dominus omnem filium flagellat, quem recepit: Et ſi compatimur, corregnabimus. Et apoſtolus ad Hebraeos, "Non eſſe filios, ſaltem Dei, qui ſunt expertes tribulationis, cujus omnes electi participes ſunt effecti." Sicut ergo omnes hujuſmodi perſecutiones et tribulationes perſonales conſtituunt una cum paſſione capitis, videlicet Jeſu Chriſti, unam magnam paſſionem, quae, ſecundum logicam Auguſtini eſt paſſio totius Chriſti, capitis ſc. et membrorum, in qua quidem meritoria paſſione omnes electi communicant, quae inſuper ipſos facit finaliter glorioſos. Sic ſentiendum eſt de caeteris meritis et operibus laude dignis, quae quidem merita ſemper ſunt praeſentia apud Patrem, et per haec merita, ſecundum Auguſtinum, ſancti in caelo ſemper nobis proficiunt, quantum poſſint. Iſto ergo modo poteſt dici probabiliter, non ſolum quod

quod beata virgo, ſed et quilibet praedeſtinatorum, reformat non tantum Theophilum, ſed et quemlibet praedeſtinatum a ſtatu lapſus ad ſtatum gloriae ſempiternae; ſolus tamen Deus ipſam donat ex gratia. Et ad confirmationem iſtius ſententiae tranſit ultimum per vos hic adductum, cum ſic dicitis: Item Exod. XXXII. "Oravit Moyſes pro populo peccante, dicens, Recordare Abraham, Iſaac, et Jacob", allegans merita patrum defunctorum; et ſequitur: "Platuſque eſt Dominus," etc. Ecce quam conformiter ſentiit Moyſes ad hoc, quod ſentio in hoc ſcripto, videlicet, quod omnia merita ſanctorum ſaltem praecedentium ſunt praeſentia apud Deum, et quod ibidem nobis proficiunt, quantum poſſunt; et hoc requiritur ſtatus gratiae aut firmum propoſitum poenitentiae fructuoſae, omnia tamen iſta non impugnant uſum approbatum eccleſiae, quae ſuas orationes tam in collectis quam in litaniis dirigit ad Deum ſub ratione Deitatis, et nunquam ſub ratione humanitatis. Unde communiter orationes hujuſmodi vel collectae ſic incipiunt: "Omnipotens ſempiterne Deus, etc. Praeſta quaeſumus, omnipotens Deus;" et ubi fit mentio de S. Petro, ut per merita vel interceſſionem talis ſancti, quod idem eſt tale vel tale fidelibus concedatur, et hoc per Chriſtum, cujus meritum eſt quodammodo vita caeteris meritis. Et haec eadem forma ſervatur in litaniis, tam in miſſa, quam alibi; ubi fuerint orationes, obſervationes, et poſtulationes pro utriuſque vitae neceſſariis. Hinc eſt quod Chriſtus ſic orare docuit ſuos diſcipulos, "Pater noſter" etc. Ubi docetur, cui fideles debent ſuas orationes dirigere, hoc eſt, Deo, ſub ratione qua Deus eſt et Dominus, et non ſub ratione humanitatis, vel alicujus naturae creatae. Quam formam, ut patet in evangelio, Chriſtus communiter in ſuis orationibus obſervavit. Si enim Chriſtus taliter docuiſſet ſuos diſcipulos exorare; Jeſu noſter, vel Chriſte noſter, Meſſias vel Salvator noſter, qui es in caelis, etc. tunc forte haberetur evidentia, quod oratio foret creaturae meritoriae dirigenda, eo quod termini praenominati utramque Chriſti naturam ſignant, quod non facit iſte terminus Pater noſter. Et cum omnes orationes contentae in pſalterio, ſecundum Auguſtinum, ad orationem dominicam reducuntur, patet, quod omnes hujuſmodi immediate ad Deum conformiter diriguntur. Unde non memini quemquam ſanctorum in nova vel veteri lege approbatum, alicui creaturae ſuas orationes dirigere. Nunquam tamen negavi, aut negare intendo, merita aut ſanctorum ſuffragia, tam beatorum, quam viantium, tam vivis, quam mortuis ad hoc diſpoſitis, quantum poſſunt ſuffragari vel proficere; quia hoc eſt elicibile ex ſcriptura, quae non fallit, et ex conſona ratione. Unde praeter teſtimonia per vos adducta in veſtra ſchedula, ſuperaddam aliqua, quae occurrunt, quae ſunt mihi magis auctentica, quorum primum eſt teſtimonium Jeronymi. Ex. Gr. adverſus Vigilantium, ubi ſic habetur: "Si apoſtoli et martyres adhuc in corpore conſtituti poſſunt orare pro caeteris, quando pro ſe adhuc debent eſſe ſoliciti; quanto magis poſt victorias, coronas, et triumphos? Unus homo Moyſes ſexcentis millibus armatorum impetrat a Deo veniam. Et Stephanus imitator Domini ſui, et primus martyr in Chriſto pro perſecutoribus veniam deprecatur, et poſtquam cum Chriſto eſſe coeperit, minus valebunt. Paulus apoſtolus CCLXXVI. ſibi dicit in navi condonatos, et poſtquam reſolutus coeperit eſſe cum Chriſto, tunc ora clauſurus eſt; et pro hiis, qui in toto orbe ad ſuum evangelium crediderunt, mutire non poterit". Item Auguſtinus ſuper Pſalm—ſcribit conformiter ad ſententiam hujus ſancti, ubi ſic habetur: "Dominus noſter Jeſus Chriſtus adhuc interpellat pro nobis; omnes martyres, qui cum illo ſunt, interpellant pro nobis, non tranſeunt interpellationes ipſorum, niſi cum tranſierit gemitus." Not. S. Auguſtin. ibidem: Hic peterem, quem iſti ſic aſſidue interpellant? Nunquam ſe mutuo, aut Chriſtum humanitus? Non certe; ſed Deum Patrem, qui fons et origo totius bonitatis, qui ductus miſericordia proprio filio non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit illum; qui per ſemetipſum accedit ad Patrem, apud quem ſemper vivit ad interpellandum pro nobis. Item ſuper Pſal. LXII. Auguſtinus ſic loquitur: "Angeli attendunt nos peregrinos, et miſerantur nos, et juſſu Domini auxiliantur nobis, ut ad illam patriam communem aliquando redeamus, et ibi cum illis fonte dominico veritatis et aeternitatis aliquando ſaturemur:" et quantum ad "miſerantur nos," non dubium, quin hoc faciunt non dando miſericordiam vel gratiam, ſed ex juſſu Dei exercendo penes nos compaſſionem et opera pietatis. Praeterea idem ſanctus tertia parte ſermonum ſcribit ſic: "Coepimus habere praedicatorem, quem S. Stephanus habuit lapidatorem; ſic ergo exauditus eſt S. Stephanus, ut ejus orationibus deleretur peccatum, quod commiſerat Saulus. Commendemus ergo nos orationibus ejus, multo magis enim nunc exaudietur pro veneratoribus ſuis, quam exauditus eſt tunc pro lapidatoribus ſuis." Ecce quomodo tam hic, quam in caelo ſancti orant et exaudiuntur a Domino, utrobique ſicut ad Dominum pertinet exaudire, et ſancti exaudiuntur, et ad Dominum exorari, et ad ſanctos exorare. Ex quibus patet concluſio fidei ſupradicta, fundata in Scriptura, in ratione infallibili, in dicto Auguſtini ſuperius allegato, et in uſu eccleſiae probatiſſimo, una cum doctoribus per vos allegatis: viz. quod oratio eſt ſoli Deo dirigenda, et ad ſanctos tam in caelo, quam in terris pertinet Dominum exorare, et ſuis meritis et ſuffragiis ipſum ad clementiam provocare. Quia tamen adhuc forte haec concluſio orthodoxa videbitur vobis nimis incredibilis, adduco hic aliud teſtimonium Auguſtini ſuper Pſalm—ſic dicentis: "Multae ſunt tribulationes, et in omni tribulatione ad Deum confugiendum eſt, ſive ſit tribulatio in re familiari, ſive ſit in ſalute corporis, ſive de periculo chariſſimorum, ſive de aliqua re ad hujus vitae ſuſtentaculum neceſſaria, omnino aliud refugium non debet eſſe chriſtiano, quam ſalvatori ejus, quantum Deus ejus, quo eum fugerit, fortis

fortis ſit." Et conformiter ad hoc dictum loquitur idem ſanctus ſuper Pſal. LXXVI. illo verſu; "Voce mea ad Deum clamavi." Ubi inter multa ſic ſcribit ad propoſitum: "Vox mea ad Dominum; emittitur enim vox, qua clamemus ad Deum, ad hoc enim eſt vox, propter quod editur vox. Iſte vero, qui Deum gratis amabat, qui voluntarie Deo ſacrificabat, qui tranſilierat quicquid infra eſt, nihilque aliud ſupra ſe viderat, quo effunderet animam ſuam, niſi ex quo, et per quem, et in quo creatus erat, ad quem clamaverat voce ſua, ad illum eſſe fecerat ipſam vocem ſuam; vox mea inquit ad Deum." Item Auguſtinus ſuper Pſal. XCIX. "Si jubilas, Domino jubila, noli jubilationem tuam in alias atque alias res dividere." Item ſic habetur per eundem ſanctum ſuper Pſal. LXXXIX. "Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquiſti? oratur in forma Dei, oratur in forma ſervi, ibi Creator, hic creatus, creaturam mutandam non mutatus aſſumpſit, et ſecum nos faciens unum hominem et caput et corpus. Oramus ergo ad illum, per illum, et in illo: ne igitur cum impiis et idolatris in V. T. in circuitu ambulemus, nunquam deveniendo ad centrum, quod eſt ubique, cujus circumferentia nuſquam eſt; ſanum eſt, quod faciamus ſecundum conſilium apoſtoli ſic dicentis, "Accedamus cum fiducia ad thronum gratiae ejus, ut miſericordiam conſequamur, et gratiam inveniamus in auxilio opportuno:" nam ut ait idem apoſtolus, "In eo enim, qui paſſus eſt ipſe et tentatus, potens eſt eis, qui tentantur, auxiliari, quia", ut ſcribitur in eadem epiſtola, "Non habemus pontificem, qui non poſſit compati infirmitatibus noſtris tentatum, etc. per omnia pro ſimilitudine, abſque peccato." Iſte enim pontifex accedit ad Deum per ſemetipſum, apud quem ſemper vivit ad interpellandum pro nobis, habens ſacerdotium ſempiternum, qui inſuper ſemper exauditur pro ſua reverentia. Iſte enim Chriſtus, qui ſecundum Baptiſtam ſtat in medio, eſt centrum, de quo loquor, et qui ſecundum Deitatem non poteſt circumſcribi, circumferentia ejus, ut ſic, nuſquam eſt, ad quam ambiebant infideles," ut patet ſparſim in libris Auguſtini, et in Itinerario Clementis, etc. placando ſibi, ut putabant, bonos ſpiritus, quos nos angelos, ipſi deos appellant, ut placati hoſtiis immolatis eis, bonum apud ſummum Deum, ad quem judicabant ſe indignos aut invalidos habere acceſſum, continue procurarent. Quod autem iſte fuit error idolatrarum antiquitus, patet per Auguſtinum ſuper Pſal. XCVI. ubi ſic habetur, "Confundantur omnes, qui adorant, etc. et deinde habeatur dictum Auguſtini Epiſt. III. ad Voluſianum.

Et tunc de mandato domini ſcriptura praedicta de verbo ad verbum bene et fideliter copiata, et veris copiis hujuſmodi cum praefata originali ſcriptura collationatis, et traditis doctoribus theologiae quatuor ordinum Mendicantium dictae civitatis London. ad examinandum, ſi ipſa ſcriptura errorem ſaperet vel haereſim. Tandem die Sabbati, viz. 20. die ejuſdem menſis Februarii, coram domino in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. pro tribunali ſedente, ut apparuit, aſſiſtentibus ſibi protunc reverendis patribus Johanne London. Bened. Meneven. Ric. Lincoln. et Thoma Hereforden. epiſcopis; necnon praeſentibus tunc ibidem venerabilibus viris mag. Reginaldo Kentwode, decano eccleſiae cathedr. S. Pauli London. mag. Willelmo Lyndewode, utriuſque juris doctore, curiae Cantuar. officiali, Thoma Bekynton, legum doctore, ejuſdem curiae decano, Thoma Bronns, utriuſque juris doctore, archidiacono Stowe in eccleſia Lincoln. ac dicti reverendiſſimi patris archiepiſcopi cancellario, Thoma Lentwardyn, S. theologiae bacalario, cancellario eccleſiae cathedr. S. Pauli London. necnon magiſtris Thoma Whiſton, et Johanne Norton, decretorum, Nicolao Byllesden, Will. Croucheſton, legum doctoribus, Johanne Lyndefeld, archidiacono Ciceſtren. David Pryce, canonico Lincoln. in legibus licentiatis, Waltero Honyton, in artibus magiſtro, Johanne Eſtcourt, et Roberto Thornton, in legibus bacalariis, et Jacobo Coole, canonico London. notario publico, et multis aliis; pro parte quatuor ordinum Mendicantium comparuit perſonaliter frater Johannes Tylle, ſacrae paginae profeſſor, qui nomine ſuo proprio, et nomine confratris ordinis ſui, viz. Johannis Aſhewode, Philippi Baydn, Johannis Samelyn, et Johannis Rokyll, ſacrae paginae profeſſorum, de et ſuper praedicta ſcriptura praefati mag. Willelmi Tailour cum deliberatione, ut aſſeruit, aviſatorum, dixit concluſionaliter, et per dominum examinatus judicialiter reſpondebat; quod dicta ſcriptura, prout ſcribitur, erronea eſt, et manifeſte haeretica, atque ſacrae ſcripturae contradicens, ſecundum ſanam doctrinam eccleſiae et fidei orthodoxae. Et pro ordine Minorum comparuit frater Thomas Wynchelſey, ſacrae paginae profeſſor, ac nomine ſuo proprio et fratrum Johannis David, ejuſdem ordinis miniſtri provincialis, et Johannis Ruſhbroke, ſacrae paginae profeſſorum, ſuper dicta ſcriptura mag. Willelmi Tailour, ut aſſeruit, cum deliberatione aviſatorum, per dominum interrogatus concluſive reſpondebat, et concordabat in omnibus cum praefato fratre Johanne Tylle. Et incontinenti tunc ibidem pro ordine Auguſtin. frater Johannes Lowe, ſacrae paginae profeſſor, nomine ſuo proprio et confratrum ordinis ſui, viz. Nicolai Bonet, et Rich. Donyton, ſacrae paginae profeſſorum; pro ordine Carmelitarum frater Thomas Aſhewell, ſacrae paginae profeſſor, nomine ſuo proprio ac confratrum Thomae Walden, illius ordinis provincialis, et Andreae Cantyrbury, ſacrae paginae profeſſorum, de et ſuper ſcriptura praedicta praefati mag. Willelmi Tailour, ut aſſeruerunt, cum deliberatione aviſati, concluſive reſponderunt, et concordarunt in omnibus cum praefato fratre Johanne Tylle; et conſimiliter in omnibus tunc ibidem concluſive reſpondebat et affirmabat mag. Petrus Partrich, canonicus Lincoln. ſacrae paginae profeſſor, de et ſuper ſcriptura praedicta cum deliberatione, ut aſſeruit, aviſatus; et ſic affirmarunt nonnulli alii clerici theologi, tam religioſi quam ſeculares, praeſentes perſonaliter tunc ibidem.

Et poſt haec de mandato praefati reverendiſſimi patris archiepiſcopi, ut dicebatur, extracti fuerunt IV. articuli de praedicta ſcriptura praefati mag. Willelmi Tailour, quorum tenores ſequuntur, et ſunt tales:

1. Omnis oratio, quae eſt petitio alicujus doni ſupernaturalis vel gratuiti, ſoli Deo dirigenda eſt.

2. Oratio ſoli Deo dirigenda eſt.

3. Orare aliquam creaturam eſt committere idololatriam.

4. Fideles nunquam dirigerent orationes ſuas ad Deum ſub ratione humanitatis, ſed ſolum ſub ratione Deitatis.

Quibus articulis ſic extractis, idem reverendiſſimus tranſmiſit eoſdem ad doctores theologiae quatuor ordinum Mendicantium civitatis London. praedictae, ad examinandum eoſdem, et ad ipſum reverendiſſimum patrem informandum, quid concluſionaliter ſenſerint in eiſdem.

Et deinde die Jovis, viz. 25. die menſis Februarii, A. D. M. CCCC. XXII. domino in domo fratrum Praedicatorum London. in dicta domo vocata "Le Hoſtrye" perſonaliter exiſtente, aſſiſtentibus ſibi venerabilibus patribus Johanne London. Benedicto Meneven. Ric. Lincoln. Thoma Hereforden. et Johanne Roffen. epiſcopis; venerabiles viri mag. Petrus Partrich, ſecularis, frater Johannes Tylle, et Johannes Samelyn, ordinis Praedicatorum, fratres Nicol. Bonet, et Johannes Lowe, ordinis Auguſtinen. frater Thomas Walden, Thomas Aſhewell, et Andreas Cantyrbury, ordinis Carmelitarum; necnon fratres Thomas Wynchelſey, et Johannes Ruſhbroke, ordinis Minorum, ſacrae theologiae doctores, reſponderunt ad IV. articulos ſupraſcriptos concluſionaliter, ut apparuit; viz. quod iidem IV. articuli fuerunt et ſunt haeretici, ac contra ſanam doctrinam et catholicum intellectum univerſalis eccleſiae ſacroſanctae; et ſic quilibet eorundem doctorum in theologia ſingillatim per ſe per dominum examinatus, concluſionaliter reſpondebat et affirmabat. Et tunc dominus divertens ſe ad juriſtas tunc ibidem praeſentes, petiit ab eis, quod eis videbatur fore faciendum in caſu relapſus alias per dominum eis miniſtrato, ad finem quod libros ſuos inſpicerent, et ſuper hoc eum informarent de aviſamentis ſuis in hac parte; et incontinenti mag. Willelmus Lyndewode, utriuſque juris doctor, curiae Cant. officialis, propoſuit reſponſionem ſuam in quadam ſchedula papyri ſcriptam, cujus tenor ſequitur, et eſt talis:

Teneo pro concluſione, quod ſuſpectus de haereſi citatus ad reſpondendum ſuper fide, abſentans ſe per contumaciam, et ea de cauſa excommunicatus, et ſuper haereſi vehementer ſuſpectus, talis tamen ſuſpicionis vehemens praeſumptio non eſt ſufficiens ad criminis condemnationem.

Teneo ſecundo, quod talis ſtans per annum in hujuſmodi excommunicatione animo pertinaci, velut haereticus debet condemnari; quia vehemens praeſumptio per pertinaciam excommunicati, ut praefertur, tranſit in violentam, quae ſufficit ad condemnationem; cum ſit praeſumptio juris, et de jure, contra quam non admittitur probatio in contrarium.

Teneo tertio, quod talis ex cauſa praemiſſa condemnandus, rediens ante condemnationem, et ad arbitrium ſui judicis paratus haereſim abjurare, admittendus eſt ad miſericordiam, ad effectum, ut non relinquatur curiae ſeculari; non tamen ſic, quin alio modo, pro qualitate commiſſi et perſonae, ad arbitrium ſui epiſcopi veniet puniendus.

Teneo quarto, quod talis, de quo praefertur, in judicio ſimpliciter vel generaliter abjurans haereſim, poſtea in aliquam haereſis ſpeciem incidens, ut relapſus debet merito judicari.

Teneo quinto, quod talis, ut praemittitur, relapſus relinquendus eſt curiae ſeculari, abſque ſpe veniae, et ſine ulla audientia quoad poenam temporalem.

Et conſimilem reſponſionem etiam in ſcriptis, nihil penitus a reſponſione dicti mag. Willelmi Lyndewode diſcrepantem, propoſuit mag. Thomas Bronns, utriuſque juris doctor, archidiaconus Stowe in eccleſia Lincoln. et eiſdem reſponſionibus concordarunt nonnulli alii clerici juriſtae tunc ibidem praeſentes; viz. mag. Thomas Bekynton, LL. doctor, decanus curiae Cant. Nicol. Byllesden, LL. doctor, Thomas Whiſton, decretorum doctor, Johannes Croucheſton, LL. doctor, mag. David Pryce, in legibus licentiatus, mag. Johannes Lyndefeld, archid. Ciceſtr. in legibus licentiatus, et Johannes Eſtcourt, in legibus bacalarius. Et ſic eorum quilibet in hac parte ſingillatim per dominum examinatus, concordavit concluſionaliter tunc ibidem. Et die Veneris ſubſequente tunc craſtino, coram domino in capella ſua infra manerium ſuum de Lamehith pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus ſibi reverendis patribus Richardo Lincoln. et Johanne Roffen. epiſcopis; praeſentibuſque venerabilibus viris mag. Willelmo Lyndewode, Thoma Bekynton, Thoma Bronns, et Thoma Whiſton, clericis juriſtis; necnon mag. Petro Partrich, canonico Lincoln. fratribus Johanne Tylle, Thoma Wynchelſey, Nicol. Bonet, et Joh. Lowe, ſacrae paginae profeſſoribus ſupradictis, adductus fuit praefatus Willelmus Tailour, cui dominus recitavit ſummarie verbotenus totum proceſſum contra eum habitum, et tunc reverendus pater Lincoln. epiſcopus, de mandato domini legebat in publico, et cum deliberatione articulos infraſcriptos, quos, ut dicebatur, dictus Willelmus Tailour tenuit et defendebat. Quorum articulorum tenores ſequuntur, et ſunt tales:

Dominium civile vel ſeculare, quod juxta me eſt idem cum civili, eſt ita imperfectum, quod nullo modo licite ſtat cum perfectione ſacerdotali; et nullo modo Chriſtus voluit ſacerdotes eccleſiae ſic dominari. Super quo articulo idem mag. Willelmus per dominum examinatus, fatebatur ſe tenuiſſe eundem, et ſic adtunc tenuit, et tenere voluit, ut dicebat.

Item communis modus mendicandi fratrum eſt omnino damnoſus, et execrabilis. Super quo articulo idem mag. Willelmus per dominum examinatus,

aminatus, fatebatur ſe tenuiſſe eundem, et adtunc tenuit, et tenere voluit, ut dicebat.

Item, quicunque ſanctae cruci Chriſti offerens vel alicui ſancto, committit idololatriam. Super quo articulo idem mag. Willelmus per dominum examinatus, fatebatur ſe tenuiſſe eundem, et ſic adhuc tenuit, et tenere voluit, ut dicebat.

Item, licet quaedam concluſiones praemiſſae damnatae ſint et reprobatae per ſacrum generale concilium Conſtantienſe, non minus tamen ſunt vere catholicae et approbatae per legem Domini vel Jeſu Chriſti. Super quo articulo idem mag. Willelmus tunc ibidem examinatus judicialiter, fatebatur et recognovit ſe tenuiſſe eundem, et ſic adhuc in judicio tenuit, et tenere voluit, ut dicebat.

Item, Deus non vult voluntate beneplaciti ſed permiſſive ſolum, reges et principes, qualitercunque bonos, dominari civiliter ſuper ſervos ſuos, et regna aut dominia eorum temporalia. Super quo articulo examinatus per dominum idem mag. Willelmus Tailour, negavit ſe tenuiſſe articulum illum. Et tunc dominus, habita deliberatione, decrevit teſtes fore examinandos in forma juris ſuper articulo praedicto per eundem negato. Et incontinenti tunc ibidem dominus recepit teſtes infraſcriptos, viz. reverendum in Chriſto patrem dominum Richardum Lincoln. epiſcopum praedictum, et mag. Petrum Partrich, S. theologiae doctorem; quibus in praeſentia dicti mag. Willelmi Tailour receptis, admiſſis, et juratis, dominus examinavit dictum rev. patrem epiſcopum Lincoln. de et ſuper articulo memorato. Qui quidem rev. pater Lincoln. epiſcopus interrogatus per dominum, ſi unquam audivit dictum mag. Will. Tailour tenere articulum praeſcriptum, ſic ut praefertur, per eum negatum? dixit quod ſic. Interrogatus in quo loco, et ſub qua forma? dixit et ad interrogata reſpondit, quod die Sabbati prox. ante diem Cinerum ult. praeterito, viz. 11. die dicti menſis Februarii, in capella hoſpitii ipſius reverendi patris apud vetus templum, dictus Willelmus Tailour perſonaliter in ipſius rev. patris praeſentia conſtitutus, concluſive poſuit, aſſeruit, et affirmavit totum articulum hujuſmodi per eum negatum, ut praefertur; et accepto calamo idem rever. pater epiſcopus Lincoln. iſtam ſuam depoſitionem manu ſua propria ſcripſit, ad majorem rei evidentiam, et veritatis expreſſionem. Et tunc praefatus mag. Petrus Partrich in hac parte per dominum examinatus, concordavit in omnibus cum rev. patre Lincoln. epiſcopo ſupraſcripto. Quibus quidem teſtibus ſic examinatis, ſtatim dominus in praeſentia dicti mag. Will. Tailour publicavit dicta et depoſitiones eorundem, et nihil per dictum mag. Willelmum contra perſonas dictorum teſtium, aut eorum dicta propoſitum vel allegatum; ac tunc communicatione non modica habita inter dictos theologos, et praefatum mag. Willel. Tailour de et ſuper materia orandi praedicta, et aliis praemiſſis, ad finem quod ipſe propter ſalvationem animae ſuae propriae concluſionibus ſuis praedictis per ipſum, ut praemittitur, confeſſatis, et contra eum probatis, omnino renunciaret, et ſe conformaret, et ſubmitteret in hac parte ſano et communi uſui eccleſiae ſacroſanctae; et ipſo Willelmo dictis clericis et eorum conſilio in hac parte minime acquieſcente, ſed ſic in ſua pertinacia permanente, dominus tandem aſſignavit eidem mag. Will. Tailour terminum ad audiendum ſententiam, viz. diem Sabbati tunc craſtinum. Quo die Sabbati, viz. penultimo die dicti menſis Februarii, coram domino in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus ſibi confratribus ſuis Bened. Meneven. Thoma Hereforden. et Johanne Roffen. epiſcopis, adductus fuit in judicium praefatus mag. Willel. Tailour, et poſt totum proceſſum contra dictum mag. Will. Tailour habitum, per dominum ſummarie recitatum; tandem ex aviſamento et conſilio dictorum confratrum ſuorum epiſcoporum, ac nonnullorum in jure canonico et civili doctorum, et aliorum clericorum, et juriſperitorum tunc praeſentium, dominus quandam ſententiam definitivam contra praedictum mag. Willelmum Tailour in quadam papyri ſchedula, quam in manibus ſuis tenuit, ſcriptam, tulit et legit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

Sententia lata contra mag. Willelmum Tailour haereticum.

IN Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in quodam negotio haereticae pravitatis et relapſus in eandem contra te Willelmum Tailour, preſbyterum noſtrae Cant. provinciae, coram nobis in judicio perſonaliter comparentem, ex officio noſtro mero, rite, et canonice procedentes, auditis, et intellectis, viſis, cognitis, rimatiſque, ac matura deliberatione diſcuſſis, et ponderatis meritis negotii antedicti, ſervatiſque in omnibus, et per omnia in eodem negotio de jure ſervandis, et quomodolibet requiſitis, pro tribunali ſedentes, et ſolum Deum prae oculis habentes; quia per acta, inactitata, deducta, et probata coram nobis in negotio antedicto, ac per te confeſſata, ſcripta, et recognita, exhibita etiam coram nobis in eodem, invenimus te, poſtquam omnem haereſim et errorem alias coram nobis in judicio manifeſte et ſolenniter abjuraſti, in varias haereſes damnatas incidiſſe, et eas tam in noſtra dioeceſi Cantuar. quam alibi in dicta noſtra provincia animo deliberato aſſeruiſſe, docuiſſe, ſcripſiſſe, et pertinaciter defendiſſe; te Willelmum praedictum de conſilio confratrum et coepiſcoporum noſtrorum nobis aſſidentium, ac aliorum doctorum et clericorum in lege divina, et ſacris canonibus peritorum,

peritorum, hic praeſentium, per hanc ſententiam noſtram definitivam, quam fecimus in hiis ſcriptis, pronunciamus, decernimus, et declaramus, in haereſim fuiſſe et eſſe manifeſte relapſum; ac propterea juxta canonicas ſanctiones in hac parte editas, ab omni ordine et honore eccleſiaſtico fore actualiter degradandum; officioque inſuper et beneficio eccleſiaſtico quocunque privandum, et ab eiſdem amovendum, ac realiter deponendum, abſque beneficio clericali quocunque nudandum, ac curiae ſeculari ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi debeat, aut poterit, relinquendum: executione praeſentis decreti nobis uſque alias reſervata, et reſervamus.

Et ſubſequenter die Lunae tunc proxime ſequente, praefatus reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus, dom. Henricus, Dei gratia Cant. archiepiſcopus, in eccleſia cathedr. S. Pauli London. viz. in ſede epiſcopali ejuſdem eccleſiae perſonaliter conſtitutus, et indutus pontificalibus, aſſiſtentibus ſibi confratribus ſuis Joh. London. Bened. Meneven. Ric. Lincoln. Tho. Hereforden. et Joh. Roffen. epiſcopis, etiam pontificalibus indutis; necnon praeſentibus tunc ibidem excellentiſſimo principe domino Humfrido, duce Gloceſtriae; nobilibuſque viris N. comite Warwici, N. comite de Vendon, et aliis in multitudine numeroſa, ad actualem degradationem praefati mag. Willelmi Taylour proceſſit, et ipſum mag. Will. Taylour tunc coram eodem reverendiſſimo patre adductum, veſtibus ſacerdotalibus indutum, calicem et patenam in manibus ſuis deferentem, quaſi paratum ad miſſam, ſolenniter et actualiter degradavit per ſuam ſententiam definitivam in quadam papyri ſchedula ſcriptam, quam in manibus idem rever. pater tenuit, legit et tulit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, te Willelmum Taylour, capellanum praetenſum, in habitu et apparatu ſacerdotali indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per noſtram ſententiam definitivam condemnatum, de conſilio et aſſenſu, et auctoritate, et concluſione etiam confratrum noſtrorum coepiſcoporum et praelatorum, videlicet London. Lincoln. Meneven. Hereforden. et Roffen. ac aliorum quoque nonnullorum in S. theologia, jure canonico, et civili doctorum, ab ordine ſacerdotali propter incorrigibilitatem tuam degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, tibi patenam et calicem auferimus, ac loca manuum, in quibus inunctio facta eſt, abradimus, ac omni poteſtate miſſam celebrandi te privamus; necnon te caſula exuimus, veſtemque ſacerdotalem et ſtolam tibi auferimus, ac te omni et omnimodo honore ſacerdotali privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum antedictum, diaconum praetenſum, in habitu et apparatu diaconali indutum, librum evangeliorum habentem in manibus, in abjuratam haereſim relapſum, per ſententiam, ut praefertur, condemnatum, ab ordine diaconali degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, librum evangeliorum, Dalmaticam, ac ſtolam tibi auferimus, ac te poteſtate legendi evangelium, ac omni et omnimodo honore diaconali te privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus praedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum praefatum, ſubdiaconum praetenſum, in habitu et veſtimentis ſubdiaconalibus indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per ſententiam, ut praefertur, condemnatum, ab ordine ſubdiaconali degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, tibi librum epiſtolarum, Dalmaticam, et manipulum auferimus, et te omni et omnimodo honore ſubdiaconali privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum praedictum, accolitum praetenſum, in habitu accolitatus indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per ſententiam noſtram, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine accolitatus degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis, tibi cereferarium et urceolum auferimus, ac te omni et omnimodo honore accolitatus privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum praedictum, exorciſtam praetenſum, in habitu exorciſtae indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per noſtram ſententiam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine exorciſtae degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, tibi librum exorciſmorum auferimus, ac te omni et omnimodo honore exorciſtae privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus antedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum antedictum, oſtiarium praetenſum, in habitu oſtiarii indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per noſtram ſententiam definitivam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine oſtiarii degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, ex cauſis praemiſſis tibi claves eccleſiae auferimus, ac te alba et amictu exuimus, teque omni et omnimodo honore oſtiarii privamus.

Item nos Henricus, archiepiſcopus ſaepedictus, auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, te Willelmum antedictum, primam tonſuram et ordinem clericalem praetenſum habentem, in habitu primae clericalis tonſurae indutum, in abjuratam haereſim relapſum, per noſtram ſententiam, ut praemittitur, condemnatum, ab ordine tonſurae clericalis degradamus et deponimus. Et in ſignum degradationis et actualis depoſitionis hujuſmodi, ſuperpelliceum tibi auferimus, ac te omni et omnimodo honore primae clericalis tonſurae et ordinis privamus.

Nec-

Necnon te Willelmum auctoritate Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, ac noſtra, et auctoritate, conſilio, et aſſenſu, quibus ſupra, ab ordinibus, beneficiis, privilegiis, et habitu, ac foro eccleſiaſtico, propter tuam pertinaciam, et incorrigibilitatem degradamus et deponimus, ac omnibus et ſingulis honoribus et inſigniis clericalibus quibuſcunque exuimus et privamus in hiis ſcriptis; necnon in ſignum degradationis et actualis depoſitionis, coronam et tonſuram clericalem in noſtra praeſentia facimus abradi, et adinſtar laici ſecularis penitus deleri, ac capiti tuo tanquam laici ſecularis indumentum ſeculare apponimus, et curiae ſeculari relinquimus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
Martin. V. 5.	Henr. Chicheley 9.	1422.	Henric. V. 10.

Capitulum provinciale nigrorum monachorum apud Weſtmonaſterium celebratum A. D. M. CCCC. XXII. Ex MS. Cott. Vitellius E. XII. f. 136. a. collat. cum MS. Dunelm. B. IV. 26. fol. 234. et MS. Cotton. Titus C. IX. fol. 20. ſeq.

In hac convocatione (ut codex Dunelmenſis capitulum hoc vocat) ſcriptum, quod ſequitur, "Cum plura ſint exorbitantia, etc." pro reformatione ordinis erat propoſitum; ſed per diſcretos et doctos priores et fratres ordinis fuit rejectum, et aliud ſcriptum, quod incipit fol. tertio ſequente "Cum ſacra monachorum religio" provide ordinatum. Codex MS. Cotton. Titus C. IX. *fol.* 20. *decretis capituli hujus hunc praefigit titulum: Articuli propoſiti ex parte regis noſtri Henrici* V. *anno nono, omnibus abbatibus et prioribus totius Angliae in monaſterio Weſtmonaſter.* 7. *die Maii.*

Cum plura ſint exorbitantia et enormia inter profeſſores ordinis ſancti Benedicti nigrorum monachorum in Anglia, et reformatione digna, aliqua hic duxi notanda. Et primo incipiendum eſt a patribus et capitibus, quorum actus et vita ſunt ſubditis in exemplum.

Inprimis provideatur de abbatibus, tam de hiis, qui habent bona et poſſeſſiones a conventu diſcreta, cum hoc non ſit fundabile in regula, nec in intentione fundatorum ſeu collatorum ipſorum, quam de aliis ſingulis dicti ordinis ſuperioribus, et praelatis, ut juxta conſtitutiones ſanctorum patrum et regularia inſtituta, vigilanter intendant curis animarum, perſonaliter converſando, ſaltem ſingulis feſtivis diebus, in choro et conventu, ſi non legitime praepediantur, ad officiendum et celebrandum divina, propter quae dicitur officium, nec ſe ſubtrahendum aut commanendo in ſuis maneriis ultra tres menſes, et hoc poſt Paſcha immediate ſequentes, pro ſolatiis ſuis fratribus exhibendis. Item moderetur ſumptuoſa et nimium ipſorum equitatura ſcandaloſa, tam in vario et irregulari apparatu famulorum, quam in phaleratura equorum; et quod qui majores ſunt inter eos, ultra XX. equos, computatis ſummariis, et cum fraenis deauratis, ſub poena gravi temporali camerae apoſtolicae applicanda, equitare non praeſumant.

Item ſub gravi poena temporali, ut ſupra, etc. ſtatuitur, quod ſinguli abbates et priores dicti ordinis, exempti quam non exempti, etiam ipſi, qui bona habent a ſuis conventibus diſcreta, quod ſemel in anno ſingulis annis, viz. infra menſem poſt feſtum Michaelis immediate ſequentem, plenum ſtatum, et fidelem rationem omnium bonorum dictis monaſteriis ſuis et ipſis qualitercunque ſpectantibus, in capitulis coram toto conventu requiſiti reddere teneantur, nomina debitorum, quibus debentur, et a quibus debentur, et cauſas plane in ſcriptis redigentes.

Item nihil de bonis et rebus ſuorum dictorum monaſteriorum ultra valorem XL. ſolidorum aliquibus perſonis donent, alienent, vel vendant ſine moroſa deliberatione in expreſſo conſilio, conſenſu, et aſſenſu totius conventus.

Item quantum ad conventuales, ſint omnes per regnum uniformes in habitibus, tam in formis, quam coloribus; et ſtatuatur circa formam cucullarum, floccorum, et caparum clauſarum pro equitatura; et quia in floccis fit magnus exceſſus, cum manicae ipſorum pro majori parte in pluribus locis protendantur uſque ad terram, quod de caetero non excedant pugnum manus ultra medium ulnae in longitudine, et trium quartariorum in latitudine; et de caputiis cucullarum certa tradatur forma, ut omnes uniformiter in ſuis habitibus incedant, ut alii religioſi faciunt; ac pannus ille nitidus de Wurſeto, qui magis militaris quam monachalis cenſetur, omnibus tam abbatibus, quam monachis penitus interdictus exiſtat, et quod, qui talibus utitur, duplum iſtius teneatur ſolvere camerae apoſtolicae.

Item qui minutiones et ſolatia ſecundum morem locorum habuerint et recipiunt, ſi infra tempus et diem minutionum et ſolatiorum ipſorum, feſtivus dies, ut aliquod feſtum principale, vel duplex, ſeu XII. lectionum contingat, teneantur intereſſe matutinis, miſſae majori, et veſperis infra chorum cum caeteris de conventu; et qui contrarium fecerit, ab hujuſmodi ſolatiis per quartarium ſuſpendatur.

Item, quia eſus carnium ipſis religioſis, exceptis certis caſibus, quodammodo eſt interdictus; penſataque infirmitate modernorum, et longa ac diutina obſervantia in contrarium, videtur multum expediens, ut fiat auctoritate apoſtolica modificatio gratioſa, et praecipue attento quam ſumptuoſum foret, et quaſi importabile providere conventibus, qui multum a mari diſtant, et aquis fertilitatem piſcium habentibus, de alio genere quam de carnibus; et idcirco ordinemus, ut cavent ſtatuta, quod die carnium per annum medietas conventus (computatis officiariis, qui intra portas monaſterii illo

illo die perſonaliter exiſtunt) ſint in refectorio in prandio, nec comedant ipſo die carnes ad exceſſum; ſintque in ipſo refectorio lacticiniis, piſcibus, et pinguedine carnium ut omaſiis et farſaturis contenti.

Item ab exaltatione ſanctae Crucis uſque ad caput Quadrageſimae per regulam et ſtatuta indicitur ipſis profeſſoribus regulare jejunium, quanquam inter ipſos minime obſervetur, cum et hoc tempore indiſtincte comedant carnes, et plures coenant; videtur vero conſonum rationi et conſcientiis regulatis, quod modificetur, ut auctoritate apoſtolica ſtatuatur, quod nullus hoc tempore, exceptis ſenibus, et actualiter infirmis ac debilibus, et juvenibus infra xx. annum ſuae aetatis exiſtentibus, coenet, ſed unico prandio in die contentetur, diebus dominicis, principalibus, duplicibus, ac xii. lectionum feſtis, ſolennitate Natalis dominicae uſque ad octavas Ephipaniae Domini exceptis, et hoc tempore a carnibus abſtineant.

Item, quia proprietas religioſorum execrabile et deteſtabile ſcelus exiſtat, quae maxime hiis diebus per receptionem pecuniarum contra jura communia et ſtatuta ſurrepſit et infecit ſimplices conventuales; provideatur, ut ſtatutum domini Benedicti papae xii. contra hoc editum, viz. in rubrica "Ne victualia miniſtrentur in pecuniis," firmiter obſervetur; et quod ordinetur unus fidelis diſpenſator commonachus, qui habeat recipere omnes pecunias in praeſenti conventibus quomodocunque appropriatas ſeu aſſignatas, et de ipſis provideat ſingulis hujuſmodi conventualibus, de habitibus et aliis ſuis neceſſariis, non in pecuniis, ſed in ipſis rebus omnino, prout unicuique opus fuerit miniſtrandis: et abbates ac priores, qui in hiis negligentes fuerint, incurrant ipſo facto formidabilem poenam pecuniae, et ſui officii multationem ſeu ſuſpenſionem. Et ſi contingat hujuſmodi conventuales viſitare ſuos parentes et amicos de licentia ſui ſuperioris, hoc ſemel in anno ad majus fiat, et tunc habeant perſonas ſeculares honeſtas, ad ducendum eos et reducendum, quibus certa ſumma pecuniarum pro expenſis per abbatem vel officiarium praedictum tribuatur, fiatque fidele ratiocinium de receptis et expenſis poſt iter completum. Nulluſque monachus retineat in ſua cuſtodia ciphum argenteum ſeu cochlearia, vel alia jocalia aurea vel argentea, ſeu libros, ſine brevi et ſcriptura indentata, cujus una pars remaneat in manibus ſui praelati ſub poena proprietatis, nec talia recipiat vel donet ſine licentia ſpeciali; et ſi alicujus habitus ſeu veſtimentum ſit confractum, tradatur officiario, qui habeat reficere ſeu novum loco ipſius recompenſare abſque mora.

Item nullus monachus habeat cellam vel cameram diſtinctam ſeu privatam, nec aliquo modo liceat eos ad talia loca privata ducere quaſcunque mulieres ad loquendum, comedendum, ſeu potandum, niſi proprias matres ſeu ſorores, nec ad alia loca monaſterii, praeter ad hoſpitium hoſpitum, et hoc cum ſpeciali licentia, et ſub teſtimonio et praeſentia officiariorum ad talia recipienda deputatorum: nec liceat alicui monacho infra monaſterium niſi in dormitorio communi de nocte quieſcere, praeſentia ſui praelati, et infirmis fratribus in ſuis locis duntaxat exceptis.

Item, cum juxta beatum Auguſtinum inter omnia certamina chriſtianorum duriora ſunt praelia caſtitatis, ubi quotidiana pugna et rara victoria, et ſecundum eundem, qui familiaritatem mulierum vitare noluerit, cito labitur in ruinam, nec reſtat (per apoſtolum) remedium niſi per fugam; ſtatuatur diſtricte, quod nullus religioſus dicti ordinis in villis ſeu civitatibus, ubi ſua monaſteria ſituantur, licentiam habeant exeundi ſeu ingrediendi, ſed quod ſuis praelatis penitus facultas ipſos licentiandi ad comedendum, potandum, ſeu loquendum in ipſis locis, praeterquam cum multis nobilibus, interdicatur, cum ex hoc gravia oriri poterunt ſcandala et incentiva vitiorum.

Item, ut ſaluti animarum conſultius provideatur, et inobedientiae temeritas debite praecaveatur, neceſſarium videtur procurare a ſede apoſtolica certis perſonis delegationem ſeu poteſtatem ſufficientem ad declarandum et reducendum omnia ſtatuta, dictum ordinem, et profeſſores ejuſdem concernentia, tam Romanorum pontificum, quam ipſorum legatorum et ſubdelegatorum, ac aliorum ſuperiorum quorumcunque, cum plura ſint hujuſmodi ſtatuta et varia, poenas vero ſpirituales et temporales contra non obſervantes ipſo jure infligentia; et quod ipſi ſic auctoritate apoſtolica delegati, ſtatuere et decernere valeant certum limitatum modum obſervandi, ad quam obſervantiam ſinguli profeſſores tam praeſentes, quam futuri, et non ad aliam inantea aſtringantur, ſub poenis temporalibus duntaxat per ſuos ſuperiores arbitrarie infligendis.

Item cum juxta regulam beati Benedicti ſingulis profeſſoribus ipſius jubetur, ut veſtiti dormiant, pluresque ſolum cum ſtaminis et femoralibus hoc ſufficere credunt; ſtatuatur, quod non ſolum in ſtaminis, ſed etiam cum habitu regulari femoralibus et caligis, abſque pedulibus omnino dormiant, linteaminibus de panno lineo et camiſiis interdictis.

Articuli ab ipſis patribus concepti et acceptati.

Cum, ſecundum regulam beati Benedicti, nec debet monachus poſſidere, quod abbas non dederit vel permiſerit habere; quodque in pleriſque monaſteriis, ad evitandum cauſam murmuris et inaequalitatis, permittunt praelati ſuos monachos pro ſuis neceſſariis emendis pecunias recipere, ne hujuſmodi receptio pecuniarum cauſet vel inducat proprietatis vitium; ita eſt ſtatutum et ordinatum, quod quilibet monachus ſub poena proprietarii tenetur de pecuniis quibuſcunque, et quomodocunque receptis et expenſis, ſuo praelato fidelem computum reddere totiens, quotiens praelato viſum fuerit expedire, et ad minus ſemel in anno ad hoc etiam minime requiſitus; et ſi quid ſuperfuerit non expenſum, ſine fraude ponat plenarie in praelati diſpoſitione. Et ne praelati aut alii ſuperiores hujuſmodi bona per ſubditos in ſua diſpoſitione ſic poſita ſibi retineant aut approprient,

approprient, pro ſua ſola voluntate libere diſponenda, ordinatum eſt et ſtatutum, quod nullus talis praelatus aut ſuperior recipiat aliquid de praedictis, niſi ad evidentem utilitatem ſui monaſterii; et hoc de aſſenſu et conſenſu quatuor vel quinque de ſenioribus.

Cum ſacra monachorum religio in hac valle lachrymabili, ubi velut ſignum reponitur ad ſagittam, et quaſi petra ſcandali in offenſionem; ſic juxta patrum teſtimonia vitae radiaret puritate, et mentis munditia refulgeret, quod nec populus habeat unde per miniſtratam occaſionem ſibi detrahat, nec mundus per violentam ſuſpicionem quo nocere poſſit; ut omnis amodo in hac religione tollatur occaſio ſcandali, ponatque de caetero populus cum pſalmiſta ori ſuo cuſtodiam, et mundus ſuis labiis circumſtantiam ſilentii, et clauſuram, ad complacentiam altiſſimi, honorem ordinis, et piiſſimam exhortationem chriſtianiſſimi principis regis noſtri, unanimi patrum aſſenſu pariter et conſenſu, canonica auctoritate, qua poſſumus, in praeſenti ſtatuimus, primo, firmiter et diffinimus, ut de caetero, tam abbates omnes, qui bona a conventu poſſident diſcreta, de quorum bonorum diſcretione mentio ſatis fit expreſſa Extrav. de re. cap. "Edoceri" in fine textus, et per Johannem Aton in conſtitutionibus Ottoboni cap. "De Praelatis;" necnon per venerabilem Simonem Cantuarienſem in ſuis conſtitutionibus provincialibus, capitulo "Item ut rectius," quam etiam ſinguli alii, qui bona participaliter cum conventu obtinent concreta, quocunque ſuperioritatis nomine ſint vocati, juxta formam traditam, Extrav. "De ſtatu monachorum," cap. "Cum ad monaſterium," c. prior. et in conſtitutionibus Benedicti XII. cap. XXVII. necnon in provincialibus capituli generalis capitulo 2. ſuper gregem ſibi commiſſum diligenter invigilent, ſtudeantque, quantum poterunt, juxta vim et effectum eorundem canonum et conſtitutionum in clauſtro, choro, et capitulo pro fratrum inſtructione, correctione, et regimine; necnon pro celebratione divinorum in feſtis ſolennibus perſonaliter intereſſe, nec occaſione cujuſcunque conſuetudinis in contrarium laborantis, ab hiis officiis ultra trium menſium ſpatium conjunctim, et ſibi continue ſuccedentium ſe ſubtrahant, niſi quatenus praepeditionem habeant canonicam et excuſabilem ſatis de tempore abſentandi.

Praeterea 2. cum contra ſcripturae doctrinam ille linum cum lana contextum induit, qui de profeſſoribus diverſi generis inordinatum habitum ſibi ſumit; ac etiam ulterius ſecundum ſacros canones ſerico indui aut purpura, ſed Chriſtum induere convenit, neque aurum habentes in ornatum, aut cordis ornamenta, aut pectoris pariter habere bene valent; idcirco, ut omnes ejuſdem noſtri ordinis et profeſſionis, tam ſuperiores quam ſubditi, tanquam ſi eſſent ſinguli unius moris, ejuſdemque conditionis in una domo, in ſuis ſint habitibus, equorumque phaleraturis conſimiles et conformes. Ulterius unanimiter ſtatuitur, et diſtrictius diffinitur, ut poſt horum per uſum conſumptionem, quibus nunc funguntur abſque renovatione, faciant ſibi fieri de caetero juxta ritum, formam, et modum in proximo generali capitulo excogitandos floccos, cucullas, et capas, ornatumque pro equitatura ſuo ſtatui concordes, juxta traditiones Viennenſis concilii in cap. "Ne in agro," conſtitutionum Benedictinarum capitulo XXIII. Albinenſe capitulo primo; caeterarumque conſtitutionum patrum venerabilium antiquorum; nec Wurſeto duplicato, aut dimidiato, phaleraturaque deaurata et nimium ſumptuoſa, ſub poenis in ipſo capitulo generali ſtatuendis, ulterius abuti audeant aut veſtiri, ſed ſint ab hoc tempore inantea ultra prohibitiones, inhibitiones, exhortationeſque, quas ſcripſerunt ſancti patres, haec omnia ulterius per nos veluti per aggravatam ſententiam rejecta, ſuſpenſa pariter, et interdicta, neque ipſis liceat praelatis, dum per viam equitant, aut alibi in itinere tranſeunt, ultra numerum de propria ſaltem familia vicenarium, niſi in caſibus per conſtitutiones papales capitulo XX. expreſſatis, quomodocunque ſecum ducere, aut in forinſeco ſervitio retinere; ſed ſemper cum ipſo ſtent contenti, attenteque provideant, ne in eo mediis penſatis et moribus in temporibus et perſonis ſit apparatus curioſus nimis aut nimium exceſſivus.

Praeterea 3. cum ſinguli praelati noſtri ordinis provide ex hominibus aſſumpti ſunt, ut pro hominibus conſtituti, tanquam prudentes villici ſuper ſervos Dei, quatenus ſinguli pro ſeipſis, ipſi vero pro omnibus, et de omnibus, in villicatione ſibi traditis, fidelem pariter et prudentem Deo et collegio faciant rationem; nos eadem auctoritate, qua prius, firmiter injungimus, diſtrictiuſque ſingulorum conſcientias oneramus, quatenus juxta apoſtolicae ſedis legati domini Ottoboni decretum, rubrica "De reddendo computo" una cum gloſſa Johannis Aton ſuper eundem; necnon ſecundum conſtitutiones Simonis, Cantuarienſis archiepiſcopi, capitulo "Item ut rectius," tam ipſi praelati, quam eorum adminiſtratores ſinguli, qui de more ſolent, aut de jure deberent, ſingulis annis ſemel ad minus, aut in capitulo, aut in alio loco ſeorſim ad id negotium deputato, coram quinque vel ſex fratribus cum conſenſu capituli in hac parte electis, fidele ratiocinium et plenarium de ſingulis receptis et expenſis etiam irrequiſiti faciant, nominaque creditorum cum debitoribus et cauſis, ſi quae fuerint, plene et fideliter abſque fraude redigant, ſeu redigi faciant in ſcripturam; nec dent aut donent praelatorum aliqui de bonis ſibi in adminiſtrationem taliter conceſſis, aut in curialitate, prodigalitate, aut liberalitate, ſummam aliquam notabilem, niſi in urgente manifeſta neceſſitate, et tunc hoc faciant ad commodum monaſterii ac profectum, et ſine dilapidationis ſpecie aliqua.

Praeterea 4. cum juxta ſapientis eloquium, tunc mens ad omnia roboratur viriliter, cum de labore penſatur utilitas, laborantibuſque poſt clauſtralis ponderis taedium recreabilis ſolatii concederetur grata merces, votivis, prout tenemur, deſideriis affectantes hujuſmodi onera clauſtralia cum mentis hilaritate continuo deportari, volumus, opportunumque fore decernimus,

nimus, ut fratres ſinguli dum per curſum miminutionum ſolatiis corporaliter ſe immiſcent tam diebus ferialibus, quam in feſtis duodecim lectionum hoc tempore occurrentibus, abſque exceſſu tamen et cum fraeno modeſtiae honeſtis ſolatiis, licitiſque recreationibus, de laudabili loci conſuetudine approbatis, monachaliter indulgeant et exerceant moderate; in diebus tamen ſolennibus, feſtiſque duplicibus ſaltem, ſi talia frequentent fratres ſolatia, praeſentialiter in coenobiis volumus et injungimus ſub poena recreationis per tempus notabile ad arbitrium ſuperiorum ſubtrahendae, quotiens talia feſta occurrerint, miſſis, matutiniſque, et veſperis interſint; quacunque conſuetudine ſcripta, aut non ſcripta, in contrarium non obſtante.

Praeterea 5. cum juxta ſanctionem canonicam omnis lex, conſtitutio, ſeu quaevis norma juſta, poſſibiliſque eſſe debeat, et honeſta, ſecundum naturam et conſuetudinem patriae, loco temporeque conveniens, prout in canone ponitur Diſt. 4. penſatis naturis, et complexionibus, quae in hominibus ſatis ſunt debiles hiis diebus, quomodolibet per refectionem piſcium aut aliorum duntaxat regularium (cum ſint juxta medicos, id ipſumque experientia ſatis docet, naturae multum contraria, ſtomachoque nociva) poſſet plebs obedientiae humilis amplius in viribus attenuari, quam regula jubet, aut de jure libet; populus vero durioris cervicis cibum illum velut leviſſimum faſtidiens, cum Hebraeis aſpirare ad ollas carnium, illiciteque appetere poſtponens; nos non propriis voluntariiſve poſitionibus in hac parte ducti, ſeu illa regulae generalis clauſula, qua fertur omnia per diſpoſitionem abbatis fieri, totaliter ſuffulti, quinimo ulterius alteri innitentes ſpecie, qua fertur, quotiens minus ſunt hoſpites, in abbatis ſit poteſtate, quos vult ad ſuam menſam vocare fratres, capitulo LVI. Decretalium etiam canonic. Extra; "De ſtatu monachorum cum ad menſam in refectorio;" ubi ſic habetur: Ex indulgentia poteſt abbas nunc hos nunc illos, prout neceſſitas poſtulat, advocare, ipſoſque in camera ſua plenius exhibere: necnon dictis et ſcriptis ſanctorum patrum beati Bernardi, "De diſpenſat. et praeceptis:" et ſancti Thomae doctoriſque ſolennis in ſuis quolibetis. Hoſtienſ. Extra. "De ſtatu monachorum, cum ad monaſterium." Super verbo "quanquam ex indulgentia et refectorio." Et W. Durandi in ſpeculo judiciali, titulo, "De legatis" verbo "Abbas," pro noſtris locis et temporibus adeo juſte, poſſibiliter, et honeſte legem de eſu carnium moderamur, modificamus, et de caetero decernimus obſervari, ut quotidie juxta Benedicti XII. ſtatuta capitulo XXVI. medietas capituli vel conventus in clauſtro actualiter reſidentis in refectorio regulariter ſe reficiat, nec alibi ipſo die carnes ſumere liceat abſque cauſa ſatis notabili, et tunc de majoris in monaſterio licentia ſpeciali. Et cum ulterius, ſecundum jam dictam ſanctionem, jura inſtituuntur, cum promulgantur, ſed firmantur, cum moribus utentium approbantur; ſintque nonnullae leges moribus utentium in contrarium hodie penitus abrogatae, prout expreſſe decretatur, ubi ſupra, ut lex de regulari monachorum jejunio ita de caetero regulariter obſervetur, veluti in domibus magis religioſis moribus utentium hiis temporibus approbatur; ac ut quemadmodum in republica illa penſanda eſt utilitas, non quae eſt unius tantummodo, ſed multorum; ita in imponendis jejuniorum oneribus attendatur, non ad illius refectionem, in quo eſt ſingulariter Spiritus Domini et libertas, ſed ad communitatis indigentiam, et debilitatem complexionis in eadem. Volumus etiam ulterius et ordinamus, quod nullus hiis temporibus, utputa ab idibus Septembris uſque ad caput Quadrageſimae, praeterquam juvenes dummodo ſunt creſcentes, in loco regulari, videlicet refectorio, coenent aut coenare praeſumant quoviſmodo, dominicis diebus, feſtis principalibus, duplicibus, et 12. lectionum, ac natalis Domini feſtivo tempore uſque in octavas Epiphaniae, ab hac lege ob id duntaxat exceptis, ut in vinea Domini a mane laborantibus ad veſperam, praeter aeternae retributionis denarium infuturo, inpraeſentiarum ipſa veſpera recreationis ſtipendium ſumere liceat et ſolamen.

Praeterea 6. cum anguſtioſum ſit undique aut legem ſtatuere de non recipienda a fratribus pecunia pro quibuſcunque neceſſariis, aut indifferenter concedere juxta conſuetudinem inolitam, in diverſis locis cum inficiari nequeat, quin hinc oriatur aliqualis diſpoſitio ad peculium, et ſic in parte conceſſio praeter jura, inde vero praeter occulta commercia, clandeſtina negotia, aliaque varia illicita multa, maxima miniſtratur materia murmuris, quod ſuper omnia penſat et prohibet noſtra norma; idcirco primo, quia melius magiſque expediens fore ſupponimus, in manus objectoris incidere, quam leges et prohibitiones relinquere noſtrae normae: ſecundo, quia ſatis ſufficiens eſſe confidimus, ſi per viam imitationis ſit quiſque diſcipulus, quemadmodum ille magiſter optimus, cujus omnis actio noſtra eſt inſtructio, et qui juxta beatum Auguſtinum de operibus monachorum juncta ſententia Johannis Chryſoſtomi homilia quadam cum gloſſa communi ſuper evangelium Johannis XII. loculos habuit et pecuniam, ut omnem abſcinderet malefaciendi materiam, et moribus condeſcenderet infirmorum: tertioque illud juris conſilium eſſe perlegimus, ubi majus periculum imminet, ibi cautius oportet agere, et propter vitandum malum majus quod minus de eodem genere ſapit cum ſilentio tolerare, hos noſtros ſingulos ſubjectos, dum tamen non ſint ſine diſcretione juvenes, aut in expenſis prodigi, ſeu minus in regimine ſapientes, permittimus pariter et toleramus juxta laudabilem locorum conſuetudinem atque uſum, partim pro neceſſariis, partim pro recreationibus pecuniam recipere et expendere, non quidem ad libitum, ſed in hiis duntaxat quae ſupra diximus, et cum diſcretione: et ne haec permiſſionis aut tolerationis libertas in materiam evadat ſcrupuli, ſeu ad peculii opus ſine fraeno diſponat per regulam penitus interdicti; nos ulterius uſum, formam, et modum de receptis ſeu recipiendi per confratres pecunias taliter cupientes pro viribus moderari, ut nec occaſio mali ſit in facto, nec error ordinis remaneat quo-

quomodolibet in conceſſo, altiori imo et ſtrictiori modo, quo poterimus, firmiter injungimus, firmiſſimeque mandamus, quatenus ipſorum ſinguli ſubjecti, qui hujuſmodi pecunias taliter recipiunt in ſuos uſus, de talibus receptis totiens, quotiens ſuperiori viſum fuerit expediens, adminuſque ſemel in anno etiam irrequiſiti aut ſcripto aut verbo, juxta ipſius ſuperioris arbitrium, fidelem rationem pariter et relationem faciant, nihilque omnino, propter vitandum proprietatis vitium, quomodocunque aut qualitercunque ſibi conceſſum penes ſe retineant; quod juxta traditionem regulae, nec abbas dederit nec permiſerit poſſidere, in quo ipſi non ſe ſemper promptos exhibuerint ad ponendum plenarie in ſuperioris arbitrio et diſpoſitione. Per hanc tamen poſitionem aut relationem nolumus ſuperiorem aliquem in aliquo proniorem aut promptiorem eſſe, ipſum reſiduum, ſi quod fuerit, a fratre auferre, aut penes ſe retinere, niſi in pios uſus illud idem applicet; et tunc hoc fiat cum ſaniori conſenſu, et abſque rancoris vitio ſeu murmurandi libidine aliquali.

Praeterea 7. cum ſecundum beatum Auguſtinum, qui mulierum non vult vitare praeſentiam, de facili labitur in ruinam; nec reſtat remedium, per apoſtolum, niſi per fugam; hinc conſtitutionibus Benedictinis provincialiſque capituli in hac parte innitentes, omnes noſtri ordinis profeſſores adjuramus in Domino, et ſub praecepto inſtantius exhortamur, quatenus id in interiori homine mentaliter revolventes, advertenteſque ulterius, quomodo juxta ſapientis eloquium "multi perierunt propter mulieris ſpeciem", afferatque ipſius colloquium fieri, quaſi ignis exardeſcens; in quantum honeſte poterunt, aut commode valeant, ipſarum familiaritatem omnino diffugiant, nec cum ipſis loco aliquo colloquium habeant, niſi cum ſufficienti honeſtatis teſtimonio, et tunc taliter, ut omnis vitetur materia ſcandali, nullaque detur occaſio de colloquio delinquendi. Et quia adeo inficit mulieris conſortium et colloquium, ut propterea, juxta Jeronymum, nunquam ſolus ad ipſius domum habiturus eſt acceſſum; ideo, ut prius, adjuramus in Domino et exhortamur, ac in abundanti ulterius demandamus, ut ad villas, ubi aut mulieres habitant, aut ipſi fratres, mutuum inter ſe acceſſum nullum penitus habeant, nec cum eis aut aliis quibuſcunque, niſi in cauſa duntaxat notabili, in hiis locis comedant, bibant, ſeu quomodocunque ſe reficiant, et tunc de ſuperioris licentia expreſſa et conſenſu.

Acta ſunt haec in domo capitulari de Weſtmonaſterio anno Domini M. CCCC. XXII. et regni regis Henrici quinti anno decimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 5.	HENR. CHICHELEY 9.	1422.	HENRIC. V. 10.

Modificatio articulorum domini regis concepta per priorem de Ramſey, priorem de Peterborogh, priorem Walingford, priorem S. Ivonis, M. Joh. Derham, Thomam Evyſham, Will. Barw. Th. Stanton, Johannem Stekeley, Alanum Kyrtum, Johannem Squanewis, Will. Corteys, et Will. Norwich. Ex MS. Cott. Titus C. IX.

INPRIMIS, quantum ad articulum primum, ubi recitat quod diſcretio bonorum non eſt fundabilis in regula, neque intentione fundatorum; reſpondendo dicitur, quod talis diſcretio bonorum non eſt contra regulam, cum non ſic ſeparentur bona, quia ſemper manent communia; ac etiam conceditur talis diſcretio in pleriſque locis, ex diſpenſatione ſedis apoſtolicae cum conſenſu fundatorum, et pro meliori in eiſdem regimine atque politia. Quantum ad ſecundam particulam articuli, ubi ſic habetur, "nec ſe ſubtrahant commorando" etc. petatur intentio terminorum, et fiat manifeſtior declaratio, cum termini poterunt diverſimode interpretari.

Quantum ad ſecundum articulum, placet per totum, dummodo ſit diſcreta declaratio iſtorum terminorum "irregulari apparatu et phaleratura equorum."

Quantum ad tertium articulum, etiamſi dematur illa particula "infra menſem poſt feſtum Michaelis immediate ſequent." quia infra tam breve temporis ſpatium non poſſunt computi ballivorum et aliorum officiariorum reddi, nec ex conſequenti ſtatus monaſteriorum infra tam breve temporis ſpatium cognoſci.

Quantum ad quartum articulum, dematur illa particula in fine, viz. "de conſenſu totius conventus," et addatur pro illa, "de conſenſu ſanioris partis conventus."

Quantum ad quintum articulum, ubi habetur de forma habituum, placet quod concipiatur forma honeſta, ſecundum quam uniformiter conformemur, tam in cucullis, quam in floccis et capis equitatinis. Quantum autem ad longitudinem manicarum floccorum, honeſtum eſt valde, quod protenditur ad terram, et non ultra, et quod in latitudine contineat menſuram unius ulnae. Quantum autem ad pannos nitidos de worſtede; demantur, et de caetero auferantur.

Quantum ad ſextum articulum, moderetur ad feſta principalia et feſta duplicia.

Quantum ad ſeptimum articulum, modificetur ſub hac forma: quod eſus carnium, ipſis religioſis exceptis, certis caſibus quodammodo ſit interdictus: penſataque infirmitate modernorum, ac longa ac diutina obſervantia in contrarium, videtur multum expediens, quod praelati cum ſuis ſubditis ſuper hoc gratioſe diſpenſent in locis et temporibus debitis, prout licite poterunt, juxta illud quod habetur in regula, omnia

nia viz. in diſpoſitione abbatis fiant, ac etiam ex doctorum theologorum viz. Bernardi et Thomae de Aquino doctoris ſolennis, ac aliorum plurimorum concordi ſententia, necnon doctorum in decretis Will. Durandi in ſuo Speculo judiciali, T. De legatis, § "Sunt quoque nonnullae." V. Abbas quoque. Ac etiam Bernardi Extrav. "De ſtatu monachorum." cap. "Cum ad monaſterium. Imo et Benedicti XII. in ſuis conſtitutionibus, rubrica "De eſu et abſtinentia carnium." Ac etiam cum ſumptuoſum foret et quaſi importabile providere conventibus, qui multum diſtant a mari et aquis fertilitatem piſcium habentibus, de alio genere quam de carnibus; ordinetur etiam, quod omni die carnium per annum medietas conventus, qui infra portas monaſterii ipſo die perſonaliter exiſtunt, ſint in refectorio in prandio, nec comedant ipſo die carnes ad extra, ſed ſint in refectorio lacticiniis, piſcibus, et pinguedine carnium contenti.

Quantum ad octavum articulum, fiat ſub hac forma; viz. quod ab exaltatione ſanctae Crucis uſque ad caput Quadrageſimae, per regulam et ſtatuta indicitur ipſis profeſſoribus regulare jejunium: videtur conſonum rationi et conſcientiis regulatis, quod nullus hoc tempore, exceptis ſenibus et actualiter infirmis, debilibus, ac juvenibus infra XX. annum ſuae aetatis exiſtentibus, in refectorio coenet, ſed unico prandio in die contentetur; diebus dominicis, principalibus, duplicibus, ac XII. lectionum feſtis, et ſolennitate Natalis dominici, uſque ad octavam Epiphaniae duntaxat exceptis.

Quantum ad nonum articulum, de receptione pecuniarum, librorum, ac aliorum jocalium, videtur quod non ſit admittendus ſub ea forma, qua proponitur, eo quod plane operatur contra antiquam conſuetudinem laudabilem, et per SS. patres antiquitus approbatam, quae quidem conſuetudo non debet dici corruptela, eo quod fundatur ſuper regulam B. Benedicti cap. XXX. ubi ſic habetur: Non liceat monacho quicquam habere, quod abbas non dederit, vel permiſerit: et ſuper illo etiam in regula: Omnia in diſpoſitione abbatis fiant: nec aſtringit nos ad obſervationem hujus articuli ſtatutum Benedicti XII. quod ibidem in rubrica allegatur, eo quod nunquam fuerat in hac parte admiſſum, cum magnas inter profeſſores ordinis praedicti cauſaret murmurationes, quae juxta B. Benedictum in regula ante omnia vitarentur, prout habetur ibidem cap. XLI. ubi ſic: Abbas ſic omnia temperet atque diſponat; et qualiter et annue ſolventur, et quod faciant fratres, abſque ulla murmuratione faciant. Quantum autem ad viſitationem parentum in eodem articulo, ſi contingat hujuſmodi conventuales viſitare ſuos parentes et amicos, de licentia ſuperioris hoc ſemel in anno ad majus fiat, quia articulus iſte militat contra praeceptum ſecundae tabulae, juxta quod verba ſonant, eo quod forte parentes in extrema neceſſitate poſitos viſitare non poſſet; videtur quod articulus iſte in hac parte non ſit admittendus.

Quantum ad decimum articulum, qui prohibet ſingulis cellas vel cameras diſtinctas ſeu privatas habere, quia conſtitutiones provinciales, quae ſic incipiunt: "Monaſteriorum," atque jura contraria aſſerunt et permittunt, ut "Extr. q. 4. cap. Si;" ubi ſic ſervandum quoque de monachis ſtatuimus, ne eis ad ſolitarias cellulas liceat a congregatione recedere, niſi forte poſt emeritos labores, aut propter infirmitatis neceſſitatem, ut aſperior abbatis regula remittatur, quod ita demum fiat, ut inter eadem monaſterii ſepta manentes ſub abbatis poteſtate ſeparatas habere cellulas permittantur. Et XVIII. q. et. Nullus concorditer in dictis capitulis, gloſſa ordinaria; et archidiaconus ad idem. Will. in Speculo tit. De legatis, paragrapho "Sunt quoque nonnullae verſus abbatem." Ex quorum ſententia conformi patet, quod articulus in hac parte ſit minime admittendus. Quantum ad ſecundum articulum in eodem articulo, quod non liceat ipſis monachis ad loca privata ducere mulieres, etc. placet, eo quod conſtitutiones in eandem ſonant ſententiam. Quantum ad tertiam particulam ejuſdem articuli, viz. quod non liceat alicui monacho infra monaſter. niſi in dormitorio communi de nocte quieſcere; placet, ſi illae perſonae excipiantur, quas laudabilis conſuetudo exigit et requirit: ſicut ſunt ſacriſtae, et cuſtodes reliquiarum, doctores, et alii, qui in eodem articulo recitantur.

Quantum ad undecimum articulum, qui videtur tollere facultatem ſuperioris licentiandi et diſpenſandi cum monachis ad exeundum ſeu ingrediendum civitates ſeu villas, ubi monaſteria ſituantur, cauſa comedendi, potandi, ſeu loquendi; non placet ejus admiſſio ſub ea forma, qua proponitur: ſed placet quod ſtatuatur diſtricte, quod nullus religioſus dicti ordinis in villis ſeu civitatibus ſupradictis comedat neque bibat, niſi cauſa rationabili exigente, et ſpeciali licentia ſuper hoc obtenta.

Quantum ad duodecimum articulum, non placet in parte, nec in toto, pro eo quod regulae et ſanctorum patrum decretis atque canonicis ſanctionibus et conſuetudinibus etiam laudabiliter approbatis, de veriſimili derogaret, ac etiam in perſecutione ejuſdem plures effunderentur expenſae, quibus forſan nullus effectus optatus correſponderet.

Quantum ad ultimum articulum, placet quod veſtiti dormiant monachi in ſtaminis, caligis, et femoralibus, non tamen in habitu regulari; cum ad hoc nec ex regula, nec ex conſuetudine, arctentur noſtri ordinis profeſſores.[a]

[a] Decretis capituli ſive convocationis nigrorum monachorum codex Cotton. modificationem hanc adjungit.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 5.	HENR. CHICHELEY 9.	1422.	HENRIC. VI. 1.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Langley Dunelm. fol. 122.

HOC anno concilium provinciale Ebor. 23. die menſis Septem. abſque brevi regio per mandatum archiepiſcopi apud Ebor. celebratum fuiſſe teſtatur regiſtrum Dunelmenſe.

Regiſtrum III. decani et capit. Ebor. ſynodum Ebor. convocatam fuiſſe 18. die Novembris, ac de concilio Papienſi tractaſſe aſſerit fol. 98. a.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 6.	HENR. CHICHELEY 10.	1423.	HENRIC. VI. 1.

Acta capituli generalis nigrorum monachorum, quo inchoata ſuperiori in ſynodo (*ſc.* M.CCCC.XXII.) *diſciplina perficitur.* Ex MS. Dunelm. B. IV. 26. fol. 207.

NE patrum venerabilium laudabilia ſtatuta jugis memoriae confinibus prolabantur, ſed potius veridico ſcripturae teſtimonio ad noſtri ordinis debitam obſervantiam cunctorum notitiae clarius eluceſcant; proceſſus ſequentis operis ſingula acta capitularia per ordinem declarabit, quae ſub anno Domini milleſimo quadringenteſimo viceſimo tertio, menſis Julii die quinto, cum continuatione et prorogatione dierum tunc immediate ſequentium, in capitulo provinciali nigrorum monachorum provinciae Anglicanae, infra capellam beatae Mariae virginis monaſterii ſancti Andreae apoſtoli apud Northamptonam canonice celebrato, geſta extiterant, et debite ordinata. Hoc quidem capitulum fuerat celebratum per venerabiles in Chriſto patres, et praeſidentes dominum Willielmum, permiſſione divina abbatem monaſterii ſancti Edmundi de Bury, magiſtrumque Johannem, eadem permiſſione priorem eccleſiae cathedralis Wigornienſis, ſacrae paginae profeſſorem; piae memoriae domino Willielmo, olim Weſtmonaſterii abbate, ac ſeniore protunc praeſidente, terrae ſuum corpus, animam vero Deo primitus offerente.

Acta primi diei.

Primo capituli die, more conſueto pulſationis magnae campanae in omnibus obſervato, honorabiles praelati, abbates exempti, et caeteri priores cathedrales, et clauſtrales, doctores cum bacalaris ſacrae theologiae, et decretorum; procuratores praelatorum abſentium, aliique tam regulares, quam ſeculares in notabili numero inſimul adunati, ſacris ſolenniis miſſae de Spiritu Sancto, ad praenotatum Sancti Andreae prioratum ſuas perſonales praeſentias devotione, qua decuit, exhibere curabant, quam reverendiſſimus in Chriſto pater abbas de Bury, ſenior pro tempore praeſidens, pontificaliter infulatus, aſſociato ſibi priore Wigorniae compraeſidente, eiſdemque inſigniis excellenter decorato, ſolenniter celebravit; qua tandem conſummata, uſitataque campana ad capitulum moroſe pulſata, omnes et ſinguli ſpirituali communione refici affectantes, ad capellam beatae virginis praelibatam ſuos maturare greſſus decernebant; quibus dominus Willielmus Waldens, ſenioris monachus praeſidentis, ac in theologia graduatus, ſtilo ſatis commendabili mentales delicias univerſis praeſentibus affluentiſſime propinans, verbum Dei ibidem fructuoſe propoſuit in Latinis. Hoc actu ſolenni commendabiliter terminato, ſecularibuſque amotis; dominus ſenior praeſidens unam monitionem ſubintulit, quae ſequitur ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Nos monemus omnes et ſingulos hic praeſentes, ſub poena ſuſpenſionis et excommunicationis, quod a loco noſtro capitulari exeant et recedant, ad quos non ſpectat huic intereſſe noſtro capitulo. Succeſſive vero fratres Silveſtrum Boltonum, Johannem Bury, et Johannem Redings, cuſtodes oſtiorum domini praeſidentes inibi deputarunt; ſecutaque eſt ad mandatum ſenioris praeſidentis martyrologii lectio eidem diei conveniens, per unum de ſuis commonachis, fratrem Johannem Colceſtre vulgariter nuncupatum, per alium vero confratrem, D. Cambregge nomine, ſubjunctus fuit verſiculus, "Pretioſa in conſpectu Domini," cum precibus conſuetis, praeterea loco regulae decretalibus ſcilicet, "in ſingulis ea quae" ac conſtitutione benedictina "Statuimus;" ſtatum concernentibus monachorum a ſcriba regulariter perlectis, et ut in tam arduo, tamque excellenti negotio nemini foret occultum; ſed quod cunctis evidentius pateret, qui in provinciali capitulo provinciali proximo praecedente erga capitulum praeſens electi fuerint praeſidentes, frater Johannes Cranewys, ſacrorum canonum bacalarius, et ſcriba capituli praenotati, per ſeniorem praeſidentem ſpecialiter deputatus concordem dictorum praeſidentium electionem, quam in actis capituli praecedentis inſertam reperit, intulit ſub hac forma.

Juxta vim, formam, et effectum conſtitutionum praemiſſarum celebratum fuit provinciale capitulum in iſto loco, anno ab incarnatione Domini M.CCCC.XXIII. menſis Julii die octavo, cum continuatione et prorogatione dierum tunc immediate ſequentium, per venerabilem in Chriſto patrem dominum Johannem, permiſſione divina priorem eccleſiae cathedralis Wigorniae, dominis abbatibus Weſtmonaſterii et Winchecombiae compraeſidentibus, tantis infirmitatibus tunc temporis detentis, quod ibidem ſuas praeſentias minime poterant perſonales adhibere. Qui de praelatorum in dicto capitulo praeſidentium, caeterorumque eiſdem aſſiſtentium deliberativo

deliberativo conſilio pariter et aſſenſu electores futurorum praeſidentium legitime deputavit, ac eorum unanimem electionem ſub forma ſuccedente gratiſſime acceptavit:

In Dei nomine, Amen. Ego Richardus, abbas Eveſhamiae, vice mea, et collegarum meorum, nomino et eligo in praeſidentes pro proximo provinciali capitulo futuro Willielmum, abbatem Weſtmonaſterii, Willielmum, abbatem de Bury, et Johannem, priorem eccleſiae cathedralis Wigorniae. Sane horum venerabilium patrum ſic nominatorum, et in praeſidentes canonice electorum, domino Willielmo, abbate Weſtmonaſterii, viam univerſae carnis ingreſſo, reverendi patres et domini, dominus Willielmus, permiſſione divina abbas monaſterii ſancti Edmundi de Bury, et dominus Johannes, eadem permiſſione prior eccleſiae cathedralis Wigorniae, juxta vim, formam, et effectum electionis et nominationis hujuſmodi, pro expeditione effectuali celebrationis praefati capituli provincialis, prout juris exigentia, ſtatuta, et ordinationes dicti ordinis exigunt ſalubriter, et requirunt, perſonaliter aſſiſtunt; volentes et expreſſe proteſtantes, quod volunt et proponunt ipſum capitulum ab intento celebrare, ac cum omnibus ſuis emergentibus, dependentibus, et connexis, ſecundum conſtitutiones papales, ſtatuta et ordinationes monaſticas, dictum capitulum, Spiritus Sancti gratia mediante, feliciter expedire.

Hujuſmodi forma electionis cum matura deliberatione perlecta, dominus praeſidens ſenior capitulum cum his verbis ſtatim inchoavit dicens, "Benedicite et loquamur de ordine noſtro," ſequentem inhibitionem in terminis annectendo. In Dei nomine, Amen. Nos Willielmus, permiſſione divina abbas monaſterii ſancti Edmundi de Bury, et nos Johannes, eadem permiſſione prior eccleſiae cathedralis Wigorniae, ordinis praeſidentes, auctoritate, qua fungimur, in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena excommunicationis majoris inhibemus omnibus et ſingulis hic praeſentibus, et aliis venturis ad iſtud provinciale capitulum quibuſcunque, ne quis revelet quocunque modo vel forma ſecreta noſtra iſtius provincialis capituli praeſentis alicui ſeculari, ſeu non ſubdito huic capitulo provinciali, in detrimentum, vel opprobrium, infamiam, ſeu gravamen ordinis, monaſterii, aut alicujus perſonae alterius ſecularis.

Succeſſive juſſerunt domini praeſidentes omnes et ſingulos praelatos, qui de jure capitulo debent intereſſe, publice praeconizari. Unde, ſingulis convocatis, perſonaliter affuerunt dominus Willielmus, abbas ſancti Edmundi de Bury, dominus Johannes, prior eccleſiae cathedralis Wigorniae, praeſidentes; abbas Eveſhamiae, abbas Gloverniae, abbas Abbendoniae, abbas Croulandiae, abbas de Bardnay, abbas Alceſtriae; prior Dunelmiae, prior Elienſis, prior Coventrenſis, prior de Daventree, prior de Huffeld, prior de Bradewelle, prior de Snelleſhale. Quidam vero comparuerunt per procuratores, videlicet abbas de ſancto Albano, abbas ſancti Auguſtini Cantuariae, abbas Weſtmonaſter. abbas Malmeſburiae, abbas Glaſtoniae, abbas Rameſey, abbas ſancti Petri de Burgo, abbas Eborum, abbas de Bello, abbas ſancti Benedicti de Hulmo, abbas de Salopia, abbas de Hida, abbas de Thorney, abbas Colceſtriae, abbas Winchecombiae, abbas Theukeſbury, abbas Ceſtriae, abbas de Cerne, abbas Radingiae, abbas de Burton, abbas de Selby, abbas de Whitby, abbas Charteſey, abbas de Taveſtoke, abbas de Perſchore, abbas de Faveriſham, abbas de Abboteſbury, abbas de Shirburn, abbas de Michelney, abbas de Middiltoun, abbas de Aldney; prior Winton, prior Bathoun, prior Norwicenſis, prior Roffenſis, prior Doveriae, prior minoris Malverniae, prior de Monkbreton, prior de Sandewelle. Quidam vero nec perſonaliter affuerunt, nec ſe per procuratores legitime excuſaverunt, videlicet prior de Berkenhed, prior de Hattefeldbrodoke, prior de Canewelli, prior de Pulla in Wallia. Quantum vero ad priorem de Colne, qui capitulo perſonaliter interfuit, determinatum eſt per praeſidentes et capitulum, viſis evidentiis abbatis Abbendoniae, quod eſt ſubditus, et membrum eccleſiae ſuae, et pro tanto non tenetur dictus prior, ſed abbas, tanquam pro cella ſuo monaſterio annexa, in capitulis provincialibus de caetero comparere.

Deinde proceſſum eſt ad examinationem procuratoriorum ibidem exhibitorum ſeu inpoſterum exhibendorum, ſeniore praeſidente proferente decretum in forma, quae ſubſequitur: In Dei nomine, Amen. Nos Willielmus, permiſſione divina abbas ſancti Edmundi de Bury, ordinis praeſidens, una cum venerabili in Chriſto patre domino Johanne, eadem permiſſione priore eccleſiae cathedralis Wigorniae, compraeſidente, auctoritate, qua fungimur, ordinamus et conſtituimus diſcretos viros communiter et diviſim, abbatem Abbendoniae, et priorem Elienſem, priorem Malmeſbury, priorem de Perſchore, ac Walterum Freſkeney, Alanum Kirtonum, Thomam Aſſcham, et Richardum Vithum, decretorum bacalarios, ad recipiendum, diſcutiendum, et acceptandum, approbandum, refutandum, ſeu reprobandum omnia et ſingula procuratoria in praeſenti capitulo exhibita ex exhibenda; et in his vices noſtras committimus, reſervata nobis facultate admittendi, et audiendi juramenta procuratorum hujuſmodi ſuper excuſatione dominorum ſuorum.

Quibus ſic peractis, ad nominandum auditores computi iidem domini praeſidentes ſub hac forma, quae ſequitur, ſerioſius proceſſerunt: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, nominamus, deputamus, et conſtituimus vos reverendos patres et confratres, abbatem Gloverniae, et priorem de Peterburgh, magiſtrum Johannem Shaldforde, Willielmum Walden, Edmundum Kirton, Johannem Cline, Rogerum Kirtonum, et Robertum Weſingham auditores computi quorumlibet receptorum, multarum, collectarum, et eorum omnium, quae recipi deberent, et capitulum noſtrum provinciale concernunt, quae per collectores principales dominos abbatem Weſtmonaſterii, abbatem ſancti Edmundi de Bury, et abbatem Winchecombiae, eorumque coadjutores, deberent

rent jam levari; ut expedito computo, nobis relationem faciatis citra horam quartam craſtinae diei poſt prandium.

Et (ut aliquotiens conſtitit eveniſſe) ne quiſquam irreverenter, licentia a praeſidentibus non obtenta, a capitulo recederet, et indebite ſe ſubtraheret, dictis capituli praeſidentibus inconſultis; dominus praeſidens ſenior, de conſilio et aſſenſu ſui compraeſidentis, inhibitorium decretum contra taliter praeſumentes tulit, ſub his verbis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, inhibemus, ne quis praelatus, procurator, aut graduatus ab iſto capitulo provinciali, ſine licentia petita, et a nobis obtenta, recedat; ſub poena ſuſpenſionis a divinis, excommunicationis, et notabilis culpae, quam in contra venientes omnes et ſingulos inferemus.

His ordinate peractis, injunctum fuerat viſitatoribus ſingulis in ultimo capitulo deputatis, ut comperta ſingula, propter quae dominorum praeſidentium conſilium foret merito requirendum, in ſcriptis citra horam tertiam poſt meridiem redigerent, ac juxta formam monitionis ſequentis, praeſidentibus, et capitulo fidelem relationem facerent in praemiſſis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, monemus vos omnes et ſingulos viſitatores per ultimum provinciale capitulum noſtri ordinis deputatos, quatenus comperta per vos in actuali viſitatione veſtra in monaſteriis, prioratibus, aut cellis, quorum correctio, aut emendatio, aut reformatio ad iſtud provinciale capitulum pertinet, in ſcriptis integraliter liberetis citra horam tertiam poſt meridiem.

Praeterea, ne contributiones ad capitulum deportatae, per dolum, fraudem, ſeu colluſionem ad manus aliorum, quam ordinis collectorum, quoquomodo devenirent, domini praeſidentes monitionem fecerunt inhibitivam ipſorum ſub forma, quae ſequitur, verba decreti publice proferentes: In Dei nomine, Amen. Nos Willielmus, permiſſione divina abbas monaſterii ſancti Edmundi de Bury, et Johannes, eadem permiſſione prior eccleſiae cathedralis Wigorniae, huic inſtanti provinciali capitulo praeſidentes, auctoritate, qua fungimur in hac parte, monemus omnes et ſingulos debentes contributiones ſive mulctas noſtri ordinis communitati, ſive dicto provinciali capitulo, quod ſatisfaciant de eiſdem, ſolvendo collectoribus ad hoc legitime deputatis citra horam duodecimam craſtinae diei ante meridiem, ſub poena ſuſpenſionis a divinis ipſo facto, niſi cum illis per nos aliter fuerit diſpenſatum.

Cui monitioni praemiſſae ſecuta erat continuatio capituli, uſque ad horam ſecundam poſt meridiem, ſubſequens per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, continuamus omnia et ſingula iſtud capitulum concernentia, cum omnibus ſuis emergentibus, dependentibus, et connexis, uſque ad horam ſecundam poſt meridiem in iſto eodem loco, cum continuatione et prorogatione dierum et locorum ſequentium per decretum.

Poſt prandium vero, hora ſuperius limitata, congregatis ſingulis regulariter, ut erat moris, cum ſenior praeſidens "Benedicite et loquamur de noſtro ordine," publice inchoaſſet; abbas Abbendoniae cum collegis ſuis examinatoribus procuratoriorum legitime deputatus, in praeſentia praeſidentium et capituli aſſurgens, procuratoria ſuae et ſociorum ſuorum examinationi commiſſa, in ſinum ſenioris praeſidentis ſingula refundebat, de quibus ſex tantum procuratoria, videlicet abbatum de Bello et Michilney, de Shirburn, de Favereſham; prioris eccleſiae Roffenſis et de Sandwell; quia, ut eis videbatur, in forma non modicum diſcrepabant, extiterant reprobata, ſed poſtmodum, ex ſpeciali gratia dominorum praeſidentium cum aliis approbata hac vice, tolerata, ſub conditione tamen, quod omnes et ſinguli praelati et procuratores copiam unius ſufficientis procuratorii ibidem publice lectam, in capitulo ante receſſum ſcriberent eorundem, et pro perpetuis temporibus ſucceſſuris ipſum ſufficiens fore procuratorium capitulariter approbarent.

Quo acceptato, juſſerunt domini praeſidentes, ad perpetuam rei memoriam, ipſum in actis inſeri procuratorium praelibatum, quod ex verbo in verbum ponitur in his ſcriptis: Pateat univerſis per praeſentes, quod nos N. abbas vel prior de D. talis dioeceſeos, ex cauſa ſufficienti et clara, tali vel tali (quae cauſa procuratorio inſeratur) legitime praepediti, quominus provinciali capitulo apud Northamptonam die tali vel tali, proximo poſt feſtum tale vel tale, anno Domini, etc. celebrando, poterimus perſonaliter intereſſe, dilectum nobis in Chriſto N. commonachum, et confratrem noſtrum, facimus, et ordinamus, et conſtituimus per praeſentes excuſatorem, ac procuratorem noſtrum legitimum, ad comparendum pro nobis et nomine noſtro in dicto capitulo; damuſque eidem poteſtatem in animam noſtram jurandi, cauſam excuſationis hujuſmodi, quam praetendimus, eſſe veram, necnon tractandi cum his, qui intererunt capitulo memorato, ac conſentiendi omnibus his, quae in ipſo capitulo fuerint per praeſidentem ſeu praeſidentes, et ipſum capitulum ſalubriter ordinata, necnon omnia alia faciendi, quae ad excuſatoris ſeu procuratoris officium neceſſaria fuerint, aut aliqualiter opportuna; ratum et gratum habituri, quicquid idem procurator et excuſator noſter fecerit in praemiſſis, ſub rerum noſtrarum et dicti monaſterii ſeu prioratus noſtri hypotheca; et exponimus cautionem. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Datum tali loco, tali die, tali anno.

Qua forma procuratorii approbati perlecta, domini praeſidentes ſingulos viſitatores in ultimo deputatos capitulo continuo evocabant, ut comperta in ſuis viſitationibus per capitulum reformanda, eiſdem plane et fideliter liberare conarentur. Inter quos ibidem conſedentes procurator abbatis de Bello, monachus eccleſiae Roffenſis, primo ſe erexit, ex hac cauſa, ut aſſeruit, conſtitutus; quia citra ultimum capitulum quam plures monachi dicti monaſterii de Bello viam ſunt ingreſſi carnis univerſae, et illi, qui modo ſuperſunt, in religione penitus ſunt novelli, ac pro tanto ad ſubeundum viſitatoris

toris officium nimium indiſcreti; qui videlicet monachus Roffenſis ad viſitandum Cantuarienſem, Ciceſtrenſem, et Roffenſem dioeceſ. ex cauſa praemiſſa legitime deputatus, indubitanter aſſeruit, quod in praedictarum dioeceſium quolibet monaſterio obſervantiae regularis floret foecunditas, pacis et concordiae redundat ſuavitas, univerſaque morum et virtutum invenitur honeſtas; pro quo monaſterio, ſcilicet de Bello, reſpondit procurator abbatis Radingiae, ipſum affirmans monaſterium ſe vice et nomine patris ſui, ſecundum ſcientiam a Deo deſuper ſibi miniſtratam, legitime viſitaſſe, in quo, ut lucidus declaravit, et membra reperiit firmiter colligata nexibus charitatis. Pro dioeceſi London. reſpondit prior de Walden, dicens, quod loca ſingula viſitanda dioeceſis praelibatae, auctoritate patris ſui, actualiter viſitavit, ubi vitae ſanctimoniam reflorere cognovit, tam in ſuperioribus, quam in eorum ſubjectis; caeteraque ſingula in temporalibus invenit et ſpiritualibus probatiſſime gubernata, pro quo frater Willielmus Bret, monachus et procurator abbatis ſancti Albani, ſe in publica audientia conſtituit reſponſalem; luculenter declarans ipſius ſacri coenobii patrem, et ſubjectos de mutuae charitatis fervore commendandos. Pro dioeceſibus Elienſi et Norwicenſi reſpondit frater Alanus Kirton, monachus et procurator abbatis de Thorney, in jure canonico bacalariatus gradu merito decoratus, exponens univerſis, quod in locis per ipſum regulariter viſitatis, licet Marthae vita ſit multo commendabiliter obſervata, Mariae tamen non modicum anteponitur; adeo quod cum a contemplatione caeleſtium ex diutina mora debilitati cupiunt reſpirare, ad ſacrarum egrediuntur meditationes ſcripturarum, ubi pauſam facientes, audiunt vitae praeſentis miſeriam, futurae beatitudinem conſiderant, poenam attendunt damnatorum, et praemia beatorum. Pro monaſterio de Thorney reſpondebat prior de Burgo ſancti Petri, dicens, quod ſicut homo exterior ibidem in refectorio materiali ad conſtitutam horam cibo ſufficienti potuque reficitur; ſic homo interior in refectorio ſpirituali ſanctae meditationis acerbae potatur vino compunctionis, et diverſis boni exempli ferculis ſaginatur. Pro dioeceſi Lincolnienſi abbas Rameſiae viſitator per capitulum fuerat aſſignatus, cujus procurator univerſa monaſteria illius latiſſimae dioeceſeos viſitans, ſeriatim indubitanter affirmavit, quod congrua ſacrae religionis ibidem floret diſciplina in tantum, quod majorem reperiebat cauſam ipſa omnia et ſingula loca laudum praeconiis merito extollendi, quam aſperae correctionis lima in eiſdem aliquid reformandum. Et pro ipſo prior Elienſis fuerat aſſignatus, qui monaſterium praelibatum in diſciplinae regularis obſervantia, in praecelſae devotionis conſtantia, et in politicae gubernationis excellentia, ex intimis praeconizavit ſuſpiriis exiſtere collaudandum. Pro dioeceſi Sarum ſurrexit procurator abbatis de Milton, qui ad viſitandum dictae dioeceſeos monaſteria per patrem ſuum fuerat deputatus; in cujus coenobiis per ipſum actualiter viſitatis, Malmeſburia et Abbotiſburia tantummodo exceptis, reperiit noſtrae religionis alumnos pacificos, et quietos ſub patribus providis, et diſcretis gratuite militantes: ritus nempeque et defectus iſtorum duorum locorum, tam regulae monachali, quam bonis moribus non modicum repugnantes praedictus viſitator, coram capitulo nullatenus duxit in ſpecie exprimendos, ſed potius cum ſupportatione benigna ibidem exiſtentium aſſeruit, ſe velle eoſdem in privato dominis praeſidentibus poſterius revelare. Pro iſto monaſterio de Milton procurator prioris Bathon. reſpondens, certiſſime affirmavit, quod quaedam ibidem erant comperta de fratre Roberto Praeſtone, monacho loci antedicti, de quibus detectis ſive compertis, quia praeſidentes per ipſum viſitatorem pleniſſime extiterant informati, melius erat ſub ſilentio tacite praeterire, quam ea in publicam capituli notitiam, enormitate facti cauſante, aliquotiens devenire. Pro dioeceſi Bathonienſi et Wellenſi viſitanda, abbas de Athelney fuerat aſſignatus, qui ſingula monaſteria ſibi commiſſa regulariter viſitans, ipſa omnia in felici reperiiſſe regimine, et ſic eadem dimiſiſſe latius declaravit. Pro quo abbas de Cerne reſpondere curavit, veriſſime affirmando, noſtrae religionis cultum adeo commendabiliter ibidem fore obſervatum, quod cum illius loci habitatoribus Deus placatur, homines collaetentur, munduſque eorum ſpirituali recreatione in virtutibus indies impinguatur. Pro dioec. Winton. abbas de Hyda ſuum procuratorem conſtituit ad viſitationis officium pro ipſo ſubeundum, qui in locis ſibi limitatis viſitationem continuans regularem, univerſa comperta coram eo detecta, quae pauca erant, et leviſſima, monaſteriorum patribus, ſecundum juris exigentiam, commiſit emendanda. Pro ipſo nempeque procurator abbatis de Shirburn viſitatoris officium ſuper ſe benevole aſſumebat, dicens, omnia bene reperta ibidem, ſeu detecta, tanta commendatione digna, quod nullus, licet aemulus, poſſet ſana conſcientia ipſorum mores et praeconia in modico reprobare. Pro dioeceſi Wigornienſi, abbatis de Perſhor comparuit procurator, qui in viſitando monaſteria dioeceſeos antedictae ſuum perfeciſſe laborem indubitanter aſſeruit, ubi ſingula locorumcapita eorumſubditis conformia apertiſſimae experientiae probavit documentis in tantum, quod nihil reperitur ibidem vituperio dignum, ſed omnia nitore praeclarae religionis fore rutilantia, multis laudum praeconiis extollebat. Pro quo prior Malmeſbury nomine et vice patris ſui ſe viſitatorem aſſeruit legitime aſſignatum, ubi religioſas mentes exiſtere magiſtra rerum experientia ipſum informavit; pauca tamen communia fuerant reformanda, quae illius loci praelato commiſit exequenda. Pro dioeceſi Eboracenſi et Dunelmenſi reſpondit procurator abbatis de Selby, indubitanter aſſeverans, quod in praedictis dioeceſibus patris ſui viſitationi deputatus, omnia reperiebat, quae religioſum inquirentium refocillarent affectum; et pro ipſo abbatis de Burton ſuper Trent procurator reſpondebat, dicens, quod ibidem Dei nutu pax ſumma reperitur, charitas enutritur, caeteraeque virtutes religioſis viris pertinentes indies augmentantur. Pro dioeceſi Coventrenſi

3 et

et Lichefeld. procurator Abbatis Ceſtriae vice et nomine patris ſui ſe obtulit reſpondere, publice aſſeverans, quod in viſitando monaſteria ſibi limitata obſervantias ubique invenit regulares, fructuoſis moribus fertiles, et foecundas, ſingulaque divina providentia fore politice et diſcretiſſime ordinata. Et pro ipſo abbas de Eveſham in perſona propria luculenter reſpondebat, dicens, quod ibidem inter eos, paſtores ſcilicet et ſubditos, raro invenitur quiſpiam, qui non eo fidentius ad ea tendat, quae ſacrae religioni ſunt conſona vitaeque perenni, quo ferventius ſub ſpirituali militia obſervantiae perduret regularis, ad laborioſi certaminis notabile incrementum.

Iſtis per ordinem expeditis, domini praeſidentes electores viſitatorum pro ſingulis monaſteriis noſtri ordinis, ante proximum provinciale capitulum regulariter viſitandis, ſub forma, quae ſequitur, publice nominarunt: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, deputamus vos abbatem Abbendoniae, et priorem Elienſem, magiſtrum Thomam Rome, priorem de Walden, priorem de Perſhor, Johannem Croſſe, et Johannem Elynge, ſacrae theologiae bacalaurios, Walterum Friſkeney, et Johannem de Bardnay, priorem ſtudentium Cantabrigiae, et Willielmum Malmeſbury, decretorum bacallarios, electores viſitatorum omnium monaſteriorum noſtri ordinis capitulo ſubjectorum, in provinciis Cant. et Ebor. conſtitutorum, et ad faciendum relationem de perſonis, per vos electis, et monaſteriis eiſdem aſſignatis, citra horam octavam craſtinae diei ante meridiem.

Conſequenter evocati ſunt diffinitores, in capitulo praecedenti legitime conſtituti, videlicet, abbas Eveſhamiae, abbas Croulandiae, magiſter Johannes Derham, et dominus Thomas Ledbury, prior ſtudentium Oxon. ut ipſi cum certis patribus adjungendis, materias noſtri ordinis reformationem concernentes diffinitive pertractarent, quorum nomina ſunt expreſſa per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, monemus vos diffinitores in ultimo capitulo provinciali deputatos, quatenus diffinita per vos, ac etiam quaecunque praepoſita coram vobis ex parte ordinis noſtri, et non diffinita, ſi quae fuerint, nobis die craſtina citra horam talem in ſcriptis curetis integre liberare. Et quia quidam de diffinitoribus in ultimo capitulo deputatis ſunt ex cauſis legitimis adeo praepediti, quod huic praeſenti provinciali capitulo hac vice nequeunt intereſſe; idcirco nos auctoritate, qua ſupra, vos reverendos patres et confratres abbatem de Bardnay, priorem Dunelm. priorem Conventrenſem, magiſtrum Thomam Clare, magiſtrum Thomam Rome, et magiſtrum Willielmum de Norwico, adjungimus et aſſociamus diffinitoribus praenotatis, ad diffiniendum cum conſilio et aſſenſu praeſidentium, ſi quae fuerint ex parte noſtri ordinis per vos diffinienda, circa horam octavam ante meridiem craſtinae diei.

Poſt haec fuit lecta longa litera rhetorice ſcripta per fratrem Johannem Cranewys, ſcribam ſenioris praeſidentis, noſtro provinciali capitulo per priorem de Michelham, canonicum ordinis ſancti Auguſtini, directa, et contra abbatem modernum ſancti Auguſtini Cantuar. concepta. Sed quia, ut veriſſime ſupponitur, de radice charitatis non creditur emanaſſe, imo potius in vituperium praedicti venerabilis patris non modicum malitioſe fuerat practizata; pro tanto domini praeſidentes ipſam inter dormientes decreverunt ſepeliri. Iſtis ſic conſummatis, continuatum eſt capitulum uſque ad horam octavam craſtinae diei ante prandium per decretum a ſeniore praeſidente manifeſte perlectum.

Acta ſecundi diei.

Secunda ſiquidem die hora ſuperius limitata, in choro monaſterii ſancti Andreae, ſingulis congregatis, reverendiſſimus in Chriſto pater, abbas Eveſhamiae miſſam pro benefactoribus defunctis ſolenniter celebravit, pontificalibus inſigniis honorifice reveſtitus.

Qua completa, omnes, quorum intererat, ad capitulum ſuos maturare decreverunt acceſſus; ubi dominus ſenior praeſidens more uſitato praemittens "Benedicite et loquamur de ordine noſtro", quandam monitionem ſubjunxit, quae ſequitur ſub his verbis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, volumus et monemus, quod omnes et ſinguli, qui petitiones aliquas in praeſenti provinciali capitulo proponunt offerre, porrigant eas coram nobis, ſeu diffinitoribus noſtris, ad hoc per nos (ſi oporteat) deputandis. Et vos, qui eſtis, aut fuiſtis priores ſtudentium, eſtis tribus annis elapſis, tam Oxoniae quam Cantabrigiae, cum juxta conſtitutionum noſtrarum tenorem, nos certificetis de nominibus praelatorum non mittentium, ſeu minus tarde mittentium ſcholares ad ſtudium, et defectus hujuſmodi quantitates notificetis nobis in ſcriptis citra horam tertiam poſt meridiem inſtantis diei.

Iſtis effectualiter expeditis, nonnulli praelati et procuratores aſſeruerunt, ſe non eſſe bene contentos cum ordinis collectoribus, ex hac potiſſime cauſa, quod ſecundum vigorem cujuſdam ſtatuti in penultimo capitulo editi, non exigebant contributiones, prout in libro taxationis regiae plenius eſt expreſſum. Ad quorum nimium clamorem praeſidentes in parte attoniti, ut omnes de caetero ſolverent contributiones ſecundum taxationem regiam, ſtatutum approbando praetaxatum, ad perpetuam rei memoriam ſalubriter decreverunt.

Subſequenter de mandato dominorum praeſidentium, per fratrem Johannem Cranewys, ſcribam, vocati ſunt et praeconizati patres, et praelati nullatenus comparentes per ſe, vel per procuratores, primo in pleno capitulo, ac poſtea in valvis eccleſiae, aſtantibus ſibi notario, et teſtibus requiſitis; quorum cum nullus ibidem per ſe, nec per procuratorem legitimum debite compareret, et hoc per praenominatum ſcribam fuiſſet praeſidentibus et capitulo fideliter intimatum, dominus praeſidens ſenior de conſenſu expreſſo ſui compraeſidentis contra eoſdem abſentes, ut praemittitur, hanc ſententiam

tiam poenalem protinus fulminavit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, omnes et ſingulos praelatos, atque praepoſitos ordinis noſtri, habentes hos diem et locum ex praefixione legitima, juxta conſtitutiones in hac parte ſalubriter editas, ad comparendum in hoc capitulo provinciali, una cum caeteris praelatis de reformatione ordinis et religionis eorum tractaturis, vocatos, praeconizatos, expectatos, et nullo modo comparentes, ſpecialiterque et nominatim priorem Hatfeldbrodoke, priorem de Canewell, et priorem de Pulla in Wallia, pronunciamus contumaces, et in poenam contumaciae, eorum quemlibet in duplo expenſarum, quas facere deberent in veniendo ad dictum capitulum, ſtando, expectando, et redeundo mulctamus; hujuſmodi dupli taxationem, quam pro tali contumacia meruerunt, reſervantes judicio noſtro alias declarandam. Prior vero de Berkenſted, ratione abſentiae ſuae a capitulo non pronunciabatur contumax, quia, ut publice dicebatur a viſitatore prioratus praedicti, quaſi continuo laborabat furore, pauca habens vel nulla dilucida intervalla.

Quo proceſſu finaliter expedito, ad publicationem electionis viſitatorum erga proximum capitulum ſtatiſſime eſt proceſſum, quam abbas Abbendoniae, una cum aſſenſu collegarum ſuorum, taliter promulgavit: Ego Richardus, abbas Abbendoniae, vice mea, et collegarum meorum, viſitatores hos ſubſcriptos nomino et eligo pro dioec. Cant. et Roffenſ. et Ciceſtren. abbatem ſancti Auguſtini, et pro ipſo abbatem ſancti Albani; pro dioec. London. abbatem Weſtmonaſterii, et pro ipſo priorem Roffenſem; pro dioceſi Elienſi et Norwicenſi priorem Norwicenſem, et pro ipſo abbatem Colceſtriae; pro dioec. Lincoln. abbatem de Burgo ſancti Petri, et pro ipſo priorem Elienſem; pro dioec. Sarum. abbatem de Cerne, et pro ipſo priorem Bathon. pro dioec. Bathon. Wellenſi et Exon. abbatem Glaſtoniae, et pro ipſo abbatem de Hida; pro dioec. Wintonienſi abbatem de Cherteſey, et pro ipſo abbatem de Shirburn; pro dioec. Wigorn. abbatem Winchecombiae, et pro ipſo abbatem Eveſhamiae; pro dioec. Ebor. et Dunelm. priorem Dunelmenſem, et pro ipſo abbatem de Bardnay; pro dioec. Coventrenſi et Lichfelden. abbatem de Burton, et pro ipſo abbatem de Selby. Quorum viſitatorum nominatione ſuccinctius expedita, continuatum eſt capitulum uſque ad horam tertiam poſt meridiem per decretum.

Jam hora ſuperveniente ſuperius aſſignata, praeſidentibus, praelatis, abſentiumque procuratoribus, prout moris eſt, inſimul adunatis, poſtquam ſenior praeſidens inchoaſſet "Benedicite et loquamur de ordine noſtro" vocati ſunt priores ſtudentium per ſcribam ſenioris praeſidentis, ut ſi quas haberent querelas, proponerent ſine mora; de nominibus praelatorum non mittentium, ſeu minus tarde mittentium ſcholares ad ſtudia generalia, una cum caeteris defectibus praefatos aut ſcholares concernentibus, praeſidentes certificando. Et quia prior ſtudentium Oxon. unus erat diffinitorum, ac circa arduas materias cum caeteris ſibi aſſociatis multipliciter occupatus, prior ſtudentium Cantabrigiae primitus ſe erexit, ſtiloque ſatis commendabili duo in publica propoſuit audientia compendioſe. Primo nimiam abbatis Colceſtriae negligentiam, qui per unum annum continuum, nulla cauſa rationabili ipſum excuſante, ſui monaſterii ſcholarem ſubtraxit a ſtudio, et pro tanto, ne in priſtini erroris continuatione diutius moraretur, ſupplicavit dominis praeſidentibus prior praenotatus, quatenus, penſata aequae diſcretionis libramine ſui defectus quantitate, ipſum in ſumma taxata per conſtitutiones, auctoritate apoſtolica, mulctare dignarentur. Secundo praefatus prior exhortationis petebat inſtantiis, ut ſuper certis defectibus, ſtudio liberalis ſcientiae diſpendioſa impedimenta infortunate cauſantibus, congrua per ordinis patres opponerentur remedia; talia praeſertim, quae in notabile relevamen praedictorum ſtudentium utilitatemque non modicam eorundem reſonare noſcuntur, et inter caetera ſedulis precum inſtantiis dominos praeſidentes obnixius exorabat, quatenus una notabilis ſumma praelibatis Cantabrigiae ſtudentibus ex ſpeciali gratia foret aſſignata, cum qua hoſpitium religioſum competens, praehabita regis licentia, poſſit comparari. Cujus verbis in dualitate petitionum conſiſtentibus, praeſidentes ſe favorabiles exhibere annuebant juxta vires, praeſertim cum praefati prioris deſiderium in honorem et commodum ordinis non modicum redundabat.

Ipſo ſic recedente, confeſtim pro ſtudio univerſitatis Oxon. prior ſtudentium ibidem tres materias in praeſentia praeſidentium et capituli ſuccincte proponebat: prima erat piae devotionis affectus, magnae commoditatis effectus, ſinceraeque charitatis zelus per nonnullos praelatos patres ordinis, et amicos ad fabricam capellae Oxon. liberaliſſime exhibitus; quorum nomina et quantitates ſummarum a quolibet perſolutarum, cum praefatus prior expreſſe recitaſſet, conferentes infinitas gratiarum actiones, meritis eorum exigentibus, recipere meruerunt. In ſecunda materia praenominatus prior ſerioſe praeſidentibus et capitulo declarans, quantas pecuniarum ſummas non ſolum de propriis gratiis circa capellam praedictam, verum etiam ex mutuo vicibus iteratis affluenter expoſuit, quantas vexationes, et fatigationes, circa materiae et operis diſpoſitionem indies ſuſtinuit, quanta inſuper impedimenta a ſtudio liberalis ſcientiae et proceſſu actuum ſcholaſticorum, gradui ſuo incumbentium, jam per quadriennium quaſi continue perſenſit; humillimis precum inſtantiis dominos praeſidentes, et praecipue patrem proprium intentius exorabat, quatenus praeallegatis circumſtantiis in ſtatera rationis diſcretius ponderatis, ipſum a labore inchoato, et per tempora diutina diſpendioſe prorogato, ob Dei et ſanctae religionis reverentiam reputent deinceps penitus excuſatum; ut ſic de tempore amiſſo in ſui commodi ſingularis non modicum detrimentum, reviviſcere queat in futuro ſcholaſtici laboris continuum per ſudo-

3

ſudorem. Cujus petitioni a ſummae diſcretionis tramite emananti, domini praeſidentes, licet quodammodo inviti, annuentes, ipſum regratiatum a toto capitulo meritorio pro labore abſolutum reliquerunt. Ulterius patribus ibidem exiſtentibus indubie promittentes, quod infra permodici temporis curriculum de alio ſupervisore capellae praenotatae, priori licet diſſimili, indubie providerent.

In tertia materia idem ſtudentium prior querimoniam de certis praelatis ex zelo religionis facere ſatagebat, qui in deſtinando ſuorum monaſteriorum ſcholares ad ſtudia generalia reperti, ſecundum tenorem conſtitutionum Benedictinarum, fuerant defectivi; ipſorum quemlibet in una ſchedula, quam tenuit in manibus, nominatim recitando: Abbas de Abboteſbury unum ſcholarem per ſeptem annos ſubtraxit de ſtudio. Abbas de Taveſtoke etiam unum ſcholarem per unum annum non permiſit univerſitatem frequentare. Abbas de Burton in tranſmittendo unum ſcholarem ad ſtudium per unum annum integrum extitit defectivus. Abbas de Michelney in non mittendo ſuum ſcholarem per quatuor annos culpabilis eſt repertus. Abbas de Hida in damnoſum convicinis monaſteriis exemplum, penſionem ſuo ſcholari debitam per duos annos integros ſolvere recuſavit. Abbas de Ceſtria ſcholarem in univerſitate non habuit quaſi per duodecim annos; eo gravius puniendus, quo negligentiam ſuam continuans tempore tam longaevo. Abbas de Malmeſbury unum de ſuis ſcholaribus ſubtraxit per biennium, cujus defectus tanto attentius conſiderari oportet, quanto frequentius culpabilis ante haec tempora extitit praenotatus. Abbas Abbendoniae, qui duos ad ſtudium ſcholares tranſmittere obligatur, unum per biennium in monaſterio ſuo permanere continue compellebat. Abbas Eveſhamiae, qui clericus et graduatus extitit, duos de ſuis ſcholaribus per biennium ſubtrahere minime verebatur; eo juſtius, poena in conſtitutionibus limitata percellendus eſt, quo clerimoniam enutrire, in qua honor religionis conſtitit, ſeipſum non diſponit. Abbas Weſtmonaſterii per unius anni ſpatium unum de ſuis ſcholaribus non licentiavit ſtudium exercere; unde tanto juſtius meruit ſpecialiter annotari, quanto in eccleſia exempta et regalium inſignium repoſitorio paſtor eſt effectus, cujus dignitates ea ratione, qua ad profectum et honorem religionis tendere dignoſcuntur, ferventiori debuiſſet zelo adimplere.

Iſtis ſic peractis, ſurrexit dominus Thomas Gloucetre, abbas Alceſtriae, aſſerens publice coram praeſidentibus caeteriſque praelatis et capitulo, quod ex certis cauſis rationabilibus ipſum ex puritate conſcientiae moventibus, juri et dignitati abbatiae ſuae praelibatae renunciare voluit continuo in manus ordinarii; ad cujus reſignationem faciendam de ſpeciali mandato domino minorum praeſidentium perſonae ſubſcriptae fuerant evocatae; videlicet major villae Northamptoniae, magiſter Richardus Grafton, utriuſque juris bacalarius; magiſter Richardus Depynge, notarius in cauſa ſpecialiter ad hoc rogatus; Nicolaus Drury, Edmundus Courewayle, Robertus Berdewell, Nicolaus Sandbury, et Johannes Barett, armigeri. In praeſentia capituli et iſtorum ſic advocatorum, ſub forma verborum ſequentium, abbas Alceſtriae praelibatus continuo reſignavit: In Dei nomine, Amen. Coram vobis perſonis auctenticis, et teſtibus hic praeſentibus, ego Thomas Gloucetre, abbas Alceſtriae, Wigornienſ. dioeceſis, cupiens, et affectans a cura et regimine abbatiae meae ex certis et legitimis cauſis ad hoc me moventibus, penitus exonerari; dictam abbatiam meam cum ſuis juribus et pertinentiis univerſis in ſacras ac venerabiles manus reverendi in Chriſto patris ac domini, domini Philippi, Dei gratia Wigornienſis epiſcopi, non vi nec metu ductus, ſed ſponte, pure, et abſolute in hiis ſcriptis reſigno, et ab ea, quatenus in me eſt, re et verbo ſimpliciter recedo.

Jam ſubſequenter poſt dicti domini abbatis reſignationem legitimam nominati erant electores futurorum praeſidentium ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, deputamus vos, reverendos in Chriſto patres, abbatem Eveſhamiae, abbatem Gloceſtriae, abbatem Abbendoniae, abbatem Croulandiae, abbatem de Bardnay, priorem Dunelm. priorem Elienſem, priorem Coventrenſem, magiſtrum T. Clare, M. T. Rome, M. Johannem Derham, dominum Thomam Ledbury, priorem ſtudentium Oxon. magiſtrum Johannem Shalford, et magiſtrum Willielmum Worſtede, ad nominandum et eligendum praeſidentes erga capitulum provinciale ad triennium proximum poſt futurum; et ad nos certificandum de perſonis per vos in praeſidentes electis, pro expeditione praeſentis capituli citra horam octavam craſtinae diei ante meridiem. Et continuatum eſt capitulum uſque in horam craſtinae diei ſeptimam ante prandium ſolitum per decretum.

Acta tertiae diei.

In craſtino vero, ſingulis congregatis ad horam primitus limitatam, primo mulctati ſunt praelati ſuos ſcholares minus tarde, vel minime ad ſtudia tranſmittentes, per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur, mulctamus patres ſubſcriptos, ſumma taxata per conſtitutiones Benedictinas, pro defectibus et negligentiis eorundem, de non mittendo ſcholares ad ſtudia generalia, necnon pro ſubtrahendo, vel non ſolvendo penſiones ſtudentium debitas, ut tenentur; videlicet abbatem de Abboteſbury, abbatem de Taveſtoke, abbatem de Burton, abbatem de Michelney, abbatem de Hyda, abbatem Ceſtriae, abbatem Malmeſbury, abbatem Abbendoniae, abbatem Eveſhamiae, abbatem Weſtmonaſterii, abbatem Colceſtriae; quorum quidem praelati et procuratores rationabiles ſuae excuſationis cauſas evidenter praetendebant. Quidam vero ſufficientes promittentes emendas infuturum, ipſorum negligentias et defectus gratiae praeſidentium humillime ſubmittebant. Ad quorum continuum clamorem dicti domini praeſidentes ſolita paternali moti pietate, ſingulorum mulctas prae-

praelatorum hac vice de illorum celeri emendatione ſpem indubiam gratioſius retinentes, integre relaxabant.

Deinde diffinitores pro proximo capitulo provinciali ſenior praeſidens cum aſſenſu ſui compraeſidentis protinus nominavit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, nominamus, deputamus, et eligimus in diffinitores pro proximo capitulo provinciali, abbatem ſancti Albani, abbatem Eveſhamiae, abbatem Ebor. abbatem Croulandiae, abbatem de Perſchore; priorem Dunelm. magiſtrum T. Clare, dominum Thomam Ledbury, priorem ſtudentium Oxon. M. Johannem Shaldford, dominum Alanum Kirtonum, et dominum Johannem Cranewys, ad diffiniendum cum conſilio et aſſenſu noſtris quaſcunque petitiones hac vice factas, vel interim faciendas.

Hac diffinitorum nominatione licite facta, devenit ad aures praeſidentium, quod multae exorbitantiae in prioratu de Daventre, tam ex parte capitis, quam etiam membrorum, ibidem indies pullulabant; quae, ut dicebatur, niſi debitis remediis citius ſopirentur, grave noſtrae religioni ſcandalum exinde oriretur. Pro tanto domini praeſidentes ad inſtantiam praelatorum, et aliorum ordinis zelatorum, priorem Coventrenſem ad viſitandum locum praelibatum legitime deputavit, et ad faciendum relationem eiſdem, ſi quae forent crimina vel defectus, ejus excedentes poteſtatem, praedictum prioratum in capite et membris juridice reformandum, quatenus ipſorum dominorum praeſidentium ſuffultus relevamine, virtuoſam converſationem in loco antedicto deinceps continuari, ſacraeque religionis ritus et conſuetudines perpetuis futuris temporibus faciat obſervari.

Poſterius evocati fuerant auditores computi, quorum voce et nomine reſpondit abbas Glovernniae, aſſerens indubitanter, quod per fidelem examinationem, ab ipſo et ſociis ſuis coauditoribus cum matura deliberatione factam, vel in collectorum manibus dignoſcitur remanere, imo ordo eſt indebitatus in magnis ſummis ſingulis collectoribus, prout planiſſime in pede cujuſque computi poterit apparere. Unde domini praeſidentes, conſiderata ex uno latere patrum et procuratorum ordinis neceſſitate in partibus tranſmarinis exiſtentium; ex alio relevatione fienda domino Thomae Ledbury, qui de expreſſo ſui patris et totius capituli aſſenſu greſſus ſuos ad partes praenominatas in brevi eſt directurus; et ex tertio conſideratis debitis collectorum, et aliis diverſimodis cauſis honorem religionis noſtrae et onus concernentibus; auctoritate ſua, ſeu verius apoſtolica, conſentiente capitulo, licet cum difficultate, novam contributionem impoſuerunt, ſubſcriptis terminis annuatim perſolvendam, ſeniore praeſidente hoc pronunciante, ſequens per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate noſtra, et totius capituli, imponimus novam contributionem unius denarii de marca quolibet anno triennii ſubſequentis, ſcilicet primo anno ad feſtum S. Michaelis, ſecundo et tertio annis ad feſtum Paſchae aequaliter perſolvendam.

Dum haec agerentur, reverendiſſimus in Chriſto pater abbas Eveſhamiae, cum aliis praeſidentibus aſſurgens, electoribus vice ſua, et collegarum ſuorum electionem ipſorum unanimiter confeſtim publicavit: In Dei nomine, Amen. Ego Richardus, abbas Eveſhamiae, vice mea et collegarum meorum nomino et eligo in praeſidentes pro proximo provinciali capitulo futuro Willielmum, abbatem de Bury, Johannem, priorem eccleſiae cathedralis Wigorn. et Johannem, priorem eccleſiae cathedralis Dunelmenſis.

Quorum electione publicata, immediate diffinitores capitulum intraverunt, tales materias concorditer per organum magiſtri Willielmi Worſtede diffinitas oſtendebant, quae, ut ſperatur, ad honorem Dei, honeſtatem religionis, et ſedationem ſcandali in clero et vulgo tendere dignoſcerentur; quarum diffinitionum articuli ordine ſubſequente extiterant promulgati.

Ad compeſcendum obloquentium malitias, et ne aliquid in noſtra religione reperiatur incongruum, quod in gloria regularis honeſtatis ponat maculam, aut divinam in aliquo poſſet offendere majeſtatem, primo unanimiter extat diffinitum, quod abbates ſinguli et priores geſtu et habitu regulariter ſe habentes, pro fratribus exemplariter inſtruendis, confeſſionibus audiendis, et defectibus reformandis, in clauſtro, choro, et refectorio totiens ſtudeant perſonaliter intereſſe, et praecipue pro celebrationibus divinorum, in feſtis principalibus, quotiens nec corporis infirmitate ſeu debilitate, eccleſiae utilitate ſive neceſſitate, nec alia cauſa rationabili fuerint praepediti.

Item, quod de caetero non liceat praelatis, ſive ſubditis uti panno nitido de Wurſeto in cucullis, aut in floccis duplicato ſive dimidiato, ſed ſit de caetero hujuſmodi pannus nitidus in cucullis, et floccis inter omnes noſtrae religionis profeſſores rejectus, ſuſpenſus, pariter et interdictus.

Item, quod tam praelati, quam ſubditi ſellis ſive fraenis deauratis, cucullis, tabardis, almuciis vario et griſeo furratis, mantellis etiam et cappis ſive caputiis ſindone linitis, praeterquam nigri coloris, uti nullatenus permittantur; et quod vetus ille abuſus de replicatione manicarum cum pellura furruratarum inter ſubditos noſtri ordinis penitus interdicatur.

Item, quod nullus praelatorum de caetero ſervientes habeat, numero et apparatu modum honeſtum excedentes, unde ordo monachalis in aliquo poſſit argui levitatis, et quod ab hoc tempore inantea in equitaturis nullus praelatorum numerum excedat vicenarium, niſi cauſa rationabilis id inducat, ſed ſtudeat quilibet pro Deo et ſanctae religionis reverentia, dictum numerum, in quantum poterit, coarctare.

Poſt iſtarum promulgationem diffinitionum continuatum eſt capitulum uſque ad horam tertiam poſt meridiem; qua continuatione perlecta praelati, doctores, bacalarii, procuratores, et caeteri univerſi noſtri capituli profeſſores proceſſionaliter ad eccleſiam Omnium Sanctorum bini et bini inſimul tranſierunt; quo cum cantantes litanias tandem perveniſſent, dominus praeſidens prior Wigorniae, aſſiſtente ſibi abbate de Bury, compraeſidente, miſſam pro pace ſolenniter

ſolenniter celebravit. In qua magiſter Johannes Derham, prior de Luna, et ſacrae theologiae doctor, clero et populo famoſiſſime praedicavit; miſſa nempe completa, ad refectionem corporalem ſe quilibet diſponebat.

Acta tertiae diei poſt meridiem.

Hora tertia appropinquante, et ſingulis obſervantiis more ſolito inchoatis, ſenior praeſidens ſui officii auctoritate munitus, exoneravit abbatem Winchecombiae de onere collectoris contributionum ordinis, cum eodem priorem Wigorniae onerando per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, exoneramus abbatem Winchecombiae ab officio collectoris, quod auctoritate hujus provincialis capituli hactenus occupavit, et oneramus priorem Wigorniae cum eodem.

Tunc aſſignati ſunt ad ſermones pro proximo capitulo provinciali, primo videlicet pro ſermone ad clericos et literatos in Latinis dicendo, dominus Thomas Ledbury, prior ſtudentium Oxon. Willielmus Ebcheſtore, Edmundus Kirton, et Johannes Croſſe, ſacrae theologiae bacalarii; pro ſermone vero in lingua vulgari dicendo, magiſter Thomas Clare, et magiſter Willielmus Worſtede, theologiae doctores; dominus Johannes Selby, in praedicta facultate bacalarius, et dominus Johannes Bardnay, prior ſtudentium Cantabrigiae, in decretis graduatus; quibus effectualiter expeditis, injunctum eſt cunctis praelatis praeſidentibus, et abſentium procuratoribus univerſis, ut quam cito commode fieri poterit, poſt regreſſum eorundem ad monaſteria, pro fundatoribus et benefactoribus ordinis, "Placebo et dirige" cum matutinali miſſa de "Requiem" ſinguli faciant ſolenniter decantari.

Continuo pro proximo capitulo celebrando de conſenſu omnium praelatorum, caeterorumque ibidem habentium intereſſe, ſenior praeſidens ſubintulit, ita dicens: Nos aſſignavimus locum iſtum pro proximo capitulo provinciali, hanc ſcilicet capellam beatae Mariae virginis, in prioratu ſancti Andreae Northamptonienſi; dicto vero primo die Julii, anno Domini milleſimo quadringenteſimo vigeſimo ſexto.

Et tandem circa horam ſextam poſt meridiem terminatum fuerat capitulum, ſeniore praeſidente ipſius diſſolutionem proferente per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, diſſolvimus hoc praeſens capitulum provinciale. Poſtremo dicto ab univerſis pſalmo "De profundis," cum caeteris precibus antiquitus conſuetis, omnibuſque generaliter confeſſis, et a ſeniore praeſidente debite abſolutis, ſinguli cum magna pace et quiete, captata opportunitate, ad ſuorum monaſteriorum partes redierunt, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 6.	HENR. CHICHELEY 10.	1423.	HENRIC. VI. 2.

Ordinatio Henrici, archiepiſcopi Cantuarienſis, pro decenti regimine et gubernatione tam advocatorum, quam procuratorum, et caeterorum miniſtrorum curiae Cantuarienſis. Ex vet. exempl. in bibl. Cotton. citante Spelm.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis, officiali curiae Cantuarienſis noſtrae, et decano eccleſiae beatae Mariae de arcubus London. dicti officialis noſtri commiſſario, ac alteri dictae curiae praeſidenti cuicunque ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum inter caetera noſtrae curiae praedictae ſtatuta primo per recolendae memoriae Robertum, deinde per Johannem, olim Cantuarienſes archiepiſcopos, praedeceſſores noſtros, ad Dei laudem, ac dictae curiae honorem et exaltationem, ac miniſtrorum ejuſdem regimen et juſtitiae directionem edita et ſolenniter publicata; et per vos ſinguloſque alios dictae curiae miniſtros, quatenus ſtatuta ipſa vos et eos concernunt, in principio admiſſionis veſtrae, et eorum cujuſlibet jurata ſalubriter fuerit, et ſit antiquitus ordinatum, quod advocati et procuratores ejuſdem curiae, dum cauſas in ea tractandas habuerint, ſive ſecum ſocios habeant in cauſis, ſive non, dum cauſae hujuſmodi tractantur in dicta curia, nullatenus ſe abſentent ab ipſa, ſine praeſidentis dictae curiae petita licentia, et obtenta, ex cauſa legitima per ipſum praeſidentem primitus approbanda; et quod frequentatio aliarum curiarum aut conſiſtoriorum vel judiciorum tempore conſiſtorii dictae curiae ipſis nullatenus permittatur; cumque inſuper, tam ſuper his non ſervatis, quam aliis contra ſtatuta dictae curiae et laudabiles conſuetudines ejuſdem exorbitantibus reformandis, per nonnullos Cantuarienſis eccleſiae archiepiſcopos, praedeceſſores noſtros, varia mandata officialibus et praeſidentibus dictae curiae noſtrae directa emanarunt, quorum aliqua in libro ſtatutorum curiae praedictae ad perpetuam rei memoriam ſunt conſcripta; et praeſertim ſuper habitibus procuratorum dictae curiae, tempore conſiſtorii ejuſdem, ut honeſtati convenit, induendis et deportandis, ac ſuper decretis judicialibus per alium, quam dictae curiae advocatum, privatim aut publice non petendis, aliiſque obſervandis, prout et ſicut in mandatis ipſis (ad quae nos referimus) plenius continetur: nos igitur conſiderantes et plene intelligentes, quod nonnulli advocatorum, et praeſertim procuratorum curiae noſtrae praedictae ſtatutis praedictis, licet per ipſos juratis, et aliis mandatis, de quibus praefertur, ſe conformare hactenus non curarunt, ſed potius eis parere et obedire non ſine animarum ſuarum periculo neglexerunt; volentes propterea non tantum ejuſdem curiae honori, ſed ne propter non ſervationem praemiſſorum,

partium ad dictam curiam confluentium cauſae protelentur, aut juſtitia depereat debita conſideratione proſpicere; et ut dictorum advocatorum, procuratorum, ac aliorum miniſtrorum ejuſdem curiae negligentiis et inſolentiis hujuſmodi citius occurratur; vobis conjunctim et diviſim firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et ſingulos dictae curiae noſtrae advocatos et procuratores in vim juramentorum ſuorum, per publicationem harum literarum noſtrarum coram eis in plena curia facienda, et alias, ut honeſtati convenit, moneatis; quos etiam nos tenore praeſentium ſic monemus, quatenus de caetero, dum cauſas in ipſa curia tractandas habuerint, ſive ſecum ſocios habeant in cauſis ipſis, ſive non, temporibus et horis, dum cauſae tractari debeant in curia praedicta, nullatenus ſe abſentent ab ipſa, ſine ipſius curiae praeſidentis licentia petita, et obtenta, ac, ut praemittitur, approbata; et quod ad ipſam, ceſſante impedimento rationabili, per dictae curiae praeſidentem approbando, tempeſtive veniant, ante ſolutum judicium, ſine licentia, ut praefertur, minime receſſuri. Quodque advocati et procuratores praedicti, ac caeteri miniſtri ejuſdem curiae, temporibus, quibus ipſam curiam teneri contigerit, aliis curiis, conſiſtoriis, vel judiciis nullo modo intendant, ſub poena amiſſionis ſtatus, quem advocatus ſeu procurator, aut alius miniſter quiſcunque ipſius curiae in eadem habuerit, quam poſt publicationem praeſentium, ſi tertio in aliquo praemiſſorum culpabilis inventus et pronunciatus fuerit, ipſum incidere decernimus ipſo facto.

Pro prima vero offenſa in praemiſſis, et circa ea ipſum delinquentem per menſem; pro ſecunda vero per tres menſes, a ſtatu, quem in dicta curia habuerit, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc ſuſpendimus in his ſcriptis. Moneatis inſuper, ut praefertur, procuratores quoſcunque curiae noſtrae praedictae, quod diebus et horis, quibus conſiſtorium in ipſo teneri contigerit, locum ipſum conſiſtorialem tabardo et caputio induti, cum manicis togarum convenientibus ingrediantur, et aliter locum ipſum ingredi non praeſumant, nec aliquod decretum judiciale per ipſius curiae praeſidentem fieri ſeu interponi faciant, petant, aut procurent, niſi prius ſuper hoc per aliquem advocatum dictae curiae, tunc praeſentem, publice id petatur. In quibus duobus caſibus et eorum altero, procuratorem quemcunque praefatae curiae poſt monitionem hujuſmodi eis factam, et has literas noſtras publicatas in curia praedicta, huic ordinationi et decreto noſtris contraveniente, totiens, quotiens in ipſorum aliquo culpabilis inventus et pronunciatus fuerit, poenam duodecim denariorum cuſtodi regiſtrorum, actorum ſcribae, et bedello curiae praedictae, ut infraſcribitur, ſolvendorum, incurrere volumus ipſo facto; decernentes, quod de dictis duodecim denariis, ſex denarios regiſtrorum cuſtodi, tres denarios actorum ſcribae, et tres denarios bedello praefatae curiae ſic contraveniens ſolvere teneatur; ante quorum duodecim denariorum abſque remiſſione aliqua ſolutionem plenariam, procuratori hujuſmodi cuicunque in his, quae ad officium ſuum ſpectant, omnis audientia penitus denegetur, et ab officio procurandi in curia praedicta vigore hujus decreti noſtri abſque pronunciatione alia interim ſit ſuſpenſus: et ne praeſens ordinationis noſtrae decretum ratione ignorantiae in oblivionem tranſeat, et a memoria recedat, volumus, et vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus praeſentes literae noſtrae infra unum diem poſt publicationem earundem in libro ſtatutorum dictae curiae conſcribantur; ſtatuentes, quod eaedem ſic conſcriptae in initio cujuſlibet termini ſtatim poſt miſſae de Spiritu Sancto decantationem, de caetero perpetuis temporibus futuris in plena curia publice et intelligibiliter perlegantur; ad quas per ſe vel per clericum ſuum tunc perlegendas cuſtodem regiſtrorum dictae curiae, qui nunc eſt, juramento aſtringi, et quemcunque alium, qui pro tempore erit, ſub juramento ad haec in ſua admiſſione praeſtando volumus et decernimus alligari. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Dat. in manerio noſtro de Mortlake 16. die menſis Octobris, anno Domini M. CCCC. XXIII. et noſtrae tranſlationis anno decimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 7.	HENR. CHICHELEY II.	1424.	HENRIC. VI. 3.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 12. *die menſis Octobris in eccleſia S. P. London.* Ex reg. Chicheley II. fol 34. ſeq.

PERLECTIS iis, quae in forma communi praemittuntur, decimo ſexto die menſis Octobris dominus cauſam convocationis concilio declaravit. Sequenti die coram eo comparuit perſonaliter religioſus vir frater Johannes Ruſſell, ordinis fratrum Minorum de conventu Staunford Lincoln. dioeceſ. juxta decretum et aſſignationem domini alias ſibi in viſitatione ſua metropolitica in civitate et dioeceſi Lincoln. actualiter exercita, facta, ad reſpondendum videlicet de et ſuper eo, quod ipſe frater Johannes quandam concluſionem erroneam, quae ſequitur et eſt talis, "Religioſus poteſt concumbere cum muliere, et non mortaliter peccare," in feſto corporis Chriſti ultimo praeterito in eccleſia B. Mariae Staunford Lincoln. dioeceſ. coram populo publice praedicaverat in vulgari; et quod pro defenſione concluſionis hujuſmodi idem frater Johannes ſcripſit unam ſchedulam papyri, et ipſam affixit in valvis eccleſiae B. Mariae praedictae. Quibus ſibi per dominum publice in concilio objectis, idem frater Johannes ibidem fatebatur expreſſe ſe concluſionem praedictam publicaſſe, tenuiſſe, et ad ipſius defenſionem ſcripſiſſe ſchedulam antedictam, et in hoc ſe erraſſe recognovit, ac correctioni in ea

parte

parte domini et totius concilii humiliter ſe ſubmiſit, et promiſit peragere quamcunque poenitentiam ſibi per dominum et concilium propter modum culpae hujuſmodi injungendam. Et ſic dominus poſtea, per aviſamentum confratrum ſuorum et totius concilii, injunxit dicto fratri Johanni poenitentiam infraſcriptam; videlicet, quod ipſe concluſionem praedictam tanquam falſam et erroneam in eadem eccleſia, in qua praedicaverat, ut praefertur, dominica prima adventus Domini prox. extunc ſequent. ſub modo et forma inferius deſcriptis, publice revocaret."

Alio deinde die, 20. ſc. menſis Octobris, coram toto concilio adducebatur quidam dominus Johannes Wathe, capellanus, quem dominus in viſitatione ſua metropolitica apud Lincoln. apprehenderat, tanquam ſuſpectum de et ſuper falſa fabricatione literarum apoſtolicarum; qui quidem Johannes Wathe, productis in medium per dominum, et publice oſtenſis quibuſdam falſis literis incompatibilibus, ſub nomine domini noſtri papae Martini quinti fictis et fabricatis, fatebatur expreſſe et recognovit, ſe literas hujuſmodi finxiſſe, fabricaſſe, et manu ſua propria ſcripſiſſe, et ſuper hoc gratiae et correctioni domini et totius concilii ſe ſubmiſit. Quibus confeſſione et ſubmiſſione ſic factis, abductus erat idem Johannes Wathe ſub cuſtodia carcerali, et ſubſequenter per aviſamentum domini et confratrum ſuorum punitus extitit in forma inferius deſcripta.

Poſthaec 26. die menſis praedicti, "concilio, ut prius, inſimul congregato, communicatum extitit de remedio apponendo contra falſas et praetenſas indulgentias, quae plus ſolito per provinciam tranſeunt hiis diebus. Et tandem ex deliberato conſilio et aviſamento tam praelatorum, quam cleri procuratorum, ordinatum in hac parte extitit remedium infraſcriptum; videlicet, quod nullus admittat aliquem quaeſtorem vulgariter vocatum "Perdoner" ad praedicandum vel publicandum aliquam indulgentiam, niſi indulgentia hujuſmodi legitime conceſſa in ſubſidium et ſuſtentationem unius trium locorum infraſcriptorum, videlicet, domus S. Johannis Jeruſalem in Anglia, vulgariter dicta "Le Frary," S. Anthonii, aut hoſpitalis S. Thomae martyris in urbe Romana. Et quod quaeſtores trium locorum hujuſmodi non permittant per provinciam Cantuar. quoviſmodo, vel tempore aliquo, ſive loco praedicare, publicare, vel declarare aliquid, ſeu verbum aliquod pronunciare, niſi illud idem duntaxat, quod in veris bullis apoſtolicis alicui trium locorum hujuſmodi in ſpecie conceditur, et plenius expreſſatur; et hoc tali tempore omnino, quod divinum ſervitium ex hoc, ſeu praedicatio verbi Dei in aliqua eccleſia non impediatur ullatenus, vel turbetur. Et ne aliquis quaeſtor alicujus trium locorum praedictorum in deceptionem populi plus praedicet, pronunciet, ſeu declaret, quam a ſede apoſtolica ſpecialiter ſit indultum; auctoritate dicti concilii ordinatum exiſtit, quod nullus quaeſtor talis permittatur praedicare, publicare, ſeu aliquod verbum aliud proferre, quam illud ſolummodo, quod in vulgari in quadam ſchedula deſcribitur, quae ſchedula per dominum Cantuar. archiepiſcopum pro tempore exiſtentem, ſeu per loci illius, in quo quaeſtorem ipſum admitti contingit, dioeceſanum, debet ſibi fideliter et auctentice liberari; et in qua ſchedula debet totaliter exprimi totum illud remiſſionis et indulgentiae, quod in veris bullis apoſtolicis alicui trium locorum praedict. conceſſis, quomodolibet eſt expreſſum. Et quia nonnulli praetenſi quaeſtores hujuſmodi falſarii cum literis procuratoriis, ſub ſigillis fictis et fabricatis, eleemoſynas a Chriſti fidelibus nomine alicujus trium locorum praedictorum exigentes, et populum decipientes plus ſolito, per provinciam Cantuar. tranſeunt hiis diebus; auctoritate dicti concilii ordinatum eſt, quod nullus talis procuratorum loci, ſive domus cujuſcunque, in aliquo loco Cantuar. provinciae ſit admiſſus ad colligendum eleemoſynas, niſi procurator ipſe domino Cantuar. archiepiſcopo pro tempore exiſtenti primitus fuerit praeſentatus, et habeat ſuper admiſſione ſua literas teſtimoniales in hac parte, ſub ſigillo ipſius domini Cantuar. magno, una cum impreſſione privati ſigilli, videlicet ſigneti ſui, in dorſo ejuſdem ſigilli ſigillatas; et etiam quod habeat idem procurator literas teſtimoniales conſimiles ſub ſigillo magno epiſcopi dioeceſis illius, ad quam procuratorem ipſum mitti continget, una cum impreſſione ſigneti privati ipſius epiſcopi in dorſo ſigilli ſui praedicti, in ipſius procuratoris teſtimonium poteſtatis."

Haec dum agerentur, conſiliarii regii concilium adeuntes, ſtatum regium ſynodo exponunt, ſubſidiumque petunt, qui ſequens tulerunt reſponſum: "Quod tanta erat paupertas in clero, et praeſertim inter curatos domi reſidentes, et hoſpitalitatem tenentes, quod nullo modo poſſet concedi ſubſidium aliquod in generali; adjicientes ad hoc, quod beneficia quamplura in diverſis locis et dioeceſ. provinciae Cantuar. in numero magno et notabili, ad tantam devenerunt exilitatem, quod non poſſint inveniri ſacerdotes ad ea occupanda. Et dixerunt ulterius iidem procuratores, quod poteſtas ſua a conceſſione cujuſcunque ſubſidii per inſtructionem eis datam in partibus a conſtituentibus pro ea vice totaliter extitit refraenata, et ideo humiliter petierunt ſe a conceſſione hujuſmodi quacunque excuſari." Hoc reſponſo non contenti, conſiliarii regis iterum domum capitularem intrant, imminentia regni pericula, regiſque neceſſitatem clero proponentes, ſed idem iis datum fuit reſponſum; quare ob perſonalem abſentiam multorum abbatum, et priorum, aliorumque praelatorum provinciae ad dictam convocationem vocatorum, ac perſonaliter in eadem intereſſe debentium, dominus archiepiſcopus cum aviſamento confratrum ſuorum convocationem prorogavit, et continuavit uſque in diem craſtinum feſti converſionis S. Pauli, viz 26. menſis Januarii. Triduo poſt conſiliarii regis reverſi, cauſam adventus ſui coram ſynodo expoſuerunt, competenſque ſubſidium ad ſublevandam regis et regni neceſſitatem petierunt. His petitis, aſſurgentes cuncti praelati, tam epiſcopi, quam abbates, et priores protunc praeſentes, nullo penitus

penitus diſcrepante, decreverunt, "unam integram fore domino regi decimam concedendam; dum tamen procuratores cleri cum bonis mediis induci poſſent ad conceſſionem hujuſmodi faciendam, alioquin voluerunt ipſi praelati et epiſcopi conſenſum eorum in hac parte nullius eſſe roboris vel momenti; pro eo videlicet, quod diviſio inter praelatos et clerum in conceſſionibus hujuſmodi faciendis, res erat inſolita et inaudita, ac, ut videbatur omnibus praelatis, propter malorum exempla et inconvenientias, quae exinde ſequi poſſent, omnino diviſio hujuſmodi eſſet penitus evitanda." Aſt clero nondum ad concedendum ſubſidium inclinante, ſexto die menſis Februarii conſiliarii regis quarta vice concilium adeunt, "et tam opportune quam importune inſtantias fecerunt erga cleri procuratores pro aliquo, ut prius, ſubſidio habendo; et ad hoc dominus Winton. cancellarius Angliae, ipſos procuratores nunc ſermone placido, nunc per verba aſpera, quodammodo minatoria commovebat, et cum inſtantia non modica excitabat. Et poſt tempus aliquod nullo protunc habito ex parte procuratorum cleri reſponſo, dicti regis conſiliarii receſſerunt; et tunc dominus ac alii epiſcopi ipſos procuratores inſtanter ad concedendum movebant, et eoſdem procuratores dominus ipſe rogabat, quatenus ipſi motiva per praefatum dominum Winton. eis facta, ac pericula imminentia ponderarent, et ſe ad concedendum omnino ſubſidium regi protunc aliquod inclinarent. Et tunc continuata erat convocatio uſque in diem Sabbati craſtinum S. Julianae virginis et martyris.

Quo die Sabbati, viz. 17. dicti menſis Februarii, toto concilio, ut prius, inſimul congregato, dominus petiit a dictis cleri procuratoribus, quomodo fuerant aviſati de et ſuper materia conceſſionis praedictae. Qui quidem procuratores unanimi conſenſu per mag. Willelmum Lyndewode, curiae Cant. officialem, reſponſum negative dederunt, ut prius, paupertatem videlicet nimiam totius cleri, et praeſertim curatorum in beneficiis reſidentium, allegantes; quamobrem iidem procuratores domino et confratribus ſuis humillime ſupplicarunt, quatenus ipſi dominus et confratres ſui clerum praedictum a quacunque conceſſione hujuſmodi, protunc facienda, ex cauſis praeallegatis dignarentur habere, pro illa vice, penitus excuſatum. Unde dominus, facto finali reſponſo hujuſmodi, poſt communicationem aliqualem cum confratribus ſuis habitam in hac parte, ipſam convocationem ad Dei laudem diſſolvit.

Tenor vero certificatorii de et ſuper peracta poenitentia fratris Johannis Ruſſell, alias ſibi per dominum injuncta, una cum ſchedula revocationis ſuae concluſionis praeſcriptae, de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:—Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino, domino Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, Johannes Smyth, rector eccleſiae parochialis S. Mariae villae Staunford Lincoln. dioeceſ. obedientiam, reverentiam, et honorem debitas tanto patri. Mandatum veſtrum reverendiſſimum cum ea, qua decuit, reverentia recepi, tenorem continens infraſcriptum: Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis officiali ſeu praeſidenti conſiſtorii noſtri Lincoln. et rectori eccleſiae parochialis S. Mariae villae Staunfordiae Lincoln. dioeceſ. ſalutem, gratiam, et benedictionem. In progreſſu viſitationis noſtrae metropoliticae in civitate et dioeceſi Lincoln. praedictis, nuper actualiter exercitae, clamor validus ad noſtrum deduxit auditum, quod frater Johannes Ruſſell, de ordine Praedicatorum, in quodam ſermone, in dicta eccleſia S. Mariae Staunfordiae in feſto corporis Chriſti ultimo praeterito, in vulgari facto, inter caetera publice praedicavit: "quod religioſus vir poteſt concumbere cum muliere, et non mortaliter peccare". Quae quidem concluſio plurimorum animos perturbans, in partibus ſcandalum non modicum ſuſcitavit. Super quo dictum fratrem Johannem Ruſſell, perſonaliter reſponſurum, in convocatione cleri provinciae noſtrae nuper London. inchoata, et adhuc inexpleta pendente, fecimus aſſignari. Qui loco et termino hujuſmodi ſibi per nos aſſignatis, coram nobis, caeteriſque confratribus noſtris, epiſcopis, ac toto clero perſonaliter comparens, objectoque ſibi hujuſmodi concluſionis articulo, recognovit tandem ſe praedicaſſe concluſionem; et in hoc ſe male, et indiſcrete, ac ſcandaloſe dixiſſe, et nequiter deliquiſſe fatebatur. Super quo noſtrae correctioni ac totius concilii provincialis humiliter ſe ſubmiſit, et promiſit ſe facturum poenitentiam quamcunque, ſibi per nos pro delicto ſuo hujuſmodi injungendam. Unde nos, habita deliberatione cum confratribus noſtris et clero praedictis, eidem fratri Johanni injunximus, ut inferius eſt expreſſum; viz. quod ipſe prima dominica adventus Domini proxime futura dictam concluſionem in eccleſia B. Mariae praedicta, cum major in eadem affuerit populi multitudo, revocabit publice in vulgari, ſub modo et forma in ſchedula praeſentibus annexa, plenius annotatis. Vobis igitur conjunctim et diviſim committimus et mandamus, quatenus ipſum fratrem Johannem ad hujuſmodi concluſionem revocandam dictis die et loco evocetis, ſeu ſic faciatis per alium, auctoritate noſtra, publice evocari, attendentes ſagaciter et diſcrete, quod ipſe verbum aliquod contentum in dicta praeſentibus annexa ſchedula non omittat. Et quid feceritis in praemiſſis, ac quomodo, et ſub qua forma dictus frater Johannes revocationem ſuam peregerit, nos citra feſtum natalis Domini proxime futurum ad ultimum debite certificetis per veſtras, ſeu ſic certificet ille veſtrum, qui praeſens noſtrum mandatum fuerit executus, per ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes, auctentice ſigillatas. Dat. in manerio noſtro de Lamhith 13. die menſis Novembris, A. D. M. CCCC. XXIV. et noſtrae tranſlat. anno. XI.—Cujus quidem auctoritate mandati fratrem Johannem Ruſſell ſupraſcriptum, ad concluſionem ſupraſcriptam per ipſum penitus revocandam, die et loco in dicto mandato veſtro contentis, publice evocavi. Qui quidem

frater

frater Johannes prima die dominica adventus Domini ultimo jam praeterita, dictam concluſionem in eccleſia B. Mariae infra nominata, cum major affuit populi multitudo in eadem, publice et in vulgari revocavit, juxta modum et formam in ſchedula hujuſmodi plenius annotata, nullum verbum in papyrea ſchedula contentum aliqualiter omittendo. Quae omnia et ſingula veſtrae reverendiſſimae paternitati certifico per praeſentes, ſigillo decanatus Staunford. ad mei requiſitionem perſonalem fideliter conſignatas. Dat. Staunford. 18. die menſis Decembris, A. D. ſupraſcripto.

Tenor vero ſchedulae revocationis, de qua ſuperius fit mentio, de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:— Foraſmuch as I frere John Ruſſell, religious man, and preſt, upon corpus Chriſti day, in this toun of Staunford, taught and openly preched evel et wykkedly this errour, that a religious man may fleſhly medele and commune with a woman, and not ſynne deedly; and afterward wrot this concluſion in Latyn, and ſo hit was ſette up on this churche dore; the whiche ſaying was, and is wikked, erronyous, ſclaundrous, and troublyng mennys conſciences, and ledyng unto deedly ſynne; I was charged by oure mooſt reverent fader my lord of Canterbury for to apere byfore the worſhipfull convocation of the clergye, next after followyng. Byfore whiche convocation I confeſſed my treſpas, axyng foryeveneſſe, and promytting to revoke myn errour in this place. And ſoo I the ſaide frere John, not wyllyng to yeve any cryſten body occaſion of errour, but ſubmyttyng me to all the worſhipfull convocation of the clergie at this tyme, and all tymes, I revoked and revoke myn errour byforeſaid, requyring that no man, nor woman hold hit, ner defende hit hereafter. And in as muche as I yaf occaſion of errour and of ſynne, I ax you all foryeveneſſe, for I purpoſe and make full promeſſe never to teche, hold hit, ner defende hit, but with all my pouer under peyne of fautorie of errour promitte to holde and defende, that whatever religious man fleſſhly medele, or commune with a woman, ſynneth deedly, and ſhall be dampned therefore, but if he amende hym. Poſtea dominus tulit ſententiam in ſcriptis contra praefatum dominum Johannem Wathe, literarum apoſtolicarum falſarium, perſonaliter praeſentem. Cujus ſententiae tenor ſequitur, et eſt talis:

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, alias ab eadem ſede ad inquirendum contra falſarios literarum apoſtolicarum judex unicus deputatus; contra te Johannem Wathe, legitime procedentes, quia per exhibita, producta, ac coram nobis miniſtrata, ac judicialiter te falſarium et literarum ſub nomine apoſtolico fictarum fabricatorem, teque falſas bullas ſub eodem nomine apoſtolico finxiſſe, ſcripſiſſe, et fabricaſſe invenimus. Idcirco auctoritate, qua fungimur in hac parte, te falſarium pronunciamus et declaramus, et te eadem occaſione juxta canonicas ſanctiones fore puniendum decernimus in hiis ſcriptis. Lecta et lata fuit haec ſententia in domo capitulari eccleſiae S. Pauli London. die Veneris 2. die menſis Martii, A. D. M.CCCC.XXIV. indictione — pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Martini, div. prov. papae quinti, anno VIII. praeſentibus tunc ibidem Johanne London. Bened. Meneven. Joh. Norwicen. Willel. Lichf. epiſcopis, necnon magiſtro Johanne Stafford electo Bathon. et theſaur. Angliae; domino Radulpho, domino de Cromwell, domino Johanne Typtoft, milite, et pluribus aliis. Et ſtatim eodem die Veneris idem dominus Johannes de mandato domini habens circa collum ſuum dictas fictas et fabricatas bullas pendentes apertas, poſitus erat ſuper equum ſine ſella, habens ſuper caput ſuum unum capellum altum de papyro, in quo ſcriptae fuerunt literae magnae in circuitu, ita quod legi poſſent ab omnibus haec verba: "Falſarius literarum apoſtolicarum". Et ſic equitavit in conſpectu populi ante proceſſionem generalem totius civitatis London. per viam dictam "Chepe", incedendo per Walbroke, et revertendo per Watlyngſtrete, uſque ad oſtium auſtrale dictae eccleſiae S. Pauli, et ibidem extra idem oſtium projectae fuerunt dictae falſae bullae in ignem de mandato domini ad hoc ordinatum, et ſic combuſtae penitus in favillas. Quo facto, idem Johannes Wathe ductus erat in eccleſiam, et ibidem coram domino pro tribunali ſedente, tactis ſacroſanctis evangeliis, ad ea juravit, ad peragendam conſimilem poenitentiam in civitate Lincoln. et in villa de Grymneſby, ubi, ut dicebatur, per prius traxit moram. Sic videlicet et quatenus ipſum unquam aliquam partem dioeceſ. Lincoln. intrare contingeret aliquo tempore infuturum. Juravit etiam tunc ibidem idem Johannes Wathe, ſe citius quo potuit proſecuturum penes ſedem apoſtolicam pro abſolutione habenda a ſententia excommunicationis, qua erat involutus occaſione praemiſſa. Quo juramento ſic facto, idem dominus Johannes de mandato domini dimiſſus fuit a carcerali cuſtodia, et receſſit.

Epiſtola

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
MARTIN. V. 7.	HENR. CHICHELEY II.	1424.	HENRIC. VI. 3.

Epiſtola regis Henrici VI. *ad Martinum* V. *papam de canonizatione Oſmundi, Sarum epiſcopi.* * Ex MS. Cott. Cleopat. C. IV. fol. 206. verſo.

SANCTISSIMO in Chriſto patri domino Martino, divina providentia ſacroſanctae Romanae ac univerſalis eccleſiae ſummo pontifici. Beatiſſime pater, filiali recommendatione humiliter antemiſſa. Poſtquam fama celebris nuper ad veſtrae ſanctitatis perduxit notitiam de meritis glorioſi praeſulis Oſmundi, quondam eccleſiae Sarum epiſcopi, cujus corpus in eadem eccleſia honorifice requieſcit humatum, necnon de crebris miraculorum inſigniis, quae Deus omnipotens ad ipſius laudem publice retroactis temporibus oſtendebat, ac pro eodem indies mirabiliter operatur; veſtrae, ſicut audivimus, complacuit ſanctitati ſuper hujuſmodi meritis ac miraculorum inſigniis, ac aliis in hoc caſu debite requirendis inquiſitionem fieri demandare, ita quod ſi probata ſufficienter in hac parte, ſanctorum aſcriberetur catalogo nomen ejus. Cumque, pater beatiſſime, penes veſtrae ſanctitatis praeſentiam de noſtrae voluntatis beneplacito ſe conferat in praeſenti circumſpectus vir, nobis utique praedilectus, magiſter Henricus Harburgh, praefatae eccleſiae Sarum canonicus, cum literis certificatoriis de proceſſu et inquiſitione in hac parte habitis, veſtrae ſanctitati, ſi libeat, praeſentandis; ejuſdem veſtrae ſanctitatis clementiae de noſtri aviſamento concilii duximus ex intimo ſupplicandum, quatenus praefatum Oſmundi canonizationis negotium, juxta proceſſus et inquiſitionis praedictorum ſeriem et effectum, efficaciter et ſpecialiter recollectum habere dignetur veſtrae beatitudinis celſitudo, quae nobis in hac parte complacentiam faciet ſingularem, et quamdiu et feliciter conſervare dignetur altiſſimus ad univerſalis eccleſiae regimen ſalutare. Scriptum ſub privato ſigillo noſtro in palatio noſtro Weſtmonaſterii quarto decimo die Octobris.

Devotus filius veſter H. rex Angliae, et Franciae, et dominus Hiberniae, etc.

Epiſtola Henrici, archiepiſcopi Cantuar. praelatorum, et cleri provinciae Cantuar. ad eundem de eadem materia. Ibid. fol. 207.

SANCTISSIMO in Chriſto patri ac domimo noſtro, domino Martino, divina providentia ſacroſanctae Romanae ac univerſalis eccleſiae ſummo pontifici. Beatiſſime pater, poſt recommendationem devotiſſimam pedum oſcula beatorum. Ad ſacroſanctae ſedis, veſtraeque apoſtolicae dignitatis apicem animo confidenti recurrimus, quotiens ea, quae ad Dei laudem, fidei fulcimentum, necnon plebis in Chriſto renatae ſalutem et devotionem pertinent, affectamus. Proinde itaque conſiderantes, quod felicis recordationis Oſmundus, dudum Sarum epiſcopus, cujus corpus jam ducentorum annorum ſpatio et amplius humilis ſepultura contexerat, vir, dum in humanis agebat, vitae fuerat eximiae et gratia ſingulari profuſus, prout hucuſque fama teſtatur celebris, undique per Angliae regnum et noſtrates diffuſa, ejuſque rei evidentiam ſatis inſinuant miraculorum inſignia loco, quo praefati Oſmundi corpus quieſcit humatum, indies intimata. Cumque, pater beatiſſime, ſuper hiis veſtram ſanctitatem per literas certificatorias de et ſuper proceſſu inquiſitionis, auctoritate apoſtolica in hac parte habita, dictae ſanctitati veſtrae per circumſpectae providentiae virum magiſtrum Henricum Harburgh, praefatae Sarum eccleſiae canonicum, praeſentandas, veraciter et plenarie informari ſperamus; vota unanimi ſupplevimus eidem, quatenus praemiſſorum intuitu et conſideratione negotium pro canonizatione praefati Oſmundi apud veſtrae beatitudinis clementiam, per dictum magiſtrum Henricum et alios promovendum habere dignetur celſitudo apoſtolica ſinceriter recommiſſum, quam proſperitate votiva conſervare dignetur altiſſimus ad univerſalis eccleſiae felix regimen et munimen. Scriptum London. ſub ſigillo ſancti Thomae martyris viceſimo ſeptimo die Octobris.

Veſtrae ſanctitatis oratores devotiſſimi Henricus archiepiſcopus, praelatique et clerus veſtrae provinciae Cantuar. in concilio provinciali London congregati.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Dec. et capit. Ebor. fol. 362.

CONVOCATIO provincialis per breve regis directum decano et capitulo Ebor. cuſtodibus ſpiritualitatis, ſede archiepiſcopali vacante, celebrata 6. die menſis Octobris A. D. M. CCCC. XXIV. continuata et prorogata fuit in craſtinum S. Andreae apoſtoli, viz. primum diem Decembris.

* Annus literis regiis et archiepiſcopi ſynodalibus in MS. adſcriptus non fuit. Ex die tamen menſis Octobris, quo concilium provinciale celebratum fuit, in quo archiepiſcopus et clerus papae Martino V. de canonizatione S. Oſmundi ſcripſiſſe dicitur, colligimus anno M. CCCC. XXIV. hoc factum fuiſſe.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 23. *die Aprilis in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley p. II. fol. 40. ſeq.

PRAEMISSIS iis, quae ad inchoandam ſynodum ſpectant, poſtero die, videlicet 24. dicti menſis Aprilis, adveniente, comparentibus in dicta domo capitulari coram eodem rever. patre venerabilibus patribus epiſcopis, et aliis abbatibus, prioribus, archidiaconis, clerique procuratoribus in multitudine copioſa adtunc praeſentibus, idem reverendiſſimus pater cauſas convocationis ſuae praedictae eiſdem expoſuit et explanavit. Quibus expoſitis, decani, archidiaconi, et procuratores capitulorum et cleri, de mandato dicti reverendiſſimi patris, traxerunt ſe in domum inferiorem ſub domo praedicta capitulari, ut de hujuſmodi cauſis tractarent, et unum referendarium ſive prolocutorem ex ſeipſis eligerent, qui vice eorum omnium et ſingulorum cauſas exponeret et reſponſa. Qui in domum praedictam ſe recolligentes, mag. Willelmum Lyndewode, utriuſque juris doctorem, officialem curiae de arcubus, in referendarium et prolocutorem hujuſmodi elegerunt. Quo facto, dominus continuavit convocationem praedictam uſque in diem Jovis proxime tunc ſequentem. Et ab illo die de diebus in dies uſque in diem Veneris, videlicet quartum diem Maii, anno praedicto.

Quo die Veneris reverendi patres domini Henricus Winton. cancellarius, et Johannes Bathon. et Wellen. epiſcopi, theſaurarius Angliae, necnon domini le Scrop, et Cromwell, ac alii conſiliarii regis ad dictam domum capitularem venientes, coram praefato reverendiſſimo patre ejuſque ſuffraganeis et clero ibidem congregatis, certa negotia ex parte regis expoſuerunt: primo et principaliter ſtatum et proſperitatem regis et regni dictorum praelatorum et cleri devotis precibus commendantes. Secundo rogantes, ut praelati et clerus praedicti certos defectus in eccleſia Anglicana tunc plus ſolito ſuccreſcentes, per quos ſubditorum devotio erga eccleſiam, ut aſſerebant, minorata, et magis diminuta extitit, facerent, ut convenit, emendari. Tertio, quod cum illuſtris princeps dominus dux Bedfordiae, ac regens regni Franciae, ibidem pro recuperando jure domini noſtri regis in dicto regno Franciae, et ad ſuſtinendum et cuſtodiendum recuperata ibidem indies elaboret; ac etiam conſiderata magna quantitate pecuniae, in qua idem dominus noſter rex in ſua minori aetate adhuc exiſtens, pluribus extitit indebitatus, ipſi praelati et clerus antedicti velint ad expeditionem praemiſſorum de aliquo ſubſidio providere. Quibus ſic geſtis, poſt aliqualem communicationem habitam inter praelatos in domo capitulari ac clerum in domo inferiori de et ſuper praemiſſis, clerus reverſus eſt in domum capitularem praedictam; qui per prolocutorem ſuum mag. Willelm. Lyndewode dictis praelatis monſtravit, ſe ad duos articulos praedictos cum omni promptitudine et obedientia paratum; ſupplicans, ut de tertio, videlicet de providendo ſubſidio, conſideratis oneribus et ſubſidiis, quae ante haec ſaepius ſupportarunt, haberent ipſum clerum protunc omnino excuſatum, propter inſufficientiam ejuſdem et paupertatem ex argumentis diverſis luculenter approbatam.

Nono menſis Maii die comparuit coram dicto reverendiſſimo patre et ſuffraganeis ſuis abbas Ceſtriae, Coventren. et Lich. dioeceſ. et petiit ſe humiliter abſolvi ab eodem rever. patre a ſententia excommunicationis, quam alias incurrebat propter contumaciam ſuam, pro eo quod citatus ad comparendum perſonaliter in ultima convocatione dicti reverendiſſimi patris, non comparuit, nec voluit comparere; allegans pro ſe quandam exemptionem, quam tamen oſtendere neſcivit. Unde idem rever. pater recepta benigniter ſubmiſſione praedicta, praeſtito primitus per eundem abbatem juramento corporali, tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, de peragendo poenitentiam ſibi pro hujuſmodi contumacia injungenda, et de comparendo coram eo, quandocunque citatus fuerit, ſalvis ſemper privilegiis ſuis, ipſum abbatem a ſententia excommunicationis abſolvit, poena ſibi uſque alias reſervata, et ſacramentis eccleſiae reſtituit tunc ibidem. Et incontinenti dominus fecit vocari fratrem Thomam Wynchelſey, et duos alios fratres de ordine Minorum civitatis London. quorum uni cognomen erat Hatton, et alteri Flemyng, qui ſcilicet Hatton et Flemyng notati erant quaſdam opiniones, errorem et haereſim ſapientes, tenuiſſe, et in praedicationibus ſuis eaſdem affirmaſſe. Quibus concluſionibus eiſdem objectis per reverendiſſimum patrem antedictum, ipſas tenuiſſe ſeu praedicaſſe in modo, quo ſuggeſtae contra eoſdem fuerant, expreſſe negabant, et ſermones ſuos in eodem modo, ſicut aſſeruerunt, praedicabant coram praelatis ibidem expoſuerunt, et ſic ſe excuſarunt. Et hiis factis, poſt aliquale intervallum dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Veneris proxime ſequentem.

Quo die Veneris, videlicet 11. die menſis Maii, dominus cum ſuffraganeis ſuis et clero in dicta domo congregatis, habita communicatione de remedio providendo contra capientes victualia pro hoſpitio domini regis infra feoda et libertates eccleſiae, ac contra alia gravamina clero illata, conſuluit; ſuper quibus certi articuli, in parliamento pro parte cleri porrigendi, concipiebantur; qui tamen ad effectum minime in dicto parliamento producebantur. Ac poſt alios tractatus pro ſubſidio habendo habitos, dominus continuavit convocationem de die in diem uſque in diem Martis proxime tunc ſequentem.

Quo die Martis, videlicet 15. dicti menſis Maii, comparuit coram domino in dicta domo capi-

capitulari et ſuffraganeis ſuis praedictis, quidam frater Willelmus Ruſſell, de ordine Minorum, et gardianus domus fratrum ejuſdem ordinis civitatis London. notatus, ut aſſerebatur, et denunciatus publice, tenuiſſe et in ſermone ſuo publico praedicaſſe, et affirmaſſe iſtam concluſionem; videlicet "quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto divino, ſaltem ut ſolvantur parochiali curato; et quod licet unicuique, niſi conſuetudo in contrarium fuerit, ipſas in pios uſus pauperum diſpenſare". Et eandem concluſionem confirmando poſtmodum ſcripſit, ſeu ſaltem ſcribi fecit. Qua concluſione eidem fratri Willelmo per dominum objecta, ipſe aliquamdiu conatus eandem defenſare, ut apparuit, tandem attendens per informationem domini et aliorum ſuffraganeorum ſuorum praedictorum ipſam concluſionem determinationi S. matris eccleſiae, ac opinionibus quatuor doctorum principalium eſſe contrariam, humiliter, ut videbatur, ſe ſubmiſit dicto reverendiſſimo patri, ac gratiae, voluntati, et ordinationi ſuis in hac parte. A qua quidem ſubmiſſione dictus frater Willelmus poſtea receſſit, prout in proceſſu contra eundem fratrem facto, et poſt finem iſtius convocationis ſcripto, plene poterit apparere. Et habita ſubmiſſione hujuſmodi, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Veneris proximum, videl. 18. Maii, et ab illo die Veneris continuata fuit convocatio de diebus in dies, habitis diverſis tractatibus pro ſubſidio pro rege habendo, uſque in diem Mercurii 6. Junii.

Quo die Mercurii coram domino et confratribus ſuis adductus fuit quidam dominus Robertus Hoke, rector eccleſiae parochialis de Braybroke, Lincoln. dioeceſ. ſuper crimine haereticae pravitatis et Lollardiae, ut aſſerebatur, vehementer ſuſpectus. Qui propter hujuſmodi vehementem ſuſpicionem errorum et haereſium diu, ut ibidem dicebatur, extitit incarceratus. Cum quo nonnulli reperiebantur libri, in quibus errores et haereſes magni et abominabiles continebantur, qui, ut bene fatebatur, ibidem coram diverſis judicibus propter hujuſmodi ſuſpicionem errorum et haereſium ſaepius ante ea tempora adductus fuerat. Et tunc expoſitis in publico per dominum confratribus ſuis et toti clero ibidem congregatis, cauſa, modo, et forma captionis, et incarcerationis ejuſdem, objecti fuerunt ſibi articuli infraſcripti, quibus ipſe reſpondebat. Cujus reſponſiones in fine cujuſlibet articuli plenius notantur. Quorum articulorum una cum reſponſionibus eiſdem tenores ſequuntur in hac forma:

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, aſſidentibus venerabilibus fratribus coepiſcopis noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeis, in praeſenti concilio provinciali congregatis, tibi domino Roberto Hoke, rectori eccleſiae parochialis de Braybroke, Lincoln. dioeceſ. noſtrae Cantuar. provinciae nominato, ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, auctoritate et vigore poteſtatis, qua fungimur in hac parte, articulamur, objicimus, et opponimus, conjunctim et diviſim, omnia et ſingula infraſcripta ſingillatim, et prout in articulis ſubſcriptis ſerioſius exprimuntur; mandantes, ac in virtute aſperſionis ſanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti te requirentes, quatenus de et ſuper eiſdem omnibus et ſingulis, ſingulariterque in eiſdem et in eorum quolibet contentis, plenam, meram, et nudam reſpondeas veritatem.

Inprimis objicimus tibi auctoritate et poteſtate, quibus ſupra, quod tu 15. die menſis Januarii, A. D. M. cccc. xxv. eras judicialiter evocatus, et comparuiſti coram bonae memoriae domino Philippo, tunc Lincoln. epiſcopo, in eccleſia parochiali Omnium Sanctorum Northampton, reſponſurus certis articulis, tunc tibi per eundem dominum Philippum ſerioſius objectis. Qui quidem articuli haereſes et errores, tam fidei catholicae, quam determinationi S. matris eccleſiae obviantes, et contrarios in ſe notorie continebant, et, quatenus de eiſdem liquere poterit, ſic continent de praeſenti. Interrogatus dictus Robertus ſuper hoc, fatebatur totum iſtum articulum ſupraſcriptum. Item, quod tu per annos, tempora, et dies, ac longe et diu ante dictum 15. diem, infra provinciam noſtram Cantuar. praeſertim in dioeceſi Lincoln. eras de haereſi et Lollardia publice apud bonos et graves diffamatus, ac vehementer ſuſpectus, necnon pro ſeminatore haereſium et errorum publice dictus, tentus, et reputatus. Fatebatur etiam ipſum articulum, ut articulalatur, excepto quod negaret vehementem ſuſpicionem. Item, quod tu poſt, et citra infamiam notam et vehementem ſuſpicionem fuiſti coram dicto venerabili fratre noſtro tunc Lincoln. epiſcopo convictus, et ore proprio confeſſus es, quod quodam die Paraſceves ante praefatum 15. diem, per duos annos crucem, ut moris eſt fidelium, in eccleſia Anglicana non adoraſti; et quod parochiani tui eam non adorarent, ſed in ſedilibus ſuis manerent abſque adoratione hujuſmodi, approbaſti. Et quod propter non adorationem et approbationem ipſam tibi per dictum dominum Philippum, tunc Lincoln. epiſcopum, certa poenitentia publica fuit injuncta tam in eccleſia de Braybroke, quam in eccleſia Lincoln. per te publice, et ſub debito juramenti, per te in ea parte praeſtiti, peragenda. Fatebatur articulum, ſed negabat vehementem ſuſpicionem. Item, quod tu poſt et citra infamiam notam et vehementem ſuſpicionem, de quibus ſupra, necnon convictionem et poenitentiam hujuſmodi tibi injunctam, coram venerabili fratre noſtro, tunc Lincoln. epiſcopo, omnem haereſin et errorem in forma eccleſiae conſueta publice et ſpontanee abjuraſti. Fatebatur quod ita fecit. Item, quod tu poſt et citra abjurationem et receptionem poenitentiae hujuſmodi, ipſam poenitentiam licet, ut praefertur, per te juratam, ſub modo et forma tibi injunctis, peragere neglexiſti et diſtuliſti. Fatebatur iſtum articulum. Item, quod tu coram nobis in quadam convocatione cleri noſtrae Cantuar. provinciae in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. celebrata 18. die menſis Octobris, A. D.

M.cccc.xiv. perſonaliter comparens, poſt poenitentiam tibi ex cauſis praemiſſis injuncta, et per te, ut praefertur, inexpletam, ac dictam abjurationem factam coram nobis, confratribus noſtris, et clero inibi congregato, publice fatebaris et confeſſus es, te ante illud tempus fuiſſe de haereſibus, erroribus, et opinionibus fidei et determinationi eccleſiae catholicae contrariis, ac errores et haereſes ſapientibus, apud bonos et graves quamplurimos infra provinciam noſtram praedictam infamatum, et de eiſdem vehementer et notorie ſuſpectum. Et quod adtunc ſic eras de eiſdem, et in locis praedictis infamatus, et vehementer ac notorie ſuſpectus. Fatebatur praemiſſum articulum, ut ſupra, negando tamen vehementem ſuſpicionem. Item, quod tu ante, poſt, et citra tempus abjurationis hujuſmodi, viros et mulieres de haereſibus et erroribus fidei catholicae et determinationi S. matris eccleſiae contrariis notatos, et publica infamia reſperſos, ac vehementer ſuſpectos, in comitivam tuam ſcienter recepiſti, confortaſti, eis in ſuis haereſibus et erroribus faviſti, ac ipſorum ſectam et mores approbaſti, ac cum eis ſcholas tenuiſti, ac conventiculas celebraſti. Negabat articulum proximum ſupraſcriptum, prout articulabatur. Item, quod tu ante, poſt, et citra tempus abjurationis hujuſmodi, et praeſertim poſt et citra conſtitutiones provinciales, et ſtatuta regia in hac parte edita, et contra eadem libros diverſos in lingua tam Latina, quam Anglicana conſcriptos, in ſe multos errores et haereſes continentes compoſuiſti, ſcripſiſti, et per alios ſcribi feciſti, ac ſcienter penes te habuiſti, tenuiſti, et ſervaſti. Fatebatur praedictum articulum, ut articulabatur. Et quia praemiſſa commiſſa erant poſt abjurationem, ſubmiſit ſe gratiae dominorum ibidem exiſtentium, ac ulterius dicebat, quod neſcivit de conſtitutionibus praedictis. Item, quod tu eoſdem libros et contenta in eiſdem aliis perſonis, tam viris quam mulieribus, communicaſti, erroreſque et haereſes in eis contentos credidiſti, praedicaſti, docuiſti, et etiam approbaſti. Et hos articulos omnes et ſingulos, et in modum, quo ſupra, tibi objicimus, et quamlibet eorum partem conjunctim et diviſim. Negabat dictus dominus Robertus articulum praedictum, ſed tunc fatebatur vehementem ſuſpicionem. Quibus ſic factis, dominus continuavit convocationem uſque in diem Veneris 8 diem Junii.

Quo quidem die Veneris coram domino et confratribus ſuis adductus fuit alius, ſuper crimine haereticae pravitatis et Lollardiae vehementer, ut aſſerebatur, ſuſpectus et notatus; videlicet dominus Thomas Drayton, rector eccleſiae parochialis de Snave Cantuar. dioeceſ. cujus captionis cauſa, modoque et forma per dictum reverendiſſimum patrem confratribus ſuis et clero expoſitis, objecti ſibi certi articuli alii, quorum tenores, et ipſius domini Thomae reſponſiones ad eoſdem articulos ſequuntur in hac forma verborum:

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. aſſidentibus nobis venerabilibus fratribus coepiſcopis noſtrae Cantuar. eccleſiae ſuffraganeis, in praeſenti concilio provinciali congregatis, tibi domino Thomae Drayton, rectori de Snave dioeceſ. noſtrae Cantuar. nominato, ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, auctoritate et vigore poteſtatis, qua fungimur in hac parte, articulamur, objicimus, et opponimus conjunctim et diviſim omnia et ſingula infraſcripta ſingillatim, et prout in articulis ſubſcriptis ſerioſius exprimuntur; mandantes, ac in virtute aſperſionis ſanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti te requirentes, quatenus de et ſuper eiſdem omnibus et ſingulis, ſingulariterque in eiſdem et in eorum quolibet contentis, plenam, meram, et nudam reſpondeas veritatem.

Inprimis objicimus tibi auctoritate et poteſtate, quibus ſupra, quod tu 27. die menſis Maii, A. D. M.cccc.xv. judicialiter evocatus comparuiſti coram honorabili viro mag. Henrico Ware, commiſſario in ea parte recolendae memoriae domini Philippi, tunc Lincoln. epiſcopi, in eccleſia parochiali de Tryng Lincoln. dioeceſ. reſponſurus certis articulis, tunc tibi per eundem mag. Henricum ſerioſius objectis. Qui quidem articuli haereſes et errores, tam fidei catholicae, quam determinationi S. matris eccleſiae obviantes et contrarias in ſe notorie continebant, et, quatenus de eiſdem liquere poterit, ſic continent de praeſenti. Fatebatur totum articulum, ut articulabatur. Item, quod tu per annos, dies, et tempora, ac longe, et diu ante dictum 27. diem, infra provinciam Cant. praeſertim in dioeceſ. Lincoln. eras de haereſi et Lollardia publice apud bonos et graves diffamatus, et vehementer ſuſpectus; ac pro tali necnon pro ſeminatore haereſium et errorum publice dictus, tentus, et reputatus. Fatebatur totum articulum praedictum. Item, quod tu poſt et citra infamiam notam et vehementem ſuſpicionem, de quibus ſupra, coram dicto venerabili viro mag. Henrico Ware omnem haereſim et errorem in forma eccleſiae conſueta publice et ſpontanee abjuraſti. Fatebatur etiam dictum articulum. Item, quod tu ante, poſt, et citra tempus abjurationis hujuſmodi, viros et mulieres de haereſibus et erroribus fidei catholicae et determinationi S. matris eccleſiae contrariis notatos, et publica infamia reſperſos, ac vehementer ſuſpectos, et ſpecialiter quendam mag. Willelmum Tailour, preſbyterum, de haereſibus et erroribus hujuſmodi multipliciter diffamatum, et de eiſdem vehementer ſuſpectum, in comitivam tuam ſcienter recepiſti, confortaſti, eiſque et ei in ſuis haereſibus et erroribus faviſti, ac haereticorum et Lollardorum ſectam et mores approbaſti, ac cum eis ſcholas tenuiſti, et conventiculas celebraſti. Interrogatus dictus dominus Thomas ſuper praemiſſo articulo, fatebatur unam partem ejuſdem, videlicet quod ipſe citra tempus abjurationis, ut praefertur, recepit in comitivam ſuam dictum mag. Tailour, de haereſibus et erroribus, ut praemittitur, vehementer ſuſpectum et diffamatum; et reſiduum articuli, prout articulabatur, negabat. Item, quod tu ante, poſt, et citra tempus abjurationis hujuſmodi, libros diverſos in Lingua tam Latina, quam Anglicana conſcriptos, in ſe multos errores et haereſes continen-

tes,

tes, compoſuiſti, ſcripſiſti, et per alios ſcribi feciſti, ac ſcienter penes te habuiſti, tenuiſti, et ſervaſti, ac eos et contenta in eiſdem aliis perſonis, tam viris quam mulieribus, communicaſti, erroreſque et haereſes in eis contentos credidiſti, praedicaſti, docuiſti, et etiam approbaſti. Iſtum articulum dictus dominus Thomas negabat, prout articulabatur. Hos omnes et ſingulos articulos ſupraſcriptos in modum, quo ſupra, dictus reverendiſſimus pater eidem domino Thomae objecit, et quamlibet eorum partem conjunctim et diviſim. Et tunc reſponſionibus tam dicti domini Thomae, quam praedicti domini Roberti Hoke captis, ut praefertur, ordinatum extitit, ut ipſi in ſalva cuſtodia poſiti iterum eſſent, ut antea fuerunt, donec idem reverendiſſimus pater de conſilio et aviſamento confratrum ſuorum ac juriſperitorum deliberaret, quid cum eis faciendum cenſeretur, et ſi in poenam relapſus cecidiſſent, necne? Et hiis factis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Sabbati 9. diem dicti menſis Junii. Et deinde auctoritate domini, circa magna et ardua negotia apud Weſtmonaſterium in parliamento occupati, continuata fuit convocatio de die in diem uſque in diem Mercurii, videlicet 27. dicti menſis Junii.

Et interim ordinatum fuit unum procuratorium pro parte cleri ad curiam contra fratrem Willelmum Ruſſell antedictum, ac aliud ex parte locumtenentis prioris hoſpitalis ſancti Johannis Jeruſalem in Anglia, et confratrum ſuorum in eadem cauſa; necnon et nonnullae inſtantiae tam ex parte dominorum ſpiritualium, quam temporalium, conſiliariorum domini noſtri regis fiebant pro ſubventione regia habenda. Et ad illam obtinendam variae et diverſae viae ac neceſſitates, necnon inductiva magna clero aperta fuerant, et monſtrata. Sed e contra clerus inſufficientiam ſuam allegans, et paupertatem, ſe de hujuſmodi ſubventione concedenda ea vice pro viribus inſtanter excuſavit, et ſe protunc excuſari petiit, et humiliter ſupplicavit. Ac etiam ex deliberatione communi totius concilii provincialis videbatur expediens, ut per praedictos dominos Robertum Hoke, et Thomam Drayton, ſic, ut praemittitur, de haereſi et Lollardia vehementer ſuſpectos, fieret abjuratio hujuſmodi errorum et haereſium. Et ſi unquam recidivarent; tanquam relapſi, eſſent juxta canonicas ſanctiones puniendi. Et ſic dicto 27. die Junii, eidem domino Roberto Hoke, coram domino et confratribus ſuis in domo capitulari praedicta, ac aliis praelatis et clero tunc ibidem congregatis, iterum perſonaliter adducto, dominus recitavit modum captionis et accuſationis ſuae. Qui quidem dominus Robertus reſpondit et fatebatur, quod bene novit et intellexit, quod erat diffamatus ſuper crimine errorum et haereſium, et quod erat erga quamplures ſuper eodem crimine ſuſpectus. Et licet in articulis praedictis ſibi objectis vehementem negaſſet ſuſpicionem; tamen dominus attento quod ita ſaepe coram diverſis, utputa ordinario ſuo epiſcopo Lincoln. et aliis judicibus, de hujuſmodi crimine diffamatus extitit, et in judicium adductus, ſicut et ipſe dominus Robertus bene fatebatur, manifeſtavit ſibi, quod non potuit negare, quin fuit et protunc erat de hujuſmodi crimine erroris et haereſis vehementer ſuſpectus. Qui tunc fatebatur et recognovit ſe fuiſſe et eſſe vehementer ſuſpectum. Et tunc dominus expoſuit eidem domino Roberto poenam canonicam, qua relapſi in errores et haereſes eſſent puniendi, et petiit ab eodem, ſi vellet ſponte ibidem abjurare omnes errores et haereſes ſub poena hujuſmodi ſibi expoſita. Qui reſpondit, quod voluit libenter. Et ſic idem dominus Robertus, tactis ibidem ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit, quod nunquam ab illa hora inpoſterum tenebit, praedicabit, vel docebit errorem aliquem vel haereſim; nec alicui tenenti, praedicanti, vel docenti errorem vel haereſim, auxilium aliquod praebebit, conſilium, vel favorem, publice vel occulte: omneſque errores et haereſes, concluſiones et opiniones determinationi S. Romanae et univerſalis eccleſiae contrarias, idem dominus Robertus tanquam erroneas abjuravit, et anathematizavit re et verbo, ut apparuit, ſub poena relapſus. Qua abjuratione ſic facta, habita tunc aliquali communicatione de ſubventione, ut prius, et nulla concluſione facta, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Sabbati tunc proxime ſequentem.

Quo quidem die Sabbati, videlicet ultimo die dicti menſis Junii, praefatus dominus Thomas Drayton, coram domino et confratribus ſuis praedictis in domo capitulari praedicta praeſtitit in omnibus, et per omnia conſimile juramentum, ſicut praedictus dominus Robertus Hoke faciebat; et facta primitus per ipſum dominum Thomam recognitione, quomodo ipſe erat diffamatus ſuper crimine errorum et haereſium hujuſmodi, et quod fuerat et protunc erat apud quamplures ſuper eodem crimine vehementer ſuſpectus, quia ipſe vehementem ſuſpicionem non negavit; expoſitaque ſibi per dominum poena relapſus hujuſmodi, abjuravit et anathematizavit ſimili modo ſicut dictus dominus Robertus, ſub poena relapſus. Et tunc iidem domini Robertus Hoke, et Thomas Drayton miſſi fuerunt ad cancellarium Angliae, ad inveniendum ſecuritatem in cancellaria de bono regimine et geſtura ipſorum inpoſterum. Qua ſecuritate inventa, ipſi fuerunt a carceribus liberati. Sed tamen ordinatum extitit, quod idem dominus Robertus Hoke eſſet et converſaretur cum canonicis, et vicariis de clauſo Lincoln. pro certo tempore, ut habito teſtimonio de bona converſatione ſua et regimine ibidem, ad propriam curiam eccleſiae ſuae de Braybroke tunc rediret. Quibus ſic factis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Martis tertium diem menſis Julii proxime ſequentem. Et de illo die continuata fuit convocatio per mag. Willelmum Lyndewode, auctoritate domini, in parliamento circa ardua negotia regni occupati, uſque in craſtinum diem Mercurii 4. diem Julii. Et ſic communicando ſemper pro habenda de clero aliqua ſubventione pro rege, in ſupportationem onerum ſibi indies et diverſimode imminentium, ac etiam in procedendo contra ſupra-

ſupradictum fratrem Willelmum Ruſſell, certis diebus, prout in proceſſu in fine iſtius convocationis ſcripto, contra ipſum facto, plenius declaratur. Nullaque concluſione adtunc de hujuſmodi ſubventione habita, continuata fuit convocatio de die in diem, et de diebus in dies uſque ad et in diem Veneris, videlicet 13. diem dicti menſis Julii.

Et interim accedebant ad dictam domum capitularem reverendi patres epiſcopus Winton. cancellarius, et epiſcopus Bathon. et Wellen. theſaurarius Angliae, mag. Willelmus Alnewyk, cuſtos privati ſigilli, et dominus le Scrop, et dominus de Cromwell, et alii de conſilio regis, et ibidem coram domino et confratribus ſuis ac aliis praelatis et clero tunc ibidem congregatis, dictus cancellarius Angliae ex parte regis iterum monſtravit neceſſitatem regis, et magna onera neceſſario ſupportanda, quae ſibi de die in diem imminebant, ac alia pericula magna veriſimiliter eventura in regno Franciae, et praecipue domino duci Bedfordiae, qui ibidem pro jure regis indies laborabat, niſi de remedio provideretur, quod ſine adjutorio cleri, et aliqua ſubventione ab eiſdem concedenda minime fieri afferebat. Quibus ſic per ipſum in ornata verborum ſerie prolatis, dictus dominus de Cromwell de quibuſdam verbis opprobrioſis et inhoneſtis, quae, ut afferebatur, quibuſdam procuratoribus cleri dixiſſet, ſe tunc excuſabat, et illa ſic dixiſſe, ut ſuggeſta erant, expreſſe negabat. Quo quidem 13. die Julii injunctum fuit praefato domino Roberto Hoke, rectori de Braybroke, per dictum reverendiſſimum patrem, pro poenitentia ſua ad legendam quandam ſchedulam in Anglico ſcriptam, modum et formam revocationis ſuae errorum et haereſium hujuſmodi continentem, apud altam crucem in coemeterio S. Pauli London. die dominica proxime ſequenti, coram toto populo ad ſermonem ibidem congregato, ac etiam injunctum erat ſibi ulterius ad legendum eandem ſchedulam alia vice apud Northampton; quam poenitentiam agere, et ſchedulam praedictam in dictis locis legere tunc promiſit, ipſamque die dominica praedicta legit apud dictam crucem S. Pauli ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

In the name of God. I Robert Hoke, preeſt unworthy, and perſon of the churche of Braybroke in the dioceſe of Lincoln, before al this peple, that here is gadered, confeſſe and openly knaweleche, that in the yeere of oure Lord a M. cccc. and v: as a man diffamed, diſclaundered, and ſuſpect of divers erroneous and untruewe concluſions and opinions ayens oure commune byleve and determinacion of holy cherche, was cleped before the worthy fader in God Philip, that tyme biſhop of Lincoln, and apered before hym in open audience in the toun of Northampton, and was examined judicially of divers concluſions, the whiche ſowned both errour and hereſye, and amongs other, that on Good Fryday next byfore myn examinacion, that neyther I in myn owen perſone, ner noon of myn owen pariſhens, by my wyl and ſuffrance dide noo worſchip accouſtumed to bee doon that day in all holy cherche to the croſſe; the whiche erroneous doyng dewelych examyned, and of myn own knowlache founden and proved, I was enjoyned by the ſaid biſhop of Lincoln, for to have do certein pennannce in cathedral cherche of Lincoln, and made ſolemne abjuracion of alle erroures and hereſies in the fourme of lawe, as hit is comprehended in the actes of the ſaide proceſs; the whiche penannce I perfourmed not, as I was enjoyned, for the whiche cauſe and my rebellion in that caas I was by auctorite of the forſayde biſhop accurſed and openly denunced. And ſithen by the cauſe forſaide, and open ſclaunder and fame, the which continued upon me, was called before the worſhipfull fader in God, the archebiſhop of Canterbury, that now is, and apered byfore hym in open convocation of al the clergie in the cherche of Poules, the year of oure Lord a M. cccc. xiiii. and there was charged to perfourme the penannce, that was enjoyned me by the ſaide worthy fader, the biſhop of Lincoln. And how hit be, that bothe by conſtitutions maad by the clergie and dewelych publiſhed, and alſo divers ſtatutes by our ſouverain lord the king maad and proclamed, hit was and is ordanned and commanded, that every man, what ſtaat or condicion that he be, ſhulde under greet peynes al bokes and tretys contenyng errours and hereſies, or ellis in any wiſe ſuſpect, bringe and ſhewe hem to the ordinaries for to be dewelych examined, and doo with hem as the lawe wolde; notwithſtanding the conſtitucions and ſtatutes aforeſayde, I have wittinglych hadde in myn warde and kepyng many divers bokes and treetees, the whiche contene many foule and horrible errours and hereſies, without that, that I broughte hem to examinacion in the forme aforeſaide; the whiche bokes and tretees were late founden with me by the king's officers; and amongs other errours and hereſies contened in the ſame bokes, the whiche wol nat alle eſelich be reherſed, be contened theſe hereſies, that ſewen: Firſt, that gif hit were in a preſtes power to make Goddis body, he myght make the mooſt fouleſt thing inkynde his God; for the ſacrament of the auter is more imperfyt in kynde, thanne horſbread, or rattes breed, and the ſacrament, that is in the chalys, is withouten compariſon more imperfyt thanne venym. Alſo that the Pharyſeyes, that now been as monkes, menches, chanons, and freres, and alle other privat religions, the whiche been apreved by holy cherche, been membres of the devel, and nat of God almyghty. Alſo confeſſions maad to the preeſt is nat neceſſarie to hele of mannes ſoule, but a crafte brought in by the devell. Alſo that lords temporell been holden by the law of God to have all thinge in commun. Al the whiche concluſions I knawlache greet and horrible hereſies, ayens the lawe of God, and determinacion of al holy cherche, and alle that holde, mayntene hem, and ſuſteyne hem, accurſed of God, and of alle ſeyntes. And for as muche as ſuch maner bokes, conteyn-

conteynyng the hereſies aforeſaide, and many other, were by me kepte and conceled, I knawlache me vehemently ſuſpect and greetly of errours and hereſyes, and worthy to be greetly punysſhed, and in preſence of you all I hoolde tho bokes worthy to be brent, and never to be communed, taught, ne preched to no cryſten peple. And in token that I Robert Hoke aforeſaide dampne, curſe, and have abhominacion of the foreſaide hereſies, and all other, and as a man greetly ſuſpect of hereſie, by the cauſe foreſaide, have maad before my lorde of Canterbury, and all the clergie of this province in this preſent convocation, ſolempne abjuracion of the ſaid hereſies, and all other; and to make hit more knowen to you all, and all criſten people, that I fro this tyme forward will and ſhal leeve as a criſten man, under the lawe of all holy cherche, I ſwere by thees holy evangelies, by me touched, that fro this tyme forward I ſhall never teche, hoolde, ne preche the ſaid hereſyes, ner noon others, that been contrarie to the lawe of God, and determinacion of holy cherche.

Qua quidem poenitentia eidem, ut praefertur, injuncta, et data ſibi ſchedula praedicta in vulgari ſcripta, et illa per ipſum recepta, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae proximum, et ſic de die in diem uſque ad 18. diem menſis Julii. Quo die praelati et clerus cum maxima difficultate per mag. Will. Lyndewode, organum cleri, medietatem unius integrae decimae domino regi conceſſerunt; et ſic convocatio diſſoluta fuit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 8.	HENR. CHICHELEY 12.	1425.	HENRIC. VI. 3.

Proceſſus contra fratrem Willelmum Ruſſell in concilio provinciali Cantuar. factus. Ex reg. Chicheley p. 2. fol. 65. ſeq.

DIE Martis 15. die menſis Maii, A. D. M.CCCC.XXV. indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Martini, div. provid. papae quinti, anno VIII. coram reverendiſſimo in Chriſto patre ac domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, in concilio ſuo provinciali, domoque capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. perſonaliter praeſidente, aſſidentibus ſibi tunc ibidem pluribus et diverſis ſuae provinciae coepiſcopis et ſuffraganeis, necnon praelatis aliis et clero ejuſdem provinciae in magno numero congregatis, perſonaliter venit et comparuit quidam frater Willielmus Ruſſell, de ordine Minorum, et guardianus domus fratrum ejuſdem ordinis civitatis London. notatus, ut aſſerebatur, et denunciatus ſuper eo, quod ipſe dixiſſet, et palam in ſermone ſuo publice praedicaſſet, et affirmaſſet, et poſtmodum eadem dicta ſua confirmando ſcripſiſſet, quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto divino, ſaltem ut ſolvantur parochiali curato; et quod licet unicuique, niſi conſuetudo in contrarium fuerit, ipſas in pios uſus pauperum diſpenſare. Quibus eidem fratri Willelmo per dictum reverendiſſimum patrem objectis, idem frater Willelmus aliquamdiu conatus ipſa aſſerta ſua confirmare et defenſare; tandem attendens, ut apparuit, determinationem S. matris eccleſiae per dictum reverendiſſimum patrem, et de mandato ſuo ibidem tunc expoſitam et declaratam eſſe contra ipſum, et opiniones hujuſmodi, humiliter, ut apparuit, ſe ſubmiſit dicto reverendiſſimo patri, ac gratiae, voluntati, et ordinationi ſuae, ac dictorum ſibi aſſidentium praelatorum ſuper praemiſſis; et tactis per illum ſacroſanctis Dei evangeliis juravit, quod ordinationes, injunctiones, poenitentiam, ſive poenam per dictum rever. patrem de aviſamento et conſenſu dictorum praelatorum ſibi imponend. et injungend. humiliter admitteret, agnoſceret, et eas perageret, et perimpleret realiter, et cum effectu. Unde idem reverendiſſimus pater interim cum coepiſcopis ſuffraganeis, et praelatis ſuis ſuper hujuſmodi imponend. et injungend. injunctionibus poenitentia ſive poena deliberationem et aviſamentum habere volens, praefato fratri Willelmo Ruſſell, gardiano praedicto, ad admittend. et recipiend. quod ſibi in hac parte de deliberatione et aviſamento praedictis imponend. et injungend. fore decreverit, diem Veneris tunc proxime ſequentem in eodem loco aſſignavit et praefixit, praeſentibus magiſtris Petro Pertrich, ſacrae paginae profeſſore, ac Thoma Bronns, utriuſque juris doctore, ac Thoma Hill, notario publico, et pluribus aliis. Quo quidem die Veneris, viz. 18. die dicti menſis Maii adveniente, in domo capitulari ſupradicta comparuit in judicio coram praefato reverend. patre, aſſidentibus ſibi coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis antedictis, ibidem tunc pro tribunali ſedente, praefatus pater Willelmus Ruſſell, ordinis et domus antedict. Cui quidem fratri ſic comparenti, praefatus reverendiſſimus pater, per diliberationem et aviſamentum coepiſcoporum ſuffraganeorum ſuorum antedictorum, poenitentiam infraſcriptam injunxit, viz. quod ipſe die dominica, extunc proxime futura, apud altam crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. ſituatam, hora ſermonis ibidem publice facti, inter preces et inchoationem proceſſus ſermonis antedicti, errorem ſuum hujuſmodi revocaret, ſub modo et forma, ut in quadam ſchedula papyri, revocationem ſuam hujuſmodi continente, plenius ſpecificabatur. Quam quidem ſchedulam praefatus rever. pater dicto fratri Willelmo tradidit atque deliberavit, eandemque ſchedulam ſic, ut praemittitur, ſibi traditam et deliberatam, ut apparuit, idem frater Willelmus humiliter recepit, et eam publice ibidem perlegit; ac retrahens ſe modicum ad partem domus ca-

capitularis praedictae, accepto quoque aviſamento de contentis in eadem ſchedula, ipſam poenitentiam in hujuſmodi ſchedula in ſcriptis redactam, ſecundum modum et formam ejuſdem promiſit fideliter perimplere. Cujus quidem ſchedulae tenor ſequitur, et eſt talis:

I frere William Ruſſell knowlache, that upon the Sonneday next afore Candelmaſſe day laſt paſſed, myſaviſed, taught, and openly preched to the peple at that time gadered in this ſame place, that perſonell dymes fallen not under the comaundement of Goddes lawe, that is to ſay, be not dewe by the commaundement or precept of Goddes lawe, namely for to be payed to the curates of thaire paryſh cherches; and that it was lefull to every man and woman, but of cuſtume to be in the contrarie, for to diſpoſe hem into other uſes of pyte. And foraſmuch as I ſith that tyme, and now better aviſed wot well, that my preching and techyng in that behalf was, and is erroneous, ſclaunderous, and troublyng mennys conſciences, and ledyng to deedly ſynne, at the commaundement, and by the ordinaunce of my lord of Canterbury, by th'avys and aſſent of other of my lordy's byſhopes and prelates gadered in this preſent convocation of the clergie; I frere William Ruſſell aforeſayde frelich, and by my good will knowlache myn owen errour, and not willyng to yeve to any man cauſe or occaſion of errour in the matter aforeſayde, or any other, openly afore all the peple here gadered I revoke and againſay my ſayd erroneous techyng and prechyng, requiring you all that be here preſent, and alſo by you all other, the whiche ben abſent, that no man ner woman holde ne defende my foreſayde techyng and prechyng. And for pleynour declaration of myn entent in this matier, I holde and fro hennys foreward ſhal holde, as for trouthe, grounded in holy ſcripture, and by autentyk and apreved doctours wrytyng therupon, and alſo after the determination of holy cherche, that perſonell dymes fallen under the comaundement of Goddes law, and ben dewe to be payde unto the curates of pariſh chirches, that is to ſay, of the chirches where the techers be pariſhenys, heryng divine ſervice, and receyvyng the ſacraments of holy chirche.

Praeſentibus tunc ibidem magiſtro Thoma Hill, notario publico, et Johanne Gold, clerico, ac pluribus aliis. Et ſubſequenter 23. die dicti menſis Maii, loco, quo ſupra, coram praefato reverendiſſimo patre, aſſidentibus eidem coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis, ibidem pro tribunali ſedente, comparuit in judicio diſcretus vir mag. Johannes Kexby, bacalarius in theologia, ac mandatarius, ut aſſeruit, in hac parte deputatus; qui quoddam certificatorium ſigillo officialitatis London. ut apparuit, ſigillatum, de et ſuper evocatione praefati fratris Willelmi Ruſſell, ad peragendam poenitentiam ſibi, ut praefertur, in hac parte injunctam, necnon de citatione ejuſdem fratris Willelmi facta, prout in eodem certificatorio plenius eſt expreſſum, judicialiter exhibuit; ac ulterius, tactis per ipſum mandatarium ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit, quod praefatum fratrem Willelmum Ruſſell diligenter ad citandum perſonaliter quaeſivit, et quaeri fecit; ipſe tamen perſonaliter eum apprehendere non potuit, prout in eodem certificatorio liquet etiam manifeſte. Dictoque certificatorio poſtmodum ibidem publice perlecto, praefatus rever. pater ulterius legitime procedens ex conſenſu et aſſenſu ſuffraganeorum ſuorum hujuſmodi, praefatum fratrem Willelmum primo ad oſtium domus capitularis hujuſmodi, ac deinde in eadem domo alta et intelligibili voce publice praeconizari fecit. Ipſumque ſic praeconizatum, diutiuſque expectatum, et nullatenus comparentem, pronunciavit contumacem; ac ipſum negotium uſque ad et in craſtinum diem extunc proxime ſequentem continuavit; praeſentibus magiſtris Will. Lyndewode, curiae Cant. officiali, et Thoma Bronns, utriuſque juris doctore, etc. teſtibus, ac aliis quampluribus.

Dicti autem certificatorii tenor ſequitur, et eſt talis: Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino, dom. Henrico, Dei gratia Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, Johannes Kexby, clericus, et mandatarius veſter, ad infraſcripta una cum caeteris deputatus, obedientiam cum omnimoda reverentia et honore debitam tanto patri. Literas veſtrae paternitatis reverendiſſimae cum ea, qua decuit, reverentia recepi in haec verba: Henricus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. dilectis in Chriſto filiis univerſis et ſingulis, rectoribus, vicariis, capellanis, curatis, et non curatis, notariis publicis, clericis, et literatis quibuſcunque per noſtram provinciam Cant. ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum nos in inſtanti concilio provinciali in eccleſia S. Pauli London. celebrato, aſſidentibus nobis venerabilibus fratribus, coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris, legitime procedentes contra quendam fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis et domus fratrum Minorum civitatis London. nobis et dictis confratribus noſtris, fama publica et facti notorietate referentibus, detectum de et ſuper eo, quod idem frater Willelmus, dominica proxima ante feſtum purific. B. Mariae virginis ultimo jam elapſa, apud altam crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. in ſermone publico per eundem ibi facto, praedicaſſet, aſſeruiſſet, et populum informaſſet, quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto legis divinae, ſaltem ut ſolvantur curatis eccleſiarum parochialium; unde, ut aſſeruit, ſatis liceret Chriſti fidelibus eas in pios uſus pauperum pro libito diſpenſare, niſi conſuetudo fuerit in contrarium: poſt evocationem dicti fratris Willelmi, et diverſas comparitiones per eundem, ex cauſa praedicta, coram nobis et dictis confratribus noſtris judicialiter habitas in loco concilii antedicti; objectoque eidem fratri Willelmo per nos articulo memorato, ac per eum coram nobis et dictis confratribus noſtris judicialiter confeſſato; poſt maturam ejus materiae examinationem, et collationes varias ſuper hoc cum diverſis doctoribus tam ordinis praedicti, quam aliarum religionum, ac etiam ſecularium habitas atque factas; communicato

to conſilio conſiderantes, quod praedicatio, aſſertio, informatio, et doctrina hujuſmodi fuerunt, et ſunt erroneae, et a vera ſententia doctorum catholicorum, et ab eccleſia approbatorum, imo et ipſi determinationi S. matris eccleſiae diſcrepantes et contrariae; et per conſequens, ſi per eum vel per alium pertinaciter defenſantur, ſunt haereſim ſapientes; eidem fratri Willelmo ſic, ut praemittitur, coram nobis et dictis confratribus noſtris ob cauſam praedictam ſaepius comparenti; qui ſe tandem in, de; et ſuper praemiſſis, noſtris ac dictorum confratrum noſtrorum correctioni, decreto, et judicio ſponte et voluntarie ſubmiſit, recepta per nos ſubmiſſione ſua hujuſmodi, eidem fratri Willelmo, tactis per eum coram nobis ſacroſanctis Dei evangeliis, et ad eadem de peragendo poenitentiam, noſtro et dictorum confratrum noſtrorum judicio, ſibi injungendam corporaliter juranti, in vim juramenti ipſius poenitentiam, noſtro et dictorum confratrum noſtrorum judicio, tantae temeritati et errori, licet non ſufficientem, congruam tamen et condignam, ſub certis modo, et forma, quos vobis una cum praeſentibus tranſmittimus, de eorundem confratrum noſtrorum conſenſu duximus injungendam. Quam etiam idem frater Willelmus, coram nobis et dictis confratribus noſtris, humiliter recepit, et eam in ſcriptis redactam perlegit, ac in virtute juramenti per ipſum, ut praefertur, praeſtiti, eam promiſit fideliter et veraciter perimplere. Quocirca vobis firmiter injungendo mandamus, quatenus dictum fratrem Willelmum dictis die, hora, et loco ad poenitentiam hujuſmodi ſic, ut praemittitur, peragendam, palam et publice evocetis; quodſi ipſe ibidem exiſtens et comparens ipſam ſic adimplere recuſaverit, vel ad eam ſic adimplendam, ibidem comparere, quod abſit, non curaverit, imo a peractione ejuſdem ſe abſentaverit; tunc cum declaratione eorum, quae ſupradicta ſunt, alta et intelligibili voce citetis eundem fratrem Willelmum peremptorie perſonaliter, ſi valeat apprehendi; alioquin coram omni populo inibi congregato, et nihilominus poſt hoc apud locum, ubi moratur, praeſenti mandato noſtro in valvis eccleſiae domus praedictae, viz. fratrum Minorum, per aliquod notabile temporis ſpatium affixo, et ad legendum publice dimiſſo; ſic quod ipſa citatio veriſimiliter ad ipſius notitiam valeat devenire; quod compareat coram nobis et confratribus noſtris praedictis, hiis ſaltem, quos adtunc nobis aſſidere contigerit, die Martis proxime futuro, in domo capitulari S. Pauli London. de et ſuper contumacia, et reatu perjurii per eum in praemiſſis et ipſorum occaſione contracto, necnon materia ipſa principali, viz. de et ſuper iniqua, perverſa, et erronea doctrina, praedicatione, aſſertione, et dogmatizatione ſuis, ſanctorum et approbatorum doctorum ſententiis, et, ut praefertur, S. matris eccleſiae determinationi contrariis, errorem continentibus, et, ut praefertur, haereſim ſapientibus, ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, perſonaliter reſponſur. factur. auditur. proceſſur. et procedi viſur. recepturuſque et ſubitur. omne, quod et quicquid in praemiſſis, aut eorum aliquo, ipſave aut eorum aliquod concernentibus, ordo juris dictaverit decernendum; faciendumque quod fuerit in hac parte, juxta SS. patrum inſtituta, et canonicas ſanctiones. Intimantes eidem, quod ſive dictis die et loco comparere curaverit, ſive non; nos, quantum de jure poterimus, contra eum ad ulteriora procedemus, ipſius contumacia in aliquo non obſtante. Terminum vero peremptorium hujuſmodi, ac cauſam perſonalis comparitionis ejuſdem, propter dicti fratris Willelmi animae periculum, ſic duximus moderandum et aſſignandum. Et quid feceritis in praemiſſis, nos et dictos confratres noſtros dictis die et loco debite certificetis per veſtras, ſeu ſic certificet ille veſtrum, qui praeſens noſtrum mandatum fuerit executus, per ſuas literas patentes, harum ſeriem modumque et formam citationis ſuae hujuſmodi continentes, ſigillo auctentico conſignatas. Dat. quoad ſigillationem praeſentium in manerio noſtro de Lamehith 19. die menſis Maii, A. D. M.cccc.xxv. et noſtrae tranſlat. anno XII.

Quarum quidem literarum veſtrarum auctoritate, apud altam crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. die dominica ultimo praeterita, viz. 20. die menſis Maii jam inſtantis, dicto fratri Willelmo Ruſſell, ad peragendam poenitentiam ſibi in hac parte injunctam; viz. hora ſermonis ibidem publice facti, inter preces et inchoationem proceſſus ſermonis antedicti, eundem fratrem Willelmum, ad hujuſmodi poenitentiam per ipſum in hac parte peragendam, coram populi multitudine copioſa inibi ad audiendum verbum Dei congregata, palam et publice evocavi vicibus iteratis; qui ſic palam et publice evocatus ſuam praeſentiam ibidem nullatenus exhibuit; neque ſe ad peragendum poenitentiam, ſibi in hac parte injunctam, quoviſmodo obtulit paratum; ſed ſe a loco praedicto, in quo poenitentiam hujuſmodi peregiſſet, penitus abſentavit. Et ideo ego Johannes Kexby praefatum Willelmum Ruſſell, quem ad citandum perſonaliter apprehendere non potui, declaratis primitus publice per me praemiſſis, in veſtris literis ſuperius expreſſatis, coram populi multitudine tunc ibidem, ut praefertur, praeſente, alta et intelligibili voce, ac poſtea eodem die affixo in valvis eccleſiae domus fratrum Minorum civitatis London. ubi dicebatur et dicitur dictum fratrem Willelmum facere moram perſonalem, dictae veſtrae paternitatis mandato, et ibidem per notabile temporis ſpatium dimiſſo, ſic quod citatio hujuſmodi ad dicti fratris Willelmi notitiam veriſimiliter pervenire potuit, peremptorie citavi, et citari feci, quod compareat coram vobis et veſtris confratribus, hiis ſcilicet, quos ad vos tunc aſſidere contigerit, die Martis proxime futuro, in domo capitulari S. Pauli London. de et ſuper contumacia, et reatu perjurii per eum in praemiſſis et eorum occaſione contracto, necnon materia ipſa principali, viz. de et ſuper iniqua, perverſa, et erronea doctrina, praedicatione, aſſertione, et dogmatizatione ſuis, ſanctorum et approbatorum doctorum ſententiis, et, ut praefertur, S. matris eccleſiae determinationi contrariis,

trariis, errorem continentibus, et, ut praefertur, haereſim ſapientibus, ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, perſonaliter reſponſur. factur. auditur. proceſſur. et procedi viſur. recepturuſque et ſubitur. omne, quod et quicquid in praemiſſis, aut eorum aliquo, ipſave aut eorum aliquod concernentibus, ordo juris dictaverit decernendum, faciendumque fuerit in hac parte, juxta SS. patrum inſtituta, et canonicas ſanctiones. Intimavi etiam eidem, inſuper ſic citato, et intimari feci, quod ſive dictis die, et loco coram vobis comparere curaverit, ſive non, vos, quatenus de jure poteritis, contra eum ad ulteriora procedetis, ipſius contumacia in aliquo non obſtante. Et ſic mandatum veſtrum reverendiſſimum, quatenus potui, ſum obedientialiter executus. In cujus rei teſtimonium ſigillum officialitatis London. praeſentibus apponi curavi. Et nos officialis antedictus, ad ſpecialem et perſonalem rogatum dicti certificantis, ſigillum officii noſtri praeſentibus appoſuimus. Dat. London. 21. die menſis Maii, A. D. praelibato.

Die vero craſtino, viz. 24. praefati menſis Maii adveniente, praefatus reverendiſſimus pater in camera ſua interiori infra manerium ſuum de Lamehith ſituata impeditus, ut aſſeruit, quominus expeditioni agendorum in convocatione ſua hujuſmodi perſonaliter valeret intereſſe, venerabilibus coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis, viz. Johanni London. Phil. Wigorn. et Joh. Roffen. epiſcopis, conjunctim et diviſim ad continuandam convocationem ſuam hujuſmodi, et ſingula expedienda in eadem, et ſpecialiter negotium concernens fratrem Willelmum Ruſſell praedictum, uſque in craſtinum, et ſic de die in diem, quouſque ſibi vacaverit eidem convocationi perſonaliter intereſſe, ac quotiens ipſum rever. patrem, ab eadem abeſſe contigerit, commiſit poteſtatem; praeſentibus tunc ibidem mag. Thoma Bronns, ac Johanne Pye, capellano, et Johanne Turbut, notario publico, teſtibus, etc. Et ſubſequenter in domo capitulari antedicta praefato 24. die Maii, reverendus pater Johannes, epiſcopus Roffen. unus commiſſariorum praedictorum, hujuſmodi negotium uſque in craſtinum extunc proximum continuavit; praeſentibus magiſtro Thoma Bronns, antedicto, et Willelmo Canon, rectore de Merſham, etc. Ipſoque die craſtino adveniente, viz. 25. die praefati menſis Maii, loco quo ſupra, idem reverendus pater dominus Johannes, Roffen. epiſcopus, dictum negotium uſque ad et in ſecundum diem menſis Junii, extunc proxime futurum, auctoritate ſupradicta continuavit; praeſentibus teſtibus prox. ſupraſcriptis, ac aliis multis. Praelibatoque die ſecundo praefati menſis Junii adveniente, anno Domini, indictione, pontificatus praedictis, in domo capitulari praedicta praefatus reverendiſſimus pater archiepiſcopus pro tribunali ſedens, aſſidentibus et aſſiſtentibus eidem reverendiſſimo patri coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis, praelatiſque aliis, et clero ſupradictis, praefatum fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis ſupradicti, una cum conſenſu et aſſenſu coepiſcoporum, et ſuffraganeorum, ac aliorum ſupranominatorum, publice, ut ſupra, praeconizari fecit; ipſumque ſic praeconizatum, diutiuſque expectatum, et nullo modo comparentem, pronunciavit contumacem, et in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi quandam ſchedulam pergameni in ſcriptis redactam tulit, legit, et promulgavit, atque decrevit ſub hac forma verborum:

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in praeſenti concilio noſtro provinciali, aſſidentibus nobis venerab. confratribus, coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris nobiſcum congregatis, in eadem judicialiter praeſidentes, ac de eorundem confratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu, contra quendam fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis S. Franciſci, et dictae provinciae noſtrae in quadam cauſa, ſive quodam negotio, perverſae doctrinae et dogmatizationis erroneae, quas idem frater Willelmus alias in quodam ſermone publico apud altam crucem S. Pauli London. praedicavit, aſſeruit, atque docuit; viz. "Quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto legis divinae, ſaltem ut ſolvantur curatis parochialibus; unde, niſi conſuetudo fuerit in contrarium, licitum eſt Chriſti fidelibus eas pro libito in pios uſus pauperum diſpenſare." Cujus quidem doctrinae et dogmatizationis occaſione idem frater Willelmus coram nobis et confratribus noſtris evocatus, perſonaliter comparens, et demum noſtris correctioni, ordinationi, et judicio voluntarie ſe ſubmittens, tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, juravit poenitentiam peragere ſibi per nos in ea parte injungendam; ac ſubſequenter tradita per nos eidem fratri Willelmo quadam ſchedula, in ſe modum revocationis erroris praedicti continente, per eum in partem poenitentiae apud dictam crucem S. Pauli London. publice perlegenda, et per eum coram nobis et dictis confratribus noſtris etiam adtunc perlecta, et deliberate recepta, ad effectum peractionis ejuſdem, et quameffectualiter peragere promiſit; ipſam tamen poenitentiam per nos ſibi de dictorum confratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu ſic injunctam, et per eum receptam, idem frater Willelmus, die, et loco, et tempore ſibi ad hoc aſſignatis, nullo modo peregit, ſed a peractione ejuſdem, licet ad hoc legitime evocatus, ſe contumaciter abſentavit; legitime procedentes eundem fratrem Willelmum, ad certos diem et locum ſuper praemiſſis, et ea concernentibus, ac hiis, quae ex eis, vel eorum aliquo colligi poterunt, aut debebunt, perſonaliter reſponſurum, ulteriuſque facturum, recepturum, et ſubiturum, prout in ea parte exigunt canonica inſtituta, legitime et peremptorie citatum, praeconizatum, diutiuſque expectatum, et nullo modo comparentem, pronunciavimus et reputavimus contumacem. Quem fratrem Willelmum Ruſſell, de benignitate noſtra ad hos diem et locum expectatum, et nullo modo comparere curantem, in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi excommunicamus in hiis ſcriptis. Decernentes nihilominus contra eundem fratrem Willelmum propter ſua demerita praedicta, ad ulteriora fore procedendum, ſecundum canonica inſtituta;

ta; ipſumque citandum fore peremptorie perſonaliter, ſi valeat apprehendi, alioquin publicae citationis edicto, quod compareat coram nobis perſonaliter 20. die juridico poſt citationem hujuſmodi, ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, aut provincia Cantuar. tunc fuerimus, ad dicendam cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat, quare occaſione praemiſſorum, pertinacia ſua id exigente, pro haretico pronunciari et condemnari non debeat, reſponſur. propoſitur. et allegatur. ulteriuſque factur. receptur. et ſubitur. quod in hac parte dictaverunt canonica inſtituta; praeſentibus tunc ibidem venerabilibus patribus, Philippo Wigorn. Benedicto Meneven. Joh. Roffen. et Willel. Lichf. epiſcopis, ac magiſtris Willel. Lyndewode, officiali de arcubus, Thoma Bronns, necnon Jacobo Cole, et Thoma Hill, notariis publicis, et multis aliis in multitudine copioſa.

Ac deinde ultimo die menſis Junii, anno Domini ſupradicto, ex parte venerabilis in Chriſto patris et domini, domini Johannis, Dei gratia London. epiſcopi, quoddam certificatorium in dicta cauſa ſive negotio, ſigilloque ejuſdem magno et oblongo ſigillatum, fuerat exhibitum; per quod certificatorium evidenter apparuit, praefatum fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis ſupradicti, juxta omnem vim, formam et effectum mandati in dicto certificatorio ſpecificati, publice fuiſſe, et eſſe denunciatum, et publice citatum, prout in eodem certificatorio ibidem publice perlecto, praefatus reverendiſſimus pater eundem fratrem Willelmum Ruſſell publice, ut prius, praeconizari fecit ipſumque ſic praeconizatum, et nullatenus comparentem, pronunciavit contumacem, et in poenam contumaciae hujuſmodi decrevit ulterius fore procedendum, prout in hac parte fuerit juſtum. Ac poſt dictum certificatorium ſic, ut praemittitur, exhibitum, negotium ipſum uſque ad et in diem Martis prox. futurum continuavit, dictum fratrem Willelmum Ruſſell expectando in eundem diem; praeſentibus tunc ibidem teſtibus proxime ſupradictis.

Cujus quidem certificatorii ſupradicti tenor ſequitur, et eſt talis: Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, Johannes, permiſſione divina London. epiſcopus, obedientiam, et reverentiam tanto patri debitas cum honore. Literas veſtras nuper recepimus, tenorem, qui ſequitur, continentes: Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. venerabili fratri noſtro domino Johanni, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nos in praeſenti concilio noſtro provinciali, aſſidentibus nobis venerabilibus confratribus, coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris, nobiſcum congregatis, judicialiter praeſidentes, ac de eorundem confratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu contra quendam fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis S. Franciſci, et dictae provinciae noſtrae in quadam cauſa, ſive negotio perverſae doctrinae, et dogmatizationis erroneae, quas idem frater Willelmus alias in quodam ſermone publico apud altam crucem S. Pauli London. praedicavit, aſſeruit, et docuit; viz. "Quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto legis divinae, ſaltem ut ſolvantur curatis parochialibus; unde, niſi conſuetudo fuerit in contrarium, licitum eſt Chriſti fidelibus eas pro libito in pios uſus pauperum diſpenſare." Cujus quidem doctrinae et dogmatizationis occaſione, idem frater Willelmus coram nobis et confratribus noſtris evocatus, perſonaliter comparens, et demum noſtris correctioni, ordinationi, et judicio voluntarie ſe ſubmittens, tactis per eum ſacroſanctis evangeliis, poenitentiam juravit peragere, ſibi per nos in ea parte injungendam; ac ſubſequenter tradita per nos eidem fratri Willelmo quadam ſchedula, modum revocationis erroris praedicti continente, per eum in partem poenitentiae apud dictam crucem S. Pauli publice perlegenda, et per eum coram nobis et dictis confratribus noſtris etiam adtunc perlecta et deliberate recepta, ad effectum peractionis ejuſdem, et quameffectualiter peragere promiſit; ipſam tamen poenitentiam per nos ſibi de dictorum confratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu ſic injunctam, et per eum receptam, idem frater Willelmus die, loco, et tempore ſibi ad hoc aſſignatis, nullo modo peregit, ſed a peractione ejuſdem, licet ad hoc legitime evocatus, ſe contumaciter abſentavit; legitime procedentes, eundem fratrem Willelmum ad certos diem, et locum, ſuper praemiſſis et ea concernentibus, ac hiis, quae ex eis vel eorum aliquo colligi poterunt, aut debebunt, perſonaliter reſponſurum, ulteriuſque facturum, recepturum, et ſubiturum, prout in ea parte exigunt canonica inſtituta; legitime et peremptorie citatum, praeconizatum, diutiuſque expectatum, et nullo modo comparentem, pronunciavimus et reputavimus contumacem. Quem fratrem Willelmum de benignitate noſtra, ad hos diem, et locum expectatum, et nullo modo comparere curantem, in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi excommunicaverimus in ſcriptis; veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus eundem fratrem Willelmum ſic, ut praefertur, per nos fuiſſe excommunicatum, in eccleſiis parochialibus per veſtras civitatem et dioeceſim ubilibet conſtitutis, diebus dominicis et feſtivis intra miſſarum ſolennia, cum major in eiſdem affuerit populi multitudo, per rectores et curatos, ac apud altam crucem S. Pauli praedictam faciatis publice et ſolenniter denunciari; citari inſuper et demandari facientes peremptorie perſonaliter praefatum fratrem Willelmum, ſi commode valeat apprehendi, alioquin publicae citationis edicto, quod compareat coram nobis perſonaliter 20. die juridico poſt citationem hujuſmodi, ubicunque in noſtris civitate, dioeceſi, aut provincia Cant. tunc fuerimus, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat, quare occaſione praemiſſorum, pertinacia ſua id exigente, pro haeretico pronunciari, et condemnari non debeat, reſponſur. propoſitur. et allegatur. ulteriuſque factur. receptur. et ſubitur. quod in hac parte dictaverint canonica inſtituta. Terminum vero peremptorium hujuſmodi, ac cauſam perſonalis comparitionis ejuſdem, propter periculum

riculum animae ſuae ſic duximus abbreviandum et aſſignandum. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum tranſlationis S. Edwardi regis et martyris prox. futurum certificetis, ſeu ſic certificari debite faciatis literis veſtris patentibus, habentibus hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Lamehith quoad ſigillationem praeſentium ſecundo die menſis Junii, A. D. M. cccc. xxv. et noſtrae tranſlat. anno XII.

Quarum auctoritate literarum, eundem fratrem Willelmum ſic, ut praefertur, per vos fuiſſe et eſſe excommunicatum apud crucem in coemeterio London. ac in eccleſiis parochialibus per noſtras civitatem et dioeceſim conſtitutis, die dominico, viz. 10. inſtantis menſis Junii, et aliis diebus dominicis et feſtivis, juxta exigentiam et effectum literarum praedictarum, publice et ſolenniter fecimus denunciari; eundemque fratrem Willelmum, quod domum fratrum Minorum praedictam, ubi morari conſuevit, ac aliis locis in civitate London. diligenter quaeri fecimus. Ipſe tamen perſonali citatione apprehendi non potuit. Et ideo eundem fratrem Willelmum publicae citationis edicto apud crucem in coemeterio S. Pauli praedictam, praefato die dominico 10. die Junii propoſito, alta voce et intelligibili, ita quod hujuſmodi citatio ad ipſius notitiam veriſimiliter potuit devenire, citari fecimus, quod compareat coram vobis perſonaliter praefat. 20. die juridico, ubicunque in veſtris civitate, dioeceſi, aut provincia Cantuar. tunc fueritis, cauſam rationabilem, ſi quam pro ſe habeat, quare pro haeretico pronunciari et condemnari non debeat, in forma juris propoſitur. et allegatur. facturuſque in omnibus et recepturus, prout literae exigunt memoratae. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum fecimus hiis apponi. Dat. in palatio noſtro London. 18. die menſis Junii, A. D. M. cccc. xxv. et noſtrae tranſlat. anno quarto.

Memorato quoque die Martis, viz. 3. die menſis Julii adveniente, anno Domini, indictione, pontificatus, et loco ſupradicto, reverendus in Chriſto pater et dominus, dom. Johannes, Dei gratia Roffen. epiſcopus, auctoritate, qua ſupra, hujuſmodi negotium uſque ad et in diem Veneris, extunc proxime futurum, continuavit. Advenienteque dicto die Veneris, viz. 6. praefati menſis Julii, loco, quo ſupra, reverendiſſimus pater archiepiſcopus antedictus praefatum fratrem Willelmum Ruſſell publice, ut ſupra, praeconizari fecit; eundemque ſic praeconizatum, et nullo modo comparentem, pronunciavit contumacem, et in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi decrevit ulterius fore contra eum procedendum, prout in hac parte fuerit juſtum. Et ſubſequenter eiſdem die et loco comparuerunt in judicio coram dicto reverendiſſimo patre et ſuis ſuffraganeis, honorabiles viri domini Richardus Collyng, vicarius perpetuus, ut aſſeruit, eccleſiae S. Laurentii in veteri Judaiſmo, civitatis London. et Robertus Felton, canonicus capellae regiae Weſtmonaſt. promotores officii dicti reverendiſſimi patris archiepiſcopi contra fratrem Willelmum praedictum aſſignati et deputati, et per eundem reverendiſſimum patrem pro talibus aſſumpti et admiſſi; ac in poenam contumaciae dicti fratris Willelmi quoſdam articulos in memorata cauſa ſive negotio ad promovendum officium dicti rever. patris in ea parte in ſcriptis propoſuerunt, et obtulerunt ſe eoſdem legitime probaturos pro loco et tempore opportunis. Quorum articulorum tenores ſequuntur, et ſunt tales:

In Dei nomine, Amen. Coram vobis reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, ac venerabilibus patribus coepiſcopis et ſuffraganeis veſtris in praeſenti concilio provinciali vobis aſſidentibus, Richardus Collyng, vicarius perpetuus S. Laurentii in veteri Judaiſmo, civitatis London. et Robertus Felton, canonicus capellae regiae Weſtmon. promotores veſtri officii in negotio infraſcripto, contra fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis S. Franciſci, dant, faciunt, exhibent, et proponunt articulos infraſcriptos, tam dogmatizationem erroneam ipſius fratris Willelmi, et per ipſum publice factam continentes, quam ejuſdem fratris Willelmi pertinaciam et haereſim in adhaeſione, ſuſtentatione, et defenſatione ipſius dogmatizationis ſufficienter concludentes; quos quidem articulos omnes et ſingulos, ſaltem in hac parte neceſſarios, ad probandum iidem Richardus Collyng, et Robertus Felton, promotores officii veſtri, aſſerunt ſe canonice probaturos. Quibus probatis, vel hiis eorum, quae in hac parte ſufficiant, petunt iidem promotores per vos reverendiſſimum patrem archiepiſcopum Cantuar. ex veſtro officio in eodem negotio pronunciari et decerni, prout in concluſione infraſcripta petitur, et plenius continetur.

Inprimis iidem Richardus Collyng, et Robertus Felton contra dictum fratrem Willelmum Ruſſell articulantur, et probare intendunt, quod idem frater Willelmus Ruſſell quodam die dominico, in menſe Januarii, A. D. M. cccc. xxiv. in ſermone publico per eundem fratrem Willelmum Ruſſell apud crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. praedicato, publice docuit, aſſeruit, et praedicavit, "quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto legis divinae; et quod licuit et licet Chriſti fidelibus eas diſtribuere ad libitum in pios uſus pauperum, niſi conſuetudo fuerit in contrarium."

Item articulantur et probare intendunt, quod dicta dogmatizatio, et doctrina fuit et eſt erronea, et tam juri divino, quam ſacris canonibus repugnans, et determinationi S. matris eccleſiae contraria, ac reipublicae ſpiritualis et eccleſiaſticae turbativa.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell, occaſione doctrinae hujuſmodi coram veſtra paternitate reverendiſſima, et veſtris confratribus in praeſenti concilio veſtro provinciali judicialiter evocatus, palam recognovit et fatebatur, ſe in doctrina ſua praedicta erraſſe, et ipſam erroneam fuiſſe, et eſſe, et determinationi S. matris eccleſiae repugnantem.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell, poſt recognitionem ſuam hujuſmodi ſuper doctrina

ctrina ſua praedicta, et ipſius occaſione, ſe veſtro et confratrum veſtrorum judicio ſubmiſit, promittens juramento ſuo medio, tactis ſacroſanctis, quod ſuper ſanando, reformando, et remediando errore hujuſmodi veſtrae et confratrum veſtrorum ordinationi pareret, et effectualiter obediret, et poenitentiam, per vos ei injungendam, realiter per omnia perficeret, in forma ſibi per vos demandanda.

Item, quod vos in vim ſubmiſſionis et juramenti hujuſmodi de fratrum veſtrorum conſilio et aſſenſu ordinaſtis et decreviſtis, quod idem frater Willelmus Ruſſell dictum errorem publice revocaret ſub certis modo et forma per vos tunc deliberatis, et in quadam ſchedula conſcriptis, et eidem fratri Willelmo perſonaliter tunc praeſenti traditis, et per eum realiter receptis, cujus tenor antea deſcribitur: I frere William Ruſſell, etc.

Item, quod per vos, de conſenſu confratrum veſtrorum, etiam in vim ſubmiſſionis, et juramenti hujuſmodi fuit injunctum eidem fratri Willelmo Ruſſell per viam poenitentiae, quod ipſe contenta in eadem ſchedula publice perlegeret ad crucem praedictam dominica proxima ante feſtum Pentecoſtes ultimo jam elapſum, tempore ſermonis ibidem publice dicendi, viz. inter preces et inchoationem proceſſus in ſermonem ibi tunc dicendum.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell recepit eandem ſchedulam, et eam coram vobis et confratribus veſtris perlegit deliberate, et promiſit in vim juramenti ſui praedicti, eam, ut pro poenitentia per vos ſibi injuncta, apud dictam crucem eiſdem die et hora publice perlegere et adimplere.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell, non obſtantibus praedictis, poſt et contra ea dicto die dominico, quo perlegiſſet ſchedulam praedictam, et poenitentiam hujuſmodi peregiſſet, licet ad hoc vocatus et publice praeconizatus, tunc ibidem toto tempore ſermonis ibidem dicti et praedicati ſe abſentavit contumaciter a loco praedicto, et a lectura dictae ſchedulae ſe abſtinuit, et pertinaciter diſtulit agere poenitentiam, ſibi, ut praefertur, injunctam.

Item, quod dictus frater Willelmus Ruſſell ſatagens defendere errorem praedictum, et eidem innitens, clam receſſit de Anglia, cauſa ſuſtinendi eundem, et ipſum pertinaciter defendendi.

Item, quod idem frater Willelmus in eodem errore perſeverans, eundem errorem, quantum in ipſo eſt, defendit, et ſic defendere nititur, et in eodem manſit et manet induratus, et irrevocabiliter obſtinatus.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell, occaſione non peractionis poenitentiae praedictae, necnon indurationis et obſtinationis hujuſmodi, et aliorum praemiſſorum, tam de facto quam de jure pertinax eſt cenſendus.

Item, quod idem frater Willelmus Ruſſell praetextu erroris praedicti, quem docuit, et publice aſſeruit, ac indurationis, obſtinaciae, et pertinaciae, quibus eidem errori irrevocabiliter adhaeſit, et adhaeret, incidit in haereſim, et eſt pro haeretico judicandus.

Unde facta fide, quae requiritur in hac parte, petunt dicti promotores dictum fratrem Willelmum Ruſſell, occaſione perverſae et erroneae doctrinae hujuſmodi, necnon indurationis et obſtinaciae, quibus eidem errori irrevocabiliter adhaeſit, et adhaeret, per veſtram ſententiam ſive pronunciationem finalem, pertinacem defenſorem erroris praedicti fuiſſe, et eſſe, necnon ea occaſione in haereſim incidiſſe, et pro haeretico judicandum fore, ac haereticum eſſe, pronunciari, decerni, et declarari, ulteriuſque contra eum fieri, ſtatui, et decerni, prout juris fuerit et rationis, et alias in hac parte dictaverint canonica inſtituta. Praemiſſa articulatur, et probare intendit promotor, et inſtigator antedictus, conjunctim et diviſim, non arctans ſe ad ſingula probanda, ſed ad ea, quae ſufficient in hac parte, veſtrum benignum officium, pater reverendiſſime, humiliter deplorando.

Quibus articulis ſic propoſitis, iidem promotores ulterius omnia acta, inactitata, proceſſus, et munimenta alia quaecunque in dicta cauſa ſive negotio habituri ſive producturi, ac penes regiſtrarium dicti reverendiſſimi patris exiſtentia, verbo exhibuerunt, et uterque eorum exhibuit; ſi et quatenus faciant pro parte ſua, et non aliter, nec alio modo.

Hiis factis, praefatus rever. pater venerabili viro magiſtro Will. Lyndewode, utriuſque juris doctori, officiali curiae Cant. antedictae, ibidem perſonaliter exiſtenti, ad recipiendum, admittendum, et examinandum, et in poenam contumaciae dicti fratris Willelmi, teſtes tot, quot dicti Richardus et Robertus promotores hujuſmodi coram eo producere voluerunt, diebus Lunae et Martis, extunc proxime futuris, poteſtatem et vices ſuas commiſit, aſſignans etiam dicto fratri Willelmo terminum praedictum, in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi ad videndum teſtes omnes et ſingulos, quos in ea parte produci contigerit, jurare et alia facere, prout exigunt canonica inſtituta; praeſentibus tunc ibidem mag. Waltero Adam, capellano, et Johanne Bold, clerico, teſtibus ad praemiſſa; et continuavit convocationem ſuam et negotium praedictum uſque undecimum diem dicti menſis Julii proxime tunc futurum.

Et ſubſequenter 11 die menſis Julii antedicti in domo capitulari memorata coram praefato reverendiſſimo patre, ac aliis ſupranominatis, ibidem adtunc pro tribunali ſedente, comparuit in judicio praefatus vener. vir mag. Willel. Lyndewode, officialis ac commiſſarius antedictus, qui quidem magiſter Willelmus certificavit verbo reverendiſſimum patrem, quod auctoritate ſibi per eundem rever. patrem commiſſa, productis coram eo per dictos Richardum et Robertum, promotores praedictos, die Lunae praedicto, nonnullis teſtibus, viz. dominis Richardo Prentys, poenitentiario eccleſiae cathedr. S. Pauli London. Willelmo Wylleſtorp, Richardo Wilde, et Will. Welton, capellanis; idem mag. Willelmus commiſſarius antedictus, eundem fratrem Willelmum in domo capitulari praedicta publice et ſaepius praeconizari fecit, ipſumque fratrem Willelmum ſic praeconizatum, expectatum, et nullatenus comparentem, pronunciavit

pronunciavit et reputavit contumacem, et in poenam contumaciae hujuſmodi ipſos teſtes decrevit fore admittendos; ac ipſos omnes et ſingulos admiſit; et receptis ab ipſis et eorum quolibet juramentis, ad ſancta Dei evangelia praeſtitis, ſecundum morem teſtium jurandorum, ſubſequenter ſecrete, et ſingillatim examinavit eoſdem; et atteſtationes teſtium in dicta cauſa ſive negotio coram ipſo productorum, ac auctoritate, ut praefertur, ſibi in hac parte commiſſa, et per ipſum admiſſorum et examinatorum, publice ibidem de mandato reverendiſſimi patris antedicti legit: quas quidem atteſtationes teſtium hujuſmodi praefatus mag. Richardus Collyng, vicarius, ac promotor antedictus, in judicio miniſtravit atque exhibuit, una cum quadam litera ſigillo univerſitatis Oxon. ut apparuit, ſigillata, in ſubſidium probationis hujuſmodi; ſi et quatenus dictae literae et depoſitiones hujuſmodi faciant in hac parte, et non aliter, nec alio modo. Hiis factis, praefatus reverendiſſimus pater eundem fratrem Willelmum Ruſſell publice praeconizari fecit, ipſumque ſic praeconizatum, et nullatenus comparentem, nec aliquid in hujuſmodi cauſa ſive negotio dicere aut proponere curantem, ad inſtantem petitionem dicti mag. Richardi, promotoris hujuſmodi, contumaciam ipſius inſtanter accuſantis, pronunciavit contumacem; et in poenam contumaciae ſuae hujuſmodi diem Veneris extunc proxime futurum, ad audiendam ſententiam in hac parte ferri definitivam praefixit et aſſignavit tunc ibidem; praeſentibus mag. Jacobo Cole, Roberto Thornton, et Johanne Turbut, notariis publicis, teſtibus ad praemiſſa. Atteſtationes vero teſtium praedictorum, ac tenor literae praedictae univerſitatis Oxon. ut praefertur, exhibitae, ſeriatim ſequuntur, et ſunt tales:

Facta fuit ſequens examinatio ſecrete, et ſingillatim teſtium ſubſcriptorum, viz. dominorum Richardi Prentys, poenitentiarii eccleſiae cathedr. S. Pauli London. Will. Willesthorp, Richardi Wylde, et Will. Welton, capellanorum, 9. die menſis Julii, A. D. M. CCCC. XXV. indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Martini, div. provid. papae quinti, anno octavo, in domo capitulari dictae eccleſiae cathedr. S. Pauli London. per venerabilem virum mag. Willelmum Lyndewode, utriuſque juris doctorem, reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Henrici, Dei gratia Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, commiſſarium, ut dicitur, in hac parte ſpecialiter deputatum, in praeſentia mei Johannis Lorde, clerici, Norwicen. dioeceſ. publici auctoritate apoſtolica notarii, ſcribae in hac parte aſſumpti et deputati, ſuper articulis infraſcriptis, in quadam cauſa, ſive quodam negotio dogmatizationis erroneae cujuſdam fratris Willelmi Ruſſell, fratris ordinis S. Franciſci, civitatis London. per mag. Richardum Collyng, vicarium S. Laurentii in veteri Judaiſmo dictae civitatis, et dominum Robertum Felton, canonicum liberae capellae regiae Weſtm. ut dicitur, officii dicti reverendiſſimi patris in praefata cauſa, ſive negotio promotores, propoſitis ſive miniſtratis productorum.

Dominus Richardus Prentys, poenitentiarius eccleſiae cathedr. S. Pauli London. aetatis XLV. annorum, et amplius, ut dicit, teſtis admiſſus, juratus, requiſitus, et diligenter examinatus de et ſuper primo articulo, et contentis in eodem; qui articulus ſic incipit: Inprimis, etc. ut antea plenius ſcribitur. Ad quae dicit iſte juratus, quod dictus articulus continet in ſe veritatem, et hoc ſe dicit ſcire pro eo, et ex eo, quod dominica tertia poſt octabas Epiphaniae ultimo praeterita fuit praeſens apud crucem in coemeterio dictae eccleſiae S. Pauli London. ſituatam, quo tempore idem frater Willelmus Ruſſell ibidem publice praedicavit; ubi et in quo ſermone audivit iſte juratus dictum fratrem Willelmum publice praedicare et docere, prout et ſicut in dicto articulo continetur. Item, interrogatus iſte juratus de et ſuper octavo articulo, et contentis in eodem; qui articulus ſic incipit: "Item, quod idem frater Willelmus, non obſtantibus," etc. Ad quae dicit iſte juratus, quod fuit praeſens in quodam ſermone praedicato apud crucem praedictam, quodam die dominico circiter feſtum aſcenſionis Domini ultimo praeteritum; ubi vidit et audivit quendam clericum dicti rever. patris domini Cantuar. archiepiſcopi praedict. cujus nomen ignorat, tenentem in manibus quoddam mandatum praefati rever. patris domini Cantuar. archiepiſcopi, et illud mandatum publice declarantem, cujus vigore idem clericus praefatum fratrem Will. Ruſſell per apparitorem dicti rever. patris fecit evocari, ad peragendam poenitentiam, alias eidem fratri Willelmo injunctam; qui dictus frater Willelmus trina vice evocatus, non comparuit, ſed toto tempore ſermonis praedicti ſe a loco praedicto abſentavit, quia, ut dicit iſte juratus, praeſens fuit ibidem continue ab inchoatione dicti ſermonis, uſque ad finalem completionem ejuſdem; et non aliter neſcit deponere iſte juratus ſuper veritate articuli praedicti.

Dominus Willelmus Willeſthorp, capellanus, aetatis LXX. annorum, et amplius, ut dicit, teſtis admiſſus, juratus, requiſitus, et diligenter examinatus ſuper omnibus et ſingulis, ſuper quibus praefatus dominus Richardus Prentys, conteſtis ſuus, ſuperius examinatus extitit, concordat in omnibus cum eodem, ſalvis per eum ſuperius dictis; hiis additis ſive mutatis, quod dicit, quod ſecundum reportationem hujus jurati idem frater Willelmus Ruſſell antedictus publice dixit, "quod decimas praediales et oblationes percipere debent curati, et laici eas eis ſolvere tenentur; ſed alias decimas vocatas perſonales non tenentur laici ſolvere curatis, neque per legem divinam, neque per humanam". Et etiam quod dictus clericus, qui declaravit dictum mandatum, vocabatur magiſter Johannes Kexby.

Dominus Richardus Wylde, capellanus, aetatis XXXV. annorum, et amplius, ut dicit, teſtis admiſſus, juratus, requiſitus, et diligenter examinatus ſuper omnibus et ſingulis, ſuper quibus praefatus dominus Richardus Prentys, conteſtis ſuus, ſuperius examinatus extitit, concordat in omnibus cum eodem, ſalvis per eum ſuperius dictis;

dictis; hiis additis ſive mutatis, quod iſte juratus non erat praeſens eo tempore, quo dictus frater Willelmus Ruſſell fuit evocatus ad peragendam poenitentiam ſuam, alias ſibi injunctam; nec de contentis in dicto articulo VIII. ſcit iſte juratus aliter deponere, niſi ſecundum relatum aliorum.

Dominus Willelmus Weſton, capellanus, aetatis XXV. annorum, ut dicit, teſtis admiſſus, juratus, requiſitus, et diligenter examinatus ſuper omnibus et ſingulis, ſuper quibus praefatus dominus Richardus Prentys, primus conteſtis ſuus, ſuperius examinatus extitit, concordat in omnibus cum eodem, ſalvis per eum ſuperius dictis; hiis additis ſive mutatis, quod iſte juratus non audivit integrum ſermonem praefati fratris Willelmi Ruſſell, ſed quod audivit pauca per eum dicta, antequam dictus frater Willelmus tetigit materiam de decimis perſonalibus, circa quarum doctrinam concordat iſte juratus, ut praefertur, cum praefato domino Richardo Prentys, primo conteſte ſuo, ſuperius examinato.

Tenor literae univerſitatis Oxon. memoratae ſequitur in haec verba:

Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino, domino Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, caeteriſque venerabilibus patribus, et praelatis Cantuar. provinciae, univerſitas ſtudii generalis Oxon. reverentias et honores debitos et devotos tam venerando coetui praelatorum; ac caeteris quibuſcunque fidelibus, ſalutem in amplexibus ſalvatoris, et ad defenſionem percelebrem catholicae fidei firmiter et feliciter conſiſtere, ac errores et haereſes fideliter expugnare. Priſtinorum temporum viciſſitudines exempla varia, et geſta tradiderunt fidelibus intuenda, quomodo ab exordio naſcentis eccleſiae, quam caeleſtis agricola Chriſtus Dei filius, ſuique ſucceſſores apoſtoli in ſacro ſuo ſanguine plantaverunt, continue per varias mundi provincias varii pullularunt haeretici, qui ſub pietatis ſpecie et veritatis praetextu ſuis perverſis dogmatibus populos alliciebant ignaros, et ſpiritu praeſumptionis inflati, matrem ſuam eccleſiam, Chriſti ſponſam, ſuffodere, et ut perverſa viperarum genimina corrodere ſatagebant. Quorum calliditati et perverſitati peſtiferae Spiritus Sancti clemens proviſio obviare benigne diſpoſuit, dum patres et paſtores eccleſiae velut columnas erexit, doctoreſque varios voluit florere viciſſim. Et exinde ſacra concilia elaborata decreta auctoritate ſacroſanctae matris eccleſiae firmabantur fidelibus, ut jam non figura, ſed veritas, non nunc opinio, ſed auctoritas, publice tradantur ſervandae ſub poena contemptus. Et quia in multis novitas parit pericula, in quibus antiquitas non peccavit, illud eſſe cenſemus inconcuſſe tenendum, quod ab antiquis patribus conſtat clariſſime praefinitum. Verum quia nuperrime nobis innotuit cujuſdam novelli inſana doctrina contra decimas perſonales, cujus miramur audaciam, et dolemus inſipientiam; ſed ejus pertinaciam et eccleſiae contemptum ſuſtinere veremur; et ne noſtra taciturnitas ſeu negligentia tacito conſenſu aſcribatur, in ipſa materia ſcribere curavimus, quod concordes ſentimus, et in evidens teſtimonium noſtro ſigillo communiri decrevimus, ad veritatis dilucidationem et obſequium eccleſiae, ut tenemur; dicimus et firmiter concipimus, quod decimae perſonales, tam ex praecepto juris divini, quam ſanctorum patrum traditionibus, ſub auctoritate eccleſiae cum concordi juris judicio debentur eccleſiis, et earum miniſtris, curam habentibus animarum, et ſacramenta miniſtrantibus ſub auctoritate eccleſiae. Magna namque eſt ſacroſanctae eccleſiae auctoritas, extra quam fides plane perpendit nullam poſſe provenire ſalutem fidelibus. Ne illic ergo reſideat ſpiritus peſtilens, aut opinio corrumpens, ubi locus quaeritur fidei orthodoxae, verba per adverſarium praemiſſae noſtrae ſententiae praedicata, quae etiam ſub avaritiae ſubtili fuco deprehendimus palliata, reprobamus, et tanquam erronea atque haeretica declaramus, quorum demens tenor cum reprobo ſenſu ſic ſequitur, catholica damnatione merito fulminandus. "Decimae perſonales non cadunt ſub praecepto divino, ſaltem ut ſolvantur parochiali curato; quare licet veſtrum unicuique, niſi conſuetudo in contrarium fuerit, ipſas in pios uſus pauperum diſpenſare." Et iterum: "Perſonales decimae ſub divino non cadunt praecepto, neque jure debentur, ubi ſolutionis non eſt conſuetudo." Quiſcunque hanc ſententiam tenuerit, et pertinaciter defenderit, apud reputationem noſtram haereticus eſt cenſendus; et quia a ſana eccleſiae doctrina eſt diviſus, a corpore ejuſdem eccleſiae, velut membrum putridum, eſt merito praeſcindendus. O honorabiles patres et domini! O univerſitates catholicae, et quique fideles ſcrutamini ſcripturas, canones inſpicite, ac morum naturales concipite rationes. Quam proditorium eſt tributum negare altiſſimo? Quam inhumanum a laborantibus ſubtrahere debitum? Quam grave ſchiſmatis exemplum auctoritati eccleſiae publice et pertinaciter reſiſtere, ac etiam juſtitiae obvium contra praecepta canonum res alienas invadere? Nimis cruenta et ſacrilega eſt haec avaritia, quae antiquiſſimi juris decimale debitum ſolum conſuetudini aſcribit, et in dubium revocat, ut laborantium victum injuſte exhauriat. Quid miniſtris eccleſiae ad eorum honeſtam ſuſtentationem firmum perſiſteret, ſi decimae poſſent ad libitum conferri, et jus decimandi ex debito non eſſet? O utinam aut reſipiſcant, et ad eccleſiae gremium redeant, qui tanto facinori favere conantur; aut aſperrimis cenſuris, ne ſimplices inficiant, mordaciter feriantur. Sic unanimes in vera doctrina eccleſiae permaneamus, ut ad eum tendere valeamus, de quo canit propheta; "Quaerite Dominum, et confirmamini; quaerite faciem ejus ſemper". Sic laetetur cor quaerentium Dominum hic in via, quatenus ipſum quaerentibus dignetur eſſe merces in patria. Amen.

Quo quidem die Veneris, viz. 13. praefati menſis Julii adveniente, loco, quo ſupra, reverendiſſimus pater, aſſidentibus ſibi coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis, necnon aliis praelatis, et clero

clero ibidem congregatis, pro tribunali ſedens, ſaepeſatum fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis ſupradicti, alta et intelligibili voce publice praeconizari fecit, ipſumque ſic praeconizatum, diutiuſque expectatum, et nullo modo comparentem, ad petitionem mag. Richardi Collyng, promotoris antedicti, contumaciam ipſius inſtanter accuſantis, pronunciavit contumacem; et in poenam contumaciae hujuſmodi, etiam ad inſtantiam hujuſmodi promotoris, ſententiam in hac parte ferri definitivam, et juſtitiam fieri inſtanter petentis, una cum conſenſu et aſſenſu coepiſcoporum, et aliorum praenominatorum, quandam ſententiam in quadam ſchedula papyri, ut apparuit, in ſcriptis redacta, tulit, legit, et promulgavit ſub hac forma verborum:

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. in quadam cauſa, ſive in quodam negotio perverſae doctrinae ſive dogmatizationis erroneae, et S. matris eccleſiae determinationi contrariae, ac pravitatis haereticae, contra quendam fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis Minorum, alias dicti S. Franciſci, domus ſive conventus London. ejuſdem ordinis nuper gardianum, aſſidentibus nobis venerabilibus fratribus noſtris coepiſcopis, ſuffraganeis noſtrae Cant. provinciae, in noſtro concilio provinciali in eccleſia cathedr. London. una cum caeteris praelatis et clero ejuſdem provinciae per viam provincialis concilii congregatis, legitime procedentes; demum miniſtratis et porrectis coram nobis in cauſa praedicta quibuſdam articulis concludentibus contra fratrem Willelmum praedictum, quorum tenorem hic habemus, pro lectis et haberi volumus pro inſertis, ac ſuper eiſdem articulis, et aliis negotium ipſum concernentibus, probationibus habitis atque factis, caeteriſque obſervatis, quae in eodem negotio a parte juris requiruntur, per ea, quae vidimus et in praeſenti videmus coram nobis geſta et habita in negotio antedicto, aſſidentibus nobis eiſdem venerabilibus confratribus noſtris dictae eccleſiae noſtrae ſuffraganeis, et de eorum conſenſu, necnon eodem concilio id approbante, ad ſententiam noſtram definitivam in negotio praedicto procedimus in hunc modum: Auditis et intellectis per nos Henricum, etc. meritis et circumſtantiis negotii antedicti, ipſiſque a confratribus coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris matura deliberatione penſatis, rimatis, et diſcuſſis, quia per acta inactitata, confeſſata, producta, exhibita, probata, et allegata coram nobis in negotio praedicto, invenimus doctrinam et dogmatizationem praefati fratris Willelmi fuiſſe et eſſe perverſam, erroneam, et tam juri divino, quam ſacris canonibus repugnantem, et determinationi S. matris eccleſiae contrariam, et haereticam; ipſumque fratrem Willelmum doctrinae et dogmatizationi hujuſmodi animo obſtinato, duro, et irrevocabili pertinaciter adhaerentem, et ab eadem minime recedentem; ſed ſe ab unitate, et ſana, ac vera doctrina S. matris eccleſiae dividentem, de conſilio, conſenſu, et aſſenſu dictorum confratrum et coepiſcoporum noſtrorum, ac approbante concilio praedicto, pronunciamus, decernimus, et declaramus dictum fratrem Willelmum, occaſione perverſae et erroneae doctrinae, et dogmatizationis hujuſmodi, necnon indurationis et obſtinaciae, quibus eidem doctrinae erroneae et haereticae animo pertinaci damnabiliter et irrevocabiliter adhaeſit, et adhaeret, ſe ab unitate S. matris eccleſiae, et ſana, ac vera doctrina ejuſdem diviſiſſe et ſeparaſſe; ipſumque occaſione praemiſſorum, et exigente pertinacia ſua hujuſmodi, pro haeretico, et ab eccleſia diviſo, judicandum et condemnandum fore; ipſumque occaſione praemiſſorum haereticum fuiſſe, et eſſe, et ut haereticum puniri debere, pronunciamus, decernimus, et declaramus per hanc ſententiam noſtram definitivam, quam fecimus in hiis ſcriptis; praeſentibus tunc ibidem vener. viris magiſtris Will. Lyndewode, officiali antedicto, Thoma Bronns, et aliis quampluribus teſtibus ad praemiſſa.

Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino, dom. Henrico, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, caeteriſque paſtoribus ac praelatis per ſuam provinciam ubilibet conſtitutis, univerſitas ſtudii generalis Cantabr. ſubjectionem ſpontaneam, et honorem tantis patribus debitos et devotos; necnon caeteris Chriſti fidelibus quibuſcunque ſalutem in communi ſalvatore. Immenſa divinae bonitatis largitas primi culpam hominis non aeternae poena mortis vindicandam cenſuit, ne praevaricatoris ſancta poſteritas meritorum multiplicitate referta, ſub denſa averni caligine perpetuam tranſgreſſionis jacturam morte deplangeret; ſed tanti mox morbi excogitato remedio, ipſum temporali unigeniti ſui morte ſanare definiens, velut a ſeculi mane miſericordiam vineae ſuae deſtinavit cultoribus, quando inter ſerpentem mulieremque, necnon utriuſque ſemen inimicitias poſiturum ſe promiſit. Haec tamen divinae nuncia pietatis magno temporum intervallo ſuis interpoſito progreſſibus, ad obviandam ſibi veritatis praeſentiam, tardo nimirum pervenit inceſſu, ſed lege quippe naturae viventibus multis incognita, pauciſque revelata incurſus ſui ſemita, quaſi in tenebris ambulabat. Cum vero ad legis ſcriptae ac prophetarum tempora, tranſcurſo ignorantiae nubilo, perveniſſet, ſicuti aurora humanis illucente cordibus, veritati appropians cominus acceſſit. At ubi ad manifeſtam et ſole clariorem Verbi Patris incarnationem attigit, ipſa jam veritate de uteri terra virginalis exorta, miſericordia mundi mane ſalubriter promiſſa, ac veritas mundi veſpere ſalubrius exhibita, ſibi obviabant, impenſaque demum pro nobis reconciliationis hoſtia, quae a multis retro ſeculis diſtantia longa disjunctae fuerant, humani operis juſtitia, et pax gloriae caeleſtis aeterna noſtrae ſalutis oſculum miſcuerunt. Sic errans olim ovicula pii paſtoris humero revehitur ad caulam, repertaque drachma decima caſus reparatur angelicus, ac terrena caeleſtibus pacificata junguntur. Tanto igitur et tam praeclaro non ingrati beneficio, tamque excellentis myſterii Spiritu Dei revelante, jam praeſcii veterani illi patres ſanctiſſimi, quibus adhuc ſua cuique ratio pro lege conſtiterat, divinitatem placare muneribus, primitiarum ſc. atque decimarum oblatione curabant; latriae cultum ſolventes

ſolventes mundi Domino, et fidei noſtrae ſacramentum devota operis proteſtatione firmantes. Poſt haec autem decurſo naturae, advenienteque ſcriptae legis tempore, cum jam fumante Syna palam et ad os Moyſi fari dignabatur altitonans, ipſa decimarum praeſtatio veteris inſtrumenti roborata chirographo, non modo inſpirata paucis, ut ante; ſed praecepti caeleſtis edicto illam patriarcharum progeniem, multis licet praeſertim circumciſionis ſignaculo a caeteris diſcretam gentibus publico, conſtringebat tum ad cultum divinitatis, tum ad ſacerdotum Levitarumque victum a legis datore mandata; ut juxta regium prophetam ſumentes pſalmum tympanum reddant, et qui pro plebe orationum atque hoſtiarum placationibus Deum interpellant, ab eadem, ſola Domini portione contenti, ſtipendia ſuae ſuſtentationis accipiant, ipſis ne minus profectura donantibus, qui ſanctificantes apud eccleſiaſticum decimas, danteſque altiſſimo ſecundum donatum ejus; et item juxta Malachiae praeceptum, omnem decimationem in horreum inferentes dominicum, apertis caeli cataractis, increpataque pro eis devorante locuſta, effuſam eiſdem benedictionis uſuram a Domino perceperunt. Poſtquam enim venerat plenitudo temporis, quo, non ut olim patribus in prophetis, ſed proprio et conſubſtantiali Deus nobis locutus eſt in filio; qui propriae carnis habitu, ut homo inventus, et cum hominibus converſatus, umbratili nuper ſacerdotio a lege tranſlatis, melius ſortitus eſt miniſterium, melioris teſtamenti mediator effectus, quod et in melioribus repromiſſionibus ſancitum eſt, priori libello repudii ſuis dato demeritis, novam ſibi copulans ſponſam, eccleſiam ſcilicet, virginem caſtam, et ſupernis aptam amplexibus, ex naturali exciſos oleaſtro in bonam olivam inſeruit omnipotens, cujus cultoribus, qui legem non ſolvere, ſed implere, jam venerat, ſtatuta antiquitus decimarum ſtipendia non ſubtraxit, ſed ſicut, qui in ſacrario operantur, quae de ſacrario ſunt, edunt, et qui altario deſerviunt, cum altario participantur; ita et Dominus hiis, qui evangelium annunciant, de evangelio vivere, et qui populis ſpiritualia ſeminant, eorum metere carnalia, apoſtolo atteſtante, diſpoſuit. Ut vero hominibus ſeu illuſtrante jam Spiritu, aut apoſtolica clangente tuba, caeleſtium agminum hierarchiam novem a conditore ordinibus eſſe diſcretam, ipſumque hominem in decimo conditum, et ſupra caeteros caelicolas mediatoris gratia exaltatum innotuit, ut homo ſuae conditionis et dignitatis ordinem in ſubſtantia, qua Deo latriam nunquam non debuit publica proteſtatione fateretur, ex juris naturalis dictamine, et divinae legis radice, inter fideles invaluit oblatio decimarum. Unde divus ille Auguſtinus: "Attende, inquit, quod decima inter intellectuales eſt homo, quia angeli in novem ordinibus ſunt, decimus autem ordo eſt hominum. Et ideo eſt hominis decimam ſolvere, ut ruinam angelorum valeat ſupplere." Et rurſus: "Haec eſt Domini juſtiſſima conſuetudo, ut ſi tu illi decimas non dederis, tu ad decimam revocaberis, i. e. daemonibus, quae decima pars eſt angelorum, aſſociaberis." Denarius quippe numerus ſacratus nimium conſtat, et apud Origenem myſteriorum plenus: "Vide, inquit, Aegyptium populum quinario numero tributa pendentem, quinque enim ſenſus corpori deſignantur, quibus carnalis populus ſervit. Semper enim Aegyptii rebus viſibilibus et corporalibus obſequuntur, at Iſraeliticus populus adorat decadam perfectione numerum. Decem enim verba legis accepit, et decalogi virtute conſtrictus, ignota mundo huic ſacramenta divina largitione ſuſcepit. Sed et in Novo Teſtamento venerabilis eſt decas, ſicut et fructus Spiritus denis exponitur germinare virtutibus, et ſervus fidelis de negotiationis ſuae lucris decimas offert Domino; et decem civitatum accepit poteſtatem. Verum quia unus auctor eſt omnium, et finis, et initium, unus eſt Chriſtus, idcirco et populus decimas quidem miniſtris et ſacerdotibus praeſtat." Cernitis nunc, patres eximii, quam valide quamque ſtabiliter et ſupra petram ipſam fundatur praeſtatio decimarum, quarum utique fundamentum incaſſum licet, ſeu ſi non aliter, incendia jactans, ſuffodere, et magna ex parte ſubvertere nititur quidam Franciſci privignus, qui ex Hebraeorum ſpoliis Aegyptios ditare deſiderans, et quod apud Malachiam extat, in decimis Deum ipſum configere non veritus, ſtulte aſſeruit, ſtultiuſque defendit, "Decimas perſonales de jure divino eccleſiae miniſtris nequaquam deberi; ſed, ubi conſuetudo contraria non fuerit, in pauperum ac alios pios uſus per ipſos ad libitum laicos poſſe ſolvi." Quam ſiquidem ſententiam una cum ejus aſſertore nuper unanimi nos conſenſu condemnaſſe meminimus. Sed non ſufficit Helizei zelum habentibus unicus ſagittae tractus, niſi uſque ad conſummationem funditus Syria jaculetur. Ut ergo morem geramus, dicimus, et tenemus, ipſas perſonales decimas, ſicut et praediales, ex divinae legis praecepto, miniſtris eccleſiae, curam animarum gerentibus, debitas eſſe; nec aliquam conſuetudinem etiam contrariam ab obligatione eas reddendi ſolvere poſſe; cum talis obligatio ſuper utroque jure, naturali ſcilicet ac divino, firmiter ſit fundata. Nonne Abraham, multarum gentium pater ac propheta, a quatuor caede regum reverſus, perſonales illi regio decimas ſacerdoti perſolvit? Annon et ſupplantator ille, ejuſdem patriarchae nepos, decimas omnium Domino promiſit, eaſdem poſt nihilominus fideliter ſoluturus? An forte non ſuffecit prophetae, quod et praemiſſum eſt, omnis inferendae decimationis praeceptum, niſi, quod prope impoſſibile erat, ſingularum, et ſine numero rerum membratim decimas explicaret? Quid quod poſt datam populo legem, accepta prius de Madianitis ultione, qua utinam ariolus ille cum Balaam cecidiſſet, ſeparatae Domino ſpoliorum particulae, ſacerdoti ac Levitis, qui in tabernaculo Domini ſervabant excubias, per Moyſen dominico juſſu traduntur. Huic et ſimile eſt, quod cenſuit fortis ille fidei noſtrae pugil, ſanctiſſimus Auguſtinus, ſuper tertiae quinquagenae Pſalmum [XCVI.] ſeparandam, viz. atque eximendam decimam, atque Domini ſiſto fideliter applicandam, tam ex annuis fructibus, quam de quotidianis

3 quaeſtibus,

quaeſtibus, quanquam certe et decima ipſa parum nimis eidem appareat, dictum eſt, inquit, quod Phariſaei decimas dabant: "Jejuno bis in Sabbato, decimas do omnium quae poſſideo;" et quid ait Dominus? "Niſi abundaverit juſtitia veſtra pluſquam Scribarum et Phariſaeorum, non intrabitis in regnum caelorum." Et ille, ſuper quem debet abundare juſtitia tua, dat decimas, tu autem nec milleſimam das; quomodo enim ſuperabis, cui non aequaris? Dandae igitur ſunt decimae, ut idem ait in ſermone de militia, de negotio, de artificio; decimae enim ex debito requiruntur; et qui eas dare noluerint, res alienas invadunt, et quanti pauperes in locis illis, ubi habitat ipſe, illo decimas non dante, fame mortui ſunt, tantorum homicidiorum reus ante aeterni judicis tribunal apparebit, quia rem a Domino pauperi delegatam, ſuis uſibus reſervavit. Qui ergo ſibi aut praemium comparare, aut peccatorum deſiderat indulgentiam promereri, reddat decimam, et etiam de novem partibus ſtudeat eleemoſynam dare. Quomodo namque negotiator, aut miles, ſeu artifex quiſque rerum inops praedialium, aliunde autem ex opera ſua dives, Dominum aliter de ſua honorabit ſubſtantia, ſi ad decimam perſonalem minime teneatur? apoſtolicis enim viris, et evangelizatoribus Chriſti, in neceſſariis uſibus nulla tribuere apud Jeronymum ſeipſum condemnare eſt. Quodſi quis adhuc impudenter minorem decima partem licere contendat, reſiſtat ei et alius fidei propugnator, eximius ille Mediolanenſium antiſtes Ambroſius, ſub hiis verbis: "Quicunque recognovit in ſe quod fideliter non dederit decimas, modo emendet, quod minus fecit; quid enim eſt fideliter dare, niſi ut nec minus, nec pejus aliquando offerat de grano, aut de vino, aut de fructibus arborum, aut de pecoribus, aut de horto, aut de negotio, aut de ipſa venatione ſua? Et iterum: Qui non vult Deo reddere decimas, quas tenuit, et non ſtudet reddere, quod injuſte abſtulit, non timet adhuc Deum, et ignorat quae ſit vera poenitentia, veraque confeſſio, iſte talis non poteſt eleemoſynam bonam facere." I nunc, haeretice, et dic ex raptis decimis eleemoſynas pro libito conferendas, cum dixerit hic vir doctiſſimus, iſte talis non poteſt eleemoſynam bonam facere. Sed dicet forſan ſacrilegus ille: Non Domini praecepto, ſed ſynodico eccleſiae decreto decimas ſtatui perſonales; addat et praediales. Sed huic fictioni ſic duximus reſpondendum, quia decimarum oblatio, quae ante in Veteri a Domino mandata fuerat, in Novo ceſſare Teſtamento non debuit; quod pulchrae declarationis lucerna, Origenes ſuper librum Numerorum Homil. 2. liquido manifeſtat. Quin etiam, ut credimus, earundem ſolutio ante ſynodorum tempora, diu frequentata ac conſueta, jugiter apud populum extitit chriſtianum, cum et ſaepefatus ille Origenes ſacroſanctam et omni veneratione dignam Nicenam Bythiniae ſynodum, quae prima omnium fore putatur, a multis, ut Iſidoro placet, centum annorum curriculis, anteceſſit. Sed quia frigeſcente charitate multorum, quod Deo debitum erat, cupiditas ſubtrahere non metuit, occaſione accepta ſubintravit decretum ſimul et coercio eccleſiae, ut qui amore nolebant, timore ſaltem ad rectitudinem juſtitiae traherentur. Sed eſto, quod adverſario libet; cui et libuit magis eas auferre, ab eccleſiae decreto primus ortus exiſtat decimarum. Num igitur propterea quod ſponſa Chriſti rationabiliter inſtituit, Chriſtus ſponſus fieri non praecepit? Abſit. Inter ipſa locutionis, quae mutuae voluntatis indicia hominibus praeſto fore natura providit, elementa, ſolae vocales literae, quarum conſortio adjutae caeterae conſonant, ex ſe mutae quodammodo et mutiles, niſi priorum ſonitu et ipſae fulciantur ſonantes. In artificioſa quoque aedificii ſtructura nedum paries, ſed et ſuperveniens tectum, et quicquid ipſis incumbit parietibus, aut tecto totum jacto primum innititur fundamento, quo non ſtante ruunt omnia, cujus et ſtabilitas ſuperaedificatis omnibus praeſtat firmamentum. Sic quod eccleſiae ſanctae decreto ſancitum eſt, hoc et ab ipſo Chriſto decerni omnino credendum; unumque eſſe Chriſtum et eccleſiam ſponſum atque ſponſam; unamque utriuſque auctoritatem eſſe nemo fidelis dubitare poteſt, juxta illud evangelii, "Qui vos audit, me audit, et qui vos ſpernit, me ſpernit," etc. Ex praedictis itaque, ſanctiſſimi patres, veſtri ſubtilitas cordis eliciat, quam tenaci, et qui non facile rumpitur, ceu triplici funiculo, ex claris trium torto temporum teſtimoniis, ut nec ſol ipſe ſit clarior, humiles atque devotos eccleſiae filios ad decimarum tam praedialium, quam perſonalium ſolutionem conſtruximus. Amodo ergo muteat canis ille raucus, qui quos mordere non valeat, taedio tamen adhuc agitat, ſi vel lateat. Vos autem ſuper gregem vigilate dominicum, ut mali auctoritatis veſtrae increpatione correcti, juxta Iſaiam, ab actione perverſa poenitendo quieſcant; necnon et benefacere per aemulationem virtutis addiſcant. Boni vero admonitionis et exempli veſtri ducatu, donec ad viſionem Dei deorum in Syon proficiendo pervenerint, in incepta juſtitiae ſemita currere non deſiſtant; quatenus poſt principalem divini ſpiritus operationem tam averſorum correctio, quam rectorum conſummatio inſtantiae veſtrae meritis aſcribatur; quibus paſtores ipſi cum ſubjectis vobis ovibus in ſummi paſtoris paſcua introduci, et in aeterna electorum ejus luce valeatis gloriari, Amen. Dat. ſub ſigillo noſtro communi in plena noſtra congregatione Cantabrig. 22. die Junii, A. D. M. CCCC. XXVI.

In Dei nomine, Amen. Pridem ſanctiſſimus in Chriſto pater, et dominus noſter, dominus Martinus, div. provid. papa quintus, nobis Brandae, miſericordia divina tunc ſancti Clementis ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbytero cardinali, Placentin. vulgariter nuncupat. ad infraſcripta judici et commiſſario, vivae vocis oraculo commiſit et mandavit, prout in ſchedula continetur, cujus tenor ſequitur, et eſt talis: Reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus, dom. Branda, cardinalis Placentin. retulit, cum, ut dicebat, dudum ſanctiſſimus dominus noſter ſibi vivae vocis oraculo commiſiſſet, ut fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis Minorum, de conventu

ventu London. occaſione cujuſdam ſermonis, quem alias ad populum fecerat, praedicando, quod decimae perſonales non forent ex jure divino ſolvendae; et ſcandalorum inde ſecutorum, in carceribus detineri faceret, et alias debite puniret, et ſic incarcerari mandaverat, et incarceratus fuerat, et contra eum procedere inceperat, ab ipſo fratre inquirendo de ſermone praedicto, et de materia illius, et de ſcandalis, et de cauſa ſermonis, et de aliis pertinentibus ad materiam. Et quia poſt inquiſitionem et reſponſionem factam per ipſum fratrem carceres ipſius domini noſtri, in quibus detentus fuerat, cum pluribus aliis effregit, et inde fugit; ipſe dominus noſter ſanctiſſimus dicto domino cardinali de novo commiſit, ut occaſione praemiſſi ſermonis, etc. effractionis carcerum, et fugae proceſſum continuaret, et de novo faceret, ex mero etiam officio, et ſummarie, et de plano, et ſine ſtrepitu, et figura judicii, prout in cauſa fidei fieri ſolet, et juſtitiam faceret, citra tamen declarationem materiae praedictae, viz. an decimae perſonales fuerint debitae ex jure divino vel humano tantum; circa quam intendit, quod ſibi fieret relatio in praeſentia ſacri collegii dominorum cardinalium. Nos hujuſmodi commiſſionis vigore primitus, et ante omnia ex officio nobis incumbenti, providum virum mag. Johannem de Scribanis, in Romana curia cauſarum promotorem, coram nobis perſonaliter conſtitutum, inſtigatorem, et promotorem cauſae, et negotii hujuſmodi deputavimus, ſibique ut cauſam et negotium hujuſmodi tam contra fratrem Will. Ruſſell, ordinis fratrum Minorum, conventus London. in ipſa ſchedula ex adverſo nominatum, quam alios quoſcunque ipſum fratrem Willelmum in cauſa et negotio hujuſmodi defendere volentes, promoveret fideliter et proſequeretur, ex eodem officio commiſimus. Et ſubſequenter, quia conſtitit nobis ex dictis, et depoſitionibus nonnullorum teſtium fide dignorum, in manibus noſtris juratorum et examinatorum, praefatum fratrem Willelmum ex adverſo principalem, carceres Soldani curiae tamen apoſtolicae, quibus cum certis aliis tunc detentus fuerat, ut in dicta ſchedula continetur, cum aliis praedictis effregiſſe, ac abinde et Romana curia furtive receſſiſſe; nos ulterius in cauſa et negotio hujuſmodi rite et legitime procedere volentes, ad inſtantem petitionem ipſius magiſtri Johannis de Scribanis, promotoris, et inſtigatoris, nomine, quo ſupra, praefatum fratrem Willelmum Ruſſell ex adverſo principalem, prius docto de ipſius fuga et abſentia, omneſque alios et ſingulos ſua conjunctim vel diviſim intereſſe putantes, et eorum procuratores, ſi qui erant in Romana curia, pro eiſdem ad dicendum et excipiendum, quicquid verbo vel in ſcriptis contra dictam nobis factam commiſſionem dicere et excipere volebant; per audientiam publicam literarum contradictarum dicti domini noſtri papae citari mandavimus et fecimus ad certum peremptorium terminum competentem. In quo comparens in judicio coram nobis magiſter Johannes de Scribanis, promotor, et inſtigator praedictus, nomine, quo ſupra; et proxime dictam citationem in praefata audientia literarum contradictarum debite executam, facto realiter et in ſcriptis repraeſentans; citatorum in eadem contentorum non comparentium contumaciam accuſavit, ipſoſque contumaces reputari per nos debita cum inſtantia poſtulavit. Nos tunc dictos citatos non comparentes, reputavimus merito, prout erant, exigente juſtitia, contumaces, et in eorum contumaciam, inſtante et petente praelibato magiſtro Johanne de Scribanis, promotore et inſtigatore, quo ſupra, nomine, eoſdem citatos ad dandum et recipiendum, darique et recipi videndum libellum ſive ſummariam in cauſa et negotio hujuſmodi petitionem per audientiam publicam literarum contradictarum praedictam citari mandavimus et fecimus ad certum peremptorium terminum competentem, quem ipſi magiſtro de Scribanis, promotori, et inſtigatori inſtanti et petenti, ſtatuimus tunc ad idem.

Quo adveniente termino, et comparente perſonaliter coram nobis praefato magiſtro Johanne de Scribanis, promotore et inſtigatore, nomine, quo ſupra, proxime dictamque citationem in praefata audientia literarum contradictarum debite executam, facto realiter et in ſcriptis repraeſentante, et citatorum in ea contentorum non comparentium contumaciam accuſante, et ipſos citatos pro contumacibus per nos inſtanter reputari petente, libellum in eandem contumaciam, per modum poſitionum et articulorum in ejus fine concludentem, facto et in ſcriptis obtulit atque dedit. Cujus libelli et ejus concluſionis tenor ſequitur in haec verba: Coram vobis reverendiſſimo in Chriſto patre domino Branda, S. Romanae eccleſiae preſbytero cardinali Placentin. commiſſario apoſtolico, proponit Johannes de Scribanis, promotor et inſtigator officii veſtrae reverendiſſimae paternitatis, contra et adverſus quendam praetenſum religioſum virum, fratrem Willelmum Ruſſell nuncupatum, gardianum conventus London. ordinis fratrum Minorum B. Franciſci, et quamlibet aliam perſonam pro eodem fratre Willelmo in judicio legitime comparentem, conjunctim et diviſim; et dicit ac aſſerit, ponit, et ſi negata fuerint, probare intendit ea, quae ſequuntur; citra tamen ſuperfluam probationem, datque et exhibet poſitiones, et capitula infraſcripta, quae poſſint dicto fratri, ſi comparuerit, exhiberi et exponi, et ſive comparuerit ſive non, cum ſic in abſentiam ſeu contumaciam ſuper eis contra eundem fratrem ex officio veſtro poſſit procedi et alias fieri, prout in concluſione inferiori latius continetur.

Inprimis, dicit et aſſerit, ponit et probare intendit, quod licet decimae perſonales ex jure divino fuerint, et ſint debitae, et debeantur eccleſiis earumque vicariis, rectoribus, et miniſtris, fuerintque et eſſe conſueverint rectores, vicarii, et miniſtri parochialium eccleſiarum in regno Angliae conſtituti, in poſſeſſione hujuſmodi decimas percipiendi, exigendi, levandi, et habendi, ac hodie ſunt in poſſeſſione pacifica et quieta hujuſmodi juris percipiendi decimas, ſalvis infraſcriptis; nihilominus idem frater Willelmus quodam die dominico poſt 23. diem menſis Januarii, et ante 23. diem menſis Februarii,

annoque

annoque Domini M.cccc.xxiv. in ſermone publico per eundem fratrem Willelmum apud crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. facto, in magna congregatione populi publice docuit, atque aſſeruit, et praedicavit, quod decimae perſonales non debentur jure divino; et quod licuit et licet Chriſti fidelibus eas diſtribuere ad libitum in pios uſus pauperum, niſi conſuetudo fuerit in contrarium palam, publice, et notorie.

Item, quod juxta diſpoſitionem juris divini ac etiam canonici, de conſuetudine et obſervantia regni Angliae legitime praeſcripta, ac inconcuſſe et inviolabiliter obſervata tanto tempore, quod de ejus initio ſeu contrario memoria hominum non habetur; hujuſmodi decimae velut jure divino ac canonico debitae rectoribus, vicariis, et miniſtris praefatis ſolvi ſolitae ſunt, et ſolutae fuerunt in regno praefato, et per totum ipſum regnum; ex quo apparet animus, et prava intentio ipſius fratris Willelmi, quod ſolum ad ſeminandum ſcandala, errores, et haereſes, praedicavit palam et publice.

Item, quod de anno Domini M.cccc.xxiv. et poſt medium menſis Aprilis, et ante diem 15. Maii ejuſdem anni, in domo capitulari eccleſiae London. de mandato reverendiſſimi patris, domini Henrici, archiepiſcopi Cant. fuit congregatum concilium provinciale, in quo idem dominus archiepiſcopus, London. Wigorn. et plures alii epiſcopi, praelati, et clerus interfuerunt, ſuper nonnullis arduis ibidem communicandis; ſicque, ut praemittitur, fuit dictum, tentum, creditum, et reputatum, diciturque, tenetur, creditur, et reputatur palam atque publice. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod idem frater Willelmus occaſione doctrinae hujuſmodi coram rever. patre domino Henrico, Cantuar. archiepiſcopo, et London. Wigorn. et aliis confratribus ſuis in concilio provinciali praedicto judicialiter evocatus, palam recognovit, et fatebatur, ſe in doctrina ſua praedicta erraſſe, et ipſam erroneam fuiſſe et eſſe, et S. matris eccleſiae determinationi repugnantem. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod idem frater Willelmus poſt recognitionem hujuſmodi ſuper doctrina ſua praedicta, et ipſius occaſione dicti reverendiſſimi in Chriſto patris et dominorum London. et Wigorn. confratrum ſuorum judicio ſe ſubmiſit, promittens juramento ſuo medio, quod ſuper ſanando, reformando, et remediando errorem hujuſmodi dicti reverendiſſimi patris et confratrum ſuorum praedictorum ordinationi pareret, et effectualiter obediret; et poenitentiam per dictum rever. patrem injungendam realiter per omnia perficeret, in forma ſibi per rever. patrem demandanda. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod idem reverendiſſimus pater de fratrum ſuorum praedictorum auctoritate, conſilio, et aſſenſu in vim ſubmiſſionis et juramenti ſui hujuſmodi decrevit, quod idem frater Willelmus errorem ſive haereſim praedict. publice revocaret, ſub certis modo et forma per ipſum rever. patrem et confratres ſuos tunc deliberatis, in quadam ſchedula conſcript. et eidem fratri Willelmo perſonaliter tunc praeſenti ibidem tradita, et per eum recepta, de anno et menſe praefatis. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod idem rever. pater de auctoritate et conſenſu dictorum confratrum ſuorum et aliorum, in vim ſubmiſſionis et juramenti ſui hujuſmodi injunxit eidem fratri Willelmo per viam poenitentiae, quod ipſe contenta in eadem ſchedula publice perlegeret ad crucem praedictam dominica proxima ante feſtum Pentecoſtes ultimo jam elapſum, tempore ſermonis ibidem publice dicenda, viz. inter preces et inchoationem proceſſus in ſermone ibidem tunc dicendo.

Item, quod tunc idem frater Willelmus recepit eandem ſchedulam, et eam coram eodem reverendiſſimo patre, et dictis confratribus ſuis in dicto concilio congregatis, perlegit deliberate, et promiſit in vim juramenti ſui praedicti, eam pro poenitentia per dictum reverendiſſimum patrem, ut praemittitur, ſibi injuncta, apud dictam crucem eiſdem die et loco publice perlegere, et adimplere.

Item, quod idem frater Willelmus, non obſtantibus praedictis, poſt et contra ea, dicto die dominico, quo perlegere debuiſſet ſchedulam praedictam, et poenitentiam hujuſmodi peregiſſe, licet ad hoc vocatus et publice praeconizatus, tunc ibidem toto tempore ſermonis ibidem tunc dicti et praedicati, ſe abſentavit contumaciter a loco praedicto, et a lectura praedictae ſchedulae ſe abſtinuit, et contumaciter diſtulit ſchedulam praedictam legere, et agere poenitentiam ſibi, ut praemittitur, injunctam.

Item, quod idem rever. pater antedictus occaſione non peractionis poenitentiae ſuae perſonaliter et peremptorie, ſi poterit apprehendi, alioquin coram populi multitudine, et nihilominus ad domum fratrum Minorum, ubi morabatur, mandato citationis per notabile tempus affixo et dimiſſo, ſic quod citatio ad ejus aures poterat pervenire, die Martis extunc proxime ſequenti in domo capitulari S. Pauli praedicta ſuper praemiſſis, ſeu ſaltem quae ex hiis colligi poſſunt, necnon principali materia, viz. iniqua et perverſa doctrina, et erronea, atque haeretica, perſonaliter citari fecit et mandavit, qui, ut praefertur, cum latitans perſonaliter debite perquiſitus, reperiri non poſſet, in utroque loco canonice fuit citatus, ita quod clamor et notitia dictae citationis ad ipſius fratris Willelmi aures pervenit. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod idem reverendiſſimus pater eundem fratrem Willelmum legitime, ut praefertur, citatum, nullo modo comparentem, pronunciavit contumacem, et ulterius procedendum fore, prout juſtum fuerit, decrevit. Et licet de benignitate ſua per plures dies ipſum expectaverit, negotium in eodem ſtatu continuando, idem frater Willelmus comparere contumaciter recuſavit. Unde idem rever. pater eundem fratrem Willelmum legitime, ut praefertur, citatum excommunicavit in ſcriptis, in forma juris, et ipſam ſententiam apud altam crucem London. publicari mandavit, ipſumque fratrem Willelmum citandum fore ad dicendam cauſam, quare, exigente pertinacia, ſua pro haeretico pronunciari non deberet, in forma juris;

juris; ulteriuſque factur. et receptur. quod fuerit juſtum, decrevit.

Item, quod propter praedicationem praedictam, et concluſiones praedictas ortum eſt in provincia Cantuar. ſcandalum non modicum, et ſeditiones graves contra clerum exortae ſunt; et multi ſunt, qui decimas hujuſmodi ſubtrahere nituntur, et multi etiam jam de facto ſubtraxerunt; et veriſimiliter timetur, quod plures retrahentur a ſolutione hujuſmodi decimarum, in maximam curatorum, et praeſertim vicariorum, qui tantum ex altari vivunt, et ex ipſis perſonalibus decimis ſunt dotati, depauperationem, et praejudicium manifeſtum. Et ſic fuit, et eſt verum, publicum, et notorium.

Item, quod ſucceſſive idem frater Willelmus de partibus Angliae ſe abſentavit, et ad urbem et curiam Romanam ſe tranſtulit. Quibus omnibus ad notitiam ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Martini, div. provid. papae quinti, perventis, ſeu deductis, idem dominus noſter papa vobis reverendiſſimo domino cardinali commiſſario commiſit et mandavit, viz. 12. die menſis Auguſti, A. D. M. cccc. xxv. ut contra eundem fratrem ſuper praemiſſis etiam ex officio mero procederetis; et eundem fratrem Willelmum mandaretis, et faceretis capi, et carceribus mancipari, prout fuit, et eſt factum.

Item, quod vigore commiſſionis hujuſmodi eadem veſtra paternitas eundem fratrem Willelmum capi mandavit, et incarcerari fecit, et contra eum, occaſione praemiſſorum, proceſſum ſuum incepit ex officio; ipſumque ſuper nonnullis interrogatoriis materiam concernentibus interrogavit, medio ipſius fratris juramento, prout fuit, et eſt verum.

Item, quod idem frater Willelmus per reverendiſſimam paternitatem veſtram, ut praemittitur, interrogatus, confeſſus eſt omnia praedicta, ſaltem in effectu, prout in actis apparet; ad quae ſe refert. Item, poſtquam veſtra reverendiſſima paternitas incepit procedere contra eundem, et eum examinavit, et ſupradicta confeſſus eſt, idem frater Willelmus obtinuit a vobis ſibi dari certam dilationem, ad reſpondendum bene et deliberate ſuper quadam ſchedula, ſibi per rever. paternitatem veſtram exhibita, pro revocatione errorum et ſeditionum ſcandalorum praedict. et poſtea ad carceres extitit reductus. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod poſtmodum non dato reſponſo ſuper hujuſmodi ſchedula, idem frater Willelmus carceres praedictos fregit, et fugam furtive arripuit de menſe Januarii die 11. A. D. M. cccc. xxvi. et ad partes alienas ſe tranſtulit, et de praeſenti eſt abſens a Romana curia. Et ſic fuit, et eſt verum.

Item, quod praedictis ſeu nonnullis ex eiſdem ſanctiſſimo in Chriſto patri ac domino noſtro, dom. Martino papae quinto praedicto expoſitis, idem dominus papa commiſit vobis dicto reverendiſſimo patri, ut occaſione praemiſſi ſermonis et fractionis carcerum ac fugae, proceſſum continuaretis, et de novo faceretis etiam ex mero officio veſtro, ſummarie, et de plano, et ſine ſtrepitu, et figura judicii, prout in cauſa fieri ſolet, et juſtitiam faceretis. Et ſic fuit, et eſt verum. Item, quod de praemiſſis omnibus et ſingulis fuit, et eſt publica vox et fama.

Quare cum praedicta ſint notoria, et de eis etiam conſtet per confeſſionem ipſius fratris, et in conſenſum nullae ſint partes judicis, niſi in condemnando, et in dicta provincia Cantuar. fuit et eſt, ut praemittitur, ortum maximum ſcandalum, et ſeditiones contra clerum, et dubitatur de pejori, niſi per ſanctam ſedem apoſtolicam de ſubito et celeri provideatur remedio opportuno; petit dictus promotor et inſtigator dicti officii veſtri, per vos dictum reverendiſſimum patrem dominum cardinalem commiſſarium, veſtramque ſententiam pronunciari, decerni, et declarari dicto fratri Willelmo non licuiſſe nec licitum fuiſſe talia praedicaſſe; ipſumque fratrem Willelmum poenas, et cenſuras a jure promulgatas, et praeſertim per conſtitut. Clement. quae incipit, "Cupientes de poenis" etc. contra talia perpetrantes, necnon reatum perjurii incurriſſe, carcerum publicum effractorem, et de haereſi vehementer ſuſpectum, et ſcandalorum ſeminatorem; dictumque ſermonem fuiſſe et eſſe erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, retractivum a ſolutione decimarum debitarum, ac de haereſi vehementer ſuſpectum, ac ſcandalorum ſeminatorem, ac alias contra eundem fratrem Willelmum acriter procedendum fore, et procedi debere, ipſumque ſecundum canonicas ſanctiones puniendum fore, et per vos puniri ſic, et taliter, quod caeteris ſimilia committentibus valeat tranſire in exemplum. Et praedicta petit praedictus promotor et inſtigator conjunctim et diviſim, ac alias omni meliori modo, quo fieri poteſt et debet, veſtrum benignum officium ſuper praemiſſis et eorum quolibet humiliter implorando. Et quatenus praedicta in facto conſiſtant, et onus probandi ea ſibi incumbit, petit per vos ſe admitti ad probanda eadem in Romana curia, et extra, ad ſuperfluam probationem nullatenus ſe aſtringens, ſalvo jure addendi, minuendi, mutandi, corrigendi, etc. Nos tunc dictos citatos non comparentes reputavimus, prout erant, merito exigente juſtitia, contumaces; et in eorum contumaciam eoſdem ad dicti magiſtri Johannis de Scribanis, promotoris et inſtigatoris, nomine, quo ſupra, promotorio inſtantem petitionem ad dicendum et excipiendum, quicquid verbo vel in ſcriptis contra eundem libellum, vel poſitiones et articulos, ut praemittitur, datos, in quantum articuli, necnon ad reſpondendum eiſdem, in quantum poſitiones exiſtebant, et eſſe cenſebantur, per audientiam publicam literarum contradictarum praedictarum citari mandavimus et fecimus ad certum peremptorium terminum competentem. In quo per praefatum mag. Johannem de Scribanis, promotorem et inſtigatorem, nomine, quo ſupra, promotorio coram nobis judicialiter comparentem, proxima dicta citatione in praefata audientia literarum contradictarum debite executa, facto realiter et in ſcriptis repraeſentata, cita-

citatorumque in eadem contentorum non comparentium contumacia accuſata, ipſos contumaces reputari, per nos debita cum inſtantia poſtulavit. Nos tunc dictos citatos non comparentes reputavimus merito, prout erant, exigente juſtitia, contumaces, in eorumque contumaciam, eoſdem, inſtante et petente mag. Johanne de Scribanis, promotore et inſtigatore, nomine, quo ſupra, ad producendum et produci videndum omnia et ſingula acta, actitata, literas, ſcripturas, privilegia, inſtrumenta, et munimenta, quibus uti, et ſe in hujuſmodi cauſa et negotio juvare volebant, per audientiam publicam literarum contradictarum domini noſtri papae praedictam citari mandavimus et fecimus ad certum terminum competentem, eodem termino ipſi mag. Johanni de Scribanis, promotor et inſtigatori, nomine, quo ſupra, inſtanti et petenti, per nos aſſignato. In quo termino comparente judicialiter coram nobis mag. Johanne de Scribanis, promotore et inſtigatore, nomine, quo ſupra, et proxime dictam citationem in praelibata audientia literarum contradictarum debite executam repraeſentante, citatorumque in eadem contentorum non comparentium contumaciam accuſante, ipſoſque contumaces reputari per nos debita cum inſtantia poſtulante; et in eorum contumaciam libellum, per modum poſitionum et articulorum ſupra per eum oblatum, loco jurium et munimentorum ſuorum repetente, nos citatos praedictos non comparentes reputavimus, prout erant, merito, exigente juſtitia, contumaces; et in eorum contumaciam eoſdem ad ipſius mag. Johannis de Scribanis, promotoris et inſtigatoris inſtantiam, ad dicendum et excipiendum quicquid verbo vel in ſcriptis contra hujuſmodi jura et munimenta repetita dicere, ſive excipere volebant, per audientiam publicam literarum contradictarum citari mandavimus et fecimus ad certum peremptorium terminum competentem; in quo praefatus mag. Johannes de Scribanis, promotor et inſtigator, nomine, quo ſupra, coram nobis judicialiter comparens, et proxime dictam citationem in audientia antedicta executam repraeſentans, citatorumque in eadem contentorum non comparentium contumaciam accuſans, ipſos contumaces reputari per nos debita cum inſtantia poſtulavit. Quoſque ſic citatos non comparentes nos reputavimus merito, prout erant, exigente juſtitia, contumaces. Poſtmodum vero libello, ſive poſitionibus, et articulis praedictis per nos ad probandum in Romana curia duntaxat admiſſis, et pro probatione eorundem nonnullis teſtibus fide dignis productis, receptis, admiſſis, juratis, et examinatis, eorumque dictis et depoſitionibus in ſcriptis fideliter redactis; nos tandem ad praelibati mag. Johannis de Scribanis, promotoris inſtantiam ſaepedictos citatos ad concludendum, et concludi videndum, vel dicendum, et cauſam, ſi quam habebant rationabilem, quare in hujuſmodi cauſa concludi non debebat, allegand. necnon ad audiend. diffinitivam in hujuſmodi negotio et cauſa per nos in ſcriptis ferri et promulgari ſententiam, per audientiam publicam literarum contradictarum praedictam, citari mandavimus et fecimus ad certum peremptorium terminum competentem, vid. ad diem et horam infraſcriptas.

Quibus advenientibus, comparuit in judicio coram nobis mag. Johannes de Scribanis, promotor et inſtigator praedictus, promotorio nomine, quo ſupra, et proxime dictam citationem in praefata audientia literarum contradictarum debite executam, facto realiter et in ſcriptis repraeſentavit, citatorumque in eadem contentorum non comparentium contumaciam accuſavit, ipſoſque contumaces reputari, et in eorum contumaciam ſecum in negotio et cauſa hujuſmodi concludi et pro concluſo haberi, quantum in eo fuit et erat, in eiſdem ſponte concludendo, necnon diffinitivam pro ſe, et parte ſua, et contra praefatum fratrem Willelmum Ruſſell, ex adverſo principalem, juxta et ſecundum formam et tenorem concluſionis libelli ſui praeinſertae in ſcriptis ferri et promulgari ſententiam per nos, debita cum inſtantia poſtulavit. Nos tunc dictos citatos non comparentes reputavimus merito, prout erant, exigente juſtitia, contumaces, et in eorum contumaciam una cum dicto mag. Johanne de Scribanis, promotore et inſtigatore, nomine, quo ſupra, concludente et ſecum concludi petente, duximus concludendum, et concluſimus, habuimuſque, et haberi volumus in cauſa et negotio hujuſmodi pro concluſo. Et ulterius, viſis per nos primitus et diligenter inſpectis omnibus et ſingulis actis, actitatis, necnon dictis et depoſitionibus teſtium in hujuſmodi cauſa habitis, exhibitis, et productis; eiſque cum maturitate et diligentia debita recenſitis, de juriſperitorum conſilio, praehabita tamen ſuper hiis deliberatione matura, et diligenti, ad noſtram in hujuſmodi cauſa et negotio ferendam et promulgandam definitivam ſententiam, duximus procedendum, et proceſſimus, eamque per ea, quae vidimus et cognovimus, ac de praeſenti videmus et cognoſcimus, in ſcriptis tulimus, et praeſentibus ferimus in hunc, qui ſequitur, modum:

Chriſti nomine invocato, pro tribunali ſedentes, et ſolum Deum prae oculis habentes, de juriſperitorum conſilio, per hanc noſtram ſententiam definitivam, quam fecimus in hiis ſcriptis, pronunciamus, decernimus, et declaramus, dicto fratri Willelmo non licuiſſe talia praedicare; ac propterea de haereſi ipſum vehementer ſuſpectum, et ſcandalorum ſeminatorem; dictumque ſuum ſermonem fuiſſe, et eſſe erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, et retractivum a ſolutione decimarum debitarum, et de haereſi vehementer ſuſpectum; et eapropter ipſum fratrem Willelmum poenas et cenſuras promulgatas a jure, praeſertim per conſtitutionem felicis recordationis, Clementis quinti, quae incipit, "Cupientes de poenis," etc. contentam incurriſſe, ac eum perjurum et effractorem publici carceris fuiſſe, et eſſe; necnon ipſum fratrem Willelmum condemnandum fore ad retractandum publice ſermonem praedictum, tanquam erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, retractivum a ſolutione decimarum debitarum, et de haereſi vehementer ſuſpectum; et poſt retractationem, ſi

ſi facere voluerit, ad carceres reverendi patris domini epiſcopi London. uſque ad beneplacitum ſedis apoſtolicae, pro agenda poenitentia, et ſi id facere noluerit, ad perpetuos carceres condemnandum fore, et condemnamus. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium praemiſſorum, praeſentes literas, ſeu praeſens publicum inſtrumentum hujuſmodi, noſtram definitivam ſententiam in ſe continentes, ſeu continens, exinde fieri, et per Rolandum, notarium publicum, et hujuſmodi negotii et cauſae coram nobis ſcribam infraſcriptum, ſubſcribi et publicari mandavimus, noſtrique ſigilli fecimus appenſione cummuniri. Lecta, lata, et in ſcriptis promulgata fuit haec praeſens noſtra definitiva ſententia per nos Brandam cardinalem, judicem, et commiſſarium praefatum Romae, in domibus noſtrae ſolitae reſidentiae nobis inibi hora veſperorum conſueta, ad jura reddenda in loco noſtro ſolito, et conſueto, pro tribunali ſedentes, ſub anno a nativitate Domini M.CCCC.XXVI. indictione quarta, die vero Veneris 7. menſis Junii, pontificatus praefati domini noſtri papae Martini quinti anno IX. praeſentibus ibidem venerabilibus et circumſpectis viris domino Johanne Gundiſſalm. decretorum ſacri palatii apoſtolici cauſarum auditore, et Johanne de Vellar de Blanchis, LL. doctoribus, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Ego Rolandus Phibbe, clericus Oſnaburgen. publica apoſtolica et imperiali auctoritatibus notarius, reverendiſſimique patris domini Brandae cardinalis judicis et commiſſarii ſupraſcripti et hujuſmodi negotii coram eo ſcriba; quia praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, per ipſum dominum cardinalem, judicem, et commiſſarium, et coram eo fierent et agerentur, una cum praenominatis teſtibus, praeſens interfui; eaque ſic fieri vidi et audivi. Ideo praeſens publicum inſtrumentum per alium fideliter ſcriptum, exinde de mandato dicti domini cardinalis, judicis et commiſſarii, confeci, ſubſcripſi, et in hanc formam publicam redegi; ſignoque et nomine meis ſolitis, una cum appenſione ſigilli ejuſdem domini cardinalis, judicis, et commiſſarii, ſignavi rogatus, et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum.

Univerſis ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae ſive praeſens tranſumptum pervenerint, ſeu pervenerit, Willelmus Lyndewode, utriuſque juris doctor, officialis curiae Cantuar. ſalutem in omnium ſalvatore. Cum nuper nobis in eccleſia parochiali B. Mariae de arcubus London. pro tribunali ſedentibus, fuerit per diſcretum virum mag. Richardum Collyng, bacalarium in theologia, procuratorem ſive promotorem cleri, et per clerum provinciae Cantuar. ad promovendum officium domini noſtri Cantuar. archiepiſcopi contra quendam fratrem Willelmum Ruſſell, fratrem domus ordinis fratrum Minorum London. de crimine haereſis ſuſpectum, alias, ut dicitur, deputatum pro parte cleri dictae provinciae Cantuar. et aliorum, quorum intereſt, ſeu intereſſe poterit in hac parte inſuturum, humiliter ſupplicatum, ut cum ipſe mag. Richardus, procurator ſive promotor praedictus, quaſdam literas habeat apoſtolicas, vera bulla plumbea ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Martini, div. provid. papae quinti moderni, cum chordis canapis, more Romanae curiae bullatas, quas dictus mag. Richardus, procurator ſive promotor, non habuit, ut aſſeruit, duplicatas, et neceſſe habeat dictas literas apoſtolicas in diverſis mundi partibus, inter ſe non modice diſtantibus, pro debita executione eorundem et contentorum in eis praeſentare, et exhibere, et fidem plenariam facere de eiſdem. Quae quidem literae apoſtolicae poſſent de facili, ſi ad hujuſmodi partes mitterentur, propter viarum diſcrimina, ac maris ſive pelagi pericula, et alios diverſos et adverſos caſus, qui frequenter accidunt, veriſimiliter deperire; quatenus dictas literas apoſtolicas bullatas inſpicere et examinare dignaremur; et ſi hujuſmodi literas, ſic per nos inſpectas et examinatas, reperiremus ſanas et integras, non cancellatas, non abraſas, non abolitas, non vitiatas, neque in aliqua parte earundem ſuſpectas; auctoritate noſtra per notarium publicum ſubſcriptum hujuſmodi literas tranſumi, exemplari, et in formam publicam redigi mandaremus, et hujuſmodi tranſumpto, ſic in publicam formam redacto, ſicut ſuis literis originalibus fides indubia adhiberi valeat, decernere curaremus ubilibet in agendis. Quarum quidem literarum apoſtolicarum verus tenor ſequitur, et eſt talis:

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Cantuar. et Eboracen. archiepiſcopis, ac epiſcopo Eletten. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Exhibita nobis pro parte dilecti filii mag. Johannis de Scribanis, procuratoris fiſcalis camerae apoſtolicae, petitio continebat quod olim, fama publica referente, ad noſtrum pervenit auditum, quod Willelmus Ruſſell, frater domus ordinis fratrum Minorum London. in quodam ſermone ſuo Londoniis ad populum publice, etiam ſine licentia loci ordinarii, praedicaſſet; decimas perſonales de jure divino non fore ſolvendas, ſed quod licuit unicuique eas ad libitum ſuae voluntatis in alios pios uſus convertere; ipſum Willelmum propterea de haereſi fore ſuſpectum, ac ſcandalorum ſeminatorem; et dictum ſermonem ſuum fuiſſe, et eſſe erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, et a ſolutione decimarum perſonalium retractivum. Nos tunc dilecto filio noſtro Brandae, tituli S. Clementis preſbytero cardinali, commiſimus, ut praefatum Willelmum, tunc in Romana curia exiſtentem, capi et carceribus mancipari faceret, ac ulterius contra ipſum de praemiſſis inquireret; praefatuſque Willelmus, poſtquam ipſe de mandato dicti cardinalis captus, et carceribus mancipatus, et per dictum cardinalem ſuper dicto ſermone et cauſa illius examinatus fuerat, dictos carceres cum pluribus aliis, nocturno tempore effregit, et ab illis aufugit. Nos tunc eidem cardinali commiſimus, ut ulterius ſummarie, ſimpliciter, et de plano, ſine ſtrepitu, et figura judicii, in cauſa inquiſitionis procederet antedicta. Qui quidem cardinalis, poſtquam praefatum

fatum Johannem inſtigatorem cauſae hujuſmodi ex officio ſuo ſpecialiter deputaverat, ad inſtantiam dicti Johannis eundem Willelmum ad dandum et recipiendum libellum in cauſa hujuſmodi, in audientia publica, ut moris eſt, citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem; in quo dictus Johannes coram eodem cardinali comparens in judicio, praedicti Willelmi non comparentis contumaciam accuſavit, et in ejus contumaciam quendam libellum pro parte ſua in hujuſmodi cauſa dedit; praefatuſque cardinalis ad inſtantiam ejuſdem Johannis praedictum Willelmum ad dicendum contra dictum libellum, quicquid vellet, necnon ad producendum, et per alteram partem produci videndum omnia jura et munimenta, quibus partes ipſae in hujuſmodi cauſa uti vellent; in eadem audientia ſucceſſive citari fecit ad certos terminos peremptorios competentes. In quibus dictus Johannes coram eodem cardinali in judicio comparens, praedicti Willelmi non comparentis audaciam accuſavit, et in ejus contumaciam nonnullas literas auctenticas, inſtrumenta publica, aliaque jura et munimenta, quibus pro parte ſua uti voluit in hujuſmodi cauſa, produxit in termino ad hoc dato; praefatus cardinalis ad inſtantiam dicti Johannis eundem Willelmum ad dicendum contra hujuſmodi producta quicquid vellet, necnon ad concludendum et concludi videndum in cauſa hujuſmodi, vel dicend. cauſam rationabilem, quare in cauſa concludi non deberet, in audientia praefata ſucceſſive citari fecit ad certos terminos peremptorios competentes; in quibus dicto Johanne coram eodem cardinali in judicio comparente, praedicti Willelmi non comparentis audaciam accuſante, et in ejus contumaciam in hujuſmodi cauſa concludi petente, memoratus cardinalis reputans eundem Willelmum, quoad actum hujuſmodi, prout erat merito, contumacem, et in ejus contumaciam, cum dicto Johanne concludente in hujuſmodi cauſa, concluſit et habuit pro concluſo, in dicto termino ad hoc ſtatuto, et ad ejuſdem Johannis inſtantiam praefatum Willelmum ad ſuam in cauſa hujuſmodi definitivam ſententiam audiendam, in audientia praedicta citari fecit ad certam diem peremptoriam competentem. In qua dicto Johanne coram eodem cardinali in judicio comparente, praedicti Willelmi non comparentis contumaciam accuſante, et in ejus contumaciam ſententiam ipſam ferri petente ſaepedictus cardinalis reputans eundem Willelmum, quoad hoc, prout erat merito, contumacem, et in ejus contumaciam, viſis primitus et diligenter inſpectis omnibus et ſingulis actis, actitatis, habitis, et productis, in cauſa hujuſmodi; ipſiſque cum diligentia recenſitis, et examinatis, ac habito ſuper hiis conſilio cum peritis, per ſuam definitivam ſententiam pronunciavit, decrevit, et declaravit, prout haec omnia in dicto libello petita fuerant, dicto Willelmo non licuiſſe talia praedicare, et propterea ipſum de haereſi vehementer ſuſpectum, et ſcandalorum ſeminatorem; dictumque ſuum ſermonem fuiſſe et eſſe erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, et retractivum a ſolutione decimarum perſonalium debitarum; et propterea ipſum Willelmum poenas et cenſuras a jure promulgatas, et praeſertim per conſtitutionem felicis recordationis Clementis papae quinti, praedeceſſoris noſtri, quae incipit "Cupientes", contentam incurriſſe, ac eum perjurum et effractorem publici carceris fuiſſe, et eſſe; ipſumque condemnandum fore ad retractandum publice ſermonem praedictum, tanquam erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, et retractivum a ſolutione decimarum perſonalium debitarum, ac de haereſi ſuſpectum, et poſt retractionem, ſi facere vellet, ad carceres venerabilis fratris noſtri epiſcopi London. uſque ad beneplacitum ſedis apoſtolicae, pro agenda poenitentia, et, ſi id facere nollet, ad perpetuos carceres condemnandum fore, et condemnavit; prout in inſtrumento publico inde confecto, ipſius cardinalis ſigillo munito, dicitur plenius contineri. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, praefatus Johannes dubitet, ne dictus Willelmus praeſentibus literis et proceſſibus deſuper habendis parere non curabit; pro parte dicti Johannes nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere ſibi ſuper hoc de opportuno remedio de benignitate apoſtolica dignaremur: nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, quae ſuper hiis ab eodem cardinali facta ſunt, utpote proinde acta, rata habentes et grata, dictamque ſententiam auctoritate apoſtolica confirmantes, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios praemiſſa executioni debitae demandantes, dictamque ſententiam, ubi et quando expedire videritis, auctoritate praedicta ſolenniter publicantes, praefatumque Willelmum ad revocand. et retractand. publice praedictum ſermonem tanquam erroneum, ſcandaloſum, ſeditioſum, et a ſolutione decimarum perſonalium debitarum retractivum, ſub poenis et cenſuris eccleſiaſticis compeſcere et compellere curetis. Et nihilominus ſuper hiis per vos habendis ſervatis proceſſibus, eos, quotiens expedierit, aggravare curetis; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtante, ſi eidem Willelmo vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim, ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Dat. Romae apud SS. apoſtolos 13. calend. Junii, pontificatus noſtri anno IX.

Nos igitur Willelmus Lyndewode, officialis antedictus, attendentes ſupplicationem hujuſmodi conſonam fore juri et rationi, praefatas literas apoſtolicas bullatas, in notarii ac teſtium ſubſcriptorum praeſentia recepimus, ac eas palpavimus, inſpeximus, et examinavimus, et examinari fecimus diligenter. Et quia hujuſmodi literas apoſtolicas bullatas, non raſas, non abolitas, non cancellatas, non vitiatas, nec in aliqua parte earundem ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſiniſtra ſuſpicione carentes invenimus, ne dicto mag. Richardo, procuratori ſive promotori, ſeu clero

clero dictae provinciae Cantuar. ſeu aliis quibuſvis perſonis, quas praefatae literae apoſtolicae tangunt, ſeu tangere poterunt infuturum, probationis copia inpoſterum auferatur: et ne dictus mag. Richardus, procurator ſive promotor, ac clerus, ſeu aliae perſonae praedictae praetextu non exhibitionis literarum hujuſmodi, propter pericula ſeu caſus praedictos praejudicium ſeu damnum incurrat ſeu incurrant aliquale, ad omnem juris effectum, qui inde ſequi poterit aut debebit, praedictas literas apoſtolicas noſtris auctoritate et decreto publicavimus, et per mag. Simonem Kempſton, notarium publicum, ſubſcriptum tranſumi, tranſcribi, exemplari, et in formam publicam redigi, ejuſque ſigno conſueto ſignari mandavimus; ac tantam fidem hujuſmodi tranſumpto, ſic in publicam formam redacto, ſicut literis apoſtolicis originalibus antedictis, in quantum de jure potuimus et poſſumus, decernimus fore inpoſterum adhibend. ubilibet in agendis, ac tranſumptum hujuſmodi, ſigilli officii noſtri appenſione fecimus communiri. Data et acta fuerunt haec in eccleſia parochiali S. Michaelis in Wodeſtrete London. anno ab incarnatione Domini, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. cccc. xxvi. indictione quinta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri, dom. Martini, div. provid. papae quinti, anno x. menſis Februarii die 18. praeſentibus vener. et diſcretis viris magiſtris Johanne Depyng, official. Lincoln. Joh. Staneway, canonico Hereforden. Roberto Fitzhugh, ſacrae paginae profeſſore, et Willelmo Stoneham, in legibus bacalario, et aliis quampluribus teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Simon Kempſton, clericus Lincoln. dioeceſ. publicus auctoritate apoſtolica notarius, praefatique venerabilis viri mag. Willelmi Lyndewode, officialis curiae Cant. ſupraſcripti, in hac parte actorum ſcriba aſſumptus, dictarum literarum apoſtolicarum exhibitioni, earumque publicationi, et dicti decreti interpoſitioni, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, pontificatus, menſe, die, et loco praedictis ſuperius recitatis, coram praefato vener. viro mag. Will. Lyndewode, et per eum agerentur et fierent, una cum praenominatis teſtibus praeſens perſonaliter interfui, eaque ſic fieri, vidi, et audivi, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, ac aliunde occupatus per alium ſcribi feci. Et quia facta collatione de dictis literis originalibus una cum earum tranſumpto praeſenti, vera pariter et fideli, ea in omnibus concordare inveni, nil addito, vel mutato, quod facti ſubſtantiam poſſit in aliquo variare aut mutare intellectum; idcirco ego notarius praedictus, de mandato dicti vener. viri mag. Will. Lyndewode, officialis praedicti, me hic ſubſcripſi, ac ſignum meum ſolitum et conſuetum, una cum appenſione ſigilli ejuſdem domini officialis, hic etiam appoſui rogatus, atque requiſitus in fidem et teſtimonium omnium praemiſſorum. Et conſtat mihi notario de hiis dictionibus "praeſentia praenominatis" ſuperius interlineatis, quas approbo ego notarius memoratus.

Sequitur quaedam exhortatio ad perſonales decimas ſolvendas contra dogmatizationem praedicti fratris Willelmi Ruſſell, ordinis Minorum, facta et lecta per fratrem Thomam Wynchelſe, ejuſdem ordinis, apud altam crucem, in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. quodam die dominico, tempore ſermonis, in excuſationem ejuſdem fratris Thomae et ordinis ſui.

Hit is not out of youre full mynde, as it is to ſuppoſe, that in this ſame place in open ſermon frere William Ruſſell, of oure covent of the frere Menours of this cite, a yere and more paſſed, preched to the pepill, how that perſonell dymes fallen not under the precept of Goddes lawe; wherefore, if cuſtom were not into the contrary, it is leful to Criſts pepull for to diſpoſe hem into pitous uſe of pore men.

For the whiche prechyng and doctrine foreſayde the ſame frere William was called before my lord of Canterbury, and my lordis his bretheren in the convocation of the clergie at Poules the yere laſt paſſed. And how that it be, that he ſubmitted hym unto my lord of Canterbury, and ſwore to perfourme his penaunce for his erronye, evyl, and untrewe doctrine forſaide, the whiche penaunce was, to revoke his untrewe doctrine, that he preched in this ſame place. And a fourme of revocation y write thereof and receyved be him the day, that was aſſigned hym for to do hit, he called to do his penaunce, come not, ayens his othe forſaide. Wherefore lawfull proceſſe I kept ayens hym, he was acurſed be my lord of Canterbury for his contumacie, and by his autorite denunced acurſed in open ſermon in this ſame place. And this matier forſaide ſo preched be hym was examined in the convocation of the clergie before my lord of Canterbury, and his bretheren, and be all the clergie preſent at that tyme, be divers doctours of divinite, of canon, and of civyll; and in that convocation damned as a concluſion of errour. And fermore declared, that who ſo defendeth it obſtinatly, to be demed an heretyk.

And forſomuche as the forſaide frere William Ruſſell ſtode, and continued in his errour, and ſtode in obſtinat defenſe therof, as he ſtandys in hit yit, after dewe proceſs maad ayenis hym be my lord of Canterbury, be avys and aſſent of his brethern in the forſaid convocation, the forſaid William was declared and demed an open heretyk. And ſo he was denunced openly as for ſuch in this place, and in other places of this province of Canterbury.

And noughtwithſtondyng this proces y made ayenis hym, he wente to the courte of Rome to defende the forſaide erronye doctrine; and how that hit be, that he was be the commandement of our holy fader the pope for this cauſis beforeſaide impriſoned in the popes priſon, and commanded to the Soldanys priſon, he brake the priſon, and come into England, and was in oure hous of the frere Menours, of this cite,

cite, and there receyved; for the whiche cauſes ayens all the ordir of the frere Menours in this land, and namely ayenis the covent of this cite, is riſen grete noyſe, and offenſe. Wherfore unto full and clere excuſation of myn ordir, and ſpecially of the covent of this cite, and ſingularly of myſelf, I declare to you and to all the world, that the forſeide doctrine preched be the forſaide William Ruſſell, was never taught be the conſent and the knawelege of our ordir, nother of the covent of this cite, ne by my perſon. Wherfore I exhorte yow, and require yow, that no man followe the ſaid doctrine and prechyng of the forſaide frere William Ruſſell, the whiche is erronee. But in ſalvation of your ſoules, that ye paye trewly your tythes perſonell, that is to ſey, of marchauntys, craft, knyghthode, and of all other maner of fre wynnyng, to youre curatis, where ye be pariſhenys to, of whom ye oughte receyve your ſacramentis, and the curatis miniſtre hem to yow, that have cure of youre ſoules be the autorite of the chirche, nought ayeinſtondyng any cuſtome, whiche is corruptele and abuſion unto the contrarie; for y do yow to wite, that the ſaid perſonell tythes fallen under the precept of Goddes lawe, after the ſentence of the IV. doctours, ſeint Auſtyn, Ambroſe, Gregory, and Jerome; and alſo after the determination of the chirche, and of my lord of Canterbury, and his bretheren, and the clergie of this land, in theire conſeill provinciall.

Sequitur forma revocationis doctrinae erroneae praedictae dicti fratris Willelmi Ruſſell, facta per eundem fratrem Willelmum perſonaliter in ſermone publico apud altam crucem in coemeterio eccleſiae cathedr. S. Pauli London. 21. die menſis, Martii, A. D. M.CCCC.XXVII.

Worſhipfull ſires. Hit is not unkowen to many of yow, that be here, and alſo to menny mo, that be hennys, that I frere William Ruſſel, late wardeyn of the frere Menours, dwellyng in this cite of London, taught and openly preched in this ſame place to the pepul beyng here at that tyme in grete numbre, that perſonell tithes fallen not under the commaundment of Goddes lawe; wherfore y ſeid, that if cuſtome were not into the contrarie, hit were leſfull to Creſtis people for to diſpoſe hem into uſes of pite unto poure men.

For this ſame techyng and prechyng y know well, that I the ſaide frere William Ruſſell was cleped, and a reſoned before my lord of Canterbury, and my lordis the biſhoppes his brethern, in the convocation of the clergie thenne holden in the chapitir hous of Poulys, and there I knowlechying my owen errour, as touching the ſaide teching, by the avys and the conſent of divers maſterys of myn ordir, not conſtrened, but frely, therupon ſubmitted me to my lord of Canterbury, and his ſeide bretheren, and to here correction.

After the whiche ſubmiſſion, for as muche as my ſeide prechyng was erroneous, y was ſworne upon a boke to fulfille and to perfourme the penaunce, that ſhuld be enjoyned to me by my lord of Canterbury, as for my ſeide wikked and erroneous techyng, the which penaunce as thanne by my goode wille y receyved, and ſwore upon a boke to perfourm hit. The penaunce enjoyned to me was this, that y ſhulde openly in this place revoke my forſaide untrewe, and erroneous techyng, under a certein fourme to me writen therupon, the whiche y receyved to the ſame entent, and aſſented ſo to doon. But the day aſſyned to me for to do the ſaid penaunce, and to make the ſaid revocation, y, notwithſtondyng that I was ſworne therto, come not to fulfille hit, but of my ſelfe wille and obſtinacie abſented me, and ſo dide I not.

Upon this me thus beyng wilfully abſent, and obſtinate, there were certein proceſs lawfull maade ayenis me, touchyng as wel my contumacie, as myn obſtinate, and harde hert in my techyng aforſaide, after the whiche, and by the whiche proces for myn harded and obſtinate hert in that partie, y was by the decre of my lord of Canterbury, and his bretheren with the conſente of the clergie of Englande holden and pronunced for an heretik.

But, wurſhipfull ſires, after my ſubmiſſion, myn othe, my penaunce receyvying, and my wil grauntyng to revoke myn untrewe and erroneous techyng aforſaide, y wilfully ſuffryng the ſaide proces to have his curs upon me, went to the court of Rome, ſuppoſyng ther to have be ſocoured. But there when my techyng ayenis perſonel tithes was uncloſed, and opened ayenis me, in the fourme as hit is ſpecified and declared in the bulle of our holy fader the pope, and the proces made ayenis me in the court of Rome, y was therfore put into the popes priſon, and therynne kept by the popys officers at the popes commaundement, the which priſon y brak, and ſo fro thennys y aſcaped, and fro thennys hider toward y have curſidly and untrewely continued in my ſaide obſtinacie, and therupon y have writen diverſe billes and divers letteres into diverſe places, for to ſuſteyne and manteyne my forſaid curſed and wikked techyng, and for to induce divers men to hold, and cleve to the ſame falſe techyng.

Ferthermore I do yow to wite, that my techyng and affirmation ayenis perſonel tithes was, and ys repreved, and damned by ſentence diffinitif in the court of Rome, and y for the ſame declared acurſed, and openly and gretly ſuſpect of hereſie. Alſo y do yow to wite, that my ſaide techyng ayenis perſonel tythings was not do by the aſſent of myn ordir, ner of non of hem, but of myn owne wilfulneſſe, and ſo hit was declared openly in this ſame place by my maiſter frere Thomas Wynchelſe, whiche declared in the name and excuſation of the ordir, and of hemſelf, that the ſaid perſonel tithes fallen under the precept of Goddes lawe, after the ſentence of the IV doctours, ſeint Auſtyn, Ambroſe, Gregory, and Jerome; and alſo after the determination of the church,

and of my lord of Canterbury, and of his bretheren, and the clergie of this land in their conſell provinciall, nought ayeinſtonding any cuſtome in the contrary, the which is corruptele and abuſion. And therefore y frere William Ruſſell aforeſaide, conſideryng, and ſadly and wel avyſed, beholdyng in myn owene ſelf, that my forſaid teching was, and ys erroneous, and becauſe of myn obſtinacie, and indured hert continued unto this time, am worthily demed as for an heretik. Willyng therfore at this tyme, and all tymes to be the childe of the Chirche, and to forſake all maner of erroris and hereſies, and namely this ſaide errour and hereſie, the whiche y have hider to holden, ſewyd, and defended to my power obſtinatly, I graunte and knowlache here openly before God, yow all, and before all the worlde, that I in the ſaid techyng erred fowly ayenis the law of God, and holſum doctrine, to mannys ſoule, wurthy for myn obſtinacie therynne to be as y am demed an heretik.

But, wurſhipfull ſires, into declaration of myſelf, my wil, myn herte, and my full and trewe conceyte in the ſaide matier of perſonell tithes as for now and for ever in tyme comyng, y knowlache before God, yow, that ben here preſent, and before all the worlde, that perſonel tithes, whiche come of fre wynnyng in marchaundize, crafty men, knyghthode, and of all other maner of fre wynnyng, be dewe be the lawe of God, and fallen under the precept of the lawe of God, and by the commaundement of his churche to be paid to the curats of the chirches, where the ſaide marchaunts, crafty men, knyghts, other ellys, any other fre and lawfull wynner be, or ys pariſhyn, and as pariſhyn hereth divine ſervice, and receyveth the ſacramentis of holy chirche. And that in this cas cuſtome uſed into the contrarie may not forbarre the paiment of the ſaid tithes, foraſmuche as they be dewe be the commandement of the lawe of God, ayenis whos commandement no cuſtome may renne without dedly ſynne, and everlaſtyng damnation.

And therfore, ſires, y exhorte yow, and in God require yow, and be yow all other that be abſent, that noon of yow followe my ſeid fals techyng in any maner of way; but that ye and all other trewely and dewely pay youre perſonel tithes to your curatis, ther as ye ben pariſhenys, heryng divine ſervice, and receyvyng your ſacraments after the lawe of the chirche hath ordeyned. And in token, that y frere William Ruſſell wil and deſire for to be a childe of the chirche, wityng wel y have erred in the techyng of the forſaide doctrine, and wull now hertily go therfro and turne ayein to the chirche, and to the trewe doctrine therof, with ful, fre, and trewe herte, and hool mynde, and not feyned, byfore yow my lord of Canterbury, and all my lordis your brethern, here beyng preſent, and in preſence of you alle, y ſwere by thes holy evangelies by me bodily touched, that frome this tyme foreward, the forſaide concluſion, be me teched and preched, the whiche was, "that perſonel tithes fallen not under the commaundement of Goddes lawe; wherfore y ſeide, that yf cuſtome were not into the contrarie, hit were leſſull to Criſtis peple for to diſpoſe hem into uſes of pite to pore men:" the whiche is erroneous, and untrewe, and demed hereſie, ner noon other errour, ne hereſie, ne concluſion, or opinion contrarie to the determination of the chirche, y ſhall never teche, preche, ne obſtinatly holde, ne defende. Alſo y ſwere, that fro this tyme forward y ſhall not faver, helpe, ne gif conſeil privily, ne in apert to any man, that techeth or precheth the forſaide concluſion by me taught, or any other errour or hereſie, ner opinion, that is contrarie unto the determination of holy chirche; ner y ſhal not ſtere, ne meve wayys, coloures, or cauſes, that myght ſtere men to the withdrawyng of perſonel tithes fro the curatis of here paroche chirches; and yf y knowe hereafter any that holdeth or techeth the ſeide concluſion ayeins perſonel tithes, or any other errour, hereſie, or opinion ayeins the determination of holy chirche, as it is above ſaide, y ſhal notifie hit unto my ſeide lord of Canterbury, or to the ordinarie of the place, as ſone as y may. As ſo God helpe me and holy dome.

Henricus, etc. venerabili fratri noſtro domino Willelmo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum frater Willelmus Ruſſell, ordinis conventus London. errorem ſuum, quem in quodam ſermone apud altam crucem in coemeterio eccleſiae veſtrae S. Pauli London. contra decimas perſonales, et debitam ſolutionem earundem alias praedicaverat, et pertinaciter defenſaverat, publice et ſolenniter in eodem loco in forma debita revocaverit, juxta et ſecundum formam et effectum cujuſdam ſententiae diffinitivae, contra eundem in hac parte in curia Romana auctoritate apoſtolica latae; quae quidem ſententia per literas domini noſtri papae ejuſdem ſententiae confirmatorias ſub bulla plumbea ſigillatas, nobis ac certis aliis collegis noſtris, cum illa clauſula, "quatenus vos vel duo aut unus veſtrum, committitur exequenda", prout in eiſdem literis apoſtolicis, ad quas nos referimus, et ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, hic haberi volumus pro inſertis, liquet manifeſte. Et cum in eiſdem literis apoſtolicis inter caetera contineatur expreſſe, quod facta revocatione hujuſmodi, dictus frater Willelmus pro agenda poenitentia uſque ad beneplacitum ſedis apoſtolicae in veſtris debet carceribus remanere; nos volentes dictas literas apoſtolicas, in quantum ad nos attinet, exequi, ut tenemur, dictum fratrem Willelmum Ruſſell veſtrae fraternitati duximus liberandum; vobis auctoritate apoſtolica mandantes, quatenus ipſum ſalvo veſtris in carceribus cuſtodiri faciatis, donec aliud in hac parte auctoritate ſedis apoſtolicae praedictae habueritis in mandatis. Dat. in manerio noſtro de Lamehith 21. die menſis Martii, A.D. M.CCCC.XXVII. et noſtrae tranſlat. anno XIV.

Hen-

Henricus, etc. religioſo viro fratri Johanni David, ſacrae paginae profeſſori, ac ordinis fratrum Minorum in Anglia miniſtro generali, ſalutem, et determinationi praeceptorum legis divinae ac canonum fideliter obedire. Ad defenſionem percelebrem fidei catholicae Spiritus S. clemens proviſio paſtores eccleſiae velut columnas erexit, ut degeneres animos maculis inſanae doctrinae reſperſos cohibeant, et ad viam veritatis reducant, et debite puniant pro commiſſis. Sane praeſidentibus nuper nobis in concilio provinciali noſtrae provinciae Cantuar. 23. die menſis Aprilis, A. D. M. cccc. xxv. in domo capitulari in eccleſia S. Pauli civitatis London. per nos inchoato, et ad alios dies tunc ſucceſſive ſequentes, continuato et prorogato; aſſiſtentibuſque in eodem confratribus et coepiſcopis noſtris ſuffraganeis, ac praelatis noſtrae provinciae antedictae, ex parte cleri ejuſdem detectum extitit pariter et delatum quendam fratrem Willelmum Ruſſell, ordinis praedicti, et domus fratrum Minorum civitatis London. praedictae, ſpiritu praeſumptionis inflatum, dominica tertia poſt octab. Epiphaniae 28. die menſis Januar. A. D. M. cccc. xxiv. apud altam crucem in coemeterio eccleſiae S. P. praedictae, in publico ſermone, tempore altae miſſae, coram clero et populo ad audiendum verbum Dei tunc ibidem congregatis, in vulgari praedicaſſe, tenuiſſe, et aſſeruiſſe, "quod decimae perſonales non cadunt ſub praecepto divino, ſaltem ut ſolvantur parochiali curato; quare licet unicuique, niſi conſuetudo in contrarium fuerit, ipſas in pios uſus pauperum diſpenſare". Cujus aſſertionis et dogmatizationis praetextu nonnulli eccleſiarum parochialium parochiani dictarum civitat. et provinciae decimas perſonales eccleſiis parochialibus, et earum curatis debitas ſubtraxerunt, in eorum grave periculum animarum. Unde nos ea occaſione dictum Willelmum coram nobis fecimus evocari, ſuper praemiſſis perſonaliter reſponſurum, et ad nonnullos actus judiciales contra eundem fratrem Willelmum, aſſiſtentibus nobis in ipſo concilio eiſdem confratribus et praelatis, ut praefertur, ac quampluribus tam ſacrae paginae, quam juris canonici et civilis doctoribus, tam ſecularibus quam religioſis, legitime procedentes, ipſam aſſertionem et dogmatizationem erroneam et haereticam, ac ſacrae ſcripturae et eccleſiae orthodoxae repugnantem declaravimus; et eundem fratrem Willelmum, exigente pertinacia ſua, in qua in eccleſiae contemptum perſtitit, in ea parte haereticum adjudicavimus, pronunciavimus, et declaravimus, et ut haereticum fore vitandum decrevimus in forma juris. Ne igitur tam inſana et perverſa doctrina Chriſti fideles a via veritatis corrumpat ignaros; conſiderantes quod error, cui non reſiſtitur, approbatur, et veritas, quae non defenſatur, opprimitur; et ne noſtra negligentia pericula poſſet inducere animarum, Chriſti fideles per vos, et ordinis veſtri viros religioſos, ne a via veritatis in hac parte ſe declinent, ad obſervantiam praeceptorum legis divinae et canonum in hac parte circa ſolutionem decimarum perſonalium decrevimus informandos. Vos igitur tenore praeſentium hortamur in Domino, et in viſceribus Jeſu Chriſti requirimus, quod cum aliqui religioſi viri veſtri ordinis ad praedicandum in locis noſtrae provinciae clero et populo ejuſdem declinaverint, ipſis religioſis viris injungere, et gravibus poenis et cenſuris monere et inducere curetis eoſdem, ut quoties ipſos et eorum aliquem praedicare contigerit in lingua Latina, ſeu vulgari, publice praedicent, affirment, et doceant, "quod decimae perſonales tam ex praecepto legis divinae, quam ſanctorum patrum traditionibus ſub auctoritate eccleſiae, cum concordi juris judicio, debentur eccleſiis et eorum miniſtris, curam habentibus animarum, et ſacramenta eccleſiae miniſtrantibus ſub auctoritate eccleſiae." Ad haec, quia niſi fiat quod bonum eſt, a malo abſtinere non ſufficit; requirimus et hortamur in Domino, ut iidem religioſi viri nihil in ſermonibus ſuis proferre praeſumant, per quod audientes a ſolutione decimarum eccleſiis debitarum retrahere valeant; ſed audientes juxta formam conſtitutionis Clementinae "Cupientes" ſtudeant expreſſe informare, ſi ab eccleſiarum rectoribus, vel vicariis, vel loca eorum tenentibus fuerint requiſiti, et hiis, quorum confeſſiones audiant, conſcientiam faciant, ut decimas ſolvere non omittant; quae ſi facere et praedicare ſcienter omiſerint, poenas et cenſuras in ipſa conſtitutione latas ſe noverint incurſuros. Et ut praemiſſa omnia et ſingula per nos vobis exhortata, et a vobis requiſita, ad veram doctrinam Chriſti fidelibus circa ſolutionem decimarum perſonalium curatis eccleſiarum parochialium intimandam, et executioni, ut praemittitur, demandandam liquere poterint, has literas noſtras fieri fecimus patentes, per vos religioſis viris ſingulorum conventuum veſtri ordinis publicandas, ſigillo noſtro ſigillatas. Dat. Leyceſtriae ſecundo die menſis Martii, A. D. M. cccc. xxv. et noſtrae tranſlat. anno XII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
MARTIN. V. 9.	HENR. CHICHELEY 13.	1426.	HENRIC. VI. 4.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae 15. *die Aprilis in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley p. II. fol. 65. ſeq.

PERLECTIS mandato archiepiſcopi, certificatorio epiſcopi London. et procuratoriis cleri, repetitiſque nonnullis, quae in proxime praecedenti convocatione de negotio fratris Willelmi Ruſſell acta ſunt, decimo ſeptimo die menſis praedicti mag. Willelmns Lyndewode, curiae Cantuar. officialis, vice et nomine cleri intimavit eidem reverendiſſimo patri, et confratribus ſuis,

ſuis, quod videbatur expediens clero praedicto, ut mitteret erga craſtinum pro quibuſdam fratribus majoribus et potentioribus domus fratrum Minorum London. praedictae, et in ſpecie pro fratre Thoma Wynchelſe, ſacrae paginae profeſſore, et examinaret eos ſuper receptione dicti fratris Willelmi. Et habita ſuper hoc aliquali communicatione, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Jovis tunc craſtinum.

Quo die adveniente, vid. 18. dicti menſis Aprilis, coram domino et confratribus ſuis, ac clero tunc in dicta domo capitulari congregato, comparuit perſonaliter praefatus frater Thomas Wynchelſe, et cum eo tres alii fratres ordinis Minorum, et conventus London. et recitato eis per dominum proceſſu contra fratrem Willelmum Ruſſell facto, eodem quaſi modo ſicut antea die Martis proxime praecedenti recitavit, ac etiam de effractione ſua carceris domini noſtri papae, ac quomodo in regnum Angliae reveniens, infra domum illorum fratrum receptus fuit, et hoſpitatus, abſque quod aliqui illorum dicto reverendiſſimo patri ſeu officiariis ſuis quibuſcunque aliquid de adventu ſuo notificaſſent; quod, conſiderato proceſſu hujuſmodi contra ipſum fratrem Willelmum per dictum reverendiſſimum patrem, ex aſſenſu omnium confratrum ſuorum, et totius concilii provincialis facto, ut aſſeruit, fieri non debuiſſet, quia notum fuit illis, quod idem frater Willelmus haereticus, auctoritate concilii praedicti, condemnatus extitit, et denunciatus. Et ulterius dominus objecit praedicto fratri Thomae Wynchelſe, quod ipſe de Shene, habita notitia adventus ipſius fratris Willelmi, cum magna acceleratione acceſſit verſus London. pro habendo colloquio cum eodem, de ejus adventu gaudendo, ut apparuit. Et hiis de cauſis dominus notificavit eiſdem fratribus, quod clerus ipſos et eorum ordinem moleſte ferebat; praeſertim cum haec in totius cleri ſcandalum et praejudicium tenderent manifeſtum. Unde dominus petiit a dicto fratre Thoma Wynchelſe, ſi cauſam aliquam rationabilem allegare ſciret, quare pro receptione dicti fratris Willelmi haeretici, fautor haereticae pravitatis adjudicari non deberet. Qui quidem frater Thomas plura pro excuſatione ſua proferendo, tandem bene recognovit, quod de Shene, ut ſupra dictum eſt, propter ipſius fratris Willelmi adventu receſſit, et ad habendum colloquium cum eodem, ſed non ad ipſum recipiendum; imo potius ad ipſum expellendum, ut dicebat. Attamen fatebatur poſtea idem frater Thomas, quod dictus frater Willelmus Ruſſell infra domum ordinis Minorum praedictam tota una nocte permanſit, et ibidem pernoctavit, et jacuit, ut dicebat, in quadam camera ſeparata, abſque aliquo ſocio ſecum; et in prima apertura portarum circa quartam horam de mane receſſit, ut dicebat, et ibidem amplius non expectavit; ſed quo vel in quem locum tranſivit, ut aſſeruit, penitus neſciebat. Et tunc recitatis breviter per dominum dictis ſuis praedictis, tam de modo excuſationis ſuae, quam de modo receptionis dicti fratris Willelmi Ruſſell, dominus notificavit eidem fratri Thomae, quod praedicta per ipſum confeſſata ſufficiebant, ſecundum ſentire ſuum, ad probandum ipſum receptorem, et fautorem haeretici, et haereticae pravitatis. Et tunc idem frater Thomas Wynchelſe ſupplicavit domino, et omnibus confratribus ſuis tunc praeſentibus, de eorum favorabili dominio, et ſi in aliquo negligenter vel ignoranter deliquiſſet, paratus fuit correctioni ipſius reverendiſſimi patris ſe ſubmittere, et eidem parere in omnibus cum effectu. Et ulterius bene recognovit tunc ibidem, quod licet illa concluſio alias per dictum fratrem tenta, opinabilis eſſet, ſecundum aliquos doctores, et diſputabilis; tamen cum ita eſſet, quod per dictum reverendiſſimum patrem et confratres ſuos, ac clerum ſuae provinciae Cantuar. in provinciali concilio congregatum, ipſa eadem concluſio tanquam erronea et haeretica condemnaretur, omiſſis hujuſmodi doctorum opinionibus, ipſorum determinationi eſſet omnino inſequendum. Quibus ſic factis, habita communicatione ſuper hoc aliquali, dominus aſſignavit eidem fratri Thomae Wynchelſe diem Sabbati tunc proxime ſequentem, ad audiendum quid in hoc negotio foret ulterius procedendum. Et ſic ipſe frater Thomas Wynchelſe et dicti tres confratres ordinis ſui receſſerunt. Et tunc dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Veneris tunc proximum.

Quo quidem die Veneris, habita communicatione in communi aliquali, quid cenſeretur de confeſſatis ipſius fratris Thomae Wynchelſe; ante tamen finalem concluſionem in ipſa materia habitam, ſupervenerunt reverendus pater dominus Johannes, Eboracenſis archiepiſcopus, cancellarius, et dominus Walterus Hungerford theſaurarius Angliae; qui videlicet cancellarius coram praefato reverendiſſimo patre, ejuſque ſuffraganeis, et clero ibidem congregatis, certa negotia ex parte regis in ornata verborum ſerie explanavit: primo et principaliter, quemlibet ad virtuoſe vivendum nonnullorum doctorum auctoritates allegando laborare ſuadebat. Secundo ſtatum et proſperitatem domini noſtri regis, ac regni, dictorum praelatorum, et cleri devotis precibus commendavit. Tertio pro ſubventione habenda ex parte regis multum inſtitit, et ipſos praelatos et clerum, conſideratis tam neceſſitate regis, quam etiam adventu illuſtris principis domini ducis Bedfordiae in Angliam propter bonum pacis, qui ad partes Franciae pro jure domini noſtri regis ibidem per Dei gratiam recuperando, et recuperatum cuſtodiendo, abſque ſubventione tam cleri quam etiam communitatis regni Angliae revertere, ut aſſeruit, non valebat, hac vice pro hujuſmodi ſubventione concedenda, rogavit, ut fructuoſe laborarent. Quibus ſic geſtis, horam et amplius occupantibus, poſt aliqualem communicationem de praemiſſis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Sabbati.

Quo die Sabbati, videlicet 20. die menſis Aprilis, coram domino et confratribus ſuis, ac clero in dicta domo capitulari invicem congregatis, comparuerunt iterum praedictus frater Thomas Wynchelſe, et tres fratres ordinis ſui praedicti;

et

et tunc recitatis per dominum eidem fratri Thomae confeſſatis, per eum die Jovis praecedenti, ac ipſo nullatenus contra hujuſmodi recitationem contradicente, dominus notificavit ſibi, quod ipſa eadem confeſſata ad probandum ipſum et conventum ſuum receptatores haeretici, et haereticae pravitatis fautores, ac in poenam in ea parte a jure latam incidiſſe ſufficerent. Et ſuper hac materia diverſis tractatibus cum eiſdem fratribus habitis, tandem idem frater Thomas correctioni domini in omnibus, in quibus ex negligentia ſeu ignorantia in ea parte aliquo modo deliquerat, ſeu malefecerat, humiliter ſe ſubmiſit; et quicquid per dictum reverendiſſimum patrem ſibi occaſione hujuſmodi injungeretur, peragere tunc promiſit. Et tunc idem frater Thomas cum dictis tribus confratribus ſuis extra domum capitularem modicum ſe retraxit. Et communicatum fuit inter praelatos, ac etiam clerum, ſe ad unam partem domus ejuſdem capitularis retrahentem, quid pro ſatisfactione hujuſmodi receptationis eſſet faciendum. Et tandem concluſum extitit tam inter praelatos, quam inter clerum, quod quaedam ſchedula contrarium illius concluſionis haereticae alias per fratrem Willelmum Ruſſell illius ordinis Minorum praedicatae contentura, per aviſamentum proborum et diſcretorum virorum conciperetur, et per dictum fratrem Thomam Wynchelſe, pro eo quod famoſiſſimus doctor illius ordinis reputabatur, in excuſationem ſuae perſonae, ac etiam ordinis ſui, in ſermone ſuo publico apud altam crucem in coemeterio S. Pauli ante proceſſionem die Mercurii tunc proximo legeretur. Qua concluſione inter ipſos praelatos et clerum ſic habita, iterum revenerunt praedicti fratres, et intimata eidem fratri Thomae Wynchelſe per dominum concluſione capta per ipſum, et confratres ſuos antedicta; interrogatoque per dominum ſi hujuſmodi ſchedulam in vulgari concipiendam, ut praefertur, die Mercurii in ſermone ſuo, ex hac cauſa per ipſum fiendo legere vellet; ipſe licet aliquantulum ſe excuſare propter temporis brevitatem, ac alias cauſas, quas allegavit, niteretur, demum tamen reverendiſſimi patris praedicti et confratrum ſuorum nonnullis ſuaſionibus et exhortationibus inductus, ipſam ſchedulam (ita tamen quod de eadem, perantea adviſaretur) in ſermone ſuo legere tunc promiſit. Et ſuper hoc eidem fratri Thomae aſſignatus fuit dies Lunae ad recipiendam hujuſmodi ſchedulam, et ad ſe adviſandum ſuper eandem, erga diem Mercurii proximum. Et ſic eiſdem fratribus pro tunc recedentibus, et communicato poſtea de hujuſmodi ſubſidio habendo, ſed nulla adtunc concluſione de illo habita, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae proximum.

Quo die, viz. 22. die dicti menſis Aprilis, dominus, aliis occupatus negotiis, fecit continuari convocationem ſuam hujuſmodi per reverendum patrem dominum Johannem, Roffen. epiſcopum, uſque in craſtinum diem, videlicet Martis. Sed tamen ante continuationem comparuit idem frater Thomas Wynchelſe eodem die, ſicut ſibi aſſignabatur, coram dicto reverendo patre Roffen. epiſcopo, et data ſibi fuit quaedam ſchedula in vulgari ſcripta, de qua antea memoratur, quam idem frater Thomas recepit, et dixit ſe de eadem velle adviſari, et in craſtino inde reverendiſſimo patri Cant. archiepiſcopo in eadem domo exhibere reſponſum.

Quo quidem die Martis, videlicet 23. dicti menſis Aprilis adveniente, coram eodem reverendiſſimo patre archiepiſcopo et confratribus ſuis, viz. Philippo Wigornien. Bened. Meneven. Thoma Ciceſtren. Johanne Roffen. Johanne Bathonien. Johanne Landaven. et Johanne Bangoren. epiſcopis, ac clero ibidem tunc congregatis, iterum comparuit dictus frater Thomas Wynchelſe, qui interrogatus a domino, utrum tunc ad plenum deliberatus fuiſſet de hujuſmodi ſchedula in craſtino, ſicut ordinatum fuerat, legenda, reſpondit, quod emendatis aliquibus verbis nimium duris, ut ſibi apparuit, et aſperis in hujuſmodi ſchedula, ad captandam benevolentiam dominorum ſpiritualium ibidem exiſtentium, et etiam cleri, voluntarie faceret. Ad quorum verborum emendationem nulla fiebat difficultas; et ſic idem frater Thomas Wynchelſe, petita a dominis licentia, a domo capitulari receſſit. Quibus ſic factis, habita communicatione de hujuſmodi ſubſidio habendo, tam inter praelatos in domo capitulari praedicta, quam inter clerum in domo inferiori, et nulla protunc concluſione habita, continuata fuit convocatio per dominum uſque in craſtinum, videlicet diem Mercurii 24. diem dicti menſis Aprilis. Et ordinatum fuit, quod proceſſio eodem die Mercurii fieret generalis.

Quo quidem die Mercurii idem frater Thomas Wynchelſe, ſicut ordinatum extitit, ante proceſſionem, apud dictam crucem S. Pauli, publice et notabiliter praedicavit, praeſentibus ibidem dicto reverendiſſimo patre, et praedictis confratribus ſuis, ac aliis in multitudine valde copioſa; et ſchedulam memoratam in Anglico ſcriptam, quam in manibus ſuis tenuit, coram omni populo ibidem congregato publice perlegit, ac recitavit, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

Hit is not owte of youre ful mynde, as hit is to ſupposyng, that in this ſame place in open ſermon frere William Ruſſell, of oure covent of the frere Menours of this cite, a yere and more paſſed, preched to the peple, how that perſonal dymes fallen nought under the precepte of Goddes lawe, etc. ut ſupra. For I do you to wite, that the ſaide perſonel tithes fallen under the precept of Goddes lawe, after the ſentence of the IV. doctours, ſeynt Auſtyn, Ambroſe, Gregore, et Jerome; and alſo after the determination of the cherche, of my lordis of Canterbury, and his bretheren, and the clergie of this land in thaire conſeil provincial.

Qua quidem ſchedula ſic perlecta, et proceſſione generali poſtea finita, idem reverendiſſimus pater cum confratribus ſuis et clero antedictis ad domum capitularem iverunt, ubi, habita communicatione, ut ſuperius, de ſubſidio habendo, tandem 27. die dicti menſis Aprilis concordatum fuit ſuper medietate unius integrae decimae ſolvendae ad feſtum purific. B. Mariae.

Et inſuper conceſſerunt praelati et clerus antedicti praefato 27. die menſis Aprilis in domo capitulari praedicta, ob defenſionem jurium et libertatum eccleſiae Anglicanae, quadrantem de libra de quibuſcunque bonis, et beneficiis, ac poſſeſſionibus eccleſiaſticis provinciae Cantuar. taxatis, et non taxatis, ſolvend. ad terminum per dictum reverendiſſimum patrem Cant. archiepiſcopum limitand. magiſtro Willelmo Lyndewode officiali, receptori in ea parte deputato generali. Quibus conceſſionibus ſic, ut praefertur, factis, dominus continuationem ſuam hujuſmodi ad Dei laudem diſſolvit, et honorifice conſummavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 9.	HENR. CHICHELEY 13.	1426.	HENRIC. VI. 4.

Acta capitularia in provinciali capitulo nigrorum monachorum. Ex MS. Dunelm. B. IV. 26. fol. 220.

ACTA capitularia in provinciali capitulo nigrorum monachorum ordinis ſancti Benedicti, infra capellam beatae Mariae virginis monaſterii ſancti Andreae apoſtoli apud Northamptonam canonice celebrato per venerabilem patrem dominum Johannem, permiſſione divina priorem eccleſiae cathedralis Dunelmenſis, eidem capitulo ad tunc ſolummodo praeſidentem (venerabilibus patribus dominis Willielmo, permiſſione divina abbate ſancti Edmundi de Bury, et Johanne, eadem permiſſione priori eccleſiae cathedralis Wigornienſis, compraeſidentibus, tunc abſentibus, ex quibuſdam cauſis legitimis atque juſtis) quae ſub anno Domini milleſimo quadringenteſimo viceſimo ſexto, menſis Julii die primo, cum continuatione et prorogatione dierum tunc immediate ſequentium, in dicto capitulo provinciae Anglicanae proinde geſta extiterant, et debite ordinata.

Acta primi diei ante prandium.

Primo die capituli praelibati, ſummo mane, hora quaſi ſeptima, campanis pulſatis, honorabiles praelati ibidem praeſentes, videlicet abbates, et priores infraſcripti, doctores, bacalarii, procuratores praelatorum abſentium, aliique tam regulares, quam ſeculares, in notabili numero inſimul adunati, pro invocatione Spiritus Sancti, ac omnium faciendorum celebriore expeditione, miſſae de Spiritu Sancto infra chorum monaſterii antedicti ſuas praeſentias perſonales devotius exhibebant, quam reverendus in Chriſto pater, Johannes, permiſſione divina prior eccleſiae cathedralis Dunelmenſis, pontificalibus indutus, ſolenniter celebravit.

Miſſa vero finita, campanaque ad capitulum pulſata, omnes de gremio capituli antedicti froccis induti, dictam capellam beatae virginis intraverunt: quibus ingreſſis, magiſter Johannes Croſſe, monachus Glouceſtriae, ſacrae paginae profeſſor, a dicto venerabili patre priore ibidem praeſidente benedictionem humiliter poſtulavit; qua data, verbum Dei fructuoſius propoſuit in Latinis.

Quo finito, praedictus dominus praeſidens ad excludendum omnes et ſingulos, qui hujuſmodi capitulo de jure non habuerunt intereſſe, quandam monitionem in ſcriptis ſubjunxit, quae ſequitur ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Auctoritate apoſtolica, nobis in hac parte commiſſa, monemus omnes et ſingulos hic praeſentes ſub poena ſuſpenſionis et excommunicationis, quod a loco noſtro capitulari exeant et recedant, ad quos non ſpectat huic noſtro capitulo intereſſe.

Quibus egreſſis, dictus dominus praeſidens hos deputavit cuſtodes oſtiorum, ſic dicendo: Nos deputamus vos dominos Thomam Neſbytt, Thomam Forſter, et Johannem Birtley, confratres et commonachos noſtros Dunelmenſes, ad cuſtodiam oſtiorum.

Quibus firmatis, ad mandatum praeſidentis ſequebatur martyrologii lectio eidem diei conveniens, per fratrem Willielmum Daltonum, commonachum ejuſdem praeſidentis; per alium vero monachum ſuum, videlicet Johannem Mody, ſubjunctus fuit verſiculus, "Pretioſa in conſpectu Domini," cum precibus conſuetis. Quibus expletis, dominus praeſidens flexis genibus cum aliis praelatis alta voce incepit hymnum, "Veni Creator Spiritus:" quo completo, ſubjunxit verſiculum, "Emitte Spiritum tuum," etc. cum orationibus, "Deus, qui corda fidelium," etc. Et "Actiones noſtras quaeſumus, Domine," etc.

Et conſequenter ſubintulit ſic dicendo, "Legantur decretales." Et ſtatim frater Johannes Fiſſburn, commonachus et ſcriba praeſidentis, erexit ſe, et legit has decretales, videlicet capitulum, "In ſingulis," capitulum, "Ea quae," et conſtitutionem Benedictinam, "Statuimus," ſtatum concernentes monachorum.

Inſuper, ut nemini foret occultatum, ſed clarius eluceret, qui in provinciali capitulo proximo praecedente erga capitulum praeſens electi fuerunt praeſidentes; dictus frater Johannes Fiſſburn, ſcriba capituli per praeſidentem ſpecialiter deputatus, concordem dictorum praeſidentium electionem, quam in actis capituli praeſidentis inſertam reperit, ſubintulit in hac forma: Juxta vim, formam, et effectum conſtitutionum praemiſſarum celebratum fuit provinciale capitulum, in iſto loco, anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo viceſimo tertio, menſis Julii die quinto, cum continuatione et prorogatione dierum tunc immediate ſequentium, per venerabiles in Chriſto patres et praeſidentes, dominum Willielmum, permiſſione divina abbatem ſancti Edmundi de Bury, magiſtrum Johannem, eadem permiſſione priorem eccleſiae cathedralis Wigorn. ſacrae paginae profeſſorem; domino Willielmo, abbate Winchecombiae, tanta infirmitate tunc temporis detento, quod ibidem ſuam praeſentiam perſonalem minime poterat exhibere; qui quidem praeſidentes de praelatorum in dicto capitulo praeſentium, caeterorumque eiſdem aſſiſtentium, deliberativo conſilio, pariter et aſſenſu, electores futurorum praeſidentium legitime deputarunt, ac eorum unanimem electionem ſub forma ſuccedente

cedente gratiſſime acceptarunt: In Dei nomine, Amen. Ego Richardus, abbas Eveſhamiae, vice mea et collegarum meorum nomino et eligo in praeſidentes pro proximo provinciali capitulo futuro venerabiles in Chriſto patres, dominum Willelmum, permiſſione divina abbatem monaſterii ſancti Edmundi de Bury, Johannem et Johannem, eadem permiſſione priores eccleſiarum Wigorn. et Dunelm.

Sane hujuſmodi venerabilium patrum ſic nominatorum, et in praeſidentes canonice electorum, dominis Willielmo, abbate de Bury, et Johanne, priore Wigorn. ex cauſis rationabilibus modo legitime praepeditis, quominus huic inſtanti capitulo poterunt perſonaliter intereſſe, reverendus in Chriſto pater Johannes, permiſſione divina prior eccleſiae cathedralis Dunelm. juxta vim, formam, et effectum electionis hujuſmodi, pro expeditione effectuali celebrationis inſtantis capituli provincialis, prout juris exigentia, ſtatuta, et ordinationes dicti ordinis exigunt ſalubriter, et requirunt, perſonaliter aſſiſtit; volens et expreſſe proteſtans, quod vult et proponit auctoritate ſua, et collegarum ſuorum abſentium praedictorum, una cum venerabili in Chriſto patre domino Johanne, permiſſione, divina abbate de ſancto Albano, ſibi aſſociato et adjuncto, per auctoritatem venerabilis patris domini prioris Wigorn. utrique eorum conjunctim et diviſim commiſſam, hoc praeſens capitulum ab intento celebrare, ac cum omnibus ſuis emergentibus, dependentibus, et connexis, ſecundum conſtitutiones papales, ſtatuta, et ordinationes monaſticas, Spiritus Sancti gratia mediante, feliciter expedire.

Qua forma electionis, et proteſtatione praedicta ibidem maturius tunc perlectis, et domino abbate de ſancto Albano auctoritatem praedictam ſibi per priorem Wigorn. commiſſam totaliter recuſante, dominus praeſidens capitulum cum his verbis ſtatiſſime inchoavit, dicens, "Benedicite et loquamur de ordine noſtro," inhibitionem ſequentem ſubintulit in his verbis: In Dei nomine, Amen. Nos Johannes, permiſſione divina prior eccleſiae cathedralis Dunelm. iſtius ordinis praeſidens, auctoritate, qua fungimur, in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena excommunicationis majoris inhibemus omnibus et ſingulis hic praeſentibus, et aliis venturis ad iſtud provinciale capitulum quibuſcunque, ne quis revelet, quoquo modo vel forma, ſecreta noſtra iſtius provincialis capituli praeſentis alicui ſeculari, ſeu non ſubdito huic capitulo provinciali, in detrimentum vel opprobrium, infamiam, ſeu gravamen ordinis monaſterii, aut alicujus perſonae alterius ſecularis.

Subſequenter juſſit dominus praeſidens omnes et ſingulos praelatos, qui de jure capitulo debent intereſſe, publice praeconizari; unde ſingulis convocatis, perſonaliter affuerunt dominus Johannes, prior eccleſiae cathedralis Dunelm. ordinis praeſidens, abbas de ſancto Albano, abbas Croulandiae, abbas de Selby, abbas de Perſhora, abbas de Burton, prior de Luffeld, et prior de Bradwelle. Quidam vero comparuerunt per procuratores, videlicet abbas de Bury, et prior Wigorn. compraeſidentes, abbas Glaſtoniae, abbas Weſtmonaſterii, abbas ſancti Auguſtini, abbas ſanctae Mariae Ebor. abbas de Burgo Petri, abbas de Rameſey, abbas de Abbendonia, abbas de Reding, abbas de Bello, abbas de Hyda, abbas de Bardnay, abbas ſancti Benedicti de Hulmo, abbas de Tewkeſbury, abbas de Winchecombe, abbas de Colceſtria, abbas de Eveſhame, abbas de Thorney, abbas de Faverſham, abbas de Charteſey, abbas de Walden, abbas de Whittby, abbas de Shirburn, abbas de Cerne, abbas de Taveſtoke, abbas de Middleton, abbas de Abboteſbury, abbas de Muchelney, abbas de Attelney, abbas de Alcheſtre, prior Winton. prior Norwicenſis, prior Elienſis, prior Bathon. prior Roffenſis, prior de Dover. prior de Birkenhend, prior de Daventre, prior de Monkbreton, prior de Holland, prior minoris Malverniae, prior de Snelleſhall, et prior de Sandwelle. Quidam vero nec perſonaliter affuerunt, nec ſe per procuratores legitime excuſarunt; videlicet prior de Hattfeldbroke, prior de Canwell, prior de Pulla in Wallia. Quantum vero ad abbatem Gloverniae, abbatem Eyneſhamiae, abbatem de Ceſtria, abbatem de Salopia, et priorem Coventrenſem, dominus praeſidens eorum abſentiam habuit excuſatam, pro eo quod complures vicini eorum publice teſtabantur, quod omnes praedicti aeſtimabant firmiter inſtantem diem iſtum capitularem fore venturum hodie ad ſeptimanam.

Deinde ad examinandum ibidem exhibita vel exhibenda, dominus praeſidens deputavit infraſcriptos reverendos et diſcretos viros ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Nos Johannes, permiſſione divina prior eccleſiae cathedralis Dunelm. ordinis praeſidens, auctoritate, qua fungimur, ordinamus et conſtituimus diſcretos viros, conjunctim et diviſim, D. priorem de Malmeſbury, priorem de Bardnay, Johannem de Langley, Thomam Derham, Silveſtrum Bolton, et Robertum Puriton, in ſacra theologia, et jure canonico bacalarios, ad recipiendum, diſcutiendum, et acceptandum, approbandum, refutandum, ſeu reprobandum omnia et ſingula procuratoria in praeſenti capitulo exhibita et exhibenda; et in his vices noſtras committimus, reſervata nobis facultate admittendi, et audiendi juramenta procuratoriorum hujuſmodi ſuper excuſatione dominorum ſuorum.

His ſeriatim expletis, ad nominandum auditores computi collectorum communis contributionis per praeſidentes cum conſenſu praelatorum in ultimo capitulo impoſito, videlicet unius denarii ad marcam de quolibet anno trium annorum praeteritorum perſolvendae, idem dominus praeſidens ſub hac forma, quae ſequitur, tunc proceſſit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, nominamus, deputamus, et conſtituimus vos reverendos patres, et confratres abbatem de Perſhora, abbatem de Burton, priorem de Burgo Petri, priorem ſtudentium Oxon. Johannem Clive, Robertum Weſenham, et Johannem Selby, auditores computi quorumlibet receptorum, mulctarum, collectarum, et eorum omnium, quae recipi deberent, et capitulum noſtrum provinciale concernunt, quae per collectores principales dominos abbatem de Bury, abbatem Weſtmonaſterii, et priorem Wigorn. eorumque coadjutores deberent jam levari, ut expedito computo, nobis fidelem relationem faciatis, quid egeritis in praemiſſis

miſſis, citra horam nonam diei Mercurii ante meridiem prox. futur.

Et ne quiſquam irreverenter, licentia a praeſidente non obtenta, a capitulo recederet, et indebite ſe ſubtraheret, dominus praeſidens inhibitivum decretum contra taliter praeſumentes protulit ſub his verbis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, inhibemus, ne quis praelatus, procurator, aut graduatus ab iſto capitulo provinciali, ſine licentia petita, et a nobis obtenta, recedat, ſub poena ſuſpenſionis a divinis, excommunicationis, et notabilis culpae, quam in contravenientes omnes et ſingulos intendimus promulgare.

His ordinate peractis, injunctum fuerat viſitatoribus ſingulis in ultimo capitulo deputatis, ut comperta ſingula in ſuis viſitationibus detecta, propter quae domini praeſidentis conſilium foret merito requirendum, in ſcriptis redigerent, ac juxta formam monitionis ſequentis domino praeſidenti, et capitulo fidelem relationem facerent in praemiſſis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, monemus vos omnes et ſingulos viſitatores per ultimum provinciale capitulum noſtri ordinis deputatos, quatenus comperta per vos in actuali viſitatione veſtra, in monaſteriis, prioratibus, aut cellis, quorum correctio, aut emendatio ad iſtud provinciale capitulum pertinet, in ſcriptis integraliter liberetis citra horam tertiam hujus diei poſt meridiem.

Praeterea, ne contributiones ad capitulum deportatae per dolum, fraudem, ſeu colluſionem ad manus aliorum, quam ordinis collectorum quoquomodo devenirent, dominus praeſidens monitionem quandam contra non ſolventes eaſdem ſubſequens protulit per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos Johannes, permiſſione divina, prior eccleſiae cathedralis Dunelm. huic inſtanti capitulo praeſidens, auctoritate, qua fungimur in hac parte, monemus omnes et ſingulos debentes contributiones ſive mulctas noſtri ordinis communitati, ſive dicto provinciali capitulo, quod ſatisfaciant de eiſdem, ſolvendo collectoribus ad hoc legitime deputatis, citra horam duodecimam craſtinae diei ante meridiem; ſub poena ſuſpenſionis a divinis ipſo facto, niſi cum illis per nos aliter fuerit diſpenſatum.

Conſequenter evocati ſunt diffinitores in capitulo praecedenti legitime conſtituti, tunc praeſentes; videlicet abbas de ſancto Albano, abbas Croulandiae, abbas de Perſhora, magiſter Thomas Ledbury, magiſter Johannes Shaldforde, et dominus Johannes Cramwis, ut ipſi cum caeteris patribus eiſdem adjungendis, materias noſtri ordinis reformationem concernentes diffinitive pertractarent. Quos omnes et ſingulos diffinitores dominus praeſidens nominatim monuit et aſſignavit per decretum, eo, qui ſequitur, ſub tenore: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua prius, monemus vos diffinitores in ultimo capitulo provinciali deputatos, quatenus diffinita per vos, ac etiam quaecunque propoſita coram vobis ex parte ordinis noſtri, et non diffinita, ſi quae fuerint, nobis citra decimam horam ante meridiem diei Mercurii proximi ſubſequentis, in ſcriptis curetis integre liberare. Veruntamen, cum quidam de diffinitoribus in ultimo capitulo deputatis ſint ex cauſis legitimis adeo praepediti, quod huic praeſenti provinciali capitulo hac vice nequeunt intereſſe; idcirco nos auctoritate antedicta vos reverendum patrem abbatem de Selby, et magiſtrum Willelmum Worſted, ſacrae paginae profeſſorem, adjungimus, et aſſociamus diffinitoribus praenotatis, ad diffiniendum cum conſilio et aſſenſu noſtro, ſi quae fuerint ex parte noſtri ordinis per vos diffinienda, citra horam ſuperius limitatam.

Quibus peractis, ſecuta eſt continuatio capituli uſque ad horam ſecundam poſt meridiem praeſentis diei hujus, ſubſequens per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, continuamus omnia et ſingula iſtud capitulum concernentia, cum omnibus ejus emergentibus, dependentibus, et connexis, uſque ad horam ſecundam poſt meridiem hujus diei Lunae, in iſto eodem loco, cum continuatione et prorogatione dierum et locorum ſequentium per decretum.

Acta primi diei poſt meridiem.

Poſt prandium vero, hora ſuperius limitata, congregatis ſingulis regulariter, ut eſt moris, cum dominus praeſidens "Benedicite et loquamur de ordine noſtro" publice inchoaſſet; prior de Bardnay cum collegis ſuis examinatoribus procuratoriorum legitime deputatis, omnia et ſingula procuratoria ſibi tradita domino praeſidenti in quodam ſacculo repoſita refundebat; de quibus pauca fuerunt reprobata, quae adtunc dominus praeſidens ex ſua gratia ſpeciali approbavit, ſub conditione, quod illi, quorum procuratoria fuerant hac vice defectiva, copiam unius ſufficientis procuratorii in actis ultimi capituli provincialis inſertam tranſcriberent, et hujuſmodi forma procuratorii in ſuis procuratoriis de caetero uterentur.

Quibus procuratoriis approbatis, dominus praeſidens ſingulos viſitatores in ultimo capitulo deputatos continue evocabat, ut comperta in ſuis viſitationibus per capitulum reformanda, eidem praeſidenti conarentur plane et fideliter liberare. Inter quos viſitatores procurator abbatis ſancti Auguſtini primo ſe erexit, qui videlicet procurator ad viſitandum Cantuarien. Ciceſtren. et Roffenſem dioeceſes ex cauſa praemiſſa legitime conſtitutus, indubitanter aſſeruit, quod in quolibet monaſterio dioec. praedictarum, per eum viſitato, tam in perſonis quam in rebus regimen commendabile reperit abundare. Pro quo monaſterio, ſcilicet ſancti Auguſtini, reſpondit abbas de ſancto Albano, aſſerens ſe per quendam commonachum ſuum eundem locum viſitaſſe, ubi nonnulla, quod dolendum eſt, invenerat correctione digna, pro quorum reformatione dixit ſe velle cum domino praeſidente, et aliis patribus plenius pertractare. Pro dioeceſi London. reſpondit procurator abbatis Weſtmonaſterii, affirmans, quod loca ſingula per eum viſitata, in dioeceſi antedicta, tam in temporalibus quam in ſpiritualibus invenit laudabiliter gubernata. Pro quo procurator prioris Roffenſis reſpondit, certificans

I

cans et declarans, eum dictum ſacratum coenobium diligentius viſitaſſe, in quo, ut aſſeruit, caput cum membris, et membra cum capite fervore charitatis continue invenerat colligari. Pro dioec. Elienſi et Norwicenſi reſpondit procurator prioris Norwicenſis, indubitanter aſſeverans, quod in omnibus locis dictarum dioeceſium, vice et nomine patris ſui per eum regulariter viſitatis, plus laudum praeconiis extollendum, quam alicujus correctionis rigore invenerat reformandum. Pro quo procurator abbatis de Colceſtre reſpondit, quod capitulum eccleſiae cathedralis Norwicenſis praedictae actualiter viſitavit, in quo diſciplinae regularis obſervantiam, devotionis continuae conſtantiam, politicique regiminis excellentiam certificavit uberius reflorere. Pro dioeceſi Lincoln. procurator abbatis de Burgo Petri reſpondit, certificans, quod ipſe univerſa monaſteria ipſius dioeceſeos ſpatioſae ſeriatim et laborioſe perſonaliter viſitavit, in quibus omnia bene et honeſte, et monaſtico ordini congruentia ſunt reperta, exceptis paucis et levioribus quibuſdam articulis coram eo detectis, quae monaſteriorum patribus, ſecundum juris exigentiam, commiſerat emendanda. Pro quo procurator prioris Elienſis reſpondere curavit, certiſſime affirmando, quod ibidem noſtrae religionis cultum commendabiliter obſervatum, et omnia alia ſub felici regimine diſpoſita invenerat gubernata. Pro dioec. Sarum procurator abbatis de Cerne reſpondit, quod in omnibus monaſteriis dictae dioeceſeos per eum viſitatis (excepto monaſterio de Abbendonia) reperit ſingula locorum capita eorum ſubditis conformia, et obſervantias regulares in eiſdem fructuoſis moribus collaudandas; quoſdam vero defectus in monaſterio de Abbendonia antedicto, bonis moribus non modicum repugnantes, praedictus procurator coram capitulo nullatenus duxit ſpecialiter exprimendos, ſed potius cum conſenſu et voluntate domini praeſidentis eidem in privato poſterius revelandos. Pro quo procurator prioris Bathon. reſpondebat, dicens, quod ibidem inter paſtorem et ſubditos omnia et ſingula ſacrae religioni conſona ſunt reperta, ſummaque providentia atque politica diſcretiſſime ordinata. Pro dioeceſibus Bathon. Wellen. et Exon. viſitatis, reſpondit procurator abbatis Glaſtoniae, ſic dicendo, quod omnia et ſingula monaſteria ſuae viſitationis regulariter aſſignata in dioeceſibus antedictis, in quantum ſibi pertinuit, diligentius viſitavit, et in eiſdem omnia reperiſſet, quae religioſum animum refoverent. Pro quo procurator abbatis de Hida reſpondit, ſe viſitaſſe dictum nobile monaſterium de Glaſtonia, ubi omnia invenit tanta commendatione digna, quod nullus, ut creditur, poſſet ſana conſcientia inhabitantium converſationem, atque mores in modico reprobare. Pro dioec. Wintonienſi reſpondit procurator abbatis de Chertefey, aſſerens, quod in univerſis monaſteriis dictae dioec. per eundem viſitatis, auctoritate patris ſui, nihil reperit vituperio dignum, ſed omnia nitore praeclarae religionis rutilantia, et multis laudum praeconiis extollenda. Pro quo procurator abbatis de Shirburn, in dicto monaſterio de Chertefey, viſitatoris officium retulit perimpleſſe, ubi pax, charitas, et concordia, caeteraeque virtutes religioſis perſonis pertinentes indies augmentantur. Pro dioec. Wigornien. procurator abbatis Winchecombiae ſe obtulit reſpondere, publice aſſeverans, quod in viſitando monaſteria ſibi limitata, obſervantias ubique invenit regulares, et caetera omnia ſacrae religioni pertinentia laude digna. Pro quo procurator abbatis de Eveſhamia certificat, quod ipſe vice et nomine patris ſui praedictum monaſterium de Winchecombe effectualiter viſitavit, in quo, ut lucidius declaravit, membra cum capite reperiit firmiter colligata nexibus charitatis. Pro dioec. Ebor. et Dunelm. prior Dunelm. et praeſidens ordinis perſonaliter reſpondebat, quod ipſe omnia monaſteria in dicta dioeceſi per commiſſarium et commonachos ſuos actualiter viſitavit, in quibus nulla gravia ſive enormia ſunt detecta, ſed leviora quaedam, quae traduntur locorum dictorum abbatibus emendanda. Pro quo procurator abbatis de Bardnay reſpondit, quod capitulum eccleſiae cathedralis Dunelm. perſonaliter viſitavit, ubi nulla omnino comperta ſeu detecta habuit, ſed omnes unanimes in vinculo charitatis et pacis invenit, et ſic eoſdem Domino Jeſu Chriſto ſuis precibus commendavit. Pro dioec. Coventrenſi et Lichefeldenſi abbas de Burton ſuper Trent perſonaliter reſpondebat, quod ſingula monaſteria ſibi commiſſa infra dioeceſes antedictas regulariter viſitavit, affirmando, quod in omnibus locis per eum viſitatis, omnia comperit laude digna, excepto monaſterio de Salopia, in quo, ut in publica audientia referebat, regnant diſcordiae, contentiones, invidiae, et conſpirationes, propter abbatiam obtinendam poſt mortem abbatis moderni, valetudinarii, debilis, et aegroti. Cui abbati de Salopia, ut eidem abbati de Burton fuerat conqueſtum, quidam frater, nomine Willelmus de Pule, contra voluntatem conventus de Salopia adhaeret, et inter ipſos duos bona monaſterii notorie ſunt deſtructa. Pro quo abbas de Selby perſonaliter reſpondebat, quod ipſe monaſterium de Burton praedictum viſitavit, et ibidem univerſa in bono et ſufficienti ſtatu invenit, et ſic inventa Domino commendavit.

His per ordinem expeditis, dominus praeſidens electores viſitatorum pro ſingulis monaſteriis noſtri ordinis ante proximum provinciale capitulum regulariter viſitandis, ſub forma ſubſequente publice nominavit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, nominamus et deputamus vos Edmundum de Kirton, priorem ſtudentium in Oxon. Johannem Shaldforde, Johannem Croſſe, Hugonem Whittby, Jacobum Winchecombe, et Willielmum Gare, electores viſitatorum omnium monaſteriorum noſtri ordinis huic capitulo ſubjectorum in provinciis Cantuar. et Ebor. et ad faciendum relationem de perſonis per vos electis, et monaſteriis eiſdem aſſignatis, citra horam nonam craſtinae diei ante meridiem. Iſtis ſic conſummatis, continuatum eſt capitulum, ſecundum formam ſuperius expreſſatam in fine actorum praeſentis diei Lunae ante meridiem, uſque

uſque ad horam octavam craſtinae diei, videlicet diei Martis ante meridiem.

Acta ſecundi diei ante meridiem.

Die Martis hora octava ante meridiem ſuperius aſſignata, in choro monaſterii ſancti Andreae praedicti, ſingulis, quibus interfuit, regulariter congregatis, reverendus in Chriſto pater Johannes, permiſſione divina, abbas de ſancto Albano, miſſam pro defunctis benefactoribus ordinis praedicti, pontificalibus inſigniis honorifice reveſtitus, ſolenniter celebravit; qua completa, omnes et ſinguli ſupradicti ad capitulum memoratum more ſolito acceſſerunt, ubi dominus praeſidens inchoavit capitulum, ſicut prius, et praemittens " Benedicite et loquamur de ordine noſtro", quandam monitionem ſubjunxit, quae ſequitur ſub his verbis: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, volumus et monemus, quod omnes et ſinguli, qui petitiones aliquas in praeſenti provinciali capitulo proponunt offerre, ut porrigant eas coram nobis, ſeu diffinitoribus noſtris, ad hoc per nos, ſi oporteat, deputandis. Et vos, qui eſtis, aut fuiſtis priores ſtudentium, iſtis tribus annis elapſis, tam Oxonii quam Cantabrigiae, juxta conſtitutionum noſtrarum tenorem, nos certificetis de nominibus praelatorum non mittentium, ſeu minus tarde mittentium ſcholares ſuos ad ſtudium; et quantitates hujuſmodi defectuum notificetis nobis in ſcriptis, citra horam tertiam poſt meridiem inſtantis diei Martis.

Iſtis effectualiter expeditis, declaratum eſt, quod ſtatutum de forma taxationis communis contributionis ad capitulum generale perſolvendae, in diverſis capitulis praeteritis editum et approbatum, ſecundum intentionem conſtituentium plenius obſervetur; videlicet, quod omnes et ſinguli praelati, taxati ad communem contributionem capituli generalis, ultra taxationem regiam de caeteris, ſecundum eandem taxationem regiam, non ultra fideliter onerentur, et qui infra taxationem regiam fuerint taxati, in ſua antiqua conſuetudine permaneant infuturum.

Subſequenter de mandato domini praeſidentis per fratrem Johannem Fiſſburnum, ſcribam, vocati ſunt et praeconizati patres, et praelati nullatenus comparentes, per ſe vel procuratores, primo in pleno capitulo, et poſtea in valvis eccleſiae; quorum cum nullus ibidem per ſe nec per procuratorem legitimum debite compareret, et hoc per praenominatum ſcribam fuiſſet praeſidenti et capitulo fideliter intimatum, dominus praeſidens contra eoſdem abſentes, ut praemittitur, hanc ſententiam protinus fulminavit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, omnes et ſingulos praelatos, atque praepoſitos ordinis noſtri, habentes hos diem et locum ex praefixione legitima, juxta conſtitutiones in hac parte ſalubriter editas, ad comparendum in hoc capitulo provinciali, una cum caeteris praelatis de reformatione ordinis et religionis eorum tractaturis, vocatos, praeconizatos, expectatos, et nullo modo comparentes, ſpecialiterque et nominatim priorem de Hattfeldbroke, priorem de Canwell, et priorem de Pulla in Wallia, pronunciamus contumaces, et in poenam contumaciae eorum, quemlibet in duplo expenſas, quas facere deberent in veniendo ad dictum capitulum, ſtando, expectando, et redeundo, mulctamus, hujuſmodi dupli taxationem, quam pro tali contumacia meruerant, reſervantes judicio noſtro alias declarandam.

Quo proceſſu finaliter expedito, ad publicationem electionis viſitatorum erga proximum capitulum ſtatiſſime eſt proceſſum; quam Edmundus Kirton, prior ſtudentium in Oxon. unanimi conſenſu collegarum ſuorum taliter promulgavit: In Dei nomine, Amen. Ego Edmundus Kirton, vice mea, et collegarum meorum nomino et eligo in viſitatores omnium et ſingulorum monaſteriorum in provincia Anglicana, huic capitulo ſubjectorum, videlicet, pro dioec. Cantuar. Roffenſi, et Ciceſtrenſi, abbatem de Faverſham, et pro eodem, abbatem de Walden; pro dioec. London. abbatem de Colceſtr. et pro eo, abbatem de Charteſey; pro dioec. Elienſi et Norwicenſi, abbatem ſancti Benedicti de Hulmo, et pro eo, abbatem de Rameſey; pro dioeceſi Lincoln. abbatem de Bardnay, et pro eo, priorem Elienſem; pro dioec. de Sarum, abbatem de Abboteſbury, et pro eo, abbatem de Athelney; pro dioec. Bathon Wellen. et Exon. abbatem de Muchelney, et pro eo, abbatem de Midilton; pro dioec. Winton. priorem ejuſdem, et pro eo, abbatem de Abbendonia; pro dioec. Wigorn. abbatem de Eveſhamia, et pro eo, abbatem de Malmeſbury; pro dioec. Ebor. et Dunelm. abbatem ſanctae Mariae de Ebor. et pro eo, abbatem de Burton; pro dioec. Coventrenſi et Lichefeld. priorem Coventrenſem, et pro eo, abbatem de Eyneſham juxta Oxon.

Quorum viſitatorum electione ſuccinctius expedita, dominus Edmundus Kirton, prior ſtudentium in Oxon. ex parte venerabilium virorum cancellarii univerſitatis Oxon. et omnium magiſtrorum regentium in eadem, exhibuit domino praeſidenti et capitulo quandam literam eorum ſigillo communi ſigillatam, pro ſubſidio obtinendo ad conſtructionem novarum ſcholarum in univerſitate praedicta, pro theologica facultate, in vico ſcholarum conſtruendarum. Quam literam dominus praeſidens ibidem per ſcribam capituli in publica audientia legi fecit, et inter acta capitularia regiſtrari mandavit, eo, qui ſequitur, ſub tenore: Venerabilibus in Chriſto patribus dominis praeſidentibus, caeteriſque praelatis ordinis ſancti Benedicti, in ſacro generali capitulo nigrorum monachorum praeſentialiter congregatis, proſpera ſucceſſuum incrementa, ac ſinceris affectibus annuere poſtulatis. Reverendiſſimi in Chriſto patres et praeſtantiſſimi domini. Quia nuper ex Spiritus clementia ſeptiformis piis quorundam cordibus fuerat caelitus inſpiratum, ut ad Dei laudis honorem, augmentumque ſtudii ſalutaris ſcholae uuiverſales ſacrae theologiae, quibus a principio orbati fuimus, pro communi omnium utilitate durabili fabrica levarentur; nos quae ad hu-

hujuſmodi operis fundamentaliter jam incepti debitum complementum ex noſtris non ſufficimus, veſtris paternitatibus praedevotis pro noſtri defectus relevamine eo confidentius duximus ſupplicandum, quo noſtris profundius radicatur in mentibus, quod alma univerſitas mater noſtra, cujus praeclara foecunditas orbem dignificat univerſum, per veſtri ordinis ſacroſancti patres praecipuos, et alumnos ſuae honoroficae fundationis felix exordium ſumpſerit, feliciſſimumque progreſſum; tenentes firmiſſime certiſſimeque ſperantes, quod noſtra ſupplex petitio, quae conſonat rationi et charitati, a tam devotis patribus vacua non redibit, quos ad patrum praecedentium opera confovenda, divina providebit gratia digniſſimos ſucceſſores. Quocirca veſtrae ſacrae congregationis coetui venerando devota precum libamina effundimus, pia mente unanimiter ſupplicantes, quatenus ad tam ſacri, tam utilis, tamque neceſſarii operis incrementum veſtrae gratiſſimae liberalitatis manus munificas extendere dignemini gratioſe; indubie cognoſcentes, quod omnes ordinis veſtri graduati, ſingulique ſcholares, quoad actus quoſcunque in ſcholis eiſdem ſcholaſtice exercendos, ſubducto quovis obſtaculi repulſivo, libera facultate gaudebunt. Et quia ſingula noſtrum concernentia negotium ſub literali compendio claudere non valemus, noſtrae cauſae promotionem diſcretiſſimis viris patribus venerabilibus domino Edmundo Kirton, priori ſtudentium, necnon eximiis ſacrae theologiae profeſſoribus, magiſtris Thomae Ledbury, et Johanni Croſſe, ac Willelmo Ebcheſtre, in eadem facultate venerabili inceptori, veſtris piis praeſentiis committimus declarandum; quorum relatibus aurem favoris et credentiae benignius exhibere tantorum dignetur patrum devotio veneranda. Caeterum, patres digniſſimi, cum veſtrae ſacrae religionis commodum et honorem inſtinctus nos excitet naturalis intimius affectare, eo quod (ut ſuperius eſt expreſſum) benedicta manus monaſtica noſtrae univerſitatis poſuerat fundamenta; hinc eſt, quod veſtras paternitates exhortamur in Domino, et attentius exoramus, quatenus concorditer diſponatis, ut ſinguli ſtudentes veſtri ordinis, quos morum ornat honeſtas, ſcientiae claritaſque decorat, ad univerſalis eccleſiae, et praeſertim ordinis veſtri ſtabile fulcimentum, in facultatibus, quibus proficiunt, condigne valeant graduari, ut ſic augmentata in veſtra ſacra religione virorum graduatorum clarimonia, aemulorum perverſitas, quae multum evigilat hiis diebus, facilius repellatur; ſed inter praematuros alios veſtrae ſacrae religionis, praefatum venerabilem virum, dominum Edmundum Kirton, monachum Weſtmonaſterii, ſtudentiumque priorem, qui nedum legitimo curſu ſecundi ſtudii, verum etiam ſano atque politico regimine ſui gregis utrobique virtuoſe reſplendet, ad apicem faſtigii doctoralis, ut bravium recipiat digniſſime poſt labores, veſtra dignetur diſcretio paternalis. Quibus ad felix regimen pariter et tutamen monaſticae religionis felices ſucceſſus annuat benignitas redemptoris. Script. Oxon. in noſtrae congregationis domo menſis Junii die ultimo. Cancellarius univerſitatis Oxon. coetuſque unanimis magiſtrorum regentium in eadem. Venerabilibus in Chriſto patribus dominis praeſidentibus, caeteriſque praelatis ordinis ſancti Benedicti, in ſacro generali capitulo nigrorum monachorum perſonaliter congregatis. Qua litera perlecta, dominus praeſidens, caeterique praelati cum toto capitulo ſupplicationem dictorum honorabilium virorum commendabiliter acceptantes, eam decreverunt effectualiter expediri, quatenus, praehabito in hac materia tractatu diligenti, unam ſummam notabilem ad conſtructionem ſcholarum praedictarum concederent, et perſolvi facerent de contributione communi proxima imponenda.

Subſequenter vero procurator abbatis de Shirburn domino praeſidenti quandam ſchedulam ſupplicatoriam in ſcriptis redactam exhibuit, ſub hiis verbis: Piae paternitati domini praeſidentis ſupplicat abbas monaſterii de Shirburn pro condonatione contributionum ſuarum, eo quod importabiles ſuſtinet expenſas, pro quadam lite placitationis pendentis inter eum, et quendam armigerum, qui tertiam partem proventus monaſterii ſui ſibi injuſte conatur auferre. Qua ſchedula cum patribus communicata, dominus praeſidens dicto procuratori in futuris ſolutionibus contributionum ſuarum promiſit gratiam et favorem.

Quibus expeditis, continuatum eſt capitulum uſque in horam tertiam poſt meridiem inſtantis diei Martis ſolitum per decretum.

Die Martis hora tertia poſt meridiem ſuperius aſſignata domino praeſidente, praelatis, graduatis, abſentiumque procuratoribus, prout moris eſt, adinvicem congregatis, dictis a domino praeſidente "Benedicite et loquamur de ordine noſtro"; confeſtim dominus Edmundus Kirton, prior ſtudentium in Oxon. primitus ſe erexit, ibidem tres materias publice proponendo; quarum prima erat, quod venerabilis pater dominus abbas de ſancto Albano, pio affectu paternali inclinatus, magnos ſumptus et expenſas ad domum veſtiariam juxta capellam communem monachorum in Oxon. de novo conſtructam, liberaliſſime conferebat, in tantum, ut illius domus ſolus conſtructor ſive fundator merito ſit cenſendus: quibus auditis, dominus praeſidens, et omnes praelati, atque graduati cum caeteris ibidem praeſentibus conſurgentes, eidem venerabili patri pro tam notabili et commendabili beneficio, infinitas gratiarum actiones pro ſuis viribus exhibebant.

Secundario vero dictus prior quandam ſupplicationem domino praeſidenti humillimis precum inſtantiis offerebat, pro uno ſubſidio ſufficienti aſſignando, ad finalem conſtructionem communis capellae monachorum in Oxon. quatenus illud opus a tamdiu inceptum, et multotiens diſcontinuatum, tandem poſſet honorifice conſummari: quam quidem ſupplicationem dominus praeſidens favorabiliter acceptavit, promittendo, quod vellet inde effectualiter conſulere cum fratribus ſuis, quid eſſet in hac materia peragendum.

Et

Et tertio idem prior ſtudentium quandam querelam propoſuit de praelatis infraſcriptis negligentibus in deſtinando ſcholares ſuos ad ſtudium generale. Inprimis, quod abbas de ſancto Auguſtino non exhibuit niſi duos ſcholares per unum annum, qui ſolebat exhibere quatuor. Item, abbas de Taveſtoke non habuit ſcholarem per duos annos, qui ſolebat habere unum. Item, abbas de Burton non habuit ſcholarem per tres annos, qui ſolebat habere unum. Item, abbas de Whittby non habuit ſcholarem per unum annum, qui ſolebat habere unum. Item, abbas de Charteſey non habuit ſcholarem per unum annum, qui ſolebat habere unum. Item, prior de Coventre non habuit ſcholarem per duos annos, qui ſolebat habere unum. Item, abbas de Eveſhamia non habuit ſcholarem per tres annos, qui ſolebat habere duos.

Subſequenter vero Johannes Sudbury, prior ſtudentium in univerſitate Cantabrigiae, propoſitionem unicam ſupplicatoriam tantummodo ibi fecit, videlicet, quod cum ſcholares dicti ordinis ſtudentes in eadem univerſitate hactenus ſolebant ſparſim per villam commorari in hoſpitiis laicorum, in magnum detrimentum obſervantiae regularis, et religionis opprobrium manifeſtum; idem prior ſtudentium dominum praeſidentem obnixius exorando inſtantius requiſivit, quatenus dignaretur ob reverentiam Dei, zelum et honeſtatem religionis ex ſua gratia ſpeciali, cum conſenſu totius capituli, unam ſummam notabilem praefatis ſtudentibus concedere, et aſſignare, cum qua aliqua ſufficiens perſona eorum nomine valeret emere unum fundum, ſive locum communem infra eandem univerſitatem, ſuper quem iidem ſtudentes ſeu eorum praelati conſtruere poſſent aedificium pro eorum mutua cohabitatione congruum, et etiam opportunum. Qua propoſitione finita, dominus praeſidens promiſit ſe huic petitioni eſſe favorabilem, maxime cum id, quod petebatur, fuerat tam conſonum rationi, et evidenter apparuerat in commodum et honorem ordinis non modicum redundare.

Deinde vero dominus praeſidens in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungendo mandavit omnibus et ſingulis monachis dicto provinciali capitulo ſubjectis, commorantibuſque vel commoraturis infra collegium Cantuar. in Oxon. quatenus de caetero in eſu carnium omni tempore anni aliis monachis, in loco communi dicti ordinis habitantibus, ſint conformes, ita quod deinceps ſuper iſta materia nulla querela quomodolibet habeatur.

Quibus finitis, dominus praeſidens nominavit electores praeſidentium ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, deputamus vos, reverendos in Chriſto patres, abbatem de ſancto Albano, abbatem Croulandiae, abbatem de Selby, abbatem de Perſhora, abbatem de Burton, priorem de Malmeſbury, priorem de Burgo Petri, priorem de Bardnay, priorem ſtudentium in Oxon. magiſtrum Johannem Shaldford, magiſtrum Willielmum Norwich, magiſtrum T. Ledbury, magiſtrum T. de Burgo Petri, magiſtrum Johannem Croſſe, et magiſtrum Willielmum Ebcheſtre, ſacrae paginae profeſſores, ad nominandum et eligendum praeſidentes erga capitulum provinciale ad triennium proximum poſt futurum, et ad nos certificandum de perſonis per vos in praeſidentes electis pro expeditione praeſentis capituli citra horam nonam craſtinae diei Mercurii ante meridiem. Et continuatum eſt capitulum uſque in horam craſtinae diei Mercurii ſeptimam ante prandium, ſolitum per decretum.

Die vero Mercurii hora ſeptima ſuperius limitata, dictis more ſolito per dominum praeſidentem, "Benedicite et loquamur de ordine noſtro," idem dominus praeſidens cum conſilio praelatorum ibidem exiſtentium conſiderans, quantum quidam graves articuli correctione digni ſibi per ultimos viſitatores monaſteriorum de ſancto Auguſtino, de Abbendonia, de Salopia, et de Ceſtria fuiſſent exhibiti et detecti, quos non eſt veriſimile per futuros viſitatores eiſdem locis viſitandis ſuperius aſſignatis congrue reformari; venerabiles in Chriſto patres, dominum abbatem de ſancto Albano, ad viſitandum monaſteria de ſancto Auguſtino, et de Abbendonia, et dominum priorem Wigorn. ad viſitandum monaſteria de Salopia, et de Ceſtria, exhortando et rogando ſpecialiter requiſivit.

Deinde multati fuerunt praelati, non mittentes ſuos ſcholares ad ſtudia generalia per decretum: In Dei nomina, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, multamus omnes et ſingulos patres ſubſcriptos, videlicet abbatem de ſancto Auguſtino, abbatem de Taveſtoke, abbatem de Burton, abbatem de Whittby, abbatem de Charteſey, priorem de Coventre, et abbatem Eveſhamiae, qui in non mittendo ſcholares ſuos ad ſtudia generalia negligentes fuerant et remiſſi; necnon omnes et ſingulos praelatos, qui in ſubtrahendo, vel non ſolvendo penſiones ſtudentibus debitas, ut tenentur, ſecundum formam conſtitutionum in hac parte ſalubriter editarum, pronunciamus contumaces, et negligentes, et remiſſos, et in poenam contumaciae, negligentiae, et remiſſionis ſuarum in his ſcriptis pronunciamus in poenam incidiſſe per conſtitutiones editam in hac parte, et talibus aſſignatam.

Deinde dominus praeſidens diffinitores pro proximo provinciali capitulo celebrando in his verbis continuo nominavit: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, nominamus, deputamus, et eligimus in diffinitores pro proximo capitulo provinciali venerabiles in Chriſto patres, abbatem de ſancto Albano, abbatem Glaſtoniae, abbatem Ebor. abbatem Eveſhamiae, abbatem Croulandiae, abbatem de Selby, abbatem de Thorney, abbatem de Perſhora, Richardum, priorem de Burgo ſancti Petri, magiſtrum Johannem Shaldford, magiſtrum Thomam Ledbury, magiſtrum Willielmum Norwich, magiſtrum T. de Burgo ſancti Petri, magiſtrum Johannem Croſſe, dominum Edmundum Kirton, priorem ſtudentium in Oxon. et Johannem Sudbury, priorem ſtudentium Cantabrig.

Qua nominatione finita, praeconizati fuerunt auditores computi, quorum vice et nomine reſpondit

3

reſpondit dominus Richardus, prior de Burgo ſancti Petri, certificans et affirmans indubitanter, quod per fidelem examinationem ipſius et coauditorum ſuorum cum matura deliberatione factam, compertum eſt, ordinem fere indebitatum in quingentis quinquaginta et quinque libris ſterlingorum, diverſis creditoribus perſolvendis, prout in pede computi antedicti planiſſime poterit apparere. Unde dominus praeſidens, conſideratis debitis antedictis, gravibuſque expenſis pro arduis negotiis ordinis, et privilegiis papalibus tam in Anglia, quam in Romana curia effundendis, novam contributionem cum conſenſu totius capituli impoſuit ſubſequens per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate noſtra cum conſenſu totius capituli imponimus novam contributionem unius denarii de marca, quolibet anno triennii ſubſequentis, ſcilicet primo anno ad feſtum ſancti Michaelis, ſecundo et tertio annis ad feſtum Paſchae, aequaliter perſolvendam.

Iſtis expeditis, venerabilis in Chriſto pater abbas Croulandiae vice ſua, et collegarum ſuorum electionem futurorum praeſidentium publicavit in ſcriptis eo, qui ſequitur, ſub tenore: In Dei nomine, Amen. Ego Richardus, abbas Croulandiae, vice et nomine collegarum meorum nomino et eligo in praeſidentes pro proximo provinciali capitulo futuro Johannem, abbatem de ſancto Albano, Johannem, priorem eccleſiae cathedralis Dunelm. et Willielmum, abbatem de Perſhora.

Quorum electione publicata, immediate diffinitores capitulum intraverunt, omneſque materias ſive articulos per eos ibidem diffinitos, unanimiter mandaverunt per magiſtrum Willielmum Norwich in publica audientia promulgari ſub forma, quae ſequitur in his ſcriptis:

Articuli diffiniti in provinciali capitulo nigrorum monachorum apud Northamptonam celebrato anno Domini, M. CCCC. XXVI.

Inprimis diffinitum eſt, quod omnes articuli in ultimo provinciali capitulo diffiniti, in ſuo robore permaneant, et vigore; excepto, quod in articulo de receptione pecuniarum, dematur iſta clauſula, videlicet "ad minuſque ſemel in anno etiam non requiſiti."

Item, quod omnes et ſinguli noſtro provinciali capitulo ſubjecti, in cappis equitativis de caetero ſint conformes, juxta modum et formam in monaſterio ſancti Albani in praeſenti viſitatos. Ita tamen, quod praelati duabus aperturis pro ſuis brachiis extendendis in ſuis cappis utantur, et quod de caetero tollatur omnis curioſa plicatura floccorum in collis, et pectoribus eorundem. Ita quod plano modo uniformiter univerſi incedant.

Item diffinitum eſt, quod quilibet praelatus ad provinciale capitulum noſtri ordinis perſonaliter veniens, et in ipſo capitulo a principio uſque ad finem perſonaliter intereſſens, de tertia parte ſuae contributionis perſolvendae alleviationem habeat infuturum; aliis praelatis ad praedictum capitulum non venientibus, niſi rationabiliter ſuper hoc ſe valeant excuſare, per praeſidentes noſtri ordinis ſine miſeratione mulctandis; in quorum tamen abſentia eorum procuratores de cauſis in procuratoriis ſuis inſerti[illegible] a juramento corporali nullatenus excuſentur.

Item diffinitum eſt, quod praeſidentes noſtri ordinis inpoſterum eligendi, de his tribus partibus Angliae disjunctim aſſumantur; videlicet de oriente, de occidente, et de borea, auſtrali parte in oriente computata; quarum tamen partium limites ſive terminos per diffinitores proximi capituli relinquimus aſſignandos.

Item diffinitum eſt, quod fiat diligens providentia per praeſidentes modernos, ut ordinent idoneas et ſufficientes perſonas noſtri ordinis, qui noverint et ſciverint meliori modo examinare omnia contenta in ſtatutis noſtri ordinis, ſive papalibus, legativis, vel aliis quibuſcunque ſuper eſu carnium editis, et receptione pecuniarum, necnon et omnia alia conſcientias teneras aggravantia in eiſdem; quibus omnibus ſic perfecte examinatis, et diſcrete laboratis, ordinent praeſidentes procuratorem providum pro modificatione et pia diſpenſatione impetranda earundem.

Item diffinitum eſt, quod omnia acta et determinata per diffinitores, honeſtatem religionis et reformationem concernentia, incorporentur, et inſcribantur a modo in quodam regiſtro; quod quidem regiſtrum ſemper remaneat penes praeſidentem principalem, qui pro tempore fuerit, et poſt ejus ceſſationem deliberetur ſeniori praeſidenti, qui poſt eum immediate ſuccedit.

Item diffinitum eſt, quod licentiati ad incipiendum tam in theologia, quam in jure canonico, in ſuis gradibus ſuſcipiendis caputia capparum ſcholaſticarum cum bugio furrata habeant, ſive cum ſyndone nigra linita, et conſimiliter bacalarios ad lecturam ſententiarum, et bacalarios ad lecturam decretalium admiſſos, caputiis cum bugio furratis uti de caetero ordinamus.

Item diffinitum eſt, quod doctores theologiae, et etiam juris canonici, poſt ſuſceptum gradum doctoratus in monaſteriis, abbates proprios habentibus, tam ubilibet locorum, quam in capitulo, choro, et refectorio poſt priores clauſtrales proximas ſedes teneant; et in aliis monaſteriis, abbates non habentibus, poſt locorum ſuppriores, propter dignitatem gradus eos conſimiliter volumus honorari: prioribus tamen clauſtralibus ſive ſupprioribus cathedralibus a ſuis officiis et miniſterio per ceſſationem decedentibus, per praedicta non intendimus in aliquo derogare.

Item diffinitum eſt, quod nullus ſubjectus noſtri ordinis impetret, vel recipiat aliquod confeſſionale ſive quinquennale a curia Romana conceſſum, vel a quavis alia poteſtate inferiori, ſuperiore proprio inconſulto; contra quam diffinitionem ſi quis contravenerit, a receptione pecuniarum ſit ſuſpenſus, et tanquam inobediens puniendus.

Item diffinitum eſt, quod collector vel collectores contributionum de triennio in triennium, ſicut et praeſidentes, de caetero eligantur, qui, ſacramento praeſidenti vel praeſidentibus praeſtito, plenum et perfectum computum, atque fidelem

fidelem rationem de receptis omnibus tribuant atque reddant.

Item diffinitum eſt, quodſi aliquis ſuo confratri monacho, ſeu converſo malitioſe detraxerit, ſive ſuper aliquo exceſſu emendato, vel emendando imprudenter exprobraverit; ſi ſuper hoc realiter culpabilis inventus fuerit, juxta quod alias diffinitum fuerat, per ſuum ſuperiorem acriori diſciplinae ſubdatur.

Item diffinitum eſt, quod ad utilitatem perpetuam noſtri ordinis ordinetur per praeſidentes modernos ciſta communis, cui de contributione triennali in quolibet provinciali capitulo aſſignetur, unius monaſterii totalis contributio per praeſidentes aſſignanda. Ad quam etiam ciſtam totalis mulcta praelatorum, ſcholares in univerſitatibus in debito numero non habentium, ſine diminutione integraliter deveniet infuturum; de cujus ciſtae cuſtodia, et de diſparibus clavibus ad eandem pertinentibus in proximo provinciali capitulo ſine ulteriori dilatione prudentius pertractetur.

Item diffinitum eſt, quod de caetero ſinguli procuratores ad capitulum provinciale noſtri ordinis convenientes, antequam ab eodem capitulo recedant, omnes materias ibidem diffinitas in ſcriptis redigant, ſub ſigillo ſignatas principalis praeſidentis in eodem, cum clauſula iſta in dorſo ſchedulae, materias diffinitas continentes inſerta, videlicet: "Johannes vel Willielmus, Dei gratia abbas vel prior talis monaſterii, praeſidens ordinis ſancti Benedicti nigrorum monachorum in Anglia, venerabili in Chriſto patri, eadem gratia abbati vel priori talis loci, ſalutem in Domino ſalvatore. Auctoritate, qua fungimur in hac parte, vobis injungimus, quatenus omnes materias in hac ſchedula contentas, veſtram perſonam, ſive monaſterium veſtrum concernentes, per diffinitores noſtri ordinis in ultimo capitulo apud Northampton. diffinitas, ſub modo et forma infra expreſſis, in veſtro monaſterio faciatis obſervari:" et quod viſitatores monaſteriorum per capitulum deputati in ſuis viſitationibus inquirant, an talis injunctio praeſidentium in ſingulis monaſteriis debite obſervetur. Quodſi aliqualis negligentia in praemiſſis in praelato aliquo inveniatur, ipſam in proximo capitulo poſt venturo praeſidentibus noſtri ordinis detegant, et revelent. Indorſatio ſchedulae praecedentis: "Johannes, permiſſione divina prior eccleſiae cathedralis Dunelm. praeſidens ordinis ſancti Benedicti nigrorum monachorum in Anglia, venerabili in Chriſto patri domino priori eccleſiae cathedralis ſanctae Trinitatis Norwicen. ſalutem in omnium ſalvatore. Auctoritate, qua fungimur, vobis injungimus, quatenus omnes materias in hac litera contentas, in quantum perſonam veſtram, vel monaſterium veſtrum concernunt, per diffinitores noſtri ordinis in ultimo capitulo apud Northampton. diffinitas, ſub modo et forma infra expreſſis, in veſtro monaſterio faciatis fideliter obſervari."

Quos igitur omnes et ſingulos articulos ſic diffinitos atque publicatos, dominus praeſidens grataner admiſit cum conſenſu totius capituli, ac, nemine reclamante, approbavit et ratificavit, ſingulisque praelatis, ſeu eorum procuratoribus eorum veram copiam liberari praecepit ſub forma in eiſdem articulis ſuperius expreſſata.

Subſequenter vero dominus praeſidens exoneravit dominum abbatem de ſancto Edmundo, et dominum abbatem de Weſtmonaſterio de collectionibus contributionum, dominum priorem Wigorn. onerando cum eiſdem ſubſequens per decretum: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, exoneramus abbatem ſancti Edmundi de Bury, et abbatem de Weſtmonaſterio ab officiis collectorum communium contributionum, quae auctoritate hujus provincialis capituli hactenus occuparunt; et oneramus priorem Wigorniae cum eiſdem.

Et ſimiliter ad inſtantiam et rogatum quorundam humiliter promittentium emendas pro ſuis defectibus inclinati, revocamus et relaxamus omnes et ſingulas ſententias, poenas, ſive mulctas in eos, et alios abſentes ſuperius per nos latas, de eorum emendatione infuturum ſpem indubiam retinentes. Tunc aſſignati ſunt ad ſermones pro proximo capitulo provinciali; primo videlicet pro ſermone ad clericos, et literatos in Latinis dicendo, magiſter Willelmus Ebcheſtre, ſacrae paginae profeſſor, dominus Johannes Langley, Thomas Dereham, et Thomas Shroveſbury, ejuſdem facultatis bacalarii. Pro ſermone vero in lingua vulgari dicendo, magiſter Thomas Ledbury, et magiſter Johannes Shalford, theologiae doctores; dominus Edmundus Kirton, prior ſtudentium Oxon. et Silveſter Bolton, bacalarii in eadem facultate. Quibus effectualiter expeditis, injunctum eſt cunctis praelatis praeſentibus et abſentium procuratoribus univerſis, ut quam cito commode fieri poterit, poſt regreſſum ſuum ad monaſterium eorundem pro fundatoribus et benefactoribus ordinis "Placebo et dirige" cum miſſa matutinali "De requiem" ſinguli faciant ſolenniter decantari.

Et continuo pro die et loco erga proximum capitulum, de conſenſu omnium praelatorum caeterorumque ibidem habentium intereſſe, dominus praeſidens ſubintulit ita dicens: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua ſupra, aſſignamus locum iſtum, hanc videlicet capellam beatae Mariae virginis, infra prioratum ſancti Andreae Northampton. diem etiam Lunae proximum ante feſtum beati Thomae martyris, videlicet quartam diem menſis Julii, an. Dom. milleſimo quadringenteſimo vigeſimo nono.

Et tandem circa horam undecimam inſtantis diei Mercurii, ante meridiem, per dominum praeſidentem continuatum eſt capitulum ſub hac forma: In Dei nomine, Amen. Nos auctoritate, qua fungimur in hac parte, propter certas cauſas veras et legitimas, nos ad id moventes, continuamus hoc praeſens capitulum provinciale uſque ad feſtum beati Thomae martyris poſt datam praeſentium proxime futurum.

Poſtremo dicto Pſalmo "De profundis" ab univerſis, cum caeteris precibus antiquitus uſitatis, cunctiſque generaliter conceſſis, et a domino praeſidente debite abſolutis, praelati, doctores,

ctores, bacalarii, procuratores, et caeteri univerſi dicti capituli profeſſores proceſſionaliter ad eccleſiam Omnium Sanctorum, bini ſcilicet, et bini, inſimul tranſierunt; ad quam cum perveniſſent, litanias decantantes, venerabilis in Chriſto pater, dominus Willielmus, abbas de Selby, miſſam pro pace ſolenniter celebravit; in qua, magiſter Willielmus Worſted de Norwich, doctor ſacrae theologiae, clero et populo commendabiliter praedicavit. Miſſa nempe finita, ad ſua hoſpitia, et deinde ad partes ſuorum monaſteriorum cum ſumma pace et quiete quilibet diſponebat dirigere greſſus ſuos. Amen. Expliciunt acta capituli provincialis anno Domini M. CCCC. XXVI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 10.	HENR. CHICHELEY 13.	1426.	HENRIC. VI. 5.

Epiſtolae et inſtrumenta de lite inter Martinum quintum, papam, et Henricum Chicheley, archiepiſcopum Cantuarienſem. Ex regiſtro Caroli Booth, epiſcopi Herefordenſis, MS. penes Eliam Aſhmole, armigerum, fol. 61.

I. *Papae duobus archiepiſcopis.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus, Eboracenſi et Cantuarienſi archiepiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Pro humani generis redemptione de ſummis caelorum ad ima mundi deſcendens, ſed mortem tandem ſubiens temporalem Dei filius Jeſus Chriſtus, ne gregem ſui pretio ſanguinis glorioſi redemptum, aſcenſurus poſt reſurrectionem ad patrem, abſque paſtore dereſeret, ipſius curam beato Petro apoſtolo, ut ſuae ſtabilitate fidei populos in chriſtiana religione firmaret, eorumque mentes ad ſalutis opera ſuae accenderet devotionis ardore, commiſit. Unde nos ejuſdem apoſtoli effecti, diſponente Domino, licet immeriti, ſucceſſores, et ipſius redemptionis locum in terris, quamvis indigne, tenentes, circa gregis ejuſdem cuſtodiam ſolitis excitari vigiliis, ſummovendo noxia, et augendo profutura debemus; ut excuſſo a nobis negligentiae ſomno, noſtrique cordis oculis diligentia ſedula vigilantibus, animas Deo lucrifacere in Romanae eccleſiae, et orthodoxae fidei devotionem et obedientiam perpetuam conſervemus. Sane jamdiu ad noſtrum, non ſine diſplicentia grandi fide dignorum relatione, pervenit auditum, quod in regno Angliae tam vos, quam nonnulli epiſcopi, et alii eccleſiarum et monaſteriorum praelati, obedientia et devotione ſedis apoſtolicae poſtpoſitis, falcem mittere in meſſem alienam non erubeſcentes, nonnulla beneficia eccleſiaſtica, cum cura et ſine cura, canonicatus et praebendas, dignitates, perſonatus, perpetuas adminiſtrationes, et officia in metropolitanis, cathedralibus, et collegiatis eccleſiis, diſpoſitioni ſedis praedictae de jure communi, vel per conſtitutiones felicis recordationis Johannis P. XXII. quae incipit "Execrabilis", et Benedicti P. XII. quae incipit "Ad regimen", praedeceſſorum noſtrorum reſervata, clericis et eccleſiaſticis perſonis conferre, ſive de illis providere, ipſoſque in corporalem poſſeſſionem illorum inducere, et ſub poenis et cenſuris eccleſiaſticis induci mandare non formidatis, neque formidant, in animarum veſtrarum et ſuarum periculum, ſedis praedictae contemptum, et ſcandalum plurimorum. Nos igitur, quorum intereſt, cupientes ſuper hiis, ne, contagione flagrante, ſponſae noſtrae (quae mater eſt omnium) Romanae eccleſiae hujuſmodi quoque ſedis auctoritati adeo ſuperſtitioſis motibus detrahi patiamur, congruam adhibere medelam; tam vos quam epiſcopos, et eccleſiarum et monaſteriorum praelatos ſupradictos, et alios quoſcunque in virtute ſanctae obedientiae, et ſub excommunicationis ſententia, et poena privationis collationis aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque ad vos et ipſos ſpectantium de conſuetudine vel de jure (quorum beneficiorum ad illorum collationem devolvi volumus, ad quos ſecundum juris diſpoſitionem ex negligentia conferre debentium devolveretur) auctoritate apoſtolica, ex certa ſcientia hortamur, monemus, et requirimus, vobiſque et ipſis diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus de caetero de collatione, proviſione, ſeu quavis alia diſpoſitione beneficiorum eorundem diſpoſitioni dictae ſedis, ut praefertur, reſervatorum, per vos vel alios per devolutionem, vigore cujuſcunque conſuetudinis, vel ſtatuti, ſive alio quovis ingenio vel colore, nullatenus vos intromittatis ſeu ſe intromittant. Necnon auctoritate et ſcientia ſimilibus monemus, et requirimus clericos, et eccleſiaſticas perſonas hujuſmodi ſub eadem excommunicationis ſententia, et poena privationis quorumcunque beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum, quae obtinent, et inhabilitationis ad quaecunque beneficia eccleſiaſtica de caetero obtinenda, ne de beneficiis, ut praemittitur, reſervatis hujuſmodi etiam ſponte ipſis collatis, aut illorum collationibus per ſe, vel alium, ſeu alios, quovis quaeſito colore, nec de ipſorum fructibus, quos in utilitatem ipſarum eccleſiarum tempore vacationis durante--volumus ſe intromittere quomodolibet praeſumant. Quas quidem ſententias, poenas, et cenſuras contrafacientes incurrere volumus ipſo facto; abſolutionem vero omnium contrafacientium, niſi in mortis articulo conſiſtentium, nobis et ſucceſſoribus noſtris, Romanis pontificibus, tantummodo reſervamus. Et, ne qui de hortationibus, monitionibus, requiſitionibus, et mandatis noſtris hujuſmodi ignorantiam poſſint allegare, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos, aut duo, vel unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, ita quod in hiis exequendis alter alium

non

non expectet, nec unus per alium ſe excuſet; hortationem, monitionem, requiſitionem, et mandata noſtra hujuſmodi in omnibus et ſingulis cathedralibus eccleſiis, ac civitatibus, et dioeceſibus, necnon generalibus ſynodis clericorum et perſonarum eccleſiaſticarum, et aliis locis inſignibus dicti regni intimare, publicare, et inſinuare, et intimari, publicari, et inſinuari facere curetis. Et nihilominus, ſi hortationes, monitiones, requiſitiones, et mandata hujuſmodi epiſcopis, et eccleſiarum vel monaſteriorum praelatis aut aliis perſonis ſupradictis tute vel libere publicari nequeant; nos vobis publicationes, inſinuationes, et intimationes praefatas per edictum publicum locis affigendum publicis, et partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad epiſcoporum, praelatorum, et perſonarum earundem notitiam pervenire valeant, faciendi plenam et liberam concedimus tenore praeſentium facultatem: volentes, et auctoritate praedicta decernimus, quod hortationes, monitiones, requiſitiones, ac mandata hujuſmodi perinde ipſos epiſcopos, praelatos, et alios clericos et perſonas arctent, acſi intimata, ac inſinuata praeſentialiter et perſonaliter extitiſſent; non obſtantibus conſtitutionibus apoſtolicis, et aliis contrariis quibuſcunque, ſeu ſi archiepiſcopis, epiſcopis, eccleſiarum, monaſteriorum praelatis, clericis, et perſonis ſupradictis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim, a praedicta ſede indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, et excommunicari non poteſt per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, mentionem; necnon quibuſcunque ſtatutis, et conſuetudinibus in regno Angliae vigentibus, praeſertim editis per clarae memoriae reges Edwardum et Richardum; quae cum expreſſe ſint contra eccleſiae libertatem, et damnata et reprobata fuiſſe et eſſe declaramus. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos quinto idus Decembris, pontificatus noſtri anno decimo.

II. *Archiepiſcopus papae in excuſationem tam ducis Gloceſtriae, quam ſui.* Collat. cum MS. Cott. Cleop. C. IV. fol. 139.

Beatissime pater. Poſt omnem ſervitutis et obedientiae promptitudinem, devotiſſimaque terrae oſcula ante pedes, et quicquid creatura perhumilis domino ſuo poterit creatori. A paucis retro diebus immediate poſt domini Juliani, auditoris camerae, et ſedis apoſtolicae in Anglia nuncii diſertiſſimi, receſſum, ad non modicam mei cordis amaritudinem, rumor invaſit, et plurimorum relatione de curia venientium crebrius invaluit, multorumque ſedi apoſtolicae fideliſſimorum mentes non modicum conturbavit, quod detractores quidam Deo odibiles, nitentes ſolitae paternalis dilectionis dulcedinem adverſus inſontes, etiam regni majores, amaricare in odium, et de alieni nominis detractione, quos non meruerunt ſibi apud ſedem apoſtolicam cumulare favores, auſi ſunt de devotiſſimo ſanctitatis veſtrae filio, domino duce Gloceſtriae, regni protectore, et aliis, ac inter caeteros de me, humili capellano veſtro et ſedi apoſtolicae ſemper fideliſſimo, venenoſa ſimulatione ſuggerere; quod nedum idem dux, ſed ego in ſpecie eſſemus Angliae impeditores praecipui eccleſiaſticae libertatis, et veſtrae beatitudini per conſequens offenſores. Certo certius ſcire dignetur V. S. quod licet multis in regno proceribus videatur, quod idem dominus dux modicos in cauſa Brabantina apud ſedem apoſtolicam favores reportaverit, ac ex hoc forte ſuos erga eandem ſedem apoſtolicam favores ſubtrahere a quibuſdam fuerit animatus; nuſquam tamen contra ſanctitatis veſtrae vel ſedis apoſtolicae beneplacita graviorem ſe exhibuit, palam, vel occulte, ſed tanquam devotus ſanctitatis veſtrae filius de quibuſdam in curia degentibus, et contra eum injuſte promoventibus, honeſto modo, et non protervo animo, quandoque apud ſuos eſt conqueſtus. Quantum eſt pro me, pater ſancte, novit ille, qui nil ignorat, nec modiciſſimam in me ſcintillam repererunt talia machinantes, ſed me jam ſenio confractum, nec perſonaliter ad pedes ſanctitatis veſtrae laborare valentem, tanto taedio afficere ſatagunt, ut vel dies meos, licet paucos, abbrevient, vel forte ut in me glorientur, ad ceſſionem ultroneam me inducant. Verum, benigniſſime pater, in hoc uno reſpirat, et ſpe firma requieſcit innocentia filialis, quod beatitudo veſtra alias cum eſſem conſimiliter apud eam diffamatus, literatorie mihi repromittere dignata eſt, quod oblocutoribus hujuſmodi, qui occulto mordent, et humili creaturae veſtrae talia malevola a tergo molirentur impingere, neque aures patefacere, nec animi credentiam curaretis impendere. In quo beato propoſito devotiſſimis precum inſtantiis ſuppliciter exoro, quatenus ad confutandam detractorum malitiam veſtra beatitudo perſeverare dignetur, et more patris propitii, incircumciſis labiis hujuſmodi, qui in verba mendacii de facili ſe relaxant, maxime adverſus filios probatae fidei, nullam adhibere velitis credentiam, nec devotos filios aliqua ſuſpicionis macula ſurrepat, donec facti evidentia aut legitimis documentis talia admiſiſſe veraciter comprobetur. Illud namque quodam naturae jure proprium eſt introductum, ne ad delatorum ſuggeſtionem contra filium pater inſurgat; ſed magis ad agnoſcendam clamoris veritatem condeſcendat, et clementer ſe inclinet. Profecto in hiis, quae contra me taliter delata ſunt, nihil mihi conſcius ſum: Deus innocentiae meae teſtis. Sed non ſum melior, quam patres ſancti quidam, et praedeceſſores mei, Cantuarienſes archiepiſcopi, qui apud ſedem apoſtolicam aliquando diffamati extiterant; quos tamen Deus in vita miraculis, vel ipſa ſedes poſt mortem innocentes evidentiſſime comprobavit. Abel eſſe non poterit, quem fraternum odium non proſecutum fuerit: ipſa etiam Chriſti innocentia invidiae

3 et

et oblocutionum ſtimulos non evaſit. Quidam forte, qui ſupra poſſe mentes et maria promiſerunt, per id apud ſanctitatem veſtram excuſari ſe credunt, quod ut ſpinam a pedibus ſuis evellant, aliis culpae notam imponant. Heu! pater beate, quae convinci non poterit experientia docet, quod non obſtantibus ambaſſiatis ſolennibus, imo et requiſitionibus apoſtolicis, etiam ſub cenſuris diverſis, non eſt in regno, qui quemquam in promotionibus extraneorum exaudierit, niſi ſolus ego; et tamen pro merito obloquentium dentibus involvor, et in regno et apud ſedem apoſtolicam detractionis et odii ſuſtineo recompenſam. Nihilominus juxta ſanctitatis veſtrae promiſſum confido, pater beatiſſime, quod ſub ſolitae benignitatis veſtrae favoribus fovere velitis filium veſtrum devotiſſimum, quem (quicquid canes latraverint) ſemper habuiſtis, et in aeternum habebitis ad univerſa ſedis apoſtolicae beneplacita paratiſſimum, et pro viribus ſervitorem. Et ut eo magis oris eloquio, quam ſcripturis innoteſcat ſanctitati veſtrae filialis excuſatio, ex hac cauſa familiarem meum magiſtrum Johannem Norton, decretorum doctorem, praeſentium latorem, ad pedes ſanctitatis veſtrae tranſmitto, quem ad exauditionis gratiam admittere, et eidem fidem credulam adhibere dignetur veſtra beatitudo; et ſi quae forte alia ſint (quod abſit) in me, quae eidem diſpliceant; eidem magiſtro Johanni facere declarari, per ipſum fideliſſime excuſanda, vel mihi quantocius reſcribenda. Almam perſonam veſtram ad felix univerſalis eccleſiae regimen conſervet in proſperis ipſe, cujus vices geritis, Jeſus Chriſtus. Scriptum ſub ſigillo S. Thomae martyris in palatio Cantuar. menſis Martii die decima.

III. *Archiepiſcopus collegio cardinalium.* Collat. cum MS. Cotton.

REVERENDISSIMI in Chriſto patres et domini: poſt devotae recommendationis obſequia. [a] Nuper quorundam inſinuatione ad noſtrum pervenit auditum, quod quidam aemuli noſtri indignationem ſanctiſſimi domini noſtri, et ſacri veſtri collegii adverſum me (novit Deus prorſus [b] innocuum) ſtudentes ſuccendere, ac a ſolitae dilectionis ſuae gratia nos [c] avellere, veriti non ſunt in curia ſuae ſanctitatis falſo, et nequiter nobis detrahere, famamque noſtram ſuis venenoſis ſermonibus [d] laceſſere, mendaciter aſſerentes, quod [e] nos inter caeteros Angliae dominos ſtaremus permaxime contra eccleſiae et ſanctae ſedis apoſtolicae libertates. Deum, cui nil abſconditum, in innocentiae [f] noſtrae teſtimonium [g] invocamus; quam univerſa ſuggeſta hujuſmodi falſo et malitioſe contra [h] nos ficta ſunt, et contraria veritati. Nec vivit, qui valeat contrarium edocere; nec qui velit deſiderio (promptiori) quam [i] velimus nos, juxta traditas [k] nobis vires, defendendis eccleſiae libertatibus aſſiſtere, aut ſanctae ſedis apoſtolicae mandatis libentius inſervire. Verum quantumcunque bene agere ſtuduerunt eccleſiarum praelati majores; illud ſemper moris eſt, ut ſe in eos linguae prurientes exerceant, et ubi regnat ipſorum fama celebrior, ibi citius in verba [l] mendacii ſe reſolvunt. Nam, teſte Ethico, "Summa petit livor, perflant altiſſima venti." Veſtras igitur reverendiſſimas paternitates in viſceribus Jeſu Chriſti humiliter deprecamur, quatenus virus illud, quod proculdubio de fornice invidiae detractores mei efflaverant, vos a charitate et benignitate ſolitis non avertat; nec velitis de caetero infidis hujuſmodi, ſi appoſuerint peccare adhuc adverſus capellanum veſtrum fidelem, credentiam indulgere, pro certo ſcituri, quod, quicquid poſt dorſum meum fabricaverunt peccatores, nos ſemper fuiſſe, et fore devotum, et fidelem libertatum eccleſiae pro viribus promotorem, et ſanctae ſedis apoſtolicae fervidum zelatorem; probat, et in aeternum probabit, et atteſtabitur declaratio veritatis. Et ut detur fides operibus, conſpicite, patres conſcripti, quid egerint caeteri de beneficiis in curia vacantibus, etiam poſt requiſitiones ea parte multipliciter eis factas; et poſtquam commemorati ſunt omnes, non eſt, praeter me ſolum, aliquis qui extraneum aut foris oriundum ad beneficium aliquod hujuſmodi infra regnum docebitur admiſiſſe, licet multo majora et plura habeant ſub ſuo patronatu beneficia, etiam ex diverſis cauſis ſedi apoſtolicae notorie reſervata, ad quae vos patres reverendiſſimos pluries novimus titulari. Almum collegium veſtrum ad univerſalis eccleſiae felix regimen diu conſervet in proſperis Trinitas increata.

IV. *Papa archiepiſcopo.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, archiepiſcopo Cantuarienſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Admirati fuimus plurimum literas tuas legentes, quibus (inter caetera) nobis ſcribis te ſimul, et dilectum filium nobilem virum Humfridum, ducem Glouceſtrenſem, falſo nobis fuiſſe delatos, quod (ut verbis utamur tuis) eſſetis ambo in regno Angliae impeditores praecipui eccleſiaſticae libertatis, et per conſequens offenſores noſtri; quae quidem nunquam apud nos de praefato duce delatio facta fuit, nec ulla injecta ſuſpicio. Miramur igitur et neſcimus quare haec de illo ſcribis, quae nunquam fuerunt nobis expoſita. Tu autem an delatus ſis, et jure vel injuria conſcius tibi judicare potes.

[a] *Multorum de curia venientium relatione ad mei cordis amaritudinem non modicam perductum eſt quod.* [b] *innoxium.* [c] *ſegregare.* [d] *lacerare.* [e] *ego.* [f] *meae.* [g] *invoco.* [h] *me conficta.* [i] *velim ego.* [k] *mihi.* [l] *malitiae.*

Nos nam jamdudum, multis referentibus, ea omnia, quae modo publice proclamantur, non adhibebamus fidem; conſideratis praeſertim pollicitationibus tuis, quae erant, jura et privilegia Romanae eccleſiae, et ſedis apoſtolicae velle defendere. Nunc vero, cum non judiciis ſolum et conjecturis, ſed evidentibus probationibus compertum ſit, ea eſſe certiſſima; neceſſe eſt nobis id credere, quod omnes affirmant; et illis praecipue, quos veraces eſſe, experientia teſte, non dubitamus. Quodſi cupis apud nos excuſari, quod dicis, agas cum effectu, et cures, non ut verba, ſed ut opera faciant fidem. Totiens nam facta verbis contraria experti ſumus, ut de caetero ſi te innocentem probare velis, ſolum opera ipſa, quae feceris, non literatoriae excuſationes poſſunt certum nobis teſtimonium perhibere. Labores ergo pro viribus, ut execrabile illud ſtatutum contra libertatem eccleſiaſticam editum, in regno Angliae aboleatur, nec illud ſerves, nec, quantum erit in te, ſervari permittas; et ſervantes arguas, increpes opportune et importune, juxta doctrinam apoſtoli, ſi deſideras apud Deum et homines te innocentem fieri, quod pridie tibi et aliis regni illius praelatis per alias noſtras literas injunximus, ſub cenſura eccleſiaſtica efficaciter exequaris; ut videlicet accedas ad locum, ubi conveniunt conſiliarii regii, eoſque tam eccleſiaſticos, quam ſeculares inſtruas, moneas, et excites, ut praedictum ſtatutum, cui divina et humana lex et ratio contradicit, quod ſine interitu ſalutis aeternae, et ipſius regni ignominia nullo modo ſervari poteſt, aboleatur omnino. Quodſi tam juſtum et tam ſalubre mandatum neglexeris, nullus ſermo nullaque excuſatio voluntatem illam, quam erga nos et eandem ſedem habere aſſeris, veram eſſe comprobabunt. Unum profecto ad correctionem fraternitatis tuae tacere non poſſumus, quod audivimus te dixiſſe irreverenter et improbe, propter pecunias exhauriendas, abolitionem illius ſtatuti ſedem ipſam apoſtolicam quaerere; quod quam falſum ſit, et quam nullam nos habuerimus pecuniae et quaeſtus rationem, teſtes ſunt nuncii, quos ſaepe ad Angliam miſimus, et ſcripta per eos ibidem dimiſſoria, quae talia regno ipſi noſtro nomine obtulerunt, qualia nulli nationi per aliquem praedeceſſorem noſtrum unquam oblata aut conceſſa fuerunt. Unde et pecuniae et temporalis cujuſvis commodi ſuſpicio evidenter excluditur, et nullum exinde regno praefato praejudicium aut detrimentum contingere poteſt. Noſtra nam ſolicitudo, et procuratio ad hunc finem fuit ſemper intenta, ut Romanae eccleſiae et ſedis apoſtolicae jura et privilegia, quae non homines, ſed ipſe Chriſtus divina voce contulit, quae ſancti patres, ſacra concilia, et tota demum univerſalis eccleſia humili ſemper devotione recognoverunt, in ipſo regno Angliae recuperaremus; quod, ut Deo propitio conſequamur, nullatenus omittemus. Caeterum videris ipſe tu, qui mentionem de pecuniae cupiditate feciſti, ne ſis ille, qui reſiſtas proviſionibus apoſtolicis et mandatis, ut pecunias in animae tuae perniciem quamplures accumules. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos ſexto die menſis Maii, pontificatus noſtri anno tertio.

V. *Archiepiſcopus papae.*

BEATISSIME pater, poſt omnem obedientiae et ſervitutis promptitudinem devotiſſimaque terrae oſcula ante pedes. Sedis apoſtolicae, cui, providente Deo, praeſidetis, benignitas ad ſe confluentes, abſque perſonarum acceptione ſuſcipere, et ipſis, quod juſte petitur, miſericorditer concedere conſuevit. Quandoque tamen ad importunas ſuggerentium inſtantias, aſſertioneſque quandoque malevolas provocata, quaedam concedit inconſulte, quae poſtea veracitatem informata conſultius revocat, et in ſtatum debitum (ut res poſcunt) reducit et reformat; nuper veſtrae ſanctitati non ſine cordis anxietate permaxima conſcripſeram, flebiliter conquerendo, quod quidam aemuli mei meam parvitatem apud ſedem apoſtolicam denigrare, et favores, quos quaſi a cunabulis apud eandem ſedem, licet immeritus, deportavi, diminuere, ſeu penitus auferre conantes, quaedam perſonae meae ſcandaloſa, quae mihi adhuc incognita ſunt, et quae, ut novit Deus, nunquam in mentem meam acciderant, in curia detegebant. Unde ad tunc humillime ſanctitati veſtrae meis apicibus ſupplicaveram, quatenus hujuſmodi ſuggeſtionibus, omni charitate imo et veritate carentibus, nullam credentiam veſtra ſanctitas adhiberet; quin magis, diſcuſſis ſingulis, quod juſtum foret, pro locis et temporibus, tam ipſis quam mihi juſtitiam miniſtraret. Veruntatem dicti aemuli (ut audiveram) ab inceptis non deſiſtentes, ſed magis ſicut aſpides ſurdae linguas ſuas exaſperantes, veſtram ſanctitatem adeo commoverunt, ut contra me ſedi apoſtolicae devotiſſimum, et veſtrae ſanctitatis zelatorem ferventiſſimum eadem veſtra beatitudo quaedam attemptari mandaverit, quae nuſquam contra eccleſiam ſanctam Cantuarienſem aut quemquam ex meis praedeceſſoribus ibidem archiepiſcopis, a tempore beati Auguſtini, Anglorum doctoris, attemptata leguntur. Quae revera non niſi aliorum relatione perceperam, quum bullas, ut dicitur, ſuper praemiſſis tranſmiſſas nunquam perlegerim, nec aperire, obſtantibus mandatis regiis, auſus eram; prout lator praeſentium veſtram ſanctitatem, ſi libeat, noverit informare, ſed in archivis regiis uſque quo regium concilium convocatum extiterit, remanent cuſtoditae: veſtram igitur ſanctitatem, quam ſemper mihi reperi propitiam, cunctique chriſticolae, ſecundum aequitatis et juſtitiae tramites, in ſingulis mature procedere praedicant, humillima prece depoſco, ut ob Dei reverentiam, et eccleſiae Anglicanae honorem, ac ad obviandum ſcandalis et perverſorum maxime haereticorum malitiis, quae plus ſolito in diverſis mundi partibus quotidie invaleſcunt, ſi quae talia contra me non vocatum, nunquam legitime convictum proceſſerunt, de iis ſuperſedere jubeat veſtra ſanctitas, vel, veritate diſcuſſa, ipſa penitus revocari, aut judices indifferentes

in partibus conſtituere, coram quibus ſuper ſuggeſtis meam innocentiam, ſecundum canonica inſtituta, oſtendere, et me canonice purgare valeam: quia revera, pater beatiſſime, ſi non obſtarent viarum diſcrimina, et infirmitates variae, quibus jam ſenio confractus quotidie crucior; longe ante haec tempora verſus ſanctitatis veſtrae pedes iter arripuiſſem, et perſonaliter acceſſiſſem, cuncta, quae decreverit veſtra beatitudo, obedientiſſime recepturus. In praemiſſis —— pater benigniſſime, et eorum circumſtantiis magiſtro Joh. Fillon, latori praeſentium, veſtrae ſanctitati bene noto, et in ſingulis informato, audientiam benignam concedere, et fidem credulam adhibere dignetur veſtra beatitudo; quam ad univerſalis eccleſiae regimen diu conſervet in proſperis, cujus vices geritis, Jeſus Chriſtus.

VI. *Archiepiſcopus cuidam cardinali, patrono ſuo.*

Reverendissime pater, et domine mi ſingulariſſime; humillima recommendatione praemiſſa cum omni promptitudine famulandi. Miſi nuper per redeuntem ad curiam mag. Norton, clericum, reverendiſſimae paternitati veſtrae literas meas rudes et incultas regratiatorias, de beneficiis, auxiliis, et favoribus diverſis, mihi et meis a reverendiſſima paternitate veſtra gratanter impenſis, inſtantiſſime ſupplicando de bona continuatione; dominationi veſtrae antedictae conquerendo inſuper, ſecundum quod informatus exiteram, quod ſanctiſſimus dominus noſter, quem et in minoribus, et poſtquam digniſſime aſſumptus fuerat ad papatum, in meis agendis gratioſum repereram; nunc autem ſuos oculos benevolos a me devota creatura ſua, non meis meritis (Deus novit) coepit avertere; quod utique meo cordi doloris materiam non modicam ſubminiſtrat; in tantum quod ad aliquae —— proceſſum fuerat, non tam mihi, quam eccleſiae ſanctae Cantuarienſis, cui ex gratia ſedis apoſtolicae praeſideo, praejudicialia ultra modum, et in regno Angliae a tempore fundationis ejuſdem inaudita. Quae tamen, qualia quantave ſint, certitudine ignoro, cum, ut dicitur, adhuc in regnum tranſmiſſa ſub regia cuſtodia exiſtant, nondum ad lucem producta. Utinam talia non ſint, quae ſcandalum in eccleſia generent, et dominos regni temporales ejuſdemque populares contra clerum commotionis et ſchiſmatis materiam ſubminiſtrent. Non enim ſunt regni vulgares ſicut caeterorum regnorum, qui, cum commoventur, modum habere neſciunt, ſed ad omnem crudelitatis et vindictae jacturam beſtialiter inclinantur, non faciliter quietandi. Talia, inquam, pater reverendiſſime, licet regem et regni proceres, praelatos, dominos temporales, cunctumque terrae populum reſpiciant; non tamen poſt regiam dignitatem quemquam amplius quam perſonam meam, qui in ſpiritualibus, licet indignus, in regno praeſideo. Unde mihi plus quam caeteris, quam non merui, culpa gravior, aut cujuſvis infamiae nota (quod abſit) ſpecialis ſcribitur. Pater benigniſſime, a ſeculo non eſt audita res hujuſmodi, ut per ſedem apoſtolicam, apud quam eſſe confidunt juſtitiae et aequitatis exemplar, ſola nuda relatione a quoquam —— quis damnaretur non vocatus; aut jus ſuum ſubtraheretur ab aliquo, judicialiter non convicto. In praemiſſis, pater reverendiſſime, ad veſtram paternitatem, quam Deus ob multitudinis ſcientiae et virtutum merita ad cardinalatus apicem ſublimavit, et quam in minoribus mihi ſenſi propitiam, et in omnibus ſtatum meum, et eccleſiae Cantuarienſis concernentibus conſultricem ſanctiſſimam, confidenter recurro; attentiſſime deprecando, quatenus ad obviandum ſcandalis, quae veriſimiliter in eccleſiam Anglicanam ſedi apoſtolicae ſemper devotiſſimam, et quae ſub quiete Deo prae caeteris diu militavit, veſtras manus propitias velitis apponere; ut donec de me ſuggeſta examinatione legitima diſcuti valeant, nec ſiniſtra quaecunque hujuſmodi machinantibus adhibeatur tanta fides, ut vel eccleſiae ſanctae Cantuarienſis juribus quicquam ſubtrahatur, aut in ſtatus vel perſonae meae praejudicium contra juſtitiam procedatur. Sane, pater digniſſime, a quibuſdam, quibus veſtra paternitas cor ſuum aperire voluit, nuper audiveram, quod de modica illa proviſione, xx. viz. ducatarum per annum, quam dum eſſetis in minoribus promiſeram reſtat —— non ſoluta; de quibus admirabar: verum jam magiſtro J. Norton praedicto dederam in mandatis, quod audito a veſtra paternitate, quantum reſtat de proviſione praedicta non ſoluta, vobis ſatisfaciat, ſupplicando eidem paternitati veſtrae, ut de mora tanta, mihi revera incognita, me habeat excuſatum. Et cum ad laudem Dei, et honorem eccleſiae, et ſervitorum ac affectionatorum veſtrorum laetitiam in tanto ſtatu conſtituti ſitis in praeſenti, ut non tam eis, quam univerſali eccleſiae magis ac magis poſſitis proficere; ipſam paternitatem veſtram, quam poſſum, ſuppliciter expoſco, ut quemadmodum dudum in minoribus, et mihi meis in agendis, et penes ſedem apoſtolicam eratis propitius; jam in ſenio laboranti, et plus veſtrae paternitatis ſuffragiis, et favoribus indigenti, velitis aſſiſtere, et mei protector ſpecialiſſimus exiſtere, et quatenus in aliqualem mei memoriam unam modicam penſionem annuam, L. viz. nobilium Angl. pro vino, quamdiu in ſtatu iſto remaneam, benigniter acceptare, et ne (quod nollem) propter nunciorum defectum, aut procuratorum meorum incuriam, dicta pecunia remaneat non ſoluta, quatenus alicui, in quem confiditis, in Anglia mercatori committere velitis, et eum in veſtris apicibus nominare, cui, Deo duce, Londoniae fideliter perſolvi faciam, abſens ſive praeſens; et quatenus dicto magiſtro J. Norton, cui aliqua reverendiſſimae paternitati veſtrae commiſeram reſervanda, fidem adhibere dignetur dominatio veſtra mihi confidentiſſima; quam ad Dei laudem et eccleſiae profectum conſervet in proſperis omnipotentia Creatoris. Scriptum, etc.

VII. *Papae*

VII. *Papae, plures epiſcopi regni in excuſationem archiepiſcopi.*

BEATISSIME pater, poſt omnem ſervitutis et obedientiae promptitudinem, devotiſſimaque pedum oſcula beatorum, unice ſumme pontifex indubitate, Jeſu Chriſti vicarie ſuper terram. Perſuadet ſacrorum auctoritas canonum, concordat juris aequitas, ac requirit regula rationis, ut ubi ex confuſo Babylonis obloquio egreſſa ſit iniquitas, impie accuſans aliquem, et praecipue cum famam ad infamiam deducere nititur maxime praeſulis innocentis; ibi his omnes, qui aut ſpiritu veritatis pleni ſunt, aut de fonte charitatis exhauſerunt, mox vocem aperiant in refugium, per expreſſumque conteſtentur, qualiter qui taliter locuti ſunt, iniquum tulerunt teſtimonium. Intelligentes igitur, pater beatiſſime, qualiter pater eximius, devotiſſimus ſanctitatis veſtrae et eccleſiae Romanae filius, Henricus, paſtor Cantuarienſis, nuper (quod dolenter dicimus) iniqua perverſorum ſignificatione ſuggerente, ſtat apud veſtram notatus beatitudinem, velut altera Suſanna; quaſi ipſe in pomoerio paſtoralis regiminis ſe ſub coeno avaritiae immergeret aliter, quam ſtatui paſtoris convenit, ſub ſimoque pigritiae pauſaret amplius, quam legato ſedis apoſtolicae in promovenda ejuſdem ſedis libertate congrueret, aut liceret. Cogimur nos omnes ex lege perfectae charitatis ſpiritum Danielis aſſumere, in qua aſſumptione, etſi illius reſponſum dicti patris delatoribus, honeſtatis intuitu, dare non praeſumimus; cum ipſo tamen omnes audacter dicimus, quod haec ſiniſtra informatio nequaquam ex ſtipite proceſſit ſtirpis Judae; quin magis ex iniquo ſemine Canaan; quod ſimilem in ſeipſum, quam infligere conatur, in alterum profecto meretur ſuſcipere nominis dilapidationem; quia (ut ex pura et abſoluta loquamur conſcientia, ac abſque omni in ea parte acceptione in perſona) pater iſte Cantuarienſis in regimine ſibi commiſſo, tam eſt in opere efficax, et providus in diſpenſatione, ut a tota ſubſtantia regni (licet a paucis forſan malevolis contigerit aliter divulgari) fidelis cenſeatur diſpenſator, et prudens, tamque humilis eſt et benignus in geſtu pariter et ſermone, perinduſtrioſus et pervigil in exercitio commiſſae ſibi curae, ac modeſtus in regimine, ut ab univerſi cleri collegio vocetur pater pius, et paſtor pacificus, cui in vinculo pacis omnes alii adhaerent antiſtites, abſque quacunque cauſa aut materia querulationis. Tam fixus eſt inſuper in fide, et in fidelitate ſolidus, praeſertim eccleſiae Romanae praeſtita, ut ſit orbi notum, et urbi (cognitum) eſſe debeat, quod ſit ipſe fidelis filius Romanae eccleſiae, jugiter pro viribus, quibus ſufficiat, promovens et procurans ſuae ſtabilimenta libertatis. Eapropter ne paternae dilectionis fervor olim erga tam ſingularem paſtorem in ſanctuario veſtri pectoris ardenter accenſus, quibuſvis obliquis conatibus tepeſcere incipiat (quod abſit) ſicque cogatur pater ſanctus ea in ipſum credere, quae alias forſan concipere non vellet; has humiles teſtimoniales veſtrae ſanctitati porrigimus: Nos Johannes, archiepiſcopus Eboracenſis, Willielmus London. Thomas Dunelm. Richardus Lincoln. Philippus Elienſis, Benedictus Menevenſis, Edmundus Exonienſis, Johannes Bathonienſis, Willielmus Lichefeldenſis, Thomas Wigornienſis, Thomas Herefordenſis, Willielmus Carleolenſis, Johannes Roffenſis, Philippus Bangorenſis, et Johannes Ciceſtrenſis, humillimi veſtrae ſanctitatis et eccleſiae Romanae filii, flexis rogantes genibus, quatenus eorundem teſtimonialium tenoribus plenam (quicquid alii oblatraverint) credentiae fidem adhibere velitis; virumque juſtum injuſte accuſatum juſtificare plenius in opinione veſtrae juſtiſſimae ſanctitatis; ſcituri pro vero, quomodo in hac juſtificationis ſententia firmiter, prout credimus, Danielis perficietis judicium; poſtque perfectionem propter confuſionem perverſorum tandem cum Daniele tranſferemini de lacu mundialis miſeriae, pro voto, feliciter ad gaudia regni caelorum. Quod ipſe poſt ſtadium tranſcurſum benignius dignetur annuere, qui dum in judicio ſalvos faciet filios pauperum; habebit ex juſtitia deprimere calumniatorem. Script. London. 10. inſtantis Julii ſub ſigillis noſtris Johannis, archiepiſcopi Eboracenſis, Willielmi Londonienſis, et Richardi Lincolnienſis, humillimorum veſtrae ſanctitatis filiorum, quae ad ſpecialem rogatum reliquorum confratrum noſtrorum praedictorum praeſentibus appoſuimus.

VIII. *Papae, univerſitas Oxonienſis in excuſationem archiepiſcopi.* Collat. cum ex MS. in regiſtro epiſtolarum acad. Oxon. F. num. 36.

BEATISSIME pater, humillima filiali recommendatione praemiſſa, terrae oſculum ante pedes. Beatiſſime pater, internae conſolationis exultat in jubilo veſtrae [a] ſanctitatis ancilla Oxonienſis univerſitas, dum in corpore militantis eccleſiae, quam, a latere crucifixi ſanguis dedicavit effuſus, almam perſonam veſtram verum caput praeſidere conſpicimus, quam unum ſummum pontificem, et in terris Chriſti vicarium, ac Petri veriſſimum ſucceſſorem conſenſu cordium indubie profitemur, et merito veſtra exaltatio ſummi pontificis ad [b] acrem nobis ingentis gaudii proximat materiam, quum varia eccleſiae membra, quae quondam ſchiſmaticae peſtis erant infirmata contagio jam ex unius capitis influxione multiplici latis in eccleſiae finibus recipiunt ſanitatem. Cujus evidentiam ex hoc ſumimus, quod veſtra paternitas, ut

[a] *ſanctiſſimae paternitatis.*

[b] *arcem.*

paſtor

paſtor pervigil, augere nititur in clero lumen ſcientiae; ſuadet principibus ſuos gubernare ſubjectos per ſceptrum juſtitiae; chriſtianorum mores ſatagit corrigere, et late per orbem extirpare deſudat horrenda germina haereſium et errorum. Non ergo tantum noſtra jubilare debet univerſitas de tanti et ſanctiſſimi exaltatione pontificis; [c] verum et univerſi congaudere debent chriſticolae, penſantes quocum Jeſus Chriſtus veſtrae paternitati ſuam univerſalem deſponſans eccleſiam, multas animas tenebroſi ſchiſmatis eduxerat Aegypto; verum Aaron praefecit in ſanctuario; fidelem Samuelem judicem conſtituit in populo, et certe ad felix regimen chriſtianae gentis alterum David ſublimare diſpoſuit manu fortem, qui civitatem ſanctam eccleſiam Jeſu Chriſti muniret libertatibus, liberaret ab hoſtibus, purgaret a ſpurcitiis, ſolidaret in fide, ſtabiliret in pace, et cunctam gentem chriſtianam [d] conaretur dirigere per rectam ſemitam legis Dei. O felix hora! in qua Chriſti clementia ſuorum electorum precibus excitari dignatur a ſomno, ne ſchiſmatica tempeſtate Petri navicula periret in fluctibus; quia certe confidimus, quod Chriſtus tunc imperavit ventis et mari, ut fieret tranquillitas magna, quum cunctis providendo ſalubriter ſanctitatem veſtram ad apoſtolicae dignitatis apicem ſublimavit. Benedictus ergo [e] Deus, cujus manus haec fecit omnia, diſponens pro reformatione eccleſiae ſuae ſanctae, ut poſt ſchiſmaticae noctis tenebras unitatis aurora gaudioſa conſurgeret; animarum vulneribus balſamum ſalutis efflueret; et ſponſa diu languens in ſuſpiriis veri ſponſi amplexum in ipſa die ſuſciperet, quum ſeptiformis ſpiritus, cooperante clementia ſacroſancti conſenſus concilii, in firmamento militantis eccleſiae celſitudinem veſtram, ut planetam praecipuum ad Petri ſolium digniſſime ſubrogavit. Certe hic eſt dies, quem fecit [f] Deus, cujus lumen gratioſum unanimis Conſtantienſis concilii per conſenſum oriens, cum non ſit palliatum ſed verum, non diviſum ſed integrum, non ſchiſmatice partitum, ſed gratia Dei unitum, exultare et laetari chriſtianae fidei fideles excitat univerſos. Inter quos humillimi veſtrae praedictae univerſitatis filii congratulari debemus, et pariter congaudere; praecipue cum veſtrae ſanctiſſimae protectionis alas nobis ſemper expanſas cognovimus, et veſtrae dignitatis radios inceſſanter [g] dirigi probavimus multis ſignis. Super quo genibus flexis veſtri ſanctiſſimi pontificatus ad pedes omnis obedientiae proſtrati, cum ſpiritu perſolvimus tributa gratiarum. Caeterum [h] vobis infuſa confiſi de gratia; quod ſicut futurorum bonorum pontifex miſericors princeps pacis in pace vos eligens exaltavit de plebe; [i] in pace vos erigens ſummi [k] pontificis vos thronizavit in arce et in pace, vos confirmans veſtro ſanctiſſimo regimini, per obedientiae vinculum corda gentis ſubdidit chriſtianae. Ita ſperamus in Domino, quod veſtrae ſanctiſſimae paternitati in ſingulis actibus adeſt magni concilii angelus; per quem in cunctis veſtris operibus tantae pacis redoleſcit ſuavitas, tantae juſtitiae refulget claritas, tantae deliberationis anchoratur maturitas, ut veſtrae ſanctitatis animum nec oleum adulationis poterit demulcere, nec ſiniſtrae informationis flatus quoviſmodo impellere, ut tam piiſſimus pater, tam juſtiſſimus judex, et tam innocentiſſimus paſtor a ſubjecto ſibi filio abſque gravi probationis examine viſcera claudat ſolidae pietatis. Et propterea, beatiſſime pater, in materia, qua de praeſenti movemur ad gemitum, noſtras preces, licet indignas, ad innatae vobis clementiae januas confidentius animamur inducere, et coram beatorum pedum veſtigiis provoluti, humillimo ſpiritu unanimes ſupplicamus; quatenus impietas aemulorum, qui, velut accepimus, exacuerunt velut gladium linguas ſuas, et ſermonibus odii circumdederunt manſuetum paſtorem, patrem pium, et univerſitatis noſtrae fervidum zelatorem, dominum Hen. Cantuarienſem archiepiſcopum, ſuae famae et gloriae maculam, quam non meruit, molientes imprimere, nullatenus [l] favoris et gratiae veſtrae dignationis praeſcindat influxum a dicto paſtore noſtro laudabili plurimum ac eccleſiae Anglicanae perutili; in qua micans irradiatione virtutum imitandus anteponitur caeteris ad exemplar. Quin univerſi per regni noſtri limites ſciunt principes, ſciunt proceres, proclamant pauperes, quod dictus noſter reverendiſſimus pater eſt in eccleſia gentis noſtrae non rapax lupus, ſed paſtor bonus; non arundo flatum ſequens avaritiae, ſed ſtabilis columna ſacroſanctiſſimae matris eccleſiae; non piger et negligens in tuendis eccleſiae libertatibus, ſed ut fidus veſtrae ſanctitatis ac ſacroſanctae Romanae eccleſiae filius, in ſanctuario Dei ſolidus ſtat ut murus; quem fodere nequit ſimoniaca cupiditas; quem quatere non valet haeretica pravitas, cum ſit hic alter Jonathas, cujus ſagitta nunquam abiit retrorſum haereticos proſequendo. Miramur ergo, miramur quis apud ſanctiſſimam ſedem veſtram, timore Dei poſtpoſito, os ſuum aperire auſus eſt in verbis mendacii contra patrem tam modeſtum et pium, virtutibus undique radiantem; cum ſit hic vitae ſpeculum, vas virtutum, lucerna morum, fulcitus conſilio, amabilis populo, clerique ſpecialis alumnus; cujus nos teſtes eſſe debemus, cum univerſitatis noſtrae graduati plurimi, quos morum et ſcientiae maturitas animarum praeparavit ad curam, per antedictum patrem noſtrum in vineam Domini Sabaoth beneficiorum collatione provida ſunt vocati. Pater ergo beatiſſime, aures veſtrae ſanctitatis avertite a ſcandaloſis mendaciis inſidiantium aemulorum; qui (ut audivimus) ſatagentes effundere ſanguinem, injuſte nituntur opprimere virum juſtum. Et ut dicti domini noſtri Cantuarienſis beatitudini veſtrae mores et vita pateant, credite regni noſtri praeſulibus, credite proceribus, credite et nobis, licet indignis; quum veſtrae ſanctiſſimae paternitati ſic in ſcriptis paleam pro grano, lolium pro tritico,

[c] *verum etiam.* [d] *niteretur.* [e] *Dominus.* [f] *Dominus.* [g] *nobis.* [h] *et.* [i] *et.* [k] *pontificatus.* [l] *conſueti.*

falſum pro vero quis non tremeret permutare? Hinc obſecramus humillime, quatenus dictum dominum et patrem noſtrum, candelabrum aureum in templo eccleſiae Anglicanae, proſecutione ſolita favoris et gratiae ad ſubditorum ſibi gaudium et munimen benignius confovere dignetur veſtri beatiſſimi culminis clementia paſtoralis: quam poſt felix regimen eccleſiae militantis inter apoſtolicae ſedis vicarios in triumphanti Jeruſalem futurorum bonorum pontifex collocet Jeſus Chriſtus. Scriptum Oxon. in domo noſtrae congregationis 25. die menſis Julii, A. D. M. CCCC. XXVII.

Sanctiſſimo in Chriſto patri et domino noſtro, domino Martino, divina providentia ſacroſanctae Romanae et univerſalis eccleſiae ſummo pontifici, devotiſſimi ſanctitatis veſtrae filii cancellarius coetuſque unanimis magiſtrorum veſtrae univerſitatis Oxon.

IX. *Papae, domini quidam temporales in excuſationem archiepiſcopi.*

BEATISSIME pater, humillima recommendatione praemiſſa cum devotiſſimis pedum oſculis beatorum. Chriſti religio nos informat et ſacrorum canonum docent inſtituta manifeſte, ut famae celebri et vitae odoriferae innocentiam perſonarum, praecipue vero et primo ex ordine charitatis amabilium Deo patrum noſtrorum ſpiritualium, qui aſſidue ovibus ſibi commiſſis vitae pabulum ſubminiſtrant; qui etiam apud Deum pro ſalute populi jugiter intercedunt; quoſque, juxta Dei praeceptum, ob reverentiam ſacri officii, quod exercent, cultu honoris praecipue tenemur efferre; contra ſcandalorum zizania, quae inimici homines ſuperſeminare conantur, in quantum poſſumus, fideliter conſulamus. Profecto, beatiſſime pater, non abſque vehementiſſimae admirationis incurſione ad nos et caeteros regni proceres nuper delatum extiterat, quod reverendiſſimus pater noſter Henricus, Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, a paucis retro diebus apud ſanctitatem veſtram ſubdole, et (ſalva ſedis apoſtolicae reverentia) nequiter eſt notatus, quod jura dictae ſedis et libertates ejuſdem (quibus juxta poſſe tuendis in vim juramenti aſtringitur) non ſolum non defenderet, quin verius ſe iis opponeret ex adverſo; promotuſque per ſedem praedictam ad eccleſias cathedrales, ideo ut fructus earum vacantium indebite occuparet, differret admittere, ſicque et aliis variis exactionum generibus, non more boni paſtoris expoliando, quos paſceret, plus corrigendis pecuniis, quam paſcendis ovibus, quaſi totus avaritiae deditus inhiaret: quas quidem informationes malignas et merito deteſtandas, ex rancoris et invidiae fomite non ambigimus proceſſiſſe. Idcirco, clementiſſime pater, ne mendoſa falſitatis ſuaſio apud beatitudinem veſtram lumen veritatis obnubilet; coram Deo et ſanctitate veſtra de conſcientia pura veraciter atteſtamur, dictum venerabilem patrem noſtrum decore virtutum multipliciter inſignitum, tam metuendiſſimo domino noſtro regi, quam regno totique populo Anglicano acceptum, curaeque ſuae more boni paſtoris diligentia pervigili intendente, bona eccleſiaſtica ad laudem Dei, et eccleſiae profectum, et pauperum relevamen non minus fideliter, quam prudenter diſpenſantem, quodque ipſe non quaerens, quae ſua ſunt, ſed quae Jeſu Chriſti, pro ſuffraganeorum, et ſubditorum ſuorum quiete et pace, juriſdictionem ſuam longe infra limites praedeceſſorum ſuorum archiepiſcoporum multipliciter coarctavit, et ab exactionibus indebitis ſe abſtinuit. Nuncios inſuper, et ambaſſiatores ſedis apoſtolicae, quoties ad regnum venerunt, ipſum agnovimus juxta ſtatus eorum exigentiam honorifice recepiſſe, et eis in iis, quae libertates eccleſiae Romanae et ambaſſiatas ſuas concernebant, favoribus ſibi poſſibilibus aſtitiſſe, et, quantum cum Deo et fidelitatis juramento dictis domino regi noſtro, et regno debito poterat, tam publice, quam occulte coram regni concilio promoviſſe; nec unquam cognovimus, quod ipſe promotus ad eccleſias cathedrales in regno vacantes per ſedem apoſtolicam, quarum temporalium diſpoſitio ad regalem dignitatem, et ſpiritualium ad ipſum archiepiſcopum pro tempore vacationis notorie pertinere dignoſcitur, poſtquam per regem eorum promotio laudanda extiterit, admittere diſtuliſſet; ſed, quod plus eſt, ad quod non tenebatur, promotis hujuſmodi de ſpiritualibus praedictis ad eum pertinentibus, antequam per regulares apices admitterentur, liberaliter providit; et plerumque eis compatiendo in eorum relevamen de ſuis propriis abundanter erogavit. Nec eſt, ut credimus, qui praedictis per nos communiter atteſtatis velit, aut poſſit contrarium aſſerere coram vobis. Cum itaque, pater beatiſſime, contra tanti tamque notabilis praelati, univerſalis eccleſiae membri, et eccleſiae Anglicanae praecipui ſtatus et dignitatis honorem, inquiſitione veritatis omiſſa, er ſeipſum deferentes alti valde ſtatus aut gradus dignitate fulgerent, ora laxantibus fides non eſſet leviter adhibenda; ad pedes veſtrae ſanctitatis provoluti ſupplicamus humillime, quatenus ad obedientiam ipſius patris noſtri devotiſſimam erga ſanctitatem veſtram, et ſedis apoſtolicae honorem multipliciter expertam, diutiuſque probatam, moreſque ejuſdem tam commendabiles, potius quam ad detractorum obloquia reſpicientes; ipſum venerabilem patrem noſtrum ad paternalis affectionis gratiam, ſolitoſque ſedis apoſtolicae favores admittere; ac, ſi quae ſint in contrarium ordinata, ſeu decreta, ad manus veſtrae ſanctitatis revocare, et ea pro non factis habere, dignetur veſtrae benignitatis eximia ſanctitudo: quam ad univerſalis eccleſiae felix regimen et munimen is, cujus vices geritis in terris, conſervet atque regat Dominus Jeſus Chriſtus

X. *Papa*

X. *Papa archiepiſcopo.*

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, Cantuarienſi archiepiſcopo, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Noviſſime dilectus filius M. Johannes Fitton, canonicus Sariſburienſis, et nonnulli alii honoris tuae fraternitatis zelatores, cum ad conſpectum noſtrum venirent, multa dixerunt, ut ſuper hiis, quae tibi objecta ſunt, te innocentem eſſe oſtenderint. Objectum ſiquidem tibi eſt, te multa omiſiſſe, quae in favorem libertatis eccleſiaſticae efficere poteras; multaque inſuper commiſiſſe ad enervationem dictae libertatis, et contra amplitudinem ſedis apoſtolicae. Quodſi ea, quae ad purgationem tuam nobis enarrata ſunt, ipſis effectibus vera eſſe cognoſceremus, animus noſter plurimus in Deo laetaretur, tum propter utilitatem reipublicae eccleſiaſticae, quia te plurimum poſſe non dubitamus, tum quia te fratrem noſtrum lucraremur; ſeu, ut verius loquamur, te, quem ſemper dileximus, et a fraternitate tua nos diligi putavimus, minime perditum eſſe intelligeremus. Cura igitur, et ardentius incumbe, venerabilis frater, qui ſedi praedictae maxime obligatus exiſtis, ea, quae nobis ſcribis, et nuncii tui viva etiam voce confirmant, expreſſis operibus adimplere. Quod ſi effeceris, tibi perſuadeas, et certe ſcias, te nobis chariſſimum fore. Si vero aliter feceris, cum tam graves jacturas et vulnera corpori reipublicae eccleſiaſticae injecta diutius tolerare non poſſumus; intelliges, quantum hujuſmodi tranſgreſſio nobis, et ſedi praedictae diſpliceat, non acceptaturi de caetero ullam tuam ſive impotentiae ſive aliorum reſpectuum excuſationem; cum ad hanc rem proſequendam nihil tibi niſi voluntas deficere poſſit. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos 2. nonas Auguſti, pontificatus noſtri anno decimo.

XI. *Papa regi Henrico* VI.

Martinus epiſcopus, etc. Henrico, regi Angliae illuſtri, etc. Quum poſt multos nuncios ad tuam ſerenitatem, pro abolitione illius deteſtabilis ſtatuti contra libertatem eccleſiaſticam editi, olim tranſmiſſos, poſtremo dilectum filium magiſtrum Julianum, cauſarum curiae camerae apoſtolicae auditorem, pro eadem cauſa deſtinaſſemus; per ipſum tua celſitudo tunc nobis reſpondit, quod quamprimum commode poſſit, parliamentum, ſine quo idem nequit aboleri ſtatutum, convocaret, et in eo, quod ſibi poſſibile foret, pro noſtrae requiſitionis complemento faceret; proteſtans quod ſanctae Romanae eccleſiae ſediſque apoſtolicae juribus ac privilegiis nullo modo detrahere aut derogare intendebat. Nos ob hoc, ſicut deinde aliis literis tibi ſignificavimus, uſque ad id tempus cum patientia expectare decrevimus, ſperantes, quod in verbo regio nobis pollicitus fueris, id tempore ſuo exequi non differres; itaque quicquid ex parte noſtra hactenus faciendum fuit, omnem manſuetudinis et patientiae modum experientes, jam fecimus. Et licet gravibus interim per aliquos de regno tuo laceſſiti ſimus injuriis, volumus tamen (ne quid contra promiſſum fieri videretur) uſque ad id tempus non ſine rubore ſedis apoſtolicae expectare, ut merito illud verbum evangelicum jam dici poſſit, "Quid debui huic vineae facere, et non feci?" Tu vero, fili chariſſime, cum ipſius parliamenti jam tempus inſtet, quod ex tua parte agendum reſtat, juxta promiſſionem tuam, ac verbum regium implere non omittas, ad quod et jure divino et humano tanquam chriſtianiſſimus princeps obligatus, ſine cujuſquam requiſitione pro tua et tuorum ſubditorum ſalute, et honore facere teneris; praeſertim quum talia obtuleramus, ob quae nec tibi, nec dicto regno ex praedicti ſtatuti abolitione praejudicium ullum redundare poſſit; providere enim iis omnibus, quae cauſam ſtatuto dediſſe dicuntur, jam ſaepe noſtro nomine oblatum eſt, et nunc de novo offerimus. Jam igitur, cum nulla quaevis contradicendi occaſio praetendi poſſit, ſperamus in dicto parliamento tuam ſerenitatem ita facturam, ut praedictum tam execrabile ſtatutum penitus de eodem regno tollatur. Quod ſi feceris, ſalvabis primum tuam, tum vero multorum animas, quae ob dictum ſtatutum gravi crimine illaqueatae tenentur; providebis deinde tuo et ipſius regni honori, quod utique propterea non modicum eſt notatum; demum nos ac ſedem ipſam ſemper tuis juſtis deſideriis obligabis. Super iis autem omnibus, et de noſtra intentione plene per literas noſtras inſtructo, dilecto filio magiſtro Johanni de Obizis, in dicto regno nuncio, et collectori noſtro, dabis credentiae fidem plenam. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos tertio idus Octobris, pontificatus noſtri anno decimo.

XII. *Papa parliamento.*

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus, et dilectis filiis, nobilibus viris parliamenti regni Angliae, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Multis nunciis ac frequentibus exhortationibus pro debito paſtoralis officii, vos ac regnum veſtrum hactenus admonuimus, ut pro ſalute animarum veſtrarum, et ipſius regni honore quoddam deteſtabile ſtatutum contra divinum et humanum jus editum, quod ſine interitu ſalutis aeternae nullatenus ſervari poteſt, aboleretur. Et quoniam id ſine parliamento tolli non poſſe, ex parte chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, regis Angliae illuſtris, dilecto filio magiſtro Juliano,

Juliano, cauſarum curiae camerae apoſtolicae auditori, tunc nuncio noſtro, reſponſum extitit, in quo quam primum poſſet convocato, quod ſibi poſſibile foret, pro noſtrae requiſitionis executione ſe facturum, idem rex pollicitus eſt; proteſtans juribus ac privilegiis ſanctae Romanae eccleſiae, et ſedis apoſtolicae in nullo velle detrahere aut derogare. Nos volentes ſolita erga vos manſuetudine uti, decrevimus uſque ad ipſius parliamenti tempus expectare, ſperantes quod tam rex juxta ſuam regiam promiſſionem, quam vos pro ſalute animarum veſtrarum, ſancte ac catholice ſecundum noſtram requiſitionem concludetis. Itaque cum parliamentum (ut fertur) jam inſtet, vos omnes, quorum animas noſtrae curae Dominus noſter Jeſus Chriſtus commiſit, hortamur, monemus, obſecramus, ut unanimes veſtrarum animarum ſalutem, ac conſcientiarum puritatem prae caeteris rebus amantes, praedictum abominabile ſtatutum (quod qui obſervat vel obſervari faciat, ſalvari non poteſt) penitus tollatur, et de regno in perpetuum aboleatis. Quodſi quis forſitan vobis contrarium perſuadere audeat, quicunque ille ſit, ſecularis vel eccleſiaſtici ſtatus, tanquam hoſtem animarum veſtrarum et honorum, nullatenus audite; nec eum virum catholicum reputetis, qui adverſus Romanae eccleſiae auctoritatem, juraque et privilegia ſedi apoſtolicae divinitus conceſſa, aliquid machinari praeſumpſerit; quibus ipſe rex veſter illuſtris nolle ullatenus derogare publice proteſtatus eſt. Nos quidem ipſi ſumus ab omnipotenti Deo Jeſu Chriſto ſuper vos et univerſalem eccleſiam conſtituti, cujus doctrinae ac perſuaſioni ſine ulla contradictione omnimodam fidem vos et quilibet chriſtianus habere debetis; nos tamen, etſi indignos, oves ſuas paſcere Chriſtus voluit, claveſque aperiendi ac ſolvendi caelos tradidit. Et ſi quis nos audit, ſervi Chriſti teſtimonium chriſtianum audit; et ſi quis nos ſpernit, Chriſtum ſpernere convincitur. Et quoniam de vobis ac ſingulis chriſtianis in diſtricto Dei judicio rationem reddituri ſumus, ideo vos pro ſalute veſtra tam ſaepe tamque efficaciter admonemus. Et ne quiſquam ſub alicujus damni temporalis praetextu vos ab hac noſtra catholica doctrina ſubmoveat, ecce nos promptos paratoſque offerimus, omnibus cauſis, propter quas dictum ſtatutum conditum eſſe praetenditur, ſalubriter providere, ita ut nec regno, nec cuiquam privatae perſonae praejudicium aliquod ex ipſius ſtatuti abolitione poſſit accidere. Super his omnibus et noſtra intentione plene inſtructo dilecto filio magiſtro Johanni de Obizis, in dicto regno nuncio, et collectori noſtro, dabitis credentiae plenam fidem. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos tertio idus Octobris, pontificatus noſtri anno decimo.

XIII. *Papa archiepiſcopo.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, Cantuarienſi archiepiſcopo, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dudum cum miſiſſemus dilectum filium mag. Julianum, auditorem curiae camerae apoſtolicae, oratorem noſtrum, ad chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Henricum, regem Angliae illuſtrem, pro abolendo illo execrando ſtatuto, olim in regno Angliae contra libertatem eccleſiaſticam edito; ipſe rex reſpondit, quod cum ſtatutum illud ſine parliamento revocari non poſſet, quamprimum facultas eſſet, parliamentum convocaret, et in eo, quod ſibi eſſet poſſibile, operaretur pro abolitione illius; proteſtans nihilominus expreſſe, quod juribus et privilegiis Romanae eccleſiae, et ſedis apoſtolicae non intenderet in aliquo derogare. Quo reſponſo audito, patienter dicti parliamenti tempus expectavimus; ſperantes quod tam rex juxta promiſſionem ſuam, quam omnes de concilio ſuo, quorum deliberatione ea reſponſio facta eſt, et caeteri, ad quos ſpectat, ita concluderent in dicto parliamento, quod nos, et regem, et tuam fraternitatem poſſemus de bono opere merito commendare. Cum vero jam tempus parliamenti inſtet, fraternitatem tuam exhortamur in Domino, et in virtute ſanctae obedientiae injungimus, ut pro Dei reverentia, et honore noſtro, et ſedis apoſtolicae auctoritate tuenda, proque tua et reliquorum regnicolarum ſalute animarum, omni ſtudio et diligentia, prout de te confidimus, des operam efficacem in dicto parliamento, ut ſtatutum illud, quod ſine animarum veſtrarum interitu ſervari non poteſt, omnino tollatur; et ne quae occaſio in contrarium praetendi poſſit, omnibus cauſis, propter quas ſtatutum dicitur eſſe editum, volumus ſalubriter providere. Super his autem dilectus filius mag. J. de Obizis, collector, et nuncius noſter, nonnulla referet ex parte noſtra, quibus adhibeas plenam fidem. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos ſub annulo piſcatoris die 13. menſis Octobris, pontificatus noſtri anno decimo.

XIV. *Papa regi.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, chariſſimo in Chriſto filio Henrico, regi Angliae illuſtri, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Audivimus, diligenterque notavimus, quod ſuper abolitione illius execrandi ſtatuti, contra libertatem eccleſiaſticam editi, per dilectum filium Julianum de Caeſarinis, utriuſque juris doctorem, Romanae curiae camerae apoſtolicae cauſarum auditorem, noſtro nomine poſtulata tua ſerenitas nobis proferendum eidem auditori reſponſum praebuit, cujuſmodi eſſet veſter affectus. Quod quam citius commode poteris parliamentum, ſine quo (ut inquis) idem aboleri nequit ſtatutum, convenire intendens, in quo quod tibi poſſibile fuerit pro noſtrae requiſitionis implemento polliceris; primo tamen proteſtatus, quod ſanctae Romanae eccleſiae, ſediſque apoſtolicae juribus ac privilegiis nullo

nullo modo detrahere aut derogare proponis. Quantum, chariſſime fili, hujuſmodi dilatio rationabilis cenſenda ſit, hii judicent, qui tuo lateri conſultores aſſiſtunt: nam ſi nunc primum id ſedes apoſtolica poſtulaſſet, forſitan minus graviter ferenda videretur. Sed cum a noſtris quamplurimis nunciis in nonnullis etiam parliamentis praedicta fuerit inſinuata petitio, nunc denuo allegare parliamentum quid aliud intelligentibus innuere videtur, niſi rem velle in longum producere? quaſi ſatis adhuc non ſit per tot annos ipſius ſtatuti in regno tuo duraſſe opprobrium! Quanquam etſi nemo praedictam requiſiviſſet abolitionem, ita quidem eſt evidenter injuſtum atque enorme ſtatutum, ut tua ſponte de patria tua eripere debuiſſes; cui, ſi qua colorata ratio aut aequitas aſſiſteret, minus adhuc gravi animo tolerandum foret. Sed cum omnis divina et humana ratio, Veteris ac Novi Teſtamenti auctoritas ſanctiſſima, conciliorum, ſanctorum patrum, ſummorum pontificum decreta, ipſius denique univerſalis eccleſiae ritus et obſervantia, id ſtatutum injuſtiſſimum convincant; qua conſcientia, qua mente, tua ſerenitas, tuumque regimen id ſervant? Itane de memoria excidit animae ſalus, et divinae legis reverentia, ut contra tot Dei et eccleſiae teſtimonia venire contendas? et libertatem eccleſiaſticam atque apoſtolicam auctoritatem (quas proprio ſanguine defendere teneris) violare non timeas? Conſidera, fili chariſſime, quam deteſtandum ſit hoc delictum, quam graviter Deo omnipotenti injurieris, dum unicam ſponſam ſuam ſanctam eccleſiam ita deſpicis, ac contemnis, et adverſus eam ſervari facis leges iniquas execrabiliaque ſtatuta? Admonitum te tuumque regnum eſſe volumus, quod omnes, qui hoc reatu aſtringuntur, per ſanctos patres, univerſalemque eccleſiam anathematizati, excommunicati, et a participatione fidelium ſacramentorumque ſeparati ſunt. Quid tibi, et aliis hujuſmodi poenis obnoxiis, cultus divinus, miſſarum ſolennia, eccleſiaſtica officia, aliaque pietatis opera ad aeternam ſalutem proderunt? Quodſi animae ſalus ita praetermittitur, ſaltem curae ſit honor humanus, ac terrena reputatio. Interroga et perſcrutare, quam graviter adverſus hujuſmodi ſtatutum, illudque obſervantes reliquae gentes murmurent et obloquantur; quod ſine tui regii diadematis, ac nationis Anglicanae ignominia contingere non poteſt, quod ſtet, et nobis permultum diſplicet ac moleſtum eſt, qui praeclariſſimae memoriae regem, genitorem tuum, ſupra modum dileximus, tibique et tuo regno paterna charitate afficimur. Recognoſce jam, fili, et honora eccleſiam matrem tuam, ad ſemitamque mandatorum Dei revertere. Erratum eſt ſatis, ſuperque ſatis diu tota eccleſia in hoc ſtatuto ſcandalum paſſa eſt. Iſtius ſtatuti pernitioſum exemplum etiam longius eſt progreſſum, catholicos multos infecit, et a via veritatis abduxit; cujus damni ratio in illo tremendo Dei judicio a regno tuo ſine dubio exigenda eſt, cum damni occaſionem praebuerit. De eo autem vehementer admiramur, cum tu ac tuum regnum illum gratioſum martyrem B. Thomam, olim Cantuarienſem antiſtitem, ſanctum eſſe merito reputetis, quoniam pro libertate eccleſiaſtica occubuit (propter id enim in catalogo martyrum ipſum deputavit eccleſia) quare, quod ipſe probavit, vos damnatis; ipſe libertatem eccleſiaſticam proſequebatur, et defendebat, veſtri autem perſequuntur, et impugnant. Doctrinam atque praedicationem ſuam ſtatutum tuum omnino perimit; quin et deteriora ſtatuit, quam eo ſuperſtite iniqua ſtatuta fuerunt vel obſervata. Eo tempore clerici delinquentes judicio ſeculari ſubdebantur, nunc vero ſine ullo delicto, propter id duntaxat, quod vicarium Chriſti adeant impetraturi beneficium aliquod eccleſiaſticum, tanquam ſacrilegi eximuntur bonis omnibus, banniuntur de regno, et ſub ſimili poena per alios receptari prohibentur, ferentes aut deſtinantes a ſede apoſtolica excommunicationis proceſſum contra aliquem de regno contra ipſius ſtatuti diſpoſitionem, ultra praedictas poenas (quod abominabile eſt dicere vel audire) ut ipſius ſtatuti utamur verbis, poenam vitae ac membrorum incurrunt, et in nonnullis caſibus contra tenorem ipſius ſtatuti aliquid attemptantes, tanquam regis ac regni inimici impune exponuntur ab omnibus capiendi et interficiendi. Quid deterius ſit, nemo eſt, qui non intelligat. Judicet nunc ſerenitas tua, judicet et Angliae regnum, an hae leges deceant catholicum principem; deceant et chriſtianum populum: perlegantur et reliqua regni tui ſtatuta, et, ut putamus, contra Judaeos vel Saracenos hujuſmodi poenae promulgatae non invenientur; quas Dei ſacerdotes, eccleſiae miniſtri, paſtores chriſtianorum, ſine culpa, ſine delicto incurrunt. Eo etiam tempore jus patronatus et quaſdam leviores cauſas judicio ſeculari dirimi volebat rex; nunc vero ſtatutum praedictum totum eccleſiaſticum ſtatum perturbat, et cauſas majores eccleſiarum, dignitatum, ac beneficiorum, ipſorumque proviſiones in caſibus a jure prohibitis, ad forum regium introducit, nec aliter de eccleſiaſticis rebus diſponit, quam ſi qui hujuſmodi ſtatutum condidit, vicarium ſuum Chriſtus eum inſtituiſſet. Ultra autem tam ex praedictis, quam ex hiis, quae frequenter in conciliis et parliamentis plures nuncii noſtri noſtro nomine expoſuerunt, praedictum ſtatutum de libro viventium eradendum ſit, nec te, nec catholicum aliquem jam dubitare exiſtimamus; quod quidem per te abolendum fore ex praedicta pollicitatione ac proteſtatione tua maxime ſperamus; cum ea, quae de labiis regis procedunt, irrita fieri non ſoleant. In manu et poteſtate tua id eſt. Ratio, aequitas, divina lex et humana id ſuadent. Si vis, ut inquis, potes; velle autem dicis, et id verbis manifeſte affirmas, nolle juribus ſedis apoſtolicae et eccleſiae Romanae libertatibus derogare. Quid igitur aliud reſtat, niſi ut aboleri mandes? Quid eo promptius facies, ſi quae nos ſaepe obtulimus, accurate conſideres? Quae quidem talia ſunt, qualia nulli nationi quiſquam Romanus pontifex, nec nos unquam obtulimus, ex quibus nullum regno tuo (judicio enim tuorum omnium) detrimentum contingeret. Sed quoniam

ſine parliamento id fieri non poſſe, excuſas; nos autem licet diu expectantes expectavimus, ſi forte intenderes nobis, uſique omni patientia et manſuetudine fuerimus, ut vel ſic ad cor regium tuum reverteretur, ne ulli cuivis excuſationi deinceps ſit locus uſitata patientia decrevimus uſque ad praedictum (ſi tum non differatur) expectare parliamentum: in quo eluceſcet, an tua promiſſio ac proteſtatio regia, quemadmodum catholicum principem decet, illum effectum pariat, quem inſinuant verba tua. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos 1. die Decembris, pontificatus noſtri anno decimo.

XV. *Papa archiepiſcopo.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuarienſi ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Si quam in diſtricto Dei judicio de commiſſis tibi ovibus rationem redditurus es, aliquando cogitares, ſi meminiſſes et tu, quae paſtoralis officii cura eſſe debet, quantumque eccleſiae Romanae, a qua dignitatem et auctoritatem vendicas, jus atque honorem tueri obligatus es, in conſiderationem duceres; profecto non uſque adeo dormitares, neque negligeres; ſurrexiſſes jamdudum, et poſt oves tam longe aberrantes inclamares, ac pro viribus reſiſteres iis, qui jura ac privilegia a ſummo eccleſiarum capite omnium Chriſto, eccleſiae Romanae tradita, ſacrilego vel auſu violant atque contemnunt. Numquid ideo pontificalis dignitas tibi commiſſa eſt, ut hominibus praeſis, opes cumules, et quae tua ſunt, non quae Jeſu Chriſti quaerere debeas? ſi id exiſtimas vehementer, erras, et a Chriſti intentione longe abes, qui cum beato Petro oves ſuas committeret, nil ei aliud, niſi ut illas paſceret, indixit, priuſque non ſemel, ſed bis ac tertio, an ab eo diligeretur, expoſtulans. Eſtne haec in Chriſtum dilectio, quam habes? Eſtne hoc amare ac paſcere oves? Itane debitum, quo eccleſiae Romanae aſtringeris, recte exſolvis? En ante oculos tuos ab ovili errantes in praecipitium labuntur oves, nec illas revocas, neque reducis. In conſpectu tuo herbas pergunt peſtiferas paſcere, nec illas prohibes, imo (quod abominabile eſt) tuis quaſi manibus hujuſmodi praebes mortiferum cibum. Te vidente, lupus illas diſpergit, et taces tanquam canis mutus, non valens latrare. Aſpicis ſimul et Chriſti, et eccleſiae, et ſedis apoſtolicae mandata, auctoritatem reverentiamque contemptui haberi, nec ſemel unum murmuras verbum clanculum ſaltem, ſi nolles palam. An ignoras ante aeterni tribunal judicis hujuſmodi reatus, et culpae uſque ad minimum quadrantem redditurum te rationem? num credis, ſi qua tuo neglectu perierit ovium (pereunt autem multae) de tuis manibus ſanguis earum exigetur? Quid per os Ezechielis Dominus comminatur memorare, et extimeſce. Ipſe, inquit, "Speculatorem Domini poſuit te Deus, ſi videris gladium venientem, et non inſonueris buccina, et aliquis perierit, ſanguinem ejus de manibus tuis requiram: haec dicit Dominus." Qualis autem et qualis iniquitatis et abominationis gladius in Angliae regnum, atque oves tuas deſcenderit, tuo judicio (ſi ratione uteris) relinquimus. Perlege illud ſtatutum regium, ſi tamen ſtatutum, ſi tamen regium, dici fas eſt. Nam quomodo ſtatutum, quod ſtatuta Dei et eccleſiae deſtruit? Quomodo regium, quod inſtituta perimit? contra illud quod ſcriptum eſt, "honor regis judicium diligit." Et judica, venerabilis frater, et chriſtiane epiſcope, ac catholice praeſul, ſi juſtum, ſi aequum, ſi a populo chriſtiano ſervari eſt. Inprimis per illud execrabile ſtatutum, ita rex Angliae de eccleſia cum proviſionibus et adminiſtrationibus diſponit, quaſi vicarium ſuum Chriſtus eum inſtituiſſet. Legem condit ſuper eccleſias, beneficia, clericos, et eccleſiaſticum ſtatum, ad ſe ſuamque laicalem curiam nonnullas cauſas ſpirituales et eccleſiaſticas jubet introduci; et, ut uno verbo concludamus, ita de clericis ſtatuit, de eccleſiis et eccleſiaſtico ſtatu, quaſi eccleſiae claves in manibus haberet, et non Petro, ſed ſibi hujuſmodi cura commiſſa foret. Praeter hanc nefandam diſpoſitionem, vipereas quaſdam contra clericos adjecit poenas, quae ne quidem contra Judaeos vel Saracenos per ullum de ſtatutis ſuis promulgatae inveniuntur. Poſſunt ad Angliae regnum cujuſlibet generis homines libere proficiſci; ſoli acceptantes beneficia auctoritate ſummi pontificis, vicarii Jeſu Chriſti, jubentur exulari, capi, incarcerari, omnibuſque bonis exui, executoreſque literarum apoſtolicarum, procuratores, notarii, ac quicunque alii cenſuram ſeu proceſſum ab apoſtolica ſede in regnum mittentes, aut differentes, ultimo ſupplicio deputantur, projectique extra protectionem regis exponuntur ab omnibus captivandi. Vide, ſi audita eſt unquam ſimilis ſtatuti iniquitas? conſideret prudentia tua, ſi regem, aut regnum hujuſmodi ſtatuta decent: cogita, ſi te talia inſpicientem ſilere oporteat, et non magis clamare, contradicere, et pro viribus reſiſtere? Eſtne iſta filialis reverentia? Eſtne iſta chriſtiana devotio, quam regnum Angliae ſuae matri eccleſiae, ac ſedi apoſtolicae exhibet? Poteſtne catholicum regnum dici, ubi hujuſmodi ſtatuuntur profanae leges, et obſervantur? ubi prohibetur adiri vicarius Chriſti? ubi oves ſuas ſucceſſor apoſtoli Petri paſcere juxta mandatum Domini non permittitur? Chriſtus dixit Petro, ſuiſque ſucceſſoribus, paſce oves meas; ſtatutum autem regni paſcere ipſas non ſinit, ſed vult ut rex ipſe paſcat, devolvendo ad eum in certis caſibus apoſtolicam auctoritatem. Chriſtus aedificavit ſupra Petrum eccleſiam; ſed regni ſtatutum id prohibet: nam non patitur Petri cathedram de eccleſia, prout judicaverit, expedire, ordinare, vel diſponere. Chriſtus voluit quod quicquid ſummus pontifex in terris ſolverit aut ligaverit, ſolutum ligatumve eſſet in caelis; ſtatutum huic divinae voluntati non aſſentit: nam ſi quos ſacerdotes ad ligandum ſolvendumque animas Chriſti vicarius in regnum

gnum

I

gnum contra ſtatuti tenorem deſtinaret, non modo ipſos non admittit ſtatutum, ſed exulare jubet, bonis privari, aliiſque poenis affligi, et cenſuram ſeu proceſſum apoſtolicum in regnum deferens, tanquam ſacrilegus capite punitur. Quid ad hoc tua diſcretio reſpondebit? Eſtne hoc catholicum ſtatutum? Poteſtne ſine Chriſti injuria, ſine evangelii tranſgreſſione, ſine animae interitu tolerari aut obſervari? Cur igitur non clamas, et quaſi tuba exaltas vocem tuam, annuncians populo tuo peccata ſua, domui Iſrael ſcelera eorum, ne ſanguis eorum de manibus tuis requiratur? Quod et ſi omnes, quibus populorum cura commiſſa eſt, facere teneantur; quanto magis id tibi erit neceſſarium exequi, cui populos et populorum miniſtros, oves et ovium paſtores tuae ſolicitudini Romana deputavit eccleſia, a qua et primatum et ſedis apoſtolicae legationem ſuper Anglicanas eccleſias ſuſcepiſti, et ipſius glorioſiſſimi martyris beati Thomae, olim Cantuariae archiepiſcopi, ſucceſſor effectus es, qui adverſus ſimilia decertans ſtatuta, holocauſtum ſe Deo offerens, pro libertate eccleſiaſtica occubuit? Tu certe ob haec omnium primus, qui vexillo aſſumpto in aciem prodire deberes, et fratres coepiſcopos tuos tuo exemplo in certamine ſiſtere, primus omnium terga vertis, et aliquos, qui forte reſiſtendi impetum caperent, tua ſive puſillanimitate, ſive diſſimulatione, ſive (ut omnes atteſtantur) evidenti praevaricatione a bono propoſito dejicis. Itaque ſi de te queritur eccleſia; ſi in te omnis culpa transfertur; non mirari ſed dolere, imo potius teipſum corrigere debes, et debitum, quo ovium jure aſtrictus es, audacter exolvere; pro qua re efficienda, ſi velis, quam potes operam adhibere, non magnum certamen ſubeundum eſt. Perſuade tuo pro officio et auctoritate tua ſecularibus, et eos veritatem inſtrue. Oſtende eis peccatum, quo obſervantes praedictum ſtatutum illaqueantur: et erunt (ut omnes aſſerunt) prava in directa et aſpera in vias planas. Ne ergo, ſi tacuerimus et nos, tuam aliorumque deſidiam diſſimulantes, ſimilis apud omnipotentem Deum culpae reos efficiat, neve ovium noſtrarum ſanguis (ſi neglexerimus) de manibus noſtris exigatur, tuam fraternitatem, qua poſſumus inſtantia, toto corde, totoque affectu hortamur, monemus, requirimus, et in virtute ſanctae obedientiae, et ſub excommunicationis poena, cui (ſi neglexeris) ipſo facto te ſubjicimus, diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus quamprimum ad locum, ubi conſiliarii chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, Angliae regis illuſtris, conveniunt, perſonaliter accedas, eoſque tam eccleſiaſticos, quam ſeculares pro ſapientia tua, quam tibi Dominus inſpiraverit, rationibus ac monitionibus reddas inſtructos, ut praedictum ſtatutum in proximo parliamento tollant penitus et aboleant. Cum enim divinae et humanae rationi, Veteris ac Novi Teſtamenti, conciliorum, ſanctorum patrum, ſummorum pontificum decretis, ipſius denique univerſalis eccleſiae obſervantiae evidentiſſime contradicat, ne ſine interitu ſalutis aeternae quoviſmodo ſervari poſſit. Illudque inter alia dicere non omittas, qualiter eccleſiaſticae libertatis violatores, facienteſque ſtatuta aut conſuetudines contra libertatem ſervari, officiales, rectores, et conſiliarii, locorum ubi hujuſmodi ſtatuta vel conſuetudines editae fuerunt vel ſervatae, ac etiam qui ſecundum praedicta judicaverint, ipſo jure excommunicationem incurrunt, quae, quantum ſit Chriſti fidelibus metuenda, ipſis plene poteris declarare. Item ſub poena eadem te facere volumus, cum parliamentum inchoabitur, tam erga praedictos conſiliarios, quam communitates, et alios, qui vocem in ipſo habuerint parliamento. Inſuper, ut pluribus viis honori Dei et ſanctae matris eccleſiae et animarum ſaluti provideatur, ſub ſimili poena mandes ac praecipias omnibus tam rectoribus eccleſiarum, quam aliis officium praedicationis obtinentibus, ſecularibus et religioſis, ut frequenter in ſermonibus ſuis populos de praedicta materia inſtruere non omittant. Volumus autem, ut quicquid ſuper praedictis feceris, per tuas literas (quibus ſaltem duae graves perſonae, quae ipſis requiſitionibus per te faciendis interfuerint, ſe ſubſcribant) nos certiores efficias. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos quinto idus Decembris, pontificatus noſtri anno decimo.

XVI. *Actus ſuper exhortatione archiepiſcoporum et epiſcoporum ad communes in parliamento, contra ſtatutum de proviſoribus.*

Die Veneris penultimo menſis Januarii, A. D. ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, milleſimo quadringenteſimo viceſimo ſeptimo, indictione ſexta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Martini, divina providentia papae quinti, anno undecimo, reverendiſſimi in Chriſto patres et domini, domini Henricus, Dei gratia Cantuarienſis, et Johannes Eboracenſis, archiepiſcopi, necnon reverendi patres W. Londinenſis, Benedictus Menevenſis, Philippus Elienſis, Johannes Bathon. et Wellen. et W. Norwicenſis, epiſcopi, et cum eis venerabiles patres et viri religioſi Weſtmonaſterii et Radingiae abbates, de palatio regio Weſtmonaſterii de camera, viz. ubi tam domini ſpirituales, quam temporales in parliamento adtunc tento, negotia regni tractaverint et tractare ſolebant, recedentes, et dimiſſis ibi dominis temporalibus, inſimul tranſierunt ad viros illos, qui pro communitate regni ad parliamentum hujuſmodi venerant in loco ſolito, viz. in refectorio abbatiae Weſtmonaſterienſis praedictae, perſonaliter exiſtentes; et incontinenter eiſdem dominis ſpiritualibus, cum reverentia debita, prout decuit, a viris hujuſmodi communitatem regni facientibus, et repraeſentantibus, receptis, praefatus reverendiſſimus pater, archiepiſcopus Cantuarienſis, cauſam adventus ſui et confratrum ſuorum adtunc exponere coepit in vulgari, proteſtando

ſtando primitus, et proteſtabatur idem dominus Cantuarienſis vice ſua et confratrum ſuorum praedictorum, quod pro dicendo tunc ibidem non intendebat ipſe reverendiſſimus pater, aut aliquis confratrum ſuorum domino regi Angliae aut coronae ſuae vel communitati regni in aliquo derogare; et ſic adhaerendo proteſtationi ſuae hujuſmodi, idem reverendiſſimus pater proſequebatur, et expoſuit ſolenniter cauſam adventus ſui et confratrum ſuorum, ſumpto quaſi pro themate, " Reddite, quae ſunt Caeſaris, Caeſari, et quae ſunt Dei, Deo." Super quo procedendo, ea, quae ad juriſdictionem eccleſiaſticam, et ea, quae ad Caeſaream pertinebant, notabiliter et ad longum declaravit, materiam proviſionis et pro ſtatuti illius contra proviſores editi abolitione, cum bona et matura deliberatione proſequendo, et in proceſſu declarationis hujuſmodi jura nonnulla et ſacrae ſcripturae auctoritates convenientes allegavit, pro jure domini noſtri papae in proviſionibus habendis, ſicut ſancti praedeceſſores ſui ſummi pontifices in regno Angliae et alibi per univerſalem chriſtianitatem habuerunt, ipſeque dominus papa modernus in caeteris regnis habet, et poſſidet in praeſenti. Unde praemiſſis, bulliſque et literis apoſtolicis, quas pro hac re idem dominus papa jam tarde ad regnum tranſmiſerat, diligenter conſideratis, et quod dictus dominus noſter papa tot ambaſſiatas et nuncios ſolennes ad proſequendum jus ſuum, et eccleſiae libertatem in praemiſſis, non abſque laboribus magnis, periculis, et expenſis, de curia Romana ad regnum Angliae deſtinavit, idem reverendiſſimus pater Cantuar. archiepiſcopus nomine ſuo, et confratrum ſuorum adtunc ibidem praeſentium, et abſentium in dicto parliamento per procuratores comparentium, ad quos, ut aſſeruit, diviſim ſaltem principalis cura animarum totius communitatis regni pertinere dignoſcitur, dictos viros omnes et ſingulos tunc praeſentes, communitatem (ut praemittitur) repraeſentantes, requiſivit, et in Domino exhortabatur, quatenus ob ſalutem animarum ſuarum totiuſque regni proſperitatem et pacem, materiam praedictam ſic ponderarent, et taliter in eodem parliamento ſuper eadem deliberarent, ut ſanctiſſimus dominus noſter papa placari, ac regis zelum ad ſedem apoſtolicam totiuſque regni devotionem in hac parte habere poſſet materiam commendandi. Et addidit ultra hujuſmodi requiſitionem et exhortationem praefatus reverendiſſimus pater archiepiſcopus Cantuarienſis, et ex corde, ut apparuit, expoſuit lachrymando, pericula per cenſurarum, viz. eccleſiaſticarum, et etiam interdicti fulminationem, et alias tam regi, quam regno (quod abſit) veriſimiliter eventura alia, in caſu quo reſponſio parliamenti illius, in materia tunc declarata, grata non foret domino papae et accepta, ſic dicendo: Forte videtur quibuſdam veſtrum, quod haec, quae regni praelatos potiſſime concernunt, ex corde non profero: ſciatis pro certo, et in fide, qua Deo teneor et eccleſiae, affirmo coram vobis, quod magis mihi foret acceptum nunquam conferre, aut etiam habere aliquod beneficium eccleſiaſticum, quam aliqua talia pericula ſeu proceſſus meo tempore in eccleſiae Anglicanae ſcandalum venirent. Ulterius idem reverendiſſimus pater expreſſe declaravit, qualiter dictus dominus noſter papa in diverſis bullis ſuis obtulit et promiſit, ſe et ſedem apoſtolicam ad quaſcunque cauſas et occaſiones editionis ſtatuti praedicti rationabile remedium apponere, et materias cauſarum et occaſionum hujuſmodi ſtatuti in toto tollere et abolere. Et ſic requiſitione, exhortatione, et periculorum hujuſmodi expoſitione finitis, reverendiſſimi patres Cantuar. et Ebor. archiepiſcopi cum confratribus ſuis epiſcopis et praelatis praedictis receſſerunt, regni communitate, ſeu ſaltem dictis viris communitatem regni repraeſentantibus, remanentibus, et circa materiam eis expoſitam tractantibus, praeſentibus, et declarationem, requiſitionem, et exhortationem, hujuſmodi periculorum expoſitionem per dictum dominum archiepiſcopum Cantuarienſem (ut praemittitur) factas audientibus, venerabilibus viris Richardo Caudray, archidiacono Norwici in eccleſia Norwicenſi, magiſtro Johanne Forſter, canonico Lincolnienſi, Johanne Pye, canonico Bangorenſi, Thoma Bladſmith, capellano praefati domini archiepiſcopi Eboracenſis cruciferario, et Johanne Bold, notario publico, et multis aliis.

XVII. *Bulla ſuſpenſionis auctoritatis legatinae archiepiſcopatus Cantuarienſis.*

MARTINUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri noſtro archiepiſcopo Cantuarienſi ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ex injuncto nobis ex alto paſtorali officio arctamur, angimur, et tenemur animarum ſaluti proſpicere, circa corrigendos exceſſus quorumcunque praeſertim pontificali dignitate praeditorum, ab obedientia et devotione Romanae eccleſiae exorbitantium, et ad ea, quae tranquillitatem ac ſtatum proſperum eccleſiarum praeſertim cathedralium et eccleſiaſticarum perſonarum reſpicere dignoſcuntur, tanto libentius favoris apoſtolici praeſidium impertiri debemus, quanto ex illarum ſucceſſu et bono regimine altiſſimo famulatus devotior exhibetur. Sane ad noſtram jamdiu, non ſine gravi mentis diſplicentia, fide dignorum relatione pervenit notitiam, quod tu, qui ad defenſionem eccleſiae jurium, et honorum ſedis apoſtolicae in provincia tua Cantuarienſi legatus natus exiſtis, propter emolumenta eccleſiaſtica provenientia ex eccleſiis cathedralibus totius regni Angliae, tempore vacationis earundem, quae ex quadam (ut aſſeris) conſuetudine (quae tamen eccleſiis Anglicanis nimis oneroſa exiſtit) uſibus tuis applicare dignoſceris ad reſiſtendum proviſionibus apoſtolicis, reddaris proclivior de eccleſiis antedictis, nec jura et honorem dictae ſedis defendas et protegas, imo potius impugnes, impugnantibus aſſiſtas, in animae tuae periculum, praedictae ſedis contemptum, eccleſiarum earundem praejudicium, et ſcandalum plurimorum. Nos igitur, quibus incumbit eccleſiarum ſuccurrere neceſſitatibus, in praemiſſis ſalubriter providere

providere volentes, te a legatione dictae ſedis, necnon ab omni juriſdictione, ſuperioritate, poteſtate, ſive dominio percipiendi emolumenta eccleſiaſtica aliarum eccleſiarum cathedralium quarumlibet dicti regni uſque ad beneplacitum noſtrum, et ſedis praedictae auctoritate apoſtolica ex certa ſcientia, tenore praeſentium, duximus ſuſpendendum; tibi ſub virtute obedientiae nihilominus injungentes, ne de legatione ſedis apoſtolicae praedictae, necnon juriſdictione, ſuperioritate, poteſtate, et dominio percipiendi emolumenta hujuſmodi, tempore vacationum eccleſiarum praedictarum, per te vel alium, ſeu alios, quovis quaeſito ingenio, vel colore, decaetero quomodolibet te intromittas: et inſuper juriſdictionem, ſuperioritatem, poteſtatem, et dominium dictarum eccleſiarum cathedralium, tempore illarum vacationum, ad dilectos filios, capitula earundem, quibus de jure devolvuntur, devolvi volumus; et inſuper, omnes et ſingulos proceſſus, necnon excommunicationis, ſuſpenſionis, et interdicti ſententias, et alias poenas, ac cenſuras eccleſiaſticas, ſi quas per te, vel alium, ſeu alios contra capitula eccleſiarum cathedralium praefatarum, aut alias perſonas quaſcunque, occaſione conſuetudinis memoratae, aut legationis officii (dicto durante beneplacito) fieri contigerit quomodolibet vel haberi, irritas et inanes nihilominus decernentes. Dat.

XVIII. *Appellatio archiepiſcopi prima.*

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, quod anno ab incarnatione Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae M. CCCC. XXVII. indictione V. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Martini, divina providentia papae quinti, anno decimo, menſis vero Martii die 22. reverendiſſimus in Chriſto pater ac dominus, dominus Henricus, Dei gratia Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in capella majori manerii ſui de Ford, Cantuarienſis dioeceſeos, perſonaliter exiſtens, me notario publico et teſtibus infraſcriptis praeſentibus, quandam provocationem in ſcriptis redactam fecit, legit, ac interpoſuit, ac provocavit ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

In Dei nomine, Amen. Coram vobis auctentica perſona, et teſtibus hic praeſentibus, ego Henricus, dictus Chicheley, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dico, allego, et in his ſcriptis propono; quod fui et ſum eccleſiam ſanctam Cantuarienſem cum ſuis juribus, libertatibus, et pertinentiis univerſis canonice aſſecutus; ipſamque ſic aſſecutam per nonnulla tempora poſſedi pacifice, quiete, et inconcuſſe, prout ſic poſſideo de praeſenti; fuique ac ſum eccleſiae Romanae, et ſedis apoſtolicae obediens filius catholicus, ac jurium ac libertatum dictarum eccleſiae, et ſedis, juxta poſſe, aſſiduus defenſor, et promotor; integrique ſtatus, bonae famae, et opinionis illaeſae; et in poſſeſſione earundem exiſtens; nulliſque ſuſpenſionis, aut excommunicationis, ſeu irregularitatis, aut interdicti ſententia, vel ſententiis innodatus. Metuens tamen ex quibuſdam cauſis probabilibus, et veriſimilibus conjecturis, et comminationibus quamplurimis, mihi et eccleſiae meae ac juriſdictioni, libertatibus, et liberis conſuetudinibus, ac praerogativis eccleſiae meae Cantuarienſis praedictae factis, circa praemiſſa, et eorum ſingula, grave poſſe praejudicium generari; ne ſanctiſſimus in Chriſto pater ac dominus noſter, dominus Martinus, divina providentia papa quintus, vel quivis alius, quavis auctoritate, vel vice, vel mandato, ſcienter, vel ignoranter, ad ſiniſtram vel minus veram ſuggeſtionem aut informationem aemulorum, perſonae, dignitatis, aut eccleſiae (quod abſit) me non vocato, legitimeve praemonito, cauſae cognitione, et juris ordine praetermiſſo, in praejudicium ſtatus mei, et juris dictae eccleſiae Cantuarienſis, ac libertatum, conſuetudinum, ac praerogativarum ejuſdem, ac poteſtatis meae jure metropolitico, a legationis jure, in jure et nomine eccleſiae meae attributae, quicquam attemptet ſeu faciat aliqualiter attemptari, citando, monendo, mandando, inhibendo, decernendo, ſuſpendendo, interdicendo, excommunicando, privando, ſequeſtrando, pronunciando, diffiniendo, et declarando, ſeu quovis alio modo gravando; ad ſacroſanctum concilium generale, univerſalem eccleſiam repraeſentans, et ad perſonas ſive ſtatus concilium generale facientes, et ipſum concilium in proximo faciendum et celebrandum, ubicunque ipſum celebrari vel fieri contigerit, in his ſcriptis pro me et eccleſia mea praedicta, ac juriſdictione, praerogativis, et conſuetudinibus ejuſdem, ut praefertur, ac ſubditis meis quibuſcunque, ac omnibus aliis et ſingulis, quorum intereſt, ſeu intereſſe poterit, in praemiſſis adhaerentibus, ſeu adhaerere volentibus, provoco, et provocando appello; et apoſtolos, quatenus ſunt de jure petendi, in hoc caſu peto primo, ſecundo, et tertio, inſtanter, inſtantius, et inſtantiſſime, mihi dari et fieri cum effectu; ſubjiciens me, et ſtatum meum, et juriſdictionem ac praerogativas praedictas, ac omnes mihi adhaerentes, et adhaerere volentes, protectioni et tuitioni concilii praedicti. Et proteſtor, me velle dictam provocationem, ſeu appellationem meam corrigere, et emendare, eidem addere, et ab eadem detrahere; ac eam omnibus, quorum intereſt, intimare et notificare, pro loco et tempore opportunis, totiens quotiens mihi expediens fuerit; et eventu gravaminis ſeu gravaminum (quod abſit) appellare, et appellationem hujuſmodi proſequi omni via juris cum effectu. Super quibus idem reverendiſſimus pater me notarium publicum ſubſcriptum requiſivit ſibi unum vel plura conficere inſtrumentum, vel inſtrumenta. Acta ſunt haec, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, etc. praedictis; praeſentibus tunc ibidem venerabilibus et diſcretis viris M. Thoma Bronns —— domino Johanne Brokhede,

Brokhede, canonico Ciceſtrenſi, et Johanne Bold, clerico Cantuarienſis dioeceſis, notario publico; teſtibus, etc. Et ego H. Penworthy praeſens fui, etc.

XIX. *Actus de receptione bullarum apoſtolicarum et arreſtatione earundem.*

Et memorandum, quod poſt provocationem ſupraſcriptam per reverendiſſimum in Chriſto patrem ac dominum, dominum Henricum, archiepiſcopum Cantuarienſem, ſic, ut praemittitur, factam, die Sabbati, viz 29. Martii, anno Domini M.CCCC.XXVII. acceſſit ad praeſentiam ipſius reverendiſſimi patris adtunc in palatio ſuo Cantuariae perſonaliter exiſtentis, venerabilis vir Johannes de Obizis, decretorum doctor, domini noſtri papae collector, et nuncius in Anglia; et praeſentavit ſibi certas bullas apoſtolicas clauſas, ſigillo plumbeo, more Romanae curiae, ſigillatas: quibus per ipſum reverendiſſimum patrem cum reverentia debita acceptis, ipſe incontinenti eodem die equitavit ad manerium de Forde, ſecum dictas literas apoſtolicas deferendo. Et in craſtino die dominico, penultimo viz. menſis Martii, acceſſit ad dominum, in dicto manerio ſuo de Forde perſonaliter praeſentem, honorabilis vir Galfridus Lowther armiger, locumtenens conſtabularii caſtri de Dover, miſſus ex parte domini regis et ſereniſſimi principis domini Humfredi, etc. habens, ut aſſeruit, per eundem dominum protectorem ſpecialiter in mandato, ad arreſtandum quaſcunque bullas apoſtolicas in Angliam noviter, ut dicebatur, tranſmiſſas, in quorumcunque manibus inventae fuerint, et ad ipſas praefato domino protectori tranſmittendas. Et quia, ut aſſeruit idem honorabilis vir Galfridus, ipſe ex relatu fide digno intellexerat, quod certae bullae apoſtolicae, juri regis detractoriae, ad manus ipſius reverendiſſimi patris noviter pervenerant; idcirco ex parte regis et domini ducis protectoris praedicti verbotenus monuit ipſum reverendiſſimum patrem, ſub gravibus poenis et periculo incumbente, ut de tranſmittendo indilate bullas hujuſmodi, ſi quas recepiſſet, ad dominum protectorem praedictum, abſque apertura, notificatione, publicatione, ſeu aliqua executione earundem cogitaret. Et iſta monitione ſic facta, idem Galfridus captata a domino licentia receſſit. Et quia ipſe reverendiſſimus pater ſenſerat, ſe occaſione bullarum hujuſmodi indebite praegravari; ab ipſis gravaminibus appellavit, et certas proteſtationes fecit in forma ſuperius annotata. Et ſubſequenter die Lunae, viz. 7. Aprilis, anno Domini proxime ſupraſcripto, acceſſit ad provinciam domini in manerio ſuo de Forde praedicto interim cum familia ſua continue expectantem, quidam W. Watts, grocerus, ut dicebatur, Londonienſis, et praeſentavit ſibi quoddam breve regium, praeſentibus tunc ibidem reverendo in Chriſto patre domino Johanne, epiſcopo Roffenſi, mag. T. Bronns, etc. H. Penworthy — notario publico. Tenores vero brevis regii, literarum apoſtolicarum, necnon appellationum et proteſtationum, de quibus ſupra ſit mentio, inferius deſcribuntur:

XX. *Tenor brevis regii talis eſt.*

Henricus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, etc. venerabili in Chriſto patri Henrico, eadem gratia archiepiſcopo Cantuarienſi, etc. ſalutem. Quia didicimus et veraciter informamur, quod quamplures bullae, literae apoſtolicae, ac multa alia nobis et regiae dignitati noſtrae praejudicialia et contemptibilia, juribuſque coronae noſtrae derogatoria, necnon legibus et ſtatutis regni noſtri Angliae manifeſte contraria, a ſede apoſtolica emanarunt jam de novo, ac vobis, ut executionem earundem faceretis, immediate ſunt directa, et ad effectum praedictum vobis miſſa, exhibita, et liberata erunt, ut dicitur, infra breve; nos, qui ad conſervationem jurium, legum, et ſtatutorum praedictorum, ne depereant, aut per aliquorum uſurpationes indebitas ſubtrahantur, aut aliter adnullentur, vinculo juramenti in coronatione noſtra praeſtiti aſtringimur, inconvenientiis et damnis praedictis praecavere, ac executionibus earundem bullarum, literarum, et aliorum pro viribus reſiſtere volentes, ut tenemur, vobis ſub fide, qua nobis tenemini, mandamus, et ſub poenis in ſtatutis praedictis contentis; quod omnes et ſingulas bullas et literas hujuſmodi vobis porrectas, vel aliis quibuſcunque, quas ad manus veſtras citra feſtum ſancti Michaelis proximum futurum qualitercunque evenire continget, ſalvo et ſecure cuſtodiatis, et eas abſque notificatione, publicatione, ſeu aliqua executione earundem facienda, coram nobis et concilio noſtro, ubicunque fuerit, de tempore in tempus deferatis, ſeu deferri faciatis indilate; ut, hiis inſpectis, ulterius in hac parte faciamus, prout ſecundum legem et conſuetudinem regni, et formam juramenti noſtrorum praedictorum fore viderimus faciendum. Taliter vos habentes in hac parte, ne ad vos, tanquam jurium, legum, et ſtatutorum praedictorum violatorem et contemptorem, cauſam aut materiam habeamus graviter capiendi. Teſte meipſo apud Weſtmonaſterium 1. die Martii, anno regni noſtri quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 10.	HENR. CHICHELEY 13.	1426.	HENRIC. VI. 5.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Kemp, Ebor. fol. 314.

ACTA in domo capitulari eccleſiae cathedralis Eborum 29. die menſis Julii, an. Dom. M.CCCC.XXVI. coram venerabili viro magiſtro Johanne Sellow, in decretis licentiato, canonico reſidentiario eccleſiae cathedralis Ebor. praedictae; reverendiſſimi in Chriſto patris ac domini, domini Johannis, Dei gratia Ebor. archiepiſcopi, Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, in ſpiritualibus vicario generali, in praeſentia venerabilis patris domini Nicolai, Dei gratia Dromorenſis epiſcopi, praefati reverendiſſimi patris ſuffraganei, ac magiſtrorum Bryani Fairfax, legum doctoris, et Johannis Carleton, canonicorum eccleſiae cathedralis praedictae, ac praefati reverendiſſimi patris ſcaccarii Ebor. receptoris Edmundi Kirketon, in theologia, ac Johannis Carleton, legum doctorum, ac Thomae Car, civis et mercatoris civitatis Ebor. necnon mei Johannis Belvas, clerici Eborum dioeceſ. notarii publici, ac dicti venerabilis viri vicarii generalis in hac parte ſcribae.

Quidam frater Thomas Richmond, ordinis minorum civitatis praedictae, ſuper eo quod ipſe in die ſanctae Annae matris Mariae virginis, in quadam capella de novo conſtructa, ſuper pontem ſtagni Foſſae civitatis praedictae, quaedam verba et opiniones contra eccleſiam, fidem, ac miniſtros eccleſiae publice, coram clero et populo in multitudine copioſa ibidem congregatis, propoſuiſſet, citatus comparuit, et dictum articulum, ſibi per praefatum vicarium venerabilem oretenus ex officio expoſitum, et objectum negavit; proteſtans palam et publice, ut aſſeruit, quod ſi aliqua verba indeliberate contra eccleſiam, fidem, ſeu miniſtros eccleſiae fuerint per eum, ut praemittitur, prolata, noluit ea contumaciter, ut aſſeruit, defendere, ſed tanquam filius eccleſiae et obedientiae praefato reverendiſſimo patri, ac ejus miniſtris, et concilio in omnibus obedire. Unde praefatus venerabilis vir magiſter Johannes Sellow, vicarius generalis, aſſignavit ſibi diem Veneris prox. poſt feſtum ſancti Petri ad Vincula prox. futurum loco praedicto, coram eodem, ſeu aliis commiſſariis praefati reveren. patris, ad exhibendum ſuum verum ſermonem in ſcriptis redactum, verum tenorem ejuſdem in ſe continentem, ac ad faciendum ulterius et recipiendum, quod juris fuerit in hac parte. Quo die Veneris adveniente, loco praedicto, coram praefato venerabili viro mag. Jo. Sellow, vicario generali, praefatus frater Tho. Richmond comparuit perſonaliter, ac ejus ſermonem alias per eum propoſitum, in quodam papyro, ſua propria manu, conſcriptum, ut aſſeruit, exhibuit tunc ibidem, ac pro majori declaratione veritatis ejuſdem, idem frater Thomas ad mandatum praefati vicarii generalis tactis S.S. evangeliis, corporale praeſtitit juramentum, quod fuit idem ſermo in omnibus, ſecundum ſui ſenſus intellectum, quem alias in die S. Annae in capella propoſuit memorata; praefatuſque vicarius generalis, habita deliberatione aliqualiter ſuper eodem, praefatum fratrem Thomam monuit, ut ab hujuſmodi publicis praedicationibus abſtineret, quouſque dicta materia per praefatum rev. patrem, ſeu ejus vicarium generalem, ſive commiſſarios plenarie fuerit diſcuſſa et determinata; necnon eidem fratri Thomae diem Martis prox. ante feſtum aſſumptionis beatae Mariae virginis prox. futurum, loco praedicto, ad audiendum, videndum, recipiend. et faciend. ſuper exhibitis et exhibendis in hac parte, quod juris fuerit et rationis, praefixit et aſſignavit; praeſentibus venerabilibus et diſcretis viris magiſtris Ric. Arnall, curiae Ebor. officiali, Jo. Carleton, praefati rev. patris ſcaccarii Ebor. receptore, eccleſiae cathedralis Ebor. canonico, Edmundo Kirketon in theologia, et Jo. Carleton legum doctoribus, Rogero Eſingwald, in legibus bacalareo, Thoma Carr, cive et mercatore civitatis Ebor. praedictae, ac me Johanne Belvas, clerico, notario publico, ac praefati vicarii generalis ſcriba.

Acta capitularia convocationis Ebor.

Acta in domo capitulari eccleſiae cathedralis Ebor. 12. die menſis Auguſti, anno Domini M.CCCC.XXVI. in convocatione generali praelatorum et cleri Ebor. provinciae auctoritate et commiſſione reverendiſſ. in Chriſto patris et domini, dom. Johannis, Dei gratia Ebor. archiepiſcopi, Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, per venerabiles in Chriſto patres et dominos, dominos Thomam, Dei gratia Dunelm. et Willielmum, Karliolenſem epiſcopos, necnon venerabilem et religioſum virum fratrem Willielmum, abbatem monaſterii beatae Mariae extra muros civitatis Ebor. ipſius reverend. patris in hac parte commiſſarios cum clauſa conjunctim et diviſim, ſpecialiter deputatos, tunc ibidem celebrata. Praeſidentibus ibidem eiſdem dominis commiſſariis et in praeſentia eorundem, ac aliorum praelatorum, et totius cleri in ipſa convocatione congregatorum; verbo Dei per venerabilem eximiae ſcientiae virum, magiſtrum Johannem Roxby, famoſum in theologia doctorem, habentem pro themate iſtud Joſhuae "Vocavit Joſhue majores," ut moris eſt, praedicato; commiſſione quoque dictorum dominorum commiſſariorum, mandato eorundem, publice perlecta; praefatus venerabilis pater dominus Dunelm. epiſcopus ſuorum concommiſſariorum, hac vice, vivae vocis gerens organum, praelatos et clerum in convocationibus Ebor. provinciae vocari conſuetos, ad hos diem et locum legitime citatos, et praemunitos publice fecit praeconizari; quibus praeconizatis, et quibuſdam perſonaliter, aliis per procuratores, et quibuſdam nullo modo comparentibus, certificatoriis

catoriis quoque et procuratoriis ibidem exhibitis, et oſtenſis, ac penes regiſtrarium dom. Ebor. archiepiſcopi dimiſſis, dominus Dunelm. epiſcopus, de conſenſu conpraeſidentium ſuorum, nolens, ut aſſeruit, abſentibus nimis fore rigoroſus, ex gratia ſua ſpeciali ipſos abſentes diutius duxit expectandos, et ipſam convocationem uſque ad horam 3. ejuſdem diei poſt nonam ibidem continuavit. Qua hora adveniente, et dictis dominis commiſſariis in loco ſolito iterum praeſidentibus, praelati et clerus praedicti, de mandato dominorum praeſidentium ad partem ſe divertentes, reverendum et magnae diſcretionis virum magiſtrum Johannem Caſtell, ſacrae paginae profeſſorem, in ipſorum referendarium concorditer, ut apparuit, elegerunt; quo per praelatos et clerum praedictos praefatis dominis praeſidentibus praeſentato, ipſi praeſidentes praefatum magiſtrum Johannem, onus referendariatus hujuſmodi cum proteſtatione conſueta ſponte in ſe ſuſcipientem, tanquam habilem atque dignum benevole admiſerunt. Et communicatis per dominos praeſidentes certis arduis materiis, in civitate dioec. et provincia Ebor. tunc noviter exortis et emerſis, et eiſdem materiis praelatis et clero publice expeditis, domini praeſidentes affectarunt et mandarunt, ut praelati et clerus praedicti ſuper hiis et aliis infra Ebor. provinciam, auctoritate ipſius ſacrae convocationis merito corrigendis et reformandis, uſque in craſtinum bona cum maturitate deliberarent, et ad ea reformanda ſanum eorum conſilium ipſis praeſidentibus impenderent et miniſtrarent. Quo facto, dominus Dunelm. epiſcopus ipſam convocationem uſque in horam octavam ante nonam diei Martis prox. tunc ſequentis in domo capitulari ſupradicta continuavit. Qua hora diei Martis adveniente, et ſedentibus iterum loco, quo ſupra, commiſſariis ſupradictis, comparuerunt, ut prius, praelati et clerus ac referendarius antedictus; qui referendarius ſuo et praelatorum, ac totius cleri nomine exhibuit ibidem coram dictis dominis praeſidentibus quoſdam articulos erroneos, haereſim, ut apparuit, ſonantes, per quendam fratrem Thomam Richmond, ordinis Minorum civitatis Ebor. in quadam capella S. Annae matris Mariae virginis ſuper pontem ſtagni de Foſs civitatis Ebor. noviter conſtructa, in die S. Annae ultimo praeterito, coram populo in multitudine copioſa clericorum et laicorum ibidem congregato, in lingua vulgari et materna publice, ut aſſeruit, praedicatos; et petiit dictus referendarius ſuo et totius convocationis nomine, ut error iſte, ſic noviter inductus et praedicatus, per dominos praeſidentes, et ipſam ſacram convocationem emendaretur et reformaretur; dixit enim, quod tantus error in tanta audientia praedicatus et divulgatus, in multa mala et incommoda veriſimiliter provenire poſſit, niſi debitis occurratur remediis et opportunius: qui quidam articuli ſequuntur, et ſunt tales:

Sacerdos in peccato mortali lapſus, non eſt ſacerdos. Iterum dico quod non eſt ſacerdos, et tertio dico quod non eſt ſacerdos coram Deo. Item quod ſecularis judex manum imponens violentam in ſacerdotem mortaliter delinquentem, in ſacerdotem manum violentam non imponit. Item quod haec duo, ſcilicet, thurificare in Veteri Teſtamento, et euchariſtiam conſecrare in Novo, ſolum et inſolidum includunt et exprimunt officium ſacerdotale. Item quod eccleſia nolente vel non puniente fornicarios, licitum eſt ſecularibus eoſdem poena carceris caſtigare, et ad hoc aſtringuntur vinculo charitatis. Item quod nonnulli tam mulieres, quam preſbyteri modo, quod dolendum eſt, non verentur perjurii peccatum incurrere; et eccleſia circa ſuſpectos de peccato mortali, praeter abjurare, non habet ultra facere; propterea licet judici ſeculari nedum mulieribus, ſed preſbyteris ſuſpectis inſidias ponere, et eoſdem deprehenſos publice per vicos adducere, et judici praeſentare. Item quod ſacerdos per laicos captus, carceres intrare recuſans, licite ab eiſdem ſecularibus verberibus compelli poſſit adire, abſque injectione manuum violentarum quarumcunque, eo quod licitum ſit vim vi repellere.

Quibus articulis inſpectis et praelectis, et ipſis inter dominos praeſidentes ac totam convocationem communicatis, de mandato dictorum dominorum praeſidentium, comparuit praefatus frater Thomas Richmond, qui alias coram venerabili viro magiſtro J. Sellow, in decretis licentiato, canonico reſidentiario eccleſiae cathedralis Ebor. praefati reverendiſſimi patris domini Ebor. archiepiſcopi vicario in ſpiritualibus generali, ſuper eiſdem articulis judicialiter impetitus, habuit iſtos diem et locum ad comparendum coram praefato reverendiſſimo patre ſeu ejus commiſſario ad audiendum, videndum, recipiendum, et faciendum ſuper exhibitis et exhibendis in hac parte, quod juris fuerit et rationis, prout in actis ejuſdem vicarii generalis deſuper confectis liquet magis clare. Lectis igitur, et publice dicto fratri Thomae recitatis ſigillatim articulis ſupraſcriptis, idem frater Thomas omnes et ſingulos, prout ponebantur, ſimpliciter denegavit.

Interrogatus de primo articulo, ſub qua forma verborum eundem protulit, fatebatur ſe dixiſſe, ſacerdotem in peccato mortali lapſum, non eſſe ſacerdotem, quantum ad Deum. Adduxit etiam idem frater Thomas ſecum ad eoſdem diem et locum tres fratres ordinis ſui, viz. fratrem Johannem Milton, Johannem Hamſthwayte, et Thomam Waltham, in ſubſidium, ut videbatur, defenſionis articulorum praeſcriptorum; qui per dom. Dunelm. epiſcopum ſuper primo articulo ibidem examinati, fatebantur ſe praeſentes fuiſſe in ſermone praefati fratris Thomae, et audiviſſe ipſum praedicantem primum articulum de verbo ad verbum, prout ponitur; dixerunt tamen ſe nolle dicta et praedicata per ipſum fratrem Thomam quoviſmodo defendere, nec manutenere. Tandem praefatus Tho. Richmond ad cor, ut apparuit, reverſus, ac plenius et maturius deliberatus, in praeſentia dominorum praeſidentium totiuſque convocationis et noſtri J. Arſton, et Johannis Belvas, clericorum, notariorum publicorum, et ſcribarum dictorum dominorum praeſidentium, publice fatebatur, eoſdem articulos in omnibus

et

et per omnia, prout ponuntur, erronee ſe publice praedicaſſe; revera tamen dixit, quod ipſos articulos nequaquam pertinaciter defendere vellet, ſed veniam poſtulans, ac appellationibus, privilegiis, defenſionibus, ac aliis juris remediis quibuſcunque expreſſe renuncians, ut aſſeruit, correctioni S. matris eccleſiae, et reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Johannis, Dei gratia Ebor. archiepiſcopi, prout in ſubmiſſione et confeſſione ſuis manu ſua propria in ſcriptis redactis, et per eundem ibidem publice perlectis, plenius continetur, ſe ſubmiſit; quarum ſubmiſſionis et confeſſionis tenor ſequitur in haec verba: Ego Thomas Richmond fateor me in hiis articulis praeſcriptis erronee dixiſſe et praedicaſſe in vulgari, et ideo me humiliter ſubmitto pure et ſponte, abſque coactione quacunque, correctioni S. matris eccleſiae et reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Johannis, Dei gratia Ebor. archiepiſcopi, Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, et reverendorum in Chriſto dominorum epiſcoporum Dunelm. et Karliol. et abbatis monaſterii beatae Mariae Ebor. hoc ſacro concilio praeſidentium, caeterorumque praelatorum et cleri convocatorum. Qua ſubmiſſione per ipſos dominos praeſidentes benevole et gratioſe, ut apparuit, admiſſa, et acceptata, dominus Dunelm. de conſenſu conpraeſidentium ſuorum, poſt aliqualem contractationem inter eoſdem habitam, eidem fratri Thomae diem Lunae, viz. 2. diem menſis Septembris prox. futurum, ad comparendum perſonaliter coram praefato reverendiſſimo patre domino archiepiſcopo, aut ejus commiſſario, vel commiſſariis ad hoc forte deputando, vel deputandis, ubicunque ipſum dominum archiepiſcopum infra ſuam dioeceſim protunc eſſe contigerit, ad faciendum et recipiendum ulterius in hac parte, quod fuerit juſtum, praefixit et aſſignavit: ac ipſam convocationem uſque ad 8. horam diei ſequentis, viz. 14. diei Auguſti, in novis ſcholis eccleſiae Ebor. continuavit tunc ibidem. Et iiſdem die et loco, quibus ſupra, religioſus vir abbas monaſterii de Holmecoltram, ordinis Ciſtercien. Karliol. dioec. coram dictis dominis commiſſariis et praeſidentibus convocationis, et nobis Johanne Belvas, et Johanne Arſton, clericis, notariis publicis, dictorum dominorum praeſidentium in hac parte ſcribis, conſtituit, penes acta, ſuos veros et indubitatos procuratores, magiſtros Johannem Selby, et Thomam Bleale, curiae Ebor. advocatos, conjunctim et diviſim, et utrumque eorum, per ſe et in ſolidum ad comparendum et intereſſendum vice et nomine ſuo, ac pro eodem in praeſenti convocatione, et cum praelatis ac clero de omnibus et ſingulis in eadem convocatione communicandis tractandum, et hiis, quae ibidem ordinari contigerit, conſentiendum, caeteraque faciendum, exercendum, et expediendum, quae in praemiſſis neceſſaria fuerint, cum certis clauſulis neceſſariis et conſuetis. Qua hora octava adveniente, in novis ſcholis praedictis praefatus venerabilis pater Karliol. epiſcopus, hac die in convocatione praeſidens, ipſam convocationem uſque ad horam octavam diei Veneris prox. ſequentis in domo capitulari eccleſiae Ebor. praedictae continuavit. Qua hora adveniente, in domo capitulari praedicta comparentibus iterum praelatis et clero coram praefatis dominis praeſidentibus, referendarius praelatorum et cleri praedictorum, propter inſtans tempus meſſis, petiit dictam convocationem, ſi ſuis placeret reverentiis, pro commodo et utilitate totius cleri gratioſe diſſolvi; ſuper qua petitione per dictos dominos praeſidentes contractatione inter ſe habita et tractatu, dominus Dunelm. propter ardua eis inpoſterum declaranda, dixit ſe dictam convocationem nondum diſſolvere poſſe, ac ipſam uſque in 8. horam diei ſequentis, 17. diei Auguſti, in novis ſcholis praedictis continuavit. Et eodem die venerabilis in Chriſto pater et dominus, dom. Willielmus, Dei gratia Karliol. epiſcopus, in domo capitulari praedicta coram venerabili in Chriſto patre et domino, dom. Dunelm. epiſcopo, magiſtros J. Sellow, et Johannem Carleton, eccleſiae cathedralis Ebor. canonicos, conjunctim et diviſim, penes acta, ſuos conſtituit procuratores, ad comparendum, ut ſupra. Qua hora 8. Sabbati adveniente, praeſentibus iterum, ut ſupra, dominis commiſſariis ſupradictis, comparuerunt, ut prius, praelati et clerus praedicti cum ſuo referendario; qui referendarius coram ipſis praeſidentibus allegans ipſam temporis ingruentiam et inconvenientiam, petiit magna cum inſtantia, ſi ſuis placeret reverentiis, ipſam convocationem diſſolvi; quo petito, dominus Dunelm. habitis tractatu et deliberatione cum conpraeſidentibus ſuis, dicto referendario ac praelatis et clero reſpondebat, quod ipſe revera, et collegae ſuae convocationem iſtam, inconſulto domino archiepiſcopo, et abſque ejus ſpeciali mandato, diſſolvere nollent, nec audebant; praefatis tamen praelatis et clero, ac eorum referendario ſemper magis et magis diſſolutionem convocationis poſtulantibus, ſupervenerunt ſtatim ſtrenui ac nobiles domini, dominus le Talbot, et dominus Richardus Nevill, milites, per dominum noſtrum regem, et concilium ſuum illuc, ut dicebant, tranſmiſſi, qui coram praeſidentibus et tota convocatione ſuum referentes nuncium, certa negotia ardua, ſtatum, et defenſionem regnorum Angliae et Franciae concernentia, ipſos praelatos et clerum ad ſubſidium defenſionis hujuſmodi moventes et hortantes, ibidem propoſuerunt et declararunt. Quibus propoſitis, et dictis militibus domum convocationis exeuntibus, dominus Dunelm. de conſenſu conpraeſidentium ſuorum praelatis et clero dixit: Chariſſimi, jam audiviſtis quid dixerunt vobis iſti domini, et verbis amicabilibus et allectivis ipſos alloquebatur, et induxit, prout et collegae ſui fecerunt, quod ipſi praelati et clerus imminentem neceſſitatem defenſionis regnorum Angliae et Franciae, per dictos milites coram eis de mandato regis et concilii expoſitam, et declaratam, tenuiter conſiderare vellent, et ad hoc, de facultatibus ſuis benevole ſubvenire, ac dom. noſtro regi et ſuo concilio in hac parte complacere. Et mandavit, ut praelati et clerus ſeorſim ſe diverterent, et ſuper hiis effectualiter contractarent. Quibus aliquandiu inter eos communicatis, ac ipſis et clero ad praeſidentes redeuntibus,

redeuntibus, ipſorum referendarius coram dominis praeſidentibus magnam et notoriam ipſius cleri allegans paupertatem, prout et diverſi notabiles viri de clero diverſimodo id ipſum allegabant; dixit, cum ea tamen, qua decuit, reverentia et honore, tempus iſtud praeſentis convocationis, propter inſtans tempus autumnale, juxta omnem rationem atque jura non eſſe aptum, nec conveniens ad tractandum tunc ibidem de hiis, quae praefati milites eis expoſuerunt, et declararunt; ſed utique circa granorum et decimarum moderationem, de quibus per totum annum vivere oportet, potius intendend. fore et laborand. et petiit, prout ſupra, praeſentem convocationem ea de cauſa diſſolvi, aut ſaltem ad maturius tempus, et tempus magis conveniens et idoneum prorogari. Quo petito, licet dominus Dunelm. et conpraeſidentes ſui multis perſuaſionibus et mediis allectivis praelatos et clerum ad complacendum domino noſtro regi et ſuo concilio, et ad concedendum ea vice aliquid ad dictorum regnorum defenſionem, ut ſic alias graviores et ampliores vitarent expenſas, ſi forte hujuſmodi convocationem ad aliud tempus prolixius contigerit prorogari, inducerent et excitarent; ipſi tamen praelati et clerus multo magis petebant et affectabant convocationis diſſolutionem, aut ſaltem ipſius ad tempus magis idoneum prorogationem longiorem. Habita igitur communicatione ſuper petitionem hujuſmodi, dominus Dunelm. iſtam convocationem uſque ad horam octavam diei Lunae, 19. diei Auguſti, continuavit. Eodem die venerabilis pater dominus Dunelm. epiſcopus ſupradictus conſtituit, penes acta, ſuos procuratores magiſtros J. Sellow, et Richardum Arnall, eccleſiae Ebor. canonicos, necnon magiſtrum Willielmum Doncaſtre, in jure civili bacalareum, conjunctim et diviſim, ad comparendum et intereſſend. vice et nomine ſuis in hac praeſenti convocatione, quotiens ipſum abeſſe contigerit, ac etiam locis et diebus, ad quae vel quos ipſam convocationem contigerit prorogari, ac cum praelatis et clero de omnibus et ſingulis communicandum, tractandum, et hiis, quae ibidem ordinari contigerit, conſentiendum, cum caeteris clauſulis neceſſariis et opportunis.

Quo die Lunae adveniente, praelatis et clero cum eorum referendario in novis ſcholis coram praeſidentibus convocationis iterum comparentibus, et convocationis diſſolutionem poſtulantibus, dominus Dunelm. habita ſuper petitis deliberatione, ad inſtantem ſupplicationem praelatorum et cleri, ac eorum referendarii, convocationem iſtam uſque in diem Sabbati prox. poſt ſynodum proximam domini Ebor. archiepiſcopi in domo capitulari ibidem continuavit.

Subſequenteque nono die menſis Septemb. an. Dom. M.CCCC.XXVI. in capella infra manerium reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Johannis, Dei gratia Ebor. archiepiſcopi, Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, de Cawod. ſuae Ebor. dioeceſ. ſituat. et coram eodem reverendiſſimo patre, pro tribunali ſedente, comparuit praefatus frater Tho. Richmond, juxta deſignationem ſibi alias per dominum factam; tunc praefatus reverend. pater omnia et ſingula, prout in actis ſupraſcriptis continetur, ac ſuas ſubmiſſionem et confeſſionem alias per ipſum coram venerabilibus in Chriſto patribus dominis Thoma, Dei gratia Dunelm. et Willielmo, Karliol. epiſcopis, ac fratre Willielmo, abbate monaſterii beatae Mariae Ebor. commiſſariis praefati reverendiſſimi patris et domini, dom. Johannis, Ebor. archiepiſcopi, caeteriſque praelatis et clero Ebor. provinciae, in concilio provinciali in domo capitulari eccleſiae Ebor. congregatis, per ipſum factas, ſuperficialiter recitavit; quibus ſic, ut praemittitur, recitatis, et per eundem fratrem Thomam Richmond publice ibidem confeſſatis, de mandato dicti domini Ebor. archiepiſcopi, tactis ſacroſanctis evangeliis, corporale praeſtitit juramentum verborum ſequentium ſub tenore: "Ego Thomas Richmond ab hac hora inantea abjuro praedicare, docere, manutenere, ſeu defendere errores et haereſes, per me in die S. Annae ultimo praeterito publice praedicatos, et in judicio in domo capitulari eccleſiae Ebor. coram venerabilibus patribus dominis Thoma, Dunelm. et Willielmo, Karliol. epiſcopis, et fratre Willielmo, abbate monaſterii beatae Mariae Ebor. commiſſariis veſtris, ac caeteris praelatis et clero ibidem praeſentibus per me publice confeſſat. necnon alios errores, et haereſes quaſcunque, ac dicta et praedicata revocabo, annullabo, et deſtruam juxta poſſe, et poenitentiam mihi per vos, reverendiſſime pater, pro praemiſſis injungendam, humiliter adimplebo; ſic me Deus adjuvet, et haec ſancta Dei evangelia." Quo facto, praefatus reverendiſſimus pater, habita deliberatione aliquali ſuper praemiſſis, eundem fratrem Thomam omnia praemiſſa ſic ſponte, ut apparuit, confitentem, et veniam humiliter poſtulantem, ab officio publicae praedicationis, quouſque ſe emendaverit, et ab eodem reverendiſſimo patre, vel a ſucceſſoribus ſuis gratiam in hac parte obtinere invenerit, ſuſpendit, ac facultatem publice praedicandi ſibi interdixit; necnon eidem fratri Thomae, virtute juramenti ſui praeſtiti, injunxit, quod ipſe quandam revocationem errorum et haereſeos, per ipſum publice praedicatorum et confeſſatorum, per eundem reverendiſſimum patrem, et ejus concilium in ſcriptis redigendam, et eidem fratri Thomae tempore congruo liberandam, publice ad unum ſermonem infra civitatem Ebor. die et loco limitandis, propter revocationem errorum hujuſmodi per alium de aſſignatione dicti reverendiſſimi patris deputandum, faciendum, et publice praedicandum, notificabit et publicabit in vulgari; praeſentibus venerabilibus et diſcretis viris magiſtris Ric. Arnall, eccleſiae Ebor. canonico, curiae Ebor. officiali, Willielmo Felter, L L. doctore, praefati reverendiſſimi patris cancellario, Johanne Carleton, eccleſiae Ebor. canonico, Edmundo Kirketon, ſacrae paginae profeſſore, Rogero Eſingwald, in legibus bacalareo, curiae Ebor. commiſſario generali, ac aliis

aliis multitudine copioſa; necnon me Jo. Belvas, clerico, notario publico, et dicti reverendiſſimi patris in hac parte ſcriba.

Dein die Sabbati, viz. 5. die menſis Octobris, anno Domini ſupradicto, in domo capitulari, praedictus venerabilis et religioſus vir frater Willielmus, abbas monaſterii beatae Mariae Ebor. commiſſarius praefati reverendiſſimi patris, cum certis collegis cum aliis conjunctim et diviſim in hac convocatione deputatus praeſidens, decrevit et mandavit praelatos et clerum ſupradictos iterum de novo praeconizari; quibus praeconizatis, et quibuſdam perſonaliter, quibuſdam per procuratores, et quibuſdam nullo modo comparentibus, dixit, ſe velle abſentes nullo modo comparentes, uſque ad diem Lunae prox. quo die credidit, ut aſſeruit, dominum epiſcopum Dunelm. perſonaliter intereſſe, de ſpeciali gratia expectare. Ad quem diem idem commiſſarius voluit, ut dixit, eandem convocationem, ſi viderit eis opportunum, continuare; cui continuationi unanimiter conſenſerunt. Quo facto, eandem uſque ad horam nonam diei Lunae prox. ſequentis, loco praedicto, continuavit. Qua hora diei Lunae adveniente, loco praedicto, coram domino Dunelm. epiſcopo, et abbate monaſterii beatae Mariae Ebor. commiſſariis praeſidentibus, praelatis et clero cum ſuo referendario iterum comparentibus, idem referendarius inſtanter petiit dictam convocationem diſſolvi, ac eoſdem praelatos et clerum, propter eorum notoriam paupertatem, ſi ſuis placeret reverentiis, in pace dimitti; quo facto, dominus Dunelm. epiſcopus de conſenſu commiſſarii ſui, habita prius deliberatione aliquali ſuper petitis, noluit, ut aſſeruit, ſic indeliberate dictam convocationem, propter urgentes neceſſitates regis et regnorum Angliae et Franciae, diſſolvere; eandem uſque ad horam octavam diei Martis prox. ſequentis, loco praedicto, ut interim ſuper praemiſſis melius poterint deliberare, continuavit. Qua hora octava diei Martis adveniente, loco praedicto, praeſidentibus iterum, ut ſupra, dominis commiſſariis ſupradictis, comparentibus etiam, ut prius, praelatis et clero cum ſuo referendario antedictis, ſupervenerunt praepotens et nobilis dominus, dominus comes Northumbriae, et ſtrenuus vir, dominus Richardus Nevill, milites, per dominum noſtrum regem, et ſuum concilium, ut aſſeruerunt, illuc deſtinati; qui coram praeſidentibus et tota convocatione ibidem congregata, imminentem neceſſitatem defenſionis regnorum Angliae et Franciae, ac alias cauſas notabiles, ſtatum regis noſtri continentes, allectivis mediis ibidem expoſuerunt. Et hiis geſtis, ac praefatis dominis extra domum capitularem redeuntibus, dominus Dunelm. mandavit, ut praelati et clerus cum ſuo referendario ſeorſim diverterent, et ſuper hiis ibidem per praefatos duces ſatis clare expeditis effectualiter concurrerent. Quibus aliquandiu inter eos communicatis, ac ipſis ad dominos praeſidentes redeuntibus, praefatus referendarius, facta prius proteſtatione conſueta, magnam paupertatem, et alia onera importabilia iſto tempore plus ſolito ingruentia allegans, cum ea, qua decuit, reverentia, dictam convocationem petiit, ut alias, diſſolvendam. Super qua petitione dominus Dunelm. dixit ſe velle cum ſuo concommiſſario et aliis de conſilio domini Ebor. communicare. Habita igitur contractatione inter eoſdem ſuper petitione praedicta, diſſolutionem hujuſmodi convocationis eis penitus denegavit, petens eorum reſponſum in articulos, cauſas prius per eos allegatas in ſe continentes, in ſcriptis redigi, et domino archiepiſcopo Ebor. deſtinari pro excuſatione, ac omnium aliorum in hac convocatione geſtorum penes dominum noſtrum regem et ejus concilium. Quo facto, dominus Dunelm. ut melius et maturius ſuper praemiſſis deliberaret, eandem convocationem uſque ad horam octavam ante nonam diei Martis prox. loco praedicto continuavit. Qua hora octava diei Martis adveniente, loco praedicto, comparentibus iterum praelatis et clero coram dominis praeſidentibus, referendarius eorundem allegavit, quod nunquam fuit viſum, ſed expreſſe contra conſuetudines laudabiles iſtius provinciae, facere aliquos articulos ſeu ſaltem eorum reſponſum in ſcriptis redigi, ſed oretenus coram praeſidentibus per referendarium proferri; petens dictam convocationem, ſi ſuis placeret reverentiis, propter ipſorum notoriam paupertatem, et alia quamplurima incommoda, hiis diebus plus ſolito accidentia, diſſolvi; quo petito, dominus Dunelm. dixit, ſe non poſſe, inconſulto domino archiepiſcopo, dictam convocationem diſſolvere; ac habita ſuper praemiſſis deliberatione aliquali cum ſuis concommiſſario et conſilio domini, eandem convocationem uſque in craſtinum ſancti Matthiae apoſtoli loco praedicto continuavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. II.	HENR. CHICHELEY 15.	1428.	HENRIC. VI. 6.

Bulla papae Martini V. pro ſupplicationibus pro revocatione haereticorum. Ex reg. Lacey Exon. A. fol. 76.

HENRICUS — Cant. archiepiſcopus, vener. fratri — London. epiſcopo ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi domini noſtri, domini Martini, div. prov. papae quinti, nuper recepimus in haec verba:

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Diſcipulorum Chriſti geſta nos inſtruunt, ut in pelago hujus mundi, procella ſurgente, ad divinum auxilium recurrere debeamus; illi quidem in motione maris adeo grandi territi, dum fluctus naviculam, quam Jeſum quaerentes intraverant, operirent, ipſum dormientem vocibus excitarunt ſupplicibus, et adverſus ingruentis tempeſtatis impetus ab eo ſalutis praeſidium poſtularunt. Cum itaque

itaque dudum lugubribus ſchiſmatum intumeſcentium, veluti torrentium in alveum temporibus, in nonnullis partibus orbis praeſertim regni Bohemiae, et nonnullis locis circumvicinis, adverſus catholica dogmata, ſanctaeque matris ecclesiae traditiones et inſtituta, plerique perfidi haeretici fidei mutilationem orthodoxae, et enervationem quoque eccleſiae praedictae et ſciſſuram comminati, et quibuſdam ſuperſtitionibus, et temeritate ſeducti ab abortivis ſuggeſtionibus illuſi, ipſorum fluctus adeo elevare, ut ipſam eccleſiam totam operire, ac fidem praefatam impugnare ferociter, ac inconſutilem Domini tunicam ſcindere valeant, multipliciter elaborant; quorum haereſes et errores in ſacro Conſtantien. concilio fuerunt ſolenniter damnati et reprobati; nos cum venerabilibus fratribus noſtris, S. Romanae eccleſiae cardinalibus, deliberatione praehabita diligenti, expediens, imo potius neceſſarium exiſtimamus, ut ad illum, qui ad dexteram patris reſidet in excelſis, cuique poteſtas omnis tam in caelo, quam in terra noſcitur tradita, cuique venti et maria obſecundant, levemus corda noſtra, ipſumque devote pulſantes precibus apud eum ſedulis et orationibus inſiſtamus, ut inſurgentes praemiſſae fremitus tempeſtatis, qui contra chriſticolarum religionem inſurgere, ac fidem eandem inſania damnabili impugnare minitantur, eorum flatus ceſſare, fluctuſque quieſcere ſua faciat omnipotenti virtute, cordaque ipſorum haereticorum ad Dei et eccleſiae unitatem et devotionem inclinet et habilitet; vel ſi forſan in praemiſſis pertinaciter intendant perſiſtere, eorum elidat ſuperbiam, ipſorumque obſtinatam malitiam ſuae virtute dexterae conterat et proſternat, nobiſque ipſe, cujus providentia in ſua diſpoſitione non fallitur, modos et vias aperiat, per quos hec, ut in votis gerimus, poſſimus efficaciter promovere; de cujus miſericordia licet ſit ſemper ſperandum, vult tamen de hiis, quae ordinavit atque diſpoſuit, ſuppliciter exorari. Et quia in divinis obſequiis et miſſarum ſolenniis ad Deum preces effundi devotius conſueverunt; de eorundem fratrum conſilio volumus, conſtituimus, et ordinamus, quod ſingulis primis dominicis cujuſlibet menſis, ante miſſam, in omnibus et ſingulis eccleſiis et monaſteriis provinciae tuae, in ambitu ſive circuitu ipſarum vel alibi, prout devotius et commodius fieri poſſit, proceſſiones fiant generales, ſolennes, et devotae per perſonas eccleſiaſticas, populo ad hoc invitato, cum litaniis, reſponſoriis, et collectis juxta conſuetudines eccleſiarum earundem; et deinde in eccleſiis ipſis celebretur miſſa ſolenniter, in qua poſt dictum a celebrante "Pater noſter," reſponſione "Secula," dicatur canticum illud "Laetatus ſum in hiis quae dicta ſunt mihi" totum, cum "Gloria Patri," ac religioſis clericis et aliis literatis praeſentibus cum devotione; et poſtmodum "Kyrie eleyſon, Chriſte eleyſon, Kyrie eleyſon, Pater noſter," et ſequentes verſiculi "Domine, ſalvos fac reges. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus te. Salvum fac populum tuum, Domine. Et benedic haereditati tuae. Et rege eos, et extolle eos uſque in aeternum. Fiat pax in virtute tua; et abundantia in curribus tuis. Deus, exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiſcum. Et cum ſpiritu tuo. Orationes vero eccleſiae tuae quaeſumus, Domine Deus, placatus admitte, ut, deſtructis adverſitatibus et erroribus univerſis, ſecura tibi ſerviat libertate." Et aliam; "Hoſtium noſtrorum quaeſumus, Domine, dejice ſuperbiam, eorumque contumaciam dexterae tuae virtute proſterne per Chriſtum Dominum noſtrum." Subſequenter vero nos omnes Chriſti fideles ad exequendum ſupradicta promptius donis volentes ſpiritualibus animare, omnibus vere poenitentibus, et confeſſis, tam ipſis celebrantibus, quam ipſis aſſiſtentibus et obſervantibus ſupradicta, quam etiam aliis quibuſcunque clericis et laicis, preces tunc devotas fundentibus, in praemiſſis proceſſionibus et miſſis ſingulis intereſſentibus, videlicet qui VII Pſalmos poenitentiales, vel XXV vicibus "Pater noſter" cum "Ave Maria" pro reductione haereticorum praefatorum devote dixerint, centum dies indulgentiarum de omnipotentis Dei miſericordia, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, atque noſtra auctoritate confiſi, de injunctis eis poenitentiis miſericorditer relaxamus. Quocirca fraternitatem tuam hortamur in Domino, tibi nihilominus per apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus praemiſſa omnia in ſingulis eccleſiis dictae provinciae facias auctoritate noſtra publicari, et per praelatos, et eccleſiaſticas perſonas eccleſiarum earundem cum devotione debita efficaciter adimpleri. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos 15. calend. Februar. pontificatus noſtri anno XI.

Nos igitur volentes dictas literas apoſtolicas exequi, ut tenemur, veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis confratribus coepiſcopis noſtrae Cant. provinciae ſuffraganeis, et in remotis agentium, ſi qui ſint, vicariis in ſpiritualibus generalibus vice et auctoritate noſtra mandare curetis, quatenus ipſi et eorum ſinguli dictas literas apoſtolicas per ipſorum civitates et dioeceſes debite publicantes, eaſdem ſecundum omnem vim, formam, et effectum ipſarum faciant efficaciter adimpleri. Voſque, frater chariſſime, eaſdem, quatenus veſtras civitatem et dioec. concernunt, exequi per omnia faciatis. Et quid feceritis in praemiſſis, nos, dicto negotio expedito, debite certificare curetis per literas veſtras patentes, habentes hunc tenorem. Dat. in manerio noſtro de Lamehith 15. die menſis Maii, A. D. M.CCCC.XXVIII. et noſtrae tranſlat. anno XV.

Concilium praelatorum et cleri provinciae Cant. 5. *die Julii in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley p. ii. fol. 69. ſeq.

PERACTIS iis, quae ad inchoandam ſynodum requiruntur, nono die menſis Julii dominus archiepiſcopus Cantuar. praelatis et clero cauſas convocationis expoſuit; eam nempe factam eſſe ob "Statum et tranquillitatem eccleſiae, fidei conſervationem, errorum et haereſium ac haereticorum plus ſolito invaleſcentium deſtructionem et enervationem." His matura deliberatione ſerioſius explanatis, dominus Conzo, nuncius ſedis apoſtolicae, in domum capitularem introducitur, qui intimavit praelatis et clero "Vexationem et perſecutionem haereticorum in regno Bohemiae contra eccleſiam Dei, et Chriſti fideles, et catholicos factam; inſtans propterea et ex parte ejuſdem ſanctiſſimi domini noſtri eos requirens, et viis ac modis, quibus potuit, inducens pro ſubſidio notabili ad reſiſtendum dictis haereticis de dictis praelatis et clero habendo." Ut autem haec expeditius fierent, praelati et clerus certas perſonas elegerunt ad conſultandum, quomodo contra haereticos procedendum foret; hoc facto, "Thomas Bronns legit ibidem publice quaſdam conſtitutiones, et etiam quoddam ſtatutum regium contra haereticos editum, ut hiis viſis et intellectis, poſſent levius et facilius procedere in materia antedicta." Dein praelati ac procuratores cleri de utraque domo tres elegerunt perſonas, "Quae reciperent et audirent finalem computum de diverſis ſubſidiis, tranſituris ad generalia concilia, et etiam de ſubſidio quadrantis de libra contra fratrem Willielmum Ruſſel per praelatos et clerum conceſſa." Poſtero die, 13. viz. menſis ejuſdem, domini regis legati ſynodum adeunt, ſubſidium aliquod petentes. Quo facto, convocatio continuata fuit uſque ad 15. diem Julii.

Quo die Jovis, videlicet 15. Julii, praeſidente domino cum confratribus ſuis in domo capitulari praedicta, adductus fuit quidam Johannes Jourdelay, Lincoln. dioeceſ. per miniſtros domini Lincoln. epiſcopi, viz. ſufficientis literaturae ſuſpectus de haereſi, pro eo quod ipſe per longa tempora habuit et detinuit penes ſe quendam librum haereſibus et erroribus plenum, et non liberavit eum ordinario infra tempus, a ſtatuto regio Leyceſtriae edito limitatum; qua de cauſa pronunciatus erat per dominum valde ſuſpectus de haereſi et Lollardia. Et incontinenti tunc ibidem idem Johannes Jourdelay abjuravit omnem errorem et haereſim ſecundum modum et formam ei traditos. Poſtmodumque adducta fuit quaedam mulier vocata Katharina Dertford "ſpynneſter," ſuſpecta valde de haereſi, quae per longa tempora prae timore examinationis latitavit, ad quam erat magnus concurſus haereticorum. Et objectis ei per dominum quibuſdam articulis, videlicet de ſacramento altaris, de adorationibus imaginum, de peregrinationibus, et aliis, dixit ſe neſcire reſpondere ad talia, pro eo, quod non erat inſtructa, ut aſſeruit, niſi ſolummodo in ſymbolo, et decalogo. Et liberata erat abbati de Charteſey, vicario in ſpiritualibus generali reverendi patris Winton. epiſcopi, in remotis agentis, per eum, pro eo quod erat de dioeceſi Winton. cuſtodienda, et per certos clericos, qui tunc per dominum nominati erant, ulterius examinanda. Quibus ſic factis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in craſtinum, viz. diem Veneris.

Quo die Veneris, viz. 16. die ejuſdem menſis Julii, coram domino et confratribus ſuis, ac clero in dicta domo capitulari congregatis, adductus fuit per cuſtodem turris London. in vinculis quidam dominus Robertus, rector eccleſiae parochialis de Heggeley, Linc. dioeceſ. nominatus communiter confeſſor cujuſdam latronis, vocati Willielmi Wawe, valde ſuſpectus de errore et haereſi. Et ibi idem cuſtos dictae turris London. qui ipſum dominum Robertum in carceribus diu ante cuſtodivit, eundem dominum Robertum, virtute cujuſdam brevis regii ſibi directi, ut aſſeruit, domino deliberavit; et dominus eum de ipſo domino Roberto exoneravit tunc ibidem; et venerabilem patrem dominum Richardum, epiſcopum Lincoln. pro eo, quod idem dominus Robertus in dioeceſi ſua Lincoln. extitit beneficiatus, oneravit eodem, et cuſtodiam ipſius ſibi commiſit. Objectis eidem domino Roberto tunc incontinenti ibidem quibuſdam articulis, videlicet de ſacramento altaris, de peregrinationibus, de adorationibus imaginum, ac etiam utrum licitum eſſet viris ſpiritualibus temporales habere poſſeſſiones, et aliis articulis diverſis, ad quos omnes ficte et dubitative, ac ſemper quaſi ridendo, ut apparuit, reſpondebat, et in illis, ut apparuit, non bene ſapiebat. Excepto tantummodo articulo de ſacramento altaris, ad quem bene et clare, licet primo aliqualiter haeſitans, ut apparuit, in ultimo reſpondebat. Et examinatione hujuſmodi bene per horam et amplius durante, tandem dominus mandavit, ut idem Robertus traheret ſe ad partem; et ordinavit ut confrater ſuus epiſcopus Lincoln. praedictus haberet ipſum Robertum ſecum ad hoſpitium ſuum, ibidem in carceribus ſuis cuſtodiendum, et ipſum cum clericis ſuis eligendis ſtrictius et plenius examinaret, et procederet contra eundem, ut ordinarius ſuus in hac parte. Quibus ſic factis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in craſtinum, viz. diem Sabbati, et de illo die continuata fuit convocatio uſque in diem Lunae proximum 19. diem dicti menſis.

Quo die habita communicatione pro ſubſidio tam pro rege habendo, quam etiam propter reſiſtentiam haereticorum de Bohemia, ut praefertur, viſum fuit expediens tam dominis ſpiritualibus, et praelatis aliis religioſis, quam etiam

etiam clero ibidem exiſtentibus, quod hujuſmodi convocatio deberet prorogari, quia praemiſſa et alia multa, quae in eadem convocatione fieri deberent, tum propter abſentiam epiſcoporum, et aliorum praelatorum religioſorum, ac etiam cleri ibidem comparere debentium, tum temporis brevitatem, eo quod tempus colligendi ſoenum tunc inſtabat, et autumnus prope fuit, non poterant commode terminari. Unde habita ex hoc communicatione aliquali, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in craſtinum, vid. diem Martis.

Quo die Martis, videlicet 20. die dicti menſis, coram domino cum confratribus ſuis, vid. Will. London. Phil. Elien. Rich. Lincoln. Edm. Exon. Joh. Roffen. Joh. Bathon. et Will. Norwicen. epiſcopis, in dicta domo capitulari reſidente, adductus fuit iterum dictus dominus Robertus, rector de Heggeley praedict. qui, ut dictus venerabilis pater Lincoln. tunc ibidem aſſeruit, examinatus fuerat per eum, et per alios clericos notabiles in hoſpitio ſuo, ſuper certis articulis per ipſum venerabilem patrem tunc ibidem recitatis, et invenit eum in reſponſionibus ſuis graviter erraſſe, ac male et erronee in quampluribus ſapuiſſe; a quibus erroneis opinionibus idem dominus Robertus promiſit eidem domino Lincoln. recedere, et rogavit ipſum dominum Lincoln. ut dixit idem dominus Lincoln. quod ipſum melius informaret, et animam ſuam ſalvam facere poſſet, et ſecundum ejus doctrinam credere vellet, opiniones ſuas, in quibus erravit, in ea parte totaliter omittendo. Et informatione tunc meliori per ipſum dominum Lincoln. eidem data, idem dominus Robertus, coram ipſo et aliis diverſis ſacrae theologiae, et juris canonici et civilis doctoribus, ac in praeſentia duorum notariorum, ut idem dominus Lincoln. tunc aſſeruit, omnem errorem et haereſim in forma juris abjuravit. Quibus ſic per dictum venerabilem patrem Lincoln. coram domino et dictis confratribus ſuis ac clero recitatis, petitum fuit ab eodem domino Roberto, ſi coram omnibus tunc praeſentibus vellet conſimiliter, ſicut prius, ut praefertur, fecerat, abjurare. Qui reſpondebat, quod vellet. Et tunc dominus, et alii confratres ſui, et clerus praedicti a domo capitulari praedicta recedentes, tranſierunt ad gradus altos, qui aſcendunt ad chorum in eccleſia S. Pauli praedicta, et ibidem coram eis omnibus praedictis, et aliis viris ſecularibus et laicis in multitudine copioſa, idem dominus Robertus in vulgari omnem errorem et haereſim, ac loca ſuſpecta et conventicula cum hominibus de haereſi ſive Lollardia ſuſpectis, in forma communi, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, abjuravit. Et juravit, quodſi aliquos libros vel homines de hujuſmodi ſecta ſuſpectos infuturum cognoſceret, ipſos denunciaret ordinario loci, ſub poena relapſus. Et hoc facto, injuncti fuerunt ſibi pro poenitentia perpetui carceres, niſi aliam gratiam de reverendiſſimo patre domino archiepiſcopo Cant. ſeu ſucceſſoribus ſuis, ex conſenſu ſui concilii provincialis poſſet interim obtinere. Et hiis factis, redierunt iterum ad dictam domum capitularem, et ibi habita tunc communicatione aliquali de praedictis ſubſidiis, continuata fuit convocatio per dominum uſque in craſtinum, videlicet diem Mercurii 21. diem menſis Julii.

Quo die Mercurii coram domino et confratribus ſuis in domo capitulari exiſtentibus, adductus fuit quidam Willielmus Harvey de Tenderdene, vocatus et ſuſpectus de errore et haereſi, qui pro timore examinationis extra villam de Tenderdene praedict. fugiens, ad alias partes in civitate London. captus fuit et arreſtatus, ut dicebatur. Qui quidem Willielmus examinatus tunc ibidem coram domino et confratribus ſuis, ut praefertur, recognovit ſe legiſſe diverſos libros in vulgari de ſacra ſcriptura, et ſaepius fuiſſe in conventiculis occultis, cum hominibus diverſis ſuſpectis de hujuſmodi ſecta Lollardiae. Et idcirco dominus, propter fugam ſuam in hac parte, ac communicationem ſuam cum hujuſmodi hominibus ſuſpectis, et propter alia, quae ipſum movebant in ea parte, reputabat et declarabat ipſum de haereſi et errore fore vehementer ſuſpectum. Et ideo interrogavit eum, ſi vellet voluntarie abjurare omnem errorem et haereſim; qui voluntarie id facere annuens, coram domino et confratribus ſuis praedictis in vulgari omnem errorem et haereſim in forma juris abjuravit. Et quia neſciebat invenire ſufficientem ſecuritatem de ſe bene gerendo inpoſterum, ut ab eo poſtulabatur; idcirco remiſſus fuit ad carceres domini, ad beneplacitum ipſius permanſuri. Adductus fuit etiam eodem die quidam dominus Johannes Calle, capellanus, de civitate London. de haereſi et errore notatus, qui tamen interrogatus, nihil mali fatebatur, ſed credidit, ut dixit, bene et catholice, et ut ſancta mater eccleſia docet. Apud quem tamen inventus fuit quidam liber in vulgari de evangeliis bene ſcriptus, vocatus Liber novae legis in Anglico. Qui quidem dominus Johannes Calle miſſus fuit venerabili patri epiſcopo London. per ipſum et clericos ſuos examinandus. Quibus ſic factis, habita communicatione de prorogatione convocationis, dominus mandavit verbotenus omnibus confratribus ſuis ibidem exiſtentibus, et abſentium confratrum ſuorum procuratoribus, ut per civitates et dioeceſes ſuas omnes et ſingulos, qui in convocatione comparere deberent, peremptorie monerent, et eis intimarent, quod niſi die prorogationis inferius limitata perſonaliter compareant coram ipſo, contra eos procedere vellet propter eorum contumaciam in forma juris; abſque eo quod abſentiae ſuae cauſam ſcirent legitimam allegare. Ulteriuſque rogavit, hortatus eſt, et requiſivit reverendiſſimus pater et dominus praedictus praefatos confratres ſuos, ut in inquiſitione fienda contra Lollardos, et haereticos hujuſmodi, diligentiam interim omnimodam, quam poterant, adhiberent, et cum revenerint, quid contra eos fecerint, ipſum plenius certificarent. Et ſpecialiter de illis, quorum nomina ſibi detecta, dictis confratribus ſuis, prout unumquemque in dioeceſi ſua concernebant, in ſchedulis diverſis conſcripta, circa tres dies antea tradidit et liberavit. Quibus

bus ſic geſtis, dominus de conſenſu confratrum ſuorum praedictorum, et ad requiſitionem cleri, convocationem ſuam uſque ad et in craſtinum S. Martini in hyeme tunc prox. futurum prorogavit, et publice continuavit, videlicet diem Veneris.

Quo die Veneris in craſtino S. Martini, viz. 12. die menſis Novembris, A. D. M. CCCC. XXVIII. adveniente, dominus dictam domum capitularem eccleſiae S. Pauli perſonaliter adivit. Et aliquibus confratribus ſuis epiſcopis ſuffraganeis, nonnulliſque aliis praelatis inferioribus, et cleri procuratoribus inibi congregatis, expoſuit publice atque dixit, quod pro die illo non vacavit ſibi tempus ſuper aliqua materia ſeu cauſa convocationis tractare, pro eo, ut aſſeruit, quod ipſum et confratres ſuos epiſcopos de mandato domini ducis Gloceſtriae, protectoris Angliae et defenſoris, ac de aviſamento concilii domini noſtri regis, oportuit extunc incontinenti tranſire ad dominum cardinalem, epiſcopum Winton. qui ex parte domini noſtri papae miſſus fuerat in Angliam, et ipſum conducere ad Weſtm. pro negotiis ſuis nondum expoſitis coram regis concilio exponendis. Et idcirco dominus mandavit magiſtro Thomae Bronns, utriuſque juris doctori, cancellario ſuo, quod ipſe eodem die Veneris, et Sabbati tunc craſtino, omnes et ſingulos ad illud concilium provinciale vocatos, et certificatos faceret praeconizari. Et hoc facto, dominus convocationem hujuſmodi continuavit uſque in diem Lunae tunc proximum.

Quo die Lunae, viz. 15. dicti menſis Novembris, domino cum confratribus ſuis epiſcopis Edm. Exon. Phil. Elien. Willielmo Lich. Thoma Wigorn. Thoma Hereforden. Joh. Bangor. Joh. Bathon. Williel. Norwic. et Roberto Sarum epiſcopis, nonnulliſque abbatibus, prioribus, decanis quoque et archidiaconis, ac praelatis aliis, et cleri procuratoribus in dicta domo capitulari inſimul congregatis, dominus modum convocationis et cauſam etiam prorogationis ejuſdem expoſuit, et declaravit, et praeſertim pro aliqua proviſione matura ſeu ordinatione facienda contra haereticos, quod malitia infra provinciam Cant. de die in diem excrevit, et, ut aſſeruit, veriſimiliter creſceret, ſi non provideretur in hac parte de remedio opportuno. Quibus ſic per dominum expoſitis, venerabilis vir, mag. Robertus Fitzhugh, S. theol. doctor, univerſitatis Cantabrig. cancellarius, quandam pro parte univerſitatis praedictae propoſitionem fecit ſolennem; ſumpto quaſi pro themate: "Sic ſtate in Domino:" quod eleganter proſequendo, facta primitus recommendatione dictae univerſitatis, dominum et confratres ſuos epiſcopos ad defenſionem fidei catholicae, auctoritates nonnullas materiae multum convenientes allegando, exhortabatur. Qua propoſitione finita, cleroque et procuratoribus in ſolitam domum inferiorem de mandato domini recedentibus, dominus cum confratribus ſuis et praelatis communicationem habuit de et ſuper proviſione, ſeu ordinatione hujuſmodi facienda contra malitiam haereticorum. Et ſtatim extitit aviſatum, quod certi epiſcopi, praelatique alii et clerici, tam in theologia, quam jure civili et canonico doctores, proviſionem hujuſmodi ſeu ordinationem conciperent, et minutam exinde redigerent in ſcripturam. Et ad faciendum ex communi aſſenſu concilii nominati fuerunt domini Elien. Bathon. Wigorn. et Roffen. epiſcopi. Et deinde quia dominum, ut aſſeruit, occupari oportebat in craſtino in concilio regis, pro die illo ordinavit et deputavit praeſidentes in convocatione hujuſmodi loco ſui confratres ſuos, Exon. Lincoln. et Wigorn. epiſcopos antedictos; quibus omnibus ſic factis, dominus continuavit convocationem ſuam hujuſmodi uſque in diem Martis tunc craſtinum.

Quo die Martis praefatis dominis Exon. Lincoln. et Wigorn. praeſidentibus, ut praefertur, deputatis, aliiſque epiſcopis et praelatis nonnullis, cleroque et procuratoribus in dicta domo capitulari inſimul congregatis, tractatum extitit et communicatum de proviſione ſeu ordinatione ſuperius certificata; necnon de modo et forma procedendi, et proceſſus faciendi contra haereticos. Et incontinenti mag. Willielmus Lyndewode, utriuſque juris doctor, curiae Cant. officialis, unam protulit minutam in ſcriptis redactam per ipſum, ut aſſeruit, de mandato domini Cant. conceptam, quam idem mag. Willielmus coram dictis praeſidentibus, epiſcopis et aliis praelatis, clericiſque pro hujuſmodi proviſione ſeu ordinatione facienda ſuperius deputatis, legit; aliis praelatis tunc ibidem in multitudine copioſa exiſtentibus, de mandato dictorum praeſidentium ſe interim retrahentibus ad partem domus capitularis hujuſmodi. Qua quidem minuta ſic perlecta, quia aliqua, ut quibuſdam perſonis apparuit, dubia fuerunt in eadem, facto aliquali tractatu, et communicatione in hac parte, ſub deliberatione maturiori in hac parte habenda, praefatus dominus Exon. praeſidens, auctoritate domini continuavit convocationem uſque in craſtinum.

Quo die craſtino, videlicet die Mercurii ejuſdem menſis Novemb. 17. domino cum confratribus ſuis, aliiſque praelatis, et clero in dicta domo capitulari inſimul congregatis, et recitatis, per dictum mag. Williel. Lyndewode, certis dubiis in ſupradicta minuta, quoſdam, ut praefertur, moventibus, et habita aliquandiu inter doctores et clericos diverſos ſuper hujuſmodi dubiis communicatione non modica, tandem clerici ſeculares, et cleri procuratores omnes et ſinguli, ad deliberandum adhuc de et ſuper memoratis dubiis, et aliis quaeſtionibus, materiam ſeu ordinationem hujuſmodi tangentibus, in domum ſuam ſolitam, et inferiorem receſſerunt, religioſis omnibus cum domino et confratribus ſuis ibidem ſuperius remanentibus. Et incontinenti poſt receſſum ſecularium dominus praelatis religioſis unam movit materiam, inter caetera, in praefata minuta contentam, viz. in caſu, quo epiſcopi provinciae Cant. locorum ordinarii aliquos haereticos ſeu Lollardos ad ipſorum religioſorum domus ſeu monaſteria mitterent incarcerandos, quod ipſi religioſi haereticos hujuſmodi reciperent, et in carceribus cuſtodirent pro tempore per ordinarios hujuſmodi aſſignando. Super quo interrogati ibidem religioſi, petierunt deliberationem, ut ipſi ſimul poſſent ſuper

ſuper hac materia communicari. Cui petitioni dominus ex conſenſu fratrum ſuorum libenter annuit. Et quia, ut rurſus aſſeruerunt, materia illa, ut eis videbatur, gravis erat, ac res quaedam inſolita et inaudita, ſupplicarunt domino pro deliberatione ulteriori in hac parte habenda, ad finem quod poſſet communicare cum juriſperitis, ne eis aut eorum privilegiis ſeu indultis apoſtolicis praejudicium aliquod generaretur. Cui ſupplicationi dominus adhuc annuens, eis ad plene deliberandum et finaliter reſpondendum in hac parte terminum aſſignavit, videlicet diem Martis proxime tunc ſequentem. Et hoc facto, dominus recitavit in publico, quomodo alias fuerunt conceſſa per praelatos et clerum provinciae Cant. duo ſubſidia; unum videlicet pro ipſis, qui tranſierunt ad ultimum generale concilium, cujus ſubſidii receptores deputati fuerunt mag. David Pryce, et Jacobus Cole; et aliud pro ſumptibus litis factis in cauſa contra fratrem Willielmum Ruſſell, qui praedicavit contra decimas perſonales non ſolvendas, cujus ſubſidii receptores erant ordinati mag. Will. Lyndewode, et Thomas Bekynton; prout in conceſſionibus ſubſidiorum hujuſmodi plenius continetur. Et quia, ut dominus aſſeruit, ſecundum informationem ſibi traditam, nonnullae denariorum ſummae de ſubſidiis hujuſmodi collectae fuerant per archidiaconos diverſos, et eorum officiales, et nondum ſolutae receptoribus antedictis, expediens videretur, quod receptores praedicti de ſummis per ipſos receptis, et ſolutis, computum facerent; ut ſic facto hujuſmodi computo, notitia haberi poſſet plenaria de dictorum ſubſidiorum ſummarum reſiduo remanente. Unde incontinenti ex aviſamento concilii nominati fuerunt auditores ad audiendum computum hujuſmodi, videlicet dominus Edmundus, Exon. epiſcopus, abbas Glaſton. et decanus eccleſiae cathedr. S. Pauli London. Et tunc dominus aſſignavit praefatis receptoribus, tunc ibidem perſonaliter exiſtentibus, terminum ad faciendum computum ſuum in praemiſſis coram dictis nominatis auditoribus, aut eorum aliquo, diem viz. Lunae extunc proxime ſequentem. Et ſubſequenter eodem die Sabbati dominus intimavit, et in publico declaravit, quod diverſa negotia ardua tam ex parte ſummi pontificis, quam domini regis in convocatione hujuſmodi tractari deberent; et idcirco pro acceleratione et celeriori expeditione negotiorum ipſorum ſibi et confratribus ſuis videbatur expediens, quod certi praelati religioſi, decanique eccleſiarum cathedr. archidiaconi aliqui, et cleri procuratores quidam magis providi et diſcreti nominarentur, qui communicare poſſent cum epiſcopis de et ſuper materiis illis; de quo, ut apparuit, omnes reputarunt ſe contentos. Et tunc dominus aſſignavit eiſdem religioſis et aliis tunc ibidem praeſentibus, terminum ad eligendum perſonas hujuſmodi, diem videlicet Lunae tunc proximum, et ad praeſentandum ſibi nomina hujuſmodi perſonarum nominandarum in ſcriptis, diem Martis prox. extunc ſequentem. Et hoc facto, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae tunc proximum.

Quo die Lunae, videlicet 22. ejuſdem menſis Novembris, domino in concilio regis apud Weſtmon. occupato, praefatiſque praeſidentibus convocationis in abſentia domini, ut praemittitur, ordinatis, praelatiſque et clero in loco, quo prius, inſimul congregatis, ex communi conſenſu totius concilii electae fuerunt certae perſonae, praelati videlicet religioſi, et alii clerici ſeculares, ad tractand. una cum domino et confratribus ſuis, juxta et ſecundum ordinationem in hac parte factam die Sabbati ſupraſcripto. De computo vero dictorum ſubſidiorum faciendo, propter abſentiam magiſtrorum Will. Lyndewode, et Thomae Bekynton, in curia de arcubus, ut dicebatur, occupatorum, nihil actum extitit illo die. Et deinde poſt aliqualem tractatum et communicationem habitam inter dominos epiſcopos et clerum, praefatus dominus Exon. praeſidens, auctoritate ſibi commiſſa, convocationem ipſam continuavit uſque in diem Martis tunc craſtinum.

Quo die Martis domino cum confratribus ſuis, totoque concilio, loco, quo prius, inſimul congregatis, ſtatim praeſentata fuerunt domino nomina praelatorum religioſorum, et aliorum clericorum ad tractandum negotia concilii, ut praemittitur, electorum. Et facta extunc aliquali communicatione, ſtatim intrarunt venerabiles viri magiſtri Conzo de Zwola, et quidam Jacobus, ſedis apoſtolicae nuncii, et incontinenti in publica audientia totius concilii idem dominus Conzo negotium ſuum expoſuit, recitando ſcilicet quomodo ipſemet alias tempore inchoationis convocationis illius, certa ſua negotia ex parte domini noſtri papae inibi coram domino et clero expoſuerat; quomodo etiam propter abſentiam nonnullorum praelatorum adtunc reſponſum non habuit alium, niſi quod convocatio prorogari deberet uſque in craſtinum S. Martini, ad finem quod pluribus advenientibus praelatis, reſponſio ſibi grata, et domino noſtro papae placita poſſet de materiis tunc propoſitis ordinari. Dixit etiam idem dominus Conzo, quod praefatus dominus noſter papa per ipſum de prorogatione convocationis hujuſmodi, modoque et cauſa ejuſdem plenarie certificatus, ſibi reſcripſit voluntatem ſuam, et certas literas apoſtolicas tunc ibidem domino praeſentavit. Quibus cum debita reverentia per dominum receptis, et aliqualiter cum dictis nunciis apoſtolicis communicatione habita, iidem nuncii ſe retraxerunt ad partem. Et tunc incontinenti lectae fuerunt in publico literae apoſtolicae praedictae; quibus lectis, dominus cum confratribus ſuis, aliiſque praelatis religioſis, caeteriſque clericis ad tractandum negotia concilii ſuperius nominatis, de et ſuper materia in dictis literis apoſtolicis contenta, communicante, caeteris de clero interim de mandato domini ſe retrahentibus. Et quia materia ipſa ardua videbatur, et inſolita, pro eo quod in dictis literis apoſtolicis ſcriptum fuerat, quod dominus noſter papa unam integram decimam impoſuerat in regno Angliae levandam et erogandam, contra haereticos de regno Bohemiae debellandos, dominus rogavit quoſcunque ſuperius nominatos, tunc praeſentes, et in Domino hortabatur

ad

ad placandum dominum noſtrum papam, et quod de materia ipſa ſolide et cum omni maturitate communicarent, et diligenter tractarent, ad finem, quod convocatio ipſa celerius expediri poſſet, et finaliter terminari. Et ſubſequenter dominus petiit a religioſis finale reſponſum de et ſuper articulo, alias eis miniſtrato, de haereticis vid. ab iiſdem recipiendis, et in eorum carceribus cuſtodiendis, in caſu quo locorum ordinarii ipſis religioſis haereticos ſive Lollardos hujuſmodi tranſmiſerint incarcerandos. Qui reſponderunt, ipſos adhuc non deliberaſſe in hac parte. Unde dominus iiſdem aſſignavit terminum adhuc ad finaliter reſpondendum in praemiſſis, diem videlicet Jovis, tunc proxime ſequentem. Et hoc facto, dominus continuavit convocationem uſque in craſtinum, et poſtea ad 26. diem menſis Novembris.

Quo die domino cum confratribus ſuis, praelatiſque et clero loco, quo prius, in concilio congregatis, ac de ſubſidio ad reſiſtentiam haereticorum in Bohemia, necnon de medietate unius decimae domino noſtro regi concedenda, diu et cum deliberatione tractantibus, tandem mag. David Pryce, vicarius generalis venerabilis patris domini Willielmi, London. epiſcopi, in remotis agentis, adduxit quendam dom. Radulphum Mungyn, preſbyterum, qui propter haereſim et haereticam pravitatem tunc per 4 menſes vel circiter fuerat in carceribus detentus domini epiſcopi London. praedicti. Contra quem ſic productum idem magiſter David per unum notarium certos articulos, errorem et haereſim ſapientes, quos idem dominus Radulphus tenuerat, legi fecit publice coram toto concilio, et aſſeruit tunc ibidem idem magiſter David, quod per inquiſitionem legitimam in hac parte captam, idem dominus Radulphus per 20 annos elapſos diffamatus fuerat ſuper haereſi et Lollardia tam in univerſitate Oxon. quam locis aliis provinciae Cantuar. Et tunc interrogatus idem dominus Radulphus, ſi vellet abjurare articulos, de quibus ſuperius fit mentio, ac etiam omnem errorem et haereſim; reſpondebat quod ſibi videbatur, non erat juſtum quod taliter abjuraret. Et ſic ſub deliberatione habenda in hac parte, idem dominus Radulphus remiſſus extitit ad cuſtodiam carceralem cum magiſtro David, vicario generali praedicto. Et hoc facto, dominus continuavit convocationem in diem Sabbati tunc craſtinum.

Quo die dominus in concilio regis occupatus, mandavit magiſtro Thomae Bronns, cancellario ſuo, ut dictam convocationem continuaret; qui ipſam ſic de facto continuavit uſque in diem Lunae proxime extunc ſequentem. Quo die Lunae 29. ejuſdem menſis Novembris iterum continuata erat convocatio de mandato domini uſque in diem Martis tunc craſtinum.

Quo die Martis, ultimo videlicet ejuſdem menſis, domino cum confratribus ſuis, praelatiſque aliis et clero inſimul congregatis, et concilii negotia tractantibus, ſtatim intravit quidam Alexander Ferenti, mercator, de ſocietate Albertinorum, et quamplures bullas apoſtolicas domino praeſentavit, quarum aliquas dominus perlegi fecit in publico tunc ibidem. Et effectus tenoris earundem erat ad roborationem fidei, et ad reſiſtentiam malitiae haereticorum, plus ſolito in diverſis orbis partibus pullulantium. Et conſequenter poſt lecturam bullarum hujuſmodi, ac etiam longam communicationem habitam de et ſuper materiis in hujuſmodi bullis contentis, et aliis concilii negotia tangentibus, hora quaſi duodecima diei appropinquante, dominus continuavit convocationem uſque in diem Mercurii tunc craſtinum, et abinde in diem Jovis.

Quo die Jovis, videlicet ſecundo die menſis Decembris, domino cum confratribus ſuis, viz. Elien. Meneven. Lincoln. Lich. Wigorn. Roffen. Bathon. Bangor. et Norwicen. epiſcopis; praeſentibuſque ibidem ad vocationem domini nonnullis S. theologiae doctoribus de ordine Mendicantium; viz. fratribus Johanne Norham, et Thoma Mannyng, de ordine Praedicatorum; Thoma Winchelſey, Johanne Celer, David Carru, de ordine Minorum; Johanne Lowe, provinciali, Johanne Sturrey, et Henrico Colcheſter, de ordine Auguſtinen. Richardo Acton, et Andrea Canterbury, de ordine Carmelitarum; adductus fuit praefatus dominus Radulphus Mungyn, capellanus, ſub cuſtodia carcerali detentus. Interrogatuſque a domino, ſi adhuc deliberaſſet, an videlicet vellet abjurare errorem omnem et haereſim; et quantum ad famam ſibi impoſitam in hac parte, ſuper hoc obtulit ſe purgaturum; et protunc planum non dedit reſponſum, ſi vellet abjurare, vel non. Unde dominus ipſum Radulphum requiſivit, et in nomine Domini Jeſu Chriſti exhortabatur, quaſi cum lachrymis, ſibi cum omni pietate alloquendo, quatenus ipſe dominus Radulphus, tanquam vir ſuſpectus de erroribus et haereſibus, planum praeberet reſponſum, ſi videlicet vellet abjurare, nec ne; intimando eidem domino Radulpho, quod ſi recuſaret abjurare, proceſſus contra ipſum juxta juris exigentiam deberet fieri ſine mora. Et hoc dicto, praefato domino Radulpho ſub deliberatione in hac parte habenda remanente, dominus receſſit de domo capitulari praedicta, miſſam "De requiem" eodem die celebraturus pro anima domini Johannis Chaundeler, ultimi epiſcopi Sarum. defuncti, ad ſummum altare ejuſdem eccleſiae S. Pauli. Poſt quam quidem miſſam ſic per dominum ſolenniter celebratam, dominus in domum capitularem praedictam reverſus eſt, et incontinenti coram ipſo domino, et confratribus ſuis epiſcopis, caeteriſque praelatis, et clero, ac theologiae doctoribus antedictis, adductus erat dictus dominus Radulphus, capellanus, qui adhuc interrogatus abjurare recuſavit, ut prius. Et tunc dominus incontinenti de aviſamento confratrum ſuorum eidem domino Radulpho ad animae ſuae correctionem, et omnem juris effectum, qui exinde ſequi potuit, objecit articulos infraſcriptos. Inprimis videlicet, quod ipſe dominus Radulphus dixiſſet, tenuiſſet, et affirmaſſet, quod non eſt licitum levare arma, et debellare illos haereticos notorios, qui in regno Bohemiae in magno numero inſurrexerunt. Super quo articulo

idem dominus Radulphus interrogatus, negavit ſe unquam ſic dixiſſe, tenuiſſe, vel affirmaſſe. Item dominus objecit eidem domino Radulpho, quod ipſe alias dixiſſet, et affirmaſſet, quod non eſt licitum alicui habere proprietatem bonorum, ſed quod omnia eſſent communia. Super quo interrogatus idem dominus Radulphus, negavit expreſſe ſe unquam ſic dixiſſe, tenuiſſe, vel affirmaſſe. Et tunc incontinenti dominus dixit praefato magiſtro David Pryce, quod ipſe examinaret teſtes de et ſuper articulis praedictis, et depoſitiones eorum produceret in judicium. Et hoc facto, idem dominus Radulphus receſſit de concilio.

Et incontinenti adductus erat quidam dom. Rich. Monk, preſbyter, etiam propter haereſim arreſtatus. Cui ſic adducto dominus ad animae ſuae correctionem objecit. Inprimis videlicet, quod ipſe dominus Richardus per plures annos fuit et eſt in civitate London. dioeceſ. Lincoln. ac locis aliis provinciae Cantuar. apud bonos et graves de et ſuper haeretica pravitate ac Lollardia diffamatus. Super quo articulo idem dominus Richardus interrogatus, fatebatur et judicialiter recognovit, ſe ſic, ut praemittitur, fuiſſe, et eſſe diffamatum apud bonos et graves, et pro tali habitum, tentum, et reputatum. Item dominus objecit eidem domino Richardo, quod ipſe nuper vicarius de Cheſham, dioeceſ. Lincoln. alias conventus fuerat in judicio coram venerabili patre domino Richardo, Lincoln. epiſcopo, reſponſurus de et ſuper haeretica pravitate, et crimine Lollardiae hujuſmodi, ſuper quibus extitit diffamatus. Super quo idem dominus Richardus examinatus, fatebatur et judicialiter recognovit, ſic ſe quondam fuiſſe ad judicium evocatum coram venerabili patre Lincoln. epiſcopo praedicto, et ex cauſa praedicta. Interrogatus tunc ibidem dominus Richardus, ſi vellet abjurare omnem errorem et haereſim, reſpondit et dixit, quod voluit abjurare libenter in forma, qua domino et ſuis confratribus complaceret. Et hoc facto ſub deliberatione in hac parte habenda, dominus continuavit convocationem uſque in diem Veneris tunc craſtinum.

Quo die Veneris dominus ante nonam in concilio regis occupatus, commiſit domino epiſcopo Lincoln. poteſtatem ad praeſidendum nomine ſuo concilio provinciali praedicto, pro tempore abſentiae ſuae in die illa, et etiam abſentibus tunc venerabilibus patribus, Exon. Wigorn. et Roffen. epiſcopis, quos dominus, ut praefertur, deputaverat et ordinaverat praeſidentes. Quo quidem domino epiſcopo Lincoln. praeſidente, praelatiſque religioſis, ac nonnullis S. theologiae doctoribus, tam de quatuor ordinibus Mendicantium, quam aliis, et utriuſque juris doctoribus, decanis, archidiaconis, et cleri procuratoribus in multitudine copioſa in praefata domo capitulari inſimul congregatis, et concilium celebrantibus, adductus fuit coram dicto domino praeſidente praefatus dominus Radulphus Mungyn, capellanus. Cui ſic adducto venerabilis vir mag. Willielmus Lyndewode, curiae Cant. officialis, de mandato dicti domini praeſidentis certos propoſuit articulos verbotenus, et eoſdem articulos in quadam papyri ſchedula conſcriptos, idem dominus officialis praefato domino Radulpho ad ipſius animae correctionem, et ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi potuit, aut debuit, ſeriatim objecit. Quibus ſingulis idem dominus Radulphus reſponſum praebuit tunc ibidem. Quorum quidem articulorum et reſponſionum dicti domini Radulphi ad eoſdem tenores inferius deſcribuntur, et ſunt tales:

In Dei nomine, Amen. Inprimis, quod idem dominus Radulphus novit quendam magiſtrum Petrum Clerk, magiſtrum in artibus, dum idem magiſt. Petrus moram traxit in Anglia. Super quo interrogatus idem dominus Radulphus, fatebatur, quod tunc novit eum. Item quod idem magiſter Petrus fuit, dum erat in Anglia, vir malae famae, de et ſuper haereſibus et erroribus diverſis, a doctrina magiſtri Johannis Wycliff ortum habentibus, in univerſitate Oxon. civitate London. et aliis locis diverſis palam, publice, et notorie infamatus. Super quo articulo interrogatus, fatebatur, quod erat vir malae famae et infamatus. Item, quod idem dominus Radulphus ſciens ipſum magiſtrum Petrum ſic infamatum, dum idem mag. Petrus erat in Anglia, adhaerebat dicto magiſtro Petro, et ejus doctrinae, ipſiuſque fuit diſcipulus, et familiaritatem cum eo et communicationem frequentem habuit tam in univerſitate Oxon. praedicta, quam in civitate London. et aliis locis diverſis in regno Angliae. Super quo interrogatus, fatebatur articulum, praeter, quod non habuit communicationem cum dicto mag. Petro in civitate London. ut dixit, et quod nullam doctrinam recepit ab eo, niſi ſophiſtriam tantum. Item quod idem dominus Radulphus, poſtquam venit ad civitatem London. habuit penes ſe, miniſtravit, et tradidit diverſis perſonis libros diverſos Johannis Wycliff, et alios in Anglicis conſcriptos, doctrinam et opiniones erroneas dicti mag. Johannis Wycliff, et dicti mag. Petri continentes: Super quo articulo interrogatus, dixit, quod habuit unum librum vocatum Trialogum, et etiam Evangelia Wycliff, per 12. annos elapſos, quos, ut dixit, vendidit cuidam capellano de Com. Suth. vocato Johanni Botte, et aliter non credidit contenta in dicto articulo fore vera. Item quod in dictis libris fuerunt doctrinae et opiniones haereticae et erroneae, ac per determinationem eccleſiae Romanae damnatae, et reprobatae. Quem articulum fatebatur. Item quod idem dominus Radulphus doctrinam, opiniones, et libros hujuſmodi, cum diverſis viris et mulieribus in univerſitate Oxon. civitate London. et alibi in regno Angliae communicavit, et ipſos ſecundum ea docuit et informavit. Quem articulum in toto negavit. Item quod occaſione praemiſſorum, et aliis ex cauſis per 20. annos proxime jam elapſos, et continue citra, idem dominus Radulphus fuit, et adhuc eſt de et ſuper ſecta, ritu, et opinionibus eorum, quos in regno Angliae Lollardos nuncupamus, ſuſpectus, et publice infamatus, et pro tali communiter dictus, tentus, habitus, et reputatus. Super quo articulo interrogatus,

rogatus,

rogatus, dixit, quod non novit ſe in aliquo caſuum hujuſmodi diffamatum; ſed credidit ſe fuiſſe et eſſe virum bonae famae. Item quod idem dominus Radulphus occaſione praemiſſorum, et praeſertim occaſione ſuſpicionis et infamiae hujuſmodi, fuit diverſis vicibus coram diverſis judicibus ad reſpondendum de et ſuper fide, aliiſque praemiſſis judicialiter evocatus; videlicet coram bonae memoriae domino Richardo Clyfford, London. epiſcopo, una vice: ſuper quo interrogatus, fatebatur, quod erat citatus ad comparendum coram dicto domino, Ric. Clyfford, occaſione cujuſdam ſermonis per eum praedicati in civitate London. et quod occaſione praedicationis hujuſmodi fuit ſuſpenſus ab adminiſtratione curae animarum in dioeceſi London. uſque ad tempus. Item alia vice idem dominus Radulphus fuit propter ſuſpicionem Lollardiae per cancellarium Angliae arreſtatus, et liberatus reverendiſſimo patri domino Henrico, archiepiſcopo Cantuar. moderno, ultimateque jam detectus et delatus domino Willielmo, epiſcopo London. moderno, de et ſuper haereſibus, et erroribus variis, et diverſis. Quem articulum fatebatur. Item quod idem dominus Radulphus ſcienter viſitavit Bartholomaeum Cornmonger, virum de ſecta et ritu Lollardorum notorie diffamatum et ſuſpectum; et cum eo varia et diverſa ſectam et ritum hujuſmodi tangentia communicavit; ſcienſque ipſum talem, ut praeſertur, eum ordinario loci vel judici in ea parte competenti nullatenus manifeſtavit, aut detexit. Super quo articulo dixit, quod communicavit cum eodem, ſciens ipſum ſuſpectum; dixit tamen quod denunciavit epiſcopo London. moderno tribus vicibus. Item quod idem dominus Radulphus ſaepius acceſſum habuit ad dominum Richardum Monk, capellanum, virum de et ſuper ſecta et ritu Lollardorum hujuſmodi ſuſpectum et infamatum; et ſcienter cum eo ſaepius communicationem habuit, et familiaritatem contraxit, ipſumque errantem ſaepius viſitavit, nec detexit. Super quo articulo dixit, quod communicavit ſaepius cum eodem, non tamen ſcivit eſſe ſuſpectum. Item idem dominus Radulphus cum quodam N. Hoper, quondam ſerviente Johannis Oldcaſtell, viro etiam de et ſuper praemiſſis vehementer ſuſpecto, et publice diffamato, frequentem communicationem et familiaritatem habuit; ſcienſque ipſum fore talem non detexit. Super quo articulo fatetur, quod ſaepius cum eo familiaritatem habuit, non tamen communicavit cum eo ſuper Lollardia aliqua. Item idem dominus Radulphus familiaritatem et communicationem hujuſmodi ſaepius habuit cum domino Thoma Garenter, capellano, N. Shadworth, cive civitatis London. viro de et ſuper praemiſſis non ſolum ſuſpecto, ſed etiam ex propria confeſſione convicto, ſcienſque ipſum fore talem non detexit, etc. Super quo articulo dixit, quod communicavit cum eodem, non tamen ſcivit eum ſuſpectum. Item quod dictus dominus Radulphus in domo dicti N. Shadworth publice dixit et aſſeruit, quod non eſt licitum alicui chriſtiano bellare, ſeu pugnare contra haereticos de regno Bohemiae; et quod omnia eſſent communia, et nulli liceret habere proprietatem. Quem articulum in toto negavit. Item quod idem dominus Radulphus occaſione praemiſſorum de et ſuper haereſibus, et erroribus, rituque et ſecta Lollardorum vehementiſſime eſt ſuſpectus. Super quo articulo interrogatus, dixit, quod non credidit contenta in eodem fore vera. Item quod praemiſſorum occaſione idem dominus Radulphus ad minus ſecundum juris exigentiam tenetur omnem haereſim et errorem, ſectamque et ritum praedict. publice abjurare. Super quo articulo interrogatus, dixit, quod non credidit contenta in eodem fore vera. Item quod idem dominus Radulphus ad abjurationem hujuſmodi faciendam debite requiſitus, praemiſſa non ponderans, ſic abjurare pertinaciter recuſavit, et recuſat, violentam ſuſpicionem haereſis, et erroris, adhaeſioniſque ſectae et ritui praedictis damnabiliter incurrendo. Super quo articulo interrogatus, fatebatur, quod recuſavit abjurare. Poſt quas quidem reſponſiones praefati domini Radulphi ad ſingulos articulos ſupradictos, ut praemittitur, factas, idem dominus officialis publice expoſuit dicto domino Radulpho quamplures caſus, ex quibus, et pro quibus quis de jure cenſetur de haereſi vehementer ſuſpectus. Et hoc facto, praefatus dominus praeſidens interrogavit eundem dominum Radulphum, ſi vellet abjurare omnem errorem et haereſim, nec ne? qui reſpondendo adhuc recuſavit abjurare. Et tunc dictus dominus praeſidens retulit et declaravit pericula juris contra quemcunque de haereſi vehementer ſuſpectum, in caſu quo ipſe ſic ſuſpectus abjurare omnem errorem et haereſim praeciſe et penitus recuſaret. Quibus ſic geſtis, et poſt longum tractatum cum praefato domino Radulpho pro abjuratione facienda habitum, tandem praefatus dominus Lincoln. praeſidens continuavit convocationem in adventum domini Cant. poſt nonam ejuſdem diei Veneris.

Et ſubſequenter poſt nonam ejuſdem diei, domino cum confratribus ſuis, Meneven. videlicet et Roffen. epiſcopis, praelatiſque aliis, ac ſacrae theologiae, necnon juris civilis et canonici doctoribus, ac toto concilio loco, quo prius, inſimul congregato, adductus fuit coram domino quidam dominus Thomas Garenter, capellanus, etiam propter haereſim arreſtatus, quem mag. David Pryce, venerabilis patris domini Willielmi, London. epiſcopi, in remotis agentis, vicarius in ſpiritualibus generalis, apprehenderat. Coram quo ſic adducto de mandato domini lecti fuerunt in publico certi articuli, errorem et haereſim ſapientes, alias per praefatum mag. David, vicarium generalem, ut dicebatur, eidem Thomae Garenter objecti, et per eundem judicialiter confeſſati. Quibus ſic lectis, interrogatus idem dominus Thomas, ſi quid in hac parte dicere vellet aut ſciret, quare ad ulteriora contra eundem juxta juris exigentiam procedi non deberet. Et incontinenti tunc ibidem idem dom. Thomas ſe ſubmiſit gratiae domini, et tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, juravit ad eadem de peragendo quamcunque poenitentiam ſibi pro commiſſis per

dominum

dominum injungendam. Et hoc facto, idem dominus Thomas abductus erat de concilio. Et ſtatim adductus fuit praefatus Radulphus Mungyn; quo ſic adducto, praefatus mag. Williel. Lyndewode, officialis, proceſſum praedictum per dominum Lincoln. epiſcopum, et in ejus praeſentia contra praefatum dominum Radulphum habitum, de mandato domini recitavit. Et incontinenti dominus interrogavit praefatum dominum Radulphum, ſi vellet adhuc omnem errorem et haereſim abjurare? qui reſpondendo negavit, quod erat ſuſpectus, et ideo ſic abjurare recuſavit. Unde dominus poſt longum tractatum de et ſuper abjuratione hujuſmodi facienda cum dicto Radulpho habitum, tandem ex aviſamento confratrum ſuorum, et totius concilii, dominus aſſignavit eidem domino Radulpho diem Sabbati tunc craſtinum pro termino finali et peremptorio ad praeciſe reſpondendum, ſi vellet abjurare, nec ne. Et hoc facto, dominus continuavit convocationem uſque in diem Sabbati tunc craſtinum antedictum.

Quo die Sabbati adveniente, concilio loco, quo prius, inſimul congregato, coram domino tunc in eodem concilio praeſidente, et pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus ſibi confratribus ſuis, Meneven. viz. Wigorn. Roffen. et Bathon. epiſcopis; praeſidentibuſque venerabilibus et religioſis viris fratre Johanne Lowe, priore provinciali, Johanne Sturrey, de ordine Auguſtinen. Thoma Wynchelſey, et Johanne Celer, de ordine Minorum, Richardo Acton, de ordine Carmelitarum, et quampluribus aliis tam juris civilis, quam canonici doctoribus, adductus fuit praefatus dominus Richardus Monk, capellanus, de errore et haereſi, ut dicebatur, vehementer ſuſpectus; interrogatuſque per dominum, ſi vellet ſponte et puro corde abjurare omnem errorem et haereſim, reſpondit et dixit, quod voluit libenter. Unde incontinenti idem dominus Richardus, tunc ibidem tactis per eum ſacroſanctis Dei evangeliis, ad ea juravit ſub modo et forma, in quadam papyri ſchedula deſcriptis; quam ſchedulam idem dominus Richardus publice legit, cujus tenor ſequitur, et eſt talis:

In Dei nomine, Amen. Ego Richardus Monk, capellanus, juro per haec ſacroſancta Dei evangelia, per me corporaliter tacta, quod nunquam ab iſta hora inantea tenebo, praedicabo, vel docebo errorem aliquem, vel haereſim, nec tenenti alicui, praedicanti, vel docenti errorem, vel haereſim auxilium aliquod praebebo, conſilium, vel favorem publice vel occulte; omneſque errores, et haereſes, concluſiones, et opiniones determinationi ſacroſanctae Romanae ac univerſalis eccleſiae contrarias, tanquam falſas et erroneas abjuro, ac ab eiſdem reque et verbo totaliter hic recedo, ſub poena relapſus. Et ſubſequenter idem dominus Richardus iterum ad ſancta Dei evangelia, tunc ibidem per ipſum corporaliter tacta, juravit de peragendo poenitentiam quamcunque ſibi per dominum injungendam pro commiſſis. Et ſtatim dominus in partem poenitentiae ſuae eidem domino Richardo injunxit, quod ipſe die dominica extunc craſtina, apud altam crucem eccleſiae S. Pauli London. publicam faceret abjurationem ſub tali forma, quam dominus ſibi duxerit aſſignandam. Et hoc facto, ipſe dominus Richardus receſſit de concilio. Et incontinenti adductus fuit praefatus dominus Radulphus Mungyn, capellanus, qui interrogatus per dominum, ſi vellet adhuc abjurare, necne? dixit et reſpondit praeciſe, quod non erat ſuſpectus de aliquo errore, et haereſi, et ideo tanquam vir ſic ſuſpectus, dixit expreſſe, quod quamdiu viveret, noluit abjurare. Et tunc dominus ipſum dominum Radulphum ſatis modeſte requiſivit, et exhortabatur in Domino Jeſu Chriſto, quod caveret de periculis juris, et abjurationem facere non ulterius recuſaret. Et quia ipſe dominus Radulphus, poſt longum tractatum habitum cum eodem pro hujuſmodi abjuratione facienda, abjurare penitus recuſavit, dominus ex aviſamento confratrum ſuorum, et totius concilii, ipſum de errore et haereſi ponunciavit et declaravit vehementer ſuſpectum. Et ſubſequenter dominus ulterius contra eundem Radulphum procedens, petiit a praefato mag. David, ſi, prout ſibi fuerat demandatum, teſtes aliquos examinaſſet de et ſuper articulis praeſcriptis, alias praefato domino Radulpho objectis, et per eum negatis. Et reſpondit quod ſic. Et ibi oſtendit in promptu atteſtationes teſtium eorundem, quos incontinenti dominus publicavit, et ipſas perlegi in publica audientia demandavit. Tenor vero atteſtationum hujuſmodi ſequitur, et eſt talis.

Examinatio. Facta fuit ſequens inquiſitio in eccleſia parochiali S. Michaelis in Baſſyngeſhawe, civitatis London. per mag. David Pryce, Robertum Fitzhugh, et Robertum Thornton 27. die menſis Julii, M. CCCC. XXVIII. ſuper vita, converſatione, et opinionibus Radulphi Mungyn, et an aliquas opiniones tenuerat contra determinationem eccleſiae, auctoritate commiſſionis reverendi in Chriſto patris et domini, dom. Willielmi, Dei gratia London. epiſcopi, eis in hac parte factae. Magiſter Richardus Collyng, vicarius S. Laurentii in Judaiſmo, dicit, quod in ſpeciali neſcit aliquid dicere contra eum de opinionibus errores et haereſes ſapientibus; dicit tamen quod graviter et enormiter eſt diffamatus ſive ſuſpectus de haereſibus et erroribus in civitate London. et quondam Oxon. dicit quod contra eum laborat vehemens infamia in hac parte. Dominus Radulphus, canonicus hoſpitalis ſive prioratus de Elſyngſpitell, deſerviens curam eccleſiae parochialis de Aldermanbury, examinatus dicit, quod W. Eſtfield, alremannus, retulit ſibi, quod audivit eum tenentem duas opiniones erroneas, dum ſederent in prandio quodam die. Prima eſt, quod non eſt licitum alicui chriſtiano bellare ſeu pugnare contra iſtos haereticos in regno Bohemiae. Item retulit et aſſeruit, quod omnia bona eſſent communia, et quod nulli liceret habere proprietatem aliquorum. Quantum ad infamiam concordat cum priori examinato. Dominus Thomas Colman, capellanus parochialis S. Albani in Wodeſtrete, examinatus concordat cum mag. R. Collyng, primo examinato. Dominus Williel. Buſhell, rector S. Georgii, dicit, quod contra eum laborat

vehemens infamia. Dominus Johannes Louerton, capellanus, divina celebrans in eccleſia parochiali S. Michaelis in Baſſyngeſhawe, dicit, quod eſt ita ſubtilis in ſermonibus ſuis, quod eum non clare intelligit, ſed maxime loquitur contra religioſos et fratres; et quantum ad infamiam concordat cum primo. Dominus Thomas Calle, rector S. Michaelis in Baſſyngeſhawe, dicit, quod eſt aliqualiter infamatus. Willielmus Attelee, de parochia S. Michaelis antedicta, dicit, quod eſt aliqualiter diffamatus ſuper haereſi. Johannes Brygg de eadem concordat cum eodem. Willielmus Drax dicit, quod interfuit quodam die in prandio, praeſente Eſtfield, et multis aliis, et audivit praedictum Radulphum dicentem; non eſt licitum alicui chriſtiano bellare contra gentes inſurgentes in Bohemia, nec aliquem eorum occidere; et ſiquis fecerit, tranſgreſſor eſt illius mandati, "Non occides."

Viceſimo octavo die menſis Julii praedicti, anno praedicto, in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. reverendo patre et domino, dom. Willielmo, Dei gratia London. epiſcopo, pro tribunali ſedente, aſſiſtentibus ſibi mag. David Pryce, offic. London. in legibus licentiato, fratribus Johanne Tylle, Gilberto Broun, David Carewe, et mag. Roberto Fitzhugh, ſacrae paginae profeſſoribus, mag. Joh. Bathe, Williel. Hopere, Thoma Warde, in legibus, et jure canonico doctoribus, mag. Richardo Moreſby, in utroque jure bacalario, mag. Roberto Thornton, in legibus licentiato, mag. Jacobo Cole, et multis aliis, comparuit quidam Radulphus Mungyn, capellanus, detectus eidem reverendo patri ſuper haeretica pravitate; et objectis ſibi inter alia articulis duobus contra eum in quadam inquiſitione capta per mag. David Pryce, Robertum Fitzhugh, et Robertum Thornton, depoſitis, videlicet, quod non eſt licitum alicui chriſtiano bellare ſeu pugnare contra haereticos de regno Bohemiae; et quod bona eſſent communia, et non licet alicui habere proprietatem aliquorum bonorum: negat eos unquam dixiſſe. Interrogatus ulterius, ſi propterea vellet hujuſmodi opiniones et omnem haereſim, et errorem abjurare, reſpondebat quod non. Ulterius reverendus pater requiſivit eum inſtanter, de abjurando haereſim, et errorem; et recuſavit. Et poſt intervallum ſaepius et non modica inſtantia petiit ab eodem, ſi adhuc vellet abjurare; reſpondebat expreſſe, quod non vellet. Quapropter idem reverendus pater dixit ſe nolle nimis feſtinanter procedere, ſed ulterius inquirere, et deliberare. Et commiſit eum iterato cuſtodiae. Eodem die poſt coenam in oratorio ſuo infra palatium ſuum London. circiter horam ſeptimam, idem reverendus pater requiſivit praedictum Radulphum frequenter et clementer, quod deberet abjurare haereſim et errorem. Qui reſpondit quod nollet. Item conſequenter rogabat eum blandis verbis, quatenus vellet abjurare, et dixit ſe velle prius coram eodem ibidem abjurare, et praeſtare idem juramentum, quod ab eodem requiſivit; qui nihilominus dixit ſe nolle quoquomodo.

Facta fuit haec examinatio per mag. David Pryce 4. die Decembris, anno ſupradicto. Williel. Eſtfield, civis et alremannus civitatis London. juratus, requiſitus, et diligenter examinatus ſuper articulo primo per reverendiſſimum in Chriſto patrem et dominum, dom. Henricum, Cant. archiepiſcopum, etc. in domo capitulari eccleſiae S. Pauli, tertio die Decembris jam inſtantis, domino Radulpho Mungyn, capellano, in cleri convocatione judicialiter objecto, et per eundem negato, qui talis eſt: Utrum liceat alicui debellare, ſeu arma levare, vel occidere haereticos de Bohemia? Ad iſtum articulum dicit iſte examinatus, quod praeſens fuit in prandio in domo Johannis Shadworth, quondam alremanni dictae civitatis London. quadam die Mercurii in menſe Februario ultimo praeterito; ubi et quando dictus dominus Radulphus expreſſe tenuit et affirmavit, quod non eſt licitum impugnare, ſeu occidere haereticos de Bohemia, quia, ſi quis hoc faceret, tranſgrederetur praeceptum Domini, "Non occides": imo potius deberet chriſtianus pati occidi ab eis, quam ipſe aliquem eorum occideret. Et hoc deponit iſte teſtis de auditu et ſcientia ſuis propriis. Ulterius interrogatur iſte teſtis ſuper ſecundo articulo per praedictum reverendiſſimum patrem, ut praemittitur, eidem domino Radulpho objecto, qui talis eſt: Utrum omnia bona quorumcunque eſſent omnibus communia? Ad quem articulum dicit iſte examinatus, quod eiſdem die, anno, loco, et tempore idem Radulphus dixit et tenuit, quod ſi quis haberet neceſſitatem, liceret accipere de bonis aliorum, et ſic accipiens non peccaret, et illo modo deberent bona eſſe communia. Johannes Ruſſell, mercerus civit. praedict. juratus, examinatus, et requiſitus diligenter ſuper dicto primo articulo eidem domino Radulpho, ut praemittitur, objecto, dicit, quod dictis anno et loco praeſens fuit cum dicto Willielmo Eſtfield, ſuperius examinato; ubi et quando dictus Radulphus tenuit et affirmavit, quod non eſt alicui licitum levare arma contra haereticos de Bohemia, ſeu eoſdem impugnare ſeu occidere quoquomodo; et in aliis concordat cum dicto conteſte ſuo prius examinato. Ad ſecundum articulum dicit iſte juratus, quod dictus dominus Radulphus ſententialiter aſſeruit, et affirmavit tunc ibidem, quod omnia bona eſſent communia, nec liceret alicui habere proprietatem. Ulterius dicit iſte juratus, quod eodem tempore unus de diſcumbentibus in loco praedicto interrogavit dictum Radulphum, an indulgentiae per ſummum pontificem conceſſae contribuentibus ad redemptionem captivorum in poteſtate paganorum exiſtentium, valerent ſeu proficerent animabus hujuſmodi contribuentium? Ad quam quaeſtionem reſpondebat dictus Radulphus, quod dictae indulgentiae in nullo valebant, quia papa non habuit majorem poteſtatem concedendi indulgentias, quam ipſemet habuit. Quibus quidem atteſtationibus ſic, ut praemittitur, publicatis, et perlectis, dominus interrogavit praefatum dominum Radulphum, ſi adhuc vellet abjurare, vel non? Qui reſpondit, ut prius, quod tanquam

quam vir de errore et haereſi ſuſpectus, quamdiu viveret, noluit abjurare. Unde dominus, habita deliberatione cum confratribus ſuis, et doctoribus nonnullis utriuſque juris, necnon ex aviſamento et conſenſu totius concilii expreſſis, ad ſententiae prolationem contra eundem dominum Radulphum proceſſit, et ſententiam tulit ſub hac forma :

In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in hoc noſtro provinciali concilio praeſidentes, aſſidentibuſque nobis venerabilibus confratribus et coepiſcopis noſtris, ac praeſentibus caeteris praelatis, et clero noſtrae Cant. provinciae, ad idem concilium convocatis; in negotio haereticae pravitatis contra te dominum Radulphum Mungyn, capellanum dictae noſtrae provinciae, rite et legitime procedentes; qui tam per clamoſam inſinuationem plurimorum, famaque publica referente, quam per frequentes delationes judiciales de et ſuper vehementi ſuſpicione haereſium et errorum de te factas, necnon per inquiſitionem canonicam, ſufficienti auctoritate in hac parte contra te captam, quam etiam per confeſſionem tuam, hic coram nobis per te judicialiter emiſſam, invenimus te a longis retroactis temporibus, fuiſſe, et eſſe, de et ſuper opinionibus, doctrinis, et informationibus, haereſes et errores ſapientibus, necnon de et ſuper familiaritate communicationeque ſuſpecta cum perſonis de et ſuper haereſibus et erroribus notorie ſuſpectis, et multipliciter defamatis, quibus ſcienter adhaeſiſti, et eas ordinario loci non denunciaſti, in civitate London. et aliis locis diverſis ejuſdem noſtrae provinciae, apud bonos et graves publice infamatum, et vehementer ſuſpectum; ac inſuper quod publice aſſeruiſſes, tenuiſſes, et affirmaſſes, "Quod non eſt licitum alicui chriſtiano bellare ſeu pugnare contra haereticos de regno Bohemiae: item, quod omnia eſſent communia, et nulli liceret habere proprietatem;" ſufficienter et legitime contra te probatum fuiſſe et eſſe; teque libros diverſos, et nonnullos, haereſes et errores continentes, penes te ſcienter habuiſſe et detinuiſſe; ipſoſque nec ordinario loci revelaſſe, aut liberaſſe, nec aliter eos ſecundum juris exigentiam deſtruxiſſe: et proinde te, ex cauſis praemiſſis, ad renunciandum omnibus et ſingulis opinionibus et doctrinis, informationibus, familiaritati, communicationique ſuſpectae, ac aſſertionibus praedictis, necnon errori omni et haereſi fidei catholicae, et determinationi S. Romanae eccleſiae contrariis, ſeu repugnantibus; eaque omnia et ſingula in forma juris publice abjurand. per nos multiplicatis et repetitis vicibus judicialiter requiſitum, ſic, ut praemittitur, renunciare, et abjurare contumaciter et pertinaciter recuſantem, pro haeretico, ut haereticum reputandum et pronunciandum, ac pro tali canonice puniendum fore decrevimus, ſicque reputamus et pronunciamus; ac te ut haereticum perpetuis carceribus vener. fratris noſtri London. epiſcopi, loci ordinarii, ad poenitentiam perpetuam inibi peragendam, adjudicandum fore et adjudicamus per hanc noſtram ſententiam definitivam, quam promulgamus et ferimus in his ſcriptis: reſervatis nobis et ſucceſſoribus noſtris, Cantuar. archiepiſcopis duntaxat, poenam ſupradictam, ſi nobis aut ſucceſſoribus noſtris hujuſmodi de conſilio et conſenſu confratrum noſtrorum, in concilio provinciali inpoſterum convocandorum, juſtum viſum fuerit, mitigandi, ſeu alias commutandi in omnibus et per omnia poteſtate.

Quibus omnibus ſic factis, habitis, atque geſtis, dominus continuavit convocationem uſque in diem Lunae proxime tunc ſequentem. Et ſubſequenter die dominica extunc craſtina de mandato et injunctione domini, praefati domini Thomas Garenter, et Richardus Monk, capellani, apud altam crucem eccleſiae S. Pauli London. coram populi multitudine non modica, ad ſermonem eodem die per dominum epiſcopum Roffen. factum audiend. inſimul congregati, abjurarunt omnem errorem et haereſim ſub certis modo et forma in duabus papyri ſchedulis deſcriptis; quas ſchedulas ibidem legerunt iidem capellani publice in vulgari. Tenor vero ſchedulae dicti Thomae Garenter, et juramenti per ipſum ibidem facti, ſequitur, et eſt talis:

In the name of God. Before yow my lord offe Canterbury, and alle yow my lordis here being preſent, and afore yow alle here gadered at thys tyme, I Thomas Garenter, preeſt unworthy, dwellyng in this cite of London, felyng and underſtanding that afore thys tyme I affermed men errours and hereſies, ſaying, belevyng, and affermyng wythynne this cyte, that he that cryſten men callen pope, ys not verray pope, ner Goddys vicarye in erthe, but I ſaid, he was antecriſt. Alſo I ſaid, bileffe, and affermed, that after the ſacramental wordys, ſayde by a preſt in the maſſe, there remayneth material bred and wyne, and ys not turned into Criſtys body, and his blood. Alſo I ſayde and affermed, that hit was not for too doo in noo wyſe to goo on pilgrimage; but hit was better, I ſayde, to abyde atte hoome, and beete the ſtoles wyth thaire heelys, for hit was, I ſaide, but tree and ſtoon that they ſoughten. Alſo I ſaide and affermed, that I helde noo ſcriptur catholyk ner holy, but oonly that ys conteined in the Bible. For the legends and lives of ſaintes I helde em nought, and the miracles wryten of hem I held untrewe. By cauſe of whiche errours and hereſies I was to fore maiſter Davy Pryce, vicarye general of my lord of London, and ſynnes to fore yow, my lord of Canterbury, and yowr bretheren, in yowr counceyl provincyal, and by yow fully enformed, that ſo ſaide myne affermyng, belevyng, and techyng been open errours and hereſies, and contraryows to the determynacyon of the churche of Rome. Wherefore I wyllyng folowe, and ſerve the doctryne of holy churche, and departe fro all manner errour and hereſy, and turn with good wyl and herte too the oonhede of the churche, conſyderyng that holy chirche ſhytteth ner cloſeth not her boſome

boſome to hym that wyll turne ayen, ne God will nought the deeth of a ſynner, but rather he be turned and lyve. Wyth a pure hert I confeſſe, deteſte, and deſpiſe my ſaid errours and hereſies; and the ſaid opinions I confeſſe as heresies and errours, and too the faith of the cherche of Rome, and al univerſal holy cherche repugnant; and ther for theſe ſaide opinions in ſpeciall, and al other heresies and errours, doctrines, and opinions ayen the faith of the cherche, and the determinacyon of the cherche of Rome, I abjure and forſwere here to fore yow alle, and ſwere by thees holy goſpell, by me bodily touched, that from hens foorth I ſchall never holde, teche, ne preche errour ne errours, hereſy ne heresies, ner fals doctrine ayen the faith of holy cherche, and determinacyon of the cherche of Rome, ner noone ſuche thyng I ſchall obſtinately defende, ne any man holdyng or techyng ſuche maner thyngs, by me or any other perſon, openly or privelý, I ſhal defende; I ſhal never after thys tyme be receyvour, fautour, counceillour, or defenſour of heretyks, or of any perſon ſuſpect of hereſye, ne I ſhal trowe to hym, nor wyttyngly fellaſhip with hym, ner yeve hym counſeil, favour, yiftes, ne confort. And y knowe any heretyks, or of hereſye, or of ſuch fals opinions any perſon ſuſpect, or any man or woman makyng or holdyng prive conventicles, or aſſemblees, or any diverſe or ſingular opinions from the commun doctryne of the cherche of Rome, or yf y may knowe any of thair fautours, confortours, counſeillours, or defenſours, or any that have ſuſpect boks, or qwayers of ſuche errours and heresies, I ſchal let yow, my lord of Canterbury, or yowr officers in yowr abſence, or the dioceſanes and ordinaries of ſuch men have ſoone and redy knowyng. So help me God, and holy dome, and thees holy Evangelies, by me bodily towchid.

Et in ſignum hujus publicae abjurationis ſubſcripſit nomen proprium propria manu. Et tenor alterius ſchedulae, dicti viz. Richardi Monk, et juramenti per ipſum facti, ſequitur, et eſt talis:

In the name of God. Afore yow moſt reverent fadir in God, my lord of Canterbury, and al my lordys yowr bretheren here beyng preſent, and fore yow alle gadered atte thys tyme, I Richard Monk, preeſt unworthy, born in the paryſh of Melton-Moubray, in the counte of Leiceſter, and of the dioceſe of Lyncoll, anenſt good men and worthy named, openly and gretely ſuſpect of heresies and divers errours, and of converſatyon and famylyarite hadde with heretyks, and wyth many perſons ſuſpect of hereſie, diſcordyng in lyve and manners fro the commun converſacyon of trewe chriſten men, wyllyng folowe the holy doctryne of the cherch, and leve and forſake the famylyarite of heretyks, and turn fro hym, folwyng the determinacyon of holy cherche; conſidering that holy cherche cloſeth here boſome too noo man, that wol turne ayen, and alſo that God wylleth not the deeth of a ſinner, but rather that he turne ayen and lyve; with good clene herte forſake al hereſy and errour, and that I may fro thys tyme forward ſhewe myſelf faithfull and incorrupt; and that hit be not ſuppoſed that I do this faynedly, I trewly promet and behote to keep the trewe faith and doctrine of the church of Rome; and abjure and forſwere all hereſie and errour, and al maner doctrine and opynyon, that ys contrary to the faith of holy chyrch, or the determinacyon of church of Rome. And ſwere by thys boke, that fro thys tyme forward I ſhal not holde, preche, ne teche no maner hereſye, ner errour, ner doctryne contrary to the fayth of holy churche, and determynacyon of church of Rome; ner I ſchall obſtinatly not defende ſuche thynggys, ner I ſchal defende ne ſuſtene, pryvely ner openly, by me, ner other mediat perſon, hym that preechet or techet any ſuche hereſy, or errour. And I ſchal not be receyvour, faverer, counceiller, ne defendour of heretyks, or of men ſuſpect of hereſye; ner I ſchal yeve faith untoo theym, ner wyttyngly bere them felaſhip, ner yeve hem famyliarite, counceil, or favour, yeftys, or preſents; I ſhal not ſend untoo theym, ner yeve hem conſolacyon in any wyſe bokes, qwayers, or rolles, conteynyng heresies or errour, that I have or ſchal hap me to have; I ſhal deliver wythoute fraude or malyngyn to yow, my lord of Canterbury, or too yowr deputees, or to the ordinary of the place, wherſo hit be, as ſone after as y may come yowr preſens, or to hers. And ſuche maner boks by other men receyved, wryten, or kept, and alle maner heretyks, and perſonys of errour and hereſye ſuſpect, their fautours, counceillours, and defendours, that I have or may have hereafter knowlych or wyttyng of, I ſhal denounce hem and the ſaide boks to yow, my lord of Canterbury, your deputees, or too the ordinary of the place, as God help me, and thees holy Evangelies, by me bodily touchid.

Et in ſignum hujus publicae abjurationis in quadam ſchedula papyri ſubſcripſit nomen proprium propria manu.

Tandem in vigilia conceptionis B. Mariae, die ſeptimo menſis Decembris, concilio provinciali, ut prius, inſimul congregato, poſt longum tractatum praelati et clerus conceſſerunt domino regi medietatem unius integrae decimae, et, ſubſidio papali adhuc ſub deliberatione pendente, convocatio continuata fuit uſque in diem craſtinum S. Lucae evangeliſtae proxime extunc ſequentem.

Conſtitutiones

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 11.	HENR. CHICHELEY 15.	1428.	HENRIC. VI. 6.

Conſtitutiones Willielmi Heyworth, Covent. et Lichefeld. epiſcopi. Ex MS. Cott. Vitell. A. x. fol. 183.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, quorum intereſt vel intererit, ſeu infraſcriptum tangit negotium, vel tangere poterit infuturum, Willielmus, permiſſione divina Coventr. et Lich. epiſcopus, ſalutem et gratiam in praeſenti, et in futuro gloriam conſequi ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra, quod cum alias ad viſitandam venerabilem ſponſam noſtram eccleſiam cathedralem Lich. cui ut ſponſus atque praeſul, quamvis immeriti, praeſidemus, injunctum nobis officium, tam viz. ordinarium, quam etiam nobis a ſanctiſſimo domino noſtro, domino Martino, papa quinto moderno, ad infraſcriptum delegatum et commiſſum perſonaliter accederemus, inſpectis et rimatis per nos dictae eccleſiae noſtrae ſtatutis antiquis, comperimus in eiſdem, quod quaedam de ſtatutis hujuſmodi aliis repugnantia, et ſibiipſi penitus contraria videntur et cenſentur; alia vero per ipſorum abuſum et non obſervantiam in deſuetudinem et non uſum hiis temporibus notorie, ut perſpeximus, tranſierunt. Cupientes igitur hujuſmodi merito reformanda et emendanda, prout Dominus nobis miniſtraverit, in melius reformari et emendari, tam jure ſive auctoritate delegationis noſtrae, nobis a ſede apoſtolica, ut praemittitur, delegatae, quam etiam jure noſtro ordinario, de conſenſu et voluntate expreſſis dilectorum filiorum, decani et capituli praefatae eccleſiae noſtrae, hujuſmodi ſtatuta antiqua, ſic, ut praemittitur, ſibiipſis repugnantia et contraria, abroganda, et quibuſdam derogand. et quaedam nova ſtatuta in eccleſia noſtra praedicta perpetuis temporibus obſervand. et inter ſtatuta ejuſdem eccleſiae inſerenda, ad laudem Dei et ſancti Ceddae, patroni noſtri, dictaeque eccleſiae, ſponſae noſtrae, commodum et honorem edenda duximus et ſtatuenda.

Inprimis, viz. quia a feſto ſanctae Trinitatis uſque ad idem feſtum nativitatis beatae Mariae in hac eccleſia, in feſtis 9. lectionum matutinae ſolebant dici immediate poſt completorium; et quia etiam per frequentiam hujuſmodi uſus nonnulli potationibus et inſolentiis plus debito intendunt, et ex hoc non ſolum ipſorum, ſed etiam quamplurium aliorum devotio ſubtrahitur et retractatur; ſtatuimus et ordinamus, quod matutinae incontinenti poſt completorium tantummodo ſolenniter dicantur in feſtis ſubſcriptis, ut id, quod rarius contingit, devotius et avidius ſumatur; videlicet ſanctorum Trinitatis, corporis Chriſti, nativitatis ſancti Johannis Baptiſtae, apoſtolorum Petri et Pauli, Thomae martyris, reliquiarum, et aſſumptionis beatae Mariae.

Item, ut Deo attentius et laudabilius deſerviatur in divinis, Chriſtique fidelium devotio per miſſarum celebrationem uberius contentetur; ſtatuimus et ordinamus, quod capellanus ſancti Ceddae, pro tempore exiſtens, in eccleſia noſtra praedicta miſſam matutinalem, viz. hora quinta incipiente de mane, ſingulis diebus celebret, juxta ordinationem cantariae ſuae inde factae, ſeu faciat per alium celebrari; ita quod idem capellanus ſic per ſe celebrans, matutinis media nocte decantandis minime intereſſe teneatur, communas ſuas non minus ex hoc integre percepturus; quas communas totiens, quotiens praemiſſam celebrationem neglexerit, amittat ipſo facto. Et ne de introitu eccleſiae ſe excuſet, provideat ſacriſta, quod oſtium eccleſiae aperiatur, ut antiquitus fieri conſuevit, ſub poena ejus culpa exigente ſibi per decanum et capitulum imponenda; quos in proximo capitulo per ipſos adtunc celebrando idem capellanus de impedimento, per dictum ſacriſtam ſic facto, debite certificare teneatur.

Praeterea ſtatuimus, quod alii capellani cantariarum dictae eccleſiae noſtrae praeſentes et futuri, et eiſdem virtute juramenti praeſtiti injungimus, quod ſingulis diebus miſſas provideant celebrari, juxta ordinationem inde factam, ſub forma quae ſequitur; viz. hora ſexta incipiente unus celebret, et ſic de hora in horam uſque in horam decimam. Et extunc ſit unus celebraturus pro viantibus, qui miſſam ſuam incipiat poſt conſecrationem factam in miſſa principali; quarum miſſarum cujuſque decantationem pulſatio parvae campanae omnino praecedat.

Item ſtatuimus et ordinamus, quod nullus canonicorum reſidentium ſeu vicariorum praeſentiam ſuam exhibeat in eccleſia praedicta tempore divinorum, in choro celebratorum, praeterquam in habitu ſuo chorali, niſi de novo venerit ad civitatem, vel ſtatim ſit affuturus.

Caeterum ordinamus et ſtatuimus, quod capellani cantariarum, qui pro tempore fuerint, ab eorum officiis penitus ſe non abſentent, caſibus a jure praemiſſis duntaxat exceptis, et in hujuſmodi petant licentiam.

Praeterea volumus et ſtatuimus, quod libri, calices, phialae, pelves, et cruces meliores, et candelabra, aliaque jocalia et ornamenta congrua, quae ad ornamentum divini ſervitii in eccleſia noſtra praedicta exiſtunt et habentur, et infuturum contigerit haberi in eadem, duplicibus feſtis et principalibus, juxta eorum exigentiam, ac etiam cum epiſcopus, decanus, ſeu aliquis canonicus divina ſolenniter celebraverit in eadem, prout gradus exigit, ad altare deducantur, ut ſic Deo laudabilius ſerviatur in eiſdem.

Inſuper volumus, ſtatuimus, et ordinamus, et diſtricte praecipimus, quod numerus vicariorum a modo ſit plenus, ſic quod niſi canonicus ſtallo ſuo pro tempore vacanti infra duos menſes vicarium juxta morem praeteriti temporis praeſentaverit, extunc decanus et capitulum

tulum ſtallo hujuſmodi, ſic, ut praefertur, vacanti infra duos menſes provideant; quod ſi non fecerint, extunc propter dictam canonicorum ac decani et capituli negligentiam hujuſmodi dominus epiſcopus, pro tempore exiſtens, aut, eo extra regnum agente, ejus vicarius in ſpiritualibus generalis eidem ſtallo ſic vacanti, de vicario, juxta formam eccleſiae antiquitus obſervatam, examinando providere teneatur. Proviſo ſemper, quod ſacerdotes minime admittantur ad ſtalla clericorum, niſi ſciverint cantare canticum organicum, ſeu eiſdem ſtallis deſervire, prout clerici tenerentur in eiſdem. Et ſi aliquis contra formam praeſentis ſtatuti de facto admiſſus fuerit, admiſſionem ſuam hujuſmodi nullam fore decernimus ipſo facto.

Praeterea ſtatuimus et ordinamus, quod omnia bona ad officium cuſtodis fabricae eccleſiae noſtrae praedictae de penſionibus, reditibus, fraternitatibus, legatis, et aliis ad dictam fabricam donatis quibuſcunque ſpectantia, in uſus fabricae praefatae eccleſiae noſtrae debite et integre convertantur per eundem, dummodo novum opus ſeu magnum non conſuetum minime incipiat, niſi de conſenſu capituli hoc faciat; ſic quod hujuſmodi bona inter reſidentiarios canonicos de caetero non dividantur; quodque ſi quid de aliquibus bonis praedictis per aliquem reſidentium canonicorum, qui pro tempore fuerit, acceptum fuerit in fraudem, ſeu contra formam praeſentis ſtatuti, ſententiam ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiae ipſo facto incurrat, et ſic maneat ſuſpenſus, donec duplum illius, quod ſic accepit, reddat in uſus fabricae eccleſiae, per dictum cuſtodem, ut praemittitur, fideliter, et effectualiter convertendum. Proviſo ſemper, quod dictus cuſtos de receptis per eum et expenditis ſingulis annis reddat fidelem computum coram decano et capitulo, cum ad hoc fuerit praemunitus per nos et ſucceſſores noſtros, in omni eventu fideliter examinandum; ita tamen, quod, urgente magna neceſſitate, per decanum et capitulum pro tempore exiſtentes, ex cauſa eiſdem propoſita et probata, communarius, pro tempore exiſtens, de eiſdem bonis ſummam qualemcunque penes ipſum cuſtodem ſuper cautione ſufficienti libere poterit mutuari, in utilitatem dictae eccleſiae convertendam, et dicto officio die ſolutionis praefixo reſtituendam ſub poena praedicta.

Item ſtatuimus, decernimus, volumus, et ordinamus, quod centum marcae a modo a quocunque canonico dictae eccleſiae noſtrae, qui ſuam primam reſidentiam deinceps facere voluerit in eadem, ſolvendae ſunt decano et capitulo ejuſdem, prout ſolvere teneantur per ipſos decanum et capitulum, partim in ornamentis ſeu paramentis in dicta eccleſia noſtra ad divinum cultum deputatis, ſeu pro tempore deputandis, ac etiam pro parte in utilitatem fabricae eccleſiae noſtrae praedictae, prout eis melius videbitur expedire, integre convertantur, prout in bulla ſedis apoſtolicae, inde eiſdem conceſſa, plenius liquet. Quodque nullus eccleſiae noſtrae canonicus pro tempore exiſtens, de caetero auſu quoquam temerario quicquam de hujuſmodi centum marcis ſibi vendicare ſive appropriare exigat, ſeu attemptare praeſumat, ſub poena ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiae, quam ut ſacrilegus, dictaeque eccleſiae noſtrae injuriator, ſeu literarum apoſtolicarum praedictarum temerarius violator, et tranſgreſſor, incurrat ipſo facto, donec duplum illius, quod ſic accepit, reddat ad fabricam eccleſiae, ut praemittitur, convertendum. Et quod fiat una ciſta cum duabus clavibus ad cuſtodiendum hujuſmodi centum marcas ad uſum ſupradictum, quarum unam habeat cuſtos fabricae eccleſiae praedictae, qui pro tempore fuerit, et aliam unus canonicus per capitulum ad hoc eligendus, quotiens eis placuerit. Qui quidem canonicus denarios expendendos, prout opus fuerit, per indenturam, inter ipſum et cuſtodem praedictum confectam eidem cuſtodi liberabit, et ipſe cuſtos coram decano et capitulo de denariis per eum receptis et expenditis fidelem reddat computum annuatim, per nos et ſucceſſores noſtros in omni eventu fideliter examinandum.

Praeterea, quia comperimus, quod multa mala et inconvenientia praefatae eccleſiae noſtrae quampluries provenerunt ex eo, quod nonnulli canonici reſidentiarii, licet ad capitulum evocati ad tractandum et communicandum de utilitate et proventibus bonorum eccleſiae, ad capitulum minime veniunt, ſed venire renuunt; ſtatuimus et ordinamus, quod in omnibus praefatis eccleſiae noſtrae negotiis, in communi tractand. ad arbitrium praeſidentis ſive capitulum convocantis, omnes et ſinguli canonici praedicti, niſi urgens neceſſitas quem compellat non venire, in ſingulis hujuſmodi tractatibus et communicationibus in virtute juramenti praeſtiti intereſſe teneantur.

Inſuper ſtatuimus et ordinamus, quod in ſingulis horis diei dicendis, necnon in antiphonis, ad matutinas et veſperas in feſtis duplicibus inchoandis, ac pſalmis intonandis de caetero ſervetur forma ordinalis Sarum.

Item, cum id, quod omnes tangit, ab omnibus debeat approbari, vel reprobari; ſtatuimus, ordinamus, et decernimus, ac in virtute juramenti praeſtiti omnibus et ſingulis de capitulo eccleſiae noſtrae praedictae firmiter injungimus, quod in arduis praecipue ipſius eccleſiae negotiis nullus a modo reſidentiarius de expeditione negotiorum hujuſmodi extra capitulum cuiquam promiſſiones faciat per ſe vel alium, clam vel palam, verbo, facto, vel nutu, ſed quod negotia hujuſmodi in capitulo in communi prius tractentur, et finiantur; ad quem tractatum omnes reſidentiarii in forma ſupradicta vocentur et praemuniantur; quodque ſi aliquis reſidentiarius eo tempore abſens fuerit, infra octo dies ad clauſum eccleſiae reverſurus, omnino in talibus expectetur, et ſic habito tractatu in communi, reſponſum fiat in petitis, prout inter eos fuerit concordatum; nomina contradicentium ſive reclamantium minime detegendo.

Praeterea ſtatuimus et ordinamus, quod ſi de caetero aliqua materia diſcordiae ſeu controverſiae inter canonicos reſidentiarios ſive non reſidentes,

reſidentes, quos praeſentes eſſe contigerit, ſic ſuborta materia illa primo inter ſeipſos diſcordantes extra capitulum, ſi fieri poterit, ſopiatur; alioquin ad petitionem partis injuriatae praetendentis per decanum et capitulum in capitulo hujuſmodi materia infra duos menſes fine debito terminetur; ſin autem, per nos vel proſequentes infra alios duos menſes hujuſmodi diſcordia debite finiatur. Si autem, quod abſit, per decanum et capitulum, aut per nos vel ſucceſſores noſtros hujuſmodi materia diſcordiae minime ſopiri valeat, aut finiri, extunc injuriatus ſive injuriam praetendens proſequatur viam juris, per quam ſibi melius videbitur expedire.

Caeterum quia in percipiendo fructus praebendarum poſt mortem canonicorum eccleſiae noſtrae Lich. decedentium inter canonicos reſidentes et non reſidentes, varius uſus, quod abſurdum hactenus habebatur, et diverſus obtinet; ſtatuimus et ordinamus, quod, oneribus praebendarum taliter decedentium rite et legitime ſupportatis, ſtatutum, ordinatio, ſive conceſſio bonae memoriae domini Willielmi, Covent. epiſcopi, ſuper hoc canonicis dictae eccleſiae noſtrae facta, et per dominum Honorium tunc papam auctoritate apoſtolica confirmata, per quam conceſſionem defuncti per annum integrum poſt mortem eorundem hujuſmodi fructus percepturi ſunt univerſos, in percipiendo hujuſmodi fructus de caetero per omnia ſervetur, et inperpetuum valeat, ac in ſuo robore perſeveret.

Inſuper ſtatuimus et ordinamus, quod ſi aliquis dictae eccleſiae vicarius, capellanuſve cantariae in eadem, aut alius quiſcunque ejuſdem eccleſiae miniſter, cauſam aliquam injuriarum ſive injuriae contra aliquem de ſociis ſuis, vel quemcunque alium, infra clauſum eccleſiae commorantem, habeat ſeu praetendat, ſi per amicabilem tractatum quemcunque ſociorum, viz. ſive ſocietatis, aut aliorum quorumcunque infra clauſum commorantium, aut per ſtatuta vicariorum vel capellanorum, cantariarum cauſa ſive lis hujuſmodi nequeat terminari, extunc hujuſmodi injuriatus praetenſus cauſam hujuſmodi decano et capitulo, ac, decanatu vacante, ipſi capitulo per viam querelae intimet, et juſtitiam de commiſſis ſibi fieri poſtulet ab eiſdem. Qui decanus et capitulum, aut capitulum, decanatu ſic, ut praemittitur, vacante, parti querelanti ſeu gravatae praetenſae infra duos menſes reddere teneantur juſtitiae complementum; quod ſi non fecerint, cauſa hujuſmodi extunc ad nos vel ſucceſſores noſtros eo ipſo devolvatur. Et ſi nos aut ſucceſſores noſtri cauſam ſive litem hujuſmodi infra tempus duorum menſium minime terminaverimus, extunc bene liceat dictae parti querelanti, ſive injuriam ſe habere praetendenti, cauſam ſive injuriam ſuam ſic habitam vel praetenſam omni via juris ſibi magis convenienti et expedienti libere proſequi cum effectu. Et ſi in aliquo per vicarium, capellanumve cantariae, ſeu alium eccleſiae miniſtrum contra formam praeſentis ſtatuti noſtri attemptatum fuerit, ſi vicarius exiſtat, communam unius ſtadii amittat ipſo facto; ſi vero capellanus cantariae fuerit, quintam partem cantariae ſuae fabricae eccleſiae applicandam, ipſo facto erit perditurus. Si autem alius eccleſiae miniſter quiſcunque in praemiſſis culpabilis repertus fuerit, alia poena conſimili, ſi fieri poterit, abſque gratia puniatur. Et ſi vicarius, capellanuſve, aut alius eccleſiae miniſter ſuper praemiſſis tertio convictus fuerit, a conſortio ſociorum ſuorum, aut alius miniſter a ſuo miniſterio, abſque gratia redeundi, pro perpetuo expellatur.

Item, quia preſbyter praeſentatus ad ſtallum vicariatus praebendae de Offley, ſecundum formam ſtatutorum, in examinatione aliorum vicariorum choralium eccleſiae Lich. editorum et ſervatorum minime examinatur, cujus praetextu nonnulli ſacerdotes temporibus retroactis ad vicariae hujuſmodi officium ſive ſtallum penitus inhabiles admittebantur, qui poſt admiſſiones hujuſmodi ad alia ſtalla fraudulenter migrare permittebantur, in eccleſiae noſtrae praedictae ſcandalum, divinique cultus detractionem et enervationem manifeſtam; ſtatuimus igitur et ordinamus, quod examinatio praeſentati ad dictum ſtallum de caetero fiat ſecundum formam ſtatutorum, de examinatione aliorum vicariorum editorum; alioquin admiſſio ad officium vicariatus praedicti contra formam hujuſmodi facta nullius penitus ſit roboris vel momenti.

Praeterea ad honorem Dei et glorioſae virginis Mariae, ac ſancti Ceddae, epiſcopi et confeſſoris, praefatae eccleſiae noſtrae patroni, ſub quorum protectione regimur et gubernamur, divini quoque cultus decorationem et augmentum in eadem, ſtatuimus, auctoritate noſtra ordinaria, imo verius apoſtolica, nobis in hac parte commiſſa, necnon de conſenſu capituli noſtri, et ſpecialiter de conſenſu unanimi ac voluntate expreſſa decani, praecentoris, cancellarii, et theſaurarii eccleſiae noſtrae praedictae ordinamus, et perpetuis futuris temporibus obſervari decernimus, quod ſuccentor eccleſiae noſtrae praedictae, ac vicarii chorales ſtallorum, dignitatum, decanatus, cancellariatus, et theſaurariatus, ſive decani, cancellarii, et theſaurarii dictae eccleſiae noſtrae a modo ſint ſacerdotes, ac almuciis de Calabria in praefata eccleſia utantur, eaque occaſione eorum ſinguli a magiſtro ſuo decano, viz. praecentore, cancellario, et theſaurario ultra ſalarium antiquum et conſuetum ſex ſolidos et octo denarios annuatim percipiant infuturum; quodque praefati ſuccentor, et alii tres vicarii ſupranominati de hujuſmodi almuciis ante feſtum natalis Domini proxime futurum debite ſibi providebunt; iidem etiam vicarii praenominati quatuor viz. dignitatum ad infraſcripta requiſiti, aut aliquis eorum requiſitus in duplicibus feſtis, cum aliquis canonicorum ad ſummum altare miſſam non celebraverit, ſive executor officii non fuerit, miſſam vel miſſas celebrent, ſeu unus eorum in ſummo altari celebret, et vices canonici ſuppleat, ac officium in talibus feſtis exequatur. Et ſi aliquis canonicus in hujuſmodi feſtis executor officii extiterit, et miſſam celebraverit, extunc duo eorum quatuor vicariorum chorum regant, et rectores chori deputentur, et conſtituantur. Attendentes inſuper et conſiderantes

beneficium

beneficium quod datur propter officium, et quod communae ſive quotidianae diſtributiones, tam de jure communi, quam de antiquis eccleſiae noſtrae Lich. ſtatutis praeſentibus tantum et intereſſentibus et non abſentibus merito debeantur; de conſenſu et unanimi voluntate dilectorum filioru mnoſtrorum et confratrum, Roberti Wolveden, decani, et capituli eccleſiae noſtrae Lich. in praeſenti viſitatione noſtra, tam auctoritate apoſtolica, quam jure noſtro ordinario in eoſdem exercita, ad laudem Dei, et glorioſae virginis Mariae, genitricis ſuae, ac ſancti Ceddae, epiſcopi et confeſſoris, patroni noſtri, divinique cultus incrementum, ac eccleſiae noſtrae ſaepefatae honorem ſtatuimus, decernimus, et ordinamus per praeſentes, quod canonici in eccleſia noſtra Lich. reſidentes omnes et ſinguli, qui pro tempore fuerint, ſi integram diei recipere voluerint communam, horis canonicis in eccleſia noſtra praedicta perſonaliter interſint; et ſi ab hujuſmodi horis eorum aliquis abſque juſta rationabilive cauſa et legitima ſe abſentaverit, extunc duodecim denarios ipſo die de communa ejuſdem diei amittat ipſo facto. Et ſi in feſtis duplicibus IX. lectionum cum regimine chori, aut diebus dominicis aut feſtivis a matutinis, miſſa, ſive veſperis ſe, ut praemittitur, abſentaverit, pro qualibet ipſarum horarum, qua ipſum abſentem fore contigerit, quatuor perdet denarios. Nolentes tamen hujuſmodiſtatutum noſtrum eiſdem reſidentibus minus fore oneroſum, ipſum ſtatutum propter majus commodum ipſorum reſidentium, de conſenſu decani et capituli praedictorum ſic duximus moderandum. Quia igitur grave nimis et difficile foret, ut perpendimus, canonicis mediis noctibus a ſomno ſurgere non conſuetis, matutinarum officio perſonaliter intereſſe; placet, quod ipſi ad ſurgendum et intereſſendum matutinis, niſi ex ſpeciali devotione hoc duxerint faciendum, per hujuſmodi noſtrum ſtatutum et decretum minime obligentur vel arctentur; ſed ſufficiens fore decernimus, quod ſolummodo in feſtis duplicibus IX. lectionum cum regimine chori, ac diebus dominicis et feſtivis ſupradictis ſummae miſſae et veſperis tantum praeſentialiter interſint. Aliis vero diebus ſufficiet ipſos canonicos ſummae miſſae aut veſperis tantummodo intereſſe, nihilominus integras per hoc communas, dicto ſtatuto non obſtante, recepturi. Hoc ſemper intellecto, quod niſi interſint ſummae miſſae et veſperis in duplicibus feſtis IX. lectionum cum regimine chori, ac diebus dominicis et feſtivis, aliiſque diebus aut ſummae miſſae, aut veſperis pro illa horarum hujuſmodi, qua aliquis ipſorum ſe abſentaverit, juſta, rationabili, ſeu legitima cauſa, ut praemittitur, ceſſante, quatuor denarios, totiens quotiens, amittat ipſo facto.

Praemiſſa igitur ſtatuta, ordinationes, et decreta ſtatuimus, ordinamus, et decernimus, ac tam auctoritate ordinaria, quam apoſtolica, nobis in hac parte commiſſa, tenore praeſentium ſtatuimus, ordinamus, et decernimus in eccleſia noſtra cathedrali Lich. praedicta perpetuis temporibus inconcuſſe fore tenenda et obſervanda, ſub poenis ſuperius recitatis, et ea et aliis ſtatutis dictae eccleſiae antiquis incorporanda, adjicienda, et inſerenda decernimus et mandamus; ſtatutis, ſi quae ſint, in contrarium editis, ſeu conſuetudinibus etiam in contrarium factis vel introductis, in aliquo non obſtantibus, et ipſis contrariis in aliquo contra dicta ſtatuta noſtra quoviſmodo uti auctoritatibus, quibus ſupra, praeſentium per tenorem diſtrictius prohibemus. In quorum omnium fidem, robur, atque teſtimonium nos Willielmus, Dei gratia Coventr. et Lich. epiſcopus, hujuſmodi ſtatutis, ordinationibus, et decretis noſtris, de conſenſu decani et capituli expreſſo per nos editis atque factis, ſigillum noſtrum ad perpetuam eorundem memoriam duximus apponendum.

Et nos Robertus Wolveden, decanus, et capitulum eccleſiae cathedralis antedictae, praemiſſa ſtatuta, ordinationes, et decreta omnia et ſingula, per dictum venerabilem patrem ac dominum noſtrum, dominum Willielmum, Dei gratia Coventr. et Lich. epiſcopum, de unanimi noſtro conſenſu pariter et aſſenſu edita atque facta, rite et unanimiter acceptantes, et admittentes, eiſdem ſtatutis, ordinationibus, et decretis ſigillum noſtrum commune apponi fecimus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum; praeſentibus in hujuſmodi ſtatutorum editionibus Roberto Wolveden, decano, Roberto Eſple, praecentore, et Thoma Barton, theſaurario. Necnon Johanne Heyworth, Coventr. Waltero Bulloc, Derbiae, Willielmo Admondeſton, Staffordiae, et Thoma Cheſterfeld, Salopiae archidiaconis, ac dictae eccleſiae canonicis; ac praebendariis de Dernford, de Eccleſhale, de Gaya minori, et de Tervyn, praebendariis. Necnon Willielmo Newport, Willielmo Brinkelowe, Willielmo Berford, Gregorio Newport, Waltero Peers, et Thoma Clerk in propriis ſuis perſonis, ac Johanne Godyng, cancellario, Richardo Stanley, archidiacono Cheſtr. Thoma Bronns, Willielmo Newhagh, Johanne Caterick, Johanne Ceole, Johanne Legburum, Thoma Pult. Johanne Everdon, Johanne Hill, et Nicolao Croſſeby, canonicis dictae eccleſiae, per procuratores ſuos legitime comparentibus, ad hunc actum ſpecialiter praemunitis et vocatis. Dat. et acta in domo capitulari Lich. viceſimo primo die menſis Octobris, A. D. M. CCCC. XXVIII. et conſecrationis noſtri Willielmi, epiſcopi Coventr. et Lich. ſupradict. anno IX.

Compoſitio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. II.	HENR. CHICHELEY 15.	1428.	HENRIC. VI. 6.

Compoſitio facta inter Willielmum Heyworth, Coventr. et Lich. epiſcopum, et inter decanum et capitulum eccleſiae cathedralis Lich. de modo et negotio viſitationis epiſcopi. Ex MS. Cott. Vitell. A. x. fol. 190. verſo.

SANCTAE matris eccleſiae filiis univerſis, praeſentes literas ſive praeſens publicum inſtrumentum inſpecturis, pateat evidenter, quod cum nos Willielmus, Dei et apoſtolicae ſedis gratia Coventr. et Lich. epiſcopus, alias 27. die menſis Septembris, anno Domini M.CCCC.XXVIII. et noſtrae conſecrationis anno nono, ad eccleſiam noſtram Lich. cauſa primae viſitationis noſtrae in eadem exercendae, perſonaliter declinaremus, percepto per nos et audito, quod plures et diverſae quaeſtionum materiae et diſcordiae inter quoſdam praedeceſſores noſtros, dictae eccleſiae epiſcopos, ex una, ac decanum et capitulum eccleſiae Lich. quondam exiſtentes parte ex altera, de et ſuper viſitationibus epiſcoporum Coventr. et Lich. in decanum et capitulum exercendis, ac modo et forma viſitandi eoſdem et loca praebendarum et communae ejuſdem eccleſiae longe ante tempora noſtra ſuſcitatae fuerant et ſubortae, epiſcopis viſitationem ſuam hujuſmodi ſive viſitationes ſecundum jus commune in eos exercend. ad ipſos epiſcopos de jure pertinere, ac decano et capitulo ipſos non ſecundum jus commune, ſed verius juxta ipſius eccleſiae Lich. conſuetudinem antiquam et legitime praeſcriptam, ac alia munimenta et privilegia eorundem viſitare debere inſtanter aſſerentibus; attento quoque et conſiderato per nos Willielmum, epiſcopum antedictum, ac dilectos filios Robertum Wolveden, tunc decanum, et ejuſdem eccleſiae capitulum, quam votivis ſtudiis et laboribus pax in terris et tranquillitas prae caeteris ſit merito perquirenda, quae revera dilectionem, amicitiam, et mutuam charitatem ſemper parit, iras comprimit, et litium diſcrimina utique procul pellit; quam etiam ipſe pacis auctor Dominus noſter Jeſus Chriſtus, regreſſurus ab hoc mundo ad Patrem, tanquam donum gratiſſimum et valde pretioſum, jure teſtamenti ſui ſuis diſcipulis dedit et reliquit, inquiens: "Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis:" cupientes igitur pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, dictae eccleſiae epiſcopis, ac decanis et capitulo pro tempore exiſtentibus, hujuſmodi diſſenſionibus et materiarum quaeſtionibus finem bonum et pacificum imponere, diutius affectatum, de juris peritorum conſilio nobiſcum ſua conſilia participantium et communicantium infraſcriptam compoſitionem perpetuam et realem, futuris et perpetuis temporibus valituram et duraturam pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, ut praefertur, in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti inter nos fecimus, inivimus, et ordinavimus; necnon de utriuſque partis plenaria et expreſſa voluntate, ac conſenſu unanimi tenore praeſentium facimus, inimus, et ordinamus, quod epiſcopus Coventr. et Lich. quicunque pro tempore fuerit, et nos pro tempore noſtro decanum et capitulum eccleſiae Lich. pro tempore exiſtentes, omnia et ſingula in hac compoſitione contenta, libere habere permittat ſeu permittamus et exercere, necnon ex hoc inantea, hoc modo infraſcripto, et non alio, ipſos decanum et capitulum viſitemus, et viſitent epiſcopi, pro tempore exiſtentes, temporibus affuturis.

Epiſcopus Coventr. et Lich. pro tempore exiſtens, decanum et capitulum eccleſiae ſuae cathedralis Lich. viſitare proponens; et nos Willielmus, epiſcopus Coventr. et Lich. ſupradictus, tempore noſtro, quo dictae eccleſiae noſtrae praefuerimus, decanum et capitulum iterato forte viſitare proponentes infuturum, per literas ſuas praemunitorias aut noſtras decano, ſi praeſens fuerit, ſin autem, ejus locumtenenti ſive praeſidenti, aut majori de capitulo in eccleſia reſidenti, qui in abſentia decani in capitulo praeſidet, et locumtenens decani abſentis vel praeſidens capituli, cum illa quoad tractatus et negotia capitularia unum et idem fore cenſeantur, nuncupatur et appellatur, dirigendas; ipſum decanum ſive locumtenentem ſuum vel praeſidentem capituli, qui, ut praemittitur, major de capitulo in abſentia decani reputatur, mutatis mutandis, praemuniat, vel praemuniamus ſub hac forma:

Willielmus, permiſſione divina Coventr. et Lich. epiſcopus, dilecto filio decano eccleſiae noſtrae cathedralis Lich. vel ejus locumtenenti ſive praeſidenti capituli, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quia ex incumbentis nobis paſtoralis officii ſolicitudine vos et capitulum eccleſiae noſtrae praedictae, ac ſingulares perſonas de capitulo, juxta modum et formam cujuſdam compoſitionis inter nos Willielmum, epiſcopum Coventr. et Lich. antedictum, pro nobis et ſucceſſoribus noſtris ex parte una, et venerabiles viros Robertum Wolveden, decanum eccleſiae Lich. et ejuſdem eccleſiae capitulum, pro ipſis et eorum ſucceſſoribus parte ex altera, in viſitatione noſtra 27. die menſis Septembris per nos Willielmum, epiſcopum ſupradictum, inchoata, et ad certos tunc dies immediate ſequentes continuata, anno Domini M.CCCC.XXVIII. infraſcripto in domo capitulari Lich. exercita, et celebrata pro bono pacis amicabiliter et charitative initae atque factae, tali die talis menſis, cum continuatione et prorogatione dierum, ſi oportuerit, tunc ſequentium, annuente nobis Domino, proponimus viſitare, et hujuſmodi compoſitionem in omni ſui parte et ſingulis articulis ſuis inviolabiliter obſervare; vos dominum decanum tenore praeſentium praemunimus, peremptorieque citamus, et per vos canonicos eccleſiae noſtrae praedictae, confratres veſtros, praemuniri ac peremptorie citari volumus, et mandamus, quatenus dicto die in

domo

domo capitulari praefatae eccleſiae interſitis, et interſint, viſitationem noſtram hujuſmodi juxta dictae compoſitionis exigentiam et tenorem humiliter ſubituri, ulteriuſque facturi et recepturi, quod hujuſmodi compoſitio, et hujuſmodi negotii qualitas exigit et requirit.

Terminus vero peremptorius hujuſmodi a tempore exhibitionis ſive liberationis literarum praemunitoriarum ſive citatoriarum domini epiſcopi, pro tempore exiſtentis, ſive noſtrarum pro tempore noſtro, quae per aliquam perſonam honeſtam ſive juratam dicto decano, vel, eo abſente, ejus locumtenenti ſive praeſidenti capituli exhibeantur et praeſententur, ad minus ſpatium duorum contineat menſium. Et poſt receptionem literarum hujuſmodi, praemuniantur per ipſum decanum vel ejus locumtenentem ſive praeſidentem capituli ſinguli canonici in ipſorum ſtallis chori eccleſiae Lich. ſicuti in electionibus epiſcoporum et decanorum ipſius eccleſiae hactenus fieri eſt conſuetum. Adveniente autem die pro hujuſmodi viſitatione aſſignato, vigilent et expectent decanus et capitulum cum miniſtris eccleſiae ſuper adventum domini epiſcopi, pro tempore exiſtentis, vel noſtrum, et cum venerit, aut cum venerimus, fiat contra eum vel nos proceſſio ſolennis per decanum et capitulum eccleſiae miniſtros, dantes ſibi vel nobis obviam ad oſtium eccleſiae occidentale, et in cappis ſericis, cum omni reverentia et honore, quibus fieri poteſt, ut dignum et juſtum eſt, humiliter recipiatur vel recipiamus. Et pulſatis interim omnibus eccleſiae campanis, in talibus negotiis pulſari conſuetis, tranſeat proceſſio uſque ad ſummum altare cantando reſponſorium, quod in adventu epiſcoporum ad dictam eccleſiam ſolet decantari. Et venientibus ipſis ad ſummum altare, dicantur ibidem ſuper nos, aut epiſcopum, pro tunc exiſtentem, ſtantem vel genuflectentem, preces conſuetae, et in hac parte uſitatae. Poſt hoc ingrediamur, vel epiſcopus pro tempore exiſtens ingrediatur, ſi placeat, domum capitularem, aſſumptis nobis, vel ſibi, duobus canonicis dictae eccleſiae, quorum unus ſit de familia noſtra, vel ſua, ſi quem habeamus, vel habeat, alius vero ſit unus de capitulo. Si vero non habeamus, vel epiſcopus, pro tempore exiſtens, non habeat canonicum eccleſiae in familia noſtra aut ſua, aſſumamus, vel aſſumat ipſe unum clericum de noſtris, vel ſuis, qui de conſilio et ſecretis capituli non revelandis, ſed celandis, ac ibidem detectis per eum non detegendis, ad ſancta Dei evangelia juramentum coram nobis, aut epiſcopo, tunc exiſtente, ac decano et capitulo praeſtet corporale. Intrent etiam domum capitularem notarius et ſcriba noſter, vel ſuus, cum clerico capituli, qui etiam jurabunt, ſicut paulo ante eſt expreſſum. Quo facto in praeſentia noſtra, aut epiſcopi, pro tempore exiſtentis, ac decani et capituli, vicariorum et aliorum miniſtrorum eccleſiae, proponatur verbum Dei; quo propoſito, excludantur excludendi, ſolis decano, ipſo praeſente, et, eo abſente, ejus locumtenente ſive praeſidente, et capitulo, una cum perſonis ſuperius ſpecificatis, ibidem remanentibus, et clauſo oſtio domus capitularis legatur certificatorium domini decani, aut ejus locumtenentis ſive praeſidentis capituli. Quo lecto, praeconizentur ſinguli canonici ad exterius oſtium domus capitularis, ut eſt moris. Quibus praeconizatis, abſentes pronuncientur contumaces, et in poenam contumaciae eorundem decernatur in hoc viſitationis negotio fore procedendum. Quo facto, omiſſa obedientiae canonicorum praeſtatione, epiſcopo nullo modo debitae, exhibeantur, ſi placeat nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, tituli incumbentiae canonicorum de praebendis ſuis. Poſt hoc inquiramus, ſive inquirat epiſcopus, tunc exiſtens, in communi, ſive in generali, ſi quae fuerint corrigenda vel reformanda in perſonis, vel in rebus. Et ſi qui pro ſerenandis ſuis conſcientiis aliqua dicere velint, tunc in capitulo audiantur. Si autem placuerit nobis, aut epiſcopo, pro tempore exiſtenti, decanum, vel locum ejus tenentem vel praeſidentem, aut ſingulos canonicos ſingillatim examinare; incipiamus, aut incipiat, primo a decano, ſive locum ejus tenente vel praeſidente, quem, aliis excluſis, vel ad partem domus capitularis declinantibus, nos, aut epiſcopus, pro tempore exiſtens, in praeſentia dictarum duarum perſonarum ſuperius ſpecificatarum, ac duorum notariorum ſupradictorum, abſque juramenti exactione et injunctione poenali examinemus et inquiramus, vel examinet et inquirat ab eodem epiſcopus, tunc exiſtens, ſuper omnibus et ſingulis defectibus merito reformandis. Quo examinato, et detectis per ipſos notarios in ſcriptis fideliter redactis, aſſumantur et vocentur per nos aut ſucceſſores noſtros praecentor eccleſiae, et demum alii dignitates in ipſa eccleſia obtinentes, ſingulique canonici; ac ſeriatim et ſingillatim eos examinemus, aut examinet epiſcopus, pro tempore exiſtens, ac detecta per eoſdem per ipſos notarios in ſcriptis redigi faciamus, et faciant ſucceſſores noſtri ſupradicti ſuis temporibus ſucceſſivis. Et ſi per examinationem ſive inquiſitionem hujuſmodi aliqua fuerint comperta, quae decanum et capitulum conjunctim, vel ipſum ſolum decanum concernant et reſpiciant; celerius quo commode fieri poterit, per nos, aut epiſcopum, pro tempore exiſtentem, in capitulo, de conſenſu ipſius capituli vel majoris et ſanioris partis ejuſdem, canonice corrigantur. Si vero aliquam ſingularem perſonam capituli, praeterquam perſonam decani, ut praemittitur, hujuſmodi comperta reſpiciant; tradantur, intimentur, et liberentur in literis noſtris, aut epiſcopi tunc exiſtentis, clauſis et ſigillatis infra octo dies poſt viſitationem completam decano, ſi praeſens fuerit, vel, eo abſente, locum ejus tenenti vel praeſidenti infra decem menſes, a die viſitationis hujuſmodi computandos, ceſſante impedimento legitimo, per decanum et capitulum corrigenda et debita reformanda. Quibus ſic, ut praemittitur, reformatis, decanus vel ejus locumtenens ſive praeſidens certificet nos aut epiſcopum infra 15 dies, lapſum dictorum decem menſium immediate ſequentes, quomodo et qualiter comperta in viſitatione ſua ſint reformata et correcta. Si vero hujuſmodi comperta infra dictum decem menſium ſpatium debite

bite et plene non fuerint emendata et correcta, extunc nos, aut epiſcopus, qui pro tempore fuerit, noſtras vel ſuas apponamus vel apponat manus, et in capitulo certo die limitando ac decano vel ejus locumtenenti ſive praeſidenti, et capitulo per literas noſtras, aut epiſcopi, tunc exiſtentis, praefigendo et aſſignando hujuſmodi comperta et detecta, minus bene reformata et correcta, de conſenſu decani aut ſui locumtenentis ſive praeſidentis, et capituli ſive majoris partis ejuſdem, per nos, vel epiſcopum, tunc exiſtentem, aut commiſſarium noſtrum vel ſuum, dum tamen dictae eccleſiae canonicus fuerit, in domo capitulari praedicta corrigamus et reformemus, vel epiſcopus, pro tempore exiſtens, corrigat et reformet. In caſu tali, quo aliqua ibidem detecta fuerint, quae ad amotionem, privationem, ſeu deſtitutionem alicujus canonici a praebenda ſua tendere videantur; praefati decanus ſive locum ejus tenens vel praeſidens, et capitulum nullo modo ſe intromittant de eiſdem, ſed nos, vel epiſcopus, pro tempore exiſtens, contra talem ſic privandum vel deſtituendum ſic procedamus vel procedat. Scribatur decano vel ejus locumtenenti ſive praeſidenti, et ſibi per nos vel ſucceſſores noſtros mandetur, quod hujuſmodi privandum ad certum diem ad domum capitularem peremptorie citari faciat et evocari. Terminus vero peremptorius, eidem privando aſſignandus, triginta dierum ad minus ſpatium debet continere. Et adveniente die limitato, nos vel epiſcopus, qui pro tempore fuerit, aut noſter vel ejus commiſſarius, dum tamen, ut praemittitur, dictae eccleſiae canonicus fuerit, domum interius capitularem una cum decano aut ejus locumtenente ſive praeſidente, et capitulo procedamus, et procedat futurus epiſcopus, de conſenſu decani et capituli, contra ipſum amovendum, et ſententia privationis feratur, prout canonicae dictaverint ſanctiones. Et ſi decanus aut locum ejus tenens vel praeſidens, et capitulum in aliquo caſuum praedictorum, in quibus eorum requiritur conſenſus, negligenter aut ex propoſito, quamvis legitime praemuniti, ſe abſentaverint; in eo caſu nos, vel epiſcopus, tunc exiſtens, illo die libere procedemus, vel procedat, et quae noſtra vel ſua ſunt, exequatur vel exequamur, abſentia decani aut ejus locumtenentis vel praeſidentis, et capituli non obſtante. In caſibus etiam hujuſmodi, in quibus decani vel locumtenentis ſive praeſidentis, et capituli requiritur conſenſus, ut praemittitur, ipſi conſenſum infra decem dies, ſi interlocutoria fuerit ferenda; ſi vero diffinitiva fuerit, infra menſem a die, quo ipſos ad hoc requiri contigerit, exprimere teneantur. Alioquin per nos, aut per epiſcopum, qui pro tempore fuerit, aut noſtrum ſeu ipſius commiſſarium, dum tamen canonicus eccleſiae fuerit, libere procedi valeat in domo capitulari praedicta, conſenſu dictorum decani ſive ejus locumtenentis vel praeſidentis, et capituli in hac parte nullatenus expectato. In his ſiquidem, quae reſpiciunt perſonam decani vel alicujus ſingularis canonici, ſolum ratione beneficii, quod non ut decanus vel canonicus ipſorum aliquis extra eccleſiam Lich. et loca juriſdictionis ipſius eccleſiae, infra tamen dioeceſin Coventr. et Lich. noſcitur obtinere, in hiis, quae ſpectant ad morum reformationem et animae duntaxat correctionem, ob honorem eccleſiae Lich. cujus eſt canonicus, ubicunque infra eandem dioec. commiſſis, nobiſque aut ſucceſſoribus noſtris denuncietis, ut per nos vel ipſos quoviſmodo compertis, fiat intimatio decano, aut ejus locumtenenti ſive praeſidenti, et capitulo eodem modo, ſicut de compertis in viſitatione capitulari praedicta ſuperius eſt expreſſum, et ibidem hujuſmodi defectus modo, quo ſupra de compertis in viſitatione conſcribitur, corrigantur: dummodo hujuſmodi offenſae, per talem canonicum perpetratae, non tendant in injuriam perſonae, vel dignitatis noſtrae, vel ſucceſſorum noſtrorum, aut libertatis ſive jurium eccleſiarum noſtrarum vel ſuarum, cathedralis ſubverſionem et laeſionem qualeſcunque.

Sint quoque decanus et capitulum ac canonici eccleſiae, et eorum quilibet totaliter liberi et immunes ab omni juriſdictione epiſcopali, in eoſdem vel eorum aliquem exercenda, niſi in caſibus ſupradictis, ac modo et forma ſuperius recitatis, ſicut hactenus eſt obtentum.

Mulctae inſuper in hujuſmodi viſitatione, ſeu ipſius occaſione aut compertorum in eadem impoſitae ſive imponendae, ac redemptiones pecuniariae, ſi quae fuerint, fabricae eccleſiae Lich. et ornamentis ejuſdem omnino et ſine diminutione applicentur. Vicarii vero in choro dictae eccleſiae, necnon et capellani quicunque cantarias in dicta eccleſia obtinentes, et alii quicunque infra clauſum ipſius eccleſiae commorantes, et caeteri ejuſdem eccleſiae miniſtri quicunque, ac familiares decani ac canonicorum, et aliorum quorumcunque infra dictam eccleſiam officiantium vel miniſtrantium, qui a juriſdictione epiſcopi Covent. et Lich. liberi ſunt penitus et immunes, ac juriſdictioni decani et capituli totaliter et pleno jure ſubjecti, ad ſubeundum viſitationem domini epiſcopi, pro tempore exiſtentis, non arctentur, nec citentur aut praemuniantur ad eandem, ſed ipſorum punitio et correctio, viſitatio ac juriſdictio in ipſos et unumquemque eorum exercenda, dictis decano aut ejus locumtenenti ſive praeſidenti, et capitulo libere permittantur. Viſitent igitur decanus, aut ejus locumtenens ſive praeſidens capituli, et capitulum praelatos, vicarios, ac capellanos, cantarias vel officia in ipſa eccleſia obtinentes, necnon alios quoſcunque infra clauſum praedictum commorantes, ad minus de termino in terminum. Alioquin nos pro tempore noſtro, aut alius Coventr. et Lich. epiſcopus, pro tempore exiſtens, ipſos vicarios et capellanos ſupradictos ob negligentiam et defectum decani aut ejus locumtenentis vel praeſidentis, et capituli ipſos quolibet termino non viſitantium, viſitemus vel viſitet, ac comperta inter eoſdem, de conſenſu decani ſive locumtenentis vel praeſidentis, et capituli, in domo capitulari praedicta corrigamus et emendemus. Inſuper omnes et ſingulae praebendae in ipſa eccleſia, ac eccleſiae praebendales, necnon eccleſiae de communa antiquitus acquiſitae

ſitae, et eccleſiae Lich. aſſignatae, quae non ſunt archidiaconales; vicarii quoque, clerus, et populus earundem, et quicunque infra dictas praebendas et eccleſias commorantes, ab omni et omnimoda viſitatione, coercione, et juriſdictione, tam perſonas, quam loca praedicta tangentibus, per nos aut epiſcopum Covent. et Lich. qui pro tempore fuerit, faciendis et exercendis, liberi ſint penitus et immunes. Et decanatu vacante, remaneant juriſdictio et cuſtodia fructuum ejuſdem penes capitulum antedictum, ut eſt moris. Et in caſu, quo aliqua citatio vel evocatio capituli ad aliquam convocationem provincialem vel dioeceſanam, aut ad alium actum quemcunque fiendum, vel aliqua executio quaecunque in eccleſia cathedrali, vel civitate Lich. aut aliis locis ad juriſdictionem decani et capituli ſpectantibus, de mandato domini epiſcopi, pro tempore exiſtentis, fuerit facienda et exequenda, ſcribat epiſcopus, pro tempore exiſtens, et nos pro tempore noſtro, ſcribamus decano, vel ejus locumtenenti ſive praeſidenti, et committat, ſeu nos tempore noſtro committamus ſibi talia, per eum vel commiſſarium ſuum facienda et exequenda. Si vero decanus aut ejus locumtenens ſive praeſidens in hiis exequendis negligens fuerit vel remiſſus, et ſi per nos vel futurum epiſcopum demandata exequi diſtulerit, extunc epiſcopus, pro tempore exiſtens, et nos pro tempore noſtro, in defectu decani aut ejus locumtenentis ſive praeſidentis per quemcunque alium, quem ad hoc deputare libuerit, exequi faciamus, et faciat exequenda, executione decani vel ſuum locumtenentis aut praeſidentis ea vice diutius non expectata.

Viſitent inſuper epiſcopi Coventr. et Lich. ſuis temporibus ſucceſſivis; et nos Willielmus, epiſcopus antedictus, a modo viſitemus decanum et capitulum ſupradictos modo et forma ſuperius annotatis, de ſeptennio in ſeptennium, ſi voluerint, aut velimus. Et ipſi epiſcopi, ſucceſſores noſtri, et eorum quilibet tempore ſuo, procuratione unica, quatuor videlicet marcarum, ab ipſis decano et capitulo ſemel duntaxat in prima viſitatione ſua, pro toto tempore, quo dicto epiſcopatui praefuerint, vel praefuerit, per eos et eorum quemlibet recipienda. Et nos procuratione in hac praeſenti viſitatione noſtra jam recepta, de caetero contententur, et contentemur; conſuetudinibus et ſtatutis dictae eccleſiae, ſi quae fuerint, necnon viſitationibus quorumcunque epiſcoporum Covent. et Lich. in ipſos decanum et capitulum ac eccleſiam Lich. ante haec tempora qualitercunque factis et exercitis; compoſitionibus etiam quorumcunque praedeceſſorum noſtrorum, in contrarium forte editis atque factis, et aliis contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Hanc igitur compoſitionem bipartitam inter nos Willielmum, Covent. et Lich. epiſcopum ſaepedictum, ex parte una, et dilectos filios Robertum Wolveden, decanum et capitulum dictae eccleſiae Lich. ex altera parte, ad litium evitationem et ſedationem, paciſque et tranquillitatis perpetuae inter ſponſum et ſponſam introductionem, ex utriuſque partis unanimi conſenſu pariter et aſſenſu, pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, epiſcopis Covent. et Lich. ac decanis et capitulo dictae eccleſiae, pro tempore exiſtentibus, ſic, ut praemittitur, realiter initam, ordinatam, atque factam, quarum una penes nos et ſucceſſores noſtros, et alia penes decanum et capitulum praedictos inperpetuum remanebunt, per notarios publicos infraſcriptos, ad hunc actum de unanimi noſtro conſenſu in ſcribas noſtros aſſumptos et electos, ſcribi et publicari, ac in publicam formam redigi mandavimus, ſigniſque et nominibus eorundem ſolitis et conſuetis, una cum ſigillo noſtri Willielmi, epiſcopi antedicti, ac ſigillo communi dictorum decani et capituli fecimus fideliter communiri in perpetuam rei memoriam, fidem quoque, robur, et teſtimonium omnium ac ſingulorum praemiſſorum. Data et acta fuerunt haec, ac finaliter determinata et concluſa, prout ſuperius recitantur, in domo capitulari praedicta, menſis Octobris die quintadecima, ſub an. Dom. ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M.CCCC.XXVIII. ſuperſcripto, indictione ſeptima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri Martini, divina providentia papae quinti, anno undecimo. Praeſentibus tunc ibidem honeſtis et diſcretis viris magiſtris Roberto Eſple, praecentore de Jehyngton, et Thoma Barton, theſaurario de Sallowe, necnon Waltero Bulloc de Eccleſhale, Willielmo Neuport de Longedon, Willielmo Brinkelowe de Courburgh, Johanne Heyworth de Dernford, Thoma Cheſterfeld de Terven, Willielmo Admondeſton de Gaya minori, Gregorio Newport de Dercet, Willielmo Berford de Biſhopeſhill, et Thoma Clerke de Wolvey, praebendarum praebendariis, ac dictae eccleſiae canonicis; necnon dominis Roberto Merforde, ſuccentore dictae eccleſiae, et Thoma Wythe, vicario chori ejuſdem eccleſiae Covent. et Lich. dioeceſ. teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter ac rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 12.	HENR. CHICHELEY 15.	1428.	HENRIC. VI. 7.

Bulla Martini V. *papae, de extirpandis haereticis, et de pecuniis ejus rei gratia colligendis, cum executione.* Ex M. Parker Antiq. Brit. p. 420.

HENRICUS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, dilectis in Chriſto filiis fratri Willielmo Molaſh, priori eccleſiae noſtrae Cantuariae, et magiſtro Jacobo Burbach, archidiaconi noſtri Cantuariae officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Miſſis nuper per ſanctiſſimum dominum noſtrum papam reverendiſſimo in Chriſto patri et domino Henrico, Dei gratia titulo ſancti Euſebii preſbytero

ſbytero cardinali, de Anglia vulgariter nuncupato, in univerſa Germania, ac Hungariae, et Bohemiae regnis, apoſtolicae ſedis legato, literis apoſtolicis bullatis; idem dominus cardinalis literas ipſas veraciter tranſumptas, ſigillo ſuo, ac ſigno et ſubſcriptione Richardi Pettewort, notarii publici, in fidele teſtimonium earundem munitas, nobis jam pridie tranſmiſit, in noſtris civitate et dioeceſi ſub certis modo et forma inferius deſcriptis publicandas, diligenterque et celerius exequendas. Quarum quidem literarum apoſtolicarum tenor de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Henrico, titulo ſancti Euſebii preſbytero cardinali, in univerſa Germania, ac Hungariae, et Bohemiae regnis, apoſtolicae ſedis legato, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Salvatoris omnium Domini, qui ſe pro redemptione dominici gregis, ut illum ſuae haereditatis participem faceret, in pretium immolari non abnuit, vices, licet immeriti, gerentes in terris, circa ejuſdem gregis excubias, ut in ſalvatoris noſtri exardeſcens beneplacitis ad caeleſtem gloriam evocetur, vigiliis vacamus aſſiduis; et praeſertim ne reproborum et haereticorum ad praecipitia quaeque trahentium inſania, diſtentis ſuae malignitatis et verſutiae laqueis, inconſutilem Dei tunicam, quae unionem fidelium repraeſentat, dilaniet, et abſcindat; ſed, ut illum Domino lucrificaremus, alios vero deviantes a catholicis documentis perverſiſſimos homines evertere atque comprimere, divina nobis aſſiſtente gratia, valeamus. Conſiderantes igitur iniquitatis alumnos "Wiclyfſiſtas" et "Huſſiſtas," alioſque haereticos, et infideles, qui verae ſalutis ſemitam deſerentes, chriſtianae religionis perſecutores acerrimos ſeſe reddunt; quique falſis et veſanis dogmatibus, et damnatis erroribus, haereſiumque fomentis, orthodoxam fidem avertere molientes, univerſum regnum Bohemiae, et partes illi conterminas infecerunt; ac cupientes eorum temeritatem, quantum cum Deo poſſumus, obviare, fideles milites Chriſti pugiles, athletas, vivificae crucis, quae nos a damnatione redemit, charactere inſignitos, contra praefatos haereticos denuo duximus excitandos; ut haereticos ipſos, qui, Dei timore poſtpoſito, eccleſias, monaſteria, et alia pia loca apoſtolorum, martyrum, et confeſſorum ſanguine dedicata, eorumque imagines concremant et avertunt, ac fidem catholicam in Germania et alibi confundere et delere moliuntur, a nequiſſimis eorum propoſitis, quibus in chriſtianum ſanguinem et catholicos ſacerdotes ſaepenumero debacchantur, non ſolum ſpiritualibus, verum etiam temporalibus convocatis praeſidiis poſſimus, auctore Domino, coercere. Hodie ſiquidem pro ſuccidendis ex agro dominico vepribus peſtiferis ac nocivis, ac quibuſlibet perverſis erroribus de ipſorum haereticorum mentibus extirpandis, illorumque ſalubri reductione ad gremium ſanctae matris eccleſiae paterna ſolicitudine vigilantes, ut quandoque ad cor reverſi ab hujuſmodi reſipiſcant erroribus, quibus gregem ipſum ſeducere et inficere moliuntur, et, ſi forſan in eorum obſtinatione perſeverare voluerint, evertantur; te ad univerſam Germaniam, ac Hungariae, et Bohemiae regna, tibi plenae poteſtatis legati de latere officium committendo, de fratrum noſtrorum conſilio, tanquam pacis angelum, providimus deſtinandum, prout in aliis noſtris literis deſuper confectis plenius continetur. Nos igitur cupientes, ut hujuſmodi legationis officium ad laudem et gloriam divini nominis, ac ſalutem et pacem fidelium animarum eo facilius exequaris, quo ampliori fueris auctoritate imbutus, directis in caelum oculis ad illum, cujus res agitur, divinum et humanum praeſidium invocantes, ut hujuſmodi adjuti praeſidiis, eorundem haereticorum temeritatem, niſi ſe ad Chriſtum converterint, coercere et comprimere valeamus; chariſſimos in Chriſto filios noſtros reges, ac dilectos filios duces, marchiones, principes, barones, comites, capitaneos, magiſtratus, et quoſlibet alios officiales, eorumque locatenentes, communitates quoque et univerſitates civitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum, villarum, et aliorum quorumcunque locorum, caeteroſque chriſtiani nominis zelatores ſtatus, dignitatis, et religionis cujuſlibet, ubilibet per Angliam, et in locis quibuſlibet conſtitutos, rogamus, requirimus, et hortamur, ac per aſperſionem ſanguinis omnium glorioſiſſimi redemptoris paternis affectibus obſecramus; in ſuorum remiſſionem peccaminum, eis ſuadentes, ut ad Wiclyffiſtarum, Huſſiſtarum, et aliorum haereticorum praefatorum ſubverſionem et exterminium, ac ad impendendum tibi contra eos profutura ſuffragia, quibus tam ſalutaris negotii proſecutio adjuvetur, potenter atque viriliter ſe accingant; quos ſpiritualibus donis, indulgentiis videlicet et peccatorum ſuorum remiſſionibus, de ipſorum fratrum conſilio providimus mittendos. Quocirca circumſpectioni tuae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus tu per te vel venerabiles fratres noſtros patriarchas, archiepiſcopos, et epiſcopos, ac dilectos filios electos, adminiſtratores, abbates, priores, alioſque eccleſiarum et monaſteriorum praelatos, et caeteros chriſtianae religionis profeſſores, ubilibet per Germaniam et alibi reſidentes, quos tibi in coadjutores ſuper his duxeris eligendos; quos per te, vel deputandum a te, contra haereticos ipſos exercitum convocari, vel expeditionem, aut quamvis aliam ordinationem fieri contigerit, ad praemiſſum tam ſalutare negotium proſequendum, veluti praecones fortes exaltando in ipſo crucis nomine voces veſtras in ſingulis civitatibus et dioeceſibus, terris, caſtris, villis, et locis Angliae quibuſlibet, ubi congrue proſpexeris, vel proſpexerint, juxta datam tibi et illis a Deo prudentiam, quibuſcunque Chriſti fidelibus ad id audiendum confluentibus; quibus vero poenitentibus et confeſſis, ut ad id libentius inducantur, pro vice qualibet acceſſus eorum centum dies de injunctis eis poenitentiis per te vel per illos, quibus id commiſeris, ut praefertur, auctoritate apoſtolica relaxentur, verbum ſalutiferae crucis, ac ipſius admirabile ſignum publice proponere et praedicare procures; ac ipſi patriarchae, archiepiſcopi,

ſcopi, epiſcopi, electi, adminiſtratores, abbates, et alii, quos elegeris, catholici ſacerdotes ſtudeant et procurent; illudque fidelibus ipſis id devote ſuſcipere volentibus, tuis ac ipſorum eligendorum exhortationibus, ac opportunis monitionibus praeviis, ut cum debita reverentia tam glorioſum ſignum recipiant; idque contra perverſa molimina et conatus eorundem haereticorum ſuis cordibus imprimant, et negotium hujuſmodi fidelibus et ferventibus animis perſequantur, eadem auctoritate concedas, et ipſi eligendi concedant, eorumque humeris affigas pariter et affigant. Nos enim ab intimis noſtris praecordiis affectantes, ut toti orbi innoteſcat, quanta mentis noſtrae amaritudine ſuſtinemus contra gregem Chriſti talia perpetrantes; tantiſque inſolentiis et facinoribus, quantum cum Deo poſſumus, obviantes, et ut fideles ipſi ad id eo ferventius animentur, quo veriorem gratiam exinde ſe noverint percepturos, de omnipotentis Dei miſericordia, et beatorum Petri et Pauli, apoſtolorum ejus, auctoritate confiſi, et illa, quam dedit nobis Deus, ligandi atque ſolvendi, poteſtate, eiſdem fidelibus, qui crucis ejuſdem ſigno ſuſcepto per illud tempus, quod per te vel alium in hujuſmodi praedicatione eis duxeris praefigendum; et quoties pro extirpatione haereſium ad te veniendo, vel quo fideles ipſos contra eoſdem haereticos accedendo tranſmiſeris, contra illos praefato exercitui in perſonis propriis interfuerint et expenſis, quibus ut inibi intereſſent, ſine fraude iter arripuerint; ſi in ipſo fuerint itinere vita functi, plenam ſuorum peccaminum, de quibus corde contriti, et ore confeſſi fuerint, veniam impertimur, et in retributionem juſtorum ſalutis aeternae pollicemur augmentum; eiſque, qui non in perſonis propriis illuc acceſſerint, ſed ipſorum duntaxat expenſis juxta ſuarum facultatum qualitatem et exigentiam idoneos deſtinaverint bellatores; ac illis, licet alienis expenſis, propriis tamen adierint in perſonis, plenam ſuorum concedimus veniam peccatorum; caeteros vero, qui in perſonis propriis intereſſe, et propter inopiam ſuis expenſis alios deſtinare nequiverint, dummodo, hujuſmodi durante proſecutione negotii, in jejuniis et orationibus perſeverent, ſuppliciter exorando, quod altiſſimus dignetur ipſos fideles de perverſis haereticis victoriam reportare, ſexaginta dies de injunctis eis poenitentiis miſericorditer relaxamus. Hujuſmodi quoque remiſſionis volumus et concedimus eſſe participes, juxta quantitatem ſubſidii et devotionis affectum, eos omnes, qui, durantibus expeditione et exercitu ſupradictis, pro hujuſmodi conſummatione negotii congrue miniſtraverint, et circa illud auxilium et conſilium impenderint opportuna; univerſos praeterea et ſingulos, quos eodem ſigno crucis muniri contigerit, ut praefertur, illo privilegio illaque immunitate gaudere decernimus, quae cruce ſignatis pro terrae ſanctae ſubſidio in generali concilio ſunt conceſſa; eorumque perſonas, necnon familiam, res, et bona, ſub beati Petri et apoſtolicae ſedis atque noſtra protectione permanere debere. Statuentes inſuper, ut bona praedicta extunc, donec de eorum reditu vel obitu certiſſime conſtiterit, integra maneant et quieta. Illorum vero archiepiſcopi, necnon archidiaconi, et alii ſuperiores, eorumque officiales, ipſos ac hujuſmodi bona auctoritate praedicta tueantur; non permittendo eos contra hujuſmodi ſtatuti tenorem ab aliquibus indebite moleſtari; moleſtatores et contradictores quoſlibet et rebelles per cenſuram eccleſiaſticam et alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocando etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſecularis: non obſtante, ſi aliquibus communiter, vel diviſim a dicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Caeterum ut ipſius vivificae crucis ſigno muniti, eo facilius reddantur hujuſmodi remiſſionum et indulgentiarum participes, quo ſe liberius eximere poſſe conſpexerint ab onere delictorum; tibi et eiſdem patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, electis, abbatibus, et praelatis, ac aliis idoneis ſacerdotibus ſecularibus, vel regularibus, ad id per te aſſumendis, de quibus tibi pro tempore viſum fuerit, ut tu et ipſi omnium pro hujuſmodi negotii expeditione conſignatorum confiteri volentium, confeſſiones audire, ipſiſque confeſſionibus diligenter auditis, pro peccatis ſuis et exceſſibus omnibus per illos commiſſis, etiamſi ex manum injectione in clericos et religioſos, aut incendiarii vel ſacrilegi fuerint, debitae abſolutionis beneficium impendere, et injungere poenitentiam ſalutarem, etiamſi hujuſmodi peccata tam grandia et enormia eſſent, propter quae dicta ſedes eſſet merito conſulenda, libere et licite valeas, auctoritate praedicta, tenore praeſentium indulgemus. Verum quia difficile videretur praeſentes literas ſigillis exhiberi; volumus, quod tu hujuſmodi literarum tranſumptum, propria manu confectum, tuoque ſigillo impendenti injunctum, perſonis et locis ſingulis, ubi et quando tibi expedire videbitur, tranſmitti et inſinuari procures. Cui quidem tranſumpto velut originalibus literis ubique dari volumus et decernimus plenam fidem. Dat. Romae apud ſanctos apoſtolos decimo quinto calendas Aprilis, pontificatus noſtri anno decimo.

Nos igitur Henricus, archiepiſcopus antedictus, volentes praefatas literas apoſtolicas, et ſingula in eis contenta, quatenus nos civitatemque noſtram et dioeceſim concernunt, auctoritate apoſtolica per dictum dominum cardinalem nobis commiſſa publicare, et reverenter exequi, ut tenemur; vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungendo, quatenus literas ipſas apoſtolicas, et plenum effectum earundem in eccleſia noſtra cathedrali, villiſque et locis aliis noſtrae dioeceſis, ac in ſynodis et capitulis clerique congregationibus, coram clero et populo ſpecialiter ad hoc vocatis, clare, diſtincte, et aperte in vulgari, cum exhortationibus devotis, et inductionibus, diebus feſtivis et dominicis, receptionem veſtram praeſentium proxime et immediate ſequentibus, publicetis, et

et ſic faciatis ab aliis publicari. Intimantes eiſdem clero et populo, ac Chriſti fidelibus noſtrae dioeceſis quibuſcunque, quod nos auctoritate apoſtolica, per praefatum dominum cardinalem nobis, ut praefertur, commiſſa, certos ordinavimus et deputavimus, prout tenore praeſentium ordinamus et deputamus, praedicatores et confeſſores in locis diverſis noſtrae dioeceſis; videlicet, dilectos in Chriſto filios fratres Jacobum Grove, et Thomam Aſhe, monachos eccleſiae noſtrae Cantuarienſis in eccleſia et civitate noſtra Cantuaria; fratrem Johannem Wotton, priorem Doveriae apud Dover; magiſtrum Matthaeum Aſheton, legum doctorem apud Wingham; magiſtrum Thomam Meome, in decretis licentiatum apud Deal et Sandvicum, et illas partes; et magiſtros Johannem Gorſich, bacalareum in theologia, vicarium eccleſiae de Wrotham, ac Johannem Bottle, in legibus bacalareum apud Maideſton, et in illis partibus; magiſtrum Johannem Warreve, legum doctorem, rectorem eccleſiae beatae Mariae in Mariſco et Romney; ac magiſtrum Walterum Adam, in legibus bacalareum, rectorem eccleſiae parochialis de Allington; et dominum Willielmum Love, vicarium de Lydde ibidem, et pro partibus illis; quos ad hoc tam in munere ſufficientes, quam in ſcientia idoneos pro populo noſtrae dioeceſis reputamus; qui quidem praedicatores verbum crucis ſalutiferae, et ipſius admirabile ſignum cunctis Chriſti fidelibus inſinuabunt, proponent, et publice praedicabunt, ipſorumque confeſſiones audient, eoſque a peccatis eorum abſolvent, et ſignum ſanctae crucis hujuſmodi omnibus et ſingulis ſuſcipere volentibus concedent, et ipſorum humeris affigent, juxta et ſecundum formam, et effectum informationum, inſtructionum, et articulorum praefati domini cardinalis mature in hac parte digeſtorum, quos vobis tranſmittimus praeſentibus alligatos; adque omnia et ſingula facienda et exercenda praefatis praedicatoribus et confeſſoribus diviſim, ut praefertur, auctoritate, qua ſupra, plenam committimus in Domino poteſtatem. Abſolutionibus tamen omnium et ſingulorum cruce ſignatorum in caſibus gravibus, propter quos ſedes apoſtolica foret conſulenda, praefato domino cardinali ſpecialiter reſervatis. Volumus inſuper, et auctoritate ſupradicta mandamus, quod ſinguli praedicatores et confeſſores ſuperius nominati, et deputati, in veſtris manibus corporalia praeſtent juramenta; quod ipſi, quae ſibi committuntur in praemiſſis, juſte, bene, et fideliter exequantur, juxta et ſecundum informationes et inſtructiones ſuperius memoratas. Si qui vero fuerint, qui hujuſmodi ſanctae crucis ſignum a nobis affectent recipere, ad noſtram accedant praeſentiam; qui ſemper parati erimus per Dei gratiam in perſona propria, cum totius animi devotione, totum id eis, quod nobis auctoritate, qua ſupra, committitur, impertiri. Dictis inſuper praedicatoribus et confeſſoribus noſtra pro parte vobis exponere mandamus, quod ipſorum ſinguli nomina ſingulorum, per ipſos et eorum quorumlibet cruce ſignandorum, redigi faciant in ſcripturam. Moneant etiam iidem praedicatores et confeſſores cruce ſignatos hujuſmodi quoſcunque, quod antea vel poſt ipſam ſuſceptam crucem, ad praeſentiam praefati domini cardinalis, ubicunque fuerit, ad ultimum citra primum diem menſis Martii proxime futurum, perſonaliter accedant; audituri ab ipſo et ſcituri, quid ulterius in dictae crucis negotio fuerit faciendum. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra viceſimum diem menſis Februarii proxime futurum, debite, diſtincte, et aperte certificetis per veſtras, et ſic certificet uterque veſtrum per ſuas literas patentes, harum ſeriem, ac nomina et cognomina cruce ſignatorum hujuſmodi, quae vos a praedicatoribus et confeſſoribus praedictis recipere volumus, in ſchedula, literis veſtris certificatoriis annectenda, deſcripta, continentes, auctentice ſigillata. Dat. in manerio noſtro de Slyndon primo die menſis Januarii, anno Domini M.CCCC.XXVIII. et noſtrae tranſlationis decimo quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 12.	HENR. CHICHELEY 15.	1428.	HENRIC. VI. 7.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kemp. Ebor. fol. 27.

In hac convocatione apud Ebor. die 7. Auguſti ſummonita, clerus domino regi medietatem unius decimae ſubſidii loco conceſſit. Certificatorium archiepiſcopi hoc de negotio datum eſt 1. die Octobris, an. D. M. CCCC. XXVIII. et tranſlat. ejus 4.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 13.	HENR. CHICHELEY 16.	1429.	HENRIC. VI. 8.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. Ex reg. Chicheley p. II. fol. 77.

Convocatio a ſeptimo die menſis Decembris praeteriti ad diem decimum nonum menſis Octobris hujus anni prorogata, de conceſſione ſubſidii facienda ſummo pontifici contra haereticos illos de Bohemia tractare incepit. "Et quia clerus provinciae, prout tunc ibidem recitatum erat, tam propter inditamenta ſacerdotum, quam per proviſores et captores victualium pro hoſpitio regis et aliorum, et ex aliis cauſis ſibi contra eccleſiaſticam libertatem illatis, diverſimode ſentiit ſe gravatum, ex communi deliberatione domini, et confratrum ſuorum, et totius concilii extitit aviſatum, ut gravamina hujuſmodi concipi deberent et redigi in ſcripturam,

pturam, ad finem quod dominus et confratres ſui epiſcopi inſtantias facere poſſent domino regi, pro remediis auctoritate parliamenti tunc exiſtentis et tenti apud Weſtmon. contra gravamina hujuſmodi apponendis." Poſt varias prorogationes, tandem praelati et clerus ex communi aſſenſu conceſſerunt domino regi decimam et dimidium decimae, et ex aſſenſu confratrum ſuorum, dominus convocationem hanc diſſolvit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 13.	HENR. CHICHELEY 17.	1429.	HENRIC. VI. 8.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 19. *die Februarii in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley p. II. fol. 81. ſeq.

SECUNDO convocationis die conſiliarii regii domum capitularem intrant, ſubſidium ad ſuccurrendum regis et regni neceſſitatibus petentes. Altero poſt die, videlicet 23. die dicti menſis, domino cum confratribus ſuis in domo capitulari praedicta congregatis, communicatum fuit inter eoſdem de perſonis idoneis ad generale concilium, Piſis, ut dicebatur, celebrandum, tranſmittendis, et tandem appunctuaverunt certas perſonas, ſed non tunc finaliter definiverunt quae perſonae tranſirent; quod licet rumores fuerint tunc de hujuſmodi concilio generali celebrando, non tamen certitudinaliter ſuper hoc fuerunt informati. Quibus ſic factis, et clero de inferiori loco ad eos vocato, habitaque ibidem communicatione aliquali pro remedio impetrando in parliamento tunc eodem tempore apud Weſtm. tento, contra inditamenta preſbyterorum, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae, viz. 26. diem menſis Februar. Quo die Lunae habito tractatu pro ſubſidio habendo tam pro rege, quam pro ituris ad concilium generale, nullaque concluſione finali habita de eiſdem, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Mercurii. Et ab illo die uſque in diem Veneris, viz. ſecundum diem menſis Martii.

Quo die adductus fuit coram domino et confratribus ſuis, viz. London. Meneven. Wigorn. Hereford. Covent. Roffen. Sarum, et Ciceſtren. et clero ibidem praeſentibus, quidam Thomas Bagley, capellanus, et vicarius de Maunden, in Eſſex, de errore et haereſi vehementer ſuſpectus; et propter hoc per dominum Willielmum, London. epiſcopum, antea arreſtatus, qui coram domino et confratribus ſuis antedictis aſſeruit et publice affirmavit quandam opinionem erroneam de ſanctiſſimo ſacramento altaris, dicendo, quod "Hoſtia conſecrata eſt verus panis in ſua natura, et corpus Chriſti in figura; cum multis aliis erroneis opinionibus per eum ibidem tentis, et confeſſis, prout in confeſſione ſua hic ſubſequenter ſcripta patet manifeſte.

"Credo in Deum Patrem, Deum Filium, Deum Spiritum Sanctum, non tres Deos, ſed unum Deum, tres in perſonis, unum in ſubſtantia. Credo Jeſu Chriſti filii Dei incarnationem, nativitatem, paſſionem, et mortem. Animae Chriſti ad inferos deſcenſum. Credo etiam Chriſti reſurrectionem, aſcenſum, et adventum ejus ad judicium. Credo etiam eccleſiam ſanctam, catholicam, quae eſt numerus praedeſtintaorum. Credo ſanctorum communionem, remiſſionem peccatorum, carnis reſurrectionem, et vitam aeternam. Septem ſunt ſacramenta eccleſiae; ſc. baptiſmus, ordo, confirmatio, matrimonium, euchariſtia, unctio extrema, et poenitentia. Iſtorum ſacramentorum uſum, ſecundum formam a Deo et eccleſia datam, concedo; eorundem abuſum principaliter, propter turpe lucrum nego. Credo etiam quod venerabile ſacramentum altaris et ſenſibile eſt corpus Chriſti in figura; ſed non corpus Chriſti in ſua natura, ſed res figurata eſt corpus Chriſti in natura. Corpus dico Chriſti Jeſu, qui conceptus eſt de Spiritu Sancto, natus ex Maria virgine. Sed nec credo, nec credam, quod ſacerdos virtute verborum ſacramentalium efficit Chriſtum ſive Deum. Sed quomodo, vel quibus modis corpus Chriſti ſit in ſacramento ſenſibili, neſcio diſcernere, ſed ſicut vult Deus ipſum eſſe ibidem, ſic eſt ibi. Credo etiam, quod quilibet viator eſt peregrinus ſuper terram, finis cujus peregrinationis debet eſſe patria caeleſtis. Ad quam patriam bene tendit, qui mandata Dei obſervat, et operibus miſericordiae bene inſtat. Sed ſunt nonnulli peregrinantes, per loca varia diſcurrentes, ſpem in imaginibus ponentes, votum eiſdem facientes, pro vita mortuum rogantes; pro ſanitate infirmum deprecantur; pro expeditione in itinere petunt, eo quod non poſſunt ambulare; tales inquam Deo non placent, ſed diſplicent, quia ſpem in imaginibus ponunt, quam in Deo ponere debent. Ideo tales in peccato idololatriae Deum graviter offendunt; ideo pro peccato idololatriae vitando conſului ſic peregre proficiſcentibus, vivam Dei imaginem quaerere, et ejus nativitate manus adjutrices apponere. Adoratione vicaria eſt imago adoranda, quam regulariter tenet, qui coram imagine adorat ſanctum, cujus eſt imago, adoratione ſibi debita."

Ad quarum inſanarum opinionum improbationem, et ſpecialiter illius de ſacramento altaris, dominus, ac etiam epiſcopus Roffen. et plures alii coepiſcopi et confratres ſui, plures auctoritates ſanctorum doctorum adduxerunt et allegaverunt; nitentes eundem dominum Thomam ab opinionibus ſuis perverſis tunc ibidem per eum tentis, nonnullis perſuaſionibus canonicis removere. Sed ipſe in opinionibus ſuis hujuſmodi permanens, voluit, ut publice affirmavit, pro eiſdem morti corporali exponere ſe audacter, et in ipſa parte adhaerere doctrinae memoriae magiſtri Johannis Wycliff, quem aſſeruit eaſdem concluſiones et opiniones tenuiſſe; et potius adhibere fidem eidem mag. Johanni, quam ſanctis Jeronymo, Auguſtino, Gregorio, vel Ambroſio. Et licet ad removendum eum a dictis opinionibus ſuis obtuliſſet dominus ſibi monſtraſſe

monſtraſſe contrarium, manu propria dicti Wycliff ſcriptum; noluit tamen aliquo modo converti, ſed pertinaciter defendebat opiniones praedictas; aſſerendo ulterius inter multa alia mala, quod credidit dictum Wycliff per eccleſiam propter errores et haereſes alias damnatum, altius reſidere in caelo, quam beatum Thomam Cant. Et tunc dominus videns, quod ipſe et confratres ſui nihil poſſent proficere in eo, ad aedificationem animae ſuae, mandavit domino London. ut ipſum reciperet, et contra eum procederet, ſecundum quod in hac parte dictaverint ſanctiones. Quo facto, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae; et ſtatim dominus ac confratres ſui cum clero civitatis tranſierunt in proceſſione generali.

Quo quidem die Lunae, domino ac confratribus ſuis et clero in dicta domo capitulari exiſtentibus, tractatum fuit inter eoſdem de ſubſidio tam regi, quam ituris ad generale concilium concedendo; et quae perſonae tranſirent; et tandem concluſione facta, dominus continuavit convocationem uſque in diem Mercurii, 7. diem Martii.

Quo die Mercurii adductus fuit iterum coram domino et confratribus ſuis et clero in dicta domo capitulari exiſtentibus dictus dominus Thomas Bagley, qui interrogatus utrum vellet recedere a dictis opinionibus ſuis perverſis, reſpondit finaliter quod nollet. Et licet per dominum et confratres ſuos, ac etiam per alios notabiles ſacrae theologiae doctores, tam religioſos, quam ſeculares, diverſas auctoritates et ſanctorum patrum et doctorum dicta contra opinionem ſuam praedictam allegantes, idem dominus Thomas, ad dimittendum dictas opiniones et adhaerendum doctrinae S. matris eccleſiae othodoxae in ea parte multipliciter fuit requiſitus; ipſe tamen noluit aliquo modo, ut aſſeruit, ſed in ipſis opinionibus vitam ſuam miſerabiliter finire. Quem cum dominus nullo modo potuit convertere, ſed videns ipſum in opinionibus ſuis perverſis pertinaciter induratum, etiam de ſacramento baptiſmatis, confeſſionis, et aliis ſacramentis eccleſiae ſiniſtre et valde male ſentientem; de ipſius pertinacia non modicum condolendo, aſſignavit eidem domino Thomae diem Veneris tunc proximum, ad audiendum ſententiam ferendam contra eum per dominum Willielmum London. ordinarium ſuum, pro eo quod in dioeceſi ſua extitit beneficiatus. Et ſic idem dominus Thomas ſub cuſtodia epiſcopi London. receſſit, et habita tunc communicatione aliquali de ſubſidiis praedictis, dominus continuavit convocationem uſque in diem Veneris tunc proximum, 9. diem Martii.

Quo die Veneris domino, ac confratribus, et clero in dicta domo capitulari inſimul congregatis, tractatum fuit inter eoſdem de diverſis articulis promulgandis apud altam crucem, in coemeterio S. Pauli London. die dominica tunc proxime ſequenti, et de ſententia facienda ſolenniter ibidem per dominum ac confratres ſuos contra delinquentes in eiſdem. Qui articuli continentur et multi plures in generali ſententia, quae in ſingulis eccleſiis quater in anno pronunciari et denunciari deberent; ſed pro eo ordinatum fuit, ut praefertur, per dominum et confratres ſuos; quia notificatum fuit domino ac confratribus ſuis in convocatione praedicta, quod in pluribus locis curati non audebant, nec permittebantur hujuſmodi ſententiam in eorum eccleſiis pronunciare. Et idcirco dominus ex conſenſu confratrum ſuorum et cleri ordinavit, apud altam crucem praedictam, ut praefertur, primo fieri, et deinde ſingulis eccleſiis cathedr. et aliis eccleſiis parochialibus per provinciam Cant. conſtitutis, ſtatuendo, ut ſi aliquis curatus per aliquos in ea parte impediretur, eo facto eccleſia ipſa, in qua ſic curatus fuerit impeditus, foret interdicta, nec aliquod ſervitium divinum in ea fieret, quouſque curatus hujuſmodi generalem ſententiam praedictam promulgare libere poſſet. Quibus ſic factis, communicatum fuit inter dominum et confratres ſuos, ac clerum "De abolitione totali cujuſdam ponderis vocati le Auncell, Scheft, ſeu Pounder," propter ejus multiplices fallacias, et deceptiones fienda, qui ut ibidem recitatum extitit, et domino per quamplures intimatum, quod licet alias dominus per ſuas literas monitorias per totam provinciam deſtinatas, inhibuiſſet omnibus, ne hujuſmodi pondere amplius ſub poena excommunicationis amplius uterentur, quamplures tamen eo uti non formidarunt, et hujuſmodi pondera in eorum pericula animarum perverſe penes ſe retinuerunt ac retinent, et indies uſitarunt. Et idcirco dominus ex conſenſu omnium confratrum ſuorum ibidem praeſentium et cleri, decrevit, ſtatuit, et ordinavit, prout ſequitur:

Conſtitutio facta per dominum Cantuar. archiepiſc. pro abolitione ponderis, vocati le Auncell weight. Ex reg. Chicheley p. II. fol. 83. a.

SENESCENTIS mundi malitia ferali more laſciviens contra ſalutaria majorum conſtitutiones, et monita conatur indies, et adeo graſſatur in vetita, ut niſi diligentia paſtorali, quos Dei timor a malo non revocat, ſaltem diſciplinae rigor compeſceret, per impunitatis audaciam calcatis legum habenis, tam Dei, quam hominum in omnia latentia excurrerent praecipitia vitiorum. Sunt namque, ſicuti publica vox proclamat, et ipſa rerum magiſtra experientia manifeſtat, in nonnullis civitatibus, burgis, et locis aliis noſtrae Cantuarienſis provinciae callidi plerique emptores, qui ſuae ſalutis immemores, ſolent a plebeiis ſimplicibus et ab aliis lanam, linum, mel, et ceram, ac alia humanis uſibus requiſita, per menſuram majorem, et per pondus majus vocatum communiter "le Auncell," alias "Scheft," ſeu "Pounder," emere fraudulenter, et per aliam menſuram minorem, et per pondera minora vocat. "Avoyr de poys" alias

alias "Lyggyng wyghtys," eiſdem ſimplicibus, et aliis ferrum, calibem, picem, roſinam, et alia mercimonia vendere, in grande ſuarum periculum animarum, et exſpolationem pauperum et ſimplicium hujuſmodi manifeſtam, et aliorum intolerabile detrimentum, non curantes advertere, quod praefatum pondus "le Auncell" vulgariter nuncupat. propter nonnullas abditas falſitates et fraudes in eo latentes, et per idem uſitatas, nedum lege divina qua dicitur, "Statera doloſa abominatio eſt apud Deum;" et alibi, "Non habebitis in ſacculo diverſa pondera, majus et majus; nec erit in domo tua modius major et minor; pondus habebitis juſtum et verum," etc. verum etiam canonicis inſtitutis et conſtitutionibus ſanctorum patrum in genere, regiis etiam ſtatutis ſub poenis foriſfacturae omnium eo pondere emptorum, et carceris per duos annos nominatim, et in ſpecie prohibetur, neque verentes excommunicationis ſententiam in omnes et ſingulos, facto, verbo, vel conſilio venientes contra magnam chartam libertatum Angliae, vel aliquem ejus articulum, in qua quidem charta, inter caetera continetur, quod "Una menſura, et unum pondus ſit per totum regnum," ab omnibus archiepiſcopis et epiſcopis Angliae ſolenniter fulminatam, atque per ſedem apoſtolicam pluries confirmatam, ſicuti in conſtitutionibus provincialibus bonae memoriae J. Peckham apertius continetur.

Quinimo, quod amplius eſt dolendum, aſtuti emptores hujuſmodi, ut ex errore eatur multiplicius in errorem, dum de dicti prohibiti ponderis "le Auncell" exercitio vel abuſu notorio moliuntur per omne fas et nefas publice non convinci, pluries et frequenter in anno, cum per officiarios domini noſtri regis, videlicet juſtitiarios pacis, clericos mercati, confiſcatores, ſive eſcaetores, et alios de uſu, quin potius abuſu ſaepedicti ponderis, in ſingulis ſuis ſeſſionibus ſpecialiter inquirentes, ſub vinculo juramenti tactis ſacroſanctis per eoſdem praeſtiti, judicialiter onerentur omnem in ea parte dicere veritatem, abuſum nihilominus ſive exercitium hujuſmodi ſcienter, voluntarieque concelant, et per caeteros in hujuſmodi judicum, et officiariorum regiorum ſeſſionibus, et aliis dominorum temporalium curiis, cum ipſis pari juramento aſtrictos minis nonnunquam et terroribus concelari faciunt, et procurant, horrendum crimen perjurii annuatim bis, ter, aut pluries damnabiliter incurrendo, et in idipſum complices ſuos praedictos mala malis accumulantes, execrabiliter inducendo. Et hii omnes tot et tantis ſceleribus involuti, ipſa praetextu radicatae conſuetudinis pro nihilo reputantes, abſque voluntate ſatisfaciendi de ſic male quaeſitis, ſeu peccata ſua hujuſmodi dimittendi impoenitentes, ad ſacramenta eccleſiae ſe ingerunt impudenter, in animarum ſuarum periculum grave nimis, et pernicioſum exemplum quamplurium caeterorum; et quanquam univerſos et ſingulos tranſgreſſores praedictos, ut a praedictis ſceleribus ſub poena excommunicationis majoris omnino deſiſterent, pluries, ſufficienter, ac legitime monuerimus, et per ſuffraganeos noſtros moneri fecerimus in ſpiritu lenitatis, nihilominus perpaucis hucuſque parere curantibus, ipſorum plures, imo, quod dolenter referimus pene omnes avaritiae caecitate perculſi, dum ſitientes quaeſtum, prorſus non conſiderant diſpendia animarum, a viis veteris malitiae contumaciter ac induratis animis negligunt declinare.

Ne igitur de caetero videamur tam notorios et enormes filiorum exceſſus ſub conniventia praeterire, ſic, quod ſanguis eorum de noſtris, quob abſit, manibus alias requiratur; volentes animarum ſaluti de congruo in praemiſſis remedio providere, ultimi provincialis concilii noſtri auctoritate ſuffulti, omnes et ſingulos noſtrae Cantuarienſis provinciae ſubditos, ſcienter a tempore publicationis praeſentium, inpoſterum quocunque pondere, ſtandardo regio notabiliter diſcordante, et praecipue dicto pondere "le Auncell, Scheft, ſeu Pounder" vulgariter nuncupat. qualitercunque utentes utive facientes eiſdem vel eorum aliquo, aut ea ſeu eorum aliquod apud ſe ſcienter, contumaciter, et temere occultantes ſeu retinentes, majoris excommunicationis ſententiam ſtatuimns, ordinamus, et volumus incurrere ipſo facto: quorum abſolutionem, locorum ordinariis aut eorum poenitentiariis, ad hoc poteſtatem habentibus, ſpecialiter reſervamus.

Inſuper ut hujuſmodi delinquentium facinora eo amplius evitentur, quo ipſi delinquentes excommunicati ſolennius fuerint nunciati, dicto provinciali concilio approbante, praecipimus, quod omnes et ſinguli tranſgreſſores praedicti, in ſingulis cathedralibus et parochialibus eccleſiis, necnon capellis, in quibus eccleſiarum more divina celebrantur officia noſtrae provinciae antedictae, quater in anno, una cum caeteris articulis majoris excommunicationis ſententiae excommunicati, publice in genere nuncientur, cum intimatione reſervationis abſolutionis praedictae.

Qua conſtitutione ſic promulgata, reverendus pater dom. Willielmus London. in eccleſia ſua London. 9. die Martii, aſſiſtentibus ſibi reverendis patribus, dominis Johanne Roffen. et Landaven. ſaepedictum dominum Thomam in ſua haereſi pertinaciter perſeverantem, ſecundum exigentiam juris degradavit, et ipſum reliquit curiae ſeculari. Tandem 21. die ejuſdem menſis a praelatis et clero integra decima domino regi concedebatur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
MARTIN. V. 13.	HENR. CHICHELEY 17.	1430.	HENRIC. VI. 8.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kemp. Ebor. fol. 38.

CONVOCATIO apud Ebor. per breve regium celebrata decimo ſexto die menſis Auguſti (regiſtrum III. dec. et capit. Dunelm. fol. 135. b. octavo die Auguſti habet) conceſſit domino regi unam integram decimam.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 1.	HENR. CHICHELEY 18.	1431.	HENRIC. VI. 10.

Summonitio archiepiſcopi Cant. et ſuffraganeorum ejus, ad concilium Baſileenſe. Ex reg. Lacey Exon. A. fol. 95.

HENRICUS, etc. venerab. fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ipſove in remotis agente, ejus vicario in ſpiritualibus generali ſalutem in auctore ſalutis. Literas reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Juliani, miſeratione divina S. Romanae eccleſiae ſancti Angeli diaconi cardinalis, in Germania apoſtolicae ſedis legati, praeſidentiſque in generali concilio Baſileenſi, nuper recepimus, tenorem qui ſequitur continentes: Julianus, miſeratione divina ſanctae Romanae eccleſiae ſancti Angeli diaconus cardinalis, in Germania apoſtolicae ſedis legatus, praeſidenſque in generali concilio Baſileenſi, praelatique et caeteri in eodem concilio exiſtentes, reverendis in Chriſto patribus domino archiepiſcopo Cant. et ejus ſuffraganeis, ſalutem in Domino. In eccleſia Dei ad hoc ſacra generalia concilia inſtituta ſunt, ut fidei unitas, animorum concordia, et puritas vitae inter chriſtianos ubique debito ordine conſerventur. Sed cum haec omnia per haereſes, bella, et vitiorum illecebras turbari, et impediri contingat, neceſſarium maxime eſt ut in ſacris conciliis hiis tollendis ſumma cum diligentia provideatur; et quum diebus noſtris, proh dolor! ſupra modum haereſes, et errores, bella, odia, et contentiones, morum ac vitae diſſolutio, et divinorum praeceptorum tranſgreſſio totam undique eccleſiam vexant ac deformant, et quaſi morbus contagioſus indies magis augentur; ideo ſumma ope omnes Chriſti fideles eniti debent, ut tot ac tanta mala de medio eccleſiae extirpentur. Profecto ſi undique chriſtianam religionem conſideremus, ita ipſam multis modis contaminatam reperimus, ut in ea nec decor nec ſpes eſſe videatur. Quae enim regio eſt, in qua vel haereſes aut bella non vigeant? Quis autem locus aut patria, ubi plurima, quibus offenditur et irritatur Deus, quotidie non perpetrantur? quin rarae aut parcae perſonae ſunt, quae ea niteant vitae puritate, qua decet. Jam igitur ipſa eccleſia tot procellis undique commota eſt, et a fundamentis pene concuſſa, ut ruinam minari videatur, niſi divina miſericordia ad nos oculos ſuae pietatis convertat. Quod ut facere dignetur, nos, quorum pro ſacerdotali officio maxime intereſt, lingua et vita, prout oportet, redemptorem noſtrum quotidie interpellare debemus, et quantum ſua gratia nobis conceſſerit, totis viribus laborare, ut adverſus tot peſtiferos morbos congrua remedia adhibeantur. Quicunque tot ac tantis calamitatibus eccleſiae non compatitur, et quantum in ſe eſt, re ipſa non ſuccurrerit, falſum quidem ſe indicat chriſtianum. Nam quomodo verus filius ille dicendus eſt, qui ſi videat patrem in mortis diſcrimine poſitum, et eum liberare poſſit, id negligat? dignus profecto hic eſſe videtur, ut non ſolum haereditate paterna, ſed etiam vita, quam a patre conſecutus eſt, privari debeat. Hoc certe divina juſtitia timendum eſt, ne merito faciat et nobis, ſi matrem noſtram eccleſiam, quam Dominus Jeſus Chriſtus ſanguine ſuo in cruce propagavit, languentem innumeris aegritudinibus, et quaſi in extremo laborantem adjuvare, utcunque poſſumus, diſſimulemus; niſi converſi fueritis, gladium ſuum vibravit, arcum ſuum tetendit, et paravit illum, et in eo paravit vaſa mortis. Ante igitur quam gladius ictum faciat, et ſagitta miſſa ſit, et vulnera infligantur, paremus ex adverſo ſcutum, muniamus nos clypeo, tueamur nos armis. Sed quis contra gladium Domini clypeum ſcutum, aut arma ſatis idonea inveniet. Invenientur certe et repente, ſi volumus; et idem ipſe, qui gladium vibrat, arcum tendit, et pro ſua uſitata clementia haec omnia miniſtrabit nobis. Arma autem noſtra, clypeus, et ſcutum erunt ſanctae orationes, erunt lachrymae, erunt et ſancta opera, ac vita correcta et emendata: convertamur ad ipſum, et ipſe convertetur ad nos. Qui noſter fuiſſet ſeveriſſimus judex, fiet ſtatim piiſſimus advocatus. Scit ultro miſereri, ſi, ut decet, verbis et opere veniam poſtulemus. Pro hac ergo venia a redemptore noſtro precibus et operibus impetranda, hoc ſacroſanctum Baſileenſe concilium, auctoritate apoſtolica, in Spiritu Sancto modo congregatum eſt. Huc merito omnis chriſtianae religionis ſtatus confluere debet, ac cum omni diligentia laborare, ut tot monſtris haereſium, bellorum, ac vitiorum tandem cum gratia Dei finis imponatur. Propterea, ut unanimi conſenſu per univerſos univerſali eccleſiae ſalubriter provideatur, decrevit haec ſancta ſynodus non expectare, ut majores populi chriſtiani cujuſcunque ſtatus huc ſe conferant, ſed ipſos in tanta totius chriſtianitatis neceſſitate pro conſilio et auxilio ad fidei catholicae defenſionem, ad pacem, ac concor-

diam in populo chriſtiano componendam, ad vitae ac morum cujuſlibet ſtatus reformationem, ac divinorum praeceptorum obſervantiam, opportune et importune interpellare. Domum ſanctae matris eccleſiae, in qua nos habitamus et vivimus, vehemens flamma ignis jam undique incipit devorare; ſi chriſtiani ſumus, ſi catholici ſumus, ſi cura nobis eſt propriae ſalutis, non pigritemur amplius, afferamus aquam, extinguamus ignem, accurramus omnes, magni et parvi, nemo ſe excuſet, quia nulla, ubi de vita agitur, juſta eſt excuſatio; quilibet ferat opem clamando, etiamſi non poſſit aliter. Quapropter veſtras paternitates hortamur et obſecramus in Domino noſtro Jeſu Chriſto, ac pro noſtra auctoritate monemus, requirimus in vim a quolibet veſtrum in ſui conſecratione praeſtiti juramenti, et in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena excommunicationis diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus, quamprimum commode poteritis, vos ad hoc ſacratiſſimum concilium pro univerſali dono omnium Chriſti fidelium accedere debeatis. Quodſi forſitan corporale impedimentum ab itineratione vos merito excuſet, volumus, ut quilibet veſtrum quoſdam viros, moribus et literatura ornatos, de omni ſtatu veſtrarum eccleſiarum inſtructos, loco veſtri cum pleno mandato deſtinetis; idem ut praelati omnes, exempti et non exempti, in veſtris dioec. conſtituti, capitulaque eccleſiarum veſtrarum cathedralium, quae ſolita ſunt ad concilia convocari, faciant, noſtra ex parte requiratis et moneatis. Vos autem ſive a vobis mittendos efficaciter admonemus, ne huc pompoſe cum multa familia, ſed cum ea moderatione et honeſtate, quae viros exemplares decet, accedatis. Volumus etiam ut has literas ſine mora vos, venerabilis domine archiepiſcope, veſtris ſuffraganeis, et aliis veſtrae dioec. praelatis, exemptis et non exemptis, capitulo veſtrae metropolitanae eccleſiae; vos autem, domini ſuffraganei, veſtrarum eccleſiarum capitulis, et veſtrarum dioec. praelatis, exemptis et non exemptis, inſinuare curetis, eoſque ad concilium noſtri auctoritate requirere, monere, mandatis urgere, modo et forma praemiſſis. Dat. Baſileae die 20. Septemb. anno Domini M.CCCC.XXXI. Indict. IX pontific. ſanctiſſimi in Chriſto patris ac dom. noſtri, dom. Eugenii, div. prov. papae quarti, anno primo.

Nos igitur volentes in praemiſſis exequi quod eſt noſtrum, veſtrae fraternitati committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos confratres, et coepiſcopos noſtros, eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeos, infra provinciam noſtram Cantuar. conſtitutos, et abſentium epiſcoporum vicarios in ſpiritualibus generales, ac dioeceſium vacantium, ſi quae fuerint, cuſtodes ſpiritualitatis, et officiales citetis et moneatis, citarive et moneri faciatis, et per eos praelatos, exemptos et non exemptos, in eorum dioec. conſtitutos, necnon priores eccleſiarum cathedralium, et ſingula capitula earundem, quae ſolita ſunt ad concilia generalia convocari, aut ipſis intereſſe de jure tenentur, citari peremptorie et praemuniri volumus et mandamus, ut iidem epiſcopi, ſuffraganei noſtri, vicarii generales, cuſtodes, ſive officiales, aut alii praelati, exempti aut non exempti, perſonaliter, dictaque capitula, prout moris eſt, ad dictum generale concilium Baſileenſe, quamprimum commode poterint, accedant, ibidemque compareant, prout literae exigunt memoratae. Alioquin ſi corporale impedimentum ab itineratione ipſos ſeu eorum aliquem merito poterit excuſare, ipſi quoſdam viros, moribus et literatura ornatos, de omni ſtatu eccleſiarum ſuarum inſtructos, loco ſui cum pleno mandato deſtinent et tranſmittant, deſtinetque et tranſmittat quilibet eorum, quem ſic contigerit impediri; in dicto concilio facturi, acturi, et recepturi, quod rerum inibi gerendarum qualitas et natura exigunt et requirunt. Voſque, confrater chariſſime, quatenus praemiſſa vos, civitatem, et dioec. veſtras concernunt, in omnibus et per omnia exequamini, et exequi faciatis. De die vero receptionis veſtrae praeſentium, et quid in praemiſſis feceritis, omni celeritate, qua poteritis, et ad ultimum citra feſtum natalis Domini proxime futurum, nos debite certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, ſigillo auctentico conſignatas: mandantes inſuper omnibus et ſingulis confratribus, et ſuffraganeis noſtris, quod et ipſi nos citra dictum feſtum certificare per ſuas literas modo conſimili non omittant. Dat. in manerio noſtro de Lamehith 15. die menſis Novembris, anno Dom. M.CCCC.XXXI. et noſtra tranſlat. anno 18.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 2.	HENR. CHICHELEY 19.	1432.	HENRIC. VI. 10.

Commiſſio pro precibus fiendis pro converſione Bohemorum. Ex reg. Lacy Exon. A. fol 95.

HENRICUS, etc. venerabili fratri noſtro dom. Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ipſove in remotis agente, ejus vicario in ſpiritualibus generali ſalutem in omnium ſalvatore. Literas a ſacroſancta generali ſynodo in Baſilea, ut dictum, congregata, nobis directas nuper cum reverentia, qua decuit, recepimus, tenorem de verbo ad verbum, qui ſequitur, continentes:

Sacroſancta generalis Baſileenſis ſynodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, univerſalem eccleſiam repraeſentans, venerabili fratri archiepiſcopo Cant. ſalutem, et omnipotentis Dei benedictionem. Haec ſancta ſynodus juxta decreta ſacrorum Conſtantien. et Senon. conciliorum, et auctoritate apoſtolica in Spiritu Sancto legitime congregata, pro divinae majeſtatis gloria, populique chriſtiani ſalutem, ad extirpandum

dum haereſes, pacemque et reformationem morum in chriſtiano populo componend. attenta ſolicitudine, cum divinae gratiae adjutorio ſatagens, jamdudum ad partes Bohemiae ſuas literas deſtinavit, ipſos Bohemos ad hoc ſacrum generale concilium convocando, benignam audientiam, quam ſibi denegatam ſaepiſſime queſti ſunt, charitatemque informationem, et pacem evangelicam offerendo. Quas quidem literas cum ab ipſis de Bohemia reverenter intellexit eſſe ſuſceptas, atque ſe ad contenta in eiſdem velle diſponere, pro ulteriori debita proſecutione ad confinia regni praedicti ſuos ambaſſiatores tranſmiſit. Qui quidem ambaſſiatores adjacentium regionum in oppido Egrae Ratiſponenſium cum nunciis et oratoribus omnium ſtatuum regni Bohemiae et marchionatus Moraviae convenerunt. Inter quos, aſpirante Spiritus S. gratia, concordatum eſt, et concluſum, quod ad hoc ſacrum generale concilium pro dictis regno Bohemiae et marchionatu Moraviae grandis et ſolennis debet ambaſſiata tranſmitti, atque prout dicti ambaſſiatores hujus ſacri concilii referunt, quibus fidem plenariam dari experta prudentia, zelique ſinceritas, et integritas vitae facit, ſpem magnam de illorum converſione probabiles conjecturae demonſtrant. Haec ſiquidem a dictis ambaſſiatoribus relata, veluti quaſdam Spiritus Sancti primitias cum gaudio magno haec ſynodus ſancta ſuſcepit omnipotenti Deo gratias magnas, devotaſque preces, jejunia, et ſacrificia obtulit, qui tale dignatus eſt propoſitum inſpirare; hocque ſpei bonae gaudium Chriſti fidelibus nunciari dignum non immerito arbitrata eſt, fideleſque populos exhortandos, ut devotis orationibus, aliiſque operibus charitatis pro hujus rei conſummatione felici divinam ſtudeant clementiam exorare. Quantum quidem hujus rei ſalubris et votiva concluſio ſit cunctis optanda chriſticolis, palam eſt omnibus conſiderantibus, maxime caedes, ſtrages, et eccleſiarum et monaſteriorum everſiones, terrarumque depopulationes, et quod magis omnibus lachrymantibus oculis referendum, interitus tantae multitudinis animarum, quae ex diſceſſu praedictorum ab eccleſiae catholicae unitate ſecuta ſunt, et ſequi ſperarent, niſi per inſpirantem Spiritus Sancti gratiam convertantur. Si enim pro unius converſione laborandum eſt plurimum, lachrymiſque et ſuſpiriis divinam eſſe interpellandam clementiam, ſacra dogmata patrumque exempla demonſtrant, quanto pro tam numeroſa multitudine animarum. Quapropter haec ſancta ſynodus per univerſas orbis eccleſias, ſingulareſque Chriſti fideles divinae majeſtati preces et ſacrificia offerri digne arbitrata, omnibus archiepiſcopis per univerſum orbem ſimiles literas deſtinare decernit; veſtram igitur paternitatem attentius exhortatur in Domino, atque in virtute ſanctae obedientiae praecipit atque mandat, quatenus omnes et ſingulos ſuffraganeos veſtros per literas veſtras, harum ſeriem continentes, exhortari curetis eiſque mandare, ſicut et haec ſancta ſynodus vobis et ipſis praecipit atque mandat, quatenus per omnes eccleſias haec faciatis Chriſti fidelibus nunciari, ſpecialeſque preces fieri inſtituatur eccleſiis, fideles Chriſti piis exhortationibus admonendo, ut devotis orationibus, jejuniis, et aliis operibus pietatis omnipotentis Dei ſtudeant exorare clementiam, quatenus ſic ut ſpei bonae conceſſit initia, largiri dignetur optatum concluſionis effectum, ad ſuae majeſtatis gloriam et exaltationem fidei chriſtianae; haec ut in remiſſionem ſuorum peccatorum eis perficiant, injungentes. Dat. Baſileae 5. idus Julii, A. D. M. CCCC. XXXII.

Nos igitur ea, quae ad divinae majeſtatis gloriam, populique chriſtiani ſalutem, ac ad extirpandum haereſes et errores, pacemque et reformationem morum in chriſtiano populo componend. procurare, et executioni debitae demandari facere cupientes, vobis committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis epiſcopis, confratribus, et ſuffraganeis noſtris per literas veſtras patentes, harum ſeriem continentes, cum omni celeritate mandare curetis; quibus nos etiam committimus et mandamus, quatenus eorum ſinguli ſacram intentionem praedictam per ſuas faciant civitates et dioec. exequi, abſque morae diſpendio, prout decet, voſque ſimiliter per civitatem et dioec. London. fieri faciatis. Et quid feceritis, ſingulique confratres noſtri epiſcopi fecerint in praemiſſis, per veſtras et ſuas literas patentes, harum ſeriem continentes, citra feſtum S. Michaelis archangeli prox. futurum ad ultimum certificari volumus et mandamus. Dat. ſub ſigillo noſtro ad cauſas apud Wympole 20. die menſis Auguſti, A. D. M. CCCC. XXXII. et noſtrae tranſlat. anno. XIX.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
EUGEN. IV. 2.	HENR. CHICHELEY 19.	1432.	HENRIC. VI. 11.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 15. *die menſis Septembris, in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg Chicheley p. II. fol. 86.

PRIMORDIA ſynodi hujus per lectionem mandati archiepiſcopi, certificatorii epiſcopi London. et procuratoriorum fiebant. Deinde die Martis tunc craſtino, vid. 16. die dicti menſis Septembr. domino cum confratribus ſuis praedictis, necnon Willielmo Lich. et Simone Ciceſtr. epiſcopis, abbatibus et prioribus, decanis eccleſiarum cathedr. archidiaconis, et aliis praelatis, ac cleri procuratoribus inſimul in dicta domo capitulari in magna multitudine congregatis, ac concilium provinciale facientibus, ſtatim dominus cauſas convocationis hujuſmodi adtunc publice declaravit, et cauſam potiſſimam in hac parte fore aſſeruit pro ordinatione facienda pro concilio Baſileenſi, quomodo viz. praelati et clerus eccleſiae Anglicanae, et praeſertim provinciae Cantuar. in hac materia ſe haberent; attento quod ſanctiſſimus

3 dominus

dominus noſter papa Eugenius IV. decretum diſſolutionis hujuſmodi concilii Baſileenſis ex certis cauſis ipſum moventibus, tulerat, prout per bullas et ſcripturas alias, per praefatum ſanctiſſimum dominum noſtrum in regnum Angliae per unum ſuum nuncium tranſmiſſas, evidenter liquebat; quas coram omnibus praelatis et clero dominus mandavit et legi fecit publice tunc ibidem. Attento etiam, quod non obſtante diſſolutione hujuſmodi per praefatum ſanctiſſimum dominum noſtrum, ut praefertur, facta, idem concilium Baſileenſe continuavit, prout per ſcripturas diverſas ejuſdem concilii etiam in regnum Angliae tranſmiſſas ibidem oſtenſas, et publice perlectas etiam clare et evidenter apparebat. Qua declaratione ſic facta, dominus mandavit clero et procuratoribus, quod ad domum ſuam ſolitam ſe diverterent, et inſimul bene et mature, ac cum deliberatione ſe aviſarent, quomodo in materia praedicta, et ſub qua forma eſſet procedendum. Et ſic ſub deliberatione in hac parte habenda continuata fuit convocatio per dominum uſque in diem Mercurii tunc craſtinum. Sequenti die, 18. ſc. menſis Septembris, conſiliarii regii, videlicet Johannes, Bathon. epiſcopus, cancellarius Angliae, comes Suffolch, dominus le Scroop, theſaurarius Angliae, et Willielmus Lyndewode, cuſtos privati ſigilli regis, in domo capitulari comparentes, ſubſidium a clero expetunt, quod 26. die ejuſdem menſis domino regi conceſſum eſt; ſc. medietas decimae. In hac etiam ſynodo actum fuit de ſubſidio habendo pro ambaſſiatoribus concilii provinciae Cantuar. et tranſituris ad concilium generale, quibus duo denarii de libra aſſignati ſunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Eugen. IV. 2.	Henr. Chicheley 19.	1432.	Henric. VI. 11.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kemp. Ebor. fol. 39, 40. et ex reg. III. dec. et capit. Dunel. fol. 147. b.

Convocatio celebrata apud Ebor. per breve regium tertio die menſis Octobris, quartam partem unius decimae integrae conceſſit ſub quibuſdam exceptionibus in commiſſione ad colligendum dictum ſubſidium expreſſis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Eugen. IV. 3.	Henr. Chicheley 20.	1433.	Henric. VI. 12.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. in craſtino S. Leonardi 7. die Novembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Chicheley p. II. fol. 93. ſeq.

Peractis ſacris et lectis brevi regio, mandato archiepiſcopi, certificatorio epiſcopi London. et procuratoriis, 10. die menſis praedicti adveniente, dominus in domo capitulari ſancti Pauli London. praeſentibus tunc ibidem venerabilibus patribus epiſcopis London. Elien. Roffen. Norwicen. Lincoln. Ciceſtren. et Aſſaven. expoſuit clero cauſam ipſius convocationis, quomodo viz. gravis diſſenſionis materia a diu et protunc commota exiſteret inter ſanctiſſimum dominum noſtrum Eugenium papam praedictum, et ſacroſanctum concilium Baſileenſe, et quomodo quidam ambaſſiatores regni noſtri Angliae, qui appunctuati fuerant per regem et concilium ad tranſeundum ad dictum concilium Baſileenſe, ut ad reductionem Bohemorum, in certis articulis noſtrae fidei tunc errantium, ac etiam et hujuſmodi diſſenſionis materiam ſedandam, ſuas operas exhiberent, propter diverſa negotia regis et regni ſubito contingentia retracti fuerint. Et quidam ambaſſiatores in dicto concilio ex parte noſtra maxime notabiles in fata deceſſerunt; adeo quod ambaſſiata noſtra in comparatione ad alias ambaſſiatas aliarum nationum in dicto concilio exiſtentium, eſſet nimium diminuta. Unde ut dominus ibidem declaravit coram clero provinciae ſuae antedictae, hiis articulis cum pluribus aliis poſtea movend. tactis et communicatis inter dominos temporales in concilio domini regis, quibus dominis, ut dixerunt, non licuit in hujuſmodi articulis abſque conſenſu et ordinatione cleri minus late procedere, injunctum ſibi extitit ex parte regis et concilii antedicti, pro honore cleri et regni Angliae, ac etiam univerſalis eccleſiae commodo et reformatione, in ipſa convocatione tunc ibidem congregata, eiſdem articulis et eorum defectibus, quantum in ſe eſſet, remedium abhibere. Inſuper dominus movit coram eodem clero quaedam dubia, viz. ſtante capitulo "Frequens" in concilio Conſtantienſi dudum edito, numquid diſſolutio concilii Baſileenſis facta per ſanctiſſimum dominum noſtrum papam valeret? et ſi ſic, numquid praelati et clerus tenerentur in Baſileenſi concilio comparere? Ac etiam ſi procedatur per concilium, quod abſit, ad electionem novi ſummi pontificis, numquid obedietur domino noſtro papae moderno, aut alteri ſic per concilium eligendo, aut neutri eorum? Item ſi de conſenſu domini noſtri papae concilium procedere debeat, an debent ambaſſiatores noſtri tenere et conſentire, quod per nationes ſicut olim, an per deputationes, ut jam eſt inductum. Et poſt iſtas dubitationes motas cum pluribus aliis eiſdem incidentibus, quaeſivit dominus a clero, quid in hiis eſſet finaliter dicendum ſeu ſentiendum, et ſpecialiter in hiis, quae tangunt diſſolutionem factam a dicto ſanctiſſimo domino noſtro, et electionem novi, ut praedicitur, ſummi pontificis; circa quam, ut dicebatur expreſſe, plures notabiles perſonae in dicto concilio exiſtentes,

ſtentes, aſſidue inſiſtebant. Et clerus reſpondit, quod cum dicta motiva eſſent talia, quae non fuerant a pluribus eorum perantea perfecte communicata, nec laborata, et ad quae ſine providentia et deliberatione matura, non eſſet ſubito reſpondendum; oporteret eos de licentia domini et ſuorum confratrum, inſpectis quibuſdam ſeſſionibus cum aliis incidentibus, dictum concilium concernentibus, in eiſdem motivis quandam habere deliberationem et communicationem ſpecialem. Quod dominus libere conceſſit, praecipiens eiſdem, quatenus circa eadem motiva cum aliis ab eiſdem dependentibus, uſque ad diem Jovis tunc proxime ſequentem, viz. 12. diem dicti menſis Novembris, diligenter et unanimiter laborarent, uſque ad quem diem dominus continuavit convocationem.

Haec dum agerentur, commiſſarii regii domum capitularem intrant, praelatos et clerum ad ſubſidium domino regi concedendum ſuadentes; cujus petitionis conſiderationem in aliud differunt tempus. Interea 27. die menſis Novembris coram eodem reverendiſſimo patre confratribuſque ſuis, et univerſali clero dictae provinciae Cant. in dicta domo capitulari congregatis, comparuit quidam haereſiarcha, qui multas concluſiones erroneas, et ſacrae ſcripturae contrarias tenuit tunc ibidem; "Quod in nullo caſu mundi licitum eſt jurare, nec quod ſacerdos exiſtens in peccato mortali poteſt conficere corpus;" cum multis aliis articulis abſurdis, quibus per nulla media nec informationes a ſacra ſcriptura excerptas voluit renunciare. Et ſic dominus eum cuſtodiae tradi mandavit, quouſque de eo, quid fiendum eſſet cum confratribus ſuis maturiorem habuiſſet communicationem. Et ſic habita poſtea aliquali communicatione de augmentatione pauperum vicariarum, et aliis infortuniis et miſeriis eccleſiae Anglicanae, et ejus miniſtris quotidie emergentibus et accidentibus, dictus reverendiſſimus pater continuavit convocationem uſque in primum diem menſis Decembris tunc proxime ſequentem.

Quo die de licentia reverendiſſimi patris et confratrum ſuorum ibidem exiſtentium, mag. Petrus Beverley, profeſſor theologiae, fecit quendam actum ſolennem, determinando in inferiori domo capitulari, ſecundum ejus conceptum, et ſententias doctorum quamplures, adjungendo quomodo ſentiendum eſſet et reſpondendum ad dubitationes et motiva de ſanctiſſimo domino noſtro ſummo pontifice, et generali concilio prius facta; exiſtentibus in hujuſmodi audientia tunc ibidem vener. patribus epiſcopis Elien. Lincoln. et Norwicen. cum majori parte cleri. Et poſtea dominus cum confratribus ſuis antedictis, fecit ad ſe vocari univerſum clerum, ad videndum, quid eſſet concluſionarie tenendum et ſentiendum in eiſdem motivis. Qui clerus comparuit per mag. Thomam Bekyngton, prolocutorem, et ex dictis motivis in has plenarie conſentiit concluſiones: viz. Quantum ad primum motivum, numquid ſtante capitulo "Frequens" in concilio Conſtant. edito, valeret diſſolutio concilii Baſileenſis per noſtrum domiminum ſummum pontificem, etc. facta; concluſit idem clerus unanimiter, quod diſſolutio praedicta in forma, qua facta fuit per dominum noſtrum ſummum pontificem antedictum, valida fuit, et firma, et a fidelibus eidem obediendum. Quantum ad ſecundum dubium, viz. ſi procederetur per concilium ad electionem novi ſummi pontificis; numquid obediendum eſſet domino noſtro papae moderno, etc. concluſit clerus unanimiter, quod domino noſtro papae moderno, tanquam vero et indubitato ſummo pontifici, ſicut in ipſo praeſenti tempore extitit obeditum, et infuturum obediendum, nec eſſet obedientia ſuae ſanctitati debita quomodolibet ſubtrahenda, niſi fortaſſis alia talia emergerent, de quibus tunc non credebatur, propter quae ſecundum ſacros canones ab obedientia ejuſdem diſcedere oporteret. Quantum ad tertium, viz. ſi concilium Baſileenſe de conſenſu ſanctiſſimi domini noſtri, et cardinalium tenere et procedere deberet, utrum tenerent et conſentirent ambaſſiatores noſtri, quod procedetur per nationes, ut olim, an per deputationes, ut jam noviter in eodem concilio eſt inductum. Clerus in hoc conſenſit, quod hii, qui mittendi eſſent ab hoc regno, cum eſſent in loco dicti concilii, ſuos impenderent labores, inſtantias, et operas efficaces, quod procederetur per nationes, ut olim fieri conſuevit, et in eventu, quo caeteri de concilio vellent omnino per deputationes, et non per nationes procedere, deberent, praefati mittendi hujuſmodi procedendis et agendis per eum modum, expreſſe diſſentire, reclamare, et contradicere, et ſi oporteret, proteſtari in contra. Et ſi fieret in praemiſſis altercatio in concilio, et nationes eſſent inter ſe diverſae, quid faceret natio Anglicana, et quibus nationibus adhaereret? Viſum fuit clero, quod in ipſo caſu deberet adhaerere nationibus, quae ſentirent procedere deberi per nationes, ſi quae tales eſſent. Alioquin oporteret diſſentire et caetera facere, ut praedictum eſt. Et dixit ultra clerus, eodem tempore ibidem, quodſi fieret aliqua petitio pro reductione Bohemorum, quod aliquis ritus vel obſervatio eccleſiae mutari debeat, ut ſi petatur, quod concilium condeſcendat et annuat votis Bohemorum, in articulo de ſacramento altaris ſub utraque ſpecie a laicis ſumendo, vel in articulo de libera praedicatione verbi per ſacerdotes et diaconos abſque impedimento facienda; vel in articulo de ablatione temporalium ab eccleſia, vel demum in articulo de publica correctione quorumcunque notorie peccantium et recidivorum; quid fiet in hiis? Videbatur clero, quod non tam ſcandalizanda aut parvipendenda eſſet auctoritas eccleſiae, quod pro reductione illius perverſae et rebellis ſectae, eſſet recedendum a fidelibus, etiam in minimo ab eo, quod in praemiſſis determinavit, ſtatuit, et decrevit S. mater Romana eccleſia: quod ſecundum clerum antedictum non eſſet veriſimile ipſos Bohemos errores ſuos velle deſerere, quamdiu contemnerent aut vilipenderent determinationes, et auctoritatem eccleſiae, quod origo et fundamentum eſt omnium haereſium et errorum. Et poſt iſtas ſolutiones et concluſiones a clero datas, dictus reverendiſſimus pater injunxit eidem clero,

clero, quatenus collaborarent et providerent ad negotium domini regis, viz. quid fiendum ſeu dicendum eſſet de ſubſidio concedendo; et ſic continuavit convocationem ſuam uſque in tertium et deinde ad quintum diem dicti menſis Decembris.

Quo quinto die dictus reverendiſſimus pater praeſidens in dicto loco cum confratribus ſuis antedictis fecit clerum antedictum evocari, ad videndum, quid finaliter dicere aut facere proponerent de ſubſidio domino regi concedendo. Ac etiam de noſtris ambaſſiatoribus, ſi mittendi forent ad dictum concilium Baſileenſe, cum noſtra, ut praemittitur, ambaſſiata in comparatione ad alias foret nimium diminuta, quot in numero, et quales, et ſub quibus conditionibus eſſent tranſituri. Et clerus reſpondit; quantum ad primum, ſcilicet, de ſubſidio domino regi concedendo, quouſque quarta decimae ultimo conceſſa, fuiſſet plene collecta, cujus terminus collectionis non tunc adveniſſet, quia in eorum conceſſione talis fuit proviſio facta a rege et ejus concilio, quod clerus non vexaretur poſtea per aliqua ſubſidia ſeu ſolutiones, quouſque illa quarta decimae fuiſſet ſoluta plenarie, et collecta. Et quantum ad ſecundum, viz. ſi mittendi eſſent ambaſſiatores, quot in numero, etc. dixit idem clerus, quod ſi iidem ambaſſiatores noſtri ex parte cleri tranſituri, poſſent abſque exactione juramenti conſoliti, etc. in eodem concilio incorporari, mittendi eſſent in numero octo doctores in theologia, jure canonico, et civili, et aliter non. Et ſic continuavit convocationem ſuam uſque in diem Martis, viz. 7. diem menſis Decembris; et abhinc uſque ad 10. ejuſdem menſis Decembris.

Quo die dicto rever. patre loco ſupradicto praeſidente, aſſidentibus ſibi London. Elien. Lincoln. Norwicen. Roffen. Ciceſtren. et Aſſaven. epiſcopis, quidam mag. Petrus Partrych, theologiae doctor, de voluntate et mandato dicti reverendiſſimi patris expoſuit praelatis et clero modum proceſſus et diſputationis habit. contra quendam Petrum Clerk, et alios haereticos de Bohemia in civitate et concilio Baſileenſi, et de forma captionis cujuſdam haereſiarchae vocati Procopii, ſicut quidam fide dignus ei retulit, ut dixit.

Et comparentibus eodem 10. die menſis Decembris ſecunda vice commiſſariis regiis, ſubſidium aliquod a praelatis et clero expetentibus, tunc et iterum iterumque poſtea clerus non potuit inclinari ad illud concedendum. Tandem 18. die ejuſdem menſis Thomas Bekyngton, prolocutor, "Nomine cleri dixit et aſſeruit, quod clerus provinciae Cantuar. quamvis in extrema quaſi poſitus egeſtate, ac ſub jugo neceſſitatis conſtitutus, de qua ſurgere non poterat; conſiderans tamen neceſſitates regias, et pio condolens affectu, major ſaltem pars cleri condeſcendere intendebat ad conceſſionem ſubſidii." Et ſic demum quartam partem et medietatem unius decimae integrae de bonis, beneficiis et poſſeſſionibus eccleſiaſticis domino regi dederunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 4.	HENR. CHICHELEY 21.	1434.	HENRIC. VI. 13.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 7. die menſis Octobris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Chicheley p. II. fol. 99. ſeq.

PERLECTO mandato archiepiſcopi miſerrimum eccleſiae ſtatum deflente, et aliis juxta formam conſuetam recitatis, ſecundo concilii die dictus reverendiſſimus pater in domo capitulari antedicta, aſſiſtentibus ſibi tunc ibidem Elien. Norwic. Ciceſtren. et Aſſaven. epiſcopis, ac aliis praelatis et clero ſuo provinciae ibidem tunc congregatis, cauſam convocationis ſuae ea vice coram eis omnibus expoſuit, et iſtam potiſſimam eſſe declaravit; viz. quod juriſdictio eccleſiaſtica per brevia regia et alias vias exquiſitas et imaginata brevia plus ſolito perturbata extitit et impedita, et praecipue per brevia illa de "Praemuniri facias," quae nonniſi infra paucos annos in aliqua materia infra regnum aliquem habebant curſum; ac etiam quod miniſtri eccleſiae per inditamenta falſa, et alias vexationes injuſtas indies opprimitur. Sicque ſancta mater eccleſia Anglicana, quae in ſuis libertatibus olim pollebat, floruit, et alias eccleſias antecellebat, nunc in praemiſſis et aliis gravaminibus quampluribus tam in ſe, quam in ſuis miniſtris non modicum eſt depreſſa, et a ſua (quod dolendum eſt) nimium collapſa dignitate. Unde ut cum ipſorum praeſidio pariter et conſilio, remedium valeret apponere in praemiſſis; ipſos omnes tunc fecerat, ut aſſeruit, convocare. Et tunc habita communicatione ſuper hujuſmodi gravaminibus, ordinatum erat tunc ibidem, ut hujuſmodi gravamina, ac alia quaecunque, in quibus dictus clerus ſe ſentiit gravari, necnon ſi quae forent crimina et exceſſus infra clerum uſitata, quae neceſſaria reformatione indigerent, in ſcriptis redigerentur, ut ſuper hiis omnibus, ex communi conſenſu, conſilio, et auxilio remedium poſſet debitum adhiberi. Quibus ſic factis, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in craſtinum, diem Sabbati; et ſic de die in diem continuata erat convocatio uſque in 19. diem Octobris; tractando et imaginando media diverſa, quibus poſſent praemiſſa reformari. Et interim deputati erant quidam in utroque jure doctores et bacalarii, viri ſcientifici, qui hujuſmodi gravamina conciperent, ac querulantes quoſcunque de clero de gravaminibus et injuſtis vexationibus in eorum partibus audirent, et ipſam redigi facerent in ſcripturam. Quae poſtea in magno articulorum numero in ſcripturam redacta fuerant per ipſos deputatos, et coram domino et confratribus ſuis, ac clero producta, et in publico ibidem perlecta, et ſuper eis tractatus et adviſamenta diverſa adhibita, ſed finaliter tamen ſuper hujuſmodi gravaminibus

nibus nullum adhibitum erat, nec conſecutum eſt remedium effectuale. Nam inſtante protunc in civitate London. peſtilentia gravi, deſideravit clerus, ut dominus vel convocationem ſuam diſſolveret, prorogaretve, ſeu ad alium locum transferret, aſſerendo per ſuum prolocutorem, viz. mag. Thomam Bekyngton praedictum, non ſani eſſe conſilii dominum, et praelatos, ac clerum ibidem pro tunc congregatos ſub tali peſtifera conſtellatione diutius expectare. Ipſo tamen die, viz. 19. die menſis Octobris, dominus ex conſenſu venerabilium patrum confratrum ſuorum, viz. Elien. Bathon. Lincoln. et Ciceſtren. epiſcoporum ; et ad petitionem cleri, ob honorem ſanctae Frideſwidae, almae univerſitatis Oxon. ſpecialis advocatae ; feſtum ipſius ipſo die ſingulis annis cum IX. lectionibus et aliis quae ad hujuſmodi feſtum, cum regimine chori, ſecundum uſum Sarum pertinent, per totam provinciam ſuam perpetuo celebraretur. Et habita ipſo die etiam aliquali communicatione de exceſſivis ſtipendiis capellanorum, et de vagationibus preſbyterorum de una patria ad aliam, contra conſtitutiones provinciales in hac parte editas, continuata fuit convocatio uſque in craſtinum.

Quo die mandavit mag. Thomae Bekyngton, et aliis diverſis de clero, ut articulos illos de generali ſententia, quae conſueta eſt quater in anno per curatos eccleſiarum publicari, et ſolenniter denunciari, conciperent in lingua materna, ſub breviori modo, quo poſſent, et ipſos coram eo et confratribus ſuis oſtenderent et exhiberent die Veneris proximo, viz. 22. die Octobris, ad quem diem continuata erat convocatio, et ab illo die uſque in craſtinum diem, viz. Sabbati. Quo die producti erant articuli memorati, qui poſtquam lecti erant coram domino, et confratribus ſuis, ac clero praedictis in dicta domo capitulari, et per eos, ut eis videbatur expediens, correcti et emendati ; dominus de conſenſu confratrum ſuorum praedictorum ſtatuit et ordinavit, ut iidem articuli quolibet anno ter, viz. dominica prima adventus Domini, dominica prima xlmae, et dominica proxime ſequenti feſtum S. Trinitatis, deberent publicari, et ſolenniter denunciari in ſingulis eccleſiis ſuae provinciae per curatos earundem ; quorum articulorum tenor inferius deſcribitur. Quibus ſic factis, ad inſtantem petitionem confratrum ſuorum, et cleri, dominus hujuſmodi convocationem ſuam diſſolvit, et feliciter conſummavit.

Tenor vero articulorum dictorum ſequitur, et eſt talis :

Firſt. Alle they ar accurſed, that preſume to take awey, or to pryve any churche of the right that longeth therto, or elles ageyn right ſtryve to breke or trouble the libertees of the churche. And alſo they that purchace any maner letres fro any temporal court, to lette any proceſſe of ſpirituel juges in ſuche cauſes, as longeth unto ſpirituel court. And all they that with peple and noyſe come to ſpirituel courts and putte the juges, or the parties, that there plede, in feere ; or elles, foraſmuche as the parties ſerve in ſpirituel court ſuche cauſes as long unto ſpirituel court, make or procure any of the ſaid parties here advocates, procuratours, or other miniſtres of ſpirituel court to be endited, arreſted, or any other wyſe to be vexed.

Alſo, all they that preſume to diſtourbe or trouble the peece and tranquillite of the kyng and his reaume of England ; and they that wronggefully withhold any right, that longeth to the kyng.

Alſo, alle that wetyngly bere falſe witneſſe, and procure falſe witneſſe to be borne ; or elles wytingly bryng forth in jugement falſe witteneſſe, to lette rightfull matrimony, or procure diſheritthe of any perſon.

Alſo, alle they that of malice putte any cryme or ſclaunder to man or woman, the whiche was not ſclaundered before amongg good men and worthy, ſo that the, he, or ſhe, ſo deſclaundered, be called unto jugement, and purgation aſſigned them on the ſaid cryme, or greved any other wyſe.

Alſo, alle they that receiveth the kyngges writtes or maundements to take ſuche as beth accurſed, and for mede, or favour, or any other wilfull cauſe, doth not execution thereof ; and they that lette ſuch execution, or procure wrongfull deliveraunce of ſuch, as beth accurſed.

Alſo, alle they that taken away, waſten, or withdrawen any thyng outte of houſes, maners, granges, or other places of archebiſhoppes, biſhoppes, or any other perſon of holy churche, agayne her wille, or agayne the wille of ſuche perſones, as beth ordeyned and deputed kepers thereof.

Alſo, alle they that drawe oute of ſayntwarye any man or woman that fleeth to churche, churchyerde, or cloyſter, for ᵹꞃıþ or immunitie of holy churche, or lette or forbede neceſſary lıꝼloꝺe to be geven to ſuche perſones, beyng withyn ſayntwarye, and they that put violent handes on preſt or clerk.

Alſo, alle they that uſe any wichecraft, or geve therto faieth, or credence ; and alle falſe jurors, and other that ben forſworne on bok, or any other holy thing ; willfull brenners of howſes, uſerers ; alle they that do ſymonye or ſacrilege, heretikes, Lollardes, and fautours of hem ; famous theves, and rubbers, and ravyſhers ; falſaries of the popes letres, the kyngges letres, or letres of any ordinarye of holy churche ; and alle counterfeitours of teſtamentes or laſt wylles. And they that lette execution of trewe teſtamentes, or laſt willes ; and withholders of tythes, or other ſpirituell commodytees, longyng to holy churche. And they that lette, or procure to be lette tithes to be take, and ledde away by hym that the tithes be dewe to ; or elles pleade, arreſt, or vexe in any other wiſe ſuche leders away of tithes, or procure hem to be arreſted, pleeded, or in any other wiſe vexed for that cauſe.

Alſo, alle they that uſe falſe weghtes or falſe meſures ; and in eſpeciall, alle they that uſe a weght, that is called " Auncell, Scheft, or

or Poundre," or holde or kepe that weght pryvely or openly.

Alſo felons, maynteners of felonyes, conſpiratours, and takers or mayntencrs wetyngly falſe querelcs, and chereſhers of hem.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 5.	HENR. CHICHELEY 22.	1435.	HENRIC. VI. 14.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 12. *die menſis Novembris in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Morgan Elien. et reg. Gray Lincoln.

IN hac ſynodo per breve regium et mandatum archiepiſcopi coacta, praelati et clerus unam decimam et medietatem decimae concedunt domino regi.

Pape Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 6.	HENR. CHICHELEY 23.	1436.	HENRIC. VI. 15.

Convocatio cleri provinciae Cantuar. Ex reg. Bourchier, Wigorn.

SYNODUM Cantuar. Londini in craſtino ſancti Martini coactam fuiſſe teſtatur reg. Tho. Bourchier, epiſcopi Wigorn. in anno.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kempe Ebor. fol. 41. et 497. et ex reg. dec. et capit. Dunel. fol. 199.

AD rogatum regis convocatio celebrata apud Ebor. undecimo die menſis Junii, conceſſit unam medietatem integrae decimae in ſubſidium.

Concilium generale cleri Scoticani apud Perthum. Ex J. de Fordun Scotichron. edit. Hearnii, vol. IV. p. 1317.

EODEM anno legatus domini papae Eugenii intravit regnum ante feſtum natalis Domini, vocatus Antoninus, epiſcopus Urbinatenſis, et admiſſus per regem et clerum in concilio generali apud villam de Perth inchoato 4. die Februarii; ſed, propter praeventam mortem regis, ſequenti principio Quadrageſimae ſecutam, nihil legationis exercuit. H. I.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg Angliae
EUGEN. VI. 7.	HENR. CHICHELEY 24.	1437.	HENRIC. VI. 15.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar.

IN convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. 29. die menſis Aprilis, virtute brevis regii et mandati archiepiſcopi facta, praelati et clerus integram decimam domino regi concedunt. Teſtantur hoc regiſtra Chich. p. II. fol. 101. ſeq. Gilbert. Londin. et. Spofford. Hereford.

In provincia Eboracenſi convocatio cleri Ebor. citra primum diem Maii apud Ebor. ſummonetur per breve regium in rot. parl. extans.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. VI. 8.	HENR. CHICHELEY 25.	1438.	HENRIC. VI. 16.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 28. *die Aprilis in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Chicheley p. II. fol. 103. ſeq.

DOMINUS archiepiſcopus mandato ſuo ad epiſcopum London. pro convocatione hac celebranda directo inſeruit literas apoſtolicas papae Eugenii IV. quas ſub vera bulla plumbea ſe pridem recepiſſe dicit.

Eugenius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, archiepiſcopo Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Cum Baſileenſe concilium ad civitatem Ferrarien. pro oecumenico concilio inibi celebrando, tam propter orientalis et occidentalis eccleſiarum unitatem, quam reformationem univerſalis eccleſiae, ac pacem populi chriſtiani totis viribus procurandam, ac aliis ex cauſis duxerimus transferendum, prout tua fraternitas videre poterit per copiam literarum, praeſentibus intercluſam; eidem fraternitati in vim juramenti per te praeſtiti, injungimus et mandamus, ut cum per Dei gratiam ſperemus, imo certi reddamur, quod Graecorum imperator, ac patriarcha, cum eorum praelatis, pro quibus jamdiu miſimus, proculdubio ad hu-

juſmodi concilium accedant circa calendas menſis Novembris proxime futuras, te ad praefatum oecumenicum concilium, quam citius poteris, conferas, et ſimiliter omnibus et ſingulis tuis ſuffraganeis, ac caeteris praelatis etiam exemptis, qui ad concilia venire tenentur de antiqua conſuetudine, vel de jure, auctoritate noſtra injungas et mandes, ut ſe quoque conferant, quam citius poterint, ad concilium praefatum, ut, altiſſimi miſericordia cooperante, in eo per tuam et aliorum prudentiam et virtutem tractentur et agantur ea, quae cedant ad laudem Dei, pacem chriſtianorum, ac ſtatum et exaltationem eccleſiae ſuae ſanctae. Dat. Bononiae an. incarnat. Domin. M.cccc.xxxvii. 13. calend. Octobris, pontificatus noſtri anno vii.

Addito dein brevi regio pro convocatione habenda, ita pergit reverendiſſimus in mandato ſuo ad epiſcopum London. Quocirca volentes in praemiſſis exequi, quod eſt noſtrum, fraternitati veſtrae committimus et firmiter injungendo mandamus, quatenus cum omni celeritate, qua poteritis, omnibus et ſingulis coepiſcopis et ſuffraganeis noſtris, necnon et praelatis illis, quorum nomina in ſchedula praeſentibus affixa continentur, injungatis atque mandetis, quibus etiam et vobis nos injungimus et mandamus, ut ſe conferant, quam citius poterunt; voſque vos conferatis, quam citius poteritis, ad generale concilium de Baſilea ad Ferrarien. civitatem, pro oecumenico concilio inibi celebrando jam translatum; ut, altiſſimi miſericordia cooperante, in eo per eorum, veſtram, et aliorum prudentiam et virtutem tractentur et agantur, quae cedant ad laudem Dei, pacem chriſtianorum, ac ſtatum et exaltationem eccleſiae ſupradictae. Inſuper vobis committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos dictae noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeos, etc. in eccleſia cathedrali S. Pauli London. die Lunae, viz. 28. die menſis Aprilis ——— etc.

Sequente die Veneris, ſecundo viz. menſis Maii, poſt prandium, dominus ad domum capitularem accedens, et aſſidentibus ſibi ibidem dictis confratribus ſuis epiſcopis, ac aliis praelatis, et clero ibidem exiſtentibus, intimavit eiſdem cauſas convocationis ſuae; primo viz. qualiter ſanctiſſimus dominus noſter papa Eugenius intimaſſet ſibi per literas ſuas de tranſlatione concilii Baſileenſis ad civitatem Ferrar. et de aliis, quae in eiſdem literis inſeruntur, quas legi fecit coram eis publice tunc ibidem; quarum tenor in dicto certificatorio plenius continetur. Secundo intimavit eiſdem, quod dictus dominus noſter papa per literas ſuas providit, et commiſit eccleſiam cathedr. Elien. per modum commendae, pro perpetuo, domino Lodewico, archiepiſcopo Rothomagen. ac ipſum adminiſtratorem perpetuum dictae eccleſiae et dioeceſ. Elien. deputavit, et ordinavit; ut in bulla ſuper hoc confecta, inter alias bullas regiſtrata, liquet manifeſte. Quae, quia res erat ante haec inviſa et mali exempli, ac (ut per magnas rationes oſtendit, et luculenter declaravit reverendiſſimus pater antedictus) poſſet cedere in eccleſiae Anglicanae magnum detrimentum et jacturam; dicebat, quod ſuper hujuſmodi facto vellet ipſos conſulere, et ſuper eiſdem deliberare. Tertio notificavit eiſdem de inſtantia magna facta ſibi et aliis dominis per graduatos univerſitatum Oxoniae et Cantabrigiae, pro ordinatione facienda ſuper promotione eorum. Unde pro tranſmittendis ad dictum concilium generale Ferrarienſe, ac de ſubſidio pro expenſis eorum, ac de aliis duabus cauſis praedictis deſideravit dictus reverendiſſimus pater deliberationem habere communem, et ſuper hoc mandavit clero, ut in domo inferiori convenirent, et ſuper iſtis diligenter communicarent.

Die Lunae ſequente, viz. 5. Maii, domino cum confratribus ſuis praedictis, et clero in dicta domo capitulari exiſtentibus, acceſſerunt ad dictam domum capitularem certi domini temporales de concilio regio, ad notificandum eiſdem praelatis et clero voluntatem regiam in ea parte; quae in effectu erat (ut dominus de Hungerford declaravit) quod ordinarent notabiliter pro tranſituris ad dictum concilium generale, et appunctuarent ad hoc perſonas notabiles et valentes, et pro expenſis eorum debite providerent; aſſerens nomine regis per rationes magnas, et propter honorem nationis Anglicanae, nunquam tantam fuiſſe occaſionis materiam notabiliter tranſmittendi, ſicut tunc inſtabat. Quibus dictis, et ipſis dominis de concilio regio recedentibus, ac communicatione habita inter dominos epiſcopos ac praelatos religioſos in domo ſuperiori, et inter clerum in domo inferiori ſuper praemiſſis, tandem idem clerus per dictum mag. Thomam, prolocutorem ſuum, de contribuendo ad expenſas tranſmittendorum ad dictum concilium petiit, et dictis dominis ſupplicavit humiliter excuſari; innuendo et expreſſe affirmando hujuſmodi onus ad ipſos dominos ſolummodo pertinere. Unde domino et aliis ſuffraganeis ſuis, ibidem tunc exiſtentibus, hujuſmodi reſponſum cleri gratanter nec placide acceptantibus, continuata erat convocatio per dominum uſque in diem craſtinum, et ſic de die in diem uſque in diem Sabbati 10. diem Maii. Quo die praelati religioſi, et alii procuratores domuum religioſarum unanimi conceſſerunt nomine omnium religioſorum poſſeſſionatorum provinciae Cant. ad hujuſmodi expenſas tranſmittendorum ad dictum generale concilium, 4. denarios de libra, de quibuſcunque bonis et beneficiis ſuis, etc. Proteſtando et ſupplicando dictis dominis epiſcopis, quod hujuſmodi eorum conceſſio, ea vice diviſa quaſi, et abſque communi conſenſu cleri praedicti facta, non cederet in exemplum, ſeu in eorum praejudicium aliquod infuturum. Et tunc habita communicatione cum eiſdem religioſis de et ſuper promotione graduatorum in univerſitatibus Oxon. et Cantabrig. prout alias diverſis vicibus communicatum erat, conceſſerunt iidem religioſi, quod, habita prius reformatione certorum ſtatutorum pro graduandis in dictis univerſitatibus, ſub certis modis et formis in quadam ſchedula per abbatem Gloceſtriae, prolocutorem ipſorum religioſorum, porrecta contentis, ordinatio facta alias

ſuper

ſuper promotione graduatorum praedict. in convocatione celebrata per dictum dominum Henricum, Cant. archiepiſcopum, in eccleſia S. Pauli London. an. D. M.CCCC.XXI. procederet, et efficacem ſortiretur effectum. Quae quidem ſchedula ſuper reformandis ſtatutis praedictis concepta, die Lunae proximo cancellariis et procuratoribus dictarum univerſitatum pro deliberatione habenda ſuper eadem extitit liberata.

Sequenti die Mercurii 14. Maii, viſo quod aliud non potuit obtineri reſponſum a clero, quam, ut ſupradictum eſt, quoad contributionem faciendam tranſituris ad dictum generale concilium, dominus omnes citatos ad dictum provinciale concilium nullo modo, vel juxta tenorem mandati non comparentes, pronunciavit contumaces ſub forma inferius annotata. Et ex conſenſu confratrum ſuorum, viz. dominorum Roberti, London, et Thomae, Wigorn. epiſcoporum, tunc ibidem praeſentium, continuavit convocationem ad et in 6. diem Octobris proxime tunc futurum.

Tenor vero decreti ſive ſententiae contra abſentes, ut praefertur, ſequitur, et eſt talis: In Dei nomine, Amen. Nos Henricus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, omnes et ſingulos abbates, priores, decanos eccleſiarum cathedr. archidiaconos, cuſtodes, et magiſtros eccleſiarum collegiat. et alios de clero quoſcunque ad praeſentem convocationem vocatos, citatos, praemunitos, et praeconizatos, diutiuſque expectatos, ac nullo modo aut non legitime ſecundum tenorem mandati noſtri comparentes, pronunciamus contumaces, poenam contumaciae in omnes et ſingulos praedictos infligendam nobis reſervantes. Monemus inſuper omnes et ſingulos praefatos contumaces, quod 6. die Octobris proxime futuro, omnes et ſinguli contumaces ſupradicti compareant coram nobis in loco praeſenti, poenas contumaciarum hujuſmodi audituri, et ſubituri, completuri, et facturi, prout juſtitia ſuadebit: et praeſentem convocationem uſque ad et in diem praefatum continuamus. Monentes inſuper omnes et ſingulos jam praeſentes, ut die praedicto compareant, et quilibet eorum compareat coram nobis, aut noſtris in hac parte commiſſariis in convocatione praeſenti, iſto eodem loco proceſſuri, et viſuri, facturi, et ſubituri, quod in conciliis provincialibus faciendum, ordinand. et providendum fuerit, et quod jura et canones ſuadebunt.

Tenor alterius bullae per dominum, durante dicta convocatione, receptae, concilio Ferrar. incepto, et Graecorum adventu facientis mentionem, ſequitur, et eſt talis:

Eugenius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Henrico, archiepiſcopo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Benedicimus et laudamus Deum, qui chariſſimi in Chriſto filii noſtri Palaeologi, Romanorum imperatoris illuſtris, et venerabilis fratris noſtri Joſephi, patriarchae Conſtantinopolitani, et Graecorum praelatorum corda inſpiravit, et ſancta eis ſubminiſtravit conſilia, cum octava die praeſentis menſis Venetias applicuerint, et ad civitatem Ferrar. pro oecumenico concilio ibidem celebrando, propere venturi ſint. Quod inter caeteros praelatos fraternitati tuae ſignificandum eſſe duximus, ut una nobiſcum in Domino gratuleris, et vero gaudio implearis. Nam ob hujuſmodi Graecorum adventum jacta ſunt fundamenta pacis et unionis in fide chriſtiana, et Dei eccleſia, quam, divina ſuffragante clementia, noſtris etiam temporibus cum grege dominico nobis deſuper credito aſſecuturos eſſe ſperamus. Hunc ſiquidem Graecorum adventum tuis ſuffraganeis et populo tibi commiſſo, ad communem ipſorum laetitiam denuncies, ut ex hoc ſanctum opus orationibus ad Deum emiſſis, et proceſſionum ſolennitatibus, et aliis piis operibus adjuvent, inducere ſtudeas. Verum, quia tuae devotionis et fidei ardor et zelus erga incrementum chriſtianae religionis et ſedis apoſtolicae nobis notus eſt, ut hujus communis et ſalutaris boni particeps ſis, eandem fraternitatem tuam ex corde requirimus et hortamur in Domino; tibi etiam in virtute S. obedientiae et praeſtiti juramenti praecipimus et mandamus, ut confeſtim iter aſſumas, et ad hoc oecumenicum concilium, et hanc Dei cauſam, quae caeteris rebus praeponenda eſt, accedas. Et inſuper dictis tuis ſuffraganeis, ac abbatibus, exemptis et non exemptis, qui de jure ſeu antiqua conſuetudine ad generalia concilia venire tenentur, auctoritate noſtra ſub eadem praeſtiti juramenti virtute et obedientiae praecipias et mandes, ut quamprimum ſe ad iter ponant, et ad hoc oecumenicum concilium accedant; ut in eo, Spiritus Sancti gratia adjuvante, per tuam aſſiſtentiam ac ſapientiam, et aliorum praelatorum ea tractentur et agantur, quae ad ipſius Dei laudem cedant, fidei chriſtianae unionem et incrementum, eccleſiae reformationem, et exaltationem eccleſiae ſuae ſanctae. Super hiis autem dilecto filio magiſtro Petro de Monte, utriuſque juris doctori, notario et collectori noſtro, quaedam commiſimus tuae fraternitati ex parte noſtra referenda, quibus velis fidem praebere. Dat. Ferrariae anno incarnationis dominicae M.CCCC.XXXVII. et 10. calend. Martii. pontificatus noſtri anno VII.

Sexto die Octobris abſque ullo deliberationis ſucceſſu praeterlapſo, die Mercurii ſequenti dominus ad dictam domum capitularem iterum accedens, praeſentibus in eadem domo venerabilibus patribus London. Meneven. Roffen. ac Covent. et Lichf. epiſcopis, praecepit omnibus de clero, quatenus in domo inferiori inſimul convenirent, et ſuper illis, pro quibus fuerant hac vice convocati, diligenter tractarent; viz. pro promotione in univerſitatibus praedictis ordinanda, et pro ſubſidio pro tranſmittendis ad generale concilium Ferrar. et ſuper hiis effectualiter reſponderent. Deliberatione igitur per clerum in domo inferiori ſuper hiis habita, ad domum ſuperiorem coram domino et confratribus ſuis acceſſerunt, et per mag. Johannem Lyndefeld, ſuum prolocutorem, domino ſupplicarunt, quatenus, conſiderata paucitate cleri, et abſentia majoris numeri eorundem, ac etiam paupertate et cariſtia per totum regnum quaſi ingruente, eos

eos ab aliquo ſubſidio pro tunc concedendo, haberet favorabiliter excuſatos; cum nec auſi erant ſuper tali ſubſidio concludere, ipſis exiſtentibus in tam parvo numero, et quia periculoſum erat ſub tam peſtifera clade, quae in dicta civitate London. indies accreſcebat, diutius commorari. Supplicarunt inſuper, ut vel convocationem ipſam diſſolveret, vel ad tempus prorogaret, ſeu ad alium locum transferret; ſed quia nihil effectuale adtunc factum fuerat, dominus continuavit convocationem ſuam uſque in diem Lunae tunc proximum, et deinde in diem Martis ſequentem.

Quo adveniente, dominus mandavit clero, quatenus ſuper praemiſſis effectualiter communicarent, recitando eis qualiter et quomodo fecerunt et conceſſerunt praelati religioſi pro expenſis tranſmittendorum ad concilium generale Ferrar. et ſuadendo, ut, omni poſtpoſita in ea parte diviſione, ad conſimiliter concedendum ſuos animos applicarent. Unde poſt diutinum tractatum ſuper iſto ſubſidio concedendo, et nulla concluſione habita, dominus continuavit convocationem uſque in craſtinum.

Quo die craſtino mag. Richardus Carpenter, univerſitatis Oxon. cancellarius, domino et ſuis confratribus duas literas exhortatorias, unam viz. ex parte ſereniſſimi in Chriſto principis domini noſtri regis Angliae, et aliam ex parte univerſitatis Oxoniae, ut apparuit, miſſis praeſentavit. Quarum quidem tenores ſequuntur, et ſunt tales:

Per regem. Reverendiſſime et reverendi patres, nobis in Chriſto chariſſimi. Non ab re ad augendas claras ac famoſas univerſitates noſtras Oxoniae et Cantabrig. cum inclytiſſimis progenitoribus noſtris aequali ſemper animo fuimus. Certi quidem ſumus, quod ab his duobus luminaribus non minima pars famae ac gloriae coronae et regni noſtri hucuſque reſplenduit, quae, ſi jam noſtris, quod abſit, temporibus per incuriam extingui ſineremus, regnum hoc inclytum noſtrum quaſi lucernam ſine lumine in brevi fore neceſſe eſt. Quod triſte ferimus, publica nunc vox eſt, niſi quam celerrime, quod cordi nobis ſemper eſt, jam dictis univerſitatibus noſtris ſuccurrere dignationi nobis ſit, utraque in deſolationis extremae diſcrimen occaſura eſt. Sic quidem in ipſis diminutus eſt jam ſtudentium numerus! nimirum cum ſit merces ſeu fructus ſtudii nullus aut modicus. Cogitantibus itaque nobis quam languori huic medicinam paremus, nullum prorſus remedium videtur aptius, quam ut, deficientibus et extinctis pene lampadibus, plus olei infundamus; ut utriuſque univerſitatis noſtrae graduatis, penſata ſemper graduum ac ſtatuum qualitate, faciamus de patrimonio eccleſiae uberius provideri. Quibus enim aequius beneficia eccleſiae deberi judicemus, quam hiis, qui ab ipſis ferme cunabulis totum vitae tempus ad Dei honorem et eccleſiae illuminationem in ſtudio contriverunt? Et cum Dominus in evangelio doctis tantum peritiſque colonis vineam ſuam, eccleſiam ſcil. catholicam, colendam tradi juſſerit; aegre patimur tot literatos et eruditos viros, quibus fama loquitur univerſitates veſtras refertas eſſe, quaſi robitos penitus et deſertos videre, et ſine ulla pomotione ſive aliquo ſtudii ſui fructu conſeneſcere. Proinde paternitates veſtras, quibus non minus nec ſegnius quidem, quam nobis, animo eſſe debet ſalus et proſperitas ſtudiorum, rogamus attente, et in Chriſti viſceribus requirimus et hortamur, quatenus utramque noſtram univerſitatem praedictam literis hiis noſtris ſpecialiter et cordintime recommendatam habentes, ad graduatorum graduandorumque in ipſis effectualem promotionem, pro qua et alias vobis miſiſſe nos meminimus, unanimi voto efficaciter laboretis. Praeter mercedem, quam ſecure vobis daturus eſt vineae Dominus, dignas ex hoc a nobis gratias merituri. Moveant paternitates veſtras ad haec nedum praeſentes noſtrae, ſed et amor univerſitatum ipſarum, ex quarum uberibus vos omnes ſcientiae ſalutaris pocula hauſiſtis. Moveat zelus domus Domini, et amor fidei chriſtianae magis ac magis indies vacillantis. Moveat demum ineffabile illud praemium, quod per hujuſmodi beneficia, quae ſeminatis in terris, ſecure repoſitum invenietis in caelis. Dat. in manerio noſtro de Wodeſtoke menſis Octobris die 13. — Reverendiſſimo in Chriſto patri Henrico, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, ac caeteris reverendis patribus in ſynodo provinciali London. congregatis, nobis in Chriſto chariſſimis.

Litera univerſitatis ſtudii Oxon.

Reverendiſſimo in Chriſto patri et domino Henrico, permiſſione divina Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati, et apoſtolicae ſedis legato, obedientiam filialem; aliiſque reverendis patribus in convocatione London. congregatis, omnimodam reverentiam et honorem. Apud aures pietatis et miſericordiae veſtrae, clementiſſimi patres, univerſitas mater noſtra clamat cum Rachele, "Plorans filios ſuos, et noluit conſolari, quia non ſunt." Olim ſiquidem alma iſta univerſitas pulchra nimis et decora aſpectu fuit, quaſi vitis fructificans, et flores ejus flores honoris et honeſtatis. Sed heu! jam noſtris diebus, quod quidem maxime dolendo referimus, pulchritudo et decor ejus emarcuit, moerens et ſqualidus factus eſt vultus ejus, et quae flore et fructu antea foecunda fuit, filios jam cum hiis, quos priori tempore genuit, pro paucitate minime numerabiles, non honoris vel honeſtatis, ſed pudoris et reverentiae potius in dolore et anxietate parit. Aliquando ejus fama et gloria ita percelebris apud omnes nationes et gentes chriſtianas fuit, quod non modo hujus inclyti regni, ſed et totius pene orbis homines ſtudendi atque diſcendi gratia ad eam confluxerunt. Tunc ſiquidem proſperata eſt in viis ſuis, et ſingulari laudis titulo ab omnibus honorata. Tunc revera omnium artium et ſcientiarum viris literatiſſimis atque eruditiſſimis plena, non ſcholae lacerae, non ſtudia deſerta, aulae vel hoſpitia nunquam ſane vacua videbantur; ſed quod ſine lamentatione et planctu dicere non valemus, nunc longe ſecus eſt. Jam ſiquidem glorioſa mater tam beata prole foecunda, pene

in

in exterminium et deſolationem verſa eſt. Sedet ſola plangens, ac dolens, quod non modo extranei, ſed nec ſui ventris filii cognoverunt eam. Sic, ſic revera, patres, fremitu bellorum, annonae, pecuniarum cariſtia depauperatum eſt regnum noſtrum; tam ſera inſuper et modicae virtutis et ſtudii merces eſt, quod pauci aut nulli ad univerſitatem accedendi habeant voluntatem. Unde fit, quod aulae atque hoſpitia obſerata, vel verius diruta ſint; januae atque oſtia ſcholarum et ſtudiorum clauſa, et de tot millibus ſtudentium, quae fama eſt iſtuc in priori aetate fuiſſe, non jam unum ſuperſit. At illi, qui ſane ſuperſunt, taedium quam maximum vitae habent, quod nullum fructum, nullum denique honorem, poſt tantum ſtudii ſudorem conſecuti fuerint. Laborant autem nonnulli uſque in ſenectam et ſenium viri per omnia doctiſſimi atque ſapientiſſimi, praemium et mercedem boni operis expectantes; ſed quam mercedem, quemque honorem, qui, ut philoſophi aiunt, praemium virtutis dicitur, virtus ac labor eorum conſequatur, attendite, quaeſumus! ſane filii lucis famoſi ſupple, ac inſtructi viri, qui juſte et ex merito promovendi, amplioribuſque honoribus et dignitatibus eccleſiae ſublimandi eſſent, ejiciuntur foras, atque indocti et ſimplices, qui nec literaturam cognoverunt, intrent in labores eorum. O quam dolendum eſt, piiſſimi patres! vineam Domini Sabaoth, eccleſiam ſcilicet, unicam Dei ſponſam tam imprudentibus atque indoctis cultoribus ad excolendum eſſe traditam. Quomodo lucernae ardentes in ſacroſancta Dei eccleſia erunt, ſi nec oleum nec lumen in lampade fuerit? Quid dicemus de hiis? numquid primum oleum ſanctae converſationis ac vitae integritatem, numquid et lumen doctrinae, ſcientiae, et veritatis, quo officium ſanctae praedicationis ac adminiſtrationis verbi Dei exerceant, intus in animo foveant? et quomodo revera ſcient, cum literas non didicerint? Attendite igitur, obſecramus, patres; attendite, columnae, et praecipua luminaria eccleſiae, quos operarios in meſſem Domini mittatis. Reſpicite, quaeſumus humiliter, primum ad domeſticos fidei; eos ſupple, qui lucernas ardentes habent in manibus ſuis, moribus et ſcientia probatos. Licet enim univerſitas mater noſtra, labente jam plurimum tempore, depauperata atque humiliata ſit, in ſingulis tamen facultatibus et ſcientiis quidam electi ex millibus manent adeo ſane docti atque literati, ſicut et ſuperiori aetate fuerunt. Sed ideo deſides, ſecordeſque circa ſtudium magis factos eſſe, quod nullum virtutis, nullum ſtudii ſui praemium, nullam utique promotionem ſeſe conſecuturos autumant; eo magis in deſperatione poſiti, cum tot ex praedeceſſoribus ſuis ſine promotione, ſine aliquo primitus ſtudii praemio dies clauſiſſe extremos cognoverint. Flexis igitur genibus obnixius, quo valemus, exoramus, ac petimus, quatenus ad effectualem promotionem graduatorum oculos miſericordiae veſtrae convertere dignemini; conſiderantes qualem quantamque nobis occaſionem ad eo diligentius ſtudendum et proficiendum praeſtabitis, ſi vota noſtra audieritis gratioſe. Moveant, O vos patres, ad tam pium et ſanctum opus, primum univerſitatis noſtrae et cleri deſolatio. Et ſicut bello inter Lacedaemonios et Athenienſes exorto, Lacedaemoniis victoribus exiſtentibus, dum in Graecorum concilio quaeſtio verſaretur, ſi Athenas delere fas eſſet; cum in regno Graecorum oculi tantum duo eſſent, alterum eruere nefas eſſe reſponſum fuit; ita et dum in hoc florentiſſimo regno duo duntaxat oculi, duae lucernae ardentes fuerint, Oxonia et Cantabrigia; alteram vel utramque delere, ſeu extingui, vel deſolationem pati nefarium eſſe judicetis. Moveat et vos totius eccleſiae et populi Anglicani utilitas. Moveat tot pereuntium animarum jactura, quas in ſacrificium laudis eſtis domino lucraturi. Moveat amor fidei periclitantis, malaque nefaria, quibus indies fideles ab haereticis vexantur; de quibus ſic ſcribit apoſtolus: "Inſtabunt, inquit, in noviſſimis diebus tempora periculoſa; homines ſeſe amantes, cupidi, elati, ſine pace, criminatores, habentes quidem ſpeciem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes; contra fidem reprobi; et ſicut Jannes et Mambre Moyſi reſtiterunt, ita et hii veritati reſiſtent." Quae omnia ſi ſolita veſtra prudentia conſideraveritis, certi reddimur, quod vos gratioſiſſimos ac voto noſtro paratiſſimos ſentiemus dominos, ad noſtrae orationis ſaluberrimam expeditionem, in qua laudem vobis in hoc ſeculo, et aeterna apud Deum praemia comparabitis. Et ut ſingula pro parte noſtra eo felicem magis effectum conſequantur, fidem rogamus indubiam praeſtare dignemini venerabili cancellario, aliiſque noſtris nunciis, hujus noſtrae ſupplicationis gratia expediendae ad vos deſtinatis. Et reverendum coetum veſtrum ad laudem et gloriam eccleſiae ſuae ſanctae conſervet in proſperis ſponſus ejus Jeſus Chriſtus, qui eſt in ſecula benedictus. Script. Oxon. in noſtrae congregationis domo menſis Maii die nono. Veſtrarum paternitatum humillima oratrix univerſitas ſtudii Oxon.

Litera univerſitatis ſtudii Cantabrig.

Reverendiſſime ac percelebris in Chriſto pater, reverendique patres in hac ſacra ſynodo congregati; quibus contra vipereos antiqui draconis inſultus, legifer noſter Chriſtus regreſſurus ad Patrem, ſponſam, quam ſacratiſſimo cruoris ſui redemit pretio, cuſtodiendum mandavit, eruditiſſimis. Sanctae veſtrae conſiderationis ſcimus, quia non recedit ab oculis, qualiter inchoatas in paradiſo malitiae ſuae fraudes callidus ſerpens iſtius mulieris inſidiando calcaneo continuare non ceſſat, imo parturientem perſequitur, et in illius filios arma mortis praeordinat nondum natos, nec ab illius infeſtatione peſtifera locum invenire potuit reſpirandi, donec duos aquilae pullos ad volandum provocantis, et ſuper eos volitantis, alas genuinae, viz. ſcientiae pennas reciperet, quibus ad fidei deſertum volitans, tutius ab illius inſidiis parturiret. Hiis ſiquidem ſcientiarum pennis olim ſubnixa, venenoſum ſerpentis caput virtutum pede contriverat, et renatos in Chriſto filios per

per totum mundum deſtinavit intrepidos, quando ſolis ab ortu, uſque ad occaſum laudabile Chriſti nomen magnificavit eccleſia; quae modo, proh dolor! clauſa latitat in angulo occidentis. Quid eſt, patres egregii, quod mulier veſtrae cuſtodiae deputata non parit, niſi quia ſcientiarum pennas depoſuit, et ducibus indoctis commiſſa ducatum perdidit? Quorum indiſciplinata converſatio caeteris cedit in ſcandalum, caecitas in foveam ducit haereſium et errorum. Tales ſunt hodie rectores eccleſiarum; et dum nulla datur praerogativa ſtudentibus, non miramur, licet eccleſiaſticus honor decreſcat quotidie, ſileant praeconia, et auctoritas contemnatur. Quis, ait philoſophus, ſublimavit regnum Graecorum? Quis eorum geſta per totum mundum perpetualiter defamavit? Haec certe fecit diligentia ſtudentium, et probitas ſapientium. Idcirco in univerſitatum promotionem ſuggeſſerat Alexandro, quatenus ſui nominis memoriale non derelinquatur in ſecula. O ſi propter viri gentilis nomen perpetuandum ad tantum multiplicabantur ſtudia literarum, quanto magis chriſtianiſſimos eccleſiae Dei paſtores in univerſitatum promotionem accenderet divulgatio nominis chriſtiani? Attendite, quaeſumus, egregii domini, qualiter ſicut inter eccleſiae miniſtros decreſcentibus literis conſequenter honor evanuit, pullularunt haereſes, et ſecularibus ſeu illiteratis aſſimilati, in mente ſecularium judicum exactionibus preſſi ſacerdotes clericatus amiſerant libertatem. Hiis volens obviare diſcriminibus ſereniſſimus princeps, et victorioſiſſimus triumphator felicis recordationis, rex Henricus quintus, veſtras paternitates exoravit attentius, quatenus univerſitatum ſuarum virtuoſe ſtudentes praerogativam crucifixi reciperent. Cujus intentionem ſanctiſſimam amplectentes, conſtitutionem ſuper hiis nuper edidiſtis. Sane, patres conſpicui, celeberrimam conſtitutionem ipſam pro amplianda eccleſiae ſpirituali ſtructura, proviſionem eccleſiaſticorum beneficiorum declarantem, tam accommodam, tam gratioſam, tamque omnibus optabilem, charitate zelantibus fidem et ſanctam eccleſiam, miramur in ortu ſuo illico ruiſſe in occaſum. Quo fit, quod indies periclitatur nova Rachel parturiens cum dolore, et ſoboles poſt rupta matris viſcera deflere cogitur indefeſſe. Nos igitur tam eximiis reverentiis obſequentes, quod pium, quod eccleſiae ſaluberrimum auguramur, poſcimus, ea ſpe moti, ut quicquid ordini eccleſiaſtici regiminis conſentaneum, quicquid caeleſti tabernaculo congruum, vos patres Spiritu Dei, uti confidimus, congregatos, diſſimulare vel negligere haud poſſe, eam vos conſtitutionem erigere, roborare, et ad effectum Deo placitum, fidei cultoribus optatum perducere; quo veritatis operarii in meſſe deſudantes, cumulatiores fructus congregent in horrea Domini, et vos dignae procurationis veſtrae repenſas vices, vitam recipiatis aeternam. Magnificum veſtrae ſanctitatis conſilium proſperos dirigat ad ſucceſſus magni concilii angelus, Dominus noſter Jeſus Chriſtus. Script. Cantabrig. in plena congregatione noſtra 8. die menſis Maii.

Quibus quidem literis in publico tunc lectis, ac communicatione aliquali habita inter dominum et confratres ſuos ſuper eiſdem, dominus aſſignavit praefato mag. Richardo, dictae univerſitatis Oxon. cancellario, negotium promotionis graduatorum hujuſmodi, ut praedicitur, promoventi, ad reſpondendum quibuſdam petitionibus, in quadam ſchedula ſibi et procuratoribus dictarum univerſitatum alias pro deliberatione habenda ſuper eadem liberata, contentis; mitigationem ſive reformationem quorundam ſtatutorum pro graduandis in univerſitatibus hujuſmodi concernentium; viz. diem Sabbati tunc proximum; uſque in quem diem Sabbati continuata fuerat per dominum hujuſmodi convocatio.

Quo adveniente, ac domino et confratribus ſuis, viz. London. Meneven. Norwicen. et Roſſen. epiſcopis, in domo capitulari memorata praeſentibus, dictus mag. Richardus, cancellarius ſupradictus, quandam in Latino fecit propoſitionem ſolennem coram eiſdem; qua inter caetera viros graduatos ſcientiarum virtutibus inſignitos plurimum commendavit, dominum et confratres ſuos humillime exorans, quatenus ordinationem illam, alias in convocatione cleri Cantuar. provinciae London. an. Dom. M.CCCC.XXI. celebrata, pro promotione graduatorum praedictorum factam effectualiter de novo erigere, atque firmiter corroborare dignarentur. Unde finita propoſitione hujuſmodi, ac mota per dominum materia quadam eccleſiae nimis ſcandaloſa cujuſdam diſſenſionis ſive diſcordiae inter fratres IV. ordinum Mendicantium, et mag. Philippum Norreys, in S. theologia doctorem, a diu, ut aſſeruit, agitatae; incontinenti quidam fratres, Philippus Boydon, Will. Lyndewode, Joh. Kenyngale, et Thomas Gorſton, IV. ordinum fratrum provinciales, quoſdam articulos in ſcriptis redactos, ac contra ipſos, et in ipſorum ordinum ſcandalum et praejudicium in partibus Hiberniae, et alibi infra Angliam, per eundem mag. Philippum, ut aſſeruerunt, praedicatos, et publice dogmatizatos, domino miniſtrarunt. Quibus in publico lectis, dominus mandavit eidem magiſtro Philippo praeſenti ad reſpondendum tunc ſingulis. Interrogatus vero ſuper eiſdem, quoſdam eorum, prout proponebantur, expreſſe negavit, et quoſdam recognovit. Unde in partem probationis omnium articulorum praeſcriptae, praedicti fratres provinciales quandam literam ſive quoddam publicum inſtrumentum, tenorem articulorum praeſcriptorum in ſe continent. ac ſigillis diverſorum dominorum tam ſpiritualium, quam temporalium, ac aliorum magnatum de partibus Hiberniae ſigillat. domino praeſentarunt, et in publico legi fecerunt. Unde habita communicatione ſuper eodem, ac de et ſuper promotione graduatorum, tandem dominus petiit reſponſionem finalem de dicto cancellario, et procuratoribus univerſitatis, quomodo deliberati fuerint quantum ad reformationem ſive mitigationem ſtatutorum pro graduandis in hujuſmodi univerſitatibus. Et ſtatim praeſentatae et lectae fuerunt coram domino et ſuis confratribus *Reſponſiones*

Reſponſiones univerſitatis Oxon. ad petitiones religioſorum poſſeſſionatorum oblatae.

Prima petitio fuit, quod religioſi poſſeſſionati in S. theologia incepturi, non teneantur ad ſtatutum de regendo in artibus. Cui ad votum reſpondere deſiderans ſtatuit, ac decrevit univerſitas praedicta regentium et non regentium; quod religioſi poſſeſſionati ſecundum formam ſtatutorum dictae univerſitatis lectiones ordinarias in facultate artium audiant; ac caetera omnia et ſingula compleant, quae ſeculares ante gradum bacalariatus in eadem complere tenentur. Quibus ſic completis, per magiſtros in artibus ſeculares ad lecturam alicujus libri artium, et ad reſpondendum quaeſtioni debitae praeſentati admittantur, et pro ſe determinent cum aliis, ſi voluerint. Ac deinde completa forma pro incepturis in eadem facultate edita, per magiſtros artium ſeculares praeſentati, atque per eoſdem ſufficienti habita diſpoſitione ad incipiendum in eadem facultate admittantur, et regant ſecundum tempus conſuetum; faciendo univerſitati in dictis inceptionibus, prout in inceptionibus aliarum facultatum hactenus facere conſueverunt. Sic quod tantum ſenior neceſſarius regens de quocunque ordine poſſeſſionatorum intret in congregationem, ſeu convocationem magiſtrorum. Si vero onus determinationis ſubire noluerint, tunc formam ſecularibus non determinantibus incipiend. indictam compleant; qua ſic completa, ſi in artibus non inceperint, per duos annos extunc proxime ſequentes ſcholares ſolummodo artium in dicta univerſitate permaneant. Per quos quidem duos annos moralem philoſophiam in ſcholis publicis extraordinarie et curſorie, praevia proclamatione facta, legere teneantur, per majorem partem dierum legibilium, cujuſlibet termini, praedictorum duorum annorum; quam lecturam ſic factam in incipiendum in S. theologia pro gratia, de non regendo in artibus dicta univerſitas duxit de caetero acceptandam. Sic tamen, quod iſtud ſtatutum nullius ſit roboris vel momenti, quouſque proviſo per religioſos poſſeſſionatos in executione ponatur, nec ultra duret, quam proviſio per eoſdem continuata fuerit.

Secunda petitio. Quod incepturi, necnon gradum aſſumpturi in jure canonico, non teneantur audire jura civilia. Cui petitioni volens univerſitas praefata in omnibus ſatisfacere, ex conſenſu unanimi regentium et non regentium ſtatuit et decrevit, quod ſacerdotes, qui ad jura civilia tranſire non poſſunt, compleant ſeptem annos in jure canonico, ante gradum bacalariatus; annos, ſi quos in jure civili habeant, minime tamen ultra tres, inter annos praedictos numerando; antiquo ſtatuto penes omnes alios in ſuo robore permanſuro.

Tertia petitio fuit. Quod ſcholares in jure canonico, non teneantur audire decretales "Complete"; igitur ne inpoſterum aliquis praetextu hujuſmodi termini "Complete" nimis aſtringat ſibi ſenſum, et bellum conſcientiae ſubeat, pro omni hujuſmodi conſcientiae ſcrupulo amovendo, univerſitas alias declaravit, extunc praedictum ſtatutum "De completione formae commune eſt ſingulis facultatibus," praefatus terminus "Complete" eo modo in ipſa facultate intelligi, quo in aliis facultatibus "Completio" conſimilis formae hactenus intelligi conſuevit.

Quarta petitio fuit. Quod religioſi poſſeſſionati incepturi, non teneantur in die inceptionis ſuae facere convivium, nec loco convivii aliquod univerſitati erogare. Cui petitioni de jure communi ac conſuetudine omnium univerſitatum, et praeſertim de conſuetudine necnon ſtatuto univerſitatis noſtrae, ſufficienter credimus eſſe reſponſum. Verum aliquid de novo condere vel ſtatuere, ſupervacuum viſum eſt; tenentur enim non ſolum de jure communi, ſed etiam in vinculo juramenti ſui univerſitati praeſtiti, non ultra tria millia Turonenſium groſſorum in inceptionibus ſuis expendere; quae ſumma ſatis rationabilis eſſet, ſi ſumptus praeter neceſſarios, quos in hujuſmodi inceptionibus in diſtributione, libertate, et aliis quam multis faciunt, mitigare vellent; ad quos nec de jure nec ſtatuto obligantur.

Quinta petitio fuit. Quod quilibet aſſumendus ad gradum bacalariatus in ſacra theologia poſſit in 13. anno opponere et reſpondere abſque gratia. Quae petitio, licet multum videtur eſſe irrationabilis, eo quod nec ſeculares, qui etiam prius in artibus rexerunt, poſſunt ante 17. annum reſpondere vel opponere; ſtatuit tamen univerſitas praedicta, ut ejuſdem ſint conditionis ac libertatis cum aliis graduatis ſecularibus; obſervato ſemper ſuperius memorato de completione formae ſuae in facultate artium edito.

Quibus quidem reſponſionibus ſic, ut praemittitur, domino praeſentatis, ac coram eo et confratribus ſuis lectis et plenius intellectis, dominus, de unanimi conſenſu et aſſenſu confratrum ſuorum, totiuſque cleri provinciae ſuae Cantuar. penſatis quamplurimis querimoniis lachrymoſis, per partem univerſitatis praedictae coram ipſo et ſuis confratribus, occaſione non promotionis graduatorum in eiſdem expoſitis, decrevit ordinationem ſubſcriptam juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem per totam provinciam ſuam Cant. firmiter obſervari, per decennium duraturam.

Tenor vero ordinationis pro promotione graduatorum praedicta ſequitur, et eſt talis:

Henricus, permiſſione divina, etc. venerabili fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, etc. Cum nos nuper in convocatione praelatorum et cleri Cantuar. provinciae, in eccleſia cathedr. S. Pauli London. celebrata, expoſitis tunc in publico coram nobis ex parte utriuſque univerſitatis, Oxon. viz. et Cantabrig. querimoniis lachrymoſis ſuper earundem deſolationibus, occaſione non promotionis graduatorum in eiſdem, uti timetur eventuris, pio, ſicut tenemur, compatientes affectu, ad laudem omnipotentis Dei, et profectum ſtudii ſcholaſtici, ac exaltationem chriſtianae fidei, et ne ſtudentes virtutibus et literarum ſcientiis in eiſdem, quod abſit, fruſtrati ſpe debita,

bita, cujuſlibet retributionis appetitum ulterius proficiendi deponant penitus ſtudiorum deſertores effecti; de veſtro caeterorumque praelatorum, ac totius cleri praedicti conſenſu pariter et aſſenſu, pro dignis dictorum graduatorum promotionibus, magnis ad hoc inſuper chriſtianiſſimi principis domini noſtri regis adhortationibus invitati, ſubſequentibus modo et forma ordinavimus providendum; viz. quod quiſcunque patronus eccleſiaſticus dictae provinciae, etc. uti ſupra in ordinatione eadem de an. Dom. M. CCCC. XXI.

Praemiſſis quidem in forma ſuperius data peractis, ac facta diſputatione non modica inter praenominatos fratres, viz. quatuor ordinum Mendicantium provinciales, et praefatum mag. Phil. Noreys, ſuper articulis contra eundem mag. Philippum, ut ſupradicitur, detectis atque miniſtratis, tandem dicti fratres provinciales affectantes ſcandala, quae ex hiis evenire poterant, evitare, nominibus eorum et ordinum ſuorum, ac ſingularum perſonarum earundem in reverendiſſimum patrem Henricum, archiepiſcopum praedictum, ac reverendos in Chriſto patres et dominos, dom. Meneven. Norwicen. et Roffen. epiſcopos, ac eorum ordinationi, examini, judicio, pronunciationi et decreto ſe ſubmiſerunt, prout in ſchedula ſubmiſſionis eorundem facta, et dicto reverendiſſimo patri miniſtrata, plenius poterit apparere. Et incontinenti dictus mag. Phil. Noreys in reverendiſſimum in Chriſto patrem praedictum, ac reverendos patres dominos London. Lincoln. Norwicen. et Roffen. epiſcopos, conſimiliter ſe ſubmiſit, prout patet in ſchedula ſubmiſſionis ſuae etiam domino miniſtratae.

Quibus ſic factis, dominus petiit a clero reſponſum finale, quantum ad ſubſidium pro tranſituris ad praefatum generale concilium. Cui magiſter Johan. Lyndefeld nomine totius cleri finaliter dixit, ac domino et ſuis confratribus ſupplicavit, quatenus conſiderata paucitate cleri hujuſmodi, ac abſentia majoris numeri eorundem, necnon paupertate et cariſtia, quaſi per totum regnum ingruente, eos ab aliquo ſubſidio concedendo haberent favorabiliter excuſatos. Et quia periculoſum nimis erat eis, ut aſſeruit, ſub tam peſtifera clade, quae in dicta civitate indies accreſcebat, diutius commorari, ulterius ſupplicavit, ut ſupra, quatenus convocationem ipſam finaliter diſſolvere dignaretur. Unde dominus, conſideratis praemiſſis, viſoque ulterius, quod aliud non potuit obtineri reſponſum a clero, quam ut ſupradictum eſt, omnes et ſingulos ad hujuſmodi convocationem ſuam legitime citatos, ac non comparentes, juxta tenorem mandati eis in hac parte facti, pronunciavit contumaces, ut ſupra, poena ſibi reſervata. Et incontinenti ad rogatum et inſtantem petitionem confratrum ſuorum, et cleri ſupradictorum, hujuſmodi convocationem ad Dei laudem diſſolvit, et feliciter conſummavit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
EUGEN. IV. 8.	HENR. CHICHELEY 25.	1438.	HENRIC. VI. 16.

Recommendatio magiſtri Willielmi Lyndewode ad eccleſiam Herefordenſem a rege Henrico VI. *papae facta in eventu fiendae ceſſionis, etc.* Ex MS. bibl. Lamb. n. CCXI. fol. 1.

POST recommendationes obnixas, ac pedum oſcula beatorum, patrum beatiſſime. Intelligi nobis datum eſt, quod reverendus in Chriſto pater Thomas, Hereforden. epiſcopus, jam annoſus, ac ſenio, et nimia corporis debilitate fractus, implorata primitus et obtenta in ea parte apoſtolicae ſedis gratia, deliberavit, et ſecum concluſit in brevi paſtoralis officii cedere dignitati; et reliqua deinceps, extremaque vivendi tempora, ſub obſervantia monaſticae vitae, et ſanctae contemplationis otio conſummare. Et cum nobis jam deſiderium ingens ſit, et cura non facilis, ut Herefordenſi eccleſiae, quae in regni noſtri Angliae confinio, et inter populos non parum natura feroces ac indomitos ſita conſiſtit, migrante venerabili patre praedicto de ſucceſſore electiſſimo, et per omnia laudabilium ac inſignium meritorum per ſanctitatem veſtram, quam id ipſum ſapere non ambigimus, ſancta et tam Deo, quam hominibus chara, acceptaque nimis fiat prociti, en, cum ad plurimos regni noſtri valentes, probos, ſcientificoſque viros oculos convertiſſemus, tum demum ad egregia, et maxima laude digna, virtutes et merita egregii et ſincere nobis dilecti clerici, et conſiliarii noſtri, magiſtri Willielmi Lyndewode, utriuſque juris doctoris, cuſtodis privati ſigilli noſtri, lumina deflectentes, ipſum utique non ſecus, quam ut virum eminentioris ſcientiae, probataeque per omnia, et mundiſſimae vitae, magnique conſilii et experientiae in agendis, virum denique ita caſtum, humilem, et modeſtum, ac inflexibiliter, ubi opus ſit, juſtum, ut locorum quocunque pervenerit, omnia vitae propriae integritate purificet; quemque ab ambitu eatenus ſepoſitum ſcimus, ut malit nunquam, quam vel ſuis uſquam precibus, aut opera ad hoc data ſua, ſeu pretio cujuſquam ordinari antiſtes; ipſum, inquam, ut ſumme meritum, et praefatae Herefordenſi eccleſiae, ac diſpenſationi ejuſdem, attenta temporum et locorum malitia, non modo accommodum et utilem, ſed valde perneceſſarium, non abſque Dei inſpiratione, uti ſperamus, favoribus apoſtolicis duximus commendandum. Ipſum igitur, beatiſſime ac benigniſſime pater, humiliter ac devotiſſime ſupplicamus, non tam ſui, quam dictae eccleſiae gratia, ut in ea prodeſſe magis, quam praeeſſe queat; dignetur beatitudo veſtra in eventum fiendae ceſſionis, de qua ſupra meminimus, gratioſe ac favorabiliter ſuſcipere recommiſſum. In hoc, beatiſſime

beatiſſime pater, rem magni apud Deum meriti, et laudis apud homines immenſae, penes nos vero gratulationis et complacentiae ſingularis, at generaliter rem omnibus propitiam et gratulabundam operabitur apoſtolica celſitudo; quam diu et feliciter praeſervet et muniat aeternus eccleſiae ſponſus, et pontifex, Jeſus Chriſtus. Script. in palatio noſtro apud Weſtmonaſterium, juxta civitatem noſtram London. duodecimo die Julii, an. Dom. M. CCCC. XXXVIII. et regnorum noſtrorum ſextodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 8.	HENR. CHICHELEY 25.	1438.	HENRIC. VI. 17.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kemp. Ebor. fol. 498. et ex reg. III. dec. et cap. Dunel. fol. 212.

MANDATUM archiepiſcopi ad cuſtodes ſpiritualitatis epiſcopatus Dunelm. ſede vacante, convocabat praelatos et clerum apud Ebor. 21. die Aprilis prox. futur. ſicut per literas apoſtolicas, necnon breve regium, quod receperat, habuit in mandatis. Mandatum hoc datum eſt apud Southwell 20. die Martii, M. CCCC. XXXVII. et tranſlat. XIII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 9.	HENR. CHICHELEY 26.	1439.	HENRIC. VI. 18.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 21. die menſis Novembris in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Chicheley p. II. fol. 110. ſeq.

PERLECTIS brevi regio, mandato archiepiſcopi, et certificatorio epiſcopi London. ac procuratoriis, dominus epiſcopis aliiſque praelatis et clero ſuae provinciae tunc ibidem in magna multitudine congregatis, cauſas, propter quas eoſdem ea vice convocaverat, declaravit; aſſerendo primo, quod ſereniſſimus in Chriſto princeps et dominus noſter, dominus Henricus, rex Angliae et Franciae metuendiſſimus, per ſuas literas mandavit, et firmiter injunxit eidem, quod ipſos quibuſdam arduis et urgentibus negotiis, ſtatum et utilitatem eccleſiae Anglicanae, ac proſperitatem regni Angliae concernentibus, ea vice convocaret. Secundo, vultu lachrymoſo eiſdem ſuadebat, qualiter juriſdictio eccleſiaſtica per brevia regia, et praecipue per brevia illa "De praemuniri facias," plus ſolito extitit perturbata, impedita, atque enormiter laeſa. Tertio, qualiter perſonae eccleſiaſticae tam ſeculares, quam regulares per falſa inditamenta, et alias vias exquiſitas, plus ſolito vexatae et gravatae ſunt hiis diebus. Unde ut cum ipſorum praeſidio et conſilio remedium apponi valeat in praemiſſis, ipſos fecerat convocari, ut aſſeruit. Et hiis dictis, quidam Petrus de Monte, collector domini noſtri papae in Anglia, domino et ſuis confratribus quandam bullam indulgentiae praeſentavit, ſupplicans eiſdem ex parte dicti domini papae, quatenus eandem bullam juxta omnem vim, formam, et effectum ejuſdem realiter facerent executioni debitae demandari. Qua tunc in publico perlecta, et habita communicatione aliquali ſuper eadem, dominus decrevit copias fieri, et ipſis de clero domus inferioris liberari ad effectum, ut communicatio habeatur inter eos de modo et forma executionis et publicationis ejuſdem. Et hiis ſic dictis, continuata fuerat convocatio uſque in diem Jovis tunc proximum.

Quo die adveniente, conſiliarii regii domum capitularem intrantes, inter alia dominum et ſuos confratres ex parte ipſius regis exhortati ſunt, quatenus ipſi debite providerent inter ſe remedia ſalubria, per quae ſchiſma et diſcordia inter ſanctiſſimum dominum noſtrum papam, et quoſdam de concilio in Baſilea ſuſcitata, poſſent deleri et penitus extingui, et ſic ad unionem ſanctam atque veram pacem et concordiam reduci: item neceſſitatem regiae celſitudinis, necnon ſtatum regni ſui Franciae, ac potentum inimicorum ejuſdem regni, aliaque nonnulla et diverſa pericula de veriſimili in eodem regno affutura, niſi congruum eiſdem remedium celerius apponatur, ipſis tunc ibidem apertiſſime declaraverunt; ſupplicantes ex parte ejuſdem domini regis, quatenus pro relevanda neceſſitate hujuſmodi, ac periculis hujuſmodi veriſimiliter affuturis vitandis, aliquod ſubſidium notabile in hac parte providere dignarentur. Unde praemiſſis in forma ſupradicta recitatis, ac recedentibus domino cancellario, et aliis dominis temporalibus ſupradictis a domo capitulari praedicta, dominus mandavit praelatis et clero, quatenus ſuper praemiſſis et aliis materiis quibuſcunque, reformatione neceſſaria indigentibus, viz. qualiter illud breve "De praemuniri facias," et ipſa falſa inditamenta, quae hodiernis diebus falſo nequiter et malitioſe uſitantur, et continuantur, in aliquo mitigari, aut pro perpetuo deleri et finaliter extingui valeant; necnon ſuper quibus modo et forma indulgentiae, de qua ſuperius fit mentio, melius et convenientius publicari ac executioni debitae demandari valeat, diligenter inter ſe communicarent, ac billas et alia aviſamenta in hac parte neceſſaria ad praemiſſa reformanda conciperent. Et ſtatim hiis dictis, continuata fuerat convocatio uſque ad diem Martis tunc proximum.

Quo adveniente, venerabilibus patribus dominis London. Norwicen. Bangor. Roffen. et Ciceſtren. epiſcopis in domo capitulari memorata praeſentibus, miniſtrata fuit coram eis quaedam billa in Gallicis concepta, "Pro brevi ſupradicto

ſupradicto tollendo;" necnon quoddam aviſamentum in Anglicis "Pro falſis inditamentis vitandis" conceptum, etiam miniſtratum fuit tunc ibidem, quae quidem billa, una cum aviſamento praedicto ſequitur ſub hac forma:

Suppliaunt humblement Henr. archeveſque de Canterbirs, et touts ces freres eveſques d'Engletere, que come par le ſtatut fait al parlement tenuz a Weſtm. le xvi. an du roy Richard le ſecunde, nadgairs roy d'Engleter, entre aultres divers puniſhmentz et proceſſes par breves le roy appelles "Praemuniri facias" ſoient ordines, et purvenes vers ceux, que ſuont en le court de Rome, ou aylours vers aſcun liege noſtre ſeigneur le roy, daſcun choſe, que ſoit encontre le roy et ſa corone, come en le dit eſtatut pluis a plein eſt contenuz. Le quel eſtatut en les parols contenuz en ycell eſt obſcure, et autrement entenduz as pluſieurs que l'entent des faiſeurs d'icell y fuiſt al temps del confection de meſme le ſtatut, aſcuns intendantes, que les paroles de meſme le ſtatut et les puniſhementz contenuz en ycell, auxi ben averoit relation a eux, que purſuont en aſcun court chriſtiane, ou en courtes temporall des ſeigneurs, et autres, que ount contrepaleſez, et courtes francheſez par les grauntez dez progenitours noſtre ſeigneur le roy, dedeinz meſme le royalme, come a ceux, que ſuont en le court de Rome, come devant eſt dit, que ſeroit trop dure, et final deſtruction de tout le juriſdiction eſpirituel, et toutes autres courtes, et fraunchéſez grauntes par les progenitours noſtre ſeigneur le roy, en contre foy et conſcience, et en graunt emblemiſhement del eſtat et libertes de ſeint egliſe, par le graunt chartre d'Engleterre, et par noſtre ſeigneur le roy, et pluſieurs ces progenitours devant en divers parlementz grauntes, et confirmes, ſil ſerroit iſſint ſuffrees entenduz ou adjuges. Pour pleaſe a voſtre hauteſſe de conſiderer les premiſſe, et ſur ceo par autorite dicell parlement ore eſteant, de ordenir et declarer, que le dit eſtatut du dit roy Richard, et les puniſhementz contenuz en ycell, eient ſoulement relacion et entendement as ſutez, proceſſez, ſentenzes, diſcommengementz, bulles, inſtrumentz, faitz, purſues, ou a fair et purſuer, en le court de Rome, et aylours hors du royalme d'Engleterre en contre le roy, ſa corone et regalie, et nemy as ſutez, proceſſez, ſentencez, bulles, ne inſtrumentz, faitz, ne purſues, a fairs ne purſuers, en nul courtes ſpirituelx ne temporelx deinz le royalme d'Engleterre vers quex pour lour miſpriſion bon remedie y fuiſt par breves de prohibitions et attachamentz auxi ben vers les juges, come lez parties devaunt le faiſaunce du dit eſtatut le dit nadgairs roy. Et ceo pour Dieu et en orre de charite.

Adviſamentum ad remedianda perjuria in indictamentis frequenter commiſſa.

Foraſmuche as inditements in maters of treſpas, rape, robbry, and othir felonyes, oftyn be not uſed to conſervyng of law, to execution of juſtice, and to ſtablyng of pees in the peple; but rather ſuche inditements in theſe days oftyn tyme be procured to extortion of ſheryffs, and other officers, to lucre of mayntenours of querels, and to inriching of jurours, whiche in thees dayes in many contrees be witholden of fee, and clothing as men lernid in the lawe; be occaſion of the whiche myſuſed inditements, falleth many myſchefs in the kyngg's peple; for thens for lucre of officers, mayntenours, and jurours, innocent peple be wrongfully vexed and oppreſſed, many of the kyngges lieges be trobled be inditementes, previly procured be malyce of covetiſe, when that is none action, ne complaint, having grounde of the ſute of partie, many poremen, whiche wolde leve in reſte, and wolde be occupied in trewe labour, be compelled to live under tribute and annual penſions of mayntenours, and jurours, to eſchewe vexation of inditements; many folk, that myght gete there lyving be occupation of lawfull crafts, and other trew labours, caſt up trew beſineſſe, and rightful occupation, and intende in grete part to gete their living be bering of falſe witteneſſe in enqueſtes, and occupations of conſperiſies. And thus be boldneſs of perjurie, in ſwiche falſely procured, and uſed indictementes, the drede of Goddes domys ys forgotten, the lawe of Goddes praeceptes is damnabli contraried, and broken, while the name of God in ſuche wrongefully uſed inditements is wetyngly taken to falſe witneſſe, and the faith of Criſt waxit ſlacke in ſwiche forſworn jurours, as thow the righful jugement of God ſhuld not punyſhe the ſynne of ſwiche perjurie; whiche myſgovernaunce agayn the precept of God asketh veniaunce on the peple of the lond, but if remedie be ordeyned agayne theſe miſchefs; pleaſe it our ſoverayne lord the king, be the aviſe of his lordes ſpirituel and temporell in this preſent parlement, to ordeyne and ſtable for lawe, that fro the tyme of this preſent parliament forward, in all maner of matirs, and cauſes of treſpas, rape, robbry, and other felonyes, wherein action may ſufficiently be grounded be writ or be playnt, at the ſute of the partie greved, agayn the partie offendyng and treſpaſſing, al ſuche inditementes ceſe, and be of no ſtrength in lawe, and al areſtes and proceſſes made out be colour of ſuch inditementes be of no value, except where only the kyng, and no othir, may be partie agayn ſuch treſpaſſours in matirs of treſpaſs, rape, robbry, and other felonys; and except murdris, and manſlaughtirs, where the partie grevid, ys not abiding in nature to ſue his action; and except robbirs and famous theſes, that be fugitive, and alſo of theftes unknowyn to the partie robbid, where the robbry is evidently famed in knowing.

Qua quidem billa una cum aviſamento praedicto in publico perlectis, et communicatione habita aliquali ſuper eiſdem, ſtatim continuata fuerat convocatio uſque in diem Mercurii tunc proximum. Et ſic de die in diem tractando et communicando pro remediis in praemiſſis obtinendis, continuata fuerat convocatio

uſque

uſque in 11. diem menſis Decembris tunc proximum.

Quo adveniente, dominis Lincoln. Norwicen. Bangor. et Ciceſtren. epiſcopis, aliiſque praelatis et clero in domo capitulari memorata praeſentibus, praefatus dominus Petrus de Monte, collector domini papae in Anglia, quandam ſchedulam, quoddam aviſamentum de modo et forma executionis et publicationis bullae ſupradictae in ſe continentem, eiſdem tunc miniſtrabat. Unde poſt lecturam aviſamentorum praedictorum habita erat communicatio non modica ſuper eiſdem; et quia nihil tunc in effectu factum fuerat in ea parte, incontinenti lecta fuit quaedam ſchedula per mag. Richardum Andrew, tunc curiae Cant. officialem, pro quadam conſtitutione augmentationis pauperum et exilium vicariarum provinciae Cantuar. auctoritate hujuſmodi concilii provincialis facienda; quae poſt aliqualem communicationem habitam ſuper eadem inter dominos epiſcopos et praelatos religioſos de domo ſuperiori, tandem ipſis de clero domus inferioris pro certis in eadem reformandis, necnon pro aviſamento et deliberatione in hac parte capiendis, extitit liberata; et deinde continuata fuerat convocatio uſque ad et in 14. diem ejuſdem menſis Decembris.

Quo adveniente, poſt nonnullam habitam communicationem ſuper dicto brevi "De praemunire facias" tollendo, necnon aliis materiis quamplurimis ſupradictis, tandem pro maturiori expeditione in hac parte conſequenda, deputati fuerunt magiſtri Thomas Bekyngton, Joh. Northwait, Will. Bothe, Joh. Druell, Richardus Cordon, et Will. Biconyll, LL. doctores, ad ſolicitandum rever. patrem dominum archiepiſcopum Ebor. pro alia ſupplicatione per ipſum reverend. patrem concipienda, ad praeſentandum domino regi pro remedio obtinendo de illo brevi "De praemunire facias." Quibus ſic factis, continuata fuerat convocatio uſque in 16. diem menſis ſupradicti.

Quo adveniente, dominis Norwicen. Roffen. Ciceſtren. Aſſaven. et Bangoren. epiſcopis in domo capitulari memorata praeſentibus, miniſtrata fuit eiſdem quaedam nota ſupplicationis in Anglicis, per dictum rever. patrem concepta, quae poſtmodum in mundum redacta fuit, et in manibus reverendiſſimi patris Henrici, archiepiſcopi Cantuar. ſupradicti, remanſit celſitudini regiae praeſentanda, quae tandem per eundem reverendiſſimum patrem, et alios reverendos patres epiſcopos, regiae celſitudini extitit praeſentata. Et ſic de die in diem tractando ſemper et communicando ſuper praemiſſis, necnon gratum reſponſum celſitudinis regiae in hac parte expectando, continuata fuerat hujuſmodi convocatio uſque ad et in 22. diem menſis ſupradicti.

Quo adveniente, domino cum confratribus ſuis, viz. Norwicen. Bangoren. Meneven. et Ciceſtren. epiſcopis, aliiſque praelatis et clero in domo capitulari memorata praeſentibus, intimatum fuit eiſdem per dominum, quam benigne et quam gratioſe habuit ſe regia majeſtas in materia ſupplicationis illius brevis; ſuadendo qualiter eadem regia majeſtas promiſerat, quod licet non fuiſſet adtunc plenarie adviſatus cum concilio ſuo ad declarandum hujuſmodi breve, eo quod tempus non patiebatur, feſto viz. natalis Domini tunc valde appropinquante; vellet tamen omnibus officiariis et miniſtris ſuis quibuſcunque injungere, et eiſdem dare firmiter in mandatis, quod nullum tale breve "De praemuniri facias" uſque ad proximum parliamentum exiret ſeu quomodolibet emanaret, niſi primitus per ipſum regem et concilium ſuum magnum fuerit materia, de qua fiet ſuggeſtio, evidenter nota, an in eo caſu locum habeat illud breve, necne. Quibus ſic factis, clerus de mandato domini ad tractandum pro ſubſidio praetacto, et aliis materiis ſupradictis, ad domum inferiorem ſe divertebat; ubi habita inter eoſdem communicatione diutina ſuper praemiſſis, tandem ad domum ſuperiorem reverſi ſunt. Ubi mag. Richardus Andrew, prolocutor totius cleri, hujuſmodi conſtitutionem, illam viz. pro augmentatione pauperum et exilium vicariarum faciendam, alias per ipſum coram domino et ſuis confratribus lectam, reformatis reformandis in eadem, iterato coram eiſdem legit, ipſum dominum et ſuos confratres, poſt lecturam ejuſdem, humiliter nomine totius cleri ſupplicando, quatenus conſtitutionem illam publicare, atque pro conſtitutione decernere, eamque pro perpetuo roborare, de conſenſu omnium confratrum ſuorum, totiuſque cleri gratioſe dignaretur. Et incontinenti dominus de conſenſu omnium confratrum ſuorum hujuſmodi, totiuſque cleri conſtitutionem hujuſmodi publicavit, et per totam provinciam ſuam Cant. pro conſtitutione decrevit fore publicandam. Cujus quidem conſtitutionis tenor ſequitur ſub hac forma:

Conſtitutio domini Henrici, Cantuar. archiepiſcopi, pro augmentatione exilium vicariarum, facta in convocatione praelatorum et cleri provinciae Cantuar.

CUM propter nimiam prorogationem litium, quae ex ſubtili ordinis judiciarii obſervantia nonnunquam proveniens, ſolet eſſe litigantibus, maxime pauperibus, oneroſa, jure communi ſtatutum ſit, quod in quibuſdam caſibus ſimpliciter, et de plano, ac ſine ſtrepitu et figura judicii procedi valeat; ac in noſtra Cantuarienſi provincia multae ſint eccleſiarum in fructibus ſatis abundantium exiles vicariae, quarum fructus, propter tepeſcentem modo, pluſquam ſolito, populi devotionem, earundem vicariis, etiam ut tenuem vitam ducant, non ſufficiunt; contra quos inſuper ſi augmentationem ſuae portionis coram locorum ordinariis agant, per rectores, proprietarioſve eccleſiarum hujuſmodi tot difficultates per exceptionum, dilationumque diſpendia opponuntur, quod a propoſitis eorum juſtis querelis propter inopiam et obtinend.

obtinend. in cauſa deſperationem ab initio penitus deſiſtere compelluntur; praeſentis concilii provida deliberatione ſtatuimus, quod de caetero cauſa augmentationis vicariarum exilium, quae quibuſdam caſibus praedictis non multum abſimilis eſt, ſimiliter et eodem modo, ſi hoc petat pars actrix, videlicet ſummarie, et de plano, ac ſine ſtrepitu, et figura judicii procedatur: adjicientes, quod ordinarii locorum vicarios affirmantes ſe eiſdem proprio juramento, paupertatis onere nimium praegravatos, cauſam augmentationis hujuſmodi vicariarum ſuarum proſequentes, in forma pauperum admittant, ſuum officium in hac parte gratis et liberaliter eis impendentes; necnon ab advocatis, procuratoribus, caeteriſque officialibus et actorum ſcribis curiarum et conſiſtoriorum ſuorum patrocinia, factaque, gratis impendi faciant et liberaliter impartiri; taleſque portiones hujuſmodi vicariis aſſignare curent, quales pro fructibus et proventibus eccleſiae rationabiliter ſuppetere, et ad onera, quae ad vicarios pertinere debent, viderint convenire; et quod non minor portio aſſignetur alicui vicario, quam ſumma duodecim marcarum, ſi ad tantam ſummam totius eccleſiae, cujus eſt vicaria augmentanda, fructus integri ſe extendant.

Et ne locorum ordinarii praetextu difficultatis citandi proprietarios et rectores hujuſmodi, qui nonnunquam moram trahunt extra dioeceſes, in quibus conſiſtunt vicariae, de quarum augmentanda portione quaeſtio vertitur, ſint ab executione ſuorum officiorum quomodolibet impediti; ejuſdem concilii auctoritate ſtatuimus, quod in cauſis augmentationum praedict. per citationes in eccleſiis, quarum rectores aut proprietarii extra dioeceſim ordinarii demandantis citationem hujuſmodi demorantur, aliquo die dominico vel feſtivo, cum major in eiſdem affuerit populi multitudo, publice et ſolenniter factas; in quibus citationibus ad comparendum ipſis citatis, ad minus dentur triginta dies, praedicti rectores et proprietarii perinde arctentur ad comparendum, acſi eſſent hujuſmodi citatione perſonaliter apprehenſi.

Perlecta hac conſtitutione, praelati et clerus provinciae Cant. unam integram decimam domino regi in uſus a conſiliariis regiis memoratos concedunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 10.	HENR. CHICHELEY 27.	1440.	HENRIC. VI. 18.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Kempe Ebor. fol. 41. et ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 259.

CONVOCATIO haec virtute brevis regii et mandati archiepiſcopalis apud Ebor. 17. die menſis Auguſti celebrata, unam integram decimam domino regi conceſſit, ſub quibuſdam exceptionibus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 11.	HENR. CHICHELEY 28.	1441.	HENRIC. VI. 20.

Convocatio provinciae Ebor.

Hoc anno breve regium pro convocando clero provinciae Ebor. emanavit, datum 26. Januarii. Extat in rot. parl.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 12.	HENR. CHICHELEY 29.	1442.	HENRIC. VI. 20.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant.

IN convocatione praelatorum et cleri Cant. provinciae die 16. Aprilis hujus anni, per mandatum archiepiſcopi congregata, una integra decima domino regi conceſſa eſt, uti liquet ex reg. Wells Roffen. et ex reg. Bourchier Wigorn.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 12.	HENR. CHICHELEY 29.	1442.	HENRIC. VI. 21.

Mandatum archiep. Cant. ad publicandum indulgentias eccleſiae collegiatae de Eton. Ex reg. Lacey Exon. A. fol. 239.

HENRICUS—venerabili confratri noſtro Roberto, London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Plenis in Domino gaudiis exultet nimirum ſancta mater eccleſia Anglicana, eique hymnum laudis novae dulci vocis modulatione laeta decantet, qui eam noſtro etiam tempore talis tantique nati regii foecunditate beavit, quae caeteros filios ſuos ſub moderamine celeberrimo, et regere, et per ſancta ſuae devotionis exempla dirigere conſpiciat

ciat in via ſalutis aeternae. Hic namque, de quo loquimur, princeps chriſtianiſſimus Angliae et Franciae rex, velut orthodoxae fidei cultor eximius, adeo in ferventem ejuſdem matris noſtrae devotionem, quaſi igne quodam ſuccenſus eſt, ut etiam inter primos actus regios nedum jam fundata a retro patribus et pene collapſa pia loca ardenti deſiderio reficere, et pleraque alia de novo fundare ſtudeat, ad laudem omnipotentis Dei, et honorem ejuſdem ſanctae matris eccleſiae, ac ſtabilimentum fidei orthodoxae. Inter quae tanquam quoddam ſidus eximium mirabiliter refulget illud celeberrimum et inſigne collegium S. Mariae de Eton, prope Windeſor, ſacris ejus ſtudiis jam fundatum, non tam in divini cultus augmentum, quam ad imbuendos juvenes in variis ſcientiarum et virtutum elementis, reficiendoſque pauperes ac debiles vitam ſuam inopem aliter defendere non valentes. Quibus igitur et quantis venerationibus ac dignis laudibus tam pium, tam ſanctum, tamque divinum et a cunctis fidelibus ſummo deſiderio viſendum opus proſequendum a nobis, caeteriſque ejuſdem noſtris eccleſiae filiis, cum ad ejus honorem, et veram laudem etiam ipſum omnium filiorum eccleſiae univerſalem et ſummum patrem Romanum pontificem Eugenium jam pridem cognomin. excitatum. Nam praeter et ultra conceſſam per ejuſdem domini ſanctiſſimi bullam, quam manibus noſtris ipſi palpavimus, tantam indulgentiam omnibus viſitantibus eundem locum in feſto aſſumptionis beatae virginis, in cujus honorem eccleſia ibidem collegiata dedicata dicitur, quanta eccleſiae B. Petri in Roma ab eodem, vel anteceſſoribus ejus Romanis pontificibus eſt conceſſa, nuperrime de uberiori dono gratiae ſpecialis idem beatiſſimus pater omnibus, qui eundem locum in dicto Aſſumptionis die, a primis veſperis uſque ad ſecundas devote viſitaverint, ſingulis annis, inperpetuum plenam omnium remiſſionem peccatorum per expreſſum, quod nuſquam alicui locorum per aliquem Romanorum pontificum conceſſum fuiſſe meminimus, et benignitate apoſtolica jam indulſit. Quocirca ut jure tam ſanctum noſtri officii debitum exequamur, et ut tam ſalutifera et ſingularis indulgentia, et omnium conceſſa remiſſio peccatorum per noſtram, uti decet, accuratam diligentiam debite promulgatae, in ſubditarum nobis ſalutem tranſeant animarum, vobis tenore praeſentium committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus eaſdem percelebres et cunctis Chriſti fidelibus charius amplectendas indulgentiam remiſſionemque apud veſtram cathedr. eccleſiam, et exinde per omnes eccleſias veſtrarum civitatis et dioec. ſingulis diebus dominicis et feſtivis publicetis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 12.	HENR. CHICHELEY 29.	1442.	HENRIC. VI. 21.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Ebor. quarto die menſis Octobris apud Ebor. conveniens, unam integram decimam ſub quibuſdam conditionibus domino regi conceſſit. Ex reg. Kempe Ebor. fol. 42. et reg. III. dec. et cap. Dunelm. fol. 281. a.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 13.	JOH. STAFFORD I.	1443.	HENRIC. VI. 22.

Inſtitutio feſti S. Raphaelis in eccleſia Exon. Ex reg. Lacey Exon. A. fol. 252.

ITEM 22. die menſis Septembris, A. D. ſupradicto, dominus in capella ſua infra manerium ſuum de Chudleigh hiſtoriam S. Raphaelis compilatam et compoſitam per eundem dicend. in eccleſia cathedr. Exon. concurrentibus in hac parte de jure requiſitis, auctorizavit, et feſtum S. Raphaelis ſive commemorationem ejuſdem inperpetuum in eadem celebrandum indixit per decretum; et ſuum decretum in hac parte obſervari mandavit ſub forma, quae ſequitur:

Edmundus, miſeratione divina Exon. epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis decano et capitulo eccleſiae noſtrae cathedr. Exon. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum infraſcriptorum memoria ſempiterna ineffabilis divinae miſericordiae beneficia humano generi ab exordio creationis ejuſdem indeſinenter per angelica miniſteria exhibita, et perpetuo duratura, prae cordis noſtri oculis jugiter revolventes, non immemores, qualiter illi praenobiles perpetuae ſacerdotalis et regalis ſupernae civitatis triumphantis Jeruſalem, quae ſurſum eſt, concives et commilitones caeleſtes, angeli videlicet et archangeli, hanc ſacroſanctam militantem Jeruſalem quidam ad cuſtodiam, tuitionem, defenſionem, et inimicorum expugnationem, alii ad conſolationem, divinique amoris inflammationem, et intellectus illuminationem, nonnulli ad noſtrorum viagii et actuum directionem et conductionem ſalutares, ac noſtrarum infirmitatum caeleſte ſubſidium largifluae divinae benignitatis diſpenſatione viſere, et viſitare non deſinunt; et quanquam Deum contemplentur, et ante Deum delectabiliter epulentur, divinis laudibus occupati, de in hac tamen valle lachrymarum errantium converſione et recuperata ſpirituali ſanitate compareant gaudere ore veritatis veracius evangelizantes. Inter quos almificum illum caeleſtis hierarchiae commilitem et praenobilem decurionem, unum de altithroni aſtantibus ſeptem principibus et primiceriis, archangelum Raphaelem, qui Tobiae ſenioris orationes et eleemoſynas Deo quotidie thurificaſſe, ejuſdemque filii

vias et actus feliciter direxiſſe, ejuſque patris caecitatem medicaſſe, et abſtuliſſe non ambigitur, immenſae laudis praeconiis ad noſtri creatoris gloriam et honorem nos condecet honoribus praecipuis venerari; ut nos vergentis in ſenium ſeculi corruptela plus ſolito corruptos in mundi hujus turbinibus et curſibus erraticis deviantes, in viam pacis aeternae reducere et dirigere, velamenque cordis noſtri et mentis noſtrae caecitatem auferre, infirmis ſanitatem largiri, ipſo interveniente, dignaretur ſedens in excelſis ſuper thronum ipſum altiſſimus Deus ipſe. Quam utilis et quam neceſſaria in ſubveniendo devote clamantibus in praemiſſis eſt tanti caeleſtis ſpiritus jugis memoria, monſtrant notorie utriuſque Tobiae merita, et ejuſdem caeligenae eis ad vota collata praeſidia. Nos vero conſiderantes, ſi Dominum in ſanctis ſuis laudare jubemur, profecto juſtum et ſalutare nobis foret in memoriam ejus, cui noſtri viagii et actuum noſtrorum ducatus et directio ſalutares, noſtraeque aegritudinis medicinatio ſaluberrima attribuuntur, Deum noſtrum et ſuum honore feſtivae venerationis colere, et gratias annualiter devote perſolvere. Hac vero conſideratione nos excitati, praefati beati caelicolae Raphaelis archangeli propriam quondam hiſtoriam ſive officium novem lectionum, cum antiphonis, reſponſoriis, collectis, et capitulis, cum plena miſſa, et orationibus ad hoc aptatis, ex ſacris codicibus probatae lectionis collectam, ad laudem Dei et praedicti caeleſtis ſpiritus Raphaelis archangeli celebrem memoriam more ſimplicis feſti novem lectionum in eccleſia noſtra cathedr. Exon. et alibi, ubicunque in noſtra dioeceſi, prout devotio cujuſlibet ſe ad hoc accendat, annuatim inperpetuum decantandam, dicendam, et celebrandam fideliter extraximus, et in forma propriae hiſtoriae novem lectionum hujuſmodi cum officio plenae miſſae de eodem S. Raphaele archangelo, cum plano cantu, et tonis, atque notis et notulis ad hoc debite applicatis, prout ſecundum uſum Sarum in provincia Cant. diu et celebrari hactenus conſuevit, in unum contextum in mundum redigimus, et redigi facimus. Quam vero hiſtoriam, ſic ut praefertur, per nos collectam, et in mundum redactam, ac ſub unico contextu conſcriptam, una cum toto plano cantu ejuſdem ad eandem applicato, habito primitus in hac parte vobiſcum decano et capitulo eccleſiae noſtrae praedictae tractatu diligenti, et ſolenni de expreſſis veſtris conſilio et aſſenſu, quatenus de jure poſſumus, hac noſtra in perpetuum valitura ordinatione auctorizamus, auctenticamus, roboramus, et noſtra dioeceſana auctoritate vallamus, ac eandem hiſtoriam cum omnibus ſuis dependentibus et connexis, eadem debite prius per nos rimata et examinata, more propriae hiſtoriae IX. lectionum a modo et inperpetuum in eccleſia cathedr. praedicta, et alibi in praedicta noſtra dioec. ut ſupradicitur, annuatim, ut infra diſponitur, inter alias hiſtorias approbatas approbamus, eandemque hiſtoriam totalem, ſic per nos approbatam, auctorizatam, auctenticatam, et roboratam, una cum praeſentibus vobis tranſmittimus deliberandam, ut infra ſtatuitur et ordinatur, fideliter exequendum. Ad cujus debitae executionis effectum de veſtris expreſſis conſilio et aſſenſu ſtatuimus et ordinamus, commemorationem ſive feſtum ſancti Raphaelis archangeli praedicti inter caetera feſta IX. lectionum dictae eccleſiae noſtrae cathedr. in eadem connumerari; commemorationem quoque eandem ſive feſtum praedictum cum IX. lectionibus ſuis, propriiſque hymnis, ſinguliſque reſponſoriis, antiphonis, verſiculis, capitulis, collectis, et invitatorio, cum miſſa "De proprio," cum illa oratione et collecta "Rege, quaeſumus Domine, famulum tuum pontificem noſtrum," etc. pro ſalubri ſtatu noſtro, quamdiu vixerimus, et poſt mortem noſtram, cum illa collecta "Deus indulgentiarum" ſub uno "Per Dominum" in miſſa praedicta cum principali collecta praedictae commemorationis ſive feſti dicendis, ſingulis perpetuis futuris annis in eccleſia cathedr. noſtra praedicta, more ſimplicis feſti IX. lectionum, tertio nonas Octobr. annuatim devote celebrandum, de veſtris conſilio et aſſenſu ordinamus et ordinando decernimus; decernentes eandem commemorationem ſive praedictum feſtum S. Raphaelis archangeli, cum ſua plena et totali hiſtoria praedicta ſive officio in ordinali praefatae noſtrae eccleſiae cathedr. Exon. tanquam partem ejuſdem ordinalis in calendario ejuſdem tertio nonas Octobris inſeri, intitulari, aſcribi, rubricari, annotari pariter, et ſignari in perpetuam memoriam praedictae commemorationis ſive feſti. Quam quidem commemorationem ſive feſtum praedictum cum ſua hiſtoria praedicta pro ſic inſerta, intitulata, aſcripta, rubricata, annotata, et ſignata habendam et tenendam tenore praeſentium pronunciamus et declaramus. In cujus commemorationis ſive feſti praedicti celebris memoriae ſignum, ad laudem finalem Dei, et honorem ſeptem ſanctorum ſpirituum ante Dei thronum aſtantium, et ſpecialiter praefati beati archangeli Raphaelis, unius eorum, ne oneris executio abſque temporali propter hoc dato ſubſidio ſeculis poſt futuris tranſeat in oblivium, et tanti principis obſequium, quod abſit, incidat in occaſum, quam plurima notabilia jocalia, viz. duas caſulas ſive planetas preſbyterales rubei coloris, cum quatuor tunicis diaconalibus, et ſubdiaconalibus, et quatuor cappis ejuſdem ſectae de nobilioribus veſtibus aureis, quarum veſtium campus eſt "Velvet" rubei coloris, et opus de "Velvet" ſuper eo, atque opus aureum ſuper opere aureo contextum ſuper totum "Tuſſu" nuncupatum; atque unam aliam caſulam ſive planetam preſbyteralem blodii coloris, cum duabus tunicis pro diacono et ſubdiacono, et tribus cappis ejuſdem ſectae, de nobili veſte aurea, cujus campus eſt "Saton" blodii coloris auro in eodem per totum context. cum omnibus eorum plenis apparatibus, orariis, limbis, et ornamentis, ad valorem quadringentarum librarum et ultra extendentia, et unum calicem de auro puro, cum duabus phialis pretioſis LXXVIII. libr. III. fol. IV. den. gravibus, noſtris expenſis et laboribus perquiſita, eccleſiae noſtrae cathedr. cauſis ex eiſdem donavimus et aſſignavimus, atque eadem

eadem manualiter decano et capitulo ibidem tradidimus, et deliberavimus inibi, ad uſum ejuſdem eccleſiae noſtrae inperpetuum remanſura. Vos idcirco monemus, et tenore praeſentium praecipiendo hortamur in Domino, quatenus praedicto tertio nonas Octobris commemorationem ſive feſtum praedicti archangeli Raphaelis, cum ſua ſupra recitata propria hiſtoria, more ſimplicis feſti IX. lectionum, in eccleſia noſtra cathedr. praedicta annis ſingulis futuris inperpetuum celebretis, et faciatis a noſtrae eccleſiae miniſtris ſimili modo celebrari, ut piis ejus ſuffragiis hic inter hujus mundi adverſa in viam ſalutis aeternae feliciter dirigi, et animarum medelam finaliter conſequi valeamus, valeatis, et valeant ipſi omnes. Ut autem ad tanti noſtri interceſſoris, quin verius divinum obſequium ferventius, devotius, et promptius exequendum, dicendum, celebrandum, et audiendum excitentur animi Chriſti fidelium, celebriuſque tantae feſtivitatis praedicti ſanctiſſimi archangeli Raphaelis in aevum colatur memoria, omnibus noſtris parochianis vere poenitentibus et contritis, et aliis, quorum dioeceſani hanc noſtram indulgentiam ratam habuerint pariter et acceptam, ſimili modo poenitentibus et contritis, qui praedictum ſervitium S. Raphaelis annuatim devote, praedicto tertio nonas dixerint, celebraverint, ſeu dici, et celebrari audiverint, eorum devotis precibus ipſius archangeli Raphaelis ſuffragia humiliter petituri, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatiſſimae Dei genitricis ſemper virginis Mariae, ac beatiſſimorum apoſtolorum Petri et Pauli patronorum noſtrorum, omniumque ſanctorum meritis et precibus confidentes, XL. dies indulgentiae miſericorditer in Domino concedimus per praeſentes. In quorum omnium teſtimonium atque perpetuam rei memoriam hanc praeſentem noſtram inperpetuum valituram ordinationem ſigilli noſtri appenſione fecimus communiri. Dat. in manerio noſtro de Chudleigh quoad ſigilli noſtri appoſitionem 22. die menſis Septembris, A. D. M.CCCC.XLIII. et noſtrae tranſlationis anno viceſimo tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 14.	JOH. STAFFORD 2.	1444.	HENRIC. VI. 23.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 19. *die Octobris in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Stafford fol. 28. ſeq.

REVERENDISSIMUS tres huic convocandae ſynodo aſſignabat rationes; propter literas regias, propter quamplurima in eccleſia Anglicana reformatione digna, et propter ſubſidium regi concedendum: hoc tamen viva voce etiam expetiverunt nonnulli conſiliarii regii, intrantes domum capitularem 22. die menſis praedicti; aliis tamen intervenientibus negotiis, illud concedere diſtulerunt. Eodem tempore, recedentibus legatis regiis, dominus mandavit praelatis et clero, quatenus ſuper praemiſſis et quadam litera pro ſolemnizatione feſti S. Edwardi, per regiam majeſtatem ſibi deſtinata, ac quadam ſchedula ſtipendia capellanorum, et literas commendatitias eorundem concernente per clerum ibidem miniſtrata, diligenter inter ſe communicarent. Cujus quidem literae regiae et ſchedulae tenores ſequuntur in haec verba:

Right reverent fader in God, right truſty, and right well biloved, we grete you wel. And late you wite, that oure ful grete pleſir and worldly joy were the ſpirituel and ſeculier perſones of this our royaulme to be endowed in vertues and deve devocion unto God, be the meene whereof we doubte not but that al grace, peas, and proſperite ſhal growe unto us, and al our reaumes, lordſhips, and ſubgetts of the ſame; and how be it at oure requeſt ye exhorted and moneſhed late all your ſuffragans, to ſee and ordeyne certain proceſſions, and other devotions to be doon wekely for the peas in al the places of religion, and pariſh churches of thaire diociſes. Whereupon in our conceit folowen and growen ſpecially the graces that God hath late ſent us be waye of mariage, and the meenes of peas now begonnen betwyx us and oure oncle of Fraunce. Neverthelefs, to thentent that it may pleaſe God to guyde forther, graciouſly conclude, and perpetually ſtabliſhe the ſaid peas, which is ſo pleſant unto hym, and proufitable to al the worlde; we pray you hertily, that in this preſente convocation ye, and your ſaid ſuffragans ſee, that the ſaid wekely proceſſions and devocions be continued hereafter for the wele of the ſaid peas, and for the good ſpede of our mooſt dere and mooſt entierly welbiloved wif, the quene, and of al the lordes, and other our trewe ſubgetts, that we have appointed to conduyt hir unto our preſence at this tymes. And foraſmuch as amongs all other ſaints, we truſt that the bleſſed and glorious confeſſour St. Edward is a ſpecial patron and protectour of us, and of our royaulme, wherof he ſometyme bare the coronne, whoos day of tranſlation is kept as now double feeſt in holy church only, we, for the more laude and praiſing of God, worſhip of the ſaid glorious ſaint, and for thencrece of more devocion amongs chriſten puple, pray and exhorte you to decre and ordeyne by thauctorite of the ſaid convocation, that the ſaid day of St. Edward be kept and obſerved perpetuelly herafter, as double feeſt, and holy day thourgh al youre province; wherein ye ſhall do unto God right acceptable ſervice, and to us right ſingulier plaiſer. Yeven under our ſignet at our caſtel of Wyndeſore the 15. day of October.

Reformanda

Reformanda in convocatione cleri.

1. Inprimis, deliberatum eſt per clerum, quod poena conſtitutionis de preſbyteris ſtipendiariis tollatur.

2. Item, quod conſtitutio "Adeo quorundam de dimiſſionibus," obſervetur, mulieribus conjugatis, et aliis pauperibus, quorum bona 20. marcas non excedunt, duntaxat exceptis.

3. Item, quod addatur poena ad conſtitutionem domini Tho. Arundell contra admittentes aliquos capellanos, literis commendatitiis et teſtimonialibus eorundem non exhibitis.

4. Item, quod conſtitutio domini Henrici defuncti de promotione graduatorum prorogetur ad decennium.

5. Item, quod abbates et priores non licentient confratres ſuos, quouſque habuerint voluntarios receptores ejuſdem ordinis vel ſtrictioris, et quod adhibeant diligentiam ſuam ad revocandum fratres oberrantes.

6. Et quod nomina collectorum decimae non certificentur per ordinarios in ſcaccarium, niſi adveniente die ſolutionis, vel biduum aut triduum ante, quia graviter hiis diebus mulctantur collectores ante diem.

7. Memorand. an abbates et priores habent contribuere ad expenſas procuratorum ratione eccleſiarum appropriatarum.

Reformanda in parliamento pro eccleſia.

1. Inprimis, reformentur ſtatuta "De praemunir." et praeſertim propter terminum "Alibi."

2. Item ſtatutum praetenſum de groſſis arboribus non decimandis.

3. Item, procedatur de remedio contra perjuria, et iniquiſſimas inditationes.

4. Item, quod eccleſiae penſionariae et portionariae exiles augmententur de eiſdem proc. et ſolicitat. deput. per clerum ſuper praemiſſis, cuſtos privati ſigilli, ſecretarius domini regis, mag. Stephanus Wylton, praepoſitus de Stona, dom. Johannes Bothe, officialis curiae Cant.

Sequente die Sabbati adveniente, dominus petiit reſponſum a clero, qualiter deliberati fuerant quantum ad ſubſidium praetactum domino regi concedendum; et quid ſentirent de litera regia pro die tranſlationis S. Edwardi, ſub duplici feſto futuris temporibus per provinciam ſuam Cant. celebrando. Et tunc mag. Williel. Biconyll, officialis curiae Cantuar. totius cleri prolocutor, ſupplicabat domino ex parte cleri, ut hujuſmodi dies tranſlationis S. Edwardi, cujus quidem ſancti interventu nedum gentis Anglicanae armata militia, ſed et cleri inermis militia contra hoſtiles incurſus celebriter roboratur, ſub duplici feſto per ſuam provinciam ſolemnizari poſſet, de confratrum ſuorum conſenſu concedere dignaretur. Quo quidem die Sabbati praefatus reverendiſſimus in Chriſto pater de conſenſu confratrum ſuorum, et totius cleri praeſentium in dicta convocatione, ſtatuit et ordinavit dictum feſtum tranſlationis per totam provinciam Cant. tam in eccleſiis, quam extra, ad modum majoris duplicis feſti fore perpetuis temporibus celebrandum, prout plenius in litera, ſuper hoc auctoritate ejuſdem reverendiſſimi in Chriſto patris ſingulis ſuis ſuffraganeis conſcripta, inferius continetur.

Cujus quidem literae tenor ſequitur in haec verba:

Johannes, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, vener. fratri noſtro domino Roberto, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Quanquam admonitione divina per beatum David eximium prophetam et regem, de quo per Dominum dictum eſt, "Inveni virum ſecundum cor meum", jubeamur laudare in ſanctis ſuis Dominum, per quos et quibus intervenientibus, idem Dominus et Deus noſter plerumque pacem populo ſuo confirmat, interdum peſtes aufert et fames, ſolidat principatus et regna, confertque victorias timentibus et diligentibus nomen ſuum, ſed et per quos ex ſua miraculoſa potentia membris languidorum frequentiſſime in deſperatis languoribus antidota votiva impertitur ſalutis; ipſos nihilominus Dei ſanctos et Dominum in illis ſpecialis devotionis praerogativa immenſarum laudum praeconiis et obſequioſis honoribus attollere et revereri debet, et tenetur omnis eccleſia chriſtiana, quorum ſpecialibus tuetur patrociniis, et illuſtratur miraculis glorioſis. Propterea, quoniam nos nuper, ut divina majeſtas peramplius, devotius, et celebrius ſuis glorificetur in ſanctis, in ſancta matre noſtra eccleſia Anglicana, quae inter caeteros ſanctos beatiſſimi Edwardi confeſſoris et regis, piis confovetur ſuffragiis, frequentibus irradiatur miraculis, et cujus olim meritis, ut tradunt hiſtoriae, regnum Angliae ereptum fuiſſe de rabie et perſecutione ſaeviſſima paganorum; in convocatione ultima noſtra ex unanimi vener. confratrum noſtrorum, ac cleri conſilio et aſſenſu, penſatis, quantum potuit noſtra fragilitas, tanti ſancti meritis, necnon devotiſſimis chriſtianiſſimi regis Henrici ſexti domini noſtri ſupremi multiplicatis inſtantiis ſpecialibus in hac parte, cujus glorioſiſſimi regis et confeſſoris interceſſionibus et patrociniis ſua regnum et celſitudinem tueri non ambigit, conſtituerimus, decreverimus, et ordinaverimus per noſtram Cant. provinciam feſtum tranſlationis S. Edwardi regis et confeſſoris annuatim de caetero ſub duplici officio ſolenniter obſervari; volumus igitur, et veſtrae fraternitati tenore praeſentium firmiter injungendo mandamus, quatenus feſtum tranſlationis S. Edwardi praedicti ſingulis annis de caetero ſolenniter celebretis, et per veſtras civitatem et dioeceſim faciatis tam per clericos, quam laicos modo praemiſſo ſolenniter celebrari. Volumus etiam et mandamus, quatenus confratribus veſtris, et eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis per literas veſtras auctoritate noſtra et dicti concilii injungatis et mandetis, quibus et nos ſimili modo injungimus et

et mandamus, quod ipſorum ſinguli idem feſtum ſic, ut praemittitur, ſingulis annis ſolenniter celebrent, et per ſuas civitatem et dioeceſim modo praemiſſo faciant perpetuis temporibus futuris a clero et populo ſolenniter celebrari. Et quid feceritis in praemiſſis, nos citra feſtum Omnium Sanctorum proxime futurum diſtincte certificetis per literas veſtras, harum ſeriem habentes, ſigillo veſtro conſignatas. Mandamus etiam ſingulis confratribus noſtris praedictis, quod et ipſi ſingillatim, quatenus praeſens noſtrum mandatum ipſorum civitatem et dioeceſim concernit, nos citra feſtum natalis Domini proxime futurum per ſuas literas modo conſimili certificare non omittant. Dat. in manerio noſtro de Croydon primo die menſis Octobris, A.D. M. CCCC. XLV. et noſtrae tranſlat. anno tertio.

Et quantum ad praetactum ſubſidium, mag. Williel. Biconyll, prolocutor cleri ſupradictus, praeſentabat domino, dicto die Sabbati, quandam ſchedulam unius integrae decimae domino regi conceſſae.

Sed dominus rex haud contentus hac decima, mag. Adam Moleyns, cuſtodem privati ſigilli, die Lunae ſequente ad domum capitularem miſit, aliam integram decimam expetendi cauſa; aſt quia clerus integram decimam conceſſerat die Sabbati praeterito, ſub ea conditione, quod dominus ſtatim diſſolveret convocationem, petitis ejus haud reſponderunt ea vice. Quibus ſic factis, "clerus domus inferioris deſiderabat ab epiſcopis et aliis praelatis ſentire ſuum ſuper ſchedula de reformandis in ipſa convocatione per convocationem concepta." Et adtunc dominus Bathon. archiepiſcopi illa vice commiſſarius, de conſenſu confratrum ſuorum religioſorum, et caeterorum procuratorum cleri, manu ſua propria ſubſcripſit articulos in eadem ſchedula contentos, prout hic inferius continetur:

Ad primum, qui ſic incipit: "Inprimis, deliberatum eſt per clerum," etc. ſic eſt reſponſum, Quod praelatis et omnibus placet, quod tollatur illa poena, et quod id, quod recipit ultra conſtitutionem, applicetur fabricae eccleſiae cathedr. niſi per loci ordinarium fuerit ſuper hoc aliter diſpenſatum.

Ad ſecundum, qui ſic incipit: "Item, quod conſtitutio adeo quorundam," etc. ſic eſt reſponſum per omnes, Iſtud deferendum uſque alias, propter brevitatem temporis.

Ad tertium, qui ſic incipit: "Item, quod addatur poena," etc. ſic eſt reſponſum, Differatur uſque alias.

Ad quartum, qui ſic incipit: "Item, quod conſtitutio domini Henrici," etc. reſponſum eſt per omnes, Placet.

Ad quintum, qui ſic incipit: "Item, quod abbates et priores," etc. ſic eſt reſponſum, Stetur juri communi.

Ad ſextum, qui ſic incipit: "Et quod nomina collectorum decimae," etc. ſic eſt reſponſum, Differatur. Et quantum ad reformandum per parliamentum, nominati in dicta ſchedula fuerunt deputati ad ſolicitandum dictam materiam. Et incontinenti dominus London. commiſſarius domini, dicto die nomine ejuſdem diſſolvebat dictam convocationem.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 14.	JOH. STAFFORD 2.	1444.	HENRIC. VI. 23.

Negotium ſubſidii pro papa contra Saracenos. Ex reg. Norwic. Brown.

THOMAS, permiſſione divina Norwicenſis epiſcopus, dilecto in Chriſto filio archidiacono noſtro, ſeu ejus officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ut fides catholica noſtris temporibus proſperetur, ad noſtrum officium paſtorale ſic vigilare convenit, ut ſubditi noſtri ad ejus defenſionem per vias accommodas contribuere inducantur, ubi res in perplexitate exiſtat, ad evitandum majus periculum, et ſubeundum illud, quod eſt minus. Cum igitur captato aviſamento reverendiſſimi in Chriſto patris ac domini, dom. Johannis, Dei gratia Cantuarienſis archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, caeterorumque coepiſcoporum ſuffraganeorum ſuorum, et aliorum praelatorum ſuae provinciae Cantuar. London. in praeſenti parliamento exiſtentium, ne fides catholica, quod abſit, decreſcat, pro ejus defenſione nobis, ſicuti aliis coepiſcopis ſuffraganeis ſuis injunctum et mandatum extitit, ut abbates, priores, exemptos et non exemptos, ac decanos, et clerum noſtrarum civitatis et dioeceſeos, et alios quoſcunque, beneficia, ſeu officia, et adminiſtrationes eccleſiaſticas obtinentes, faceremus ad unum vel plura loca convocari, ad audiend. deliberationem dicti reverendiſſimi patris et ſuffraganeorum ſuorum praedictorum, et concludend. ſuper hiis, quae eis pro conſervatione fidei exponentur; vobis auctoritate dicti reverendiſſimi patris atque noſtra committimus et mandamus, in virtute obedientiae firmiter injungentes, et ſub poena contemptus, quatenus citetis ſeu citari faciatis peremptorie omnes et ſingulos abbates, priores, exemptos et non exemptos, ac decanos, et clerum noſtrarum civitatis et dioeceſeos, beneficia ſeu officia, aut adminiſtrationes eccleſiaſticas obtinentes, quod compareant, et eorum quilibet compareat coram nobis, ſeu commiſſariis noſtris in eccleſia noſtra cathedr. Norwicen. per ſe, ſeu procuratores ſuos, poteſtatem ſufficientem habentes, in ſynodo Paſchae celebranda, videlicet 19. die menſis Aprilis prox. futur. auditur. deliberatur. receptur. et concluſur. ſuper hiis, quae ad exaltationem fidei catholicae, ac proſperitatem, et utilitatem eccleſiae Anglicanae, ipſis per nos, ſeu miniſtros noſtros tunc ibidem exponentur. Voſque etiam archidiaconum praedictum tenore praeſentium peremptorie citamus, quod dictis die et loco perſonaliter compareatis, vel per procuratorem veſtrum, ſufficientem poteſtatem habentem, coram nobis, ſeu miniſtris noſtris, ad audiendum et concludendum ſimili modo ſuper praemiſſis

declarandis plenius tunc ibidem, cauſam et cauſas et terminum peremptorium perſonalis veſtrae comparitionis hujuſmodi, propter materiam fidei, quae privilegiat. exiſtit, et arduitatem dicti negotii, quod accelerationem requirit, ſic duximus aſſignand. abbreviand. et moderand. Et quid feceritis in praemiſſis, nos, ſeu commiſſarios noſtros hujuſmodi dictis die et loco diſtincte certificetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem, ac citatorum nomina et cognomina in ſchedulis veſtris literis citatoriis connectend. ſcribenda plenarie continentes, auctentico ſub ſigillo. Dat. ſub ſigillo noſtro in manerio noſtro de Hoxne 24. die menſis Martii, A. D. M.CCCC.XLIV. et noſtrae tranſlat. anno nono.

Reverendo in Chriſto patri ac domino, dom. Thomae, Dei gratia Norwicenſi epiſcopo, Robertus, permiſſione divina Londinen. epiſcopus, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. Literas reverendiſſimi in Chriſto patris ac domini, dom. Johannis, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, 21. die menſis Martii jam inſtantis reverenter recepimus in haec verba :

Johannes, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. venerabili fratri noſtro Roberto, Dei gratia Londinen. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum dudum ad honorem omnipotentis Dei, exaltationem fidei orthodoxae, chriſtianorum defenſionem, conſervationem, ac tutelam, illarumque, quas chriſtianitas perdidit, provinciarum recuperationem, ac pro ſumma urgentique neceſſitate et evidenti utilitate univerſalis eccleſiae ; et praeſertim cum nuper ſurrexit novus quidam catholicae fidei inſecutor antichriſtus, Soldanus videlicet Babyloniae, qui a primaeva aetate ſua chriſtianus, non ſolum in ſecta perfidi Machometi conſenſit, ſed etiam catholicam matrem noſtram eccleſiam, nefas ſimile exhorrentem, ſecare per medium, imo verius exterminare molitur, tantuſque zelator perfidiae effectus, caeterique ſuam nequitiam inſectantes adeo inflammantur, ut cunctos per Aegyptum, Palaeſtinam, Conſtantinopolim, regnum Cypri, et Rhodum, aliorumque chriſtianorum fines chriſticolas perſequantur, nonnullos ad apoſtaſiam compellendo, alios cruciando, eccleſias funditus deſtruendo, et quod deteſtabilius eſt, in imaginem crucifixi, et maxime in eccleſia ſancti ſepulchri horribiliter conſpuendo, obliterando, lacerando, chriſtianorum ſubſtantiam omni ferme menſe novis exactionibus crudeliſſime devorando, imo in tantam furoris et perfidiae audaciam proſiliunt, ut niſi citius a Chriſti fidelibus ipſorum impiiſſimis conatibus occurratur, oportet illa ſacra loca, ſanguine Domini noſtri Jeſu Chriſti reſperſa, deſerta relinquere, et canibus dimittere atrociſſime devoranda, qui eadem loca omni ſcelere et impietate maculare, et perfidiſſimo Machometo novas laudes in eiſdem decantare ſategerunt : nec hiis rabidi illi canes furore ſuo ſatisfacere aeſtimant, ſed inſtructa potentiori claſſe ad catholicae religionis ultimam ſtragem, et totalem chriſtiani nominis confuſionem, tanquam lupi voraciſſimi deſinerunt ; dominus noſter ſanctiſſimus, dominus Eugenius, papa modernus, zelo chriſtianae fidei, ad quam praeſertim tuendam et manutenendam ipſo jure divino tenetur, una cum aliis principibus chriſtianis contra improbiſſimos Saracenorum et Turcorum conatus claſſem ſuam maritimam inſtruxit, et exercitum terreſtrem armavit : cumque tantae rei expenſas ipſe dominus noſter facere nequeat ; dignum miſericordia et charitati chriſtianae conveniens reputavit, ut perſonae praeſertim eccleſiaſticae, in omnibus chriſtianorum finibus conſtitutae, aliquid de patrimonio Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac de reditibus beneficiorum ſuorum pro tam communi et neceſſaria reipublicae et chriſtianae fidei cauſa aliquid contribuant ad ſumptus ſupportand. quorum praetextu unam decimam proventuum, et redituum omnium beneficiorum, et adminiſtrationum eccleſiaſticarum in univerſo orbe conſiſtentium impoſuit et indixit, prout literis ſuis deſuper confectis plenius continetur. Ad haec illuſtriſſimus princeps dominus noſter rex, etſi non ſecundum formam indictionis praedictae, voluit tamen quod in aliquo votis domini noſtri ſanctiſſimi, pro tam pio et meritorio opere graviſſimis expenſarum oneribus, pro defenſione eccleſiae et guerris, tot jam labentibus annis durant. nondum ſedatis, aliiſque ſumptibus exceſſivis, et quotidianis ſolutionibus non obſtantibus, juxta rei poſſibilitatem libere, ſponte, et ultro ſatisfacere conaremur. Unde ſuper praemiſſis cum nonnullis venerabilibus confratribus, caeteriſque noſtrae Cantuar. provinciae praelatis communicatione habita diligenti, de conſilio, conſenſu pariter, et aſſenſu eorundem deliberavimus et aviſavimus, quod vos, necnon omnes et ſinguli venerabiles confratres et coepiſcopi dictae noſtrae Cantuar. provinciae omnes decanos, abbates, et priores, alioſque praelatos, exemptos et non exemptos, rectores et vicarios, necnon alios quoſcunque, infra dioeceſ. ſuas beneficia eccleſiaſtica, ſeu adminiſtrationes eccleſiaſticas obtinentes, ad unum vel plura loca, ad hoc magis accommoda, quam cito commode poterunt, convocetis, et dicti confratres noſtri convocent, ſeu faciant convocari, ad communicand. tractand. inducendum, et conſenſum eorundem requirendum, et habendum, pro aliqua notabili ſumma ad uſum praedictum concedenda, et levanda, ac decimo die menſis Maii prox. futur. dilecto in Chriſto filio officiali curiae noſtrae Cantuarienſis per manus collectorum ad hoc per vos et ſingulos confratres et coepiſcopos noſtros in ſingulis ſuis dioeceſ. deputand. actualiter perſolvenda. Et ſi quos in praemiſſis contradictores inveneritis, ſeu invenerint, mandamus, quatenus ipſos moneatis, monerive faciatis, moneant ſeu moneri faciant, quod compareant coram nobis in manerio noſtro de Lamehith quarto die menſis Maii prox. futur. ſuper hiis nobiſcum tractaturi et communicaturi, ulteriuſque facturi, quod juſtitia ſuadebit. Tenore igitur praeſentium vobis injungimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis venerabilibus

rabilibus confratribus et coepiſcopis noſtris, ſeu vicariis eorundem generalibus intimetis, et per literas veſtras patentes, harum tenorem habentes, canonice denuncietis, quatenus praemiſſa omnia et ſingula, quantum in eis eſt, debite exequantur, ſeu exequi faciant cum effectu. Et quid feceritis ſeu fecerint in praemiſſis, nos una cum nominibus collectorum in hac parte deputand. citra dictum 10. diem menſis Maii prox. futur. certificetis et certificent diſtincte et aperte. Dat. in manerio noſtro de Lamehith 14. die menſis Martii, an. Dom. M.CCCC.XLIV. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Quarum literarum reverend. auctoritate omnia et ſingula in dictis literis reverend. contenta, veſtrae fraternitati reverendae tenore praeſentium denunciamus et intimamus; mandantes, quod ea, quatenus vos et dioec. veſtram concernunt, juxta omnem eorum formam et tenorem debite exequamini, ſeu exequi diligenter faciatis. Vobis inſuper auctoritate praedicta mandamus, quatenus dictum reverendum patrem citra diem in dictis literis reverendis aſſignatum, de omni eo, quod feceritis in praemiſſis, una cum nominibus collectorum per vos in hac parte deputand. per literas veſtras patentes, harum tenorem habentes, legitime certificetis. Dat. in manerio noſtro de Stebenhith 24. die menſis Martii, an. Dom. ſupradicto, et noſtrae conſecrat. IX.

Venerabilis in Chriſto confrater, poſt fraternam et ſinceram in Domino charitatem. Dudum pro ſummis et urgentibus univerſalis eccleſiae cauſis, ac tutela fidei orthodoxae, beatiſſimus pater dominus Eugenius, papa modernus, unam decimam proventuum omnium beneficiorum eccleſiaſticorum, in univerſo orbe conſiſtentium, impoſuit et indixit, ſuper quibus vobiſcum et nonnullis aliis venerabilibus confratribus et coepiſcopis noſtris, et caeteris noſtrae Cantuarien. provinciae praelatis, communicatione habita diligenti, veſtro et eorum conſilio et aſſenſu, quantum in nobis fuerat, deliberatum et aviſatum extiterat, quod nedum domini noſtri ſanctiſſimi, verum etiam regiae celſitudinis contemplatione et inſtantia unus denarius de marca proventuum omnium beneficiorum eccleſiaſticorum, infra noſtram Cantuar. provinciam exiſtentium, concederetur. Ad cujus deliberationis ſeu aviſamenti executionem efficacem, et praeſertim ex praemiſſis et aliis ſanctiſſimis et juſtiſſimis cauſis, noſtris deſuper confectis literis latius expreſſatis, in dioec. veſtra labores poſſibiles accurate impendere velit veſtra fraternitas praedilecta, quam proſpere et feliciter in agendis conſervare dignetur Trinitas, unus Deus. Ex Lamehith 17. die menſis Martii.

J. archiepiſcopus Cantuarien. etc.
Reverendo in Chriſto patri ac confratri noſtro Thomae, Norwic. epiſcopo.

Inſtructio data archidiacono ſeu officiali ejus ſuper materia pro defenſione fidei conſervanda, et denar. de marca de exemptis et non exemptis, et clero levandis, colligendis, et ſolvend. London. officiali curiae Cantuar. 10. die menſis Maii prox. futur.

Inprimis, quod dominus noſter ſanctiſſimus papa Eugenius indixit unam decimam clero Angliae, quae res fuit inviſa; pro qua re conſequenda miſit unum legatum ad dominum noſtrum regem, etc.

Item, praeſentatis literis ſuis domino noſtro regi, dominus noſter rex voluit deliberare cum dom. Cantuar. archiepiſcopo, et aliis praelatis regni ſui.

Item, quod conſideratis inconvenientiis et ſequela, quae ex indictione dictae decimae poſſent evenire, dictus dominus Cantuar. archiepiſcopus, cum ſuffraganeis ſuis, qui quatuor erant in numero, cum maxima poena et labore ad exaltationem fidei orthodoxae, et ne onus tale importabile praelatis et clero imponeretur, ac etiam propter ſcandala evitanda a regno tam chriſtianiſſimi principis regis Angliae, ſi nihil obtineret, et vacuus tranſiret, deliberavit ob defenſionem fidei catholicae, unum denarium de marca de praelatis et clero levandum, colligend. et ſolvend. London. officiali dictae curiae Cantuar. praefato 10. die menſis Maii, et per archidiaconos, ſeu eorum officiales levand. colligend. et ſolvend. Contradictores autem ad quartum diem dicti menſis Maii fore monendos, et citandos per eoſdem ad comparend. coram dicto domino Cantuar. in manerio ſuo de Lamehith, tractatur. etc.

Item, quod dominus Norwicen. epiſcopus de mandato domini Cantuarien. cum conſenſu et conſilio ſuffraganeorum ſuorum in parliamento exiſtentium, deputavit et aſſignavit collectores dictorum denariorum, archidiaconos in ſua dioeceſi, ſeu eorum officiales.

Item, ne praelati et clerus deberent onerari ſuper nova decima ſolvend. regi, dominus Cantuar. cum praelatis ſupradictis convocationem non fiend. deliberavit, et voluit, quod ſinguli epiſcopi in ſuis dioeceſ. facerent iſta exponi, et ſummam praedictam concedi, levari, et ſolvi ſub forma praedicta.

Item, liberentur copiae literarum miſſivarum domini Cantuar. archidiaconis, ſeu eorum officialibus, quarum dat. eſt apud Lamehith 10. die menſis Martii.

Item, quod onerentur officiales, quod faciant ſingulos praelatos, exemptos et non exemptos, et clerum tam de beneficiis taxatis, quam non taxatis, quatenus ipſos concernit, hujuſmodi denar. deferre ad proximam ſynodum.

Item, conſideratis laboribus domini Norwic. epiſcopi, verecundia eſſet et ſcandalum, et quaſi inobedientia, quod ſolutio hujuſmodi denariorum eſſet retardata.

Item, de dicendo archidiaconis, ſeu eorum officialibus, quod ſic ſe habeant in praemiſſis exequendis, quod non arguatur eorum negligentia, conſiderata arduitate negotii, et materia fidei, quae privilegiata exiſtit, ad ſalutem generis humani.

Thomas, permiſſione divina Norwicenſis epiſcopus, dilectis in Chriſto filiis archidiacono noſtro Norwici, ſeu ejus officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad petend. levand. colligend.

colligend. exigend. et recipiend. pro defenſione fidei catholicae unum denarium de marca de ſingulis perſonis eccleſiaſticis, abbatibus, prioribus, aliiſque praelatis, exemptis et non exemptis, rectoribus, vicariis, et aliis quibuſcunque infra archidiaconatum veſtrum, beneficia eccleſiaſtica, ſeu adminiſtrationes eccleſiaſticas obtinentibus, ipſoſque denarios officiali curiae Cantuar. receptori ad hoc deputato, 10. die menſis Maii prox. futur. actualiter perſolvend. Contradictores monentes monerive facientes auctoritate reverendiſſimi in Chriſto patris, et domini, dom. Johannis, Dei gratia Cantuar. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, quod compareant coram ipſo in manerio ſuo de Lamehith 4. die menſis Maii prox. futur. cum reverendiſſimo patre tractatur. et communicatur. ulteriuſque factur. quod juſtitia ſuadebit; ipſum reverendiſſimum patrem, de omni eo, quod feceritis in hac parte, auctentice certificantes; caeteraque omnia et ſingula faciend. exercend. exequend. et expediend. ad executionem praemiſſorum, quae neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, vobis et utrique veſtrum tam auctoritate dicti reverendiſſimi patris, quam noſtra, conjunctim et diviſim, committimus poteſtatem, cum cujuſlibet coercionis et executionis canonicae exequendique poteſtate. Dat. noſtro ſub ſigillo in manerio noſtro de Hoxne quinto die menſis Aprilis, anno Dom. M.CCCC.XLV. et noſtrae tranſlationis anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg Angliae
EUGEN. IV. 14.	JOH. STAFFORD 2.	1444.	HENRIC. VI. 23.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

CONVOCATIO cleri provinciae Ebor. hoc anno per breve regium, dat. 26. Januarii, ſummonita fuit, uti conſtat ex rot. parl.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 15.	JOH. STAFFORD 3.	1445.	HENRIC. VI. 24.

Convocatio cleri provinciae Ebor.

CONVOCATIO cleri provinciae Ebor. ultimo die Septembris in eccleſia B. Petri Ebor. habita, unam integram decimam domino regi ſub certis conditionibus concedit. Ex reg. Kempe Ebor. fol. 43. et reg. IV. dec. et cap. Dunel. fol. 23. a.

Acta concilii generalis apud Edinburgh, continentia duas bullas Gregorii XII. *et Martini* V. *paparum de privilegiis epiſcoporum in morte.* Ex Chartular. epiſc. Brechinenſis fol. 73. in bibl. jurid. Edinburg.

IN nomine Domini, Amen. Univerſis et ſingulis praeſens publicum inſtrumentum ſive tranſumptum inſpecturis, Johannes, Dei et apoſtolicae ſedis gratia epiſcopus Brechinenſis, ac conſervator privilegiorum eccleſiae Scoticanae, et Johannes Seves, decretorum doctor, eccleſiarum Glaſguenſis et Aberdonenſis canonicus, ac officialis ſancti Andreae generaliter conſtitutus, ſalutem in Domino, et praeſentibus fidem indubiam adhibere. Noveritis quod reverendus in Chriſto pater Johannes, epiſcopus Moravienſis, procurator, et procuratorio nomine praelatorum et cleri totius Scotiae, de cujus mandato ſufficienter nobis conſtabat, quas quidem literas apoſtolicas, unam viz. domini quondam Gregorii papae, aliam quondam domini Martini papae, eorumque veris bullis plumbeis more Romanae curiae impendentibus bullatis, coram nobis exhibuit, praeſentavit, et judicialiter produxit, petens humiliter a nobis, ut hujuſmodi literas apoſtolicas tranſumi et exemplari mandare dignaremur, ad futuram rei memoriam, ex auctoritate nobis in hac parte commiſſa, ita et taliter, quod ipſi tranſumpto poſſit et debeat ubique locorum plena fides adhiberi, ſicuti dictis bullis apoſtolicis originalibus, ſi in medium in ipſarum originali forma producerentur. Unde nos Johannes, epiſcopus Brechinenſis, ac conſervator, et Johannes Seves, officialis praedictus, hujuſmodi petitioni, ut decuit, annuentes, et quia poſt diligentem inſpectionem comperimus hujuſmodi bullas fore ſanas, et integras, et illaeſas, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ipſarum parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, idcirco nos Johannes, et Johannes, epiſcopus conſervator, et officialis praedicti, pro tribunali ſedentes, praefatas bullas per notarios ſubſcriptos tranſumi, et exemplari, ac in publicam formam tranſumpti redigi mandavimus, et juſſimus, ad futuram rei memoriam, citatis prius omnibus et ſingulis penes dictas bullas ſua intereſſe praetendentibus, per literas noſtras, quas in valvis eccleſiae parochialis beati Aegidii de Edinburgh publice affigi fecimus, ad comparendum certis die et loco ſubſcriptis, ad videndum et audiendum hujuſmodi tranſumptum decerni, vel ad allegandum cauſam, vel cauſas, quare tranſumptum hujuſmodi bullarum decerni non deberet. Quarum vero bullarum tenor de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:

Gregorius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam. Paſtoralis officii debitum, cui, diſponente Domino, praeſidemus, expoſcit, ut ad ea, per quae eccleſiarum ac perſonarum eccleſiaſticarum ſtatui ſalubriter conſulatur,

ſulatur, ſolicitis ſtudiis, quantum poſſumus, intendamus. Nuper ſiquidem relatione fide digna percepimus, quod olim nonnulli reges Scotiae praetextu cujuſdam, ut aſſerebant, conſuetudinis, quae dicenda erat potius corruptela, omnes res et bona mobilia, quae epiſcopi dicti regni pro tempore exiſtentes, tempore ſui obitus obtinebant ſeu poſſidebant, eiſdem epiſcopis decedentibus de facto recipientes, et uſurpantes, ſibimetipſis appropriare temere praeſumebant. Et quod licet olim clarae memoriae David, rex Scotiae, dum ageret in humanis, pie conſiderans, quod hujuſmodi conſuetudo abuſiva et deteſtabilis exiſtebat, eam aboleri decreviſſet, ac illam penitus revocaſſet, et ſuſtuliſſet, ac mandaſſet illam de caetero nullatenus obſervari; ac poſtmodum chariſſimus in Chriſto filius noſter Robertus, rex Scotiae illuſtris, praedicti David ſucceſſor, hujuſmodi revocationem ac mandatum approbaſſet et confirmaſſet; tamen nonnulli ejuſdem regis officiales et alii quicunque praetextu dictae conſuetudinis, et nomine dicti Roberti regis, quorundam epiſcoporum et praelatorum in dicto regno decedentium bona rapere, et camerae dicti regis vel aliis uſibus appropriare temere praeſumpſerunt hactenus et praeſumunt. Nos igitur attendentes, quod noſtra intereſſet ſuper hiis de opportuno remedio providere, ac volentes hujuſmodi praeſumptuoſis auſibus, in quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter obviare, praeſentium tenore diſtrictius inhibemus omnibus et ſingulis perſonis, in dicto regno conſiſtentibus, ne praetextu praedictae deteſtandae conſuetudinis, imo verius corruptelae, aliqua bona cujuſcunque epiſcopi vel praelati, in dicto regno decedentis, recipere, vel quoquomodo uſurpare praeſumant; nos enim omnes et ſingulos, qui de caetero contra hujuſmodi inhibitionem noſtram bona aliquorum epiſcoporum vel praelatorum dicti regni deinceps decedentium rapere, vel uſurpare praeſumpſerint, etiamſi hujuſmodi praeſumptores regali vel quavis alia praefulgeant dignitate, ſententiam excommunicationis incurrere decernimus eo ipſo, a qua nullatenus, praeterquam in mortis articulo, poſſint abſolvi, niſi prius bona per eos ſic rapta, vel uſurpata contra inhibitionem hujuſmodi, illis, quibus de jure debebantur, integre reſtituerint cum effectu. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae inhibitionis et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. apud Avinion. 14. calendas Aprilis, pontificatus noſtri anno quinto.

Martinus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus patribus ſancti Andreae et Dumblanen. epiſcopis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Creditae nobis diſpenſationis urgemur officio, ut qui diſpoſitione divina cunctis orbis eccleſiis poteſtatis plenitudine praeſidemus, tanto praelatorum eorundem exceſſus ferventius corrigere ſtudeamus, quanto plures eorum corrumpuntur exemplo, ſi remanent incorrecti. Ad audientiam ſiquidem noſtram ex chariſſimi in Chriſto filii noſtri, Jacobi, regis Scotorum illuſtris, relatione pervenit, quod venerabilis frater Fynlaus, epiſcopus Ergadienſis, alias Liſmorenſis, propriae ſalutis immemor, ac Dei timore poſtpoſito, contra debitum officii paſtoralis, nonnullis ſeditioſis proditoribus et notorie rebellibus ipſius regis adhaerens, illis, contra ſtatum ſuum et regni ſui multifarie machinando, conſilium, auxilium dedit, et favorem, crimenque laeſae majeſtatis in regem ipſum commiſit; ac idem Fynlaus cum praefatis proditoribus et rebellibus de dicto regno propter hoc aufugit, et ſuam reliquit eccleſiam paſtoris ſolatio deſtitutam, de ſuo reditu ad illam perpetuo deſperatus: quodque propter praemiſſa et alia deteſtanda in tanto odio clericorum et laicorum exiſtit, quod in illis partibus ſine graviſſimo ſcandalo tolerari non poteſt; et propterea ipſa eccleſia gravia in ſpiritualibus et temporalibus hactenus paſſa fuit et patitur quotidie detrimenta, ac fidelium populus ſibi commiſſus quaſi grex abſque paſtore remanet deſolatus, in ejuſdem populi animarum periculum, pontificalis dignitatis vilipendium, et exemplum deteſtabile plurimorum. Nos igitur attendentes quod, veris exiſtentibus ſupradictis, idem Fynlaus ſe pontificali dignitate reddit indignum, ac de praemiſſis certam notitiam non habentes, volenteſque hujuſmodi ſcandalis obviare, et ſuper hiis opportunum remedium adhibere, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos, aut unus veſtrum, vocato dicto Fynlao, et citato perſonaliter, ſi in civitate vel dioeceſi Ergadienſi reperiatur, alioquin publice in ipſa Ergadienſi eccleſia, inter miſſarum ſolennia, et citatione hujuſmodi in valvis ipſius eccleſiae affixa, ſuper praemiſſis et aliis ex parte dicti regis exponendis, et de quibus praefatum epiſcopum per informationem ſummariam reperietis deſamatum, contra ipſum epiſcopum vocatum et praeſentem, vel abſentem per contumaciam, in forma inquiſitionis procedentes, expoſitis capitulis, de quibus, ut praefertur, extiterit deſamatus, inquiratis ſuper illis veritatem. Et quod ſuper hiis repereritis, cum toto proceſſu hujuſmodi inquiſitionis in forma auctentica ad nos fideliter remittatis, ut ſuper illis per nos juſtitia miniſtretur, et alias diſponatur, prout nobis videbitur expedire. Et inſuper, ſi praefatum epiſcopum a civitate vel dioeceſi praedict. abſentem eſſe inveneritis, et eccleſiam ac populum ſibi ſubditum reliquiſſe, pendente proceſſu hujuſmodi inquiſitionis, et ipſius epiſcopi durante abſentia, regimen et adminiſtrationem ipſius eccleſiae in ſpiritualibus et temporalibus alicui epiſcopo, vel alii probo viro ad hoc idoneo, auctoritate noſtra committatis, donec per nos ſuper hoc proviſum fuerit aut alias ordinatum; injungentes nihilominus ei, cui ipſius eccleſiae adminiſtrationem duxeritis committendam, ut praefatae eccleſiae debitis ſupportatis oneribus, reſiduos ipſius eccleſiae fructus, reditus, et proventus diligenter conſervare procuret, vel futuro ſucceſſori praefati epiſcopi, ſi forſan de alterius perſona eidem eccleſiae proviſum per nos interim fuerit, aut alteri, prout a nobis habuerit

habuerit in mandatis, de quibus teneatur diligenter reddere rationem: non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii papae octavi, praedeceſſoris noſtri, in quibus cavetur, quod nullus extra ſuam civitatem et dioeceſim, niſi in certis exceptis caſibus, ut in illis, ultra unam dietam a fine ſuae dioeceſis ad judicium evocetur, ſive judices a ſede apoſtolica deputati contra quoſcunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioeceſis eorundem trahere praeſumant, et de duabus dietis in concilio generali; quam aliis conſtitutionibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque; aut ſi dicto Fynlao, vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim a dicta ſede ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſunt, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio, vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili, appellatione ceſſante, compellatis veritati teſtimonium perhibere. Dat. Romae apud ſanctum Petrum 3. idus Maii, pontificatus noſtri anno nono.

Poſtquam omnia et ſingula ſupradicta nos praefati conſervator et officialis praeſens tranſumptum publicum cum ipſis bullis originalibus diligenter auſcultari, collationari, et concordari fecimus, et tandem quod poſt diligentem collationem et auſcultationem comperimus praeſens tranſumptum cum dictis bullis originalibus in omnibus, et per omnia concordare, et in nullo diſcrepare. Igitur auctoritate, qua fungimur in hac parte, decrevimus, et tenore praeſentium decernimus, quod praeſenti tranſumpto publico tanquam praeſcriptis bullis originalibus ubique locorum, tam in judicio, quam extra judicium, merito poſſit et debeat plena, integra, et indubitata fides adhiberi; ac talis ac tanta, qualis et quanta dictis bullis originalibus adhiberetur, ſi in ipſarum originali forma in medium producerentur. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium hoc praeſens inſtrumentum publicum ſive tranſumptum per notarios noſtros publicos ſubſcriptos, de mandato noſtro, deſuper publicatum ſigillorum noſtrorum juſſimus et fecimus appenſionibus communiri. Acta fuerunt haec apud Edinburgh in domo habitationis vicarii ejuſdem, ubi triginta ſex deputati ex ordinatione trium ſtatuum regni, et parliamenti in dicto burgo de Edinburgh, rege praeſente, tenti, fuerunt ſolenniter tunc congregati viceſima octava die menſis Junii, anno Domini milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo quinto, indictione octava, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, et domini noſtri, domini Eugenii, divina providentia papae quarti, anno decimo quinto; praeſentibus ibidem reverendis in Chriſto patribus Jacobo, epiſcopo Dunkeldenſi, cancellario Scotiae, Johanne, epiſcopo Glaſguenſi, Michaele, epiſcopo Dumblanenſi, et Georgio, epiſcopo Ergadienſi; necnon venerabilibus patribus dominis Willielmo de Calko, Richardo de Dumfermelyng, Jacobo de Londoris, Patricio ſanctae Crucis apud Edinburgh, Jacobo de Dryburch, Willielmo de Cupro, Johanne de Dere, Richardo de Balmoryno, et Jacobo de Kynloſs, abbatibus; ac etiam nobilibus et valentibus dominis, viz. Alexandro de Montegomery, Herberto domino de Maxvell, Patricio Lyon, domino de Glamyſs, Johanne domino de Lyndeſey, de Bires, Alexandro Erwen de Drum, Johanne Ogilby de Lyntſtrethyne, Johanne Scrymgeour, conſtabulario de Dunde, David Murray de Gaſk, et Laurentio domino de Abyrnethy, militibus; Andrea domino le Gray, de Foulis, Willielmo domino de Symerwale, armigeris; necnon honorabilibus et providis viris Johanne de Levyntoune, commiſſario de Edinburgh, Johanne de Hadyngtoun, commiſſario de Perth, Johanne Scrogs, commiſſario de Abirden, Willielmo Strathaquhyne, commiſſario de Dunde, Andrea Rede, commiſſario de Ennerneſs, Waltero de Tulloch, commiſſario de Montroſs, teſtibus ad praemiſſa vocatis pariter et rogatis. "Sequuntur ſubſcriptiones notariorum." Et ego David Bell, clericus ſancti Andreae dioeceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritatibus notarius, praemiſſarum literarum apoſtolicarum praeſentationi, receptioni, publicationi, lecturae, inſpectioni, examinationi, et decreti interpoſitioni, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, agerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus, et notariis ſubſcriptis praeſens interfui, eaque ſic fieri et dici ſcivi, vidi, et audivi, ac in notam ſumpſi, et ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum ſive tranſumptum publicum, praeſcriptas literas apoſtolicas de verbo ad verbum, nihil addito vel remoto, quod ipſarum literarum apoſtolicarum ſubſtantiam mutare poſſit, aut in aliquo variare, in ſe continens, manu alterius, me aliis arduis praepedito negotiis, ſcriptum, ſigno et nomine meis ſolitis et conſuetis, una cum praefatorum reverendi in Chriſto patris et domini epiſcopi Brechinenſis, et conſervatoris ac officialis ſigillorum appenſionibus communitum, ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum praemiſſorum. David Bell. Et ego Thomas Boyle, preſbyter Aberdonen. dioeceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, praedictarum literarum apoſtolicarum praeſentationi, receptioni, publicationi, lecturae, inſpectioni, examinationi, et decreto, caeteriſque omnibus aliis et ſingulis ſupradictis, dum ſic, ut praemittitur, agerentur, dicerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus ac ſubtus et notariis ſupraſcriptis praeſens interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi, ac in notam recepi. Ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum ſive tranſumptum aliena manu fideliter ſcriptum, et in hanc publicam formam redactum, ſigno, nomine, et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis, una cum praefatorum reverendi in Chriſto patris et domini, domini epiſcopi Brechinen. et conſervatoris ac officialis ſigillorum appenſionibus communitum, ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem eſt teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum. Thomas Boyle. Et ego Alexander Thome, preſbyter Brechinen. dioeceſis,

ceſis, publicus imperiali auctoritate notarius, qui praemiſſarum literarum apoſtolicarum praeſentationi, receptioni, publicationi, lecturae, inſpectioni, examinationi, et decreto, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, dicerentur, et fierent, una cum praenominatis teſtibus et notariis ſubſcriptis praeſens interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi, ac in notam ſumpſi; ideoque hoc praeſens publicum inſtrumentum ſive tranſumptum per alium fideliter ſcriptum, et in hanc publicam formam redactum, ſigno, nomine, et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis, una cum praefatorum reverendi in Chriſto patris et domini, domini epiſcopi Brechinenſis, et conſervatoris ac officialis ſigillorum appenſionibus communitum, ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum praemiſſorum. Alexander Thome.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
Eugen. IV. 16.	Joh. Stafford 3.	1446.	Henric. VI. 24.

Commiſſio ex parte praelatorum Angliae de decima clero Angl. a papa impoſita. Ex reg. Stafford fol. 45. a.

Dominus Bathonien. dominus abbas Glouceſtriae, magiſter Vincentius Clement habuerunt verba, quae ſequuntur, domino Concordien. ex parte praelatorum Angliae communicanda.

Primo dicent ſanctam intentionem domini noſtri ſanctiſſimi ad debellandos Turcos, et chriſtiani nominis inimicos, ac ad liberandam terram ſanctam de manibus paganorum; haec erat ſententia literarum.

Secundo dicent, quod regia celſitudo intelligens iſtud ſanctum propoſitum domini noſtri, rogavit praelatos regni ſui praeſentes hic in parliamento, quatenus ex contemplatione Dei, et omnium cauſarum per ſanctiſſimum dominum noſtrum expreſſarum, aliquid facere conarentur.

Tertio, quod domini praeſentes, intellecta domini regis intentione, ac propter cauſas dictas, non obſtantibus graviſſimis oneribus expenſarum in guerris tot jam labentibus annis durantibus nondum ſedatis, non obſtantibus etiam aliis ſumptibus exceſſivis, juxta poſſibilitatem eorum libere, ſponte, et ultro conferunt aliquid, videlicet, ſex millia ducatorum in curia, et paternitati veſtrae etiam ex mera liberalitate conferunt hoc munuſculum.

Quarto dicent, quod quoad executionem indulgentiarum facient diligentiam domini praelati, quod aliquis inde fructus proveniat pro dicto ſancto ſubſidio.

Quinto, quod regia celſitudo decrevit literas ſcribi domino noſtro ſanctiſſimo, quod, altiſſimo concedente, pax iſta inter regem Angliae et Franciae concludatur, taliter eadem celſitudo actura eſt, quod ſanctitas ſua, Romana eccleſia, ac tota chriſtianitas poterit contentari.

Et in omnibus iſtis poteritis habere, et habebitis recommiſſos fervorem et diligentiam reverendiſſimi patris domini Cantuarien. quos habuit in executione praedictorum.

Ad quae reſpondebat dominus Concordien. peruberes gratias habens domino regi et dominis praelatis, et quod certum habebat, ſanctiſſimum dominum noſtrum regratiaturum eis, conſiderando, quod inter tot onera regis et regni aliquid contemplatione ſua feciſſent, dicens ſe bene intellexiſſe hujus rei difficultatem, imo periculum; cum neque clerus, neque populus vellent talibus impoſitionibus coerceri, et quod non erat intentionis ſanctiſſimi domini noſtri aliquid ab eis invite exigere: addidit etiam, quod cum in curia eſſet, faceret illam relationem, quod dominus noſter ac caeteri domini cardinales bene intelligerent eos ſatisfeciſſe in hoc tempore; rogavit etiam dictos limitatos, quatenus recommitterent eum regi, et dominis praelatis, ac offerrent ipſum ad mandata et obſequia eorum; quod ita factum eſt in craſtino per dominum abbatem Glouceſtriae et dominum Vincentium, quia Bathon. epiſcopus fuit eo die abſens in ordinibus celebrandis.

Litera papae Eugenii IV. *aperta de decima in regno Angliae colligenda.* Ibid.

Eugenius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Johanni, archiepiſcopo Cantuarien. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Dudum ſiquidem, videlicet ſub dat. calend. Januarii, pontificatus noſtri anno duodecimo, ex certis rationabilibus cauſis, ac maximis urgentibus neceſſitatibus, tunc expreſſis, unam decimam omnium redituum et proventuum unius anni, ex eccleſiis, monaſteriis, et aliis locis etiam piis, ac beneficiis eccleſiaſticis in univerſo orbe conſiſtentibus, provenientium, ab olim concilio Baſileenſi antea impoſitam, et per nos confirmatam, ab omnibus patriarchis, archiepiſcopis, praelatis, et perſonis eccleſiaſticis, necnon quarumvis militiarum magiſtris, prioribus, praeceptoribus, et fratribus, exemptis et non exemptis, exigendam et colligendam, ac per eos perſolvendam, de fratrum noſtrorum conſilio per literas quaſdam decrevimus, et declaravimus; et deinde, videlicet tertio idus Julii, ejuſdem pontificatus anno decimo quarto, venerabilibus fratribus noſtris Baptiſtae, epiſcopo tum electo Concordienſi, ac Johanni, epiſcopo Conſtantien. tunc notario noſtro, per alias noſtras literas inter caetera commiſimus ac mandavimus, ut decimam praedictam a perſonis eccleſiaſticis provinciarum, civitatum, et dioeceſium, ſub regnis chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, regis Angliae illuſtris, conſiſtentium, necnon Hiberniae partium, ex eis,

ſervorum

ſervorum beatae Mariae, ac mendicantium ordinum fratribus, necnon monialibus, ac pauperum hoſpitalium rectoribus et gubernatoribus duntaxat exceptis, exigere et colligere curarent, ac alias ratione praemiſſorum nonnulla voluimus et ordinavimus, prout in ſingulis literis praefatis plenius continetur. Poſtea vero licet ex beneplacito dicti regis etiam proceſſiſſet, quod per Baptiſtam ac Johannem epiſcopos praefatos in regno Angliae praedicto, necnon in terra Hiberniae decima praedicta exigi et colligi poſſet, ac rex ipſe tanquam catholicus princeps pro parte ſolutionis ejuſdem decimae ſex millia florenorum auri ad opus, in ipſis prioribus literis expreſſum, convertendorum perſolvi feciſſet; tamen dicti epiſcopi provide tunc conſiderantes, perſonas regni et terrae hujuſcemodi, ac nonnulla in ipſius regis favorem ac decorem ſupportanda onera, gravatas fore, pro illarum commodo et ſublevamine commiſſionem et mandatum eis facta praedicta, executioni debitae minime demandarunt. Cum autem a diverſis regibus, principibus, et aliis dominis pia adverſus infidelium inſultus, ac vires ſuffragia poſtulentur, ac propterea ad conſervationem multitudinis fidelium, et ne illi ab eiſdem infidelibus in chriſtiani nominis vilipendium comprimantur, necnon pro univerſalis eccleſiae, fideique catholicae utilitate, et exaltatione, ac ex aliis cauſis in literis prioribus praedictis expreſſis, exactio et collectio decimae hujuſcemodi non ſolum utiles, ſed omnino neceſſariae exiſtant; nos regis beneplacitum hujuſcemodi condignis in Domino laudibus commendantes, illudque et quoad hoc harum ſerie approbantes, et ne ex retardatione collectionis dictae decimae fideles praefati opportunis careant auxiliis, prout tenemur, ex debito ſummi pontificatus officii nobis deſuper injuncti, providere volentes, fraternitati tuae, de qua in hiis et aliis plenam fiduciam in Domino obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus infra ſex menſes a die praeſentationis praeſentium tibi faciendae, inchoandos, tu per te, vel alium, ſeu alios, quem, vel quos ad id duxeris pro tempore deputandos, ab omnibus et ſingulis Henrici regis praedicti regnorum et dominiorum, archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, praelatis, et aliis eccleſiaſticis, caeteriſque, fructus eccleſiaſticos in illis pro tempore habentibus, ſecularibus, ac quorumvis ordinum regularibus, perſonis, exemptis et non exemptis, ex eis, ſupradictis ſervorum ac mendicantium ordinum fratribus, necnon monialibus, ac hoſpitalium rectoribus et gubernatoribus duntaxat exceptis, decimam praedictam exigere et colligere, ipſoſque ex eis, qui in praemiſſis negligentes ſeu rebelles forſan extiterint, ad quotam eis deſuper tangentem integre perſolvendam per cenſuram eccleſiaſticam, et alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, etiam cum invocatione auxilii brachii ſecularis, ſi opus fuerit, cogere atque compellere; necnon omnes et ſingulas pecuniarum ſummas et quantitates exinde provenientes pro tempore tunc exactas et collectas, in ſubventionem faciendam praedictam convertendas, illi vel illis, cui vel quibus ad exigendum a te, vel deputando vel deputandis, hujuſcemodi pecunias pro tempore collectas, praedictam ſpecialem per alias noſtras literas conceſſerimus facultatem, ſeu in quantum de ipſa facultate tibi tunc non conſtaret, collectori fructuum et proventuum, camerae apoſtolicae in dicto regno Angliae debitorum, deputato, fideliter tradere et aſſignare, ſeu tradi et aſſignari, necnon alia omnia et ſingula in praemiſſis et circa ea neceſſaria et opportuna facere et exequi ſtudeas et procures, alias juxta poſteriorum literarum, ac commiſſionis et mandati, necnon voluntatis et ordinationis praedictorum et aliorum in illis expreſſorum, quae quoad hoc in ſuo robore permanere decernimus, continentiam atque formam, etiam perinde in omnibus et per omnia, ac ſi praedictae poſteriores literae tibi ſpecialiter directae fuiſſent, et beneplacitum regis, etiam quoad exactionem decimae per te, vel deputandum ſeu deputandos hujuſcemodi ſpecialiter emanaſſet; non obſtantibus praemiſſis, ac felicis recordationis Bonifacii papae octavi, praedeceſſoris noſtri, illa praeſertim, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem et dioeceſim, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam dietam a fine ſuae dioeceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices a ſede apoſtolica deputati, extra civitatem et dioeceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere praeſumant; et de duabus dictis in concilio generali, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus, necnon omnibus et ſingulis in prioribus et poſterioribus literis praedictis contentis, caeteriſque contrariis quibuſcunque; aut ſi archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, praelatis, et perſonis praedicts, vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem ſede indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut ultra vel extra certa loca ad judicium evocari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſcemodi mentionem. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno incarnat. Dom. M.CCCC.XLVI. quarto calend. Julii, pontificatus noſtri anno decimo ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 16.	JOH. STAFFORD 3.	1446.	HENRIC. VI. 24.

Ejuſdem litera clauſa de decima in regno Angliae colligenda. Ex reg. Stafford. fol. 46. a.

EUGENIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri noſtro archiepiſc. Cantuar. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Anno proxime anteacto, ut exercitum, quem terra marique parabamus in Turcos, Chriſti hoſtes, alere et ſuſtentare poſſemus, ad chariſſimum

in Chriſto filium noſtrum regem Angliae illuſtrem, et ad regni ipſius praelatos, ſpecialiterque ad tuam fraternitatem confidentiſſime miſimus pro decima, quam colligi volebamus. Fuit vero dictus rex taliter in negotio ardens, ut non ſolum decimam colligi fuerit permiſſurus, ſed pugnatores inſuper ſuis ſumptibus mittere ſit pollicitus. Et dum inter praelatos regni de dictae decimae exactione ageretur, omnes tuis exhortationibus adducti faciliter conſentiebant; ſed emergentium per id temporis occupationum multitudo ipſam decimam tunc exigi prohibuit. Cum itaque idem ſit animus noſter in praedicta re, qui fuit anno anteacto, nunc quae magis quam unquam antea cupiamus intendamuſque ad dictorum infidelium perſecutionem exercitum terra, claſſemque mari parare, jamque principibus et populis chriſtianis, qui dictis barbaris infidelibus ſunt propinqui, neceſſarios tantae expeditioni ordines dare coeperimus, dilectum filium magiſtrum Lodowicum de Cordona mittimus in Angliam, ad ſimul cum collectore dictam decimam colligendam; unde tuam fraternitatem in Domino duximus exhortandam, ut non ſolum, quod te libenter facturum non dubitamus, conſentias ipſius decimae exactioni, ſed auctoritatem tuam, quae apud praelatos clerumque regni merito eſt maxima, interponas, ac obnixe opereris, et facias, quod omnes ipſi praelati et totus clerus conſentiant atque ſolvant; nam cum materia per ſeipſam omnibus ſit gratiſſima, ſi viderint alii praelati et clerus te ad ſolvendum facilem, ad ipſorumque exhortationem ſolicitum, non dubitamus, quin ſolutio ipſa brevi, ſicut opus eſſet, perficiatur, unde maximum apud Deum meriti aeternae retributionis cumulum, et maximam apud nos gratiam comparabis. Caeterum praedicto Lodowico in dicendis parte noſtra velis fidem credulitatis plenariam adhibere. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M. CCCC. XLVI. octavo calend. Julii, pontificatus noſtri anno decimo ſexto. B. de Urbino.

Quibus literis a praedicto domino Cantuar. cum omni veneratione, uti decuit, receptis, atque perlectis in praeſentia venerabilis viri domini Vincentii Clement, ſanctiſſimi domini noſtri ſubdiaconi, ac magiſtri Roberti Regiſtri, dictus dominus Cantuarien. poſt gratulationem habitam de proſperitate ſtatus et perſonae ſanctiſſimi domini noſtri, et humanitatis verba nuncio ſuo praedicto repenſa; ait, quod quantum in ipſo erat, volebat obedire mandatis ſanctiſſimi domini noſtri, ſicut ſemper antea fecerat, facturuſque erat, quamdiu vitam duceret in humanis; verum quia res iſta tangebat alios dominos praelatos regni, imo et totum Angliae regnum, propter cujus leges et ſtatuta, quae talia exequentibus vel exequi ſine licentia regia praeſumentibus bonorum et vitae perditionem minantur, res ipſa periculoſa admodum reddebatur; volebat ideo ſuper hoc negotio mature procedere, et dictos regni praelatos conſulere, et in urbe Londonien. Domino concedente, dare ſibi reſponſum. In craſtino autem, ſcilicet vigeſimo ſexto ſupradicti menſis, prandio celebrato, in eodem loco, idem reſpondebat dominus Cantuarien. nuncio ſupradicto, qui protunc licentiam ab ipſo domino recipiens, in ſupradictam civitatem Londonien. ſe recepit, expectaturus ibidem adventum paternitatis ſuae reverendiſſimae.

Prima vero die menſis Octobris regia celſitudo aviſata de adventu ipſius nuncii, ſcripſit literas ſuas reverendiſſimo patri domino Cantuarien. cujus tenor ſequitur, qui eſt talis:

To the right reverend fader in God, oure right truſty and right well beloved, th'archebiſhop of Caunterbury, oure chauncellour of England.

By the kyng.

Right reverend fader in God, right truſty, and right well beloved, we grete you wel. And late you wite, that we be credibly enformed howe that there is come into this oure royalme a certain ambaſſadeur from oure holy fader the pope, the which, as it is ſaid, is diſpoſed to come by you for ſuch matters, as he hath to opene unto you on oure ſaid holy faders behalve. Wherefore we pray you, that for the greete beſineſſes, that we have now in our journeying, and other conſiderations movyng us, ye wol, whanne he cometh unto you, tary him, and make hym to abide unto tyme we come to our cite of London, which by Goddes mercy ſhal not be longe; wherinne ye ſhal do unto us right good pleſir. Given under our ſigne at Huntyngdon the fyrſt day of Octobre.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 16.	JOH. STAFFORD 4.	1446.	HENRIC. VI. 25.

Convocatio praelatorum prov. Cantuar. Ex reg. Stafford fol. 47. a.

ITEM menſe Octobris congregavit dictus reverendiſſimus pater praelatos omnes regni Londoniis tunc praeſentes, quos ſuper eodem negotio apud Lambhith tunc habuit. Dein die vigeſimo primo Octobris idem reverendiſſimus pater, dominus Cantuarien. apud Lambhith, celebrato prandio, in ſecunda ſua camera paramenti habuit colloquium cum epiſcopo Ciceſtren. collectore papae, Lodowico, et Vincentio, petens conſilium ſuper diverſis clauſulis bullarum ſanctiſſimi domini noſtri, quarum aliquae videbantur ſeinvicem repugnare, aliae ex ſiniſtra informatione ſanctiſſimo domino noſtro facta procedere; ſuper qua petitione ſteterunt dicti Ciceſtren. collector, Lodowicus, et Vincentius convenire in craſtinum in domo dicti Ciceſtren. ipſum conſulturi.

Item undecima Novembris, die ſancti Martini, dictus Lodowicus apud Weſtmonaſterium, in palatio regis, et ſecunda camera paramenti, praeſentatis prius literis ſanctiſſimi domini noſtri regiae celſitudini, et perlectis, praeſentibus

ibidem omnibus dominis ſpiritualibus et temporalibus de regis concilio, habuit parvam propoſitionem de virtute et myſterio ipſius roſae, recitando cauſas excuſationis, quare ante haec tempora ſanctiſſimus dominus noſter non miſiſſet ſuae celſitudini aliqua munera, et in fine propoſitionis praeſentavit dictam roſam. Cui dominus Cantuarien. ex parte regiae celſitudinis eleganti ac gravi ſermone reſpondit, primo tractans etiam aliqua de myſterio et ſignificatione roſae; ſecundo approbans cauſas, quia dominus abſtinuiſſet a tranſmiſſione ipſa ante haec tempora; et tertio regratiatus eſt abunde pro parte dictae majeſtatis ſanctiſſimo domino noſtro, nedum de ipſius doni miſſione, verum de affectione ac honoris exhibitione, oſtenſis in hoc munere regiae celſitudini; pollicitus tandem perſonam regis et regnum ad beneplacita S. D. N. ſi huic guerrarum tempeſtati ſuccederet pacis tranquillitas, et quoad ſecundam literarum partem, ſuper petitione decimae, dixit regiam celſitudinem infra breve daturam reſponſum.

Item ultima Novembris, die ſancti Andreae, in parvo clauſtro regio juxta capellam ſancti Stephani, tempore miſſae, hora, qua evangelium erat lectum, celſitudo regia, praeſentibus reverendiſſimis patribus et dominis cardinali Eboracen. ac archiepiſcopo Cantuarien. ducibus Eboracen. et Exonien. marchionibus, comitibus, et aliis dominis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, de concilio ejus, juſſit reverendiſſimum patrem dominum Cantuarien. Angliae cancellarium, reſpondere Lodowico, nuncio apoſtolico; qui illuſtri orationis curſu replicavit, quam gratum, quamque acceptum celſitudo regia habuerat munus ipſum ſacramentale; abunde regratiando, ſicut prius dictum eſt; et quoad petitionem decimae, reſpondit, quod regia celſitudo mitteret infra certum tempus oratores ſuos ad Romanam curiam, qui ſanctiſſimo domino noſtro exponerent ad plenum mentem et voluntatem regiam ſuper ipſo facto, et mandavit ibidem domino Cantuarien. quod ſuper ipſa collectione decimae nihil attentaret; verum quia dominus marchio Suffolchiae dixerat, "Uſque ſeu donec oratores veniſſent ad dominum noſtrum," dictus Lodowicus petiit ibidem, ut dignarentur ſibi exponere, ſi iſtud donec vel uſque diceret excluſionem ipſius decimae, vel daret ſpem aliquam, ut ſciret aliquid dicere ſeu referre. Cui reſpondit dominus cardinalis Eboracen. quod in ea parte regiae literae ad dominum noſtrum mittendae alleviarent labores ejus. In hac communicatione reverendiſſimus pater dom. Cant. coram regia celſitudine dicto Lodowico haec verba dixit: Vos, cum ſitis doctor theologiae, eſtis profeſſor veritatis, et fuiſtis tunc temporis cum domino Concordien. in hoc regno; num cognoviſtis unquam, quod dictus Concordien. tractaverit mecum materiam decimae, aut oſtendit ipſam bullam decimae? qui reſpondit libera voce, Nunquam ſcivi.

Tenor vero literarum, quas dominus rex miſit ſanctiſſimo domino noſtro ſuper receptione ipſius roſae, ac petitione decimae, ſequitur, et eſt talis:

Sanctiſſimo in Chriſto patri domino Eugenio, divina providentia ſacroſanctae Romanae eccleſiae, ac univerſalis ſummo pontifici. Sanctiſſime in Chriſto pater, devotiſſimis beatiſſimorum pedum oſculis, cum filiali recommendatione praemiſſis. Apoſtolicas veſtrae beatitudinis literas una cum ipſo excellenti roſae munere non abſque ingenti gaudio recepimus; ad ſingularem nobis gloriam reputantes tantam prae caeteris a ſanctiſſimo patre ſacramentalis doni gratiam meruiſſe, quod, ſicut intelleximus, magnum in ſe portat myſterium; cum ſit inſignium virtutum ſignum divinae benedictionis dativum, et futurae felicitatis bonum praeſagium. Pro quibus omnibus ad uberrimas gratiarum actiones eidem beatitudini effundendas proniſſima mente aſſurgimus, oblivioni nuſquam daturi benevolentiam et amorem, quos nobis in hujuſcemodi exhibitione honoris apoſtolica celſitudo oſtendit; quae res quam grata, quamque accepta nobis fuerit, ſi hiis turbidis guerrarum tempeſtatibus, quibus regnum noſtrum tot annorum curriculis veluti quibuſdam turbationum malleis, jugiter impetitum eſt, ſerena tranquillitatis tempora ſucceſſerint, ſentiet profecto et verius palpabit veſtra ſanctitas beatiſſima: et quoad collectionem ipſius decimae, et ejuſdem impoſitionem, ac aliarum rerum, quae in veſtrae ſanctitatis continentur apicibus, Deo propitio, infra certum tempus mittemus ad beatitudinem veſtram oratores noſtros, qui de hiis omnibus mentem noſtram atque voluntatem eidem veſtrae beatitudini luculenter et ſerioſe exponent. Hoc autem medio tempore ob certas cauſas rationabiles, nos, conciliumque noſtrum, ac dominos regni noſtri moventes, mandavimus diſtricte reverendiſſimo patri archiepiſcopo Cantuarien. ne in ipſa petitione aut collectione decimae per ſe vel alios aliquid attentaret. Almam perſonam veſtram incolumem et proſperam altiſſimus conſervare dignetur ad regimen eccleſiae ſuae ſanctae. Dat. in caſtro noſtro de Wyndeſore quinto die Decembris.

Devotus filius Henricus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, etc.

Eugenii

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 16.	JOH. STAFFORD 4.	1446.	HENRIC. VI. 25.

Eugenii IV. *papae literae apoſtolicae Henrico ſexto, Anglorum regi, miſſae de roſa aurea.* Ex reg. Stafford fol. 47. a.

EUGENIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, chariſſimo in Chriſto filio Henrico, regi Angliae illuſtri, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Solenniſſimarum, quae a Romano pontifice celebrantur, cerimoniarum altiores aliquando ſunt rationes, quam quae nedum a vulgo, ſed a peritis paſſim intelliguntur: honeſtaturi itaque celſitudinem tuam munere celebri aliqua de illo praefari duximus non indignum. Inter multa, quae jejunii quadrageſimalis temporibus myſtice facit eccleſia, laetitiam a populo Iſraelitico habitam, quando primum illi poteſtas facta eſt a ſervitute in libertatem, atque in patriam redeundi, et ſimul fidelibus futurae beatitudinis annunciationem per contemplationem praeſentem aliqualiter ante oculos proponere volens, ea dominica die, quam ſeptimam a Septuageſima numeramus, primum omnia in divinis officiis gaudii et laetitiae plena ponit, quod faciliter advertere poteris, ſi verba epiſtolae illius diei, et ſumptum inde miſſarum introitum "Laetare Jeruſalem," et inde "Gaudete in laetitia, qui in triſtitia fuiſtis, et ſatiemini ab uberibus conſolationis veſtrae," ne caetera percurramus, conſiderabis. Et quia omnes ſatis verba orationeſque attendunt, ut tam vulgo quam peritis, ſpirituque ad caelos erectis, ea communis gratiorque fieret laetitia, diem ipſam ſapientiſſimi patres, praedeceſſores noſtri, elegerunt; tum quia is ſeptimus dominicae dies ſeptimam, in qua ſalus data eſt, ſignificaret aetatem; tum etiam ut fidelis populi quadrageſimalis jejunii aſperitas jam ad medium perducta, tempus aliquali ſolatio levaretur; qua in die dominica Romanus pontifex celebraturus, ad eccleſiam pergens et rediens ab eadem, auream manu ſub aſpectu populi defert roſam; eam vero roſam magno inſpectantis conducentiſque populi comitatu atque applauſu, in palatium apoſtolicum relatam, conſuevit pontifex principi viro, quem tunc curia, nobilitate, potentatu, et meritis habet digniorem, dono dare; qui princeps tanto ornatus munere, et magno etiam cardinalium praelatorumque comitatu ſtipatus, urbis plateas vicoſque perluſtrat, ne ſexus, debilitaſve, aut alia occupatio prohibere poſſit, quominus ea laetitia omnibus ſit communis; hanc autem laetitiae, libertatiſque recuperatae ſignificationem palam populo factam, Romanos pontifices ad laetitiae, libertatis, et pacis aut conſervandae, aut, cum ablata eſſet, recuperandae, digniſſimo ſimul prudentiſſimoque conſilio uſos conſtat, cum ornatos tanto munere, et tanto cum trophaeo principes ad rei eccleſiaſticae, aut fidei chriſtianae, tutelam, conſervationemque, aut inſtaurationem provocare voluerunt. Hinc nos quatuor noſtri temporis, duos Romanorum, et alium Caſtellae, quartum Arragonum reges, adverſus infideles Chriſti hoſtes hortari atque impellere cupientes, eo roſae donavimus munere, ut ſi eos verba ſuaſioneſque noſtrae ſatis non moverent, ſaltem apoſtolici muneris quaedam quaſi religio incitaret. Quae proximis temporibus conſiderantes, et tuae ſerenitatis maximam erga nos et Romanam eccleſiam fidem atque devotionem attendentes, non decens modo, ſed debitum exiſtimavimus, te eodem munere decorari, quandoquidem anno praeterito a nobis requiſitus conferre adverſus Turcos, Chriſti hoſtes, pecuniarum ex decimis tui regni praeſidia, non ſolum id promittere facilis fuiſti, ſed armatorum inſuper praeſidia es pollicitus; quanquam eas ipſius, quam ad te mittimus roſae, ſperamus confidimuſque partes fore, ut poſtquam tua ſponte proclivis eſſe conſuevisti, ad Romanae eccleſiae adverſus barbaros praeſidia per eam roſam animeris, trahariſque ad talia contra dictos Turcos perficienda, quae perpetuam tibi gloriam comparabunt. Si enim ea, quam Dei noſtri dono habes, potentia adverſus Romanae eccleſiae, et noſtros hoſtes viriliter, animoſe, atque ardenter inſurges, dignus fuiſſe videberis dono roſae, cujus ſignificatio alias etiam praeter ſupradictas habet proprietates; quia per colorem charitas, ac bona voluntas efficiendi, et per ſaporem rei expectatae ſatietas ab eo, qui accipit, expectantur. Nec judicet quiſpiam ea a nobis ad tuam perſuaſionem eſſe conficta, cum in Romanorum pontificum monumentis illud obſervandum fore tradatur, ut rex Romanorum, a quo Romana eccleſia debitum ſemper expectat praeſidium, nulla alia die quam praedicta dominica, et poſt datam hujuſmodi roſam, coronetur; a cujus roſae proprietatibus, ſive illam ipſe, ſive alius habuerit, admoneatur, praeſidia rebus eccleſiae et populi chriſtiani cum charitate, jucunditate, et plenaria executione praeſtandi. Cum itaque ad praeſens et mittamus ad tuum illud regnum dilectum filium magiſtrum Lodowicum de Cordona, cubicularium et nuncium noſtrum, ut decimas anno praeterito ſupradictorum Turcorum cauſa impoſitas exigat; ſerenitatem tuam in Domino exhortamur atque requirimus, ut favores ad id neceſſarios praeſtari facias; et tua inſuper celſitudo cogitare incipiat alia praeſidia, quae nobis in tanta expeditione diſponas ferre. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſexto, octavo calendarum Julii, pontificatus noſtri anno ſextodecimo.

Literae

3

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 16.	JOH. STAFFORD 4.	1446.	HENRIC. VI. 25.

Literae regis Henrici VI. *de negotio coram papa expediendo.* Ex reg. Stafford fol. 49. b.

To Mr. William Grey, our proctour in the court of Rome.

RIGHT truſty and well beloved, we gret you well. And foraſmuch as the right reverend fader in God, our right truſty and right well beloved the archbiſhop of Canterbury, our chancellour of England, ſendeth at this time his ſpeciall meſſager with inſtructions of certain matters to be opened in his behalfe unto our holy fader the pope; we therefore pray you, and natheles wol and charge you, that ye helpe, conſeil, and aſſiſte the ſaid meſſager, in as favourable wiſe as ye can, in the guyding and direction of all ſuch matters, as he hath to open, ſewe, ſollicite, or declare in this behalve of our ſaid chancellor, unto our ſaid holy fader, or any other perſonne in the court, wherein ye ſhall do unto us right good pleiſir. Yeven under our ſignett, at our caſtell of Windeſore the 6th day of December.

Literae archiepiſcopi Cantuar. procuratori in curia Romana de collectione ſubſidii. Ibid.

WORSHIPFULL and right well biloved couſin, I grete you well, etc. and thank you in my moſt effectual wiſe, that I can, of youre grete gentileneſs and writing to me at all times, and ſpecially of the grete humanity and kindneſs, that ye ſhewed now late to frere Byrd, in as much as in you was; and for as much as our holy fader ſent unto me now late a bulle, to depute and aſſigne certeyne collectours to levee and gadre a diſme, as well within the realme of England, as in other places, whereof the kyng teſtified hath commaunded me, as for his grete intereſte to ſurceſſe, and not further to proceede in this matter, like as he writeth of his entent more pleinly to his holyneſs, at this time; in which matier alſo y for myn excuſe write to his ſaid holyneſſe, as ye may ſe by the copye of my lettre, which y ſende you incloſed, and my lettre alſo by the bringer hereof; praying you to preſente my ſaid lettre unto our ſaid holy fader, with ſuch credence, as he ſhall delyver you lyke as the king writeth, and in the thing that may be to your encreaſe, worſhip, or proufit, ye ſhall finde me redy at al tymes to perſourme it without faintiſe. Writen at Lamehith the 6th day of December.

Literae archiepiſcopi Cantuarien. ad papam ſuper excuſatione collectionis ipſius decimae. Ibid.

SANCTISSIMO in Chriſto patri, et domino noſtro, domino Eugenio, divina providentia ſacroſanctae Romanae ac univerſalis eccleſiae ſummo pontifici. Sanctiſſime pater, binas veſtrae beatitudinis literas ſuper facto exigendae decimae per magiſtrum Lodowicum Cordona, ejuſdem ſanctitatis cubicularium, ea, qua decuit, veneratione recepi; juxta quarum tenorem collectores ipſius decimae per univerſum Angliae regnum deputare curavi, diſponens apoſtolica injuncta cum omni diligentia ac obedientia executioni mandaſſe. Verum, beatiſſime pater, quia hujus regni ſtatuta et leges rebus ſimilibus obſtant, bonorum ac vitae perditionem minantur, oportuit regis licentiam impetrare, ad quae ejus celſitudo in praeſentia oratoris ſanctitatis veſtrae praedicti reſpondit, quod ſuper ea materia mittet oratores ſuos ad praeſentiam veſtrae beatitudinis, qui mentem ſuam atque voluntatem eidem ſanctitati luculenter expoſituri ſunt; mihi autem mandavit, ut de collectione ipſius decimae nihil per me, aut deputatos meos attentarem. Almam perſonam veſtram incolumem et proſperam altiſſimus conſervare dignetur ad felix regimen eccleſiae ſuae ſanctae. Ex Lamehith octavo Decembris, M. CCCC. XLVI.

Humillima creatura,

J. Cantuarien.

Chartae de monetariis, etc. archiepiſcopi Cantuarien. confirmatae per regem Henric. VI. Ibid. fol. 49. a.

HENRICUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, omnibus, ad quos praeſentes literae pervenerint, ſalutem. Inſpeximus chartam domini Edwardi, nuper regis Angliae, progenitoris noſtri, factam in haec verba: Edwardus, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, juſtitiariis, vicecomitibus, praepoſitis, miniſtris, et aliis fidelibus ſuis ſalutem.

ſalutem. Inſpeximus chartam domini R. dudum regis Angliae, progenitoris noſtri, in haec verba: Richardus, Dei gratia rex Angliae, dux Normanniae et Aquitaniae, et comes Andegav. archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſtitiariis, vicecomitibus, et omnibus miniſtris et fidelibus ſuis, Francis et Anglis, ſalutem. Sciatis nos reddidiſſe, et praeſenti charta confirmaſſe Deo et eccleſiae Chriſti Cantuarien. et venerabili patri noſtro Baldwino, Cantuarien. archiepiſcopo, et omnibus ſucceſſoribus ſuis, ſibi canonice ſubſtituendis, tres monetarios, cum tribus cuneis ad monetam fabricandam in civitate Cantuarien. perpetuo habendos. Quare volumus et firmiter praecipimus, quod praedictus archiepiſcopus et ſucceſſores ſui habeant praedictos monetarios cum praedictis cuneis ita libere, honorifice, et quiete, ſicut aliquis praedeceſſorum ſuorum liberius et quietius monetarios ſuos cum cuneis ſuis habuit. Teſtibus, Waltero Rothom. archiepiſcopo, Johanne fratre noſtro, comite Moreton, Hugone Dunholmen. Godefrido Winton. Hugone Coventren. Johanne Norwicen. Willielmo Wigornien. Gilberto Roffen. Huberto Sariſbyryen. Reginaldo Bathon. epiſcopis; Hamelmo comite Warren, Willielmo Mareſcallo, Willielmo de ſancto Johanne, et aliis multis. Dat. Cantuarii per manum Willielmi Elien. cancellarii noſtri, die prima Decembris, regni noſtri anno primo. Inſpeximus etiam chartam domini Johannis, quondam regis Angliae, progenitoris noſtri, in haec verba: Johannes, Dei gratia rex Angliae, dominus Hiberniae, dux Normanniae, et Aquitan. comes Andegav. archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſtitiariis, vicecomitibus, et omnibus miniſtris, et fidelibus ſuis, Francis et Anglis, ſalutem. Sciatis nos conceſſiſſe, et praeſenti charta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſiae Chriſti Cantuarien. et venerabili patri noſtro Huberto, Cantuarien. archiepiſcopo, et omnibus ſucceſſoribus ſuis, ſibi canonice ſubſtituendis, tres monetarios, cum tribus cuneis ad monetam fabricandam in civitate Cantuarien. perpetuo habendos, quos dominus rex Richardus frater noſter reddidit bonae memoriae Baldwino, Cantuarien. archiepiſcopo, et ſucceſſoribus ſuis, et charta ſua confirmavit. Quare volumus et firmiter praecipimus, quod praedictus archiepiſcopus H. et ſucceſſores ſui habeant praedictos monetarios cum praedictis cuneis ita libere, honorifice, et quiete, ſicut aliquis praedeceſſorum ſuorum liberius et quietius monetarios ſuos cum cuneis ſuis habuit. Hiis teſtibus, Rogero, epiſcopo ſancti Andreae, comite David, Willielmo comite de Arundell, Willielmo de Humet, Conſtant. Norman, Hugone de Gomaco, Willielmo de Rupibus. Datum per manus archidiaconi Wellen. et Johannis de Gray apud Cenom. vigeſima nona die Septembris, anno primo regni noſtri. Inſpeximus inſuper aliam chartam ejuſdem Johannis, progenitoris noſtri, in haec verba: Johannes, Dei gratia rex Angliae, dominus Hiberniae, dux Norman. Aquitan. comes Andegav. archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, vicecomitibus, praepoſitis, ballivis, et omnibus fidelibus ſuis ſalutem. Sciatis nos pro ſalute animae noſtrae, et ſalute animarum anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, et ob reverentiam beati Thomae martyris, et omnium ſanctorum, quorum reliquiae requieſcunt in Cantuarien. eccleſia, necnon ob multa et magna fidelitatis obſequia, quae venerabilis pater noſter H. Cantuarien. archiepiſcopus, nobis liberaliter impendit, conceſſiſſe, et praeſenti charta confirmaſſe eidem H. archiepiſcopo, et omnibus ſucceſſoribus ſuis inperpetuum, quod ipſi habeant cuneos ſuos in civitate Cantuarien. cum omnibus libertatibus et liberis conſuetudinibus ſuis, et cum omni integritate ſua, habendos et tenendos adeo libere, plene, et integre, ſicut unquam aliqui anteceſſorum ſuorum eos melius, plenius, liberius, et integrius habuerunt. Praeterea dedimus eidem H. archiepiſcopo, et praeſenti charta confirmavimus, et omnibus ſucceſſoribus ſuis inperpetuum, cambium monetae fabricatae per ipſos cuneos in praedicta civitate, cum omni integritate ſua, et omnibus libertatibus et liberis conſuetudinibus ſuis, habendum et tenendum libere, quiete, et integre, cum omni proficuo et omnibus exitibus ad illud cambium pertinentibus. Quare volumus et firmiter praecipimus, quod idem archiepiſcopus, et ſucceſſores ſui habeant et teneant inperpetuum praedictos cuneos, et cambium monetae fabricatae per ipſos, bene et in pace, libere et quiete, integre et honorifice, ſine omni diminutione, et cum omnibus libertatibus, et liberis conſuetudinibus ſuis, ſicut ſuperius dictum eſt. Hiis teſtibus, Willielmo Rothomagen. archiepiſcopo, H. Xaincton. et W. Lexovien. epiſcopis; Willielmo Mareſcall, comite de Pembrok, R. comite Melleti, Evarin. de Glapion, Seneſcall. de Normann. Willielmo Briwan, Johanne de Prattell, Roberto de Haroucourt. Dat. per manus archidiaconi Wellen. et Johannis de Gray, archidiaconi Glouc. Argentom. ſeptimo die Junii, regni noſtri anno ſecundo. Nos autem conceſſiones et confirmationes praedictas ratas habentes et gratas, eas pro nobis et haeredibus, quantum in nobis eſt, venerabili patri Simoni, nunc archiepiſcopo Cantuarien. et ſucceſſoribus ſuis ratificamus, acceptamus, approbamus, et confirmamus, ſicut chartae praedictae plenius teſtantur. Praeterea volentes dicto archiepiſcopo, propter ſuae probitatis merita et fructuoſa ſua obſequia nobis in directione negotiorum, nos et ſtatum regni noſtri Angliae tangentium, multipliciter impenſa, gratiam facere ampliorem, conceſſimus pro nobis et haeredibus noſtris, et hac charta noſtra confirmavimus dicto archiepiſcopo, quod licet ipſe, ſeu aliqui praedeceſſorum ſuorum dictos tres cuneos aut tres monetarios, ſeu proficua de cuſſione monetae per cuneos illos cuſſae, aut cambium ejuſdem monetae ante haec tempora in civitate praedicta non habuerint; dictus tamen archiepiſcopus et ſucceſſores ſui archiepiſcopi loci praedicti exnunc tres cuneos et tres monetarios ſuos pro cuſſione monetae ibidem, aut proficua de cuſſione monetae illius per dictos tres cuneos cuſſae provenientia, ac cambium ejuſdem monetae licite, libere, et integre habeant,

beant, juxta vim et effectum chartarum praedictarum, ſine mora vel impedimento noſtri vel haeredum noſtrorum, aut miniſtrorum noſtrorum quorumcunque inperpetuum. Hiis teſtibus venerabilibus patribus J. Wigorn. epiſcopo, cancellario noſtro; W. Winton. epiſcopo, theſaurario noſtro; Thoma de Bellocampo, Warr. Richardo Arundell, Roberto de Hufford, Suff. comitibus; Bartholomaeo de Burgerſſh, camerario noſtro; Johanne de Gray, de Rotherfeld, ſeneſcallo hoſpitii noſtri, et aliis. Dat. per manum noſtram apud Weſtmonaſterium quarto die Decembris, anno regni noſtri Angliae vigeſimo ſexto, regni vero noſtri Franciae decimo tertio. Nos autem chartas praedictas de hujuſcemodi libertatibus et quietanciis minime revocatis, de aviſamento dominorum ſpiritualium, et temporalium, ac communitatis regni noſtri Angliae in parliamento noſtro apud Weſtm. anno regni noſtri primo, tento, exiſtentes, acceptamus, approbamus, juſtificamus, et confirmamus, prout chartae praedictae rationabiliter teſtantur, et prout eis uti et gaudere debet, ipſeque et praedeceſſores ſui libertatibus et quietanciis praedictis a tempore confectionis chartarum et confirmationis praedictarum hactenus rationabiliter uti et gaudere conſueverunt. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes. Teſte meipſo apud civitatem noſtram Cantuarien. quarto decimo die Martii, anno regni noſtri viceſimo quinto. Haſeley.

Per ipſum regem et concilium in parliamento.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
EUGEN. IV. 16.	JOH. STAFFORD 4.	1446.	HENRIC. VI. 25.

Convocatio provinciae Cantuar.

IN convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. per mandatum archiepiſcopi Cantuar. 22. Junii in eccleſia cathedrali S. Pauli London. celebrata, decima domino regi in ſubſidium conceditur, teſtantibus regiſtris Gilbert London. et reg. Carpenter Wigorn.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 1.	JOH. STAFFORD 4.	1447.	HENRIC. VI. 25.

Bulla Nicolai V. *papae, de electione ſua.* Ex reg. Lacey Exon. A. fol. 293.

JOHANNES —Cant. arch. Roberto, London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Nicolai, div. prov. papae quinti, cum cordis canapis more Romanae curiae bullatas, ſanas, et integras, non cancellatas, non abraſas, non abolitas, non vitiatas, nec in aliqua parte earundem ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſiniſtra ſuſpicione carentes, cum omni reverentia nuper recepimus, ſub eo, qui ſequitur, tenore verborum:

Nicolaus epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri noſtro archiepiſcopo Cant. ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Immenſa ſummi Dei bonitas et ineffabilis providentia volens mundum primi parentis praevaricatione damnatum, per ſuam immenſam charitatem ab aeterna morte redimere, filium ſuum unigenitum noſtrae mortalitatis carnem ſuſcipere, ut per ejus ſacratiſſimam paſſionem, depulſa priorum caligine delictorum, nos ad regna caeleſtia evocaret; qui cum eſſet in terris praedicans regnum Dei, apoſtolos ſibi elegit, ut ſuorum imitatores operum eccleſiam ſanctam ſuam poſt ejus ad caelos glorioſiſſimam aſcenſionem regerent, et acceptam ab eo gratiam inter homines diffundentes illam multiplicato fructu redderent ampliorem. Inter ipſos autem Petrum apoſtolorum principem et caput eccleſiae conſtituit, data ſibi et ſuis ſucceſſoribus ſolvendi et ligandi plenaria poteſtate. Neceſſe enim fuit, cum ſit unicuique hujus vitae finis conſtitutus, ut Petri auctoritas, dignitas, et poteſtas transfunderet ad ejus in Romana eccleſia ſucceſſores, ut eſſet uſque ad ſeculi conſummationem, qui Chriſtum repraeſentans caput eccleſiae ſuae eſſet, de ſolvendo et ligando poteſtatem vicariam obtineret. Cum igitur per hanc ab ipſo Petro continuatam Romanorum pontificum ſucceſſionem felicis recordationis Eugenius papa IV. praedeceſſor noſter, qui ſummus Romanae eccleſiae pontifex, et verus Jeſu Chriſti vicarius, in ſede Petri hactenus praefuit, in hac alma urbe diem ſuum claudens extremum, animam Deo reddiderit, ipſius funeris in Baſilica principis apoſtolorum exequiarum celebratione ſolenni de more, et juxta obſervatam executionem ſubſecuta, nos una cum venerabilibus fratribus noſtris ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, Romae in conventu B. Mariae de [a] Armenia, loco ad id ex rationabilibus cauſis per ipſos fratres concorditer electo, modo et tempore congruis, conclave ingreſſi ſumus pro futuri pontificis electione; ubi tertio die, qui fuit ſextus praeſentis menſis, miſſa in honorem Sancti Spiritus de more celebrata, poſt diligentem tractatum, prout tantae rei dignitas poſcebat, habitum, praedicti fratres, ejus, qui invocatus fuerat, gratia cordibus ipſorum infuſa, nos, tunc titulo ſanctae Suſannae preſbyterum cardinalem, in ſummum pontificem elegerunt; grave onus et noſtris viribus impar noſtris humeris imponendo. Nos licet humilitatem noſtram et imbecillitatem ad tanti ponderis ſarcinam deferendam cognoſceremus, tum confuſi, quod is, qui eligit humiles ut fortia confunderet, noſtra vota adjuvando proſequeretur, nec deſeret in ſe ſperantes, ſuſcepimus onus impoſitum nobis,

[a] MS. legit *Aimerna.* Ex Flor. Martinelli Roma ſacra, pag. 369. edoctus lego *de Armenia*, vel *Armenorum.*

nobis, ea etiam ſpe nos hortante, quod tuae et aliorum Chriſti fidelium pro nobis ad altiſſimum porrectae orationes, et preces nobis auxilium ad regendam ſuam eccleſiam apud Salvatorem noſtrum uberius impetrabunt, et fortiorem reddent ad tantum regimen infirmitatem noſtram. Idcirco exhortamur in Domino tuam fraternitatem, ut inducas et induci mandes et facias tam in tua civitate et dioeceſi, quam in reliquis civitatibus et dioeceſibus provinciae tuae ſolennes proceſſiones cum celebratione miſſae Spiritus Sancti, in quibus effundantur preces ad Dominum, et humiliter fidelium orationibus ſupplicetur, ut nos ſua gratia aſſiſtat, et dirigat greſſus et actus noſtros, ut valeamus condigne regere eccleſiam ſuam, ad laudem et gloriam Domini noſtri Jeſu Chriſti, et ea agere, quae concernunt ſalutem animarum omnium ejus fidelium, extirpationem haereſium, pacem chriſtiani populi, et infidelium oppreſſionem. Nos quidem, in quantum gratia nobis aſſiſtet divina, intendimus, in relevamen eccleſiarum omnium noſtrae curae divinitus commiſſarum, reducere camerae apoſtolicae mores ad antiquam et laudabilem conſuetudinem, et malos vepres de vinea Domini extirpare; ita ut omnes praelati et clerus gratias Deo agere merito debeant de aſſumptione noſtra: parati quoque ſumus, quantum permittet Deus, ad ea, quae ſpectent ad ſtatum et honorem tuum et eccleſiae tuae curae commiſſae. Dat. Romae apud ſanctum Petrum, anno incarnat. Dom. M. CCCC. XLVII. 12. calend. Aprilis, pontific. noſtri anno primo. R. Burdonis.

Volentes igitur literas apoſtolicas, quantum ad nos attinet, humiliter exequi, ut tenemur, veſtrae fraternitati tenore praeſentium mandamus, quatenus omnibus et ſingulis confratribus et coepiſcopis noſtrae Cant. provinciae ſuffraganeis, ipſorumque, ſi qui abſentes fuerint, vicariis generalibus, auctoritate dictarum literarum apoſtolicarum, cum celeritate, literis veſtris, harum ſeriem continentibus, injungatis, quod ipſorum ſinguli in ſuis civitatibus et dioeceſibus pro praemiſſis proceſſiones publicas ſolennes cum celebratione miſſae Spiritus Sancti indicant, et indici mandent, quas nos etiam indicimus, et indici mandamus. Vos etiam, confrater chariſſime, praemiſſa in civitate et dioec. veſtris conſimili modo faciatis et efficaciter fieri demandetis. Dat. in manerio noſtro de Lamehith 9. die menſis Junii, A. D. M. CCCC. XLVII. et noſtrae tranſlationis anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. I.	JOH. STAFFORD 4.	1447.	HENRIC. VI. 25.

The clergies petition concerning the ſtatute of Praemunire. Ex reg. Stafford fol. 24. a.

MOST lowly beſeken, your devoute and humble chaplayns, the archebiſhopes of Caunterbury, and of York, the biſhopes and other prelates, and al the clergie of your reame of Englande, that it like your excellence graciouſly to conſidre, how that in the parlement halden at Wyncheſtre the XVI. yere of the king of noble memorye, Richard the ſecunde, it was, among other things, compleyned of proceſſe maad be the pope in cauſe of preſentation of the churches, prebendis, and other benefices of holy church; of the which cauſes, as it is reherſed in the ſaid ſtatute, the coniſaunce hath of auncient tyme belangid to court rial; and ſemblably it was complayned of proceſs maad be the pope, iugements, and alſo ſentences of curſing and cenſures of the church, yeven and pronounced be him ayens archebiſſhopes and biſſhopes of this now your reme of England; foraſmuch as in the ſaid cauſes of preſentation, or right of patronage, and other ſuch that executed be the kings commandement, the jugements yeven in the ſaid courte rial; the which proceſſe ſo maad, and ſentences of curſing, and cenſure ſo decreed and yeven, were thought gretely prejudicial to the king, and to his corone; and foraſmuch as there ne was no ſuffiſaunt remedie thoo pourveied nor ſtabliſhid, be the which the purſute decreyng, makying, or pronuncing of ſuch proceſs, ſentences, or cenſures in the court of Rome, and in other places without the reme, myght be refreyned or letted, conſidering that the kings prohibition, accuſtumed in ſuch caſes within the reme, were not obeied, douted, nor dred without the lande, it was ordeyned be the king, of thaſſent of the lords ſpiritual and temporel, at the praier of the communite aſſembled in the ſaid parlement, in favour of the ſaid archebiſſhopes, and biſſhopes within the lande, and for reſtreynte of the ſaid proceſſes, ſentences, and cenſures ſo maad, and yeven without the lande, that noo man ſholde purchaſe, nor purſue, ner make to be purchaſed or purſued in the ſaid court of Rome, or other places, ony ſute, proceſſe, ſentences, or curſyng inſtruments, bull, or any other things whatſomeever they be, touching the king, his regalie, or his reme of Englande in the wiſe aforſaid; the which words, that is to ſay, ony ſuch proceſſe, ſentences of curſing, and alſo the wordes in the wiſe aforeſaid, owen to be nooted, foraſmuch as afore in the ſuggeſtion was it not ſpoken, but of proceſſe, ſentences of curſyng, and cenſures maad, and yeven be the pope, and of England, and may not therfor reſonably be extended ferther, namly conſidering the wordes of the penale reſone, that folwith next therupon, that be theſe; that whoſoever bring ony of the ſaid proceſſe, ſentences, inſtruments, and bull into the reame of Englande, receyveth hem, or makith notification, or doth any maner of execution of hem withine the reme, or withoute, ſhal be putt oute of the kings protection, forfaid al his landes, tenementes, goodes,

goodes, and cattell, and be attached be his perſonne, and he be founde within the reme; and proceſſe maad ayens him be "Praemunire facias," lyk to the maner therof contienid in the ſtatutes of "Proviſores;" and how it be that it appier evidently be the things aforſaid, that the ſaid ſtatute hath of it ſelf no place but in ſutes, proceſſes, ſentences of curſyng, and cenſures, maad and yeven of the lande, for in lettyng and reſtreint of ony ſuch proceſſe or thinges that might be done within the lande, there was ſuffiſaunt remedie and proviſion had afore. Nevertheles now of late tyme ſome men have entendid and peyned 'em to make, to ſtraunge and to bitter interpretation of the ſaid ſtatute, ſuch as, if it ſhulde be ſuffred and have place, ſhold turne to intolerable hurt, and prejudice of the ſaid prelates, and of ſpiritual juges in the lande, into whooſe favour the ſaid ſtatute was firſt maad, and ordeyned; and not oonly it ſhulde turne to ſuch hurt, and daungier of hem, but generally of al tho that purchaſe or purſue within the reme of Englande ony thinges whatſomeever thay be, touching the king, ayens the kings regalie, or his reme of Englande: the whiche interpretation and underſtanding were to perilous, and to unreſonable; for hit moſt of reaſon be trowed and thought, that in the making of the ſaid ſtatute thentente of the makers was to ordeyne, meſur, and proportion, the peyne contiened therin, lyke to the offence and treſpaſs, and may not reſonably be ſuppoſed, that the prelates of the church, that were in the ſaid parlement, or other of the kings lieges, wold have involved hemſelf in every caas, that might be comprehended in the ſaid bitter interpretation, in ſo grete and ſo grevous a peyne, namly, whereas it is aboveſaid ſuffiſant remedie was afore pourveided in al ſuch caſes, that might falle within the reme, and ſemblably ſome that rejoyſe hem in vexation, trouble, or daungeryng and undoyng namly of perſones of the church, make ſuch interpretation as theym liſt, over and otherwiſe thenne the wordes ſonne, of a ſtatute maad in the ſecunde yere of the reygne of the king of noble memorie, Henry the fourth, your aile; in the which ſtatute be conteined the wordes that folowe, that is to ſay, That if ony proviſion be maad to ony perſone of religion, or to any other perſone, of exemption of obedience regulier, or of obedience ordinarie, that the proviſour, that accepteth or enjoyeth ony ſuch proviſion, ſhal renne into the peyne compriſed in a ſtatute of proviſours, maad the thirteenth yere of the ſaid king Richard; the which words be thair wilful interpretation they pretend to extende to thoo that purchaſe licence of non reſidence of the pope, be it to goo to ſcole, or to any other reſonable entente, or that gete him ony quinquenal, or other confeſſional, or ony other like diſpenſation of the pope, pretending it an exemption fro the ordinarye, whereas no lawe writen calleth it ſo; and ſo where ſuch ſtatutes, as be penall, owe not of reſon, nor of lawe writen, to be rigorouſly underſtande ner extende over the playnes of the termes, but rather to be rittably underſtande in favour of mannes ignorance and freelte, the contrarye therof is uncheritably extended in the wiſe aboveſaid; foroſmuch the ſaid archebiſſhopes, biſſheopes, prelates, and clergie beſeken your excellence, that the things aboveſaid graciuſly conſidered, it lyke ynto your highneſſe, at the reverence of God, and in releve of the churche, of the which the protection and defence be the lawe of God belongith unto your highneſs, to declare and make to be declared be auctoritie of this your preſent parlement, that the ſaid ſtatute maad at Wyncheſtre the 16th yere of king Richard aforſaid, and the peynes and punyſſhements conteyned in the ſame, have relation oonly to ſutes, proceſſes, ſentences of curſyng, bull, and inſtruments maad or purſued, or to be maad or purſued in the court of Rome, or in ony other places without the reme of Englande, ayens the king, his regalie, or his reme of Englande, and ſemblably to declare be auctorite aboveſaid, that the ſaid ſtatute maad in the ſecund yere of king Henry the fourth, your aile, and the peynes therof, reche oonly the payne that purchaſe ony exemption in forme of exemption, according to the text of the ſuggeſtion, and alſo to the text of the concluſion of the ſaid ſtatute, and not ſuffre ſuch penal ſtatutes to be extended be ſuch interpretations to the hurt of your ſubjects, ſpirituel and temporel, as God ne reſone wol that thay ſhold.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 3.	JOH. STAFFORD 6.	1449.	HENRIC. VI. 27.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. prima die Julii in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Waynfleet Winton. et reg. Lacey Exon.

In hac ſynodo, quae a primo ad viceſimum octavum menſis Julii continuata fuit, praelati et clerus domino regi unam integram decimam, capellani vero ſinguli ſex ſolidos, et quatuor denarios concedunt, et conſtitutio pro quaeſtoribus et procuratoribus de Acon promulgatur.

Conſtitutio

Conſtitutio pro quaeſtoribus et procuratoribus de Acon.

CUM recolendae memoriae dominus Henr. Chicheley, nuper ſanctae Cant. eccleſiae archiepiſcopus, praedeceſſor noſter, in quadam convocatione per ipſum, et confratres ſuos, ac clerum ſuae provinciae in eccleſia S. Pauli civitatis London. celebrata, inter caetera ibidem communicata, ut eo magis quaeſtorum, qui plus ſolito ſub velamine quorundam locorum piorum ad varia loca dictae provinciae cum literis, tam nomine apoſtolico, quam aliorum praelatorum conceptis, et falſo fabricatis, non abſque animarum gravi periculo, fraudulenta populique deceptione hactenus divertebat, abuſionibus et fallaciis obviaret, de conſenſu et voluntate dictorum confratrum ſuorum, et cleri decrevit et ordinavit, quod de caetero nullius domus ſive hoſpitalis per quaeſtum eleemoſynas Chriſti fidelium recipere conſueti procuratores ſive nuncii occaſione indulgentiarum quarumcunque domibus ſive hoſpitalibus alias conceſſarum, ad quaerendum eleemoſynas hujuſmodi per Cant. provinciam antedictam admittantur, procuratoribus ſeu nunciis domorum ſive hoſpitalium S. Jo. Jeruſalem, Antonii, et glorioſi martyris S. Thomae Cant. in urbe Romana, et S. Thomae de Acon civitatis London. in quo loco idem glorioſus martyr in hunc mundum ad laudem Dei, et univerſalis eccleſiae decorem de ſuae matris utero eſt egreſſus, duntaxat exceptis; quodque nec procuratores ſeu nuncii dictorum locorum in provincia antedicta admittendi alia populo exponere permittantur, quam ea, quae in literarum indulgentiarum domibus ſive hoſpitalibus hujuſmodi conceſſa veraciter continentur; ſuper quibus ut omnis fraudis materia evitetur, procuratoribus ipſis ſive nunciis formabitur una ſchedula vulgari noſtro concepta literis hujuſmodi annectenda; ſicque contenta in eadem, et nulla alia exponere permittantur: nos vero conſiderantes, quod plebs fidelis regni Angliae et nationis Anglicanae, etſi Deum in ſanctis ſuis ſupradictis laudare ex debito teneantur, ipſum tamen in glorioſo ſuo martyre B. Thoma, tanquam in patrono et ſpeciali protectore ejuſdem ——— ———in convocatione noſtra in domo capitulari eccleſiae cathedr. S. Pauli London. die Martis, viz. 1. die menſis Julii, an. Dom. M.CCCC.XLIX. celebrata, et uſque in 28. diem dicti menſis continuata, de confratrum noſtrorum conſenſu pariter et aſſenſu, et ad inſtantem cleri provinciae noſtrae antedictae petitionem, dictam conſtitutionem provincialem praefati praedeceſſoris noſtri, tanquam juſtam et rationi conſonam, ut omnis dubietatis et ſiniſtrae opinionis materia penitus extirpetur, pro eo quod nonnulli quaeſtores dictae provinciae proprium ſuum commodum ſectantes, opinabantur, et eorum aliqui publice praedicabant, quod domus ſive hoſpitalis S. Thomae de Acon praedict. non eſſet de numero quatuor locorum praedictorum, cujus contrarium ex tenore dictae conſtitutionis liquet manifeſte, auctoritate concilii noſtri provincialis ſupradicti approbavimus, ratificavimus, et confirmavimus; eidem conſtitutioni adjicientes, et adjicimus, quod nullus quaeſtor ſeu nuncius, praeterquam de quatuor locis ſupradictis, a ſubditis Cant. provinciae quovisſmodo admittatur, ſub poena VI. ſol. VIII. den. monetae Angliae ab eccleſiarum curatis in contrarium facientibus exponendorum, et eccleſiae archidiaconi loci applicandorum; nec quod ad alia exponenda admittatur, quam in ſchedula literis ordinariorum annexa, contenta, quam ſchedulam vulgari noſtro conceptam, per eccleſiarum curatos exponi decrevimus auctoritate convocationis noſtrae ſupradictae; et ſi quae literae indulgentiarum a nobis ſeu locorum ordinariis per quaeſtores, ſeu alios quoſcunque contra formam ſupradictam fuerint impetratae, ipſas caſſavimus, irritavimus, ac invalidavimus, ac caſſas, irritas, et invalidas fuiſſe, et eſſe pronunciavimus, et pronunciamus auctoritate convocationis ſupradictae. Veſtram igitur univerſitatem hortamur in Domino, et in viſceribus Jeſu Chriſti propenſius excitamus, quatenus cum veri procuratores ſeu nuncii domus praedictae de Acon ad vos ſeu veſtras eccleſias, aut loca veſtra, cauſa quaerendi eleemoſynas, declinaverint, ipſos ad petendum et recipiendum eaſdem benigne recipiatis, ipſorumque negotia efficaciter promoveatis verbo pariter et exemplo. Proviſo ſemper, quod in exponendis eorum negotiis nihil aliud populo exponatur, quam quod in ſchedula praeſentibus annexa in vulgari conſcripta, vel aliquorum de confratribus noſtris literis ſerioſius continetur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 3.	JOH. STAFFORD 7.	1449.	HENRIC. VI. 28.

Convocatio praelatorum et cleri prov. Cant.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Cant. 14. die menſis Novembris ejuſdem anni celebrata fuit, in qua clerus domino regi unam decimam, et domino archiepiſcopo Cantuar. duos ſolidos de libra ad defenſionem eccleſiae conceſſit, quos ille regi aſſignavit. Reg. Waynfl. Winton. et reg. Lacey Exon.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Nicolai V. 3.	Joh. Stafford 7.	1449.	Henric. VI. 28.

Breve regium de pardonatione pro Thoma, nuper epiſcopo Herefordenſi, ſuper abdicatione epiſcopatus, et penſione inde ſolvenda. Ex rot. pat. 28. H. VI. p. 1. m. 18. et ex Foeder. Rymer. vol. II. p. 256.

Rex omnibus ballivis, et fidelibus ſuis, ad quos, etc. ſalutem. Supplicavit nobis Thomas, nuper epiſcopus Herefordenſis, ut, cum ſanctiſſimus dominus Nicolaus quintus, ſummus pontifex, papa modernus, anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo octavo, decimo calendarum Decembris, pontificatus ſui anno ſecundo, per literas ſuas bullatas, attendens praefatum nuper epiſcopum viginti ſex annis et amplius eccleſiae Herefordenſi laudabiliter praefuiſſe, ac circa ſtructuras et aedificia ad illam pertinentia ſummam duorum millium et octingentarum marcarum et ultra expendiſſe; dignum, quinimo debitum exiſtimaverit, praefato nuper epiſcopo, ac haeredibus, ſeu executoribus ſuis, de tali remedio providendum eſſe quod nec idem nuper epiſcopus, nec haeredes, ſeu executores ſui, occaſione reparationum, aut aedificationum quarumcunque circa caſtra, villas, domos, terras, poſſeſſiones, et aedificia ad menſam epiſcopalem Herefordenſem ſpectantia, fiendarum, moleſtari poſſent quomodolibet infuturum; tunc igitur in ea parte ſupplicationibus inclinatus praefato nuper epiſcopo, cujus conſcientiam, expoſitione praedictorum duorum millium et octingentarum marcarum circa hujuſmodi reparationem exoneravit, ut quoad vixerit, ad ulteriorem reparationem qualemcunque faciendam minime teneretur, nec ad id per quemquam invitus valeret coarctari. Praefato etiam nuper epiſcopo et haeredibus ſeu executoribus praedictis, ac aliis, quibus ex diſpoſitione teſtamentaria aliqua forſan reliquerit, quod occaſione reparationum hujuſmodi, etiam quarumcunque et qualitercunque fiendarum, nullatenus impeti vel moleſtari poſſent, nec aliquid a praefato nuper epiſcopo, vel ab eis exigi valeret quoquomodo, auctoritate apoſtolica conceſſerit pariter et indulſerit ex certa ſcientia; mandans et inhibens epiſcopo Herefordenſi, pro tempore exiſtenti, ac capitulo ipſius eccleſiae, necnon omnibus aliis (cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, vel praeeminentiae exiſterent) vel per ſe, vel alium, ſeu alios, praefatum nuper epiſcopum, aut haeredes vel executores praedictos, ſub excommunicationis et interdicti poenis, quas contrafaciens ſeu contrafacientes ipſo facto incurrerent, et a quibus per alium, quam per Romanum pontificem abſolvi aut relaxari non poſſent, praeterquam in mortis articulo conſtituti, directe vel indirecte, quovis quaeſito colore, qualitercunque, occaſione praemiſſorum moleſtare praeſumerent; ſimilibus auctoritate et ſcientia, ac ſub eiſdem poenis mandans dilectis filiis, Johanni, tituli ſancti Balbinae preſbytero cardinali, et abbati ſanctae Mariae Eborum, quatenus ipſi, aut eorum alter, per ſe, vel alium, ſeu alios, quando, et quotiens opus foret, contravenientes quoſcunque in praedictas poenas incidiſſe, in eventum inobedientiae eorundem, ſolum juramento praedictorum Thomae epiſcopi, aut haeredum ſeu executorum ſuorum, uti in hoc caſu ſtandum eſſe voluerit, probandum, ſolenniter publicarent et denunciarent, aut publicari et denunciari mandarent; decernentes quicquid contra praefatum nuper epiſcopum, ſeu haeredes aut executores ſuos praedictos occaſione praefata foret quomodolibet attentatum, irritum et inane, ac nullius exiſtere roboris vel momenti; non obſtantibus conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis et conſuetudinibus dictae eccleſiae, etiam juramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis alia firmitate roborandis, caeteriſque contrariis quibuſcunque, prout in eiſdem literis bullatis plenius continetur. Ac idem ſanctiſſimus dominus, anno praedicto, per alias literas ſuas bullatas perſonam praefati nuper epiſcopi ſibi et apoſtolicae ſedi devotam, paterna benevolentia proſequens, illa praefato nuper epiſcopo libenter conceſſerit, quae ſuis neceſſitatibus fore conſpexerit opportuna. Cum itaque nuper ipſe regimini et adminiſtrationi bonorum eccleſiae Herefordenſis (cui tunc praeerat) in manibus dilecti filii ipſius ſanctiſſimi domini Johannis, tituli ſancti Laurentii in Lucina preſbyteri cardinalis, ex certis rationabilibus cauſis, apud ſedem apoſtolicam ſponte et libere ceſſerit, idemque cardinalis ceſſionem hujuſmodi, de mandato praefati ſanctiſſimi domini, facto ſibi ſuper hoc oraculo vivae vocis, apud ſedem admiſerit antedictam, ac tunc idem ſanctiſſimus dominus eidem eccleſiae ſic vacanti, de perſona dilecti filii Richardi, electi Herefordenſis, de fratrum ſuorum conſilio duxerit auctoritate apoſtolica providendum, praeficiendo ipſum eidem eccleſiae in epiſcopum et paſtorem; idemque ſanctiſſimus dominus volens praefato nuper epiſcopo, ut ſtatum ſuum juxta pontificalis dignitatis decentiam, commodius tenere valeret, de alicujus ſubventionis auxilio providere, ac gratiam facere ſpecialem, penſionem annuam centum librarum ſterlingorum legalis monetae Angliae, de et ſuper fructibus, reditibus, et proventibus menſae epiſcopalis Herefordenſis, per eundem Richardum electum, et ſucceſſores ſuos, qui pro tempore erunt epiſcopi, ſeu electi Herefordenſes, pro una in reſurrectione Domini noſtri Jeſu Chriſti, et pro alia medietate in ſancti Michaelis archangeli feſtivitatibus extunc ſingulis annis, in eccleſia praedicta, praefato nuper epiſcopo, vel procuratori ſuo legitimo, quamdiu vitam duceret in humanis, ſpecialiter perſolvendam, auctoritate praedicta, tenore literarum praedictarum, ad id etiam dicti Richardi electi accedente conſenſu, reſervaverit

verit et aſſignaverit; decernens tam Richardum electum, quam ſucceſſores praedictos, ad integram ſolutionem penſionis hujuſmodi, juxta reſervationis et aſſignationis ipſius ſanctiſſimi domini hujuſmodi tenorem, fore efficaciter obligatos, ac volens, et eadem auctoritate ſtatuens, quod ſi quis ex Richardo electo, et ſucceſſoribus praefatis, in facienda ſolutione penſionis hujuſmodi, prout ratione reſervationis et aſſignationis earundem pro tempore cenſebitur, aſtrictus, impedimento ceſſante legitimo, defecerit, extunc poſt unius immediate ſequentis menſis ſpatium, eodem extante defectu, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurreret, a qua, donec de penſione hujuſmodi tunc debita praefato nuper epiſcopo integraliter ſatisfactum, ſeu alias ſecum vel cum eodem procuratore amicabiliter ſuper hoc concordatum exiſteret, praeterquam in mortis articulo conſtitutus, abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Voluit etiam idem ſanctiſſimus dominus, et praedicta praefato nuper epiſcopo auctoritate conceſſit, ut vacationis ipſius eccleſiae temporibus, aut quamdiu praefatus Richardus electus, ſeu quicunque alius, qui dictae eccleſiae pro tempore praefectus foret in epiſcopum et paſtorem, pacificam poſſeſſionem adminiſtrationis bonorum ipſius eccleſiae, ſeu majoris partis eorundem aſſecutus non foret, illi, ad quos ſolutio fructuum, redituum, et proventuum praedictorum, aut alias id quomodolibet ſpectare cenſeretur, in praefatis terminis, de eiſdem fructibus, reditibus, et proventibus, uſque ad hujuſmodi penſionem ſeu partem, ex ea tunc praefato nuper epiſcopo debitam, ſub dicta excommunicationis ſententia (quam ſimiliter, ut praefertur, incurrerent) integre, et cum effectu eidem nuper epiſcopo, vel hujuſmodi procuratori ſuo reſpondere et ſolvere deberent et tenerentur, metropolitani loci et alterius cujuſcunque licentia ſeu conſenſu ſuper hoc minime requiſitis; et quamprimum praefatum nuper epiſcopum migrare contingeret ab hac luce, penſio praedicta ceſſaret penitus et expiraret, Richarduſque electus, et ſucceſſores praefati illam praeſtare vel ſolvere, quodque illi, qui dicto nuper epiſcopo de hujuſmodi fructibus, reditibus, et proventibus reſponderent, ut praefertur, eiſdem praefato nuper epiſcopo traditis vel ſolutis, ſatisfacere ac reddere cuiquam alteri, extunc minime eſſent aſtricti, prout in praedictis literis bullatis plenius poterit apparere. Nos, ſupplicationi praedictae favorabiliter inclinati, de gratia noſtra ſpeciali, ex mero motu noſtro, pardonavimus, remiſimus, et relaxavimus eidem nuper epiſcopo, quocunque nomine cenſeatur, omnimodos contemptus, tranſgreſſiones, miſpriſiones, proviſiones, et foriſfacturas ratione impetrationis, acceptationis, lectionis, vel proclamationis literarum bullatarum praedictarum factas, ſive perpetratas, ſeu eorum alterius aut aliarum literarum bullatarum quarumcunque, ac aliis perſonis quibuſcunque ejus in hac parte notariis, procuratoribus, executoribus, factoribus, conſiliariis, attornatis, auxiliatoribus, ſolicitatoribus, et eiſdem adhaerentibus, et eorum cuilibet, ac etiam omnimoda actiones, ſectas, querelas, executiones, impetitiones, et demanda, et omne id, quod ad nos pertinet, ſeu pertinere poterit, ratione praemiſſorum, aut eorum alicujus, ſeu alicujus proviſionis cujuſcunque. Et ulterius de ulteriori gratia noſtra conceſſimus, et licentiam dedimus pro nobis, et haeredibus noſtris, quantum in nobis eſt, praefato nuper epiſcopo, quod ipſe utraſque literas bullatas praedictas, ſuperius in ſpecie recitatas, ac omnia et ſingula in eiſdem literis bullatis contenta, proclamare, ſeu proclamari facere, exequi, et exercere, legere, et legi facere, necnon in executionem ponere ſeu poni facere, ac literis bullatis illis licite, libere, integre, quiete, pacifice, et impune, juxta vim, formam, et effectum earundem, uti valeat et gaudere inperpetuum; nolentes quod iidem nuper epiſcopus, notarii, procuratores, executores, factores, conſules, attornati, auxiliantes, et eiſdem adhaerentes in hac parte, aut quicunque alii ſolicitatores, lectores, ſeu publicatores literarum bullatarum praedictarum, vel alterius earundem per nos, haeredes, vel ſucceſſores noſtros impetantur, inquietentur, perturbentur, moleſtentur in aliquo, ſeu graventur, necnon eorum aliquis impetatur, inquietetur, perturbetur, moleſtetur in aliquo, ſeu gravetur; ſtatutis de proviſoribus, et quibuſcunque aliis ſtatutis, ordinationibus, proviſionibus, ſeu actibus inde in contrarium factis, aut aliis rebus, cauſis, et materiis quibuſcunque, quae pro nobis in hac parte dici, allegari, aut proponi poterunt, in aliquo non obſtantibus. In cujus, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſterium decimo nono die Decembris.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 4.	JOH. STAFFORD 8.	1450.	HENRIC. VI. 29.

Convocatio provinciae Ebor.

AD convocandum clerum provinciae Ebor. breve regium emanavit, datum ſexto die Martii. Extat. in rot. parl.

Archiepiſcopi

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
NICOLAI V. 6.	JOH. KEMPE 1.	1452.	HENRIC. VI. 31.

Archiepiſcopi Cantuar. commiſſio epiſcopo London. pro proceſſionibus. Ex reg. Kempe fol. 234. a.

JOHANNES, miſeratione divina epiſcopus ſanctae Rufinae, ſacroſanctae Romanae eccleſiae cardinalis, archiepiſcopus Cantuarien. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili confratri noſtro Thomae, Londonien. epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. Celeberrima ſaluberrimaque noſtrorum exempla majorum, quae fideliſſima vetuſtas ad ſecuturae poſteritatis documentum pia ſolicitudine ſacras redegit in literas, nos alliciunt, incitant, et invitant, ut quotiens et quando tribulamur, perſecutionem patimur, vel anguſtiamur, non idcirco deficere, diffidere, vel deſperare, nec adverſantium nobis multitudinem ſeu potentiam aut vires, licet fortaſſe noſtris impares, licet longe majores, pertimeſcere debeamus, aut formidare; ſed velut intrepidi, interriti, et imperturbati reipublicae pugiles, et invincibiles ſalutis illius zelatores, animi conſtantia non fracti, ſpe robuſti, charitateque fervidi, cum orationum libaminibus, ac lachrymis, et aliis devotae placationis officiis adeamus cum fiducia thronum ineffabilis gratiae illius, qui ſperantes in ſe, non deſerere, ſed de propria fortitudine praeſumentes ſolet humiliare, cui jam non impoſſibile, ſed nec difficile conſtat in multis utique vel in paucis, aut, quod eſt amplius, ſine certamine vincere, ſine pugna triumphare; et quomodo ſolent homines, eorum neceſſitatibus id depoſcentibus, ad finitimas ſibi gentes auxilii requirendi cauſa legatos mittere; ita nos, quod longe tam facilius, quam utilius fore non ambigimus, cum res exigit, legationem Deo gratam, preces et alia piae devotionis opera, convenit deſtinare. Fecit hoc Moyſes electus et ordinatus a Domino rector et dux filiorum Iſrael, qui in ſe ſimul et in eos inſultantem Amalech cum ingenti multitudine bellatorum et apparatu, non humana fortitudine vel robore, ſed precibus magis et orationum aſſiduitate devicit; ſed et Aſa, rex Juda, innumerabilem contra ſe venientem intuens hoſtium multitudinem, in Domino confiſus hoc, qui ſequitur, et aliis pleriſque ſermonibus, orationis vice, Deum alloquitur: "Adjuva nos, Domine Deus, in te nempe et in nomine tuo fiduciam habentes venimus contra ingentem hanc multitudinem:" deinde bellum cum hoſtibus ingreditur, illiſque ruentibus et ad internecionem uſque contritis, ſine mora, gloria victoriae potitur. Sic et Joſaphat, rex Jeruſalem et Juda, congregatam ingentem contra ſe multitudinem hoſtium intelligens, Joroſolymam proficiſcitur, ad divina praeſidia concurrit, omnem utriuſque ſexus populum a majore uſque ad minimum ad obſecrandum Dominum ante fores et faciem templi conſtituit, univerſo Juda jejunium praedicavit, atque praecepit, ſuarum et gentis ſuae virium imbecillitatem humiliter profitetur, et recognoſcit, et Dominum affatur in hunc modum: "Domine, non eſt in nobis tanta fortitudo, ut poſſimus huic multitudini, quae ſuper nos irruit, reſiſtere; ſed cum ignoramus quid agere debeamus, hoc ſolum habemus reſidui, ut oculos noſtros ad te dirigamus." Conſequenter bellum cum hoſtibus gerendum ab eo diſponitur, ſed longe antequam conveniatur, hoſtes intra ſe diffident, mutuaque caede ſe lacerant, alter ab altero punitur, ut nec unus quidem ex eis ſuperſtes relinquatur; Joſaphath cum ſuis ſequitur; ad detrahendum ſpolia mortuorum inſiſtitur; ad quod peragendum vix tridui ſpatium ſufficere poſſe perhibetur. Nec illud quidem praetereundum credimus, quod, dum habitatores Juda terror nimius Holofernes invaſiſſet, acclamandum unanimiter ad Dominum decreverunt, placaverunt cum jejuniis, ſacerdotes induerunt ſe ciliciis, mulieres et parvuli ſe proſtraverunt ante faciem templi, nec in caſſum; nam dum haec aguntur, Holofernes a Judith occiditur, Judith ſalva revertitur, et exercitus Holofernes mente conſternatus, vecors, et vacuus ad propria rediiſſe non ignoratur. An etiam non recolimus, quod dum, jubente Domino, Jonas ſubverſionem Ninive praedicat, rex civitatis et omnis populus humiliatus divino nutui ſe ſubmittit; hominibus et jumentis jejunium triduanum indicitur; omnis interea populus ſacco contegitur; ſicque in miſericordiam ira transfunditur, et, prolata ſeveritatis ſententia, in clementiam commutatur. Haec et alia hiis ſimilia ſacra teſtimonia et exempla proſpiciens chriſtianiſſimus princeps, et devotiſſimus eccleſiae filius, dominus noſter rex, nedum ſalutis regnorum, ſubditorumque ſuorum, verum etiam totius reipublicae chriſtianae fervidus, indefeſſuſque zelator, ad providam et eximiam ſuae conſiderationis aciem et noſtram, reduxit et revocavit malitiam temporum, toti chriſtiano orbi nunc inſtantium, et praeſertim illam, quam Carolus Franciae, hoſtis et adverſarius ſuus capitalis, collectis et congregatis totis et omnibus undequaque non ſolum ſuis, ſed etiam amicorum confoederatorum et alligatorum ſuorum viribus, potentia et multitudine, jam ab aliquot temporibus citra, etiam pendentibus inter ipſos treugis et guerrarum abſtinentiis, ſubdole, fraudulenter, et doloſe, terra marique exercere ſtuduit et curavit, malitiam et iniquitatem ſuam hujuſcemodi prolongare non deſinens, neque deſiſtens, ſic exercere ſtudet et curat inceſſanter. Praeter haec non abſque grandi cordis amaritudine et dolore advertit idem chriſtianiſſimus princeps, dominus noſter rex, hoc ipſum, quod utique ab omnibus chriſtianae religionis profeſſoribus non immerito cenſetur advertendum; qualiter non una ſolum ex parte, ſed generaliter quaſi per univerſum orbem chriſtianum, gladius in et adverſus hoſtes

ſtes

ſtes et inimicos crucis Chriſti pro defenſione fidei catholicae exponendus, ab ipſis regibus, principibuſque, et populis chriſtianis in alterutrum exacuitur, extrahitur, et vibratur, et, omni pietate remota, ſanguine chriſtiano madet, et cruentatur: ſicque, proh dolor! impleri jam cernitur et proſpicitur illud ſalvatoris noſtri vaticinium, quod inſtantibus temporibus malis praeſagiverat exequendum; inſurgere videlicet gentem adverſus gentem, et regnum adverſus regnum, quo fit, quod chriſtianae religionis et fidei hoſtibus et adverſariis animoſitas accreſcit, et vigor, dilatantur et extenduntur eorum termini, decreſcunt, diminuuntur, et in arctum rediguntur fines et limites orbis chriſtiani. Videmus inſuper et praeter hoſtilem ipſum imminere nobis terribilem et metuendiſſimum irae et indignationis divinae gladium, mortalitatis videlicet et peſtilentiae, quo caedimur, ferimur, et flagellamur velut inceſſanter, et ex omni parte. Quorum intuitu et conſideratione, praefatus chriſtianiſſimus princeps, dominus noſter rex nos efficaciſſime cenſuit exhortandos, quatenus omnem impendere curaremus operam et diligentiam, ad invitandum et invitari faciendum tam venerabiles fratres, ſuffraganeos noſtros, quam etiam omnem clerum et populum nobis eiſque ſubjectos, ad orationum et aliorum piae devotionis operum ſacrificia Deo jugiter et inceſſanter offerenda, tam pro votiva ſcilicet proſperitate, expeditioneque felici, tam ipſius domini noſtri regis, quam omnium et ſingulorum amicorum ſubditorumque ſuorum; praeſertim vero illuſtris domini comitis Salopiae, ac omnium illorum, qui cum eo pro tutela et defenſione regni ſui Angliae ſe et perſonas ſuas contra praefatum adverſarium, ſuoſque complices et fautores, necnon adverſus alios ipſius domini noſtri regis et ſubditorum ſuorum hoſtes et inimicos, ad pugnam exponere curabunt, vel armare, quam etiam pro cita, celeri, et indilata ceſſatione, ſedatione, et pacificatione diviſionum, diſcordiarum, guerrarum, perſecutionum, et inimicitiarum, quae inter catholicos principes et populos, ſicut praefertur, omniquaque velut ſine ceſſatione, proh dolor! vigent et exercentur; necnon pro felici, votiva, et proſpera expeditione Chriſti fidelium adverſus hoſtes, pro ſtatu, defenſione, et ampliatione chriſtianae fidei bellantium, ac dimicantium; necnon pro celebri, cita, et indilata ceſſatione mortalitatum et peſtilentiarum ſupradictarum. Nos igitur praemiſſa, et alia non facile explicabilia mala, quibus, ſicut praefertur, populus chriſtianus affligitur, conſiderantes, et ſimul cum hiis attendentes, quod quanto graviores, ampliores, et majores nos angariant et circumvallant adverſitatum, periculorum, anguſtiarum, et tribulationum occaſiones et materiae, tanto ſolicitius, inſtantius, atque diligentius eſt a nobis orandum, ad imitationem ſalvatoris noſtri; de quo ſcribitur, quod factus in agonia prolixius orabat; veſtrae fraternitati tenore praeſentium committimus, et firmiter in Domino mandamus, quatenus omnibus et ſingulis confratribus et coepiſcopis noſtrae Cantuarienſis provinciae ſuffraganeis, ipſorumque, ſi qui ſunt abſentes, vicariis generalibus, vice et auctoritate noſtris, cum omni celeritate, literis veſtris, harum ſeriem habentibus, ex parte noſtra injungatis, quod ipſorum ſinguli in eccleſiis cathedralibus et aliis conventualibus et collegiatis, tam regularibus quam ſecularibus, necnon parochialibus eccleſiis atque capellis, populum habentibus ſuarum civitatum et dioec. diebus dominicis et feſtivis ſubditos ſuos, clericos et laicos effectualiter moveant et inducant, ſeu moveri faciant et induci, quatenus relinquentes vias ſuas malas, et per poenitentiae et devotae confeſſionis officium ad Deum ſe convertentes, pro ſtatu proſpero et votivo domini noſtri regis, et regnorum, terrarum, patriarum, et dominiorum ſibi obedientium; et ſpecialiter pro votiva expeditione illuſtris et magnifici domini comitis Salop. ac omnium illorum, qui ſub divinae protectionis clypeo cum eodem comite pro tutela ac defenſione regni Angliae ſe et perſonas ſuas adverſus hoſtes et inimicos praefati domini noſtri regis expoſituri ſunt; necnon pro cita, celeri, et indilata ceſſatione, ſedatione, et pacificatione diviſionum, diſcordiarum, guerrarum, perſecutionum, inimicitiarum, mortalitatum, et peſtilentiarum praedictarum, faciant cum omni devotionis affectu penes eum, cujus miſericordias et miſerationes eſſe certiſſimum eſt ſuper omnia opera ejus, ſuppliciter exorari; injungentes diſtricte, et in virtute ſanctae obedientiae omnibus et ſingulis abbatibus et prioribus, ac eccleſiarum et capellarum hujuſcemodi praeſidentibus, praepoſitis, gubernatoribus, rectoribus, vicariis, capellanis, et caeteris quibuſcunque in eiſdem adminiſtrantibus, quod pro praemiſſis qualibet hebdomada, quarta et ſexta feriis, per annum, a datione praeſentium proximo ſecuturum, proceſſiones cum litaniis, ac aliis ſuffragiis congruis celebrent ſolenniter et devote: et ulterius et efficacius, quo poterunt, inducant et exhortentur eoſdem ſubditos, quod non hoc ſolo contenti ſint, ſed quod ultra ſolitum et conſuetum ſuae devotionis et officii penſum ſupererogando relictis et depoſitis, quantum commode et poſſibile eis erit, aliis ſolicitudinibus atque curis, et praeſertim vagationibus et otiis, ac inutilibus, vanis et ſupervacuis exercitiis et occupationibus exnunc horis tam diurnis, quam nocturnis, et ſpecialiter in locis orationi magis congruis, eccleſiis videlicet, et aliis Deo dedicatis, cum omni devotione et diligentia ſtudeant et curent orationibus incumbere atque vacare; implentes id apoſtoli, "Sine intermiſſione orate;" ac imitatores ſe facere illius memorabilis et Deo charae viduae, de qua evangelicus ſermo diſſerit, quod non diſcedebat a templo, jejuniis et orationibus ſerviens die et nocte. Et ut non ſolum illi, ſed etiam alii quicunque de populo ad orationum et aliorum piae devotionis operum ſacrificia, pro praemiſſorum omnium aſſecutione felici et deſiderata, ſolicitius atque frequentius offerenda propenſius excitentur; nos de Dei omnipotentis immenſa miſericordia, et beatiſſimae Mariae virginis matris ſuae, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, necnon ſanctorum Alphegi et Thomae martyrum, patronorum noſtrorum, omniumque

omniumque ſanctorum ſacris meritis et precibus confidentes, univerſis et ſingulis ſubditis noſtris, de peccatis ſuis vere poenitentibus et contritis, qui infra praedictum annum aliquo die Mercurii ſeu Veneris in proceſſione hujuſcemodi, de qua praefertur, ſolenniter facienda, interfuerint, et praemiſſis de cauſis Deum precibus devotis interpellaverint, aut aliquo dictorum dierum, vel aliquo die quocunque infra eundem annum jejunaverint, miſſam vel ſeptem pſalmos poenitentiales cum litania, aut nocturnum pſalterii Davidici, vel pſalterium vulgariter nuncupatum beatae Mariae virginis dixerint, ad locum aliquem, ob reverentiam, vel memoriam Dei, vel alicujus ſanctorum ſuorum ex cauſa peregrinationis viſitari ſolitum, adierint, aut aliquid in opus eleemoſynae erogaverint, aut de peccatis ſuis, ut ſe ad praemiſſa ſacrificia offerenda acceptiores Deo reddere valeant, debite confeſſi fuerint, totiens, quotiens aliquod praemiſſorum egerint et exercuerint, centum dies indulgentiae gratioſe concedimus per praeſentes; et a vobis, caeteriſque confratribus et ſuffraganeis noſtris, veſtris ac ſuis ſubditis, praemiſſa facientibus, indulgentias a vobis concedi ſolitas depoſcimus elargiri. Dat. ſub ſigillo noſtro apud Croydon primo die menſis Octobris, anno Domini M.CCCC.LII. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 6.	JOH. KEMPE I.	1452.	HENRIC. VI. 31.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 7. die menſis Februarii in eccleſiae S. Pauli London. Ex reg. Kempe fol. 291. ſeq.

PERACTIS ſacris, ac lectis mandato archiepiſcopi, certificatorioque epiſcopi London. examinatiſque procuratoriis et expoſitis cauſis convocationis, reverendiſſimi juſſu prolocutor mag. Jo. Stokys a clero fuit electus. Decimo die ſequente ejuſdem menſis legati domini regis domum capitularem intrant, ſubſidium ad ſublevandas regis et regni neceſſitates exorantes. "Quibus recedentibus, dominus epiſcopus London. quandam controverſiam a diu in civitate London. praedicta inter rectores, vicarios, et caeteros curatos ejuſdem ex una, et parochianos eorundem ex altera parte, de et ſuper quibuſdam oblationibus, ab eiſdem parochianis a tempore immemorato, ut praetendebatur, Deo et eccleſiae et dictis curatis ſolvi debitis, et conſuetis, ſuſcitatam et exortam, et a diu, proh dolor! jam inter ipſos continuatam, praedicto concilio non ſine cordis amaritudine manifeſtavit et declaravit adtunc ibidem, ſententiam et definitionem dicti concilii, diſcuſſa et agnita prius veritate in hac parte, in alleviationem et exonerationem curiae ſuae devote flagitans, et expoſcens. Quo tamen negotio in alium diem, prout tempus adhuc interpellaverat, dilato" de ſubſidio multum diuque tractatum fuit, ac tandem a praelatis et clero duae integrae decimae domino regi conceſſae ſunt. Eo temporis intervallo nonnulla reformatione digna in eccleſia Anglicana a prolocutore proponebantur, quae juſſu reverendiſſimi deinde in literas redacta concilio tradita ſunt. Poſtmodum ob gravem reverendiſſimi infirmitatem ea, quae ulterius in convocatione expedienda erant, ad capellam manerii de Lamehith de die in diem uſque ad 26. Februarii remittebantur.

Quo die adveniente, coram dicto reverendiſſimo in Chriſto patre, reverendiſque in Chriſto patribus, caeteriſque praelatis et clero Cant. provinciae praedictae, in alta camera majori infra manerium dicti reverendiſſimi in Chriſto patris de Lamehith praedictum ſituata, in unum congregatis; vener. et egregius vir dominus Vincent Clement, S. theologiae profeſſori, ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Nicolai, div. prov. papae quinti, ſubdiaconus, et fructuum camerae apoſtolicae in regno Angliae collector, quandam deteſtabilem et piis auribus horrendam proditionem a quodam Stephano de Porchariis, milite Romano, et complicibus ſuis, contra ſanctiſſimum dominum noſtrum antedictum, et eccleſiam Romanam, immo univerſalem diabolice conceptam, et machinatam fuiſſe in Latin. ſatis abunde copioſeque Latino ſermone explicavit, et declaravit. Ipſum tamen dominum papam, et ſacrum collegium dominorum cardinalium, omneſque praelatos et curtiſanos in urbe exiſtentes, quos morti tradere proditor ille decreverat, laudes altiſſimo, feliciter et miraculoſe, ut credebatur, evaſiſſe. Necnon dictum Stephanum proditorem praedictum, cum quibuſdam aliis de complicibus ſuis hujuſmodi ſibi in eadem proditione adhaerentibus, in patibulo poenas, demeritis et nefandiſſimis ſceleribus ſuis condignas, exſolviſſe. Ipſum reverendiſſimum in Chriſto patrem, dictoſque reverendos patres ex intimis, quoad potuit, ſupplicando, quatenus dictum ſanctiſſimum dominum noſtrum devotis et piis orationum ſuffragiis contra et adverſus hos peſtiferos et nequiſſimos hoſtes juvarent, et eundem literis ſuis pulſarent et adhortarentur, ut ſe gentis armorum potentia muniret, ad ſuam et univerſalis eccleſiae ſalutem tuendam et praeſervandam, ac Roma (quam Babyloniam appellavit) exiret, et alium locum tutum, quo ſe et ſuos tutaret et defenderet, maturius, quoad poſſet, peteret. Quibus auditis, omnibus, qui tunc aderant, non minus de tam funeſta, horrenda, deteſtabilique proditione vehementer ſtupentibus ac moerentibus, quam de illa feliciſſima gratioſiſſimaque abs tanta tamque perniciosa intentata peſte ipſius ſanctiſſimi domini noſtri liberatione ingenti, prae gaudio et felici applauſu jubilantibus; idem reverendiſſimus pater ſpiritum ab imis reſumens, aliis congratulando altiſſimo Deo, totius gratiae largitori, de tam felici liberatione gratias egit immenſas et immortales. Et ſic gratiis altiſſimo perſolutis, idem reverendiſſimus in Chriſto pater continuavit

nuavit concilium ad 3. diem Martii et ad cameram praedictam.

Quo die adveniente, habito aliquali tractatu de et ſuper materia oblationum, quae adtunc, ut praedictum eſt, inter curatos civitatis London. et ſuos parochianos vertebatur, dicto reverendiſſimo in Chriſto patri, reverendiſque in Chriſto patribus, coepiſcopis et ſuffraganeis ſuis, necnon caeteris praelatis, adtunc in dicta alta camera in unum congregatis, pro felici expeditione hujuſmodi negotii neceſſarium videbatur, quatenus aſſignarentur quidam honoratiores et prudentiores de clero Cantuar. provincia, adtunc ibidem exiſtentes, vid. mag. Johannes Stokys, prolocutor cleri antedictus, archidiaconus Elien. necnon mag. Andreas Holes, archidiaconus Ebor. mag. Robertus Stillyngton, archidiaconus Colceſtriae, legum; necnon mag. Johannes Selotte, archidiaconus Cornubiae, decretorum; mag. Williel. Witham, et mag. Hugo Sugar, legum doctores, ad communicandum, tractandum, et deliberandum cum majore, aldermannis, ac quibuſdam aliis, de communitate civitatis London. per ipſam communitatem aſſignand. de et ſuper hujuſmodi materia oblationum, et ad reducendum dictos majorem, aldermannos, et communitatem ad medium aliquod rationabile, et quid et quantum in ea parte profecerint, dictis reverendiſſimo in Chriſto patri, reverendis in Chriſto patribus, quam citius, expedito hujuſmodi tractatu, referrent. Et quia caetera negotia, quae in eccleſiae Anglicana reformatione indigebant, majeſtatem regiam et jura regni concernebant, et ſic definitioni et ſententiae dicti concilii nequaquam interim ſubjacebant; ſupplicatum fuerat ex parte cleri, quatenus dictus rever. in Chriſto pater, necnon dicti rever. in Chriſto patres, caeterique praelati adtunc ibidem exiſtentes, in parliamento, quod tunc in proximis diebus apud Radyng inchoandum fuerat, apud regiam celſitudinem, necnon apud optimates, proceres, et communitatem regni in eodem parliamento in unum congregandos, pro reformatione hujuſmodi rite facienda, efficaciter inſtarent. Cujus ſupplicationi annuit idem reverendiſſimus in Chriſto pater, reverendique in Chriſto patres, promittentes ſe curaturos et acturos apud regiam celſitudinem, necnon optimates, proceres, communitatemque praedictam, quoad in eis foret, pro felici, cita, et celeri reformatione eorundem, ſicut et in parliamento praedicto pro viribus ſuis, pro eadem reformatione inſtarunt; ipſam tamen, reſiſtente communitate regni, quae ſe in hac parte reddidit nimis difficilem et rigidam, obtinere minime potuerunt. Qua promiſſione facta, dictus reverendiſſimus in Chriſto pater, dictique reverendi in Chriſto patres, habito inſuper tractatu de et ſuper negotiis et rebus, ſtatum ac utilitatem eccleſiae Anglicanae concernentibus, praefatus rev. in Chriſto pater continuavit dictam convocationem ſuam, uſque ad 15. diem menſis Martii ad cameram praedictam et horam conſuetam; et hoc die convocationem hanc diſſolvit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 6.	JOH. KEMPE 1.	1452.	HENRIC. VI. 31.

Synodus provincialis Eboracenſis. Ex reg. Kempe fol. 159. et reg. 4. dec. et cap. Ebor. fol. 93. a.

SYNODUS haec per breve regium datum 7. die Maii, anno regni xxx. coacta, habita eſt 12. die Junii in eccleſia B. Petri Ebor. et propter tranſlat. Johannis Kempe, archiepiſcopi Ebor. per commiſſarios continuata atque prorogata erat ad ſextum diem Octobris; quo tempore Guilielmus Boothe, archiepiſcopus Ebor. commiſſionem aliquam Roberto, epiſcopo Dunelm. abbati S. Mariae Ebor. etc. dedit ſuo nomine et loco praeſidendi in hac ſynodo. Commiſſio data erat 18. die Septembris, anno Domini, M.CCCC.LII. Deinde poſt varias prorogationes clerus die 29. menſis Januarii unam medietatem unius integrae decimae domino regi conceſſit; de qua conceſſione archiepiſcopus regem certiorem facit 8. die menſis Maii, tranſlat. 1.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 7.	JOH. KEMPE 2.	1453.	HENRIC. VI. 32.

Archiepiſcopi Cant. mandatum pro proceſſionibus. Ex reg. Kempe fol. 242. a.

JOHANNES epiſcopus, miſeratione divina ſanctae Rufinae ſacroſanctae Romanae eccleſiae cardinalis, archiepiſcopus Cantuarien. totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili confratri noſtro Thomae, Londonien. epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. In ſeculi fluctuantis aerumnoſis curſibus eo ſemper feliciorem ſperamus eventum, quo diſpoſitio terrenorum precibus humilium dirigatur in eum, qui res penitus deſperatas votivo fine concludit, et variis preſſos anguſtiis liberat et abſolvit. Sic olim Ninive civitas, quam juſſu dominico ille propheta Jonas praeſagivit mox ſubvertendam, aliud praeſidii non legitur fuiſſe, niſi quod rex civitatis, depoſita regali purpura, membra cilicio praecingeret, et caeteri civitatis cives humilitatis veſte contecti, jejuniis, orationibus, et lachrymis inſiſterent triduanis. Sic utique dum habitantes Juda terror nimius Holofernes invaſiſſet, clamando unanimiter ſtatuerunt ad Dominum, placaverunt Dominum jejuniis ipſi et mulieres eorum, induerunt ſe ſacerdotes ciliciis, et infantuli ſe proſtraverunt contra faciem templi.

Sic

Sic Moyſes ſervus Domini Amalech adverſarium in robore ſuo ac potentia ſua, clypeis, curribus, et equitibus confidentem, non ferro pugnando ſed precibus et oratione devicit. Inſignes nempe fidei athletae, zelatoreſque legis ſermone ficut et opere Machabaei adverſus exercitum pomposum multitudinis peregrinae terra caput ſpargentes, ad altaris provoluti crepidinem, primum quidem dominici favoris praeſidia precabantur, et extunc aſſumptis armis a civitate longius procedentes, victoriae ſibi ſponſorem Dominum habuerunt. Praemiſſa ſiquidem univerſa etiam in poſterorum et noſtri commonitionem geſta non debemus ambigere, ut quotiens tribulationibus perurgemur, et variis infeſtamur anguſtiis, ad orationis devotae praeſidia ilico concurramus, et quomodo ſolent homines, cum eorum neceſſitates id expoſcunt, ad finitimas ſibi gentes auxilii cauſa deſtinare legatos; nos quidem, quod longe tam facilius, quam melius exiſtimamus, legationem Deo, preces humiles deſtinemus. Cum igitur damnabilis Saracenorum ſecta nedum terram ſanctam civitatemque Jeroſolymitanam, quas Dominus ac ſalvator noſter Jeſus Chriſtus ſuo proprio ſanguine olim dedicaverat, vicinaſque provincias, ac civitatem illam famoſiſſimam Conſtantinopolitanam, circumjacentemque patriam, totam inſuper Graeciam ſuo nefando ſubegerit dominio, verum etiam indies, coacervatis ſibi in ingenti multitudine armatorum copiis, eccleſiam civitatemque Romanam, totius chriſtianitatis caput et magiſtram, omnemque Italicam circa regionem ſuis multiplicibus excogitatis commentis et machinationibus ac fraudibus ſuae nefariae poteſtati mancipare, ac univerſos chriſtianorum fines, quod Deus procul et in immenſum avertat, in exterminium deducere totis ſuis conamine ac viribus ſatagat et conetur. Accedit ad haec hujus olim inclytiſſimi florentiſſimique regni illa, qua nunc non mediocriter languet, et moeret in immenſum, deploranda calamitas, quae nobis eo periculoſius imminet, quod in noſtri capitis, illius ſcilicet chriſtianiſſimi principis domini noſtri regis gratiam, adverſaque corporis valetudine, qua, proh dolor! ac diu laboravit, inter tot tantaque imminentia nobis pericula velut exanimes, dubii, et ancipites, perditi, ac pene deſperati naufragamur; et nunc permaxime, cum illi ejuſdem domini noſtri regis et regni hoſtes, infeſtiſſimique Galli, conquiſita ſibi atque congeſta praegrandi armatorum copia, terra marique nimios terrores et ruinas nobis intentant, et incutiunt, et nos atque noſtra multiplici, vehementique inſultu invadunt, praedia et poſſeſſiones diripere ſatagunt, et conantur: ut quodammodo nobiſipſis relicti, ipſius deſtituamur protectione et tutela, ſub cujus imperio ſolebamus retroactis temporibus ſecure, tranquille, quieteque degere, ſane, recte, proſpereque dirigi, et de hoſtibus hujuſcemodi, Deo immenſas et immortales gratias, glorioſum atque frequentem reportare triumphum, caeteraque peſtes, fames, inteſtinaſque diſſenſiones, quae in nos in praeſenti plus ſolito crudelius et acerbius deſaeviunt, aliaque praegrandia pericula atque mala, quae nos, noſtris exigentibus demeritis, pernicioſius ambiunt, perluſtrant, atque occupant, ſine fletu quis bonus atque pius indagator referat. Quae cum ita ſint, O utinam non eſſent, armis atque clypeis permaxime nobis opus eſt, nedum corporalibus, quae parvi exiſtunt, niſi Deus deſuper eiſdem aſſiſtat et faveat, quinimmo ſpiritualibus, illis ſcilicet, de quibus ſupra diximus, humilibus ac devotis orationum praeſidiis, quae illis corporalibus armis longe praeſtant, et eadem antecellunt, quibus haud dubie placatus altiſſimus, etſi hactenus, noſtris exigentibus demeritis, juſte iratus fuerit, tandem hiis miſeratus, atque propitius effectus, ſuae infinitae miſericordiae recordabitur; illi humiliemus animas noſtras, qui humiles ſpiritu ſalvabit, qui vulnerat et medetur, qui moeſtis et afflictis conſolationem tribuit, et languidis ſanitatem reſtaurat. Nos igitur haec et alia permulta et magna nobis imminentia pericula ſaepe multo cum moerore in amaritudine animae noſtrae recenſentes, adeo ut ipſi non abs re perſonare valeamus hoc, quod ſcribitur 2. Paralip. vigeſimo: "Cum ignoramus quid agere debeamus, hoc ſolum reſidui habemus, ut oculos manuſque noſtras ad te tollamus:" volentes ipſius redemptoris ſalvatoriſque noſtri immenſam miſericordiam, quae omnes has noſtras ſupradictas longe antecellit calamitates, ipſo annuente, et id ipſum praeſtante, quantum in nobis eſt, propitiam reddere atque benignam, quaſdam per noſtras civitatem et dioeceſim et provinciam Cantuarienſem, in ſingulis cathedralibus, regularibus, collegiatis, et parochialibus eccleſiis ſolennes proceſſiones ordinavimus et decrevimus per unum annum, poſt dationem praeſentium humiliter ac devote agi et concelebrari debere. Quocirca fraternitati veſtrae tenore praeſentium committimus et mandamus, etc. ut ſupra. Dat. ſub ſigillo noſtro apud Lamehith ſecundo die menſis Martii, anno Domini M.CCCC.LIII. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 7.	JOH. KEMPE 2.	1453.	HENRIC. VI. 32.

Concilium dioeceſanum Ebor. Ex reg. Boothe Ebor. fol. 330.

ARCHIEPISCOPUS officiali ſuo in mandatis dabat citare clerum ſuum ad concilium dioeceſanum apud Ebor. die Veneris prox. poſt ſynodum [noſtram] Michaelis. Concilium unam integram decimam ſubſidii loco archiepiſcopo conceſſit: mandatum ſcriptum erat 3. die Auguſti, A. D. M.CCCC.LIII. tranſlat. II.

Concilium

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Christi	Reg. Angliae
NICOLAI V. 7.	JOH. KEMPE 2.	1453.	HENRIC. VI. 32.

Concilium provinciale Caſhellenſe Limerici celebratum, in quo ſequentia ſtatuta ordinata ſunt. Ex MS. penes Joh. epiſcopum Clogherenſem.

AD honorem Dei Patris omnipotentis, Filii, et Spiritus Sancti, necnon pro ampliore conſervatione libertatis ordinat ſancta ſynodus in ſacro provinciali concilio, Limerici celebrato die Lunae proximo poſt feſtum, quod dicitur Ad vincula,

1. Quod ordinarii locorum ſingulis annis diligenter attendant, et inquiri faciant, qualiter in ſuis dioeceſibus divina officia celebrantur, dieſque Dominici, et aliae feſtivitates venerabiliter obſervantur.

2. Statutum eſt, quod miniſtri eccleſiarum omnibus diebus Dominicis, et aliis feſtivitatibus horas canonicas in ſuis eccleſiis ordinate dicant, et aliis diebus quomodo valeant, et tamen praemiſſa trina campanarum pulſatione ſaltem in diebus feſtis miſſas et alia divina officia celebrentur, etiam ter in qualibet hebdomada, excommunicatis et interdictis excluſis, ſub poena XL den. ab exorciſta et curatis toties, quoties negligentibus, epiſcopo viſitanti, aut ejus officiali ſolvendorum; quibus diebus Dominicis, et feſtis per eccleſiam publicatis ceſſent omnes populi chriſtiani, clerici, et laici, ab omni opere ſervili, et ad officia divina audienda conveniant, ſub poena excommunicationis per praelatos eccleſiarum ferendae.

3. Statutum eſt, et perpetuo ordinatum, quod parochiani quarumcunque eccleſiarum parochialium in eorum eccleſiis ad celebrationem divinorum officiorum et ſacramentorum miniſtrationem ſuis expenſis habeant miſſale, et calicem argenti, aut deauratum, amictum, albam, cingulum, manipulum, ſtolam, caſulam, ſuperpellicium, baptiſterium lapideum decenter conſtructum, ſeratum, aut bene coopertum, honeſtum vas oleum in ſe continens in ſacrum chriſma in uſum infirmorum; et ſanctam eccleſiam in navi, et cancella, juxta facultates popularium, in tecto parietibus decenter habeant conſtructam et mundam, tam intra, quam extra teneant ab omnibus rebus, bladis, et animalibus ſecularium laicorum. Et nulli omnino hominum, etiamſi conjuges ſint, cum eorum uxoribus aut concubinis ibidem jacere uno lecto aut cohabitare praeſumant, ſub poena mortalis peccati, et excommunicationis ferendae ſententiae, ut praefertur, contra delinquentes.

4. Quod in ſingulis eccleſiis ad minus habeantur tres imagines, ſanctae beatae Mariae virginis, ſanctae crucis, et patroni loci, in cujus honorem eccleſia dedicatur; necnon et vas honeſtum conſecratum pro corpore Chriſti.

5. Quod coemeterium ſit mundum et muratum in expenſis popularium.

6. Quod excommunicati publice denuncientur omnibus Dominicis et feſtis diebus per ſingulos curatos in eorum eccleſiis, omnes inceſtuoſi et clandeſtina matrimonia contrahentes, et illis intereſſentes, haeredes legitimos exhaeredantes, falſos limites aſſignantes, uſurarii, et uſurae convicti, falſam monetam facientes, et veram monetam ſcindentes, et radentes, eccleſias, coemeteria, ac perſonas eccleſiaſticas ſuis rebus ſpoliantes, vel percutientes, viam regiam inſultantes, fures, latrones, congregatorum depopulatores, viarum derobatores, pacis violatores, et alii omnes et ſinguli, quos ſacroſancta ſedes apoſtolica excommunicari praecipit, atque mandat, cum eorum fautoribus.

7. Declarat et ſtatuendo ordinat idem concilium pro confirmatione libertatis eccleſiae, quod nulli domini temporales, aut eorum equeſtres, pedeſtres, tributarii, vel aliae temporales perſonae ad maneria epiſcoporum ſive grangias, aut clericorum habitacula, loca, et hoſpitia venientes, ultra unum diem aut noctem refectionem exigant, aut recipiant; et hoc requiſito et obtento, epiſcoporum conſenſu, aut aliorum praelatorum praeſidentium voluntate interveniente, ita tamen quod hujuſmodi nocte diei Dominicae aut praecedente Sabbati nullo modo recipiant, nec expoſcant, ubi perſonae eccleſiaſticae ſervitio divino et miſſarum ſolennitatibus quiete vacare debent, expulſationem temporalium vexatione, nec amplius a tempore publicationis praeſentis ſtatuti, dierum aut noctium exigantur a perſonis eccleſiaſticis; contrarium vero facientes per totam provinciam excommunicati denuncientur nominatim et expreſſe in ſingulis eccleſiis per curatos eccleſiarum, quibus ſacrum concilium ad haec omnia auctoritatem tribuit, et majoris excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrant, et epiſcoporum dominium ac loca alia, ad quae declinaverint, cum ſua familia eccleſiaſtico maneant interdicto innodati, auctoritate praeſentis ſacri concilii; quorum omnium abſolutio ordinariis locorum duntaxat reſervetur, cum interdicti relaxatione.

8. Declarat concilium, quod omnia emolumenta, provenientia ex novis capellis per laicos, vel alios infra parochiam aliquam noviter conſtructis, omnia cedant eccleſiis parochialibus, infra quarum limites conſtructae ſunt.

9. Statuit et declarat praeſens concilium, quod omnes eccleſiaſtici et praelati, eorumque tenentes, et familiares in terris eccleſiaſticis ac maneriis epiſcoporum degentes, omnino ſint immunes, et liberi ab omni exactione temporali, et ſeculari diſtributione conngureus et bonnguoog [a],— et ſimilia ſub poena majoris excommunicationis et interdicti.

10. Statuit praeſens concilium et ordinavit, quod nulla perſona ſecularis vel temporalis pro quacunque cauſa, actione, vel injuria pi-

[a] Ita MS. legit.

gnora clericorum in rebus aut perſonis capere praeſumant, aut bona familiaria et tenentium eccleſiae, ubicunque reperta, diſtringere, niſi prius cauſa ipſa coram competenti judice terminata fuerit, et diſcuſſa. Contrarium facientes auctoritate concilii actionem ſuam perdant, et majoris excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrant, et dominus capientis ſic pignora poſt monitionem negligens reſtituere, cum ſuo dominio et familia maneant interdicti.

11. Declarat concilium, quod nullus clericus pro criminali, civili, aut alia quavis cauſa coram ſeculari arbitro vel judice a quocunque valeat conveniri, nec ſententia talis arbitri aut judicis ſecularis contra clericum lata valeat ipſo jure, cum ſit lata contra libertatem ſanctae matris eccleſiae; et reprobat concilium arbitros, et eorum ſententias contra clericos, maxime dum dicunt eos contentari debere duobus ſervientibus, quodque reſidere debent infra eorum coemeteria, quae ſententia erronea eſt, propter quod ipſi ſeculares judices ipſo facto incurrant excommunicationem, quouſque eorum ſententias hujuſmodi erroneas et iniquas, ac prorſus nullas revocent, et damna exinde paſſis congrue ſatisfecerint.

12. Statuit ſacrum concilium, quod nulli quaeſtores amplius in provincia Caſhellenſi admittantur, exceptis B. Patricii nunciis et quaeſtoribus, niſi ſecum deferant literas epiſcoporum, de anno in annum reformandas; et praelati ſeu curati eccleſiarum aliter admittentes, contra formam hujuſmodi ſtatuti, toties, quoties ad unam marcam maneant obligati, ordinariis locorum applicandam.

13. Statuit et ordinavit hoc ſacrum concilium, quod nulli Mendicantes admittantur ad quaeſtum in feſtis, quibus eccleſia oblationes percipit, donec perſonis eccleſiaſticis ſatisfactum fuerit, ſub poena excommunicationis, quam ipſi Mendicantes hoc ſtatutum violantes, et curati illos admittentes, auctoritate hujus concilii incurrant, et ſub poena eadem extra ſuam limitationem ad quaeſtum non accedant, niſi ſufficienter privilegiati.

14. Declarat concilium, quod omnes fratres Mendicantes debent ſolvere quartam partem omnium bonorum ex teſtamento defuncti, aut ratione funeris eis relictorum, ubicunque et quacunque cauſa, et undecunque eis evenientium, etiam ratione quaeſtus, aut tempore ſepulturae aut funeris, nec candelas fratribus ante diviſionem, nec oblationes perſolvent, donec praedicta quarta pars ex integro eccleſiae fuerit perſoluta. Hanc declarationem non obſervantes majoris excommunicationis ſententiam, ex auctoritate praeſentis concilii, ipſo facto incurrant.

15. Statuit hoc ſacrum concilium, quod omnes beneficiati, maxime conſtituti in ſacris, et aliis dignitatibus praediti, in eorum cathedralibus eccleſiis, et aliis principalibus more ſacerdotali reſideant, horas canonicas dicant, et miſſas celebrent in ipſorum propriis perſonis, tribus vicibus in hebdomada, ſub poena privationis beneficiorum et dignitatum ſuarum; ipſorumque beneficiorum fructus, qui hoc ſtatutum violaverint, ad fabricam eccleſiarum hujuſmodi ſequeſtrentur, quouſque ſententia privationis ejuſdem lata fuerit, et quamdiu in ſuſpenſo permanſerit; fructus ad eccleſiarum fabricam debentur.

16. Statuit, quod ubicunque eccleſiae aut capellae aliquibus locis unitae et appropriatae habentur, et ex hoc, prout in diverſis locis experientia edocet, penitus deſolatae et deſtructae fuerint, ordinarii locorum, quibus ipſa beneficia ſubjiciuntur, fructus ipſarum eccleſiarum poſſunt ad neceſſariam reparationem eccleſiarum deputare, in eorum negligentiae poenam, quorum ſunt fructus; hujuſmodi contradictores, cujuſcunque ordinis aut religionis fuerint, eccleſiarum, beneficiorum ſuorum appropriatores per cenſuram eccleſiaſticam, et alia juris opportuna remedia compeſcendi auctoritate praeſentis concilii.

17. Statuit concilium, quod nullus religioſus, aut alii, ſeculares, praelati, et domini eccleſiaſtici, abſque expreſſo conſenſu ordinariorum locorum, aliquibus clericis, vel laicis, maxime juvenibus et illiteratis viris, ſub quocunque colore terras ſuas ad firmam tradant, nec ipſos laicos ſub colore aut nomine procuratoris firmarios conſtituant, aut clericos in ſuis literis nominent, nec laici fructus percipiant, nec procuratores laici juxta eorum altaria accedant, dum miſſarum ſolennia celebrentur, nec ad diviſionem obventionum eccleſiaſticarum admittantur, ſaltem in firmam eccleſiarum. Contrarium vero facientes, aut contrahentes, ipſo facto majoris excommunicationis ſententiam incurrant, et contractus factus, auctoritate praeſentis concilii, nullus habeatur et irritus, et laici exinde nullam habeant actionem, ſed eo ipſo excommunicati ſint, et ab ipſa firma perpetuo excluſi maneant, et totum concilium exequatur contra tales et alios in forma.

18. Declarat concilium, quod contractus dandi frumenti modium pro octo denar. ſolvend. feſto ſancti Martini, ſi certum eſt ipſum modium tum temporis plus valere, talis contractus eſt uſurarius; et ſi lapſum fuit tempus, ad feſtum Philippi et Jacobi, et tunc modius frumenti valet ad XXX. aut XL. denar. pro eo quod contractus in ſui initio fuerit uſurarius, non creſcit uſura, ſuppoſito quod valeret XL. denar. modius, debitor non habet unde redderet in pecunia; ſed convenit quod modium frumenti daret pro quibuſlibet X. denar. in ipſis XL. denar. exiſtentibus, etiam IV. modios ſolveret, et curſu temporis, iſte contractus eſt uſura, et taliter exigens uſurarius eſt cenſendus, et propterea excommunicandus, quouſque illicitum exinde contractum in ſtatum priſtinum juris expoſuerit, et poenitentiam agat pro commiſſis.

19. Declarat concilium praeteritas uſuras fore reſtituendas ad arbitrium ordinarii, ſeu officialis ſui generalis, qui in talibus habeant arbitrare, et cum contrahentes non vitio uſuram, ſed ignorantia ducti, praedictos uſurarios contractus fecerint et exercuerint.

20. Statuit

20. Statuit concilium, quod omnes clerici ad primam tonſuram ordinati, ac privilegium in rebus et perſonis habere volentes, ſeipſos honeſte habeant, caſte vivant, et maxime beneficiati, et ad ſacros ordines promoti, uſuras et ludos alearum omnino evitent; ſuperiores barbas non deferant, comam non nutriant, curlos ſcindant, praedis, et furtis, et violentiis abſtineant, ſub poena majoris excommunicationis latae ſententiae ipſo facto, et nihilominus privilegium in rebus amittant, poſtquam de hoc coram ordinariis loci convicti fuerint.

21. Statuit concilium, quod quilibet curatus, rector, et vicarius habeat in eccleſia ſua copiam iſtarum conſtitutionum et aliarum ſingulis annis noviter editarum, quae quidem ſtatuta quater in anno teneantur ſuis parochianis maternali lingua exponere; viz. diebus Dominicis immediate proxime ante feſta natalis Domini, Paſchae, Pentecoſte, et ſancti Michaelis archangeli. Curati vero in hiis negligentes ad unum "noble", toties, quoties, maneant obligati ordinariis, et eorum officialibus. Ordinarii vero deſuper remiſſi metropolitano ipſorum mulctati ſint ad xxx. ſol. pro fabrica eccleſiarum ſuarum, ac officiales in hoc negligentes ad xx. ſol. maneant obligati.

22. Declarat concilium, quod nulli capellani per totam provinciam admittantur, donec literas ſuarum promotionum ordinariis exhibuerint, ac praeclarae vitae et ſufficientis literaturae exiſtant.

23. Quod nullus celebret aut miniſtret nomine notorie fornicant. praelatorum, aut aliorum curam animarum habentium.

24. Quod ſinguli promoti, et inpoſterum promovendi ad ſacros preſbyteratus ordines, fideliter extrahant [a] de curia epiſcoporum ſic promoventium, et hoc omnino ſub poena majoris excommunicationis ipſo facto.

25. Declarat concilium, quod ex bonis quibuſcunque in mortis articulo per maritos uxoribus ſuis, aut aliis, dotis nomine, ſeu alia via relictis aut dotatis, portio canonicae eccleſiae parochiali debetur.

26. Declarat concilium, omnes vicarios et capellanos admittentes in ſuis officiis extorquentes illicita onera et exactiones a perſonis eccleſiaſticis, ipſo facto ſuis beneficiis privatos, et ad intereſſe partis, pro cujus rebus excommunicati et denunciati habentur, nihilominus fore obligatos.

27. Declarat concilium, quod cera, quae tempore exequiarum defuncti inter alia funeralia offerri debet, integre ad majus altare praeſidentis devenire, ibique ſemper pro uſu eccleſiae remanere debet.

28. Declarat concilium, conſuetudinem ſecundum ratam temporis, aut juris communis diſpoſitionem, fore obſervandam circa decimas animalium, quae in diverſis parochiis paſturantur.

29. Declarat concilium, quod rei vendicatio perſonis eccleſiaſticis contra quoſcunque rerum ſuarum detentores licita eſt, nec juvat bona fides ex parte occupantium, quocunque titulo ad ipſos devenerit.

30. Declarat concilium, veſtiarium eſſe de eccleſia, et in illo tempore generalis interdicti fieri non poſſe ſepulturam etiam per fratres cujuſcunque ordinis.

31. Declarat concilium, commorantes in coemeteriis aut eccleſiis, abſque ordinariorum licentia petita et obtenta, nullo gaudere immunitatis privilegio, ſed confugientes tantummodo tempore neceſſitatis, et in ipſo actu neceſſitatis.

32. Declarat concilium, quantum ad jejunium cadens in Paſcham et Pentecoſten, et praecipue in jejuniis Rogationum, praeſcriptam conſuetudinem fore obſervandam.

33. Declarat concilium, quod verbum amplius in literis apoſtolicis apponi ſolitum ad minus tempus eſt referendum, neque diſpenſationem ſuper mala perceptione fructuum obtentam extendi debere ad perceptionem fructuum in tempore datae literarum uſque proviſionem ſequentem factam.

34. Declarat concilium, quod medici, poetae, aurifabri, et ſciſſores, carpentarii, et hujuſmodi de omnibus per eos licite acquiſitis ſeu lucratis decimas ſolvere tenentur, conſuetudine contraria non obſtante, praeterquam in modo ſolvendi, ſi quem allegaverint, neceſſariis tantum prius expenſis deductis.

35. Mandat concilium, ſub poena privationis ipſo facto, in manifeſtis et peccati mortalis in occultis, quod curati eccleſiarum omnes fures et latrones in ſuis parochiis degentes ad ordinarios locorum abſolvendos remittant; et declarat concilium tunc eſſe manifeſtum, quando in parochia ſunt famoſi fures et latrones.

36. Declarat concilium, quod fratres de tertio ordine ſancti Franciſci, inter quos plerumque oritur contentio cum perſonis eccleſiaſticis circa funeralia eorum, qui apud eoſdem fratres ſepulturam eligunt, non gaudent privilegio Clement. "Dudum" cap. "De ſepulturis," ſed juris communis expoſitio obſervetur in hiis et in aliis; quodque de bonis ipſorum fratrum tertii ordinis, quoties decedunt, idem judicium eſt habendum, et de pueris laicis quantum ad adminiſtrationem, et alia debita eccleſiaſtica conſequenda, ſalvo eorum privilegio.

37. Declarat concilium, quod quotiens in eccleſia, coemeterio, aut manſionibus eccleſiarum furtum aut ſanguinis effuſio intervenerit, poena hujus ſanguinis et furti omnino cedat praefatae eccleſiae, et non temporali domino, etiamſi in ſubditos ſuos actum eſt per quoſcunque, et contrarium exigentes ipſo facto ſint excommunicati, et excommunicentur.

38. Statuit concilium Heriotam pauperum laicorum in eccleſia degentium perſolvi debere ordinariis locorum, et aequalem diviſionem emolumentorum, viz. cunagii et hujuſmodi faciendum inter rectorem, et vicarium, ac dominum temporalem ratione paſturae animalium pauperum inibi degentium.

[a] Forte deeſt "*ordinum copiam.*"

39. Statuit

39. Statuit concilium, quod curati eccleſiarum, qui dolo aut fraude formam literarum, quas eorum ſuperiores particulariter iis dirigunt exequendas, exponere aut publicare diſſimulant, ſuis beneficiis ſint ipſo facto privati, et parti, pro cujus rebus hujuſmodi exequendis literae ipſae directae ſunt, ad omne intereſſe maneant, auctoritate praeſentis ſtatuti, penitus obligati.

40. Declarat concilium, quod rectores, vicarii, et alii eccleſiarum praelati, qui nonnunquam tempore generalis interdicti, cum aliquis amicorum ſuorum moritur, ſe abſentant de ſepultura ſic decedentium, ignorantiam jam praetendere valeant, et ſubſequenter ſub umbra hujus ignorantiae celebrent, poenam juris propterea incurrunt, acſi praeſentes intereſſent, et talia commiſerint.

41. Declarat concilium, decimam partem terrarum deſertorum, ſicuti aliorum praedialium perſonae debere.

42. Declarat concilium, quod uno conjugum decedente, omnia bona, utriuſque debitis ſubductis, veniant in teſtamento computanda, et de dote aut ejus parte non ſoluta tempore mortis videant ordinarii, item de dote alienata veniant dividenda, inter alia bona concilium remittit.

43. Declarat concilium, clericos ſimplices non eſſe admittendos loco canonicorum aut praelatorum ad ſervitium divinum.

44. Declarat concilium, quod laici, qui in cauſis ſuorum amicorum clericorum inſurgentes, bella, et litigia generant, unde homicidia, et plura mala inſurgunt, ipſo facto excommunicationem incurrunt, niſi ordinariorum ſuorum conſenſus prius ad id intervenerit.

45. Declarat concilium, antiquas eccleſias, eccleſiolas in poſſeſſione immunitatis exiſtentes, et quae habent inſignia ſanctitatis, immunitate gaudere eccleſiaſtica debere, et quod epiſcopi pro illis exequi debeant, niſi cum eis placuerint, penſatis omnibus rei circumſtantiis aut cauſis.

46. Declarat concilium, et perpetuo reprobat exactiones laicorum et nefandas conſuetudines, quas in terris eccleſiaſticis exercent.

47. Mandat concilium, ſub poena excommunicationis latae ſententiae, et beneficiorum privationis, et nihilominus declarat, quoties archiepiſcopum vel epiſcopum per laicos aut alios capi contingit, totam provinciam, in qua capiuntur, eccleſiaſtico ſuppoſitam fuiſſe interdicto, totamque dioeceſin, in qua inferior praelatus aut ſacerdos, decanatum, in quo ſimplex clericus; et in illis ad minus officiis, neceſſitatis temporibus exceptis, omnino eſſe ceſſandum, captura hujuſmodi durante.

48. Statuit concilium et declarat, laicos ſignantes blada clericorum neceſſitatem illis ponentes, aut impedientes, ne clerici de illis diſponant ad placitum, dicentes; decimas dominii ipſorum ipſis praeteritis vendi et dari debere, ipſo facto fore excommunicatos, et interdictos, cum ſuis locis et hominibus.

49. Mandat concilium, quod de caetero per ordinarios nulla unio fiat ſimplicibus beneficiis, aut praebendis de beneficiis curatis, aut dignitatibus ad aliquorum inſtantiam, maxime nobilium et juvenum perſonarum; et ſi contra hoc fecerint, concilium declarat totum nullum.

50. Statuit concilium, quod ultra numerum ſolitum canonici non recipiantur, neque vocales canonici in eccleſia admittantur ultra numerum ſex canonicorum, computatis jam receptis.

51. Statuit et mandat concilium, quod ordinarii non committant cauſas niſi diſcretis ac juris peritis, ſub poena nullitatis proceſſus, neque imperitos recipiant ad canonicatus et dignitates.

52. Declarat concilium, quod clerici medium facientes infirmis beneficiorum, ut laici fructus percipiant, ſunt ipſo facto excommunicati, cum in hoc antiquo ſtatuto fraus committitur, quae non debet patrocinari, et firmas ipſas ipſo jure non teneri.

53. Sacrum concilium inhibet magiſtris, ſub poena excommunicationis, quod nullos nobiles, aut alios ad ſuam lecturam admittant, de quibus non eſt ſpes, quod in eccleſia Dei profecerint.

54. Declarat concilium, quod clerici nomine laicorum appellantes, aut conſilium eis dantes, contra executionem ordinariorum et cauſam eccleſiae, ſunt ipſo facto excommunicati, appellationes illas eſſe frivolas et inanes, quibus omnino obſtantibus fiat executio contra illos, prout prius eſt praeſcriptum, qui pro laicis et contra perſonas eccleſiaſticas advocare, et contendere praeſumunt.

55. Statuit concilium, quod laici juxta eccleſiam aedificantes, ſi contra prohibitionem curatorum quicquid damni exinde eccleſiis contingat, per incendium, aut alia via, tam ipſi aedificantes, quam etiam exercitus de omni damno teneantur, et ipſorum quivis in ſolidum.

56. Declarat concilium, quod decimae, quae in pleriſque locis imagini, ac ad uberiorem declarationem aliiſque ſanctis miraculorum ſuorum intuitu de diverſis locis et provinciis offeruntur, inter rectorem et vicarium aequaliter dividendae, ſalva canonica praeſcriptione.

57. Declarat concilium, omnes eos, qui impediunt confugientes ad unitatem eccleſiae libere tranſire, eſculenta et poculenta ad eos devenire, ipſo facto fore excommunicatos et interdictos.

58. Declarat concilium, eccleſiam quibuſcunque ab inteſtato decedentibus executores nomine eccleſiae illis poſſe deputare, ac hoc impedientes ipſo facto fuiſſe excommunicatos.

59. Declarat concilium, non eſſe credendum executoribus fingentibus plura debita defunctorum, niſi quatenus id legitime docuerint.

60. Declarat concilium, ordinarios compellere poſſe laicos ad pacem et treugam obſervandam.

61. Declarat concilium, Mendicantes ſingulos ſuis limitibus in eorum quaeſtu contentari.

62. De-

62. Declarat concilium, non eſſe credendum reſignationibus epiſcoporum, niſi ſigillum reſignantis una cum ſigillo capituli ejuſdem eccleſiae hujuſmodi reſignationi fuerit appoſitum, et ſubſcriptione quatuor de capitulo et duorum notariorum muniatur.

63. Declarat concilium, decimas caſei et lactis ſimul non debere ſolvi, et eccleſia tum eligere poteſt lac aut caſeum, cum caſeus factus ſit.

64. Declarat concilium, collationes ſimplicibus perſonis factas et idiotis ipſo jure fore nullas literas, et alia inde ſecuta.

65. Declarat concilium, quod nullus vicarius poteſt deſervire per alium ſine licentia ordinariorum, ac beneficiatos non dicentes horas canonicas, ipſo facto fore privatos, et ferentes arma ad quadraginta ſolidos puniendos, toties quoties.

66. Mandat concilium, ſub poena privationis beneficiorum ipſo facto, quod clerici et eccleſiarum praelati penſiones et ſtipendia laicis non concedant, vel fructus beneficiorum ſuorum illis aſſignent, ſub poena eadem, et recipientes laicos ipſo facto fore privatos.

67. Statuit concilium, ob reverentiam ſacramentorum, viz. euchariſtiae, et extremae unctionis, quod eccleſiarum curati talia miniſtrantes alba induti, et campana praecedente in firmam accedant; ſi extet in propinquo, ſaltem infra domum, ad Chriſti fidelium devotionem excitand. et haec omnia ſub poena obſervent; campana tamen ſemper praecedat euchariſtiam.

68. Statuit hoc praeſens concilium, quod clerici, maxime in ſacris ordinibus conſtituti, necnon eccleſiarum praelati, rectores, et vicarii ſuas ſuſpectas perſonas, infamiam generantes in clero et populo, extra curam et curiam rejiciant etiam poſt publicationem praeſentis ſtatuti infra 28. dierum ſpatium, ſine ſpe recuperationis earum, ſub poena privationis beneficiorum et dignitatis, inhabilitatis et infamiae ipſo facto: quod quidem ſtatutum locorum ordinarii executioni demandare non negligant, ſub poena xx. ſol. metropolitano in curſu ſuae viſitationis applicandorum, de propriis epiſcoporum deſuper negligentium.

69. Declarat concilium ſacrum, quod eccleſiae parochiales mundae ſint et immaculatae, nullaq; aedificatio fiet in eccleſiis ipſis, aut earum coemeteriis, nulla flagellatoria laicorum ibidem fiet contra voluntatem epiſcoporum, vel aliorum eccleſiis praeſidentium, ac coemeteria ipſa muris claudantur, in expenſis populorum, ſub poena excommunicationis et interdicti ipſo facto, et aedificata hactenus ibidem omnino expellantur infra viginti dies poſt requiſitionem deſuper factam, et inde cedant omnino eccleſiis et earum perſonis.

70. Declarat ſacrum concilium, ſtandum eſſe antiquis libris et rotulis eccleſiae circa jura eccleſiae, cenſus et reditus, quotieſcunque quaeſtio oritur deſuper inter eccleſiam et ſubditum ſuum, vel aliud, etiamſi libri ipſi recentes ſint, dummodo per ipſum praelatum, qui nomine eccleſiae agat, ſcripti non ſunt vel inventi.

71. Statuit concilium, quod clerici non recipiant filios nobilium ad nutriend. ſub poena XL. ſol. ordinariis applicandorum, toties quoties, niſi de eorum licentia ſpeciali.

72. Declarat concilium, de omni lucro decimas fore perſolvendas, neceſſariis prius expenſis deductis.

73. Declarat concilium, quod clerici beneficiati decimas ſolvere tenentur in loco beneficii, vagabundi in loco ſtudii, ac domicilium habentes in loco domicilii.

74. Declarat concilium, laicos non poſſe poſſidere eccleſiaſticos fructus jure haereditario, etiamſi anteceſſores ſui hujuſmodi fructus per quatuor annos, et ultra poſſidebant.

75. Declarat concilium, decimas molendinorum gurgitum fore ſolvendas, ſalva prima fabrica eorundem; et damnat concilium contrariam conſuetudinem.

76. Declarat concilium in majoribus cauſis matrimonialibus ſummam viginti ſolidorum non eſſe excedend. in minoribus vero taxent ordinarii; et aliter agentes excommunicentur.

77. Mandat concilium ordinariis, et ſuis officialibus ſub poena mortalis peccati, quoties fuerint remiſſi, quod exequantur cum effectu antiqua ſtatuta edita contra praelatos et eccleſiarum curatos competentem habitum non deferentes, ab habitu laicorum omnino diverſum, tunicam, viz. gaſcomarcon cum honeſto bireto, et aliis ordini clericatus congruentibus, quae poena impoſita talis eſt; viz. unum "noble" quoties in habitu contrario reperiantur, cum perditione veſtium ſic habitarum ordinario ſeu officiali viſitanti.

78. Declarat ſacrum concilium antiquam conſuetudinem provinciae Caſhellenſis circa Heriotam epiſcoporum, et aliorum praelatorum, necnon et antiqua ſtatuta deſuper edita, inviolabiliter fore obſervanda; viz. meliorem annulum, ciphum, ſellam, vel portiforium archiepiſcopo et epiſcopo fore perſolvenda.

79. Declarat concilium fructus primi anni executoribus deberi a die obitus beneficiati uſque ad annum, ſalvis contrariis conſuetudinibus.

80. Sacrum concilium declarat, quod omnes pauperes ſeculo abrenunciantes, ac in locis ſacris degentes, in libris eccleſiae regiſtrentur, ac vitae approbatae ſint, et ſingulis annis libram cerae aut ultra, juxta qualitatem perſonarum aut locorum ſuorum, eccleſiae cathedrali humiliter perſolvant, congruum habitum ſuae paupertati deferentes, earum parochiales eccleſias et coemeteria peragrare faciant, cruces altas juxta eorum habitacula conſtruant, et habeant in altum erectas ſub poena perditionis privilegii ipſorum et libertatis, cum ad mandatum ſuperiorum requiſiti fuerint, et negligentes.

81. Statuit et declarat concilium, quod nulli praelati, aut eccleſiarum curati, quaeſtores vel alii, vigore alicujus executionis aut privilegii deinceps audiant confeſſiones latronum, furum, et ſacrilegorum, ſeu bona quorumcunque fidelium ſcienter detinentium uſque ad reſtitutionem condignam, ſi ad hoc potentes exiſtant; curati vero aliter facientes toties,

toties, quoties convicti fuerint, dimidiam marcam ordinario perſolvant, aut ſuo officiali de hoc inquirenti. Qui autem occaſione praedicta ſemel in anno confeſſi non fuerint, et minime communicaverint, eccleſiaſtica careant ſepultura.

82. Declarat ſacrum concilium et determinat, juxta ſanctorum patrum decreta, quod omnes et ſinguli clerici, praelati, laici, et domini temporales, qui bona epiſcoporum ante vel poſt mortem invaſerint, quae futuris ſucceſſoribus reſervari, et in eccleſiarum utilitatem converti debuerint, ipſo facto excommunicati, anathematizati, et maledicti exiſtant perpetuo, uſque ad ſatisfactionem condignam; neque eis in praemiſſis valeat ulla ſimplex remiſſio ad ſalutem, et per ſingulos curatos eccleſiarum tales publice excommunicati et ſacrilegi denuncientur, in omni generali executione, ſaltem quater in anno, ſub poenis praedictis, aut interdicti maneant cum earum terris et familiaribus.

83. Mandat concilium, quod ſinguli curati, et eccleſiarum praelati, quoties per eorum ſuperiores citati fuerint ad dies ſynodales vel convocationem, alias albis induantur, et more clericali conveniant, ſicque ſe habeant eundo, ſtando, et redeundo, ſub poena XL. den. epiſcopo ſolvendorum toties, quoties contrarium actum fecerint.

84. Declarat ſacrum concilium, quod porticus eccleſiae gaudet eadem immunitate cum eccleſia ipſa, quoad immunitatem conſequendam ipſis ad eam confugientibus neceſſitatis tempore, etiamſi porticus ille conſecratus non ſit, ſed annexus locis ſacris, dummodo non fiat in illis continua reſidentia.

85. Statuit et declarat concilium, quod quicunque praelatus, rector, clericus, vel vicarius judices deligant, vel eorum adverſarios clericos capiant, vel ab aliis capi faciant vel arreſtari, totum ſuum jus in ipſis beneficiis et cauſam ipſam perdant, eorumque abſolutio ſedi apoſtolicae reſervatur, ac pacta et juramenta quaecunque praeſtita ab hujuſmodi captis de jure non eſſe obligatoria, ſed concilium remittet eadem.

86. Statuit concilium, quod in civitatibus et locis, in quibus cantus habetur, et chorus regitur, nulli ad aliquas praelaturas niſi cantores admittantur, ſalvo privilegio ſpeciali ſedis apoſtolicae.

87. Statuit et declarat concilium, quod ordinarii non abſolvant excommunicatos abſque conſenſu partium, et ſine ſufficiente cautione, et ſi contrarium fecerint, non tenet abſolutio.

88. Declarat concilium, quod clerici gaudent privilegiis clericalibus in immunitatibus et terris patronalibus liberis; in terris non tributariis, quoad ſua bona privilegio gaudent tantummodo.

89. Declarat concilium, quod clauſulae generales apponi ſolitae in literis apoſtolicis, viz. a quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, etc. ſolummodo extenduntur ad ſpecificata, literaſque ipſas ſic tacite impetratas ipſo facto fore nullas, cum omnibus inde ſecutis.

90. Statuit concilium, quod nullus ſub poena excommunicationis ſententiae porrigat aliquam ſupplicationem diffinitivam, niſi exprimat ſuum nomen, et eandem proſequatur in forma.

91. Statuit concilium formam cum modis obſervari debere in excommunicatione ferenda, niſi delictum eſt notorium et manifeſtum.

92. Declarat concilium quotidiana veſtimenta eccleſiae perſolvi debere ab omnibus defunctis, et hoc indifferenter tam ab Anglicis, quam ab Hibernicis.

93. Declarat concilium animalia clericorum reperta in terris deſertis ad damna tantummodo eſſe obligata, etiamſi terrae ipſae oneribus ſecularibus aſtringantur, ſub omnibus poenis eccleſiaſticis.

94. Declarat concilium, quod rectores et vicarii debent reparare cancellum, parochiani navem, quantum ſuppetant facultates eccleſiae.

95. Statutum concilii revocat omnes tranſlationes curiae in eccleſias cathedrales jam factas ſub annua penſione, et ligat manus ordinariorum, quod talia iterato non fiant ſub poena nullitatis ipſo facto.

96. Declarat concilium, quod de conſenſu epiſcopi, decani, et capituli poteſt fieri diviſio fructuum alicujus pinguis beneficii ad eccleſiam exilem et pauperem, pro divini cultus augmentatione.

97. Statuit concilium, omnes in excommunicatione per annum indurat. anno elapſo privatos ſuis beneficiis, inhabiles, et incapaces.

98. Declarat concilium, per omnes quaeſtores de omni lucro exinde acquiſito eccleſiae parochiali, in qua habent domicilia, et eccleſiaſtica percipiunt ſacramenta, decimas eſſe perſolvendas.

99. Declarat concilium, quod cum in beneficiis taxatis haeredes defunctorum eligere habent taxam, vel reſiduum infra menſem, hoc de taxa capitali intelligi debet, non de alia.

100. Declarat concilium, quod fures, et latrones et alii confugientes ad eccleſiaſticam immunitatem, non gaudent privilegio uſque ad ſatisfactionem in primo delicto et ſacrilegio, de quo alias convicti ſint vel confeſſi.

101. Mandat concilium, ſub poena intereſſe partis, tam epiſcopis, quam aliis inferioribus, et eccleſiarum praelatis et curatis, quod in abſentia partis neminem abſolvant, ſatisfactione non praemiſſa, vel idonea cautione, de qua pars ſe expreſſerit contenta.

102. Item, quod ordinarii literas eis directas ſub eadem poena ſimpliciter exequantur.

103. Declarat concilium obſidem eccleſiae fore reſtituendum, facta eidem emenda de injuria, et habita reſtitutione, praeſtita tum per obſidem idonea cautione, quod ſtabit juri inſuper actione civili coram ſuo judice competenti, tunc ipſum debet eccleſia liberare et ſecernere.

104. Irritat concilium collationes per metropolitanum ante probationem devolutionis factas, et declarat concilium ſtandum eſſe juramento epiſcoporum, circa eorum ſcientiam in vacatione

tione beneficiorum ſuarum dioeceſium, dummodo ignorantia non ſit craſſa, vel ſupina.

105. Declarat concilium, quod forma conqueſtus non extenditur ad proceſſum judicialem, qui in rem tranſit judicatam.

106. Declarat concilium in tranſlatione prolis non eſſe credendum matri.

107. Inhibet concilium aliquem quaeſtum fieri diebus ſolennibus ante ſolutionem oblationum, et aliorum jurium eccleſiae, ſub poena XL. denar. toties quoties.

108. Declarat concilium, quod lucrum contingens ex negotiatione, quae in jure non debet compenſari, et quicquid excedit ſortem principalem, eſt uſura.

109. Declarat concilium laicos, qui ſe intromittant de fructibus eccleſiae vacantis percipiendis, et ſi in illa jus habeant patronatus, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurriſſe, eorumque dominium eccleſiaſtico ſubjacere interdicto.

110. Declarat ſacrum concilium, quod omnimoda juriſdictio ordinaria ad archiepiſcopum ſpectare dignoſcitur in dioeceſi ſuffraganeorum ſuorum, ſi hoc eidem conſuetudo attribuit, ſede epiſcopali vacante.

111. Declarat concilium, quod accedens ad curiam Romanam pro ſuis expeditionibus, gaudere debet privilegio itinerantium, fraude et dolo ceſſantibus.

112. Declarat concilium, quod celebrantes et celebrari auctorizantes contra ſententias et cenſuras ordinariorum, ipſo facto ſunt excommunicati, irregulares, ac ratione contemptus per ſedem apoſtolicam ſolummodo venient abſolvendi.

113. Statuit ſacrum concilium, quod Chriſti fideles ſub poena peccati mortalis non accedant ad praedicationem alicujus fratris, niſi prius per loci ordinarium admiſſus fuerit; ac concilium inhibet fratribus hujuſmodi, quod non niſi admiſſi praedicare praeſumant, ſub poena ſubtractionis quaeſtus per dioeceſim ipſam.

114. Declarat concilium, quod privilegium fratrum de decimis hortorum percipiendis, quos noviter infra parochiam aliorum conſtruunt et colunt, non debent ad novalia extendi, niſi ex forma privilegii contrarium in ſpecie apparet.

115. Declarat concilium, quod ubicunque metropolitanus et ſuffraganeus de aliquo beneficiorum ſedi apoſtolicae reſervato diſponunt, collatio ordinarii debet praevalere, donec de hujuſmodi beneficio per ſedem ipſam proviſum fuerit, infra tamen tempus juris eidem ſedi etiam limitatum.

116. Declarat concilium, quod cum quis literas impetrat contra incumbentem, propter non promotionem ejuſdem, ſcilicet duobus beneficiis curatis, poteſt is providere de beneficio, in quo probavit non promotionem, licet in altero probando defecerit impetrans.

117. Statuit concilium, quod quoties nuncii, praecones, aut familiares epiſcoporum in rixis aut contentionibus caſu aliquo interficiantur, quod tantum debetur epiſcopis ratione intereſſe, quantum rationi et genti ipſius interfecti pro redemptione ſanguinis ejuſdem.

118. Mandat ſacrum concilium omnibus eccleſiarum praelatis, vicariis, et capellanis, quod infra menſem poſt publicationem hujus ſtatuti omnes ſuas ſuſpectas perſonas, licet etiam aliis viris maritatas, ab omni cura et curia ipſorum ſine ſpe reverſionis omnino rejiciant, ſub poena privationis ab omni officio et beneficio ipſo facto.

119. Declarat concilium, quod ordinarii locorum, in negligentia religioſorum non praeſentantium idoneas perſonas ad eccleſias ipſorum curatos, de hujuſmodi eccleſiis et beneficiis, tanquam de jure vacantibus, poſſunt libere diſponere, et in illis perpetuos vicarios inſtituere.

120. Statuit ſacrum concilium clerum et capitulum civitatis et dioeceſ. Waterfordien. ac praelatos eccleſiarum, qui ſecundum conſuetudinem provinciae Caſhellenſis fructus primi anni, ratione collationis eis factae, ordinariis ſolvere renuunt, per totum concilium fore reformandos, juxta morem et conſuetudinem aliarum dioeceſium, et (ad) hujuſmodi annatam humiliter perſolvend. compellendos.

121. Statuit concilium, quod ubi rector alicujus eccleſiae perſonaliter non reſidet in eadem, vicarius ibidem reſidens, et animarum curam gerens, habeat, et in ſuos uſus convertat terras eccleſiaſticas pro parte rectoris non reſidentis, reddendo exinde ipſi rectori omnia reddenda; ac rectores ipſi, contrarium exercentes, per vicarios locorum excommunicentur auctoritate praeſentis concilii et ſtatuti.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 8.	THO. BOURCHIER I.	1454.	HENRIC. VI. 33.

Conſtitutiones Reginaldi Butler, Coventr. et Lichfeldenſis epiſcopi. Ex MS. Cott. Vitellius A. x. fol. 203.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus praeſentem paginam inſpecturis vel audituris, Reginaldus, permiſſione divina Coventr. et Lich. epiſcopus, ſalutem in omnium ſalvatore. Cum ad dilectam nobis in Chriſto Lich. eccleſiam, ſponſam noſtram, pia erga ipſam, ut tenemur, geſtantes viſcera, veniſſemus, aliqua certa ſtatuta ipſius eccleſiae noſtrae cathedralis invenimus commendatione digna; ſed quia poenis vallata condignis non erant, ea infringere nonnulli, ſpreto rationis judicio, minime formidabant. Quocirca de omnium canonicorum in dicta eccleſia noſtra reſidentium voluntate, deſiderio, conſilio, et aſſenſu de novo aliqua neceſſaria utiliter duximus ſtatuenda, ut ipſius eccleſiae noſtrae canonici reſidentes, charitatis vinculo colligati, ſub omni quiete uniant, et ipſius eccleſiae honor et ſtatus quotidie augmentetur. Quae omnia et ſingula haberi volumus et mandamus pro ſtatutis cathedralis noſtrae eccleſiae Lich.

Lich. praedictae, et per canonicos reſidentiarios inpoſterum obſervari, ac per nos, et ſucceſſores noſtros, prout inferius obſervata, tueri.

Inprimis, inter caetera ſtatuta et ordinationes domini Willielmi Heyworth, praedeceſſoris noſtri, ita inſpeximus contineri. Praeterea ſtatuimus et ordinamus, quod ſi de caetero in aliqua materia diſcordiae ſeu controverſiae inter canonicos reſidentiarios, ſive non reſidentes, quos praeſentes eſſe contigerit, ſit ſuborta, materia illa primo inter ſeipſos diſcordantes extra capitulum, ſi fieri poterit, ſopiatur; alioquin ad petitionem partis injuriatae praetendentis per decanum et capitulum in capitulo hujuſmodi materia infra duos menſes fine debito terminetur. Sin autem, per nos, vel ſucceſſores noſtros, ad petitionem, ut praefertur, proſequentis infra alios duos menſes hujuſmodi diſcordia debite finiatur. Si autem, quod abſit, per decanum et capitulum, aut per nos, vel ſucceſſores noſtros hujuſmodi materia diſcordiae minime ſopiri valeat, aut finiri, extunc injuriatus, ſive injuriam praetendens, proſequatur viam juris, per quam ſibi melius videbitur expedire: ſed quia ea, quae ſola admonitionis auctoritate non corriguntur, neceſſe eſt, ut per ſeveritatem congruentem debite vindicentur; huic ſtatuto adjiciendo de conſenſu confratrum noſtrorum, omnium canonicorum reſidentium, ſtatuimus et ordinamus, quod ſi quis diſcordantium hujuſmodi canonicus reſidens contra tenorem ſeu formam praedicti ſtatuti in aliquo contraire praeſumpſerit, communas ſeu diſtributiones ſuas quotidianas per annum ſequentem ipſo jure amittat; et ſi illas habere contenderit, etiam excommunicationem majorem eo ipſo damnabiliter incurrat.

Item ſtatuimus et ordinamus, quod ſi aliquis canonicus reſidentiarius de caetero habens materiam litis ſeu diſcordiae cum alio canonico reſidente, ad fortificandum partem, ſeu intentionem ſuam aliquas ſeculares perſonas, ſeu ſecularem perſonam requirat, inſtiget, vel ſuperinducat, ut partes ſuas interponant vel interponat, comminentur, vel aliquo modo ſe intromittant, comminetur vel intromittat in ipſa materia litis vel diſcordiae ſuſcitata, vel aliqua alia inter eoſdem occaſione praemiſſorum, unde dictus concanonicus reſidentiarius in aliquo gravetur vel moleſtetur, quotidianas ſuas diſtributiones per annum proxime ſequentem ipſo facto amittat, et nihilominus ab actis capitularibus penitus ſit excluſus, quouſque parti per hujuſmodi requiſitionem, inſtigationem, vel ſuperinductionem quoquomodo laeſae per ipſum fuerit congrue ſatisfactum.

Praeterea inter caetera domini Hugonis Pateſhul, epiſcopi, praedeceſſoris noſtri, ſtatuta continetur, quod quiſcunque canonicus inſtallandus, in ſua admiſſione per decanum fienda, inter alia juramenti ſui praeſtandi capitula, jurabit, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, quod conſilia capituli celabit; ſed quia ubi majus eſt periculum, ibi cautius eſt agendum, et magis ſolet timeri, quod cum poena ſpecialiter injungitur, quam quod generaliter imperatur; ſtatuimus, quod ſi quis canonicus eccleſiae noſtrae cathedr. Lich. reſidentiarius, qui cum ſuis concanonicis pro ſtatu, commodo, et negotiis eccleſiaſticis gerendis quampluries in capitulo eſt, actis capitularibus intereſſe neceſſe habet, ut tenetur, et de hujuſmodi negotiis et aliis communicationes mutuas fraternaliter exprimere, et habere aliqua ibidem communicata negotia eccleſiae concernentia tangentiaque, ſive non, alicui, niſi fuerit epiſcopus vel canonicus ejuſdem eccleſiae, revelaverit, notificaverit, ſeu detexerit, unde alicui canonicorum reſidentiariorum damnum oriatur aliquod ſeu gravamen, a perceptione fructuum, redituum, diſtributionum, et proventuum quorumcunque dictae eccleſiae noſtrae ratione reſidentiae ſuae ſibi debitorum, ipſo facto penitus ſit ſuſpenſus, ad perceptionem eorundem minime admittendus, quouſque canonico reſidenti ex detectione, revelatione, ſeu notificatione hujuſmodi laeſo ſeu gravato ſatisfactum fuerit competenter.

Iſtis autem ordinationibus et ſtatutis noſtris editis in domo capitulari eccleſiae noſtrae cathedralis praedictae interfuerunt nobiſcum capitulariter congregati, et capitulum facientes, aſſenſumque liberiorem praebuerunt omnes et ſinguli canonici reſidentiarii eccleſiae noſtrae praedictae; videlicet magiſtri Johannes Verney, decanus; Johannes Joliff de Derſett, Thomas Heywod de Hondeſacre, et Rogerus Wall de Eccleſhale, praebendarum in eadem praebendarii. In quorum omnium teſtimonium atque fidem praeſentem paginam munimine una cum communi ſigillo capituli eccleſiae noſtrae praedictae duximus roborandum. Dat. Lich. in praefata domo capitulari eccleſiae noſtrae praedictae 23. die menſis Septembris, an. Dom. M.CCCC.LIV. et noſtrae tranſlationis anno ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
NICOLAI V. 6.	THO. BOURCHIER I.	1454.	HENRIC. VI. 33.

Archiepiſcopi Cantuar. litera pro proceſſionibus generalibus per unum annum fiendis. Ex reg. Bourchier fol. 2. a.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili confratri noſtro Thomae, Dei gratia Londonenſi epiſcopo, ſalutem, et fraternae dilectionis continuum incrementum. Cum inter caetera humana praeſidia adverſus ſpirituales carnaleſque hoſtes, aliaque humano generi imminentia pericula, nihil in humanis orationis inſtantia praeſtantius aut efficacius exiſtat, quae ſola Deo nos conjungit, et cum eodem colloquentes efficit, angelorumque choris aſſociat, et ipſi Deo gratuitum ſacrificium praeſtet; hanc idcirco in noſtris neceſſitatibus, periculis, calamitatibus,

mitatibus, et ruinis relevandis, tanquam nobis utiliſſimam commodiſſimamque in ſacrificium Deo jugiter offeramus, neceſſe eſt, juxta illud Paralipomenon, " Cum ignoramus quid agere debeamus, hoc ſolum reſidui habemus, ut mentes, manuſque noſtras ad te tollamus ;" nam hujus felici praeſidio populus Iſraeliticus olim inſultantem ſibi infeſtiſſimum Amalech devicit ; hujus, inquam, egregio munimine Judith, vidua devotiſſima, ſalutiſque populi Dei zelantiſſima, freta, de Holopherne, ac ejus ingenti pompoſoque exercitu glorioſe triumphavit. Sic Joſaphath, rex Jeruſalem, congregatam adverſus ſe ingentem hoſtium ſuorum multitudinem, precibus et jejuniis apud altiſſimum per eundem et populum ſuum devotiſſime perſolutis, debellavit ac interemit ; ita ut nec unus quidem ex eis ſuperſtes remanſerit. Caetera hujus generis exempla, quae nos ad hanc orationis inſtantiam in noſtris neceſſitatibus et periculis tanquam turrim quandam fortiſſimam fiducialius accurrere et confugere invitant, tanquam ſeculo noſtro notiſſima hic pertranſire decrevimus : verum quia nedum urgente neceſſitate, ſed et favoris proſperitatiſque ſecunda aura reflante, orationum felici praeſidio opus eſſe dignoſcitur, cum ei, qui ſibi ſtare videtur, tunc praeſertim maxima cautela opus eſt, ut apud ſe praevideat ne labatur, aut cadat, cum tunc ſecurius et confidentius ille hoſtis antiquus humanam imbecillitatem invadat, dum illam nudam et inermem, et de ſuis periculis minime ſolicitam conſpicit. Hinc eſt, quod cum adiu contra et adverſus nos, chriſtiani nominis profeſſores et alumnos, perſecutor ille ſaeviſſimus ferro et igne crudeliſſime deſaevierit, ac magnam, heu ! hujus chriſtiani orbis partem ſuo nefandiſſimo dominio injuſte ac tyrannice ſubegerit, ac totam ipſam religionem noſtram chriſtianam in exterminium deducere ſuis pro viribus ſategerit ; ille tamen, qui contritorum gemitus ac ſuſpiria non deſpicit, qui cum juſte iratus fuerit, miſericordiae recordatur, et, malis ceſſantibus, afflictis conſolationem tribuit, ſua ſola gratia ex ſuae miſericordiſſimae pietatis immenſitate nobis ejuſdem chriſtianitatis profeſſoribus et alumnis, in hiis noſtris calamitatibus opportune et gratioſe jam nuper ſubvenit, et de magna parte exercitus ipſius nefandiſſimi chriſtiani nominis perſecutoris ſua gratia glorioſe triumphare fecit.

Et licet inſuper hoc inclytum regnum Angliae per nonnulla tempora in ſuo capite, ſcilicet rege noſtro chriſtianiſſimo, variis corporis ſui aegritudinibus preſſo, ipſis inſuper noſtris intrinſecis et inteſtinis malis, quibus jam adiu ſalus reipublicae non mediocriter periclitata fuit, graviter ac pene inconſolabiliter moerens elanguerit ; divina tamen in nos jam nuper relucente reſpiranteque gratia, ac ipſum regem noſtrum ab ipſis, quibus ſic adiu detinebatur, infirmitatibus miſericorditer relevante, magnifice relevatum recreatumque, Deo gratias immenſas et immortales, exiſtit in praeſenti. Quas ob res divina gratia per eum modum, ut praemittitur, reſtauratas, et reparatas, et ne vel ille chriſtiani nominis perſecutor vires ſuas jampridem, ut praemittitur, extenuatas reſumat, quod Deus avertat, ne vel ille chriſtianiſſimus princeps rex noſter in priſtinos languores, quod longe procul et immenſum abſit a nobis, recidat, nunc gratiarum actionibus immenſis et immortalibus, per nos Deo gratiarum omnium largitori ex intimis perſolvendis, nuncque devotiſſimis orationum inſtantiis, ne, ut praemittitur, quod Deus avertat, in has calamitates praedictas relabamur, aut in illis malis inteſtinis periculoſe, prout hactenus, diutius immoremur, tanquam praeſtantiſſimis efficaciſſimiſque praeſidiis permaxime nobis opus eſt. Quocirca, ut illa noſtra adverſus illos orthodoxae fidei noſtrae perſecutores felix jam inchoata expeditio, ac ipſius chriſtianiſſimi principis domini noſtri regis, reique publicae hujus inclyti regni ſui ſalus et ſtatus de die in diem citius ad perfectum creſcant, proſperentur, et invaleſcant ; ac illa mala intrinſeca feliciter ac gratioſe, divina mediante inſpiranteque gratia, ſopiantur, quaſdam ſolennes proceſſiones per noſtram Cantuarienſem provinciam in eccleſiis cathedralibus, regularibus, collegiatis, ac aliis per unum annum fieri ac concelebrari debere decrevimus. Quocirca fraternitati veſtrae, tenore praeſentium, committimus et mandamus.—Dat. in manerio noſtro de Croydon 19. die Januar. A. D. M.CCCC.LIV. et noſt. tranſlat. I.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
CALLIXT. III. I.	THO. BOURCHIER I.	1455.	HENRIC. VI. 33.

Commiſſio ab archiep. Cant. data ad reformand. crimina et exceſſus clericorum et laicorum dioeceſeos Cantuarienſis. Ex reg. Bourchier fol. 4. b.

THOMAS, permiſſione divina, etc. dilecto nobis in Chriſto magiſtro David Blodwell, commiſſario noſtro generali Cantuarienſi, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Frequenti et clamoſa multorum inſinuatione, famaque publica, ac notorietate facti referentibus, noſtrum jam nuper, non ſine gravi cordis amaritudine, pervenit ad auditum, quod ſunt nonnulli infra noſtram Cantuarienſem dioeceſim regularem obſervantiam profeſſi, parochiales eccleſias ac earundem perpetuas vicarias praetextu quarundam praetenſarum literarum apoſtolicarum adepti, ſpreto ac abjecto habitu ſuo regulari, ſeu ſaltem contra morem religionis ſuae, eundem occulte ſubtus veſtes ſeculares deferunt, quorum quidam etiam habitum formae contrariae geſtant, ac ad modum ſecularium preſbyterorum temere ac praeſumptim incedunt, ſententias excommunicationis ac irregularitatis in ea parte contra tales latas minime formidantes, damnabiliter incurrendo et contrahendo, ſicque incurrunt et contrahunt ; quodque ſunt nonnulli etiam rectores et vicarii ſeculares, qui reſidentiam in beneficiis ſuis

hujuſcemodi aut hoſpitalitatem nequaquam faciunt, aut tenent, ſed tanquam vagi ac diſſoluti per regnum, animarum, quibus aſtringuntur, curis neglectis ac ſpretis, diſcurrunt quaeſtibus mundanis, comeſſationibus inſuper, potationibus, ac ebrietatibus, nefariiſque adulteriis ac fornicationibus inſerviunt, aliaſque vitiis multimodis vacant, res, bona, fructus, ac proventus beneficiorum ſuorum hujuſcemodi dilapidant, ac in uſibus vetitis et profanis fruſtra ac inaniter conſumunt, cancellos eccleſiarum ſuarum, domus inſuper, ac aedificia beneficiorum ſuorum hujuſcemodi in muris, tectis, ac caeteris notabiles et enormes defectus notorie patientes irreparatos relinquendo et relinquunt, fructuſque beneficiorum hujuſcemodi laicis abſque licentia noſtra, aut officiariorum noſtrorum, de jure in hac parte requiſita, locant, et ad firmam tradunt, notabilem aut aliquam fructuum ſuorum hujuſcemodi portionem inter pauperes ſuos nequaquam diſtribuunt. Suntque etiam preſbyteri infra eandem dioeceſim noſtram conſtituti, alii vices curatorum, animarumque curam gerentes, alii annualia celebrantes, peregrini penitus ignoti ac incogniti, converſationis, ordinumve ſuorum commendatitias aut teſtimoniales literas ſecum nequaquam afferentes. Quidam inſuper eorundem idiotae et indocti, literarum imperiti ac pene prorſus ignari, animarum curam infra eandem dioeceſim noſtram non ſine magno animarum diſcrimine, ſummoque periculo gerentes: ſunt quoque nonnulli noſtrae Cantuarienſis dioeceſeos ſubditi et ſubjecti, quodam caeco et obſtinato errore contra Deum et eccleſiam impulſi, qui decimas de ſylvis, arboribus, et ligneis faſciculis atque billetis ſuis ſolvere recuſant et renuunt, ad erroris ſui hujuſcemodi defenſionem inveteratam conſuetudinem, verius corruptelam damnabilem, allegantes; quia quod non decimetur, aut quod minus quam decima pro decima detur, nulla unquam conſuetudine obtineri queat. Sunt inſuper utriuſque ſexus nonnulli viri ac mulieres ſparſim de dioeceſi in dioeceſim vagantes, et ad dictam dioeceſim noſtram ſe divertentes, nefariis ac adulterinis amplexibus contra divinae legis vetita, ac ſacrorum canonum inſtituta ſeſe mutuo confoventes; alii praeterea viri conſimiliter ac mulieres valde inconſiderate erroneeque ducti, matrimonium clandeſtine contrahunt; unde fit, ut deficiente in hac parte omni probatione ſufficienti, contrahentes ſpiritu forſan contradictionis impulſi, inimicoque homine procurante, contractum hujuſcemodi, licet jure validum, in juris tamen hujuſcemodi probatione deficientem, abnegant, ad ſecunda vota, cum de jure non poſſunt, de facto convolant, illicita contubernia contrahunt, filios ſpurios ac adulterinos ex eiſdem procreant. In teſtamentorum inſuper factionibus idem frequenter accidit, dummodo nulli teſtes eiſdem inſcripti, eadem ſaepius ob inopiam probationum impie perverti, adnullari, caſſari, ac irritari contingat; ex quibus nimirum fit, quod plura nefaria in Dei ac ſacrae religionis contemptum indies a noſtris perpetrantur, honor clericalis dehoneſtatur, ſalus animarum periculoſe negligitur, ſpes pauperum deperit, dum ſacrae hoſpitalitatis officium ab eccleſiaſticis, apud quos potiſſimum vigere debeat, deſeritur, deformitas ac ruina multiplex aedificia eccleſiaſtica occupat; bona eccleſiaſtica fruſtra ac inaniter dilapidantur et conſumuntur; preſbyteri imperiti, indocti, ignoti ac incogniti, ac ut ſaepe inordinati, aut ab executione ordinum ſuſpenſi, ſacramenta ac ſacramentalia praeſumptim conferendo, ſubditorum noſtrorum animas in praecipitium ducunt et captivant, plura illicita ac nefaria contubernia, fornicationes, et adulteria apud noſtros confoventur, ſucceſſoria pervertuntur edicta, ultimae teſtantium voluntates perſaepe impie caſſantur et irritantur. Unde nos, tot tantiſque periculis diligentia, qua poſſumus, obviare cupientes, tibi, de cujus fidelitate et induſtria plenius in Domino confidimus, ad debite corrigendum et reformandum defectus, crimina, et exceſſus hujuſcemodi, apoſtatas vero, ſi quos inveneris, per corporis captionem etiam et incarcerationem, alios inſuper in praemiſſis aut aliquo praemiſſorum defectivos, aut infamia aliqua notorie reſperſos, quantum ad nos attinet, juxta juris exigentiam puniendos, necnon ad monendos, monerive faciendos auctoritate noſtra quoſcunque utriuſque ſexus viros ac mulieres matrimonium contrahere, aut teſtamenta ſive ultimas voluntates ſuas conficere volentes, quatenus prout matrimonia aut ultimas ſuas voluntates hujuſcemodi ſuos debitos et optatos ſortiri velint et optent effectus, illa ſcilicet matrimonia in praeſentia duorum ad minus contrahant, illas inſuper ultimas voluntates in praeſentia ſui curati, aut vices ſuas gerentis, ac duorum aut trium teſtium conficiant, perlegi, recitarive faciant, plenam in Domino tenore praeſentium committimus facultatem. Dat. apud Lamehith vigeſimo quinto die menſis Maii, an. Dom. M.CCCC.LV. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CALLIXT. III. I.	THO. BOURCHIER I.	1455.	HENRIC. VI. 33.

Archiepiſcopi Cant. monitio per edictum publicum, ne matrimonia contrahantur, aut teſtamenta condantur, niſi coram duobus aut tribus teſtibus. Ex reg. Bourchier fol. 5. a.

THOMAS, permiſſione divina, etc. univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, et curatis, ac eorum vices gerentibus per noſtram civitatem, dioeceſim, et provinciam Cantuarienſem conſtitutis; necnon univerſis et ſingulis pabulum verbi Dei clero et populo ad crucem S. Pauli London. miniſtraturis et expoſituris, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Licet ſancta

cta mater eccleſia ſolum de manifeſtis et notoriis judicet, non de occultis, quae divino judicio ſunt relinquenda, qui ſolus ſcrutator cordium, et cogitationum judex exiſtit ; ac injuriam Deo faciat, qui judicat de occultis hujuſmodi, quia ſi ſingula ſcilicet notoria et occulta hic forent punienda, divina judicia locum non haberent, quod dicere aut ſentire nefas exiſtit : hinc eſt, quod pie ſtatuit eadem ſancta mater eccleſia, quod volentes condere ſua teſtamenta ſive ultimas voluntates, ſecum habeant teſtes idoneos ; videlicet proprios curatos, ac eorum vices gerentes, ac alios, per quos veritas teſtamentorum ſive ultimarum voluntatum hujuſmodi probari poſſit, ſi denegetur : pari conſideratione ſtatuit eadem S. mater eccleſia, quod contrahentes matrimonium, vel fidem dantes matrimonio contrahendo, ſecum pari modo duos teſtes aut plures praeſentes habeant, per quos matrimonium hujuſmodi probari poſſit, ſi per aliquam partium contingat id depoſt denegari ; ex querela tamen multorum, notorietateque facti, ac experientia negotiorum ad noſtrum pluries pervenit auditum, quod in nonnullis locis et partibus noſtrae Cantuarienſis provinciae antedictae, et praeſertim in illa inclyta civitate London. novus uſus, verius novus morbus irrepſit, quod teſtantes hujuſmodi ſolum ſcriptorem aliquem in confectione teſtamentorum ſuorum ſibi advocant, nullis teſtibus in ea parte vocatis ; qui quidem ſcriptores copias teſtamentorum hujuſmodi ſecum ad domos ſuas privatas deferentes, in mundum redigunt, complicant, et claudunt, ac ad teſtatores hujuſmodi in articulo mortis poſitos, ſic clauſa apportant, ac in praeſentia eorundem teſtatorum, ac quorundam aliorum ad id vocatorum, quid in eis contineatur penitus neſcientium, utputa qui nec factioni, lecturae, aut recitationi teſtamentorum hujuſmodi interfuerunt, eadem ſigillari faciunt, quod ad probationem teſtamentorum hujuſmodi nihil prorſus adminiculatur ; quodque alii nonnulli uſque ad extremum vitae ſuae exitum teſtari renuunt ; alii inſuper reſiduum bonorum ſuorum diſponere negligunt, ex quo nonnunquam contingit, quod comparente contradictore et hujuſmodi teſtamenta negante, teſtamenta hujuſmodi ob defectum, ac inopiam probationum caſſantur et adnihilantur, ſicque teſtatores hujuſmodi inteſtati decedunt, acſi nullum teſtamentum condidiſſent, reſiduumque bonorum ſuorum hujuſmodi perperam et inique in uſus ſuos profanos executores, ſive bonorum hujuſmodi adminiſtratores damnabiliter convertunt. Idem in matrimonio occulte aut clandeſtine contracto pluries contingit, quod etſi ob defectum et inopiam probationum contra negantem, in judicio militantis eccleſiae ſubſiſtere nequeat ; apud tamen eccleſiam triumphantem, quae nec fallit nec fallitur, verum licet occultum matrimonium nihilominus exiſtit : qua de re multotiens ac frequenter evenit, quod una pars contrahentium, interdum utraque ad ſecunda convolat vota ; adulterium committendo, filios ſpurios et adulterinos generando ; ſic non ſuis parentibus in haereditate filii illegitimi ſuccedunt, ſicque ſucceſſoria edicta nequiſſime pervertuntur, ac etiam plura ac gravia animarum pericula ob defectum probationum contra negantes in hac parte neceſſariarum generantur.

Quocirca vobis communiter et diviſim committimus et mandamus, firmiter injungentes, quatenus omnia et ſingula in hiis literis noſtris contenta, in eccleſiis veſtris parochialibus et aliis locis publicis, ac ad crucem ſancti Pauli, London. antedict. publicetis ; et nihilominus auctoritate noſtra moneatis quoſcunque infra noſtram Cantuarienſem provinciam conſtitutos, et injungatis eiſdem, prout velint et optent hujuſmodi teſtamenta ſua, necnon contractus hujuſmodi matrimoniales firma, rata, et ſtabilia permanere, quatenus teſtamenta ſua hujuſmodi in praeſentia duorum aut trium teſtium idoneorum, ut praemittitur, in ſana mente aut conficiant, aut perlegi aut recitari faciant, et nihilominus viri ac mulieres in ſenectute ſaltem conſtituti, in ſanitate corporali ſanaque memoria ac integra mente ſua condant teſtamenta, in quibus clare et aperte ſua faciant deſcribi legata ; necnon cui aut quibus, cuive uſui aut uſibus reſidua bonorum ſuorum hujuſmodi applicari voluerint. Et quod in fine teſtamentorum hujuſmodi inferant nomina duorum aut trium teſtium hujuſmodi, quorum unus ſit ſacerdos parochialis, aut proprius curatus, ſi commode fieri poterit, qui hujuſmodi teſtamentorum factioni, aut recitationi, aut lectioni in praeſentia teſtatorum hujuſmodi ſanae memoriae exiſtentium, ac lecturam et recitationem per alios factas diligenter advertentium, et intelligentium, aut per ſe idem facientium praeſentialiter interfuerint ; non autem ſolum, ut aſſolet, qui in ſigillatione teſtamentorum hujuſmodi praeſentes fuerint, quod ad rem non pertinet, nec quicquam ad oſtenſionem veritatis teſtamentorum hujuſmodi adminiculatur. Injungatis inſuper utriuſque ſexus viris ac mulieribus, ne mutuo fidem dent de matrimonio contrahendo, aut matrimonium quoquomodo contrahant, niſi in praeſentia duorum aut trium teſtium idoneorum, per quos matrimonium hujuſmodi ſi quando, inimico homine procurante, id per aliquem contrahentium denegari contingat, luculenter probari poſſit. Praeterea moneatis efficaciter, et inducatis in ſermonibus veſtris hujuſmodi dictos ſubditos noſtros, quod in ſingulis cauſis, criminibus, et negotiis forum eccleſiaſticum ſaltem concernentibus, conſimiliter duos aut plures teſtes idoneos ſecum adhibeant, prout voluerint in his victoriam obtinere, et juſtitiae complementum contra et adverſus hujuſmodi negantes ab eccleſia, eccleſiaſticoque judicio reportare. Dat. in manerio noſtro de Lamehithe 25 die menſis Maii, anno Domini M.CCCC.LV. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Revocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CALLIXT. III. 3.	THO. BOURCHIER 4.	1457.	HENRIC. VI. 36.

Revocatio opinionum haereticarum Reginaldi Peacock. Ex reg. Exon. Nevil. fol. 38.

In the name of the holy Trinity, Father, and Sonn, and Holy Ghoſt, I Raynold Peacock, biſhopp of Chyceſter unworthy, of mine own pure and free will, without any man's cohertion or dread, confeſs and acknowledge, that I here before time preſuming of mine own naturall witt, and preferring the judgment of naturall reaſon before the New and the Old Teſtaments, and the authority and the determination of our moder holy church, have holden, ſelyd, written, and taught otherwiſe, then the holy Romane and univerſal church teacheth, preacheth, and obſerveth; and on this, againſt the true catholick and apoſtolick faith, I have made, written, and taken out, and publiſhed many and diverſe perillous and pernicious doctrines, books, works, and writings, containing in them hereſyes and errors, contrary to the faith catholick, and determination of holy church, and eſpecially theſe errors and hereſyes following; that is to ſay:

Inprimis, Quod non eſt de neceſſitate ſalutis credere, quod Dominus noſter Jeſus Chriſtus poſt mortem deſcendit ad inferos.

Itemque, quod non eſt de neceſſitate ſalutis credere in Spiritum Sanctum.

Item, quod non eſt de neceſſitate ſalutis credere in ſanctam eccleſiam catholicam.

Item, quod non eſt de neceſſitate ſalutis credere in ſanctorum communionem.

Item, quod eccleſia univerſalis poteſt errare in hiis, quae ſunt fidei.

Item, quod non eſt de neceſſitate ſalutis credere et tenere, quod illud, quod concilium generale univerſalis eccleſiae ſtatuit, approbat, ſeu determinat in favorem fidei, et ad ſalutem animarum, eſt ab univerſis Chriſti fidelibus approbandum, et tenendum; et quod reprobat, et determinat, ſeu condemnat eſſe fidei catholicae, vel bonis moribus contrarium, hoc ab eiſdem pro reprobato et condemnato eſſe credendum et tenendum.

Wherefore I miſerable ſinner, which here before long time have walked in darkneſs, and now by the mercy and infinite goodneſs of God reduced into the right way, and the light of truth, and conſidering myſelfe grievouſly to have ſinned, and wickedly to have informed and infected the people of God, returne and come again to the unity of our mother holy church, and all hereſyes and errours above rehearſed, and alſo all other hereſyes, and errours written, and contayned in my ſaid books, works, and writings here before this time, before the moſt reverend father in God ſolemnly and openly revoke, and renounce; which hereſyes and errors, and all other ſpices of hereſy I have before this time before the moſt reverend father in God, my lord of Canterbury, in due and lawful forme judicially abjured, ſubmitting myſelf, being then, and alſo at this time a very contrite and a penitent ſinner, to the correction of the church, and of my lord of Canterbury. And on this exhorting and requiring, in the name and vertue of almighty God, into the ſalvation of your ſouls, and of mine, that no man give faith or credance to my ſaid pernicious doctrines, hereſyes, and errors, neither my ſaid books keep, hold, or read in any wiſe; but that they bring all ſuch books, works, and writings as ſuſpect of hereſy, dealing in all godly haſt, unto my ſaid lord of Canterbury, or to his commiſſaryes, or deputyes, in eſchewing of many inconveniencies and great perills of ſoules, the which elſe might enſue of the contrary. And on this to declaration of my commiſſion, and repentance, I here openly aſſent, that my ſaid books, works, and writings, for conſideration and cauſe above rehearſed, be deputed unto the fire, and openly be burnt, into the example and terror of all other.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 1.	THO. BOURCHIER 6.	1459.	HENRIC. VI. 37.

Concilium generale cleri Scoticani apud Perthum. Ex origin. act. parl. regni Scotiae in ann.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quorum notitias praeſentes literae pervenerint, Thomas, Dei et apoſtolicae ſedis gratia epiſcopus Aberdonenſis, ac conſervator privilegiorum eccleſiae Scoticanae, ſalutem in Domino, et praeſentibus fidem indubiam adhiberi. Cum, aequitate et juſtitia ſuadentibus, ac utriuſque juris pagina dictante, pium ſit teſtimonium perhibere veritati, in his ſaltem, quae temporibus poſteris ad memoriam producenda ſunt, quae antea in dubium verterentur; hinc eſt, quod coram nobis praeſident. in concilio cleri eccleſiae ſupradicto, ſolito more apud Perth celebrato anno et die infraſcriptis, pro parte illuſtriſſimi principis ac domini noſtri, domini Jacobi ſecundi, regis Scotorum illuſtriſſimi, comparuerunt nobilis et potens dominus Patricius, dominus le Grahame, miles, et magiſter Archibaldus Quhitelaw, nuncii, ut aſſeruerunt, a regia ſua majeſtate ad infraſcripta ſpecialiter miſſi, petentes inſtantiſſime a nobis et clero nobiſcum exiſtente, concilium repraeſentantibus, declarationem veteris conſuetudinis regiae in praeſentationibus beneficiorum, ſedibus vacant. alias,

alias, ut aſſerebatur, celſitudini ſuae declaratae in concilio generali cleri celebrato apud Perth anno Domini M. CCCC. LVII. noſque petitioni nunciorum praedictorum debita cum reverentia, ut decuit, [annuentes] ſuper petitis ac propoſitis per eoſdem, inquiſitionem fecimus diligentem a clericis et clero extunc praeſentibus. Qui vero in ſuis juramentis interrogati uniformiter depoſuerunt, et per ſe determinaverunt, quod in concilio ſuperius dicto, viz. in anno Domini M. CCCC. LVII. illuſtriſſimus dominus noſter rex ſupradictus erat in poſſeſſione, ex veteri et priſca conſuetudine, praeſentandi ad omnia vacantia beneficia, quoviſmodo vacant. ſedibus ad eccleſiaſticum patronum et collationem ordinariam pertinentia infra regnum Scotiae, donec ad temporalitatem epiſcopi admittantur, et ad electiva ſecularia, etiamſi majora poſt pontificales, et ad alia generaliter ſeu ſpecialiter qualitercunque reſervata. Et hoc omnibus, quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet infuturum, tenore praeſentium in Domino atteſtamur. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium, ad inſtantiam et requiſitionem nunciorum ſupradictorum, nomine regio aſtantium et requirentium, has literas noſtras ad futuram memoriam ſibi fieri fecimus patentes, ſignis et ſubſcriptionibus notariorum ſubſcriptorum ſubſcriptis, et ſignat. ac appenſione ſigilli noſtri roboratas apud Perth 19. die menſis Julii, et ultimo concilii ſupradicti, anno Domini M. CCCC. LIX. indictione ſeptima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Pii, divina providentia papae ſecundi, anno primo; praeſentibus in praemiſſis reverendo in Chriſto patre et domino, domino Georgio, miſeratione divina epiſcopo Brechinenſi, cancellario Scotiae; venerabilibus viris et dominis magiſtro Waltero Stewart, archidiacono S. Andreae; magiſtro Thoma Vaus, decano Glaſguenſi; magiſtro Laurentio Piot, archidiacono Aberdonenſi; et magiſtro Martino Vaus, cum multis aliis, etc.

Collationat. cum copiis Donaldi Rede, ſcribae dicti concilii, et Johannis Patricii, notarii publici.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 2.	THO. BOURCHIER 7.	1460.	HENRIC. VI. 38.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. ſexto die menſis Maii in eccleſia cathedr. S. Pauli London. Ex reg. Bourchier. fol. 10. ſeq.

PRAEMISSIS juxta formam conſuetam praeparatoriis, mag. Robertus Gaſeley, frater ordinis fratrum Praedicatorum, die nono menſis praedicti exhibuit literam a domino rege domino archiepiſcopo directam, quam "honorifice dictus reverendiſſimus pater ſuſcepit, et per Rogerum Malmſbury, unum de clericis ſuis, eandem fecit publice legi. Qua lecta, idem reverendiſſimus pater decrevit eandem publice legi in domo inferiori, ubi clerus dictae convocationis tempore ab antiquo ſolebat ſuam communicationem exercere et habere." Sequenti die clerici domus inferioris ex mandato domini archiepiſcopi prolocutorem electum, Johannem Stokys, eidem praeſentabant. Hac praeſentatione facta, "idem reverendiſſimus pater Cant. archiepiſcopus declaravit diverſas cauſas convocationis hujuſmodi, eiſque intimavit, quod nonnulli de concilio domini regis illuc eſſent acceſſuri, qui eis negotia domini regis declararent:" comparueruntque deinde —— ac materiam concernentem proſperitatem regis et regni, ac defenſionem eccleſiae Anglicanae propoſuerunt. Die Mercurii (14. Maii) ſequente "dictus reverendiſſimus pater in domo capitulari bullam per dictum fratrem Robertum Gaſeley die Lunae praeterito exhibitam debita cum reverentia recepit. Et deinde reverendus pater London. epiſcopus eandem bullam de manu domini archiepiſcopi Cant. recepit, proteſtatione publica per eum in praeſentia dicti reverendiſſimi patris, et aliorum confratrum ſuffraganeorum ſuorum, et cleri ibidem congregati, facta, quod dictam bullam, juxta omnem vim, formam, et effectum, ſibi demandatam, et prout in eadem continetur, exequi vellet, quatenus ad ipſum attinet, et ut filius obedientiae ſedi apoſtolicae, et domino noſtro papae obediret. Deinde propoſitis in ſcriptis per certos venerabiles patres, dictae Cant. provinciae epiſcopos, nonnullis articulis, et ibidem lectis; quorum tenores in quibuſdam ſchedulis per ipſos adtunc ibidem deliberatis plenius apparent, ut ſequitur:

Inprimis, cum eccleſia Anglicana defectu executionis canonum, decretorum, et conſtitutionum poenalium a ſanctis patribus contra delinquentes, et eorum violatores denotatorum, et ſerioſe editorum, publicatorum, et per univerſum mundum praedicatorum, ſit multipliciter indies plus ſolito oppoſita; dignemini, ex paſtorali officio, pie conſiderare, quod magna pars populi regni Angliae eſt cenſuris et excommunicationum ſententiis a jure latis involuta; et adeo in hujuſmodi ſententiis cenſuriſque, defectu denunciationis et publicationis, plures de populo noſtro credunt ſe excommunicationis ſententiis ſuis ligari; et illo praetextu et occaſione forte gratia deeſt populo, et inde magna diſcordia et vindicta cauſantur, in magnum praejudicium eccleſiae, regis, et regni, et fortaſſis in deſtructionem finalem, ſi remedia congrua citius non apponantur.

Item dictis veſtris paternitatibus proponitur, ut ſuperius, et humillime petitur, quod ad hanc ſacram convocationem cleri vocentur de certis comitatibus, vicecomites et ſubvicecomites, et eorum miniſtri deteſtabiles, necnon falſi juratores, praeſertim illi pro talibus communiter habiti, tenti, et reputati, curatos, ſacerdotes, et alios injuſte ex fictis falſis cauſis notorie indictantes, et ſic indictari procurantes; et cum tales ſunt a jure canonum excommunicati, et pro talibus manifeſte habiti et noti, declarentur

hic pro excommunicatis, denuncientur et deinde in partibus ſuis inter vicinos et notos, quouſque abſolutionis meruerint habere ſententiam in forma juris.

Item, omnes perſonae, cujuſcunque ſtatus, gradus, aut conditionis fuerint, clericos ad vetitum examen, hoc eſt ad curias temporales per breve "Praemunire facias," et alia injuſta brevia invitos trahentes, et proſequentes, ſunt ſimili excommunicationis ſententia ligati, et ſic vocandi, declarandi, et pronunciandi. Et ſimili modo violatores libertatis eccleſiaſticae ſunt denunciandi. Tunc reverendus pater Exonienſis epiſcopus deſideravit unum articulum, quoad admiſſiones clericorum ad beneficia eccleſiaſtica praeſentatos volentes admitti per procuratores; de quorum ſcientiis ordinationeve minime conſtat declarari. Et tunc dictus reverendiſſimus pater Cant. archiepiſcopus, cum conſenſu confratrum ſuorum, decrevit hujuſmodi praeſentationes, et admiſſiones, ſecundum diſcretiones ordinariorum conſiderari: et quod, ſi de hujuſmodi praeſentatorum ſcientiis eis minime conſtare poterit, quod extunc communi deliberatione ibidem habita, licitum eſſet ordinariis quoſcunque ſic praeſentatos, et modo praedicto admitti volentes, eos non admittere, donec de eorum ſcientiis fuerint informati." His in domo ſynodi ſuperiore peractis, nonnulla per mag. Johannem Stokys, prolocutorem, coram reverendiſſimo vivae vocis oraculo proponebantur, quae ſtatum regni Angliae, et utilitatem eccleſiae Anglicanae, reformationemque ejus concernebant; quae in certos articulos redacta, cum aliquibus viris praeeminentis ſcientiae a reverendiſſimo electis communicabantur. Medio tempore dicto reverendiſſimo patre una cum venerabilibus ſuis confratribus, ut prius, comparentibus, ac deliberatione et communicatione ſuper articulo de groſſis arboribus ſciſſis, ſeu proſtratis decimandis habita, ſtatuto regio in contrarium edito, lecto, continuata fuit dicta convocatio per dictum reverendiſſimum patrem uſque et ad diem Lunae proxime extunc ſequentem. Quo die adveniente, dicto reverendiſſimo patre una cum aliis, ut prius, comparentibus, quidam dominus Johannes Bredhill, rector eccleſiae parochialis ſancti Nic. Caliſiae, comparuit ibidem, ac objectis contra eum per dictum reverendiſſimum patrem nonnullis articulis, haereticam pravitatem ſapientibus, quibus idem dominus Johannes ad tunc reſpondebat, licet non plene. Tunc dictus reverendiſſimus pater cum conſenſu confratrum ſuorum decrevit, quod dictus dominus Johannes Bredhill coram eis in dicta domo capitulari ſingulis diebus, durante convocatione, ſe praeſentaret, et quod nullo modo illicentiatus recederet. Alia ſynodi die ſequente, dictoque reverendiſſimo patre aliunde occupato, "comparuit reverendus pater Sarum epiſcopus, praeſidens dictae convocationis, loco et hora conſuetis, una cum aliis confratribus ſuis, et praelatis, et lecto articulo edito per dictum dominum Johannem Bredhill publice ibidem coram clero, idem reverendus praeſidens dixit, quod vellet deliberare ſuper ipſo articulo, et decrevit dictum dominum Johannem Bredhill citari perſonaliter, ſi poſſit apprehendi; ſin autem, publice per edictum in valvis eccleſiae cathedralis ſancti Pauli London. poſitum. Et ad iſtam citationem exequendam mandavit Johanni Broun, apparitori reverendiſſimi in Chriſto patris domini Cant. archiepiſcopi antedicti generali, ut diligentiam faceret. Et deinde publice in domo capitulari fuerat detectum et delatum dicto reverendo patri Sar. epiſcopo, commiſſario, ſive praeſidenti dictae convocationis, et aliis confratribus ſuis coepiſcopis, et toti clero, quod quidam magiſter Galfridus Langbroke, procurator nobilis viri magiſtri Petri Courtnay, archidiaconi Exon. clericus convocationis fuerat per officialem vicecomitis London. ad ſectam Simonis Notyngham, moram ſuam trahentis infra parochiam ſancti Michaelis apud Quernn, civitatis London. arreſtatus, et in priſona poſitus. Et hiis auditis, et per dictum praeſidentem cognitis, idem reverendus pater praeſidens anteſatus, cum conſenſu totius cleri ibidem adtunc praeſentis, decrevit tranſmittendum fore ad majorem et vicecomitem dictae civitatis pro deliberatione dicti magiſtri Galfridi, ſic in priſona exiſtentis. Et priorem eccleſiae Chriſti civitatis London. rogavit, quatenus cum majore London. et vicecomite communicaret, ac eis intimaret, et innoteſceret, qualiter auctoritate dictae convocationis contra eos eſſet procedendum; videlicet per cenſuras eccleſiaſticas, et alia remedia juris, niſi ipſum magiſtrum Galfridum per eos arreſtatum ſtatim liberarent a carcere. Deinde habita communicatione cum majore et vicecom. per dictum priorem, incontinenti fuerat dictus magiſter Galfridus, auctoritate dictae convocationis, a carcere liberatus. Et tunc habita aliquali communicatione ſuper diverſis articulis motis in dicta convocatione per clerum ibidem, reverendus praeſidens, poſt unam alteramque continuationem, infirmitate detentus, ſubſtituit commiſſarios certos ex confratribus ſuis ad negotia ſynodi expedienda. Sanitati tamen haud diu poſt reſtitutus dominus archiepiſcopus, comparuit in loco conſueto, coram quo propoſitae fuerant petitiones cleri pro reformatione in ſubſcriptis habenda.

Inprimis, [a] quod ordinarii in ſuis viſitationibus ſervientes munerum procurator. in victualibus vel pecunia taxata pro procuratione, de jure vel conſuetudine ſint contenti; optione reſervata viſitatis, an velint hujuſmodi ordinarios in eſculentis et poculentis, vel pecuniis hujuſmodi procurator. atque munera ſibi vel ſuis oblata omnino refutant. ne ſententiam excommunicationis incurrant ipſo facto. Et haec viſitandi forma ab univerſis epiſcopis, aliiſque ordinariis de jure ſeu conſuetudine viſitantibus obſervetur.

2. Item, cum per commiſſarium, juſta cauſa ſubſiſtente, epiſcopi viſitaverint, victualibus duntaxat, abſque pecunia ſint hujuſmodi ordinarii et eorum commiſſarii contenti, prout ſacri canones declarant editi in hac parte.

3. Item, cum pecunia detur pro alicujus electione facta vel facienda, vel pro confirma-

[a] MS. primam petitionem male exprimit.

tione electionis, electio eſt reprobanda, niſi conſtiterit illos, qui dederunt pecunias hujuſmodi, hoc feciſſe per fraudem, in diſpendium illius electi, ut notant doctores. Liquet ergo ex praemiſſis, quod confirmationibus hujuſmodi electionum ſaltem a praelatis receptio pecuniaria ſit reprobata. Provideatur quod pro hujuſmodi confirmationibus pecunia non recipiatur ab eiſdem, nec pro benedictionibus abbatum, cum hujuſmodi receptiones ſimoniam contineant manifeſte, ſeu ſaltem turpe lucrum. Reſervatis tamen rationabilibus et moderatis expenſis, ſi quae factae ſint epiſcopis et ordinariis hujuſmodi, ſi confirmandi vel benedicendi habeant unde haec praeſtent; alioquin ipſi epiſcopi ſeu ordinarii de ſuo hoc facere teneantur.

4. Item, quod ordinarii hujuſmodi in viſitationibus ſuis diligenter conſiderent et videant ſtatum monaſteriorum et prioratuum, per ipſos viſitatorum ſeu viſitandorum, et quod ſinguli officiarii reddant rationem de ſuis adminiſtrationibus ſingulis annis plenam, et claram, et per deputatum a conventu approbatum, et de aliis inquirant, prout in conſtitutionibus legatinis clarius continetur.

5. Item, petitur quod archidiaconus Weſtmon. in cauſis matrimonialibus, et divortii inter ſuos ſubditos ſolum procedat, qui ſui ſubditi per annos et dies ante cauſae inceptionem abſque fraude fuerint, et non inter ſubditos aliorum ordinariorum, qui pro tempore litis motae ibidem permanent, et habito divortio ſtatim ad propria revertuntur, et quod ſententiae divortiatoriae prius latae, quae notoriae ſunt, et ex fictis cauſis habitae, cum ſcandalo totius eccleſiae per judices ordinarios vel eorum deputatos revocentur, et annullentur. Et quod archidiaconi ibidem infuturum habeant ſibi doctum virum in aſſeſſorem in cauſis praedictis, cum hujuſmodi cauſae per majores judices ſint ſolum terminandae propter periculum animarum; et quod procuratores et notarii publici dictam curiam Weſtmon. cum tanto eccleſiae ſcandalo occupantes, a curiis ordinariorum omnino repellantur.

6. Item, quod ordinatio illa provincialis facta per bonae memoriae dominum Henricum Chicheley de quaeſtoribus, in omni ſui parte obſervetur, ſub poena reſtitutionis ſeu ſatiſfactionis aliorum receptorum per quaeſtores antedictos.

7. Item, quod fratres Jeruſalem in ſuis capellis, vel eccleſiis, per ſuos capellanos ſubditis aliorum ordinariorum ſacramentum euchariſtiae vel matrimonii non miniſtrent infuturum, nec per eorum tolerantiam et conniventiam miniſtrari permittant, ſub poena juris, ſicut hactenus miniſtrari fecerunt, nec excommunicatos a jure vel ab homine abſolvant, vel excommunicatos hujuſmodi ſeu alios ſeipſos occidentes ſacrae ſepulturae tradant, ſicut aliquando fieri conſuevit per eoſdem.

Clandeſtina matrimonia. Diſpenſatio contra bannorum editiones.

8. Item, petitur quod cum magnum ſcandalum in eccleſia Dei generetur ſuper clandeſtinis matrimoniis, occaſione diſpenſationum ordinariorum ſaepius indiſcrete conceſſarum, ſuper bannis in hac parte edendis; placet ordinariis, quod dominus Cant. archiepiſcopus, caeterique epiſcopi Cant. provinciae aliter non valeant diſpenſare ſuper matrimonio ſolennizando, niſi banna bina vice diebus ſolennibus inter ſe diſtantibus, in eccleſiis parochialibus viri et mulieris matrimonialiter conjungendorum, prius publice edantur, examinatione partium diligenti et inquiſitione praecedentibus; expoſita ſufficienti et legitima cautione. Inferiores autem judices diſpenſationes hujuſmodi nullo modo concedant, cum poteſtas diſpenſandi in talibus eis commiſſa non exiſtat. Proviſo ſemper, quod ſi vagabundi veniant ad parochiam aliquam omnino inibi commorandi ut parochiani, et ſic faciant ſe parochianos inibi, eo non obſtante hujuſmodi banna edantur publice in eccleſiis parochialibus, in quibus pro majori parte prius moram habuerunt hujuſmodi vagabundi, ſive noviter ſupervenientes; et ubi melius ſunt agniti et noti, praecedentibus, ut ſupra, partium diligenti examinatione et inquiſitione, et cautione ſufficienti expoſita, ut ſupra.

9. Item, cum per habitum debeat diſtingui conditio omnium clericorum, videlicet ſuperiorum et inferiorum, modernis tamen temporibus quidam abuſus crevit, et in publico exercetur quod ſimplices preſbyteri et alii ſacerdotes ultra gradum et ſtatum ſuos in apparatibus ſuis ad modum doctorum, ſeu caeterorum venerabilium virorum canonicorum eccleſiarum cathedralium caputiis, cum curtis liripipiis, vulgariter "Tippettis" nuncupatis, publice deferre, et eis uti, et in eis incedere non verentur; ita quod vix per habitum modernis temporibus cognoſcitur ſimplex ſacerdos, qui modicum ſit ultra laicum, a doctore vel alio venerabili viro perito eccleſiaſtico, nec e contra, et indumenta ſua ſuperiora non deferunt clauſa, ſed per totam anteriorem partem aperta, ut verenda ſua publice videri valeant, ad modum laicorum; et plures hujuſmodi preſbyteri utuntur caligis clauſis et capellis cum liripipiis annexis eiſdem, et coleriis duploidorum ſuorum ex ſcarleto vel alia fulgida veſte ultra modum ſupra togas ſeu jupas ſuas publice extendentibus, ad modum illorum, qui nominantur "Galantes," in magnum ſcandalum ordinis ſacri, et deriſum et ridiculum laicorum; fiat, ſi placeat, reformatio.

Habitaque deinde communicatione per dictum reverendiſſimum patrem cum ſuffraganeis et clero de et ſuper hujuſmodi articulis, idem reverendiſſimus pater Cant. archiepiſcopus continuavit dictam convocationem, ut ſupra, ad alium diem. Quo die adveniente, dictus reverendiſſimus pater ſuis cum ſuffraganeis de et ſuper nonnullis motis articulis in dicta ſynodo communicavit, ac ſuper certis conſtitutionibus per praedeceſſores ſuos editis, quas cum conſenſu et aſſenſu ſuffraganeorum ſuorum adtunc ibidem praeſentium, et totius ſynodi legi juſſit, et ſuſpendit cenſuras latas ipſo facto in conſtitut. Stratford "Adeo quorundam" nona;

nona; item, "Quia." Iſlip "Effraenata cupiditas;" Chicheley "Cum ex eo" et illas ſententias decrevit fore ferendas ſynodo. Et deinde continuata fuit dicta convocatio per antefatum reverendiſſimum patrem Cant. archiepiſcopum ad diem extunc ſequentem. Quo die adveniente, habita communicatione per eundem reverendiſſimum patrem Cant. archiepiſcopum cum ſuffraganeis ſuis de et ſuper arduis negotiis, utilitatem eccleſiae Anglicanae concernentibus, ac pluribus articulis ibidem lectis et recitatis, ad ſupplicationem totius cleri, idem reverendiſſimus pater, aliique reverendi patres penes regiam majeſtatem pro reformatione eorundem promiſerunt ſuos impendere labores. Deinde certi viri ex clero electi fuerunt, qui dictum reverendiſſimum patrem, et alios reverendos patres ad praemiſſa facienda ſolicitarent. Demum clerus Cant. provinciae antedictae illas urgentes neceſſitates regis et regni, alia inſuper plura et varia eccleſiae Anglicanae regi et regno ab hoſtibus imminentia pericula, quantum in eis fuerat, debite conſiderantes, unam integram decimam regiae celſitudini ſolvendam conceſſit. In hac convocatione, quae ſexto die menſis Maii, an. Dom. M. CCCC. LX. primordia cepit, et ad 17. Julii, an. Domini M. CCCC. LXI. continuata fuit, nihil aliud memoratu dignum tractatum fuerat.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 3.	THO. BOURCHIER 8.	1461.	EDWARD. IV. 1.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg Boothe Ebor. fol. 333. et ex reg. IV. dec. et capit. Dunel. fol. 135.

HAEC ſynodus an. Dom. M. CCCC. LIX. per breve regis Hen. VI. datum 12. die Feb. an. regni XXXVIII. convocabatur apud Ebor. die Mercurii, viz. ult. die Aprilis. Mandatum archiepiſcopi officiali ſuo directum ad citandum clerum ad hanc ſynodum, datum erat 5. die menſis Martii, M. CCCC. LIX. et tranſlat. VIII. In ea poſt diverſas prorogationes decima domino regi Edwardo IV. concedebatur die 23. menſis Martii, an. Dom. M. CCCC. LXI..

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 4.	THO. BOURCHIER 9.	1462.	EDWARD. IV. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. Ex reg. Cant. R. fol. 10.

IN hac convocatione virtute brevis regii et mandati archiepiſcopalis in eccleſia S. Pauli London. die 21. menſis Julii congregata, una decima domino regi conceſſa eſt. Regiſtrum Cantuar. M. commemorationes S. Thomae, S. Frideſwidae, et S. Ethelredae, in ſynodo die 24. Novembris, decretas fuiſſe meminit.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Boothe Ebor. fol. 337, 341. et ex reg. IV. dec. et cap. Ebor. fol. 166. a.

CONVOCATIO apud Ebor. per breve regis datum 4. Junii, anno regni II. celebrabatur primo die Septembris prox. futur. Mandatum archiepiſcopi ad officialem pro citando clero, datum eſt 14. Julii, tranſlat. 10. Haec convocatio conceſſit domino regi in ſubſidium unam medietatem unius integrae decimae, cum multis, ut moris erat, exceptionibus. Poſt certificatorium archiepiſcopi de hoc ſubſidio conceſſo datum 3. die menſis Auguſti, an. Dom. M. CCCC. LXIII. et tranſlat. IV. immediate ſequitur:

Memorand. Quod praedicti praelati et clerus in praedicta convocatione volunt et concedunt unanimiter, quod effectus conſtitutionum provincialium Cantuar. ante haec tempora tentarum et habitarum, conſtitutionibus provinciae Ebor. nullo modo repugnantium ſeu praejudicialium, et non aliter, nec alio modo admittantur, et quod hujuſmodi conſtitutiones provinciae Cantuar. et effectus earundem (ut praefertur) inter conſtitutiones provinciae Ebor. prout indiget et decet, inſerantur, et cum iiſdem de caetero ſervandae incorporentur, et pro jure obſerventur.

Conceſſio ſubſidii charitativi archiepiſcopo Cant. et epiſcopo Exon. Ex reg. Exon. Nevil fol. 58.

HOC ſcriptum indentatum factum 20. die menſis Julii, an. Dom. M. CCCC. LXIII. inter reverendiſſimum in Chriſto patrem et dom. dom. Thomam, Dei gratia Cant. archiepiſcopum, totius Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, reverendumque in Chriſto patrem et dom. dom. Georgium, eadem gratia Exon. epiſcopum, Angliae cancellarium, ex parte una, et mag. Johannem Stokys, prolocutorem cleri Cant. provinciae per eundem clerum in domo capitulari inferiori eccleſiae S. Pauli London. auctoritate dicti reverendiſſimi patris convocatum, clerumque dictae provinciae integraliter facien. communiter electum,

et

et eundem clerum ex parte altera; teſtatur, quod dictus clerus praedict. reverendiſſimo ac reverendo patribus conceſſit, ad Dei laudem, et eccleſiae reformationem, ſub modo, formis, conditionibus, et exceptionibus infraſcriptis, quoddam charitativum ſubſidium levandum, et ſolvendum in feſto nativ. beat. virginis proximo, et non aliter nec alio modo.

Inprimis dictus clerus conceſſit dictis reverendiſſimo et reverendo patribus de omnibus et ſingulis capellanis, regularibus, et ſecularibus perſonis, exemptis et non exemptis, cujuſcunque ordinis, ſtatus, ſeu conditionis exiſtentibus, et ſtipendia annualia recipientibus, ad ſummam v. librarum, aut victum, et veſtitum, et ſtipendia ad ſummam iv. marcarum, vel aequivalentia, de ſingulis eorum vi. ſol. et viii. den. et non ultra, uſque ad x. marcas. Et ſi recipiant ſummam x. marcarum, tunc ſolvant xiii. ſol. et iv. den. et non ultra, uſque ad x. lib. et ſi x. lib. tunc ſolvant xx. ſol. et non ultra, et ſic aſcendendo. Exceptis a conceſſione, levatione, et ſolutione dicti ſubſidii vicariis choralibus in eccleſiis cathedr. et collegiatis exiſtentibus, et Deo temporibus nocturno et diuturno in divinis laudabiliter deſervientibus, dum tamen ultra x. marcas non recipiant; in quibus ſtabitur certificatoriis dioeceſanorum in hac parte. Exceptis etiam a conceſſione, levatione, et ſolutione praedictis capellanis pauperibus, in univerſitate Oxonienſ. et Cantabrigienſ. ſtudentibus. Exceptis etiam a conceſſione, levatione, et ſolutione dicti ſubſidii omnibus capellanis, qui infra annum ante diem dictae conceſſionis de quacunque felonia, ſeu tranſgreſſione, ac alio quocunque crimine indictati, accuſati, aut incarcerati fuerint, ac etiam quos deinceps uſque ad terminum ultimae ſolutionis dicti ſubſidii fiend. de felonia, tranſgreſſione, ac alio quocunque crimine indictari, accuſari, aut incarcerari contigerit; in quibus ſtabitur certificatoriis dioeceſanorum. Exceptis etiam a conceſſione, levatione, et ſolutione praedictis capellanis decrepitis, et ſenio confractis, qui in divinis deſervire nequeunt, in quibus ſtabitur certificatoriis ordinariorum.

Item dictus clerus conceſſit eiſdem reverendiſſimo et reverendo patribus de omnibus et ſingulis regularibus et ſecularibus perſonis, exemptis et non exemptis, cujuſcunque ordinis, ſtatus, ſeu conditionis exiſtentibus, et recipientibus penſiones, per ordinarios locorum limitatas, ſeu alias qualitercunque eis vel aliis perſonis, ad eorum uſus conceſſ. pro beneficiis ab eiſdem reſignatis, ſeu pro beneficiis ab eis nondum aſſecutis, ſed pro jure et titulo ſuis in eiſdem beneficiis ſuis praetenſis competent. ſeu competitur. ab eis renunciat. et remiſſ. ſi ad ſummam centum ſolid. tunc ſolvant vi. ſol. viii. den. et non ultra, uſque ad x. marcas: et ſi x. marcas, tunc ſolvant xiii. ſol. iv. den. et non ultra, uſque ad x. lib. et ſi x. lib. tunc ſolvant xx. ſol. et non ultra, et ſic aſcendendo.

Item conceſſum eſt dictis reverendiſſimo et reverendo patribus per dictum clerum de omnibus et ſingulis regularibus et ſecularibus perſonis, exemptis et non exemptis, cujuſcunque ordinis, ſtatus, ſeu conditionis exiſtentibus, cantarias, ſive liberas capellas, et hoſpitalia obtinentibus et habentibus, ſive percipientibus et recipientibus, et hujuſmodi cantariae, liberae capellae, hoſpitalia et denarii per quaeſtores adquiſit. extendant ad ſummam centum ſolid. ſolvant vi. ſol. et viii. den. et non ultra uſque ad x. marcas. Et ſi ad ſummam x. marcarum, xiii. ſol. iv. den. et non ultra, uſque ad x. libr. Et ſi ad ſummam x. lib. xx. ſol. et non ultra, et ſic aſcendendo, etc. Exceptis a conceſſione, levatione, et ſolutione praedictis hoſpitalaribus nimia paupertate gravatis. Proviſo, quod ipſi hoſpitalarii ſolvant ſolummodo per ſummam, quam magiſtri hoſpitalar. recipiunt de claro, ultra exhibitiones pauperum in eiſdem exhibitor. et onera eis incumbentia, ac per eos ſupportata; in quo ſtabitur certificatoriis dioeceſanorum. Proviſo inſuper et excepto, quod omnes perſonae praedictae, qui decimam ſolvunt domino regi, vel qui ad ſolvend. xv. ſeu quodcunque aliud auxilium ſeu ſubſidium, quocunque nomine cenſeatur, cum laicis onerantur, a conceſſione, levatione, et ſolutione praemiſſorum omnino exonerentur. Ita tamen, quod ſi praedicti magiſtri hoſpitalium ſive liberarum capellarum ſolvant x. xv. ſive quodcunque auxilium, vel ſubſidium domino regi, cum laicis, tunc ſumma ſic ſoluta, ſive ſolvenda, per eos in praemiſſis conceſſ. allocetur ſive defalcetur. Proviſo, quod nec reverendiſſimus et reverendus patres, nec eorum alter faciant ſeu faciat alienationem alicujus conceſſionis praedictae alicui perſonae, ſeu perſonis, occaſione cujus alienationis collectores ſubſidii praemiſſi ad ſcaccarium domini regis, ſeu aliam curiam ſecularem ad calculum faciendum quoviſmodo arctentur, compellantur, vexentur, aut alio modo turbentur. Proviſo etiam, quod ſi contingat capellanos antedictos ſive clericos quoſcunque, regulares ſive ſeculares, ad contributiones praedictas, occaſione et auctoritate conceſſionis praedictae ſolvere debentes, ſe ab una dioec. ad aliam, vel ab uno archidiaconatu ad alium transferre, ſicque difficile foret ſive erit collectoribus dicti ſubſidii deputati hujuſmodi ſubſidia ab eis colligere, ſive levare; ut collectores hujuſmodi dictos reverendiſſimum et reverendum patres de nominibus et cognominibus eorundem, ac de locis, ad quae ſe tranſtulerunt, certificent, quod extunc dicti collectores de ſummis contingent. ſic ſe transferentes omnino exonerentur, et abſolvantur, in quibus ſtabitur juramento collectorum. Proviſo inſuper, quod collectores hujuſmodi habeant pro expenſis et laboribus ſuis de ſingulis libris per eoſdem collectis xii. den. Proviſo etiam, quod praeſens convocatio, dicta conceſſione facta, praemiſſiſque omnibus et ſingulis per reverendiſſimum in Chriſto patrem et dom. dom. Thomam, Cant. archiepiſcopum, admiſſis et acceptis, confeſtim omnino diſſolvatur; alioquin dicta conceſſio pro nulla habeatur. Veſtrae igitur fraternitati tenore praeſentium committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeis infra dictam noſtram provinciam conſtitutis, ac ab-

 ſentium

ſentium epiſcoporum, ſi qui ſint, vicarii in ſpiritualibus generales, literis veſtris, harum ſeriem continentibus, vice et auctoritate noſtris injungatis, quibus nos tenore praeſentium ſic injungimus, quod ipſi et eorum ſinguli pro ſuis dioec. collectores, pro quibus reſpondere voluerint, ad colligend. et levandum dictum ſubſidium, ut praefertur, nobis et dicto confratri noſtro Georgio, Exon. epiſcopo, conceſſum, deputent, et tam de eorundem collectorum, et locorum, atque perſonarum nominibus, de quibus hujuſmodi ſubſidium debet levari, nos, et dictum confratrem noſtrum, citra feſtum S. Auguſtini epiſcopi, prox. futurum certificent, caeteraque peragant, quae ad levationem collectionum hujuſmodi ſubſidii cum omni celeritate accommoda faciend. expedire valeant, et contradictores quoſcunque ad debitam ſolutionem portionis unumquemque eorum contingent. per cenſuras eccleſiaſticas, appellatione remota, compellant; ita quod nobis, et dicto confratri noſtro, de ſubſidio hujuſmodi in feſto nativitatis B. Mariae praedicto debite reſpondeatur; vobis inſuper, ut ſupra, injungimus, quatenus pro civitate et dioeceſi veſtris, quatenus praemiſſa vos concernunt, eadem debite faciatis. Dat. in manerio noſtro de Lamhith 20. die menſis Julii, an. Dom. ſupradicto, et noſtrae conſecr. anno IX.

Quarum quidem literarum reverendiſſimarum auctoritate pariter et vigore vobis, reverende pater, reverentia, qua decet, injungimus, quatenus literas rever. praedictas juxta vim, formam et effectum earundem exequi, et executioni debitae demandari faciatis. Dat. 28. die menſis praedict. anno ſupradicto, et noſtrae conſecrat. anno quartodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 5.	THO. BOURCHIER 9.	1462.	EDWARD. IV. 2.

Statutum regni Scotiae de beneficiorum praeſentatione ſedibus epiſcopalibus vacantibus, ad regem pertinente. Ex orig. act. parl. regn. Scotiae in ann.

IN parliamento excellentiſſimi principis ac domini noſtri, dom. Jacobi, Dei gratia Scotorum regis illuſtriſſimi, tento apud Edinburgh 19. die menſis Octobris, an. Dom. M.CCCC.LXII.

Quia per diligentem, exquiſitam, et maturam inquiſitionem ac deliberationem diverſorum conciliorum provincialium cleri eccleſiae Scoticanae meridiana luce clarius compertum eſt, excellentiſſimos et potentiſſimos principes illuſtriſſimos Scotiae reges tempore tanto, quod in hujuſmodi memoria contrarium non exiſtit, ex veteri conſueta et laudabili conſuetudine fuiſſe in poſſeſſione praeſentandi omnia et ſingula beneficia ad eccleſiaſticum patronatum et collationem ordinariam pertinentia, et ad electiva ſecularia, etiamſi majora poſt pontificales, ac etiam ad alia generaliter ſeu ſpecialiter qualitercunque reſervata ubilibet in Romana curia ac alibi vacantia, ſeu quoviſmodo morte, reſignatione, ſeu alias vacant. epiſcopalibus ſedibus, donec ad temporalitatem epiſcopi admittantur; ex uniformi deliberatione ſtatuum regni aviſatum, concluſum, et deliberatum, ac ſtatutum extitit, quod nullus regni Scotiae clericus, cujuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, ac eminentiae exiſtit, praeſumat vacant. ſedibus morte, reſignatione, ſeu alias de beneficiis praedictis electivis reſervatis, ſeu alias apud ſedem apoſtolicam, aut alibi vacant. per eandem ſedem apoſtolicam, aut virtute gratiarum expectativarum reſervatione, ſeu jure ordinar. in contemptum privilegii regii, tanto tempore obſervati, et tenti, ſibi facere provideri, aut proviſione modo, ut praemittitur, facta, in derogationem juris coronae regis utatur, aut poſſeſſionem dicti beneficii, virtute dictae proviſionis, retineat ſub poena amiſſionis beneficii ſeu beneficiorum per eum prius habiti ſeu habitorum infra regnum, et inhabilitatis ſeu incapacitatis habendi ſeu habendorum, niſi poſtquam hoc praeſens actum per publicam promulgationem ſeu inſinuationem in ejus notitiam devenerit, praemiſſum beneficium, ſic ut praedicitur, in contrarium juris regii adeptum, liberum et expeditum, fraude et dolo ſemotis, cum effectu dimiſerit; nihilominus pro regia offenſa in hac parte, et acti tranſgreſſione alias, ſi culpae qualitas exegerit, per ſuum judicem condigna animadverſione plectendus. In quorum omnium et ſingulorum fidem ſigillum magnum illuſtriſſimi principis et domini noſtri, domini Jacobi, Scotorum regis inclytiſſimi, una cum appenſione ſigillorum certorum dominorum ſtatuum regni eſt appenſum anno, die, menſe ſupraſcriptis, indictione XI. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Pii, divina providentia papae ſecundi, anno quinto; teſtibus reverendis in Chriſto patribus Thoma, epiſcopo Dunkelden. Niniano, epiſcopo Candidae Caſae; venerabilibus in Chriſto patribus Malcolmo, abbate de Arbrothoc; Archibaldo, abbate monaſterii ſanctae Crucis prope Edinburgh; nobilibus dominis Georgio, comite Anguſiae; Johanne, comite Atholiae; Jacobo, domino Levingſtoun; Jacobo, domino Hamyltoun, Roberto Merſer, et Willielmo Cranſtoun, cum multis aliis ad praemiſſa vocatis pariter et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 5.	THO. BOURCHIER 9.	1462.	EDWARD. IV. 2.

Charta regis Edwardi quarti de libertatibus clericorum; et ne ipſi clerici per laicos arreſtentur, aut in aliquo per breve de "Praemunire facias" vexentur; et quod decimam de groſſis arboribus libere exigere valeant. Ex rot. pat. 2. E. IV. p. II. m. 3.

EDWARDUS, Dei gratia rex Angliae et Franciae, et dominus Hiberniae, univerſis et ſingulis archiepiſcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, juſtitiariis, baronibus, vicecomitibus, eſcaetoribus, coronatoribus, praepoſitis, miniſtris, ac omnibus ballivis et fidelibus ſuis ſalutem. Sciatis, quod cum inter alias cauſas multarum et ingentium calamitatum, quibus omnipotens Deus hoc regnum noſtrum Angliae, peccatis exigentibus, hactenus inceſſanter affligi ſuſtinuit, ea praecipue et ſane veremur, et vere credimus exiſtere judicatum, quod praelati et miniſtri eccleſiae Anglicanae libertatibus, praerogativis, ac conſuetudinibus eccleſiae univerſalis, quas violare abſque poena multiplicis cenſurae nemo fidelis poteſt, non ſunt pro ſe et rebus ſuis pacifice ſeu libere jam multis annis gaudere permiſſi. Ne igitur nos, qui jamdudum, divina opitulante gratia, regiae dignitatis apicem, ad nos jure haereditario pertinentem, conſecuti ſumus, iram ipſius Dei adverſum nos exaſperare videamur, cupientes de caetero non tam univerſalis eccleſiae matris noſtrae inſtitutis firmiter inhaerere, quam caeteris chriſtianis et catholicis principibus, apud quos canones et decreta ſanctorum patrum debite honorantur, juſte ac unanimiter conſentire, ad honorem ipſius ſummipotentis Dei, ac chriſtianae fidei incrementum, et ut populus nobis ſubditus excommunicationum poenas, et eccleſiae cenſuras cautius in futuro evitare, ac regnum noſtrum Angliae ſub juſtis legibus amodo proſperare valeant; nos de gratia noſtra ſpeciali, et ex mero motu noſtro dedimus et conceſſimus, ac pro nobis, haeredibus, et ſucceſſoribus noſtris praeſenti charta noſtra confirmamus venerabilibus patribus Thomae Cantuarienſi, et Willielmo Eborum, archiepiſcopis; Thomae Londonienſi, Willielmo Wintonienſi, Johanni Roffenſi, Johanni Wigornenſi, Richardo Sarum, Thomae Bathonienſi et Wellenſi, Waltero Norwicenſi, Johanni Herefordenſi, Jacobo Bangorenſi, Johanni Lincolnienſi, Willielmo Elienſi, Georgio Exonienſi, Johanni Lichfeildenſi et Coventrenſi, Johanni Landavenſi, Johanni Ciceſtrenſi, Roberto Menevenſi, Laurentio Dunelmenſi, et Johanni Carliolenſi, epiſcopis; univerſiſque ac ſingulis praelatis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, officialibus, commiſſariis, rectoribus, vicariis et eorum ſucceſſoribus, preſbyteris, capellanis, ac omnibus clericis in ſacris ordinibus conſtitutis, necnon religioſis perſonis, in quacunque religione, per ſanctam matrem eccleſiam approbata, profeſſis et converſis quibuſcunque, praeſentibus et futuris, ubicunque infra regnum noſtrum Angliae, et partes Walliae commorantibus, quod de caetero nullus juſtitiarius, vicecomes, commiſſarius, eſcaetor, coronator, ballivus, aliuſve officiarius, aut miniſter noſter, vel haeredum noſtrorum, aut aliorum, qui curias legales ex conceſſione noſtra aut praedeceſſorum noſtrorum, aliave auctoritate tenent, inquirat ſeu inquiri faciat de exceſſibus, feloniis, raptibus mulierum, proditionibus, aliiſve quibuſcunque tranſgreſſionibus perpetratis ſeu perpetrandis, ſeu ſic dicta perpetrata fuiſſe per aliquem vel aliquos, archiepiſcopum vel archiepiſcopos, epiſcopum vel epiſcopos, abbatem vel abbates, priorem vel priores, decanum vel decanos, archidiaconum vel archidiaconos, officiarios, commiſſarios, rectores, vicarios ſeu eorum ſucceſſores, preſbyteros, capellanos et clericos quoſcunque infra ſacros ordines conſtitutos, aut religioſas perſonas ſupradictas praeſentes vel futuras.

Et ſi contingat aliquam duodenam, queſtam, vel aliquem vel aliquos hujuſmodi archiepiſcopos, epiſcopos, praelatos, abbates, priores, decanos, archidiaconos, officiarios, commiſſarios, rectores, vicarios et eorum ſucceſſores, preſbyteros, capellanos, vel aliquos clericos, in ſacris ordinibus conſtitutos, de caetero indictare, praeſentare, accuſare, vel impetere, quod tunc ipſe vel ipſi, juſtitiarius, vicecomes, eſcaetor, coronator, praepoſitus, ballivus, miniſter, aliuſve officiarius, ſtatim poſt receptionem hujuſmodi indictationis, praeſentationis, accuſationis, impetitioniſve, ipſam indictationem, accuſationem, praeſentationem, vel impetitionem abſque arreſtatione, ſeu captione, incarcerationeve clerici vel clericorum hujuſmodi indictatorum, praeſentatorum, accuſatorum, vel impetitorum, bonorum aut catallorum eorundem, archiepiſcopis, epiſcopis, ac ſingulis praelatis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, qui in hujuſmodi indictatis ordinariam habent juriſdictionem, tranſmittant. Et quod liceat ipſis ordinariis contra hujuſmodi ſic indictatos, praeſentatos, accuſatos, impetitos judicialiter ſecundum jura eccleſiaſtica procedere, ipſam quoque cauſam ſeu cauſas cum omnibus eorum conſequentibus, dependentibus, emergentibus, incidentibus, et annexis, finaliter decidere; licebit etiam ipſis archiepiſcopis, epiſcopis, univerſiſque ac ſingulis praelatis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, officiariis, abſque hujuſmodi aliqua indictatione, praeſentatione, accuſatione, vel impetitione, ab hujuſmodi juſtitiariis, vicecomitibus, eſcaetoribus, coronatoribus, praepoſitis, miniſtris, ballivis, aliiſve officiariis ſibi tranſmiſſis, indictationes, praeſentationes, accuſationes, detectiones, impetitioneſve privatas hujuſmodi clericorum in ſacris ordinibus conſtitutorum, necnon

necnon religioſarum perſonarum quarumcunque ſibi ſubditarum recipere, et ſuper hujuſmodi praeſentatione, indictatione, accuſatione, detectione, vel impetitione inquiſitiones facere, ulteriuſque ſecundum jura eccleſiaſtica uſque ad finem negotii procedere, et id finaliter terminare cum effectu, abſque aliqua moleſtatione, vexatione, aut impedimento, vel poena aliqua ex parte noſtra vel haeredum noſtrorum quoquomodo facienda, aut imponenda.

Et ſi quis vel qui juſtitiariorum, vicecomitum, eſcaetorum, coronatorum, ballivorum, miniſtrorum noſtrorum, ſeu haeredum aut ſucceſſorum noſtrorum, aut aliorum fidelium et ſubditorum noſtrorum, contra praemiſſam voluntatem et conceſſionem noſtram, in toto vel in aliqua ſua parte contravenire vel facere praeſumpſerint, vel praeſumpſerit, archiepiſcopi, epiſcopi, et caeteri, judices eccleſiaſtici in ea parte pro tempore exiſtentes, in praeſumentem vel praeſumentes hujuſmodi, cenſuras eccleſiaſticas contra hujuſmodi perſonas juriſdictionem eccleſiaſticam ſic impedientes aut impedire procurantes, conſentientes et agentes, in canonibus et conſtitutionibus ſanctorum patrum latas, declarare et proferre nullatenus, neque a denunciatione ſeu executione cenſurarum hujuſmodi propter aliquam prohibitionem a cancellaria noſtra, ſive de uno banco, vel alio, aut aliqua curia quacunque noſtra, haeredum, aut ſucceſſorum noſtrorum inpoſterum obtinendas quoviſmodo ſuperſedeant, ſed plene eorum judicia ſecundum ſacros canones exerceant. Et ſi quis juſtitiariorum, vicecomitum, ballivorum, eſcaetorum, coronatorum, aut miniſtrorum noſtrorum, ſeu aliorum quemcunque vere vel praetenſe malefactorem arreſtaverint, attachiaverint, tenuerint, incarceraverint, vel cuſtodient, et ſic arreſtatus, tentus, attachiatus, incarceratus, vel cuſtoditus, ſe clericum dicens, ad ordinarium loci mitti vel remitti petat, ſive ordinarius loci ipſum petat aut repetat, ſtatim et indilate, et etiam ante cauſae cognitionem ſeu examinationem de clericatu, quia de praetenſa ſpirituali ſit quaeſtio, ad eccleſiaſticum ſuum judicem [a], vocato tamen judice ſeculari aut alio, ad cujus intereſſe dubitationis illius pertineat deciſio. Et ſi per judicem eccleſiaſticum clericus reperiatur, ſub juriſdictione eccleſiaſtica judicandus remaneat; alias autem ad judicem ſive curiam temporalem omnino reſtituatur.

Conceſſimus etiam et confirmamus pro nobis, haeredibus, et ſucceſſoribus noſtris, praefatis archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, rectoribus, vicariis et eorum ſucceſſoribus, clericis, et eccleſiaſticis perſonis quibuſcunque, praeſentibus et futuris, infra regnum noſtrum Angliae, partes Walliae, et provincias praedicti regni, quod in curia eccleſiaſtica, de et ſuper cauſa decimarum, etiam groſſarum viginti, vel viginti et unius annorum, aut majoris aetatis arborum, ubi ad partis inſtantiam vel judicis officium agitur vel proceditur, ſive executio quaecunque fiat vel petatur, liceat judici eccleſiaſtico, abſque metu et poena cujuſcunque prohibitionis aut brevis de "Praemunire facias" vel alterius, etiam nulla conſultatione ex parte noſtra, haeredum vel ſucceſſorum noſtrorum obtenta ſeu habita, libere et intrepide procedere, ac ſententiam ferre, et inde executionem facere quibuſcunque prohibitionibus, auctoritate noſtra vel haeredum noſtrorum in dictis cauſis impetratis, concedendis, vel impetrandis; et ſtatuto Richardi, nuper regis Angliae poſt conqueſtum ſecundi, in parliamento apud Wintoniam anno regni ſui ſextodecimo tento, facto; caeteriſque omnibus ſtatutis noſtrorum praedeceſſorum contra libertatem et juriſdictionem eccleſiaſticam qualitercunque editis, ſeu declarationibus, occaſionibus earundem factis, non obſtantibus, quorum ſtatutorum poenas et actiones in eiſdem contentas, praefatis archiepiſcopis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, rectoribus, vicariis, eorumque ſucceſſoribus; necnon omnibus perſonis, aliquam dictarum cauſarum in foro eccleſiaſtico proſequendis, et in iis defendendis, dictarumque partium agentium et defendentium procuratoribus, conſiliariis, teſtibus et notariis, pro nobis et haeredibus noſtris inperpetuum relaxamus et pardonamus, ac cum dictis archiepiſcopis, epiſcopis, eorumque ſucceſſoribus, ut ipſi libere et impune in omnibus praemiſſis per nos recitatis et conceſſis procedere, et partes hujuſmodi hinc inde, ut praefertur, proſequi, et in illis concludere, et ea ſecundum canones finaliter terminare, et executioni demandare valeant, licentiamus, et de gratia noſtra ſpeciali diſpenſamus, pro nobis et haeredibus noſtris inperpetuum.

Mandantes omnibus ſubditis noſtris, quod nullus eorum aliquod praemiſſorum infringere aut violare attemptet, ſeu faciet attemptari, ſecundum quod voluerint indignationem noſtrae regiae majeſtatis evadere in futurum. Et ſi (quod abſit) aliquis juſtitiariorum, vicecomitum, vel eſcaetorum, coronatorum, ballivorum per ſe aut ſuos miniſtros praemiſſa, vel aliquod praemiſſorum facere recuſaverit, aut eis contravenire aut attemptare praeſumpſerit, quod extunc infra quindecim dies a tempore requiſitionis ſibi factae per ordinarium loci aut ejus officialem, archidiaconum loci, vel ejus officialem, cujus returno ſeu certificatorio ſtabitur in hac parte, omnino comperiat perſonaliter in cancellaria noſtra ſub poena ducentarum librarum ad dicendum cauſam, quare pro contemptu hujuſmodi arbitrio noſtro puniri non debeat; cujus poenae ſic commiſſae duae partes ad uſum noſtrum levari debent, et tertia pars ejuſdem poenae ad uſum clerici ſic vexati levari debet, et ſic fieri ac ſtricte obſervari volumus et mandamus.

Inſuper conceſſimus de gratia noſtra ſpeciali, quod nullus ordinarius, judexve ſpiritualis, ſive aliquis alius cauſam ſuam proſequens in curia eccleſiaſtica vel ſpirituali, aliquo modo gravetur, inquietetur, vexetur, aut alio modo moleſtetur per breve de "Praemunire facias," pro proſecutione ſeu deciſione alicujus cauſae in curia

[a] Deeſt *mittatur*.

ſpirituali

ſpirituali determinandae, et infra regnum inchoatae; et quod nec judex, nec pars proſequens cauſam, vel pars defendens, neque earum partium conſiliarii, in aliquam poenam in ſtatuto de "Praemunire facias" contentam, incidat. Proviſo ſemper, quod haec noſtra praeſens conceſſio ad impetrantes beneficia vel exemptiones aut capacitates cum portione monachali nullatenus extendatur.

Et ulterius ex uberiori gratia noſtra volumus et ordinamus, quodſi praeſentes literae noſtrae in forma vel materia, ſeu ex quacunque alia cauſa, quoad debitum effectum et intentionem praeſentis conceſſionis noſtrae, ſeu exonerationis praedictae, minus validae, ſive inſufficientes exiſtant, exiſtereve contigerint, aut aliquis defectus vel inſufficientia in eiſdem literis reperiatur, ſeu reperiri contigerit, quod cancellarius noſter Angliae modernus exiſtens, et quicunque alius de tempore in tempus futurum, tam praeſentes literas noſtras reformet, quam fieri faciat alias literas noſtras in ea parte validas et ſufficientes totiens, quotiens ex parte cleri Cantuarienſis provinciae petatur, quouſque dicti archiepiſcopi, epiſcopi, abbates, priores, decani, archidiaconi, rectores, vicarii, et ſucceſſores eorundem, debitum effectum et intentionem praeſentis conceſſionis noſtrae et exonerationis praedictae habuerint ſibi et ſucceſſoribus ſuis inperpetuum, abſque aliqua alia proſecutione penes nos, haeredes ſeu ſucceſſores noſtros facienda, ſive aliquo alio warranto in hac parte proſequendo; et hoc abſque feodo inde ad opus noſtrum capiendo ſeu ſolvendo. Hiis teſtibus, praeclariſſimis fratribus noſtris Georgio Clarenciae, et Richardo Glouceſtriae, ac chariſſimis conſanguineis noſtris Johanne Norfolciae, et Johanne Suffolciae, ducibus; necnon chariſſimis conſanguineis noſtris Richardo Warwici, camerario Angliae; Johanne Wigorniae, theſaurario Angliae; Henrico Eſſexiae, et Willielmo Cant. ſeneſcallo hoſpitii noſtri, comitibus; ac dilectis et fidelibus noſtris Johanne Nevill de Montagu, Willielmo Haſtinges de Haſtinges, camerario noſtro, et Johanne Fogge, theſaurario hoſpitii noſtri, militibus, et aliis. Dat. per manum noſtram apud palatium noſtrum Weſtmonaſterienſe ſecundo die Novembris, anno regni noſtri ſecundo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 5.	THO. BOURCHIER 10.	1463.	EDWARD. IV. 3.

Convocatio praelatorum et cleri Cant. provinciae 6. die Julii, in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. Bourch. fol. 18. ſeq.

PRAEMISSIS praemittendis, octavo die menſis praedicti falſarius quidam Michael Gerdyn, capellanus, coram ſynodo adductus et cuſtodiae mandatus eſt. Dein mag. Joh. Stokys rurſus in prolocutorem electus, et reverendiſſimo praeſentatus, vivae vocis oraculo quorundam in eccleſia reformationem ſupplicavit habendam. Sequenti die commiſſarii regii neceſſitates regis et regni pericula enarrant, et ad ſubſidium epiſcopos, praelatos, et clerum hortantur. Poſt varias continuationes nobiles regni 15. Julii ad domum capitularem revertuntur, literas regias et comitis Warwicenſis exhibentes, quibus ſynodus de Scotorum invaſione partium borealium regni Angliae certior redditur, et ad ſubſidium domino regi praeſtandum invitatur. Die Sabbati 16. Julii, "toto concilio, ut prius, inſimul congregato, adductus fuit coram domino et confratribus ſuis quidam Simon Harriſon, apparatu fratris Praedicatoris indutus, in eccleſia parochiali de Lamehith, Winton. dioec. per familiares domini ſuſpecte in dicenda miſſa captus, qui ſolum, ut publice aſſeruit et fatebatur tunc ibidem, in ordine acolitus conſtitutus miſſas per longum tempus celebravit, idololatriam committendo. Et hoc audito, dominus commiſit eum confratri ſuo Willielmo Winton. epiſcopo puniendum." Die Lunae ſequente, prolocutor petit liberationem diverſorum clericorum de cuſtodia carceris laicalis, juxta conſtitutionem regiam, anno praecedente editam, et ibi tunc perlectam. Denique 23. die Julii, prolocutor duas ſchedulas reverendiſſimo patri et confratribus exhibuit; unam unius decimae regi conceſſae, cui patres ſuum conſenſum praebuerunt; alteram charitativi ſubſidii domino archiepiſcopo et epiſcopo Exon. Tunc conſtituit reverendiſſimus, ut charta libertatum a quibuſdam ad id delegatis verſus proximum parliamentum reformetur, et ut conſiderent, qualiter melius executioni mandari poſſit. Et demum publicatis duabus conſtitutionibus in convocatione prox. praeced. editis, idem reverendiſſimus dictam convocationem diſſolvit.

Conſtitutiones in concilio Londinenſi editae ſexto die menſis Julii, anno Domini M. CCCC. LXIII. Ex reg. Bourchier fol. 19. b. et reg. Alcock Wigorn. fol. 147.

Conſtitutio contra arreſtantes in eccleſia.

QUAMVIS, ſacris canonibus teſtantibus, omnium eccleſiarum, earumque jurium, perſonarum et rerum, ſimili modo bonorum piorum locorum ad epiſcopos diſpoſitio pertinere dignoſcatur, deceatque domum Dei ſanctitudo; decet, ut cujus in pace factus eſt locus, cultus divinus ſit cum debita veneratione pacificus; decet, ut nulla mentium chriſtianorum in eccleſia ſit turbatio, aut juris ſecularis poteſtatis executio; verumtamen per nimiam audaciam, imo verius temeritatem laicorum quorundam

rundam officiariorum ſecularis poteſtatis in provincia Cantuarienſi, ſuarum animarum ſalutis immemorum, tanta contra eccleſias inolevit abuſio, quod vicecomites, ſubvicecomites, ballivi, ſatrapae, bedelli, et ſatellites, per ſe, et ſuos deputatos, hiis diebus plus ſolito, utriuſque ſexus perſonas in eccleſiis, et aliis locis Deo conſecratis pacifice exiſtentes, et in eiſdem expectare et moram facere deſiderantes, orationi et devotioni ibidem fortaſſis intendentes, arreſtari, vel ab eccleſiis, earumque coemeteriis, et aliis locis, ut praefertur, Deo ſacratis, vi trahere, et per vim, non abſque magna divini cultus turbatione, et aliquotiens pugna, et eccleſiarum pollutione, ſub colore executionis officii poteſtatis ſecularis, nullo juſto medio in eccleſiis fiendo exire compellere non verentur, in magnum eccleſiarum ſcandalum et detrimentum, et eorum animarum periculum, aliorumque exemplum perniciofum. Nos vero Thomas, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, cupientes tantis abuſionibus legi Dei, et ſuae ſanctae eccleſiae reprobatis remedium apponere, ut tenemur; et ne alias videamur eas approbare, praeſentis concilii provincialis auctoritate ordinamus, et prohibemus ſub poena excommunicationis, quod nullus poteſtatis ſecularis officiarius, quocunque nomine cenſeatur, aliquam perſonam, virum vel foeminam, in eccleſia ſancti Pauli civitatis London. aut aliqua alia eccleſia, ſeu loco conſecrato, in provincia Cantuarienſi exiſtente, praeſertim dum divina celebrantur in eiſdem, in cauſa civili ſeu pecuniaria arreſtare, aut extra eccleſiam vel hujuſmodi locum ſacrum aliquo modo exire compellat. Si quis autem vicecomes, ſubvicecomes, major, ballivus, ſatrapa, bedellus, ſatelles, ſeu alius ſecularis poteſtatis officiarius, quocunque nomine cenſeatur, hujuſmodi noſtri ſtatuti temerarius violator extiterit, ac hujuſmodi violationi auctoritatem, auxilium, vel conſenſum praebuerit, ipſum ipſo facto in majoris excommunicationis ſententiam incurrere volumus, ab eadem, quouſque eccleſiis et aliis perſonis, in hac parte laeſis, competenter ſatisfecerint, nullatenus abſolvend. abſolutionemque eorundem locorum dioeceſanis ſpecialiter reſervamus. Ipſoſque, qui per violentiam in eccleſiis ſeu aliis locis conſecratis etiam in laicum manus violentas injiciunt, ea ſententia volumus eſſe innodatos.

Conſtitutio contra veſtituras clericorum.

Quanquam in hoc catholico et glorioſo Angliae regno contra novas inſolentes et deformes abuſiones veſtiturae cleri et populi jam plurimis annis per praedicatores verbi Dei, juxta apoſtoli doctrinam arguendo, increpando, et obſecrando, ſatis ac ſatis conſultum, et clamatum fuerit; nulli tamen, quod dolendum eſt, vel pauci ſaltem reperiuntur, qui ab hujuſmodi abuſionibus deſiſtere velint. Expedit igitur, ut quos divinus amor a malo non revocat, metus poenae coerceat; et ſi nos, qui divina permiſſione ad corrigendum alios praepoſiti ſumus, noſipſos, ac clerum noſtrum corrigere et reformare negligamus, veremur ne populus nobis ſubjectus, vitam et mores noſtros ſermonibus et praedicationibus noſtris diſcrepantes animadvertant, ac inde occaſione capta verbis noſtris minus confidentes, eccleſiam Chriſti, quod ipſe avertat, ejuſque miniſtros, ac eorum ſanam doctrinam, et auctoritatem contemnere excitentur. Volentes igitur, in quantum Deus nobis dederit, huic malo, ne de manibus noſtris in extremo die requiratur, remedium apponere; auctoritate noſtra metropolitica, de unanimi conſenſu et aſſenſu venerabilium fratrum noſtrorum dominorum epiſcoporum, ac totius cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae, praeſentis provincialis concilii decreto ſtatuimus, et ordinamus, ne quis ſacerdos, aut clericus, in ſacris ordinibus conſtitutus, vel ad beneficium eccleſiaſticum promotus, togam, ſeu ſuperiorem veſtem gerat niſi clauſam a parte anteriori, et non per totum apertam, neque in fimbria, aut circumferentia inferiori ejuſdem borduram habeat de pellibus aut furraturis; et ne quis in aliqua univerſitate non graduatus, nec in aliqua dignitate eccleſiaſtica conſtitutus, preſbyteris et clericis in ſervitio domini regis duntaxat exceptis, caputium penulatum, aut alias duplex, vel de ſe ſimplex cum corneto vel liripipio brevi, more praelatorum et graduatorum, nec utatur liripipiis aut typpets a ſerico vel panno circa collum in publico, aut in zona, enſe, vel ſica, vel marſupio, quicquam exterius aureum deauratumve gerat, nec comam nutriat, ſed habeat coronam ſuo gradui convenientem. Et ne quis dictarum perſonarum, ſeu familiarum domeſticarum archiepiſcopi, epiſcopi, abbatis, prioris, decani, archidiaconi, ſeu cujuſvis alterius eccleſiaſtici viri, ad vadia et ſtipendia cuiquam eorundem ſerviens, et maxime ille, qui ſpirituali officio inſervit, deformes veſtes, et eccleſiae ſcandaloſas; neque in diploide, tunica, aut toga farcimenta, Anglice "Bolſters," circa humeros; neque veſtem ſuperiorem adeo brevem, quae pudenda non tegat et operiat; aut ſotulares nimium roſtratos de caetero in publico deferat; aut quovis genere talium veſtiturarum uti praeſumat. Si quis autem hujus ſtatuti et ordinationis, poſt menſem a tempore publicationis ejuſdem, tranſgreſſor repertus fuerit, ſi promotus ad beneficium eccleſiaſticum, a perceptione fructuum ejuſdem; non promotus, ſive clericus ſive laicus, ab officio et ſervitio, quod obtinet, quouſque ſeipſum emendaverit et reformaverit, penitus expellatur. Dominus autem, vel magiſter, qui hujuſmodi tranſgreſſorem non reformatum retinet, aut de novo recipit, onus et periculum coram ſupremo judice in ſe, conſcientiam ſuam, et animam ſuſcipiat. Et quoniam nos in perſona noſtra pro gratia, quam Deus ipſe nobis dabit, ad hujus conſtitutionis obſervantiam omnem noſtram diligentiam adhibere diſpoſiti ſumus, et ita intendimus, venerabiles fratres noſtros dominos epiſcopos in Domino exhortamur, caeteraſque perſonas eccleſiaſticas inferiores, omnes et ſingulas nobis

ſubditas,

ſubditas, in virtute diſtrictae obedientiae firmiter in eodem monemus, ut ad ipſius omnipotentis Dei laudem, et eccleſiae ſuae ſcandalum vitandum in hac parte ſe habeant, ut conſtitutionem iſtam gravioribus poenis infuturum juvare non cogamur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 5.	THO. BOURCHIER 10.	1463.	EDWARD. VI. 4.

Concilium provinciale Ebor. Ex reg. Boothe Ebor. fol. 343.

CONCILIUM hoc apud Ebor. per breve regis datum 30. die menſis Maii, anno regni III. celebratum fuit 8. die Auguſti. In brevi regio (ſicut in pluribus praecedentibus) nullum certum tempus praefigitur ad conveniendum, archiepiſcopus ſolummodo requiritur, ut cum omni celeritate accommoda convocari faciat. Mandatum archiepiſcopi ad praemuniendum praelatos et clerum datum 27. die Junii, anno Dom. M.CCCC.LXIII. et tranſlat. XI. Hoc concilium octavo die Auguſti praedicto conceſſit domino regi unam integram decimam in ſubſidium, ſub exceptionibus quibuſdam. Certificatorium de hoc ſubſidio datum eſt 12. die Auguſti, an. Dom. M.CCCC.LXIV. tranſlat. XIII. Literae mandatoriae domini regis directae cuſtodi ſpiritualitatis, ſede vacante (Guil. Boothe arch. Ebor. obiit 12. Sept. M.CCCC.LXIV.) ad deputand. collectores hujus decimae, datae 24. die Octob. anno regni IV. Edw. IV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 6.	THO. BOURCHIER 10.	1464.	EDWARD. IV. 4.

Indulgentia Pii II. *pugnantibus contra Turcos conceſſa.* Ex reg. Exon. Nevil f. 62.

ITEM ultimo die Maii, A. D. M.CCCC.LXIV. dominus Exon. recepit has literas, prout ſequitur, de verbo ad verbum: Rever. in Chriſto patri et dom. dom. Georgio, Dei gratia Exon. epiſcopo, Thomas, permiſſione divina epiſcopus London. ſalutem et fraternae dilectionis continuum incrementum. Literas reverendiſſimi in Chriſto patris et dom. dom. Thomae, Dei gratia Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, penultimo die menſis Martii ultimo praeterit. tenorem quarundam literarum ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Pii, div. prov. papae ſecundi, in ſe continentes, cum ea, qua decuit, reverentia recepimus in haec verba: Thomas, etc. venerabili confratri noſtro Thomae, eadem gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Pii, div. prov. papae ſecundi, ejus vera plumbea bulla more Romanae curiae bullatas, nuper cum omnimodis humilitate, reverentia, et honore recepimus in haec verba:

Pius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, univerſis et ſingulis Chriſti fidelibus ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ezechielis prophetae magni ſententia eſt, "venientem gladium niſi annunciaverit ſpeculator animarum, quae perierunt, ſanguinem de manu ejus requirendum fore." Quod veriti ſanctae memoriae praedeceſſores noſtri Nicolaus quintus, et Callixtus tertius, ab eo tempore, quo Turcorum effraenata rabies Conſtantinopolim expugnavit, venturum ad interiora chriſtianitatis hoſtilem gladium, clamare non ceſſaverunt, commonere chriſtianos principes ac populos, quanto in periculo eſſet noſtra religio, niſi occurretur hoſtibus, priuſquam amplius invaleſcerent, ſuaſere ut arma ſumerent, defenſionem catholicae fidei ſubirent, furentibus hoſtibus obviam irent, nec ſinerent immanem draconem Mahumetam fideles devorare animas. Videbant ferocem illius animam, occupata Conſtantinopoli, minime quieturam, cujus inexplebilis eſſet dominandi cupiditas; nec dubium, quin orientali ſubacto imperio, ad occidentale aſpiraret; annunciata eſt in tempore futura calamitas, ſed non eſt credita; non fuerunt auditae ſanctorum paſtorum voces, utiles admonitiones ſurda pertranſeunt aure chriſtianis; populus Hungari tantum ſub Callixto vigilantes arma ſumpſerunt, qui de tuendo regno ſoliciti, dum ſuos fines obſervant, cuſtodiunt noſtros. Ex ipſis Hungaris, ac Theutonibus, et aliis vicinis non pauci, quamvis magna ex parte pauperes, et ſecundum ſeculum ignobiles, inclyti vero in conſpectu Dei, crucem Domini aſſumpſerunt, et magno in hoſtes ſpiritu perrexerunt. Quorum potiſſime auſibus apud Albam Graecam, quam noſtri Belgradam vocant, Turcorum ingentes copiae profligatae fuerunt; et Mahumetes ille terribilis ac ferox turpem arripuit fugam. Nationes aliae, tanquam nihil ad eos Turcorum facta pertinerent, in ſuis ſedibus quiete manſerunt. Nos deinde, ſicut Domino placuit, quamvis indigni tanto munere, Callixto ſucceſſimus, qui mox in apoſtolatus initio Mantuanum conventum indiximus, in quo de communi utilitate communibus chriſtianorum conſiliis ageremus; venit in mentem quod per Iſaiam ſcribitur: "Super montem excelſum aſcende tu, qui evangelizas Sion, exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jeruſalem exalta, noli timere," dictum in nobis putavimus, ſatisfecimus, ut arbitramur, praecepto, affuimus in tempore praefinito; non ſine ſumptu et labore gravi oſtendimus chriſtianis fidelibus vulnera ſua, et quae paſſi fuerunt, et quae paſſuri videbantur, niſi ſeipſos adverſus Turcos defenderent. Clamavimus quaſi tuba, exaltavimus vocem noſtram, audivit omnis eccleſia, ſed non exaudivit verba noſtra. Non fuit plus ponderis noſtris quam praedeceſſor. vocibus, fruſtra conati ſumus, incaſſum abiere labores. Interea quantum creverint

verint Turcorum vires, difficile dictu eſt, auditu miſerum. A mari Pontico uſque ad amnem Samum, et ab Ægeo pelago uſque ad Danubium nobiliſſimas interjicientes provincias ſuae poſſeſſionis fecerunt. Tranſiverunt et ipſum Danubium, Valachiaeque magnam partem occupaverunt, penetraverunt et Samum, atque agros Hungariae longe lateque vaſtaverunt: hoc anno Boſniam invaſerunt, univerſumque regnum ſibi ſubjecerunt, et inſulam Leſbon. Quanta vero crudelitate in ſubactis urbibus, ac provinciis uſi ſunt, horret animus dicere. In Conſtantinopoli Graecorum imperator obtruncatus eſt, et caput ejus haſtae ſuffixum per caſtra delatum; Raſcianis principibus eruti ſunt oculi; in Leſbo multitudo puberum palo tranſfixa. In Boſnia regem, qui ſalutem pactus ſeſe dederat cum patruo ſuo, Mahumetes ille humano ſanguine inſatiabilis ſua manu, ut fertur, jugulavit. Quis nobiles viros, quis ſacerdotes commemoraverit ad caedem raptos, ſenes ac juvenes in plateis immaniſſime trucidatos, ubique cruor caeſorum viſus, ubique morientium gemitus auditus, nulla reverentia matronarum, nulla virginum, foedum relatu eſt. Quantum hoc genus hominum in libidinem ſit immerſum, cui omnes abominationes gentium pſeudopropheta, quem venerantur, indulſit? Quid de ſacroſanctis eccleſiis dixerimus? templum illud S. Sophiae Juſtiniani, opus toto orbe memorabile, Mahumetes ſpurcitiis reſervatum eſt, et reliqua ſacraria aut diruta ſunt, aut polluta; altaria disjecta, aut protrita; imagines ſanctorum deletae, aut luto foedatae; nulla ſalvatoris Chriſti aut glorioſiſſimae matris ejus ſtatua ſine ſingulo probro dimiſſa; ſimulacrum crucifixi per deriſionem in caſtra delatum, ſaxis et luto petitum, et tandem in coeno relictum. O Domine Deus! venerunt gentes in haereditatem tuam, polluerunt templum ſanctum tuum, poſuerunt morticinia ſervorum tuorum eſcas volatilibus caeli, carnes ſanctorum tuorum beſtiis terrae; effuderunt ſanguinem eorum, et non erat, qui ſepeliret. Quamvis non poteſt laedi tua majeſtas, nec tua gloria minui, decet tamen ſervos tuos, decet nos miſeros chriſtianos, quae tuam veluti in contumeliam fuerint, totis conatibus avertere, atque ulciſci. Non tulit Phinees adulterantem Zimbri, ſed zelo incenſus Domini Madianitae ſcortum et illum interfecit. Vidit Mathatias ſacrificantem idolis Hebraeum, et doluit, et contremuerunt renes, et accenſus eſt furor ejus, ſecundum judicium legis, et inſiliens trucidavit eum ſuper aram. Sed quis eſt zelus noſter? quae cura religionis? blaſphematur ſancta Trinitas; conculcatur evangelium; ſacra noſtra prorſus abjiciuntur; chriſtianum nomen funditus eradicatur; et ſubticemus; nemo eſt, qui pro communi ſalute aſſurgat. Stat mater eccleſiae dolens et gemens, et non eſt, qui conſoletur eam. Et quid de nobis dici poteſt infelicibus chriſtianis, niſi propheticum illud? Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris, ſubſannatio et illuſio hiis, qui in circuitu noſtro ſunt majores noſtri. Hieroſolymam perdidimus, et omnem Aſiam, et Libyam; noſtro tempore Graecia eſt amiſſa, et Europae maxima pars; in angulum orbis redacta chriſtianitas eſt. Dei et Domini noſtri Jeſu Chriſti ſepulchrum; niſi Saraceni velint, videre non poſſumus, quaeſtus cauſa nobis illud oſtendunt. Patriarchales ſedes veneratu digniſſimae Conſtantinopolitana, et Antiochena, Alexandrina, et Hieroſolymitana jugo ſervitutis oppreſſae, aut a Saracenis occupantur, aut a Turcis non ſine dedecore et ignominia chriſtiani nominis. Romanam eccleſiam, matrem omnium fidelium et magiſtram, quam beati apoſtoli Petrus et Paulus ſuo martyrio dedicarunt, jam nobis eripere Machometes interminatur; et faciet, niſi tandem excitamur a ſomno, et conatus ejus ſtudemus eludere. Vae vobis chriſtianis principibus! Vae nobis! Ut quid nati ſumus, videre contritionem populi noſtri, et contritionem ſacrae religionis! Videmus fratres noſtros in manus inimicorum rapi, et diverſis ſcarificari ſuppliciis, et non monemur. Videmus indies chriſtianorum provincias ab infidelibus invadi, et non angimur? ſed in domo quieſcimus. Quot jam regna ab evangelio ſunt aliena? quae gens non haereditavit terram Domini, et non obtinuit ſpolia ejus, ſive orientem reſpicimus, ſive meridiem, ſive in arctoam vertimus oculos, omnis eccleſiae compoſitio ablata eſt; ancillam videmus, quae fuit libera, et domina gentium. Ecce ſancta noſtra et pulchritudo noſtra, et claritas noſtra magna ex parte deſolata. Coinquinaverunt eam Turci, et Saraceni, et aliae foediſſimae gentes; quid nobis adhuc vivere, niſi cogitamus de tanta infamia ſurgere? ad priſtinum recuperare decorem commovemur vehementer, dum talia mente volvimus, angimur, cruciamur, nec animo poſſumus eſſe quieto, niſi principes chriſtianos pro tutela ſacrae religionis adverſus impios Turcos arma ſumere videamus. Paſtoralis officii noſtri eſt, quis neſcit, dominici gregis curam gerere, qui ejus loco ſucceſſimus, cui dictum eſt a Domino "paſce oves meas?" Oves Chriſti fideles populi ſunt; hiis conſulere nos oportet, ac has protegere, et totis conſervare conatibus, ne luporum aut aliarum beſtiarum morſibus pateant. Sed quid agat infelix paſtor, ubi luporum innumerabiles turmae gregem invadunt, niſi quoque canes inſurgere, latrare, ac defendere caulas obaudiunt, ac diffugiunt? Haec impraeſentiarum conditio noſtra. Turci tanquam lupi et immanes beſtiae ovile dominicum, id eſt chriſtianam plebem, lacerare conantur, et lacerant. Vocamus in auxilium principes tanquam cuſtodes chriſtianae plebis, aures claudunt, nolunt audire vocem paſtoris; poſt ſua quiſque deſideria pergit; quid agemus, ſoline lupos, hoc eſt Turcos, aggrediemur? Non ſunt vires noſtrae, quae tantam vim ferre queant; nimium crevit Turcorum potentia, non poteſt eorum imperium deleri, niſi chriſtianorum magno conatu, magniſque claſſibus et exercitibus; non poteſt apoſtolica ſedes unde iſta conquirat, niſi chriſtiani reges chriſtianique populi opem offerant. At hoc eis hactenus ſuadere non potuimus. Conventum fecimus, legatos miſimus, omnia tentavimus, quae viſa fuerunt

ad

ad excitandos animos pro tempore neceſſaria, non profecimus, quomodo nunc proficiemus? Quid ergo? negligemuſne fidei defenſionem? imo quidem paſtor bonus, inquit in evangelio veritas, animam ſuam dat pro ovibus ſuis; mercenarius autem, et qui non eſt paſtor, cujus non ſunt oves propriae, videt lupum venientem, et dimittit oves, et fugit, et lupus rapit et diſpergit oves. Admonemur hiis verbis quidnam agere debeamus. Extrema omnia tentanda ſunt pro ſalute dominici gregis. Gravioribus morbis graviora adhibent remedia medici. Idem et nos facere convenit; non decet paſtorem ſuas oves relinquere; occurrere lupis oportet, etiamſi ſit anima pro grege ponenda. Paſtor bonus imitandus eſt, Dominus noſter Jeſus, et optimi praeceptoris veſtigiis inhaerendum, qui verbo, quod docuit, opere adimplevit. Alios hactenus exhortati ſumus defenſionem fidei ſuſcipere, atque in bellum ire, miſſuri legatos et alia facturi, quae noſtrae facultates ſufferre poſſent, manſuri pro neceſſitatibus eccleſiae apud ſepta omnium, quae reſtant nondum expugnatae. Nunc majora promittimus, et quando aliter excitare chriſtianorum torpentia corda non valemus, noſipſos periculis objectabimus, noſtrumque caput adverſus Turcos offeremus in bellum, et quantum nobis eccleſia Romana, et patrimonium beati Petri miniſtrare poterit, tantum pro fide catholica protegenda exponemus, et profundemus in hoc itinere. Nec ſoli proficiſcemur in hoſtes; clariſſimo genere natus, et amabilis Deo princeps, Philippus, Burgundiae dux, in hac expeditione venturum ſe offert, non ſine delecta militum manu; valida potentis et clari Venetorum ducis Chriſtophori Mauro ingens et formidanda claſſis ſuperioribus menſibus in Graeciam navigavit, totamque fere Peloponneſum vi et armis eripuit hoſti, Iſthmumque peninſulae, qui ſex millibus paſſuum inter duo maria patet, paucis, ut aiunt, diebus excitatis muris ac turribus clauſit; memorabile factum et inter praeclara veterum opera memorandum. Haec eadem claſſis, ut praemiſſum eſt, nobis non deerit. Spondent quoque et caeteri Italiae potentatus pro ſua religione et in commune bonum affectione praecipue et tam ſancto digna opere auxilia; favente nobis altiſſimo, maritimum bellum feliciter abſolvemus: quoniam non ſunt Turci pares in pelago Venetis, ex altera parte in terra pugnabunt Hungari; genus hominum in bello ferox, et qui jam Turcos vincere didicerunt. Inclytus rex gentis Mathias jam coronam et pacem in regno conſecutus, ingentes poterit armare, atque in praelium ducere copias. Haec nobis certiſſima ſunt belli praeſidia, cum hiis ibimus; cum hiis Dei praelium decertabimus. Erunt et Albani nobiſcum, et multi per Graeciam, ut ſperamus, et aliae hoſti ſubjectae provinciae a Turcis deficientes, caſtra noſtra ſequentur. Chriſtiani enim ſunt; oderuntque Mahumetem; hoſti parent coacti metu, qui non eſt diuturnus. Magiſter officii, ut primum ſpes libertatis affuerit, adverſus inſolentes dominos cornua eriget, nec deerunt in Aſia motus, ut ſunt in omni gente, atque in omni provincia male pacati homines, et novitatum cupidi, qui tempus expectant. Non erit facile Turcis tot locis occurrere; difficile defenditur, quod undique oppugnatur. Quodſi quis innumerabiles hoſtium copias eſſe dixerit, nec putaverit in caſtris fidelium parem numerum cogi poſſe; reſpondemus, multum inter ſeſe diſtare homines, et alios natura imbecilles eſſe, alios feroces; virtus ſpectanda eſt magis, quam numerus. Non eſt in multitudine exercitus victoria belli; de caelo fortitudo conceditur; tam facile Deo eſt in paucis vincere, quam in multis. Noſtra cauſa Dei eſt, pro lege Dei pugnabimus; ipſe Deus conteret hoſtes ante faciem noſtram. Audivimus ſuſurrare aliquos; non deſunt qui murmurantur: Aut quid ages in bello ſenex, aegrotus ſacerdos? non eſt bellare tuum, nec potes nec debes ferire gladio, qui loco ejus ſuffectus es, cui praecepit Dominus, ut gladium in vaginam mitteret. Reges tuo juſſu tenentur enſes exercere. Tuum eſt juſta bella gerentibus benedicere. Fatemur, non convenit nobis effundere ſanguinem, quando per alios poſſumus juſtitiae fideique neceſſitati ſubvenire. Quodſi religio in periculo eſt, et abſque noſtro non poteſt ferro defendi, non eſt nobis vetitum. quod Samueli et Heliae invenitur fuiſſe permiſſum. Sed nec eſt hoc propoſitum noſtrum, ut gladio pugnemus in bello; nam quo pacto ſtrinxerimus enſem, qui vix manus ad benedicendum populum poſſumus elevare? oratione pugnabimus, non ferro; precibus adjuvabimus praeliantes, non brachiis; erimus in alta puppi, aut in aliquo monte propinquo, dum praeliabitur, et noſtris benedicemus, hoſtibus vero maledicemus; quemadmodum de Moyſe legitur in bello Amalechitarum; quo orante, vincebat Iſrael; ceſſante orare, ſuccumbebat. Orabimus et nos ſine intermiſſione pro bellatoribus; hoc praeſtare poterimus, hoc ſedulo faciemus. Cor contritum et humiliatum non deſpiciet Dominus: poſſemus et hoc ipſi domi manentes facere, nec minus valerent preces, ſed non eſt ſola orationis cauſa, quae propriam ſedem relinquere cogit, et in bellum trahit; ut alios excitemus, pergimus exemplo noſtro, invitare quamplurimos ſtudemus. Sequentur et nos venerabiles fratres noſtri ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, quemadmodum ad hoc ipſum qui validi ſunt ſponte ſe obtulerunt. Sequentur et epiſcopi complures, et minoris ordinis ſacerdotes, ac clerici, non oraturi tantum, verum etiam pugnaturi, cum res poſtulaverit; expertas quoque bellorum et robuſtiſſimas militum cohortes, et fortia pectora juvenum agris eccleſiae ducemus ad praelium, qui nobis oratione pugnantibus ferro pugnent. Ibimus extenſo dominicae crucis vexillo; ſacratiſſimum Chriſti corpus praecedet, et ſanctarum reliquiarum arcula. Salvatorem in bella vadentem ſequemur; ipſi cohaerebimus, ipſi preces aſſiduas porrigemus; ab ipſo ſalutem implorabimus; miſerebitur noſtri, ut arbitramur, piiſſimus Jeſu; nec populum ſuum in hoſtium manus venire permittet, cujus pretioſiſſimus ſanguis in ara crucis effuſus a maligno

ligno hoſte nos liberavit. Et quis erit chriſtianorum tam feri, tam lapidei, tam ferrei pectoris, qui audiens Romanum pontificem, beati Petri ſucceſſorem, Domini noſtri Jeſu Chriſti vicarium, aeternae vitae clavigerum, patrem et magiſtrum univerſorum fidelium, cum ſacro ſenatu cardinalium, clerique multitudine, in bellum pro tuenda religione proficiſcentem, domi libens remaneat ? et quae poterit excuſatio quemquam juvare ? Senex debilis, aegrotus in expeditionem pergit ; et tu juvenis ſano ac robuſto corpore domi deliteſces ? ſummus ſacerdos, cardinales, epiſcopi, praelium petunt ; et tu miles, tu baro, tu comes, tu marchio, tu dux, tu rex, tu imperator in domibus propriis otiaberis ? Siccine perverti hujuſmodi officia patieris, ut quae ſunt regum, ſacerdotes agant, et quae nobilitati conveniunt, ſubire clerum oporteat ? Neceſſitas ire nos urget, quia non poſſumus alio pacto pro divinae legis defenſione chriſtianorum animos commovere ; utinam et hoc modo commoveamus. Non pergimus in bellum, tanquam noſtri ſit officii, ſed quoniam aliter conſulere fidei non valemus. Neſcimus an hoc ſufficiens remedium erit ; mandavit Dominus beato Petro, ut titubantes fratres ſua converſione firmaret, dicens : "Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua, et tu aliquando converſus confirma fratres tuos." Quod Petro dictum eſt, et nobis intelligimus ; confirmare fratres, qui titubant, debemus ; confirmabimus vos fratres et filios, ut ſperamus, hac profectione noſtra. Et ita non praevalebunt portae inferi adverſus eccleſiam Dei, nobis commiſſam. An denegabitis nobis auxilia veſtra, et caput veſtrum ? patrem, et magiſtrum in hoſtes proficiſcentem fideles chriſtiani relinquetis ? En quanta gloria nobis erit, crucem Domini cum ſacratiſſimo corpore Jeſu, ipſumque Romanum praeſulem ſine veſtris praeſidiis in hoſtem pergere. Noſcitis reges ac principes officium veſtrum ; idcirco gladium geritis, ut eccleſiam et fidem tueamini, atque ut malos et iniquos homines debita poena coerceatis. Et quinam homines pejores, quam Turci reperiuntur, qui fidem ſanctae Trinitatis abjicientes, et ſalvatorem Chriſtum verum Deum eſſe negantes, abominabilem Mahumetis complexi legem, in omnia ſcelera prolabuntur, et jam maximam orbis partem ſuis nefandiſſimis abuſibus foedaverunt, et legem conantur evangelicam diſſipare ? Adverſus hos gladium dedit vobis divina majeſtas ; in hos illum exercere debetis, ac divinam ulciſci contumeliam. Annon pudet tamdiu tam foedam gentem tam turpiter in chriſtianos eſſe graſſatam ? an bellum non ſatis juſtum, non ſatis neceſſarium eſſe putatis, adverſus nationes, quae convenerunt diſperdere nos, et ſancta noſtra ? Accingemini jam tandem, et quoniam ſine nobis ire noluiſtis, ite nobiſcum ; ſumite arma et ſcutum, et venite in auxilium noſtrum ; imo verius in auxilium veſtrum, et univerſae reipublicae chriſtianae. Exemplum de Philippo recipite, quem nec domeſticae deliciae, quibus provinciae ſuae plurimum abundant, nec ſuorum preces, nec itineris longitudo, aut difficultas, nec ſenectus ipſa ex propoſito ſuſcipiendi contra Turcos bellum uſque in hunc diem dejicere potuerunt, nec, favente Domino, infuturum dejicient. Imitamini hunc nobiliſſimum principem : mementote profeſſionis veſtrae, quam in baptiſmate ſubiiſtis. Cogitate quantum Deo teneamini, et quantum proximo ; reddite vicem, et ſuſceptis beneficiis eſtote grati altiſſimo, qui vos creavit ex nihilo, nec animalia bruta, aut lapides, ſed homines rationabiles eſſe voluit ; et cum primi parentis culpa damnati eſſetis, ac mancipia facti daemonum, miſit Filium ſuum in ſimilitudinem carnis peccantis, qui morte ſua mortem noſtram deleret. Stupenda eſt inaeſtimabilis charitas ; ut ſervum redimeret, filio non pepercit. Dominus Jeſus in cruce pro nobis inter latrones pependit ; innocens agnus cum ſceleratis deputatus eſt ; ſpecioſus forma prae filiis hominum everberatus, laceratus ab impiis, deformis apparuit ; a planta pedis uſque ad verticem non erat in eo ſanitas, neque ſpecies, neque decor. Sic placitum Patri, qui propter peccata noſtra tradidit illum ; propitiatorem enim propoſuit eum per fidem in ſanguine ſuo : iniquitates noſtras ipſe portavit, et livore ejus ſanati ſumus ; qui cum inimici eſſemus, reconciliati ſumus Deo per mortem Filii ejus. O crudelis chriſtiane ! O ingrate ! O mentis inops ! poteſne iſta audire, et non animo commoveri ? et non cupere pro illo mori, qui pro te mortuus eſt ? De honore illius agitur, qui te de diabolica ſervitute pretioſiſſimo ſanguine ſuo redemit. De Chriſti nomine diſceptatur ; de fide catholica, de baptiſmo, de caeteris eccleſiae ſacramentis, de ſacroſancto evangelio. Adverſus haec omnia Turci militant, haec evertere et prorſus delere conantur ; et tu nihil contra moliris ? Quid agis in eis ? redde te gratum Deo, et cogita quonam pacto creatori redemtorique tuo aliqua ſatisfacias ; et quoniam peccator es, redime tuas iniquitates hac tam ſancta et ſalutifera profectione. An divitias bonitatis Domini et patientiae et longanimitatis ejus contemnis ? an ignoras, quod bonitas Dei ad poenitentiam te adducit ? cave ne ſecundum duritiem tuam et impoenitens cor iram tibi theſaurizes in die irae, et revelationis juſti judicii Dei, cum reddet unicuique ſecundum opera ejus. Convertere, et agito poenitentiam ab omnibus iniquitatibus tuis, et non erit tibi ruina. Propterea expectat Dominus, ut miſereatur tui ; projice praevaricationes antiquas, et fac tibi cor novum, et ſpiritum novum ; et veni, milita pro Domino, ne morte moriaris aeterna. Cogita de proximis tuis et fratribus chriſtianis, qui vel ſunt in captivitate Turcorum dura ſervitute oppreſſi, vel captivari indies atque in ſervitutem rapi verentur. Si homo es, humanitas te trahere debet, ut opem feras hujuſmodi indigna ferenti ; ſi chriſtianus, pietas evangelica, qua jubemur proximos tanquam noſipſos diligere. Conſidera proximorum tuorum aerumnas, in quos Turci deſaeviunt. Filii e complexu parentum et infantes ab uberibus matrum eripiuntur violenter. Uxores in conſpectu virorum, ſenes tanquam inutiles

utiles occiduntur; juvenes tanquam boves aratro junguntur, et terram vomere vertunt. Miſerere fratrum tuorum. Affer opem tam dura ferentibus. Quodſi nihil horum te trahit; at ſaltem de tua ſalute cogita, nec te tutum idcirco exiſtimes, quia manſionem fortaſſe procul a Turcis ſortitus es; nemo tam remotus eſt, quin reperire queat vicinum, dum ſerum in periculo, qui ante te proximus eſt, igni dimittaris, et ipſe ſimiliter a vicino, qui retro te habitat. Tales oportet nos eſſe in alios, quales erga nos illos cupimus invenire. Nolite auxilia Gallorum ſperare Theutones, niſi et vos Hungaris, nec vos Galli Hiſpanorum, niſi Theutonibus opem feratis. Qua menſura menſi eritis, eadem remetietur vobis; nec propterea ſibi quiſquam blandiatur, quoniam principatu polleat aut regno; Conſtantinopolitanus imperator, et Trapezintius, rex Boſniae, et Raſciae domini, et alii quamplures principes capti et crudeliter occiſi. Quid ſit expectandum, edocent; nihil tam contrarium Mahumeti quam nomen regium; orientale adeptus imperium, ad occidentale feſtinat; novam erigere monarchiam conatur; uni Turcorum imperio, et uni Mahumetae legi cuncta ſubmittere ſtudet. Si poteſtis talia ferre, principes, ac populi chriſtiani; manete domi, nec jam de ſubvertenda formidabili Turcorum potentia cogitate: at ſi ſervile jugum horretis, ſi contumeliam Dei et proximi tolerare nequitis; ſi pudet ſemiviros Aſiaticos Graecorum gentem, quod nunquam antea fecerunt, ſubegiſſe [[a] in tantum] ſuperbiae prorupiſſe, ut Europam ſibi totam brevi tempore parituram ſperent; ſi cor virile vobis eſt; cor nobile, cor altum, cor chriſtianum; ſequimini veſtigia patris veſtri, ſequimini caſtra noſtra; venite in auxilium fidei, venite in auxilium fratrum veſtrorum; apponite vos murum pro domo Dei. Cogitate de veſtra ſalute, de veſtra gloria; nolite permittere, ut ſine veſtris auxiliis proficiſcamur in Turcos; mittite ſubſidiarias acies; juvate chriſtianum exercitum; quanto fortiores ibimus, tanto citius, auxiliante Domino, cum victoria revertemur; nec putetis inſuperabiles Turcos eſſe; vinci poſſunt, et ſaepe victi fuerunt. Quantum valerent arma Turcorum Belgradus oſtendit. Minor eſt Turcorum potentia, quam fama feratur. Imbellem atque inermem multitudinem ad praelia ducunt, quam tanquam pecudum gregem diſſipare licebit, nec ipſa Turcorum agmina gravioris armaturae uſum didicere. Raras loricas, rariores thoraces induunt, nec galeas more noſtro lucentes oſtendunt; rara teguntur tempora ferro; acinace utuntur et arcu; parma, ſe protegunt, et galeris, piloſa quadam materia duraque contextis. Quodſi Latinas inciderint acies, rigentes chalybe, ferrataſque haſtas atque cathafragos equos, et manu baliſtarum ſagittas; intelligent, cum mulieribus ſe hactenus pugnaſſe; aſt nunc cum viris fore certandum. Diximus, quae nobis hactenus promiſſa ſunt auxilia, et quanta ſpe victoriae procedamus. Quodſi vos quoque conjunxeritis arma, et auxiliares addideritis turmas, multo alacriores ibimus. Nec dubium, quin orientales ingreſſi provincias, tanto majorem ad nos concurſum inveniemus dedentium ſe populorum, quanto validior fuerit noſter exercitus. Si monebimini vos chriſtiani occidentales, et animarum veſtrarum paſtorem ſecuti fueritis, monebuntur et multi ex Graecia, atque Aſia chriſtiani, qui verum eſſe Chriſti vicarium Romanum pontificem non dubitant. Jamdudum non fuit in oriente Romanus praeſul. Utprimum innotuerit adventaſſe Latinam claſſem, Romanum venientem praeſulem, innumerabiles turmae, non dubitamus, ad viſendum beati Petri ſucceſſorem cum fletu et lachrymis ſacros oſculaturi pedes occurrent, ſeque et ſua permittent ei. Hac ſpe freti, venerabiles fratres, ac filii dilectiſſimi; hiis rationibus perſuaſi; hiis conſiliis moti, venerabilibus fratribus noſtris cardinalibus hoc ipſum ſuadentibus, corpus noſtrum, canitiemque noſtram, et ſeniles, ac debiles [b] artus huic ſanctae expeditioni conſecramus, Dominoque commendamus, ſtatuentes circa nonas Junii, quae proxime inſtant, Anchonam petere, atque in ejus portu navem conſcendere, et cum ea claſſe, quam interim noſtro et aliorum ſumptu poterimus inſtruere, Adriaticum ingredi pelagus, et ulterius recto itinere adverſus hoſtes fidei proficiſci; non dubitantes, quin Philippus, Burgundiae dux, maritimis armatus copiis, ad idem tempus praeſto adſit, Venetique validam claſſem, de qua dictum eſt, expeditam in mari habeant; et tam ille, quam iſti ſeſe nobis conjungant, ſub vexillis eccleſiae, ac vivificae crucis ſigno adverſus impios Turcos, auctore Domino, feliciter pugnaturi. Cruce ſignati autem, qui ſuis aut mittentium ſumptibus in hac pia expeditione militaturi ſunt, ut navigia aequo pretio ad tranſiendum Venetiis habeant, curabimus. Eapropter vos omnes et ſingulos cardinales, patriarchas, archiepiſcopos, epiſcopos, abbates, et cujuſcunque conditionis viros eccleſiaſticos, religioſos, et ſeculares, qui de ſorte Domini effecti eſtis; vos quoque imperatorem, reges, duces, marchiones, comites, communitates, barones, nobiles, milites, cives, et alios quoſcunque fideles, ſive in urbibus commoremini, ſive in agris, per viſcera miſericordiae Domini noſtri Jeſu Chriſti, per paſſionem ejus, qua nos redemit, per judicium extremum, in quo ſtabitis ante tribunal ejus, accepturi unuſquiſque ſecundum opera ſua, per ſpem vitae aeternae, quam repromiſit Dominus diligentibus ſe, obnixe monemus, requirimus, et obſecramus, ut quae commode poteſtis in hanc ſanctam expeditionem nobis auxilia praebere, non differatis, ſed in tempore praedicto ad nos mittatis. Veniat per ſeipſum, qui validus eſt, et commode poteſt; qui vero non venit, mittat alium, aut alios, juxta vires ſuarum facultatum; ſi neque alium poteſt mittere, de bonis ſibi a Deo collatis, quantum ſecundum conſcientiam ſuam poteſt, per fideles manus in hanc expeditionem tribuat, aut in ciſtis reponat, quae ad hoc opus in ſingulis dioeceſibus conſtitu-

[a] Deeſt in MS.

[b] In MS. '*actus.*'

entur.

entur. Nec dubitet quiſquam magna praemia conſecuturos a Domino eos, qui hoc tam ſecundum opus tam neceſſarium pro ſuis viribus adjuverint: manifeſtum exploratumque eſt omnibus, qui ſacroſanctam religionem fidemque orthodoxam adjuverint, auxerint, defenderint, certum eſſe in caelo diffinitum locum, in quo beati aevo ſempiterno fruantur. Credendum eſt ſacris veteribuſque ſermonibus, poſt hanc vitam migrandum eſſe in alteram aſſerentibus; et qui pie in hoc ſeculo vixerint, legemque Domini ſervaverint, in altero vitam beatam conſecuturos; alios vero miſeriam. Infallibile propheticum illud eſt, "Quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quae promiſit Dominus diligentibus ſe;" et quod, Paulo teſte, "Non ſunt condignae paſſiones hujus ſeculi ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis." Juſtiſſimus eſt retributor Dominus, qui nec bona ſine praemio, nec mala ſine poena praeterit. Confidite in Deo, et non confundemini; date de bonis veſtris ei, qui dedit vobis, et centuplum accipietis, et vitam aeternam poſſidebitis. Quam ut certius conſequi valeant, qui noſtris exhortationibus obedientes, hoc ſanctum opus et neceſſarium juxta poſſibilitatem ſuam adjuverint; nos de omnipotentis Dei miſericordia, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, de plenitudine poteſtatis caelitus nobis conceſſae, omnibus vere poenitentibus et confeſſis, qui in hanc expeditionem nobiſcum venerint, aut per Hungariam, aut aliam viam contra Turcos arma protulerint, et per annum ſanum aut ad minus per ſex menſes, ſi amplius non potuerint, in bello perſeveraverint, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, et veniam elargimur; ita ut pro ſatisfactione delictorum et poenarum, quae fuerant imponendae, ſuccedat labor itineris atque militiae: nec ſacerdos aliam poenitentiam confitentibus injungat, qui venturi ſunt, volentes eos, qui, ut praemiſſum eſt, ad hoc ſanctum opus proficiſcentur, omnem gratiam et indulgentiam conſequi, quam noſtri praedeceſſores proficiſcentibus in ſubſidium terrae ſanctae, et in anno jubilaeo Romam petentibus dare conſueverunt; non dubitantes, quin animae illorum, quos ad hoc bellum proficiſci bona mente contigerit, cum beatiſſimis ſanctorum patrum et angelorum Dei ſpiritibus poſt hanc vitam in caeleſtibus ſedibus collocentur, et conſortes in perpetuum Chriſti factae aeterna felicitate fruantur. Quodſi forſitan, anno non exacto, ipſorum aliquos poſt iter arreptum in proſecutione tam pii et tam ſancti operis ex hac luce migrare contigerit, volumus et concedimus, ut tales nihilominus praefatam indulgentiam integraliter conſequantur. Similiter et eos, qui non venientes, alium vel alios ſuis expenſis, ſecundum ſuarum virium facultatem, tranſmiſerint, vice ſua ad annum, aut ad minus ad ſex menſes in hoc bello militaturos, ita ut non ſolum mittentes indulgentiam et gratiam hujuſmodi conſequantur, ſed etiam miſſi. Et ut omnes aetas et ſexus, et cujuſcunque profeſſionis homines hujus ſanctae indulgentiae participes eſſe poſſint; volumus, ut perſonae quorumcunque monaſteriorum, ſeu locorum religioſorum, marium ſeu mulierum, cujuſcunque ordinis, vel profeſſionis exiſtant, qui pro ſingulis decem ſuppoſitis clauſtri ſui unum bellatorem deſtinaverint, hac eadem indulgentia et gratia plenarie gaudeant, et miſſus ipſe gaudeat. Item concedimus et indulgemus univerſis fidelibus, qui non valentes per ſe ſingulum alium mittere, duo, ſimul treſve, aut quatuor, aut plures uſque ad decem unum miſerint, qui vice eorum in bello pugnaturus, aut aliud opus utile facturus interfuerit; volentes ut ipſe pariter gratiae particeps fiat; ſi per annum, aut ad minus per ſex menſes continuaverit, aut poſt iter arreptum in via deceſſerit. Inſuper, qui commode venire, aut alium per ſe vel cum alio aut aliis mittere non valens, quantum per hebdomadam cum familia ſua exponere conſueverit in arca, in ſua civitate vel dioec. ob hanc cauſam conſtituenda, impoſuerit, indulgentias hujuſmodi pariter aſſequatur. Volumus autem, et apoſtolica auctoritate mandamus, ut quicunque huic operi tam ſancto ſe obligaverint, ſalutare ſignum vivificae crucis veſtibus imprimant, et in humeris ſuis illius memoriam portent, cujus paſſione ab aeterna damnatione redempti ſunt, ipſum imitantes, cui ad noſtram redemptionem venienti factus eſt principatus ſuper humerum ejus, et qui nos admonens ad ſequendum veſtigia ſua, "Qui vult, inquit, venire poſt me, abneget ſeipſum, et tollat crucem ſuam, et ſequatur me." Ne vero haec noſtra profeſſio et ipſum profeſſionis tempus fideles apoſtolos lateat, mandamus omnibus et ſingulis per totum orbem metropolitanis, in vim ejus, quam nobis debent, obedientiae, ut ipſi primum in eccleſia eorum, cantata miſſa ſolenni Spiritus Sancti, et convocato populo, has literas noſtras publicent, et in circuitu eccleſiarum proceſſiones faciant; deinde copias earum auctenticas ſuffraganeis ſuis quantocyus mittant, illos monentes, ut et hoc in eccleſiis ſuis cum devotione et diligentia faciant. Caeterum in tanto chriſtianae religionis diſcrimine, quantum a Turcis impraeſentiarum cernitur imminere, nullum dubium eſſe debet, quin chriſtiani omnes, tam reges quam principes, quam alii juxta poſſibilitatem ſuam cum bonis et corporibus ſuis de neceſſitate ſalutis viriliter aſſurgere, et indeſinenter aſſiſtere teneantur. Eapropter fideles ipſos Jeſu Chriſti cultores univerſos et ſingulos, cujuſcunque ſtatus, vel conditionis fuerint, ſive pontificali, ſive imperatoria, vel regali praefulgeant dignitate, per harum ſeriem monemus, et requirimus, et in vim promiſſionis factae in ſacri baptiſmi ſuſceptione, et in vim juramenti praeſtiti, cum dignitatum harum infulas ſuſceperunt, et per obedientiam nobis debitam, eis, et eorum ſingulis mandamus, ut hanc ſanctam expeditionem, ad quam profecturi ſumus, non ſine maximo corporis noſtri diſpendio, modis, quibus poſſunt, quam celerius adjuvare, et promovere feſtinent; ab illo, cujus cauſa agitur, exuberantia recepturi praemia et in praeſenti vita et in futura; negligentes autem negligentur, et in extremo judicii

cii

cii die minime inter illos invenientur; quibus dicturus eſt Dominus: "Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum." Nam quo pacto cum Chriſto regnaturus eſt, qui temporale regnum, aut delicias, aut voluptates pro Chriſto non vult relinquere; cum dicat ipſe Chriſtus in evangelio: "Qui diligit patrem ſuum, et matrem ſuam, aut uxorem, aut filios plus quam me, non eſt me dignus?" Conſiderate iſta, fideles chriſtiani, et mente revolvite diligenter, ne ignorantes ignoremini, et tandem poeniteat non adjuviſſe in periculo conſtitutam Jeſu Chriſti religionem et fidem. Caveant ſibi, qui tales extiterint. Tu vero quicunque fueris, chriſtiane fidelis, qui pro tuis facultatibus expeditionem contra Turcos ſubeundam adjuveris, benedictus eſto in civitate, et benedictus in agro, benedictus fructus ventris tui, et fructus terrae tuae, fructuſque jumentorum tuorum, et armentorum, et gregum: benedicta horrea tua, et benedictae reliquiae tuae, benedictus eſto ingrediens et egrediens. Det Dominus inimicos tuos, qui conſurgant adverſum te, corruentes in conſpectu tuo; et mittat Dominus benedictionem ſuper cellaria tua, et ſuper omnia opera manuum tuarum, et abundare te faciat omnibus bonis, et conſtituat te in caput, et non in caudam. Tibi autem, qui nolens audire verba noſtra, non modo juvare opus ſanctiſſimum, ad quod anhelamus, negligis, verum etiam volentes adjuvare impedis, aut deterres, non ſolum noviſſima illa tremendi examinis dies coram redemptore tuo, cui omnia dedit Pater in manus, ad ſempiternum ſupplicium eſt expectanda, ſed miſera interim per omnem vitam timenda calamitas. Juſtum eſt enim veri Dei judicium; juſtae ultiones ſuae: conſidera ſemitas pedum tuorum: nec falli in facie poteſt; paratam vero bonorum et malorum operum gerens mercedem, nec irremuneratum, quod bene, nec impunitum, quod male geſſeris, eſſe permittet. Fidelis autem populi ſui, et ſanctae eccleſiae ſuae, et legis ſuae catholicam cauſam perturbans, ubicunque eris, invenieris ab eo, et quae divinae voces iniquis denunciant, erunt tuo capiti horis omnibus trepidanda; ne viz. maledictus ſis in civitate, maledictus in agro, nec mittat Dominus ſuper te eſuriem, et ſitim, et increpationem in omnia opera tua; ne egeſtate, febre, et frigore te percutiat; ne ſis ſemper calumnias ſuſtinens, et oppreſſus cunctis diebus, et ſtupens ad terrorem eorum, quae videbunt oculi tui; ne det tibi Dominus cor pavidum, et deficientes oculos, et animam errore conſumptam; et ne ſit vita tua quaſi pendens ante te; et ne timeas nocte et die, et non credas vitae tuae. Adverſus vero hanc iram Domini Dei tui poteſtas tua nulla eſt, nomen nullum tuum, nec terrenum privilegium poterit praevalere. Sagittae ejus acutae penetrant ad intima cordis, et carbones deſolatorii animam nocentem exurunt. Vos vero infelices piratae, et infelices latrones, qui vel terra vel mari diabolo militantes, in chriſtianos latrocinia exercetis, ſi euntes ad hanc ſanctam expeditionem, ſi redeuntes ab ea impedire, capere, vel ſpoliare quocunque praetextu eritis auſi, vos inquam cumque adjutoribus veſtris, cum fautoribus et receptoribus, anathema eſtote, et ab eccleſia Chriſti penitus alieni; vos quoque, qui ſcienter hiis venditis aliquid, emitis ab hiis aliquid, portum aut loca eis conceditis, cum eis publice vel occulte communicatis, pariter anathema eſtote. In vos autem univerſitates locorum et civitatum mandamus per eccleſiarum praelatos interdicti ſententiam ferri; nolentes ullum privilegium ſedis conſiliorumve quamcunque verborum vim habeant, vos ab hac poena defendat, etiamſi de verbo ad verbum inſeri vel particulatim illud exprimi et recenſeri oporteat. At tu, Domine Deus, qui noſti corda hominum, et renes eorum ſcrutaris, et nihil ignoras eorum, quae fiunt; ſi bene agunt chriſtiani principes privatique homines; ſi de tuo honore ſoliciti ſunt, ſi expeditionem, quam pro tuendo evangelio praeparamus, quae praeſtare auxilia poſſunt, non denegant; adjuva eos; dirige greſſus eorum; dieſque multiplica; retribue mercedem pro benefactis; conſerva eis regna et principatus; patrimonia et poſſeſſiones auge, et tandem ad pinguia paſcua tua et divites menſas accerſito. Quodſi corde indurato ſua potius quam tua quaerentes, privatas cauſas magis quam publicas quaerant, avaritiae ſtudent, voluptatibus et deliciis indulgent, et nos ad tua bella vadentes nolunt aſſociare, aut auxilio juvare, cum poſſunt, quin potius opem ferre volentes impediunt; aut converte illos, Domine, et ſana, quod infirmum eſt, aut quod nocivum, ne noceat, cohibeto. Anguſtias noſtras aſpicis, pie Deus, de excelſo ſancto tuo, et noſti, quia praeter gloriam nominis tui, et praeter ſalutem gregis dominici nil aliud quaerit vox noſtra. Memento, Domine Jeſu Chriſte, qui beato Petro, et ſucceſſoribus ejus claves regni caelorum tradidiſti, volens quaecunque ligarentur ab eis in terra, ligata eſſe et in caelis, et quae ſolverentur, ſoluta. Ecce aſſum beati Petri ſucceſſor, impar meritis, auctoritate non minor, indignus vicarius tuus. Reſpice ad preces noſtras, et exaudi nos de alto ſolio tuo; benedicito quibus ipſi benedicimus, et quibus maledixerimus maledicito. Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum; cito anticipent nos miſericordiae tuae. Adjuva nos Deus ſalutaris noſter, et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, et propitius eſto peccatis noſtris, propter nomen tuum. Da felicem curſum coeptis noſtris; ultio ſanguinis ſanctorum tuorum, qui effuſus eſt a Turcis, introeat in conſpectu tuo. Audi gemitus compeditorum tuorum, et redde vicinis noſtris ſeptuplum in ſinu eorum; improperium ipſorum, quod exprobraverunt tibi, reſpice ſuper populum tuum benignis oculis; fac nos ire cum proſperitate ad bellum tuum, ac reverti felices. Da nobis victoriam de tuis hoſtibus, ut tandem recuperata Graecia per totam Europam dignas tibi cantemus laudes, tibique perpetuo ſerviamus, et omnis terra te adoret, et nomini tuo pſallat in ſecula ſeculorum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.LXIII. II. calend. Novemb. pontific. noſtri anno ſexto.

Nos igitur praefati ſanctiſſimi in Chriſto patris mandatis obedire volentes, ut tenemur, veſtrae fraternitati tenore praeſentium committimus et mandamus, quatenus veſtras copias praefatarum literarum apoſtolicarum omnibus et ſingulis noſtris confratribus et coepiſcopis noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeis, et eorum, ſi qui abſentes fuerint, vicariis in ſpiritualibus generalibus, cum omni celeritate, qua poteritis, tranſmittatis, monentes eoſdem omnes et ſingulos vice et auctoritate noſtris, quod in ſingulis ſuis cathedr. eccleſiis praefatas literas apoſtolicas cum omnimoda devotione et diligentia, quibus poterint, cantata primitus miſſa ſolenni Spiritus Sancti, ac convocato populo et ſubjecto, ſecundum vim, formam, et effectum earundem publicent et declarent, ac ſolennes proceſſiones in circuitu eccleſiarum ſuarum hujuſmodi faciant, populumque hujuſmodi, ut ipſi ad defenſionem catholicae fidei, et ſanctae legis evangelicae juxta poſſibilitatem ſuam tam ſanctam tamque piam expeditionem modis, quibus poſſunt, quam celerrime adjuvare et promovere feſtinent, benigno et devoto ſpiritu exhortentur; voſque monemus, quatenus praefatas literas apoſtolicas in eccleſia veſtra cathedr. cantata primitus miſſa ſolenni Spiritus Sancti, ac convocato populo, ut praefertur, publicetis, ſolenneſque proceſſiones in circuitu eccleſiae veſtrae praedictae pro hujuſmodi ſalubri expeditione faciatis. Dat. in manerio noſtro de Lambeth 12. die menſis Martii, anno Dom. M.CCCC.LXIII. et noſtrae tranſlat. an. x.

Quarum quidem literarum reverendiſſimarum auctoritate vobis, reverende pater, mandamus, quatenus omnia et ſingula in ipſis literis apoſtolicis et dicti reverendiſſimi patris contenta, quatenus vos, civitatem, et dioec. veſtras concernunt, juxta formam, et tenorem earundem, exequi et executioni debitae demandari abſque mora non deferatis. Dat. ſub ſigillo noſtro in palatio noſtro London. quinto die menſis Aprilis, an. Dom. M.CCCC.LXIV. et noſtrae conſecrationis quintodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 6.	THO. BOURCHIER II.	1464.	EDWARD. IV. 4.

Literae domini regis pro ſubſidio habendo. Ex reg. Bourchier fol. 22. b.

By the King.

MOOST reverend fadre in God, right truſty and right entierly beloved couſyn, we grete you hertely well. And where our holy fader the pope determyned to putt his perſone into the bliſſed viage, by his hoolyneſſe propoſed, ayenſte the tyrannye and crueltee of the Turke, diſpoſed to thextreme deſtruction of Chriſten feithe and religion, and of all Chriſtes churche, hath deſired thaſſiſtence therein of diverſe grete and notable Chriſten princes; and beſides that, for the ſame intent, putte grete impoſitions and charges upon the churche in all other reaumes of Chriſtendome, willyng and deſiring the charge of a diſme to be borne of the churche of our reaume of England, toward the ſocour of the ſaid viage, by his bulles comen, as we here, into our ſaide reaume; we have the ſame churche, and all the clergy thereof in tendre love and affection, dreding the perill and inconveniencye that might followe by th'example of ſuch impoſition hereafter, whereof the lyke hath not been often times put in ure, in the daies of our noble progenitorys, right lothe to ſuffre ſuch noveltye to take effect in our daies, be aviſed and condeſcended to ſend with alle diligence unto the ſaid holineſſe, not oonly for th'excuſe and amotion of the execution of the ſaid impoſition, but alſo to entrete and moeve the ſame holyneſſe to ſpare and forbere to charge the ſaid chirch, and clergie with the ſaid impoſition, or any like therto: whereunto we nowe not honourably, reſonnably, or thankfully moeve his ſaid holyneſſe, in this cauſe of ſo grete a purpoſe, by him determined for the defence and ſalvation of the ſaide feithe, and religion, namely, ſith the charge of his deſire to be born by the ſaid chirch is not ſo grevous and weighty, as the charges and impoſitions by him lyede upon the chirche of all other reaumes; without that, that we take upon us a notable charge of gifte of goode to hym, toward the ſaide viage, in eſchewing grett charges, that elles peraventur, and be verrey liklyhood wolde be laide upon the ſaide chirche and clergie otherwiſe in right perillous example, which we ne wold in any wiſe: we therefore deſire, exhorte, and pray you, that it like you to do write ſeverelles lettres to every your ſuffragans of your province, deſiring, exhorting, and requiring hym, for the ſaid conſiderations, to calle and aſſemble the clergye of his dioceſs, exempt and not exempt, to a convenient place, within the ſame, and there to exhorte, move, and require hem, to graunte unto us a ſubſidie of ſuch a notable ſumme of money to be leveed in all haſt, as mowe honourably, reaſonably, and thankfully pleaſe and content our ſaid hooly fadre, and ſerve in tyme to the releve of the ſaid viage, for the ſaide defence; which ſhall be to the great pleaſur of God, grete honour and laude unto our ſaide reaume, and grete eaſe, reſt, and quiete of the clergye thereof, to be aſſured from the charge of the ſaid impoſitions. And foraſmuch as we underſtand, that the collectours for the clergy of every of the ſaid dioces aſſigned for to gadre ſubſidie or other thing, by the ſame clergy graunted to us, or to other to our uſe heretofore, have drad and eſchewed to be accomptable thereof at our eſchequier; we willing ſuche drede to be amoved in this caſe, have ordeyned and deputed our truſty and wellbeloved maiſtres William Say, dean of our cathedral church of Paules, Thomas Chicheley, archdeacon of Cant. and John Flemyng, oone of our chappellanis,

pellanis, Sir John Scotte, knight, John Denham, ſquyer, and Thomas Colte, our counſaillers, 5. 4. 3. or 2. of them, to be receivours of the ſubſidie to be graunted unto us in this behalf; to whom the collectours of the ſame ſubſidie, to be deputed by the ſaid clergye, ſhall oonely be chargeable, and not accompte in our ſaid exequyer. Yeven undre our prive ſeal at our towne of Notingham the 17th day of May.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Pii II. 6.	THO. BOURCHIER II.	1464.	EDWARD. IV. 4.

The inſtructions of divers motions and conſiderations to be fro the mooſt reverend fadre in God th'archbiſhop of Caunt. ſent with his lettres to every his ſuffragans of his province, followeth hereafter. Reg. Bourchier fol. 22. b. ſeq.

FIRST, to ſhewe to the clergye of your dioces, as well exempt as not exempt, that where our hooly fadre the pope, ſeying and underſtanding the cruell, perillous, and dredefull approaching of the Turk, and infideles adhering to him, upon Chriſten feith and religion, to the utter and final deſtruction therof, and of Criſtes chirche, hath determyned and concluded, to put his perſone and life in a bliſſed viage, by his holyneſſe propoſed, to the reſiſtance and repreſſing of the deteſtable malice, and damnable crueltee of the ſaid Turk; and hath, to the ſame intent, charged the chirch of all Chriſten royaumes with a general diſme, and beſide that, every perſone having benefices of the chirche, of the yerely valewe for a yere of the benefices, which he opteineth by vertue of a bulle apoſtolique pluralitee, or in commendam, etc. the which whole impoſitions were ſo grevous, not only in charge, but alſo in example to the chirch of the royaume of England.

Item, to ſhewe unto hem, that where our ſaid holy fadre chargith in ſuch ſtreite wiſe the ſaid royaumes, wherunto the neceſſitie of his ſaid holy viage compellith hym, and that in that caſe it wolle pleaſe hym, of the benygne favour of his grace, and of the tendre love, zele, and affection, that it is underſtanden he berith to the chirch of the ſaide royaume of England, to ſpare to charge the ſame chirch of ſuch ſtreitneſſe. It wolle ſeem convenient, and according to reaſon, honour, gentilneſſe, and loving duetee to the ſaid feith, and the defenſe and ſecuretee thereof, and eſpecially of the ſaid church of England, that ſome thing of benefait and pleaſir were done to our ſaid holy fadre, to his ſocour and releve in ſo grete a purpoſe, ſith that all other princes be joyed to ſocour and aſſiſt him therin plentivouſly.

Item, to ſhew unto hem, that where the impoſition laid upon the chirch of other royaumes rechet to diſme in value of a yere of benefices obteined by pluralitee, or in commendam, as it is ſpecified in the firſt article of this inſtruction; our ſaid holy fadre, of grete and ample grace and benevolence, chargith onely the ſaid church of England with the ſaid diſme, forbering the remenaunt, which togidre he might without reſiſtance obteyne, of his power and authoritee apoſtolique, if he wold put th'extremitee thereof in execution.

Item, to ſhew unto hem, that ſith the bountee of the grace and tenderneſs of our ſaid holy fadre is ſo amply ſhewed to the ſaid church of England, above the church of any other Chriſten region; it accordeth with reaſon, that a great and honourable laude and thank be yeven therfore unto his ſaid holineſſe, not only to be therof pleaſed, but alſo to be therfor joyed, to have the ſaid chirch hereafter in more tender recommendation.

Item, to ſhewe unto hem, that neither it accordeth with reaſon, or with the duetee of the ſame chirch, that our ſaid holy fadre in ſuch wiſe chargyng the chirch of other royaumes, and of ſo grete gentleneſs ſparing the ſaid church of England in the neceſſite required for ſo great a purpos in the defenſe of the ſaid feith and religion, being in ſo nyegh perill and jeopardie of ſubverſion by the moyens, and labour of the tyrannye of the ſaid Turk, that the ſame holy fadre be forgoten in ſocours to the effect of the ſaide purpoſe.

Item, to ſhewe to hem, that though all our ſaid holy fadre forbereth to charge the ſaid church of England with the hole impoſitions, in this caſe laid upon the church of all other royaumes, where they neither be, not mowe be diſobeyed, and that his holyneſs reſteth only upon the ſaid diſme, hopyng and truſtyng it to be humbly and thankfully obeyed, yit nevertheleſſe the charge and example thereof were right perillous and grevous.

Item, ſith that on that one partye it mowe not conveniently, lawefully, or reaſonably, in cas of the ſaid defence and quarrel of Chriſtes feith be diſobeied in the ſaide purpoſe, wherein our ſaid holy fadre ſpareth not the perill of his ſaid perſon, and that on that other parte, the charge and example therof mowe not be borne and ſuſteyned without grete hurt and perill, nowe and hereafter; thexcuſe thereof muſt be devoluted unto the good grace of the king our ſoveraigne lord, whoos highneſs mowe not purſue: therfore without that, by the ſame ſome notable thing of yift of good be done to our ſaid holy fadre, toward his ſaid holy viage, as mowe pleaſe hym, and cauſe hym to think, that his love and gentleneſs is gardonned; and that therfore he hath nowe occaſion to aſcribe to the ſaide royaume of England, or to the ſaid church therof unkindeneſs, whereby he mowe have ground or matre to lay thereupon, in cauſe of

of the ſaid defenſe, the charges of the chirch of other royaumes to importable, and to tedious to be borne by the ſaid chirch of England, not accuſtomed to ſuch novetries, which neverthelefs mowe not without ſocours of the prince be excuſed.

Item, in this caſe the clergye muſt avert and owe to avert the bleſſed and holy entent of this ſaide purpoſe, the charge therof, and the obedience that they owe to yeve to thinjunction of our ſaid holy fadre for the ſame, to them yeven; and in caſe of excuſe therof, if it be tedious unto hem, to take upon hem a more eaſy charge unto the kings highneſs, whereby it mowe pleaſe the ſame to offre the ſaid excuſe, ſuch as mowe be with the effect of the ſaid charge, to the relieve of the ſaid purpoſe to the ſaid holyneſſe, thankfull and acceptable, and to the ſaid highneſs, the chirch of the ſaid royaumes, and to the ſaid royaumes honourable and commendable.

Item, to ſhewe unto hem, that of ſuch thing whatſoever it be, be yeven to the pope for thexcuſe of the charge of the ſaid diſme ſhould be yeven by the clergy, it ſhul paraventur lie upon hem, in example hereafter, which were perillous; and therefore, it ſeemeth mooſt conveniently, and moſt politiquely, in eſchewing ſuch example to be yeven by the king our ſoverayne lord, miniſtring the ſaid excuſe for the chirch of his land.

Item, in that caſe it accordeth, that his highneſs ſend therefore a notable perſon, of goode reputation, for the honour of his highneſs, and of his ſaid land, and of the chirch thereof, which mut of reaſon grow to his grete charge, whereunto due and reaſonable reſpect mut neceſſarily be had.

Item, to ſhewe unto hem, that the pope entreth his viage in July next comyng, and that ayenſt the tyme all other Chriſtien royaumes wolle ſufficiently anſwer hym, of all the charges laid upon hem, and therefor ſithen that the king entendeth to labour the excuſe of the ſaid chirch of England of the ſaid diſme for the conſideratione afore ſpecified; it accordeth with reaſon, reverence, and dutee to the ſee apoſtolique, namely in the caſe of ſo great gentleneſs, to arredie their yift to the popes holyneſs in ſuch tyme, as mowe welle and competently ſerve to the effect of his ſaide purpoſe.

Item, that it be ſhewed unto hem, that yf in this caſe we ſhuld in our province do calle a convocation, the knowledge thereof commen to our ſaid holy fadre, as without doubt it wold come, if his intent of the ſaid diſme were not therein thorough our ſaid province performed, the diſpleaſure therof, and the perills, that myght therby, and the rumor therof owe to be dred, the which cauſes us to lay aſſide the calling of the convocation, and to uſe and miniſtre the moyens that maye ſerve to his pleaſure by the clergye, ſeverally to be called and ſommoned afore the biſhop of every dioc. of our ſaid province, by way of policie, in eſchuyng of the ſaid rumour.

Item, to ſhew unto hem, that our conceit and opinion XII. d. or VIII. d. of the pound at the leaſt of every perſone of the ſaid clergie, as well exempt as not exempt, having benefice or poſſeſſion of the chirch, were convenient to ſerve our ſaid holy fader aggreably and acceptably for the church of our ſaid province, toward the releeve of the ſaid holy purpoſe, ſo that the levee thereof were of ſuch haſty tyme, as it myght thankfully and eaſely be brought to the ſame.

Item, to ſhewe unto hem, that foraſmoche as here afore the collectures of every dioces for the clergy of the ſaid province have dred, and eſchewed to be chargeable of accompt at the kings eſchequier; his highneſs conſidering the ſame, hath deputed and ordeyned his right truſty and wel beloved A. B. to receive the goods, at this tyme graunted, to theffect of the ſaid purpoſe, where thorugh the collectours thereof ſhall not be a dred to accompte therfore at the ſaid eſchequier.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
PII II. 6.	THO. BOURCHIER II.	1464.	EDWARD. IV. 4.

Mandatum Thomae, epiſcopi Bath. et Well. ad inquirendum de miraculis fontis S. Johannis. Ex reg. Wellen.

THOMAS, — B. W. epiſcopus —— magiſtris Roberto Hurſt, canonico Well. commiſſario noſtro generali, ac Thomae Overay, LL. bacalareis, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Nuper ex parte venerabilis et religioſi viri prioris ſeu magiſtri hoſpital. S. Johannis de Bruggewater nobis extitit intimatum pariter et expoſitum, famaque publica referente ac fide dignorum relatione ad noſtrum etiam pervenit auditum, quod infra fines et limites eccleſ. paroch. de Wemdon, cujus eccleſiae praefatus prior et conventus ejuſdem loci proprietarii fore dignoſcuntur, fons quidem emanat, fons S. Johannis vulgariter nominatus, ad quem paucis diebus jam tranſactis, et non prius, factus eſt concurſus magnus populorum, aquam dicti fontis bibere ſitientium, et de facto bibentium, ſuaſque oblationes ibidem ad honorem Dei, beatae Mariae virginis, et S. Joh. Baptiſtae facientium, necnon dietim concurſus fit hujuſmodi ad ipſum fontem hiis diebus. Plures inſuper varios in corporibus ſuis per multos annos paſſi languores, de curiſque medicorum penitus diffidentes, et deſperantes, aquam dicti fontis bibentes, ac ſuas oblationes ibidem facientes, ab eiſdem languoribus indies liberati exiſtunt, corporumque ſanitati reſtituuntur. Ad inquirendum igitur exacta diligentia de et ſuper praemiſſis —— vobis conjunctim et diviſim— committimus vices noſtras, ac plenam in Domino

mino poteſtatem. Noſque de toto proceſſu veſtro —— una cum nominibus et cognominibus perſonarum de infirmitatibus ſuis ibidem curatarum, ac locis habitationum ſuarum, necnon cum ſpecificationibus et deſignationibus infirmitatum, a quibus curatae ſunt, et quot annis ipſas infirmitates paſſae ſunt, modiſque et formis curationum earundem perſonarum certificetis. Dat. 27. Maii, M.CCCC.LXIV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 6.	THO. BOURCHIER II.	1464.	EDWARD. IV. 4.

Archiepiſcopi Cant. literae epiſcopo London. de mandato regio. Ex reg. Bourchier fol. 23. b.

THOMAS, permiſſione divina Cant. etc. venerabili fratri noſtro Thomae, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Literas excellentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Edwardi, Dei gratia regis Angliae et Franciae, et domini Hiberniae, ejus privato ſigillo ſigillat. nuper cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, tenorem continentes ſubſequent. By the king. Mooſt reverend fadre, etc. ut ſupra. Nos vero conſiderantes intentionem ejuſdem excellentiſſimi domini noſtri regis in eo, quod ad defenſionem fidei et chriſtianae religionis facit, quae cunctis fidelibus et praeſertim eccleſiaſticis viris praecipua et ſingularis cenſeri debet, non modo piam et ſanctam eſſe, verum etiam quatenus eccleſiam Anglicanam non modica paupertate laborantem, et ſimul una multiplicibus oneribus eidem domino noſtro regi dependendis adhuc ſubjectam; ab amplioribus ſuſtinendis relevare conatur ad plurimum non ſolum opportunum, ſed neceſſarium ipſi eccleſiae favorem deditam et conſtitutam, ipſius domini noſtri regis, qui juxta literarum ſuarum tenorem apud ſanctiſſimum dominum noſtrum papam pro eccleſia Anglicana interventorem in hac parte ſe futurum eſſe profitetur, magnificentia penſata; fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis confratribus noſtris, eccleſiae noſtrae Cant. ſuffraganeis, et ipſorum, qui forſan abſentes fuerint, vicariis generalibus, ac dioeceſium vacant. officialibus et ſpiritualium cuſtodibus, celerius, quo poteritis, mandari curetis, quod ipſi omnes et ſinguli decanos, et priores eccleſiarum cathedralium, ac ſingula capitula earundem, archidiaconoſque, abbates, et priores, conventus ſub ſe habentes, ac alios eccleſiarum praelatos, exemptos et non exemptos, clerumque ſingularum ſuarum dioec. perſonaliter, vel per eorum procuratores in hac parte ſufficienter conſtitutos, ſecundum formam comparitionis in conciliis et convocationibus provincialibus provinciae noſtrae Cant. hactenus uſitat. et obſervat. ad dioeceſium hujuſmodi aliquem locum convenient. eorundem confratrum noſtrorum arbitrio deputand. convocari et congregari procurent, et eoſdem ibidem ſic congregatos cum omni ſtudio et diligentia exhortentur, moneant, et requirant, quod iidem decani, priores, capitula, archidiaconi, abbates, priores, caeterique praelati hujuſmodi et cleri, quatenus ipſi in praemiſſis favorem regium obtinere, et pericula imminentia vitare curaverint, aliquod notabile ſubſidium de quibuſcunque bonis, beneficiis, et poſſeſſionibus eccleſiaſticis, taxatis et non taxatis, ad decimam ſolvere conſuetis, infra dioec. praedict. conſtitutis: quod quidem ſubſidium conſideratione noſtra minus IV. d. de qualibet libra taxatum et aeſtimationem bonorum, beneficiorum, et poſſeſſionum hujuſmodi eſſe non poterit, praefato domino noſtro regi ad effectum in literis ejuſdem ſuperius expreſſatum, receptoribus per ipſum, ut praefertur, limitatis, aut aliis per eum deputandis, in civitate London. vel ejus ſuburbiis, quam primum commode fieri poterit, et circa feſtum ſancti Petri, quod dicitur Ad vincula, prox. futur. omnino ſolvend. concedant. Ad quod quidem ſubſidium colligend. et juxta praemiſſa debite ſolvend. mandetis eiſdem confratribus noſtris, et eorum vicariis general. ac dioec. vacantium official. et ſpiritualium cuſtodibus, quod collectores, pro quibus ipſi reſpondere voluerint, provideant et aſſignent. De modoque et forma conceſſionis ſubſidii praedicti, una cum nominibus hujuſmodi collectorum, praefatum dominum noſtrum regem, vel ejus receptores praedict. ad feſtum praedictum debite certificent. Vobis etiam mandamus, quod praemiſſa omnia et ſingula, quatenus vos et eccleſiam ac dioec. veſtras concernunt, juxta formam et effectum eorundem, cum omni ſtudio et diligentia exequi et compleri faciatis. Dat. in manerio noſtro de Otteford viceſimo octavo die menſis Maii, anno Domini M.CCCC.LXIV. et noſtrae tranſlationis anno decimo.

Literae miſſae epiſcopo London. pro VI. *denar. de libr. habend.* Ibid. fol. 24.

REVEREND and welbeloved brother in God, we grete you well. And where late upon the tenour of the kings our ſoverayn lords lettres, undre his privee ſeal to us delivered, remembring the bleſſed entent and purpoſe of our holy fadir the pope againſt the tyrannye and crueltee of the Turk, diſpoſide to ſhewe the extremite of his malice to the ſubverſion of Chriſtien faith and religion, and the charges therof be required in ſuch neceſſitee to our ſaid holy fadre, deſired you by oure lettres to make undre your ſeal ſeveralles lettres to all other our ſuffraganes of our province, exhortyng hem to the releve of the ſame neceſſitie, undre ſuch maner and fourme, and for ſuch conſiderations as be ſpecified not only in our

ſaid ſoverain lords, but alſo in our lettres; whereby, among other, we moved you to write to every of our ſaid ſuffraganes, that at the leſt they ſhuld be condeſcended to graunte IV. d. of the pound. Natheleſſe, we have of the report of a credible perſon of good and honorable reputation late comen from the courte of Rome, that our ſaid holy fadre ſheweth to his holyneſſe of grete and mervailloufe diligence, to procede to the oppreſſion of the ſaid Turk, hoping to be ſocoured and releved in his viage therin by the chirch of Chriſtendom, in whos quarrell and defenſe he putteth his perſon into the ſame viage, and among all other he putteth his ſpecial confidence in the church of the reaume of England, for the love and tenderneſs, that his ſaid holyneſs ſheweth thereunto above other; we therefore deſiring in all wiſe the increaſing of the ſame love and tenderneſs toward the ſame church, and dreding the perill of his diſpleaſure, if occaſion of unkindneſs ſhuld move it, wold that ſuch a ſum of money ſhuld be preſented by the kings highneſs unto hym in this grete and urgent neceſſitee, in the name of the ſame chirch, as wold ſerve to his ſocour therein, wolde be laudable unto his holyneſſe, and honorable to our ſaid ſoverayne lord, and to his ſaid reaume and chirch, which in our opinion by the manre of the ſaid report cannot growe by IV. d. of the pound, without more. We therefore pray, exhorte, and require you, that ye wull in as tender and diligent manre as you can, exhorte and move the clergie of your dioc. to condeſcend to graunt VI. d. of the pound at the leſt, which by liklyhood ſhall be acceptable to our ſaid holy fadre, and worſhip and profit gretely the ſaid reaume, and church, ſignifying unto you that your devoir in thies ſhall do right ſinguler pleaſure to our ſaid ſoverayn lord: and God have you in kepinge. Written at our manor of Otteford the 16th day of June.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PII II. 6.	THO. BOURCHIER II.	1464.	EDWARD. IV. 4.

Concilium dioeceſ. Cant. die Mercurii poſt feſtum nativitatis S. Jo. Bapt. ſc. Jun. 26. in eccleſ. cathedr. Cant. Ex reg. Bourch. fol. 22.

BREVE regium cum ſubjunctis inſtructionibus Anglico conceptis ſermone pro ſubſidio fuit cauſa hujus concilii, quam reverendiſſimus domino epiſcopo London. in mandato ſuo indicavit, addens literas eidem directas pro VI. denariis de libra ſolvendis.

Synodus Wigornienſis.

Eodem hoc anno, ultimo die menſis Julii ſynodus dioeceſ. Wigorn. convocatur ad ſubſidium papae contra Turcas concedendum; teſtante regiſtro Carpenter Wigorn.

Synodus dioeceſana Eboracenſis. Ex reg. Boothe Ebor. fol. 345.

UT ſubſidium in Anglia ad iter contra Turcas ſuſcipiendum colligeretur, papa bullas illuc mittit; rex autem Edwardus earum executionem praevenire ſtudens, archiepiſcopum rogat, ut ſynodum indicat ad obtinendum aliquod ſubſidium papae tranſmittendum. Summa literarum regiarum archiepiſcopo Ebor. directarum Anglico idiomate conceptarum haec eſt: "The king ſends a letter to the archbiſhop in Engliſh, dated at York the 11th day of June, wherein he gives him to underſtand, that the pope determining to put his perſon into the bleſſed viage, by his holineſs propoſed, againſt the Turks, deſired to have a diſme laid upon the clergy of England toward the ſocour of the ſaid viage, and had to that effect ſent his bulls into this kingdom. To prevent the inconveniences that might follow by the examples of ſuch impoſitions hereafter, whereof the like hath non been in times put in ure in the days of his noble progenitors, being right loth to ſuffer ſuch new impoſitions take effect in his days, he was adviſed to raiſe ſuch a ſubſidy, by his own authority, as might ſatiſfie the pope, and prevent the execution of the ſaid bulls; and therefore he deſires, exhorts, and prays the archbiſhop to write to his ſuffragans to call their clergy together, and exhort them to grant him ſuch a ſubſidy to be levyed in all haſte, as mowt honorably, reaſonably, and thankfully pleaſe and content our ſaid holy fader, and appoints and names ſix commiſſioners to receive at the hands of ſuch collectors, as ſhall be appointed by the clergy to levy it." His receptis literis, archiepiſcopus mandatum praelatis et clero dioeceſeos ſuae dirigit, datum 23. die Junii, A. D. M. CCCC. LXIV. tranſlat. XII. ad conveniendum in eccleſia parochiali de Doncaſter die Veneris, viz. 13. die Julii; in qua ſynodo regi ſubſidium ſex denariorum per libram conceditur.

Concilium provinciale Eboracenſe infra eccleſiam metropolitanam Eboracenſem die 26. menſis Aprilis, A. D. M. CCCC. LXVI. *celebratum; in quo conſtitutiones ſequentes a Georgio Nevill, archiepiſcopo Eborum, editae* *. Ex MS. Cotton. Vitellius A. ii. fol. 160.

GEORGIUS, permiſſione divina archiepiſcopus Eborum, Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus; univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, miniſtris, rectoribus, vicariis, et aliis eccleſiarum praelatis, ac quibuſcunque clericis et laicis noſtrarum Eborum dioeceſis et provinciae, ſalutem in Domino ſempiternam. Etſi nonnullae conſtitutiones perquam utiles a praedeceſſoribus noſtris Eborum archiepiſcopis in ſynodis provincialibus, per ipſos celebratis, ad conſervationem eccleſiaſticae libertatis, fidei quoque munimen editae ſint et legitime promulgatae; antiquus tamen hoſtis admodum invidens ſaluti fidelium [a], et ſemper ſuggerens mala, ac, quoad poteſt, nova priſcis adjiciens, quo plurimos ſecum ad tartara trahat, miris in dies ſingulos artibus laborare non deſinit, ut orthodoxam fidem avertat, quietem perturbet mortalium, libertatemque eccleſiaſticam labefactet: nos igitur tam hujuſmodi moliminibus inſidiiſque diaboli, quam maleficiis hominum obſtare atque obviare volentes; ad munimen fidei et augmentum ejuſdem, reformationemque morum, ac defenſionem eccleſiaſticae libertatis, de conſenſu et aſſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, ac praelatorum, et cleri noſtrae provinciae, has conſtitutiones fieri fecimus, quas promulgamus, ac aliis prius editis ſuperaddimus, et inter alia ſtatuta provincialia ſcribi et incorporari, ac ab omnibus ſubditis noſtrae Eborum provinciae firmiter volumus obſervari.

Ignorantia ſacerdotum plurimum praecipitat in foveam erroris, et clericorum ſtultitia vel ruditas, qui diffinitione canonica filios fidelium inſtruere jubentur, magis aliquando ad errorem proficit quam doctrinam; quidam enim caeteris praedicantes non ſemper loca viſitant, quae magis conſtant veritatis lumine indigere, teſtante propheta, "Quia parvuli petierunt panem, et non erat, qui frangeret:" et alio clamante, "Quia egeni et pauperes quaerunt aquas, lingua eorum ſiti aruit:" in quorum remedium diſcriminum ſtatuendo praecipimus, ut quilibet ſacerdos plebi praeſidens, quater in anno, hoc eſt, ſemel in quolibet quarterio anni, die una ſolenni vel pluribus, per ſe vel per alium exponat populo vulgariter, abſque cujuſlibet ſubtilitatis textura fantaſtica, quatuordecim fidei articulos; decem mandata decalogi; duo praecepta evangelii, ſcilicet geminae charitatis; ſeptem opera miſericordiae; ſeptem peccata capitalia cum ſua progenie; ſeptem virtutes principales; ac ſeptem gratiae ſacramenta. Et ne quis a praedictis per ignorantiam ſe excuſet, quae, cum omnes miniſtri eccleſiae ſcire tenentur, ea perſtringimus ſummaria brevitate. Sciendum eſt igitur ſeptem fidei articulos pertinentes ad myſterium Trinitatis; quorum quatuor pertinent ad divinitatis intrinſeca, tres vero ad effectus. Primus eſt, unitas divinae eſſentiae in trium perſonarum indiviſibili Trinitate, juxta illud "Credo in unum Deum." Secundus eſt, credere Patrem ingenitum eſſe Deum. Tertius eſt, credere Filium unigenitum eſſe Deum. Quartus eſt, credere Spiritum Sanctum nec genitum ingenitum eſſe Deum, ſed a Patre et Filio pariter procedentem. Quintus eſt, creatio caeli et terrae, hoc eſt, omnis viſibilis et inviſibilis creaturae a tota indiviſibili Trinitate. Sextus eſt, ſanctificatio eccleſiae per Spiritum Sanctum, et gratiae ſacramenta, et caetera omnia, in quibus communicat eccleſia chriſtiana; in quo intelligitur, quod eccleſia cum ſuis ſacramentis et legibus per Spiritum Sanctum omni homini, quantumcunque peccatori, ſufficit ad ſalutem; et quod extra eccleſiam non eſt ſalus. Septimus eſt, conſummatio eccleſiae per gloriam aeternam in anima, et corpore veraciter ſuſcitanda; et per oppoſitum intelligitur aeterna damnatio reproborum.

Item alii ſeptem articuli pertinent ad Chriſti humanitatem. Primus eſt, incarnatio ſeu vera carnis aſſumptio ex ſola, per Spiritum Sanctum, virgine glorioſa. Secundus eſt, veri incarnati Dei nativitas ex virgine incorrupta. Tertius eſt, veri Chriſti Dei paſſio et mors in cruce ſub tyranno Pilato. Quartus eſt, deſcenſio Chriſti Dei ad inferos in anima, quieſcente corpore in ſepulchro, ad ſpoliationem tartari. Quintus eſt, vera Chriſti reſurrectio. Sextus eſt, vera ipſius ad caelos aſcenſio. Septimus eſt, ipſius venturi ad judicium certiſſima expectatio.

Item decem mandatorum Veteris Teſtamenti, tria ordinantur ad Deum, quae dicuntur mandata primae tabulae; ſeptem vero ad proximum, quae dicuntur ſecundae tabulae mandata. In primo prohibetur omnis idololatria, cum dicitur, "Non habebis Deos alienos coram me;" in quo implicite prohibentur omnia ſortilegia, et omnes incantationes, cum ſuperſtitionibus characterum et hujuſmodi figmentorum.

* Concilium hoc abſque brevi regio ex variis cauſis, eccleſiae ſtatum et libertatem concernentibus, coactum fuiſſe teſtatur regiſtr. IV. dec. et capit. Dunel. fol. 165. et 166.

[a] Duae voces in MS. hic inſertae ſunt; quarum primam incendii flamma [A. D. M. DCC. XXXI. Octob. 23.] tantum non abripuit, alteram lego *idem*; ſed defectus ambarum nihil ſenſui conſtitutionis detrahit.

torum. In ſecundo, cum dicitur, "Non aſſumes nomen Dei in vanum," prohibetur principaliter haereſis univerſa, et ſecundarie omnis blaſphemia, et irreverens Dei nominatio; praecipue in perjurio. In tertio mandato, cum dicitur, "Memento ut Sabbatum ſanctifices," praecipitur cultus religionis chriſtianae, ad quem indifferenter clerici ac laici obligantur; ubi ſciendum, quod obligatio ad feriandum in Sabbato legali, ſecundum formam Veteris Teſtamenti exſpiravit omnino cum caeteris in lege ceremoniis; et [b] ſucceſſit in Novo Teſtamento modus vacandi cultui divino diebus dominicis et caeteris diebus ſolennibus, ad hoc auctoritate eccleſiae deputatis; quibus diebus modus vacandi non eſt ſumendus a ſuperſtitione Judaica, ſed a canone inſtitutis. Primum ſecundae tabulae mandatum eſt, patrem et matrem explicite temporaliter et ſpiritualiter honorare; implicite autem et ſecundarie omnis homo pro ſui gradus merito, ex eodem mandato intelligitur honorandus: in hoc autem mandato intelliguntur non ſolum pater et mater carnaliter, verum etiam ſpiritualiter, ut pater ſit praelatus eccleſiae mediatus vel immediatus; mater autem eccleſia, cujus ſunt filii catholici univerſi. Secundum eſt, "Non occides;" in quo explicite inhibetur omnis illicita alicujus perſonae interemptio conſenſu, verbo, opere, vel favore; implicite vero omnis injuſta perſonae laeſio inhibetur: ſpiritualiter etiam occidunt, qui non reficiunt indigentes. Similiter occidunt, qui detrahunt, vel qui innocentes opprimunt et confundunt. Tertium mandatum eſt, "Non moechaberis;" in quo explicite inhibetur adulterium; implicite vero fornicatio, quia explicite inhibetur in Deuteronomio XXIII. capitulo; ubi dicitur, "Non erit meretrix de filiabus Iſrael, neque ſcortator de filiis Iſraelis." Inhibetur etiam in eodem mandato omnis conjunctio viri et mulieris, [c] quam bona matrimonii non excuſent: omnis etiam voluntaria pollutio quocunque modo aliter ſtudioſe et voluntarie procurata. Quartum mandatum eſt, "Non facies furtum;" in quo explicite prohibetur clandeſtina contrectatio rei alienae, domino invito; implicite vero omnis injurioſa, ſeu per fraudem, ſeu per uſuram, ſeu per violentiam, ſeu per metum rei uſurpatio alienae. Quintum mandatum eſt, "Non loquaris contra proximum tuum falſum teſtimonium;" in quo explicite prohibetur falſa teſtificatio [d] ad indignum contra merita promovendum: in hoc etiam mandato omne mendacium, praecipue pernicioſum condemnatur. Sextum mandatum eſt, "Non concupiſces domum proximi tui;" ſupple, cum ejus injuria. In quo mandato explicite inhibetur cupiditas poſſeſſionis immobilis catholici praecipue cujuſcunque. Septimum mandatum eſt, "Non deſiderabis uxorem proximi tui, nec ejus ſervum, nec ancillam, nec bovem, nec aſinum, nec omnia, quae illius ſunt;" in quibus omnis cupiditas poſſeſſionis alienae, quantum ad res mobiles, condemnatur.

Hiis autem mandatis duo ſuperaddidit evangelium; ſcilicet dilectionem Dei, et proximi: Deum diligit, qui praedicta mandata ex amore, non ex timore principaliter cuſtodit; proximum autem debet quilibet diligere ſicut ſemetipſum; ubi haec conjunctio "ſicut" non dicit aequalitatem, ſed conformitatem, ut videlicet diligas proximum tuum ad quod teipſum, hoc eſt, ad bonum, non ad malum; et quomodo teipſum, hoc eſt, ſpiritualiter, non carnaliter, ſecundum quod carnaliter vitium dicitur. Item quantum teipſum, hoc eſt, in proſperitate et adverſitate, ſanitate et infirmitate: item [[e] quantum, teipſum reſpectu temporalium] pro tanto ut plus diligas proximi tui animam, ſeu animae ſalutem aeternam, quam tuam vitam propriam temporalem, ſicut animae tuae vitam debes praeponere vitae carnis tuae: item qualiter teipſum, ut videlicet omni homini in neceſſitate ſubvenias, ſicut tibi velles in neceſſitate ſubveniri; et haec omnia intelliguntur cum dicitur, "Diliges proximum tuum ſicut teipſum."

Sex autem opera miſericordiae ex Matthaei evangelio pateſiunt; quae ſunt "paſcere famelicum; potare ſitibundum; hoſpitio recipere peregrinum; veſtire nudum; viſitare infirmum; conſolari carceri mancipatum;" ſeptimum vero ex Tobia colligitur, quod eſt "ſepelire corpora mortuorum."

Septem ſunt peccata capitalia; videlicet ſuperbia, invidia, ira, accidia, avaritia, gula, et luxuria; et eſt ſuperbia amor propriae excellentiae, de qua oriuntur jactantia, oſtentatio, hypocriſis, ſchiſmata, et ſimilia. Invidia eſt felicitatis alienae odium, de qua oriuntur detractio, murmuratio, diſſenſio, perverſa judicia, et ſimilia. Ira eſt appetitus vindictae et nocumenti alieni, quae cum perſeverat in corde, fit odium; de qua oriuntur perſecutiones verborum, et factorum plagae, homicidia, et ſimilia. Accidia eſt taedium boni ſpiritualis, ex quo homo nec in Deo, nec in divinis laudibus delectat; ex qua ſequuntur ignavia, puſillanimitas, deſperatio, et ſimilia. Avaritia eſt immoderatus amor mobilium vel immobilium affluentiae, vel illicite acquirendo, vel illicite detinendo; ex qua oriuntur fraus, furtum, ſortilegia, ſacrilegia, ſimonia, et omne turpe lucrum. Gula eſt immoderatus amor delectationis ſecundum guſtum in cibo et potu; in qua quintupliciter peccatur, ſcilicet in tempore, quando comeditur, nimis mane, aut nimis tarde, vel nimis aſſidue; in qualitate, cum quaeruntur cibaria delicata; item in quantitate, quando nimis comeditur vel bibitur, quod eſt viliſſimum genus gulae, et eſt nimium in cibo et potu, quando corpus aggravat, vel quando impedit ſenſum interiorem aut exteriorem, ſeu quando laedit corporis ſanitatem; item aviditate, ſeu voracitate; et ultimo in charioſa et exquiſita alimentorum praeparatione ad gulae delicias excitandum; quae quinque continentur in hoc verſu: Praepropere, laute, nimis, ardenter, ſtudioſe;" luxuriam

[b] MS. *ſufficit.* [c] MS. *quoniam.* [d] MS. *contra indignum ad merita.* [e] Deeſt MS.

riam vero non oportet notificare, cujus infamia [f] aerem inficit univerſum.

Septem vero virtutes principales ſunt, fides, ſpes, et charitas, quae ad Deum pertinent, et idcirco theologicae appellantur; prudentia, juſtitia, temperantia, et fortitudo, per quas ad ſeipſum et proximum homo ordinatur; et eſt actus prudentiae bonum eligere; actus juſtitiae recte facere; actus temperantiae non obedire deliciis; actus fortitudinis non dimittere bonum agendum pro anguſtiis vel moleſtiis quibuſcunque: et dicuntur hae quatuor virtutes cardinales, hoc eſt principales, quia iſtis quatuor plures aliae ſunt ſubjectae, de quibus, quia pro ſimplicibus laboramus, ad praeſens amplius nec tractamus.

Septem ſunt gratiae ſacramenta, quorum diſpenſatores eccleſiae ſunt praelati, quorum quinque ab omnibus debent recipi chriſtianis; utpote baptiſmus, confirmatio, poenitentia, euchariſtia, ſuo tempore extrema unctio, quae tantum illis dari debet, qui gravis infirmitatis indiciis videntur mortis appropinquare periculis, quibus omnino, [g] quantum fieri poteſt, detur, dum ſint compotes mentis et rationis. Et ſi contingat eis phreneſi, vel quacunque alienatione mentis laborare, ſi ante alienationem erant de ſua ſalute ſoliciti, conſulimus nihilominus [h] ut eis hoc ſacramentum fiducialiter miniſtretur: credimus enim et experimento didicimus, quantumcunque phrenetico, ſi tamen ſit praedeſtinationis filius, ipſius ſuſceptionem vel ad habendum dilucidum intervallum, vel ſaltem ad ſpirituale gaudium ſive commodum, utpote ad augmentum gratiae, profuturam.

Sunt etiam alia duo ſacramenta, ordo et matrimonium, quorum primum perfectis convenit, ſecundum vero Novi Teſtamenti tempore ſolum convenit imperfectis, tamen per ipſum ex vi ſacramenti credimus largiri gratiam, ſi ſincero animo contrahatur.

Quanquam exſolventibus bene decimas Deus frugum omnium abundantiam et poſſeſſionum ubertatem tribuit; tamen dolenter referimus, quod nonnulli noſtrae provinciae, contra Teſtamenti Veteris atque Novi doctrinam, de ſylvis ſuis caeduis, et lignis arborum caeduarum excifis in eis, circa quae minus quam circa fructus agrorum labores impendunt, decimas Deo et eccleſiis, quibus debentur, notorie per hoc, quod ipſas in praeterito non dederunt, ſolvere contradicunt, quod aeſtimant idcirco licere, quod legem moris de longa invaluiſſe conſuetudine arbitrantur, in dubium etiam revocantes, quae ſylva caedua ſit dicenda: nos igitur advertentes, quod ſi ſua portione ſit eccleſia defraudata, diuturnum crimen propterea non minuitur, ſed augetur, ac fames et penuria, omniſque rerum egeſtas opprimunt bene decimas non ſolventes hujuſmodi; declaramus proviſione concilii ſylvam caeduam illam fore, quae cujuſcunque exiſtens generis arborum in hoc habeatur ut caedatur, aut eſt habilis ad caedendum; quae etiam ſucciſa rurſus ex ſtipitibus aut radicibus renaſcatur, ac ex ea decimam partem, utpote realem et praedialem, baptiſmalibus ſeu matricibus eccleſiis perſolvendam; necnon ſylvarum poſſeſſores hujuſmodi ad praeſtationem decimarum ipſorum lignorum exciſorum in iis, ſicut foeni et bladorum, omni cenſura eccleſiaſtica fore canonice compellendos.

Cordis dolore concutimur, intuentes in noſtra provincia, [hh] quod malitia excreſcente, peſſima corruptela noviter inolevit, dum eccleſiarum praelati, et beneficiati eccleſiaſtici, atque nonnulli laici, mortis vicinae conjecturam veriſimilem obtinentes, univerſa bona ſua, ſeu quotam eorum partem tam notabilem donari inter vivos, ſeu aliter alienare praeſumunt; quod nedum eccleſiae, ad quarum domos, aedificia, et cancellos reparanda, dum vivebant, fuerant obligati, ſuis excluduntur remediis; ſed rex et alii, quibus ſic alienantes efficaciter tenebantur, ſuis juribus, uxoreſque et liberi conjugatorum ſuis portionibus, de conſuetudine vel de jure ipſis debitis, irrecuperabiliter defraudantur. Quidam etiam doli nimium experti languentibus in extremis hujuſmodi alienationes facere conſuluerunt, [i] et temere procurarunt, ipſoſque languentes conſiliis et ſuaſionibus perverſis a voluntate teſtandi nequiter perverterunt; ex quibus impedire teſtamenti liberam factionem, ac eccleſias et caeteros ſupradictos ſuo jure non ambigitur malitioſe privare. Unde praeſentis deliberatione concilii omnes et ſingulos in noſtra provincia donantes ſeu alienantes taliter bona ſua, malitia ſive fraude, ac hujuſmodi malitiae ſive fraudis conſcios, ſic recipientes ſic alienata in eos, et ad hoc dantes conſilium, auxilium, vel favorem, majoris excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto; donantes et ſua bona in ipſa provincia taliter alienantes, propter ſui gravitatem exceſſus, niſi prius poenituerint, et dictam donationem effectualiter, quantum in eis fuerit, revocaverint, eccleſiaſtica careant ſepultura. Caeterum ne probationis fraudis vel malitiae in hac parte difficultas hanc proviſionem praeſentem reddat inutilem; ſtatuimus, quod quotieſcunque aliquis dictae provinciae bona ſua omnia, ſic ut praefertur, donaverit, aut alias quovis titulo alienaverit, ſeu in quantitate tam notabili, quod appareat de reſiduo eccleſiis vel creditoribus aliis de ſuis debitis, uxoribus et liberis de ſuis portionibus ſupradictis non poſſe ſatisfieri, ſicut decet; alienatio hujuſmodi per malitiam ſive fraudem eo ipſo fieri cenſeatur, malitiae ſive fraudis probatione ulteriori minime requiſita.

Accidit novitate perverſa, quod cum eccleſiarum praelati de morum diſciplina, peccatis, et exceſſibus ſubditorum nituntur inquirere, magnates et poteſtates aliae ſeculares, officia impedire molientes eorum, inhibent laicis ipſorum tenentibus aut nativis, ne ad ordinariorum citationes pro ſuorum criminum vel exceſſuum correctionibus canonice ſubeundis, quorum correctio et punitio ad ipſos ordinarios noſcitur pertinere de conſuetudine vel de jure, aut pro teſtamentorum probationibus, approbationibus, inſinuationibus, aut calculis de bonis defun-

[f] MS. legere videtur *earundem*. [g] *quantum* deeſt in MS. [h] *ut* deeſt in MS. [hh] *quod* deeſt in MS. [i] *et* deeſt in MS.

ctorum adminiſtratis per eos, ſeu computis, et aliis teſtamentariis juribus extra locum domicilii veniant, et compareant coram eis; et ne in locis ſui dominii per praelatos exerceantur praemiſſa, impediunt, vel procurant et faciunt nequiter impediri, ſibi quoque ſuper hiis juriſdictionem uſurpant: alii praeterea viros eccleſiaſticos juriſdictionem eccleſiaſticam exercentes, et ſuis ſubditis, pro eorum culpis et exceſſibus poenitentias corporales ſeu pecuniarias imponentes, ac ipſos facere cogentes eaſdem, ſicut ipſis ordinariis licet, aut pro poenitentiis corporalibus juxta modum exceſſuum ſuorum impoſitis, redemptiones pecuniarias, prout juſte poterunt, admittentes, de et ſuper extortionibus exceſſivis [k] indictant; ſicque indictatos attachiant, et incarcerant, ac ſuper hiis in foro ſeculari eos ſibi reſpondere compellunt, quibus mulctas pecuniarias ea occaſione in foro praedicto ſeculari imponi procurant, et faciunt indebite pro libito voluntatis.

Frequenter etiam multi cum turmis et ſtrepitu ad judicia concurrunt eccleſiaſtica, ac judices litigantes, ſeu habentes ibidem alia expedire, graviter ſic exterrent, quod eccleſiaſtica confunditur juriſdictio, et opprobrioſe officium praelatorum ſuſpenditur, et nequiter impeditur, ac in culpam de facili homines currunt, dum poena non reprimit tranſgreſſores, impunitatem ſibi poenalem nutriunt, et antiqui hoſtis inſidiis levem aditum praeparant et frequentem: alii ſiquidem multos pro eo, quod cauſas et negotia in foro eccleſiaſtico de jure vel conſuetudine, pertractanda ibidem contra adverſarios ſuos movent; necnon advocatos poſtulantes pro eis, et procuratores, alioſque miniſtros et eccleſiaſticos judices cognoſcentes, ſuper hiis [l] indictari, attachiari, carceri quoque mancipari, et alios in foro ſeculari multipliciter faciunt fatigari et procurant, ſuiſque tenentibus et aliis ad forum eccleſiaſticum pro cauſis ſeu negotiis in ipſo de conſuetudine vel de jure tractandis recurrentibus, ſi non deſiſtant, et in foro ſeculari ſuper hiis litigent, imponunt ſaepiſſime graves mulctas, ipſoſque affligunt et vexant injuſte multimodis laboribus et expenſis. Alii vero epiſcopos, archidiaconos, et officiales eorum, ac alios ordinarios judices, juriſdictionem in civitatibus ſeu locis aliis eis ſubjectis debite exercere volentes, de et ſuper hiis, quae ſpectant notorie ad eoſdem, ſeu pro exercitio juriſdictionis eccleſiaſticae, mandata ſua licita et canonica deſtinantes, executioneſque eorum debite faciendas impediunt, vel impediri procurant injuſte, ac nuncios mandata hujuſmodi deferentes et facere debite juſtas executiones volentes, capere, verberare, [m] et male tractare injurioſe praeſumunt. Quidam etiam domini temporales et eorum ballivi bona decedentium ab inteſtato in ſuis diſtrictibus ad ipſos dominos praetendentes fore, quamvis erronee, devoluta, ne per ordinarios bona hujuſmodi pro debitorum ſolutione ſic decedentium, ac etiam in alios pios uſus pro ipſorum animarum ſalute convertantur utiliter, prout conſenſu regio et magnatum regni Angliae, tanquam pro jure, eccleſiaſticaque libertate ab olim exiſtit ordinatum, impediunt in derogationem eccleſiaſticae libertatis, juriſque et juriſdictionis eccleſiaſticorum impedimentum et laeſionem enormem. Nos autem praeſentis deliberatione concilii omnes et ſingulos in praemiſſis vel eorum aliquibus delinquentes, ſeu praemiſſa vel eorum aliqua in ſuis facta negotiis ſeu nominibus eorum rata vel accepta habentes, hoc ſacro approbante concilio, pronunciamus majoris excommunicationis ſententia innodari, quorum abſolutionem dioeceſanis locorum epiſcopis, vel juriſdictionem epiſcopalem habentibus ſpecialiter reſervamus, et delinquentes hujuſmodi quater, annis ſingulis, in cunctis eccleſiis parochialibus noſtrae Eborum provinciae excommunicatos, in genere praecipimus publice pronunciari.

Dierum invaleſcens malitia, qua mundus in deteriora jugiter labitur, hominum mentes in apertam facit nequitiam proſilire; unde noſtrae provinciae Eborum nonnulli aliis malignari conantes, brevia regia de computo ſive tranſgreſſione, vel alia contra illos, quibus nocere deſiderant, ad extraneos comitatus, in quibus ſui adverſarii nunquam fuerunt, nec contraxerunt vel deliquerunt ibidem, bonave adminiſtrarunt inibi cujuſcunque, fraudulenter et malitioſe impetrare praeſumunt; et adeo contra eos ignorantes clam proſequuntur in illis, quod utlagantur, vel foris banniuntur a regno, unde cum proceſſus et ſententiae contra ignorantes et taliter indefenſos habiti a jure merito reprobentur, nec ſit malitiis hominum indulgendum; ſtatuimus, ut quicunque clerici vel laici in noſtra provincia talia ſurreptitie, fraudulenter, vel malitioſe de caetero, ut praemittitur, impetrantes et proſequentes, facientes, procurantes, ſeu ad ea impendentes ſcienter conſenſum, auxilium, conſilium, vel favorem, aut ea rata habentes nomine ſuo facta, majoris excommunicationis incurrant ſententiam ipſo facto.

Licet ex ſtatutis concilii generalis et Clementis papae prohibitum ſit expreſſe, ne quaeſtores aliqui, niſi apoſtolicas, vel dioeceſani literas exhibuerint, quomodolibet admittantur, vel permittantur aliud aut populo praedicare vel exponere, quam quod in literis continetur ſupradictis, literis apoſtolicis per dioeceſanum prius diligenter examinatis; quidam tamen quaeſtores hujuſmodi, non ſine magna temeritatis audacia, et deceptione multiplici animarum, indulgentias populo motu ſuo conceſſerunt; ſuper votis diſpenſarunt; a perjuriis, homicidiis, et peccatis aliis abſolverunt; male ablata incerta data ſibi pecuniae quantitate remiſerunt, tertiam aut quartam partem de poenitentiis injunctis relaxarunt; animas tres vel plures parentum vel amicorum illorum, qui eleemoſynas eis contulerint, de purgatorio, ut aſſeruerunt, mendaciter extrahebant, et ad gaudia paradiſi perducebant; benefactoribus locorum, quorum quaeſtores extiterunt, remiſſionem plenariam peccatorum indulſerunt; et, ut eorum utamur verbis, a

[k] MS. *judicant*; *ſicque judicantes*——

[l] MS. *judicari.*

[m] *et* deeſt in MS.

poena et culpa abſolverunt. [n] Quocirca Clemens papa praedictus in concilio Viennenſi hujuſmodi abuſus de caetero attemptari omnino inhibuit, ac omnia privilegia, ſi quae ſuper praemiſſis, vel eorum aliquo fuerint, aliquibus locis, ordinibus, vel perſonis quaeſtorum hujuſmodi quomodocunque conceſſa, auctoritate apoſtolica penitus revocavit; volens quaeſtores, ſi qui in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum deliquerunt, ſeu alias etiam cum ſuis quibuſcunque privilegiis abuſi fuerint, per locorum epiſcopos debite puniri, nullo eis in hac parte privilegio ſuffragante: quaeſtores tamen praedicti hiis diebus avaritiae veneno inebriati, ut aurum et argentum ſubtili et fallaci ingenio extorqueant, aliqua de abuſionibus praedictis, et alias majores vel conſimiles attemptare praeſumunt, utputa excommunicatos a judicibus eccleſiaſticis abſolvunt, et poenitentiam publicam et ſolennem per locorum ordinarios pro publicis exceſſibus inflictam remittunt, ſeu ſaltem diebus, quibus ipſos ad eccleſias, cauſa poenitentiae perimplendae, venire contigerit, differre, et mortem ſibi conſciſcentes in coemeteriis ſepelire praeſumunt, aliaque nonnulla enormia committere non verentur, per quae cenſura eccleſiaſtica vileſcit, et clavium eccleſiae auctoritas deducitur in contemptum. Nos ergo hujuſmodi abuſus plenius abolere volentes, volumus et praecipimus in noſtris dioeceſi et provincia ſtatuta conciliorum praedictorum firmiter obſervari, ac cum literae hujuſmodi apoſtolicae per dioeceſanum examinatae fuerint, ſchedulam de indulgentiis hujuſmodi conſcribi, et literis ſuis annecti; nihilque per quaeſtores proponi et praedicari, niſi quod in ſchedula praedicta continetur. Quodſi quaeſtores aliqui aliqua de abuſionibus praedictis de caetero attemptare praeſumpſerint, ſeu praeſenti noſtrae conſtitutioni in aliqua ſui parte contravenerint, ab officio praedicto penitus expellantur, et ad dictum officium de caetero nullatenus admittantur. Si quis vero rector, vel vicarius, capellanus, vel curatus aliquem de quaeſtoribus hujuſmodi contra formam conciliorum in eccleſia ſive capella ſua admiſerint, poenam XL. ſolidorum, legalis monetae Angliae, fabricae eccleſiae metropoliticae Eborum applicandorum, ſolvere teneatur; per hanc tamen conſtitutionem hiis, qui juriſdictionem epiſcopalem habent, nolumus in aliquo praejudicium generari.

Cum inter nonnullos parochianos noſtrae dioeceſis talis inolevit protervitas, quod [o] ad fabricam matricis eccleſiae ſuae parochialis conferre nolunt, arbitrantes ſe ab omnibus hujuſmodi excuſari poſſe, pro eo quod ad fabricam capellarum, infra parochias ſuas ſitarum, contribuunt; nos attendentes, quod parochiani praedicti ad contribuendum matrici ſuae eccleſiae prius quam capellae magiſque tenebantur, proinde ſtatuimus, quod licet parochiani antedicti ad refectionem et reparationem capellarum hujuſmodi conferant, a contributione ad eccleſiae matricis ſuae fabricam, et reparationem, ac alia onera parochialia quaecunque ſupportanda, nullatenus excuſentur, ſed juxta diſcretionem ordinarii ſui contribuere teneantur. Quodſi hujuſmodi parochiani onera praedicta poſt monitionem legitimam eis in hac parte factam ſubire recuſaverint, capellae praedictae interdicantur, et divina in eiſdem non celebrentur, quouſque parochiani hujuſmodi onera praedicta ſubeant cum effectu, ſeu ſaltem ad ea ſubeunda ſufficientem praeſtiterint cautionem.

Quanquam bonae memoriae Octobonus, olim ſedis apoſtolicae in Anglia legatus, monachos ſeu canonicos regulares per maneria vel eccleſias ſolos morari firmiter et diſtricte prohibuit; mandans abbatibus et prioribus quibuſcunque, ut, ſi qui tales fuerint, eos ſine morae diſpendio revocarent ad conventum, vel ſibi unum monachum vel canonicum ſociare ſtuderent, alioquin ipſos abbates et priores, donec id impleverint, decrevit fore ſuſpenſos; nonnulli tamen abbates, priores, et praepoſiti religioſorum non ſolum monachos, canonicos, et alios ſubditos ſuos extra ſepta monaſterii ſui morari permittunt, verum etiam licentiam per ſuas literas patentes ad abſentandum ſe a monaſteriis ſuis, ac annualia et ſervitia recipienda, et inter ſeculares perſonas vivendi eis conferunt et concedunt; ex quibus hujuſmodi ſubditi occaſionem vagandi contra canonicas ſanctiones ac regulares inſtitutiones ſaepius habere dignoſcuntur. Nos hujuſmodi licentias ſecularesque earundem tam indecentes, quam animabus eorundem religioſorum periculoſas eſſe conſpicientes, firmiter injungendo mandamus, quatenus nullus abbas, prior, praepoſitus, miniſter, magiſter, ſeu alius quiſcunque religioſus praeſidens, quocunque cenſeatur [p] nomine, ſubditis ſuis hujuſmodi licentiam de caetero concedere praeſumat, ſub poena XL. ſolidorum ſterlingorum, quam, citra poenam conſtitutionum legatinarum praedictarum, ipſum delinquentem incurrere volumus, fabricae eccleſiae noſtrae metropoliticae Eborum fideliter applicandorum, ipſumque religioſum ſic vagantem tanquam apoſtatam haberi volumus, et computari; per hanc tamen noſtram conſtitutionem hiis, quibus ad deſerviendum in eccleſiis ſuis vel capellis per unum religioſum de ſubditis ſuis ſedes apoſtolica indulſit, nolumus in aliquo derogare.

Cum eccleſia Dei ſecundum evangelicam veritatem domus orationis eſſe debeat, ſacrique canones et leges civiles ob Dei reverentiam, et ut Chriſti fideles convenientius orationi inſiſterent in eadem, providentius ſtatuerunt, ne quis ad eam fugiens, ſeu ibidem cauſa orationis vel alias inſiſtens, ab eadem extrahatur, citetur, vel arreſtetur in eadem; nos volentes leges hujuſmodi, in quantum poſſumus, imitari, provida deliberatione habita, ſtatuimus, quatenus nulla eccleſiaſtica ſecularisve perſona quendam occaſione alicujus actionis ſeu querelae in eccleſia aliqua tempore, quo divina celebrantur in eadem, niſi propter offenſam in dicta eccleſia immediate aut paulo ante arreſtationem hujuſmodi factam, arreſtet, citet, vel extrahat, ar-

[n] MS. *Quo.* [o] MS. inſerit *ſi.* [p] *nomine* deeſt in MS.

reſtarive,

reſtarive, citari, vel extrahi faciat, ſub poena excommunicationis majoris, quam in hac parte delinquentem incurrere volumus ipſo facto.

Cum, ſacro eloquio jubente, de omnibus, quae novantur per annum, et nullo tempore excluſo decimae ſint cum omni integritate abſque diminutione ſolvendae; omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis parochialibus, et eccleſiarum parochialium curatis, per noſtram provinciam conſtitutis, in virtute obedientiae mandamus, firmiter injungentes, quatenus diligenter moneant et efficaciter inducant, et quilibet ipſorum in parochia ſua moneat et inducat, quod dicti parochiani omnes decimas, inferius annotatas, ſuis eccleſiis perſolvant; videlicet decimam lactis ſeu lacticinii a primo tempore ſuae innovationis, tam in menſe Auguſti, quam in aliis menſibus; de proventibus etiam boſcorum, virgultorum, pannagiis ſylvarum, vivariorum, piſcariarum, fluminum, ſtagnorum, arborum proſtratarum et exciſarum, pecorum, columbarum, ſeminum, fructuum, et beſtiarum; warennarum, aucupii, hortorum, curtilagiorum, lanae, lini, croci, grani, terreſcidiorum, et carbonum, in locis ubi fabricantur et fodiuntur; cygnorum, et caponum, aucarum, anatum, ovorum, agrorum, apum, mellis et cerae proventuum, molendinorum, venationum, vellerum, artificiorum, negotiationum, necnon et agnorum, vitulorum, pullorum equinorum, capriolorum, et aliorum foetuum animalium, tunc ad decimam dandorum, cum ſe alendo in paſcuis a matribus ſeparatis commode vivere poſſint. De fructibus et garbis, quarreris calce, mineris; de nutrimentis animalium, paſcuis, paſturis, tam communibus quam non communibus, ſecundum numerum animalium et dierum, ſicut expedit eccleſiae; de foeno, ubicunque creſcit, aut in ſemitis, magnis pratis ſive parvis, ſecundum verum valorem; et de omnibus proventibus aliarum rerum de caetero ſatiſfaciant competenter eccleſiis, quibus de jure tenentur, nullis expenſis ratione praeſtationis decimarum deductis ſeu retentis, niſi tantum de praeſtatione decimarum, artificiorum, et negotiationum: quodſi monitionibus hujuſmodi parere contempſerint, per ſuſpenſionis, excommunicationis, et interdicti ſententias per ordinarios locorum ad praeſtationem decimarum praedictarum compellantur; conſuetudine contraria nequaquam obſtante, quae peccata non minuere ſed augere dignoſcitur. Dat. in ſynodo provinciali celebrata in eccleſia metropolitana Eborum 26. die menſis Aprilis, anno Domini M.CCCC.LXVI.

Scrutatis inſuper regiſtris recolendae memoriae Johannis, nuper eccleſiae Romanae tituli ſanctae Balbinae preſbyteri cardinalis, et praedeceſſoris noſtri, meminimus conſtitutiones ſubſcriptas per ipſum, in eccleſia metropolitana Eborum celebratas rite et legitime editas, non tamen in libro ſtatutorum provincialium inter alia inſcriptas et incorporatas; volumus igitur ipſas inter alias conſtitutiones publicari, promulgari, et incorporari, ac ab omnibus noſtrae provinciae ſubditis firmiter obſervari.

Certitudinem praeſentium, et memoriam futurorum ſane intendentes, qualiter olim patres et praedeceſſores Eborum archiepiſcopi cum ſuffraganeis eorundem, ad extirpandum vitia, et mores nutriendos, plures et diverſas conſtitutiones neceſſarias et ſalubres viciſſim ſuis ediderunt temporibus: nos vero Johannes, archiepiſcopus antedictus, eorum veſtigiis ſequi inhaerentes; volentes in vinea Domini ob ſalutem et quietem populi nobis ſubjecti laborare, ut verae retributionis recipere valeamus denarium poſt laborem; de ſuffraganeorum noſtrorum, ac praelatorum, et cleri noſtrae provinciae in hoc concilio provinciali nobis aſſiſtentium, deliberato conſilio ſtatuimus, providemus, decernimus, et ordinamus, quod preſbyteri etiam cantarias habentes, et alii ſacerdotes, propriis ſumptibus vel annualibus ſuſtentati, in noſtris civitate, dioeceſi, et provincia divina celebrantes, proximo die dominico ſeu feſtivo poſt admiſſionem ſuam ad celebrandum in eccleſiis, capellis, vel locis aliis divino cultui diſpoſitis, jurabunt, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, coram rectoribus, vicariis, vel aliis locum eorum tenentibus, quod eccleſiis vel capellis eorum viceſgerentes nullum omnino inferent praejudicium vel damnum, circa oblationes, portiones, decimas, trentalia, denarios pro requeſtis ſive legatis mortuorum, vel alia jura, quocunque nomine cenſeantur; imo, quatenus in eis eſt, eoſdem rectores, vicarios, et eorum locumtenentes ſervabunt indemnes in praemiſſis et ſingulis praemiſſorum. Jurent etiam ſpecialiter dicti ſacerdotes, quod odia, ſcandala, rixas, contumelias, ſeu contentiones inter rectores, vicarios, ac eorum parochianos nullo modo ſuſtentent, foveant, aut ſuſtineant, quatenus in eis erit, imo concordiam nutriant et obſervent inter eos: et praefati ſacerdotes infra civitatem, dioeceſim, et provinciam noſtras divina non celebrent, ſed eis expreſſe interdicantur, donec praemiſſa praeſtiterint juramenta, vel per eos ſteterit, quominus praeſtiterint; et celebrare ſi praeſumpſerint, praeter poenas alias, quas canones inducunt contra celebrantes in locis interdictis, irregularitatem incurrant, ſi coram ſuis ordinariis ſuper praemiſſis fuerint convicti. Inſuper tamen eis interdicatur divina celebratio, donec fuerit cum eis ſuper hoc legitime diſpenſatum.

Praeterea preſbyteri ipſi [a] non audient confeſſiones parochianorum, vel capellanorum in eccleſiis, in quibus divina celebrant, niſi in caſibus a jure permiſſis, vel licentia praeſidentium in ipſis eccleſiis petita et obtenta. Inſuper preſbyteri memorari debent, et jurent intereſſe in cancello eccleſiae, in qua deſerviunt, matutinis horis, proceſſionibus, miſſis, et veſperis, et aliis divinis officiis inibi pſallentes, induti ſuperpelliciis, quae ſibi propriis expenſis providebunt; et ad aſſignationem curatorum hujuſmodi lectiones, epiſtolas, et evangelia in miſſis ſolennibus legant, et cum concione mortuo-

[a] *non* deeſt in MS.

rum lectiones mortuorum die una in eccleſiis hujuſmodi miſſae fient plures ſolennes. Miſſas alias cum nota celebrent et percantent, ac tempore hujuſmodi divinorum, ſic in eccleſiis ipſis celebratorum, etiam [p] in navi eccleſiae vel coemeteriis aut campis vagari minime praeſumant.

Praeterea dicti ſacerdotes diebus dominicis et feſtivis, vel ſi corpus alicujus defuncti [q] tumulandum, vel nuptiae celebrandae fuerint in eccleſiis ſupradictis, miſſas ſuas poſt lectum evangelium majoris miſſae incipiant, et non prius; et eas ſic compleant, niſi per praedictos rectores, vicarios, vel praeſidentes ad hoc fuerint ſpecialiter licentiati.

Item ſacerdotes praedicti et alii preſbyteri curati ſuis vacent libris; et tabernas, ſpectacula, cellulas mulierum ſuſpectarum, vel ludos noxios ſeu prohibitos ſub poena ſuſpenſionis a divinis nullatenus exerceant. Rectores vero, vicarii, et eorum locumtenentes praedicti benigne debent recipere juramenta praedicta, et de hac noſtra conſtitutione ad memoriam praeſentium et futurorum copiam in ſuis habeant eccleſiis.

Praeterea nos fide et concordi relatione informati, et rerum experientia edocti, quod nonnulli abbates, priores, abbates proprios non habentes, hoſpitalarii, et alii adminiſtratores bonorum eccleſiaſticorum, in deſolationes monaſteriorum, prioratuum, et locorum aliorum, quibus praeſunt, et prodeſſe deberent, bona hujuſmodi monaſteriorum, prioratuum, et aliorum locorum eccleſiaſticorum, videlicet arbores ſylvarum caeduarum, et etiam non caeduarum, reditus, poſſeſſiones, et alia jura ſua vendunt et alienant, ac penſiones, corrodia, et liberationes ad vitam vel longi temporis ſpatium vendunt et concedunt; necnon eccleſias, ſibi et eorum monaſteriis appropriatas, ad firmam dimittunt, et pecunias prae manibus receptas in uſus proprios exponunt et convertunt, mutuumque recipiunt, ac ſe et monaſteria ſua, ſucceſſoreſque ſuos ad jura, reditus, et poſſeſſiones ſua perinde obligant et diſtrictioni ſeculari ſubmittunt; necnon et alia bona ſua mobilia ſuis notis et amicis in immenſum donant et contribuunt, ſic quod occaſione praemiſſorum eorum monaſteria ac domus, et loca eis pertinentia, propter defectum reparationis collabuntur, et maximam minantur ruinam, divinus cultus in locis hujuſmodi praemiſſorum occaſione diminuitur, obſervantia regularum negligitur, ac bona hujuſmodi monaſteriorum propter abuſus hujuſmodi, quod dolenter referimus, devaſtata ſunt pariter et conſumpta. Nos Johannes, archiepiſcopus antedictus, monaſteriorum, prioratuum, hoſpitalium, et locorum aliorum religioſorum infra noſtram provinciam Eborum exiſtentium indemnitatibus occurrere deſiderabiliter affectantes, et ſuper eis opportunum remedium adhibere, de ſuffraganeorum noſtrorum adviſamento et conſilio ſtatuimus et ordinamus, quod ſi ſalvis aliis proviſionibus, ſtatutis, conſtitutionibus, ordinationibus, et remediis ſuper hujuſmodi venditionibus, alienationibus, et conceſſionibus, antiquorum patrum auctoritate editis, ut cum venditio arborum ſylvarum non caeduarum, vel caeduarum, ad magnam quantitatem, vel conceſſio jurium, redituum, vel poſſeſſionum, aut penſionum, corrodiorum, ſive liberatarum ad vitam alicujus vel longi temporis ſpatium fieret alienatio, tractatus duorum dierum ad minus inter abbatem et ejus conventum, aut priorem, abbatem proprium non habentem, cum ſuo conventu praecedere debeat diligens et maturus; et ſi poſt tractatum hujuſmodi ſolennem praefatis abbati, et conventui, ſeu priori, abbatem proprium non habenti, et ejus conventui viſum fuerit, quod hujuſmodi venditiones, alienationes, et liberatarum conceſſiones, vel mutuae receptiones eorum monaſteriis, prioratibus, vel aliis locis neceſſariae fuerint et utiles, ſeu opportunae, tunc ſuper alienationibus, venditionibus, et conceſſionibus praemiſſis nobiſcum in noſtra dioeceſi et provincia noſtra, et cum ſuffraganeis noſtris in eorum dioeceſibus, ac noſtris et ſuis ſucceſſoribus, temporibus pro futuris, tractatum habeant ſpecialem, et poſt licentiam et auctoritatem a nobis ſeu noſtris ſuffraganeis in dioeceſibus ſuis praehabitis, ad praemiſſas venditiones, alienationes, et conceſſiones liberam habeant facultatem. Quodſi abbates praedicti, priores, vel hoſpitalarii contra hanc noſtram ordinationem ſive proviſionem venditiones, vel conceſſiones, nulla praehabita auctoritate, fecerint; hujuſmodi venditiones, alienationes, et conceſſiones, ad vitam vel inperpetuum pro nullo habeantur, et omnimoda careant firmitate: et nihilominus praeter alias poenas in diverſis ordinationibus inde proviſis, praedicti abbates, priores, et hoſpitalarii hanc noſtram conſtitutionem infringentes, violantes, et contemnentes, eo facto a celebratione divinorum ſint ſuſpenſi, et adminiſtratione bonorum monaſteriorum, ac dignitate et officiis, quibus praeſunt, ipſo facto inperpetuum privati exiſtant. Amen.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI II. 4.	THO. BOURCHIER 14.	1467.	EDWARD. IV. 7.

Conſtitutio domini papae Pauli ſecundi, de rebus eccleſiae non alienandis. Ex cod. MS. penes Sam. Roper de hoſpit. Lincoln. armiger.

PAULUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ambitioſae cupiditati illorum praecipue, qui divinis et humanis affectati, damnatione poſtpoſita, immobilia et pretioſa mobilia Deo dicata, ex quibus eccleſiae, monaſteria, et pia loca reguntur, illuſtranturque; et eorum miniſtri ſibi alimoniam vendicant, profanis uſibus applicare, aut

[p] *in* deeſt in MS. [q] *tumulandum* deeſt in MS.

cum maximo illorum ac divini cultus detrimento, exquiſitis mediis uſurpare praeſumunt, occurrere cupientes, omnium rerum et bonorum eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, conceſſionem, hypothecam, locationem, et conductionem ultra triennium; necnon infeudationem vel contractum emphyteoticum, praeterquam in caſibus a jure permiſſis; ac de rebus et bonis in emphyteoſim, ab antiquo concedi ſolitis, et tunc cum eccleſiarum evidenti utilitate; ac de fructibus et bonis, quae ſervando ſervari non poſſunt pro inſtantis temporis exigentia, hac perpetua valitura conſtitutione fieri omnino prohibemus; praedeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, prohibitionibus, et decretis aliis ſuper hoc editis, quae tenore praeſentium innovamus, in ſuo nihilominus robore permanſuris: ſi quis autem contra hujus noſtrae prohibitionis ſeriem de bonis et rebus eiſdem quicquam alienare praeſumpſerit, alienatio, hypotheca, conceſſio, locatio, conductio, et infeudatio hujuſmodi nullius omnino ſint roboris vel momenti; et tam qui alienat, quam is, qui alienatas res et bona praedicta receperit, ſententiam excommunicationis incurrat: alienanti vero bona eccleſiarum, monaſteriorum, locorumque ipſorum quorumlibet, inconſulto Romano pontifice, aut contra praeſentis conſtitutionis tenorem, ſi pontificali vel abbatiali praefulgeat dignitate, ingreſſus eccleſiae ſit penitus interdictus; et ſi per ſex menſes immediate ſequentes, ſub interdicto hujuſmodi animo (quod abſit) perſeveraverit indurato, lapſis menſibus eiſdem, a regimine et adminiſtratione ſuae eccleſiae, vel monaſterii, cui praeſidet, in ſpiritualibus et temporalibus ſit eo ipſo ſuſpenſus.

Inferiores vero praelati, commendatarii, et alii eccleſiarum rectores beneficiati, vel adminiſtrationem quomodolibet obtinentes, prioratibus, praepoſituris, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, canonicatibus, praebendis, aliiſque eccleſiaſticis, cum cura, et ſine cura, ſecularibus et regularibus beneficiis, quorum res et bona alienarunt duntaxat, ipſo facto privati exiſtant, illaque abſque declaratione aliqua vacare cenſeantur; poſſintque per locorum ordinarios, vel alios, ad quos eorum collatio pertinet, perſonis idoneis, illis exceptis, quae propterea privatae fuerint, libere de jure conferri, niſi alias diſpoſitioni apoſtolicae ſedis ſint ſpecialiter aut generaliter reſervata; et nihilominus alienatae res et bona hujuſmodi ad eccleſias, monaſteria, et loca pia, ad quae ante alienationem hujuſmodi pertinebant, libere revertantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae prohibitionis, et innovationis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctam Mariam anno Dominicae incarnationis milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo, calendis Martii, pontificatus noſtri anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI II. 4.	THO. BOURCHIER 15.	1468.	EDWARD. IV. 8.

Convocatio provinciae Cantuar.

IN hac convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. 12. die menſis Maii in eccleſia S. Pauli London. virtute brevis regii et mandati archiepiſcopi celebrata, praelati et clerus unam integram decimam cum ſubſidio, domino regi concedunt; uti teſtantur reg. Waynfleet Winton. et reg. Carpenter Wigorn.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI II. 7.	THO. BOURCHIER 17.	1470.	EDWARD. IV. 10.

Convocatio provinciae Cantuar. et Ebor.

ALIUD concilium anno M. CCCC. LXX. per breve regium et mandatum archiepiſcopi in eccleſia S. Pauli London. in craſtino S. Annae, 27. Julii celebrabatur. Reg. Waynfl. Wint. et reg. Chedworth Linc.

IN provincia Eboracenſi breve regium datum eodem die, quo breve ſuperius, ſcil. 11. die Junii, clerum apud Ebor. convocari juſſit. Rot. Parl. in anno.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 1.	THO. BOURCHIER 18.	1471.	EDWARD. IV. 11.

De primis archiepiſcopis Scotiae (id eſt, S. Andreano et Glaſguenſi) inſtitutis a Sixto papa IV. *anno Domini* M. CCCC. LXXI. Ex Dempſter. Appar. lib. I. cap. 14.

NE apud Scotos male audiam, qui in referendis ipſorum antiquitatibus et rebus geſtis, Anglos plerumque habent ſuſpectos et exploſos; dabo (Spelmannum audis) quod ex ſuis auctor, pluribus ſat antiquus gentibus, ut noſtram taceam, de hoc tradidit; et primum de archiepiſcopo S. Andreae.

Exciſo, inquit Dempſterus, Pictorum imperio, deletoque in Albione gentis illius nomine, Kennethus III. Abernetho ſedem epiſcopalem Andreo-

Andreopolim tranſtulit, circa an. Dom. D.ccc.l. manſitque is antiſtes in praecipuo honore pene ccc. annis; dicebaturque Maximus Scotorum epiſcopus. Ex eiſdem annalibus [puta Scoticis] clarum. Poſt multa deinde ſecula, Jacobo III. rege vehementius inſtante, illius ſedis antiſtes archiepiſcopus et regni primas inauguratus a Sixto IV. ſub annum M.cccc.lxxi. licet alii regni praelati indignarentur, fremerent, ac ingentes pecuniae ſummas regi ad impediendum offerrent. Append. hiſtor. Scot. pag. 390. Fuitque novi honoris primus praeſul Patricius Grahimus (de quo in ſucceſſione plura.) Et licet tum quidem archiepiſcopus inſtitutus, exempta tamen juri Anglicano diu antea Scotica eccleſia, ſcilicet anno M.clxxiix. ut in vita S. Gilberti, Moravienſis archidiaconi, extat apud Polydorum Virgilium, Hovedenum, et alios. Haec ille; ſed rationem, qua adductus eſt Sixtus papa ad novum hunc archiepiſcopum inſtituendum, non aperuit; nos ex aliis recitabimus.

Hoc anno M.cccc.lxxi. menſe Septembris, Patricius Graham, epiſcopus S. Andreae, indulgentiam promulgavit, qua, ipſomet flagitante, ſuam in archiepiſcopatum ſedem papa jam erexerat. Queſtus enim eſt apud papam, quod cum archiepiſcopus Eboracenſis metropolitanus eſſet Scotiae, ſaeviretque ſaepius bellum inter Anglos et Scotos, Scoti ad ſuum metropolitanum minime potuerunt pervenire; et hoc praeſertim in appellationum cauſis. Papae igitur, ut quidam ſcribunt, conſultius viſum eſt epiſcopum S. Andreae primatem et metropolitanum Scotiae conſtituere; ordinavitque duodecim alios epiſcopos Scotiae ejus ſubeſſe primatui; qui renuentes, colligendas undecim mille marcas regi obtulerunt, ut ab eorum parte contra archiepiſcopum caeteroſque praelatos Romam hujus negotii promovendi cauſa miſſos ſtaret. Hiſt. Scotiae ab Anglo Anglice conſcripta, pag. 282. et a nobis ſic Latine reddita.

De inſtitutione archiepiſcopatus Glaſguenſis, ſic idem Scotus ibidem inferius:

Glaſguenſis archiepiſcopus factus eſt ſub eodem Jacobo III. rege, pallium concedente Sixto IV. pontifice, primo ſui pontificatus anno, id eſt, anno M.cccc.lxxi. Quod ei olim nomen fuerit urbi non conſtat, illud modo in confeſſo eſt, S. Kentigernum ſedem ibi epiſcopalem habere frequentius ſolitum; quare ab eo epiſcopatus nomen accepit, ait Boethius lib. ix. Hiſt. Scot. pag. 167. a quo tamen fundatio facta, et cenſus adſignati, apud me in incerto eſt. Academiae etiam jure gloriatur, cujus auctor antiſtes quidam ipſius, etc.

Sub archiepiſcopo S. Andreae ſedes (inquit) ſunt et ſuffraganei viii.

Dunkeldenſis,	Dumblanenſis.
Aberdonenſis,	Brechinenſis,
Moravienſis,	Roſſenſis.
Cathenenſis,	Orcadienſis.

Sub Glaſguenſi archiepiſcopo ſuffraganei iii.

Candidae Caſae, ſeu Gallovidiae,
Leſmorenſis, ſeu Argatheliae,
Inſularum Hebridum.

Haec Spelmannus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Sixti IV. 1.	Tho. Bourchier 18.	1471.	Edward. IV. 11.

Convocatio provinciae Cantuar.

Crastino S. Vincentii, ſc. Januarii 23. convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. celebrata, in qua una decima domino regi conceditur; atteſtantibus regiſtro Carpent. Wigorn. et reg. eccleſ. Cant. R. fol. 51.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Sixti IV. 2.	Tho. Bourchier 19.	1472.	Edward. IV. 12.

Convocatio provinciae Cantuar.

Anno ſequente, per breve regium convocatio eadem rurſus celebratur Februarii 23. die, in qua praeter decimam domino regi conceſſam, ſubſidium domino archiepiſcopo praeſtatur. Eadem haec convocatio per prorogationem uſque ad 11. Octobris anni ſequentis M.cccc.lxxiii. et deinde ad Januarii 24. diem continuatur, in qua alia decima domino regi conceditur. Ejus ſubſidii colligendi cauſa alia convocatio anno ſequente M.cccc.lxxiv. Februarii nono die, per breve regium, et ex mandato archiepiſcopi celebrabatur. Habent haec regiſtra Waynfleet Winton. et Carpenter Wigorn. et Grey Elien. et Beauchamp Sarum.

Convocatio provinciae Ebor.

Tertio die menſis Decembris hujus anni breve regium emanavit pro convocatione praelatorum et cleri Ebor. celebranda. Habet hoc rot. parl.

Synodus

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
SIXTI IV. 4.	THO. BOURCHIER 21.	1474.	EDWARD. IV. 14.

Synodus provincialis Eboracenſis. Ex reg. Laur. Boothe Ebor. fol. 61. et reg. IV. dec. et cap. Ebor. fol. 168. b.

BREVE regis ac mandatum archiepiſcopi clerum provinciae Ebor. ſexto die Februarii convocavit, quando duae integrae decimae in ſubſidium domino regi conceſſae ſunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 5.	THO. BOURCHIER 22.	1475.	EDWARD. IV. 15.

Synodus praelatorum et cleri prov. Cant.

SYNODUS praelatorum et cleri prov. Cant. 23. die Januarii coacta, de rebus ad eccleſiam ſpectantibus tractavit, quae ſupplicationum nomine a domo inferiori praelatis ſunt exhibita.

Supplicationes cleri factae praelatis in convocatione incipiente 23. Jan. A. Dom. M. CCCC. LXXV. *et finita 25. Febr. prox. ſequent. celebrat. in eccleſia ſancti Pauli London. ſuper certis reformationibus habendis; ut ſequitur.* Ex reg. eccleſ. Cant. M.

PLACEAT veſtrae reverendiſſimae paternitati, una cum aſſenſu caeterorum praelatorum in hac celſa convocatione congregat. auctoritate ejuſdem, aſſentire et diſcernere, ut hii articuli ſequentes pro jure provinciali a modo ſerventur, et quilibet eorum obſervetur.

Inprimis, quod certae conſtitutiones provinciales inferius deſcriptae, quae ſunt modo latae ſententiae, vigore quarum quamplurimi, in grave ipſarum animarum periculum, judices cenſurarum eccleſiaſticarum involvuntur, a nunc ſint ferendae ſententiae. Quarum prima conſtitutio incipit "Effraenata" de celebratione miſſarum; qua cavetur, quod preſbyteri pro animabus defunctorum celebraturi VII. marcis, aut cibariis, et tribus marcis; et qui curae habent deſervire VIII. marcis, aut cibariis, et IV. marcis annuatim ſint contenti, et contrafacientes huic conſtitutioni dando aut recipiendo, ſententiam excommunicationis incurrant ipſo facto.

Item ſecunda conſtitutio incipit: "Adeo quorundam de teſtamentis;" ubi dicitur quod quiſcunque ordinarius conceſſerit literas acquietanciarum executori alicujus teſtamenti, ante fidelem computum ſuae adminiſtrationis, incurrit ſententiam ſuſpenſionis ipſo facto. Et ſi quis ordinarius receperit pro approbatione, inſinuatione, literis acquietanciarum, ſeu aliis quibuſcunque ex teſtamento alicujus defuncti, ultra quam in eadem conſtitutione eſt expreſſe permiſſum, non reſtituens duplum ipſius recepti infra menſem fabricae eccleſiae cathedralis, ingreſſus eccleſiae eſt eo ipſo ſibi interdictus.

Item tertia conſtitutio incipit: "Statutum eſt tertio de teſtamentis," qua cavetur, quod quiſquis executor teſtamenti alicujus defuncti approprians ſibi de bonis ejuſdem defuncti, titulo emptionis aut alicujus, praeterquam in caſibus expreſſatis in eadem conſtitutione, incurrit ipſo facto poenam ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiae; a qua non poteſt abſolvi abſque reſtitutione ipſius rei ſic appropriatae, et ſolutione dupli ejuſdem fabricae eccleſiae, cui defunctus erat ſubditus; videtur clero, quod praelati et eccleſiae cathedr. remittant pro praeterito intereſſe, quod habent ad praedictum duplum ratione praedictarum duarum, etc.

Item quarta conſtitutio incipit: "Item quia archidiaconi" de inſtit. qua cavetur, quod archidiaconus aliquid recipiens pro inductione alicujus intitulati in aliquod beneficium, ultra quam eſt in ipſa conſtitutione conſtitutum; incurrit ipſo facto ſententiam ſuſpenſionis ab officio, et beneficio, qua ligatur, donec laeſo hujuſmodi de damnis legitime ſatisfecerit.

Item quinta conſtitutio incipit, "Reverendiſſime" de haereticis, qua continetur, quod aliquis etiam a jure aut privilegio non auctorizatus, praedicans verbum Dei, priuſquam fuerit approbatus a dioeceſano, et literas realiter exhibuerit ſub ejus magno ſigillo, ipſo facto incurrit ſententiam majoris excommunicationis, et eccleſia, in qua ſic praedicatur, eſt ipſo facto ſuppoſita interdicto; petitur quod relaxetur hoc interdictum quoad omnes eccleſias, etc.

Item conſtitutio, quae incipit, "Superno Dei munere" de ſententia excommunicationis, atque caetera capitula, contenta in ſententia generali, quater in anno tam in cathedralibus, quam parochialibus eccleſiis, in ſingulis dioeceſibus hujus provinciae publicentur.

Item conſtituatur, et pro jure provinciali obſervetur, quod quiſcunque abbas, prior, et conventus, aut aliquis alius patronus eccleſiaſticus, ſive ſecularis, et eorum ſervientes, recipientes ab aliquo pro praeſentatione aut collatione alicujus beneficii, ſcripturave, ſive ſigillo ejuſdem ultra VI. ſol. VIII. den. ſit ipſo jure privatus jure praeſentandi ſive conferendi hujuſmodi beneficium, cum proxima vice extunc vacare contigerit.

Item, quod nulli collectores decimarum certificent in ſcaccario domini regis differentes ſolvere

vere decimam, niſi ad hoc prius requiſierint aſſenſum ipſius ordinarii, ſub poena ſuſpenſionis a divinis.

Item, quod ſi decima a clero concedatur, quod in omnibus circa illam ſtetur certificatoriis ordinariorum; et ſi quid in ſcaccario domini regis dubii emerſerit, ſtetur pro declaratione ejuſdem ad interpretationem archiepiſcopi aut ordinarii.

Item, quod omnes et ſinguli miniſtri regis in ſcaccario non plus exigant pro eorum feodis ab aliquo collectore, unius integrae decimae majorem collectam habente, quam xx. ſol. minorem collectam minorem ſummam xx. ſol. juxta diſcretionem baronum ibidem.

Item, quod praecipitur per celſitudinem regiam, quod nulli captores granorum aliorumque victualium pro rege aliquid capiant a viris eccleſiaſticis ſeu earum firmariis, aut procuratoribus de bonis ſeu catallis eorundem.

Item, quod cum canones et conſtitutiones contra intruſores in beneficiis ſunt ſatis poenales, tamen non poſſunt debitae demandari executioni, propter vim laicalem et manutenentes aliorum; dignetur regia majeſtas hac in re ſuas apponere manus adjutrices, cum ad hoc per ordinarium fuerit requiſitus.

Item, quod prior, ſive dominus ſancti Johannis evocetur coram reverendiſſimo domino cardinali, caeteriſque praelatis, et clero in praeſenti convocatione congregatis, ad exhibendum privilegia, ſi quae habuerit, quibus ſui miniſtri diverſis locis infra hanc provinciam benedicant, habere correctionem, dominium, et juriſdictionem in foro contentioſo, approbationem, et inſinuationem teſtamentorum maxime ſuorum tenentium, atque poteſtatem deputandi ſimplices preſbyteros ad abſolvendum quoſcunque a ſententiis juris, vel homines qualitercunque ad partis inſtantiam, vel ex officio judicis involutos alienis paroch. ſacra et ſacramentalia miniſtrand. clandeſtina matrimonia contra ſacrorum canonum ſtatuta celebrand. necnon quod ſui tenentes propriis curatis decimas reales atque perſonales ſolvere non tenentur, ſicuti in nonnullis locis [in] praeſenti praetendunt.

Item, quod magiſtri domorum de "Howndiſlowe, Teylisford, et Knayſburgh," ordinis ſancti Roberti, ſimili modo evocentur, quo jure alienos paroch. ſine licentia et aſſenſu proprii curati ad ſacrum poenitentiae admittunt, ſicque confeſſiones alienorum paroch. audiunt, eoſdemque abſolvunt.

Item, quod ſacerdotes et curati coram vicecomitibus, et aliis juſtitiariis domini regis, in vetito foro accuſati, ſeu indictati, poſſunt per celſitudinem regiam remediari; ſic quod dicti vicecomites et juſtitiarii ſint jurati in ſuſcipiendis eorum officiis, quod nullus ſacerdos coram eis a modo accuſatus aut indictatus arreſtetur, incarceretur, aut alio modo gravetur, ſeu moleſtetur in perſona ſeu bonis, ſed incontinenti remittant illas accuſationes et indictamenta eorum ordinariis. Ad iſtam petitionem dominus rex nondum conſentit, etc.

Item, quod liceat cuicunque ſacerdoti, quotienſcunque ſibi videatur, aſſumere ſibi quemcunque ſacerdotem idoneum in confeſſorem in caſibus non reſervatis.

Item, quod feſta tranſlationis ſanctae Etheldredae in vigilia S. Lucae evangeliſtae, et tranſlationis ſanctae Fredeſwydae proximo die poſt feſtum S. Lucae, cum IX. lection. et caeteris omnibus de communi unius virginis non martyris; et depoſitionis ſancti Oſmundi 4. die Decemb. cum IX. lect. et caeteris omnibus de communi unius confeſſorum et pontif. celebrentur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 5.	THO. BOURCHIER 23.	1476.	EDWARD. IV. 16.

Bulla Sixti quarti pro libertate clericorum et rerum ſuarum; et ne ipſi clerici per laicos arreſtentur, aut moleſtentur in perſonis ſeu rebus ſuis, etc. Ex MS. Cotton. Cleopatra E. ii.

SIXTUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Officii paſtoralis cura jubente, et ſacrorum canonum auctoritate praevia, ſicut in judiciis ſecularium perſonarum illarum jura et privilegia per eccleſiaſticas perſonas turbari nolumus; ita eis praejudicantibus juribus eccleſiaſticis, quae violare ſine indignatione divini judicii liceat nemini, debita correctione reſiſtere cogimur, uti ſeculares ipſa ſua ſorte contenti, pro Dei honore, et apoſtolicae ſedis reverentia, alterius negotium praejudicialiter attemptare non praeſumant, quod poſtmodum in aeterna damnatione eos acrius luere conveniat. Cum itaque, ſicut ex venerabilium fratrum noſtrorum primatum, archiepiſcop. epiſcoporum, ac dilectorum filiorum abbatum, priorum, et aliorum praelatorum, et univerſi cleri regni Angliae, et dominii Walliae, non ſine gravi cordis noſtri amaritudine, lamentabili inſinuatione percepimus, uſque adeo hoſtis bonorum operum, et malorum ſeminator et diſcordiarum omni in regno et dominiis praefatis praevaluit aſtutia, quod nonnulli iniquitatis filii ſacerdotes et clericos tam religioſos, quam ſeculares regni et dominii praedictorum, indies falſis ſuggeſtionibus de exceſſibus et criminibus coram judicibus ſecularibus, eorumque officialibus et miniſtris infamant et accuſant, et juxta vulgare patriae praefatae multipliciter perjurando indictant; ex quibus ſic enormiter perpetratis, ſacerdotes et cleri praefati carceribus publicis mancipantur, et pro eorum liberatione ſeculares hujuſmodi patrimonium Chriſti extorquent, eorumque beneficia, decimas, et portiones, fructus, reditus, et proventus reſignare, atque aliis locare cogunt et compellunt; ac in beneficiis, domibus, et curis eiſdem commiſſis, ſine hujuſmodi exactionibus et extorſionibus ſtare pacifice non permittunt, in totius fidei chriſtianae et religionis opprobrium

opprobrium et gravamen, animarum ſuarum perniciem, ac ſedis apoſtolicae vilipendium non modicum. Nos igitur tantis malis et inconvenientiis, Deo nobis aſſiſtente propitio, ne de caetero perpetrentur, praeſertim in dicto regno, quod ſacrae religionis tutamen et domicilium eſſe conſuevit, quod cum Deo poſſumus obviare ſatagentes, primatum, archiepiſcoporum, epiſcoporum, abbatum, praelatorum, ac aliorum clericorum hujuſmodi in hac parte ſupplicationibus inclinati, hac irrefragabili et perpetuo valitura conſtitutione ſanximus, ut quicunque per calumniam, odii, malitiae, invidiae, doli, vel lucri cauſa, aliquem ſacerdotem religioſum vel ſecularem, vel aliquem quemcunque in quibuſcunque gradibus, ordinibus, vel dignitatibus conſtitutis, coram ſecularibus judicibus eorumve officialibus, deputatis, ſive miniſtris accuſare, indictare, et ad carceres ſive publica opprobria vel ſpectacula trahi facere, bonave, penſiones, decimas, vel feoda potentia, metu, vel fraude, vel aliquo alio modo eos ſic, ut praefertur, vendere, vel locare, aut reſignare arctaverint ſeu coegerint, aut fieri procuraverint, ut praemittitur; extunc excommunicationis et anathematis vinculo eo ipſo alligati et irretiti exiſtant, reos ſe divino judicio de perpetrata iniquitate fore ſcientes; a quibus ſententiis et poenis, niſi per Romanum pontificem, aut loci dioeceſanum, niſi in mortis articulo conſtituti, praemiſſa tamen congrua ſatisfactione, abſolvi non poſſint ſeu valeant, non obſtantibus conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis; necnon bonae memoriae Otonis et Octoboni, olim in dicto regno apoſtolico ſedis apoſtolicae legatorum, ac in provincialibus ſynodis et conciliis generalibus vel ſpecialibus editis, caeteriſque contrariis quibuſcunque: volumus autem, quod quaecunque conceſſiones ſeu indulta de abſolvendis eis, ſeu eligendis confeſſoribus in caſibus reſervatis, qui eos abſolvant, per nos vel ſedem apoſtolicam conceſſis, et inpoſterum concedendis, talibus nullatenus ſuffragentur; quodque omnes archiepiſcopi, epiſcopi dicti regni, ac etiam dominii Walliae annuatim praeſentes literas vel eorum tranſumptum in primo die dominico Quadrageſimae perpetuis futuris temporibus, ſub ſuſpenſionis poena, in eorum cathedralibus et aliis eccleſiis, ubi major pars populi aderit, publice per ſe, vel alium, ſeu alios legere, et exponere, ac publicare, ſeu exponi, legi, et publicari facere teneantur, ut ignorantiam praemiſſae conſtitutionis nullatenus praetendere, et ab hujuſmodi injuriis et malis, ſi gehennam incendii evitare voluerint, fidelius valeant abſtinere. Et inſuper, quia difficile foret praeſentes literas ſingulis exhibere, volumus, et eadem auctoritate decrevimus, quod ipſorum tranſumpto manu publica et ſigillo alicujus epiſcopi vel ſuperioris eccleſiae vel curiae munito, tanquam praefatis literis originalibus plena fides adhibeatur, et perinde ſtetur, acſi dictae originales literae forent exhibitae vel oſtenſae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conſtitutionis, voluntatis, et decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno incarnat. Dom. M.CCCC.LXXVI. quintodecimo calendarum Junii, pontificatus noſtri anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 5.	THO. BOURCHIER 23.	1476.	EDWARD. IV. 16.

Proceſſio epiſcopi Wintonienſis et aliorum, in honorem reliquiarum ſancti Swythini epiſcopi, reconditarum in ciſta eburnea fere a viginti annis. Ex reg. Morton in ann.

ANNO Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo ſexto, menſis vero Julii die quartodecimo, qui eſt vigilia tranſlationis ſancti Swythini epiſcopi et confeſſoris, ante primas veſperas ejuſdem feſti, quidam de confratribus eccleſiae cathedralis Wintonienſis quandam ciſtam eburneam pallio decenter coopertam, in qua beati Swythini reliquiae recondebantur a ſacriſta, ubi fere per viginti annos dictae pretioſae reliquiae pauſabant, deportantes, magna cum reverentia ſuper magnum altare collocarunt: poſtea vero abſque magno intervallo reverendus pater, praefatae eccleſiae antiſtes, in ſua ſede aderat, ac officium veſperarum devote executus eſt; quibus et matutinis etiam, ut quidam de confratribus retulerunt, ante noctis tenebras, ſecundum morem eccleſiaſticum ſolenniter decantatis, ejuſdem eccleſiae confratres, praeter duos aut tres in excubiis circa reliquias vigilantes, quieti ſe dederint. In die vero ſequenti hora congrua convenerunt in choro dictae eccleſiae ad ſolennem proceſſionem faciendam epiſcopi Wintonienſis et Ciceſtrenſis, ac ſuffraganeus epiſcopi Wintonienſis, qui adtunc erat; etiam prior domus canonicorum regularium de Motteſham, abbas de Hida juxta Wintoniam, et prior conventualis eccleſiae Wintonienſis, pontificalibus induti; monachique et miniſtri praefatae eccleſiae, albis et cappis ſecundum formam in tanta ſolennitate conſuetam veſtiti. Qui gradatim in ordine debito conſtituti, abbas de Hida, et prior eccleſiae Wintonienſis ad magnum altare accedentes, praefatam ciſtam eburneam cum glorioſis reliquiis, ut praefertur, pallio coopertam, et ſuper quodam [feretro] portatili poſitam, ſuis humeris impoſuerunt; et omnes more proceſſionali eccleſiam exeuntes, majorem partem civitatis devote circuierunt, et in medio chori proceſſionalis, dicti abbas praecedens, et prior ſubſequens hujuſmodi reliquias honorifice bajulabant; ex uno latere nobili viro domino Willielmo Downley, comite de Arundell, et ex altero latere, ut quidam aſſeruerunt, domino

de

de Storton incedentibus, ac praefatam ciſtam ſuper humeris ſuis deportantibus. Interfuit denique magna procerum caterva, et populi quaſi innumerabilis multitudo, quae proceſſionem ſequebatur. Antiſtes Wintonienſis miſſam celebrabat. Lecto evangelio, et offertorio finito, epiſcopus Ciceſtrenſis ſermonem habuit ad populum in vulgari. Poſt miſſam finitam praelati pontificalibus induti, pretioſas reliquias ab altari devotiſſime accipientes, ad locum, ubi jam requieſcunt, cum magno gaudio vocis, jubilo organorum uno, ac diverſorum generum muſicorum, et inſtrumentorum modulamine detulerunt; et modo proceſſionali pervenientes ad locum, ubi tumba marmorea glorioſi ſancti conſtruitur, ſuper quam capſa argentea et deaurata per prius fuerat collocata; de praelatis, qui commode poterant, ſcalam ligneam ab humo uſque capſam extendentem ex parte orientali aſcenderunt; et in ſummo exiſtentes epiſcopus Wintonienſis et prior ibidem, ciſtam cum glorioſis reliquiis in capſam per quoddam oſtium ob hanc cauſam in parte orientali ejuſdem capſae apertum, intromiſerunt. Deinde epiſcopus Wintonienſis in capſam introivit, et cum magna devotione oſculatus exiit; ſicque alii praelati, unus poſt alium, et quidam magnates fecerunt. Quibus peractis, clauſum eſt oſtium, et ſcala removebatur, fuſiſque ad Deum et ejus ſanctum glorioſum beatum Swythinum precibus, qui aderant, receſſerunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 6.	THO. BOURCHIER 24.	1477.	EDWARD. IV. 17.

Literae regis pro archiepiſcopo Dublinenſi. Ex rot. pat. 17 Edw. IV. p. 1. m. 15. et ex Foeder. Rymer. vol. XII. p. 43.

REX omnibus, ad quos, etc. ſalutem. Sciatis quod cum laudabile ſit, et regiae conveniat dignitati, ſubditos ſuos, praeſertim illos, qui non ſolum bona ſua, ſed etiam periculum vitae et membrorum ſuorum pro jure regni ſui expoſuerint et ſubjecerint, a preſſuris, damnis, et injuriis praeſervare; hinc eſt, quod nos bona et laudabilia ſervitia, quae venerabilis pater Johannes, archiepiſcopus Dublinenſis, Hiberniae primas, neque perſonae, neque facultatibus ſuis parcendo, nobis ante haec tempora multipliciter impendit, et impendere deſiderat infuturum, conſiderantes, volenteſque eundem archiepiſcopum nobis praedilectum gratioſis favoribus communire, ut quanto per nos ſpecialius ſit protectus, tanto adverſariorum ſuorum ipſum inquietare volentium, quieſcat et ceſſet malitia; de gratia noſtra ſpeciali, ac praemiſſorum intuitu, ipſum archiepiſcopum, ac omnia terras et tenementa, res, reditus, dominia, et poſſeſſiones ſua, et archiepiſcopatus ſui, ſive eccleſiae Dublinenſis antedictae quaecunque in ſalvas et ſecuras protectionem, tuitionem, et defenſionem noſtras ſuſcepimus, et per praeſentes ſuſcipimus ſpeciales: et ulterius volumus et concedimus praefato archiepiſcopo, quod ipſe per ſe, officiarios, miniſtros, et ſervientes ſuos in temporalia archiepiſcopatus ſui, et eccleſiae ſuae praedictae, necnon quamlibet inde parcellam, ac in eccleſiarum et praebendarum advocationes et collationes per quoſcunque officiarios ſeu miniſtros noſtros, quae in manus noſtras quaſcunque ob cauſas ante datam praeſentium, temporibus noſtris, ſeiſita fuerint, aut ſeiſiri contigerit infuturum, ingredi et intrare, ac ea occupare, et reditus, exitus, fructus, emolumenta, et proficua inde provenientia percipere, levare, et colligere, et ad uſum praefati archiepiſcopi abſque impetitione, moleſtatione, perturbatione, gravamine, vel impedimento noſtri, haeredum, ſucceſſorum, aut officiariorum ſeu miniſtrorum noſtrorum quorumcunque retinere valeat; et hoc abſque aliquo fine, ſeu feodo, ſeu aliquo alio nobis aut haeredibus noſtris praedictis aliqualiter inde reddendo, ſeu ſolvendo; dum tamen temporalia praedicta ac alia praemiſſa ob altas proditiones per ipſum archiepiſcopum perpetratas, ſive perpetrandas, unde convictus fuerit, aut pro non faciendo ſectam et ſervitium nobis debita, et ab antiquo conſueta, in manus noſtras capta ſive ſeiſita non exiſtant. In cujus, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſterium viceſimo die Maii.

Regis literae de poteſtate commiſſa archiepiſcopo Armachanenſi. Ex Rot. pat. 17. E. IV. p. ii. m. 12.

REX venerabili in Chriſto patri Edmundo, archiepiſcopo Armachanenſi, ac dilecto et fideli noſtro Alveredo Corneburgh, armigero pro corpore noſtro, ſalutem. Sciatis quod, ut veraciter informamur, occaſione particularium litium, diſcordiarum, et controverſiarum inter quoſdam dominos, magnates, et proceres in dominio noſtro terrae noſtrae Hiberniae, quamplures riotae, routae, congregationes, et conventicula illicita, in pacis noſtrae laeſionem et perturbationem, ac populi noſtri terrorem et commotionem, indies facta ſunt, et perpetrata, et de veriſimili, ſi inpoſterum fieri permitterentur, inconvenientiae inauditae exinde prioribus pejores ſunt ſecuturae. Nos malis et inconvenientiis, quae ex praemiſſis proſequi poſſunt, providere volentes, ac de fidelitatibus et providis circumſpectionibus veſtris quamplurimum confidentes, aſſignavimus vos, ad vos de litibus, diſcordiis, et controverſiis praedictis, omnibus viis, modis, et mediis, quibus ſciveritis, informandum, et de eis debite perſcrutandum et inquirendum, ac diſcordiis, et controverſiis illis, per vos cognitis, et intellectis, vobis plenam poteſtatem

poteſtatem, et auctoritatem damus et committimus, quod, vocatis vobis, juxta diſcretionem veſtram, diſcretis et magis indifferentibus perſonis terrae noſtrae praedictae ad omnes et ſingulos dominos, magnates, et proceres ejuſdem terrae, cujuſcunque ſtatus, gradus, ſeu conditionis fuerint, inter quos aliquae particulares lites, debatae, diſcordia, et controverſiae pendent et exiſtunt, coram vobis nomine noſtro evocandum, et eos ſuper praemiſſis examinandum, et querimonias ſuas audiendum, et eas inter partes praedictas pacificandum, et determinandum; et quoſcunque contrarios in hac parte, ſi caſus exegerit, mediantibus hiis, quae de jure incurrere deberent ad pacificationem et determinationem hujuſmodi, mediis debitis compellendum, et ad nos et concilium noſtrum de toto facto veſtro in hac parte, ac de nominibus omnium et ſingulorum mandatis et injunctionibus, eis in hac parte nomine noſtro per vos faciendis, et imponendis, contradicentium et inobedientium, et de eorum factis et geſtibus de tempore in tempus debite certificandum, ut pro eorum punitione in ea parte, in aliorum exemplum taliter delinquentium providere poſſimus; et in caſu, quo praemiſſa pacificare et finire non poteritis, aſſignavimus vos, et vobis plenam poteſtatem, et auctoritatem damus, et committimus ad hujuſmodi ordinationes, et directiones, ac mandata generalia et ſpecialia in praemiſſis faciendum et ordinandum, ac injunctiones juxta diſcretiones veſtras quibuſcunque vobis in hac parte contrariis, nomine noſtro dandum et imponendum; ne ipſi, nec eorum aliquis quicquam, quod in noſtri contemptum, aut pacis noſtrae laeſionem, aut populi noſtri terrae noſtrae praedictae perturbationem, moleſtationem, ſeu inquietationem cedere valeat, attemptent aut attemptari praeſumant quoquomodo; caeteraque omnia et ſingula in ea parte neceſſaria et opportuna, faciendum et exequendum; et ideo, etc. Damus autem univerſis et ſingulis dominis juſtitiariis, majoribus, praepoſitis, vicecomitibus, ac aliis officiariis, et miniſtris noſtris terrae noſtrae praedictae, cujuſcunque ſtatus, gradus, ſeu conditionis fuerint, ac aliis fidelibus et ligeis noſtris ibidem tenore praeſentium firmiter in mandatis, quod vobis in executione praemiſſorum intendentes ſint, aſſiſtentes, et auxiliantes in omnibus diligenter. In cujus, etc. Teſte rege apud Weſtmonaſterium viceſimo primo die Junii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 7.	THO. BOURCHIER 24.	1477.	EDWARD. IV. 17.

Convocatio Ebor provinciae.

HOC anno convocationem cleri provinciae Ebor. habitam fuiſſe viceſimo primo die menſis Octobris, teſtatur procuratorium decani et cap. Dunelm. IV. fol. 181. a.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae.
SIXTI IV. 7.	THO. BOURCHIER 25.	1478.	EDWARD. IV. 18.

Convocatio praelatorum et cleri prov. Cantuar. et Ebor.

CONVOCATIO praelatorum et cleri Cantuar. provinciae decimo Aprilis hujus anni primordia cepit, et per varias prorogationes continuata fuit, donec decimam domino regi conceſſerint; teſtantibus regiſtris Waynfleet Winton. et Goldwell Norwic.

IN provincia Eboracenſi ſynodus per breve regium dat. apud Gainsburgh 13. die Septembris, anno regni XVIII. convocabatur apud Ebor. in vigilia apoſtolorum Simonis et Judae prox. futur. Mandatum archiepiſcopi ad epiſcopum Dunelm. pro convocando clero ſuae dioeceſis datum 14. Septembris, A. D. M. CCCC. LXXVIII. et tranſlat. II. Reg. Laur. Boothe Ebor. fol. 78. In ejuſdem regiſtri fol. 86. eodem anno convocatio apud Ebor. per breve regis dat. 6. die Decembris celebrabatur die Mercurii prox. poſt feſtum S. Valentini prox. futur. Mandatum ad epiſcopum Dunelm. datum 6. Januarii M. CCCC. LXXVIII. tranſlat. III. Quo die Mercurii praelati et clerus conceſſerunt unam medietatem unius integrae decimae in ſubſidium domino regi, ſub quibuſdam exceptionibus. Certificatorium de hoc ſubſidio ſic conceſſo datum eſt 27. Februarii, M. CCCC. LXXVIII. tranſlat. III.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 10.	THO. BOURCHIER 27.	1480.	EDWARD. IV. 21.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 21. die menſis Martii, in eccleſ. S. Pauli London. Ex reg. Bourchier fol. 26. ſeq.

PERLECTO mandato reverendiſſimi pro convocatione, cui breve regium inſertum extitit, ac tradita poteſtate ab archiepiſcopo certificatoria et procuratoria recipiendi, et convocationem continuandi in abſentia ſua, mag. Will. Pykenham in prolocutorem electus, reverendiſſimo die 26. Martii, M. CCCC. LXXXI. praeſentatur.

Poſtea conſiliarii regii neceſſitates regis in domo capitulari exponentes, ſubſidium aliquod notabile petunt, quod tertio die Aprilis conceſſum fuit; quo die praefatus prolocutor nomine totius cleri, ut aſſeruit, exhibuit duas papyri ſchedulas in forma conſueta conſcriptas; unam in ſe continentem unius integrae decimae domino noſtro regi conceſſionem, et alteram conceſſionem cujuſdam charitativi ſubſidii praefato reverendiſſimo in Chriſto patri conceſſi,

aſſeruit, aliam ſchedulam papyream in ſe continentem haec verba exhibuit: Inſtantiſſime cum omni humilitate et reverentia petimus nos clerus, pariter et ſupplicamus, quatenus vos, reverendiſſime pater, cum ſingulis reverendis patribus, confratribus veſtris, veſtrae Cant. provinciae epiſcopis, regiam majeſtatem pro eccleſiae Anglicanae univerſae, ipſiuſque totius cleri ſtatu, et tranquillitate, ne ipſius libertas, cum omnium chriſtianorum regnorum pulcherrima eccleſia fuit, in ruinas cadat, hortari et ſuppliciter rogare dignemini, ut juſtitiariorum, vicecomitum, ballivorum, et juſtitiariorum pacis, ac aliorum officiariorum ſuorum temporalium quorumcunque in eccleſiaſticos viros jurisdictionis abuſus, temerariaeque vexationes compeſcantur per ipſius ſereniſſimam regiam celſitudinem, per ſuas diſertiſſimas literas praecipiendo eiſdem officiariis temporalibus, ut ab ipſorum eccleſiaſticorum virorum indictationibus, incarcerationibus, ac moleſtationibus aliis quibuſcunque, cum talia in clericos temporales officiarii ſine eorundem animarum magno periculo attemptare nequeant, omnino deſiſtant. Et ſi aliquem eccleſiaſticum coram ipſis officiariis indictari, aut per eos attachiari contingat, ipſos eccleſiaſticos viros ſic indictatos, attachiatos, ſive incarceratos, ad loci dioeceſanum libere et indilate remittant.

Exhibuitque ibidem praelibatus prolocutor aliam ſchedulam papyream, ſub hac ſerie verborum: Decet ut exultent immenſis cuncti chriſticolae gaudiis, quod per glorioſiſſimae virginis Mariae, genitricis unici Filii Dei Domini Jeſu, humani generis redemptoris piiſſimi, ſanctorumque Oſmundi epiſcopi, Frideſwidae, et Ethelredae virginum, grandia praecelſaque merita, multa et evidentia miracula ipſe Dominus operatur in terris; qui et animo et omni veneratione colendi ſunt, ut quanto divina clementia precibus eorum aurem ſuae pietatis inclinat, tanto ipſi, qui Dei ſunt mediatores et hominum, intercedere pro peccatis efficacius inducantur. Et quia nos itaque piis ducti conſiliis, dignisque ſtudiis excitati, quod beatiſſimi patres in apoſtolatu olim ſummi pontifices feſtum viſitationis beatiſſimae virginis Mariae auctoritate divina indixerunt, et nuper, divina clementia annuente, beatum Oſmundum epiſcopum, Frideſwidam et Ethelredam virgines, ingentibus eorum meritis exigentibus, in ſanctorum catalogo numerari, et a Chriſti fidelibus venerari decreverunt; ideoque ſanctiſſimae Mariae viſitationis feſtum ſub more duplicis feſti, ſecundum uſum eccleſiae Sarum cum pleno ſervitio VI. non. Julii cum oct. quae celebrentur cum regimine chori, feſtaque Oſmundi XI. non. Decem. ſanctae Frideſwidae XIV. calend. Novembris, et Ethelredae XVI. calend. Novembris cum regimine chori, et novem lectionibus, per provinciam Cant. auctoritate hujus ſacri concilii volumus, ſtatuimus, et praecipimus, annis ſingulis, perpetuis futuris temporibus devote celebrari. Quibus ſic exhibitis, praefatus reverendiſſimus in Chriſto pater dixit ſe velle communicare cum fratribus ſuis, et praelatis; et animadvertere quid ſuper et in praemiſſis eſſet agendum. "Sequente 9. die Aprilis, coram praefato reverendiſſimo in Chriſto patre et ſuffraganeis ſuis, comparuit venerabilis vir magiſter Johannes de Sighs, utriuſque juris doctor, fructuum camerae ſedis apoſtolicae collector in Anglia, et expoſuit, qualiter dictus in Chriſto pater et dominus, dominus Sixtus papa IV. omnia vaſa et jocula ſua argentea in pecunias convertit pro defenſione civitatis Rhodi, et reſiſtentia illius nefandiſſimi Chriſti nominis inimici, qui nuper—— invaſit, et infra breve civitatem Romanam invadere, et univerſam Chriſti nominis religionem deſtruere indies conatur, et intendit, niſi citius remedium accuratur; quod fieri non poſſit, ſine adjutorio chriſtianorum, ob quam cauſam, ut dixit, ſanctiſſimus in Chriſto pater decimas indixit ſuper univerſali eccleſia, ut patet per bullas ejuſdem ſanctiſſimi patris, quas habuit oſtendere, ut dixit; et hiis relatis, praefatus reverendiſſimus in Chriſto pater dixit, quod haberet colloquium cum ſuffraganeis ſuis, et praelatis, et quod provideret ſibi de reſponſo. Et tunc idem collector receſſit a dicta domo, et ſaepedictus reverendiſſimus in Chriſto pater communicavit cum antedictis ſuffraganeis ſuis, praelatiſque et clero, quid videretur eis in praemiſſis faciendum; et habita diu communicatione ſuper praemiſſis et aliis, nulla concluſione ſequente," in aliud tempus negotium hoc differebatur.

Et quia tempus Paſchae appropinquavit, ita quod praelati et clerus ab eccleſiis ſuis non deberent eſſe abſentes, ulterius ordinatum fuit, quod reverendiſſimus cum VI. epiſcopis, VI. abbatibus, VI. aliis praelatis, III. decanis, VI. archidiaconis, et VI. cleri procuratoribus, ab archiepiſcopo nominandis, aliquo certo die ante feſtum Pentecoſtes, ad id ab archiepiſcopo eligendo, in eccleſia S. Pauli London. conveniret, ad ſubſidium domino papae concedendum. Et tunc reverendiſſimus commiſit poteſtatem Thomae London. epiſcopo dictam convocationem diſſolvendi, quod et fecit 16. die menſis Aprilis. Poſtmodum dominus archiepiſcopus ſummonebat nonnullos ad quintum diem menſis Junii, ad deliberandum de ſubſidio domino papae contra Turcos Rhodum invadentes pugnanti concedendum. Sed hactenus in his fruſtra fuit. Continuata deinde ſeſſio hujus concilii ad diem 7. Novembr. prox. ſequ. et deinde ad diem 6. Maii, anno M.CCCC.LXXXII. et inde ad 12. Novemb. prox. ſequentem; et tum rem remiſit ad proximam convocationem.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 10.	THO. BOURCHIER 27.	1480.	EDWARD. IV. 21.

Concilium provinciale Eboracenſe. Ex reg. Rotheram Ebor. fol. 290. et reg. IV. dec. et cap. Dunelm. fol. 181.

AD concilium hoc apud Ebor. celebrandum breve regis datum 13 die Septembris, anno reg. XXI. clerum convocavit. Dies Lunae 29. menſis Octobris, ad comparendum in concilio aſſignatus eſt per mandatum archiepiſcopi ad epiſcopum Dunelm. datum 20. die Septembris, anno tranſlat. II. In eo clerus unam integram decimam in ſubſidium domino regi conceſſit, cum quibuſdam exceptionibus. Certificatorium de hoc ſubſidio datum eſt 12. die menſis Januarii, in quo archiepiſcopus dicit praelatos et clerum hoc ſubſidium conceſſiſſe "Praeſertim et ſpecialiter" pro defenſione marchiarum verſus Scotiam, necnon propter alia onera, etc. Et in reg. eodem Eborac. fol. 294. iidem praelati et clerus in eadem convocatione conceſſerunt domino archiepiſcopo unam integram decimam, nomine charitativi ſubſidii, ad debita ejuſdem perſolvenda, et onera ejus ſupportanda.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 12.	THO. BOURCHIER 30.	1483.	EDWARD. V. 1.

Convocatio Cantuar. provinciae.

IN convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. Aprilis 18. die congregata per breve regis Edwardi quinti, decima domino regi conceſſa fuit. Reg. Ruſſel Lincoln. et reg. Alcock Wigorn.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 12.	THO. BOURCHIER 30.	1483.	RICHARD. III. 1.

Convocatio provinciae Cantuar.

ALIA convocatio hoc anno Februarii 3. die celebratur, in qua ſupplicatio facta domino regi per clerum pro confirmatione libertatum eccleſiae; quas rex Richardus confirmavit. Reg. Goldwell Norwic. et reg. eccl. Cant. R. fol. 132.

Supplicatio facta domino regi per clerum pro confirmatione libertatum eccleſiae. Ex reg. Alcock Wigorn. fol. 129.

HUMBLE ſhewen unto your highneſs, your continuell and faithfull treu lege men, the clerge now aſſembled in the convocation, that contrary to the law of God, and determination of all Chriſts church, as well by the adviſe of the temporallty as the ſpiritualyte, confermed alſo by your noble progenitors, as right plainly may appear in the letters patents under the great ſeal of your brother, and progenitor, late king Edward the fourth, in the which your highneſs ys witneſs, crewelly, grievouſly, and daylye be troubled, vexed, indighted, and arreſted, drawn out of the church, and without deu reverence from the auttor by malicious and evill diſpoſed parſones, not dreding God, nother the ſaid determinations, and confirmations, for all the cenſurys, anathematizations and curſes yerely promulgate, and fulmyned by our holy fader the pope, and in all your churches in England, through the which your ſaid orators and faithfull ſubjects the mynifters of Chriſts church of England, by unquiettneſs may be reſident on their benefices, nother dewly and devoutly execute their office to Goddys pleaſure, as thei ſhuld, unto the health of ther own ſculs, and of thers, that they have cure of. Feering alſo that through the ſaid unquiettneſs, the grace of God is gretely withdrawen, and allmighty God provoked unto dyvers vengeances and puniſhments. In eſchuyng whereof, ſeeing your moſt noble and bleſſed diſpoſition in all other things, we beſeech you to take tender reſpect, and conſideration unto the premiſſes, and of yourſelf, as a moſt catholick prynce to ſee ſuch remedies, that under your moſt gracious letters patents the liberties of Chriſts church and yours may be confermed, and ſufficiently auctoriſed by your high court of parliament, rather enlarged than dyminiſhed. That allmighty God may enlarge his grace unto your highneſs, and to all that counſel or help in any wiſe unto the ſame. And that your ſaid orators the more quietly may ſerve God, and do ther dewties, praying for the preſervation of your ſaid royal eſtate, and of all your realme, with all other deu ſervice wher unto thei devowtelye apply themſelf with all diligence.

Bulla Sixti IV. *papae archiepiſcopo Cant. diſpenſans, ut celebrare poſſit poſt meridiem.* Ex reg. Bourchier fol. 177.

SIXTUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Thomae, titulo ſancti Cyriaci preſbytero cardinali, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ad perſonam tuam, quam divina clementia magnis illuſtravit gratiarum muneribus, noſtrae dirigentes conſiderationis intuitum, et attente proſpicientes, quod tu Romanam eccleſiam, cujus honorabile membrum exiſtis, tuorum honoras plenius magnitudine meritorum, dignum imo potius debitum reputamus, ut ea tibi favorabiliter concedamus, per quae divinis officiis intendere valeas, et ex quibus animae tuae ſalus valeat feliciter provenire. Sane nuper coram nobis proponi feciſti, quod tu, propter varias occupationes, quibus tam circa eccleſiae Cantuarienſis, cui ex conceſſione et diſpenſatione ſedis apoſtolicae praeeſſe dignoſceris, quam regia negotia ſaepenumero praepeditus exiſtis, ac etiam interdum propter tui corporis infirmitatem, miſſam aliquando ante meridiem celebrare, ſeu coram te celebrari facere, et illam audire non potes; nos tuis igitur devotis ſupplicationibus inclinati, circumſpectioni tuae, ut quotiens in eccleſiae praedictae ſeu regis negotiis occupatus, aut infirmitate detentus fueris, ac alias quandocunque pro tuae libito voluntatis, miſſam poſt meridiem, ante tamen horam veſperorum, celebrare, ſeu coram te celebrari facere, libere et licite valeas, quibuſvis apoſtolicis ac bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in regno Angliae praedictae ſedis legatorum, necnon in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus ſeu ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus, caeteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate apoſtolica tenore praeſentium de ſpiritualis dono gratiae indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.LXXXIII. non. Aprilis, pontificatus noſtri anno [a] decimo tertio.

Sixti IV. *papae bulla, ut certi rectores, etc. archiepiſcopatus Cantuarienſis almucia uti poſſint.* Ibidem.

SIXTUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In ſupernae apoſtolicae dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione locati, ad ea noſtrae conſiderationis aciem ſolerter extendimus, quae eccleſiarum, praeſertim inſignium metropolitanarum ac eccleſiaſticarum perſonarum quarumlibet decus et venuſtatem conſpiciunt; illa ſalubriter ſtatuendo, et ordinando, quae ad eccleſiaſticarum et perſonarum earundem honorem cedere conſpicimus pariter et ornamentum. Sane pro parte dilecti filii noſtri Thomae, titulo ſancti Cyriaci preſbyteri cardinalis, fuit nobis expoſitum, quod eccleſia Cantuarienſis, cui etiam dictus Thomas cardinalis, ex conceſſione et diſpenſatione ſedis apoſtolicae, praeeſſe dignoſcitur, et quae metropolitana ac inter univerſas regni Angliae metropolitanas et alias cathedrales eccleſias prima et inſignior reputata eſt, ordinis ſancti Benedicti, ac in civitate Cantuarienſi nulli ſunt canonici, vel aliae perſonae eccleſiaſticae, quae almucia de variis ſive griſeis pellibus deferant, prout in quampluribus eccleſiis dicti regni illarum canonici deferre conſueverunt, et quae juxta conſuetudinem regni ipſius ad decus et ornamentum eccleſiarum ac perſonarum eccleſiaſticarum multum conferunt. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, in Cantuarienſi praedicta, ac diverſis aliis dioeceſibus dicti regni ſint quamplures eccleſiae parochiales, rectores, et etiam perpetuos vicarios inſimul habentes, quarum cura animarum non per rectores, ſed per vicarios praedictos exercetur, et quarum collatio et proviſio ad archiepiſcopum Cantuarienſem, pro tempore exiſtentem, pertinere noſcuntur, etſi illarum rectores almucia de variis ſive griſeis pellibus hujuſcemodi in ſupplementum canonicorum deferrent, id profecto ad decus et honorem tam rectorum eorundem, quam totius cleri civitatis et dioeceſeos Cantuarienſium praedictarum cederet. Quare pro parte dicti Thomae cardinalis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut quod Cherryng et de Aldyngton, ac de Newchirch, necnon de Holyngbourn, et de Lymynge, ac in decanatu de Shorham, de Wroteham, et de Shevenok, ac de Peckham, et de Orpington, necnon de Gynefford, ac in decanatu de Croydon, de Harrowe, ac in decanatu de Malling, de Terryng, necnon in decanatu de Bokking, de Multon Cantuarien. praedictae, ac Roffen. London. Ciceſtren. et Norwicen. dioeceſium, parochialium eccleſiarum rectores moderni, et qui pro tempore fuerint, almucia de pellibus variis ſive griſeis hujuſcemodi deinceps perpetuo deferre valeant, ſtatuere et ordinare, aliaſque in praemiſſis opportune providere de benignitate apoſtolica dignaremus; nos itaque hujuſcemodi ſupplicationibus inclinati, quod moderni, et qui pro tempore fuerint rectores parochialium eccle-

[a] Rectius *duodecimo*. Haec et ſequens bulla ultimae convoc. pag. praeced. praeponi debuiſſet.

ſiarum

ſiarum praedictarum almucia de variis ſive griſeis pellibus hujuſcemodi, tam in Cantuarienſibus praedictis, quam quibuſvis aliis eccleſiis dicti regni, necnon proceſſionibus et aliis actibus perpetuo deinceps, adinſtar canonicorum aliarum eccleſiarum cathedralium ſecularium praedicti regni deferre libere et licite valeant, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium, ſtatuimus et ordinamus; non obſtantibus apoſtolicis ac bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in dicto regno ſedis apoſtolicae legatorum, necnon in ſynodalibus et provincialibus conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus; ſtatutis quoque et conſuetudinibus Cantuarienſium et aliarum eccleſiarum, et ordinis praedictorum, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti et ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M. CCCC. LXXXIII. ſeptimo calend. Julii, pontificatus noſtri anno duodecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
SIXTI IV. 13.	THO. BOURCHIER 30.	1483.	RICHARD. III. 1.

Confirmatio libertatum eccleſiae. Ex reg. Alcock Wigorn. fol. 129.

RICHARDUS, Dei gratia rex Angl. et Fr. et dom. Hyberniae, omnibus Chriſti fidelibus, ad quos praeſentes literae pervenerint, ſeu quos infraſcripta tangunt ſeu tangere poterint quomodolibet in futurum, ſalutem. Inſpeximus chartam domini Edwardi, nuper regis Angliae et Franciae, et domini Hyberniae, univerſis et ſingulis archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, prioribus, ducibus, comitibus, baronibus, juſtitiariis, vicecomitibus, eſchaetoribus, coronatoribus, praepoſitis, miniſtris, ac omnibus ballivis et fidelibus ſuis, ſalutem. Sciatis quod cum inter alias cauſas, etc. ut ſupra in p. 583. A. C. M. CCCC. LXII.

Nos autem chartam praedictam, ac omnia et ſingula in eadem contenta rata habentes et grata, pro nobis et haeredibus noſtris, in quantum in nobis eſt, acceptamus et approbamus, et dilectis noſtris venerabilibus patribus Thomae, cardinali titulo S. Cyriaci in Thermis, Thomae, Ebor. archiepiſco, Thomae London. Willielmo Winton. Joh. Lich. et Coven. Richardo Bangor. Roberto Bathon. et Wellen. Edmundo Ciceſtren. Joh. Wigorn. Joh. Norwic. Thomae Hereford. Joh. Lincoln. Ric. Carliol. Joh. Landaven. Edmund. Roffen. Thomae Meneven. epiſcopis, univerſis ac ſingulis epiſcopis, praelatis, abbatibus, prioribus, decanis, archidiaconis, officialibus, commiſſariis, rectoribus, vicariis, eorumve ſucceſſoribus, preſbyteris, capellanis, ac omnibus clericis et religioſis perſonis in quacunque religione, per ſanctam matrem eccleſiam approbata, profeſſis et converſis quibuſcunque praeſentibus et futuris, ubique infra regnum noſtrum Angliae et partes Walliae commorantibus, et eorum ſucceſſoribus ratificamus, concedimus, et confirmamus, prout charta praedicta rationabiliter teſtatur. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes. Dat. per manum noſtram apud palatium noſtrum Weſtmonaſt. 23. die Februarii, anno regni noſtri primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 1.	THO. BOURCHIER 31.	1484.	RICHARD. III. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 10. *die menſis Februarii.* Ex reg. Waynfleet Winton. et reg. Alcock Wigorn. fol. 147. ſeq.

IN hac ſynodo per breve regium et mandatum archiepiſcopi coacta, duae decimae domino regi et ſubſidium charitativum archiepiſcopo Cantuar. conceſſa ſunt. In ea etiam duo ſtatuta (olim a Thoma Bourchier, archiep. Cantuar. M. CCCC. LXIII. edita) rurſus promulgata ſunt: quorum unum eſt, " Quod nullus officiarius ſecularis arreſtet ſeu arreſtari faciat perſonam ſpiritualem ſub poena excommunicationis." Incipit: " Quamvis ſacris canonibus teſtantibus"—definit " ſententia volumus eſſe innodatos." Alterum eſt " De habitu clericorum." Incipit: " Quanquam in hoc catholico et glorioſo regno Angliae"—definit " gravioribus poenis in futurum juvare non cogamur."

3

Literae

Literae Innocentii papae VIII. *Henrico ſeptimo Angliae regi directae pro libertate clericorum.* Ex MS. Cott. Cleop. E. ii.

CHARISSIME in Chriſto fili, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Non poſſumus non magnopere laetari, et in Domino gaudere, cum ad nos fide dignorum hominum relatione affertur, majeſtatem tuam (ut regem et principem catholicum maxime decet) pia religioſaque intentione, nihil aliud pene animo verſare et cogitare, quam quomodo cultus divinus in omni regno tuo quotidie augeatur; et, ut caetera omittamus, qua commendatione ac laude, quod nuperrime in eccleſia Eborum cum ſumma Dei gloria et majeſtatis tuae honore inſtitutum eſt, digne proſequi quiſpiam poſſit Facis in hoc, fili chariſſime, rem dignam inclyto Angliae regno, dignam clariſſimis regibus et progenitoribus tuis, dignam poſtremo priſtina illa devotione ac pietate erga Deum tua, quem rogamus, ut in te conſervet hunc religionis et fidei chriſtianae zelum, quod ut ipſius ineffabili benignitate gratiaque conſequi poſſis, majeſtatem tuam, pro paterna, qua ipſam proſequimur, charitate monemus, et hortamur in Domino, ut deinceps omnem operam, diligentiam, et auctoritatem ſuam interponere velit, ut quod hactenus factum eſt cum Dei offenſa, nullo modo fieri permittat, ſed omnino, ut decet, prohibeat majeſtas tua in regno illo inclyto et devotiſſimo. Non enim ſine dolore cordis audire potuimus, quod ſacerdotes nonnulli, non ab epiſcopis aut alias juriſdictionem in eos habentibus capti, neque examinati, ſed per ſeculares judices contra omne fas, contra ſanctorum patrum decreta, contra ſummorum pontificum et conciliorum generalium conſtitutiones, partim tormentis ſubjecti, partim crudeliſſime laniati, et partim etiam furca ſuſpenſi fuerunt; qui tamen debuiſſent per judices eccleſiaſticos prius judicari, et deinde, ſi peccaſſent, ſeculari curiae relinqui: quodque eccleſiarum cathedralium praedia, Deo jampridem pro peccatorum et animarum redemptione dedicata, infeodalitates ipſorum epiſcoporum, non tamen accuſatorum aut ab hac ſancta ſede judicatorum, ſeu condemnatorum, quaeſito colore, profanantur et confiſcantur, atque ut hoc fieri poſſit, regii decreti accedit auctoritas; quam rem, etiamſi bona illa feodalia eſſent, iniquam et Deo maxime odibilem, ut fieri non permittat, etiam atque etiam rogamus et obſecramus in Domino majeſtatem tuam. Abſit perpetuo haec macula ab inclyto et catholico animo tuo; abſit a te, ac domo et cognatione tua tam deteſtabile facinus; deleatur perpetuo ex omnibus annalibus tuis tam pernicioſa lex, id quod majeſtatem tuam pro ſingulari prudentia, pro pia devotione, ac Dei honore omnino facturam nullo modo dubitare poſſumus: quae autem ſcribimus tanquam ab optimo et paterno animo profecta, ſuſcipiat majeſtas tua, et ita etiam accipiat. Non poſſumus enim ſine gravi indignatione Domini ac redemptoris noſtri Jeſu Chriſti, cujus vices in terris, licet meritis inſufficientibus, gerimus, verba palpantia et adulatoria loqui et ſcribere majeſtati tuae, cum praeſertim juxta Ezechielis prophetae verba, "Sanguinem ejus de manu tua requiram, dicit Dominus." Confidimus autem in eo, quod te ita infuturum illuminabit, et gratia ſua proteget, quod ſi quid, ſatore zizaniae inſtigante, deteſtandae conſuetudinis inolevit in regno tuo, tua potiſſimum prudentia et religione intercedente, corrigetur in melius; quod ſi, ut certiſſime ſperamus, fecerit majeſtas tua, dirigentur in Domino greſſus tui, et ſuperatis viſibilibus et inviſibilibus hoſtibus tuis, de virtute in virtutem ambulabis: nos etiam omnibus honeſtis et opportunis gratiis et favoribus, tam ſpiritualibus quam temporalibus ſemper in Domino majeſtatem tuam proſequemur. Dat. Romae apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris die ſeptimo Maii, M. CCCC. LXXXV. pontificatus noſtri anno primo.

King Henry the ſeventh's letter to the dean and chapter of Lichfield, about divine ſervice in the Peak in Derbyſhire. Ex MS. Cott. Vitell. A. x.

HENRY, by the grace of God kyng of Inglande and of France, and lorde of Irelande, to our truſty and welbelovyd in God, the dean and chapitre of the cathedrall chyrch of Lich. now beyng, and that hereafter ſhal be, gretyng. Whereas there is certayn lyveloode in the Peke, within our countie of Derby, longing unto yow in the ryght of the ſayd church, granted heretofore by owr noble progenitowrs in and for thaugmentation of divine ſervice, ther to be continually miniſtred, for the rule and guydyng of whych lyveloode deſyred herbyfore by divers of owr ſubgettes in thoes parties, ther hath been grete aggruggyng, variance, diſſencion, and trouble, nott oonly to the lyklihode of gret inconveniencies, butt alſo to the greyte prejudice, hurt, and hinderance of owr ſaid cathedrall churche, you, and other miniſters of the ſame, and ſpecially to the lettynge of divine ſervice ther diverſe times, as we be enformed; we therefore havyng tendre zele and affection to do, as your founder, things, which may concerne the honour and weale of our ſaide church, to th'encreaſe of the ſaid divine ſervice, and maintenance of the ſame as yt apperteyneth, and alſo in avoidinge, ceeſſing, and finally eſchuyng of the ſaid inconveniencies, and every of them from henſ-

furth, wol and ſtraytely charge you, that ye by yourſelf, your ſervitors, and deputees kepe and continually occupy the ſaid lyvelode, and every part thereof, and all other your lyvelode, to the ſaid church belonging, to the moſt weale, profite, and behouff of the ſaid church, ſufferyng no manner of perſon ne perſones, whatſomevere he or they be, to have any ſuch rule or guydyng ther, nor in any wyſe to entremete or medle therwith, but utterly to kepe theym therefro by virtue and auctorite of this our commandment hereafter; any manner inſtaunce, requeſt, deſire, or prayer by us, or any other made, or to be made to the contrary in time comyng notwithſtandyng. And whoſoever wol do or attempte things to the contrary hereof, in breche of this our commandment, we wol and charge you ſtrayghtly to certefye us and our counſeil therof, to th'entent that ſuch punicion may be miniſtred in that behalve, as ſhal be thought accordyng and reaſonable. Yeven under our ſignett at owr cytee of London the 14. day of September, the firſt year of owr reigne.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 3.	JOH. MORTON I.	1486.	HENRIC. VII. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 13. *die menſis Februarii, in eccleſia S. Pauli London.* Ex reg. Morton fol. 33. ſeq.

DOMINUS archiepiſcopus electus et confirmatus, literas regias pro convocatione mandato ſuo inſerit; hoc cum certificatorio epiſcopi London. perlecto, cauſaque convocationis propoſita, prolocutorem mag. Thomam Cooke a clero electum acceptavit et admiſit. Craſtino die coram domino in dicta domo capitulari pro tribunali ſedente, aſſidentibus ſibi reverendis in Chriſto patribus, Petro, Exon. Johan. Elien. Jac. Norwicen. Joh. Lincoln. Edmund. Roffen. et Thoma, Sariſb. Dei gratia epiſcopis; poſt diutinam communicationem inter eoſdem pro reformandis in eccleſia habitam, productus fuit quidam dominus Willielmus Symonds, preſbyter, XXVIII. annorum aetatis, ut aſſeruit, qui ibidem in praeſentia dictorum dominorum ac praelatorum et cleri, necnon majoris, aldermannorum, et vicecomitum civitatis London. publice fatebatur et confeſſus eſt, quod ipſe filium cujuſdam —— Orgininakes univerſitatis Oxon. ad partes Hiberniae abduxit et tranſvexit. Qui quidem filius pro comite Warwici ibidem reputabatur, et quod ipſe poſtea erat cum domino Lovell in Fuvneſotts, et iſtis et aliis ibidem per eum confeſſatis, praefatus reverendiſſimus in Chriſto pater rogavit praefatum majorem et vicecomites, ut praefatum dominum Will. Symonds ad turrim London. adducerent, ibidem cuſtodiendum pro eo, quod idem reverendiſſimus pater habuit alium de comitiva dicti domini Willielmi, et non habuit niſi unam perſonam in manerio ſuo de Lamehith. Et ipſis a dicta domo receſſis, dominus communicavit cum confratribus ſuis, praelatiſque et clero de pluribus reformandis in eccleſia. Et ibidem inter eoſdem reſponſum erat, quod privilegia priori S. Johannis Jeruſalem in Anglia, et fratribus ſuis conceſſa, male et enormiter hiis diebus utebantur; et quod praedicantes verbum Dei apud crucem S. Pauli London. maxime clamant contra eccleſiam et eccleſiaſticas perſonas, in earum abſentia, et in praeſentia laicorum, qui ſemper clericis ſunt infeſti. Quare determinatum erat, ut dictus prior S. Johannis, ac duo de ſenioribus cujuſlibet domus fratrum Mendicantium dictae civitatis, et alii docti viri in ſacra theologia in dicta civitate ad eccleſias promoti, vocentur erga diem Martis proximum ad habendam communicationem cum eiſdem de et ſuper praemiſſis. Et petitum erat per praefatum prolocutorem, ut praelati et clerus ad dictum concilium evocati, ſuis gauderent antiquis privilegiis, et libertate. Cui praefatus rev. pater reſpondebat, quod, in quantum poterit, voluit ea obſervari; et continuavit dictam convocationem uſque ad et in diem Lunae tunc proximum.

Quo die coram praefato reverendiſſimo in Chriſto patre, aſſidentibus ſibi praenominatis epiſcopis, et Roberto, Wigorn. epiſcopo, comparuit frater ——, prior S. Johannis Jeruſalem in Anglia, et proteſtabatur, quod per ſuam perſonalem comparitionem ibidem non intendebat derogare ſeu revocare privilegia ſua, ſed ea obſervare illaeſa; et dixit, quod libenter voluit, ſi aliqua enormia in locis ordini ſuo appropriatis per aliquos capellanos ſeu ſervientes ad ſe vel fratres ſuos pertinentes, perpetrata corrigerentur et emendarentur; et literas apoſtolicas ſibi conceſſas vellet oſtendere, et eas libenti animo reformatas habere. Et hiis dictis, idem prior a dicta domo receſſit. Poſt ejus receſſum quidam nobiles et praepotentes domini de concilio domini regis in dicta eccleſia comparuerunt, oſtendentes nomine domini regis quales et quantas pecuniarum ſummas pro defenſione regni Angliae et eccleſiae Anglicanae expenderit, et quales ad reſiſtendum rebellionibus inimicorum ſuorum adhuc neceſſariae forent. His propoſitis, et cum utraque domo communicatis, dominus continuavit dictam convocationem uſque in craſtinum.

Quo die, viz. 24. die menſis praedicti, dominus in dicta domo pro tribunali ſedens, aſſidentibus ſibi coepiſcopis ſupradictis, una cum praelatis et aliis clericis, diutinam communicationem habuit cum eiſdem, pro reformandis in eccleſia, et pro ſubſidio habendo. Et deinde detectum erat, quod preſbyteri dictae civitatis male ſe tractarunt, quidam ex eis in pandoxatoriis ſive cauponibus, et quidam in tabernis communas ſuas habuerunt; ibi ſedendum fere per totum diem, ſine aliquo conſorte ſuo. Quare dominus, hiis auditis, evocari fecit eoſdem ad

ad comparendum coram eo, ad 26. ejuſdem menſis Februarii, et continuavit dictam convocationem ſuam uſque ad et in craſtinum.

Quo die coram domino et confratribus ſuis caeteriſque praelatis comparuerunt quamplures docti, tam ſeculares quam religioſi, verbum Dei ad crucem S. Pauli London. praedicare ſoliti; habita diu communicatione inter dictos rever. patrem, et ſuffraganeos ſuos, et dictos doctos viros, tandem dictus rever. pater monebat eoſdem doctos viros, ac eis praecepit, ne de caetero contra eccleſiam et eccleſiaſticas perſonas coram laicis in ſuis ſermonibus praedicarent; ſed ſi aliquam perſonam ſpiritualem male et enormiter vivere, ſeu illud inhoneſte agere, quod non deberet, tunc talem perſonam ordinario ſuo detegerent. Et ſi idem ordinarius talem malefactorem non corrigeret, tunc eum praefato reverendiſſimo patri denunciarent; et ſi ipſe eum non puniret, tunc idem praelibatus pater voluit, quod iidem docti viri de ſe et nullo alio praedicarent. Et quia alta dies erat, continuavit dictam convocationem ſuam uſque ad et in craſtinum.

Quibus die et loco comparentibus coram reverendiſſimo in Chriſto patre, et aliis epiſcopis ſupradictis, preſbyteris dictae civitatis London. quibus dominus intimavit, qualis infamia ſuper illos in dicta civitate creſcit, quod quamplures eorundem tabernas, pandoxatoria, ſive caupones indies exerceant, ibidem expectando fere per totum diem. Quare dominus conſuluit ac etiam monuit eoſdem, quod inpoſterum talia dimittant; et quod XII. vel XIII. eorum uno loco inſimul ad communas tranſeant, et quod dimittant ſuos longos crines, et induantur togis non per totum apertis. Et deinde a dicta domo receſſerunt. Quibus ſic a dicta domo receſſis, dominus ex conſenſu confratrum ſuorum ac praelatorum ſtatuit et ordinavit, prout ſequitur, infuturum cuſtodienda ſub hac forma verborum:

Decretum dom. archiep. Cantuar. de exequiis epiſcopi.

Quia ſacro teſtante eloquio ſancta et ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare, et tenemur bonum facere, maxime domeſticis fidei, hoc ſacro approbante concilio ſtatuimus, ut de caetero cum aliquem confratrum, coepiſcoporum provinciae Cantuarienſis diem ſuum obire contigerit, ipſiuſque mors epiſcopis ſuperſtitibus fuerit notificata, quam cito commode fieri poſſit, quilibet epiſcopus noſtrae provinciae, ſic ſuperſtes, exequias ac ſex miſſas pro anima epiſcopi ſic in fata decedentis, per ſe, vel per alium infra menſem a tempore notitiae mortis ejuſdem epiſcopi dicere teneatur, ſicuti poenam canonum voluntarie tranſgreſſoribus impoſitam evitare velit.

Et tandem venit praefatus prolocutor et praeſentavit domino, nomine totius cleri, quatuor ſchedulas; unam viz. continentem in ſe unam integram decimam conceſſam domino regi; et aliam continentem in ſe ſubſidium praedicto reverendiſſimo in Chriſto patri conceſſum; et tertiam continentem in ſe feſtum transfigurationis Domini noſtri Jeſu Chriſti, quod dominus ex conſenſu fratrum ſuorum, praelatorum, et cleri ſtatuit et ordinavit fore cuſtodiendum ſingulis perpetuis annis futuris, per modum novem lectionum, quolibet ſeptimo die menſis Auguſti; et quartam de et ſuper correctione indumentorum, et vita preſbyterorum. Quorum tenores per dominum et confratres ſuos admiſſi et rati habiti ſunt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 3.	JOH. MORTON 1.	1486.	HENRIC. VII. 2.

Johannis Morton, archiepiſcopi Cantuar. epiſtola, continens ſtatuta de vita et moribus clericorum in provinciali ſynodo edita. Ex reg. Joh. Alcock, epiſc. Elienſis.

JOHANNES, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili fratri noſtro Thomae, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum in praeſenti convocatione praelatorum et cleri noſtrae Cantuar. provinciae in eccleſia cathedrali ſancti Pauli London. celebrat. pie et ſalubriter conſideratum fuit, quod nonnulli ſacerdotes et alii clerici ejuſdem noſtrae provinciae, in ſacris ordinibus conſtituti, honeſtatem clericalem in tantum abjecerint, ac in coma tonſuraque et ſuperindumentis ſuis, quae in anteriori ſui parte totaliter aperta exiſtere dignoſcuntur, ſic ſint diſſoluti, et adeo inſoleſcant, quod inter eos et alios laicos et ſeculares viros nulla vel modica comae, vel habituum, ſive veſtimentorum diſtinctio eſſe videatur; quo fiet in brevi, ut a multis veriſimiliter formidatur, quod ſicut populus ita et ſacerdos erit, et niſi celeriori remedio tantae laſciviae eccleſiaſticarum perſonarum quantocyus obviemus, et clericorum mores corruptos hujuſmodi digna acrimonia maturius compeſcamus; eccleſia Anglicana, noſtrae ſaltem provinciae Cantuar. antedictae, quae ſuperioribus diebus vita, fama, et compoſitis moribus floruiſſe dignoſcitur, noſtris temporibus ad magnae deſolationis opprobrium, quod Deus avertat, praecipitanter ruet. Volentes igitur, quantum cum Domino poſſumus, tantis morbis congruas medelas apponere, ne ſanguis noſtrorum ſubditorum, et taliter delinquentium, imo verius periclitantium, in extremi judicis examine de noſtris manibus requiratur, auctoritate noſtra archiepiſcopali atque metropolitica, ex unanimi conſenſu et aſſenſu venerabilium fratrum epiſcoporum, ſuffraganeorum noſtrorum, et aliorum praelatorum, et totius cleri dictae noſtrae provinciae, in ipſa provinciali ſacra ſynodo congregatorum, ſtatuimus, et ordinamus,

dinamus, ne aliquis ſacerdos, vel clericus, in ſacris ordinibus conſtitutus, infra provinciam noſtram Cant. antedictam beneficiatus, vel ad beneficium eccleſiaſticum inibi promotus, togam gerat niſi clauſam a parte anteriori, et non totaliter apertam; et ne quis preſbyter, cui id ratione ſui gradus in aliqua univerſitate accepti, non competit (filiis dominorum ac viris in aliqua dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, vel alias notabiliter beneficiatis duntaxat exceptis) caputium penulatum, vel non penulatum, aut duplicatum, cum ſerico ſeu ſimplex cum corneto vel liripipio brevi gerat, vel chameleto circa collum ſuum publice, ſed utatur quilibet talis preſbyter, nullatenus graduatus, caputio cum liripipio longo, ſuo ordini conveniente. Neque utatur enſe, vel ſica, nec zona, aut marcipio deaurato, vel auri ornatum habente. Incedent etiam omnes et ſinguli preſbyteri, et clerici ejuſdem noſtrae provinciae, coronas et tonſuras gerentes, aures patentes oſtendendo, juxta canonicas ſanctiones, quas in quoſcunque preſbyteros et clericos hujuſmodi, contra praemiſſa vel aliquod praemiſſorum poſt menſem a die publicationis eorundem continue numerand. venire praeſumentes, per locorum ordinarios debitae executioni demandari volumus. Adhaec inſuper de conſenſu fratrum noſtrorum praelatorumque et cleri hujuſmodi, hoc provinciali ſtatuto illud addendum fore decernimus; ut ſi canonicae ſanctiones ad refraenand. preſbyteros et clericos hujuſmodi a dictis abuſionibus minime ſuffecerint, ipſos omnes et ſingulos eorundem canonum tranſgreſſores et violatores, qui comam nutrire, tonſuram abjicere, vel contra aliquam praemiſſarum venire praeſumpſerint, per venerabiles fratres noſtros epiſcopos, archidiaconos, et eorum inferiores moneri volumus primo, ſecundo, et tertio, atque peremptorie, quod infra unius alterius menſis ſpatium continue numerand. a die monitionis ſuae hujuſmodi, in certo loco, per ipſos ordinarios et eorum inferiores praedict. talibus tranſgreſſoribus ſpecialiter praefigend. ſe effectualiter reformatos eis exhibeant beneficiati, ſub poena ſequeſtrationis fructuum beneficiorum ſuorum; non beneficiati vero ſub poena ſuſpenſionis ab officio. Quas poenas contra tranſgreſſores hujuſmodi, ſi vel in termino eis aſſignato comparere contempſerint, vel comparentes ſe reformatos eſſe juxta monitionem eis factam nullatenus exhibuerint, cum omni juris effectu exequendas fore omnino decernimus, donec reſipiſcant. Et quia frequenter contingit, quod, paſtore gregis ſibi crediti cuſtodiam negligente, et abſentante, lupus rapit et diſpergit oves; ut diligentia paſtoris praeſentis et noctis vigilias cuſtodientis a lupinis morſibus illaeſae ſervarentur, hac conſtitutione provinciali de conſilio fratrum noſtrorum praelatorumque et cleri antedict. noſtrae provinciae ſtatuend. eſſe duximus, quod omnes et ſinguli rectores, vicarii, et alii, quocunque nomine cenſeantur, eccleſiarum curati ſeu beneficiati ejuſdem provinciae noſtrae reſidentiam in eccleſiis et beneficiis ſuis hujuſmodi, ceſſante canonico impedimento, vel alia legitima cauſa abſente, facia corporalem, ac ſuos parochianos informent verbo et exemplo, ad bene vivend. et ſeſe protegend. a lupo rapaci diabolo. Et ut eiſdem indigentibus ſubvenire valeant temporali ſubſidio et, ſi quos repererint ordinarii locorum, contrarium facientes, diligentiam et ſolicitudinem ſuas adhibeant ſecundum canonicas ſanctiones ad vocand. eoſdem ſuas reſidentias, ut praemittitur, facturos. Quodſi beneficiati hujuſmodi, ſic ad reſidend. vocat. diſpenſationem ſuper pluralitate ad duo beneficia ipſis ordinariis vocantibus exhibuerint, curent iidem ordinarii, ut in ſuis hujuſmodi beneficiis reſidentiam viciſſim faciant. Verum, ſi dicti beneficiati ad reſidend. vocati, diſpenſationem ſpecialem ſedis apoſtolicae de non reſidendo eiſdem demonſtraverunt; in hoc vigeat ordinariorum ſolicitudo ad diligenter examinand. vires diſpenſationis hujuſmodi, ut attenta ſuggeſtione, et aliis in ea parte penſandis, intueri valeant, utrum preces veritati nitantur, an ut mendax precator carere debeat impetrat. Et ſi, diligenti facta inquiſitione, preces hujuſmodi veritati inniti deprehenderint, curent tamen locorum ordinarii, quod paſtores illi ad non reſidend. licentiati, idoneos ſubrogent mercenarios, qui curis eorundem, ipſis ſe abſentantibus, ſufficienter in divinis deſervire valeant. Et in caſu, quo aliqui beneficiati praedicti, vel ſua ſponte reſidentes, vel ad reſidend. in et ſuper beneficiis ſuis hujuſmodi vocati, ſuam reſidentiam debite et cum effectu fecerint in eiſdem, venerabiles fratres noſtros epiſcopos atque ſuffraganeos provinciae noſtrae Cant. ſaepedictae hortamur in Domino, imo rogamus et requirimus, quatenus eiſdem taliter reſidentibus efficacis defenſionis praeſidio ſic ſtudeant aſſiſtere, quod per laicorum potentiam vel aliquorum malitiam in vicinio vel alibi commorantium, fructibus beneficiorum ſuorum, cum quibus honeſte vivere, ac ſe et ſuos ſuſtentare, et onera eis incumbentia ſuſtinere debeant, carere nullatenus compellantur: veſtrae igitur fraternitati tenore praeſentium committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis eccleſiae noſtrae Cantuar. ſuffraganeis, infra dictam noſtram provinciam conſtitutis, ac abſentium epiſcoporum, ſi qui ſint, vicariis in ſpiritualibus generalibus, ac vicariis noſtris in ſpiritualibus generalibus, in civitate et dioeceſi Winton. ſede epiſcopali ibidem vacante, literis veſtris patentibus, harum ſeriem continentibus, injungatis, quatenus eorum ſinguli praemiſſa omnia et ſingula in dictis literis noſtris contenta, ac eorum conſenſu ſtatuta, et ordinata, quatenus perſonas eccleſiaſticas ſuarum civitatum et dioeceſium concernant, per ſe et inferiores ſuos debitae executioni demandare ſtudeant diligenter cum effectu. Voſque pari forma ea in civitate et dioeceſi veſtris debite exequi non omittatis. Dat. in manerio noſtro de Lamehith quoad ſigillationem praeſentium ſexto die menſis Martii, A. D. M.CCCC.LXXXVI. et noſtrae tranſlationis anno primo.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 3.	JOH. MORTON 1.	1486.	HENRIC. VII. 2.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Ebor. Ex reg. Rotheram Ebor. fol. 294, 296. et ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 2. b.

CONVOCATIO apud Ebor. per breve regis dat. 16. die Decembris, anno regni II. celebrata eſt die Lunae, viz. 19. die menſis Februarii. Summonitio epiſcopi Dunelm. ad eandem facta eſt 8. die Januarii. Clerus in ea unam integram decimam ſub quibuſdam exceptionibus domino regi conceſſit; cujus conceſſionis certificatorium datum eſt ultimo die Auguſti M.CCCC.LXXXVII. anno tranſlat. ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 3.	JOH. MORTON 1.	1487.	HENRIC. VII. 2.

Concilium generale S. Andreanum in Scotia. Ex chartulario Arbroth major. fol. 115. in bibl. jurid. Edinburg.

CELEBRATUM fuiſſe concilium generale in eccleſia metropolitana S. Andreae 24. die menſis Aprilis, conſtat ex litera procuratoria ſequenti.

Litera procuratoria abbatis monaſterii de Arbroth, ad comparendum in ſynodo provinciali in eccleſia metropolitica S. Andreae.

Univerſis pateat per praeſentes, nos David, permiſſione divina abbatem monaſterii ſancti Thomae martyris de Arbroth, ordinis ſancti Benedicti, et ejuſdem loci conventum unanimi conſenſu et aſſenſu capituli noſtri feciſſe, conſtituiſſe, et ordinaſſe, tenoreque praeſentium facere, conſtituere, et ordinare venerabiles et religioſos viros Alexandrum Maſon, priorem de Fywe; Thomam Tullo, ſubpriorem; Thomam Bet, granitarium; Johannem Dryburch, cellerarium; Robert. Cuby, Richardum Scot, Jacobum Lawſon, et Robertum Gray, et eorum quemlibet in ſolidum, conjunctim et diviſim, noſtros veros, legitimos, et indubitatos procuratores, actores, factores, et negotiorum noſtrorum geſtores, ac nuncios ſpeciales et generales, ita quod ſpecialitas generalitati non deroget, nec e contra, et quod non ſit melior conditio occupantis inter eos, ſed quid unus eorum incipit, alter eorum proſequi valeat, mediare, et finire; dantes et concedentes eiſdem noſtris procuratoribus, et eorum cuilibet noſtram plenariam poteſtatem, et mandatum ſpeciale ac generale, ad comparendum pro nobis, et nomine noſtro, in omnibus et ſingulis cauſis, et litibus nos tangentibus, in ſynodo 24. die menſis Aprilis tenenda in eccleſia metropolitana ſancti Andreae, coram reverendiſſimo in Chriſto patre ac domino Willielmo, Dei et apoſtolicae ſedis gratia archiepiſcopo ſancti Andreae, ejuſque vicariis generalibus, vel commiſſariis pluribus, aut uno, necnon omnibus et ſingulis aliis judicibus eccleſiaſticis ſeu ſecularibus infra regnum Scotiae ubilibet locorum conſtitutis, de et ſuper omnibus et ſingulis negotiis, juribus, rebus, eccleſiaſticiſque actionibus et querelis, quas movet aut movere intendit, aut movent ſeu movere intendunt contra et adverſus nos, ac pro nobis, et nomine noſtro, ad agendum et defendendum libellum ac libellos ſtand. et recipiendum, litem ſeu lites conteſtand. et conteſtare vidend. juramentum de calumnia et veritate dicend. ponend. articuland. teſtes, literas, inſtrumenta, et ſingula quaecunque procurationum genera producend. et produci vidend. contra et ex adverſo producta opponend. reſpondend. accipiend. repliand. dupland. tripland. et, ſi neceſſe fuerit, quadrupland. ſententias quaſcunque tam interlocutivas, quam diffinitivas fieri petend. ab ipſis et a quolibet alio gravamine apunctuand. intimand. inſiſtendum et perſequend. componend. concordand. compromittend. compromiſſum fide et poena valland. unum quoque aut plures procuratorem aut procuratores ſubſtituend. qui eandem et conſimilem habeant ſeu habeat poteſtatem, et generaliter omnia et ſingula alia faciend. gerend. et exercend. quae in praemiſſis et circa ea neceſſaria fuerint, ſeu etiam opportuna, ratum, gratum habentes et habituri totum et quicquid dicti noſtri procuratores ſeu eorum alter, aut ſubſtitutus ſeu ſubſtituti ab eis ſeu eorum altero in praemiſſis rite et legitime duxerit ſeu duxerint faciend. quae noſmetipſi faceremus, ſi unanimi praeſentia perſonaliter intereſſemus. Datum ſub ſigillo communi dicti noſtri monaſterii in loco noſtro capitulari decimo nono die menſis Aprilis, A. D. M.CCCC.LXXXVII.

Innocentii VIII. *bulla, ut ad ſanctuarium recurrentes, et ad perpetranda maleficia exeuntes, etc. poſſint extrahi per principes vel eorum officiales.* Ex reg. Morton fol. 6. a.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanum decet pontificem conceſſas immunitates, quibus mali ſe tuentur, et indies ad pejora perpetranda magis inducuntur, taliter moderari, quod exinde non praebeatur eis inpoſterum tanta delinquendi facultas. Sane, ſicut accepimus, in Angliae regno nonnulla eccleſiaſtica, tam ſecularia

ria quam religioſa loca fore noſcuntur, quae tali gaudent immunitate, ut quicunque facinoroſi et ſceleſtiſſimi homines, quaecunque homicidia, incendia, ſacrilegia, atque furta, et alia mala committentes, etiam latrones publici, et agrorum populatores, ac rei laeſae majeſtatis, et delictorum aliorum, ad illa recurrentes, et in illis moram trahentes, inde extrahi, ac in eorum bonis et perſonis moleſtari non poſſunt; ex quo ſequuntur continue, cauſa immunitatis hujuſmodi, in dicto regno quamplura damna atque mala, et creditores defraudantur in pecuniis et aliis rebus, eis per alios debitis; cum illas, dum praefati debitores in dictis locis moram trahunt, nequeant recuperare: contingit etiam ſaepenumero, quod hujuſcemodi mali et facinoroſi homines intendentes habere locum tutum, in quo dum moram trahunt, in perſonis et bonis nequeunt moleſtari, interdum exeunt ad aliquod maleficium perpetrandum; quo perpetrato, ad locum eorum redeunt, videntes ſe tutos fore, et per juſtitiam puniri non poſſe. Nos igitur immunitatem hujuſcemodi in aliquo moderari volentes, ut hujuſcemodi improbi homines de caetero magis ſtudeant a malis abſtinere, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatae petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, et ex certa ſcientia, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium ſtatuimus, decernimus, et ordinamus; quod de caetero perpetuis futuris temporibus, fures, homicidae, latrones publici, agrorum populatores nocturni, prout etiam hoc a jure permittitur, et in dictis locis pervenientes, ac ad committenda aliqua maleficia exeuntes, et ad dicta loca redeuntes, inde de mandato regis dicti regni pro tempore exiſtentis, aut officialium ſuorum extrahi et capi libere, et licite, ac abſque alicujus cenſurae, et poenae eccleſiaſticae incurſu poſſint; quodque debitoribus aliorum ad dicta loca confugientibus, ſi hoc in fraudem fecerint creditorum, quoad bona eorum, immunitas hujuſcemodi eis in aliquo non ſuffragetur. Si qui vero in dictis locis erunt ſuſpecti de crimine laeſae majeſtatis, qui fuerunt convicti, nec exire poſſint ad pejora perpetranda, eis per dictum regem deputentur cuſtodes, qui illos habeant cuſtodire; non obſtantibus praemiſſis, ac apoſtolicis, necnon bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in dicto regno apoſtolicae ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus et ordinationibus, ſtatutis quoque et conſuetudinibus locorum praedictorum et ordinum, quorum illa fuerint, necnon ejuſdem regni juramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque et indultis, ac literis apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, eis locis in genere et ſpecie, ac ſub quibuſvis verborum formis ac clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis conceſſis; quibus omnibus etiamſi de illis eorumque totis tenoribus pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, et expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, tenores hujuſcemodi praeſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad praemiſſa, motu et ſcientia ſimilibus derogamus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Verum quia difficile foret praeſentes literas ad ſingula quaeque loca, in quibus expediens fuerit, deferre; volumus, ac praefata auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, manu alicujus publici notarii inde rogati ſubſcriptis, et ſigillo ejuſdem regis, vel alicujus curiae ſpiritualis munitis, ea prorſus in judicio, et extra, et alias ubilibet fides adhibeatur, quae praeſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitae vel oſtenſae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, voluntatis, et decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.LXXXVII. octavo idus Auguſti, pontificatus noſtri anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 4.	JOH. MORTON 2.	1487.	HENRIC. VII. 3.

Innocentii VIII. *bulla contra Hibernicos praelatos, qui Lambertum Symnell praetenſum de jure de facto in regem coronarunt.* Ex Foeder. Rymer vol. XII. p. 332.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Caſhelenſi, et Tuamenſi archiepiſcopis, ac Clochorenſi, et Oſſorienſi epiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Romani pontificis providentia circumſpecta ad ea libenter intendit, per quae exceſſus et crimina per eccleſiaſticas perſonas, praeſertim pontificali dignitate praeditas, quae omni debent carere macula vitiorum, et alios eorum bonis operibus et exemplis ad bene vivendum, et ſuis principibus obediendum inducere, et a rebellionibus ac ſeditionibus praecavere, debite puniantur; ut alii hujuſmodi exemplo ducti, a ſimilibus de caetero ſtudeant abſtinere. Nuper ſiquidem ad noſtrum, non ſine maxima animi noſtri perturbatione, pervenit auditum, quod venerabiles fratres noſtri Octavianus Armachanenſis, et Walterus Dublinenſis archiepiſcopi, ac Johannes Midenſis, et Modernus Darenſis epiſcopi, neſcitur quo ſpiritu niſi maligno ducti, monitionibus, mandatis, et inhibitionibus per nos contra novos tumultus in regno Angliae moventes, ſeu moveri facientes, aut paci et tranquillitate dicti regni contravenientes, necnon chariſſimo filio noſtro Henrico, ejuſdem regni regi illuſtri, et Hiberniae domino, inobedientes, ſibique rebelles, factis ac ſententiis, cenſuris, et poenis contra eos promulgatis, contemptis, proprio poſtergato honore, Deique timore poſtpoſito, hoſtibus et rebellibus praefati regis adhaerere, ac operam, conſilium, auxilium, et favorem praeſtare non

erubuerunt,

erubuerunt, quinimo, quod pejus et abominabilius eſt, ad magis perturbandum quietem et tranquillitatem dicti regni, quendam puerum, de illegitimo thoro natum, et quem filium quondam ducis Clarentiae fore falſo confingebant, in ipſius regni regem, auſu temerario, quamvis de facto, erexerunt, et coronarunt; quem praefatus rex, victoria potitus, jam in manibus ſuis habuit; crimen laeſae majeſtatis committendo, necnon ſententias, cenſuras, et poenas praedictas damnabiliter incurrendo, in non modicum ejuſdem regis praejudicium et detrimentum, pacis et quietis regni, et ſui dominii Hiberniae praedictorum perturbationem, animarum ſuarum periculum, dignitatis pontificalis opprobrium, pernicioſum quoque exemplum et ſcandalum plurimorum. Nos igitur volentes deſuper, antequam majora ſcandala ſequantur, prout ex debito paſtoralis tenemur officii, debite providere, et eoſdem archiepiſcopos et epiſcopos juxta ſuorum exigentiam demeritorum, comperta veritate, punire, fraternitati veſtrae, de qua in hiis et aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos vel duo veſtrum per voſmetipſos de praemiſſis omnibus auctoritate noſtra vos ſecrete diligenter informetis, et inquiratis, et quicquid deſuper comperitis, id totum nobis per proceſſum veſtrum, veſtris vel duorum veſtrum ſigillis ſignatum, ad nos per proprium nuncium, quem quantocyus deſtinabitis, fideliter ſignificare curabitis; ut exinde omnibus diligenter examinatis, de conſilio fratrum noſtrorum, ſanctae Romanae eccleſiae cardinalium, ſecundum canones et decreta ſanctorum patrum, contra eoſdem archiepiſcopos et epiſcopos debite procedere poſſimus: ſuper quibus omnibus et ſingulis vobis, quoad hoc, plenam, liberam, et omnimodam, harum ſerie, concedimus facultatem; non obſtantibus apoſtolicis, necnon in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus et ordinationibus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Vos autem in hujuſmodi negotio ita accurate, diligenter, fideliter, et prudenter, prout de vobis confidimus, vos gerere ſtudeatis, quod apud nos, et hanc ſanctam ſedem non immerito poſſitis commendari. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, non. Januarii, pontificatus noſtri anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 4.	JOH. MORTON 2.	1488.	HENRIC. VII. 3.

Innocentii VIII. *bulla contra rebelles domini regis.* Ex reg. Morton fol. 17. a.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae noſtrae pervenerint, ſive hoc praeſens publicum inſtrumentum pervenerit, Johannes, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in Domino, et fidem indubiam praeſentibus adhiberi. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus et deduci volumus, quod anno M.CCCC.LXXXVIII. indictione ſexta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Innocentii, divina providentia papae octavi, anno quarto, menſis vero Auguſti die quarta, coram nobis in quadam interiori camera infra manerium noſtrum de Lamehith, Wintonienſis dioeceſeos, noſtrae provinciae Cantuarienſis ſituatum, pro tribunali judicialiter ſedentibus, in notarii publici ſubſcripti ſcribae noſtrae in hac parte ſpecialiter aſſumpti, ac teſtium infraſcriptorum praeſentia comparuit perſonaliter venerabilis vir magiſter Thomas Cook, legum doctor, magiſter audientiae cauſarum et negotiorum auditor, et ex parte excellentiſſimi in Chriſto principis et domini, domini Henrici, Dei gratia regis Angliae et Franciae, et domini Hiberniae, et illuſtriſſimae dominae, dominae Elizabeth, conſortis ſuae, quaſdam literas apoſtolicas, more Romanae curiae cum filo rubei et crocei colorum ſigillatas, tenorem continentes ſubſequentem, nobis realiter praeſentavit et exhibuit, et ex parte dictorum domini regis et reginae nobis humiliter ſupplicavit, ut cum idem dominus rex, et praefata domina regina neceſſe habeant eaſdem literas, quas non habent, ut aſſeruit, duplicatas, in diverſis mundi partibus, non modicum ab invicem diſtantibus, realiter exhibere et oſtendere, ne propter viarum diſcrimina, caſus adverſos, et alia imminentia pericula, quae frequenter accidunt, literae apoſtolicae originales praedictae, ſi ad hujuſcemodi partes deferantur, ſive portentur, forſan perirent, ſive deperderentur, nos eaſdem literas apoſtolicas originales inſpicere, palpare, examinare, et publicare, eaſque ſic inſpectas, palpatas, examinataſque tranſcribi, tranſumi, et exemplari facere, ſub auctentica forma, noſtris auctoritate et decreto dignaremur, ita quod hujuſcemodi tranſcripto, tranſumpto, et exemplo, ſicuti dictis literis originalibus ubilibet in agendis, tam in judicio quam extra judicium, plena fides valeat et debeat merito adhiberi; quarum quidem literarum apoſtolicarum tenor de verbo ad verbum ſequitur, et eſt talis:

Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sedis apoſtolicae providentia plurimum circumſpecta, intenta ſaluti animarum Chriſti fidelium, ac paci, quieti, et tranquillitati catholicorum regum, et principum, regnorum et dominiorum eorundem conſervationi, dubia, quae ex ordinatis propterea per eam pro tempore oriuntur, dilucidat et declarat, et ſic ordinata ampliat et extendit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem ad obviandum bellis et diſſenſionibus, quae in regno Angliae retroactis temporibus, occaſione juris ſuccedendi in eodem regno, inter praedeceſſores chariſſimi in Chriſto filii

filii noſtri Henrici ſeptimi, regis, et chariſſimae in Chriſto filiae noſtrae Elizabeth, reginae Angliae illuſtrium, humani generis hoſte procurante, diu viguerant, inter caetera, motu proprio, et ex certa noſtra ſcientia, per alias literas noſtras monuimus et requiſivimus omnes et ſingulos dicti regni incolas, et ejuſdem Henrici regis ſubditos, cujuſcunque gradus, ſtatus, ſeu conditionis exiſtent, etiamſi ducali vel majori dignitate praefulgerent, eiſque et cuilibet eorum diſtricte praecipiendo, ne ipſi aut aliquis eorum novos tumultus, occaſione dicti juris ſuccedendi in dicto regno, vel quovis quaeſito colore, aut quacunque alia de cauſa, per ſe, vel alium, ſeu alios movere ſeu moveri facere aut pati, tranquillitative ipſius regni contravenire quoviſmodo praeſumerent, ſub excommunicationis et majoris anathematis poena, quam omnes et ſinguli hujuſcemodi tumultus novos excitantes, vel excitari facientes, ac pacis et regni praefati tranquillitatem perturbantes, aut praedictis contravenientes, extunc eo ipſo incurreret, eoſque incurrere, et illius vinculo innodatos et involutos ipſo facto eſſe, eiſdem motu et ſcientia voluimus, ſtatuimus, decrevimus, et declaravimus; a quo quidem excommunicationis et anathematis vinculo ab alio quam ſede praedicta, aut cui ipſa ſedes id ſpecialiter et ſpecifice committeret, praeterquam in mortis articulo conſtituti, nequirent abſolutionis beneficium obtinere; et quoſcunque tam principes exteros, quam dicti regni incolas, praeſtantes opem et ſuccurſum eidem Henrico regi, ejuſque deſcendentibus in eodem regno, ſucceſſoribus, Angliae regibus, contra eorum rebelles, aut aliqua contra praemiſſa quovis pacto molientes, eiſdem motu et ſcientia benediximus, et illis, quos ſic faciendo in tam juſta cauſa decedere contingeret, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam et remiſſionem elargiti ſumus; deputatis etiam ſuper hiis executoribus, qui tales publicarent et facerent ab aliis publicari, ac legitimis ſuper hiis habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras et poenas praedictas iteratis vicibus aggravarent; prout in eiſdem literis, quarum tenorem, acſi de verbo ad verbum praeſentibus inſereretur, haberi volumus pro ſufficienter expreſſo, plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus a nonnullis, revocetur in dubium, an in monitione, requiſitione, inhibitione, et literis praedictis includantur Hiberniae et aliorum locorum, temporali dominio dicti regis ſubjectorum, extra tamen regnum praedictum conſiſtentium, incolae, monitioni, requiſitioni, inhibitioni praedictis non parentes; vereanturque rex et regina, ne praedictione eccleſiaſticae perſonae regni et dominiorum praedictorum in praedictis literis non incluſae, hujuſcemodi novos tumultus et perturbationes excitent, et faciant, ac procurent ab aliis excitari; nos, quibus ex paſtorali officio praecipue conſervandae pacis et quietis inter populos et regna chriſtiana cura incumbit ſuper hiis debite providere, ne fidelium animae aliquorum perverſorum ſuaſione cenſuris et poenis praedictis illaqueatae remaneant, et hujuſcemodi ambiguitatis dubium ſummovere, et ne eccleſiaſticae perſonae praedictae ad ea, quae ſecularibus perſonis interdicta ſunt, impune prorumpant, volentes, motu ſimili, non ad eorundem regis et reginae, aut ad alicujus alterius pro eis, nobis ſuper hoc oblatae petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, et ex ſimili ſcientia, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium declaramus, Hiberniae, et aliorum locorum et dominiorum dicto regi ſubjectorum, extra dictum regnum conſiſtentium, incolas ſeculares, qui hujuſcemodi novos tumultus, occaſione dicti juris ſuccedendi in eiſdem regno et dominiis, vel alias movere, et excitare non verebuntur, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel praeeminentiae ſint, vel fuerint, in dictis monitione, requiſitione, inhibitione, et literis incluſos eſſe, et illos ex eis, qui monitioni, requiſitioni, et inhibitioni praedictis non paruerint, excommunicationis et anathematis ſententiam praedictam incurrere debere, et eoſdem executores ac ab eis deputatos ſubexecutores, excommunicatos, et anathematizatos publice nunciare, et ad cenſurarum earundem aggravationem contra eos procedere, et alia eis demandata facere poſſe, juxta literarum earundem continentiam atque formam, et ſic noſtrae intentionis eſſe, ac per quoſcunque auditores, et judices, etiam ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, in quavis cauſa judicari et interpretari debere; ſublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, ac irritum et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, eiſdem motu, ſcientia, et auctoritate decernimus; ac eaſdem monitionem, requiſitionem, et inhibitionem ad perſonas eccleſiaſticas, etiam cujuſvis ordinis religioſas, exemptas et non exemptas, in praefatis regno Hiberniae, et aliis dominiis ipſius regis conſtitutas, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, et conditionis exiſtant, etiamſi epiſcopali vel alia quavis etiam majori dignitate eccleſiaſtica praefulgeant, ſimilibus motu, ſcientia, et auctoritate extendimus et extendendo, eaſdem eccleſiaſticas perſonas, et quamlibet earum dicta auctoritate pari modo monemus, requirimus, et inhibemus eiſdem, ne novos tumultus hujuſcemodi ſuſcitare, movere, ſeu jam motos fovere, nutrire, et manutenere, ſeu quempiam ad illos incitare, neve paci et tranquillitati ipſius regni et dominiorum ejuſdem regis, etiam extra regnum ipſum conſiſtentium, contravenire quoviſmodo praeſumant, ſub interdicti ingreſſus eccleſiae per epiſcopos et ſuperiores ab eis, et excommunicationis et anathematis lata ſententia per alios inferiores ab eis, qui contravenerint, eo ipſo incurrenda, ita ut ſi epiſcopali et majori dignitate eccleſiaſtica fungentes ſub hujuſcemodi interdicto per decem dies permanere non formidaverint, extunc lapſis diebus eiſdem, a ſuarum eccleſiarum regiminibus ſuſpendi exiſtant; et ſi ſuſpenſionem eandem per viginti dies, praefatos decem dies immediate ſequentes, animo, quod abſit, ſuſtinuerint indurato, excommunicationis et anathematis ſententia, prout alii inferiores innodati ſint, et eſſe cenſeantur eo ipſo: non obſtantibus praemiſſis ac apoſtolicis, necnon

3 bonae

bonae memoriae Othonis et Octoboni, olim in dicto regno Angliae ejuſdem ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus et ordinationibus, necnon omnibus illis, quae in literis praedictis volumus non obſtare, caeteriſque contrariis quibuſcunque; et quia difficile foret praeſentes et alias literas praedictas ad ſingula quaeque loca, in quibus expediens fuerit, deferre, volumus et eadem auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis manu publici notarii inde rogati, ſubſcriptis, et ſigillo alicujus perſonae in eccleſiaſtica dignitate conſtitutae, aut curiae eccleſiaſticae monitis, ea prorſus in judicio et extra, et alias ubilibet, fides adhibeatur, quae praeſentibus et aliis literis praedictis adhiberetur, ſi eſſent exhibitae, vel oſtenſae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae declarationis, conſtitutionis, extentionis, monitionis, requiſitionis, inhibitionis, voluntatis, et decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.LXXXVIII. decimo ſexto calend. Junii, pontificatus noſtri anno quarto.

Unde nos archiepiſcopus, primas, et legatus antedictus, ſupplicationem praedictam conſonam eſſe rationi cenſentes, praefatas literas apoſtolicas per antedictum magiſtrum Thomam Cook, nomine praelibatorum regis et reginae exhibitas, in notarii et teſtium ſubſcriptorum praeſentia palpavimus, inſpeximus, et examinavimus diligenter; et quia hujuſcemodi literas non abraſas, nec abolitas, non cancellatas, nec vitiatas, ſed ſanas et integras, ac omni prorſus vitio et ſiniſtra ſuſpicione carentes invenimus, ne praefato metuendiſſimo domino noſtro regi, ſeu recolendiſſimae dominae noſtrae reginae conſorti ſuae, facultas aut copia probationis contentorum in hujuſcemodi literis, ſi per adverſus caſus ad loca ſupradicta eaedem literae originales apoſtolicae portatae, ſive delatae deperderentur aut perirent, auferatur; ideo nos Johannes archiepiſcopus antedictus, ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, pro tribunali, ut praefertur, ſedentes, literas apoſtolicas antedictas, ut praemittitur, per nos inſpectas et examinatas publicavimus, eaſque per notarium publicum ſubſcriptum tranſumi, tranſcribi, et exemplari, atque in hanc publicam formam redigi, necnon praeſens tranſumptum ſive tranſcriptum ſubſcribi, ſignoque ejuſdem notarii ſignari fecimus conſueto, huic etiam tranſumpto ſive tranſcripto plenam fidem inpoſterum, ſicuti dictis literis originalibus apoſtolicis, adhibendam fore decrevimus, et in praeſenti decernimus ubilibet in agendis. In quorum omnium fidem et teſtimonium praemiſſorum huic praeſenti inſtrumento tranſumpto, ſive tranſcripto etiam ſigillum noſtrum duximus apponendum. Data et acta ſunt haec omnia et ſingula, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, praeſentibus tunc ibidem magiſtro Rumpayne, et domino Johanne Roche, capellano, Bathon. et Wellen. ac Cantuarien. dioec. teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 5.	JOH. MORTON 3.	1488.	HENRIC. VII. 4.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. in eccleſia S. Pauli London. 14. die menſis Januarii inchoata, et ad 23. diem menſis Octobris prox. continuata. Ex reg. Morton fol. 41.

BREVI regio, mandato archiepiſcopi pro convocatione, certificatorioque epiſcopi London. perlectis, prolocutor mag. Humfridus Hawarden a clero electus, a reverendiſſimo admiſſus eſt. Qui “officium hujuſmodi tunc in ſe aſſumens, humiliter petiit, ut S. mater eccleſia, ac etiam clerus ad dictam convocationem congregatus, ſuis juribus, immunitatibus, et privilegiis ſibi indultis gauderet.” Deinde domum capitularem intraverunt commiſſarii domini regis, gratiiſque praelatis et clero actis addunt, “quod ſua majeſtas movetur partim ad ſpecialem rogatum communitatis in parliamento tunc congregatae, partim et maxime ad praevenienda evitandaque pericula, quae a Francorum rege huic regno ſuo inferenda ſunt, niſi celeriter de opportuno provideatur remedio.” Deinde poſt nonnullas prorogationes convocationis penultimo die menſis Januarii “in domo capitulari ſedente eodem reverendiſſimo patre pro tribunali, aſſidentibus ſibi reverendis patribus ſuffraganeis ſuis, et clero provinciae ſuae Cant. inter alia communicata conqueſtum fuit per mag. Michaelem Clyve, cancellarium ſive commiſſarium epiſcopi Winton. ac etiam per nonnullos alios, tunc ibidem praeſentes, de abuſu privilegiorum domibus ordinis S. Johannis Jeruſalem in Anglia indultorum, viz. quod capellani in eiſdem praeſidentes ſe taliter privilegiatos fore aſſerunt, quod uſurpant abſolvere partes ſive perſonas ab ordinariis ſive auctoritate ordinaria, in quacunque cauſa, ſive ad partis inſtantiam, ſive ex mero officio excommunicatas; ac etiam ſolemnizare matrimonium contra jus divinum et canonicum; et multotiens, pendente lite inter unum eorum, inter quos ſolemnizatur tale matrimonium, per partem abſentem non vocatam, nec bannis matrimonialibus editis. Quarum rerum occaſione vocatus fuit dominus prior domus S. Johannis praedictae, qui negavit ſe hujuſmodi abuſus unquam fautorem fuiſſe. Et commiſſa fuit examinatio illius negotii omnibus cancellariis, commiſſariis, ſive officiariis dominorum epiſcoporum Cant. provinciae,

provinciae, in quorum dioeceſ. aliqua loca ſive aliquis locus dicti ordinis exiſteret." Eodem die redeunt commiſſarii regii, et de inſtanti praeparatione regis Franciae contra Angliam certiorem faciunt ſynodum; ob cujus defenſionem inſtantius petunt ſubſidium, quod 27. die Februarii poſt varias continuationes ſynodi conceditur. "Eodem enim 27. die menſis Februarii adveniente, in domo capitulari praenotata rever. in Chriſto patre Cant. archiepiſcopo ſaepedicto pro tribunali ſedente; aſſidentibus ſibi praelatis et clero ſuae Cant. provinciae, praeſcriptus dominus prolocutor, nomine totius cleri, ut aſſeruit, conceſſit domino noſtro regi quoddam magnum ſubſidium viginti quinque mille librarum, ad duos anni terminos aequaliter perſolvendum, ſub hac modificatione, conditione, ſive proviſione; quod ſoluta ipſi domino noſtro regi dicti ſubſidii xxv. millium librarum ſumma, dicti praelati et clerus ab omni alio onere et ſolutione, vigore iſtarum conceſſionum praedictarum, ſeu earum alicujus, fiant omnino quieti, et penitus exonerati, etc. Necnon duo ſubſidia ad Dei laudem, et eccleſiae Anglicanae defenſionem, ſub modis, formis, et conditionibus in conceſſione eorundem plenius deſcriptis, de quibuſcunque capellanis, regularibus et ſecularibus, etc. praefato reverendiſſimo patri etiam tunc ibidem conceſſit. Quibus conceſſionibus ſub certo modo in vota redactis, coram eodem rever. patre et ſuffraganeis ſuis, ac caeteris praelatis, et clero tunc ibidem recitatis, poſtquam dicti ſuffraganei ſui, ac caeteri praelati ſuos conſenſum et aſſenſum expreſſe praebuiſſent, ac dicta ſubſidia, quantum in eis erat, unanimiter conceſſiſſent, praefatus rever. in Chriſto pater conceſſioni praefati magni ſubſidii xxv. millium librarum conſenſum ſuum adhibuit, et duo minora ſubſidia ſibi, ut praemittitur, conceſſa gratanter acceptavit. Et inſuper praefatus dominus prolocutor praeſentavit rever. patri antedicto, nomine totius cleri Cant. provinciae, quendam quaternum papyri, continentem in ſe feſtum de nomine Jeſu; quod feſtum rever. pater praeſcriptus de conſenſu confratrum ſuorum, necnon praelatorum, et cleri, tunc ibidem praeſentium, ſtatuit et ordinavit fore obſervandum ſingulis perpetuis annis futuris, per modum et formam in hujuſmodi quaterno content. Praeſentavit etiam tunc ibidem praefatus dominus prolocutor tres alias ſchedulas, formas et tenores conceſſionis duorum ſubſidiorum, de quibus ſupra fit mentio, in ſe continentes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 5.	JOH. MORTON 3.	1488.	HENRIC. VII. 4.

Innocentii VIII. *indulgentia pro contribuentibus ad bellum contra infideles conceſſa.* Ex reg. Morton fol. 18. b.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, ſive praeſens publicum inſtrumentum tranſumpti pervenerit, Johannes, permiſſione divina Cantuarien. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in Domino, et fidem indubiam praeſentibus adhibere. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus et deduci volumus per praeſentes, quod venerabiles patres et domini, domini Johannes de Gyglis, alias de Lilliis, utriuſque juris doctor, necnon fructuum, redituum, et proventuum camerae apoſtolicae in regno Angliae, debitorum collector, et Porſons de Malmciis, decanus eccleſiae ſancti Michaelis de Leprofeto Bononien. ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Innocentii, divina providentia papae octavi, cubicularius, nuncii, et commiſſarii in hac parte deputati; quaſdam dicti ſanctiſſimi domini noſtri literas, more Romanae eccleſiae bullatas, nonnullas indulgentias, et anni jubilaei gratias, aliaſque facultates in ſe plurimas continentes, coram nobis Johanne archiepiſcopo, primate, et legato praedicto, in quadam baſſa parlura, infra manerium noſtrum de Lamehith, Wintonien. dioec. ſituat. in praeſentia notarii publici ſubſcripti realiter exhibuerunt, ac a nobis petierunt, quatenus nos eaſdem literas apoſtolicas coram nobis, ut praemittitur, exhibitas inſpicere, palpare, et examinare, ipſaſque literas ſic inſpectas et ſufficienter examinatas, noſtris auctoritate et decreto per notarium publicum ſubſcriptum ex cauſis rationabilibus et legitimis, nos et eoſdem commiſſarios ad hoc moventibus, ad omnem tam juris effectum, qui exinde ſequi poterit, quam dictorum commiſſariorum commodum et utilitatem in executione praemiſſorum conſequendam tranſumi, exemplari, et ſubſcribi, atque in formam publicam redigi mandare dignaremur; quarum quidem literarum apoſtolicarum tenor ſequitur, et eſt talis:

Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacroſanctis Domini noſtri praeceptis in perſonam beati Petri apoſtoli datis totis conatibus obtemperare ſatagentes, gregem dominicum nobis certa ſucceſſione ab eodem apoſtolo, meritis licet inaequalibus, demandatum, et noſtrae curae commiſſum, ab infeſtationibus barbarorum et aliorum chriſtiani nominis hoſtium, quantum nobis ex alto conceditur, liberare, et per hoc aliquando Chriſti fideles ad animarum eorundem ſalutem inducere, et ſpiritualibus alimentis confovere, attente cogitamus, ut hoſtis antiqui ſuperata verſutia, per opera pietatis et miſericordiae ſpe, fide, et charitate muniti, ad aulae caeleſtis praemia valeant feliciter pervenire. Novit univerſitas orbis horrendas clades, incendia, et lachrymabiles jacturas per Turcos, Tartaros, et alios infideles, chriſtiani nominis inimicos, ſuperiori tempore illatas, et quod regna quamplurima, latiſſimas provincias, civitates et loca munitiſſima expugnando ſuae tyrannicae ditioni ſubegerunt innumera, quorum chriſtianorum millia cruentiſſima ſtrage necaverunt,

necaverunt, quorum rabies, quaſi nondum in ſanguine chriſtiano ſatis debacchata fuerit, nuper nonnulla caſtra et fortalitia chariſſimi in Chriſto filii noſtri Kaſimiri, regis Poloniae, ut idem rex impraeſentiarum per ſuos oratores ad nos deſtinatos inſinuari fecit, ut faciliorem deinde ad alia regna chriſtianorum aditum habere poſſet, expugnare curaverit, et ipſe Turcorum invaſiſſimus [a] tyrannus una cum Tartaris praedictis contra eundem regem ad expugnandum ejus caſtra et fortalitia exercitum magnum paravit; et poſtremo in faucibus Italiae potentiſſimo exercitu validiſſimam claſſem atque alios quamplures bellatorum exercitus ad invadendum undique Chriſtianos, eoſque exterminandum, et diverſorum tormentorum et mortis generibus trucidandum, aut ſaltem redigendum in miſerabilem ſervitutem, extruxerit; cujus unam partem ad regnum Siciliae ultra Farum, et ad inſulam Maltenſem, et aliam ad provincias Romanae eccleſiae, Marchiae Anconian. et Romandiolae ad loca mari convicina miſit, et quamplures Chriſti fideles in optatam redegit ſervitutem, in maximam chriſtianitatis offenſam, noſtrum, et regum, principum, et potentatuum dedecus, opprobrium, et jacturam: nos igitur ſperantes, illum habere in auxilium, qui dixit apoſtolis, "Ite, et ego vobiſcum ſum omnibus diebus uſque ad conſummationem ſeculi," pravis eorundem infidelium conatibus obviare, et alios fideles in auxilium tam ſalutaris defenſionis totis viribus inſudamus exhortari. Et ut fideles ipſi eo promptius ad praemiſſa manus porrigant adjutrices, quo exinde pro animarum ſuarum ſalute majora rependia et remunerationes adipiſci poſſe cognoverint, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus confiſi auctoritate, univerſis Chriſti fidelibus, in regno Angliae et dominio Hiberniae, locisque ac terris quibuſcunque dicti regni ditioni ſubjectis, qui per ſe, vel alium, ſeu alios, infra tempus ad noſtrum et ſedis apoſtolicae beneplacitum duraturum, et uſquequo ejuſdem beneplaciti revocatio, aut contentorum in praeſentibus literis ſuſpenſio, ſi fiant commiſſariis, per nos ſuper hiis per alias noſtras literas deputandis, per noſtras et ejuſdem ſedis literas intimatae, et in Cantuarien. eccleſia intra miſſarum ſolennia clero, et populo publicatae fuerint, ad impugnandum infideles, et reſiſtendum eorum conatibus hujuſcemodi ſaltem quatuor, tres, duos, aut unum florenos auri, vel tantum, quantum praefati commiſſarii per nos deſuper deputandi ordinaverint, ſeu cum collectoribus ſuper hoc ab eis conſtituendis, vel ab eiſdem, facultatem habentibus, convenerint, cum effectu perſolverint, ut confeſſor idoneus preſbyter ſecularis vel cujuſvis ordinis etiam Mendicantium regularis, curatus vel non curatus, quem quilibet eorum per ſe duxerit eligendum, eligentis et eligentium confeſſione audita ſeu confeſſionibus reſpective auditis pro commiſſis per eum vel eos peccatis, criminibus, et exceſſibus quibuſcunque, quantumcunque enormibus et gravibus, etiamſi talia forent, propter quae ſedes apoſtolica eſſet quovismodo conſulenda, conſpirationis in Romanum pontificem, et praedictam ſedem apoſtolicam, et injectionis manuum violentarum in epiſcopos, et ſuperiores praelatos, criminibus duntaxat exceptis; necnon a cenſuris et poenis eccleſiaſticis quibuſcunque, quomodocunque inflictis, a jure vel ab homine, ſemel in vita, et in aliis dictae ſedi non reſervatis caſibus et peccatis, quotiens id petierint, eis auctoritate apoſtolica de abſolutionis beneficio providere, et tam ſemel in vita, quam in mortis articulo, plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem et abſolutionem, cum ea plenaria indulgentia, quam etiam aſſequerentur in viſitatione liminum beatorum apoſtolorum Petri et Pauli, et baſilicarum ſancti Johannis Lateranenſis, et beatae Mariae majoris de urbe, ac recuperatione terrae ſanctae, eorundem infidelium expugnatione, ac anno jubilaeo, quae etiam ad peccata oblita, et quae alias aliis ſacerdotibus confeſſi forent, extendatur, ipſis in ſinceritate fidei et unitate ſanctae matris eccleſiae, ac obedientia et devotione noſtra et ſucceſſorum noſtrorum Romanorum pontificum canonice intrantium perſiſtentibus, impendere, et ſalutarem poenitentiam injungere, ita ut ſi ipſis in hujuſcemodi mortis articulo ſaepius conſtitutis abſolutio ipſa impendatur, nihilominus iterato in vero mortis articulo poſſit impendi, et impenſa ſuffragetur eiſdem, ac emiſſa per ipſos fideles vota quaecunque, religionis et caſtitatis votis duntaxat exceptis, in hujuſcemodi ſanctam expeditionem perſonarum qualitate et conditione ac facultatibus, peregrinationis quoque longitudine, ſuper quibus omnibus et ſingulis ipſorum commiſſariorum deputandorum conſcientiam oneramus, diligenter attentis, commutare libere et licite poſſit, ac valeat, auctoritate apoſtolica tenore praeſentium de apoſtolicae poteſtatis plenitudine concedimus. Et ne propter indulgentias eccleſiis et locis conceſſas fideles ipſi ad contributionem in hoc ſancto opere remiſſiores exiſtant, omnes et ſingulas indulgentias plenarias perpetuas et temporales, ſimiles vel diſſimiles, tam in vita quam in morte, a nobis et dicta ſede apoſtolica, ac ejus auctoritate quibuſcunque eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, xenodochiis, collegiis, et confratriis, tam in vita quam in mortis articulo, pro quacunque alia cauſa, quam defenſionis ejuſdem fidei ab eorundem infidelium oppreſſione conceſſas, perpetuo, vel ad tempus, propter quas in illis confidentes ad impendendum huic tam neceſſariae defenſioni fidei, pia ſuffragia remiſſiores reddantur, illas auctoritate et poteſtate ſimilibus ſuſpendimus; ita ut illae etiam, ſi clauſulas aliquas contra quaſcunque earum ſuſpenſiones, per quas decerneretur eas in hujuſcemodi ſuſpenſione non includi, in ſe continerent, quarum tenorem acſi de verbo ad verbum juxta earundem literarum vim et formam pro inſerto habemus, dicto durante beneplacito, etiam in dicto mortis articulo nemini ſuffragentur, et nequeant ſub excommunicationis latae ſententiae poena aliquatenus

[a] Sic MS. forte *infenſiſſimus*, vel, *validiſſimus*

publicari,

publicari, et illarum praetextu pia ſuffragia poſtulari. Et ut hae literae omnibus in partibus illis plenius innoteſcant, et ex eis fructus in hujuſcemodi defenſionem fidelium perveniant, quos ſperamus, deputandis per nos per alias literas noſtras commiſſariis praedictis, tam conjunctim quam diviſim, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, ut praeſentes literas noſtras ſanctae cruciatae et facultatum per ſe, vel alium, ſeu alios, quibus vices ſuas duxerint committendas, idoneos verbi Dei praedicatores, clericos ſeculares, vel cujuſvis ordinis religioſos, Deum timentes, et huic negotio fidei ferventes, in numero ſufficienti, de quo eis et eorum viceſgerentibus videbitur, populis fideliter praedicent et declarent, ac eoſdem ad contribuendum fidei defenſioni hujuſcemodi pro poſſe inducant, et exhortentur; et ut commiſſarii, confeſſores etiam, religioſos, et cujuſvis ordinis aſſumere, et deputare, et aſſumptos amovere, et alios eorum loco ſurrogare, et eis in virtute ſanctae obedientiae et ſub excommunicationis latae ſententiae poena; ut etiam nulla ſuperiorum eorundem pro tempore deputatorum praedictorum petita licentia, quae eis commiſerint in praemiſſis, ſtudeant modis omnibus adimplere, mandare, et injungere, necnon ſuper omnibus per uſurariam pravitatem, aut rapinam vel ſpoliationem quaeſitis, et male ablatis, incertis vel certis, ſi ſine magna difficultate ſciri non poſſent perſonae, quibus reſtitutio fieri deberet de jure, et quae ad aliquorum manus perveniſſent, et illa habentes, quibus reſtitui debeant, ignorent, vel dubitent, quanquam male ablata per eos non exiſtant, ſed alias ad eos illa pervenerint, bonis ac ſuper debitis incertis perſonis componere; et ut illa habentes, ſoluta aliqua quantitate, de qua commiſſariis eiſdem vel vices eorum gerentibus videbitur, quorum ſuper hoc conſcientiam oneramus, pro hac fidei defenſione, et reliquorum male ablatorum et extortorum, ſeu quae alias ad eos devenerint vel debent, ut praefertur, reſtitui, plene abſoluti in foro conſcientiae exiſtant, concedere; ſimoniae in ordinibus vel beneficiis commiſſae labe pollutos, ad opus ipſum contribuentes, a ſimonia hujuſcemodi, ac cenſuris et poenis, quas propterea incurrerint, abſolvere; et ſuper irregularitate, ſi quam cenſuris hujuſcemodi ligati, miſſas et alia divina officia celebrando, aut alias illis ſe immiſcendo, ſeu alias quomodolibet, praeterquam homicidii voluntarii ratione et bigamiae incurrerint, diſpenſare; omnemque inhabilitatis et infamiae maculam exinde provenientem abolere, et ut in ſic ſuſceptis ordinibus miniſtrare, ac ſic quaeſita beneficia, quae extunc de novo canonice collata cenſeantur, et perceptos ex eis fructus retinere valeat, ſine alicujus conſcientiae ſcrupulo, eis ſimiliter concedere; et ſuper illis, ac quibuſcunque aliis, etiam ex quavis alia cauſa male perceptis fructibus pari modo, prout ſuper male ablatis incertis bonis, cum hiis, qui illos ſic percepiſſent componere; et quoſcunque, qui tertio et quarto gradu conſanguinitatis et affinitatis, et cognatione ſpirituali invicem conjuncti, matrimonium inſimul ſcienter vel ignoranter contraxerint, etiamſi illud carnali copula conſummaſſent, ab exceſſu et excommunicationis ſententia, quam propterea incurriſſent, injuncta eis inde pro modo culpae poenitentia ſalutari, quae ad opus defenſionis hujuſcemodi dirigatur; et quod de caetero talia non committant, nec ea committentibus praeſtent conſilium, auxilium, et favorem, et aliis, quae de jure fuerint injungenda, abſolvere. Et ut in hujuſcemodi ſic contractis matrimoniis conſanguinei et affines praefati remanere; et ut tam ipſi, quam qui non contraxiſſent, contrahere tamen vellent matrimonium, inter ſe de novo contrahere, et in illo ſic contracto poſtmodum ſic remanere libere et licite valeant, ſuſceptam, ſi qua ſit, et ſuſcipiendam ex hujuſce matrimoniis prolem legitimam decernendo; dummodo in cognatione ſpirituali levans cum levata vel parente ejus non contrahat, diſpenſare; ac promoti ad ordines ante aetatem legitimam, alias tamen rite, et propterea ab illorum executione ſuſpenſis, ut adveniente aetate legitima in illis etiam in altaris miniſterio impune miniſtrare poſſint, non obſtante exceſſu procuratae promotionis hujuſcemodi, indulgere; et omnibus quacunque ratione et cauſa infamatis, etiam canonice condemnatis, ad opus defenſionis fidei praedictae contribuentibus, infamiam hujuſcemodi penitus abolendo ad priſtinam famam reducere; et quaecunque dubia, quae ex hiis literis et earum clauſulis et verbis quomodolibet inpoſterum orirentur, quandocunque pro eis videbitur, ac totiens quotiens opus fuerit, per ſeipſos, qui de mente informati exiſtunt, duntaxat declarare et interpretari; inhibere quoque quibuſcunque volentibus alias indulgentias per nos, ut praefertur, ſuſpenſas publicare, aut illis quomodolibet uti, ne illas publicent et praedicent, aut eis utantur; dicta ſuſpenſione durante, ſub poenis, ſententiis, et cenſuris eccleſiaſticis, et ad id eos alias compellere, tam ipſos, ſi inhibitioni hujuſcemodi non paruerint, quam generaliter quoſlibet contradictores et rebelles, ac etiam deputatos, ſubrogatos ab eiſdem commiſſariis, ad veras de et per eos receptis ſibi aut ab eiſdem deputatis rationes reddendum, per cenſuram eccleſiaſticam et alia juris remedia, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, compeſcere et compellere; et generaliter omnia alia et ſingula in praemiſſis, et circa ea neceſſaria facere et exequi libere et licite valeant, plenam et liberam earundem praeſentium tenore, auctoritate, et poteſtate praedicta concedimus facultatem, habituri ratas et gratas cenſuras et poenas, quas praefati commiſſarii rite ſtatuerint in rebelles, ac facturi illas, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam, inviolabiliter obſervari; diſtrictius omnibus et ſingulis, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, et quacunque eccleſiaſtica vel mundana dignitate praefulgeant, ſub excommunicationis latae ſententiae, et aeternae maledictionis poena, ne proponentes huic defenſioni contribuere, et ad hoc ſanctum opus defenſionis fidelium aliqua auxilia praeſtare, ab eorum hujuſcemodi propoſito in toto vel in parte, directe vel indirecte retrahere, neve ipſi commiſſarii et ab eis deputati ac miniſtri, et

et alii quicunque in praemiſſis, ac circa ea, et propter ea ſervientes, in pecuniis et bonis ad opus ipſum ſanctae cruciatae oblatis, erogatis, aut alias quomodolibet obvenientibus, aut aliqua etiam minima parte eorum dolum aut fraudem committere, aut de eiſdem obvenientibus aliquid etiam eis ſponte oblatum propriis uſibus applicare, vel alias uſurpare, et competentibus ac moderatis ſalariis pro ſe circa hujuſcemodi opus exercentibus, duntaxat exceptis, in aliam quam in praemiſſam cauſam defenſionis fidei divertere, aut alias praemiſſorum executionem impedire quoquomodo praeſumant; non obſtantibus praemiſſis, ac conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis, illis praeſertim, per quas dudum felicis recordationis Sixtus papa quartus, praedeceſſor noſter, interdixit, quod praetextu ſimilium facultatum eligendi confeſſorem, et abſolvendi, ut praefertur, in certis caſibus inibi expreſſis, tali facultate ſuffulti nemini poſſent de abſolutionis beneficio providere; quibus illarum derogatoriarum clauſularum in eis inſertarum tenorem, etiamſi de verbo ad verbum de illo mentio fieri deberet, et in illis caveretur expreſſe, quod per quaſcunque clauſulas et derogationes eis non intelligeretur derogatum, pro expreſſis et inſertis habentes praeſentibus, quoad praemiſſa hac vice duntaxat ſpecialiter et expreſſe derogamus; contrariis quibuſcunque, ſeu ſi omnibus et ſingulis praedictis, vel quibuſvis aliis, conjunctim vel diviſim, ab dicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſcemodi mentionem. Volumus autem, quod praefati commiſſarii, et ab eiſdem pro tempore deputati, in praemiſſorum executione ordinariorum, locorum, aut eorum officialium, vicariorum, aut loca tenentium auxilium, conſilium, vel favorem requirere; et quod illi, cum requiſiti fuerint pro praemiſſorum votiva executione, in virtute ſanctae obedientiae, et praeſtiti per eoſdem ordinarios apoſtolicae ſedi deſuper juramenti, ſe promptos et favorabiles exhibere teneantur; ita ut exinde apud nos et ſedem praedictam poſſint merito commendari. Et quia difficile foret praeſentes literas ad ſingula loca, quibus opus foret deferre, volumus et apoſtolica auctoritate decernimus, quod earum tranſumpto, publici notarii manu confecto, ac ſigillo alicujus praelati eccleſiaſtici ſigillato, adhibeatur ubique plena fides in judicio et extra, prout adhiberetur originalibus literis, ſi eſſent exhibitae vel oſtenſae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis, ſuſpenſionis, commiſſionis, mandati, inhibitionis, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M. CCCC. LXXXVIII. decimo quarto calend. Octobris, pontificatus noſtri anno quinto; ſic ſignat. ſupra plicam, Marcus Anthonius.

Nos igitur attendentes hujuſcemodi petitionem fuiſſe et eſſe juſtam, jurique et rationi conſonam, praedictas literas apoſtolicas in notarii publici ſubſcripti et teſtium inferius nominatorum et deſcriptorum praeſentia recepimus, vidimus, inſpeximus, palpavimus, et examinavimus diligenter. Et quia per examinationem noſtram hujuſcemodi reperimus eaſdem literas apoſtolicas ſanas et integras, non raſas, non ſuſpectas, non cancellatas, neque abolitas, ſed omni vitio et ſuſpicione ſiniſtra carentes, ipſas literas apoſtolicas ex cauſis praemiſſis ad omnem juris effectum et utilitatis commodum exinde proventurum per notarium ſubſcriptum tranſumi, exemplari, et in publicam formam redigi mandavimus, necnon praenominatos dominos Johannem de Giglys, alias Liliis, et Porſen de Malmciis praefati domini noſtri papae veros et legitimos in hac parte commiſſarios fuiſſe, et eſſe pronunciamus, et declaramus, prout etiam per alias literas ejuſdem ſanctiſſimi domini noſtri papae, datas Romae apud ſanctum Petrum an. Incarnat. dom. M. CCCC. LXXXVIII. decimo quarto calend. Octobris, pontificatus ſui anno quinto, conſtat eoſdem fuiſſe deputatos, ac eiſdem in executione indulgentiarum et facultatum in hujuſcemodi literis apoſtolicis contentarum plenam, ſufficientem, et indubitatam fidem adhiberi volumus, et tranſumpto ſive exemplo earundem literarum apoſtolicarum in publicam formam redactarum tantam fidem adhiberi, et adhibendam fore auctoritate noſtra pontificali decrevimus, et tenore praeſentium decernimus, ubilibet in agendis, quantam ipſis literis apoſtolicis adhiberi deberet, ſi originaliter exhibitae eſſent vel oſtenſae. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium praeſentes literas noſtras ſive praeſens publicum tranſumptum ac inſtrumentum ſigilli noſtri appenſione, ſignoque et ſubſcriptione providi viri magiſtri Nicolai Turnour, notarii publici, ſubſcripti, fecimus communiri. Data et acta ſunt haec ſub an. Domini, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. CCCC. LXXXVIII. nono die menſis Martii, indictione ſeptima, pontificatus dicti ſanctiſſimi patris anno quinto, praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris Johanne Rocche, et Jacobo Dutton, literatis, Londonii morantibus, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter, et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VIII. 5.	Joh. Morton 3.	1488.	Henric. VII. 4.

Concilium provinciale Eboracenſe. Ex reg. Rotheram Ebor. fol. 246. et 298.

Concilium hoc per breve regis datum 19. die Novembris, anno regni iv. apud Ebor. celebrabatur die Martis prox. poſt feſtum converſionis S. Pauli apoſtoli, viz. 27. die Januarii. Mandatum archiepiſcopi ad epiſcopum Dunelm. ad comparendum tunc ibidem datum eſt 1. die Decembris, anno Dom. M.cccc.lxxxviii. et tranſlat. ix. In eo clerus conceſſit duas integras decimas, " ſub quibuſdam exceptionibus paucis, omnino neceſſariis." Cujus conceſſionis certificatorium datum 18. die menſis Martii, ſic incipit: " Excellentiſſimo in Chriſto principi et domino, domino Henrico, Dei gratia regi Angliae, etc. illuſtri, Thomas, permiſſione divina Ebor. archiepiſcopus, etc. ſalutem in eo, per quem reges regnant, et principes dominantur. Cum nuper ex veſtrae regiae celſitudinis ſpeciali mandato magnum et ſolenne concilium, quale retroactis temporibus vix aut raro viſum fuerat, nobilioribus tam ſpiritualium, quam temporalium dominorum veſtri inclyti regni Angliae perſonis, in quacunque dignitate conſtitutis, caeteriſque ejuſdem regni maxime ſapientibus non paucis per veſtram majeſtatem regiam in conſiliarios vocatis et aſſumptis, ſuper quibuſdam arduis et plus ſolito urgentibus negotiis, cauſiſque de novo emergentibus, eccleſiae Anglicanae ſecuritatem, munimen, et defenſionem, et ſtatum ſalubrem, utilitatem, et commodum regni Angliae, ac bonum publicum, pacem, et tranquillitatem ſubditorum ejuſdem regni intime concernentibus, cum matura deliberatione celebratum fuerit; quibus quidem nobilioribus et conſiliariis omnibus et ſingulis hujuſmodi veſtro percelebri concilio intereſſentibus, ex certis cauſis mature ibidem diſcuſſis, viſum fuerit valde neceſſarium et opportunum, ut de terris, tenementis, et poſſeſſionibus, ac bonis et rebus, tam temporalibus quam ſpiritualibus, et de temporalibus ſpiritualibus annexis, per totum veſtrum regnum praedictum ſubſidium, ſolito magis amplum, veſtrae regiae majeſtati concederetur. Hinc nos nuper in noſtro provinciali concilio, in domo capitulari eccleſiae noſtrae metropoliticae Ebor."——

In hoc concilio provinciali apud Ebor. in domo capitulari 27. die menſis Februarii celebrato, conſtitutiones quaſdam " una cum conſenſu et aſſenſu noſtrorum ſuffraganeorum ac praelatorum, et cleri noſtrae provinciae digne et laudabiliter duximus ſtatuendum," ſunt verba archiepiſcopi Ebor. viz. de feſto Transfigurationis 6. die Auguſti; de feſto nominis Jeſu 7. die Auguſti; de feſto dedicationis omnium et ſingularum eccleſiarum, uno et eodem die dominico omnino prox. poſt feſtum commemorationis S. Pauli apoſtoli; et de feſto S. Ceddae 2. die menſis Martii, inperpetuum celebrandis et obſervandis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent. VIII. 6.	Joh. Morton 4.	1489.	Henric. VII. 5.

Innocentii VIII. *bulla pro reformatione monaſteriorum et locorum exemptorum.* Ex reg. Morton fol. 21. a.

Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri archiepiſcopo Cantuar. ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Quanta in Dei eccleſia ad ſalutem animarum Chriſti fidelium perſonae religioſae vita exemplari, et honeſtis operibus afferant incrementa in tutum, tanta eiſdem inferunt detrimenta ſalutis, ſi a recto tramite deviantes, per incontinentiam et vitam laxiorem ad illicita dilabuntur; quo fit ut diligens et curioſum reformationis miniſterium in talibus opportunum eſſe noſcatur, ne per vitiorum atque exceſſuum tolerantiam, hoſtis antiqui operante verſutia, majores errores et ſcandala cum inemendabili jactura exinde valeant veriſimiliter exoriri. Nuper ſiquidem ad audientiam noſtram, non ſine magna animi noſtri diſplicentia et mentis amaritudine, nonnullorum fide dignorum relatione pervenit, quod licet retroactis temporibus nonnulla monaſteria et alia religioſa loca Cluniacen. Ciſtercien. et Praemonſtraten. ac aliorum ordinum diverſorum in regno Angliae, per clarae memoriae dicti regni regis, qui pro tempore fuerunt, alioſque nobiles et incolas regni praedicti, ex eorum pia ad dictos ordines devotione, de propriis eorum bonis, ut in illis vigeret vera religio, et nomen altiſſimi, ad cujus gloriam et honorem inſtituta fuerant, debite laudaretur, fundata et dotata fuerint, ac poſt hujuſcemodi fundationes in aliquibus eorum a monachis, caeteriſque religioſis in illis degentibus, obſervantia fuerit aliquandiu ſervata; tamen a nonnullis temporibus citra, a dilectis filiis abbatibus ac monachis, caeteriſque religioſis monaſteriorum et locorum ordinum praedictorum, in tuis civitate et dioeceſi ac provincia Cantuarien. conſiſtentium, paulatim vivendi modum et normam relaxantibus, ac ſuavi contemplationis jugo ſepoſito, in eis regularis obſervantia tepuit, et non modo priſtina vivendi norma relicta fuit, ſed etiam, quod dolenter referimus, in quibuſdam ex eis illorum perſonae ſe in reprobum ſenſum dantes, Dei timore poſtpoſito, vitam laſcivam ducunt, et nimium diſſolutam, in animarum ſuarum perniciem, divinae majeſtatis offenſam, religionis opprobrium, malumque exemplum et ſcandalum plurimorum, unde correctionis et reformationis officio plurimum indigere

indigere noſcuntur: nos igitur, quibus ex curae paſtoralis officio incumbit prava deſtruere, et honeſta plantare, ac totis viribus proſpicere, ne per defectum ſeveritatis opportunae ſcandala concitentur, ad reformationem monaſteriorum et locorum praedictorum, inſtante etiam ſuper hoc chariſſimo in Chriſto filio noſtro Henrico ſeptimo, moderno ejuſdem regni rege illuſtri, paternis et ſolicitis ſtudiis intendentes, ac ſperantes ea, quae tibi in hac parte duxerimus committenda, fideliter et prudenter ac ſecundum Deum et conſcientiam, per te, vel alias idoneas et fideles perſonas exequeris; fraternitati tuae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos ſuperiores monaſteriorum et locorum praedictorum, in tuis civitate et dioeceſi, et provincia praefatis conſiſtentium, videlicet generales, aut praeſidentes, vel patres, abbates, ubicunque conſiſtentes, ut infra certum competentem terminum per te eis praefigendum, monaſteria et loca praedicta viſitare, ſeu per alios dictorum ordinum religioſos ad id idoneos et Deum timentes viſitari facere, et tam in capitibus, quam in membris ac ſpiritualibus et temporalibus reformare, et ad veram normam et regulam ordinum praedictorum, juxta illorum laudabilia ordinationes et inſtituta, omni exceptione et dilatione ceſſantibus, reducere: ubi vero ſuperiores non fuerint, abbates, priores, et alios praelatos monaſteriorum et locorum praedictorum, ut infra dictum terminum circa hujuſcemodi reformationem cum effectu intendere, ſeque ipſos reformare, et alia praemiſſa facere omnino debeant, atque procurent auctoritate noſtra moneas, eiſque mandes; quod ſi facere contempſerint, quod non credimus; tu ad omnia et ſingula monaſteria, et loca religioſa praedicta in civitate et dioeceſi ac provincia tuis praefatis conſtituta, perſonaliter accedens, et ſolum Deum prae oculis habens, illa et eorum ſingula tam in capitibus, quam membris, ac ſpiritualibus et temporalibus, totiens, quotiens tibi opportunum viſum fuerit, eadem auctoritate viſites, aut aliis occupatus, per alios idoneos, quos ad id duxeris eligendos, viſitari facias, ac omnia et ſingula, quae in illis tam in capitibus, quam membris ac ſpiritualibus et temporalibus eiſdem reformationis et correctionis miniſterio indigere reperirentur, prout tibi et a te deputandis ſecundum Deum, et canonicas ſanctiones, ac regularia dictorum ordinum inſtituta expedire videbitur, reformare, corrigere, et emendare dicta auctoritate procures. Nos enim, ut per dictam reformationem tuam ſeu deputatorum tuorum praefata monaſteria et loca, excuſſis quae illorum offuſcabant decentiam, in melius reformari valeant, ac in eiſdem divinus cultus et obſervantia regularis more priſtino valeant, vigeant, et ſuſcipiant incrementum, ac perſonae in illis degentes merito religioſae et Deo ſervientes dici poſſint; tibi omnia et ſingula monaſteria et loca praedicta, eorumque praeſidentes ac perſonas, tam exemptas quam non exemptas, per te, vel alios, ut ſupra, viſitandi, illaque tam in capitibus, quam in membris ac ſpiritualibus et temporalibus reformandi, ac de ſtatu monaſteriorum et locorum eorundem, vita quoque et moribus abbatum, priorum, praelatorum, necnon monachorum praedictorum ſtudioſe inquirendi, illoſque, qui ex eis criminoſi et deſidioſi reperti fuerint, juxta regularia inſtituta ſuorum ordinum ac exceſſuum qualitatem, et exigentiam, poenis debitis abſque judiciorum ſtrepitu caſtigandi, puniendi, corrigendi, et etiam, ſi opus fuerit, ab eorum monaſteriis et abbatialibus dignitatibus, prioratibus, beneficiis, adminiſtrationibus, et officiis, ſi eorum demerita exegerint, ſuſpendendi, privandi, et ab illis realiter et cum effectu amovendi, necnon monaſteria et loca praedicta ad obſervantiam ſeu vivendi modum juxta ſtatuta ordinis, de quibus tibi videbitur, reducendi, eiſque dictam normam ſive regulam et modum vivendi, dandi, et exhibendi, ac alias perſonas regularem vitam ducere volentes in monaſteria et loca praedicta introducendi; incorrigibiles vero tanquam membra putrida a corpore congregationis, ſervato debito diſciplinae regularis, reſcindendi, et a monaſteriis et locis praedictis expellendi, ac omnia et ſingula, quae juxta inſtituta et conſtitutiones ſummorum pontificum et decreta ſanctorum patrum ad honorem Dei, religionis augmentum, animarum ſalutem, et exemplum Chriſti fidelium, ac alias circa felicem gubernationem et regimen monaſteriorum, locorum, et perſonarum eorundem neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna videbuntur, gerendi, ſtatuendi, faciendi, diſponendi, et exequendi, ac contradictores quoſlibet et rebelles, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, praeeminentiae, nobilitatis, vel conditionis fuerint, per excommunicationis, ſuſpenſionis, et interdicti, aliaſque formidabiliores, de quibus tibi ſeu deputatis praedictis videbitur expediens, ſententias, cenſuras, et poenas cum cenſurarum et poenarum praedictarum aggravatione et reaggravatione, quavis appellatione poſtpoſita, compeſcendi, et, ſi opus fuerit, brachium ſeculare invocandi, ſuper quibus omnibus tuam et deputatorum praedictorum conſcientiam oneramus; plenam, liberam, et omnimodam, auctoritate apoſtolica, et ex noſtra certa ſcientia, tenore praeſentium concedimus facultatem; non obſtantibus apoſtolicis ac bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in dicto regno apoſtolicae ſedis legatorum, necnon provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus, et ordinationibus, ſtatutis quoque et conſuetudinibus monaſteriorum, et locorum praedictorum, juramento et confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrariis quibuſcunque. Aut ſi abbatibus, prioribus, et perſonis praefatis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit ſede indultum, quod aliquos contra et praeter eis conceſſa privilegia et indulta ad ſe viſitandum, vel alias admittere minime teneantur, et ad id compelli, ipſoſque ad judicium trahi, ſuſpendi, vel excommunicari, aut ipſi ſeu monaſteria vel loca hujuſcemodi interdici, ſeu ſuis dignitatibus, beneficiis, officiis, et adminiſtrationibus privari non poſſint, per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de

de verbo ad verbum de indulto hujuſcemodi mentionem; et quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, et literis apoſtolicis, ipſis et eorum monaſteriis, locis et ordinibus in genere vel in ſpecie conceſſis, quorumcunque tenorum exiſtant, per quae praeſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, noſtrae juriſdictionis explicatio in hac parte impediri valeat quomodolibet vel differri; et de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quae quoad hoc eis nolumus ullatenus ſuffragari. Verum quia difficile foret praeſentes literas ad ſingula quaeque loca, ad quae expediens foret, deferre; volumus et dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, manu alicujus publici notarii inde rogati ſubſcriptis, ac ſigillo tuo vel alicujus alterius perſonae in eccleſiaſtica dignitate conſtitutae, munitis, ea prorſus fides in judicio et extra et alias ubilibet adhibeatur, quae praeſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitae vel oſtenſae. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M. CCCC. LXXXIX. pridie nonas Martii, pontificatus noſtri anno ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 6.	JOH. MORTON 4.	1490.	HENRIC. VII. 5.

Archiepiſcopi Cant. monitio abbati ſancti Albani directa. Ex reg. Morton fol. 22. b.

JOHANNES, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, viſitator, inquiſitor, reformator, ac judex, a ſede apoſtolica ſub forma inferius annotata ſufficienter et legitime deputatus, Willielmo, abbati monaſterii ſancti Albani, ad Romanam eccleſiam, ut dicitur, nullo medio pertinentis, ordinis ſancti Benedicti Lincolnienſis dioeceſeos, ſalutem. Literas commiſſionis ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Innocentii, divina providentia papae octavi, ſub plumbo, more Romanae curiae bullatas, nuper nobis directas, cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, tenorem, qui ſequitur, in ſe continentes: Innocentius epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, etc. ut ſupra ſcribitur in bulla praeſcripta. Nos vero Johannes, archiepiſcopus, viſitator, reformator, inquiſitor, et judex antedictus, ob reverentiam ſedis apoſtolicae, onus executionis dictae commiſſionis in nos aſſumpſimus, ac juxta et ſecundum omnem vim, formam, et effectum ejuſdem procedendum fore decrevimus. Et quia fama publica referente, et multorum crebris fide dignorum relationibus ad noſtrum pervenit auditum, quod tu abbas antedictus a diu fuiſti, et es de et ſuper ſimonia, uſura, bonorum, rerum, et poſſeſſionum dicti monaſterii dilapidatione et conſumptione, nonnulliſque aliis enormibus criminibus et exceſſibus infraſcriptis notatus, diffamatus, ac in regimine curaque et adminiſtratione bonorum ſpiritualium et temporalium dicti monaſterii adeo remiſſus, negligens, et prodigus, quod in dicto monaſterio ſancti Albani, quod ex pia devotione celebris memoriae illuſtriſſimorum principum, olim regum Angliae, ſereniſſimi domini noſtri regis moderni nobiliſſimorum progenitorum, ut ibi vera vigeret religio, et nomen altiſſimi, ad cujus gloriam et honorem inſtitutum fuerat, debite laudaretur, fundatum et dotatum extitit, et ubi ſuperioribus diebus regularis obſervantia in magna habebatur veneratione, hoſpitalitaſque diligentiſſime ſervabatur; non modico tamen tempore, quo tu eidem monaſterio praefuiſti, te, ac nonnullis ex commonachis et confratribus tuis ibidem, quorum ſanguis tuam, ut timetur, ob negligentiam per diſtrictum judicem de manu tua requiretur, religioſe vivendi modum et normam relaxantibus, ac ſepoſito ſuavi contemplationis jugo, regularis obſervantia, hoſpitalitas, eleemoſynae, aliaque pietatis officia ab olim inibi exerceri et miniſtrari ſolita, decreverunt, et tuis culpa, incuria, negligentia, et facto indies magis atque magis decreſcunt et ſubtrahuntur; per quod etiam pia fundatorum vota defraudantur, priſtinaque vivendi norma relicta, non pauci ex dictis commonachis et confratribus tuis, unde non mediocriter dolendum eſt, ſe in reprobum ſenſum dantes, Dei timore poſtpoſito, laſcivam vitam duntaxat ducunt, et quod dictu horrendum eſt, perſaepe loca ſacra, etiam ipſa Dei templa, monialium ſtupro, et ſanguinis et ſeminis effuſione profanare non verentur; tuque inter alia gravia, enormia, et facinoroſa crimina, ſuper quibus reus extitiſti, et extas notatus atque diffamatus, quandam mulierem conjugatam, nuncupatam Elenam Germyn, quae dudum a viro ſuo perperam divertebat, et alii viro tempore non modico in adulterinis adhaeſit amplexibus, in ſororem et monialem domus ſive prioratus de Pray, tuae juriſdictionis, ut praetendis, primitus admiſiſti, ipſamque de poſt prioriſſam praefeciſti ibidem, eo non obſtante, quod dictus vir ſuus tunc vixit, et adhuc vivit; ac dominus Thomas Sudbury, commonachus tuus, ad eam, tanquam moechus ad moecham, in domo ſive prioratu de Pray praedicto, quaſi publice, notorie, et impune a diu acceſſit, et accedit, prout nonnulli alii ex tuis confratribus et commonachis ad eam et alias ibidem et alibi, tanquam ad publica proſtibula ſive lupanaria, acceſſum continuum impune habuerunt, et habent: quodque non tantum in ipſa domo de Pray, verum etiam in domo monialium de Sapwell, quam inſuper tuae juriſdictionis eſſe contendis, prioriſſas et praeſidentes pro tuae libito voluntatis totiens immutas, dumque bonas et religioſas mulieres in utroque loco deponis, ac malas et nonnunquam vitiatas aſſumis ibidem ad culmen dignitatis; abjicitur religio, virtus negligitur, et tot expenſae fiunt ſupervacuae, quod ex praemiſſis aliiſque factis enormibus et damnatis per

quoſdam

quoſdam confratres tuos, quos in locis hujuſcemodi praeeſſe, regere, et ſub nomine cuſtodum, cum tales non ſint, imo fures, et notorie criminoſi, bona eorundem prioratuum diſpenſare, quin verius diſſipare, et conſumere feciſti et deputaſti; loca illa olim ſatis religioſa, modo quaſi profana et infamia redduntur et reputantur; tuiſque et tuorum factis hujuſcemodi adeo depauperantur, quod ad nihilum pene redacta videntur. Et ſimiliter feciſti in nonnullis aliis monachorum cellis, quas dicis tibi ſubjici in monaſterio etiam ipſo glorioſi protomartyris Albani, dudum celebri, bona communia, res et jocalia dilapidaſti, ac nemora, ſylvas, boſcum, et ſubboſcum ejuſdem, necnon quaſi omnes quercus et alias groſſas arbores ad valorem octo millium marcarum, et ultra, ſine differentia proſterni et vendi feciſti, et alienaſti, ac confratres et commonachi tui, quorum quidam ad omnia mala mundi, ut dicitur, ſunt dediti, dum cultu divino quaſi penitus neglecto, iſti ſcorta et meretrices infra monaſterii ſepta et extra, quaſi publice et continue ſibi proſtituunt; alii promotionis et honoris ambitioſi, ut tuae cupidini pro honoribus et promotionibus hujuſcemodi quanquam ſimoniacae et damnabiliter obtinendis et adipiſcendis ſatisfaciant, calices, et alia jocalia eccleſiae, etiam quandoque feretra ſancti Albani infixa auſu ſacrilego effodiunt et furantur; quos tu potius ſcienter defendis, quam aut punis aut offendis, et ſi qui ex tuis commonachis boni ſint, et religioſe vivant, ac virtute et conſilio polleant, illos protinus deprimis et odio habere ſoles; ſicque capite languente caetera putrida et infecta membra adeo inſoleſcunt et abundant vitiis quaſi manifeſtis, quod fama celebris illius monaſterii pervertitur in infamiam, ac ſancta religio ibidem ferme periit interius, et res exteriores, tam mobiles quam immobiles, notorie tendunt in deſolationem, in divinae majeſtatis offenſam, religionis opprobrium, malumque exemplum, et ſcandalum plurimorum; unde correctionis et reformationis officio plurimum indigere dignoſceris, prout ſic indiget dictum monaſterium, ac multi ex tuis commonachis et confratribus degentibus in eodem; pro quibus omnibus reformandis novis clamoribus indies pulſamur, et ſoliciti efficimur. Volentes igitur dicto ſanctiſſimo domino noſtro papae, prout nobis incumbit, humiliter obedire, et ſuum mandatum apoſtolicum nobis in hac parte directum adimplere, te Willielmum, abbatem praedictum, quem jam paulo ante ejuſdem ſanctiſſimi domini noſtri papae auctoritate et mandato, ut nonnulla praemiſſorum enormia reformare debuiſſes, perſonaliter et charitative monuimus; ea tamen reformare hactenus diſtuliſti, et neglexiſti, eadem auctoritate nobis in hac parte commiſſa juxta et ſecundum omnem vim, formam, et effectum literarum praeinſertarum peremptorie monemus, tibique mandamus, quatenus teipſum ac commonachos et confratres tuos infra ſepta dicti monaſterii degentes, necnon de Pray et Sapwell prioratuum prioriſſas, cuſtodes et moniales infra triginta, alios vero priores, monachos, et confratres tuos in locis prioratibus, et cellis remotioribus, tibi ſubjectis degentes, infra ſexaginta dierum ſpatium, poſt traditionem praeſentium tibi, ſi liber ad te patuerit acceſſus, aut poſt earundem affixionem in valvis eccleſiae conventualis dicti monaſterii, ſeu notificationem alias tibi legitime factam ſuper praemiſſis omnibus et ſingulis, cum effectu corrigas et reformes; necnon ad veram normam et regulam ordinis tui juxta illius laudabilia ordinationes et inſtituta, omni exceptione et dilatione ceſſantibus, reducas, ſeu reduci facias, necnon ab alienatione et diſtractione rerum et jocalium monaſterii antedicti, praeſertim boſcorum, arborum, et nemorum venditione de caetero omnino deſiſtas, et abſtineas. Quodſi praemiſſa infra dictum terminum juxta noſtrum, imo verius apoſtolicae ſedis, mandatum facere contempſeris, nos ſecundum vim, tenorem, et effectum literarum apoſtolicarum praedictarum, ac ſecundum nobis traditam formam in eiſdem procedere volumus, et poſt lapſum dictorum triginta dierum, ad ſaepedictum monaſterium perſonaliter accedere, ipſumque, dante Domino, actualiter viſitare intendimus; vel ſi nos alias tunc occupari contigerit, per alios, quos ad id duxerimus eligendos, viſitari faciemus; ac omnia et ſingula, quae ibidem tam in capite, quam in membris, ac ſpiritualibus et temporalibus reformationis et correctionis miniſterio indigere reperientur, prout nobis, ſive per nos deputandis, ſecundum Deum et canonicas ſanctiones, atque regularia dicti ordinis inſtituta expedire videbitur, reformare, corrigere, et emendare, auctoritate apoſtolica nobis commiſſa, procurabimus, ulteriuſque, ſi res exegerit, procedere ibidem intendimus, etiam ad majora et graviora facienda et exequenda, quae in praefatis literis apoſtolicis nobis directis plenius deſcribuntur, et per eaſdem nobis commiſſa fuit. Utque tua obedientia vel contemptus nobis in hac parte conſtare et innoteſcere poſſit, quid in praemiſſis feceris, ac quibus modo, et forma juxta mandatum noſtrum, quin verius apoſtolicum, tuam perſonam ac perſonas et mores confratrum et commonachorum tuorum, necnon de Pray et Sapwell prioratuum, ac aliorum tibi ſubjacentium interim reformare, eaſque ad veram normam et regulam ordinis tui juxta illius laudabilia ordinationes et inſtituta reducere, reducive facere curaveris, et ſtudueris, ſeu qualiter alias te habueris, nos in fine dictorum triginta, quatenus monaſterium ſancti Albani praeſcripti, ac de Pray et Sapwell domos, ſive prioratus, necnon tuam perſonam et caeteras quaſcunque tam in eodem monaſterio ſancti Albani, quam in dictis domibus, ſive prioratibus de Pray et Sapwell degentes concernit; quatenus vero alia loca remotiora, ſive cellas tibi ſubjecta, et perſonas degentes in eiſdem concernit, ſexaginta dierum diſtincte et aperte, ac debite et cum effectu certifices per tuas literas patentes, harum ſeriem continentes, una cum praeſentibus auctentice ſigillatas. Et ulterius decernimus, quia difficile foret praefatas literas apoſtolicas, more Romanae curiae bullatas, quas ſanas et integras, ac omni ſiniſtra ſuſpicione

 carentes

carentes vidimus, et inſpeximus, ad ſingula quaeque loca, ad quae expediens foret, deferre, quod praeſenti tranſumpto literarum apoſtolicarum hujuſcemodi manu notarii publici inferius annotati ſubſcripto, et ſignato, et noſtri ſigilli appenſione munito, eadem fides ubilibet adhibeatur, quae dictis literis apoſtolicis adhiberetur, ſi eſſent exhibitae vel oſtenſae. In quorum omnium et ſingulorum praemiſſorum fidem et teſtimonium praeſentes literas ſive praeſens publicum tranſumpti inſtrumentum ſigno et ſubſcriptione notarii publici ſubſcripti, una cum noſtri ſigilli appenſione juſſimus et fecimus communiri. Acta ſunt haec omnia et ſingula, prout ſupra ſcribuntur et recitantur in quadam alta camera praefati reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Johannis, Dei gratia Cantuarienſis archiepiſcopi, infra manerium ſuum de Lamehith, Winton. dioeceſeos, ſituatum, anno Dom. M. cccc. xc. indictione octava, pontificatus praefati ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Innocentii, divina providentia papae octavi anteſcripti, anno ſexto, menſis vero Julii die quinta; praeſentibus tunc ibidem venerabilibus viris magiſtris Thoma Maddes, in ſacra theologia bacalario, et Johanne Rompayne, capellano Norwicenſ. ac Bathon. et Wellen. dioec. teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
INNOCENT. VIII. 7.	JOH. MORTON 5.	1491.	HENRIC. VII. 6.

Convocatio provinciae Cantuar.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Cantuar. 21. die menſis Junii inchoata, ad octav. diem Novemb. ſequentis continuabatur. In qua una integra decima dom. regi et ſubſidium domino archiepiſcopo conceſſa ſunt. Ex reg. Morton Cant. et ex reg. Langton Winton.

Reſcriptum Innocentii papae VIII. *abbatibus et cancellario eccleſiae Glaſguenſis, quo facultatem impertit abſolvendi eos, qui in Jacobum, regem* III. *Scotiae, inſurrexerant, et de perpetrato crimine ab intimis ſe dolere proteſtabantur, etc.* Ex collect. com. de Panmure.

INNOCENTIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis de Paſleto et de Jedworth Glaſguen. dioeceſ. monaſteriorum abbatibus et cancellario eccleſiae Glaſguenſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Exuberans apoſtolicae ſedis clementia recurrentium ad eam poſt exceſſum cum humilitate perſonarum ſtatui libenter conſulere, eiſque ſe propitiam exhibere conſuevit atque benignam. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte nonnullorum regnicolarum regni Scotiae petitio continebat, quod olim, poſtquam per nos intellecto, quod nonnulli domini, tam ſpirituales quam temporales, dicti regni adverſus clarae memoriae Jacobum tertium, ipſius regni regem, illiuſque ſtatum inſurgere, imo et regem ipſum a dicti regni regimine expellere intendebant, et moliebantur; noſque per quaſdam literas noſtras, nonnullas ſententias, cenſuras, et poenas eccleſiaſticas, etiam privationes dignitatum et beneficiorum eccleſiaſticorum; necnon ad illa inhabilitationes, contra ipſum regem inſurgentes, et eorundem inſurgentium fautores promulgaveramus; quae poſtmodum in partibus illius promulgatae fuerunt, nonnulli regnicolae ejuſdem regni chariſſimo in Chriſto filio noſtro Jacobo quarto, ejus filio moderno regi, tunc principi Scotiae, qui pro ſalute et utilitate defuncti regis et regni praedictorum, ſtatum et conſilium ipſius regis reformare, et quoſdam regis praedicti conſiliarios vi et potentia expellere deliberaverunt, adhaeſerunt, et illius fautores extiterunt; ac pro parte tam defuncti, quam moderni regum praedictorum exercitus parati fuiſſent, et inter ſe manus conſeruiſſent, praefatus rex defunctus in conflictu cum diverſis aliis perſonis occubuit, nonnullis ex praefatis exponentibus in dicto conflictu praeſentibus, et alias aliquotiens ipſi regnicolae, qui praetextu duntaxat dicti conflictus contra ipſum regem defunctum inſurrexerant. Unde tam praeſentes, quam abſentes adhaerentes, et alias contra dictum regem defunctum inſurgentes praefati dubitant ſententias, cenſuras, et poenas incurriſſe. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, "Exponentes praefati de praemiſſis, ab intimis doleant, cupiantque pro commiſſis poenitentiam agere ſalutarem," pro parte ipſorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſos a ſententiis, cenſuris, et poenis praefatis, in ipſis literis noſtris quomodolibet contentis, abſolvere, ac alias ipſis, et eorum ſtatui in praemiſſis opportune providere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur attendentes, quod praefatae ſedis clementia ad eam recurrentibus poſt exceſſum cum humilitate perſonis ſuae pietatis gremium favorabiliter aperire conſuevit, ac volentes praedictos apud nos alias de probitatis et virtutum meritis commendatos, horum intuitu favoribus proſequi gratioſis, eorum in hac parte ſupplicationibus inclinati; diſcretioni veſtrae per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus vos duo vel unus veſtrum omnes et ſingulos, qui in dicto conflictu interfuerunt, ac abſentes, qui illis adhaeſerunt, et auxilium, conſilium, aſſenſum, et favorem verbo vel facto quoquomodo praeſtiterunt, necnon qui alias quam praetextu duntaxat dicti conflictus contra ipſum regem defunctum inſurrexerunt, et contra dictas noſtras literas quoviſmodo devenerunt,

acſi eorum nomina et cognomina praeſentibus insererentur, ſi haec humiliter petierint, ab omnibus et ſingulis cenſuris et poenis in dictis noſtris literis quomodolibet contentis, et per eos praemiſſorum occaſione qualitercunque et quotieſcunque incurſis, quas, acſi literae praedictae de verbo ad verbum inſertae forent praeſentibus, habere volumus pro expreſſis, auctoritate noſtra hac vice duntaxat abſolvatis in forma eccleſiae conſueta, injunctis ipſis et eorum cuilibet, pro modo culpae poenitentia ſalutari, et aliis, quae de jure fuerint injungenda; eoſque et eorum ſingulos unitati ſanctae matris eccleſiae, et ſacramentorum eccleſiaſticorum participationi, communionique fidelium eadem auctoritate reſtituatis. Non obſtantibus praemiſſis, ac conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.XCI. 5. cal. Julii, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Innocent VIII. 8.	Joh. Morton 6.	1491.	Henric. VII. 7.

Synodus Ebor.

In provincia Eboracenſi convocatio apud Ebor. per breve regis datum apud Weſtm. 12. die menſis Januar. anno regni VII. celebrata 1. die Martii. Summonitio per epiſcopum Dunelm. data 28. die Januar. In ea clerus unam integram decimam domino regi conceſſit; ſub exceptionibus paucis omnino neceſſariis. Cujus conceſſionis certificatorium datum 17. die Martii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Alexand. VI. 3.	Joh. Morton 9.	1494.	Henric. VII. 10.

Supplicatio facta domino papae, ut oſſa Henrici ſexti transferantur ad coenobium Weſtmonaſterienſe. Ex reg. Morton fol. 205. a.

Beatissime pater. Poſtquam inſignis memoriae Henricus, quondam ejus nominis rex Angliae ſextus, aemulorum crudelitate, quorum animos immenſa dominandi libido occupaverat, regno patrio ſpoliatus, ac diris carceribus mancipatus eſſet, illicque immatura morte praeventus, in miſeranda fata conceſſerat juſſu Edwardi, tunc Angliae regis, qui nondum ſatis in vivum ſaevierat, cujus memoriam poſt mortem extinguere cupiebat, corpus ejuſdem, derelicto majorum ſepulchro, omnique honoris, pietatis, et humanitatis ordine in tanti funeris curatione praetermiſſo, in monaſterio de Chertſey, loco certe a communi hominum concurſu abdito atque remoto, et pro tanti regis ſepulchro minus congruo, collocatum eſt. Cumque, procedente tempore, dignabatur altiſſimus per hunc beatum virum miracula oſtendere, coepiſſetque populus ob id cum oblationibus ad ejus ſepulchrum catervatim confluere, Richardus tunc regnum occupans, qui eundem beatum virum, dum in humanis agebat, capitali proſequebatur odio, in quem feritas naturae animaeque malignitas omnem pietatem atque humanitatem penitus extinxerat, ejus celebri famae invidens, populi concurſum, et ejuſdem devotionem impedire cupiens, hoc ſacrum corpus exhumari, et in eccleſia collegiata infra caſtrum de Wyndeſore ſituata, ubi adpraeſens ejus corpus, oſſa, et reliquiae quieſcunt, recondi juſſit. Verum cum honorabile coenobium Weſtmonaſterienſe, quod non minus honore et dignitate, quam ſancta divini cultus religione, et ſitu loci praeclarum exiſtit, locus ſit majorum et ſepulchrum regum, in quo ſancti Edwardi regis, necnon invictiſſimi principis Henrici quinti, qui in rei militaris peritia, ut tota teſtatur Gallia, noſtra aetate nemini fuit ſecundus; reginaeque Katerinae, Karoli quinti Francorum regis filiae, ac ſereniſſimi principis regis Henrici ſeptimi aviae, quae eundem Henricum ſextum peperit, aliorumque ſuorum majorum corpora in maxima honorificentia tumulantur; in quo etiam omnes Angliae reges primo diademate coronantur, inunguntur, aliaque etiam inſignia regalia eiſdem ibidem tribuuntur; illicque ſit totius regni principalius palatium regium, in quo archiepiſcoporum, epiſcoporum, ducum, baronum, caeterorumque nobilium conciones fiunt, et totius regni ſubditis jura redduntur; ſitque locus ille frequenti acceſſu tam incolarum, quam exterarum nationum celeberrimus. Quorum praetextu hujus tam egregii monaſterii abbas et conventus defuncti cadaveris oſſa, et reliquias jure regiae majorum et utriuſque parentis ſepulturae vendicant, illaque de Wyndeſora ad ſuum monaſterium, ſecundum ſacrorum canonum, et ſanctiſſimarum legum traditiones transferri petunt: ſupplicat ſanctitati veſtrae humilis et devotus filius veſter, Henricus Angliae modernus, cujus dictus Henricus, dum in humanis agebat, patruus erat, ad quem tum naturali, tum haereditario jure defuncti honores curare, et illicitas injurias propulſare convenit; quatenus veſtrae ſanctitatis auctoritate, juſſu, et mandato, hoc beatum corpus, ejuſque oſſa, et reliquiae, quae aemulorum facto in peregrinis et extraneis ſepulchris, non ſine funeris injuria jamdiu quieverunt, exhumari, ad dictum honorabile coenobium transferri, et in paternis ſedibus cum praeclaris parentibus collocari poſſent; ut quo numeroſior illuc hominum coetus affluunt, eo et populi religio, et beati viri merita clarius eluceſcant, illudque ex veſtrae ſanctitatis mero motu, certa ſcientia, et plenitudine poteſtatis

cum

cum ſuppletione defectuum, de benignitate apoſtolica et gratia ſpeciali concedere et elargiri dignemini; privilegiis, conſtitutionibus, ordinationibus, ſtatutis, et conſuetudinibus, juramento, confirmatione apoſtolica, aut quavis alia firmitate roboratis, etiam dictis decano et capitulo ejuſdem collegii non vocatis, nec conſentientibus, ſed potius contradicentibus, caeteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 3.	JOH. MORTON 9.	1494.	HENRIC. VII. 10.

Ordo canonizationis ſanctorum. Ex reg. Morton fol. 202. a.

SOLUS papa habet non ſolum certos de ſanctis prae aliis extollere, ſed etiam eos canonizare multiplici ratione: primo quia iſta eſt una de majoribus cauſis, quae inter chriſtianos proponi poſſit, et ſic eſt ad ſedem apoſtolicam referenda: " de bapti. majores." Secundo quia miracula attribuuntur fidei; haec igitur quaeſtio cum ſit de fide, praecipue eſt ad ſedem apoſtolicam referenda xxiv. " quaeſt. 1. quociens." Tertio, quia ad papam ſpectat declarare dubia ſcripturarum, " qui fil. ſint leg. c. per venerabilem," multo fortius dubia ſanctitatis, quia circa majora majus periculum vertitur, Ideo, etc. ſupra de electione, c. " ubi periculum." Quarto ne propter multorum epiſcoporum ſimplicitatem populum decipi contingat, " ſupra reliq. et ven. ſanct." c. i. et ii. Quinto ne in infinitum contingat ſanctos multiplicari, et ſic devotionem refrigeſcere, et ſanctitatem vileſcere. lxxx. di. epiſcopi, ſecundum Bonifac. in cap. " unico de reli. et vener. ſanct." li. vi.

Notandum eſt, quod omnes ſancti canonizati ſunt venerandi; canonizare autem eſt aliquem ſanctum per papam catalogo aliorum ſanctorum aſcribere, et publice, ſolenniter, canonice, et regulariter declarare, definire, et ſtatuere, quod tanquam ſanctus ab omnibus honoretur: et fiat certa dicere officium ſolenne annuatim, quale pro aliis ſanctis illius conditionis; ſi ut confeſſor canonizatur, officium confeſſorum; ſi ut martyr, martyrum; et ſic de ſingulis ad hanc canonizationem pervenitur hoc ordine.

Primo expectatur, quod aliquae perſonae honeſtae et auctenticae denuncient factum Romano pontifici, et ſupplicent pro canonizatione ſancti facienda; et hoc non tantum ſemel, ſed pluries et inſtanter, ſicut " no. de ceſſione, et de pallio extra de electio. c. Cum poſt petitam et de renunt. c. quidam cedendi;" non enim conſuevit moveri ſtatim ad committend. hanc inquiſitionem Romanus pontifex, ſed potius expectare, quod diu pulſetur, et famam attendere, et utrum miracula crebeſcant et continuentur, antequam inquiſitionem committat; et bene, quia etiam quandoque per malos miracula fiunt, 1. q. 1. " teneamus." Unde cavendum eſt, ne decipiatur populus ut notatur ſupra de reliq. etc. c. " Cum ex eo" c. ad finem. Et quia circa majora majus periculum vertitur, cautius eſt agendum xlii. di. " quieſcamus" xliii. di. " in mandatis" 1. q. 1. §. " Ecce cum honoris." Dicunt autem aliqui, quod ſi ſit eluſio, vix poſſunt continuari miracula ultra quadraginta dies, de quo tamen certi non ſumus.

Secundo, ſi continuentur ſupplicationum inſtantiae, et fama et miracula, continuatio perdurare dicatur, conſuevit hoc Romanus pontifex ponere inter fratres, et aliquibus epiſcopis patriae illius, qui dicitur ſanctus; vel convicinis, vel aliis perſonis honeſtis, diſcretis, et incorruptibilibus committere, ut inquirant de fama et devotione populi, de miraculis et aliis, quae eidem ſunt nuncianda in genere, non in ſpecie; et quoad famam, non quod veritatem, et quoad ſibi reſcribant, quae invenerint, et an eis videatur, quod ſuper veritate eorundem, et in ſpecie ſit inquiſitio committenda.

Tertio, ſi reſcribant talia, per quae videatur, quod inquiſitio veritatis committi debeat, requirat iterum ſummus pontifex fratrum conſilia, et definiat, utrum ſit inquiſitio committenda, vel non.

Quarto, ſi inquiſitio committenda ei videatur, iterum ſcribat eiſdem vel aliis, quod veritatem inquirant; primo de fama; ſecundo de vita; tertio de miraculis exacte, diligenter, fideliter, et prudenter, ſecundum articulos et interrogatoria, quae ſub bulla ſua tranſmittit, de quo legitur et notatur " Extra. de teſtibus venerabili:" quod invenerint remittant ſub ſigillis ſuis incluſis.

Quinto, remiſſa inquiſitione, committitur examinatio in curia aliquibus capellanis, vel aliis perſonis auctenticis et diſcretis, quae forment rubricas.

Sexto rubricae ſic factae examinentur cum exacta diligentia per dominum papam et fratres, et requirat papa conſilia eorundem; an ſcilicet videantur praefata talia, propter quae ſit canonizatio non immerito facienda.

Septimo, ſi videatur domino papae, quod facienda ſit, definiat hoc ſecreto primitus inter fratres.

Octavo, coadunatis epiſcopis, qui ſunt praeſentes in curia, narret publice in conſiſtorio ea, quae acta ſunt et probata, ſecreta definitione jam facta ſuppreſſa, et requirat conſilium praelatorum.

Nono aſſignabitur certa dies, ut omnes conveniant ad aliquam certam eccleſiam certa die, in qua illuminentur cerei multi, et ſternatur tapetis eccleſia, et paretur; ac conveniant papa et fratres, totus clerus et populus, et faciat ſermonem ſummus pontifex, proceſſum recitans et probata, inducens populum ad orandum, quod Deus non permittat eos errare in hoc negotio.

Decimo, flexis genibus, fiat devota oratio, et cantetur " Veni Sancte Spiritus," vel alius hymnus ſive antiphona conveniens.

Undecimo

Undecimo ſurgat papa ab oratione, et definiat illum, de quo agitur, ſanctum eſſe, et ſanctorum catalogo aſcribendum, et tanquam ſanctum eſſe venerandum, et feſtum ſuum colendum tali die.

Duodecimo cantetur officium "Te Deum laudamus," et celebret miſſam idem papa ſolenniter in honorem ejuſdem ſancti.

Hic autem ordo non ſemper ad unguem hactenus eſt ſervatus, et maxime quando agebatur de martyrizatis pro fide; illi enim conſueverunt facilius et levius expediri, ſecundum "Hoſti:" et nota ſecundum "Innoc:" quod regulariter tunc tantum fit haec canonizatio, quando per ſufficientes probationes conſtat de fide et excellentia vitae, et operatione miraculorum ejus, qui petitur canonizari, "ſupra de teſtib. venerabili."

Nota, neminem canonizandum, niſi prius diligenter per depoſitiones teſtium fide dignorum conſtet de illius glorioſa et optima vita, et miraculis; nec unum ſufficeret ſine alio; non enim ſufficit vita ſine miraculis, intellige, ad finem canonizationis obtinendum; non enim ad finem beatitudinis, nam ad eſſe ſanctitatis non requiruntur neceſſario miracula, ut notatur in c. I. de "reliqu. et vene. ſan. et in c. unico e. ti. li. vi." ſed non debet canonizari, quia ignoramus ſine miraculis an ficte vitam duxerit, an fuerit dignus ira vel miſericordia. "Ad hoc c. ſi. et quomodo ibi no. de purgata." Nec ſufficiunt miracula ſine vita glorioſa, quia ſaepe fiunt ex ſcientia, et non ex dono Dei, ut in gloſs. I. Saepe ex dono Dei ſine merito vitae, et tales punientur magis, quia ſanctis uſi ſunt non ſancte: vide textum notabilem "in c. prophetavit I. q. I. et in c. dictum eadem cauſa: et q. et in c. ſolet de conſe. di. iv^ta." Ubi Auguſtinus infert, quod tanta poteſt eſſe miraculoſa fides ſine charitate, ut quis transferat montes de loco ad locum: et hoc bene notandum eſt pro aliquibus vetulis, quae ſine merito vitae videntur facere miracula, et praedicere futura: poſſunt enim habere ſpiritum prophetiae ex dono Dei, ſine merito vitae; ut in dictis juribus; licet nonnulli faciant ex deceptione diaboli "ar. xxvi. q. v. epiſcopi: et q. iv. ca. ſciendum, ſecundum Panor. in c. venerabili. de teſti."

Item nota, quod ad canonizandum ſanctum, et in ſanctorum catalogo, de quo habetur "xix. q. iii. qm. conſcribendum," hoc modo pervenitur: primo oportet inquiri de vita ſua, ut ipſa prior teſtimonium ferat pro laboribus multis Chriſti nomine tolleratis: pro moribus caſtis, et pro actibus ſtrenuis "lxi. di. miramur;" oportet enim hoc praeſenti teſtificatione praedicari, et bonae famae praeconiis non taceri xii. q. ii. "Quatuor." Et maxime quaeri debet de ſimplicitate et humilitate ipſius canonizandi, quia ſuperbis Deus reſiſtit, humilibus autem dat gratiam. Item debet inquiri, an in vita perſecutionem paſſus fuerit vii. q. I. "Omnes qui, et c. ibi adunati;" et de cauſa perſecutionis, utrum ſcilicet, quia volebat juſtitiam exercere, vel propter charitatem "I. q. I. vide quantum bonum."

Item quaerendum eſt de miraculis, et in vita et poſt mortem ipſius factis, et quantum ad hoc, quod ſit miraculum, quatuor requiruntur.

Primum eſt, quod a Deo et non ex arte contingat et procedat, nec a diabolo, nam miracula quandoque fiunt per malos "I. q. I. teneamus, etc. prophetavit;" neceſſe enim eſt martyres a Deo impetraſſe, quae mandant "l. di. ſi quis praepropera."

Secundum, quod ſit contra naturam, ſicut de virga Moiſi mutata in colubrum, et de aſina loquente ad Balaam, "ſupra de Haereticis, cum ex injuncto."

Tertium eſt, quod non ſit ex vi verborum, ſed hominis merito id contigat; et hoc ideo, quia panis et vinum poteſtate et virtute verborum tranſubſtantiantur in corpus et ſanguinem, "ſupra de celebr. miſſ. c. cum Marthe §. quaeſiviſti: et de conſe. diſt. ii. quia corpus: et in c. in quibuſ.

Quartum eſt, quod ſit ad corroborationem fidei; herba enim miniſterio hominis tranſit in vitrum, ſed hoc nil ad corroborationem fidei; et ideo ad canonizationem, niſi haec quatuor concurrunt, miracula non prodeſſent, ſecundum "ſummiſtas, qui hoc notant ſupra eodem ti. et moderni ſupra de teſtib. venerabili. ſecundum Jo. An. in c. unico li. vi. etc. Hoſti. in ſumma de reli. et vene. ſan." ubi etiam dicit praemiſſa eſſe intelligenda de confeſſoribus; de martyribus autem non ſit tanta examinatio, ſed ſecunda tantum de miraculis et cauſa, propter quam paſſi ſunt, "de conſe. diſt. iv. cathecuminum, etc. baptiſmi vicem."

Nota, quod per canonizationem conſequitur ſanctus, quod eccleſia pro eo ſolenniter, et pro aliquibus ſolennius dicit officium, ut hic.

Item inter alios ſanctos in litaniis nominatur, et vocatur: et ſi eccleſia in canonizatione erraret, quod non eſt credendum, licet accidere poſſit, "de ſen. ex. a nobis xi." nihilominus preces in honorem talis acceptae et gratae ſunt, per fidem enim Chriſti omnia purgantur, "de cohab. cler. et mulier. veſtra." Et eſto, quod veritas canonizationes deficiat, non deficit fides, "de quibus dubium eſt an. bapt. c. ii. et iii." dicimus enim, quod cuilibet licet in ſecreto alicui defuncto, quem ſanctum credit preces porrigere, ut pro ipſo ad Deum intercedat, licet ſolennes preces publice emittere, vel ſolenne officium publice dicere, aut aliquem colere publice pro ſancto, etiamſi in vita feciſſet miracula, ſine auctoritate Romani pontificis nequeat, ſecundum "Inno. Hoſti. et Panor. in. c. I. de reli. et vene. ſanct. et Jo. An. c. unico libro vi."

Quaeritur an ſit de neceſſitate miraculi quod fiat in inſtanti, pro quo vide per "Archidiaconum q. v." ubi pro deciſione ipſius quaeſtionis plures elegantes rationes et auctoritates ſanae ſcripturae copioſe allegat verbo, verum non fantaſtice, ubi eum omnino vide et etiam "in c. teneamus I. q. I." ubi notat ut aliquid proprie miraculum eſſe dicatur, quatuor requiruntur; ut ſit contra naturam; et ſit a Deo; et ſit evidens; et ſit ad corroborationem fidei noſtrae: ſi aliquod iſtorum defuerit, non eſt miraculum,

miraculum, ſed potius miraculoſum vel mirum; nam ſi ſit contra naturam, et non ſit a Deo, et non ſit apparens, non eſt miraculum, ſicut quod fecerunt magi Pharaonis, quia fecerunt ranas et ſerpentes: item ſi ſit contra naturam, et ſit a Deo, et non ſit apparens, non eſt miraculum; ſicut de pane, qui tranſubſtantiatur in corpus Chriſti: ſimiliter ſi ſit contra naturam, et a Deo, apparens, et non ſit ad corroborationem fidei, non eſt miraculum, ſicut ſi naſcatur aliquis tripes: quidam tamen dicunt eſſe miraculum, quicquid excedit humanae naturae induſtriam, " ſecundum archidiaconum," ubi ſupra.

Et quomodo probetur miraculum; et qualiter teſtes debent examinari ſuper miraculis alicujus ſancti, vide " Jo. An. in c. I. de confeſſis li. vi. licet doctores in c. venerabili. de teſti. et Dominicum in dicta c. I." prius allegatum, ubi quaerit, an factum miraculoſum poſſit probari directa probatione, ubi dicit poſt " Jo. monachum; " quod ſive miraculum cadit in modo, ſive in facto, non poteſt probari directa ſed indirecta probatione; nam probatio dicitur directa, quae fit per principia, ſicut cauſatum oſtenditur per cauſam; ſed miraculum fit ſub incerto, et non habet principium in certo; ponit exemplum in miraculo facti; nam quod caecus videat, vel quod mortuus reviviſcat, eſt ſupra facultates et vires naturae, per quas non datur regreſſus de privatione in habitum; item ponit exemplum in modo facti, veluti in fabricitante, qui ad viam naturae per certas alterationes ſucceſſive fieri poteſt, et eſſe ſanus; ſed ſi fiat in inſtanti ad invocationem Dei, ſeu per Deum meritis alicujus ſancti invocati; hoc eſt ſupra vires naturae, quoad modum operatur ſucceſſive per alterationes diverſas; non ergo probatur hoc directe, deficientibus principiis in ſubjecto, in quo fit, ſed probatur indirecte, nam cum video miraculum excedens vires naturae in facto, vel in modo, et conſtat illud factum et non ex cauſa naturali, habeo conſecutive et indirecte illud miraculum cauſatum ex cauſa ſupernaturali, ut quod meum non eſt ſcire, debet ad alium pertinere " c. vii. unde querebatur," natura hoc videns mirum factum non eſſe ſuum, nec ex ſuis principiis derivatum, licet in ſe factum, habet aſcribere cauſae majori, et ſic probatur indirecte, ſed non directe, ſecundum " Jo. An. Jo. Mo. et Dominicum c. I. de confeſſis," ſupra allegato. Praeterea dicit " Bal. in lege ſolam c. de teſtib." quod in tranſcendentibus naturam, ut in miraculis non credatur teſti, niſi deponat cum cauſa ſcientiae, ut " in c. venerabili, Extra. in de teſt. ſupra allegat." item miracula alicujus ſancti non probantur per teſtes ſingulares, quorum unus deponit de uno, alter de alio miraculo " ſecundum archidiaconum in c." ſuperius allegatum, quem omnino ibidem vide.

Modus canonizationis.

Ad canonizationem alicujus beati in catalogo ſanctorum aſcribendi, hoc ordine proveniri conſuevit.

Primo, quod aliquis princeps, aut alii domini, vel honeſti et auctentici viri denuncient Romano pontifici; et nedum ſemel, ſed pluries, et inſtantiſſime ſupplicent pro canonizatione facienda.

Deinde, quod Romanus pontifex cauſam canonizationis duobus vel tribus praelatis committat, qui de moribus et vita canonizandi, ejuſque miraculis ſe diligenter informent, et illi referant.

Poſtea, quod praeſentata commiſſione praelatis, ipſi, illa recepta et admiſſa, cum edictis et citationibus opportunis procedant.

Dehinc, proceſſu recte formato, et ſuper praemiſſis totaliter expleto, illum in publicam et auctenticam formam ſigillatum et clauſum, ad Romanum pontificem mittant.

Relatione habita, Romanus pontifex in conſiſtorio cum ſuis reverendiſſimis fratribus, ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, maturo conſilio et tractatu praecedentibus, decernit et mandat juxta merita canonizandi in proceſſu patentia.

Quibus peractis, ſi canonizandus ſit aliquis in eccleſia, immo baſilica princ. apoſtolorum, de urbe conficitur apparatus infraſcriptus.

Inprimis in baſilica ſancti Petri, et medio eccleſiae fit unus parcus magnus ligneus ſupra terram, ad ſtaturam magni hominis altus; longitudine xl. et altitudine xxx. paſſuum, unicam duntaxat portam habens cum ſcala clauſa, ne poſſit per ipſius latera aſcendi.

In dicto parco fit altare ligneum, longitudinis duorum paſſuum, ſuper quo papa debet ſolenniter celebrare.

Fiunt et in eodem undique ſcamna pro cardinalibus, epiſcopis, aſſiſtentibus, praelatis, abbatibus, prothonotariis, et oratoribus.

Habetur ibidem pannus de ſcarleto pro domino papa, ut moris eſt, ante ipſum tenendus, et duo tapeta in certis locis, quibus ipſum genuflectere oportet: pro altari praedicto haberi debet frontale broccatum cum fazio de albo.

Duae ſedes juxta conſuetudinem pro pontifice maximo.

Fit unum baldachinum pro papa album, cum ricamis brocali de auro, latitudinis unius, et altitudinis duarum cannarum, habens pendalia de carmuſino, in quibus ſint depicta arma eccleſiae, arma papae, imago canonizandi, et arma illius, cujus expenſis fit canonizatio, et civitatis, in qua canonizandus natus eſt, vel corpus ejus jacet, prout volunt ſolicitatores canonizationis.

Ab ingreſſu dictae eccleſiae uſque ad finem dicti parci undique inter columnas imponuntur intorticea cerea, ponderis librarum quatuor, vel circa, pro quolibet uſque ad numerum lxxx.

Pro veneranda elevatione corporis Chriſti haberi debent xii. intorticea ſimilis ponderis.

Cerei duo albi pro papa, quando exit cameram pro accedendo ad dictam eccleſiam proceſſionaliter cum cardinalibus, et aliis praelatis paratis, ponderis librarum duodecim vel circa.

Unicuique

Unicuique cardinalium dari debet cereus unus albus, ponderis librarum quatuor, pro proceſſione.

Cuilibet praelato, oratori, ac magno nobili in tali proceſſione pontificem comitantibus, datur cereus unus, librarum duarum, ex cera communi.

Subdiaconis papae, auditoribus ſacri palatii, clericis camerae, accolitis papae, cubiculariis, ſecretariis, cantoribus, abbreviatoribus de majori parco, et ſcriptoribus, ſi interſint, cereus unus cerae communis ponderis unius librae pro ſingulo.

Servientibus armorum, curſoribus, magiſtris de virga, ac reliquis minoribus officialibus, cereus ſimilis mediae librae pro ſingulo.

Caeteris curialibus, qui eſſent ſub parco, cereus ſimilis iv. unciarum, vel circa, pro ſingulo.

Si dominus, qui facit fieri canonizationem, habeat vexillum, fieri debet, et ante offertorium geſtari.

Offertorium.

Primus commiſſarius cardinalis offert duos panes magnos auripellae crocei, et duos auripellae albi coloris coopertos; et ſuper quolibet panum praedictorum debet eſſe una mappula telae finiſſimae, longitudinis octo palmarum.

Secundus commiſſarius cardinalis offert quatuor barillia vini, ſimili duntaxat auripelle coperta; nec crede vacua.

Tertius commiſſarius cardinalis offert quatuor magnos cereos, ponderis librarum decem cerae communis, pro quolibet.

Oratorum, procuratorum, ſive ſolicitatorum canonizationis primus offert unum caniſtrum depictum, in quo erunt aliqui columbi albi, quorum unus ſaltem evolare poſſit.

Secundus eorundem offert alterum ſimile caniſtrum, plenum vivis aviculis; et tam primus, et ſecundus ex praedictis oratoribus, procuratoribus, vel ſolicitatoribus, quam alii ex eis, quotcunque fuerint, offerre debent cereum unum librarum ſex cerae communis, pro ſingulo.

Ultra cereos praedictos debent eſſe ſeptem cerei ponderis librarum duarum, pro quolibet, de cera alba, qui portantur ſuper ſeptem candelabra in proceſſione pontificia a camera paramenti uſque in eccleſiam ſancti Petri.

Item cerei duo ſimiles pro credentia vaſorum ſacrorum, ac cerei ſeptem ſimiles pro altari, ſuper quo papa celebrat.

Haec ſunt conſueta apparatus, et ceremoniarum praeter ordinem celebrandae miſſae.

Proceſſerunt haec omnia expenſae factae in commiſſione cauſae et formationis proceſſus; ac ſequuntur infraſcripta, omiſſis expenſis commiſſionis, cauſae, et formationis proceſſus, cum de illis haberi non poſſit veritas aut certitudo.

Expenſa pro canonizatione in curia.

Domino noſtro papae in aliquo vel aliquibus auri vel argenti uſque ad valores ducatorum centum — —	duc. c.
Pro cannis quatuor panni roſati ad pedes ſuos ponendi —	duc. xx.
Pro brachiis ſex panni albi ſimiliter ponendi —	duc. viii.
Pro vino elargiendo ſecundum valorem —	duc. viii.
Tribus commiſſariis canonizationis in jocalibus vel pecuniis uſque ad ducatas centum nonaginta inter omnes —	duc. clxxxx.
Pro vino donando eiſdem —	duc. x.
Pro una propina vitulorum, pullorum, confectionum, et cerae papae, et tribus cardinalibus praedictis donandorum —	duc. lxx.
Pro parco in medio eccleſiae conſtruendo —	duc. c.
Pro pictura ſcutorum, armorum, et haſtis —	duc. xv.
Clericis ſancti Petri pro ornando eccleſiam —	duc. xii.
Ferariis papae pro ornando parcum —	duc. vii.
Advocato conſiſtoriali pro ſermone — —	duc. lxxx.
Cantoribus capellae et ſacriſtae domini noſtri papae in toto	duc. xxiv.
Campanariis S. Petri capellae, et clericis capellae in toto —	duc. iii.
Clericis ceremoniarum —	duc. xii.
Notariis, qui fecerunt proceſſum — —	duc. xx.
Parafrenariis papae et ſcobatoribus — —	duc. iv.
Parafrenariis commiſſariorum cardinalium —	duc. iii.
Diacono et ſubdiacono in toto — —	duc. i.
Cubiculariis papae xx. duc. magiſtris hoſtiariis octo, in toto	duc. xxviii.
Servientibus armorum octo, cuſtodibus portae ferreae iv. in toto — —	duc. xii.
Cuſtodibus primae portae ii. cuſtodibus papae v. —	duc. vii.
Procuratori fiſcali iv. pro bullis lx. in toto —	duc. lxiv.
Solicitatori totius negotii, ac plus vel minus, ſecundum merita et labores canonizati atque petentium; quamvis hodie, prout in aliis accidit negotiis, uberiora ſalaria petantur, quae petentium importunitate quandoque, licet violenter, et indebite dantur —	duc. l.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 3.	JOH. MORTON 9.	1494.	HENRIC. VII. 10.

Alexandri VI. *papae commiſſio ad inquirendum de vita, moribus, et miraculis regis Henrici ſexti.* Ex reg. Morton fol. 204. b.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuarienſi, et epiſcopo Dunelmenſi, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Divinae providentiae altitudo nullis clauſa limitibus, nulliſque finibus terminata, cujus potentia inſcrutabilis, et viae inveſtigabiles ſunt, ad corroborationem et exaltationem catholicae fidei, praeter quam nullum aliud ad ſalutem fundamentum poni poteſt; et ut ſecundum prophetam in ſuis ſanctis collaudetur, nonnullos ex hominibus, quos ad ſui ſimilitudinem formavit, ſuae gratiae infuſione clarius illuſtrat, et benedictionibus ſuis ſpecialius praevenit et exornat, ut in illis gratiae ſuae radiis ſingulari quadam praerogativa virtutum et meritorum uberius circumfultis, ſuae majeſtatis potentiam oſtendat, et per lumen fidei, quam in eis firmiter roboravit, ejus benignitate cognita; ad ipſius laudem et magnificentiam fideles ferventius inducantur, et ſanctorum, in quibus benedicitur et laudatur, precibus et meritis ad aeternae et incorruptibilis manſionis gloriam feliciter producantur. Sane ex literis chariſſimi in Chriſto filii noſtri, Henrici ſeptimi, Angliae regis illuſtris, ac etiam fama quadam non vulgari, intelleximus clarae memoriae Henricum, ſextum Angliae regem, dum in hoc mundo ageret, vitae ſanctimonia, moribus probatis, ferventi in proximos charitate, et omni virtutis et ſanctitatis genere claruiſſe; ac jejuniis, vigiliis, orationibus, et miſericordiae operibus aſſidue vacaviſſe, et duo magna et inſignia collegia pro ſuſtentatione pauperum ſcholarium, ad honorem omnipotentis Dei, et ejus glorioſiſſimae genitricis, in regno Angliae erexiſſe, fundaviſſe, et dotaviſſe; et tam eo vivente, quam poſt ejus mortem Dominum illius meritis et interceſſionibus multa evidentiſſima miracula demonſtraſſe, et quotidie demonſtrare. Nam, cum ad ejus ſepulchrum debita cum devotione accedunt, caeci videre, ſurdi audire, claudi ambulare, et quocunque infirmitatis genere oppreſſi, ipſo Henrico, quondam rege intercedente, et altiſſimo operante, ſanitatem recipere dicuntur; cujus rei fama, non ſolum per totum dictum regnum, ſed etiam per alia loca vicina eſt mirifice divulgata; populique diverſarum regionum ad illum frequens concurſus, et ſingularis devotio habetur, et continue magis augetur a Deo, ut totius populi illarum partium firma ſit opinio, quod dictus quondam Henricus rex catalogo ſanctorum mereatur aſcribi. Quare praefatus Henricus rex modernus nobis humiliter ſupplicari fecit, ut aliquibus praelatis illarum partium, qui de vita et meritis ac miraculis, aliiſque ſupradictis diligenter et prudenter inquirant, et nobis per ſuas literas ſuper hiis, quae invenerint, relationem fidelem facerent committere, ac alias ad effectum canonizationis dicti quondam regis in praemiſſis opportune providere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur, etſi dicti Henrici moderni regis deſideriis annuere cupiamus, attendentes tamen hujus rei judicium divinum potius, quam humanum exiſtere; et propterea pro tanti negotii magnitudine in illo mature, graviter, et accurate procedere intendentes, ipſius Henrici moderni regis in hac parte ſupplicationibus inclinati, veſtigiis etiam felicis recordationis Innocentii papae VIII. praedeceſſoris noſtri, qui ſimilem fecit commiſſionem, inhaerentes, fraternitati veſtrae, de qua etiam in magnis et arduis fiduciam gerimus in Domino ſpecialem, per apoſtolica ſcripta committimus et mandamus, quatenus ad eccleſiam collegiatam in caſtro de Wyndſore, Sarum dioeceſi, in qua corpus quondam ipſius Henrici regis ſepultum eſt, inſimul perſonaliter accedatis, et de vita, moribus, ſanctimonia, charitate, devotione erga Deum, et piis operibus dicti quondam Henrici regis, necnon miraculis tam in vita, quam poſt mortem, aliiſque conſimilibus, quae circa pondus tanti negotii requiruntur, diligenter, ſolerter, prudenter, caute, et mature inquiratis, teſtes legitimos recipiatis, et praeſtito prius per eos debito juramento, diligenter examinare curetis de loco, tempore, menſe, die, nominibus, cognominibus, cauſa ſcientiae, aliiſque circumſtantiis in talibus neceſſariis et requiſitis fideliter inquirentes; inſtrumenta etiam publica et alias ſcripturas, univerſaque alia probationum genera, ad hujuſmodi negotium facientia, videatis, et diligenter examinetis, et perſonas, apud quas fuerint ad illa nobis exhibenda, per cenſuram eccleſiaſticam et alia juris remedia, appellatione remota, compellatis; et quicquid in praemiſſis inveneritis, ſub teſtimonio literarum veſtrarum clauſarum, et veſtris ſigillis munitarum, per fidelem nuncium ad nos et ſedem apoſtolicam tranſmittere curetis; ut nos, illis viſis, et diligenter examinatis, et cum venerabilibus fratribus noſtris communicatis in hujuſmodi negotio, prout illius magnitudo requirit, concedente Domino, ad ejus laudem et gloriam, ac orthodoxae fidei exaltationem, ad ulteriora et magis ſpecialia, ſi nobis et eiſdem fratribus noſtris viſum fuerit, procedere valeamus. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo nonageſimo quarto, nonas Octobris, pontificatus noſtri anno tertio.

Repetitur haec bulla a Julio II. papa anno Incarnat. Dom. M. D. IV. 13. cal. Julii, pontific. anno primo, in MS. Cott. Cleop. E. III. ex orig.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 3.	JOH. MORTON 9.	1494.	HENRIC. VII. 10.

Alexandri VI. *papae bulla ſuper canonizatione beati Anſelmi archiepiſcopi.* Ex reg. Morton fol. 220.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiſcopo Cantuarienſi, et epiſcopo Dunelmenſi ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Romanus pontifex viros claros et electos, et qui, in praeſenti vita dum fuerunt, vitae ſanctimonia, ac bonis et exemplaribus moribus plurimum floruerunt, et eorum exigentibus clariſſimis meritis aliorum ſanctorum numero aggregari merentur, facta ſuper hiis diligenti et matura inquiſitione, et veritate comperta, inter ſanctos praedictos debet collocare; et ut ſanctos ab omnibus Chriſti fidelibus coli, venerari, et adorari mandare: idcirco cum a nobis ſimilia petuntur, ut res debitis modo et ordine procedant, cum per noſmetipſos non poſſumus circa ſingula quaeque intendere, praelatos, et alios viros dignos doctrina, bonitate, integritate, et rerum experientia interdum elegimus, qui ſuper praemiſſis auctoritate noſtra diligenter inquirant, et deinde nobis, et fratribus noſtris, quicquid repererint, ſignificent, ut omnibus poſtmodum examinatis providere poſſimus, prout in Domino noverimus ſalubriter expedire. Sane per literas chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, Angliae regis illuſtris, ac etiam ex relatione ſuorum apud nos oratorum, intelleximus bonae memoriae Anſelmum, archiepiſcopum Cantuarienſem, tanta vitae, dum in hoc ſeculo fuit, ſanctimonia floruiſſe, ut poſt ejus obitum indies altiſſimus, ejus intercedentibus meritis, quamplurima miracula fuerit operatus, quod in regno illo et aliis partibus et provinciis illi finitimis notiſſimum exiſtit, ut ab omnibus Chriſti fidelibus partium et regni praedictorum pro ſancto habeatur; et propterea cum praefatus rex, et dicti regni Angliae regnicolae ſummopere deſiderent, praefatum Anſelmum aliorum ſanctorum catalogo aggregari, nobis cum inſtantia ſupplicari fecerunt, ut ſuper meritis et miraculis ejuſdem Anſelmi archiepiſcopi informari vellemus, ad effectum, ut miraculis et meritis ejus exigentibus, aliorum ſanctorum numero aggregaretur. Nos igitur deliberantes, prout tantae rei magnitudo requirit, in hujuſmodi negotio mature et graviſſime procedere; ac ſperantes, quod ea, quae vobis in hac parte duxerimus committenda, diligenter, accurate, et fideliſſime exequemini; veſtigiis etiam felicis recordationis Innocentii papae diu praedeceſſoris noſtri, qui ſimilem fecit commiſſionem, inhaerentes, hujuſmodi ſupplicationibus piis, honeſtis, et devotis inclinati, fraternitati veſtrae per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus conjunctim per voſmetipſos de vita et miraculis ejuſdem Anſelmi archiepiſcopi auctoritate noſtra diligenter inquiratis, et omnia, quae repereritis de vita, meritis, et miraculis hujuſmodi inſcriptis, per notarios publicos redigi faciatis, et deinde proceſſum per vos deſuper confectum, veſtro ſigillo ſignatum, per proprium nuncium ad nos quantocyus deſtinare curetis, ut proceſſu praedicto per nos diligenter inſpecto et examinato, una cum conſilio fratrum noſtrorum praedictorum deſuper debite providere poſſimus; ſuper quibus omnibus et ſingulis vobis harum ſerie plenam, liberam, et omnimodam concedimus facultatem, non obſtantibus conſtitutionibus, et ordinationibus apoſtolicis, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Vos autem in hujuſmodi negotio, prout tantae rei magnitudo requirit, ita accurate, diligenter, et fideliter procedere curetis, ut apud nos et ſedem praedictam non immerito poſſitis commendari, et apud Deum conſequi merita felicitatis aeternae. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo nonageſimo quarto, quarto nonas Octobris, pontificatus noſtri anno tertio.

Alexandri VI. *papae, confirmatio et nova conceſſio praerogativae eccleſiae Cantuarienſis pro approbatione teſtamentorum.* Ibid. b.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ea, quae pro honore, dignitate, auctoritate, et utilitate eccleſiarum quarumlibet, praeſertim metropolitanarum inſignium, et illis praeſidentium, per longa tempora inviolabiliter obſervata fuerunt, firma perpetuo debent et illibata perſiſtere; et propterea illa libenter apoſtolico munimine roboramus, et quandoque de novo concedimus, prout in Domino cognoſcimus expedire. Sane accepimus, jura regni Angliae prohibere, ne aliquis teſtamenti executor, ſive bonorum etiam ab inteſtato decedentium adminiſtrator, pro recuperandis alicujus defuncti debitis, quempiam in cauſam coram aliquo ſeculari judice trahat, niſi ſe executorem teſtamenti, bonorumve adminiſtratorem dicti defuncti ſub auctentico ſigillo ordinarii loci, qui tale teſtamentum probaverit, approbaverit, et inſinuaverit, ſeu bonorum hujuſcemodi adminiſtrationem commiſerit, oſtenderit. Et quia ſaepenumero contigiſſe potuit, diverſos ordinarios approbationes diverſas unius teſtamenti facere, et ejuſdem teſtamenti executionem aut bonorum adminiſtrationem hujuſcemodi, prout bona cujuſque defuncti in diverſis dioeceſibus ſeu juriſdictionibus peculiaribus reperiebantur, diverſis perſonis committere, et propterea variae lites et ſcandala veriſimiliter exoriri potuiſſent, quibus hujuſcemodi defunctorum bona conſumerentur, et eo-

rundem defunctorum ultimarum voluntatum executiones in ſuarum animarum grave periculum longius, et plus debito prorogarentur, ſeu minus debite complerentur; ne lites et ſcandala hujuſcemodi acciderent, ac talium ultimarum voluntatum executiones nimium differrentur, vel ſtatim non debite complerentur, aliaque mala quamplurima exinde ſuccederent, archiepiſcopus Cantuarienſis, pro tempore exiſtens, et, ſede ipſius eccleſiae Chriſti Cantuarienſis vacante, dilecti filii, prior et capitulum ejuſdem a tanto tempore, citra cujus contrarii hominum memoria non exiſtit, ex quadam praerogativa omnia et ſingula teſtamenta quarumcunque perſonarum, pro tempore decedentium, bona mobilia vel immobilia, ſpiritualia vel temporalia, jura ſive debita quaecunque et qualiacunque, de quibus teſtari potuiſſent in diverſis dioeceſibus ſeu juriſdictionibus peculiaribus provinciae Cantuarien. tempore mortis ſuae habentium, probare, approbare, et inſinuare; ac etiam adminiſtrationem bonorum ab inteſtato decedentium, et bona, jura, ſive debita hujuſcemodi in diverſis dioeceſibus ſive juriſdictionibus, ut praefertur, habentium, committere, ac de et ſuper hujuſcemodi executionibus ſive adminiſtrationibus calculum et rationem ab eis, quibus talia pro tempore committuntur, exigere et recipere, ſicque computantes finaliter quietare et liberare, ac decretum ſuum in hiis interponere conſueverunt, prout per dilectum filium noſtrum Johannem, tituli ſanctae Anaſtaſiae preſbyterum cardinalem, qui ex conceſſione et diſpenſatione apoſtolica dictae eccleſiae Cantuarien. praeeſſe dignoſcitur, adhuc obſervatur de praeſenti. Nos igitur attendentes hujuſcemodi conſuetudinem ex juſta et rationabili cauſa, et ut lites et ſcandala ſemoverentur, ac decedentium voluntates melius et facilius ac ſine fraude executioni demandarentur, introductam fuiſſe, ac quam ſit inſignis dicta eccleſia Cant. cujus ratione archiepiſcopus illius ab illius primaeva fundatione totius Angl. primas, et ex juris communis diſpoſitione legatus natus exiſtit, motu proprio, non ad ipſius cardinalis, vel alicujus alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatae petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, et ex certa ſcientia, ac de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, conſuetudinem praerogativae hujuſcemodi auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium approbamus et confirmamus, ac praeſentis ſcripti patrocinio communimus; ſupplentes omnes et ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eadem. Et nihilominus potiori pro cautela, jus ſive praerogativam teſtamenta hujuſcemodi probandi, approbandi, et inſinuandi, ac omnia alia et ſingula praemiſſa faciendi, gerendi, et exequendi, modo et forma praemiſſis in omnibus et per omnia Johanni, cardinali, et impraeſentiarum archiepiſcopo Cantuarienſi, ſuiſque omnibus ſucceſſoribus archiepiſcopis Cantuarien. pro tempore exiſtentibus, et pro tempore exiſtenti archiepiſcopo Cantuarien. ac, ſede ipſa vacante, priori et capitulo praefatis, motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus de novo concedimus et elargimur; decernentes exnunc irritum et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari; non obſtantibus apoſtolicis, necnon bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in regno Angliae apoſtolicae ſedis legatorum, in provincialibus quoque et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, conceſſionis, elargitionis, et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnat. dominicae M. CCCC. XCIV. 4. non. Octobris, pontificatus noſtri anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 3.	JOH. MORTON 9.	1494.	HENRIC. VII. 10.

Alia conſtituens executores prioris bullae. Ex reg. Morton fol. 221. a.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis ſancti Auguſtini Cantuarien. et ſancti Petri Weſtmonaſterii, ac ſancti Albani, Londonien. et Lincolnien. dioeceſ. monaſteriorum abbatibus ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Hodie a nobis emanarunt literae tenoris ſubſequentis: Alexander epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, etc. " uti in praecedenti bulla," Quocirca diſcretioni veſtrae per apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum praefato cardinali, et, pro tempore exiſtenti, archiepiſcopo Cantuarien. inpraeſentiarum archiepiſcopo Cantuarien. ſuiſque omnibus ſucceſſoribus archiepiſcopis Cantuarien. pro tempore exiſtentibus, ac, ſede dictae eccleſiae Chriſti Cantuarien. archiepiſcopali vacante, dilectis filiis, priori et capitulo eccleſiae Chriſti Cant. in praemiſſis efficacis defenſionis praeſidio aſſiſtentes, ac praemiſſa omnia et ſingula quomodo, ubi, et quando expedierit, fueritiſque deſuper pro parte cardinalis et archiepiſcopi, pro tempore exiſtentis, ac ſucceſſorum, necnon ſede ipſius eccleſiae Chriſti Cantuarien. vacante, ac ipſa ſede vacante, prioris et capituli praedictorum requiſiti, ſolenniter publicantes, faciatis auctoritate noſtra omnia et ſingula in literis praedictis contenta firmiter obſervari; non permittentes eos deſuper quomodolibet moleſtari, contradictores quoſlibet et rebelles etiam, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, et conditionis fuerint, per cenſuras eccleſiaſticas, et alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; non obſtantibus omnibus ſupradictis, ac felicis recor-

dationis

dationis Bonifacii papae octavi, praedeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem et dioeceſim, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam dietam, a fine ſuae dioeceſeos ad judicium evocetur, ſeu ne judices a ſede deputati apoſtolica extra civitatem et dioeceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere praeſumant, et de duabus dictis in concilio generali editis, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus contrariis quibuſcunque; aut ſi aliquibus communiter vel diviſim a ſede apoſtolica praedicta indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſcemodi mentionem; et quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, et literis apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quae praeſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta noſtrae juriſdictionis explicatio valeat in hac parte quomodolibet impediri; quae quoad hoc ipſis nolumus ullatenus ſuffragari. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.CCCC.XCIV. quarto non. Octobris, pontificatus noſtri anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 3.	JOH. MORTON 9.	1494.	HENRIC. VII. 10.

Alexandri VI. *bulla pro eccleſia Cantuarien. et capitulo* Ex reg. Morton fol. 222. b.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ea, quae pro honore, dignitate, auctoritate, et utilitate eccleſiarum quarumlibet, praeſertim metropolitanarum inſignium, per longa tempora inviolabiliter obſervata fuerunt, firma debent perpetuo et illibata perſiſtere; et propterea illa libenter apoſtolico munimine roboramus, et de novo concedimus, prout in Domino cognoſcimus expedire. Sane accepimus a tanto tempore, citra cujus contrarii hominum memoria non exiſtit, archiepiſcopos Cantuarienſes, qui pro tempore fuerunt, et, ſede eccleſiae Chriſti Cantuarien. vacante, dilectos filios, priorem et capitulum ejuſdem eccleſiae ex quadam praerogativa ipſius eccleſiae Chriſti Cantuarien. fuiſſe et eſſe in poſſeſſione, vel quaſi, omnimodam juriſdictionem ordinariam et eccleſiaſticam, in omnibus et ſingulis cathedralibus eccleſiis, infra provinciam ſuam Cantuarien. conſtitutis, tempore vacationis earum, in omnibus, et per omnia exercendi, ac decimas et proventus ſpirituales ex dictis et aliis eccleſiis, etiam menſis epiſcopalibus unitis, et annexis obvenientes percipiendi, necnon beneficia etiam curam animarum annexam habentia, praeterquam dignitates et canonicatus ac praebendas conferendi, prout faciunt epiſcopi illarum, dum in humanis agunt, et illis praeſident. Nos igitur, ne dilectus filius noſter Johannes, tituli ſanctae Anaſtaſiae preſbyter cardinalis, qui ex conceſſione et diſpenſatione apoſtolica eidem eccleſiae Cantuarien. praeeſſe dignoſcitur, ac ſucceſſores ſui archiepiſcopi Cantuarienſes, pro tempore exiſtentes, et ſede ipſius eccleſiae Chriſti Cantuar. vacante, prior et capitulum praefati, forſan circa praemiſſa moleſtari poſſint tempore procedente, providere volentes, et attendentes, quam ſit inſignis dicta eccleſia Cantuarienſis, cujus ratione archiepiſcopus illius ab ejus primaeva fundatione totius Angliae primas, et ex juris communis diſpoſitione legatus natus exiſtit; ac quod archiepiſcopi praefati, pro tempore exiſtentes, et, ſede ipſius eccleſiae Chriſti vacante, prior et capitulum praefati, curam in praefatis eccleſiis, pro tempore vacantibus, earumque dioeceſibus, non modicam gerunt, ac magnos propterea labores in viſitando, et in eis juriſdictionem ſuam exercendo, ſuſtinent; et ejus debet eſſe emolumentum, cujus eſt onus, motu proprio, non ad praefati cardinalis vel alicujus alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatae petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, et ex certa ſcientia, ac de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, conſuetudinem praedictam auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium approbamus et confirmamus, ac praeſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes et ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eadem. Et nihilominus potiori pro cautela, praerogativam juriſdictionem hujuſcemodi exercendi, omniaque et ſingula alia praemiſſa faciendi, gerendi, et exequendi modo et forma praemiſſis, in omnibus et per omnia Johanni, cardinali, et impraeſentiarum archiepiſcopo Cantuarienſi, ſuiſque omnibus ſucceſſoribus archiepiſcopis Cantuarienſibus, pro tempore exiſtentibus, ac, ſede ipſius eccleſiae Chriſti Cantuarienſis vacante, priori et capitulo praefatis, motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus de novo concedimus et elargimur; decernentes exnunc irritum et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari; non obſtantibus apoſtolicis, necnon bonae memoriae Octonis et Octoboni, olim in regno Angliae apoſtolicae ſedis legatorum, in provincialibus quoque et ſynodalibus conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, conceſſionis, elargitionis, et conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dom. M.CCCC.XCIV. quarto non. Octobris, pontificatus noſtri anno tertio.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 4.	JOH. MORTON 10.	1495.	HENRIC. VII. 11.

Convocationes prov. Cantuar. et Ebor.

IN convocatione praelatorum et cleri provinciae Cant. 19. die menſis Octobris celebrata, una decima domino regi conceditur, teſtantibus regiſtris Langton Winton. et reg. Savage Roffen.

CONCILIUM apud Ebor. per breve regis datum 16. die Martii, anno regni XI. celebratum eſt die Lunae prox. poſt feſtum aſcenſionis Domini, viz. 16. die Maii. Summonitio epiſcopo Dunelm. facta 7. Aprilis. Clerus in eo conceſſit unam integram decimam ad alia onera ſupportanda, tum ſpecialiter propter defenſionem marchiarum verſus Scotiam, ſub quibuſdam paucis exceptionibus omnino neceſſariis, ac certis formis, modis, proviſionibus, et conditionibus. — Certificatorium de hoc ſubſidio conceſſo datum eſt ultimo die Maii. Ex reg. Rotheram Ebor. fol. 306. et ex reg. v. dec. et cap. Dunelm. fol. 33. et reg. Fox Dunelm. fol. 7.

Alexandri VI. *bulla indulgentiae pro capella regia apud Windeſor.* Ex autographo apud Foeder. Rymer vol. XII. p. 591.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, univerſis Chriſti fidelibus praeſentes literas inſpecturis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Licet is, de cujus munere venit, ut ſibi a fidelibus ſuis digne et laudabiliter ſerviatur, de abundantia ſuae pietatis, quae merita ſupplicum excedit, et vota bene ſervientibus ſibi multo majora retribuit, quam valeant promereri; nihilominus deſiderantes Domino populum reddere acceptabilem, et bonorum operum ſectatorem, fideles ipſos ad complacendum ei quaſi quibuſdam allectivis muneribus, indulgentiis videlicet, et remiſſionibus invitamus, ut exinde reddantur divinae gratiae aptiores. Cum itaque, ſicut accepimus, chariſſimus in Chriſto filius noſter Henricus, Angliae rex illuſtris, fervore devotionis accenſus, cupiens terrena in caeleſtia et tranſitoria in aeterna felici commercio commutare, proponat unam capellam ſub invocatione beatae Mariae virginis, in eccleſia ſancti Georgii oppidi Windeſorae, Sariſbirienſis dioeceſis, in qua ſepulturam ſuam eligere intendit, ac infra limites dicti oppidi unum hoſpitale pro pauperibus, et aliis miſerabilibus perſonis inibi recipiendis, et confovendis, opere quidem ſumptuoſo, de propriis bonis ſuis fundare et conſtruere, ac capellam et hoſpitale hujuſmodi ſufficienter dotare, ipſamque capellam libris, calicibus, et aliis ornamentis eccleſiaſticis, ad divinum cultum neceſſariis, decenter decorare; nos cupientes, ut capella praedicta, in qua etiam praefatus rex ſeptem preſbyteros, pro miſſis qualibet die celebrandis, deputari et inſtitui facere intendit, congruis frequentetur honoribus, ipſique et alii preſbyteri ad miſſas hujuſmodi celebrandum, et alii Chriſti fideles ad dictam capellam viſitandum eo libentius inducantur, quo ex hoc ibidem dono caeleſtis gratiae uberius conſpexerint ſe refectos, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, tam ſeptem preſbyteris praedictis, quam aliis, qui inibi pro tempore celebraverint, et pro ſtatu praefati regis, dum vitam duxerit in humanis, et poſtquam ab hac luce migraverit, pro animae ſuae ſalute Deum oraverint, illam indulgentiam, quam conſequuntur celebrantes pro defunctis in capella, Scala caeli nuncupata, in eccleſia monaſterii Triumfontium extra muros urbis, Ciſtercienſis ordinis, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium elargimur; et inſuper omnibus et ſingulis, utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, vere poenitentibus et confeſſis, qui capellam praedictam ſingulis diebus dominicae Quadrageſimae a primis veſperis uſque ad ſecundas veſperas incluſive, devote viſitaverint annuatim, et, ut praefertur, oraverint, ſeptem annos et totidem quadragenas de injunctis eis poenitentiis miſericorditer in Domino relaxamus; praeſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſexto, 5. cal. Maii, pontificatus noſtri anno quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 5.	JOH. MORTON 11.	1496.	HENRIC. VII. 12.

Bulla papae Alexandri VI. *pro praelatis Hiberniae convocandis.* Ex originali apud Foeder. Rymer vol. XII. p. 643.

ALEXANDER epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus, archiepiſcopo Cantuarienſi, et Dunelmenſi, ac Bathonienſi et Wellenſi, necnon Londonienſi epiſcopis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Inter curas multiplices, quae nobis ex apoſtolatus officio incumbere dignoſcuntur, illam libenter amplectimur, per quam eccleſiarum omnium, praeſertim metropolitanarum et cathedralium ſtatui, et indemnitati, ac proſpero et felici regimini ſalubriter

ſalubriter conſulatur, prout catholicorum regum et principum expoſcit devotio, et id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sane pro parte chariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici, Angliae regis illuſtris, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in inſula Hiberniae, praeſertim in certa illius parte, quae eſt ſylveſtris, expedit de neceſſitate pro directione, ac bono et felici regimine eccleſiarum metropolitanarum, et cathedralium dictae inſulae, ac cleri et populi illarum de aliquo opportuno remedio provideri: quare pro parte dicti regis nobis fuit maxima cum inſtantia humiliter ſupplicatum, ut in praemiſſis opportune providere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui eccleſiarum omnium ſtatum in melius dirigi noſtris potiſſime temporibus ſupremis deſideramus affectibus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati veſtrae, de qua in hiis et aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, ac cuilibet veſtrum hac vice duntaxat, aliquos archiepiſcopos, epiſcopos ſive praelatos bonae et timoratae conſcientiae, quos magis idoneos eſſe noveritis, vel quilibet veſtrum noverit, ad convocandum univerſos archiepiſcopos et epiſcopos, ac clerum et populum dictae inſulae ad aliquem locum ad id aptum et idoneum; in qua quidem convocatione per ipſos archiepiſcopos, epiſcopos, ſive praelatos de rebus, ſtatum ac bonum, proſperum, et ſalubre regimen eccleſiarum, ac cleri, et populi praedictorum concernentibus, agatur et tractetur, et deſuper juxta ſanctorum patrum decreta ac canonicas ſanctiones debite provideatur, et qui contra contradictores quoſlibet et rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, prout opus fuerit, procedere poſſint, nominandi; apoſtolicis, necnon bonae memoriae, Ottonis et Ottoboni, olim in dicto regno apoſtolicae ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus et ordinationibus, caeteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, plenam et liberam auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium concedimus facultatem. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſexto, quinto cal. Novembris, pontificatus noſtri anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Alexand. VI. 5.	Joh. Morton 11.	1496.	Henric. VII. 12.

Alia ejuſdem de indulgentia regiae capellae Windeſorienſi conceſſa. Ex autographo apud Rymer l. c. p. 644.

Alexander epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, univerſis Chriſti fidelibus, praeſentes literas inſpecturis, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Dum praecelſa meritorum inſignia, quibus caelorum regina, virgo Dei genitrix glorioſa, ſedibus praelata ſidereis, quaſi ſtella matutina praerutilat, devota conſiderationis indagine perſcrutamur; dum etiam inter pectoris arcana revolvimus, quod ipſa, utpote mater miſericordiae, mater gratiae, pietatis amica, humani generis conſolatrix, pro ſalute fidelium, qui delictorum onere praegravantur, ſedula exoratrix et pervigil ad Regem, quem genuit, intercedit; dignum, quin potius debitum, reputamus, ut eccleſias in honorem ſui nominis dedicatas gratioſis remiſſionum proſequamur impendiis, et indulgentiarum muneribus decoremus. Cupientes igitur, ut capella regia ſub invocatione et in honorem ejuſdem beatae Mariae, in eccleſia ſancti Georgii oppidi Windeſoriae Sariſbirienſis dioecefis ſita, ad quam, ut accepimus, chariſſimus in Chriſto filius noſter Henricus, rex Angliae illuſtris, ſingularem gerit devotionis affectum, et in ea ſepulturam ſuam eligere, illamque de bonis ſuis pro nonnullis preſbyteris, qui inibi miſſas celebrent, dotare intendit, congruis frequentetur honoribus, Chriſtique fideles eo libentius devotionis cauſa confluant ad eandem; quo ex hoc ibidem dono caeleſtis gratiae uberius conſpexerint ſe refectos; de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus et ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, vere poenitentibus et confeſſis, qui capellam praedictam quarta feria quatuor temporum poſt feſtum Pentecoſtes a primis veſperis uſque ad ſecundas veſperas devote viſitaverint annuatim, plenariam omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti et ore confeſſi fuerint, indulgentiam et remiſſionem auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium elargimur; praeſentibus perpetuo poſt annum jubilaei valituris. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.cccc.xcvi. 5. cal. Nov. pontificatus noſtri anno quinto.

Convocatio Cantuar. provinciae.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 23. die menſis Januarii tenta, ſubſidium quadraginta millium librarum domino regi concedit; uti conſtat ex brevi regio pro levando eo, in reg. Langton Winton. reg. Morton Wigorn.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 5.	JOH. MORTON II.	1497.	HENRIC. VII. 12.

Concilium provinciale Eboracenſe. Ex reg. Rotheram Ebor. fol. 309. et ex reg. Fox, Dunelm. fol. 14.

BREVE regis datum 3. die menſis Martii, anno regni XII. et mandatum archiepiſcopi clerum provinciae Ebor. 26. die Aprilis convocaverunt. Citatio epiſcopi Dunelm. ad concilium illud data eſt 6. die Martii, anno tranſlat. XVII.. In ea clerus tres integras decimas conceſſit in ſubſidium — praecipue ad protervam Scotorum malitiam, et hoſtilem invaſionem repellend. et convincend. duas integras decimas, et tertiam harum decimarum dederunt ſub hac conditione: Si rex in propria perſona, vel per ſuum locumtenentem cum exercitu regali citra primum diem Novembris contra eoſdem Scotos declinaret, et deveniret. Certificatorium hujus conceſſionis datum 20. Maii, anno Domini M. CCCC. XCVII.

Papae Rom.	Sede Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 10.	vacante.	1501.	HENRIC. VII. 17.

Convocatio Cantuar. provinciae.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Cant. 14. die menſis Februarii in eccleſia cathedr. S. Pauli London. tenta fuit. De cujus negotio ſequentia accipe ex regiſt King Well.

De concilio et ſubſidio a clero contra Turcas conceſſo.

ALEXANDER VI. papa ob defenſionem fidei contra Turcas impoſuit clero Anglicano ſubſidium unius integrae decimae. Sed dominus rex libertates et immunitates hujus regni ante oculos habens, et volens novitatibus et damnoſis exemplis, ex quibus huic eccleſiae incommoda et diſpendia futuris temporibus oriri et ſequi poſſent, viam praecludere——eundem ſanctiſſimum papam perſuaſit, ut ab hujuſmodi impoſitione decimarum infra hoc regnum ceſſaret (prout de facto ceſſavit) et poſtea ſubſidium ab ipſa eccleſia Anglicana adverſus Turcas ſumma cum inſtantia expoſtulavit, et mandat archiepiſcopo Cant. ad convocandum clerum in eccleſia cathedr. S. Pauli London. vel alibi, pout melius videretur expedire, ad tractand. ſuper praemiſſis.

Clerus in convocatione in eccleſia S. Pauli London. 14. Febr. M. D. I. inchoat. conceſſerunt ad defenſionem chriſtianae religionis contra Turcas 12000. libras, ad duos anni terminos perſolvend. ac per modum decimae de quibuſcunque bonis, beneficiis, et poſſeſſionibus eccleſiaſticis, penſionibuſque, et portionibus, necnon de omnibus et ſingulis cantariis ad ſummam ſive valorem x. librarum per ann. ſe extendentibus, infra provinciam Cant. exiſtent. etiam de quibuſcunque bonis, beneficiis, et poſſeſſionibus eccleſiaſticis prioratuum alienigenarum, in quorumcunque manibus eccleſiaſticorum ſeu ſecularium virorum taxat. et non taxat. et ad decimam ſolvere conſuet. et non conſuet. — ac judicio, voluntate, et arbitrio regis Henrici VII. ad effectum ſupradictum diſtribuend. et diſponend. Conceſſerunt etiam pro collectione et levatione dicti ſubſidii, ac aliis oneribus ſupportandis ſummam 542. libr. Quilibet collector hujus ſubſidii per ordinarium deputand. de qualibet libra per ſe collecta recipiat pro laboribus et expenſis ſuis 8. denarios. Taxationes ſequuntur.

	l.	ſ.	d.	
De dioeceſi Cant. et eccl. Chriſti Cant. immediat. juriſdictionis —— ——	959	6	8	
Dioeceſ. Roff. ——	126	10	0	
Dioec. Elienſ. ——	172	13	4	
Dioec. Winton. ——	973	6	8	
Dioec. Sarum. ——	1228	0	0	
Dioec. Ciceſtr. ——	427	13	4	
Dioec. Bath. et Well.	617	16	8	
Dioec. Norwic. ——	1883	0	0	
Dioec. Exon. ——	464	13	4	
Dioec. Cov. et Lichf.	524	13	4	
Dioec. Hereford. ——	345	13	4	
Dioec. Wigorn. ——	564	10	0	
Dioec. London. ——	871	0	0	
Dioec. Lincoln. ——	2759	4	3	ob.
Juriſdictio S. Albani.	68	19	0	ob.
Dioec. Meneven. ——	86	13	4	
Dioec. Landav. ——	13	6	8	
Dioec. Aſſaven. ——	40	0	0	
Dioec. Bangor. ——	15	0	0	

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
ALEXAND. VI. 10.	HENRIC. DENE 1.	1501.	HENRIC. VII. 17.

Concilium provinciale Ebor.

IN provincia Eboracenſi rex per breve datum 4. die Decembris, anno regni XVII. concilium convocari voluit ſuo nomine, ſuaque auctoritate, ne virtute bullarum papalium decimae in hoc regno unquam colligerentur. Concilium convocatum fuit apud Ebor. 21. die menſis Februarii, et ſummonitio epiſcopi Dunelm. ad illud data 16. Januar. A. D. M. D. I. et tranſlat. I. archiepiſcopi Ebor. Hoc concilium continuabatur uſque ad et in 15. diem Octobris, A. D. M. D. II. quo die clerus dedit et conceſſit ad tuitionem et defenſionem Chriſtianae religionis contra perfidum Turcam, etc. unam decimam nomine ſubſidii ſub certis modis, formis, conditionibus, et exceptionibus.— Ex reg. Savage Ebor. fol. 90.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. I.	GUILIEL. WARHAM I.	1503.	HENRIC. VII. 19.

Synodus praelatorum et cleri provinciae Cant.

SYNODUS praelatorum et cleri provinciae Cant. 16. Februarii in eccleſia cathedr. S. Pauli London. coacta fuit. MS. Cott. Cleop. E. iii. fol. 209.

Forma juramenti domini Warham, archiepiſcopi Cant. papae Julio II. *facti.* Ex reg. Warham fol. 2. b.

EGO Guillelmus, archiepiſcopus Cantuarien. ab hac hora inantea fidelis et obediens ero beato Petro, ſanctaeque apoſtolicae Romanae eccleſiae, ac domino noſtro, domino Julio, papae ſecundo, ſuiſque ſucceſſoribus, canonice intrantibus; non ero in conſilio, aut conſenſu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, ſeu capiantur, aut in eos manus violenter quomodolibet ingerantur, vel injuriae aliquae inferantur, quovis quaeſito colore; conſilium vero, quod mihi credituri ſunt per ſe, aut per nuncios, ſeu literas, ad eorum damnum, me ſciente, nemini pandam; papatum Romanum et regalia ſancti Petri adjutor eis ero, ad retinendum et defendendum contra omnem hominem: legatum apoſtolicae ſedis in eundo et redeundo honorifice tractabo, et in ſuis neceſſitatibus adjuvabo; jura, honores, privilegia, et auctoritatem Romanae eccleſiae, domini noſtri papae, et ſucceſſorum praedictorum conſervare, defendere, augere, et promovere curabo; nec ero in conſilio, facto, vel tractatu, in quibus contra ipſum dominum noſtrum, vel eandem Romanam eccleſiam aliqua ſiniſtra vel praejudicialia perſonarum, juris, honoris, ſtatus, et poteſtatis eorum machinentur; et ſi talia a quibuſcunque procurari novero vel tractari, impediam hoc pro poſſe, et, quantocyus potero, commode ſignificabo eidem domino noſtro, vel alteri, per quem ad ipſius notitiam pervenire poſſit: regulas ſanctorum patrum, decreta, ordinationes, ſententias, diſpoſitiones, reſervationes, proviſiones, et mandata apoſtolica totis viribus obſervabo, et faciam ab aliis obſervari; haereticos, ſchiſmaticos, et rebelles domino noſtro, et ſucceſſoribus praedictis pro poſſe proſequar, et impugnabo; vocatus ad ſynodum veniam, niſi praepeditus fuero canonica praepeditione; apoſtolorum limina, Romana curia exiſtente citra, ſingulis annis, ultra vero montes, ſingulis bienniis viſitabo aut per me, aut per meum nuncium, niſi apoſtolica abſolvar licentia; poſſeſſiones vero ad menſam meam pertinentes non vendam, nec donabo, nec impignorabo, nec de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu capituli eccleſiae meae, inconſulto Romano pontifice: ſic me Deus adjuvet, et haec ſancta Dei evangelia.

Forma juramenti ejus in receptione pallii praeſtiti. Ibid. fol. 3. a.

EGO Guillermus, archiepiſcopus Cantuarien. ab hac hora inantea fidelis et obediens ero beato Petro, ſanctaeque Romanae eccleſiae, et domino meo, dom. Julio, papae ſecundo, ſuiſque ſucceſſoribus, canonice intrantibus; non ero in conſilio, aut conſenſu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, ſeu capiantur mala captione; conſilium vero, quod mihi credituri ſunt per ſe aut nuncios, ſeu literas, ad eorum damnum, me ſciente, nemini pandam; Romanum papatum, et regalia ſancti Petri adjutor eis ero ad retinendum et defendendum, ſalvo meo ordine, contra omnem hominem: legatum apoſtolicae ſedis in eundo et redeundo honorifice tractabo, et in ſuis neceſſitatibus adjuvabo; vocatus ad ſynodum veniam, niſi praepeditus fuero canonica praepeditione; apoſtolorum limina, Romana curia exiſtente citra, ſingulis annis, ultra vero montes, ſingulis bienniis viſitabo per me, aut per nuncium meum, niſi apoſtolica abſolvar licentia; poſſeſſiones vero ad menſam mei archiepiſcopatus pertinentes

nentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, inconſulto Romano pontifice: ſic me Deus adjuvet, et haec ſancta Dei evangelia.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. I.	GUILIEL. WARHAM I.	1504.	HENRIC. VII. 19.

Julii papae pro capella regia Weſtmonaſterii bulla confirmationis, una cum exemptione. Ex autograph. apud Foeder. Rymer vol. XIII. p. 100.

JULIUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Admonet injunctum nobis deſuper apoſtolicae ſervitutis officium, ut ſingulorum catholicorum principum et regum votis, per quae in eccleſiis et monaſteriis divini cultus augmentum ſuſcipere, et animarum ſalus provenire poſſit, ac etiam pauperibus miſerabilibuſque perſonis de opportuna neceſſariaque ſubventione valeat ſalubriter provideri, libenter annuamus, ac favoribus proſequamur opportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum Johannis, abbatis, ac prioris et conventus monaſterii Weſtmonaſterii, ordinis ſancti Benedicti, Londonienſis dioeceſis, nobis nuper exhibita petitio continebat; quod chariſſimus in Chriſto filius noſter Henricus, Angliae rex illuſtris ſeptimus, de ejus propria ſalute recogitans, ac cupiens terrena in caeleſtia, et tranſitoria in aeterna felici commercio commutare, pia ductus devotione, quandam capellam cum una cantaria, ſub invocatione beatae Mariae virginis, cum augmento trium monachorum preſbyterorum et duorum converſorum, ultra numerum, qui in dicto monaſterio exiſtere conſuevit, vel eſſe debuit, qui inibi pro animae ſuae ſalute celebrare, et orare tenerentur, ac unam domum eleemoſynariam pro tredecim viris pauperibus, quorum unus ſit preſbyter ſecularis, in praedicta capella celebraturus, et tribus mulieribus etiam pauperibus in ipſa domo recipiendis, ac perpetuo confovendis et alendis infra ſepta dicti monaſterii ſedi apoſtolicae immediate ſubjecti, fundare et aedificare, ſeu aedificari facere incepit, una cum deputatione et ordinatione certarum pecuniarum ſingulis hebdomadis verbum Dei clero et populo inibi evangelizantibus et publice praedicantibus, necnon in eleemoſynas pro pauperum et quorundam ſcholarium in univerſitate ſtudii Oxonienſis ſuſtentatione, et aliis nonnullis piis operibus erogandarum, exhibendarum, et diſtribuendarum, prout in quibuſdam literis ſeu inſtrumentis ac chartis deſuper confectis dicitur plenius contineri. Quare pro parte praedictorum abbatis, prioris, et conventus nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut fundationi, deputationi, et ordinationi praedictis pro illarum ſubſiſtentia firmiori robur apoſtolicae confirmationis adjicere, ac capellam et domum eleemoſynariam ſeu hoſpitale praedicta, cum quibuſcunque poſſeſſionibus, terris, tenementis, prioratibus, eccleſiis, capellis, decimis, penſionibus, portionibus, bonis, privilegiis, et pertinentiis univerſis, quae impraeſentiarum conceſſione, donatione, largitione, et liberalitate dicti Henrici regis fundatoris eorundem et noſtra poſſident, aut infuturum conceſſione pontificum, largitione regum, vel principum, oblatione fidelium, ſeu aliis quibuſcunque modis, praeſtante Domino, poterunt adipiſci, ſub noſtra et Romanae eccleſiae protectione, tutela, tuitione, et defenſione ſuſcipere, aliaſque in praemiſſis opportune providere, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur attendentes, quod ſingulis Chriſti fidelibus juſta petentibus, ſedes praedicta apoſtolica benigne annuere conſuevit, et eorum petitiones ad exauditionis gratiam eo ſpecialius admittere debet, quo ratione juris immediati hujuſmodi ſpeciali dilectionis affectu ei ſunt aſtricti, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, etiam intuitu et contemplatione praefati Henrici regis, de nobis et ſede praedicta opportune meriti, qui ad Dei honorem, et animae ſuae ſalutem, fundationem hujuſmodi inſtituit, et ordinavit, favorabiliter annuentes, fundationem, deputationem, et ordinationem praedictas, ac prout illas concernunt omnia et ſingula in quibuſvis literis, ſeu inſtrumentis, et chartis contenta, apoſtolica auctoritate, tenore praeſentium ratificamus, approbamus, et confirmamus; ſupplentes omnes et ſingulos defectus tam juris quam facti, ſi qui forſan imtervenerint in eiſdem, et nihilominus capellam ac domum eleemoſynariam,ſive hoſpitale praedicta, cum quibuſcunque illorum perſonis ac poſſeſſionibus, terris, et tenementis, prioratibus, eccleſiis, capellis, decimis, portionibus,penſionibus bonis, privilegiis et pertinentiis univerſis, quae impraeſentiarum ex conceſſione, donatione, largitione, et liberalitate dicti Henrici regis fundatoris eorundem, et noſtra abbas, prior, et conventus praefati poſſident, aut infuturum conceſſione pontificum, largitione regum, vel principum, oblatione fidelium, ſeu aliis quibuſcunque modis, praeſtante Domino, poterunt adipiſci, a quorumcunque ordinariorum locorum eorumque officialium et vicariorum in ſpiritualibus generalium, nunc, et pro tempore exiſtentium, juriſdictione, viſitatione, et ſuperioritate perpetuo eximimus, et liberamus; et ſub beatorum Petri et Pauli apoſtolorum, ac ſanctae Romanae eccleſiae, cujus juris exiſtit, et noſtra tutela, protectione, et defenſione ſuſcipimus, ac ſub ea tantum manere cenſemus illorum omnium et ſingulorum nomina, veroſque annuos valores, acſi ſpecifice et ſigillatim praeſentibus infererentur, pro expreſſis habentes: ſtatuentes etiam ut omnia et ſingula praedicta eiſdem abbati, priori, et conventui, ac abbatis et prioris praedictorum ſucceſſoribus firma et illibata perpetuo permaneant et conſerventur; ita ut nullus contra praefata ſeu eorum aliqua, ſanctae Romanae eccleſiae conceſſione, noſtraque confirmatione roborata, ac ſub noſtra et dictae ſedis protectione

protectione et tutela ſuſcepta et recepta, aliquid agere audeat, vel quoquomodo ea deinceps infringere, vel minuere praeſumat. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris, archiepiſcopo Cantuarienſi, et Wintonienſi ac Londonienſi epiſcopis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, praeſentes literas, et in eis contenta quaecunque, ubi, et quando expedire cognoverint, et quotiens pro parte abbatis, prioris, et conventus praedictorum ſeu alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolenniter publicantes, ac eis in praemiſſis efficacis defenſionis praeſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem abbatem, priorem, et conventum pacifica poſſeſſione capellae, et domus eleemoſynariae ſeu hoſpitalis hujuſmodi, ac terrarum, tenementorum, prioratuum, eccleſiarum, capellarum, decimarum, penſionum, portionum, et aliorum praemiſſorum gaudere; non permittentes eoſdem ſuper illis per quoſcunque quomodolibet impediri, vel moleſtari, aut capellae et domus eleemoſynariae ſeu hoſpitalis hujuſmodi fundationes, ſtatuta, conſtitutiones, ordinationes, privilegia, conſuetudines, libroſque, et chartas ſeu alia ſcripta quaecunque deſuper per praefatum Henricum regem concepta, facta, et ordinata, et per nos, ut praefertur, roborata, et confirmata in aliquo infringi, minui, auferri, aut quoquomodo violari; contradictores, moleſtatores, et perturbatores quoſlibet per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: non obſtantibus quibuſvis apoſtolicis, necnon bonae memoriae Ottonis et Ottoboni, olim in regno Angliae dictae ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus, fundationibus, ſtatutis, et conſuetudinibus monaſterii et ordinis praedictorum, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrariis quibuſcunque; aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam et expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, et quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, et literis apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quae praeſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis; nos enim praeſentes literas, omniaque et ſingula in eis contenta, per quaſcunque revocationes etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque fortiores et efficaciores clauſulas in ſe continentes, quae a nobis, vel ſede praedicta forſan inpoſterum etiam ex quibuſcunque cauſis emanare contigerit, nullatenus revocari, ſeu ſuſpendi poſſe, ſed ſemper in ſuis robore et firmitate permanere; irritum quoque et inane, quicquid ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae ratificationis, confirmationis, ſuppletionis, exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, ſtatuti, mandati, et decreti infringere, etc. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.D.IV. decimo cal. Junii, pontificatus noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. I.	GUILIEL. WARHAM I.	1504.	HENRIC. VII. 19.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Savage Ebor. fol. 90. 101. et reg. V. dec. et cap. Dunel. fol. 77.

VIRTUTE brevis regii dati 22. die menſis Maii, anno regni XIX. convocatio cleri provinciae Ebor. celebrabatur die Lunae prox. poſt feſtum S. Petri ad vincula, viz. 5. die Auguſti; et deinde prorogabatur ad 14. diem ejuſdem menſis. Summonitio epiſcopo Dunelm. ab archiepiſcopo facta, data eſt 13. die Junii, anno tranſlat. IV. In hac convocatione clerus unam integram decimam ſub certis exceptionibus domino regi conceſſit; cujus conceſſionis certificatorium datum eſt 4. Septembris.

Ordinatio de orationibus pro rege.

In hac convocatione praelati et clerus ordinaverunt, decreverunt, et ſtatuerunt, quod ſereniſſimus princeps et dominus noſter ſupremus, Henricus, Dei gratia rex Angliae, etc. propter certas cauſas et conſiderationes, tunc expoſitas, omnium miſſarum, orationum, jejuniorum, vigiliarum, diſciplinarum, bonorum operum, quae in cunctis hujus regni ſacris aedibus, tam cathedralibus quam regularibus, et collegiatis eccleſiis, exemptis et non exemptis, per inibi miniſtros operari aut fieri dignabitur clementia Salvatoris, tam in vita quam poſt mortem particeps erit, ac communionem et participationem habebit perpetuam, quantum cum Deo poſſent, conceſſerint, et largiti fuerint; adjicientes, ſimilibus conſenſu et aſſenſu, quod in qualicunque miſſa principali ad majus ſive ſummum altare, tam cathedralium quam regularium eccleſiarum, numerum tredecim virorum clericorum habentium, per quemcunque ibidem miniſtrantium certas orationes et ſuffragia pro ipſius domini noſtri regis ſalute et incolumitate, proſperoque ſtatu, et felici ſucceſſu, dum diem in humanis egerit; aliaque nonnulla tunc etiam in ſpecie deſignata, poſtquam ab hac migraverit, ſolenniter legerentur et fierent; prout in actis ordinationis, decreti, ſtatuti, et conceſſionis hujuſmodi plenius continetur. Mandatum ad publicandum has conſtitutiones provinciales datum 5. die Martii, an. Dom. M.D.IV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. 5.	GUILIEL. WARHAM 5.	1507.	HENRIC. VII. 23.

Statuta et ordinationes domini Willielmi Warham, archiepiſcopi Cantuar. in curia audientiae apud Lambeth edita et publicata tertio die menſis Februarii, anno Dom. M. D. VII. *et ejuſd. tranſlationis anno quinto, de conſenſu omnium advocatorum et procuratorum ejuſdem curiae.* Ex vet. exemplari in bibl. Cotton. citante Clar. Spelm.

1. INPRIMIS ſtatuimus, quod nullus officium advocati ſeu procuratoris in curia audientiae praeſumat exercere, niſi prius fuerit in advocatum ſeu procuratorem in curia Cantuarienſi admiſſus.

2. Item ſtatuimus, quod cauſas pauperum judex certis advocatis et procuratoribus gratis ſuſcipiendas aſſignet, et tam actorum ſcriba, quam caeteri de curia noſtrae audientiae officium ſuum dictis pauperibus impendant, charitatis intuitu, quas cauſas judex prae caeteris, et citius, ſi poterit, expedire teneatur, nihil pro examinatione proceſſuum aut ſententiarum literis executoriis, ſeu prolatione ſententiae a perſonis hujuſmodi exigendo; et ſi advocatus vel procurator hujuſmodi per judicem eis aſſignatus, in eorum cauſis remiſſior aut negligentior, quam in caeteris ſuis cauſis fuerit, ſeu officium ſuum abſque exactione mercedis eis non praeſtiterit, ab hac curia noſtra perpetuo expellatur.

3. Item ſtatuimus, quod uno electo negotio, ſive incepto, caeteri ſileant advocati et procuratores, niſi fuerint in eodem negotio ſalariati, et nulli alii procuratores, praeterquam ſalariati, in ipſo negotio ad banchum accedant, quouſque inchoatum expediatur negotium ea vice; ac etiam modeſte et honeſte ſe habeant, et proponenda proponant caeteris procuratoribus ab inceptione aliarum cauſarum tacentibus; regiſtri etiam ordo in cauſarum expeditione omnino obſervetur, ita ut prius illae cauſae expediantur, quae priores in ordine regiſtri fuerint, niſi forte inſtans productio teſtium ſeu partium principalium, quae ſine diſpendio differri non poterit, ejus ordinem ex aequitate quandoque poſtulet interverti; et ſi quis advocatus vel procurator hujus ſtatuti pro celeri cauſarum expeditione inducti tranſgreſſor extiterit, juxta arbitrium judicis puniatur.

4. Item ſtatuimus, quod nullus procurator in dicta curia audientiae libellum, exceptionem, replicationem, ſeu quamcunque materiam juſtificatoriam, ſeu excluſoriam, vel directe contrariam, poſitiones vel articulos in curia praedicta porrigat, proponat, aut miniſtret in quacunque cauſa, niſi conſilium alicujus advocati dictae curiae, officium advocandi in eadem communiter exercentis, ad videndum hujuſmodi libellum, exceptionem, replicationem, materiam juſtificatoriam, excluſoriam, vel directe contrariam, poſitiones vel articulos prius habuerit, dummodo copiam advocatorum ejuſdem curiae habere poſſit; et ſi advocatus libellum, exceptionem, replicationem, materiam juſtificatoriam, excluſoriam, vel directe contrariam, aut poſitiones, vel articulos abſque ſalario ante ſibi tradito videre, aut conſilium eiſdem adhibere recuſaverit, tunc liceat procuratori libellum, exceptionem, replicationem, materiam juſtificatoriam, excluſoriam, directeve contrariam, poſitiones, vel articulos in quacunque cauſa porrigere, proponere, et miniſtrare.

5. Item ſtatuimus, quod nullus procurator poſt litis conteſtationem, in praeſentia advocati ejuſdem cauſae aliquid petat per decretum, niſi prius per ipſum advocatum ejuſdem cauſae, tunc praeſentem, petatur; et ſi aliquis procuratorum haec duo ſtatuta pro communi litigantium utilitate inducta, ſeu eorum aliquod obſervare neglexerit, ab officio procurandi in hac curia noſtra, abſque ſpe reſtitutionis perpetuo expellatur.

6. Item ſtatuimus, quod auditor cauſarum in curia noſtra audientiae, deinceps omnia et ſingula praecedentia ſtatuta, in primo die juridico termini cujuſlibet, quo eum ſedere contigerit pro tribunali, et antequam aliquem actum exerceat judicialem, per ejus actorum ſcribam perlegi publice faciat; et tam dictus auditor, quam ejus actorum ſcriba, qui pro tempore fuerit, qui hoc facere neglexerit, tenebitur ſolvere nobis et ſucceſſoribus noſtris xx. ſolidos ſterlingorum, pro ſingulis terminis totiens quotiens hujuſmodi negligentia contigerit, praeter et ultra poenam arbitrariam, per nos, et ſucceſſores noſtros imponendam cuilibet eorundem, id facere negligenti, ratione ſuae negligentiae et contemptus.

7. Item ſtatuimus, quod quando propter ſenectutem vel valetudinem teſtium, aut de conſenſu partium, vel alia juſta cauſa fuerit pro examinatione teſtium ad loca extra curiam mittendum, illud in prima vel ſecunda productione ante tertiam omnino fieri poſtuletur: quod ſi uſque ad tertiam productionem omiſerit malitioſe (quod eo ipſo praeſumetur, ſi omiſſum fuerit) volens ulterius ad producendum eos admitti nullatenus audiatur, niſi fecerit fidem, corporali praeſtito juramento, quod de novo ad ipſius pervenit notitiam, teſtium hujuſmodi teſtimonium in cauſa ſua vel negotio utile eſſe vel neceſſarium, aut eos ſenes vel valetudinarios extitiſſe, ſolennitate juris, quae in quarta productione requiritur, in ſuis caſibus nihilominus obſervata. Nec tunc, cum mittendum fuerit, ſit in voluntate partis, contra quam conceditur miſſio, utrum actorum ſcriba ad id noſtrae curiae vel alius deſtinetur; cum plerumque ſumptus examinatorum mittendi quantitatem ſeu valorem totius litis excedant, ſed judicis arbitrio committatur, utrum actorum ſcribam vel alium tranſmittat; vel conſideratione habita ad perſonas et cauſas, alteri perſonae

ſonae illarum partium provinciae receptionem et examinationem in debita juris forma committat.

8. Item ſtatuimus et ordinamus, quod nullus advocatus in curia noſtra audientiae de caetero cauſam aliquam, quam ſuus coadvocatus inceperit, in ſe ſcienter aſſumat, niſi coadvocatum ſuum infirmum aut abſentem fore contigerit, aut ſuo coadvocato in eadem cauſa aſſociatus fuerit vel aſſiſtat; et qui contrarium fecerit, ab officio advocandi a curia noſtra audientiae expellatur.

9. Item ſtatuimus, ut ſi quando juſtificationem ſeu exceptionem aliquam directe contrariam intentioni, vel replicationem directe contrariam exceptioni, aut duplicationem replicationi, ſeu deinceps in curia noſtra audientiae proponi contigerit, hoc ſtatim fiat quoad juſtificationem, ſeu exceptionem directe contrariam intentioni, ſtatim poſt litis conteſtationem, aut ſaltem infra tertiam ſeſſionem judicialem, praedictae litis conteſtationem immediate ſequentem; et quoad replicationem, ut id ſtatim fiat poſt exceptionem propoſitam et admiſſam, aut ſaltem infra tertiam ſeſſionem judicialem poſt hujuſmodi exceptionem admiſſam immediate ſequentem, et ſimili modo quoad duplicationem, aut proponatur ſtatim, aut ſaltem infra tertiam ſeſſionem judicialem poſt replicationem propoſitam et admiſſam immediate ſequentem, et ſic deinceps; ut ſic probationes concurrere valeant ſuper eiſdem.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. 6.	GUILIEL. WARHAM 6.	1508.	HENRIC. VII. 24.

Concilium provinciale Eboracenſe. Ex reg. Bainbridge Ebor. fol. 77. et ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 32. b. et ex reg. v. dec. et cap. Dunel. fol. 144.

CONCILIUM provinciale Ebor. ad diem 7. Februarii, nomine et auctoritate archiepiſcopi Ebor. congregatum fuiſſe in eccleſia metropolitica Ebor. patet ex procuratorio decani et capituli Ebor. ultimo die Januarii hujus anni domino archiepiſcopo tranſmiſſo; et ex reg. capit. Dunelm. cuſtodum ſpiritualitatis, ſede Dunelm. vacante.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. 6.	GUILIEL. WARHAM 6.	1509.	HENRIC. VIII. 1.

Mandatum archiepiſcopi Cant. pro convocatione 26. die Januarii in eccleſia S. Pauli London. habenda. Ex Burnet. Hiſt. refor. vol. I. app. p. 6.

WILLIELMUS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, venerabili confratri noſtro domino Richardo, Dei gratia London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nuper eccleſia Anglicana, quae majorum noſtrorum temporibus multis ac magnis libertatibus et immunitatibus gaudere ſolebat, quorundam iniquorum hominum malitiis et nequitiis fortiter fuerit inquietata et perturbata, qui omnia, quae a majoribus noſtris ſancte et pie, ob tranquillitatem dictae eccleſiae, fuerunt ordinata et ſancita, vel prava et ſiniſtra interpretatione prope ſubvertentes, vel perſonas eccleſiaſticas male tractantes, ac eas contemptui habentes, dictam eccleſiam pene proſtraverunt, ac pedibus conculcarunt; ne igitur dicta eccleſia Anglicana ad calamitatem inſignem ſeu ruinam ac jacturam, et, quod abſit, deſolationem perveniat, quas diu eadem eccleſia Anglicana per diverſas perſonas, ut praefertur, prae oculis ſuis Deum non habentes, nec cenſuras ſanctae matris eccleſiae timentes, ſuſtinuit et ſuſtinebat, prout de veriſimili reformatione non habita infuturum ſuſtinere debeat; nos prout tenemur, congruum remedium in hac parte providere cupientes, et ob idipſum praelatos et clerum noſtrae Cantuar. provinciae convocare volentes; fraternitati veſtrae igitur committimus et mandamus, quatenus omnes et ſingulos dictae noſtrae Cant. eccleſiae ſuffraganeos, infra noſtram provinciam conſtitutos, et abſentium epiſcoporum, ſi qui fuerint, vicarios in ſpiritualibus generales, ac dioeceſium vacantium cuſtodes ſpiritualitatis, et officiales citetis ſeu citari faciatis peremptorie, et per eos decanos et priores eccleſiarum cathedralium, ac ſingula capitula eorundem, archidiaconos, abbates, et priores, conventus ſub ſe habentes, et alios eccleſiarum praelatos, exemptos et non exemptos, clerumque cujuſlibet dioeceſeos provinciae noſtrae antedictae citari peremptorie, et praemoneri volumus et mandamus; quod iidem epiſcopi ſuffraganei noſtri, vicarii generales, decani, et cuſtodes, ſive officiales, abbates, priores, archidiaconi, ac caeteri eccleſiarum praelati, exempti et non exempti, perſonaliter, et quodlibet capitulum eccleſiarum cath. per unum de capitulo graduatum, vel magis idoneum, dictique ſinguli abbates ſive priores, conventus ſub ſe habentes, nullo obſtante impedimento legitimo, per unam religioſam perſonam de conventu graduatam, ſi quae ſit, ſeu alias per unam magis idoneam de eodem conventu, clerusque cujuſlibet dioec. provinciae antedictae per duos procuratores graduatos ejuſdem dioec. ſeu alios, ſi non fuerint, per duos ſufficientiores et habiliores dioec. in eorum beneficiis realiter reſidentes, compareant coram nobis, aut noſtris in hac parte locumtenentibus vel commiſſariis, ſi nos tunc (quod abſit) impediri contigerit, in eccleſia cath. ſancti Pauli London. die Sabbati, videlicet 26. menſis Januarii, etc. Dat. in manerio noſtro de Lambeth primo die menſis Novembris, anno Domini milleſimo quingenteſimo nono, et noſtrae tranſlationis anno ſexto.

De

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Julii II. 7.	Guiliel. Warham 7.	1510.	Henric. VIII. 1.

De roſa aurea benedicta regi Henrico VIII. *per ſummum pontificem miſſa.* Ex reg. Warham fol. 26. b.

Venerabili fratri Guilielmo, archiepiſcopo Cantuarienſi, Julius papa ſecundus. Venerabilis frater, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Henricum, Angliae regem illuſtrem, quem peculiari charitate complectimur, aliquo inſigni apoſtolico munere in hoc regni ſui primordio decorandum putantes, mittimus nunc ad eum roſam auream, ſancto chriſmate delibutam, et odorifico muſco aſperſam, noſtriſque manibus de more Romanorum pontificum benedictam, quam ei a tua fraternitate inter miſſarum ſolennia per te celebranda, cum ceremoniis in notula alligata contentis, dari volumus cum noſtra et apoſtolica benedictione. Dat. Romae apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris die quinta Aprilis, milleſimo quingenteſimo decimo, pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Sigiſmundus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Julii II. 9.	Guiliel. Warham 9.	1511.	Henric. VIII. 3.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 6. die menſis Februarii tenta, ſubſidium viginti trium millium librarum domino regi concedit: habet hoc regiſtr. Fitzjames London. et reg. Fox. Winton. Eadem 6. die menſis Novembris ſequentis rurſus convenit, teſtante regiſtro Silv. de Giliis Wigorn.

Synodus Limericenſis. Ex MS. penes. rev. epiſcopum Clogherenſem.

In qua ſtatuta, quorum rubricae tantum extant, promulgata ſunt in provincia Caſſilienſi obſervanda.

1. De privilegiis conceſſis civitati Liſmorenſi.
2. De captura epiſcoporum.
3. De literis non exequendis abſque voluntate ordinarii.
4. De poteſtate exequendi conceſſa inferioribus auctoritate concilii.
5. De redemptione interfectorum.
6. De candelis funeralibus.
7. De praeconibus et ruſticis laicorum.
8. De feodis praeconum praelatorum.
9. De manſis praelatorum non reſidentium vicariis concedendis.
10. De poena fornicatorum clericorum.
11. Contra uſurpantes bona epiſcoporum ſeu aliorum praelatorum poſt mortem.
12. De clericis inhoneſte viventibus.
13. De ſepultura furum et latronum.
14. De porticu eccleſiae et ejus immunitate.
15. Contra capientes clericos.
16. Contra eccleſiam judicantes. [Male MS. legit adrucantes.
17. De forma cum medicinalis in notoriis non obſervanda.
18. In abſentiam partis non eſſe abſolvendum.
19. De prole laicorum non nutrienda.
20. De decima foeni ſolvenda.
21. De decima artificum.
22. De poena ſanguinis.
23. De heriota et eccleſiolis.
24. Contra reſidentes in locis ſacris.
25. Standum eſſe antiquis libris eccleſiae.
26. De teſtamentis defunctorum.
27. Contra ſignantes blada in eccleſiis.
28. De unione non fienda juvenibus.
29. De numero certo canonicorum vocalium.
30. Cauſae non remittantur indiſcretis.
31. De expenſis judicum moderandis.
32. De actibus capitularibus qualiter, etc.
33. De damno ex aedificatione contigua.
34. De decimis artificum inter duas eccleſias.
35. De terris ſecularibus per clericos conductis.
36. De executoribus plura fingentibus.
37. De falſa reſignatione epiſcoporum.
38. De animalibus in morte obligatis.
39. Decima lactis vel caſei.
40. De clauſula Dummodo dicta mulier.
41. De terris eccleſiae cenſualibus.
42. De collatione facta ſimplicibus.
43. De clericis in excommunicatione perſeverantibus.
44. De taxo aut reſiduo.
45. De reparatione navis et cancellae.
46. De quotidiana diſtributione.
47. De tranſlatione curae revocata.
48. De augmentatione exilis eccleſiae.
49. De candelis tempore funeris.
50. De furibus non abſolvendis.
51. Delatum eſt juramento epiſcoporum in vacatione beneficiorum ſuorum.
52. De forma conqueſtus.
53. Non eſt credendum matri in prolis tranſlatione.
54. Praevalet collatio ordinarii in beneficio reſervato.
55. De ſervis non talliatis poteſt dominus diſponere.
56. Celebrandum eſt per provinciam pro patronis eccleſiarum cathedralium.

57. Orandum

57. Orandum eſt per provinciam pro epiſcopis et aliis praelatis defunctis.
58. De parte principali non computanda.
59. Quod eccleſia ſuccedit omnibus ab inteſtato.
60. Qualiter clerici ſolvant decimas.
61. De expenſis cauſarum matrimonialium.
62. De rei vendicatione in rebus clericorum.
63. De confugientibus ad eccleſiam, qui eandem vel aliam violarunt.
64. Contra capellanos fornicarios.
65. Contra firmarios laicos.
66. Contra clericos medium facientes pro laicis, ut fructus percipiant.
67. Credendum eſſe rotulis in archivis eccleſiae repertis.
68. Non niſi cantores admittantur in locis, ubi cantus requiritur.
69. De clericis in excommunicatione per annum durantibus.
70. De clericis contra eccleſiam poſtulantibus.
71. Eccleſia non ligatur ſtatutis laicorum.
72. Eccleſia ſuccedit ab inteſtato decedentibus, ſupra 59.
73. De eccleſiis infra parochias ſituatis.
74. Contra tribunos laicorum.
75. Contra capellanos fornicatores, ſupra 64.
76. De firma laicorum.
77. De negotiis expediendis ante inceptionem miſſae.

Privilegia et ſpecialia indulta conceſſa civitati et eccleſiae Liſmorenſi, ejuſque territorio, et maneriis ab extra auctoritate ſacri provincialis concilii in civitate Limericenſi viceſimo die Auguſti, A. D. M.D.II. cum ampliſſimo executoriali proceſſu, multis ſigillis auctenticis roborato, cujus ſumma in compendio cum multis aliis ſtatutis neceſſariis.

Inprimis, quod de retro et in perpetuum nulla fiat diſtributio Scotorum, et turbariorum, nec venatorum quorumcunque, etiam domini comitis Deſmoniae in civitate, aut populo ſuo privato, neque in maneriis domini epiſcopi ab extra, ſub poena majoris excommunicationis, et interdicti eccleſiaſtici ipſo facto contra violatores horum privilegiorum toties quoties.

Item, promittit concilium, quod juſtitiarius domini regis, et dominus comes Deſmoniae, caſu ibidem advenientes, de honeſta tamen comitiva equitum et peditum juxta qualitatem tenenda, illuc recipiantur; et hoc ſemper licentia epiſcopi petita et obtenta.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. 10.	GUILIEL. WARHAM 10.	1512.	HENRIC. VIII. 4.

Summa litis motae in convocatione de approbatione teſtamentorum. Ex reg. Exon. Oldham fol. 44.

SEQUITUR breve compendium illorum, quae ſuffraganei Cant. provinciae pro bono pacis inter dominum archiepiſcopum Cant. et ipſos, quoad juriſdictionis exercitium, et praecipue circa teſtamentorum in dioeceſibus ſuffraganeorum decedentium examinatione, et approbatione, taliumque decedentium ultimarum voluntatum executionem, quae omnia de conſuetudine regni Angliae juriſdictionis eccleſiaſticae ſunt, et ad forum ſpectant eccleſiaſticum, habendum ſummo ſtudio excogitarunt; et in quibus iidem ſuffraganei cum domino archiepiſcopo, ſedandae litis cauſa, tractatum habuerunt, quaeque ſibi, licet non ſine juris eorum et eccleſiarum ſuarum aliquali diminutione, fovendae tamen ſanctae pacis praetextu obtulerunt.

Inprimis, ponunt ſuffraganei pro fundamento, et, ſi neceſſe fuerit, probare volunt, quod de conſuetudine regni Angliae teſtamentorum approbatio, ſive inſinuatio eſt juriſdictionis eccleſiaſticae, et ad forum eccleſiaſticum ſpectat, quodque conſtitutionibus tam provinciae Cant. quam Octoboni, olim in dicto regno Angliae ſedis apoſtolicae legati, ac de conſuetudine praedict. teſtamentorum hujuſmodi approbatio, in ſinguliſque dioeceſibus dictae provinciae ad viam inteſtator. decedentium, bonorum adminiſtratio, et ipſius commiſſio, caeteraque voluntatum ultimarum hujuſmodi decedentium executores concernent. ad locorum ordinarios ſpectant et pertinent, prout ex inſpectione conſtitutionum praedictarum, dictaeque conſuetudinis notorietate liquet evidenter; ex quibus ſequitur dictum dominum archiepiſcopum praetendent. jus approbandi teſtamenta ſubdit. ſuffraganeorum ſuorum, caeteraque praemiſſ. caſu quo dictorum ſuffraganeorum ſubditi ſic, ut praemittitur, decedentes, mortis ſuae tempore bona in diverſis dioec. provinciae Cant. habuerint, ſibi ex quadam praerogativa ſive quodam privilegio competere ſuam non poſſe in hac parte intentionem, niſi aliquo jure ſpeciali fundare. Eapropter eidem archiepiſcopo ſupplicarunt dicti ſuffraganei, quatenus ipſe declarare dignaretur eiſdem hujuſmodi praerogativae, ſi quae talis eſſet, naturam atque certitudinem, an viz. praetendat hujuſmodi ſubdit. ſuffraganeorum in eorum dioeceſ. decedentium, ac bona tempore ſuae mortis in diverſis dioeceſibus ejuſdem provinciae pro relinquentium teſtamentorum approbatione, ac caetera praemiſſa ad ſe pertinere, caſu quo decedentes ipſi tempore praedicto bona in diverſis hujuſmodi dioeceſibus obtineant notabilia, et non aliter? Et ſi ſic, tunc ut declararet, quid, ſive quantum ejus opinione bonorum notabilium appellatione comprehendatur, ſeu ad quam ſummam extendere debeat ad effectum, ut notabilia dici poſſint; et ſi praetenderet, ſe praefatam habere praerogativam etiam quoad bona, quae non poſſunt dici notabilia, tunc inſtarunt ipſi ſuffraganei, licet certum fuerit ipſum hoc non poſſe juſtificare, ut per eundem archiepiſcopum dilucidaretur, ultra quam bonorum ſummam, quantitatem, ſive quem valorem, hujuſmodi praerogativae locus eſſet, et a qua

qua ſumma, ſeu bonorum quantitate, vel ſupra quam ſummam ſive quantitatem praerogativa praedicta ſortiri cupit effectum. Ipſis tum petitionibus archiepiſcopus annuere renuebat, cupiens hujuſmodi praerogativam praetenſam ſub dubio remanere, ut ad libitum ipſius ſuorum jura ſuffraganeorum uſurpare poſſet, in tantum ut ſaepenumero nunc vi, nunc clam hujuſmodi ſuffraganeorum ſubditorum, ut praefertur, decedentium, ac bona in diverſis dioeceſibus, uſque ad minimam quantitatem, interdum vero tantum in dioeceſi, qua decedunt, habentium teſtamenta duntaxat uſurpand. inſinuat, bonorumque adminiſtrationes committit, quod nullus unquam praedeceſſorum ſuorum uſurpavit; ac cum aliquando affirmaret, ſe contentari velle ſubdit. hujuſmodi teſtamentorum approbat. ac caetera praemiſſa ſibi non competere, niſi quando bona in altera dioec. exiſtent. ad ſummam ſive quantitatem quinque librarum ſterling. ſe extendant, interpellatus, quo jure quave ratione hoc ad ſe pertinere vendicet, ſeu qua ratione magis de hac quinque librarum ſumma, quam alia ſe fundet, ſubticuit, nullam praetenſam juris ſui in hac parte tamen ſaltem rationabilem oſtendere dignabatur.

Item, cum dicti archiepiſcopi officiales et miniſtri ſaepius fingant decedentes bona in diverſis dioec. habuiſſe, cum non habuerunt, et eo ſub colore teſtamenta ſic decedentium per fas et nefas de facto approbant, ubi jus approbandi nullum habent, ſed ad aliquem de ſuffraganeis aut eorum archidiaconis ſpectare deberet, ſicuti ex praemiſſis dilucide apparet; humiliter petierunt iidem ſuffraganei, ut invenirentur media, per quae fraudibus hujuſmodi via praecluderetur; ex quo priuſquam ipſe archiepiſcopus ad hujuſmodi teſtamentorum inſinuationem procederet, vocat. de jure vocand. certitudine conſtare poſſit, utrum ipſi decedentes aliqua in diverſis dioec. ac quanta bona tempore mortis habuerunt. Quibus petitionibus licet juſtiſſimis praefatus archiepiſcopus nullum ſaltem rationabile dare voluit reſponſum.

Item, cum tam de jure et conſuetudine regni Angliae, quam de conſtitutionibus praedictis, jus perſonarum quarumlibet in dioec. ſuffraganeorum ab inteſtato decedentium bona adminiſtrandi, adminiſtrationemque bonorum ipſorum committendi ad eoſdem ſuffraganeos locorum ordinarios notorie pertineat, novumque ſit ac (attenta conſuetudine praedicta) juri contrarium, ut archiepiſcopus Cant. bonorum hujuſmodi adminiſtrationi ſeu adminiſtrationis ipſius commiſſioni ſe immiſceret; humiliter ex parte epiſcoporum extitit ſupplicatum, ut id ni archiepiſcopus de hoc inpoſterum minime impediret, ſed ſuffraganeos ſuos uti jure ſuo in hac parte ſineret ac permitteret; ſed voluntati ſuae inhaerendo reſpondit, ſe praerogativa ſua in inteſtat. uti in teſtatis uti velle, cum revera nullam talem habeat praerogativam, de qua rationabiliter decerni poſſet. Inſuper ubi decedens aliquis in una dioeceſi terras habet tempore mortis, aut haereditamenta in alia, nititur archiepiſcopus in hoc caſu decedentium hujuſmodi teſtamentorum approbationem uſurpare, licet de jure et conſuetudine dicti regni prohibeatur eccleſiaſticus judex ſub magnis poenis de terris et haereditamentis hujuſmodi, vel de voluntatibus ultimis ea concernen. intromittere, hocque ſit novum et inauditum, cum nullus unquam archiepiſcoporum Cantuar. ipſo moderno duntaxat excepto, teſtamentorum approbationem in hoc caſu uſurpare ſolitus ſit; ſimili modo uſurpat, quando moriens in ſua dioeceſi debitores habet in alia, quanquam hujuſmodi debitum nullo certo loco circumſcribi aut contineri diu valeat, hocque omnino novum fuerit et inuſitatum. Emanavit quoque nunc dierum ab hujuſmodi ſuae praerogativae praetenſae curia inuſitato ſtilo reſcriptum, ſub hoc viz. tenore: Probat. et approbat. fuit praeſens teſtamentum A. B. habentis, dum vixit, ac mortis ſuae tempore bona mobilia vel immobilia, ſpiritualia vel temporalia, jura ſeu debit. in diverſis dioeceſ. aut juriſdictionibus peculiaribus provinciae Cant. etc. Quo ſtilo nunquam uſus eſt aliquis archiepiſcopus Cant. ante, dum nec quiſquam archiepiſc. Cant. ante tempora domini Johannis Morton uſurpavit approbationem teſtamentorum ſubdit. ſuffraganeorum; niſi tunc duntaxat, cum ſubditus hujuſmodi decedens, mortis ſuae tempore bona reliquerit notabilia in alia dioeceſi extra illam, in qua obierit; licet et hoc tamen, quo jure ad ſe id pertinere praetendebat, ſuffraganeis penitus ſit ignotum. Nec ſatis mirari poſſunt ipſi ſuffraganei, unde dicta praerogativa duceret originem, niſi duntaxat per uſurpationem violentam aut clandeſtinam; cum liqueat evidenter Octoboni, olim in regno Angliae ſedis apoſtolicae legati, temporibus hujuſmodi praerogativam prorſus incognitam fuiſſe. Nam tempore dicti legati inter epiſcopos Cant. provinciae controverſia fuit in caſu, quo clericus beneficiatus, habens beneficia in diverſis dioeceſibus, decederet in earum una, ad quem epiſcoporum ſpectaret ipſius clerici teſtamenti approbatio, ad ipſumque legatum ejuſdem dubii proceſſit deciſio, quod viz. ad epiſcopum ſpectaret, in cujus dioec. talis obierit beneficiatus, prout in conſtitutione dicti legati incipiente "Libertatem" clare liquere poterit. Intuenti praeterea de tali praerogativa tempore bonae memoriae domini Johannis Stratford, olim archiepiſcopi Cant. inauditum erat, cum id ni dominus Johannes in quodam concilio provinciali Cant. cui praeerat, tanquam caput de conſenſu epiſcoporum, et aliorum praelatorum clerique dictae provinciae declaraverit, approbationem et inſinuationem teſtamentorum bonorumque diſtributionem et commiſſionem tam clericorum, quam laicorum infra dictam provinciam Cant. decedentium, ad ordinarios locorum, in quibus obierunt, pertinere. Poſt quod quidem concilium nonnulla alia ſecuta ſunt, quibus ſemper praeſidebat archiepiſcopus Cant. pro tempore exiſtens, qui poterat de termino in terminum hujuſmodi concilium convocare. Nec de retractione ſeu revocatione dictae conſtitutionis, qua praemiſſa ad locorum ordinarios ſpectare declarantur, hucuſque tractavit aut egit quiſquam archiepiſcopus, neque de jure aut de poſ-

ſeſſione

ſeſſione epiſcoporum in ea parte quaeſtionem movere attemptavit, aut ordinationem aliquam, conſtitutionemve novam ſuper hujuſmodi teſtamentorum approbationibus, ac bonorum adminiſtrationis commiſſionibus in aliquo conciliorum hujuſmodi fieri procuravit ſuper conſtitutionem praedictam, quam dominus Johannes Stratford, ipſorum archiepiſcoporum unus, edidit ac promulgavit, alii ejus ſucceſſores non revocando ſcienter prudenterque approbarunt, ac epiſcopos in poſſeſſionem praemiſſorum juxta conſtitutionis praedictae tenorem perſeverare ſuſtinuerunt, uſque ad tempus domini Johannis Morton, qui nuper, viz. citra XIV. annos ult. praeteritos, eccleſiae incumbens obiit, qui crebris ſuſpenſionibus, et excommunicationibus, cenſurarumque fulminationibus, quas in perſonas ſibi non parentes rigoroſe de facto ferebat, ſuffraganeorum ſuorum ſubditos ita terrebat, quod ipſi cenſurarum hujuſmodi metu ad curiam hujuſmodi archiepiſcopi, quam idem dominus Johannes Morton, tunc cardinalis et cancellarius Angliae, primus omnium praerogativae curiam vocari fecit pro teſtamentorum approbationibus, ac aliis praemiſſis, accedere ſunt coacti, cum maximo ſuffraganeorum ipſorum et eorum archidiaconorum tumultu; qui cum dictos eorum ſubditos ad curias ſuas in caſibus praemiſſis, qui ad ſuam juriſdictionem pertinere dignoſcuntur, vocarent, ac eorum juri et poſſeſſioni in hac parte inniterentur, idem archiepiſcopus ſe judicem in hac cauſa faciens, ac jus ſibi dicens, ſuis crebris inhibitionibus injurioſis eoſdem epiſcopos juriſdictionem ſuam exercere contra juſtitiam impedivit; quandoque vero ſuffraganeis ipſis, et eorum archidiaconis id minime ſcientibus, ſed prorſus ignorantibus, eorum juriſdictionem in caſibus praedictis uſurpavit adeo vehementer, ut bonae memoriae dominus Richardus Hill, tunc epiſcopus London. per ſupplicationem felicis recordationis domino Alexandro, tunc Romano pontifici, contra dictum tunc archiepiſcopum factam ſuper quibuſdam juris et juriſdictionis ipſius London. epiſcopi, et eccleſiae ſuae perturbationibus et moleſtationibus praemiſſis concernen. cauſam et cauſas praedictas citari obtinuerit: in qua lite dominus Cant. archiepiſcopus, qui nunc eſt, licet antea curiae Cant. advocatus extiterat, praefato domino Richardo Hill, tunc epiſcopo London. contra dictum dominum Johannem Morton, tunc archiepiſcopum, praetenſam praerogativam fovebat, et eidem conſilium impendebat. Et ſi dictus dominus Johan. Morton archiepiſcopus aliquam praetenſ. in praemiſſis tempore ſuo, vel archiepiſcopus modernus, qui dictas injurias continuavit, et longe majores adjecit, ſaltem facti poſſeſſionem adeptus fuerit, aut ſi illa proculdubio praetenſa poſſeſſio fuit aut eſt violenta, aut clandeſtina, in tantum ut idem dominus archiepiſcopus Cant. qui ante archiepiſcopatus ipſius aſſecutionem curiae Cant. advocatus extiterat, advocatique officium in eadem per non modicum tempus exercuerat, dum ſtetit archidiaconus Huntingdon. in eccleſia Lincoln. et poſtmodum in epiſcopum London. conſecratus, et eidem eccleſiae London. incumbens, dictam praerogativam praetenſam caeteris coepiſcopis eccleſiae Cant. ſuffraganeis, multo vehementius impugnare, eidemque adverſari conabatur, et ad ſuſcitandam litem per ſe et nomine ſuo, contra et adverſus archiepiſcopum Cant. qui tunc erat, ſeu ſaltem contra dictum archiepiſcopi in eadem praetenſa praerogativa tunc commiſſarium, pro certis gravaminibus juriſdictionis ſuae, et eccleſiae London. circa praemiſſa perturbationem et moleſtationem concernen. ſibi per dictum tunc archiepiſcopum, ſeu ejus praefatum commiſſarium illat. et inferri comminat. dominum Johannem Yong, LL.D. cancellarium ſuum, adhuc ſuperſtitem, Romam miſit, idemque dominus Johannes Yong, cancellarius, ad mandatum domini ſui in hac parte complendum, ſuum ad ſedem ſanctam apoſtolicam iter arripuit; ſuper idem dominus ſuus in brevi poſt ad archiepiſcopatum Cant. aſſumptus eſt. Et cum in cleri dictae provinciae Cant. convocatione nuper London. exercita reformationis gravaminum praedict. et aliorum nonnullorum exceſſuum, in ipſa provincia pullulantium, fiendae gratia, quatuor de gravioribus patrum ſive praelatorum in ipſo concilio congregatorum, cum uno archidiacono ad exceſſus hujuſmodi perſcrutandos, et ſanctae ſynodo detegendos, reverendi viz. patres Richardus, Norwicenſis, et Johannes, Roffenſis epiſcopi, prior eccleſiae metropoliticae Cant. et Johannes, eccleſiae cathedr. S. Pauli London. decanus, inter alia reformatione digna, quae, fama publica referente, eorum auribus inſonuerunt, exceſſus quidam ipſius archiepiſcopi ſuorumque officialium per eos in medium adducti, ac ipſi archipraeſuli patribuſque in eadem ſancta ſynodo coadunatis, ut in ſtatum debitum reducerentur charitative denunciati: retulerunt etenim ipſos in emittendo inhibitiones a curiis ipſius archiepiſcopi nimium excedere cum ſuffraganeis et eorum officialibus, ac miniſtris adminiſtrand. juſtitiam inter ſubditos eorum in cauſis ad forum eccleſiaſticum ſpectantibus, ac plures in cauſis peccati correctionum, ſe parentibus etiam ante aliqualem poenitentiae injunctionem aliumve proceſſum per eos fact. citatione duntaxat excepta, praefatus archiepiſcopus, et ipſius officiales, inhibitiones, etiam priuſquam de veritate cauſae appellationis aut querelae cognoſcere incipiant, dimittunt; per quas hujuſmodi ſuffraganei a miniſtratione juſtitiae peccatique correctione nequiter impediuntur, ipſique circa ſuae juriſdictionis exercitium perturbantur et moleſtantur. Denunciarunt inſuper gravem exceſſum archiepiſcopi ſuorumque officialium circa teſtamentorum approbationes, quas uſurpat idem archiepiſcopus contra conſtitutionem domini Johannis Stratford, quondam archiepiſcopi Cant. de qua ſupra fit mentio; quae quidem teſtamentorum approbationes juxta dictae conſtitutionis tenorem ad ſuffraganeos pertinere deberent. Et quod idem archiepiſcopus et officiales in dictis teſtamentorum approbationibus, et circa eas, necnon ipſius apparitores ſive appretiatores, quos in ſingulis dioec. provinciae, in aliqua tres, aut quatuor, et in quibuſdam

quinque

quinque, aut ſex, vel plures contra juris diſpoſitionem conſtituit, circa bonorum aeſtimationem ſeu appretiationem, et inventariorum confectionem, quae non ad eos, ſed ad defunctorum executores pertinere, neque per dictos apparitores, ſed per ipſos executores, fieri deberent ſuffraganeorum ſubdit. contra dict. conſtitut. prohibitionem concuſſionibus et extortionibus immenſis fatigand. perturbant et onerant, ſuper quae concuſſiones et extortiones conſimiles fiunt per ejuſdem archiepiſcopi officiales, cum eccleſiae cathedr. et earum dioec. tempore vacationis earundem per ipſos viſitantur. Gravamina inſuper ſequentia ſuffraganeis per archiepiſcopum, et officiales ſuos quotidie inferuntur, et fiunt:

Inprimis, in caſibus coeptis coram inferioribus, ſtatim ad alterius partis querelam, etiam nulla appellatione interpoſita, aut praetenſa, nec ullo legitimae devolutionis modo interveniente, dant citationes cum inhibitionibus, etc. ſine cauſae cognitione, et evocant cauſas ad curias ſuas, etſi praeventus fuerit archiepiſcopus ab inferiori ordinario.

2. Item, cum appellatur ab ordinario, immediate ſive mediate, utputa archidiacono vel ejus officiali ad archiepiſcopum, ſtatim inhibent judici, a quo etiam, nulla cauſae cognitione praecedente, quanquam frivola, ſit appellatio.

3. Item interdum ſuffraganeorum ſubditos in cauſis animae correctionem concernentibus, nulla appellatione vel querela praecedente, et in caſu a jure communi non conceſſo, ad ſuum examen faciunt evocari, ex eorum officio praetenſo mero.

4. Item, ſubditos ſuffraganeorum per eoſdem ſuffraganeos, aut eorum officiales cenſuris eccleſiaſticis legitime ligatos ſine difficultate abſolvunt, licet remitti deberent abſolvendi.

5. Item, ſi inferiores ordinarii, per inhibitiones hujuſmodi temerarias de facto inhibiti, cognoſcant ulterius in cauſis praedictis, ſtatim citantur ad reſpondendum articulis ſive interrogatoriis ipſius archiepiſcopi, et ſuae juriſdictionis contemptum concernent. et perſonaliter, ſi non ſint epiſcopi.

6. Item, cum tractatur de jure approbandi teſtamenta, ſive de juriſdictione inter archiepiſcopum et ſuffraganeos, citantur nihilominus epiſcopi, et eorum officiales, ad curiam archiepiſcopi, ex officio etiam mero, ubi archiepiſcopus eſt judex, et pars in cauſis propriis.

7. Item in omnibus cauſis tam appellationum quam querelae dictus archiepiſcopus emittit citationes ſine expreſſione loci certi, ſub hujuſmodi forma: Ad comparendum coram nobis aut noſtro in hac parte audien. cauſarum et negotiorum auditore, ſive commiſſario tali die, ubicunque nos, aut auditorem, ſeu commiſſarium noſtrum hujuſmodi tunc ſedere contigerit.

8. Item, cum quis a ſuffraganeo, ſeu alio inferiori judice ad ſedem apoſtolicam appellat, etiam fruſtratur, ſtatim dictus archiepiſcopus, vel ejus official. ſine ulla cauſae cognitione, ſive illa appellatio ſit admiſſa apud eandem ſedem, ſive non, dat inhibitiones contra judicem a quo in negotio tuitorio.

9. Item eodem modo per modum tuitionis praetenſae dat inhibitiones contra judicem ſpecialiter delegatum a ſede apoſtolica, ſive contra executores apoſtolicae ſedis.

10. Item dictus dominus archiepiſcopus, et officiales ſui ſubditos ſuffraganeorum ſaepius, et quaſi continue in caſibus a jure non permiſſis ad comparendum coram ſe, et ultra ſeptem et octo dietas evocari faciunt, in ipſos, quaſi non paruerint, ubi parere minime tenentur, excommunicationis, vel ſuſpenſionis ferunt ſententias, ac eos indebite fatigant et moleſtant.

11. Item ratione juramenti advocatorum et procuratorum dictae curiae ſaepenumero contingit impedimentum devolutionis plurium cauſarum ad ſedem apoſtolicam, cum iidem advocati et procuratores ubicunque, cum tangit ipſum archiepiſcopum, aut ejus praerogativam praetenſam, appellare non audeant, nec in devolutionem hujuſmodi cauſarum conſentire.

12. Item hii, qui advocati aut procuratoris officium in dicta curia aliquando exercuerunt, licet hujuſmodi officium depoſuerint, aut prorſus dimiſerint, ſive reliquerint, ab eadem curia per dictum archiepiſcopum expulſi fuerint, ſi cum poſtea patrocinium alicui ex ſuffraganeis praeſtiterint in aliqua cauſa, quae dictam praerogativam praetenſam tangere videatur, praetendit archiepiſcopus eos in perjurium incidere, et eo ſub praetextu eoſdem ſub hujuſmodi praetenſo perjurio quandoque coram ſe, et officialibus ſuis, quandoque vero per literas apoſtolicas in cauſam trahit, ipſoſque ſuffraganeos conſiliarios habere non patitur.

13. Item praeter et ultra extortiones, concuſſiones, et depraedationes officialium et apparitorum dicti archiepiſcopi, de quibus ſupra ſit mentio, ſaepe contingit, quod defunctorum executores, pro teſtamentorum approbationibus, ab ultimis provinciae finibus redeundo, diu ibi ſtando, et impenſas graves et quaſi importabiles compulſi faciend. defunctorum ſubſtantias, per quas ſupremae eorum voluntates debitum ſortirentur effectum, et quae in pios uſus pro animarum eorum quiete converterentur, conſumunt et exinaniunt, in tantaque diſtantia morantur iidem executores, ut per archiepiſcopum, aut ejus officiales, pro decedentium hujuſmodi ultimarum voluntatum executione nulla fiat, aut vix fieri valeat proviſio, ſed ex aliqua cauſarum praemiſſarum hujuſmodi voluntates debito fruſtrantur effectu, cum aut a ſuffraganeis idem archiepiſcopus pro dict. et aliorum exceſſuum reformatione, nedum in ſacra ſynodo, ſed illa dimiſſa non tantum ſemel ſed pluries humiliter interpellatus, et eam prorſus neglexiſſet, ipſum ad aliquam compoſitionem rationabilem inter eos fiend. cum pro concordia communi praelatorum dictae provinciae, ſcandaloque in hac parte vitando, tum pro ſubditorum quiete movere coeperunt, ſeque conſentire velle dixerunt, ut de communi auctoritate et conſenſu dicti archiepiſcopi, et ſuffraganeorum ac archidiaconorum communi in quolibet archidiaconatu ipſius provinciae deputaretur

putaretur unus commiſſarius juratus, qui teſtamenta quarumcunque perſonarum infra ipſum archidiaconatum decedentium, et bona in diverſis dioeceſibus obtinentium approbaret, ac de proven. eorundem dicto archiepiſcopo, et ſuffraganeis, et archidiaconis intereſſe, ut praefertur, habentibus, reddita ratione reſponderet juxta et ſecundum tales quotas, ſive portiones inter eos dividendas, quae et rationabiles fore viderentur, et de quibus rationabiliter convenire poſſent, vel hoc ſi non placeat, quod tunc ſinguli ſuffraganeorum et archidiaconorum praedict. teſtamenta quarumlibet perſonarum infra ſuas dioec. et archidiaconat. morientium, et bona in diverſis dioeceſ. habentium approbarent, ac aliquam annuam penſionem, de qua rationabiliter concordare valerent, archiepiſcopo ſolvere tenerentur, quarum oblationum utramque dictus archiepiſcopus refutavit. Suffraganei vero perſpicientes archiepiſcopum dict. motionibus licet multum rationabilibus acquieſcere noluiſſe, malenteſque juri eorum aliquid detrahi, quam litium aggredi longa certamina, novis paucis perſuaſionibus eundem archiepiſcopum adierunt, offerentes ei id, quod nec ipſe, nec unquam praedeceſſorum ſuorum quiſquam aliquo jure ſibi vendicare potuit, quod videlicet idem archiepiſcopus haberet teſtamentorum approbationem ipſius ſuffraganeorum ſubditorum quorumcunque in eorum dioec. decedentium, ac bona mobilia aut debit. ſaltem certa et ſperata debitoribus ſolvend. extendent. uſque ad ſummam, quantitatem, ſive valorem quinque librarum ſterling. incluſive in alia dioec. ſeu aliis dioec. extra illam, in qua obierunt tempore ſuae mortis habentium : ita ut archiepiſcopus tertiam partem commodi exinde provenientem epiſcopo, in cujus dioec. talis decederet, ſolvere teneretur, ſuffraganeique et archidiaconi praedicti, quoad omnia alia teſtamenta juriſdictionem ſuam libere exercerent ; quibus archiepiſcopus aſſentiri renuebat, ſuadens illis ad conſentiendum quod idem archiepiſcopus omnium proventuum de approbationibus teſtamentorum per totam provinciam Cant. contingent. reciperet, et haberet duas partes, ſuffraganeique et eorum archidiac. duntaxat tertiam. Cui ſuaſioni, quia illis enormiter damnoſa, eorumque jus quaſi in totum abſorbere videbatur, inclinare non merito recuſarunt : cum iidem ſuffraganei, et eorum miniſtri, nullam prorſus habeant notitiam, neque ſciant, quo jure, quo titulo dictus archiepiſcopus praerogativam aliquam hujuſmodi ſibi vendicaret, prout eorum ſinguli, ſi congruum videatur, quodcunque juramentum facere ſunt parati, ſe quadrageſima aut quinquageſima gravium ac probatiſſimorum praelatorum ejuſdem provinciae manu, qui juri Cant. eccleſiae in praemiſſis aut quibuſvis aliis derogare nunquam intenderunt, purgari, atque firmiter credere omnia et ſingula in eorum querela ſanctiſſimo domino noſtro papae in hac parte facta, et in ejus ſacro auditorio pendente, declarata et expreſſa vera eſſe ; jurique ac ſanae conſcientiae et rationi conſona. Pro quorum omnium et ſingulorum reformatione penes praefatum archiepiſcopum iidem ſuffraganei plures fecerunt inſtantias, ſemper tamen abſque ſpe cujuſvis reformationis ab eo redierunt ; cumque ſe omni remedio penitus ſaltem in partibus deſtitutos, ſeque praemiſſa abſque juramentorum ſuorum, quibus ad eccleſiarum ſuarum jura defendenda ſunt aſtricti, offenſione amplius diſſimulare non poſſe, ad ſedem ſanctam apoſtolicam, unicum oppreſſorum praeſidium confugient. pro ſe ſuiſque miniſtris, ac adhaerentibus ſanctiſſimo domino noſtro papae de praemiſſis querelam juſtiſſimam interpoſuerunt, ac ſuper eiſdem cauſam et cauſas in ſacro auditorio praedict. rite committi obtinuerunt ; quibus non obſtantibus, ſi per quoſvis ſanctae pacis zelatores aliqua via ſedandae litis in ea parte rationabilis excogitari valeat, ad hanc mutandam dicti ſuffraganei, et eorum archidiaconi praedict. ſemper erunt paratiſſimi, nec bonorum virorum in hac parte ſubire judicium recuſabunt. Et praeterea advertendum, quod cum reverendiſſimus pater archiepiſcopus modernus fuerit London. epiſcopus, ille paſſim approbavit teſtamenta quorumcunque decedentium ſuae dioec. habentium bona in diverſis dioec. Cantuar. provinciae, etiam ad centum libr. ſummam, et aliquod magis, et aliquod minus, ut evidenter liquet ex regiſtris London. eccleſiae ſuo tempore factis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
JULII II. 10.	GUILIEL. WARHAM 10.	1512.	HENRIC. VIII. 4.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Bainbridge Ebor. fol. 77. 83. et ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 52. et ex reg. v. dec. et cap. Dunelm. fol. 147.

CONVOCATIO haec per breve regium datum 28. die Novembris, anno regni III. directum cuſtodibus ſpiritualitatis, archiepiſcopo in remotis agente, celebrabatur die 26. menſis Aprilis ; et ab eo die in 14. menſis Januarii continuabatur, et ab hoc ad 4. Februarii ; quo die clerus tres integras decimas conceſſit. Summonitio epiſcopi Dunelm. data 4. die Januar. anno Dom. M. D. XI. Certificatorium domino regi de dictis decimis emanavit die 14. menſis Martii, anno Dom. M. D. XII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
JULII II. 10.	GUILIEL. WARHAM. 10.	1512.	HENRIC. VIII. 4.

Synodus provincialis epiſcoporum et cleri Scotiae Edinburgi habita. Ex Jo. Leſlaeo De reb. geſt. Scotor. lib. VIII. p. 341.

" HOC tempore ſynodus provincialis epiſcoporum, abbatum, reliquorumque eccleſiaſticorum Edinburgi in coenobio Dominicano, praeſente pontificis nuncio, Bajomano dicto, celebratur. In qua communi omnium voce, etſi repugnantibus multorum voluntatibus, fuerat fixum, ut omnia ſacerdotia, quorum reditus quadragenas libras excederent, papae penſionem, decimarum ac diplomatum nomine, numerarent; regique pro ejus arbitratu, cum neceſſitas premeret, pecuniam quantamcunque penderent. Hic cenſus in hunc uſque diem Bajomanus dicitur" Haec Leſlaeus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 2.	GUILIEL. WARHAM 12.	1514.	HENRIC. VIII. 6.

Convocatio Cantuar. provinciae.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Cant. in eccleſia S. Pauli London. 22. die menſis Junii inchoata, et ad 20. diem menſis Decembris prox. ſequent. fuit prorogata. In qua, pro conſervatione et defenſione hujus inclyti regni Angliae, et eccleſiae Anglicanae, duae integrae decimae domino regi conceſſae ſunt. Conſtat hoc ex reg. Syl. de Giliis Wigorn. et reg. Booth Hereford.

Concilium Ebor. provinciae.

IN provincia Eboracenſi concilium provinciale per mandatum archiepiſcopi datum in hoſpitio ſuo prope Weſtmon. 12. die Novembris convocabatur, ad comparendum in eccleſia metropolitica Ebor. die Lunae, viz. 22. die Januarii; uti patet ex mandato archiepiſcopi decano et capitulo Ebor. directo. In reg. dec. et cap. Ebor. fol. 71. a. et reg. 5. dec. et cap. Dunelm. fol. 156. a.

Statuta in concilio provinciali Caſhellenſi edita. Ex MS. penes rever. epiſcopum Clogherenſem.

STATUTUM eſt, quod nulli praelati ſeu preſbyteri civitatis et dioeceſis Waterfordenſis tempore celebrationis miſſarum induantur togis habentibus manicas amplas, more laicorum, ſub poena.

Statutum aliud eſt et ordinatum, quod capellani celebrantes in choro cathedralis eccleſiae divinis horis, nec incipient horas poſt Primam, donec miſſa beatae Mariae integre finita fuerit, ſub poena.

Item aliud ſtatutum eſt, quod quilibet preſbyter tranſeat patentibus auribus, comam minime nutriendo, ſub poena.

Item aliud ſtatutum, quod ipſi capellani in choro pſallentes, in horis et aliis officiis diſtincte legent, et pauſationem tam in pſalmis et lectionibus, ſub poena, facient infra mite et honeſte, minime ſyllabas abbreviando, ſeu curtando.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 3.	GUILIEL. WARHAM 12.	1515.	HENRIC. VIII. 7.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. in eccleſia S. Pauli London. 22. die menſis Junii inchoata, et per prorogationem ad 13. diem Novembris continuata; uti patet ex mandato ſequenti. Ex reg. Wigorn. Sylv. de Giliis.

WILLIELMUS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, etc. vener. confratri noſtro Richardo, etc. Inchoata nuper ſancta ſynodo provinciali ſive convocatione praelatorum et cleri noſtrae Cantuar. provinciae in eccleſia cathedrali ſancti Pauli London. die viz. 22. menſis Junii ult. praeteriti, et aliquamdiu de diebus in dies continuata, nonnulla inibi negotia et materiae, utilitatem, honorem, et defenſionem univerſalis eccleſiae, et praeſertim eccleſiae Anglicanae, et libertates eccleſ. concernentia, expoſita, tractata, et communicata fuere, quorum quaedam propter eorum arduitatem praetextu abſentiae quorundam ſuffraganeorum noſtrorum, ac praelatorum et cleri hujuſmodi procuratorum, necnon et aliorum de clero noſtrae provinciae praedictae magnae literaturae providorum, qui in dicta

ſynodo

ſynodo provinciali, ſive convocatione intereſſe et perſonaliter, juxta et ſecundum monitiones et citationes alias per nos, et noſtra auctoritate eis in hac parte legitime factas, comparuiſſe debuiſſent, et alias cauſas legitimas coram nobis per clerum praedictum tunc et ibidem allegat. expediri non poterant; ſed remanſerunt, prout adhuc remanent, inexpedita et indeterminata: unde quamvis contra dictos abſentes acriter procedere, et eorum contumaciam legitime punire, necnon procuratoria non perſonaliter juxta monitiones praedictas comparentium inſolita et inſufficientia pronunciare potuiſſemus; de conſenſu tamen confratrum meorum adtunc nobis in ea parte aſſidentium, alias contra ipſos procedendum decrevimus. Et ne (quod abſit) negotia tam ardua, et materiae in grave damnum et praejudicium eccleſiae univerſalis, et Angliae eccleſiae tranſeant, et remaneant inexpedita, et indeterminata, ſed ut, majori habita maturitate, eo facilius et celerius terminentur, quo plurium ſapientum ac proborum fulciantur auctoritate et conſenſu, ipſam ſanctam ſynodum provincialem ſive cleri convocationem uſque ad et in diem Martis, viz. 13. diem menſis Novembris proxime futur. de conſilio et aſſenſu confratrum noſtrorum, ac praelatorum, et cleri antedicti, duximus continuandam et prorogandam, prout de facto prorogavimus et continuavimus tunc et ibidem, praefatos ſuffraganeos noſtros, ac praelatos, et clerum, ac alios viros providos provinciae noſtrae antedictae, modo et forma ſubſcriptis, ac ad effectum infraſcriptum auctoritate convocationis praedictae denuo praemuniendos et citandos fore decrevimus ac decernimus per praeſentes. Veſtrae igitur fraternitati committimus et mandamus, firmiter injungendo, quatenus prorogationem et continuationem noſtras praedict. debite publicando, omnes et ſingulos epiſcopos ſuffraganeos noſtros in provincia noſtra Cant. —citari et praemuniri volumus, etc. Dat. apud Lamehith ultimo die menſis Maii, A. D. M. D. XV. et noſtrae tranſlat. anno XII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 4.	GUILIEL. WARHAM 13.	1516.	HENRIC. VIII. 7.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Wolſey Ebor. fol. 3. et ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 81. et ex reg. v. dec. et cap. Dunel. fol. 168.

CONVOCATIO haec per breve regium et mandatum archiepiſcopale ſummonetur ad diem 9. menſis Aprilis. Illud datum erat 4. die Januarii, anno regni VII. Hoc epiſcopo Dunelm. directum 24. die Februarii, an. M. D. XV. et tranſlat. II. In hac convocatione duae integrae decimae ſub certis exceptionibus domino regi conceſſae ſunt.

Magdalenenſis collegii apud Oxoniam epiſtola cardinali Wolſaeo gratiarumactoria de concordia et pace inter eos reſtituta. Ex autographo in MS. Cott. Fauſt. C. VII.

MAGNIFICENTISSIMO principi domino Thomae, omnipotentis Dei providentia archiepiſcopo Eboracenſi, ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbytero cardinali, apoſtolicae ſedis et a latere legato, Angliae primati, et cancellario ſummo, vicepraeſes Magdalenenſis ac univerſus contubernalium coetus felicitatem precatur perpetuam.

Accepimus nuper literas tuas, magnificentiſſime princeps, quae profecto candidiſſimi pectoris tui teſtes ſinceriſſimae eſſe potuerunt. Nimirum cum apud nos Magdalenenſes infinitis nominibus tuos, in re levicula et nullius profecto momenti, ſi aliqua meritorum tuorum ratio habeatur, precibus potius quam imperio uti maluiſſes. Quorſum enim ſpectat, ut tu, princeps maximus, et cujus ſapientia jam totum chriſtianum orbem in ſtuporem converterit, petas potius quam imperes, ut liceat celſitudini tuae ad opus pientiſſimum, videlicet hoc ſacroſanctum muſarum aſylum uti lapidicinis noſtris? quae haud dubie, ſi omnino aureae eſſent, quales apud Perſas jactitantur montes, nunquam tamen vel minimae beneficiorum tuorum parti reſpondere valuiſſent. Nam ut alia innumera, et quae incredibilia pene viderentur, omittamus, quid unquam rebus noſtris utilius aut accommodatius contigiſſe potuit, quam eſt iſtud, quod nuper ſingularis ſapientia tua divinumque conſilium facillime et velut minimo digitulo praeſtitit, confirmavit et ratum fecit? cum te auctore, te duce, te auſpice feliciſſimo, repente velut ab inteſtino bello, a civili diſcordia, ab infeſto tum odio tum diſſidio, a litigiis, jurgiis, et ſimultate maxima, cum demum e plus quam aeſtuariis irarum fluctibus in fraternam pacem, in veram concordiam, in quietam et ſinceram amicitiam, in ſempiternam praeteritae litis oblivionem, in tranquilliſſimum unanimi conſenſus portum traducimur, componimur, et ſedamur. Animum ergo hoſtilem deponimus, bellum execramur, damnamus arma, contumeliarum piget, adeo ut nunc atrociſſimum ſupplicii genus perferre videremur, quam iterum in hanc arenam deſcendere. Caeterum quandoquidem ea hominum imbecillitas eſt, ut nequeant aliquando a periculis ſuis temperare, quin naufragus interdum, reſarcita navi, mare repetat, victuſque victorem hoſtem nonnunquam bello laceſſat; curavit circumſpectiſſima prudentia tua eum virum nobis praeficiendum, cujus oculata ſagacitate animique moderatione futurum ſperamus, ut quemadmodum animus noſter adhuc recenti hujus furoris memoria a diſſenſione longiſſime abhorret, ita quoque in-

poſterum

poſterum omnis diſſentiendi occaſio auferatur, et pereat. Nam ut alias complures et animi et corporis illius dotes, quas in homine vel hoc tantillo ſpatio, quo nobiſcum verſatus eſt, ſatis clare perſpeximus, non recenſeamus; nihil penitus praetermittit, quod ad hanc concordiam, quae tuis auſpiciis inter nos coepta eſt, ſtabiliendam, perpetuoque ſanciendam pertinet. Omnes enim ex aequo mira comitate, humanitate maxima compellat, tractat, et ſibi conciliare ſtudet, non alia (ut plane apparet) de cauſa, quam ut cum omnes ſibi arctiſſime devinxerit, ſe cum omnibus, ſeu caput cum membris, in unum idemque corpus, indiſſolubili nodo adglutinet et conſtringat. Pergat ergo infinita bonitas tua nobis ſemper hujuſmodi viros procurare. Pergat benefaciendo ſemper ſe vincere. Pergat demum de virtute et literis tam ultra fidem bene mereri, ut ſi nunquam antehac incepiſſent, per te initium ſumpſiſſe videantur. Vivat, valeatque majeſtas tua ſemper felix fauſtaque.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 6.	GUILIEL. WARHAM 15.	1518.	HENRIC. VIII. 10.

Conſtitutiones provinciales de an. Dom. M. D. XVIII. *per Guiliel. Rokeby, archiepiſc. Dublin. cum ſuis epiſcopis et religioſis perſonis factae.* Ex cod. MS. nuncupato Libro rubeo Oſſorienſis epiſcopi.

1. PRESBYTERI Conactenſes et Ultonienſes non admittantur, niſi judicio ordinarii inveniantur idonei. Quod non ſolventes paſturam et ſimili ordine decimas, excommunicentur.

2. Quod clerici Hibernici non ſolventes procurationes archiepiſcopi, et caetera onera eccleſiis impoſita, ſint denunciati excommunicati per omnes curatos, ſub poena ſuſpenſionis latae ſententiae quoad ultimum vale. Item [a] diſponi cle. dendum et caeteris provincialibus conſtitutionibus edit. in hac parte.

3. Calices ſtannei ſint poſt annum ſuſpenſi, nec tales amodo conſecrari debent, niſi ciphus ſaltem argenteus ſit.

4. Duo aeſtimatores conſtituantur per epiſcopum ad appretianda bona mortuorum, alias aeſtimatio facta non valet.

5. Excommunicati ſint ipſo facto, et denunciandi per curatum etiam abſque ordinariorum literis domini temporales, non ſolventes dimidiam partem obventionum domorum in coemeteriis, et eorum bona et perſonae in dictis coemeteriis ſeu eccleſiis exiſtentia, eccleſiaſtica carebunt immunitate.

6. Statuta provincialia et ſynodalia debite exequi debent ſub poenis in iiſdem contentis, per ordinarios et curatos.

7. Conceſſio vel firma facta laicis de bonis quibuſcunque eccleſiaſticis ſine aſſiſtentia clericorum eſt ipſo jure nulla.

8. Clerici amodo ludentes ad pilam pedalem, ſolvant toties quoties xl. d. ordinario, et xl. d. reparationi eccleſiae, ubi talis ludus exercetur.

9. Imponentes onera laicalia et exactiones neceſſarias glebis eccleſiae ſint excommunicati, regia poteſtate excepta.

10. Definit concilium omnes procurationes inter Hibernicos ratione viſitationis debitas epiſcopo eſſe perſolvendas, et ſic eos ad ſolutionem dictarum procurationum per cenſuram eccleſiaſticam fore compellendos; ita tamen, quod ſtatutum [b] hoc extendatur ad ſolutionem procurationum indifferenter omnium, quibus debentur procurationes; et ulterius approbamus omnes, tam inter Hibernicos quam etiam Anglicos perſolvi debere, ſecundum antiquos [c] ritus, et rotulos inde in ſingulis dioeceſibus olim confectos.

Literae Thomae Wolſey, legati, miſſae Guil. Warham, Cant. archiepiſcopo, ne celebret generale concilium. Ex reg. Booth Hereford. fol. 37.

MY lorde, after right hertye commendacyons. This day to my no lytle mervaile, I have ſeyn the copye of ſuche monitions, as ye have directed to your ſuffraganes, commanding them by the ſame, to repaire to Lamebyth, where ye intende to keepe a generail counſail with them, for the reformacyon of dyverſe greate enormities expreſſed in your ſaide monicyons, and committed through your province; alleging that the rather ye be moved ſo to do, foraſmoche as it hath pleaſed the kings grace, like a noble and vertuoſe prince to move you therunto. My lorde, albeit ſuch and many other things, as be ſpecially expreſſed in your ſaid monicyons, be to be reformed generally through the churche of England, as well in my province as in your, and that being legate a latere to me chyefly it apperteyneth to ſe the reformacyon of the premyſſis, though hyderto nor in time coming, I have ne woll execute any juriſdictyon as legate a latere, but only as ſhall ſtande with the kings pleaſure; yet aſſured I am, that his grace woll not I ſhulde be ſo lytle eſtemed, that ye ſhulde enterpryſe the ſaide reformacyon to the expreſs derogacyon of the ſaid dignitee of the ſee apoſtolike, and otherwiſe than the law woll ſuffre you, without myne advyſe, conſent, and knowlege; nor ye had no ſuch commaundement of his grace, but expreſſely to the contrary. And that well appered, wher his grace and highneſs willed you to repaire to me at Grenewiche,

[a] Multa hic deſiderari videntur, nec ex MS. Oſſorienſi reſtitui poſſunt. [b] addidi *hoc*. [c] addidi *ritus*.

ſytting in adminyſtracyon of divines in the quere: at whiche tyme I appoynted to have ſpeciall communicacyon with you apart, affor any monicyons ſhulde be ſende furthe. Wherefore, my lorde, ſithens ye have don otherwiſe, than was aggreyde at that tyme, and the king commanded you, neceſſary it ſhal be that furthwith ye repare to me, as well to be lerned of the conſyderacyons, which moved you thus to do beſydes my knowledge, as alſo to have communicacyon with you, for dyverſe things concernyng your perſon, and declaracyon of the ſame of the kings pleaſur further, as at this tyme it ſhall not be moche incommodyous unto you, thus to come to me, foraſmoche as I entende to lie at Richemount 8 or 10 days, from whens your place of Mortelake is not ferr dyſtaunt, wher ye may for the time right eaſely and pleſauntly be logged, and we bothe withe lytle payne often repare togyther, as the caſe ſhall requyre. And thus hartely far ye well. From my houſe of Yourke, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 6.	GUILIEL. WARHAM 15.	1518.	HENRIC. VIII. 10.

Literae Thomae Wolſeii, legati a latere miſſae Carolo Booth, epiſcopo Hereford. ad intereſſendum concilio apud eccleſiam Weſtmon. celebrando. Ex reg. Booth fol. 41.

REVERENDE in Chriſto frater, plurimam ſalutem, ac perpetuum bonorum omnium incrementum. Quoniam ob perſpectam fidem praecipuamque noſtram erga ſanctitatem ſuam apoſtolicamque ſedem obſervantiam ſanctiſſimus D. N. aliorum reverendiſſimorum cardinalium coetu et concilio ita maxime adnuente, legationis honore nos, licet immeritos, decorare dignatus eſt; ne tam ſublime fidei diligentiaeque noſtrae creditum munus uſquequaque indigne gerere, faſtigioque tam excelſo appellatione ſolummodo frui videamur, conſilia, cogitationes, vigiliaſque omnes noſtras eo intendimus, ut juxta nobis commiſſam auctoritatem ſuae beatitudini devotionem noſtram comprobare, rem toti chriſtianitati perutilem, Deoque altiſſimo acceptam facere, ac demum hujus inclyti regni eccleſiae inprimis prodeſſe queamus. Ad quod ſane egregium opus abſolvendum veſtrae fraternitatis conſilio plurimum inniti ſtatuimus: quam ob rem veluti eccleſiae membrum eam his literis ſtudioſe rogamus et hortamur, ut proxima die Lunae poſt feſtum Cinerum ad ſacras divi Petri Weſtmon. aedes, ubi conſeſſui habendoque concilio locum praeſcripſimus, convenire atque adeſſe non gravetur, quo de hiis, quae in clero reformanda, quaeque ad noſtrae fidei augmentum ſpectare cenſuerimus, commodius atque ſalubrius in commune conſultari poſſit. Noſtris igitur literis veſtram fraternitatem denuo rogamus, ut omni mora aliiſque excuſationibus poſthabitis, ad praeſcriptum tempus illuc accedere velit, nihil ambigentes praeſentes literas tantum perinde ponderis apud eam habituras, ac ſi monitoria alia noſtra ad ipſam miſiſſemus. Super quibus omnibus veſtrae fraternitatis ſententiam atque reſponſum, quanto brevius fieri poteſt, expectamus. Et bene valete. Ex noſtris aedibus apud Weſtmon. ultimo die Decembris. Veſter tanquam frater T. Car'lis. Eborum.

Prorogatio concilii epiſcoporum per Dom. legatum eidem epiſcopo Hereford. miſſa. Ibid. fol. 50.

REVERENDE in Chriſto noſter tanquam frater amantiſſime, ſalutem et ſinceram in Domino dilectionem. Etſi quum noviſſime pro cleri reformatione una cum veſtra paternitate, caeteriſque reverendis confratribus hujus regni praeſulibus in aedibus noſtris ſimul omnes conveniſſemus, dies in craſtino nativitatis beatae Mariae virginis ad bonum iſtud opus abſolvendum praeſcripta fuerit: quoniam tamen iniquam peſtem per univerſam Londonienſem civitatem, locaque illi adjacentia nunc maxime ſaevire intelligimus, adeo ut ad praefixum tempus non abſque magno perſonae noſtrae noſtrorumque ac veſtrorum familiarium diſcrimine convenire poſſimus; nec praeterea a religioſis ſuper capitulis quae illis ſubeunda propoſuimus quid agere decreverint, certiores adhuc facti ſumus; hanc ob cauſam, tum etiam ut graſſantem peſtem pro viribus declinemus, convocationem iſtam ad primum diem Lunae poſt feſtum Cinerum prox. futur. differre ſtatuimus, ea tempora ſalubriora eſſe judicantes, et conficiendis hiis, quae ad laudem Dei et chriſtianae religionis dignitatem perpetuamque omnium noſtrum gloriam tractare incepimus aptiora. Veſtram igitur paternitatem in Domino monemus et hortamur, ut ad praefatum diem Lunae ſic omnino adeſſe velit, ac interim diligenter articulos pro cleri reformatione conceptos, in ſua dioeceſi exequi non gravetur, ut ad ſuum huc adventum quid boni illic egerit nobis cumulatius referre poſſit: quae bene valeat. Ex noſtris aedibus die 21. Auguſti M.D.XVIII. Veſter tanquam frater T. Car'lis. Eborum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 6.	GUILIEL. WARHAM 16.	1518.	HENRIC. VIII. 10.

Conſtitutiones Eboracenſis provinciae a Thoma * *ibidem archiepiſcopo et legato circiter annum Domini* M. D. XVIII. *recognitae, et ſecundum titulos promulgatae.* Ex MS. penes Thomam epiſc. Aſſaven.

Liber Primus.

Prooemium.

THOMAS, permiſſione divina Eborum archiepiſcopus, Angliae primas, apoſtolicae ſedis legatus, univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, miniſtris, rectoribus, vicariis, et aliis eccleſiarum praelatis, ac quibuſcunque clericis noſtrae Eborum provinciae, ſalutem in Domino ſempiternam. Etſi nonnullae conſtitutiones perquam utiles a praedeceſſoribus noſtris Eborum archiepiſcopis in ſynodis provincialibus per ipſos celebratis, ad conſervationem eccleſiaſticae libertatis fideique munimen editae ſint et legitime promulgatae; antiquus tamen hoſtis admodum invidens ſaluti fidelium, obque id ſemper ſuggerens mala, ac quod poteſt nova priſtinis adjiciens, quo plurimos ſecum ad tartara miris indies ſingulos artibus laborare non deſinit, ut orthodoxam fidem evertat, quietem perturbet mortalium, libertatemque eccleſiaſticam labefactet: nos igitur tam hujuſmodi moliminibus inſidiiſque diaboli, quin malitiis hominum obſtare atque obviare volentes, ad munimen fidei, et augmentum ejuſdem, reformationemque morum ac defenſionem eccleſiaſticae libertatis, de conſenſu et aſſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, ac praelatorum, et cleri noſtrae provinciae has conſtitutiones fieri fecimus, quas promulgamus, et ab omnibus ſubditis noſtrae Eboracenſis provinciae firmiter obſervari volumus et mandamus.

I. *De ſumma Trinitate et fide catholica.* GEORGIUS NEVILL.

Ignorantia ſacerdotum populum praecipitat in foveam erroris, et clericorum ſtultitia vel ruditas (qui de fide catholica mentes fidelium inſtruere jubentur) magis aliquando ad errorem perducit, quam ad doctrinam. Quidam enim caeteris praedicantes non ſemper loca viſitant, quae magis conſtat veritatis lumine indigere, teſtante propheta, qui ait, "Parvuli petierunt panem, et non erat, qui frangeret;" et alio reclamante, "Quia egeni et pauperes quaerunt aquas, et lingua eorum ſiti aruit." In quorum remedium diſcriminum ſtatuendo praecipimus, ut quilibet ſacerdos plebi praeſidens quater in anno, hoc eſt, ſemel in quolibet quarterio anni, die una ſolenni vel pluribus, per ſe vel per alios exponat populo vulgariter, abſque cujuſlibet ſubtilitatis textura fantaſtica, quatuordecim fidei articulos, decem mandata decalogi, duo praecepta evangelii, ſcilicet geminae charitatis, ſeptem opera miſericordiae, ſeptem etiam peccata capitalia cum ſua progenie, ſeptem virtutes principales, ac ſeptem gratiae ſacramenta. Et ne quis per ignorantiam ſe excuſet, quin ſciat articulos fidei, quos omnes eccleſiae miniſtri ſcire tenentur, eos ſummaria, ut ſequitur, perſtringimus brevitate. Sciendum eſt igitur ſeptem fidei articulos pertinentes ad myſterium ſanctae Trinitatis, quorum quatuor pertinent ad divinitatis intrinſeca, tres vero pertinent ad effectus. Primus eſt, divinae eſſentiae in trium perſonarum indiviſibili Trinitate, juxta illud "Credo in unum Deum;" ſecundus eſt, credere "Patrem ingenitum eſſe Deum." Tertius eſt, credere "Filium unigenitum eſſe Deum." Quartus eſt, credere "Spiritum Sanctum nec genitum nec ingenitum eſſe Deum, ſed a Patre et Filio pariter procedentem." Quintus eſt, creatio caeli et terrae, hoc eſt omnis viſibilis et inviſibilis creaturae a tota indiviſibili Trinitate. Sextus eſt, ſanctificatio eccleſiae per Spiritum Sanctum, et gratiae ſacramenta, et caetera omnia, in quibus communicat eccleſia chriſtiana; in quo intelligitur, quod eccleſia cum ſuis ſacramentis et legibus per Spiritum Sanctum omni homini quantumcunque peccatori ſufficit ad ſalutem, et quod extra eccleſiam non eſt ſalus. Septimus eſt, conſummatio eccleſiae per gloriam aeternam in carne et anima veraciter ſuſcitanda; et per oppoſitum intelligitur damnatio aeterna reproborum. Nam alii ſeptem articuli pertinent ad Chriſti humanitatem. Primus eſt, incarnatio ſeu vera carnis aſſumptio ex ſola per Spiritum Sanctum virgine glorioſa. Secundus eſt, veri incarnati Dei nativitas ex virgine incorrupta. Tertius eſt, vera Chriſti paſſio et mors in cruce ſub tyranno Pilato. Quartus eſt, deſcenſio Chriſti ad inferos in anima, quieſcente corpore in ſepulchro, ad ſpoliationem tartari. Quintus eſt, vera Chriſti reſurrectio. Sextus eſt, vera ipſius ad caelos aſcenſio. Septimus eſt, ipſius venturi ad judicium certiſſima expectatio.

Forte idem.

Attendant ſacerdotes, quod cum communionem ſacramenti porrigunt ſimplicibus tempore paſchali, vel alio, ſolicite eos inſtruant, ſub panis ſpecie eis ſimul dari corpus et ſanguinem Domini, imo Chriſtum integrum, vivum

* Quis hic Thomas fuerit haud praeſto liquet, cum tres ejuſdem nominis intra XX. annos ſedem hanc tenuerint, ſc. Thomas Rotheram, Thomas Savage, et Thomas Wolſey; ſed qui recollectas iſtas conſtitutiones novo illuſtravit robore ſe legatum perhibet ſedis apoſtolicae; et hic quidem titulus Wolſeio ſoli competiit, eundem aſſecuto 5. Septemb. A. D. M. D. XV. Retulimus eas ad A. C. M. D. XVIII. quo concilium generale celebrare conſtituerat.

et

et verum, qui totus eſt ſub ſpecie ſacramenti. Doceant etiam eoſdem, quod id quod eiſdem temporibus in calice proponatur, non eſt ſacramentum, ſed vinum purum eis hauriendum traditum, ut faciliter ſacramentum glutiant, quod ceperunt. Solis enim celebrantibus ſanguinem ſub ſpecie vini conſecrati ſumere in hujuſmodi minoribus eccleſiis eſt conceſſum. Inſtruant etiam eoſdem ſumptum ore ſacramentum non nimis dentibus comminuere, ſed tritum mordice ſorbere perfecte, ne particulam aliquam eveniat inter dentium interſtitia, vel alibi, remanere.

II. *De conſtitutionibus* JOHANNIS THORESBY.

Et ne conſtitutiones noſtrae per non uſum ſeu abuſum effectu (quod abſit) careant et vigore, praecipimus in noſtra provincia Eborum eas futuris temporibus inviolabiliter obſervari; mandantes coepiſcopis, et ſuffraganeis noſtris, archidiaconiſque univerſis noſtrae provinciae Eborum, ut ipſas noſtras conſtitutiones, vel per ſe, vel per alios, ut jus exigit, publicent et faciant publicari, ac in publicam notitionem deduci, ad utilitatem communem, laudem et gloriam nominis Jeſu Chriſti, et quod annis ſingulis in viſitationibus et capitulis generalibus per archidiaconos, et eorum officiales celebrandis, fiat et habeatur diligens et exacta inquiſitio ad effectum, ut praemiſſas noſtras conſtitutiones non obſervantes canonice puniantur.

Idem.

Et ne rectores, vicarii, et alii ſubditi noſtri ignorantiam praetendere valeant infuturum, injungimus omnibus et ſingulis rectoribus, et vicariis, et capellanis aliis curam animarum habentibus, quod ipſi, et eorum ſinguli veras copias de noſtris conſtitutionibus praemiſſis inter duos menſes, a tempore primae publicationis earundem, eis factae habeant et recipiant, et eas in omnibus et ſingulis articulis obſervent, ac parochianis et ſubditis ſuis ſingulis diebus dominicis publice intiment et exponant, eas ab eis fore obſervandas, ſicut ipſi vel illi poenam ultionis canonicae voluerint evitare.

In convocatione provinciali habita primo Sept. anno Dom. M.CCCC.LXII. WILLIEL. BOOTH.

Memorand. quod praelati et clerus in praedicta convocatione volunt et concedunt unanimiter, quod effectus conſtitutionum provinciae Cantuarienſis ante haec tempora tentarum et habitarum, conſtitutionibus provinciae Eboracenſis nullo modo repugnantium, ſeu praejudicialium (et non aliter, nec alio modo) annumerentur, et quod hujuſmodi conſtitutiones provinciae Cantuarienſis et effectus earundem (ut praefertur) inter conſtitutiones provinciae Eboracenſis, prout indiget et decet, inſerantur, et cum eiſdem de caetero ſervandae incorporentur, et pro jure obſerventur.

III. *De conſuetudine.*

Cum inter rectores eccleſiarum noſtrae dioeceſis et executores, ſive bonorum adminiſtratores immediatorum praedeceſſorum ſuorum, poſt feſtum ſancti Marci evangeliſtae decedentium, et ſuper modo, conſuetudine, et forma percipiendi fructus autumnales, et ſupportandi onera, eccleſiis praedictis incumbentia, nonnullae diſſenſionis materiae exortae fuerint, et quaeſtiones; nos lites ſedare, et omnem quaeſtionis materiam amputare cupientes, de voluntate, conſenſu, et aſſenſu praelatorum et cleri noſtrae dioeceſis in hac ſacroſancta ſynodo congregatorum ſtatuimus, ordinamus, et diffinimus: quod ſi rectores eccleſiarum noſtrae dioeceſis, quarum eccleſiarum fructus majores autumnales exiſtunt, poſt feſtum ſancti Marci evangeliſtae deceſſerint, fructus autumnales hujuſmodi eccleſiarum executoribus, vel bonorum eorundem adminiſtratoribus pertinent atque cedant ad ipſorum legata vel debita perſolvenda; fructibus tamen praedictis, jure praerogativae eccleſiae noſtrae hactenus obtento, quamdiu hujuſmodi eccleſiae vacaverint, nobis, et ſucceſſoribus noſtris, in omnibus ſemper ſalvis. Et quia qui emolumenta percipiant, etiam onera ſubire debent; volumus et auctoritate praedicta ſtatuimus, quod quicunque rectores, ſeu executores vel adminiſtratores bonorum eorundem, fructus autumnales eccleſiarum hujuſmodi percipientes, ſive ipſas eccleſias per mortem, ſpontaneam reſignationem, ceſſionem, vel privationem vacare contigerit, onus officiandi dictis eccleſiis per ſe vel alios, et alia onera, occaſione dictorum fructuum majorum incumbentia, uſque feſtum annunciationis beatae Mariae virginis tunc proximum ſequens ſubire et agnoſcere teneantur: dum tamen hujuſmodi fructus ad hoc ſuppetant, caeteris majoribus fructibus contingentibus interim incumbentibus in eiſdem eccleſiis omnino reſervatis. Quodſi hujuſmodi fructus autumnales ad officiationem, et onera hujuſmodi non ſufficiant ſupportanda, tantum ex aliis decimis et obventionibus ad eccleſias hujuſmodi interim contingentibus detrahatur, quantum cum fructibus praedictis ad officiationem et onera hujuſmodi ſufficere poterit perimplenda: quae etiam de vicariis eccleſiarum noſtrae dioeceſis, quorum portiones in decimis autumnalibus exiſtunt, volumus obſervari.

Idem forſan.

Statuimus etiam, quodſi ille, qui eccleſiam tenet penſionariam, moriatur die coenae, unde de conſuetudine archiepiſcopatus noſtri fructus autumni ſequentis ad eum pertinent, ut de eiſdem proventibus ſatiſfaciat uſque ad coenam Domini ejuſdem anni ſequentis. Quod ſi aliquo caſu ſatiſfieri non poſſit ſucceſſori, inde reſpondeat, ſi fuerit talis eccleſia; quod in oblationibus, vel medietate obventionum conſtat, qui percipit, pro rata reſpondeat.

IV. *De*

IV. *De officio archidiaconi.* WILLIEL. GRENEFELD.

Eligant itaque rectores eccleſiarum preſbyteros notae ordinationis, et converſationis honeſtae, potentes opere et ſermone, qui exemplo vitae et verbo doctrinae dare Domino valeant plebem perfectam, qui circa correctionem parochianorum vigilent inceſſanter, et exceſſus ſubditorum diligentius inveſtigent, et corrigant, quae fuerint familiariter corrigenda. Exceſſus autem in publicam prodeuntes notitiam ſive famam archidiaconis vel decanis ſeu officiali noſtro denuncient corrigendos, ad quod juramenti vinculo aſtringantur : ad haec praecipimus, ut rectores vel eorum preſbyteri ſingulis interſint capitulis, et exceſſus denuncient ſubditorum, et denunciationes vacationis, et executionis, ac alia mandata recipiant, quae occurrerint, injungenda.

Idem.

Rectores eccleſiarum preſbyteros ſuis eccleſiis non praeficiant, donec ipſos archidiaconis, vel eorum officialibus repraeſentent ; de quorum ordinatione, et vita, et ſcientia, examinatione habita diligenti, illi, qui reperti fuerint idonei, admittentur, et ſtipendiorum quantitas in rotulum publicum capituli redigatur ; minus autem idonei, et de quorum ordinatione et vita non conſtiterit, penitus repellantur : ordinati vero a non ſuis epiſcopis, vel alias irregularitate innodati, ad nos mittantur, pro gratia, ſi digni fuerint, obtinenda. Si ſit caſus, in quo ex noſtro officio poſſimus de jure diſpenſare.

V. *De officio archipreſbyteri. Idem.*

Quia vero exigentibus culpis noſtris, fructus humanis neceſſitatibus, caeleſti miſeratione proviſos frequenter abſorbet repentina calamitas tempeſtatum, orationum ſuffragiis eſt Chriſti miſericordia, et piis precibus invocanda. Ideoque ſinguli preſbyteri cum aeris intemperiem viderint imminentem, non expectato noſtro vel archidiaconorum mandato, protinus ad proceſſiones et humiles orationes devotionem excitent ſubditorum, ne, dum juſſionis noſtrae auctoritas expectetur, ultra quam expediret, deprecatio fidelium prorogetur.

Idem.

Praeſentis concilii diffinitione diſtricte duximus injungendum, ut rectores, vicarii, et alii preſbyteri curam animarum habentes, infirmos ſingulis dominicis et feſtivis diebus viſitent diligenter : caveant autem rectores, vicarii, et alii preſbyteri, ne ad viſitandum infirmos ſe exhibeant difficiles, quacunque hora fuerint requiſiti ; quod ſi facere praeſumpſerint, canonicam non effugient ultionem. Nec, ſicut hactenus a quibuſdam eſt praeſumptum, mittant cum euchariſtia diaconos ad infirmos, dum ipſi vel potationibus vel aliis voluptatibus carnis vacant ; ſed perſonaliter infirmos adeant, et confeſſiones audiant ſolerter, crimina et circumſtantias criminum inveſtigent, et innoteſcant infirmis, quae foret poenitentia injungenda ac injungant, quod poenitentiam recipiant cum ſaluti fuerint reſtituti, cum poenitentia non ſit infirmis injungenda, ſed innoteſcenda : pro furtis et rapinis ſeu damnis aliis irrogatis, miſſarum ſolennia non injungant (rerum reſtitutione praetermiſſa) ſicut ſolet fieri a quibuſdam, qui ſalutem animarum non quaerunt, ſed compendium temporale ; ſed ante omnia rem reſtitui, et damna reſarciri praecipiant defraudatis.

GEORGIUS NEVILL.

Ignorantia ſacerdotum, ut infra. Praecipimus, ut quilibet ſacerdos plebi praeſidens, quater in an. hoc eſt ſemel in qualibet quarta anni, die una ſolenni vel pluribus, per ſe vel per alium exponat populo vulgariter, abſque cujuſlibet ſubtilitatis textura fantaſtica, quatuordecim fidei articulos, decem mandata decalogi, duo praecepta evangelii, ſcilicet geminae charitatis, ſeptem opera miſericordiae ; ſeptem peccata mortalia ſua cum progenie ; ſeptem virtutes principales, ac ſeptem gratiae ſacramenta. Et ne quis a praedictis per ignorantiam ſe excuſet, expoſitis quatuordecim fidei articulis ſub titulo congruenti, caetera ſub quadam, ut ſequitur, perſtringimus ſummaria brevitate ; decem enim mandatorum Veteris Teſtamenti, tria ordinantur ad Deum, quae dicuntur mandata primae tabulae ; ſeptem vero ad proximum, quae dicuntur mandata ſecundae tabulae. In primo prohibetur omnis idololatria, cum dicitur, "Non habebis deos alienos coram me ;" in quo implicite prohibentur omnia ſortilegia, et omnes incantationes, cum ſuperſtitionibus characterum, et hujuſmodi figmentorum. In ſecundo mandato, cum dicitur, "Non aſſumes nomen Dei tui in vanum ;" prohibetur principaliter haereſis univerſa, et ſecundario omnis blaſphemia, et irreverens Dei nominatio, et praecipue in perjurio. In tertio mandato, cum dicitur, "Memento ut Sabbatum ſanctifices ;" praecipitur cultus religionis chriſtianae, ad quem indifferenter clerici et laici obligantur. Ubi ſciendum eſt, quod obligatio ad feriandum in Sabbato legali, ſecundum formam Veteris Teſtamenti, expiravit omnino, cum caeteris in lege ceremoniis, et ſufficit in Novo Teſtamento modicis vacandi divino cultu diebus dominicis, et caeteris diebus ſolennibus ad hoc auctoritate eccleſiae deputatis, quibus diebus modus vacandi non eſt ſumendus a ſuperſtitione Judaica, ſed a canonicis inſtrumentis. Primum ſecundae tabulae mandatum eſt, "Patrem et matrem" explicite, temporaliter et ſpiritualiter "honorare ;" implicite autem et ſecundario omnis homo pro merito ſui gradus ex eodem mandato intelligitur honorandus : in hoc autem mandato intelliguntur non ſolum pater et mater carnaliter, verum etiam ſpiritualiter, ut pater ſit praelatus eccleſiae mediatus vel immediatus, mater autem eccleſiae, cujus ſunt filii catholici univerſi. Secundum eſt, "Non occides ;" in quo explicito

explicite inhibetur omnis illicita perſonae alicujus interemptio, conſenſu, verbo, ore, opere, vel favore; implicite vero omnis injuſta alicujus perſonae laeſio inhibetur; ſpiritualiter vero occidunt, qui non reficiunt indigentes; ſimiliter occidunt, qui detrahunt, vel qui innocentes opprimunt et confundunt. Tertium mandatum eſt, "Non moechaberis;" in quo explicite inhibetur adulterium, implicite vero omnis fornicatio, quae explicite prohibetur in Deuter. XXIII. ubi dicitur, "Non erit meretrix de filiabus Iſrael, neque ſcortator de filiis Iſrael;" inhibetur etiam in eodem mandato omnis commixtio viri et mulieris, quam bona matrimonii non excuſant, omnis etiam voluntaria pollutio prohibetur, quocunque modo ſtudioſe vel voluntarie procurata. Quartum mandatum eſt, "Non furtum facies;" in quo explicite prohibetur clandeſtina contrectatio rei alienae, invito domino; implicite vero omnis injurioſa, ſeu per fraudem, ſeu per uſuram, ſeu per violentiam, ſeu per metum rei uſurpatio alienae. Quintum mandatum eſt, "Non loqueris contra fratrem tuum, ſive proximum falſum teſtimonium;" in quo explicite prohibetur falſa teſtificatio ad nocendum, implicite autem falſa teſtificatio, ad indignum contra merita promovendum; in quo etiam mandato omne mendacium, ſed pernicioſum praecipue condemnatur. Sextum mandatum eſt, "Non concupiſces domum proximi tui;" ſupple, cum ejus injuria; in quo mandato implicite prohibetur cupiditas poſſeſſionis immobilis, catholici praecipue cujuſcunque. Septimum mandatum eſt, "Non deſiderabis uxorem proximi tui, neque ſervum, neque ancillam, non bovem, non aſinum, nec omnia, quae illius ſunt;" in quibus omnis cupiditas poſſeſſionis alienae, quantum ad res mobiles, condemnatur. Hiis autem decem mandatis ſuperaddit evangelium duo, videlicet dilectionem Dei, et proximi; Deum diligit, qui praedicta mandata ex amore, et non timore poenae bene cuſtodit; proximum autem debet quilibet diligere, ſicut ſeipſum. Ubi haec particula "ſicut" non dicit aequalitatem, ſed conformitatem, ut videlicet diligas proximum tuum, ad quod teipſum, hoc eſt, ad bonum, et non ad malum; et quomodo teipſum, hoc eſt, ſpiritualiter, et non carnaliter, ſecundum quod carnalitas vitium dicitur: item, quantum teipſum, hoc eſt, in proſperitate, et adverſitate, ſanitate, et infirmitate: item, quantum teipſum, reſpectu temporalium, pro tanto, ut plus diligas omnem hominem et ſingulos, quam affluentiam temporalem: item, ſicut teipſum, pro tanto, ut plus diligas proximi tui animam, ſive animae ſalutem aeternam, quam propriam tuam vitam temporalem: ſicut etiam animae tuae vitam debes proponere vitae carnis tuae: item, qualiter teipſum, ut videlicet omni homini in neceſſitate ſubvenias, ſicut tibi velles in neceſſitate conſimiliter ſubveniri. Haec enim omnia intelliguntur, cum dicitur, "Diliges proximum tuum, etc." Sex autem miſericordiae ſunt opera, quae ex evangelio Matthaei patefiunt; "quae ſunt paſcere famelicum, potare ſitientem, hoſpitio recipere peregrinum, veſtire nudum, viſitare infirmum, conſolari carceri mancipatum. Septimum ex Tobia colligitur, quod eſt, "ſepelire corpora mortuorum." Septem vero peccata capitalia ſunt, videlicet ſuperbia, invidia, ira, accidia, avaritia, gula, et luxuria. Et eſt ſuperbia amor excellentiae propriae, de qua oriuntur jactantia, oſtentatio, hypocriſis, ſchiſmata, et ſimilia. Invidia vero eſt odium felicitatis alienae, de qua oriuntur detractio, murmuratio, diſſenſio, perverſa judicia, et ſimilia. Ira eſt appetitus vindictae et nocumenti alieni, quae cum perſeverat in corde, fit odium, de qua oriuntur perſecutiones verborum, et factorum plagae, homicidia, et ſimilia. Accidia eſt taedium boni ſpiritualis, ex quo homo nec in Deo, nec in divinis laudibus delectatur; ex qua ſequitur ignavia, puſillanimitas, deſperatio, et ſimilia. Avaritia eſt immoderatus amor mobilis vel immobilis affluentiae, vel illicite acquirendo, vel illicite detinendo, ex qua oriuntur fraus, furtum, ſacrilegium, ſimonia, et omne turpe lucrum. Gula eſt immoderatus amor delectationis ſecundum guſtum in cibo et potu; in qua quintupliciter peccatur, videlicet in tempore, quando comeditur nimis mane, vel nimis tarde, aut nimis aſſidue; item in qualitate, quando quaeruntur cibaria nimis delicata; item in quantitate, quando nimis comeditur aut bibitur; quod eſt viliſſimum genus gulae; et eſt nimium in cibo et potu quando corpus aggravat, vel quando impedit ſenſum interiorem, aut exteriorem, ſeu quando laedit corporis ſanitatem; item in aviditate et voracitate; et ultimo, in curioſa alimentorum praeparatione pro gulae deliciis excitandis. Quae quinque continentur in hoc verſu: Praepropere, laute, nimis, ardenter, ſtudioſe: luxuriam non oportet notificare, cujus infamia aerem inficit univerſum. Septem vero virtutes principales ſunt fides, ſpes, charitas, quae ordinantur ad Deum, et ideo theologicae appellantur; prudentia, temperantia, juſtitia, et fortitudo, per quas ad ſeipſum et proximum homo ordinatur. Et eſt actus prudentiae bonum eligere; actus juſtitiae recte facere; actus autem temperantiae non obedire deliciis; actus fortitudinis non dimittere bonum agendum, pro anguſtiis aut moleſtiis quibuſcunque. Et dicuntur hae quatuor virtutes cardinales; hoc eſt, principales, quia iſtis quatuor plures aliae ſunt ſubjectae; de quibus, quia pro ſimplicibus laboramus, ad praeſens amplius non tractamus. De ſeptem gratiae ſacramentis ſupradictum eſt in ſuo loco.

VI. *De officio vicarii.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Vicarii autem per fructuum ſubtractionem cogantur in ſuis vicariis reſidentiam facere perſonalem. Religioſi autem ad vicarias eccleſiarum, quas habent in proprios uſus, vicarios nobis idoneos repraeſentent, alioquin, taxatione vicariarum praehabita, de illis curabimus ordinare.

Idem.

Cum autem repetitis vicibus in ſynodis duximus ſtatuendum, et ante ſingulas ordinum celebrationes ſolenniter commonendum, ut rectores in ſubdiaconos et vicarii in preſbyteros per interſtitia temporum a canonibus diffinita ſe facerent ordinari; quia tamen hactenus inde rarus fructus provenit, ne impunitas contemptum pariat ampliorem, decernimus, nondum ordinatorum beneficia ſequeſtrari; de caetero ſiquidem admittendi fructus beneficiorum non percipiant, donec fuerint in ſacris ordinibus conſtituti.

VII. *De poſtulando. Idem.*

Quia per falſas et excogitatas exceptiones, quas advocati plerumque opponunt, jura partium pervertuntur; firmiter inhibemus, ne quis advocatorum ad patrocinia admittatur, niſi prius juret, quod cauſam injuſtam ex certa ſcientia non fovebit, nec falſis allegationibus vel probationibus utetur ad juſtitiam perimendam, vel juſtum judicium declinand. Qui autem in cauſa matrimoniali falſas exceptiones malitioſe opponunt, vel opponi procurant, vel qui in cauſa matrimoniali, vel ubi de exhaeredatione agitur, falſum ſcienter perhibent teſtimonium, vel id fieri procurant, vel teſtes ſubornant, excommunicationis ſententiae ſe noverint ſubjacere.

Incipit liber ſecundus.

I. *De judiciis.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Quia cauſae plerumque matrimoniales et aliae per indiſcretos examinatores periclitantur, et diutius protrahuntur, volumus, quod in ſingulis decanatibus ſex vel quatuor fide digni eligantur et diſcreti, qui teſtes producendos diligenter examinent, et dicta ſingulorum integre et fideliter redigant in ſcripturam, non (ſicut fieri conſuevit) ſcribendo, quod cum aliis concordet, vel per omnia idem dicat, cum talis ſit obſcuritas reprobanda. Ad haec ſe obligent vinculo ſacramenti, ſalario ad hoc eis moderamine archidiaconi et capituli conſtituto.

De judiciis. JOHANNES THORESBY.

Quia nonnulli archidiaconi, decani, abbates, et alii viri eccleſiaſtici, juriſdictionem eccleſiaſticam et cognitionem cauſarum matrimonialium ſe habere praetendentes, cauſas matrimoniales (quae inter alias cauſas utpote majores et per diſcretos judices diligenter tractari deberent, et maturius terminari) perſonis ſimplicibus et indiſcretis examinandas et diffiniendas modernis temporibus indiſcrete, contra canonicas ſanctiones, et ſanctorum patrum inſtituta committere, hujuſmodique perſonas inſufficientes, et quandoque laicos in officiales, commiſſarios, ſeu cuſtodes, cum poteſtate de hujuſmodi cauſis matrimonialibus cognoſcendi, praeficere et deputare praeſumunt, in animarum ſuarum grave periculum, et reipublicae praejudicium pernicioſum; ipſique officiales ſeu cuſtodes, ut praemittitur, deputati, perſonis aliis inſufficientibus et imperitis (etiam interveniente nonnunquam notabili quantitate pecuniae) ad cognoſcend. de cauſis matrimonialibus hujuſmodi, et eaſdem terminand. committunt indebite vices ſuas, et ſic tam officiales, quam cuſtodes praedicti, per ſe et ſuos inſufficientes commiſſarios, ut praefertur, de cauſis matrimonialibus et divortii nedum cognoſcere, ſed etiam injuſtas ſententias et multipliciter indiſcretas (quas diffinitivas aſſerunt) proferre praeſumunt et periculoſius promulgare, ex quibus nedum gravia ſcandala, ſed etiam plurima indies provenire pericula animarum comperimus; nos Johannes, archiepiſcopus, de conſenſu et conſilio ſuffraganeorum noſtrorum, et cleri noſtri in concilio noſtro provinciali congregatorum, volentes hujuſmodi ſcandalis viam praecludere, et, quantum cum Deo poſſumus, periculis obviare, ſanctorum patrum veſtigiis, et ſacris canonibus inhaerentes; univerſis et ſingulis archidiaconis, decanis, abbatibus, praepoſitis, et aliis viris eccleſiaſticis quibuſcunque noſtrarum civitatis, dioeceſis, et provinciae Eboracenſis, juriſdictionem eccleſiaſticam obtinentibus, et eorum officialibus, et ſpiritualitatum hujuſmodi cuſtodibus ſeu deputatis et deputandis interdicimus et firmiter inhibemus, ne videlicet archidiaconi ipſi, abbates, praepoſiti, ſeu alii ſupradicti aliquos in officiales, ſeu cuſtodes hujuſmodi cum poteſtate de cauſis matrimonialibus et divortii (quoad foedus) cognoſcendi praeficere et deputare, ſeu eis vices ſuas in hac parte committere praeſumant, vel ipſi officiales ſeu cuſtodes ad cognoſcendum de cauſis hujuſmodi aliquibus vel alicui, aliis, ſeu alii, quam viris idoneis, providis, et fide dignis, habentibus juris peritiam, vel ſaltem competens exercitium de cauſis hujuſmodi judicandis, committant, ſeu aliquis eorum committat quomodolibet vices ſuas, ſeu per ſeipſos alibi quam in capitulis per eoſdem celebrandis hujuſmodi cauſis diffiniant vel decidant; ſed publice in eiſdem capitulis pronuncient, quae duxerint ſtatuenda, ſub poena (quoad ipſos archidiaconos, decanos, praepoſitos, et alios viros eccleſiaſticos, quocunque nomine cenſeantur, juriſdictionem ſeu poteſtatem ſibi vendicantes hujuſmodi officiales ſeu cuſtodes deputandi) ſuſpenſionis ab officio, et quoad hujuſmodi officiales ſeu cuſtodes, vices ſuas in praemiſſis aliis inſufficientibus committentes, et quoad hujuſmodi commiſſarios inſufficientes, et eos inſufficienter et ſcienter admittentes, et de cauſis hujuſmodi cognoſcentes, majoris excommunicationis ſententiae; quas quidem poenas praeſenti conſtitutione, ut praemittitur, promulgatas, omnes et ſingulos, qui praeſenti conſtitutioni vel ſtatuto ſcienter vel ignorantia craſſa et affectata, vel ſupina contraire praeſumpſerint, et eam cum effectu non ſervaverint, prout ſuperius diſtinguitur, et plenius declaratur, incurrere volumus ipſo facto. Sententias vero ſeu pronunciationes in cauſis quibuſcunque matrimonialibus vel divortii, contra praeſentis conſtitutionis tenorem quomodo-

libet

libet divulgatas, decernimus irritas et inanes, eaſque omnino viribus vacuamus, ut nulla ſententia ab hujuſmodi perſonis prolata, nomen habeat ſententiae vel effectum. Salvis ſemper conſtitutionibus bonae memoriae Othonis, apoſtolicae ſedis dudum in Anglia legati, de hujuſmodi cauſarum cognitione quondam proinde promulgatis, et aliis quibuſcunque conſtitutionibus, canonibus, et ſtatutis ſuper praemiſſis editis, quibus non intendimus in aliquo derogare, ſed ea volumus et cupimus obſervari.

WILLIELMUS BOOTH.

Auctoritate hujus concilii ſtatuimus et ordinamus, quod nulli decani rurales infra dioeceſim et provinciam Eboracenſem aliquas cauſas matrimoniales, ſive divortii, diffamationis, violationis fidei, ſive perjurii, decimarum, oblationum, mortuariorum, aut alias quaſcunque ad inſtantiam partium aut partis motas ſive movendas, duntaxat per literas ſuas citatoriales, aut alias coram ſe trahant, aut cognoſcant in eiſdem, ſub poena quadraginta ſolidorum fabricae eccleſiae illius loci cathedralis ſive dioeceſis, et illi, qui dictum decanum in praemiſſis culpabilem inde accuſare, et cauſam illam contra ipſum proſequi voluerit (ſi ipſe decanus inde convictus fuerit) aequaliter dividendorum et diſtribuendorum.

II. *De foro competenti.* GEORGIUS NEVILL.

Dierum invaleſcens malitia, qua mundus in deteriora jugiter labitur, hominum mentes in apertam facit nequitiam proſilire: unde noſtrae provinciae Eboracenſis nonnulli aliis malignari conantes, brevia regia de computo ſeu de tranſgreſſione, vel alia contra illos, quibus nocere deſiderant, ad extraneos comitatus, in quibus ſui nunquam adverſarii fuerunt, nec contraxerunt, vel deliquerunt ibidem, bonave adminiſtrarunt inibi cujuſcunque, fraudulenter et malitioſe impetrare praeſumunt, et ideo contra eos ignorantes clam proſequantur in illis, quod utlagantur vel foris banniuntur a regno. Unde cum proceſſus et ſententiae contra ignorantes et taliter indefenſos habiti a jure merito reprobentur, nec ſit malitiis hominum indulgend. ſtatuimus, ut quicunque clerici vel laici in noſtra provincia talia ſurreptitie, fraudulenter, vel malitioſe de caetero, ut praemittitur, impetrantes et proſequentes, facientes, procurantes, vel ad ea impendentes ſcienter conſenſum, auxilium, conſilium, vel favorem, aut ea rata habentes nomine ſuo facta, majoris excommunicationis incurrant ſententiam ipſo facto.

III. *De feriis.* JOHANNES THORESBY.

Animarum ſaluti proſpicere cupientes, initium ordimur de verbis Chriſti, qui ſanctam eccleſiam domum ſuam peculiarem, non negotiationis, ſed orationis domum voluit nominari; volens negotiationes (in quibus quilibet nititur, ut communiter dicitur, proximum ſuum decipere) ibidem exercere, vendentes et ementes ejecit de templo, ne domum ſuam facerent domum fraudis, et ſpeluncam latronum; firmiter inhibemus, ne quis in eccleſiis, aut eorum porticis, ſeu coemeteriis, vel aliis locis ſacris noſtrae dioeceſis, diebus dominicis et feſtivis, forum rerum venalium teneat, vel mercatum; nec ullam in eis negotiationem exercere praeſumat, nec placita ſecularia teneantur in eiſdem, nec in ipſis fiant luctationes, ſagittationes, vel ludi, qui cauſam vel occaſionem praeſtare poterint peccati, diſſenſionis, odii, vel pugnae; ſed quilibet catholicus illuc reverenter accedat ad orandum, et peccatorum veniam humiliter implorandum.

Idem.

Et quia ſaepe contingit, quod quidam in ſanctorum vigiliis conveniunt in eccleſiis (qui divinis ibidem deberent vacare obſequiis) vel in exequiis defunctorum pro animabus defunctorum hujuſmodi ſuppliciter oraturi; qui verſi in ſenſum reprobum, ludis noxiis et vanitatibus, et quandoque pejoribus frequenter intendunt, Deum et ſanctos, quos ſe venerari ſimulant, graviter offendentes, et in defunctorum obſequiis de domo luctus et orationis, domum riſus faciunt et exceſſus, in animarum ſuarum periculum perquam grave; diſtrictius inhibemus, ne aliqui venientes ad hujuſmodi vigilias et exequias, praeſertim in eccleſiis hujuſmodi, ludos aut turpitudines, vel alia in errorem vel peccata ducentia faciant, vel exerceant quoviſmodo, ſed quilibet ſtudeat ſic veniens humiliter et devote facere, propter quod hujuſmodi vigiliae et exequiae fuerant ordinatae; omnibus et ſingulis rectoribus et vicariis, ac aliis quibuſcunque, beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, firmiter injungentes, quatenus inſolentias et exceſſus hujuſmodi in ſuis eccleſiis, coemeteriis, et locis Deo dedicatis, per ſuſpenſionis et excommunicationis ſententias fieri et exerceri canonice inhibeant, et compeſcant, ſub poena viginti ſolidorum, quos ab ipſis rectoribus, vicariis, et beneficiatis (quotiens et quando circa executionem hujuſmodi conſtitutionis in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum ipſos conſtiterit negligentiam commiſiſſe) fabricae eccleſiae noſtrae cathedralis volumus applicari; perpetratoribus dictorum exceſſuum ingreſſus eccleſiae, cujus honeſtatem polluere nitebantur, ſit eo facto penitus interdictus, et ipſis ad audiendum divina officia et ſacramenta eccleſiaſtica percipiendum aditus non pateat in eadem, quouſque ſatisfecerint de commiſſis.

Executio ejuſdem conſtitutionis.

Thomas, permiſſione divina, etc. dilecto filio decano noſtro de Pontefracto ſalutem, gratiam, et benedictionem. Decet domum Dei ſanctitudo, ut cujus in pace factus eſt locus, ejus cultus cum debita veneratione pacificus habeatur. Nullus itaque ſecundum canonicas ſanctiones, et etiam conſtitutiones, per nos nuper de conſenſu

conſenſu cleri noſtri editas, in eccleſiis vel earum porticibus aut coemeteriis negotiationes, nundinas, aut fora exercere praeſumat; ſed omnis in eis tumultus et ſecularium judiciorum ſtrepitus penitus conquieſcant, nulla inibi cauſa per laicos agitetur, ſed ſint loca eadem omnino a laicorum cognitionibus aliena. Sane diſplicenter audivimus, fama publica divulgante, quod in eccleſia parochiali de Whitgiſte, noſtrae dioeceſis, porticu, et coemeterio ejuſdem, uſus malus irrepſit et conſuetudo, quin verius corruptela inolevit; quod nonnullae diverſae conditionis perſonae divini mandati, quo Sabbata ſanctificari praecipitur, totaliter immemores, diebus feſtivis, et praecipue dominicis (qui utriuſque juris ſanctionibus in laudem Dei creatoris, omni ſolenni devotione, ad peccatorum expiationem, devotis orationum ſuffragiis a Chriſti fidelibus ſunt explendi) procurante bonorum omnium inimico, cellas erigunt, et diverſa mercimonia venditioni publicae exponunt, mercata rerum venalium communiter tenent, et exercent, et diverſos contractus illicitos inibi ineunt, et plurima inhoneſta ibidem committunt, quae dedecent domum Dei; ex quibus perjuria, diſſenſiones, rixae, contentiones, et alia pericula et ſcandala gravia ſunt ſecuta. Intelleximus etiam, quod nonnulli parochiani illius parochiae, Chriſti et eccleſiae filii degeneres, hujuſmodi diebus dominicis et feſtivis a dicta eccleſia ac divinis officiis, et potiſſime miſſa parochiali in eadem eccleſia celebranda, perperam ſe ſubtrahunt et abſentant, nec hujuſmodi obſequiis, quibus tam ad orandum adeſſe debent, et audiendum etiam expoſitiones jejuniorum et dierum ferialium; quam alia mandata canonica et injuncta ſalubria eis extunc per curatos ſuos exponenda intereſſe curant; quin verius, Dei timore poſtpoſito, et ſacroſanctae eccleſiae matris ſuae reverentia abjecta, temporibus hujuſmodi celebrationis divinorum obſequiorum negotiationibus, potationibus, comeſſationibus, ac aliis voluptatibus et inſolentiis prohibitis inſiſtunt, conclamationes intolerabiles faciunt, in divinae majeſtatis offenſam, divinorum obſequiorum impedimentum, devotionis popularis ſubtractionem, animarum hujuſmodi delinquentium grave periculum, aliorumque Chriſti fidelium exemplum perniciofum. Nos igitur ipſius doctrinam, qui vendentes et ementes a domo Dei legitur ejeciſſe, ſequentes, ac volentes hujuſmodi erroribus et inſolentiis ſalubriter obviare, tibi mandamus, quatenus ad dictam eccleſiam perſonaliter accedens, firmiter inhibeas, et publice interdicas omnibus ſubditis noſtris partium praedictarum, ne quis, conditionis cujuſcunque exiſtat, cellas in dicta eccleſia, porticu, vel coemeterio ejuſdem de caetero erigere praeſumat, aut in eiſdem locis, vel eorum aliquo mercimonia venditioni exponat, ſeu mercata aliquarum rerum venalium teneat, vel aliquas emptiones vel venditiones exerceat, ſub poena excommunicationis majoris, quam in contravenientes per te, ſervato legitimo proceſſu, in eventu volumus fulminari. Moneas inſuper et efficaciter inducas omnes et ſingulos parochianos dictae eccleſiae, quod, ceſſante impedimento legitimo, diebus feſtivis, et praeſertim dominicis, ad dictam eccleſiam ſuam parochialem conveniant, et divinis obſequiis in eadem faciendis, vel ſaltem miſſae parochiali interſint, et ea ibidem faciant et audiant, quae filiis eccleſiae conveniunt catholicae, et ſalutem animarum reſpiciunt, ſub poena excommunicationis ſuperius recitatae. Et ſi quos monitionibus tuis rebelles vel contrarios inveneris, cites peremptorie eoſdem, quod compareant coram nobis, ubicunque tunc fuerimus in noſtra dioeceſi, certo die juridico ſibi per te in hac parte ſtatuendo, nobis ſuper commiſſis praemiſſa concernentibus, ex noſtro officio objiciend. reſponſuros, facturoſque ulterius et recepturos, quod juſtitia ſuadebit; et qualiter praeſens mandatum noſtrum fueris executus, opportuno tempore nos diſtincte et aperte certifices.

IV. *De jurejurando.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Illum autem abuſum penitus reprobamus, quo religioſi a clericis ad beneficia praeſentati, ante inſtitutionem obtentam fidelitatis exigunt juramentum; qui autem tale ſacramentum praeſtiterint, beneficiis ipſis ſe noverint privandos, nec exactores relinquimus impunitos, cum ſimoniacam contineant pravitatem.

JOHANNES KEMPE.

Statuimus, providemus, decernimus, et ordinamus, quod preſbyteri, etiam cantarias habentes, et alii ſacerdotes, propriis ſumptibus vel annualibus ſuſtentati, in noſtris civitate, dioeceſi, et provincia divina celebrantes, proximo die dominico ſeu feſtivo poſt admiſſionem ſuam ad celebrandum in eccleſiis, capellis, vel locis aliis divino cultui diſpoſitis, jurabunt, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, coram rectoribus, vicariis, vel aliis locum eorum tenentibus, quod eccleſiis et capellis curatis vel locis aliis, in quibus celebrabunt, eorumve rectoribus, vicariis, ſeu ipſorum viceſgerentibus nullum omnino inferant praejudicium ſive damnum circa oblationes, portiones, decimas, obventiones, trentalia, denarios, pro requeſtis ſive legatis mortuorum, vel alia jura, quocunque nomine cenſeantur, imo quatenus in eis eſt, eoſdem rectores, vicarios, et eorum locumtenentes ſervabunt indemnes in praemiſſis et ſingulis praemiſſorum. Jurent etiam ſpecialiter dicti ſacerdotes, quod odia, ſcandala, rixas, contumelias, vel contentiones inter rectores et vicarios ac eorum parochianos nullo modo ſuſcitent, foveant, aut ſuſtineant, quatenus in eis erit; imo concordiam nutriant et conſervent inter eos. Et praefati ſacerdotes infra civitatem, dioeceſim, et provinciam noſtras divina non celebrent, ſed eis expreſſe interdicatur, donec praeſtiterint praemiſſa juramenta, vel per eos non ſteterit, quo minus praeſtiterint; et ſi celebrare praeſumpſerint, praeter poenas alias, quas canones inducunt contra celebrantes in locis interdictis, irregularitatem incurrant, ſi coram

coram ſuis ordinariis ſuper praemiſſis fuerint convicti. Inſuper tamdiu eis interdicatur divinorum celebratio, donec fuerit cum ipſis ſuper hoc legitime diſpenſatum. Rectores vero et eorum locumtenentes praedicti debent benigne recipere juramenta praedicta, et de hac noſtra conſtitutione ad memoriam praeſentium et futurorum copiam habeant in ſuis eccleſiis.

V. *De appellationibus.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Exigit perverſorum maligna protervitas, qui captioſis inſidiis maternos lares, quantum in eis eſt, deprimunt, lacerant funditus, et ſubvertunt, ut competentibus remediis eorundem malitiis effraenatis circumſpectius obviemus, praeſertim cum eos obnebulaverit caecitas, quod propriam et irreparabilem ruinam non ſentiant, dum matrem confundere cupiunt et praeſumunt. Cum itaque Eboracenſis archiepiſcopus, Angliae primas, praeter Romanum pontificem in ſpiritualibus ſuperiorem non habeat, ac ipſa noſtra Eboracenſis eccleſia honore primatiae illuſtretur, et gaudeat plenius, ut eſt notum; hac ſacra ſynodali conſtitutione proinde duximus ſtatuendum, ut nullus clericus vel laicus, ſecularis vel religioſus, ſeu etiam univerſitas quaecunque, cujuſcunque ſit dignitatis, officii, ordinis, ſtatus, profeſſionis, vel etiam conditionis, in cauſa, lite, vel negotio cujuſcunque rei nomine, vel ipſius occaſione in noſtris dioeceſi et provincia exiſtentis, ſitae aut conſtitutae, vel etiam in quacunque alia cauſa vel negotio, jure cujuſcunque actionis, officio judicis, ſeu quovis alio colore motis, quae vel quod ex noſtris dioeceſi vel provincia trahit originem, ſeu cujus nomine reus in noſtris dioeceſi et provincia forum ſortiri poterit quoquomodo, quocunque loco agi vel convenire contigerit curiae Cantuarienſis pro ipſius tuitione vel alias, directe vel indirecte, per ſe vel per alium, ſuo nomine vel alieno provocet vel appellet, ſeu archiepiſcopo Cantuarienſi, officiali ejuſdem curiae, ſeu etiam cuicunque alii auctoritatem cujuſcunque eorum, non ex delegatione apoſtolica, praetendenti, in hujuſmodi appellationibus vel procurationibus obediant quoviſmodo, ſeu mandata alicujus praedictorum, cujuſcunque tenoris exiſtant, aliqualiter exequatur. Qui quidem contrarium fecerint in aliquo praemiſſorum, vel eiſdem facto vel verbo conſenſerint, conſilium vel auxilium praeſtiterint, poenis ſubjaceant infraſcriptis. Si clerici fuerint, et dignitate praediti, vel in officio conſtituti, locum dignitatis et officii amittant, et fiant ineligibiles ipſo facto; ſi alias beneficiati, ſuis beneficiis, nulla etiam monitione praemiſſa, ſint praeſentis conſtitutionis auctoritate privati. Si non beneficiati, ad nullum honorem eccleſiaſticum ordinis vel beneficii admittantur. Si advocati vel procuratores, praeter poenas ſuperiores, poſtulationis et procurationis officium cum nota infamiae perpetuo ſibi noverint interdictum. Si collegium vel univerſitas, cum miſſione bonorum pro noſtro arbitrio in pios uſus convertendorum; ſi clerici fuerint, ſint interdicti: ſi laici, excommunicationis majoris ſententias, quas in eos ferimus in hiis ſcriptis, ipſo facto incurrant. Laici etiam nihilominus inteſtabiles fiant, quarum ſententiarum relaxationem nobis ſpecialiter reſervamus. Si vero religioſi fuerint, vel in dignitatibus obedientiarum ſeu officiis quibuſlibet conſtituti, eiſdem ipſo facto, ſine ſpe reſtitutionis, praeſentis conſtitutionis auctoritate priventur, et a celebratione divinorum et executione ſui ordinis ſuſpenſi maneant, donec noſtrum et ſucceſſorum noſtrorum gratiam promeruerint obtinere. Quam conſtitutionem cum ſuis poenis tam in futuris cauſis, et negotiis, quam adhuc pendentibus, locum ſibi volumus vendicare: haec etiam a ſingulis libertatem praetendentibus diſtrictius praecipimus obſervari.

Incipit Liber tertius.

I. *De vita et honeſtate clericorum.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Rectores eccleſiarum, et univerſi, quibus incumbit regimen animarum, plebes ſibi commiſſas exemplo bonae converſationis, verbo exhortationis, in fide recta et bonis moribus diligenter inſtruant et informent; ut autem liberius et efficacius officium impleant exhortantes, univerſi, curam habentes animarum, eccleſiaſticis officiis, et aliis bonis ſtudiis ſe exerceant, orationibus et lectionibus vacent jugiter et intendant. Sint autem pudici, virtutum operatione praeclari, humilitate praediti, pacifici, evangelizantes pacem, annunciantes bonum, diſſenſiones, rixas, et ſcandala reſecantes, ab illicitis ſpectaculis ſe abſtineant, et praecipue a duellis, torneamentis, luctis, et aliis, quibus ſanguinis effuſio poterit formidari; tabernas et inhoneſta convivia non frequentent, extraneorum fugiant conſortia foeminarum, et omnium, ex quarum cohabitatione ſiniſtra ſuſpicio poterit exoriri.

Idem.

Sicut vita preſbyterorum a vita vulgari debet eſſe ſemota, ita decet ut in habitu et in inceſſu a caeteris diſtinguantur. Propterea inhibemus, ne cappis manucatis vel aliis indumentis levitatis, vel laſciviae notam praetendentibus utantur publice contra conſtitutionem concilii generalis; alioquin hujuſmodi indumenta fabricis eccleſiarum, ubi degunt, vel quibus deſerviunt, applicentur.

JOHANNES KEMPE.

Item ſacerdotes praedicti et alii preſbyteri curati ſuis vacent libris; tabernas, ſpectacula, cellulas mulierum ſuſpectarum, vel ludos noxios ſeu prohibitos, ſub poena ſuſpenſionis a divinis, nullatenus exerceant.

JOHANNES THORESBY.

Item, cum omnis jactantia laſciviae corporalis a ſacro ordine fieri debeat penitus aliena;

a ſacris canonibus et ſanctis patribus proinde prohibetur ſub poenis gravibus et cenſuris, ne viri eccleſiaſtici in ſacris ordinibus conſtituti, potiſſime ſacerdotes, quorum geſtus laicis, quibus eſſe debent exemplum et forma vivendi, facile trahitur in exemplum, veſtes deferant nimia brevitate ridiculoſas, vel notandas, nec in calceamentis quaerant gloriam et decorem; ſed in veſtimentis et in habitu corporis Deo et hominibus ſtudeant complacere, et per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtas intrinſeca valeat oſtendi. Dum tamen nihil in eis pateat, quod oculos vel aſpectum intuentium offendat; nam ſecundum Scripturas, incompoſitio corporis inaequalitatem indicat mentis, et ex habitu forte indecenti is, qui geſtat vel appareat, corda videntium pro facultate judicii ſcandalizat. Nonnulli tamen, ut facti et famae evidentia manifeſtat, clerici in ſacris ordinibus et ſacerdotio conſtituti, propriae dignitatis immemores, et officii et ordinis clericalis honorem temere proſequentes, contra ſacras conſtitutiones, et poenas in eiſdem ordinatas, veſtes publice deferre praeſumpſerint deformiter decurtatas, medium tibiarum ſuarum ſeu genua nullatenus attingentes, ac contra decentiam et clericalis ſive ſacerdotalis ordinis honeſtatem, ad jactantiam et ſuorum corporum oſtentationem, et morum diſſolutionem, abſque rationabili cauſa et honeſta ſic deferre, et eis uti communiter et publice non deſiſtunt, in animarum ſuarum periculum, ordinis clericalis et eccleſiae Dei grave ſcandalum, aliorumque Chriſti fidelium exemplum perniciosum. Volens igitur hoc ſacrum provinciale concilium inſolentiis hujuſmodi et animarum periculis obviare, poenas quaſcunque ſive cenſuras in hujuſmodi conſtitutionibus, canonibus, et ſtatutis quomodolibet ordinatas, contra hujuſmodi delinquentes decrevit et ſtatuit fore realiter exequendas.

II. *De cohabitatione clericorum et mulierum.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Concubinae vero preſbyterorum ac clericorum, qui in ſacris ordinibus fuerint conſtituti, de quibus conſtiterit, per excommunicationis ſententiam ad agendum poenitentiam compellantur, earundem abſolutione nobis, praeterquam in mortis articulo, reſervata. Si quae autem, excommunicatione contempta, animo obſtinato in peccato pertinaciter perſeverant, corripiantur brachio ſeculari, et in vita careant communione fidelium, et in morte eccleſiaſtica ſepultura talibus denegetur.

III. *De clericis non reſidentibus.* THOMAS SAVAGE.

Item, quod beneficiati in ſuis beneficiis non reſidentes, et curis alienis inſervientes, vel alibi ſalarium recipientes, ad reſidendum in ſuis beneficiis juxta juris exigentiam vocentur, et per ſubtractionem fructuum hujuſmodi beneficiorum ſuorum per locorum ordinarios compellantur, niſi privilegiis apoſtolicis muniti, vel alias ab eorum ordinariis ſufficienter licentiati reperiantur. Et quod citatio ſive monitio in valvis eccleſiae ſive beneficii hujuſmodi publice propoſita, et in ſcriptis affixa, in eo caſu peraeque valeat, acſi citatione ſive monitione perſonaliter fuerit apprehenſus.

IV. *De rebus eccleſiae non alienandis.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Eccleſias vero viris religioſis ad firmam dari firmiter inhibemus, et illis praecipue, qui in eiſdem obtinent jus patronatus; idem multo fortius de laicis quibuſcunque; quodſi contra praeſumptum fuerit, beneficia ſequeſtrentur, et tam dantes, quam accipientes canonice puniantur. Decimas autem nullus vendere praeſumat ante tempus, quo inde ex beneficio conſuetudinis teſtandi habeat facultatem, ſed nec laicis ullo tempore, donec fuerint a novem partibus ſeparatae. Indulgemus vero clericis in ſuis eccleſiis reſidentibus, aut in noſtro ſervitio commorantibus, aut etiam de noſtra licentia cauſa ſtudiorum abſentibus, ut de fructibus terrarum eccleſiarum ſuarum, quas propriis ſumptibus excolunt atque ſerunt, quacunque parte anni deceſſerint, teſtandi habeant facultatem.

JOHANNES KEMPE.

Praeterea nos fideli et concordi relatione informati, et rerum experientia edocti, quod nonnulli abbates, priores, abbates proprios non habentes, hoſpitalarii, et alii adminiſtrationes bonorum eccleſiaſticorum habentes, in deſolationes monaſteriorum, prioratuum, et aliorum locorum, quibus praeſunt et prodeſſe deberent, bona hujuſmodi monaſteriorum, prioratuum, et aliorum locorum eccleſiaſticorum, videlicet arbores ſylvarum non caeduarum et etiam caeduarum, reditus, poſſeſſiones, et alia jura ſua vendunt et alienant, ac penſiones, corrodia, et liberationes ad vitam vel longi temporis ſpatium vendunt et concedunt; necnon eccleſias ſibi et eorum monaſteriis appropriatas ad firmam dimittunt, et pecunias, prae manibus acceptas, in uſus ſuos proprios exponunt et convertunt, mutuumque recipiunt, ac ſe et monaſteria ſua, ſucceſſoreſque ſuos ac jura, reditus, et poſſeſſiones ſua proinde obligant, et diſtrictioni ſeculari ſubmittunt; necnon et bona ſua mobilia ſuis notis et amicis in immenſum donant et contribuunt; ſicque occaſione praemiſſorum eorum monaſteria et domus, ac loca eis pertinentia, propter defectum reparationis collabuntur, et maximam minantur ruinam, divinuſque cultus in locis hujuſmodi, praemiſſorum occaſione, diminuitur, obſervantia regularis negligitur; ac bona hujuſmodi monaſteriorum propter abuſus hujuſmodi, quod dolenter referimus, devaſtata ſunt pariter et conſumpta. Nos Johannes, archiepiſcopus antedictus, monaſteriorum, prioratuum, hoſpitalium, et locorum aliorum religioſorum infra noſtram provinciam Eboracenſem exiſtentium, indempnitatibus occurrere deſiderabiliter affectantes, et ſuper eis opportunum remedium adhibere, de ſuffraganeorum noſtrorum aviſamento

mento ac conſilio ſtatuimus et ordinamus, quod, ſalvis aliis proventionibus, ſtatutis, conſtitutionibus, et remediis ſuper hujuſmodi venditionibus, et alienationibus et conceſſionibus antiquorum patrum auctoritate editis, cum venditio arborum, ſylvarum non caeduarum vel caeduarum ad magnam quantitatem, vel conceſſio jurium, redituum, vel poſſeſſionum aut penſionum, corrodiorum, ſive liberaturarum, ad vitam alicujus vel longi temporis ſpatium fuerit facienda; tractatus duorum dierum a divinis inter abbatem et ejus conventum, aut priorem, abbatem proprium non habentem, cum ſuo conventu praecedere debeat diligens et maturus; et ſi poſt tractatum hujuſmodi ſolennem praefatis abbati et conventui ſeu priori, abbatem proprium non habenti, et ejus conventui viſum fuerit, quod hujuſmodi venditiones, alienationes, et liberaturarum conceſſiones, vel mutuae receptiones eorum monaſteriis, prioratibus, vel locis aliis neceſſariae fuerunt utiles vel opportunae; tunc ſuper alienationibus, venditionibus, et conceſſionibus praemiſſis nobiſcum in noſtra dioeceſi, et provincia noſtra, et cum ſuffraganeis noſtris in eorum dioeceſibus, ac noſtris et ſuis ſucceſſoribus, temporibus futuris tractatum habeant ſpiritualem, et deinde poſt licentiam et auctoritatem a nobis, ſeu noſtris ſuffraganeis, in dioeceſibus ſuis praehabitis ad praemiſſas venditiones, alienationes, et conceſſiones liberam habeant facultatem. Quodſi abbates praedicti, priores, et hoſpitalarii contra hanc noſtram ordinationem, ſive proviſionem, venditiones et conceſſiones ad vitam vel inperpetuum fecerint, pro nullo habeantur, et omnimoda careant firmitate. Et nihilominus, praeter alias poenas in diverſis ordinationibus inde proviſas, praedicti abbates, priores, et hoſpitalarii hanc noſtram conſtitutionem infringentes, violantes, et contemnentes, eo facto a celebratione divinorum ſint ſuſpenſi, et adminiſtratione bonorum monaſteriorum, et dignitate, et officiis, quibus praeſunt, ipſo facto, inperpetuum privati exiſtant.

V. *De donationibus.* JOHANNES THORESBY.

Item corruptela peſſima per quorundam verſutias et calliditates adinventa in noſtris dioeceſi et provincia inolevit, quod quidam viri eccleſiaſtici, praelati, et alii, quos ordo clericalis includit, et nonnulli laici, dum mortis periculum appropinquare recogitant, univerſa bona ſua, ſeu eorum tam immenſam quantitatem inter vivos donare, ſeu aliquo modo alienare praeſumunt, quod nedum eccleſiae, ſed rex, et alii creditores, quibus hujuſmodi alienantes, dum vixerint, fuerunt ex variis cauſis aſtricti et efficaciter obligati, ſuis actionibus et proſecutionibus ſunt excluſi, uxores et liberi de portione bonorum, de conſuetudine ſeu jure eis debitorum, irrecuperabiliter defraudantur; nonnulli etiam talibus aegrotantibus in extremis exiſtentibus, hujuſmodi alienationes fieri malitioſe ſuadent, et temere inducunt, eoſque a libera voluntate teſtandi verſuta ſapientia nequiter et callide avertunt; ex quibus ſolita et legitima teſtamenti factio tranſiit utplurimum in abuſum, et eccleſiarum juribus et proſecutionibus aliorum praedictorum indebite ſeu malitioſe derogatur: unde provida deliberatione concilii provincialis in domo capitulari eccleſiae noſtrae metropoliticae Eboracenſis celebrati, prohibitum extitit ſub praecepto, ne hujuſmodi alienationes ſeu donationes quocunque colore vel ingenio fierent infuturum. Et quia, ut docet experientia, generalis prohibitio legis malitiae deditis a mali propoſiti executione non revocat, niſi ſpecialis poena formidine propenſius compeſcantur; nos praeſentis auctoritate ſynodi omnibus et ſingulis in hujuſmodi donationibus ſive alienationibus conſilium praebentibus, auxilium, vel favorem, in noſtra dioeceſi ingreſſum eccleſiae interdicimus ipſo facto; donantes inſuper et bona ſua in noſtra dioeceſi praedicta taliter alienantes, propter ſui quantitatem exceſſus, eccleſiaſtica careant ſepultura, . . . fraudis ſeu malitiae in hoc caſu eo facto probatur interveniſſe conventum; quotiens aliqui omnia bona ſua quocunque titulo alienant, ut praefertur, inter vivos, vel in tam immenſa quantitate, quod eccleſiis, regi, creditoribus, uxoribus, et liberis ſatisfieri non poterit de reſiduo, ſicut juris ratio exigeret, et conſuetudo, ſi hujuſmodi alienatio facta taliter non fuiſſet.

GEORGIUS NEVILL.

Cordis dolore concutimur intuentes, quod in noſtra provincia, malitia excreſcente, peſſima corruptela noviter inolevit, dum eccleſiarum praelati, et beneficiati clerici, aliique nonnulli laici mortis vicinae conjecturam veriſimilem obtinentes, univerſa bona ſua, ſeu quotam eorum partem tam notabilem donare inter vivos, ſeu aliter alienare praeſumunt, quod nedum eccleſiae, ad quarum domos, aedificia, et cancellos reparanda, dum vivebant, fuerant obligati, ſuis excludantur remediis; ſed rex et alii, quibus alienantes efficaciter tenebantur, ſuis juribus, uxoreſque et liberi conjugatorum ſuis portionibus, de conſuetudine vel de jure ipſis debitis, irrecuperabiliter defraudantur. Quidam etiam doli nimium experti, languentibus in extremis hujuſmodi alienationes facere conſueverunt, et temere procurarunt; ipſoſque languentes conſiliis et ſuaſionibus perverſis a voluntate teſtandi nequiter perverterunt, ex quibus impediri teſtamenti liberam factionem, ac eccleſias et caeteros ſupradictos ſuo jure non ambigitur malitioſe privari. Unde praeſentis deliberatione concilii omnes et ſingulos in noſtra provincia donantes, ſeu alienantes taliter bona ſua malitia ſive fraude, ac hujuſmodi malitiae ſive fraudis conſcios recipientes ſic alienata, et ad hoc dantes conſilium, auxilium, vel favorem, majoris excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto. Donantes inſuper et bona ſua in ipſa provincia taliter alienantes, propter ſui gravitatem exceſſus, niſi prius poenituerint, et dictam donationem effectualiter, quantum in eis fuerit, revocaverint, eccleſiaſtica

eccleſiaſtica careant ſepultura. Caeterum ne probationis, fraudis, vel malitiae in hac parte difficultas hanc proviſionem praeſentem reddat inutilem; ſtatuimus, quod quotieſcunque aliqui dictae provinciae bona ſua omnia, ſic ut praefertur, donaverint, aut alias quovis titulo alienaverint, ſeu in quantitate tam notabili, quod appareat, ut reſiduo eccleſiis vel creditoribus aliis de ſuis debitis, uxoribus et liberis de ſuis portionibus ſupradictis non poterit ſatisfieri, ſicut decet, alienatio hujuſmodi per malitiam ſive fraudem eo ipſo fieri cenſeatur, malitiae ſive fraudis probatione ulteriori minime requiſita.

VI. *De teſtamentis.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Licet teſtamenta legitima clericorum decedentium obſervari volumus, nolumus tamen quod concubinis ſuis quicquam in teſtamentis ſuis relinquant; quod ſi de caetero factum fuerit, illud in pios uſus noſtro arbitrio convertatur.

Idem.

Indulgemus vero clericis in ſuis eccleſiis reſidentibus, aut in noſtro ſervitio commorantibus, aut etiam de noſtra licentia cauſa ſtudiorum abſentibus, ut de fructibus terrarum ſuarum, quas propriis ſumptibus excolunt atque ſerunt, quacunque parte anni deceſſerint, teſtandi habeant facultatem.

Idem.

Statuimus etiam, ne quiſquam teſtamenta vel ultimas voluntates ſcienter vel malitioſe impediat, aut perturbet, quo minus executores eorum vel adminiſtratores, per nos, officiarios, ſeu miniſtros noſtros, in bonis teſtantium deputandi, ſecundum libertatem et conſuetudinem eccleſiae Anglicanae adminiſtrare libere valeant in eiſdem. Si quis vero ſtatuti hujuſmodi tranſgreſſor fuerit, ipſum majoris excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto.

VII. *De ſepulturis.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Ad haec firmiter inhibemus, ne cuiquam communio corporis Chriſti, vel morienti eccleſiaſtica ſepultura, praetextu cujuſlibet debiti, denegetur.

VIII. *De parochiis et alienis parochianis. Idem.*

Nullus preſbyterorum alienum parochianum ad confeſſionem vel communionem corporis Chriſti praeſumat admittere, ſine licentia proprii ſacerdotis. Cum autem licentia petitur a ſacerdote alteri confitendi, ſacerdos perſonam deſignet, cui debeat confiteri; ne quiſquam tali velamine nemini confitendo poenitentiae diffugiat ſacramentum.

Idem.

Ad haec firmiter inhibemus, ne quis alienum parochianum admittat ad matrimonium contrahendum, niſi tam ibi, ubi vir converſatus fuerit, quam ubi foemina degit, diligens ſcrutinium praemittatur, et literas referat ſui praelati, quicquid per ſcrutinium appareat, continentes; fidei etiam dationes de matrimonio contrahendo fieri prohibemus, niſi coram teſtibus fide dignis, et ſub praeſentia ſacerdotis; et laici, qui talibus interfuerint contractibus, puniantur.

IX. *De decimis. Idem.*

Ne autem conniventia noſtra conſenſum inducat, et taciturnitas pariat culpae reatum; nos ſynodali diffinitione firmiter injungimus et monemus, ut eccleſiae decimae, penſiones, et alia quaecunque juris eccleſiaſtici, quae per vitioſum ſunt uſurpata ingreſſum, ſine mora ſalubriter reſignentur, cum vitia poſſeſſionum a praedeceſſoribus ad poſteros tranſmittantur; et ne ſupradicta percipiantur vel exigantur, ſub obteſtatione divini judicii firmiter inhibemus, cum ad paria judicantur aliena invadere, et illicite detinere.

De decimis. JOHANNES THORESBY.

Item, licet Deus et Dominus, cujus eſt terra et plenitudo ejus, gratioſa diſpenſatione univerſa diſponens, plebi ſuae terram colendam conceſſerit et regendam, reſervando decimas frugum et operum ſuorum fidelium pro ſacerdotibus et Levitis, ad miniſtrandum in eccleſiis in ſortem Domini praeelectis, virtute cujus divinae reſervationis rectores eccleſiarum, et perſonae eccleſiaſticae decimas garbarum, et rerum aliarum infra commiſſas ſibi parochias exiſtentes, libere perceperunt, et eas per eadem loca, quibus et per quae domini praediales novem partes hujuſmodi garbarum cariant, et libere et licite cariarunt, et per alios cariari fecerunt, et in poſſeſſione, vel quaſi, libertatis hujuſmodi fuerunt dicti rectores et perſonae eccleſiaſticae per tempus, cujus contrarii memoria non exiſtit, pacifice, continue, et quiete; quidam tamen ſanctae matris eccleſiae filii degeneres et ingrati factam eis caeleſtem gratiam de novem partibus minus debite ponderantes, per exquiſitas malitias et impedimenta illicita nituntur perſonas eccleſiaſticas, Chriſti miniſtros, in libera perceptione decimae partis diverſimode impedire: quidam enim ipſas decimas libere percipere, et eas per vias et itinera, per quae cariari conſueverant, abducere clericos non permittunt, ſed per longos circuitus et nocivos eas cariare malitioſe compellunt; quidam etiam garbas expoſitas et aſſignatas pro decima non permittunt a ſuis terris cariari, quamdiu in illis quicquam de bladis remanet earundem, ſed ipſas decimas a ſuis et aliorum beſtiis ſcienter et ſcandaloſe conteri tolerant, et conſumi, ac ipſos rectores ordinare

dinare de hujuſmodi decimis non permittunt, in divinae majeſtatis offenſam, violationem notoriam eccleſiaſticae libertatis, ac dictorum rectorum, et perſonarum eccleſiaſticarum damnum non modicum et gravamen, ac aliorum pernicioſum exemplum. Cupientes igitur, prout ex officii noſtri debito aſtringimur, contra malitias et injurias hujuſmodi in Dei et eccleſiae ſuae contemptum nequiter irrogatas ſalubriter providere, praeſentis conſtitutionis oraculo firmiter inhibemus, ne quis, cujuſcunque fuerit conditionis, ſtatus, aut gradus, eccleſiarum rectores, ſeu alias perſonas eccleſiaſticas eorumve ſervientes, et miniſtros, quominus decimas garbarum, foeni, et aliarum rerum quarumcunque ſibi et eccleſiis ſuis pertinentes, undecunque et quandocunque obvenientes, ſine conſumptione animalium et alia quacunque diminutione earundem voluntaria, et damnoſa, integraliter et libere poſſunt percipere, apprehendere, et per omnia loca, per quae novem partes cariantur, et conſueverant cariari, et vehicula commode cariari, abducere, et de illis pro ſuo voluntatis arbitrio diſponere impediat, et perturbet, nec impediri ſeu perturbari faciat vel procuret, ſub poena excommunicationis majoris, quam omnes et ſingulos contravenientes incurrere volumus ipſo facto.

GEORGIUS NEVILL.

Quanquam exſolventibus bene decimas Deus frugum omnium abundantiam et poſſeſſionum ubertatem tribuit; tamen dolenter referimus, quod nonnulli noſtrae provinciae, contra Teſtamenti Veteris atque Novi doctrinam, de ſylvis ſuis caeduis et lignis arborum caeduarum excisis in eis, circa quae minus, quam circa fructus agrorum labores impendunt, decimas Deo et eccleſiis, quibus debentur notorie, per hoc, quod ipſas in praeterito non dederunt, ſolvere contradicunt, quod aeſtimant idcirco licere, quia legem moris de longa invaluiſſe conſuetudine arbitrantur; in dubium etiam revocantes, quae ſylva caedua ſit dicenda. Nos igitur advertentes, quod ſi ſua portione ſit eccleſia defraudata, diuturnum crimen propterea non minuitur, ſed augetur, ac fames, et penuria, omniumque rerum egeſtas opprimunt bene decimas non ſolventes, hujuſmodi declaramus proviſione concilii, ſylvam caeduam illam fore, quae cujuſcunque exiſtens generis arborum in hoc habeatur ut caedatur, aut eſt habilis ad caedendum, quae etiam ſucciſa rurſus ex ſtipitibus aut radicibus renaſcitur, ac ex ea decimam utpote realem et praedialem, baptiſmalibus ſeu matricibus eccleſiis perſolvendam, necnon ſylvarum poſſeſſores hujuſmodi ad praeſtationem decimarum ipſorum lignorum exciſorum in eis, ſicut foeni et bladorum omnium, cenſura eccleſiaſtica fore canonice compellendos.

Idem.

Cum, ſacro eloquio jubente, de omnibus, quae renovantur per annum et nullo tempore excluſo, decimae ſint cum omni integritate abſque diminutione ſolvendae; omnibus et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis parochialibus, et eccleſiarum parochialium curatis per noſtram provinciam conſtitutis, in virtute obedientiae mandamus, firmiter injungentes, quatenus diligenter moneant, et efficaciter inducant, et quilibet ipſorum in parochia ſua moneat, et inducat, quod ſui parochiani omnes decimas inferius annotatas ſuis eccleſiis perſolvant; videlicet decimam lactis ſeu lacticinii, a primo tempore ſuae innovationis, tam in menſe Auguſti, quam in aliis menſibus, de proventibus etiam boſcorum, virgultorum, pannagiis ſylvarum, vivarioruum, piſcariarum, fluminum, ſtagnorum, arborum proſtratarum, et exciſarum, pecorum, columbarum, ſeminum, fructuum, et beſtiarum, warrennarum, aucupii, hortorum, curtilagiorum, lanae, lini, vini, croci, grani, terricidiorum, et carbonum, in locis ubi fabricantur et fodiuntur, cygnorum et caponum, aucarum et anatum, ovorum, apum, mellis, et cerae, proventuum molendinorum, venationum, vellerum, artificiorum, et negotiationum, necnon agnorum et vitulorum, pullorum equinorum, capriolorum, et aliorum foetuum animalium, tunc ad decimam dandorum, cum ſe alendo in paſcuis a matribus ſeparatis commode vivere poſſint. De fructibus etiam et garbis, quarreria, calce, mineris; et de nutrimentis animalium, paſcuis, paſturis, tam communibus quam non communibus, ſecundum numerum animalium et dierum, ſicut expedit eccleſiae; de foeno ubicunque creſcat, aut in ſemitis, magnis pratis ſive parvis, ſecundum verum valorem, et de omnibus proventibus aliarum rerum de caetero ſatisfaciant competenter eccleſiis, quibus de jure tenentur, nullis expenſis ratione praeſtationis decimarum deductis, ſeu retentis, niſi tantum de praeſtatione decimarum, artificiorum, et negotiationum; quodſi monitionibus hujuſmodi parere contempſerint, per ſuſpenſionis, excommunicationis, et interdicti ſententias per ordinarios locorum ad praeſtationem decimarum praedictarum compellantur; conſuetudine contraria nequaquam obſtante, quae peccata non minuere, ſed augere dignoſcitur.

WILLIELMUS WICKWANE.

Quia pleriſque colonorum mercenariis tam modicum pro ſtipendiis aſſignatur, ut vix de acceptis ducant vitam ſub inopiae anguſtiis; praecipimus, ut qui dimidiam marcam vel minus capiunt annuatim, eccleſiis ruralibus, a quibus eccleſiaſtica ſacramenta recipiunt, oblationes faciant conſuetas, nec ad praeſtandum alias decimas de ſuis ſtipendiis compellantur, niſi ubi certa annua praeſtatio ex antiqua conſuetudine pro hujuſmodi decimis eſt taxata. Circa vero alias praeſtationes decimarum perſonalium credatur decimantium ſacramento.

X. *De religioſis domibus.* GEORGIUS NEVILL.

Quanquam bonae memoriae Octobonus, olim ſedis apoſtolicae in Anglia legatus, monachos ſeu canonicos regulares per maneria vel eccleſias ſolos morari, firmiter et diſtricte prohibuerit; mandans abbatibus et prioribus quibuſcunque, ut ſi qui tales fuerint, eos ſine morae diſpendio revocarent ad conventum, vel ſibi unum monachum vel canonicum ſociare ſtuderent, alioquin ipſos abbates et priores, donec id impleverint, decrevit fore ſuſpenſos; nonnulli tamen abbates, priores, et praepoſiti religioſorum non ſolum monachos, canonicos, et alios ſubditos ſuos extra ſepta monaſterii ſui morari permittunt, verum etiam licentiam per ſuas literas patentes ad abſentand. ſe a monaſteriis ſuis, ac annualia et ſervitia recipienda, et inter ſeculares perſonas vivendi eis conferunt et concedunt, ex quibus hujuſmodi ſubditi occaſionem vagandi contra canonicas ſanctiones ac regulares inſtitutiones ſaepius habere dignoſcuntur. Nos hujuſmodi licentias ſequelaſque earundem tam indecentes, quam animabus eorundem religioſorum periculoſas eſſe conſpicientes, firmiter injungendo mandamus, quatenus nullus abbas, prior, praepoſitus, miniſter, magiſter, ſeu alius quicunque religioſus praeſidens, quocunque nomine cenſeatur, ſubditis ſuis hujuſmodi licentiam de caetero concedere praeſumat, ſub poena quadraginta ſolidorum ſterlingorum, quam citra poenam conſtitutionum legatinarum praedictarum, ipſum ſic delinquentem incurrere volumus, fabricae noſtrae eccleſiae metropoliticae Eboracenſis fideliter applicandorum, ipſumque religioſum ſic vagantem, tanquam apoſtatam haberi volumus et computari. Per hanc tamen noſtram conſtitutionem hiis, quibus ad deſerviend. in eccleſiis ſuis vel capellis per unum religioſum de ſubditis ſuis ſedes apoſtolica indulſit, nolumus in aliquo derogare.

XI. *De jure patronatus.* THOMAS SAVAGE.

Non liceat de caetero alicui perſonae eccleſiaſticae jus patronatus, ſive advocationem alicujus eccleſiae, ſeu beneficii eccleſiaſtici pro unica vice aut pluribus alicui laico concedere, ſub poena ſuſpenſionis a celebratione miſſarum. Et ſi talis fuerit, qui propter aliquam cauſam non celebrat, tunc ſub poena ſuſpenſionis ab officio, ſive beneficio, et tamdiu remaneat ſic ſuſpenſus, donec a ſuo dioeceſano gratiam et abſolutionem inde meruerit obtinere.

XII. *De cenſibus et procurationibus.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Penſiones autem debitas terminis ſtatutis ſolvi praecipimus ſub poena dupli eccleſiae Eboracenſis fabricae perſolvendas: tali poena puniri volumus eos, qui ſynodalia, antequam a ſynodo receſſerint, non perſolvant.

XIII. *De celebratione miſſarum. Idem.*

Ne pro levitate ſtipendiorum viliores honeſtioribus, vel imperiti peritioribus praeferantur, ſtipendia preſbyterorum unius anni taxanda duximus quinque marcis: in ditioribus tamen eccleſiis juxta ipſarum facultates preſbyteris volumus uberius provideri.

Idem.

Preſbyteri ſint ſeduli ad divina officia horis competentibus et ſtatutis in eccleſiis ſuis celebranda, ne de deſidia vel negligentia arguantur. Qui autem cantant, diſtincte proferant, et aperte, non tranſiliendo, vel tranſcurrendo, vel ſyncopando, ſed cum debita reverentia, ut ad devotionem excitent animos auditorum.

JOHANNES THORESBY.

Paſtoralis officii tunc debitum credimus exercere, dum ſubditorum noſtrorum utilitati vigilanti ſtudio proſpicimus pariter et quieti. Sane conſiderantes nuper et diligentius attendentes difficultates, et exceſſus, quos capellani ſtipendiarii ſuper conventione et perceptione ſtipendiorum ſuorum annualium, propter defectum et raritatem capellanorum hujuſmodi exiſtentium, hiis diebus impenderunt hactenus et fecerunt, ac impendunt et faciunt in praeſenti; volenteſque et diligentius affectantes difficultates et exceſſus hujuſmodi refraenare, ac etiam moderari, quantum cum Deo poterimus in hoc caſu, ut ſic utilitati ſubditorum noſtrorum capellanos hujuſmodi ſtipendiarios conducere volentium valeat provideri, ac exceſſus et difficultates hujuſmodi, quatenus nobis poſſibile fuerit, extirpentur; de juriſperitorum conſilio nobis aſſiſtentium, ac deliberatione praehabita pleniori ordinandum duximus, et etiam ſtatuendum; quod omnes et ſinguli capellani, tam retroactis temporibus ordinati, quam etiam inpoſterum ordinandi, infraſcriptis ſtipendiis ſub poena annotata inferius ſint contenti; videlicet, quod capellanus quilibet, etiamſi parochialis eſſet, ultra ſex marcarum ſummam in pecunia numerata, vel valorem ejuſdem in aliis rebus, pro ſtipendio ſuo annuali a quoquam non percipiat quoviſmodo; quae quidem ſtipendia, conſideratis conſiderandis, praeſertim raritate capellanorum ſic durante, ſufficentia exiſtere dignoſcuntur. Inhibentes univerſis et ſingulis capellanis hujuſmodi ordinatis et ordinandis, ne quiſquam eorundem, ſub poena ſuſpenſionis a celebratione divinorum per unum annum, ultra ſummam ſex marcarum praetaxat. pro ſuo annuali ſtipendio percipere praeſumat aliqualiter in pecunia, vel valore; quod ſi fecerit, dictam ſuſpenſionem ipſum ſic percipientem incurrere volumus ipſo facto. Univerſis inſuper rectoribus, et ſingulis eccleſiarum praelatis, vicariis, et aliis quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis, capellas, cantarias, oratoria, hoſpitalia, ſeu beneficia eccleſiaſtica quaecunque

que infra noſtram dioeceſim obtinentibus, in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena quadraginta ſolidorum eleemoſynae noſtrae applicandorum ſimiliter inhibemus, ne in eccleſiis, cantariis, hoſpitalibus, ſeu aliis beneficiis ſuis hujuſmodi quemquam capellanum ſtipendiarium divina celebrare permittant, niſi nomine ſtipendii ſui annualis de ſumma ſex marcarum hujuſmodi ſe contentaret; quibus etiam omnibus et ſingulis in virtute ſanctae obedientiae, et ſub poena conſimili nihilominus inhibemus, ne quemquam capellanum hujuſmodi ſtipendiarium de caetero ad celebrandum miſſas anniverſarias, ſeu peculiares in eccleſiis, capellis, cantariis, oratoriis, hoſpitalibus, aut locis eccleſiaſticis quibuſcunque dictae noſtrae dioeceſis aliqualiter admittant, ſeu celebrare permittant, priuſquam eccleſiis parochialibus locorum hujuſmodi de capellanis parochialibus pro ſtipendiis praetaxatis primitus ſit proviſum. Et ne ordinationes, inhibitiones, et ſtatuta noſtra hujuſmodi per non uſum ſeu abuſum effectu careant, et vigore; volumus et ordinamus in hiis ſcriptis, quod in ſingulis ſynodis Paſchae et ſancti Michaelis in eccleſia noſtra Eboracenſi celebrandis, et aliis temporibus opportunis, annis ſingulis fiat inquiſitio, et habeatur diligens et exacta ad effectum, ut praemiſſa non obſervantes poenis ſupraſcriptis et aliis, prout expedire videbitur, canonice puniantur. Per praeſentes tamen ordinationes et ſtatuta noſtra, quae propter inſtantem raritatem capellanorum emittimus et facimus publicari, conſtitutioni ſynodali ſuper perceptione ſtipendiorum hujuſmodi capellanorum conductitiorum, prius editae et promulgatae, non intendimus nec volumus derogare.

JOHANNES KEMPE.

Inſuper preſbyteri memorati debent et jurent intereſſe in cancello eccleſiae, in qua deſerviant matutinis horis, proceſſionibus, miſſis, et veſperis, et aliis divinis officiis inibi pſallendis, induti ſuperpelliciis, quae ſibi propriis expenſis providebunt, et ad aſſignationem curatorum hujuſmodi lectiones, epiſtolas, et evangelia in miſſis ſolennibus legent, et cum ratione mortuorum vel nubentium uno die in eccleſiis hujuſmodi fient miſſae plures ſolennes; miſſas illas cum nota celebrent et percantent, ac tempore hujuſmodi divinorum ſic in eccleſiis ipſis celebratorum in navi eccleſiae vel coemeteriis aut campis vagari minime praeſumant. Praeterea dicti ſacerdotes diebus dominicis et feſtivis, vel ſi corpus alicujus defuncti ſit praeſens, vel nuptiae celebrandae fuerint in eccleſiis ſupradictis, miſſas ſuas poſt lectum evangelium majoris miſſae incipiant, et non prius; et eas ſic compleant, niſi per dictos rectores, vicarios, vel praeſidentes ad hoc ſpecialiter fuerint licenciati.

THOMAS SAVAGE.

Statuimus, quod nullus preſbyter, ſecularis vel regularis, praetextu alicujus privilegii, miſſam, niſi in loco convenienti divino cultui duntaxat diſpoſito et deputato, celebrare praeſumat, ſub poena ſuſpenſionis a celebratione miſſarum per tres menſes.

Item, quod nullus rector, vel vicarius, aut alicujus eccleſiae proprietarius faciat curae eccleſiae deſerviri per religioſum aliquem, ubi per capellanum ſecularem deſerviri ſolebat, ultra ſpatium octo dierum, niſi evidens et urgens neceſſitas id expoſcat, ſub poena viginti ſolidorum, fabricae eccleſiae cathedralis hujuſmodi loci, et illi, qui taliter delinquentem accuſare, et cauſam contra eum proſequi voluerit, aequaliter dividend. et applicandorum.

XIV. *De cuſtodia euchariſtiae.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Cum autem in urbibus et villis, ubi ſitae ſunt eccleſiae, accedunt preſbyteri cum euchariſtia ad viſitandum infirmos, pro reverentia corporis Chriſti, ſuperpelliciis ſint induti, cum cruce, lucerna accenſa, et campana, clerico vel alio praeeunte.

Idem.

Quia domum Dei decet ornari honore congruo, dicente pſalmiſta, "Domine, dilexi decorem domus tuae;" praecipimus in vaſis, veſtimentis, libris, et aliis ad divinum miniſterium deputatis, eccleſiis honorifice provideri; item euchariſtiam et chriſma ſub clavibus cuſtodiri. Si quis vero ea incaute reliquerit, tribus menſibus ab officio ſuſpendatur.

XV. *De eccleſiis aedificandis. Idem.*

Et quia cedentibus vel decedentibus canonicis eccleſiae noſtrae Eboracenſis, et aliarum eccleſiarum collegiatarum noſtrae dioeceſis, necnon rectoribus, et vicariis, ſucceſſores eorum conſueverunt taxationem defectuum in ornamentis, cancellis, et domibus ad beneficia, in quibus ſucceſſerint, pertinentibus interdum ultra veram aeſtimationem pro ſuo libitu procurare, et, quod gravius dignoſcitur, omnem pecuniam vel majorem partem exinde redactam, in privatos ſuos uſus convertere, nulla penitus emendatione, reparatione, vel refectione facta per eoſdem in ornamentis, cancellis, et domibus memoratis; nos tantae iniquitatis auſui temerario volentes competenti remedio, prout poſſumus, obviare, de conſenſu unanimi capituli noſtri Eboracenſis ſtatuimus, ut facta taxatione defectuum praedictorum per legaliores et diſcretiores de vicinia, qui ad hoc haberi poterunt bono modo, tota pecunia ex praemiſſa cauſa levata, ad manus duarum vel trium perſonarum in locis ſingulis ad hoc ſpecialiter electarum, abſque omni diminutione proveniat; quae perſonae, dictorum canonici, rectoris, vel vicarii requiſito conſenſu, omnem pecuniam ſic receptam, in reparationes et refectiones neceſſarias prius conſideratas et taxatas, abſque morae diſpendio convertere non omittant; ad quod per locorum archidiaconos, legitima monitione praemiſſa, ſi neceſſe fuerit, per majoris excommunicationis ſententiam compellantur. Has autem duas conſtitutiones inter alias ſynodales,

odales, a quibuſcunque praedeceſſoribus noſtris factas, incorporari volumus, et inter eas in ſingulis celebrandis ſynodis ſolenniter publicari.

GEORGIUS NEVILL.

Cum inter nonnullos parochianos dioeceſis noſtrae talis inolevit protervitas, quod ad fabricam matricis eccleſiae ſuae parochialis conferre nolunt, arbitrantes ſe ab oneribus hujuſmodi excuſari poſſe, pro eo quod ad fabricas capellarum infra parochias ſitarum contribuunt; nos attendentes, quod parochiani praedicti ad contribuendum matrici ſuae eccleſiae prius quam capellae magiſque tenebantur, proinde ſtatuimus, quod licet parochiani antedicti ad refectionem capellarum hujuſmodi conferant, a contributione ad eccleſiae matricis ſuae fabricam et reparationem, ac alia onera parochialia quaecunque ſupportanda nullatenus excuſentur, ſed juxta diſcretionem ordinarii ſui contribuere teneantur. Quodſi hujuſmodi parochiani onera praedicta poſt monitionem legitimam eis in hac parte factam ſubire recuſaverint, capellae praedictae interdicantur, et divina in eiſdem non celebrentur, quouſque parochiani hujuſmodi onera praedicta ſubeant cum effectu, ſeu ſaltem ad ea ſubeunda ſufficientem praeſtiterint cautionem.

WALTERUS GRAY.

Cum plerumque inter rectores ſeu vicarios in noſtra provincia Eboracenſi conſtitutos, eorundemque parochianos ſuper variis ornamentis, rebuſque eccleſiaſticis altercatio non modica ſit exorta, et ideo, ut quanta, quae, et qualia ad rectores ſeu vicarios eccleſiarum per totam provinciam Eboracenſem conſtitutos ſuſtentanda, et reparanda pertineant, et quae autem ad parochianos eorundem de ornamentis eccleſiaſticis reparandis pertinere noſcantur, per ſubſcripta ſole clarius omnibus illuceſcat; ordinamus et ſtatuimus, ut parochiani noſtri omnes et ſinguli exiſtant ſic edocti in ſingulis ſubſequentibus, ut ſciant, et intelligant, atque obſervent totaliter univerſi, videlicet quod calix, miſſale, veſtimentum ipſius eccleſiae principale, videlicet caſula alba, munda, amictus, ſtola, manipulus, zona, cum tribus tuellis, corporalia, et alia veſtimenta pro diacono et ſubdiacono honeſta, juxta facultates parochianorum et eccleſiae, cum cappa ſerica, principali pro principalibus feſtis, et duabus aliis pro choris regendis in feſtis praedictis; crux proceſſionalis, et alia crux minor pro mortuis; feretrum pro mortuis; vas ad aquam benedictam, oſculatorium, candelabrum ad cereum paſchalem, thuribulum, lucerna cum tintinnabulo, velum quadrageſimale, duo candelabra pro ceroferariis, legenda, antiphonale, gradale, pſalterium, troparium, ordinale, miſſale, manuale, frontale ad magnum altare, tria ſuperpellicia, pixis pro corpore Chriſti, honeſta vexilla pro rogationibus, campanae magnae cum cordis, ſacer fons, chriſmatorium cum ſeruris, imagines in eccleſia, et imago principalis in cancello, de quo ſancto dedicatur eccleſia, reparatio librorum, et veſtimentorum, quotiens contigerit emendari, cum omnibus praedictis, luminare in eccleſia, reparatio navis eccleſiae, et conſtructio ejuſdem cum campanili, exterius et interius, et feneſtris vitreis, cum clauſura coemeteriorum, cum aliis; navis eccleſiae et ſingulis aliis ad ipſos parochianos pertinere noſcuntur. Ad rectores vero vel vicarios, juxta varias ordinationes, omnia alia pertinebunt; ſcilicet cancellus principalis cum ejuſdem reparatione, tam in parietibus quam tecturis et feneſtris vitreis eidem pertinentibus, cum deſcis et ſcamnis, et aliis ornamentis honeſtis, ut cum propheta decantare valeant, "Domine, dilexi decorem domus tuae, etc." cum manſo rectoriae, et ejus reparatione, hinc inde, et ad alia, quae non ſunt ſcripta in hoc libro, noverint rectores vel vicarii ſe a locorum ordinariis compelli poſſe, ſecundum hanc conſtitutionem, et alias in hac parte prolatas.

XVI. *De immunitate eccleſiae.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Statuimus etiam, ut ſi quis de domibus et maneriis, grangiis, vel aliis hujuſmodi locis ad archiepiſcopos, epiſcopos, vel alias perſonas eccleſiaſticas, vel ad ipſas eccleſias pertinentibus, accedens, quicquam praeter voluntatem aut permiſſionem dominorum vel eorum, qui ſunt hujuſmodi rerum cuſtodes deputati, conſumere vel auferre aut contrectare praeſumpſerit, ipſo facto ſit excommunicatione ligatus; a qua, donec ſatisfecerit, abſolutionis gratiam minime conſequatur. Et ne hoc ſalubre ſtatutum praetextu ignorantiae negligatur, ipſum vel intentionem illius per annum continuum a tempore publicationis ejuſdem in eccleſiis cathedralibus, collegiatis, et aliis per rectores et capellanos earum quibuſlibet diebus dominicis, aſtante parochianorum et fidelium multitudine, praecipimus publicari.

Quamvis canonicis inſtitutis ſit expreſſum, quod laicis de rebus eccleſiaſticis et religioſis quomodolibet diſponendi nulla ſit penitus attributa facultas, quod obſequendi manet neceſſitas, non auctoritas imperandi, multos tamen eccleſiaſtica jura latent; alii vero eccleſiis et eccleſiaſticis perſonis, Dei timore poſtpoſito, proh dolor! oppido ſunt infeſti, adeo ut jura eccleſiaſtica non formident in ſuae damnationis interitum uſurpare. Nos igitur Willielmus, permiſſione divina Eboracenſis archiepiſcopus, Angliae primas, qui eccleſiarum noſtro regimini commiſſarum jura et immunitates ex officii noſtri debito conſervare tenemur pro viribus ac tueri, de conſenſu capituli noſtri Eboracenſis provide duximus ſtatuendum; ne quis laicus arbores ſeu herbas in coemeteriis cujuſcunque parochialis eccleſiae ſeu capellae in noſtra dioeceſi, divino cultui deputatae, creſcentes, abſque rectoris licentia ſpeciali auſu temerario proſternere ſeu falcare praeſumat, aut proſtratas auferre vel amovere, ſeu quicquam juris in ipſis aequaliter vendicare, cum ea, quae locis religioſis adhaerent, religioſa penitus

nitus eſſe cenſeantur, juxta civiles et canonicas ſanctiones. Eccleſiarum autem rectoribus et vicariis, ſeu quibuſlibet ipſorum miniſtris hujuſmodi arbores aut herbas in coemeterio creſcentes omnino non liceat in alium uſum convertere, niſi in eccleſiae ſuae reparationem vel aedificationem, aut etiam manſi proprii ad eccleſiam pertinentis. Si quis autem hujuſmodi noſtri ſtatuti temerarius violator extiterit; ipſum volumus per archidiaconum loci, ſuper hoc congrue requiſitum, legitima monitione praemiſſa, majoris excommunicationis ſententia innodari, a qua ipſum omnino abſolvi nolumus, donec eccleſiae, cui contra praeſens ſtatutum laeſionem vel injuriam irrogaverit, ad arbitrium praefati archidiaconi ſatisfecerit competenter.

GEORGIUS NEVILL.

Accidit novitate perverſa, quod cum eccleſiarum praelati de morum diſciplina, peccatis, et exceſſibus ſubditorum nituntur inquirere, magnates et poteſtates aliae ſeculares officia impedire molientes eorum, inhibent laicis, ipſorum tenentibus aut nativis, ne ad ordinariorum citationes pro ſingulorum criminum vel exceſſuum correctionibus canonice ſubeundis, quorum correctio et punitio ad ipſos ordinarios noſcitur pertinere de conſuetudine vel de jure, aut pro teſtamentorum probationibus, approbationibus, inſinuationibus, aut calculis de bonis defunctorum adminiſtratis per eos, ſeu computis et aliis teſtamentariis juribus extra locum ſui domicilii veniant et compareant coram eis, et ne in locis ſui dominii per praelatos exerceantur, praemiſſa impediant, et procurent nequiter impediri, ſibique ſuper hiis juriſdictionem uſurpent. Alii praeterea viros eccleſiaſticos juriſdictionem eccleſiaſticam exercentes, et ſuis ſubditis pro eorum culpis et exceſſibus poenitentias corporales ſeu pecuniarias imponentes, ac ipſos facere cogentes eaſdem, ſicut ipſis ordinariis licet, aut pro poenitentiis corporalibus juxta modum exceſſuum ſuorum impoſitis redemptiones pecuniarias, prout juſte poterunt, admittentes, de et ſuper extortionibus exceſſivis indictant, ſicque indictatos attachiant et incarcerant, ac ſuper hiis in foro ſeculari eos ſibi reſpondere compellunt; quibus mulctas pecuniarias ea occaſione in dicto foro ſeculari imponi procurant, et faciunt indebite pro libito voluntatis. Frequenter etiam multi cum turmis et ſtrepitu ad judicia occurrunt eccleſiaſtica, ac judices litigantes ſeu habentes ibidem alia expedire, graviter ſic exterrent, quod eccleſiaſtica confunditur juriſdictio, et opprobrioſe officium praelatorum ſuſpenditur, et nequiter impeditur, ac in culpam homines de facili corruunt, dum poena non reprimit tranſgreſſores, impunitatem ſibi poenalem nutriunt, et antiqui hoſtis inſidiis levem aditum praeparant et frequentem. Alii ſiquidem multos, pro eo quod cauſas et negotia in foro eccleſiaſtico, de jure vel conſuetudine pertractanda ibidem, contra adverſarios ſuos movent; necnon advocatos poſtulantes pro eis, et procuratores alioſque miniſtros, et eccleſiaſticos judices cognoſcentes ſuper hiis, indictari, attachiari, incarcerarique et carceri mancipari, et alias in foro ſeculari multipliciter faciunt fatigari, et procurant, ſuiſque tenentibus et aliis ad forum eccleſiaſticum pro cauſis ſeu negotiis in ipſo de conſuetudine vel de jure tractandis recurrentibus, ſi non deſiſtant, et in foro ſeculari ſuper hiis litigent, imponunt ſaepiſſime graves mulctas, ipſoſque affligunt, et vexant injuſte multimodis laboribus et expenſis. Alii vero epiſcopos, archidiaconos, et eorum officiales, et alios ordinarios judices, juriſdictionem in civitatibus ſeu locis aliis eis ſubjectis debite exercere volentes, de et ſuper hiis, quae ſpectant notorie ad eoſdem, ſeu pro exercitio juriſdictionis eccleſiaſticae mandata ſua licita et canonica deſtinantes, executioneſque eorum debite faciendas impediunt, vel impediri procurant injuſte, ac nuncios, mandata hujuſmodi deferentes, et facere debite juſtas executiones volentes, capere, verberare, et male tractare injurioſe praeſumunt. Quidam etiam domini temporales, et eorum ballivi bona decedentium ab inteſtato in ſuis diſtrictibus ad ipſos dominos praetendentes fore, quamvis erronee, devoluta, ne per ordinarios bona hujuſmodi pro debitorum ſolutione ſic decedentium, ac etiam in alios pios uſus, pro ipſarum animarum ſalute, convertantur utiliter, prout conſenſu regio et magnatum regni Angliae, tanquam pro jure eccleſiaſticaque libertate abolim extitit ordinatum, impediunt, in derogationem eccleſiaſticae libertatis, juriſque et juriſdictionis eccleſiaſticorum impedimentum, et laeſionem enormem. Nos autem praeſentis deliberatione concilii omnes et ſingulos in praemiſſis vel eorum aliquibus delinquentes, ſeu praemiſſa vel eorum aliqua in ſuis facta negotiis, ſeu nominibus eorundem, rata vel accepta habentes, hoc ſacro approbante concilio, pronunciamus majoris excommunicationis ſententia innodari, quorum abſolutionem dioeceſanis locorum epiſcopis, vel epiſcopalem juriſdictionem habentibus, ſpecialiter reſervamus, et delinquentes hujuſmodi quater annis ſingulis in cunctis eccleſiis parochialibus noſtrae Eboracenſis provinciae excommunicatos in genere praecipimus publice pronunciari.

Idem.

Cum eccleſia Dei ſecundum evangelicam veritatem domus orationis eſſe debeat, ſacrique canones, et leges civiles ob Dei reverentiam, et ut Chriſti fideles quietius orationi inſiſterent in eadem, providentius ſtatuerunt, ne quis ad eam fugiens, ſeu ibidem cauſa orationis, vel alias inſiſtens, ad eadem extrahatur, citeturve, aut arreſtetur in eadem; nos volentes leges hujuſmodi, in quantum poſſumus, imitari, provida deliberatione praehabita, ſtatuimus, quatenus nulla eccleſiaſtica ſeculariſve perſona quendam, occaſione alicujus actionis ſeu querelae, in eccleſia aliqua, praecipue tempore, quo divina celebrantur in eadem, niſi propter offenſam in dicta eccleſia immediate, aut paulo ante arreſtationem hujuſmodi factam, arreſtet, citetve aut extrahat, arreſtarive, citari, aut extrahi faciat,

ciat, ſub poena excommunicationis majoris, quam in hac parte delinquentem incurrere volumus ipſo facto.

De immunitate eccleſiae. THOMAS SAVAGE.

Item, quod nullus de caetero perturbet, impediat, arreſtet, vel perturbari, aut arreſtari faciat aliquem vocatum, vel venientem ad convocationes, ſynodos, viſitationes, capitula generalia ordinariorum, aut ad curiam Eboracenſem, vel alias curias ſpirituales pro negotiis et cauſis ſuis neceſſariis expediend. et exequend. quominus liberum habeat acceſſum et regreſſum, ſub poena majoris excommunicationis, quam contra facientes incurrere volumus ipſo facto; jure et praerogativa domini noſtri regis, et hiis ad coronam ſuam ſpectant. omnino ſemper ſalvis.

Incipit liber quartus.

De clandeſtina diſpenſatione. JOHANNES THORESBY.

Item, quamvis clandeſtina matrimonia, ex quibus animarum et corporum pericula ſolent ſaepiſſime provenire, ſacri canones utpote ſic contrahentibus et reipublicae damnoſa, prohibeant, et ea fieri ſub poenis interdicant; nonnulli tamen illicita pluries matrimonia occulte contrahere callide machinantes, abſque editione bannorum rite et legitime praemiſſa, matrimonia per capellanos, Dei timorem, et legis prohibitionem temere contemnentes, ſolemnizari facere, non abſque gravi ſcandalo et periculis animarum, procurant damnabiliter indies, et praeſumunt, poenas contra hujuſmodi matrimonia contrahentes, celebrantes, et eiſdem intereſſentes latas et promulgatas minime formidantes. Nos igitur archiepiſcopus praelibatus, de conſenſu ſuffraganeorum noſtrorum, et cleri noſtri praedictorum, hujuſmodi capellanorum et perſonarum ſic contrahentium, et aliorum ſolemnizationem hujuſmodi indebite procurantium temeritatem et audaciam poenarum aggregatione reprimere cupientes, prohibemus ſub poena excommunicationis majoris, ſuperius (memorata) quam omnes noſtrarum civitatis, dioeceſis, et provinciae praedictarum, qui huic noſtrae conſtitutioni contraire praeſumpſerint, incurrere volumus ipſo facto; ne quis preſbyter ſecularis, ſive regularis, cujuſcunque conditionis extiterit, matrimonium clandeſtine celebrare, vel eidem intereſſe praeſumat, ſed quotieſcunque matrimonium ſolemnizand. fuerit inter aliquas perſonas, in eccleſiis ſeu capellis parochialibus ipſorum contrahentium fiat editio bannorum, et publice proponatur edictum per tres dies ſolennes, competenti termino praefinito, ut infra illum terminum, qui voluerit et valuerit, impedimentum opponat; et preſbyter nihilominus inveſtiget, utrum aliquod impedimentum obſiſtat, aut quiſquam appareat reclamans in hac parte ſeu quomodolibet contradicens. Quodſi apparuerit contra copulam contrahendam contradictio vel probabilis conjectura, contractus nullatenus celebretur, ſed interdicatur expreſſe, donec quid fieri debeat ſuper hoc per judicem in hac parte competentem legitime fuerit declaratum, vel alias de ſuperioris ordinarii licentia cum contrahere volentibus, quoad temporum interſtitia et bannorum editionem fuerit diſpenſatum; quorum omnium abſolutionem, quos in poenas hujuſmodi vel eorum aliquem incidere contigerit, praeterquam in mortis articulo, quoad impedimentum hujuſmodi, nobis in noſtris civitate, et dioeceſi parochianis earundem, et noſtris ſuffraganeis, in ſuis civitatibus, et dioeceſibus, vel ſuperioribus noſtris ſpecialiter reſervamus.

Sciendum eſt autem, quod iſtud ſtatutum poſtea cum alio concilio provinciali fuit modificatum, et reſtrictum, ut non incurratur excommunicatio, niſi in certis caſibus; videlicet, quod contrahentes, ſcientes legitimum impedimentum, etiamſi in bannorum editione nihil objiciatur, ſunt excommunicati: item, contrahentes abſque editione bannorum matrimonium ſolemnizari facientes ſunt excommunicati, ac preſbyter ſolemnizans: item, ubi contrahentes faciunt ſolemnizari matrimonium, ubi objectum eſt impedimentum in editione bannorum, ipſo impedimento non prius excuſſo, ſunt excommunicati: item, compellentes capellanum per metum ſolemnizare matrimonium clandeſtinum: item, capellanus non edens bannos per tres dies ſolennes, et matrimonium ſolemnizans, ubi poſtea apparet impedimentum: item, contrahentes contra interdictum eccleſiae. In iſtis caſibus ſunt excommunicati ipſo facto, et non in aliis.

Incipit liber quintus.

I. *De purgatione canonica.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Si quis autem de incontinentiae vitio graviter diffamatus, non poterit ſe canonice purgare, habebitur pro convicto; a convictis vero, vel in jure confeſſis fructus beneficiorum ſeu ſtipendia ſubtrahantur, donec inde gratiam noſtram conſequantur. Caeteri in ſacris ordinibus conſtituti juxta modum culpae puniantur; graviori autem ſunt animadverſione puniendi, qui proprias filias ſpirituales, quas baptizaverint, vel ſemel ad confeſſionem admiſerint, et rectores, qui proprias parochianas corrumpere non verentur. Haec autem, quae ſupradiximus de poena preſbyterorum parochias regentium, ad alios extendi volumus, qui non regunt parochias, cum omnes pari voto continentiae ſint aſtricti, et omnes deceat par honeſtas.

Idem.

Caveant inſuper rectores, ne publicis fornicariis, aut de vitio incontinentiae convictis, ſeu diffamatis parochias committant ſeu retineant noviter diffamatos; quod ſi facere praeſumpſerint, ſexaginta ſolidorum poena noverint ſe mulctandos.

II. *De*

II. *De homicidio.* JOHANNES THORESBY.

Item, cum ex eo, quod matres et nutrices parvulos, quos enutriunt, in lectis ſuis incaute juxta ſe collocant, provenit frequens et dolenda nimis oppreſſio, ſeu ſuffocatio hujuſmodi parvulorum, et ſic inde procedit mortis occaſio, unde vitae conſolatio ſperabatur; inhibemus, ne patres, vel matres, nutrices, et alii quicunque, cuſtodiam parvulorum habentes, ſecum ipſos in lectis ponant, vel cubiculis ſuis, ſed ſeorſim in cunabulis ſuis, vel aliis locis ſecuris, ubi timor ſuffocationis hujuſmodi non ſupererit, illos collocent vel faciant collocari, ſeu lac ipſis parvulis miniſtrando ſomnum ſuper ipſorum cunabuli arripiant quoviſmodo.

III. *De ſimonia.* WILLIELMUS GRENEFELD.

Ne autem preſbyteri quaeſtum ſaluti praeferant animarum, tractatum de decimis ſeu aliis temporalibus in confeſſionibus non praetermittant, ſed diligenter exponant confitenti, qualiter debeat confiteri; quiſque ſit fructus poenitentiae; ac expletis omnibus tunc petant, quae de decimis, vel aliis eccleſiis debebuntur. Similiter in ſacroſancto die Paſchae abſque ulla exactione decimae, vel debiti, ſeu oblationis liberaliter conferant corpus Chriſti, ne una manu porrigendo euchariſtiam, altera recipiendo pecuniam, noſtrae redemptionis myſterium ſit venale; quod ſi compertum fuerit, praecipimus graviter puniri.

IV. *De poenitentiis et remiſſionibus.* *Idem.*

Nullus autem ad poenitentiarium noſtrum Eboracen. pro aliquo delicto mittatur, niſi de quo in jure confeſſus fuerit, vel convictus; enormia vero delicta nobis vel primario noſtro, praeterquam in mortis articulo, reſervamus. Literas autem decani vel officialis ad primarium gratis concedi volumus, et praecipimus poenitenti; et, ut liqueat, qualis fuerit poenitentia, et pro quo crimine ſit injuncta, poenitens literas poenitentiarii referat ad mittentem.

Idem.

Item ſingulis etiam decanatibus per capitulum duo eligantur preſbyteri, qui moribus et ſcientia praediti, confeſſiones audiant ſacerdotum.

GEORGIUS NEVILL.

Licet ex ſtatutis concilii generalis, et Clementis papae prohibitum ſit expreſſe, ne cuſtodes aliqui, niſi apoſtolicas vel dioeceſani literas exhibuerint, quomodolibet admittantur vel permittantur aliud aut populo praedicare vel exponere, quam quod in literis continetur ſupradictis, literis apoſtolicis per dioeceſanum prius diligenter examinatis; quidam tamen quaeſtores hujuſmodi non ſine magna temeritatis audacia, et deceptione multiplici animarum, indulgentias populo motu ſuo conceſſerunt, ſuper votis diſpenſarunt; a perjuriis, homicidiis, et peccatis aliis abſolverunt male ablata, incerta data ſibi pecuniae quantitate, remiſerunt tertiam aut quartam partem, de poenitentiis injunctis relaxarunt; animas tres vel plures parentum vel amicorum illorum, qui eleemoſynas eis contulerunt, de purgatorio, ut aſſeruerunt mendaciter, extrahebant, et ad gaudia paradiſi perducebant, benefactoribus locorum, quorum quaeſtores extiterunt, remiſſionem plenariam peccatorum indulſerunt; et, ut eorum utamur verbis, a poena et culpa abſolverunt. Quocirca Clemens papa praedictus in concilio Vienen. hujuſmodi abuſus de caetero attemptari omnino inhibuit, ac omnia privilegia, ſi quae ſuper praemiſſis, vel eorum aliquo fuerunt, aliquibus locis, ordinibus, vel perſonis quaeſtorum hujuſmodi quandocunque conceſſa, auctoritate apoſtolica penitus revocavit; volens quaeſtores, ſi qui in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum deliquerint, vel alias etiam ſuis quibuſcunque privilegiis abuſi fuerint, per locorum epiſcopos debite puniri; nullo eis in hac parte privilegio ſuffragante. Quaeſtores tamen praedicti hiis diebus avaritiae veneno inebriati, ut aurum et argentum ſubtili et fallaci ingenio extorqueant, aliqua de abuſionibus praedictis et alias majores vel conſimiles attemptare praeſumunt, utpote excommunicatos a judicibus eccleſiaſticis abſolvunt, poenitentiam publicam et ſolennem per locorum ordinarios pro publicis exceſſibus inflictam remittunt, ſeu ſaltem diebus, quibus ipſos ad eccleſias cauſa poenitentiae perimplendae venire contigerit, differre, et mortem ſibi conſciſcentes in coemeteriis ſepelire praeſumunt, aliaque nonnulla enormia committere non verentur, per quae cenſura vileſcit eccleſiaſtica, et clavium eccleſiae auctoritas deducitur in contemptum. Nos vero hujuſmodi abuſus plenius abolere volentes, volumus et praecipimus in noſtris dioeceſi et provincia ſtatuta conciliorum praedictorum firmiter obſervari; ac cum hujuſmodi literae apoſtolicae per dioeceſanum examinatae fuerunt, ſchedulam de indulgentiis hujuſmodi conſcribi, et literis ſuis annecti, nihilque per quaeſtores proponi vel praedicari, niſi quod in ſchedula praedicta continetur. Quodſi quaeſtores aliqui aliquas de abuſionibus praedictis de caetero attemptare praeſumpſerint, ſeu praeſenti noſtrae conſtitutioni in aliqua ſui parte contravenerint, ab officio praedicto penitus expellantur, et ad dictum officium nullatenus admittantur. Si quis vero rector, vicarius, capellanus, vel curatus aliquem de quaeſtoribus hujuſmodi contra formam conciliorum in eccleſia, ſive capella ſua admiſerit, poenam quadraginta ſolidorum legalis monetae Angliae fabricae eccleſiae metropolitanae Eboracenſis applicandorum ſolvere teneatur. Per hanc tamen conſtitutionem hiis, qui juriſdictionem epiſcopalem habent, nolumus in aliquo praejudicium generari.

JOHANNES

JOHANNES KEMPE.

Preſbyteri vero non audient confeſſiones parochianorum vel capellanorum in eccleſiis, in quibus divina celebrent, niſi in caſibus a jure permiſſis, ſine licentia praeſidentium in eccleſiis ſuis petita et obtenta.

GEORGIUS NEVILL.

Et quia tam rectores et vicarios, quam preſbyteros parochiales parochianos ſuos ad confitendum paſſim admittere perpendimus inter crimina, ſive enormia ſive levia non diſtinguentes; cum tamen nonnullis caſibus incurritur irregularitas, in aliis vero irregularitas licet nullatenus incurratur, abſolutio tamen ſedi apoſtolicae ſpecialiter reſervatur, et nonnunquam nobis permittitur ſeu conceditur abſolutio in eiſdem; majora crimina, quae nobis et primario noſtro detinemus, in brevi, Deo dante, dilucide aperiemus, ut in caſibus, in quibus abſolutio pertinet ad nos, confitentes abſolvamus; in aliis vero ad ſedem apoſtolicam tranſmittamus eoſdem pro abſolutione, ſicut convenit, obtinenda. Primus caſus eſt in eo, qui peccat contra fidem. Secundus caſus eſt in eo, qui peccat contra naturam, et maxime cum brutis. Tertius caſus eſt in eo, qui peccat homicidium committendo. Quartus caſus eſt in eo, qui peccat in Deum, vel aliquem ſanctorum publice blaſphemando. Quintus caſus eſt in eo, qui peccat eccleſiam violenter frangendo, aut eccleſiaſticas immunitates ſeu libertates violando. Sextus caſus eſt inceſtum committendo. Septimus caſus eſt adulterium notorium committendo. Octavus eſt falſum teſtimonium perhibendo, et ſic perjurium committendo. Nonus eſt ſimoniam committendo. Decimus eſt ſortilegium committendo. Undecimus eſt in illis, qui faciunt conjurationes, et conſpirationes contra praelatos ſuos. Duodecimus eſt incendium perpetrando. Decimus tertius eſt votum licitum et honeſtum violando. Decimus quartus eſt in parentibus, qui liberos ſuos opprimunt. Decimus quintus eſt in hiis, qui ſanctimoniales corrumpunt. Decimus ſextus eſt in eo, qui in clericum vel perſonam religioſam quamcunque manus injecit violentas; vel cum poſſit, eos a violenta manuum injectione non defendit; vel qui clericum invitum detinet, licet manum non immittat, ut forte ponendo ei cuſtodes, vel infra domum aliquam includendo. Decimus ſeptimus eſt in eo, qui per ſe, vel per aliquem literas domini papae falſaverit, ſive hujuſmodi falſarius fuerit, ſeu eos defenderit. Decimus octavus eſt in eo, qui hujuſmodi literis etiam ab alio falſatis ſcienter uſus fuerit. Decimus nonus eſt in archidiaconis, decanis, plebanis, praepoſitis, cantoribus, et aliis clericis perſonatus habentibus, necnon preſbyteris, legem vel phyſicam audientibus, niſi infra duorum menſium ſpatium deſtiterint omnino. Viceſimus eſt in eo, qui participat in crimine criminoſo poſt crimen ſuum excommunicato a papa in divinis officiis. Viceſimus primus eſt in eo, qui ſponte et ſcienter participat cum excommunicato a papa in divinis officiis. Viceſimus ſecundus eſt in eis, qui eccleſiis, ſacerdotibus, et eorum poſſeſſionibus exactiones, ſeu onera indebita imponunt, niſi moniti deſtiterint. Viceſimus tertius eſt in uſurariis publicis, et in hiis, qui ab eis oblationes recipiunt, vel qui eos ad eccleſiaſticam ſepulturam admittunt. Viceſimus quartus eſt in illo, qui celebrat vel alias in ordine ſuo officia exercet, excommunicatus minori excommunicatione, vel ſuſpenſus, vel interdictus ab homine. Viceſimus quintus eſt in clerico, qui accedit ad judicium principis, contempto judice eccleſiaſtico. Viceſimus ſextus eſt in clerico, qui bigamam contraxit. Viceſimus ſeptimus eſt in clerico, non ordinato miniſtrante. Viceſimus octavus eſt in clerico, per ſaltum promoto. Viceſimus nonus eſt in illo, qui furtive ordines recepit. Triceſimus eſt, ſi quis ſe fecerit in eodem ordine iterum ordinari. Triceſimus primus eſt, ſi quis ſe fecerit iterum baptizari. Triceſimus ſecundus eſt, ſi ad ſubverſionem fidei adhaeſerit haereticis, et in contemptum eccleſiae ab eis ſe fecerit ordinari. Triceſimus tertius eſt in ordinato extra Quatuor tempora, vel alias illicite et ante diſpenſationem obtentam miniſtrante. Triceſimus quartus eſt in ſuſpenſo, etiam a canone a divinis officiis, et ſic ſuſpenſo divina celebrante, in caſu, quo ſummus pontifex ſibi diſpenſationem reſervat, ut in caſu illius canonis qui incipit "Cum aeterni:" et in caſu canonis, qui incipit "Cum medicinalis:" quorum uterque eſt in concilio Lugdun. Triceſimus quintus eſt in eo, qui excommunicatus ordinem ſuſceperit. Triceſimus ſextus eſt in illis, qui de domibus, maneriis, ſeu grangiis, vel locis aliis archiepiſcoporum, epiſcoporum, vel aliarum perſonarum eccleſiaſticarum contra ipſorum voluntatem, vel cuſtodum rerum earundem aliquid auferunt, vel conſumunt, vel injurioſe contrectant. Triceſimus ſeptimus et ultimus eſt in illis, qui publice perpetraverunt delicta enormia, unde tota civitas, vel villa, vel patria movetur, pro quibus publica poenitentia fuerit injungenda. In hiis igitur exceſſibus et aliis, qui majores annumerantur, nobis vel poenitentiario noſtro, praeterquam in mortis articulo, mitti volumus delinquentem.

V. *De verborum ſignificatione.*

Cum propter nimiam purgationem litium, quae ex ſubtili ordinis judiciarii obſervantia nonnunquam proveniens, ſolet eſſe litigantibus, maxime pauperibus oneroſa, in jure communi ſtatutum fuit, quod in quibuſdam caſibus ſimpliciter, et de plano, et ſine ſtrepitu et figura judicii procedi valeat; ac in noſtra provincia Eborum multae ſunt eccleſiarum in fructibus ſatis abundantium exiles vicariae, quarum fructus, propter tepeſcentem modo pluſquam ſolito populi devotionem, earundem vicariis etiam ad vitam tenuem ducendam non ſufficiunt,

unt, contra quos inſuper, ſi propter augmentationem ſuae portionis coram locorum ordinariis agant, per rectores proprietarioſve eccleſiarum hujuſmodi tot difficultates per exceptionum dilationumque diſpendia opponuntur, quod a propoſitis eorum juſtis querelis propter inopiam et obtinendi in cauſa deſperationem, ab initio penitus deſiſtere compelluntur; praeſentis concilii provida deliberatione ſtatuimus, quod de caetero ſummarie, et de plano, et ſine ſtrepitu et figura judicii procedatur; adjicientes, quod ordinarii locorum vicarios affirmantes ſe coram eiſdem proprio juramento paupertatis onere nimium praegravatos, cauſam augmentationis hujuſmodi praedictarum vicariarum ſuarum proſequentes in forma pauperum admittent, officium ſuum in hac parte gratis et liberaliter impendentes; necnon ab advocatis, procuratoribus, caeteriſque officialibus, et actorum ſcribis curiarum, conſiſtoriorum ſuorum patrocinia, actaque gratis impendi facientes, et liberaliter impertiri, taleſque portiones hujuſmodi vicariis aſſignare curent, quales pro fructibus et proventibus eccleſiarum rationabiliter ſuppetere, et ad onera, quae ad vicarios pertinere debent, viderint convenire; et quod non minor portio aſſignetur alicui vicario, quam ſumma duodecim marcarum, ſi ad tantam ſummam totius eccleſiae, cujus eſt vicaria augmentanda, fructus integri ſe extendent. Et ne locorum ordinarii, praetextu difficultatis citandi proprietarios, et rectores hujuſmodi, qui nonnunquam moram faciunt et trahunt extra dioeceſes, in quibus conſiſtunt vicariae, de quorum augmentatione portionis quaeſtio vertitur, ſint ab executione ſuorum officiorum quomodolibet impediti; ejus concilii auctoritate ſtatuimus, quod in cauſis augmentationum vicariarum praedictarum per citationes in eccleſiis illis, quarum rectores aut proprietarii extra dioeceſim ordinarii demandantis citationem hujuſmodi commorantur, aliquo die dominico vel feſtivo, cum major ſive notabilis affuerit populi multitudo, publice et perſonaliter fact. in quibus citationibus ad comparend. ipſis citatis ad minus dentur triginta dies, praedictique rectores et proprietarii perinde arceantur ad comparendum, acſi eſſent per hujuſmodi citationem perſonaliter apprehenſi.

VI. *De ſententia excommunicationis.*
WILLIELMUS GRENEFELD.

Excommunicamus autem omnes illos, qui pacem regis et regni perturbare, aut libertates eccleſiaſticas, et praecipue hujus ſacroſanctae Eboracenſis eccleſiae, infringere, aut poſſeſſiones eccleſiaſticas invadere, aut ad bona eccleſiaſtica manus impias extendere praeſumpſerint, in praejudicium eccleſiaſticae libertatis. Item illos, qui in beneficia eccleſiaſtica ſe intrudunt; et eos, qui per laicalem poteſtatem ſeu aliam violentiam ea detinent occupata. Illos, qui ſequeſtra noſtra violant, conſimili ſententia involventes. Eadem ſententia innodamus omnes illos, qui mandata regia pro coercendis excommunicatis, a quibuſlibet impetrata gratia, vel odio alicujus perſonae, ſeu lucri cauſa exequi malitioſe differunt vel omittunt. Omnes etiam incendiarios, eccleſiarum fractores, veneficos, et veneficas, et magicis incantationibus utentes et haec fieri procurantes, et qui immunitatem eccleſiae violaverint, denunciamus excommunicationis ſententiam incurrere ipſo facto. Prohibemus autem, ne excommunicationis ſententia in genere pro damnis vel injuriis proferatur, quotiens dignoſci poterit, quis adverſus quem habeat actionem, niſi evidens utilitas id expoſcat. Excommunicamus autem omnes illos, qui odio vel lucri cauſa aliis falſo imponunt crimina, pro quibus mors, vel exilium, aut membrorum mutilatio, vel exhaeredatio, ſeu bonorum ſpoliatio ſequi debeat, ſi judicialiter convincantur. Qui autem ad diffamationem alterius quid proponit, quod mores ſuggillet, niſi hoc probare voluerit, canonice puniatur, et injuriam paſſo pro modo culpae ſatisfacere compellatur.

THOMAS SAVAGE.

Item, quod omnes et ſinguli, qui citationes, ſuſpenſiones, excommunicationes, vocationes, et mandata licita et honeſta quorumcunque judicum eccleſiaſticorum fieri, exequi, et obſervari impedierint, impedirive fecerint, ſeu procuraverint, majoris excommunicationis ſententiam incurrant, et ſint involuti ipſo facto; et pro ſic excommunicatis nominatim, et in ſpecie in valvis eccleſiae cathedralis illius loci, vel eccleſiarum ſuarum parochialium, ſi illi tutus pateat acceſſus; ſin autem, in valvis eccleſiarum aliarum parochialium vicinarum, ubi tute fieri poterit, in ſcriptis publicentur, et publice denuncientur, nulla alia monitione ſeu citatione aut proceſſu judiciali praehabitis.

Explicit opus ſuper conſtitutiones provinciales Eboracenſes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 7.	GUILIEL. WARHAM 16.	1519.	HENRIC. VIII. 11.

Caroli, epiſcopi Hereford. commiſſio ad monendum clerum, ut compareat in ſynodo dioeceſana Herefordenſi. Ex reg. Booth fol. 43.

CAROLUS, permiſſione divina Herefordenſis epiſcopus, dilecto nobis in Chriſto filio magiſtro Willielmo Webbe, archidiacono noſtro Hereford. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum ad regimen eccleſiae Chriſti, divina diſponente clementia, vocatis, inter alia, pro commiſſorum ſubditorum votiva delectione nihil occurrit praeſtantius, quam ipſorum curam ſolicite exercere; ne igitur gregis noſtri cuſtodiam ad inſtar mercenarii negligere videamur,

mur, vigilanti ſolicitudine aſſidue errata corrigere, aſpera et devia in plana et directa convertere, commiſſoque nobis populo ſalutis incrementa miniſtrare, et circa reformandos in clero mores et actus, prout nobis ex alto committitur, ſolertius intendere meditamur. Quod facilius ad effectum perducemus, ſi ſanctorum patrum monita et decreta ad vitiorum extirpationem, ſanctaeque matris eccleſiae honorem, et utilitatem tam conſulte quam ſalubriter edita, executioni debitae demandare curaverimus; cui nunc efficacibus ſtudiis et promptis operibus intendere decrevimus. Verum quoniam, ut ſacrae atteſtantur leges et canones, integrum eſt judicium, quod plurimorum ſententiis confirmatur, non per nos ſolum praecipites, et noſtrae prudentiae innitendo, ſed cum prudentum conſilio ac totius noſtri cleri aſſiſtentia ad praemiſſa procedendum fore decrevimus; ipſoſque de clero omnes et cujuſcunque gradus, ſtatus, vel dignitatis ad ſynodum noſtram in domo capitulari eccleſiae noſtrae cathedralis die infraſcript. per nos inchoand. tenend. et celebrand. cum continuatione et prorogatione dierum extunc ſequentium et locorum, ſi oporteat, ad nobiſcum de et ſuper arduis cauſis et negotiis, ac praeſertim quibuſdam articulis a reverendiſſimo in Chriſto patre, et domino, domino Thoma, miſeratione divina tituli ſanctae Ceciliae ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbytero cardinali, archiepiſcopo Eborum, etiam ſanctiſſimi domini noſtri papae legato a latere, nobis in concilio epiſcoporum Cant. et Ebor. provinc. ſimul apud Weſtmon. nuperrime celebrat. tradit. ac per nos clero noſtrae dioec. publicand. et declarand. honorem et utilitatem eccleſiae concernentia procedend. tractand. communicand. conſentiend. et concludend. citandos monendoſque et vocandos fore decrevimus. Quocirca tenore praeſentium peremptorie vos citamus et monemus, ac per vos omnes et ſingulos veſtri archidiaconatus rectores, portionarios, vicarios perpetuos, cantariſtas, ſtipendiarios, et ſacerdotes quoſcunque citari et moneri volumus et mandamus, quos nos etiam tenore praeſentium ſic citamus et monemus, quatenus compareatis et compareant eorum omnes et ſinguli coram nobis die Jovis quinto die menſis Maii prox. futur. in domo capitulari antedicta, cum continuatione et prorogatione dierum tunc ſequentium, ſi oporteat, et locorum in ſynodo antedicta, de et ſuper cauſis ſupradictis, et articulis, ac aliis tunc et ibidem exponendis, honorem et utilitatem eccleſiae concernent. ut praemittitur, tractaturi, proceſſuri, conſilium, aſſenſum, et conſenſum impenſuri, monitiones, injunctiones, et mandata canonica ſubituri, ipſis in omnibus et ſingulis, quatenus vos et ipſos, et eorum quemlibet concernunt, pariter intimantes, vobis et eiſdem ſic citatis, monitis, et vocatis; quod ſi in dicta ſynodo comparere neglexeritis, neglexerint, aut eorum aliquis neglexerit; nos tamen una cum tunc praeſentibus ad publicationem et executionem dictorum articulorum, et aliorum tunc ibidem exponend. deciſionem et finalem determinationem procedemus, prout de jure fuerit procedendum, veſtra ſeu eorum abſentia ſive contumacia in aliquo non obſtante. Nec vos aut eorum aliquem ulterius vocare intendimus, etiamſi hujuſmodi terminum continuari aut prorogari contigerit. Et quid in praemiſſis feceritis, nos dictis die et loco per veſtras literas patentes, harum ſeriem et ſingularum perſonarum per vos in hac parte nomina citat. in ſe continent. auctentice ſigillat. certificare curetis. Dat. Herefordiae 26. die menſis Aprilis, anno Dom. M. D. XIX.. et noſtrae conſecrat. anno tertio.

In hac ſynodo praelatorum, cleri, civitatis, decanatus, et archidiaconatus Hereford. quinto die menſis Maii congregata, certificatorio, nominibuſque citatorum et praemonitorum lectis, mag. Will. Burghill, conſiſtorii epiſcopalis officialis, mandato domini epiſcopi Herefordenſis " ibidem perſonaliter conſtituti et praeſentis, quaedam capitula, articulos, ſive quaſdam conſtitutiones a reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, dom. Thoma, miſeratione divina tit. S. C. ſanctae Rom. eccleſ. preſbytero cardinali, archiepiſcopo Eboracen. S. S. domini noſtri papae legato a latere, in concilio epiſcoporum Cant. et Ebor. provinciae ſimul apud Weſtm. celebrat. tradit. et clero publicand. et declarand. honorem et utilitatem eccleſiae, vitam, honeſtatemque clericorum, habit. morumque eorum reformationem concernent. publicavit et declaravit, ſicque continuata eſt dicta ſynodus uſque ad horam tertiam poſt meridiem ejuſdem diei et ad domum capitularem, facta monitione, quod omnes et ſinguli citati tunc et ibidem interſint, nulluſque illicentiatus a ſynodo recedat. Quibus loco et tempore, qui prius interfuerant, ibidem convocat. quibuſdam capitulis ſive articulis praecipuis de habitu clericorum, deque vita moribuſque ordinandorum in vulgari, pro faciliori et uberiori eorundem intellectu, per memoratum mag. Will. Burghill expoſitis et publicatis, ad quaedam alia capitula et articulos, praelatos tangentia, et ad publicationem eorundem progreſſus, eadem perlegit et publicavit, et copiam ſive exemplar dict. articulorum ſive capitulorum quibuſcunque petentibus fiend. et tradend. fore decrevit dict. reverendus in Chriſto pater; omneſque proprietarios ſive eccleſias appropriatas in ſua dioeceſi habentes, citat. praeconizat. et nullo modo comparentes, pronunciavit contumaces, poena contumaciarum hujuſmodi uſque horam nonam ſequentis diei reſervata, et comparitionem praeſentium et comparentium ratificand. et approband. praeſtita benedictione ſua ſolenni, hujuſmodi ſynodum explevit, finivit, et ordinar. auctoritate diſſolvit.

Declaratio

3

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 7.	GUILIEL. WARHAM 16.	1519.	HENRIC. VIII. 11.

Declaratio jejunii vigiliae ſancti Johannis Baptiſtae, contingentis in die Corporis Chriſti. Ex reg. Warham fol. 26. b.

VENERABILI fratri Willielmo, archiepiſcopo Cantuarienſi, noſtro, et apoſtolicae ſedis legato nato, Leo papa decimus. Venerabilis frater, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Tua a nobis ſolicitudo requiſivit, ut cum praeſenti anno vigilia nativitatis beati Johannis Baptiſtae in feſto ſacratiſſimi Corporis Chriſti occurrat, qua die plebi tibi commiſſae jejunium injungere debeas; ſuper hoc igitur habita cum venerabilibus fratribus noſtris matura deliberatione, taliter tibi reſpondendum duximus; quod praeſenti conſtitutione perpetuo duratura ſtatuimus, quod vigilia nativitatis beati Johannis hujuſmodi in feſto Corporis Chriſti, in quo memoria recolitur ſalvatoris, a quo ſalus noſtra dependet, occurrens, propter tanti feſti ſolennitatem feria quarta jejunari debeat, et jejunanda ſit vigilia ipſa; ſicque ab omnibus de caetero, cum dicta vigilia in feſto Corporis Chriſti hujuſmodi occurrit, ſervari mandamus: et propterea fraternitas tua plebi ſibi commiſſae, in tota Cantuarienſi provincia et ſuffraganeis ſuis mandabit, ut tam praeſenti, quam aliis futuris annis, quibus vigilia nativitatis ejuſdem Johannis Baptiſtae in feſto Corporis Chriſti occurret, praecedenti die, viz. feria quarta jejunent, et vigiliam ipſam, ob venerationem ac devotionem Nativitatis hujuſmodi obſervent. Dat. Romae apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris die 19. Februarii, milleſimo quingenteſimo nonodecimo, pontificatus noſtri anno ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 7.	GUILIEL. WARHAM 17.	1519.	HENRIC. VIII. 11.

Ordinationes et ſtatuta per Thomam Wolſey, titulo S. Ceciliae cardinalem, per ſingula monaſteria canonicorum regularium S. Auguſtini obſervanda, compoſita 22. Martii, A. Dom. M.D.XIX. *et regis Henrici* VIII. *undecimo.* Ex MS. Cott. Veſpaſ. F. IX. fol. 22. ſeqq.

IN Dei nomine, Amen. Nos Thomas, miſeratione divina tituli ſanctae Ceciliae ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbyter cardinalis, Ebor. archiepiſcopus, Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ipſiuſque regni Angliae cancellarius, necnon ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Leonis, divina providentia illius nominis papae decimi, dictaeque ſedis ad ſereniſſimum et potentiſſimum principem et dominum noſtrum Henricum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, ac dominum Hiberniae, univerſumque ejus Angliae regnum, ac omnes et ſingulas ipſius regni provincias, civitates, terras, atque loca illi ſubjecta, et alia illi adjacentia, etiam de latere legatus, non modo ex jure communi, vigore hujuſmodi legationis noſtrae de latere, verum etiam ex praefati ſanctiſſimi domini noſtri ſub plumbo commiſſione, et indulto ſpeciali, cujus datum eſt Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quingenteſimo decimo nono, quarto idus Junii, pontificatus ejuſdem ſanctiſſimi domini noſtri an. ſept. omnia et ſingula hujus regni Angl. et locorum praedictorum monaſteria et loca religioſa, exempta et non exempta, eorumque praelatos, praeſidentes, et miniſtros viſitandi, corrigendi, et reformandi poteſtatem habentes, et ad honeſtiores vivendi mores tam in capitibus, quam in membris reducendi, proque hujuſmodi reformatione facienda, facultatibus ampliſſimis in hujuſmodi indulto apoſtolico plenius ſpecificatis utendi, poenas quoque et cenſuras imponendi, et alias contra ipſos praelatos, praeſidentes, et miniſtros procedendi, corrigendi, caſtigandi, et puniendi, ac ad laudabiles mores reducendi; necnon omnia et ſingula, quae juxta inſtituta ſuorum ordinum, et conſtitutiones ſummorum pontificum, et decreta ſanctorum patrum, ad honorem Dei, ad religioſarum perſonarum praedictarum decorem, honeſtumque vivendi modum neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna videbuntur, gerendi, ſtatuendi, faciendi, diſponendi, et exequendi, contradictores et rebelles, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, praeeminentiae, nobilitatis, vel conditionis fuerint, per excommunicationis, ſuſpenſionis, et interdicti, aliaſque formidabiliores, de quibus nobis videbitur, ſententias, cenſuras, et poenas, cum earum aggravatione et reaggravatione, quavis appellatione poſtpoſita, compeſcendi, et, ſi opus fuerit, brachium ſeculare invocandi, cum derogationibus privilegiorum indultorum, et literarum apoſtolicarum dictis religioſis perſonis ſub quibuſvis verborum formis et clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribuſque et inſolitis, ac irritantibus, et aliis decretis per ſedem apoſtolicam conceſſorum, confirmatorum, et innovatorum; non obſtantibus etiam quibuſvis exceptionibus et appellationibus a praemiſſis ad ipſum ſanctiſſimum dominum noſtrum, et dictam ſedem per quoſvis forſan pro tempore interponendis, quas extunc prout exnunc, et e converſo, idem ſanctiſſimus dominus noſter frivolas et inanes, ac ex nullo gravamine interjectas fore et eſſe decrevit, ad honorem Dei, decus et ornamentum ordinis regularis ſancti Auguſtini, praelatorumque et canonicorum

nonicorum ejuſdem ordinis hujus regni Angliae, et locorum praedictorum reformationem, ac condecentem vivendi et incedendi modum, quaedam ex commiſſi nobis officii poteſtate duximus ordinanda et ſtatuenda; prout per capita diſtincta inferius continetur.

I. *De unione et capitulo generali omnium canonicorum regularium per Angliam.*

Cum ad manifeſtandam eccleſiae unitatem uni Petro commiſit Chriſtus eccleſiam ſuam, propter quam et in unum, dicit beatiſſimus pater veſter Auguſtinus, congregati eſtis ejuſdem membra corporis, diviſa eſſe nolumus, dicente evangeliſta "omne regnum in ſe diviſum deſolabitur," turpiſque pars eſt, quae non convenit ſuo toti; majori igitur parti, ubi tota vis minorem in bono adhaerere, decere, decernentes tam ſecundum conſtitutionem provincialem c. I. De religioſis domibus, quam ex veſtris unanimi aſſenſu et conſenſu noſtra auctoritate ſtatuimus, quod canonici regulares, vocati Aruſianſes et Victorini, quos audivimus a caeteris ſegregatos, et omnes canonici regulares ordinis ſancti Auguſtini, quocunque nomine appellantur, per totum regnum Angliae, in eodem capitulo generali, de triennio in triennium omnino celebrando ſuper eiſdem ſtatutis et privilegiis, et ſub eiſdem praeſidentibus inperpetuum uniantur atque conveniant juxta ſtatutum generale et decretalem Honorii tertii conſtituit. Benedictinas ſufficienter et ad plenum in hac parte diſponentes, ſub poenis ibidem contentis.

II. *De admittendis ad religionem, et forma profitendi eandem.*

Quum nihil ſit ſanctae religioni tam peſtiferum, quam quod indocti, virtutibus parum dediti, rudes, ad religionem penitus inepti, ad habitum regularem inconſiderate aſſumuntur, unde regularis obſervantiae contemptus, et alia mala quamplurima nonnunquam inſequuntur; ſtatuimus igitur et ordinamus, quod omni amore indiſcreto carnis neceſſitudine et favore ſepoſitis, nullus poſthac in habitum canonicorum regularium ad annum probationis admittatur, niſi ſecundum ſtatuta Benedictina perſona idonea, vel de cujus idoneitate ſpes veriſimilis habeatur, quod inibi in divinis et aliis Deo poſſit et velit inſervire; quodque talis, antequam expreſſe et publice religionem profiteatur, aetate ſit legitima, juxta c. I. Et ad noſtram Extra. De regularibus, etc. et quod regulam S. Auguſtini pene memoriter recitare ſciat, ac etiam inſignis et caeteris religionis ceremoniis competenter ſit inſtructus, haecque verba ſubſequentia ſola, et non alia, in ſua profeſſione proferat: Ego frater N. offerens trado meipſum divina pietate in hac eccleſia N. perpetuo ſerviturum ſecundum regulam ſancti Auguſtini; et promitto obedientiam domino N. hujus eccleſiae abbati, vel priori, et ſucceſſoribus ſuis canonice intrantibus. Super quibus omnibus et ſingulis conſcientias praelatorum ſuorum ſub poena indignationis Dei omnipotentis diſtrictius oneramus. Et ut praemiſſa citius fiant, et facilius perficiantur, habeant ſinguli praelati infra ſua monaſteria, ubi novitii admitti et profiteri debeant, praeceptorem grammatices, ſecularem vel regularem, necnon regulae et ceremoniarum informatores, juxta ſtatutorum ſuorum exigentiam.

III. *De obedientia.*

Quoniam prae caeteris eximium eſt obedientiae bonum, quo non propriam voluntatem religioſi, ſed ſuperioris potius agere ſint parati; cui tanquam patri obediendum eſſe jubet in regula divus Auguſtinus, filialem obedientiam inſinuans, quae prompte atque hilariter opus injunctum exequitur, et non triſtiter, ac [cum] pigritia, quod obedientiae ſervilis indicium eſt; ſtatuimus idcirco, quod fratres in cunctis, quae ſecundum Deum et pro religionis utilitate praecipiuntur, prompte ſuis ſuperioribus obtemperent, abſque murmure et contradictione aliqua; certi quod non homini obediunt ſoli, ſed Deo, a quo et retributionem accipient; idque facientes non modo animarum ſuarum miſerebuntur, ſed praepoſitorum ſuorum etiam, quemadmodum in regula traditur: nam ita et ſuas animas obediendo a peccato liberabunt inobedientiae, et praepoſitos facient, ut cum gaudio ſuis fungantur officiis. Propter quod et Paulus ad Hebraeos ait, "Obedite praepoſitis veſtris, et ſubjacete illis; ipſi enim vigilant tanquam pro animabus veſtris rationem reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, et non gementes." Quodſi chriſtianis omnibus hoc jubet Paulus, multo magis in religioſis eſt faciendum, qui ſe voto labiorum ſuorum ad obedientiam arctius aſtrinxerunt.

IV. *Contra vitium proprietatis.*

Item ſtatuimus et ordinamus, quod nullus canonicus regularis habeat aliquid proprium, ſub poena in regula S. Auguſtini et in Clement. Dudum, de ſepulturae proprietariis impoſita, ac ut hujuſmodi proprietatis vitium a ſancta religione eo facilius tollatur, quo ſeſe quiſque nulla re indigere conſpexerit; decernimus, quod omnibus et ſingulis canonicis in victu et veſtitu ſalubribus et decentibus, ac aliis vitae neceſſariis competentibus, de communis, ſecundum eorum indigentiam, prout facultates domus permiſerint, quotiens opus fuerit, per praelatum ſive praepoſitum aut officiarium alium, ad hoc per eum deputatum, eis et eorum cuilibet juxta regulam praedictam plene et libere adminiſtretur. Et quum in conſtitutione Benedictina contineatur, ut illud, quod dandum erit ſingulis canonicis pro veſtiario, ordinetur et taxetur; nos igitur taxanda ſtatuimus, quod ultra ſexaginta ſolidos annuos nulli canonico preſbytero non officiario, vel ultra xxx. ſolidos pro canonico non preſbytero, magiſtro novitiorum portio annua pro veſtitu et aliis neceſſariis tradatur ſeu perſolvatur. De quibus quidem ſexaginta ſeu xxx. ſolidis annuis, caeteriſque rebus quibuſcunque ſua ſub cuſtodia

cuſtodia exiſtentibus, ſeu exiſtere debentibus, ſinguli canonici, viz. preſbyteri pro ſeipſis, et magiſter novitiorum pro non preſbyteris, ſingulis annis, ſuis prioribus ſeu praepoſitis, quotieſcunque id requirentibus, per billas ſuas plenum et verum faciant computum; poſt quem, ſi priores ſeu praepoſiti praedicti quicquam ſcienter celatum ſeu occultatum reperierint, taliter celantem ſeu celantes, occultantem ſeu occultantes, proprietatis vitio convictum ſeu convictos debitis ſubjiciant proprietariorum poenis praedictis. Pecunias vero aut alia quaecunque nomine et expreſſo permiſſu praelati ſui canonicus quicunque retinens, et ad ejus requiſitionem revelare, et cum effectu tradere paratus, abſque alia fraudulenta excuſatione quacunque, proprietarius auctoritate praeſentium cenſendus non erit. Donatam igitur pecuniam aut aliter quaeſita quaecunque, juxta regulam, in poteſtate ſit praepoſiti donatario, vel cui velit, conferre, quae quantacunque ſic recipiens et retinens, ut praediximus, proprietarius non erit. Curent vero praepoſiti ſeu priores omnia et ſingula praemiſſa diligentius atque diſtrictius obſervari, ſemper cogitantes ſe Deo pro hiis rationem reddituros. Conſuetudini tamen ſeu ſtatuto cuicunque minorem penſionem annuam, quam praedictorum ſexaginta vel triginta ſolidorum pro veſtibus diſponenti, dum tamen ſufficienter provideatur pro eiſdem, non intendimus pet iſtam conſtitutionem in aliquo derogare.

V. *De foeminis infra monaſterium non admittendis.*

Item ſtatuimus, quod nulli foeminae, cujuſcunque aetatis, propinquitatis, aut conditionis extiterint, permittatur acceſſus in dormitorium, infirmariam, clauſtrum, aut canonicorum cellas ſeu cameras, vel alium locum privatum quemcunque; ſed duntaxat ad loca pro hoſpitibus deputata, vel ad hoſpitia praelatorum, aut in magnis monaſteriis ad cameras priorum. Non intendentes per praeſens ſtatutum, quin licebit mulieribus eccleſias infra monaſteria, cauſa devotionis, ingredi, et per clauſtrum, dummodo ſtando vel colloquendo moram ibidem non traxerint, pertranſire. Sed nec ullo modo intra interiora ſepta monaſteriorum, ex quibus religioſi ſine praelati ſui venia egredi non debent, pernoctent.

VI. *De veſtibus converſo aut alii ad abluendum aptiori tradendis.*

Et quoniam praecipua occaſio colorandi foeminarum acceſſus eſt, praetextu veſtium abluendarum; idcirco quando regula inſtituit, ut veſtes canonicorum per aliquem ex ipſis, aut per fullonem aliquem expurgentur, provideatur idcirco per praelatos, quoad fieri poteſt, ut uni ex laicis converſis officium illud abluendarum veſtium imponatur, aut cuipiam alii, ad hoc opus aptiori, ne foeminis occaſio praeſtetur ingrediendi locum aliquem praedictorum.

VII. *De non egrediendo ſepta monaſterii.*

Item ſtatuimus, ordinamus, et volumus, quod nemo regulam S. Auguſtini profeſſus, aut novitius, ad annum probationis admiſſus, non prius expoſita abbati vel priori ſuo cauſa rationabili et legitima, ac per eundem approbata, et termino, quo omnino rediturus ſit, pro loci, ad quem tendit, diſtantia, et negotii qualitate, per dictos ſuperiores prius ei aſſignato, fores aut ſepta monaſterii uſquam egrediatur, prout in conſtitutione Benedictina capitulo viceſimo cavetur; ſed neque cum juſta fuerit cauſa, et per ſuperiorem approbata id faciat, niſi honeſte comitatus cum uno vel duobus, atque in habitu decenti, quemadmodum in capitulo XIII. conſtitutionum Benedictinarum continetur. Nec aliquos venandi gratia canes habeat ſequaces, vel aucupandi gratia cujuſvis generis aves habeat, aut deferat, ſeu ab aliquo ſecum deferri faciat, vel permittat, quemadmodum in patrum cavetur inſtitutis. Quum vero ſic exierit, nunquam in oppido, juxta quod, vel in quo ſitum eſt ejus monaſterium, aut in vicina aliqua domo edat aut bibat, niſi inopinata aegrotatione ſuperveniente, dum in oppido fuerit; vel niſi ex mandato vel licentia ſpeciali petita prius et obtenta. In quo caſu praecipimus et mandamus, ut, ſi commode poterit, potius ad monaſterium ſuum revertatur, quam illic refectionem accipiat. In caeteris vero locis remotioribus tanquam peſtem fugiat, unde ei diſcrimen aliquod ſuae caſtitati imminere poſſit. Sed et in itinere, juxta regulae ordinationem, ſimul incedant; neque diſcedant ab invicem, neque comites, quos voluerit, ſed quos praepoſitus aſſignaverit, habeat quiſque ſecum, quibus hoc caſu, ut praemittitur, pecunia de communi ſubminiſtretur.

VIII. *De habitu et tonſura canonicorum.*

Item, quia congruum eſt, ut qui unam et eandem profitentur regulam, omnes de eodem monaſterio habitu unius coloris, et ejuſdem formae utantur, et tonſuram gerant uniformem; ſtatuimus, quod omnes canonici regulares veſtibus utantur honeſtis, ſecundum ſtatuta Benedictina, albi, bruni, nigri, ſeu quaſi nigri coloris duntaxat; ſic quod in monaſteriis abbates, praepoſiti, et priores formam veſtium et calceamentorum ita ordinent et diſponant, quod ſit omnibus canonicis ejuſdem monaſterii tam extrinſecus, quam intrinſecus uniformis, niſi forte intrinſecus cum aliquibus ex cauſa duxerit diſpenſandum. Rochetiſque lineis pretii mediocris, non nimis curioſe plicatis utantur, et calceis non laicorum more praeſciſſis, aut laqueis croceis colligatis utantur. In manicis vero ſuis nullo modo furruris utantur, aut pellibus, niſi prout eis permiſſum eſt in ſtatutis Benedict. et in hiis omnibus vitetur quicquid ſit pretioſum, nimis curioſum, aut glorioſum nimis, ſeu quod eſſet eorum ordini contrarium aut ſcandaloſum: ſalva ſemper praelatorum dignitate pro decenti habitus eorundem

dem competentia. In tonſura vero omnes cum coronis [a] quam ſecularium clericorum amplioribus et crinibus ad medietatem aurium praeſciſſis ſeu amputatis humiliter incedant, ſub poena regularis diſciplinae, ad diſcretionem praelatorum delinquentibus imponenda.

IX. *De horis canonicis uniformiter et devote ab omnibus ſimul canonicis cavendis et audiendis.*

Item ſtatuimus, quod omnes et ſinguli canonici regulares, juxta morem ſingulorum locorum, pſalmos, et alia, ad divinum cultum pertinentia, abſque magna acceleratione aut nimia moroſitate cum perfecta verborum expreſſione ac mediocri pauſa poſt punctum medium diſtincte, plane, et devote cantent. Horis vero canonicis omnibus, matutinis maxime et miſſae majori, legitimo impedimento ceſſante, omnes et ſinguli canonici regulares, et praeter praelatum officiarii devote interſint, vel regulari ſubjiciantur diſciplinae, ſi alias ex cauſa per ſuos ſecum ſuperiores non diſpenſetur. Et cum inter omnes eccleſiaſticos, maxime religioſos, ille canendi modus merito ſit approbandus, in quo non laſciva melodia aſtantium auribus blanditur, nec favor humanae laudis in diviſione notarum appetitur, ſed planus cantus et modeſta pſallentium gravitas dulci et quieta modulatione audientium animos ad ſpiritualem delectationem, et caeleſtis melodiae deſiderium incitat et invitat; nos igitur diſtrictius inhibemus, ne cantus fractus vel diviſus "Prickſong" vulgariter et Anglice dictus, in choris canonicorum amodo decantetur, aut decantari permittatur. Prohibemus inſuper, quod laici, ſive etiam clerici ſeculares cantores, tam viri quam pueri, tempore divinorum in choro cum canonicis ad pſallendum quoviſmodo admittantur. Permittimus tamen, quod miſſas de beata virgine, de nomine Jeſu, et conſimiles, quae extra chorum, conventualem quaſi in omnibus hujus regni monaſteriis, ſolenniter cani ſolent, per viros ſeculares etiam laicos ac pueros, cum cantu fracto ſeu diviſo, et organis decantari facere valeant; dummodo nemo ex canonicis, eo excepto, qui hujuſmodi miſſam in altari celebrabit, interſit. Permittimus etiam, quod ipſi canonici inter ſe, laicis et ſecularibus cantoribus excluſis, aliquam melodiam ſupra ſimplicem et ferialem cantum diebus dominicis, et ſanctorum natalitiis feſtivis, aliiſque magnis ſolennitatibus in miſſis et veſperis aliiſque divinis officiis facere valeant, ita tamen quod cantus integritas et verborum expreſſio non omittantur. Verum quia continuus et immoderatus canendi labor non ſolum voces pſallentium laedit, ſed et ipſorum animos ad Deo ſerviendum imbecilliores efficit, praeſertim cum in nonnullis hujus regni coenobiis pauci ſint canonici, et nonnunquam tres pluresve miſſae praeter et ultra horas canonicas ſunt cum nota quotidie celebrandae; idcirco nos eorum laboribus in hac parte compatientes, quod in omnibus illorum coenobiis organorum melodia in choris ſuis, et alibi ad ſuum relevamen uti, et ad ea pulſanda virum aliquem honeſtae converſationis, laicum vel clericum ſecularem, dummodo canonicis nimia familiaritate ſe non immiſceat, in ſuo famulitio retinere valeant, non denegamus.

X. *De modo dicendi divina in minoribus domibus ſive monaſteriis.*

Item ordinamus et decernimus, quod in omnibus minoribus monaſteriis, ſive domibus, ubi ad horas cantandas numerus canonicorum non ſuppetit, matutinas, et alias horas canonicas ſtatutis temporibus in choro ſimul omnes canonici, diſtincte et ſonora voce alternatim omnino dicere teneantur; miſſam vero, ſi numerus quoquomodo ſufficiat, omnino cantent. Sin ad minus poſſint, uno celebrante, caeteri omnes in choro, ceſſante cauſa legitima, interſint orationibus aut contemplationibus, ut religioſos decet intendentes.

XI. *De dormitorio.*

Item decernimus, quod omnes canonici, qui, ut praefertur, omnibus horis canonicis intereſſe tenentur, poſt completorium dictum a conventu, accepta aqua benedicta ab eo, qui dare ſolet, immediate ad dormitorium ſimul regulariter tranſeant, ubi ſilentium teneant, nec ullus inde exeat, niſi per eum, qui tunc et ibi praeeſt, licentiatus; quia ſi quis ſecus fecerit, graviter juxta arbitrium praepoſiti puniatur. In eodem vero dormitorio, in cellulis diſtinctis, ſinguli in ſingulis, et ſeparatis lectis cubent et jaceant; et quaelibet cellula, dum in ea aliquis canonicorum fuerit, toto tempore, quo inibi manſerit, tam de die quam de nocte, ab anteriore parte ſit aperta, ut introſpicere volentes videre poſſint quid intus agatur, et contrafacientes debite juxta arbitrium praepoſiti puniantur.

XII. *De refectorio.*

Item ſtatuimus et ordinamus, quod omnes canonici regulares ſingulis diebus per annum, ceſſante cauſa, per praelatum approbanda, ſimul in refectorio comedant, praeter officiarios, et quos praelatus ad menſam ſuam, vel alibi ex gratia aſſignare dignabitur, quod ei licebit tam infra quam extra ſepta monaſterii. In quo refectorio, ſecundum regulam ſancti Auguſtini, de lecturis conſuetis lectionem habeant, cui attentas aures accommodent, ac ſilentium teneant, nec tempore refectionis aliquem laicum ad eis in menſa inſerviendum, niſi ex cauſa ibidem admittatur, ſed per eorundem canonicorum aliquem, ubi numerus ſuppetit, id fieri ſtudeant. Statuimus inſuper et diſtrictius inhibemus, ne quis canonicorum aliquod genus cibi aut potus pauperibus deputatum, ſeu competens, extra refectorium ſecum deferat, ſeu deferri faciat, abſ-

a Loco *quam* in MS. legere mallem *non more.*

que

que ſpeciali ſuperioris ad hoc licentia, ſub poena debita a praepoſitis delinquentibus infligenda.

XIII. *Ut praedicta per abbates et priores diligentius obſervari curentur cum diligentia et vigilantia ſuper gregibus ſibi commiſſis.*

Caeterum, ut quae in regula traduntur, cuncta fidelius et diligentius adimpleantur, hunc modum divus pater Auguſtinus excogitavit; nempe, ut ſi quid minus in regula obſervatum fuerit, id non negligenter praetereatur, ſed emendandum corrigendumque curetur. Statuimus igitur, quod abbates et priores locorum provideant, ut ſinguli fratres regulam intelligant, eandemque diligentius, in quantum humana fragilitas hoc permittit, obſervent, et quamprimum intellexerint ullam regulae factam tranſgreſſionem per aliquem fratrum, eam cum omni maturitate ſtudeant emendare: modicus enim error, ſi non protinus emendetur, facile per negligentiam major evadit. Capitulis igitur quotidianis, quibus omnes, cauſa urgente, ibidem tractanda adeſſe volumus, ipſi etiam abbates et priores, cum commode poſſint, maxime ſi opus fuerit, interſint, debitaſque cuique poenas juxta delicti quantitatem moderentur. Sed et carcerem ſinguli in ſuis domibus provideant, ubi, ſi neceſſe fuerit, notabilius delinquentes gravius puniantur. Verum cum id nequeant priores monaſteriorum diligenter exequi, ſi non affuerint gregi, cujus ipſi curam ſuſceperint; ſtatuimus igitur, ut nullus abbatum vel priorum, niſi juſta vel honeſta cauſa ſe abſentet diutius a monaſterio ſuo, ſed una cum fratribus, quam frequentius commode poſſit, converſetur, et praeſertim in eccleſia, dum divina officia celebrantur, ut juxta regulam circa omnes ſeipſum bonorum operum exemplum praebeat, ſemper cogitans ſe pro fratribus redditurum eſſe rationem. Et ſi ex juſta ſeu honeſta aliqua cauſa aliquamdiu abfuerit, feſtinet, quantum commode poſſit, ad monaſterium ſuum reverti, neque unquam ultra unum menſem continuum abſentet ſe, rationabili cauſa ceſſante, [a] quamdiu infra ſeptem milliaria perſtiterit. Alioquin regulae violatores ea celeritate, qua neceſſe foret, neque corrigere poteſt, neque bonae vitae exemplar eſſe fratribus, nec demum Deo pro eis rationem reddere merito comprobandam.

XIV. *Moderatio ſeu modus recreationum.*

Et quanquam antiquorum patrum prudentiae et circumſpectioni opportunum viſum fuerat, quod clauſtrales canonici, onus pſallendi die nocteque ſuſtinentes, defeſſos animos honeſtis interdum ſolatiis recrearent; nos advertentes id, quod in remedium proviſum fuerat, nunc per indebitum utendi modum ad noxiam tendere, dum dicti canonici, in ſuis hujuſmodi ſolatiis exiſtentes, nonnunquam ad integras hebdomadas a choro ſe abſentant, et neglectis quodammodo regularibus obſervantiis, ludis plerumque inhoneſtis, et ſuſpectarum perſonarum conſortiis ſe immiſcent, in ſuarum periculum animarum, religionis opprobrium, et divinae majeſtatis offenſam; et huic malo occurrere ſatagentes, ſtatuimus et ordinamus, quod hujuſmodi canonici ad recreationes admiſſi, non ut antea luſores aut minuti de caetero nominentur, cum denominatio nonnihil inſolentiae et levitatis prae ſe ferre videatur. Item ſtatuimus et ordinamus, quod ipſi canonici non ſinguli et ſeparatim, ſed ſimul in convenienti numero ſuperioris arbitrio moderando, ac non ſine uno duobuſve fratribus ſenioribus, et illis quidem gravibus viris, illos comitantibus ad ſeſe recreandum exeant, non in villis (ad) vicos et tabernas, ſed in loca aprica et ſpatioſa, ac amoena a ſuis coenobiis non multum diſtantia; quodque in ſuis hujuſmodi recreationibus, honeſtis ſolatiis contenti, religioſo et modeſto corporum exercitio utantur, atque a coetibus ſecularium perſonarum, quoad poterint, abſtinentes, domos laicorum, ubi frequenter delinquendi datur occaſio, etiam ſub colore edendi, bibendi, vel prandendi, niſi ex ſuperioris tunc in monaſterio actualiter praeſentis licentia ſpeciali, non ingrediantur, quin potius, ut omnis hujuſmodi tollatur occaſio, comeatum, quo illis opus eſſe videbitur, a monaſterio ſecum deferri faciant: ac demum quod ſingulis recreationum diebus, hora debita a ſolatiis ad monaſterium redeant, ita quod extra coenobium non pernoctent, niſi fortaſſis cum ſuis praelatis in ſuis maneriis tunc degentibus, de ipſorum praelatorum venia, ipſos eſſe contingat.

XV. *De calculo per abbates et priores non exemptos, et per eorum officiarios praeſtando.*

Quum in conſtitutione quadam Oxon. edita, capitulo ſcil. primo, de ſtatu regularium cavetur, ne cujuſvis monaſterii ſtatus ignoretur a fratribus, ut praelati non habentes poſſeſſiones a conventu ſeparatas, et alii officiarii monaſteriorum quater aut ſaltem bis quoquo anno coram fratribus a praelato et conventu ad hoc deputatis, de receptis et expenſis computum reddant; in qua re ſi quis repertus fuerit negligens, ipſo facto per legatinam quandam Ottoboni capitulo "De ratione adminiſtrationis reddenda," ab adminiſtratione ſua ſuſpenſus efficitur, quouſque computum praedictum reddiderit. Renovetur igitur haec ſalutaris ordinatio, et modis omnibus curetur, ut ſinguli abbates et priores ad minus ſemel, ac caeteri officiarii quater aut bis ad minus, annis ſingulis toto praeſente conventu, vel quibuſdam ex ſenioribus, qui peritiores fuerint, a praelato et conventu deputandis, plenariam de ſtatu et de expenſis et receptis exponant rationem, ac integrum et perfectum reddant calculum ſive computum, cujus anni computus pedem ſeu verum domus ſtatum ſub dictorum ſeniorum teſtimonio loci ordinario, vel vicario ſuo gene-

[a] Abbreviata vox in MS. *quadam dum* legi videtur.

rali

rali in ſua viſitatione exhibeant et oſtendant ad hoc requiſiti. Quodſi quiſpiam abbatum, priorum, aut officiariorum praemiſſa coram conventu, ut praefertur, facere requiſitus praetermiſerit, ab adminiſtratione ſua ſit ſuſpenſus, donec id ipſum perfecerit. Conſuetudini tamen locorum, per quam frequentius, puta menſibus vel hebdomadis ſingulis computus fieri debeat, per praeſentes derogare non intendimus.

XVI. *De negotiis forinſecis.*

Item ſtatuimus et volumus, quod pro forinſecis reditibus colligendis, aut neceſſariis coemendis, laicus quiſpiam aut ſecularis ſacerdos vel converſus honeſtus a praelato deputetur talis, qui commodius et fidelius haec efficere ſperatur, cum quo, ſi praelato expediens videatur, ad omnem fraudem ipſius deputati evitandam canonicus ſuus ad hoc aptus ſeu neceſſarius emittatur; et quod canonicus cum ſeneſchallo in curiis tenendis aſſidens, tam graviter utilitatem domus ſuae attendat, totoque itinere tam religioſe ſe gerat, ut eadem magis quam ſuam recreationem curare videatur.

XVII. *De ſermone Latino et fratribus ad univerſitatem mittendis.*

Rurſum in regula conſtitutum eſt, ut codices certa hora ſingulis diebus petantur, nempe ut ex hiis victus et veſtitus animarum quaerantur, quum parum proderit librorum lectio, ſi modo defuerit intellectus, ſermove Latinus ignoretur, vel ſi nemo interim adſit eruditus, qui doceat non intellecta; ſtatuimus igitur, quod ſi in locis ſilentio deputatis aliquando fuerit loquendum in domo capitulari pro tempore capituli fratres Latine vel Gallice loqui ſcientes, ceſſante cauſa legitima, Latine vel Gallice inter ſe omnino loquantur, niſi vel excennis quiſpiam affuerit, vel feſti celebrioris gratia. In quo qui deliquerit, et monitus ſtatim non obedierit, ſecundum praelati arbitrium regulari ſubjaceat diſciplinae, quodque juxta ſtatutum Benedictinum praelatus cum conventu ad hoc in reditibus habilis, aliquem ex ſuis magis idoneum ad univerſitatem Oxoniae vel aliam congrua cum ſtudentium penſione mittat, in ſacris maxime literis erudiendum, ut tandem ipſe doctus poſſit doctrinae ſuae lumen aliis communicare. Qui vero praelatus cum conventu, ut praefertur, moniti non miſerint qui mittere deberent, poenam decem marcarum auctoritate praeſentium pro unoquoque anno ſic praetermiſſo ſinguli incurrant; quae poena protinus ad communem totius capituli uſum per praeſidentem vel praeſidentes convertatur.

XVIII. *De numero canonicorum.*

Item ſtatuimus et ordinamus, quod in omnibus et ſingulis monaſteriis, ſive locis canonicorum regularium tot ſint canonici et novitii, quot primaeva fundatio exigit, ſeu ſaltem tot, quot una cum miniſtris et ſervitoribus neceſſario requiſitis, modernus fructuum, redituum et proventuum verus valor annuus, deductis oneribus neceſſariis, commode ſuſtentare poterit. Curent igitur locorum praelati infra annum poſt datam praeſentium de tanto canonicorum et novitiorum numero providere, quanto, ut praefertur, una cum miniſtris et ſervitoribus de neceſſitate requiſitis fructuum, proventuum, et redituum verus valor annuus modernus, deductis, ut praefertur, oneribus neceſſariis, ſecundum verum animi ſui judicium commode ſuſtentare poterit. Et extunc poſtea ſtante eodem praedictorum redituum valore, quantum erit poſſibile, minorem nullo modo habeat numerum, ſed eundem canonicorum morte aut aliquo quoviſmodo numerum diminutum, quantocyus commode poterit, reficere ſtudeant, ſub poena per praeſidentes ejuſdem religionis in proximo capitulo generali aſſignanda.

XXII. *die Martii, anno Domini milleſimo quingenteſimo decimo nono.*

Nos Thomas, miſeratione divina tituli ſanctae Ceciliae, etc. cardinalis Eborum, et legatus de latere antedictus, auctoritate, qua ſupra, decernimus praeinſerta ſtatuta et ordinationes per ſingula monaſteria, et domos ſive prioratus canonicorum regularium ordinis ſancti Auguſtini utriuſque provinciae, hujus regni Angliae, exemptis et non exemptis, per ſingulorum locorum abbates, priores ſive praeſidentes in eiſdem locis citra diem octavum poſt feſtum Corporis Chriſti prox. futurum publicari, et deinde, prout res exegerit, per eoſdem bona fide, realiter, et cum effectu practicari, et debitae executioni demandari; verum pro ſingulari et paterna affectione, quam erga dicti ordinis profeſſores gerimus, et habemus, non intendentes aliquod onus importabile illis imponere, praefata ſtatuta et ordinationes ſolummodo uſque ad feſtum S. Trinitatis, quod erit anno Domini M. D. XXI. vim ſuam et effectum habere volumus. Quo quidem tempore tam praelatos quam clerum utriuſque provinciae praedictae, et etiam religioſos praedictos, Domino annuente, convocare intendimus, ut quid fructus ex hujuſmodi ſtatutis interim acceſſerit, deprehendi poterit. Et ſi quid religioſis hujuſmodi oneroſum nimis et importabile, ſive aliquid addendum vel minuendum in eiſdem ſtatutis compertum fuerit, id tunc moderare et reformare, ac eiſdem addere vel diminuere, ſecundum quod res expoſtulare videbitur, curabimus.

Bulla

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 9.	GUILIEL. WARHAM 18.	1521.	HENRIC. VIII. 12.

Bulla Leonis X. cardinali Eborum, de poteſtatibus ſuper lectione librorum Martini Lutheri. Ex autographo apud Foeder. Rymer vol. XIII. p. 742.

LEO epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Thomae, tituli ſanctae Ceciliae preſbytero cardinali Eboracenſi, in regno Angliae noſtro et apoſtolicae ſedis legato, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Cum ad nihil aliud magis noſtra aſpiret intentio, quam ut Chriſti fidelium animas noſtra diligentia Deo lucrifacere poſſimus, libenter circa hoc operam vigilem adhibemus, ut diabolica fraude decepti ad caulam dominicarum ovium revertantur; et ſi qui animorum perverſitati ducti, in eorum damnato propoſito perſeverare maluerint, taliter animadvertatur in illos, ut ſit eorum poena caeteris in exemplum. Sane cum alias quidem falſi fidei cultores quamplures, et varios errores jamdiu per concilia et praedeceſſorum noſtrorum conſtitutiones damnatos, utpote haereſim etiam Graecorum et Bohemorum continentes, noviter ſuſcitaſſent, et in inclyta natione Germanica ſeminaſſent; nos errorum hujuſmodi virus peſtiferum ulterius tolerare, ſeu diſſimulare abſque orthodoxae fidei injuria non valentes, ac hujuſmodi peſti morboque canceroſo, ne in grege dominico latius ſerperet, viam praecludere cupientes, errores ipſos, ut haereticos, et veritati catholicae contrarios, de fratrum noſtrorum conſilio et aſſenſu damnavimus et reprobavimus, ac omnibus utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, tam laicis quam clericis, ſecularibus et regularibus, per univerſum orbem, praeſertim in Alemania ipſa exiſtentibus, ſub excommunicationis latae ſententia et aliis poenis tunc expreſſis, eo ipſo incurrendis, praecepimus et mandavimus; ne praefatos errores aut eorum aliquos defendere, aut quovis quaeſito colore affirmare praeſumerent. Et quia dicti errores, et plures alii in diverſis libellis per Martinum Lutherum haereſiarcham compoſitis, continebantur, libellos ipſos in quocunque idiomate reperiebantur, damnavimus, ac eiſdem Chriſti fidelibus mandavimus, ne libellos, hujuſmodi errores ipſos continentes, legere, imprimere, publicare, ſeu defendere, aut in domibus ſuis, ſive aliis publicis vel privatis locis tenere quoquomodo praeſumerent; quinimo illos, ſtatim poſt literarum noſtrarum ſuper hiis editarum publicationem, ubicunque forent per ordinarios et alios in dictis literis expreſſos, diligenter quaeſitos, publice et ſolenniter in praeſentia cleri et populi, ſub poenis in eiſdem literis expreſſis, comburerent, ipſique Martino, ut ab omni praedicatione deſiſteret, juſſimus; alioquin eum, ejuſque adhaerentes, complices, fautores, et receptatores requiſivimus et monuimus, et ſub dictis poenis diſtricte praecipiendo eis mandavimus, ut infra certos dies a praefatis erroribus eorumque praedicatione, et publicatione, ac defenſione omnino deſiſterent, libroſque, errores hujuſmodi continentes, comburerent, ſeu comburi facerent, ipſique Martino, ut errores ipſos omnino revocaret, ac de revocatione hujuſmodi per publica documenta nos certiores faceret, et cum pleno ſalvo conductu ſibi conceſſo, ad nos veniret, ut vera ejus obedientia omnibus plene conſtaret; alioquin eum ejuſque adhaerentes et fautores, tanquam notorios et pertinaces haereticos fuiſſe et eſſe declaravimus, eoſque ut tales condemnavimus, et pro talibus ab omnibus utriuſque ſexus Chriſti fidelibus haberi voluimus atque mandavimus. Inhibuimus quoque ſub eiſdem poenis eiſdem Chriſti fidelibus, ne ejus ſcripta, etiam praefatos errores non continentia, tanquam ab homine orthodoxae fidei inimico edita, legere, praedicare, imprimere, ſeu defendere, aut in domibus vel aliis locis publicis, vel privatis tenere quoquomodo praeſumerent, ſed illa comburerent. Ipſoſque Chriſti fideles ſub dictis poenis monuimus, ut ipſos haereticos declaratos et condemnatos, mandatis noſtris non obtemperantes, poſt lapſum dicti termini evitarent, ac evitari facerent, quantum in eis eſſet, nec cum eis commercium aut aliquam converſationem ſeu communionem haberent, nec eis neceſſaria miniſtrarent. Et pro majore Martini, ejuſque complicum et fautorum, poſt lapſum termini, declaratorum haereticorum hujuſmodi confuſione, ejuſdem Chriſti fidelibus, patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, et aliis praelatis, necnon eccleſiarum capitulis, ac perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus et regularibus, exemptis et non exemptis, ac univerſis principibus, regibus, et imperatorum electoribus, ac aliis tunc expreſſis per univerſum orbem, praeſertim in eadem Alemania conſtitutis, mandavimus, ut ipſi et eorum quilibet Martinum, complices, et fautores hujuſmodi perſonaliter caperent, et captos ad noſtram inſtantiam detinerent, vel ſaltem eos et eorum quemlibet a ſuis eccleſiis, domibus, monaſteriis, conventibus, civitatibus, dominiis, caſtris, et terris omnino expellerent, et loca quaecunque, ad quae Martinum ipſum, vel aliquem ex praedictis declinare contingeret, quamdiu ibidem permanerent, et triduo poſt eorum inde deceſſum, eccleſiaſtico ſubjecimus interdicto per " Quaſdam;" et deinde per nos accepta, quod licet in nonnullis civitatibus, et locis dictae Alemaniae libri et ſcripturae dicti Martini juxta mandata noſtra cremati fuiſſent; tamen ipſe Martinus in reprobum ſenſum datus, non ſolum errores ſuos intra praefixum terminum revocare, et de revocatione hujuſmodi nos certiores facere, ſeu ad nos venire contempſerat, ſed etiam tanquam petra ſcandali, pejora pejoribus contra hanc ſanctam ſedem et fidem catholicam ſcribere, praedicare, et alios ad hoc inducere, ac libros, errores praedictos continentes, imprimi, et ad diverſa regna, ac alios ſuo veneno inficeret, et ad gehennam traheret, deferri facere non fuerat veritus; per reliquas noſtras literas

literas Martinum ipſum, et alios, qui eum etiam praeſidio militari defendere, cuſtodire, et propriis facultatibus, vel alias quomodolibet ſuſtentare non verebantur, ac auxilium, conſilium, vel favorem ei praeſtare praeſumebant, quorum omnium nomina haberi volumus pro expreſſis, acſi nominatim exprimerentur, excommunicationis, ac anathematis, necnon maledictionis aeternae, et interdicti, ac in eos et eorum deſcendentes dignitatum, honorum, et bonorum privationis et inhabilitatis ad illa, ac alias ſententias, cenſuras, et poenas etiam in haereticos a ſacris canonibus inflictas, damnabiliter incidiſſe declaravimus, prout in ſingulis literis praedictis plenius continetur. Cum autem libri dicti Martini impreſſi ad regnum et dominia chariſſimi in Chriſto filii noſtri, Henrici, Angliae regis illuſtris, ut accepimus, delati fuerint, nobiſque perſuadeamus, quod tam rex ipſe, quam circumſpectio tua, quae in iſto regno legationis officio fungitur, dictos libros juxta mandata noſtra comburi facere debeat, prohibuerimuſque ne libri ipſi, errores hujuſmodi continentes, a quoquam legerentur, et propterea nonnulli ſtimulo conſcientiae ducti, a librorum hujuſmodi lectione abſtineant, dubitantes mandatis noſtris contravenire, ſeu cenſuras in noſtris literis contentas hujuſmodi incurrere, mentiſque noſtrae non fuerit prohibere lectionem dictorum librorum illis, qui eos pia mente legerent, ut errores in illis contentos reprobare et confutare poſſent; eapropter atteſtamur et declaramus mentis noſtrae fuiſſe, et eſſe, quod omnibus libros ipſos legere, et ad laudem Dei ac catholicae fidei honorem, errores in libris ipſis contentos reprobare, et confutare volentibus illos legere liceat; circumſpectionique tuae, ut illis, qui dictos libros ad iſtud regnum delatos, ad hoc ut errores in eis contentos, pro noſtro et hujus ſanctae ſedis honore, ac fidei catholicae conſervatione, confutare valeant, legere voluerint, eos legendi licentiam concedere, ac libros ipſos, qui ad iſtud regnum delati fuerint, juxta mandata noſtra cremari facere; ac omnibus (exceptis illis, qui pro illorum confutatione eos tenere voluerint) ut illos cremari faciant mandare, auctoritate noſtra procures, ac illos, qui praemiſſorum occaſione in haereſim, errores dicti Martini ſequendo, prolapſi fuiſſent, ac ejus fautores, qui ad iſtud regnum applicuiſſent, ſi errores ſuos ſponte confitendo haereſim abjurare, et ad veram fidem catholicam reverti voluerint, aut ſi libros praedictos, alia quam dicta intentione legendo cenſuras ipſas incurrerint, ſi hoc humiliter petierint, eos ab hujuſmodi et aliis eorum exceſſibus, etiam haereſim ſapientibus, praeſtito tamen per eos corporali juramento, quod ſimilia de caetero non committent, nec ea committentibus praeſtabunt auxilium, conſilium, vel favorem, necnon ab aliis eorum peccatis quibuſcunque, auctoritate noſtra, ſemel duntaxat pro quolibet eorum, injuncta etiam eis pro modo culpae poenitentia ſalutari, et aliis quae de jure fuerint injungenda, abſolvendi, necnon eos ad famam et honores priſtinos, abolita quavis infamiae nota, reſtituendi. Contra illos vero, qui in tales errores lapſi fuerint, aut etiam quomodolibet involuti exiſtant, auctoritate noſtra, prout juris fuerit, procedendi, ipſoſque corrigendi, caſtigandi, et puniendi, necnon omnia et ſingula in praemiſſis et circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, et exequendi, plenam et liberam auctoritatem, et, tenore praemiſſorum, concedimus facultatem: non obſtantibus conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis, necnon Ottonis et Ottoboni, olim in dicto regno Angliae dictae ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus et ordinationibus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Pali Portuenſi dioeceſi anno Incarnationis M. D. XXI. quintodecimo cal. Maii, pontificatus noſtri anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Leo. X. 9.	Guiliel. Warham. 18.	1521.	Henric. VIII. 13.

Mandatum cardinalis Wolſeii epiſcopo Herefordenſi, de exquirendis libris M. Lutheri prohibitis; cum catalogo XLII. *errorum in iis contentorum.*
Ex reg. Booth Heref. fol. 66.

Thomas, miſeratione divina tituli ſanctae Ceciliae ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbyter cardinalis, Eboracenſis archiepiſcopus, Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ipſiuſque regni Angl. cancellarius, necnon ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Leonis, divina providentia hujus nominis papae decimi, et dictae ſedis ad illuſtriſſimum et potentiſſimum principem et dominum noſtrum Henricum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, et dominum Hiberniae, univerſumque ejus Angliae regnum, ac omnes et ſingulas ipſius regni provincias, civitates, terras, atque loca illi ſubjecta, et alia illi adjacentia etiam de latere legatus; venerabili fratri noſtro dom. Carolo, Hereforden. epiſcopo, ipſiuſve in ſpiritualibus vicario generali, ſalutem in Domino. Cum jampridem praefatus ſanctiſſimus dominus noſter multos et varios articulos ſive errores cujuſdam Martini Luther peſtiferos et pernicioſos, ac Graecorum haereſim et Bohemicam expreſſe continentes, olim etiam per concilia generalia, et ſummorum pontificum conſtitutiones damnatos, et per ipſum Martinum nuper ſuſcitatos, habita primitus ſuper eiſdem et eorum ſingulis diligenti diſcuſſione atque matura deliberatione, tanquam peſtiferos, pernicioſos, et haereticos, ac ſimplicium mentium ſeductivos, veritatique catholicae obviantes, ejuſdem quoque Martini libellos, ſcripta, et ſchedulas in Latino, vel quocunque alio idiomate repertos damnaverit, reprobaverit, atque omnino rejecerit, proque damnatis, reprobatis, et rejectis ab omnibus Chriſti fidelibus haberi

haberi debere decreverit et declaraverit, inhibueritque idem ſanctiſſimus dominus noſter in virtute ſanctae obedientiae, et ſub majoris excommunicationis ſententia, atque etiam haereticorum et fautorum eorundem aliiſque multiplicibus, gravibus, et formidabilibus poenis eo ipſo abſque ulteriori declaratione incurrendis, omnibus et ſingulis, tam eccleſiaſticis quam ſecularibus perſonis, cujuſcunque gradus, aut conditionis, aut praeeminentiae forent, ne praefatos errores aut eorum aliquos aſſerere, affirmare, defendere, aut illis quomodolibet favere, ſive hujuſmodi libellos, ſchedulas, ſcripta, vel in eis contenta capitula legere, aſſerere, imprimere, publicare, defendere, vel in domibus ſuis, ſive locis aliis, publice vel occulte, quoquomodo tenere praeſumant, prout in literis praefati ſanctiſſimi domini noſtri ſub plumbo cum filis ſericeis rubei et glauci colorum pendentibus, more Romanae curiae bullatis, dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quingenteſimo vigeſimo, decimo ſeptimo calendarum Julii, pontificatus ſui anno octavo, plenius continetur; nos igitur Thomas, cardinalis Eboracenſis, ac legatus de latere antedictus, pro divina et ipſius ſanctiſſimi domini noſtri reverentia, proque officii noſtri debito, hujuſmodi peſti, priuſquam in hoc inclyto Angliae regno radices agat, providere, ac ne tanquam vepris nociva latius ſerpat, viam praecludere cupientes, de conſenſu, voluntate, et mandato expreſſis praefati potentiſſimi et illuſtriſſimi principis domini noſtri regis, quem dictus ſanctiſſimus dominus noſter tanquam praecipuum fidei catholicae propugnatorem et defenſorem, per ſuum breve, ad hujuſmodi haereſim ab hoc inclyto ſuo regno explodendam, extirpandam, et abolendam ſummopere rogavit, et hortatus eſt, habitoque ſuper hac re diligenti tractatu et exacta deliberatione cum reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, dom. Willielmo, Cantuarien. archiepiſc. totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, ac cum nonnullis aliis venerabilibus fratribus noſtris, hujus regni praelatis, deque eorum conſilio et expreſſo conſenſu vobis auctoritate noſtra legatina, qua fungimur in hac parte, firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et ſingulos abbates, priores, gardianos, et praeſidentes monaſteriorum, prioratuum, et locorum religioſorum quorumcunque, cujuſvis ordinis, tam exemptorum quam non exemptorum, necnon collegiatarum decanos, praepoſitos, et cuſtodes, parochialiumque eccleſiarum rectores, vicarios, et curatos quoſcunque, tam veſtrae, quam cujuſvis peculiaris, ſive exemptae juriſdictionis, intra veſtram dioeceſim conſiſtentes, diſtricte moneatis, et eis injungatis, ſeu ſic moneri et injungi faciatis, quod proximo die dominico, ſive ſolenni poſt hujuſmodi veſtram monitionem, ſive injunctionem eis factam in eccleſiis ſuis intra miſſarum ſeu divinorum officiorum ſolennia, cum major inibi convenerit populi multitudo, publice moneant, vel moneri faciant omnes et ſingulos bibliopolas, ſtationarios, ſive librorum venditores, ac omnes alias et ſingulas perſonas eccleſiaſticas et ſeculares, intra praecinctum monaſteriorum, prioratuum, collegiorum, ſive locorum aut parochiarum ſuarum reſpective exiſtentes, ſeu commorantes, cujuſcunque generis, ſtatus, aut conditionis exiſtant, ut omnia ſcripta vel impreſſa, viz. ſchedulas et libellos dicti Martini Luther, vel ejus nomine compoſita, edita, ſive divulgata in Latino, vel quovis alio idiomate, penes ſe exiſtentia, ad vos ſeu veſtrum in hac parte commiſſarium citra quintum decimum diem, hujuſmodi monitiones ſive injunctiones eis factas proximo et immediate ſequentem, afferant, et ad manus veſtras ſeu veſtri hujuſmodi commiſſarii realiter tradant et liberent, ſeu ſic afferri et tradi faciant. Recuſantes vero aut ultra dictum quintum decimum diem hujuſmodi ſcripta inferre, ut praemiſſum eſt, et realiter tradere temere et contumaciter differentes, omnes et ſingulos, cujuſcunque gradus, ſtatus, aut conditionis exiſtant, majoris excommunicationis ſententiam eo ipſo incurſuros, ac tanquam haereticae pravitatis, et haereticorum celatores, et fautores eſſe reputandos, habendos, et indicandos, haereticorumque poenis percellendos, et puniendos denuncient et declarent; praedictos etiam abbates, priores, gardianos, praeſidentes, decanos, praepoſitos, cuſtodes, rectores, vicarios, et curatos ſupradictos, ut ſupra, moneatis et eis injungatis, quod etiam ipſi omnia ſcripta, impreſſa, libellos ſive ſchedulas, a dicto Martino compoſita et edita, aut ſub ejus nomine divulgata, penes ſe exiſtentia, pari modo citra praedictum decimum quintum diem ad vos, vel veſtrum hujuſmodi commiſſarium afferant, et realiter tradant. Quod ſi qui ex ipſis facere non curaverint, aut praedictas veſtras monitiones debite executi non fuerint, et perſonis intra ſua monaſteria, prioratus, collegia, parochias, et loca commorantibus (prout eos reſpective concernunt) modo, quo praemittitur, minime publicaverint, eos denuncietis ſimili modo majoris excommunicationis ſententia innodatos, et tanquam haereticorum fautores habendos, ac eorum poenis afficiendos. Moneatis inſuper omnes et ſingulos abbates, priores, gardianos, praeſidentes, decanos, praepoſitos, cuſtodes, rectores, vicarios, et curatos praedictos, et eis auctoritate noſtra injungatis, quod ipſi omnes et ſingulas perſonas eccleſiaſticas et ſeculares, infra limites monaſteriorum, prioratuum, collegiorum, ſive locorum aut parochiarum ſuarum reſpective exiſtentes, ſive degentes, loco, tempore, et modo praeinſertis diſtricte moneant, quod ſi quis hujuſmodi libellos vel ſchedulas, ſcriptave ſive impreſſa dicti Martini Luther opera penes aliquem, cujuſcunque ſtatus aut conditionis fuerit, occulte ſervari aut ſupprimi, ac vobis vel dicto veſtro commiſſario citra praeinſertum diem quintum decimum minime tradi et liberari cognoverit, quod ſic ſervantem, tenentem, et ſupprimentem mox ipſo quinto decimo ſub poenis ſuperius expreſſis vobis veſtrove hujuſmodi commiſſario denunciet, detegat, et revelet; quodſi fortaſſis non ante praememoratum quintum decimum, ſed poſtea ad alicujus notitiam pervenerit hujuſmodi ſcripta, vel impreſſa dicti Martini

tini opera a quovis celari, teneri, et ſervari, tunc infra quindecim dies a tempore notitiae ſuae hujuſmodi, ſub poenis ſuperius expreſſis, id vobis detegere et denunciare non omittat. Et quoniam univerſae reipublicae chriſtianae, praeſertim hujus regni, et locorum ſupramemoratorum plurimum intereſt praefatas literas ſanctiſſimi domini noſtri, damnationem dicti Martini Luther, et opinionum ſuarum perverſarum continentes, divulgari et publicari; idcirco vobis committimus et mandamus, quatenus ipſarum literarum apoſtolicarum tranſcripta per notarium publicum in formam auctenticam redacta, et ſigillo noſtro ſigillata, quae ad vos una cum praeſentibus tranſmittimus, in valvis ſeu locis publicis eccleſiae veſtrae cathedralis, aliarumque eccleſiarum regularium, collegiatarum, et parochialium veſtrae dioeceſeos magis inſignium firmiter affigatis, ſicque affixa dimittatis, ſeu ſaltem affigi et dimitti faciatis. De die vero receptionis praeſentium, executioneque earundem, et quid in praemiſſis feceritis, nos citra primum diem menſis Auguſti proximi futuri debite, diſtincte, et aperte certificetis, ac omnia et ſingula ſchedulas, libellos, tractatus, et opera per dictum Martinum edita, ſcripta, et impreſſa, per vos recepta, ſeu aliter quoviſmodo in manibus veſtris ſive penes vos exiſtentia, citra praedictum primum diem Auguſti nobis tradere, ſive ad nos fideliter et abſque ulla fraude tranſmittere curetis. Dat. ſub ſigillo noſtro in aedibus noſtris prope Weſtmonaſterium decimo quarto die menſis Maii, an. Dom. milleſimo quingenteſimo viceſimo primo.

Sequuntur aliqui errores peſtiferi MARTINI LUTHER.

1. Haeretica ſententia eſt, ſed uſitata, ſacramenta novae legis juſtificantem gratiam illis dare, qui non ponunt obicem.

2. In puero poſt baptiſmum negare remanens peccatum, eſt Paulum et Chriſtum ſimul conculcare.

3. Fomes peccati, etiamſi nullum adſit actuale peccatum, moratur exeuntem a corpore animam ab ingreſſu caeli.

4. Imperfecta charitas morituri fert ſecum neceſſario magnum timorem, qui ſe ſolo ſatis eſt facere poenam purgatorii, et impedit introitum regni.

5. Tres eſſe partes poenitentiae, contritionem, confeſſionem, et ſatisfactionem, non eſt fundatum in ſacra Scriptura, nec in antiquis ſanctis chriſtianis doctoribus.

6. Contritio, quae paratur per diſcuſſionem, collectionem, et deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animae ſuae, ponderando peccatorum gravitatem, multitudinem, foeditatem, amiſſionem aeternae beatitudinis, ac aeternae damnationis acquiſitionem. Haec contritio facit hypocritam, imo magis peccatorem.

7. Veriſſimum eſt proverbium, et omnium doctrina de contritionibus hucuſque data, praeſtantius de caetero non facere.

8. Summa poenitentia, optima poenitentia nova vita.

9. Nullo modo praeſumas confiteri peccata venialia, ſed nec omnia mortalia, quia impoſſibile eſt, ut omnia mortalia cognoſcas; unde in primitiva eccleſia ſolum manifeſta mortalia confitebantur.

10. Dum volumus omnia pure confiteri, nihil aliud facimus, quam quod miſeratione Dei nihil volumus relinquere ignoſcendum.

11. Peccata non ſunt ulli remiſſa, niſi remittente ſacerdote credat ſibi remitti, imo peccatum maneret, niſi remiſſum crederet; non enim ſufficit remiſſio peccati, et gratiae donatio, ſed oportet etiam credere eſſe remiſſum.

12. Nullo modo confidas abſolutioni propter tuam contritionem, ſed propter verbum Chriſti; Quodcunque ſolveris, etc. hic inquam confide, ſi ſacerdotis obtinueris abſolutionem, et crede fortiter te abſolutum, et abſolutus vere eris, quicquid ſit de contritione.

13. Si per impoſſibile confeſſus non eſſet contritus, aut ſacerdos non ſerio, ſed joco abſolveret, ſi tamen credat ſe abſolutum, veriſſime eſt abſolutus.

14. In ſacramento poenitentiae ac remiſſione culpae non plus facit papa aut epiſcopus quam infimus ſacerdos, imo ubi non eſt ſacerdos, aeque tam quilibet chriſtianus, etiam ſi mulier aut puer eſſet.

15. Nullus debet ſacerdoti reſpondere ſe eſſe contritum, nec ſacerdos inquirere.

16. Magnus eſt error eorum, qui ad ſacramenta euchariſtiae accedunt huic innixi, quod ſint confeſſi, quod non ſint ſibi conſcii alicujus peccati mortalis, quod praemiſerint orationes ſuas et praeparatoria; omnes illi ad judicium ſibi manducant et bibunt, ſed ſi credant et confidant ſe gratiam ibi conſecuturos; haec ſola fides facit eos puros et dignos.

17. Conſultum videtur, quod eccleſia in communi conſilio ſtatueret laicos ſub utraque ſpecie communicandos, nec Bohemi communicantes ſub utraque ſpecie ſunt haeretici, ſed ſchiſmatici.

18. Theſauri eccleſiae, unde papa dat indulgentias, non ſunt merita Chriſti et ſanctorum.

19. Indulgentiae ſunt piae fraudes fidelium, et remiſſiones bonorum operum; et ſunt de numero eorum, quae licent, et non de numero eorum, quae expediunt.

20. Indulgentiae hiis, qui veraciter eas conſequuntur, non valent ad remiſſionem poenae pro peccatis actualibus debitae apud divinam juſtitiam.

21. Seducuntur credentes indulgentias eſſe ſalutares, et ad fructum Spiritus utiles.

22. Indulgentiae neceſſariae ſunt ſolum publicis criminibus, et proprie conceduntur duris ſolummodo et impatientibus.

23. Sex generibus hominum indulgentiae nec ſunt neceſſariae, nec utiles; viz. mortuis ſeu morituris, infirmis, legitime impeditis, hiis qui non commiſerunt crimina, hiis qui crimina commiſerunt, ſed non publica, hiis qui meliora operantur.

24. Excommunicationes ſunt tantum externae poenae, nec privant hominem communibus ſpiritualibus eccleſiae orationibus.

25. Do-

25. Docendi ſunt chriſtiani plus diligere excommunicationem quam timere.

26. Romanus pontifex Petri ſucceſſor, non eſt Chriſti vicarius ſuper omnes totius mundi eccleſias ab ipſo Chriſto in beato Petro inſtitutus.

27. Verbum Chriſti ad Petrum, quodcunque ſolveris ſuper terram, etc. extenditur duntaxat ad ligata ab ipſo Petro.

28. Certum eſt in manu eccleſiae aut papae prorſus non eſſe ſtatuere articulos fidei, imo nec leges morum ſeu bonorum operum.

29. Si papa, cum magna parte eccleſiae ſic vel ſic ſentiret, nec etiam erraret; adhuc non eſt peccatum aut haereſis contrarium ſentire, praeſertim in re non neceſſaria ad ſalutem, donec fuerit per concilium univerſale alterum reprobatum, alterum approbatum.

30. Via nobis facta eſt enarrandi auctoritatem conciliorum, et libere contradicendi eorum geſtis, et indicandi eorum decreta, et confidenter confitendi quicquid verum videtur, ſive probatum fuerit, ſive reprobatum a quocunque concilio.

31. Aliqui articuli Johannis Huſſe condemnati in concilio Conſtancien. ſunt chriſtianiſſimi, veriſſimi, et evangelici, quos nec univerſalis eccleſia poſſet damnare.

32. In omni opere bono juſtus peccat.

33. Opus bonum optime factum eſt veniale peccatum.

34. Haereticos comburi eſt contra voluntatem Spiritus.

35. Praeliari adverſus Turcas eſt repugnare Deo viſitanti iniquitates noſtras per illos.

36. Nemo eſt certus ſe non ſemper peccare mortaliter propter occultiſſimum ſuperbiae vitium.

37. Liberum arbitrium poſt peccatum eſt res de ſolo titulo, et dum facit quod in ſe eſt, peccat mortaliter.

38. Purgatorium non poteſt probari ex ſacra ſcriptura, quae ſit in canone.

39. Animae in purgatorio non ſunt ſecurae de earum ſalute, ſaltem omnes, nec probatum eſt ullis aut rationibus aut ſcripturis ipſas eſſe extra ſtatum merendae aut augendae charitatis.

40. Animae in purgatorio peccant ſine intermiſſione, quandam quaerunt requiem, et horrent poenas.

41. Animae ex purgatorio liberatae ſuffragiis viventium minus beantur, quam ſi per ſe ſatisfeciſſent.

42. Praelati eccleſiaſtici et principes ſeculares non malefacerent, ſi omnes ſaccos mendicitatis delerent.

Qui quidem errores reſpective quam ſint peſtiferi, quam pernicioſi, quam ſcandaloſi, quam piarum et ſimplicium mentium ſeductivi, quam denique ſint contra omnem charitatem, ac S. R. E. matris omnium fidelium et magiſtrae fidei reverentiam, atque nervum eccleſiaſticae diſciplinae obedientiam ſanctam, quae fons eſt et origo omnium virtutum, ſine qua facile unuſquiſque infidelis eſſe convincitur, nemo ſanae mentis ignorat; nos igitur in praemiſſis, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 9.	GUILIEL. WARHAM 18.	1521.	HENRIC. VIII. 13.

Acta ſynodi dioeceſanae Elienſis, celebrat. 28. *Maii*, M. D. XXI. Ex originali in reg. Elienſi.

QUO die comparuit magiſter Johannes Rumpayne, rector eccleſiae parochialis de Willingham, et petiit beneficium abſolutionis a ſententia excommunicationis, quam incurrebat propter violationem decreti domini commiſſarii in ultima ſynodo lati, viz. quod nullus compareret in eadem ſynodo ſine ſuperpelliceo. Ad cujus petitionem dominus commiſſarius ipſum abſolvit, etc.

Praedictis die et anno, dominus commiſſarius ad petitionem domini Leonardi Cotton abſolvit eundem a ſententia praedicta, quam incurrebat propter violationem decreti praedicti, etc.

Leonis X. *bulla regi Henrico* VIII. *pro titulo Defenſoris fidei.* Ex autographo apud Rymer Foed. vol. XIII. p. 756.

LEO epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, chariſſimo in Chriſto filio Henrico, Angliae regi, fidei defenſori, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ex ſupernae diſpoſitionis arbitrio, licet imparibus meritis, univerſalis eccleſiae regimini praeſidentes, ad hoc cordis noſtri longe lateque diffundimus cogitatus, ut fides catholica, ſine qua nemo proficit ad ſalutem, continuum ſuſcipiat incrementum, et ut ea, quae pro cohibendis conatibus illam deprimere, aut pravis mendacibuſque commentis pervertere ac denigrare molientium, ſana Chriſti fidelium, praeſertim dignitate regali fulgentium, doctrina ſunt diſpoſita, continuis perficiant incrementis, partes noſtri miniſterii et operam impendimus efficaces. Et ſicut alii Romani pontifices, praedeceſſores noſtri, catholicos principes, prout rerum et temporum qualitas exigebat, ſpecialibus favoribus proſequi conſueverunt, illos praeſertim, qui procelloſis temporibus, et rabida ſchiſmaticorum et haereticorum fervente perfidia, non ſolum in fidei ſerenitate et devotione illibata ſacroſanctae Romanae eccleſia eimmobiles perſtiterunt, verum etiam, tanquam ipſius eccleſiae legitimi filii ac fortiſſimi athletae, ſchiſmaticorum et haereticorum inſanis furoribus ſpiritualiter et temporaliter ſe oppoſuerunt; ita tamen nos majeſtatem tuam

propter excelſa et immortalia ejus erga nos et hanc ſanctam ſedem, in qua permiſſione divina ſedemus, opera et geſta condignis et immortalibus praeconiis et laudibus efferre deſideramus, ac ea ſibi concedere, propter quae invigilare debeat, a grege dominico lupos arcere, et putida membra, quae myſticum Chriſti corpus inficiunt, ferro et materiali gladio abſcindere, et nutantium corda fidelium in fidei ſoliditate confirmare. Sane cum nuper dilectus filius Johannes Clerk, majeſtatis tuae apud nos orator, in conſiſtorio noſtro, coram venerabilibus fratribus noſtris, ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, et compluribus aliis Romanae curiae praelatis, librum, quem majeſtas tua charitate, quae omnia ſedulo et nihil perperam agit, fideique catholicae zelo accenſa, ac devotionis erga nos et hanc ſanctam ſedem fervore inflammata, contra errores diverſorum haereticorum ſaepius ab hac ſancta ſede damnatos, nuperque per Martinum Lutherum ſuſcitatos, et innovatos, tanquam nobile ac ſalutare quoddam antidotum compoſuit, nobis examinandum, et deinde auctoritate noſtra approbandum obtuliſſet, ac luculenta oratione ſua expoſuiſſet, majeſtatem tuam paratam ac diſpoſitam eſſe, ut quemadmodum veris rationibus ac irrefragabilibus ſacrae ſcripturae et ſanctorum patrum auctoritatibus notorios errores ejuſdem Martini confutaverat, ita etiam omnes eos ſequi et defenſare praeſumentes totius regni ſui viribus et armis proſequatur; noſque ejus libri admirabilem quandam et caeleſtis gratiae rore conſperſam doctrinam diligenter accurateque introſpeximus, omnipotenti Deo, a quo omne datum optimum et omne donum perfectum eſt, immenſas gratias egimus, qui optimam et ad omne bonum inclinatam mentem tuam inſpirare, eique tantam gratiam ſuperne infundere dignatus fuit, ut ea ſcriberes, quibus ſanctam ejus fidem contra novum errorum damnatorum hujuſmodi ſuſcitatorem defenderes, ac reliquos reges et principes chriſtianos tuo exemplo invitares, ut ipſi etiam orthodoxae fidei et evangelicae veritati, in periculum et diſcrimen adductae, omni ope ſua adeſſe opportuneque favere vellent. Aequum autem eſſe cenſentes eos, qui pro fidei Chriſti hujuſmodi defenſione pios labores ſuſceperunt, omni laude et honore afficere; volenteſque non ſolum ea, quae majeſtas tua contra eundem Martinum Lutherum abſolutiſſima doctrina nec minori eloquentia ſcripſit, condignis laudibus extollere, ac magnificare, auctoritateque noſtra approbare et confirmare, ſed etiam majeſtatem ipſam tali honore et titulo decorare, ut noſtris ac perpetuis futuris temporibus Chriſti fideles omnes intelligant, quam gratum acceptumque nobis fuerit majeſtatis tuae munus hoc praeſertim tempore nobis oblatum; nos, qui Petri, quem Chriſtus in caelum aſcenſurus, vicarium ſuum in terris reliquit, et cui curam gregis ſui commiſit, veri ſucceſſores ſumus, et in hac ſancta ſede, a qua omnes dignitates ac tituli emanant, ſedemus, habita ſuper hiis cum eiſdem fratribus noſtris matura deliberatione, de eorum unanimi conſilio et aſſenſu majeſtati tuae titulum hunc, videlicet "Fidei defenſorem," donare decrevimus, prout te tali titulo per praeſentes inſignimus; mandantes omnibus Chriſti fidelibus, ut majeſtatem tuam hoc titulo nominent, et cum ad eam ſcribent, poſt dictionem regi adjungant, Fidei defenſori. Et profecto hujus tituli excellentia, et dignitate, ac ſingularibus meritis tuis diligenter perpenſis, et conſideratis, nullum neque dignius, neque majeſtati tuae convenientius nomen excogitare potuiſſemus, quod quotiens audies, aut leges, totiens propriae virtutis optimique meriti tui recordaberis; nec hujuſmodi titulo intumeſces, vel in ſuperbiam elevaberis, ſed ſolita tua prudentia humilior et in fide Chriſti, ac devotione hujus ſanctae ſedis, a qua exaltatus fueris, fortior et conſtantior evades, ac in Domino bonorum omnium largitore laetaberis, perpetuum hoc et immortale gloriae tuae monumentum poſteris tuis relinquere, illiſque viam oſtendere, ut ſi tali titulo ipſi quoque inſigniri optabunt, talia etiam opera efficere, praeclaraque majeſtatis tuae veſtigia ſequi ſtudeant, quam prout de nobis et dicta ſede optime merita eſt, una cum uxore et filiis, ac omnibus, qui a te et ab illis naſcentur, noſtra benedictione in nomine illius, a quo illam concedendi poteſtas nobis data eſt, larga et liberali manu benedicentes, altiſſimum illum, qui dixit, "Per me reges regnant, et principes imperant, et in cujus manu corda ſunt regum," rogamus et obſecramus, ut eam in ſuo ſancto propoſito confirmet, ejuſque devotionem multiplicet, ac praeclaris pro ſancta fide geſtis ita illuſtret, ac toti orbe terrarum conſpicuam reddat, ut judicium, quod de ipſa fecimus, eam tam inſigni titulo decorantes, a nemine falſum aut vanum judicari poſſit; demum mortalis hujus vitae finito curriculo, ſempiternae illius gloriae conſortem atque participem reddat. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis M.D.XXI. quinto idus Octobris, pontificatus noſtri anno nono.

✠ Ego Leo, decimus catholicae eccleſiae epiſcopus, ſs. Locus ſigni.

✠ Ego B. epiſcopus Oſtien. card. S. ſs.
✠ Ego N. card. de Fiſco, epiſc. Albn. ſs.
✠ Ego A. epiſc. Tuſcul. de Farneſiis, ſs.
✠ Ego A. epiſc. Alban. ſs.
✠ Ego P. tit. S. Euſebii preſbyt. card. ſs.
✠ Ego A. tit. S. Mariae in Tranſtyberim preſbyt. card. Bonon. ſs.
✠ Ego Laur. tit. ſanctorum quatuor Coronatorum preſbyt. card. manu propria ſs.
✠ Ego Jo. Do. tit. S. Jo. an. Por. Lat. preſbyt. card. Recanaten. manu propria ſs.
✠ Ego A. tit. S. Priſcae preſbyt. card. de Valle, manu propria ſs.
✠ Ego Jo. Bapt. tit. S. Apollinaris preſbyt. card. Cavallicen. ſs.
✠ Ego S. tit. S. Cyriaci in Thermis preſbyt. card. Comen. ſs.
✠ Ego D. tit. S. Clementis preſbyt. card. Jacobinus, ſs.

✠ Ego

✠ Ego L. tit. S. Anaſtaſiae preſbyt. card. Campegius, ſs.
✠ Ego F. Ponzettus, tit. S. Pancratii preſbyt. card. ſs.
✠ Ego G. tit. S. Marcelli cardin. preſbyt. de Vic. ſs.
✠ Ego F. Armellinus Medices, tit. S. Calliſti preſbyt. card. ſs.
✠ Ego Tho. tit. S. Xiſti card. preſbyt. ſs.
✠ Ego E. tit. S. Matthaei preſbyt. card. ſs.
✠ Ego Ch. tit. Mariae Arae Caeli preſbyt. card. ſs.
✠ Ego F. S. Mariae in Coſmedin. diacon. card. Urſinus, manu propria ſs.
✠ Ego P. S. Euſtachii diacon. card. manu propria ſs.
✠ Ego Alex. S. Sergii et Bacchi diacon. card. Caeſarinus, manu propria ſs.
✠ Ego Jo. ſs. Coſme et Dam. diac. card. de Salviatis, manu propria ſs.
✠ Ego N. S. Viti et Mod. diacon. card. Rodulphus, manu propria ſs.
✠ Ego Her. S. Agathae diac. card. de Rangon. manu propria ſs.
✠ Ego Aug. S. Hadriani diac. card. Trivultius, manu propria ſs.
✠ Ego F. S. Mariae in Porticu card. Piſanus, manu propria ſs.

Locus ſigilli.

Explicatio nominum, titulorum, et familiarum ſupraſcriptorum ſubſcribentium.

Epiſcopi cardinales.

Bernardinus Carvaial Hiſpanus, epiſcopus Oſtien. cardinalis ſanctae crucis.

Nicolaus, card. de Fliſco, epiſcopus Albn.

Alexander, epiſc. Tuſculanus de Farneſiis.

Antonius de monte ſancti Sabini, epiſc. Albanus.

Preſbyteri cardinales.

Petrus de Accoltis, tituli ſancti Euſebii, preſbyter cardinalis.

Achilles de Craſcis, tituli S. Mariae trans Tyberim, preſbyter cardinalis Bononien.

Laurentius Puccius, tituli ſanctorum quatuor Coronatorum, preſbyter cardinalis.

Johannes Dominicus de Cupis, tituli S. Johannis ante portam Latinam, preſbyter cardinalis Recanaten.

Andreas de Valle, tituli ſanctae Priſcae, preſbyter cardinalis de Valle.

Jo. Baptiſta Palavicinus, tituli ſancti Apollinaris, preſbyter cardinalis Cavallicen.

Scarramuccia Trivultius, tituli S. Cyriaci in Thermis, preſbyter cardinalis Comenſis.

Dominicus Jacobatius, tit. ſancti Clementis, preſbyter cardinalis Jacobinus.

Laurentius Campegius, tituli ſancti Anaſtaſiae, preſbyter cardinalis Campegius.

Ferdinandus Ponzettus, tituli ſancti Pancratii, preſbyter cardinalis.

Guilielmus Raymundus de Vicos, tituli ſancti Marcelli, card. preſbyter de Vic.

Franciſcus Armellinus Medices, tituli S. Caliſti, preſbyter cardinalis.

Frater Thomas de Vio, tituli ſancti Xiſti, preſbyter cardinalis.

Frater Ægidius Viterbenſis, tituli ſancti Matthaei, preſbyter cardinalis.

Frater Chriſtophorus Humalius, tituli S. Mariae de Ara Caeli, preſbyter cardinalis.

Diaconi cardinales.

Franciottus Urſinus, S. Mariae de Coſmedin, diaconus cardinalis Urſinus.

Paulus de Caeſis, S. Euſtachii, diaconus cardinalis.

Alexander Caeſarinus, ſanctorum Sergii et Bacchi, diaconus cardinalis Caeſarinus.

Johannes Salviatus, ſanctorum Coſme et Damiani, diaconus cardinalis de Salviatis.

Nicolaus Rodulphus, ſanctorum Viti et Modeſti in Mecello, diaconus card. Rodulphus.

Hercules Comes de Rangonibus, ſanctae Agathae, diaconus cardinalis de Ranconibus.

Auguſtinus Trivultius, ſancti Adriani, diaconus cardinalis Trivultius.

Franciſcus de Piſanis, ſanctae Mariae in Porticu, diaconus cardinalis Piſanus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 9.	GUILIEL. WARHAM 18.	1521.	HENRIC. VIII. 13.

Ejuſdem bulla de gratiis pro libro per regem contra Lutherum ſcripto. Ex rot. clauſ. parl. apud Rymer p. 758.

CHARISSIME in Chriſto fili noſter, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Hiis praeteritis diebus cum tuae ſerenitatis orator, dilectus filius Johannes Clerk, capellae regiae decanus, in conſiſtorio noſtro palam librum eum nobis obtuliſſet, quem ſerenitas tua contra impiam Martini Lutheri et mentem et ſectam edidit, atque ipſe luculenta maximeque tempori et loco accommodata oratione, praeſentibus etiam pluribus Romanae curiae praelatis, promptum animum tuum ad nos ſanctamque ſedem hanc armis pariter et literis juvandam expoſuiſſet, ſumma animae laetitia fuimus affecti; neque nos ſolum, ſed omnes venerabiles fratres noſtri quaſi reputantes non ſine permiſſu divino erupiſſe adverſus Chriſti eccleſiam Lutherianam hanc impietatem, ut ipſa majore ſuo cum gloria talem propugnatorem ac defenſorem ſortiri poſſit. Viſum itaque fuit cunctis, nobiſque ita decernentibus ab omnibus eſt aſſenſum, ſingularem hanc tuam et virtutem et pietatem aliquo et amoris noſtri et grati animi monumento eſſe illuſtrandam. Etenim, chariſſime fili noſter, ſi arma ſumere, ut ſanctae ſedis apoſtolicae ſtatus in ſua libertate et tranquillitate permaneret tutus, magnis ſaepe principibus honori ſummo

ſummo fuit, quanto magis arma Spiritus Dei caeleſtiſque ſcientiae capere, ut ea fide Chriſti tanta labes depellatur, ſacramentaque ea, quibus animarum ſalus inviolata ſerventur, et laudem afferre debet et celebritatem. Quanquam haec duo, quae duximus antea ſemper diviſa, in te uno maximo rege praeſtantiſſimo fuerunt conjuncta, idem enim tu et libertatem eccleſiaſticam tuis armis vindicaſti, et tu idem fidem chriſtianam theſauris tuae et pietatis, et ſcientiae adverſus impias haereſes munitam eſſe voluiſti, quorum alterum invictae, et excelſae animi fortitudinis, alterum piae, et ſanctae, et verae mentis ac religionis fuit; ſed nos, quibus tandem verbis, quo laudum genere vel hanc pietatem tuam, hanc uberrimam velut ex caeleſti fonte doctrinae copiam commendabimus? vel tuae erga nos voluntati, qui nobiſipſis tam nobilem partum ingenii tui dicaſti, gratias agemus? Superat hoc utrumque non ſolum verba, ſed etiam cogitationes noſtras; nec vero de tuis officiis ac meritis tantum poſſumus animo concipere, quin a te vincamur ipſi. Qui enim in te amor, quod ſtudium defendendae chriſtianae fidei? quanta erga noſipſos benevolentia? quae denique operis ipſius gravitas? qui ordo? quanta vis eloquentiae? ut ſanctum affuiſſe Spiritum appareat; omnia plena judicii, plena ſapientiae, plena pietatis; in docendo charitas, in admonendo manſuetudo, in redarguendo veritas; ut ſi homines ſint, qui a te refelluntur, ac non omnino in peſſimi daemonis poteſtatem abierunt, tuis ſcriptis ad ſanitatem debeant reduci, ſi modo ullus relictus eſt ſanitatis locus. Sunt haec praeclara omnino et admirabilia; quae quoniam a te nova ratione, magnifico munere, Deo maximo et huic ſanctae ſedi elaborata ſunt, agimus majeſtati tuae infinitas gratias. O fidei defenſor! Agit ſedes apoſtolica, agunt omnes, qui Chriſtum colunt, et in ejus fide cenſentur chriſtiani, quorum maximis damnis atque periculis (ſiquidem nullum majus eſt quam animarum periculum) tua hac inſigni et ſingulari eſt pietate — Et nos quidem titulum hunc "Defenſoris fidei," de eorundem venerabilium fratrum noſtrorum aſſenſu, tibi per alias noſtras ſub plumbo literas contulimus, ut ex ipſis potuiſti cognoſcere: ſed tu, chariſſime fili, ita hos honores, quos tibi in praemium tuae praeclariſſimae virtutis, in ſignum ſuae erga te gratiae voluntatis, ſancta ſedes defert apoſtolica, et magnos et expetendos eſſe puta; ut tamen illis longe majora et praeſtantiora arbitrere tibi in caelo a Domino et ſalvatore noſtro parata praemia ſunt, cujus tu cauſam et ſponſam defendendo omni genere tutelae et animum et virtutem tuam adhibuiſti; ut dum hos in terris, quos adeptus es, titulos recenſebis, et caeleſtia illa cogitabis, tecum ipſe recordere, quibus es meritis iſta conſecutus, talemque te inpoſterum, qualem antea praeſtes, ac principiis ſublimibus et glorioſis pares ſint exitus, ipſaque ſedes apoſtolica, quae olim tuis defenſa armis, fides quoque chriſtiana, quae nunc doctrinae tuae clypeo adverſus ſceleratas haereticorum inſanias communita eſt, ſentiant te eundem ſemper, experianturque jutorem in periculis ſuis omnibus, ut iſtam ſingularem et inenarrabilem gloriam, quam majeſtas tua maximis ſuis operibus jure optimo promerita eſt, ad extremum uſque hujus vitae diem et producere poſſis, et eam in omni poſteritate praedicandam relinquere. Dat. Romae apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die quarta Novembris, milleſimo quingenteſimo viceſimo primo, pontificatus noſtri anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 9.	GUILIEL. WARHAM 18.	1521.	HENRIC. VIII. 13.

A proclamation of king Henry VIII. *againſt the marriage of the clergy.* Ex Anth. Harmer Specimen of errors, append. p. 168. ſeq.

THE kyngs majeſtie underſtandyng, that a fewe in numbre of this his realme, beyng prieſts, as well religious as other, have taken wives and married themſelves, etc. his highneſs in no wiſe mindyng that the generalitee of the clergie of this his realme ſhould with the example of ſuch a fewe numbre of light perſonns proceade to marriage, without a common conſent of his highnes, and his realme; doeth therefore ſtraightlye charge and commaunde as well all and ſingular the ſaid prieſtes, as have attempted mariages, that be openly knawen, as all ſuch as wil preſumptuouſly proceade to the ſame, that thei, ne any of them ſhal miniſter any ſacrament, or other miniſterie myſtical; ne have any office, dignitee, cure, privilege, profit, or commoditee heretofore accuſtomed, and belongyng to the clergie of this realme; but ſhall be utterly, after ſuche mariages, expelled and deprived from the ſame. And that ſuch as ſhall after this proclamation, contrary to this commandment, of their preſumptuous mind take wives, and be maried, ſhall runne into his grace's indignation, and ſuffer further puniſhment and impriſonment at his grace's will and pleaſure. Given this 16th day of November, in the thirteenth year of our reign.

An

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Leo. X. 9.	Guiliel. Warham 18.	1521.	Henric. VIII. 13.

An account of the proceedings in convocation about the marriage of the clergy, wrote by Matthew Parker, archb. of Canterbury. Ex Anth. Harmer Specimen of errors, append. p. 168. ſeq.

If ye lyſt to underſtande what was done and ſubſcribed unto by the cleargie meeting in ſynode together, and after debatement concluded, ye ſhall hear what the lower houſe did affirm in this caſe of continence, John Taylor, doctor of divinitie, being then prolocutor, and William Say being regiſter, to accept the voices and ſubſcriptions of them, that were preſent, to whoſe conſciences was this propoſition propounded, either to be freely affirmed, or to be freely denyed by them: videlicet,

"That all ſuch canons, laws, ſtatutes, decrees, uſages, and cuſtomes heretofore made, had, or uſed, that forbyd any perſon to contract matrimonie, or condemne matrimonie, by any perſon alredie contracted, for any vowe of prieſthood, caſtitie, or widohood, ſhall from henceforth be utterly voyde and of none effect."

The affirmantes of this propoſition were almoſt treble ſo many as were the negantes. Amongſt which affirmantes, divers were then unmaryed, and never dyd afterwards take the libertie of maryage, as doctor Taylor the biſhop, doctor Benſon, doctor Redmayn, doctor Hugh Weſton, maiſter Wotton, etc. Of them that denyed it (notwithſtanding their ſuperſcriptions to the contrary) as few as they were, yet ſome of them took upon them the libertie of mariage not long after, as doctor Oken, maiſter Rayner, maiſter Wilſon. Now yf any man may fortune doubt of the judgment of that notable learned man, and commonly reputed of grave judgment, I mean, doctor Redmayn, doctor of divinitie, he ſhall hear his very judgment, which he uttered in the ſelf ſame convocation, written in a paper ſeverally by his owne hande, yet extant to be ſhewed, and ſubſcribed with his own name, and thus he ſaith:

"I thynke, that although the word of God do exhort and counſell prieſtes to lyve in chaſtitie, out of the cumber of the fleſhe, and the world, that therby they may more wholly attende to their callyng; yet the bande of conteynyng from mariage doth only lye upon prieſtes of this realme, by reaſons of canons and conſtitutions of the churche, and not by any precept of God's worde; as in that they ſhould be bound by reaſon of any vowe, which (in as far as my conſcience is) prieſtes in this churche of England do not make. I thynke, that it ſtandeth well with God's worde, that a man which hath been, and is but once maryed, beyng otherwiſe accordingly qualified, may be made a prieſte. And I thynke, that foraſmuch as canons and rules made in this behalf, be neither univerſal nor everlaſtyng, but upon conſiderations may be altered and chaunged; therefore the kinges majeſtie, and the higher powers of the churche may upon ſuch reaſons, as ſhall move them, take away the clogge of perpetual continencie from prieſtes, and graunt that it may be lawfull to ſuch as cannot, or wyll not containe, to mary one wyfe, and yf ſhe dye, then the ſaid prieſte to mary no more, remaynyng ſtyll in his miniſtration."

Thus this learned man, in ſuch credite univerſally in decydyng queſtions of conſcience.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Leo. X. 9.	Guiliel. Warham 19.	1521.	Henric. VIII. 13.

Oxonienſis academiae epiſtola regi Henrico VIII. *gratiarum actoria de beneficiis in eam collatis.* Ex autographo in MS. Cott. Fauſt. C. vii.

Invictissimo Angliae et Franciae regi, domino Hiberniae, catholicae fidei defenſori, Henrico ejus nominis octavo, univerſus ſuorum ſcholaſticorum Oxon. grex ſalutem atque perpetuam felicitatem exoptat.

Cogitantes in animis noſtris, quod quidem ſaepiſſime facimus, rex illuſtriſſime, immenſam hanc ac plane regio illo majeſtatis tuae pectore dignam, cum erga omnes, tum praecipue nos tuos ſcholaſticos benignitatem, ingrati atque adeo inhumani videremur, ſi non omnibus modis illius perpetuo recordantes, pro viribus noſtris ſummis, gratias ageremus immortales. Quod quanquam ſatis pro merito fieri nequit (quis enim tam nobili atque excelſo principi dignas habeat gratias) ea tamen invulgatae, ac omnibus cognitae majeſtatis tuae bonitatis omnium noſtrorum animos firma ſpes tenet, ut quicquid pro noſtra tenuitate libentiſſime offerimus, aut praeſtare valemus, id tua celſitudo tam gratanter accipiat, quam ſi vel maximum quiddam offerremus. Artaxerxis videlicet nobiliſſimi viri exemplo, qui a tenui quopiam ac obſcurioris conditionis viro aqulam cava manu exhauſtam, adeo non contempſit, ut etiam lubens atque hilari vultu acceperit. Quae quidem majeſtatis tuae admiranda plane ac ſuſpicienda benignitas nos invitat, ut non vereamur hiſce literulis celſitudinem tuam ſalutare, licet incomptis, ſimul ut officium impleamus noſtrum, ſimul ut conteſtemur tuam ſublimitatem unam ac ſolam eſſe, ubi noſtrae inopiae ſacram (ut

(ut aiunt) anchoram configimus, ac in qua omnes noſtrae ſpes opeſque ſunt collocatae. Ad hanc fiduciam non mediocriter nos adhortata eſt ſuperiori anno, Woodſtochiae cum eſſes, inaudita majeſtatis tuae clementia, ubi nos ante majeſtatis tuae genua proſtratos, bone Deus, qua vultus ſerenitate dignatus es aſpicere! quam benigne rex potentiſſimus homunculos alloqui non es gravatus! adeo ut vel hoc ſolo nomine, quod tantum regem intueremur, quem propter innumeras tum animi tum corporis dotes natura ipſa huic muneri deſtinaſſe videtur, ob hoc inquam ſolum nobis optimo jure felices atque beati videremur. Verum non ſatis hoc fuit tuae calamo non exprimendae benignitati, afflictos ut ſuaviſſimo potentiae tuae adnutu conſolarere. Verbis facta adduntur, atque pecuniarum non mediocris ſumma, inopiae videlicet noſtrae ingens ſolamen, a tua inclytiſſima celſitudine adjicitur; adeo ut merito Virgilianum illud cantemus, Woodſtochiae principem illum vidimus, miſeris reſponſa ferebat; qui primus ac dulcia petentibus literarum otia dedit, pro cujus incolumitate altaria noſtra, hoc eſt, ardentiſſimi animi affectus, non biſſenos, imo bis centenos potius dies, ad Deum optimum maximum accendantur. Neque vero celare aut diſſimulare ullo pacto poſſumus tam ingens a tua ſublimitate acceptum beneficium; per quod factum eſt, ut dulce illud ac ſuave literarum otium nobis conſtaret, unde ſolet vera Jeſu Chriſti ſub literarum tectorio latentis gnaviter atque aſſidue laborantibus cognitio advenire. Quae quidem ſi nobis aliquando, ut ſperamus, contigerit, Chriſtum omnis boni auctorem comprecabimur, ut majeſtatem tuam, qui nobis huic ſanctiſſimae rei conſequendae ſumptus ſuggeris, ob tam pium in ſubjectos beneficium, quoniam nos non poſſimus, ipſe in caelis immortalis gloriae corona remuneretur. Id quod certiſſime eſt facturus, qui beatos pronunciat ſuper egenos et pauperes reſpicientes. Nos interim, quod unum poſſumus, haud ceſſabimus omnipotentem Deum comprecari, ut Angliae regnum, quod prudentiſſime adminiſtras, perpetuis virtutum auctibus regas, ac populo tuo diutiſſime ſuperſis; noſmet per omnia majeſtatis tuae nutui ſubjicientes, quam Deus perpetuo ſervet incolumem ac proſpere regnantem. Oxon. 11. cal. Februarii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
LEO. X. 9.	GUILIEL. WARHAM 18.	1521.	HENRIC. VIII. 13.

The king's letter for the aid of John Longland, biſhop of Lincoln, againſt the heretiques in his dioceſe. Ex vol. ii. Fox Martyr. pag. 52.

HENRY the eighth, by the grace of God king of England and of France, lord of Ireland, defender of the faith; to all mayors, ſheriffs, bayliffs, and conſtables, and to all other our officers, miniſters, and ſubjects, theſe our letters hearing, or ſeeing, and to every of them greeting. Foraſmuch as the right reverend father in God, our truſty and right well beloved councellor, the biſhop of Lincoln, hath now within his dioceſs no ſmall number of heretiques, as it is thought, to his no little diſcomfort and heavineſs, we therefore being in will and mind ſafely to provide for the ſaid right reverend father in God, and his officers, that they, ne none of them, ſhall bodily be damaged by any of the ſaid hereticks, or their fautors, in the executing and miniſtring of juſtice unto the ſaid hereticks, according to the laws of holy church, do ſtraightly charge and command you, and every of you, as you tender our high diſpleaſure, to be aiding, helping, and aſſiſting to the ſaid right reverend father in God, and his ſaid officers, in the executing of juſtice in the premiſes, as they, or any of them, ſhall require you ſo to do; not failing to accompliſh our commandment and pleaſure in the premiſes, as ye intend to pleaſe us, and will anſwer to the contrary at your utmoſt perills. Given under our ſignett at our caſtle at Windſor the 20th of October, the XIIIth year of our reign.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
HADRIAN. VI. 1.	GUILIEL. WARHAM 20.	1522.	HENRIC. VIII. 14.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. Wolſey Ebor. fol. 129.

BREVE regium clerum provinciae Ebor. cum omni celeritate accommoda convocari jubet; inde cardinalis Wolſeius aſſignat diem Lunae Martii 22. per mandatum directum eccleſiae Dunelm. ſede ibidem vacante. Dat. apud aedes noſtras prope Weſtm. ultimo die menſis Februarii, an. D. M.D.XXII. Quo die 22. cardinalis eandem convocationem prorogavit uſque ad eccleſiam conventualem exempti monaſterii B. Petri Weſtm. London. dioec. Cantuar. provinciae "de ipſorum praelatorum et cleri atque abbatis et conventus dicti monaſterii voluntate et aſſenſu expreſſis", in diem 22. Aprilis extunc proxime ſequentem. Ibi continuarunt per varias prorogationes ad diem 17. Auguſti prox. ſequentem. Quo die prorogavit eos cardinalis ad aedes ſuas prope "Weſtmonaſterium, locum utique noſtrae juriſdictionis Ebor. ſolitum et conſuetum." Poſtero itaque die 18. Auguſti ibidem ſedit convocatio Ebor. et conceſſit regi quoddam ſubſidium mediae partis unius anni omnium et

ſingulorum fructuum et redituum et proventuum omnium et ſingulorum epiſcoporum, eccleſiarum cathedralium, etc. dioeceſis et provinciae Ebor. quinque annis continuis proxime ſequentibus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Christi	Reg. Angl.
HADRIAN. VI. 2.	GUILIEL. WARHAM 20.	1523.	HENRIC. VIII. 14.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. 20. *die menſis Aprilis, in eccleſia cathedr. S. Pauli London.* Ex reg. Longland Lincoln.

PERLECTIS brevi regis ac mandato archiepiſcopi pro convocatione de ſubſidio dom. regi concedendo, in domo capitulari deliberatum fuit hoc modo:

Quum illuſtriſſimus et potentiſſimus dominus noſter rex Angliae et Franciae, defenſor fidei, et dominus Hiberniae, ſemper extitit conſtantiſſimus eccleſiae protector, et patronus optime meritus, atque ſuperioribus annis in diebus felicis recordationis Julii, ejus nominis papae ſecundi, grave ſchiſma in eccleſia Romana exortum pacavit, et extinxit, et poſtea ipſam eccleſiam Romanam contra vim et potentiam Gallorum, qui tunc Italiam et urbem Romanam in ſervitutem redigere moliebantur, validiſſimo exercitu et bello longe omnium ſumptuoſiſſimo feliciter defendit, et ſecuram reddidit; ac praeterea poſtremis his diebus Lutheranas haereſes in eccleſiae ſacramenta eccleſiaeque ſtatum furioſe debacchantes, doctiſſimo et nunquam ſatis laudato libello contudit et ſuperavit, viciſſim tam gladio quam calamo hoſtes eccleſiae ſtrenuiſſime profligans; quibus meritis ſuam clariſſimam famam immortali gloriae pariter conſecravit, tales laudes et gratias ſua incomparabili bonitate ab eccleſia promeruit, quales nunquam ſatis dignas quiſquam mortalium referre poterit, ſed Deus affatim perſolvet praemia digna: quumque idem rex noſter et protector illuſtriſſimus, a rege Gallorum per mare et per terras, incolas hujus regni contra percuſſum foedus, promiſſam fidem, et ſuum ipſius ſalvum conductum, aſſidue infeſtante, et Scotos contra regnum hoc inſtigante, ac ſuis ſtipendiis conducente, atque ducem Albaniae in perniciem principis Scotorum, noſtri regis ex ſorore nepotis, impellente, aliaſque injurias multas et graves contra regiam majeſtatem ſuoſque amicos et ſubditos quotidie multiplicante provocatur, irritatur, atque urgetur, ut bellum ſuſcipiat, ſuumque regnum tam contra Gallos quam contra Scotos, ut decet invictiſſimum principem, potenter defendat; non enim ultra pacem colere vel pacem longius expectare convenit, poſtquam rex Gallorum ſummum pontificem bene monentem et quae pacis ſunt ſuadentem audire recuſat, exercitum inſtruens, et bellum apparans, fortaſſis in multos annos duraturum; digniſſimum eſt ob praefata tam praeclara facinora, ut ſicut rex noſter illuſtriſſimus plus caeteris regibus anteceſſoribus ſuis pro eccleſiae defenſione, utilitate, et honore inſudavit, et plus expenſarum ſuſtinuit, ita ad ſuſtinenda bellorum onera imminentia pro eccleſiae, et totius regni hujus defenſione per eccleſiam tali ſubſidio adjuvetur, quale anterioribus regibus nunquam antehac conceſſum eſt, nec fortaſſis poſterioribus regibus unquam ſimile, niſi ob talia benefacta, vel extremam bellorum neceſſitatem, poſtea concedetur. Quocirca ut regia majeſtas ad fovendam et protegendam eccleſiam, et clerum Angliae magis indies animetur, et ut jura, libertates, et privilegia eccleſiae conceſſa, benigne eccleſiae ſervet, et ab aliis ſervari faciat, et ne praefata benefacta in ingratos contuliſſe videatur; nos praelati et clerus Cant. provinciae in hac ſacra ſynodo provinciali ſive praelatorum et cleri ejuſdem convocatione in eccleſia cathedrali divi Pauli London. viceſimo die menſis Aprilis, anno Domini milleſimo quingenteſimo viceſimo tertio inchoata, ac uſque ad et in decimum quartum diem menſis Auguſti proxime extunc ſequentis, de diebus in dies continuata, congregati, illuſtriſſimo domino regi, perpetuo et potentiſſimo fidei et eccleſiae defenſori, ſubſidium dare et concedere decrevimus, quam noſtram benevolentiam, ut gratam et acceptam habeat, humillime deprecamur, proteſtantes expreſſe, quod per praeſentem conceſſionem, quam tanquam novam et ante inſolitam, pro noſtra ſingulari et perſonali in regiam majeſtatem obſervantia, ſine exemplo donamus, omnino nolumus eccleſiae Anglicanae, aut ſucceſſoribus noſtris in aliquo praejudicium generari, nec caſum hunc ſingularem ad ſequentiam trahi: quodſi praeſentem conceſſionem pro exemplo, et (ut vocant) pro praecedente, ad ſimiles unquam conceſſiones exigendas accipiendam fore praeſentiremus, certe in eam omnino conſentire recuſaſſemus, quandoquidem ſubſidium ſub modis, formis, conditionibus, exceptionibus, ac proviſionibus et proteſtatione ſupra et infra ſcriptis, et non aliter, neque alio modo, damus et concedimus; videlicet ſubſidium ſe extendens ad medietatem ſive mediam partem valoris omnium fructuum, redituum, et proventuum, poſſeſſionum unius anni omnium et ſingulorum epiſcoporum, eccleſiarum cathedralium et collegiatarum, dignitatum, hoſpitalium, monaſt. abbatiarum, prioratuum, aliorumque domorum religioſarum, necnon quorumcunque beneficiorum et poſſeſſionum eccleſiaſticarum.———

Quilibet epiſcopus provinciae Cant. certificabit archiepiſcopum Cant. ſub ſigillo ſuo debite et bona fide, ac ſub onere conſcientiarum ſuarum, de vero et juſto valore omnium redituum epiſcopatuum ſuorum illius anni tunc praeteriti —ordinariis oneribus et neceſſariis reparationibus primo deductis—, ſimiliter de beneficiis. Per onera ordinaria intelligantur ſequentia; videlicet viſitantium quorumcunque procurationes, ſynodalia, ſolutiones, et reſolutiones de poſſeſſionibus

ſionibus ſupradictis annuatim exeuntes, corrodia, penſiones, portiones quaecunque annuae, feodaque firmarum, denarii S. Petri, ſtipendia vicariorum, plebanorum, cantariſtarum, ſive parochialium, preſbyterorum, ac annuae eleemoſynarum diſtributiones, ad quas annuatim praeſtandas, et quas reipſa praeſtiterint perſonae eccleſiaſticae, tenentur et obligantur. Reparationes vero neceſſarias illas tantummodo haberi et cenſeri volumus et mandamus, quae judicio et aeſtimatione conditionum praedictarum, necnon archiepiſcopi, epiſcopi, dioeceſani, aut ejus commiſſarii bona fide judicat. ſive aeſtimat. pro eo anno neceſſario fieri videbuntur.

Item nos praelati et clerus antedicti dictum ſubſidium praefato domino noſtro regi damus et concedimus intra v. annos exnunc prox. et immediate ſequentes, levandum. ————

Et quoniam reverend. in Chriſto pater et dominus, dominus Thomas, miſeratione divina tituli S. Ceciliae S. R. E. preſb. card. Ebor. archiepiſc. apoſtolicae ſedis legatus, Angliae primas, et cancellarius, necnon felicis recordationis domini Leonis, nuper illius nominis P. P. x. ac ſanctiſſ. in Chriſto patris ac domini noſtri, domini Adriani, divina providentia hujus nominis P. P. vi. moderni, dictaeque ſedis ad illuſtriſſimum et potentiſſimum principem et dominum noſtrum Henricum octavum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, fidei defenſorem, et dominum Hiberniae, univerſumque ejus Angliae regnum, ac omnes et ſingulas ipſius regni provincias, civitates, terras, atque loca illi ſubjecta, et alia illi adjacentia, etiam de latere legatus, habet in commenda monaſterium ſancti Albani, quod quidem monaſterium, priuſquam ad manus dicti reverendiſſimi patris pervenit, incuria abbatum et miniſtrorum, qui ante haec hujuſmodi monaſterio praefuerant, adeo aere alieno gravatum eſt, quod contributionem hujuſmodi ſufferre non poſſit; necnon eo quod dictus reverendiſſimus pater multos labores pro eccleſiae Anglicanae libertate et honore ſuſtinuit; propterea auctoritate ſacrae hujus ſynodi ſtatutum eſt, quod utrum hujuſmodi monaſterium medietatem tertiam, quartam, ſive quintam conferre debeat, arbitrio, diſcretioni, et moderationi ejuſdem reverendiſſimi patris committitur et relinquitur, prout auctoritate praeſentis ſacrae ſynodi committimus et relinquimus.

Memorandum. The archbiſhop of Canterbury having aſſembled his convocation at St. Paul's April 20. cardinal Wolſey orders it to adjourn to Weſtminſter April 22. there to join his provincial ſynod, and make up together a national legatine council. This ſeems to have been done at a very ſhort warning, and without any brief of ſummons, of which this regiſter (of Charles Booth, biſhop of Hereford) ſo exact in the others, mentions none. The proctors of the clergy having no commiſſion therefore to treat, etc. in ſuch a ſynod, they returned to St. Paul's, and went on with their buſineſs; but were by writ ſummoned to Weſtminſter by card. Wolſey June 8. and ordered to come with their inſtructions and powers requiſite. Ex reg. Booth Heref. fol. 93, 94.

Uti apparet ex citatione concilii legatini ex reg. Lincoln.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
HADRIAN. VI. 2.	GUILIEL. WARHAM 20.	1523.	HENRIC. VIII. 15.

Citatio concilii Legatini ex ipſo mandato ad Jo. Longland, epiſcopum Lincoln. tranſcripta.

THOMAS, miſeratione divina titulo S. Ceciliae ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbyter card. Ebor. archiepiſcopus, apoſtolicae ſedis legatus, Angliae primas, et cancellarius, necnon felicis recordationis et nuper domini noſtri Leonis, ejus nominis papae x. ſanctiſſimique in Chriſto patris et domini noſtri dom. Adriani, divina providentia illius nominis papae vi. moderni, et dictae ſedis ad ſereniſſimum et potentiſſimum in Chriſto principem et dominum noſtrum Henricum viii. Dei gratia Angliae et Franciae regem, fidei defenſorem, et dominum Hiberniae, univerſumque ejus Angliae regnum, ac omnes et ſingulas ipſius regni provincias, civitates, terras, atque loca illi ſubjecta, et alia illi adjacentia etiam de latere legatus, venerabili fratri noſtro Jo. Lincoln. epiſcopo. Cum non ſolum ex juris communis diſpoſitione, ſed etiam ex praefati felicis recordationis domini Leonis, nuper papae decimi, per ſuas ſub plumbo literas ſpeciali commiſſione et ſanctiſſimi domini noſtri Adriani, divina providentia papae vi. moderni, dictarum literarum cum omnibus et ſingulis in eis contentis facultatibus, et aliis clauſulis per ſuas etiam ſub plumbo literas, extenſione et prorogatione nobis inter caetera ſit conceſſa poteſtas, non modo regulares, verum etiam ſeculares eccleſiaſticas perſonas, tam exemptas quam non exemptas, ac clerum regni et locorum reformandi, et ad honeſtiores vivendi mores tam in capite quam in membris reducendi, proque hujuſmodi reformatione fienda facultatibus ampliſſimis utendi, prout in ipſis literis apoſtolicis nobis conceſſis plenius continetur; nos igitur Thomas, cardinalis et legatus de latere antedictus, onus hujuſmodi reformationis pro divina et ſacroſanctae ſedis apoſtolicae reverentia in nos aſſumentes, et juxta datam nobis a Deo prudentiam ſolicite adimplere cupientes, atque ad memoriam revocantes, quod venerabilis frater noſter dominus Willielmus, Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ad eccleſiam cathedralem S. Pauli London. praelatos et clerum ſuae Cantuarienſis provinciae ad tractandum cum eis ſuper quibuſdam arduis negotiis et cauſis, tam ſecuritatem et defenſionem eccleſiae Anglicanae, quam tranquillitatem et

bonum publicum hujus regni Angliae, viceſimo die menſis Aprilis ult. praeterit. per ſuas literas monitorias et citatorias convocaverit; ſcientes inſuper, quod et ſacri canones atteſtantur, magis integrum fore judicium, quod plurimorum judiciis roboratur, praelatos et clerum noſtrae Ebor. provinciae ad eccleſiam conventualem exempti monaſterii S. Petri Weſtmonaſt. pro hujuſmodi regularium, et ſecularium perſonarum eccleſiaſticarum, et cleri reformatione convocavimus; atque etiam illuc praefatum venerabilem fratrem noſtrum Cantuarienſem archiepiſcopum, cum provinciae ſuae Cant. praelatis ac clero, locorum et temporis opportunitate captata, pro hujuſmodi reformatione efficacius et melius fienda advocavimus; eodemque venerabili fratre noſtro, ac praelatis et clero ſuae Cant. provinciae 22. die dicti menſis Aprilis juxta noſtram monitionem illis in hac parte factam, ad dictam eccleſiam conventualem accedentibus, et coram nobis in domo capitulari dicti monaſterii comparentibus, cum inter caetera, quae ibidem tractari coeperunt, ſuper mandatis procuratoriis tam decanorum, priorum eccleſiarum cathedralium, et capitulorum eorundem, aliorumque praelatorum abſentium, et cleri dictae Cant. provinciae, ac procuratorum in eis conſtitutorum, ſufficienti poteſtate nonnihil dubietatis emerſerit, ex eo videlicet, quod ipſis procuratoribus in eorum hujuſmodi mandatis non erat, prout antea deliberatum et concluſum fuit, expreſſe data facultas, coram nobis in noſtra hujuſmodi convocatione legatina in dicta eccleſia conventuali comparendi, cum ſufficienti poteſtate, ad tractand. et communicand. ſuper hujuſmodi regularium et ſecularium perſonarum eccleſiaſticarum, ac cleri reformatione, et aliis arduis negotiis, ſecuritatem et defenſionem eccleſiae Anglicanae, necnon bonum publicum et tranquillitatem hujus regni Angliae concernentibus: veſtrae igitur fraternitati tenore praeſentium, auctoritate noſtrae legationis praedictae firmiter injungendo mandamus, quatenus cum omni celeritate accommoda decanum eccleſiae veſtrae cathedralis, capitulum ejuſdem, abbates, priores, et archidiaconos, ac clerum veſtrae dioeceſis pro hujuſmodi procuratoriis in forma debita et ſufficienti conficiendis citetis, convocetis, et moneatis, ſeu citari, convocari, et moneri faciatis, et quod die Martis, viz. 2. die menſis Junii prox. futur. decanus dictae eccleſiae cathedralis Lincoln. abbateſque, priores, et archidiaconi, qui hactenus non comparuerunt, legitime coram nobis in dicta convocatione noſtra perſonaliter, capitulum per unum, clerus vero per duos ſufficientes procuratores in dicta eccleſia conventuali Weſtmon. cum prorogatione dierum tunc ſequentium, ſi oporteat, et locorum coram nobis aut noſtris in ea parte locumtenentibus, ſive commiſſariis, uno vel pluribus compareant; ad tractandum nobiſcum ſive locum noſtrum tenentibus, ſive commiſſariis, una cum praefato venerabili fratre noſtro Cant. archiepiſcopo, aliiſque epiſcopis et praelatis ac clero tam noſtrae Ebor. quam Cant. provinciae ſuper hujuſmodi regularium et ſecularium perſonarum eccleſiaſticarum et cleri reformatione, eorumque honeſte vivendi et incedendi modo, atque aliis negotiis arduis, ſecuritatem et defenſionem eccleſiae Anglicanae, ac bonum publicum et tranquillitatem hujus regni Angliae concernentibus, ipſis tunc ibidem ſerioſius exponendis, ſuaque conſilia et auxilia ſuper hiis impendend. et inſuper ad conſentiend. hiis, quae ibidem ad honorem Dei et eccleſiae Anglicanae, pacemque et tranquillitatem ac bonum publicum hujus regni tam noſtra et praefati venerabilis fratris noſtri Cant. archiepiſcopi, quam praelatorum et cleri utriuſque provinciae communi deliberatione contigerit ordinari; necnon ad ulterius faciend. et recipiend. quod hujuſmodi negotiorum qualitas et natura de ſe exigit et requirit, una cum clauſula ratihabitionis omnium et ſingulorum per dictos procuratores in praemiſſis, et circa ea ipſorum nominibus in noſtra hujuſmodi convocatione actorum et agendorum. De diebus vero receptionis praeſentium, et quid in praemiſſis feceritis, nos aut locumtenentes, ſive commiſſarios noſtros dictis die et loco perſonaliter, vel per literas veſtras patentes, horum ſeriem continentes, ſigillo veſtro ſigillat. una cum nominibus omnium et ſingulorum per vos citatorum et monitorum debite certificetis. Dat. ſub ſigillo noſtro in aedibus noſtris prope Weſtmon. 7. die menſis Maii, A. D. M. D. XXIII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
HADRIAN. VI. 2.	GUILIEL. WARHAM 20.	1523.	HENRIC. VIII. 15.

Ordinatio Cuthberti epiſcopi London. ſuper die dedicationum eccleſiarum tam infra civitatem London. quam ſuburbia ejuſdem obſervand. et celebrand.
Ex reg. Tunſtall Lond. fol. 40.

CUTHBERTUS, permiſſione divina London. eccleſiae humilis miniſter, univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis, curatis, et non curatis, caeteris quoque per civitatem et ſuburbia London. noſtrae juriſdictionis conſtitutis, praeſentibus et futuris, ad quos praeſentes literae, vel earum ſenſus pervenerit, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus, et ad perpetuam rei memoriam deduci volumus per praeſentes; quod cum otium ſit res omnium pernicioſiſſima, cujus ſolius licentia non tam quae bona ſunt opera negliguntur, quam quae mala ſunt paſſim perpetrantur; quod quidem malum non alia magis ratione in vulgus irrepſit, quam ex feſtorum dierum frequenti celebratione,

tione, quos etſi majores noſtri prioribus ſeculis, ob Dei omnipotentis, ac ſanctorum ejus honorem, non ſine magna pietate inſtituerunt; humana tamen fragilitas, inſtigante ſemper et cooperante antiquo humani generis hoſte, proh dolor! illis nimis abutitur, dum negotiis vacua atque ab opere otioſa, non orationibus, jejuniis, aut piis meditationibus, ut decuit, animum intendit, ſed vaniloquiis, choreis, ingurgitationibus, crapulis interdum, ſcandalis, ſaepenumero rixis et jurgiis, nonnunquam homicidiis atque aliis id genus horrendis facinoribus tam ſacros et venerandos dies profanat. Quo factum eſt, ut hujus celeberrimae Londonienſis urbis majori, vicecomitibus, ac aldermannis, ac ſapientioribus corporis ſive communitatis ejuſdem pium et meritorium viſum fuerit, tot feſtorum multitudinem competenti moderatione refraenare, praeſertim eorum, quae in dedicationibus eccleſiarum ubique per dictam civitatem alia aliis temporibus celebrantur; quos dies plus quam caeteris ſingulis annis in voluptatibus juventus otioſa tranſigit; qua de re pro remedio paſtorali nuper apud nos dictae civitatis primores inſtiterunt. Nos igitur Cuthbertus, London. eccleſiae miniſter antedictus, cogitantes juxta evangelicam doctrinam, non hominem ob Sabbatum creatum, ſed Sabbatum hominis cauſa inſtitutum, ac melius fore, ut pauciores ſint dies feſti, quam ut ob illorum multitudinem chriſtiana plebs otio marceſcens, in omne genus flagitiorum praeceps ruat, ſupplicationibus juſtis et piis dictorum civium, aliiſque cauſis nos in hac parte moventibus, inclinati, habita prius ſuper hujuſmodi negotio cum fratribus noſtris eccleſiae noſtrae cathedralis S. Pauli canonicis deliberatione matura, ordinamus, ſtatuimus, et decernimus per praeſentes, quod per totam civitatem London. atque ſuburbia ejuſdem, in locis noſtrae juriſdictionis, omnes et ſinguli dies feſti, qui pro dedicationibus eccleſiarum hactenus ſparſim, per diverſos et ſeparatos anni dies, juxta diem quo quaevis eccleſia conſecrata, et Deo ſive ſanctis ejus dedicata fuerat, celebrari ſolebant, nunc de caetero in unum diem perpetuis futuris temporibus transferantur; viz. in tertium diem menſis Octobris, quem diem pro dedicationibus celebrandis, tam de conſilio fratrum noſtrorum, quam civium praedictorum aptiſſimum eſſe reputamus. Quocirca omnes omnium eccleſiarum dedicationes, etiam cathedralis S. Pauli civitatis London. et ſuburbiorum praedictorum, in locis noſtrae juriſdictionis, in illum tertium diem menſis Octobris transferimus et commutamus, ſancientes et ſtabilientes, quod ſingulis annis perpetuis futuris temporibus tertio die Octobris feſtum dedicationis omnium eccleſiarum, atque etiam noſtrae cathedralis S. Pauli, cum octavis ejuſdem, per totam praedictam civitatem London. et ſuburbia ejuſdem, in locis noſtrae juriſdictionis, ab omnibus more ſolito, et cum debita ſolennitate celebretur. Prohibentes expreſſe, et ſub excommunicationis poena, ne aliqui civitatis praedictae aut ſuburbiorum ejuſdem noſtrae juriſdictionis clerici, aut laici ullos alios dies feſtos, pro dedicationibus eccleſiarum hactenus obſervatos, inpoſterum ullo modo celebrent, ſed quod omnes illi penitus aboleantur; atque ut inpoſterum univerſis omne opus licitum in hiis operari liceat, perpetuo ſtatuimus et ordinamus. Quae omnia et ſingula vobis univerſis et ſingulis ſupradictis notum facimus et intimamus per praeſentes. Dat. in palatio noſtro in civitate London. primo die menſis Septembris, anno Domini M. D. XXIII. et noſtrae conſecrationis anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. I.	GUILIEL. WARHAM 21.	1523.	HENRIC. VIII. 15.

Bullae de titulo Defenſoris fidei confirmatio Clementis ſeptimi, auro bullata. Ex autographo apud Foeder. Rymer vol. XIV. p. 13.

CLEMENS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, chariſſimo in Chriſto filio noſtro Henrico, Angliae regi illuſtri, fidei defenſori, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Decet nos dono Dei altiſſimi in ea poſitos ſpecula, unde omnium ac praeſertim eorum, qui principatus et imperia a Deo optimo maximo obtinuerunt, longe et late merita proſpicere poſſumus, ita bene merentibus habere promptam gratiam, ut ſive noſtra judicatio quid et quantum unicuique tribuendum ſit, et in judicando ſimus, et in remunerando liberales, ſive praedeceſſorum noſtrorum Romanorum pontificum id fuit arbitrium, quoque libentiſſimo animo comprobemus. Cum igitur, tu fili noſter chariſſime, Henrice, non uno et altero praeclare facto, ſed perpetuo inſtituto vitae tuae regis maximi virtutem ita undique perfectam et abſolutam praeſtiteris, ut et arma, quibus plurimum vales, et doctrinam ac ſapientiam, ex qua ſummam laudem es adeptus, ad Deum et Dei religionem defendendam ſemper contuleris, fideique ſanctae etiam libro adverſus Lutheri haereſim mira eruditione et eloquentia edito extiteris defenſor, ac pene patronus; felicis recordationis Leo, dominus praedeceſſor et frater patruelis noſter, de conſilio fratrum ſuorum (de quorum numero tunc eramus) ſententia, te ad caetera tua nomina regalia atque ampla, Fidei defenſorem voluit appellari, atque hoc eximio titulo, non tam laude hominum, quam ex caeleſti commendatione deprompto, ſerenitatem tuam inſignivit, quod nos ab illo factum juſtiſſime ac ſapientiſſime agnoſcimus. Cum enim tuam et in regendis populis tibi creditis juſtitiam, et in ampliſſima poteſtate pari clementia temperanda moderationem, et chriſtianae religionis integram, puram, inviolatamque obſervantiam, in Deo quoque ipſum et omnia, quae Dei ſunt, admirabilem quandam pietatem reſpicimus; cum intelligimus et cernimus quanto in bello conſilio, et virtute polleas in pace, ut

ut omnia ad ſubditorum ſalutem dirigenda putes, quemadmodum tu unus propemodum regum omnium, inaudita quadam magnitudine ingenii, duo diverſa ſtudia in unum conjuncta habeas, et quod in doctrina et ſapientia poſitum, quietem et ſuavitatem habet contemplationis, et quod in tumultu actionibuſque civilibus agitatam curam ſuſcipit rationis; in utroque vero uſque adeo excellas, ut poſſis cum iis, qui in ſingulis elaborabunt, maximis et prudentiſſimis principibus comparari. Haec, inquam, de te cum cogitamus et agnoſcimus, omnem humanam laudem tua incredibili virtute inferiorem ſtatuamus neceſſe eſt. Atque haec tanto in te praeſtantiora admirabilioraque ſunt, quod nulla unquam querela violata, nulla commutatione voluntatis fuerunt interrupta, neque vero aut privatae cupiditatis cauſa ſimulata aut populari gloriae data, ſed vera et incorrupta virtus; nec praemium aliud requiſivit quam ſemetipſam, et theatrum unicum ſuae gloriae voluit eſſe Deum. Itaque in divinis ferme verſata rebus, incredibilem quodammodo et communi naturae repugnantem celebritatem aſſecuta eſt; nam belli labores et pericula ob eas cauſas ſuſcipiuntur, ut aut ultio injuriae ab hoſtibus repetatur, aut plus habendi cupiditas expleatur; tu nulla privatim laeſus injuria, nullius rei alienae appetens, ubi primum ſenſiſti ſanctam ſedem apoſtolicam, et eccleſiaſticam libertatem vocari in diſcrimen, tanquam pius filius matris tuam implorantis opem voce excitatus, bellum difficile atque arduum ſuſcepiſti, tuamque praeſtantiſſimam virtutem ſuis affectibus placatam, et liberam alienis, acrem et animoſam praebuiſti: deinde vero cum reconciliatis animis eorum, qui ſedi apoſtolicae vim afferebant, expediret chriſtianae reipublicae arma ubique poni, tu quanquam victor et in hoſtium agro, pluribus eorum jam urbibus expugnatis, caſtra habens, in obtemperando tamen publicae utilitati voluiſti eſſe princeps. Neque arma ſolum (id quod alii quoque egerunt) ſed victoriam ipſam dimiſiſti, longe majorem et diviniorem victoriam nactus; viciſti enim tuum animum, qui caeterorum omnium potuiſſet eſſe victor. Ita cum caeteri principes humanis quibuſdam gradibus ad nobilitatem famae aſcendant, tu ad ſingularem et inuſitatam laudem caeleſtibus operibus perveniſti. Secutum eſt tempus non minus damnoſum chriſtanae fidei quam turpe; quo (turbante Germaniam impiis et pravis opinionibus Luthero) non mediocris in animabus fidelium labes facta eſt; quo tempore tu cum armorum movendorum pro fidei tutela occaſionem non haberes, etiam praeſtantiora, et ad ſimile opus accommodatiora tui ingenii et doctrinae arma vibraſti, libroque in fidei chriſtianae ſacramentorum defenſionem ſcripto ac divulgato, impiis haereticorum conatibus obviam iviſti. Qui quidem liber, ſancto dictante Spiritu, eis luminibus ingenii ſcientiaeque refertus eſt, ut facile appareat, optimam naturam, quocunque ſe verterit, ad omnia aptam eſſe, optimam vero voluntatem, etiam Dei ope et munere in cunctis felicem eſſe et fortunatam. Propter quae omnia titulum illum et cognomen "Fidei defenſoris" ſerenitati tuae per ſupradictum praedeceſſorem noſtrum juſtiſſimis et plurimis rationibus delatum, nos quoque in apoſtolicae poteſtatis plenitudine beati Petri, et illius veri ſucceſſores, ex certa ſcientia et propria voluntate noſtra approbamus, confirmamus, tibique perpetuum et proprium deputamus; Deum optimum maximum ſervatorem juſtorum regum ſupplicibus votis deprecantes, ut tantum et fidei ſuae ſanctae tam beneficum regem cum diuturna ſalute et vita in ipſius conſiliis et factis omnibus ſecundans, ad extremum immortali tibi gloria parata largiatur, ut cum caeteris tuis titulis praeſtantibus et magnis, pii victoris, ſemper felicis, hoc praecipuum et maximum "Fidei defenſoris" decus ac nomen te in caelum uſque et ad perennem illam beatitudinem comitetur. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae milleſimo quingenteſimo viceſimo tertio, tertio non. Martii, pontificatus noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 1.	GUILIEL. WARHAM 21.	1524.	HENRIC. VIII. 16.

Clementis VII. *bulla cardinali Eborum de juriſdictione ad viſitandum et reformandum loca religioſa; priorum bullarum innovatio, extenſio, et amplificatio.* Ex autographo apud Rymer Foeder. vol. XIV. p. 18.

CLEMENS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Thomae, tituli ſanctae Ceciliae preſbytero cardinali, noſtro et apoſtolicae ſedis in regno Angliae legato de latere, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Licet alias felicis recordationis, Leo, papa decimus, praedeceſſor noſter, te ad chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Henricum, Angliae regem illuſtrem, fidei defenſorem, pro nonnullis arduis negotiis reipublicae chriſtianae ſuum, et apoſtolicae ſedis legatum de latere ad certum tempus tunc expreſſum deſtinaverit, et inter caetera tibi omnia et ſingula loca religioſorum, tam virorum quam mulierum, tam exempta quam non exempta, cujuſcunque ſtatus, religionis, et ordinis fuerint, eorumque praeſidentes, et alias perſonas tam in capite quam in membris, quotiens opportunum foret, per te vel alium idoneum, quem ad id deputandum duceres, auctoritate apoſtolica viſitandi et reformandi, et de eorum vita et moribus inquirendi, caſtigandi, et puniendi, ac alia tunc expreſſa faciendi, et exequendi facultatem per quaſdam literas conceſſerit, non obſtantibus quibuſcunque privilegiis et indultis apoſtolicis eiſdem locis et ordinibus, ſub quacunque forma verborum conceſſis, etiamſi in eis caveretur expreſſe, ut neminem contra vel praeter hujuſmodi

modi privilegia et indulta ad ſe viſitandum, vel aliter, admittere teneantur, niſi eorundem privilegiorum et indultorum expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio fieret; ipſeque Leo, praedeceſſor noſter, legationem et facultatem hujuſmodi diverſis temporibus et facultatibus prorogaverit; et piae memoriae Adrianus papa ſextus, etiam praedeceſſor noſter, legationem et facultatem hujuſmodi ad certum aliud tempus, tunc expreſſum, per alias ſuas innovaverit; et nos legationem, conceſſiones, facultates, et deſuper conceſſas literas praedictas innovaverimus, et extenderimus, et ampliaverimus, ac omnibus illis, quae praefati anteceſſores noſtri in ſuis literis voluerunt non obſtare, derogaverimus, prout in ſingulis literis praedictis, quas hic pro expreſſis haberi volumus, plenius continetur; tamen nonnulli religioſi ſe praetextu privilegiorum apoſtolicorum ſuorum exemptos eſſe aſſerentes, facultates tibi circa praemiſſa a praefatis praedeceſſoribus et a nobis conceſſas, in dubium refricare nitentes, et tuam juriſdictionem declinantes, a viſitationibus per te ad religionis conſervationem, eccleſiaſticorum morum reſtitutionem, et Lutheranae aliorumque ſcandalorum et haereſium extirpationem inſtitutis, appellarunt et provocarunt, necnon appellationes et provocationes hujuſmodi forte in Romana curia aut alibi committi obtinuerunt, praetendentes inter caetera, ordini ſuo ſeu forſan eorum alicui ſpeciali domui vel conventui a Romanis pontificibus eſſe conceſſum, ne quis legatus de latere eos viſitet, in cujus facultatibus non fieret tum ordinis, tum privilegiorum ſuorum de verbo ad verbum ſpecialis et expreſſa mentio, et quod in ſuis privatis regularibus inſtitutis (quorum obſervationem ſe expreſſe voviſſe aſſerunt) ſit cautum, ut ſuo generali miniſtra firmiter obediant, quod illi ſic interpretantur, ut ſine illius generalis miniſtri conſenſu, nullius alterius juriſdictioni inoffenſa regula ſancti Franciſci parere aut quoviſmodo obtemperare poſſint. Nos igitur cupientes, ut tu, qui opere potens es, et ſermone, et ut accepimus pro tuo erga religionem et cultum divinum jugi ſtudio ad reformationem religioſorum locorum, infra limites tuae legationis conſiſtentium, accuratiſſime direxiſti animum, cujuſque eximia virtus, probitas, et fides a nobis comprobata multo majora pollicentur, ut feliciter coeptum munus hujuſmodi ad optatum finem deducere, ac ut in dicto regno vitia extirpare, ac virtutes plantare, ac horrendae Lutheranae peſti, et multis aliis in eccleſia Dei indies ſerpentibus malis liberius occurrere poſſis; motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatae petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, ac certa ſcientia, et de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, noſtras et praedeceſſorum noſtrorum literas, etiam ad hoc, ut circumſpectio tua per te, vel alium, ſeu alios, omnia et ſingula eccleſias, monaſteria, domos, et alia loca, tam exempta quam non exempta, quorumcunque etiam ſancti Benedicti, ſancti Auguſtini, Cluniacenſium, Ciſtercienſium, Praemonſtratenſium, Grandimontenſium, Cartuſienſium, ac praedicti et aliorum Mendicantium, etiam Praedicatorum, Carmelitarum, Heremitarum, etiam Minorum regularis obſervantiae ſancti Franciſci ordinum, et congregationum fuerint, et quocunque nomine cenſeantur, ac praerogativis et privilegiis apoſtolicis muniti ſint, tam in capite quam in membris viſitare, reformare, corrigere, ac delinquentes punire, caſtigare, et (eorum ſic expoſcentibus demeritis) etiam carceribus mancipare, ac monaſteriis, domibus, et locis, necnon dignitatibus, officiis, et beneficiis eccleſiaſticis privare, et illos ab eis amovere, et alia in praemiſſis et circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna mandare, facere, et exequi; ac ut praedictis et aliis appellationibus, et provocationibus, quae a quibuſcunque ordinum et locorum praedictorum viſitationibus per te factis, et faciendis, forſan ſunt interpoſitae aut infuturum interponentur, deferre minime tenearis, ſed appellationibus et provocationibus eiſdem tam interpoſitis (quas a quibuſcunque judicibus, quibus commiſſae reperiuntur, ad nos harum ſerie advocantes, et ſibi in eiſdem ſtatu et terminis, quibus nunc reperiuntur, etiamſi in eis ad aliquos actus ſit proceſſum audiendas, decidendas, et fine debito terminandas committimus) quam interponendis rejectis ad viſitationum hujuſmodi terminationem et executionem procedere libere, et licite valeas, ipſaeque viſitationis et illarum terminatio et executio per appellationes et provocationes hujuſmodi, ante aut interim interpoſitas non ſuſpendantur, ſed ſuum plenum effectum ſortiri debeant, in omnibus et per omnia, perinde acſi ab illis appellatum non fuiſſet, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium extendimus et ampliamus, et pro potiori cautela, ad omnem tollendum ſcrupulum, tibi ſuper hiis de novo facultatem concedimus, motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus; declarantes, atteſtantes, et decernentes intentionis noſtrae infuturum fore, per quaſcunque literas, reſcripta, privilegia, aut indulta per nos quibuſcunque perſonis ordinum et congregationum praedictorum, ac aliis, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, et conditionis exiſtant, etiam cum quibuſvis inhibitionibus, etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis ac clauſulis et decretis etiam irritantibus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus et verborum formis conceſſa hactenus, et inpoſterum concedenda, praeſenti ac praedictis et aliis quibuſcunque facultatibus, tibi per nos ac ſedem praedictam conceſſis, et concedendis etiam ſuper ſecularium et quorumvis ordinum regularium, eccleſiarum, monaſteriorum, et locorum praedictorum viſitationibus et reformationibus in partibus illis faciendis, et proceſſibus deſuper habendis, quominus illis libere et licite juxta tuarum facultatum continentiam uti, et ea proſequi valeas, minime derogare, ſed illa ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, reſtrictionibus, reductionibus, et derogationibus, per nos et ſedem praedictam etiam motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus, et cum quibuſvis efficaciſſimis et inſolitis etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque et aliis decretis

cretis in genere vel in ſpecie, etiam per cancellariae apoſtolicae regulas et quaſvis alias conſtitutiones apoſtolicas, per nos aut alios Romanos pontifices, etiam conſiſtorialiter, ac etiam motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus, aut alias factis et faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, et quotiens illae emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas exiſtere et cenſeri: promiſſiones quoque, vota, et juramenta quaecunque contra effectum praeſentium per dictorum ordinum religioſos in manibus quorumcunque ſuorum ſuperiorum aut alias praeſtita, et praeſtanda, invalida eſſe, et eos ipſos ad eorum obſervationem minime teneri, ſicque in praemiſſis omnibus per quoſcunque judices et commiſſarios, etiam ſanctae Romanae eccleſiae cardinales, interpretari, judicari, et diffiniri debere, ſublatam eſſe et cuilibet eorum aliter interpretandi, judicandi, diffiniendi poteſtatem, irritum quoque et inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari; et inſuper univerſis et ſingulis eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, et locorum ac ordinum, et congregationum praedictorum praelatis etiam generalibus, et aliis perſonis, ſub excommunicationis ſententia eo ipſo, quo contrafecerint, incurrenda, inhibemus, ne tibi ac facultatibus tuis hujuſmodi directe vel indirecte, quovis quaeſito colore, contradicere vel venire praeſumant, quinimo illis humiliter intendant et obediant: non obſtantibus praemiſſis ac quibuſvis apoſtolicis, necnon bonae memoriae Ottonis et Ottoboni, olim in dicto regno praefatae ſedis legatorum, conſtitutionibus et ordinationibus, ac eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, ordinum, et congregationum praedictorum conſtitutionibus, ordinationibus, regulis, ſtatutis, et conſuetudinibus, promiſſione quoque et obedientiae votis, per dictos religioſos ordinum ſuorum prioribus, abbatibus, magiſtris, miniſtris, et aliis praelatis, et ſuperioribus etiam generalibus factis, et emiſſis, et quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque et indultis, ac literis tam apoſtolicis quam in forma brevis eccleſiis, monaſteriis, domibus, ordinibus, et locis prioribus, magiſtris, miniſtris, et aliis praelatis, et ſuperioribus etiam generalibus praedictis, ſeu eorum alicui ſub quibuſcunque tenoribus, et formis, etiam per modum ſtatuti et perpetuae ordinationis, et cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis fortioribus et inſolitis clauſulis, ac irritantibus, et aliis decretis etiam motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus, per eundem Leonem, et quoſcunque alios Romanos pontifices, praedeceſſores noſtros, et ſedem praedictam, ac etiam per nos iteratis vicibus conceſſis, approbatis, et innovatis; etiamſi in illis caveatur expreſſe, quod eis per quaſcunque literas apoſtolicas, niſi in literis, quae eis derogare viderentur, illorum omnium tenores de verbo ad verbum inſerantur, et expreſſe appareat Romanum pontificem illis voluiſſe derogare; ac cauſa urgens et ſufficiens exprimatur, ut alias certis modis et formis obſervatis, aut nullatenus derogari poſſit; quibus omnibus et ſingulis (illorum tenores acſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, et firma in illis tradita obſervata foret, praeſentibus pro expreſſis ac vere et non ficte inſertis, contra quae nullam probationem admitti volumus, habentes) illis alias in ſuo robore permanſuris eiſdem motu, ſcientia, et apoſtolicae poteſtatis plenitudine, ſpecialiter et expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quae praefati praedeceſſores noſtri in ſuis, ac nos in noſtris literis praedictis voluimus non obſtare, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicae M.D.XXIV. duodecimo cal. Septembris, pontificatus noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 2.	GUILIEL. WARHAM 22.	1524.	HENRIC. VIII. 16.

Breve regium pro ſuppreſſione monaſteriorum. Ex rot. pat. 16. Hen. VIII. p. 2. m. 22. dorſ. et Foeder. Rymer vol. XIV. p. 32.

REX dilectis ſibi Johanni Aleyn, clerico, Johanni Skewſe, et Johanni Scyinclere ſalutem. Cum ſanctiſſimus in Chriſto pater dominus Clemens, divina providentia papa ſeptimus, pia conſideratione motus, ut ſtudium Oxon. quod propter redituum exilitatem pro doctorum et lectorum ad juniorum informationem inibi laborantium, ſuſtentatione indies deficere, et propemodum extinctum ire videbatur, non modo decentius continuari, ſed et incrementum aliquod accipere poſſet; reverendiſſimo in Chriſto patri dom. Thomae, ſacroſanctae Romanae eccleſiae preſbytero cardinali Eborum, ipſiuſque ſanctiſſimi domini noſtri et apoſtolicae ſedis ad nos, et regnum noſtrum Angliae, ac omnes et ſingulas provincias illi adjacentes de latere legato, Angliae primati, et cancellario, ac noſtro primo et praedilecto conſiliario, per ſuas ſub plumbo literas licentiam et facultatem conceſſerit non ſolum monaſterium canonicorum regularium ſanctae Fridiſwidae, ordinis ſancti Auguſtini, Lincolnienſis dioeceſis, in ipſo oppido Oxoniae ſituatum, ſed et alia nonnulla, ſive virorum, ſive mulierum, tam ejuſdem quam ſancti Benedicti, et cujuſvis alterius etiam Cluniacenſium, Ciſtercienſium, Grandimontenſium, vel Praemonſtratenſium ordinum monaſteria et loca religioſa, ſi ad hoc noſter acceſſerit aſſenſus, penitus ſupprimendi, et quaſcunque perſonas religioſas cujuſcunque ordinis inibi degentes, ad alia monaſteria ſive loca ejuſdem ordinis, ſive alterius cujuſcunque transferendi, atque ſuppreſſo nomine dicti monaſterii ſanctae Fridiſwidae, eidem loco nomen collegii ſecularis de novo imponendi, hujuſmodique monaſteriorum et locorum religioſorum nominibus, ac dignitatibus abbatialibus et abbatiſſalibus, ſeu aliarum

dignitatum, necnon officiis conventualibus, et dependentiis, ac ipſis ordinibus ſuppreſſis et extinctis, necnon canonicorum, monachorum, ſive monialium, et aliorum inibi degentium perſonis ad alia monaſteria ſive loca religioſa tranſlatis, omnes et ſingulos fructus, reditus, et proventus ac bona hujuſmodi monaſteriorum, et locorum ſuppreſſorum dicto collegio ſeculari perpetuo applicandi et appropriandi, prout in ipſis literis ſanctiſſimi domini noſtri plenius continetur et liquet : cumque nos ad piam intentionem praefati ſanctiſſimi domini noſtri mentis noſtrae intuitum dirigentes, et eam non ſolum ad hujus regni noſtri decorem, ſed ad ſtudentium profectum non modicum, ac etiam ad eccleſiae catholicae et fidei chriſtianae corroborationem plurimum conferre firmiter opinantes, omnibus et ſingulis [a] per ſanctiſſimum dominum noſtrum in ſuis hujuſmodi literis comprehenſis, noſtrum pro nobis et haeredibus ac ſucceſſoribus noſtris per literas noſtras patentes magno ſigillo noſtro ſigillatas, ex certa ſcientia et mera liberalitate noſtris praebuerimus, prout etiam per praeſentes noſtrum plenum et liberum praebemus aſſenſum, cupiamuſque tam [b] laudabile inſtitutum ad plenum, integrum, et inviolabilem perduci effectum ; vos igitur omnes et ſingulos et quemlibet veſtrum, conjunctim et diviſim, ad omnia et ſingula in [c] praedictis et caetera ea ex mandato ſeu commiſſione praefati reverendiſſimi domini cardinalis et legati faciendum, exequendum, et perimplendum per praeſentes habilitamus, approbamus, et auctorizamus, ac plenam et ſufficientem auctoritatem, facultatem, et poteſtatem concedimus, etiamſi majora fuerint hiis, quae ſuperius ſunt expreſſa. Damus autem univerſis et ſingulis majoribus, vicecomitibus, eſcaetoribus, praepoſitis, ballivis, miniſtris, et omnibus aliis officiariis et ligeis noſtris, tenore praeſentium, firmiter in mandatis, quod vobis in executione praemiſſorum obedientes ſint, aſſiſtentes, et auxiliantes in omnibus, prout decet. In cujus, etc. teſte rege apud Weſtmonaſterium ſeptimo die Januarii.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 3.	GUILIEL. WARHAM 23.	1526.	HENRIC. VIII. 18.

Mandatum ad inquirendum de libris Nov. Teſt. in lingua vulgari editis. Ex reg. Exon. Voyſey fol. 62.

WILLIELMUS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. vener. confratri noſtro domino Johanni, Dei gratia Exon. epiſcopo, veſtrove vicario in ſpiritualibus generali, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Ex paſtoralis officii noſtri debito ea, quae ad ſubjectorum noſtrorum, periculum et maxime ad internecionem animarum earundem tendere dignoſcuntur, ſalubriter propellere, et totis viribus extirpare aſtringimur. Sane ex fide dignorum relatione ipſaque rei evidentia ad noſtram jamdudum pervenit notitiam, quod nonnulli iniquitatis filii, ac Lutheranae factionis miniſtri, quos ſumma excaecavit malitia, a via veritatis et orthodoxae fidei declinantes, non modo ſanctum Dei evangelium, ſed etiam reliquam Novi Teſtamenti partem in vulgare noſtrum Anglicanum ſubdola verſutia transferentes, ac nonnullos haereticae pravitatis articulos, et opiniones erroneas, pernicioſas, peſtiferas, ſcandaloſas, et ſimplicium mentium ſeductivas intromiſcentes, illibatam hactenus ſacrae ſcripturae majeſtatem, ſub nefariis et tortuoſis interpretationibus profanare, et verbo Domini ſacroſancto, et recto ſenſu ejuſdem callide et perverſe abuti temptarunt. Cujus quidem tranſlationis nonnulli libri impreſſi, quidam cum gloſſis, quidam ſine gloſſis, ut accepimus, dictum peſtiferum et pernicioſum virus in vulgari idiomate in ſe continentes, in promiſcuam veſtrarum dioec. et provinciae Cant. multitudinem ſunt diſperſi, qui ſane gregem nobis et vobis commiſſum, in citius provideatur, tam peſtifero veneno, et mortifero pravitatis haereticae morbo proculdubio inficient, et contaminabunt, in animarum nobis et vobis commiſſarum grave periculum, et divinae majeſtatis graviſſimam offenſam. Unde nos Willielmus, archiepiſcopus antedictus, de praedictis magnopere dolentes, et antiqui hoſtis calliditate, quam ſuis ſatellitibus, ad animarum dictorum noſtrorum ſubditorum interemptionem ſubminiſtrat, obviam ire volentes, vos hortamur et nihilominus (quia res gravis praejudicii agitur) in virtute ſanctae obedientiae firmiter injungendo mandamus, quatenus cum ea, qua decet, celeri diligentia moneatis, monerive faciatis omnes et ſingulos, tam exemptos quam non exemptos, infra veſtram dioec. ubilibet commorantes, quatenus infra 30. dierum ſpatium, quorum quidem dierum decem pro primo, decem pro ſecundo, et decem pro tertio et peremptorio termino, ſub excommunicationis poena, ac criminis haereſeos ſuſpicionis incurrendo eis aſſignetur, omnes et ſingulos hujuſmodi libros, tranſlationem Novi Teſtamenti, vel aliquam ejus particulam in vulgarem linguam factam continentes, ad vos ſeu veſtrum in ſpiritualibus vicarium generalem inferant, et realiter tradant per vos ſeu veſtram auctoritatem igni committendos. Et quid in praemiſſis feceritis, nos citra ultimum diem menſis Januarii prox. poſt datam praeſentium per literas veſtras patentes auctentice ſigillatas, numerum librorum hujuſmodi ad manus veſtras obtentu praefatae monitionis delatorum, ac per vos, ut praemittitur, numeratorum in ſe continentes, una cum praeſentibus debite certificare non omittatis ſub poena contemptus. Dat. in manerio noſtro de Lamehith tertio die menſis

[a] addidi *per*. [b] addidi *laudabile inſtitutum*. [c] addidi *praedictis*.

Novembris,

Novembris, anno Dom. M.D.XXVI. et noſtrae tranſlat. XXIII.

Nomina librorum hoc tempore prohibitorum, una cum Novo Teſtamento.

The ſupplication of beggars.
The revelation of antichriſt of Luther.
The New Teſtament of Tindall.
The wicked Mammon.
The obedience of a chriſtian man.
An introduction to Paul's epiſtle to the Romans.
A dialogue betwixt the father and the ſon.
Oeconomiae chriſtianae.
Unio diſſidentium.
Piae precationes.
Captivitas Babilonica.
Johannes Hus in Oſeam.
Zuinglius in Catabaptiſtas.
De pueris inſtituendis.
Brentius de adminiſtranda republica.
Lutherus ad Galatas.
De libertate chriſtiana.
Luther's expoſition upon the Pater noſter.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 4.	GUILIEL. WARHAM 25.	1527.	HENRIC. VIII. 19.

Bulla Clementis papae VII. *conceſſa regi Henrico* VIII. *de ſecundis nuptiis contrahendis.* Ex MS. Cott. Titus C. x. fol. 72.

CHARISSIMO in Chriſto filio Henrico, Angliae, etc. Exponi nobis nuper feciſti, quod alias tu et dilecta in Chriſto filia Catharina, relicta quondam fratris tui germani, non ignorantes, vos primo affinitatis gradu invicem fore conjunctos, matrimonium per verba "alias legitis de praeſenti," non ſaltem canonica ſeu valida diſpenſatione deſuper obtenta, quamvis de facto contraxiſtis, illudque carnali copula conſummaviſtis, ac prolem ex hoc matrimonio abſque peccato remanere [a] non poſſe: et ne diutius in hoc peccato et excommunicationis ſententia remaneas, deſideras ab hac excommunicationis ſententia a judice eccleſiaſtico competente abſolutionis beneficium obtinere; ac matrimonium ipſum nullum et invalidum fuiſſe, tibique licere cum quacunque alia muliere, et ſi illa talis ſit, quae alias cum alio matrimonium contraxerit, dummodo illud carnali copula non conſummaverit, etiamſi tibi alias ſecundo vel remotiori gradu conſanguinitatis, aut primo affinitatis ex quocunque licito ſeu illicito coitu conjuncta, dummodo relicta dicti fratris tui non fuerit; ac etiam ſi cognatione ſpirituali aut legali tibi conjuncta extiterit, et impedimentum publicae honeſtatis juſtitiae ſubſiſtat, matrimonium liceat contrahere, et in eo libere remanere, et ex eo prolem legitimam ſuſcipere poſſis. Quare pro parte tua aſſerentis ex antiquis chronicis regni conſtare, in ipſo regno quamplurima graviſſima bella ſaepe exorta, et chriſtianam pacem et concordiam violatam fuiſſe propter impios homines, ſua deteſtanda regnandi et dominandi libidine excaecatos, confingentes ex juſtis et legitimis quorundam progenitorum tuorum Angliae regum nuptiis procreatos illegitimos fore, propter aliquod conſanguinitatis vel affinitatis confictum impedimentum, et propterea inhabiles eſſe ad regni ſucceſſionem, indeque miſerandam principum ac procerum et populorum ſubditorum ſtragem fuiſſe ſecutam; nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut regni tui tuorumque ſubditorum tranquillitati et paci inprimis conſulere, et tantis malis obviare, ac alias in praemiſſis opportuna remedia adhibere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos, qui omnium regum, praeſertim majeſtatis tuae, ob ejus quamplurima et immenſa in nos et ſanctam ſedem, in qua permiſſione divina ſedemus, collocata beneficia, dum ab iniquiſſimis peſtilentiſſimorum hominum conatibus, qui eam partim viribus et ſcelerata audacia, partim perverſa doctrina labefactare moliebantur, ſtrenuiſſime cum viribus et gladio, tum calamo etiam et eruditione tua vindicare indies non ceſſas, petitiones praeſertim ſalutem animarum concernentes, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam libenter admittimus, eorumque honeſtis votis faventes annuimus, ex praemiſſis et nullis aliis nobis notis cauſis hujuſmodi inclinati, tecum, ut ſi contingat matrimonium cum praefata Catharina, alias contractum nullum fuiſſe et eſſe declarari, teque ab illo vinculo legitime abſolvi, cum quacunque muliere, ipſaque mulier tecum, dummodo propter hoc rapta non fuerit, etiamſi mulier ipſa talis ſit, quae prius cum alio matrimonium contraxerit, dummodo illud carnali copula non fuerit conſummatum, etiamſi illa tibi alias ſecundo aut remotiori conſanguinitatis, aut primo affinitatis gradu, etiam ex quocunque licito vel illicito coitu proveniente invicem conjuncta, dummodo relicta dicti fratris tui non fuerit, ut praefertur, etiamſi cognationis ſpiritualis, aut legalis et publicae honeſtatis juſtitiae impedimentum ſubſiſtat, et tibi conjuncta exiſtat, matrimonium licite contrahere, et poſtquam contractum fuerit, in eo ſic contracto, etiamſi illud inter te et ipſam mulierem jam de facto publice vel clandeſtine contractum, et carnali copula conſummatum fuerit, licite remanere valeatis, auctoritate apoſtolica, et ex certa noſtra ſcientia, et de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, tenore praeſentium diſpenſamus, prolem inde forſan ſuſceptam et ſuſcipiendam, legitimam fore decernentes: non obſtantibus prohibitionibus juris divini, et conſtitutionibus, et ordinibus aliis quibuſcunque in contrarium editis, quibus, quantum apoſtolica auctoritas ſe

[a] In MS. Cott. *nequeat.*

extendit,

extendit, illis aliter in ſuo robore permanſuris, quoad hoc ſpecialiter et expreſſe derogamus; diſtrictius inhibentes, et in virtute ſanctae obedientiae expreſſe mandamus ſub interminatione divini judicii, ac ſub poena anathematis, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, et poenis, quas exnunc prout extunc, et e converſo ferimus et promulgamus in hiis ſcriptis, ne quiſquam inpoſterum ullum impedimentum praecontractus matrimonialis non conſummati, conſanguinitatis in ſecundo aut remotiori, affinitatis primo gradu, ut praefertur, cognationis ſpiritualis aut legalis, ſeu juſtitiae publicae honeſtatis impedimentis praedictis adverſum liberos tuos, quos ex quocunque matrimonio, vigore praeſentium contrahendo, Dei benignitate ſuſceperis, palam vel occulte, in judicio vel extra, illud allegare, proponere, aut objicere, ſeu verbo vel facto diffamare praeſumat, aut quocunque modo attemptet. Nulli ergo homini, etc. Dat. in urbe veteri 10. calend. Januarii, M. D. XXVII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 4.	GUILIEL. WARHAM. 25.	1527.	HENRIC. VIII. 19.

Richardi Fox, Winton. epiſcopi, literae cardinali Wolſejo de reformatione cleri Anglicani, et de conſilio ejus rei cauſa habendo. Ex autographo in MS. Cott. Fauſtina C. VII.

REVERENDISSIME pater, et domine mihi unice ſemper obſervande, ſalutem plurimam, et optatum votorum omnium ſucceſſum. Ingentem atque mirificam, pater ampliſſime, ex proximis veſtris ad me literis cepi conſolationem atque voluptatem, quod ex illis intellexi dominationem veſtram reverendiſſimam univerſi cleri reformationem ſecum inſtituiſſe, et ad eam inchoandam atque aggrediendam diem brevi futurum praefixiſſe et praeſcripſiſſe. Eum namque profecto diem jamdiu non minus quam Simeon ille evangelicus expectatum Meſſiam votis omnibus videre expetivi, et ex quo illas dominationis veſtrae reverendiſſimae literas legi, reformationem ampliorem et multo exactiorem univerſae Anglorum eccleſiaſticae hierarchiae, mihi videor tantum non ſentire et palpare, quam ego hac hominum aetate vel faciundam vel ineundam divinare potui, nedum ſperare. Conatus ſum enim facere (quod mearum erat partium) in ditione hac mea peculiari et exigua, quod veſtra praeſtantiſſima dominatio inſtituit in utraque ampliſſima hujus regni provincia. Et hoc fere perpetuum triennium illi uni negotio diligenter incubui, omniaque mea ſtudia, labores, vigilias, ſudores in ea fere una collocavi. Ubi, quod prius non putaſſem, deprehendi et animadverti omnia, quae ad antiquam cleri, et praecipue monachiae integritatem ſpectant, adeo vel licentiis et corruptelis depravata, vel temporum malignitate et diuturnitate abolita et corrupta, ut aetate mihi confecto voluntatem et ſtudium auxerint, ſpem vero omnem ſuſtulerint perfectam et abſolutam unquam videndi reformationem in hac vel mea dioeceſi privatam; nunc autem ex optatiſſimis illis veſtrae reverendiſſimae dominationis literis veni in certiſſimam ſpem ſummamque expectationem brevi videndi univerſalem et publicam. Exploratiſſimum nempe habeo, multiſque experimentis luculentiſſime proſpectum, quidquid dominatio veſtra reverendiſſima moliatur, inſtituerit, et ſuſceperit, id eam omne prudentiſſime et conſtantiſſime citra negotium aut cunctationem confecturam, et feliciſſime abſoluturam. Tam incomparabilis extat in ea divinarum humanarumque rerum peritia, tamque ſingularis apud ſereniſſimum noſtrum regem ſummumque dominum papam gratia et auctoritas; quibus cum veſtra circumſpectiſſima dominatio hactenus ita perfuncta eſt, ut ſummam inde laudem, ampliſſimamque per univerſum orbem famam ſit aſſecuta, ex hac profecto ſua clariſſima legatione, quam, compoſitis et ſua una opera inter chriſtianiſſimos principes confirmatis foederibus, ad ſtatum et ordinem eccleſiaſticum reformandum et componendum decrevit convertere, ſolidam et immortalem apud Deum et omnem poſteritatem gloriam reportabit, tanto caeteris omnibus, qui noſtra memoria quovis gentium a ſummi pontificis latere miſſi ſunt, praeſtantiorem et celebriorem, quanto vel pax bello expetibilior, vel clerus populo ſanctior et veneratior. Nam ſi quamplurimis pontificibus maximis vel oblivione vel ſilentio praeteritis bini illi olim huc legati omnium ore ubique terrarum hodie celebrantur, idque tantum ob nonnullas ſanctiones, quas praematuro Romam reditu infirmiores reliquere; quae aetas, aut quae malignitas veſtri reverendiſſimi nominis laudem et celebritatem vel delere poſſit unquam, vel offuſcare, quum univerſum Angliae clerum et monachiam ſuae integritati et dignitati reſtituerit, et leges ad eam tuendam et inconcuſſe ſervandam condiderit, conditaſque moribus et conſuetudine comprobari et confirmari fecerit? quod dominationi veſtrae reverendiſſimae non dubito eo multo facilius feliciuſque ſuccedet, quod rex noſter chriſtianiſſimus, cujus hortatu et auſpiciis arbitror, hanc provinciam recepit, omnem ſuam auctoritatem et opem ei ad votum impertiet, omneſque praelati, praeſertim epiſcopi, ſuos aſſenſus et ſtudia alacres (ni admodum fallor) adhibebunt. Et ut de meipſo ſaltem pollicear, quod animus meus ferre praeſtareque geſtit, ſic mihi videtur haec reformatio cleri et ſacrorum omnium oblatrantem diu populum placatura, clerum illuſtratura, regem ipſum ſereniſſimum, et optimates omnes clero conciliatura, ac Deo inprimis optimo maximo plus omnibus ſacrificiis uſque adeo placitura, ut quidquid reliquum ſit mihi hujus vitae curriculi, id in eam lubentiſſime impenderem atque conſumerem,

conſumerem, uti dominationi veſtrae reverendiſſimae apertius coram declarabo ad diem in illius literis praefinitum, ſi mihi vivo et ſano illum videre detur. Interim vero, imo dum vixero, Deum benigniſſimum quotidie aſſidueque inter ſacrificium precabor, ut dominationem veſtram reverendiſſimam diutiſſime ſervet, omniaque illius inſtituta ſecundet, et feliciter et fauſte. Ex Marwellis poſtridie calendas Januarias.

Reverendiſſimae veſtrae dominationis
devinctiſſimus orator,

RI. WINTON.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 4.	GUILIEL. WARHAM 25.	1527.	HENRIC. VIII. 19.

Univerſitatis Oxonienſis literae cardinali Wolſejo merita et beneficia ejus extollentes.
Ex autographo in MS. Cott. Fauſtina C. VII.

EMINENTISSIMO in Chriſto principi domino Thomae, cardinali Eboracenſi, de latere ad vitam legato, Angliae cancellario ſupremo, et Oxonienſis academiae protectori magnificentiſſimo, univerſus ejuſdem ſenatus cum ſumma obſervantia ſalutem, et perpetuam felicitatem. Cum ſplendidiora iſthaec ſummi Dei munera, quae tuam ſublimitatem prae caeteris mortalium mirifice perornant, ſaepius conſideramus, princeps magnificentiſſime, nobis nimirum, quos praeclaras virtutes tum pro virili imitari, tum laudibus extollere decet, copioſa admodum gratulandi ſcribendique oblata videtur materia. Etenim copioſum cenſeatur oportet ſcribendi argumentum, quo principem beneficentiſſimum, nullis non ſumme decoratum virtutum ornamentis, nullis non ſumme praeditum ſolidioris doctrinae praeſidiis, nullis eloquentiae ſuppetiis deſtitutum, nullo in maximis honoribus, nullo denique in graviſſimis gerendis rebus unquam ſucceſſu carentem, limpide contemplamur. Quae profecto ſublimia divini Spiritus chariſmata, tametſi celſitudinem tuam et ipſi reipublicae inprimis utilem ac honorificam, et laudibus ſempiternis nobis et poſteritati merito celebrandam praemonſtrent, ea tamen in praeſentia ſingulatim recenſere atque perſtringere minime fuit conſilium; partim quod epiſtolari tenuitate tantarum rerum majeſtas digne deſcribi nequeat, partim quod celſitudo tua hujuſcemodi tentatum periculum vix aequo animo ferat, alioqui longe clementiſſima. Atque in hoc virtus ipſa ſeipſam ſuperat, laudum praeconia, quae ſua ſunt, non quaerens. Reliquis igitur iſtius praeſtantioris animi margaritis ſuperſedentes, unam duntaxat, ſed pretioſam admodum et ſupereminentem, utcunque attingemus, quo videlicet noſtro (quod nobis inprimis eſt curandum) aliqua ex parte ſatiſfaciamus humanitatis officio. Haec itaque una illa eſt, quam impraeſentiarum explicandam delegimus, nempe tua de omnibus bene merendi ſedulitas. Hanc certe eximiam virtutem nunquam ſatis admiramur, nunquam ſatis veneramur obnixe, praeſertim cum (iſthac patrocinante) poſt tot maximorum honorum conſecutionem, quot et cujuſmodi majorum vix ullus fuerit aſſecutus, adeo tamen ſolicite, adeo indefinenter univerſae reipublicae commoda curare, et eidem omni tempore prodeſſe non ceſſas, ut nec ipſi jam habiti honores, neque divitiarum maximarum blanditiae, nec denique terrenae ullius quietis cura fortiſſimum iſtum animum frangere, ſeu unquam labefactare poſſe videantur, quin ſemper diligentiſſime fauſteque praeſtiteris, quicquid ad reipublicae commoditatem pertineat. Qua in re neque honoribus ipſis, neque divitiis, nec aliis quibuſlibet caducis rebus, verum optima quaeque operando, circa difficilia verſando et abſolvendo, gloriam a Deo praeciſe, quae non perit (quod ſumme ſapere eſt) quaerendo, vitam beatam conſiſtere tua perbelle docet ſagaciſſima prudentia. Hanc idcirco excellentiſſimae dotis ſpecimen intuitus ſereniſſimus princeps noſter Henricus octavus potentiſſimus, chriſtianae fidei defenſor, regiam tibi poteſtatem in adminiſtrandis regni ſui negotiis jam olim lubens rogansque conceſſit. Idque tam libere et tam plene, quam nunquam ante conceſſam legimus. Non enim eum latebat dictum illud egregium, quod divus Ignatius hoc modo habet, "Proſpectorem verum et acutum in operibus ſuis, regibus oportet aſſiſtere, et non aſſiſtere hominibus infirmis." Proinde et magnopere gaudebat ſe hominem inveniſſe ſecundum cor ſuum, ut cui cauſas omnes domeſticas et externas, velut alteri ſibi, tranſigendas committeret. Haec praeterea candidiſſima virtus effecit, ut pontifices maximi Leo decimus, Hadrianus ſextus, et Clemens modernus (quem jam a ſaeva inimicorum cohorte per magnam Dei miſericordiam liberatum, ſupra quam credi poteſt, exultamus) auctoritatem eccleſiaſticam, vel ipſi papali parem facile tibi impertirentur. Cujus adminiculo pios promoveris, impios cohibueris, et Chriſti ſponſam eccleſiam laudatiſſime defenderis. Porro et haec illa virtus eſt longe munificentiſſima, quae in rem literariam, maxime Oxonienſium nativos quoſdam et peculiaris pietatis ſuae radios transfudit. Ubi, ut caetera ſileamus, ſumma promerita collegium quoddam tam inſigne, tam utile, tam ſublime, et ſuperexcellens erigit, ut tandem Chriſti gratia abſolutum cum reliqua Oxonia merito conferatur. Cujus nunc etiam varium ſplendorem, puta ſtructuram mirificam, ſanctiſſima inſtituta, divini cultus celebritatem, aliaque haudquaquam vulgaria ornamenta, cuncta miro ordine, mira pulchritudine diſpoſita ſpectantes, ad mentem illico magna cum laetitia revocamus Sapientis illud, "Nonniſi ſuaviter ſapientia cuncta diſponit." Ob hoc igitur aliaque quamplurima magnificentiae tuae beneficia tantum tibi perpetuo debere, adeoque divinctos agnoſcimus Oxonienſes omnes, ut, ſi fieri poſſet, etiam oculos ipſos erueremus, et

tuae daremus benignitati. Sed modum epiſtolae imponamus oportet, praeſertim cum ſummopere cavendum cenſeamus, ne oblonga oratione tuae occupatiſſimae ſublimitati faſtidio ſimus et impedimento. Cumque etiam tanta rei ſit, quam tractamus, amplitudo, ut perpetuo ſcribere nitentibus, perpetuo adderet ampliſſimam ſcribendi materiam; hanc itaque animi tui nobilitatem, tanquam paucis quibuſdam fulgoribus ſuis attactam, relinquentes, iterum atque iterum obteſtamur, ut noſtra haec qualiſcunque meritorum tuorum enodatio tuae benignitati ſit accepta, quae profecto licet inculta judicetur, ſincera tamen ut fidelis animorum eſt obſequentiſſimorum inſinuatio: proinde ſcribentium obſequium ac benevolentiam potius quam ipſa ſcripta penſare dignaberis, vultuque placido ſuſcipies literas ex deditiſſimis clientulorum tuorum affectibus proficiſcentes, quod pro tua bonitate facere ſi non graveris, quid aliud reſtat, niſi ut profiteamur nos, quod maxime optabamus, eſſe vel abunde conſecutos. Demum paucula ſcripſiſſemus de academia et ſtatu noſtrarum rerum, ſed intelleximus decanum collegii tui (hominem quidem tanti principis favore longe digniſſimum) ad tuam dominationem profecturum, qui et optime poteſt, et pro ſua benignitate dignum habebit proloqui, quae neceſſaria putabuntur. Quam rem etiam fidiſſimo nuncio alteri procuratorum harum latori enarrandam relinquimus. Itaque a Chriſto bonorum omnium auctore et conſervatore tua celſitudo regatur et conſervetur, Oxoniae tuae, quae tota tua ex animo eſt, diu feliciſſime valitura. Oxoniae quartodecimo die Januarii, anno Domini M. D. XXVII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 4.	Guiliel. Warham 25.	1527.	Henric. VIII. 19.

Ordinatio Willielmi Warham, archiepiſcopi Cantuarienſis, ſuper confirmatione ſtatuti alias editi, de numero procuratorum curiae Cantuarienſis. Ex vet. exemplari in bibl. Cotton. citante Clar. Spelm.

Willielmus, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, etc. dilectis in Chriſto filiis officiali curiae noſtrae Cantuarienſis, et decano beatae Mariae de arcubus London. ipſius officialis commiſſario, ac dictae curiae praeſidenti; necnon procuratoribus et caeteris ejuſdem miniſtris, tam praeſentibus quam futuris quibuſcunque, quos infraſcripta tangunt ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurum, ſalutem, gratiam, et benedictionem, ac fidem indubiam praeſentibus adhiberi. Cum non ſit minus pium atque laudabile lapſa reficere, quam nova condere, cura et ſolicitudine paſtorali animadvertere et providere tenemur, ne quae olim a ſanctis patribus eccleſiae noſtrae Chriſti Cantuarienſis archiepiſcopis, praedeceſſoribus noſtris, pie et ſancte, tam pro honore, et celebri fama dictae curiae noſtrae Cantuarienſis, quibus antiquitus prae caeteris fulgere dignoſcitur, quam pro conſervatione miniſtrorum ejuſdem, ſtatuta ordinata et fundata fuerunt ſub nobis labantur, noſtriſve temporibus deficiant aut pereant. Nuper ſiquidem nobis porrecta communis veſtra ſupplicatio et petitio continebat, quod cum inter caetera dictae curiae noſtrae Cant. ſtatuta, certus et determinatus procuratorum numerus, utputa ad decem tantum expreſſe diffiniatur et determinetur, ut hii quo eſſent numero pauciores, eo majoris fierent in vulgo aeſtimationis, et tanto majori nobis et eidem curiae noſtrae eſſent laudi et honori, quanto minoribus feodis, ſalariis, ſeu ſtipendiis cauſas exercere cogerentur; atque etiam ut ſibi cum ſuis clericis atque miniſtris commodius degerent, et ſuos clientes ſine rapinis et immodicis exactionibus benignius et liberalius tractarent; ipſorum procuratorum uſque adeo nunc creverit multitudo, ſtatutumque de numero eorundem ita exceſſerit, ut omnia pene in contrarium vergant et peſſum eant; et ut primitus pauci erant dictae noſtrae curiae honori et decori, nunc exceſſiva multitudo fiat oneri et dedecori; ut tunc ſicut graves inter graves aeſtimabantur, nunc autem longe minoris reputationis a plebe fiant; ut tunc modicis ſtipendiis cum clericis ſuis honeſte victitabant, cauſaſque exercebant, nunc vero ſine clericis immodica vix ad vitam ſufficiant, vix a rapinis abſtinentes; tunc commode, nunc incommode, imo fere ratione multitudinis miſere vivant, aliaque multa mala contingant, quorum catalogum dolenter profecto ex veſtris literis ſupplicatoriis perlegimus, ac aliunde fide dignorum relatione abunde percepimus. Nos igitur Willielmus Warham, archiepiſcopus, et primas antedictus, praemiſſa attente penſantes, ac oculate conſiderantes, ad quem reformatio ſtatutorum praedeceſſorum noſtrorum praedictorum, necnon conſervatio, confirmatio, et ſtabilitio eorundem principalius dignoſcitur pertinere, veſtris ſupplicationibus inclinati, et grato annuentes aſſenſu, ac non ſolum noſtro, et dictae curiae noſtrae Cantuarienſis honori, verum etiam veſtris ac ipſius quieti conſulere volentes, ac malis et incommodis praedictis pio compatientes affectu, necnon ſtatuta ipſius curiae noſtrae conſervare et manutenere, utilitatique aut verius neceſſitati miniſtrorum ejuſdem proſpicere et providere paterna benevolentia affectantes, prout ex officii noſtri debito aſtringimur et tenemur, ſtatutum felicis recordationis Roberti de Winchelſey, olim Cantuarienſis archiepiſcopi, praedeceſſoris noſtri, ſic incipiens, "Statuimus inſuper, ut ſexdecem advocati, et decem procuratores duntaxat," etc. cujus tenorem, quatenus expedit, pro hic inſerto haberi volumus, pro nobis et futuris ſucceſſoribus noſtris Cantuarienſibus archiepiſcopis, in quantum idem ſtatutum dictos procuratores et hujuſmodi eorum numerum concernit, etiam ex mero motu et certa

certa ſcientia noſtris praeſentium tenore reintegramus, ratificamus, approbamus, confirmamus, corroboramus, et pro perpetuo conſolidamus ac ſtabilimus perenniter obſervandum; atque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari volumus et mandamus.

Volumus inſuper, ac ex mero motu et certa ſcientia noſtris, ut ſupra, ordinamus, atque pro nobis et futuris ſucceſſoribus noſtris Cantuarienſibus archiepiſc. pro perpetuo ſtatuendo, et ſtabiliendo mandamus, quatenus de caetero nullus prorſus in numerum procuratorum praefatae curiae noſtrae Cantuarienſis per nos aut ſucceſſores noſtros hujuſmodi, ſeu officialem, decanumve, aut alium ejuſdem curiae praeſidentem pro tempore exiſtentem nominetur, admittatur, aut recipiatur, ſeu procuratoris officium in eadem exercere quoviſmodo permittatur, donec et quouſque numerus praefatorum procuratorum in multitudine numeroſa jam exiſtentium, ſub et infra numerum decennalem praedicti ſtatuti decreverit et pervenerit. Tum demum numerus ipſius ſtatutis, hoc eſt decem, nullatenus excedatur, etiamſi in contrarium a nobis, aut dictis ſucceſſoribus noſtris Cantuarienſibus archiepiſcopis vobis in mandatis haberi ſeu alias indulgeri, vel diſpenſari contigerit; quibuſvis clauſulis, diſpenſationibus, privilegiis, ſeu indultis praeſentium derogatoriis, aut derogatoriarum derogatoriis, caeteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus, nec infuturum valituris quibuſcunque etiamſi de hujuſmodi ſtatuti reintegratione, ratificatione, confirmatione, et corroboratione, ſeu de praeſenti ordinatione noſtra hujuſmodi de verbo ad verbum ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, et individua fiat mentio: decernentes, quod ſi quid in contrarium fieri contigerit, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, irritum et inane, viribuſque ac effectu juris et facti carere, prout tenore praeſentium ſic decernimus. Volentes praeterea, ac vobis officiali, decano, et praeſidenti hujuſmodi jam praeſenti, et cuicunque futuro firmiter injungendo mandamus, quatenus vos proxima ſeſſione, in dicta curia noſtra Cantuarienſi praeſentationem et intimationem praeſentium vobis factas, immediate ſequentes has noſtras reintegrationum, confirmationum, corroborationum, approbationum, conſolidationum, et ordinationum, ac aliorum praemiſſorum literas inter alia ſtatuta et ordinationes ipſius curiae noſtrae Cantuarienſis in libro ſtatutorum ejuſdem inactitari, regiſtrari, commemorari et conſcribi, ac pro ſtatutis haberi, reputari, et debite obſervari, veſtro decreto judiciali et ſolenni ibidem publice decernatis; eaſque de caetero ſemel in anno perpetuis futuris temporibus in plena curia, ne memoriae hominum labilitati ſubjacerent, publice et intelligibiliter perlegi et publicari debite faciatis, perpetuae firmitatis robur ibidem obtenturas. Ut autem praemiſſa omnia et ſingula per nos, ut praemittitur, ſuperius geſta et facta, perpetuae firmitatis robur perenniter obtineant; nec ſuper illis ulla dubietatis ſeu ambiguitatis valeat quaeſtio ſuboriri; nos Willielmus, archiepiſcopus et primas antedictus, has noſtras praeſentes literas noſtri pontificalis ſigilli juſſimus et fecimus appenſione et munimine communiri. Dat. in manerio noſtro de Otteford ſexto die menſis Martii, anno Domini, ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae, M. D. XXVII. et noſtrae tranſlationis anno XXV.

Et nos Thomas, permiſſione divina prior eccleſiae Chriſti Cantuarienſis, et ejuſdem loci capitulum, omnia et ſingula ſuperius ſcripta et contenta, quantum ad nos attinet, auctoritate capituli noſtri ratificamus, approbamus, et tenore praeſentium confirmamus. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum commune praeſentibus eſt appenſum. Dat. in domo noſtra capitulari octavo die Martii, anno regni regis Henrici octavi decimo nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 4.	GUILIEL. WARHAM 25.	1527.	HENRIC. VIII. 19.

Licentia conceſſa domino Thomae More, militi, cancellario Angliae, legendi et retinendi libros, Lutheranam haereſim continentes. Ex reg. Tunſtall London. fol. 138.

CUTHBERTUS, permiſſione divina London. epiſcopus, clariſſimo et egregio viro dom. Thomae More, fratri et amico chariſſimo, ſalutem in Domino, et benedictionem. Quia nuper poſtquam eccleſia Dei per Germaniam ab haereticis infeſtata eſt, inventi ſunt nonnulli iniquitatis filii, qui veterem et damnatam haereſim Wycliffianam, et Lutherianam etiam haereſim, Wycliffanae alumnam, transferendis in noſtratem vernaculam linguam corruptiſſimis quibuſque eorum opuſculis, atque illis ipſis magna copia impreſſis, in hanc noſtram regionem inducere conantur, quam ſane peſtilentiſſimis dogmatibus, catholicae fidei veritati repugnantibus, maculare atque inficere magnis conatibus moliuntur; magnopere igitur verendum eſt, ne catholica veritas in totum periclitetur, niſi boni et eruditi viri malignitati tam praedictorum hominum ſtrenue occurrant; id quod nulla ratione melius et aptius fieri poteſt, quam ſi in lingua catholica veritas in totum expugnans, haec inſana dogmata ſimul etiam impreſſa prodeat in lucem. Quo fiet ut ſacrarum literarum imperiti homines in manus ſumentes novos iſtos haereticos libros, atque una etiam catholicos ipſos refellentes, vel ipſi per ſe verum diſcernere, vel ab aliis, quorum perſpicacius eſt judicium, recte admoneri et doceri poſſint. Et quia tu, frater clariſſime, in lingua noſtra vernacula, ſicut etiam in Latina

Latina Demoſthenem quendam praeſtare potes, et catholicae veritatis aſſertor acerrimus in omni congreſſu eſſe ſoles, melius ſubciſivas horas, ſi quas tuis occupationibus ſuffurari potes, collocare nunquam poteris, quam in noſtrate lingua aliqua edas, quae ſimplicibus et idiotis hominibus ſubdolam haereticorum malignitatem aperiant, ac contra tam impios eccleſiae ſupplantatores reddant eos inſtructiores. Habes ad id exemplum quod imiteris praeclariſſimum illuſtriſſimi domini noſtri regis Henrici octavi, qui ſacramenta eccleſiae contra Lutherum totis viribus ea ſubruentem aſſerere aggreſſus, immortale nomen defenſoris eccleſiae in omne aevum promeruit. Et ne antabatarum more cum ejuſmodi larvis lucteris, ignorans ipſe quod oppugnes, mitto ad te inſanas in noſtrate lingua iſtorum naenias, atque una etiam nonnullos Lutheri libros, ex quibus haec opinionum monſtra prodierunt. Quibus abs te diligenter perlectis, facilius intelligas, quibus latibulis tortuoſi ſerpentes ſeſe condant, quibuſque anfractibus elabi deprehenſi ſtudeant. Magni enim ad victoriam momenti eſt hoſtium conſilia explorata habere, et quid ſentiant, quove tendant, penitus noſſe. Nam ſi convellere pares, quae iſti non ſenſiſſe dicent, in totum perdas operam. Macte igitur virtute tam ſanctum opus aggredere; quo et Dei eccleſiae profis, et tibi immortale nomen atque aeternam in caelis gloriam pares; quod ut facias, et Dei eccleſiam tuo patrocinio juves, magnopere in Domino obſecramus; atque ad illum finem ejuſmodi libros et retinendi et legendi facultatem atque licentiam impertimur et concedimus. Dat. 7. die Martii, A. Dom. M. D. XXVII. et noſtrae conſecrat. ſexto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 4.	GUILIEL. WARHAM 25.	1528.	HENRIC. VIII. 20.

Synodus Elienſis 9. die menſis Junii in eccleſia conventuali de Barnewell celebrata; in qua edita ſunt ſtatuta et ordinationes, ac injunctiones ſequentes. Ex reg. epiſc. Elien.

INPRIMIS dictae ſacrae ſynodi auctoritate, et cleri antedicti conſenſu ſtatutum et ordinatum eſt; quod nullus laicus ſolutum ſe praetendens, et in dioeceſim Elienſem ab alio quocunque loco, ſive dioeceſi ſe transferens, ad contrahendum matrimonium intra hanc dioeceſim Elienſem, per unum annum integrum poſt adventum ſuum hujuſmodi, ullo modo admittatur. Et ſi de facto contraxerit, illud tamen in facie eccleſiae per aliquem curatum dictae dioeceſeos minime celebretur, niſi literas teſtimoniales validas et efficaces a loci ordinario, ubi antea moram fecit, curato ſuo, ubi matrimonium praedictum ſolemnizatum haberi propoſuerit vel intenderit, realiter exhibuerit; ſeu ſaltem probabilis et honeſtae converſationis inter vicinos et notos ejuſdem parochiae habitus et reputatus fuerit, ſicque apud eoſdem notus fuerit. Et ſi caſu aliquo poſt annum praedictum elapſum probabiliter ſit ſuſpectus de alia conjuge ſuperſtite, aut de aliquo quocunque impedimento canonico, curatus praedictus nec illud matrimonium ſolemnizare cogatur aut compellatur, ſed caſu illo ordinarium conſulere teneatur.

Item injunctum eſt, quod omnes et ſinguli rectores, vicarii, ac curati dioeceſeos Elienſis antedictae, curam animarum ſub ſe habentes, ſingulis anni quarteriis ſive terminis, librum ſive codicillum "Exoneratorium curatorum" nuncupatum, ſeu aliquam ejuſdem particulam coram parochianis ſuis aliquo die dominico ſua diſcretione deputando et aſſignando, publice et vulgariter legant, praedicent, et doceant, ſic quod per quemlibet anni circulum liber ille ſive codicillus integre legatur, ſub poena ſuſpenſionis contrafacientibus et negligentibus in hac parte infligenda. Toto clero acceptante et conſentiente.

Item injunctum eſt, quod nullus poſthac ſacerdos ſive capellanus ad dioeceſim Elienſem noviter accedens, ad inſerviendum alicui curae ibidem, ſeu ſacramenta vel ſacramentalia inibi miniſtranda, quoquomodo admittatur vel recipiatur per aliquem rectorem ſive vicarium, ultra unum menſem, niſi idem capellanus prius per epiſcopum pro tempore exiſtentem, aut aliquem ejus officiarium debite fuerit examinatus, et ſic idoneus repertus ad dictam curam ſuſcipiendam legitime admiſſus, ſub poena ſuſpenſionis ab officio per duos menſes proxime et immediate ſequentes.

Item injunctum eſt, ne aliquis rector, vicarius, ſive curatus intra dioeceſim Elienſem aliquem quaeſtorem ſive nuncium, cujuſcunque fraternitatis, gildae, hoſpitalis, facultatis, ſive privilegii fuerit, ad denunciandum, publicandum, et declarandum libertates, facultates, privilegia, et indulta ſua quaecunque, ſeu virtute earundem eleemoſynas, aut alias pias devotiones a ſubditis et dioeceſanis dictae Elienſis dioeceſeos colligendas, exigendas, petendas, et recipiendas quoquomodo admittat vel recipiat, niſi dictus quaeſtor ſive nuncius literas dicti reverendi patris Elienſis epiſcopi moderni, in ea parte factas, et dicto quaeſtori ſive nuncio ſpecialiter conceſſas, ſecum portaverit, et rectori, vicario, ſive curato antedicto realiter exhibuerit, et oſtenderit, ſub poena contemptus rectori, vicario, curato contrafacientibus imponenda. Volentes, quod curati praedicti non teneantur etiam noſtra ſigilla admittere citra omnem poenam contemptus, aut aliam, niſi literae quaeſtorum fuerint literis noſtris annexae, per eoſdem quaeſtores exponendae et declarandae.

Item injunctum eſt, quod clerici parochiales omnes et ſinguli per totam dioeceſim Elienſem, tempore altae miſſae ſacerdotibus deſerviant reverenter

verenter et obedienter in ſuperpelliceis, et nullo modo in tunicis et aliis veſtibus laicalibus, ſub poena amotionis ab officio, ſi in hac parte aliquis clericus poſt primam monitionem culpabilis reperiatur.

Item inhibitum eſt, ne aliquis curatus, capellanus, ſive ſacerdos intra dioeceſim et juriſdictionem Elienſem miſſam celebrare audeat vel praeſumat in togis indecentibus, viz. "Ruggid gownes;" ſed eſt injunctum, quod dicti curati, capellani, ſive ſacerdotes togis decentibus induti et ornati, miſſam celebraturi altare devote accedant, et ſic celebrent.

Item injunctum eſt, ut ſupra, quod rectores et curati ſupradicti biblia ſecundum novam interpretationem in eccleſiis ſuis nullo modo utantur, aut per quoſcunque alios eccleſias ſuas accedentes ſic uti ſinant; ſed eos omnes et ſingulos de praemiſſis admoneant, et exhortentur, ne eadem interpretatione utantur in praedicationibus ſuis.

Item injunctum eſt, quod proceſſiones ſolennes qualibet ſeptimana bis ad minus ad feſtum ſancti Petri, quod dicitur "Ad vincula," proxime futurum teneantur et obſerventur per curatos ſupradictos, laudando Deum pro beneficiis ſuis et aura temperata.

Item, habito tractatu et communicatione de celebratione ſynodalium et commemorationum in hac dioeceſi Elienſi, certificatum eſt, quod obſervantur quatuor commemorationes per totam Elienſem dioeceſim a tempore, cujus initii ſive contrarii non eſt hominum memoria; exceptis locis, ubi eccleſia eſt de ſancta Maria, aut de ſancta Etheldreda; excepta etiam eccleſia de Eaſt Hatly, et nonnullis eccleſiis decanatus de Shingay.

Item certificatum eſt, quod feſtum tranſlationis beatae Mariae Magdalenae celebratur 19. die Martii.

Item eodem die nominati fuerunt poenitentiarii in ſingulis decanatibus comitatus Cantabrigienſis, quibus concedi poſſet facultas abſolvendi in caſibus epiſcopo reſervatis per literas ſpeciales domini epiſcopi.

Mr. Aſpes, Cant.
Mr. Rumpein, Cheſterton.
Mr. Riſſeley, Shingay.
Mr. Ireland, } Borne.
Mr. Holder, } Borne.
Mr. Robinſon, } Barton.
Mr. Sterne, } Barton.
Mr. Beeton, } Camps.
Mr. Heyton, } Camps.
Mr. Smith, } Camps.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 5.	GUILIEL. WARHAM 25.	1528.	HENRIC. VIII. 20.

Clementis VII. *papae bulla cardinali Eborum facultatem concedens degradare clericos.* Ex autographo apud Foeder. Rymer vol. XIX. p. 239.

CLEMENS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Thomae, tituli ſanctae Ceciliae preſbytero cardinali Eboracenſi nuncupato, in regno Angliae noſtro et apoſtolicae ſedis legato de latere, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Auctoritas Romani pontificis nobis, Domino diſponente, commiſſa expoſcit, ut votis illis, per quae preſbyteri crimina perpetrantes juxta eorum demerita debitis poenis affici poſſint, libenter annuamus, eaque, quantum cum Deo poſſumus, favoribus proſequamur opportunis. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio ſubjungebat, quod nonnulli preſbyteri, tam ſeculares quam regulares diverſorum ordinum regni Angliae, propriae ſalutis immemores, aliquoties atrocia crimina perpetrare non verentur, propter quae licet per judices eccleſiaſticos degradari, et curiae ſeculari tradi deberent; quia tamen in loco per eos perpetrati delicti numerus epiſcoporum ad degradationem preſbyterorum a jure requiſitus haberi non poteſt, preſbyteri ipſi delinquentes degradari, et curiae ſeculari, prout deberent, tradi non poſſunt, propter quod laici plurimum ſcandalizantur, et de judicibus eccleſiaſticis obloquuntur, dicentes laicos delinquentes ex levioribus delictis ſeverius puniri, et ultimo ſupplicio tradi, preſbyteros vero atrociora crimina perpetrantes a nece ſervari, et quandoque impunitos dimitti. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ne preſbyteri ipſi ad crimina perpetranda et committenda audaciores reddantur, in praemiſſis ita providere, ut preſbyteri ipſi, crimina degradatione digna perpetrantes, degradari, et curiae ſeculari tradi valeant, de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eidem circumſpectioni tuae, ut quotieſcunque preſbyteros, tam ſeculares quam cujuſvis ordinis regulares in iſto regno, aliqua crimina degradatione digna perpetrari contigerit, ne talia crimina remaneant impunita, uni epiſcopo, gratiam et communionem habenti, adjunctis ſecum ſeu ſibi aſſiſtentibus duobus abbatibus, ſeu dignitates ſeculares in cathedralibus ſeu collegiatis eccleſiis obtinentibus, ad preſbyterorum hujuſmodi degradationem, et curiae ſeculari traditionem, poſtquam eos per judices ſuos eccleſiaſticos degradandos, et curiae ſeculari tradendos fore declaratum fuerit, procedere libere et licite valeant, licentiam concedere poſſis, auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium licentiam et facultatem tradimus; non obſtantibus praemiſſis, ac apoſtolicis, necnon bonae memoriae Ottonis et Ottoboni, olim in dicto regno apoſtolicae ſedis legatorum, in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis conſtitutionibus, et ordinationibus, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. in urbe veteri anno Incarnationis dominicae milleſimo quingenteſimo viceſimo (octavo) quarto idus Maii, pontificatus noſtri anno (quinto.)

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 5.	GUILIEL. WARHAM 25.	1528.	HENRIC. VIII. 20.

Henrici regis octavi de repudianda domina Catharina oratio idibus Novembris habita, M. D. XXVIII. Ex M. Parker Ant. Brit. p. 475.

VENERANDA et chara nobis praeſulum, procerum, atque conſiliariorum cohors, quos communis reipublicae atque regni noſtri adminiſtrandi cura conjunxit. Haud vos latet, divina nos providentia viginti jam ferme annis hanc noſtram patriam tanta felicitate rexiſſe, ut et illa ab hoſtilibus incurſionibus tuta ſemper interea fuerit, et nos in his bellis, quae ſuſcepimus, victores ſemper evaſimus; et quanquam in eo gloriari jure poſſumus, majorem tranquillitatem, opes, et honores, prioribus huc-uſque ductis ſeculis, nunquam ſubditis a majoribus parentibuſque noſtris Angliae regibus, quam a nobis proveniſſe; tamen quando cum hac gloria in mentem una venit ac concurrit mortis cogitatio, veremur, ne nobis ſine prole legitima decedentibus, majorem ex morte noſtra patiamini calamitatem, quam ex vita fructum ac emolumentum percepiſtis. Recens enim in quorundam veſtrorum animis adhuc eſt illius cruenti temporis memoria, quod a Richardo tertio, cum avi noſtri materni Edwardi quarti ſtatum in controverſiam vocaſſet, ejuſque haeredes regno atque vita privaſſet, illatum eſt. Tum ex hiſtoriis notae ſunt illae dirae ſtrages, quae a clariſſimis Angliae gentibus Eboracenſi atque Lancaſtrenſi, dum inter ſe de regno ac imperio multis aevis contenderent, populo evenerunt. Ac illae, ex juſtis nuptiis inter Henricum ſeptimum, et dominam Elizabetham, clariſſimos noſtros parentes, contractis, in nobis inde legitima nata ſobole ſopitae tandem deſierunt; ſi vero, quod abſit, regalis ex noſtris nuptiis ſtirps, quae jure deinceps regnare poſſit, non naſcatur; hoc regnum aut civilibus atque inteſtinis ſe vaſtabit tumultibus, aut in exterorum dominationem atque poteſtatem veniet. Nam quanquam forma atque venuſtate ſingulari, quae magno nobis ſolatio fuit, filiam dom. Mariam ex nobiliſſima foem. dom. Catharina procreaverimus; tamen a piis atque eruditis theologis nuper accepimus, quia eam, quae Arturi fratris noſtri conjux ante fuerat, uxorem duximus, noſtras nuptias jure divino eſſe vetitas, partumque inde editum non poſſe cenſeri legitimum. Id quod eo vehementius nos angit et excruciat, quod cum ſuperiori anno legatos ad conciliandas inter Aureliarum ducem, et filiam noſtram Mariam nuptias ad Franciſcum, Gallorum regem, miſiſſemus; a quodam ejus conſiliario reſponſum eſt: antequam de hujuſmodi nuptiis agatur, inquirendum eſſe prius, an Maria fuerit filia noſtra legitima: conſtat enim, inquit, quod ex domina Catharina, fratris ſui vidua, cujuſmodi nuptiae jure divino interdictae ſunt, ſuſcepta eſt. Quae oratio quanto metu ac horrore animum noſtrum turbaverit, quia res ipſa aeternae tam animi quam corporis ſalutis periculum in ſe continet, et quam perplexis cogitationibus conſcientiam occupat, vos, quibus et capitis aut fortunae, ac multo magis animarum jactura immineret, remedium niſi adhibere velitis, ignorare non poſſe arbitror. Haec una res, quod, Deo teſte, et in regis oraculo affirmamus, nos impulit, ut per legatos doctiſſimorum per totum orbem chriſtianum theologorum ſententias exquireremus, et Romani pontificis legatum verum atque aequum judicium de tanta cauſa laturum, ut tranquilla deinceps et integra conſcientia in conjugio licito vivere poſſimus, accerſeremus. In quo, ſi ex ſacris literis hoc, quo viginti jam fere annis gaviſi ſumus, matrimonium jure divino permiſſum eſſe, manifeſte liquidoque conſtabit; non modo ob conſcientiae tranquillitatem, verum etiam ob amabiles mores virtuteſque, quibus regina praedita et ornata eſt, nihil optatius nihilque jucundius accidere nobis poteſt. Nam, praeterquam quod regali atque nobili genere prognata eſt, tanta praeterea comitate et obſequio conjugali, tum caeteris animi morumque ornamentis, quae nobilitatem illuſtrant, omnes foeminas his viginti annis ſic mihi anteire viſa eſt; ut ſi a conjugio liber eſſem ac ſolutus, ſi jure divino liceret, hanc ſolam prae caeteris foeminis ſtabili mihi jure ac foedere matrimoniali conjungerem: ſi vero in hoc judicio matrimonium noſtrum jure divino prohibitum, ideoque ab initio nullum irritumque fuiſſe pronuncietur; infelix hic meus caſus multis lachrymis lugendus ac deplorandus erit; non modo quod a tam illuſtris et amabilis mulieris conſuetudine et conſortio divertendum ſit; ſed multo magis, quod ſpecie ac ſimilitudine veri conjugii decepti, in amplexibus pluſquam fornicariis tam multos annos trivimus, nulla legitima prognata nobis ſobole, quae nobis mortuis, hujus inclyti regni haereditatem capeſſat. Hae noſtrae curae, iſtaeque ſolicitudines ſunt, quae mentem atque conſcientiam noſtram dies nocteſque torquent et excruciant; quibus auferendis et profligandis remedium ex hac legatione et judicio opportunum quaerimus. Ideoque vos, quorum virtuti atque fidei multum attribuimus, rogamus, ut certum atque genuinum noſtrum hac de re ſenſum, quem ex noſtro jam ſermone percepiſtis, populo declaretis; eumque excitetis, ut nobiſcum una oraret, ut ad conſcientiae noſtrae pacem atque tranquillitatem in hoc judicio veritas, multis jam annis tenebris involuta, tandem pateſiat.

Clementis

Clementis VII. *papae bulla pro monaſteriis ſupprimendis, et cathedralibus eccleſiis erigendis.* Ex autographo apud Rymer Foeder. vol. XIV. p. 291.

CLEMENS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis Thomae, ſanctae Ceciliae, et Laurentii, ſanctae Mariae in Tranſtyberim titulorum preſbyteris cardinalibus, in regno Angliae noſtris et apoſtolicae ſedis legatis de latere, ſalutem, et apoſtolicam benedictionem. Ad eximiae devotionis affectum, quo chariſſimus in Chriſto filius noſter Henricus octavus, Angliae rex illuſtris, fidei defenſor, et Hiberniae dominus, erga nos et ſedem apoſtolicam ſemper claruit, et hoc miſerrimo et calamitoſo tempore ſumma cum laude clarere dignoſcitur, dirigentes noſtrae conſiderationis intuitum, dignum ducimus non immerito, ut petitionibus ſuis, illis praeſertim, per quas in regno ſuo numerus cathedralium eccleſiarum augeatur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus, ac eas favoribus proſequamur opportunis. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ejuſdem Henrici regis petitio continebat, quod licet alias in inſula, et regno ſuo Angliae, in nonnullis monaſteriis ſancti Benedicti, vel alterius ordinis abbatiales dignitates ſuppreſſae, et illorum eccleſiae in cathedrales eccleſias erectae, et cathedralium honore et praerogativa inſignitae fuerint; tamen adhuc ſunt quamplura alia monaſteria eorundem ordinum adeo inſignia et opulenta, quorum eccleſiae cathedralium, loca vero eorundem monaſteriorum civitatum titulo, honore, et praerogativa non immerito decorari ſunt digna. Et ſi oppida ſive loca, in quibus monaſteria ipſa conſiſtunt cum illorum territoriis et eccleſiis, ac monaſteriis et beneficiis infra territoriorum hujuſmodi limites conſiſtentia, ac clero et populo ab illis dioec. in quibus conſiſtunt, diſmembrarentur et dividerentur, et in civitates, ipſorum vero monaſteriorum eccleſiae in cathedrales eccleſias erigerentur, et illis ſic electis ex fructibus ſingulorum monaſteriorum praedictorum certa et congrua portio veſtro arbitrio limitanda, pro ſingularum eccleſiarum erigendarum dote ac menſa epiſcopali aſſignarentur, dioeceſes et limites commode diſtinguerentur, etiam partem aliarum dioeceſium aſſignando, prout viſum foret expedire; ex hoc profecto ſalubriori et diligentiori exercitio pontificalis juriſdictionis, et commodo eccleſiarum, ac cleri et populi civitatum et dioeceſium earundem erigendarum eccleſiarum, qui in eorum cauſis et aliis rebus occurrentibus ad epiſcopos earundem civitatum et erigendarum eccleſiarum facilius et commodius recurrere poſſent, provideretur, idque etiam in praefati regni decorem et venuſtatem cederet. Quare idem Henricus rex per ſuas literas nobis inſtantiſſime ſupplicavit, ut in dicto regno ſuo, in quo ultra viginti duas cathedrales eccleſias non exiſtunt, aliqua monaſteria inſignia in cathedrales, et illorum loca in civitates erigere, ac alia praemiſſa fieri, ipſiſque cathedralibus eccleſiis, ſi illas erigi contingeret, de abbatum monaſteriorum hujuſmodi ſeu aliis perſonis literarum ſcientia praeditis, ac vita, moribus, et aetate idoneis provideri, mandare de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos itaque vices illius, qui ſuper petram aedificavit eccleſiam ſuam, licet immeriti, gerentes in terris, ex debito paſtoralis officii movemur circa univerſarum, quarum nobis deſuper commiſſa eſt cura, eccleſiarum profectus et commoda ſtudiis aſſiduis intendere, ac eas uberioribus honorum titulis extollere, ac ipſius regni votis omnibus, illis praeſertim, quae eccleſiarum decorem et honorem concernunt, libenter annuere deſiderantes; quanquam eccleſiarum cathedralium erectiones et illarum proviſiones ſunt de majoribus cauſis, quae non quibuſvis committi, ſed per Romanum pontificem de fratrum ſuorum conſilio expedire ſolent, de veſtra tamen prudentia, auctoritate, ſolertia, et induſtria clariſſimis documentis perſuaſi, habita ſuper hiis cum venerabilibus fratribus noſtris, ſanctae Romanae eccleſiae cardinalibus, matura conſultatione et deliberatione, de eorum unanimi conſilio, circumſpectionibus veſtris per haec apoſtolica ſcripta mandamus, ut de praemiſſis omnibus et ſingulis vos diligenter informetis, ac ea diligentia et induſtria, quibus opus fuerit, de illis inquiratis; videlicet, an alias in dicto regno in aliis monaſteriis dignitates abbatiales ſuppreſſae, et illorum eccleſiae in cathedrales eccleſias erectae fuerint? et an expediat in eo augere numerum cathedralium eccleſiarum, cedatque id honori et decori dicti regni, ſintque monaſteria in dicto regno, in quibus ordo et dependentiae ac dignitates abbatiales ſupprimi, et illorum eccleſiae in cathedrales eccleſias, ac loca, in quibus monaſteria ipſa conſiſtunt, in civitates, in ipſiſque eccleſiis epiſcopales ac majores poſt pontificales, ac aliae dignitates, quibus pro earum dote aliquas parochiales eccleſias aſſignari, necnon aliqua alia monaſteria minora, cujuſcunque ordinis, canonicatus et praebendas, perſonatus, adminiſtrationes, et officia, ac alia beneficia eccleſiaſtica ſecularia uniri, annecti, et incorporari conveniret? quae ſi vobis judicioque veſtro expedire videbuntur, in quibuſcunque monaſteriis quorumcunque ordinum, de quibus vobis videbitur, nomen et dignitatem abbatialem ſupprimendi et extinguendi, ipſaque monaſteria in cathedrales eccleſias erigendi, loca vero, in quibus monaſteria ipſa conſiſtunt, in civitates, in ipſis quoque cathedralibus eccleſiis ſic erectis epiſcopales, ac majores poſt pontificales, et alias dignitates conſtituendi, epiſcopali vero dignitati et aliis dignitatibus, prout veſtro prudenti judicio videbitur, aliis monaſteriis quorumcunque ordinum ſuppreſſis, eorum fructus, poſſeſſiones, et bona applicand. et transferendi, parochialeſque eccleſias

ſias quaſcunque uniendi, annectendi, et appropriandi; ita quod monachi aliive religioſi quicunque monaſteriorum, quorum eccleſiae in cathedrales erigerentur, remanerent, aut canonici ſeculares ſalvis tribus votis ſubſtantialibus, ac habitum canonicorum ſecularium geſtare et almutiis uti adinſtar canonicorum aliarum cathedralium eccleſiarum ſecularium dicti regni, et menſam capitularem habere, et ſtatuta condere, ipſorumque monaſteriorum loca, civitatum, illarumque incolas et habitatores civium, eccleſias vero monaſteriorum hujuſmodi eccleſiarum cathedralium nomine, dignitate, et inſigniis decorandi; praefatis autem in cathedrales erigendis eccleſiis, videlicet cuilibet earum civitatum pro civitate, ac omnia et ſingula caſtra, oppida, villas, et loca infra limites dictorum monaſteriorum, aut etiam extra limites, prout vos dioeceſes melius diſtinguendas arbitrabimini, conſiſtentia, pro earum epiſcopali dioeceſe, et eccleſiaſticas pro earum clero, ſeculares vero perſonas in illis habitantes pro earum populo, epiſcopos vero eccleſiarum erigendarum pro tempore exiſtentes, alicui archiepiſcopo in ſuffraganeos aſſignandi; necnon pro eccleſiarum cathedralium erigendarum menſa epiſcopali, et epiſcoporum ſuſtentatione ex fructibus monaſteriorum, quorum eccleſiae in cathedrales eccleſias fuerint erectae, et ſi illi minus ſufficientes fuerint, aliorum ſupprimendorum, ut praefertur, ſummam, et portionem veſtro arbitrio limitandam, pro dote aſſignandi, remanentibus tot aliis fructibus, qui pro monachorum ſeu ſecularium canonicorum ſuſtentatione ſufficere poſſent; denique de perſonis abbatum, qui dictis monaſteriis ad praeſens praeſunt, vel aliis perſonis, de quibus ipſis erigendis eccleſiis providendum fuerit, videlicet de earum literarum ſcientia, vita, moribus, et aetate informati, ad requiſitionem praefati Henrici regis pro hac vice duntaxat providendi, ac cum ipſis abbatibus, de quorum perſonis eccleſiis cathedralibus erectis per vos proviſum fuerit, ut biretam, rochetum, et reliquum habitum adinſtar aliorum epiſcoporum ſecularium geſtent, diſpenſandi, eiſque munus conſecrationis impendi faciendi, recepto tamen prius ab eis ſolito juramento, de conſenſu tamen in praemiſſis omnibus eorum, quorum intereſt, ſeu ſine illorum praejudicio, niſi omnibus per vos in praemiſſis et circa praemiſſa diligenter et mature conſideratis, aliter faciendum viſum fuerit, ſuper quo veſtram conſcientiam oneramus, plenam auctoritate apoſtolica, tenore praeſentium, ex certa ſcientia et poteſtatis noſtrae plenitudine concedimus facultatem; non obſtantibus apoſtolicis, necnon bonae memoriae Ottonis et Ottoboni, olim in dicto regno apoſtolicae ſedis legatorum, ac in provincialibus et ſynodalibus conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, et ordinationibus, ac ſtatutis, et conſuetudinibus monaſteriorum, et ordinum, quorum monaſteria ipſa fuerint juramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roborata; privilegiis quoque et indultis, ac literis apoſtolicis etiam in forma brevis monaſteriis et ordinibus praedictis, ſub quibuſcunque tenoribus et formis, etiam per modum ſtatuti et ordinationis perpetuae, et cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis fortioribus, efficacioribus, et inſolitis clauſulis, ac alternantibus, ac aliis decretis, etiam motu proprio, et ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, per nos et ſedem apoſtolicam etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, et innovatis, etiamſi in illis caveretur expreſſe, quod illis etiam per quaſcunque literas apoſtolicas nullatenus derogari poſſet, niſi in literis, per quas illis derogari videretur, illorum omnium tenores de verbo ad verbum infererentur, et expreſſe appareret, Romanum pontificem illis derogare voluiſſe, et cauſa urgens et ſufficiens exprimeretur, et aliis certis modis, et formis obſervatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti, et forma in illis tradita obſervata foret, praeſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter et expreſſe ex certa noſtra ſcientia et poteſtatis plenitudine derogamus, ac etiam quibuſcunque defunctorum teſtamentis, ultimis voluntatibus, ordinationibus, et diſpoſitionibus quacunque auctoritate confirmatis, corroboratis, et conſolidatis, ac quibuſcunque poenis et cenſuris munitis, ſuper quorum omnium teſtamentorum, ultimarum voluntatum, ordinationum, et diſpoſitionum, ea omnia et ſingula, ac illorum tenores etiam praeſentibus pro expreſſis et recitatis et inſertis habentes, mutatione, alteratione, et in uſum monaſteriorum praedictorum converſione, et tranſlatione ſpecialiter et expreſſe, in eventum unionis per eaſdem circumſpectiones veſtras faciendae, ſcientia et poteſtate praedictis diſpenſamus; ac ſpecialiter quacunque allegatione de non expreſſo valore fructuum bonorum monaſteriorum hujuſmodi literis noſtris, praetextu alicujus conſtitutionis inde editae, curiaeve noſtrae ſtyli, aut alias requiſito et inſerendo contrariis quibuſcunque. Volumus autem, quod ſi erectiones, et uniones, ac proviſiones praedictas per vos fieri contigerit, valorem fructuum cujuſlibet erectarum eccleſiarum per veſtras patentes literas camerae apoſtolicae quamprimum ſignificare, ad hoc ut adhibita notitia valoris fructuum ſingularum eccleſiarum praedictarum, fructus illarum in libris dictae camerae taxari valeant, quodque illi, de quorum perſonis eiſdem eccleſiis per vos proviſum fuerit, infra ſex menſes a die proviſionis computandos, jura palia et collegio ac aliis Romanae curiae officialibus debita perſolvere omnino teneantur; alioquin proviſiones de perſonis eorum factae, ac erectiones, et uniones praedictae nullius ſint roboris vel momenti. Dat. Romae apud ſanctum Petrum anno Incarnationis M. D. XXIX. quarto cal. Junii, pontificatus noſtri anno ſexto.

Convocatio

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. in eccleſia S. Pauli London. 5. die menſis Novembris inchoata. Ex actis convoc. et Heylini excerptis.

PERACTIS ſacris, perlectis mandato archiepiſcopi, brevi regio, et certificatorio epiſcopi London. receptiſque et examinatis certificatoriis aliis et procuratoriis, Richardus Wolman ſeſſione ſecunda (Nov. 8.) in prolocutorem electus et a reverendiſſimo admiſſus eſt.

In tertia ſeſſione (Nov. 12.) archiepiſcopus "conferebat de articulis concipiendis pro reformatione abuſionum, quae articulatim ſequuntur.

1. Quod fiat proviſio pro clericis ordinandis.

2. Pro eorum moribus reformandis, viz. a. quod non exerceant tabernas, nec ludant taxillis, vel aliis ludis prohibitis; b. quod nulli iis concedantur ſacri ordines, niſi in aetate habilibus, aut approbatis moribus et ſcientia doctis; c. quod non pernoctent in locis ſuſpectis, ſed in cameris propriis, horis competentibus; d. quod non interſint inhoneſtis ſpectaculis.

3. Pro exceſſivo apparatu clericorum.

4. Quod fiat reformatio de perſonis eccleſiaſticis promotis per ſimoniacam pravitatem.

5. Quod fiat proviſio pro abuſionibus eccleſiarum appropriatarum monaſteriis et aliis locis.

6. Pro reformatione abuſuum regularium perſonarum. Poſtea monuit omnes ſub poena excommunicationis, ne aliquis revelet extra domum aliquibus perſonis cujuſcunque ſtatus, niſi inter ſemetipſos."

In quarta ſeſſione (Nov. 15.) reverendiſſimus "conſultavit cum ſuffraganeis, ut fiat generalis proceſſio contra Turcam per totam provinciam, et quod fiat generalis proceſſio per dictos ſuffraganeos ſuos, clerum, et praelatos praeſentes in ſynodo in eccleſia D. Pauli die Mercur. proximo." (Nov. 17.) Eodem die archiepiſcopus ſecretam habuit communicationem cum ſuffraganeis ſuis, excluſis omnibus aliis, poſtea cum abbatibus, deinde cum fratribus Mendicantibus.

Tandem "ingreſſus eſt prolocutor cum quibuſdam de clero, qui propoſuit certa capitula in vulgari concernentia utilitatem praedictae ſynodi pro reformatione abuſionum."

In ſequenti ſeſſione (Nov. 19.) reverendiſſimus voluit, ut ſuffraganei ſui et alii praelati conciperent proviſiones et ordinationes de abuſionibus, quas ſynodo examinandas obtulerint (Nov. 22.). "Deinde dictus reverendiſſimus declaravit, quod quia regia majeſtas proſequitur eccleſiam Anglicanam cum ſua defenſione circa libertates eccleſiaſticas, et reprimendos haereticos, et ex aliis cauſis praedicti praelati nominibus ſuis, et ſuorum procuratorum pure et ſponte demiſerunt ſummas pecuniarias, quas mutuo illi dederant regi, aſſentiente prolocutore et toto clero." Poſt ſecretam deinde communicationem reverendiſſimi cum ſuis ſuffraganeis, cauſa controverſiae inter epiſcopum Hereford. et priorem S. Johannis de Jeruſalem fuit diſcuſſa.

In ſexta ſeſſione (Nov. 22.) praeter proviſiones ſupra memoratas, nonnulli epiſcopi et prolocutor ſeparatim articulos et billas pro reformatione abuſionum eccleſiarum appropriatarum monaſteriis, etc. proponebant, quorum examen in aliud tempus differebatur.

In ſequenti ſeſſione (Nov. 26.) archiepiſcopus "voluit ut ordinatio fieret de appropriationibus eccleſiarum, et de penſionibus vicariis perſolvendis, et poſtea monuit ut conciperentur articuli contra haereticos, et injunxit quibuſdam, ne juriſdictionem exerceant ſub nomine delegationum in praejudicium ordinariorum, ſub poena excommunicationis." Die 29. menſis praedicti archiepiſcopus longum habuit tractatum de haereticis; et ibidem epiſcopus Bathon. etc. produxit libellum continentem nomina diverſorum librorum haereticorum, qui cum tractatibus prolocutoris ſuper quibuſdam reformationibus abuſionum prorogabatur in aliud tempus. Tertio die Decembris reverendiſſimus fecit quaſdam proviſiones contra haereticos publice legi per cancellarium ſuum, de quibus deliberari voluit in proxima ſeſſione. Deinde per quinque ſeſſiones et prorogationes convocatio continuata fuit uſque ad 29. diem Aprilis anni ſequentis.

Statuta et ordinationes praelatorum in concilio provinciali edita. * Ex MS. Cott. Cleop. F. ii. fol. 54.

QUOD epiſcopi tum ea, quae infra ſcribuntur, tum omnia alia, quae ſuo officio incumbunt, diligenter exequantur.

Quum archiepiſcopi et epiſcopi eſſe debeant forma gregis, ad quam ſe debeant inferiores reformare, quod nequit fieri, niſi ſe omnibus exhibeant in exemplum; majorum itaque inſtitutis inhaerentes, exhortamur in Domino, et in virtute ſanctae obedientiae atque ſub divini atteſtatione judicii monemus, ut omnes et ſinguli epiſcopi in feſtis principalibus, ſaltem in feſtis nativitatis Domini, Paſchae, et Pente-

* Annus, quo ſtatuta haec edita fuerunt, non exprimitur in MS. Cottoniano; ex capite tamen VI. *De haereticis et haereticorum libris* colligere licet, ea anno M. D. XXIX. quo concilium prov. Cant. habitum eſt, et quo regis Henrici VIII. edictum de haereticis et eorum libris publicabatur, publici juris facta eſſe. Praeter hoc ſextum caput multa, in omnibus fere conciliis provincialibus edita, occurrunt, ut alias annus ſtatutis haud facile aſſignari queat.

coſtes, atque in Hebdomada ſancta praeſentiam ſuam debitam in eccleſiis ſuis cathedralibus exhibeant, ibique miſſas celebrent, et oleum ſacrum ac infirmorum in die coenae Domini, quolibet anno, conficiant; niſi eos ab ipſis eccleſiis ac ſuis ſuperioribus evocari, aut ex infirmitate, vel aliqua alia juſta cauſa tunc abeſſe contingat. Circumeant praeterea dioeceſes ſuas temporibus opportunis, monaſteria et hoſpitalia reformando, clerum et plebem corrigendo, haereſes et errores extirpando, et verbum vitae in agro dominico ſeminando. In conferendis ordinibus atque beneficiis, inſtituendiſque curatis multo diligentius quam antehac vigilando, ne inhabiles ad curam animarum etiam ad tempus ſubſtituantur praecavendo; beneficiatos, qui ex cauſa non admodum urgenti abfuerint, ad reſidendum in ſuis beneficiis citra omnem redemptionem compellendo, veniaſque eadem beneficia pro pecunia locandi prorſus reſcindendo: exactiones et rigores officiariorum et miniſtrorum ſuorum compeſcendo; eccleſiarum et capellarum privilegiatarum abuſus comprimendo; concionatores idoneos per dioeceſes ſuas ſubinde emittendo; haereticos eorumque libros explorando et corrigendo, et, cum opus fuerit, etiam condemnando et extinguendo. Et ut rudimenta fidei et literarum tam in univerſitatibus, quam in aliis gymnaſiis publicis pura jaciantur, puriuſque et ſincerius coaleſcant, ſolicitius iucumbendo, abbates et priores ad debitum numerum religioſorum obſervando, ipſoſque religioſos in ſuis monaſteriis degentes, ad monaſticam converſationem excitando ac reducendo, abſentes ad ſua monaſteria compellendo, licentiam capacitatum coercendo. Et ut per proprietarios, rectoreſque et vicarios, ut frequentes in ſuis eccleſiis conciones faciant, aut ſaltem fieri procurent, diſtributioneſque debitae inter pauperes eorundem parochianos fiant diligentiſſime providendo, clericos delinquentes vigilantius inquirendo, et ſeverius quam antehac corrigendo, eoſdemque ſuper horrendis ſceleribus etiam coram laicis convictos, in carceribus vel inperpetuum retinendo, vel ſaltem, niſi ex urgentiſſima cauſa, ad purgationem admittendo; ſimoniacos deponendo, et carnis libidine lapſos, ad rigorem canonum et conſtitutionum, tam in praeſenti ſynodo quam in prioribus editarum caſtigando; venatores et aucupes clericos coercendo, pretioſiſque veſtibus indutos ad veſtium modum in hac ſynodo praefinitum reducendo, et in eodem retinendo; caeteroſque clericos otioſos aut diſſolutos ad exercitia et honeſtam converſationem revocando. Et ut in ſumma dicamus, omnes ſub cura noſtra exiſtentes, ad mandatorum Dei canonumque et conſtitutionum, uſu et moribus hujus regni legitime receptorum et approbatorum, maxime tuitionem fidei et morum integritatem concernentium, obſervantiam verbo et exemplo cohortando, perſuadendo, et, ubi opus fuerit, etiam compellendo.

De qualitate ordinandorum.

Praeſentis ſacri concilii provincialis auctoritate ſancimus, ordinamus, et ſtatuimus, quod nullus epiſcopus per ſe, ſive ſuum ſuffraganeum quempiam alienae dioeceſis (etiamſi ſint regulares exempti) ad ſacros ordines inter Cant. provinciam de caetero admittat, nec ordinet, nec eis, aut eorum alicui liceat extraneos, et qui infra dioeceſim vel juriſdictionem ſuam non ſunt oriundi, aut beneficiati non fuerint, vel domicilium ibidem per triennium non habuerint, quoquomodo ordinare, etiamſi iidem literas epiſcoporum ſuorum dimiſſoriales habuerint, quas auctoritate praeſentis concilii decernimus non eſſe admittend. quoquomodo. Statuimus quoque et ordinamus, quod nullus clericus ſecularis de caetero admittatur ad ſacros ordines, niſi habuerit literas teſtimoniales curati et oeconomorum vel parochiae, in qua natus, beneficiatus, vel per triennium proxime praecedens commoratus fuerit, ſub ſigillo archidiaconatus juriſdictionem habentis, alioquin ſub ſigillo commiſſarii in parochia praedicta juriſdictionem habentis; ſeu, ſi in aliqua univerſitate ſtudens fuerit, ſub ſigillo commiſſarii univerſitatis Oxon. ſeu vicecancellarii Cantabrig. cum teſtimonio ſuperioris loci ſui; quae literae ipſius ordinandi vitam, genus, patriam, bonam famam, et converſationem tam circa fidem catholicam, quam circa alia contineant; pro quibus quidem literis et ſigillo ultra quatuor denarios nihil exigatur, ſub poena ſuſpenſionis ab officio, quam ipſo facto auctoritate hujus concilii incurrat, donec duplum pecuniae receptae, parti ſic ſolventi reſtituat. Exacte etiam curent epiſcopi, ut neminem de caetero ad ſubdiaconatus ordinem promoveant, niſi eum qui adeo ſit exercitatus in evangeliis et epiſtolis ſacris, ſaltem in miſſali contentis, ut eorundem ſenſum grammaticalem examinatori prompte et expedite reddere valeat: ſitque eorum quilibet ſufficienter inſtructus etiam in aliis ad ordinem illum, quem tunc aſſumpturus eſt, per ſacros canones requiſitis, et in officiis divinis ſecundum morem eccleſiae et loci conſuetudinem promptus et expertus; habeatque praeterea in preſbyterum ordinandus caetera ad ipſius officium et ordinem per "c. quae ipſis §. 8. diſtinc." ipſis ſacerdotibus neceſſario requiſita.

De non admittendis ad beneficia per procuratorem.

Quia, ubi res agitur per procuratorem, ordinarius poteſt mores, ſcientiam, et conditiones perſonae ſibi praeſentatae ignorare, et ſic inſcius indoctum vel indignum, ut ſaepe contingit, aut religioſum ad beneficium, nomine clerici vel capellani, ſuppreſſo religionis titulo, per procuratorem ſibi praeſentatum in beneficio eccleſiaſtico inſtituere; igitur ſtatutum, ordinatum, et decretum eſt, ut quilibet ad beneficium curatum praeſentatus, in perſona ſua propria ad ordinarium veniat, ſi in ſua dioeceſi ſeu juriſdictione praeſens fuerit; ſi autem abfuerit, et reliquerit in ſua abſentia vicarium generalem, ad ipſum veniat, ut diligenter examinetur, an moribus et ſcientia, ac caeteris qualitatibus ſit aptus et idoneus ad ejuſdem beneficii

beneficii curam adminiſtrandam; et quod taliter non examinatus ad beneficium per procuratorem non admittatur, niſi ſit in aliqua dignitate eccleſiaſtica conſtitutus, vel niſi ſit in aliqua certa univerſitate ad minus artium magiſter, aut juris pontificii, vel Caeſarei bacalareus ſecularis, vel niſi ſit talis, de cujus ſcientia et moribus alio modo ſuo ordinario ſatis conſtat; vel niſi in partibus tranſmarinis ex aliqua cauſa legitima coram ordinario approbanda tunc egerit, vel niſi adverſa valetudine impediatur. Si quis autem in ſuo procuratorio ſe in eccleſiaſtica dignitate conſtitutum, artiumve magiſtrum, ſeu juris canonici aut civilis bacalareum falſo nominaverit, aut ſe clericum vel capellanum, cum ſit religioſus, exiſtere falſo ſimulaverit, aut adverſa valetudine laborare finxerit, cum ſit ſanus; quia dolus et fraus nemini debent patrocinari, inſtitutio vel in poſſeſſionem inductio ſequens ex hujuſmodi fallaci procuratorio, nullius ſit roboris aut momenti; ipſeque conſtituens tale procuratorium beneficio, ad quod tunc nominatur, ſit ipſo facto privatus; et liceat patrono beneficium ſic vacans conferre, ſeu ad idem alium idoneum praeſentare. Quodſi aliquis, cum quo forte per ſedem apoſtolicam de delatione habitus, vel ut ſit capax beneficii eccleſiaſtici, diſpenſatum ſit, coram ordinario in habitu ſeculari, cum ſit religioſus, comparuerit, et ſe religioſum eſſe ordinario etiam non interrogatus non detexerit, inſtitutio et in poſſeſſionem inductio pro nullo habeatur. In omnibus autem praedictis caſibus, quibus praeſenti conſtitutione quemquam per procuratorem ad beneficium curatum admitti permittitur, illud omnino volumus obſervari, ut procurator ipſe ſuo proprio vel alterius fide dignae perſonae (cui promovendus ſit cognitus) juramento fidem faciat ſe credere, quod is, quem ad beneficium admitti poſtulat, quantum ad mores attinet, idoneus, quantum vero ad ſcientiam, ſufficiens exiſtat ad ea omnia et ſingula praeſtanda, quae in aliis conſtitutionibus praeſentis ſynodi exiguntur.

De abſentibus cauſa ſtudii.

Ne falſus ſtudii praetextus excuſet abſentes a beneficiis, ordinarii locorum in ſuis viſitationibus et capitulis diligentem faciant de abſentibus a beneficiis ſuis curatis inquiſitionem; nulliuſque abſentiam gratia ſtudii in quacunque academia approbent, niſi abſentes hujuſmodi bonarum literarum capaces et ad adipiſcendam doctrinam admodum apti per probationem legitimam ſibi commendentur. Ac deinceps caveant praelati, ne ſenibus beneficium vel beneficia habentibus (praeſidibus collegiorum, ſeu aularum, aut publicis in ſacra theologia, jure canonico, aut civili praelectoribus duntaxat exceptis) a ſuis beneficiis, praetextu ſtudii, abeſſe indulgeant vel permittant. Qua in re ſub obteſtatione divini nominis praelatorum conſcientias oneramus. Et ut dicta noſtra ordinatio promptiorem ſortiatur executionem, ulterius ſtatuimus et ordinamus, quod cancellarii ſeu viceſgerentes utriuſque univerſitatis in prima ſua admiſſione ad ſua officia juramentum praeſtent corporale, alioquin non admittendi, quod bis ſingulis annis de ineptis et inidoneis hujuſmodi per ſingula collegia, aulas, et hoſpitia ſpecialem faciant inquiſitionem; quodſi quos ibidem etiam juvenes beneficiatos, nulli deditos ſtudio, in otio et deliciis vitam degentes compererint, de eiſdem dioeceſanos epiſcopos, ſeu ordinarios, ubi beneficiati exiſtunt, cum omni, qua poſſint, celeritate, et diligentia certiores facere non omittant, qui mox eos ad reſidentiam in eccleſis ſuis parochialibus debitam, et hoſpitalitatis ſolatium, quae ſub velamento ſtudii deſides hujuſmodi fraudulenter ſubtraxerint, canonice cogant et compellant.

De hiis qui, deſerta reſidentia in cura propria, recipiunt ſtipendia aliunde.

Hoc ſacro approbante concilio prohibemus, ne cantariſta, vel aliter beneficiatus, propria cura ſua cantaria, vel ſuo beneficio dimiſſo, alieno deſerviat, nec ſtipendia aliunde percipiat, ſub poena amiſſionis medietatis fructuum ſui beneficii, arbitrio ordinariorum tempore viſitationis eorum, ſub teſtimonio oeconomorum applicandorum ad reparationem eccleſiae ornamentorum, et pauperum parochianorum eleemoſynas, exceptis illis ſtudentibus in univerſitatibus, quorum beneficiorum valor ad ſummam octo marcarum de claro non extenditur.

De haereticis et haereticorum libris.

Noſtrae ſolicitudinis praecipua cura eſſe debet, ſtatim ut pullulare aliquid cognoſcimus, quod fidei chriſtianae puritatem vel eccleſiae Chriſti concordiam, pacem, et tranquillitatem offendit, illud penitus reſcindere, agrum dominicum a noxiis, zizaniis, et vepribus omni diligentia expurgare. Sane dudum in noſtra provincia, quod dolenter referimus, quidam haereſiarchae damnabiliter excaecati alios, ſecum in infidelitatis interitum trahere ſatagentes, libellos nonnullos Latino et vulgari ſermone conſcriptos edere, ſpargere, et publicare curaverunt, contraria fidei catholicae et ſanctae matris eccleſiae doctrinae dogmata continentes.

Cujus generis eſt liber ille, qui Parabola Mammonae iniquitatis inſcribitur.

Item alius liber, qui Obedientia chriſtiani hominis vocatur.

Item tranſlatio Novi Teſtamenti in lingua Anglicana a Willielmo Hitchyns, alias Tindall, corrupta.

Item alius liber, qui Revelatio Antechriſti intitulatur.

Item alius liber, qui Dialogus inter patrem et filium vocatur.

Item alius infamis liber, qui De ſepultura miſſae rythmico ſermone vernaculo compoſitus eſt.

Item alius, qui Introductio in epiſtolam Pauli ad Romanos inſcribitur.

Item alius, qui Practica praelatorum; et alius, qui vocatur A. B. C. to the prelacy; et alius,

alius, qui vocatur Defenſorium pacis; et alius vocatus Dialogus inter generoſum et ruſticum.

Item alius in vituperium divi Thomae, quondam archiepiſcopi Cant.

Item alius, qui De abroganda miſſa privata Martini Lutheri inſcribitur.

Alius, qui Enarrationes Martini Lutheri in epiſtolas Petri nominatur.

Alius, qui Lutherus in epiſtolas Pauli et Judae vocatur.

Alius De votis monaſticis Martini Lutheri.

Item Lutheri commentarius in epiſtolam Pauli ad Galathas.

Item Annotationes Johannis Oecolampadii de genuina verborum Domini "hoc eſt corpus meum" expoſitione.

Item Commentarius Johannis Oecolampadii in poſtremos tres prophetas, nempe Aggeum, Zachariam, et Malachiam.

Item Johannis Oecolampadii liber in epiſtolam Johannis catholicam.

Demegoriarum farrago annotationum in Geneſim, ex ore Hildricii Zwinglii.

Commentarius Pomerani in quatuor capita epiſtolae ad Corinthos.

Annotationes Pomerani in Deuteronomium et Samuelem.

Item Pomeranus in Pſalmos.

Franciſci Lamberti Avinionenſis in divi Lucae evangelium commentarii.

Franciſci Lamberti commentarii in Joelem prophetam.

Farrago omnium fere rerum theologicarum, Franciſco Lamberto auctore.

Franciſci Lamberti in Sophoniam, Aggeum, et Zachariam.

Franciſcus Lambertus in Amos, Abdiam, et Jonam prophetas.

Nova ſcholia Philippi Melanchthonis in Proverbia Salomonis.

Commentarii Philippi Melanchthonis in epiſtolas ſancti Pauli ad Colocenſes.

Annotationes Philippi Melanchthonis in epiſtolas Pauli ad Romanos et unam ad Colocenſes.

Tranſlatio ſententiarum Salomonis ad Hebreum a Philippo Melanchthone.

Lambertus in Oſeam.

Annotationes Chriſtophori Hegendorphini in ſancti Marci evangelium.

Job cum commentariis Johannis Brentii.

Eccleſiaſtices Salomonis cum commentario Johannis Brentii.

Item Johannis Brentii exegeſis in divi Johannis evangelium.

Andreae Althemari Brentii Annotationes in epiſtolam Jacobi.

Commentarius Lutheri in Sophoniam.

Commendaticia brevis Lutheri ad Othonem Brumfelſium de vita, candore, doctrina, et martyrio Johannis Huſſe.

Reſponſio Johannis Tindall ad dialogum Thomae Mori militis, in ſermone Anglicano.

Item alius liber, qui intitulatur "The diſputation of purgatory" editus per Johannem Frizthe.

Felinus ſuper pſalterium.

Brentius ſuper Eccleſiaſticem.

Brentius in Johannem.

Hegendorphinus in Marcum.

Pandecta Othonis.

Catalogus virorum illuſtrium.

Lambertus in Lucam.

Bucerus ſuper quatuor evangelia.

Annotationes Juſti Jonae in Acta apoſtolorum.

Matrimonium Johannis Tindall.

Alius liber compilatus per fratrem Willielmum Roy contra ſeptem ſacramenta eccleſiae.

Qui quidem libri, una cum aliis multis peſtiferis, partim a Willielmo Hitchyns, alias Tindall, a Simone Fiſhe, Willielmo Roy, Richardo Brightwell, partim a Luthero, Pomerano, Franciſco Lamberto, Hildricio Zwinglio, Johanne Brentio, Philippo Melanchthone, Criſtophero Hegendorphino, Andrea Althemaro Brentio, eorumque complicibus compoſiti ſunt.

Quos omnes et ſingulos libros infandis et peſtilentiſſimis haereſibus et blaſphemiis refertos, innumeris erroribus plenos, una cum praedictis et aliis eorundem et ſimilium auctoribus quibuſcunque, hoc ſacroſancto concilio approbante, damnamus, reprobamus, et haereticos eſſe judicamus et decernimus. Praeterea etiam patrum noſtrorum veſtigiis inhaerentes, prohibemus, ne quis inpoſterum tractatus, opuſcula, ſchedulas, aut libros quoſcunque, ſacram Scripturam, aut ejus interpretationem in ſe continentes, in linguam vulgarem tranſlatos vendere, donare, commodare, emere, imprimere, inſcribere, edere, legere, ſpargere, vel publicare, in parte vel in toto, publice vel privatim, vel penes ſe ſcienter retinere, abſque ſui dioeceſani in ſcriptis licentia praeſumat, niſi prius hujuſmodi libri epiſcopo loci exhibiti, atque ab eodem diligenter examinati, atque auctoritate ejuſdem comprobati fuerint. Qui vero contra fecerit, ut zizaniorum ſator et haereticae pravitatis fautor puniatur. Si qua vero perſona eccleſiaſtica vel in praedicto exceſſu, vel in quavis haereſi vel errore pernicioſo, quem illico ad monitionem dioeceſani loci recantare recuſaverit, manifeſte deprehenſus fuerit aut convictus, beneficiis, ſi quae habeat, hoc ſacro approbante concilio, ſit ipſo jure privatus, et ad dignitates eccleſiaſticas, vel alia beneficia, curam animarum habentia, necnon ad curati officium gerendum perpetuo inhabilis reddatur. Et quia multi libri haeretici etiam in lingua Latina a Luthero, Lamberto, Pomerano, Zwinglio, Oecolampadio, Bucero, Melanchthone, Carolſtadio, Brentio, Jona, Weſcinero, Hegendorphino, Johanne Agricola Urbano, Breſemano, Andrea Knopkyne, Simone Heſſe, Johanne Weltkyth, Othone Brumfelſio, Weſſello compoſiti et editi, et quidam alii libri nullius auctoris nomine prodeuntes;

Cujuſmodi eſt liber ille, qui De veteri et novitio Deo inſcribitur.

Alius, qui Piae precationes.

Alius, qui Oeconomia chriſtiana vocatur.

Alius, qui Proceſſus conſiſtorialis martyrii Johannis Huſſe intitulatur.

Alius

Alius in ſermone Anglicano, vocatus, The prologue into the fifth boke of Moyſes, called Deuteronomy.

Alius nuncupatus, The firſte boke of Moyſes, called Geneſis.

Alius, qui inſcribitur, The prologue into the thirde booke of Moyſes, called Leviticus.

Alius, qui intitulatur, The prologe into the fourthe boke of Moiſes, called Numeri.

Alius, qui vocatur, The prologe into the ſeconde boke of Moiſes, called Exodus.

Alius nuncupatus, The ſomme of Scripture.

Alius nominatus, The expoſition into the ſeventh chaptre to the Corinthians.

Alius nominatus, Hortulus animae, in ſermone Anglicano.

Complanationes in Iſaiam.

Complanationes in Hieremiam.

Capita in Oſiam.

Capita in Abacuc.

Unio diſſidentium.

Confeſſio exhibita Caeſari in comitiis Auguſtae, an. Dom. M. D. XXX.

Omnes innumeris erroribus et peſtilentiſſimis haereſibus pleni, brevi gregem dominicum infecturi videntur, ſi in vulgus prodire, et paſſim ab omnibus nihil in iis non rectum ſubeſſe ſuſpicantibus, lectitari poſſent. Et alii etiam ejuſdem generis libri, aliis nominibus et titulis quotidie novi parantur et educuntur; ad occurrendum huic eminenti malo, hoc ſacro approbante concilio, prohibemus, ne quis librum quemcunque ſub praedictis titulis aut auctorum praefatorum nomine inſcriptum aut compoſitum, vel inpoſterum componendum habere, legere, edere, publicare, ſeu penes ſe retinere praeſumat. Quod ſi fecerit, ut de haereſi ſuſpectus habeatur et puniatur, niſi forte epiſcopus loci eidem propter ſingularem ejus doctrinam, fideique integritatem hujuſmodi librum, ſive in lingua vernacula, ſive Latina editum, ad effectum impugnandi eundem habere, legere, et penes ſe retinere conceſſerit. Nova vero opera quaecunque ad ſacram ſcripturam, ejuſve interpretationem, ſeu ad dogmata eccleſiaſtica pertinentia, cujuſcunque fuerit auctoris aut tituli, ne prius edantur, aut publicentur praecipimus, quam ab epiſcopo loci examinati et comprobati fuerint, ſub poena praedicta.

De clericis venatoribus.

Quum ſacerdotes et clerici in ſacris ordinibus conſtituti, canes venaticos loris more laicali ducere, ac accipitres manibus per civitates et loca publica geſtare nunc dierum non verentur; nos tamen clericorum impudentiam poenali lege reprimere cupientes, ſtatuimus, ut quicunque clericus in ſacris ordinibus conſtitutus, vel beneficium adeptus eccleſiaſticum, qui canes ſic duxerit, et accipitres aut aves aucupes per vicos et plateas in villis vel urbibus quovisſmodo geſtaverit, a celebratione divinorum ipſo facto per unum menſem ſit ſuſpenſus.

De clericis et religioſis lapſis in vitium carnis.

Quum multum vitium aeque ut carnis gravet infamia, et miniſtros Domini deceat munditics et ſanctitudo, quoniam ipſe mundus et ſanctus eſt; ideo ſtatuimus et ordinamus, ut ſubdiaconus aut diaconus, qui in ſimplici fornicatione deprehenſus, vel confeſſus, vel convictus fuerit coram ordinario ſuo, ſingulis quartis et ſextis feriis omnium hebdomadarum trium menſium in pane anguſtiae et aqua doloris in carcere maneat; ita ut in ſingulis ordinum praedictorum duplicetur poena pro adulterio, triplicetur pro inceſtu, et in caeteris carnis ſpurcitiis poena creſcat, ut impuritas creſcit et turpitudo. Quodſi etiam curatus vel religioſus ſit, aliquid illi praeter caeteros addatur ad poenam, veluti qui duplicis voti ſit reus et ordinis et profeſſionis. Ut haec obſerventur, conſcientias praelatorum oneramus, et ut infamiam vitent, quae ad illos recurret, niſi ſeveriter in impuros animadvertant, in Domino exhortamur. Incorrigibiles vero juxta ſacrorum canonum ſtatuta deponantur. Quodſi quiſpiam ex hiis in lupinari aut ullo alio loco infami deprehenſus ſit, in quo fama eſt pudicitiae proſtitutiones publice aut ſecrete exerceri, illi augeatur praeſcripta poena ordinarii arbitrio, juxta vitii qualitatem.

De ſimonia vitanda.

Quanta autem ſimoniae infamia contra noſtri temporis tam ſeculares quam cujuſlibet ordinis religioſos invaluit, quis eſt qui ignorat? Non enim precibus et obſequiis tantum, ſed et apertis muneribus beneficia et praelaturas non modo vacantes, ſed de veriſimili vacaturas, in animarum ſuarum graviſſimum periculum, hiis proximis annis abſque rubore et Dei timore aliquo comparaverunt. Quorum ambitione factum eſt, ut electionum ſaluberrimae formae, quae per canones liberae eſſe deberent, jam multis annis vel fraudibus obtenebratae ſint, vel ad compromiſſi neceſſitatem redactae. Ut itaque tanto ſcandalo ſalubri aliquo remedio, quanto citius et melius fieri poſſit, conſulamus, praeſentis ſacrae ſynodi auctoritate praecipimus, et mandamus, ut epiſcopi hujus Cant. provinciae ſinguli in ſuis dioeceſibus diligenter advertant, ne talia de caetero committantur, curentque per ſe et miniſtros ſuos maxime, quos in praelatorum electionibus tanquam directores et conſultores intereſſe continget, ut electiones hujuſmodi ſecundum ſacratiſſimos canones et indulta principum deinceps libere pro arbitrio eligentium procedant, fraudeſque et pactiones, per quas in hujuſmodi electionibus recta eligentium conſcientia captivetur, aut ſeducatur, penitus ſecludantur. Singulique locorum ordinarii in ſuis viſitationibus, et quoties neceſſitas poſtulaverit, diligentem in ſuis dioeceſibus inquiſitionem faciant, an contra aliquos intra eaſdem ulla ſimoniacae labis nota orta ſit. Et ſi quemquam, Dei timore poſtpoſito, per pecuniae et munerum ſordes praelaturam vel aliud

quodcunque beneficium eccleſiaſticum adeptum fuiſſe compererint, poenis jam a jure communi contra ſimoniace promotos ſalubriter adinventis, in eundem acriter animadvertant, ut quarum poenarum deſuetudo obliviofa audaciam jam aliquot annis praebuit delinquendi, earundem nunc innovatio et irremiſſibilis executio cunctos in officio contineat, et a delinquendo cohibeat.

De otio vitando, et honeſta clericorum converſatione.

Quia deſidia mater eſt omnium quodammodo vitiorum, hoc ſacrum concilium omnibus curatis, rectoribus, vicariis, et cantariſtis mandat et praecipit, quod peractis divinis officiis, ſint deinceps occupati in ſtudiis, orationibus, lectionibus, aut aliis honeſtis rebus et negotiis, quae ſuam deceant profeſſionem, videlicet inſtruendo pueros in alphabeto, lectura, cantu, aut grammatica. Et tribus in hebdomada diebus tres vel minus duas horas in ſacrae ſcripturae, vel alicujus doctoris approbati lectione, ceſſante legitimo impedimento, ſe exerceant; de qua re diligenter in ſuis viſitationibus inquirant ordinarii, ut ſacerdotes otioſos et tempus ſuum male terentes ſevere caſtigent et puniant. Et quia nimia ſacerdotum inter laicos converſatio nonnulla pericula praeter ordinis ſui contemptum gignere ſolet; ſinguli in ſuis dioeceſibus epiſcopi et caeteri ordinarii curent, quod rectores, vicarii, curati, etiam cantariſtae, qui domos ſuis beneficiis pertinentes habent, in rectoriis, vicariis, aut cantariis ſuis, et non alibi, niſi itineris aut infirmitatis gratia pernoctent. Et quod ſi plures in eadem villa ſint ſacerdotes, ſimul et non ſeparatim, quatenus judicio ordinarii commode fieri poteſt, communes habeant. Et quia non ſolum a malo, ſed ab omni ſpecie mali ſecundum apoſtolum abſtinendum eſt, id eſt, ab eo quod mali apparentiam habet, aut ſuſpicionem ſiniſtram gignere, aut populo ſcandalum praebere poſſit, abſtinendum eſt; praeſentis ſacrae ſynodi decreto ſtatuimus, ac praeſentis ſynodalis concilii auctoritate diſtricte inhibemus, ne quis clericus in ſacris conſtitutus, ludos aliquos jure canonico vel regni aut regis auctoritate prohibitos, quovis pacto exerceat aut utatur, ſed loca ſuſpecta et malorum iniquorumque conſortia omnino devitet. Tabernas, in quibus quodvis genus potus paſſim venditur, non frequentet, aut in eis quoviſmodo moram faciat, mulierum colloquia ſuſpecta nullatenus habeat. Quodſi per ordinarium ſuum, aut alium quemvis ſufficienti auctoritate ſuper aliquo praemiſſorum praedict. monitus non reſipiſcat, prima vice ab executione ſui officii per integram hebdomadam ſuſpendatur, et creſcente in hac parte ejus contumacia, creſcat et hujuſmodi poena pariformiter. Et ſi nec ſic reſipiſcat, ſi cantariſta, aut aliter beneficiatus exiſtat, tertiam partem fructuum cantariae, ſive beneficii ſui ipſo jure ſit privatus, in pauperum ſubventionem, et alios pios uſus diſcretione ordinarii diſtribuendorum et convertendorum, donec reſipiſcat, et ab hujuſmodi exceſſibus abſtineat. Si vero nec beneficiatus nec cantariſta fuerit, ſed ex ſolo ſtipendio vivens; ſi tertio, ut praefertur, monitus non ſe corrigat, ab altari remotum ſe noverit, donec et quouſque ab hujuſmodi exceſſibus plene abſtineat. Item quia, ut ait Sapiens, "Multa mala docet otioſitas," ad hoc peſtiferum virus evitandum et eliminandum, praeſentis ſacrae ſynodi decreto praecipimus, et firmiter injungendo mandamus ſub poena ſuſpenſionis ab officio, et beneficio, ut quilibet in ſacris conſtitutus, et praeſertim ſacerdotes ſtipendiarii tres horas, vel ad minus duas in ſacrae alicujus ſcripturae vel approbati doctoris lectione ſingulis diebus, ceſſante legitimo impedimento, ſe exerceant.

De dilapidationibus.

Salubriter ab Edmundo, olim Cantuar. archiepiſcopo, extitit ordinatum, ut decedente rectore, ex bonis ipſius tanta portio per loci ordinarium deduci deberet, quanta ad reparandas eccleſiae, et aliarum ejuſdem beneficii aedium ruinas viderentur ſufficere: nos eidem ordinationi addere cupientes, praeſenti decreto ſtatuimus et ordinamus, ut beneficiati, qui deinceps aliquid ex bonis praedeceſſorum ſuorum ſub nomine vel praetextu reparandarum aedium, vel ſupplendorum eccleſiae defectuum ex decreto ordinarii, compoſitione cum haeredibus, executoribus, vel adminiſtratoribus bonorum defuncti, vel alio quocunque modo acceperint, illud totum in earundem aedium reparatione, et defectuum earundem ſuppletione infra biennium a tempore receptionis exponere teneantur, deductis expenſis (ſi quae expoſitae fuerint) circa litem et recuperationem dictae ſummae receptae. Quodſi incumbens reſignaverit aut deceſſerit, ſeu alio quocunque modo receſſerit, tunc ſumma per eum pro dilapidationibus recepta, et non expoſita relinquatur, et realiter tradatur futuro ſucceſſori, qui ſicut dictam ſummam nomine dilapidationum recepit, ita in eoſdem uſus exponat, ut ſupradictum eſt; et ad obſervationem praemiſſorum in ſua inſtitutione, ſive admiſſione juramentum praeſtiterit corporale, alioquin inſtitutio ipſa ſive admiſſio ipſo jure nulla cenſeatur.

De ludimagiſtris.

Quia vetus eſt adagium, quod nova teſta capit, inveterata ſapit; et qualis eſt moderator in civitate, talis eſt et populus; hoc ſacro approbante concilio ſtatuimus, quod praeceptores ſcholarium grammaticalium ſint praeter eruditionem, quatenus fieri poteſt, viri catholici et probi, et ut primum omnium doceant pueros ſibi traditos ſimplicem fidei et agendorum et fugiendorum ſummam, et ne pueris rudibus praelegantur opuſcula, quae locorum pro tempore ordinariis mores puerorum, aut fidem videbuntur corruptura, neque ulli libri, quibus quaſi per luſum puerilia ingenia infici poſſent.

Et

Et quoniam vel propter peſtem laborantem in locis ubi hujuſmodi publicae ſcholae ſunt, aut propter mortem praeceptoris (ut plurimum contingit) quod qui anno aut biennio ſub uno praeceptore grammaticam addiſcere coepit, illo relicto, cogitur novum adire praeceptorem, apud quem alius eſt docendi modus (ut pene diverſus eſt apud omnes) atque ita fit, ut rudes adhuc in grammatica magnum ex hoc ſentiant in provectione ſtudii detrimentum; ad communem igitur utilitatem totius provinciae Cant. hoc ſacro approbante concilio, ſtatuimus, ut poſt annum a publicatione praeſentium unus et uniformis ſit docendi grammaticam modus per totam provinciam Cant. nullus auctor regularum ſeu praeceptionum grammaticalium pueris in grammatica inſtituendis ediſcendus proponatur, niſi quem archiepiſcopus Cant. ſimul cum quatuor aliis ſuae provinciae epiſcopis, quatuor abbatibus, quatuor archidiaconis in hac ſynodo deputandis hoc anno prox. ſequen. praeſcripſerint pueris perlegendum; qui etiam habeant poteſtatem formulam inſtitutionis grammaticorum praeceptoribus praeſcribendi. Ludorum vero grammaticalium magiſtri, tam admiſſi, quam admittendi, juramenti vinculo per locorum ordinarios ad obſervanda omnia in hoc ſtatuto contenta, quatenus eos concernunt, aſtringantur; maxime hii, qui locis inſignioribus publicas ſcholas ſalario publico vel privato tenent.

Ut numerus debitus et conveniens religioſorum in unoquoque monaſterio perpetuo habeatur.

Nihil magis laicos, eos potiſſimum, qui religioſorum locorum fundatores exiſtunt, hoc noſtro tempore a ſimilium locorum fundatione deterret, quam quod vident loca religioſa carere numero tam religioſorum quam aliorum pauperum, quos vel ſecundum primaevam fundationem, vel ſecundum portionem redituum, quos nunc poſſident, ſuſtinere et alere deberent; ſtatuimus itaque et ordinamus, ut numerus religioſorum debitus in unoquoque monaſterio deinceps habeatur, et perpetuo ſervetur, oneribus ordinariis atque extraordinariis, proventuumque et praediorum per maris et fluviorum inundationes, et alioquin damnis et ruinis pro tempore perpenſis et conſideratis.

De educatione et exercitio religioſorum.

Quum ex nulla re magis monaſteria collabi ſoleant, quam cum ignari et rerum agendarum imperiti monaſteriis praeficiuntur, atque ita expediat habere plures in ſingulis religioſorum domibus, qui tam in temporalibus quam ſpiritualibus modum et uſum calleant, ne ſi quando religioſorum domus vacare contingat, non habeant inter ſe idoneum de gremio, quem defuncto ſubſtituant; ſtatuimus et ordinamus, ut in quolibet monaſterio et loco religioſo ſit " juxta Cle. Ne in agro dominico" inſtructor aliquis grammatices ſufficienter eruditus, ad informandum religioſos in grammatica, et aliis primitivis ſcientiis. Ex quibus illi, qui in ſingulis locis ad capeſſendas literas aptiores fuerint, juxta facultatem poſſeſſionum eorundem mittantur ad univerſitatem Oxon. vel Cantab. ad ſtudendum in ſacris literis, ut eo modo cognita lege divina, magis convaleſcat obſervantia verae religionis. Et ut abbates et priores diligenter et aſſidue curent religioſos ſubditos minores per alios ſuorum monaſteriorum provectiores in regulis, conſtitutionibus, et ceremoniis ſui ordinis inſtitui et informari, et quos ad adminiſtrationem ſpiritualium ſeu temporalium aptiores inter ſuos fratres arbitrentur, eos in adminiſtrationibus competentibus exercere ſatagant officia cellarii, camerarii, hoſpitalarii, et alia tam clauſtralis obſervantiae, quam exterioris induſtriae fratribus ad hoc aptioribus, ita impertiendo et committendo, ut in utriſque viciſſim triti et exercitati, ad abbatis ſeu prioris officium, cum vacaverit, habiliores reddantur.

De recipiendis apoſtatis, et aliis religioſis poenitentibus.

Quum inter opera charitatis numerari ſoleat, ſi quis errantem ab errore revocet, et eccleſia nunquam claudat gremium redeunti; ſtatuimus et ordinamus, quod religioſi, qui praetextu capacitatum ſeu literarum ſuorum praeſidentium, vel alias ſuperioribus ſuis ſive invitis, ſive conſentientibus, ſe ab obſervantia regulari abſentarunt, in mundo aliquamdiu degentes, ſi poenitentes fuerint, et bono ſpiritu ad loca ſuae profeſſionis redire nitantur, dictorum locorum abbates ſeu priores ipſos in ſua monaſteria recipere, et cum omni charitate, quantum per ſtatuta religionis in eiſdem tractare teneantur; illis duntaxat exceptis, qui dioeceſano loci ex ſignis et indiciis vehementibus videantur in necem abbatum, priorum, ſeu fratrum ſui monaſterii vel olim conſpiraſſe, ſive infuturum conſpiraturi, vel eandem necem alioquin molituri. Aeſtimabitur autem bono ſpiritu reditum ad ſuum monaſterium religioſus parare, ſi quemvis locum, gradum, aut conditionem in eodem, pro ſui abbatis aut prioris ſecundum regulam arbitrio, humiliter acceptet, et ſervet, et per teſtimonium proborum virorum coram abbate, priore, ſeu ordinario ſuo, ſi requiratur, conſtare poterit, eum, dum extra monaſterium agebat, vel ſaltem per annum ante hujuſmodi petitionem prox. praecedentem, ſi in ſeculo diutius commoratus eſt, honeſte fuiſſe converſatum, et propoſitum habuiſſe redeundi. Quodſi taliter receptus poſtea a ſuo monaſterio deſerta religione deceſſerit, eum poſtea ſuperior ejus in ſuum monaſterium recipere minime hujus vigore ſtatuti teneatur.

Quod literae ex falſa ſuggeſtione impetratae non ſuffragentur apoſtatis.

Praeterea ſtatuimus et ordinamus, quod nullus religioſus, qui tria cujuſvis probatae religionis vota emiſerit, poſſit per aliquam diſpenſationem etiam apoſtolicam, etiam ſibi ſub plumbo conceſſam, ſuum monaſterium, domum

mum, hoſpitale, ſive collegium exire, aut aliquod beneficium, ſervitium, aut cantariam acceptare, niſi prius coram ordinario loci, in quo moratur, ſeu primitus abbate, priore, magiſtro, ſive ſuperiore ad hoc vocato, cauſam ſive cauſas in hujuſmodi diſpenſationis ſuggeſtione expreſſas, veras aut juſtas eſſe et fuiſſe probaverit, et pro ſic probatis per eundem ordinarium declarari et decerni obtinuerit. Qui contra fecerit, tanquam verus apoſtata per ſuum abbatem, priorem, magiſtrum, ſive ſuperiorem quemcunque apprehendi, corrigi, et puniri licite poterit, juxta canonicas ſanctiones contra apoſtatas ſalubriter editas, atque juxta ſtatuta et ordinationes ac conſuetudines laudabiles loci illius, a quo ſic illicite receſſerit.

De abuſibus in capellis ſancti Johannis et ſimilium.

Quoniam in diverſis partibus hujus regni tam milites et alii, qui ſunt de religione crucisſignatorum, hoſpitalis ſancti Johannis Hieroſolymitani in capellis ſuis vocatis "Lawles churches and chappellys," quam illi in turri London. et alii complures, alibi in eccleſiis ſeu capellis admittunt alienos parochianos, ad clandeſtinorum et illicitorum conjugiorum ſolemnizationem, etiam bannis non editis, et aliorum perceptionem ſacramentorum, et ſacramentalium, in eccleſiae ſcandalum et animarum multarum manifeſtiſſimum periculum; prohibemus itaque, ne quis deinceps in eccleſiis ſeu capellis antedictis vel aliis exemptis vel non exemptis, alterius parochiae parochianum, niſi in caſibus a jure permiſſis, ad ſolemnizationem matrimonii, ſive bannis editis ſive non editis, vel aliorum ſacramentorum perceptionem ſine licentia ordinarii admittat, ſeu eorum aliquod adminiſtret, ſub poena excommunicationis, quam contravenientes atque eorum fautores, necnon omnes, qui matrimonium in aliqua hujuſmodi capella vel eccleſia, abſque licentia dioeceſani, ſolemnizari procuraverint, ſeu euchariſtiam in feſto Paſchatis vel circiter, abſque licentia ſui proprii curati, ſeu ſaltem dioeceſani, ſuſcipere praeſumpſerint, noverint ſe ipſo facto incurſuros; a qua a nemine abſolvi poſſint, praeterquam ab epiſcopo, intra cujus dioeceſim hujuſmodi eccleſiae vel capellae ſituatae ſunt, aliis tam ordinariis et curatis quam partibus etiam laeſis prius ſatisfact. Et praeterea ipſi ſacerdotes huic ordinationi aliqua ex parte contravenientes, ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum per ſeptennium prox. ſequens ipſo facto ſint inhabiles.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 7.	GUILIEL. WARHAM 27.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

Convocatio epiſcoporum et cleri provinciae Cantuar. continuata a die 29. menſis Aprilis in eccleſia S. Pauli London. per varias prorogationes ad domum capitularem infra Weſtmonaſterium. Ex reg. actor. et Heylinii excerptis.

CONVOCATIO haec 29. die Aprilis in eccleſia S. Pauli London. congregata, poſt novem ſeſſionum prorogationes, et admonitiones ab archiepiſcopo repetitas, ne quicquam in domo capitulari dictum vel recitatum reveletur, et poſtquam epiſcopi, abbates, etc. non comparentes fuerint pronunciati contumaces, a commiſſario reverendiſſimi ad domum capitularem infra Weſtmonaſterium proximo die 21. Januarii celebranda continuabatur. "Quo die abbas Weſtmonaſterien. proteſtationem fecit, quod non eſſet in praejudicium monaſterii ſui, quod illic convenirent; ad quam proteſtationem reverendiſſimus publice declaravit ſe nihil quicquam velle in praejudicium dicti monaſterii." In excerptis "Heylinianis" proteſtatio et reſponſum hiſce deſcribitur verbis: "In domo capitulari Weſtm. comparuit perſonaliter Johannes, abbas exempti monaſterii S. Petri. Weſtm. et genibus flexis tunc et ibidem coram eodem reverendiſſimo in Chriſto patre, epiſcopis, et caeteris praelatis ibidem praeſentibus allegavit, quod praedictum monaſterium eſt ſic privilegiatum in primaeva fundatione ejuſdem, ac etiam per literas Romani pontificis ſigillis plumbeis ſigillatas, quod nullus archiepiſcopus, epiſcopus, etc. exerceat aliquam juriſdictionem, ſine licentia abbatis ejuſdem monaſterii pro tempore exiſtentis, obtenta." Super quibus tunc et ibidem reverendiſſimus in Chriſto pater cum conſenſu confratrum ſuorum fecit et legit proteſtationem in ſcriptis redactam tenore verborum ſequentium:

In Dei nomine, Amen. Nos Willielmus, permiſſione div. Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, pro nobis et confratribus noſtris, ac omnibus aliis et ſingulis praelatis, et clero noſtrae Cant. provinciae, in hac convocatione ſive ſacra ſynodo praeſentibus, ac jus intereſſe in eadem habentibus, expreſſe in hiis ſcriptis proteſtamur, quod licet pro maturiori et feliciori expeditione negotiorum in hac praedicta convocatione ſive ſacra ſynodo tractandorum et determinandorum, hanc domum capitularem pro nobis et confratribus noſtris et aliis praelatis antedictis, ac pro domo inferiori——infra praecinctum hujus monaſterii S. Petri Weſtm. tanquam loca ad effectum praedictum magis commodifera, de et cum conſenſu et voluntate dilecti nobis in Chriſto abbatis monaſterii praedicti elegimus et deputavimus, atque ea de cauſa hanc praefatam convocationem ſive ſacram ſynodum ab eccleſia S. Pauli civitatis London. ad praefatum monaſterium et loca praedicta de praedicti dilecti nobis in Chriſto abbatis conſenſu et voluntate ſimilibus prorogari fecimus; per aliqua tamen infra hoc monaſterium communicanda, tractanda, decidenda,

da, ſeu determinanda, aut actum alium quemcunque per nos archiepiſcopum Cant. ſuffraganeos noſtros, atque alios praelatos, et clerum provinciae noſtrae antedictae communiter ſeu diviſim agitand. juribus, privilegiis, libertatibus, immunitatibus ſeu exemptionibus praefato abbati, et conventui, aut eorum monaſterio ab antiquo qualitercunque indultis ſeu conceſſis, ac temporibus retroactis uſitatis, non intendimus in aliquo derogare, ſed ea omnia et ſingula, non obſtantibus quibuſcunque in praeſenti convocatione ſive ſacra ſynodo, per nos infra praedictum monaſterium modo quo praemittitur agendis, firma, integra et illibata permaneant et permanere debeant. Qua proteſtatione (ut praemittitur) lecta, dictus abbas tunc et ibidem conſentiit, etc." Sequenti viceſimo quarto die menſis Januarii ſubſidium centum millium quadraginta quatuor librarum octo ſolidorum et octo denariorum domino regi ab utraque domo conceſſum eſt. Ab hoc tamen ſubſidio ſolvendo fratres Mendicantes, procurator prioris S. Johannis de Jeruſalem, et alii religioſi ſe immunes eſſe in ſynodo proteſtati ſunt, quorum rationes archiepiſcopus epiſcopis Elien. et Bathon. ac cancellario ſuo examinandas commiſit.

In ſeſſione XXXII. (Febr. 7.) reverendiſſimus, habita ſecreta communicatione cum quibuſdam conſiliariis et juſtitiariis domini regis, tractatum inſtituit cum prolocutore, decanis, etc. et clero ſuper materia articulorum additorum in prooemio libri conceſſionis ſubſidii, qui hujus erant tenoris:

1. Eccleſiae et cleri Anglicani, cujus protector et ſupremum caput is ſolus eſt.

2. Quem metum atque periculum rex noſter invictiſſimus a nobis depulit, et curavit ut in quiete et ſecura pace Deo miniſtrare, et curae animarum ejus majeſtati commiſſae et populo ſibi commiſſo debite inſervire poſſimus.

3. Privilegia et libertates ejuſdem, quae regali ſuae poteſtati et legibus regni ſui non detrahunt, confirmando defendit.

4. Generalem veniam et perdonationem de omnibus eorum tranſgreſſionibus poenalium legum et ſtatutorum hujus regni tam caeterorum in tam ampla forma concedere dignetur, quam in iſto parliamento ſuis omnibus ſubditis (ſtatutis de "Praemunire" nobis adauctis) conceſſa fuit.

5. Ita quod omnes laici ſint inde onerati.

Ultimus articulus poſt conſultationem cum epiſcopis et domo inferiore habitam facile conceſſus fuit in ſeſſione XXXIII. (Febr. 8.) in qua juſtitiarii regis exhibuerunt copiam articulorum exceptionum generalis perdonationis domini regis; de qua in articulo quarto agitur; ſuper quo juſtitiarii regis affirmabant ſe non habere commiſſionem concludendi, priuſquam concluſum fuiſſet per epiſcopos et clerum ſuper dicto primo articulo. Ille de ſuprematu regis conceptus haud bene placuit praelatis et clero, inde eum modificari voluerunt. Per tres itaque ſeſſiones cum conſiliariis regiis ratio inita fuit, quomodo regis animum flectere poſſent ad mollioribus verbis exprimendum articulum illum. Rex autem per vicecomitem Rochefordiae eum hoc modo conceptum remiſit: "Cujus protector et ſupremum caput poſt Deum is ſolus eſt," ac ulterius colloquium cum praelatis et clero ſuper eo negotio habere recuſavit. Tandem 11. die Februarii archiepiſcopus articulum de ſuprematu regis in ſynodo propoſuit his verbis: "Eccleſiae et cleri Anglicani, cujus ſingularem protectorem unicum et ſupremum dominum, et, quantum per Chriſti legem licet, etiam ſupremum caput, ipſius majeſtatem recognoſcimus." Cui reverendiſſimus conſenſum fratrum ſuorum requiſivit dicens, "Qui tacet conſentire videtur:" ad quod dictum quidam reſpondebat, "Itaque tacemus omnes." Unanimi igitur conſenſu utraque domus articulo huic ſubſcripſit.

Per multas ſequentes ſeſſiones de forma ſubſidii ſolvendi tractabatur; de reformandis abuſionibus, et de edendis conſtitutionibus ſuper articulis ſequentibus:

1. De clericis promovendis ad ſacros ordines et ad beneficia curata admittendis.

2. De ſacerdotibus convictis.

3. De clericis admittendis per procuratorem.

4. De vita et moribus clericorum ordinandorum.

5. De veſtibus et indumentis clericorum.

6. De haereticis.

Quae conſtitutiones ſaepius in ſynodo lectae, mutataeque, ulteriori examini ſubjiciebantur.

In quadrageſima quinta ſeſſione (Febr. 25.) prolocutor errores in teſtamento mag. Will. Tracy latentes expoſuit coram ſynodo, illudque condemnari petiit, ut exinde ſcandali nihil aut ignominiae vel eccleſiae vel populo generetur. Idem 18. die Martii tractatum fuit. Reverendiſſimus in ſequenti LXVI. ſeſſione (Martii 23.) "pronunciavit ſententiam finalem reprobatoriam teſtamenti W. Tracy per mag. Joh. Lethe, LL. D. coram Richardo Tracy, filio naturali dicti Will. Tracy, et coram epiſcopis et aliis praelatis. Qui quidem Richardus interrogatus an unquam ſcripſerit, aut ſcribi fecerit aliquam copiam dicti teſtamenti, reſpondit "ſe nullam copiam dediſſe, niſi cuidam N. (W. Willington) ſed ſcriptam manu patris ſui." Quod decretum ad univerſitates Oxon. et Cantabrig. miſſum eſt, ut examinaretur cum teſtamento praedicto, ac reſponſum earum per literas ſuo ſigillo ſigillatas certificaretur.

Tandem promulgata eſt ſententia contra teſtamentum, tanquam faſtuoſum, ſcandaloſum, ſibi repugnans, impiumque et haereticum, ac haereſim in ſe continens, et ut tale damnari debere. Ut citentur ex familia Tracy oriundi executoreſque ejus ad 16. diem. Octobris ſeq. in debita forma juris allegaturi, quare dictus Willielmus Tracy tanquam haereticus, ac pro haeretico pronunciari, ejuſque corpus exhumari, et a chriſtianorum ſepultura rejici et repelli non debeat.

Tertio die menſis Martii articuli nonnulli pro examinatione mag. Crome, Latymer, et Bilnye proponebantur, qui 18. ſequente hujus menſis die repetiti ſunt. Sed ulterior deliberatio eorum in aliud tempus dilata eſt. Octavo die Martii

Martii (ſeſſ. LIII.) de reformatione ſcholarum grammaticalium actum fuit: quia "multiplex et varius in ſcholis grammaticalibus modus eſt docendi grammaticam, viſum fuit neceſſarium, quod una et eadem edatur formula auctoritate hujus ſacrae ſynodi, in qualibet et ſingula ſchola grammaticali per Cant. provinciam uſitanda et edocenda." Eodem etiam tempore de generali ſententia excommunicationis tractabatur. In ſequenti LX. ſeſſione (Mart. 16.) "reverendiſſimus tractavit ſuper diſſolutione appropriationum beneficiorum, et de vicariis conſtituendis in eiſdem." Deinde in ſeſſione LXV. (Mart. 22.) epiſcopus London. commiſſarius archiepiſcopi "perlegit quaedam ſtatuta (in ſynodo ulterius examinanda) de abuſionibus in capellis privilegiatis S. Johannis Jeruſ. et ſimilium, quod ſacramenta et ſacramentalia gratis conferantur; de otio vitando; de ludimagiſtris praeficiendis; et uniformi modo docendi; de inquiſitione habenda tam ſuper haeretica pravitate, quam de modo ſtudendi in univerſitatibus; de ſimonia vitanda; de haereticis incarcerandis." Et poſt lectionem formae taxationis cleri pro ſolvendo ſubſidio convocatio continuata fuit uſque in diem 27. Martii, anni M. D. XXXI.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 7.	GUILIEL. WARHAM 27.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

Acta Oxonii circa divortium regis Henrici VIII. Ex inſtrumento originali in chartophylacio regio. Ex MS. penes epiſc. Aſſav.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter et ſit notum, quod anno M. D. XXX. indictione III. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Clementis, divina providentia hujus nominis papae VII. anno VII. menſis vero Aprilis die 4. in cancello eccleſiae parochialis D. Mariae infra univerſitatem Oxon. Lincoln. dioec. in praeſentia D. Roberti Tayler, et Johannis Franckyſhe, notariorum publicorum, ac teſtium infraſcriptorum, venerabilis et egregius vir M. Johannes Cottyſford, ſacrae theologiae, ut aſſeruit, profeſſor, reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Wilhelmi, permiſſione divina Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, dictae univerſitatis Oxon. cancellarii, ut etiam aſſeruit, commiſſarius in plena convocatione doctorum omnium et ſingularum facultatum incoeptorum et bacalariorum ſacrae theologiae, aliorumque magiſtrorum regentium et non regentium ejuſdem univerſitatis Oxon. pro tribunali ſedens, poſt ſcrutinium omnium et ſingulorum praedictorum, ſecrete et ſingillatim (ut aſſeruit) factum, ſtatim ad publicationem ejuſdem ſcrutinii procedens, palam, publice, et expreſſe, altaque et intelligibili voce praeconizavit et admonuit omnes et ſingulos doctores, bacalarios, et magiſtros praerecitatos, qui non reddiderant vota ſua in hac parte (ſi qui tales fuerint) quod ſtatim et incontinenter tunc ibidem comparerent, vota ſua reddituri: alioqui proteſtabatur et comminatus eſt, ſe praecluſurum et excluſurum omnes et ſingulos tales ab omni ulteriore facultate vota reddendi in ea parte. Et quia nullus praeconizatus, aut ſic, ut praefertur, admonitus comparuit, neque reclamavit; idem venerabilis et egregius vir, dominus commiſſarius, tunc et ibidem praecluſit omnibus talibus ulteriorem facultatem vota reddendi in hac parte; dictumque ſcrutinium verbotenus publicavit, et in publicatione ejuſdem modo, quo praefertur, facta, declaravit omnes et ſingulos doctores et bacalarios praerecitatos, ſeu ſaltem ipſorum majorem partem, ac etiam (collatione numeri ad numerum, ut aſſeruit, prius facta, et adtunc verbotenus repetita) 36. magiſtros regentes, majorem partem regentium dictae univerſitatis, ut aſſeruit, pro tunc conſtituentes, ac omnes et ſingulos non regentes dictae univerſitatis Oxon. (praeter paucos) et ſic majorem partem omnium et ſingulorum doctorum, bacalariorum, magiſtrorumque regentium et non regentium antedictae univerſitatis Oxon. conſenſiſſe, conſenſumque et aſſenſum ſuum in ea parte praebuiſſe; quod ſtaretur diſcuſſioni et determinationi 33. doctorum et bacalariorum theologicae facultatis praenarratae univerſitatis Oxon. a doctoribus et bacalariis theologiae dictae univerſitatis, vice et auctoritate totius theologicae facultatis ejuſdem univerſitatis, praeantea electorum et nominatorum, quorum tres doctores, viz. reverendus in Chriſto pater et dominus, dominus Johannes, permiſſione divina Lincoln. epiſcopus, ſacrae theologiae profeſſor, et antedictus venerabilis commiſſarius, ac magiſter Johannes Hynton, ſacrae theologiae profeſſores, et doctoribus et bacalariis theologiae ejuſdem univerſitatis, ut aſſeruit, electi fuerant, et alii 30. doctores et bacalarii per eoſdem tres doctores ad officium hujuſmodi aſſociati pro examinatione, diſcuſſione, et determinatione cujuſdam quaeſtionis, nuperrime ex parte ſereniſſimi principis et domini noſtri, domini Henrici VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae illuſtriſſimi propoſita, ſic quod quicquid dicti 33. doctores, et bacalarii theologicae facultatis, modo praemiſſo electi, ſeu major pars eorundem, juxta et ſecundum compromiſſum et poteſtatem ipſis in hac parte factam et traditam, hujuſmodi compromiſſi vigore et auctoritate diffinirent et determinarent, diffiniretve aut determinaret, pro definitione, deciſione, et determinatione totius univerſitatis Oxon. praelibatae reputaretur et cenſeretur. Ac praeterea, quod liceret praenominato venerabili et egregio commiſſario et procuratoribus antedictae univerſitatis, ſigillum commune univerſitatis hujuſmodi literis de et ſuper definitione, diſcuſſione, et determinatione dictorum 33. doctorum et bacalariorum, ſuper quaeſtione praerecitata concipiendis apponere, et eaſdem literas cum ſigillo hujuſmodi ſigillare: pronunciavitque

ciavitque et decrevit praenominatus venerabilis et egregius dominus commiſſarius et in ſcriptis ſtatim recitavit tunc ibidem, ac palam et publice legit quandam ſchedulam circa praemiſſa, formam verborum ſequentem in ſe continentem:

Nos Johannes Cottysford, hujus almae univerſitatis commiſſarius, auctoritate et conſenſu totius hujus venerabilis congregationis, declaramus, decernimus, et diffinimus majorem partem omnium doctorum et magiſtrorum, tam regentium quam non regentium, et ſingularum facultatum hujus almae univerſitatis Oxon. conſenſiſſe, ac conſenſum pariter et aſſenſum ſuos praebuiſſe; quod determinatio, diffinitio, et reſponſio, ad quaeſtionem nobis ex et pro parte ſereniſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Henrici VIII. Dei gratia, etc. nuper propoſitam per 33. doctores et bacalarios theologicae facultatis, alias per facultatem theologicam ad id electos, ſeu majorem partem eorundem, habeatur, cenſeatur, et reputetur pro reſponſione, diffinitione, et determinatione totius hujus univerſitatis. Quodque licebit nobis commiſſario praenominato et procuratoribus hujus univerſitatis ſigillum commune ejuſdem univerſitatis literis de et ſuper praefata reſponſione, deciſione, et determinatione concipiendis apponere.

Quo decreto publice et intelligibili voce perlecto et interpoſito, ſaepedictus venerabilis et egregius commiſſarius convocationem hujuſmodi alias inchoatam diſſolvit tunc et ibidem. Acta fuerunt haec omnia et ſingula, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, praeſentibus tunc et ibidem ac intelligentibus venerabilibus et egregiis viris, magiſtris Johanne Bell, et Edwardo Fox, clericis.

Ego Robertus Tayler, A. M. et regiſter univerſitatis Oxon. Lincoln. dioeceſeos, publica auctoritate apoſtolica notarius, quia praeſcriptis praeconizationi, admonitioni, comminationi, et proteſtationi ac ſcrutinii ſupraſpecificati, publicationi, et declarationi, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praeſcriptis agebantur et fiebant, una cum praenominatis teſtibus et tabellione ſubſcripto, praeſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, et audivi, et in prothocollum ſumpſi: ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum manu aliena (me interim aliis praepedito negotiis) fideliter conſcriptum exinde confeci, et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meo ſolitis et conſuetis, una cum ſubſcriptione tabellionis ſubſcripti, ſignavi, et hic me ſubſcripſi, rogatus et requiſitus in fidem omnium et ſingulorum praemiſſorum.

Et ego Johannes Franckyſhe, literatus Lincoln. dioeceſeos, publicus ſacra auctoritate apoſtolica notarius, quia praeſcriptis, etc. ut ſupra.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 7.	GUILIEL. WARHAM 27.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

A publick inſtrument made A. C. M.D.XXX. *May* 24. *in an aſſembly of the archbiſhop of Canterbury, the biſhop of Durham, and others, by order of king Henry* VIII. *containing divers heretical and erroneous opinions, conſidered, and condemned.* Ex reg. Warham fol. 188. a.

In the name of God, Amen. Be it knowen to all and ſinguler trewe and faithfull criſten people, to whom theſe preſents letters teſtimonyales or this preſente publick and auctenticke inſtrument ſhall come, ſee, rede, here, or underſtand, and whome here under written ſhall or may toyche or apperteyne in any maner of wiſe in tyme to coom. William, by the ſufferaunce of almighty God archebiſſhop of Caunterburye, primate of all the realme of England, and legate of the ſee apoſtolike, ſendith greeting in our Lord God everlaſting. We ſignyfie unto you all, and lett yowe well witt and knowe by thes preſents, that where the king our ſoveraigne lord, hering many bookis in the Engliſhe tonge, conteynyng many deteſtable errours, and dampnable opynyons, prynted in parties beyonde the ſee, to be brought into diverſe townes and ſundrye parties of this his realme of Englonde, and ſawen abrode in the ſame, to the great decaye of our faithe, and perylows corrruption of his people, unles ſpedye remedye were brevelie provided; his highnes willing evermore to employe all his ſtudye and mynde in the high degree, which almighty God hath called him unto, to the welthe of his ſubjects, that they might lyve not oonly in tranquility and peace, but alſo to kepe pure and clene of all contagion of wronge opynions in Criſtes religion; conſidering alſo that he being defenſour of the faith, wolde be full lothe to ſuffre ſuche evill ſede ſowen amongiſt his people, and ſoo to take roote, that it might overgrowe the corne of the catholicke doctrine before ſpronge in the ſoules of his ſubjects: for the repelling of ſuche bokes, calling unto him of his great goodnes and gracious diſpoſition, not oonly certayn of the cheffe prelats and clerks of his realme, but alſo of eche univerſitye a certeyn nombre of the cheif lerned men of them, propoſed ſuch of thoſe books as his grace had redy therefor unto them to be redde, requiryng to here in that behalfe their adviſe and jugements of them; whoo, both by greate diligence, and mature deliberation, peruſing over the ſaid books, found in them many errours and hereſyes both deteſtable and dampnable, being of ſuch a ſorte, that they were like brevelie to corrupte a greate

parte

parte of his people, yf they myght be ſuffered to remayn in their hands any ſpace; gatheryng alſo owte of them many great errours and peſtilent hereſies; and noting in writing, to th'entent to ſhew for what cawſe they reputed the ſaid bookes dampnable, of which hereafter owte of eche boke gathered many doe enſue, albeit many moo there be in thoſe books, which books totally do ſwarme full of hereſies and deteſtable opynions.

Hereafter followeth the hereſies and errours in the booke of The wicked Mammon.

Feith oonly doth juſtifie us. 2.

The lawe doth make us to hate God, becauſe we be borne under power of the devill. 2.

It is impoſſible for us to conſente to the wille of God. 2.

The lawe requireth impoſſible things of us. 2.

The ſpirit of God turneth us and our nature, that we doo good as naturally as a tree doth bring furthe frute. 8.

Warkes doth not oonly declare to the that thowe arte juſtifyed. 9.

Criſte in all his dedes did not deſerve heven. 14.

Laboring in good werkes to come to heven thowe doiſt ſhame Criſts bloode. 17.

Saintes in heven cannot help us thither. 27.

To bilde a churche in the honour of our Lady, or any other ſainte, is in vayne, they cannot helpe the, they be not thy frendes. 18.

All fleſhe is in bondage of ſynne, and cannot avoide to ſynne contynually. 25.

Thou cannot be dampned without Criſte be dampned, nor Criſte be ſaved without thow be ſaved. 27.

The commaundements be given us not to doo them, but to knowe owr dampnation, and call for marcy to God. 28.

Faſtyng is oonly to avoyde ſurfett, and to tame the bodye, all other purpoſid be naught. 36.

To bidde the pour man pray for me, is oonly to remembre him to dutie, not that I have any truſt in his prayer. 38.

Though thowe geve me a thouſande poundes to pray for the, I am noo more bounde nowe then I was before. 48.

A good deed doon, and not of fervent charitie, as Criſts was, is ſynne. 40.

The woorſt Turke lyving hath aſmoche right to my goodes at his nede, as myn owne houſholde, or I my ſelfe. 42.

Almys deſervyth noo meede. 42.

There is noo warke better than another to pleaſe God; to make water, to waſſhe diſhes, to be a ſowter and apoſtle. 42.

To waſſhe diſſhes and to preche is all oon, as towching the dede to pleaſe God. 44.

Cerymonyes of the churche hath brought the worlde from God. 45.

Beware of good entents, they are dampned of God. 46.

Se thow do nothing but that God biddeth the. 46.

Churches are for preching oonly, and not as they be uſed nowe. 47.

To wurſhipp God otherwiſe than to beleve that he is juſt and trewe in his promiſe, is to make God an idoll. 47.

Pharo had noo power to lett the people departe at God's pleaſure. 61.

Owre prelats in ſynne ſay they have power. 61.

We be ſo in captivitie of the devill, and he holdeth our wille in his power, that we cannot conſent to Goddis lawe, and his will, it is impoſſible for us. 2.

Every man is lord of another mannis good. 40.

I am bounde to love the Turke with the very bothome of my hart. 40.

Hereſies and errours conteyned in the boke called "The obedience of a criſten man."

Dicit quod tenemur ſatisfacere proximo, ſed non Deo. f. 7. p. 2.

Dicit quoque, filii nec debent nec poſſunt contrahere matrimonium abſque conſenſu parentum. f. 49. p. 1.

Dicit quod vota ſunt contra ordinationem divinam. f. 29. p. 1.

Non licet chriſtiano reſiſtere principi infideli et ethnico. f. 32. p. 2.

Tollit libertatem arbitrii. f. 30. p. 1.

Whatſoever is doon before the Spirit of God comyth, and gevith us light, is dampnable ſynne, contra morales etiam virtutes. f. 36. p. 2.

He reproovith men that make holy ſaints his advocats to God, and there he ſaith, that ſaintes were not rewarded in heven for their holy works. f. 37. p. 1.

God moved the hartis of Egiptyans to hate the people, likewiſe he moved kyngs, etc. f. 45. p. 1.

Pawle was of high auctorite than Peter. f. 62. p. 2.

Qui intendit ſatisfacere Deo, infidelis eſt; et non tenemur ſatisfacere Deo, ſed proximo. f. 76. p. 2. in fine.

Oportet preſbyterum ducere uxorem duas ob cauſas. f. 71. p. 2.

Improbat confeſſionem auricularem. f. 83. pa. 1. et 2.

Eevery man is a preeſt, and we nede noon other preeſt to be a meane, etc. f. 91. p. 1.

Deſtruit ſacramenta matrimonii et ordinis. f. 9. et 91.

He ſaith that purgatorie is of the popis invention, and therfor he may doo whatſoever he will. f. 101. p. 1.

Saintis be ſaved not by their merits, but oonly by the merits of Criſte. f. 153. p. 2.

He ſaith that noo man may be hired to pray. f. 110.

Why ſhulde I truſt in Pawlys praier or holynes. f. 117. p. 1.

If ſaint Pawle were alyve, he wolde compare himſelf to ſainte Pawle, and be as good as he. f. 117. p. 1.

He ſaith that ſaynts which be ded be not our hirelings, and that their praier doth not profecte us. f. 119. p. 1.

He ſaith that all that be baptized, becoom Criſte himſelf. f. 123. p. 2.

He ſaith that the children of faith be under noo lawe. f. 124. p. 1.

There is noo dede ſoo good, but that lawe doth condemp it. f. 131. p. 1.

To ask of God more then he hath promyſed, comyth of falſe faith, and is playn idolitre. f. 139. p. 1.

Owre payns taken in keping the commaundements, doth noothing but purge the ſynne that remayneth in the fleſhe; but for to looke for any other reward or promotion then heven, then God hath promyſed for Criſts ſake, is abominable in the ſight of God. f. 134. p. 1. et. 2.

He denyeth purgatorie. f. 14. p. 2.

The pope hath noo other auctoritie, but to preche oonly. f. 142. p. 2.

If thou bind thy ſelf to chaſtitie to obteyn that which Criſte purcheſed for the, ſurely ſoo art thow an infidele. f. 145. p. 2.

He denyeth, rebukith, and dampneth myracles. f. 147.

In priore he ſaith, that noo man ſhuld ſerve God with good entent or zele, for it is pleyn idolytre. f. 149. in fine et 150.

Errours, blaſphemys, and hereſies, noted in the boke of "The revelation of anticriſte," and in the epiſtle going before.

To bynde a man perpetually to any vowe of religion is without doubt an errour. f. 19. p. 2.

To ſay that conſtitutions of religion are good, becauſe that holy men did ordeyn them, as Auguſtine, Benedicte, Bernard, Franciſſe, Domynick, and ſuche other, that is to leve the faith, and to follow examples of fathers in ſom things, hoc eſt in iſtis rebus erryng. f. 19. p. 1. et 2.

Whoſoever firſt ordeyned univerſities, be Alexander de Halys, ſaint Thomas, or any other, he was a ſtarr that fell from heven to erth, ther are brought in morall vertuies for faith, and opynyons for truethe. f. 32. et 33. p. 2.

The univerſities are the very confuſed clowde and opened gate of hell, and this cloke of all other is moſt noyſom, and doth mooſt hurt and damage. f. 31. p. 1.

All morall divines hath a wicked conſcience full of ſcrupiſſitie. f. 34. p. 1.

Not oonly the pope is wicked, but the popedome ſelf, and the office is iniquitie, and is ſuch a power, that it ſuppreſſith the faith and goſpell, and cannot be admynyſtred by a good prince, but by the adverſary of Criſte. f. 52. p. 2.

In the hool newe lawe is noo urgent precept not grevouſe, but oonly exhortacions to obſerve thinges neceſſarie for ſoule helthe. f. 63. p. 2.

Morall vertues, as juſtice, temporaunce, ſtrength, chaſtitie, deſcribed by naturall reaſon, maketh a ſynagog, and corruptith Criſts faith. f. 64. p. 2.

Criſte toke away all lawes, and makith us free, and at libertie, and mooſt of all he ſuppreſſyth all cerymonyes, etc. Faith oonly doth juſtifie. f. 63. p. 2.

If the pope wolde make all the obſervation of cerymonyes, as Lent, faſting, holydaies, confeſſion, matrymony, maſſe, matens, and relequies, etc. free and indifferente, he ſhuld not be anticriſte; but now becauſe he commaundith it in the name of Criſte, he doth utterly corrupte the churche, ſuppreſſe the faith, and advaunce ſynne. f. 67. p. 2.

To beleve in Criſte makyth ſure inheritaunce with Jeſus Criſte. f. 1. p. 1.

If a man ſay then ſhall we noo good worke doo, I anſwere as Criſte did, this is the woorke of God to beleve in him that God ſende. p. 1. and 2.

Nombring of ſynnes maketh a man a more ſynner, ye a blaſphemer of the name of God. f. 3. p. 1.

God byndith us to that which is impoſſible for us to accompliſhe. f. 3. p. 1.

Criſte offered up our iniquityes as a ſacryfice to his Father. f. 4. p. 1.

Synne cannot condempe us, for our ſatisfaction is made in Criſte which died for us. f. 4. p. 1.

I woll ſhewe you an evydent argument and reaſon that thou maiſt knowe without dowbt who is anticriſte; all they that doo purſue are anticriſts; the pope, biſſhoppes, cardynalls, and their adherents do purſue; therfor the pope, biſſhopes, cardynalls, and their adherents, are anticriſts; I wene our ſelegiſmus be well made. f. 9. p. 2.

I thinke verely that ſoo long as the ſucceſſours of the apoſtles was perſequuted and martyred, there were good criſten men, and noo lenger. f. 10. p. 1.

It is impoſſible that the woorde of the croſſe ſhulde be without affliction and perſequution. f. 11. p. 1.

That the apoſtle did curſe any man, truly we cannot rede in ſcripture, for Criſte commaunded, that we ſhuld bleſſe thos that curſed them. f. 11. p. 1.

They are ignorant and evill they doo that apply anticriſte to oon perſone, for he calleth anticriſte the hole bodye and multitude of wicked men. f. 13. p. 2.

By warkys ſuperſtitious and ceremonies we decay from the faith, which alone doth truelye juſtifie and make holy. f. 15. p. 1.

If our mooſt holy father had theſe lawes, mattens, prayers, and other faces free, and according to the goſpell had left us all equall, we ſhulde have had noon of theſe innume-

rable ſynnes, for where is noo lawe, there is noo trangreſſion. f. 28. p. 2.

The abuſion of the maſſe, with all the ſolempnities, with vigills, yeare myndes, foundacyons, burialls, and all the buſynes that is doon for the ded, is but a face and a cloke of godlynes, and a deceipt of the people, as they were good warks rather for the dead than for the quick. f. 29. p. 1. and 2.

To kepe and obſerve oon day to faſt, and another to abſteyne; to forbeare ſuch a mett on the faſting day to deſerve heven thereby, is a wicked face and cloke, and againſt Pawle. f. 29. p. 2.

The multiplication of holydayes, of feaſts, of Corpus Chriſti, of viſitation of our lady, etc. is a wicked face and colour, and indede foliſſhe, unprofitable, and vain. f. 30. p. 1.

Keping of virginitie and chaſtite of religion is a devylliſſhe thinge. f. 35. p. 1.

Worſhipping of reliquies is an [a] improper thinge, and a cloke of advantage againſt the precept of God, and nothing but th'affection of men. f. 30. p. 2. and 31. p. 1.

The firſt woo that the church hath receyved of the pope, with helpe of ſainte Thomas, is univerſities, defenſe of fre wil, morall vertues, and naturall philoſophie, called the thre hedded Cerberus. f. 35. p. 2.

There is oon ſpeciall office that perteyneth to thyn orders, and that is to preche the worde of God. f. 30. p. 1.

The temple of God is not ſtones and wood, nether in the tyme of Pawle was there any houſe which was called the temple of God. f. 37. p. 2.

He that faſtith noo day, that ſaythe noo matens, and dooth noon of the precepts of the pope, ſynneth not, yf that he thinke that he doo noo ſynne. f. 43. p. 2.

Criſte ordeyned the ſacrament of altar only to noriſhe faith of them that lyve, but the pope makyth it a good warke and a ſacrifyce, to be applyed both to quick and ded. f. 48. p. 2.

Theſe ſignes loquitur de miraculis in peregrinationibus et de viſionibus, are not to th'encrace of the faithe and goſpell, for they ar rather agaynſt the faithe and goſple, and they are the operacion of Satan, and lying ſignes. f. 49. p. 1.

The people of Criſte doth nothing, becauſe it is commaunded, but becauſe it is pleaſaunte and acceptable unto them. f. 63. p. 1.

All thinges neceſſarie are declared in the Newe Teſtament, but no man is compelled but according to their owne wille, therfor Criſte techith Mat. XVIII. that a rebell ſhulde not be killed, but avoyded. f. 63. p. 1. and 2.

Firſt Criſte forbad that oon place ſhulde be taken holy, and another prophane, but that all places ſhulde be indifferente. f. 63. p. 1. and 2. and 66.

Contra omnes ritus et ceremonias in miſſa pluſquam inſanae. f. 68. p. 1.

Criſte ordeyned that there ſhulde be noo ſynne but unbeleve and infidelities, and noo juſtice, but faith. f. 69. p. 2.

Noo labour is nowe a days more tedious then ſaying of maſſe, matens, etc. whiche before God are nothing but grevouſe ſynnes. f. 70. p. 1. et 2.

The ſynnes of Manaſſes, and other wicked kings, ſacrifyzing their owne childerne, are but light and childiſhe offenſes to thees, the curſed ſacrifices of gentilles may not be compared to owrs, we are vii. times woorſe gentilles, than we were before we knewe Criſte. f. 70. p. 2.

It were better to receyve nether of the parties of the ſacrament of the altar, than the oon alone. f. 73. p. 1.

The lawe of the pope commaunding every man to communicate toguider upon oon day, is moſt cruell lawe, conſtrayning men to their owne deſtruction. f. 73. p. 2.

The Newe Teſtament of Criſte will not ſuffre any lawe of compulſion, but oonly of counſill and exhortation. f. 74. p. 2.

The moſt ſpirituall man of all, if he confeſſe his ſynnes to a preeſt, ſynneth, for he ſhulde confeſſe againſt his will, for this ſentence ſtandeth firme and ſtable, he that doth a thing againſt his will, doth it not, and compellid ſervice pleaſe not God. f. 75. p. 1.

The Sprite wolde that nothinge ſhulde be doon, but that which is expreſly reherſed in Scripture. f. 81. p. 1.

I dowbt not but ſainte Bernarde, Fraunces, Dominyck, and many other holye men and women erred as concernyng the pope and his facts, as maſſes, matens, etc. f. 82. p. 2.

Saint Thomas ſavoreth noothinge of the Spryte of God. f. 83. p. 1.

The pope did condempne the trueth of the word of God at Conſtaunce in John Huſſe, perſevering unto this day in the ſame ſtubbernes. f. 86. p. 2.

The errours and hereſies conteyned in the boke called " The ſum of Scripture.

The water of the fonte hath noo more vertue in it than hath the water of ryver.

The baptiſme lyeth not in halowed water, or in other outward thinge, but in the faith oonly. 6. p. 1.

Men ſhulde not ſeeke their helthe in good works, but alonly in faith and grace. 1. f. 2.

The water of baptiſme is noo thinge but a ſigne that we muſt be under the ſtandard of the croſſe. 12. p. 2.

Godfathers and godmothers be bounde to helpe them, that they be put to ſcole, that they may underſtande the goſpells and the epiſtles of ſainte Pawle. 15. p. 1.

We be all equally bounde to knowe the goſpells and epiſtles of Pawle. 15. p. 1.

We thinke that when we beleve that God is God, and can owr crede, that we have the

[a] MS. male *proper* legit.

faithe

faithe that a criſten man is bounde to have, but ſo doth the devill beleve. 17. p. 2.

To beleve that the Father, the Sonne, and the Holy Gooſt be oon God, is not the principall, that we muſt beleve, our faith doth not lye principally in that, for ſo belevyth the devill. 18. p. 1.

We have as great right and aſmoche to heven as Criſte. 19. p. 1.

Yf we beleve that God hath promyſed to lyffe, it is impoſſible that we ſhulde periſhe. 20. f. 1. and 2.

Yf thow canſt ſuerly and ſtedfaſtly beleve in God, he will hold his promyſe, for he hath bounde himſelfe to us, and by his promyſe he oweth us heven in caas we beleve him. f. 21. p. 2.

Alonly oon ſtedfaſt faith and truſt in God may bring us to heven. 22. f. 1. et 2.

All they doo erre that thinketh that they ſhall be ſaved when they have doon many good works. 25. p. 2.

All Criſts glory is owrs. 27. p. 1.

We nede not to labour for to be Criſt's heires, and ſonnes of God, and to have heven, for we have all theſe things allredy. ibidem.

We nede not to labour by our good works to gett everlaſting lyfe, for we have it allredy, we be all juſtified, we be all the children of God. 28. p. 2.

By faith men are ſure to be ſaved, but if God hath ſaide whoſoever doo ſuche or ſuche woorkes ſhall be ſaved, we ſhulde ever have been uncerteyne. 35. p. 2. 36. p. 1.

All that thinketh that their good works helpe any thinge or profecte any thinge to get the gyfte of ſalvation, they blaſpheme agenſt God, and robbe God of his honour. 28. p. 2.

Yf ye be circumſiſed, that is to ſay, if ye putt any truſte in woorks, Criſte ſhall not helpe you. ibidem.

We deſerve nothing of God. 30. p. 2.

We deſerve not everlaſtyng lyfe by our good works, for God hath promyſed it unto us before that we began to doo good. 40. p. 2.

We muſt love deth, and more deſire to dye then feare deth. 36. p. 2.

All theologians ar abuſed, that ſaith, that hope proceedeth out of good woorks. 40. p. 2.

To ſerve God in tediousneſſe or for fear of hell, or for the joyes of heven, is but ſhadowes of good woorks, and ſuche ſervice doth not pleaſe God. 41. p. 1.

Every criſtian man muſt keep Goddis commaundements, by love, and not by hope to gett for his ſervice everlaſtyng lyfe. 42. p. 1.

Jewes keped the commaundements and the lawe of God, yet they cowlde not come to heaven. 43. p. 2.

Yf woorks might have ſaved Abraham, Iſaac, and Jacob, David had been ſaved before the nativity of Criſte. 44. p. 1.

God made men his children and his heirs, while we were his enemies. 44. p. 2.

A man muſt do his diligence to kepe his herytage of God, and labour to enterteyne hit. ibidem.

A criſten man perceyving his owne ſynnes, ſhulde thinke and ſay to God, I am certain thou wilt not dampne me, and yet thou may do it rightueſly. 46. p. 1.

Men truſting to their good workes, are like to the theffe of the left ſide, and are ſuche men as cometh to the churche dayly, kepith holy dayes and faſting dayes, and heryth maſſes dayly, and thes people be ſoneſt dampned, and this is oon of the greateſt errours in Criſtendome 6. to think that his good works ſhall helpe to his ſalvation 47. It were better never to have doon good woorks and aſke mercye therfor, than to doo good woorks, and thinke that for theym God is bounde to a man by promiſe. 48. p. 1.

We can ſhew noo more honour to God, then faithe and truſt in him. 49. p. 2.

Where we ſynne, we myniſhe not the glory of God. ibidem.

All the daunger in our ſynne is the evill example, that we geve to our neighbour. ibidem.

Owre Lord demaundeth nothinge but the harte. 49. p. 1.

When our Lord hath our harte he regardith not whether we faſte, pray, here maſſe, or whether we bere blew habite or graye. ibidem.

All outward things are indifferent before God. 49. p. 2.

When our harts be ruled in God according to the goſpell, all is oon, what thinge ſoever we doo. ibidem.

Feith without good works, is noo little nor noo feeble faithe, but it is noo faithe. 50. p. 1.

Every man doth aſmuche as he beleveth. 50. p. 2.

We cannot be without motions of evill deſires, but we muſt mortyfie them in reſiſting them. 52. p. 1.

God comaundeth us to exerciſe works of marcye, all other woorks in the church be founden by avarice not comaunded by God. ibidem.

All very criſtente lyeth in love of our neighbour for God, and not in faſting, keping of holy dayes, watching, praying, and ſinging long prayers dayly; and all day hering maſſe, rynning in pilgramages, etc. 52. p. 1. and 2.

Many doctours in theologie, and not oonly commen people belevyth that it is a part of criſten faith, to beleve that Jeſus Criſte hath lived here in erthe. 53. p. 2. 54. p. 1.

He that dooth good againſt his will, he dooth evill, no man is rightuous, but that fulfilleth comaundements with joyfull harte. 66. p. 1. and 2.

Noo man doth more than he is bounde to doo, and therefore noo man may make other partetakers of their goode woorks. 57. p. 1.

Criſte hath gotten heven by his paſſion, but that right hath he noo nede of, but hath graunted it to all them that belevith in his promyſe. 59. p. 1.

Yf

Yf God had promyſed us heven for good works, we ſhulde never be ſure of our ſalvation. f. 59. p. 2.

Be our ſynnes never ſo great, that it ſeme impoſſible to us to be ſaved, yet without doubt we ſhall beleve to be ſaved. ibid.

The ſalvation of a criſten man lyeth not in this lyfe, but rather in dethe, for we cannot be ſaved but by dethe, and in this lyfe is noo profect. 60. p. 1.

It is but foly and infidelitie to weep for dethe of our frendes. 61. p. 2.

It is great ſynne before God to ordeyne where thou wilt be buried, or what ſtone thou wilt have on thy tombe, all is oon before God, to be buried in the churche, or in any other place. 61. p. 2.

In times paſſed, all that lyved after the goſpell were monks, and gave them to that life. 62. p. 2.

Firſt monkes was Helias, Helizeus, the ſonnes of Jonadas. 63. p. 1.

The monkes after our Savyours aſcention, unto ſaint Benedicte and Gregories dayes, made noo vowes nor profeſſion, they might eat, drink, faſt, pray when they liſt, they had no certayn maſſes, nor howres to ſynge dayly. 63. p. 2.

What is nowe the lyfe of religion but a ſuperſtitious ſubjection unto certayn vayne ceremonies. 66. p. 1.

Yf a man vowe to lyve chaſte and in povertie in a monaſtery, than yf he perceyve that in the monaſtery he lyveth woorſe than he did before, as in fornication and theft, then he may leve the cloyſter, and breke his vowe without ſynne. 70. p. 2. and 71. p. 1.

Whoſoever entende to enter religion, lett him above all things beware that he entre not upon the entention to deſerve heven by watching, praying, faſting, ſinging, etc. 75. p. 1.

Sainte Auſten holdeth them for hereticks, that ſaith that religious men ſhulde not be. 81. p. 1.

Bodely labour is comaunded to all perſons. ibid.

It is abomination to make ſumptuous monaſteries, chapells, altar clothes. 81. p. 2.

Yf thow love thy wife, becauſe ſhe is thy wife, that is noo love before God; but thow ſhalt love hir becauſe ſhe is thy ſiſter in God. 83. p. 1.

It is noothinge but all incredulitee to rynne in pilgrimage, and ſeke God in oon certeyn place, which is like mighty in all places. 87. p. 1.

Men ſhuld ſee that their childern com to church to here ſermon. 89. p. 1.

Foure maner of people, or foure partes of people, lyveth and are fedde by oon parte, that is to ſay, by citizenis, artificers; and huſbondmen which laboreth and geteth their owne expenſes, and the expenſes of the other foure partes, of preeſts, monks, of lord councellers, olde people and children; and of men of warre, theves, murderars, ruffyanes, common women, etc. that getith nothing but ſpendith all. 94. p. 2.

Thow ſhalt not cownte at night how myche money thow haſt gayned. 97. p. 2.

Thow ſhalt not vexe nor greve by juſtice, or otherwiſe, the pour, that oweth unto the, for thou mayſt not doo it without ſynne. 47. p. 2.

The good criſten ſhall not defende themſelf by juſtice in noo manner, for any maner of wronge that they ſuffre, but recommende all to the good will of God. 98. p. 1.

He that is riche, and lyveth of his rents, may not uſe nor ſpende his goodes as he wille, but thy goodes belonge aſwel unto the powre, as to the. 98. p. 2.

God hath not gevyn riches to the ryche men for to booſt and bragg therewith, nor to make great chere, neyther to make themſelf lordes, but to th'entent they ſhulde be ſervants to all the worlde. 101. p. 1.

It is not trewe that a riche man doth gayne his goodes, nor he is lorde of his owne goodes, nor may not uſe them at his pleaſure. 101. p. 2.

A man ſhall be reproved for noo other thinge at the day of judgement, but for forgetting the poure. 101. p. 1.

Making of churches, and foundacions of maſſes, chauntries, and chapells, are rather invented by covytous mynde of men then otherwiſe. 101. p. 2.

There be two ſoorts of people in the worlde, oon is the kingdome of God, to whiche belongyth all trewe criſten people, and in this kingdome Criſte is king and lorde, and it is impoſſible that in this kingdome, that is to ſay, amonge very trewe criſten men, that the ſwerde of juſtice temporall ſhuld have ought to doo. 104. p. 1. and 2.

There is another ſorte of people belongith to the worlde, and they be unrightuous, and they had nede of the ſworde of temporall juſtice. 105. p. 1.

Noo man is under the ſeculer power, but they that be owt of the criſten eſtate, and out of Goddis kyngdome. 106. p. 1. and 2.

Jeſus Criſte hath not ordeyned in his ſpirituall kingdome, which is all trewe criſten people, any ſworde, for he himſelfe is the king and governour without ſworde, and without any outwarde lawe. 108. p. 2.

Chriſten men amonge themſelf have nought to doo with the ſworde nor with the lawe, for that is to them nether nedefull nor profitable; the ſeculer ſworde belongeth not to Criſts kingdome, for in it is noon but good and juſtice. 109. p. 2.

The goſpell maketh all trewe criſtens ſervants to all the worlde. 110. p. 1.

Criſte ſaith that noo criſten ſhall reſiſte evill, nor ſue any man at the lawe. 110. p. 2.

The goſpell is written for all perſons eſtatis, duke, prince, pope, emperour. 112. p. 2.

When judges hath hope that an evil doer will amende, they muſt be allway mercifull as Criſte was to the woman taken in adultery;

tery; the temporall lawe muſt obey the goſpell, and them that we may amend by warning, we may not correct them by juſtice. 113. p. 2.

A trewe criſten man never playneth to the judge of the injury that is doon unto hym. 114. p. 1.

By the goſpell, criſten men ought not to have ſute and procys amonge them. 114. p. 2.

The obedyence of a criſten man to temporall power, is as Criſte was obedyent to temporall puiſſaunce, and paid tribute money, not becauſe that he ought it, but bycauſe that he wolde not offende, ſoo muſt a criſten man doo; but when that lordes aske nought, thow owgheſt them nougth before God, etc. 116. p. 2.

Men of warre are not allowed by the goſpell, the goſpell knoweth peace, and not warre. 113. p. 1.

Doctours that ſay that warre is a thinge reaſonable or good, underſtandeth not the woordes of the goſpell, or of ſainte John. ibidem.

Sainte John prayſed not warre by his wordes, but rather forbad it, as techyth all the goſpell. 118. p. 1.

Some texes of canon lawe ſufferith warre, but the teching of Criſte forbiddeth all warres. 118. p. 1.

Nevertheles, when a city is beſegid, or a countre invaded, the lorde of the countre is bounde to put his life in jeopardye for his ſubjects. ibid.

Soo a lorde may uſe horrible warre charitably, nay criſtenly. 119. p. 1.

A ſervaunt ſhulde not be ſorye that his maiſter will not ſuffre him to here maſſe, nor come into the churche; for God careth not what thinge we do, nor in what place. 121. p. 1.

Owt of the book of Beggers.

There be many men of great litterature and judgement, that for the love they have unto the churche, and unto the commonwelth, have feared to put themſelf into the greateſt infamye that may be, in the abjection of all the worlde, ye in the peryll of deathe, to declare the opynion in this matter, which is this, that there is noo purgatorie, but it is a thinge inventid by the covetouſnes of the ſpirituality, oonly to tranſlate all kingdoms from other princes unto them, and that there is not oon worde ſpoken of it in all holye Scripture.

Owt of the kalender of the Prymar.

God toke Enoche away, that is to ſay, he departed out of this worlde like other men; primo male vertit, nam ſcriptura dicit, tranſtulit, non abſtulit; deinde falſum eſt quod addit; nam ad Hebreos undecimo legitur, Fide Enoche tranſlatus eſt, ne videret mortem, et non inveniebatur, quia tranſtulit illum Dominus: et Eccli. 44.

Davidis good entent and Nathans in buylding the temple were nowght. Et quid eſt quod dicit 3. Regum VIII. quoque cogitaſti in corde tuo aedificare domum nomine meo, ſeu feciſti hoc ipſum mente pertractus, et ob illud propoſitum videtur David illud praemii a Deo tuliſſe, ut ejus filii in regno ei ſuccederent. 2. Reg. VII. 13.

Owt of the Prymar.

He puttith in the booke of the VII. Pſalmes, but he leveth owt the whole latanie, by which apperith his erronyous opynyon agenſt praying to ſaints. He hath left owt all the ympnes and anthomys of our lady, by which apperith his erronyous opynyon agenſt praying to our lady.

The ongodly and erroneous ſaying conteyned in a boke in Engliſhe inſcribed "An expoſition into the ſevenith chapitre of the firſte epiſtle to the Corinthians."

Whoſoever in himſelf doth not fele this godly thinge, this gifte of chaſtitie, but doth fele incontinencye, to him, I ſay a comaundement is geven, that he be married. fol. 20.

Hereof doth followe that noo parſon may make a vowe or promyſe to lyve chaſt and ſyngle; and that noon is bounde to keepe any ſuche vowes, but rather to breke them; and he that ſhall obſerve them is dampnable, and by the lawe of God already condempned. fol. eodem.

The tooching of women, ſome parſones have compaſſed myche ſtreitly, ſoo that they dare not tooche a womans hand nor ſkinnes; moreover, they imagined many both ſtatutes and ceremonies to keep them from company of women, as they thought that buylt abbeys, but howe fortunatly that hath come to paſſe, what place therby hath been geven to Sathan, hit were horrible to be ſpoken. f. eodem.

He that is compelled outwardly to abſteyn from women, inwardely full of luſte, is a diſſembler, and it is dooble lechery. f. 30.

Marke what foule ſleers they be, that provoke foliſhe yowthe to a vowe of chaſtity, compelling them to noriſhe inwardely hidden malice. f. eodem.

All other evills may be ſuffered with a mery conſcience, this cannot ſo be endured; this canne be holp by noo medicyne but by marriage.

Hit is good for a man not to toche a woman: this worde "Good" is not underſtande of meryte and deſervyng afore God, as though a onmarried man were better afore him then the married, like as ſainte Jerome hath expounde this text; for it concernyth oonly faith, and noo dede or worke, but it is ſpoken of temporall quietnes of this lyfe, ſo that the virgyn and maide hath more joye and tranquilitie. f. 40.

Chaſtitie is a good thinge, if luſt and incontynency make it not ſoo commen a thinge, as

as we hade hitherto uſed to doo, and yet doo but all amyſſe; but the apoſtle will that univerſally all men be conjugate, but all the biſhops ſine his tyme hath deſtroyed this godly ordinaunce, when they bable and rayle in pulpetts, chaunging this worde Quiſque into Quidam. f. 6.

Men ought to ſtynte of their ſtatutes making, for a better ſtatute can noon be then this, that men without any reſpect of tyme uſe their wives, not to exempt certeyn daies, as they have, whiche we call vigills, and women conceyved. f. 8.

Owre holy father put to your judgement howe rightueſly he clepith himſelf Peter's ſucceſſour and vicar.

Faſtyng is a meaſurable uſage of meats and drynks, prayer is a crying ſight, deſire, and mornyng. f. 9.

Noo man ought to enforce and compell men to faſting and prayer by lawes, as they hitherto have doon. f. 11.

Before God all things be like and equall. f. 12.

Abhomynably they do ſynne whiche make noones ſwell in pryde, when they bable that their religion is more prayers then matrymonye, and they faine that they ſhall have a crowne or garland of gold, ſoo making them arrogant, wicked, unfaithfull.

Chaſtitie is a gift of God, and therfor canne noo mon nother promyſe, nor vowe, nor kepe it. f. 13.

The ſects of all them that are called religious, and of all maner ſhavelings, are falſely called the ſpirituall orders; for matrymony, like as in very dede hit is, ought to be called the ſpirituall eſtate; other orders, worldly and ſeculer; matrymony is of all other the higheſt religion, and moſt ſpirituall eſtate.

Matrymonye is as golde, the ſpirituall eſtates as dung. The ſpirite and ſuche ſpirituall eſtates have noo more agreement then Criſte and Belyall, the day and the nyght, the ſpirite and the fleſhe, faithe and our ſenſis or reaſon. f. 17.

Their prayer, their ſinging, doing their ſpiritual woorkes, for ſo muche as they have not the worde of God to confirme them, God cannot be pleaſed with them. f. 18.

Dico autem non nuptis, viduis, etc. Of this we may gether, that Pawle had a wife, and he ſpekith onely of widowes; a wyfe which other was dede, or for a tyme left him for the goſpells ſake; but the other apoſtells lede abowte their wifes. f. 19.

By teſtimony of Scripture, all the apoſtells, and all the biſhoppis ſucceſſours were married. f. 20.

Sainte Pawle ſaith, that he ought to be choſen for to be a biſſhop, that is the huſbonde of oon wife.

Seing ye choſe not married men to biſhoppis, other Criſte muſt be a foole, or unrightuous, which ſoo did choſe, or you anticriſtis and deceyvers.

You put away univerſally marriage from preſtis, contrary unto God, to nature, to reaſon, to right, oonly of preſumption, without almaner cawſe. f. 21.

There is noo ſynne ne miſcheif in all the worlde ſo manyfolde, that can lett a man from priſtwood, but godly matrymony. f. 22.

Wicked tradicions and lawes, and ungracious conſtitutions lettyth bigamy from priſtwood.

What other thinge is it to ſay that a preſt ſhuld not mary, then to ſay that a man ſhulde not be a man? f. 23.

The bodye of a criſten man muſt aſwell noriſhe ſeade, begeat childern, and multiplye, as the bodies of beſts, and other lively things.

Every man, as willith ſainte Pawle, nedeth to goo to matrymony, neceſſity ſo requiring. f. 25.

This dare I be bold to ſay, that where there is oon chaſte, there ought more then oon hundreth thouſande to lyve maried. f. 26.

Sainte Hierome, which extollith chaſtitie with moſt high, but mooſt perylous laudes, nevertheles confeſſeth that he could not tame his fleſhe, he belonged to the nombre of them that belonged unto matrymony; many ſuche examples ſhalt thou fynde in a boke De vitis patrum. f. 27.

To kepe a yong man in cloyſter to lyve chaſte, is aſmoche as to offer a child to Moloche, there to be burned. f. 28.

If the one wolde be at one, and the other will not, the partye that wolde be reconciled to love, may mary another, thoo the other be alyve. f. 32.

Whoſoever doth not expell faith, is by reaſon of the ſame, harmeleſſe, pure, clene, holy, profitable. f. 35.

Infants be holy and clene, thoo they have not receyved baptiſme, becauſe their parents be holy and clene.

The wreched lawes of the pope byndeth on maryed parſon to abyde other the comyng agayne of the other deceſſe of the other that was his mate, and that under payne: O preſumption! O ſhamles boldnes of dampnation! f. 38.

To help a man to God, or lett a man fro God, comyth only of faith and unbeleve. f. 43.

Pretio empti eſtis, etc. A generall proverbe or feate ſentence agenſt all humane lawes and tradicions; he ſhewith what libertie is graunted by the doctrine of Criſte, and howe that faith makith all ſtates and things equall. f. 47.

Criſte with his precious blood hath redeemed and delyvered us from all ſynne and lawes, ſoo that noo longer any lawe can bynde us in conſcience; all exterior things before God be free, and that a criſten man may uſe them according to his appetite, other leving or taking.

Thow oweſt nothinge to God but faith and confeſſion; by confeſſion, I meane not the whiſpering of ſynnes into the preſts eare, ne yet the confeſſion of thy ſynnes to God, but with ſaint Pawle, if thow confeſſe with thy mowthe

mowthe that Jeſus is Criſte, and beleve in thy hart that God hath rayſed him from dethe, thow ſhalt be ſaved ; in all other thinges he geveth the libertie after thyne own will, thou mayeſt do all thinges without all jeopardie of conſcience.

God careth not as concernyng for himſelf thoo thou didſt forſake thy wife, runne from thy lord or maſter, and ſhuldeſt breke all maner covenaunts that thou makiſt with all men ; but for that thow arte bounde to thy neighbour. f. 49.

Thou canſt not periſh or be dampned whatſoever thing thou ſhalt owtwardly other doo, or ells leve undoon.

We owe nothinge unto any man, ſaving oonly love.

In cloyſters and monaſteries they doo ageyn faith, God, libertie, and Goddis ordenaunces ; they ſhall occupie ſeats appointed for them in the depe dongen of hell. f. 52. . . .

By this is overthroyn the develiſhe doctrine of the braynles and doting doctours, and prechers of the devill, which doth forge ſinguler coronetts for nonnes and virgins in heven, oonly faith hath hit. f. 53.

Redyng, ſowndyng of organs, ſinging among religiouſe, be ſuperſtitious, and among them the ſervice and honour of God is ſuppreſſed and quenched. f. 59.

Where the apoſtle ſaith here "better" it is to be underſtand of goodnes in this world. f. 61.

They play the cruell tyrannes and ſowle murderers, that ſhutteth up yowthe in cloyſters. f. 62.

All which great errours and peſtylent hereſies being contagius and dampnable, with all the boks conteynyng the ſame, with the tranſlation alſo of Scripture corrupted by William Tyndall, as well in the Olde Teſtamente as in the Newe, and all other boks in Engliſſhe conteynyng ſuch errours ; the kings highnes in parſon, by oon hole adviſe and aſſent of the prelats and clerks, aſwell of the univerſities as all other aſſembled togither, determyned utterlye to be expelled, rejected, and putt away owt of the handes of his people, and not to be ſuffrid to goo abrode among his ſubjects : and his highnes willing further that this his pleaſure and determynacion ſhulde be notyfied by prechers abrode unto the people, aſwell for putting away of all ſuche books, as redyng, reteyning, or having hereafter of any other like, delivered unto certeyn prechers, the forme of a writing to be publiſhed in effect unto the people in their ſermons, whereof the forme here followith, willing them in all his realme to publiſhe the ſame.

Here followeth the bill in Engliſſhe to be publiſhed by the prechours.

It is th' office and dutie of every precher and techer of the woorde of God, not oonly to ſhewe and declare unto his audyence that which might be profitable and holſome for the wealthe of their ſoules to be followed and taken, but alſo to note and ſignifie unto them ſuche thinges as be daungerous and contagious, to th' entent they might be avoyded and exchued, and alſo as nere as they can judge, who be techers and auctours of the ſame. This example we have of our ſaviour Criſte, where he ſaid, Attendite a falſis prophetis, etc. Sainte Pawle likewiſe many times geveth warnyng to ſuche as he wrote unto, that they ſhulde beware of the falſe apoſtles, that in his abſence went aboute to corrupte the true doctryne he had taught them being preſent. Wherfor conſidering that it hath pleaſed the kings highnes, like a noble and vertuouſe prince, tendring not oonly the preſent bodelye welth and tranquillitye of all his ſubjects, for his and the worldly commoditie and benyfite, but moſt chiefly regarding the welthe of their ſoules, and their due order towards God, therby to deſerve and attayn immortall glorye ; to aſſemble and call togither the chief perſonages of his preelats, and a great nombre of learned men of both univerſities, charging and commaunding them, for the diſchardge and exoneration of his conſcience, to fynde, rede, and examyne, and diſcuſſe the contents of ſuch books as be nowe ſpread abroad, within this his graces realme, in the Engliſſhe tongue, conteyning the points and articles of owr faith ; and after their learnyng and conſcience, to make relation unto his highnes, whether the ſame books were expedient and profitable for his people, to the direction and ordering of their conſcience and ſoules, or ells contagious and peſtiferous for the ſame, and whether the opynions conteyned in them, were agreeable to Goddis wordes and doctrine, or noo.

Foraſmuche as in the ſaid congregation and aſſemble, free libertie and licenſe graunted unto every man to ſay as his conſcience and learning ſerved him, without any reproche or blame to be imputed or arrected for any thinge to be ſpoken ther, whoſe perſon ſoever it towched, or any neceſſity, to agree to the more parte, but oonly to ſay that his owne lernyng and conſcience coulde maynteyn and juſtifie, after mature deliberation and conſultation had, it was there by a hole conſent, noo man repugnyng or agayn ſaying, determyned and agreed, that the books now being abrode in the Engliſhe tonge, conteyn fals traditions and corrupte doctrine, farr diſcrepant from the true ſenſe of the goſpell and catholique underſtanding of Scripture, oonly perſwading pernicious hereſies, to the deſtruction of the ſoules of good criſten men ; and that the certentie hereof I can reporte unto you of myne owne knowledge, being oon of the ſaid aſſemble, and hering and ſeying the ſaid opynyons red, and declared, and examyned, and by the true ſenſe and meanyng of Goddis learnyng reprovid and rejected. I thinck therfore my dutie is, taking upon me the office of a prechour, following the example of our maiſter Criſte and ſainte Pawle, as is aforeſaid, to warne and monyſhe you by the words of Criſte, as I ſpake before, Attendite a falſis prophetis,

prophetis, etc. and take heed of yourſelf that ye be not infect by the contagion and infection of ſuch pſeudo apoſtells, as have in our Engliſhe tonge ſett forthe books to ſeduce you from the true knowlige of Goddis lawes, and bring you by their falſe interpretations of Scripture into deteſtable and abominable hereſies, to the deſtruction of your ſoules: wherfor yowe that have the books called "Th' obedience of a criſten man; The ſumme of Scripture; The revelation of Anticriſte; The ſupplication of beggers; Mammona; The matrymony of Tyndall; The Newe Teſtament in Engliſſhe of the tranſlation whiche is nowe prynted," and ſuch other books in Engliſhe, the auctours whereof either dare not, ne doo not put to their names, be unknowen unto you, or ells be ſuche as have ſett furthe theſe pernyciouſe books, deteſt them, abhorre them, kepe them not in your handes, deliver them to the ſuperiours, ſuche as call for them; and if by reding of them heretofore any thing remeanyth in your breſts of that teching, ether forgett it, or by enformacyon of the truethe expell it and purge it, to th' entent, that ye ſoo puryfied and clenſed of that contagiouſe doctryne, and peſtiferowſe traditions, may be fytte and apte to receyve and reteyn the true doctryne and underſtanding of Criſts lawes, to the comforthe and edification of your ſoules. Thus I move and exhorte you in God to doo, this is your dutie to doo, this ye ought to doo, and being obſtinate, and denying or refuſing this to doo, the prelats of the churche, having the cure and charge of your ſowles, owght to compell you; and your prince to punyſſhe and correcte you not doing of the ſame, unto whom, as ſainte Pawle ſaith, the ſwoorde is geven by Goddis ordenaunce for that purpoſe.

Ye ſhall alſo further underſtande, that the kings highnes, foraſmuch that it was reported unto him, that there is engendered an opynyon in diverſe of his ſubjects, that it is his duetie to cawſe the Scripture of God to be tranſlated into Engliſhe tonge to be communicate unto the people; and that the prelates and alſo his highnes doo wronge in denying or letting of the ſame; his highnes therefor willed every man, there preſent in the ſaid aſſemble, freely and frankly to ſhewe and open unto him what might be proved and confirmed by Scripture and holy doctours in that behalf, to th'entent that his highnes, as he then openly proteſtid, myght conforme himſelf thereunto, mynding to doo his dutie towards his people, as he wolde they ſhulde doo their duties towards him. In whiche matier after Scriptures declared, holy doctours and auctors alleged, and red, and all thinges ſayde might be on both ſidys, and for bothe parties ſpoken, deduced, and brought furthe; fynally it appered, that the having of the hole Scripture in Engliſſhe is not neceſſarye to criſten men, but that without having any ſuche Scripture endevoring themſelf to doo well, and to applye their myndes to take and followe ſuch leaſſons, as the precher techith theym, and ſoo lerned by his mowthe, may aſwell edifye ſpiritually in their ſoules, as if they had the ſame Scripture in Engliſhe; and like as the having of Scripture in the vulgar tongis, and in the common peoples handes, hath ben by holy fathers of the churche heretofore in ſome tymes thought mete and convenient; ſoo at another tyme it hath ben thought to holy fathers not expedient to be communicate amongs them. Wherein foraſmuche as the kings highnes by th' adviſe and deliberation of his counceill, and the agrement of great learned men, thinkith in his conſcience that the divulging of this Scripture at this tyme in Engliſſhe tonge, to be committed to the people, conſidering ſuch peſtilente books, and ſo evill opynyons as be nowe ſpred amonge them, ſhulde rather be to their further confuſion and deſtruction then the edification of their ſoules; and that as holy doctours teſtifie upon ſuche like conſiderations, the ſemblable hath been doon in tymes paſt, it was thought ther in that aſſemble to all and ſinguler in that congregation, that the kings highnes and the prelats in ſoo dooing, not ſuffering the Scripture to be divulgid and communicate in the Engliſhe tonge unto the people at this tyme doth well, and I alſo think and judge the ſame, exhorting and moving you, that in conſideration his highnes did there openlye ſaye and proteſt, that he wolde cauſe the Newe Teſtament to be by lerned men faithfully and purely tranſlated into Engliſhe tonge, to th' entent he might have it in his handes redy to be gevyn to his people, as he might ſe their manners and behavour mete, apte, and convenient to receyve the ſame, that ye will ſoo deteſt thes perniciouſe boks, ſo abhore thes hereſies, and newe opynions, ſoo declyne from arrogancy of knowlege and underſtanding of Scripture after your fantaſies, and ſhewe your ſelfe in commenyng and reaſonyng ſo ſobre, quiet, meke, temperat, as, all fear of myſuſing the gift of Scripture taken away, ye may appere ſuche in your princes yees, and the yees of your prelats, as they ſhall have noo juſte cawſe to fear any ſuch daunger, perſwading unto your ſelfe in the meane tyme without grudging or murmeryng, the very truth, which is this, that ye cannot require or demande Scripture to be divulged in th'Engliſhe tonge, otherwiſe then upon the diſcretions of the ſuperiours, ſoo as whenſoever they thinke in their conſcience it may doo yowe good, they may and doo well to geve it unto you, and whenſoever it ſhall be ſeen otherwiſe unto them, they do amiſſe in ſuffering you to have it.

Of and upon the whiche decree, ordre, and determynation above recitid, his gracious highnes, being in parſon in the chapell called the "Old Chapell," which ſometime was called "Saint Edward's chambre," ſett on the eſt ſide of the parliament chambre, within his gracis palace at Weſtminſter, upon the 24. day of May, the yeare of our Lorde God Jeſu Criſte a thouſande fyve hundred and thirtye, and in the xxii. yere of his reigne, the third indiction, and the vii. yere of the pontificacy of our holy father

father Clement of that name the vii. pope; called before his grace the notaries here under written; and then and there, in the preſence of all the parſonages there aſſembled and gathered, willed and required the ſame thre notaries to make publiques, and auctentiques inſtruments, and us to ſett thereunto our ſeall accordingly, in and for witneſe and perpetuall memorye of this his graces decree, order, and determynation, and of all and ſinguler the premiſſes, and all the perſonages then and there being preſent to teſtifie the ſame, and bere recorde and teſtymonye thereuppon. In witnes of all and ſinguler the premiſſes, we William archbiſhop, primate, and legate aforeſaid, have commaunded and obteyned theſe preſent letters teſtymonyals, or preſent publique and autentike inſtrument, conteyning therin the ordre, decree, and determynacyon aboveſaid to be made, and to be ſubſcribed and conſigned by th'andes of the notaries hereafter named, and to be ſealed with our owne ſeal. All whiche premiſſes hath been doon in maner and fourme above-ſpecified, the yere, indiction, pontificacie, moneth, day, and place above-ſpecifyed. Then and there being preſente the noble parſonage Sir Thomas More, knight, grete chauncelour of Inglonde; our reverend brother in Criſte, Cuthberte by the permiſſion of God biſſhop of Dureham; and wurſhipfull perſonages maiſter Stevyn Gardyner, ſecretarye, maiſter Richard Sampſon, deane of the chapell, doctour of lawe; maiſter Richard Wolman, maiſter of the requeſts; maiſter John Bell, councellar; doctours of holy decrees; maiſter Nicolas Wilſon, the king's confeſſour; maiſter Richard Dooke, archdeacon of Wilſhire; doctours of divinitie; maiſter John Olyver; maiſter Edward Steward; doctours of lawe, chapleyns to our ſaid ſoveraign lord the kings grace; maiſter Richard Mawdelay; maiſter William Mortymer; maiſter Edward Crome; maiſter Edward Wigen; doctours alſo of divininitie; maiſter Robert Carter; maiſter Edward Leighton; maiſter Hugh Latamer; maiſter John Thixtill; bachelours of divinitie; maiſter William Latemer; and maiſter Roger Tilſon; maiſters of arte in both the univerſities aboveſaid, with many moore lerned men of the ſaid univerſities in a great nombre aſſembled then and there togither, witneſſe to the premiſſes required and adhibited.

Et ego Thomas Aſhley in legibus baccalarius, clericus Lincolnienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, quia dictus illuſtriſſimus dominus noſter rex Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, dominus Hiberniae, fidei quoque defenſor, me notarium publicum antedictum, una cum magiſtris Ricardo Watkins, et Matthaeo Gryſton, notariis publicis, in praeſentiis nonnullorum nobilium ac venerabilium virorum ſuperius nominatorum, anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis, ſibi unum vel plura publicum ſeu publica, inſtrumentum ſive inſtrumenta, ſuper ordinatione et decreto praemiſſis conficere requiſivit; ideo hoc praeſens publicum inſtrumentum, ſive has literas teſtimoniales, manu alterius, me adtunc aliunde occupato, fideliter ſcriptum ſeu ſcriptas exinde confeci publicum, et in hanc publicam formam redegi; ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis, una cum appenſione ſigilli dicti reverendiſſimi patris ſignavi, in fidem et teſtimonium praemiſſorum, modo quo praemittitur requiſitus.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 7.	Guiliel. Warham 27.	1530.	Henric. VIII. 22.

A proclamation for reſiſting and withſtanding of moſt damnable hereſies ſown within this realm by the diſciples of Luther, and other hereticks, perverters of Chriſt's religion. Ex vol. II. Fox p. 287.

The king, our ſoveraign lord, of his moſt virtuous and gracious diſpoſition, conſidering, that this noble realme of England hath of long time continued in the true catholick faith of Chriſt's religion, and that his noble progenitors, kings of this his ſaid realme, have before this time made and enacted many devout lawes, ſtatutes, and ordinances for the maintainance and defence of the ſaid faith, againſt the malitious and wicked ſects of hereticks and Lollards, who by perverſion of holy Scripture do induce erroneous opinions, ſowe ſedition among chriſtian people, and finally diſturb the peace and tranquility of chriſtian realms, as lately happened in ſome parts of Germany; where, by the procurement and ſedition of Martin Luther, and other hereticks, were ſlain an infinite number of chriſtian people; conſidering alſo, that as well by the corruption and malice of indiſcreet preachers, fautors of the ſaid erroneous ſects, as by certain heretical and blaſphemous books lately made, and privily ſent into this realm by the diſciples, fautors, and adherents of the ſaid Martin Luther, and other hereticks, the kings ſubjects are like to be corrupted, unleſs his highneſs (as the defender of the faith) do put to his moſt gracious help and authority royal to the due and ſpeedy reformation thereof; his highneſs therefore, like a moſt gracious prince, of his bleſſed and virtuous diſpoſition, for the incomparable zeal which he hath to Chriſt's religion and faith, and for the ſingular love and affection, that he beareth to all his good ſubjects of this his realm, and eſpecially to the ſalvation of their ſouls, according to his office and duty in that behalf, willeth and intendeth to provide with all convenient expedition, that this his noble realm may be preſerved from the ſaid peſtiferous, curſed, and ſeditious errors.

And foraſmuch as his highneſs is credibly informed, that ſome of the ſaid errors be already ſown and ſpread within this his realm, partly by the corruption of indiſcreet preachers, partly by erroneous books compiled, printed, and written as well in the Engliſh tongue, as in Latin and other languages, repleat with moſt venemous hereſies, blaſphemies, and ſlanders intolerable to the clean ears of any good chriſtian man; his highneſs therefore, like a moſt gracious and chriſtian prince, only intending the ſafeguard of this his realm, the preſervation of his ſubjects, and ſalvation of their ſouls, willeth now to put in execution, with all diligence poſſible, all good laws, ſtatutes, and ordinances, concerning the premiſſes before this time provided, made, and ordained by his moſt noble progenitors, kings of England, for that purpoſe and intent; which laws and ſtatutes by our ſoveraign lord, and his moſt honourable councell, by long and deliberate advice for the extirpation, ſuppreſſing, and withſtanding of the ſaid hereſies, have been ſeen, examined, and by them in every part thought good, and neceſſary to be put in execution. Wherefore his highneſs chargeth and ſtraitly commandeth all and every his lords ſpiritual and temporal, judges, juſtices of peace, ſheriffs, mayors, bailiffs, conſtables, and all other his officers, miniſters, and all his true and loving ſubjects, that all favour, affection, and partiality laid apart, they effectually with all diligence and ſtudy endeavour themſelves ſubſtantially for the executing of all and every of the articles hereafter enſuing, without diſſimulation, intermiſſion, or excuſe, as they will avoid his high indignation and diſpleaſure.

Firſt, that no man within the kings realm or other his dominions ſubject to his highneſs, hereafter preſume to preach, teach, or inform any thing openly or privily, or compile and write any book, or hold, exerciſe, or keep any aſſemblies or ſchools in any manner of wiſe contrary to the catholick faith, or determination of the holy church; nor that any perſon within this his ſaid realm and dominions do preſume to preach openly or ſecretly, without they have firſt obtained licence of the biſhop of the dioceſs, where they intend to preach; curates in their pariſhes, perſons privileged, and other by the law of the church only except.

Alſo, that no man wittingly hereafter favour, ſupport, or maintain any perſon which preacheth in form aforeſaid, or maketh any ſuch or like conventicles and aſſemblies, holdeth or exerciſeth any ſchools, maketh, writeth, or publiſheth any ſuch book, teacheth, informeth, or ſtirreth the people, or any of them, in any manner of form, to the ſaid errors. Moreover, that all and every perſon or perſons having any books or writings of any ſuch errors, erroneous doctrine and opinion, do deliver, or cauſe to be delivered, effectually and actually, all and every ſuch books and writings to the biſhop of the dioceſs, or to the ordinary of the place, within 15. days after this proclamation pronounced; and in caſe any perſon or perſons, of what eſtate, condition, or degree ſoever they be, do, or attempt any thing contrary to this act and proclamation, or do not deliver, or cauſe to be delivered ſuch books within the time aforeſaid, that every biſhop in his dioceſs, or ordinary ſhall cauſe that perſon or perſons, and every of them in that behalf defamed, or evidently ſuſpected, to be arreſted, and detaine, and keep them under ſafe cuſtody in their priſons, untill ſuch time that the ſaid perſons, and every of them, either have purged themſelves of the ſaid errors, or elſe do abjure the ſaid erroneous ſects, preachings, doctrines, or opinions, as the law of holy church doth require.

Furthermore, if any perſon by the law of holy church be convicted before the biſhop of the dioceſs, or his commiſſary in any caſe above expreſſed, that the ſaid biſhop may keep in priſon the ſaid perſon or perſons ſo convicted, as it ſhall ſeem beſt to his diſcretion, after the greivouſneſs or quality of the crime; and further, may ſet a fine to be paid to the behoof of the king, by the perſon or perſons convicted, as it ſhall be thought convenient to the ſaid biſhop, having reſpect to the greivouſneſs of the offence of the ſaid perſon or perſons; the ſaid fine to be certified by the biſhop into the king's exchequer, there to be levied to the king's uſe; except in ſuch caſes, in which by the laws of holy church the ſaid perſons convict of hereſies ought totally to be left to the ſecular juriſdiction.

Alſo if any perſon within this his realm of England, or other his dominions be by ſentence judicial convicted of the ſaid preachings and doctrines prohibited, erroneous opinions, ſchools, and informations, or any of them, and before the biſhop, or his commiſſary do abjure, according to the form of the laws of holy church, the aforeſaid erroneous ſects, doctrines, ſchools, or informations; or elſe be pronounced by the biſhops, or their commiſſaries, after their abjurations by them before made, to be relapſed, ſo that after the laws of holy church they ought to be relinquiſhed to the juriſdiction ſecular (wherein faith is to be given to the biſhop, or his commiſſary in that behalf) then the ſheriffe of the county, mayor, ſheriffs, or mayor and bailiffs of the ſame city, town, or burrough next unto the ſaid biſhop or commiſſaries, ſhall be perſonally preſent at the ſentence given by the ſaid biſhop or commiſſaries, thereunto required; and after the ſaid ſentence given, ſhall receive the ſaid perſons, and every of them, and put them to further execution, according to the laws of this realm.

Alſo the chancellor, treaſurer of England, the juſtice of the one bench and the other, juſtices of peace, ſheriffs, mayors, and bayliffs of cities and towns, and other officers having governance of the people, which now be, or for the time hereafter ſhall be, ſhall make oath in taking their charge and miniſtration to give their whole power and diligence to put away, and to make utterly to ceaſe and deſtroy all

manner

manner of hereſies and errors, commonly called Lollardies, within the precincts of their offices and adminiſtrations, from time to time, with all their power.

Alſo they ſhall aſſiſt the biſhops, and their commiſſaries, and them ſhall favour and maintaine, as oftentimes as that to do they, or any of them ſhall be required by the ſaid biſhops, or their commiſſaries, ſo that the biſhops, or their commiſſaries ſhall bear and pay the reaſonable coſts of the ſaid officers and miniſters, when or as often as they ſhall travel or ride to arreſt hereticks and Lollards, or to aſſiſt the ſaid biſhops or commiſſaries by virtue of the king's laws and ſtatutes.

Moreover, the juſtices of the king's bench, juſtices of peace, and juſtices of aſſiſe ſhall enquire at their ſeſſions and ſettings, of all thoſe that hold any errors or hereſies, and who be their maintainers, recepters, favourers, and ſupporters; common writers of books, as alſo of their ſermons, ſchools, conventicles, congregations, and confederacies.

Furthermore, if any perſon be indicted of any of the points aforeſaid, the juſtices of the peace have power to award againſt them a "Capias," and the ſheriffs be bound to arreſt ſuch perſons, ſo indicted, as ſoon as they may be found, by themſelves, or by their officers. And foraſmuch as cognizance of hereſies, errors, and Lollardies appertaineth to the judge of holy church, and not to the judge ſecular, the perſons ſo indicted to be delivered to the biſhop of the places, or their commiſſaries, by indenture between them to be made within ten days after their arreſt, or ſooner, if it can be done, thereof to be acquit or convict by the laws of holy church, in caſe that thoſe perſons be not indicted of other things, whereof the knowledge appertains to the judges and officers ſecular; in which caſe after they be acquit, and delivered afore the juſtice ſecular of thoſe things pertaining to the judge ſecular, that they be conveyed in ſafeguard to ordinaries, or their commiſſaries, and to them to be delivered by indentures (as is aboveſaid) there to be acquit or convicted of the ſaid hereſies, errors, and Lollardies (as is aboveſaid) after the laws of holy church; provided that the indictments be not taken in evidence, but for an information afore the judges ſpiritual againſt ſuch indict, but that the ordinaries commence their proceſs againſt thoſe indicts in the ſame manner as no indictment had been, having no regard to ſuch indictments.

Moreover, that no manner of perſon or perſons, of what eſtate, degree, or condition he or they be, do from henceforth preſume to bring into this realm, or do ſell, receive, take, or detaine any book or worke, printed or written, which is made, or hereafter ſhall be made againſt the faith catholick, or againſt the holy decrees, laws, and ordinances of holy church, or in reproach, rebuke, or ſlander of the king, his honourable councill, or his lords ſpirituall or temporall; and in caſe they have any ſuch book or work, they ſhall incontinent, upon the having of them, bring the ſaid book or work to the biſhop of the dioceſs, without concealment or fraud; or if they know any perſon having one of the ſaid books, they ſhall detect them to the ſaid biſhop, all favour or affection laid apart; and that they fail not thus to do, as they will avoid the king's high indignation and diſpleaſure.

Books prohibited.

A diſputation between the father and the ſon.

A boke of the old God and new.

Godly prayers.

The chriſtian ſtate of matrimony.

The burying of the maſs.

The ſum of the Scripture.

Mattens and evening ſongs, VII Pſalms, and other heavenly Pſalms, with the commination, in Engliſh.

An expoſition upon the VIIth chapter of the Ist epiſtle to the Corinthians.

The chapters of Moſes, called Geneſis.

The chapters of Moſes, called Deuteronomos.

The matrimony of Tindall.

David's pſalter, in Engliſh.

The practice of prelats.

Hortulus animae, in Engliſh.

A. B. C. againſt the clergy.

The examination of William Thorpe, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 7.	GUILIEL. WARHAM 27.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

Grievances of the Houſe of Commons againſt the clergy of England. Ex Fox vol. II. p. 254. b.

1. FIRST, for the exceſſive fines which the ordinaries took for probats of teſtaments, inſomuch that Sir Henry Guilford, knight of the garter, and controler of the king's houſe, declared in the open parliament of his fidelity, that he and other being executors to Sir William Compton, knight, paid for the probate of his will to the cardinal and the archbiſhop of Canterbury a thouſand marks ſterling. After this declaration were ſhewed ſo many extortions, done by ordinaries for probats of wills, that it were too much to rehearſe.

2. The ſecond cauſe was, that great polling, and extream exaction which the ſpiritual men uſed in taking of corps, preſents, or mortuaries; for the children of the dead ſhould all die for hunger, and go a begging, rather than they would of charity give to them the ſilly cow, which the dead man ought, if he had but only one; ſuch was the charity of them.

3. The

3. The third cauſe was, that prieſts being ſurveyors, ſtewards, and officers to biſhops, abbots, and other ſpiritual heads, had, and occupied farmes, granges, and graſing in every country, ſo that the poor huſbandmen could have nothing but of them; and yet for that they ſhould pay deerly.

4. The fourth cauſe was, that abbots, priors, and ſpiritual men kept tan houſes, and bought and ſold wool, cloth, and all manner of merchandiſe, as other temporal merchants did.

5. The fifth cauſe was, becauſe the ſpiritual perſons promoted to great benefices, and having their livings of their flocks, were lying in the court in lords houſes, and took all of their pariſhioners, and nothing ſpent on them at all; ſo that for lack of reſidence, both the poor of the pariſh lacked refreſhing, and univerſally all the pariſhioners lacked preaching and true inſtructions of God's word, to the great peril of their ſouls.

6. The ſixth cauſe was, becauſe one prieſt being a little learned, had ten or twelve benefices, and was reſident on none; and many well learned ſcholars in the univerſity, which were able to preach and teach, had neither benefice nor exhibition.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 7.	GUILIEL. WARHAM 27.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

A proclamation againſt erroneous books and hereſies, and againſt tranſlating the Bible in Engliſh, French, or Dutch, anno reg. Henr. VIII. XXII. Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 321.

A proclamation made and deviſed by the kings highneſs with the adviſe of his honourable counſaile, for dampning of erronious books and hereſies, and prohibitinge the haveing of holy Scripture tranſlated into the vulgar tonges of Engliſh, French, or Dutch in ſuch manner, as within this proclamation is expreſſed.

THE king our moſt dread ſoveraigne lord, ſtudeing and providing daylie for the weale, benefyce, and honour of this his moſt noble realme, well and evidentlie perceiveth that partly through the malitious ſuggeſtion of our goſtly enemy, partly by the yvell and perverſe inclination and ſeditious diſpoſition of ſundrie perſons, diverſe hereſies and erroneous opinions have ben late ſowen and ſpredde amonge his ſubjects of this his ſaid realme, by blaſphemous and peſtiferous Engliſh bookes, printed in other regions, and ſent into this realme, to the entent as well to pervert and withdrawe the people from the catholique and true faith of Chriſte, as alſo to ſtirre and inſenſe them to ſedition and diſobedience againſt their princes, ſoveraignes, and heeds; as alſo to cauſe them to condempne and neglect all good lawes, cuſtomes, and vertuous manners, to the final ſubverſion and deſolation of this noble realme; yf they might have prevailed (which God forbid) in their moſt curſed perſuaſions, and malitious purpoſes. Whereupon the kings higneſs by the incomparable wiſedome forſeinge and moſt prudently conſideringe, hath invited and called to him the primates of this his grace's realme, and alſo a ſufficient nombre of diſcrete, vertuous, and well learned perſonages in divinity, as well of either of the univerſities, Oxforde, and Cambridge, as alſo hath choſen and taken out of other parties of his realme, giveing unto them liberty to ſpeke and declare plainly their adviſes, judgements, and determinations concerning as well the approbation or rejecting of ſuch books, as be in any parte ſuſpected, as alſo the admiſſion and divulgation of the Old and New Teſtament, tranſlated into Engliſh. Whereupon his highneſs in his owne royall perſon calling to him the ſaid primates and divines hath ſeriouſly and depely, with great leiſure and long deliberation, conſulted, debated, inſerched, and diſcuſſed the premiſſes, and finally by all their free aſſents, conſents, and arguments concluded, reſolved, and determined, that theſe bookes enſuing; that is to ſay, the book entituled "The wicked Mammon," the booke named "The obedience of a chriſtian man," The ſupplication of beggers," and the booke called, "The revelation of Antichriſt," "The ſummary of Scripture," and divers other bookes made in the Engliſh tongue, and imprinted beyond the ſea, doe conteyne in them peſtiferous errours and blaſphemies, and for that cauſe ſhall from henſeforth be reputed and taken of all men for bookes of hereſie, and worthy to be dampned, and put in perpetuall oblivion. The king's ſaid highneſs therfore ſtraightly chargeth and commaundeth all and every his ſubjects, of what eſtate or condition ſoever he or they be, as they will avoid his high indignation and moſt grevous diſpleaſure, that they from hensforth doe not bye, receyve, or have any of the bokes before named, or any other booke being in the Engliſh tongue, and printed beyond the ſea, of what matter ſoever it be, or anie copie written, drawen out of the ſame or the ſame bookes in the French or Dutch tonge. And to the entent that his highneſs will be aſſerteyned what nombre of the ſaid erroneous books ſhall be found from time to time within this his realme, his highneſs therfore chargeth and commaundeth, that all and every perſon or perſons, which hath or hereafter ſhall have any boke or bokes in the Engliſh tonge printed beyond the ſea, as is afore written, or any of the ſaid erroneous bookes in the French or Dutch tonge; that he

or

or they within 15. daies next after the publiſhing of this preſent proclamation doe actually deliver or ſende the ſame bookes and every of them to the biſhop of the diocess, wherein he or they dwelleth, or to his commiſſary, or elſe before good teſtimony to their curate or pariſhe preeſt, to be preſented by the ſame curate or pariſhe preeſt to the ſaid biſhop, or his commiſſary; and ſo doing his highneſs freely pardoneth and acquiteth them and every of them of all penalties, forfaitures, and pains wherein they have incurred or fallen by reaſon of anie ſtatute, act, ordinaunce, or proclamation before this time made, concerning anie offence or tranſgreſſion by them committed or done by or for the keeping or holding of the ſaid bookes.

Forſeen and provided alwaies, that they from hensforth truely doe obſerve, keepe, and obey this his preſent grace's proclamation and commaundment. Alſo his highneſs commaundeth all majors, ſheriffs, bailiffes, conſtables, borſholders, and other officers and miniſters within this his realme, that yf they ſhall happen by any means or waies to knowe that anie perſon or perſons do hereafter bye, receive, have, or detaine any of the ſaid erroneous bookes printed or written any where, or anie other bokes in Engliſh tongue, printed beyond the ſea, or the ſaid erroneous bokes printed or written in the French or Dutch tongue, contrary to this preſent proclamation, that they being thereof well aſſured doe immediatly attach the ſaid perſon or perſons, and bring him or them to the king's highneſs, and his moſt honourable counſaile, where they ſhall be corrected and puniſhed for their contempt and diſobedience, to the terrible example of other like tranſgreſſors. Moreover his highneſs commandeth, that no manner of perſon or perſons take upon him or them, to printe any boke or bokes in the Engliſh tonge concerning holy Scripture, not before this time printed within this his realme, untill ſuch time as the ſame boke or bokes be examined and approved by the ordinary of the dioceſs, where the ſaid bokes ſhall be printed; and that the printer thereof upon every of the ſaid bokes, being ſo examined, do ſett the name of the examinor or examinors, with alſo his owne name upon the ſaid bokes, as he will anſwer to the king's highneſs at his uttermoſt perill.

And farthermore for as much as it is come to the hering of our ſaid ſoveraigne lord the king, that report is made by divers and many of his ſubjects, that it were to all men not only expedient, but alſo neceſſary to have in the Engliſh tonge both the New Teſtament and the Old, and that his highneſs, his noblemen, and prelates were bounden to ſuffer them ſo to have it; his highneſs hath therfore ſemblably thereupon conſulted with the ſaid primates, and vertuous, diſcrete, and well learned perſonages in divinity forſaid; and by them all it is thought, that it is not neceſſary the ſaid Scripture to be in the Engliſh tonge, and in the hands of the common people; but that the diſtribution of the ſaid Scripture, and the permitting or denieing thereof, dependeth only upon the diſcretion of the ſuperiours, as they ſhall think it convenient. And that having reſpect to the malignity of this preſent tyme, with the inclination of people to erroneous opinions; the tranſlation of the New Teſtament and the Old into the vulgar tonge of Engliſh ſhould rather be the occaſion of continuaunce or increaſe of errours amonge the ſaid people, than any beneſyce or commodity towards the weale of their ſoules. And that it ſhall now be more convenient, that the ſame people have the holy Scripture expounded to them by preachers in their ſermons, according as it hath ben of old time accuſtomed before this time. Albeit yf it ſhall hereafter appeare to the king's highneſs, that his ſaid people do utterly abandon and forſake all perverſe, erroneous, and ſeditious opinions, with the New Teſtament and the Old corruptely tranſlated into the Engliſh tonge nowe being in printe; and that the ſame bokes and all other bokes of hereſie, as well in the French tonge, as in the Dutch tonge, be clearly exterminate, and exiled out of this realme of England forever; his highneſs intendeth to provide, that the holy Scripture ſhall be by great, learned, and catholique perſons tranſlated into the Engliſh tonge, yf it ſhall then ſeeme to his grace convenient to be. Wherefore his highneſs at this tyme by the hoole adviſe and full determination of all the ſaid prelates, and other diſcrete and ſubſtantiall perſonages of both univerſities, and other before expreſſed, and by the aſſent of his nobles, and others of his moſt honourable counſaile, willeth, and ſtraightly commaundeth, that all and every perſon or perſons, of what eſtate, degree, or condition ſoever he or they be, which hath the New Teſtament or the Old tranſlated into Engliſh, or any other boke of holy Scripture ſo tranſlated, being in printe or copied out of the bookes nowe being in print, that he or they do immediately bring the ſame boke or bokes, or cauſe the ſame to be brought to the biſhopp of the dioceſs where he dwelleth, or to the hands of other the ſaid perſons at the day afore limited in forme afore expreſſed and mentioned, as he will avoid the king's high indignation and diſpleaſure. And that no perſon or perſons from hensforth do bye, receive, kepe, or have the New Teſtament or the Old in the Engliſh tonge, or in the French or Dutch tonge, except ſuch perſons as be appointed by the king's highneſs and the biſhops of this his realme, for the correction or amending of the ſaid tranſlation, as they will anſwere to the king's highneſs at their uttermoſt perills, and will avoide ſuch puniſhment, as they, doing contrary to the purport of this proclamation, ſhall ſuffer, to the dreedfull example of all other like offenders. And his highneſs further commandeth, that all ſuch ſtatutes, acts, and ordinaunces, as before this tyme have ben

ben made and enacted, as well in the tyme of his moſt glorious reigne, as alſo in the tyme of his noble progenitors, concerning heresies, and haveing and deteyning erroneous bokes, contrary and againſt the faith catholike, ſhall immediatly be put in effectuall and new execution, over and beſides this preſent proclamation.

And God ſave the king.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 8.	GUILIEL. WARHAM 28.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

Conceſſio facta in ſynodo provinciali per clerum Cantuarienſis provinciae pro domino rege, etc. Ex rot. clauſ. 22. Hen. VIII. m. 19. d. et ex Foeder. Rymer vol. XIV. p. 413.

EXCELLENTISSIMO et illuſtriſſimo principi et domino noſtro, dom. Henrico octavo, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, invictiſſimo et potentiſſimo; Willielmus, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in eo, per quem reges regnant, et principes dominantur. Veſtrae regiae celſitudini per praeſens publicum inſtrumentum, ſive has literas teſtimoniales ſigillo noſtro ſigillatas, ac ſigno, nomine, et ſubſcriptione manus notarii publici ſubſcripti, ſcribae noſtri in hac parte aſſumpti, ſubſcriptas et conſignatas, tenore praeſentium ſignificamus, et notum facimus; quod nos Willielmus, archiepiſcopus praedictus, et ſuffraganei noſtri, caeterique praelati, et clerus noſtrae Cantuarienſis provinciae, in ſacra ſynodo provinciali, ſive praelatorum et cleri ejuſdem provinciae Cantuarienſis convocatione, in eccleſia cathedrali divi Pauli London. quinto die menſis Novembris, anno Domini M. D. XXIX. indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Clementis, divina providentia hujus nominis papae ſeptimi, anno ſeptimo, inchoata, et celebrata, ac de tempore in tempus continuata, et nuper ex cauſis urgentibus ad domum capitularem infra monaſterium ſancti Petri Weſtmonaſterienſis ſituatam prorogata, et ibidem de diebus in dies continuata, congregati, ſuper quibuſdam arduis et urgentibus negotiis, eccleſiam Anglicanam tangentibus, ſaepius, pluries, et iteratis vicibus tractavimus et communicavimus; tandem poſt longum tractatum inter nos, et confratres noſtros, praelatoſque, decanos, archidiaconos, et cleri noſtrae Cantuarienſis provinciae procuratores in ea parte habitum, die Martis, videlicet viceſimo quarto die menſis Januarii, anno Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae M. D. XXX. indictione quarta, pontificatus dicti ſanctiſſimi in Chriſto patris anno octavo, in domo capitulari Weſtmonaſterienſi praedicta iterum congregati, nos Willielmus, archiepiſcopus antedictus, noſtrique ſuffraganei, caeterique praelati et clerus antedicti veſtrae regiae majeſtati conceſſimus ſummam centum millium librarum, ſumptibus et expenſis omnium noſtrorum praedictorum colligendam, levandam, et ad uſum veſtrae regiae majeſtatis perſolvendam, locis et terminis in ea parte aſſignatis et limitatis, prout in quodam ſcripto certificatorio, veſtrae celſitudini per nos facto, et ſub ſigillo noſtro archiepiſcopali praedicto plenius continetur; cujus conceſſionis forma ſequitur in haec verba:

Si naturaliter obligamur iis maxime benefacere, qui de nobis prae caeteris bene meriti ſunt, ut certe obligamur; profecto niſi humanitatis officia et naturae jura foede violare voluerimus, non poſſumus omittere vel praeterire, quin illuſtriſſimo et potentiſſimo domino noſtro Henrico octavo, Angliae et Franciae regi invictiſſimo, fidei defenſori, et domino Hiberniae, pro ſuis ingentibus et incomparabilibus beneficiis aliquam noſtri animi gratam ſignificationem, non tantum per verbalem gratiarum et laudum actionem, ſed etiam per realis et pecuniariae benevolentiae ſpontaneam oblationem, oſtendamus. Tanta enim ſunt illuſtriſſimae ejus majeſtatis in nos merita, quod nullis laudibus aequari, nullis gratiis referri, nullis officiis rependi, nedum noſtris praemiis aut muneribus recompenſari queant. Etenim ſicut ſuperioribus diebus univerſalem eccleſiam, cujus humillima membra ſumus, ſtudioſiſſime calamo et ſumptuoſiſſimo bello contra hoſtes defendit, tam potenter et invicte, quod nominis et famae aeternam gloriam inde promeruit, atque ad caelos viam aperuit, et ingreſſum ſibi patefecit; atque praeterea totam Chriſti eccleſiam generaliter, et nos ſuos ſubditos magis peculiariter tali merito ſibi perpetuo, et obligatiſſime devinxit; ſic impraeſens quamplurimos hoſtes, maxime Lutheranos, in perniciem eccleſiae et cleri Anglicani (cujus ſingularem protectorem unicum et ſupremum dominum, et quantum per Chriſti legem licet, etiam ſupremum caput ipſius majeſtatem recognoſcimus) conſpirantes, ac in praelatorum et cleri famam et perſonas ſparſis famoſis libellis, mendaciis, et maledictis, jampridem hoc animo debacchantes, ut illorum aeſtimationem laederent, et vulgo contemnendos propinarent; ſapientiſſima ejus majeſtas, ut decebat pium fidei et eccleſiae defenſorem, ſuis laboribus, ſtudio, rationibus, et conſiliis, imo ſuis monitis, edictis, et auctoritate taliter contudit et repreſſit, quod illorum audacia coepit refrigeſcere, quae maximum tumultum contra eccleſiam videbatur excitatura; qui, tametſi in ſola eccleſiae poteſtate ſubvertenda praeludebant, tamen forſan intendebant non ſolum praelatorum, ſed etiam omnium principum poteſtatem enervare, et evangelii

evangelii imitationem ſimulantes, atque ſanctam quandam hyprocriſim ſuis inceptis praetendentes, eo reſpiciebant, ut tandem confoederata nequiſſima multitudine inſurgerent, et bona clericis data diriperent, ac in eccleſiarum poſſeſſiones violenter irrumperent; quem metum atque periculum rex noſter invictiſſimus a nobis depulit, et curavit, ut in quiete ſecuraque pace Deo miniſtrare, et curae animarum populi ejus majeſtati commiſſi debite inſervire poſſimus. Quocirca ne illuſtriſſima ejus majeſtas ſuam benevolentiam et excellentiſſima beneficia praefata in omnino ingratos ſe contuliſſe judicet; et quia ſumme confidimus, quod ejus celſitudo ex ſua in Deum ingenti pietate, proque clariſſimo fidei defenſoris nomine, quod prae caeteris regibus longe honoratiſſimum jam olim promeruit, Chriſti fidem et eccleſiam ſolito zelo contra haereticos et alios oppugnatores potenter defendet; et ut omnibus et ſingulis praelatis, clericis, et religioſis in ſacris ordinibus conſtitutis, omnibus abbatiſſis, prioriſſis, etiam ſanctimonialibus Cantuarienſis provinciae, atque quibuſvis judicibus, advocatis, regiſtrariis, et ſcribis, procuratoribus ad judicia conſtitutis, ac apparitoribus, caeteriſque, qui infra Cantuarienſem provinciam poteſtatem aut juriſdictionem, ut judices eorumve deputati, in aliquibus curiis ſpiritualibus exercuerunt, aut ejuſdem juriſdictionis exercitio vel executioni, ſicut advocati, regiſtrarii, ſcribae, procuratores ad judicia, et apparitores, miniſtri fuere, generalem gratiam et pardonationem de omnibus eorum tranſgreſſionibus poenalium legum, et ſtatutorum hujus regni, tum caeterorum, tum etiam ſtatutorum "De proviſoribus et praemunire," in tam amplis modo, et forma, prout ſuae majeſtati ex ſolita ſua benignitate in ſubditos ſuos ſaepius oſtendere placuit, concedere dignetur, nobis ea condonans, quae nobis humilibus ſuis ſubditis prodeſſe, et ab anguſtiis, quibus verſamur, liberare poterunt. Quod ut faciat humillime provoluti in genua ante pedes ejuſdem celſitudinis ſupplices deprecamur, nos praelati et clerus dictae Cantuarienſis provinciae, in convocatione ſive ſacra ſynodo provinciali in eccleſia cathedrali divi Pauli London. quinto die menſis Novembris, anno Dom. M.D.XXIX. per reverendiſſimum in Chriſto patrem et dominum, dominum Willielmum, permiſſione divina Cantuarienſem archiepiſcopum, totius Angliae primatem, et apoſtolicae ſedis legatum, ac per praelatos et clerum Cantuarienſis provinciae praedictae inchoata, et de tempore in tempus continuata, et nuper ex cauſis urgentibus ad domum capitularem, infra monaſterium ſancti Petri Weſtmonaſterienſis ſituatam, prorogata, illuſtriſſimo et potentiſſimo principi domino noſtro Henrico octavo, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, dedimus et conceſſimus, prout per praeſentes damus, et concedimus, ſummam centum millium librarum de bonis et poſſeſſionibus eccleſiaſticis, et eccleſiaſticorum dictae Cantuarienſis provinciae, pro tempore exiſtent. ſumptibus praedictorum praelatorum et cleri, abſque deductione aliqua, ſeu, ut vocant, allocatione, a regia majeſtate ratione archiepiſcopatus aut cujuſcunque epiſcopatus provinciae antedictae interim vacant. aut forſitan vacatur. quoviſmodo petenda, ſeu contributione aliqua ad ſolutionem ipſius ſummae vel alicujus partis ejuſdem a laicis quoviſmodo exigend. praeterquam ab iis laicis, ad quorum manus bona illorum praelatorum vel clericorum pervenient, qui tempore mortis ſuae ad ſolutionem alicujus partis dictae ſummae tenebuntur; quam ſummae partem etiam laici pro rata bonorum, quae ad manus eorum pervenient, ſolvere tenebuntur, modo et forma in hac eadem ſynodo aſſignatis et aſſignandis, levandam et colligendam, necnon ad uſum majeſtatis ejuſdem intra quinquennium, exnunc proximo et immediate ſequens, per quinque aequales portiones fideliter perſolvendam, ita videlicet, quod prima portio (dictarum quinque videlicet viginti millium librarum) in feſto ſancti Michaelis archangeli proximo futuro ejus majeſtati debita cenſeatur, et in feſto annunciationis beatae Mariae extunc proximo ſequente per receptores fideliter perſolvatur; ſecunda vero portio (dictarum quinque) in feſto ſancti Michaelis archangeli, anno Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo ſecundo, ejus majeſtati debita cenſeatur, et in feſto annunciationis beatae Mariae extunc proximo ſequente ad uſum ejuſdem fideliter perſolvatur. Tertia vero portio (dictarum quinque) in feſto Michaelis archangeli, anno Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo tertio, ejus majeſtati debita cenſeatur, et in feſto annunciationis beatae Mariae extunc proximo ſequente ad uſum ejuſdem fideliter perſolvatur. Quarta vero portio (dictarum quinque) in feſto ſancti Michaelis archangeli, anno Dom. milleſimo quingenteſimo triceſimo quarto, ejus majeſtati debita cenſeatur, et in feſto annunciationis beatae Mariae extunc proximo ſequente ad uſum ejuſdem fideliter perſolvatur. Quinta vero et ultima portio (dictarum quinque) in feſto ſancti Michaelis archangeli, anno Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo quinto, ejus majeſtati debita cenſeatur, et in feſto annunciationis beatae Mariae extunc proximo ſequente ad uſum ejuſdem fideliter perſolvatur. Ita videlicet quod receptores generales ad hanc ſummam centum millium librarum a collectoribus per praelatos ſingularum dioeceſium, pro quibus ipſi praelati et clerus domino noſtro regi reſpondere tenebuntur, conſtituendis, recipiendam auctoritate hujus convocationis deputandi, omnes et ſingulas pecuniarum ſummas, ſic per eos et ſuos in ea parte deputatos ſive aſſignatos, de et pro hujuſmodi ſumma centum millium librarum ſic ad uſum domini noſtri regis conceſſa, et qualibet parte ejuſdem receptas, theſaurario camerae ejuſdem domini noſtri regis, pro tempore exiſtenti, in domo officii ſui apud Weſtmonaſterium, de tempore in tempus, et non alibi, neque alteri ſolvere teneantur. Atque ad hoc per indenturas inter eundem theſaurarium, et receptores praedictos conficiendas, et in receptione cujuſcunque ſummae, ſic eidem theſaurario ſolvendae abſque omni

omni dilatione ſeu excuſatione quacunque manu ejuſdem theſaurarii ſubſcribendas, et dictis receptoribus pro ſummis ſic per eos ei perſolutis in plenam exonerationem ac acquietantiam pro eiſdem ſufficientem continue deliberandas; ita videlicet, quod vigore dictarum indenturarum tam omnes et ſinguli epiſcopi, praelati, et clerus dictae Cantuarienſis provinciae, quam ipſi receptores generales praedicti pro hujuſmodi ſummis ſolutis omnimodo ſint acquietati et exonerati, ſic quod alibi vel per aliquam ſpiritualem ſeu temporalem perſonam non moleſtentur, turbentur, aut inquietentur, ſive moleſtari poſſint aut valeant quoviſmodo infuturum. Et quoniam placuerit benignitati regis noſtri ſereniſſimi, propter quamplures caſus fortuitos, qui interim evenire poſſent, nobis concedere ſuam majeſtatem aequo animo laturam, ſi de ſumma illa viginti millium librarum ſingulo quoque anno, durante hoc quinquennio, ut praefertur, perſolvenda nonnihil in termino ſolutioni praefinito defuerit aut deſideretur, modo ſummam duorum millium marcarum in uno anno, vel decem millium marcarum in toto hoc quinquennio non excedat; nos praelati et clerus antedicti ſummam illam ſeu ſummas ita deſideratas, ſeu terminis, ut praemittitur, debitis minime perſolutas, in ſexto abhinc anno, videlicet, in feſto annunciationis beatae Mariae virginis, quod erit, inchoante anno Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo ſeptimo, theſaurario camerae ejus majeſtatis loco, modo, et forma praeſcriptis, integre, fideliter, et plenarie perſolvemus. In quorum omnium et ſingulorum praemiſſorum fidem et teſtimonium nos Willielmus, archiepiſcopus, primas et legatus antedictus, praeſentes literas teſtimoniales ſive hoc praeſens publicum inſtrumentum ſigilli noſtri appenſione, ſignoque et ſubſcriptione Willielmi Potkyn, publici auctoritate apoſtolica notarii et ſcribae noſtri in hac parte aſſumpti, fecimus et juſſimus communiri. Dat. quoad ſigillationem praeſentium viceſimo ſecundo die menſis Martii, anno Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae milleſimo quingenteſimo triceſimo, et noſtrae tranſlationis anno viceſimo octavo. Et ego Willielmus Potkyn, clericus Cantuarienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, dictique reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Willielmi, permiſſione divina Cantuarienſis archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, regiſtrarius, in actorum ſcribam ſpecialiter in hac parte aſſumptus, deputatus, quia praefatae conceſſioni ſummae centum millium librarum in dicta ſacra ſynodo provinciali, ſive praelatorum et cleri Cantuarienſis provinciae convocatione, praedicto illuſtriſſimo et potentiſſimo domino noſtro Henrico octavo, Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, invictiſſimo, ſumptibus et expenſis omnium dictorum praelatorum et cleri Cantuarienſis provinciae colligendae et levandae, et ad uſum ejuſdem illuſtriſſimi et potentiſſimi domini noſtri regis fideliter perſolvendae, locis et terminis in ea parte aſſignatis et limitatis, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, et pontificatu, ac menſibus, diebus, et loco ſuperius expreſſis, agerentur et fierent, una cum praeſcripto reverendiſſimo in Chriſto patre, reverendiſque epiſcopis ſuffraganeis ſuis, necnon praelatis et clero dictae provinciae Cantuarienſis, praeſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, et audivi; ideo has literas teſtimoniales ſive hoc praeſens publicum inſtrumentum exinde confectum, et in hanc publicam formam redactum ſubſcripſi, ac ſigno et nomine meis ſolitis et conſuetis, una cum appenſione ſigilli praefati reverendiſſimi patris, ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium praemiſſorum. Et conſtat mihi notario publico praedicto de interlineatione horum verborum, " ut judices," in viceſima linea, a principio hujus inſtrumenti numeranda.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 8.	GUILIEL. WARHAM 28.	1530.	HENRIC. VIII. 22.

Concilium cleri provinciae Ebor. Ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 637. ſeq.

SEDE archiepiſcopali Ebor. per mortem cardinalis Wolſeii vacante, rex breve pro concilio provinciali die 12. Januar. apud Ebor. habendo, dirigit cuſtodibus ſpiritualitatis archiepiſcopatus, ſub forma conſueta dat. 7. Decemb. anno regni XXII. Concilium eo die conveniebat, et continuabatur in diem Sabbati, viz. 14. diem ejuſdem menſis, A. D. M. D. XXX. Quo die praelati et clerus " unanimi conſenſu pariter et aſſenſu, nullo eorum diſcrepante, pure, ſponte, ſimpliciter, et abſolute remiſerunt, relaxarunt, et condonarunt, ac ipſum illuſtriſſimum dominum noſtrum regem Henricum VIII. modernum, haeredes et ſucceſſores ſuos quoſcunque, pro ſe et ſucceſſoribus ſuis liberarunt, abſolverunt, et acquietaverunt, pro omnibus et omnimodis pecuniarum ſummis a praelatis et clero civitatis, dioec. et provinciae Ebor. ſuae excellentiſſimae majeſtati antehac mutuatis."

In regiſtri ejuſdem fol. 640. ſequitur certificatorium de hac remiſſione factum per cuſtodes ſpiritualitatis, dat. die et anno praedictis, viz. 14. die Januarii, A. D. M. D. XXX. indictione IV. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Clementis, divina providentia hujus nominis papae VII. anno VIII.

Et continuata eadem convocatione ulterius ad et in diem Jovis, viz. 4. diem menſis Maii, A. D. M. D. XXXI. indictione et anno pontificatus Clementis papae praedictis, praelati et clerus in eadem congregati regiae majeſtati conceſſerunt " ſummam decem et octo millium octingentarum et quadraginta librarum et decem denariorum." Cujus conceſſionis forma ſive effectus ſequitur in haec verba, ſicut recitatur

tatur in certificatorio Briani, decani et capituli cuſtodum ſpiritualitatis, de hoc actu. fol. 642. ſeq.

Si naturaliter obligamur hiis maxime benefacere, qui de nobis prae caeteris bene meriti ſunt, etc. "ut in proximi praecedenti conceſſione cleri Cantuar. provinciae, mutatis mutandis."

In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium has literas noſtras teſtimoniales, ſive hoc praeſens publicum inſtrumentum exinde fieri, ac per magiſtrum Richardum Farley, notarium publicum, ac ſcribam noſtrum in hac parte aſſumptum, ſubſcribi et ſignari mandavimus, noſtrique ſigilli juſſimus et fecimus appenſione communiri. Data et acta ſunt haec omnia et ſingula, prout ſuperius ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſibus, diebus, et locis praedictis, praeſentibus tunc et ibidem venerabilibus viris, magiſtro Thoma Magnus, archidiacono Eaſtriding, in dicta eccleſia metropolitica Ebor. ac magiſtro Willielmo Clarburgh, U. J. doctore, archidiacono Wigorn. teſtibus ad praemiſſa rogatis et requiſitis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 8.	GUILIEL. WARHAM 28.	1531.	HENRIC. VIII. 22.

Cuthberti Tunſtall, epiſcopi Dunelmenſis, proteſtatio contra titulum Henrico VIII. *in conceſſione ſubſidii datum, quo vocatur "Supremum caput."* Ex regiſt. convoc. Ebor.

Ego Cuthbertus, permiſſione divina Dunelm. epiſc. dico et allego in hiis ſcriptis, prout ſequitur. Cum in verbis conceſſionis cujuſdam pecuniae ſummae illuſtriſſimo domino noſtro Henr. VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, in praeſenti concilio provinciali conceſſae, in praefatione, ubi de Lutheranorum repreſſione fit mentio, inter caetera contineantur haec verba, ſcilicet—— " Quamplurimos hoſtes, et maxime Lutheranos, in perniciem eccleſiae et cleri Anglicani (cujus ſingularem protectorem unicum et ſupremum dominum, et, quantum per Chriſti legem licet, etiam ſupremum caput ipſius majeſtatem recognoſcimus) conſpirantes," etc. ——Quae verba, quanquam pleriſque abſque periculo ullius offendiculi poſita videantur, mihi tamen recogitanti, quod quidam nuper de crimine haereſis ſuſpecti et impetiti horum verborum ſenſum perverſe capientes, epiſcoporum ſuorum judicium declinare conati ſunt, apertius diſtnguenda et ponenda ea videntur, quae ſub hiis verbis includi poſſunt, viz. ut, ſi per ea intelligatur, quod rex ſit poſt Chriſtum ſupremum regni ſui, et cleri Anglicani in terrenis et temporalibus caput, ſicut revera eſt, et omnes recognoſcimus, ſic ad vitandum malignorum interpretationem exprimenda ſunt verba, ne in alium ſenſum ab haereticis trahantur. Si vero per ea intelligatur indiſtincte, prout verba ſonant, quod rex tam in ſpiritualibus, quam in terrenis et temporalibus ſit ſupremum eccleſiae caput, et quod ita licere per Chriſti legem affirmetur, ſicut malignantes quidam illa verba [ſcilicet, quantum per Chriſti legem licet] tanquam aſſertive poſita capere videntur, quia hic ſenſus cum ſententia catholicae eccleſiae videtur non convenire; idcirco ab hujuſmodi ſententia, verbis ſic intellectis et poſitis, ne ab eccleſia catholica, extra quam nemini Chiſtiano eſt ſalus, diſſentire videar, expreſſe diſſentio. Et quia verba illa (ſcil. quantum per Chriſti legem licet) ſaniore intellectu per alios, tanquam limitative aut reſtrictive poſita, ſumuntur; quia tamen ambiguum relinquunt, quod liceat per legem Chriſti; et in uno ſenſu, ſi de terrenis et temporalibus intelligantur, rex poſt Chriſtum ſit ſupremum caput, utpote qui ſit ſuper omnes, et quo non ſit alius ſuperior, cum hoc liceat per legem Chriſti; ſi vero de ſpiritualibus intelligantur ea verba, rex non ſit ſupremum caput eccleſiae, cum hoc per Chriſti legem non liceat: et verba etiam illa (ſcil. ſupremum caput eccleſiae) multiplicem ſenſum habere poſſunt, unum in ſpiritualibus, alterum in temporalibus, tertium tam in ſpiritualibus quam in temporalibus, et ad propoſitionem multiplicem non ſit danda ſimplex reſponſio; eapropter, ne puſillis occaſionem demus ſcandali, quod Chriſtus omnes vitare jubet, magis aperte declarandum exiſtimo, quod omnem illum mundanum et terrenum honorem regiae majeſtati cum omni humilitate, obedientia, et ſubjectione deferimus, qui chriſtiano regi et principi a ſacerdotibus ſibi ſubditis quoviſmodo deferri poteſt; quem ego inprimis regiae majeſtati, de me ſupra quam ullis verbis explicari poteſt bene meritae, libens deferre et praeſtare ſemper paratus ero. Et ne verba ſub ea forma, qua ſcribuntur, non declarata prodeant, ne ſcandala malignis aut puſillis ſenſu generare poſſint, expreſſe in hiis ſcriptis diſſentio; et ſimiliter declarandum et exprimendum puto verba illa (ſcil. unicum et ſupremum dominum) in temporalibus poſt Chriſtum accipi; ſubjiciens me in omnibus et hunc meum diſſenſum, declarationem, et proteſtationem, et omnia, quae ſupraſcripta ſunt, ſanctae matris eccleſiae judicio; et peto in acta hujus concilii ea omnia redigi, et publicum inſtrumentum mihi inde fieri. Et vos venerabiles viros hic praeſentes ad perhibendum teſtimonium requiro.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1531.	HENRIC. VIII. 23.

Proteſtatio archiepiſcopi Cant. de non conſentiendo ad ſtatutum promulgatum in praejudicium eccleſiaſticae poteſtatis. Ex reg. Warham in ann.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter, et ſit notum, quod anno Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae M. D. XXXI. indictione quinta, pontificatus reverendiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Clementis, div. provid. illius nominis papae ſeptimi, anno nono, menſis vero Februar. die 24. in quodam ſuperiori cubiculo ſive camera infra manerium reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, dom. Willielmi, permiſſione divina Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et apoſtolicae ſedis legati, de Lambithe Winton. dioeceſ. ſituat. in noſtrorum notariorum publicorum ſubſcriptorum ac teſtium inferius nominatorum praeſentia conſtitutus perſonaliter idem reverendiſſimus in Chriſto pater, quandam proteſtationem in ſcriptis redactam fecit et interpoſuit, ac palam et publice proteſtatus eſt, caeteraque fecit et exercuit, prout et quemadmodum in quadam papyri ſchedula, quam manibus ſuis tunc tenens publice legebat, plenius continebatur, cujus quidem ſchedulae tenor ſequitur, et eſt talis: In Dei nomine, Amen. Nos Willielmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, proteſtamur publice et expreſſe pro nobis et ſancta eccleſia noſtra metropolitica Cantuarienſi, quod nolumus nec intendimus, ſicuti neque ſana conſcientia poſſumus, alicui ſtatuto in praeſenti parliamento apud fratres Praedicatores London. tertio die menſis Novembris, A. D. M. D. XXIX. et anno regni regis Henrici VIII. 21. inchoat. et abinde uſque ad Weſtm. prorogatum, et ibidem hucuſque continuatum, edito ſeu deinceps edendo, quatenus ſtatuta hujuſmodi ſeu eorum aliquod in derogationem Romani pontificis, aut ſedis apoſtolicae, vel damnum, praejudicium, ſive reſtrictionem eccleſiaſticae poteſtatis, aut in ſubverſionem, enervationem, ſeu derogationem vel diminutionem jurium, conſuetudinum, privilegiorum, praerogat. praeeminentiarum, ſeu libertatis eccleſiae noſtrae metropoliticae Chriſti Cant. praedictae tendere dignoſcuntur, quomodolibet conſentire, ſed ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, aut debebit, eiſdem diſſentire, reclamare, et contradicere, ac diſſentimus, reclamamus, et contradicimus in his ſcriptis. Super quibus omnibus et ſingulis praemiſſis idem reverendiſſimus pater nos notarios publicos ſubſcriptos ſibi unum vel plura, publicum ſeu publica, inſtrumentum ſive inſtrumenta, exinde conficere debite et inſtanter requiſivit et rogavit. Acta ſunt haec omnia et ſingula, prout ſupra ſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis; praeſentibus tunc ibidem venerabilibus et probis viris magiſtris Johanne Cocks, LL. doctore, Rogero Harman, theologiae bacalareo, Ingelramno Bedill, clerico, et Willielmo Waren, literato, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Iſtud inſtrumentum ſimiliter erat ſubſcriptum manibus praedictorum trium notariorum.

Convocatio epiſcoporum et cleri provinciae Cantuar. per prorogationes ad 27. diem menſis Martii continuata, in domo capitulari Weſtmonaſter. in qua haec praecipue agebantur. Ex reg. Act. et excerptis Heylin.

MARTII 27. die (ſeſſione LXVIII.) ſtatuta quaedam de clericis convictis in ſynodo lecta ſunt.

Ejuſdem menſis die 28. Joh. Nicolſon ſuper articulis haereſin concernentibus examinabatur. Perlecta deinde ſententia contra teſtamentum Will. Tracy, in ſeſſione LXX. et in LXXII. libro taxationis et ſolutionis ſummae centum millium librarum examinato, ac confirmato, convocatio ad 16. diem Octobris fuit prorogata.

Hoc die (quae ſeſſio LXXIII fuit) tractabatur proceſſus in negotio condemnationis teſtamenti Will. Tracy, quem praemiſſorum praetextu haereticum fuiſſe et eſſe, atque in haereſi obiiſſe et deceſſiſſe, corpuſque ejuſdem exhumandum ac jactandum cum effectu deberi ad omnem juris effectum, qui inde ſequi poterit vel debebit, per ſententiam diffinitivam fuit pronunciatum.

Ab hoc die per varias prorogationes ad ſeſſ. LXXVII. (Jan. 23.) convocatio continuata eſt, in qua coram reverendiſſimo publice legebantur "quaedam ſtatuta ſive conſtitutiones, viz. de qualitate ordinandorum; de idoneitate admittendorum ad beneficia; de ſubſtitutis beneficiatorum per ordinarios admittendis; de non admittendis ad beneficia per procuratorem; de cauſa correctionis ex officio; de abſentibus cauſa ſtudii; de iis qui deſerta reſidentia in cura propria recipiunt ſtipendia aliunde; de concionatoribus; de haereticis et haereticorum libris." Sequenti ſeſſione (Jan. 25.) aliae conſtitutiones prioribus addendae, publice perlegebantur, viz. de clericis convictis; de veſtibus et indumentis clericorum; de clericis venatoribus; de clericis et religioſis lapſis in vitium carnis; de ſimonia vitanda; de iis qui compactionem faciunt cum praeſentatis; de otio vitando, et honeſta converſatione clericorum; de dilapidationibus; de ludimagiſtris.

magiſtris. Inde poſt unam alteramve prorogationem, in ſeſſione LXXXI. (Feb. 1.) prolocutor cum clero intravit domum capitularem, petiitque teſtamentum Thomae Brown, nuper de villa Briſtolliae, condemnari, eo quod errores et haereſes continebat: addidit etiam petitionem, ut corpus Will. Tracy exhumaretur et cremaretur. Lectis deinde et relectis conſtitutionibus ſupra memoratis in diverſis ſubſequentibus ſeſſionibus, nihil concludebatur relatu dignum, donec Mart. 5. (in ſeſſione XCII.) prolocutor cum clero reverendiſſimum et confratres ejus ſupplicaverit, quod praeſentati ad beneficia eccleſiaſtica non arctentur per dioeceſanos aliquo obligatorio ſcripto, aut ſub poena temporali ad reſidentiam.

Sequenti 11. die Martii (ſeſſ. XCIII.) comparuit in ſynodo "convocatus Hugo Latymer, et oſtenſis articulis prius miniſtratis, reverendiſſimus requiſivit eundem Latymer ſubſcribere praedictis articulis, qui ſic requiſitus penitus recuſavit. Deinde requiſitus per alios epiſcopos et praelatos, recuſavit ſubſcribere; tertio requiſitus, ut ſubſcriberet, recuſavit. Quare reverendiſſimus pronunciavit eum contumacem, et in poenam contumaciae eum excommunicabat cum conſenſu confratrum ſuorum. Quo facto, reverendiſſimus decrevit praedictum Hugonem Latymer remanere in ſalva cuſtodia in manerio ſuo de Lambeth."

Sequenti 21. die Martii (ſeſſ. XCVI.) prolocutor cum clero intrans in domum capitularem, habuit longum tractatum inter reverendiſſimi locumtenentem (epiſcopum London.) et alios epiſcopos ſuper articulos miniſtratos contra magiſtrum Latymer, ubi decretum eſt, quod ſi ipſe velit ſubſcribere XI. et XIV. articulis, abſolveretur a ſententia excommunicationis, et quod ipſe Latymer appareret coram reverendiſſimo in proxima ſeſſione. Quo die praedictus Latymer comparuit flexis genibus coram domino locum tenente, et ſubmiſit ſe, et veniam petiit, et recognovit ſe erraſſe in praedicando contra articulos praedictos, ſub hac forma verborum: My Lords, I do confeſs, that I have miſordered myſelf very farre, in that I have ſo preſumptuouſly and boldly preached, reproveing certain things, by which the people that were infirm hath taken occaſion of ill. Wherefore I aſk forgiveneſs of my miſbehaviour; I will be glad to make amends; and I have ſpoken indiſcreetly in vehemence of ſpeaking, and have err'd in ſome things, and in manner have been in a wrong way (as thus) lacking diſcretion in many things; et petiit humiliter ſe abſolvi a ſententia excommunicationis. Et poſtea differebat dominus locum tenens juramentum ad ſubſcribendum articulis praedictis, et ad praeſentandum ſe coram reverendiſſimo 10. Aprilis, vel ejus locum tenente ad audiend. voluntatem dicti reverendiſſimi, ac etiam ad audiend. voluntatem judicum auctoritate convocationis deputandorum, viz. reverendiſſimi Edwardi, Ebor. archiepiſcopi, Stephani Winton. Joh. Roffen. et Joh. Exon. epiſcoporum, et Ric. Wolman, Ric. Sampſon, Edw. Fox, etc. Et tunc praedictus Latymer exceptis articulis XI. et XIV. ſubſcripſit voluntarie, et conſignavit ſua manu propia. Unde fuit abſolutus a ſententia excommunicationis, et monitus ad comparendum 15. Aprilis ad audiendum ulteriorem proceſſum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1531.	HENRIC. VIII. 23.

Querela exhibita ſynodo provinc. contra pecuniam et convivia exacta a canonicis ante perceptionem quotidianarum diſtributionum, anno XXIII. *Henr.* VIII. Ex reg. Booth. Hereford. fol. 184.

Sacroſanctae ſynodo provinciali Cant.

EXECRANDUS in pleriſque hujus Cant. provinciae cathedralibus eccleſiis, obſervandiſſimi patres, abuſus irrepſit, et de facto quam inique obſervatur, quod cum ipſarum eccleſiarum canonici praebendarii cum exhibenda hoſpitalitate ibidem reſidere ſtudent, quantumvis in illis eccleſiis quotidie ſint praeſentes, et divinis officiis continue interſint, ab anterioribus tamen canonicis, trito vocabulo reſidentiariis nuncupatis, hiſque paucis proventus eccleſiarum, qui inter plures dividi deberent, ſibiipſis applicantibus, ad quotidianarum diſtributionum integram perceptionem divinis intereſſentibus ex canonum ordinatione debitam, non aliter admittuntur, niſi prius ipſi temerario auſu, utpote participationem ſtipendiorum eccleſiarum ementes, ex conſuetudine, imo potius corruptela, magnam numeratae pecuniae ſummam, varie quidem pro eccleſiarum varietate, improvideque taxatam eiſdem reſidentiariis cauſam recipiendi diſſimulantibus, ipſamque pecuniam in ſuos proprios uſus convertentibus, exacte ſolvant; ac prandia et communia ſumptuoſa nimis et exceſſiva facere, vel pro prandiis et conviviis iiſdem reſidentiariis, caeteriſque dictarum eccleſiarum miniſtris aliquam ingentem pecuniae quotam et quantitatem, in ipſorum ſic facientium et ſolventium diſpendium, contribuere et tradere aſtringantur. Ex quo evenit, quod aliqui, ut praefertur, canonici ſecus, quam jus ſit, aut oporteat, onerati, longi temporis victu paucis diebus conſumpto, aliquoties gravati remaneant; aliqui vero frequenter aut hujuſmodi expenſarum onere aut ſimoniaci criminis, a quo hoc mali genus haud diſcrepare cenſetur, deteſtatione, ab inducto ſibi reſidendi et divinis intereſſendi officio, in divini cultus diminutionem, ipſorumque canonicorum detrimentum retrahuntur. Qui quidem abuſus quam iniquus ſit, quam ex avaritiae fomite procedens,

quam

quam denique ab honeſto alienus, diſertiſſimis animis veſtris, ex praefata narratione ſatis appareat. Quumque jam propter eccleſiaſtica negotia, ut diſtorta depravataque corrigantur, provinciale concilium celebrare metropolitano placuit; vobis igitur eccleſiarum hujus provinciae reverendiſſimis patribus et optimatibus, hac in ſacra ſynodo congregatis, perniciosum hujuſmodi abuſum ab aequo longe diſcedentem, ne in privilegii jus aſſumatur, et ulterius obſit, penitus abolendum, et ab eccleſiis eliminandum, ſynodicam per ſententiam decernere et ſtatuere, hortante re ipſa, meditandum accurate, et pro communi promptius bono ſolerti ſtudio enitendum erit atque licebit. Quod a vobis mature ſancitum, inconcuſſe, et inviolabiliter ut obſervetur, ne recidiva mala praevaleant, per ipſum Deum rogati, facite.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 9.	Guiliel. Warham 29.	1531.	Henric. VIII. 23.

Convocatio praelatorum et cleri provincialis Ebor. Ex reg. dec. et cap. Ebor. et ex reg. Tunſtall Dunelm. fol. 2. b.

Breve regis praelatos et clerum provinciae Ebor. convocabat apud Ebor. vel alibi cum omni celeritate accommoda. Dat. apud Weſtm. 23. die Decemb. anno regni xxiii. Hujus virtute brevis archiepiſcopus praelatos et clerum ſummonebat ad comparendum in eccleſia beati Petri Ebor. 7. die Februarii: ſummonitio data eſt 11. Januarii M.D.XXXI. In hac convocatione decima domino regi concedebatur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 9.	Guiliel. Warham 29.	1532.	Henric. VIII. 24.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad 12. Aprilis continuata fuit in domo capitulari Weſtmonaſter. Ex reg. convoc. et excerptis Heylinianis.

Die Veneris 12. Aprilis (ſeſſ. xcvii.) "reverendiſſimus habuit communicationem ſuper quodam libello ſupplicationis, per communitatem domus inferioris parliamenti regi factae contra archiepiſcopos, epiſcopos, vel ordinarios; unde reverendiſſimus putavit expediens, ut reſponſiones fierent ad hujuſmodi querelas"; et quia domus inferior certior facta erat, quod regia majeſtas celerem et maturam expectaret reſponſionem ad eundem, prolocutori perlegendus tradebatur cum expectatione reſponſi in proxima xcviii. ſeſſione die Lunae (April 15.) exhibendi. Quo die lectis per epiſc. Winton. prooemio libelli ſupplicis per communitatem parliamenti regi facti, cum quibuſdam conceptis reſponſis, duabuſque particulis articuli primi libelli ejuſdem, cum duabus reſponſionibus ad eaſdem, vota et ſuffragia epiſcoporum et praelatorum reſponſis unanimiter aſſentientium colligebantur. Hoc facto, reſponſiones praedictae ad domum inferiorem miſſae, ibique perlectae ſequenti ſeſſione (April 19.) aſſenſum obtinuerunt. Antequam autem finis ſeſſioni xcviii. imponeretur, magiſter Latymer ad ſynodum evocatus fuit ad reſpondendum in cauſa literarum ab ipſo ad mag. Grenewood in univerſitate Cantabrig. ſcriptarum, et monitus ad comparendum perſonaliter die Veneris proximo 19. Aprilis ad audiend. voluntatem reverendiſſimi. Quo tempore juſſus ut " praeſtaret juramentum de reſpondendo fideliter die Lunae proximo, reſpondit, quod appellavit ad ſereniſſimum dominum noſtrum regem: cui appellationi voluit ſtare." Die Lunae April. 22. (ſeſſ. c.) "epiſcopus London. commiſſarius archiepiſcopi tractavit de materia appellationis mag. Latymer; et tunc epiſcopus Winton. ſignificabat regium beneplacitum ſuper materia appellationis praedictae, qui remiſit eum ad reverendiſſimum et convocationem praedictam, ut ipſi decernerent. Unde dictus Latymer exhibuit ſe perſonaliter, et flexis genibus dixit quae ſequuntur, viz. That where he had aforetime confeſſed, that he hath heretofore erred, and that he meaned then it was onely error of diſcretion, he hath ſythens better ſeen his own acts, and ſearched them more deeply, and doth knowledge, that he hath not erred only in diſcretion, but alſo in doctrine; and ſaid, that he was not called afore the ſaid lords, but upon good and juſt ground, and hath been by them charitably and favourably intreated. And where he had afore time miſreported of the lords, he knowledgeth, that he hath done yll in it, and deſired them, humbly on his knees, to forgive him: and where he is not of ability to make them recompence, he ſaid, he would pray for them. Qua ſubmiſſione facta, receptus eſt in gratiam ad ſpecialem requiſitionem domini regis; ita, ſi poſtea relapſus fuerit, praemiſſa tum objicerentur eidem. Et illic epiſcopi proteſtati ſunt, quod iſta ſubmiſſio non extenderetur ad aliquam abrenunciationem, quae fieri conſuevit in talibus caſibus. Deinde facta fide per eundem Latymer de parendo juri, et ſervandis mandatis eccleſiae, dominus London. locum tenens abſolvit eundem, et reſtituit eum ſacramentis eccleſiae."

In quatuor ſequentibus ſeſſionibus de reſponſionibus ad petitiones communitatis ab inferiore domo conſcribendis tractabatur. In ſeſſione cv. (May 8.) "epiſcopus London. commiſſarius accepit quatuor libellos a prolocutore ſuper auctoritate eccleſiaſticorum condendi jura pro ſuppreſſione haereſeos, conceptos, ut aſſeruit, per eruditos viros; et proteſtatus eſt ſe non exhibere eoſdem ut approbatos unanimi conſenſu totius domus, ſed ut ipſe reverendus locum tenens, et alii epiſcopi eos perlegerent, et ex iiſdem ea

deligerent

deligerent, quae maxime facerent ad veritatem et eorundem propoſitum." Deinde praedictus locum tenens certior factus a duce Norfolciae communitatem domus parliamenti ſponte quindenam regi conceſſiſſe infra duos annos perſolvendam, monuit prolocutorem et alios, ut ſe non minus promptos et paratos ad ſubveniend. neceſſitatibus regiis exhiberent, et poſtquam de ea materia conſultaſſent, redirent cum reſponſis ſuis. Redeuntes inter caetera rogabant, ut epiſcopi London. et Lincoln. abbates Weſtmonaſt. et Burton, cum Sampſone, decano ſacelli regii, et Edw. Fox, eleemoſynario regis, ut ipſi adeant regiam majeſtatem ſupplicando, ut ipſe ex innata ſua bonitate dignetur viris eccleſiaſticis non minus aſſiſtere, favere, et iiſdem auxiliari, eorumque et eccleſiae immunitates illaeſas ſervare, quam ipſe hactenus et ejuſdem illuſtriſſimi progenitores antea aſſiſtebant. Qui hujuſmodi officium in ſe acceptarunt, ac habita communicatione de conceſſione alicujus ſummae pecuniae, profecti ſunt ad aulam regiam.

In ſequenti ſeſſione CVI. (Maii 10.) exhibebantur articuli per Edw. Fox, eleemoſynarium regium, ſynodo miſſi, quibus rex omnes ſubſcribere voluit.

Articles to be propoſed in convocation.

1. That no conſtitution or ordinance ſhall be hereafter by the clergy enacted, promulged, or put in execution, unleſs the king's highneſs do approve the ſame by his high authority and royal aſſent, and his advice and favour be alſo interponed for the execution of every ſuch conſtitution among his highneſs ſubjects.

2. That whereas divers of the conſtitutions provincial, which have been heretofore enacted, be thought not only much prejudicial to the king's prerogative, but alſo much onerous to his highneſs ſubjects, it be committed to the examination and judgment of thirty two perſons; whereof ſixteen to be of the upper and nether houſe of the temporalty, and other ſixteen of the clergy; all to be appointed by the king's higneſs. So that finally whichſoever of the ſaid conſtitutions ſhall be thought and determined by the moſt part of the ſaid thirty two perſons worthy to be abrogate and annull'd, the ſame to be afterward taken away, and to be of no force and ſtrength.

3. That all other of the ſaid conſtitutions, which ſtand with God's laws and the king's, to ſtand in full ſtrength and power, the king's highneſs royal aſſent given to the ſame."

Articuli hi primum in capella S. Catharinae infra Weſtmonaſterium, deinde in capella S. Dunſtani ab archiepiſcopo et praelatis perlegebantur; et ibidem concordatum eſt, quod nonnulli ex utraque domo convocationis epiſcopum Roffenſem adirent, ad mature tractandum ſuper contentis in articulis.

In ſequenti ſeſſione CVII. (Maii 13.) " reverendiſſimus de conſenſu epiſcoporum et totius cleri commiſit vices ſuas mag. Tho. Parker, vicario in ſpiritualibus generali domini Wigorn. epiſcopi, ad exhumandum corpus praeſcripti Willielmi Tracy, juxta formam decreti." Poſtea articuli a rege ſynodo tranſmiſſi examinati, ac cum limitatione modica confirmati ſunt. Sequens ſeſſio CVIII. (Maii 15.) ſubmiſſionem cleri coram domino rege abſque ulla limitatione vel reſervatione, quoad celebrationem conciliorum provincialium protulit, ac aſſenſum majoris partis convocationis obtinuit. Ex inferiore domo 18. primum articulum negabant, et 8. ſe referebant ad alia: duos alios articulos 19. negabant, et 7. ſe referebant ad alia. In domo ſuperiori tres epiſcopi conditionaliter aſſentiebantur; unus plane diſſentiit: epiſcopus Aſſavenſis articulis regiis et ſubmiſſioni cleri aſſenſum praebuit, " dummodo excellentiſſimus rex noſter permittat illas conſtitutiones provinciales, quae non ſunt contrariae juri divino, nec juri regni, poni in executione, ſicut prius." Epiſcopus Lincoln. hanc adjecit conditionem, " ſic quod rex permittat illas conſtitutiones alias factas exequi per ordinarios, quouſque dictum negotium ſit examinatum." Epiſcopus London. " ſic quod dicta ſchedula non ſit contra jus divinum, nec contraria conciliis generalibus." Epiſcopus Bath. et Wellen. plane diſſentiit articulis. Hoc facto, per breve regium convocatio fuit prorogata uſque ad 5. Novembris ſequ. Poſtridie, 16. ſcil. die Maii, reverendiſſimus tradidit domino regi inſtrumentum ſuper ſubmiſſione cleri per ſeipſum et alios inactitatum et concluſum.

Quinto die Novembris, ſede archiepiſcopali Cant. vacante, Henricus, epiſcopus Aſſavenſis, commiſſarius prioris et capituli Cant. breve regium ad cuſtodes ſpiritualitatis archiepiſcopatus Cant. datum, in domo capitulari Weſtmon. per doctorem Coxe perlegi fecit, cum literis commiſſionalibus prioris et capituli Cant. ſibi directis, et convocationem in quintum Februarii prox. continuavit. In ſeſſione II. (Febr. 5.) proteſtatio per Joh. Fulwell, monachum Weſtmonaſt. de immunitate monaſterii ſui facta, reſponſum epiſcopi London. pro more ſolito tulit. Et deinde per tres ſequentes ſeſſiones de exoneratione univerſitatum Oxon. et Cantab. ac domorum Carthuſien. religioſorum S. Salvatoris, et B. Mariae virginis, et Brigittae, Sionis, atque monaſteriorum monialium S. Clarae extra Aldgate, civitat. London. a ſolutione ſubſidii tractabatur. Poſtea poſt tres alias ſeſſiones convocatio continuata fuit ad 17. Martii in eccleſia S. Pauli London. Ibi in nona ſeſſione (Martii 17.) publice perlecta fuerunt certificatorium per D. Coxe ſuper executione mandati epiſcopo London. per priorem et capitulum Cant. directum, pro epiſcopis et aliis praelatis, etc. convocandis, et certificatoria epiſcoporum, etc. Et ſic poſt ſeſſionem x. Mart. 11. in qua nihil ſcitu dignum occurrit, convocatio ad diem Mercurii (Mart. 26.) continuabatur.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1532.	HENRIC. VIII. 24.

The anſwer of the ordinaries to the ſupplication of the worſhipful commons of the lower houſe of parliament, offered to our ſovereign lord the king's moſt noble grace. Ex regiſt. convoc. Cantuar.

AFTER our moſt humble wiſe with our moſt bounden duty of honour and reverence to your excellent majeſty, endued of God with incomparable wiſdom and goodneſs; pleaſeth it the ſame to underſtand, that we your orators, and daily bounden beadſmen, the ordinaries, have read and peruſed a certain ſupplication, which the commons of your grace's moſt honourable parliament now aſſembled have offered unto your highneſs, and by your commandment delivered to us, to make thereunto anſwer; and as the time hath ſerved and permitted, we have, according to your highneſs's commandment, made thereunto this anſwer following, beſeeching your grace's indifferent benignity graciouſly to hear the ſame.

Firſt, where in the ſaid ſupplication it is induced as for a preface, that much diſcord, variance, and debate hath riſen among your grace's ſubjects, ſpiritual and temporal, and more and more is daily like to increaſe, to the great unquietneſs and breach of the peace within your grace's catholic realm, as well thro' new fantaſtical and erroneous opinions, grown by occaſion of ſeditious and overthwart framed books, compiled, imprinted, and made in the Engliſh tongue in the parts beyond the ſea, contrary and againſt the very true, catholic, and chriſtian faith; as alſo by the uncharitable dealing and behaviour of divers ordinaries, their commiſſioners, and ſubſtitutes in the common and often vexation of your grace's ſaid ſubjects in the ſpiritual courts; and alſo by other evil examples and miſuſes of ſpiritual perſons.

To this we your ſaid orators and daily bounden beadſmen, the ordinaries, anſwer, aſſuring your moſt noble highneſs, that in our hearts and conſciences there is no ſuch diſcord, variance, debate, nor breach of peace in our party againſt our brethren in God, and ghoſtly children, your ſubjects, as is induced in this preface; but our daily prayer is, and ſhall be, that all unity, concord, and peace may increaſe among all the people of God, eſpecially among your grace's true faithful ſubjects, and our ſaid ghoſtly children, whom, God be our witneſs, we love, have loved, and ſhall ever love with hearty affection; never intending any hurt or harm towards any of them in ſoul or body, and never having enterpriſed any thing againſt them of trouble, vexation, or diſpleaſure; but only have, as we dare ſurely affirm, with all charity exerciſed the ſpiritual juriſdiction of the church, as we are bound of duty, upon certain evil diſpoſed perſons, infected and utterly corrupt with the peſtilent poiſon of hereſy; and to have had peace with ſuch, it had been againſt the Goſpel of our ſaviour Chriſt, wherein he ſaith, "Non veni mittere pacem, ſed gladium." And if any diſcords, variance, or debates be or have been on other parties, we think verily, like as they do ſay, that it hath riſen only by uncharitable behaviour of certain evil and ſeditious perſons, infected, as above, with fantaſtical and erroneous opinions, taken out of ſuch books as be mentionate in the ſaid ſupplication; of whoſe fall we be very ſorry, and beſeech almighty God to repair in them right faith and chriſtian charity again, that all concord, unity, and peace, which Chriſt gave, and left behind him as a peculiar treaſure to all that would be diſciples, may have place in this your grace's moſt noble realm, in the avoiding the moſt terrible prophecy of the moſt true prophet, our maſter Chriſt, ſaying in his Goſpel, ſuch variance and debate being, "Every kingdom divided in itſelf ſhall be deſolate, and one houſe ſhall fall upon another." In conſideration whereof, lowly upon our knees, ſincerely, without colour or counterfeiting, we beſeech your grace's highneſs, that it may pleaſe the ſame to be the author of unity, charity, and concord within this your grace's realm; and grant to us, the unworthy miniſters of God's church within this your realm, that by your grace's favour, protection, and defence, we may not only ſerve God quietly in his church, but alſo execute the ſpiritual juriſdiction peaceably, for the diſcharge of our duty, and reformation of ſin. In the exerciſing whereof we truſt we have not been ſo great occaſion of variance, as is ſurmiſed in the preface, through our miſorders, uncharitable behaviour, and vexation of your grace's ſubjects in ſpiritual courts; as we doubt not ſhall appear to your grace by this our anſwer.

And albeit in a multitude it is hard but certain will in ſome time fall to lightneſs, or miſuſe themſelves, yet we truſt that there is not ſuch number of evil ruled ſpiritual perſons in the clergy, that for their evil examples and miſuſes, the occaſions of theſe variances and debates ſhould be annected to the whole body of the clergy in ſuch a generality. And perhaps many matters of the ſame ſupplication have come and been brought to your grace's ſaid commons by miſinformation, and by bills deviſed by ſome, which bear little favour to the clergy; and percaſe ſome of thoſe bills, which contained much matter of this ſupplication, for juſt cauſes moving the charitable conſciences of your grace's commons, were heretofore rejected of your ſaid commons; and now percaſe by the importune ſuit of

of ſuch as deviſed theſe bills, means have been made to have ſuch matters formed into a ſupplication, to be put unto your highneſs, to the hinderance of your grace's favour toward the clergy, which will be as far and as loth as any creatures living to fall into your grace's diſpleaſure. And albeit we perceive and know right well, that there be as well diſpoſed and as well conſcienced men of your grace's commons, in no ſmall number aſſembled, as ever we knew in any parliament; yet we be not ſo ignorant, but that we underſtand, that ſiniſter informations, and importune labours and perſuaſions of evil diſpoſed perſons, pretending themſelves to be thereto moved by the zeal of juſtice and reformation, may induce right wiſe, ſad, and conſtant men to ſuppoſe ſuch things to be true, as be not ſo indeed.

And where, after a general preface of the ſaid ſupplication, your grace's commons deſcend to particular greves, and firſt report, that the clergy of this your realm being your highneſs's ſubjects, in the convocation by them holden within this your realm, have made and daily make ſanctions or laws concerning temporal things, and ſome of them be repugnant to the laws, and ſtatutes of your realm, not having ne requiring your moſt royal aſſent to the ſame laws, ſo by them made, neither any aſſent or knowledge of your ſaid lay ſubjects is had to the ſame, neither to them publiſhed and known in their mother tongue; albeit divers and ſundry of the ſaid laws extend in certain cauſes to your excellent perſon, your liberty and prerogative royal, and to the interdiction of your lands and poſſeſſions, and ſo likewiſe to the goods and poſſeſſions of your lay ſubjects, declaring the infringers of the law ſo by them made not only to incur into the terrible ſentence of excommunication, but alſo the deteſtable crime and ſin of hereſy; by the which divers of your moſt humble and obedient lay ſubjects be brought into this ambiguity, whether they may do and execute your laws according to your juriſdiction royal of this realm, for dread of the ſame cenſures and pains compriſed in the ſame laws ſo by them made in the convocations, to the great trouble and inquietation of your ſaid humble and obedient lay ſubjects, and to the impeachment of your juriſdiction and prerogative royal:

To this article we ſay, that foraſmuch as we repute and take our authority of making laws to be grounded upon the Scripture of God, and determination of holy church, which muſt alſo be a rule and ſquare to try the juſtice of all laws, as well ſpiritual as temporal, we verily truſt that [conſidering the laws of this realm be ſuch as have been made by moſt chriſtian, religious, and devout princes and people, how both theſe laws proceeding from one fountain, the ſame being ſincerely interpreted, and, after the good meaning of their makers, there ſhall be found no repugnancy nor contrariety, but that the one ſhall be found as aiding, maintaining, and ſupporting the other.] And if it ſhall otherwiſe appear, as it is our duty, whereunto we ſhall always moſt diligently apply ourſelves to reform our ordinances to God's commiſſion, and to conform our ſtatutes and laws, and thoſe of our predeceſſors to the determination of Scripture and holy church; ſo we hope in God, and ſhall daily pray for the ſame, that your highneſs will, if there appear cauſe why, with the conſent of your people, temper your grace's laws accordingly; whereby ſhall enſue a moſt ſure and perfect conjunction and agreement, as God being "lapis angularis" to agree and conjoin the ſame.

And [a] as concerning the requiring of your highneſs's royal aſſent to the authorizing of ſuch laws, as have been by our predeceſſors, or ſhall be made by us in ſuch points and articles, as we have by God authority to rule and order by proviſions and laws; we knowing your highneſs's wiſdom, virtue, and learning, nothing doubt but the ſame perceiveth how the granting thereunto dependeth not upon our will and liberty; and that we your moſt humble ſubjects may not ſubmit the execution of our charges and duty, certainly preſcribed by God, to your highneſs's aſſent, although in very deed the ſame is moſt worthy, for your moſt princely and excellent virtues, not only to give your royal aſſent, but alſo to deviſe and command, what we ſhould for good order and manners by ſtatutes and laws provide in the church; nevertheleſs conſidering we may not ſo, ne in ſuch ſort reſtrain the doing of our office, in the feeding and ruling of Chriſt's people, your grace's ſubjects, we moſt humbly deſire your grace (as the ſame hath done heretofore) ſo from henceforth to ſhew your grace's mind and opinion to us, what your high wiſdom ſhall think convenient, which we ſhall moſt gladly hear and follow, if it ſhall pleaſe God to inſpire us ſo to do, with all ſubmiſſion and humility, beſeeching the ſame, following the ſteps of your moſt noble progenitors, and conformable to your own acts, to maintain and defend ſuch laws and ordinances, as we, according to our calling, and by the authority of God, ſhall for his honour make to the edification of virtue, and maintaining of Chriſt's faith, whereof your highneſs is defender in name, and hath been hitherto in deed a ſpecial protector.

Furthermore where in the ſaid firſt article your ſaid lay ſubjects ſay, that ſundry of the ſaid laws extend in certain cauſes to your excellent perſon, your liberty, and prerogative royal, and to the interdiction of your lands and poſſeſſions:

To this your ſaid orators ſay, that having in anſwer to the former article ſubmitted the trying and examining of the laws made in the church by us or our predeceſſors to the juſt and ſtraight rule of God's law, which giveth meaſure of power, prerogative, and authority

[a] Ex MS. Cott. Cleop. F. 1. fol. 96. to—ſpecial protector.

to

to all emperors, kings, princes, and poteſtates, and all other; we have conceived ſuch opinion, and have ſuch eſtimation of your majeſty's goodneſs and virtue, that whatſoever any perſon, not ſo well learned as your grace is, would pretend unto the ſame, whereby we your moſt humble ſubjects may be brought in your grace's diſpleaſure and indignation, ſurmiſing that we ſhould by uſurpation and preſumption extend our laws to your moſt noble perſon, prerogative, and realm; yet the ſame your highneſs, being ſo highly learned, will of your own moſt bounteous goodneſs facilly diſcharge, and deliver us from that envy, when it ſhall appear that [the ſaid laws are made by us, or our predeceſſors conformable and maintainable by the Scripture of God, and determination of the church, againſt which no laws can ſtand or take effect.]

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 9.	Guiliel. Warham 29.	1532.	Henric. VIII. 24.

Biſhop Gardiner's Letter of excuſe in relation to this reply. Ex regiſt. convoc.

My duty remembred to your majeſty with all lowly humility and reverend honour; foraſmuch as letted by diſeaſe of body I cannot perſonally repair to your highneſs's preſence, having heard of your grace's almoner, to my great diſcomfort, what opinion your highneſs hath conceived of me, I am compelled by theſe letters to repreſent unto the ſame, lamenting and wailing my chance and fortune to have loſt, beſides my debts, as much reputation in your grace's heart, as your highneſs without my merits hath conferred unto me in eſtimation of the world. And if I comforted not my ſelf with remembrance of your grace's goodeſs, with whom " Veritas ſemper vincit; et fortis taederet et vitae." I know in myſelf, and can never forget your grace's benefits, and your highneſs's notable affection towards me. I know my duty and bond to your highneſs. How much I deſire to declare in outward deeds mine inward knowledge, God knoweth, and I truſt your highneſs ſhall know; but in the mean time for want thereof thus I ſuffer, and know no remedy but your highneſs's goodneſs to expend what I have done, what I ſhould have done, and what I may do, and not be diſcontent, though in correcting the anſwer I believed ſo great a number of learned men affirming it ſo preciſely to be true, that was in the anſwer alleged concerning God's law; eſpecially conſidering your highneſs's book againſt Luther, in mine underſtanding moſt plainly approveth it. The book written in your grace's cauſe, and tranſlated into Engliſh ſeemeth to allow it; and the council of " Conſtance" condemning the articles of Wyclefe manifeſtly decreeth it. The contrary whereof, if your grace can now prove, yet I not learned in divinity, ne knowing any part of your grace's proofs, am, I truſt, without cauſe of blame in that behalf. When I know that I knew not, I ſhall then ſpeak hereafter. It were pity we lived, if ſo little expreſſing our love to God in our deeds, we ſhould abuſe his name and authority to your highneſs's diſpleaſure, of whom we have received ſo many benefits. On the other part, if it be God's authority to us allotted, though we cannot uſe it condignly, yet we cannot give it away; and it is no leſs danger to the receiver than to the giver, as your highneſs of your high wiſdom can conſider. I am, for my part, as I am bound, moſt deſirous not only to do what may be done to your highneſs's contentation, but alſo appliable to learn the truth what ought to be done; truſting your majeſty will finally take in good part, that I think that truth, for which I have ſo good grounds and authorities, untill I have ſtronger grounds and reaſons to the contrary. I ſhall moſt gladly confer with any of your grace's council in this matter, and in the mean time I daily pray to God for the knowledge of his truth, and preſervation of your majeſty in much felicity, alway moſt ready and deſirous to do as becometh

Your moſt humble ſubject,
moſt bounden chaplain,
and daily beadſman.

Ste. Wint.

A reply made by the clergy to the ſupplication of the commons. Ex MS. Cott. Cleop. F. i. fol. 98.

First, as concerning ſuch conſtitutions and ordinances provincial, as be to be made hereafter by us, your moſt humble ſubjects; we having our eſpecial truſt and confidence in your moſt high and excellent wiſdom, your princely goodneſs, and fervent zeal to the promotion of God's honour, and chriſtian religion, and eſpecially your incomparable learning far exceeding in our judgment the learning of all other kings and princes, that we have read of, and doubting nothing but that the ſame ſhall ſtill continue and daily increaſe in your majeſty, do offer and promiſe hereunto the ſame, that from henceforth during your highneſs's, natural life, which we moſt heartily beſeech almighty God long to preſerve, we ſhall forbear to enact, promulge, or put in execution any ſuch conſtitution or ordinance, ſo by us to be made

made in time coming, unleſs your highneſs, by your royall aſſent, ſhall licence us to make, promulge, and execute ſuch conſtitutions, and the ſame ſo made ſhall approve by your highneſs's authority.

Secondly, whereas your highneſs honourable commons do pretend that divers of the conſtitutions provincial, which hath been heretofore enacted, be not only much prejudicial to your highneſs prerogative royall, but alſo overmuch onerous to your ſaid commons; we your moſt humble ſubjects, for the conſiderations aforeſaid, be contented to refer and commit all and ſingular the ſaid conſtitutions to the examination and judgment of your grace only, and whichſoever of the ſame ſhall finally be found, thought, or judged by your grace's moſt high wiſdom prejudicial and overmuch onerous, as is pretended, we offer and promiſe your highneſs to moderate or utterly to abrogate and annul the ſame, according to the judgment of your grace; ſaving to us alway all ſuch immunities and liberties of this church of England, as hath been granted unto the ſame by the goodneſs and benignity of your highneſs, and of others your moſt noble progenitors, with all ſuch conſtitutions provincial, as do ſtand with the laws of almighty God, and holy church, and of your realm heretofore made, which we moſt humbly beſeech your grace to ratify and approve by your royall aſſent, for the better execution of the ſame in times to come, amongſt your grace's people; providing alſo, that untill your highneſs pleaſure herein ſhall be further declared unto us, all manner of ordinaries may execute their juriſdictions, according to the ſaid conſtitutions, in like manner and form as they uſed the ſame in times paſt.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1532.	HENRIC. VIII. 24.

A declaration of the clergy in convocation preſented to the king before their ſubmiſſion. Ex MS. Cott. Cleop. F. i. fol. 101.

FORASMUCH as the anſwer lately made by your clergy unto your honourable commons for their ſatisfaction in their bill of complaint, put up unto your highneſs, doth not pleaſe nor ſatisfy your highneſs in ſome points, concerning your own particular intereſt, ſpecially in that point that concerneth laws, either new to be by us made, or elſe old to be by us reformed; for your highneſs better contentation in that behalf, we your ſaid moſt humble chaplains doth now more ſpecially anſwer unto thoſe points, as followeth.

Firſt, as touching new laws to be by us hereafter made; we ſay, that the laws and determinations of Chriſt's holy church, throughout all chriſtian realms received and uſed, been clear and manifeſt, that the prelates of the ſame church have a ſpiritual juriſdiction, and judicial power to rule and govern in faith and good manners, neceſſary to the ſouls health of their flocks unto their cure committed, and that they have authority to make and ordain rules and laws tending to that purpoſe, which rules and laws hath and doth take their effect in binding all chriſtian people, as of themſelves, ſo that before God there needeth not of neceſſity any temporal power or conſent to concur with the ſame by the way of authority.

Item they ſay, that this power and authority in making laws, in matters concerning the faith and good manners, neceſſary to the ſouls health, all chriſtian princes hath hitherto reckoned themſelves bound to ſuffer the prelates to uſe within their realms, and have not claimed of the ſaid prelates, that they ſhould from time to time require their conſent or licence, by the way of authority more in making of ſuch laws, than they do claim that the ſaid prelates ſhould from time to time require their conſents autoriſable in the giving of holy orders to any of their ſubjects, or in the exerciſing of any other ſpiritual act depending upon their ſpiritual juriſdiction; the authority whereof proceedeth immediately from God, and from no power or conſent autoriſable of any ſecular prince, except it be that conſent that is taken of the prince's own ſubmiſſion to the faith catholique, made not only by their noble progenitors, when they firſt admitted Chriſt's faith, and the laws of the holy church within their realms, but alſo by themſelves, firſt generally at their baptiſm, and after more ſpecially, and moſt commonly by their corporal oaths at their coronation.

We ſay alſo, that this power of making laws aforeſaid is right well founded in many places of holy Scripture, now ſo much the leſs neceſſary here to be rehearſed, foraſmuch as that matter is at large ſet out in a book, now by us put up unto your highneſs, and your highneſs yourſelf in your own book moſt excellently written agaiſt "Martin Luther," for the defence of the catholique faith and Chriſt's church, doth not only knowledge and confeſs, but alſo with moſt vehement and inexpugnable reaſons and authorities doth defend the ſame, which your highneſs book we reckon that of your honour ye cannot, nor of your goodneſs ye will not revoke.

Yet theſe conſiderations notwithſtanding, we your moſt humble chaplains and beadſmen, conſidering your high wiſdom, great learning, and infinite goodneſs towards us and the church, and having ſpecial truſt in the ſame, and not minding to fall in contention, or in diſputes with your highneſs in any manner of matter, what we may do; we be contented to make promiſe unto your highneſs, that in all ſuch acts, laws, and ordinances, as upon

your lay ſubjects, we by the reaſon of our ſpiritual juriſdiction and judicial power ſhall hereafter make, we ſhall not publiſh nor put them forth, except firſt we require your highneſs to give your conſent and authority unto them, and ſo ſhall from time to time ſuſpend all ſuch our acts, ordinances, and laws hereafter to be made, unto ſuch time as your highneſs by your conſent and authority ſhall have authorized the ſame, except they be ſuch, as ſhall concern the maintenance of the faith and good manners in Chriſt's church, and ſuch as ſhall be for the reformation and correction of ſin, after the commandments of almighty God, according unto ſuch laws of the church, and laudable cuſtoms, as hath been heretofore made, and hitherto received, and uſed within your realm.

In which points our truſt is, and in our moſt humble manner we deſire your grace, that it may ſo be, that upon the refuſal of your conſent, which we reckon that we need not fear, yet if any ſuch thing ſhould fall, your highneſs will be then contented that we may exerciſe our juriſdiction as far as it ſhall be thought neceſſary unto us, for the maintenance of Chriſt's faith, and for the reformation of ſin, according unto our offices, and the vocation that God hath called us unto.

As for the ſecond point concerning laws, which in time paſt hath been made by us, or by our predeceſſors, contrary to the laws of this your realm, and to your prerogative, as it is pretended; to this point we your highneſs moſt humble chaplains anſwer and ſay, that ſuch our laws by our predeceſſors within this realm made, as contain any matter contrary to your laws or prerogatives, and be not now in uſe, and do not concern the faith nor reformation of ſin, when we ſhall be advertiſed of them, we ſhall right gladly in that part revoke them, and declare them to be void and of none effect; ſo that your ſaid right honourable commons ſhall now dare execute your laws without any fear, dread, or danger of our ſaid laws, if any ſuch there be.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1532.	HENRIC. VIII. 24.

Inſtrumentum ſuper ſubmiſſione cleri coram domino rege quoad celebrationem conciliorum provincialium, exhibitum ab archiepiſcopo Cant. 16. Maii, M. D. XXXII. Ex reg. Warham in ann.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſentis publici inſtrumenti ſeriem cunctis appareat evidenter et ſit notum, quod anno Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo ſecundo, indictione quinta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Clementis, div. prov. illius nominis papae ſeptimi, anno nono, menſis vero Maii die 16. in quodam ambulatorio infra aedes excellentiſſimi et invictiſſimi principis et domini noſtri, domini Henrici VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae illuſtriſſimi, prope Weſtm. ſituat. conſtitutus perſonaliter reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus, dom. Willielmus, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, quandam ſchedulam per ipſum et alios epiſcopos, abbates, et priores domus ſuperioris convocationis praelatorum, et cleri provinciae Cant. in domo capitulari infra monaſterium Weſtm. heſterna die, viz. quintadecima die hujus menſis Maii, tent. inactitatam, concordatam, et concluſam eidem excellentiſſimo et invictiſſimo domino regi praeſentavit, tradidit, et liberavit. Quam quidem ſchedulam illuſtris dominus Thomas dux Norf. theſaurarius Angliae, tunc et ibidem coram dicto excellentiſſimo domino noſtro rege, reverendiſſimoque patre archiepiſcopo praedicto, necnon reverendis patribus dominis Johanne Lincoln. Johanne Bath. et Wellen. et Henrico Aſſaphen. epiſcopis, religioſiſque viris monaſteriorum ſancti Albani, de Bury, de High Waltham, ac Merton abbatibus et prior. in noſtrorum notariorum publicorum ſubſcriptorum, et teſtium inferius nominatorum praeſentiis, de mandato ejuſdem excellentiſſimi et invictiſſimi domini noſtri regis publice perlegebat; cujus quidem ſchedulae verus tenor ſequitur verborum ſequentium ſub tenore:

We your moſt humble ſubjects, daily orators and beadſmen of your clergy of England, having one ſpeciall truſt and confidence in your moſt excellent wiſdom, your princely goodneſſe, and fervent zeal to the promotion of God's honour and chriſtian religion, and alſo in your learning, farr exceeding, in our judgment, the learning of all other kings and princes that we have reed of; and doughting nothing, but that the ſame ſhall ſtill continew and dailey increaſe in your majeſty, firſt do offer and promiſe " in verbo ſacerdotii" here unto your highneſs, ſubmitting our ſelfs moſt humbly to the ſame, that we will never from henceforthe enact, put in ure, promulge, or execute any newe canons or conſtitution provinciall, or any other newe ordinance, provinciall or ſynodall, in our convocations or ſynode, in time commyng, which convocation is, alway hath byn, and muſt be aſſembled onely by your high commandment of writte; only your highneſs by your royall aſſent ſhall lycence us to aſſemble our convocation, and to make, promulge, and execute ſuch conſtitutions and ordinaments, as ſhall be made in the ſame, and thereto give your royall aſſent and authorite. Secondarily, that whereas diverſe of the conſtitutions, ordinaments, and canons provinciall or ſynodall, which have been heretofore enacted, but thought to be not only muche prejudiciall

diciall to your prerogative royall, but alſo over muche onerous to your highneſſes ſubjects; your clergye aforeſaid is contented, if it may ſtand ſo with your highneſſes pleaſure, that it be committed to the examination and judgment of your grace, and of thirty two perſones, whereof ſixteen to be of the upper and nether houſe of the temporalte, and other ſixteen of the clergye, all to be choſen and appointed by your moſt noble grace. So that fynally whichſoever of the ſaid conſtitutions, ordinaments, or canons provinciall or ſynodall ſhall be thought and determyn'd by your grace, and by the moſt part of the ſaid XXXII. perſons not to ſtand with God's laws, and the laws of your realme, the ſame to be abrogated and taken away by your grace, and the clergye. And ſuch of them as ſhall be ſeen by your grace, and by the moſt part of the ſaid thirty two perſones to ſtand with Goddes lawes, and the lawes of your realme, to ſtand in full ſtrength and power, your grace's moſt royall aſſent and authorite ones impetrate fully given to the ſame.

Super quibus omnibus et ſingulis tam dictus invictiſſimus princeps Henricus, rex Angliae et Franciae, dominus noſter ſupremus, quam idem reverendiſſimus pater archiepiſcopus Cant. nos notarios publicos ſubſcriptos unum vel plura, publicum ſeu publica inſtrumentum ſive inſtrumenta exinde conficere inſtanter requiſiverunt, et eorum uterque requiſivit. Acta fuerunt haec omnia et ſingula, prout ſuperſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die et loco praedict. praeſentibus tunc ibidem nobilibus viris dominis Georgio Bergovenny, Johanne Huſt, Johanne Mordaunt, baronibus; Willielmo Fitzwilliam, milite; et Thoma Cromwell, armigero, teſtibus ad praemiſſa rogatis et ſpecialiter requiſitis.

Hoc inſtrumentum retro ſcriptum erat ſubſcriptum manibus trium notariorum, viz. M. Willielmi Potkyn, M. Johannis Hering, et Thomae Argall.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 9.	GUILIEL. WARHAM 29.	1532.	HENRIC. VIII. 24.

The king's proclamation that nothing ſhall be hereafter purchaſed from Rome. Vol. II. Fox Martyr. p. 329.

THE king's highneſs ſtraitly chargeth and commandeth, that no manner of perſon, what eſtate, degree, or condition ſoever he or they be of, do purchaſe, or attempt to purchaſe from the court of Rome, or elſewhere, nor uſe and put in execution, divulge or publiſh any thing heretofore within this year paſſed, purchaſed, or to be purchaſed hereafter, containing matter prejudicial to the high authority, juriſdiction, and prerogative royall of this his ſaid realm, or to the let, hindrance, or impeachment of his grace's noble and virtuous intended purpoſes in the premiſſes, upon pain of incurring his highneſs indignation, and impriſonment, and further puniſhment of their bodies, for their ſo doing, at his grace's pleaſure, to the dreadfull examples of all other.

The oath of the clergy to the king. Ibid. p. 332.

I JOHN, biſhop of A. utterly renounce, and clearly forſake all ſuch clauſes, words, ſentences, and grants, which I have, or ſhall have hereafter of the pope's holyneſs of and for the biſhoprick of A. that in any wiſe hath been, is, or hereafter may be hurtfull or prejudiciall to your highneſs, your heirs, ſucceſſors, dignity, privilege, or eſtate royall; and alſo I do ſwear, that I ſhall be faithfull and true, I ſhall bear to you my ſoveraign lord, and to your heirs, kings of the ſame, of life and limbs, and earthly worſhip, above all creatures, to live and die with you, and yours, againſt all people, and diligently I ſhall be attendant to all your needs and buſineſs, after my wit and power. And your council I ſhall keep and hold; knowledging my ſelf to hold my biſhoprick of you only, beſeeching you of reſtitution of the temporalties of the ſame, promiſing (as before) that I ſhall be faithfull, true, and obediently ſubject unto your ſaid highneſs, heirs, and ſucceſſors, during my life, and the ſervices and other things due to your highneſs, for the reſtitution of the temporalties of the ſame biſhoprick, I ſhall truely do, and obediently perform.

So God me help, and all ſaints.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	THO. CRANMER I.	1533.	HENRIC. VIII. 24.

Convocatio praelatorum et cleri prov. Cantuar. continuata ad 26. diem menſis Martii, in eccleſia S. Pauli London. Ex reg. convoc. et excerptis Heylin.

TOTA hujus anni ſynodus conſumebatur in tractatu de divortio inter regem Henricum et reginam Catharinam. Primo die (26 Martii) habita fuit communicatio de examinatione mag. Hug. Latymer, et de confeſſione, et ſubmiſſione, et ſubſcriptione ejus certis articulis facta de purgatorio, de veneratione ſanctorum, de peregrinatione ad imagines ſanctorum, contra quos ille in villa Briſtolliae contra promiſſum ſuum praedicaſſe dicebatur; ubi decretum fuit, quod hujuſmodi ſubmiſſio in ea parte facta, et manu ſua ſubſcripta mitteretur ad aliquem probum et doctum virum in partibus illis, ubi idem Latymer praedicaſſe aſſerebatur, aut praedicare contigerit in futurum. Eodem die dominus praeſes convocationis regium beneplacitum propoſuit de opinionibus, ſententia, et determinatione quaeſtionis agitatae inter regem et reginam. Haec ut eo facilius a ſynodo obtineret, praeſentavit quoſdam libros, continentes, ut aſſeruit, dicta et depoſitiones teſtium productorum et examinatorum in dicta cauſa, una cum quodam inſtrumento tractatus inter Henr. VII. et Ferdinandum Hiſpaniae regem plumbo ſigillato, ac alio inſtrumento confecto ſuper tranſumptione cujuſdam brevis apoſtolici, cauſam praedictam concernentis, ad quos pro informatione eorum evolvendos hortabatur. His ſubjunxit publice et aperte legendo ſententias, decreta, et determinationes (in quodam libro impreſſo comprehenſa) quarundam univerſitatum in partibus tranſmarinis dictam cauſam concernentia, quorum originalia ſe illis oſtenſurum promittebat. Tunc quaeſtio vertebatur, an liceret diſputare in negotio regio, eo quod negotium pendebat coram ſummo pontifice indeciſum; et dominus praeſes reſpondebat oſtendendo quoddam inſtrumentum confectum ſuper tranſumptione cujuſdam brevis apoſtolici, in quo inter alia continebatur, quod ſummus pontifex voluit unumquemque declarare mentem ſuam et opiniones ſuas in dicta cauſa libere et impune. Et inſuper tunc dictus praeſes inſtanter, et ex parte regis rogavit, et requiſivit reverendos dominos epiſcopos, confratres ſuos, et alios praelatos, necnon clerum tunc praeſentes, tam theologos quam juriſtas, quatenus diligenter volverent et inſpicerent libros illos ſuper praemiſſis, et quod cum celeritate, qua commode poterint, referrent quid inde ſentirent."

In proxima ſeſſione (Mart. 28) dominus praeſes epiſcopus London. "produxit inſtrumenta originalia ſub ſigillis univerſitatum Pariſienſis, Aurelianenſis, Bononienſis, Patavinae, Bituricenſis, et Tholoſanae, quae publice perlegi juſſit. Deinde poſt multas et longas diſputationes de cauſa praedicta factas, praeſes requiſivit praelatos, ut ipſi dicerent ſuas opiniones de et ſuper quaeſtione iis prius et tunc propoſita ad normam et formam determinationis facultatis theologicae Pariſienſis, comprehendentis effectum determinationis aliarum univerſitatum, et hoc quam citius commode poterit. Nonnulli autem praelatorum aeſtimantes quaeſtionem eſſe valde arduam, magnique momenti, petierunt tempus deliberandi, quod communi conſenſu ad horam 4. pomeridianum protrahebatur. Ibi ex inſtrumento Pariſienſi dominus praeſes propoſuit hanc quaeſtionem: An nuptiae cum relictis fratrum decedentium ſine liberis ſint ſic naturali juri pariter et divino prohibitae, ut ſuper talibus matrimoniis contractis ſive contrahendis ſummus pontifex diſpenſare non poſſet? Ad illam quidem quaeſtionem poſt nonnullas diſputationes, epiſcopi London. Aſſaven. et Lincoln. cum 36. abbatibus et prioribus reſpondebant, opiniones ſuas ſuper quaeſtionem hujuſmodi conformes eſſe determinationibus univerſitatum praedictarum."

In ſequenti ſeſſione (Mart. 29.) rurſus diſputatum eſt de quaeſtione praedicta, cui abbates Glouceſtr. Thorney, Bermondſey, Vallaecrucis, Crolandiae, et Lilſhul reſpondebant priori determinationi aſſentientes, hoc addendo; "ſi dicta relicta prius erat carnaliter cognita a fratre mortuo."

Ultimo die Martii commiſſio epiſcopis Lond. Winton. et Lincoln. ab archiepiſcopo facta exhibebatur, et convocatio in primum diem Aprilis continuabatur, ubi reverendiſſimus comparens in domo capitulari, diverſas habuit communicationes de et ſuper rebus ac negotiis cauſam dictae convocationis concernentibus. Sequenti die reverendiſſimus convocavit inferiorem domum, ut audiret eorum opiniones de quaeſtione, viz. "An ducere liceret uxorem cognitam a fratre decedente ſine prole, et an ſit prohibitio juris divini indiſpenſabilis a papa?" Et affirmavit prolocutor, tunc et ibidem ex opinionibus et ſententiis majoris partis theologorum, caſum quaeſtionis praedictae de jure divino eſſe indiſpenſabilem; cui, juxta ſchedulam Will. Say, regiſtrarii, 14. conſenſerunt; 7. illud negaverunt, et unus dubitavit, et unus affirmavit caſum eſſe juris divini et moralis, ſed diſpenſabilem. Sequenti die (April 3.) prolocutor cum clero exhibuit epiſcopo London. praeſidi opiniones canoniſtarum ſuper ſequenti quaeſtione, viz. An carnalis copula inter ſereniſſimum principem Arthurum et ſereniſſimam dom. Catharinam ex propoſitis, exhibitis, deductis, et allegatis in domo inferiori, ſit ſufficienter probata? quod ſc. carnalis copula inter praedictas illuſtriſſimas perſonas ſufficienter probata extitit; et ita uno ore et omnium illorum conſenſu determinabant, ſalvis quibuſdam ex iis proteſtationibus quibuſcunque coram reverendiſſimo Cantuar. archiepiſcopo in domo ſuperiore exhibendis. Eodem hoc die D. Wolman prolocutor

tor aegrotus exiſtens, mag. Fox, archidiaconum Leiceſtr. et mag. Bell, archidiac. Glouceſtr. conſenſu domus ſuperioris in ſuum ſubſtituit locum. Sequenti die (April. 4.) epiſcopi Winton. et Exon. expreſſe conſenſerunt conclusioni canoniſtarum; ſed epiſcopus Bath. et Wellen. diſſentiit. Quinto die Aprilis reverendiſſimus cum mag. Fox, prolocutore, habuit communicationem de computo reddendo de ſubſidio regio. Deinde ſtatim comparuit Joh. Tregunwell, LL. D. conſiliarius regis, "et ex parte et nomine dicti illuſtriſſimi principis, et nobilium, ac procerum hujus ſui regni allegavit, quod quaedam quaeſtiones dictum dominum noſtrum regem et exonerationem conſcientiae illius concernentes, in hac convocatione propoſitae fuerunt, ut aſſertiones et opiniones praelatorum, et cleri in hac convocatione praeſentium deſuper haberentur; et quod dictus illuſtriſſimus rex ex fide dignorum relatione accepit, quod hujuſmodi aſſertiones et opiniones tam praelatorum quam cleri ſunt apud acta hujus convocationis declarata, et ideo ex parte regis requirebat, quatenus ipſe dignaretur mandare et praecipere notariis hujus convocationis acta originalia, in eadem convocatione facta et habita ſcrutari, ac de et ſuper compertis in iiſdem unum vel plura inſtrumentum vel inſtrumenta, de et ſuper opinionibus et aſſertionibus praelatorum et cleri, quoad quaeſtiones in hac convocatione propoſitas, demandaret conficere, et in publicam formam redigere," quod et factum eſt.

Deinde poſt continuationem convocationis de die 7. ad 8. Aprilis, breve regium exhibebatur reverendiſſimo per D. Clayborne, de proroganda convocatione ad 7. Junii. Deinde intravit domum capitularem mag. Fox cum clero, qui petierunt computum fieri; ad quam petitionem reverendiſſimus decrevit computum fieri per epiſcopum London. Per aliud deinde breve regium convocatio ad 4. Novembris, et ab eo die ad 30. Januarii fuit prorogata: et ſic per varias alias prorogationes convocatio continuabatur uſque ad ultimam diem Martii anni ſequentis.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	Tho. CRANMER 1.	1533.	HENRIC. VIII. 24.

Thomae archiepiſcopi Cantuar. proteſtatio contra juriſdictionem papae Romani. Strype's life of archbiſhop Cranmer, append. num. v. p. 9.

IN Dei nomine, Amen. Coram vobis auctentica perſona et teſtibus fide dignis, hic praeſentibus, ego Thomas, in Cantuar. archiepiſcopum electus, dico, allego, et in hiis ſcriptis palam et publice, et expreſſe proteſtor; quod cum juramentum ſive juramenta ab electis in Cantuar. archiepiſcopos ſummo pontifici praeſtari ſolita, me ante meam conſecrationem aut tempore ejuſdem pro forma potius, quam pro eſſe, aut re obligatoria ad illam obtinendam oporteat, non eſt, nec erit meae voluntatis, aut intentionis, per hujuſmodi juramentum vel juramenta, qualitercunque verba in ipſis poſita ſonare videbuntur, me obligare ad aliquod ratione eorundem poſthac dicend. faciend. aut attemptand. quod erit aut eſſe videbitur contra legem Dei, vel contra illuſtriſſimum regem noſtrum Angliae, aut rempublicam hujus ſui regni Angliae, legeſve aut praerogativas ejuſdem, et quod non intendo per hujuſmodi juramentum aut juramenta quoviſmodo me obligare, quominus libere loqui, conſulere, et conſentire valeam in omnibus, in ſingulis reformationem religionis chriſtianae, gubernationem eccleſiae Anglicanae, aut praerogativam coronae ejuſdem, reipublicaeve commoditatem quoquomodo concernentibus, et ea ubique exequi et reformare, quae mihi in eccleſia Anglicana reformanda videbuntur. Et ſecundum hanc interpretationem et intellectum hunc, et non aliter, neque alio modo, dicta juramenta me praeſtiturum proteſtor et profiteor. Proteſtorque inſuper, quodcunque juramentum ſit, quod meus procurator ſummo pontifici meo nomine antehac praeſtiterit, quod non erat intentionis aut voluntatis meae, ſibi aliquam dare poteſtatem, cujus vigore aliquod juramentum meo nomine praeſtare potuerit, contrarium aut repugnans juramento per me praeſtito aut inpoſterum praeſtando praefato illuſtriſſimo Angliae regi. Et caſu quod aliquid tale contrarium aut repugnans juramentum meo nomine praeſtitit, proteſtor quod illud, me inſcio, et abſque mea auctoritate praeſtitum, pro nullo et invalido eſſe volo. Quas proteſtationes in omnibus clauſulis et ſententiis, dictorum juramentorum repetitas, et recitatas, volo; a quibus per aliquod meum factum vel dictum quoviſmodo recedere non intendo, nec recedam; ſed eas mihi ſemper ſalvas eſſe volo.

Determinationis praelatorum et cleri Cantuar. provinciae in convocatione de duabus quaeſtionibus inſtrumentum publicum. Ex autographo apud Foeder. Rymer vol. XIV. p. 454.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſentis publici inſtrumenti ſeriem cunctis, et praeſertim inviсtiſſimo, metuendiſſimo, ac potentiſſimo principi et domino noſtro ſupremo, Henrico octavo, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae illuſtriſſimo, caeteriſque ſui regni nobilibus et proceribus appareat evidenter, et ſit notum, quod anno Domini M. D. XXXIII. indictione ſexta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Clementis, divina providentia illius nominis papae ſeptimi, anno decimo, menſis vero

vero Aprilis die quinto, in domo capitulari eccleſiae cathedralis divi Pauli Londoniae, in notariorum noſtrorum publicorum et teſtium inferius nominatorum praeſentiis, coram reverendiſſimo in Chriſto patre et domino, domino Thoma, permiſſione divina Cantuarienſi archiepiſcopo, totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, praelatiſque et clero provinciae Cantuarienſis, tunc et ibidem in convocatione praelatorum et cleri dictae Cantuarienſis provinciae, in praedicta domo capitulari congregatis, et perſonaliter praeſentibus, comparuit perſonaliter egregius vir magiſter Johannes Tregunwell, legum doctor, a conſiliis dicti domini noſtri regis, ac nomine ejuſdem nobiliumque et procerum dicti regni Angliae eundem reverendiſſimum patrem ad mandatum illius illuſtriſſimi principis, ut aſſeruit, requiſivit, quatenus nobis, notariis publicis infraſcriptis, mandaret et praeciperet, quod acta originalia in eadem convocatione habita, et facta ſcrutaremur, et inſtrumentum vel inſtrumenta publicum ſeu publica, de et ſuper compertis in actis originalibus ejuſdem convocationis de et ſuper aſſertionibus et opinionibus dictorum praelatorum et cleri quoad quaeſtiones infraſcriptas conficeremus. Ad cujus petitionem dictus reverendiſſimus pater, dominus Thomas, Cantuarienſis archiepiſcopus, juxta et ſecundum requiſitionem, ex parte ejuſdem invictiſſimi principis, et dictorum nobilium et procerum, ut praefertur, factam, nobis notariis publicis ſubſcriptis mandavit et praecepit in praelatorum et cleri ejuſdem convocationis, tunc et ibidem exiſtentium praeſentia, nemine eorum reluctante, diſſentiente, aut contradicente, quatenus acta originalia hujuſmodi diligenter et fideliter ſcrutaremur, ac de et ſuper compertis in eiſdem actis originalibus unum vel plura, publicum vel publica inſtrumentum ſive inſtrumenta conficeremus. Quare nos notarii publici ſubſcripti mandatis dicti reverendiſſimi patris obtemperare volentes, acta originalia in dicta convocatione nobis praeſentibus habita et facta ſcrutavimus, et per illud ſcrutinium comperimus et invenimus, quod nuper in dicta convocatione provinciali praelatorum et cleri provinciae Cantuarienſis, in domo capitulari eccleſiae cathedralis divi Pauli Londoniae praenominata, quinto die menſis Novembris, anno Domini M. D. XXIX. inchoata, et de diebus in dies hactenus continuata et prorogata, propoſitae fuerunt duae quaeſtiones; quarum unius deciſio et determinatio ſpectat ad theologos, alterius vero ad canoniſtas et juriſconſultos, ut praelati et clerus antedicti eaſdem quaeſtiones cum matura deliberatione pro veritate in hac parte eruenda et habenda, quatenus ad eorum facultates reſpective attineret, diligenter examinarent, et opiniones ſuas, quid ipſi de et ſuper eiſdem ſentirent, oſtenderent et declararent.

Prima vero quaeſtio ad theologos pertinens talis eſt; "An ducere uxorem cognitam a fratre decedente ſine prole, ſit prohibitio juris divini indiſpenſabilis a papa"? Ad quam poſt nonnulla argumenta et diſputationes hincinde per praelatos et clerum praedictos diverſis et ſeparatis diebus habita, et facta, praelati et clerus antedicti, exiſtentes theologi in numero ſexaginta ſex, perſonaliter tunc ibidem praeſentes, habentes etiam procuratoria epiſcoporum, abbatum, et aliorum praelatorum, ac clericorum abſentium ad numerum CXCVII. quibuſdam in numero novemdecem duntaxat exceptis, aſſeruerunt, caſum hujuſmodi de jure divino eſſe indiſpenſabilem per papam, prout ex actis originalibus in regiſtro dictae convocationis remanentibus plenius liquet. Secunda vero quaeſtio ad canoniſtas et juriſconſultos pertinens eſt haec; "An carnalis copula inter illuſtriſſimum principem Arthurum et ſereniſſimam dominam Catharinam reginam, ex propoſitis, exhibitis, deductis, et allegatis ſit ſufficienter probata"? Ad quam praelati et clerus, canoniſtae, et juriſconſulti perſonaliter in dicta convocatione praeſentes, et numerum quadraginta quatuor facientes, quorum unus etiam habuit procuratoria pro tribus epiſcopis tunc abſentibus, quinque aut ſex duntaxat exceptis, affirmarunt ſe ſentire, ex propoſitis et exhibitis coram eis in convocatione praedicta carnalem copulam inter dictum illuſtriſſimum principem Arthurum et ſereniſſimam dominam Catharinam fuiſſe, et eſſe ſufficienter probatam. Prout ex actis originalibus in eadem convocatione, et nobis notariis publicis ſubſcriptis praeſentibus habitis et factis manifeſte liquet et apparet. Super quibus omnibus et ſingulis praedictus egregius vir magiſter Johannes Tregunwell, nomine, quo ſupra, nos notarios publicos ſubſcriptos, unum vel plura, publicum ſeu publica inſtrumentum ſive inſtrumenta exinde conficere requiſivit. Acta fuerunt haec omnia et ſingula, prout ſupraſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis. Praeſentibus tunc ibidem magiſtris Willielmo Bretteyn, utriuſque juris, et Johanne Barbour, legum doctoribus, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter, et rogatis.

Et ego Willielmus Potkyn, clericus Cantuarienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, quia requiſitioni et petitioni dicti egregii viri magiſtri Johannis Tregunwell, ſupradictique reverendiſſimi patris mandato et praecepto, necnon actorum originalium, de quibus ſuperius ſit mentio, ſcrutinio, caeteriſque praemiſſis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis agebantur, et fiebant, una cum praenominatis teſtibus, qui tempore requiſitionis et petitionis praeſentes fuerunt, praeſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, audivi, et inactitavi; ideo hoc praeſens publicum inſtrumentem manu alterius, me aliunde occupato, ſcriptum, exindeque confectum ſubſcripſi, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, et ſigno et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi, rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium praemiſſorum.

Et ego Johannes Heryng, Herefordenſis dioeceſis, auctoritate apoſtolica notarius, quia requiſitioni et petitioni dicti egregii viri magiſtri Johannis Tregunwell, ſupradictique reverendiſſimi patris

patris mandato et praecepto, necnon actorum originalium, de quibus ſuperius fit mentio, ſcrutinio, caeteriſque praemiſſis, dum ſic, ut praemittitur, etc.

Et ego Thomas Argall, Wintonienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, quia, etc.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	THO. CRANMER I.	1533.	HENRIC. VIII. 25.

Sententia divortii matrimonii inter Henr. VIII. *et Catharinam. Anno incarnationis milleſimo quingenteſimo triceſimo tertio, indictione ſexta, Clementis papae ſeptimi decimo, menſis Maii viceſimo tertio, in eccleſia conventuali monaſterii ſancti Petri Dunſtabiliae, ordinis ſancti Auguſtini Lincoln. dioeceſ. noſtrae Cantuar. provinciae.* Ex rot. Pat. 25 Henr. VIII. p. 2. apud Burnet. Hiſt. reform. vol. I. app. p. 120.

IN Dei nomine, Amen. Nos Thomas, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, in quadam cauſa inquiſitionis de et ſuper viribus matrimonii inter illuſtriſſimum et potentiſſimum principem et dominum noſtrum Henricum octavum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, fidei defenſorem, et dominum Hiberniae, ac ſereniſſimam dominam Catharinam, nobilis memoriae Ferdinandi Hiſpaniarum regis filiam, contracti et conſummati, quae coram nobis in judicio ex officio noſtro mero aliquamdiu vertebatur, et adhuc vertitur et pendet indeciſa, rite et legitime procedentes; viſis primitus per nos et diligenter inſpectis articulis, ſive capitulis in dicta cauſa objectis, adminiſtratis una cum reſponſis eis, ex parte dicti illuſtriſſimi et potentiſſimi principis Henrici octavi factis et redditis; viſiſque et ſimiliter per nos inſpectis plurimorum nobilium et aliorum teſtium fide dignorum dictis et depoſitionibus, in eadem cauſa habitis et factis; viſiſque praeterea et ſimiliter per nos inſpectis, quamplurium fere totius chriſtiani orbis principalium academiarum cenſuris, ſeu concluſionibus magiſtralibus etiam tam theologorum quam juriſperitorum reſponſis, et opinionibus, utriuſque denique provinciae Anglicanae conciliorum provincialium aſſertionibus et affirmationibus, aliiſque ſalutaribus monitis et doctrinis ſuper dicto matrimonio deſuper reſpective habitis et factis; viſiſque ulterius et pari modo per nos inſpectis, pactis ſeu foederibus pacis et amicitiae inter perennis famae Henricum ſeptimum, nuper regem Angliae, et dictum nobilis memoriae Ferdinandum, nuper regem Hiſpaniae, deſuper initis et factis: viſis quoque peramplius et diligenter per nos inſpectis omnibus et ſingulis actis, actitatis, literis, proceſſibus, inſtrumentis, ſcripturis, monumentis, rebuſque aliis univerſis, in dicta cauſa quomodolibet geſtis et factis, ac aliis omnibus et ſingulis, per nos viſis et inſpectis, atque a nobis cum diligentia et maturitate ponderatis et recenſitis, ſervatiſque ulterius per nos in hac parte de jure ſervandis; necnon partibus praedictis, videlicet praefato illuſtriſſimo et potentiſſimo principi Henrico octavo, per ejus procuratorem idoneum coram nobis in dicta cauſa legitime comparente; dicta vero ſereniſſima domina Catharina per contumaciam abſente, cujus abſentia divina repleatur praeſentia, de conſilio juriſperitorum et theologorum, cum quibus in hac parte communicavimus, ad ſententiam noſtram diffinitivam ſive finale decretum noſtrum in dicta cauſa ferendam, ſive ferendum, ſic duximus procedendum, et procedimus in hunc modum. Quia per acta, actitata, deducta, propoſita, exhibita, et allegata, probata pariter et confeſſata, articulataque capitulata, partis reſponſa, teſtium depoſitiones; et dicta inſtrumenta, monumenta, literas, ſcripturas, cenſuras, concluſiones, magiſtrales opiniones, conſilia, aſſertiones, affirmationes, tractatus, et foedera pacis, proceſſus, res alias, et caetera praemiſſa coram nobis in dicta cauſa reſpective habita, geſta, facta, exhibita, et producta, necnon ex eiſdem et diverſis aliis ex cauſis, et conſiderationibus, argumentiſque et probationum generibus variis et multiplicibus, validis quidem et efficacibus, quibus animum noſtrum hac in parte ad plenum informavimus, plene et evidenter invenimus et comperimus dictum matrimonium inter praefatos, illuſtriſſimum et potentiſſimum principem, et dominum noſtrum Henricum octavum, et ſereniſſimam dominam Catharinam, ut praemittitur contractum et conſummatum, nullum et omnino invalidum fuiſſe et eſſe, et divino jure prohibente contractum et conſummatum extitiſſe. Idcirco nos Thomas, archiepiſcopus, primas, et legatus antedictus, Chriſti nomine primitus invocato, ac ſolum Deum prae oculis noſtris habentes, pro nullitate et invaliditate dicti matrimonii pronunciamus, decernimus, et declaramus, ipſumque praetenſum matrimonium fuiſſe et eſſe nullum et invalidum, ac divino jure prohibente contractum et conſummatum, nulliuſque valoris aut momenti eſſe; ſed viribus et firmitate juris caruiſſe et carere, praefatoque illuſtriſſimo et potentiſſimo principi Henrico octavo, et ſereniſſimae dominae Catharinae non licere in eodem praetenſo matrimonio remanere; et pronunciamus, decernimus, et declaramus, ipſoſque illuſtriſſimum et potentiſſimum principem Henricum octavum et ſereniſſimam dominam Catharinam, quatenus de facto et non de jure dictum praetenſum matrimonium adinvicem contraxerunt, et conſummarunt, abinvicem ſeparamus et divorciamus; atque ſic ſeparatos et divorciatos, necnon ab omni vinculo matrimoniali

moniali (reſpectu dicti et praetenſi matrimonii) liberos et immunes fuiſſe et eſſe, pronunciamus, decernimus, et declaramus per hanc noſtram ſententiam diffinitivam, ſive hoc noſtrum finale decretum, quam ſive quod ferimus et promulgamus in his ſcriptis. In quorum praemiſſorum fidem et teſtimonium has literas noſtras teſtimoniales, ſive praeſens publicum ſententiae, vel decreti inſtrumentum exinde fieri, ac per notarios publicos ſubſcriptos, ſcribas, et actuarios noſtros in ea parte ſpecialiter aſſumptos, ſubſcribi et ſignari, noſtrique ſigilli appenſione juſſimus, et fecimus communiri.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	THO. CRANMER I.	1533.	HENRIC. VIII. 25.

An inhibition made to maſter Hugh Latymer, that he ſhould not preach within the dioceſe of London. Ex Fox Martyr. pr. edit. f. 507.

JOHN, by the permiſſion of God biſhop of London, to all and ſingular parſons, vicars, chaplains, curates and not curates, clarkes and learned men, whatſoever they be, throughout our city and dioceſs of London, helth, grace, and benediction, etc. Whereas we by authority graunted us by the law and provincial conſtitutions in this behalf, of late did inhibit and forbid one Hugh Latymer, a prieſt, for certain, juſt, and lawfull cauſes, ſpecially moving us, in this behalf, and ſpecially for the pernicious errors alredy determined by the church, in the degrees and decretals and provinciall conſtitutions, by the which through his crafty flattering, and, as it is ſaid, fraudulent and peſtiferous kind of preaching, he goeth about to corrupt and infect the people, and to ſeduce them from th' approved and received doctrin of the church, that he ſhould not preach within our city, and dioceſs of London, in places exempt as not exempt, except he were licenſed thereunto by our ſpecial licence, under pain of the law; nevertheleſs, as we have hard reported, the ſaid Hugh Latymer deſpiſing and condemning our inhibition, hath raſhly preſumed to preach the 3. day of this preſent month of October, without any licenſe, within our dioceſs of London; that is to ſay, within the precincts of the frier Auguſtines, to the violating and contempt of the law, and our inhibition: therefore we commaund you jointly and ſeverally, firmly enjoyninge and charging you, that for the cauſes aboveſaid, againe the ſecond time, by our auctority you do inhibit and forbid, or cauſe the ſaid Hugh Latymer peremptorily to be inhibited and forbidden, unto whom alſo by the tenor of theſe preſents we do inhibit, and forbid, that he do not preſume to take upon him the office of preaching, and to preach within our city, dioceſs, and juriſdiction of London, in places exempt as not exempt, untill ſuch time as according to our juſt judgment he have purged himſelf of his default, and be lawfully reſtored unto the office of preaching, and have obtained his letters teſtimoniall, accordinge to the tenor and forme of the canonical ſanctions, or provinciall conſtitutions, in this behalf lawfully ordained; and that he really exhibite and ſhew the ſame, in what place ſoever he will hereafter preach, under the pain expreſſed and contained in the law and provinciall conſtitutions. Alſo we commaund you and every of you joyntly and ſeverally, that you do intimate and ſignify this inhibition aforeſayd to be made and executed by our authority aforeſayd, unto all and ſingular abbots, and priors of religious houſes, as well exempt as not exempt, to their preſidents or vicegerents, whatſoever they be, and alſo to all and ſingular parſons, vicars, prieſts, and cleargie, and people whereſoever they be within our dioceſs, albeit in places exempt. And ſpecially to the famous man, frier George Brown, profeſſor of divinity, and prior of the houſe or convent of the friers Auguſtins, of the city and dioceſs of London. For the ſame cauſes, and by the ſame authority inhibiting al the aforeſaid, that they, nor any of them do not admitt the ſaid Hugh Latymer to preach within any of their churches, or within the precinct of any of their houſes, or with any of them, under the pain and penalty expreſſed and conteined in the lawe, and provinciall conſtitutions, untill ſuch times as he have purged himſelf, as is before ſayd, and that he do really exhibite unto them his ſufficient letters teſtimonial, upon his reſtitution, as is aforeſaid. Given under our ſeale the ſecond day of October, anno M.D.XXXIII. and in the third yere of our conſecration.

An addreſs from the convocation to the king, for an act to take away Annates, exacted by the court of Rome. Strype's Memorials eccl. vol. I. app. p. 107.

WHERE the court of Rome hath a long ſeaſon exacted of ſuch as have been named, or elected to be archbiſhops or biſhops of this realm, the annates, that is to ſay, the firſt fruits of their biſhopricks, before they could obtain their bulls out of the ſaid court; by reaſon whereof the theſaurie of this realm hath been had and conveyed to Rome, to no ſmall decay of this land, and to the great impoveriſhing of biſhops; which if ſhould dy within two or three years after their promotion, ſhould dy in ſuch debts, as ſhould be to the undoing of their friends, and creditors: and by the ſame exaction of annates, biſhops have been ſo extenuate, that they have not been able in a great part of their lives to repair

pair

pair their churches, houſes, and manors; which by reaſon thereof have fallen into much decay: and beſides, that the biſhops have not been able to beſtow the goods of the church in hoſpitality and almes, and other deeds of charity, which by the law, and by the minds of the doners of their poſſeſſions temporal, they were bound to do.

In conſideration whereof, foraſmuch as it is to be accounted as ſymony by the pope's own law, to take or give any mony for the collation, or for the conſenting to the collation of a biſhopric, or of any other ſpiritual promotion; and to ſay that the ſaid annates be taken for the vocation, as touching the temporalities, pertaineth of right to the king's grace, and as touching the ſpirituality to the archbiſhop of Canterbury: and it is not to be allowed, if it ſhould be alledged, that the ſaid court exacteth theſe annates for parchment, and lead, and writing of the bulls. For ſo ſhould parchment and lead be very dear merchandiſe at Rome, and in ſome caſes, an hundred times more worth, than the weight or counterpoiſe of fine gold.

In conſideration alſo, that it is no reaſon, that the firſt fruits of ſuch temporall lands, as the king's moſt noble progenitors, and other noblemen of this realm have given to the church of England upon high reſpects, cauſes, and conditions, ſhould be applyed to the court of Rome; which continually getteth, by this means and many other, much goods and profitts out of this realm, and never departeth with any portion thereof hither again. For touching the ſame temporal lands, the biſhops be ſubject only to the king's grace, and not to the court of Rome; neither by reaſon of their poſſeſſions ought to pay theſe annates, as a tribute to the ſaid court: wherefore if there be juſt cauſe, as there is none, why any ſumms of money, beſides the competent charges of the writing and ſealing, ſhould be demanded for biſhops bulls, the court of Rome might be contented with the annates of the ſpiritualties alone, without exaction of the firſt fruits of the temporalties, in which they have no intereſt, right, or ſuperiority.

And further, in conſideration that the biſhops be ſworn at their conſecration, that they ſhall not alienate the immoveable or precious moveable goods of their biſhoprick, ſeeing the payment of the annates be an alienation of the firſt fruits being precious moveables; by the alienation whereof the biſhop ſhould fall into perjury.

And over this, foraſmuch as it was ordained, determined, and concluded in the 21ſt ſeſſion, at the generall councel at Baſil, that from time ever after, for and in the confirmation of elections, for admiſſion of poſtulations, or preſentations, in or for proviſions, collations, diſpoſitions, elections, poſtulations, preſentations, though it be made by a layman, in or for the inſtitutions, inſtallations, inveſtitures of churches, cathedral, metropolitan, monaſteries, dignities, benefices, or eccleſiaſtical offices whatſoever they be; alſo in or for orders, holy benediction, or palls, nothing at al before or after ſhall be exacted in the court of Rome, by the reaſon of letters, bulls, ſeals, annates, common or minute ſervice, firſt fruits or deportates, or by whatſoever other title, colour, or name they be called, under the pretext of any cuſtome, priviledge, or ſtatute, or prerogative or any other cauſe or occaſion directly or indirectly: excepted only to the writers, abbreviators, and regiſters of the letters, minutes, and bulls thereto belonging, a competent ſalary for their labour; whoſe ſalary cannot be extended reaſonably to the twentieth part of the annates, which be exacted and continually augmented; contrary to which ordinance, determination, and canon, made in the ſaid council, if any man exacting, giving, or promiſing would preſume to do, he ſhould fall into ſome great pains, as in the ſaid councel is expreſſed.

It may pleaſe the king's moſt noble grace having tender compaſſion to the wealth of this his realm, which hath been ſo greatly extenuate and hindred by the payments of the ſaid annates, and by other exactions and ſlights, by which the treaſure of this land hath been carried and conveyed beyond the mountains to the court of Rome, that the ſubjects of this realm be brought to great penury, and by neceſſity be forced to make their moſt humble complaint for ſtopeing and reſtraining the ſaid annates, and other exactions and expilations, taking for indulgences and diſpenſations, legacies, and delegacies, and other feats, which were too long to remember.

Firſt, to cauſe the ſaid unjuſt exactions of annates to ceaſe, and to be foredoen for ever by act of this his grace's high court of parliament. And in caſe the pope wold make any proceſs againſt this realm for the attaining thoſe annates, or elſe wol retain biſhops bull 'till the annates be payd, foraſmuch as the exaction of the ſaid annates is againſt the law of God, and the pope's own lawes, forbidding the buying or ſelling of ſpiritual gifts or promotions; and foraſmuch as al chriſten men be more bound to obey God, then any man; and foraſmuch as St. Paul willeth us to withdraw ourſelves from al ſuch, who walk inordinately; it may pleaſe the king's moſt noble grace to ordain in this preſent parliament, that then the obedience of him and the people be withdrawn from the ſee of Rome; as in like caſes the French king withdrew his obedience of him and his ſubjects from pope Benedict the XIIIth of that name; and arreſted by authority of his parliament al ſuch annates, as it appeareth by good writing ready to be ſhewed.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	THO. CRANMER 1.	1533.	HENRIC. VIII. 25.

Letter of king Henry the VIII. *to the clergy of the province of York, anno* M. D. XXXIII. *touching his title of ſupreme head of the church of England.* Ex Cabala p. 244. ſeqq.

RIGHT reverend father in God, right truſty and well beloved, we greet you well, and have received your letters dated at York the 6th of May, containing a long diſcourſe of your mind and opinion concerning ſuch words as have paſſed the clergy of the province of Canterbury, in the proeme of their grant made unto us, the like whereof ſhould now paſs in that province. Albeit ye interlace ſuch words of ſubmiſſion of your judgment and diſcharge of your duty towards us, with humble faſhion and behaviour, as we cannot conceive diſpleaſure, nor be miſcontent with you, conſidering what you have ſaid to us in times paſt in other matters, and what ye confeſs in your letters your ſelves to have heard and known, noting alſo the effect of the ſame; we cannot but marvel at ſundry points and articles, which we ſhall open unto you, as hereafter followeth.

Firſt, ye have heard (as ye ſay ye have) the ſaid words to have paſſed in the convocation of Canterbury, where were preſent ſo many learned in divinity and law, as the biſhops of Rocheſter, London, S. Aſaph, abbots of Hyde, S. Bennets, and many other; and in the law, the archbiſhop of Canterbury, and the biſhop of Bath; and in the lower houſe of the clergy ſo many notable and great clerks, whoſe perſons and learning you know well enough. Why do ye not, in this caſe, with your ſelf, as you willed us in our great matter, conform your conſcience to the conſcience and opinion of a great number? Such was your advice to us in the ſame (our great matter) which now we perceive ye take for no ſure counſel; for ye ſearch the grounds, not regarding their ſayings. Nevertheleſs, foraſmuch as ye examine their grounds, cauſes, and reaſons; in doing whereof ye ſeem rather to ſeek and examine that thing which might diſprove their doings, then that which might maintain the ſame; we ſhall anſwer you briefly, without long diſcourſe, to the chief points of your ſaid letters. Wherein taking for a ground, that words were ordained to ſignifie things, and cannot therefore by ſiniſter interpretation alter the truth of them, but onely in the wits of perverſe perſons that would blinde or colour the ſame; by reaſon whereof, to good men, they ſignifie that they mean onely doing their office; and to men of worſe ſort, they ſerve for maintenance of ſuch meaning as they would imagine: ſo in uſing words, we ought onely to regard and conſider the expreſſion of the truth in convenient ſpeech and ſentences, without overmuch ſcruple of ſuperperverſe interpretations, as the malice of men may excogitate; wherein both overmuch negligence is not to be commended, and too much diligence is not onely by daily experience in mens writings and laws ſhewed fruſtrate and void; inſomuch as nothing can be ſo cleerly and plainly written, ſpoken, and ordered, but that ſubtile wit hath been able to ſubvert the ſame; but alſo the Spirit of God, which in his Scripture taught us the contrary, as in the places which ye bring in and rehearſe: —If the Holy Ghoſt had had regard to that which might have been perverſly conſtrued of theſe words, "Pater major me eſt," and the other, "Ego et Pater unum ſumus," there ſhould have been added to the firſt "humanitas," to the ſecond "ſubſtantia." And wherefore doth the Scripture call Chriſt "Primogenitum? whereupon, and the Adverb "donec," was maintained the errour "Contra perpetuam virginitatem Mariae." Why have we in the church S. Paul's epiſtle, which S. Peter writeth to have been the occaſion of errours? Why did Chriſt ſpeak many words, which the Jews drew "ad calumniam," and yet reformed them not? as when he ſaid, "Deſtruite templum hoc, etc." meaning of his body; where "templum" with them had another ſignification; and ſuch other like? There is none other cauſe but this, "Omnia quae ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt." And by that learning, we ought to apply and draw words to the truth, and ſo to underſtand them, as they may ſignifie truth, and not ſo to wreſt them, as they ſhould maintain a lie. For otherwiſe, as hereticks have done with the holy Scripture, ſo ſhall all men do with familiar ſpeech; and if all things ſhall be brought into familiar diſputation, he that ſhall call us "Supremum et unicum dominum," by that means, and as goeth your argument, might be reproved: For Chriſt is indeed "unicus Dominus et ſupremus," as we confeſs him in the church daily; and now it is in opinion, that "Sancti" be not mediators; the contrary whereof ye affirm in your letters, becauſe of the text of S. Paul, "Unus eſt mediator inter Deum et hominem." And after that manner of reaſon which ye uſe in the entry, if any man ſhould ſay, This land is mine own, and none hath right in it but I; he might be reproved by the Pſalm, "Domini eſt terra." For why ſhould a man call "terram aliquam" onely his, whereof God is the chief Lord and owner? Why is it admitted in familiar ſpeech to call a man dead, of whom the ſoul, which is the chief and beſt part, yet liveth? How is it that we ſay, this man or that man to be founder of this church, ſeeing that in one reſpect God is only founder?

We

We ſay likewiſe, that he is a good man to the church, a ſpecial benefactor of the church; and that the church is fallen down, when the ſtones be fallen down, the people preſerved and liveing; and in all this manner of ſpeech, when we hear them, it is not accuſtomed nor uſed to do, as ye do, that is to ſay, to draw the word "Church" to that ſenſe, wherein the ſpeech may be a lie, but to take it in that wherein it ſignifieth truth. Which accuſtomed manner if ye had followed, you ſhould not have needed to have laboured ſo much in the declaration of the word "Eccleſia", in that ſignification wherein it is moſt rarely taken, and cannot, without maintenance of too manifeſt a lie, be applied to any man. For, taking "Eccleſia" in that ſenſe ye take it, S. Paul wrote amiſs writing to the Corinthians, ſaying, "Eccleſia Dei quae eſt Corinthi;" for by your definition "non circumſcribitur loco eccleſia," in the Goſpel, where Chriſt ſaid, "Dic eccleſiae," muſt needs have another interpretation and definition then ye make "de eccleſia" in your ſaid letters; or elſe it were hard to make complaint to all Chriſtendom, as the caſe in the Goſpel requireth. "Sed eſt candidi pectoris verba veritati accommodare,ut ipſam referre, quod eorum officium eſt, non corrumpere videantur." Furthermore,the lawyers that write how "Eccleſia fallit, et fallitur," what blaſphemy do they affirm, if that definition ſhould be given to "Eccleſia" which you write in your letters? wherein albeit ye write the truth for ſo far, yet foraſmuch as ye draw that to the words ſpoken of us to the reprobation of them, yet ye ſhew your ſelves contrary to the teaching of Scripture, rather inclined, by applying a divers definition, to make that a lie which is truly ſpoken, then "genuino ſenſu addita et candida interpretatione" to verifie the ſame. It were "nimis abſurdum," for us to be called "Caput eccleſiae repraeſentans corpus Chriſti myſticum, et eccleſiae, quae ſine ruga eſt et macula, quam Chriſtus ſibi ſponſam elegit, illius partem vel oblatam accipere vel arrogare." And therefore albeit "Eccleſia" is ſpoken of in theſe words touched in the proeme, yet there is added, "et cleri Anglicani," which words conjoined reſtrain, by way of interpretation, the word "Eccleſiam" and is as much as to ſay the church, that is to ſay, the clergy of England. Which manner of ſpeaking in the law ye have profeſſed, ye many times find, and likewiſe in many other places.

But proceeding in your ſaid letter, ye have ſhewed Chriſt to be "Caput eccleſiae," ye go about to ſhew how he divided his power in earth after the diſtinction "Temporalium et ſpiritualium;" whereof the one, ye ſay, he committed to princes, the other "Sacerdotibus:" for princes ye alledge texts which ſhew and prove obedience due to princes of all men, without diſtinction, be he prieſt, clerk, biſhop, or layman, who make together the church; and albeit your own words make mention of temporal things, wherein ye ſay they ſhould be obeyed, yet the texts of Scripture which ye alledge having the general words "Obedite, et ſubditi eſtote," contain no ſuch words whereby ſpiritual things ſhould be excluded; but whatſoever appertaineth to the tranquillity of man's life, is of neceſſity included, as the words plainly import; as ye alſo confeſs; wherefore "Gladium portat princeps," not only againſt them that break his commandment and laws, but againſt him alſo that in any wiſe breaketh God's laws; for we may not more regard our law then God, nor puniſh the breach of our laws, and leave the tranſgreſſion of God's laws unreformed; ſo as all ſpiritual things, by reaſon whereof may ariſe bodily trouble and inquietation, be neceſſarily included in princes power; and ſo proveth the text of Scripture by you alledged, and alſo the doctors by you brought in, confirm the ſame.

After that ye intend to prove, which no man will deny, the miniſtration of ſpiritual things to have been by Chriſt committed to prieſts, to preach and miniſter the ſacraments, them to be as phyſicians to mens ſouls; but in theſe Scriptures, neither by ſpiritual things ſo far extended, as under colour of that vocabule be now adays; nor it proveth not, that their office being never ſo excellent, yet their perſons, acts, and deeds ſhould not be under the power of their prince by God aſſigned, whom they ſhould acknowledge as their head; the excellency of the matter of the office doth not always in all points extoll the dignity of the miniſter. Chriſt, who did moſt perfectly uſe the office of a prieſt, "et nihil aliud quam vere curavit animas," gainſaid not the authority of Pilate upon that ground; and S. Paul executing the office of a prieſt, ſaid, "Ad tribunal Caeſaris ſto, ubi me judicari oportet;" and commanded likewiſe, indiſtinctly, all others to obey princes; and yet unto thoſe prieſts, being as members executing that office, princes do honour, for ſo is Gods pleaſure and commandment: wherefore, howſoever ye take the words in the proeme, we indeed do ſhew and declare, that prieſts and biſhops preaching the word of God, miniſtring the ſacraments according to Chriſt's laws, and refreſhing our people with ghoſtly and ſpiritual food, we not only ſuccour and defend them for tranquillity of their life, but alſo with our preſence; and otherwiſe do honour them, as the caſe requireth, for ſo is God's pleaſure; like as the huſband, although he be head of the wife, yet, ſaith S. Paul, "Non habet vir poteſtatem ſui corporis, ſed mulier," and ſo is, in that reſpect, under her. And having our mother in our realm, by the commandment of God we ſhall honour her; and yet they, for reſpect of our dignity, ſhall honour us by God's commandment likewiſe. And the miniſter is not always the better man, "ſed cui miniſtratur;" the phyſician is not better than the prince, becauſe he can do that the prince cannot, viz. "curare morbum." In conſecration of archbiſhops, do not biſhops give more dignity by their miniſtration then they have themſelves? The doctors

ctors ye bring in, takeing for their theme to extol prieſthood, prefer it to the dignity of a prince; after which manner of reaſoning it may be called "Dignius imperare affectibus, quam populis;" and ſo every good man in conſideration of every dignity to excel a king, not living ſo perfectly as he doth. And why is a biſhop better than a prieſt, ſeeing and conſidering, in the matter of their office, "Epiſcopus, etiamſi adminiſtret plura, non tamen adminiſtrat majora." Emperours and princes obey biſhops and prieſts as doers of the meſſage of Chriſt, and his ambaſſadours for that purpoſe; which done, "ſtatim fiunt privati," and in order and quietneſs of living, acknowledge princes as head. For what meant "Juſtinian" the emperour to make laws "De epiſcopis et clericis," and ſuch other ſpiritual matters, if he had not been perſwaded "Illi eſſe curam eccleſiae a Deo mandatam? This is true, that princes be "Filii eccleſiae, that is to ſay, "illius eccleſiae" which ye define; wherewith it may agree, that they be nevertheleſs "Suprema capita" of the congregations of chriſtian men in their countries; like as in ſmaller number of chriſtian men, "Non eſt abſurdum vocare ſuperiores capita," as they be called indeed, and may be called "Primi et ſupremi," in reſpect of thoſe countries. And why elſe doth the pope ſuffer any other beſides himſelf to be called archbiſhop, ſeeing that he himſelf indeed challengeth to be "Princeps apoſtolorum et epiſcoporum" in Peter's ſtead, which the name of an archbiſhop utterly denieth; but by addition of the country they ſave the ſenſe: whereunto in us to be called "Eccleſiae Anglicanae" yet at the laſt agree, ſo that there were added "in temporalibus;" which addition were ſuperfluous, conſidering that men being here themſelves earthly and temporal, cannot be head and governour to things eternal, nor yet ſpiritual; takeing that word ſpiritual, not as the common ſpeech abuſeth it, but as it ſignifieth indeed: For "Quae ſpiritu aguntur, nulla lege aſtringuntur," as the Scripture ſaith, "Quae Spiritu Dei aguntur, libera ſunt." And if you take "Spiritualibus" for ſpiritual men, that is to ſay, prieſts, clerks, their good acts and deeds worldly; in all this both we and all other princes be at this day chief and heads, after whoſe ordinance, either in general or in particular, they be ordered and governed. For leaving old ſtories, and conſidering the ſtate of the world in our time, is there any convocation where laws be made for the order of our clergy, but ſuch as by our authority is aſſembled? And why ſhould not we ſay as "Juſtinian" ſaid, "Omnia noſtra facimus, quibus a nobis impartitur auctoritas?" Is any biſhop made but he ſubmitteth himſelf to us, and acknowledgeth himſelf as biſhop to be our ſubject? Do not we give our licence and aſſent to the election of abbots? and this is concerning the perſons and laws ſpiritual. As touching their goods, it is in all mens opinions learned in our laws, "extra controverſiam," that debate and controverſie of them appertaineth to our occaſion and order. And as for the living of the clergy, ſome notable offences we reſerve to our correction, ſome we remit by our ſufferance to the judges of the clergy; as murther, felony, and treaſon, and ſuch like enormities we reſerve to our examination; other crimes we leave to be ordered by the clergy, not becauſe we may not intermeddle with them, for there is no doubt but as well might we puniſh adultery and inſolence in prieſts, as emperors have done, and other princes at this day do, which ye know well enough; ſo as in all theſe articles concerning the perſons of prieſts, their laws, their acts, and order of living, foraſmuch as they be indeed all temporal, and concerning this preſent life only, in thoſe we (as we be called) be indeed in this realm "Caput;" and becauſe there is no man above us here, be indeed "Supremum caput." As to ſpiritual things, meaning by them the ſacraments, being by God ordained as inſtruments of efficacy and ſtrength, whereby grace is of his infinite goodneſs conferred upon his people; foraſmuch as they be no worldly nor temporal things, they have no worldly nor temporal head, but only Chriſt that did inſtitute them, by whoſe ordinance they be miniſtred here by mortal men, elect, choſen, and ordered as God hath willed for that purpoſe, who be the clergy; who for the time they do that, and in that reſpect, "tanquam miniſtri verſantur in his, quae hominum poteſtati non ſubjiciuntur; in quibus ſi male verſantur ſine ſcandalo, Deum ultorem habent, ſi cum ſcandalo, hominum cognitio et vindicta eſt." Wherein, as is before ſaid, either the prince is chief doer, this authority proceeded to the execution of the ſame; as when by ſufferance or priviledge the prelates intromit themſelves therein; wherefore in that which is derived from the prince at the beginning, why ſhould any obſtacle or ſcruple be to call him head from whom that is derived? ſuch things as although they be amongſt men, yet they be indeed "divina, quoniam quae ſupra nos ſunt nihil ad nos." And being called head of all, we be not indeed, nor in name, to him that would ſincerely underſtand it, head of ſuch things being not ſpiritual, as they be not temporal; and yet to thoſe words ſpoken of us "ad evitandam illam calumniam," there is added "quantum per legem Chriſti licet;" for interpretation of which parentheſis your ſimilitude added of "homo immortalis eſt, quantum per naturae legem licet," is nothing like; for "naturae lex" is not immortality, as is "lex Chriſti" to ſuperiority: for "lex naturae" nor ſpeaketh, nor can mean of any immortality at all, conſidering that the law of nature ordaineth mortality in all things; but Chriſt's law ſpeaketh of ſuperiority, admitteth ſuperiority, ſheweth alſo and declareth "obediendum eſſe principibus," as ye do alledge. Wherefore if the law of God permitteth ſuperiority, and commandeth obedience; to examine and meaſure "modum obedientiae et ſuperioritatis," there can to no

no other thing ſo good a relation be made. For as ye underſtand the Scripture, though it ſay nay to part, it ſaith not nay to the whole; whereas nature denieth utterly all immortality, and ſo though in ſpeaking of immortality of man it were ſuperfluous to ſay "quantum per naturae legem licet," yet is not ſo ſpeaking "de ſuperioritate et modo principatus," referring the certain limits to the law of Chriſt, "ad cujus normam quicquid quadrat, planum et rectum eſt, quicquid non quadrat, pravum et iniquum." And as touching the doubt and difficulty you make to give a ſingle anſwer, yea or no, for that the queſtion propounded containeth two things, whereof the one is true, the other falſe, as ye ſay, meaning, as ye write, that in "temporalibus" we be "caput" and in "ſpiritualibus" we be not; it ſeemeth that neither your example agreeth in ſimilitude with that ye bring it in for, nor is there in learning or common ſpeech uſed the ſcrupuloſity in anſwers ye write of. Truth it is, that the queſtion in plain words containeth two parts expreſly, whereof the one is true, the other falſe; our yea or nay cannot be anſwered; for there ſhould appear a manifeſt lye, which God's law deteſteth, and naturally is abhorred: as if it ſhould be aſked us, if we were king of England and of Denmark, our nay or yea ſhould not ſuffice. But it is far otherwiſe both in matters of learning and common ſpeech, where the words in the queſtion may by divers interpretations or relations contain two things, and yet in expreſſion contain but one: as if a man ſhould aſk us, "An Filius et Pater unum ſunt?" we would not doubt to anſwer and ſay, yea, as the Scripture ſaith; for it is truly anſwered, and to make a lye is but ſophiſtication, drawing the word "unum" to perſon, wherein it is a lye. If one were aſked the queſtion, Whether the man and wife were one, he might boldly and truly ſay, yea; and yet it is "diſtinctione corporum naturalium" a lye; and to the queſtion, "Utrum eccleſia conſtet ex bonis et malis," yea; and yet as ye define "eccleſiam," it is a lye. The reaſon of diverſity is this, for that it is not ſuppoſed men would abuſe words, but apply them to ſignifie truth, and not to ſignifie a lye; wherein the "Arrians" offending, took occaſion of hereſies. For that which is in Scripture written, is a moſt certain truth; and as it is there written, ſo, and no otherwiſe, would Chriſt have anſwered. If the queſtion had been aſked, "An Pater eſſet major illo?" he would have ſaid, yea, as it is written. And if the "Arrians" would have taken for a truth that of him that is truth, and ſpeaketh truth, and from whom proceedeth but truth, they would have brought a diſtinction with them to ſet forth truly, and not diſprove that it was truly written by ſophiſtication of the word. When St. James wrote, "Fides ſine operibus mortua eſt," he wrote truth; and ſo did St. Paul, "Quod fides juſtificat abſque operibus legis;" which it could not do, if it were "mortua." Either of theſe made a ſingle aſſeveration of a ſentence, by interpretation containing two; truſting that the reader would "pio animo" ſo underſtand them, as their ſayings might, as they do indeed, agree with truth. It is never to be thought men will willingly and without ſhame lye; and therefore the ſenſe, if any may be gathered true, or like to be true, is to be taken, and not that which is a lye. And when we write to the pope "ſanctiſſimo," we mean not holier than St. Peter, though it ſound ſo; and he that in our letters ſhould object that, ſhould be thought ridiculous. He that ſhould ſay he rode beyond the ſea, were not conveniently interrupted in his tale by him that would object ſayling upon the ſea, where he could not ride at all; and rather then men would note a lye, when they know what is meant, they would ſooner by allegory or metaphor draw the word to the truth, then by cavillation of the word note a lye. Hath not the pope been called "Caput eccleſiae," and who hath put any addition to it? Have not men ſaid that the pope may diſpence "cum jure divino?" and yet in a part "juris divini, viz. moralis et naturalis" the ſame men would ſay he might not diſpence. Wherefore if in all other matters it was never thought inconvenient to ſpeak abſolutely the truth, without diſtinction, why ſhould there be more ſcruple in our caſe? The truth cannot be changed by words; That we be, as God's law ſuffereth us to be, whereunto we do and muſt conform our ſelves. And if ye underſtand, as ye ought to underſtand "Temporalibus", for the paſſing over this life in quietneſs, ye at laſt deſcend to agree to that, which in the former part of your letter you intend to impugne; and ſticking to that, it were moſt improperly ſpoken to ſay, we be "illius eccleſiae caput in temporalibus," which hath not "temporalia."

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 10.	THO. CRANMER 1.	1533.	HENRIC. VIII. 25.

Praelatorum et cleri de provincia Eborum in convocatione ſuper duabus quaeſtionibus inſtrumentum publicum. Ex autog apud Rymer Foed. vol. XIV. p. 472.

UNIVERSIS et ſingulis ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae, ſive hoc praeſens publicum tranſumpti inſtrumentum pervenerint ſeu pervenerit, et quos infraſcripta tangunt ſeu tangere poterunt quomodolibet infuturum, Edwardus, permiſſione divina Eboracenſis archiepiſcopus, Angliae primas, et apoſtolicae ſedis legatus, ſalutem in Domino, et fidem indubiam praeſentibus adhiberi. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus et deduci

duci volumus per praeſentes, quod anno Dom. M. D. XXXIII. indictione VI. pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, domini Clementis, divina providentia illius nominis papae ſeptimi, anno decimo, menſis vero Junii die decimo quarto, coram nobis in quadam ſuperiori camera infra aedes reſidentiae noſtrae vulgariter nuncupatas "Stockwell," infra dioeceſim Wintonienſem notorie ſituatas, in notarii publici ſubſcripti, ſcribae noſtri in hac parte ſpecialiter aſſumpti, ac teſtium inferius nominatorum praeſentia, judicialiter pro tribunali ſedentibus, comparuit perſonaliter venerabilis vir magiſter Johannes Olyver, legum doctor, quaſdam literas procuratorias, manu, ut apparuit, invictiſſimi et potentiſſimi principis domini noſtri Henrici octavi, Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae, more ſolito et conſueto ſignatas, ſuoque ſigneto ſigillatas, et ſe partem pro eadem (cum ea qua decuit reverentia et honore) fecit. Quarum quidem literarum procuratoriarum exhibitarum verus tenor ſequitur in haec verba:

Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, et dominus Hiberniae, univerſis et ſingulis praeſentes literas viſuris, pateat evidenter, et ſit notum; quod nos de fidelitate, ſcientia, et circumſpectionis induſtria dilectorum nobis Johannis Olyver, legum, et Willielmi Bretteyn, utriuſque juris doctorum, ſpecialem fiduciam obtinentes, eoſdem Johannem Olyver, et Willielmum Bretteyn noſtros legitimos ad effectum infraſcriptum, conjunctim et diviſim, nominamus, et per praeſentes conſtituimus procuratores: dantes et concedentes, prout praeſentium tenore damus et concedimus eiſdem procuratoribus noſtris, conjunctim et eorum utrique per ſe diviſim, et in ſolidum, poteſtatem et auctoritatem ſufficientes et legitimas, pro nobis et nomine noſtro coram reverendiſſimis in Chriſto patribus Thoma, permiſſione divina Cantuar. archiepiſc. totius Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, necnon Edwardo, eadem permiſſione Ebor. archiepiſcopo, Angliae primate, et apoſtolicae ſedis legato, aut eorum altero, aliove judice ſive aliis judicibus competente, ſive competentibus, quocunque ſive quibuſcunque ad infraſcripta poteſtatem ſufficientem habente, ſive habentibus, comparendi; necnon tractatus quoſcunque inter nos progenitoreſve noſtros et alios reges et principes initos, factos, et celebratos, et concluſos; ac inſtrumenta, munimenta, ſcripturas, chartas, literas teſtimoniales, privilegia, gratias, exemptiones, et conſultationum literas, cenſuras, et determinationes academiarum quarumcunque, aſſertioneſque et opiniones praelatorum et cleri Eboracenſis provinciae, et alia ſcripta quaecunque, nos et perſonam noſtram, ſeu cauſas et negotia noſtra qualitercunque tangentia ſive concernentia, coram eiſdem, ſeu eorum aliquo realiter exhibendi. Et quod noſtra principaliter intereſt, eiſdem ſeu eorum tranſumptis in diverſis remotis ac longe abinvicem diſtantibus locis, etiam tranſmarinis uti, quodque eadem adhuc duplicata non habemus, valdeque periculoſum nobis foret eadem originalia ab uno loco ad alia, eademque remota et forſan tranſmarina, propter maris et viarum diſcrimina, aliaque nonnulla pericula et caſus adverſos frequenter accidentes, et contingentes, transferri et tranſportari, allegandi et proponendi, ac deſuper, ſi opus fuerit, fidem faciendi, hujuſmodique tractatus, inſtrumenta, munimenta, ſcripturas, chartas, literas, gratias, exemptiones, privilegia, cenſuras, et determinationes, aſſertioneſque, et opiniones, ac ſcripta quaecunque originalia, ſana videlicet et integra, ac omnibus exceptione et ſuſpicione ſiniſtris carentia, auctoritate ſua ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit aut poteſt, exemplificari et tranſumi, necnon una vel plura, publicum ſeu publica inſtrumentum ſive inſtrumenta exinde confici et auctentice ſigillari, petendi et obtinendi, tantamque fidem hujuſmodi tranſumptis adhibendam fore de jure deberi, quanta hujuſmodi originalibus adhiberetur, decerni et pronunciari, etiam petendi et impetrandi; caeteraque omnia et ſingula faciendi et expediendi, quae in praemiſſis et circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, licet mandatum de ſe magis exigant ſpeciale, quam praeſentibus eſt expreſſum. Ratum et gratum habentes et habituri totum, et quicquid per dictos procuratores noſtros, aut eorum alterum geſtum ſeu expeditum fuerit in praemiſſis, vel aliquo praemiſſorum, per praeſentes ſigneto noſtro ſigillatas. Dat. in manerio noſtro de Grenewich decimo die Julii, A. D. M. D. XXXIII. et regni noſtri anno XXV.

Et deinde dictus procurator nomine et pro, ac ex parte dicti invictiſſimi et potentiſſimi domini noſtri regis, quoddam inſtrumentum publicum ſignis et ſubſcriptionibus Triſtani Teſhe, Reinaldi Beyſley, et Chriſtoferi Beyſley, notariorum publicorum, ut apparuit, ſubſcriptum et ſignatum, de et ſuper aſſertionibus et opinionibus praelatorum et cleri noſtrae provinciae Eborum ſuper duabus quaeſtionibus in convocatione praelatorum et cleri dictae noſtrae provinciae Eborum propoſitis, realiter produxit et exhibuit, ac penes nos et dictum ſcribam noſtrum dimiſit, et allegavit, quod cum eidem invictiſſimo et potentiſſimo domino noſtro regi expediens foret et conducibile, dictum inſtrumentum publicum, quod non habuit, neque habet (uti tunc aſſeruit) duplicatum, de uno loco ad alium, et praeſertim de iſto regno Angliae ad alia multum inter ſe diſtantia regna ſive loca uno eodemque tempore oſtendi et declarari, ad effectum quod omnia et ſingula in dicto inſtrumento publico cunctis Chriſti fidelibus innoteſcerent, poſſitque hujuſmodi inſtrumentum publicum, ſi ad effectum ſuperius expreſſum ad diverſas partes multum inter ſe (ut praemittitur) diſtantes deferretur et tranſportaretur, ob viarum diſcrimina et caſus adverſos, qui frequenter accidunt, veriſimiliter deperire; nobis pro parte praefati excellentiſſimi domini noſtri regis debita cum inſtantia ſupplicavit, quatenus dictum inſtrumentum publicum diligenter inſpicere,

contractare,

contractare, et examinare curaremus: Et ſi illud per nos inſpectum et debite examinatum reperiremus non vitiatum, non raſum, non abolitum, non cancellatum, nec in aliqua ipſius parte ſuſpectum, hujuſmodi inſtrumentum publicum per notarios publicos ſubſcriptum tranſumi, exemplari, et ſubſcribi, atque in publicam et auctenticam formam redigi praecipere et mandare; necnon ut hujuſmodi tranſumptis, ſicut dicto inſtrumento publico, inpoſterum, tam in judicio quam extra, plena fides adhibeatur, decernere, ac decretum noſtrum et auctoritatem interponere dignaremur.

Tenor vero dicti inſtrumenti publici, una cum ſubſcriptionibus praedictorum notariorum publicorum ſequitur, et eſt talis:

In Dei nomine, Amen. Per praeſentis publici inſtrumenti ſeriem cunctis, et praeſertim invictiſſimo, metuendiſſimo, ac potentiſſimo principi et domino noſtro ſupremo Henrico VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae illuſtriſſimo, caeteriſque ſui regni nobilibus et proceribus appareat evidenter et ſit notum; quod A. D. M. D. XXXIII. indictione ſexta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri, dom. Clementis, divina providentia hujus nominis papae ſeptimi, anno decimo, menſis vero Maii die 13. in domo capitulari eccleſiae metropoliticae Eborum, in noſtrorum notariorum publicorum et teſtium inferius nominatorum praeſentiis, coram venerabilibus viris Willielmo, abbate monaſterii B. Mariae prope et extra muros civitatis Eborum, Briano Higdon, legum doctore, decano eccleſiae metropoliticae Eborum praedictae, Willielmo Strangeweys, Nicolao Evererd, et Edwardo Kellett, decretorum doctoribus, commiſſariis ſive praeſidentibus in convocatione provinciali praelatorum et cleri civitatis, dioeceſis, et provinciae Eborum, auctoritate reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Edwardi, permiſſione divina Eborum archiepiſcopi, Angliae primatis, ac apoſtolicae ſedis legati, ſufficienter et legitime in hac parte deputatis, praelatiſque et clero provinciae Eborum praedictae tunc et ibidem in convocatione praelatorum et cleri dictae Eborum provinciae in dicta domo capitulari congregatis, et perſonaliter praeſentibus; comparuit perſonaliter egregius vir magiſter Rollandus Lee, decretorum doctor, a conſiliis dicti domini noſtri regis, ac nomine ejuſdem, nobiliumque et procerum dicti regni Angliae, eoſdem commiſſarios ſive praeſidentes ad mandatum illius illuſtriſſimi principis, ut aſſeruit, requiſivit, quatenus nobis notariis publicis infraſcriptis mandarent et praeciperent, quod acta originalia in eadem convocatione habita et facta ſcrutaremur, et inſtrumentum vel inſtrumenta unum vel plura, publicum ſeu publica, de et ſuper compertis in actis originalibus ejuſdem convocationis, de et ſuper aſſertionibus et opinionibus dictorum praelatorum et cleri, quoad quaeſtiones infraſcriptas conficeremus. Ad cujus petitionem dicti commiſſarii ſive praeſidentes, juxta et ſecundum requiſitionem ex parte ejuſdem invictiſſimi principis, et dictorum nobilium et procerum, ut praefertur, factam, nobis notariis publicis ſubſcriptis mandaverunt et praeceperunt in praelatorum et cleri ejuſdem convocationis tunc et ibidem exiſtentium praeſentia, nemine eorundem reluctante, diſſentiente, aut contradicente, quatenus acta originalia hujuſmodi diligenter et fideliter ſcrutaremur, ac de et ſuper compertis in eiſdem actis originalibus unum vel plura, publicum ſeu publica inſtrumentum ſive inſtrumenta conficeremus. Quare nos notarii publici ſubſcripti mandatis dictorum commiſſariorum ſive praeſidentium obtemperare volentes, acta originalia in dicta convocatione (nobis praeſentibus) habita et facta ſcrutavimus, et per illud ſcrutinium comperimus et invenimus, quod nuper in dicta convocatione provinciali praelatorum et cleri civitatis, dioeceſis, et provinciae Eborum in domo capitulari eccleſiae metropoliticae Eborum antedicta, ſeptimo die menſis Februarii, A. D. M. D. XXXI. inchoata, et de diebus in dies hactenus continuata et prorogata, propoſitae fuerunt duae quaeſtiones, quarum unius deciſio et determinatio ſpectat ad theologos, alterius vero ad canoniſtas et juriſconſultos, ut praelati et clerus antedicti eaſdem quaeſtiones cum matura deliberatione pro veritate in hac parte eruenda et habenda, quatenus ad eorum facultates reſpective attineret, diligenter examinarent, et opiniones ſuas, quid ipſi de et ſuper eiſdem ſentirent, oſtenderent et declararent.

Prima vero quaeſtio ad theologos pertinens talis eſt: "An ducere uxorem cognitam a fratre decedente ſine prole ſit prohibitio juris divini indiſpenſabilis a papa?" Ad quam, poſt nonnulla argumenta et diſputationes hinc inde per praelatos et clerum praedictos habita et facta, praelati et clerus antedicti exiſtentes theologi, in numero viginti et ſeptem perſonaliter tunc et ibidem praeſentes, habentes etiam procuratoria epiſcoporum, abbatum, et aliorum praelatorum et clericorum abſentium ad numerum viginti quatuor, quibuſdam in numero duobus duntaxat exceptis, aſſeruerunt: "Caſum hujuſmodi de jure divino eſſe indiſpenſabilem per papam." Prout ex actis originalibus in regiſtro dictae convocationis remanentibus plenius liquet.

Secunda vero quaeſtio ad canoniſtas et juriſconſultos pertinens eſt haec: "An carnalis copula inter illuſtriſſimum principem Arthurum et ſereniſſimam dominam Catharinam reginam ex propoſitis, exhibitis, deductis, et allegatis ſit ſufficienter probata?" Ad quam praelati et clerus, canoniſtae et juriſconſulti perſonaliter in dicta convocatione praeſentes, et numerum XLIV. facientes, quorum quidam etiam exhibuerunt procuratoria quinque vel ſex praelatorum et cleri, duobus duntaxat exceptis, affirmarunt "ſe ſentire ex propoſitis et exhibitis coram eis in convocatione praedicta, carnalem copulam inter dictum illuſtriſſimum principem Arthurum et ſereniſſimam dominam Catharinam, quondam ejus conjugem, fuiſſe et eſſe ſufficienter probatam." Prout ex actis originalibus in eadem convocatione et nobis notariis publicis ſubſcriptis

ſcriptis

ſcriptis praeſentibus habitis, et factis manifeſte liquet et apparet. Super quibus omnibus et ſingulis praedictus magiſter Rollandus Lee, nomine quo ſupra, nos notarios publicos ſubſcriptos unum vel plura, publicum ſeu publica inſtrumentum ſive inſtrumenta exinde conficere requiſivit.

Acta fuerunt haec omnia et ſingula, prout ſupraſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis. Praeſentibus tunc ibidem magiſtris Leonardo Horſeman, artium magiſtro, ac Thoma Farrihere, in decretis bacalario, teſtibus ad praemiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Triſtanus Teſhe, Eboracenſis dioeceſis publicus auctoritate apoſtolica notarius, quia requiſitioni et petitioni dicti egregii viri magiſtri Rollandi Lee, ſupradictorumque commiſſariorum ſive praeſidentium mandatis et praeceptis, necnon actorum originalium, de quibus ſupra fit mentio, ſcrutinio, caeteriſque praemiſſis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco praedictis agebantur et fiebant, una cum praenominatis teſtibus, qui tempore requiſitionis et petitionis praedictarum praeſentes fuerunt, praeſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi, audivi, et inactitavi; igitur hoc praeſens publicum inſtrumentum manu alterius, me aliunde occupato, fideliter ſcriptum, exindeque confectum publicavi, et in hanc publicam formam redactum ſubſcripſi, ac ſigno et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi rogatus et requiſitus in fidem et teſtimonium praemiſſorum.

Nos igitur Edwardus, archiepiſcopus, primas, et legatus antedictus, petitionem et ſupplicationem praedictas juſtas, et rationi conſonas fuiſſe et eſſe cenſentes, dictum inſtrumentum publicum, ut praemittitur, coram nobis exhibitum in notarii publici ac teſtium ſubſcriptorum praeſentia palpavimus, inſpeximus, et ad effectum infraſcriptum examinavimus diligenter. Et quia dictum inſtrumentum publicum non raſum, non abolitum, non cancellatum, nec in aliqua ipſius parte ſaltem ſubſtantiali ſuſpectum, ſed omni prorſus vitio et ſiniſtra ſuſpicione ad extra ſenſibile carentes invenimus, idcirco ad omnem juris effectum, qui exinde ſequi poterit, pro tribunali, ut praefertur, ſedentes, noſtris auctoritate et decreto dictum inſtrumentum publicum publicavimus, ac illud per notarium publicum ſubſcriptum, ſcribam nobis in hac parte aſſumptum, tranſumi, exemplari, ſubſcribi, et in publicam et auctenticam formam redigi, ejuſque ſigno et nomine ſignari mandavimus et fecimus; quibus quidem tranſumptis ſic, ut praefertur, in publicam formam redactis, ſicuti dicto inſtrumento publico, plenam et indubitatam fidem adhibendam, tam in judicio quam extra, decrevimus, ſicque per praeſentes decernimus ubilibet in agendis.

In quorum omnium et ſingulorum praemiſſorum fidem et teſtimonium, nos Edwardus, archiepiſcopus, primas, et legatus antedictus, has praeſentes literas noſtras teſtimoniales, ſive hoc praeſens publicum tranſumpti inſtrumentum, dicti publici inſtrumenti verum tenorem in ſe continentes, ſive continens, exinde fieri, ac per notarium publicum ſubſcriptum, ac ſcribam noſtrum in hac parte aſſumptum, ſubſcribi et ſignari mandavimus, noſtrique ſigilli juſſimus et fecimus appenſione communiri.

Data et acta fuerunt haec omnia et ſingula, prout ſupraſcribuntur et recitantur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco in prima parte hujus publici inſtrumenti deſcriptis: praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris Jacobo Ince, Richardo Cryton, et Johanne Wright, Coven. et Lich. ac London. reſpective dioeceſium, teſtibus ad praemiſſa videnda, audienda, et teſtificanda vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Thomas Argall, Wintonienſis dioeceſis, publicus auctoritate apoſtolica notarius, per praefatum reverendiſſimum patrem in praeſenti negotio ſcriba et actuarius ſpecialiter aſſumptus, quia praedictarum literarum procuratoriarum, necnon inſtrumenti publici praedicti exhibitioni, petitioni, examinationi, et decreto, caeteriſque praemiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic, ut praemittitur, ſub anno Domini, indictione, pontificatu, menſe, die, et loco in prima parte hujus publici tranſumpti inſtrumenti ſpecificatis, per praenominatum reverendiſſimum patrem et coram eo agebantur, et fiebant, una cum praenominatis teſtibus perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi; ideo hoc praeſens publicum tranſumpti inſtrumentum manu alterius, me aliunde occupato, fideliter ſcriptum, ac per me una cum dicto inſtrumento publico ſuperius ſpecificato fideli collatione ſive examine collatum, necnon ſigillo dicti reverendiſſimi patris, eo jubente, communitum, de mandato et requiſitione dicti reverendiſſimi patris ſubſcripſi, et quantum in me eſſet, vel ad me attineret, publicavi, atque in hanc publicam et auctenticam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi in fidem et teſtimonium praemiſſorum.

Ad imum ſigni: "Ut ne quid nimis."

Sub ſigillo praefati archiepiſcopi de cera viridi (pyxidi incluſo) pendente a filis ſericis albi coloris intertextis.

Anglici

Anglici matrimonii ſententia diffinitiva lata per ſanctiſſimum dominum noſtrum, D. Clementem, papam ſeptimum, in ſacro conſiſtorio de reverendiſſimorum S. R. E. cardinalium conſilio, ſuper validitate matrimonii inter sereniſſimos Henricum octavum et Catharinam, Angliae reges contracti. Ex vol. II. Fox p. 632.

Pro eadem ſereniſſima Catharina Angliae regina, contra ſereniſſimum Henricum octavum Angliae regem.

Clemens papa ſeptimus.

CHRISTI nomine invocato, in throno juſtitiae pro tribunali ſedentes, et ſolum Deum prae oculis habentes, per hanc noſtram diffinitivam ſententiam, quam de venerab. fratrum noſtror. S. R. E. card. conſiſtorialiter coram nobis congregatorum, conſilio et aſſenſu ferimus in his ſcriptis, pronunciamus, decernimus, et declaramus in cauſa et cauſis ad nos ac ſedem apoſtolicam per appellationem per chariſſimam in Chriſto filiam Catharinam, Angliae reginam illuſtrem, a noſtris et ſedis apoſtolicae legatis in regno Angliae deputatis, interpoſitam legitime devolutis et advocatis, inter praedictam Catharinam reginam, et chariſſimum in Chriſto filium Henricum octavum, Angliae regem illuſtrem, ſuper validitate et invaliditate matrimonii inter eoſdem reges contracti et conſummati, rebuſque aliis in actis cauſae et cauſarum hujuſmodi latius deductis, et dilecto filio Paulo Capiſſucho, cauſarum ſacri palatii tunc decano, et propter ipſius Pauli abſentiam venerabili fratri noſtro Jacobo Simonetae, epiſcopo Piſaurienſi, unius ex dicti palatii cauſarum auditoribus, locum tenenti, audiendis, inſtruendis, et in conſiſtorio noſtro ſecreto referendis, commiſſis, et per eos nobis et iiſdem cardinalibus relatis, et mature diſcuſſis, coram nobis pendentibus matrimonium inter praedict. Catharinam et Henricum, Angliae reges contractum, et inde ſecuta quaecunque fuiſſe, et eſſe validum et canonicum, validaque et canonica ſuos debitos debuiſſe et debere ſortiri effectus; prolemque exinde ſuſceptam et ſuſcipiendam fuiſſe et fore legitimam, et praefatum Henricum Angliae regem teneri et obligatum fuiſſe et fore ad cohabitandum cum dicta Catharina regina, ejus legitima conjuge, illamque maritali affectione et regio honore tractandam, et eundem Henricum Angliae regem ad praemiſſa omnia et ſingula cum effectu ad implendum, condemnandum, omnibuſque juris remediis cogendum et compellendum fore, prout condemnamus, cogimus, et compellimus; moleſtationeſque et denegationes per eundem Henricum regem eidem Catharinae reginae ſuper invaliditate ac foedere dicti matrimonii quomodolibet factas, et praeſtitas, fuiſſe et eſſe illicitas et injuſtas; et eidem Henrico regi ſuper illis ac invaliditate matrimonii hujuſmodi perpetuum ſilentium imponendum fore, et imponimus; eundemque Henricum Angliae regem in expenſis in hujuſmodi cauſa pro parte dictae Catharinae reginae coram nobis et dictis omnibus legitime factis condemnandum fore et condemnamus; quarum expenſarum taxationem nobis inpoſterum reſervamus.

Ita pronunciamus.

Lata fuit Romae in palatio apoſtolico publico in conſiſtorio die 23. Martii, M. D. XXXIV.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad ultimum diem Martii continuata. Ex reg. convoc. et excerptis Heylinianis.

ULTIMO die Martii coram reverendiſſimo Radulph. Pexſall, clericus coronae in cancellaria domini regis, nomine dicti regis praeſentavit breve regium de convocatione convocanda et continuanda in 4. diem Novembris ſequ. Et poſtea exhibitum eſt ſcriptum per Will. Saye, notar. public. de reſponſione domus inferioris ad quaeſtionem, viz. "An Romanus pontifex habeat aliquam majorem juriſdictionem collatam ſibi a Deo in S. Scriptura in hoc regno Angliae, quam alius quivis externus epiſcopus?" negantes 34. dubitans unus; affirmantes 4. Convocatio deinde a quarto die Novemb. ad undecimum fuit continuata. Archiepiſcopus, habita prius communicatione per longum tempus de et ſuper diverſis urgentibus cauſis, haereſim concernentibus, et pro reformatione ejuſdem, voluit et mandavit, quod in omnibus et ſingulis procuratoriis exhibitis coram eo in hac convocatione, ſive ſacra ſynodo provinciali, et inpoſterum in eadem convocatione exhibendis, inſeratur hoc verbum "metropolitanus," et deleatur ab iiſdem "apoſtolicae ſedis legatus." Decimo octavo die Novemb. et multis aliis menſis Decembris diebus diverſi libri Anglice conſcripti, primum epiſcopis, deinde prolocutori et clero examinandi committebantur, quos inter unus Tyndallio adſcriptus erat.

Inter alios libros die 11. Decemb. "abbas monaſterii de Northampton. exhibuit quendam librum "a Prymer" vulgo dictum, cum quibuſdam rubricis ſive rubricellis praecedentibus quaſdam

dam orationes et precationes ejuſdem libri, quae reverendiſſimo et confratribus ſuis videbantur ſuſpectae, et non ibidem inſerendae, eo quod non conſonant determinationi S. matris eccleſiae; ideo decretum fuit, quod populus non deberet exinde inſtrui, ne crederent contentis in dictis rubricis, aut aliquam ſpem ponerent in iiſdem." Hoc facto, convocatio ad 19. Decemb. et ab hoc die per breve regium in 4. Novemb. ſeq. apud S. Paulum prorogata fuit. Poſt receptum breve, antequam illud publice perlegeretur in ſynodo, prolocutor librorum examini domus inferioris commiſſorum cenſuras et animadverſiones cum reverendiſſimo et epiſcopis communicabat. "Deinde epiſcopi, abbates, et priores ſuperioris domus convocationis unanimi conſenſu et aſſenſu conſentiebant, quod dictus rev. pater apud illuſtr. in Chriſto principem et dominum noſtrum Henricum inſtantiam faceret, quatenus ſua regia majeſtas dignaretur pro augmento fidei ſubditorum ſuorum decernere et mandare, quod omnes et ſinguli ſubditi ſui, penes quos, aut in quorum poſſeſſione aliqui libri ſuſpectae doctrinae exiſtunt, praeſertim in lingua vulgari, citra aut ultra mare impreſſi, moneantur et cogantur eoſdem ſuſpectae doctrinae libros infra tres menſes a tempore monitionis in ea parte factae, coram perſonis per regiam majeſtatem nominandis praeſentare, et realiter exhibere, ſub certa poena per regiam majeſtatem moderanda et limitanda. Et quod ulterius regia ſua majeſtas dignaretur decernere, quod ſacra Scriptura in vulgarem linguam Anglicanam per quoſdam probos viros per dictum illuſtriſſimum regem nominandos transferatur, et populo pro eorum eruditione deliberetur et tradatur. Ac inſuper quatenus ſua regia majeſtas dignaretur prohibere et mandare, etiam indicta et impoſita poena, ne quiſquam laicorum aut ſecularium ſubditorum ſuorum de fide catholica, aut articulis fidei, ſacrave Scriptura, vel ejuſdem intellectu publice diſputare, aut aliquo modo rixoſe contendere praeſumat in futurum." Quibus ſic geſtis, reverendiſſimus continuavit convocationem in diem Jovis, viz. quartum Novembris M. D. XXXV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. II.	Tho. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 25.

The ſubmiſſion of the clergy, and reſtraint of appeals. Ex reg. convocat.

A ceſte bille avec une proviſion annexé les ſeigneurs ſont aſſentuz.

WHERE the kyngis humble and obedient ſubjects, the clergie of this realme of England, have not onely knaweleged, according to the treweth, that the convocacions of the ſame cleregy is, always hathe ben, and awght to be aſſembled onely by the kingis wrytt, but alſo ſubmytting themſelfys to the kingis mageſtie, have promiſed "in verbo ſacerdotii" that they will never from hencefurth preſume to attempt, alege, clayme, or put in ure, or enact, promulge, or execute any newe canons, conſtitucions, ordinannce provinciall, or other, or by whatſoever other name they ſhal be called, in the convocacion, oneles the kingis moſt roiall aſſent and licence may to them be had, to make, promulge, and execute the ſame; and that his mageſtie do gyve his moſt royall aſſent and auctoritie in that behalf: and where diverſe conſtitucions, ordynancis, and canons provinciall or ſynodall, whiche heretofore hathe ben enacted, and be thought not onely to be muche prejudiciall to the kingis prerogative roiall, and repugnant to the lawes and ſtatutes of this realme, but alſo overmuche oneroufe to his highnes and his ſubjects; the ſaid cleregy hathe moſt humbly beſought the kingis highnes, that the ſaid conſtitucions and canons may be committed to the examinacion and judgment of his highnes, and of XXXII. perſonnes of the kingis ſubjects, whereof XVI. to be of the upper and nether hows of the parliament of the temporaltie, and other XVI. to be of the cleregy of this realme, and all the ſaid XXXII. perſonnes to be choſen and appoynted by the kingis mageſtie; and that ſuche of the ſaid conſtitucions and canons, as ſhal be thought and determined by the ſaid XXXII. perſonnes, or the more part of them, worthie to be abrogated and adnulled, ſhall be abolite and made of no value accordingly; and ſuche other of the ſame conſtitucions and canons, as by the ſaid XXXII. or the more parte of them, ſhal be approved to ſtand with the laws of God, and conſonante to the lawes of this realme, ſhall ſtand in their full ſtrenght and power, the kingis moſt roiall aſſent firſt had and opteyned to the ſame.

BE yt therefore nowe enacted by auctoritie of this preſent parliament, according to the ſaid ſubmiſſion and peticion of the ſaid cleregy, that they, ne enny of them, from hencefurth ſhall preſume to attempt, alege, clayme, or put in ure any conſtitucions or ordinanncys, provinciall or ſinodalys, or any other canons, nor ſhall enact, promulge, or execute any ſuche canons, conſtitucions, or ordinannce provinciall, by whatſoever name or names they may be called, in their convocacions in tyme commyng, whiche alway ſhal be aſſembled by auctorite of the kingis wrytt, oneles the ſame cleregy may have the kingis moſte roiall aſſent and licence to make, promulge, and execute ſuche canons, conſtitucions, and ordinanncys, provinciall or ſinodall, upon pain of every one of the ſaid cleregy doyng contrary to this act, and beyng thereof convicte, to ſuffer empreſonament, and make fyne at the king's will. And foraſmuche as ſuche canons, conſtitucions, and ordinannce, as heretofore hath ben made by the cleregy of this realme, cannot nowe at the ſeſſion of this preſent parliament, by reaſon of ſhortneſſe of tyme, be vewyd, examyned,

myned, and determined by the kingis highnes, and XXXII. perſonnes to be choſen and appointed according to the peticion of the ſaid cleregy, in fourme above reherſed; be yt therefore enacted by auctoritie aforeſaid, that the kingis highnes ſhall have power and auctoritie to nominate and aſſigne at his pleaſure the XXXII. perſonnes of his ſubjects, whereof XVI. to be of the cleregy, and XVI. to be of the temporaltie of the upper and nether hows of the parliament. And yf enny of the ſaid XXXII. perſonnes ſoe choſen ſhall happen to dye before their full determinacion, then his highnes to nominate other from time to time of the ſaid two howſis of the parliament, to ſupple the nowmber of the ſaid XXXII. And that the ſame XXXII. by his highneſſe ſo to be named, ſhall have power and auctoritie to vewe, ſerche, and examyn the ſaid canons, conſtitucions, and ordinannce provinciall and ſynodall heretofore made; and ſuche of them as the kingis highnes, and the ſaid XXXII. or the more part of them ſhall deme and adjudge worthy to be continued, kept, and obeyde, ſhal be from thencefurth kept, obeyd, and exemted within this realme, ſo that the kingis moſt roiall aſſent under his great ſeal be firſt had to the ſame. And the reſidewe of the ſaid canons, conſtitucions, and ordinannce provinciall, which the kingis highneſſe, and the ſaid XXXII. perſonnes, or the more parte of them ſhall not approve, or deme and judge worthie to be abolit, abrogate, and made fruſtrate, ſhall from thencefurth be void and of noen effect, and never be put in execution within this realme.

Provided alway, that noe canons, conſtitucions, or ordinannce ſhall be made or putt in execution within this realme by auctoritie of the convocacion of the cleregy, whiche ſhal be contrariannt or repugnant to the kings prerogative royall, or the cuſtumes, lawes, or ſtatutes of this realme; any thing contained in this acte to the contrary hereof notwithſtanding.

[a] Provided alſo that ſuche canons, conſtitucions, ordynannces provincyall and ſynodalls, beyng allredy made, which be not contrariannt nor repugnant to the lawes, ſtatutes, and cuſtomes of this realme, nor to the damage or hurte of the kings prerogative royall, ſhall now ſtill be uſed and executyd as thei were affore the makeing of this act, tyll ſuche tyme as they be vewed, ſerched, or otherwiſe ordered and determined by the ſaid XXXII. perſons, or the more part of them, according to the tenour, fourme, and effect of this preſent act.

Soit baillé aux communes.

A ceſt proviſion les communes ſont aſſentez.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. II.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

Academiae Cantabrigienſis determinatio adverſus ſuprematum papae. Ex Anth. Harmer Specimen of Errors, append. p. 163.

Invictiſſimo ac potentiſſimo principi ac domino noſtro clementiſſimo Henrico octavo, Angliae et Franciae regi, domino Hiberniae, etc.

QUOD felix et fauſtum ſit, et huic florentiſſimo regno tuo et univerſo orbi chriſtiano, invictiſſime princeps ac domine clementiſſime, in ſcripto prodimus, ac palam dicimus ſententiam noſtram in quaeſtione illa famoſa de Romani pontificis poteſtate; cujus quaeſtionis veritatem poſt maturam et ſedulam examinationem, ac varias ea de re non uno tempore collocutiones diligenti tandem ſcripturarum collatione et perpenſione (ut nobis videmur) eruimus, et erutam et ſyngrapho quodam expreſſam, quod ſententiae noſtrae et facti certiſſimus teſtis fuerit, majeſtati tuae una cum literis iſtis nunc mittimus.

Atque hanc ſane provinciam, ſereniſſime rex, abs tua ſublimitate nobis impoſitam, libenter ſuſcepimus, partim ob eam, quam majeſtati tuae debemus, fidem et obedientiam, quibus ullo modo aut tempore deeſſe nefas maximum putamus, partim ipſius veritatis amore ac ſtudio, quam dicere ac praedicare, quoties e Chriſti gloria, et reipublicae chriſtianae ſalute atque commodo eſſe videatur, cum omnium interſit, qui Chriſto nomen dederunt, atque in illius verba jurarunt, tum noſtra nullo magis referre intereſſeque videtur, qui quotidie in illius ſcripturis verſamur, quotidie illius verba et voces legimus, qui eſt ipſa via, veritas, et vita; quique veritatem cuſtodit in ſeculum ſeculi. Hujus favorem ac gratiam ſemper tuae celſitudini adeſſe precamur, optamuſque ut nos, ut academiam noſtram, quae tuae ſemper voluntati fuerit obſequentiſſima, viciſſim ſublimitatis tuae favore proſequi, fovere atque ornare digneris. Chriſtus ſervator ſereniſſimam majeſtatem tuam diutiſſime ſervet.

Univerſis ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae perventurae ſunt, coetus omnis regentium et non regentium academiae Cantabrigienſis ſalutem in omnium ſalvatore Jeſu Chriſto.

Cum de Romani pontificis poteſtate, quam et ex ſacris Scripturis ſibi vendicat in omnibus chriſtianorum provinciis, et in hoc regno Angliae longo jam temporis tractu exercuit, hiſce nunc diebus quaeſtio exorta ſit, ac noſtra ea

[a] This proviſo was added by way of *Rider* to the act.

de

de re ſententia rogaretur; videlicet, an Romanus pontifex habeat a Deo in Scriptura ſacra conceſſam ſibi majorem auctoritatem ac poteſtatem in hoc regno Angliae, quam quivis alius externus epiſcopus? nos aequum eſſe putavimus, ut ad dictae quaeſtionis veritatem eruendam omni ſtudio incumberemus, ac noſtram ea de re ſententiam ac cenſuram tandem orbi proferremus; nempe ad hoc potiſſimum academias a principibus inſtitutas fuiſſe perſuaſi, ut et populus chriſtianus in lege Dei erudiatur, et falſi errores (ſi qui exorirentur) cura et ſolicitudine dictorum theologorum penitus convelli ac profligari poſſit. Quamobrem de praedicta quaeſtione deliberaturi more noſtro convenientes, ac matura deliberatione conſilia noſtra conferentes, quo modo et ordine ad inveſtigationem veritatis certius procederetur; atque omnium tandem ſuffragiis ſelectis quibuſdam ex doctiſſimis ſacrae theologiae profeſſoribus, bacalariis, ac aliis magiſtris ea cura demandata; ut ſcrutatis diligentiſſime ſacrae Scripturae locis, illiſque collatis, referrent ac renunciarent, quid ipſi dictae quaeſtioni reſpondendum putarent; quoniam auditis, perpenſis, et poſt publicam ſuper dicta quaeſtione diſputationem matura deliberatione diſcuſſis his, quae in quaeſtione praedicta alterutram partem ſtatuere aut convellere poſſent; illa nobis probabiliora, validiora, veriora etiam ac certiora etiam, ac genuinum ac ſincerum Scripturae ſenſum referre viſa ſunt, quae negant Romano pontifici talem poteſtatem a Deo in Scriptura datam eſſe. Illis igitur perſuaſi, in unam opinionem convenientes, ac quaeſtionem praedictam ita reſpondendum decrevimus, ac pro concluſione veriſſima aſſerimus: Quod Romanus pontifex non habet a Deo in ſacra Scriptura conceſſam ſibi majorem auctoritatem aut juriſdictionem in hoc regno Angliae, quam quivis alius epiſcopus externus. Atque in fidem et teſtimonium hujuſmodi noſtrae reſponſionis et affirmationis, his literis ſigillum noſtrum commune curavimus apponi. Datum Cantabrigiae in domo noſtra regentium ſecundo die menſis Maii, anno ab orbe per Chriſtum redempto milleſimo quingenteſimo triceſimo quarto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. II.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

The king's proclamation for the aboliſhing of the uſurped power of the pope. Fox Martyr. vol. II. p. 335. et reg. Bonner London, fol. 42.

TRUSTY and well beloved, we greet you well. And whereas not only upon good, juſt, and virtuous grounds and reſpects, edified upon the laws of holy Scripture by due conſultation, deliberation, adviſement, and conſent as well of all other our nobles and commons, temporall as alſo ſpirituall, aſſembled in our high court of parliament, and by authority of the ſame, we have by good and wholeſome laws and ſtatutes made for this purpoſe, extirpated, aboliſhed, ſeparated, and ſecluded out of this our realm the abuſes of the biſhop of Rome, his authority and juriſdiction of long time uſurped as well upon us and our realm, as upon all other kings and princes and their realms, like as they themſelves have confeſſed and affirmed; but alſo foraſmuch as our ſaid nobles and commons, both ſpiritual and temporal, aſſembled in our high court of parliament have upon good, lawfull, and virtuous grounds, and for the publick weal of this our realm, by one whole aſſent granted, annexed, knit, and united to the crown imperial of the ſame the title, dignity, and ſtile of ſupreme head, or governour in earth immediately under God of the church of England, as we be, and undoubtedly have hitherto been, which title and ſtile both the biſhops and clergy of this our realm have not only in convocation aſſembled conſented, recognized, and approved lawfully and juſtly to appertain unto us, but alſo by word, oath, profeſſion, and writing under their ſignes and ſeals have confeſſed, ratified, corroborated, and confirmed the ſame; utterly renouncing all other oaths and obedience to any other foreign potentates and all foreign juriſdictions and powers, as well of the ſaid biſhop of Rome, as of all other, whatſoever they be, as by their ſaid profeſſions and writings corroborated with the ſubſcription of their names and appenſions of their ſeals more plainly appeareth; we let you to wit, that calling to our remembrance the power, charge, and commiſſion given unto us of almighty God, and upon a vehement love and affection toward our loving and faithfull ſubjects, perceiving right well what great reſt, quietneſs, and tranquillity of conſcience, and manifold other commodities might inſurge and ariſe unto them, if that the ſaid biſhops and others of the clergy of this our realm ſhould ſet forth, declare, and preach to them the true and ſincere word of God, and without all manner of colour, diſſimulation, and hypocryſie manifeſt, and publiſh the great and innumerable enormities and abuſes, which the ſaid biſhop of Rome, as well in the title and ſtile, as alſo in authority and juriſdiction of long time unlawfully and unjuſtly hath uſurped upon us, and our progenitours, and all other chriſtian princes, have therefore addreſſed our letters unto the biſhop of the dioceſs, ſtraitly charging and commanding him in the ſame, that not only he in his own proper perſon ſhall declare, teach, and preach unto the people forthwith upon the receipt of our ſaid letters, unto him directed, every Sunday and other high feaſt through the year, the true, meer, and ſincere word of God, and that the ſame title, ſtile, and juriſdiction of ſupreme head appertaineth only to our

2

our crown and dignity royall; likewiſe as the ſaid biſhop, and all other the biſhops of our realm have by oath affirmed and confirmed by ſubſcription of their names and ſetting to their ſeals, but alſo give warning, monition, and charge to all manner of abbats, priors, deans, archdeacons, provoſts, parſons, vicars, curats, and all other eccleſiaſtical perſons within his ſaid dioceſs, as well to teach, preach, publiſh, and declare in all manner of churches our foreſaid juſt title, ſtile, and juriſdiction, every Sunday, and high feaſt through the year; and further, to moniſh and command all other ſchoolmaſters within the ſaid dioceſs, to inſtruct and teach the ſame unto the children committed unto them, as alſo to cauſe all manner prayers, oraſions, rubricks, canons of maſs-books, and all other books in the churches, wherein the ſaid biſhop of Rome is named, or his preſumptuous and proud pomp and authority preferred, utterly to be aboliſhed, eradicate, and raſed out, and his name and memory to be never more (except to his contumely and reproach) remembred; but perpetually ſuppreſſed, and obſcured; and finally to deſiſt and leave out all ſuch articles, as be in the generall ſentence, which is uſually accuſtomed to be read four times in the year, and to tend to the glory and advancement of the biſhop of Rome, his name, title, and juriſdiction.

Whereupon we eſteeming and reputing you to be of ſuch ſingular and vehement zeal and affection toward the glory of almighty God, and of ſo faithfull, loving, and obedient heart towards us, as you will not only do and accompliſh with all power, wiſdom, diligence, and labour, whatſoever ſhould or might be to the preferment and ſetting forward of God's word; but alſo practiſe, ſtudy, and endeavour yourſelf with all your policy, wit, power, and good will to amplify, defend, and maintain all ſuch intereſt, right, title, ſtile, juriſdiction, and authority, as is in any wiſe appertaining unto us, our dignity, and prerogative, and crown imperial of this our realm; have thought good and expedient, not only to ſignifie unto you, by theſe our letters, the particulars of the charge, monition, and commandment given by us unto you the ſaid biſhop, as before is ſpecified; but alſo to require and ſtraitly charge and command you, upon pain of your allegiance, and as ye ſhall avoid our high indignation and diſpleaſure at your utmoſt perill, laying apart all vain affections, reſpects, or other carnall conſiderations, and ſetting only before your eyes the mirror of truth, the glory of God, the dignity of your ſoveraign lord the king, and the great concord and unity and ineſtimable profit and utility, that ſhall by the due execution of the premiſſes enſue to yourſelf, and all other faithfull and loving ſubjects, ye make or cauſe to be made diligent ſearch and wait, and eſpecially in every place of your ſhirewicke, whether the ſaid biſhop do truly and ſincerely, and without all manner of cloak, colour, or diſſimulation, execute and accompliſh our will and commandment, as is aforeſaid. And in caſe ye ſhall hear, perceive, and approveably underſtand and know, that the ſaid biſhop, or any other eccleſiaſtical perſon within his dioceſs, do omit and leave undone any part or parcel of the premiſſes, or elſe in the execution and ſetting forth of the ſame, do coldly and feignedly uſe any manner of ſiniſter addition, wrong interpretation, or painted colour, then we ſtraitly charge and command you, that forthwith upon any ſuch default, negligence, or diſſimulation of the ſaid biſhop, or any other eccleſiaſtical perſon of his dioceſs, contrary to the true tenour, meaning, and effect of the ſaid charge by us to him appointed aforeſaid, ye do make indelayedly, and with all ſpeed and diligence, declaration and advertiſement to us, and our council of the ſaid default, and of the behaviour, manner, and faſhion of the ſame.

And foraſmuch as we upon ſingular truſt and aſſured confidence, which we have in you, and for the ſpeciall love, and zeal, we ſuppoſe and think ye bear towards us, and the publick and common wealth, unity, and tranquillity of this our realm, have ſpecially elected and choſen you among ſo many, for this purpoſe, and have reputed you ſuch men, as unto whoſe wiſdom, diſcretion, truth, and fidelity we might committ a matter of ſuch great weight, moment, and importance, as whereupon the unity and tranquillity of our realm doth conſiſt; if ye ſhould contrary to our expectation and truſt, which we have in you, and againſt your duty and allegiance towards us, neglect or omit to do, with all your diligence and wiſdom, whatſoever ſhall be in your power, for the due performance of our mind and pleaſure to you before declared in this behalf, or halt or ſtumble at any part, or ſpecialty of the ſame; be ye aſſured, that we like a prince of juſtice will ſo extreamly puniſh you for the ſame, that all the world beſides ſhall take by you example, and beware contrary to their allegiance to diſobey the lawfull commandment of their ſoveraign lord and prince in ſuch things, as by the faithfull execution whereof ye ſhall not only advance the honour of almighty God, and ſet forth the majeſty and imperial dignity of your ſoveraign lord, but alſo bring an ineſtimable weale, profit, and commodity, unity, and tranquillity to all the common ſtate of this our realm, whereunto both by the laws of God, nature, and man ye are utterly bound. Given under our ſignett at our palace of Weſtminſter the 9th day of June.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Clement. VII. 11.	Tho. Cranmer 2.	1534.	Henric. VIII. 26.

Submiſſio decani et capituli eccleſiae cathedralis S. Pauli London. Henrico VIII. *regi, tanquam eccleſiae Anglicanae capiti facta; necnon determinatio ejuſdem adverſus ſuprematum papae in Anglia jure divino debitum.* Ex originali apud H. Wharton Hiſtor. epiſc. et decan. London. et Aſſav. p. 286. ſeq.

Quum ea ſit non ſolum chriſtianae religionis et pietatis ratio, ſed noſtrae etiam obedientiae regula, ut domino regi noſtro Henrico, ejus nominis viii. (cui uni et ſoli poſt Chriſtum Jeſum ſervatorem noſtrum debemus univerſa) non modo omnimodam in Chriſto, et eandem ſinceram, integram, perpetuamque animi devotionem, fidem, et obſervantiam, honorem, cultum, et reverentiam praeſtemus; ſed etiam de eadem fide et obſervantia noſtra rationem, quotieſcunque poſtulabitur, reddamus, et palam omnibus, ſi res poſcat, libentiſſime teſtemur; noverint univerſi, ad quos praeſens ſcriptum pervenerit, quod nos decanus et capitulum eccleſiae cathedralis divi Pauli London. dioeceſis London. uno ore et voce atque unanimi omnium conſenſu et aſſenſu hoc ſcripto noſtro, ſub ſigillo noſtro communi in domo noſtra capitulari dato, pro nobis et ſucceſſoribus noſtris omnibus et ſingulis inperpetuum profitemur, teſtamur, et fideliter promittimus et ſpondemus, nos dictos decanum et capitulum, et ſucceſſores noſtros, omnes et ſingulos integram, inviolatam, ſinceram, perpetuamque fidem, obſervantiam, et obedientiam ſemper praeſtituros erga dominum regem noſtrum Henricum viii. et erga Annam reginam, uxorem ejuſdem, et erga ſobolem ejus ex eadem Anna legitime tam progenitam quam progenerandam, et quod haec eadem populo notificabimus, praedicabimus, et ſuadebimus, ubicunque dabitur locus et occaſio.

Item, quod confirmatum ratumque habemus, ſemperque et pro perpetuo habituri ſumus, quod praedictus rex noſter Henricus eſt caput eccleſiae Anglicanae.

Item, quod epiſcopus Romanus, qui in ſuis bullis papae nomen uſurpat, et ſummi pontificis principatum ſibi arrogat, non habet majorem aliquam juriſdictionem collatam ſibi a Deo in S. Scriptura in hoc regno Angliae, quam quivis alius externus epiſcopus.

Item, quod nullus noſtrum in ulla ſacra concione, privatim vel publice habenda, eundem epiſcopum Romanum appellabit nomine papae aut ſummi pontificis, ſed nomine epiſcopi Romani vel eccleſiae Romanae; et quod nullus noſtrum orabit pro eo, tanquam papa, ſed tanquam epiſcopo Romano.

Item, quod ſoli dicto domino regi et ſucceſſoribus ſuis adhaerebimus, et ejus leges ac decreta manutenebimus; epiſcopi Romani legibus, decretis, et canonibus, quae contra legem divinam et ſacram Scripturam, aut contra jura hujus regni eſſe inveniuntur, in perpetuum renunciantes.

Item, quod nullus noſtrum omnium in ulla, vel privata vel publica, concione quicquam ex ſacris Scripturis deſumptum ad alienum ſenſum detorquere praeſumet; ſed quiſque Chriſtum ejuſque verba et facta ſimpliciter, aperte, ſincere, et ad normam ſeu regulam ſacrarum Scripturarum, et vere catholicorum atque orthodoxorum doctorum praedicabit catholice et orthodoxe.

Item, quod unuſquiſque noſtrum in ſuis orationibus et comprecationibus de more faciendis, primum omnium regem noſtrum, tanquam ſupremum caput eccleſiae Anglicanae, Deo et populi precibus commendabit, deinde reginam Annam cum ſua ſobole, tum demum archiepiſcopos Cantuarienſem et Eboracenſem, cum caeteris cleri ordinibus, prout videbitur.

Item, quod omnes et ſinguli praedicti decanus et capitulum et ſucceſſores noſtri, conſcientiae et jurisjurandi ſacramento noſmet firmiter obligamus, quod omnia et ſingula praedicta fideliter in perpetuum obſervabimus. In cujus rei teſtimonium huic ſcripto noſtro commune ſigillum noſtrum appendimus, et noſtra nomina propria quiſque manu ſubſcripſimus. Dat. in domo noſtra capitulari die 20. menſis Junii, anno Domini M.D.XXXIV. et anno regni regis noſtri Henrici octavi xxvi.

Willielmus Whytbroke, ſubdecanus.
Johannes Smith, cardinalis.
Thomas Balgay, cardinalis.
Jo. Smith, canonicus reſidentiarius.
Johannes Wythers, canonicus reſident.
Johannes Incent, canonicus reſident.
Johannes Reſton, canonicus reſident.
Rowlandus Philippis, canonicus reſident.
Willielmus Sapery, canonicus.
Hugo Baker, canonicus.
Johannes Brereton, decretorum doctor, canonicus.
Richardus Turnor, minor canonicus.
Richardus Perkins, minor canonicus.
Johannes Haward, ſuccentor.
Edmundus Smith.
Johannes Bas, cantariſta.
Johannes David, cantariſta.
David Owen, cantariſta.
Thomas Stephyn, cantariſta.
Robertus Dandy, cantariſta.
Willielmus Carr.
Henricus Baxter.
Willielmus Streket.
Rolandus Ryppley, cantariſta.
Thomas Tavener, cantariſta.
Robertus Shuter, cantariſta.
Johannes Buckworth, cantariſta.

Henricus

Henricus Bawckyll, cantariſta.
Robertus Hey.
Willielmus Buck.
Johannes Kyng.
Willielmus Taylir, cantariſta.
Chriſtophorus Burbank, cantariſta.
Robertus Garret, cantariſta.
Richardus Gaits, cantariſta.
Thomas Acrys.
Johannes Comport, cantariſta.
Johannes Harriſon, cantariſta.
Chriſtophorus Byrkhed, cantariſta.
Thomas Waddow, cantariſta.
Johannes Wright, cantariſta.
Johannes Baptiſt, cantariſta.
Richardus Fellewell, cantariſta.
Chriſtophorus Tyngett, cantariſta.
Thomas Hunt, cantariſta.
Robertus Hudſon, cantariſta.
Walterus Williams, cantariſta.
Johannes Wyſtowe, cantariſta.
Richardus Syll, cantariſta.
Dominus Johannes Andrew, cantariſta.
Dominus Johannes Pole, cantariſta.
Richardus Hooper, minor canonicus.
Willielmus Bennett, minor canonicus.
Richardus Smith, minor canonicus.
Robertus Aſlyn, minor canonicus.
Willielmus Sampſon, vicarius.
Bartholomaeus Ody, vicarius.
Robertus Pote, vicarius.
Thomas Baldwyn, vicarius.
Johannes Redford, vicarius.
Johannes Purvoche, vicarius.
Henricus Ellys.
Edmundus Pettwyn.
Johannes Cowyk.
Richardus Heyward.
Radulphus Freman.
Johannes Aſple.
Georgius Langret.
Richardus Tyſſard.
Edwardus Maſon.
Johannes Jobe.
Johannes Philippis, cantariſta.
Dominus Richardus Neele, cantariſta.
Dominus Thomas Betts.
Dominus Henricus Water, cantariſta.
Tadwynus Wilkynſon.
Robertus Birſhall.
Radulphus Todd.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
CLEMENT. VII. 11.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

Proteſtatio univerſitatis Oxon. quod Romanus epiſcopus non habet majorem aliquam juriſdictionem ſibi a Deo collatam in hoc regno Angliae, quam quivis alius externus epiſcopus. Ex MS. Cott. Cleop. E. VI. fol. 209.

UNIVERSIS ſanctae matris eccleſiae filiis, ad quos praeſentes literae pervenerint, Johannes, permiſſione divina Lincoln. epiſcopus, almae univerſitatis Oxon. cancellarius, necnon univerſus doctorum ac magiſtrorum regentium et non regentium in eadem coetus, ſalutem in auctore ſalutis. Quum illuſtriſſimus ſimul ac potentiſſimus princeps et dominus noſter Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, et dominus Hiberniae, aſſiduis petitionibus et querelis ſubditorum ſuorum in ſummo ſuo parliamento, ſuper intolerabilibus exterarum poteſtatum exactionibus nuper propoſitis; controverſiiſque quibuſdam habitis ſuper poteſtate ac juriſdictione Romani epiſcopi, variiſque et urgentibus cauſis contra eundem epiſcopum tunc ibidem expoſitis et declaratis, aditus atque rogatus fuerit, ut commodis ſuorum ſubditorum in hac parte conſuleret, et querelis ſatisfaceret, ipſe tanquam prudentiſſimus Salomon ſolicite curans quae ſuorum ſunt ſubditorum, quibus in hoc regno, divina diſponente clementia, praeeſt; altiuſque ſecum conſiderans, quo pacto commodiſſimas regno ſuo ſanciret leges; denique ante omnia praecavens, ne contra ſacram Scripturam aliquid ſtatuat, quam vel ad ſanguinem uſque defendere ſemper fuit et erit paratiſſimus; ſolerti ſuo ingenio ſagacique induſtria quandam quaeſtionem ad hanc ejus academiam Oxon. publice et ſolenniter per doctores et magiſtros ejuſdem diſputandam tranſmiſit; viz. "An Romanus epiſcopus habeat majorem aliquam juriſdictionem ſibi a Deo collatam in ſacra Scriptura in hoc regno Angliae, quam alius quivis externus epiſcopus?" mandavitque, ut habita ſuper hac quaeſtione matura deliberatione et examinatione diligenti, quid ſacrae literae in hac parte noſtro judicio ſtatuunt, eundem certiorem facere, ſub inſtrumento ſigillo communi noſtrae univerſitatis communito et firmato, curaremus. Nos igitur cancellarius, doctores, ac magiſtri praedicti ſaepe reminiſcentes ac penitus apud nos penſitantes, quanta ſit virtus, ſanctitas, ac noſtrae profeſſioni quam conſona res, et debitae ſubmiſſioni, obedientiae, reverentiae, ac charitati congrua, praemonſtrare viam juſtitiae, et veritatis cupientibus ſacrarum literarum veſtigiis inhaerere, ſecuriorique et tranquilliori conſcientia in lege divina ſacra (ut aiunt) ſuam anchoram reponere; non potuimus non invigilare ſedulo, quin in petitione tam juſta ac honeſta tanto principi (cui velut auſpicatiſſimo noſtro ſupremo moderatori obtemperare tenemur) modis omnibus ſatisfaceremus. Poſt ſuſceptam itaque per nos quaeſtionem antedictam cum omni humilitate, devotione ac debita reverentia, convocatis undique dictae noſtrae academiae theologis, habitoque quampluriùm dierum ſpatio ac deliberandi tempore ſatis amplo, quo interim cum omni, qua potuimus, diligentia, juſtitiae zelo, religione, et conſcientia incorrupta perſcrutaremur, tam ſacrae Scripturae libros, quam ſuper eiſdem approbatiſſimos

tiſſimos interpretes, et eos quidem ſaepe ac ſaepius a nobis evolutos, et exactiſſime collatos, repetitos, et examinatos, deinde et diſputationibus ſolennibus palam et publice habitis et celebratis; tandem in hanc ſententiam unanimiter omnes convenimus et concordes fuimus; viz. "Romanum epiſcopum majorem aliquam juriſdictionem non habere ſibi a Deo collatam in ſacra Scriptura in hoc regno Angliae, quam alium quemvis externum epiſcopum." Quam noſtram aſſertionem, ſententiam, ſive determinationem ſic ex deliberatione diſcuſſam, ac juxta exigentiam ſtatutorum et ordinationum hujus noſtrae univerſitatis per nos concluſam, publico totius academiae nomine, tanquam veram, certam, ſacraeque Scripturae conſonam affirmamus, ſincereque teſtificamur per praeſentes. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium has literas fieri, et ſigillo noſtrae univerſitatis communi roborari fecimus. Dat. in domo congregationis noſtrae viceſimo ſeptimo die menſis Junii, anno a Chriſto nato M.D.XXXIV.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

Petitio ſynodi Cantuarienſis provinciae de libris ſuſpectis exhibendis, et de transferendis Bibliis in linguam Anglicanam. Ex MS. Cott. Cleopat. E. v. fol. 339. b.

DECIMO nono die Decembris, anno Domini M.D.XXXIV. epiſcopi, abbates, et priores ſuperioris domus convocationis, ſive ſacrae ſynodi Cantuarienſis provinciae in domo capitulari eccleſiae cathedralis divi Pauli London. in praeſentia reverendiſſimi in Chriſto patris et domini, domini Thomae, permiſſione divina Cant. archiepiſcopi, totius Angliae primatis, et metropolitani legitime congregati, unanimi eorum conſenſu pariter et aſſenſu conſentiebant, quod dictus reverendiſſimus pater apud illuſtriſſimum in Chriſto principem et dominum noſtrum, dominum Henricum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, fidei defenſorem, et dominum Hiberniae, eccleſiaeque Anglicanae (ſub Deo) caput ſupremum, inſtantiam faceret, quatenus ſua regia majeſtas dignaretur pro augmento fidei ſubditorum ſuorum decernere et mandare, quod omnes et ſinguli ſubditi ſui, penes quos aut in quorum poſſeſſione aliqui libri ſuſpectae doctrinae exiſtunt, praeſertim in lingua vulgari, citra aut ultra mare impreſſi, moneantur et cogantur eoſdem ſuſpectae doctrinae libros infra tres menſes a tempore monitionis in ea parte factae, coram perſonis per regiam majeſtatem nominandis praeſentare, et realiter exhibere, ſub certa poena per regiam majeſtatem moderanda, et limitanda. Et quod ulterius ſua regia majeſtas dignaretur decernere, quod ſacra Scriptura in vulgarem linguam Anglicanam, per quoſdam probos et doctos viros per dictum illuſtriſſimum regem nominandos transferatur, et populo pro eorum eruditione deliberetur et tradatur. Ac inſuper quatenus ſua regia majeſtas dignaretur prohibere et mandare, etiam indicta et impoſita poena, ne quiſquam laicorum aut ſecularium ſubditorum ſuorum de fide catholica aut articulis fidei, ſacrave Scriptura, aut ejuſdem intellectu publice diſputare, aut aliquo modo rixoſe contendere praeſumat infuturum.

The king's proclamation to bring in ſeditious books. Ibid. fol. 340. b.

THE king's moſt royal majeſtie being informed that ſundry contentions and ſiniſtre opinions have by wrong teachings and naughty printed books increaſed and grown within this his realme of England, and other his dominions, among his loving ſubjects of the ſame, contrary to the true faith, reverence, and due obſervation of ſuch ſacraments and ſacramentalls, and laudable rites and ceremonies, as heretofore have been uſed and accuſtomed within the church of England, whereof his highneſs, immediately under God, is juſtly and lawfully ſovereign, chief, and ſupreme head in earth, immediately under Chriſt; eſtimyng alſo that by occaſion of ſundry printed books in the Engliſh tongue as be brought from outward parts, and by ſuch like books as have been printed within this his realme, ſet forth with privilege, containing annotations and additions in the margents, prologues, and calendars, imagined and invented by the makers, deviſers, and printers of the ſame books, as by ſundry ſtrange perſons, called Anabaptiſts and Sacramentaries, which be lately come into this realme, where ſome of them remain privily unknown; and by ſome other his highneſs's ſubjects uſing ſome ſuperſtitious ſpeeches and raſh words of erroneous matters, and phantaſtical opinions, both in their preachings and familiar communications; whereby divers and many of his ſimple loving ſubjects have been induced and encouraged arrogantly and ſuperſtitiouſly to argue and diſpute in open places, taverns, and alehouſes not only upon baptiſm, but alſo upon the holy and bleſſed ſacrament of the altar; and further alſo to break, contemne, and deſpiſe, of their own private wills and appetites, other holy ſacraments, and laudable rites and ceremonies heretofore uſed and accuſtomed in this his grace's realme and church of England, not only to the great ſlander of ſundry the kings true, ſimple, and unlearned ſubjects, and other, but alſo to the reproach and vituperation of this ſaid whole realme and church

church, to his grace's high diſcontentation and diſpleaſure, with danger of increaſe of the ſaid enormities and abuſes, unleſs his highneſs ſhould ſpeedily reform and redreſs the ſame. Whereupon his majeſty moſt prudently pondering and conſidering the great cure and charge, which it hath pleaſed allmighty God of his infinite goodneſs to commit to his majeſtie over all the congregation of the ſaid church of England, and above all things earneſtly willing and deſiring to advance and ſet forth the holy word of God, to his divine honour and glory, and to conſerve his ſaid realme and church committed to his charge in peace, unity, reſt, and tranquillitie from all wicked errors and erroneous opinions and diſſention, doth therefore ſtraitly charge and command by this his preſent proclamation, as well all and ſingular his ſubjects, as all other whatſoever reſyannts or inhabitants within this his realme, or any other his dominions, that from henceforth they and every of them for his part ſhall obey, keep, and obſerve all and ſingular ſuch articles as hereafter follow, upon the pains and penalties contained and ſpecifyed in the ſame.

Firſt, for expelling and avoyding the occaſion of the ſaid errors and ſeditious opinions, by reaſon of books imprinted in the Engliſh tongue, brought and tranſported from outward parts, the king's moſt royal majeſtie ſtraitly chargeth and commandeth that no perſon or perſons, of what eſtate, degree, or condition ſoever he be, ſhall from henceforth, without his majeſties ſpeciall licence, tranſport or bring from outward parts into this his realme of England, or any other his grace's dominions any manner of books printed in the Engliſh tongue, nor ſell, give, utter, or publiſh any ſuch books from henceforth, to be brought into this realme, or into any other his highneſs's dominions, upon the pains that the offenders in that article ſhall not only incurr and run into his grace's moſt high diſpleaſure and indignation, but alſo ſhall looſe and forfeit to his majeſtie all his or their goods and chattells, and have impriſonment at his grace's will.

Item, that no perſon or perſons, in this realm, ſhall from henceforth print any books in the Engliſh tongue, unleſs upon examination made by ſome of his grace's privy council, or ſuch as his highneſs ſhall appoint, they ſhall have licence ſo to do, and yet ſo having not to put theſe words "cum privilegio regali" withought adding, "ad imprimendum ſolum." And that the whole copy, or elſe at the leaſt the effect of his licence and privilege, be therewith printed, and plainly declared, and expreſſed in the Engliſh tongue underneath them; nor from henceforth ſhall print, or bring into this his realme, any books of divine Scripture in the Engliſh tongue, with any annotations in the margin, or any prologue, or additions in the calendar, or table, except ſuch annotations be firſt viewed, examined, and allowed by the king's highneſs, or ſuch of his councill, or other, as it ſhall pleaſe his majeſty to aſſigne thereto, but only the plain ſentence and text with a table or repertory, inſtructing the reader to find readily the chapters contained in the ſaid book, and the effect thereof: nor ſhall from henceforth print any book of tranſlations in the Engliſh tongue, unleſs the plain name of the tranſlator thereof be contained in the ſame booke, or elſe that the printer will anſwer for the ſame, as for his own privy deed and act, and otherwiſe to make the tranſlatour, the printer, to ſuffer impriſonment, and make a fine at the king's will and pleaſure. And the maintainers, abetters, printers, ſellers, utterers, or keepers of any books, out of the which any ſuch lewd opinions, either againſt the moſt bleſſed ſacrament of the altar, or ſetting forth any erroneous opinion of the ſaid Anabaptiſts may be gathered, his highneſs alſo intendeth in like caſe to puniſh, as is aforeſaid, without any favour or mercy to be ſhewed to any of them offending in any of the premiſſes.

Item, that no perſon or perſons, uſing the occupation of printing of books in this realme, ſhall print, utter, ſell, or cauſe to be publiſhed any books of Scripture in the Engliſh tongue, until ſuch times as the ſaid books be firſt viewed, examined, and admitted by the king's highneſs, or one of his grace's privy councill, or one biſhop of this realm, whoſe name we alſo will to be expreſſed, upon pain not only to incurr and run into the king's moſt high diſpleaſure and indignation, but alſo to looſe and forfeit all their goods and chattells, and ſuffer impriſonment at his grace's will.

Item, foraſmuch as divers and ſundry ſtrangers of the ſect, and falſe opinion of the Anabaptiſts, and Sacramentaries been lately come into this realm, where they lurk ſecretly in divers corners and places, minding craftely and ſubtily to provoke and ſtir the king's loving ſubjects to their errors and opinions, whereof part of them by the great travail and diligence of the king's highneſs and his council be apprehended and taken; the king's moſt royal majeſtie declareth and notifyeth to all his loving ſubjects, that his highneſs like a godly and catholick prince abhorreth and deteſteth the ſame ſects, and their wicked and abominable errors and opinions; and intendeth to proceed againſt ſuch of them, as be already apprehended, according to their meritts and the laws of his realme: to the intent, his ſubjects ſhall take exemple by their puniſhments, and not adhere to their falſe and deteſtable opinions, but utterly forſake and relinquiſh the ſame, which his highneſs ſtraitly commandeth them ſo to do, upon pain of like puniſhment. And alſo, that whereſoever any ſuch be known, they ſhall be detected, and with all convenient diligence, as may be, informe his majeſty or ſome of his councill, to the intent they may be puniſhed according to their deſerts, and the maintainers, abetters, or printers of the ſame opinions with an utter abjection of all books, out of which any ſuch lewd opinions might be gathered.

And over this his majeſty ſtraitly chargeth and commandeth all other ſtrangers of the ſame Anabaptiſts and Sacramentaries erroneous ſects not

not being apprehended or known, that they within 8 or 10 days after this preſent proclamation with all celeritie ſhall depart out of this realme, and all other his dominions, upon payne of loſs of their lives, and forfeiture of all their goods, without any favour, remiſſion, or indulgence to be adminiſtred to any of the offenders, againſt the tenor of this preſent article.

Item, foraſmuch as the moſt bleſſed ſacrament of the altar is the very body and blood of our Lord Jeſus Chriſt, our only ſaviour and redeemer, and ſo hath and ought to be taken and believed by the whole congregation of chriſten men, upon the perill of damnation, truly and without any ſiniſter arguments or ſophiſticall opinions, grounded without faith upon fantaſticall reaſons; his highneſs therefore minding earneſtly to conſerve his people in the true and juſt faith of the ſaid holy and bleſſed ſacrament, and that they ſhall not be ſeduced or beguiled by fantaſticall reaſons and arguments, ſtraitly chargeth and commandeth all and ſingular his loving ſubjects and other reſiannts within this his realme, and all other his dominions, that they nor any of them from henceforth ſhall reaſon, diſpute or argue upon the ſaid holy and bleſſed ſacrament, nor of the myſteries thereof, upon pain of loſſe of their lives, and forfeiture of their goods, without any favour or pardon to be ſhewed by his majeſty to any offending in this behalf. Except and reſerved to learned men, in holy Scripture inſtructed and taught in the univerſities, their libertie and privilege in their ſchools and places accuſtomed, concerning the ſame, and otherwiſe in communication without ſlander of any man for the only confirmation and declaration of the truth thereof.

Item, foraſmuch as divers and ſundry perſons have preſumed, and do arrogantly attempt, of their ſenſuall appetites and froward raſh wills, to contemn, break, and violate divers and many laudable ceremonies and rites heretofore uſed, and accuſtumed in the church of England, and yet not abrogated by the king's highneſs's authority; whereby daily riſeth much difference, ſtrife and contention among divers and ſundry his loving ſubjects; as for and concerning the ceremonies of holy bread, holy water, proceſſion, kneeling and creeping on Good Friday to the croſs, and Eaſter day, ſetting up of lights before the "Corpus Chriſti," bearing of candels upon the day of the purification of our lady; ceremonies uſed at the purification of women delivered of child, and offering of their cryſomes; keeping of the four offering days; payment of tythes, according to the old cuſtomes of the realme; and all other ſuch like laudable ceremonies heretofore uſed in the church of England, which as yet be not aboliſhed, nor taken away by the king's highneſs; his majeſtie for avoyding ſuch contentions, and the occaſions of the ſame among his loving ſubjects, doth ſtraitly charge and command all and ſingular his ſubjects, and other reſiannts within this his realme, that they and every of them ſhall obſerve and keep all and ſingular the ceremonies before ſpecifyed, and all other ſuch like ceremonies heretofore uſed and accuſtomed in this realme, and not abrogated, nor aboliſhed by his highneſs, nor by his laws or authority roiall, ſo as they ſhall uſe and obſerve the ſame without ſuperſtition, and eſteem them for good and laudable ceremonies, tokens, and ſigns to put us in remembrance of things of higher perfection and none otherwiſe; and not to repoſe any truſt of ſalvation in them, but take them for good inſtructions, untill ſuch time as his majeſtie do change or abrogate any of them; as his highneſs upon reaſonable conſiderations and reſpects, if it ſhall hereafter ſeem to his moſt excellent wiſdom ſo to be convenient and expedient for the quietneſs of his people, and the advancement of his common wealth, both may and intendeth to do.

Finally, his majeſtie underſtanding, that a few number of this his realme being prieſts, as well religious as other, have taken wives, and marryed themſelves, contrary to the wholeſome monitions of ſaint Paul "ad Timotheum, ad Titum, et ad Corinthios" both firſt and ſecond, and contrary alſo to the opinions of many of the old fathers and expoſitors of Scripture, not eſteeming alſo the avow and promiſe of chaſtity, which they made at the receiving of their holy orders; his highneſs in no wiſe minding, that the generalitie of the clergy of this his realme ſhould with the exemple of ſuch a few number of light perſons, proceed to marriage, without a common conſent of his highneſs and the realme; doth therefore ſtraitly charge and command as well all and ſingular of the ſaid prieſts as have attempted marriages, as all ſuch as will hereafter preſumptuouſly proceed in the ſame, that they nor any of them ſhall miniſter any ſacrament or other miniſtry myſticall, nor have any office, dignity, cure, privilege, profitt or commoditye heretofore accuſtumed, and belonging to the clergie of this realme, but ſhall utterly after ſuch marriages be expelled and deprived from the ſame, and be had and reputed as lay perſons, to all purpoſes and intents. And that ſuch, as ſhall after this proclamation contrary to this commandment of their preſumptuous mind take wives, and be married, ſhall run in his grace's indignation, and ſuffer further puniſhment and impriſonment at his grace's will and pleaſure.

A procla-

A proclamation concerning hereſies. Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 357.

FOR becauſe that of late many ſtrangers, borne out of the king's obedience, are arrived and come into this realme, which albeit they were baptized in their infancie and childehod, according to the ordinance of the univerſal church of Chriſt; yet that notwithſtanding in contempt of the holy ſacrament of baptiſme, ſo gyven and receaved, they have of their own preſumption and authority lately rebaptized themſelves; and over and beſide that they deny the moſt bleſſed and holy ſacrament of the altar to be really the very body of our Lord Jeſu Chriſt; and yet further they kepe, hold, and teach other divers and ſundry peſtilent hereſies againſt God and his holy Scriptures, to the great unquietneſs of Chriſtendome, and perdition of innumerable chriſtian ſoules; wherefore a great number of them being judicially and lawfully convicte of their deteſtable hereſies, and have and ſhall for the ſame ſuffer peynes of death, as reaſon and juſtice requireth in that behalf; the king's moſt royall majeſty being ſupream head in earth, under God, of the church of England, alwaie entending to defend and maintayne the faith of Chriſt, and ſacraments of holy church, and daylie ſtudeing and minding above al things to ſave his loving ſubjects (members of the ſaid church) from falling into any erroneous opinions, and damnable hereſies, into which they might happen to fall, and be infected by the communion and converſation of ſuch corrupt, ſeditious, and erroneous perſons, ordeyneth and ſtraightly chargeth and commandeth, that all and ſinguler ſtranngers now being in this his realme, as well ſuch as have recanted and revoked their ſaid hereſies, as all others that have or doe hold or teach thoſe or anie other erroneous opinions or hereſies againſt God, and his holy Scriptures, ſhall within 12. daies next after this preſent proclamation departe out of this his realme, and of all other his dominions, on peyne to ſuffer death, yf they contrary to this proclamation doe abide, and to be apprehended, or taken: and that no perſon hereafter, being of the ſame ſects, and holding ſuch erroneous opinions and hereſies, upon like peyne repaire into this his realme, or into any parte or place of his dominions. And over this his highneſs ſtraightly chargeth and commaundeth, that none of his owne loving and natural ſubjects be ſo hardy as to holde, kepe, or teach any errours or hereſies contrary to God, and his holy Scriptures upon like peyns above remembred; willing and commaunding as well all prelates of holy church, as all nobles, juſtices, majors, ſheriffs, bailiffs, conſtables, and all other his miniſters and loving ſubjects, that they and every of them ſhall put their good and effectual endeavour for the apprehending of ſuch, as they ſhall here or know to kepe, hold, or tech any ſuch hereſies, to the intent the offendours may receive due puniſhment, and paines of death, from time to time, as the caſe ſhall require, according to their merites; not fayling ſo to doe, as they will avoide and eſchewe the king's moſt high indignation and diſpleaſure, and anſwere to his majeſty for the ſame at their uttermoſt perille.

God ſave the king.

Literae regis Henrici VIII. *pro obſervatione legum eccleſiaſticarum reformatarum.* Strype's Life of Cranmer App. p. 72. *

HENRICUS octavus Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, et dominus Hiberniae, ac in terris Anglicanis, ſub Deo, caput ſupremum, omnibus archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, clericis, ducibus, marchionibus, comitibus, baronibus, militibus, generoſis, ac aliis cujuſcunque generis hominibus, ſubditis et legiis noſtris, per regnum noſtrum et dominia noſtra ubilibet commorantibus, ſalutem, et evangelicae veritatis incrementum.

Cum vos, optimi cives mei mihique chariſſimi, me nunc unum atque ſolum hujus regni principem, in terriſque ſecundum Deum, hujus eccleſiae Anglicanae unicum ſupremumque caput, quemadmodum divini atque humani juris ratio poſtulat, poteſtatemque tam eccleſiaſticae quam mundanae politiae mihi majoribuſque meis ipſo jure divino conceſſam (verum multis ſeculis unius Romani epiſcopi malitia, fraude, dolis, atque aſtutia ereptam) ad me, et ſucceſſores meos pertinere, una voce, uno omnium aſſenſu agnoſcitis; non poſſum indies magis magiſque muneris atque officii mei rationem non habere, deque illuſtranda Dei gloria, de chriſtianae pietatis vera doctrina propaganda, de imperii hujus incolumitate, et quiete tuenda, ſummi animi cura atque cogitatione non eſſe ſolicitus. Occurrunt enim ſubinde animo meo verba illa, quae Sapientiae, cap. ſeptimo, habentur ad hunc modum: "Audite reges, et intelligite, quoniam data eſt a Domino poteſtas vobis, et virtus ab altiſſimo, qui interrogabit opera veſtra, et ſcrutabitur cogitationes. Ad vos ergo reges, ſunt hii ſer-

* Annum literis his adjeci, quia multa contra papae auctoritatem in eo acta ſunt.

mones

mones mei, ut diſcatis ſapientiam et ne excidatis. Qui enim cuſtodiunt juſtitiam, juſte judicabuntur, et qui didicerunt juſta, invenient quid reſpondeant, etc." Hinc facile perſpici poteſt, exactiſſime a regibus poteſtatis ſuae reddendam eſſe rationem, illoſque graviſſimas manere poenas, ſi non, ut oportuit, in rep. adminiſtranda ſeſe geſſerint.

Quodſi tanta cura ac ſolicitudine quibuſcunque regibus opus eſt, quam anxios igitur ac ſolicitos chriſtianos reges eſſe debere cenſendum eſt, quibus non politia modo civilis, ſed eccleſiaſtica etiam poteſtas data eſt? Hos enim non tantum quae ad humanam ſocietatem pertinent, ſed etiam quae divinae chriſtianaeque religioni maxime conſentanea ſunt, curare neceſſe eſt. Praeſentem hujus ſeculi felicitatem principes chriſtianos ita metiri convenit, ut hac poteſtate ſua ad Dei cultum dilatandum utantur, et in hoc incumbant, ut recta doctrina propagetur, orneturque Dei gloria.

Cum igitur a chriſtianis regibus juſtitiam in imperio, pacis tuendae curam, pietatem, ſtudium juvandae et ornandae religionis chriſtianae, exigi animadverterem, nihil mihi potius eſſe debere judicabam, quam ut omnes inirem rationes, quominus in hoc meo regno haec a me deſiderentur, et quoad poſſem, muneri impoſito ſatisfacerem. Hoc ut facilius expeditiuſque praeſtare valeam, non ignoratis vos, quantam curam adhibuerim in illis rebus promovendis, tuendiſque, quae huic negotio maxime conducere, atque adjumento eſſe videbantur; quae contra impedire atque obeſſe viſa ſunt, quanto ſtudio tollere ac delere conatus ſum, aſſidueque conor. Abunde enim vobis declaratum hactenus fuit, quam in hac noſtra Britannia, multis retro ſeculis, epiſcopi Romani vis injuſta ac non ferenda, ſacroſancto divino numini inimica fuit, tantopere religioni chriſtianae, verae doctrinae propagandae adverſata eſt, quantum hujus reipublicae pacem ac tranquillitatem ſaepiſſime interturbavit, poteſtatemque regiam divinitus conſtitutam labefactando, debitam omnium obedientiam a vero ac juſto principis ſui imperio contra omne jus divinum et humanum ad ſe transferre auſus eſt. Hujus poteſtatem huic cum divino munere ſublatam eſſe manifeſtum eſt, et ne quid ſupereſſet, quo non plane fractam illius vim eſſe conſtaret, leges omnes, decreta, atque inſtituta, quae ab auctore epiſcopo Romano profecta ſunt, prorſus abroganda cenſuimus.[f] Quorum loco ut facilius inpoſterum Dei optimi maximi gloria illuſtretur, et vera philoſophia chriſtiana, regnumque Chriſti vigere poſſit, et quo omnia decenter et ordine in Chriſti hac eccleſia gerantur; en vobis auctoritate noſtra editas leges damus, quas a vobis omnibus ſuſcipi, coli, et obſervari volumus, et ſub noſtrae indignationis poena mandamus, ut veſtra in Deum pietas, amor erga patriam, principemque veſtrum obedientia, non ſine immenſa divini nominis gloria omnibus conſpicua ſit, ac voſmetipſos non minus de veſtris rationibus ſolicitos oſtendatis, quam ego veſtra cauſa de officio fuerim meo; ſtricte praecipientes, ut his noſtris conſtitutionibus vos omnes et ſinguli tam in judiciis quam in gymnaſiis utamini; ſevere prohibentes, ne quiſquam veſtrum alias, praeter has et regni noſtri leges admittere praeſumat. Valete.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

The oath of Stephen Gardiner, biſhop of Wincheſter, to the king.
Fox Martyr. vol. II. p. 337.

I STEPHEN, biſhop of Wincheſter, do purely, of my own voluntary accord, and abſolutely, in the word of a biſhop, profeſs and promiſe to your princely majeſty, my ſingular and chief lord and patron, Henry the eighth, by the grace of God king of England and of France, defender of the faith, lord of Ireland, and in earth of the church of England ſupream head immediately under Chriſt; that from this day forward I ſhall ſwear, promiſe, give, or cauſe to be given to no foreign potentate, emperour, king, prince, or prelate, nor yet to the biſhop of Rome, whom they call pope, any oath or fealty, directly or indirectly, either by word or writing, but at all times, and in every caſe and condition, I ſhall obſerve, hold, and maintaine to all effects and intents the quarrell and cauſe of your royall majeſty, and your ſucceſſors, and to the uttmoſt of my power ſhall defend the ſame againſt all manner of perſons whomſoever I ſhall know or ſuſpect to be adverſaries to your majeſtie, or to your ſucceſſors, and ſhall give my faith, truth, and obedience ſincerely, and with my very heart, only to your royall majeſty, as to my ſupreme prince. ——I profeſs the papacy of Rome not to be ordained of God, by holy Scripture, but conſtantly do affirm and openly declare, and ſhall declare it to be ſet up only by man, and ſhall cauſe diligently other men likewiſe to publiſh the ſame. Nether ſhall I enter any treaty with any perſon or perſons, either privily or apertly, or ſhall conſent thereto, that the biſhop of Rome ſhall have or exerciſe here any authority and juriſdiction, or is to be reſtored to any juriſdiction hereafter.

Furthermore, that the ſaid biſhop of Rome now being, or any that ſhall ſucced him hereafter in the ſaid ſee, is not to be called pope nor ſupreme biſhop, or univerſal biſhop, nor moſt holy lord, but only ought to be called biſhop of Rome, and fellow brother, as the old manner of the moſt antient biſhops hath been; this I ſhall to my power openly maintain and defend.

And

And I ſhall firmly obſerve, and cauſe to be obſerved of others, to the uttmoſt of my cunning, wit, and power, all ſuch laws and acts of this realm, how and whatſoever, as have been enacted and eſtabliſhed for the extirpation and ſuppreſſion of the papacy, and of the authority and juriſdiction of the ſaid biſhop of Rome; neither ſhall I appeal hereafter to the ſaid biſhop of Rome, nor ever conſent to any perſon that ſhall appeal to him; neither ſhall I attempt, proſecute, or follow any ſuit in the court of Rome, for any cauſe of right or juſtice to be had, or ſhall make anſwer to any plea or action, nor ſhall take upon me the perſon and office either of the plaintiff or defendant in the ſaid court; and if the ſaid biſhop by his meſſenger, or by his letters ſhall make any means or ſignification unto me of any matter whatſoever it be, I ſhall with all ſpeed and diligence make declaration and advertiſement thereof, or cauſe the ſame to be ſignified either to your princely majeſty, or to ſome of your ſecret council; or to your ſucceſſors, or any of their privy council. Neither ſhall I ſend, or cauſe to be ſent at any time any writing or meſſenger to the ſaid biſhop, or to his court, without the knowledge and conſent of your majeſty, or your ſucceſſors, willing me to ſend writing or meſſenger unto him. Neither ſhall I procure or give councell to any perſon to procure bulls, breevs, or preſcripts whatſoever, either for me or for any other, from the ſaid biſhop of Rome, or his court. And if any ſuch ſhall be procured againſt my will and knowledge, either in generall or in ſpeciall, or elſe howſoever they ſhall be granted unto them, I ſhall utter and diſcloſe the ſame, and not conſent thereunto, nor uſe them in any caſe; and ſhall cauſe them to be brought to your majeſty, or your ſucceſſors. Furthermore, for the confirmation hereof I give my faith and truth by firm promiſe, and in the faith of a biſhop, that againſt this my foreſaid profeſſion and promiſe made, I ſhall defend myſelf by no diſpenſation, exception, nor any remedy or cautel of law, or example, during this my naturall life. And if heretofore I have done or made any proteſtation in prejudice of this my profeſſion and promiſe here made, the ſame I do revoke att this preſent, and for ever hereafter; and here utterly do renounce by theſe preſents; whereunto I have ſubſcribed and underwritten the name both of myſelf and of my biſhoprick with my proper hand, and thereto alſo have put to my ſeal in perpetual and undoubted teſtimony of the premiſſes. Given the tenth day of February, anno M.D.XXXIV. and of our ſovereign lord king Henry the eight twentyſix.

STEPHEN WINTON.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

The oath of doctor Edmund Bonner, when he was biſhop of London, againſt the pope. Fox Martyr. vol. II. p. 385.

YE ſhall never conſent nor agree that the biſhop of Rome ſhall practiſe, exerciſe, or have any manner of authority, juriſdiction, or power within this realm, or any other the king's dominions, but that you ſhall reſiſt the ſame at all times to the uttmoſt of your power; and that from henceforth ye ſhall accept, repute, and take the king's majeſtie to be the only ſupreme head in earth of the church of England; and that to your cunning, witt, and uttmoſt of your power, without guile, fraud, or other undue means, ye ſhall obſerve, keep, maintaine, and defend the whole effects and contents of all and ſingular acts and ſtatutes made and to be made within this realm, in derogation, extirpation, and extinguiſhment of the biſhop of Rome, and his authority, and other acts and ſtatutes made, and to be made in reformation and corroboration of the king's power of ſupreme head in the earth of the church of England; and this ye ſhall do againſt all manner of perſons, of what eſtate, dignity, degree, or condition they be; and in no wiſe do nor attempt, nor to your power ſuffer to be done or attempted, directly or indirectly, any thing or things privily or apertly to the let, hindrance, damage, or derogation thereof, or of any part thereof, by any manner of means, or for any manner of pretence: and in caſe any oath be made, or hath been made by you to any perſon or perſons, in maintenance or favour of the biſhop of Rome, or his authority, juriſdiction, or power, ye repute the ſame as vaine and adnihilate. So help you God, etc.

In fidem praemiſſorum ego Edmundus Bonner, electus et confirmatus Londonienſis epiſcopus, huic praeſenti chartae ſubſcripſi.

Sponſio Rolandi Lee, epiſcopi Covent. et Lichf. Henrico octavo regi facta anno M.D.XXXIV. Ex collect. H. Wharton Y. p. 124.

EGO Rolandus, Covent. et Lichf. epiſcopus, pure, ſponte, et abſolute in verbo pontificis profiteor, et ſpondeo illuſtriſſimae veſtrae regiae majeſtati, ſingulari ac ſummo domino meo et patrono, Henrico, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, domino Hiberniae, atque in terris eccleſiae Anglicanae ſupremo immediate ſub Chriſto capiti; quod poſthac

poſthac nulli externo imperatori, regi, principi, aut praelato, nec Romano pontifici, quem papam vocant, fidelitatem et obedientiam, verbo vel ſcripto, ſimpliciter, vel ſub juramento promittam, aut dabo, vel dari curabo, ſed omni tempore, caſu, et conditione partes veſtrae regiae majeſtatis, ac ſucceſſorum veſtrorum ſequar, et obſervabo, et pro virili defendam contra omnem hominem, quem veſtrae majeſtati, aut ſucceſſoribus veſtris adverſarium cognoſcam, vel ſuſpicabor; ſolique veſtrae regiae majeſtati, velut ſupremo meo principi, fidelitatem et obedientiam ſincere et ex animo praeſtabo. Papatum Romanum non eſſe a Deo in S. literis ordinatum profiteor, ſed humanitus traditum firmiter affirmo, et palam declaro, ac declarabo, et ut alii ſic publicent, diligenter curabo. Nec tractatum cum quocunque mortalium privatim aut publice inibo, aut conſentiam, quod pontifex Romanus aliquam auctoritatem vel juriſdictionem amplius hic habeat, aut exerceat, aut ad ullam poſthac reſtituatur. Ipſumque Romanum epiſcopum modernum, aut ejus in illo epiſcopatu ſucceſſorem quemcunque, non papam, non ſummum pontificem, non univerſalem epiſcopum, nec ſanctiſſimum dominum, ſed ſolum Romanum epiſcopum, et fratrem (ut priſcis epiſcopis mos erat) ſcienter, publice aſſeram; juraque hujus regni municipalia pro extirpatione et ſublatione papatus, et auctoritatis ac juriſdictionis dicti Romani epiſcopi, quandocunque edita et ſancita, pro viribus, ſcientia, et ingeniolo meis, ipſe firmiter obſervabo, et ab aliis ſic obſervari, quantum in me fuerit, curabo atque efficiam. Nec poſthac ad dictum Romanum epiſcopum appellabo, aut appellanti conſentiam; nec in ejus curia pro jure aut juſtitia agam, aut agenti reſpondebo, nec ibidem accuſatoris vel rei perſonam ſuſtinebo. Et ſi quid dictus epiſcopus per nuncium vel per literas mihi ſignificaverit (qualecunque id fuerit) illud, quam citiſſime commode potero, aut veſtrae regiae majeſtati, aut veſtris a ſecretis conſiliariis, aut veſtris ſucceſſoribus, ſeu eorum a ſecretis conſiliariis ſignificabo, aut ſignificari faciam; ipſeque literas aut nuncium ad eundem Romanum epiſcopum, nec ad ejus curiam mittam, aut mitti faciam, niſi veſtra majeſtate conſcia et conſentiente, aut vero ſucceſſore, quod dictae literae vel nuncius ad ipſum deferatur. Bullas, brevia, aut reſcripta quaecunque pro me, vel aliis ab epiſcopo Romano, vel ejus curia non impetrabo, vel ut talia a quovis impetrentur, non conſulam; et ſi talia pro me inſcio aut ignorante, generaliter vel ſpecialiter impetrabuntur, aut alias quomodolibet concedentur, eis renunciabo, et non conſentiam, nec utar eiſdem ullo modo, et eas veſtrae majeſtati aut ſucceſſoribus tradi curabo. Praeterea, in vim pacti profiteor et promitto, ac in verbo pontificio ſpondeo, quod contra hanc meam praedictam profeſſionem, et ſponſionem nulla diſpenſatione, nulla exceptione, nullo juris vel facti remedio me tuebor, durante mea vita naturali; et ſi quam proteſtationem in praejudicium hujus meae profeſſionis et ſponſionis feci, eam in praeſens, et in omne tempus futurum revoco, et eidem renuncio, per praeſentes literas, quibus meum proprium et epiſcopatus mei nomen propria manu ſubſcripſi, et ſigillum meum majus appoſui, in fidem perpetuam et teſtimonium praeſcriptorum. Dat. 27. die menſis Februarii, anno Dom. M.D.XXXIV. et regni dicti illuſtriſſimi dom. noſtri regis Henrici octavi viceſimo ſexto, praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris, magiſtris Georgio Lee, in decretis, et Willielmo Ducket, in legibus bacalareis, Dunelmen. et Lincoln. reſpective dioeceſ. teſtibus ad praemiſſa vocatis, rogatis, et ſpecialiter requiſitis.

Per me Rolandum, Coventr. et Lichfeld. epiſcopum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 2.	1534.	HENRIC. VIII. 26.

Synodus provincialis Eboracenſis. Ex reg. Lee Ebor. fol. 88.

VIRTUTE brevis regii haec ſynodus die quinto menſis Maii coacta, ſententiam determinationis ſuae adverſus ſuprematum papae per certificatorium archiepiſcopi, domino regi miſit: "Illuſtriſſimo et excellentiſſimo principi et domino dom. Henrico VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, Edwardus, permiſſione divina Ebor. arehiepiſcopus, Angliae primas et metropolitanus, ſalutem in eo, per quem reges regnant, et principes dominantur. Veſtrae regiae celſitudini tenore praeſentium innoteſcimus et ſignificamus, quod cum juxta veſtrae regiae majeſtatis mandatum cum praelatis et clero Ebor. provinciae, in ſacra ſynodo provinciali ſive convocatione praelatorum et cleri ejuſdem provinciae Ebor. in domo capitulari eccleſiae metropoliticae Ebor. 5. die menſis Maii, A. D. M.D.XXXIV. jam inſtanti celebrata, et de diebus in dies continuata, congregatis, propoſita fuit ſequens concluſio, "Quod epiſcopus Romanus in ſacris Scripturis non habet aliquam majorem juriſdictionem in regno Angliae, quam quivis alius externus epiſcopus;" ac inſuper ex parte praeſidentium in eadem ſynodo per vos deputatorum, memorati praelati et clerus rogati, et requiſiti, ut illam concluſionem ſuo conſenſu confirmarent et corroborarent, ſi illam veritati conſonam, et ſacris Scripturis non repugnantem exiſtimarent, aut judicarent; tandem dicti praelati et clerus Ebor. provinciae antedictae, poſt diligentem tractatum in ea parte habitum, ac maturam deliberationem, unanimiter et concorditer, nemine eorum diſcrepante, praedictam concluſionem fuiſſe et eſſe veram affirmarunt, et eidem concorditer conſenſerunt. Quae omnia et ſingula veſtrae regiae celſitudini tenore praeſentium intimamus.

In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus apponi fecimus. Dat. in caſtro noſtro de Cawode 2. die menſis Junii, A. D. M. D. XXXIV. et noſtrae conſecrat. iii." Die viceſimo ſexto Januarii rex aliud breve archiepiſcopo Ebor. direxit ad prorogandam ſynodum ad diem 4. Februarii apud eccleſiam metropoliticam S. Petri Ebor. cui mandato regio quod morem geſſerit, in certificatorio ſuo dato apud Thorpe 8. Martii, M. D. XXXIV. conſecrat. IV. regi annunciabat.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Pauli III. 1.	Tho. Cranmer 3.	1534.	Henric. VIII. 26.

The king's commiſſion for rating of the firſt fruits and tenths, with inſtructions for the doing of it. Ex libr. orig. comput. decimarum in reg. Exon.

Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, et in terra ſupremum caput Anglicanae eccleſiae, reverendo in Chriſto patri J. epiſcopo Exon. ac dilectis et fidelibus ſuis —— —— majori civitatis Exon. Willielmo Courteney, militi, et Thomae Denys, militi, Edwardo Pomery, militi, Richardo Greynvile, militi, Philippo Champernon, militi, Bartholomaeo Forteſcue, Andreae Hilleſden, Richardo Hals, Johanni Gilbert, Rogero Blewet, Humfrido Prideaux, Hugoni Pollard, Thomae Sydenham, Alexandro Wood, Richardo Pollard, Johanni Harris, Hugoni Yeo, Willielmo Symonds, Johanni Hull, Johanni Ford de Aſhperton, auditoribus, Johanni Southcote de Beveytracy, auditori, Adamo Williams, auditori, Thomae Buyſam de civitate Exon. auditori, et Johanni Thomas, auditori, ſalutem. Sciatis quod nos de fidelitatibus et providis circumſpectionibus veſtris plenius confidentes, aſſignavimus vos quinque, quatuor, vel tres veſtrum, dantes vobis et quinque, quatuor, et tribus veſtrum, vel in majori aut minori, prout per diſcretiones veſtras vobis melius viſum fuerit, plenam poteſtatem et auctoritatem, ad inquirend. ſcrutand. et examinand. viis, modis, et mediis, quibus melius ſcire poteritis, tam infra comitatum noſtrum Devon. quam infra civitatem Exon. et libertatem ejuſdem, de omnibus et ſingulis articulis et inſtructionibus praeſentibus annex. faciend. et exequend. cum effectu, prout in eiſdem articulis plenius continetur. Et ideo vobis mandamus firmiter injungentes, quod circa praemiſſa effectualiter intendatis, ac ea faciatis et exequamini diligenter, ita quod veritatem de eiſdem articulis, et de eorum ſingulis habere poterimus abſque favore, fraude, dolo, corruptione, ſeu covina, prout vos inde nobis reſpondere velitis; et quicquid in praemiſſis feceritis, theſaurario, cancellario, camerariis, et baronibus de ſcaccario noſtro inde et de omnibus circumſtantiis eorundem, prout articuli praedicti in ſe exigunt et requirunt, in octabis ſanctae Trinitatis prox. futur. ſub ſigillis veſtris, diſtincte et aperte, in debita forma in ſcriptis certificetis, et hoc ſub periculo incumbenti nullatenus omittatis. Damus etiam praeterea vobis plenam poteſtatem et auctoritatem ad tales et tantos ſcribas, regiſtrarios, et eorum deputatos ac receptores, auditores, et alios officiarios, et miniſtros quorumcunque praelatorum et clericorum eccleſiae coram vobis convocand. et examinand. prout vobis pro meliori executione articulorum praedictorum videbitur expedire; mandantes inſuper tenore praeſentium omnibus et ſingulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, regiſtrariis, ac aliis officiariis et miniſtris tam noſtris quam aliquorum praelatorum ſeu clericorum quorumcunque, ac aliis omnibus et ſingulis fidelibus ſubditis noſtris quibuſcunque, quod vobis in executione praemiſſorum de tempore in tempus intendentes ſint et auxiliantes, prout decet. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes. Teſte meipſo apud Weſtmonaſt. triceſimo die Januarii, anno regni noſtri viceſimo ſexto.

The order for a form of bidding prayers ſet out by the king's authority.

This is an order taken for preaching and bidding of beads in all ſermons to be made within this realm.

Firſt, whoſoever ſhall preach in the preſence of the king's highneſs, and the queen's grace, ſhall, in the bidding of beads, pray for the whole catholick church of Chriſt, as well quick as dead, and eſpecially for the catholick church of this realm; and firſt, as we be moſt bounded, for our ſoveraign lord king Henry the VIIIth, being immediatly next under God the only ſupreme head of this catholick church of England, and for the moſt gracious lady queen Anne his wife, and for the lady Elizabeth, daughter and heir to them both, and no further.

Item, the preachers in all places of this realm, not in the preſence of the king's ſaid highneſs, and the queen's grace, ſhall, in the bidding of the beads, pray, firſt in manner, and form, and word for word as is above ordained, and limited, adding thereunto in the ſecond part for all archbiſhops and biſhops, and for the whole clergy of this realm, and ſpecially ſuch as the preacher ſhall name of his devotion; and thirdly for all dukes, earls, marquiſſes, and for all the whole temporaltie of this realm, and ſpecially for ſuch as the preacher ſhall name for devotion. And finally for the ſouls of all them that be dead, and ſpecially for ſuch as it ſhall pleaſe the preacher to name.

An

An act of parliament for a general provincial council to be held in Scotland by the archbiſhop of St. Andrews. From the original.

For ane generale provinciale counſele.

ITEM, anentis the artikle for ane generale provinciale counſale of Scotland to be haldin, it is thoycht expedient be the lordis thre eſtatis of parliament, that ane generale provinciale counſale of this realme be ſett and haldin in the Blak Freris of Edinburgh, and to begyn the firſt day of Merche nixto cum, and that the archiebiſchope of Sanctandrois be requirit be the kingis grace to ſett and hald the ſaid counſale at the ſaid day: the haill clarge be and laufullie warnit thareto as efferis. And geif my lord of Sanctandrois refuſis to ſett and hald the ſaid counſale, or that uther impediment be, that he may not do the ſamyn, that the kingis grace ſend to oure haly fader the pape for ane breiff to ony tua biſchopis of this realme, that his grace thinkis convenient for ſetting and halding of the ſaid counſale.

Proteſtatio domini cancellarii.

My lord archiebiſchope of Glaſgw, chanceler, aſkit inſtrumentis, that forſamekle as there is ane artikle deviſit and concludit, that ane generale provinciale counſale be haldin in the Freris Predicatouris of Edinburgh, and to begin the firſt day of Merche nixto cum, and that my lord of Sanctandrois be warnit and requirit be the kingis grace to hald the ſamin; that my lord chanceler for the commoun wele of this realm conſentis, that the ſaid archiebiſchope of Sanctandrois hald the ſamin, without prejudice of his archiebiſchopre of Glaſgw privilege and juriſdictioun grantit to him and his ſucceſſouris, hora decima antemeridiem.

Regis commiſſio conſtituens Thomam Crumwell vicarium generalem in rebus eccleſiaſticis. Ex MS. Cott. Cleopatr. F. ii. fol. 131. et Burnet. Hiſt. Reform. vol. II. append. p. 303.

HENRICUS octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terris ſupremum totius eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, dilectis nobis A. B. C. D. ſalutem. In terris ſupremam eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto auctoritatem, etſi regiae noſtrae dignitati ut praecellenti jam inde ab adepto primum, divina diſponente gratia, hujus regni noſtri Angliae ſceptro, jure nobis competierit, nunc denuo exercere quodammodo impellimur. Nempe quum hi, qui curam illius et regimen ſibi potiſſimum arrogabant, ſuis potius ipſorum privatis commodis, quam publicae illius ſaluti, aut commodo conſulentes, eam tandem eo calamitatis, tum nimia licentia et in officiis eis commiſſis oſcitantia, tum ſuis malis exemplis devenire paſſi ſunt, ut non ab re metuendum ſit, ne illam Chriſtus nunc ſuam non agnoſcat ſponſam. Quamobrem noſtrae regiae excellentiae, cui prima et ſuprema poſt Deum auctoritas in quoſcunque hujus regni noſtri incolas, nullo ſexus, aetatis, ordinis, aut conditionis habito diſcrimine, ſacro teſtante eloquio, caelitus demandata eſt, ex muneris hujuſmodi debito potiſſimum incumbit, dictam eccleſiam vitiorum vepribus, quantum cum Deo poſſumus, purgare, et virtutum ſeminibus et plantis conſerere. Porro cum hi, qui in eadem de caeteris antehac cenſuram ſibi vindicabant, de ſe vero nullam a quovis mortalium haberi ſuſtinebant, tum aliis hominibus plura indies corrigenda committant, tum ex eorum corruptis moribus majori prae caeteris ſunt plebi offendiculo, ut non immerito iidem et bonorum omnium, ſi boni, et malorum omnium, ſi contra, certiſſimi ſint auctores. Ab his igitur veluti fonte et ſcaturigine ad univerſalem hujus regni noſtri et eccleſiae Anglicanae reformationem jure auſpicandum eſſe duximus, haud vanam ſpem habentes, quod fonte primitus purgato, purus deinde et limpidus decurret rivus. Caeterum quia et ſingula hujus regni noſtri loca pro praemiſſis exequendis noſipſi perſonaliter obire non valemus, alios, quorum vicaria fide freti, munus hujuſmodi veluti per miniſtros exequamur, qui quum vices noſtras in ea parte ſuppleant, in partem ſolicitudinis adſtitimus et vocamus. Cum itaque nos alias praedilectum nobis Thomam Crumwell, ſecretarium noſtrum primarium, et rotulorum noſtrorum magiſtrum, ſive cuſtodem noſtrum, ad cauſas eccleſiaſticas quaſcunque noſtra auctoritate, uti ſupremi capitis dictae eccleſiae Anglicanae quomodolibet tractand. ſeu ventiland. atque ad exercend. expediend. et exequend. omnem et omnimodam juriſdictionem, auctoritatem, ſive poteſtatem eccleſiaſticam, quae nobis tanquam ſupremo capiti hujuſmodi competit, aut quoviſmodo competere poſſit, aut debeat, ubilibet infra regnum noſtrum Angliae et loca quaecunque nobis ſubjecta, vicem gerentem, vicarium generalem, ac commiſſarium ſpecialem et principalem, cum poteſtate alium vel alios commiſſarium ſive commiſſarios ad praemiſſa vel eorum aliqua ordinanda et deputanda, per alias literas

noſtras patentes, ſigillo noſtro majori communitas, conſtituerimus, deputaverimus, et ordinaverimus, prout ex tenore literarum noſtrarum hujuſmodi plenius liquet; quia tamen et ipſe noſtris et totius hujus regni noſtri negotiis praepeditus exiſtit, quominus praemiſſa perſonaliter obire et exequi poſſit; idem Thomas Crumwell, vicemgerens, vicarius generalis, et officialis principalis noſter hujuſmodi, vos A. B. C. D. praelibatos, ad infraſcripta omnia et ſingula, vice et nomine noſtris exequenda, commiſſarios noſtros deputaverit, ordinaverit, et conſtituerit; nos igitur deputationem, ordinationem et conſtitutionem hujuſmodi ratam et gratam habentes, ad viſitandum tam in capite quam in membris, de tam plena quam vacante, quoties et quando vobis opportunum viſum fuerit, omnes et ſingulas eccleſias, etiam metropoliticas, cathedrales, et collegiatas, hoſpitalia quaeque et monaſteria tam virorum quam mulierum, prioratus, praeceptorias, dignitates, officia, domos, et loca alia eccleſiaſtica, tam ſcholaria quam regularia, exempta et non exempta quaecunque infra regnum noſtrum Angliae et provincias, civitates, terras, dominia, et loca, nobis ſubjecta, ubicunque ſita ſeu conſtituta, cujuſcunque dignitatis, praerogativae, ordinis, regulae, ſive conditionis exiſtant; deque ſtatu et conditione eorundem tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, necnon vita, moribus, et converſatione tam praeſidentium ſive praelatorum eorundem quocunque nomine et dignitate, etiamſi archiepiſcopali vel epiſcopali praefulgeant, quam aliarum perſonarum in eis degentium quarumcunque inquirendum et inquiri faciendum; ac illos, quos in ea parte curioſos vel culpabiles fore compereritis, pro modo culpae hujuſmodi corrigendi, puniendi, et coercendi, ac, ſi delicti qualitas popoſcerit, officiis ſive beneficiis ſuis pro tempore vel inperpetuum privandi et amovendi, vel ad tempus ab eiſdem ſuſpendendi: fructus quoque, reditus, et proventus eccleſiarum et locorum hujuſmodi, ſi videbitur, ſequeſtrandos, ac ſub ſalvo et tuto ſequeſtro cuſtodiri faciendos atque mandandos, ſequeſtrumque hujuſmodi relaxandum, ac computum, calculum, ac rationem de receptis et collectis per ſequeſtros hujuſmodi tempore ſequeſtri, et de adminiſtratione per eoſdem exigenda, et recipienda, ac bene et fideliter computantes quietando et liberando, deque ſtatu dictarum eccleſiarum et locorum, tempore viſitationis hujuſmodi, annotationem, necnon de bonis, rebus, et jocalibus eorundem, inventaria facienda et exigenda; ſtatuta inſuper, ordinationes et injunctiones particulares et generales, pro bona et laudabili conſervatione ſeu reformatione perſonarum, locorum, et ordinum praedictorum, juxta rei exigentiam, auctoritate noſtra faciendo et imponendo, poenaſque convenientes in earum violatores infligendas et irrogandas; ſynodoſque, capitula, et convocationes tam ſpeciales quam generales, pro praemiſſis vel aliis cauſis et rationibus quibuſcunque, quoties et quando, et ubicunque vobis viſum fuerit magis expedire, nomine et auctoritate noſtris concedendos et convocandos, ac eas et ea celebranda, continuanda, et proroganda, clerumque et populum ad ſynodos et capitula hujuſmodi convocando et congregando, ac ſynodis, capitulis, et congregationibus hujuſmodi intereſſendo, et praeſidendo, eaque inibi ſtatuendo et ordinando, quae pro reformatione vel emendatione locorum, perſonarum, et ordinum praedictorum viſa fuerint quomodolibet expedire: dictaſque eccleſias, loca, et perſonas modis omnibus, quibus melius et efficacius valeatis, ad ſtatum honeſtiorem, probatioreſque vivendi mores reducendo et reponendo; crimina quoque, exceſſus, et delicta quorumcunque ſubditorum noſtrorum, juxta comperta et detecta quaecunque, debite reformando, corrigendo, et puniendo. Quoſcunque inſuper ſubditos noſtros pro praemiſſis, vel quibuſcunque aliis cauſis, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet ſpectantibus et pertinentibus, undecunque et quacunque infra hoc noſtrum Angliae regnum vobis videbitur melius expedire, ad vos et coram vobis citando et evocando; contumaceſque et rebelles tam per cenſuras et poenas eccleſiaſticas, quam per mulctarum impoſitionem, ac alia juris hujus regni noſtri remedia coercendo et puniendo, cauſaſque et negotia eccleſiaſtica hujuſmodi cognoſcendo, examinando, et fine debito terminando, et ſubditis hujuſmodi rei per vos judicatae ſtare et acquieſcere cogendo et compellendo: reſignationes inſuper ſive ceſſiones eccleſiarum ſeu locorum et quaſcunque quorumcunque praedictorum factas ſive faciendas recipiendo et admittendo, eccleſiaſque et loca reſignata vacantia et pro vacantibus habenda fore pronunciando et declarando; licentiaſque ad tractandum, et communicandum, et concludendum de et ſuper penſionibus et fructibus et emolumentis dictarum eccleſiarum et locorum commiſſorum aſſignando, necnon de et ſuper quacunque permutatione fienda quibuſcunque perſonis idoneis id petentibus concedendo; penſioneſque annuas congruas et moderatas reſignantibus hujuſmodi aſſignando et limitando, eccleſiaſque et loca praedicta de et ſuper penſionum hujuſmodi ſolutione et praeſtatione onerando et obligando, ac decreta et ſummas in ea parte neceſſarias ſeu requiſitas, ferendas et promulgandas: electionibus quoque praelatorum, qui per electionem hujuſmodi aſſumi ſoleant, quorumcunque intereſſendi et praeſidendi, eligendumque in eiſdem dirigendo et informando. Electiones inſuper quaſcunque rite factas et celebratas, et perſonas electas ſive eligendas confirmando, ac aliter factas et celebratas, caſſando et annullando, ac rite electas et confirmatas inſtallando ſive inſtallari faciendo. Inſtitutiones quoque et inveſtituras in quibuſcunque eccleſiis et locis praedictis, pendente viſitatione noſtra hujuſmodi, perſonis idoneis et rite praeſentatis quibuſcunque conferendo et concedendo, ac eos in realem, actualem, et corporalem poſſeſſionem eccleſiarum et locorum praedictorum inducendo, ſeu ſic induci faciendo, atque mandando cum ſuis juribus et pertinentibus univerſis. Quaecunque inſuper inſtrumenta literaſque tam teſtimoniales quam mandatorias et reſcripta alia quaecunque in ea parte neceſſaria opportuna—Deſunt caetera.

Inſtructions for the general viſitation of the monaſteries. Ex MS. Cott. Cleop. E. IV. fol. 13. et Burnett. Hiſt. Reform. vol. I. append. p. 131, etc.

Articuli regiae inquiſitionis in monaſticam vitam agentes exponendi, et praecipue in exemptos a juriſdictione dioeceſana, jam tantum regiae majeſtati et ejus juriſdictioni ſubditos et ſubjectos, ac hujus inclyti ſui regni ſtatutis et legibus nulliſque aliis penitus obnoxios et aſtrictos.

1 Inprimis, Whether divine ſervice be ſolemnly ſung, ſaid, obſerved, and kept in this monaſtery, according to the number, and the abilities thereof, by night and by day, in due time and hours, and how many be preſent commonly at mattins and other ſervices, and who be abſent, and ſo accuſtomed to be, without cauſe or ſickneſs?

2 Item, How many monks, canons, regulars, or nuns be within this monaſtery, and how many there ought to be, and whether the number be compleat, according to the founder's will, or the ſtatutes, ordinances, and laudable cuſtom of this houſe, and whether the number be augmented or diminiſhed now of late?

3 Item, Who were the firſt founders of this houſe; fundationes primam, ſecundam, tertiam, et quotquot habent, exhibeant?

4 Item, Whether this houſe hath had any increaſe of lands given to it ſithence the firſt foundation thereof, by whom, and by how many, and when?

5 Item, To what ſum of money thoſe revenues and rents of this houſe do extend, and amount unto yearly?

6 Item, Whether this houſe was ever tranſlated from one habit and order to another; by whoſe authority, and for what cauſe?

Tranſlationem exhibeant.

7 Item, How the lands and poſſeſſions appertaining unto this monaſtery given by the firſt founder, and all other lands given ſithence the firſt foundation, were granted, given, and eſtabliſhed, and ſo firſt brought to Mortemain? Whether by the only authority of the giver, or by the authorization of the prince for that time reigning, and by what tenor and form ye hold them?

Donationem et confirmationem exhibeant.

8 Item, What evidence have you to ſhew for all and ſingular your lands, manors, tenements, and other your poſſeſſions mortiſate, and given unto you and this your monaſtery?

9 Item, Wherefore, for what cauſes and conſiderations ye were exempt from your dioceſan, and what was your ſuggeſtion and motive at the obtaining of your ſaid exemption?

Exemptionem exhibeant.

10 Item, Whether ye have any private, peculiar, or local ſtatutes, confirmations, ordinances, or rules made only for the behoof, good order, and ſingular weal of this houſe, beſides the rules of your profeſſion? and whether they were made either by your founders before your exemption, or by the good fathers of this houſe, with the whole conſent of the brethren, being ſithence your exemption? to what uſe they were made, and how ye obſerve them?

Statuta illa localia, et alia quotquot habent, exhibeant.

11 Item, By what way and form the maſter of this houſe was elected and choſen, and whether all the brethren, having or ought to have by the law, ſtatutes, or laudable cuſtom of this houſe voices in the election, were preſent in the ſame election, or lawfully called or cited to it?

12 Item, Whether any perſons excommunicate, ſuſpended or interdicted, did give voices in the ſame election?

13 Item, Within what time after the election was made and done, the maſter of this houſe was confirmed, and by whom?

14 Item, Whether unto the confirmation all that had intereſt, or that would object againſt the ſame, were lawfully cited, moniſhed, and called?

Exhibeant electionem, confirmationem, et titulum ſuae incumbentiae.

15 Item, What rule the maſter of this houſe and other the brethren do profeſs?

16 Item, How many be profeſſed, and how many be novices? and whether the novices have like habit, or uſe to wear a habit diſtinct from the habit of the brethren profeſſed?

17 Item, Whether ye do uſe to profeſs your novices in due time, and within what time and ſpace after they have taken the habit upon them?

18 Item, Whether the brethren of this houſe do know the rule that they have profeſſed, and whether they keep their profeſſion according to that their rule and cuſtom of this houſe? and in eſpecial the three ſubſtantial and principal vows, that is to ſay, poverty, chaſtity, and obedience?

19 Item, Whether any of the brethren uſe any propriety of money or of plate in their chambers, or of any other manner thing un-

warre

warre of the maſter, and without his knowledge and licence, or by his ſufferance and knowledge, and for what cauſe?

20 Item, Whether ye do keep chaſtity, not uſing the company of any ſuſpect woman within this monaſtery or without; and whether the maſter, or any brother of this houſe, be ſuſpected of incontinency, or defamed for that he is much converſant with women?

21 Item, Whether women uſeth and reſorteth much to this monaſtery by back ways, or otherwiſe? and whether they be accuſtomably or at any time lodged within the precincts thereof?

22 Item, Whether the maſter or any brother of this houſe uſeth to have any boys or young men lying with him?

23 Item, Whether the brethren of this houſe keep their obedience, being ready at their maſter's commandment in all things honeſt, lawfull, and reaſonable?

Sequuntur regulae ceremoniales.

24 Item, Whether ye do keep ſilence in the church, cloiſter, fraitrie, and dormitories at the hours and time ſpecified in your rule?

25 Item, Whether ye do keep faſting and abſtinence according to your rules, ſtatutes, ordinances, and laudable cuſtoms of this houſe?

26 Item, Whether ye abſtain from fleſh in time of Advent, and other times declared and ſpecified by the law, rules, and laudable cuſtoms of this houſe?

27 Item, Whether ye wear ſhirts and ſheets of wollen, or that ye have any conſtitution, ordinance, or diſpenſation granted or made to the contrary by ſufficient and lawful authority?

Profitentes regulam Benedicti quam arctiſſime tenentur ad praedicta ceremonialia obſervanda.

28 Item, Whether ye do ſleep altogether in the dormitorie under one roof or not?

29 Item, Whether ye have all ſeparate beds, or any one of you do lie with another?

30 Item, Whether ye do keep the fraitry at meals, ſo that two parts, or the leaſt, the two part of the whole convent be always there, unleſs the maſter at every one time diſpenſe with you to the contrary?

31 Item, Whether ye do wear your religious habit continually, and never leave it off but when ye go to bed?

32 Item, Whether every brethren of this houſe have lightly departed hence, and hath gone to any other houſe of like order and profeſſion, without ſpecial letters and licence of their maſter?

33 Item, Whether the maſters and brethren of this houſe have received and admitted any brother of another houſe, without ſpecial licence and letters of his maſter and head?

34 Item, Whether any of you ſithence the time of your profeſſion hath gone out of this houſe to his friends, or otherwiſe?

35 Item, How oft times he did ſo, and how long at every time he tarried forth?

36 Item, Whether ye had ſpecial licence from your maſter ſo to go forth or not?

37 Item, Whether at every time of your being forth, ye changed or left off your habit, or any part thereof?

38 Item, Whether ye, or any of you be, or have been in manifeſt apoſtaſy, that is to ſay, fugitives or vagabonds?

39 Item, For what cauſe or occaſion ye have ſo gone forth and been in apoſtaſy? and whether the cauſe of your going forth was by reaſon of the great cruelty of your maſter, or by his negligence not calling you home to your cloiſter?

40 Item, Whether ye be weekly ſhaven, and do not nouriſh or ſuffer your hair to be long? and whether ye wear your apparel according to the rule, not too exceſſive, not too exquiſite; and in likewiſe the trappings of your horſes, and other your bearing beaſts?

41 Item, Whether the maſter and head of this houſe do uſe his brethren charitably, without partiality, malice, envy, grudge, or diſpleaſure more ſhewed to one than to another?

42 Item, Whether he do uſe his diſciplines, corrections, and puniſhments upon his brethren with mercy, pity, and charity, without cruelty, rigorouſneſs, and enormous hurt, no more favouring one than another?

43 Item, Whether any brother or religious perſon of this houſe be incorrigible?

44 Item, Whether the maſter of this houſe do uſe his brethren charitably when they be ſick and diſeaſed; and whether in time of their ſickneſs he do procure unto them phyſicians, and all other neceſſaries?

45 Item, Whether he make his accompts (as he ought to do) once every year before his brethren, and cheifly the ſeniors and officers, to the intent they may be made privy to the eſtate and condition of the houſe, and know perfectly the due adminiſtration thereof?

46 Item, Whether the priors, ſubpriors, cellerer, kitchener, terrure, ſacriſten, or any ſuch like officer having adminiſtration of every manner of revenues of this houſe, do make his whole and true accompts according as he is bound to do, not applying any thing by him received to his own proper uſe or commodity?

47 Item, Whether any religious perſon of this houſe do bear, occupy, or exerciſe more offices than one, for and to his own ſingular commodity, advantage, or profit, by the partial dealing of the maſter?

48 Item, Whether all and ſingular the revenues and profits of this houſe be converted and employed to the behoof and uſe thereof, and of the brethren, and according to the founder's mind and giver?

49 Item, Whether the maſter do make ſufficient reparations upon his monaſtery, as the church, and all other houſing thereunto adjoined; and alſo upon all the other lands, granges, farms, and tenements belonging to the

the ſame; and whether he ſuffer any dilapidation, decay, or ruin in any part of them?

50 Item, Whether there be any inventory made of all and ſingular the moveable goods, which from time to time have been and yet be in this houſe, as of jewells, reliques, ornaments, veſtiments, ready money, plate, bedding, with other utenſils; alſo of corn, chattles, and other commodities, to the intent the ſtate and condition of this houſe may be always known?

51 Item, That ye expreſs truly and ſincerely the whole eſtate and condition of this houſe, as in money, plate, chattle, corn, and other goods?

52 Item, Whether this monaſtery be indebted, to whom, and for what cauſe?

53 Item, Whether any of the lands be ſold, or mortgaged, and for what ſums?

54 Item, Whether any be let to farm by the maſter of this houſe for term of years, and for how many years? and ſpecially whether they be letten for ſmall ſums, or for leſs ſums than they were wont to be letten for, to the intent to have great ſums of ready money before hand?

55 Item, Whether he doth enforce, compel, or conſtrain his brethren, or any of them, to conſent to the ſealing of any leaſes, grants, farm holds, annuities, corrodies, or any other alienations?

56 Item, Whether the plate and jewells, or any part or parcel thereof, or of any other moveable goods of this houſe be laid to pledge, ſold, or alienated for a time, or for ever, for what cauſe, and to whom, or otherwiſe imbezeled or conſumed?

57 Item, Whether the maſter of this houſe be wont to give under his ſeal of office, or covent ſeal, farms, corrodies, annuities, or offices to his kinsfolk, alliances, freinds, or acquaintance for term of years or otherwiſe, to the hurt, hindrance, damage, and impoveriſhment of this houſe?

58 Item, Whether he be wont to grant any patent or covent ſeal without the conſent of his brethren.

59 Item, Whether the covent ſeal of this houſe be ſurely and ſafely kept under three keys; that is to ſay, one remaining and being in the cuſtody of the maſter, and the other two in the cuſtody of two ſeniors?

60 Item, Whether the muniments and evidences of the lands, rents, and revenues of this houſe be ſafely kept from vermine and moiſtneſs?

61 Item, Whether the maſter do keep hoſpitality, according to the ability of his houſe, and in like manner as other fathers thereof have done heretofore?

62 Item, Whether the maſter of this houſe in receiving any novice being of willing and toward mind to enter into religion, hath demanded or received, or convented to receive any money, rewards, or any other temporal commodities of him ſo entering or willing to enter, or of any other his freinds? and whether for not promiſing, granting, or giving ſuch rewards or gifts any hath been repelled and not received?

63 Item, Whether the novices, and other received into religion, have a preceptor and maſter deputed unto them, to teach them grammar and good letters?

64 Item, Whether any ſenior of this houſe be deputed to declare, inform, and inſtruct them their rules, and whereupon they ſhall be bounden to obſerve and keep after their profeſſion?

65 Item, Whether any of you have taken upon him the habit and profeſſion of your religion chiefly for the intent, hope, or truſt to be made head and maſter of this houſe?

66 Item, Whether the maſter of this houſe in giving any advocation, nomination, preſentation, or collation of any parſonage, vicarage, chapel, or benefice of the patronage and gift of this houſe, do take or uſe to take any manner penſion, portion, or other commodity or gains, or elſe doth make any convention or compaction, whereby any lucre may enſue to him in that behalf?

67 Item, Whether he do receive or uſe to receive the fruits and revenues of every ſuch benefice vacant, or uſe to borrow any money of him to whom he intendeth to give ſuch benefice, expreſly covenanting or intending that he ſo obtaining the ſaid benefice, ſhall freely and clearly remit the ſaid money ſo borrowed?

68 Item, What and how many benefices the maſter of this houſe doth occupy and keep in his own hands?

69 Item, Whether the ſame benefices be appropriated and united to this houſe by ſufficient authority?

70 Item, Whether the maſter of this houſe doth make diſtributions amongſt the pariſhioners of the benefices appropriate, and doth keep and obſerve all and ſingular other proviſions and ordinances ſpecified and expreſſed in the appropriations of the ſame benefices?

Exhibeant omnes et ſingulas appropriationes una cum ordinationibus et donationibus vicariatuum.

71 Item, Whether he promote unto ſuch benefices as be of his gift, ſufficient and able perſons in learning, manners, and virtue?

72 Item, Whether any brother of this houſe do ſerve any pariſh church being appropriate and united to the ſame, and how many churches appropriate be ſo ſerved?

73 Item, Whether the maſter of this houſe hath and poſſeſſeth any benefice with cure, or any other dignity with his abbey?

Si aliquod tale habet, diſpenſationem exhibeat.

74 Item, Whether the maſter of this houſe at any time ſince he was firſt made abbot or maſter, did know or believe that he was ſuſpended or excommunicate either by the law, or

or by any judge? and whether he knowing or ſuppoſing himſelf ſo to be, did ſing maſs in the mean time, and before he was abſolved?

In viſitatione monialium ad praemiſſa addantur haec.

75 Item, Whether this monaſtery hath good and ſufficient encloſure, and whether the doors and windows be diligently kept ſhut, ſo that no man can have entry into the ſame, or any part thereof, at inconvenient times?

Propter quod neceſſarium erit viſitatori circumire monaſterium, ac videre et rimari diſpoſitionem aedificiorum, et an ſint aliqua loca pervia, per quae ſecrete intrari poſſit, et una ſecum habeat abbatiſſam, cum duabus aut tribus ſenioribus monialibus; a quibus tum interroget, an oſtia monaſterii ſingulis quibuſque noctibus ſub clavibus clauſa teneantur, et quae earum monialium ſenio confectarum, vel an abbatiſſa clavium cuſtodiam tempore nocturno habeat et teneat; nam non eſt tutum clavium cuſtodiam junioribus committere.

76 Item, Whether ſtrangers, both men and women, uſeth commonly to have communication with the ſiſters of this houſe, without licence of the abbeſs or prioreſs, ſpecially in ſecret places, and in the abſence of their ſiſters?

77 Item, Whether any ſiſter of this houſe were profeſſed for any manner of compulſion of her friends and kinsfolks, or by the abbeſs or prioreſs?

78 Item, Whether any of the ſiſters of this houſe uſeth to go forth any whither out of the precinct thereof, without ſpecial licence of their abbeſs or prioreſs?

79 Item, Whether any ſiſter doth uſe her habit continually out of her cell?

80 Item, Wherein every one of you occupieth herſelf, beſide the time of divine ſervice?

81 Item, Whether any ſiſter of this houſe hath any familiarity with religious men, ſecular prieſts, or laymen, being not near of kin unto them?

82 Item, Whether any ſiſter of this houſe hath been taken and found with any ſuch accuſtomably ſo communing, and could not ſhew any reaſonable cauſe why they ſo did?

83 Item, Whether any of you doth uſe to write any letters of love or laſcivious faſhion to any perſon, or receive any ſuch, or have any privy meſſengers coming and reſorting unto you, or any of you, with token or gifts from any manner of ſecular perſon or other?

84 Item, Whether any of you doth uſe to ſpeak with any manner of perſon by night or by day by grates or back windows, or other privy places within this monaſtery, without licence of your head?

85 Item, Whether the confeſſor of this houſe be a diſcreet man, of good learning, virtue, and honeſt behaviour, of good name and fame? and whether he hath been always ſo taken?

86 Item, How oft times in the year the ſiſters of this houſe uſeth to be confeſſed and communicate?

Reſtat pro eccleſiis collegiatis, hoſpitalibus, eccleſiis cathedralibus, parochialibus eccleſiis, epiſcopo et archiepiſcopo pro ordine Jeroſolymitarum.

Exhibeant omnia ſcripta, munimenta, inventaria, ſchedulas quaſcunque, unde aliquid cognitionis eorum reformationi monaſteriorum ſive domorum utilitati neceſſariae explicari aut quoquomodo colligi poſſit.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 3.	1535.	HENRIC. VIII. 27.

General injunctions to be given on the king's highneſs's behalf in all monaſteries, and other houſes, of whatſoever order or religion they be. Ex MS. Cott. Cleopat. E. IV. fol. 21. et Burnet Hiſt. Ref. vol. I. app. p. 137.

FIRST, That the abbot, prior, or preſident, and all other brethren of the place that is viſited, ſhall faithfully, truly, and heartily keep and obſerve, and cauſe, teach, and procure to be kept and obſerved of other, as much as in them may ly, all and ſingular contents as well in the other of the kings highneſs's ſucceſſion, given heretofore by them, as in a certain profeſſion lately ſealed with the common ſeal, and ſubſcribed and ſigned with their own hands.

Alſo that they ſhall obſerve and fulfil by all the means that they beſt may, the ſtatutes of this realm, made or to be made for the ſuppreſſion and taking away of the uſurped and pretended juriſdiction of the biſhop of Rome within this realm, and for the aſſertion and confirmation of the authority, juriſdiction, and prerogative of our moſt noble ſovereign lord the king, and his ſucceſſors; and that they ſhall diligently inſtruct their juniors and youngers, and all other committed to their cure, that the king's power is by the laws of God moſt excellent of all under God in earth, and that we ought to obey him before all other powers, by God's preſcript; and that the biſhop of Rome's juriſdiction or authority heretofore uſurped, by no means is founded or eſtabliſhed by holy Scripture, but that the ſame, partly by the craft and deceit of the ſame biſhop of Rome, and by his evil and ambitious canons and decretals, and partly by the toleration and permiſſion of princes, by little and little hath grown up, and therefore now of moſt

right and equity is taken away and clean expelled out of this realm.

Alſo, that the abbot, prior, or preſident, and brethren may be declared by the king's ſupreme power and authority eccleſiaſtical to be abſolved and looſed from all manner of obedience, oath, and profeſſion by them heretofore (perchance) promiſed or made to the ſaid biſhop of Rome, or to any other in his ſtead, or occupying his authority, or to any other foreign prince, or perſon; and neverthelefs let it be enjoyned to them, that they ſhall not promiſe or give ſuch oath or profeſſion to any ſuch foreign potentate hereafter; and if the ſtatute of the ſaid order religious, or place, ſeem to bind them to obedience or ſubjection, or any other recognizance of ſuperiority to the ſaid biſhop of Rome, or to any other foreign power, potentate, perſon, or place, by any ways, ſuch ſtatutes by the king's grace's viſitors be utterly annihilate, broken, and declared void and of none effect, and that they be in no caſe bounden or obligate to the ſame; and ſuch ſtatutes to be forthwith utterly put forth and aboliſhed out of the books or muniments of that religion, order, or place by the preſident and his brethren.

Alſo that no monk or brother of this monaſtery by any means go forth of the precincts of the ſame.

Alſo that women, of what ſtate or degree ſoever they be, be utterly excluded from entering into the limits or circuit of this monaſtery or place, unleſs they firſt obtain licence of the king's highneſs, or his viſitor.

Alſo that there be no entering into this monaſtery but one, and that by the great foregate of the ſame, which diligently ſhall be watched and kept by ſome porter, eſpecially appointed for that purpoſe, and ſhall be ſhut and opened by the ſame both day and night at convenient and accuſtomed hours; which porter ſhall repell all manner of women from entrance into the ſaid monaſtery.

Alſo, that all and ſingular brethren, and monks of this monaſtery, take their refections all together in a place, called the "miſericorde" ſuch days as they can eat fleſh, and all other days in their refectory; and that at every meſs there ſit four of them, not of duty demanding to them any certain uſual or accuſtomed duty or portion of meat, as they were wont to do, but that they be content with ſuch victuals, as is ſet before them, and there take their refections ſoberly without exceſs, with giving due thanks to God; and that at every ſuch refection ſome chapter of the New Teſtament or Old, by ſome of the ſaid brethren be read and recited to the other keeping ſilence and giving audience to the ſame.

Alſo, that the abbot and preſident do daily prepare one table for himſelf and his gueſts thither reſorting, and that not over ſumptuous and full of delicate and ſtrange diſhes, but honeſtly furniſhed with common meats; at which table the ſaid abbot, or ſome ſenior in his ſtead ſhall ſit to receive and gently entertain the ſtrangers the gueſts.

Alſo, that none of the brethren ſend any part of his meat or the leavings thereof to any perſon, but that there be aſſigned an almoner, which ſhall gather the leavings both of the convent and ſtrangers tables, after that the ſervants of the houſe have had their convenient refections, and diſtribute the ſame to poor people; amongſt whom ſpecial conſideration be had of ſuch, before other, as be kinsfolk to any of the ſaid brethren, if they be of like power and debility as other be; and alſo of thoſe, which endeavour themſelves with all their will and labour to get their living with their hands, and yet cannot fully help themſelves for their chargeable houſhold and multitude of children; yet let not them be ſo cheriſhed, that they ſhall leave labour and fall to idleneſs; with conſideration alſo ſpecially to be had of them, which by weakneſs of their limbs and body be ſo impotent, that they cannot labour; and by no means let ſuch alms be given to ſuch valiant, mighty, and idle beggars and vagabonds, as commonly uſe to reſort about ſuch places, which rather as drove beaſt and mychers ſhould be driven away and compelled to labour, than in their idleneſs and lewdneſs againſt the form of the king's grace's ſtatute in this behalf made, cheriſhed, and maintained, to the great hindrance and damage of the common weal.

Alſo, that all other alms or diſtributions due or accuſtomed to be made by reaſon of the foundation ſtatutes, or cuſtom of this place, be made and given as largely and liberally, as ever they were at any time heretofore.

Alſo, that the abbot, prior, or preſident ſhall find wood and fewel ſufficient to make fire in the refectory from Allhollow-even to Good Friday.

Alſo, that all the brethren of this houſe, except the abbot and ſuch as be ſick or evil at eaſe, and thoſe that have fulfilled their Jubilee, ly together in the dormitory, every one by himſelf in ſeveral beds.

Alſo, that no brother or monk of this houſe have any child or boy lying or privily accompanying with him, or otherwiſe haunting unto him, other than to help him to maſs.

Alſo, that the brethren of this houſe, when they be ſick or evil at eaſe, be ſeen unto, and be kept in the infirmary duly, as well for their ſuſtenance of meat and drink, as for their good keeping.

Alſo, that the abbot, or preſident keep and find in ſome univerſity one or two of his brothers, according to the ability and poſſeſſions of this houſe, which brethren after they be learned in good and holy letters, when they return home may inſtruct and teach their brethren, and diligently preach the word of God.

Alſo, that every day by the ſpace of one hour, a leſſon of holy Scripture be kept in this convent, to which all, under pain by the ſaid preſident

preſident to be moderated, ſhall reſort; which preſident ſhall have authority to diſpenſe with them, that they with a low and tractable voice ſay their long hours which were wont to be ſung.

Alſo, that the brethren of this houſe, after divine ſervice done, read or hear ſomewhat of holy Scripture, or occupy themſelves in ſome ſuch like honeſt and laudable exerciſe.

Alſo, that all and every brethren of this houſe ſhall obſerve the rule, ſtatutes, and laudable cuſtoms of this religion, as far as they do agree with holy Scripture, and the word of God; and that the abbot, prior, or preſident of this monaſtery every day ſhall expound to his brethren, as plainly as may be, in Engliſh a certain part of the rule, that they have profeſſed, and apply the ſame alway to the doctrine of Chriſt, and not contrarywiſe; and he ſhall teach them that the ſaid rule and other their principles of religion (ſo far as they be laudable) be taken out of holy Scripture, and he ſhall ſhew them the places from whence they were derived; and that their ceremonies and other obſervances of religion be none other things than as the firſt letters or principles and certain introductions to true chriſtianity, or to obſerve an order in the church; and that true religion is not contained in apparel, manner of going, ſhaven heads, and ſuch other marks, nor in ſilence, faſting, upriſing in the night, ſinging, and ſuch other kind of ceremonies, but in clearneſs of mind, pureneſs of living, Chriſt's faith not feigned, and brotherly charity, and true honouring of God in ſpirit and verity; and that thoſe aboveſaid things were inſtituted and begun, that they being firſt exerciſed in theſe, in proceſs of time might aſcend to thoſe as by certain ſteps, that is to ſay, to the chief point and end of religion: and therefore let them be diligently exhorted, that they do not continually ſtick and ſurceaſe in ſuch ceremonies and obſervances, as though they had perfectly fulfilled the chief and uttermoſt of the whole true religion, but that, when they have once paſt ſuch things, they endeavour themſelves to higher things, and convert their minds from ſuch external matters to more inward and deeper conſiderations, as the law of God and the chriſtian religion doth teach and ſhew; and that they aſſure not themſelves of any reward, or commodity any wiſe by reaſon of ſuch ceremonies and obſervances, except they refer all ſuch to Chriſt, and for his ſake obſerve them, and for that they might thereby the more eaſily keep ſuch things, as he hath commanded as well to them as to all chriſtian people.

Alſo, that the abbot and preſident of this place ſhall make a full and true reckoning and accompt of his adminiſtration every year to his brethren, as well of his receipts as expenſes, and that the ſaid account be written in a great book, remaining with the convent.

Alſo, that the abbot and preſident of this houſe ſhall make no waſte of the woods pertaining to this houſe, nor ſhall ſet out unadviſedly any farms or reverſions, without the conſent of the more part of the convent.

Alſo, that there be aſſigned a book and a regiſter that may copy out into that book all ſuch writings, word by word, as ſhall paſs under the convent ſeal of this houſe.

Alſo, that no man be ſuffered to profeſs or to wear the habit of religion in this houſe, e're he be 24 years of age compleat, and that they entice nor allure no man with perſuaſions and blandyments to take the religion upon him.

Alſo, that they ſhall not ſhew any reliques or feigned miracles for increaſe of lucre, but that they exhort pilgrims and ſtrangers to give that to the poor, that they thought to offer to their images or reliques.

Alſo, that they ſhould ſuffer no fairs or markets to be kept or uſed within the limits of this houſe.

Alſo, that every brother of this houſe, that is a prieſt, ſhall every day in his maſs pray for the happy and proſperous eſtate of our ſovereign lord the king, and his moſt noble and lawful wife queen Ann.

Alſo, that if either the maſter or any brother of this houſe do infringe any of the ſaid injunctions, any of them ſhall denounce the ſame, or procure to be denounced as ſoon as may be to the king's majeſty, or to his viſitor general, or his deputy; and the abbot or maſter ſhall miniſter ſpending money and other neceſſaries for the way to him that ſhall ſo denounce.

Other ſpiritual injunctions may be added by the viſitor, as the place and nature of the comperts ſhall require, after his diſcretion; reſerving power to give more injunctions, and to examine and diſcuſs the comperts, to puniſh and reform them, that be convict of any notable crime, to ſearch and try the foundations, charters, donations, appropriations and muniments of the ſaid places, and to diſpoſe all ſuch papiſtical eſcripts, as ſhall be there found to the right honourable Mr. Thomas Crumwell, general viſitor to the king's ſaid highneſs, as ſhall ſeem moſt expedient to his high wiſdom and diſcretion.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 3.	1535.	HENRIC. VIII. 27.

Damnatio et excommunicatio Henrici VIII. *regis Angliae, ejuſque fautorum et complicum, cum aliarum poenarum adjectione a papa Paulo* III. *facta.* Ex vol. I. Bull. Rom. p 704. ſeq. edit. M. DC. LXXIII.

PAULUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ejus, qui immobilis permanens, ſua providentia ordine mirabili dat cuncta moveri, diſponente clementia, vices, licet immeriti, gerentes in terris, et in ſede juſtitiae conſtituti, juxta prophetae quoque Hieremiae vaticinium dicentis, "Ecce te conſtitui ſuper gentes et regna" ut evellas et deſtruas, aedifices, plantes, principium ſuper omnes reges univerſae terrae, cunctoſque populos obtinentes principatum; ac illum, qui pius et miſericors eſt, et vindictam ei, qui illam praevenit paratam temperat, nec quos impoenitentes videt, ſevera ultione caſtigat, quin prius comminetur, in aſſidue autem peccantes, et in peccatis perſeverantes, cum exceſſus miſericordiae fines praetereunt, ut ſaltem metu poenae ad cor reverti cogantur, juſtitiae vires exercet, imitantes, ex incumbenti nobis apoſtolicae ſolicitudinis ſtudio perurgemur, ut cunctarum perſonarum noſtrae curae caelitus commiſſarum ſalubri ſtatui ſolertius intendamus, ac erroribus et ſcandalis, quae hoſtis antiqui verſutia imminere conſpicimus, propenſius obviemus, exceſſuſque et enormia ac ſcandaloſa crimina congrua ſeveritate coerceamus, et juxta apoſtolum inobedientiam ovium promptius ulciſcendo, illorum perpetratores debita correctione ſic compeſcamus, quod eos Dei iram provocaſſe poeniteat, et ex hoc aliis exemplum cautelae ſalutaris accedat.

Sane cum ſuperioribus diebus nobis relatum fuiſſet, quod Henricus Angliae rex, licet tempore pontificatus felicis recordationis Leonis papae x. praedeceſſoris noſtri, diverſorum haereticorum errores ſaepe ab apoſtolicae ſede, et ſacris conciliis praeteritis temporibus damnatos, et noviſſima noſtra aetate per perditionis alumnum Martinum Lutherum ſuſcitatos et innovatos, zelo catholicae fidei, et erga dictam ſedem devotionis fervore inductus, non minus docte quam pie per quendam librum per eum deſuper compoſitum, et eidem Leoni praedeceſſori, ut eum examinaret et approbaret, oblatum confutaſſet, ob quod ab eodem Leone praedeceſſore, ultra dicti libri cum magna ipſius Henrici regis laude et commendatione approbationem, titulum "Defenſoris fidei" reportaverit; a recta fide et apoſtolico tramite devians, ac propriae ſalutis, famae, et honoris immemor, poſtquam chariſſima in Chriſto filia noſtra Catharina, Angliae regina illuſtri, ſua progenie conjuge, cum qua publice in facie eccleſiae matrimonium contraxerat, et per plures annos continuaverat, ac ex qua, dicto conſtante matrimonio, prolem pluries ſuſceperat, nulla legitima ſubſiſtente cauſa, et contra eccleſiae prohibitionem dimiſſa, cum quadam Anna Bolena, muliere Anglica, dicta Catharina adhuc vivente, de facto matrimonium contraxerat; ad deteriora proſiliens, quaſdam leges, ſeu generales conſtitutiones edere non erubuit, per quas ſubditos ſuos ad quoſdam haereticos, et ſchiſmaticos articulos tenendos, inter quos et hoc erat, "Quod Romanus pontifex caput eccleſiae et Chriſti vicarius non erat, et quod ipſe in Anglica eccleſia ſupremum caput exiſtebat," ſub gravibus etiam mortis poenis cogebat. Et his non contentus, diabolo ſacrilegii crimen ſuadente, quamplures praelatos, etiam epiſcopos, aliaſque perſonas eccleſiaſticas, etiam regulares, necnon ſeculares ſibi ut haeretico, et ſchiſmatico adhaerere, ac articulos praedictos ſanctorum patrum decretis et ſacrorum conciliorum ſtatutis, imo etiam ipſi evangelicae veritati contrarios, tanquam tales alios damnatos approbare, et ſequi nolentes, et intrepide recuſantes, capi et carceribus mancipari. Hiſque ſimiliter non contentus, mala malis accumulando, bonae memoriae Jo. tit. S. Vitalis preſbyterum cardinalem Roſſen. quem ob fidei conſtantiam, et vitae ſanctimoniam ad cardinalatus dignitatem promoveramus, cum dictis haereſibus et erroribus conſentire nollet, horrenda immanitate et deteſtanda ſaevitia, publice miſerabili ſupplicio tradi et decollari mandaverat, et fecerat; excommunicationis et anathematis, aliaſque graviſſimas ſententias, cenſuras, et poenas in literis ac conſtitutionibus recolendae memoriae Bonifacii VIII. Honorii tertii, Romanorum pontificum, praedeceſſorum noſtrorum, deſuper editis contentas, et alias in tales a jure latas damnabiliter incurrendo, ac regno Angliae et dominiis, quae tenebat, necnon regalis faſtigii celſitudine, ac praefati tituli praerogativa et honore ſe indignum reddendo.

Nos licet ex eo, quod, prout non ignorabamus, idem Henricus rex in certis cenſuris eccleſiaſticis, quibus a piae memoriae Clemente papa ſeptimo, etiam praedeceſſore noſtro, poſtquam humaniſſimis literis et paternis exhortationibus, multiſque nunciis et mediis primo et poſtremo, etiam judicialiter, ut praefatam Annam a ſe dimitteret, et ad praedictae Catharinae ſuae veteris conjugis conſortium rediret, fruſtra monitus fuerat, innodatus extiterat, Pharaonis duritiam imitando, per longum tempus in clavium contemptum inſorduerat, et inſordeſcebat, quod ad cor rediret vix ſperare poſſe videremus; ob paternam tamen charitatem, qua in minoribus conſtituti, donec in obedientia et reverentia ſedis praedictae permanſit, eum proſecuti fueramus; utque clarius videre poſſemus, an clamor, qui ad nos delatus fuerat (quem certe etiam ipſius Henrici regis reſpectu falſum eſſe deſideramus) verus eſſet, ſtatuimus

ſtatuimus ab ulteriori contra ipſum Henricum regem proceſſu ad tempus abſtinendo hujus rei veritatem diligentius indagare.

Cum autem debitis diligentiis deſuper factis clamorem ad nos, ut praefertur, delatum, verum eſſe, ſimulque, quod dolenter referimus, dictum Henricum regem ita in profundum malorum deſcendiſſe, ut de ejus reſipiſcentia nulla penitus videatur ſpes haberi poſſe, reperiremus; nos attendentes veteri lege crimen adulterii notatum, lapidari mandatum, ac auctores ſchiſmatis halitu terrae abſorptos, eorumque ſequaces caeleſti igne conſumptos, Elimamque magum viis Domini reſiſtentem per apoſtolum aeterna ſeveritate damnatum fuiſſe, volenteſque ne in diſtricto examine ipſius Henrici regis et ſubditorum ſuorum, quos ſecum in perditione trahere videmus, animarum ratio a nobis expoſcatur, quantum nobis ex alto conceditur, providere contra Henricum regem, ejuſque complices, fautores, adhaerentes, et ſequaces, et in praemiſſis quomodolibet culpabiles, contra quos, ex eo quod exceſſus, et delicta praedicta adeo manifeſta ſunt et notoria, ut nulla poſſint tergiverſatione celari, abſque ulteriori mora ad executionem procedere poſſemus, benignius agendo, decrevimus infraſcripto modo procedere.

Habita itaque ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. cardinalibus deliberatione matura, et de illorum conſilio et aſſenſu praefatum Henricum regem, ejuſque complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, ac quoſcunque alios in praemiſſo, ſeu eorum aliquo quoquo modo culpabiles, tam laicos quam clericos, etiam regulares, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, praeeminentiae, et excellentiae exiſtant (quorum nomina et cognomina perinde acſi praeſentibus infererentur, pro ſufficienter expreſſis haberi volumus) per viſcera miſericordiae Dei noſtri hortamur, et requirimus in Domino, quatenus Henricus rex a praedictis erroribus prorſus abſtineat, et conſtitutiones, ſeu leges praedictas, ſicut de facto eas fecit, revocet, caſſet, et annullet, et coactione ſubditorum ſuorum ad eas ſervandas, necnon carceratione, captura, et punitione illorum, qui ipſis conſtitutionibus ſeu legibus adhaerere, aut eas ſervare noluerint, et ab aliis erroribus praedictis penitus et omnino abſtineat, et ſi quos praemiſſorum occaſione captivos habeat, relaxet.

Complices vero, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces dicti Henrici regis in praemiſſis, et circa ea ipſi Henrico regi ſuper his de caetero non adſiſtant, nec adhaereant, vel faveant, nec ei conſilium, auxilium, vel favorem deſuper praeſtent.

Alias, ſi Henricus rex, ac fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces hortationibus et requiſitionibus hujuſmodi non annuerint cum effectu, Henricum regem, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, ac alios culpabiles praedictos, auctoritate apoſtolica, ac ex certa noſtra ſcientia, et de apoſtolicae poteſtatis plenitudine, tenore praeſentium, in virtute ſanctae obedientiae, ac ſub majoris excommunicationis lata ſententia, a qua etiam praetextu cujuſcunque privilegii vel facultatis, etiam in forma confeſſionalis, cum quibuſcunque efficaciſſimis clauſulis a nobis, et ſede praedicta quomodolibet conceſſis, et etiam iteratis vicibus innovatis, ab alio quam a Romano pontifice, praeterquam in mortis articulo conſtituti, ita tamen, quod ſi aliquem abſolvi contingat, qui poſtmodum convaluerit, niſi poſt convaleſcentiam, monitioni et mandatis noſtris hujuſmodi paruerit cum effectu, in eandem excommunicationis ſententiam reincidat, abſolvi non poſſint.

Necnon rebellionis, et quoad Henricum regem etiam perditionis regni, et dominiorum praedictorum, et tam quoad eum, quam quoad alios monitos ſupradictos ſupra et infraſcriptis poenis, quas, ſi dictis monitioni et mandatis, ut praefertur, non paruerint, eos et eorum ſingulos ipſo facto reſpective incurrere volumus, per praeſentes monemus; eiſque et eorum cuilibet diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus Henricus rex per ſe, vel procuratorem legitimum, et ſufficienti mandato ſuffultum, infra nonaginta, complices vero, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, ac alii in praemiſſis quomodolibet culpabiles ſupradicti, ſeculares et eccleſiaſtici, etiam regulares, perſonaliter infra ſexaginta dies compareant coram nobis, ad ſe ſuper praemiſſis legitime excuſandum, et defendendum, alias videndum et audiendum contra eos, et eorum ſingulos, etiam nominatim, quos ſic monemus, quatenus expediat, ad omnes et ſingulos actus, etiam ſententiam diffinitivam, declaratoriam, condemnatoriam, et privatoriam, ac mandatum executivum procedi. Quodſi Henricus rex, et alii moniti praedicti inter dictos terminos eis, ut praefertur, reſpective praefixos non comparuerint, et praedictam excommunicationis ſententiam per tres dies poſt lapſum dictorum terminorum, animo, quod abſit, ſuſtinuerint indurato, cenſuras ipſas aggravamus, et ſucceſſive reaggravamus, Henricumque regem privationis regni et dominiorum praedictorum, et tam eum quam alios monitos praedictos, et eorum ſingulos, omnes et ſingulas alias poenas praedictas incurriſſe, ab omnibuſque Chriſti fidelibus cum eorum bonis perpetuo diffidatos eſſe. Et ſi interim ab humanis decedat, eccleſiaſtica debere carere ſepultura, auctoritate et poteſtatis plenitudine praedictis decernimus, et declaramus, eoſque anathematis, maledictionis, et damnationis aeternae mucrone percutimus.

Necnon quae praefatus Henricus rex quomodolibet, et ex quavis cauſa tenet, habet, aut poſſidet, quamdiu Henricus rex et alii moniti praedicti, et eorum ſinguli in aliis per dictum Henricum regem non tentis, habitis, aut poſſeſſis permanſerint, et triduo poſt eorum inde receſſum, et alia quaecunque, ad quae Henricum regem, et alios monitos praedictos poſt lapſum dictorum terminorum declinare contigerit, dominia, civitates, terras, caſtra, villas, oppida, metropolitanaſque et alias cathedrales, caeteraſque inferiores eccleſias, necnon monaſteria, prioratus, domos, conventus, et loca religioſa,

religioſa, vel pia, cujuſcunque etiam S. Benedicti, Cluniacen. Ciſtercien. Praemonſtraten. ac Praedicatorum, Minorum, Eremitarum, S. Auguſtini, Carmelitarum, et aliorum ordinum, ac congregationum, et militiarum quarumcunque in ipſis dominiis, civitatibus, terris, caſtris, villis, oppidis, et locis exiſtentia, eccleſiaſtico ſupponimus interdicto, ita ut, illo durante, in iis etiam praetextu cujuſcunque apoſtolici indulti eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, domibus, conventibus, locis, ordinibus, aut perſonis etiam quacunque dignitate fulgentibus conceſſi, praeterquam in caſibus a jure permiſſis, ac etiam in illis alias quam clauſis januis, et excommunicatis et interdictis excluſis, nequeant miſſae aut alia divina officia celebrari.

Et Henrici regis, complicumque, fautorum, adhaerentium, conſultorum, ſequacium, et culpabilium praedictorum filii, poenarum, ut hic in hoc caſu par eſt, participes ſint; omnes et ſingulos ejuſdem Henrici regis ex dicta Anna, ac ſingulorum aliorum praedictorum filios natos et naſcituros, alioſque deſcendentes uſque in eum gradum, ad quem jura poenas in caſibus hujuſmodi extendunt (nemine excepto, nullaque minoris aetatis aut ſexus, vel ignorantiae vel alterius cujuſvis cauſae habita ratione) dignitatibus et honoribus, in quibus quomodolibet conſtituti exiſtunt, ſeu quibus gaudent, utuntur, potiuntur, aut muniti ſunt, necnon privilegiis, conceſſionibus, gratiis, indulgentiis, immunitatibus, remiſſionibus, libertatibus, et indultis, ac dominiis, civitatibus, caſtris, terris, villis, oppidis, et locis, etiam commendatis, vel in gubernium conceſſis, et quae in feudum, emphyteuſim, vel alias a Romanis, vel aliis eccleſiis, monaſteriis, et locis eccleſiaſticis ac ſecularibus, principibus, dominiis, potentatibus, etiam regibus et imperatoribus, aut aliis privatis vel publicis perſonis quomodolibet habent, tenent, aut poſſident, caeteriſque omnibus bonis, mobilibus et immobilibus, juribus et actionibus, eis quomodolibet competentibus, privatos, dictaque bona feudalia vel emphyteutica, et alia quaecunque ab aliis quomodolibet obtenta, ad directos dominos, ita ut de illis libere diſponere poſſint, reſpective devoluta, et eos, qui eccleſiaſtici fuerint, etiamſi religioſi exiſtant, eccleſiis etiam cathedralibus et metropolitanis, necnon monaſteriis et prioratibus, praepoſituris, praepoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, officiis, canonicatibus, et praebendis, aliiſque beneficiis eccleſiaſticis per eos quomodolibet obtentis, privatos, et ad illa ac alia inpoſterum obtinenda inhabiles eſſe, ſimiliter decernimus, et declaramus, eoſque ſic reſpective privatos ad illa et alia quaecunque ſimilia, ac dignitates, honores, adminiſtrationes et officia, jura et feuda inpoſterum obtinenda, auctoritate, et ſcientia, ac plenitudine ſimilibus inhabilitamus.

Ipſiuſque Henrici regis, ac regni, omniumque aliorum dominiorum, civitatum, terrarum, caſtrorum, villarum, fortalitiorum, arcium, oppidorum, et locorum ſuorum, etiam de facto obtentorum, magiſtratus, judices, caſtellanos, cuſtodes et officiales quoſcunque, necnon communitates, univerſitates, collegia, feudatarios, vaſſallos, ſubditos, cives, incolas, et habitatores etiam forenſes, dicto regi de facto obedientes, tam ſeculares quam, ſi qui ratione alicujus temporalitatis ipſum Henricum regem in ſuperiorem recognoſcant, etiam eccleſiaſticos, a praefato rege, ſeu ejus complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſultoribus, et ſequacibus ſupradictis deputatis, a juramento fidelitatis jure vaſſallitico et omni erga regem et alios praedictos ſubjectione abſolvimus, ac penitus liberamus. Eis nihilominus ſub excommunicationis poena mandantes, ut ab ejuſdem Henrici regis, ſuorumque officialium, judicum, et magiſtratuum quorumcunque obedientia penitus et omnino recedant, nec illos in ſuperiores recognoſcant, neque illorum mandatis obtemperent.

Et ut alii eorum exemplo perterriti, diſcant ab hujuſmodi exceſſibus abſtinere, eiſdem auctoritate, ſcientia, et plenitudine volumus ac decernimus, quod Henricus rex, et complices, fautores, adhaerentes, conſultores, ſequaces, et alii in praemiſſis culpabiles, poſtquam alias poenas praedictas, ut praefertur, reſpective incurrerint, necnon praefati deſcendentes extunc infames exiſtant, et ad teſtimonium non admittantur, teſtamenta et codicillos, aut alias diſpoſitiones, etiam inter vivos concedere et facere non poſſint, et ad alicujus ſucceſſionem ex teſtamento, vel ab inteſtato, necnon ad juriſdictionem, ſeu judicandi poteſtatem, et ad notariatus officium, omneſque actus legitimos quoſcunque, ita ut eorum proceſſus, ſive inſtrumenta, atque alii actus quicunque nullius ſint roboris vel momenti, inhabiles exiſtant, et nulli ipſis, ſed ipſi aliis ſuper quocunque debito et negotio, tam civili quam criminali, de jure reſpondere teneantur.

Et nihilominus omnes et ſingulos Chriſti fideles ſub excommunicationis et aliis infraſcriptis poenis monemus, ut monitos, excommunicatos, aggravatos, interdictos, privatos, maledictos, et damnatos praedictos evitent, et, quantum in eis eſt, ab aliis evitari faciant, nec cum eiſdem, ſeu praefati regis civitatum, dominiorum, terrarum, caſtrorum, comitatuum, villarum, fortalitiorum, oppidorum, et locorum praedictorum civibus, incolis, vel habitatoribus, aut ſubditis et vaſſallis emendo, vendendo, permutando, aut quamcunque mercaturam, ſeu negotium exercendo, commercium, ſeu aliquam converſationem ſeu communionem habeant, aut vinum, granum, ſal, ſeu alia victualia, arma, pannos, merces, vel quaſvis alias mercantias, vel res per mare in eorum navibus, triremibus, aut aliis navigiis, ſive per terram cum mulis vel aliis animalibus deferre aut conducere, ſeu deferri aut conduci facere, vel delata per illos recipere publice vel occulte; aut talia facientibus auxilium, conſilium, favorem publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quaeſito colore, per ſe vel alium ſeu alios quoquomodo praeſtare praeſumant. Quodſi fecerint, ultra excommunicationis praedictae, etiam nullitatis contractuum, quos inirent, necnon perditionis mercium, victualium, et bonorum omnium

omnium delatorum, quae capientium fiant, poenas ſimiliter eo ipſo incurrant.

Caeterum quia convenire non videtur, ut cum his, qui eccleſiam contemnunt, dum praeſertim ex eorum pertinacia ſpes corrigibilitatis non habetur, hi, qui divinis obſequiis vacant, converſentur, quod etiam illos tuto facere non poſſe dubitandum eſt, omnium et ſingularum metropolitan. et aliarum cathedralium, caeterarumque inferiorum eccleſiarum et monaſteriorum, domorum et locorum religioſorum, et piorum quorumcunque etiam S. Auguſtini, S. Benedicti, Cluniacen. Ciſtercien. Praemonſtraten. ac Praedicatorum, Minorum, Carmelitarum, aliorumque quorumcunque ordinum, et militiarum, etiam hoſpitalis Hieroſolymitani, praelatis, abbatibus, prioribus, praeceptoribus, praepoſitis, miniſtris, cuſtodibus, guardianis, conventibus, monachis, et canonicis; necnon parochialium eccleſiarum rectoribus, aliiſque quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis, in regno et dominiis praedictis commorantibus, ſub excommunicationis, ac privationis adminiſtrationum et regiminum, monaſteriorum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, ac officiorum, canonicatuumque et praebendarum, parochialium eccleſiarum, et aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcunque quomodolibet qualificatorum, per eos quomodolibet obtentorum, poenis mandamus, quatenus infra quinque dies poſt omnes et ſingulos terminos praedictos elapſos, de ipſis regno, et dominiis, dimiſſis tamen aliquibus preſbyteris in eccleſiis, quarum curam habuerint, pro adminiſtrando baptiſmate parvulis, et in poenitentia decedentibus, ac aliis ſacramentis eccleſiaſticis, quae tempore interdicti miniſtrari permittuntur, exeant et diſcedant, neque ad regnum et dominia praedicta revertantur, donec moniti et excommunicati, aggravati, reaggravati, privati, maledicti, et damnati praedicti monitionibus, et mandatis noſtris hujuſmodi obtemperaverint, meruerint a cenſuris hujuſmodi abſolutionis beneficium obtinere, ſeu interdictum in regno et dominiis praedictis fuerit ſublatum.

Praeterea, ſi, praemiſſis non obſtantibus, Henricus rex, complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces praedicti in eorum pertinacia perſeveraverint, nec conſcientiae ſtimulus eos ad cor reduxerit, in eorum forte potentia, et armis confidentes; omnes et ſingulos duces, marchiones, comites, et alios quoſcunque, tam ſeculares quam eccleſiaſticos, etiam forenſes, de facto dicto Henrico regi obedientes, ſub ejuſdem excommunicationis, ac perditionis bonorum ſuorum (quae, ut infra dicitur, ſimiliter capientium fiant) poenis requirimus et monemus, quatenus omni mora et excuſatione poſtpoſita, eos et eorum ſingulos, ac ipſorum milites et ſtipendiarios, tam equeſtres, quam pedeſtres, alioſque quoſcunque, qui eis cum armis faverint, de regno et dominiis praedictis, etiam vi armorum, ſi opus fuerit, expellant; ac quod Henricus rex, et ejus complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces mandatis noſtris non obtemperantes praedicti de civitatibus, terris, caſtris, villis, oppidis, fortalitiis, aut aliis locis regni, et dominii praedictorum, ſe non intromittant, procurent, eis ſub omnibus et ſingulis poenis praedictis inhibentes, ne in favorem Henrici, ejuſque complicum, fautorum, adhaerentium, conſultorum, et ſequacium, aliorumque monitorum praedictorum mandatis noſtris non obtemperantium, arma cujuſlibet generis offenſiva vel defenſiva, machinas quoque bellicas ſeu tormenta (artellarias nuncupata) ſumant aut teneant, ſeu illis utantur, aut armatos aliquos, praeter conſuetam familiam parent, aut ab Henrico rege, complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſultoribus, et ſequacibus, vel aliis in regis ipſius favorem paratos, quomodolibet, quavis occaſione vel cauſa, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte teneant, vel receptent, aut dicto Henrico regi, ſeu illius complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſultoribus, et ſequacibus praedictis conſilium, auxilium, vel quomodolibet, ex quavis cauſa vel quovis quaeſito colore ſive ingenio, publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, per ſe vel alium ſeu alios praemiſſis, vel alicui praemiſſorum praeſtent, ſeu praeſtari faciant quoquomodo.

Praeterea ad dictum Henricum regem facilius ad ſanitatem, et praefatae ſedis obedientiam reducendum, omnes et ſingulos chriſtianos principes, quacunque etiam imperiali et regali dignitate fulgentes, per viſcera miſericordiae Dei noſtri (cujus cauſa agitur) hortamur, et in Domino requirimus, eis nihilominus, qui imperatore et rege inferiores fuerint, quos propter excellentiam dignitatis a cenſuris excipimus, ſub excommunicationis poena mandantes, ne Henrico regi, ejuſque complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſultoribus, et ſequacibus, vel eorum alicui, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, etiam ſub praetextu confoederationum aut obligationum, quocunque etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratarum, et ſaepius geminatarum, a quibus quidem obligationibus et juramentis omnibus nos eos et eorum ſingulos eiſdem auctoritate, et ſcientia, ac plenitudine per praeſentes abſolvimus, ipſaſque confoederationes et obligationes tam factas quam inpoſterum faciendas, quas tamen (in quantum Henricus rex, et complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces praedicti circa praemiſſa vel eorum aliquod ſe directe vel indirecte juvare poſſent) ſub eadem poena fieri prohibemus, nullius roboris vel momenti, nullaſque, irritas, caſſas, inanes, ac pro infectis habendas fore decernimus et declaramus, conſilium, auxilium, vel favorem quomodolibet praeſtent, quinimo, ſi qui illis aut eorum alicui ad praeſens quomodolibet aſſiſtant, ab ipſis omnino et cum effectu recedant. Quod ſi non fecerint, poſtquam praeſentes publicatae et executioni demandatae fuerint, et dicti termini lapſi fuerint, omnes et ſingulas civitates, terras, oppida, caſtra, villas, et alia loca eis ſubjecta ſimili eccleſiaſtico interdicto ſupponimus, volentes ipſum interdictum, donec ipſi principes a conſilio, auxilio, et favore Henrico regi, et complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſul-

conſultoribus et ſequacibus praedictis praeſtando deſtiterint, perdurare.

Inſuper tam principes praedictos, quam quoſcunque alios etiam ad ſtipendia quorumcunque Chriſti fidelium militantes, et alias quaſcunque perſonas, tam per mare quam per terras armigeros habentes, ſimiliter hortamur et requirimus, eis nihilominus in virtute ſanctae obedientiae mandantes, quatenus contra Henricum regem, complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces praedictos, dum in erroribus praedictis, ac adverſus ſedem praedictam rebellione permanſerint, armis inſurgant, eoſque et eorum ſingulos perſequantur, ac ad unitatem eccleſiae et obedientiam dictae ſedis redire cogant et compellant; et tam eos quam ipſorum ſubditos et vaſſalos, ac civitatum, terrarum, caſtrorum, oppidorum, villarum, et locorum ſuorum incolas et habitatores, aliaſque omnes et ſingulas perſonas ſupradictis mandatis noſtris, ut praefertur, non obtemperantes, et quae praefatum Henricum regem, poſtquam cenſuras et poenas praedictas incurrerit, in dominum quomodolibet, etiam de facto recognoverint, vel ei quoviſmodo obtemperare praeſumpſerint, aut qui eum, ac complices, fautores, adhaerentes, conſultores, ſequaces, ac alios non obtemperantes praedictos, ex regno et dominiis praedictis, ut praefertur, expellere noluerint, ubicunque eos invenerint, eorumque bona, mobilia et immobilia, mercantias, pecunias, navigia, credita, res, et animalia, etiam extra territorium dicti Henrici regis ubilibet conſiſtentia, capiant.

Nos enim eis bona, mercantias, pecunias, navigia, res, et animalia praedicta ſic capta, in proprios eorum uſus convertendi, eiſdem auctoritate, ſcientia, et poteſtatis plenitudine, plenariam licentiam, facultatem, et auctoritatem concedimus, illa omnia ad eoſdem capientes plenarie pertinere, et ſpectare; et perſonas ex regno et dominiis praedictis originem trahentes ſeu in illis domicilium habentes, aut quomodolibet habitantes, mandatis noſtris praedictis non obtemperantes, ubicunque eos capi contigerit, capientium ſervos fieri decernentes; praeſenteſque literas, quoad hoc, ad omnes alios, cujuſcunque dignitatis, gradus, ſtatus, ordinis, vel conditionis fuerint, qui ipſi Henrico regi, vel ejus complicibus, fautoribus, adhaerentibus, conſultoribus, et ſequacibus, aut aliis monitionibus et mandatis noſtris hujuſmodi, quoad commercium, non obtemperantibus, vel eorum alicui victualia, arma, vel pecunias ſubminiſtrare, aut cum eis commercium habere, ſeu auxilium, conſilium, vel favorem, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, quoviſmodo contra tenorem praeſentium praeſtare praeſumpſerint, extendentes.

Et ut praemiſſa facilius iis, quos concernunt, innoteſcant, univerſis et ſingulis patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, et patriarchalium metropolitan. et aliarum cathedralium et collegiatarum eccleſiarum praelatis, capitulis, aliiſque perſonis eccleſiaſticis ſecularibus, ac quorumvis ordinum regularibus, necnon omnibus et ſingulis, etiam Mendicantium ordinum profeſſoribus, exemptis et non exemptis, ubilibet conſtitutis, per eaſdem praeſentes ſub excommunicationis et privationis eccleſiarum, monaſteriorum, ac aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, graduum quoque et officiorum, necnon privilegiorum et indultorum quorumcunque, etiam a ſede praedicta quomodolibet emanatorum, poenis ipſo facto incurrendis, praecipimus et mandamus, quatenus ipſi ac eorum ſinguli, ſi et poſtquam vigore praeſentium deſuper requiſiti fuerint, infra tres dies immediate ſequentes praefatum Henricum regem, omneſque alios et ſingulos, qui ſupradictas cenſuras et poenas incurrerint, in eorum eccleſiis dominicis et aliis feſtivis diebus, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, cum crucis vexillo, pulſatis campanis, et accenſis, ac demum extinctis, et in terram projectis, et conculcatis candelis, et aliis in ſimilibus ſervari ſolitis ceremoniis ſervatis, excommunicatos publice nuncient, et ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius evitari faciant, et mandent, necnon ſub ſupradictis cenſuris et poenis, praeſentes literas, vel earum tranſumptum, ſub forma infraſcripta confectum, infra terminum trium dierum poſtquam, ut praefertur, requiſiti fuerint, in eccleſiis, monaſteriis, conventibus, et aliis eorum locis publicari et affigi faciant.

Volumus omnes et ſingulos, cujuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, praeeminentiae, dignitatis, aut excellentiae fuerint, qui, quominus praeſentes literae vel earum tranſumpta, copiae, ſeu exemplaria in ſuis civitatibus, terris, caſtris, oppidis, villis, et locis legi et affigi ac publicari poſſint, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte impediverint, eaſdem cenſuras et poenas ipſo facto incurrere. Et cum fraus et dolus nemini debeant patrocinari, ne quiſquam ex his, qui alicui regimini et adminiſtrationi deputati ſunt, infra tempus ſui regiminis, ſeu adminiſtrationis praedictas ſententias, cenſuras, et poenas ſuſtineat, quaſi poſt dictum tempus ſententiis, cenſuris, et poenis praedictis amplius ligatus non exiſtat, quemcunque, qui dum in regimine et adminiſtratione exiſtens, monitioni et mandato noſtris, quoad praemiſſa vel aliquid eorum, obtemperare noluerit, etiam depoſito regimine et adminiſtratione hujuſmodi, niſi paruerit, eiſdem cenſuris et poenis ſubjacere decernimus.

Et ne Henricus rex, ejuſque complices et fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, aliique, quos praemiſſa concernunt, ignorantiam earundem praeſentium literarum, et in eis contentorum praetendere valeant, literas ipſas (in quibus omnes et ſingulos tam juris quam facti, etiam ſolennitatum et proceſſuum, citationumque omiſſarum defectus, etiamſi tales ſint, de quibus ſpecialis et expreſſa mentio facienda eſſet propter notorietatem facti, auctoritate, ſcientia, et poteſtatis plenitudine ſimilibus ſupplemus) in Baſilicae principis apoſtolorum, et cancellariae apoſtolicae de urbe, et in partibus in collegiatae B. Mariae Burgen. Tornacen. et parochialis de Dunkerke oppidorum Morinenſis dioeceſis, eccleſiarum valvis affigi, et publicari man-

mandamus, decernentes quod earundem literarum publicatio ſic facta, Henricum regem, ejuſque complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, omneſque alios et ſingulos, quos literae ipſae quomodolibet concernunt, perinde eos arctent, acſi literae ipſae eis perſonaliter lectae, et intimatae fuiſſent, cum non ſit veriſimile, quod ea, quae tam patenter fiunt, debeant apud eos incognita remanere.

Caeterum quia difficile foret praeſentes literas ad ſingula quaeque loca, ad quae neceſſarium eſſet deferri ſingula, volumus, et dicta auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu publici notarii confectis, vel in alma urbe impreſſis, ac ſigillo alicujus perſonae in dignitate eccleſiaſtica conſtitutae munitis, ubique eadem fides adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitae vel oſtenſae.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae monitionis, aggravationis, reaggravationis, declarationis, percuſſionis, ſuppoſitionis, inhabilitationis, abſolutionis, liberationis, requiſitionis, inhibitionis, hortationis, exceptionis, prohibitionis, conceſſionis, extenſionis, ſuppletionis, mandatorum, voluntatis, et decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romae apud S. Marcum anno Incarnationis dominicae M.D.XXXV. 3. cal. Septembris, pontificatus noſtri anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER 3.	1535.	HENRIC. VIII. 27.

Inhibitio pro viſitatione regia. Ex reg. Voyſey Exon. fol. 66.

THOMAS, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, etc. venerab. confratri noſtro domino Johanni, London. epiſcopo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. Cum nuper receperimus ſereniſſimi domini noſtri regis Henrici octavi, Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, dominique Hiberniae, ac in terris ſupremi eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto capitis, literas inhibitorias ſub verborum tenore ſequent. Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terris ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, dilecto nobis reverendiſſimo in Chriſto patri Thomae, miſeratione divina Cant. archiepiſcopo, ac totius Angliae primati, ſalutem. Cum nos auctoritate noſtra ſuprema eccleſiaſtica omnia et ſingula monaſteria, domos, prioratus, et loca alia eccleſiaſtica quaecunque, totumque clerum infra et per totum noſtrum Angliae regnum conſtituta propediem viſitare ſtatuerimus; vobis tenore praeſentium ſtricte inhibemus atque mandamus, et per vos ſuffraganeis veſtris confratribus epiſcopis, ac per illos ſuis archidiaconis, infra veſtram provinciam Cant. ubilibet conſtitutis, ſic inhiberi volumus atque praecipimus, quatenus pendente viſitatione noſtra hujuſmodi, nullus veſtrum monaſteria, eccleſias, ac loca alia praedicta, clerumve viſitare, aut ea, quae ſunt juriſdictionis, exercere, ſeu quicquam aliud in praejudicium dictae noſtrae viſitationis generalis quoviſmodo attemptare praeſumat, ſub poena contemptus. In cujus rei teſtimonium has praeſentes literas inde fieri et ſigilli noſtri, quo ad cauſas eccleſiaſticas utimur, appenſione communiri curavimus. Dat. 18. die menſis Septembris, A. D. M.D. XXXV.

Quocirca fraternitati veſtrae committimus et mandamus, quatenus omnibus et ſingulis epiſcopis et ſuffraganeis noſtris, in noſtra provincia Cant. conſtitutis, ac eorum archidiaconis, commiſſariis, officialibus, et miniſtris quibuſcunque, ſecundum tenorem et effectum literarum domini noſtri regis inhibeatis, quibus nos etiam tenore praeſentium ex mandato regiae majeſtatis praedict. inhibemus, quatenus pendente viſitatione regia hujuſmodi, nullus eorum monaſteria, eccleſias, ac alia loca eccleſiaſtica, clerumve viſitare, aut ea, quae ſunt juriſdictionis exercere, ſeu quicquam aliud in praejudicium regiae viſitationis quoviſmodo attemptare praeſumat; vobis inſuper mandantes, quatenus praefatos coepiſcopos et ſuffraganeos noſtros moneatis peremptorie, quos nos etiam tenore praeſentium ſic monemus, quatenus ipſi modum et formam concionand. ac preces inter praedicand. juxta tenorem articulorum alias ad annum et dimidium ultimo elapſ. eis tranſmiſſ. obſervent; literas quoque, juriſdictionis a Romano pontifice, et ejus praedeceſſoribus uſurpatae expulſionem concernentes, eis etiam jam nuper miſſas, ſecundum formam in eis traditam, publice apud populum declarare non omittant. Et quid in praemiſſis feceritis, nos, cum ad hoc fueritis requiſiti, debite certificare curetis per literas veſtras patentes, harum ſeriem in ſe continentes, auctentice ſigillat. Dat. in manerio noſtro de Lamehith ſecundo die menſis Octobris, A. D. M.D.XXXV. et noſtrae conſecrat. anno tertio.

Idem inhibitionis exemplum pro viſitatione regia archiepiſcopo Eborum miſſum fuiſſe conſtat ex reg. Lee Ebor. fol. 101.

Commiſſio domino epiſcopo Hereford. a rege data pro juriſdictione ſua epiſcopali exercenda. Ex reg. Fox Hereford. fol. 1, 2.

HENRICUS octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terris ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, reverendo in Chriſto patri Edwardo, Hereford. epiſcopo, ſalutem. Quandoquidem omnis juris dicendi auctoritas,

ctoritas, atque etiam juriſdictio omnimoda, tam illa, quae eccleſiaſtica dicitur, quam ſecularis, a regia poteſtate, velut a ſupremo capite et omnium infra regnum noſtrum magiſtratuum fonte et ſcaturigine primitus emanaverit; ſane illos, qui juriſdictione hujuſmodi antehac non niſi precario fungebantur, beneficium hujuſmodi, ſic eis ex liberalitate regia indultum, gratis animis agnoſcere, idque regiae munificentiae ſolummodo acceptum referre, eique (quoties ejus majeſtati videbitur) libenter reddere convenit. Cum itaque nos jure noſtro univerſum clerum totius regni noſtri Angliae viſitare intendentes, et viſitationem inchoantes, prout revera inchoavimus per dilectum nobis Thomam Crumwell, ſecretarium noſtrum primarium, et rotulorum ſive ſcriniorum noſtrorum magiſtrum ſive cuſtodem, noſtrum ad quaſcunque cauſas eccleſiaſticas, noſtra auctoritate, uti ſupremi capitis dictae eccleſiae Anglicanae quomodolibet tractand. ſive ventiland. vicegerentem, vicarium generalem, et officialem principalem, per alias literas patentes, ſigillo noſtro majori communitas, conſtituerimus et praefecerimus; reverendiſſimoque patri et praedilecto conſiliario noſtro Thomae, Cant. archiepiſcopo, ac per eum tibi et aliis hujus regni noſtri epiſcopis quibuſcunque, ne, pendente viſitatione noſtra hujuſmodi, aliquas eccleſias, aut monaſteria, ſive loca alia eccleſiaſtica quaecunque viſitare, aut ea, quae ſunt juriſdictionis, exercere attentares ſive attentarent per alias literas inhibuerimus; quia tamen ipſe Thomas Crumwell, noſtris et hujus regni noſtri Angliae tot et tam arduis negotiis adeo praepeditus exiſtit, quod ad omnem juriſdictionem nobis, ut ſupremo capiti hujuſmodi competentem ubique locorum infra hoc regnum noſtrum, et praeſertim in his, quae moram commode non patiuntur, aut ſine ſubditorum noſtrorum injuria differri non poſſunt, in ſua perſona expediend. non ſufficiet; nos hujus in hac parte ſupplicationibus humilibus inclinati, et noſtrorum ſubditorum commodis conſulere cupientes, tibi vices noſtras, ſub modo et forma inferius deſcriptis, committend. fore teque licentiand. eſſe decrevimus. Ad ordinandum igitur quoſcunque infra dioeceſim tuam Hereford. ubicunque oriund. quos moribus et literatura (praevio diligenti et rigoroſo examine) idoneos fore compereris, ac ad omnes etiam ſacros et preſbyteratus ordines promovend. praeſentatoſque ad beneficia eccleſiaſtica quaecunque infra dioeceſim tuam Hereford. conſtitut. ſi ad curam beneficiis hujuſmodi imminentem ſuſtinend. habiles reperti fuerint et idonei, et non aliter, admittend. ac in et de iiſdem inſtituend. et inveſtiend. ac etiam (ſi res ita exigat) deſtituend. beneficiaque eccleſiaſtica quaecunque ad tuam collationem ſive diſpoſitionem ſpectantia et pertinentia, perſonis idoneis conferend. atque approband. teſtamenta et ultimas voluntates quorumcunque tuae dioeceſis bona, jura, ſive credita non ultra ſummam centum librarum in bonis ſuis, vitae et mortis ſuarum tempore habentium; necnon adminiſtrationes quorumcunque ſubditorum noſtrorum tuae dioeceſis ab inteſtato decedentium; quorum bona inventaria ſive credita non ultra ſummam praedict. vitae et mortis ſuarum tempore ſeſe extendent, quatenus hujuſmodi teſtamentorum approbatio, atque adminiſtrationis conceſſio per praeceſſores tuos, aut eorum alicujus reſpective commiſſarios retroactis temporibus fiebat, ac fieri et committi potuit, et non aliter committend. calculumque, ratiocinium, et alia in ea parte requiſita expediend. cauſaſque, lites, et negotia coram te aut tuis deputatis pendent. indeciſa, necnon alias ſive alia, quaſcunque ſive quaecunque ad forum eccleſiaſticum pertinentia, ad te, aut tuos deputatos per viam querelae aut appellationis devolvendi ſive deducend. quae citra legum noſtrarum et ſtatutorum regni noſtri offenſam coram te aut tuis deputatis agitari, aut ad tuam ſive alicujus commiſſariorum, per te vigore hujus commiſſionis noſtrae deputandorum, cognitionem devolvi aut deduci valeant et poſſint examinand. et decidend. caeteraque omnia et ſingula in praemiſſis tantum, ſeu circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, praeter et ultra ea, quae tibi ex ſacris literis divinitus commiſſa eſſe dignoſcuntur, vice, nomine, et auctoritate noſtris exequend. tibi, de cujus ſana doctrina, conſcientiae puritate, vitaeque et morum integritate, et in rebus gerendis fide et induſtria plurimum confidimus, vices noſtras, cum poteſtate alium vel alios commiſſarium vel commiſſarios ad praemiſſa vel eorum aliqua ſurrogand. et ſubſtituend. eoſdemque ad placitum revocand. tenore praeſentium committimus, et liberam facultatem concedimus; teque licentiamus per praeſentes ad noſtrum beneplacitum duntaxat duraturas, cum cujuſlibet congruae et eccleſiaſticae coercionis poteſtate, quacunque inhibitione ante dat. praeſentium emanat. in aliquo non obſtante: tuam conſcientiam coram Deo ſtrictiſſime onerantes, et ut ſummo omnium Judici aliquando rationem reddere, et coram nobis tuo ſub periculo corporali reſpondere intendis, te admonentes, ut interim tuum officium juxta evangelii normam pie et ſancte exercere ſtudeas, et ne quem ullo tempore unquam vel ad ſacros ordines promoveas, vel ad curam animarum gerend. quoviſmodo admittas, niſi eos duntaxat, quos ad tanti et tam venerabilis officii functionem, vitae et morum integritas, certiſſimis teſtimoniis approbata, literarumque ſcientia, et aliae qualitates requiſitae ad hoc habiles et idoneos clare et luculenter oſtenderint, et declaraverint. Nam ut maxime compertum cognitumque habemus, morum omnium et maxime chriſtianae religionis corruptelam a malis paſtoribus in populum emanaſſe, ſic et veram Chriſti religionem, vitaeque et morum emendationem a bonis paſtoribus iterum delectis et aſſumptis, in integrum reſtitutam iri haud dubie ſperamus. In cujus rei teſtimonium praeſentes literas noſtras inde fieri et ſigilli noſtri, quo ad cauſas eccleſiaſticas utimur, appenſione juſſimus communiri. Dat. 14. die menſis Octobris, A. D. M.D.XXXV. et regni noſtri XXVII.

The

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 1.	THO. CRANMER. 3.	1535.	HENRIC. VIII. 27.

The king's inſtructions to ſend in the true value of all the poſſeſſions of the church and churchmen. Ex lib. orig. comput. decimarum in reg. Exon. Y. ſupra p. 783.

INSTRUCTIONS deviſed by the king's highneſs, by the advice of his council, for knowledge to be had of the whole, true, and juſt yearly values of all the poſſeſſions, manors, lands, tenements, hereditaments, and profits, as well ſpiritual as temporal, appertaining to any man of dignity, monaſtery, priory, church collegiate, church conventual, parſonage, vicarage, chantery, free chapel, or other dignity, office, or promotion ſpiritual, within this realm, Wales, Cales, Berwick, and inches of the ſame, as well in places exempt as not exempt, which his pleaſure is, that ſuch as ſhall have charge by his commiſſion to ſurvey the ſame, ſhall effectually, with all uprightneſs and dexterity follow and enſue, as they will anſwer unto his majeſty at their perils.

Firſt it is ordained that ſeveral commiſſions ſhall be made unto every dioceſe, ſhire, and place within this realm, and into Wales, Cales, Berwick, and the inches of the ſame ſhire, to limit and appoint and to ſuch number of perſons as ſhall pleaſe his majeſty to aſſign, and that to every of the ſame commiſſions theſe articles aſſigned with gracious hand ſhall be annexed.]

Item, that the commiſſioners, after the ſight of the commiſſion with theſe articles annexed, ſhall firſt ſend for ſuch and ſo many of the biſhops, and archdeacons, ſcribes, and miniſters within the limits of their commiſſion, as they ſhall think moſt convenient for knowledge to be had of the number and names of deaneries rural within the limits of their commiſſion, and in whoſe dioceſe or juriſdiction the ſaid deaneries be; and in how many dignities, cathedral churches, collegiate churches, colleges, hoſpitals, monaſteries, priories, houſes religious, parſonages, vicarages, chanteries, free chapels, or other promotions ſpiritual be within the limits of every deanery, or elſewhere within the limits of their commiſſion.

Item, after the ſaid commiſſioners, by examination of regiſters and other miniſter ſhall have knowledge of the number and names of all the deaneries within the limits of their commiſſion, and in whoſe dioceſe and juriſdiction they be; and of the number and names of all the dignities, monaſteries, priories, benefices, and promotions ſpiritual within the limits of every deanery, or elſewhere, within the limits of their commiſſion; then the ſaid commiſſioners ſhall divide themſelves by three and three in number, or by any other number above three, by their diſcretions, allotting to every number ſo divided ſo many deaneries rural, or other within the limits of their commiſſion, as by their aſſents ſhall think convenient; and that every ſuch number ſo divided, ſhall with all diligence, without favour, mode, dread, or corruption, enquire, ſearch, and know of the whole and intire yearly values of all dignities, cathedral churches, colleges, churches collegiate, houſes conventual, hoſpitals, monaſteries, priories, houſes religious, prebends, parſonages, vicarages, chanteries, free chapels, and other cures, offices, and promotions ſpiritual, of what name or nature ſoever they be, within the limits of their charge to them allotted, as well in places exempt as not exempt, and whoſe dioceſe or juriſdiction they lie in; and for true exemption of their charges in this behalf, ſhall examine ſuch incumbents, their receivers and auditors, by their oaths, and alſo ſee and view ſuch regiſters, books of account, Eaſter books, and all other writings as by their diſcretions ſhall be thought convenient and reaſonable, for ſure declaration of the premiſſes; and on that uſe all ſuch other ways and means, whereby the true and juſt yearly values of all the ſaid dignities, cathedral churches, collegiate churches, colleges, hoſpitals, houſes conventual, abbies, monaſteries, priories, houſes religious, prebends, parſonages, vicarages, benefices, cures, offices, chanteries, free chapels, and other promotions ſpiritual may plainly and diſtinctly appear without any manner of concealment thereof, uſing themſelves after the order, manner, and form as in theſe articles next enſuing is mentioned and declared, making a plain book thereof after the auditors faſhion, according as ſhall be expreſſed in the laſt of the articles underwritten.

Item it is ordered, that if the ſee of any archbiſhop or biſhop be within the limits of their commiſſion, then the commiſſioners, or three of them, whereof the biſhop ſhall be one, ſhal firſt, by ſuch ways and means as is above mentioned, ſearch and know the whole and intire yearly value of the archbiſhoprick or biſhoprick, where the commiſſion is directed, as well in ſpiritualities as in temporalities, whatſoever they be; that is to ſay, how much in yearly value belongeth to the ſaid archbiſhoprick, or biſhoprick, in caſtles, honours, manors, lands, tenements, demeans, rents, farms, poſſeſſions, and other temporal profits whatſoever they be, and how much belongeth to the ſaid archbiſhoprick or biſhoprick by reaſon of the ſpiritualities and ſpiritual juriſdiction "communibus annis;" and in what ſhires, towns and places the caſtles, honours, manors, lands, tenements, demeans, farms, rents, poſſeſſions, and other temporal profits belonging to the ſaid archbiſhoprick or biſhoprick lying and being, and their diſtinct and ſeveral yearly values, and name, title, nature of the yearly profits, that appertain to the ſaid archbiſhoprick or biſhoprick, by reaſon of his ſpiritualities or ſpiritual dignities, and their ſeveral yearly values "communibus

"communibus annis;" and what yearly and perpetual rents, penſions, and fees be paid out of the ſame, that is to ſay, ſuch rents and penſions as been yearly paid to any perſon or body politique, to their heirs and ſucceſſors, and none other; and ſuch fees as be yearly paid for receivers, bailiffs, auditors, ſtewards, chancellors, maſters of the rolls, juſtices, ſheriffs, or other officers of record for temporal juſtice, and none other; and the names of the perſons, to whom ſuch annual and perpetual rents, penſions, or fees be yearly paid.

Item, to ſearch, enquire, and know the number, names, and certainty of the manors, lands, tenements, demeans, farms, rents, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and other profits whatſoever, as well ſpiritual as temporal, appertaining or belonging to the cathedral church or monaſtery, where the ſee of the archbiſhop or biſhop, to whom the commiſſion is directed, is; and in what ſhires, towns, hamlets, or places the ſaid manors, lands, tenements, demeans, rents, farms, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and other profits lying and being, and the whole and entire, diſtinct, and ſeveral yearly values of them; and the true certainty of annual and perpetual rents, penſions, etc. and alſo fees for receivers, bailiffs, auditors, and ſtewards; and no other officers yearly given and paid out of the ſame, and the names of the ſaid officers, to whom ſuch fees be appointed, and the names of the perſons, for whoſe ſouls ſuch alms is yearly diſtributed, and the names of perſons or places, whereunto or to whom ſuch annual and perpetual rents or penſions be yearly reſolute or paid.

Item, to enquire, ſearch, and know the name of the dean and prior of the ſaid cathedral church or monaſtery, and the names of the ſubdean, ſubprior, treaſurer, reſidenſerer, chanter, ſexton, almoner, hoſpitaler, bowſer, and every other perſon that hath any dignity, prebend, vicarſhip, petty canonſhip, or other office, chantery, cure, or promotion ſpiritual in ſucceſſion in the ſaid cathedral church or monaſtery, and the diſtinct number and names of every ſuch dignity, prebend, vicarſhip, petty canonſhip, office, cure, chantery, and promotion ſpiritual, which hath been accuſtomed to be and go in ſucceſſion in the ſaid church or monaſtery; and the diſtinct yearly value and profit that belongeth and is limited to the dignity and office of the ſaid dean, prior, ſubdean, ſubprior, treaſurer, reſidenſerer, chanter, ſexton, hoſpitaler, bowſer, or to any other dignity, prebend, vicarſhip, petty canonſhip, or other office, chantery, cure, or promotion ſpiritual, that goeth in ſucceſſion in the ſaid cathedral church or monaſtery.

Item, to ſearch and know the number and names of every archdeaconry and deaneries rural within the limits of their commiſſion, as well in places exempt as not exempt, as in whoſe dioceſe or juriſdiction they lie; and the whole and intire yearly value of every of them, as well in ſpiritualities as in temporalities, if any be, and the number, names, and certainty of the temporalities, if any be, and where they lie, and their diſtinct and ſeveral yearly values; and the names, numbers, and nature of the ſpiritualities, and their ſeveral yearly values "communibus annis;" and what annual and perpetual rents, penſions, and fees for receivers, auditors, bailiffs, and ſtewards only, and no other officers, been yearly accuſtomed to be reſolute and paid out of any of the ſaid archdeaconries or deaneries rural, and the names of the perſons, to whom ſuch rents, penſions, and fees been yearly paid.

Item, to ſearch and know the number and names of every college and church collegiate, founded and edified within every deanery rural, or elſewhere within the limits of their commiſſion, as well in places exempt as not exempt, and in whoſe dioceſe and juriſdiction they be; and the number, names, and certainty of the manors, lands, and tenements, demeans, rents, farms, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and all other profits, as well ſpiritual as temporal, appertaining to every ſuch college and church collegiate, and in what ſhires, towns, hamlets, or places the ſaid manors, lands, tenements, demeans, rents, farms, poſſeſſions, parſonages, penſions, tithes, oblations, and all other profits lie or be, and the whole and entire diſtinct and ſeveral yearly values of them; and the true certainty of the annual and perpetual rents, penſions, alms, and fees for receivers, bailiffs, auditors, ſtewards, and none other officers, yearly given and paid out of the ſame, and the names of the ſaid officers, to whom ſuch fees been appointed, and names of the perſons, for whoſe ſouls ſuch alms is yearly given, and the names of the parſonages or places, whereunto or to whom ſuch annual or perpetual rents or penſions been yearly paid.

Item, to know and ſearch the names of the deans, ſubdeans, maſters, provoſters, prebendaries, fellows, brethren, chantery prieſts, and every other ſpiritual perſon, that hath any dignity, prebend, petty canonſhip, vicarſhip, cure, office, or other promotion ſpiritual, which goeth by ſucceſſion in any ſuch college, or church collegiate; and the names of ſuch dignities, prebends, vicarſhips, petty canonſhips, chanteries, offices, cures, and promotions ſpiritual, and the diſtinct yearly value and profit that belongeth, as is limited, as well to the dean, maſter, provoſter, or chief head of ſuch college, or church collegiate, and to every other dignity, prebend, vicarſhip, petty canonſhip, office, fellowſhip, chantery, cure, or promotion ſpiritual, which hath ſucceſſion in every ſuch college or church.

Item, to ſearch and know every hoſpital, houſe, and place conventual of any ſecular prieſts or lay brethren within every deanery, or elſe where, within the limits of their commiſſion, as well in places exempt as not exempt, and in whoſe dioceſe and juriſdiction they be; and the number, names, and certainty of all the manors, lands, tenements, demeans,

means, farms, rents, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and all other profits, as well ſpiritual as temporal, appertaining or belonging to every ſuch hoſpital, or place conventual; and in what ſhires, towns, hamlets, and places, the ſaid manors, lands, tenements, demeans, rents, poſſeſſions, parſonages, portions, tithes, offerings, and other profits lying and being, and whole and intire, diſtinct and ſeveral yearly values, and the true certainty of the annual and perpetual rents, penſions, alms, and fees for receivers, bailiffs, auditors, and ſtewards, and none other officers, yearly given or paid out of the ſame, and the names of the ſaid officers to whom ſuch fees being aſſigned, and the names of the perſons or places, whereunto or to whom ſuch rents or penſions being yearly paid.

Item, to ſearch and know the name of the maſter, provoſt, or other chief governour of ſuch hoſpital or place conventual, and what yearly rents or profit to his dignity or office diſtinctly belongeth and is limited; and of every other perſon that hath any other dignity, fellowſhip, brotherſhip, ſiſterſhip, office, chantery, cure, advantage, or other promotions ſpiritual, that runneth and goeth by ſucceſſion within any ſuch hoſpital or place conventual, and the names and number of every ſuch dignity, fellowſhip, brotherſhip, ſiſterſhip, office, chantery, cure, advantage, or promotion ſpiritual, and what yearly profit and advantage belongeth or is limited to any ſuch dignity, fellowſhip, brotherſhip, ſiſterſhip, office, cure, or other promotion ſpiritual within every ſuch hoſpital or place conventual.

Item, to ſearch and know the number and names of every abby, monaſtery, priory, and houſe religious and conventual, as well charter houſes, as other, founded and edified within every deanery, or elſewhere, within the limits of their commiſſion, as well in places exempt as not exempt, and whoſe dioceſs and juriſdiction they be in; and the number, names, and certainty of all the manors, lands, tenements, rents, farms, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and all other profits, as well ſpiritual, as temporal; and in what ſhires, towns, hamlets, and places the ſaid manors, lands, tenements, demeans, rents, farms, poſſeſſions, parſonages, portions, penſions, tithes, oblations, and other profit lying and being, and the whole and intire diſtinct, and ſeveral yearly values, and the true certainty of ſuch annual and perpetual rents, penſions, alms, and fees for receivers, bailiffs, auditors, and ſtewards only, and none other officer, yearly given out of the ſame, and the ſeveral names of the ſaid officers, to whom ſuch fees be limited, and the names of the perſons, for whoſe ſouls ſuch alms is diſtributed and given, and the names of the perſons and places, whereunto, or to whom ſuch annual and perpetual rents and penſions been yearly paid.

Item, to ſearch and know the name of the abbot, abbeſs, prior or priors, or other theſe governours of ſuch religious houſes, and the names of the ſubprior, ſubpriors, ſexton, cellerer, almoner, bowſer, hoſpitaler, munk bailiff, chanon bailiff, and every other ſpiritual perſon that hath any diſtinct dignity, office, cure, chantery, or promotion ſpiritual, that goeth in certainty by ſucceſſion in any ſuch abby, monaſtery, priory, or houſe religious; and the diſtinct names of ſuch offices, cures, chanteries, or promotions ſpiritual, and their yearly value and profit that belongeth as well to the abbot, prior, abbeſs, priors, or other chief governours, as to the ſubprior, ſubpriors, cellerer, cellerers, ſexton, hoſpitaler, almoner, bowſer, munk bailiff, chanon bailiff, or to any other having office, cure, chantery, or promotion ſpiritual, that goeth in certain ſucceſſion within any ſuch abby, monaſtery, priory, or houſe religious.

Item, to ſearch and know the number and names of every parſonage, vicarage, chantery as well mortized, as other, and free chapel within every deanery, or elſewhere, within the limits of their commiſſion, as well in places exempt as not exempt, and whoſe dioceſe or juriſdiction they be in; and the true and intire yearly value of all the lands, tenements, of glebes, demeans, rents, poſſeſſions, tithes, offerings, portions, penſions, and all other profits, as well ſpiritual as temporal, belonging to every ſuch parſonage, vicarage, chantery, and free chapel, whereſoever ſuch lands, tenements, rents, poſſeſſions, tithes, offerings, portions, penſions, or other ſuch profits, as is aforeſaid, lie or be, either in the town where ſuch parſonage, vicarage, chantery, or free chapel is ſet and founded, or elſewhere within any other town or place, and in what ſhire, town, and place, and their diſtinct, ſeveral, and yearly value; and the true certainty of the annual and perpetual rents, penſions, and profits paid and yearly going out of ſuch parſonages, vicarages, chanteries, and free chapels; and to whom ſuch rents, penſions, ſynods, and proxies been yearly paid.

Item finally, after the true and juſt yearly values of all the dignities, benefices, offices, cures, and other promotions ſpiritual afore rehearſed, examined, and known, then the ſaid commiſſioners, to whom the ſaid commiſſion ſhall be directed, ſhall cauſe to be made a fair book, after the auditors faſhion, putting firſt in the head thereof the name of the archbiſhoprick or biſhoprick where the commiſſion is directed, if the ſee be within the limits of their commiſſion, and the whole and intire yearly value thereof, like as is aforementioned in the ſaid article, containing the ſame, with the deductions to be reſolute that are mentioned in the ſaid article, and none other; and next after that, to put the name of the cathedral church or monaſtery where the ſee of the archbiſhoprick or biſhoprick is, and the number and names of all ſuch dignities, prebends, offices, cures, chanteries, and promotions ſpiritual, which be in ſucceſſion in the ſaid cathedral church or monaſtery; and as well

well the whole and intire yearly value of the ſaid cathedral church or monaſtery, as particular yearly profits that belong to every the ſaid dignities, prebends, offices, cures, chanteries, and diſtinct promotions ſpiritual in the ſame, with deductions to be reſolute out of the ſame, as is mentioned in the article above ſpecified containing the ſame; and then next after that to put the number and names of every archdeaconry and deanery rural within the limits of their commiſſion, and in whoſe dioceſe or juriſdiction they be, and their ſeveral particular yearly values and deductions, like as is mentioned in the article containing the ſame; and next after that, to put every college, church collegiate, hoſpital, abby, monaſtery, priory, houſe religious, parſonage, vicarage, chantery, free chapel, and all other promotions ſpiritual under the title and name of the deanery rural, where ſuch colleges, churches collegiate, hoſpitals, abbies, monaſteries, priories, parſonages, vicarages, chanteries, free chapels, and promotions lie and be founded, and their ſeveral and diſtinct yearly values, with ſuch deductions as is abovementioned in the articles aforewritten concerning ſuch dignities, monaſteries, priories, houſes religious, churches, benefices, chanteries, free chapels, and promotions ſpiritual; and the number and names of all ſuch prebends, dignities, offices, cures, chanteries, or other promotions ſpiritual whatſoever they be in any the ſaid colleges, churches collegiate, hoſpitals, abbies, monaſteries, priories, or houſes religious, and their diſtinct, ſeveral, and yearly values, as afore declared in the ſaid articles; ſo that always under the title of every deanery rural there be contained all ſuch dignities, abbies, monaſteries, priories, houſes religious, benefices, offices, cures, and promotions ſpiritual, whereſoever they lie and be in the deanery, where they been founded and edified; and if any of them be out of the limits of all deaneries, then ſo to put them by themſelves, rehearſing the names and their places where they lie, and in whoſe dioceſe or juriſdiction, with their whole values and deductions, as is before limited, added to every of them diſtinct by themſelves; foreſeeing always, that in the making of the yearly values of any manors, dignities, monaſteries, abbies, priories, houſes religious, prebends, benefices, chanteries, free chapels, or other promotions ſpiritual above rehearſed, there be made a whole and intire value of every of them by themſelves, and nothing to be allowed nor deducted out thereof for reparations, fees, ſerving of juries, or any other cauſes or things whatſoever they be, except only ſuch annual and perpetual rents, penſions, alms, ſynods, proxies, and fees for officers, as before ſpecially mentioned in the articles before written; and after the ſaid book be made, then the ſaid commiſſioners ſhall certify the king, into the king's Exchequer, under their ſeals, according as is limited by the tenor of the commiſſion, as they will anſwer unto the king's highneſs at their utmoſt perils; to the intent that the tenth of the premiſſes may be taxed and ſet to be levied to the king's uſe, according to the ſtatute made and provided for the grant thereof.

Memorandum: That after the commiſſioners, divided into number as is aforeſaid, have ſeverally executed the effects of their charge, contained in theſe articles mentioned, that then all the whole number of the commiſſioners named in the commiſſion, or the moſt part of them, ſhall aſſemble themſelves and confer all their ſeveral books together, and annexed every of them to their commiſſion, and thoſe inſtructions, and ſo to certify and name wholy and intirely together into the king's Exchequer at the day limited in their commiſſion.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 3.	1535.	HENRIC. VIII. 27

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. Ex reg. convoc. et Excerpt. Heylin.

CONVOCATIO praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad quartum diem Novembris prorogata, per breve regium in 5. Februarii prox. continuabatur; et ab illo die in 14. per commiſſionem epiſcopo London. ab archiepiſcopo datam. Hoc die reverendiſſimus, praelati, et totus clerus communicationem habuerunt ſuper reſiduum ſubſidii centum millium librarum, alias domino noſtro regi conceſſi nondum receptum, et ſuper computum de et ſuper receptione et ſolutione hujuſmodi ſubſidii per dominum London. epiſcopum fiend. In ſequenti ſeſſione Mart. 6. et aliis ſequentibus de computo reddendo tractatus diverſi habiti ſunt.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad ultimum diem Martii continuata, et poſt diſſolutionem rurſus incboata. Ex regiſtr. convoc. et Excerpt. Heylin.

In duabus primis hujus anni ſeſſionibus collectores ſubſidii regi olim conceſſi, ab epiſcopis, archidiaconis, aut eorum officialibus et clericis convocationis examinabantur, atque in expeditiore computi reddendi modo inſtruebantur. Poſtea virtute brevis regii dat. 14. die Aprilis convocatio haec a reverendiſſimo in praeſentia epiſcoporum aliorumque praelatorum, prolocutoris et cleri in ſeſſione XIV. (April. 24.) fuit diſſoluta.

Alia ſynodus provincialis die Junii ſequ. in eccleſia S. Pauli London. convocabatur, in qua, finitis ſacris, concioneque ab Hugone, epiſcopo Wigorn. Latino ſermone habita, breve regium, mandatum archiepiſcopi, et certificatorium epiſcopi London. exhibebantur, reliquaque certificatoria cum procuratoriis archiepiſcopi vicario in ſpiritualibus examinanda tradebantur.

In ſecunda ſeſſione (Jun. 16.) mag. Ric. Gwent, in prolocutorem electus ab archiepiſcopo admiſſus eſt: eodemque tempore mag. Will. Petre allegavit, quod quia rex ſupremum eſt caput eccleſiae Anglicanae, ideo ſupremus ei locus in ſynodo attribuendus eſſet, quem Thomas Crumwell, vicarius generalis ad cauſas eccleſiaſticas ejus vices gerens, occupare deberet; ideo petiit praedictum locum ſibi tanquam procuratori domini Crumwell aſſignari. Quod et factum eſt.

In tertio ſeſſione (Jun. 21.) reverendiſſimus in praeſentia Thomae Crumwell introduxit publicum inſtrumentum de quadam ſententia diffinitiva in cauſa nullitatis matrimonii inter dominum regem et dominam Annam, cui inſtrumento ab utraque domo convocationis antea expreſſe approbato, reverendiſſimus et epiſcopi, praelatique ac prolocutor die Mercurii 28. Junii ſubſcripſerunt.

In ſeſſione quarta (Jun. 23.) coram reverendiſſimo comparuit prolocutor una cum clero, et exhibuit quendam librum ſub proteſtatione, continentem mala dogmata per concionatores infra provinciam Cantuar. publice praedicata. Poſt varias deinde prorogationes, in quibus nihil erat geſtum, 11. die Julii Edwardus, epiſcopus Hereford. produxit quendam libellum continentem articulos fidei et ceremoniarum; quo lecto per eundem epiſcopum, dom. Tho. Crumwell, reverendiſſimus, et alii praelati, prolocutor et clerus domus inferioris eundem libellum approbando ſubſcripſerunt.

In ſeſſione octava (Julii 19.) concordatum erat per dominum Crumwell, et utramque domum convocationis ſuper quibuſdam ordinationibus de feſtis diebus per annum celebrandis; quae publici deinde juris fiebant.

In ſequenti ſeſſione (Julii 20.) epiſcopus Hereford. produxit in medium libellum quendam continentem cauſas et concluſiones, quare dominus noſter rex comparere non debet in concilio generali nuper edicto per Romanum epiſcopum, quem libellum dom. Crumwell, ac reverendiſſimus et utraque domus convocationis approbando ſubſcripſerunt. Deinde horis pomeridianis ejuſdem diei convocatio diſſoluta eſt.

Sententia diffinitiva in cauſa nullitatis matrimonii inter regem Henricum VIII. *et Annam Bolenam.* Ex Excerptis Heylinianis.

UNIVERSIS et ſingulis Chriſti fidelibus, etc. Thomas, miſeratione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas, et metropolitanus, ſalutem in Domino, ac fidem indubiam praeſentibus adhibere. Ad univerſitatis veſtrae notitiam deducimus et deduci volumus per praeſentes, quod anno ab incarnatione Domini M. D. XXXVI. regnique illuſtriſſimi et potentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Henrici, etc. anno XXVIII. menſis vero Maii die 17. inter horas 9. et 11. ante meridiem in quodam baſſo ſacello infra aedes noſtras infra Lamehith, etc. tempore, viz. et loco ad infraſcripta exequenda ſpecialiter aſſignato, nobilibuſque et magnificis ac venerabilibus viris dominis Tho. Awdeley milite, ſummo Angliae cancellario, Carolo duce Suffolciae, Joh. comite Oxon. Roberto comite Suſſex. et Willielmo domino Sandys, dicti illuſtriſſimi domini noſtri regis camerario, necnon magiſtro Tho. Crumwell, ejuſdem domini noſtri regis ſecretario primo, rotulorumque ſuorum magiſtro, ac ad cauſas eccleſiaſticas vicem gerenti, uti etiam Will. Fitzwilliams, equite periſcelidis, theſaurario, et Williel. Pallet, inſpectore familiae regis, Thoma Bedyl, archidiacono Cornubiae, Joh. Tregunwell, LL. doctore, conſiliariis regiis, Johanne Oliver, D. e collegio regio Oxon. Rich. Gwent, archidiacono London. et decan. de Arcubus, Edmundo Bonner, archidiacono Leiceſtriae, Rich. Layton, archidiacono Buckingham, et Thoma Legh, LL. doctoribus, tunc ibidem praeſentibus, teſtibus ad hoc ſpecialiter accitis atque rogatis, inque notariorum publicorum inferius ſubſcribentium alias per nos in ſcribas et actuarios negotii infraſcripti etiam ſpecialiter aſſumptorum praeſentia, nos Thomas, archiepiſcopus, primas, et metropolitanus antedictus, in quodam inquiſitionis negotio, quod apud nos et coram nobis de et

ſuper

ſuper viribus et valore ſive nullitate matrimonii inter illuſtriſſimum et potentiſſimum principem dominum noſtrum Henricum VIII. et praeclaram foeminam dominam Annam, nobilis viri domini comitis Wilts filiam, nuper Angliae reginam aſſertam, contracti, ſolemnizati, et conſummati, ex officio noſtro mero, ſive nobili aliquandiu vertebatur, et adtunc pendebat indeciſum, judicialiter et pro tribunali ſedentes, poſt maturam, exactam, et diligentem examinationem et diſcuſſionem dicti negotii ac meritorum ejuſdem, ſervatiſque per nos primitus in ea parte ſervandis, partibuſque praedictis, viz. illuſtriſſimo domino noſtro rege memorato per venerabilem et egregium virum mag. Ric. Sampſon, LL. D. ſacelli ſui regii decanum, ac dicta domina Anna, tunc regina aſſerta, per venerabiles viros mag. Nicol. Wotton, et Joh. Barbour, LL. D. procuratores ſuos legitimos reſpective conſtitutos, tunc ibidem comparentibus, ac ſententiam ferri, et juſtitiam fieri in dicto negotio inſtanter poſtulantibus, ad noſtrae ſententiae diffinitivae in eodem negotio ferendae prolationem tunc ibidem proceſſimus, ac etiam in ſcriptis publice et ſolenniter legimus, tulimus, et promulgavimus ſub eo, qui ſequitur, verborum tenore:

In Dei nomine, Amen. Nos Thomas, miſeratione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, in illo inquiſitionis negotio, quod ex officio noſtro mero ſive nobili verſus illuſtriſſimum et potentiſſimum in Chriſto principem et dominum noſtrum Henricum VIII. D. gr. etc. ſereniſſimamque dominam Annam reginam, uxorem ſuam, de et ſuper, nullitate matrimonii inter ipſos contracti, ſolemnizati, et conſummati nuper movebatur, quod etiam adhuc apud nos et coram nobis vertitur et pendet indeciſum, ex quibuſdam cauſis veris, juſtis, et legitimis ad notitiam noſtram jam nuper deductis, rite et legitime procedentes, praehabita per nos ſufficiente cauſae praedictae cognitione, ac ſervatis de jure in ea parte ſervandis, praefatiſque illuſtriſſimo et potentiſſimo domino noſtro rege, et ſereniſſima domina Anna regina coram nobis in eodem negotio per eorum ſufficientes procuratores in judicio legitime procedentibus ſententiam noſtram in eadem cauſa ferri, et juſtitiam fieri, et miniſtrari reſpective petentibus, ad noſtrae ſententiae diffinitivae in eodem negotio ferendae prolationem ſic duximus procedendum, et procedimus ad hunc modum. Quia per acta inactitata, deducta, propoſita, exhibita, allegata, probata, et confeſſata in hoc negotio habita et facta invenimus et luculenter comperimus articulos per nos in eodem negotio memoratos illuſtriſſimo et potentiſſimo domino noſtro regi, et ſereniſſimae dominae Annae reginae objectos et miniſtratos, quorum tenor ſequitur in haec verba:

In Dei nomine, Amen. Nos Thomas, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, etc. in hac parte rite et legitime procedentes, articulos infraſcriptos omnes et ſingulos vobis, licentia prius obtenta, illuſtriſſimo et potentiſſimo principi et domino noſtro Henrico VIII. Dei gratia, etc. necnon tibi ſereniſſimae dominae Annae, Angliae et Franciae reginae, ad animarum veſtrarum ſalutem, omnemque alium juris effectum, qui exinde ſequi poterit, objicimus, etc. Quos quidem articulos pro hic inſertis et totaliter repetitis, quatenus expedit, haberi volumus fuiſſe et eſſe plene et ſufficienter probatos, nihilque effectuale aut ſufficiens ex parte aut pro parte eorundem illuſtriſſimi et potentiſſimi domini noſtri regis, et ſereniſſimae dominae Annae reginae, aut eorum alterius in negotio hujuſmodi propoſitum, allegatum, deductum, ſeu probatum fuiſſe et eſſe, quod probationem hujuſmodi elideret, aut quomodolibet enervaret. Idcirco

Nos Thomas, archiepiſcopus, primas et metropolitanus antedictus, Chriſti nomine primitus invocato, ac ipſum ſolum Deum prae oculis noſtris habentes, rimato per nos toto et integro proceſſu in eodem negotio habito et facto, de et cum conſilio juriſperitorum, cum quibus communicavimus in hac parte, praefatum matrimonium inter praefatos illuſtriſſimum et potentiſſimum dominum noſtrum regem, et ſereniſſimam dominam Annam reginam, ut praefertur, contractum, ſolemnizatum, et conſummatum, prorſus et omnino fuiſſe nullum, invalidum, et inane, viribus quoque et effectu juris ſemper caruiſſe et carere, ac nullius fuiſſe et eſſe roboris ſeu momenti pronunciamus, decernimus, et declaramus, illudque pro nullo, invalido, irrito, et inani reputamus, cenſemus, et adjudicamus per hanc noſtram ſententiam diffinitivam, quam ferimus et promulgamus in hiis ſcriptis. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium has literas teſtimoniales, ſive praeſens publicum inſtrumentum de et ſuper prolatione dictae ſententiae diffinitivae inde fieri, etc. ac ſigilli noſtri majoris appenſione communiri fecimus atque curavimus, etc.

Memor. Inſtrumentum hoc fuit ſigillatum 10. die Junii, et 28. ejuſdem menſis ab utraque domo convocationis ſubſcriptum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

Erroneous opinions complained of in convocation. Fuller Ch. Hiſt. lib. v. pag. 108.

JUNE 23. Mr. Gwent the prolocutor brought to the upper houſe of convocation a book containing the "Mala dogmata," thoſe erroneous doctrines, then (as he complained) publickly preached, printed, and profeſſed; requeſting reformation thereof, that order might be taken againſt the future propagation of ſuch dangerous poſitions. Behold them here tranſcribed out of the record partly for novelty ſake (becauſe to my knowledge never printed before) and

and partly becauſe (though many vile and diſtempered expreſſions be found therein, yet) they contain the proteſtant religion in "oare," which ſince, by God's bleſſing, is happily refined.

The proteſtation of the clergy of the lower houſe within the province of Canterbury, with declaration of the faults and abuſes, which heretofore have, and now be within the ſame worthy ſpecial reformation.

In very humble and reverend manner with proteſtation, that we the clergy of the lower houſe within the province of Canterbury, neither in word, deed, or otherwiſe, directly or indirectly intend any thing to ſpeak, attempt, or do, which in any manner of wiſe may be diſpleaſant unto the king's highneſs, our moſt dread ſovereign lord, and ſupreme head of the church of England; but in all things according to the command of God to be moſt obedient to his grace, to whom accordingly we ſubmit ourſelves, minding in no wiſe by any colourable faſhion to recognize privily or apertly the biſhop of Rome, or his uſurped authority, or in any wiſe to bring into, defend, or maintain the ſame in this noble realm, or dominions of the ſame; but that the biſhop of Rome with his uſurped authority, utterly for ever, with his inventions, rites, abuſes, ordinances, and faſhions, to be renounced, forſaken, extinguiſhed and aboliſhed. And that we ſincerely addict ourſelves to almighty God, his laws, and unto our ſaid ſovereign lord the king, our ſupreme head in earth, and his laws, ſtatutes, proviſions, and ordinances made here within his grace's realm. We think in our conſciences and opinions theſe errors and abuſes following to have been, and now to be, within this realm, cauſes of diſſention worthy ſpecial reformation. It is to wit:

1. That it is commonly preached, taught, and ſpoken, to the ſlander of this noble realm, diſquietneſs of the people, damage of chriſtian ſouls, not without fear of many other inconveniencies and perils, that the ſacrament of the altar is not to be eſteemed; for divers light and lewd perſons be not aſhamed or afraid to ſay, Why ſhould I ſee the ſacring of the high maſs? is it any thing elſe but a piece of bread, or a little pretty round Robin?

2 Item, that they deny extreme unction to be any ſacrament.

3 Item, that prieſts have no more authority to miniſter ſacraments than the laymen have.

4 Item, that children ought not in any wiſe to be confirmed of the biſhops afore they come to the age of diſcretion.

5 Item, that all ceremonies accuſtomed in the church, which are not clearly expreſſed in Scripture, muſt be taken away, becauſe they are mens inventions.

6 Item, that all thoſe are antichriſts that do deny the laymen the ſacrament of the altar "ſub utraque ſpecie."

7 Item, that all that be preſent at maſs, and do not receive the ſacrament with the prieſt, are not partakers of the ſaid maſs.

8 Item, that it is preached and taught, that the church, that is commonly taken for the church, is the old ſynagogue; and that the church is the congregation of good men only.

9 Item, it is preached againſt the Litany, and alſo ſaid, that it was never merry in England ſithence the Litany was ordained, and "Sancta Maria, ſancta Catharina, etc." ſung and ſaid.

10 Item, that a man hath no free will.

11 Item, that God never gave grace nor knowledge of holy Scripture to any great eſtate of rich men, and that they in no wiſe follow the ſame.

12 Item, that all religions and profeſſions whatſoever they be, are clean contrary to Chriſt's religion.

13 Item, that it is preached and taught, that all things ought to be common, and that prieſts ſhould have wives.

14 Item, that preachers ſhall in no wiſe conform themſelves "ad eccleſiam catholicam," nor admit or receive "canoncios et probatos auctores," but will have their own fancies and inventions preached and ſet forward.

15 Item, that images of ſaints are not in any wiſe to be reverenced; and that it is plain idolatry and abomination to ſet up any lights before any images, or in any place of the church in the time of divine ſervice, as long as the ſun giveth light.

16 Item, that it is idolatry to make any oblations.

17 Item, that it is as lawful to chriſten a child in a tub of water at home, or in a ditch by the way, as in a font-ſtone in the church.

18 Item, that the water in the font-ſtone is only a thing conjured.

19 Item, that the hallowed oil is no better than the biſhop of Rome his peaſe or butter.

20 Item, that prieſts crowns be the whore's marks of Babylon.

21 Item, that the ſtole about the prieſt's neck is nothing elſe but the biſhop of Rome's rope.

22 Item, that images, as well of the crucifix as of other ſaints, are to be put out of the church, and the reliques of ſaints in no wiſe to be reverenced; and that it is againſt God's commandment that chriſtian men ſhould make curteſy or reverence to the image of our Saviour.

23 Item, that it is no ſin or offence to eat white meats, eggs, butter, cheeſe, or fleſh in the Lent, or other faſting days commanded by the church, and received by conſent of chriſtian people.

24 Item, that it is lawful to eat fleſh on Good Friday as upon Eaſter day, or other times in the year.

25 Item, that the ſinner offending in the Lent, or other high feaſts of the year, is worthy no more puniſhment, than he that tranſgreſſeth in any other time.

26 Item, that confeſſion auricular, abſolution, and penance are neither neceſſary nor profitable in the church of God.

27 Item,

27 Item, that auricular confeſſion is only invented and ordained to have the ſecret knowledge of mens hearts, and to pull money out of their purſes.

28 Item, that the ghoſtly father cannot give or enjoin any penance at all.

29 Item, that it is ſufficient for a man or woman to make their confeſſion to God alone.

30 Item, that it is as lawful at all times to confeſs to a layman as to a prieſt.

31 Item, that confeſſion is but a whiſpering in a prieſt's ear, and is as well to be made a multitude being preſent, as ſecretly.

32 Item, that it is ſufficient that the ſinner do ſay I know myſelf a ſinner.

33 Item, that biſhops, ordinaries, and eccleſiaſtical judges have no authority to give any ſentence of excommunication, or cenſure, ne yet to abſolve or looſe any man from the ſame.

34 Item, that it is not neceſſary or profitable to have any church or chancel to pray in, or to do any divine ſervice in.

35 Item, that the church was made for no other purpoſe but other to keep the people from wind or rain, other elſe that people upon Sundays and holydays ſhould reſort thither to have the word of God declared unto them.

36 Item, that burying in churches and churchyards be unprofitable and vain.

37 Item, that the rich and coſtly ornaments in the church are rather high diſpleaſure, than pleaſure or honour to God.

38 Item, that it is pity that ever the maſs, mattens, evenſong, or any other divine ſervice was made, or ſuffered to be read, ſaid, or ſung within any church, becauſe it is only to the deluding of the people.

39 Item, that ſaints are not to be invocated or honoured; and that they underſtand not, nor know nothing of our petition, nor can be mediators or interceſſors betwixt us and God.

40 Item, that our lady was no better than another woman, and like a bag of pepper or ſaffron when the ſpice is out; and that ſhe can do no more with Chriſt than another ſinful woman.

41 Item, that it is as much available to pray unto ſaints, as to hurl a ſtone againſt the wind; and that the ſaints have no more power to help a man, than a man's wife hath to help her huſband.

42 Item, that "dirige," commendations, maſs, ſuffrages, prayers, alms deeds, or oblations done for the ſouls of them that be departed out of this world, be but vain, and of no profit.

43 Item, that the ſouls departed go ſtraight to heaven other to hell.

44 Item, that there is no mean place between heaven and hell, wherein ſouls departed may be afflicted.

45 Item, that if there be a place where they be puniſhed, God is not yet born, nor he that ſhall redeem the world.

46 Item, that prayers, ſuffrages, faſting, or alms deeds do not help to take away any ſin.

47 Item, that there is no diſtinction of ſins after this ſort, ſin to be venial, and ſin to be mortal.

48 Item, that all ſins, after that the ſinner be once converted, are made by the merits of Chriſt's paſſion venial ſins, that is to ſay, ſins clean forgiven.

49 Item, that almighty God doth not look for, nor yet require of a ſinner after his converſion from ſin, any faſting, alms deed, or any other penance, but only that the ſinner be ſorry for his ſin, amending his life, and ſinning no more.

50 Item, that hallowed water, hallowed bread, hallowed candles, hallowed aſhes, and hallowed palm, and ſuch like ceremonies of the church are of none effect, and to be taken as trifles and vanities to ſeduce the people.

51 Item, that holydays ordained and inſtituted by the church, are not to be obſerved and kept in reverence, inaſmuch as all days and times be like; and that ſervile works, as ploughing and carting, may be done in the ſame without any offence at all, as in other ferial days.

52 Item, that the ſinging or ſaying of maſs, mattens, or evenſong, is but a roring, howling, whiſtling, murmuring, tomring, and juggling; and the playing at the organs a fooliſh vanity.

53 Item, that pilgrimage, faſting, alms deeds, and ſuch like are not to be uſed; and that a man is not bound to the church, but only to the preaching.

54 Item, that it is ſufficient and enough to believe, though a man do no good works at all.

55 Item, that men be not content to preach of certain abuſes found in pilgrimages, in faſting and prayer, in invocation of ſaints, in reverencing of images, in alms deeds, but they will have needs the thing ſelf taken away, and not enough the abuſed to be reformed.

56 Item, that by preaching the people have been brought in opinion and belief, that nothing is to be believed, except it can be proved expreſly by Scripture.

57 Item, that it is preached and taught, that foraſmuch as Chriſt has ſhed his blood for us, and redeemed us, we need not do any thing at all but to believe, and repent if we have offended.

58 Item, that there is of late a new "Confiteor" made after this form: "Confiteor Deo caeli et terrae, peccavi nimis cogitatione, locutione, et opere, mea culpa; ideo deprecor majeſtatem tuam, ut tu Deus, deleas iniquitatem meam; et vos orate pro me."

59 Item, that it is preached, becauſe auricular confeſſion hath brought forth innumerable vices, it is clearly to be taken away.

60 Item, that the canon of the maſs is the comment of ſome fooliſh unlearned prieſt; and that the names of the ſaints there expreſſed are not to be rehearſed.

61 Item, that water running in the chanel or common river, is of great virtue as the holy water.

62 Item, that holy water is but juggled water.

63 Item, that the holy water is more ſavoury to make ſauce with than the other, becauſe it is mixed with ſalt; which is alſo a very good medicine for an horſe with a galled back; yea, if there be put an onion thereunto, it is a good ſauce for a gibbet of mutton.

64 Item, that no human conſtitutions or laws do bind any chriſtian man but ſuch as be in the Goſpels, Paul's epiſtles, or the New Teſtament; and that a man may break them without any offence at all.

65 Item, that beſides ſeditious preaching, letting unity to be had, there are many ſlanderous and erroneous books that have been made and ſuffered to go abroad indifferently; which books were the more gladly bought becauſe of theſe words, "Cum privilegio," which the ignorant people took to have been an expreſs approbation of the king, where it was not ſo indeed.

66 Item, that where heretofore divers books have been examined by perſons appointed in the convocation, and the ſaid books found full of hereſies and erroneous opinions, and ſo declared; the ſaid books are not yet by the biſhops expreſly condemned, but ſuffered to remain in the hands of unlearned people, which miniſtreth to them matter of argument and much unquietneſs within this realm.

67 Item, that apoſtates, abjured perſons, and of notable ill converſation and infamed, have, without licence of the king's grace, or the ordinary, taken upon them to preach ſlanderouſly.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER. 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

Literae dom. regis archiepiſcopo Cantuar. contra concionatores. Ex reg. Fox Hereford. fol. 6. a.

By the king.

RIGHT reverend father in God, right truſty, and right well beloved, we greet you well. And foraſmuch as we being by the ordinance of God king of this realm, and by virtue thereof ſupreme head of the church of the ſame, it appertaineth to our duty to provide and ſee that unity, concord, and agreement may remain among our ſubjects, members of that politique body, whereof we be the head, ſpecially in opinion and ſentence of our religion. Albeit conſidering that upon contention ariſing among our people in diverſity of certain opinions, we have, conformably to our ſaid duty, for the profit and ſetting forth of the truth of God's word, the ſuppreſſion of errors, and the reducing of ſuch controverſies to one good and catholic conformity, cauſed all you the biſhops, with the clergy of our realm, in ſolemn convocation deliberately diſputing and adviſing the ſame, to agree to certain articles moſt catholic conceived; yet to the intent our godly purpoſe in that behalf, minding only the unity that God's holy word doth require, ſhould not by any means be impeached, ne by the malice of any ſeditious perſons attempting before the ſame ſhall be throughly publiſhed and divulged, to expound the device thereof after their fantaſtical appetites in any wiſe defaced or ſlandered, we have thought convenient to take a general order that no ſermons ſhall be made or preached between this and Michaelmas next enſuing in any church, chapel, monaſtery, college, or other place within this our realm, unleſs it be by you our ſaid biſhops in your own perſons, or in your preſence, or in your cathedral churches, where ordinary ſermons be accuſtomably made; which ordinary ſermons we will and command you to furniſh with ſuch diſcreet, learned, and honeſt perſonages, as ye will yourſelves anſwer for unto us, in caſe any inconveniency enſue of their documents and preachings: and therefore our pleaſure and commandment is, that immediately upon the ſight hereof, ye ſhall not only call in all ſuch licences, as ye have to any perſon or perſons granted heretofore for preaching within your dioceſe, but alſo that ye ſhall therewith give ſtrait charge and commandment expreſs in our name to all the curates and governours of religious houſes and colleges within your whole dioceſe, that none of them attempt or preſume to make any ſermons or collations to the people in any of their churches, or elſewhere, ne ſuffer any perſon to make any ſuch during the time afore limited, ne yet ſuffer any manner of conventicles of private communications, arguments, or diſputations of any ſuch matters; but that they, and every of them, ſhall paſs over the time with a ſecret ſilence, till ye ſhall eftſoons otherwiſe advertiſe them by your commandment. And as concerning ſuch ſermons as be ordinary in your cathedral church, we will that ye ſhall ſee them furniſhed with ſuch perſonages as ye will yourſelves anſwer for, as is expreſſed. And in caſe any perſon or perſons ſhall preſume or attempt to make any ſermon or collation, or privily to intermeddle with the teaching and inſtruction of our people, contrary to the premiſſes, our pleaſure is, that the ſame being lawfully examined, and by ſufficient teſtimony and witneſs duly proved, ye ſhall commit him or them ſo offending to ward, there to remain till further knowledge of our pleaſure. And to the intent that all diverſity in the manner of teaching and preaching may be avoided and eſchewed, as a thing moſt offending our people, and that conformity enſue in the lieu thereof,

that

that ſhall be agreeable to the pleaſure of almighty God; we will that ye ſhall give commandment to all the curates, and others before expreſſed, from henceforth every Sunday to make their prayer in form following; that is to ſay:

Ye ſhall pray for the whole congregation of Chriſt's church, and ſpecially for the church of England; wherein I firſt recommend to your devout prayers the king's moſt excellent majeſty, ſupreme head immediately under God of the ſpiritualty and temporalty of the ſame church; and the moſt noble and virtuous lady queen Jane, his moſt lawful wife. Second ye ſhall pray for the clergy, the lords temporal, and the commons of this realm, beſeeching almighty God to give every of them in his degree grace to uſe themſelves in ſuch wiſe as may be to his contentation, the king's honour, and the weal of the realm. Thirdly ye ſhall pray for the ſouls that be departed, abiding the mercy of almighty God, that it may pleaſe him the rather, at the contemplation of our prayers, to grant them the fruition of his preſence.

Finally our pleaſure is, ye ſhall alſo give ſpecial commandment unto every of the ſaid curates, and other perſons before ſpecified, that none of them preſume, after the day limited, to preach any thing touching any of the ſaid articles, which before that time they ſhall receive; but only to read the ſame, as they ſhall be ſent unto them, without adding or diminiſhing to or from the ſame, as they will anſwer at their perils that ſhall ſo offend to the contrary hereof, unleſs they have your ſpecial licence under your ſeal to explicate the ſame at more length; in which caſe we will charge you with the ſucceſs of the ſame. Given under our ſignet at our manor of Weſtminſter the 12th day of July.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

The judgment of the convocation concerning general councils, publiſhed by the lord Herbert from the original. Herbert's life of H. VIII. p. 469. et ex MS. C. C. C. Cantabr. Miſc. VIII. fol. 401.

As concerning general councils, like as we (taught by long experience) do perfectly know, that there never was, nor is any thing deviſed, invented, or inſtituted by our forefathers more expedient or neceſſary for the eſtabliſhment of our faith, for the extirpation of hereſies, for the aboliſhing of ſects, and ſchiſms, and finally for the reducing of Chriſt's people unto one perfect unity and concord in his religion, than by the having of general councils; ſo that the ſame be lawfully had, and congregated "in Spiritu Sancto," and be alſo conform and agreeable, as well concerning the ſurety and indifferency of the places, as all other points requiſite and neceſſary for the ſame, unto that wholeſome and godly inſtitution and uſage, for the which they were at firſt deviſed, and uſed in the primitive church; even ſo on the other ſide taught by like experience we eſteem, repute, judge, that there is, ne can be any thing in the world more peſtilent and pernicious to the common weal of Chriſtendom, or whereby the truth of God's word hath in times paſt, or hereafter may be ſooner defaced or ſubverted, or whereof hath and may enſue more contention, more diſcords, and other deviliſh effects, than when ſuch general councils have, or ſhall be aſſembled nor chriſtianly nor charitably, but for and upon private malice and ambition, or other worldly and carnal reſpects and conſiderations, according to the ſaying of Gregory Nazianzenus, in his epiſtle to one Procopius, wherein he writeth this ſentence following: "Sic ſentio, ſi verum ſcribendum eſt, omnes conventus epiſcoporum fugiendos eſſe; quia nullius ſynodi finem vidi bonum, neque habentem magis ſolutionem malorum quam incrementum: nam cupiditates contentionum et gloria, (ſed ne putes me odioſum iſta ſcribentem) vincunt rationem." That is to ſay: "I think this, if I ſhould write truely, that all general councils be to be eſchewed; for I never ſaw, that they produce any good end or effect, nor that any proviſion or remedy, but rather increaſe of miſchiefs proceeded of them: for the deſire of maintenance of men's opinions and ambition of glory (but reckon not that I write this of malice) hath always in them overcome reaſon." Wherefore we think that chriſtian princes, eſpecially and above all things, ought and muſt, with all their wills, power, and diligence foreſee and provide, "Ne ſanctiſſima hac in parte majorum inſtituta ad improbiſſimos ambitionis aut malitiae effectus explendos, diverſiſſimo ſuo fine et ſceleratiſſimo pervertantur, neve ad alium praetextum poſſint valere, et longe diverſum effectum orbi producere, quam ſanctiſſima rei facies prae ſe ferat." That is to ſay: "Leſt the moſt noble, wholeſome inſtitutions of our elders in this behalf be perverted to a moſt contrary and moſt wicked end, and effect, that is to ſay, to fulfill and ſatisfy the wicked affections of mens ambition and malice, or leſt they might prevail for any other colour, or bring forth any other effect, than their moſt vertuous and lawdable countenance doth outwardly to the world ſhew or pretend."

And firſt of all we think, that they ought principally to conſider, who hath the authority to call together a general council.

Secondly, Whether the cauſes alleged be ſo weighty, and ſo urgent, that neceſſarily they require a general council, nor can otherwiſe be remedied?

Thirdly,

Thirdly, Who ought to be judges in the general council?

Fourthly, What order of proceeding is to be obſerved in the ſame, and how the opinions and judgments of the fathers are to be conſulted, or aſked?

Fifthly, What doctrines are to be allowed or defended, with divers other things, which in general councils ought of reaſon and equity to be obſerved?

And as unto the firſt point, we think that neither the biſhop of Rome, nor any one prince, of what eſtate, degree, or preeminence ſoever he be, may by his own authority call, indict, or ſummon any general council, without the expreſs conſent, aſſent, and agreement of the reſidue of chriſtian princes, and eſpecially ſuch as have within their own realms and ſeigniories "Imperium merum," that is to ſay, of ſuch as have the whole intire and ſupreme government and authority over all their ſubjects, without knowledging or recognizing of any other ſupreme power or authority; and this to be true, we be induced to think by many and ſundry, as well examples, as great reaſons and authority, the which, foraſmuch as it ſhould be over long and tedious to expreſs here particularly, we have thought good to omit the ſame for this preſent. And in witneſs that this is our plain and determinate ſentence, opinion, and judgment touching the premiſſes; we the prelates, and clergy underwritten, being congregate together in the convocation of the province of Canterbury, and repreſenting the whole clergy of the ſame, here to theſe preſents ſubſcribe our names the 20th of July, in the year of our Lord God M.D.XXXVI. 28. Hen. VIII.

Signed by

Thomas Crumwell. T. Cantuarien.
Johannes, Londinen.
Johannes, Lincoln. nomine procurator. pro domino Exon. epiſcopo.
Johannes, Lincoln.
Johannes, Bath. et Wellen.
Thomas, Elien.
Johannes, Lincoln. nomine procurat. pro domino epiſcopo Coven. et Lich.
Johannes, Bangor.
Nicolaus, Sariſburien.
Edwardus, Hereforden.
Hugo, Wigorn.
Johannes, Roffen.
Richardus, Ciceſtr.
Willielmus, Norwicen.
Willielmus, Meneven.
Robertus, Aſſaphen.
Willielmus, abbas Weſtm.
Willielmus, abbas Weſtm. nomine procurat. pro Anthonio, abbate de Eveſham.
Robertus, abbas St. Albani, tam nomine proprio quam nomine procurat. pro domino abbate de Bury et Wigmondham, ac prioris de Norwico.
Thomas, abbas de Abendon.
Hugo, abbas de Redingo.
Robertus, abbas de Waltham, tam nomine proprio quam nomine procurat. abbatis de Tewkeſbury, abbat. de Wynchecombe, et pro abbate de Croweland.
Johannes, abbas de Cirenceſtr.
Robertus, abbas de Thouna.
Johannes, prior de Merton.
Robertus, prior ſive mag. ordinis de Sempingham, tam nomine proprio quam nomine procurat. abbatum de Kyrſted et Tychfeld.
Henricus, abbas de Gratiis, tam nomine proprio quam procurat. nomine abbatum de Boxleye, de Bello Loco regis, de Reviſby, de Pipewell, de Wooburne, de Walley, de Tuthbury, de Dewlynoreate, de Croxden, de Hulton, de Dale, de Kinſwoode, de Dora, de Flaxely, de Wormeſley, de Monmothe, de Wenlock, de Churbury, de Ponte Roberti.
Hugo Milwick, prior de Huntington.
Richardus, abbas de Bittleſden.
Willielmus, prior novi hoſpitalis extra Biſhopſgate.
Bartholomaeus, prior S. Mariae de Overey, tam nomine proprio, quam nomine procurat. abbatum de Bello, de Feverſham, et priorum Elien. et Combwell.
Willielmus, prior de Bergaweny.
Richardus Gwent, archid. London. et Breck.
Thomas Bedell, archid. Cornub.
Petrus Vannes, archid. Wigorn.
Johannes Bell, archid. Gloceſtrien.
Richardus Layton, archid. Buck.
Willielmus Hedge, procurat. cleri Norwicen.
Richardus Coren, archid. Oxon.
Johannes London, decanus Wallingford.
Edmundus Cranmer, archid. Cant.
Richardus Rawſon, archid. Eſſex.
Thomas Hugh, archid. Surr.
David Pole, archid. Salop.
Richardus Streete, archid. Derbye, per me Georgium Henneage, decan. Lincoln.
Georgius Windham, archid. Norwicen. per me Nic. Metcalf, archid. Roffenſ.
Edmundus Bonner, archid. Leyceſtr.
Nicolaus Heath, archid. Staff.
Adam Traves, archid. Exon.
Polydorus Virgilius, archid. Wellen.
Henricus Morgan, procurat. cleri Lincoln. et pro capitulo et archid.
Simon Matthews, procurat. cleri London.
Richardus Spokeford, procurat. cleri Hereford.
Edmundus Steworde, procurat. cleri Winton.
Richardus Shelton, magiſter collegii de Mettingham.
Willielmus Maye, procurat. cleri Elien.
Willielmus Glyn, archid. Angleſey et procurat. cleri Bangor.
Hugo Coxen, procurat. cleri Hereford.
Willielmus Buckmaſtre, procurat. cleri London.
Robertus Evans, decanus Bangor. et procurator cleri ibid.
Griffinus Leyſon, archid. Carmarden.
Johannes Rayne, procurat. cleri Lincoln.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

Commiſſio domino epiſcopo Hereford. pro viſitatione ſua ordinanda. Ex reg. Fox Hereford. fol. 7, 8.

HENRICUS, etc. Cum nos alias jure noſtro clerum totius regni noſtri viſitare intendentes, reverendiſſimo in Chriſto patri ac praedilecto conſiliario noſtro, Thomae, Cant. archiepiſcopo, ac per eum aliis hujus regni noſtri epiſcopis quibuſcunque, ne, pendente viſitatione noſtra hujuſmodi, aliquas eccleſias, aut monaſteria ſive loca alia eccleſiaſtica quaecunque, clerumve aut populum hujus regni noſtri viſitare attentarent, inter alia inhibuerimus, ac poſtmodum ad humilem tuam ſupplicationem nonnulla juriſdictionis eccleſiaſticae adminiſtrationem concernentia per alias literas noſtras, non obſtante inhibitione hujuſmodi, relaxaverimus, prout in eiſdem aliis literis noſtris plenius continetur; quia tamen in eiſdem apertis verbis tuae paternitati non indulgetur, nec relaxatur tibi, ut poſſis viſitationem tuam ordinariam in eccleſia tua cathedrali, civitate, et dioeceſ. Hereford. exercere, ac proinde deſideras tibi per nos in hac parte etiam relaxari; nos ſperantes eandem viſitationem vitia extirpandi, virtuteſque plantandi cauſa et intentione a te exercitam iri, tuis in hac parte humilibus ſupplicationibus inclinati, ad viſitand. eccleſiam tuam cathedralem, civitatemque et dioeceſ. Hereford. necnon omnia et ſingula monaſteria, abbatias, et prioratus, collegia, et alia loca pia, tam religioſa quam hoſpitalia quaecunque, clerumque et populum dictae dioeceſ. Hereford. quatenus eccleſiae, monaſteria, abbatiae, prioratus, collegia, hoſpitalia, clerus, et alia loca pia praedicta a juriſdictione epiſcopali ibidem exempta non ſunt, et quatenus per te et praedeceſſores tuos, Hereford. epiſcopos, viſitatio hujuſmodi, temporibus retroactis, juſte exerceri poſſit, ac per te ſive eoſdem, de legibus et juribus regni noſtri exerceri poſſit, et poteſt, et non aliter: necnon ad inquirendum per te, aliumve, vel alios ad id per te deputandum, ſive deputandos, tam ex officio mero mixto quam promoto ſuper quorumcunque exceſſibus, criminibus, ſeu defectibus quibuſcunque ad forum eccleſiaſticum ſpectantibus infra dictam Hereford. dioeceſ. ac delinquentes ſive criminoſos, juxta comperta per te in hac parte, per legitima juris remedia pro modo culpae, prout natura aut qualitas delicti popoſcerit, coercend. et puniend. caeteraque omnia et ſingula, quae circa negotium viſitationis et inquiſitionis hujuſmodi neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, vice, nomine, et auctoritate noſtris exequend. praeter et ultra ea, quae tibi alias in prioribus literis noſtris commiſſa eſſe dignoſcuntur, tibi, de cujus ſana doctrina, conſcientiae puritate, vitaeque et morum integritate, ac in rebus gerendis fide et induſtria plurimum confidimus, vices noſtras, cum poteſtate alium, vel alios commiſſarium vel commiſſarios ad praemiſſa vel eorum aliqua ſurrogand. et ſubſtituend. tenore praeſentium committimus, ac liberam facultatem concedimus, teque licentiamus per praeſentes, ad noſtrum beneplacitum duraturas. In cujus, etc. Dat. 21. die menſis Julii, anno Domini M.D.XXXVI. et regni noſtri XXVIII.

The king's proclamation for uniformity in religion. Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 303. *

THE king's moſt royal majeſty hath been informed that great murmurs, malice, and malignity is riſen and ſprung among divers and ſundry of his ſubjects by diverſities of opinions, ſome of them minding craftily by their preachings and teachings to reſtore into this realm the old devotion of the uſurped power of the biſhop of Rome, the hypocrite religion, ſuperſtitious pilgrimages, idolatry, and other evil and naughty ceremonies and dreams, juſtly and lawfully aboliſhed and taken away by authority of God's word, and to allure the people again to the ſame. And ſome other taking and gathering divers holy Scriptures to contrary ſenſes and underſtanding, do ſo wreſt and interpret, and ſo untruly allege the ſame to ſubvert and overturn as well the ſacraments of holy church, as the power and authority of princes and magiſtrates, and in effect generally all laws and common juſtice, and the good and laudable ordinances and ceremonies neceſſary and convenient to be uſed and continued in this realm, which were ordained for the increaſe and edifying of virtue and good chriſtian living. Some of them alſo uſing the Scripture, permitted to them by the king's goodneſs in the Engliſh tongue, much contrary to his highneſs's expectation: for his majeſty's intent and hope was, that they that would read the Scripture, would with meekneſs and will to accompliſh the effect of it read it, and not to maintain erroneous opinions and preach, nor for to uſe the reading or preaching of it in undue times and places, and after ſuch faſhions and ſorts, as it is not convenient to be ſuffered. And thus each of them diſpute ſo arrogantly againſt each other of their opinions, as well in churches, ale-

* Annus non fuit aſſignatus edicto huic regio; ipſe eum ſubſtitui, quia hoc anno multa a rege et epiſcopis agebantur, quae ad unionem promovendam tendebant.

houſes,

houſes, taverns, and other places and congregations, that there is begun and ſprung among themſelves ſlander and railing each at other, as well by words as writing; one party of them calling the other papiſt, the other party calling the other heretic; whereby is like to follow diſſention and tumult, not only to their own confuſions that teach and uſe the ſame, but alſo to the diſturbance and likewiſe to deſtruction of all the reſt of the king's true and well beloved ſubjects, if his majeſty, like a godly and catholic prince, of his excellent goodneſs, by his princely power and authority given him by God, ſhould not politickly in the beginning provide for the ſame. For remedy whereof, his moſt royal majeſty by his moſt excellent wiſdom knowing and conſidering his kingly office and charge touching the premiſſes, and daily painfully ſtudying and deviſing with a moſt noble and earneſt heart to reduce his people committed by God to his care, to unity of opinion, and to increaſe love and charity among themſelves, and conſtantly to conſerve them in the ſame, intendeth, God willing, by advice of his prelates and clergy, and other of his council, to proceed to a full order and reſolution to extinct all ſuch diverſities of opinions by good and juſt laws to be made for the ſame by authority of his parliament; and yet nevertheleſs now in the beginning of his parliament, of his moſt excellent and virtuous goodneſs, mindeth by a proclamation ſet forth by his highneſs, with the advice of his council, according to an authority of parliament already to his highneſs's ſucceſſors and council granted, to extirp and take away ſome occaſions, as hereafter followeth, which have moved and bred diviſion among ſundry of his ſubjects; and therefore by authority of this his preſent parliament, ſtraitly chargeth and commandeth, that no perſon or perſons ſhall from henceforth ſlanderouſly and maliciouſly name or call any other papiſt, nor heretick, unleſs the perſon or perſons ſo uſing themſelves can and do lawfully and juſtly prove the ſame to be true, upon pain of ———

And over this his majeſty ſtraitly chargeth and commandeth, that no perſon, except ſuch as be curates or graduates in any of the univerſities of Oxford or Cambridge, or ſuch as be or ſhall be admitted to preach by the king's licence, or by his vicegerent, or by any biſhop of the realm, ſhall teach or preach the Bible or New Teſtament, nor expound the myſteries thereof to any other; nor that any perſon or perſons ſhall openly read the Bible or New Teſtament in the Engliſh tongue in any churches or chapels, or elſewhere, with any loud or high voices, and ſpecially during the time of divine ſervice, or of celebrating and ſaying of maſſes, but virtuouſly and devoutly to hear their divine ſervices and maſſes, and uſe that time in reading or praying with peace and ſilence, as good chriſtian men ought to do, for his own erudition, upon the like pains as is afore rehearſed. Notwithſtanding his highneſs is pleaſed and contented, that ſuch as can and will read in the Engliſh tongue, ſhall and may quietly and reverently read the Bible and New Teſtament by themſelves ſecretly, at all times and places convenient, for their own inſtruction and edification, to increaſe thereby godlineſs and virtuous living; with this admoniſhment nevertheleſs, that if they ſhall happen to find any doubt of any text or ſentence in the reading thereof, to beware and take heed of their own preſumptuous and arrogant expoſitions of the letter, but to reſort humbly to ſuch as be learned in holy Scripture for their inſtructions in that behalf.

Finally, his highneſs ſignifieth to all and ſingular his loving and obedient ſubjects, that his majeſty was nor is compelled by God's word to ſet forth the Scripture in Engliſh to his lay ſubjects, but of his own liberality and goodneſs was and is pleaſed that his ſaid loving ſubjects ſhould have and read the ſame in convenient places and times, to the only intent to bring them from their old ignorance and blindneſs to vertuous living and godlineſs, to God's glory and honour, and not to make and take occaſion of diſſention and tumult by reaſon of the ſame; wherefore his majeſty chargeth and commandeth all his ſaid ſubjects to uſe the holy Scripture in Engliſh, according to his godly purpoſe and gracious intent, as they would avoid his moſt high diſpleaſure and indignation, beſides the pains above remembered.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Pauli III. 2.	Tho. Cranmer 4.	1536.	Henric. VIII. 28.

Academiae Oxonienſis epiſtola regi Henrico octavo deprecans primitiarum et decimarum ſolutionem. Ex autograph. in MS. Cott. Fauſt. c. VII.

Auguſtiſſimo principi Henrico, ejus nominis octavo, Angliae et Franciae regi, fideique defenſori, ac ſupremo in terris eccleſiae Anglicanae capiti, univerſus Oxonienſium coetus immortalem precatur felicitatem.

Si rerum publicarum rectores, Henrice regum auguſtiſſime, viros philoſophiae ſtudio deditos ab antiquis uſque temporibus non ſolum vacationibus et omnium rerum immunitatibus donavere, ſed cunctis etiam ad id neceſſariis fovendos eſſe ſumma diligentia, favoreque ſtuduerint; quanto nos ampliorem felicitatem ſperare debemus, quibus chriſtianis ſub chriſtianiſſimo, literatis ſub literatiſſimo, ſacrarum literarum ſtudioſis, ſub omnium divinae ſapientiae myſteriorum peritiſſimo principe naſci et vivere contigerit: ut nihil interim de ſumma clementia, benignitate, ſuavitate morum et pluſquam humana civilitate dicamus, quibus non ſolum ethnicos, ſed etiam chriſtianos omnes

nes tanquam equis, ut dicitur, albis longe praecedis. Itaque tametſi per ſenatus conſultum nuper decretum ſit, ut ab univerſis hujus florentiſſimi regni tui viris eccleſiaſticis primitiarum decimarumque proventus majeſtati tuae, tuiſque perpetuo haeredibus jure debeatur, nulla academiarum exceptione facta; hoc tamen a ſenatu illo non alio factum conſilio interpretamur, quam ut maxime liberalitatis pietatiſque exercendae commoda tibi daretur occaſio. Neque enim aliter ſentire de tanto prudentiſſimorum virorum conceſſu fas eſſe arbitramur. Quocirca de tua prorſus incredibili benignitate plurimum confiſi, non dubitamus ad tua genua provoluti poſtulare, quod nec indignum eſt, ut a tanto principe concedatur, ac ingenue conceſſum, et laudem inter homines, quam parvi ducis, et meritum apud Deum, quod ſolum expectas, ampliſſimum pariet. Poſtulamus itaque obnixis precibus, imo obteſtamur omnes enixiſſime, ut a communi hac primitiarum et decimarum ſolutione liberos et immunes nos eſſe decernat auguſtiſſima tua celſitudo; non minus bene meritura de academia noſtra, quam meruere hii, quorum primitus impendiis erat inſtituta. Expendat precamur prudentiſſima tua benignitas, quam nihil ſine magnis incommodis dare poſſumus, quibus hactenus multa accepiſſe non ſufficiebat. Accedit quod in nullo uſquam collegio vivitur ſine frigore et fame, imo omnino non vivitur ſine Mecaenatum (qui hodie multo ſunt, quam antehac fuere rariores) exhibitis ſtipendiis. Proinde per ingentem illum tuum in literarum ſtudia amorem, perque omnia imperii tui ſacra, ac per ipſum demum ſervatorem noſtrum Chriſtum inſtantiſſime obteſtamur, uti huic humili juſtaeque noſtrae petitioni annuere, et aſpirare digneris. Nos profecto, quum aliter accommodatius regiae tuae magnificentiae gratum facere nequeamus, beneficium tam ſublime ſic monumentis aeternis mandabimus, ut ſacri nominis tui et fama et gloria ſint noſtris memoriis et precibus per omnem aevi tractum recentiſſime victura. Chriſtus optimus maximus ſacratiſſimam majeſtatem tuam quam diutiſſime ſervet reipublicae in columen. Oxoniae poſtridie cal. Auguſti.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

The opinion of the clergy of the North parts, in convocation, upon ten articles ſent to them. Strype's Mem. Eccleſ. vol. I. app. p. 179.

To the firſt article we think, that preaching againſt purgatory, worſhiping of ſaints, pilgrimage, images, and all books ſet forth againſt the ſame, or ſacraments or ſacramentals of the church be worthy to be reproved and condemned by convocation; and the pain to be executed, that is deviſed for the doers to the contrary; and proceſs to be made hereafter in hereſy as was in the days of king Henry IV. and the new ſtatutes, whereby hereſies now lately have been greatly nouriſhed, to be annulled and abrogated; and that the holydays may be obſerved according to the laws and laudable cuſtoms; and that the bidding of beads, and preaching may be preſerved, as hath been uſed by old cuſtom.

To the ſecond, we think the king's highneſs, ne any temporal man may not be ſupreme head of the church by the laws of God, to have or exerciſe any juriſdiction or power ſpiritual in the ſame; and all acts of parliament made to the contrary to be revoked.

To the third we ſay, we be not ſufficiently inſtructed in the fact, ne in the proceſs therein made; but we refer it to the determination of the church, to whom it is upheld.

To the fourth we think, that no clerk ought to be put to death without degradation by the laws of the church.

To the fifth we think, that no man ought to be drawn out of ſanctuary, but in certain caſes expreſſed in the laws of the church.

To the ſixth we ſay, that the clergy of the North parts hath not granted nor conſented to the parliament of the tenths or firſt fruits of the benefices, in the convocation; and alſo we can make no ſuch perſonal grant by the laws of the church; and we think, that no temporal man hath authority by the laws of God to claim any ſuch tenths or firſt fruits of any benefice or ſpiritual promotion.

To the ſeventh we think, that lands given to God, the church, or religious men, may not be taken away and put to profane uſes, by the laws of God.

To the eighth we think, that diſpenſations upon juſt cauſes lawfully granted by the pope of Rome, to be good and to be accepted; and pardons have been allowed by general councils of Lateran and Vienna, and by the laws of the church.

To the ninth we think, that by the laws of the church, general councils, interpretations of approved doctors, and conſent of chriſtian people the pope of Rome hath been taken for the head of the church, and vicar of Chriſt, and ſo ought to be taken.

To the tenth we think, that the examination and correction of deadly ſin belongeth to the miniſters of the church by the laws of the ſame, which be conſonant to God's laws.

Furthermore we think it convenient, that the laws of the church may be openly read in univerſities, as hath been uſed heretofore; and that ſuch clerks, as be in priſon, or fled out of the realm, for withſtanding the king's ſuperiority in the church, may be ſet at liberty, and reſtored without danger. And that ſuch books and works as do intreat of the primacy of the church of Rome, may be freely kept and read, notwithſtanding any prohibition to the contrary.

trary. And that the articles of "Praemunire" may be declared by acts of parliament, to the intent no man may be in danger thereof without a prohibition firſt awarded; and that ſuch apoſtates, as be gone from religion without ſufficient and lawful diſpenſation of the ſee of Rome, may be compelled to return to their houſes. And that all ſums of money, as tenths, firſt fruits, and other arrearages, granted unto the king's highneſs by parliament or convocation, and due to be paid before the firſt day of the next parliament, may be remitted and forgiven for the cauſes and reaſons above expreſſed.

And we the ſaid clergy ſay, that for lack of time and inſtruction in theſe articles, and want of books, we declare this our opinion for this time; referring our determination in the premiſſes to the next convocation.

Alſo we deſire that the ſtatute, commanding the clergy to exhibit the diſpenſations granted by the pope before the feaſt of Michaelmas next coming, may be revoked at the next parliament.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

The king's injunctions. Ex reg. Cranmer. fol. 97. b.

IN the name of God, Amen. In the yere of our Lord God M.D.XXXVI. and of the moſt noble reigne of our ſovereigne lord Henry VIII. kyng of England, and of France, the 28th yere, and the day of——I Thomas Crumwell, knight, lord Crumwell, kepar of the pryvey ſeale of our ſaid ſovereigne lord the king, and vicegerent unto the ſame, for and concerninge all his juriſdiction eccleſiaſticall within this realme, viſyting by the king's highneſſe ſupreme authorite eccleſiaſticall the people and clergie of this deanrye of——by my truſty commiſſarye——lawfully deputed and conſtitute for this parte, have to the glorie of almightie God, to the king's highneſſe honour, the publique weale of this his realme, and encreaſe of vertue in the ſame, appoynted and aſſigned theſe injunctions inſuying, to be kepte and obſerved of the deane, parſons, vicars, curats, and ſtipendaries reſiante, or havyng cure of ſoule, or any other ſpirituall adminiſtration within this deanry, under the payns hereafter lymyted and appoynted.

The fyrſt ys, that the deane, parſons, vicars, and other havyng cure of ſoules any where within the deanrye, ſhall faithfullye kepe and obſerve, and as far as in them may lye, ſhall cauſe to be obſerved and kepte of other, all and ſingular lawes and ſtatutes of this realme made for th' aboliſhynge and extirpation of the biſſhops of Rome's pretenſed and uſurped power and juriſdiction within this realme, and for th' eſtabliſhemente and confirmation of the kynges authoritye and juriſdiction within the ſame, as of the ſupreme hed of the church of England, and ſhall to the uttermoſte of their witte, knowlege, and learninge, purely, ſincerly, and without any colour or diſſimulation declare, manyfeſt, and open for the ſpace of one quarter of a yere nowe next enſuynge, once every Sonday, and after that at the leaſtwyſe twiſe every quarter, in theire ſermones and other collations, that the biſſhope of Rome's uſurped power and juriſdiction, havinge no eſtabliſhemente nor grounde by the lawe of God, was of moſt juſte cauſes taken away and aboliſhed; and therfore they owe unto him no manner of obedience or ſubjection, and that the kynges power is within his dominion the higheſt power and potentate under God, to whom all men within the ſame dominion by Goddes commaundement owe moſt loyaltie and obedience, afore and above all other powers and potentates in earth.

Item, whereas certayne articles were lately deviſed and put forthe by the king's highneſſe authority, and condeſcended upon by the prelates and clergye of this his realme in convocation, wherof parte are neceſſarye to be holden and belevyd for our ſalvation, and th' other parte do concerne and touche certaine laudable ceremonies, rites, and uſages of the churche mete and convenyente to be kepte and uſed for a decente and a politicke order in the ſame; the ſaid deane, perſones, vicars, and other curates ſhall ſo open and declare in theire ſaid ſermones and other collations the ſaid articles unto them, that be under theire cure, that they may plainlye knowe and diſcerne, which of them be neceſſarye to be belevid and obſervid for their ſalvation; and whiche be not neceſſarye, but only do concerne the decente and politike order of the ſaid churche, accordinge to ſuch commaundemente and admonition as hathe beene gyven unto theme heretofore by authoritye of the kinges highneſs in that behalf.

Moreover, that they ſhall declare unto all ſuche, as be under their cure, the articles likewyſe devyſed, put forthe, and authorized of late for and concerning th' abrogation of certeyne ſuperfluous holidayes, according to th' effecte and purporte of the ſame articles, and perſwade their pariſſiners to kepe and obſerve the ſame inviolablye, as things holineſelye provyded, decreed, and eſtabliſhed by common conſent and publique authoritye for the weale, commoditye, and profitte of all this realme.

Beſides this, to th' intente that all ſuperſtition and hypocriſie crept into divers mennys hartes may vaniſh away, they ſhall not ſet forthe, or extoll any images, reliques, or myracles for any ſuperſtition or lucre, nor allure the people by any inticementes to the pilgrimage of any ſaynt, otherwiſe than ys permitte in the articles lately put forth by th' auctoritye of the kinges majeſtye, and condeſcended upon by the prelates and clergye of this his realme

realme in convocation, as though it were proper or peculiar to that ſaynt to gyve this commoditye or that, ſeinge all goodneſſe, helth, and grace ought to be both asked and loked for only of God, as of the verye author of the ſame, and of none other, for without hym that cannot be gyven; but they ſhall exhorte as well their pariſhners as other pilgrims, that they do rather applye themſelves to the kepyng of Goddes commaundements and fulfilling of his workes of cheritye, perſwading them that they ſhall pleaſe God more by the true exerciſing of their bodilie labour, travaile, or occupation, and providing for their familyes, than yf they went about to the ſaid pilgrimages; and that yt ſhall profitt more their ſoule helth, yf they do beſtow that on the poore and nedy, which they wold have beſtowed uppon the ſaid images or reliques.

Alſo in the ſame theyr ſermones, and other collations the parſones, vicares, and other curates abovesaide ſhall diligently admoniſhe the fathers and mothers, maſters and governors of yothe, beynge within their cure, to teache or cauſe to be taught their children and ſervants, evyn from their infancy, their "Pater noſter," the Articles of our faithe, and the Tenne Commaundementes in their mother tongue; and the ſame ſo towght, ſhal cauſe the ſaide yowthe ofte to repete and underſtand; and to th'intent this may be the more eaſlye donne, the ſaid curatis ſhal in their ſermones deliberatlye and plainlye recite ofte the ſaid "Pater noſter," th'Articles of our faythe, and the Tenne Commandments, one clauſe or article one daye, and another an other daye, tyll the ole be taught and learned by lytill; and ſhall deliver the ſame in wrytinge, or ſhewe where printed bookes conteyning the ſame be to be ſold, to them that can rede or will deſire the ſame; and therto that the ſaid fathers and mothers, maſters and governors doo beſtowe their children and ſervants even from their childhode ether to learninge, or to ſomme other honeſte exercyſe, occupation, or huſbandrye, exhortynge, counſaylinge, and by all the ways and meannys they maye, as well in theire ſaid ſermones and collations, as otherways perſwadynge the ſaid fathers, mothers, maſters, and other governours, being under their cure and charge, dyligentlye to provyd and forſee that the ſaid youth be in no maner wyſe kept or brought up in ydleneſs, leſt at any time afterwarde they be dryven, for lack of ſomme myſterie or occupation to lyve by, to fall to begging, ſtealinge, or ſome other unthryftines; for as much as we may dayly ſee throughe ſlowthe and ydelnes dyvers valiant men fall, ſome to begging, and ſumme to thefte and murther, which after brought to calamity and myſerye, impute a greatparte therof to their fryndes and governours, which ſuffred them to be broght up ſo ydely in their youth; where if they had been well educatted and broght up in ſome good lytterature, occupation, or myſterye, they ſholde, beinge rulers of their own famylye, have profyted as well themſelf, as dyvers other perſones, to the great comodytye and ornament of the common weale.

Alſo, that the ſaid parſones, vicars, and other curates ſhall diligently provide, that ſacrament and ſacramentalls be duly and reverently adminiſtred in their pariſhes; and yf at any tyme yt happen them other in any of the caſes expreſſed in the ſtatutes of this realm, or of ſpeciall lycence given by the king's majeſtye, to be abſent from their benefices, they ſhall leave their cures, not to a rude and unlearned perſon, but to an honeſt, well learned, and experte curate, that may teche the rude and unlearned of their cure holſome doctrine, and reduce them to the right waye, that do erre; and alwayes let them ſee, that nother they, nor their vicars do ſeke more their own profitt, promotion, or advauntage, than the profitt of the ſowles, that they have under their cure, or the glory of God.

Alſo the ſaid deane, parſones, vicars, curates, and other preeſtes ſhall in no wyſe, at any unlawfull tyme, nor for any other cauſe, thanne for their honeſte neceſſitye, hawnt, or reſort to any tavernes or alehouſes, and after their dynner and ſupper, they ſhall not give themſelfs to drynkynge or riotte, ſpendynge their tyme idellye by day or by night, at tables or cardes-playenge, or any other unlawfull game; but at ſuch times as they ſhall have ſuche leyſure, they ſhall rede or here ſumme what of holy Scripture, or ſhall occupy themſelves withe ſomme other honeſte exerciſe, and that they always doo thoſe thinges, whiche appurteyne to good congruence and honeſtye, with profitt of the common weale, havyng always in mynd, that they ought to excell all other in puritye of lyf, and ſhold be example to all other to lyve well and chryſtenlye.

Furthermore, bycauſe the goodes of the churche are called the goodes of the poore, and at theſe dayes, nothing ys leſs ſeene than the poore to be ſuſteyned with the ſame; all parſones, vicars, penſionaries, prebendaries, and other beneficed men within this deanrye, not being reſident uppon theire benefices, whiche may diſpend yerely 20. pounds or above within this deanrye or elſewhere, ſhall dyſtribute hereafter, yerelye, amongiſte their poore pariſhners, or other inhabitants there, in the preſence of the churchewardens, or ſumme other honeſt men of the pariſhe, the 14th part of the fruits and revenues of their ſaid benefices, leſte they be worthily noted of ingratitude, which reſerving ſo many parts to themſelfs, cannot voucheliff to empart the fourtieth portion thereof emongiſte the poore people of that pariſhe, that ys ſo fruitfull and profitable unto them.

And to th'intent that learnid men may herafter ſpringe the more for the execution of the praemyſſes, every parſone, vicare, clerke, or beneficed man within this deanrye, having yerely to diſpend in benefices, and other promotions of the churche an hundreth poundes, ſhall gyve competent exhibition to one ſcolar, and for as many hunderethe poundes more as

he

he may diſpende, to ſo many ſcolars more ſhall gyve like exhibition in the univerſitie of Oxford, or Cambrige, or ſomme grammer ſcole, which after they have profited in good learning, may be partners of their patrones cure and charge, as well in preachinge as otherwyſe in the execution of their offices, or may, when nede ſhall be, otherwyſe profite the common wealth with their counſell and wyſdom.

Alſo, that all parſones, vicars, and clerkes, havynge churches, chappells, or manſions within this deanrye, ſhall beſtow yerelye herafter uppon the ſame manſions or chauncells of their churches, being in decaye, the ſythe part of theire benefices, till they be fullye repayred, and the ſame ſo repayred, ſhall always kepe and mynteyne in good ſtate.

All which, and ſingular injunctions, ſhall be inviolablye obſervyd of the ſaid deane, parſones, vicars, curates, ſtipendaries, and other clerks,and beneficed men, under the pain of ſuſpenſion and ſequeſtration of the fruits of their benefices, untyll they have done their dutye acording to theſe injunctions.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

Injunctions by Thomas lord Crumwell, his majeſty's vicar general.
Reg. Cranmer fol. 99. b.

IN the name of God, Amen. By th'auctorytye and commiſſion of the excellent prince Henrie, by the grace of God king of England and of France, defenſour of the faithe, lord of Ireland, and in earthe ſupreme hed under Chriſt of the churche of England, I Thomas, lord Crumwell, lord pryvey ſeale, vicegerent to the king's ſaid highneſs for all his juriſdiction eccleſiaſticall within this realme, do for the advancement of the true honor of almighty God, encreaſe of vertue, and diſcharge of the kinges majeſtye, gyve and exhibite unto you..... thies injunctions followinge to be kept, obſerved, and fulfilled, uppon the payns hereafter declared.

Fyrſte, that ye ſhall truly obſerve and kepe all and ſingular the king's highnes injunctions gyven unto you heretofore in my name by his graces authoritye, not only uppon the paynes therein expreſſyd, but alſo in your defawlt nowe after this ſeconde monytion continuyd, upon further puniſhement to be ſtraitlye extended towards you by the kinges highnes arbitremente or his vicegerent aforſayd.

Item, that ye ſhall provyde on this ſide the feaſt of ——— next commyng, one boke of the whole Bible of the largeſt volume, in Englyſhe, and the ſame ſett up in ſumme convenyent place within the ſaid churche that ye have cure of, whereas your pariſhners may moſt commodiouſlye reſort to the ſame, and rede yt; the charges of whiche boke ſhal be ratablie born between you the parſon, and the pariſhners aforſaid, that ys to ſay, the one half by yowe, and th'other half by them.

Item, that ye diſcorage no man pryvely or apertly from the readinge or hearing of the ſame Bible, but ſhall expreſſlye provoke, ſtere, and exhorte every parſone to rede the ſame, as that whyche ys the verye lively worde of God, that every chriſten man ys bownde to embrace, beleve, and followe, yf he loke to be ſaved; admonyſhinge them nevertheleſſe, to avoid all contention, altercation therin, and to uſe an honeſt ſobrietye in the inquiſition of the true ſenſe of the ſame, and referre th'explication of obſcure places to men of higher jugement in Scripture.

Item, that ye ſhall every Sondaye and holyday throughe the yere, openlye and plainlye recyte to your pariſhners twice or thrice together, or oftner, yf nede require, one particle, or ſentence of the "Pater noſter," or Crede in Engliſhe, to the intente they may learne the ſame by harte, and ſo from daye to daye, to gyve them one like leſſon or ſentence of of the ſame, tyll they have learned the whole "Pater noſter" and Crede in Engliſhe by rote; and as they be taught every ſentence of the ſame by rote, ye ſhall expownde, and declare the underſtanding of the ſame unto them, exhortinge all parents and houſholders to teache their childrin and ſervaunts the ſame, as they are bound in conſcience to doo, and that don, ye ſhall declare unto them the Ten Commaundements, one by one, everye Sondaye and holydaye, tyll they be lykewyſe perfect in the ſame.

Item, that ye ſhall in confeſſions every Lent examyne everye perſon that cometh to confeſſion unto you, whether they can recyte the Articles of our faithe and the Pater noſter in Engliſhe, and here them ſay the ſame; particularlye wherin they be not perfyt, ye ſhall declare to the ſame, that every chriſten perſon ought to know the ſame before they ſholde receave the bleſſed ſacrament of the altare, and moniſhe them to learne the ſame more perfectelye by the nex yere following, or elles lyke as they ought not to preſume to come to Goddes bourde without perfite knowlege of the ſame; and yf they do, yt ys to the great perill of their ſowles: ſo ye ſhall declare unto them, that ye loke for other injunctions from the kinges highneſs by that time, to ſtay and repell all ſuche from Goddes bourde, as ſhall be found ignorant in the premiſſes; wherof ye do thus admoniſh them, to the intente they ſholde both eſchewe the perill of theire ſowlis, and alſo the worldly rebuke that they might incurre hereafter by the ſame.

Item,

Item, that ye ſhall make, or cauſe to be made in the ſaid churche, and every other cure ye have, one ſermone every quarter of the yeer at the leaſt, wherin ye ſhall purely and ſincerly declare the very goſpell of Chriſt, and in the ſame exhort your herers to the workis of cheritie, mercye, and faithe, ſpecially preſcribed and commaunded in Scripture, and not to repoſe their truſt or affiance in any other workes deviſed by mannys fantaſies beſide Scripture; as in wandryng to pilgrimages, offering of money, candells, or tapers to ymages or reliques, or kyſſyng or lykyng the ſame, ſaying over a number of bedes not underſtanded or mynded on, or in ſuche like ſuperſtition, for the doing therof ye not only have no promeſſe or rewarde in Scripture; but contrariewiſe, great threats and maledictions of God, as things tending to idolatrie and ſuperſtition, which of all other offences, God almighty dothe moſt deteſte and abhorre, for that the ſame diminyſheth mooſt his honor and glorye.

Item, that ſuche feyned images, as ye know in any of your cures, to be ſo abuſed with pilgrimages or offrings of any thinge made therunto, ye ſhall for avoidinge that moſte deteſtable offence of idolatrie forthwithe take downe, and delaye, and ſhall ſuffer from henſforthe no candells, tapers, or images of wax to be ſett afore any image or picture, but only the lyght that comenlye goythe a croſſe the churche by the rode lofte; the light before the ſacrament of th'altare, and the light about the ſepulchre; which for th'adorninge of the churche and devyne ſervice, ye ſhall ſuffer to remeyne; ſtill admoniſhing your pariſhners, that images ſerve for none other purpoſe, but as to be bokes of unlerned men that cant know lettres, wherebye they might be otherwyſe admoniſhed of the lyves and converſation of them, that the ſaid images do repreſent; which images, yf they abuſe for any other intent, than for ſuch remembrances, they committ idolatry in the ſame to the great danger of their ſoules: and therfore, the king's highneſs graciouſly tendring the weal of his ſubjects ſowles, hath in parte allredye, and more will herafter travaile for the aboliſhinge of ſuche images, as might be an occaſion of ſo great an offence to God, and ſo great a danger to the ſowle of his loving ſubjects.

Item, that all in ſuch benefices or cures as ye have, wheruppon ye be not yourſelf reſident, ye ſhall appoynte ſuche curates in your ſtede, as both can by their habilitie, and will alſo promptly execute theiſe injunctions, and do their dutye; otherwiſe that ye are bounde in every behalf accordingly, and may profit their cure no leſſe withe good example of lyveyng, than withe declaration of the worde of God; or ells their lacke and defaltes ſhall be imputed unto you, who ſhall ſtraytly awnſwer for the ſame, yf they do otherwiſe.

Item, that ye ſhall admitt no man to preach within any your benefices or cures, but ſuch as ſhall appear unto you to be ſufficiently licenſed therunto by the king's highneſs, or his grace's authority, by the archebiſhopp of Caunterbury, or the biſhop of this dioces; and ſuch as ſhall be ſo licenſed ye ſhal gladly receive to declare the word of God, without any reſiſtence or contradiction.

Item, yf ye have heretofore declared to your pariſhners any thing to the extolling or ſettinge forthe of pilgrimages, feyned reliques, or images, or any ſuche ſuperſtition, ye ſhall nowe openly, afore the ſame, recante and reprove the ſame, ſhewing them, as the truthe is, that ye did the ſame uppon no grounde of Scripture, but as one ledd and ſeduced by a common erroure and abuſe crept into the churche, through the ſuffrance and avarice of ſuche as felte profite by the ſame.

Item, yf ye do or ſhall know any man within your pariſhe, or ellſwhere, that is a letter of the worde of God to be redde in Engliſhe, or ſincerly preached, or of th'execution of theſe injunctions, or a fautor of the biſhop of Rome's pretenſed power, nowe by the lawes of this relme juſtly rejectid and extirpatid, ye ſhall detect and preſent the ſame to the king's highneſs, or his honorable counſayle, or to his vicegerent aforeſaid, or the juſtice of peace next adjoyning.

Item, that you, and every parſon, vicar, or curate within this dioces ſhall for every churche kepe one boke or regiſter, wherin ye ſhall write the day and yere of every weddyng, chriſteninge, and buryenge made within your pariſhe for your tyme, and ſo every man ſucceeding yowe likewiſe; and alſo there inſerte every perſon's name that ſhall be ſo weddid, chriſtened, or buryed; and for the ſauff kepinge of the ſame boke, the pariſhe ſhall be bounde to provide of theire comone charges one ſure coffer with two locks and keys, wherof the one to remeyne withe yowe, and the other with the wardeyns of every ſuch pariſh, wherin the ſeid boke ſhal be layd up; whiche boke ye ſhall every Sunday take forthe, and in the preſence of the ſaid wardeins, or one of them, write and record in the ſame all the weddings, chriſteneings, and buryings made the whole week afore, and that done, to lay up the boke in the ſaid coffer as afore; and for every time that the ſame ſhall be omitted, the parte that ſhall be in the faulte therof, ſhall forfitt to the ſaid churche three ſhillings and ſix pence, to be employde on the reparation of the ſaide churche.

Item, that ye ſhall onys every quarter of a year reade theſe and the other former injunctions gyven unto you by th'auctoritye of the kinges highneſs, openly and deliberately before all your pariſhners, to the entente that bothe you may the better be admoniſhed of your dutye, and your ſaid pariſhners the more incyted to enſue the ſame for their parte.

Item, foraſmuche as by a law eſtabliſhed every man ys bounde to pay his tithes, no man ſhall by colour of duty omitted by their curates

curates deteyne their tythes, and ſo redubbe one wronge with another, and be his owne juge; but ſhall truly pay the ſame, as hath been accuſtomed, to their parſones and curates, without any reſtraynt or dyminution; and ſuch lacke or default as they can juſtelye finde in their parſones and curates, to call for reformation therof at their ordinaries, and other ſuperiours hands, who uppon complayntes and due prooffe therof ſhal reforme the ſame accordinglye.

Item, that no parſone ſhall from hensforthe alter or change the order and maner of any faſting day that is commanded and indicted by the churche, nor of any prayer or devine ſervice, otherwyſe then ys ſpecifyed in the ſaid injunctions, untyll ſuch tyme as the ſame ſhal be ſo ordered and tranſpoſed by the king's highneſs aucthoritie, the evys of ſuche ſaints, whoſe holydays be abrogated, only excepted, whiche ſhal be declared hensforthe to be no faſting dais; excepted alſo the commemoration of Thomas Beckett, ſumme tyme archebiſſhoppe of Canterbury, whiche ſhall be clene omitted, and in ſtedde therof the feriall ſervice uſed.

Item, that the knowllinge of the "Aves" after ſervice, and certayne other tymes, whiche hath been broughtin and begenne by the pretence of the byſſhopps of Rome pardon, hensforthe be left and omytted, leſte the people do herafter truſt to have pardon for the ſainge their "Aves" betwyne the ſaid knowllinge, as they have done in tymes paſte.

Item, wherin tymes paſt men have uſed in divers places in their proceſſions to ſing "Ora pro nobis" to ſo many ſaints, that they had no tyme to ſing the good ſuffrages following, as "Parce nobis Domine, et libera nos Domine;" that muſt be taught and preachide that better that were to omytte "Ora pro nobis," and to ſinge the other ſuffrages.

All whiche and ſingular injunctions I miniſter unto you, and to your ſucceſſours, by the king's highneſs aucthorite to me committed in this parte, whiche I charge and commaunde yowe by the ſame aucthoritie to obſerve and kepe, uppon payne of depryvation, ſequeſtration of the fruits, or ſuch other cohertion as to the king's highneſs, or his vicegerent for the tyme beyng, ſhal be ſeen convenient.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER. 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

Articles about religion ſet out by the convocation, and publiſhed by the king's authority. Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 59. et Burnet Hiſt. Reform. vol I. append. p. 305. Conf. Fuller Church Hiſt.

HENRY the eighth, by the grace of God king of England and of France, defender of the faith, and lord of Ireland, and in earth ſupreme head of the church of England, to all and ſingular our moſt loving, faithful, and obedient ſubjects greeting. Amongſt other cures committed to this our princely office, whereunto it hath pleaſed God of his infinite mercy and goodneſs to call us, we have always eſteemed and thought (as we alſo yet eſteem and think) this to be moſt chief, moſt ponderous, and of moſt weight, that his holy word and commandments may ſincerely, without let or hindrance, be of our ſubjects truly believed, and reverently kept and obſerved, and that unity and concord in opinions, namely in ſuch things as do concern our religion, may increaſe and go forthward, and all occaſion of diſſent and diſcord touching the ſame be repreſſed and utterly extinguiſhed; for the which cauſe, we being of late, to our great regret, credibly advertiſed of ſuch diverſity in opinions as have grown and ſprongen in this our realm, as well concerning certain articles neceſſary to our ſalvation, as alſo touching certain honeſt and commendable ceremonies, rites, and uſages in our ſaid church, for an honeſt policy and decent order, heretofore of long time uſed and accuſtomed, minding to have that unity and agreement eſtabliſhed through our ſaid church, concerning the premiſſes: and being very deſirous to eſchew not only the danger of ſouls, but alſo the outward inquietneſs, which by occaſion of the ſaid diverſity in opinions (if remedy had not been provided) might perchance have enſued, have not only in our own perſon at many times taken great pain, ſtudy, labours, and travails, but alſo have cauſed our biſhops, and other the moſt diſcreet and beſt learned men of our clergy of this our whole realm to be aſſembled in our convocation, for the full debatement, and quiet determination of the ſame; where, after long and mature deliberation and diſputations had of and upon the premiſſes, finally they have concluded and agreed upon the ſaid matters, as well thoſe which be commanded of God, and are neceſſary to our ſalvation, as alſo the other touching the honeſt ceremonies and good and politic orders, as is aforeſaid; which their determination, debatement, and agreement, forasmuch as we think to have proceeded of a good, right, and true judgment, and to be agreeable to the laws and ordinances of God, and much profitable for the eſtabliſhment of that charitable concord and unity in our church of England, which we moſt deſire, we have cauſed the ſame to be publiſhed; willing, requiring, and commanding you to accept, repute, and take them accordingly; moſt heartily deſiring and praying almighty God, that it may pleaſe him ſo to illuminate your hearts, that you, and every of you may have no leſs deſire, zeal, and love to the ſaid unity and concord in reading, divulging, and following the ſame, than we have had, and have, in cauſing them to be thus deviſed, ſet forth, and publiſhed. And for becauſe we would the ſaid articles,

ticles, and every of them to be taken and underſtanden of you after ſuch ſort, order, and degree, as appertaineth; accordingly we have cauſed by the like aſſent and agreement of our ſaid biſhops, and other learned men, the ſaid articles to be divided into two ſorts; that is to ſay, ſuch as are commanded expreſly by God, and are neceſſary to our ſalvation; and ſuch other, as although they be not expreſly commanded of God, nor neceſſary to our ſalvation, yet being of a long continuance, for a decent order and honeſt policy prudently inſtituted, are for that ſame purpoſe and end to be obſerved in like manner; which ye following after ſuch ſort, as we have preſcribed unto you, ſhall not only attain that moſt charitable unity and loving concord, whereof ſhall enſue your incomparable commodity, profit, and lucre, as well ſpiritual as other; but alſo ye conforming yourſelves, and uſing theſe our ſaid articles, as is aforeſaid, ſhall not a little encourage us to take further travails, pains, and labours for your commodities in all ſuch other matters as in time to come may happen to occur, and as it ſhall be moſt to the honour of God, and ours, the profit, tranquillity, and quietneſs of all you our moſt loving ſubjects.

The articles of our faith.

Firſt, as touching the chief and principal articles of our faith, ſith it is thus agreed as hereafter followeth by the whole clergy of this our realm, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people by us committed to their ſpiritual charge, that they ought and muſt moſt conſtantly believe and defend all thoſe things to be true which be comprehended in the whole body and canon of the Bible, and alſo in the three creeds or ſymbols; whereof one was made by the apoſtles, and is the common creed which every man uſeth; the ſecond was made in the holy council of Nice, and is ſaid daily in the maſs; and the third was made by Athanaſius, and is comprehended in the Pſalm "Quicunque vult;" and that they ought and muſt take and interpret all the ſame things according to the ſelfſame ſentence and interpretation, which the words of the ſelfſame creeds or ſymbols do purport, and the holy approved doctors in the church do intreat and defend the ſame.

Item, that they ought and muſt repute, hold, and take all the ſame things for the moſt holy, moſt ſure, and moſt certain and infallible words of God, and ſuch as neither ought, ne can be altered or convelled by any contrary opinion or authority.

Item, that they ought and muſt believe, repute, and take all the articles of our faith, contained in the ſaid creeds, to be ſo neceſſary to be believed for man's ſalvation, that whoſoever been taught will not believe them as is aforeſaid, or will obſtinately affirm the contrary of them, he or they cannot be the very members of Chriſt, and his eſpouſe the church, but be very infidels or heretics, and members of the devil, with whom they ſhall perpetually be damned.

Item, that they ought and muſt moſt reverently and religiouſly obſerve and keep the ſelfſame words, according to the very ſame form and manner of ſpeaking, as the articles of our faith be already conceived and expreſſed in the ſaid creeds, without altering in any wiſe or varying from the ſame.

Item, that they ought and muſt utterly refuſe and condemn all thoſe opinions contrary to the ſaid articles, which were of long time paſt condemned in the four holy councils, that is to ſay, in the council of Nice, Conſtantinople, Epheſus, and Chalcidonenſe, and all other ſith that time in any point conſonant to the ſame.

The ſacrament of baptiſm.

Secondly, as touching the holy ſacrament of baptiſm, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that they ought and muſt of neceſſity believe certainly all thoſe things, which have been always by the whole conſent of the church approved, received, and uſed in the ſacrament of baptiſm; that is to ſay, that the ſacrament of baptiſm was inſtituted and ordained in the New Teſtament, by our ſaviour Jeſus Chriſt, as a thing neceſſary for the attaining of everlaſting life, according to the ſaying of Chriſt, "Niſi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non poteſt intrare in regnum caelorum."

Item, that it is offered unto all men, as well infants as ſuch as have the uſe of reaſon, that by baptiſm they ſhall have remiſſion of ſins, and the grace and favour of God, according to the ſaying of John, "Qui crediderit et baptizatus fuerit, ſalvus erit."

Item, that the promiſe of grace and everlaſting life, which promiſe is adjoined unto this ſacrament of baptiſm, pertaineth not only unto ſuch, as have the uſe of reaſon, but alſo to infants, innocents, and children; and they ought therefore and muſt needs be baptized; and that by the ſacrament of Baptiſm they do alſo obtain remiſſion of their ſins, the grace and favour of God, and be made thereby the very ſons and children of God, inſomuch as infants and children dying in their infancy, ſhall undoubtedly be ſaved thereby, or elſe not.

Item, that infants muſt needs be chriſtened, becauſe they be born in original ſin, which ſin muſt needs be remitted, which cannot be done but by the ſacrament of baptiſm, whereby they received the Holy Ghoſt, which exerciſeth his grace and efficacy in them, and cleanſeth and purifieth them from ſin by his moſt ſecret virtue and operation.

Item, that children or men once baptized can, ne ought ever to be baptized again.

Item, that they ought to repute, and take all the Anabaptiſts and the Pelagians opinions contrary to the premiſſes, and every other man's opinion agreeable unto the ſaid Anabaptiſts or the Pelagians opinions in this behalf,

half, for deteſtable hereſies, and utterly to be condemned.

Item, that men or children, having the uſe of reaſon, and willing and deſiring to be baptized, ſhall, by the virtue of that holy ſacrament, obtain the grace and remiſſion of all their ſins, if they ſhall come thereunto perfectly and truly repentant and contrite of all their ſins before committed, and alſo perfectly and conſtantly confeſſing and believing all the articles of our faith, according as it was mentioned in the article before, or elſe not.

And finally, if they ſhall alſo have firm credence and truſt in the promiſe of God, adjoined to the ſaid ſacrament; that is to ſay, that in and by this ſaid ſacrament, which they ſhall receive, God the Father giveth unto them, for his Son Jeſus Chriſt's ſake, remiſſion of all their ſins, and the grace of the Holy Ghoſt, whereby they be newly regenerated, and made the very children of God, according to the ſaying of Chriſt and his apoſtle St. Peter, "Poenitentiam agite, et baptizetur unuſquiſque veſtrum in nomine Jeſu Chriſti in remiſſionem peccatorum, et accipietis donum Spiritus Sancti:" and according alſo to the ſaying of St. Paul ad Titum III. "Non ex operibus juſtitiae, quae fecimus nos, ſed ſecundum ſuam miſericordiam, ſalvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus Sancti, quem effudit in nos opulenter per Jeſum Chriſtum ſervatorem noſtrum, ut juſtificati illius gratia, haeredes efficiamur juxta ſpem vitae aeternae."

The ſacrament of penance.

Thirdly, concerning the ſacrament of penance, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that they ought and muſt moſt conſtantly believe, that this ſacrament was inſtituted of Chriſt in the New Teſtament, as a thing ſo neceſſary for man's ſalvation, that no man, which after his baptiſm is fallen again, and hath committed deadly ſin, can without the ſame be ſaved, or attain everlaſting life.

Item, that like as ſuch men, which after baptiſm do fall again into ſin, if they do not penance in this life, ſhall undoubtedly be damned; even ſo whenſoever the ſame men ſhall convert themſelves from the ſaid naughty life, and do ſuch penance for the ſame, as Chriſt requireth of them, they ſhall without doubt attain remiſſion of their ſins, and ſhall be ſaved.

Item, that this ſacrament of perfect penance, which Chriſt requireth of ſuch manner of perſons, conſiſteth of three parts; that is to ſay, contrition, confeſſion, with the amendment of the former life, and a new obedient reconciliation unto the laws and will of God; that is to ſay, exterior acts in works of charity, according as they be commanded of God, which be called in Scripture "Fructus digni poenitentia."

Furthermore, as touching contrition, which is the firſt part, we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that the ſaid contrition conſiſteth in two ſpecial parts, which muſt always be conjoined together, and cannot be diſſevered; that is to ſay, the penitent and contrite man muſt firſt acknowledge the filthineſs and abomination of his own ſin, whereunto he is brought by hearing and conſidering of the will of God, declared in his laws, and feeling and perceiving in his own conſcience, that God is angry and diſpleaſed with him for the ſame; he muſt alſo conceive not only great ſorrow and inward ſhame, that he hath ſo grievouſly offended God, but alſo great fear of God's diſpleaſure towards him, conſidering he hath no works or merits of his own, which he may worthily lay before God, as ſufficient ſatisfaction for his ſins; which done, then afterwards with this fear, ſhame, and ſorrow, muſt needs ſucceed, and be conjoined the ſecond part, viz. a certain faith, truſt, and confidence of the mercy and goodneſs of God, whereby the penitent muſt conceive certain hope and faith, that God will forgive him his ſins, and repute him juſtified, and of the number of his elect children, not for the worthineſs of any merit or work done by the penitent, but for the only merits of the blood and paſſion of our ſaviour Jeſus Chriſt.

Item, that this certain faith and hope is gotten, and alſo confirmed, and made more ſtrong by the applying of Chriſt's words and promiſes of his grace and favour, contained in his goſpel, and the ſacraments inſtituted by him in the New Teſtament; and therefore to attain this certain faith, the ſecond part of penance is neceſſary, that is to ſay, confeſſion to a prieſt, if it may be had; for the abſolution given by the prieſt was inſtituted of Chriſt, to apply the promiſes of God's grace and favour to the penitent.

Wherefore as touching confeſſion, we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us to their ſpiritual charge, that they ought and muſt certainly believe, that the words of abſolution, pronounced by the prieſt, be ſpoken by the authority given to him by Chriſt in the Goſpel.

Item, that they ought and muſt give no leſs faith and credence to the ſame words of abſolution, ſo pronounced by the miniſters of the church, than they would give unto the very words and voice of God himſelf, if he ſhould ſpeak unto us out of heaven, according to the ſaying of Chriſt, "Quorum remiſeritis peccata," etc. "et qui vos audit, me audit."

Item, that in no ways they do contemn this auricular confeſſion, which is made unto the miniſters of the church, but that they ought to repute the ſame as a very, and expedient, and neceſſary mean, whereby they may require and aſk this abſolution at the prieſt's hands, at ſuch times, as they ſhall find their conſciences grieved with mortal ſin, and have occaſion ſo to do, to the intent they may

may thereby attain certain comfort and conſolation of their conſciences.

As touching the third part of penance, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us to their ſpiritual charge, that although Chriſt and his death be the ſufficient oblation, ſacrifice, ſatisfaction, and recompence, for the which God the Father forgiveth, and remitteth to all ſinners not only their ſins, but alſo eternal pain due for the ſame; yet all men truly penitent, contrite, and confeſſed, muſt needs alſo bring forth the fruits of penance; that is to ſay, prayer, faſting, alms deeds, and muſt make reſtitution or ſatisfaction in will and deed to their neighbours in ſuch things, as they have done them wrong and injury in; and alſo muſt do all other good works of mercy and charity, and expreſs their obedient will in the executing and fulfilling of God's commandments outwardly, when time, power, and occaſion ſhall be miniſtred unto them, or elſe they ſhall never be ſaved. For this is the expreſs precept and commandment of God, "Agite fructus dignos poenitentia;" and St. Paul ſaith, "Debitores ſumus," and in another place he ſaith, "Caſtigo corpus meum, et in ſervitutem redigo."

Item, that theſe precepts and works of charity be neceſſary works to our ſalvation, and God neceſſarily requireth, that every penitent man ſhall perform the ſame, whenſoever time, power, and occaſion ſhall be miniſtred unto him ſo to do.

Item, that by penance and ſuch good works of the ſame, we ſhall not only obtain everlaſting life, but alſo we ſhall deſerve remiſſion or mitigation of theſe preſent pains and afflictions in this world, according to the ſaying of St. Paul, "Si nos ipſi judicaremus, non judicaremur, a Domino;" et Zacharias, "Convertimini ad me, et ego convertar ad vos;" et Eſaias lviii. "Frange eſurienti panem tuum, etc. tunc eris velut hortus irriguus." Haec ſunt inculcanda eccleſiis, et ut exercitentur ad bene operandum, et in hiis ipſis operibus exerceant et confirment fidem, petentes et expectantes a Deo mitigationem praeſentium calamitatum.

The ſacrament of the altar.

Fourthly, as touching the ſacrament of the altar, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that they ought and muſt conſtantly believe, that under the form and figure of bread and wine, which we there preſently do ſee and perceive by outward ſenſes, is verily, ſubſtantially, and really contained and comprehended the very ſelfſame body and blood of our ſaviour Jeſus Chriſt, which was born of the virgin Mary, and ſuffered upon the croſs for our redemption; and that under the ſame form and figure of bread and wine, the very ſelfſame body and blood of Chriſt is corporally, really, and in the very ſubſtance exhibited, diſtributed, and received of all them, which receive the ſaid ſacrament; and that therefore the ſaid ſacrament is to be uſed with all due reverence and honour; and that every man ought firſt to prove and examine himſelf, and religiouſly to try and ſearch his own conſcience, before he ſhall receive the ſame, according to the ſaying of St. Paul, "Quiſquis ederit panem hunc, aut biberit de poculo Domini indigne, reus erit corporis et ſanguinis Domini; probet autem ſeipſum homo, et ſic de pane illo edat, et de poculo illo bibat; nam qui edit aut bibit indigne, judicium ſibi ipſi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini."

Juſtification.

Fifthly, as touching the order and cauſe of our juſtification, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that this word juſtification ſignifieth remiſſion of our ſins, and our acceptation or reconciliation unto the grace and favour of God, that is to ſay, our perfect renovation in Chriſt.

Item, that ſinners attain this juſtification by contrition and faith joined with charity, after ſuch ſort and manner as we before mentioned and declared; not as though our contrition or faith, or any works proceeding thereof, can worthily merit or deſerve to attain the ſaid juſtification; for the only mercy and grace of the Father, promiſed freely unto us for his Son's ſake Jeſus Chriſt, and the merits of his blood and his paſſion be the only ſufficient and worthy cauſes thereof; and yet that notwithſtanding to the attaining of the ſaid juſtification, God requireth to be in us not only inward contrition, perfect faith and charity, certain hope and confidence, with all other ſpiritual graces and motions, which, as we ſaid before, muſt neceſſarily concur in remiſſion of our ſins, that is to ſay, our juſtification; but alſo he requireth and commandeth us, that after we be juſtified, we muſt alſo have good works of charity and obedience towards God, in the obſerving and fulfilling outwardly of his laws and commandments. For although acceptation to everlaſting life be conjoined with juſtification, yet our good works be neceſſarily required to the attaining of everlaſting life; and we being juſtified, be neceſſarily bound, and it is our neceſſary duty to do good works, according to the ſaying of St. Paul; "Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem vivamus; nam ſi ſecundum carnem vixerimus, moriemur; ſin autem ſpiritu facta corporis mortificaverimus, vivemus; etenim quicunque Spiritu Dei ducuntur, hi ſunt filii Dei:" and Chriſt ſaith, "Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata:" and St. Paul "de malis operibus" ſaith, "Qui talia agunt, regnum Dei non poſſidebunt;" wherefore we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge,

charge; and God neceſſarily requireth of us to do good works, commanded by him, and that not only outward and civil works, but alſo the inward ſpiritual motions and graces of the Holy Ghoſt; that is to ſay, to dread and fear God, to love God, to have firm confidence and truſt in God, to invocate and call upon God, to have patience in all adverſities, to hate ſin, and to have certain purpoſe and will not to ſin again, and ſuch other like motions and virtues; for Chriſt ſaith, "Niſi abundaverit juſtitia veſtra pluſquam Scribarum et Phariſaeorum, non intrabitis in regnum caelorum;" that is to ſay, we muſt not only do outward civil good works, but alſo we muſt have theſe foreſaid inward ſpiritual motions conſenting and agreeable to the law of God.

Of images.

As touching images, truth it is, that the ſame have been uſed in the Old Teſtament, and alſo for the great abuſes of them, ſometimes deſtroyed, and put down; and in the New Teſtament they have been alſo allowed, as good authors do declare; wherefore we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us to their ſpiritual charge, how they ought and may uſe them.

And Firſt, that there may be attributed unto them, that they be repreſenters of vertue and good example, and that they alſo be, by occaſion, the kindlers and ſtirrers of mens minds, and make men oft to remember and lament their ſins and offences, eſpecially the images of Chriſt and our Lady; and that therefore it is meet, that they ſhould ſtand in the churches, and none otherwiſe to be eſteemed: and to the intent the rude people ſhould not from henceforth take ſuch ſuperſtition, as in time paſt it is thought, that the ſame hath uſed to do, we will, that our biſhops and preachers diligently ſhall teach them, and according to this doctrine reform their abuſes; for elſe there might fortune idolatry to enſue, which God forbid. And as for cenſing of them, and kneeling and offering unto them, with other like worſhipings, although the ſame hath entered by devotion, and fallen to cuſtom; yet the people ought to be diligently taught, that they in no wiſe do it, nor think it meet to be done to the ſame images, but only to be done to God, and in his honour, although it be done before the images, whether it be of Chriſt, of the croſs, or of our Lady, or of any other ſaint beſides.

Of honouring of ſaints.

As touching the honouring of ſaints, we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that ſaints, now being with Chriſt in heaven, be to be honoured of chriſtian people in earth, but not with that confidence and honour, which are only due unto God, truſting to attain at their hand: that, which muſt be had only of God; but that they be thus to be honoured, becauſe they be known the elect perſons of Chriſt, becauſe they be paſſed in godly life out of this tranſitory world, becauſe they already do reign in glory with Chriſt; and moſt ſpecially to laud and praiſe Chriſt in them for their excellent virtues, which he planted in them, for example of, and by them to ſuch as are yet in the world, to live in vertue and goodneſs, and alſo not to fear to die for Chriſt, and his cauſe, as ſome of them did; and finally, to take them, in that they may, to be the advancers of our prayers and demands unto Chriſt. By theſe ways, and ſuch like, be ſaints to be honoured, and had in reverence, and by none other.

Of praying to ſaints.

As touching praying to ſaints, we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that albeit grace, remiſſion of ſins, and ſalvation cannot be obtained but of God only, by the mediation of our Saviour Chriſt, which is the only ſufficient mediator for our ſins; yet it is very laudable to pray to ſaints in heaven everlaſtingly living, whoſe charity is ever permanent, to be interceſſors, and to pray for us, and with us unto almighty God. After this manner all holy angels and ſaints in heaven pray for us, and with us unto the Father, that for his dear Son Jeſus Chriſt's ſake, we may have grace of him, and remiſſion of our ſins, with an earneſt purpoſe, not wanting ghoſtly ſtrength, to obſerve and keep his holy commandments, and never to decline from the ſame again unto our lives end; and in this manner we may pray to our bleſſed Lady, to St. John Baptiſt, to all and every of the apoſtles, or any other ſaint particularly, as our devotion doth ſerve us; ſo that it be done without any vain ſuperſtition, as to think, that any ſaint is more merciful, or will hear us ſooner, than Chriſt; or that any ſaint doth ſerve for one thing more than other, or is patron of the ſame. And likewiſe we muſt keep holy days unto God in memory of him, and his ſaints upon ſuch days, as the church has ordained their memories to be celebrated; except they be mitigated and moderated by the aſſent and commandment of the ſupreme head to the ordinaries, and then the ſubjects ought to obey it.

Of rites and ceremonies.

As concerning the rites and ceremonies of Chriſt's church, as to have ſuch veſtments in doing God ſervice, as be and have been moſt part uſed; as ſprinkling of holy water, to put us in remembrance of our baptiſm, and the blood of Chriſt ſprinkled for our redemption upon the croſs; giving of holy bread, to put us in remembrance of the ſacrament of the altar,

altar, that all chriſtian men be one body myſtical of Chriſt; as the bread is made of many grains, and yet but one loaf, and to put us in remembrance of the receiving of the holy ſacrament and body of Chriſt, the which we ought to receive in right charity; which in the beginning of Chriſt's church, men did more often receive than they uſe now adays to do; bearing of candles on Candlemas day, in memory of Chriſt the ſpiritual light, of whom Simeon did propheſy, as is read in the church that day; giving of aſhes on Aſh-Wedneſday, to put in remembrance every chriſtian man in the beginning of Lent and penance, that he is but aſhes and earth, and thereunto ſhall return; which is right neceſſary to be uttered from henceforth in our mother tongue always on the ſame day; bearing of palms on Palm Sunday, in memory of receiving of Chriſt into Jeruſalem a little before his death, that we may have the ſame deſire to receive him into our hearts; creeping to the croſs, and humbling ourſelves to Chriſt on Good Friday, and offering there unto Chriſt before the ſame, and kiſſing of it in memory of our redemption by Chriſt made upon the croſs; ſetting up the ſepulchre of Chriſt, whoſe body after his death was buried; the hallowing of the font, and other like exorciſms, and benedictions by the miniſters of Chriſt's church, and all other like laudable cuſtoms, rites, and ceremonies be not to be contemned and caſt away, but to be uſed and continued as things good and laudable, to put us in remembrance of thoſe ſpiritual things, that they do ſignify, not ſuffering them to be forgotten, or to be put in oblivion, but renewing them in their memories from time to time; but none of theſe ceremonies have power to remit ſin, but only to ſtir and lift up our minds unto God, by whom only our ſins be forgiven.

Of purgatory.

Foraſmuch as due order of charity requireth, and the book of Maccabees, and divers ancient doctors plainly ſhewing, that it is a very good and charitable deed, to pray for ſouls departed; and foraſmuch alſo as ſuch uſage hath continued in the church ſo many years, even from the beginning; we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge, that no man ought to be grieved with the continuance of the ſame, and that it ſtandeth with the very due order of charity, for a chriſtian man to pray for ſouls departed, and to commit them in our prayers to God's mercy, and alſo to cauſe other to pray for them in maſſes and exequies, and to give alms to other to pray for them, whereby they may be relieved and holpen of ſome part of their pain: but foraſmuch as the place where they be, the name thereof, and kind of pains there alſo be to us uncertain by Scripture; therefore this, with all other things, we remit to God almighty, unto whoſe mercy it is meet and convenient for us to commend them, truſting that God accepteth our prayers for them, referring the reſt wholly to God, to whom is known their eſtate or condition: wherefore it is much neceſſary, that ſuch abuſes be clearly put away, which under the name of purgatory have been advanced, as to make men believe that through the biſhop of Rome his pardon ſouls might clearly be delivered out of purgatory, and all the pains of it, or that maſſes ſaid at "Scala Caeli," or otherwhere, in any place, or before any image, might likewiſe deliver them from all their pain, and ſend them ſtraight to heaven; and other like abuſes,

Thomas Crumwell.

T. Cantuarien.
Edwardus, Ebor.
Johannes, London.
Cuthbertus, Dunelmen.
Johannes, Lincoln.
Johannes, Lincoln. nomine procurator. pro dom. Johan. Exon.
Johannes, Bathonien.
Thomas, Elien.
Johannes, Lincoln. nomine procuratorio pro dom. Rowlando Coven. et Lichfelden.
Johannes, Bangoren.
Nicolaus, Sariſburien.
Edwardus, Hereforden.
Hugo, Wigornen.
Johannes, Roffen.
Richardus, Ciceſtren.
Willielmus, Norwicenſis.
Willielmus, Meneven.
Robertus, Aſſaven.
Robertus, abbas ſancti Albani.
Willielmus, ab. Weſtmonaſter.
Johannes, ab. Buriae.
Richardus, ab. Glaſtoniae.
Hugo, ab. de Reding.
Robertus, ab. Malmeſbur.
Clemens, ab. Eveſhamenſis.
Johannes, ab. de Bello.
Willielmus, ab. S. Petri Gloceſt.
Richardus, ab. Winchelcombenſis.
Johannes, ab. de Croyland.
Robertus, ab. de Thorney.
Robertus, ab. de Waltham.
Johannes, ab. Cirenceſt.
Johannes, ab. Teoxburen.
Thomas, prior Coventr.
Johannes, ab. de Oſeney.
Henricus, abbas de ———
Anthonius, ab. de Eynſham.
Robertus, prior Elien.
Robertus, prior ſive magiſt. ordinis de Sempingham.
Richardus, ab. de Notley.
Hugo, prior de Huntington.
Willielmus, ab. de Stratford.
Gabriel, ab. de Buckfeſtria.
Henricus, ab. de Wardona.
Johannes, prior de Merton.
Richardus, prior de Walſingham.
Thomas, ab. de Geruddon.
Thomas, ab. de Stanley.

Richardus

Richardus, ab. de Bytleſden.
Richardus, prior de Lanthoni.
Robertus, ab. de Thame.
Johannes, prior de Newenham.
Radulphus, prior de Kymme.
Richardus, ab. de Bruera.
Robertus, ab. de Welhows.
Bartholomaeus, prior de Overey.
Willielmus, prior de Burgaveny.
Thomas, ab. de Abendon.

Inferior domus.

R. Gwent, archid. London. et Breck.
Robertus Aldridge, archid. Colceſtr.
Thomas Bedel, archid. Cornub.
Richardus Strete, archid. Derbiae, et procurat. cleri Covent. et Lich.
David Pole, archid. Salop, procurat. archid. et cleri Covent.
Richardus Doke, archid. Sarum.
Edmundus Bonner, archid. Leyceſtr.
Thomas Baghe, archid. Surr.
Richardus Rawſon, archid. Eſſex.
Edmundus Cranmer, archid. Cant.
Polydorus Virgilius, archid. Wellen.
Richardus Coren, archid. Oxon.
Henricus Morgan, procurat. cleri Lincoln.
Petrus Vannes, archid. Wigorn.
Georgius Hennage, decan. Lincoln.
Milo Spencer, procurat. cleri Norwicen.
Guilielmus Knyghte, archid. Ceſtriae.
Gamaliel Clyfton, decanus eccleſiae Hereford. et procurat. capit.
Johannes London, decanus Wallingford.
Nicolaus Metcalfe, archid. Roffenſ.
Guilielmus Hedge, procurat. cleri Norwicen.
Adam Traves, archid. Exon.
Richardus Woleman, dec. Wellen.
Tho. Brerewood, archid. Barum, proc. capituli et cleri Exon.
Georgius Carew, archid. Totton, proc. capituli et cleri Exon.
Thomas Bennet, procurat. cleri et capituli Sarum.
Richardus Arch, procurat. cleri et capituli Sarum.
Petrus Lighman, proc. cleri Cant.
Edmundus Stewart, procurat. cleri Winton.
Johannes Rayne, procurat. cleri Lincoln.
Leonardus Samlle, procurator cleri archid. Lewen.
Simon Matthew, procurat. cleri London.
Linfrid Ogle, archid. Salop.
Richardus Layton, archid. Buck.
Hugo Coren, procurat. cleri Hereford.
Richardus Sparcheford, procurat. cleri Hereford.
Mauritius Greffyth, procurat. cleri Roffen.
Gulielmus Buckmaſtre, procurat. cleri London.
Richardus Shelton, magiſter collegii de Metyngham, per me Willielmum Glynn, archid. Angleſ.
Robertus Evans, decan. Bangoren.
Walterus Cretyng, archid. Bathonien.
Thomas Bagard, proc. cleri dioec. Wigorn.
Jo. Naſe, proc. cleri Bathon. et Wellen.
Georgius Wyndham, archid. Norwicen.
Willielmus Maye, procurat. cleri Elien.
Rolandus Philips, procurat. capit. eccleſiae cathedralis divi Pauli London.
Johannes Bell, archid. Gloceſtrien.
Johannes Chambre, divi Stephani decanus, et Bedford. archid.
Nicolaus Wilſon.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

A copy of the act made for the abrogation of certain holydays, according to the tranſumpt lately ſent by the king's highneſs to all biſhops, with his grace's ſtrait commandment to ſignify his farther pleaſure to all colleges, religious houſes, and curates within their dioceſe, for the publication, and alſo effectual and univerſal obſervation of the ſame. A. D. M. D. XXXVI.

FORASMOCH as the nombre of holydays is ſo exceſſively grown, and yet dayly more and more by mens devocyon, yea rather ſuperſticyon, was like further to encreaſe, that the ſame was and ſholde be not onely prejudiciall to the common weale, by reaſon that it is occaſion as well of moche ſloth and ydleneſs, the very nouriſhe of theves, vacaboundes, and of dyvers other unthriftyneſſe and inconvenyences, as of decaye of good myſteryes and artes, utyle and neceſſary for the common welthe, and loſſe of mans fode many tymes, beynge clene deſtroyed through the ſuperſticious obſervance of the ſaid holydayes, in not taking th'oportunitie of good and ſerene wheather, offered upon the ſame in time of harveſt, but alſo pernicyous to the ſoules of many men, whiche beyng entyſed by the lycencyous vacacyon and lybertye of thoſe holydayes, do upon the ſame commonly uſe and practiſe more exceſſe, ryote, and ſuperfluitie than upon any other dayes; and ſith the Sabboth day was ordeyned for mans uſe, and therefore ought to gyve place to the neceſſitie and behove of the ſame, whanſoever that ſhall occurre, mouch rather any other holyday inſtitute by man; it is therefore by the kyngs hyghnes auctority, as ſupreme head in earth of the church of Englande, with the common aſſent and conſent of the prelates and clergy of this his realme in convocacyon laufully aſſembled and congregate, among other thyngs decreed, ordeyned, and eſtabliſhed

Fyrſt, that the feeſt of dedicacyon of the church ſhall in all places throughout this realm be celebrated and kepte on the fyrſt Sonday of

of the moneth of Octobre forever, and upon none other day.

Item, that the feeſt of the patrone of every church within this realme, called commonly the church holyday, ſhall not from henceforth be kepte or obſerved as a holyday, as heretofore hath been uſed; but that it ſhall be lauful to all and ſingular perſons reſydent or dwelliynge within this realme to go to their work, occupacyon, or myſtery, and the ſame truely to exercyſe and occupy upon the ſaid feeſt, as upon any other workeyday, excepte the ſaid feeſt of the church holyday be ſuch, as muſt be ells univerſally obſerved as a holyday by this ordynance following.

Alſo, that all thoſe feeſts or day holydays which ſhall happen to occurre eyther in the harveſt time, which is to be compted from the fyrſt day of July unto the 29. day of Septembre, or elles in the terme time at Weſtmynſter, ſhall not be kepte or obſerved from henceforth as holydayes, but that it may be lauful for every man to go to his work or occupacyon upon the ſame as upon any other workyeday, excepte alwayes the feeſts of the apoſtles, of our bleſſed Lady, and of ſaynt George; and alſo ſuch feeſtes as wherein the kings judges at Weſtminſter Hall do not uſe to ſytte in judgment; all which ſhall be kepte holy and ſolempne of every man, as in tyme paſt have been accuſtomed.

Provyded alwayes, that it may be laufull unto all preeſts and clerkes, as well ſecular as regular, in the foreſayd holydayes now abrogate, to ſynge or ſaye their accuſtomed ſervyce for thoſe holydayes in their churches; ſo that they do not the ſame ſolempnely, nor do rynge to the ſame after the manner uſed in hygh holydayes, ne do commaunde or indict the ſame to be kepte or obſerved as holydayes.

Finally, that the feeſt of the nativitie of our Lord, of Eaſter, of the nativitie of ſaynt John the Baptiſte, and of ſaynt Michaell, ſhall be from henceforth compted and accepted, and taken for the four general offering days.

And for further declaracyon of the premyſſes, be it known that Eaſter terme begynneth alwayes the 18. day after Eaſter, reckoning Eaſter day for one, and endeth the Monday next after th'Aſcencyon day. Trinity terme begynneth alwayes the Wedneſday next after th'octaves of Trinitie Sonday, and endeth the 11. or 12. day of July. Mighelmas terme beginneth the 9. or 10. day of October, and endeth the 28. or 29. day of November. Hillary terme begynneth the 23. or 24. day of January, and endeth the 12. or 13. day of February.

In Eaſter terme upon th'Aſcenſion daye, in Trinitie terme upon the nativity of ſaynt John Baptiſt, in Mighelmas terme upon Alhollen day, in Hillary terme upon Candlemas day, the kings judges at Weſtminſter do not uſe to ſyt in judgment, nor upon any Sondayes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 2.	THO. CRANMER 4.	1536.	HENRIC. VIII. 28.

The king's letter againſt too many holydays. Fox vol. II. p. 604. et in regiſtro Fox, epiſc. Hereford. penes epiſc. Norwic. fol. 9.

RIGHT reverend father in God, right truſty and well beloved, we greet you well. And whereas conſidering the manifold inconveniencies, which was enſued and daily do enſue to our ſubjects by the great ſuperfluity of holydays; we have, by the aſſents and conſents of all you the biſhops, and other notable perſonages of the clergy of this our realm, and in full congregation and aſſembly had for that purpoſe, abrogated, and aboliſhed ſuch as be neither canonical, nor meet to be ſuffered in a commonwealth, for the manifold inconveniencies, which do enſue of the ſame, as is rehearſed. And to the intent our determination therein may be duly obſerved and accompliſhed, we have thought convenient to command you, immediately upon the receipt thereof, to addreſs your commandments in our names to all the curates, religious houſes, and colleges within your dioceſe, with a copy of the act made for the abrogation of the holydays aforeſaid (a tranſumpt whereof ye ſhall receive herewith) commanding them, and every of them in no wiſe, either in the church or otherwiſe, to indict or ſpeak of any of the ſaid days and feaſts aboliſhed, whereby the people might take occaſion either to murmur, or to contemn the order taken therein, and to continue in their accuſtomed idleneſs, the ſame notwithſtanding; but to paſs over the ſame with ſuch ſecret ſilence, as they may have like abrogation by diſuſe, as they have already by our authority in convocation. And foraſmuch as the time of harveſt now approacheth, our pleaſure is, ye ſhall with ſuch diligence and dexterity put this matter in execution, as it may immediately take place for the benefit of our ſubjects at this time accordingly, without failing, as you will anſwer unto us for the contrary. Given under our ſignet at our monaſtery of Cherteſey the eleventh day of Auguſt.

A letter written by the king to his biſhops, directing them how to inſtruct the people. MS. Cotton. Cleop. E. v. fol. 290.

By the king.

HENRY R.

RIGHT reverend father in God, right truſty and well beloved, we greet you well. And whereas for the virtue, learning, and good qualities, which we ſaw and perceived heretofore in you, judging you thereby a perſonage that would ſincerely, devoutly, purely, and plainly ſet forth the word of God, and inſtruct our people in the truth of the ſame, after a ſimple and plain ſort, for their better inſtruction, unity, quiet, and agreement in the points thereof, we advanced you to the room and office of a biſhop within this our realm, and ſo endowed you with great revenues and poſſeſſions; perceiving after, by the contrariety of preaching within this our realm, our ſaid people were brought into a diverſity of opinion, whereby there enſued contention among them, which was only engendered by a certain contemptuous manner of ſpeaking againſt honeſt, laudable, and tolerable ceremonies, uſages, and cuſtoms of the church; we were enforced by our ſundry letters to admoniſh and command you, among others, to preach God's word ſincerely, to declare abuſes plainly, and in no wiſe contentiouſly to treat of matters indifferent, which be neither neceſſary to our ſalvation, as the good and virtuous ceremonies of holy church, nor yet to be in any wiſe contemned and abrogated, for that they be incitements and motions to virtue, and allurements to devotion; all which our travail, notwithſtanding ſo little regard was by ſome taken and adhibited to our advertiſements therein, that we were conſtrained to put our own pen to the book, and to conceive certain articles, which were by all you the biſhops and whole clergy of this our realm in convocation agreed on as catholic, meet, and neceſſary to be, by our authority, for avoiding of all contention ſet forth, read, and taught to our ſubjects, to bring the ſame in unity, quietneſs, and good concord: ſuppoſing then, that no perſon having authority under us would either have preſumed to have ſpoken any word, that might have offended the ſentence and meaning of the ſame, or have been any thing remiſs, ſlack, or negligent in the plain ſetting forth of them, as they be conceived, ſo as by that mean of abſtinence, ſuch quiet and unity ſhould not grow hereupon, as we deſired and looked for of the ſame; and perceiving eftſoons by credible report, that our labours, travail, and deſire therein is nevertheleſs defeated, and in manner, by general and contemptuous words ſpoken by ſundry light and ſeditious perſons, contemned and deſpiſed; ſo that by the abſtinence of direct and plain ſetting forth of the ſaid articles, and by the fond and contentious manner of ſpeaking that the ſaid light perſonages do ſtill uſe againſt the honeſt rites, cuſtoms, uſages, and ceremonial things of the church, our people be much more offended than they were before, and in a manner exclaim, that we will ſuffer that injury at any man's hands, whereby they think both God, us, and our whole realm highly offended; inſomuch as principally upon that ground, and for the reformation of thoſe follies and abuſes, they have made their commotion and inſurrection, and have thereby grievouſly offended us, damaged themſelves, and troubled many of our good ſubjects; we be now enforced for our diſcharge toward God, and for the tender love and zeal we bear to the tranquillity and loving unity of our ſaid people and ſubjects, again to addreſs theſe our letters to all the biſhops of our realm, and amongſt other unto you, as a peremptory warning to admoniſh you to demean and uſe yourſelf for the redubbing of theſe things as ſhall be hereafter declared, upon pain of deprivation from your biſhoprick, and further to be puniſhed for your contempt, if you ſhall offend in the contrary, as juſtice ſhall require, for your own treſpaſs.

And firſt we ſtraitly charge and command you, that plainly and diſtinctly, without any additions, ye ſhall every holyday, whereſoever ye ſhall be within your dioceſe, when ye may ſo do with your health and convenient commodity, openly in your cathedral church, or the pariſh church of the place where ye ſhall for time be, read and declare our ſaid articles, and in no wiſe in the reſt of your words, which ye ſhall then ſpeak of yourſelf, if you ſpeak any thing, utter any word, that ſhall make the ſame, or any word in the ſame doubtful to the people.

Secondly we will and command you, that you ſhall in your perſon travel from place to place in all your dioceſe, as you may with your commodity, and endeavour yourſelves every holyday to make a collation to the people, and in the ſame to ſet forth plainly the text of Scripture that you ſhall treat of; and with that alſo as well to declare the obedience due by God's laws to their prince and ſovereign lord, againſt whoſe commandment they ought in no wiſe, though the ſame were unjuſt, to uſe any violence, as to commend and praiſe honeſt ceremonies of the church, as they be to be praiſed, in ſuch plain and reverend ſort, that the people may perceive they be not contemned, and yet learn how they were inſtituted, and how they ought to be obſerved and eſteemed, uſing ſuch a temperance therein, as our ſaid people be not corrupted by putting

overmuch affiance in them, which apart ſhould more offend, than the clear ſilencing of the ſame; and that our people may thereto the better know their duties to us, being their king and ſovereign lord.

Thirdly we ſtraitly charge and command you, that neither in your private communications you ſhall uſe any words, that may ſound to the contrary of this our commandment, ne you ſhall keep or retain any man of any degree, that ſhall in his words privately or openly, directly or indirectly ſpeak in thoſe matters of theſe ceremonies contentiouſly or contemptuouſly; but we will that in caſe ye have or ſhall have towards you any ſuch perſon, that will not better temper his tongue, you ſhall, as an offender and ſeducer of our people, ſend the ſame in ſure cuſtody to us, and our council, to be puniſhed as ſhall appertain, and ſemblably to do with other ſtrangers, whom ye ſhall hear to be notable offenders in that place.

Fourthly our pleaſure and commandment is, that you ſhall on your behalf give ſtrait commandment, upon like pain of deprivation, and further puniſhment, to all parſons, vicars, curates, and governours of religious houſes, colleges, and other places eccleſiaſtical within your dioceſe, that they and every of them ſhall, touching the indifferent praiſe of ceremonies, the avoiding of contentious and contemptuous communication concerning any of the ſame, and the diſtinct and plain reading of our ſaid articles, obſerve and perform in their churches, monaſteries, and other houſes eccleſiaſtical aforeſaid, the very ſame order that is before to you preſcribed; and further, that you permit nor ſuffer any man, of what degree ſoever he be in learning, ſtranger, or other, to preach in any place within your ſaid dioceſe out of his own church, by virtue of any licence by us, or any other of our miniſters, granted before the fifteenth day of this month, neither in your preſence, nor elſewhere, unleſs he be a man of ſuch honeſty, virtue, learning, and judgment, as you ſhall think able for that purpoſe, and one whom in manner you dare anſwer for.

Finally, whereas we be advertiſed that divers prieſts have preſumed to marry themſelves, contrary to the cuſtom of our church of England, our pleaſure is, ye ſhall make ſecret enquiry within your dioceſe, whether there be any ſuch reſident within the ſame or not; and in caſe ye ſhall find that there be any prieſts that have ſo preſumed to marry themſelves, and have ſithence neverthleſs uſed and exerciſed in any thing the office of prieſthood, we charge you, as ye will anſwer upon the pains aforeſaid, not to conceal their doing therein, but rather to ſignify their demeanour to our council, or to cauſe them to be apprehended, and ſo ſent up to us accordingly. Given under our ſignet at our caſtle of Windſor the 19th day of November, in the XXVIIIth year of our reign.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 3.	THO. CRANMER 5.	1537.	HENRIC. VIII. 28.

Mandatum archiepiſcopi Cantuar. de feſto D. Marci evangeliſtae celebrando. Ex Excerpt. actor. convoc. Heylin.

THOMAS, miſeratione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, dilecto nobis in Chriſto mag. Roberto Colyns, in legibus bacalareo, infra civitatem et dioecefin noſtras Cant. commiſſario et officiali, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Licet ſereniſſima regia majeſtas, tanquam ſupremum in terris ſub Chriſto eccleſiae Anglicanae caput, atque ea auctoritate, de conſenſu et aſſenſu praelatorum et cleri hujus regni ſui Angliae in convocatione legitime congregatorum, inter caetera decrevit et ordinavit, quod omnes dies feſti quorumcunque ſanctorum contingentes in tempore meſſium ſive autumni, computando hujuſmodi tempus a 1. die Julii uſque ad 29 diem Septembris, ſive temporibus, quibus jura apud Weſtmon. per ſuos juſtitiarios reddi ſolent, non obſervabuntur in hoc ſuo regno tanquam ſolennes more ſolito, ſed quod liceret unicuique ſuo ſubdito in hujuſmodi diebus operibus tam mechanicis, quam aliis (ut in diebus profeſtis fieri ſolet) operam dare (diebus, in quibus praefati juſtitiarii ad jura reddenda apud aulam Weſtmonaſt. ſedere non ſolent, duntaxat exceptis) nuperrime tamen eadem ſua majeſtas ex cauſis juſtis et rationabilibus, animum ſuum in ea parte moventibus, voluit et decrevit, quod feſtum D. Marci evangeliſtae (praedicta ordinatione non obſtante) ſolenniter ad inſtar feſtorum apoſtolorum deinceps annis ſingulis obſervabitur more ab antiquo ſolito; ſive infra dies, quibus jus apud Weſtmonaſt. reddi ſolet, ſive extra illud tempus contigerit. Tibi igitur committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus cum omni celeritate, qua decet, diem D. Marci praedict. ſolenniter, more ſolito celebrand. clero et populo infra civitat. et dioeceſ. noſtras Cant. conſtituto publices, ſeu publicari facias. Et quid in praemiſſis feceris, dicto negotio expedito, nobis, quam cito fieri poterit, debite certifices. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Dat. in manerio noſtro de Lamehythe 19. die menſis Aprilis, anno Dom. M.D.XXXVII. et conſecrat. noſtrae anno v.

Mandatum ejuſdem de non celebrandis feſtis diebus juſſu regio in ſynodo provinciali abrogatis. Ex Excerpt. Actor. convoc. Heylin.

THOMAS, miſeratione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, dilecto nobis in Chriſto decano noſtrae peculiaris juriſdictionis eccleſiae noſtrae Chriſti Cant. immediatae de Bocking, ejuſve in abſentia commiſſario ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum ſereniſſimus noſter princeps Henricus VIII. Dei gratia, etc. in convocatione praeſulum et cleri Cant. provinciae, anno Dom. M. D. XXXVI. apud aedes D. Pauli London. legitime indicta, cum conſenſu omnium et ſingulorum intereſſentium, inter alia pie ſanxierat et ordinaverat quaſdam ferias, juſtiſſimis cauſis id exigentibus, abrogari ac penitus tolli, cujus quidem ſtatuti ſeu ordinationis tenorem clero noſtrae peculiaris juriſdictionis ante haec tempora literis, in illum uſum impreſſis, promulgari fecimus et curavimus; cumque idem ſereniſſimus noſter princeps viſitatione ſua regia eodem anno habita, injunctiones quaſdam, ſubditorum ſalutem, et gloriam Dei promoventes, per commiſſarios ſuos, ad hoc deputatos, clero noſtrae peculiaris juriſdictionis de Bocking praedict. obſervandas exhibuerit; quia tamen accepimus et comperimus quoſdam, imo quamplurimos, quod dolemus, noſtrae peculiaris juriſdictionis hujuſmodi ſtatutis non obtemperare, praemiſſa obſervare non curantes; nos, qui potius clementia, quam ſeveritate praeeſſe volumus, quique hujuſmodi hominum malitiam pietate paterna vincere conamur, ea demum vobis, aut uni veſtrum per praeſentes mandamus, quatenus clericis noſtrae peculiaris juriſdictionis praedictae ad ſubſequentia convocatis, in capellis veſtris auctoritate noſtra (ſeu potius regia) praecipiatis, quibus et nos ſic praecipimus, uti ſano conſilio obtemperantes, omnia et ſingula praemiſſa ſummo cum ſtudio et maxima cum diligentia, ſub poena privationis beneficiorum, obſervare curent: intimando iiſdem, quod ſi aliqui inpoſterum circa praemiſſa ſe praeſtiterint culpabiles, nos, ſi beneficiati fuerint, ſine dubio contra eoſdem ad beneficiorum privationem, contra alios legitimis juris cenſuris proceſſuros. Et quoniam nuper in eruditiſſimo concilio archiepiſcoporum, epiſcoporum, ac aliorum doctorum virorum hujus regni, de rebus religionis conſultantium, multa de religione controverſa definita ſunt, multaque populo ad vitae inſtitutionem explicata, quae propediem uno volumine congeſta regiae majeſtatis auctoritate emittentur; vobis mandamus, uti omnes et ſingulos clericos, quibus cura animarum committitur, moneatis, ut voluminis praedicti partem, ſub poena praedicta, ordine ſingulis diebus dominicis clara apertaque voce et ſuggeſto populo legant. Et quid in praemiſſis feceritis, ille veſtrum, qui praemiſſa executus fuerit, cum ad hoc requiſitus fuerit, debite certificet. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus apponi fecimus. Dat. in manerio noſtro apud Ford 10. die menſis Sept. A. D. M. D. XXXVII. et noſtrae conſecrat. v.

Ordinationis autem in ſynodo provinciali, die 19. Julii anni praeced. editae, cujus in mandato archiepiſcopali ſit mentio, hic eſt tenor. [Ex Excerpt. Heylin.]

Inprimis, quod dies dedicationis cujuſlibet eccleſiae provinciae Cant. celebrabitur prima Dominica menſis Octobris, ſingulis annis, perpetuis futuris temporibus per provinciam Cant.

Item, quod feſtum loci non celebrabitur a parochianis, ut feſtum in dicta provincia, niſi contingat in die dominico vel alio die alias feſtivo.

Item, quod a feſto nativitatis S. Johan. Bapt. uſque feſtum S. Michaelis archangeli nulli dies ſanctorum inpoſterum celebrabuntur pro feſtivis aut feriatis, niſi dies apoſtolorum, Aſſumptionis, et nativitatis B. Mariae.

Item, quod in quatuor terminis anni, in quibus jura regni reddi ſolent in aula Weſtmonaſt. illae dies celebrabuntur pro feriatis et feſtivis, quae antiquitus in dicta aula obſervari ſolebant.

Item, quod dies natalis Domini, et feſta ſequentia eundem, necnon Paſchae, dies Pentecoſtae, dies Corporis Chriſti celebrabuntur et obſervabuntur infuturum more ſolito, prout antea ſolebant obſervari.

Item, quod nulli alii dies ſanctorum celebrabuntur pro feſtis, niſi contingant in die dominico, diebus D. Mariae, apoſtolorum, et S. Gregorii, nativitatis S. Johan. Baptiſt. et Michaelis archangeli duntaxat exceptis.

Item, quod dies oblationum per totam provinciam Cant. obſervabuntur infuturum diebus ſequentibus; viz. in diebus natalis Domini, Paſchae, nativitatis S. Johan. Bapt. et S. Michaelis archangeli.

A letter from archbiſhop Cranmer to Potkyn his regiſter, touching the execution of this act about holydays.

I commend me unto you. And whereas I have received the king's moſt honourable letters concerning the ſpeedy declaration of his grace's pleaſure for the aboliſhing of certain holydays named in the late act of convocation, whereof the tranſumpt I ſend you here withall; my mind is therefore, that you cauſe with all expedition the king's pleaſure in this behalf to be publiſhed unto all the clergy within the deaneries of my peculiars, to the intent that the ſaid act of convocation may from henceforth be put in due exerciſe, according to the purport and effect of the ſame. Thus fare you well. At Ford the 16th day of Sept.

T. CANTUARIEN.

Mandatum

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 5.	1537.	HENRIC. VIII. 29.

Mandatum archiepiſcopi Ebor. contra auctoritatem papae.

IN provincia Eboracenſi mandatum archiepiſcopi emanavit ad archidiaconum Ebor. ad praedicandum abolitionem auctoritatis Romani pontificis, et declarandum ſuprematiam domini regis, datum 18. die Septembris, M. D. XXXVII. et conſecrat. anno VII. Reg. Lee Ebor. fol. 109.

Archiepiſcopi Cantuar. epiſtola ad regem pro ſuffraganeo Dovorenſi. Ex Vita Cranmer per Strype App. num. ii.

EXCELLENTISSIMO et potentiſſimo in Chriſto principi et domino noſtro, domino Henrico octavo, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, ac in terris ſupremo eccleſiae Anglicanae capiti, veſter humilis orator et ſubditus Thomas, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, omnimodam reverentiam et obſervantiam tanto principi debitas et condignas, cum omni ſubjectionis honore. Ad ſedem epiſcopalem de Doveria infra Cantuar. dioec. exiſten. dilectos mihi in Chriſto Richardum Yngworth, priorem domus ſive prioratus de Langley Regis, et Johannem Codenham, ſacrae theologiae profeſſores, juxta et ſecundum vim, formam, et effectum ſtatuti parliamenti hujus inclyti regni veſtri Angliae in hoc caſu editi et proviſi, veſtrae regiae majeſtati per has literas meas nomino et praeſento; ac eidem majeſtati veſtrae humiliter ſupplico, quatenus alteri eorum, cui veſtra regia majeſtas id munus conferend. praeoptaverit, titulum, nomen, ſtylumque, et dignitatem epiſcopalem ac ſuffraganeam ad ſedem praedictam miſericorditer conferre, ipſumque mihi praefato archiepiſcopo, infra cujus dioec. et provinciam ſedes antedicta conſiſtit, per literas veſtras patentes regias intuitu charitatis punctare, mihique mandare dignetur veſtra regia majeſtas; quatenus ipſum, ſic nominatum et praeſentatum, in epiſcopum ſuffraganeum ſedis praedict. juxta formam ſtatuti praedict. effectualiter conſecrem, et benedicam, caeteraque faciam et exequar in ea parte, quae ad officium meum archiepiſcopale ſpectaverint, ſeu exquiſita fuerint in praemiſſis. Vivat denique et valeat in multos annos veſtra regia celſitudo praelibata in eo, per quem reges regnant, et principes dominantur. Dat. apud Lambeth primo die menſis Decembris, anno Domini M. D. XXXVII. et regni veſtri florentiſſ. viceſimo nono.

Archiepiſcopi Cantuar. litera commiſſionalis ad Richardum, ſuffraganeum Dovorenſem. Ibid. num. XXII.

THOMAS, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, venerabili confratri noſtro domino Richardo, Dei gratia ſedis Doveriae noſtrae dioec. Cantuar. ſuffraganeo, ſalutem, et fraternam in Domino charitatem. De tuis fidelitate et circumſpectionis induſtria plenam in Domino fiduciam obtinentes, ad confirmandum ſacri chriſmatis unctione pueros quoſcunque infra civitatem et dioeceſim noſtras Cantuar. et juriſdictiones noſtras et eccleſiae noſtrae Chriſti Cantuar. immediatas, ac juriſdictionem noſtram villae Caliſiae, et marchias ejuſdem ſub obedientia excellentiſſimi principis, et domini noſtri, domini Henrici octavi, Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae, ac in terris ſub Chriſto eccleſiae Anglicanae capitis ſupremi, ubilibet conſtitut. necnon altaria, calices, veſtimenta, et alia eccleſiae ornamenta quaecunque, et ea concernen. benedicend. locaque profana, ſi quae inveneris, de quibus te inquirere volumus, a divinorum celebratione ultime ſuſpendend. eccleſias etiam et coemeteria ſanguinis vel ſeminis effuſione polluta forſan vel polluend. reconciliand. eccleſias et altaria noviter aedificat. conſecrand. omnes ordines minores cujuſcunque civitatis, dioeceſeos, et juriſdictionum noſtrarum praedictarum, ipſos ordines a te recipere volentibus, et ad hoc habilibus ad jurejurandum de renunciando Rom. epiſcopo, et ejus auctoritate, ac de acceptando regiam majeſtatem pro ſupremo capite eccleſiae Anglicanae, juxta ſtatuta hujus regni in hac parte edita, ab eiſdem ordinand. et eorum quolibet per te primitus recepto, conferend. ac etiam oleum ſanctum chriſmatis et ſacrae unctionis conſecrand. caeteraque omnia et ſingula, quae ad officium pontificale in praemiſſis vel aliquo praemiſſorum quoviſmodo pertinent, vel pertinere poterunt, faciend. exercend. et expediend. tibi tenore praeſentium committimus vices noſtras, et plenam in Domino poteſtatem; teque quoad praemiſſa ſuffraganeum noſtrum ordinamus et praeficimus per praeſentes, donec eas ad nos duxerimus revocand. Et ut officium tuum hujuſmodi poſſis in praemiſſis liberius exercere; univerſis et ſingulis decanis, rectoribus, vicariis, capellanis, curatis et non curatis, clericis, et apparitoribus quibuſcunque in virtute ſacrae (ſuae) obedientiae firmiter tenore praeſentium injungendo mandamus, quatenus tibi in prae-

2 miſſis,

miſſis, et quolibet praemiſſorum ſint obedientes, aſſiſtentes, et intendentes in omnibus, prout decet. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Dat. in manerio noſtro de Lambeth decimo die Decembr. anno Domini M.D.XXXVII. et noſtrae conſecrationis anno quinto.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 5.	1537.	HENRIC. VIII. 29.

Mandatum epiſcopi Lincoln. ut beneficiati quater in anno praedicent, ſecundum articulos in convocatione ſtabilitos. Ex reg. Longland Lincoln. in ann.

JOHANNES, permiſſione divina Lincoln. epiſcopus, univerſis et ſingulis appropriętariis, rectoribus, et vicariis per decanatus de N. etc. ſalutem, gratiam, et benedictionem. Cum ſacrarum conſtitutionum eccleſiaſticarum conditores, et qui eccleſiae Chriſti praefuerunt, id praeſertim inter caetera in gregis Chriſti paſtoribus deſiderarunt, in hiis inprimis, qui curam ſuſceperunt aliorum, a quorum manibus ſanguis eorum, qui ſibi commiſſi ſunt, ab ipſo Deo, juxta prophetam, requiretur, ut tam exemplo bonae ſuae converſationis, tanquam luminaria lucentia ſupra montem poſita, quam verbo ſalubris eruditionis et ſanae doctrinae populum paſcant ſibi commiſſum; noſque conſiderantes verbum Domini de ſuo paſcendo grege, apud nonnullos infra noſtram dioec. Lincoln. beneficiatos et curatos non tam negligi, quam pene pro delicto et in oblivione haberi; qui tamen ſuae propriae utilitati et lucris inhiantes, fructus et reditus etiam abſentes percipiunt, vix ad triennium, quin potius alicubi ad decennium aut nunquam ſuam eccleſiam viſitantes, populo ſibi commiſſo interim fame cibi Dei pereunte: nos igitur ex officio noſtro paſtorali praemiſſis occurrere, et evangelium Chriſti, ac cibum dominicum apud Chriſti fideles infra noſtram juriſdictionem praeſertim et dioec. annunciat. et promotum iri, per hos praecipue, qui vel eruditione, vel redituum eccleſiaſticorum facultate idonei et habiles fuerint, et eos, qui ad eccleſiarum parochialium regimen ſunt promoti et ordinati (ex quo debent, juxta conſtitutionem in ea parte editam, praedicationis officium exercere) ad debitam executionem officii ſui hujuſmodi exhortari, obteſtari, monere, et, ſi opus fuerit, cum omni imperio coercere volentes; ut tam beneficiati, quod ſuum eſt, exequantur, quam populus ſibi commiſſus pane ſuo evangelico, et debita non fraudetur eruditione; vos appropriętarios, rectores, et vicarios per Dominum Jeſum Chriſtum rogantes pariter et obteſtantes, auctoritate noſtra ordinaria monemus, et vobis (qui juramento obedientiae in licitis et honeſtis, et in hiis maxime, quae Deum ipſum, et eccleſiam ſuam, ſanguine ſuo redemptam, promovent et concernunt, nobis obſtringemini) in ejuſdem obedientiae virtute praecipimus, quatenus in eccleſiis veſtris parochialibus verbum Domini, ſecundum talentum vobis a Deo traditum, ſermone Latino vel vulgari, prout magis expedire videbitur, ad minus quater in anno, et quolibet anni quarterio ſemel ſingulis annis poſt dat. praeſentium futuris, per vos in perſonis veſtris propriis, vel per alium ſufficientem et idoneum, per nos tamen in ea parte admiſſum et approbatum, publice, ſane, ſalubriter, catholice, et diſcrete praedicetis, annuncietis, et exponatis, ſeu ſic praedicari, annunciari, et exponi faciatis cum effectu. Ita tamen quod vos non intromiſeritis in veſtris concionibus de aliquibus materiis dubiis, quae corda audientium potius diſturbant, quam juvant, et citius virtutes confundunt, quam [a] excitant; ſed vere ac bona fide declarantes hujuſmodi articulos, qui nuper per ſereniſſimam regiam majeſtatem, ac totum hujus regni Angliae clerum in convocatione ſua ſanciti fuere; quacunque noſtra inhibitione, ante dat. praeſentium in ea parte interpoſita, in aliquo non obſtante. Haecque omnia et ſingula debite et diligenter obſervetis, et perimpleatis modo et forma praeſcriptis virtute juramenti et obedientiae veſtrorum hujuſmodi, ac ſub poena juris et contemptus. Dat. noſtro ſub ſigillo menſe Februar. A. D. M.D.XXXVII. et noſtrae conſecrat. anno XVII.

Commiſſio regia epiſcopo ſuffraganeo Dovorenſi ad viſitandas domos monaſteriorum. Ex reg. Cranmer fol. 16. a.

HENRICUS VIII. Dei gratia, Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terris ſuis ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, dilecto nobis Richardo, epiſcopo ſuffraganeo, ſive titulari Dovorenſ. priori domus ſive prioratus Langle Regis, ordinis ſancti Dominici, ſalutem. Cum praedilectus nobis Thomas Crumwell, praeclari ordinis garterii miles, dominus Crumwell, conſiliarius noſter, ſigillique noſtri privati cuſtos, et ſecretarius primarius, ac noſter ad cauſas eccleſiaſticas quaſcunque, ad nos, uti ſupremum caput dictae eccleſiae noſtrae Anglicanae, ſpectantes et pertinentes, vicem gerens, vicarius generalis, et officialis principalis, alias per literas noſtras patentes, ſigillo noſtro majori munitas, cum poteſtate ſubſtituendi et revocandi ſufficienter et legitime deputatus, te ad infraſcripta omnia et ſingula vice et nomine noſtris, ſub modo et forma inferius deſcriptis, exe-

[a] loco *excitant; ſed* MS. legit *generaliter:* forſan alia deſunt.

quenda ſubſtituerit et deputaverit; nos vero ſubſtitutionem et deputationem hujuſcemodi ratam gratam habentes, ad viſitandum tam in capite, quam in membris domos, prioratus, monaſteria, et loca quaecunque fratrum Praedicatorum, Minorum, Carmelitarum, fratrum ordinis ſancti Auguſtini, necnon fratrum Cruciferorum, infra regnum noſtrum Angliae ubilibet exiſtentium; deque ſtatu, conditione eorundem in ſpiritualibus et temporalibus, vitaque, moribus, et converſatione tam praeſidentium, gardianorum, ſive priorum eorundem, quam aliarum perſonarum in eiſdem degentium ſive commorantium quarumcunque inquirendi, et illos, qui rei et criminoſi experti fuerint, juxta exceſſuum ſuorum exigentiam etiam puniendi, mulctandi, et, ſi opus fuerit, deponendi, et ab officiis ſive adminiſtrationibus ſuis ad tempus ſuſpendendi, vel inperpetuum amovendi et privandi; alioſque priores, ſive gardianos, et praeſidentes loco illorum ſubſtituendi et ſurrogandi, et eos ſic amotos, etiam ulterius, ſi delicti qualitas id expoſcat, graviori poena puniendi et coercendi, atque ad probatiores vivendi mores modis omnibus, quibus id melius et efficacius poteris, reducendi; contumaces autem et rebelles, ſi quos inveneris, per quaecunque juris regni noſtri remedia compeſcendi; injunctioneſque in ea parte congruas et competentes vice et auctoritate noſtris eis indicendi et aſſignandi, poenaſque convenientes in earum violatores infligendi, et irrogandi; juramenta inſuper tam ſucceſſionis, quam etiam fidelitatis et obedientiae nobis et haeredibus noſtris praeſtandi, et quaecunque alia ſacramenta ex ſtatutis hujus regni noſtri praeſtari requiſita, ab omnibus infra loca praedicta conſtitutis exigendi et recipiendi; profeſſioneſque et ſponſiones eorum ſuperinde factas, ſub etiam ſigillis et ſubſcriptionibus eorundem vice et nomine noſtris recipiendi et ſtipulandi; ac generaliter omnia alia et ſingula faciendi, exequendi, quae circa hujuſcemodi viſitationis, inquiſitionis, ſeu reformationis negotia neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, tibi, de cujus eminenti doctrina, morumque conſilii gravitate, ac in rebus gerendis fide et induſtria plurimum confidimus, vices noſtras committimus, et plenam tenore praeſentium concedimus facultatem, cum cujuſlibet congruae et legitimae coercionis poteſtate; inhibentes provinciali et provincialibus magiſtris, gardianis, ſive aliis officiariis dictorum ordinum quibuſcunque, quocunque nomine cenſeantur, ne ipſi, aut eorum aliquis quicquam in praejudicium viſitationis hujuſcemodi quoviſmodo attemptent, ſub poena contemptus; eo non obſtante, quod de eorundem commiſſionibus, a nobis aut noſtra auctoritate illis, ſive illorum aliquibus reſpective conceſſis, ſpecialis mentio facta non ſit, et aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque; mandanteſque omnibus et ſingulis vicecomitibus, majoribus, ballivis, ac quibuſcunque aliis officiariis, miniſtris et ſubditis noſtris, quatenus tibi in et circa praemiſſorum executionem effectualiter aſſiſtant et ſuffragentur. In quorum praemiſſorum fidem et teſtimonium praeſentes literas noſtras fieri, et ſigilli noſtri, quo ad cauſas utimur eccleſiaſticas, appenſione communiri mandavimus. Dat. 6. die menſis Februarii, anno Domini M.D.XXXVII. et regni noſtri vigeſimo nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 5.	1537.	HENRIC. VIII. 29.

The convocation's preface to their book, entituled, The godly and pious inſtitution of a chriſtian man. Collat. cum libro impreſſo in Bibl. Lambeth.

To the moſt hyghe and moſte excellent prince, our moſt gracious and moſt redoubted ſoverayne lord and king, Henry the VIIIth, by the grace of God kinge of England and of Fraunce, defendour of the fayth, lorde of Ireland, and ſupreme head in erth, immediatly under Chriſt, of the churche of Englande, Thomas, archbiſhop of Canturbury, Edward, archbiſhop of Yorke, and all other the biſhops, prelates, and archdeacons of this your realme wyſhe all grace, peace, and felicitie from almighty God the Father, and our Lorde Jeſu Chriſte.

Pleaſeth it your moſte royall majeſtie to underſtande, that whereas of your moſte godly diſpoſition and tender zeale, whiche is impreſſed in youre moſte noble heart towards the advauncement of Goddis glory, and the right inſtitution and education of youre people in the knowledge of Chriſtis trewe religion, your hyghneſs commaunded us nowe of late to aſſemble our ſelves together, and upon the diligent ſearch and peruſing of holy Scripture, to ſet forthe a plaine and ſyncere doctrine concernynge the holy ſumme of all thoſe things, whiche appertaine unto the profeſſyon of a chriſten man, that by the ſame all errours, doubtes, ſuperſtitions, and abuſes myght be ſuppreſſed, removed, and utterly taken away, to the honour of almighty God, and to the perfyte eſtabliſhing of your ſayd ſubjectes in good unitie and concorde, and perfyte quietneſs bothe in their ſoules and bodyes; we conſyderynge the godly effecte and intent of this your highneſs moſte vertuous and gratious commandment, do not only rejoyce, and gyve thankes unto almighty God with all our hartes, that it hath pleaſed hym to ſende ſuche a king to reigne over us, whiche ſo earneſtly myndeth to ſet forth among his ſubjectes the light of holy Scripture, which alone ſheweth men the right pathe to come to God, to ſee hym, to knowe hym, to love hym, and to ſerve hym, as he moſt deſireth; but have alſo accordynge to our moſte bounden dueties, endevoured ourſelves withall our wytte, learninge, and power to ſatisfie your highneſs ſayd deſired moſte godly purpoſe; and thereupon callynge to

to our remembraunce, howe the holy pythe and ſumme of all thoſe thinges, whiche be at great lenghte contained in the hole canon of the Bible, and be of neceſſity required to th'attaynyinge of everlaſting lyfe, was ſufficiently, exactly, and therewyth ſhortly and compendiouſly comprehended in the 12 articles of the common Crede, called the Apoſtles Crede; in the ſeven ſacraments of the churche; in the Ten Commandments; and in the prayer of our Lorde called Pater noſter: and conſyderinge therefore, that if your highneſs people were perfytly inſtructed and learned in the right knowledge and underſtandinge of the ſame, they ſhould not only be able eaſily to perceive and underſtande, and alſo to learne by harte and beare away the hole effect and ſubſtance of all thoſe things, whiche do appertaine, and be neceſſarie for a chriſten man, eyther to beleve or to do, but alſo that all occaſions, myght therby be removed, whiche by any colour or viſage have cauſed any of them to fall, or to be offended; we have, after longe and mature conſultation had among us, compyled a certaine treatyſe, wherein we have employed our holy ſtudy, and have therein truely and purely ſet forthe and declared in our mother tongue the veray ſenſe and meanynge, and the veray right uſe, vertue, and efficacie of all the ſaid foure partes. And foraſmuche as faithe is that ſinguler gift of God, whereby our harts, that is to ſaye our natural reaſon and judgemente (obſcured and almoſt extincted by original and actual ſinnes) is lightened, purified, and made able to knowe and diſcerne whate things be indede acceptable, and what be diſpleaſant in the ſight of God; and for becauſe alſo that fayth is the very fountaine and chiefe ground of our religion, and of all goodneſs and vertues exerciſed in the ſame, and is the fyrſte gate, whereby we entre, and be received and admitted not only into the family or houſehold of our Lorde God, but alſo into the knowledge of his majeſty and duty, and of his ineſtimable power, wyſedome, rightuouſneſs, mercy, and goodneſs; we have firſt of all begun with the Crede, and have declared by waye of a paraphraſis, that is a kynde, mere, and true expoſition of the right underſtanding of every article of the ſame; and afterwards we have intreated of the inſtitution, the vertue, and right uſe of the ſeven ſacraments; and thirdly, we have declared the ten commandments, and what is contained in every of them; and fourthly, we have ſhewed the interpretation of the "Pater noſter;" whereunto we have alſo added the declaration of the "Ave Maria." And to the intent we wold omytte nothynge conteyned in the book of articles deviſed and ſet forthe this laſt yere by your highneſs like commaundment; we have alſo added in the end of this treatiſe, the articles of juſtification, and the article of purgatorie, as they be in the ſaid boke expreſſed.

And thus having determined our ſentence in all things contained in the ſaid treatiſe according to the very true meaning of Scripture, we do offer the ſame herewith to your moſt excellent majeſtie; moſte humbly beſechinge the ſame to permitt and ſuffre it, in caſe it ſhall be ſo thought mete to your moſte excellent wiſdom, to be printed, and ſo with your ſupreme power ſet forth, and commaunded to be by us, and all other your ſubjectes of the clergie of this your moſte noble realme, as well religious as other, taught to your highneſs people; without the which power and licence of your majeſtie, we know and confeſs, that we have none authority eyther to aſſemble ourſelves together for any pretence or purpoſe, or to publiſhe any thing, that might be by us agreed on and compyled. And albeit, moſte dreadlie and benigne ſoveraigne lorde, we do affirme by our lernynges with one aſſent, that the ſaid treatiſe is in all pointes ſo concordant and agreable to holy Scripture, as we truſt your majeſtie ſhall receive the ſame, as a thing moſte ſincerely and purely handled to the glorie of God, your graces honour, the unitie of your people, the whiche thinges your highneſs, we may well ſa and perceive, dothe chiefly in the ſame deſire; yet we do moſt humbly ſubmitte it to the moſte excellent wiſedome, and exact judgement of your majeſtie, to be recognized, overſene, and corrected, if your grace ſhall find any word or ſentence in it mete to be chaunged, qualified, or further expounded, for the plaine ſettinge forth of your highneſs moſt vertuous deſire and purpoſe in that behalf; whereunto we ſhall in that caſe conforme ourſelves, as to our moſte bounded dueties to God, and to your highneſs appertaineth.

Your highneſs moſt humble ſubjectes and dayly bedeſmen,

Thomas Cantuarien.
Johannes London.
Stephanus Winton.
Johannes Exon.
Johannes Lincoln.
Johannes Bathonien.
Rolandus Coven. et Lich.
Thomas Elien.
Nicolaus Sarum.
Johannes Bangor.
Edwardus Hereforden.
Hugo Wigornien.
Johannes Roffen.
Richardus Ciceſtren.
Gulielmus Norwicen.
Gulielmus Meneven.
Robertus Aſſaven.
Robertus Landaven.

Edwardus Ebor.
Cuthbertus Dunelmen.
Robertus Carliolen.

Richardus Wolman, archidiaconus Sudbur.
Gulielmus Knight, archidiaconus Richmond.
Johannes Belle, archidiaconus Glouceſtr.
Edmundus Bonner, archidiaconus Leiceſtr.
Gulielmus Skipp, archidiaconus Dorſet.
Nicolaus Heath, archidiaconus Stafford.
Cuthbertus Marſhall, archidiac. Nottingham
Richardus Curren, archidiaconus Oxon.

Gulielmus

Gulielmus Cliffe, Galfridus Downes, Robertus Oking, Radulphus Bradforde, Richardus Smith, Simon Matthews, Johannes Pryn, Gulielmus Buckmaſter, Gulielmus May, Nicolaus Wotton, Richardus Coxe, Johannes Edmundes, Thomas Robertſon, Johannes Baker, Thomas Barret, Johannes Naſe, Johannes Tyſon, ſacrae theologiae, juris eccleſiaſtici, et civilis profeſſores.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 5.	1537.	HENRIC. VIII. 29.

Injunctions by Hugh Latymer, biſhop of Worceſter, to the prior and convent of St. Mary's houſe in Worceſter, M. D. XXXVII. Burnet's Hiſt. Reformat. vol. II. App. p. 293.

HUGH, by the goodneſs of God biſhop of Worceſter, wiſheth to his brethren, the prior and convent aforeſaid, grace, mercy, peace, and true knowledge of God's word from God our Father, and our Lord Jeſus Chriſt. Foraſmuch as in this my viſitation I evidently perceive the ignorance and negligence of divers religious perſons in this monaſtery to be intolerable, and not to be ſuffered, for that thereby doth reign idolatry, and many kinds of ſuperſtitions, and other enormities; and conſidering withall, that our ſovereign lord the king, for ſome part of remedy of the ſame, hath granted by his moſt gracious licence, that the Scripture of God may be read in Engliſh of all his obedient ſubjects; I therefore willing your reformation in moſt favourable manner to your leaſt diſpleaſure, do heartily require you all, and every one of you, and alſo in God's behalf command the ſame, according as your duty is, to obey me, as God's miniſter and the king's, in all my lawful and honeſt commandments, that you obſerve and keep inviolably all theſe injunctions following, under pain of the law.

Firſt, foraſmuch as I perceive that ſome of you neither have obſerved the king's Injunctions, nor yet have them with you, as willing to obſerve them; therefore ye ſhall from henceforth both have and obſerve diligently and faithfully as well ſpecial commandments of preaching, as other injunctions given in his grace's viſitation.

Item, that the prior ſhall provide, of the monaſteries charge, a whole Bible in Engliſh, to be laid, faſt chained, in ſome open place either in their church or cloiſter.

Item, that every religious perſon have at the leaſt a New Teſtament in Engliſh, by the feaſt of the nativity of our Lord next enſuing.

Item, whenſoever there ſhall be any preaching in your monaſtery, that all manner of ſinging, and other ceremonies be utterly laid aſide in his preaching time; and all other ſervices ſhortened, as need ſhall be; and all religious perſons quietly hearken to the preaching.

Item, that ye have a lecture of Scripture read every day in Engliſh amongſt you, ſave holydays.

Item, that every religious perſon be at every lecture from the beginning to the ending, except they have a neceſſary let allowed them by the prior.

Item, that every religious houſe have a layman to their ſteward for all former buſineſſes.

Item, that you have a continual ſchoolmaſter ſufficiently learned to teach you Grammar.

Item, that no religious perſon diſcourage any manner of layman, or woman, or any other from the reading of any good book either in Latin or Engliſh.

Item, that the prior have at his dinner or ſupper every day a chapter read from the beginning of the Scripture to the end, and that in Engliſh, whereſoever he be in any of his own places, and to have edifying communication of the ſame.

Item, that the convent ſit together four to one meſs, and to eat together in common, and to have Scripture read in like wiſe, and have communication thereof; and after their dinner or ſupper, their reliques and fragments to be diſtributed to the poor people.

Item, that the convent and prior provide diſtributions to be miniſtred in every pariſh, where there be parſons and proprietaries, and according to the king's injunctions in that behalf.

Item, that all theſe my injunctions be read every month once in the chapter houſe before all the brethren.

A declaration made of the functions and divine inſtitution of biſhops and prieſts. Ex MS. Cott. Cleop. E v. fol. 45. et Burnet's Hiſt. Reform. vol. I. App. pag. 321.

AS touching the ſacrament of holy orders, we will, that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed by us unto their ſpiritual charge,

Firſt, how that Chriſt and his apoſtles did inſtitute and ordain in the New Teſtament, that beſides the civil powers and governance of kings and princes, which is called in Scripture

" Poteſtas

" Poteſtas gladii," the power of the ſword, there ſhould alſo be continually in the church militant certain other miniſters or officers, which ſhould have ſpecial power, authority, and commiſſion under Chriſt to preach and teach the word of God unto his people, to diſpenſe and adminiſter the ſacrament of God unto them, and by the ſame to confer and give the grace of the Holy Ghoſt, to conſecrate the bleſſed body of Chriſt in the ſacrament of the altar, to looſe and abſolve from ſin all perſons which be duly penitent and ſorry for the ſame, to bind and excommunicate ſuch as be guilty in manifeſt crimes and ſins, and will not amend their defaults, to order and conſecrate others in the ſame room, order, and office, whereunto they be called and admitted themſelves, and finally, to feed Chriſt's people like good paſtors and rectors, as the apoſtles called them, with their wholſome doctrine, and by their continual exhortations and monitions to reduce them from ſin and iniquity, ſo much as in them lieth, and to bring them into the perfect knowledge, the perfect love and dread of God, and unto the perfect charity of their neighbour.

Item, that this office, this miniſtration, this power and authority is no tyrannical power, having no certain laws or limits, within the which it ought to be contained, nor yet none abſolute power, but is a moderate power, ſubject, determined, and reſtrained unto thoſe certain limits and ends, for the which the ſame was appointed by God's ordinance, which, as was ſaid before, is only to adminiſter or diſtribute unto the members of Chriſt's myſtical body ſpiritual and everlaſting things, that is to ſay, the pure and heavenly doctrine of Chriſt's goſpel, and the graces conferred in his ſacraments; and therefore the ſaid power and adminiſtration is called in ſome places of Scripture " Donum et gratia," a gift and a grace; and in ſome places it is called " Claves ſive poteſtas clavium," that is to ſay, the keys, or the power of the keys; whereby is ſignified a certain limited office, reſtrained unto the execution of a ſpecial function or miniſtration; according to the ſaying of St. Paul in the firſt chap. of his epiſtle to the Romans, and in the fourth chap. of his firſt epiſtle unto Timothy, and alſo in the fourth chap. of his epiſtle unto the Epheſians, where he writes in this ſentence: " Quum aſcendiſſet Chriſtus in altum, captivam duxit captivitatem, et dedit dona hominibus; dedit autem alios quidem apoſtolos, alios vero prophetas, alios vero evangeliſtas, alios autem paſtores ac doctores, ad inſtaurationem ſanctorum, in opus adminiſtrationis, in aedificationem corporis Chriſti, donec perveniamus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in menſuram aetatis plene adultae Chriſti, etc." that is to ſay: " When Chriſt aſcended into heaven, he ſubdued and vanquiſhed very captivity herſelf, and led or made her thrall and captive, and diſtributed and gave divers heavenly gifts and graces unto men here on earth; and among all he made ſome the apoſtles, ſome prieſts, ſome evangeliſts, ſome paſtors and doctors, to the intent they ſhould execute the work or office of their adminiſtration, to the inſtauration, inſtruction, and edifying of the members of Chriſt's myſtical body; and that they ſhould alſo not ceaſe from the execution of their ſaid office, until all the ſaid members were not only reduced and brought unto the unity of the faith, and the knowledge of the Son of God, but alſo that they were come unto a perfect ſtate and full age therein:" that is to ſay, until they were ſo eſtabliſhed and confirmed in the ſame, that they could no more afterwards be wavering therein, and be led or carried like children into any contrary doctrine or opinion by the craft and ſubtil perſuaſion of the falſe paſtors and teachers, which go about by craft to bring them into erroneous opinions; but that they ſhould conſtantly follow the true doctrine of Chriſt's goſpel, growing and encreaſing continually by charity unto a perfect member of that body, whereof Chriſt is the very head; in whom if the whole body, that is to ſay, if every part and member be grown and come unto his perfect eſtate, not all in like, but only one according to the gift and quality which is deputed unto it, and ſo to be compacted, united, and corporated together in the ſaid body, no doubt but that the whole body, and every part thereof ſhall thereby be made the more perfect, and the more ſtrong, by reaſon of that natural love and charity which one member ſo united in the body hath unto the other: by which words it appeareth evidently, not only that St. Paul accounted and numbered this ſaid power and office of the paſtors and doctors among the proper and ſpecial gifts of the Holy Ghoſt; but alſo it appeareth, that the ſame was a limited power and office, ordained ſpecially and only for the cauſes and purpoſes before rehearſed.

Item, that this power, office, and adminiſtration is neceſſary to be preſerved here in earth for three ſpecial and principal cauſes; firſt, for that it is the commandment of God it ſhould be ſo, as it appeareth in ſundry places of Scripture. Secondly, for that God hath inſtituted and ordained none other ordinary mean or inſtrument, whereby he will make us partakers of the reconciliation which is by Chriſt, and confer and give the graces of his holy Spirit unto us, and make us the right inheritors of everlaſting life, there to reign with him for ever in glory, but only his word and ſacraments; and therefore the office and power to miniſter the ſaid word and ſacraments may in no wiſe be ſuffered to periſh or to be aboliſhed, according to the ſaying of St. Paul: " Quomodo credent in eum, de quo non audierunt? quomodo autem audient ſine praedicante? quomodo autem praedicabunt, niſi miſſi fuerunt? ſicut ſcriptum eſt: Quam ſpecioſi ſuper montes pedes evangelizantium pacem, an-

nunciantium bona." Thirdly, becauſe the ſaid power and office or function hath annexed unto it aſſured promiſes of excellent and ineſtimable things; for thereby is conferred and given the Holy Ghoſt, with all his graces. And finally our juſtification and everlaſting life, according to the ſaying of St. Paul; "Non me pudet evangelii Jeſu Chriſti, potentia ſiquidem eſt Dei ad ſalutem omni credenti:" that is to ſay, I am not aſhamed of the room and office, which I have given unto me by Chriſt, to preach his Goſpel, for it is the power of God; that is to ſay, the elect organ or inſtrument ordained by God, and endued with ſuch virtue and efficacy, that it is able to give and miniſter effectually everlaſting life unto all thoſe that will believe and obey unto the ſame.

Item, that this office, this power and authority was committed and given by Chriſt and his apoſtles unto certain perſons only, that is to ſay, to prieſts or biſhops, whom they did elect, call, and admit thereunto by their prayer and impoſition of their hands.

Secondly, we will that all biſhops and preachers ſhall inſtruct and teach our people, committed unto their ſpiritual charge, that the ſacrament of Order may worthily be called a ſacrament, becauſe it is a holy rite or ceremony inſtituted by Chriſt and his apoſtles in the New Teſtament, and doth conſiſt of two parts (like as the other ſacraments of the church do) that is to ſay, of a ſpiritual and an inviſible grace, and alſo of an outward and viſible ſign. The inviſible gift or grace conferred in this ſacrament is nothing elſe but the power, the office, and the authority before mentioned; the viſible and outward ſign is the prayer and impoſition of the biſhop's hands upon the perſon, which receiveth the ſaid gift or grace. And to the intent the church of Chriſt ſhould never be deſtitute of ſuch miniſters, as ſhould have and execute the ſaid power of the keys, it was alſo ordained and commanded by the apoſtles, that the ſame ſacrament ſhould be applied and miniſtred by the biſhops from time to time unto ſuch other perſons, as had the qualities, which the apoſtles very diligently deſcribe; as it appeareth evidently in the third chapter of the firſt epiſtle of St. Paul to Timothy, and the firſt chap. of his epiſtle unto Titus. And ſurely this is the whole virtue and efficacy, and the cauſe alſo of the inſtitution of this ſacrament, as it is found in the New Teſtament; for albeit the holy fathers of the church, which ſucceeded the apoſtles, minding to beautify and ornate the church of Chriſt with all thoſe things, which were commendable in the temple of the Jews, did deviſe not only certain other ceremonies than be before rehearſed, as tonſures, raſures, unctions, and ſuch other obſervances to be uſed in the adminiſtration of the ſaid ſacraments, but did alſo inſtitute certain inferior orders or degrees, as janitors, lectors, exorciſts, acolits, and ſubdeacons; and deputed to every one of thoſe certain offices to execute in the church, wherein they followed undoubtedly the examples and rites uſed in the Old Teſtament; yet the truth is, that in the New Teſtament there is no mention made of any degrees or diſtinctions in orders, but only of deacons, or miniſters, and of prieſts, or biſhops; nor is there any word ſpoken of any other ceremony uſed in the conferring of this ſacrament, but only of prayer, and the impoſition of the biſhops hands.

Thomas Crumwell.
T. Cantuarien.
Edwardus, Ebor.
Johannes, London.
Cuthbertus, Dunelmen.
Johannes, Lincoln.
Johannes, Bathonien.
Thomas, Elien.
Johannes, Bangoren.
Nicolaus, Sariſburien.
Edwardus, Hereforden.
Hugo, Wigornen.
Johannes, Roffen.
Richardus, Ciceſtren.
Rich. Wolman.
Johannes Bell.
Willielmus Cliffe.
Rob. Aldridge.
Gilfridus Downes.
Johannes Skip.
Cuthbertus Marſhall.
Marmaduke Waldeby.
Nicolaus Heyth.
Robertus Oking.
Rodulphus Bradford.
Richardus Smyth.
Simon Matthew.
Johannes Prynn.
Guilielmus Buckmaſter.
Willielmus Maye.
Nicolaus Wotten.
Richardus Cox.
Johannes Redman.
Thomas Robertſon.
Thomas Barrett.
Johannes Naſe.
Johannes Barbar.
Johannes Tyſſen, ſacrae theologiae, juris eccleſiaſtici et civilis profeſſores.

Commiſſio

Commiſſio regia Richardo, ſuffraganeo Dovor. ad viſitandum conventus. Ex reg. Cranmer fol. 16. a.

HENRICUS VIII. Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terris ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, dilecto nobis Richardo, epiſcopo ſuffraganeo Dovorenſi, ſalutem. Cum nos alias literas noſtras commiſſionales ſigillo noſtro ad cauſas eccleſiaſticas roboratas, ad viſitandum tam in capite quam in membris omnes et ſingulos conventus fratrum, cujuſcunque ordinis per regnum noſtrum Angliae ubilibet conſtitutos, tibi direxerimus et commiſerimus, tuque earundem vigore viſitationem noſtram hujuſcemodi debite inchoaveris; nonnulli, uti fide digna relatione accepimus, praeſidentes et fratres conventuum hujuſcemodi, pendente viſitatione noſtra praelibata, quamplurima bona, tam mobilia quam immobilia, jocaliaque, res, et ornamenta domorum ſuarum profuſe et inſolenter dilapidarunt, vendiderunt, et alienarunt; nos vero eorum iniquis conatibus opportuno remedio, antequam ulterius proſerpat malum, occurrere volentes, ad exigenda et recipienda ſigilla communia ſive conventualia quorumcunque locorum hujuſcemodi, ad quae pro viſitatione noſtra hujuſcemodi celebranda hactenus acceſſeris, ſeu inpoſterum divertere te contigerit, eaque, necnon bona, tam mobilia quam immobilia, jocaliaque, res, et ornamenta locorum eorundem ſequeſtranda, atque ſub arcto et tuto ſequeſtro ac ſalva cuſtodia retinenda et conſervanda, ac ſic retineri et conſervari facienda, inventariaque plena, vera, et juſta, et utrinque tam a teipſo, quam a partibus indentata conficienda et conſcribenda, caeteraque omnia et ſingula, quae in ea parte neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, facienda, et exequenda, tibi tenore praeſentium vices noſtras committimus, ac plenam, tenore praeſentium concedimus facultatem; mandantes omnibus et ſingulis majoribus, vicecomitibus, ballivis, aliiſque miniſtris et officiariis noſtris quibuſcunque, quatenus tibi in et circa praemiſſorum executionem effectualiter aſſiſtant et ſuffragentur. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad cauſas eccleſiaſticas praeſentibus apponi mandavimus. Dat. 5. die menſis Maii, anno Domini M. D. XXXVIII. et regni noſtri trigeſimo.

Proceſs againſt Thomas Becket, and order for demoliſhing his ſhrine at Canterbury.

THAT king Henry VIII. cauſed Becket's ſhrine to be demoliſhed, and the vaſt treaſure, that belonged to him, to be brought away for his own uſe, all our hiſtories inform us; and that his bones, as moſt ſay, were burnt, or as others (among which Polydore Virg.) only ſcattered and mixt with other common bones, that they might not be diſtinguiſhed. Sanders adds: "Cauſam iterum ad tribunal ſuum contumelioſiſſime dicere poſt tot ſecula coegit. De ſchiſm. Angl." But Chryſoſt. Henriquez in a book, entitled, "Phoenix Reviviſcens," affirms, "quod Thomas Crumwellius Henrico auctor fuit, ut S. Thomae B. in concilio litem intentaret, ob mala, quae vivens fecerat contra Angliae regnum, et regem Henricum, ejus nominis ſecundum; et declararet eum juſte caeſum, tanquam laeſae majeſtatis reum; ideoque ejus memoriam veneratione et honore indignam: divitias autem ad ſepulchrum ejus oblatas, fiſco adjudicandas." And accordingly the privy council concluded, "Sanctum citandum in regio concilio eſſe, ubi ejus cauſa juridice erat decidenda, ut eam vel defenderet, vel defendi cerneret, ſub poena, quod contra illum per contumaciam procederetur. Haec ſententia (ut refert F. Girol. Pollini in Iſtor. eccl. della Rivoluzione d'Inghilterra, l. iii. c. 42.) a rege et ſenatu ſubſcripta ſic ſe habebat:

Henricus, Dei gratia Angliae, Franciae, et Hiberniae rex, defenſor fidei, et eccleſiae Anglicanae ſupremum caput. Praeſentium tenore citamus et vocamus ad ſupremum noſtrum concilium te Thomam, qui fuiſti olim archiepiſcopus Cantuarien. ad agendum de mortis tuae cauſa, de ſcandalis, quae commiſiſti contra reges, noſtros praedeceſſores, et injuſtitia, qua tibi martyris nomen arrogaſti, quod potius ut rebellis et contumax contra regis tui et domini auctoritatem, quam ut fidem catholicam propugnares, mortem ſubieris, quod non ſine praejudicio ejuſdem legibus illius te oppoſuiſti, qui dici poterat et eſſe ſupremus in rebus eccleſiaſticis judex, ut nos jam ſumus. Et quia delicta tua commiſſa ſunt contra regiam majeſtatem, quam hodie tenemus; citamus te ad audiendum ſententiam; et ſi non ſit, qui pro te compareat, juridice procederetur, prout regnorum noſtrorum leges diſponunt et dictitant. Dat. Londonii 24. Aprilis, M. D. XXXVIII.

Hanc male fundatam citationem juſſit Henricus ſancto viro ad ſepulchrum ſignificari per apparitorem publicum, et intimationis teſtimonium ſcribi. Et jam triginta dierum tempore illi ſtatuto elapſo, lis contra ſanctum ſcripto concepta, dato illi cauſidico, qui cauſam illius ageret, ut rex volebat, et rationibus, quas volebat rex; Henrici ſecundi actionem aſſumebat, et probare nitebatur, quod antiquae illae leges juſtae

Juſtae erant, et is, qui ſe eiſdem opponeret, rebellis et contumax; quodque illi, qui ſanctum trucidarunt, fidelium et bonorum ſubditorum munus impleſſent, utpote propugnantes regis ſui et domini honorem et auctoritatem: ex quibus omnibus ſecuta eſt ſaeva in S. Thomam ſententia, cujus tenor, ut refert Eliardus, erat, qui ſequitur:

Henricus, Dei gratia Angliae, Franciae, et Hiberniae rex, ſupremum eccleſiae Anglicanae caput, etc. Viſa cauſa Thomae, quondam archiepiſcopi Cantuarienſis, et quod coram noſtro ſupremo concilio citatus, nemo, qui cauſam ejus ageret, ſtatuto termino comparuerit; et quod cauſidicus ei datus nihil alleget in refutationem et rejectionem criminum rebellionis, contumaciae, laeſae majeſtatis, et proditionis contra regem ſuum, ut poenam ejus debitam effugeret: viſa etiam probatione ſufficiente omnium, de quibus accuſatur, et quod vivens regnum turbarit, et totus in hoc fuerit, ut praedeceſſorum noſtrorum regiam potentiam diminueret; quodque crimina ejus mortis cauſa fuerint, et quod non ob Dei et ejus eccleſiae honorem occubuerit; quod ejuſdem ſuperioritas pertinet ad hujus regni reges, et non ad epiſcopum Romanum, ut ille ſuſtinebat, in coronae noſtrae praejudicium: viſo etiam quod populus eum habet pro martyre, quod dicat eos, qui pro eccleſiae Romanae auctoritatis defenſione mortem oppetunt, veneratione dignos eſſe; ut ergo talium criminum rei puniantur, et ignorantes errorem ſuum agnoſcant, et abuſus in regnum introductos fugiant; judicamus et decernimus dictum Thomam, olim archiepiſcopum Cantuarienſem, ab hoc tempore non habendum pro ſancto, nec martyrem nominandum, nec inter juſtos ejus habendam mentionem; nomen et ejus imagines ex templis eradendas, nec eum in miſſalibus precationum libris, calendariis, vel litaniis nominandum; eumque incurriſſe crimen laeſae majeſtatis, proditionis, perjurii, et rebellionis. Et quia talis, mandamus ejus oſſa ex ſepulchro erui, et publice comburi; ut ex mortui punitione diſcant viventes leges noſtras revereri, et noſtrae ſe auctoritati non opponere. Aurum vero, argentum, lapillos pretioſos, et alia dona, quae ad ejus ſepulchrum ſimplices homines, quod eum ſanctum crederent, quondam obtulerunt, tanquam bona ejus propria, coronae noſtrae confiſcamus, ut regni hujus leges et conſuetudo dictitat; et ſub mortis poena, et bonorum amiſſione vetamus, ne quis ſubditorum noſtrorum eum ab hoc die ſanctum nominet, nec ei preces legat, nec ejus reliquias ſecum ferat, vel ejus memoriam directe vel indirecte promoveat; nam tales eorum numero habebuntur, qui contra perſonam noſtram regiam conſpirant, vel conſpiratoribus favent, et auxilium ferunt. Et ut nemo hujus edicti noſtri ignorantiam praetendat, jubemus, ut idem in civitate noſtra Londonienſi, Cantuarienſi, et aliis regni noſtri publicetur. Datum Londonii 11. die Junii M. D. XXXVIII. Per regem in ſuo concilio.

Proclamata hac ſententia, juſſit rex edictum 11. die Auguſti executioni mandari, et auferre omne aurum et argentum, quod ad ſancti ſepulchrum erat; tantaque ejus fuit quantitas, ut (teſte Polinio) viginti et ſex magnis curribus vix avectum fuerit, et theſauris regiis illatum. Et 19. ejuſdem menſis die, S. P. N. Bernardo ſacra, ſacrilegium regis juſſu completum fuit, et venerandae S. martyris reliquiae publice combuſtae, et cineres in ventum ſparſi, ut nulla ejus ſupereſſet memoria.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 6.	1538.	HENRIC. VIII. 30.

Commiſſio regia archiepiſcopo Cantuar. et aliis contra Anabaptiſtas. Ex reg. Cranmer fol. 67. a.

HENRICUS octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, et in terris ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, reverendiſſimo in Chriſto patri Thomae, Cantuarien. archiepiſcopo, Johanni Londonien. et Richardo Ciceſtren. epiſcopis, Johanni Skipe Dorſ. Nicolao Heathe Staff. Thomae Thurlebie, Elien. ac Richardo Gwent Londonien. archidiaconis, ſacellanis noſtris, necnon Roberto Barnes, et Edwardo Croome, ſacrae theologiae doctoribus, ſalutem. Cum nonnulli, uti accepimus, Anabaptiſtarum errore ſeu potius furore in hoc noſtrum Angliae regnum clam irrepſerunt, noſtroſque ſubditos ſuo peſtiferae haereſeos veneno inficere moliantur; noſtri praeſertim muneris eſſe cenſemus, hujuſcemodi tam publico tamque praeſenti animarum diſcrimini cum primum obviam ire, ac illud e grege noſtro nobis divinitus commiſſo mature propellere et ſubmovere. Ad inquirendum igitur et cognoſcendum ſummarie et de plano de quibuſcunque perſonis, infra hoc noſtrum regnum conſtitutis, de Anabaptiſtarum, ſeu alia quacunque damnabili, et erronea, et haeretica ſecta quomodolibet ſuſpectis, notatis, aut infamatis, vel denunciatis, deque haereſibus, libris, ac literis eorundem ſcrutinium et diligentem indagationem faciendam, eoſque et ea diligenter tam in judicio quam extra, prout vobis potius expedire videbitur, examinandos et diſcutiendos, ſententiaque finali finienda et terminanda, et dogmatis catholicae eccleſiae, et ſcriptura arguendos, communicandos, et confutandos, et quos errorum ſuorum pertaeſos, ac veritatis per vos eis explicatae perſuaſos eſſe cognoveritis, ad errorum ſuorum abjurationem et abdicationem, ac quamcunque aliam poenam veſtro arbitrio in hac parte moderandos, cogendos, et compellendos, et mox in ſacroſanctae eccleſiae gremium admittendos, et recipiendos; pertinaces vero et obſtinatos erroribus ſuis deſperate immerſos, ex coetu fidelium rejiciendos, et exterminandos, ac etiam brachio noſtro ſeculari, ſi id eorum demerita

exe-

exegerint tradendos, atque ulterius juxta legum et ſtatutorum hujus regni noſtri Angliae exigentiam puniendos et coercendos, libroſque hujuſcemodi ſectae quoſcunque, ubicunque reperti fuerint, colligendos et conquirendos, ac eos, et eorum omniumque aliorum hujuſcemodi farinae librorum uſum inpoſterum damnandum, interdicendum, et prohibendum, libroſque praedictos igne aut alio quocunque modo, vobis melius applaudente, prorſus abolendos et ſubmovendos, caeteraque omnia et ſingula facienda, exercenda, et exequenda, quae circa dictae inquiſitionis et examinationis negotia, cum ſuis incidentibus, emergentibus, coannexis, et annexis quibuſcunque, neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna; vobis, de quorum excellenti doctrina, fidei puritate, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum confidimus, ita quod tres vel quatuor veſtrum in praemiſſis exequendis, ad minimum interſint, vices noſtras committimus cum cujuſlibet tam eccleſiaſticae quam ſecularis coercionis poteſtate; eo non obſtante, quod denunciatio, detectio, ſive indictatio contra eoſdem aut eorum aliquem in hac parte non proceſſerit, aliquibus ſtatutis vel ſtatuto in parliamentis noſtris in contrarium editis ſeu proviſis, caeteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad cauſas eccleſiaſticas praeſentibus apponi mandavimus. Datum primo die menſis Octobris, anno Domini M.D.XXXVIII. et regni noſtri XXX.

THOMAS CRUMWELL.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 4.	THO. CRANMER 6.	1538.	HENRIC. VIII. 30.

Archiepiſcopi Cantuar. mandatum pro publicatione injunctionum domini Crumwell. Ex reg. Cranmer fol 215. a.

THOMAS, permiſſione divina Cantuar. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, archidiacono archidiaconatus N. et ejus officiali ſalutem, gratiam, et benedictionem. Quum clariſſimus vir Thomas Crumwell, ordinis Garterii miles, dominus Crumwell, illuſtriſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Henrici octavi, Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, domini Hiberniae, et in terra eccleſiae Anglicanae immediate ſub Chriſto capitis ſupremi, ſigilli privati cuſtos, necnon ad cauſas quaſcunque ſuprema regia pariter, et eccleſiaſtica auctoritate ventilandas vicarius generalis et officialis principalis, quaſdam injunctiones praeſentibus annexas vice et auctoritate dicti domini noſtri regis nobis una cum literis ſuis direxerit, quarum quidem tenores ſequuntur, quas ab omnibus et ſingulis rectoribus et vicariis, necnon et aliis ſubditis domini regis, in et per totam dioeceſim noſtram Cantuarien. commorantibus et degentibus, ſub poenis in eiſdem inſertis, firmiter obſervandas, et exacte perimplendas dederit, et exhibuerit; vobis igitur conjunctim et diviſim committimus, ac firmiter praecipiendo mandamus, quatenus vocatis coram vobis aut veſtrum altero, clero et populo dictae noſtrae dioeceſeos, diebus et locis arbitrio veſtro quam ocyoſiſſime tamen limitandis et deſignandis, injunctiones hujuſcemodi et ſingula in eis contenta eiſdem clero et populo publicetis et denuncietis, ſeu publicari et denunciari faciatis, eas et in eis comprehenſa quaecunque ab eiſdem firmiter obſervari mandetis, ſicque ad unguem perimpleri faciatis: non omittentes praeterea contenta in literis praefati domini Crumwell ad nos dudum datis, et vobis etiam una cum praeſentibus deſtinatis, eiſdem clero et populo debite abſque alicujus morae diſpendio ſignificare et intimare, prout inde nobis volueritis veſtro ſub periculo reſpondere. In cujus rei teſtimonium, etc. Dat. in manerio noſtro de Lambehith undecimo die menſis Octobris, anno Domini M.D.XXXVIII. et noſtrae tranſlationis anno ſexto.

Academiae Cantabrigienſis literae congratulatoriae regi Henrico VIII. *de abolito papae ſuprematu.* Ex autographo in MS. Cotton. Cleopatr. E. VI. fol. 242.

OCTAVIUS Auguſtus, princeps invictiſſime, cum veteranus quidam illi pro tribunali ſedenti libellum timidius porrigeret, quid, inquit, trepidas, commilito, tanquam ſi ſtipem elephanto dares? Aegre nimirum tulit modeſtiſſimus imperator, quod quam lenitatem et animi moderationem toto orbe notam illuſtremque eſſe voluit, eam ejus miles ita timide reformidaret. At nos immenſa clementia meritorumque magnitudo tuorum, et ardens ille atque inflammatus in pietatem amor, quem in tua majeſtate cernimus, ita conſolatur et ad ſe invitat, ut quod alioqui ne optare quidem aut ſperare fuiſſemus auſi, id tuae majeſtatis in virtutem ac religionem animi impetu et ardore abuſi etiam petere audeamus. Acceptis enim duobus a tua majeſtate beneficiis, quibus nihil majus aut populus accipere, aut melius princeps dare, aut omnino uberius homo homini conferre, praeſtareve poteſt, pace nimirum et pura purgataque religione; nova quidem et alia petere, cum quae dediſti, ſint maxima, nec volumus nec debemus. Quae autem ad haec defendenda et ſarta tecta conſervanda pertinent, ſi poſtulaverimus, et velle illud tuam majeſtatem et jubere ſperamus. Quanquam alteram ita tua ſerenitate tutatam fuiſſe cernimus, nihil ut quiſquam amplius exoptare poſſit. Alteram tanto ſtudio inchoatam vidimus, ut omnia jam ſperare queamus. Nam cum initio fauſtiſſimi tui regni ſubactis Scotis, Gallos ad conditiones pacis adegiſti; illa tum fuerunt fundamenta pacis et quietis jacta, tot ut jam annos ad hunc uſque diem non

non nemo ſperare cupiit, nemo tamen auſus eſt eam convellere.

Ad religionem vero corrigendam, quae longe a prima puritate receſſerat, ſero animum adjeciſti; non profecto ſero, ſi quantae res quam parvo ſpatio in illa emendanda et corrigenda, tranſacta confectaque ſint, reputemus; ſed nimirum certe ſero, ſi quanto deſiderio verae religionis tua majeſtas, quanto amore jam agnitae pietatis populus flagret, velimus conſiderare. Illa quoque, quae ingenti labore, magnoque ſtudio in vinea Domini repaſtinanda, refodiendaque peregeris, non ſolum paranda, ſed etiam fruenda fuerant.

Utque tanquam excellens artifex non modo ſpecioſum praeclarumque opus ederes, et ad exitum perduceres, ſed operis etiam tui pulchritudine diu multumque oblectatus, ante actorum laborum fructum jucunda factorum memoria retineres. Quanquam ſublimitatis tuae labores, et defixas in evangelium propagandum cogitationes reſpiciens Deus, ut reſipiſcentem populum et ad ſuas leges converſum, aliquo magno bono afficeret; tandem, tandem, inquam, aliquando pignus illud amoris erga nos ſui principem Edoardum, infantem tali parente dignum, ad nos dimiſit, ut eſſet, cui non ſolum florentiſſimi regni, ſed etiam ſincerae tuae fidei germanaeque religionis haereditatem relinqueres. Hujus te cauſa noctes ac dies ſtudere intelligimus; omnemque operam tuam ac ſolicitudinem eo conferre, ut quod in religione purganda feliciter fortunatiſſimeque ſit inchoatum, quod quidem adhuc relinqui videtur, id, Chriſto bene ſecundante, perficias quamprimum et abſolvas. Quid igitur inchoatum dicimus, quid relictum? Annon Romanus pontifex ejectus eſt? ejicitur. Annon ejus diplomata, condonationes, indulgentiae, caeteraeque bullae ac nugae ſunt exploſae? exploduntur. Annon bona monachorum pars, quorum vita ſuperſtitioſa, religio vana, ritus monſtroſi fuerant, ſublata eſt? tolluntur. Annon indignus cultus imaginum ac ſanctorum prohibitus eſt? prohibetur. Annon fraterculorum gens, natio ex fraudibus et mendaciis concreta, Romani pontificis idolum, papiſticae vanitatis ſeminarium, et veterum Phariſaeorum ac philoſophorum reliquiae exactae ſunt? exiguntur.

Intelligimus nos jamdiu abuti tua patientia, clementiſſime princeps, niſi quod haec recordatio pulcherrimorum factorum tuorum, quae nobis eſt jucunda, eſt ut ſperamus et tuae majeſtati non ingrata. Quid igitur deſideramus? Quid petimus? Quae hactenus facta ſunt, ea ſunt omnia ſummo conſilio, ſummaque prudentia geſta. Quicquid enim fuit errorum et nebularum, id omne ſerenitatis tuae vigilantia pepulit, diſturbavit, diſſipavit, evertit. Et erat hoc quidem primum, ſed tamen intelligit illa tua majeſtas non ſemper ſatis eſſe adverſam aciem profligare et fundere, niſi tuam quoque diligenter munias et conſerves. Non ſufficit quantumlibet procul effugaſſe hoſtem; niſi diſpoſitis praeſidiis, et per ſtationes idoneas collocato milite, quam longiſſime a tuis muris eundem coerceas.

Magna res eſt, quam es exorſus. Divinum eſt et non humanum inceptum, religioſiſſime princeps; Chriſtus ipſe primus haec jecit fundamenta, ſecuti apoſtoli, et tamen quam brevi tempore zizanium ſuccrevit, adolevit ſuperſtitio, pontificia tyrannis impoſita eſt! Etenim umbra quamvis longe abigatur, niſi accenſis identidem luminibus, aſſidue repulſa fuerit, quam mox revertitur, et hominum fere genus magis tenebris delectatur quam luce. Quamobrem enitendum eſt ſedulo, et omni ope in id incumbendum, non ſolum ut ea, quae nunc tua ſerenitas habet, totius orbis lumina puros ac ſinceros radios emittant; ſed ut ſi quid illis humanitus contingat, novae ut lampades, novaeque faces poſſint accendi; qui quanto ſint copioſiores, et denſi magis, tanto majorem verae lucis proventum tanto debiliores fore tenebras oportet ſperare. Neque vero committendum eſt, ut ex agro dominico malae tantum herbae, vitioſaeque ſtirpes evellantur, ſed adhibenda eſt opera, ut etiam bonae magno numero foveantur et conſerantur. Quid igitur anticipamus conſilia tua, et quid faciendum ſit ipſi praeibimus? Minime vero, neque enim ignoramus iſta tuam ſublimitatem agitare, et tota mente revolvere, quomodo de pietate vera quam optime merearis, et chriſtianam religionem quam latiſſime exaugeas, neque id parca et maligna, ſed liberali ac magnifica vereque regia manu. Sed ſi quid tale majeſtas tua cogitarit, aut animo deſtinaverit, noſtri fuit officii ſubmonere, ſuppliciterque petere, ut huc ad noſtram academiam flectas oculos; quae cum ſemper ſinceriori religioni maxime faverit, talem principem, qui in ſecernenda depurandaque doctrina Chriſti tantum laborem collocaverit, non potuit non eximie praeter caeterorum ſubditorum conditionem amare.

Movet nos fraterculorum noſtrorum ruina, non quidem quod eos exactos dolemus, quos non ſolum inutiles, ſed etiam pernicioſos chriſtianae religioni fuiſſe duximus; ſed ut exoptemus et vehementer cupiamus, quae domicilia ſuperſtitioni olim et vanae religioni dedicata fuerunt, ut eadem doctrinae Chriſti, boniſque literis edocendis aliquando inſerviant.

Atque illud quidem ſupremis precibus a Deo opt. max. tuaque majeſtate petimus, id in ſummis votis atque optatis noſtris habemus, quibus ex aedibus, cum coenobia dicebantur, ignavus fucorum grex, et magnus impoſtorum numerus evolare ſolebat; ut eadem collegia facta vel juvenum praeclaras indoles ad diſcendum, vel ſeniorum eruditam turbam ad concionandum videamus emittere. Quibus noſtris precibus ſi tua majeſtas annuat, cum omnia feceris, quae non ſolum ad conſervandam, ſed etiam ornandam tuam rempubl. pertinent, tamen ad innumerabilia tua in religionem chriſtianam beneficia, quod fieri jam poſſe non videbatur, maximus hoc tuo facto cumulus accedet. Jeſus Chriſtus ſereniſſimam majeſtatem tuam diu ſervet ac tueatur.

Cantab. e Senatu noſtro
Oct. 12.

Majeſtati tuae deditiſſimi
ſervi ac ſcholaſtici vicecancellarius et academia Cantabrigien.

Academiae

Academiae Oxonienſis literae de eadem materia. Ex MS. Cotton Cleop. E. VI. fol. 245.

SERENISSIMO principi Henrico, ejus nominis VIII. Angliae et Franciae regi, domino Hiberniae, fidei defenſori, necnon eccleſiae Anglicanae immediate poſt Chriſtum in terris capiti ſupremo, cancellarius et univerſus Oxonienſium coetus ſalutem.

Quum alia ſunt permulta, Henrice regum clariſſime, quae ſacrae majeſtatis tuae nomen orbi commendant; illud tamen, communi omnium ſententia, cum primis illuſtrat, quod nihil jamdiu tibi ſit antiquius, nihil magis quicquam in votis habeas, quam Angliam tuam, non multis ante ſeculis barbaram prorſus ac incultam, a foeda barbarie, reſuſcitatis ubique meliorum literarum ſtudiis, vindicare, et ab umbratili ac falſa quadam religione, quae paulatim Romanorum pontificum impoſturis irrepſit, ad pietatem ac verum Numinis cultum reducere. Nam quum non aliud conſtet eſſe munus, quod magis chriſtianum principem deceat, quam in hunc totis nervis ſcopum incumbere, huc labores omnes, omniaque conſilia referre, ut ſubditi fiant non tam clari literis, quam pietate inſignes; quis jure negarit, te optimi regis officio abunde perfunctum eſſe, cujus potiſſimum opera tantus ubique bonorum pariter ac literatorum proventus per omnes regni tui partes exoriatur, ut Britannia, in qua patrum noſtrorum memoria omnium fere bonarum artium ſtudia frigebant, ſic, te principe, ſinceriores diſciplinas colat, ut in ea non parum multi ſint, qui cum veteribus ipſis literarum proceribus jure optimo queant de eruditionis palma concertare; ſic pietatis ſtudium amplectatur, ut nuſquam omnino magis ad Chriſti regulam, ac purae religionis praeſcriptum hodie vivatur? Nec mirum ſane in regno tuo virtutis ac literarum ſegetem paſſim renaſci, quum a te, penes quem ſumma rerum eſt, haec inprimis coluntur; ſic ut ſubditis tuis vel calcar eſſe poſſis, quo hiſce rebus acrius inſiſtant; quodque facile maximum eſt, quum harum rerum ſtudioſis ita ex animo faveas, ut non alios libentius ad ſummos provehas honores, quam quos vel vitae integritas, vel eximia literarum peritia, vel utrumque horum tibi commendant. Accedit etiam, quod academias, quae ſunt veluti fontes virtutis et literarum ſeminaria, ſic regia auctoritate tueris, ſic inaudita liberalitate foves, ſic denique melioris literaturae profeſſoribus ornas, ut unus ipſe multorum beneficia regum, qui eaſdem primitus in publicam utilitatem inſtituere, tua penitus munificentia obſcuraris. Quare ne ſingula perſequamur, vel unum illud argumento eſt ſane quam luculento, te virtuti et literis promovendis eſſe natum, quod tam benigne nuper decimarum pariter, ac primitiarum ſolutionem tua ac ſenatus auctoritate eiſdem condonaras. Quod ſane tam benignum facinus ita ſacratiſſimae majeſtatis tuae nomen immortalitati commendatum conſecrarit, ut nunquam, ſalvis literis, ulla vel aetatis vel oblivionis injuria intercidere poterit. Quod vero noſtrarum eſt partium, ſedulo quidem ac pro virili parte connitemur omnes, ut tanta demum beneficentia digni judicemur, hoc eſt, ut pro tuis maxime votis literis ſimus juxta ac morum probitate inſigniter conſpicui. Atqui in tales poterimus viros minori cum negotio evadere, ſi tua nunc tandem celſitudo non gravabitur ſimul et litigiis iſtis, quae nobis jamdiu cum vicinis noſtris interceſſerint, finem imponere, ſimul et privilegia nobis reſtituere, quae ab illuſtriſſimis olim majoribus tuis noſtrae, in publicam ſtudiorum utilitatem, academiae ſunt conceſſa. Quae ut propediem reſtituas, tuam ſublimitatem tam vehementer obſecramus, quam iis ad communem ſtudioſorum tranquillitatem maxime indigemus. Quodſi ſacratiſſima majeſtas tua noſtris annuere precibus, vel querelis potius juſtiſſimis pro ſua bonitate dignabitur, quod unum praeſtare poſſumus, Deum opt. max. pro tua ſalute perpetuis interpellare precibus non ceſſabimus. In quo valeat tua celſitudo quam diutiſſime. Dat. Oxoniae pridie id. Novembris.

The judgment of ſome biſhops concerning the king's ſupremacy. MS. Stillingfleet in Burnet's Hiſt. Reformat. vol. I. App. p. 177.

THE words of St. John in his xx[th] chapter, "Sicut miſit me Pater, et ego mitto vos, etc." have no reſpect to a king or a prince's power, but only to ſhew, how that the miniſters of the word of God, choſen and ſent for that intent, are the meſſengers of Chriſt, to teach the truth of his Goſpel, and to looſe and bind ſin, etc. as Chriſt was the meſſenger of his Father. The words alſo of St. Paul in the xx[th] chapter of the Acts, "Attendite vobis et univerſo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus poſuit epiſcopos, regere eccleſiam Dei;" were ſpoken to the biſhops and prieſts to be diligent paſtors of the people, both to teach them diligently, and alſo to be circumſpect that falſe preachers ſhould not ſeduce the people; as followeth immediately after in the ſame place. Other places of Scripture declare the highneſs and excellency of chriſtian princes authority and power, the which of a truth is moſt high; for he hath power and charge generally over all, as well biſhops, as prieſts, as other. The biſhops and prieſts have charge of ſouls within their own cure, power to adminiſter

niſter ſacraments, and to teach the word of God; to the which word of God chriſtian princes knowledge themſelves ſubject: and in caſe the biſhops be negligent, it is the chriſtian princes office to ſee them do their duty.

T. Cantuarien.
Johannes, London.
Cuthbertus, Dunelmen.
Jo. Bath. et Wellen.
Thom. Elien.
Nicolaus, Sariſburien.
Hugo, Wigorn.
J. Roffen.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 5.	THO. CRANMER 6.	1538.	HENRIC. VIII. 30.

Commiſſion for taking down St. Richard's ſhrine at Chicheſter. MS. archiep. Sancroft inter collect. Henr. Wharton A. fol. 73.

HENRY the eighth, by the grace of God king of England and of France, defender of the faith, lord of Ireland, and in earth immediately under Chriſt ſupreme head of the church of England, to our truſty and well beloved ſervant, Sir Will. Goring, Knight, and —— Ernely, Eſquire, greeting. Foraſmuch as we have been lately informed, that in our city of Chicheſter, and cathedral church of ſaint Peter there hath been uſed long heretofore, and yet at this day is uſed much ſuperſtition, and certain kind of idolatry about [a] [the ſhrine and] bones of a certain biſhop of the ſame, which they call St. Richard; and a certain reſort thither of [common people] which being men of ſimplicity, [are ſeduced] by the inſtigation of certain of the clergy, who take advantage of [their credulity, to aſcribe miracles of healing, and other virtues to the] ſaid ſhrine and bones of the ſame, that God only hath authority and power to grant; we willing [and commanding all ſuperſtition] and idolatries to be taken away, and that from henceforth there ſhall [remain] no ſuch occaſion, [whereby ſo many of our] ſubjects of ſimplicity may be led into errors; as we have cauſed in other places ſuch occaſions [to be removed, and] truſting in your fidelities and wiſdoms, have aſſigned, named, and appointed you, and every of you [our commiſſioners for this purpoſe; willing] and commanding you with all convenient diligence to repair unto the ſaid cathedral church of [St. Peter in Chicheſter, and to take away the] ſhrine and bones of that biſhop called St. Richard, within the ſame, with all the [ornam]ents to the ſame ſhrine belonging; and alſo all other the reliques and reliquaries of the bones and reliques, with all the ſilver, gold [and jewels belonging to the ſhrine] aforeſaid; that not only ye ſhall ſee the ſame ſhrine to be ſafely and ſurely conveyed and brought unto our Tower of London, there to be beſtowed [and placed] at your arrival, but alſo that ye ſhall ſee both the place where the ſame ſhrine [was kept, deſtroyed] even to the ground; and all ſuch other images of that church, whereabout any notable ſuperſtition [is uſed, to be carried] and conveyed away, ſo that our ſaid ſubjects ſhall by them in no wiſe be deceived hereafter; [but that they pay] unto almighty God, and to no earthly creatures ſuch high honour, as is due unto him the Creator.

[Moreover we] will and ſtraitly charge and command the clergy of the ſame our city and cathedral church [of St. Peter in Chicheſter] and other our officers, miniſters, and ſubjects whatſoever they be, which ye ſhall require, [to be aiding and] aſſiſting unto you in the doing, fulfilling, and accompliſhing of all and ſingular the premiſſes, [without any hinderance or] interruption, as they under our pleaſure will anſwer for the contrary at their extreme [peril. Given under] our privy ſeal at our manor of Hampton Court the 14th day of December, in the xxxth year of [our reign.]

THOMAS CRUMWELL.

Suſpenſio bullae papae Pauli III. *contra Henricum* VIII. *anno* M.D.XXXV. *editae; ejuſque tandem revocatio et executio ab eodem papa facta.* Ex vol. I. Bullar. Rom. edit. M.DC.LXXIII. fol. 708.

PAULUS epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum Redemptor noſter ideo illum, qui ipſum negaverat, Petrum videlicet, univerſae eccleſiae praeficere voluerit, ut in ſua culpa diſceret aliis eſſe miſerendum; non immerito Romanus pontifex, qui ipſius Petri in dignitate ſucceſſor exiſtit, debet etiam in officio exercendae miſericordiae ipſius eſſe ſucceſſor. Sed cum in eum dirigitur miſericordia, qui ex hoc fit inſolentior et obſtinatior, alioſque ſecum trahit in perditionem; debet ipſe Romanus pontifex, poſtpoſita in eum miſericordia, omnem ſeveritatem adhibere, quo membrum illud putridum ita a corpore ſeparetur, ut reliqua membra abſque metu contagionis ſalva remaneant; praeſertim cum pluribus curis adhibitis, et multo tempore in hoc conſumpto, morbum quotidie magis invaleſcere ipſa experientia comprobat.

[a] The words incloſed in crochets are not in the MS.

Alias

Alias cum nobis relatum fuiſſet, quod Henricus Angliae rex, praeter ea, quae matrimonium de facto, et contra prohibitionem eccleſiae temerarie contractum, concernebant, quaſdam leges ſeu generales conſtitutiones, ſubditos ſuos ad haereſim et ſchiſma trahentes, ediderat, et bonae memoriae Johan. tit. S. Vitalis preſbyterum cardinalem Roſſen. publice damnari, et capite puniri, ac alios quamplures praelatos, necnon alias perſonas eccleſiaſticas, haereſi et ſchiſmati hujuſmodi adhaerere nolentes, carceribus mancipari fecerat; nos, licet illi, qui talia nobis retulerant, tales eſſent, ut nullo modo de veritate ſuorum dictorum ambigendum eſſet; cupientes tamen reſpectu ipſius Henrici regis, quem, antequam in has inſanias incideret, peculiari quadam charitate proſequebamur, praedicta falſa reperiri, de eis informationem ulteriorem habere procuravimus; et invenientes clamorem ad nos delatum, verum eſſe; ne noſtro officio deeſſemus, contra eum procedere decrevimus, juxta formam quarundam literarum noſtrarum, quarum tenor ſequitur, et eſt talis. "Vide bullam hanc ſupra ſub an. M.D.XXXV. p. 792."

Dum autem poſtea ad dictarum literarum executionem deveniendum eſſe ſtatuiſſemus, cum nobis per nonnullos principes, et alias inſignes perſonas perſuaderetur, ut ab executione hujuſmodi per aliquantum tempus ſuperſederemus, ſpe nobis data, quod interim ipſe Henricus rex ad cor rediret, et reſipiſceret; nos, qui, ut hominum natura fert, facile credebamus, quod deſiderabamus, dictam executionem ſuſpendimus, ſperantes (ut ſpes nobis data erat) ex ipſa ſuſpenſione correctionem et reſipiſcentiam, non autem pertinaciam et obſtinationem, ac majorem delirationem, ut rei effectus edocuit, proventuram.

Cum itaque reſipiſcentia et correctio hujuſmodi, quam tribus fere annis expectavimus, non ſolum poſtea ſecuta non ſit, ſed ipſe Henricus rex quotidie magis ſe in ſua feritate ac temeritate confirmans, in nova etiam ſcelera proruperit; quippe cum non contentus vivorum praelatorum et ſacerdotum crudeliſſima trucidatione, etiam in mortuos, et eos quidem, quos in ſanctorum numerum relatos, univerſalis eccleſia pluribus ſeculis venerata eſt, feritatem exercere non expavit: divi enim Thomae, Cantuar. archiepiſcopi, cujus oſſa, quae in dicto regno Angliae potiſſimum ob innumera ab omnipotenti Deo illic perpetrata miracula, ſumma cum veneratione in arca aurea in civitate Cantuarien. ſervabantur, poſtquam ipſum divum Thomam, ad majorem religionis contemptum, in judicium vocari, et tanquam contumacem damnari, ac proditorem declarari fecerat, exhumari, et comburi, ac cineres in ventum ſpargi juſſit; omnem plane cunctarum gentium crudelitatem ſuperans, cum ne in bello quidem hoſtes victores ſaevire in mortuorum cadavera ſoliti ſint: ad haec, omnia ex diverſorum regum etiam Anglorum, et aliorum principum liberalitate donaria, ipſi arcae appenſa, quae multa et maximi pretii erant, ſibi uſurpavit; nec putans ex hoc ſatis injuriae religioni intuliſſe, monaſterium divo illi Auguſtino, a quo chriſtianam fidem Angli acceperunt, in dicta civitate dicatum, omnibus theſauris, qui etiam multi et magni erant, ſpoliavit; et ſicut ſe in belluam tranſmutavit, ita etiam belluas quaſi ſocias ſuas honorare voluit, feras videlicet in dicto monaſterio, expulſis monachis, intromittendo; genus quidem ſceleris non modo Chriſti fidelibus, ſed etiam Turcis inauditum et abominandum. Cum itaque morbus iſte a nullo, quantumvis peritiſſimo, medico alia cura ſanari poſſit, quam putridi membri abſciſſione, nec valeret cura hujuſmodi abſque eo, quod nos apud Deum cauſam hanc noſtram efficiamus, ulterius retardari, ad dictarum literarum (quas ad hoc, ut Henricus rex, ejuſque complices, fautores, adhaerentes, conſultores, et ſequaces, etiam ſuper exceſſibus per eum noviſſime, ut praefertur, perpetratis, intra terminum eis, quoad alia, per alias noſtras literas praedictas reſpective praefixas, ſe excuſare, alias poenas, ipſis literis contentas, incurrant, extendimus et ampliamus) publicationem, et deinde, Deo duce, ad executionem procedere omnino ſtatuimus. Et quia a fide dignis accepimus, quod ſi ipſarum, et praeſentium literarum publicatio Diepae, Rothomagen. vel Boloniae, Ambianen. dioec. oppidis in Franciae, aut civitate S. Andreae, ſeu in oppido Caliſtren. S. Andreae dioec. in Scotiae regnis, vel in Thuamen. et Artiferten. civitatibus, vel dioec. dominii Hiberniae fiat, non ſolum tam facile, ut ſi in locis in dictis literis expreſſis fieret, ſed facilius ipſarum literarum tenor ad Henrici et aliorum, quos concernunt, praeſertim Anglorum notitiam deveniret; nos volentes in hoc opportune providere, motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine praedictis decernimus, quod publicatio literarum ſuperius inſertarum, quarum inſertioni ſuperius factae, ac ipſis originalibus, quoad validitatem publicationis, ſeu executionis praeſentium, fidem adhiberi volumus, in duobus ex locis praeſentibus literis expreſſis, alias juxta ſupra inſertarum et praeſentium literarum tenorem facta, etiamſi in locis extra Romanam curiam in dictis praeinſertis literis ſpecificatis, hujuſmodi publicatio non fiat, perinde Henricum regem et alios, quos concernunt, praeſertim Anglos afficiat, acſi Henrico regi et aliis praedictis, praeſertim Anglis perſonaliter intimatae fuiſſent; quodque praeſentium tranſumptis juxta modum in praeinſertis literis expreſſum factis, tam in judicio, quam extra eadem fides adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitae vel oſtenſae; non obſtantibus conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis, necnon omnibus illis, quae in dictis literis voluimus non obſtare, caeteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praeſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Dat. Romae apud S. Petrum anno Incarnationis dominicae M.D.XXXVIII. decimo ſexto cal. Januarii, pontificatus noſtri anno quinto.

A proclamation concerning rites and ceremonies to be uſed in due form in the church of England, and the king's moſt gracious pardon for certain faults contained in the ſame. Ex MS. Cott. Titus B. I.

THE king's moſt royall majeſtie haveing by the late proclamation made in the month of November laſt paſt, commaunded and ſtraightly charged all and ſingular his lovinge ſubjects, and all other reſiants within this his grace's realme, to obſerve and keepe the ceremonies of holy breade, holy water, proceſſion, kneling and creping on Good Fryday to the croſſe, and on Eaſter day ſetting up of lightes before the corpus Chriſti, bearing of candles upon the day of the purification of our Lady, ceremonies uſed at the purification of women delivered of child, and offering of their criſomes, keping of the foure offring dayes, paiment of tithes according to the old cuſtome of the realme, and all other like laudable ceremonies heretofore uſed in the church of England, which as yet be not aboliſhed nor taken away by his highneſs, ſo as they ſhall uſe without ſuperſtition; his majeſtie for the tender zeale, which his highneſs has borne to the good inſtruction of his people in truth, and being deſirous that the ſaid ceremonies ſhould be obſerved and uſed in their right uſe (all ignorance and ſuperſtition clerely taken away) ſtraightly chargeth and commaundeth, that in ſuch places, and all ſuch daies, as the ſaid ceremonies ſhall be chiefly celebrate, the biſhoppe, deane, curate, or pariſh prieſte, for that time the miniſter, ſhall truely and plainly inſtruct the people the good and right uſe and effect of ſuch ceremonie as is uſed that day; by which knowledge, the people ſo uſinge and obſervinge the ſame ceremonie, may be faithfully edified in renewinge and ſtirring up ſpirituall cogitations and godly thoughts of ſuch things, as thoſe ceremonies, well underſtanded, were ordeyned to preach unto us. Wherefore every Sonday it ſhall be declared, howe holy water is ſprinkled, to put us in remembrance of our baptiſme, and of the blood of Chriſt ſprinkled for our redemption upon the croſſe; and that giveing of holy breade is to put us in remembrance of unity, that all chriſtian men be one myſtical body of Chriſte, as the breade is made of many graines; and to put us alſo in remembrance of the howſell, which in the beginninge of Chriſte church men did oftener receive, than they uſe now to doe.

On Candelmas day it ſhall be declared, that the bearing of candles is done in the memory of Chriſt, the ſpirituall lighte, of whom Simeon did prophecy, as is redde in the church that day.

On Aſhwenſday it ſhall be declared, that theis aſhes be given to put every chriſtian man in remembrance of penaunce at the beginning of Lent, and that he is but earth and aſhes.

On Palmeſonday it ſhall be declared, that bearing of palmes renewed the memory of the receivinge of Chriſt into Jeruſalem in like manner before his death.

On Good Fryday it ſhall be declared, howe crepinge to the croſſe ſignifieth an humbling of our ſelfe to Chriſt before the croſſe; and the kiſſinge of it, a memory of our redemption made upon the croſſe; and at foure times in the yeare at the leſt to declare the ſignification of the ceremonies.

And ſo it ſhall be well underſtanden and known, that neither holy breade, nor holy water, candels, bones, nor aſhes hallowed, or crepinge and kiſſinge the croſſe, be the workers or workes of our ſalvation, but only be as outward ſignes and tokens, whereby we remember Chriſt, and his doctrine, his works, and his paſſion, from whence all good chriſtian men receive ſalvation; which is the undoubted truth, and the ſincere underſtanding of the catholick doctrine. And as the worde doth no good to him that abuſeth it, nor worthylie receaveth it, ſo is not the ceremony fruitefull to him that would ſuperſtitiouſly abuſe it, or by his own malice withſtand the good uſe of it; wherein every mans faulte ſhall worke his own detriment. And to the holy body it ſhall be greatly profitable, eche one to ſee other, and all together to ſee the whole congregation under the kinges majeſtie's governance, ſo to profeſſe and outwardly to declare a loving and charitable obedience, as all inſtructed by one true doctrine, ſet forth by his majeſty, and in their harte conſenting to the ſame, do likewiſe in their ſeverall acte and manners, in their preachings and teachings, their worde and writinge, and joyntlie togeather with their devoute behaviour in rites and ceremonies laudable, and by the king's majeſty approved, make evident demonſtration of a concord and agreement in one God, one Redeemer, one Spirite, one teaching with an humble and meke harte, to be obedient to one governor and ruler, the king's moſt excellent majeſty, ſupreme head of the church of England, alwaies ſubmitting their judgemente, and ſhewing themſelf redy and gladly to obey that, which for the time ſhall be by his highneſs commaunded.

And therefore his majeſty haveing thus, as above is declared, taken order howe to have his people taught the right uſe and underſtanding of rites and ceremonies, like as his grace did in the foreſaid proclamation made in November laſt paſt, ſtraightly charge and commaund his people to obſerve the rites and ceremonies aforeſaid; ſo nowe eftſones his highneſs chargeth and commaundeth all and ſingular

ſingular his loving ſubjects, and all other reſiants within this his grace's realme, to obſerve and kepe all and ſingular the rites and ceremonies afore mentioned, and all ſuch other like, as have bene laudably accuſtomed in the church of England, not yet aboliſhed, ſo longe, and unto ſuch time as the ſame rites and ceremonies, or anie of them ſhall by his highneſs be taken away or altered. And that in the mean ſeaſon none of his highneſs ſubjects, nor other reſiants within this his highneſs realme, doe neither by deed, word, ne behaviour deſpice theſe ceremonies afore mentioned, nor ſuperſtitiouſly abuſe them, nor any of them, as they will avoide his majeſty's moſt grevouſe indignation and diſpleaſure.

And wherefor late certaine Anabaptiſts and Sacramentaries, comming out of outwarde parties into this realme, have by diverſe and many perverſe and crafty means ſeduced many ſimple perſons of the king's ſubjects, which, as his highneſs truſteth, now be ſorry for their offenſes, and mindinge fully to returne againe to the catholick church, and the doctrine of the ſame, and never hereafter to adhere nor ſticke to thoſe damnable opinions, but clerely to forſake and abandone them for ever ; the king's highneſs like a moſt loveing parent much moved with pity, tendringe the winninge of them againe to Chriſt's flocke, and much lamenting alſo their ſimplicity ſo by divelliſh crafte circumvented, and fearing alſo that great feare of extreme puniſhment might turne their ſimplicity into obſtinacy, whereby they might periſh, and be loſt out of Chriſt's flocke for ever; of his ineſtimable goodneſs, pitty, and clemency is content to remyt, pardon, and clerely forgive, and by this his preſent proclamation remitteth, pardoneth, and forgiveth to all and ſingular perſones, as well his grace's ſubjects as other, all ſuch faults as they have committed by falling into ſuch wrong and perverſe opinions, by worde or writinge, whereof they be not yet convicted, nor condemned before anie judge or ordinarie of this realme: ſo that for any ſuch faulte done or committed before the 23. day of February, in the xxx. yeare of his grace's raign, not already judged againſt, they ſhall not be further troubled or vexed, but clerely acquitted from all wordly puniſhment therefore, upon truſt that they will have regard not to fall hereafter into like folye.

And yf it ſhould ſo fortune, as God forbid, that either anie of thoſe perſons by this proclamation ſo pardoned, or anie other hereafter ſhall fall to anie ſuch deteſtable and damnable opinions, the king's highneſs declareth expreſly by this his proclamation to all his ſubjects, that without further mercy his grace's lawes ſhall be ſtraightly executed againſt them, that ſo ſhall offend, to the extreme puniſhment of them, in example of all other like offenders hereafter. Yeven at our palays of Weſtminſt. the 26. day of February, in the xxx. yere of our reygne.

God ſave the kinge.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 5.	THO. CRANMER 6.	1538.	HENRIC. VIII. 30.

Injunctions given by Thomas, archbiſhop of Canterbury, to the parſons, vicars, and other curats in his viſitation kept (ſede vacante) within the dioceſe of Hereford anno Domini M.D.XXXVIII. Burnet's Hiſt. Reform. vol. I. App. p. 182.

1. FIRST, that ye and every one of you ſhall with all your diligence and faithful obedience obſerve, and cauſe to be obſerved all and ſingular the king's highneſs's injunctions, by his grace's commiſſaries given in ſuch places, as they in time paſt have viſited.

2. Item, that ye and every one of you ſhall have by the firſt day of Auguſt next coming, as well a whole Bible in Latin and Engliſh, or at the leaſt a New Teſtament of both the ſame language, as the copies of the king's highneſs's injunctions.

3. Item, that ye ſhall every day ſtudy one chapter of the ſaid Bible or New Teſtament, conferring the Latin and Engliſh together, and to begin at the firſt part of the book, and ſo to continue until the end of the ſame.

4. Item, that ye and none of you ſhall diſcourage any layman from reading the Bible in Engliſh or Latin, but encourage them to that, admoniſhing them, that they ſo read it for reformation of their own life and knowledge of their duty, and that they be not bold or preſumptuous in judging of matters, afore they have perfect knowledge.

5. Item, that ye both in your preaching, and ſecret confeſſions, and all other works and doings ſhall excite and move your pariſhioners unto ſuch works, as are commanded expreſly of God, for the which God ſhall demand of them a ſtrict reckoning; and all other works, which men do of their own will, or devotion, to teach your pariſhioners, that they are not to be ſo highly eſteemed as the other, and that for the not doing of them God will not aſk any account.

6. Item, that ye nor none of you ſuffer no friar or religious man to have any cure or ſervice within your churches or cures, except they be lawfully diſpenſed withall, or licenſed by the ordinary.

7. Item, that ye and every of you do not admit any young man or woman to receive the ſacrament of the altar, which never received it before, until that he or ſhe openly in the church after maſs or evening ſong upon the

the holy day do recite in the vulgar tongue the Pater noſter, the Creed, and the Ten Commandments.

8. Item, that ye and every one of you ſhall two times in a quarter declare to your pariſhioners the band of matrimony, and what great danger it is to all men, that uſeth their bodies, but with ſuch perſons, as they lawfully may by the law of God; and to exhort in the ſaid times your pariſhioners, that they make no privy contracts, as they will avoid the extreme pain of the laws uſed within the king's realm by his grace's authority.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 5.	THO. CRANMER 6.	1538.	HENRIC. VIII. 30.

Injunctions given by John, biſhop of Exeter. Regiſt Voyſey Exon. fol. 74.

INJUNCTIONS of John, biſhop of Exeter, made and given to the clergy of his dioceſs, upon his late ordinary viſitation there had and finiſhed in the month of May, the xxx[th] year of the reign of our ſoveraign lord Henry the eighth, by the grace of God king of England, and of France, defender of the faith, lord of Ireland, and ſupreme head in earth next under God of the church of England. All and ſingular which injunctions by authority given to me of God, and of our ſaid ſoveraign lord the king, I exhort and command all parſons, vicars, curats, chantry prieſts, and all other of the clergy to obſerve, keep, and perform as ſeverally concerneth them in vertue of obedience, and upon pain of laws and ſtatutes, as may be hereafter objected againſt them for breaking and violating the ſame. Firſt, that all ſuch of the ſaid clergy, having cure of ſoul within my dioceſs, do every Sunday declare ſincerely in time and place accuſtomed, in the Engliſh tongue, or in the Corniſh tongue, where the Engliſh tongue is not uſed, all or part of the epiſtle, or goſpel of that day, or elſe the Pater noſter, Ave Maria, Creed, and the Ten Commandments, or part of them, as the time ſhall require, as the ſaid Pater noſter, Ave Maria, Creed, and Ten Commandments been interpretate in the book called "The inſtitution of a chriſtian man." Alſo that every curate in the declaration of the premiſſes, ſet forth and declare in eſpecial the ſecond and the fourth Commandments, as they been declared and interpretate in the ſaid book; for want of the true knowledge whereof it is thought many of the unlearned people in my dioceſs been much blinded, following many times their own ſuperſtitious fantaſies, and omitting to do the works of mercy, and other meritorious acts commanded by God in his holy Scripture. Alſo that every curate the Sunday next immediately enſuing the publication of this mine injunctions, and after that once at leaſt every quarter, to the uttermoſt of his wit, cunning, and learning in his ſaid preaching ſet forth earneſtly the title of our ſaid ſoveraign lord the king, ſupreme head under God of the church of England, both of ſpirituality and temporality, and to utterly aboliſh and extirpe the uſurped power of the biſhop of Rome. Alſo that the prayers done in ſuch their ſermons, be obſerved and kept accordingly, as hath been deviſed now of late by the king's majeſty, and his prelates of this realme. Alſo that no curate permit any perſon, ſecular or regular, to preach within my dioceſs, except he have and ſhew the king's moſt honourable licence or mine under my ſeale ſo to do. Alſo I peremptorily moniſh, command, and warn all and ſingular beneficed men of my dioceſs, as parſons and vicars, having cure of ſoul, to be perſonally reſident upon their ſaid parſonages and vicarages before the firſt day of December next coming, or elſe if they have a lawful cauſe of abſence from their ſaid benefices, to preſent to me, or my vicar general, or other depute ſuch able curats, as upon examination had, ſhall be thought able to ſerve the cures in the abſence of the ſaid beneficed men. Alſo that all and ſingular proprietaries of pariſh churches within my ſaid dioceſs do make or cauſe to be made within the pariſhes ſo to them appropriate, to the poor thereof ſuch yearly diſtributions, as by the laws, ſtatutes, ordinances, or foundations they be bounden to make according to the rate and portions they yearly receive of the ſaid benefices ſo appropriate. And alſo if their annual receipts of the ſaid benefices extend to 20 l. or above, that then every ſuch approprietary ſhall make or cauſe to be made every quarter in the year one ſermon within the pariſh church ſo to them appropried, at their own procuring and charges. Alſo that all chantry prieſts, ſoul prieſts, and other ſtipendiaries within my ſaid dioceſs, in the avoiding of idleneſs, the nouriſher of all vice, from henceforth diligently endeavour themſelves to inſtruct the children of the pariſhes, where they dwell, in vertue, teaching them eſpecially their Pater noſter, Ave Maria, and Creed, the Ten Commandments, with the ſeven works of mercy, in the Engliſh tongue, or in the Corniſh, where the Engliſh tongue is not uſed. And that every curate examine all the youth of his pariſh in the premiſſes, when he admitteth any of them to the bleſſed ſacrament of the altar; and if he find any ignorant or negligent in learning the premiſſes, then he to preſent the name of him or them ſo ignorant or negligent at the next ſeane, to be kept after Eaſter. Alſo that every curate at all times do the uttermoſt of his diligence to reduce ſuch of his pariſhioners, as been at diſcord, to peace, love, and charity, and one to forgive another. Alſo that every one of the clergy within my dioceſs diligently procure to have a copy of the king's injunctions, lately

lately given to them by the right worſhipful doctor Tregunwell, in the late viſitation made by him, by the king's authority; and them to keep and obſerve effectuouſly upon pain therein mentioned. Alſo that every curate within my dioceſs, and eſpecially within the archdeaconry of Cornwall, exhort effectuouſly their pariſhioners, that at the death of their friends they have no ſolemn night watches, or drinkings, whereof enſueth many offences, ſlanders, and other inconveniences to the high diſpleaſure of God; and that in ſuch like things invented by their own fantaſies, under color of devotion, not commanded or grounded in holy Scripture, ye exhort them to abſtain from their abuſes, and fooliſh cuſtomes, and to conform themſelves to obſerve the laws of God. Alſo that on this ſide the feaſt of All Saints next enſuing, every one of the clergy within my dioceſs, eſpecially thoſe that have cure of ſoul, provide to have the New Teſtament both in Latin and in Engliſh, and that they do daily confer together at the leaſt one chapter, peruſing the ſame with ſtudious diligence. And I do exhort them to learn every day ſome part thereof by heart. Alſo I exhort and command, that no prieſt of my dioceſs uſe or frequent to taverns or alehouſes, or any ſuſpicious place, or to play at dice, cards, tables, or any other damned or unlawful games; but that they, and every one of them exerciſe themſelves in prayer and reading of the Scriptures, teaching of children, or ſome other vertuous exerciſe. Alſo that every curate exhort divers times their pariſhioners, that they make no privy contracts of matrimony, whereof enſueth many times much inconveniences, but that at the leaſt it be done in the preſence of two or three honeſt men.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 5.	THO. CRANMER 7.	1539.	HENRIC. VIII. 31.

Synodus provincialis Cantuar. Ex reg. Cranmer fol. 9. et ex reg. Convoc. et Excerpt. Heylin.

HOC anno publicatum fuit breve regium, directum archiepiſcopo Cant. datum 12. Martii, anno regni Henrici VIII. triceſimo, pro ſummonitione ſynodi provincialis Cantuar. ad comparendum in eccleſia S. Pauli London. ſecundo die menſis Maii.

Secundo die Maii convocatio in domo capitulari eccleſiae S. Pauli London. congregata, per quinque ſeſſiones continuabatur, in qua nihil praeter poenas abſentibus fuit decretum. In ſeſſione ſexta (June 2.) dominus Thomas Crumwell, vicemgerens domini regis, coram rever. patribus exhibuit domino prolocutori et clero inferioris domus quaeſtiones per eos diſcutiendas, et aſſignavit iis ad referend. cenſuras ſuas ſuper eiſdem diem Jovis prox. Quaeſtiones autem erant quae ſequuntur:

1. Whether there be in the ſacrament of the altar tranſubſtantiation of the ſubſtance of bread and wine into the ſubſtance of fleſh and blood, or not?

2. Whether prieſts being ordered, may, after they be prieſts, marry by the law of God, or not?

3. Whether the vow of chaſtity of men and women made only to God, bindeth by the law of God, or not?

4. Whether auricular confeſſion be neceſſary by the law of God, or not?

5. Whether private maſſes may ſtand with the law of God, or not?

6. Whether it be neceſſary by the word of God, that the ſacrament of the altar ſhould be miniſtred in both kinds, or not?

In the next page I find the queſtions thus laid down.

1. Whether in the moſt bleſſed ſacrament of the altar remaineth after the conſecration, the ſubſtance of bread and wine, or not?

2. Whether it be neceſſary by God's law, that all men ſhould communicate in both kinds, or not?

3. Whether prieſts, i. e. men dedicated to God by prieſthood, may by the law of God marry after, or no?

4. Whether the vow of chaſtity or widowhood made to God adviſedly by man or woman, be by the law of God to be obſerved, or no?

5. Whether private maſſes ſtand with the law of God, and be to be uſed and continued in our church and congregation, as things whereby good chriſtian people may and do receive both godly conſolations, and wholeſom benefits?

6. Whether auricular confeſſion is neceſſary to be retained and continued, uſed and frequented in the church, or not?

The reſolutions to which queſtions were returned as followeth:

1. That in the bleſſed ſacrament of the altar by the ſtrength and efficacy of Chriſt's mighty word, it being ſpoken by a prieſt, is preſent really the natural body and blood of our Saviour Jeſu Chriſt, conceived of the virgin Mary, under the form of bread and wine. And that after conſecration there remaineth no other ſubſtance, but the ſubſtance of his foreſaid natural body.

2. That communion in both kinds, is not neceſſary, ad ſalutem, by the law of God to all perſons; and that it is to be believed and not doubted of, but that in the fleſh and form of bread is the very blood; and in the blood under the form of wine is the very fleſh, as well apart as though they were both together.

3. That prieſts after the order of prieſthood received, as afore, may not marry by the law of God.

4. That vows of chaſtity or widowhood by man or woman made to God adviſedly, be to be obſerved by the law of God; and that it exempteth them from other liberties of chriſtian people, which without that they might enjoy.

5. That it is meet and neceſſary that private maſſes be continued and admitted in this our Engliſh church and congregation, as whereby good chriſtian people ordering themſelves, accordingly do receive both godly and goodly conſolations and benefits. And it is agreeable alſo to God's law.

6. That auricular confeſſion is expedient to be retained and continued, uſed and frequented in the church of God.

Ab hac poſt varias continuationes, in quibus nihil actum fuiſſe creditur, uſque ad XII ſeſſionem (July 1.) convocatio prorogata, hoc die per breve regium ad 4. Novemb. ſequ. et ab eo die ad Januar. 16. et abinde ad April. 14. anni ſequentis fuit continuata.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 5.	THO. CRANMER 7.	1539.	HENRIC. VIII. 31.

The biſhop of Exeter's admonition againſt the ſuperſtitious obſervance of days. Ex reg. Exon. Voyſey fol. 83.

JOHANNES, permiſſione divina Exon. epiſcopus, ſuprema auctoritate regia legitime fulcitus, dilectis nobis in Chriſto filiis archidiacono Exon. ſive ejus officiali cuicunque, ſalutem, gratiam, et benedictionem. Vobis conjunctim et diviſim committimus et mandamus, quatenus ſubſcripta omnia et ſingula in Anglico concepta, locis et temporibus ad hoc opportunis, in et per totum archidiaconatum praedictum debite publicetis, intimetis, et declaretis, ſeu debite publicari, intimari, et declarari faciatis indilate, prout ſequitur:

Whereas it is come to my knowledge by credible information of divers honeſt perſons, that many of the people of your archdeaconry, as well artificers as husbandmen, and labourers, as it is ſuppoſed, for lack of ſpiritual inſtruction, uſe to leave their works and occupations every Saturday, and other holiday, even at noon, after the right cuſtom and uſage of the Jews, which they may continue unto evening ſong time; ſome alſo, as fiſhermen, and ſuch as live by the ſea, will not go to the ſea to fiſh for their living, and for the commodity of their neighbours, upon divers ſaints days, which be annulled and utterly abrogate for holidays; and again ſome ſhoeſmiths be ſo fondly and ſuperſtitiouſly ſet to worſhip ſaint Lewis's day, that in that day they will not ſhoe any man's horſe, whatſoever need that ſhall fall to occupy the ſame; neither ſome carryers upon that day will carry hay, or other things neceſſary to the uſe of man, which all theſe ſuperſtitions and abuſes with other like, be thought to be maintained by lack of good inſtruction, ſhewed in pariſh churches and chapels by the curates there; this ſhall be therefore to command and will you, brother archdeacon, that forthwith you cauſe to be warned all curates of your archdeaconry, that they ſo inform all your pariſhioners, that theſe their abuſes be plainly againſt God's honour, and the commandments of the Sabbath day, againſt all laws and the injunctions of our ſovereign lord the king, ſupreme head and governour under Chriſt of this church of England, and finally againſt charity, and the common wealth; intimating unto the ſaid curates, that they likewiſe publiſh unto their pariſhioners, that if they do not that lieth in them to extinguiſh and utterly remove theſe foreſaid errors, ſuperſtitions, inconveniencies, and damages to the common wealth, that the offenders ſhall be with all diligence enquired of (the query of which enormities we commit alſo to you, eſpecially by theſe preſents) and alſo puniſhed accordingly: and that ye fail not to preſent unto me the names of all thoſe, that ye find to be offenders at this time in theſe premiſſes, and alſo of ſuch other that hereafter from time to time ſhall offend; but alſo to aſſertain me within this month of and about your diligent execution of theſe my letters. Given under my ſeal the ſeventeenth day of October, the year of our Lord God M. D. XXXIX. the thirty firſt year of the reign of our ſaid ſovereign lord king Henry the eighth, and the XX. year of my conſecration.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 6.	THO. CRANMER 7.	1539.	HENRIC. VIII. 31.

Mandatum regium de Bibliis in vulgari edendis ex ſuperviſione domini de Crumwell. Ex rot. Pat. 31 Henr. VIII. p. 4. m. 15. et Rymer Foed. vol. XIV. p. 649.

HENRY the eighth, etc. to all and ſingular prynters and ſellers of bookes within this our realme, and to all other officers, myniſtres, and ſubjectes, theiſe oure letters heryng or ſeyng, gretyng. We late you witt, that beyng deſirous to have our people at tymes conveynent geve themſelfes to th'atteynyng of the knoulege of Goddes worde, whereby they ſhall the

the better honour hym, and obſerve, and kepe his commaundements, and alſo do their duties the better to us beyng their prince and ſoveraign lord; and conſideryng that as this oure zeale and deſire cannot by any meane take ſo good effecte, as by the graunting to theym the free and lyberall uſe of the Bible, in oure oune maternall Engliſh tonge; ſo onles it be forſeen, that the ſame paſſe at the beginnyng by one tranſlation to be peruſed and conſiderid, the frailtie of menne is ſuche, that the diverſitie therof maye brede and brynge forthe manyfolde inconvenyences, as when wilfull and hedy folkes ſhall conferre uppon the diverſitie of the ſaid tranſlations; we have therfore appoynted oure right truſty and welbeloved counſellour the lorde Crumwell, keper of our pryvye ſeale, to take for us, and in our name ſpecial care and charge, that no manner of perſone or perſones within this oure realme ſhall enterpriſe, attempt, or ſett in hand to print any Bible in the Engliſh tonge of any maner of volume, duryng the ſpace of fyve yeres next enſuyng after the date herof, but only all ſuche as ſhall be deputid, aſſignid, and admitted by the ſaid lord Crumwell. Willing and commanding all maires, ſhirefes, bailiffes, conſtables, and all other oure officers, miniſtres, and ſubjectes to be aydyng to oure ſaid counſailour in the execution of this oure pleaſure, and to be conformable in the accompliſhment of the ſame, as ſhall apperteigne. In witnes wherof, etc. Witnes ourſelf at Weſtm. the fourteenth day of November.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 6.	THO. CRANMER 7.	1539.	HENRIC. VIII. 31.

Certain injunctions ſet forth by the authority of the king against Engliſh books, ſects, and ſacramentaries; alſo the putting down the day of Thomas Becket. Fox Martyr. vol ii. p. 439.

FIRST, that none without ſpecial licence of the king, tranſport or bring from outward parties into England any manner of Engliſh books, neither yet ſell, give, utter, or publiſh any ſuch, upon pain to forfeit all their goods and chattels, and their bodies to be impriſoned, ſo long as it ſhall pleaſe the king's majeſty.

Item, that none ſhall print, or bring over any Engliſh books, with annotations or prologues, unleſs ſuch books before be examined by the king's privy council, or others appointed by his highneſs, and yet not to put thereto theſe words "cum privilegio regali" without adding, "ad imprimendum ſolum;" neither yet to imprint it, without the king's privilege be printed therewith in the Engliſh tongue, that all men may read it. Neither ſhall they print any tranſlated book without the plain name of the tranſlator be in it, or elſe the printer to be made the tranſlator, and to ſuffer the fine and puniſhment thereof at the king's pleaſure.

Item, that none of the occupation of printing ſhall within the realm print, utter, ſell, or cauſe to be publiſhed any Engliſh books of Scripture, unleſs the ſame be firſt viewed, examined, and admitted by the king's highneſs, or one of his privy council, or one biſhop within the realm, whoſe names ſhall therein be expreſſed, upon pain of the king's moſt high diſpleaſure, the loſs of their goods and chattels, and impriſonment, ſo long as it ſhall pleaſe the king.

Item, that thoſe that be in any errors, as Sacramentaries, Anabaptiſts, or any other, or any that ſell books, having ſuch opinions in them, being once known, both the books, and ſuch perſons ſhall be detected and diſcloſed immediately unto the king's majeſty, or one of his privy council, to the intent to have it puniſhed without favour, even with the extremity of the law.

Item, that none of the king's ſubjects ſhall reaſon, diſpute, or argue upon the ſacrament of the altar, upon pain of loſing their lives, goods, and chattles, without all favour, only thoſe excepted, that be learned in divinity; they to have their liberty in their ſchools and appointed places accuſtomed for ſuch matters.

Item, that holy bread and holy water, proceſſion, kneeling, and creeping on Good Friday to the croſs, and Eaſter day, ſetting up of lights before the corpus Chriſti, bearing of candles on Candlemas day, purification of women delivered of child, offering of chriſomes, keeping of the four offering days, paying their tithes, and ſuch like ceremonies muſt be obſerved and kept, till it ſhall pleaſe the king to change or abrogate any of them. [This article was made for that the people was not quieted and contented (many of them) with the ceremonies then uſed.]

Finally all thoſe prieſts, that be married, and openly known to have their wives, or that hereafter do intend to marry, ſhall be deprived of all ſpiritual promotion, and from doing any duty of a prieſt, and ſhall have no manner of office, dignity, cure, privilege, profit, or commodity in any thing appertaining to the clergy, but from thenceforth ſhall be taken, had, and reputed as lay perſons, to all purpoſes and intents: and thoſe that ſhall after this proclamation marry, ſhall run his grace's indignation, and ſuffer puniſhment, and impriſonment at his grace's will and pleaſure.

Item he chargeth all archbiſhops, biſhops, archdeacons, deacons, provoſts, parſons, vicars, curates, and other miniſters, and every of them in their own perſons, within their own cures, diligently to preach, teach, open, and ſet forth

to

to the people the glory of God and truth of his word; and alſo conſidering the abuſes and ſuperſtitions, that have crept into the hearts and ſtomachs of many, by reaſon of their fond ceremonies, he chargeth them upon pain of impriſonment at his grace's pleaſure, not only to preach and teach the word of God accordingly, but alſo ſincerely and purely declaring the difference between things commanded by God, and the rites and ceremonies in their church then uſed, leſt the people thereby might grow into further ſuſpicion.

Item, foraſmuch as it appeareth now clearly, that Thomas Becket, ſometime archbiſhop of Canterbury, ſtubbornly, notwithſtanding the wholeſom laws eſtabliſhed againſt the enormities of the clergy by the king's highneſs's noble progenitor king Henry the IId. for the common wealth, reſt, and tranquillity of this realm, of his froward mind, fled the realm into France, and to the biſhop of Rome, maintainer of thoſe enormities, to procure the abrogation of the ſaid laws (whereby aroſe much trouble in this ſaid realm) and that his death, which they untruly called martyrdom, happened upon a reſcue made; and that (as it is written) he gave opprobrious words to the gentlemen, which then counſeled him to leave his ſtubbornneſs, and to avoid the commotion of the people riſen up for that reſcue; and he not only called the one of them bawd, but alſo took Tracy by the boſom, and violently ſhook him, and plucked him in ſuch manner, that he had almoſt overthrown him to the pavement of the church; ſo that upon this fray one of their company perceiving the ſame, ſtruck him, and ſo in the throng Becket was ſlain: and further, that his canonization was made only by the biſhop of Rome, becauſe he had been a champion to maintain his uſurped authority, and a bearer of the iniquity of the clergy.

For theſe, and for other great and urgent cauſes long to recite, the king's majeſty, by the advice of his council, hath thought expedient to declare to his loving ſubjects, that notwithſtanding the ſaid canonization, there appeareth nothing in his life and exterior converſation, whereby he ſhould be called a ſaint, but rather eſteemed to have been a rebel, and a traitor to his prince.

Therefore his grace ſtraitly chargeth and commandeth, that from henceforth the ſaid Thomas Becket ſhall not be eſteemed, named, and reputed and called a ſaint, but biſhop Becket; and that his images and pictures through the whole realm ſhall be plucked down and avoided out of all churches, chapels, and other places; and that from henceforth the day uſed to be feſtival in his name, ſhall not be obſerved, nor the ſervice, office, antiphons, collects, and prayers in his name read, but raſed and put out of all the books: and that all their feſtival days already abrogated, ſhall be in no wiſe ſolemnized, but his grace's ordinances and injunctions thereupon obſerved, to the intent his grace's loving ſubjects ſhall be no longer blindly lead and abuſed to commit idolatry, as they have done in times paſſed, upon pain of his majeſty's indignation, and impriſonment at his grace's pleaſure.

Finally his grace ſtraitly chargeth and commandeth, that his ſubjects do keep and obſerve all and ſingular his injunctions made by his majeſty, upon the pain therein contained.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
Pauli III. 6.	Tho. Cranmer 8.	1539.	Henric. VIII. 31.

The king's draught of an act of the Six Articles. Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 313.

Whereas the king's moſt excellent majeſty is by God's law ſupreme head immediately under him of this whole church and congregation of England, intending the conſervation of the ſame church and congregation in a true, ſincere, and uniform doctrine of Chriſt's religion, hath in his own perſon laboured, travailed, and diſputed with the prelates and clergy of this his grace's realm, in his court of parliament, to hear, know, and underſtand what might be ſaid, alledged, and brought forth out of the Scriptures, ancient authors, and holy writers, concerning the truth of theſe articles following; that is to ſay,

Firſt, Whether in the moſt bleſſed ſacrament of the altar remaineth, after the conſecration, the ſubſtance of bread and wine, or no?

Secondly, Whether it be neceſſary by God's law, that all men ſhould communicate in both kinds, or no?

Thirdly, Whether prieſts, that is to ſay, men dedicated to God by the order of prieſthood, may by the law of God marry after, or no?

Fourthly, Whether vows of chaſtity or widowhood made to God adviſedly by men or women, be by the law of God to be obſerved, or no?

Fifthly, Whether private maſſes ſtand with the law of God, and to be uſed and continued in our church and congregation, as things, whereby good chriſtian people may and do receive both godly conſolations and great benefits, or no?

Sixthly, Whether auricular confeſſion is neceſſary to be retained and continued, uſed and frequented in the church, or no?

Foraſmuch as after a mature diſcuſſion it hath pleaſed almighty God ſo to aſſiſt the king's ſaid majeſty in the ſearching and finding out the truth, as the ſame, after all arguments had and made for both parties, hath been

been by (in manner) an uniform conſent of all and ſingular the ſpiritual and temporal eſtates of the realm, led (as ſeemeth) by one ſpirit of truth, agreed and condeſcended unto, with ſpecial requeſt made to the king's ſaid majeſty, that the ſaid agreement might be by act of parliament teſtified and eſtabliſhed, with ſuch pains and puniſhments, as good men rejoicing in it, the evil might alſo for fear abſtain and forbear to interrupt and impeach this notable unity and concord, much to the honour of God, and ſetting forth his truth, the perpetual renown and fame of the king's ſaid majeſty, the ſurety and quietneſs of this realm, with the increaſe of chriſtian charity, moſt requiſite and neceſſary.

Be it therefore enacted by authority of this preſent parliament, that all and ſingular the king's ſubjects, ſpiritual and temporal, ſhall lovingly receive, accept, allow, and approve, and in their words and deeds uphold and maintain theſe truths and verities in the ſaid articles agreed and concluded by the king's highneſs, and his courts of parliament, as followeth:

Firſt, that in the moſt bleſſed ſacrament of the altar, by the ſtrength and efficacy of Chriſt's mighty word, that being ſpoken, is preſent really the natural body and blood of our ſaviour Jeſus Chriſt, conceived of the virgin Mary, under form of bread and wine; and that after the conſecration there remaineth none other ſubſtance, but the ſubſtance of his foreſaid natural body.

Secondly, that communion in both kinds is not neceſſary "ad ſalutem" by the law of God; and that it is to be believed, and not doubted of, but that in the fleſh, under form of bread, is the very blood; and in the blood, under form of wine, is the very fleſh, as well apart, as though they were both together.

Thirdly, that prieſts, after the order of prieſthood received, as afore, may not marry by the law of God.

Fourthly, that vows of chaſtity or widowhood made by men or women, made to God adviſedly, be to be obſerved by the law of God; and that it exempteth them from other liberties of chriſtian people, which without that they might enjoy.

Fifthly, that it is meet and neceſſary that private maſſes be continued and admitted in this our Engliſh church and congregation, as whereby good chriſtian people (ordering themſelves accordingly) do receive both godly and goodly conſolations and benefits, and it is agreeable alſo to God's law. And

Sixthly, that auricular confeſſion is neceſſarily to be retained and continued, uſed and frequented in the church of God.

And if any man, of what degree or condition ſoever he be, ſhall from henceforth in the ſaid articles, or any of them, either openly or ſecretly by word, deed, or writing preach, teach, uphold, maintain, or defend the contrary of that, which is before determined by this act; the ſame ſo offending, maintaining, or defending by word, deed, or writing the contrary of that, which is before by this act determined, unleſs he be firſt either indicted upon the ſame, or by one accuſed or detected in the biſhop's viſitation, or upon the depoſition of one that upon his oath hath before given information to the judge of that his offence. And that every perſon ſo indicted, accuſed, detected, or of whom ſuch information is given, as afore, may be by any of the ſaid judges lawfully, and without danger called to appear by citation or otherwiſe, and may be alſo compelled to make anſwer directly, yea or nay, whether he hath offended in that, which ſhall be objected againſt him concerning the foreſaid articles, or any of them, or not. And if any man being called as afore, refuſe to make ſuch direct anſwer, yea or nay, and required thereunto by the judge three ſeveral times openly on three ſeveral days, being between each of thoſe days the diſtance of two days, ſhall yet continue in that froward ſilence; unleſs he alleged in his firſt appearance, as afore, the cauſe of enmity of the judge; in which caſe he ſhall not be compelled to anſwer, till the ſame cauſe of enmity be diſcuſſed, as afore; the ſame perſon ſo obſtinately and wilfully refuſing to make direct anſwer, yea or nay, to the offence laid againſt him, whereupon further proceſs might be made, ſhall be for his refuſal reputed and taken to all effects and purpoſes of like eſtate and condition, as if the ſame offence objected had been proved againſt him.

And be it alſo enacted, that whoſoever confeſſeth that is objected againſt him, or elſe refuſeth, as afore, to anſwer, or againſt whom two witneſſes, not improved by this act, diligently examined by the judge, and ſworn in preſence of the party, ſhall according to this act depoſe and teſtify the crime objected, or that elſe the ſame crime ſhall appear by his own hand writing; the ſame perſon ſhall be in any of theſe foreſaid four caſes, to all intents and purpoſes, deemed, taken, and to be judged faulty and guilty in that is laid to his charge, and ſo to be declared and pronounced by the judges ſentence.

Moreover be it enacted, that the judge ſhall be bounden, if it be demanded of him, to deliver in writing to the party ſo called before him, as afore, the copy of the matter objected, and the names and depoſitions of the witneſſes only; and that againſt the perſons of thoſe witneſſes there ſhall be none other exceptions admitted, but only of mortal enmity, and againſt their ſayings only of contrariety of the depoſitions, and impoſſibility of the truth of the ſame; as if the party can prove his abſence from the place in the time ſpecified in the ſame depoſitions.

Be it alſo enacted by authority aforeſaid, that in ſuch caſe, as the party called anſwereth and denieth that is objected, and that no proof can be brought forth againſt him, but the depoſition of one witneſs only; then, and in that caſe, be that one witneſs of never ſo great honeſty and credit, the ſame party

ſo called, ſhall be without longer delay abſolved and diſcharged by the judges ſentence, freely and without further coſt and moleſtation.

And be it alſo further enacted by authority aforeſaid, that if the party cited and called to appear, as before, ſhall refuſe to appear, or indeed not appear, it ſhall be in the liberty of the judge, either to cauſe the ſame perſon to be apprehended and taken corporally, and ſo to be kept in ward; or elſe after his diſcretion to make ſuch other ſpecial proceſs, as in caſes of contumacy have been uſed and accuſtomed.

Provided always, that if the perſon indicted, accuſed, or detected be a vagabond, or dwelleth not within that juriſdiction where the offence was committed, the judge may, before any calling by citation cauſe the ſaid offender to be perſonally apprehended, leſt upon knowledge by citation, he being at liberty, might withdraw himſelf, and ſo avoid and eſcape the condign and due puniſhment provided in this act for ſuch offenders.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 6.	THO. CRANMER. 7.	1539.	HENRIC. VIII. 31.

Convocatio cleri provinciae Ebor. Ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 224.

CONVOCATIO haec auctoritate brevis regii dat. apud Weſtmon. 12. Martii, anno regni XXX. et mandati archiepiſcopalis dat. 5. April. M.D.XXXIX. ſummonita fuit ſecundo die Maii in eccleſia S. Petri Ebor. Regiſtrum Ebor. addit procuratorium decani et capituli Ebor. dat. 9. die Aprilis, fol. 225. a.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 6.	THO. CRANMER 8.	1540.	HENRIC. VIII. 32.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad diem 14. *Aprilis continuata.* Ex reg. convoc.

DECIMO quarto die Aprilis ſynodus provincialis congregata fuit, in cujus prima et ſecunda ſeſſione de prolocutore Ric. Gwent, electo et praeſentato agebatur. In duabus ſequentibus ſeſſionibus tractatum fuit de modo, forma, et tempore ſolutionis ſpontaneae domino regi conceſſae, viz. de 4. ſolidis cujuſlibet librae praeter decimas quotannis regi debitas. Poſtquam de his ſubſidiis in convocatione actum fuiſſet, negotium matrimonii et nullitatis ejus inter regem Henr. VIII. et Annam Clivenſem in ſynodo propoſitum fuit; ad quod diſcutiendum utriuſque provinciae archiepiſcopi, epiſcopi, decani, archidiaconi, et procuratores cleri a rege convocabantur. Totum proceſſum ex regiſtro Cranmeri dabimus. Hic tamen ſubjungemus praecipua nomina comparentium ex regiſtris MSS. convocationis hujus.

Archiepiſcopus Cantuar.

Archiepiſcopus Ebor.

Epiſcopi London. Dunelm. Winton. Lincoln. Carliol. Meneven. Landaven. Hereford. Wigorn. Aſſaven. Roffen. Bangor. electus Weſtmonaſt.

Rich. Gwent, archid. London. Johan. Incent, decanus S. Pauli London. Peter Vannes, decanus Sarum, Joh. Taylor, decanus Lincoln. H. Williams, decanus Lichfeld. Sim. Haynes, decanus Exon. Ric. Layton, decanus Ebor. Edmund. Cranmer, archid. Cant. Ric. Rawſon, archid. Eſſex, Ric. Coren. archid. Colcheſt. et Oxon. Tho. Baugh, archid. Surr. Maurice Griffith, archid. Roff. Joh. Worthyall, archid. Chicheſt. Polydor. Virgilius, archid. Wellen. Ric. Street, archid. Derby, David Poole, archid. Salop. Tho. Winter, archid. Cornub. Joh. Heneage, archid. Taunt. Griffith Leiſon, archid. Carmarthen, Tho. Weſtby, archid. Ebor. Tho. Magnus, archid. Eſtriding. Joh. Langrich, archid. Cleveland. Robertus Davel, archid. Northumb. Will. Holgil, archid. Carliol, etc.

Poſt finitum proceſſum, an aliquid in ſynodo vel nationali vel provinciali actum fuerit haud conſtat; hoc tamen patet ex regiſtro Cranmeri fol. 9. convocationem hanc per breve regium 28. die Julii fuiſſe diſſolutam.

Breve regis pro diſſolutione convocationis.

HENRICUS, etc. reverendiſſimo in Chriſto patri Thomae, eadem gratia Cant. archiepiſcopo, totius Angliae primati et metropolitano, ſalutem. Cum praeſens convocatio cleri veſtrae Cant. provinciae apud S. P. L. per breve noſtrum jam modo decimo tertio die Aprilis, ultimo praeterito inchoat. tent. et inſtans exiſtit; certis tamen urgentibus cauſis et conſiderationibus, nos ſpecialiter moventibus, de aviſamento concilii noſtri ipſam praeſentem convocationem hac inſtante die duximus diſſolvend. et ideo vobis mandamus quod eandem praeſentem convocationem hac inſtante die apud ſanctum Paulum praedict. debito modo abſque aliqua dilatione diſſolvatis, diſſolvive faciatis, prout convenit: ſignificantes ex parte noſtra univerſis et ſingulis epiſcopis, necnon archidiaconis, decanis, et omnibus aliis perſonis eccleſiaſticis quibuſcunque dictae veſtrae Cant. provinciae, quorum intereſt aut intereſſe poterit in hac parte, quod ipſi et eorum quilibet huic mandato noſtro exequendo intendentes ſint et obedientes, prout decet. Teſte meipſo apud Weſtmon. viceſimo octavo die Julii, anno regni noſtri XXXII.

Proceſſus

Proceſſus nullitatis matrimonii inter regem Henricum VIII. *et Annam Clivenſem.*
Ex reg. Cranmer fol. 141.

IN Dei nomine, Amen. Per praeſens publicum inſtrumentum cunctis appareat, et ſit notum, quod die Mercurii, 7. viz. die menſis Julii, A. D. M. D. XL. regni vero illuſtriſſimi principis et domini noſtri Henrici octavi, Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae, ac in terris immediate ſub Chriſto eccleſiae Anglicanae ſupremi capitis, anno XXXII. in domo capitulari eccleſiae S. Petri Weſtmon. London. dioec. reverendiſſimi in Chriſto patres et domini, domini Thomas, miſeratione divina Cantuar. et Edwardus, Eboracen. archiepiſcopi, atque reverendi patres dom. Edmundus, London. Cuthbertus, Dunelmen. Stephanus, Winton. Johan. Lincoln. Robert. Carliolen. Will. Menevenſ. Robert. Landaven. Joh. Hereforden. Joh. Wigorn. Rob. Aſſaven. Nicolaus, Roffen. et Joh. Bangoren. epiſcopi, utriuſque provinciae Cant. et Ebor. praelati; necnon venerabiles et egregii viri magiſtri Richardus Gwent, archidiac. London. curiae Cant. officialis, cleri inferioris domus provinciae Cant. convocationis prolocutor; et reverendus pater dominus Thomas Thirleby, LL. doctor, archidiac. Elien. in epiſcopum Weſtmonaſt. deſignatus; comitati egregiis viris mag. Johan. Incent, S. Pauli London. Petro Vannes, Sarum. Joh. Taylor, Lincoln. Henr. Williams, Lichfelden. Simone Haynes, Exon. eccleſiarum cathedr. provinciae Cant. ac Ric. Layton, eccleſiae metropoliticae Ebor. reſpective decanis; Edmundo Cranmer, Cant. Ric. Rawſon, Eſſex. Ric. Coren, Colceſt. et Oxon. Thoma Baugh, Surr. Mauritio Griffith, Roffen. Joh. Worthiall, Ciceſtren. Polydoro Virgilio, Wellen. Ric. Street, Derbien. David Poole, Salop. Thoma Wynter, Cornubien. Georgio Heneage, Taunton. Griffino Leyſon, Caermerdiniae; Thoma Runcorne, Bangor. Tho. Weſtby, Eborac. Thoma Magnus, de Eſtriding. Joh. Langrihe, de Cleveland. Rob. Davel, Northumbriae; Will. Holgill, Carliolen. Cant. et Ebor. provinciarum reſpective archidiaconis; necnon clero utriuſque provinciae in frequenti admodum multitudine, ad effectum infraſcriptum, in prothonotarii et notariorum publicorum ſubſcriptorum praeſentia, ſacrae ſynodi faciendae et celebrandae cauſa convenerunt, et conventus ſive concilii hujuſmodi cauſa per dictum reverendiſſimum Cant. tunc ibidem expoſita, praedictus venerab. vir mag. Richardus Gwent, archidiac. London. literas commiſſorias dicti illuſtriſſimi domini noſtri regis, ſuo magno ſigillo ſigillatas, reverendiſſimis Cant. et Ebor. archiepiſcopis, necnon rever. patribus epiſcopis, decanis, archidiaconis, et clero utriuſque provinciae directas, tunc ibidem praeſentavit, quarum quidem literarum tenor de verbo ad verbum inferius deſcribitur.

Quibus per Antonium Huſey, notarium publicum, tunc ibidem in praeſentia Thomae Argall, notarii publici, perlectis; dicti reverendiſſimi et reverendi patres, atque venerabiles decani, archidiaconi, et clerus praedicti onus executionis dictarum literarum commiſſionalium in ſe humiliter, ob ſuam erga dictum dominum noſtrum regem obedientiam et devotionem, debite aſſumpſerunt et ſubierunt; ac juxta earundem continentiam procedendum fore conſenſerunt et decreverunt. Et conſequenter praefatus reverendus pater Winton. epiſcopus ſpecies ſive partes cauſarum invaliditatis ſive nullitatis matrimonii praetenſi inter dictum dominum noſtrum regem, et praeclaram dominam Annam Clivenſem, de facto contracti et ſolemnizati, publice tunc ibidem univerſo coetui ſive ſynodo tunc ibidem congregato, luculenta quidem oratione expoſuit et declaravit. Et conſequenter pro compendioſiori et commodiori expeditione atque indagatione meritorum et circumſtantiarum dicti negotii, in literis commiſſionalibus, de quibus ſuperius ſit mentio, mentionati, de communi ſynodi conſenſu decretum eſt, quod reverendiſſimi Cant. et Ebor. archiepiſcopi, ac reverendi domini Edmundus, London. Cuthbertus, Dunelm. Stephanus, Winton. et Joh. Wigorn. epiſcopi; necnon venerabiles viri Richardus Gwent, Thomas Thirleby, Thomas Incent, Edwardus Leighton, et Thomas Robertſon, Richardus Layton, ac Will. Ryvet, ſacrae theologiae et juris reſpective doctores, ac Thomas Magnus, archidiac. de Eſtriding, praelibati, reciperent vice et nominibus, tam ſuis, quam totius coetus, congregationis, et ſacrae ſynodi univerſalis hujuſmodi, ac omnium inibi intereſſentium, omnia et ſingula probationum genera, quae in facto conſiſtunt, merita dicti negotii tangentia ſive concernentia; illaque ſolicitis ſtudiis examinarent, diſcuterent, et aequa lance trutinarent et perpenderent, atque ea ſic examinata et trutinata, dictae congregationi et ſynodo publice et in communi, prout negotii hujuſmodi qualitas et natura ac rei neceſſitas et utilitas expoſtulant, eiſque videbitur expedire, propalarent, publicarent, et panderent; deque validitate ſive invaliditate ac meritis, veritateque et ſufficientia probationum hujuſmodi caeteros de praelatis et clero hujuſmodi inibi interfuturis certiores redderent; ac eos ad caetera omnia et ſingula facienda et expedienda, quae in ea parte neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, nominarunt, ordinarunt, et unanimiter conſtituerunt.

Quibus ſic peractis, dictus inferioris domus clerus a dicta domo capitulari receſſerunt, ſupradictis dominis prolocutore, electo Weſtmon. decano Ebor. decano eccleſiae cathedr. S. Pauli London. Edwardo Leighton, Thoma Robertſon, Thoma Magnus, ac Will. Ryvet ibidem demorantibus. Ac ſubſequenter dicti reverendiſſimi ac reverendi patres, atque dicti octo venerabiles

nerabiles viri, habita prius inter eos tunc ibidem matura conſultatione de feliciori modo et forma, quibus res et negotium hujuſmodi quietius et tranquillius expediri et ad debitum finem produci valeret, tandem concordarunt unanimiter, quod dicti reverendi patres Cuthbertus Dunelmen. Stephanus Winton epiſcopi, ac prolocutor et electus Weſtmonaſt. ac decanus Ebor. vice et nominibus tum ſuis, tum etiam totius coetus et S. ſynodi hujuſmodi teſtes quoſcunque in ea parte reciperent; eoſque juramento legitimo onerarent, ac eorum dicta et depoſitiones in vim ſui hujuſmodi juramenti reciperent, et in ſcriptis redigerent, ſeu redigi facerent et obtinerent; ac dictos reverendos patres, reliquoſque de ſynodo antedicta de eorundem teſtium depoſitionibus certiores redderent, quum opus fuerit, debite cum effectu. Et continuata fuit hujuſmodi ſynodus tunc ibidem per dictum rever. Cant. archiepiſcopum uſque ad et inter horas ſextam et octavam ante meridiem craſtini diei, tunc immediate ſequentis, ac in locum praedictum; ac moniti fuerunt per eundem reverendiſſimum omnes praelati et clerus tunc ibidem praeſentes, ad ibidem die et loco praedictis intereſſendum ulterius in dicto negotio proceſſuri, et procedi viſuri, prout de jure fuerit faciendum.

Quibus ſic expeditis, dicti reverendi patres Dunelm. et Winton epiſcopi, ac prolocutor et elect. Weſtm. ac decanus Ebor. in dicti prothonotarii, ac Johannis Rheſci, et Antonii Huſey, notariorum publicorum praeſentia, eodem die inter horas primam et ſextam poſt meridiem ad regiam ſive palatium dicti domini noſtri regis prope Weſtmon. acceſſerunt, ac tunc ibidem praeclarum virum dominum Thomam Awdeley, dominum Awdeley de Walden, ſummum cancellarium Angliae, ac praepotentes viros dominos Thomam Norff. et Carolum Suff. duces, Will. comitem Southampton, privati ſigilli cuſtodem, Johannem Ruſſell dominum Ruſſell, magnum admirallum Angliae, Antonium Browne, magiſtrum equitum, ſacri ordinis Garterii milites, dominum Georgium Cobham dominum Cobham, Thomam Henneage, militem, Thomam Wryotheſley, militem, dicti domini regis ſecretarium, Anthonium Denny, armigerum, Will. Butt, medicinarum doctorem, in teſtes ſuper cauſa memorata receperunt; ac eos juramento onerarunt de fideliter deponendo omnem, quam noverint in ea parte veritatem. Qui omnes in vim ſui praeſtiti juramenti aſſeruerunt et depoſuerunt contenta in ſchedulis ſive chartis, tunc ibidem coram eis productis, ac manibus ſuis, ut dixerunt, ſubſcriptis eſſe vera, ac veras depoſitiones et atteſtata ſua continere; quas quidem ſchedulas dicti reverendi patres ac vener. viri receperunt et apud ſe retinuerunt pro dictis et depoſitionibus eorundem. Ac poſt praemiſſa ſimili juramento onerarunt vener. virum mag. Johannem Chamber, medicinarum doctorem, eodem die inter horas praedictas in domo reſidentiae ſuae in vico vocat. "Chanons Rowe" prope palatium Weſtmon. ſituato, in prothonotarii ac notariorum praedictorum praeſentia exiſtentium. Ac ipſe tunc ibidem depoſuit in ſcriptis in vim ſui hujuſmodi praeſtiti juramenti, prout in quadam ſchedula tunc ibidem producta, et manu ſua, ut aſſeruit, ſubſcripta, et penes dictum dominum Weſtmon. electum ſive deſignatum relicta, continebatur.

Sequenti vero die Jovis, Philippus Hoby, generoſus perſonaliter comparens in veſtibulo domus capitularis Weſtmon. in preſentia Antonii Huſey, notarii publici antedicti, in vim praeſtiti per eum tunc ibidem juramenti, ac ſibi per dictum reverendum dominum Thomam, Weſtmon. electum ſive deſignatum delati, depoſuit, prout in ſchedula manu ejuſdem ſimiliter ſubſcripta, continebatur; quam tunc ibidem pro ſuis depoſitionibus et atteſtatis in ea parte exhibuit, et apud eundem reverendum dominum electum reliquit. Eodem die Jovis dicti reverendiſſimi, et reverendi praelati, prolocutor et clerus utriuſque provinciae praedictae in domo capitulari memorata inſimul denuo juxta aſſignationem praedictam convenerunt, in praeſentia prothonotarii ac reliquorum notariorum omnium, ſuperius nominatorum, ac tunc ibidem, ut diligentius et maturius negotium praedictum terminaretur, venerabiles viros magiſtros Joh. Tregonwell, Joh. Olyver, Will. Petre, et Joh. Hughes, LL. doctores, ſupradictis octo viris ad omnem eis conceſſam auctoritatem adjunxerunt; introductiſque tunc ibidem per dictum reverendum Winton. teſtium praedictorum depoſitionibus in ſchedulis ſupradictis contentis, ac aliis quibuſdam inſtrumentis publicis ad cauſam memoratam facientibus, dicti reverendiſſimi et reverendi cum dictis venerabilibus viris ſpecialiter ad examinand. et diſcutiend. ut praemittitur, merita et ſecretiora dictae cauſae aſſignatis; collationem, ut apparuit, probationum, et meritorum dictae cauſae tunc ibidem inter ſe habuerunt. Deinde poſt non modicum temporis intervallum omnibus praelatis et clero praedictis inſimul in dicta domo capitulari convenientibus, dictus rever. Cant. archiepiſcopus, de conſenſu omnium tunc inibi intereſſentium, eandem ſynodum continuavit uſque ad et in horam tertiam pomeridianam ejuſdem diei et locum praedictum.

Qua hora adveniente, dicti reverendiſſimi et reverendi patres, ac decani, archidiaconi et clerus ſupradicti utriuſque provinciae, in loco memorato convenientes, poſt tractata et maturius digeſta inter eos dicti negotii merita, publice et unanimiter, nullo eorum diſcrepante aut diſſentiente, aſſeruerunt et affirmarunt, ſe per probationes et argumenta in praemiſſis habita, ſufficienter comperiſſe, dictam regiam majeſtatem neutiquam matrimonio praetenſo cum dicta domina Anna, ut praemittitur, contracto et ſolemnizato, alligatam eſſe; ſed ad aliunde matrimonium cum quavis alia perſona idonea, divino jure non prohibita, liberum eſſe: dictamque ſereniſſimam dominam Annam ſimiliter eodem praetenſo matrimonio minime aſtringi, quinimo liberam eſſe ad aliunde matrimonium cum quocunque voluerit idoneo viro, jure divino non prohibito, contrahendum;

gum; matrimonio praetenſo inter ipſam et rediam majeſtatem praedictam de facto, ut praemittitur, contracto et ſolemnizato non obſtante; atque literas teſtimoniales ſive certificator. regiae majeſtati fiend. deſuper et tranſmittend. fore decreverunt. Et ut hujuſmodi literae concinnius et luculentius componerentur, hujuſmodi literarum componendarum provinciam et curam dictis ſex archiepiſcopis et epiſcopis, ac XII. aliis perſonis, ſuperius nominatis, commiſerunt, et in eos tranſtulerunt; et ſtatim poſt praemiſſa continuata fuit tunc ibidem ſynodus hujuſmodi per dictum reverendiſſimum patrem Cant. archiepiſcopum, de conſenſu totius ſynodi praedictae, uſque in et ad horam octavam ante meridiem diei Veneris tunc proxime ſequentis. Illa vero hora octava ejuſdem diei Veneris adveniente, dicti reverendiſſimi et reverendi patres decani, archidiaconi, et reliquus utriuſque provinciae clerus ſupra nominati inſimul in domo capitulari, qua ſupra, in praeſentia prothonotarii et notariorum ſuperius nominatorum convenerunt, ac tunc ibidem poſt maturam conſultationem ſuper omnibus dictam cauſam concernentibus inter eos habitam, demum continuata fuit ſynodus hujuſmodi rurſus uſque ad et in horam tertiam poſt meridiem ejuſdem diei per dictum reverendiſſimum patrem Cant. archiepiſcopum, de conſimili conſenſu ſynodi praedictae. Et denique tertia illa hora adveniente, dicti reverendiſſimi et rever. patres, decani, archidiaconi, et reliquus utriuſque provinciae clerus ſupra nominati inſimul in domo capitulari, qua ſupra, convenerunt, ac tunc ibidem poſt maturam conſultationem ſuper omnibus dictam cauſam concernentibus inter eos habitam, demum literas certificatorias ſive teſtimoniales, judicium ſive decretum univerſae ſynodi hujuſmodi in ſe continent. ſuper invaliditate et nullitate dicti matrimonii praetenſi, in membrana, in forma publici inſtrumenti confectas, tum ſuis, tum etiam quorundam de praelatis et clero abſentium procuratorum nominibus manibus ſuis ſubſcripſerunt. Ac deinde a prothonotario et notariis praedictis, tunc ibidem praeſentibus, hujuſmodi literae teſtimoniales manibus ſuis ſubſcriptis et ſignis ſuis conſuetis ſignatis, ſigillis etiam dictorum reverendiſſimorum patrum archiepiſcoporum memoratorum ſigillatae fuerunt, praeſentibus tunc ibidem diſcretis viris magiſtris Joh. Tregonwell, Johanne Olyver, Will. Petre, et Joh. Hughes, juris doctoribus, teſtibus ad praemiſſa adhibitis, una cum prothonotario et notariis ſuperius memoratis.

Tenor vero literarum teſtimonialium hujuſmodi ſequitur, et eſt talis:

Excellentiſſimo, illuſtriſſimo, et potentiſſimo in Chriſto principi et domino noſtro Henrico octavo, Dei gratia Angliae et Franciae regi, fidei defenſori, et domino Hiberniae, ac in terra immediate ſub Chriſto ſupremo capiti eccleſiae Anglicanae, Thomas, Cantuar. et Edwardus, Eboracen. archiepiſcopi, caeterique epiſcopi et reliquus veſtri regni Angliae clerus auctoritate literarum commiſſionalium veſtrae majeſtatis congregati, ac ſynodum univerſalem repraeſentantes, cum obſequio, reverentia, et honore debitis ſalutem, et felicitatem. Cum nos humillimi et majeſtatis veſtrae devotiſſimi ſubditi convocati et congregati ſimus virtute commiſſionis veſtrae, magno ſigillo veſtro ſigillatae, dat. ſexto die Julii, anno feliciſſimi regni veſtri XXXII. quam accepimus in haec, quae ſequuntur verba:

Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, et dominus Hiberniae, ac in terra immediate ſub Chriſto ſupremum caput eccleſiae Anglicanae, archiepiſcopis Cantuar. et Ebor. ac caeteris regni noſtri Angliae epiſcopis, decanis, archidiaconis, et univerſo clero ſalutem. Egerunt apud nos regni noſtri proceres et populus, ut cum nuper quaedam emerſerint, quae, ut illi putant, ad nos regnique noſtri ſucceſſionem pertineant; inter quae praecipua eſt cauſa et conditio matrimonii, quod cum illuſtri et nobili foemina domina Anna Clivenſi, propter externam quidem conjugii ſpeciem perplexum, alioquin etiam multis ac variis modis ambiguum videtur; nos ad ejuſdem matrimonii diſquiſitionem ita procedere dignaremur, ut opinionem veſtram, qui in eccleſia noſtra Anglicana ſcientiam verbi Dei et doctrinam profitemini, exquiramus; vobiſque diſcutiendum auctoritatem ita demandemus, ut ſi animis veſtris fuerit perſuaſum, matrimonium cum praefata domina Anna minime conſiſtere ac cohaerere debere; nos ad matrimonium contrahendum cum alia liberos eſſe, veſtro patrum ac reliquae deinde eccleſiae ſuffragio pronuncietur et confirmetur. Nos autem, qui veſtrum in reliquis eccleſiae hujus Anglicanae negotiis gravioribus, quae ad eccleſiaſticam oeconomiam et religionem ſpectent, judicium amplecti ſolemus, ad veritatis explicandae teſtimonium omnino neceſſarium rati ſumus, cauſae hujuſmodi matrimonialis ſeriem et circumſtantias vobis exponi et communicari curare, ut quod vos per Dei leges licere decreveritis, id demum totius eccleſiae noſtrae auctoritate innixi licite facere et exequi publice audeamus. Vos itaque convocari et in ſynodum univerſalem noſtra auctoritate convenire volentes, vobis conjunctim et diviſim committimus atque mandamus, ut inſpecta hujus negotii veritate, ac ſolum Deum prae oculis habentes, quod verum, quod juſtum, quod honeſtum, quod ſanctum eſt, id nobis de communi concilio ſcripto auctentico renuncietis, et de communi conſenſu licere diffiniatis. Nempe hoc unum a vobis noſtro jure poſtulamus, ut tanquam fida et proba eccleſiae membra, cauſae huic eccleſiaſticae, quae maxima eſt, in juſtitia et veritate adeſſe velitis; et eam mature juxta commiſſionem vobis in hac parte factam abſolvere et expedire. In cujus rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes. Teſte meipſo apud Weſtm. 6. die Julii, anno regni noſtri XXXII.

Nos tenorem et effectum veſtrae commiſſionis per omnia ſequentes, poſtquam matura deliberatione perpendimus et conſideravimus omnes

omnes matrimonii praetenſi inter veſtram majeſtatem illuſtriſſimam et nobilem foeminam dominam Annam Clivenſem circumſtantias, nobis multis modis expoſitis cognitas et perſpectas, tandem ad diffinitionem et determinationem ſequentem, quam communi omnium conſenſu, juſtorumque animorum noſtrorum judicio ac recto conſcientiae dictamine protulimus, proceſſimus in hunc modum, et (quod tenor veſtrae commiſſionis exigit) veſtrae nobiliſſimae majeſtati in hoc praeſenti ſcripto referend. duximus et ſignificamus, prout ſequitur.

Primum itaque comperimus et conſideravimus matrimonium inter majeſtatem veſtram et nobilem foeminam dominam Annam Clivenſem praetenſum praecontractu quodam ſive ſponſaliorum ſive matrimonii inter dictam dominam Annam et marchionem Lotharingiae concluſo, ambiguum plane, impeditum, et perplexum reddi. Animadvertimus enim quod quamvis veſtra majeſtas, in prima hujus matrimonii praetenſi tractatione praecontractus praedicti, de quo tum ſermo multus habebatur, diſcuſſionem et declarationem, ante ſolemnizandum cum dicta domina Anna matrimonium tanta inſtantia exegerit, ut pro conditione contrahendi deinde matrimonii fuiſſe merito exiſtimari poſſit, qua conditione defecta nihil ageretur; atque haec cum ita ſe haberent, tamen neque ante ſolemnizationem illa de praecontractu ambiguitas expedita et declarata eſt, cum id ipſum tum temporis majeſtas veſtra denuo expoſceret et efflagitaret, cui clara jam et expedita eſſe omnia falſo renunciabatur, neque poſtea quicquam efficax, ut promiſſum, ab oratoribus fuerat, huc tranſmiſſum eſt, quo ſcrupulus ille ex praecontractu natus, eximeretur, tolleretur, aut amoveretur; adeo quidem ut praetenſum matrimonium inter majeſtatem veſtram et dominam Annam praedictam non modo ex conditionis defectu corruerit, ſed ſi nulla conditio hujuſmodi omnino fuiſſet, certe quidem matrimonium hujuſmodi praetenſum ex ſola praecontractus hujuſmodi cauſa non explicata in ſuſpenſo manſerit, in eum etiam caſum nullius vigoris omnino ac valoris pronunciand. quo praecontractum illum verbis de praeſenti factum fuiſſe conſtiterit; id quod multis de cauſis eſt veriſimilius, et merito ſuſpectum haberi poteſt.

Conſideravimus praeterea ex hiis, quae allegata, affirmata, et probata nobis fuerunt, quod praetenſum matrimonium inter majeſtatem veſtram et dominam Annam praedictam internum, purum, perfectum, et integrum conſenſum non habuit, immo contra, quemadmodum inter ipſa tractationis initia, cum de hoc matrimonio ageretur, plurimus illecebrarum fucus adhibitus eſt, et magnus laudationum acervus ſupra fidem cumulatus, ut huc produceretur et obtruderetur ignota, ita ſolemnizationis actus, qui inſtabat, a majeſtate veſtra animo reluctante et diſſentiente extortus eſt; cauſis maximis et graviſſimis urgentibus et prementibus, quae animum invitum et alienum perpellere merito poſſent.

Conſideravimus etiam carnalem copulam inter majeſtatem veſtram et praedictam dominam Annam minime ſecutam eſſe; nec cum ea, juſto impedimento intercedente, conſequi deinde poſſe, quae omnia ex his, quas audivimus, probationibus vera et certa eſſe exiſtimamus.

Poſtremo illud quoque conſideravimus, quod et nobis ab aliis propoſitum, etiam nos verum eſſe fateamur, agnoſcimus, et approbamus, viz. ut ſi majeſtas veſtra (modo ne fiat divinae juſſioni praejudicium) in libertate contrahendi matrimonii cum alia eſſe declararetur, maximo totius regni beneficio id futurum; cujus quidem regni felicitas omnis et conſervatio tum in regia veſtra perſona ad Dei honorem et divinarum legum executionem conſervand. conſiſtit, tum in vitandis etiam ſiniſtris omnibus opinionibus et ſcandalis, quae de majeſtatis veſtrae progenie poſt natam nobis ex praetenſo matrimonio ſobolem ſuborirentur, ſi praecontractus ille, de quo diximus, et cujus declaratio nulla ſecuta eſt, praedictae dominae Annae objiceretur. Hiis itaque de cauſis et conſiderationibus, aliiſque multis non neceſſariis, quae exprimantur, cum ſeparatim ſingulis tunc conjunctim omnibus conſideratis et perpenſis; nos archiepiſcopi et epiſcopi cum decanis, archidiaconis, et reliquo hujus regni clero nunc congregato, circumſtantias facti, ejuſque veritatem, ut antedictum eſt, conſiderantes; tum vero quid eccleſia in hujuſmodi caſibus et poſſit facere, et ſaepenumero antehac fecerit, perpendentes, tenore praeſentium declaramus et definimus, majeſtatem veſtram praedicto matrimonio praetenſo, utpote nullo et invalido, non allegari; ſed alio deſuper judicio non expectato, eccleſiae ſuae auctoritate fretam, poſſe arbitrio ſuo ad contrahendum et conſummandum matrimonium cum quavis foemina, divino jure vobiſcum contrahere non prohibita, procedere, praetenſo illo cum domina Anna praedicta matrimonio non obſtante. Similiter dominam Annam praedictam, non obſtante matrimonio praetenſo cum majeſtate veſtra, quod nullo pacto obſtare deberet, decernimus poſſe arbitrio ſuo cum quavis alia perſona, divino jure non prohibita, matrimonium contrahere. Haec nos, clerum et doctam eccleſiae Anglicanae partem repreſentantes, cum vera, juſta, honeſta, et ſancta eſſe affirmamus, tum eiſdem quam perfectiſſime, integerrime, et efficaciſſime ad omnem intentionem, propoſitum, et effectum, a nobis exigi poteſt, conſentimus et aſſentimur per praeſentes.

In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium haec ſcripta manuum noſtrarum ſubſcriptione communicamus, utriuſque etiam archiepiſcopi ſigillo appoſito. Dat. Weſtmonaſterii 9. die menſis Julii, anno Domini M.D.XL. praeſentibus tunc ibidem et praemiſſ. declarationi et diffinitioni conſentientibus magiſtris Joh. Tregonwell, Will. Petre, Joh. Hughes, et Will. Cooke, L. L. doctoribus, una cum prothonotario et notariis publicis ſubſcribentibus. Qui quidem prothonotarius, regeſtor regius, aliique notarii ſuperius nominati una cum

dictis

dictis reverendiſſimis patribus, ac rever. patribus, archiepiſcopis et epiſcopis, decaniſque et archidiaconis ſuperius memoratis, et caeteris de clero utriuſque provinciae tunc ibidem intereſſentibus, dictas literas teſtimoniales manibus ſuis ſubſcripſerunt et ſignis ſuis tabellionalibus conſuetis, una cum dictorum reverendiſſimorum patrum archiepiſcoporum Cantuar. et Eboracen. ſigillorum appenſione ſignarunt in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum praemiſſorum.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 6.	THO. CRANMER 8.	1540.	HENRIC. VIII. 32.

Epiſcopi London. monitio generalis contra quoſcunque, ne praedicent abſque licentia ordinarii. Ex reg. Bonner, London. in ann.

EDMUNDUS, permiſſione divina London. epiſcopus, ſuprema auctoritate regia in hac parte legitime fulcitus, dilecto nobis in Chriſto Richardo Clem. literato, apparitori noſtro generali, ſalutem. Univerſis et ſingulis rectoribus, vicariis, capellanis, literatis et non literatis quibuſcunque per civitatem et dioec. London. ubilibet conſtitutis, ſalutem, gratiam et benedictionem. Sane ex fide dignorum relatione, ipſaque rei evidentia ad noſtram jamdudum pervenit notitiam, quod complures ordinem ſacerdotalem praetendentes, ſacrarum literarum vel imperiti vel temeratores, officium et munus praedicandi abſque probatione praevia et legitima ad tantum officium vocatione et admiſſione, paſſim infra noſtram dioec. London. praedicare uſurparunt, et quotidie uſurpant, gregem chriſtianum nobis commiſſum ſua peſtilenti doctrina contaminantes et corrumpentes, non tam in noſtri et juris publici, quam Dei opt. maximi, et illuſtriſſimi domini noſtri regis contemptum. Unde nos Edmundus, epiſcopus antedictus, de praedictis magnopere dolentes, curaque paſtorali ſuper grege nobis commiſſo diligenter invigilare, et remedia opportuna praemiſſis adhibere cupientes; vobis igitur conjunctim et diviſim committimus, ac firmiter injungendo mandamus, quatenus auctoritate noſtra inhibeatis et interdicatis, inhiberive et interdici faciatis peremptorie omnibus et ſingulis perſonis, exemptis et non exemptis, cujuſcunque ſtatus, gradus, aut conditionis extiterint, et praeſertim Johanni Wyllocke, ſacerdoti praeſent. ne ipſe, aut quaevis perſonarum praedict. infra civitatem, dioec. et juriſdictionem noſtram London. praeterquam in ſuis propriis eccleſiis, quibus praepoſiti ſunt, praedicare, aut officium praedicationis in ſe aſſumere ſine licentia noſtra ſpeciali, vel alia legitima auctoritate prius obtenta, praeſumat ſub poena juris. Et in eventu et caſu, quo praefatus Johannes, ſeu aliquis alius hujuſmodi inhibitioni noſtrae, ſibi in ea parte factae parere, ſeu effectualiter obedire contempſerit ſeu diſtulerit, tunc citetis, ſeu citari faciatis peremptorie eundem, quod compareat coram nobis aut noſtro vicario in ſpiritualibus generali, ſive commiſſario in ea parte quocunque in eccleſia cathedr. ſancti Pauli, London. loco noſtro conſtitut. ibidem, tertio die juridico poſt citationem hujuſmodi in ea parte factam, quo nos aut vicarium noſtrum ſive commiſſarium pro tribunali in ea parte ſedere contigerit, certis articulis ſive interrogatoriis, animae ſuae ſalutem, ac morum et exceſſuum ſuorum reformationem, necnon contemptum hujuſmodi in praemiſſis concernent. perſonaliter reſponſuri, ulteriuſque facturi et recepturi, quod juſtum fuerit in hac parte. Et quid in praemiſſis feceritis, nos aut vicarium noſtrum generalem ſive commiſſarium noſtrum hujuſmodi dictis die et loco vel citra debite certificet ille veſtrum, qui praeſens noſtrum mandatum fuerit executus, perſonaliter, vel per ſuas literas patentes una cum praeſentibus auctentice ſigillat. Dat. in palatio noſtro London. ſub ſigillo noſtro 22. die menſis Octobris, anno Domini M.D.XL. et noſtrae tranſlat. anno primo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 7.	THO. CRANMER 8.	1540.	HENRIC. VIII. 32.

The oath of a biſhop at his conſecration. Reg. Cranmer fol. 259. a.

YE ſhall ſwere, that ye ſhall never conſent, nor agree that the buſſhope of Rome ſhall practyſe, exercyſe, or have any manner of auctorite, juryſdiction, or power within this realme of Englande, or any other the king's dominions, butt that ye ſhall reſiſte the ſame at all tymes to th' uttermoſt of your powers, and that from hensforthe ye ſhall accepte, repute, and take the kynges majeſtie to be th' only ſupreme hedde in the earthe of the churche of Englande, and that to your connynge, wytte, and uttermoſte of your powers, withoute gyle, fraude, or other undue meane, ye ſhall obſerve, keape, meyntayne and defende th' oole effects and contents of all and ſingular acts and ſtatutes made, and to be made within this realme in derogation, extirpation, and extinguiſhement of the buſſhope of Rome, and his auctoryte, and all other acts and ſtatutes made, and to be made in reformation and corroboration of the kynges power of ſupreme hedde in earthe of the churche of Englande; and this ye ſhall do againſt all manner of perſons, of what eſtate, dignyte, degree, or condytion they be, and in no wyſe do or attempte, nor to your power ſuffre to be don or attempted, dyrectly or indirectely, any thinge or thinges, privily or apertly, to the lett and hinderaunce, dammage, or

or derogation therof, or of any parte therof, by any manner of means, or for any manner of pretence; and in caſe any oathe be made, or hathe been made by you to any perſon or perſons in maintenaunce, defence, or favour of the busſhope of Rome or his auctorite, juriſdiction, or power, ye repute the ſame as vayne and adnychillat; ſo helpe you God, all ſainctes, and the holy evangeliſtes.

Ego Nich. Roffen. manu propria ſubſcripſi.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 7.	THO. CRANMER 9.	1541.	HENRIC. VIII. 33.

A proclamation ordained by the king's majeſty, with the advice of his honourable council, for the Bible of the largeſt and greateſt volume to be had in every church; deviſed the ſixth day of May, the XXXIII. *year of the king's moſt gracious reign.* Ex MS. Cott. Cleop. E. v. fol. 337.

WHERE by injunctions heretofore ſet forth by the authority of the king's royal majeſty, ſupreme head of the church of this his realm of England, it was ordained and commanded amongſt other things, that in all and ſingular pariſh churches there ſhould be provided, by a certain day now expired, at the coſt of the curates and pariſhioners, Bibles containing the Old and New Teſtament in the Engliſh tongue, to be fixed and ſet up openly in every of the ſaid pariſh churches; the which godly commandment and injunction was to the only intent, that every of the king's majeſty's loving ſubjects, minding to read therein, might by occaſion thereof not only conſider and perceive the great and ineffable omnipotent power, promiſe, juſtice, mercy, and goodneſs of almighty God, but alſo to learn thereby to obſerve God's commandments, and to obey their ſovereign lord, and high powers, and to exerciſe godly charity, and to uſe themſelves according to their vocations in a pure and ſincere chriſtian life, without murmur or grudging: by the which injunctions the king's royal majeſty intendeth that his loving ſubjects ſhould have and uſe the commodity of the reading of the ſaid Bibles, for the purpoſe above rehearſed, humbly, meekly, reverently, and obediently; and not that any of them ſhould read the ſaid Bibles with loud and high voices in time of the celebration of the holy maſs, and other divine ſervices uſed in the church; nor that any of his lay ſubjects reading the ſame, ſhall preſume to take upon them any common diſputation, argument, or expoſition of the myſteries therein contained; but that every ſuch layman ſhall humbly, meekly, and reverently read the ſame for his own inſtruction, edification, and amendment of his life, according to God's holy word therein mentioned: and notwithſtanding the king's ſaid moſt godly and gracious commandment and injunctions in form, as is aforeſaid, his royal majeſty is informed that divers and many towns and pariſhes within this his realm have negligently omitted their duties in the accompliſhment thereof, whereof his highneſs marvelleth not a little; and minding the execution of his ſaid former moſt godly and gracious injunctions, doth ſtraitly charge and command, that the curates and pariſhioners of every town and pariſh within this his realm of England, not having already Bibles provided within their pariſh churches, ſhall on this ſide the feaſt of All Saints next coming, buy and provide Bibles of the largeſt and greateſt volume, and cauſe the ſame to be ſet and fixed in every of the ſaid pariſh churches, there to be uſed as is aforeſaid, according to the ſaid former injunctions, upon pain that the curate, and other inhabitants of the pariſhes and towns ſhall loſe and forfeit to the king's majeſty, for every month that they ſhall lack and want the ſaid Bibles after the ſame feaſt of All Saints, forty ſhillings; the one half of the ſame forfeit to be to the king's majeſty, and the other half to him or them, which ſhall firſt find and preſent the ſame to the king's majeſty's council. And finally the king's royal majeſty doth declare and ſignify to all and ſingular his loving ſubjects, that to the intent they may have the ſaid Bibles of the greateſt volume at equal and reaſonable prices, his highneſs by the advice of his council hath ordained and taxed, that the ſellers thereof ſhall not take for any of the ſaid Bibles unbound above the price of ten ſhillings; and for every of the ſaid Bibles well and ſufficiently bound, trimmed, and claſped, not above twelve ſhillings, upon pain the ſeller to loſe for every Bible ſold contrary to his highneſs's proclamation forty ſhillings; the one moiety thereof to the king's majeſty, and the other moiety to the finder and preſenter of the defaulter, as is aforeſaid. And his highneſs ſtraitly chargeth and commandeth, that all and ſingular ordinaries having eccleſiaſtical juriſdiction within this his church and realm of England, and the dominion of Wales, that they and every of them ſhall uſe their effectual endeavours, that the curates and pariſhioners ſhall obey and accompliſh this his majeſty's proclamation and commandment, as they tender the advancement of the king's moſt gracious and godly purpoſe in that behalf, and as they will anſwer to his highneſs for the ſame.

God ſave the king.

Breve

Breve regis et mandatum archiepiſcopi de nominibus beneficiatorum et beneficiorum. Ex reg. Cranm. fol. 53. a.

THOMAS, etc. dilecto nobis in Chriſto archidiacono noſtro Cantuarien. aut ejus officiali ſalutem, gratiam, et benedictionem. Breve ſupra dicti metuendiſſimi domini noſtri regis una cum articulis eidem annexis nobis directum, nuper cum ea, qua decuit, reverentia accepimus, tenorem ſubſequentem in ſe continens: Henricus octavus, Dei gratia Angliae et Franciae rex, fidei defenſor, dominus Hiberniae, ac in terra ſupremum caput Anglicanae eccleſiae, reverendiſſimo in Chriſto patri Thomae, archiepiſcopo Cantuarien. ſalutem. Volentes certis de cauſis certiorari de et ſuper quibuſdam articulis praeſentibus annexis, vobis mandamus, quod de veritate eorundem nos in curia noſtra primorum fructuum et decimarum in octavis ſancti Michaelis proxime futuri ſub ſigillo veſtro reddatis certiores, remittentes nobis in curiam praedictam articulos praedictos una cum hoc brevi. Teſte Johanne Baker, milite, apud Weſtmonaſterium vigeſimo quarto die Junii, anno regni noſtri trigeſimo tertio.

Furſte to certifie how many benefices, or other ſpirituall dignities and promotions been voyde wythin your dioceſe or juriſdiction, the names of them, and every of them, how long they have been voyde, of whoſe preſentation, nomination, or donation they and every of them be, and the names of them and every of them that have perceived and taken the meane profittes of the ſaid promotions ſince the laſte becoming void of the ſame dignitie or benefice.

Item to certifye as well the name and names of all ſuch parſon and parſons, as have been collated, inſtitute, or inducte in any promotion ſpiritual within your dioces or juriſdiction ſynce the feaſte of the nativytie of ſaint John Baptiſte, which was in the reigne of our ſoveraigne lorde the kinge that nowe i , the xxxii. unto the ſame feaſte next following, as the name and names of all and every ſuch promotion, whereunto any perſon hath been collated, inſtitute, or inducte from the ſaid feaſte of ſaint John Baptiſte, or in the xxxii[d] year aboveſaid, unto the ſame feaſt next following; as alſo the name of the countie where the ſame promotion doth lye.

Nos ejuſdem domini noſtri regis mandatis pro officii noſtri erga ſuam majeſtatem debito parere, et omni ſubjectionis honore obedire, uti par eſt, volentes, cupienteſque de omnibus et ſingulis articulis ſupradictis et in eis contentis et comprehenſis quibuſcunque mature fieri certiores, vobis pro parte ſuae regiae majeſtatis tenore praeſentium diſtricte praecipiendo mandamus, quatenus cum ea, qua poteritis, celeritate et diligentia de et ſuper articulis praemiſſis, et in eis declaratis quibuſcunque, maturam et ſedulam faciatis apud ſingulas eccleſias infra dioeceſim noſtram Cantuarien. ubilibet conſtitutas, modo, ac via, quibus melius et efficacius poteritis, inquiſitionem pariter et indagationem; reddentes nos de omni eo, quod in hac parte per vos fuerit compertum et inquiſitum, certiores per literas veſtras patentes, auctentice ſigillatas, tenorem praeſentium, et totum et integrum proceſſum veſtrum, inquiſitionem et indagationem veſtram in ſe continentes; et hoc ſub poena contemptus noſtri, et prout eidem domino noſtro regi in hac parte ſub periculo veſtro reſpondere volueritis, facere et ſedulo exequi curetis, et fieri cauſetis indilate. In cujus rei, etc. Datum in manerio noſtro de Lambehith undecimo die Auguſti, anno M.D.XLI. et noſtrae conſecrationis nono.

The king's letter for taking away ſhrines and images. Ex reg. Cranmer fol. 18. a.

THOMAS, permiſſione divina Cantuarien. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, per illuſtriſſimum in Chriſto principem et dominum noſtrum, dominum Henricum octavum, Dei gratia Angliae et Franciae regem, fidei defenſorem, et dominum Hiberniae, ac in terra ſupremum eccleſiae Anglicanae ſub Chriſto caput, ad infraſcripta ſufficienter auctorizatus, dilecto nobis in Chriſto magiſtro Richardo Liell, legum doctori, decano decanatuum de Shoreham, Croydon, Bocking, Riſburghe, Terringe, et Pageham, eccleſiae Chriſti Cantuarien. juriſdictionis immediatae, ſeu ejus in hac parte deputato ſalutem, gratiam, et benedictionem. Literas miſſivas dicti metuendiſſimi domini noſtri regis ſignatas, et nominibus dominorum conſiliariorum ſuorum in calce earundem ſubſcriptas, ſigneto ſuo obſignatas, nobis inſcriptas et datas, nuper debitis cum honore et reverentia accepimus, tenorem ſequentem complectentes:

Moſt reverend father in God, right truſtye and right entirely welbeloved, we grete you well. Lettyng you wit, that wheras heretofore upon the zeale and remembrance, which we had to our bounden duty toward almighty God, perceivyng ſondry ſuperſtitions and abuſes to be uſed and embraced by our people, wherby they grevouſlye offended him, and his worde, we did not only cauſe the images and bones of ſuche as they reſorted and offred unto, with the ornaments of the ſame, and all ſuche wryt-

inges and monumentes of fayned myracles, wherewith they were illuded, to be taken away in all places of our realme, but alſo by our injunctions commaunded, that no offring or ſetting of lyghts or candells ſhuld be ſufferyd in any churche, but onely to the bliſſed ſacramente of the altare; it is lately come to our knowlege, that this our good entent and purpoſe notwithſtandyng, the ſhrynes, covering of ſhrynes, and monumentes of thoſe thinges doe yet remayne in ſondraye places of our realme, moch to the ſlaunder of our doings, and to the greate diſpleaſure of almighty God, the ſame being means to allure our ſubjects to their former hypocriſy and ſuperſtition, and alſo that our injunctions be not kept, as apparteneth. For the due and ſpedy reformation wherof we have thought mete by theſe our letters expreſſely to wyll and commaunde you, that incontinently upon the receipt herof, yow ſhall not only cauſe due ſearche to be made in your cathedrall churches for thoſe thinges, and if any ſhrine, covering of ſhrine, table, monument of miracles, or other pilgrimage do there contynew, to cauſe it to be taken away, ſo as there remayne no memorye of it; but alſo that you ſhall take order wythe all the curates and other, havynge wythin your dioces chardge to do the ſemblable, and to ſee that your injunctions be duely kept, as apperteneth, wythout fayling, as we truſte, and as you wyll anſwere for the contrarye. Yeven under our ſignet at our towne of Hull the 4th daye of October, in the thirty [a] fourth yere of our reign.

In capite vero earundem ſic ſcriptum eſt: By the kynge. In calce haec nomina habentur: Wm. Southamton, Robert Suſſex, J. Ruſſell, Cuthbert Dunelmen. Anthony Browne, Anthony Winkfyld, John Gage. Inſcriptio haec eſt: To the moſte reverende father in God, our ryght truſty and ryght entirely welbeloved counſailor, the archebyſhope of Cantur. and our truſtye and welbelovyd his vicar generall, and the deane of the cathedrall churche of the ſame.

Nos vero affectantes ex animo ejuſdem domini noſtri regis literis et mandatis obtemperare, volenteſque pro noſtro erga ſuam regiam celſitudinem officio nobis demandatis negotiis omnem noſtram curam et ſolertem adhibere diligentiam, vobis pro parte ſuae regiae majeſtatis, tenore praeſentium mandamus, et praecipiendo injungimus, quatenus, receptis praeſentibus, cum omni, qua poteritis, celeritate et matura diligentia omnes et ſingulos eccleſiarum collegiatarum magiſtros, eccleſiarumque parochialium rectores, vicarios, et preſbyteros quoſcunque infra decanatus praedictos degentes, coram vobis diebus et locis pro veſtro ſano arbitratu, quam citiſſime tamen fieri poſſit, aſſignandis, convocari poſſitis, eiſque coram vobis conſtitutis contenta et comprehenſa in praedictis literis pro parte ſuae regiae majeſtatis denuncietis, declaretis, exponatis et dilucidetis, ac demonſtretis; eaque et contenta quaecunque in dictis literis, necnon et injunctiones alias, a ſua majeſtate clero et plebi ſuo editas et promulgatas, ab omnibus et ſingulis ſubditis ſuis infra noſtros decanatus praedictos degentibus firmiter et exacte atque ad unguem obſervari, et debitae executioni demandari curetis, et efficaciter abſque ullo fuco fieri cauſetis, prout eidem domino noſtro regi ſub veſtro periculo reſpondere volueritis. Et quid in praemiſſis feceritis, nos citra ultimum diem menſis Novembris proxime futuri per literas veſtras, auctentice ſigillatas, reddatis certiores. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt appenſum. Datum in manerio noſtro de Lambehith decimo quinto die menſis Octobris, anno Domini M. D. XLI. et noſtrae conſecrationis anno nono.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Pauli III. 8.	Tho. Cranmer 9.	1541.	Henric. VIII. 33.

Statutum de numero procuratorum curiae Cantuar. confirmatum per dom. Thomam Cranmer, Cantuar. archiepiſcopum. Ex MS. Sancroft, arch. Cant. apud Th. Tanner, epiſc. Aſſaph.

Thomas, permiſſione divina Cant. archiepiſcopus, totius Angliae primas et metropolitanus, illuſtriſſimi et potentiſſimi in Chriſto principis et domini noſtri Henrici VIII. Dei gratia Angliae et Franciae regis, fidei defenſoris, et domini Hiberniae, ac ſub Chriſto in terra ſupremi capitis eccleſiae Anglicanae, ad infraſcripta etiam parliamenti auctoritate legitime fulcitus, dilectis nobis in Chriſto filiis, vicario noſtro in ſpiritualibus generali, officiali curiae noſtrae Cant. de Arcubus nuncupat. decanoque decanatus eccleſiae beatae Mariae de Arcubus praedict. ac Praerogativae noſtrae commiſſario generali; necnon Johanni Hering, Johanni Talcorne, Richardo Watkins, Anthonio Huſſaws, Thomae Stacy, Richardo Feyld, Johanni Treviſon, Johanni Clerk, Simoni Leſton, Henrico Boſſell, Thomae Dockery, Roberto Johnſon, Willielmo Coveyke, et Davidi Clopham, dictae curiae procuratoribus generalibus, ac caeteris earundem curiarum noſtrarum miniſtris, tam praeſentibus quam futuris, ac aliis quibuſcunque, quos infraſcripta tangunt, ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurum, ſalutem, gratiam, et benedictionem, ac fidem indubiam praeſentibus adhibere.

Cum non ſit minus pium atque laudabile lapſa reficere, quam nova condere; cura et ſolicitudine paſtorali animadvertere et providere tenemur, ne quae olim a ſanctis patribus no-

[a] Rectius "third."

ſtrae

ſtrae metropoliticae Cant. archiepiſcopis praedeceſſoribus noſtris pie et ſancte, tam pro honore et celebri fama dictae curiae noſtrae Cant. quibus antiquitus prae caeteris fulgere dignoſcitur, quam pro conſideratione miniſtrorum ejuſdem ſtatuta, ordinata, ſtabilita, et fundata fuerunt, noſtris temporibus labantur, deficiant, aut pereant; imo ut conſimilibus honore et fama dictae curiae noſtrae Audient. et Praerogativae fulciantur et decorentur. Nos igitur Thomas Cranmer, archiepiſcopus, primas, et metropolitanus antedictus, praemiſſa attente penſantes, et oculate conſiderantes, ad quem non ſolum conſervatio, continuatio, et confirmatio ſtatutorum praedeceſſorum noſtrorum praedictorum, verum etiam eorundem augmentatio et incrementum notorie dignoſcitur pertinere; veſtris ſupplicationibus inclinati, et grato annuentes aſſenſu, ac tam dictae curiae noſtrae Cant. de Arcubus London. et aliarum curiarum noſtrarum hujuſmodi honori, quam veſtris quieti et commoditati conſulere volentes; ſtatutum felic. rec. Roberti de Winchelſey, olim Cant. archiepiſcopi, ſic incipiens: "Statuimus inſuper, ut XVI. advocati et X. procuratores duntaxat," etc. una cum ordinatione, ſtatuto, ſtabilitione, et confirmatione bonae memoriae Will. Warham, Cant. archiepiſcopi, praedeceſſorum noſtrorum, deſuper fact. edit. et ordinat. auctoritate etiam capitulari dictae eccleſiae noſtrae metropoliticae Cant. confirmat. quorum tenores, quatenus expedit, pro hic inſertis haberi et inſcribi volumus, pro nobis et futuris ſucceſſoribus noſtris Cant. archiepiſcopis, in quantum eadem ſtatuta, ordinatio, ſtabilitio, et caetera praemiſſa dictos procuratores et hujuſmodi eorum numerum tangunt et concernunt, etiam ex mero motu et certa ſcientia noſtris praeſentium tenore reintegramus, ratificamus, approbamus, confirmamus, corroboramus, et pro perpetuo conſolidamus perenniter obſervand. atque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari volumus et mandamus. Volumus inſuper, ac ex mero motu, et certa ſcientia noſtris, ut ſupra, ordinamus, atque pro nobis et futuris ſucceſſoribus noſtris Cant. archiepiſcopis perpetue ſtatuendo, ordinando, et ſtabiliendo mandamus, quatenus de caetero nullus prorſus in numerum procuratorum praefatarum curiarum noſtrarum, aut alicujus earundem admittatur, ſeu procuratoris officium in eiſdem curiis aut earum aliqua exercere quoviſmodo permittatur, donec et quouſque numerus praefat. procuratorum ſuperius nominatorum jam exiſtentium uſque ad numerum novem decreverit et pervenerit, nec numerus ipſorum decem procuratorum ullatenus deinceps excedatur, etiamſi in contrarium a nobis aut dictis ſucceſſoribus noſtris Cant. archiepiſcopis, vobis in mandatis haberi, ſeu alias indulgeri vel diſpenſari contigerit; quibuſvis clauſulis diſpenſationum, commiſſionum, privileg. ſeu indult. praeſentium derogatoriis, caeteriſque in contrarium facientibus, non obſtant. nec infuturum valituris quibuſcunque, etiamſi de hujuſmodi ſtatuto, ordination. ſtabilition. confirmation. et corroboration. ac caeteris praemiſſis, ſeu de praeſenti ordinatione noſtra hujuſmodi de verbo ad verbum ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, et individua fiat mentio: decernentes, quod in contrarium fieri contigerit, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, irritum et inane, viribus quoque et effectu juris et facti omnino carere, prout tenore praeſentium ſic decernimus. Volentes praeterea, ac vobis vicario generali, officiali, decano, et Praerogativae commiſſario hujuſmodi praeſentibus, et quibuſcunque in eiſdem officiis futuris firmiter injungendo mandamus, quatenus vos proximis ſeſſionibus in dictis curiis noſtris Audientiae, de Arcubus, et Praerogativae Cant. praeſentationem et intimationem praeſentium vobis factas immediate ſequentibus, has praeſentes literas noſtras publicari et divulgari, ac inter alia ſtatuta et ordinationes ipſarum curiarum noſtrarum regiſtrari et inſeri faciatis, necnon pro ſtatutis haberi et reputari, et debite ac inviolabiliter obſervari, veſtris reſpective decretis judicialibus ibidem publice decernatis, et veſtrum quilibet reſpective decernat. Ut autem praemiſſa omnia et ſingula per nos, ut praemittitur, ſuperius facta et geſta, perpetuae firmitatis robur perenniter obtineant, nec ſuper illis ulla dubietatis ſeu ambiguitatis valeat quaeſtio ſuboriri; nos Thomas, archiepiſcopus, primas, et metropolitanus antedictus, has noſtras praeſentes literas ſigilli noſtri ad facultates, quo utimur in ea parte, fecimus appenſione muniri. Dat. in manerio noſtro de Lambith 12. die menſis Januarii, anno Domini ſecundum curſum et computationem eccleſiae Anglicanae M.D.XLI. feliciſſimi regni dicti potentiſſimi et invictiſſimi principis et domini noſtri regis anno XXXIII. et noſtrae conſecrationis anno nono.

T. CANT.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 8.	THO. CRANMER 9.	1541.	HENRIC. VIII. 33.

A decree for obſerving the feaſts of S. Luke, S. Mark, and S. Mary Magdalene, etc. Ex reg. Bonner fol. 26.

FORASMOCHE as the feaſtes of ſaynte Luke and ſaynte Mark evangeliſtes occurryng within the termes holden at Weſtm. and alſo the feaſt of ſaynte Marye Magdalene falling within the time of harvieſt, were emongiſt other abrogated and commanded not to be obſerved as hollye dayes; the kings highneſs conſidering, that the ſame ſaints been often and many tymes mentioned in playne and manifeſt Scripture, willeth and commaundeth, that the ſaid three feaſts from henceforth ſhall be celebrated and kepte holye dayes, as in tymes paſt they have been uſed. And furthermore whereas in dyverſe parties of this realme

realme ſainte Markes daye hathe been uſed as a faſting daye, and in ſome other places of this his realme the people hathe uſed cuſtumablye to eat fleſſhe; the kings mooſt gracyous majeſtie willing an uniforme maner and faſhion therein to be obſerved throughe this his realme and domynyons of the ſame, and for that the day of noo ſainte hathe been uſed to be faſted, but only the ſaid day of ſainte Mark, willeth and commaundeth, that from henceforth throughe owte all this his realme the ſaid day of ſainte Mark ſhall not be takyn, ne kepte as a faſting day, but that it ſhall be lawfull to all and every his graces ſubjects to eate fleaſhe, or ſuche other meate, as to them ſhall be thought expedyent, withoute grudge or ſcruple. And whereas by the varyable and uncertayne falling of the feaſt of Eaſter, the feaſt of the invention of the Croſſe, commonly callid ſainte Elyns day, of the moſte parte channceth within Eaſter terme, holden at Weſtmynſter, and yet ſome yere owte of the ſaid terme, ambiguitie and doubte hathe ryſen amongeſt the kynges ſubjectes, whether the ſaid feaſt ſhulde be celebrated and kept holye day, or noo; the kyngs mooſt benynge grace of his infinite goodneſs willing one uniforme ordre herein to be obſerved emongiſt all his faithfull ſubjects, ordeyneth and commaundeth, that as the ſaide feaſt falling within the terme is not kepte holye daye, ſo likewiſe at all tymes from henceforth it ſhall not be obſerved, accepted, ne takyn as holye day, thoughe yt fall out of the terme, but that it ſhall be lawfull unto all the kyngs ſubjects to uſe and exerciſe all manner of labours and occupations, as of any other working daye. And likewiſe the exaltation of the Croſſe falling in harvieſt or owte of harvieſt, ſhall not be kept as holye day, but that all the kyngs ſubjects to uſe all manner labours as of any other worke daye. Alſo whereas the day of ſainte Laurence falling within the tyme of harvieſt, was abrogated and commaunded not to be obſerved as holye day, and yet notwithſtanding many of the kyngs ſubjects dothe obſerve and keape the feaſt upon the eve, thinking themſelves to be bounde in conſcience ſo to doo, in aſmoche as in the abrogation of the holye day ther was no expreſs mention made of the taking away of the faſte upon the evyn, ſome other like, as in dede it was mente at the making of the ſaide ordinaunce, dothe omitt as well the faſting of the ſaid evyn, as the hallowing of the day; the kyng our ſoveraigne lorde willing to remove and put away from emongſt his liege people all occaſion of variaunce, diverſitie, diſcorde, diſſention, or debate, and to eſtabliſhe them all in one conformable and uniforme ordre in all ſuch publique obſervations, declareth and commaundeth, that from henceforth the ſaid feaſte of ſaincte Laurence ſhall not be takyn ne kept as a faſting day, but that it may be lawfull to all and every of his graces loving ſubjects to eate fleaſhe, and other kyndes of meates, without any grudge or ſcruple of conſcience. And whereas heretofore dyverſe and many ſuperſtitious and childyſſhe obſervations have been uſid, and yet to this day are obſerved and kept in many and ſondry parties of this realm, as upon ſainte Nicolas, ſainte Catheryne, ſainte Clement, the holye Innocentes, and ſuch like; children be ſtrangelye decked and apparelid to counterfaite prieſtes, byſſhopps, and women; and ſo ledde with ſonges and daunces from houſe to houſe, bleaſſing the people, and gatherynge of monye; and boyes doo ſinge maſſe, and preache in the pulpitt, with ſuche other unfittinge and inconvenyent uſages, rather to the deriſion than to any true glory of God, or honour of his ſaints; the kyng's majeſtie therefore myndking nothing ſo moche, as to avaunce the true glorye of God without vayne ſuperſtition, willith and commaundeth, that from henceforth all ſuche ſuperſtitions be loſte and clyerlye extinguiſſhed throughowte all this his realmes and dominions, foraſmoche as the ſame doo reſemble rather the unlawfull ſuperſtition of gentilitie, than the pure and ſincere religion of Chriſte.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti.	Reg. Angliae
PAULI III. 8.	THO. CRANMER 9.	1541.	HENRIC. VIII. 33.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. in domo capitulari eccleſiae S. Pauli London. 20. *Januarii congregata.* Ex reg. convoc. et Excerpt. Heylinianis, et reg. Cranmer fol. 9.

IN prima hujus convocationis ſeſſione ſacra, et quae ſub auſpiciis tractari ſolent, peragebantur. In ſecunda (Jan. 27.) poſtquam Ric. Gwent, prolocutor, eſſet confirmatus, reverendiſſimus ex parte regis expoſuit utrique domui, "Quod regiae intentionis ſit, quod ipſi patres, praelati, et clerus de rebus religionis lapſis et ruentibus conſulant, ac de remediis congruis exhibendis inter ſe deliberent, et quae reformanda et corrigenda duxerint, inter ſe corrigant et reforment; denuncians iis, quod in Teſtamento tam Veteri quam Novo in lingua Anglicana habentur multa, quae reformatione indigent; proinde velle, ut prolocutor cum clero ad inferiorem domum ſe conferant, et inter ſe conveniant de dictis libris examinandis, quodque nonnulli periti etiam deſignentur ad canones et alias leges de ſimonia vitanda et coercenda condendos."

In tertia ſeſſione (Febr. 3.) poſt diſcurſum de verſione Bibliorum habitum, "reverendiſſimus rogavit ſingulos, utrum ſine ſcandalo et errore ac offenſione manifeſta Chriſti fidelium magnam Bibliam in Anglico ſermone tralatam vellent

vellent retinere. Viſum eſt majori parti eorundem dictam Bibliam non poſſe retineri, niſi prius debite caſtigetur et examinetur juxta eam Bibliam, quae communiter in eccleſia Anglicana legitur. Poſtea prolocutor et clerus comparens, exhibuerunt reverendiſſimo quandam conſtitutionem provincialem per eos et in vulgari et Latino ſermone conceptam de ſimoniacis; cujus conſiderationem ipſe in aliud tempus diſtulit, clerique tempus ad exhibenda notata et errata in Veteri Teſtamento protraxit."

In quarta ſeſſione (Feb. 10.) nihil actum eſt. In quinta (Febr. 13.) " poſt colloquium inter epiſcopos habitum de modo et forma procedendi in et circa exactum examen ſacri voluminis, prolocutor intrans praeſentavit librum, continentem notata per eos ex Veteri Teſtamento in diverſis paginis, quae commiſit rever. et patrum acri judicio examinanda. In coetu ſelecto pro examinandis Bibliis, Novum Teſtamentum tradebatur epiſcopis Dunelm. Winton. Hereford. Roffen. et Weſtmon. cum doctoribus Wotton, Day, Coren, Wilſon, Leighton, May, et aliis e domo inferiori convocationis; Vetus Teſtamentum archiepiſc. Ebor. epiſcopo Elien. cum Redman, Taylor, Haynes, Robertſon, Cocks, etc. viris in Hebraica, Graeca, Latina, et Anglicana peritis. Archiepiſcopus etiam monuit eoſdem de aliquibus ſtatutis ſive legibus inſtituendis contra adulteros, perjuros, et blaſphematores nominis Dei, et quod conceptus ſuos exhiberent in ſcriptis die Veneris prox."

Quo die (Febr. 17.) " ſtatutum de ſimonia vitanda haud ita pridem a prolocutore praeſentatum, judicio epiſcoporum Wigorn. Weſtmonaſt. et Winton. committitur cum poteſtate illud de novo concipiendi et condendi. Deinde habito tractatu de quibuſdam aliis reformandis, viz. de Oratione dominica, ſalutatione angelica, ſymbolo apoſtolorum, et Decem Praeceptis plebi et populo docendis, convocatio continuabatur. Prolocutore autem intrante, antequam diſceſſiſſent membra ejus, epiſcopus Winton. publice legebat verba Latina in ſacro volumine contenta, quae voluit pro eorum germano et nativo intellectu et rei majeſtate, quoad poterit vel in ſua natura retineri, vel quam accommodatiſſime fieri poſſit in Anglicum ſermonem verti." Quaenam illa fuerint ex Fullero (Church Hiſtor. p. 236.) docemur.

Eccleſia,
Poenitentia,
Pontifex,
Ancilla,
Contritus,
Olocauſta,
Juſtitia,
Juſtificare,
Idiota,
Elementa,
Baptizare,
Martyr,
Adorare,
Dignus,
Sandalium,
Simplex,
Tetrarcha,
Sacramentum,
Simulachrum,
Gloria,
Conflictationes,
Ceremonia,
Myſterium,
Religio,
Spiritus Sanctus,
Spiritus,
Merces,
Confiteor tibi Pater,
Panis propoſitionis,
Communio,
Perſeverare,
Dilectus,
Sapientia,
Pietas,
Preſbyter,
Lites,
Servus,
Opera,
Sacrificium,
Benedictio,
Humilis,
Humilitas,
Scientia,
Gentilis,
Synagoga,
Ejicere,
Miſericordia,
Complacui,
Increpare,
Diſtribueretur,
Orbis,
Inculpatus,
Senior,
Apocalypſis,
Satisfactio,
Contentio,
Conſcientia,
Peccatum,
Peccator,
Idolum,
Prudentia,
Prudenter,
Parabola,
Magnifico,
Oriens,
Subditus,
Didragma,
Hoſpitalitas,
Epiſcopus,
Gratia,
Charitas,
Tyrannus,
Concupiſcentia,
Ciſera,
Apoſtolus,
Apoſtolatus,
Egenus,
Stater,
Societas,
Zizania,
Chriſtus,
Converſari,
Profiteor,
Impoſitio manuum,
Idololatria,
Dominus,
Sanctus,
Confeſſio,
Imitator,
Paſcha,
Innumerabilis,
Inenarrabilis,
Infidelis,
Paganus,
Commilito,
Virtutes,
Dominationes,
Throni,
Poteſtates,
Hoſtia.

In ſeſſione hujus ſynodi provincialis vii. (Febr. 14.) " habitus eſt tractatus de beneficiis non ultra terminum xx. annorum elocandis, onuſque hujuſmodi decretum conficiendi epiſcopo Winton. impoſitum eſt. Deinde reverendiſſimus egit cum patribus de candelis et candelabris coram imaginibus fixis abolendis, necnon de portiferiis, miſſalibus, et aliis libris corrigendis, et reformandis, ac nominibus Romanorum pontificum, et Thomae Becket diligentius ab omnibus preſbyteris radendis et abolendis; atque de quibuſdam veſtimentis ſericis, et aliis ornamentis ipſis ſtatuis appoſitis; egitque de Oratione dominica, ſymbolo apoſtolorum, et Praeceptis Decalogi a plebe in vulgari diſcendis et recitandis. Deinde epiſcopi conſilium dederunt regiam majeſtatem ſupplicare, ut ludi publici et comoediae, quae Londini in verbi Dei magnum dedecus et contemptum aguntur, corrigantur. Tandem prolocutor introduxit capita quorundam decretorum contra blaſphemos, perjuros, et jurantes per Deum et ejus ſacrum nomen. Quibus lectis, viſum eſt reverendiſſimo et reliquis patribus conſulere regiam majeſtatem, quid in hac parte ſit ſtatuendum. Hoc facto prolocutor mandatum domus ſuperioris inferiori retulit, quod non propalent neque publicent, quae inter eos ibi tractantur, ſed quod celent, quoad fieri poterit."

In ſeſſione viii. (Martii 3.) " reverendiſſimus de conſenſu patrum decrevit uſum et morem eccleſiae

eccleſiae Sarum. obſervandum eſſe ab omnibus et ſingulis clericis per provinciam Cantuar. in horis ſuis canonicis dicendis, ſub poena arbitrio cujuſlibet ordinarii in contrarium facientibus infligenda. Conſequenter tractarunt de decimis, rectoriis, et vicariis eccleſiarum fideliter et integre ſolvendis, necnon de ſylvis caeduis, etc. ad quorum conſiderationem certos cancellarios eligebant."

In ſequenti ſeſſione (Mart. 10.) " reverendiſſimus expoſuit ſynodo, quod regia voluntas erat, ut utrumque Teſtamentum examinaretur per ambas univerſitates; ſed, exceptis archiepiſcopo, epiſcopis Elien. et Meneven. omnes diſſentiebant, aſſerentes id negotium magis convenire ſynodo quam univerſitatibus. Poſtea a queſtion was made, Whether one chriſtian ſpeaking to another, ſhould ſay, " The Lord ſave thee," or " Our Lord ſave thee?" the biſhops all (Ely and St. Davids excepted) are for " Our Lord ſave thee;" but the archbiſhop more for " the" than " our;" for " the Lord" containeth immenſitatem majeſtatis Dei, et univerſalem dominationem et amplitudinem dignitatis. A bill was alſo read that came from my lord chancellor, intended to be made an act of parliament, that chancellors might be married men, and having wives and children, might have power to excommunicate and ſuſpend, and to promulge all cenſures of the church as prieſts do; and that they and their regiſters ſhould have their offices for term of life, for ſufficient fees of the ordinaries to find them and their families; and that an officer deputed, having the king's ſeal or patent, ſhould continue for term of life, without change or removing. Which bill was judged by the biſhops not to be worthy nor convenient to be read in parliament, for the great ſlander which might thereupon enſue; and therefore my lord chancellor to be moved, that the ſaid bill be put to ſilence. Then the prolocutor exhibited a book for the incorporation of the Stationers, written in parchment, to be referred to the king's majeſty.

Deinde doctores Wotton et Leighton verſionem epiſtolarum S. Pauli ad Corinthios a ſe factam, epiſcopo Winton. exhibebant."

In decima ſeſſione (Martii 17.) " reverendiſſimus cum patribus legebat tres ſchedulas; unam de illegitime contractis matrimoniis in privatis eccleſiis et locis per perſonas celebratis; aliam de vicariis perpetuis inſtituendis in beneficiis eccleſiaſticis olim monaſteriis et aliis pleno jure ſpectant. quibus inſerviebatur tantum per curatos, taxando dotes eorum ad 8. lib. annuas. Tertiam de ſimonia vitanda, ſuper quibus duxerunt regiam majeſtatem conſulendam. A 24. die Martii convocatio continuabatur ad 28. ejuſdem menſis anni M. D. XLII.

Conſtitutio Thomae Cranmeri, archiepiſcopi, et aliorum fratrum ſuorum de apparatu eſcarum moderando. Ex MS. coll. C. C. Cantab. Miſc. P. p. 630. et apud Hearn. Append. par. II. ad Lelandi Collectanea p. 38.

In the yere of our Lord M. D. XLI. it was agreed and condeſcended upon, as wel by the common conſent of both th'archbiſhops, and moſt part of the biſhops within this realme of Englande, as alſo of divers grave men at that tyme, both deanes and archdeacons, the fare at their tables to be thus moderated.

Firſt, that th'archbiſhop ſhould never excede ſix divers kyndes of fleſhe, or ſix of fiſhe on the fiſhe dayes; the biſhop not to excede five, the deane and archdeacon not above four, and al other under that degree not above three.

Provided alſo, that the archbiſhop myght have of ſecond diſhes four, the biſhop three, and al others under the degree of a biſhop but two; as cuſtard, tart, fritter, cheeſe, or apples, peares, or two of other kyndes of fruites.

Provided alſo, that if any of the inferiour degree dyd receave at their table any archbiſhop, biſhop, deane, or archdeacon; or any of the laitie of lyke degree, viz. duke, marques, earle, vicount, baron, lorde, knyght, they myght have ſuch proviſion as were meete and requiſite for their degrees.

Provided alway, that no rate was limitted in the receavyng of any ambaſſadour. It was alſo provided, that of the greater fyſhes or fowles there ſhould be but one in a diſhe, as crane, ſwan, turkeycocke, hadocke, pyke, tench; and of leſſe ſortes but two, viz. capons two, pheaſantes two, conies two, wodcockes two. Of leſſe ſortes, as of partriches, the archbiſhop three, the biſhop, and other degrees under hym two. Of blackburdes the archbiſhop ſix, the biſhop four, the other degrees three. Of larkes and ſnytes, and of that ſort but twelve. It was alſo provided, that whatſoever is ſpared by the cuttyng of of the olde ſuperfluitie, ſhoulde yet be provided and ſpent in playne meates for the relievyng of the poore.

" Memorandum," that this order was kept for two or three monethes, tyl by the diſuſyng of certaine wylfull perſons it came to the olde exceſſe.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 8.	THO. CRANMER 9.	1541.	HENRIC. VIII. 33.

Convocatio provinciae Ebor.

HUJUS anni die viceſimo Januarii convocationem cleri provinciae Ebor. in eccleſia metropolitica Ebor. celebratam fuiſſe teſtatur reg. vi. decani et capit. Dunelm. fol. 12. a.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 8.	THO. CRANMER 10.	1542.	HENRIC. VIII. 34.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cant. ad 29. diem Martii continuata. Ex reg. convoc. et Excerpt. Heylin. et reg. Cranmer. fol. 9. b. 10. a.

A 28. die menſis Martii per varias continuationes ad 3. Aprilis congregabatur ſynodus. Quo die, poſtquam archiepiſcopus omnes abſque licentia ſua abſentes, a celebratione divinorum et ab ingreſſu eccleſiae ſuſpendiſſet, per breve regium dat. 3. Aprilis, XXXIII. an. regni Hen. VIII. ad quartum Novembris prorogata eſt; et ab hoc die per aliud breve regium ad 23. Januarii prox. et ab inde ad 16. Februarii.

Decimo ſexto die Februarii utraque domus decrevit ſubſidium 4. ſolidorum de libra prox. futuris tribus annis a quibuſcunque clericis regi concedendum, ſub conſimilibus modo, ordine, et legibus, quibus ſuperiori convocatione ſubſidium biennale extitit conceſſum. Prolocutor exhibitis nonnullis homiliis a quibuſdam praelatis compoſitis, petitionem praeſentavit de legibus eccleſiaſticis conficiendis juxta ſtatutum in ea parte habitum, uti etiam de decimis tam majoribus quam perſonalibus per laicos liberius et juſtius ſolvendis.

Sequenti 21. Februarii (ſeſſ. xix.) "reverendiſſimus ſignificabat regiam majeſtatem velle; that all maſs books, antiphoners, portuiſes in the church of England ſhould be newly examined, corrected, reformed, and caſtigated from all manner of mention of the biſhop of Rome's name, from all apocryphas, feigned legends, ſuperſtitious orations, collects, verſicles, and reſponſes; that the names and memories of all ſaints, which be not mentioned in the Scripture, or authentical doctors, ſhould be aboliſhed and put out of the ſame books and calenders; and that the ſervices ſhould be made out of the Scriptures, and other authentic doctors. And that for the eſchewing of inconveniences, which daily chance to his ſubjects of the clergy for their negligence in not aboliſhing ſuch things and names, as by his majeſty's injunctions and proclamations been commanded to be ſtricken out, cancell'd and aboliſh'd; hereupon it was ordered, that the examination and correction of the ſaid books of ſervice ſhould be committed to the biſhops of Sarum and Ely, taking to each of them three of the lower houſe, ſuch as ſhould be appointed for that purpoſe: but this the lower houſe releaſed. It was ordered alſo, that every Sunday and holyday throughout the year, the curate of every pariſh church after the Te Deum, and Magnificat, ſhould openly read unto the people one chapter of the New Teſtament in Engliſh, without expoſition; and when the New Teſtament was read over, then to begin the Old." Deinde lecto libello ſubſidii, ſtatutoque de decimis ſuperiori domui exhibito, convocatio continuabatur, uſque in diem 23 Februarii.

Hoc die inſtrumentum ſubſidii ſex ſolidorum de libra exhibebatur regi praeſentandum, cum quatuor ſequentibus petitionibus:

" 1. For the eccleſiaſtical laws of this realm to be made according to the ſtatute made in the fifth year of his moſt gracious reign.

2. For remedy to be provided by his highneſs for the ungodly and unlawful ſolemnization of marriages, frequently uſed or abuſed in the chapel or hoſpital of Bethlehem without Biſhopſgate.

3. For an act of parliament to be made this ſeſſion for the union and corporation of ſmall and exile benefices through this realm, which for ſmallneſs of fruits be not able to find a prieſt; and ſo reſt untaken by parſon, vicar, or curate.

4. For ſome good order and proviſion to be made by his majeſty, and eſtabliſh'd by parliament for due and true payment of tithes, both predial and perſonal, throughout this realm, for quietneſs of all perſons, and diſcharge of conſciences of the laymen," etc.

Poſt unam alteramque deinde continuationem convocationis, in qua de reformatione miſſalium actum eſt, reverendiſſimus juſſit ex parte regiae majeſtatis, ne quis eorum a convocatione diſcederet ſine licentia ipſius domini regis ſub poena indignationis majeſtatis ſuae. Deinde 17. die ejuſdem menſis exhibebatur breve regium per generalem apparitorem de proroganda convocatione in 4. diem Aprilis M.D.XLIII.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 9.	THO. CRANMER 10.	1542.	HENRIC. VIII. 34.

An admonition and advertiſement given by the biſhop of London to all readers of the Bible in the Engliſh tongue. Ex reg. Bonner, et Burnet Hiſt. Reform. vol. I. App. p. 251.

To the intent, that a good and wholeſom thing, godly and virtuouſly for honeſt intents and purpoſes ſet forth for many, be not hindered or maligned at, for the abuſe, default, and evil behaviour of a few, who for lack of diſcretion and good adviſement commonly without reſpect of time or other due circumſtances proceed raſhly and unadviſedly therein, and by reaſon thereof rather hinder than ſet forward the thing, that is good of itſelf; it ſhall

ſhall therefore be very expedient, that whoſoever repaireth hither to read this book, or any ſuch like in any other place, he prepare himſelf chiefly and principally with all devotion, humility, and quietneſs, to be edified and made the better thereby, adjoining thereto his perfect and moſt bounden duty of obedience to the king's majeſty, our moſt gracious and dread ſovereign lord, and ſupreme head, eſpecially in accompliſhing his grace's moſt honourable injunctions and commandment, given and made in that behalf: and right expedient, yea neceſſary it ſhall be alſo, that leaving behind him vain glory, hypocriſy, and all other carnal and corrupt affections, he bring with him diſcretion, honeſt intent, charity, reverence, and quiet behaviour to and for the edification of his own ſoul, without the hinderance, let, or diſturbance of any other his chriſtian brother; evermore foreſeeing, that no number of people be eſpecially congregate therefore to make a multitude, and that no expoſition be made thereupon otherwiſe, than is declared in the book itſelf; and that eſpecially regard be had, no reading thereof be uſed, allowed, and with noiſe in the time of any divine ſervice or ſermon, or that in the ſame be uſed any diſputation, contention, or any other miſdemeanour; or finally, that any man juſtly may reckon himſelf to be offended thereby, or take occaſion to grudge or malign thereat.

God ſave the king.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 9.	THO. CRANMER 10.	1542.	HENRIC. VIII. 34.

Injunctions given by Edmund Bonner, biſhop of London, to his clergy. Ex reg. Bonner in ann.

INJUNCTIONS made by the conſent and authority of me Edmund Bonner, biſhop of London, in the year of our Lord God M.D.XLII. and in the XXXIV. year of the reign of our ſovereign lord king Henry the VIIIth, by the grace of God king of England, France, and Ireland, defender of the faith, and ſupreme head here in earth, next under God of the church of England and Ireland; all which and ſingular injunctions by the authority given to me of God, and by our ſaid ſovereign lord the king's majeſty, I exhort, require, and alſo command all and ſingular parſons, vicars, curates, and chantry prieſts, with other of the clergy whatſoever they be, of my dioceſe and juriſdiction of London, to obſerve, keep, and perform accordingly, as it concerneth every one of them, in virtue of their obedience, and alſo upon pains expreſſed in all ſuch laws, ſtatutes, and ordinances of this realm, as they may incur and be objected againſt them now or at any time hereafter for breaking and violating of the ſame or any of them.

Firſt, that you and every of you ſhall with all diligence and faithful obedience obſerve and keep, and cauſe to be obſerved and kept, to the uttermoſt of your powers, all and ſingular the contents of the king's highneſs moſt gracious and godly ordinances, and injunctions, given and ſet forth by his grace's authority; and that ye, and every of you for the better performance thereof ſhall provide to have a copy of the ſame in writing or imprinted, and ſo to declare them accordingly.

Item, that every parſon, vicar, and curate ſhall read over and diligently ſtudy, every day, one chapter of the Bible, and that with the gloſs, ordinary, or ſome other doctor or expoſitor, approved and allowed in this church of England, proceeding from chapter to chapter, from the beginning of the goſpel of S. Matthew to the end of the New Teſtament; and the ſame ſo diligently ſtudied, to keep ſtill, and retain in memory; and to come to the rehearſal and recital thereof at all ſuch time and times, as they or any of them ſhall be commanded thereunto by me, or any of my officers or deputies.

Item, that every of you do procure and provide of your own, a book called, " The inſtitution of a chriſtian man," otherwiſe called, " The biſhops book;" and that ye, and every of you do exerciſe your ſelves in the ſame according to ſuch precepts, as hath been given heretofore or hereafter to be given.

Item, that ye being abſent from your benefices, in caſes lawfully permitted by the laws and ſtatutes of this realm, do ſuffer no prieſts to keep your cure, unleſs he being firſt by you preſented, and by me or my officers thereunto abled and admitted. And for the more and better aſſurance and performance thereof to be had, by theſe preſents I warn and admoniſh peremptorily all and ſingular beneficed parſons, having benefices with cure within my dioceſe and juriſdiction, that they and every of them ſhall either be perſonally reſident upon their benefices and cures before the feaſt of St. Michael, the archangel now next enſuing, or elſe preſent before the ſaid feaſt to me the ſaid biſhop, my vice-general, or other my officers deputed in that behalf, ſuch curates, as, upon examination made by me or my ſaid officers, may be found able and ſufficient to ſerve and diſcharge their cures in their abſence; and alſo at the ſaid feaſt or before, ſhall bring in and exhibit before my ſaid officers their ſufficient diſpenſations authorized by the king's majeſty, as well for non-reſidence, as for keeping of more benefices with cure than one.

Item, that every parſon, vicar, and other curate once in every quarter ſhall openly in the pulpit exhort, and charge his pariſhioners, that they in no wiſe do make any privy or ſecret contract of matrimony between themſelves, but that they utterly defer it until ſuch time,

time, as they may conveniently have the father and mother, or ſome other kinsfolk and friends of the perſon, that ſhall make ſuch contract of matrimony, or elſe two or three honeſt perſons to be preſent, and to hear and record the words and manner of their contract, as they will avoid the extreme pains of the law, provided in that behalf, if they preſumptuouſly do or attempt the contrary.

Item, that the avoiding of divers and grievous offences, and enormities, and eſpecially the moſt deteſtable ſin of adultery, which oftentimes hath happened by the negligence of curates, in marrying perſons together, which had been married before, and making no due proof of the death of their other huſbands and wives, at the time of ſuch marriages; I require and command you, and admoniſh peremptorily by theſe preſents all manner of parſons, vicars, and curates, with other prieſts, being of my dioceſe and juriſdiction, that they nor any of them from henceforth do preſume to ſolemnizate matrimony in their churches, chapels, or elſewhere between any perſons, that have been married before, unleſs the ſaid parſon, vicar, curate, or prieſt be firſt plainly, fully, and ſufficiently informed and certified of the deceaſe of the wife or huſband of him, or her, or of both, that he ſhall marry, and that in writing, under the ordinary's ſeal of the dioceſe or place, where he or ſhe inhabited or dwelt before, under pain of excommunication, and otherwiſe to be puniſhed for doing the contrary, according to the laws provided and made in that behalf.

Item, that ye and every of you, that be parſons, vicars, curates, and alſo chantry prieſts, and ſtipendiaries, do inſtruct, teach, and bring up in learning, the beſt ye can, all ſuch children of your pariſhioners, as ſhall come to you for the ſame, or at the leaſt to teach them to read Engliſh, taking moderately therefore of their friends that be able to pay, ſo that they may thereby the better learn and know, how to believe, how to pray, how to live to God's pleaſure.

Item, that every curate do at all times his beſt diligence to ſtir, move, and reduce ſuch as be at diſcord, to peace, concord, love, charity, and one to remit and forgive one another, as often and howſoever they ſhall be grieved or offended; and that the curate ſhew, and give examples thereof, when, and as often as any variance, or diſcord ſhall happen to be between him and any of his cure.

Item, where ſome froward perſons partly for malice, hatred, diſpleaſure, and diſdain neglect, contemn, and deſpiſe their curates, and ſuch as have the cure and charge of their ſouls, and partly to hide and cloak their lewd and naughty living; as they have uſed all the year before, uſe at length to be confeſſed of other prieſts, which have not the cure of their ſouls; wherefore I will and require you to declare and ſhew to your pariſhioners, that no teſtimonial, brought from any of them, ſhall ſtand in any effect, nor that any ſuch perſons ſhall be admitted to God's board, or receive their communion, until they have ſubmitted themſelves to be confeſſed of their own curates (ſtrangers only excepted) or elſe upon arduous and urgent cauſes and conſiderations they be otherwiſe diſpenſed with in that behalf either by me, or by my officers aforeſaid.

Item, that whereupon a deteſtable and abominable practiſe univerſally reigning in your pariſhes, the young people and other ill diſpoſed perſons doth uſe upon the Sundays and holy days, in time of divine ſervice, and preaching the word of God, to reſort unto alehouſes, and there exerciſeth unlawful games with great ſwearing, blaſphemy, drunkenneſs, and other enormities, ſo that good and devout perſons be much offended therewith; wherefore I require and command you, to declare to ſuch as keep alehouſes or taverns within your pariſhes, that at ſuch times from henceforth they ſhall not ſuffer in their houſes any ſuch unlawful and ungodly aſſemblies, neither receive ſuch perſons to bowling and drinking at ſuch ſeaſons into their houſes, under pain of excommunication, and otherwiſe to be puniſhed for their ſo doing, according to the laws in that behalf.

Item, that all curates ſhall declare openly in the pulpit, twice every quarter, to their pariſhioners the ſeven deadly ſins, and the Ten Commandments, ſo that the people thereby may not only learn how to obey, honour, and ſerve God, their prince, ſuperiors, and parents, but alſo to avoid and eſchew ſin and vice, and to live virtuouſly following God's commandments and his laws.

Item, that where I am credibly informed, that certain prieſts of my dioceſe and juriſdiction doth uſe to go in an unſeemly and unprieſtly habit and apparel, with unlawful tonſures, carrying and having upon them alſo armour and weapons, contrary to all wholeſom and godly laws and ordinances, more like perſons of the lay, than of the clergy, which may and doth miniſter occaſion to light perſons, and to perſons unknown, where ſuch perſons come in place, to be more licentious both of their communication, and alſo of their acts, to the great ſlander of the clergy; wherefore in the avoiding of ſuch ſlander and obloquy hereafter, I admoniſh and command all and ſingular parſons, vicars, curates, and all other prieſts whatſoever they be, dwelling or inhabiting, or hereafter ſhall dwell and inhabit within my dioceſe and juriſdiction, that from henceforth they and every of them, do uſe and wear meet, convenient, and decent apparel, with their tonſures accordingly, whereby they may be known at all times from lay people, and to be of the clergy, as they intend to avoid and eſchew the penalty of the laws, ordained in that behalf.

Item, that no parſon, vicar, or other beneficed men having cure within my dioceſe and juriſdiction, do ſuffer any prieſt to ſay maſs or to have any ſervice within their cure, unleſs they firſt give knowledge, and preſent them

with the letters of their orders to me, as ordinary, or to my officers deputed in that behalf; and the ſaid prieſt ſo preſented ſhall be by me or my ſaid officers found able and ſufficient thereunto.

Item, that every curate not only in his preachings, open ſermons, and collations made to the people, but alſo at all other times neceſſary do perſuade, exhort, and moniſh the people being of his cure, whatſoever they be, to beware and abſtain from ſwearing and blaſpheming of the holy name of God, or any part of Chriſt's moſt precious body and blood. And likewiſe to beware and abſtain from curſing, banning, chiding, ſcolding, backbiting, ſlandering, and lying, and alſo from talking and jangling in the church, eſpecially in time of divine ſervice, or ſermon time. And ſemblably to abſtain from adultery, fornication, gluttony, and drunkenneſs; and if they or any of them be found notoriouſly faulty or infamed upon any of the ſaid crimes and offences, then to detect them at every viſitation, or ſooner, as the caſe ſhall require, ſo that the ſaid offenders may be corrected and reformed to the example of others.

Item, that no prieſt from henceforth do uſe any unlawful games, or frequently uſe any alehouſes, taverns, or any ſuſpect place at any unlawful times, or any light company, but only for their neceſſaries, as they and every of them will avoid the danger that may enſue thereupon.

Item, that in the plague time no dead bodies or corpſes be brought into the church, except it be brought ſtraight to the grave, and immediately buried, whereby the people may the rather avoid infection.

Item, that no parſons, vicars, nor curates permit or ſuffer any manner of common plays, games, or interludes to be played, ſet forth, or declared within their churches or chapels, contrary to this our forbidding and commandment; and that you, or either of you, in whoſe churches or chapels any ſuch games, plays, or interludes ſhall be ſo uſed, ſhall immediately thereupon make relation of the names of the perſon or perſons ſo obſtinately and diſobediently uſing themſelves, unto me, my chancellor, or other my officers, to the intent that they may be therefore reformed and puniſhed according to the laws.

Item, that all prieſts ſhall take this order when they preach; firſt, that they ſhall rehearſe no ſermons made by other men within this two or three hundred years; but when they ſhall preach, they ſhall take the goſpel or the epiſtle of the day, which they ſhall recite and declare to the people plainly, diſtinctly, and ſincerely from the beginning to the end thereof, and then to deſire the people to pray with them for grace, after the uſage of the church of England now uſed; and that done, we will that every preacher ſhall declare the ſame goſpel or epiſtle, or both, even from the beginning; not after his own mind, but after the mind of ſome catholic doctor, allowed in this church of England; and in no wiſe to affirm any thing, but that which he ſhall be ready always to ſhew in ſome ancient writer; and in no wiſe to make rehearſal of any opinion not allowed, for the intent to reprove the ſame, but to leave that for thoſe that are and ſhall be admitted to preach by the king's majeſty, or by me the biſhop of London, your ordinary, or by mine authority. In the which epiſtle and goſpel ye ſhall note and conſider diligently certain godly and devout places, which may incenſe and ſtir the hearers to obedience of good works and prayers; and in caſe any notable ceremony, uſed to be obſerved in the church, ſhall happen that day when any preaching ſhall be appointed, it ſhall be meet and convenient that the preacher declare and ſet forth to the people the true meaning of the ſame, in ſuch ſort, that the people may perceive thereby what is meant and ſignified by ſuch ceremony, and alſo know how to uſe and accept it to their own edifying. Furthermore, that no preacher ſhall rage or rail in his ſermon, but coldly, diſcreetly, and charitably open, declare, and ſet forth the excellency of virtue, and to ſuppreſs the abomination of ſin and vice; every preacher ſhall, if time and occaſion will ſerve, inſtruct and teach his audience what prayer is uſed in the church that day, and for what thing the church prayeth ſpecially that day, to the intent that all the people may pray together with one heart for the ſame; and as occaſion will ſerve, to ſhew and declare to the people what the ſacraments ſignifieth, what ſtrength and efficacy they be of, how every man ſhould uſe them reverently and devoutly at the receiving of them; and to declare wherefore the maſs is ſo highly to be eſteemed and honoured, with all the circumſtances appertaining to the ſame. Let every preacher beware that he do not feed his audience with any fable, or other hiſtories, other than he can avouch and juſtify to be written by ſome allowed writer; and when he hath done all that he will ſay and utter for that time, he ſhall then in few words recite again the pith and effect of his whole ſermon, and add thereunto as he ſhall think good.

Item, that no parſon, vicar, curate, or other prieſt having cure of ſouls within my dioceſe and juriſdiction, ſhall from henceforth permit, ſuffer, or admit any manner of perſon, of whatſoever eſtate or condition he be, under the degree of a biſhop, to preach, or make any ſermon or collation openly to the people within their churches, chapels, or elſewhere within their cures, unleſs he that ſhall ſo preach have obtained before ſpecial licence in that behalf of our ſovereign lord the king, or of me Edmund, biſhop of London, your ordinary; and the ſaid licence ſo obtained, ſhall then and there really bring forth in writing under ſeal, and ſhew the ſame to the ſaid parſon, vicar, curate, or prieſt, before the beginning of his ſermon, as they will avoid the extreme penalties of the law, ſtatutes, and ordinances provided and eſtabliſhed in that behalf, if they preſumptuouſly

preſumptuouſly do or attempt any thing to the contrary.

Item, I deſire, require, exhort, and command you, and every of you in the name of God, that ye firmly, faithfully, and diligently, to the utmoſt of your powers, do obſerve, fulfill, and keep all and ſingular theſe mine injunctions; and that ye and every of you being prieſts, and having cure or not cure, as well beneficed as not beneficed, within my dioceſe and juriſdiction, do procure to have a copy of the ſame injunctions, to the intent that ye may the better obſerve and cauſe to be obſerved the contents thereof.

The ſame year he ſet out a catalogue of prohibited books, to the intent that the curates might preſent them, with the names of their owners to the ordinary, if they found any of them within their pariſhes: viz.

The Diſputation between the father and the ſon.

The Supplication of Beggars; the author Fiſh.

The Revelation of antichriſt.

The Practice of prelates.

The Burying of the Maſs, in Engliſh rithme.

The book of friar Barnes, twice printed.

The Matrimony of Tindall.

The Expoſition of Tindall upon the IVth chap. to the Corinth.

The Expoſition of Tindall upon the epiſtles canonic of St. John.

The New Teſtament of Tindall's tranſlation, with his preface before the whole book, and before the epiſtle of St. Paul to Rom.

The Preface made in the Engliſh Prymmers, by Marſhall.

The Church of John Raſtall.

The table, gloſſes, marginal, and preface before the epiſtle of St. Paul to the Romans, of Thomas Matthews doing, and printed beyond the ſea without privilege, ſet in his Bible in Engliſh.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 9.	THO. CRANMER 10.	1542.	HENRIC. VIII. 34.

A proclamation concerning eating white meats, made the 9th of February, the XXXIV. *year of the reign of the king's moſt royal majeſty.* Fox Martyr. vol. II. p. 541.

FORASMUCH as by diverſe and ſundry occaſions as well herrings, lings, ſaltfiſh, ſalmon, ſtockfiſh, as other kind of fiſh been this year ſcant, and alſo inhanced in prices above the old rate and common eſtimation of their value, ſo that if the king's loving ſubjects ſhould be inforced only to buy and provide herring, and other ſtore of ſaltfiſh, for the neceſſary and ſufficient ſuſtentation and maintenance of their houſholds and families all this holy time of Lent, according as they have been wont in times paſt to do, and ſhould not be by ſome other convenient means relieved therein, the ſame might and ſhould undoubtedly redound to their importable charge and detriment: and foraſmuch as his highneſs conſidereth how this kind and manner of faſting, that is to ſay, to abſtain from milk, butter, eggs, cheeſe, and other white meats, is but a mere poſitive law of the church, and uſed by a cuſtom within this realm; and of none other force or neceſſity but the ſame may be upon conſiderations and grounds altered and diſpenſed with from time to time by the public authority of kings and princes, whenſoever they ſhall perceive the ſame to tend to the hurt and damage of their people; the king's highneſs therefore moſt graciouſly conſidering and tendering the wealth and commodity of his people, hath thought good for the conſiderations above rehearſed, to releaſe and diſpenſe with the ſaid law and cuſtom of abſtaining from white meats this holy time of Lent, and of his eſpecial grace and mere motion giveth and granteth unto all and ſingular his ſubjects within this his realm of England, Wales, Cales, Guiſnes, and Hames, and in all other his grace's dominions free liberty, faculty, and licence to eat all manner of white meats, as milk, eggs, butter, cheeſe, and ſuch like, during the time of this Lent, without any ſcruple or grudge of conſcience; any law, conſtitution, uſe, or cuſtom to the contrary notwithſtanding. Wherein nevertheleſs his highneſs exhorteth, and in the name of God requireth all ſuch his faithful ſubjects, as may, will, or ſhall enjoy this his ſaid grant or faculty, that they be in no wiſe ſcrupulous or doubtful thereof, nor abuſe or turn the ſame into a fleſhly and carnal liberty; but rather endeavour themſelves, to their poſſible powers, with this liberty of eating white meats, to obſerve alſo that faſt, which God moſt eſpecially requireth of them, that is to ſay, to renounce the world and the devil, with all their pomps and works, and alſo to ſubdue and ſuppreſs their carnal affections, and the corrupt works of the fleſh, according to their vow and profeſſion made at the font ſtone; for in theſe points ſpecially conſiſteth the very true and perfect abſtinence or faſting of a chriſtian man; thus to endure and continue from year to year, till the king's highneſs pleaſure ſhall by his majeſty's proclamation be publiſhed to the contrary.

Convocatio

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
Pauli III. 9.	Tho. Cranmer. 11.	1543.	Henric. VIII. 35.

Convocatio praelatorum et cleri provinciae Cantuar. ad quartum diem menſis Aprilis continuata. Ex reg. convoc. et Excerpt. Heylin. et reg. Cranmer fol. 10.

Convocatio quarto die Aprilis congregata, per tres continuationes, in quibus nihil memorabile factum eſt, ad 20. diem ejuſdem menſis prorogabatur. Hoc die expoſitis Oratione dominica et ſalutatione angelica, una cum interpretationibus earundem in linguam Anglicanam verſis, ac iis per reverendiſſimum ac dominos Winton. Roffen. et Weſtmon. examinatis, prolocutor intravit, cui eae tradebantur. Poſtridie quinque priora Decalogi praecepta, cum expoſitionibus eorundem per 4. modo memoratos epiſcopos exhibita, prolocutori offerebantur.

Viceſimo quarto die Aprilis reliqua quinque poſteriora praecepta, cum ſacramentis baptiſmatis et euchariſtiae per reverendiſſimum necnon epiſcopos Weſtmonaſt. Roffen. Sarum et Hereford. expoſita, examinata, et recognita, prolocutori tradebantur; idem hoc fiebat ſequenti die, quo ſacramenta euchariſtiae, matrimonii, poenitentiae, ordinis, confirmationis, et extremae unctionis a reverendiſſimo et epiſcopis (uti heri) explicata et reviſa, prolocutori offerebantur, ad referendum ſuum et domus inferioris judicium ſuper iiſdem die Veneris proximo April. 27.

Illo die "reverendiſſimus una cum dominis Winton. Roffen. et Weſtmonaſt. examinarunt expoſitionem hujus verbi "Faith" in vulgari, necnon XII. articulos fidei, quae omnes et ſinguli epiſcopi approbarunt. In horis ejuſdem diei pomeridianis tractatus legebatur de juſtificatione, necnon de operibus, ac oratione pro defunctis; quae omnia prolocutori tradita, die Lunae ſequenti referebantur."

Quo die (April. 30.) "lectos et publice expoſitos in vulgari articulos liberi arbitrii tradidit reverendiſſimus prolocutori eo animo, ut ipſe eundem tractatum coram praelatis inferioris domus perlegeret. Quem lectum reſtituerunt ſuperiori domui cum hac approbatione, quod pro catholicis et religioſis eos acceptarunt, necnon gratias ingentes patribus egerunt, quod tantos labores, ſudores, et vigilias religionis et reipublicae cauſa et unitatis gratia ſubierunt." Et ſic convocatio ad 4. diem Maii, et ab hoc ad 11. et 12. diem ſequ. continuabatur, quando breve regium eam ad 5. Novemb. ſequ. et illo die adveniente aliud breve eam ad 15. menſis Januarii prorogabat.

A decimo quinto die Januarii ad 18. convocatio continuata fuit, quo tempore reverendiſſimus clerum monuit ad eligendum prolocutorem in Ric. Gwent prolocutoris mortui locum. Viceſimo primo die Januarii mag. Joh. Oliver, LL. D. collegii regii Oxon. decanus, in prolocutorem a clero domus inferioris electus admittebatur. Sequenti primo die Februarii reverendiſſimus et patres ſecrete expoſuerunt domino prolocutori, ut ipſe cum quibuſdam e prudentioribus cogitaret de quadam billa concipienda pro decimis perſonalibus ſolvendis rectoribus et vicariis provinciae Cant. juxta ſtatutum in ea parte auctoritate parliamenti edendum. Et mox habito inter eos ſecreto tractatu de regia majeſtate adeunda pro legibus eccleſiaſticis condendis, convocatio continuabatur, et ſic de tempore in tempus uſque ad 28. diem Martii, anni M.D.XLIV. In quibus continuationibus de quibuſdam ſubſidiis, nomine epiſcoporum et cleri domino noſtro regi in hoc imminenti bello ultro exhibendis, tractabatur.

Literae regis, et archiepiſcopi Cantuar. mandatum epiſcopo London. pro orationibus pro ceſſatione pluviae. Ex reg. Cranmer fol. 22. a.

Thomas, etc. venerabili confratri noſtro domino Edmundo, eadem permiſſione Londinenſi epiſcopo, veſtrove vicario in ſpiritualibus generali, et officiali principali, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Literas ſupradicti invictiſſimi domini noſtri regis nuper recepimus, tenorem ſubſequentem continentes: Moaſte reverend father in God, right truſtye and right entirely beloved, we grete you well. And for as much as there hath been now a late, and ſtill continueth much raine, and other unſeaſonable wheder, whereby is like to enſue grete hurt, and damage to the corne, and fruits now rype uppon the grownde, onles it ſhall pleaſe God, of his infinite goodneſs, to ſtrech forthe his holy hand over us; conſyderyng by ſundry examples heretofore, that God at the contemplation of the earneſt and devote prayers, oftymes extended his mercy and grace, and hath alſo aſſuredly promyſed, that whenſoever we call uppone him for thinges mete for us, he will graunt unto us the ſame; we havyng the governemente and charge of his people committed unto us, have thought good to cauſe the ſame to be exhorted by you, and other the prelates of this our realme, with an erneſt repentant hart for their iniquities to call unto God for mercie, and with devote and humble prayers and ſupplications everye perſonne, both by himſelfe aparte, and alſo by commen prayer, to beſeech him to ſend unto us ſeaſonable and temperate weder, to have in

thoeſe

thoeſe fructes and corne on the grownde, which hetherto he hath cauſed ſo plenteouſly to growe, for the which purpoſe we require you, and neverthelesſe commaund you, to ſend unto all your brotherne the byſſhoppes wythin your province, to cauſe ſuch general rogations and proceſſions to be made incontinentlye, within their dioceſſes, as in lyke caſe heretofore hath been accuſtomed in this behauf, accordingly. Yevon under our ſignet at our maner of the Moore the 20th day of Auguſte, the xxxv. yere of our reign. In capite vero earundem ſic ſcriptum eſt: By the king. Inſcriptio autem haec eſt: To the moſte reverend father in God, our right truſtie, and entierly beloved counſailour the buſſhopp of Canterbury.—Quibus quidem literis pro noſtro erga ſuae regiae majeſtatis excellentiam officio obtemperare, uti par eſt, ſummopere cupientes, veſtrae fraternitati tenore praeſentium committimus, et regiae majeſtatis vice et nomine, quibus in hac parte fungimur, mandamus, quatenus attentis praemiſſis ſaevientis peſtis rigore et bellorum tumultibus, quibus orbis chriſtianus inpraeſentiarum, proh dolor! undique aeſtuat; omnibus et ſingulis confratribus noſtris, coepiſcopis noſtris, et eccleſiae noſtrae Chriſti Cantuarien. ſuffraganeis cum ea, qua poteritis, celeritate accommoda praecipiatis, ut ipſorum ſinguli in ſuis cathedralibus, et civitatum et dioeceſium ſuarum parochialibus eccleſiis, expoſito publice literarum regiarum hujuſcemodi pio et ſancto tenore, clericos et laicos infra ſuas dioeceſes degentes, ſedulo et accurate moveant et inducant, aut moveri et induci faciant ſanctis monitis et ſalubribus praeceptis; atque ſic a vobis in civitate et dioeceſi veſtra London. fieri volumus qualibet quarta et ſexta feriis, publicis ſupplicationibus et ſuffragiis altiſſimum devote adorent, eorumque precibus, uti fieri aſſuevit, ſuam immenſam miſericordiam implorent, quatenus in ira ſua, quam noſtris male meritis juſte provocavimus, miſericordiae ſuae recordatus, quibus offenſus hujuſcemodi ſuper nos merito, immiſit afflictiones, propitiatus miſericorditer nobis reſipiſcentibus ſubmoveat: ab orationibus et ſuffragiis hujuſcemodi non ceſſantes, donec aliud a nobis in hac parte habueritis in mandatis. Dat in manerio noſtro de Croydon 23. die menſis Auguſti, anno Domini M.D.XLIII. et noſtrae conſecrationis anno undecimo.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 10.	THO. CRANMER 12.	1544.	HENRIC. VIII. 36.

Synodus provincialis Cantuar. Ex Reg. Cranmer fol. 10. et fol. 28.

SYNODUS provincialis Cantuar. poſt varias prorogationes die Lunae ultimo die Martii breve regium accepit de diſſolvenda convocatione. Nono die Decembris ſequentis duo brevia regia pro ſummonenda ſynodo provinciali promulgabantur, primum praelatis et clero triceſimum primum diem Januar. prox. pro comparitione in eccleſia S. Pauli, London. aſſignans; alterum nullum exprimens comparitionis diem, cum omni celeritate accommoda in eccleſia S. Pauli London. vel alibi praelatos et clerum convocat. Viceſimo ſecundo ſequente die Decembris, breve regium convocationem ad 16. Octob. ſequ. anno M.D.XLV. prorogavit, quod breve reverendiſſimus mandato ſuo ad epiſcopum London. directo, dat. 28. Decembr. inſeruit ac promulgavit.

Literae regiae archiepiſcopo Cantuar. pro publicatione regiarum injunctionum. Ibid. fol. 48. b.

THOMAS, permiſſione divina, etc. illuſtriſſimi in Chriſto principis et domini noſtri, domini Henrici octavi, Dei gratia Angliae, Franciae, et Hiberniae regis, fidei defenſoris, ac in terra eccleſiae Anglicanae et Hiberniae ſupremi capitis, auctoritate legitime fulcitus, venerabili confratri noſtro domino Edmundo, eadem permiſſione Londonienſi epiſcopo, ſalutem et fraternam in Domino charitatem. Literas ſupradicti invictiſſimi domini noſtri regis manu ſua ſignatas, et ſigneto ſuo obſignatas, nobis inſcriptas, et ad nos datas, nuper debitis cum honore et reverentia accepimus, tenorem ſubſequentem complectentes:

Moſte reverende father in God, right truſtie and right welbeloved, we grete yow well; and let youe witte, that callinge to our remembrance the miſerable ſtate of all Chriſtendome, being at this preſent, beſides all other trobles, ſo plaged wythe moſte cruelle warres, hatreddes, and diſſentions, as no place of the ſame almoſte being th' whole reduced to a very narrowe corner, remayneth in good peace, agrement, and concorde, the helpe and remedy wherof far exceedynge the power of any man, muſt be called for of him, who only is able to graunte our petitions, and never forſaketh, ne repelleth any that firmely beleve, and faythfully call on hym, unto whome alſo the examples of Scripture encoragethe us in all thies and other our trobles and neceſſities to flie, and to crye for aide and ſuccor; being therfore reſolved to have continually from hensforthe generall proceſſions in all cities, townes, churches, and pariſhes of this our realme ſaid and ſonge, wythe ſuche reverence and devotion, as appertayneth, for as much as heretofore the people partly for lacke of goode

goode inſtruction and callynge, partly for that they underſtode no parte of ſuche prayers or ſuffrages, as were uſed to be ſonge and ſayde, have uſed to come very ſlackely to the proceſſion, when the ſame have been commaunded heretofore; wee have ſet forthe certayne godly prayers and ſuffrages in our natyve Engliſhe tongue, whiche we ſend you herewithe, ſignifyinge unto you, that for the ſpecial truſte and confidence, we have of youre godly mynde and erneſt deſyre to the ſetting forwarde of the glorie of God, and the true worſhyppinge of his moſt holy name, wythin that province committed by us unto you; we have ſent unto you thies ſuffrages, not to be for a monthe or two obſerved, and after ſlenderly conſidered, as other our injunctions have, to oure no little mervayle, ben uſed, but to th' intent, that as well the ſame as other oure injunctions may erneſtly be ſet forthe by preachinge, good exhortations, and otherways to the people, in ſoche ſorte, as the fealinge the godly taſte therof, may godly and joyouſly with thankes receave, embrace, and frequent the ſame, as appartayneth. Wherefore we wyll and commaunde youe, as you will anſwere unto us for the contrarye, not onely to cauſe thies prayers and ſuffrages aforeſaid to be publiſhed frequently, and openly uſed in all townes, churches, villages, and pariſhes of youre owne dioceſſe, but alſo to ſignifie this oure pleaſure unto all other byſhoppes of your province, willinge and commaundinge them in our name, and by vertue herof to do and execute the ſame accordingly, unto whoſe proceedings in th' execution of this oure commaundement, we will, that you have a ſpeciall reſpectes, and make reporte unto us, if any ſhall not wyth good dexteritye accompliſhe the ſame, not faylinge as oure ſpeciall truſt is in youe. Yeaven under our ſignet at our mannor of ſaint James the eleventh of June, the XXXVI. yere of our reigne.

In capite vero eorundem ſic ſcriptum eſt: By the kinge. Inſcriptio autem haec eſt: To the moſte reverende father in God, oure right truſtie and right welbeloved counſaylour th' archebyſhopp of Canterbury.

Nos vero pro noſtra erga ſuam celſitudinem obſervantia toto pectore affectantes literis et mandatis ſuis regiis, uti decet, obtemperare, volenteſque pro debito noſtri officii omnem curam et ſolertem noſtram in commiſſis et demandatis a ſua majeſtate adhibere diligentiam, vobis pro parte regiae ſuae majeſtatis, tenore praeſentium mandamus et praecipiendo injungimus, quatenus receptis praeſentibus, non ſolum injunctiones omnes regias ad ſacroſanctam religionem firmandam et ſtabiliendam antehac per auctoritatem regiam promulgatas, cum omni reverentia obſervandas edicatis et mandetis; verum etiam omni ſedulitate et celeritate accommodis ſancta haec ſuffragia, et ſalubres orationes, quarum unum exemplar praeſentibus annexum vobis per latorem praeſentium mittimus, tum quidem in omnibus et ſingulis eccleſiis cathedralibus, collegiatis, et parochialibus per dioeceſim et juriſdictionem veſtras Londonienſes ubilibet ſitis et exiſtentibus, tum etiam ab omnibus et ſingulis aliis epiſcopis, coepiſcopis, et confratribus noſtris, noſtrae Cantuarien. provinciae ſuffraganeis, ubilibet locorum per dioeceſes et juriſdictiones ſuas juxta et ſecundum literarum regiarum ſupraſcriptarum tenorem et continentiam, in omnibus et per omnia exponi, declarari, denunciari, cantari, dici, publicari, et obſervari facias et faciant, et fieri ſedulo procures et procurent. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum praeſentibus eſt impenſum. Dat. [decimo] octavo die menſis Junii, anno Domini M. D. XLIV. et noſtrae conſecrationis anno XII°.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 10.	THO. CRANMER 12.	1544.	HENRIC. VIII. 36.

The archbiſhop of York's oath at his conſecration. Ex reg. Cranmer fol. 309. a.

I ROBERT, archebuſſhop of Yorke electe, havinge nowe the vale of darkneſs of the uſurped power, auctorite, and juriſdiction of the ſee and buſſhope of Rome clerely taken away from myne yeis, do utterly teſtify and declare in my conſcience, that nether the ſee, nor the buſſhope of Rome, nor any foraine poteſtate hath nor ought to have any juriſdiction, power, or auctorite within this realme, nether by God's lawe, nor by any juſte lawe or meanes; and though by ſufferance and abuſions in tymes paſt, they aforeſaid have uſurped and vendicated a fayned and unlawfull power and juriſdiction within this realme, which hath been ſupported tyll few yeares paſt; therefore becauſe yt might be denied and thought thereby, that I toke or take it for juſte and good, I therefore do now clerely and frankely renounce, forſake, refuſe, and relinquiſhe that pretended auctorite, power, and juriſdiction both of the ſee and buſſhope of Rome, and of all other forayne powers, and that I ſhall never conſent nor agree that the foreſaid ſee or buſſhope of Rome, or any of their ſucceſſours ſhall practice, exerciſe, or have any manner of auctorite, juriſdiction, or power within this realme, nor any other the kynge's realms or dominions; nor any forayne poteſtate, of what eſtate, degree, or condition ſoever he be, but that I ſhall reſiſt the ſame to th'uttermoſt of my power; and that I ſhall bear faith, all trought and true allegiance to the kynges majeſtye, and to his heires and ſucceſſors declared, or hereafter to be declared by auctorite of th'acte made in the ſeſſion of the parliament holden at Weſtmynſter the 14th day of January, in the XXXV. yere, and in the ſaide acte made in the XXVIII. yere of the kynges majeſty's

reigne;

reigne; and that I ſhall accept, repute, and take the kings majeſtye, his heyres and ſucceſſors, when they or any of them ſhall enjoy his place, to be th'only ſupreme heade of the church of England and Ireland in earthe under God, and in all other his highneſs's dominions; and that with my body, connynge, wytte, and uttermoſt of my power, without gyle, fraude, or any other undue meanes, I ſhall obſerve, keape, mainteine, and defende all the king's majeſty's ſtyles, titles, and rights, with theſe effects and contents of th'actes provided for the ſame, and all other actes and ſtatutes made or to be made within this realme in and for that purpoſe; and the derogation, extirpation, and extinguiſſhment of the uſurped and pretended auctorite, power, and juriſdiction of the ſee and buſſhope of Rome, and all other forayne potentates or poteſtates as afore; and alſo as well the ſaid ſtatute made in the ſaid XXVIII. yere, as the ſtatute made in the ſaide ſeſſion of the parliament holden in the XXXV. yere of the kinges majeſty's reign, for eſtabliſhment and declaration of his highnes ſucſeſſion, and all actes and ſtatutes made and to be made in confirmation and corroboration of the kinges majeſties power and ſupremacy in earthe of the churche of England and of Ireland, and other his grace's dominions, I ſhall alſo defende and mayntene with my body and goods, withe all my witte and power; and this I ſhall do againſt all manner of perſons, of what eſtate, dignity, degree, or condition they be; and in no wyſe doe or attempte, nor to my power ſuffre or knowe to be done or attempted, directly or indirectly, any thinge or thinges prively or apertly to the let, hindraunce, damage, or derogation of any of the ſaid ſtatutes, or any part thereof by any manner of meanes, or for or by any manner of pretence; and in caſe any oathe hath been made by me to any perſon or perſons in mayntenaunce, defence, or favour of the biſhop of Rome, or his authority, juriſdiction, or power, or againſt any the ſtatutes aforeſaid, I repute the ſame as vayne and adnihilate; I ſhall wholly obſerve and keepe this oathe. So helpe me God, all ſaintes, and the holy evangeliſtes.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 10.	THO. CRANMER 12.	1544.	HENRIC. VIII. 36.

Convocatio cleri provincialis Ebor. Ex reg. dec. et cap. Ebor. fol. 655.

SEDE archiepiſcopali Ebor. per mortem Edwardi Lee vacante, cuſtodes ſpiritualitatis breve regium recipiunt dat. 9. die Decembris, anno regni XXXVI. in quo nullum tempus convocationis celebrandae praefigitur; requiruntur ſolummodo, ut cum omni celeritate accommoda praelatos et clerum convocari curarent. An autem convenerint, et num aliquid egerint haud facile conſtat; prorogatum autem fuiſſe hanc ſynodum certum eſt ex brevi regio dat. 22. Decembris, anno regni XXXVI. Reg. dec. et cap. Ebor. fol. 658.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 11.	THO. CRANMER 13.	1545.	HENRIC. VIII. 37.

Convocatio cleri provinciae Cantuar. Ex reg. Cranm. fol. 11.

CONVOCATIONEM provinciae Cantuar. ad 16. diem Octobris continuatam, antevertit breve regium dat. 22. die Septembris pro prorogatione ejuſdem ad 24. Novembris in collegio de Eton. quod ſtatim aliud dat. 12. Octobris ſequebatur, eccleſiem S. P. L. pro loco comparitionis die ſupra memorato aſſignans. Brevia regia per mandatum archiepiſcopi epiſcopo London. directum ſtatim publicabantur.

The king's oration in the parliament houſe. Fox Martyr. vol. II. p. 570.

ALTHOUGH my chancellor, for the time being, hath before this time uſed very eloquently and ſubſtantially to make anſwer to ſuch orations as have been ſet forth in this high court of parliament, yet is he not ſo able to open and ſet forth my mind and meaning, and the ſecrets of my heart in ſo plain and ample a manner, as I myſelf am, and can do. Wherefore I taking upon me to anſwer your eloquent oration, maſter ſpeaker, ſay, that where you, in the name of our well beloved Commons, have both praiſed and extolled me for the notable qualities that you have conceived to be in me, I moſt heartily thank you all, that you have put me in remembrance of my duty, which is to endeavour myſelf to obtain and get ſuch excellent qualities and neceſſary virtues, as a prince and governor ſhould or ought to have; of which gifts I recognize myſelf both bare and barren.

But for ſuch ſmall qualities as God hath endued me withall, I render to his goodneſs moſt humble thanks, intending with all my wit and diligence to get and acquire to me ſuch notable virtues and princely qualities, as you have alleged to be incorporate in my perſon.

Theſe thanks for your loving admonition and good counſel, firſt remembered, I eftſoons thank you again, becauſe that you conſidering our great charges (not for our pleaſure, but for your defence, not for our gain, but to our coſts) which

we

we have lately ſuſtained, as well in defence againſt our and your enemies, as for the conqueſt of that fortreſs, which was to this realm moſt diſpleaſant and noiſome, and ſhall be, by God's grace, hereafter to our nation moſt profitable and pleaſant, having freely of your own mind granted to us a certain ſubſidy here in an act ſpecified, which verily we take in good part, regarding more your kindneſs than the profit thereof, as he that ſetteth more by your loving hearts than by your ſubſtance. Beſides this hearty kindneſs, I cannot a little rejoice when I conſider the perfect truſt and ſure confidence which you have put in me, as men having undoubted hope and unfeigned belief in my good doings and juſt proceedings; for that you, without my deſire or requeſt, have committed to mine order and diſpoſition all chanteries, colleges, hoſpitals, and other places ſpecified in a certain act; firmly truſting that I will order them to the glory of God, and the profit of the common wealth. Surely if I, contrary to your expectations, ſhould ſuffer the miniſters of the church to decay, or learning, which is ſo great a jewel, to be miniſhed, or poor and miſerable people to be unrelieved, you might ſay, that I being put in ſo ſpecial a truſt as I am in this caſe, were no truſty friend to you, nor charitable man to mine even chriſtian, neither a lover of the public wealth, nor yet one that feareth God, to whom account muſt be rendered of all our doings. Doubt not, I pray you, but your expectation ſhall be ſerved more godly and goodly than you will wiſh or deſire, as hereafter you ſhall plainly perceive.

Now ſithence I find ſuch kindneſs on your part towards me, I cannot chuſe but love and favour you, affirming that no prince in the world more favoureth his ſubjects than I do you, nor any ſubjects and commons more love and obey their ſovereign lord, than I perceive you do me; for whoſe defence my treaſure ſhall not be hidden, nor, if neceſſity require, ſhall my perſon be unadventured. Yet although I with you and you with me be in this perfect love and concord, this friendly amity cannot continue, except both you my lords temporal, and you my lords ſpiritual, and you my loving ſubjects, ſtudy and take pains to amend one thing, which is ſurely amiſs and far out of order, to the which I moſt heartily require you; which is, that charity and concord is not among you, but diſcord and diſſention beareth rule in every place. St. Paul ſaith to the Corinthians in the XIII. chapter, "Charity is gentle, charity is not envious, charity is not proud," and ſo forth in the ſaid chapter. Behold then what love and charity is amongſt you, when the one calleth the other heretic and Anabaptiſt; and he calleth him again Papiſt, hypocrite, and Phariſee. Be theſe tokens of charity among you? are theſe the ſigns of fraternal love between you? no, no; I aſſure you, that this lack of charity amongſt yourſelves will be the hindrance and aſſwaging of the fervent love between us, as I ſaid before, except this wound be ſalved and clearly made whole. I muſt needs judge the fault and occaſion of this diſcord to be partly by the negligence of you the fathers and preachers of the ſpiritualty: for if I know a man which liveth in adultery, I muſt judge him a lecherous and carnal perſon; if I ſee a man boaſt and brag himſelf, I cannot but deem him a proud man; I ſee and hear daily that you of the clergy preach one againſt another, teach one contrary to another, inveigh one againſt another without charity or diſcretion; ſome be too ſtiff in their old "Mumpſimus," others be too buſy and curious in their new "Sumpſimus.

Thus all men almoſt be in variety and diſcord, and few or none do preach truely and ſincerely the word of God, accordingly as they ought to do. Shall I now judge you charitable perſons doing this? No, no; I cannot ſo do. Alas, how can the poor ſouls live in concord, when you preachers ſow among them in your ſermons debate and diſcord? Of you they look for light, and you bring them to darkneſs. Amend theſe crimes, I exhort you, and ſet forth God's word both by true preaching and good example giving, or elſe I, whom God hath appointed his vicar, and high miniſter here, will ſee theſe diviſions extinct, and theſe enormities corrected, according to my very duty, or elſe I am an unprofitable ſervant and untrue officer.

Although (as I ſay) the ſpiritual men be in ſome fault, that charity is not kept among you; yet you of the temporalty, be not clean and unſpotted of malice and envy, for you rail on biſhops, ſpeak ſlanderouſly of prieſts, and rebuke and taunt preachers, both contrary to good order, and chriſtian fraternity. If you know ſurely that a biſhop or a preacher erreth or teacheth perverſe doctrine, come and declare it to ſome of our council or to us, to whom is committed by God the authority to reform and order ſuch cauſes and behaviours, and be not judges yourſelves of your own phantaſtical opinions and vain expoſitions; for in ſuch high cauſes ye may lightly err, and although you be permitted to read holy Scripture, and to have the word of God in your mother tongue, you muſt underſtand, that it is licenſed you ſo to do, only to inform your own conſciences, and to inſtruct your children and family, and not to diſpute, and make Scripture a railing and a taunting ſtock againſt prieſts and preachers, as many light perſons do. I am very ſorry to know and hear how unreverently that moſt precious jewel, the word of God, is diſputed, rimed, ſung, and jangled in every alehouſe, and tavern, contrary to the true meaning and doctrine of the ſame; and yet I am even as much ſorry, that the readers of the ſame follow it in doing ſo faintly and coldly. For of this I am ſure, that charity was never ſo faint amongſt you, and virtuous and godly living was never leſs uſed, nor was God himſelf amongſt chriſtians ever leſs reverenced, honoured, or ſerved. Therefore

fore (as I ſaid before) be in charity one with another, like brother and brother, love, dread, and ſerve God (to the which I, as your ſupreme head and ſovereign lord, exhort and require you) and then, I doubt not, but that love and league, that I ſpake of in the beginning, ſhall never be diſſolved or broken between us. And as touching the laws which be now made and concluded, I exhort you, the makers, to be as diligent in putting them in execution, as you were in making and furthering the ſame, or elſe your labour ſhall be in vain, and your common wealth nothing relieved.

Papae Rom.	Archiep. Cant.	Anno Chriſti	Reg. Angliae
PAULI III. 11.	THO. CRANMER 13.	1545.	HENRIC. VIII. 37.

A preface made by the kynges moſte excellent majeſty into his Primer booke.

HENRY the VIIIth, by the grace of God kyng of Englande, Fraunce, and Irelande, defender of the faith, and in yearth ſupreme hedde of the churche of Englande and Ireland, to all and ſingulare our ſubjectes, aſwell of the clergie as alſo of the laietee within any our dominions whatſoever thei bee, gretyng. It is the parte of kynges (whom the Lorde hath conſtituted and ſette for paſtours of his people) not onely to procure, that a quiete and peaceable life maie be ledd of al his univerſal ſubjectes; but alſo that the ſame life maie bee paſſed over godly, devoutely, and vertuouſli in the true worſhippyng and ſervice of God, to the honour of hym, and to the ſanctifiyng of his name, and to the everlaſting ſalvacion of their owne ſelfes. But to godly devocion there belongeth mani poinctes, of whiche that ſame is not the leſt, the whiche dooeth pureli, and with perfect underſtanding make invocation to God the Father, and of the authour and gever of all goodneſſe, earneſtly creaveth ſuch thynges as bee good, and for the ſoule health, for that parte of the life that is behind, to bee well ordred; and rendreth thankes for the bounteous gevyng of good thinges paſt, and alſo for the putting awaie of evilles, and therefore doeth ſacrifice unto God with the calfes and burned offering of the lippes. But the purenes therof conſiſteth in this poincte, if the heavenly Father of lightes be wurſhipped and ſerved according to the preſcripcion and appointment of the woorde of God, if we be warye and circumſpecte in this behalf that we talke with him in our praiers accordyng to his wille: after whoſe appoyntyng if we directe our praiers, we have aſſured truſt and affiaunce (as the writing of the apoſtle teacheth) that we bee heard of him. Nowe, praier is uſed or made with right and perfect underſtanding, if we ſing with our ſpirite, and ſing with our mynde or underſtandyng, ſo that the depe contemplacion or ravyſhyng of the mynde folowe the pithineſſe of the woordes, and the guyding of reaſon goe before, leſt when the ſpirite dooeth praie, the mynde take no fruite at al, and the party that underſtandeth not the pith or effectualnes of the talke, that he frankely maketh with God, maye be as an harpe or pype havyng a ſound, but not underſtanding the noiſe that itſelf hath made. And foraſmuche as we have beſtowed right great labour and diligence about ſettynge a perfecte ſtaye in the other partes of our religion, we have thought good to beſtowe our earneſt laboure in this parte alſo, beeyng a thyng as fruictefull as the beſt, that men maie knowe bothe what thei praie, and alſo with what woordes; leſt thynges ſpecial good and principall, beyng in-

HENRICUS octavus, Dei gratia Angliae, Franciae, et Hiberniae rex, fidei defenſor, ac in terris eccleſiae Anglicanae et Hiberniae ſupremum caput, univerſis ſubditis noſtris tam clericis quam laicis intra quaſcunque ditiones noſtras degentibus, ſalutem. Regum eſt, quos Dominus conſtituit paſtores plebis ſuae, non modo procurare, ut quieta tranquillaque vita ab univerſis ſubditis ſuis traducatur, ſed etiam ut pie religioſeque ea in vero Dei cultu, ad illius gloriam et nominis ſui ſanctificationem, aeternamque ipſorum ſalutem tranſigatur. Pietatis autem multae partes ſunt, ſed non minima ea eſt, quae Deum Patrem pure ac intelligenter invocat, et ab auctore boni, quae bona et ſalutaria ſunt, ad reliquam vitam inſtituendam contendit; de praeteritorum vero bonorum largitione, ac malorum depulſione gratias agit, ac propterea vitulis atque holocauſtis labiorum Deo ſacra facit. Sed puritas in eo ſita eſt, ſi ad praeſcriptum verbi Dei caeleſtis Pater luminum colatur, ſi in eo cauti et circumſpecti ſimus, ut ſecundum voluntatem ejus apud illum verba faciamus: juxta cujus praeſcriptionem ſi orationes noſtras dirigamus, certam habemus fiduciam (ut apoſtolicae docent literae) ab eo nos exaudiri. Intelligenter oratio adhibetur ſi pſallatur ſpiritu, et pſallatur mente, ut verborum vim mentis impetus ſequatur, rationis ductus praeeat, ne, cum ſpiritus oret, mens fructum nullum percipiat, et qui vim ſermonis non tenet, quem cum Deo libere habet, ſit quaſi cithara aut tibia vocem emittens, ſed eandem quam emiſit vocem non capiens. Et cum in aliis religionis noſtrae partibus conſtituendis permultum operae curaeque poſuerimus, tum in hac re cumprimis fructuoſa, elaborandum quoque duximus, ut et quid precarentur homines, et quibus etiam verbis, ſcirent; ne res optimae, ignoratione verborum implicatae, ad animum et intelligentiam non pervenirent, aut alienae res, et non ſatis idoneae, quae Deo offerantur, apud Deum donorum omnium diviſorem minus valerent.

wrapped in ignoraunce of the woordes, ſhould not perfectly come to the mynde and to the intelligence of men: or els thinges beyng nothyng to the purpoſe, nor verie mete to be offred unto God, ſhould have the leſſe effecte with God being the diſtributour of all giftes.

QUA de cauſa certam et praeſcriptam precandi formam ſubjectis noſtris ſua et vulgari lingua tradidimus, ut qui ignorantes alieni ſermonis ſunt, habeant quod domeſtica ac familiari in lingua cum fructu ac intelligentia precentur, et neque res a religione vera abhorrentes, neque voces ab intelligentia ſua remotas, Deo renum et cordium ſcrutatori offerant.

IN conſideration wherof we have ſette out and geven to our ſubjectes a determinate fourme of praiyng in their owne mother toung, to thentente that ſuche as are ignoraunt of any ſtraung or foren ſpeche, maie have what to praie in their owne acquainted and familiar language with fruicte and underſtanding, and to thende that they ſhall not offre unto God (beeyng the ſearcher of the reines and hertes) neither thinges ſtanddene againſt true religion and godlyneſs, nor yet woordes ferre out of their intelligence and underſtanding.

SED ut qui Latinae linguae intelligentes ſunt, et animi ferventiore quodam impetu in ea precari ſe poſſe putant, habeant in quo Deo, nullius neque perſonae neque linguae acceptori, vota faciant; eandem precandi formulam, quam in Anglico deſcripſimus, Latinam nunc etiam in lucem edi curavimus, ut omnia fieremus omnibus, et omnibus abunde ſatisfieret, tum illorum voluntati, qui utramque linguam percipiunt, tum illorum neceſſitati, qui Latinam non intelligunt.

NEVERTHELESSE to thentente that ſuche as have underſtanding of the Latine toung, and thinke that thei can with a more fervent ſpirite make their praiers in that toung, maie have wherin to dooe their devocion to God, being none acceptour neither of any perſone ne toung; we have provided the ſelfſame fourme of praying to be ſette foorth in Latin alſo, which we had afore publiſhed in Engliſhe, to thentente, that we ſhould be all thynges to all perſones, and that all parties maie at large be ſatisfied, and as well the willes and deſire of theim that perceive bothe tounges as alſo the neceſſitie and lacke of theim that dooe not underſtand the Latin.

NON minimum autem valere exiſtimavimus ad contentionem vitandam hujuſmodi formam precandi univerſa in ditione noſtra habere; et maximam habet vim ad ardorem mentis exſuſcitandum, ſi confuſionem precandi intelligentiae ſocietas adjuvet, ſi languorem alienatae mentis fervor perceptae precationis repellat, ſi flammam cordis ubertas intelligentiae nutriat, ſi ſegnitiem animi collectam attentionis alacritas diſpergat.

AND wee have juged it to bee of no ſmal force, for the avoiding of ſtrife and contencion, to have one uniforme maner or courſe of praiyng throughout all our dominions; and a veraie greate efficacie it hath to ſtirre up the ferventeneſſe of the minde, if the confuſe maner of praiyng bee ſomewhat holpen with the feloſhip or annexion of underſtanding; if the ferventeneſſe of the praier beyng well perceived dooe put awaie the tedious neſſe or faintyng of the mynd, beeyng otherwyſe occupied and turned from praier; if the plentiouſneſſe of underſtanding dooe nouriſhe and fede the burning heate of the hearte; and finally, if the chereful neſſe of earneſte minding the matier put clene awaie all ſlouthfulneſſe of the minde tofore gathered.

ITAQUE quanta noſtra voluntas ac propenſio fuit ad haec edenda, tanta debet eſſe diligentia ac induſtria veſtra ad haec bene ac fructuoſe utenda, ne cum omnia ad gloriam Dei ac veſtram ſalutem praeparata propoſitaque ſint, voſipſi ſolum vobiſipſis ac [a] utilitatibus veſtris deſitis.

WHEREFORE as greate as our wil and forewardeneſſe hath been to ſet foorth and publiſhe theſe thynges, ſo greate ought your diligence and induſtrie to be towardes wel and fructefully uſing the ſame, that when all thinges hath been prepared and ſette foorth to the glorie of God and for your welthe, your ſelves onely maye not be ſlacke or negligente towardes your owne behove, and towarde your owne benefittes.

[a] In impreſſ. *uſitatibus.*

An

An injunction given by the kyng our ſovereigne lordes moſte excelente majeſtie for the autoriſyng and eſtabliſhyng the uſe of his Primer.

Henry the eight, by the grace of God kyng of England, Fraunce, and Ireland, defendour of the faithe, and of the churche of Englande and alſo of Irelande in yearth the ſupreme heade, to all and ſingulare our ſubjectes, as well archebiſhoppes, biſhoppes, deanes, archedeacons, provoſtes, perſones, vicares, curates, prieſtes, and all other of the cleargie; as alſo al eſtates and degrees of the laietee, and teachers of youthe within any our realmes, dominions, and countries gretyng. Emong the manifolde buſineſſe and moſte weightie affaires appertainynge to our regall authoritie and office, wee muche tenderyng the youthe of oure realmes (whoſe good educacion and vertuouſe bryngyng up redoundeth moſte highly to the honoure and praiſe of almightie God) for divers good conſiderations, and ſpecially for that the youthe by divers perſones are taught the "Pater noſter," the "Ave Maria, Crede," and Ten Commaundements, all in Latin and not in Engliſhe, by meanes whereof the ſame are not brought up in the knowledge of their faith, dutie, and obedience, wherein no chriſten perſone ought to bee ignoraunt; and for that our people and ſubjectes, whiche have no underſtanding in the Latin toung, and yet have the knowlege of reading, maie praie in their vulgare toung, whiche is to them beſt knowen, that by the mean thereof thei ſhould be the more provoked to true devocion, and the better ſette their hertes upon thoſe thinges that thei praie for; and finally, for the avoydynge of the diuerſite of primer bokes, that are nowe abroade, wherof are almoſte innumerable ſortes, whiche miniſter occaſion of contencions and vain diſputacions rather then to edifie, and to have one uniforme ordre of all ſuche bokes throughout all our dominions, bothe to bee taught unto children, and alſo to bee uſed for ordinary praiers of all our people not learned in the Latin toung; have ſette furth this Primer or boke of praiers in Engliſh to bee frequented and uſed in and throughout all places of our ſaid realmes and dominions, as wel of the elder people, as alſo of the youthe for theyr common and ordinary prayers; willing, commaundyng, and ſtraytly charging, that for the better bringynge uppe of youthe in the knowledge of their dutie towardes God, their prince, and all other in their degre, every ſcholemaſter and bringer up of yong beginners in learning, next after theyr A. B. C. now by us alſo ſet furth, do teache this Primer or boke of ordinary praiers unto them in Engliſh, and that the youth cuſtomably and ordinarily uſe the ſame until they be of competent underſtanding and knowledge to perceive it in Latin. At what time they may at their liberty eyther uſe the Primer in Engliſh, or this which is by our authoritye lykewiſe made in Latin and Engliſh, the Latyn being in all poyntes correſpondent to the Englyſhe. And furthermore, we ſtrayghtlye charge and commaund as well all and ſinguler oure ſubjectes and ſellers of bookes, as alſo al ſcholemaſters and teachers of young children within this our realme and other our dominions, as thei entende to have our favour, and avoyde our diſpleaſure by the contrary, that immediately after this our ſaied Primer is publiſhed and imprinted, that thei ne any of them bye, ſell, occupie, uſe, nor teache privily or apertly any other Primer either in Engliſhe or Latin, then this now by us publiſhed, whiche with no ſmall ſtudy, travaile and labor, we purpoſely made to the high honour and glory of almightie God, and to the commoditie of our lovyng and obediente ſubjectes, and edifying of the ſame in godly contemplacion and vertuouſe exerciſe of praier. Geven at our palaice of Weſtminſtre the 6. daie of May, in the xxxvii. year of oure raigne.

Injunctions for a viſitation of chauntries. Ex MS. Johnſon apud Burnet Hiſt. Reform. vol. II. p. 152.

To the parſon, vicar, curate, chaunter, prieſts, churchwardens, and two of the moſt honeſt perſons of the pariſh of—— being no founders, patrons, donors, leſſees, nor farmers of the promotions or corporations hereafter recited, nor of any part thereof, and to four of them at the leaſt.

Firſt ye ſhall make diligent ſearch and enquiry immediately upon the receipt hereof, of the number, and how many chauntries, hoſpitals, colleges, free chapels, fraternities, brotherhoods, guilds, and ſalaries or wages of ſtipendiary prieſts, being perpetuities, now charged, or that ought to be charged, or chargeable to the payment of the firſt fruits and tenths, and of all colleges, chargeable and not chargeable to the ſaid payment of tenths and firſt fruits, which be within your church and pariſh.

Alſo you ſhall enquire of the orders, ordinances, kinds, qualities, degrees, uſes and abuſes, or miſuſes, conditions, eſtates, and neceſſities of and concerning all and every the ſaid chauntries, fraternities, guilds, ſtipends, or wages, and other the premiſſes, and by what names, ſurnames, corporations, or titles they and every of

of them be taken or known, and to what intents, purpoſes and deeds of charity they and every of them were founded, ordained, and made? and ye ſhall take into your hands, and alſo bring with you at the day of your certificate, the foundations and all other writings, which you have or can attain, for the true declaration and proof of the ſame.

Alſo you ſhall enquire, how and what manner or ſort the revenues and profits of the lands and poſſeſſions of all the aforeſaid promotions, and every of them be uſed, expended, employed, or beſtowed?

Alſo how many of the ſaid promotions be pariſh churches?

Alſo how far ſpace and diſtance the ſaid chauntries or chapels be, and ſtand from the pariſh churches of the pariſhes wherein they do ſtand?

Alſo ye ſhall enquire of all the houſes, lands, tenths, rents, poſſeſſions, and revenues, united, annexed, or appertaining to the aforeſaid chauntries, hoſpitals, guilds, and other promotions abovesaid, and to every of them, and of the yearly value thereof, and ſhall make a true and perfect rental or other book thereof.

And ye ſhall enquire of all the reſolutes, deductions, and yearly payments and charges going forth of the premiſſes, and of every part thereof, and ſhall certify the ſame in writing; that is to ſay, for every chauntry or other the aforeſaid promotions, ſeverally by itſelf; and over this to bring with you all ſuch rentals of the ſame, and every of them, as ye have or may attain or come by.

Alſo ye ſhall enquire of all the lands, rents, poſſeſſions, and hereditaments, which were or be united, annexed, or pertaining to the aforeſaid promotions or corporations, or to any of them, which at any time ſince the 4th day of February, in the 27th year of the king's majeſty's reign, did appertain or belong to them, or any of them; and of the goods, jewells, and ornaments lately pertaining or belonging to the ſame.

Alſo ye ſhall enquire how many of the aforeſaid chauntries, hoſpitals, guilds, and other the aforeſaid promotions, and corporations, and what lands, rents, or parcels thereof ſithence the 4th day of February, in the 27th year of the reign of our aforeſaid ſovereign lord, been or have been diſſolved, purchaſed, or by any other means or ways taken, entered into, or obtained by any of the king's majeſty's ſubjects, by their own authorities, without the king's licence.

Alſo ye ſhall enquire of the lands, tenths, rents, and hereditaments thereof, and of the yearly value of the ſame, and of all the goods and ornaments of the ſame, and of the yearly reſolutes, deductions and payments going forth of the ſame; and ſhall make a true rental or book thereof, and ſhall certify the ſame particularly.

Alſo ye ſhall enquire of all the plate, jewels, ornaments, goods, and chattels, merely and truly pertaining or belonging to all the aforeſaid promotions, or corporations, and to every of them ſeverally, and ſhall make one true inventory thereof, with the value of the ſame, and of every parcel thereof; that is to ſay, in true weight of all parcels of plate, chalices, and other, and the price or value of all other ornaments, goods, or chattels, and in whoſe hands or poſſeſſion the ſame be or remain.

Alſo, finally, ye ſhall make ready and finiſh your certificate in writing before the——of all and ſingular the premiſſes, and of every article abovesaid ſeverally, and not in groſs, or in one whole article, as ye will anſwer and be ſworn to the ſame; and that you and every of you, being reſident, or remaining within the ſaid pariſh, ſhall ſign and ſeal the ſame; and you ſhall ſend the ſame your certificate ſealed unto us, and at ſuch day and place as hereafter ſhall be aſſigned unto you, by one of the moſt honeſt of the aforeſaid churchwardens, and by all the incumbents of the chauntries, chapels, hoſpitals, guilds, and promotions aforeſaid; if there be but one incumbent in the ſaid promotions, or any of them. And if there be more incumbents, than one in the ſaid promotions, or any of them, being of one foundation; that then one of the ſaid incumbents, together with the ſaid honeſt churchwarden and other incumbents, being but one of one foundation, as is aforeſaid: foreſeeing always, that your proceedings and certificate of the premiſſes, and every part thereof, be executed, ordered, and done with all diligence, ſubſtantially and truly; that the ſame may ſo appear unto us, at our repair to view and ſurvey the premiſſes, as ye will then have condign thanks for the ſame, and avoiding your extreme damage, which may enſue of the contrary.

Robert, archbiſhop. [a]
Sir Michael Stanhope.
Sir Leonard Beckworth.
Mr. Robert Henneage.
Mr.——Babthrope.
Mr. Wallay.
Mr. Norton.
Mr. Chaloner.
Mr. Gargrave.
Mr.——Auditor.

[a] I think this was Robert Holgate, archbiſhop of York.

Concilium

Concilium provinciale Eboracenſe.

CONCILIUM hoc virtute brevis regii ad 16. diem Octobris prorogata, per aliud dat. 22. menſis Septembris ad 24. Novembris continuabatur. Hoc die in eccleſia metropolitica beati Petri Ebor. miſſa de Spiritu Sancto prius ſolenniter celebrata, ac facta concione in lingua Latina ad clerum per magiſt. Marſhall, Georgius Palmes in prolocutorem hujus ſacrae convocationis electus, confirmatus et admiſſus eſt. Hoc facto, ſynodus auctoritate commiſſarii archiepiſcopi in 26. diem Januarii fuit prorogata. Ante ſeſſionem autem hanc decreta fuit citatio pro procuratoribus cleri civitatis, dioeceſeos, et provinciae Eboracen. erga 14. diem menſis Decembris comparendis; ubi de ſubſidio domino regi concedendo tractatum, ac unanimiter conſenſum fuit dare eidem unum ſubſidium, ſive plura ſubſidia pro rata cujuſlibet eccleſiae infra civitatem, dioeceſim, et provinciam praedictas faciend. ſecundum tenorem, vim, formam, et effectum cujuſlibet conceſſionis factae per praelatos et clerum Cantuarienſis provinciae. His geſtis, ſynodus per octo ſeſſiones continuata, unam 22. Decemb. aliam 24. ejuſdem menſis, aliam 31. ejuſdem menſis, aliam 7. die Januar. aliam 14. ejuſdem menſis, aliam 26. ejuſdem menſis, aliam 4. die Februar. aliam 25. die Februar. ab hoc die uſque ad 24. diem menſis Novembris fuit prorogata.

Concilium generale Edinburgenſe. Ex Buchan. rer. Scotic. lib. XV.

SUB initio anni M.D.XLVI. juxta calculum communem, cardinalis Beatonus, archiepiſcopus fani Andreae, Edimburgum proficiſcebatur: " erat interim ibi conventus eccleſiaſtici ordinis ad idus Januarias. In eo coetu cum jactata plurima fuiſſent de veteri eccleſiae libertate retinenda, de manifeſtis quibuſdam ſacerdotum flagitiis expurgandis, nec ullus inveniretur exitus; tandem delatum eſt ad eos, Georgium Sephocardium, concionatorem evangelii longe populo acceptiſſimum, eſſe hominem ſceleratum," haereſeos incuſandum et damnandum eſſe. " Sacerdotes hanc velut opimam praedam nacti, Edimburgo eum ad fanum Andreae transferunt. Ibi, poſt alterum fere menſem, coacta frequenti omnis generis ſacerdotum multitudine, quae de doctrina ejus decerneret, et magis, ut ſpeciem judicum praeberent, quam quod cuiquam dubium eſſet, quid decreturi forent, de conſenſu omnium, cardinalis (quoniam ipſe per leges pontificias de capite cujuſquam nec exercere quaeſtionem nec ſtatuere poſſet) petit a prorege per literas, ut deſignet rei capitalis judicem, qui in reum animadvertere juberet, qui jam a conventu ſacerdotum haereſeos damnatus eſſet." Quem Georgium tandem cardinalis ſua et concilii auctoritate in area ante arcem fani Andreae tanquam haereticum comburi juſſit.

FINIS VOLUMINIS TERTII.

INDEX

RERUM VOLUMINIS TERTII.

A.

ABBAS. v. *Malmeſburia*, *S. Alban.* *Arbroth*, *Ceſtria.*
De mitris abbatum 363
Academia. v. *Oxonia*, *Cantabrigia.*
Supplicatio theolog. et juris canon. facultatum de ordinatione archiep. Cant. 382
Acon. Conſtitutio pro quaeſtoribus et procuratoribus de Acon 557
S. Albani monaſterium.
Monitio archiep. Cant. abbati S. Albani de viſitatione, et corrigendis moribus 632, *ſeq.*
Alexander V. papa Romanus.
Recognoſci jubetur per breve reg. et mandat. archiep. Cantuar. 321
Bulla ejus pro ſubſidio conventui S. Joh. Hieroſol. praeſtando 331, *ſeq.*
Alexander VI.
Supplicatio ei facta ut oſſa Henrici VI. transferantur in Weſtmonaſt. 635
Commiſſio ejus ad inquirend. de vita et miraculis Henrici VI. 640
Bulla ejus ſuper canonizatione Anſelmi, Cant. archiep. 641
Alia nova privilegia eccleſiae Cant. concedens pro approbatione teſtamentorum *ibid.*
Alia conſtituens executores ejuſdem bullae 642
Alia concedens privilegia priori et capit. Cant. 643
Alia indulgentiae pro capella regia Windeſor. 644, *ſeq.*
Alia pro praelatis Hiberniae convocandis *ibid.*
Alienationes fraudulentae damnatae 70
Almutia. Certis rectoribus dioec. Cant. uſus ejus conceditur 615, *ſeq.*
Anabaptiſtae. Commiſſio regia archiep. Cant. et aliis contra eos 836
S. Andreanus archiepiſcopus in Scotia a Sixto IV. inſtitutus 606
Concilium S. Andreanum 621
Archiep. concilium generale Scoticum celebrare jubetur 784
Anglia. v. *Bulla*, *Biblia.*
Hiſpani Anglos invadunt 2, 3
Urbani V. bulla intimatoria pro cardinalibus deſtinand. in Anglia 88
De Anglicatione librorum 365
S. Annae feſtum celebrandum 18, 178
Anna Bolena.
Sententia nullitatis matrimonii inter Henr. VIII. et eam 803, *ſeq.*
Anna Clivenſis.
Proceſſus nullitatis matrimonii inter Henr. VIII. et eam 851, *ſeqq.*
Annates. Clergy's addreſs to K. Henry VIII. to take away Annates, exacted by the pope 760, *ſeq.*
Anſelmus archiep. Cantuar.
Alex. VI. bulla ſuper canonizatione ejus 641
Apoſtatae recipiendi 723
Literae ex falſa ſuggeſtione impetratae non ſuffragantur apoſtatis *ibid.*
Appellatio. Conſtitutio de appellationibus 669
Appleby Johannes, decanus London. 158
Appulton Robert. canonicus Ebor. 369
Arbroth Monaſterium de.
Abbatis ejus procuratorium ad comparend. in ſynodo Scoticana 621
Archidiaconus. De officio ejus 664
Archiepiſcopus. v. *Iſlip*, *Curia*, *Oratio*, *Langham*, *Wittleſey*, *Sudbury*, *Courtney*, *Arundel*, *Walden*, *Chicheley*, *Stafford*, *Kempe*, *Bourchier*, *Morton*, *Warham*, *Cranmer.*
Archiep. Cant. mandatum epiſcopo Winton. pro ſubſidio ſibi praeſtando 26
Litera regia pro jure archiep. ſede vacante in quolibet epiſcopatu 81
Arch. Cant. juriſdictio in epiſc. Aſſaven. ſede vacante 102
Viſitat epiſcopum Exon. 183
Bulla papae Urbani VI. archiep. Cant. miſſa ad viſitand. provinciam 197
Papa archiepiſcopo concedit beneficia ad ſedem apoſtolicam devoluta 198
Archiep. olim oblationes percipiebat in eccleſiis ſuffraganeis 267, *ſeq.*
Epiſcopus Dromorenſis ſuffraganeus archiep. Cant. conſtituitur 398
Archiep. Cant. a papa accuſatur quod beneficia papalia ſibi appropriaverit 471, 482, 483
Archiep. Cant. a papa appellat ad concilium generale 485
Ejus monetarii a regibus Angliae confirmati 552, *ſeq.*
Vox *Metropolitanus* titulo archiep. Cant. additur 779
Archipreſbyter. Conſtitutiones de officio ejus 664
Ardmachanus archiepiſcopus.
Bulla Urbani VI. pro eo confirmando 58
Literae regis Edwardi IV. de poteſtate conceſſa Edmundo, archiep. Armachan. 611, *ſeq.*
Armigeri. De promotis armigeris 362
Articuli. v. *Eccleſia*, *Fides.*
Arundel Thomas, archiep. Cantuar.
Monitio ejus contra non offerentes, et impedientes oblationes 230, *ſeq.*
Monitio ejus civibus London. ut offerant ſecundum antiquam conſuetudinem 231, *ſeq.*
Regis Rich. II. litera contra eum ad epiſcopum Romanum 232

Ordinationes

Ordinationes ejus de juribus officii regiſtrarii principalis curiae Cant. 233, *ſeq.*
Reſtituitur in archiepiſcopatum Cant. 238
Bulla Bonifacii IX. nullitatis tranſlationis ejus ad ſedem S. Andreae in Scotia 246
Conteſtatio litis inter eum et epiſc. Exon. de probatione teſtament. 249, *ſeqq.*
Conſtitutio ejus de feſtis per totum annum 252
Ordinatio ejus, ne extranei, ſed ſolummodo advocati et procuratores Cant. admittantur in eadem curia 263, *ſeq.*
Literae ejus collegio Merton Oxon. 264
Ejus commiſſio ad inquirend. ſuper Lollardia 265
Mandatum ejus pro proceſſione ſolenni facienda 265, *ſeq.*
Monitio ne mercimonia teneantur in coemeterio diebus feſtivis 266, *ſeq.*
Citat praedicantes opiniones haereticas et erroneas 270
Ordinatio ejus, ut procuratores non tractent cauſas inconſultis advocatis 273, *ſeq.*
Alia de habitu procuratorum curiae Cant. 274
Commiſſio ejus ad celebrandas exequias pro epiſcopo London. defuncto 282
Gregorii XII. bulla ad eum de electione ſua 284, *ſeqq.*
Benedicti XIII. antipapae, literae archiepiſcopo Cant. 290
Cardinal. literae archiep. Cant. de ſchiſmate papali 291
Univerſ. Pariſ. et concilii Gallicanae eccleſ. literae archiep. Cantuar. de eodem 291—294
Gregorii XII. literae arch. Cant. de ſchiſmate papali 295, *ſeq.*
Querela arch. Cant. ad Gregor. XII. de ſchiſmate papali 302, *ſeq.*
Commiſſio ejus ad inquirend. de praedicantibus contra pacem regis et regni 304
Literae ejus pro proceſſionibus faciendis 304, *ſeq.*
Commiſſio ejus pro exequiis habendis pro epiſcopo defuncto 305
Mandatum ejus pro convocatione 305, *ſeqq.* 311
Conſtitutiones ejus 314, *ſeqq.*
Commiſſio ejus epiſcopo London. ad publicand. conſtitutiones in concilio London. factas 320
Per mandatum archiep. Cant. papa Alex. IV. recognoſci jubetur 321
Mandatum ejus contra tenentes concluſiones damnatas 322
Conſtitutiones ejus obſervari jubentur per monitionem generalem 323, 329, *ſeq.*
Ejus citatio pro executione novellar. conſtitutionum ſuarum 323
Ejus declaratio conſtitutionis provincialis 324
Citat improperatores concilii Piſani 332, *ſeq.*
Mandatum ejus pro obſervanda vigilia S. Matthiae 333
Mandatum ejus de exorando pro expeditione regis et ducis Clarentiae 337
Literae ejus papae Joh. XXII. ſuper peſtifera doctrina Wycliffii 350, *ſeq.*
Bulla Joh. XXIII. archiep. et epiſc. Cant. prov. de concilio Conſtantienſi 366, *ſeq.*
Aſhton Johan. Proceſſus contra eum 160, *ſeqq.*
Reſtituitur ab archiep. Cant. 169
Aſſavenſis epiſcopus.
Archiep. Cant. juriſdictio in epiſc. Aſſaven. ſede vacante 102
Eccleſiae in dioec. Aſſaven. conſecrari jubentur 122
Auguſtinus. Feſtum ejus obſervandum 33
Feſtum ejus pro duplici feſto celebrari jubetur 106

B.

BADBY Johan. haereticus igne conſumitur 325, *ſeqq.*
Bagley Tho. haereticus accuſatur et degradatur 515, *ſeqq.*
Baketon Tho. decanus de Arcubus 154
Archidiac. London. 158
Balle Johan. Mandatum arch. Cantuar. contra eum 64
Denunciatur haereticus ab arch. Cant. 152, *ſeq.*
Baptiſmus, *Baptizare.*
De infidelibus baptizandis 363
Baptiſmus neceſſarius eſt 818
Barnet Johan. officialis curiae Cant. 154, 184
Baſilea. v. *Concilium.*
Bathon. et *Wellen.* epiſcopus. v. *Salopia*, *Bekyngton.*
Becket Thomas, archiep. Cantuar.
Feſtum ejus celebrari jubetur 234, *ſeqq.*
Proceſs againſt Becket, and order for demoliſhing his ſhrine at Canterbury 835
Tho. Becket's day is put down 848
Bedeman Laurent. Proceſſus contra eum 160, *ſeqq.*
Reſtituitur ab archiep. Cant. 168
Beket Johan. Lollardus 247
Bekyngton Thomas, epiſc. Bath. et Wellen.
Mandatum ejus ad inquirend. de miraculis fontis S. Johannis 596
Benedictus XIII. antipapa.
Literae ejus Gregorio XII. de reconciliatione 288, *ſeq.*
Literae ejus archiep. Cant. 290
Beneficium. v. *Eccleſia*, *Clerici*, *Praedicare.*
Papae bulla pro revocatione beneficiorum appropriat. 65
Beneficiorum electiones confirmantur 97
Tractatus inter Gregor. XI. et Edw. III. de beneficiis eccleſ. *ibid.*
Beneficia eccleſ. vacantia 114
Papa archiepiſcopo Cant. concedit beneficia ad ſedem apoſtolicam devoluta 198
Beneficia eccleſ. non ſunt tradenda ad firmam 274
De religioſis beneficiatis 362
De pluralitate beneficiorum *ibid.*
De extraneis beneficiatis 364
De literis dominorum beneficia a patronis eccleſiae petentium *ibid.*
Archiepiſcopus Cant. accuſatur a papa, quod beneficia papalia ſibi appropriaverit 471, 482, *ſeq.*
Beneficia ſedibus epiſcopalibus in Scotia vacantibus ad regem pertinent 582
Nemo ad beneficium admittatur per procuratorem 718
Beneficiati ſtudii cauſa abeſſe poſſunt 719
Nemo, deſerto beneficio, ſtipendia percipiat aliunde *ibid.*
The king's inſtructions to the biſhops to ſend in the true value of their poſſeſſions 799, *ſeqq.*
Breve regis et mandatum archiep. Cant. de nominibus beneficiorum et beneficiatorum 857
Bertram Johan. monachus Cantuar. 110
Beverlac. S. Joh. Feſtum ejus celebrari jubetur 379
Biblia. Mandatum arch. Cant. ad inquirend. de libris N. T. in lingua vulgari editis 706
Proclamation againſt tranſlating the Bible in Engliſh, French, and Dutch 740
Petitio ſynodi Cant. de transferendis Bibliis in linguam Anglicanam 776
Mandatum regium de Bibliis in vulgari edendis 846, *ſeq.*
Proclamation to have the Bible of the largeſt ſize in every pariſh church 856

INDEX.

Biſhop of London's admonition to all readers of the Engliſh Bible 863, *ſeq.*
Biſhop Johan. falſarius ſigillorum papae, etc. 336
Bohemi, haeretici 496
Preces pro converſione Bohemorum 519, *ſeq.*
Boniſacius IX. papa Romanus.
Bulla ejus diſpenſans gradum affinitatis inter Rich. II. et Iſabellam 224, *ſeq.*
Bulla ejus nullitatis tranſlationis Thomae Arundel ad ſedem S. Andreae in Scotia 246
Literae ejus contra notarios publicos 268, *ſeq.*
Bonner Edmund. epiſcop. London.
His oath againſt the pope 781
Monitio ejus generalis contra quoſcunque ne praedicent abſque licentia ordinarii 855
His admonition and advertiſement given to all readers of the Engliſh Bible 863, *ſeq.*
Injunctions given to his clergy 864, *ſeq.*
Boothe Carolus, epiſc. Hereford.
Literae card. Wolſeii ei ad intereſſend. concilio Weſtmon. 661
Monitio ejus ad comparend. in ſynodo dioec. Hereford. 681, *ſeq.*
Boothe Guilielmus, archiep. Ebor.
Conſtitutio ejus de conſuetudine in eccleſ. Ebor. 663
Alia de judiciis 667
Bourchier Thomas, archiep. Cantuar.
Literae ejus pro proceſſionibus 572, *ſeq.*
Commiſſio ab eo data ad reformand. crimina et exceſſus 573, *ſeq.*
Monitio ejus ne matrimonia contrahantur, nec teſtamenta condantur niſi coram 2. vel 3. teſtibus 574, *ſeq.*
Subſidium charitativum ei conceditur 580, *ſeq.*
His inſtructions to his ſuffragans about the pope's demand of a ſubſidy againſt the Turks 595 *ſeq.*
Literae ejus de mandato regis ad convocationem 597
Bulla a Sixto IV. diſpenſans ut poſſit celebrare poſt meridiem 615
Alia ut certi rectores Cant. dioeceſ. almutia uti poſſint 615, *ſeq.*
Bowelond Robertus, preſbyter.
Inceſtus accuſatus cum Alicia Wodelowe 262, *ſeq.*
Braybrook Robertus, epiſc. London.
Literae ejus contra ementes et vendentes in eccleſia S. P. L. 194
Monitio ejus pro feſtis B. Pauli et Erkenwaldi confeſſoris 196, *ſeq.*
Monitio ejus contra alutarios de celebratione diei domin. 218
Brentingham Thomas, epiſc. Exon.
Mandatum ejus contra Fratres Mendicantes 147
Aliud contra non reſidentes 149, *ſeq.*
Aliud ne religioſi adminiſtrent ſacramentum euchariſtiae 187
Concordia inter archiep. Cant. et eum 189, *ſeq.*
Breve regium. v. *Clerici*, *Cantabrigia*, *Bulla*, *Edward*. III. *Henr*. IV. *Henr*. V. *Henr*. VI.
Juriſdictio eccleſiaſtica impedita per brevia regia 524
Articuli cleri in convocatione contra brevia regia *ibid.*
Browne Will. haereticus.
Abjurat haereſin 394, *ſeq.*
Bryngton Joh. Edw. de.
Converſio ejus per epiſc. Norwicen. 282, *ſeqq.*
Brynkley Richard. decanus de Arcubus 311
Bulla. v. *Clemens* VI. *Innoc*. VI. *Urban*. V. *Gregor*. II. *Urban*. VI. *Boniſ*. IX. *Alex*. V. *Alex*. VI. *Martin*. V. *Eugen*. IV. *Pius* II. *Paulus* II. *Sixtus* IV. *Julius* II. *Leo* X. *Clemens* VII. *Paulus* III.
Breve regium contra papae bullas illatas in regno Angliae 107, *ſeq.*
Bullae papae intercipiuntur et non publicantur 486
Bullae in convocationem allatae 497
Butler Reginald. epiſc. Coven. et Lichfeld.
Conſtitutiones ejus 571, *ſeq.*
Buxton Will. ſchiſmaticus.
Examinatur coram rege et aliis ab archiep. Cant. 191, *ſeq.*

C.

CALESIA. Juriſdictio urbis Caleſiae archiep. Cant. a papa datur 144
Calle Johan. haereticus 494
Cancellarius. v. *Polmorna*, *Oxon*. *Cantabrig*. *Caſtell*, *Rikynghale*.
Controverſia inter epiſc. Lincoln. et univ. Oxon. de electione cancellarii 3, *ſeqq.*
Canonicus. *Canonicatus*.
Bulla Urban. VI. de perſonis idoneis ad canonicatus 130, *ſeq.*
Canonici caligis buttorum loco uti conceduntur 193
Ordinationes card. Wolſeii pro canonicis regular. S. Auguſtini 683
De unione et capitulo generali canonicorum regular. 684
De admittendis canonicis ad religionem *ibid.*
De forma profitendi religionem *ibid.*
De obedientia praeſtanda praepoſitis *ibid.*
Canonici regulares non ſint proprietarii *ibid.*
Quis veſtes canonicorum abluere debeat 685
Statuta canonicorum regularium obſerventur 687
Canonici ſint moderati in recreationibus *ibid.*
Negotia forinſeca quomodo expedienda a canonicis 688
Quis numerus canonicorum eſſe debeat in monaſterio *ibid.*
Querela exhibita ſynodo provinc. contra pecuniam et convivia exacta a canonicis 747
Canonizationis ſanctorum ordo 636—639
Cantabrigia. Breve regis Henr. IV. pro univ. Cantabr. 275, *ſeq.*
Breve regis Henr. V. cancellario Cantabr. de eſſendo in convocat. Cant. 358
Ordinatio arch. Cant. pro promotione graduatorum in acad. Cantabr. 381, *ſeq.*
Joh. Rikynghale cancellar. Cantabr. 399
Univ. Cantabr. literae de promotione graduatorum 529, *ſeq.*
Ejuſdem determinatio contra ſuprematum papae 771
Ejuſd. literae congratulatoriae regi Henr. VIII. de abolito papae ſuprematu 837
Cantuaria. v. *Curia*, *Conſtitutiones*, *Archiepiſcopus*, *Becket*.
Bulla Innoc. VI. arch. Cant. ad viſitand. civit. et dioec. Cant. 35
Viſitatio dioec. Cant. ab archiep. Cant. facta 109
Decanatus dioeceſis Cantuar. 111, *ſeq.*
Papae bulla ut prior et cap. Cant. non teneantur ire ad generale capit. 126
Pro fabrica eccleſ. Cant. reparanda collectae, 136, *ſeq.*
Proceſſus contra archidiac. Cant. de non reſidendo 148, *ſeq.*
Prior et cap. Cant. excommunicant interfectores Sim. Sudbury, arch. Cant. 153, *ſeq.*

Archiep. Cant. literae papae pro defenſione privileg. eccleſ. Cant. 188, *ſeq.*
Proteſtatio archiep. Cant. in Parl. pro libertate eccleſiae 193, 195, 196, 203, 204, 208
De praerogativa eccleſ. Cantuar. 364
Archiep. Cant. commiſſio priori Cant. ad exercend. vicariatus officium 379
Bulla Sixti IV. ut certi rectores Cant. dioec. almutia uti poſſint 615, *ſeq.*
Alex. VI. privilegia concedit eccleſiae Cant. pro approbatione teſtamentorum 641
Alex. VI. privilegia priori et cap. Cant. concedit 643

Capellani. v. *Eccleſia.*
Mandatum archiep. Cant. ut capellani deſerviant eccleſiis 1
De ſalariis capellanorum 2
Fidem catholicam exponant plebi 10
Salarium capellanorum parochial. et aliorum 69
Ante miſſam parochialem alibi celebrare prohibentur diebus dominic. et feſtis 199
Non celebrent abſque literis teſtimonialibus 318
De capellanis honoris 365
Conſtitutio archiep. Cant. contra exceſſiva ſtipendia capellanorum 402

Cardinales. v. *Anglia*, *Crux*, *Urban.* VI.
Literae card. contra Urbanum VI. 128
Proceſſus contra cardinales papae rebelles 138, *ſeqq.*
Card. literae Henrico IV. et archiep. Cant. de ſchiſmate papali inter Gregor. XII. et Benedict. XIII. 290, *ſeq.*
De admiſſione cardinalium 361
Cardinalium curiae Romanae nomina 694, *ſeq.*

Carpenter Richard. cancellarius univ. Oxon. 528
Caſhellenſe concilium provinciale 565, *ſeqq.* 658
Caſtel Johan. procurator epiſcopi Exon. 249, *ſeqq.*
Cancellarius Oxon. 399
Caſtitatis votum an obſervandum 848, *ſeq.*
S. Catharina virgo.
Feſtum ejus celebrandum 19
Hymni in honore ejus 77

Catharina, regina Angliae.
Regis Henr. VIII. oratio de repudianda ea 714
Tractatus de validitate matrimonii inter eam et regem Henr. VIII. 756, *ſeq.* 765, *ſeqq.*
Sententia divortii matrimonii inter eam et regem Henr. VIII. 759
Anglici matrimonii ſententia definitiva lata per Clement. VII. 769

Cathedralis eccleſia.
Clementis VII. bulla pro erigendis eccleſ. cathedralibus 715

S. Cedda. Feſtum ejus celebrari jubetur 234, *ſeqq.* 376
Cenſurae eccleſiaſt. in eccleſiis parochialibus publicentur 20
Cenſus. Conſtitutio de cenſibus 674
Ceremonies of the church. v. *Eccleſia.*
Ceſtriae abbas propter contumaciam excommunicatus in concilio, abſolvitur 433
Chart. Will. monachus Cantuar. 110
Chaundeler Joh. epiſcopus Sarum moritur 497
Chaunteries. Injunctions for a viſitation of chaunteries 875, *ſeq.*
Cherryng. Exceſſus parochiae de Cherryng 113

Chicheley Henricus, archiep. Cantuar.
Bulla papae Joh. XXIII. ei de concilio generali Conſtantienſi 366, *ſeq.*
Declaratio ejus ne barbitonſores exerceant artem ſuam diebus domin. 368, *ſeq.*
Procuratorium ejus ad comparend. pro eo in concil. Conſtantien. 369
Literae ejus de collectione arreragiorum ſubſidii 375
Feſta S. Georgii, David, Ceddae, Wenefridae celebrari jubentur ab eo 376
Conſtitutio ejus ſuper approbatione teſtamentorum 377
Alia contra haereticos 378
Commiſſio ejus priori Cant. ad exercend. vicariatus officium 379
Statutum ejus pro feſto S. Joh. Beverlaci celebrando *ibid.*
Ordinatio ejus pro promotione graduatorum in acad. Oxon. et Cantabr. 381, *ſeq.*
Sententia ejus contra interficientes preſbyteros in coemeterio S. P. L. 388
Licentia ab eo conceſſa Will. Lyndewode ad praedicandum 389
Bulla Martini V. ut archiep. Cant. inchoata viſitatione poſſit ſe ad alia divertere 390, *ſeq.*
Mandatum ejus ad orand. contra Necromanticorum operationes 392, *ſeq.*
Literae univ. Oxon. ad eum de promotione graduatorum 400
Ordinatio ejus pro promotione graduator. in academiis 401
Conſtitutio ejus contra exceſſiva ſtipendia capellanorum 402
Ordinatio ejus pro decenti regimine curiae Cantuar. 427, *ſeq.*
Epiſtola ejus et praelat. Cant. ad papam de canonizatione Oſmundi, Sarum epiſcopi 432
Epiſtola et inſtrumenta inter Martin. V. et Henr. arch. Cant. 471, *ſeqq.*
Accuſatur a papa quod beneficia papalia ſibi appropriaverit 471, 482, *ſeq.*
Excuſat ſe et ducem Gloceſtriae apud papam 472
Excuſat ſe apud cardinales 473, 475
Monetur a papa ad abolend. ſtatutum regni contra libertat. eccleſ. 474, 479, 480, 482
Epiſcopi Angliae excuſant eum apud papam 475
Univ. Oxon. excuſat eum apud papam 475, *ſeqq.*
Proceres regni excuſant eum apud papam 478
Archiep. Cant. et epiſcopi ſtatutum de proviſoribus in Parl. abolere ſtudent 483
Auctoritas legatina ejus ſuſpenditur 484, *ſeq.*
Appellat a papa ad concilium generale 485
Conſtitutio ejus de abolitione ponderis le Auncel weight 516, *ſeq.*
Summonitio ejus et ſuffragan. ad concilium Baſileenſe 518, *ſeq.*
Synodi Baſileenſis literae ei pro precibus pro converſione Bohemorum 519, *ſeq.*
Conſtitutio ejus pro augmentatione exilium vicariarum 535
Literae ejus procuratori in curia Rom. de collectione ſubſidii 552
Aliae ad papam de decima *ibid.*
Chartae de monetariis archiep. Cant. 552, *ſeq.*
Commiſſio ejus pro proceſſionibus 560, *ſeq.* 563, *ſeq.*

Choppechurches. Archiep. Cant. literae contra Choppechurches 215, *ſeqq.*
Chriſtianus. v. *Fides.*
A preface to a book entitled, The godly and pious inſtitution of a chriſtian man 830, *ſeq.*
Ciceſtrenſis. v. *Peacock.*
King's commiſſion for taking down St. Richard's ſhrine at Chicheſter 840
Claydon Johan. haereticus
Acta contra eum in eccleſia S. P. L. 371, *ſeqq.*
Clemens VI. papa Romanus.

INDEX.

Bulla ejus de ſubſidio 13

Clemens VII.

Confirmatio bullae Henr. VIII. de titulo defenſoris fidei 702, *ſeq.*

Bulla cardinali Eborum de viſitatione et reformatione locorum religioſorum 703, *ſeq.*

Alia cardinali Eborum facultatem concedens degradare clericos 713

Alia pro ſupprimendis monaſteriis et erigendis eccleſ. cathedr. 715

Anglici matrimonii ſententia definitiva pro Catharina contra Henr. VIII. 769

Clerici. v. *Eccleſia, Exon. Preſbyter, Vicarii.*

Clerici extranei non admittantur ad ſacra peragenda 11

Quomodo ſe gerere debeant in peregrinationibus *ibid.*

Archiep. Cant. literae de clericis incarceratis puniendis 14

Mandatum archiep. Cant. ad compellend. preſbyteros ut deſerviant eccleſiis 15, 50

Articuli clero a rege Edw. III. conceſſi 23, *ſeqq.*

Articulus cleri poſitus in ſuſpenſo de poena clericis infligenda 28

Ordinatio de apparatu et ſalario ſacerdotum 29, 30, 135

Gravamina eorum in concilio prov. propoſita 38, 39, 335, 336

Conditiones clericorum ſub quibus decimas regi concedere volebant 39

Breve regium archiep. Cant. pro penſione clerico ſuo ſolvenda 65

De habitu, tonſura, geſtu, et honeſtate clericorum 70, 669, 685, 722

Breve regium pro arraiatione clericorum ad arma 91

Petitiones cleri prov. Cant. in convocatione 104

Mandatum archiep. Cant. pro clero arraiando 119

Monitio contra rectores non reſidentes 120, 670

Petitio cleri contra haereticos 252, *ſeqq.*

Alia regi porrecta in Parl. cum reſponſione regis 271, *ſeq.*

Quaenam conſtitutiones clericis legendae 351, *ſeqq.*

De exceſſibus ordinariorum 363

De ſacerdotibus fornicariis 364

De nimio apparatu clericorum *ibid.*

De oppreſſionibus eccleſiaſticorum 365

Conſtitut. prov. Cant. de clericis conjugat. 369, *ſeq.*

Cleri defectus reformantur in convoc. Cant. 399, 540

Modificatio articulorum dom. regis contra clerum 417, *ſeq.*

Falſa inditamenta clericorum 524

Articuli porrecti in convocat. contra falſa inditamenta clericorum *ibid.*

Clerus Cant. privilegia antiqua ab Henr. VI. ſibi confirmari petit 528

The clergy's petition concerning the ſtatute Praemunire 555, *ſeq.*

Commiſſio ab arch. Cant. data ad reformand. crimina et exceſſus clericor. et laicor. 573, *ſeq.*

Charta regis Edw. IV. de libertatibus clericorum 583, *ſeqq.*

Conſtitutio contra veſtituras clericorum 586

Supplicationes cleri in ſynodo ſuper certis reformationibus habendis 608, *ſeq.*

Bulla Sixti IV. pro libertate clericorum 609, *ſeq.*

Bulla Innoc. VIII. pro eadem 617

Joh. Morton, arch. Cant. ſtatuta de vita et moribus clericorum 619, *ſeq.*

Clerici non cohabitent cum mulieribus 675

K. Henry VIII. proclamation againſt the marriage of the clergy 696

Account of the proceedings in convocation about the marriage of the clergy 697

Dr. Redmayn's opinion that the clergy may marry *ibid.*

Epiſcopi Winton. literae card. Wolſeio de reformatione cleri Anglicani 708

Cardinali Eborum facultas a papa conceditur degradare clericos 713

Clerici non ſint venatores 721

Sint caſti; otium vitent 721, *ſeq.*

Grievances of the Houſe of Commons againſt the clergy of England 739

Clergy's anſwer 750, 752, *ſeq.*

Declaration of the clergy in convocat. preſented to the king before their ſubmiſſion 753

Inſtrumentum ſuper ſubmiſſione cleri quoad celebrationem conciliorum 754, 770

Oath of the clergy to king Henry VIII. 755

Clerus Ebor. contra ſuprematum papae ſtatuit in convocatione 782

Clifford Richard. epiſc. Wigorn.

Literae ejus ad orand. pro anima defunctorum 278

Codenham Johan. praeſentatur regi Henr. VIII. ad epiſcopatum 828

S. Communio. Quid in ea percipimus 820

K. Henry VIII. his article of communion in both kinds 848, *ſeq.*

Concilia. v. *Sodorenſis, Clerici.*

Synodus Maideſtan 13

Concilium provinciale Eboracenſ. M.ccc.li. 17. M.ccc.lv. 36. M.ccc.lvi. 39. M.ccc.lvii. 41. M.ccc.lix. 46. M.ccc.lxix. 85. M.ccc.lxxi. 91. M.ccc.lxxiii. 96. M.ccc.lxxvii. 114. M.ccc.lxxvii. 125. M.ccc.lxxix. 145. M.ccc.lxxx. 150. M.ccc.lxxxi. 154. M.ccc.lxxxii. 176. M.ccc.lxxxiv. 193. M.ccc.lxxxv. 195. M.ccc.lxxxvi. 202. M.ccc.lxxxvii. 204. M.ccc.lxxxviii. 205. M.ccc.xci. 218. M.ccc.xcii. 219. M.ccc.xciii. 220. M.ccc.xciv. 224. M.ccc.xcvii. 234. M.ccc.xcviii. 237. M.cccc.i. 267. M.cccc.ii. 273. M.cccc.iv. 281. M.cccc.vi. 303. M.cccc.viii. 306, 319. M.cccc.ix. 329. M.cccc.x. 333. M.cccc.xi. 338. M.cccc.xii. 351. M.cccc.xiii. 358. M.cccc.xiv. 370. M.cccc.xv. 377. M.cccc.xvi. 380. M.cccc.xvii. 389. M.cccc.xix. 396. M.cccc.xxii. 419. M.cccc.xxiv. 432. M.cccc.xxvi. 487. M.cccc.xxviii. 514. M.cccc.xxx. 518. M.cccc.xxxii. 521. M.cccc.xxxvi. 525. M.cccc.xxxviii. 533. M.cccc.xl. 536. M.cccc.xli. *ibid.* M.cccc.xlii. 537. M.cccc.xliv. 544. M.cccc.xlv. *ibid.* M.cccc.l. 559. M.cccc.lii. 563. M.cccc.liii. 564. M.cccc.lxi. 580. M.cccc.lxiii. 587. M.cccc.lxiv. 598. M.cccc.lxx. 606. M.cccc.lxxii. 607. M.cccc.lxxiv. 608. M.cccc.lxxvii. 612. M.cccc.lxxx. 614. M.cccc.lxxxvi. 621. M.cccc.lxxxviii. 630. M.cccc.xci. 635. M.cccc.xcvii. 646. M.d.i. 647. M.d.iv. 649. M.d.viii. 651. M.d.xii. 657. M.d.xiv. 658. M.d.xvi. 659. M.d.xxii. 698. M.d.xxx. 744. M.d.xxxi. 748. M.d.xxxiv. 782. M.d.xxxix. 850. M.d.xli. 862. M.d.xliv. 871. M.d.xlv. 877.

Convocatio cleri provinciae Cantuar. M.ccc.lv. 33. M.ccc.lvi. 38. M.ccc.lvii. 41. M.ccc.lxiii. 59. M.ccc.lxix. 82. M.ccc.lxxi. 91.

INDEX.

91. M.ccc.lxxiii. 94, 96. M.ccc.lxxiv. 97. M.ccc.lxxvi. 104. M.ccc.lxxvii. 122. M.ccc.lxxix. 141, *ſeq.* M.ccc.lxxx. 150. M.ccc.lxxxi. 154. M.ccc.lxxxii. 172. M.ccc.lxxxiii. 179. M.ccc.lxxxiv. 185. M.ccc.lxxxv. 193. M.ccc.lxxxvi. 200. M.ccc.lxxxvii. 204. M.ccc.lxxxviii. 205. M.ccc.xci. 212. M.ccc.xcii. 219. M.ccc.xciv. 223. M.ccc.xcvi. 227. M.ccc.xcvii. 234. M.ccc.xcviii. 236. M.ccc.xcix. 238. M.cccc. 254. M.cccc.ii. 270. M.cccc.iii. 274. M.cccc.iv. 279. M.cccc.v. 282. M.cccc.vi. 284. M.cccc.vii. 306. M.cccc.viii. 306, 311. M.cccc.ix. 324. M.cccc.xi. 334. M.cccc.xii. 338. M.cccc.xiii. 351, 353. M.cccc.xiv. 358. M.cccc.xv. 375. M.cccc.xvi. 377. M.cccc.xvii. 381. M.cccc.xix. 393. M.cccc.xxi. 399. M.cccc.xxii. 404. M.cccc.xxiv. 428. M.cccc.xxv. 433. M.cccc.xxviii. 493. M.cccc.xxix. 514. *ſeq.* M.cccc.xxxii. 520. M.cccc.xxxiii. 521. M.cccc.xxxiv. 523. M.cccc.xxxv. M.cccc.xxxvi. M.cccc.xxxvii. M.cccc.xxxviii. 525. M.cccc.xxxix. 533. M.cccc.xlii. 536. M.cccc.xliv. 539. M.cccc.xlvi. 549. M.cccc.xlvii. 554. M.cccc.xlix. 556, *ſeq.* M.cccc.lii. 562. M.cccc.liii. 565. M.cccc.lx. 577. M.cccc.lxii. 580. M.cccc.lxiii. 585. M.cccc.lxiv. 598. M.cccc.lxviii. 606. M.cccc.lxx. *ibid.* M.cccc.lxxi. 607. M.cccc.lxxii. *ibid.* M.cccc.lxxv. 608. M.cccc.lxxviii. 612. M.cccc.lxxx. *ibid.* M.cccc.lxxxiii. 614. M.cccc.lxxxiv. 616. M.cccc.lxxxvi. 618. M.cccc.lxxxviii. 625. M.cccc.xci. 634. M.cccc.xcv. 644. M.cccc.xcvi. 645. M.d.i. 646. M.d.iii. 647. M.d.ix. 651. M.d.xi. 652. M.d.xiv. 658. M.d.xv. *ibid.* M.d.xxiii. 699. M.d.xxix. 717. M.d.xxx. 724. M.d.xxxi. 746. M.d.xxxii. 748. M.d.xxxiii. 756. M.d.xxxiv. 769. M.d.xxxv. 802. M.d.xxxvi. 803. M.d.xxxix. 845. M.d.xl. 850. M.d.xli. 860. M.d.xlii. 863. M.d.xliii. 868. M.d.xliv. 869. M.d.xlv. 871.

Commiſſio archiep. Cant. a papa data pro convocatione 47, *ſeq.*

Mandatum archiep. Cant. pro convocatione 13, 16, 41, 44, 81, 93, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 651

Synodus Elienſis 59, *ſeqq.* 712, *ſeq.*

Procuratorium de congregando clerum 74

Concilium apud Northampton. 150

Synodus Oxonienſis 224, 306

Convocatio in ſuſpenſo ponitur 186

Diſſolutio convocationis 187

Articuli porrecti in convocatione 240, *ſeqq.* 524, 749

Archiep. Cant. excuſatoria litera regi de tempore convocationis 185

Synodus dioeceſana Wigorn. 270, 598

Concilium legatinum Londinenſe 306

Synodus dioeceſana Ebor. 329

Non comparentium in convocatione fructus ſequeſtrantur 279

Regi Henr. IV. ſubſidium negatur in convocatione 280

Membra convocationis ſelecta ad tractand. de ſchiſmate papali tollendo 308, *ſeqq.*

Concilium Piſanum 312, *ſeqq.*

Bulla papae Joh. XXIII. de concilio Conſtantienſi 366, 367

Procuratorium arch. Cant. ad comparend. pro eo in concilio Conſtantienſi 369

Concilii gener. Conſtantienſis commiſſio archiep. Cant. de collectis papae in Anglia 371

Concilium Scoticanum apud Perthum 380, 397, 398, 576, *ſeq.*

Capitulum provinciale nigrorum Monachorum apud Weſtmonaſter. 413, *ſeqq.*

Acta capituli generalis nigrorum Monachorum 419, *ſeqq.* 462, *ſeqq.*

Abbas Ceſtriae excommunicatus in concilio abſolvitur 433

Archiep. Cant. a papa appellat ad concil. generale 485

Archiep. Cant. et ſuffraganei ſummonentur ad concil. Baſileenſe 518, *ſeq.*

Synodi Baſileenſis literae archiep. Cant. pro precibus pro converſione Bohemorum 519, *ſeq.*

Diſſenſio inter papam Eugen. IV. et concil. Baſileenſe 521, *ſeqq.*

Concilium generale Scoticum 525

Bulla Eugen. IV. de concilio Ferrarienſi *ibid.*

Roman. imperator, patriarcha Conſtant. et praelati Graeci ad concil. Ferrarienſe veniunt 527

Regis Henr. VI. literae ad ſynodum prov. Cant. de promotione graduatorum 528

Concil. generale Edinburgenſe 544, *ſeqq.* 658, 877

Controverſia de oblationibus determinatur in convocatione 563

Concil. provinc. Caſhellenſe 565, *ſeqq.* 658

Articuli in convoc. propoſiti de ſtatu eccleſiae 577, *ſeqq.*

Archiep. Cant. literae de mandato regis ad convocationem 597

Supplicationes cleri in ſynodo ſuper certis reformationibus habendis 608, *ſeq.*

Concilium S. Andreanum in Scotia 621

Procuratorium abbatis monaſt. de Arbroth, ad comparend. in ſynodo Scoticana 621

Bulla Alex. VI. pro praelatis Hiberniae convocandis 644

Concilium contra Turcas, in quo ſubſidium a clero conceditur 646

Limericenſis ſynodus 652

Summa litis in convocatione de approbatione teſtamentorum 653, *ſeqq.*

Literae card. Wolſeii archiepiſ. Cant. ne celebret concilium 660

Aliae ejus epiſcopo Hereford. ad intereſſend. concilio Weſtmonaſt. 661

Prorogatio concilii legatini *ibid.*

Synodus dioeceſana Hereford. 681, *ſeq.*

Acta ſynodi dioec. Elienſis 693

Proceedings in convocation about the marriage of the clergy 697

De ſubſidio regi concedendo tractatur in convocatione 699, *ſeq.*

Concilium legatinum card. Wolſeii 700, *ſeq.*

Epiſtola epiſcopi Winton. de concilio ob reformationem cleri habendo 708

Subſidium regi in convoc. Cant. et Ebor. conceditur 742, *ſeqq.*

Querela exhibita in ſynodo prov. contra pecuniam et convivia exacta a canonicis 747

Inſtrumentum ſuper ſubmiſſione cleri quoad celebrationem concil. provinc. 754, 770

Determinatio in convocatione de validitate matrimonii inter Henr. VIII. et Catharinam 757, 765, *ſeqq.*

Addreſs from the convocation to the king againſt Annates 760

Libri excommunicantur in convocatione 679, *ſeq.*

Petitio

INDEX.

Petitio ſynodi Cant. de libris ſuſpectis exhibendis; et de transferendis Bibliis in linguam Anglic. 776
Clerus Ebor. in convocatione contra ſuprematum papae ſtatuit 782
Act of Parl. for a general council to be held in Scotland 784
The judgment of the convocation concerning general councils 808, *ſeq.*
Erroneous opinions complained of in convocation 804. *ſeqq.*
The judgment of the convocation in the North about ten articles ſent to them 812, *ſeq.*
The convocation's preface to their book entitled, The godly and pious inſtitution of a chriſtian man 830, *ſeq.*

Confeſſio. De confeſſionibus per fratres audiendis 364
K. Henry VIII. his article about auricular confeſſion 848, *ſeq.*

Conjugium. v. *Matrimonium.*

Conſtantienſis. v. *Concilium.*

Conſtitutiones. v. *Curia.*
Synodales Sodorenſes 10
Joh. de S. Paulo, archiep. Dublin. 18
Contra violatores ſequeſtri eccleſiaſtici 19
Ordinatio de apparatu et ſalario ſacerdotum 29, *ſeq.*
Conſtitutio archiep. Cant. edita apud Lambeth 50
Conſtitutiones aulae Cantuar. in univ. Oxon. 52, *ſeqq.*
Conſtitutio contra pluralitates 62, *ſeq.*
Johannis Thoreſby, archiep. Ebor. 68
Conſtitutiones ſynodales innovandae 69
Conſtitutionum copiam rectores et vicarii habeant 72
Conſtitutio arch. Cant. de preſbyteris benedicentibus ſecundas nuptias 88
Statutum regium ſuper ſolutione ſylvae caeduae 90
Regis Rich. II. modificatio ſtatuti contra proviſores editi 236, *ſeq.*
Thomae Arundel de feſtis totius anni 252
Aliae ejuſdem 314, *ſeqq.*
Poena infringentium ſtatuta arch. Cant. 319
Conſtitutiones archiep. Cant. obſervari jubentur 320, 323, 329, 330
Archiep. Cant. citatio pro executione novellarum conſtitutionum ſuarum 323
Ejuſdem declaratio conſtitutionis provinc. 324
Quaenam conſtitutiones clericis legendae 351, *ſeqq.*
Arch. Cant. declaratio ne barbitonſores exerceant artem ſuam diebus domin. 368, *ſeq.*
Conſtitutio provinc. Cant. de clericis conjugatis 369, *ſeq.*
Alia arch. Cant. de iiſdem. *ibid.*
Alia ejuſd. ſuper approbatione teſtamentorum 377
Alia contra haereticos 378
Alia pro feſto S. Joh. Beverlaci celebrando 379
Ordinatio arch. Cant. pro promotione graduatorum in acad. Oxon. et Cantabrig. 381, 382, 401
Sententia arch. Cant. contra interficientes preſbyteros in coemeterio S. P. L. 388
Conſtitutio arch. Cant. contra exceſſiva ſtipendia capellanorum 402
Martinus V. hortatur—ad abolend. ſtatutum contra libertatem eccleſ. 474, 479, *ſeqq.*
Archiep. et epiſcopi ſtatutum de proviſoribus in Parl. abolere ſtudent 483
Conſtitutiones W. Heyworth, Cov. et Lich. epiſcopi 504, *ſeqq.*
Alia arch. Cant. de abolitione ponderis le Auncel weight 516, *ſeq.*
Aliae Regin. Butler, Covent. et Lich. epiſcopi 571, *ſeq.*
Statutum regni Scotiae de beneficiis ſedibus epiſc. vacantibus ad regem pertinentibus 582
Conſtitutiones in convocatione Cant. editae 585 *ſeq.*
Conſtitutio contra veſtituras clericorum 586
Aliae Geo. Nevill, arch. Ebor. 599—605
Aliae Joh. Kempe, arch. Ebor. 604, *ſeq.*
Alia Pauli II. de rebus eccleſiae non alienandis 605, *ſeq.*
Statuta Will. Warham, arch. Cant. Lambeth 650
Statuta in concilio Caſhellenſi 658
Conſtitutiones provinc. Gul. Rokeby, archiep. Dublin. 660
Aliae Ebor. per Tho. Wolſeium collectae 662, *ſeqq.*
Ordinatio arch. Cant. de numero procuratorum curiae Cant. 710, 858, *ſeq.*
Statuta Elienſia de rectorum et vicariorum moribus, doctrina, etc. 712, *ſeq.*
Statuta et ordinationes in concilio prov. Cant. edita 717, *ſeqq.*
King Henry VIII. his injunctions 813
Crumwell's injunctions 815
H. Latymer's injunctions to the prior and convent of Worceſter 832
T. Cranmer's injunctions to Hereford dioceſe 843
J. Voyſey's injunctions to Exeter dioceſe 844
K. Henry VIII. his injunctions againſt Engliſh books, ſects, and Sacramentaries 847, *ſeq.*
Conſtitutio T. Cranmer, et epiſcoporum, de moderando apparatu eſcarum 862
Injunctions given by E. Bonner 864, *ſeq.*
K. Henry VIII. his injunctions to authorize and eſtabliſh the uſe of his Primer 875
Injunctions for a viſitat. of chaunteries 875, *ſeq.*

Convivia. De exceſſivis conviviis collegiatorum 362
Querela contra convivia canonicorum 747

Cooſt Richard. falſarius punitur 399

Cor Johan. vicarius generalis Sarum 102

Coventrenſis. v. *Lichfeld.*

Coulyng eccleſia de. Ob haereſes in ea praedicatas interdicitur 330
Relaxatio interdicti ejus *ibid.*

Courtney Guilielmus, archiep. Cant.
Officialem et decanum curiae Cant. conſtituit 154
Forma juramenti ejus in receptione pallii *ibid. ſeq.*
Mandatum ejus ad orandum pro regno et aeris temperie 155
Poteſtas ei conceſſa ad arreſtand. haereticos 156
Proceſſus contra haereticos ab eo factus 157, *ſeqq.*
Haeretici poenitentes reſtituuntur ab eo 168, *ſeq.*
Literae ejus contra Joh. Wycliff 168, *ſeq.*
Commiſſio ejus ad inquirendum de vita et miraculis Tho. Hale 175
Mandatum ad orandum pro epiſc. Norwicen. 176
Aliud pro comite Arundel 195
Aliud pro duce Lancaſtriae 198, *ſeq.*
Mandatum ad celebrand. feſtivitatem B. Annae 178
Facultates gratioſae ei a papa conceſſae 179, *ſeqq.*
Monitio ne quis praedicet articulos ab eccleſia damnatos 183

Monitio pro viſitatione epiſc. Exon. *ibid.*
Excuſatio ejus regi de tempore convocationis 185
Litera ejus de convocatione poſita in ſuſpenſo 186
Diſſolvit convocationem 187
Mandatum ejus de colligenda decima 188, 205, *ſeqq.*
Literae ejus papae Urban. VI. pro defenſione privileg. eccleſ. Cantuar. 188
Concordia inter eum et epiſc. Exon. 189, 190
Examinat W. Buxton coram rege 191, *ſeq.*
Proteſtatio ejus in Parl. pro libertate eccleſiae 193, 195, 196, 203, 204, 208
Bulla ei miſſa ad viſitand. provinciam 197
Papa ei beneficia concedit ad ſedem apoſtolicam devoluta 198
Mandatum ejus ad denunciand. Lollardos excommunicatos 210
Aliud ad arreſtand. Lollardos *ibid.*
Ordinatio ejus de juramento miniſtrorum curiae Cantuar. 211
Statutum ejus contra preſbyteros ſtipendiarios 213, *ſeq.*
Literae ejus contra Choppchurches 215, *ſeqq.*
Decretum ejus contra male decimantes 219, *ſeq.*
Epiſcopi Exon. mandatum ad orand. pro archiep. Cant. defuncto 226
Cranmer Thomas, archiep. Cantuar.
Proteſtatio ejus contra juriſdictionem epiſcopi Romani 757
Mandatum ejus de feſto S. Marci evangeliſtae celebrando 826
Aliud de non celebrandis feſtis diebus in concil. provinc. abrogatis 827
Praeſentat regi duos, ut unum ex iis faciat epiſc. Dovor. 828
Litera ejus commiſſionalis Richardo epiſc. Dovor. 828, *ſeq.*
Commiſſio regia ei et aliis contra Anabaptiſtas 836
Mandatum ejus ad publicand. injunctiones dom. Crumwell 837
His injunctions given to the dioceſe of Hereford 843
Mandatum ejus de nominibus beneficiatorum et beneficiorum 857
Statutum de numero procuratorum curiae Cant. confirmatum ab eo 858, *ſeq.*
Conſtitutio ejus et epiſcoporum de moderando apparatu eſcarum 862
Mandatum ejus pro orationibus pro ceſſatione pluviae 868
Crompe Henricus, haereticus reſtituitur ad actus ſcholaſticos 167
Crumwell Thomas, v. *Monaſterium.*
Regis Henr. VIII. commiſſio conſtituens eum vicarium generalem 784, *ſeq.*
His injunctions 815
Archiep. Cant. mandatum ad publicand. injunctiones ejus 837
Crux. Compoſitio inter arch. Cant. et Ebor. ſuper bajulatione crucis 31, *ſeq.*
Edwardi III. literae ad archiep. Dublin. de cruce bajulanda 64
Bulla Gregorii XI. de cruce non deferenda in praeſentia cardinalium 90
Curia Cantuar. v. *Procuratores.*
Ordinatio arch. Cant. de officiis regiſtrarii principalis et actorum ſcribae curiae Cant. 15, 154, 212, 233, 234, 427, 428
Feoda regiſtrarii curiae Cant. 217
Ordinatio arch. Cant. ne extranei ſed procuratores Cant. admittantur ad poſtuland. in eadem curia 263, *ſeq.*
Curiae epiſcoporum inhibentur propter viſitationem regiam 797

D.

DAVENPORT Rog. de, officialis Ceſtren. 105
S. David. archiep. Cant. feſtum ejus celebrari jubet 234, *ſeqq.* 376
David, rex Scotiae.
Epiſcoporum Scotiae literae obligatoriae pro liberatione ejus 40
Decimae. v. *Subſidium, Firſt fruits.*
Archiep. Cant. ordinatio ſuper ſolutione decimae regi conceſſae 17, 188
Mandatum arch. Cant. contra non decimantes 25, 219, *ſeq.*
Regis conſiliarii decimam a clero in concilio petunt 38
Conditiones clericorum ſub quibus decimas regi concedere volebant 39
Archiep. Cant. certificatorium regi de collectore decimarum *ibid.*
Forma conceſſionis decimae a clero Cant. provinc. 46
Mandatum archiep. Cant. ad levand. decimas papae conceſſas 48
Ordinatio arch. Cant. de modo decimandi 68, 205, *ſeqq.*
Decimae libere percipiendae et abducendae 69, 70
Executio contra non ſolventes decimam triennalem 90
Literae univ. Oxon. pro decimis perſonalibus ſolvendis 446
Papa decimam imponit regno Angliae pro bello contra haereticos 496
Commiſſio de decima clero Angliae a papa impoſita 547
Eugenii IV. literae de decima in Anglia colligenda 547, *ſeq.*
Arch. Cant. literae ad papam de decima 552
Conſtitutiones de decimis 672, *ſeq.*
King's commiſſion for rating the firſt fruits and tenths 783
Dedicatio eccleſiae, v. *Tunſtall, Eccleſia.*
Derbyſhire King Henry VII. his letter to the dean and chapter of Lichfield about divine ſervice in the Peak of Derbyſhire 617, *ſeq.*
Dertford Catharina, haereſeos accuſatur 493
Deſponſatio clandeſtina evitanda 19
Dexter Roger, Lollardus 208
Dilapidationes eccleſiae et aedium eccleſiae 722
Diſpenſatio. De clandeſtina diſpenſatione conſtitutio 678
Divortium. Sententia divortii inter Henr. VIII. et Catharinam 759
Alia inter eum et Annam Bolenam 803
Alia inter eum et Annam Clivenſem 851, *ſeqq.*
Dominicus dies.
Poena abſentium ab eccleſiis diebus dominicis 11
Mandatum arch. Cant. de obſervand. diebus domin. 42, *ſeq.* 73
Capellani conductitii ante miſſam parochialem diebus domin. et feſtis alibi celebrare prohibentur 199
Monitio epiſcopi London. contra alutarios de celebratione diei domin. 218
Arch. Cant. declaratio ne barbitonſores exerceant artem ſuam diebus domin. 368, *ſeq.*

I N D E X.

Donationes. Conſtitutio de donationibus 671
Dormitorium. Quomodo monachi ibi ſe gerere debent 686
Dovorenſis epiſc. v. *Yngworth.*
Drayton Thomas, haereticus. Proceſſus contra eum 435
Dromorenſis epiſcopus.
  Suffraganeus conſtituitur arch. Cant. 398
Dublin. v. *Joh. de S. Paulo, Rokeby.*
  Charta regis Edw. IV. in favorem Joh. arch. Dublin. 611
Dunelm. v. *Hatfield. Hemmyngburgh. Tunſtall.*

E.

EBOR. v. *Concilium, Crux, Nevill, Kempe, Lee, Holgate.*
  Caſus crimina puniendi reſervati archiep. Eborum 72
  Arch. Ebor. viſitator collegii Quenehall Oxon. 108
  Proteſtatio archiep. Ebor. facta in Parl. 208
  Indulgentiarum munera conceduntur fabricae eccleſ. Ebor. 226, *ſeq.*
  De praerogativis eccleſiae Ebor. 364
  Conſtitutio archiep. Ebor. de conſuetudine eccleſ. Ebor. 663
  K. Henry VIII. his letter to the clergy of York touching his title 762, *ſeq.*
  Praelatorum et cleri prov. Ebor. inſtrumentum public. de matrimonio Henr. VIII. et Catharinae 765, *ſeq.*
Eccleſia. v. *Clerici, Capellani, Cenſura, Beneficium, Homicida, London, Dilapidationes.*
  De reparatione cancelli et navis eccleſiae 11
  Cerei in eccleſiis teneantur *ibid.*
  De aedificio in ſolo eccleſiae *ibid.*
  Poena abſentium ab eccleſiis diebus dom. *ibid.*
  Statutum contra violatores ſequeſtri eccleſiaſtici 19
  Homines ad eccleſiam fugientes, et bona in iis depoſita immunitate gaudeant *ibid.*
  Mandatum arch. Cant. contra violatores libertatis eccleſ. Cant. 49
  Aliud de periculis eccleſiae et regni Angliae depellendis 66
  Excommunicatio contra auferentes bona a ſolo eccleſiaſtico 86
  Eccleſiae in dioec. Aſſaven. conſecrari jubentur 122
  Interfectores in eccleſia de Patruſchurch Hereford. dioec. excommunicantur *ibid.*
  Alii in eccleſia Weſtmon. excommunicantur 132
  Bulla Urbani VI. pro graduatis promovendis in eccleſiis 173
  Arch. Cant. proteſtatio in Parl. pro libertate eccleſiae 193, 195, 196
  Literae epiſcopi London. contra ementes et vendentes in eccleſia 194
  Eccleſiae et domus eccleſiaſticae reparandae 276, *ſeq.*
  Nemo diſputet de articulis per eccleſ. determinatis 317
  Articuli concernentes reformationem univerſalis eccleſiae 360, *ſeqq.*
  De exceſſibus feodorum eccleſiae Romanae 361
  De reſtitutione patrimonii crucifixi *ibid.*
  De appropriatione eccleſiarum 363
  De literis dominorum beneficia a patronis eccleſiae petentium 364
  Eccleſia S. Dunſtani London. violatur per ſanguinis effuſionem. 385, *ſeqq.*
  Concordata et conceſſa per Martinum V. pro eccleſiae reformatione 291, *ſeq.*
  Juriſdictio eccleſiaſtica impedita per brevia regia etc. 5[illegible]3, *ſeq.*
  Reformanda pro Parliam. in eccleſia 540
  Articuli in convocatione propoſiti de ſtatu eccleſiae 577, *ſeq.*
  Pauli II. conſtitutio de rebus eccleſiae non alienandis 605, *ſeq.*
  Cleri ſupplicatio regi Rich. III. facta pro confirmatione libertatum eccleſiae 614
  Confirmatio libertatum eccleſiae 616
  Innoc. VIII. bulla ut e ſanctuario ad perpetranda maleficia exeuntes poſſint extrahi per principes vel eorum officiales 621, *ſeq.*
  Res eccleſiae non alienandae 670
  De eccleſiis aedificandis conſtitutiones 675, *ſeq.*
  De immunitatibus eccleſiarum conſtitutiones 676, *ſeqq.*
  Feſtum dedicationis eccleſiarum London. tertio die Octobris celebrari jubetur 701, *ſeq.*
  Arch. Cant. proteſtatio contra ſtatutum promulgatum in praejudicium eccleſ. libertatis 746
  Literae regis Henr. VIII. pro obſervatione legum eccleſ. reformatarum 779, *ſeq.*
  What rites and ceremonies are to be uſed in the church 821, *ſeq.*
  Proclamation concerning rites and ceremonies to be uſed in the church of England 842, *ſeq.*
Edinburgenſe concilium 544, *ſeq.* 658
S. Edwardus. Mandatum archiep. Cant. de tenendo feſto ejus 47
  Literae regis Henr. VI. de eodem 539
Edwardus III. Breve ejus ad exorandum 1, 34, 42, 92, 93
  Breve ejus ad convocationem 16
  Articuli conceſſi clero a rege Edw. III. 23, *ſeqq.*
  Literae ejus pro ſcholaribus Oxon. 33
  Aliae epiſcopo Exon. de captione regis Franciae 36
  Aliae ad arch. Dublin. de cruce bajulanda 64
  Breve regium arch. Cant. pro penſione clerico ſuo ſolvenda 65
  Breve pro arrajatione clericorum ad arma 91
  Breve de pace inter magiſt. et ſcholares Oxon. 107
  Breve contra bullas papae 107, *ſeq.*
  Breve ſuper cuſtodia epiſcopatus Menevenſis 115
Edwardus IV. Charta ejus de libertatibus clericorum 583, *ſeqq.*
  Literae ejus pro ſubſidio 594
  Aliae in favorem Joh. arch. Dublin. 611
  Aliae de poteſtate conceſſa Edmundo archiep. Ardmachano 611, *ſeq.*
Elienſis. v. *Concilium, Langham.*
  Synodi Elienſis acta 59, *ſeqq.* 693, 712. *ſeq.*
  Licentia epiſcopo Elien. conceſſa a papa de alienatione manerii de Streetlee 87
Epiſcopus. Epiſcopi Scotiae 40
  Mandatum epiſc. Bath. et Well. contra exercentes officium epiſcopale 49
  Jus archiep. Cant. in quolibet epiſcopatu provinciae 81
  Commiſſio archiep. Cant. pro exequiis habendis pro epiſcopo defuncto 305
  De creatione et tranſlatione epiſcoporum 361
  De commendis epiſcoporum 362
  De viſitationibus epiſcoporum 363
  Epiſcopi Angliae excuſant archiep. Cant. apud Papam 475
  Epiſcopi Angliae ſtatutum de proviſoribus in Parl. abolere ſtudent 483

Bulla

INDEX.

Bulla Gregorii XII. de privilegiis epiſcoporum in morte 544, *ſeq.*
Alia Martini V. de eadem re 545, *ſeq.*
Joh. Morton, Cant. archiep. decretum de exequiis epiſcopi 619
Controverſia inter arch. Cant. et epiſcopos de approbatione teſtamentorum 653—657
Epiſcoporum curiae inhibentur propter viſitationem regiam 797
King's inſtructions to the biſhops to ſend in the true value of their poſſeſſions 799, *ſeqq.*
King's letter to his biſhops directing them how to inſtruct the people 825
Declaration of the functions and divine inſtitution of biſhops and prieſts 832
The judgment of ſome biſhops concerning the king's ſupremacy 839, *ſeq.*
The biſhop's oath at his conſecration 855

Erkenwaldus confeſſor.
Monitio epiſcopi London. pro feſto ejus 196, *ſeq.*

Eſca. Conſtitutio de moderando apparatu eſcarum 862
Proclamation concerning white meats 867

S. Ethelreda. Feſtum ejus celebrari jubetur 613

Eton. Indulgentiae eccleſiae de Eton. conceſſae 536 *ſeq.*

Euchariſtia. De cuſtodia ejus conſtitutio 675

Eugenius IV. papa Romanus.
Diſſenſio inter eum et concil. Baſileenſe 521, *ſeqq.*
Literae ejus de decima in Anglia colligenda 547, *ſeq.*
Aliae de roſa aurea Henrico VI. miſſa 551

Excommunicatio.
Lata ab archiep. Cant. contra auferentes bona a ſolo eccleſ. 68
Articuli pro quibus incurritur ſententia excommunicationis ipſo facto 95, *ſeq.*
Interfectores in eccleſ. Heref. et Weſtmon. excommunicantur 122, 132
Interfectores Sim. Sudbury archiep. Cant. excommunicantur 150, 154
De excommunicatione conſtitutio 680
Excommunicatio regis Henr. VIII. a Paulo III. facta 792, *ſeqq.*

Exemptio. Exempti.
De exemptionibus religioſorum 363
De punitione exemptorum *ibid.*

Exon. v. *Grandiſon*, *Brentingham*, *Stafford*, *Tregriſeon*, *Nevill*, *Voyſey.*
Abſolutio clericorum Exon. pro non ſolutione ſubſidii papalis 103
Archiep. Cant. monitio pro viſitatione metropol. epiſc. Exon. 183
Epiſcopo Exon. ſubſidium conceditur charitativum 580, *ſeqq.*
Injunctions to the clergy of Exeter 844

F.

FALSARIUS. Bulla Urbani V. contra falſarios literarum dom. papae 80
Commiſſio arch. Cant. contra eos 94
Bulla Urbani VI. contra eos 145
Monachus S. Edm. Bury falſarius papae, arch. et epiſc. 334
Joh. Wolpit, Hugo Penbrace, Johan. Biſhop, Joh. Norton, Rich. Staunford falſarii 334, 336
Rich. Cooſt falſarius punitur 399

Faux Nicolaus, commiſſarius cancellarii Oxon. 227

Ferrarienſe concilium 525, *ſeqq.*
Rom. imperator, patriarcha Conſtant. et praelati Graeci ad illud veniunt 527

Feſtum. v. *Maria*, *Anna*, *Edwardus*, *Thom. martyr*, *Jacob. apoſt.* *S. Catharina*, *S. Matthias*, *Beverlacen. Raphael.*
Ne in locis ſacris feſtivis diebus mercata, placita et ſpectacula teneantur 68, 266, *ſeq.*
Feſta S. David, Ceddae, Wenefridae, et Tho. Becket celebrari jubentur 234, *ſeqq.*
Feſta totius anni per conſtitutionem Tho. Arundel 252
De violatione feſtivalium dierum 365
Feſta Oſmundi, Frideſwidae, Ethelredae, viſitationis Mariae virginis celebranda 613
Conſtitutio de feriis 667, *ſeq.*
King Henry VIII. act for the abrogation of certain holidays 823, *ſeq.*
His letter againſt too many holidays 824
Archiep. Cant. mandatum de feſto S. Marci celebrando 826
Aliud de non celebrandis feſtis diebus in ſynodo provinc. abrogatis 827
Biſhop of Exeter's admonition againſt the ſuperſtitious obſervance of days 846
A decree for obſerving the feaſts of St. Luke, St. Mark, and St. Mary Magdalene 859, *ſeq.*

Fides. The opinion of the clergy of the North parts in convocation upon ten articles ſent to them 812, *ſeq.*
Articles about religion ſet out by the convocation M.D.XXXVI. 817, *ſeqq.*
The king's draught of an act of the ſix articles 848, *ſeq.*

Firſt Fruits.
King Henry VIII. commiſſion for rating the firſt fruits and tenths 783

Flemyng haereticus 433

Forſt Johan. canonicus Lincoln. 369

Fox Edward. epiſc. Hereford.
Commiſſio ei a rege data pro juriſdictione ſua exercenda 797, *ſeq.* 810

Fox Richard. epiſc. Winton.
Literae ejus card. Wolſeio de reformatione cleri Anglicani 708

Fratres. v. *Monachi.*
De confeſſionibus per fratres audiendis 364
De praedicationibus fratrum *ibid.*
Fratres mittantur ad univerſitatem 688

S. Frideſwida.
Mandatum archiep. Cant. continens querelam conventus S. Frideſwidae Oxon. 51
Aliud de viſitatione conventus illius 52
Feſtum ejus celebrari jubetur 613

G.

GALLIA. v. *Pariſienſis.*
Literae concilii eccleſ. Gallicanae de ſchiſmate papali 292, *ſeqq.*

Gardiner Steph. biſhop of Wincheſter.
His letter to the king about his opinion in doctrine 752
His oath to the king 780

Garenter Thomas, haereticus.
Proceſſus contra eum 499, 502

S. Georgius. Feſtum ejus celebrari jubetur ab archiep. Cant. 375

Glaſguenſis archiepiſcopus a Sixto IV. inſtituitur 606
Innoc. VIII. reſcriptum eccleſiae et abbati Glaſguenſi abſolvendi eos, qui in Jacob. III. regem Scotiae inſurrexerant 634

Gloria Patri. De veneratione facienda cum recitatur Gloria Patri 20

Glotton

INDEX.

Gloiton Meſſe in feſtis B. Mariae 389
Goldſmith Roger, Lollardus 208
Grandiſon Johan. epiſc. Exon.
Literae regis ei de captione regis Franciae 36
Mandatum ejus pro precibus pro rege faciendis. 37, 44
Greneſeld Williel. archiep. Ebor.
Conſtitutio ejus de archidiaconi, archipreſbyteri, vicarii officiis 664, 665
Alia de poſtulando, de judiciis 666
Alia de jurejurando 668
Alia de appellationibus, de vita et honeſtate clericorum 669
Alia ut clerici non cohabitent cum mulieribus 670
Alia de rebus eccleſiae non alienandis *ibid.*
Alia de teſtamentis, de ſepulturis, de parochiis et alienis parochianis; de decimis 672
Alia de cenſibus, procurationibus, de celebratione miſſarum 674
Alia de cuſtodia euchariſtiae, de eccleſiis aedificandis 675
Alia de immunitatibus eccleſiae 676
Alia de purgatione canonica 678
De ſimonia 679
De verborum ſignificatione, de excommunicatione 680
Gregorius XI. papa Romanus.
Bulla ejus de cruce non deferenda in praeſentia cardinalium 90
Tractatus inter Gregor. XI. et Edw. III. de beneficiis eccleſ. 97
Bulla tranſlationis pro archiep. Cant. Sim. Sudbury *ibid.*
Literae ejus ad procedend. contra Joh. Wycliff 116, *ſeqq.*
Gregorius XII. papa Romanus.
Bulla ejus archiep. Cant. ſuper electione ſua 284, *ſeqq.*
Forma electionis ejus 286, *ſeq.*
Literae ejus Benedicto XIII. antipapae de unione 285, *ſeq.*
Aliae archiepiſcopo Cantuar. de ſchiſmate papali 295, *ſeq.*
Aliae de ſchiſmate inter Gregor. XI. et Bened. XIII. 296, *ſeqq.*
Archiep. Cant. querela ad eum de ſchiſmate papali 302, *ſeq.*
Gregorius XI. et Bened. XIII. rejiciuntur in concilio Piſano 321
Bulla ejus de privilegiis epiſcoporum in morte 544, *ſeq.*
Gyllyngham Will. monachus Cantuar. 110
Gynwell Johan. epiſ. Lincoln.
Controverſia ejus de electione cancellarii Oxon. 3, *ſeqq.*
Appellat ad curiam Roman. ſuper electione ſua 6
Citatur ab archiep. Cant. ſuper contemptu 7

H.

HAERESIS. Haereticus. v. *Whitheyd, de Politico, Badby, Oldcaſtell, Wycliff, Claydon, Owtrede, Browne, James, Tailour, Wathe, J. Ruſſel, Winchelſey, Hatton, Flemyng, W. Ruſſel, Hoke, Drayton, Richmond, Jourdelay, Dertford, Heggeley, Harvey, Calle, Mungyn, Munk, Garenter, Bagley, Peacock, Luther.*
Poteſtas arreſtandi haereticos, archiep. et epiſcopis a rege conceſſa 156
Proceſſus contra haereticos ab archiep. Cantuar. factus 157, *ſeqq.*
Concluſiones haereticae 157, *ſeqq.* 248
Concluſiones erroneae contra determinationem eccleſiae 157
Breve regium de inquirendis ſuſpectis haereſeos 166
Mandatum regium pro libris haereticis ad concilium deferendis 204
Modus procedendi contra haereticos in Parl. ſtabilitus 254, 255
Petitio cleri contra haereticos 252, *ſeq.*
W. Sawtre, haereticus 255, *ſeqq.*
J. Purney, haereticus 260, *ſeqq.*
Praedicantes haereſes ab arch. Cantuar. citantur 270
Mandatum archiep. Cant. contra tenentes concluſiones damnatas 322
Haereticus igne conſumitur 325, *ſeqq.*
Johannes capellanus haereſes praedicabat in eccleſ. de Coulyng 331
Haereſes et errores extracti ex libris Joh. Wycliff 344, *ſeqq.*
De extirpatione haereticorum 365
Conſtitutio arch. Cant. contra haereticos 378
Bulla Martini V. pro ſupplicationibus pro revocatione haereticorum 491, *ſeq.*
Papa decimam imponit regno Angliae pro bello contra haereticos 496
Bulla Martini V. de extirpandis haereticis 511
Haereſiarcha in convoc. Cant. 522
Petrus Clerk, Procopius haeretici 523
K. Henry VIII. letter to aſſiſt the biſhop of Lincoln againſt hereticks 698
Haeretici et eorum libri vitandi 719, *ſeq.*
An inſtrument containing divers heretical opinions 727, *ſeqq.*
Proclamation for reſiſting the hereſies of Luther, and others 737, *ſeqq.*
Proclamation againſt erroneous books 740
Proclamation concerning hereſies 779
Erroneous opinions complained of in convocation 804, *ſeqq.*
King's injunctions againſt Engliſh books, ſects, and Sacramentaries 847, *ſeq.*
Hale Thomas.
Bulla Urb. VI. de inquirend. vita et miraculis ejus 174
Archiep. Cant. commiſſio de eodem 175
Harry Johan. Lollardus 208
Harvey Will. haereticus 494
Hatfield Thomas de, epiſc. Dunelm.
Viſitatur et affligitur ab Alex. Nevyl, archiep. Ebor. 124
Hatton haereticus. 433
Heggeley rector eccleſiae de.
Haereſeos accuſatur 493, *ſeq.*
Hemmyngburgh Johan. prior Dunelm.
Monitio ejus de poſſeſſionibus monachorum 281
Hendyman Thom. cancellar. Oxon.
Articuli contra eum 227, *ſeq.*
Henricus IV. rex Angliae.
Reſponſio ejus ad petitionem cleri 272
Breve ejus pro univ. Oxon. et Cantabr. 275, *ſeq.*
Ei ſubſidium negatur in convocatione 280
Literae ad eum de ſchiſmate papali 290, *ſeq.*
Recognoſcere jubet Alex. V. papam 321
Statutum ejus contra haereticos 328, *ſeq.*
Henricus V. rex Angliae.
Breve regis cancellario Cantabrig. de eſſendo in convoc. Cant. 358
Statutum regium contra Lollardos 358, *ſeqq.*
Henricus VI. rex Angliae.
Epiſtola ejus ad papam de canonizat. Oſmundi, epiſc. Sarum 432
Alia ad ſynod. prov. London. de promotione graduatorum 528

INDEX.

Will. Lyndewode ad epiſ. Hereford. commendat papae 532
Clerus Cant. privilegia antiqua ab eo ſibi confirmari petit 533, *ſeq.*
Literae ejus pro ſolemnizatione feſti S. Edwardi 539
Gratias agit papae pro roſa aurea 550
Literae ejus de negotio coram papa expediendo 552
Confirmat chartas regum Angliae de monetariis archiep. Cant. *ibid.*
Breve regium de Thoma, epiſc. Hereford. abdicante epiſcopatum 558, *ſeq.*
Supplicatio facta Alex. VI. ut oſſa Henr. VI. transferantur ad Weſtmonaſt. 635
Papae commiſſio ad inquirend. de vita, moribus, et miraculis Henr. VI. 640

Henricus VII. rex Angliae.
Literae Innoc. VIII. Henrico VII. pro libertate clericorum 617
His letter to the dean and chapter of Lichfield about divine ſervice in the Peak 617, *ſeq.*
Innoc. VIII. bulla contra rebelles regis Hen. VII. 623, *ſeqq.*

Henricus VIII. rex Angliae.
Roſa aurea ei a Julio II. mittitur 652
Leonis X. bulla ei pro titulo Defenſoris fidei 693, *ſeqq.*
Ejuſdem bulla de gratiis pro libro ad Hen. VIII. contra Lutherum ſcripto 695, *ſeq.*
Proclamation againſt the marriage of the clergy 696
Academ. Oxon. epiſtola gratiarum actoria ei de beneficiis in illam collatis 697
His letter to aſſiſt the biſhop of Lincoln againſt the hereticks 698
Clement. VII. bullae confirmatio de titulo Defenſoris fidei 702, *ſeq.*
Breve ejus pro ſuppreſſione monaſteriorum 705, *ſeq.*
Clement. VII. bulla ei de ſecundis nuptiis contrahendis 707
Oratio ejus de repudianda dom. Catharina 714
Acta Oxonii circa divortium regis Henr. VIII. 726
His proclamation for reſiſting the hereſies of Luther, and others 737, *ſeqq.*
Another againſt erroneous books, and againſt tranſlating the Bible in Engliſh, French, and Dutch 740
Subſidium ei conceditur in convoc. Cant. 742
—— —— ——in convoc. Ebor. 744
Epiſcopi Dunelm. proteſtatio contra tit. Henr. VIII. quo vocatur ſupremum caput — 745
Proclamation that nothing ſhall be hereafter purchaſed from Rome 755
Clergy's oath to king Henry VIII. *ibid.*
Tractatus de validitate matrimonii inter Henr. VIII. et reginam Catharinam 756, *ſeq.* 765, *ſeqq.*
Determinatio matrimonii hujus in convocatione 757, *ſeq.*
Sententia divortii matrimonii inter Henr. VIII. et Catharinam 759
Addreſs from the convocation to the king to take away Annates 760
King's letter to the clergy of York touching his title 762, *ſeqq.*
Papae Clement. VII. ſententia definitiva pro Catharina contra Henr. VIII. 769
Proclamation for aboliſhing the uſurped power of the pope 772, *ſeq.*
Proclamation to bring in ſeditious books 776, *ſeqq.*
Proclamation concerning hereſies 779
Literae regis Hen. VIII. pro obſervatione legum eccleſ. reformatarum 779, *ſeq.*
Biſhop Gardiner's oath to the king 780
Biſhop Bonner's oath to the king againſt the pope 781
His commiſſion for rating the firſt fruits and tenths 783
Regis commiſſio conſtituens Tho. Crumwell vicarium generalem 784, *ſeq.*
Damnatio et excommunicatio regis Henr. VIII. a Paulo III. facta 792, *ſeqq.*
Inhibet curias epiſcop. pro viſitatione regia 797
Epiſcopo Hereford. commiſſionem dat pro juriſdictione ſua exercenda 797, *ſeq.* 810
His inſtructions to the biſhops to ſend in the true value of their poſſeſſions 799, *ſeqq.*
Matrimonium inter eum et Annam Bolenam diſſolvitur 803
King's letter about preachers, and form of prayers before ſermon 807
His proclamation for uniformity in religion 810, *ſeq.*
Acad. Oxon. epiſtola ei, deprecans primitiarum et decimarum ſolutionem 811, *ſeq.*
King's injunctions about religion 813, *ſeqq.*
King's act for the abrogation of certain holydays 823, *ſeq.*
His letter againſt too many holydays 824
His letter to his biſhops directing them how to inſtruct the people 825
Commiſſio regia Richardo, epiſc. Dovor. 829, 835
Alia contra Anabaptiſtas 836
Acad. Cantabr. literae congratulatoriae regi Henr. VIII. de abolito papae ſuprematu 837, *ſeq.*
Acad. Oxon. literae de eadem re 839
Judgment of ſome biſhops concerning the king's ſupremacy 839, *ſeq.*
King's commiſſion for taking down St. Richard's ſhrine at Chicheſter 840
Papae bullae ſuſpenſio et executio contra regem Henr. VIII. *ibid.*
Proclamation concerning rites and ceremonies to be uſed in the church of England 842, *ſeq.*
Mandatum ejus de Bibliis in vulgari edendis 846, *ſeq.*
Injunctions againſt Engliſh books, ſects, and Sacramentaries 847, *ſeq.*
The king's draught of an act of the Six articles 848, *ſeq.*
Proceſſus nullitatis matrimonii inter Henr. VIII. et Annam Clivenſem 851, *ſeqq.*
Proclamation to have a Bible of the largeſt ſize in every pariſh church 856
Breve regium de nominibus beneficiatorum et beneficiorum 857
The king's letter to take away ſhrines and images 157, *ſeq.*
Proclamation concerning white meats 867
Literae regis pro orationibus pro ceſſatione pluviae 868, *ſeq.*
Literae regiae arch. Cant. pro publicatione regiarum injunctionum 869, *ſeq.*
King's oration in the parliament houſe 871, *ſeq.*
Preface by the king to his Primer 873, *ſeq.*
King's injunctions to authorize and eſtabliſh the uſe of his Primer 875

Herefordenſis. v. *Tilleke, Spofford, Boothe, Fox.*
Arch. Cant. monitum coadjutori epiſcop. Hereford. 45
Interfectores in eccleſia de Patruſchurch Heref. dioec. excommunicantur 122

Commiſſio

INDEX.

Commiſſio epiſcopi Hereford. ad monend. clerum ad dioeceſeanam ſynod. Hereford. 681, *ſeq.*
Archb. of Cant. injunctions given to the dioceſe of Hereford 843
Hereford Nicol. proceſſus contra eum 159, *ſeqq.* 167, *ſeqq.*
Heyworth Will. epiſc. Cov. et Lichfield. v. *Lichf.*
Conſtitutiones ejus 504, *ſeqq.*
Hibernia, *Hibernus.* v. *Caſhellenſis*, *Dublin.*
Pſeudocomes Warwici in Hiberniam abductus 618
Bulla Innoc. VIII. contra epiſcopos Hiberniae qui Walt. Symnel in regem coronarunt 622, *ſeq.*
Bulla Alex. VI. pro praelatis Hiberniae convocandis 644
Hilman Thomas. Proceſſus contra eum 164
Hiſpani. Anglos invadunt et depraedant 2, 3
Hoke Robert. Lollardiae accuſatus 434, *ſeqq.*
Holgate Robert. archb. of York.
Oath at his conſecration 870
Homicidae in eccleſ. Heref. et Weſtmon. excommunicantur 122, 132
Interfectores Sim. Sudbury, archiep. Cant. excommunicantur 153, *ſeq.*
Archiep. Cantuar. ſententia contra interficientes preſbyteros in coemeterio S. P. L. 388
Conſtitutio de homicidio 679
Horae canonicae, quando et quomodo canendae et audiendae 686
Hoſpitalia. De reformatione eorum 365
Houghton Adam, epiſc. Menevenſis.
Viſitat capellam de Windeſore 132, *ſeqq.*

I.

S. JACOBUS apoſtolus. Feſtum ejus celebrandum 19
James Will. ob haereſin et Lollardiam ſuſpectus arch. Cant. ſe ſubmiſit 397
Jejunium. De jejunio paſſionis 19
Jeruſalem. Bulla papae contra quaeſtores hoſpital. Jeruſalem in Anglia 84
Querela contra priorem S. Joh. Jeruſalem 618
Jeſus. De adorando nomine Jeſu 20
Image. What images may be placed in churches 821
The king's letter to take away ſhrines and images 857, *ſeq.*
Inceſtus. Preſbyter inceſtus accuſatur 262, *ſeq.*
Indulgentiae conceſſae orantibus pro rege 3, 27
De indulgentiis 361
Conceſſae proficiſcentibus contra Turcos 587—594
Conceſſae contribuentibus ad bellum contra infideles 626—629
Infantes. De ſubtractione infantum 364
Innocentius VI. papa Romanus.
Bulla ejus retractans privilegium epiſcopi Lincoln. 29
Alia pro obſervando feſto S. Auguſtini 33
Alia archiep. Cant. ad viſitand. civit. et dioec. Cant. 36
Compoſitio de bajulatione crucis inter arch. Cant. et Ebor. per Innoc. VI. confirmata 31, *ſeq.*
Bulla ejus de clerico Anglicae nationis in Gallia 80
Innocentius VIII. papa Romanus.
Literae ejus Henrico VII. pro libertate clericorum 617
Bulla ejus quod a ſanctuario ad perpetranda maleficia exeuntes poſſint extrahi 621, *ſeq.*
Alia contra epiſcopos Hiberniae de Lamb. Symnell 622, *ſeq.*
Alia contra rebelles regis Henr. VII. 623, *ſeq.*
Indulgentia ejus contribuentibus ad bellum contra infideles 626—629
Bulla ejus pro reformatione monaſteriorum et locorum exempt. 630, *ſeq.*
Reſcriptum ejus abſolvens illos qui in Jacob. III. regem Scotiae inſurrexerant 634
S. Johannes. Miracula fontis S. Johannis inquiruntur 596
Declaratio jejunii vigiliae S. Johannis 683
Abuſus in capellis S. Johannis et ſimilium 724
Johannes XXIII. papa Romanus
Archiep. Cant. papa Joh. XXIII. ſuper peſtifera doctrina Wycliff. 350, *ſeq.*
Bulla ejus archiep. et epiſc. Cant. prov. de concilio Conſtantienſi 366, *ſeq.*
Indulgentia pro ſubſidio ei ad modum cruciatus in terram ſanctam 367, *ſeq.*
Johannes rex Angliae. Charta ejus de monetariis arch. Cant. 552
Johannes capellanus haereſes praedicabat in eccleſia de Coulyng 330
Jourdelay Johan. haereticus 493
Iſlip Simon, archiep. Cantuar. v. *Lincoln. Oxon.*
Mandat. ejus de capellanis et ſalariis eorum 1
Aliud ad exorand. pro rege 3
Negotium electionis cancellarii Oxon. 4, *ſeqq.*
Injunctio ejus epiſcopo Lincoln. de eccleſiis parochialibus et capellis 8
Mandatum ejus ad convocationem 13, 16
Conſtitutio ejus apud Lambeth. 50
Mandatum ejus continens querelam conventus S. Frideſwidae 51
Aliud de viſitatione conventus illius 52
Jubilaeus annus. Gratia in eo conceſſa 114
Judicium. Conſtitutiones de judiciis 666, *ſeq.*
Julius II. papa Romanus.
Forma juramenti ei ab arch. Cant. facti 647
Bulla confirmationis et exemptionis capellae Weſtmonaſt. 648, *ſeq.*
Roſam auream Henrico VIII. mittit 652
Juramentum. v. *Pallium*, *Julius* II. *Bonner*, *Holgate*, *Epiſcopus.*
De juramentis extortis 363
Conſtitutiones de jurejurando 668
The biſhop's oath at his conſecration 855
Juſtification. How we are to underſtand the article of juſtification 820

K.

Kempe Johan. archiep. Ebor.
Conſtitutiones ejus 604, *ſeq.*
Conſtitutio de jurejurando 668
Alia de vita et honeſtate clericorum 669
Alia de rebus eccleſ. non alienandis 670
Alia de celebratione miſſarum 675
Alia de ſimonia 680

L.

Laici. Arch. Cant. commiſſio ad reformand. crimina et exceſſus laicorum 573, *ſeq.*
Langham Simon, epiſc. Elienſis, deinde archiep. Cantuar.
Synodi Elienſis acta 59, *ſeqq.*
Mandatum ejus contra fratres Mendicantes 64
Aliud ejuſdem contra Joh. Balle *ibid.*
Aliud ſingulis epiſcopis de periculis regni et eccleſ. Anglic. 66

Aliud

Aliud de laudibus Deo fundendis 66
Ejus commiſſio de inquirendo ſuper oblationibus 67
Ordinatio ejus de modo decimandi 68
Monitio ejus de non tenendo mercatu diebus domin. 73
Literae ejus de orando pro ceſſatione peſtilentiae 74
Mandatum de publicando damnationem certorum articulorum 75

Latinus ſermo in monaſteriis vigeat 688

Latymer Hugo. epiſc. Wigorn.
Excommunicatur, confitetur crimen haereſeos et abſolvitur 747
Relapſus in haereſin reconciliatur poſt confeſſionem 748
Inhibition to Hugh Latymer, that he ſhould not preach in London dioceſe 760
His Injunctions to the prior and convent of St. Mary Worceſter 832

S. Laurence.
A decree for obſerving his feaſt 860

Lee Edwardus, archiep. Ebor.
Mandatum ejus contra auctoritatem papae 828

Lee Rolandus, epiſc. Cov. et Lich.
Sponſio ejus Henrico VIII. contra auctoritatem papae 781, *ſeq.*

Legatus apoſtolicae ſedis.
Deletur et ejus loco *Metropolitanus* additur titulo arch. Cant. 769

Leo X. papa Romanus.
Bulla ejus card. Wolſeio de lectione librorum Lutheri 689, *ſeq.*
Alia Henrico VIII. pro titulo *Defenſoris fidei* 693, *ſeqq.*
Alia de gratiis pro libro Henrici VIII. contra Lutherum 695, *ſeq.*

Leſtrange Richardus. Cum uxore et ſervis poenitentiam agit pro pugna et homicidio in eccleſia S. Dunſt. London. 388

Libri. v. *Henricus* VIII. *Prymer.*
De Anglicatione librorum. 365
Proclamation againſt erroneous books 740
Examinantur in convocatione 769
Petitio ſynodi Cant. de libris ſuſpectis exhibendis 776
Proclamation to bring in ſeditious books 776, *ſeqq.*

Lichfield. v. *Heyworth*, *Butler*, *Lee.*
Compoſitio facta inter epiſc. Cov. et Lichf. et capitulum Lichf. de modo et negotio viſitationis epiſcopi 508, *ſeqq.*
King Henry VII. letter to the dean and chapt. of Lichfield about divine ſervice in the Peak 617, *ſeq.*

Limericenſis ſynodus 652

Lincoln. v. *Gynwell.*
Controverſia inter epiſc. Linc. et univ. Oxon. de electione cancellarii 3, *ſeqq.*
Mandatum archiep. Cant. epiſcopo Linc. pro expenſis nuncii apoſtolici 21
Bulla Innoc. VI. retractans privilegium epiſcopi Lincoln. 29

Literae, ex falſa ſuggeſtione impetratae non ſuffragantur apoſtatis 723

Lollardi. Mandatum epiſc. Wigorn. ne Lollardi praedicent 202
Proceſſus contra eos 208, *ſeq.*
Lollardorum haereſes 209, 221, *ſeqq.*
Arch. Cant. mandatum ad denunciand. Lollardos excommunicatos 210
Aliud ad arreſtand. Lollardos *ibid.*
Renunciatio Lollardorum 211
Juramentum Lollardis impoſitum 225
Revocatio Lollardi 247
Converſio Lollardi 248, *ſeq.*
Arch. Cant. commiſſio ad inquirend. ſuper Lollardia 265
Breve regis contra Lollardos 357, *ſeqq.*

London. v. *Braybrook*, *Tunſtall*, *Bonner.*
Decanatui S. P. L. canonicatus in eadem eccleſia adjungitur 78
Minores canonici in eccleſ. S. P. L. inſtituuntur 134
Salaria preſbyterorum in eccleſ. London. ordinantur ab arch. Cant. 135
Arch. Cant. commiſſio ad celebrandas exequias pro epiſc. London. defuncto 282
Eccleſia S. Dunſtani London. violatur per ſanguinis effuſionem 385, *ſeqq.*
Controverſia de oblationibus inter curatos et parochianos civit. London. 563
Dedicationis eccleſiarum London. feſtum 3. die Octobris celebrari jubetur 701, *ſeq.*
Decani et cap. S. P. L. ſubmiſſio regi Henr. VIII. et determinatio contra ſuprematum papae 774, *ſeq.*

Longland Johan. epiſc. Lincoln.
K. Henry VIII. his letter to aſſiſt him againſt the hereticks.
Card. Wolſeii mandatum ei de concilio legatino tranſmiſſum 700, *ſeq.*
Mandatum ejus ut beneficiati quater in anno praedicent 829

S. Lucas. Feſtum ejus celebrari jubetur 859, *ſeq.*

Ludi inhoneſti in vigiliis ſanctorum et exequiis defunctorum prohibiti 68

Ludimagiſtrorum officium 722

Luther Martinus.
Bulla Leonis X. card. Wolſeio de poteſtatibus ſuper lectione librorum Lutheri 689, *ſeq.*
Mandatum card. Wolſ. de exquirendis libris Lutheri 690, *ſeqq.*
Errores Lutheri 693, *ſeq.*
Henricus VIII. librum contra Lutherum ſcribit 693
Thomae More licentia conceſſa legendi et retinendi libros Lutheranos 711
Proclamation for reſiſting the hereſies of Luther and others 737, *ſeqq.*

Lyndewode Williel.
Licentia ei conceſſa ab arch. Cant. ad praedicand. 389
A rege Henr. VI. ad epiſcopatum Hereford. commendatur papae 532

Lynne. Interdictum villae Lynne 118

M.

MAGDALEN S. Mary. A decree for obſerving her feaſt 89, 859, *ſeq.*

Magdalenenſe collegium Oxon.
Epiſtola ejus card. Wolſeio de concordia et pace reſtituta 659

Maideſtan. ſynodus 13

Malmeſburia abbas de.
Inſignia pontificalia ei conceduntur a papa et arch. Cant. 142, *ſeqq.*

Mannia. v. Sodorenſis.
De ſepultura in inſula Manniae 10

S. Marcus evangeliſta.
Archiep. Cant. mandatum de feſto ejus celebrando 826, 859, *ſeq.*

S. Maria, laudum praeconiis extollenda 18
Feſtum conceptionis B. Mariae celebrandum *ibid.*

Vigilia nativit. B. M. virginis celebrari jubetur 145, 146

Mandatum pro veneratione B. Mariae ad pulſationem in aurora 246, ſeq.

Monitio contra celebrantes Glotton Meſſe in feſtis B. Mariae 389

Viſitationis Mariae virginis feſtum celebrari jubetur 613

Martinus V. papa Romanus.

Bulla revocationis poteſtatis Minor. poenitentiariorum 390

Alia ut arch. Cant. inchoata viſitatione poſſit ſe divertere ad alia 390, *ſeq.*

Concordata et conceſſa per eum pro reformatione eccleſ. 391, *ſeq.*

Bulla ejus de abſolventibus in caſibus Minorum poenitentiariorum 403

Epiſtola Henr. VI. ad eum de canonizatione Oſmundi, Sarum epiſcopi 432

Epiſtolae et inſtrumenta inter ipſum et Henr. arch. Cant. 471, *ſqq.*

Accuſat Henricum Chicheley quod beneficia papalia ſibi appropriaverit *ibid.*

Hortatur arch. Cant. ad abolend. ſtatutum regni contra libertatem eccleſ. 474, *ſeqq.*

Hortatur regem Henr. VI. ad idem 479, *ſeqq.*

Hortatur Parliam. ad idem *ibid.*

Suſpendit auctoritatem legatinam arch. Cant. 484, *ſeq.*

Bullae ejus intercipiuntur et non publicantur 486

Bulla ejus pro ſupplicationibus pro revocatione haereticorum 491, *ſeq.*

Integram decimam regno Angliae imponit 496

Bullae ejus in convocat. allatae 497

Bulla ejus de extirpandis haereticis 511, *ſeqq.*

Aliae de privilegiis epiſcoporum in morte 545, *ſeq.*

Mater. Matres caute cuſtodiant parvulos 69

S. Mathias. Archiep. Cant. mandatum pro obſervanda vigilia S. Mathiae 333

Matildis anachorita; Lollardiſmi ſuſpecta 209

Matrimonium. v. *Clerici*, *Henric.* VIII. *Catharina*, *Anna Bolena*, *Anna Clivenſis.*

Cauſae matrimoniales et divortii committendae peritis 71

Publice tractentur aut decidantur *ibid.*

Quis et quomodo in matrimoniis clandeſtine contractis puniendus 71, *ſq.*

Conjugati non exerceant juriſdictionem eccleſiaſticam 277, *ſeq.*

Monitio arch. Cant. ne matrimonia contrahantur niſi coram teſtibus 574, *ſeq.*

Mendicantes fratres.

Mandatum arch. Cant. contra eos 64

Mandatum epiſc. Exon. contra eos, ne confeſſiones audiant 147

Menevenſis epiſcop. v. *Houghton.*

Breve regium ſuper cuſtodia epiſcopatus Menevenſ. 115

Merton. collegium.

Arch. Cant. literae quod ſocii collegii Merton ſe faciant promoveri ad ordines 264

Metropolitanus, Vox illa titulo arch. Cant. additur 779

Minores. v. *Monachi. Fratres.*

Martini V. bulla revocationis poteſtatis Minorum poenitentiariorum 390

Alia de abſolventibus in caſibus Minorum poenitentiar. 403

Miſſa. Sixti IV. bulla archiep. Cant. diſpenſans ut poſſit celebrare poſt meridiem 615

Conſtitutio de celebratione miſſarum 674

King Henry VIII. article of private maſſes 848, *ſeq.*

Monachi. Monaſterium. v. *Fratres*, *R[illegible]*.

Joh. Hemmyngburgh monitio de poſſeſſionibus monachorum [illegible]

Capitulum provinc. nigrorum monach. apud Weſtmonaſt. 413, *ſeqq.*

Acta capituli generalis nigror. monach. 419, *ſqq.* 462, *ſeq.*

Innoc. VIII. bulla pro reformatione monaſteriorum 6[illegible], *ſeq.*

Ordinationes Tho. Wolſ. pro monaſteriis canonicor. regular. S. Auguſt. 683

Foeminae non admittantur infra monaſterium 685

Nemo egrediatur ſepta monaſterii ſine licentia *ibid.*

De modo dicendi divina in minoribus monaſteriis 686

Calculus bonorum in monaſterio recept. et ſolut. per quem praeſtetur 687

Sermo Latinus in monaſteriis floreat 688

Quis numerus canonicorum ſit in monaſterio *ibid.* 703

Breve regis pro ſuppreſſione monaſteriorum 705, *ſeq.*

Clement. VII. bulla pro ſupprimendis monaſteriis 715

Inſtructions for the general viſitation of monaſteries 786

Injunctions given to all monaſteries 789, *ſeq.*

Commiſſio regia ad viſitand. domos monaſteriorum 820, 835

Monetarii archiep. Cant. a regibus Angliae confirmati 55[illegible], *ſeq.*

Monk Richard. haereticus 498, 500, 503

More Thomas, miles, cancellarius Angliae.

Licentia ei conceſſa retinendi et legendi libros Lutheranos 711

Morton Johan. archiep. Cant.

Decretum ejus de exequiis epiſcopi 619

Epiſtola ejus continens ſtatuta de vita et moribus clericorum 619, *ſeq.*

Monitio ejus abbati S. Albani de viſitatione et corrigendis moribus 632, *ſeq.*

Mortuus. v. *London.*

Archiep. Cant. commiſſio pro abſolutione cujuſdam defuncti 85

Epiſc. Wigorn. literae ad orand. pro anima defunctorum 278

Mulieres non admittantur infra monaſterium 685

Mungyn Radulphus, haereticus 497, *ſeqq.*

N.

NECROMANTICI. Mandatum arch. Cant. ad orand. contra Necromanticorum operationes 392, *ſeq*

Nevill Georg. epiſc. Exon. deinde archiep. Ebor.

Subſidium charitativum ei conceditur 580, *ſeq.*

Conſtitutiones ejus 599—605

Conſtitutio de Trinitate 662

Alia de officio archipreſbyteri 664

Alia de foro competenti 667

De donationibus 671. De decimis 673

De religioſis domibus 674. De eccleſiis aedificand. 675

De immunitatibus eccleſ. 677. De ſimonia 679

Nevyl Alexand. archiep. Ebor.

Epiſcopum Dunelmenſem affligit et regnum Angliae 124

Nicolaus V. papa Romanus.

Bulla ejus de electione ſua 554, *ſeq.*

Northampton. v. *Concilium.*

Norton Johan. falſarius ſigillorum papae 336

Norwicenſis epiſc. v. *Spenſer.*
Arch. Cant commiſſio ſede Norwicen. vacante de pecunia 86
Notarii publici. Literae Bonifac. IX. papae contra eos 268, *ſeq.*
Nuncius apoſtolicus. Expenſae pro eo colligendae 9, 21, 25
Procurationes in Anglia pro iis requiruntur. 98, *ſeqq.*
Nuptiae. v. Matrimonium
Arch. Cant. conſtitutio de preſbyteris benedicent. ſecundas nuptias 88
Nutrices in parvulorum cuſtodiis ſedulae 69

O.

OBLATIO. Archiep. Cant. de inquirendo ſuper oblationibus 67
Archiep. Cant. oblationes percipiebat olim in eccleſiis ſuffragan. 267, *ſeq.*
Controverſia de oblationibus in civitate London. determinatur in convocatione 563
Oldcaſtell Johan. miles.
Haereſeos ſuſpectus 330
Proceſſus contra eum 352—357
Confeſſio fidei ejus 354, *ſeq.*
Oratio. v. *Edw.* III. *Iſlip*, *Indulgentia*, *Grandiſon.*
Indulgentiae conceſſae orantibus pro rege 3
Mandatum arch. Cant. ad exorand. pro rege et pace 28, 34, 66, 79, 93, 121, 146, 265, 266
Epiſcopi Exon. literae pro precibus pro rege 37, 44
Literae arch. Cant. de orando pro ceſſatione peſtilentiae 74, 100, 155, 265, *ſeq.*
Breve de orando pro dom. rege et ſtatu regni 92, *ſeq.*
Mandatum arch. Cant. ad orand. pro epiſc. Norwicen. 176, *ſeqq.*
Aliud pro comite Arundel 195
Aliud pro duce Lancaſtrenſi 198, *ſeq.*
Aliud pro dom. rege et duce Clarentiae 337
Aliud contra necromanticorum operationes 392, *ſeq.*
Epiſcopi Exon. mandatum ad orand. pro archiep. Cant. defuncto 226
Epiſcopi Wigorn. literae ad orand. pro anima defunctorum 278
Form of bidding prayer 783, 808
Literae regis et arch. Cant. mandatum pro orationibus pro ceſſatione pluviae 868, *ſeq.*
Ordinati. De indigne ordinatis 364
De ordinatis in Roma *ibid.*
Qualitas ordinandorum 718
Oſmund, epiſcopus Sarum
Literae Henr. VI. et arch. Cant. ad papam de canonizatione ejus 432
Feſtum ejus celebrari jubetur 613
Owtrede Radulphus, haereticus.
Abjurat haereſin. 394, 395
Oxonia. v. *Frideſwida*, *Quenehall*, *Rygge*, *Hendyman*, *Academia*, *Caſtell*, *Concilium*. *Magdalenen. Colleg.*
Controverſia inter epiſc. Linc. et univ. Oxon. de electione cancellarii 3, *ſeqq.*
Conſtitutiones aulae Cantuar. in univ. Oxon. 52, *ſeqq.*
Bulla Urbani V. ſuper privilegiis univ. Oxon. 75
Breve regium de pace inter magiſtros et ſcholares univ. Oxon. 107
Exceſſus in univ. Oxon. inquiruntur 137
Breve regium cancellario et procurat. Oxon. de inquirendis ſuſpectis haereſeos 166
Aliud pro univ. Oxon. 275, *ſeq.*
Literae univ. Oxon. in favorem doctrinae et vitae J. Wycliff 302
In univ. Oxon. fiat inquiſitio quolibet menſe per principales 318
Univ. Oxon. literae arch. Cant et epiſcopis de haereſibus et erroribus J. Wycliff 339
Articuli concernentes reformationem univerſalis eccleſiae editi per univ. Oxon. 360
Ordinatio arch. Cant. pro promotione graduatorum in univ. Oxon. 381, 382, 401
Reſponſio univ. Oxon. ad ſupplicationem theol. et juris canonici facultatum 384
Joh. Caſtell, cancellar. Oxon. 399
Univ. Oxon. literae ad archiep. Cant. de promotione graduatorum 400, 528, 529
Aliae ejuſd. pro decimis perſonalibus ſolvendis 446
Excuſat archiep. Cant. apud papam 475, *ſeqq.*
Rich. Carpenter cancellar. univ. Oxon. 528
Reſponſiones univ. Oxon. ad petitiones religioſorum 531
Acad. Oxon. epiſtola regi Henr. VIII. gratiarumactoria de beneficiis 697
Univ. Oxon. literae card. Wolſeio merita et beneficia ejus extollentes 709
Acta Oxonii circa divortium regis Henr. VIII. 726
Proteſtatio univ. Oxon. quod epiſcopus Romanus non habet majorem in Anglia juriſdictionem quam alius externus epiſcopus. 775
Acad. Oxon. epiſtola regi Henr. VIII. deprecans primitiarum et decimarum ſolutionem 811, *ſeq.*

P.

PALLIUM. Forma juramenti in receptione pallii archiep. 154, *ſeq.*
Papa. v. *Subſidium*, *Decimae*, *Annates*, *Nuncius*, *Clemens* VI. *Innoc.* VI. *Urban.* V. *Gregor.* XI. *Urban.* VI. *Bonif.* IX. *Gregor.* XII. *Benedict.* XIII. *Alex.* VI. *Martin.* V. *Paul.* III.
De ſchiſmate papali inter Gregor. XII. et Benedict. XIII. 285, *ſeqq.*
Membra convoc. London. ſelecta ad tractand. de ſchiſmate papali tollendo 308, *ſeqq.*
De jure papae 361
Bullae papae intercipiuntur et non publicantur 486
Literae Henr. VI. de negotio coram papa expediendo 552
Steph. de Porchariis papae vitae inſidiatur 562
Arch. Cant. proteſtatio contra juriſdictionem papae Rom. 757
Acad. Cantabrig. determinatio contra ſupremațum papae 771
Proclamation for aboliſhing the uſurped power of the pope 772, *ſeq.*
Decani et cap. London. determinatio contra eundem 774, *ſeq.*
Proteſtatio univ. Oxon. de juriſdictione papae Romani 775
Biſhop Bonner's oath againſt the pope 781
Sponſio Rol. Lee contra auctoritatem papae 781, *ſeq.*
Ebor. clerus contra ſupremațum papae ſtatuit in convoc. 782
Arch. Ebor. mandatum contra auctoritatem papae 828
Academ. Cantabr. literae congratulatoriae regi Henr. VIII. de abolito papae ſupremațu 837, *ſeq.*
Academ. Oxon. de eadem re 839

Parchmener Will. Lollardus 208
Pariſienſis univ. epiſtola arch. Cant. de ſchiſmate papali 291, *ſeq.*
Parliamentum. Procuratorium arch. Cant. in Parliam. regis 89
Reformanda pro Parl. in eccleſia 540
Grievances of the Houſe of Commons againſt the clergy of England 740
The clergy's anſwer to the ſupplication of the Houſe of Commons againſt the clergy 750, *ſeqq.* 752, *ſeq.*
Act of Parl. to hold a council in Scotland 784
Parochia. Conſtitutio de parochiis et alienis parochianis 672
Patronatus. De jure patronatus conſtitutio 674
Patruſchurch. v. *Hereford.*
Paulo Johan. de S. archiep. Dublin.
Conſtitutiones ejus 18
S. Paulus. epiſ. London. Monitio pro feſto ejus 169, *ſeq.*
Paulus II. papa Romanus.
Conſtitutio ejus de rebus eccleſiae non alienandis 605, *ſeq.*
Paulus III. papa Romanus.
Damnatio et excommunicatio regis Henr. VIII. ab eo facta 792, *ſeqq.*
Bullae ejus contra Henr. VIII. ſuſpenſio et executio 840, *ſeqq.*
Peacock Reginald. epiſc. Ciceſtrenſis
Revocatio ejus opinionum haereticarum 576
Peltewardyn Thom. occiditur in eccleſia S. Dunſtani London. 385
Penrace Hugo, falſarius ſigillorum papae 334, 336
Perch Johan. regiſtrarius curiae Cant. 311
Perthum. v. *Concilium.*
Piſanum concilium.
Gregor. XI. et Benedict. XIII. rejiciuntur in concilio Piſano 321
Archiep. Cant. citat improperatores concilii Piſani 332, *ſeq.*
Pius II. papa Romanus.
Indulgentia ab eo conceſſa proficiſcentibus contra Turcas 587—594
Pluralitas. Urbani V. papae conſtitutio contra pluralitates 62, *ſeq.*
Poena. Caſus crimina puniendi reſervati archiep. Ebor. 72
Poenitentia. v. *Leſtrange.*
Quomodo peragenda 819
Poenitentiarii. v. *Minores.*
Politico Johan. de. Concluſiones ejus haereticae 324
Polmorna Will. de, cancellarius Oxon. 3
Pondus le Auncell weight.
Conſtitutio arch. Cant. de abolitione ejus 516, *ſeq.*
Porchariis Stephan. de, papae vitae inſidiatur 562
Praedicare. Praedicatores. v. *Haereſis.*
Archiep. Cant. monitio ne quis praedicet articulos ab eccleſia damnatos 183
Praedicantes opiniones haereticas et erroneas ab arch. Cant. citantur 270
Arch. Cant. commiſſio ad inquirend. de praedicantibus contra pacem regis et regni 304
Nemo praedicet abſque licentia 315
Poena admittentium praedicare ſine literis 316
Praedicator conformet ſe auditorio *ibid.*
De praedicationibus fratrum 364
De falſis praedicationibus quaeſtorum 365
King's letter about preachers 807
Mandatum epiſc. Lincoln. ut beneficiati quater in anno praedicent 829
Epiſcopi London. monitio contra quoſcunque ne praedicent abſque licentia ordinarii 855
Praelati. De indignis praelatis 361
De malis miniſtris praelatorum *ibid.*
De carnalitate et avaritia praelatorum [illegible]
Preces. v. *Oratio.*
Preſbyter. v. *Clerici.*
Statutum contra preſbyteros ſtipendiarios 213, *ſeq.*
King Henr. VIII. articles about the marriage of prieſts 848, *ſeq.*
Primer, king Henry VIII.
Preface to it 873, *ſeq.*
King's injunctions to authorize and eſtabliſh the uſe of his Primer 875
Proceſſio. v. *Oratio*, *Reppyngdon.*
Arch. Cant. literae pro proceſſionibus faciendis 304, *ſeq.* 560, *ſeq.* 563, *ſeq.* 572, *ſeq.*
Proceſſio in honorem reliquiarum S. Swythini 610, *ſeq.*
Proclamation. v. *Henricus* VIII.
Procurationes. Conſtitutio de eis 674
Procuratores. v. *Curia.*
Ordinatio arch. Cant. ut procuratores non aſſumant cauſas inconſultis advocatis 273, *ſeq.*
Alia de habitu procuratorum curiae Cant. 274
Procuratoria duo convoc. Cant. ad intereſſend. concilio Piſano 312, *ſeq.*
Ordinatio archiep. Cant. de numero procuratorum curiae Cant. 710, 858, *ſeq.*
Nemo ad beneficium admittatur per procuratorem 718
Prymer examinatur in ſynodo 779
Purgatio. De purgatione canonica conſtitutio 678
Purgatory, not to be believed 822
Purney Johan. haereticus 260, *ſeqq.*

Q.

QUAESTORES. Urbani V. bulla contra quaeſtores conventus Jeruſalem in Anglia 84
Arch. Cant. litera contra quaeſtores 131
De falſis praedicationibus quaeſtorum 365
Queneball Oxon. viſitator ejus archiep. Ebor. 108

R.

S. RAPHAELIS feſtum inſtituitur in eccleſia Exon. 537, *ſeqq.*
Rauf Thomas, canonicus prioratus Cantuar. 110
Rector eccleſiae. Statuta Elienſia de rectorum moribus et doctrina 712, *ſeq.*
Redmayn doctor. His opinion that the clergy may marry 697
Refectorium. Quomodo canonici ibi ſe gerere debent 686
Religioſorum petitiones cum reſponſ. univ. Oxon. 531
Conſtitutio de religioſis domibus 674
Bulla Clement. VII. pro viſitatione et reformatione locorum religioſ. 703, *ſeqq.*
Religioſi ſint caſti 721
Numerus debitus religioſorum in quocunque monaſterio habeatur 723
De educatione et exercitio religioſorum *ibid.*
Reliquiae. Proceſſio in honorem reliquiarum S. Swythini 610, *ſeq.*
Reppyngdon Philip. Proceſſus contra eum 159, *ſeqq.* 167
Reſtituitur ab arch. Cant. 169
Confeſſio ejus 172
Epiſcopi Lincoln. monitio contra non venerantes proceſſiones 396
Reſidere. Arch. Cant. monitio contra rectores non reſidentes 120, 267

Proceſſus contra archidiac. Cant. de non reſidendo 148, *ſeq.*
Epiſcopi Exon. mandatum contra non reſidentes 149, *ſeq.*
Propter non reſidentiam ſequeſtratio in dioec. Cant. 275
Paſtores ad curam revocandi 362
De clericis non reſidentibus conſtitutiones 670
Rex. Poena criminis laeſae majeſtatis reorum 319
S. Richard. Commiſſion for taking down his ſhrine at Chicheſter 840
Richardus I. Charta ejus de monetariis arch. Cantuar. 552
Richardus II. coronatur 119
Literae ejus de ſubſidio a clero 126
Breve ejus univ. Oxon. de inquirendis ſuſpectis haereſeos 204
Prohibitio ejus contra inquiſitiones papales 207
Bulla Bonif. IX. diſpenſans affinitatem inter Rich. II. et Iſabellam 224, *ſeq.*
Literae ejus contra Tho. Arundel, arch. Cant. ad epiſc. Rom. 232
Modificatio ſtatuti contra proviſores editi 236, *ſeq.*
Richardus III. Supplicatio ei per clerum pro confirmatione libertatum eccleſiae 614
Richmond Thomas, haereticus.
Proceſſus contra eum 487, *ſeqq.*
Rikynghale Johan. cancellarius Cantabrig. 399
Rokeby Will. archiep. Dublin.
Conſtitutiones ejus provinciales. 660
Roma. v. *Cardinalis. Papa.*
Proclamation that nothing ſhall be purchaſed from Rome 755
Archiep. Cant. proteſtatio contra juriſdictionem papae Rom. 757
Roſa aurea regi Henr. VI. a papa Eugenio IV. mittitur 550, *ſeq.*
Regi Henr. VIII. a papa Julio II. mittitur 652
Ruppe Audemarus de, archidiac. Cantuar.
Proceſſus contra eum de non reſidendo 148, *ſeq.*
Ruſſel Johan. haereticus.
Revocatio haereſeos ab eo facta 430, *ſeq.*
Ruſſel Will. haereticus.
Proceſſus contra eum 438, *ſeqq.*
Rygge Robert. cancellar. Oxon. 159, 160, 166

S.

SACERDOTES. v. *Clerici.*
Declaration made of the functions and divine inſtitutions of biſhops and prieſts 832, *ſeq.*
Sacramentaries. King Henr. VIII. injunctions againſt Engliſh books, ſects, and Sacramentaries 847, *ſeq.*
Sacramentum. Quomodo ſacramentum altaris conficiendum 11
Nemo de ſacramentis contra determinationem eccleſiae diſputet 316
Quis pueros de ſacramentis inſtruere debeat 217
Salaria. De ſalario capellanorum et ſacerdotum ordinatio 2, 29, 30, 135
Salopia Radulphus de, epiſc. Bath. Well.
Mandatum ejus contra exercentes officium epiſcopale 49
Sancti. Ordo canonizationis ſanctorum 636—639
How the ſaints ſhould be honoured and prayed unto 821
Sanctuarium. Innoc. VIII. bulla, ut e ſanctuario ad perpetranda maleficia exeuntes poſſint extrahi 621, 622
Saraceni. Subſidii negotium pro papa contra Saracenos 541, *ſeqq.*
Sarum. v. *Wyvyl, Oſmund, Chaundeler.*
Bulla Urbani VI. pro conſervandis privilegiis eccleſ. Sarum. 151, *ſeq.*
Savage Thom. archiep. Ebor.
Conſtitutio ejus de clericis non reſidentibus 670
Alia de jure patronatus 674
Alia de celebratione miſſarum 675
Alia de immunitatibus eccleſiae 678
De excommunicatione 680
Sawtree Will. alias *Chatrys.*
Articuli ei objecti; reſponſio ad eos 255, *ſeqq.*
Pronunciatur haereticus 256, *ſeq.*
Degradatio ejus 259, *ſeq.*
Schapeja inſula. Monitio de non tenendo mercato ibi diebus domin. 73
Schiſma. v. *Papa, Haereſis.*
Scotia. Scotus. v. *Concilium.*
Epiſcoporum Scotiae literae obligatoriae pro liberatione regis David Scotiae 40
Bulla nullitatis tranſlationis Tho. Arundel ad ſedem S. Andreae in Scotia 246
Statutum regni Scotiae de beneficiorum praeſentatione ſedibus epiſcopal. vacant. ad regem pertinente 582
Archiep. Scotiae S. Andreanus et Glaſguenſis inſtituuntur a Sixto IV. 606
Innoc. VIII. reſcriptum abſolvens eos qui in Jacob. III. regem Scotiae inſurrexerunt 634
An act of Parl. to hold a general council in Scotland 784
Scriptura ſacra. v. *Biblia.*
Textus ejus non transferendus in linguam Anglicanam 317
Scryvener Mich. Lollardus 208
Selby abbas de.
Litera regis Rich. II. ei de ſubſidio a clero 126
Sepultura. v. *Mannia.* Conſtitutio de ea 672
Sequeſtratio propter non reſidentiam in dioec. Cant. 275
Non comparentium in convocat. fructus ſequeſtrantur 279
Relaxatio ſequeſtri 280
Seynonus Johan. Lollardus. Converſio ejus 248, *ſeq.*
Shrines. v. *Becket, S. Richard.*
King Henr. VIII. letter to take away ſhrines and images 857, *ſeq.*
Simonia. Conſtitutio de ea 361, 679, 721
Sixtus IV. papa Romanus.
Inſtituit archiepiſcopatus in Scotia 606
Bulla ejus pro libertate clericorum 609, *ſeq.*
Alia diſpenſans arch. Cant. ut poſſit celebrare poſt meridiem 615
Alia ut certi rectores Cant. dioec. almucia uti poſſint 615, *ſeq.*
Skynderbye Will. praedicationes inhibentur 215
Smith Will. Lollardus 208
Sodorenſis. v. *Mannia.*
Conſtitutiones ſynodales Sodorenſes 10
Spenſer Henric. epiſc. Norwicenſis.
Mandatum ad orand. pro eo contra haereticos proficiſcente 176, *ſeqq.*
Inſtrumentum ejus ſuper converſione J. E. de Bryngton 282, *ſeqq.*
Spofford Thom. epiſc. Hereford.
Abdicat epiſcopatum, et penſio ei a ſucceſſore ſolvitur 558, *ſeq.*
Stafford Edmund. epiſc. Exon.
Mandatum ejus ad orand. pro archiep. defuncto 226
Conteſtatio litis inter eum et Tho. Arundel, arch. Cant. de teſtamentis 249, *ſeqq.*
Mandatum ejus ad publicand. breve regis contra Lollardos 357, *ſeq.*

Statutum.

INDEX.

Statutum. v. *Conſtitutiones.*
Staunford Richard. falſarius ſigillorum papae 336
Stokes Petrus, haereticus 172
Stone Will. monachus Cantuar. 110
Streetlee. v. *Elienſis* epiſc.
Studentes. De promotione eorum in univerſ. 362
Subſidium. v. *Decima*, *Nuncius.*
Arch. Cant. a clero petit. 13, 26, 105
Proceſſus factus contra non ſolventes ſubſidium arch. Cant. 22, *ſeq.*
Commiſſio ad colligend. ſubſidium arch. Cant. 26
Arch. Cant. monitio contra non ſolventes ſubſidium charitativum 78
Commiſſio regia ad petend. certum ſubſidium nomine mutui 87
Mandatum epiſcopi Winton. pro ſubſidio regio colligendo 89
Arch. Cantuar. commiſſio pro ſubſidio papali 101, 105
Abſolutio clericorum Exon. pro non ſolutione ſubſidii papalis 103
Regis litera de ſubſidio a clero 126
Subſidium regi a clero conceditur 141, 200, 597, *ſeq.*
Papae a clero Angliae conceditur 213
Regi Henr. IV. ſubſidium negatur in convocatione 280
Subſidium levatur pro proficiſcentibus ad concil. generale 320, *ſeq.*
Bulla Alex. V. pro ſubſidio conventui S. Johan. Hieroſol. praeſtando 331, *ſeq.*
Commiſſio archiepiſcopo Cant. de collectis papae in Anglia 371
Arch. Cant. literae de collectione arrerariorum ſubſidii 375
Subſidii negotium pro papa contra Saracenos 541, *ſeqq.*
Arch. Cant. literae procuratori in curia Rom. de collectione ſubſidii 552
Conceſſio ſubſidii charitativi archiep. Cant. et epiſcopo Exon. 580, *ſeqq.*
Edwardi IV. literae pro ſubſidio 594
Arch. Cant. inſtructions about the pope's demand for a ſubſidy againſt the Turks 595, *ſeq.*
Clerus ſubſidium concedit contra Turcas 646
De ſubſidio regi Henr. VIII. concedendo tractatur in convocat. 699, *ſeq.* 742
Sudbury Simon, archiep. Cant.
Bulla Gregorii XI. pro tranſlatione ejus 97
Commiſſio ejus ad orand. pro ceſſatione peſtilentiae 100
Alia pro ſubſidio papali 101, 105
Viſitatio dioec. Cantuar. ab eo facta 109
Monitio ejus pro ſolutione ſylvae caeduae 113
Mandatum ejus pro clero arrajando 119
Monitio ejus contra non reſidentes 120
Mandatum ejus ad orand. pro rege 121, 146
Aliud contra concluſiones J. Wycliff 122
Litera ejus contra quaeſtores 131
Salaria preſbyterorum in eccleſ. S. P. L. ordinat 135
Abbati de Malmeſbury concedit inſignia pontificalia 142, *ſeqq.*
Juriſdictio urbis Caleſiae ei datur a papa Urban. VI. 144
Interfectores ejus denunciantur excommunicati 153, *ſeq.*
S. Swythinus. Proceſſio in honorem reliquiarum ejus 610, *ſeq.*
Sylva. Statutum regium ſuper ſolutione ſylvae caeduae 90
Arch. Cant. monitio pro ſolutione ſylvae caeduae 113
Symnell Lambertus. In regem coronatur per epiſcopos Hiberniae 622, *ſeq.*
Symonds Will. preſbyter in turrim London. conjectus 618
Synodus. v. *Concilium.*
Syward Will. prior fratrum praedicator. London. 158

T.

TAILOR Nicol. Lollardus 208
Tailour Will. haereticus. Proceſſus contra eum 404, *ſqq.*
Teſtamenta. Conteſtatio litis inter epiſc. Exon. et arch. Cant. de probatione teſtamentorum 249, *ſeqq.*
Arch. Cant. conſtitutio ſuper approbatione teſtamentorum 377
Portio canonica pro confirmatione teſtamentorum decernitur in ſynodo 397, *ſeq.*
Arch. Cant. monitio ne teſtamenta condantur niſi coram teſtibus 574, *ſeq.*
Privilegia eccleſ. Cant. ab Alex. VI. conceſſa pro approbatione teſtamentorum 641
Summa litis in convocat. inter arch. Cant. et ſuffraganeos, de approbatione teſtament. 653—657
De teſtamentis conſtitutio 672
Teſtamentum Novum. v. *Biblia.*
S. Thomas martyr. Feſtum tranſlationis ejus celebrandum 19
Thoreſby Johan. arch. Ebor.
Conſtitutiones ejus 68. Obſervari jubentur 663
Conſtitutio ejus de judiciis 606
Alia de feriis 667. De vita et honeſtate clericorum 669
De donationibus 671. De decimis 672
De celebratione miſſarum 674
De clandeſtina diſpenſatione 678
De homicidio 679
Tilleke Thom. de, decanus Hereford.
Coadjutor epiſcopi Hereford. 45
Tracy Will. Teſtamentum ejus examinatur 747
Corpus ejus exhumari jubetur *ibid.*
Tranſubſtantiatio. King Henr. VIII. article about it 848, *ſeq.*
Tregriſeon Radulph. decanus Exon. 226
S. Trinitas. Conſtitutio arch. Ebor. de ea 662
Truſſell Johan. gladio feritur in eccleſ. S. Dunſtani London. 386, *ſeq.*
Tunſtall Cuthbert. epiſc. London. dein Dunelm.
Ordinatio ejus de 3. die Octobris pro dedicatione eccleſ. London. celebrando 701, *ſeq.*
Proteſtatio ejus contra tit. Hen. VIII. quo vocatur ſupremum caput 745
Turci. Indulgentia a Pio II. conceſſa proficiſcentibus contra Turcas 587—594
Arch. Cant. inſtructions about the pope's demand for a ſubſidy againſt the Turks 595, *ſeq.*
Synodus dioeceſana Ebor. de ſubſidio a papa expetito ad pugnand. contra Turcas 598
Concilium contra Turcas 646

U.

VERBA. De verborum ſignificatione conſtitutio 680
Vicarius. v. *Clerici.*
De exili portione vicariorum 363
Conſtitutio arch. Cant. pro augmentatione exilium vicariarum 535
De officio vicarii 665

Statuta Elienſia de vicariorum moribus et doctrina 712, *ſeq.*
Viſitatio. Arch. Cant. procuratorium ad viſitand. limina apoſtolorum 91
Dioeceſis Cantuar. viſitatio ab arch. Cant. facta 109, *ſeqq.*
Viſitatio epiſcopi Exon. 183
Papae bulla archiepiſc. Cant. ad viſitand. provinciam 197
Papae bulla ut arch. Cant. inchoata viſitatione poſſit divertere ad alia 390, *ſeq.*
Curiae epiſcoporum inhibentur propter viſitationem regiam 797
Votum. Vow of chaſtity whether to be obſerved 848, *ſeq.*
Voyſey Johan. epiſc. Exon.
His injunctions to the clergy of his dioceſe 844
His admonition againſt the ſuperſtitious obſervance of days 846
Urbanus V. Bulla ejus pro archiep. Ardmachano confirmando 58
Conſtitutio ejus contra pluralitates 62
Bulla ejus pro revocatione beneficior. appropriatorum 65
Alia ſuper privilegiis univ. Oxon. 75
Alia contra falſarios literarum dom. papae 80
Alia contra quaeſtores hoſpital. Jeruſalem in Anglia 84
Licentia a papa Urbano V. conceſſa epiſc. Elienſi de alienatione manerii de Streetlee 87
Bulla ejus intimatoria pro cardin. deſtinandis in Anglia 88
Urbanus VI. Bulla ejus ut prior et cap. Cant. non teneatur ire ad gener. capitulum 126
Alia de creatione ſua 127
Literae cardinalium contra eundem 128
Bulla ejus de perſonis idoneis ad canonicatus 130, *ſeq.*
Proceſſus ejus contra cardin. papae rebelles 138, *ſeqq.*
Abbati de Malmeſbury pontificalibus inſigniis uti permittit 142, *ſeqq.*
Licentiam dat arch. Cant. juriſdictionem exercere in villa Caleſiae 144
Literae ejus contra falſarios 145
Bulla ejus pro conſervandis privilegiis eccleſ. Sarum 151
Alia pro graduatis promovendis in eccleſiis 173
Alia de inquirend. vita et miraculis Thom. Hale 174
Urbani VI. antipapa Robertus 176, *ſeq.*
Diverſae facultates gratioſae conceſſae arch. Cant. ab Urban. VI. 179, *ſeqq.*
Arch. Cant. papae Urbano VI. pro defenſione privileg. eccleſ. Cant. 188, *ſeq.*
Bulla ejus arch. Cant. miſſa ad viſitand. provinciam 197
Concedit archiep. Cant. beneficia ad ſedem apoſtol. devoluta 198

W.

WAKEFIELD Henric. epiſc. Wigorn.
Mandatum ejus ne Lollardi praedicent 202
Walden Roger, archiep. Cant.
Literae ejus pro celebratione feſtorum S. David, Ceddae, Wenefridae, et Becket 234, *ſeqq.*
Walker Richard, Sortilegii accuſatur et punitur 394
Waltham Johan. canonicus Ebor. 158
Warham Guil. archiep. Cant.
Forma juramenti ejus Julio II. papae 647
Forma juramenti ejus in receptione pallii *ibid.*
Statuta et ordinationes ejus Lambeth: 650
Lis inter eum et ſuffraganeos de teſtamentis 653—657
Literae card. Wolſeii arch. Cant. ne celebret concilium generale 660
Mandatum ejus ad inquirend. de libris N. Teſt. in lingua vulgari editis 706
Ordinatio ejus de numero procuratorum curiae Cant. 710
Inſtrument made by him and other biſhops containing divers heretical opinions 727, *ſeqq.*
Proteſtatio ejus contra ſtatutum promulgatum in praejudicium eccleſ. libertatis 746
Warwici. Pſeudocomes in Hiberniam abductus 618
Wathe Johan. falſarius literarum papae 429
Wayſtach Richard. Lollardus 208
S. Wenefrida. Feſtum ejus celebrari jubetur 234, *ſeqq.*
Weſtmonaſterium.
Interfectores in eccleſ. Weſtmonaſt. excommunicati 132
Supplicatio facta Alex. VI. ut oſſa Henrici VI. transferantur in coenobium Weſtm. 635
Julii II. bulla confirmationis et exemptionis capellae regiae Weſtmon. 648, *ſeq.*
Wettfeld Johan. de, rector eccleſiae de Bebyngton 102
Whitheyd Johan. accuſatur haereſeos 324
Wickham Will. epiſc. Winton.
Mandatum ejus pro ſubſidio colligendo 89
Wickwane Will. archiep. Ebor.
Conſtitutio ejus de decimis 672
Wigorn. v. *Wakefield*, *Clifford*, *Concilium*, *Latymer.*
Priori Wigorn. privilegia conceduntur 201, 202
Injunctions to the prior and convent of St. Mary Worceſter 832
Winchelſey Thomas, haereticus 433, 460
Windeſore. Capella de Windſore viſitatur per epiſc. Menevenſem 132, *ſeqq.*
Bulla indulgentiae regiae capellae Windeſor. a papa Alex. VI. conceſſae 644, *ſeq.*
Winton. v. *Wickham*, *Fox*, *Gardiner.*
Arch. Cant. mandatum epiſcopo Winton. pro ſubſidio ſibi praeſtando 26
Wittleſey Guil. archiep. Cant.
Monitio ejus contra non ſolventes ſubſidium charitativum 78
Mandatum ejus ad exorand. pro rege 78, 93
Aliud pro hominibus armatis 78
Commiſſio ejus pro abſolutione cujuſdam defuncti 85
Alia de recipienda pecunia ipſius, ſede Norwic. vacante 86
Excommunicatio ab eo lata. *ibid.*
Conſtitutio ejus de benedicentibus ſecundas nuptias. 88
Procuratorium ejus in Parliamento regis 89
Aliud ad viſitand. limina apoſtolorum 91
Commiſſio ejus contra falſarios 94
Wodelowe Alicia, inceſtum committit cum R. Bowelond. 262, *ſeq.*
Wollpit Johan. falſarius ſigillorum papae 334, 336
Wolſeius Thom. cardin. archiep. Ebor.
Epiſtola Magdalen. collegii Oxon. ei de concordia et pace reſtituta 659
Litera ejus archiep. Cant. ne celebret concilium generale 660
Aliae epiſc. Hereford. ad intereſſend. concilio Weſtmon. 661
Conſtitutiones prov. Ebor. per Tho. Wolſ. collectae 662, *ſeqq.*

Ordinationes

Ordinationes ejus pro monaſteriis canonic. regular. S. Auguſtini 683
Tempus durationis ſtatutorum Wolſeianorum pro canonicis 688
Bulla Leonis X. Thomae Wolſeio de poteſtatibus ſuper lectione librorum M. Lutheri 689 *ſeq.*
Mandatum card. Wolſeii de exquirendis libris M. Lutheri 690, *ſeqq.*
Aliud ad concilium legatin. epiſcopo Linc. tranſmiſſum 700, *ſeq.*
Clement. VII. bulla ei de viſitatione et reformatione locorum religioſor. 703, *ſeqq.*
Epiſcopi Winton. literae ad eum de reformatione cleri Anglicani 708
Univ. Oxon. literae ad eum de meritis et beneficiis ejus 709
Clement. VII. bulla ei facultatem concedens degradare clericos 713
Wycliff Johan. Gregorii XI. literae ad procedend. contra eum 116, *ſeq.*
Concluſiones ejus 123, 229, 230, 322
Mandatum arch. Cant. contra eas 123
Proceſſus contra eum 160, 170, 171
Archiep. Cant. literae contra eum 168, *ſeq.*
Literae univ. Oxon. in favorem doctrinae et vitae J. Wycliff 302
Liber vel tractatus ejus non legendus antequam examinetur 317
Univ. Oxon literae de haereſibus et erroribus J. Wycliff 339
Haereſes et errores extracti ex libris ejus 344 *ſ.qq.*
Libri ejus de ſimonia; de perfectione ſtatuum; de ordine chriſtiano; Trialogus; Dialogus; de arte ſophiſtica; de dominio civili; de diabolo et membris ejus; de dotatione Caeſarea 344, 345, 346, 348
Liber ejus reſponſorius ad argumenta monachi de Salley; ad argumenta Strodae; de confeſſione; de verſutiis pſeudo-cleri 349
Arch. Cant. literae papae Joh. XXIII. ſuper peſtifera doctrina Wiclefii 350, *ſeq.*
Wykyng Thom. monachus Cant. 110
Wyvyl Robert. epiſc. Sarum.
Injuriae ei illatae 12

Y.

YNGWORTH Rich. epiſcopus Dovor.
Praeſentatur regi ab arch. Cant. pro epiſcopatu Dovor. 828
Arch. Cant. litera commiſſionalis ad eum 828, *ſeq.*
Commiſſio regia ei ad viſitandas domos monaſteriorum 829, 835

LONDINI, Imprimebat JACOBUS PURSER.